

NEW

YAD'S

منتدى إقرأ الثقافي

www.iqra.ahlamontada.com

Dictionary

ENGLISH-ARABIC-KURDISH

فهرهه نگی یاد

Translated by:

Prshning H. Ameen Ahmad

لتحميل أنواع الكتب راجع: (مُنْتَدَى إِقْرَأِ الثَّقَافِي)

پدای داتلود کتابهای مختلف مراجعه: (منتدی اقرا الثقافی)

بۆدابهزاندنی جۆرهها کتیب:سهردانی: (مُنْتَدَى إِقْرَأِ الثَّقَافِي)

www.iqra.ahlamontada.com

www.iqra.ahlamontada.com

للكتب (كوردی , عربي , فارسي)

YAD

DICTIONARY

ENGLISH. ARABIC. KURDISH

THIRD EDITION

ئهم كتيبه له لايهن

منتدی إقرأ الثقافی

www.igra.ahlamontada.com

ئاماده كراوه

This dictionary is the modern Translation of English Arabic Reader's dictionary, written by El-Ezabi, Hornby, Paranwell.

And translated into Kurdish by

Pirshing H-Amin Ahmad

Sulaimania - 2003

أني رأيت أنه لا يكتب أحد كتابا في
يومه إلا قال في غده: لو غير هذا
لكان أحسن، ولو زيد هذا لكان
يستحسن، ولو قدم هذا لكان أفضل،
ولو ترك هذا لكان أجمل. وهذا من
أعظم العبر، وهو دليل على إستيلاء
النقص على جملة البشر.

العماد الأصفهاني

يتوق كل من يؤولف كتابا إلى المديح
أما من يصنف قاموسا فحسبه أن
ينجوا من اللوم

الدكتور جينس

پیم وایه هەر که سیک لهو رۆژه دا که
کتیبیک داده نیت له رۆژی دواتر دا
ده لیت: ئەگەر ئەو هی بگۆرد رایه
چاتر بوو، و ئەگەر ئەو هی بو
زیاد بکرد رایه چاتر بوو، و ئەگەر
ئەو هی لی لاببرد رایه جوانتر بوو،
ئەمەش مەزنترین پەندەو بەلگە یه بو
ئەو هی که مەزۆف بی که م و کوری نییه
عیمادی ئەسفه هانی

هەر که سیک کتیبیک داده نیت
به پەرۆشی ستایش کردنه، به لام
دانەری فرههنگیک ئەو ئەندە ی به سه
که له سه رزه نشت قوتاری بیت.
دکتۆر جینس

PREFACE

This ENGLISH - ARABIC - KURDISH YAD'S DICTIONARY is designed to meet the needs of Arabic and Kurdish learners of English at the Intermediate and postintermediate levels. Special has therefore been given to the presentation of a large number of example sentences, phrases and idiomatic expressions in English and their equivalents in Arabic and Kurdish with the aim of illustrating the range of meaning and contextual use of English words in everyday situations and straightforward written materials. Phrasal verbs, compounds and structural words have received prominent treatment because of their importance in spoken English and in developing reading and writing fluency. It is extent of this coverage that distinguishes this dictionary from other available English - Arabic-Kurdish dictionaries, which are often limited to word equivalences with few, illustrative examples.

The Arabic material in this dictionary represents modern standard Arabic as used by educated Arabic speakers throughout the Arab World, while avoiding rare words or structures which might cause unnecessary difficulty. The discriminating use of synonyms (which are abundant in Arabic) is intended to provide a functional range of word - use including different registers of stylistic uses and, in a few cases, to accommodate strong regional preferences whenever this is deemed useful. This dictionary is the modern translation of English Arabic Reader's dictionary, in the English text Oxford university written by El-Ezabi, Hornby, Paranwell So we are grateful to them because work is the main original source of our translation in addition of that we won't try to change any materials and structural words in English and Arabic, but we put a few medical words which are necessary for students and you are rather grateful to Mr. Jamal Abdul M. the teacher of chemistry, some of the helpful teachers and students in Sulaimania University who contributed to work in this book, especially my sincere husband Atoof Abdul-Raheem the teacher in Agriculture college, my dearest son Hunar in the collage of medicine, my precious daughter Hanar in the college of English language, and I am rather grateful to Mr Hamameen Nuser the teacher of Arabic language, and to all of the people who have contributed to this work in various ways at different stages of it's development.

Also this edition is not free from printing errors and other shortcomings, not withstanding strenuous efforts. Thankfully corrections and suggestions are welcome in order to minimize them. Hopefully in the next edition we do our best to reduce the available errors forever.

Sulaimani - Feb, 2005

Notes on the use of the Dictionary

Head words are printed in bold type e.g.

liar **liable** **li.bel**

When two head words have the same spelling but are unconnected in meaning, they are numbered.

¹mint

²mint

Derivatives and compound words follow the headword from which they are derived.

The tilde (~) is used to indicate the repetition of a headword in example phrases, sentences and idiomatic expressions, e.g. seen *Things far off ~ to be small.*

It is also used to represent the headword in example sentences where the headword is used in the plural or takes an inflexion, e.g.

matter *money ~s*

jam *a ship ~ med in the ice*

When a tilde is used at the beginning of a sentence the first letter of the headword appears as a capital before the tilde

screw *S~down the lid*

Example phrases and sentences, idiomatic expressions and phrasal verbs (*see, bring, get, go, keep, make, take, etc.*) are given in italics.

Parentheses () are used to indicate a word or words in an expression which can be omitted. Obliques / are used to show that there are optional ways of using the expression.

Knock off 50 p (from a bill)

Secure a village from / against

floods

Keep early / late hours

Nouns are marked [C], [U] or [C, U]. [C] (= *countable*) means that the noun has a singular and a plural form; it can be used with *a, an, many, another* and with numbers.

[U] (= *uncountable*) means that the noun does not have a plural form; i.e. it stands for a material, quality or abstraction (e.g. *yellowness*). It is used with *some, a lot of, enough*.

Same words, e.g. *difficulty* may be [C] or [U] according to sense. The dictionary will indicate countable and uncountable. Nouns which are unmarked are usually countable nouns.

Adjectives may form the comparative (cold/ *colder*) and superlative (cold/ *colder/ coldest*) by adding -r, -st; -er, -est or -ier, -iest the correct ending to use is given with each adjective listed in the Dictionary.

blue *adj* (-r, -st)
deep *adj* (-er, -est)
funny *adj* (-ier, -iest)

Irregular comparatives and superlatives (i.e. those which do not follow the rule above) are also given after the adjective. They appear alphabetically in the dictionary and are cross referred back to the adjective.

good *adj* (better, best)
bad *adj* (worse, worst)

Irregular forms of verbs (past participle, present participle, past tense, etc.) are given in parenthesis following the verb. These also appear alphabetically in the dictionary and are cross referred back to the main entry.

go *vi* (3rd pers pres tense goes
 pt went/ went/, *pp* gone)

Similarly, irregular plurals of nouns are given at the main entry.

child *n* [C] (*pl* children)

Many verbs and some adjectives ending in a single consonant double the final consonant under certain conditions. In verbs this occurs when forming the past tense forms or the present participle. In adjectives this occurs when forming the comparative and superlative. The Dictionary indicates when the final consonant doubles in each case, e.g.

flap *vt, vi* (-pp-) **sad** (*adj* -der, -dest)

(r) An 'r' in parentheses is heard in British pronunciation when the next word begins with a vowel sound and follows without pause. Otherwise it is omitted.

The equal sign = indicates that the word following it has the same meaning as that of the head word.

The sign (*) shows that this word is not taken in the English readers dictionary, but from other source.

NOTES ON THE USE OF THE DICTIONARY

Pronunciation

Each head word and derivative has phonetic spelling of the word immediately after the ordinary spelling, Phonetic spelling is a way of writing so that one symbol always represents only one sound. By learning the symbols you will be able to pronounce the words in the Dictionary. A list of phonetic symbols used in this Dictionary follows this section. When a word has more than one syllable, one of them is pronounced with a force than the rest. This is called *stress* and the syllable which is stressed is shown with a stress-mark // before it in the dictionary. In longer words, other syllables may also be pronounced with more force than the rest, but this stress is not as strong as those marked //. The stress-mark // is used to show this. So, // is used to mark the primary stress and / / is used to mark the secondary stress:

faisi. fica.tion /fə:lsɪ'kɛɪʃn/

fam.ili.ar.ity /fə,mɪli'ærɪti/

Stress-mark are also given for compounds and expressions whenever information is useful

 ,first-'rate

 'table-land

The pronunciation recommended is that which research has shown is the most useful for those learning English.

Key to Pronunciation

Vowels and diphthongs

1	as in	see /si:/	11	as in	fur /fɜ:(r)
2	as in	sit /sɪt/	12	as in	ago /ə'gəʊ/
3	as in	ten /ten/	13	as in	page /peɪdʒ/
4	as in	hat /hæt/	14	as in	home /həʊm/
5	as in	arm /ɑ:m/	15	as in	five /faɪv/
6	as in	got /gɒt/	16	as in	now /naʊ/
7	as in	saw /sɔ:/	17	as in	join /dʒɔɪn/
8	as in	put /pʊt/	18	as in	near /nɪə(r)/
9	as in	too /tu:/	19	as in	hair /heə(r)/
10	as in	cup /kʌp/	20	as in	pure /pjʊə(r)

Consonants

1	as in	pen /pen/	13	as in	so /səʊ/
2	as in	bed /bed/	14	as in	zoo /zu:/
3	as in	tea /ti:/	15	as in	she /ʃi:/
4	as in	did /dɪd/	16	as in	vision /vɪʒn/
5	as in	cat /kæt/	17	as in	how /haʊ/
8	as in	got /gɒt/	18	as in	man /mæn/
9	as in	chin /tʃɪn/	19	as in	no /nəʊ/
10	as in	June /dʒu:n/	20	as in	sing /sɪŋ/
11	as in	fall /fɔ:l/	21	as in	leg /leg/
12	as in	voice /vɔɪs/	22	as in	red /red/
11	as in	thin /θɪn/	23	as in	yes /jes/
12	as in	then /ðen/	24	as in	wet /wet/

NOTES ON THE USE OF THE DICTIONARY

Abbreviations Used In the Dictionary

المختصرات المستخدمة متفي هذه القاموس

کور تکراره به کارهاتووه کان لهم فەر هه ننگه دا

<i>Adj</i>	adjective	نعت، صفة	ناوه لئاو، ره ننگ دیر
<i>Adv</i>	adverb	حال، ظرف	ناوه لفرمان، ناوه لکار
<i>aux</i>	auxiliary	فعل مساعد	کرداری یارمه تی دهر لیکەر، کاری یاریده دهر یان کردیری هاری کەر
<i>[C]</i>	countable noun	الاسم يجوز جمعه	ناوی بژمیره
<i>Conj</i>	conjunction	حرف عطف	نامرازی په یوه نندی، پینگر
<i>Int</i>	interjection	صیفة / صوت تعجب	شیوگی سه ورمان / گازی
<i>N</i>	noun	أسم	ناو، ناف
<i>Pers</i>	Person	شخص الفاعل (متکلم، مخاطب، غائب)	کەسی بکەر (ناخافتن کەر)
<i>Pl</i>	plural	صیفة الجمع	شیوگی کۆ
<i>Pp</i>	past participle	أسم المفعول	ناوی ته واکەر، کار لیکراو، نافێ لیکری
<i>Prep</i>	preposition	حرف جر	پیتی پیش به ند، داچه ک
<i>Pres</i>	present	صیفة مضارع / الزمن الحاضر	شیوگی رانه بردو / ده می ئیستا
<i>pres part</i>	present participle	أسم الفاعل	ناوی بکەر
<i>Pref</i>	prefix	بوادیء	پینگر
<i>Pron</i>	pronoun	ضمیر	راناو، راناف
<i>Pt</i>	past tense	صیفة الزمن الماضي	شیوگی ده می رابردوو
<i>rel pron</i>	relative pronoun	إسم الموصول	ناوی گه به نه ر
<i>Sb</i>	somebody	شخص ما	کەسێک
<i>Sing</i>	singular	صیفة المفرد	شیوگی تاک
<i>Sth</i>	something	شيء ما	هەر شێتک
<i>[U]</i>	un countable noun	أسم لا يجمع عادة	ناوی نه ژمیره
<i>V_i</i>	verb intransitive	فعل لازم	فرمانی تینه به ر
<i>V_t</i>	verb transitive	فعل متعد	فرمانی تیه ر
<i>chem -</i>	chemistry	کیمیا	کیمیا
<i>phws</i>	physics	فیزیا	فیزیا
<i>bio</i>	biology	علوم الحیاة	زینده و ره زانی
<i>Math</i>	mathematics	ریاضیات	بیرکاری

* see notes on the use of the dictionary

﴿ بسم الله الرحمن الرحيم ﴾

مقدمة

تم إعداد هذا القاموس لسد حاجة دارسي اللغة الأنكليزية في مرحلة الدراسة المتوسطة وما بعدها من الناطقين باللغة العربية والكردية، ولكي يوفي بالغرض منه بالنسبة لهذه الفئة من الدارسين فقد عني بتقديم عدد كبير من الجمل والتعابير الاصطلاحية الأنكليزية و مقابلاتها بالعربية الفصحى والكردية بهدف توضيح المعاني والتراكيب المختلفة التي تستخدم فيها الكلكات الأنكليزية في مواقف الحياة العادية وفي الكتابة المستقيمة، وهو ما يميز هذا القاموس عن غيره من القواميس الأنكليزية - العربية - الكردية التي في متناول يد طلبة المدارس والتي غالباً ما تقتصر على ذكر الترجمة العربية والكردية للكلمات الأنكليزية دون أمثلة توضيحية تذكر، أو دون أمثلة على الإطلاق.

والعربية المستخدمة في هذا القاموس هي العربية الفصحى التي يستخدمها المتعلمون في مختلف أرجاء الوطن العربي مع مراعاة البساطة والبعد عن المفردات أو التراكيب النادرة ما أمكن. أما المترادفات (والتي تتميز اللغة العربية بوفرتها) فقد اختيرت ما ورد منها بعناية بهدف توضيح المعاني والأستخدامات المختلفة للكلمة الواحدة، وكذلك للتنبه عن المترادفات المفضلة في بعض البلدان العربية كلما بدا ذلك مجدياً.

أشكر الجهود الحثيثة التي بذلها (الغربي - هوني - بارنويل) لأعداد قاموس القاريء / جامعة أوكسفورد ١٩٨٤ بأعتباره المصدر الأساس والمرجع الوافي لعملنا هذا رغم عدم رغبتنا في تغيير أي من مفرداتها بأي شكل من الأشكال ماعدا إضافة بعض الكلمات الطيبة الضرورية. نذكر فضل الأستاذ جمال عبدول محمد، مدرس مادة الكيمياء لكثير من آراءه وإفتراحاته البناءة بشأن اللغة الكردية، والسيد محمد أمين نوسراً مدرس المادة العربية، كذلك بعض الأساتذة في كلية اللغات - قسم اللغة الأنكليزية، و كلية الزراعة في جامعة السليمانية، خصوصاً زوجي المخلص عطف عبدالرحيم عزيز، أستاذ في كلية الزراعة، وكذلك إبني الأعز هونر، الطالب في كلية الطب، وإبنتي الغالية هنلر الطالبة في كلية اللغات - قسم اللغ الأنكليزية. وكذلك أقدم شكري الجزيل لكل من ساهم في التصحيحات والمراجعات المطبعية خلال مراحلها المختلفة.

كما يجدر بنا الذكر بأن هذه الطبعة قد لا تخلو من نقص أو قصور مطبعي رغم جهودنا المتحمسة، آمليين من الجميع التسامح والمساهمة بتوصياتهم وشكراً.

السليمانية - ٢٠٠٣

إرشادات امة لاستخدام القاموس

- أبحث عن الكلمة التي تريد معرفة معناها حسب تسلسلها الأبجدي والحروف الأبجدية الأنكليزية هي:

a, b, c, d, e, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, q, r, s, t, u, v, w, x, y, z

- تظهر الكلمات الرئيسية، أي المقصودة بالشرح بالحرف الأسود في أول الكلام (أنظر المثال)
- عندما تشترك كلمتان رئيسيتان في الشكل دون المعنى، فيميز بينها بالترقيم الذي يظهر عند أول الكلمة (انظر المثال).

- الكلمات المشتقة والمركبة تتبع الكلمات الرئيسية المأخوذة منها.

- هذه القاطعة الممالة (-) تقوم مقام الكلمة الرئيسية في الأمثلة والتعبيرات التوضيحية. وعلى ذلك فهي تظهر أحيانا منفردة و أحيانا مرتبطة ببعض الحروف التصريفية كما في صيغة الجمع لبعض الأسماء أو صيغة الزمن الماضي لبعض الأفعال. وإذا ما ظهرت كبداية لجملة فأنها تكون مسبوقه بحرف كبير (استهلاكي) هو أول حرف من الكلمة التي تقوم مقامها. (أنظر الأمثلة)

- تظهر الجمل والعبارات الاصطلاحية والتوضيحية منضدة بالحرف المائل وتدل الأقواس () على أن ما بداخلها يمكن حذفه. أما هذه القاطعة المائلة / فتفيد معنى الاختيار بين بدائل جائزة في التعبير أو المعنى (أنظر الأمثلة).

- تظهر إمام بعض الأسماء حرف [C] أو [U] أو [C, U]. ويدل حرف [C] على أن الاسم له صيغة مفرد و صيغة جمع، أي انه يجوز جمعه، بينما يدل حرف [U] على أن الاسم ليس له صيغة جمع أي انه لا يجمع عادة. أما [C, U] فتدل على أن الاسم يمكن أن يكون [C] أو [U] حسب المعنى المقصود به. وتوضح الترجمة و كذلك الأمثلة الاستخدامات المختلفة للأسم في مثل هذه الحالات والأسماء التي لا تظهر أمامها أي من هذه الحروف هي من تلك التي يجوز جمعها عادة.

- تتحول بعض أسماء الصفة (أو النوع) إلى صيغة التفضيل و صيغة التفضيل العليا بواسطة نهايات تصريفية منتظمة و هي (-er) و (-est) بالترتيب أو (-r) و (-st) أو (-ler) و (-lest) حسب الحرف الأخير من أسم الصفة. ويبين القاموس النهايات التي تستخدم مع إسم الصفة عند وروده، كما يبين صيغ التفضيل والتفضيل العليا التي لا تخضع لهذه القاعدة أمام إسم الصفة الخاص بها. كذلك تظهر هذه الصيغ اللاقياسية ككلمات رئيسية في ترتيبها الأبجدي ويشار إلى الصفة الخاص بها في كل حالة. (أنظر الأمثلة).

- تظهر الصيغ التصريفية (كصيغ الزمن الماضي أو اسم المفعول) اللاقياسية لبعض الأفعال أمام الفعل الخاص بها داخل أقواس. كما ترد هذه الصيغ في القاموس ككلمات رئيسية في ترتيبها الأبجدي ويشار في كل حالة إلى الفعل المصرفة منه (انظر الأمثلة). ويتبع نفس هذا النظام بانسبة لصيغ الجمع اللاقياسية

لبعض الأسماء (انظر المثال).

- في كثير من الأفعال وبعض أسماء الصفات التي تنتهي بحرف ساكن مفرد، يضاعف هذا الحرف في بعض تصريفات الكلمة (كما في صيغة الزمن الماضي أو اسم الفاعل بالنسبة للأفعال أو في صيغة التفضيل أو التفضيل العليا بالنسبة لأسماء الصفات). و يبين القاموس الحرف المضاعف داخل قوسين في كل من هذه الحالات (انظر الأمثلة).

- اللفظ (طريقة نطق الكلمة): - تتبع كل كلمة رئيسية مباشرة تهجئة للكلمة بالرموز و تختلف هذه الرموز الصوتية عن التهجئة العادية للكلمات في أن كل رمز منها يمثل صوتاً واحداً بعينه وفي جمعي الأحوال. و بتعلم هذه الرموز يمكننا نطق الكلمة نطقاً سليماً. و توجد قائمة بكل الرموز الصوتية المستخدمة في هذا القاموس في صفحة ج.

- وقد استخدم في هذا القاموس أنماط اللفظ التي اثبت البحث أنها أكثر الأنماط جدوى في تعلم اللغة الإنجليزية.

وتفيد العلامة (-) معنى الانتقال من أحد أقسام الكلام (كالفعل مثلاً) إلى قسم آخر من أقسام الكلام (كالاسم أو الصفة) في نفس الكلمة.

أما علامة = فتفيد بأن الكلمة الواقعة بعدها تشترك مع الكلمة الرئيسية، أي المقصودة بالشرح، في معنى واحد. المختصرات العربية: (ا.ق) استعمال قديم، (ل.ا) لغة أدبية (استعمال أدبي)، (ل.د) لغة دارجة. - يدل ظهور (٢) بين قوسين على أنها تسمع في اللهجة البريطانية إذا كانت الكلمة التي تتبعها مباشرة (دون توقف) تبدأ بحرف متحرك، وفيما عدا ذلك فأنها لا تسمع.

- الرسوم التوضيحية تشمل مواضيع متفرقة كالحيوانات، النباتات، الصور التوضيحية لأيضاح أقسام جسم الإنسان، أنواع الأسماك وغير ذلك، وهذه الرسوم مأخوذة من قاموس الطالب، وقاموس المورد لتقريب المعاني لذهن القارئ، ولزيادة ترسيخ العلاقة بين المفردات المختلفة التي تدخل في الدلالة على نواح مختلفة لموضوع واحد.

- اللواحق وإستعمالاتها فقد ذكر في نهاية القاموس، أما بالنسبة للسوابق أو الإضافات التي ترد في بداية الكلمة فأنها تأتي حسب ترتيبها الأبجدي وليس تحت الكلمة الأصلية، فمثلاً سوف لن تجد الكلمة **unhappy** تحت **happy** بل ستجدها في تسلسلها الهجائي في حرف **u** و كأنها كلمة مستقلة.

المختصرات العربية: (أ.ق) استعمال قديم، (ل.أ) لغة أدبية (استعمال أدبي)، (ل.د) لغة دارجة نظراً لعدم وجود خبرة وافية لكتابة الرموز الصوتية في الكمبيوتر. فلم تتمكن من استخدام أنماط اللفظ في هذا القاموس أملين في المستقبل القريب أن تتبع كل كلمة رئيسية تهجئة للكلمة بالرموز الصوتية لكي تتمكن من نطقها نطقاً سليماً.

A

¹A, a /eɪ/ (pl a's /eɪz/)
 پیتی یه که می نه لقبی ی
 ئینگلیزی
 الحرف الأول من الأبجدية الإنكليزية

A1 /eɪ'wʌn/ adj
 به پله ی یه که م، نایاب
 من الدرجة الأولى. ممتاز

²a /ə, eɪ/, **an** /ən, æn/
 نامرزی نه ناسین
 أداة التكرير

۱. یه ک بو تاک، (به راوردی *a few* بکه *Some, any*
 بو کز) ۲. له گه ل ناوه ناناوو و ناوای زماره یی یان بری
 ۱. واحد للمفرد (قارن للجمع *a few*). ۲. مع الصفات و ضمائر
 العدد أو الكمية

a great many friends
 زماره یه کی زوری هاوری
 عدد كبير من الأصدقاء

a lot of money
 پاره یه کی زور ۳. به مانای، که
 كثير من المال ۳. ما يُسمى أي

A horse is an animal.
 نه سپ نازه له
 الحصان حیران

twice a day
 ۴. هه موو: روژی دوو جار
 ۴. أي، كل مرتين كل يوم

fifty pence a pound
 پاوه نیک به په نجا پنسه
 الرطل بخمسين بنسا

sixty miles an hour
 شه ست میل له سه عاتیکدا
 ستون ميلا في الساعة

aback /ə'bæk/ adv taken ~
 له پر، کتوپر، له نا کاو
 فوجن. اخذ على غرة

be taken ~
 له نا کاو، پاشفه، به کتوپری وهرینه گری
 يُفاجأ. يؤخذ على حين غرة

abacus, /'æbəkəs/ n. [C] (pl -es, -ci /'æbəsai/)
 زمیره، نه ژمیر، بو فیربونی مندا ل ناماده کراوه

بعداد، معد لتعليم الصغار العد
abandon /ə'bændən/ vt
 وازی لی نه هینی، به جی ی
 نه هینلی، هیوا براو نه بی
 ۱. یرک، یهجر، یتخلی عن، یقطع الأمل لا تقطع الامل
 هیوا مه بره
Don't ~ hope.
 خو ی نه دات به ده سه توه خو ی نه داته
 ~ oneself to
 ده ست (خه هت)، ناتوانی (ههستی) وایگری
 یرتمل ل، یرتمل فی (الحزن) لا یستطیع التحکم (فی
 مشاعره)

abandoned adj
 هه تککراو، جینه لراو، وازلی هینراو،
 چو لکراو
 مُتَهَنَك، خلیع، مهجور

abase /ə'beɪs/ vt
 سه رشو بر نه کا، زه لیل نه کا، ریسواده کا
 یحقر، ینذل، یهین

abatement n [U]
 ریسوا کردن، زه لیل کردن،
 تحقیر، اذلال

abashed /ə'bæʃt/ adj
 په شو کاو، شه رمه نده بوو
 مرتبک، اخجل

abate /ə'beɪt/ vt, vi
 ۱. که م ده کا، سووک ده کا
 ۲. (له یاسادا) به تال نه کریتوه، سنوری بو دانه نی، که م
 ده بیت

۱. ینقص، ینقُف ۲. (فی القانون) ینقضي، یضع حدا ل

abbatoir /'æbətwa:(r)/ n [C]
 که سابه خانه، کوشتارگه
 مذبَح

abbess, /'æbs/ n [C]
 دایک، سه روکی ده بر بو
 راهیبه ژنه کان
 الأم، رئیسه دیر للراهبات

abbey /'æbi/ n [C] (pl -beys)
 ۱. راهیب (ژن ویاو)
 ۲. دیر بو راهیبه کان (نول) ۳. که نیسه

۱. رهبان او راهبات (في دير) ۲. دير للرهبان او راهبيات ۳.
 كيسة
abbot /'æbət/ n [C] سه‌روژکی نوژدار، گه‌وره‌ی
 راهبیه‌کان
 رئیس‌دير، کبير الرهبان
abbreviate /ə'brɪ:vɪeɪt/ vt کورتی نه‌کاته‌وه، کورتبری
 نه‌کا، (وشه، یان چیرۆک)
 یختصر، یوجز (کلمه او قصه)
abbreviation /ə,bri:vɪ'eɪʃn/ n [C,U] کورتکراوه،
 شیوه‌ی کورتکر او‌هی ده‌سته‌واژه یا وشه
 اختصار، شکل مختصر لباره‌ی او کلمه
abdicate /'æbdɪkeɪt/ vt, vi وازی لیدینن، داده‌به‌زی
 (له‌عشرش یان پوئست یان ده‌سه‌لآت)
 یتخلى عن، یتزل، یتازل (عن العرش او المنصب او السلطة)
abdication /'æbdɪ'keɪʃn/ n [C,U] گۆشه‌گیری،
 وازه‌ینان، ده‌ست لئ هه‌لنگرتن
 یتزل، تازل
abdomen /'æbdɒmən/ n [C] ۱. وری، زگی، سک،
 ناواخن ۲. سن به‌شی کۆتایی جه‌سته‌ی میروو
 ۱. البطن، جوف ۲. الأجزاء الثلاثة الأخيرة من جسم العشرة
abdominal /'æbdɒmɪnəl/ adj وریگی، هه‌ناوی، ناوه‌وه
 بطني، جوفي
abduct /'æbdʌkt/ vt نه‌بفرینن (مرووف)
 یخطف (إنساناً)
abduction /'æbdʌkʃn/ n [C,U] فراندن، ره‌فاندن
 اختطاف
abet /'æbet/ vt (-tt-) هانی نه‌دات، یارمه‌تی ده‌دات
 (بۆ کارێ خراب)
 یسجج، یساعد (على فعل الشر)
abeyance /'æbeɪəns/ n [U] له‌کارکه‌وتوو، ناچالاک
 مطلل
 in ~ گیرژده، داخراو (کاتی)
 مغلغ (موتناً)
abhor /əb'hɔ:(r)/ vt (-tt-) نه‌لێت، قیزی لئ ده‌بیته‌وه،
 نه‌ویست، زۆر رقی لئ ده‌بیته‌وه
 یهقت، یکه‌رکها شدیداً
abhorrence /əb'hɔ:rəns/ n [U] نه‌فرین، قیزی‌کردنه‌وه،
 زۆر رقی لئ یووونه‌وه، شتی ییزاو

اشمئزاز، کراهیه‌ شديده، شی‌کریه‌ او مَقوت
abhorrent /əb'hɔ:rənt/ adj دژ، قیزی‌هون، ییزاو
 مُتَقَر
abide /ə'baɪd/ vt, vi (pl, pp ~ d, abode ə'bəʊd/) قابل ده‌بین، خۆراده‌گری خودگری
 ۱. پابه‌ند ده‌بین (به‌قسه‌ یان به‌په‌یمان‌ه‌وه)
 ~ by ۱. یلتزم، یتمسک (بالکلمه‌ او الوعد)
 ۲. ده‌ژی، نیشه‌جینی ده‌بین ۳. خۆراده‌گری،
 ~ at/in به‌توانایه
 ۲. یعیش، یقیم فی ۳. یتحمل، یطبق
 I can ~ that woman توانای نه‌و ئافره‌ته‌م نی‌یه
 لا‌اطیق تلك المرأة
ability /ə'bilɪti/ n. [C,U] (pl -ties) ۱. توانا، وزه،
 توانایی (به‌تایبه‌ت هوشی)
 ۱. قدرة، طاقة، مقدرة (خاصة العقلية)
 a man of great ~ پیاویکی خاوه‌ن توانای گه‌وره
 رجل ذو مقدرة عظيمة
 to the best of my ~ به‌نیی توانای خۆم ۲. (کۆ)
 کارامه‌یی هوشی
 على قدر طاقتي ۲. (بصیفة الجمع) مهارات العقلية
abject /'æbdʒekt/ adj ۱. ریسواکراو، سه‌رشۆر
 ۱. مهین، مذل
 an ~ apology بیانو هینانه‌وه، دانێدانان ۲. بئ نرخ، نزم
 اعتراف / اعتراف مهین ۲. حقیر، دنیه
 ~ behaviour ره‌وشتی نزم (به‌د)
 سلوک دنیه
 in ~ poverty هه‌ژاری، گه‌دایی
 (فی) فقر شدغ
ablaze /ə'bleɪz/ adj, adv گرگرگرتوو، داگیرساو
 مشتعل، متوهج
able /'eɪbl/ adj, (be ~ to do sth) ۱. به‌توانا له
 ۱. قادر علی
 I hope you will be ~ to come tomorrow
 (can, could بکه به
 (قارن بـ can, could)
 ۲. بوژی‌شاره‌زا، لته‌اتوو
 ۲. متحدت ماهر، بارع
 an ~ bodied seaman ده‌ریاوانی راهینراو

بحار مُدْرَب

ablution /ə'blu:ʃn/ n ده ستویژ، شوشتن (بوکۆ زیاتر به کار دیت) و ضرء. اغتسال (تستعمل عادة في صيغة الجمع)

ably /eɪbli/ adv به توانایی، به شیایوی باقتدار

abnormal /æb'nɔ:ml/ adj ریزپه، ناویزه، نااناسایی شاد، غیر طبیعی

abnormality /æb'nɔ:mælə'tɪ/ n [C,U] له ریزده رجوو، ریزپه ر شذوذ

aboard /ə'bo:ɹd/ n [C] له سه ر پستی (کهشتی، شمه نده فهر، فرۆکه

على متن، على ظهر سفينة / قطار / طائرة الغ

abode /ə'bo:ɹd/ (abide باره گا (بروانه

بیت، منزل، مقر (انظر abide)

abolish /ə'bo:ɹlɪʃ/ vt هه لده وه شینیت، به تال ده کات، له ناوته با (بو نمونه کویلايه تی) بلغی، بطل، یقضي على (العبریة مثلاً)

abolition /ə'bo:ɹlɪʃn/ n [U] هه لوه شانده نو، تیکدان، به تالکر دهنوه، پوجانده نو

الغاء، ابطال

abominable /ə'bo:mɪnəbl/ adj بوگهن، قیزه ون، بوغزاو، به د، کیندار کره، مقیت، بیض

abominate /ə'bo:mɪneɪt/ vt رقی لیه تی، ده بیوغزینی نه قیت، کین دکه ت بیقت، بکره، بیض

abomination /ə'bo:mɪ'neɪʃn/ n [C,U] کینه، شتیکی به کینه، به دی، کینداری مقت، شیء، ممقوت

aboriginal /,æbə'ɹɪdʒɪnəl/ adj سه ره تایی، په یوه سه ت به دانیشتوانی ره سه ن بدائی، یصل بالسکان الأصلین

aborigines /,æbə'ɹɪdʒɪn:z/ npl دانیشتوه ره سه نه کان (دیرینه کان) نژادنشینی السکان الأصلین (القدماء)

abort /ə'bo:ɹt/ vt, vi له بارده با، ده یته هوی پینه

که پشته شتیکی

بجهض، يتسبب في عدم إكمال شيء

abortion /ə'bo:ɹʃn/ n [C,U] ۱. له باربردن، له بارچوون، ۲. دروستکراویکی به ناکام (تیکچوو به زوری)

۱. اجهاض، اسقاط الحمل ۲. مخلوق ناقص النمر (مشوه غالباً)

abortive /ə'bo:ɹtɪv/ adj له باروچوو، نه گه هشتی قوناغ ته واونه کهر

بجهض، غیر مکمل المراحل

abound /ə'bo:ʊnd/ vi ۱. زورده گا، زه حف دیت، ده باری به لیشاو، پرده گا به له مهر، ل سه ر، ده رجوق، سه باره ت، له بابه ت بکتر، یغزُر بیض، یحفل به

~ in / with (په که م)

about /ə'bo:ʊt/ prep, adv (أولاً)

۱. لیره و له وئی ده روات ۱. یذهب هنا و هناك

۲. لیره و له وئی، له جه ند شوینیک ۲. هنا و هناك، في اماکن عدة

Men were standing ~ the street corners.

They lives some where ~ here. ۳. له نزیک له، له ته نیش ت

۳. على مقربة من. في الجوار

We know nothing ~ her. ۴. له باری، سه باره ت به ۴. عن، بشأن

How ~ ? What ~ ? له سه ره تایی پر سیاره وه به کار دیت، بو راده بریرین یان پشینیار کردن

تستخدم في بداية السؤال لاستطلاع رأي أو تقديم اقتراح

How ~ buying ourselves a drink? رات / راتان چونه خواردنه وه بو خومان بکیرین؟

ما رأيك / رأيكم في أن نشتري لأنفسنا شراباً؟

He is a hand some man, but What ~ his character? پیاویکی قوزه، به لآم ره وشتی چونه؟

إنه رجل و سيم ولكن، ماذا عن أخلاقه؟

~ to ۵. له وه دایه که، تاماده په بو ۵. على وشك أن، يتهاول

The telephone rang as I was ~ to leave the office.

□ adv	(دوهم) ۱. نزیکه‌ی، بیره (ثانیاً) ۱. حوالی نهر
<i>She's ~ ten years old.</i>	کاتزمیر نزیکه‌ی پنجه
<i>It's ~ five o'clock.</i>	۲. بلاوده پیته‌وه، دهرده چن (به‌چند ناراسته‌یه‌ک)
	الساعة حوالی الغامسه ۲. يتتشر. يسرح (في جهات عدة)
<i>Children usually rush ~ .</i>	۳. لیره وهوی
	۳. هنا و هناك
<i>People were sitting ~ on the grass.</i>	خهلکی لیره وه
	لهوی له‌سهر گیاکه دانه‌نیشن
	كان الناس يجلسون هنا و هناك فوق العشب
<i>come ~ .</i>	۴. رونه‌دات
	۴. يحدث
<i>bring ~ .</i>	۵. به‌ناراسته‌ی دژ، دژوار
	يسبب. يؤدي الى ۵. بالاتجاه العاكس
<i>A ~ turn!</i>	بهره‌ودوا برۆ، بۆ پاشه‌وه برۆ (فهرمانی سه‌ریازی)
	خلفا در. الى الراء در (أمر عسكري)
above /ə'baʊ/ prep, adv	(یه‌کهم) ۱. له‌سهر (أولاً) ۱. فوق
<i>The sun rose ~ the horizon.</i>	خۆر له‌سهروی
	ناسۆوه پلند بووه ۲. سه‌رو (له‌نرخ، کیش یان ژماره).
	ارتفعت الشمس فوق الاق ۲. أعلى (في السعر، الوزن أو العدد)
<i>The temperature has not risen ~ 10°C all day.</i>	به‌دریازی نه‌مرو پله‌ی گهرما نه‌گه‌یشته سه‌روی ده پله‌ی سه‌دی ۳. زیاتر، بالاتر له
	لم ترتفع درجة الحرارة أعلى من العشر درجات مئوية طوال اليوم. ۳. أكثر. أسمی من
<i>A good soldier values honour ~ life. ~ all</i>	له‌هه‌موو نه‌مانه‌ گرنگتر ۴. به‌ررتز له، سه‌رو، بالاتر له والاهم من ذلك كله ۴. أعلى من، أرقی، أسمی من
<i>This book is ~ me.</i>	نهم په‌رتووک له‌سه‌روی ناستی
	تیگه‌یشتنی منه‌ویه
	هذا الكتاب أعلى من مستوى إدراکی
<i>He is living ~ his income.</i>	له‌ناستیکی سه‌روتر
	له‌داهاته‌کی ده‌ژی
	إنه يعيش في مستوى أعلى من دخله

□ adv	(دوهم) بالاتر، له‌سه‌روو (ثانیاً) من الأعلى، من فوق
<i>Seen from ~, the houses and fields looked quite flat.</i>	کاتیک له‌سه‌روهه‌یتر، واده‌رده‌ که‌ویت خانوو کینگه‌کان له‌یه‌ک ناستدان به‌ته‌واوی ۲. پیش، سه‌روی نه‌و، پیشتر
	عندما شوهدت من أعلى، بدت المنازل والحقول مستوية تماما
	۲. قبل، أعلاه، آنفا
<i>I must repeat what I wrote ~ .</i>	
above-board adj, adv	راشکاو، ناشکرا، به‌راشکاووی، به‌ناشکراوی
	صريح، واضح، بصراحة
above-mentioned adj	پیشتر باسکراو مذکور آنفا
abrasive /ə'breɪsɪv/ adj	روشینهر، کرینهر، حاک، حاکه، کاشطه
□ n [C,U]	ماده‌یه‌کی روشینهر، وه‌کو په‌ره‌ی سمارته
	مادة حاکه، کاشطه، ماده‌ حاکه، أو کاشطه مثل ورق السنفرة
<i>an ~ manner</i>	(خوازراو) په‌فتاری ره‌ق (مجاز) سلوک خشن
abreast /ə'breɪst/ adv	شانیه‌شان، به‌ته‌رییی، ده‌روا
<i>~ of</i>	له‌گه‌ل
	جنباً لجنب، محاذیاً، مُتَشَابِهاً مع
<i>keep ~ of the times</i>	له‌گه‌ل کات / سه‌رده‌مدا به‌رییوه ده‌چنی
	مُتَشَابِهاً مع الزمن / العصر
abridge /ə'brɪdʒ/ vt	کورتی‌ری ده‌کا بختصر، یلخص
abridgement n [C,U]	کورت‌کراوه، پوخته‌ی (کتیبیک) بۆ نمونه
	اختصار، موجز (الكتاب مثلاً)
abroad /ə'brɔ:ð/ adv	۱. ده‌روه‌وی ولات ۱. خارج البلاد
<i>be/go/live/travel ~</i>	۲. له‌هه‌موو جینگا، به‌هه‌موو ناراسته‌یه
	۲. في كل مكان، في كل اتجاه
abrupt /ə'brʌpt/ adj	۱. له‌ناکاو، له‌پر، کتوپر، چاوه‌روان نه‌کراو

	۱. مفاجئ، مباغت، غیر متوقع
~ turns in a road	پنجه کانی رینگا
	۲. وشک، زیر (تایه تمهّن له قسه، نوسین یان رهفتار)
	منحیات حاده فی طریق ۲. جاف، خشن (خاصة الحدیث،
	الکتابه أو السلوك)
abruptly adv	به شیوه یه کی ناکاو، کتوبر
	علی نحو مفاجئ
abscess /'æbses/ n. [C]	دومهل، پزرك، کیم
	حراج، دمل
abscond /'æbskɒnd/ vi	هه لدی به نه نی، خوده رپاز
	نه کا (له دواي خراپه کاری)
	یفرسرا، یولی الادبار (بعد عمل مخز)
absence /'æbsəns/ n [C,U]	ناماده نه بوون، نه بوون،
	نه مان، یزرو بوون، غه واره بوون
	غیاب، انعدام، تقیب
~ from school	ناماده نه بوون له قوتایخانه
	التقیب عن المدرسه
absent /'æbsənt/ adj	ناماده نه بوو، یزرو، ون، غه واره
	غائب
□ /'æbsənt/ vi ~ oneself from	خودزیتنه وه له
	یتقیب عن
absent-minded adj	گیز، وپ، دلگیز، کاس، خه بال
	رویشتوو
	شارد الذهن
absentee /'æbsən'ti:/ n. [C]	بزیروبو، نه هاتوو
	غائب، متقیب
absolute /'æbsəlu:t/ adj.	۱. به ته وای ۲. ره ها،
	ناپه یوست
	۱. کامل و تام ۲. مطلق، غیر مقید
an ~ ruler	دادوهری ره ها
	حاکم مطلق
¹ absolutely /'æbsəlu:tl/ adv	۱. به شیوه یه کی ره ها،
	بی مه رج
	۱. علی نحو مطلق، بلا شرط
² absolutely /'æbsəlu:tl/ adv	۲. گوزاروش
	له ره زامه ندی ته وای، نیجگار فه یری
	۲. تعبیر عن موافقه التامه بكل تأکید
absolve /'æbzʊlv/ vi	بی تاوانی ده کا، لیده بوریت

	بیژنی، یغفر
absolution /'æbsə'lu:ʃn/ n [U]	وازهتیان له کار یان
	به رپرسی، لیوردن
	حل من واجب أو مستولية، غفران
absorb /'æbsɔ:b/ vt	۱. ده یمزنی، ده یخواته وه
	۲. ده خایه نی، پیده چنی
	۱. یصص، یشرب ۲. ینهمک، یستفرق
~ ed in a book	سه رقاله له خویندنه وه ی په راودا
	مستغرق فی قراءه کتاب
absorbent /'æbsɔ:bənt/ adj., n [C]	مزوک، هه لمز،
	وشکزه کور، وشکزه ره وه
	مصص، ماص، مجفف، ماده ماصه
absorbing /'æbsɔ:biŋ/ adj	ناره زوبه خش، به چیز،
	به ناگا هیته ره وه
	مشوق، متع، یستحود علی الانتباه
abstain /'æbstein/ vi ~ from	خوی ده گریته وه، وازی
	لی دینی، ناپکات
	یستع، یسک، یکف عن
abstainer n [C]	خوگره وه، خوگرته وه له (مه ی)
	راوه ستایی
	متع عن، مسک عن (الکحول)
abstemious /'æbsti:mias/ adj	میانره وه، زیاده روژی
	نه کهر له (خواردن یان چیز وه رگرتن)
	معتدل، غیر مسرف (فی الأکل أو المتعة)
abstention /'æbstənʃn/ n [U]	وازهتیان، که نارگری له
	(ده نگدان)
	امتناع، إجماع عن (التصويت)
abstinence /'æbstɪnəns/ n [U]	وازهتیان
	(له خواردن یان چیز وه رگرتن)
	امتناع، عن الأکل أو المتعة تقشف
total ~	خوگرته وه ی ته وای ته وه ی له خواردنه وه ی مه ی
	امتناع تام عن تعاطي الکحول
¹ abstract /'æbstrækt/ adj	ته نه ها، جگه، په تی، پوخته،
	رازیهر
	مجرد، غیر حسی
~ an	هونه ری ته جریدی
	الفن التجريدي
□ n [C]	کورته، پوخته

- موجز، خلاصه
abstract /ɒb'strækt/ vt پوخته‌ی وهرده‌گری لئی
 ده‌سینته‌وه، جودا دکت، روت دکت
 مجرد، يستخلص
abstracted /ɒb'stræktɒd/ adj سه‌رقال، بی‌ناگا،
 خرمایی
 مشغول البال، شارد اللب
abstraction /ɒb'strækʃn/ n [C,U] ۱. وور، خرمان
 ۲. پوخته‌کردن، بیروکه‌یه‌کی رووت
 ۱. شروود، ذهول ۲. تجرید، فکرة مجردة (مثل truth).
 (whiteness)
abstruse /ɒb'stru:s/ adj نالوز، ناديار، چارنه‌کراو
 مبهم، غامض، عویص
abstrusely adv لیل، سه‌خت
 بأبهام، بغروض
absurd /ɒb'sɜ:d/ adj. پروپوچ، ناماقولی، ینکه‌نیناوی
 سخيف، لا يقبله العقل، مضحك
absurdity n [C,U] (pl-ties) گه‌وجی، شتيك له‌گهل
 عقل و مه‌نتیق په‌کانگير نه‌بیت
 سخف، شیء منافی للعقل و المنطق
absurdly adv گه‌وجیتی، په‌شیوه‌یه‌که مه‌نتیق په‌سه‌ندی
 نه‌کات
 سخافة، بشكل منافی للمنطق
abundance /ɒ'bʌndəns/ n [U] ۱. په‌لیشاو، په‌شالاو،
 زور
 ۱. غزار، وفرة، كثرة
 food in ~ خواردنیکی زور
 طعام و فیر
 ۲. ژماره‌یه‌کی به‌رفراوان،
 ژماره‌یه‌کی زور خه‌یریکی په‌لیشاو
 ۲. أعداد و افرة، کميات غزيرة خيرات و افرة
abundant /ɒ'bʌndənt/ adj زور، په‌لیشاو
 وافر، غزيرة
abundantly adv په‌لیشاو، به‌خور، به‌زوری
 بوفرة، بغزارة، بکثرة
abuse /ɒ'bju:s/ n [C,U] ۱. نازار، مامه‌له‌ی خراب
 ۲. جنیو، جنیودان ۳. خراب به‌کاره‌ینان، به‌کاره‌ینانی
 شتیکی نه‌ویستراو

۱. آزی، معامله‌ سینه ۲. شتیمة، سباب ۳. إساءة الاستعمال،
 استعمال شیء علی غیر ما ینبغی
 سنوردانان بو خراپه
 put an end to ~ s
 وضع حد للمفاسد
 خراب به‌کاره‌ینانی متمانه / مامه‌له‌ کردن
 an ~ of trust
 إساءة استخدام الثقة
 خراب مامه‌له‌ کردن، جوینی ینده‌دا،
 □ /ɒ'bjʊ:z/ vt
 سه‌می لئی ده‌کا
 یسیء استخدام / معامله، یستم، یظلم
abusive /ɒ'bjʊ:sɪv/ adj به‌توندیره‌وانه، خراب، به‌د
 تصفي، فاسد، بذیء
abusively adv به‌تونندی، په‌شیوه‌یه‌کی به‌د
 بتعسف، ببذاءة
abysmal /ə'bzɪml/ adj قول، بی‌بین
 سحوق، عمیق
 نه‌زاین
 ~ ignorance
 (مجاز) جهل مطبق
abyss /ɒ'bɪs/ n. [C] جهه‌هنه‌نم، دوزخ
 هاربه، جهنم، جحیم
academic /ækədəmɪk/ adj زانکویی، نه‌کادیمی،
 قوتابخانه‌یی، په‌روده‌یی
 جامعی، آکادیمی، مدرسی
 ~ freedom نازادی لیکوئینه‌وه‌ی زانستی
 حرية البحث العلمي
academy /ɒ'kædəmi/ n (pl-mies) ۱. نه‌کادیمی،
 په‌یمانگای بالآ بو خویندن، په‌یمانگای هونه‌ر
 ۱. آکادیمیة، معهد عال للتدریس، معهد فنون
 کولیزی سه‌ریازی
 military ~ کلیه‌ عسکریه
 ۲. خانه‌ی هونه‌ری شاهانه
 Royal A ~ ۲. دارالفنون السلکیه
accede /ək'si:d/ vi ۱. قاپله، رازیه، قایل دبیته
 ۲. به‌رزده‌بیتنه‌وه، میراتگری نه‌کا
 ۱. یوافق، یرتضی، یستجیب ۲. یرتقی، یخلف فی منصب
 عه‌رش وهرده‌گری، ده‌چینه‌ سه‌ر کار
 ~ to the throne
 یتیرا العرش، یعتلی العرش
accelerate /ək'seləreɪt/ vt, vi خیرایی زیاد ده‌کات،
 له‌ز دکت، تاوی ده‌دات

- تأودر، **accelerator** /ək'seləreɪtə(r)/ n [C] يزيد السرعة، يُعجل
- (به تايه تي) بيشانه ري به نزين، ريگه خري خيرايي
(بخاصة) دواة البزين، منظم السرعة
۱. (له قسه كردندا) له ره، **accent** /ˈæksənt/ n [C] جه ختگردن له سهر برگه بهك ۲. نيشانه ي دهنگي، نيشانه بهك له سهر يان ژير پيشكي بزوين ۳. شيوه زمانكي تايه تمه ند ۱. (في الحديث) نبرة، تشديد على مقطع ۲. علامة نطقية، علامة توضع فوق أو تحت حرف متحرك ۲. لهجة مميزة *speaking English with* به نينگليزي ده دوي يتكلم الإنجليزي
- شيوه زمانى نوسكو تله ندى *a Scottish ~* بلهجة اسكلنديه
- بَلَنْدْ نَهْ كَا، جَه خَت دَه كَا له سهر، **accentuate** /ək'sentʃueɪt/ vt ده ري ده خا ينبر، يوكد على، بيرز
- بَلَنْدْ نَهْ كَا، جَه خَت **accentuate** /ək'sentʃueɪt/ vt ده كا، ده ري ده خا ينبر، يوكد، بيرز
- بَلَنْدْ كَرْدَن **accentuation** /ək'sentʃu'eɪʃn/ n [U] يان شه ده دانان جه ختگردن، ده رختن وضع نبرة او تشديد، لپراز
- قايه، په سه ندى نه كا، **accept** /ək'sept/ vt, vi داني پيداده ني يقبل، يرضى به، يقتر
- په سه ندى كراو، په زامه ند **acceptable** adj. مقبول، مرض
- په سه ندى كردن، **acceptance** /ək'septəns/ n [U] رازى بوون قبول، موافقة، رضى
۱. ده روازه، ريگا، بوار **access** /ˈæksɛs/ n [U] ۱. مدخل، سبيل
- ناسان نبي بگه يت يان لى نزيك يته وه *easy ~ to*
۲. ريگه دان به چونه ژووره وه (كهس) يان به كار هيناني (شتيك)
- يسهل وصول إليه أو الاقتراب منه ۲. الإذن بالدخول على (شخص) أو استخدام (شيء)
- ياريده ده ر، هاوبهش **accessary** /ək'sesəri/ n [C]

- (به تايه يت له تاوانا) **accessible** /ək'sesəbl/ adj مساعد، شريك (على الأخص في الجريمة) هاوبهش لى له كاتى تاواندا ديار نه ييت *~ before the fact* شريك لا يتواجد عند وقوع الجريمة له بهر ده ستدا، ناسان به **accession** /æk'seɪʃn/ n [C,U] ده ست دى في تناول اليد، سهل المنال ۱. به رزبونوه، بلندي، سازاندن ۱. ارتقاء، إعتلاء، تيرؤ ساز كردنى عهش ۲. سه ريار، زياده *~ to the throne* تيرؤ العرش ۲. إضافة، زياده
- ياريده ده ر، سه ريارى **accessory** /ək'sesəri/ n [C] كدل و په لى زياده، به دهك (pl -ries) مساعد، اضافي، قطع غيار پارچه ي زيادى پاسكيل (وهك گلوب و *~ of a bicycle* ميزلدان) اجزاء إضافية للدراجة (كالمصابيح و المنافع)
- روداوى كپور / ناكاو **accident** /ˈæksɪdənt/ n [C] حادث مفاجئ / طارئ به ريگه وت، سه رينى *by ~* بالصدفة، عرضاً
- سه رينى، بى مه به ست، **accidental** /ˌæksɪ'dentl/ adj به ريگه وت به رضى، غير مقصود
- به ريگه وتى، **accidentally** /ˌæksɪ'dentl/ adv به شيوه په كى ره وته ني مصادفة، بشكل عرضي
۱. هه له له لى ده دا، پياوتن **acclaim** /ə'kleɪm/ vt ۲. ناشكراده كا، په خشه كا، بانگي ده كا به ۱. يُهلل، يهف ۲. يعلن، يذيع، ينادي به بانگي ده كا به پاشا *~ a man king* ينادي به ملكاً
- په راوه كه n [U] *The book received critical ~* په سه ندى ره خته گراني به ده ست هينا ناله الكتاب استحسان النقاد
- هه له له، **acclimation** /æk'kleɪməʃn/ n [U] پيامه لدان

	تهلیل، هتاف
acclimatize /ə'kli:mətaɪz/ vt, vi	راده هئین، ده گونجینی
	یتاقلم، یتکیف
accommodate /ə'kʌmədeɪt/ vt	۱. ناماده‌ی ده‌کا، شونیی پین نه‌دا، نیشته جیی نه‌کا ۲. ریکسی ده‌خات، ده‌یگونجینی
	۱. بیجهز، یزود (بالاقامة) ۲. یوقی، یکیف
accommodating /ə'kʌmədeɪtɪŋ/ adj	خوش دو، گونجاو، ره‌وشت جوان
	لطیف، مجامل، سح الخلق
accommodation /ə'kʌmə'deɪʃn/ n [C,U]	مال، جیی مانه‌وی میوان، نه‌هیشتی (دوبه‌ره‌کی)، راهاتن
	مسکن، مکان إقامة لزان، تسویه (العلاقات) تکیف
accompaniment /ə'kʌmpənimənt/ n [C]	پنکه‌نجان، هه‌واندن، (یاوهر) یاوهری کردن، ته‌واوکر، یاوهر
	له‌زه‌ندن‌دا وه‌ک پیانو لیدان
	شیء مصاحب، منم، مصاحب بالعرف کالیانو مثلا
accompanist /ə'kʌmpənɪst/ n [C]	پیانوژهن
	الغازف الصحاب
accompany /ə'kʌmpəni/ vt (pt, pp -nied)	۱. هاوه‌لی ده‌کا، له‌گه‌لی ده‌ین، یاوهری نه‌کا ۲. له‌گه‌لی ده‌ه‌نی
	۱. یرافق، یصاحب، یلازم ۲. یصاحب بالعرف
accomplice /ə'kʌmplɪs/ n [C]	به‌شدار، هاوبه‌ش
	له‌تاوان‌دا
	متواطن، شریک فی الجریه
accomplish /ə'kʌmplɪʃ/ vt	جییه جیی ده‌کا، رای
	نه‌په‌رینی به‌ده‌ستدینی (سه‌رکه‌و توانه)
	ینجز، یحقق (بنتاج)
accomplished adj	که‌سایه‌تیه‌کی زاخدار، لیهاتوو
	له‌هونه‌ردا وه‌ز سه‌ماو گورانی و ژهنین
	مصقول الشخصیة، بارع فی الفنون مثل الرقص و الغناء، و العزف
accomplishment /ə'kʌmplɪʃmənt/ n [C,U]	۱. به‌ده‌ستهنان، ۲. لیهاتوویی (وه‌ک به‌توانا له‌زه‌نیندا)
	۱. انجاز، تحقیق ۲. براعة (کاتقان العزف مثلا)
accord /ə'kɔ:d/ n [C,U]	ره‌زامه‌ندی، ریکه‌وتنی

	ناره‌زومه‌ندانه، به‌ین ژور لیکردن
	موافقة، اتفاق طوعاً، دوناً اِکراه
	of one's own ~
	ده‌گونجین، ریکده‌که‌ویت له‌گه‌ل، پشکه‌ش
	□ vt, vi ده‌کات
	یتفق، یسجم مع، یقدم
accordance /ə'kɔ:dəns/ n [U]	ریکه‌وتن، ریککردن، گونجاندن، پیکهاتن
	موافقة، مطابقة، انسجام
according /ə'kɔ:dɪŋ/ prep ~ to	به‌نیی، به‌گونجی، ب جور، وه‌کی
	حسب، وفقاً، طبقاً
accordingly /ə'kɔ:dɪŋli/ adv	به‌وینیه، به‌گونجی، به‌جوری
	وفقاً لذلك، بناء على ذلك
accordion /ə'kɔ:dɪtən/ n [C]	توکوردیون، نامیرنکی
	موسیقیه
	اکوردیون، آله، موسیقیه
accost /ə'kɔ:st/ vt	ده‌ست‌پشخه‌ری ده‌کات (نامویانه)
	له‌قسه‌کردندا له‌کسیک نزدیک ده‌پیشه‌وه‌و له‌گه‌لی ده‌دوی
	یبادر (غریباً) بکلام یدنو من شخص ما و یخاطبه
account /ə'kaʊnt/ vt, vi	۱. لیکسی ده‌داته‌وه، راهی‌ده‌کا
	۱. یغلل، یفسر
	به‌یانی پشکه‌شده‌کا له‌باری
	~ for یقدم بیاناً عن
	۲. دایده‌نن بیاهکه به‌ین تاوان
	~ a man innocent داده‌نیت
	۲. یعتبر یعتبر رجل بریئاً
	۱. به‌یان، راپورت یان پشکنیی ژماردن
	۲. گنجانده‌وه، بیاه‌ل‌دان، گنجانده‌وی روداو‌یک
	۱. بیان، تقریر او کشف بالحساب ۲. روایة، وصف، سرد للواقع
	۳. هوکار، بویه هوی نه‌وه، نه‌وه‌ی ده‌پیشه
	on this ~ هوی ۴. گرنکی، به‌ها
	۳. سبب، داع لهذا السبب ۴. اهمیة، قیمة
	of no ~ به‌های نی‌یه
	لا اهمیة له

<i>take into ~</i>	ره چاوی ده کات یاخذ بالا اعتبار
<i>take no ~ of</i>	گرنگی پئی نادات، تی ناپروا نی لا یهتم به، لا ی نظر الی
<i>on one's won ~</i>	بو بهرزه ونندی تاییه تی خوئی لنفعته الشخصية، لهالعه
accountable /ə'kauntəbl/ <i>adj</i>	به پرس، به پرسه له و هه له به مسؤل، بهاسب علی خطا
<i>A madman is not ~ for his actions</i>	شیت به به پرسی کرداره کانی دانانریت المجنون لا یعتبر مسؤلأ عن أعماله
accountancy /ə'kauntənsi/ <i>n</i> [U]	ژمیریاری محاسبه
accountant /ə'kauntənt/ <i>n</i> [C]	ژمیریار محاسب
accredit /ə'kredit/ <i>vt</i>	راستاندن، بهرکار، نویتەر ده نیرئی، وانه سپئرئی یفوض، یخول، یسرل مندوبأ
accrue /ə'kru:/ <i>vi</i>	به سود ده گه ریته وه، به ره مدیت له یعود بالفائدة أو الربح، یتج عن
accumulate /ə'kju:mjəleɪt/ <i>vt, vi</i>	کۆده کریته وه، که له که ده کرئی یجمع، یگدس، یتراکم، یگدس، یجمع
accumulation /ə'kju:mjəleɪʃn/ <i>n</i> [C,U]	که له که بوو، کۆکراوه تراکم، تجمع، تكدیس
accuracy /ækjə'reɪsi/ <i>n</i> [U]	وردی، راستی و دروستی دقة، صحة
accurate /ækjə'reɪt/ <i>adj</i>	ورد، ریکوینک دقیق، مضبوط
accused, accurst /ə'kɜ:sɪd/ <i>adj</i>	نه فره تلیکراو، بیزراو ملعون، کریم، بیض
accusation /ækju:'zeɪʃn/ <i>n</i> [C,U]	تۆمهت تهمة، اتهام
accuse /ə'kju:z/ <i>vt</i>	تۆمه تبارده کرئی، تۆمه تی ناراسته ده کرئی

<i>the ~ d</i>	یتهم، یوجه تهمة تۆمه تبار التهم
accuser <i>n</i> [C]	داواکار المدعی
accustom /ə'kʌstəm/ <i>vt</i>	راده هینیت، رادیت یقۆد، یقعود
accustomed /ə'kʌstəmd/ <i>adj</i>	راهاتوو له سه ر معتاد علی، معتود، مألف
ace /eɪs/ <i>n</i> [C]	ناس له یار قوما ر آس (بستونی) (فی ورقه اللعب)
<i>the ~ of spades within an ~ of</i>	زۆر نزیك، به قه ده ر تاله موویه ك علی قید شره / قریب جدا من
acetic /ə'si:tɪk/ <i>adj</i>	خهل، سرکه خلی، من الخل
acetylene /ə'setli:n/ <i>n</i> [U]	ئه سیتلین، غاز یکه بو له حیمکر دن به کار دیت آسیلین، غاز یستخد م فی التلحیم
ache /eɪk/ <i>n</i> [C]	نازار، ژان (به رده وام) نازار ده کا، ژانده کا □ <i>vi</i>
	آلم، وجع (مستمر)، یئالم، یترجع
achieve /ə'tʃi:v/ <i>vt</i>	به جئی دیتی، به ده ستدینی یبنجز، یحقق، یحرز
achievement /ə'tʃi:vmənt/ <i>n</i> [C,U]	ده سته کوهت، به ده سته نیان به ده سته اتوو انجاز، تحقیق
acid /æstɪd/ <i>n</i> [C,U]	۱. شله به کی ترشه، ماده به کی ترشه ۱. سائل حمضی، ماده حمضیة
□ <i>adj</i>	۲. (کیمیا) ترش، ترشی، تیژ ۲. (کیبیا) حامض، حمضی، لاذع
<i>~ test</i>	تاقیکر دنه وهی راده ی توانایی شتیک، تاقیکر دنه وه اختبار لعرقة صلاحیة الشئ، محك
acidity /ə'sɪdətɪ/ <i>n</i> [U]	ترشینی حموضة
acknowledge /ə'kɒnɪlədʒ/ <i>vt</i>	۱. دانی پیداده نی ۲. خو به ده سته وه نه دات ۳. پروا به راستیتی شتی ده کا

۱. يعترف، يقر. ۲. يخطر بالاسلام. ۳. يسلم بصحة أمر ما
He is ~ d to be an expert on his subject.
 به‌نگه‌نویسته‌که‌شاره‌زایه‌له‌بابه‌تی‌تایه‌تمه‌ندی‌خویدا
 من‌السلام‌به‌انه‌خیر‌فی‌موضوع‌تخصصه
acknowledgement /ə'knu:lɪdʒmənt/ n [C,U]
 ناسکرن، ناگادار کردن به‌وه‌رگر تنی شتیک، دانان به‌راستی
 شتیکدا
 إشعار باستلام، إقرار بصحة الشيء
acne /ækn/ n [U] عازبه (نه‌خوشیه‌کی‌بیسته)، زفک
 حب الشباب (مرض جلدي)
acorn /ə'kɔ:n/ n [C] به‌روو، به‌ری
 جزرة البلوط
acoustic /ə'ku:stɪk/ adj. ده‌نگیتی، بیسته‌نی،
 به‌یوه‌ست‌به‌بیسته‌وه
 صوتی، سعي، متعلق بالسمع
acoustics /ə'ku:stɪk/ n pl زانستی ده‌نگ، تایه
 تمه‌ندی‌بی‌بیستن (بو‌شانو‌بو‌نومونه)
 علم الصوت، الخصائص السعیه (لشرح مثلاً)
acquaint /ə'kwɪnt/ vt ناگاداری نه‌کا، به‌ناگابه، بینی
 نه‌زانی
 يُخبر، یطلع علی، یُعَلِّم
 ~ oneself with one's new duties
 نه‌رکه‌نوینک‌نی
 ده‌زانی
 یترف علی واجباته الجديدة
acquaintance /ə'kwɪntəns/ n [C,U] ۱. خه‌لک
 ناسین به‌روآله‌ت ۲. که‌سینکی‌ناسراو
 ۱. معرفة شخصية (سطحية) ۲. أحد المعارف
 ده‌یناسنی‌و‌ده‌ینته‌به‌کینک‌له‌ناسیا‌وه‌کانی ~ make sb's
 یترف‌علیه‌یصیح‌أحد‌معارفه
acquiesce /æ'kwɪ'es/ vi ملکه‌ج‌ده‌بنی، قابل‌ده‌بن
 یرضخ، یذعن
He ~ ed in the arrangements
 به‌و‌ریک‌سازیه‌رازیه
 ملکه‌چی‌ناماده‌کاریه‌کان‌بوو
 أذعن للترتيبات / رضی بها
acquiescence /æ'kwɪ'esns/ n [U] رازی‌بوون،
 قابلبوون، ملکه‌ج‌بوون
 إذعان، رضوخ، موافقة
acquiescent adj ناره‌زوی‌رازی‌بوونی‌هه‌یه

میل‌للموافقة‌و‌الإذعان
acquire /ə'kwɪə(r)/ vt رازی‌نه‌بنی، به‌ده‌ستی‌دینی
 یقتی، یکسب، ینال
acquisition /æ'kwɪ'zɪʃn/ n [C,U] ۱. رازی‌بوون،
 به‌ده‌سختن، به‌ده‌سته‌ینان ۲. شتیک‌یه‌ده‌سته‌ینتراو
 ۱. اکتناء، اکتساب، إنجاز ۲. شيء مکتسب، مقنتی
acquisitive /ə'kwɪ'zɪtɪv/ adj. ده‌ستگیر، چاو‌چنوک
 مولع بالاکتناء، طماع
acquit /ə'kwɪt/ vt (-tt-) ۱. بی‌تاوان‌ده‌بیت
 ۱. یرئ من تهمة
 ۲. به‌ته‌رکه‌کانی‌هه‌لده‌ستی
 ~ oneself (well) ۲. یقوم‌بواجبه‌(جیدا)
acquittal /ə'kwɪt/ n [C,U] رزگار‌بوون، لی
 خو‌شبوون، فه‌رمانی‌بی‌یره‌ی‌بوون
 تبرئة، إعفاء، حکم بالبراءة
acre /eɪkə(r)/ n [C] نه‌کر، فه‌دانی، تی‌نگلیزی،
 (تزیکه‌ی ۴۰۰۰ م ۲)
 أکر، فدان إنجلیزی، (حوالی ۴۰۰۰ م ۲)
acrid /æ'krɪd/ adj تون، زمانگه‌ز، تیز، تال (بو‌یون،
 یان‌تام)
 لاذع، حاد، مر (لرائحة، أو الطعم)
acrimonious /æ'krɪ'mɒniəs/ adj زمانگه‌ز، تیز،
 (ناخوتن، یان‌ره‌فتاری)
 لاذع، حاد (العديث، الطبع)
acrobat /æ'krəbət/ n [C] پآله‌وانی‌سیرک
 به‌لران‌فی‌سیرک
acrobatic /æ'krə'bætɪk/ adj پآله‌وان
 به‌لوانی
acrobatics npl یاری‌پآله‌وان‌بازی
 ألعاب به‌لوانیه
across /ə'krɒs/ prep, adv نه‌گاته، به‌در‌بازی‌یه‌(به‌که‌م)
 ۱. به‌تا‌ویا، له‌لایه‌ک‌بو‌لایه‌کی‌تر ۲. له‌لاکه‌ی‌که‌یه‌وه، له‌سه‌ر
 جاده‌که:
 ییلغ (أولاً) ۱. عبرت، من‌الجانب‌الی‌آخر ۲. فی‌الجانب‌الآخر،
 عبر‌الطریق:
There is a garage ~ the street
 ۲. په‌کتر‌پر، ژ‌ره‌خه‌کی
 ۳. متقاطع

<i>She lay with her arms ~ her breast</i>	بوره خه کی
□ <i>adv</i>	(دووه م) پانی، له لایه کی کهوه
	(ثانیاً) عرض، عرضاً، من جانب لآخر
<i>The river is a mile ~ at that point</i>	
	پانی پوباره که نه گاته میلک له م شوینه دا
	بیلع عرض النهر میلا فی ذلك الموضع
act /ækt/ vi, vt	۱. کارده کات، کردی
	۱. عیل، قتل
<i>If we are to save her life</i>	نه گهر بمانه وی ژبانی
<i>we must ~ now</i>	رزگار بکه یکن یو یسته نیستا شتیک
	بکه یکن ۲. به کاری خوی هه لده ستی، نه رکه که ی جینه جی
	ده کا ۳. ده نویتی (له سهر شانق) ۴. واخوی دهرده خا،
	بانگه شهی یو ده کا، ده پتوینی
	إذا أردنا انقاذ حياتها يجب ان نعمل شيئاً الآن ۲. یقوم بعمله،
	یؤدي وظيفته ۳. یعمل (على المسرح) ۴. یظاهر، یدعی، یعمل
<i>I know you are not really crying, you are just ~</i>	
<i>ing.</i>	۵. پوئل ده بیستی ... به لهر کی هه لده ستی
	۵. یلبب دور ... یقوم بمهمة
<i>~ on advice</i>	به ناموژگاری کارده کا
	یعمل بالنصیحة
<i>~ on a suggestion</i>	به پیشنیا کارده کا
	یعمل بالاقتراح
<i>~ on/upon</i>	کارده کا له سهر
	یؤثر على
<i>This medicine ~ suppon the nerves.</i>	نهم دهرمانه
	کارده کاته سهر ده ماری هه ست
	هذا الدواء يؤثر على الأعصاب
□ <i>n</i> [C]	۱. کار، نیش، کارسازی
	۱. فعل، عمل، إجراء
<i>a cruel ~</i>	کارسازی سته مکارانه
	إجراء ظالم
<i>little ~ s of kindness</i>	کاری چاکه
	أعمال المعروف
<i>caught in the ~ of stealing</i>	ده ستگیر کرا به سهر
	به دزی به که وه نیکه ل به دزی بوو ۲. بریار، بریاریکی
	پهر له ماننی
	قبض علیه متلبسا بالسرقة ۲. قرار، مرسوم برلمانی
acting /æktɪŋ/ <i>adj</i>	پوئل ده گپرتی

	یلبب دور ... ینوب عن
<i>the ~ manager of the business</i>	هه لته سنی به کاری به ریوه بهری ده رگا که
	قائم بأعمال مدير المؤسسة
action /ækʃn/ <i>n</i> [C,U]	۱. جو له، کار، نیش
	۱. حركة، فعل، عمل
<i>a time for ~</i>	کاتی نیشکردن
	وقت العمل
<i>a man of ~</i>	پیاویکی هیمهت بهرز، چالاک
	رجل عالي الهممة، نشیط
<i>out of ~</i>	له کار که وتوو، بی کار یگه ری ۲. شوینکار،
	کار یگه ری
	مطل، عديم النعالية ۲. اثر، مفعول
<i>the ~ of an acid</i>	کار یگه ری ترش ۳. کار، نیش
	مفعول حامض ۳. فعل، عمل
<i>judge a man by his ~ s</i>	مفروظ به بیی کاره کانی
	بر یاری به سهر دا هدری ۴. جه ننگ، کوشتار
	یحکم على الانسان بعمله ۴. معركة، قتال
<i>killed in ~</i>	له جه ننگه که دا کوژرا
	قتل في المعركة
<i>~ stations</i>	پینگه ی دهر چون (یو سهر یازه کان له جه ننگدا)
	مراكز الانطلاق (للجنود في معركة)
<i>break off an ~</i>	جه ننگه که ده وه ستی ۵. (پاسا) سکالا
	ده کا، په نا یو دادگا ده یا
	یوقف المعركة ۵. (قانون) یقیم دعوی علی، یلجا الی القضاء
activate /æktɪveɪt/ <i>vt</i>	چالاکده کا، هانی ده دا
	ینشط، یعرض، یحث
active /æktɪv/ <i>adj</i>	۱. چالاک، کار یگه
	۱. نشیط، فعال
<i>an ~ brain</i>	میشکی چالاک ۲. کرداری، زیندوو
	ذهن نشیط ۲. فطی، حیوی
<i>taking an ~ part in local affairs</i>	پوئیکی
	چالاکانه ی هه په له کارو یاری ناوخودا
	یقوم بدور حیوی فی الشؤون المحلية
<i>on ~ service</i>	له خزمه تی کرداریدا، له گوژه پاندا
	فی الخدمة القطیة، فی السیدان
<i>~ voice (passive ~</i>	۳. بکه دیار (به اورد: بکه نادیا پار ~
<i>passive ~</i>	۳. مینی للمعلوم (قارن مینی للمجهول ~

actively <i>adv</i>	به چالاکي، زیندوانه بشاطر، بحیریه
activist /æktɪvɪst/ <i>n</i> [C]	که سینیکی جموجوئیکهر، چالاک (له دوزی سیاسیدا) شخص شحرک، نشیط (في قضیه سیاسیه عاده)
activity /æktɪvətɪ/ <i>n</i> [C,U]	چالاکي، زیندوبه نی، کار یگهری، بزاف نشاط، حیویه، فاعلیه، حرکت
<i>classroom / outdoor ~ ies</i>	چالاکي ناو پۆل/له هه وایه کی کراوه دا انشطة داخل الفصل / في الهواء الطلق
actor /æktɔ(r)/ <i>n</i> [C]	نویهه، نه کتهه (پیاو) مثل، مشخص
actress /æktɪs/ <i>n</i> [C]	نویهه، نه کتهه (زن) ممثله، مشخصه
actual /æktʃuəl/ <i>adj</i>	راسته قیبه، راستی، کرداری حقیقی، واقعی، فعلی
actually /æktʃuəl/ <i>adv</i>	به کردار، له راستیدا، نیستا فعلیاً، في الواقع، حالياً
actuate /æktʃueɪt/ <i>vt</i>	کاری یئده کات، ده جوئینری، پالی یئوه ده نی یشقل، یحرک، یدفع
acupuncture /ækjʊpʌŋktʃʊ(r)/ <i>n</i> [U]	چاره سهه به دهه رزی العلاج بالابر (الصينية)
acute /ə'kju:t/ <i>adj</i>	۱. سهخت، تیژ، بهرته نگ، نازارینکی کاریگهر ۱. قاس، حاد، مبرح ألم شبرج ۲. تیژ، بیزارکهر (بو ههست و سوز) ۲. حاد، مرهف (للمشاعر والأحاسيس)
<i>~ pain</i>	۳. بیر تیژ، زیرهک ۳. حاد الذهن، ذکی ذهن، وقاد
<i>an ~ brain</i>	وردیین ۴. ترسناک، توند مرهف (دقیق) الملاحظ ۴. خطیر، شدید
<i>an ~ observer</i>	نه خو شیه کی ترسناک مرض خطیر
<i>an ~ illness</i>	گوشه ی تیژ
<i>an ~ angle</i>	زاویه حاده ۵

ad , /æd/ <i>n</i> [C] = advertisement	په ند، ووته، قسه ی باو
adage /ædɪdʒ/ <i>n</i> [C]	حکمه، قول، ماثور، مثل
Adam /ædəm/ <i>n</i>	نادهم آدم
<i>not to know sb from A ~</i>	هیچ بیرو که په کی له باره ی شینوه که په وه نی به لیست عنده فکرة عن شکله
<i>A ~ 's apple</i>	سینوی نادهم تفاحة آدم
adamant /ædəmənt/ <i>adj</i>	له وپه ری توندیدا، ناشکی، گیر في منتهی الصلابه، لا یکسر، عنید
adapt /ə'dæpt/ <i>vt</i>	رینکی ده خا، ده یگه نجین، رینکی ده خا یعدّل، یکیف، یوق
adapter <i>n</i> [C]	نه وه ی به رینکهنه که هه لده ستی، گۆرهه، رینکهر (کاره با) الذي يقوم بالتعديل، محول، معدل (کهر با)
adaptable /ə'dæptəbl/ <i>adj</i>	شایسته ی گۆرانه قابل للتعدیل و التکیف
adaptation /ædæptetʃən/ <i>n</i> [C,U]	گونجاندن، راهاتن، شتی رینکهر تعدیل، تکیف، الشئ المعدل
add /æd/ <i>vt, vi</i>	۱. کۆده کاته وه، بوی زیاد ده کا، نه داته پال ۲. نه نجامی دهه ر دین، ده یزمیری، کۆی ده کاته وه ۱. یجمع، یضیف، یض ۲. یجد المجموع، یحب: یجمع: کۆی نه م ژمارانه بدوزره وه <i>A ~ up these figures</i> ۳. کویان ده کاته: احسب مجموع هذه الاعداد ۳. یصح مجموعها: کۆی نه م ژمارانه <i>These figures ~ up to 912.</i> ده کاته ۹۱۲ ۴. نه خاته سهه ر ته کانی، زیاتر ده نی یبلغ مجموع هذه الأرقام ۹۱۲ ۴. یضیف قانلا، یزید بقوله: "And now, go a way", he ~ ed. بروانه addition أنظر addition
addendum /ə'dendəm/ <i>n</i> [C] (<i>pl -da</i>)	و شه به کی لاتینی، (کۆیه که ی <i>addenda</i>) پاشکۆ، راینچک

کلمه لاتینیه، (والجمع *addenda*) ملحق، تابع، ضمیمه (لکتاب مثلاً)
adder /ædə(r)/ n [C] ماری بچوکی زه هراوی، کویره مار
 افعی صغیره سامة، صل، تعبان
addict /ædɪkt/ vt ~ ed to خووی گرتووه به، هوگر بووه به، بهنگ دبت
 مدمن علی، مولع بـ
 ~ ed to (taking) drugs / drink هوگری مادهی سرکەر / مه پخوار دنه وه به
 مدمن علی تعاطی المخدرات / الشراب
 □ /ædɪkt/ n [C] رهاها تووه له سر (مهی، سرکەر، هتد) مدمن علی (الخمر، المخدرات الخ)
addition /ə'dɪʃn/ n [C,U] سه ربار، کو، زیاده
 اضافه، جمع، زیاده
 in ~ to سه ره رای نه وه
 بالاضافه الی
additional /ə'dɪʃnəl/ adj سه ربار، پاشکو
 اضافی، ملحق
addle /ædl/ vi پیسی نه کا، بوگنی نه کا
 یفسد، یتن، یتن، (البیض)
address /ə'dres/ vt ۱. نامه ناراسته ده کا (نوسراو، زاوه کی) وتار ده بیژی
 ۱. بوجه رساله (خطیه او شفویه)، یلقی خطاباً
 ۲. سه رقال به
 ~ oneself to ۲. بنه مک فی، یکب علی
 □ n /ə'dres/ [C,U] ۱. ناو نیشان ۲. وتار، گفتوگو
 ۱. عنوان ۲. خطیه، حدیث
addressee /ædre'si:/ n [C] ناراسته کراو، گوینگر
 المرسل الیه، المخاطب
adduce /ə'dju:s/ vt پیشکه شی ده کا، ده ریده برنی
 یقدم، یدلی بـ، یورد (برهان، مثلاً)
adept /ædept/ adj, n [C] ۱. شاهه زاه، شاهه زایه کی
 لیهاتوو
 ماهر، خبیر بارع
adequacy /ædɪkwəsi/ n [U] سه رویدری، مافی
 ده داتی
 کفایه، وفاء بالمطلوب

ترو ته سهل، مه به سنده دا
 کاف، یلی بالفرض
adequate /ædɪkwət/ adj
adhere /əd'hɪə(r); vi ۱. په بوسته به، پابه تده به،
 ۲. نوسری به به ۲. بسلاوی ده کا، دلسوزه بو (حبیب، بیروبوچوون)
 ۱. یلزم بـ، یلزم بـ، یلزم بـ ۲. یسایع، یخلص الولاء لـ
 (حزب، معتقد)
adherence /əd'hɪərəns/ n [U] ده سگرتن به،
 پابه ندیوون، لایه نگری بو
 تمسک بـ، التزام، ولاء لـ
adherent /əd'hɪərənt/ n [C] لایه نگر، پیشویان
 شوالی، نصیر
adhesion /əd'hɪ:ʒn/ n [C,U] پیوه لکان
 الصاق، الاتصاق
adhesive /əd'hɪ:sv/ adj پیوه لکار، خیرا،
 پیکه وه نوسان
 لاصق، دبق، سریع الاتصاق
 ~ tape شریتی له زگه (تیپ)
 شریط لاصق
 n [C,U] مادهی که تیره، لکینتر
 ماده لاصقه
adieu /ə'dju:/ int مائتاواوی
 وداعاً، الوداع
adjacent /ə'dʒeɪsnt/ adj هاوسنی، هاوده ننگ، نزیك
 مجاور، متاخم، قریب
adjectival /ædʒɪk'tɪvəl/ adj ناوه لئاو، ره نگر بیژی
 وصفی، نعتی
adjective /ædʒɪktɪv/ n [C] ناوه لئاو
 نعت، صفة (فی النحو)
adjoin /ə'dʒɔɪn/ vt, vi نزیك ده بیته وه، به رامیهر
 یجاور، یجاوی
 the ~ ing room نه بن، نه چینه زوری ته نیشته
 یتاخم الفرقة المجاورة
adjourn /ə'dʒɔ:n/ vt, vi ۱. داده خا، (کو یونه وه)
 دواده خا
 ۱. یو جل، یرجن (اجتماعاً) الخ
 ۲. ده یگوازیته وه
 they ~ ed to the next room.
 ۲. یتنل

adjournment *n* [C,U] دوآخستن
تأجيل، أرجاء.

adjudicate /ə'dʒu:dikeɪt/ *vt, vi* فرمانی دادوهری
دهدات، برپار ددت، دادوهری له ناو خه لکیدا ده کات
ی حکم ب، ی قضي ب، ی قضي بين الناس

adjudication /ə'dʒu:drɪ'keɪʃn/ *n* [U] (دهر کردن)
فرمانی دادوهری
(اصدار) حکم قضائي

adjunct /ədʒʌŋkt/ *n* [C] پاشکۆ، یاریده دهر، هاوینچ،
پاشکوتو
ملحق، مساعد، تابع

adjust /ə'dʒʌst/ *vt* ریکنده خا، ده یگونجینی
نظم، یعدل و یضبط، یوفق
(دهرونناسی) گونجاو له گه ل

well-adjusted زینگه که ی / ده ورو بهری کۆمه لگا که ی
(علم النفس) متکیف مع یسه / محیطه الاجتماعی

adjustable *adj* قایل به ریککردنه وه
قابل للتعدیل و الضبط

adjustment *n* [C,U] ریککردن، تنسیق،
ده سته سهر اگرتن
تعدیل، تنسیق، ضبط

adjutant /ədʒʊtənt/ *n* [C] جیگری سه رۆک،
ئه قهری یاریده دهر
معاون القائد، ضابط مساعد

adlib /æd'lib/ *adv* سه ری یی، به یی کۆت
مرتجل، من غیر قید

administer /əd'mɪnɪstə(r)/ *vt, vi* ۱. به ریوهی ده با،
سه ره رشتی ده کا ۲. یاسا جینه جی ده کا، دادگهری به ری با
ده کا ۳. سوین ده خوا، سه ره رشتی سویند خوار دنه که ده کا
۱. بدیر، ی شرف علی ۲. یئغذ القانون، یقیم العدل ۳. یحلف
(الشاهد)، ی شرف علی أداء القسم

~ *an oath to sb*
~ *medicine* دهرمان ده دات
یطبی الدواء

administration /əd'mɪnɪ'streɪʃn/ *n* [C,U]
۱. به ریوه ریئی (کاروبار و شتانی تر) ۲. به ریوه بردن،
حکومت
۱. إدارة (الأعمال و غیرها) ۲. الإدارة، الحكومة

the ~ وهزاره تی حکومته ته که ۳. پیشکه شکر دنی
(کۆمه کی، سویند)، جینه جیگردن (دادگهری)
الوزارة الحكومة ۳. تقدیم (العون، القسم)، تطبیق (العدالة)

administrative /əd'mɪnɪstrətɪv/ *adj* به ریوه به ری
إداري

administrator /əd'mɪnɪstretə(r)/ *n* [C] به ریوه به ری،
کارگیر، پیاوی به ریوه به ری
مدیر، قائم علی الأعمال، رجل الإدارة

admirable /əd'mɪərəbl/ *adj* داهینه ر، نایاب،
سه رسورهین
بدیع، رائع، جدير بالأعجاب

admirably *adv* به شیوه به کی داهینه رانه، نایاب
علی نحو بدیع، رائع

admiral /əd'mɪərəl/ *n* [C] میری ده ریایی
أمیر البحر، أمیرال

admiralty *n* [U] ده ریاهگری
أمانة البحر، أمیرالية

the A ~ بینای وهزاره تی ده ریوانی له نینگلته را
مینی وزارة البحرية فی انجترا

admiration /əd'mɪərəɪʃn/ *n* [U] سه رسورهین،
په سه ندی
إعجاب، استحسان

admire /əd'maɪə(r)/ *vt* سه رسامه به، به سه رسامی
ده روانی، په سه ندی ده کا
یعجب ب، ی نظر بأعجاب، یستحسن

admissible /əd'mɪsɪəbl/ *adj* په سه نند، رهوا، شایه نی
په سه ندی
مقبول، جائز، جدير بالقبول

admission /əd'mɪʃn/ *n* [C,U] ۱. (ماف، مؤله ت)
مؤله تی چونه ژوره وه، ده رگانه
۱. حق / إذن / رسم الدخول
چونه ژور به خورایی
الدخول مجاناً

~ *free*
۲. راستی وتن، دانپانان، وه رگرتی
دانپانانه که
۲. تصریح، اعتراف، قبول باعتراف

admit /əd'mɪt/ *vt, vi* (-tt-) رپدان به چونه ژوره وه،
مؤله تدان

۱. یسبح بالدخول. یأذن
 ریگا به چونه زوره وه بو ماله کھی ~ sb into a house
 ده دا دان ده نژی به، خوی ده داته دست
 یسبح بدخوله الی المنزل ۲. یعترف به، یسلم به
 He ~ ted his crime. دانی نا به تاوانه کھی
 اعترف بعیرتته
 ۳. یواری بو ده کاته وه ~ of
 ۳. یفسخ مجالال
 یواری گومان مه کته وه
 It ~ s of no doubt. لاتنخ مجالال لشک
admittance /əd'mɪtəns/ n [U] په سهند، دانپیانان،
 ریگه دان (پسوله) به چونه زوره وه
 قبول، اعتراف، تصریح بالدخول
 No ~ except on business چونه زوره وه قه ده خه یه بو
 کاریک نه بیئت
 ممنوع الدخول الا للعمل
admittedly /əd'mɪtɪdli/ adv به شیوه په ک نکولی لی
 نه کری، (راستی ده وتری)
 علی نحو لایمکن انکاره (والحق یقال)
admixture /əd'mɪkstʃə(r)/ n [C,U] تیکه لای،
 ناویته، تیکهل
 مزج، خلیط، مزج، خلط
admonish /əd'mɒnɪʃ/ vt ناموزگاری ده کا، ناگاداری
 ده کا، سه رزه نشتی نه کا
 یمنص، یحذر، یؤنب
admonition /əd'mɒnɪʃn/ n [C,U] ناموزگاری،
 ناگاداری
 نصح، تحذیر، تأنیب
ado /ə'du:/ n [U] ده نگه ده نگ، گاله
 ضجه صخب
 much ~ about nothing گاله په کھی زور بو کاریکھی
 بی نرخ
 ضجه کبیره لأمر تانه
adolescence /ədɔ'lesns/ n [U] هه رزه کاری،
 نه مننی هه رزه کاری
 مراهمه، سن المراهمه
adolescent /ədɔ'lesnt/ adj, n [C] هه رزه کار
 مراهم

۱. ده پیکاته کوری خوی ۲. پالپشتی
adopt /ə'dɒpt/ vt
 یروبو چو نیک ده کا
 ۱. یبنی طفلأ ۲. یبنی البادی ار الانکار
adoption /ə'dɒpʃn/ n [C,U] گرته خو
 تبني
adore /ə'dɔ:(r)/ vt ۱. نه پیه رستن، گرنگی پی ده دا
 ۲. (ل.د) پی سهرمه سته
 ۱. یعبد، یهیم ب ۲. (ل.د) یفرم به، یتمیم به
adorable /ə'dɔ:rəbl/ adj زوره سینگ، نه شمیله
 فاتن، بدیع، فاتن الجمال
adoration /æ'dɔ'reɪʃn/ n [U] په رستن، په تیار،
 نه وینی دلیر
 عبادة، هیام، شغف
adorn /ə'dɔ:n/ vt ده راز بیته وه، جوانی ده کا،
 یزین، یزخرف، یجمل
adornment n [C,U] جوانی، زه خره فه، جوانکاری،
 شتیگ بو رازاندنه وه په کار بیئت
 زینة، زخرفة، تجمیل، شیء یستعمل للزخرفة
adrift /ə'drɪft/ adv, adj له گهل ته وژمه که دا ده روا،
 په بیی ناگا، سه رگه را
 یوم مع التیار، علی غیر هدی
 turn ~
 ده رده کری له مال / کار
 یطرده من البیت / العمل
adroit /ə'drɔɪt/ adj لیهاتو، شاره زا، کارامه
 ماهر، بارع، حاذق
adroitly adv به لیهاتووی، به شاره زایی
 بمهارة، بحذق
adulation /ædʒv'leɪʃn/ n [U] خویردنه پیشه وه،
 خو هه لواسین
 تعلق، تزلف
adult /ædʌlt/ adj, n [C] پیگه پشوو
 راشد، بالغ
adulterate /ə'dʌltəreɪt/ vt تیکه نه دا، قیلی له نه ده کا
 یفسد، یفش
adulteration /ə'dʌltə'reɪʃn/ n [U] تیکدان، گزی
 کردن
 إفساد، غش
adulterer /ə'dʌltərə(r)/ n [C] زیناکه ر (پیاو)

زانا، مُرتكب الزنا
adulteress /ə'dʌltərəs/ n [C] زيناكەر (زنا)
 زانية، مُرتكبة الزنا
adultery /ə'dʌltəri/ n [C,U] زينا، ناپاكي هاوسه رينى
 (pl -ries)
 زنا، الخيانة الزوجية
advance /əd'vɑ:ns/ vi, vt ١. پيشده كه ویت،
 ده چيته پيش
 ١. يتقدم، يدفع الى الأمام
 The army ~ d five miles سوباكه پيش ميل
 پيشكهوت ٢. بهرزه بيتهوه (بوسرخ، سوود، هتد) ٣.
 پيشه كى نهدرى، قهرزينا
 تقدم العيش خمسة أميال ٢. يرتفع (للاسعار، الفوائد، الخ)
 يرفع ٣. يدفع مقدما، يقرض (مالاً)
 □ n [C,U] ١. پيشكهوتن، بزاونن بو پيشهوه
 ١. تقدم، حركة الى الأمام
 پيشهوه چوو له ٢. بهرزي له ترخ يان بهها in ~ of
 ٣. پيشه كسى، سولفه ٤. پيشنيار بو هاوريه تي يان
 خوشه ويستی
 متقدم على ٢. ارتفاع في الثمن أو القيمة ٣. دفعة مقدمة، سلفة
 ٤. عرض للصدقة أو الحب
advanced adj. پيشكهوتوو، پيشكهوتوانه
 متقدم، تقدمي
advancement n [U] پيشكهوتن، گهشه، بهرزيونهوه
 تقدم، نمو، ترقى
advantage /əd'vɑ:ntidʒ/ n [C,U] سوود، چاكيى
 فائدة، أفضلية
 نهى قوزيتهوه، قورخ ده كا، ههله رسته، take ~ of
 ده خه له تينى
 يستغل، يستهز، يخذع
 turn to ~ نهها بهرزه وندي و سووى خوى دهونى
 يستخلص نفعاً أو فائدة
 بهرنگه بهك سيفه ته چاكه كانى شنى (seen) to ~
 ده ربخا
 بطريقة تظهر مزايا الشيء أو محاسنه
 بو بهرزه وندي، بو سووى to the ~ of
 لمصلحة، لمنفعة، لفائدة
advantageous /əd'vɑ:ntidʒəs/ adj به سوود،

به كه لك، سوومه ند
 مفيد، نافع، مريح
advent /æd'vent/ n [U] هاتنهوه، هاتن (بو بوته بهك
 يان كه سينكى گرنك
 قدوم، مجيء، حلول (عادة لمناسبة أو شخص هام)
 دوباره هاتنهوى مه سيح بو جيهان، چوار A ~
 به كشمه كهى پيش جه زنى له داكيبون
 مجن المسيح الى العالم ثانية، أيام الأحد الأربعة السابقة لعيد
 الميلاد
adventitious /æd'ventʃʊəs/ adj سه رينى، كتوپر
 عرضي، طارئ
adventure /əd'ventʃə(r)/ n [C] سهركه شى،
 سهرچلى
 مغامرة، مجازفة، مخاطرة
 a story of ~ چيروكى سهركه شى
 قصة مغامرات
adventurer n [C] ١. سهركه شى، جهر بهزه ٢. نزهه لان
 ١. مغامر، مجازف ٢. أفاق
adventurous /əd'ventʃərəs/ adj سهركه شى، ترس،
 ناره زوى سهركه شى هه به، پر بوو له مه ترسى و سهركه شى
 مجازف، مخاطر، محب للمغامرات ملئ بالمخاطر والمغامرات
 an ~ voyage گه شتى پر مه ترسى
 رحلة مخفوفة بالمخاطر
adverb /æd'vɜ:b/ n [C] ناوه لفرمانى شوين و كاتى
 حال، ظرف (في النحو)
adverbial /æd'vɜ:brəl/ adj ناوه لفرمان، ناوه لكار
 حالي
 an ~ clause ناوه لفرمانى دهسته واژهى ناوه لفرمانى
 ظرفي عبارة ظرفية
adversary /æd'vesəri/ n [C] (pl -ries) ناحدن،
 نه يار، دوژمن
 غريم، خصم، عدو
adverse /æd'vɜ:s/ adj دوزيار، دژ، پيچه وانه
 مناوئ، معاد، معاكس
 ~ winds باى پيچه وانه
 رياح معاكسة
adversity /əd'vɜ:səti/ n [C,U] (pl -ties) تهنگانه،
 ناره حتهى، به لا

محنة، مصيبة، بلاه
advertise /ædvɜ:təɪz/ vt, vi ۱. راپده گه په نې،
 په خوشی ده کا
 ۱. یظن، یذبح، ینشر
 شتیځ (پیوستیکه) ~ for a car/a lost dog
 راده گه په نې
 ۲. یظن عن (حاجته ل) شیء ما
advertiser n [C] پلاوگره وه، نو که سه ی شتیځ
 پلاو ده کا توه
 المعلن، الشخص الذي ینشر اعلناً
advertisement /əd'vɜ:tsɪsmənt/ n [C,U] ناگاداری
 اعلان
advice /əd'vaɪs/ n [U] ۱. ناموزگاری، پرمس ورا (نا کو)
 ۱. نصیحة، مشورة (لا تُجمع)
 کار کردن به پرمس ورا ی دکتور ~ follow the doctor's
 العمل بشورة الطیب
 ناموزگاری ۲. (به شیوگی کو) ~ a piece/pieces of
 هه وال به تاییه ت له باره ی بازارگانی په وه
 نصیحة / نصائح ۲. (عادة بصیفة الجمع) أخبار و بخاصة عن
 التجارة
advisable /əd'vaɪzəbl/ adj باش، پیکانی مه به مست
 مستحسن، صائب
advise /əd'vaɪz/ vt, vi ۱. ناموزگاری ده کا، راسپارده
 ده کا ۲. فیده کا، به ناگادینن (له کاردا)
 ۱. ینصح، یُسدی الشورة، یوصی ۲. یُعلم، یخطر (فی
 الأعمال)
 له دانایی و بهرزه وه ندیدا نی به
 ill-advised
 له دانایدا، له بهرزه وه ندیدا
 well-advised
 من الحکمة، من المصلحة
adviser /əd'vaɪzə(r)/ n [C] ناموزگار، رابه ر
 ناصح، مرشد
advisory /əd'vaɪzərɪ/ adj راپوزیکاری، به پرمس ورا
 إستشاری، شوری
advocacy /ædvəkəsi/ n [U] بدرگری، پشتگیری
 دفاع، تأیید
advocate /ædvəkəɪt/ n [C] راپریزه (له دادگادا)
 محام (فی المحاکم)

بدرگری ده کا، پشتگیری ده کا، بانگهواز
 □ /ædvəkəɪt/ vt
 ده کا بو
 یدافع عن، یؤید، یدعوالی
adze, adz /ædz/ n [C] پاچ، تهوشی (دارتاشین)
 قُدوم، قادوم (نجارة)
aerate /'eəriət/ vt به گاز یان فوکسجین تیره به ی،
 ههوا ورده گری
 یُشیخ بالفاز أو الاکسجین، یُهزّی
aerial /'eəriəl/ n [C] ههواپی، تملی ههواپی، فاریه ل
 هوانی، آنتن، السک الهوانی
 □ adj ههواپی، ته نک، خه پالی
 هوانی، رقیق، خیالی
aero- /'eərə-/ prefix (ده سپیک) ههواپی، تاییه ت
 به فرین
 (بادنة) هوانی، خاص بالفطیران
aerodrome /'eərədrəʊm/ n [C] فروکه خانه، شوینی
 ههلسانی فروکه کان
 مطار، مکان إقلاع و نزول الطائرات
aeroplane /'eərəpleɪn/ n [C] فروکه، په لافر
 طائرة، طیارة
aeronautical /'eərə'na:tʃl/ adj فروکه وانی،
 که شتیوهانی (ناسمان)
 طیرانی، ملاحی (البحر)
aesthetic /i:s'θetɪk/ adj جوانی، هونه ری، به توانا
 له چیژ وه رگرتن له جوانی
 جمالی، فنی، قادر علی تذوق الجمال
aesthetics n [U] جوانیزانی، فلهسه فه ی جوانی
 علم الجمال، فلسفة الجمال
afar /ə'fɑ:(r)/ adv دوور، له دوور
 بعیداً، من بعد، عن بُعد
affable /'æfəbl/ adj روخوش، خوش پهفتار
 أنیس، دمت الخلق
affably adv به روخوشی، به نهرمی
 بدمانه، بلطف
affability /'æfə'bɪləti/ n [U] نهزاکت، نهرمی، رُوح
 سوک
 دمانه، لطف، ایناس
affair /ə'feɪ(r)/ n [C] ۱. فرمان، کاروبار، نیش ۱

۱. امر، شان، عمل
 That is my ~, not yours. نهم کاره تاییه ته به من و
 به یوهندی به توهه نی به ۲. (شیوگی کو) کاروباری بازرگانی
 یان پیشه یی، کاره کان
 هذا الأمر يخصني ولا يخصك ۲. (بصیفة الجمع) شتون تجاریه
 او مهینه، اعمال
 a man of ~ s پیاوی خواهه نکار
 رجل أعمال
 mind your own ~ s هه لمه ده له شتی کدا به یوهندی
 به توهه نه بی
 لا تدخل فيما لا يعنك
 کاروباری دهره وه ۳. فرمان، روداو
 foreign ~ s الشتون الغارجه ۳. امر، حادث
 The picnic was a pleasant ~
 ~ of honour زورانیازی، بهرگری له ناموس
 مبارزه دفاعاً عن الشرف
 ۱. کارده کا له یان له سه ر ۲. هه ست
 1 affect /ə'fekt/ vt ده بزوی نی
 ۱. یوثر فی او علی ۲. یحرک المشاعر. یوثر فی العواطف
 هه والی ناخوش کاریگه ری
 He was deeply ~ ed by the sad news.
 گه وری له سه ر هه ستی هه به
 کان لأخبار السیئة أثر کبیر علی مشاعره
 ۱. خوی ده نوینی به، بانگه شهی ده کا
 2 affect /ə'fekt/ vt
 ۱. یظا هر به، یدعی، یصنع
 نه قامی ده نوینی ۲. ناره زو مهندی
 ~ ignorance ده رده بری بو
 یظا هر بالجهل ۲. یظا هر میلا ل
 ناره زوی له رهنگی جوانه
 یسبل الی الالوان الزاهیه
 affected /ə'fektɪd/ adj دروستکارو، ناسروشتی، زور
 له خو کردن، دیاری کری
 مصنعه غیر طبیعی، متکلف
 خوه رده رختن
 affectation /ə'fektɪ'eɪʃn/ n [C,U]
 تظا هر، تصنع، تکلف
 affection /ə'fekʃn/ n [C,U]
 ۱. خو شه ویستی، سوز،
 به زه یی، سوزداری
 ۱. محبه، حنان، موده
 win sb's ~ سوز (دلوفانی) به ده ست دینی

ینال موده
 پیوستی به سوزه
 in need of ~
 بحاجه الی الحنان أو العطف
 ۲. نه خو شی، دهره
 an ~ of the stomach
 ۲. مرض، جله
 affectionate /ə'fekʃənət/ adj سوزمه ند، دلنورم
 حنون، ودوده، عطف
 affectionately adv به سوزه وه، به نورم و نیانی
 بجان، بطف، بموده
 affidavit /æ'fɪdɪvɪt/ n [C]
 گه واهی نوسراو،
 دانیندانی نوسراو له گهل سویند خواردن
 شهادة خطیة، إقرار کتبی مشفوع بقسم
 affiliate /ə'fɪliət/ vt, vi پالدها به، نه دانه لای،
 ده چینه پال
 ینضم الی، ینتسب الی، يضم
 affiliation /ə'fɪlɪ'eɪʃn/ n [C,U]
 چونه پال، بونه نه ندانم
 انضمام، انتساب، ضم
 affinity /ə'fɪnɪti/ n [C,U]
 ۱. به یوهندی به تین
 (له نیوان ناره لان، روه که کان، زمانه کان) (pl -ties)
 ۲. نه زاد، پشناوشت، (باوان) ۳. کیشکردن، ناره زو
 ۱. صله وثیقه (بین الحیوانات، النباتات، اللغات) ۲. نسب،
 مصاهرة ۳. جاذبیه، تیل
 ناره زوی خوی بو
 the ~ of common salt for water
 تیکه لپوون به ناو
 میل الملح لاتحاد بالماء
 ده یسه لمینی، جه خنی له سه ر
 affirm /ə'fɜ:m/ vt, vi ده کا، دانی ینداده نی
 یش، یو کد، یقر
 چه سپاندن،
 affirmation /æ'fɜ:meɪʃn/ n [C,U]
 دانپانان، جه ختکردنه وه
 اثبات، اقرار، تأکید
 له ری بی،
 affirmative /ə'fɜ:mətɪv/ adj, n [C]
 وه رگرتن
 ایجابی، ایجاب
 affix /æ'fɪks/ n [C]
 پیشگر بان پاشکو ده دهرینه لای
 ووشه
 بادنه او لاحه تزد الی کلمه
 ده سه لمی، ده یینه پاشکو، پیوهی ده نوسی
 □ vt

	يُثبِت، يُلْحِق، يُلصِق (طابع برید مثلاً)
afflict /ə'fɪkt/ vt	نازار ده‌دا، خه‌فتیار ده‌بین
	یۆلم، یُخزن، بیتلی
affliction /ə'fɪkʃn/ n [C,U]	نازار، به‌لا، خه‌فته
	ألم، بلا، حُزْن
affluence /æ'fluəns/ n [U]	کامه‌رانی
	رفاهیه
<i>live in ~</i>	به‌کامه‌رانی ده‌ژی
	بعیش فی بحبوحة
affluent /æ'fluənt/ adj	ده‌وله‌مند
	غنی، ثری
afford /ə'fɔ:d/ vt	۱. ده‌توانی، له‌توانا یادیه، به‌توانا به‌له
	۱. يتحمل، يطيق، يقدر على
	توانای کرینی
	<i>I cannot ~ to buy a new car.</i>
	ئۆتۆمبیلیکی تازه‌م نی‌به‌ ۲. پېشکەشی ده‌کا، ده‌ی داتن،
	بۆیادابین ده‌کا، رینگای پنده‌دا
	لا أقدر على شراء سيارة جديدة ۲. يقدم، يزود، يمنع
afforest /ə'fɔ:st/ vt	نهمام ئه‌نیژی، دارستان دکت
	يُشجر، يُخرج
afforestation /ə'fɔ:steɪʃn/ n [U]	نهمام ناشتن
	تشجير، ترحيع
affray /ə'freɪ/ n [C]	قهرقه‌شه، ده‌مه‌ده‌می‌ی توند،
	شهره‌قسه
	عراك، مشاجرة صاخبة
affront /ə'frʌnt/ vt	به‌که‌می ده‌زانی، خراپه‌ی له‌گه‌ل
	ده‌کا، به‌ره‌نگار ده‌بین
	يعين، يسيء الى، يتحدى
□ n [C]	سوکایه‌تی پینکردن به‌ناشکرا
	إهانة علنية
afraid /ə'fraɪd/ adj	دور له‌مال‌بان نیشتمانی، له‌دوور
	بعیداً عن منزله أو وطنه، على بُعد
afire /ə'faɪə/ adj	گر تیه‌ربوو، گرگر توو
	مضطرم، ملتهب
	پر سوز و به‌زیی
	<i>~ with passion</i>
	مَشوب العاطفة (مجاز)
afloat /ə'fləʊt/ adj	۱. سه‌رناو‌که‌وتوو ۲. له‌ده‌ریادا،
	له‌سه‌ر پش‌ی که‌ششی ۳. (نیش بیان پرۆزه) ده‌سه‌تیکردو
	۴. پرۆیاگه‌نده ... باوو ب‌لاو

	۱. عائم، طاف ۲. في البحر. على متن سفينة ۳. (عمل أو مشروع) مُنطلق ۴. اشاعات و غيره، منتشرة، شائعة
afoot /ə'fʊt/ adj	له‌سه‌ر پین‌به، به‌رده‌وامه (بۆ‌ناماده
	کارپه‌کان)
	جار، قائم (لأستعدادات)
<i>There's mischief ~ .</i>	بۆنی نازار ده‌که‌م
	أسم راتحة الأذى
<i>I wish I knew what's ~ .</i>	خۆزگه‌ ده‌مزانی چی
	پوده‌دا
	أنتنى لو أعلم ما يجري
afore /ə'fɔ:(r)/ adv	پیشتر باسکراو
	مذکور آنفا، سبق ذكره
	<i>~ -mentioned, ~ -said</i>
afraid /ə'fraɪd/ adj	۱. ترساو، هه‌ست به‌ترس ده‌کا
	۱. خائف، بشر بالخوف
	شیک نی‌به‌ لئی پترسی
	<i>There is nothing to be ~ of.</i>
	لیس ه‌ناک ما تخشاه
<i>I was ~ of hurting his feelings.</i>	ترسام هه‌ستی
	بریندار بیکه‌م ۲. به‌داخه‌وه، نیگه‌رانم ده‌کا
	خشیت آن أجرح مشاعره ۲. متأسف، یوسفی
<i>I can't meet you, I'm ~ .</i>	به‌داخه‌وه‌م که‌نه‌متوانی
	پیشوازیت لئی بیکه‌م
	یوسفی انتنی لن أستطيع أن أقابلك
afresh /ə'frɛʃ/ adv	سه‌ره‌له‌نوی، دیسان، جاریکه‌ی تر
	من جدید، مجدداً، مرة اخرى
aft /ɑ:ft/ adv	به‌روه، روه‌و دو‌اوه‌ی که‌شته‌که، پشته‌وه
	عند أو نحو مؤخر السفينة، خلفی
<i>go ~</i>	نه‌روا بۆ به‌شی پشته‌وه‌ی که‌شته‌که
	یذهب الى مؤخرة السفينة
<i>~ of the mast</i>	پشت داهۆلکه
	خلف الصاري
after ¹ /'u:ftə(r)/ prep, adv, conj prep	(په‌که‌م)
	۱. پاش، دوای
	(أولاً) ۱. بعد، عقب، وراء
<i>~ dinner</i>	پاش نانخوردن
	بعد الغداء
<i>Put the direct object ~ the verb.</i>	ته‌واو که‌ری
	راسته‌وخۆ له‌پاش فرمان دابنن

ضع المفعول المباشر وراء الفعل
 كدهدەرچووی Shut the door ~ you as you go out.
 پاش خوت دەرگاگه داخه
 اغلق الباب وراءك عندما تخرج
 A ~ his rudeness to you, he must apologize.
 ۲. بسه هوی، پسویسته داوای لیجوردن بکسا لهسه
 هارواهجیه که ی ۳. سه ره رای نه وه
 ۲. بسبب، یجب أن یحذر لك عن وقاحت ۳. بالرغم من، رغبا
 عن
 سه ره رای هموو A ~ all his efforts, he has failed.
 تیکوشانی هه ره سی هینا ۴. گهران به، داوا کردن بئو، بئو
 شوینی
 فشل رغبا من کل جهوده ۳. بحثا عن، طلباً ل. فی اثر
 پولیس به شوین The police are ~ the thief.
 ناسه واری دزه که دا ده گه رین
 الشرطه یحشون عن / فی اثر اللص
 □ adv (دووم) پاش، دواي (کات)
 (ثانیاً) بعد، وراء (منیا)
 He fell ill on Monday and died a week ~
 دوشه ممه نه خوش که وت پاش ههفته یه ک مرد
 مرض یوم الاتین و توفی بعد ذلك بأسبوع
 □ conj (سیهم) پاش، له وه پاش
 (ثالثاً) بعد، فیما بعد
 He arrived ~ I had gone home. پاش روشتتم
 بوماله وه نه وگه یشت
 وصل بعد ذهابی الی الیت
aftermath /a:ftəməθ/ n [U] ناکام، سه ره نجام،
 شوینه واری کاره سات
 عواقب، نتیجه، آثار کارته
 Misery is often the ~ of war. کلزلی له سه ره نجامی
 جهنگه وه به
 البؤس کثیرا ما یكون عاقبة الحرب
afternoon /a:ftənu:n/ n [C,U] پاش نیوه رو
 بعد الظهر
afterthought /a:ftəθ:t/ n [C] بیروکه یه کی تر،
 بیروکه یه کی
 فکرة تالیة، فکرة متأخرة
afterwards /a:ftəwɔ:dz/ adv پاشتر، له وه پاش

بعذئذ، فیما بعد
 I did not realise what had happened till ~ .
 پاشتر زانیم چی پویداوه
 لم ادرك ما حدث الا فیما بعد
again /ə'geɪn/ adv.
 ۱. جاریکی تر، دوه مجار
 ۱. مرة أخرى، مرة ثانية
 زورجار
 now and ~
 أحيانا
 چه نند جار، چه نندین جار ۲. جاریکی تر
 مرارا، مرات عديدة ۲. ثانية
 جاریکی تر به خیرایی بئو She will soon be well ~
 نه ندروستی پیشتری ده گه رینته وه
 ستود الی سابق صحتها سربعا
 ۳. هاوشیوهی دوباره / as much/as many ~
 دوه نند ۴. له سه روته وه، له لایه کی تر وه
 ۳. مثلها مرتین / مضاعفة ۴. و من ناحية أخرى
 I did not know him well enough to interfere,
 and ~, I might have been unwise to do so.
 ناسیم بئو ریگای نه ده دام به شداری بکه له لایه کی تر وه
 نه وه شه له دانایی نی یه
 لم تکن معرفتی به تسمح لی بالتدخل و من ناحية أخرى فأن ذلك
 قد لا یكون من الحکمة
against /ə'geɪnst/ prep دژ
 ضد
 There were twenty votes ~ the proposal and only
 بیست ده نگ دژی پیشتیاره که
 fourteen in favour.
 بوون و نه نها چوارده ده نگ له گه لیدا بوون ۲. پیچه وانده، له
 ناراستی دژدا
 كان هناك عشرون صوتا ضد الاقتراح و أربعة عشر صوتا فقط
 معه ۲. عكس، فی الاتجاه المضاد
 We rowed hard ~ the current, but made little
 سه ولی به هیزمان دژی ته ورمه کان لیدا به لام
 progress. زوریش پیش نه که وتین ۳. به، پیکدادان
 جذفا بقوة ضد التيار ولكننا لم تقدم كثيرا ۳. ب. اصطدام بـ
 سه رم به دیواره I have hit my head ~ a wall.
 که پیدا دا ۴. له پیناو، له بهر نه وه
 صدمت رأسی بالحائط ۴. من أجل، انقاء لـ
 Save money ~ a time of need. پارده کی

پایویی به سال‌آچوو ²aged /eɪdʒd/ adj an ~ man
رجل طاعن في السن

۱. نازانس، agency /eɪdʒənsɪ/ n [C,U] (pl -cies)
نوسینگهی بازرگانی
۱. وكالة، مكتب تجاري

۲. كار، كاريگهري the ~ of water on rocks
۲. غتل، تانير

۳. ناوه‌ندیتهی through the ~ of friends
۳. واسطه

كارنامه، بهره‌نامه agenda /ə'dʒendə/ n [C]
جدول أعمال، برنامج

۱. بریکار، نویتهر agent /eɪdʒənt/ n [C]
۱. وكيل، ممثل، (شرکت)، مندوب

بریکاری خانوبه‌ره، ده‌آلای خانوو house - ~
وكيل عقاري، سمسار منازل

بریکاری نوسینگهی shipping and forwarding ~
بارگه دانان و بار کردن
وكيل مكتب شحن

۲. هؤكار، بکەر: chemical ~
۲. عامل، فاعل

باران و به‌سته‌له‌ك Rain and frost are natural ~ s
هؤكاری سروشتین و ده‌به‌هؤی

وردوبونی به‌ردكان which wear away rocks.
الطر والجليد هي عوامل طبيعية تسبب تفتت الصخور.

جیاده‌یتته‌وه، خراپتر aggravate /ə'grævɪt/ vt
ده‌ییت، ده‌یوروزیته‌ی، توره‌ی ده‌كا، دژوار دكت
یتقام، یزداد سوءاً، یزداد سوءاً، یثیر، یغضب

لیکترازان، aggravation /ə'grævɪʃn/ n [C,U]
وروزاندن، دژوار کردن
تفام، اثاره

كۆ، هم‌موو، به‌گشتی aggregate /ə'grɪgɪt/ adj, n [C]
مجموع، إجمالي

به‌گشتی، به‌ته‌واوه‌تی، ته‌واوی in the ~
بالاجمال، اجمالاً

دوژمنکاری، هئیرش aggression /ə'grɛʃn/ n [U]
بردن، په‌لاماردان
عدوان، هجرم

a country guilty of ~ against her neighbours

پاشه‌كهوت کرد بو کاتی پیوستی ۵. بو، له‌سه‌ر، به‌ته‌نیشت
أدخراً لوقت الشدة. ۵. علی، بجانب

به‌یژه‌که‌م I left the ladder leaning ~ the wall.
به‌ته‌نیشت دیواره‌که‌وه جیته‌نیشت
ترکت السلم مستنداً الى الجدار

۱. ته‌مه‌ن، هومر، سال ۲. ته‌مه‌نی age /eɪdʒ/ n [C]
پیگه‌یشتن، سه‌رو ۲۱ سال
۱. عمر، سن ۲. سن الرشد، فوق ۲۱ سنة:

۳. سه‌رده‌م، چاخ comel/be of ~
پیش ته‌مه‌نی پیگه‌یشتن، خواروی ۲۱ سال ~ under
دون سن الرشد، دون ۲۱ سنة ۳. عصر، جقة من الزمن

۳. سه‌رده‌م، چاخ the ~ we live in
ته‌م سه‌رده‌مه‌ی تیندا ده‌ژین
العصر الذي نعيش فيه

چاخ‌ی به‌ردین the Stone A ~
العصر الحجري

چاخه‌کانی ناوه‌راست ۴. کاتیکی the Middle A ~ s
دورودریژ

العصور الوسطى ۴. فترة طويلة، دهر
ماوه‌یه‌کی We have been waiting for ~ s.
دورودریژ چاوه‌روانیمان کرد
لقد انتظرنا لفترة طويلة

پیرده‌یی، به‌سال‌ده‌چی، پیری پیوه‌ده‌ده □ vt, vi
که‌ویت
یشیخ، به‌رم، یبدو علیه‌الکبر

به‌خیرایی پیرده‌ییت He is ag(e)ing fast.
انه یشیخ بسرعة

همیشه‌گه‌نج، هم‌یشه‌یی، هه‌لناوه‌ری ageless adj
دائم الشباب، أبدی، لا یذبیل

به‌رده‌وام ده‌مین، ته‌مه‌ن دریز age-long adj
باق دهرأ، مُعْتَر طویلاً

هه‌ر له‌ته‌زه‌له‌وه age-old adj
من قديم الأزل

گه‌یشتو ته‌مه‌نیکی دیاریکراو، ¹aged /eɪdʒd/ adj
ته‌مه‌نی
بالغ سنأ معینة، عمره

کوریك ته‌مه‌نی یتشج ساله a boy ~ five
ولد عمره خمس سنوات

پایویی به‌سال‌آچوو ²aged /eɪdʒd/ adj an ~ man
رجل طاعن في السن

۱. نازانس، agency /eɪdʒənsɪ/ n [C,U] (pl -cies)
نوسینگهی بازرگانی
۱. وكالة، مكتب تجاري

۲. كار، كاريگهري the ~ of water on rocks
۲. غتل، تانير

۳. ناوه‌ندیتهی through the ~ of friends
۳. واسطه

كارنامه، بهره‌نامه agenda /ə'dʒendə/ n [C]
جدول أعمال، برنامج

۱. بریکار، نویتهر agent /eɪdʒənt/ n [C]
۱. وكيل، ممثل، (شرکت)، مندوب

بریکاری خانوبه‌ره، ده‌آلای خانوو house - ~
وكيل عقاري، سمسار منازل

بریکاری نوسینگهی shipping and forwarding ~
بارگه دانان و بار کردن
وكيل مكتب شحن

۲. هؤكار، بکەر: chemical ~
۲. عامل، فاعل

باران و به‌سته‌له‌ك Rain and frost are natural ~ s
هؤكاری سروشتین و ده‌به‌هؤی

وردوبونی به‌ردكان which wear away rocks.
الطر والجليد هي عوامل طبيعية تسبب تفتت الصخور.

جیاده‌یتته‌وه، خراپتر aggravate /ə'grævɪt/ vt
ده‌ییت، ده‌یوروزیته‌ی، توره‌ی ده‌كا، دژوار دكت
یتقام، یزداد سوءاً، یزداد سوءاً، یثیر، یغضب

لیکترازان، aggravation /ə'grævɪʃn/ n [C,U]
وروزاندن، دژوار کردن
تفام، اثاره

كۆ، هم‌موو، به‌گشتی aggregate /ə'grɪgɪt/ adj, n [C]
مجموع، إجمالي

به‌گشتی، به‌ته‌واوه‌تی، ته‌واوی in the ~
بالاجمال، اجمالاً

دوژمنکاری، هئیرش aggression /ə'grɛʃn/ n [U]
بردن، په‌لاماردان
عدوان، هجرم

a country guilty of ~ against her neighbours

ولانتیک تۆمەتبار كرابیت بە دەستدریزی كردنه سهەر هاوسیکانی	ago /ə'ɡəʊ/ <i>adv</i>	لەوکاتەوه (بۆراپردوو) ئە. مە. مە. (للماضي)
بەلەمدان بالاخەتەا علی جیرانه	<i>The train left ten minutes ~</i>	بەراورد بەگهه
aggressive /ə'ɡresɪv/ <i>adj</i>	<i>It's ten minutes since the train left</i>	(قارن)
دوژمنکارانه، هیرش بردن	agog /ə'ɡɒɡ/ <i>adj</i>	گەرەك، هیقیدار وتامه زۆویه، پهشوکارو
عُدوانی، هجومي		كله لهغه و شوق، مضطرب
~ weapons	aggressor /ə'ɡresə(r)/ <i>n</i> [C]	<i>all ~ to know what happened</i>
دهستدریزیكار		لەو پەڕی تامه زۆرۆیدایه بۆ تیگه یشتی ئەوهی رویدا فی غایه اللهفة لمعرفة ما حدث
معتدي	aggrieved /ə'ɡri:vɪd/ <i>adj</i>	هۆكاری نازارو ئەشكەنجە، زۆر
خەمناك، چهوساو		ئسبب للغذاب، مُتِرِح
محزون، مضطهد	agonizing /ə'ɡɒnɪzɪŋ/ <i>adj</i>	نازارۆكی جەرگێر، سزا (دەروونی یان جەستەیی) ألم مُبرِح، عذاب (نفسی أو جسدي)
راچلەكاو، دەستەوسان	agony /ə'ɡɒni/ <i>n</i> [C,U] (<i>pl -nies</i>)	۱. قایل دەبیت، رازی دەبیت ۲. هساو رایه، ئەگونجی له گەل ۳. (بۆ كەسه كان) له ریكه و تەندان
مذعور، مبهوت		۱. یسوافسق. یرضی پ ۲. یثقف فی الرأی، یسجم مع ۳. (للأشخاص) یكون علی وفاق
لەش سوک، چالاک، قۆز	agree /ə'ɡri:/ <i>vi, vt</i>	۱. دەگونجی، بەسوده (لەرووی تەندروستیەوه) ~ <i>with</i> ۲. یئاسب، یفید (صحياً)
خفیف الحركه، نشیط، رشیق		پەسەند، سازگار، نەرم و نیان
لەش سوک، قۆزی، چالاک	agreeable /ə'ɡri:əbl/ <i>adj</i>	مقبول، سانغ، لطیف
خفة الحركه، رشاقه، نشاط		پیکهاتن، گونجان، ریكه و تننامه
۱. دە پجوتینی، تاییهت (شلەمەنی)، دەشلەقن ۲. دە بیزۆینی، دە یورۆینی	agitation /æ'dʒɪ'teɪʃn/ <i>n</i> [C,U]	اتفاق، إنسجام معاهدة
۱. یحرک، یخض (السوائل)، برج ۲. یهيج، یئیر		كشتوكالی زراعی
۳. دە بیزۆینی، ناشوب دەئیتەوه بۆ گۆرانکاری	agltator /æ'dʒɪ'teɪtə(r)/ <i>n</i> [C]	كشتوكال، كشتوكالزانی، جوتیاریی
۳. یهيج، یئیر القلائل طلباً للتخیر		زراعه، علم زراعه، الفلاحة
هەلچوون لە پیناو زیادکردنی کریندا	aglow /ə'ɡləʊ/ <i>adj</i>	نیشتههوه، پەرزەوهی کەوتو
هاجرا طلبا لرفع الاجور		جانغ، مرتطم بالأرض
هەلچون، پەشوکان	agnostic /æ'ɡnɒstɪk/ <i>n</i> [C]	
هیاج، اضطراب		
تاودەر، وروژینەر		
مُهيج، مشیر الاضطرابات		
گەش، سورەه لگه راو	aglow /ə'ɡləʊ/ <i>adj</i>	
مُتَهَوِّج، مُتَقَدِّم، مُتَوَزِّد		
خۆنەو پستانه كەس		
نەزانی، تینە گەشتن، كەسێ پێی وایه مەحاله لەسروشتی پەروردگار بگات یا لەوشتهی كە مادی نەبیت	agnostic /æ'ɡnɒstɪk/ <i>n</i> [C]	
اللا أدري، من يعتقد باستحالة معرفة شيء عن طبيعة الخالق أو ما ليس مادياً		
نازانم		
لا أدري		

□ *adj*

<i>be/run/go ~</i>	وهستانی کشتی یان به لہم جنحت السفينة أو القارب
ague /'eɪɡu:/ <i>n</i>	تا، مهلاریا، سه رما بردن حمى، الملاريا، البرداء
ah /a:/ aha /a:'hɑ:/ <i>int</i>	ناخ، وهی، هاوار گوزارشى شله زان دلته نگه ی و سه رسامی به آه، واہ، صرخه تدل على الابتهاج أو الدهشة
ahead /ə'hed/ <i>adv, adj</i>	بۆ پیشه وه، له پیشه وه دا الى الأمام، في المقدمة
<i>in line ~</i>	(بۆ که شتیه کان) له ریزیکدا یه که له دواى یه که (اللسن) على صف واحد واحدة وراء الأخرى
<i>look ~</i>	تی ده پرواتی، وورد ده بیته وه بۆ ناگایی له پاشه پروژ ینظر، يتطلع الى المستقبل
<i>go ~</i>	پیش ده که ویت، دهرده چیت، به رده وام، شوینگه وته یتقدم، يتطلق، تقدم، استمر، تابع
ahem /ə'hem/ <i>int</i>	نهرمه کۆکه، نهم (بۆ سه رنج راکیشان به کاردی) نحثة، أحم (تستخدم لجلب الانتباه)
ahoy /ə'hɔɪ/ <i>int</i>	هؤو (ده ریاوانه کان بۆ سلأو یان ناگادار کردن به کاری دینن) یا (نداء يستخدم البحارة للتحية أو التحذير)
aid /eɪd/ <i>vt, n</i> [C,U]	یارده ی دها، هاوکاری ده کا، کۆمه کی ده کا یعاون، يساعد، معونة
<i>raising funds in ~ of the sick</i>	کۆکردنه وه ی پاره بۆ هاوکاری نه خوش جمع الأموال لمعونة المرضى
<i>first ~</i>	فریاگوزاری سه ره تایی اسعاف أولي
aide-de-camp /eɪd də 'kɑ:m/ <i>n</i> [C] (<i>pl aides-de-camp</i>)	نه فسهر، یاریده دهر، یاریده دهر ی جه نه رال ضابط، معاون، مساعد الجنرال
all /ɔ:l/ <i>vt, vi</i>	دیشی، نازاری دی، نه خوش نه که وه ی یوجع، يؤلم، يمرض
<i>What ~ s him?</i>	چی تو شهات؟ چی به تی؟

	ماذا اصابه؟ ماذا به؟
ailment /'eɪlmənt/ <i>n</i> [C]	نه خوشی، نانه واوی جه سته یی مرض، علة جسدية
aim /eɪm/ <i>vt, vi</i>	۱. نیشانی لیده گری (چه که) ۲. ناراسته ی ده کا ۱. یسد، یصوب (السلح)
<i>~ at</i>	نیشانی ده گری (لیدان، بۆکس، شتی) روه وه ۲. یوجه، یصوب (ضربة، لکته، شیء) نحو
☐ <i>n</i> [C]	۳. هیوا ده خوازی، چاوی تیده بزى، ده یه وه ی بگاته مه به ست، ته ماحکار ۳. یهدف، یطمح، یترق الى قصد، هدف، مطمح
aimless <i>adj</i>	بین نامانج، ویل، چه واشه دوئا هدف، طائش، هائم
ain't /aɪnt/	ده ریرینی بازار یانه له جیاتی: تعبیر سوتی
<i>am not, is not, are not</i>	بدلان
air /eə(r)/ <i>n</i> [C,U]	هه وا هوا
<i>by ~</i>	به هه وادا جوا
<i>~ force</i>	چه کی هیزی ناسمانی سلح الطیران
<i>on the ~</i>	به هه وادا، به رادیو على الأثير على الهواء (راديو)
<i>~ letter</i>	نامه به پسته ی هه وایی رسالة بالبريد الجوي
<i>an ~ of importance</i>	روالهت، دیمهن سیما، مظهر خارجي
<i>triumphant ~</i>	نیشانه ی سه رکه وتن، نیشانه ی دلخوشی به سه رکه وتن مظهر الانتصار علامت الانتهاج بالنصر
<i>put on ~ s/give oneself ~ s</i>	خوی به زل ده زانی، فیز ناواز ۱. هه لی نه خا (وهك جل) یتکلف، یصنع العظمة لمن، نغم ۱. یهوی، یعرض للهواء (الملابس مثلاً)
☐ <i>vi</i>	۲. ری به هاتنه ژوره وه ی هه واده دات ۳. بیرورای

	دهخاته پيش چاو خهلك
	۲. بيسم بدخول الهواء (الغرف، المنزل) للتهوية ۳. يعرض على الملا، ينصح عن آرائه
airborne <i>adj</i>	باركراو بههوادا محمول جوا
airconditioned <i>adj</i>	باگۆرهك مكيف الهواء
airconditioner <i>n</i> [C]	ههواخۆشكهره مكيف الهواء
airconditioning <i>n</i> [U]	ههواگونجاندن، ساز كردن تكيف الهواء
aircraft <i>n</i>	فروكه، ژماره بهك فروكه طائرة - عدد من الطائرات
airfield <i>n</i> [C]	فروكهخانه، فرگه مينا جوي - مطار
airhostess <i>n</i> [C]	ميوانداريكهرى فروكه مضيفه جوية
airline <i>n</i> [C]	هينلى ناسمانى خط جوي
airliner <i>n</i> [C]	فروكهى نهفهروه نگر كارد هه كات له هينلى ناسمان طائرة ركاب، طائرة تعمل على خط جوي
airmail <i>n</i> [U]	پوستهى ناسمانى بريد جوي
airman <i>n</i> [C]	فروكهوان طيار، ملاح جوي
airport <i>n</i> [C]	فروكهخانه مطار، مينا جوي
airspace <i>n</i> [U]	بواري ناسمانى الجال الجوي
airscrew <i>n</i> [C]	پهروانهى فروكه مروحة الطائرة
airtight <i>adj</i>	توندوتول، رى به چونه ژوره وهى ههوا نادات محكم السد، لا بيسم بدخول الهواء
air to air <i>adj</i>	ناسمان به ناسمان (موشك بو نمونه) جو - جو (صاروخ مثلاً)
air to ground <i>adj</i>	زه مين به ناسمان

	جو - أرض
airily /ˈeəri/ <i>adv</i>	به خوئى، به شادى بابتهاج، بمرح
airy /eəri/ <i>adj</i>	۱. ههواكيش، رى به چونه ژوره وهى ههوا ده دات ۲. روخووش، به خه نده، شت به قورس وه ناگرت
	۱. مهوى، بيسم للهواء بالدخول بحرية ۲. بهيج، مرح، تنقصه الجديدة
aisle /aɪ/ <i>n</i> [C]	راپه (نيوان كورسى كه نيسه) مشى (بين كراسي الكنيسة)
aitch /eɪtʃ/ <i>n</i> [C]	h، پيش هه شته مه له نه لقبى ننگليزى پيش الحرف h، و هو الحرف الثامن من الأبجدية الإنجليزية
ajar /əˈdʒɑː(r)/ <i>adj</i>	درزىكى كراوه، كه ميك كراوه (دەرگا) مواب، مفتوح قليلا (الباب)
akimbo /əˈkɪmbəʊ/ <i>adv</i>	وه ستاو وه دستى له سهر كه له كه په تى with arms ~
	يقف ويديه على خاصرته
akin /əˈkɪn/ <i>adj</i>	نزىك، خوئىش، خرم قريب، نيب
	~ to پنكچون، هاوشيوه بمانل، يشابه
	Pity is often ~ to love به زه بى ژورچار نزيكى خوشه ويستيه
	الشقة غالباً ما تكون قريبة للحب
alabaster /əˈlæbəːstə(r)/ <i>n</i> [U]	مهرمه، بهردىك له مهرمه بچيت خرتر، حجر شبيه بالمرمر
alarm /əˈlɑːm/ <i>n</i> [C,U]	۱. ناگادار كردنه وه، ناميرى ناگادار كردنه وه ۱. اناز، جهاز الإنذار
	~ clock ناگادار كره وه، كاژميرى ناگادار كره وه
	۲. ترس يان ههست كردن به راجله كان يان مه ترسى مب، ساعة منبهة ۲. خوف أو إحساس بالفرع أو الخطر
	□ vi له مه ترسى به ناگاي دينى ينذر بالخطر
alarming <i>adj</i>	بيزار كهر، توقتهر، شله ژاو

	مزيج، مزعج، مقلق
alarmed <i>adj</i>	ترساو، يزاركراو، دلہراوكن
	خائف، مترعج، قلق
alarmist <i>n</i>	كہسيك زياده پرهوى ده كا له هو كاري يزار كردن
	شخص بيالغ في اسباب الاتزعاج
alas /ə'lɑːs/ <i>int</i>	ناخ و داخ وا حسرتاه، يا للحرسة
albatross /ælbətɒs/ <i>n</i> [U]	نہلہ ترؤس، بالندہ پەکی دەریایی گہورہ پە
	الطرس، طائر بحري كبير الحجم
albino /æl'biːnəʊ/ <i>n</i> (pl ~ s)	موسپی، مرؤف يان گيانہور بہ بیست و موو سپنتی لہ دایک دە بی
	أمہق، إنسان أو حیران یولد أبيض الجلد والشعر
album /ælbəm/ <i>n</i> [C]	نہلبومی کوکر دنہوی پول و وینہ
	ألبوم لجمع الطابع أو الصور
albumen /ælbjʊmɪn/ <i>n</i> [U]	سپینہی ہیلکہ آح، بیاض البیض، زلال
alchemy /ælkɪmi/ <i>n</i> [U]	کیمیای کون کہ نامانجی گورینی کانزای ہرزان بو زیر
	الكيمياء القديمة و غابها تحويل معادن خبيسة الى ذهب
alchemist /ælkɪmɪst/ <i>n</i> [C]	سہرقالی کیمیای کون مشغل بالكيمياء القديمة
alcohol /ælkəhɒl/ <i>n</i> [U]	۱. کھول، سہرخوشکەر ۲. کھول، پیکھاتہ کھولہ کان (کیمیا)
	۱. كحول، مسكرات ۲. كحول، مركبات كحولية (کيمياء)
alcoholic /ælkə'hɒlɪk/ <i>adj</i>	سہرخوش، مہست کھولي، سکر مدمن
alcove /ælkɒv/ <i>n</i> [C]	ناقى دیواری زور بو دانای پشتی یان نوین
	فجو في جدار غرفة لوضع سرير أو مقاعد مثلا
alderman /ɔːldərmən/ <i>n</i> (pl -ment)	نہدام لہ تہ نجومہنی یاسادانی ٹیگلنہرا
	عضو في مجلس تشريعي في إنجلترا
ale /eɪ/ <i>n</i> [U]	خوار دنہوہ لہ جوڑی بیرہ شراب من نوع البعة أو البيرة
alert /ə'leɪt/ <i>adj</i>	بہ ناگا ہینہر، ناگا دار

	متيقظ، واع، متبہ
<i>on the ~</i>	لہ حالنی نامادہ باشیدا، ناگا دار، بہ ناگا في حالة استعداد، متيقظ، متأهب
☐ <i>vt</i>	نہ پخاتہ حالہنی نامادہ باشی پە، خو نامادہ دکات يضع في حالة استعداد، يتأهب
alfresco /æɪ'freskəʊ/ <i>adj, adv</i>	لہ کہ شینکی رەھادا في الهواء الطلق، في العراء
<i>an ~ lunch</i>	نانخواردن لہ دەرہوہ غداء في الهواء الطلق
<i>lunch ~</i>	نانی دہ خوا لہ ہہ وایہ کی کراوہ دا يتناول الغداء في الهواء الطلق
algebra /æɪdʒɪbrə/ <i>n</i> [U]	جہبر، زانستی جہبر الجبر، علم الجبر
alias /eɪlɪəs/ <i>n</i> [C]	ناوینکی خوارزاو (پہر دہ پو ش) اسم مستعار (التصويه)
	(pl ~ es) <i>The thief has several ~ es.</i>
alibi /æɪlɪbaɪ/ <i>n</i> [C]	سہلماندننی یوون لہ جیگا پەکی جیا لہ شویننی تاوان
	(pl ~ s) اثبات وجود في غير مكان جريمة
alien /eɪliən/ <i>adj.</i>	۱. نامو، ییگانہ ۱. غریب، اجنبی
	۲. ناتہ با، جیاواز، نہ گونجاو ۲. مخالف، مغایر، لا یتمشى مع
<i>Cruelty was quite ~ to his nature.</i>	دہرہقی لہ سروشتی تہو نیہ
	لم تكن القسوة من طبيعته
☐ <i>n</i> [C]	نامو بیگانہ غریب، اجنبی
alienate /eɪliəneɪt/ <i>vt</i>	۱. دور دہ کھوی، دہ گورپی لہ، واز لہ ہاوری تہ دینی ۲. خواوہ ندارینی لہ دہ سہنی
	۱. یبەد، یحول عن، یفقد صداقہ ۲. یقتل / یترع الملكية <i>Enemy property is usually ~ d in time of war.</i>
	لہ کاتی جہنگدا خواوہ ندارینی مولکی دوژمن وەر دہ گیریتہوہ تترع ملكية مستلکات الاعداء عادة في وقت الحرب
alienation /eɪliəneɪʃn/	دورخستن، لیسہ ندنہوہی خواوہ ندارینی، نامویی (لہ کومەل)
	ابعاد، تحول، نزاع الملكية غربة (عن المجتمع)
alight /ə'laɪt/ <i>adj</i>	داگیرساو، دلخوش، پرسنگدار

	مشغل، مضطرب، مجاز) مرح، مُشرق
<i>faces ~ with happiness</i>	دلخوشی به رویه و دیاره
	وجوه تشرق بالعادة
² allight /ə'laɪt/ vi	۱. دپته خووار، داده به زی
	له (عدره بانه، شه منده فەر)
	۱. بهبط، بتزجل من (عربة، قطار الخ)
<i>The bird ~ ed on a branch</i>	۲. بالنده که دهنیشته وه
	له سەر
	بخط (الطائر) علی
align /ə'laɪn/ vt, vi	ریز ده بین، ریکده خری
	یصف، یصطف، ینسق
alignment /ə'laɪnmənt/ n [C,U]	ریکخستن، ریز
	کردن
	تنسیق، اصطفاف
alike /ə'laɪk/ pred adj	لیکچوو، هاوشیوه
	متشابه، متماثل
□ <i>adv</i>	به هه مان ریگا، به هه مان شیوه، وه که نه و
	بنفس الطريقة، علی نفس النوال، سواء
alimentary /æli'mentəri/ adj	خوړاکی
	غذایی
<i>~ canal</i>	بوری هه رس
	القناة الهضمية
alive /ə'laɪv/ pred adj	۱. زیندوو، له زیاندا ۲. هه ستاو،
	به کار
	۱. حی، علی قید الحیاة ۲. قائم، ساری المفعول، فعال
<i>keep a claim ~</i>	به زیندوی ده هیلیته وه
	ببقیه حیا
<i>~ to</i>	۳. هوشیار به کاره که، به ناگاله
	۳. واع للأمر، علی بینه من
<i>~ to the dangers of a situation</i>	به ناگایه له مه ترسی
	هه نونیسته که
	واع لخطورة الموقف
alkali /ælkəlaɪ/ n [C]	(کیما) ماده ی تفت
<i>(pl ~ s)</i>	
	(کیما) ماده قلویة
alkaline /ælkələɪn/ adj	تفت، تاییه تمه ندی تفتی
	هه یه
	قلوی، له خصائص قلویة

all /ɔ:l/ adj, pron, adv, n adj	(یه کهم) هه موو،
	سەرجه م، گشت
	(اولاً) کل، جمیع، کافه
<i>A ~ horses are animals but not ~ animals are horses.</i>	هه موو نه سپن نازه له، به لام هه موو نازه فنی
	نه سپ نی به
<i>A ~ five men were killed in the crash.</i>	هه ر پینج
	پیاوه که له پیکدادانه که دا کوژران
	قتل الخمسة رجال جمیعهم فی الاصطدام
<i>A ~ the butter has been eaten.</i>	
□ <i>pron</i>	۱. هه مووشت
	(ثانیاً) ۱. کل شی.
<i>He wants ~ or nothing.</i>	۲. هه ر یه ک، هه موو، گشت
	۲. کل واحد، الجمیع، الكل
<i>A ~ of us want to go.</i>	هه موو ده مانه وی برژین
	کلنا نرید الذهاب
<i>We ~ want to go.</i>	هه موو ناره زوی روشتن ده که ین
	۳. هه موو، هه موو جار
	کلنا نرغب فی الذهاب ۳. کل کل ما
<i>A ~ I want is rest and peace.</i>	
<i>above ~</i>	۴. پینش هه موو شت
	۴. قبل کل شی.
<i>Above ~, I want rest.</i>	پینش هه موو شت من
	حه وانده وه ده وی
	أطلب الراحة قبل کل شی.
<i>after ~</i>	له گه ل نه وه شدا، سهره پای هه موو شتیک
	ومع ذلك، ورغم کل شی.
<i>After ~, we lost the train.</i>	
<i>at ~</i>	به هه رحال، هه رگیز
	بایه حال، مطلقا
<i>I am not at ~ comfortable.</i>	هه رگیز هه ست
	به هه وانده وه نا که م
	لا أشعر بالراحة مطلقا
<i>once and for ~</i>	بو دوا جار
	لاخر مرة، بصورة نهائیة
<i>I tell you once and for ~, you must not do this thing ~ in</i>	ماندوو، شه که ت، داروخاو
	(ل.د) مُجَهَّد، منه رکه القوی

I'm ~ in.

~ out نه وهى له توانا مانداین ده یکه یین، هه ول
نه ده یین به هه موو توانامان

نبدل أقصى ما نستطيع، نحاول بكل طاقتنا

We must go ~ out to win.

~ in ~ به ته واوى، به شپوه به كى ته واو
إجمالاً، على وجه العموم

not as ... as ~ that نهك بهو راده يهش
ليس على تلك الدرجة من

I'm not as ill as ~ that. تا نهو رادهش ناساخ نيم
لست مريضاً بهذه الدرجة

~ together پيکه وهه، هه موو له په ككاتندا
معاً، كلنا في وقت واحد

adv (سيهيم) ١. به ته واوى
(تالكا) ١. تاماً، كليه

They were dressed ~ in black.

~ for (پيشگيري نهكا) به ته واوى
(بويد) تايدا مطلقاً

I am ~ for it. من به ته واوه تى له سهه نه وهه رازيم
انتي موافق على ذلك تماماً

~ over

(a) له هه موو لايه ز (روپه كه وهه)
في جميع أنحاء

He has travelled ~ over Europe.

(b) ته واوده يين، كو تايى دى (كو يونه وهه)
يتسهي، ينفذ (الاجتماع)

You have come too late, the party is ~ over ~ right

(a) به چاكى، به ته نه دروستيه كى باش
بخير، بصحة جيدة

I'm ~ right, thank you. من باشم، سوپاس بو تو
إنّني بخير، شكراً لك

(b) باشه، به گويزرا به ليه وهه، ناماده م (بو وهه لامي) پيشنيار
حسن، سعا و طاعة حاضر (إجابة لاقتراح)

n (چوارم) نه وهى هه مانه، هه مووشت
(رابعاً) كل ما نملك، كل شيء

We lost our ~ in the flood. نه وهى هه مانويو
له لافاوه كه دا له ده ستماندا

فقدنا كل ما نملك في الفيضان

(پينجه م) بو چهند وشه به كى نيكه لارو

(خاصاً) في الكلمات المركبة

an ~ round sportsman وهه رز شه وانوه زور جوړ يارى
ده زاننى

رياضي يتن ألعاباً عدة

an ~ time high/low زماره ي پيوانه يى له خيرا يى /
خاويى

رقم قياسي في السرعة / البطء

Allah /ælə/ *n.*

خوا

الله

allay /əˈleɪ/ *vt (pt, pp -laid)* هيوړده كا، هيمنى ده كا

يخفف، يهدى، يسكن

allege /əˈledʒ/ *vt* دپيژنيت، ده لنى، واده ده خا

يدعي، يزعم، يتذرع به

~ that somebody is a thief واده ده خات په كيك دهه
يزعم أنه لص

~ illness as a reason for not going to work

خسوى واده ده خات نه خو شه بو نه وهى نه چيت بو
سه ركاره كه ي

يتذرع بالمرض كي لا يذهب الى عمله

allegation /æliˈɡeɪʃn/ *n [C,U]* وايداده نا،

واي بانگه شه ده كرد

زعم، ادعاء

allegiance /əˈliːdʒəns/ *n [U]* لايه نگرى، دل سو زى،

وه فادارى (بو ده ولت)

ولاء، اخلاص، وفاء (للدولة مثلاً)

allegory /æliˈɡɔːri/ *n [C]* چير وكيكى ره مزى

كه ناوه وكيكى دروستكاروى هه ييت، وهه رگراو

قصة رمزية ذات مغزى خلقى، مجاز، استعارة

allegorical /æliˈɡɔːrɪkəl/ *adj* ره مزى، خوا زراو

رمزي، مجازي

alleluia /æliˈluːjə/ *int* هللوياء، ستايشى خوا (تويو زى)

ديانه كان)

هللوريا، سبحوا الرب (الصلاة المسيحية)

allergic /əˈlɜːdʒɪk/ *adj* توشبوو به خوړوان، راكردوو له،

(شريك يان كه سيك)

مصاب بالحساسية، نافر من، (ل.د) عنده نفور من شيء، أو

شخص ما

allergy /ælədʒi/ n [C] (pl -gies)	سوربونوه، ههلهاتن	۳. یفرد، یخصص ل
	حاسبة، نُفور	ههفتانه <i>~ sb one pound a week for pocket money</i>
alleviate /ə'li:vieɪt/ vt	نارامی ده‌کا، ناسانی ده‌کا، خوشی ده‌کا	پاوه‌ندیکی بو ترخان ده‌کا بو خه‌رجی گیرفانی
	یهدی، یخفف، یلطف	یخصص له جیه‌فانی ال‌سبرع ل‌صروف ال‌جیب
alleviation /ə'li:vɪ'eɪʃn/ n [U]	هیور کردن، نارامکردن	له‌به‌رچاوی ده‌گری، له‌حسابی خوی دایده‌نی
	تخفیف، تسکین، تطیف	یاخذ فی اعتباره، یضع فی حسابه
alley /æli/ n [C] (pl ~ s)	کولان، رپرو	allowance /ə'laʊəns/ n [C]
	زقاق، ممشی	پشک
<i>blind ~</i>	کولانیکي داخراو	نصیب، حصه
	زقاق مسدود	به‌لگه نه‌گری، به‌چاوی ده‌کا
alliance /ə'laɪəns/ n [C,U]	یه‌کگرتن، هاوپه‌یمانی	<i>make ~ s for</i>
	یتحاد، حلف، تعالف	یتس عذرا، برامی
<i>in ~ with</i>	یه‌کگرتو یان هاوپه‌یمان	<i>We must make ~ s for his youth.</i>
	متحد او متحالف مع	پئوسته بچوکی
allied /ə'laɪd/	بگه‌رپوه بو (ally)	<i>allow</i> /ə'laʊ/ vt
	(راجع ally)	تمه‌نی له‌به‌رچاوی بگرتن
alligator /æ'lɪgətə(r)/ n [C]	تیمساح	یجب آن نراعی صفرسه
	تساح	alloy /æloɪ/ n [C,U]
alliteration /ə'li:tə'reɪʃn/ n [U]	گونجانندی پیتی یه‌کهم	تیکه‌له‌کاتزا، دارشته
	له‌وشه یه‌که له‌ودوای یه‌که کاندایه‌بیت یان به‌ده‌نگ	خلیط معدنی، سیکه
	مجانسه فی الأحراف الأولى من کلمات متتابعة باله‌رف او بالصوت	alloy /ə'loɪ/ vt
	وه‌کوه: <i>artful aid; safe and sound</i>	دارشته‌ی تیکه‌ل، تیکه‌ل ده‌کا
	مثل:	یتخلط السیکه یمزج
allocate /æ'ləkeɪt/ vt	دایین ده‌کا، دایه‌شده‌کا	allude /ə'lu:d/ vt
	یخصص، یقسم، یوزع	نامازه نه‌کا، به‌شیوه‌یه‌کی ناراسته‌وخو
allocation /æ'ləkeɪʃn/ n [C,U]	دایینکردن، دایه‌شکردن	<i>~ to</i>
	تخصیص، توزیع، تقسیم	یلمح، یشیر بشکل غیر مباشر
	تجزه‌مخصص	allure /ə'luə(r)/ vt
allot /ə'laʊt/ vt (-u-)	ده‌بیریی، دایه‌شی ده‌کا	چه‌شه‌ده‌کا، جوانی ده‌کا
	یتقطع، یوزع حصاً	یغوی، یفتن
allotment n [C,U]	دایه‌شکردنی پشکه‌کان	allurement n [C,U]
	توزیع الحصص، حصه	گومرا کردن، فریودان، جادو، له‌خسته بردن
allow /ə'laʊ/ vt, vi	۱. ده‌یسه پئنی، رینی پئده‌دا، وازی	اغوا، فتنه، یحر
	۲. دانی پیاده‌نی، لایه‌نگری ده‌کا	<i>the ~ s of a big town</i>
	۳. ترخان‌ی ده‌کا	شوینه‌سهرنج راکیشه‌کانی شار
۱. یجیر، یسمح ب، یذع	۲. یفر، یزید، یسلم ب (صحه شیء ما)	مفریات المدینه
		illusion /ə'lu:ʒn/ n [C]
		تیل، نیشانه، نامازه
		تلمیح، إشارة
		alluvial /ə'lu:vɪəl/ adj
		لیته، لم، سیلاخ
		یتعلق بالطبی أو الفرین
		<i>~ soil</i>
		خولی قوراوی / ییکه‌هاته له‌لیته
		توبه‌طینیة / مکنون من الطمی
		ally /ə'laɪ/ vt (pt, pp -lied)
		ته‌داته پال، یه‌کده‌گری
		له‌گه‌ل، هاوپه‌یمانی ده‌کا
		ینضم الی، یتحد مع، یحالف
		<i>countries which were allied during the war</i>
		ده‌وله‌ته‌هاوپه‌یمانه‌کان له‌کاتی چه‌نگذا ۲. په‌یوه‌سته‌به،
		په‌یوه‌ندی هه‌یه‌به

الدول المتحالفة أثناء الحرب ٢. يقترن به، ذو صلة به
The English language is allied to German
 زمامی ینگلیزی په یوه نډېدا ربه نه لمانیوه
 اللغة الانجليزية ذات صلة بالالمانية
 /ælaɪ/ n (pl-lies) هاو په یمان، سویند خوار
 the Allies حلیف، محالف، الحلفاء

almanac /əˈlmənæk/ n [C] سالنامه
 تقویم، روزنامه

almighty /ɔːlˈmaɪti/ adj. به توانا، مهزن
 قادر، عظیم
 the A ~ (له لالا /خودا) به رزو به توانا
 (الله) الطی القدر

almond /ɑːmɒnd/ n [C] بادهم، دره ختی بادهم
 نوز، شجرة اللوز

almost /ɔːlməʊst/ adv. نریکه کی، وه خته
 تقریباً، کاد
He slipped and ~ fell to the ground.
 خزاو وهخت
 بوو بکه ویت به زه ویدا
 ترحلق وکاد ان یقع علی الارض
Dinner is ~ ready. خوار دنه که خه ریکه ناماده ده یت
 ٢. له گدل هیچ شتی که به نریکی
 الفداء جاهز تقریباً ٢. مع *no, none, nothing, never*
 شی، تقریباً
The speaker said ~ nothing

alms /ɑːmz/ n (sing, pl) ده ستگرویی، زه کات، چاکه
 صدقه، زکاة، حسنة
 ~ house خه لو ه تگی پیری، شوینی په ککه و ته کان
 مأوی للفقراء و العجزة، ملجأ

aloe /æləʊ/ n [C] نارامگرتن، دره ختی سه بار
 که شیله که می یو درمان به کاردی
 الصبر، نبات الصبار و یستخدع عصارته دوا

aloft /ɔːlɒft/ adv, adj بالاً، بلندی له تیوان بالی
 که شته کان
 عالیا، عالیا بین اشرعة و صواری السفینة

alone /əˈləʊn/ adj, adv ١. ته نیا خوی، به نهایی ٢. ته نیا،
 دوره به ریز، دور له که سانی تر
 ١. وحده، منفرداً ٢. وحیداً، منفزلاً، بعیداً عن غیره

The house stood ~ on the hillside. ٣ (پاش ناو یان
 راناو) ته نها خوی، به یی که سی تر

٣. بعد الاسم أو الضمیر) وحده، دون غیره

٤. وازی له دینی، *Smith ~ knows the answer.*
 لینه که ری
 ٤. یدعه و شانه

let'sb / sth ~

along /əˈlɒŋ/ prep به در یزایی، له ماو هی
 طوال، علی طول، علی مدى
We walked ~ the road.
There are trees all ~ the riverside.
 □ adv به در یزایی که ناری رو باره که دره خت هه په
 توجد اشجار علی طول ضفة النهر

Run ~, now. برق، نیستا له یشچاو ونه
 اذهب، انصرف الآن

Come ~. په له بکه، زو که، خیرا که
 هیا بنا، عجل، أسرع

alongside /əˈlɒŋsaɪd/ adv, prep به ته نیشخت، له لیوار
 (که شتی، شوسته)
 بجانب، فی معاذة (سفینة، رصیف)

aloof /əˈluːf/ adv, adj دور له که سانی تر، به دوره
 په ریزی
 بعیداً عن الآخرين، بمعزل

aloofness n [U] په رگرتن، دور که و تنه وه له خه لک،
 ته نیایی
 عزلة، بعد عن الناس

aloud /əˈlaʊd/ adv به ده نگی به رز، ناشکرا
 بصورت عال، جهاراً

alpaca /æˈpækə/ n [C,U] نازله لی شیرده ری توک نهرم
 له وشر ده چن، خوری له لپا کا
 حیران تیدی ناعم صوف یشبه الجمال، صوف الألبکا

an ~ coat قوماش، دروستکراو له خوری له لپا کا
 قماش، مصنوع من صوف الالبکا

alpha /ælfə/ n ته لفا، پیتی په کم له ته لف و بی یونانی
 ألفا، الحرف الأول من الأبجدية اليونانية

alphabet /ælfəbet/ n [C] ته لفی
 الأبجدية، الألفباء

alphabetical /ælfəˈbetɪkəl/ adj ته لفی

	أبجدي، هجائي	روی ده‌ریا
<i>in ~ order</i>	به‌ریز به‌ندی نه‌لفیی بالترتیب ال‌بجدي	مقیاس الأرتفاع عن سطح البحر
Alpine /ælpain/ <i>adj</i>	نه‌ل‌با، په‌یوه‌ست به‌شاخی نه‌ل‌با ألپي، متصل بجبال الألب	altitude /æltɪtju:d/ <i>n</i> [C] (به‌تاییه‌ت فاستی روی (ده‌ریا)
<i>~ flowers</i>	گونلی کیوی أزهار جبلية	أرتفاع (بالأخص عن سطح البحر)
already /ɔ:lredɪ/ <i>adv</i>	نیستا، پیشو، له‌وه‌وینش الآن، سابقاً، من قبل	۱. نزمترین ده‌نگ له‌گورانی نافرته ۱. أخفض الأصوات في غناء النساء
<i>I've been there ~ .</i>	پنشر من لیره‌ بووم لقد سبق وان كنت هناك	۲. گورانی بیژ په‌واسته له‌ده‌نگ ۲. المغني بهذه الطبقة من الصوت
also /ɔ:lso: / <i>adv</i>	ه‌روه‌ها، په‌و شیوه أيضاً، كذلك	altogether /ɔ:lto:geðə(r)/ <i>adv</i>
altar /ɔ:lto:(r)/ <i>n</i> [C]	قوربان‌گه، هه‌یکله‌ی کهنسه مذبح، هيكل الكنيسة	۱. کوه، هم‌موو، ته‌واوی ۱. جملة، تماماً
alter /ɔ:lto:(r)/ <i>vt, vi</i>	ده‌گوربی يغير، يتغير، يبدل	<i>I don't ~ agree.</i>
alteration /ɔ:lto:reɪʃn/ <i>n</i> [C,U]	گوربان، گورین تغییر، تَغْيِير	من په‌ته‌واوه‌تی نارازیم أنا لا أوافق تماماً
altercation /ɔ:lto:kəɪʃn/ <i>n</i> [C,U]	شه‌ره‌قهسه مشادة، شجار	<i>It's ~ wrong to ill-treat animals.</i>
alternate /ɔ:lto:nət/ <i>adj</i>	به‌دوای په‌ک، له‌دوای په‌ک متناوب، متعاقب	مامه‌له‌ی خراب له‌گه‌ل نازه‌لان ته‌واو هه‌له‌ په‌ ۲. به‌ته‌واوی، به‌شیوه‌ی په‌کسی ته‌واو
<i>on ~ days</i>	روژی‌نا روژی (شه‌مه، دوشه‌مه) في أيام متناوبة (السبت، الأثنين، ...)	من الضبط تماماً إساءة معاملة الحيوانات ۲. بالاجمال، علی وجه الصوم
□ /ɔ:lto:nət/ <i>vt, vi</i>	۱. نوره‌ده‌کا، له‌دوای په‌کدی ۲. (بۆ دوشته) له‌دوای په‌ک دین، په‌ک له‌دوای په‌ک ۱. یناوب، یتعاقب ۲. (لشینی) یتعاقبان واحداً وراء الآخر	<i>The weather was bad and the trains were crowded: ~ we wished we had not gone out.</i>
<i>~ ing current</i>	ته‌وژمی (گوروا) دواپه‌ک تیار متناوب	که‌ش و هه‌وا زور خراب بوو شه‌مه‌نده فهره‌کانیش قهره‌بالغ بوون، هم‌موومان ناواته‌خواز یوین نه‌چوینا په‌ته‌ده‌روه کان الطقس ردينا والظارات مزدحمة وبالاجمال تمنينا لو أننا لم نخرج
alternative /ɔ:lto:nətɪv/ <i>adj</i>	جیگروه‌په‌کی تر بدیل آخر	altruism /æltʀu:ɪzəm/ <i>n</i> [C]
<i>There was no ~ .</i>	هیچ جیگروه‌په‌کی نی‌په لم یکن هناك من بدیل	خونه‌ویستی، چه‌زک‌رنا مرولفی دی، خوشویستی که‌سانی تر إيثار، غيرية، حب الغير
although /ɔ:lθə: / <i>conj</i>	له‌گه‌ل ته‌وه‌دا، سه‌ره‌رای ته‌وه (پروانه <i>though</i>) مع أن، بالرغم (راجع <i>though</i>)	altruist /æltʀu:ɪst/ <i>n</i> [C]
altimeter /æltɪmi:tə(r)/ <i>n</i> [C]	پنوه‌ری به‌ریزی فاستی	که‌نجی‌خواز، خوشویستی که‌سانی تر غيري، محب الغير
		altruistic /æltʀu:'ɪstɪk/ <i>adj</i>
		خوشه‌ویستی که‌سانی تر غيري، محب للغير
		aluminium /æljʊ'mɪniəm/ <i>n</i> [U]
		کانزای نه‌له‌منیوم معدن الألمنيوم
		always /ɔ:lweɪz/ <i>adv</i>
		هه‌رده‌م، په‌په‌رده‌وامی دوماً، أبداً علی الدوام
		am /m; əm; æm/
		(پروانه <i>be</i>) (انظر <i>be</i>)

I ~	تهبم آگون
amalgam /ə'mælgəm/ n [C]	کانزای تیکه‌ل به جیوه معدن مخلوط بازنیق
amalgamate /ə'mælgəmeɪt/ vt, vi	تیکه‌ل دهین، ثاویته
amalgamation /ə'mælgə'meɪʃn/ n [C,U]	یدج، یمزج، یلغم تیکه‌لیوون
amass /ə'mæs/ vt	اِدماج کۆده‌کاته‌وه (پاره) یجمع، یکدس (الال)
amateur /æmə'tɔ:(r)/ n [C]	خولیا، ناره‌زومه‌ند (به‌راورد) بکه به ناپشا (professional)
	هار، غیر محترف (قارن مع محترف (professional))
amateurish /æmə'tɔ:riʃ/ adj	که‌م شاره‌زا، نا سپۆر قلیل المهارة، غیر خیر او متن
amaze /ə'meɪz/ vt	سه‌ری سوپ‌ده‌میتنی، سه‌راسام ده‌ین یدهش، یدهل
amazement n [U]	سه‌رسوپمان، سه‌راسامیون دهشه، ذهول
ambassador /æm'bæsədə(r)/ n [C]	بألویز، ئیلچی سفیر، مثل، مفوض
amber /æm'bɜ:(r)/ n [U]	ره‌نگی کاره‌بی (بوری) زه‌ردیاو)
	که‌رمان، لون الکهرمان (بني مائل الى الصفرة)
ambidextrous /æmbrɪ'dekstrəs/ adj	به‌ناسانی ده‌توانی به‌هردوو ده‌ست کار بکات، لویه‌شاهه
	قادر علی العمل بکلتا یدیه به‌سرله، بارع
ambiguity /æmbrɪ'gju:əti/ n [C,U] (pl -ties)	ته‌مومزای، ناریون، تیکه‌ل‌کراو غرض، ایتباس
ambiguous /æmbrɪ'gju:əs/ adj	نالۆز، تیکه‌لیوو غامض، ملتبس
ambiguously adv	به‌ته‌مومزای، به‌تیکه‌لی بمفوض، بالتباس
ambition /æmbrɪ'ʃn/ n [C,U]	۱. به‌رزخوازی ۲. بلندبیتی، نه‌وشته‌ی خوازیاری بی‌بگه‌یت
	۱. طشوح، ۲. مطنع، الشئ الذي يطعم للوصل اليه

ambitious /æm'bɪʃəs/ adj	به‌رزخوآز طسوح
ambitiously adv	به‌به‌رزخوآزانه بطموح، بشکل یدل علی الطسوح
ambivalence /æmbrɪ'veləns/ n [U]	پارا، دوو‌به‌های، دوو‌دلنی تردد، تذبذب
ambivalent /æmbrɪ'velənt/ adj.	بیرورای ناچینگیر، دوودلنی
amble /æmbl/ vi	تردد، متذبذب سه‌سپه‌که (نه‌روا، به‌سه‌ستی ده‌روا (الحصان) بره‌و، سیر متمهلا)
n [U]	رۆشتنی نارام، له‌سه‌رخو، چاربازی سیر متمهل
ambulance /æm'bju:ləns/ n [C]	ئۆتۆمبیلی فریاگوزاری
ambush /æm'bʊʃ/ n [C,U]	سیاره‌ آساف پۆسه، ته‌له کمین، فخ، شرک
□ vt	پۆسه‌دانه‌نی، خۆی مه‌لاس نه‌دا، به‌نادیارانه هیرش ده‌با ینصب کینا، یتربص به، یهاجم من ممکن
ameliorate /ə'mi:lɪə'reɪt/ vt, vi	باشده‌کا، باشتر ده‌ین یحسن، یحسن
amelioration /ə'mi:lɪə'reɪʃn/ n [U]	باشیوون، گۆران به‌روهه باشتر تحسن، تحول الی الافضل
amen /ə'men/ int	ته‌مین، بی‌وه‌ی، پراوپر امین، حقاً
amenable /ə'mi:nəbl/ adj ~ to	۱. (که‌سه‌کان) خوژش پاوه‌ر ۲. (شته‌کان) ملکه‌چن بی ۱. (لاشخاص) سهل‌القیاد ۲. (لاشیاه) تخضع لـ
	The case is not ~ to ordinary rules.
	ته‌م دۆزه ملکه‌چی یاسا ناسایه‌کان ناییت ۱. ریکه‌ته‌خا، چاکمی نه‌کا
	هذه القضية لا تخضع للقوانين العادية ۱. یعدل، یقوم
amend /ə'mend/ vt, vi	چاکسازی ده‌کا یصلح

بيوسته هه لوكه وت ريك *You must ~ your ways*
 بكه پته وه ۲. ده گزويټ، چاكسازي نه كا (بو نمونه له پاسادا)
 بچب ان تقوم آسايك ۲. يغير، يُعدل (في القوانين مثلاً)
amendment /ə'mendmɪnt/ n [C,U] گزوان، ريكسازي
 تغير، تعديل
amends /ə'mendz/ n pl قهره بوو، قهره بووي زيانه كان، رازي به خش
 تعريضات، تعريض عن خساره، ترضيه
make ~ for sth قهره بووي زيانه كان (موكا په تي) ده كات
 يعرض عن ضرر او اهانة، يقدم ترضيه
amenity /ə'mi:nəti/ n [C] (pl -ties) ۱. خووش، فيټك، خووش ري نو ريزاز
 ۱. لطافة، اعتدال الجو
 ۲. پيداويستي، پيوستي زبان، *the ~ of the climate*
 هو كاري حه وانده وه و چيز وه رگر تن
 ۲. مراقق، مراقق الحياه، اسباب الراحة و المتعة
the amenities of town life. هو كاري چيز وه رگر تن
 له شاردا (ناهنگ و كتيخانه ي گشي)
 اسباب المتعة في حايه المدن (كافلات و المكبات العامة)
amethyst /æ'miθɪst/ n [C] نه ميچست، به رديكي
 به ترخه نه رخه وانبه يان وه نه وشه يه
 الجشت، حجر كريم رجواني او بنفسي اللون
amiable /aɪ'miəbl/ adj هوگر، خووش مامه له، روخوش
 انيس، لطيف المعشر، ودود
amiability /aɪ'miəbɪləti/ n [C,U] (pl -ties) هوگري، خووش مامه له يي، روخوش
 انس، لطف، ود
amicable /æ'mɪkəbl/ adj دوستانه، ناشتيانه
 وذي، سلمي
amicably adv به شيوازي دوستانه يان ناشتيانه
 باسلوب ودي او سلمي
amid(st) /ə'mɪd(st)/ prep نيوان، له ناوهند
 بين، في وسط
amidships /ə'mɪdʃɪps/ adv له ناوهند (ناوه راست) ي
 كه شته كه دا
 في وسط (متصف) السفينه

هه له، نا به جني **amiss** /ə'mɪs/ adj, adv
 خاطي،، غير لائق
take sth ~ وه رگر تن به شيوه يه كي هه له
 يستاء، حمله على محمل سوء
ammeter /æ'mɪtə(r)/ n [C] نه ميتر، ناميري پيوانه
 كر دني نه ميتره له ته زووي كاره بايدا
 الاميتر، اداة لقياس التيار الكهربائي بالأميتر
ammonia /ə'mɒniə/ n [U] نه مونييا، ناوي نه مونييا
 نشادر، ماء النشادر
ammunition /æ'mjuːnɪʃn/ n [U] جبه خانه، تفه مهني
 جهنگ
 ذخيرة حربية، عتاد حربي
amnesty /æmnəsti/ n [C] ليوردني گشي (بو)
 تاوانباران يا سياسيان (pl -ties)
 عفو عام (عن المجرمين أو السياسيين)
amoeba /ə'mi:bə/ n [C] نه مييا، گيانه وه ريكه ته نها
 به ورديين نه بيترني و شيوه يه هميشه ده گوري
 الاميبيا، حيوان (جمعها amoebae) لا يري الا بالمجهر شكله
 دائم التغير
amoebic /ə'mi:bɪk/ adj له ميبي
 امبي
amok /ə'mɒk/ adv (پروانه amuck)
 (انظر amuck)
 ۱. نيوان، ناوهند، له نيوان **among(st)** /ə'mʌŋ(st)/ prep
 (كزومه ليكدا) به راورد بكه له گه ل *between*
 ۱. وسط، بين، فيما بين (مجموعة) قارن مع *between*
 سه روكي *A ~ those present was the Mayor*
 شاره واني له نيوان ناماده بواندا بوو ۲. (له گه ل شيوه ي بالادا)
 يه كيك له
 كان رئيس البلدية بين الحاضرين ۲. (مع صيغة التفضيل) واحد
 من
The Amazon is ~ the longest rivers in the world.
 ۳. نيوان، له سه ر، له نيوان
 ۳. بين، على، فيما بين
Settle this matter ~ yourselves. نهو كاره له نيوان
 خو تانا چاره بكه ن
 حلوا هذا الأمر فيما بينكم
amorous /æ'mɒrəs/ adj. خوليبي خو شويستي،

١. بسبب، بفضل، يُطيل ٢. يُضخّم، يكثر (صوت)
 به زوری، به لُشاو، به فراوانی
amplify /æm'plɪ/ *adv*

بکتره، بفره، بآساع
 ده بیرى، له نه شته رگه ریدا
amputate /æm'pjʊteɪt/ *vt*

به شیکى جهسته ی ده برى و لى ی ده کانه وه
 بقطع، بپتر عضواً فی عملیه جراحیه
amputation /æm'pjʊ'teɪʃn/ *n* [C,U]

برین،
 لیکردنه وه، زیکرن
 قطع، پتر
amuck /ə'mʌk/ *adv*

وه کو هار دیت و ده چیت کوشتن و
 برین له نیازیدا یه
 بجری کالسه ور و فی نینه القتل و التدمیر
run ~

نوشته، باز به ند، دوعا پوئشین
 تعویذه، تمیحه، حجاب
amulet /æm'ju:lɪt/ *n* [C]

ناسوده ی ده کات
 یسلی یرفه عن
amuse /ə'mju:z/ *vt*

خوشی،
 که یفخوشی
amusement /ə'mju:z'mənt/ *n* [C,U]

متعه، تلیه
 شاری رابواردن
 ~ *city*
 مدینه الملاهی
an /ən; æn/

(بروانه *a*)
 (راجع 'a')

جیاوازی کات
 (وه ک بلیت: هارونه ره شید سوارى فرۆکه بووه)
anachronism /ə'næk'rɒnɪzəm/ *n* [C]

مفارقة زمنیه (کأن تقول: ركب هارون رشید الطائره)
 په یوهسته
anachronistic /ə'næk'rɒnɪstɪk/ *adj*

به نه بونی گونجاندن ی زهمه نى
 متصل بآعدام التوافق الزمنى
anaemia /ə'ni:mɪə/ *n* [U]

نه نیمیا، که مخونى
 انیمیا، فقر الدم
anaemic /ə'ni:mɪk/ *adj*

توشی که م مخونین
 مصاب بفقر الدم
anaesthesia /æ'nɪs'ti:ziə/ *n* [U]

بیهوشکردن،
 بیههستی
 تخدیر، فقدان الحس
anaesthetic /æ'nɪs'tetɪk/ *n* [C]

سرکه ر، بهنج

نه فیندار، دیوانه غزلی
 میال للعب، عاشق، وِلِه، غزلی
 ~ *looks*

روانینی نه ویندارانه
 نظرات عشق
amorously *adv*

به شه پدایی، به نازیدان
 بعشق، بتدلّه
amount /ə'maʊnt/ *vi*

نه گاته، نه کاته
 ببلغ، بباری
 نه وه ی که ووتی شتیکی
 نه وتو نه بوو
 ما قاله لیس نه شه ی ذکر
 ١. کو کردنه وه، دهره نه جامی کو ٢. بر، چه ندیشی
 □ *n* [C]

١. المجموع، حاصل الجمع ٢. کیمه، مقدار
amp /æmp/ *n* [C]

کورتی ووشه ی (*ampere*)
 اختصار کلمه (*ampere*)
ampere /æm'peɪ(r)/ *n* [C]

ئه مپیر، به که ی پیوانی
 ته زوی کاره بابه
 آمپیر، وحده قیاس الیثار الکهربائی
amphibian /æm'fɪbɪən/ *n* [C]

گیانداریکی
 وشکاوه کیه وه ک بوق، له ناو ناو و وشکانیدا ده زی
 حیوان بعیش فی البر و فی البحر کالضفدع
amphibious /æm'fɪbɪəs/ *adj*

وشکاوه کی، به ژنائی
 برمانی
 ١. بیسکری،
 ٢. کورسیه به رزه کانی شانو شیوه ی نیوه باز نه بیان
 هه یه
 ١. مدرج ٢. المقاعد العلیا فی المسرح بشکل نصف دائری
ample /æm'pl/ *adj* (-r, -st)

١. فراوان، به فراوان
 ٢. زور، لیشاو
 ١. فسح، متع ٢. کبیر، وافر
 £10 will be ~ for *m* needs.

مه زتکرن،
 دریزه پیدان، گه وره کردن
 إسهاب، تنصیل، تضخیم
amplifier /æm'plɪfaɪə(r)/ *n* [C]

بلندگو، نامیری بلندگو
 مکبر للصوت، جهاز لتضخیم الصوت
amplify /æm'plɪfaɪ/ *vt* (*pt, pp -fied*)

١. گه وره ی ده کا،
 دریزه ی پیده دا، ٢. گه وره ده کا (دهنگ)

	مخدر، بنج
anagram /ˈænəɡræm/ n [C]	دوباره ریخته‌شده‌ی
	پسته‌کان بو دروستکردنی ووشه‌یه‌کی تر وه‌کو.
	(<i>plum-Lump</i>)
	إعادة ترتيب أحرف كلمة لتشكيل أخرى مثل (<i>plum-Lump</i>)
analogous /əˈnæləɡəs/ adj	هاوشیوه، ویکچوو، هه‌ئا،
	ده‌توانری بیوانه بکری به بی
	مماثل، مضاه، مشابه، یکن قیاسه علی
analogy /əˈnælədʒi/ n [C,U] (pl -gies)	۱. لیکچونی
	به‌شی، هاوشیوه
	۱. تشابه جزئی، تماثل، مضاهه
	<i>The ~ between the heart and a pump</i>
	لیکچونی دل و ترومپا، ۲. بیوانه‌ی ویکچوو
	انشاء بین القلب والمضخة ۲. قیاس تمثیلی (منطق)
analyse, analyze /ˈænəlaɪz/ vt	شیده‌کاته‌وه،
	ده‌گه‌ریته‌وه بو پیکهاته‌کانی
	یحلل، یردالی عناصره
	~ a chemical compound/ a sentence
	کیمیای شی ده‌کاته‌وه
	یحلل مرکبا کیمیایا / جمله
analysis /əˈnæləsis/ n [C,U] (pl -yses)	شیکردنه‌وه، پوخته‌ی
	کوژایی
	تحلیل، خلاصه نهانیه
	<i>in the last ~</i>
	والخلاصه نهانیه
analyst /ˈænəlɪst/ n [C]	تویزینه‌ری کیمیایی
	محلل کیمای
analytic /ˈænəlɪtɪk/ adj	شیکاری، جیاکاری
	تحلیلی، تفصیلی
anarchism /ˈænəkɪzəm/ n [U]	گیره‌شیونی، بانگه‌شه
	بو ژبانی بی حکومتی
	فوضویه، الدعوة للعیش بلا حکومت
anarchist /ˈænəkɪst/ n	گیره‌شیون، باوهردار یان
	بانگخواز بو گیره‌شیونی
	فوضوی، مؤمن او داعی الی الفوضویه
anarchy /ˈænəkɪ/ n [U]	گیره‌شیونیتی، نه‌بوننی
	ده‌ولت
	فوضویه، انعدام الدولة

anathema /əˈnæθəmə/ n [U]	۱. نه‌فرهت ۲. نه‌فرین
	لیکراو، بیژراو
	۱. لعنة ۲. ملعون، مبعوض
anatomical /ˌænəˈtɒmɪkəl/ adj	تویکاری
	تشریحی
anatomist /əˈnætəməst/ n [C]	تویکار پسیوری
	تویکاری
	مشرح أخصائي تشریح
anatomy /əˈnætəmi/ n [U]	تویکاری، زانستی
	تویکاری
	تشریح، علم تشریح
ancestor /ˈænsəstə(r)/ n [C]	پیشیان، باو‌باپیران
	سلف، جد علی
ancestral /ˈænsəstrəl/ adj	پیشینی، په‌یوه‌ست به‌باو
	باپیران یان پیشیان‌ه‌وه
	سلفی، متعلق بالأجداد أو الأسلانف
ancestry /ˈænsəstri/ n [C] (pl -ries)	پیشیان، باو‌باپیران،
	زنجیره‌ی نه‌ژاد یان نه‌وه
	أسلانف، أجداد، سلسلة النسب
anchor /ˈæŋkə(r)/ n [C]	له‌نگه‌ر، له‌نگه‌ر دکه‌ت
	مراسه، هلب
	come to ~
	که‌شته‌ی که له‌نگه‌ر ده‌گری
	یُرسی السفينة
	weigh ~
	هه‌لده‌ستن، له‌نگه‌ری که‌شته‌ی که هه‌لته‌بری
	یقلع، یرفع المراسه
	lie/beride/at ~
	جیگیری ده‌کات
	ثبت بالمراسه
	□ vt, vi
	به‌له‌نگه‌ر گرتن جیگیری ده‌کات
	ثبت بالمراسه، یرسو، یلقی المراسه
anchorage /ˈæŋkərɪdʒ/ n	شوینی له‌نگه‌ر گرتنی
	که‌شته‌ی کان، په‌نده‌ر
	مکان رسو السفن، مرسى، مرفأ
ancient /ˈemfənt/ adj	۱. کوژ، دیرین
	۱. قدیم، عتیق
	یونانیه‌ی کوژنه‌کان (له‌فریقیه‌کان) ۲. کوژ،
	<i>the ~ Greeks</i>
	کوژنه
	ایرانیون القدماء (الاغریق)
ancillary /æmˈsɪləri/ adj	لاوه‌کی، لقی

~ roads	ثانوي، فرعي كۆلانه لاره كيه كان الشوارع الفرعية	Anglo /æŋɡləʊ/ <i>prefix</i>	بطيه طابع الأنجلیزی (پيشگر) - ینگلیزی (بادنة) = انجلیزی
and /ænd; ænd/ <i>conj</i>	۱. نامرازی په یوه ندى (و) ۲. بو نهوې، له پیناو ۱. حرف عطف، و (د. ل. کي، من أجل، ل) نه گهر توده ته ویی <i>if you want it, come and get it.</i> وهره بو نهوې وهریگریت اذا كنت تريد تعال (کي، ل) تاخذه	<i>Anglo-American</i>	ینگلیزی - نهمهریکی انجلیزی - امریکي
anecdote /æniːkəʊt/ <i>n</i> [C]	چیرۆك، چیرۆکی خوش، دانسقه حکایه، قصه شيقه، نادره	angry /æŋɡrɪ/ <i>adj</i> (-ier, iest)	۱. توره، بیزار ۱. غاضب، ساخط توره له (کهسه کان) غاضب من (للاشخاص)
anesthesia /æniːsθiːziːə/ <i>n</i>	بروانه <i>anaesthesia</i> انظر <i>anaesthesia</i>	~ <i>with</i>	توره له (کهسه کان) غاضب من (للأشياء)
anew /əˈnjuː/ <i>adv</i>	سهرله نوې، ژنو من جدید، ثانیه	~ <i>about</i>	توره له (کهسه کان) غاضب من (للأشياء)
angel /ˈeɪndʒl/ <i>n</i> [C]	فرشته ملك، ملاك	~ <i>sea</i>	۲. ده ریاى هه لچوو بحر هانج
angelic /æŋˈdʒelɪk/ <i>adj</i>	فرشته یی، پاک، پاراو ملاتکي، نقي، رقيق	~ <i>wound</i>	زام (برین) ی هه ودار جرح ملتهب
anger /ˈæŋɡə(r)/ <i>n</i> [U]	توره یی، قین، هه لچون غضب، غيظ، سخط	angrily <i>adv</i>	به توره یی، به بیزارى بغضب، بسخط
□ <i>vt</i>	توره ی ده کات يشير الغضب	anguish /æŋɡwɪʃ/ <i>n</i> [U]	نازارویکی جهرگیر، کیشه ألم شريح، كرب
1 angle /æŋɡl/ <i>n</i> [C]	۱. گۆشه ۲. بوچوون، تېروانین، هه لوئیست ۱. زاویه ۲. (مجاز) وجهه نظر، موقف	angular /æŋɡjʊlə(r)/ <i>adj</i>	گۆشه تیز، (بو کهسه کان) لاواز نیسک ده رپه ریو ذو زوایا او ارکان حاده، (للاشخاص) نحيف، بارز العظام
2 angle /æŋɡl/ <i>vi</i>	به قولاب راوده کات يصطاد بالصنارة	animal /æˈnɪml/ <i>n</i> [C]	۱. گیانه وهر (هموو) بونه وهری زیندوو) ۲. نازه ل (جگه مروّف) ۳. چوارین ۱. حیوان (يشمل جميع المخلوقات الحية) ۲. حیوان (ما عدا الإنسان) ۳. من ذوات الأربع
~ <i>for</i>	راوده کات، هه ولن به ده سهننانی شتیک ددها به ریگا په کی گران (مجاز) بتصيد، يسعى للحصول على شيء بطرق ملتوية	animate /æˈnɪmeɪt/ <i>vt</i>	زیندو ده کا، چالاکی ده کا يعي، يبعث الحياة
angler /ˈæŋɡlə(r)/ <i>n</i> [C].	ماسی گر به قولاب صائد السمك بالصنارة	animated <i>adj</i>	زیندوو، نمر، خاوه ن زینده گی و چالاکی حي، مفعم بالحیوية و النشاط
Anglican /ˈæŋɡlɪkən/ <i>n</i> [C]	نهنگلیکانی، تایبه ته به که نیسه ی ینگلیزی انجلیکانی، تابع للكنيسة الأنجلیزیه	<i>an ~ ed discussion</i>	گفتوگویه کی گهرم (توند) مناقشة حامية (حادثة)
anglicize <i>vt</i>	شیوه په کی ینگلیزی پنده به خشن	animation /æˈnɪmeɪʃn/ <i>n</i> [U]	زبانده وه، به گهر خسته وه إحیاء، انعاش، نشاط
		animosity /æˈnɪməsəti/ <i>n</i> [U]	دوژمنکاری، قین عداوة، حقد

anise /ˈænis/ n [C]	روه کی رازیانه نیات الیانسون
ankle /ˈæŋkl/ n [C]	پازنه ی پین، قوله پین رسخ القدم، کاحل
annals /ˈænlz/ n pl	توماری میژوو، توماری چالاکسی رینکخراویک
	سجلات التاریخ، الحولیات، سجل سنوی للنشاط منظمة ما
anneal /ˈɑːni:l/ vt	نهرم کردنه وه و تواندنه وه ی کاتزا به گهرم کردن و سارد کردنه وه یلدن، یسقی المعدن، ییزده بیطه، لتقوته
annex /ˈæneks/ vt	ینی ده گاته وه، ده چینه پال یلحق ب، یظم (الی)
annex(e) /ˈæneks/ n [C]	دروستکراوی پاشکۆ بنا ملحق
	<i>an ~ to a hotel</i>
annexation /ˌæneksɪˈeɪʃn/ n [U]	چونه سهر، پیوه لکان إضافة، إلحاق، ضم
annihilate /ˈænɪəleɪt/ vt	قه لاجۆده کا، له تاوده با بیید، یسحق، یئنی
annihilation /ˌænɪəˈleɪʃn/ n [C]	له ناویردن، تیاچوون إبادة، إفناء
anniversary /ˌæniˈvɜːsəri/ n [C]	سالیاد، یادی سالانه (pl -ries)
	ذکری سنوی
	<i>celebrate a wedding ~</i> ناههنگ بو یادی هاسهرینی
	ده گیری یحفل بعید الزواج
annotate /ˈænoteɪt/ vt	تییینه کانی یادداشت ده کا، راهی ده قیک ده کا یدون ملاحظاته، یغلغ، یفسر النص
anotation /ˌænoʊteɪʃn/ n [C,U]	راهی کردنی ده قیک تعلیق، تفسیر النص
announce /ˈɑːnaʊns/ vt	رایده گه یه تی، په خشی ده کا یعن، یبلغ، یذیع
announcement /ˈɑːnaʊnsmənt/ n [C]	ناگاداری إعلان
announcer /ˈɑːnaʊnsə(r)/ n [C]	بوئز (له رادیو یان ته له فزیون)

	مذیع (فی الرادیو أو التلفزيون)
annoy /əˈnoɪ/ vt	رینگری ده کا، ییزاری ده کا یضایق، یزعج
annoying adj	رینگری، ییزارکه ر مضایق، مزعج
annoyance /əˈnoɪəns/ n [C,U]	رینگری، ییزاری، شئیک ییزارکه ر مضایقه، ازعاج، شیء مزعج
annual /ˈænjʊəl/ adj	۱. سالانه، هه موو سال دو باره ده یینه وه ۲. ده وری، له سه ره تا کۆتایی سال ده زی ۱. سنوی، یترکر کل عام ۲. حولی، یعیش من بادیه العام لنهایه
	۱. روه که ساتیک بزی و پاشان یمری ۲. کتیی سالانه، پلاو کراوه ی سالانه
	۱. نبات یعیش حوالتم بومت ۲. کتاب سنوی، نشرة سنویه سالانه
annually adv	سنویاً
annuity /əˈnjuːəti/ n [C]	پندانیک سالانه بو ماوه ی ژیان، جوړیکه له ییمه ی دایینکردنی زیان (pl -ties) دفعه سنویه لمدی الحیاة، نوع من التأمين یکل دفعه سنویه لمدی الحیاة
annul /əˈnʌl/ vt (- -)	به تالی ده کا، هه لده وه شئینه وه یلنی، یبطل، یفسخ
annulment n [C]	به تا لکردنه وه، هه لو ه شانده وه بطلان، إبطال، فسخ
anode /ˈænoʊd/ n [C]	نانود، جه مسهری گهرم (کاره با) الأنود، قطب موجب (کهرباء)
anoint /əˈnoɪnt/ vt	ده سهریت به روون (به تاییه تی له بوئنه ی ناییی) یسخ بالزیت (و بخاصة فی الاحتفال الدینی)
anomalous /əˈnɒmələs/ adj	ناپاو، شان، ناپیوانه یی شاذ، غیر قیاسی
	کرده وه ی ناپیوانه یی أفعال غیر قیاسیة
anomaly /əˈnɒməli/ n (pl-lies)	رینزهری، ده رچوون له پیوانه شذوذ، خروج عن القیاس
anonymous /əˈnɒnɪməs/ adj	بین ناو، ناف نه زانی، نادیاری

بدون اسم، مجهول
 دیاری / نامه یکی سرچاوه نادیار ~ gift / letter
 هدیه / رساله مجهوله المصدر
 دانهریکی نه ناسراو ~ author
 مؤلف مجهول
anorak /æ'nɔræk/ n [C] پالتویه کی کلاو داری دژه باران [C]
 مطف راق من المطر له قنسة
another /ə'nʌðə(r)/ pron, adj یه کیکی تر، دووهم
 آخر، ثان
 یه کیکی تریان one ~
 أحدهما الآخر، لبعضهما
answer /ɑ:nsə(r)/ vt, n [C] وه لآمی ده داته وه، وه لآم
 دانه وه، بهر په رچداته وه
 یجیب / یرد علی، إجابة، رد
 بهر چداته وه یی نه زاکه ت ~ back
 یرد بوقاچه
 نیاز دینته دی، ینداویستی دابین ده کا ~ a purpose
 یفی بالفرض، یسد الحاجة
 بهر پرسه له ~ for
 یكون مستولا عن
 قهره بیوی نه وه، باچی هه له کی ~ for wrongdoing
 ده دات
 یقرض عن، یدفع ثمن الخطأ
 وه سفه کی دقاوده قه ~ to a description
 یطابق الوصف
answerable /ɑ:nsə(r)əbl/ adj بهر پرسیار (له)،
 له بهر ده م)
 مسؤل (عن، أمام)
 بهر پرسیار له بهر ده م He is ~ to the governor.
 دادوهر دا
 مسؤل أمام الحاكم
ant /ænt/ n [C] میزوله
 نلته
 ~ hill شاره (گوندی) میزوله
 بیت النمل، قرية النمل
antagonism /æ'n'tæɡɒnɪzəm/ n [C,U] ناکوکی،
 دوژمنایه تی، رق لئی هه لگرتن
 خصومة، عداوة، تباغض

ناکوک، نه یار، دوژمن [C] **antagonist** /æ'n'tæɡɒnɪst/ n
 خصم، منافس، عدو
antagonistic /æ'n'tæɡɒnɪstɪk/ adj دوژمنکارانه،
 شهربانی
 عدائی، خصامی
antagonize /æ'n'tæɡɒnaɪz/ vt دوژمنایه تی
 ده وروژینی، شهر ده کا، دژایه تی ده کا
 یثیر العدا، یخاصم، یهادی
antarctic /æ'n'tɑ:ktɪk/ adj په یوهسته به جه مسه ری
 باشور
 متعلق بالتطب الجنوبي
Antarctic n ناوچه ی دوره دراو به جه مسه ری باشور
 المنطقة المحيطة بالتطب الجنوبي
 the A ~ Ocean زه ریای جه مسه ری باشور
 المحيط القطبي الجنوبي
ante /æntɪ/ prefix (پیشگر) = پیش، پیشتر
 بادته = قبل، سابق
antecedent /æntɪ'si:dnt/ adj ۱. ناویک یان دهسته
 واژه یه که راناویکی یو بگه ریته وه
 ۱. اسم أو عبارة يعود عليها الضمير
 ۲. له شیوازی (کو) رابردوی که سیک
 the man who came yesterday وهک وشه ی man له م
 دهسته واژه یه دا ۲. مثل کلمه man فی العبارة التالية ۲. (فی صیغه الجمع) ماضي
 المرء
 ۱. بهر واری کاتی کرداری **antedate** /æntɪ'deɪt/ vt
 پیشتر داته تی له سر (چه ک یان نامه) ۲. پیشی ده که ویت
 له بروی کاته وه
 ۱. یضع تاريخاً سابقاً للزمن الفعلي (على شيك أو الرسالة) ۲.
 یسبق زمتیا
antelope /æntɪləp/ n [C] ناسک، په زکوفی
 ظبی
antenatal /æntɪ'neɪt/ adj به مستراو به پیش
 له دا یکیونه وه
 متصل بما قبل الولادة
antenna /æn'tenə/ n ۱. شاخی ههسته وه ۲. هه وایی،
 ناریل (بو رادیو)
 ۱. بیجس، قرن استشعار ۲. هوائی، ایریال (لرادیو)
anterior /æ'n'tɪəriə(r)/ adj پیشتر، پیشکه وتوو (له بروی)

- کات، شوینده) سابق، متقدم (زمانا أو مکانا)
- anteroom** /æntɪrʊm/ n [C] هۆلی چاوه‌روانی، هه‌بووان
- خجرة صغيرة تؤدي الى أكبر منها، حجرة انتظار
- anthem** /ænthəm/ n [C] سرود، لاواندنه‌وه نشید، ترنیهة
- national ~* سرود (مارشی) نیشمانی انشید أو السلام الوطنی
- anther** /ænthə(r)/ n [C] نیرک، به‌شی توو هه‌لگر که توی تیدایه
- المشبر، جزء السداة المحتوي على اللقاح
- anthology** /ænthɒlədʒi/ n [C] (pl -gies) کۆمه‌لنی هه‌لبارده‌ی وێژه‌یی
- مجموعة متخبات الأدبية، مقتطفات أدبية مختارة
- anthracite** /ænthrəsait/ n [U] جوریکه له‌خه‌لوز، خه‌لوزی نه‌سراسیت
- نوع من الفحم، فحم الانتراسیت
- anthrax** /ænthræks/ n [U] لاره‌شه، پرزک (نه‌خوشیه که توشی نازه‌ل ده‌بیت)
- الجمرة الخبيثة، (مرض يصيب حيوان عادة)
- anthropologist** /ænthrɒpələdʒɪst/ n [C] مرؤفزان، ره‌گه‌زناس، زانا به‌زانستی مرؤف
- الأنثرو بولوجي، عالم بطم الإنسان
- anthropology** /ænthrɒpələsɪ/ n [U] ره‌گه‌زناسی، مرؤفناسی
- الأنثرو بولوجيا، علم الانسان
- anti-** /ænti/ prefix (پیشگرده) = د ژ (بادنه) = ضد، مضاد
- antiaircraft** /æntiˈeɪkrɑːft/ adj دژه فرۆکه
- مضاد للطائرات
- antibiotic** /æntɪbaɪɒtɪk/ n [C] دژه زنده‌کان
- مضاد حيوي (مثل بنسلين)
- anticipate** /æntɪsɪpɪt/ vi ١. له‌سه‌ر پيشبینیه‌ك ره‌فتار ده‌كا ٢. پيش كه‌سانى تر ده‌كه‌ويت ٣. پيشبینی ده‌كات و پيشتر ده‌يكات
١. بصرف بناء على توقع ما ٢. يسبق غيره (في عمل شيء) ٣. يتنبأ بما يلزم و يفعله مسبقا

- پيشتر پيشبينيه‌كانى دايمين ده‌كات ~ a person's needs
٤. هه‌ولئى بۆته‌دا ٥. پيشبینی نه‌كا
- يلبى حاجاته مسبقا ٤. يتطلع الى ٥. يتوقع
- anticipation** /æntɪsɪˈpeɪʃn/ n [U] پيشبینی، واپزانين
- توقع، حدس
- anticlimax** /æntɪˈklaɪmæks/ n [C] دابه‌زینی كتوپر
- (ناكاو) به‌تايبه‌ت له‌ناستی به‌رز بۆ نزم
- هبوط مفاجيء (بخاصة من مستوى رفيع الى مستوى دن)
- antics** /æntɪks/ n pl هه‌لسوكه‌وتی نامۆ پيکه‌نيناوی، گالته‌ جارێ
- تصرف غريب يثير الضحك، تهريج
- antidote** /æntɪdaɪt/ n [C] ده‌رمانی دژه‌ زهر
- ترياق، دواء مضاد للسموم
- antihero** /æntɪ hɪrəʊ/ n [C] (pl ~ es) كه‌سايه‌ تى
- دژه پاله‌وان، ناقاره‌مان
- شخصية تقى البطل
- antipathy** /æntɪpəθi/ n [C,U] هه‌ستکردن به‌بیزاری و
- نه‌فره‌ت کردن
- شعور بالنفور أو الكراهية
- antipodes** /æntɪpədiːz/ n pl به‌شه به‌رامبه‌ره‌کان
- له‌زه‌ويدا، دژی ته‌واو
- الأجزاء المقابلة من الكرة الأرضية، تضاد تام
- antiquarian** /æntɪˈkwɛərɪən/ adj n [C] تاييه‌تمه‌ند
- به‌فاسه‌وارى كۆنه‌وه، فاسه‌وارناس
- مختص بالآثار القديمة، دارس الآثار، أثري
- antiquary** /æntɪkwəri/ n [C] كۆكه‌ره‌وه‌ی فاسه‌وار
- تویزه‌وه‌كه‌ی
- جامع الآثار أو دارسها
- antique** /æntɪˈkiː/ adj دیرین، په‌یوه‌ست به‌كۆنه‌وه، نه‌تیه‌كه
- عتيق، متمسك بالقديم
- antiquity** /æntɪˈkwɪti/ n [C,U] ١. چاخه‌ دیرینه‌کان، رابردوی دوور
١. العصور القديمة، الماضي البعيد
٢. ناسه‌وارى چاخى دیرین
٢. آثار من العصور القديمة
- antiseptic** /æntɪˈsiːptɪk/ n [C] ناسامیه‌تى، دژه‌جو
- adj (جوله‌كه‌كان)

	لا سامي، معاد لليهود
antiseptic /ænti'septɪk/ n [C]	خاويڻڪره، پاڪڙڪره
	مقتم، مظهر
antisocial /ænti'səʊʃl/ adj	ناڪؤمه لايه تي، دڙ به داب
	نهرتي ڪؤمه لايه تي
	لا اجتماعي، معاد للنظم الاجتماعية
antithesis /ænti'thæsis/ n [C,U]	دڙه کان، نه يار،
(pl -ses)	نه گونجان
	تضاد، تناقض، التقيض
antitoxin /ænti'tɒksɪn/ n [C]	دڙه ڙهراوي بون
	مصل، جسم مضاد للسموم
antler /æntlɔ(r)/ n [C]	شاخي بزنه ڪيوي يان به شيڪي
	قرن الوعل أو شعبة منه
antonym /æntə'nɪm/ n [C]	دڙه ووشه، دڙه مانا
	عڪس الڪلمه، تقيض
	(بهراورد <i>synonym</i>)
	(قارن <i>synonym</i>)
anvil /ænvɪl/ n [C]	ده زگاي ناستنگر
	سندان الحداد
anxiety /æŋ'zaiəti/ n [C,U]	۱. دلهر اوڪي، خهم،
(pl -ties)	سهرقالي، پهريشاتي ۲. تامه زروي
	۱. تليل، هم، انشغال البال ۲. تليل، شوق
~ for knowledge	تامه زروي بؤ زانباري
	تليل للمعرفة
anxious /æŋkʃəs/ adj	شپرزه، شله زاو
	ليلق، مهموم، متلهف
any /eni/ adj, pron, adv	(به ڪم) ۱. به ڪارديت بؤ
	نهرتي و پرسيارو مهرج
	(اولاً) ۱. تستخدم في النفي والاستفهام والشرط
<i>I don't have ~ money.</i>	نهرتي، ههر، هيچ
	(نفي)
<i>Do you have ~ money?</i>	پرسيار
	(استفهام)
<i>If you need ~ money,</i>	مهرج
	(شرط)
<i>don't hesitate to ask.</i>	(بروانه <i>some</i>) ۲. ڪام، ڪاميان
	(انظر <i>some</i>) ۲. آيا
<i>We did the work without ~ difficulty.</i>	

<i>I have hardly ~ food in the larder.</i>	تا ٿيستاڻ
	خوار دنم له هم مباره ڪه دا هه به
	لا يڪا يڪون عندي طعام في الخزانة
<i>Try to prevent ~ person from entering.</i>	
	هدوليد هه ڪس نه به ته ڙورهه
	حاول ألا تدع أحدا يدخل
<i>He needs ~ help he can get.</i>	
<i>Come ~ day you like.</i>	
<i>in ~ case</i>	۳. به ههر حال، ههرچونيك بيت
	۳. على كل حال، مهما يكن
<i>pron</i>	(دووهم) (بروانه <i>some</i>)
	(ثانياً) (انظر <i>some</i>)
<i>adv</i>	(سپهه) (بهراوردي <i>none no</i> يڪه) ڪام پله
	(ثالثاً) (قارن <i>none no</i>) آي، آيه درجه
<i>Is your father ~ better?</i>	ٿايا هيچ چاڪونيك له
	تندرستي باوڪتا رويداوه
	هل طرأ أي تحسن على صحة والدك؟
<i>This pen isn't ~ use.</i>	هم ٿيٿوسه بين سووده
	هذا القلم لا ينفع
anybody /eni'bɒdi/ n, pron	۱. (بهراوردي <i>pron, pron, someone, somebody</i>)
	هر ڪسني
	۱. (قارن <i>pron, n, someone, somebody</i>) آي شخص
	(بروانه <i>else</i>) ۲. ڪسنيڪي پايه دار، گرنگ، ناسراو <i>else</i>
	(انظر <i>else</i>) ۲. شخص ذو شان، مهم، معروف
<i>Is he anybody or just a nobody?</i>	ٿايا ڪسنيڪي
	پايه داره يان نه ناسراوه؟
	أهو رجل ذو شأن أم نكرة؟
anyhow /eni'haʊ/ adv	۱. به ههر شيوهه يڪ بيت،
	ههرچونتي، به ههر حال ۲. ههرچونيك بيت، بين چاوديري
	بأي شكل من الأشكال ۲. ڪيما اتفق، دونما عناية
<i>The work was done all ~</i>	ڪاره ڪه نه انجامدرا به بين
	چاوديري
	أنجز العمل دونما عناية
anyone /eni'wʌn/ n, pron	ههر ڪس
	آي شخص
anything /eniθɪŋ/ n, pron	ههر شيڪ
	(بهراورديڪه <i>something</i>)
	آي شي، (قارن <i>something</i>)

I don't want ~ to eat, but
I should like something to drink.
anyway /ɛnrweɪ/ *adv* به هەر شئو بهك، به هەر رېگايهك
 بآيه شكل، بآيه طريقه
anywhere /ɛnrweə(r)/ *adv* (به راوردېكه)
(somewhere) له هەر (بۇ هەر) جېگايهك (شونېنېك)
(قارن somewhere) في أي مكان، إلى أي مكان
Do you want to go ~ special?
 ئا يا ئه ته وېت بۇ جېگايه كى ديارى كراو بېچيت؟
 آترېدان تذهب الى مكان ما بالذات؟
Put the box down ~ .
 ئه و صندوق له جېگايهك دابنى .
 ضع الصندوق في اي مكان
apace /ə'peɪs/ *adv* به خېرايى
 بىسرعه
apart /ə'pa:t/ *adv* ۱. دوره له، دورو
 ۱. بىعد عن، بعيد
The two houses are a mile ~ .
 ئه و خانوانه هەر يهك . ۲. له ته نېشت، به جيا
 مېلېك له يه كتر دورو ۲. له ته نېشت، به جيا
 بىعد المنزلان أحدهما عن الآخر ميلا ۲. جانبا، على حدة
He took me ~ and whispered the secret.
 بر دىميه
 تېنېشت و به نېنېنى چپه يه كى بۇ كردم ۳. جياى ده كاته وه
 اخذني جانبا و همس لي بالسر ۳. يفرق، يفضل
I can't get these two pieces ~ .
 ناتوانم له يه كتر يان . ۴. بۇ چه نده به شېك
 جيا بكه موه ۴. بۇ چه نده به شېك
 لا أستطيع أن أفضل إحداهما عن الأخرى ۴. الى أجزاء
take the machine ~
 ئامېره كه هه لئه وه شېنېت بۇ چه نده
 به شېك
 يفكك الآلة الى أجزاء
apartheid /ə'pa:θet/ *n* [U] سىاسه تى ره گه زېهرستى
 (باشورى نه فرېقا)
 سىاسه التميز العنصري (جنوبي افريقا)
apartment /ə'pa:tman/ *n* [C] ۱. خانېك، دهسته خانو
 ۱. شقه
take ~ s at the seaside
 شو قه يهك له كه نار روبره كه دا
 به كرى ده گرى ۲. ژورېكى تنه نا له خانوه كه دا
 يستأجر شقة على الشاطئ ۲. غرفة منفردة في المنزل
apathetic /æpə'tetɪk/ *adj* گوئى نه دهر، بى خه م
 غير مكثرث

apathy /'æpəθi/ *n* [U] بى باك، گوئى بى نه دان، ههست
 كردن به ماندوئى
 لامباله، شعور بالقصور و عدم الأكتراث
ape /eɪp/ *n* [C] مەيمونى گه وهى وهك خورېلا يان
 شه ميانزى
 فرد كبير كالغوريلا أو الشبازي
 □ *vt* لاسايى به بىن هوشيارى
 يقلد دونما وعي (بمحاقة)
aperture /'æpətʃə(r)/ *n* [C] درز، كوه (تهسك)،
 درزېكى بچوك كه رېگا به چونه ژوره وهى روناكسى ده دات
 له فامېزى زانستېدا
 فتحة، ثغرة (ضيقه عادة)، فتحة صغيرة تسمح بدخول النور
 للأجهزة العلمية
apex /eɪpeks/ *n* [C] لو تكه، سهر، تروپېك
 (pl ~ es)
 قمة، ذروة، رأس
the ~ of a triangle لو تكهى سى گۆشه
 رأس مثلث
at the ~ of one's career له لو تكهى شكۆمه نېدا
 في أوج مجده
aphorism /'fɔrɪzəm/ *n* [C] دانايى، ووتى پېشيان
 حكمة، قول مأثور
apiece /ə'pi:sl/ *adv* بۇ يه كېك، بۇ هه موو يه كى،
 به پارچه
 للواحد، لكل واحد، بالقطعة
aplomb /ə'plɒm/ *n* [U] متمانه به ختوبوون، دلېرى،
 نازايه تى
 ثقة بالنفس، رباطة جأش
Apocrypha /ə'pɒkrɪfə/ *n* *pl* نو سېنېكى گومان لېكراو
 له راسنېتى (نايىنى)
 كتابات مشکوكه بصحتها (دينية)
apocryphal /ə'pɒkrɪfəl/ *adj* زې، ئاخېزاو
 مزيف، مدسوس
apologetic /ə'pɒlədʒetɪk/ *adj* به ره لانى زانى،
 بيانواوى، پاساودان
 دفاعي، اعتذاري، تبريري
apologize /ə'pɒlədʒaɪz/ *vi* پوزش دېئېته وه، داواى
 ليوردن ده كات

ببخشد. بطلب الغفر

apology /ə'pɒlədʒi/ n [C] ۱. داوای لیوردن کردن،
بورین خاژی، پوزش هینان ۲. بهرگری له
(pl -gies) (بیروباوه، را، هند)

۱. اعتذار، طلب الصغح ۲. دفاع عن (معتقد، رأی، الخ)

apoplectic /æpə'plektik/ adj
توشبوو به نه خووشی
سه کته، ناسانه توره و نیزار کردنی
مصاب بدها السکته أو معرض له، من السهل إغضابه

apoplexy /æpə'pleksi/ n [U]
سه کتهی دهماغ، خوین
بهریوونی میشک
سکته مغیة، نزف من شریان فی الدماغ

apostle /ə'pɒsl/ n [C] ۱. نیردراو، شوینکته و ته
۲. پیشه‌وا، بانگخواز
۱. رسول، حواری ۲. راند، داعیه

apostolic /æpə'stɒlɪk/ adj
په‌یامبه‌ری، رابه‌ر
رسولی، بابوی

apostrophe /ə'pɒstrəfi/ n [C]
کۆمای سه‌روه
وهک (can't)
الفاصلة العلیا (can't)

apothecary /ə'pɒθɪkəri/ n [C]
ده‌رمانگه، ده‌رمان
فروش (pl -ries)
(أ. ق.) صیدلی، بائع عقاقیر

appal /ə'pɒ:l/ vt (-|| -)
نه‌توقینتی، نه‌ترسینتی
بُرعب، بُرُوع

apparatus /æpə'reɪtəs/ n [C] (pl ~ es)
کۆمه‌له
نامیریک یان ده‌زگایه‌ک، نامیر، نامراز، به‌شیک له‌جسته
کاریک جن‌به‌جنی ده‌کات
مجموعه أدوات أو أجهزة، اداة، جهاز، اجزاء من الجسم تؤدي
وظيفة معينة
نامرازی هدرس (گه‌ده)
the digestive ~
جهاز الهضم

apparel /ə'pærəl/ n [U]
پوشاک، جل و به‌رگ، کراس
نوب، زی، ردا

apparent /ə'pærənt/ adj
۱. رواله‌ت، ناشکرا
۲. رواله‌تی
۱. ظاهر، واضح، ۲. ظاهری
the ~ cause
هۆکاری رواله‌تی
السبب الظاهری

apparently /ə'pærəntli/ adv
به‌ینی رواله‌ت، به‌و
شبوئی ده‌رده که‌وینت
حسب الظاهر، علی ما یدو

appartition /æpə'tɪʃn/ n [C]
خو، شه‌به‌نگ، خه‌ون
شیخ، طیف، رؤیا

appeal /ə'pi:l/ vi
۱. تکاده‌کا، نه‌پارینه‌وه
۲. فه‌رمانی دادگا ده‌ست ینده‌کاته‌وه
۱. بناسد، ینتس ۲. ینتأنف الحكم
سه‌رسورپه ده‌ینتی، ناره‌زومه‌ندی ده‌کا
~ to
ببجیب، یروق له، ینتهوی

۱. پیاه‌لدان،
Bright colours ~ to small children.
□ n [C,U]
۱. مناشده، استفاضة، نداء استفاضة
۲. گو‌مراپی، راکیشان
ان ~ for help
۲. اغراء، فتنة جاذبية

appear /ə'piə(r)/ vi
ده‌رده که‌وینت بو‌خه‌لکی، نه‌گات
۲. واده‌رده که‌وینت، وادیارده‌ینی ۳. له‌به‌رده‌م جه‌ماوه‌ردا
ده‌رده که‌وینت (نه‌کته‌ر، تاریژی)
یظهر للعیان، یصل ۲. ینتدو، ینتراء، یلوح ۳. یظهر أمام
الجمهور (مثل، محاضر)

appearance /ə'piərəns/ n [C]
۱. ده‌رکه‌وتن
۱. ظهور
ناماده ده‌ینی، ده‌رده
put in/make an appearance
که‌وینت ده‌نوقینتی ۲. روخسار، سیمای ده‌روه‌هی
بعض، یرز، ینکل ۲. هیته، مظهر خارجی

judge by ~ s
به‌رواله‌ت فه‌رمان ده‌کا
یحکم بالمظاهر

appease /ə'pi:z/ vt
۱. هیوری ده‌کاته‌وه
۱. به‌دی بسکن
۲. رازی ده‌کا، تیری ده‌کا
~ sb's anger
۲. یرضی، یشبع
برسینتی خوئی تیره‌ده‌کا، برسینتیبه
~ sb's hunger/curiosity
که‌ی/زانتسخوازی (خوتنه‌ه قورتانی) تیره‌ده‌کا
یشبع جو‌عه / فضوله

appeasement n [U]
هیور کردنه‌وه، هه‌دار کردن
نارامگرتن، تیر کردن
ته‌دته، تسکین، إشباع

append /ə'pend/ vt
ده‌کاته پاشکۆ، بۆی زیاد ده‌کا

appendage /ə'pendɪdʒ/ n [C] پاشکۆ، سهریار، پهلویز
 ملحق، إضافة، تذييل

appendicitis /ə'pendɪ'saɪtɪs/ n [U] هه وکړدنې رپخوله کویره
 التهاب زائد الدودية

1 appendix /ə'pendɪks/ n [C,U] پاشکۆ
 (pl -dices)

2 appendix /ə'pendɪks/ n ملحق رپخوله کویره
 زائدة الدودية

appertain /æpə'teɪn/ vi په یوه ست به، تايهت به
 يتعلق ب، يخص ب

appetite /æ'pɪtaɪt/ n [C,U] ناره زووی خواردن
 شهية للطعام
lose one's ~ ناره زووی خواردن نمان
 يفقد شهية للطعام

appetizer /æ'pɪtaɪzə(r)/ n [C] (کۆ) خواردنی ناره زو
 کړدنه وه، بهرکول، پيشخواردن
 (في صيغة الجمع عادة) مشهيات، مقبلات

appetizing /æ'pɪtaɪzɪŋ/ adj ناره زو به خوش، خوش و
 به تام
 شهي، مقبل
an ~ smell بونیك ناره زو و بکاته وه
 رائحة فاتحة للشهية

applaud /ə'plɔ:d/ vi, vt ۱. چه پله لیده دا، هه لهه له
 لیده دا، به خیره اتنی ده کات ۲. ده ستخوشکری لیده کا
 ۱. یصق، بهل، یحیی ۲. یسحسن، یطري

applause /ə'plɔ:z/ n [U] چه پله لیدان، ده ستخوشکری

apple /æpl/ n [C] تصفیق، استعنان
 سیو، دره ختی سیو
 نقاعة، شجرة التفاح

appliance /ə'plaiəns/ n [C] نامیر، نالاف، نامراز
 أداة، جهاز

applicable /æ'plɪkəbl/ adj گونجاو، له بار بو به جیه تیان
 ملاتم، ممکن للتطبيق

Rule number five is not ~ to this case.
 یاسای ژماره پننج نه گونجاوه بو جیه جن کړدن له باره دا
 القانون رقم خمسة غير قابل للتطبيق في هذه الحالة

applicant /æ'plɪkənt/ n [C] داواکاری کار، پیشکه شکاری داوا
 طالب الوظيفة، مقدم الطلب

application /æ'plɪ'keɪʃn/ n [C,U] ۱. چونه پيش بو
 داواکاری کار، داوا کړدن
 ۱. التقدم لطلب عمل، رجاء
an ~ for a job داواکاری بو دامه زړاندن
 طلب توظيف
on ~ to کاتی داوا کړدن به (زاره کی یا ن به نویسن)
 ۲. به کاره تیان، دانان، شتی به کاره اتوو
 عند التقدم لـ (اما بالسؤال أو الكتابة) ۲. استعمال، وضع،
 الشيء المستخدم
~ of ice to the forehead دانانی سه هول له سهر
 ناوچاوان ۳. هه ولدان، لیران، به رده وای له سهر
 وضع الثلج على الجبهة ۳. اجتهاد، جد، انكباب على
 چالاکسی ده رنه خا له خویندنه *show ~ in one's studies*
 که بدا
 يظهر الجهد في دراسته
applied /ə'plaid/ adj کرداری، جیه جیکاری
 تطبيقي
~ mathematics بیرکاری کرداری
 رياضيات تطبيقية

apply /ə'plai/ vt, vi (pl, pp -lied) ۱. داواکاری
 پیشکه ش ده کات
 ۱. يتقدم بطلب
~ (to sb) for a job داواکاری پیشکه ش ده کات بو
 دامه زړاندن
 يتقدم بطلب وظيفة
 ۲. به کاری ده هینن (وهک بریکي نو تو میبل) *~ the brake*
 ۲. يستعمل (الفرامل مثلاً)
 ۳. به کاری ده هینن، *~ a bandage*
 جی به جی ده کات
 يُضَمَّد، يضع رباطاً ۳. يستخدم، يطبق
~ a rule یاسا جی به جی ده کات
 يطبق قانوناً

۴. خودی را دینگی له سهر
 ~ oneself to ۴. ینکبُ علی

۵. جی به جی دهبی له سهر، پاشه کسه ده کات له
 ~ to ۵. ینطبق علی، ینحسب علی

نه وهی وتم
 What I have said doesn't ~ to you
 له سهر تو جی به جی ناییت
 ما قلته لا ینطبق علیک

۱. دیاری ده کات (کات پان شوین)
 appoint /ə'pɔɪnt/ vt
 یعنی، یحدد (رتاأر مکانا)
 The time ~ ed for the meeting was 6 p.m.
 ~ a secretary
 ۲. دایده موزینی (سکر تیز ده ستیشان ده کات)
 ۲. یعنی، یختار سکر تیرا

۱. خسته سهرکار، دامه زواندن ۲. کار، پله، پُوست
 ۱. تعین، توظیف ۲. وظیفه، منصب
 له کومپانیا به کی بازرگانی
 to get a good
 یحصل علی عمل
 کاریکی گونجاوی به دست دینگی
 at a business firm
 ۳. زووان، شوینی به یه کگیشتن
 مناسب فی شرکه تجاریه ۳. موعده، میعاد
 پاریزگاری ده کات له / ژوانیک
 keep/break an ~
 دیاری ده کات
 یحافظ علی / یخلف موعدا

دابه شی ده کات له سهر، ده پکاته
 apportion /ə'pɔ:ʃn/ vt
 بهش بهش
 یقسم علی، یوزع علی، یخصص

هه ستینکراو، بهرچاو
 appreciable /ə'pri:ʃəbl/ adj
 محسوس، ملحوظ
 جیاوازه کی بهرچاو
 an ~ difference
 اختلاف ملحوظ

۱. هه ستی پنده کا، بهما
 appreciate /ə'pri:ʃeɪt/ vt, vi
 ده کات
 ۱. یدرک، یقدر، یعجب ب
 چیژ له هونراوه وهرده گریت ۲. بههای خودی
 ~ poetry
 ده داتی، پیرانی شی خودی نشان ده دات له سهر:
 یتذوق الشعر ۲. یقدر حق قدره، یعبر عن شکره علی:
 ۳. بهرزبونه وهی نرخشی شتیک
 ~ sb's help

۳. یرتفع قیمة الشیء، یرتفع ثمنه
 This land has ~ d greedily since 1940.

پیرانین،
 appreciation /ə'pri:ʃɪ'eɪʃn/ n [C,U]
 سوپاسگوزاری، سهر سورمان، بهرزبونه وه له نرخدا
 ادراک، تقدیر، إعجاب، ارتفاع فی الثمن

خه ملاندنی شتیک،
 appreciative /ə'pri:ʃɪə'tɪv/ adj
 پراو پیر
 مُقدر للشیء، حق قدره

۱. هه ستی پنده کات، تسی
 apprehend /æ'pre'hend/ vt
 ده کات ۲. ده ترسی، دلہ پراوکن ۳. ده ستگیر ده کا، (دز)
 ۱. یدرک، یعنی، یفهم ۲. یخشی، یترجس خیفه (من) ۳. یقبض
 علی، یعقل (لصا مثلاً)

تیگه یشتن،
 apprehension /æ'pre'hensɪv/ adj
 هه ستینکردن، ترسی له
 فهم، ادراک، خشیه، القاء القبض علی

دلہ ترسی،
 apprehensive /æ'pre'hensɪv/ adj
 ده ترسی له
 متوجس خیفه، یخشی علی
 ~ for sb's safety
 له سله لامه تی ده ترسی
 یخشی علی سلامت

مندالیکی راهاتوو له سهر
 apprentice /ə'prentɪs/ n [C]
 پیشه پیک، شاگرد
 صبی مترن علی حرفه، تلمیذ فی الصناعه
 له سهر ده ستی وه ستابه ک فیرده بییت
 □ vt
 یتلمذ علی ید جزئی

۱. نزیک ده بیته وه له،
 approach /ə'prəʊtʃ/ vt, vi
 بهرهوروی دیت ۲. داوا پیشکesh ده کات
 ۱. یقترب، یدنو من، یقبل ۲. یفتاح ب، یقدم طلبا
 له خاوهن کاره کی
 ~ one's employer for higher pay
 نزیک ده بیته وه به نومیدی زیاد کردنی کرکیه کی
 یقدم من صاحب عمله طلبا زیاده الأجر
 وهرزی باران نزیک
 The rainy season is ~ ing.
 ده بیته وه
 موسم الإمطار یقترب

له پیاو به تی نزیک ده بیته وه
 He is ~ ing manhood.
 انه علی عتبه الرجولة
 ۱. نزیکونه وه، چونه پیش (کو) گوزهر،
 □ n [C,U]
 ده روازه

۱. اقتراب، دنو (في صيغة الجمع) منافذ، مداخل
The ~ es to the palace were all guarded by soldiers.
 همه مو و دروازه کانی کوشک پاسه وانی ده گرین
 له لایه ن سه رپازه کانه وه
 کانت جمیع مداخل القصر تحت حراسة الجنود
appropriate /ə'prəʊpɪət/ *adj* گونجاو، له بار
 مناسب، ملاتم
 ۱. دهستی به سه را ده گریت ۲. تاییه تی ده کا، دیاری
 □ *vt* ده کات
 ۱. یتولی، یضع الید علی ۲. یخصص، یفرد، یعین
appropriately *adv* به شیوه یه کی گونجاو (له بار)
 بشکل مناسب او ملاتم
appropriation /ə'prəʊpɪ'eɪʃn/ *n* [C,U] ده سترگتن
 به سه ر، تاییه تکرودن بۆ مه به ستی
 استلاء علی، تخصیص لغرض ما
approval /ə'pru:vl/ *n* [U] په سه ند کردن، ره زامه ندی
 استحسان، موافقة
Your plans have my ~ .
goods on ~
 شمه کیك بۆ تاقیکردنه وه
 بضاعة علی سبیل التحریر
approve /ə'pru:v/ *vt, vi* رازیه به، ره زامه نده له، بیی
 باشه، په سه ندی نه کا
 یرضی ی، یوافق علی، یستحسین
approximate /ə'prɒksɪmət/ *adj* نزیکه یه بیی
 تقریبی
 □ *vt, vi* نزیکی ده کاته وه
 یقارب، یناهز
approximation /ə'prɒksɪ'meɪʃn/ *n* [C]
 نزیککردنه وه، خمه ملاندنی ریژه بیی
 تقریب، تقدیر النسبی
apricot /eɪ'prɪkɒt/ *n* [C] دره خت (به ری قیسی،
 ره نگی به ره که ی کاتی بیگه پشتن
 شجرة / شجرة الشمش، لون الشرة عند النضج
April /eɪ'prɒl/ *n* مانگی نیشان
 شهر اپریل / نیشان
A ~ fool
 دروی نیشان
 کذبه اپریل / نیشان
apron /eɪ'prɒn/ *n* [C] ۱. په شته مال، بهرگ، بهرکوش،

- به روانکه ۲. گوږه پانی فرۆکه خانه، شوینی بار کردن و
 خالی کردن فرۆکه کان
 ۱. مريلة لوقاية الثياب، وزارة ۲. ساحة المطار، مکان لتحميل و
 تفريغ الطائرات
apt /æpt/ *adj* (-er, -est) ۲. گونجاو، زیر
 پرمه به ست
 ۱. سریع التعلم، فطن ۲. مناسب، وافٍ بالفرض
an ~ remark
 تییبه کانی له جیخی خویدا به
 ملاحظه فی مکانها
 ~ *to*
 ناره زومه ند بۆ
 میان الی، عرصه لـ
a clever boy but ~ to get into mischief
 ناره زوی کی شه ده کات
 ولد ذکی ولکنه میال للوقوع فی متاعب
aptly *adv* به شیوه یه کی له بار یان گونجاو
 علی نحو ملاتم او مناسب
aptitude /æptɪtju:d/ *n* [C,U] لویه شاوه بیی، ناماده بیی
 قابلیه، استعداد، جدارة
aqualung /ækwələŋ/ *n* [C] نامیری هه ناسه دان
 ده ریاوانه کان به کاری دین
 جهاز تنفس يستعمله الغواصون
aquamarine /ækwə'mæ:ri:n/ *n* [C,U] ره نگی سه وزی
 شینیاو
 لون اخضر مشوب بالزرقة
aquarium /ə'kwɛəriəm/ *n* (*pl* ~ s) به خینگه ی ناوی
 حوز بۆ پاراستنی ماسی و پوه کی ناوی
 المرعى المائي حوض لحفظ الاسماك والنباتات المائية
aquatic /ækwætɪk/ *adj* ناوی، پوه ک یان گیانه وه ری
 ناوی
 مائي، نبات أو حیوان مائي
aqueduct /ækwɪ'dʌkt/ *n* [C] جوگه له ی دروستگراو
 بۆ راکیشانی ناو به زوری به رزتره له ده وره به ره که ی
 قناة صناعية لجر المياه (غالبا مرتفعة عما حولها)
Arab /æ'rɒb/ *n* [C] عه ره ب (که سی)
 عربی (شخص)
Arabic /æ'rɒbɪk/ *adj* عه ره بی (زمانی عه ره بی)
 عربی، اللغة العربية
 □ *n* [U]

arable /ˈærəbl/ *adj* (بۆ زەوی) شیاو بۆ کشتوکال،
چیتراو
(للأرض) صالحة للزراعة مُتررعة

arbiter /ˈɑːbɪtə(r)/ *n* [C] ۱. ناویژویان، نیوئند
۲. کەسیکە بەدەسەلاتی تەواو بەسەر
۱. حکم، وسیت ۲. شخص مسیطر سيطرة تامة علی

arbitrary /ˈɑːbɪtrəri/ *adj* ھەر مەکی، زۆرداری
سەرکوتکاری
کینی، اعتباطی، تصنی، استبدادی
an ~ decision ھەرمانیکی زۆردارانە
قرار تصنی

arbitrate /ˈɑːbɪtreɪt/ *v*, *vi* لەتیوان دوو لایەنی دزواردا
نیوئندی دەکا
یحکم بین طرفی نزاع، یفصل فی نزاع

arbitration /ˈɑːbɪtreɪʃn/ *n* [C,U] ناویژویانی،
پراندنەوێ مەملاتی
تەحکیم، فصل فی نزاع

arbitrator /ˈɑːbɪtreɪtə(r)/ *n* [C] دادوەر، ناویژیکەر
حکم، فیصل، مُحکم

arbour /ˈɑːbɔː(r)/ *n* [C] کەپر، شوینی سینهردار زنج،
نزار
عریش، عریشة، مکان مظل

arc /ɑːk/ *n* [C] چەماوە، بەشیک لەبازنە یان هێلیکی
چەماوە
قوس، جزء من دائرة أو خط منحنی

arc-light *n* [C] گۆزی چەماوەیی
مصباح قوسی

arcade /ˈɑːkeɪd/ *n* [C] کۆپری، رێرەوی تاقدار
مسر مقنطر (غالباً تحیطه المتاجر)

arch /ɑːtʃ/ *n* [C] کەوانە، تاق، چەماوە
۱. قنطرة، قوس
پردی سنی تاق ۲. چەماوەی
سەرراره ویان گوزەر ۳. چەماوەی کەوانەیی (وەک بنی پین)
جسر ذو ثلاث قناطر ۲. قوس فوق مدخل أو مجاز ۳. مسنن

کالتوس (مثل باطن القدم)
۱. دە پچه مینتی
۱. یقوس

The cat ~ ed its back when it saw the dog.

The rocky cliffs ~ ed over the river.

۲. شیوه کەوانەیی دەکات
۲. یُشکل ما يشبه القوس

archway *n* رێرەویان دەروازە بەک سەرەوێ چەماوە
ییت
مدخل أو مجاز تطلوه قنطرة

arch /ɑːtʃ/ *prefix* (پیشگر) = سەرۆک، سەرەکی
(بادنة) = رئیس، رئیس

archaeological /ˈɑːkɪˈɒlədʒɪkəl/ *adj* پە یوئەندیدار
پەزانتی شوینەوارەو
ذو علاقه بەلم الآثار

archaeology /ˈɑːkɪˈɒlədʒi/ *n* [U] زانستی
شوینەواری دیرین
علم الآثار القديمة

archaic /ɑːˈkeɪɪk/ *adj* (دەستەواژە) دیرین، وازلێنراو،
چۆنکراو
(تعبیر) قدیم، مەهجور

archaism /ˈɑːkeɪzɪzəm/ *n* [C] شیوازیکی کۆنی
وازلێنراو، بەکارهینانی شیوازی لەزماندا
اسلوب قدیم مەهجور، استخدام هذا الاسلوب في اللغة

Archangel /ɑːˈkeɪndʒəl/ *n* [C] فریشتە ی سەرەکی،
گەرە ی فریشتەکان
الملاك الرئيسي، كبير الملائكة

archbishop /ɑːtʃˈbɪʃəp/ *n* [C] سەرۆکی قەشەکان
(مەتران)
رئیس الاساقفة

archer /ɑːtʃə(r)/ *n* [C] تیرھاویز، تیر ناڵیز، تیرباز
رامي السهام، نبال

archery /ɑːtʃəri/ *n* [U] تیربازی، تیرھاویشتن
الرمية، الرمي بالسهام

archipelago /ˈɑːkɪˈpɛləgəʊ/ *n* (*pl ~ s*) ئەرخبیل،
کۆمەڵی دورگە
أرخبيل، مجموعة جزر

architect /ˈɑːkɪtɛk/ *n* [C] ئەندازبیری تەلارسازی،
ناڤاگەری
مهندس معماري

architectural /ˈɑːkɪˈtɛktʃərəl/ *adj* تەلارسازی،
تایبەت بەھونەری تەلارسازی

معماري، خاص بن العماره

architecture /ɑ:kɪtektʃə(r)/ n [U]

هندسه معماری، فن العماره

archives /ɑ:kɑrvz/ n pl

اارشيف، سجلات المحفوظات

arctic /ɑ:kɪk/ adj

په يوه سته به جه مسهري باکور

متصل بالقطب الشمالي

the A ~ Ocean

زهريای جه مسهري باکور

المحيط القطبي الشمالي

~ weather

کشمی جه مسهري، زور سارد

طقس قطبي، شديد البروده

ardour /ɑ:də(r)/ n [C,U]

په روشی، هالان، گهرمی

گراوی

حماسه، غیره، حراره ملتبهه

ardent /ɑ:dənt/ adj

به په روشی، دلگهرم

متحمس، غيور

arduous /ɑ:dʒʊəs/ adj

(کار) ماندوو، قورس

(عمل) شجهد، شاق

are /ə(r); a:(r)/

پروانه *be*

(انظر *be*)

area /ˈeəriə/ n [C,U]

۱. رويه

۲. مساحه

a field ten acres in ~

کيلگه په ک رويه ره که دی ده

۲. ناوجه، ماوه

حقل مساحه عشره أفدنة ۲. منطقه، مجال

desert ~ s

ناوجهی بیابانی

الناطق الصحراوية

arena /ə'ri:nə/ n [C] (pl ~ s)

گوره پان، مهیدانی

بلملاتی، گوله ک

ساحه، مترک، میدان الصراع، حلبة

the ~ of politics

زورانگهی سیاسی

مترکه السياسة

argue /ɑ:gju:/ vi, vt

گفتوگوي ده کا، رازی ده کا

یناقش، یجادل، یقنع

~ sb into/out of sth

کسین قایلده کا به شتی ک

یقنع شخصاً بشی

قابل نه بوون به شتی ۲. ده یسه لمینی ۳. پابهنده به تیروانی

خوبه وه له گفتوگودا

بعدم قبول شی ۲. یثبت، بیرهن ۳. يتسلک بوجهه نظره نسي

المناشه

argument /ɑ:gju:mənt/ n [C,U]

گفتوگو، مشتومر

مناقشه، جدال

argumentative /ɑ:gju:'mentətɪv/ adj

حهزی له

گفتوگوو مشتومره

محب للجدل و النقاش

arid /ærid/ adj

وشک، هسک، بی ناو

جاف، قاحل، مجرب

aridity /ə'ridəti/ n [U]

وشکانی، نه هاتی پراوهر،

به ته وای، به شیوه کی دروست

جفاف، جذب بالضبط، تاما، بشكل صحیح

arise /ə'raɪz/ vi (pt *arose* /ə'roʊz/, pp *arisen* /ə'raɪzn/)

۱. بنیاده نی، ده ری ده خا ۲. بنیاده نی، به ره می دینی

۱. ینشأ، یریز ۲. ینشأ، یتج عن، ینجم من

conditions arising from/ out of the war

بارودوخیک له جه نگو وه به ره م هاتو وه ۳. راده په ری،

دوه ستنی

ظروف ناشه عن الحرب ۳. (أ. ق.) ینهض، یقف

aristocracy /æ'ri:stəkrəsi/ n [C,U] (pl *-cies*)

۱. نه رستو کراتی، ده وله تنی خانه دانه کان له زمانه وای به کن

۲. خانه دان و پیاوانی چینی بالا، سه ره کسی هوز کومه له

هه لپزاده په ک

۱. أرستقراطية، دولة ی حکمها البلاء (النخبة) ۲. النبلاء و رجال

الطبقة العليا. علیه القوم مجموعه من خیره العناصر

and ~ of intellect

نه رستو کراتی فیکر

أرستقراطية الفكر

aristocrat /æ'ri:stəkræt/ n [C]

نه رستو کراتی، خانه دان

أرستقراطي، نبیل

Aristocratic /æ'ri:stəkrə'tɪk/ adj

نه رستو کراتی،

په یوه ندیدار به نه رستو کراتیه وه

أرستقراطي، ذو علاقه بالأرستقراطية

arithmetic /ə'nθmə'tɪk/ n [U]

زانستی ژمیریاری

علم الحساب

arithmetical /æ'ri:θmə'tɪk/ adj

ژماره یی

حسابی

arithmetically <i>adv</i>	لهروي ژماره وه حساباً
ark /a:k/ <i>n</i> [C]	كه شتى، كه شتى نوح الفلك، سفينة نوح
<i>A ~ of the Covenant</i>	تابوتى عهد، سندوقيه شهريمه تى موسا پيغه مبهري له خوگر تووه تابوت العهد، صندوق يهوي شريفة موسى
arm /a:m/ <i>n</i> [C]	١. قول ٢. (كۆ) ته قه مهنى ١. ذراع ٢. (في صيغة الجمع) أسلحة
<i>in ~ s</i>	چه كدار سُلمح
<i>bear ~ s</i>	خزمت ده كات له سوپادا ٣. لق يان به شتيك له سوپادا يخدم في الجيش ٣. شعبة أو سلاح من الجيش
<i>coat of ~ s</i>	٤. (كۆ) دروشمي خانه دانه كان ٤. (في صيغة الجمع) شعار النبالة، درع
<i>□ vt, vi</i>	١. خوي چه كدار ده كا، بۇ جهنگ خوي ٢. وهرگر تى هدر شتيكي به سود ١. يُسَلح، يُعدّ للحرب ٢. يزود باي شيء نافع
<i>~ ed with patience</i>	نارام نه گرتى سُلمح بالصبر
armchair /a:mtʃeə(r)/ <i>n</i> [C]	كورسى دوو دهسك كرسي بذراعين
armpl <i>n.</i>	بن بال، بن جهنگ إيط
armada /a:'ma:də/ <i>n</i> [C] (<i>pl ~ s</i>)	نهرمادا، كه شتيگه لى جهنگى نيسپانى بۇ داگير كردنى ئينكلنه را له ١٥٥٨
	الأرمادا، الأسطول العربي الإسباني الذي توجه لغزو إنجلترا في سنة ١٥٨٨
armament /a:məmənt/ <i>n</i> [C,U]	١. هيژى ده رپاي ٢. چهك، پيداويستى جهنگ، (به تاييهت له سهر كه شتى) ١. قوات حربية ٢. سلاح، عدة حربية، (لوق سفينة بخاصة)
armistice /a:'mistis/ <i>n</i> [U]	هودنه، وه ستانى كاتى جهنگ هدنة، توقف مؤقت عن القتال
armour /a:mə(r)/ <i>n</i> [U]	١. زرينوش ٢. هيژو ترومبيلى زرينوش

١. درع، عدة حربية ٢. القوات و العربات المدرعة	armoured <i>adj</i>	چه كدار، زرينوش سُلمح، مدرع
<i>~ cars</i>		زرينوش عربات مدرعة
<i>~ divisions</i>		له شكري زرينوش ألوية المصفحات
armourer <i>n</i> [C]	دروستكهرى زرينوش يان ته قه مهنى، كه ستيكى چهك به ده ست صانع الدروع، أو الأسلحة، شخص يسيطر على السلاح	
armoury /a:'mɔ:ri/ <i>n</i> (<i>pl -ries</i>)	چه خانه / كارگه ته قه مهنى ستودع / مصنع أسلحة	
army /a:'mi/ <i>n</i> [C] (<i>pl -mies</i>)	١. سوپا ٢. كۆمه لتيكى ريكتخراو جيش، ٢. جماعة منظمة	
<i>an ~ of officials</i>	سوپاي فه رمانبه ران جيش من الموظفين	
aroma /ə:'rəʊmə/ <i>n</i> [C]	بۇن خووش، ييهن خووش شذا، عير	
aromatic /ə:'rəʊmætik/ <i>adj</i>	بهندار، بۇن خووش ذو رائحة طيبة	
arose /ə:'rəʊz/	بروانه arise (انظر arise)	
around /ə:'raʊnd/ <i>adv, prep</i>	١. ده ورويهر، له هه موو لا په كه وه، له شويني نزيكه وه ٢. له شوينيكي نزيك، ليره وه له وى	
	١. حول، في كل اتجاه، في مكان قريب، ٢. في مكان قريب، هنا و هناك	
arouse /ə:'raʊz/ <i>vt</i>	به ناگاي ديتن، ده يوروزيتن بروق، يير	
arraign /ə:'reɪn/ <i>vt</i>	تومه تبارى ده كا، بانگي ده كا بو دادگا يتم، يستدعي للمحاكمة	
arrange /ə:'reɪndʒ/ <i>vt, vi</i>	١. رپكي ده خا، خوي ناماده ده كات، ناماده كارى پيوست وه رده گرتى ١. ترتيب، تنظيم، يتخذ الترتيبات اللازمة، يهيء	
<i>~ a marriage</i>	هه ولى ژن ماره برين ده دا يسمى لعقد زيجة	

- ~ differences ۳. ناکوکیه کان راست ده که نه وه
۳. بسري الغلافات
- arrangement** /ə'reɪndʒmənt/ n [C,U] رېځکښتن،
رېځکسازي
ترتيب، تنظيم، اتخاذ الترتيبات
- array** /ə'reɪ/ vt ۱. سهرياره کان رېځکه خواو ناماده ي
جدهنگيان ده کات ۲. بهرگ، جل و بهرگي
۱. ينظم الجند و يدهم للمعركة
- n [C] ناماده يې يو جهنگ
۲. ثوب، لباس إعداد و تهيئة للقتال
- arrears** /ə'reɪz/ n pl ۱. پيداني رهوا پاشماهي پاره که
نه دراوه ۲. کاري درهنگ وهخت
۱. دفعات مستحقة لم تدفع متخلفات من الحساب ۲. عمل متأخر
~ of correspondence نامه ناردي درهنگ وهخت
المراسلات المتأخرة
- in ~ with دواکه وتو لهو، دواکه وتو
متخلف به، متأخر
- arrest** /ə'rest/ vt ۱. ده يوه سيني، حه ددي يو داده ني
۱. يوقف، يضع حدا ل
~ the decay of teeth داخوراني دانه کاني ده وه سيني
يوقف تلف الانسان
- n [C] ۲. ده ست ده گري به سهر، ده يگری
۲. يقبض عليه، يعتقل
- arresting** adj داهينر، سهرنجر اگيش
بديع، ملف للنظر
- make an ~ ده ست گري ده کا
يلقي القبض
- under ~ وه ست گير کراو، که سي گيراو
مقبوض عليه، معتقل
- arrival** /ə'reɪv/ n [C,U] که پيشن، که هين، کات هاتن
ناماده يوون
وصول، حلول، حضور
- arrive** /ə'reɪv/ vi ۱. ده گا، ناماده ده يني، ديت
۱. يصل، يحضر، يأتي
۲. پني ده گا، کوتاي ديتني به (وهک بريار)
~ at
۳. ديت (يو کات)، کاني هاتووه، کاتي
۲. يتوصل الي، يتهي الي (قرار مثلاً) ۳. يأتي (للمن)، آن
الأوان، حان العين

- The time for action has ~ d. نيسنا کاتي کارکردنه
۴. سهرکو تن و ناويانگي به ده سهينا
حان وقت العمل ۴. حق النجاح والشهرة
- arrogance** /ə'rɒɡəns/ n [U] خو به گه وده زانين،
چاوسورکردن، لوتبه زري
کبر، غطرسة، تعالي
- arrogant** /ə'rɒɡənt/ adj خو به گه وده زان، لوتت بهر ز،
به فيز
متکبر، متطرس، متعبرف
- arrogantly** adv به شيو به کی خو به گه وده زان، به فيزانه
على نحو متکبر أو متطرس
- arrow** /ə'rəʊ/ n [C] ۱. پشک، تير، په پیکان ۲. نامازهي
نشانکردن
۱. سهم، نيلة ۲. سهم، علامة الاتجاه
- arsenal** /ə:rsn/ n [C] جبه خانه، کارگهي چه کسازي،
نهمبار، کارگهي تده مده ني
ترسانة، مستودع أو مصنع للسلاح
- arsenic** /ə:rsnik/ n [U] زه رنيخ، جوړه زه هر يکی تونده
زرنیخ، نوع من السم الشديد
- arson** /ə:sn/ n [U] سوتاندني بيناو خانوبه ره به قهستي
الإحراق العمد للباني أو الممتلكات
۱. شينيکي دروستکراو ناسروشي
۲. هونره، هونره جوانه کان
۱. شيء من صنع الانسان وليس الطبيعة ۲. فن، فنون الجميلة
کار يکی هونري (تابلو، په يکه ر)
a work of ~ عمل فن (لوحة، تمثال)
- the fine ~ s هونره جوانه کان وهک وينه، وينه
ته لارسازي
الفنون الجميل وهي الرسم، والنحت والرسم والهندسة
العارية
- Grammar is a science but speaking a language
ريزمان زانسته به لام به کارهيناني زمان هونره . ~ is an
۳. لهاتوويي، چالاکي
القواعد علم ولكن استخدام اللغة فن ۳. مهارة، نشاط
- Bachelor /Master of A ~ s/ به کالوريوس، ماستر
له نادابدا ۴. قيل، تده که
بكالوريوس، ماجستير في الآداب ۴. مكر، حيلة
- ۲ art /u:t/ v کاتي نيسنای be، له گدل (نو) دا به کار ديت

الزمن الحاضر من *be* يستخدم مع أنت

thou ~

arterial /ɑ:ˈtɪəriəl/ *adj* خوښه‌په‌ری
شرياني
ريښگای سهره‌کي
~ roads طرق رئيسية

artery /ɑ:ˈtɪəri/ *n* [C] ۱. خوښه‌په‌ر
۱. شريان قارن (*vein*)
۲. ريښگای سهره‌کي گرونک، جوڅگي ناو (*pl -ries*)
۲. طريق رئيسي هام، قنآه او مجري مائي للتصوين

artesian /ɑ:ˈti:ziən/ *adj* ~ well بيري تير تيوازی،
هه‌لده‌ کهنري ده‌کرنيت به‌ کونگه‌ره‌و ناوه‌کهي ده‌رده‌ په‌ري
البير الار تيوازی، بئر تحفري بيشق فېنجر ماژها

artful /ɑ:ˈtʃl/ *n* [C] لهياتو، قيلياز
بارع، داهيه، ماکر

article /ɑ:ˈtɪkl/ *n* [C] ۱. به‌سته، شتي، پؤل، پارچه
۱. بند، شي، صنف، قطعه
~ *s of clothing* پارچه‌ جل و به‌رگ ۲. وتار
(له‌رؤژنامه‌دا) ۳. به‌ند، برگه، ساده (ريکيه‌وتنامه) ۴. شماراز
(له‌رؤژماندا)
قطع الملابس ۲. مقال، مقالة (في صحيفة) ۳. بند، فقرة، مادة
(في اتفاقية) ۴. أداة (في البحر)

definite ~ *the* نامرازي ناسين *the*
أداة التعريف *the*

indefinite ~ *a, an* نامرازي نه‌ناسين *a, an*
أداة التنكير *a, an*

1 articulate /ɑ:ˈtɪkjələt/ *adj* ۱. (ناخاوتن) روون،
ناشکرا ۲. (کسه‌کان) و ته‌رون، زمانپاراو
۱. (للحديث) واضح، بين ۲. (للأشخاص) واضح القول، طلق

2 articulate /ɑ:ˈtɪkjələt/ *vt, vi* په‌روني و زمانپاراوي
ده‌دوي
يتحدث بنطق و لفظ واضح

articulation /ɑ:ˈtɪkjənˈleɪʃn/ *n* [U] زمانپاراو و قسه‌زان
وضوح اللفظ و النطق

artifice /ɑ:ˈtɪfɪs/ *n* [C] ليوه‌شاوه‌يي، لهياتوويي
براعة، مهارة

artificial /ɑ:ˈtɪʃiəl/ *adj* ده‌ستکرد، (ناسروشتي)
صناعي (ضد طبيعي)

~ *flowers/teeth/silk/light*~ *respiration*

هه‌ناسهي ده‌ستکرد

تنفس صناعي

~ *smile*

زه‌رده‌خه‌نهي دروستکراو

ابتسامه مصطنعه

artillery /ɑ:ˈtɪləri/ *n* [U] توپهاويزی قورس، توپهاويزی

مدفعية ثقيلة، سلاح المدفعية

artisan /ɑ:ˈtɪzən/ *n* [C]

خاوه‌ن پيشه

صاحب حرفه

artist /ɑ:ˈtɪst/ *n* [C] هونه‌رمه‌ند (وينه‌کيش، موسيقار،
په‌يکه‌رتاش)

فنان (رسم، موسيقي، نحات)

artiste /ɑ:ˈtɪst/ *n* [C] هونه‌رمه‌ند، به‌تايه‌ت سه‌ماو

گوراني

الفنان، على الاخص من يحترف الرقص أو الغناء

artistic /ɑ:ˈtɪstɪk/ *adj* هونه‌ري، له‌ناسيتيکي په‌رزي

زه‌وقدا، هونه‌ر دؤست، چيز و ه‌رگر له‌هونه‌ر

فني، على مستوي رفيع من الذوق، محب للفن، ذواق للفن

artistry /ɑ:ˈtɪstri/ *n* [U] ليوه‌شاوه‌يي هونه‌ري، ده‌ست

ره‌نگيتي

مهارة فنية، اتقان

as az; az adv, conj

(په‌که‌م)

adv (followed by as, conj) هه‌مان دريزي نوم هه‌په

(أولاً) أنا في مثل طولك

□ *conj*

(دووه‌م)

(ثانياً)

I saw him ~ he fell ۱. که‌ي، نه‌وکاته‌ي، له‌کاتي

۲. به‌هوي، چونکه، ويراي نه‌وه

۱. متي، عندما، أثناء ۲. بسبب، لأن، نظر الـ

As he wasn't ready, we went without him.

۳. به‌پله‌په‌کي په‌کسان په

۳. بدرجة مساوية لـ

This box is twice ~ heavy as that one.

نهم سندوقه دوو هينده‌ي نه‌وه قورسه ۴. وه‌کو، هه‌روه‌ک

هذا الصندوق أثقل من ذلك مرتين ۴. كما، مثلما

Do ~ I do.

وه‌کو من يکه

إفعل مثلما أفعل

He escaped from prison dressed ~ a woman.

۵. وه کو، وهك ۶. له كه ستيڊا، كه
 ۵. مثل. ك. ۶. في شخصيه، ك
I knew him ~ a soldier and ~ a statesman.
 وهك سه ريازو پياوې ده ولت ناسيومه
 عرفته جنديا و رجل الدولة
*I should like to visit the ancient cities of Europe
 such ~ Athens and Rome.*
 ۷. نمونه، يو نمونه
 ۷. مثل، على سيل المثال
Such women ~ knew Tom admired him. ۸. كه
 ۸. من
 ۹. ههروه كو، وهك نه وهى
as if/as though
 ۹. كمالو، كمالو كان
She spoke to me ~ if/~ though she knew me.
 له گندم دوا وهز نه وهى بناسى
 خاطبتي كمالو كانت تعرفي
He stood up so ~ to see better. ۱۰. يو نه وهى
 ۱۰. كي، لكي
 ~ /so long as ۱۱. مادام، له بهر نه وهى
 ۱۱. مادام، بمان
asbestos /æz'bestɒs/ n [U] نه سبتوس، ماده په كه
 ناسوتيت
 الاسبستوس، ماده غير قابله للاحتراق
ascend /ə'send/ vt, vi سه رده كه وي، بهرزه ده يته وه
 يصعد، يرتقي، يطر
 ~ the throne ده چينه سهر ته خت
 يعتل العرش
ascendancy /ə'sendənsɪ/ n [U] سهر كه وتن، ده ست
 به سه راگرتن
 صعود، سطره، اعتلاء
gain ~ over one's rivals سهر كه وتن به سهر ركا به راندا
 يتفوق على خصومه
ascent /ə'sent/ n [C] سهر كه وتن، پيا هه لزين
 صعود، ارتقاء، تسلق
ascertain /ə'sə'teɪn/ vt به ده ستى ديني، جه خت
 ده كاته وه
 يتحقق، يتثبت، يتأكد
ascetic /ə'setɪk/ adj, n [C] هه ودان، ره بهن، نه ه دال

راهد، باسك، متشف
ascorbic /ə'skɔ:bɪk/ adj تايبه ته به فيتامين ج
 خاص بفيتامين ج
ascribe /ə'skraɪb/ vt ۱. نه گه رينه وه يو
 ۱. يعزو، يرجع الي
He ~ d his failure to bad luck. شكسته كه ي يو
 به ده به ختي نه گه رينه وه ۲. دانه پال
 عزا فله لسره الحظ ۲. ينسب الي
 ~ a wrong meaning to a word هه له نه داته
 پال وو شه كه
 ينسب معنى خاطئا لكلمه
ash /æʃ/ n (كو) سوتك، خو له مينش
 (sing, pl)
 (احياناً في صيغة الجمع) رماد
The village was burnt to ~ es. گونده كه سوتاو بوو
 به خو له مينش ۲. (كو) پاشماوهى سوتان
 احترقت القرية و تحولت الي رماد ۲. (في صيغة الجمع) بقايا أو
 مخلفات الحريق
ash /æʃ/ n [C,U] سوره چنار
 خشب شجرة الدردار
ashamed /ə'ʃeɪmd/ adj شه رمه زاري، شه رمن
 خجل، شتخ من
ashore /ə'ʃɔ:(r)/ adv بو / له سهر / بهر وه
 إلى / على / نهر الشاطيء
go/be driven ~ كه تار
Asian /eɪʃn/ n [C] ناسياى
 آسيوي
Asiatic /eɪʃɪ'ætɪk/ n, adj=Asian
aside /ə'saɪd/ adv نه نيشته، له نه نيشته، دوور
 جانباً، بجانب، بعيداً
lay one's book ~ كتبه كه ي خسته ته نيشته
 يضع الكتاب جانبا
 □ n [C]
ask /ɑ:sk/ vt, vi (pt, pp asked) ۱. ده پرسن، ده خو ازى،
 داوا ده كا ۲. لاگا دار ده كا ۳. پانگ ده كا
 ۱. يسأل، يستفهم، يتمس ۲. يستخير، يستعلم ۳. يدعو
we have been ~ ed to dinner بانگكراوين بو
 ۴. داواى رينه دان ده كا
 خواردن

	دعينا لتناول الغداء ٤. يتأذن
<i>I must ~ to be excused</i>	يُنويسته داواي مؤلته
	بكهيت ٥. داواي بههاكه ده كا
	يجب أن يتأذن ٥. يطلب ثنا
<i>The owner is ~ing £ 50,000 for tht house.</i>	
	خواهن مال داواي په نجا هزار جو نه بيهده كات بو خانوه كه ي
	المالك يطلب خمسين ألف جنبها ثنا لذلك المنزل
askew /ə'skju:/ <i>adv, adj</i>	به لاداني، به پيچ و په نا بانحرف
	وينه كه ي به خوارو خيچي هه لواسيوه ~ <i>hang a picture</i>
	علق صورة غير معتدلة
askant /ə'sla:nt/ <i>adv, prep</i>	لار، خوار مائل، بانحرف
asleep /ə'sli:p/ <i>adv, adj</i>	١. خه وتوو ٢. (بو ده دست و قاچ) ته زيو، يه هست
	١. نام ٢. (للذراعين و الرجلين) خدر، فاقد الحس
asparagus /ə'spærəgəs/ <i>n</i> [U]	هليون، دره ختيكه لاسكه كه ي ده خوري
	الهلين، نبات توكل سيقانه
aspect /'æspekt/ <i>n</i> [C]	١. روالهت ٢. روكار، رو ١. مظهر ٢. واجهه
	خانويه كي روو له باشور ~ <i>a building with southern</i>
	رووه كان ميني واجهته الي الجنوب (مجاز) جوانب
	له بابه ته كه <i>examine the various ~s of a subject</i>
	ده كوئيتوه له هه موو روپه كه وه
	يدرس الموضوع من مختلف جوانبه
asperity /æ'sperəti/ <i>n</i> [U]	زبري، سهخت (كهش)، توندوتيزي
	خشونه، قسه (للقس)، عنف
aspersion /ə'spɜ:fn/ <i>n</i>	ره خنه ليگرتن، له كه دار كردن، ناووزراندن
	طعن، قذف، تشهير
<i>cast ~s on sb's honour</i>	ناموسي / پاكي له كه دار ده كات
	يطعن في شرفه / نزهته
asphalt /'æsfælt/ <i>n</i> [U]	قير، زفت
	أسفلت، زفت

asphyxia /æs'fiksɪə/ <i>n</i> [U]	خنكان، خه نقين اختناق
asphyxiate /æs'fiksɪət/ <i>vt</i>	ده خنكني (له بهر كه مي فوكسجين)
	يختق (لقلة الأوكسجين)
aspiration /æ'spə'reɪʃn/ <i>n</i> [C,U]	به رزخوازي، خواهسته كه
	طرح، توق، تطلع
aspire /ə'spaɪə(r)/ <i>vi</i>	ده خوازيت بو، ناواته خوازه بو
	يطمح الي، يتوق الي، يطلع الي
aspirin /æ'sprɪn/ <i>n</i> [C,U]	نه سپرين، (دهرماني سه ريشه) اسيرين
ass /æs/ <i>n</i> [C]	گوئدرزي، كه سيني گيل و نه قام
	حمار، شخص ابله او احمق
	به گيلى ره فتار <i>Don't make such an ~ of yourself</i>
	مه كه لا تصرف بقاء
assail /ə'seɪl/ <i>vt</i>	به توندوتيزي هيرش ده كا، ده ستدرزي ده كا
	ده كا بهاجم بعنف، يعتدي على، يفر على
	ده بيته ده ستهموي <i>be ~ed with doubts and fears</i>
	گومان و دله راوكني
	يصبح فريسة للشك والمخاوف
assailant <i>n</i> [U]	هيز شير مهاجم
assassin /ə'sæsn/ <i>n</i> [C]	بكوژ، خوينريز قاتل، سفاك
assassinate /ə'sæsnət/ <i>vt</i>	ده يكوژي، به نهيني
	ده يكوژي (به نايه تي بو هوكاري سياسي)
	يقتال، يقتل غيلة و بخاصه لاسباب سياست
assassination /ə'sæsnə'neɪʃn/ <i>n</i> [C,U]	تيرور، كوشن اغتيال، قتل (سياسي)
assault /ə'sɔ:lt/ <i>vt, n</i> [C]	هيزش ده بات، هيرشي توند و ناكاو
	هاجم، هجوم عنيف و مفاجيه
assemble /ə'sembəl/ <i>vt, vi</i>	كوذه كاته وه، ده به مستيه وه (پارچه)
	يجمع، يجمع، يركب (اجزاء آلة ما)

assembly /ə'sembli/ n [C] کۆبونووه، کۆمهله،
 لهنجومهن (pl -lies) لهنجومهن
 اجتماع، جمعية، مجلس
 National A ~ ئهنجومهنی نیشتمانی
 المجلس الوطني
 ~ line هێلی کۆبونووه (لهپیشه سازیدا)
 خط التجميع (في الصناعة)

assent /ə'sent/ vi, n [C] رازی دهی، بهراستی دهزانی،
 بهزامةندی
 يوافق، يصدق على، موافقة
 ~ to a proposal لهسهر پيشناره که رازیه
 يوافق على اقتراح
 give one's ~ to بهزامةندی خۆی نیشاندان لهسهر
 يعطي موافقة على

assert /ə'sɜ:t/ vt ١. ئاگاداری دهدا، جهخت دهکاتهوه
 يعلن، يؤكد
 ~ one's rights ٢. جهخت له مافه کانی دهکاتهوه
 يؤكد حقوقه
 ~ oneself بونی خۆی دهسهلمینن
 يثبت وجوده

assertion /ə'sɜ:ʃn/ n [C,U] دلتیایی، نامادهگی،
 سوویوون لهسهر پاستی
 تأكيد، جزم، اصرار على حق
 ئاره زومه ند بۆ جهختکردنهوه
 بهتوندی
 میان للتأكيد بصلافة، مُصرَّ على حقوقه

assess /ə'ses/ vt دهکا وهکا وهک
 باج دانان (دهیخه ملینی)
 يعين أو يحدد قيمة أو كمية شيء كالضريبة

assessment /ə'sesmənt/ n [C,U] دیاریکردنی نرخ
 و بهها
 تحديد أو تعين القيمة

assessor /ə'sesə(r)/ n [C] کهسێک ههلهسهستی
 بهدیاریکردنی نرخهکه، بههادیاریکه: خهملێتهر
 شخص يقوم بتعين أو تحديد القيمة، مُقنن، مُقيد ضرائب (عادة
 في صيغة الجمع) أصول (تجارية)

asset /'æset/ n [C] ١. (بهشیوهی کۆ) سودمه ند یان
 بهنرخ بهکارییێت یان دهفرۆشریت بۆ دانسهوهی قهرز

٢. سیفته، جیایی
 ١. (في صيغة الجمع عادة) شيء نافع أو ثمين يمكن ان يستخدم
 أو يباع لتسديد دين، موجودات ٢. ميزة، مزية
 Is your knowledge of English an ~ to you?
 ١. تهرخان دهکا، کاردا بهش دهکا
 ٢. ژوانیک دادهن، شوپنیک
 ١. یخص، یفرز، یوزع العمل ٢. یجدد موعدا، مکانا الخ
 تهرك، تهركینکی
assignment /ə'saɪnmənt/ n [C,U]
 دیاریکراو
 مُهمة، واجب محدد
 ١. ههرسکردنی خۆراک
 ١. ئیشل الطعام، بهضمه
 خواردنه که ئاسان ههرس دهی ٢. food ~ s easily
 ههلهههزی
 الطعام سهل الهضم ٢. یتمص
 The U.S.A ~ d people from many European
 ئه مریکا خه لکانیکۆ زۆری له ولاتانی ئه وروپیی
 لوشاندوه ٣. (بۆ بیرورا) لهخۆده گریت، بهباشی ئی دهگات
 امصت آمریکا افرادا من کثیر من الدول الأوروبية ٣. للأفکار
 و ما شابهما) يستوعب، يفهم جيدا
assimilation /ə'sɪmə'leɪʃn/ n [U]
 ههرسکردن،
 لهخۆگرتن
 هضم، استيعاب
 یاریدهی دهدا، کۆمهکی دهکا
assist /ə'sɪst/ vt, vi
 یساعد، یعین
 یارمه تیدان، کۆمه ککردن
assistance /ə'sɪstəns/ n [U]
 ساعده، عون
 یاریده دهه
assistant /ə'sɪstənt/ n [C]
 ساعد
 ١. ده داته پال، په یوه ست
 دهکا، لهگه لیا دهی
 ١. یضم، یربط، ینضم
 ئیحه میسو نیل په یوه ست We ~ Egypt with the Nile
 دهکه ین به یه که وه (له بیر ماندا)
 حن نربط بین مصر والنیل (ذهنيا)
 ٢. تیکه ل دهکا به، هاو دهه، هاو پۆی
 ~ with
 ٢. یختلط ب، یصاحب زمیل، رقیق، صدیق
 □ /ə'səʊfɪət/ adj, n [C]

- association** /ə'səʊsɪ'eɪʃn/ n. [C,U] ١. كۆمەلە، پەكىتى
٢. ھاۋارىيۇ دەكا
١. جمعیة، اتحاد ٢. تداعي (المعاني أو الأفكار)
- assorted** /ə'sɔ:tɪd/ adj. ھەمەرەنگ، تېكەلە
نوع، مشكل
~ ill- نەگونجاولۇق، ناتەبا
~ well- گونجاولۇق، متجانس
- assortment** /ə'sɔ:tmənt/ n [C] شېۋەكارى، كۆمەلەي
ھەمەرەنگ
كلیة، مجموعة متنوعة
- assume** /ə'sju:m/ vt ١. ۋاي دادەنى، بەكارىكى
ۋازلىتىپ تارۋى دادەنى
١. يفتراض، يعتبره أمراً مفروضاً منه
~ the truth of a story چىرۋىكىك بەرەست دەزانى
فترض صحة قصة ما
~ office پۈستى بەدەستدېنى، بەرپەسى دەگرېتە دەس
تولى منصباً، يتولى المسؤولية
~ a new name ٢. دەگۈرۈى، دەگرېتە خۇ
يتقبل، يتخذ
~ a look of innocence خۇى بەيىتاۋان نىشان دەدا
يتصنع البراءة
- assumption** /ə'sʌmpʃn/ n [C] گرىمانە، گرېتە دەست، [C]
دەرخستىن، بانگەشە
افتراض، تولى، تظاهر، إدعاء
- assurance** /ə'fʊərəns/ n [C,U] ١. ھەدان، زامىنكردن، [C,U]
دلىيا كرىدەنە ٢. پروابە خۇبۈون، پشت بە خۇبەستىن ٣. بېمە -
دلىيايى - لەسەر (ژيان)
١. تامين، ضمان، تأكيد ٢. ثقة بالنفس، اعتماد على النفس ٣.
تامين على (الحياة)
- assure** /ə'fʊə(r)/ vt ١. جەختى لەسەر دەكاتەۋە، دلىياي
دەكا ٢. پاپىشى دەكا، داين دەكا
١. يۇكد، يطمئن ٢. يضمن، يكتفل
~ Does hard work always ~ success? نایا بەردەۋام
ھەۋلدان سەرکەۋتن داين دەكات
هل يكتفل الجهد النجاح دوما؟
~ He has an ~ d income. داھاتى مۇگەرى ھەپە ٣.

- دلىياپە لە (ژيانى)
لديه دخل مضمون ٣. يؤمن على (وخاصة الحياة)
- assuredly** /ə'ʃʊədli/ adv ھەبېگومان، بەدلىيايى
بالا يقبل الشك، يقينا
- asterisk** /æ'stərɪsk/ n [C] نەستېرە
العلامة النجمية - (في الطباعة)
- astern** /ə'stɜ:n/ adv لەپشتەۋەي كەشتەكە، پشتهۋە
في مزرعة السفينة، خلفي
~ fall لەكەشتە كاتى تر دواۋە كەۋى
يتخلف عن السفن الأخرى
~ full speed كەشتەكە دەگەرتەۋە بۇ دواۋە بەخىرايى
تراجع السفينة الى الخلف بأقصى سرعة
- asthma** /æsmə/ n [U] نەخۇشى تەنگە نەفسى
داء الربو
- asthmatic** /æ'smə'tɪk/ adj توشى رەۋبوۋە
مصاب بداء الربو، ربوية
- astigmatism** /ə'stɪgmətɪzəm/ n [U] نائىشكۇيى،
نەخۇشپە لەچاۋدا توشى نارۋنى دەيىت
لا بۇرپە، علة في العين تمنع وضوح الرؤية
١. لەبزاۋتندا، لەھەلچوندا
١. في حركة، في هياج
٢. بەئاگا، لەجىگا ھەستاۋە
٢. مستيقظ، خارج الفراش
- astir** /ə'stɜ:(r)/ adv, adj تۆنەم بەيانپە زو
ھەستاۋىت لەخەۋ
أنت مستيقظ مبكراً هذا الصباح
- astonish** /ə'stɒnɪʃ/ vt سەرسام دەكا
يدهش، يذهل
- astonishment** n [U] سەرسامى، ۋاقى ۋرمان
دەشتە، ذھول
- astound** /ə'staʊnd/ vt تەزۋدەكا، دەتوقىتى
يصعق، يروع
- astray** /ə'streɪ/ adv, adj گومرا، ۋىل، سەرلىشىۋاۋ
ضال، شارد، تانە
~ lead boys ~ مەندالە كان ۋىل دەكا
يضل الأولاد، يفرهم
- astride** /ə'straɪd/ adv, prep لىنگ بىلاۋ، پىنگافى
منفرج الساقين

astringent /ə'strɪndʒənt/ n [U] ماده‌ی که دهیته هوی ته‌سکبونه‌وهی شانه‌کان و وه‌ستانی خوین

القول مادة تسبب انقباضاً لأنسجة الجسم فتوقف الزيف

□ adj

astro(u)labe قیله‌نما، ئیسه‌رلاب
أسطرلاب

astrologer /ə'strɒlədʒə(r)/ n [C] ئه‌ستیره‌ناس،
ستیرزان

منجم، مشغل بعلم التنجيم

astrology /ə'strɒlədʒi/ n [U] زانستی ئه‌ستیره‌ناسی
علم التنجيم

astronaut /æ'strɒnɔ:t/ n [C] که‌شیه‌وانی ناسمانه‌وانی
رائد فضاء

astronomer /ə'strɒnəmə/ n [C] زانستی گه‌ردون،
گه‌ردونی

علم الفلك، فلکی

astronomical /æ'strɒnəmɪkəl/ adj گه‌ردونناس
فلکی

astronomy /ə'strɒnəmi/ n [U] گه‌ردونزانی
علم الفلك

astute /ə'stju:t/ adj ۱. بیرتیز، وریا ۲. زیره‌ک، لیزان
۱. نایب البصيرة، حاذق، فطن ۲. ذكي، ماکر، داهیه

astutely adv به‌زیره‌کی، به‌وریایی
دها، بظننه

astuteness n [U] وریا، شاره‌زا
دها، فطنة

asylum /ə'saɪləm/ n [U] لانه‌یه‌کی نارام، لانه‌یه‌ناگه
ملاجاً آمن، مأوى

نه‌خوشخانه‌ی شیته‌کان
lunatic ~

مستشفى المجانين / المجاذيب

at /ɔ:t; æ/ prep ۱. (بوکات و ناراسته) له، بو، له‌سه‌ر، له‌ناو
۱. (للمكان والاتجاه) فی، إلی، علی، من

a) She was educated ~ Oxford but she lives in Spain.

b) The child is looking ~ his mother.

Aim ~ the target. مشتی له‌نیشانه‌که گرتوه

صوب الی الهدف

c) Try to guess ~ the meaning. هه‌ولی به‌ده‌سه‌ته‌نانی

بده مانا که‌ی

حاول أن تحزر (تُحتمن)

d) We saw the elephant ~ a distance. قیله‌که‌مان

له‌دوره‌وه یینی ۲. (بوکات و پاشویش) له، له‌کاتی
رأينا الفيل من بعيد ۲. (الزمن والترتيب) فی، عند

a) ~ two o'clock له‌کاتزیمیر دوو سه‌رله‌ئیواره
فی الساعة الثانية عندالمغرب

~ sunset

b) She left school ~ (the age of fifteen).

له‌سه‌ره‌تای کاره‌که‌دا

فی أول الأمر

The couldn't see us ~ first.

~ last

له‌کوتاییدا

أخيراً

c) At times she has violent headaches. زورجار
توشی سه‌رئیشه‌یه‌کی توند ده‌یین ۳. (بو بزواتن)

أحياناً ما تصاب بصداع حاد ۳. (للحركة)

He must not be disturbed ~ work پیوسته‌بیزاری
نه‌که‌ین له‌کاتی کارکردندا

يجب أن لا نزعجه أثناء العمل

Are you good ~ games? نایا تو له‌یاریدا شاره‌زای؟

۴. (بارودوخ) له‌بارودوخ، له

أأنت ماهر في الألعاب؟ ۴. (للحالة والظروف) فی حالة، فی
ولات له‌بارودوخی شه‌ردا

The country was ~ war. یوو

كانت البلد في حالة حرب

Do it ~ leisure. له‌سه‌رخو جی به‌جی بکه ۵. (بو)
ریازو شیواز

اعملها على مهلك ۵. (للطريقة والأسلوب)

The horses went off ~ a gallop. نه‌سه‌کان

به‌غارغارین ده‌رجوون ۶. (نرخ، پلهو به‌ها)

انطلقت الجياد عدوا ۶. (للسر، والدرجة و القيمة)

The ship is steaming ~ full speed. که‌شیه‌که

به‌خیرایی به‌ئاوه‌که‌دا ده‌رؤن

تبحر السفينة بأقصى سرعة

Tomatoes are selling ~ forty ته‌مانه‌ده‌فروشی رتلی

Pence apound ~ a loss به‌چل په‌نس به‌زه‌ره

تباع البندورة / الطماطم بسر أربعين بنساً للرتل / بخسارة

Tomatoes are ~ their best this month. نهم مانگه
توماته لهباشترین شیوه دایه ۷. (هوکار)

البنورة (الطماطم) على أحسن ما تكون هذا الشهر ۷. (للسبب)
I was surprised ~ his knowledge of mathematics.

سهرم سورما لهبیرکاری زانیی
دهشت لمرفته بالریاضیات

ate /eɪ/ (پروانه eat)
(انظر eat)

atheism /eɪθiɪzəm/ n [U] بین یاوه ری، باوهرنه بوون
به بوونی خوا
إلحاد، إنكار وجود الله

atheist /eɪθiɪst/ n [C] بین یاوه ری، باوهرنه بوونی خوا
ملحد، منکر لوجود الله

athlete /æθli:t/ n [C] وهرزشهوان، وهرزشی
لاعب رياضي، رياضي

athletic /æθ'letɪk/ adj وهرزشی، وهرزش دوست
رياضي، رياضي، محب للرياضة

athletics /æθ'letɪks/ n pl یاره وهرزشیه کان (کۆ)
الألعاب الرياضية (في صيغة الجمع)

atlas /ætləs/ n [C] نه تلهس، وینهی جوگرافی
أطلس، مصور جغرافي

atmosphere /ætməsfiə(r)/ n [C,U] ۱. کهش،
به رگه ههوا ۲. ههوا له جینگابه کی دیاریکراودا
۱. الجو، الغلاف الجوي ۲. الهواء في مكان معين

۳. کهش، بۆچونی سه ریئی
۳. جو، انطباع

atmospheric /ætməs'ferɪk/ adj کهشی، ههوا بی
جوي

~ conditions بارودوخی کهشی
الأحوال الجوية

atoll /ætoʊl/ n [C] دورگه ی مرجانی به ده ریا به شینکی
دهوره دراوه

جزيرة مرجانية تحيط بجزء من البحر

atom /ætoʊm/ n [C] ۱. گهردیله (فیزیا)
۱. ذرة (في فيزياء)

blow to ~ s (خوازاراو) به تهواوی له ناوی
ده بات

(مجاز) یحطم تحطیما شاملا

There is not an ~ of truth in what he said.

توسفالیك راستی لهوته کهیدا نیه
لا یوجد ذرة من الحقيقة فيما قاله

atomic /ə'tɒmɪk/ adj گهردیله بی
ذري

~ bomb بۆمبای گهردیله بی (نه تومی)
القنبلة الذرية

~ energy وزه ی نه تومی
الطاقة الذرية

atone /ə'təʊn/ vi گهره بوی ده کانه وه، لئی خووش ده بی
يُقرض عن، يُكفر عن

atonement n [U] گهره بوو، به گه لهر کرن
تعويض، تكفير

atrocious /ə'trɒʃəs/ adj گونا هبار، ناوانیکی گه وره
أنيق، شنيع، فظيح

atrocious /ə'trɒʃəs/ n [C,U] درنده بی
(pl -ties)

قذاعة، وحشية

atrophy /æ'trɒfi/ n [U] پوکانه وه، هه لوهرین، سیس
بوون

ضمور، ذبول (مرض)

~ of the lungs پوکانه وه ی سیه کان
ضمور الرئتين

~ of the conscience (خواسته) دارمانی ویزدان
(مجاز) ضمور الضمير

□ vt, vi توشی داخوران ده بی
يُصاب بالضمور، يُسبب الضمير

attach /ə'tætʃ/ vt, vi پاشکۆی ده کا، ده بیه ستیه وه
يلحق، يربط

~ a document to the letter به لگه نامه به ک به نامه که وه
هاوینچ ده کا نرخی داده نی

يرفق مستندا بالرسالة يُقيم و زنال. يُعَلّق

Do you ~ much importance to what he says?

نایا گرنگیه کی زورداده نی بو نه وه ی ده یلی؟

په یوهندی ده کا به، هاوړیه تی ده کا

أعلق أهمية كبيرة على ما يقول؟

یصل بـ، یصاحب، یلازم

the advantages ~ ing to the position خهسه له ته کانی
هاوله له کانی پله و پایه
المزایا للمصاحبة للمنتصب

be ~ ed to به ستراوه به، مهسته به، خووشی دهوی
متعلق به، بخرم به، یحبه

She is deeply ~ ed to her young brother.

attachment /ə'tætʃmənt/ n [C,U] بهستن، پاشکوی،
هاورپیه تی، نه وینداری
رابط، ملحق، صداقة، مودة

attache /ətə'feɪ/ n [C] پاشکوی
ملحق

a naval ~ پاشکوی ده ریایی
ملحق بحری

attack /ə'tæk/ n [C,U] هیرش، پهلامار چونه سر،
قسه پین و تن، ره خنه لئ گرتن
هجوم، إغارة، مدهامة، تهجم، انتقاد

vi هیرش ده با، ره خنه لئ ده گرتی
یهاجم، یغیر علی، یتهجم علی، یستقد

attacker n [C] هیرش بهر، ده ستدریزکار
مهاجم، مُتقد

attain /ə'teɪn/ vi, vi نه یگاتی، ههستی یئده کا،
به دهستی دینن، مه بهستی به جیدینن
یبلغ، یدرک، یحرز، یحقق، ینال یحقق غرضه

attainable adj هاتنه دهست
ممکن التحقیق أو التبل

attainment n [C,U] به ده ستینان
حرز، مکسب، إنجاز

a man of great ~ s

attempt /ə'tempt/ vi, n [C] ههول ده دا، ههول داندان
بچارول، محاوله

~ to ۱. گرتگی ده دا به، چاودیری ده کا
یهم به، براعی

attend /ə'tend/ vi, vi ۲. ناماده ی ده پین، نهروات بو
۳. یحضر، یذهب الی

~ church/school نهروات بو قوتابخانه ۳. به خزمهت
هه لدهستی

یذهب الی المدرسه ۳. یقوم بالخدمة، یلزام

Which doctor is ~ ing you?

attendance /ə'tendəns/ n [C,U] ناماده بوون، هاوهلی
بایه خدان، چاودیری کردن
حضور، مراققة، اهتمام، رعایة

attendant /ə'tendənt/ n [C] ۱. یاوهر، خزمه تکار
۲. په کیک له ناماده بوون
مراقق، خادم ۲. أحد الحضور

□ *adj* په یدا بوو له
مصاحب ناشن عن

old age and is ~ evils پیری و نه خووشی په کانی
الشیخوخة والأمراض المصاحبة لها

attention /ə'tenʃn/ n [C,U] ۱. بایه خدان، ناگایی
۱. اهتمام، انتباه

pay ~ to sb/sb بایه خشی پین ده دات ۲. (کۆ) ناسکی،
ژیری ۳. هوشیار بوون (له پراپتیانی سه ریازیدا)
یولی اهتمام: ۲. (الجمع) لطف، کیاسة ۳. انتباه (فی التدريب
العسکری)

come to / stand at ~ له بارودوخشی ناماده بووندا
ده وهستی
یقف فی حالة استعداد

attentive /ə'tentv/ adj گوپرایه ل، به ناگا، سوربوو
له سه و راز یکردن
مُصغ، مُتنبه، حریص علی الأرضا

attest /ə'test/ vt, vi/ به راستی ده زانی ۲. ده بچه سپینن
گواهی له سه رده دا
۱. یبیت ۲. یصدق / یشهد علی

attic /'ætk/ n [C] هه وره بان
غرفة ضمن سطح للتزل

attire /ə'taɪə(r)/ vt, n [U] ده پووشی، پوَشاک
لبس، لباس

attitude /'ættɪju:d/ n [C] هه لوئیست، شیوه
موقف، هیته، وضع جسمانی

in a threatening ~ له هه لوئیست، هه ره شه دا ۲. رهفتار
فی وقفة تهدید ۲. موقف تصرف، سلوک

an ~ of hostility هه لوئیستی دوژمنکارانه
موقف (سلوک) عدائی

attorney /ə'tɔ:nɪ/ n [C] (pl ~ s) پارزیره، وه کیلی
قه زایی
مقام، وکیل قضائی

attract /ə'trækt/ vt ۱. رایده کیشی ۲. سەرنج راکیش
 یجذب ۲. یجذب الأهتمام، یسترعی الانتباه
He shouted to ~ attention. بۆ سەرنج راکیشان
 هاواری کرد
 صاح لیسترعی الانتباه

attraction /ə'trækʃn/ n [C,U] راکیشان، دلبران،
 کیشکردن
 جذب، فتنه، جاذبیه

attractive /ə'træktɪv/ adj سەرنج راکیش، دولبەر
 جذاب، فاتن

attributable /ə'trɪbjʊtəbl/ adj دانەپال، ئەگەر یار
 یکن، نسبتە الی

attribute /æ'trɪbjʊ:t/ n [C] خەسلەت
 صفة، خصلة
Mercy is an ~ of God. بەزەیی بەکیکە
 لەخەسلەتە کانی خوا
 الرحمة إحدى صفات الله

the crown is an ~ of kingship. تاج نیشانە بەکی
 تاییەتە بەشانشینەو
 التاج علامة مميزة للملكية

| /ə'trɪbjʊ:t/ vt ~ to ئەداتە پال، ئەگەر یتەو
 شکستە کە یۆ بەدەختی
 ینسب الی، یعزو، یجعو فئله
 دەگەر یتەو
 ~ one's failure to bad luck لئو العظ

~ wisdom to one's teachers دانایی دەداتە پال
 ماموستاکە ی
 نسب الحکمة الی مُعلّمه

attribution /æ'trɪbjʊ:ʃn/ n [U] دانەپال، نیشان کرن
 عزو، نسبة

attributive /ə'trɪbjʊtɪv/ adj وەسفی، پالەدار
 وصفی، نعی

auburn /ɔ:'bɜ:n/ adj (رەنگ) گەنرەتگی مەیلەو سور
 (لون) أسمر مائل للحمرة

auction /ɔ:k'kʌn/ n [C,U] زیاد کردنی ناشکرا
 مزاد عنی

auctioneer /ɔ:k'fəʊnɪ(r)/ n [C] دەلال، هەراجفان
 (لە زیاد کردندا)

الدلال، مناو (فی المزاد)
audacious /ɔ:'deɪ'fəs/ adj بۆر، چاوانە ترس
 جری، وقح

audacity /ɔ:'dæ'sətɪ/ n [U] ویران، چەقاوہ سوو
 جرات، وقاحة

audible /ɔ:'dɒbl/ adj بیستراو، ئەتوانریت بەرونی
 بیستری
 سموع، یکن ساعە بروض

audibly adv بەشێو بەکی بیستراو
 علی نحو سموع

audience /ɔ:'dɪəns/ n [C,U] ۱. جەماوەری گوینگر
 ۲. چاویکەوتن لەگەڵ بەرپرس یان دادوەر وەستان لەبەر
 دەستیدا
 ۱. جمهور المستمعین ۲. مقابلة لمسؤول أو حاکم، المشول بین
 یدیه
He was granted an ~ by the king. رینگە یتدرا بۆ
 ملکه چیبون لەبەر دەم شازادەدا
 سمح له بالمشول بین یدی الملک

audio /ɔ:'di:əʊ/ prefix یشگر - یستی
 بادنة - سمعی

~ visual aids ھۆکاری بیستن و بینن
 وسائل سمعية بصرية

audit /ɔ:'dɪt/ vt, n [C] پیاچونەو، پشکیننی ئەزموونی
 ژمیریاری
 مراجعة، فھص رسمي للحسابات، فھص الحسابات بدقة

audition /ɔ:'dɪʃn/ n [C,U] تاقیکردنەو ی دەریزینی
 (گۆرانی ییز، ییزەر)
 تجربة الأداء (الاختیار مەن أو مذیح)

auditor /ɔ:'dɪtɔ:(r)/ n [C] وردینەری ژمیریاری
 مدقق حسابات

auditorium /ɔ:'dɪtɔ:'rɪəm/ n [C] ھۆلی بیستن
 (pl ~ s)
 قاعة أو صالة الأستماع

ought /ɔ:t/ n ھەر شیک
 أي شيء

augment /ɔ:g'men/ vt, vi زیاد ی دەکا، فراوانی دەکا
 یزید، یوسع

augur /ɔ:g(r)/ n [C] بەریز، موزدەدەر

نذیر، بشیر، عَزَاف
 □ vi, vt ناکاداری ده کا، مزدهی پنده
 دا، پیشبینی کردن
 بنذر، پیشتر، پتنباً
augury /ɔ:ɡjʊəri/ n [C] (pl -ries) فال، قاوه گر، پیشبین
 فال، عرافت، تکهن
august /ɔ:ɡʌst/ adj شکومه ند، پابه دار
 جلیل، ربیع الشان
August /ɔ:ɡʌst/ n (مانگ) تاب
 (شهر) اغسطس، آب
aunt /ɑ:n/ n [C] پور، ماموزن، خالوزن
 عمة أو خالة، زوجة العم أو الخال
aura /ɔ:ɹə/ n [U] خه رمانه، که شینکی خوش
 هاله، جو مسیز
auspices /ɔ:spisiz/ n pl چاودیری
 رعایه
under the ~ of له زیر چاودیری دا
 تحت رعایه
auspicious /ɔ:spɪʃəs/ adj مزده به خش به خه پیر،
 به اختیار
 مبشر بالخیر، میمون، سعید
austere /ɔ:stɪə(r)/ adj ۱. دلره ق، توندوتیز (بؤکهس)
 ۲. خوگره وه، سانا، بی بیچ و پنا
 ۱. قاس، صارم (للأشخاص) ۲. متعنف، مترمت، بسیط جدا،
 عار من الزخرف
austerity /ɔ:stɪərɪti/ n [C,U] (pl -ties) توندی،
 دلره قی، خوگرتن
 صرامة، قسرة تقشف
authentic /ɔ:θentɪk/ adj ره سەن، راستی، باوه ریپیکراو
 اصیل، حقیقی، موثوق به
authenticate /ɔ:θentɪkeɪt/ vt باوه ری پین ده کا،
 ده یسه لمینتی
 یصدق علی، یتب، أصالة شی.
author /ɔ:θɔ:(r)/ n [C] ۱. دانەر، نوسەر ۲. دامه زریتهر،
 داهینەر
 ۱. مؤلف، کاتب ۲. منشی، مبدع
authoress /ɔ:θɔ:res/ n [C] نوسەر (نافرهت)
 مؤلفة، کاتبة

دانان، بهره مهینانی
 نویسن
 التألیف، صناعة الكتابة
a book of unknown ~ په رتوکیک نوسره که ی
 نه ناسراوه
 کتاب مؤلفه مجهول
authoritative /ɔ:θɔ:ntəv/ adj ره سەمی، ده سه لاتدار،
 فه رمانه وایی
 ره سیمی، ذرسلطه، تحکمی
authority /ɔ:θɔ:ntɪ/ n [C,U] (pl -ties) ۱. ده سه لات
 ۲. خاوه ن ده سه لات ۳. به لگه، سه چاوه، شاره زا
 ۱. سلطه، نفوذ ۲. التولی للسلطه، صاحب السلطه ۳. حجة،
 مزجع، خبیر
He is an ~ on old coins. نه وه به لگه به له دراوه
 کونه کاندنا
 إنه حجة في العملات القديمة
authorize /ɔ:θəraɪz/ vt پئی ده سینی، (ده سه لات)
 یفوض، یمنع السلطه
authorization /ɔ:θəraɪ'zeɪʃn/ n [U] پینباردن،
 ده سه لات پیدان
 تفویض، منع السلطه
autobiography /ɔ:təbɪ'ɒɡrəfi/ n [C] (pl -phies)
 یادداشتی زبانی نوسەر به پینوسی نوسه ریک زبانه
 ترجمة حياة المؤلف بقلمه، سيرة ذاتية
autocracy /ɔ:tə'krəsi/ n [C,U] (pl -cies)
 نوتوکراتی، ده وه لته تیک ملکه چی ده سه لاتی ره ها یت
 اوتوقراطیه، دولة تخضع للحکم المطلق
autocrat /ɔ:tə'kræt/ n [C] نوتوکراتی، دکتاتور،
 فه رمانه وای ره ها
 اوتوقراطي، حاکم مطلق، دکتاتور
autocratic /ɔ:tə'krætɪk/ adj سه ره کتکار، په ها
 استبدادی، مطلق
autograph /ɔ:tə'grɑ:f/ n [C] ده ستنوس، واژو، نمزا
 کاتبه بخط الید، إمضاء، توقيع
automatic /ɔ:tə'mætɪk/ adj ۱. فوتوماتیکی، خودکار
 خوژیوین ۲. خودی
 ۱. اوتوماتیکی، ذاتی الحركة ۲. تلقائی، ذاتی
automatically /ɔ:tə'mætɪkli/ adv به شتوه به کی

توتوماتيكي، خوڤه خو
 بصورة أوتوماتيكية، تلقائية
automation /ɔ:tə'meɪʃn/ n [U] توتوماتيكي،
 كاريپكر دنې ناميري
 اوتوماتية، التشغيل الآلي
automobile /ɔ:tə'məbi:l/ n [C] توتومبيل، ماشين
 اوتومبيل، سيارة
autonomous /ɔ:'tɒnəməs/ adj خودمختيارى
 ذاتي الحكم، يتنعم بحكم ذاتي
autonomy /ɔ:'tɒnəmi/ n [U] توتوتونومي، سهر به خوڤي
 الحكم الذاتي، الاستقلال
autopsy /ɔ:'tɒpsɪ/ n [C] (pl -sies) تويكاري جهسته
 بو زانيني هوڤاري مردن
 تشريح الجثة لمعرفة سبب الوفاة
autumn /ɔ:'tʌm/ n [C] پاييز
 الخريف
autumnal /ɔ:'tʌmənəl/ adj پاييزه
 خريفي
auxiliary /ɔ:'gɪlɪəri/ adj ياريددهر، پاشكوي زياده
 مساعد، ملحق إضافي
 ~ troops هيزي زياده
 قوات إضافية
 an ~ verb he is working is له زمانې ياريددهر، وهك
 له گوزارشتكيدا
 فعل مساعد، مثل ماضي العبارة
 □ n (pl -ries) ياريددهر، سهرباري، يدهدگ
 مساعد، إضافي، احتياطي
avail /ə'veɪl/ vt, vi, n سودمه ند، به سود
 ينفع من، يستفيد من
 ~ one self of سودي لې ده ييني
 يتنفع من، يستفيد من
 of no ~ پروفوچ، بې سود
 عينا، دونما جدوي، علي غير طائل
available /ə'veɪləbl/ adj به رده ستبار، له به رده ستدا
 متوفر، موجود في متناول اليد
availability /ə'veɪlə'bɪləti/ n [U] به رده ستباري، يوون
 توفر، وجود
avalanche /ə'velɑ:nʃ/ n [C] ههرهس، شهخته

سه هوڤيكي گه ووره له چياوه به رينه وه
 كتله جلديه، ضخمة تنهار من سطح جبل
avarice /ə'verɪs/ n [U] چاوچنوكي، مالويستي،
 خوڤه رستي
 جشع، بخل، حب المال
avaricious /ə'verɪ'ʃəs/ adj چاوچنوك، رزد
 جشع، بخل
avariciously adv به شيو به كي چاوچنوكانه
 علي نحو جشع
avenge /ə'vendʒ/ vt توله ده سينتوه
 يتنعم، يثار، يقصص
 ~ an insult توله ي سو كايه تي پيكر دن ده كاته وه
 يتنعم لإمانه، يقصص ممن أهانه
 ~ oneself توله له خوڤي ده كاته وه
 يثار لنفسه
 be ~ d توله ي ده سينتې
 أخذ بثاره، حقق انتقامه
avenue /ə'venju:/ n. ۱. ريښگاي پر دره خت ۲. جاده په كي.
 ۱. پان
 ۱. طريق، مشجر ۲. شارع عريض
 ۳. ريښگاي، هوڤاري
 the best ~ to success ۳. (مجاز) سيل، وسيله
aver /ə've:(r)/ vt (-rr-) ده يسه لميني، جه ختي ده كاته وه
 يثبت، يؤكد، يجزم
average /ə'verɪdʒ/ n [C,U] ۱. تيكر، ناوه ندي ژماره يي
 ۲. ناستي ناوه ند / ناسايي
 ۱. معدل، متوسط حسابي ۲. المستوى المتوسط / العادي
 سه رو / خواري تيكر ايي
 فوق / تحت المعدل
 up to the ~ له تيكر ايي
 في المعدل
 □ adj ۱. تيكر ناوه ند ۲. ناسايي
 ۱. معدل، متوسط ۲. عادي
 men of ~ ability پياوئي ناسايي
 رجال عاډيون
 □ vt تيكر ايي وه رده گرتيه وه
 ياخذ او يحصل على المعدل
averse /ə've:s/ adj رښگاي، بيزار له، هه لها توه له

	کاره أو مبغض له، نافر من
aversion /ə'vɜ:ʃn/ n [C,U]	رقی لی پونه وه، شتیکی بیزارو
	کراهیه، نفور، شیء مکروه
avert /ə'vɜ:t/ vt	۱. (چاو) ده گپری بو
	۲. دووره پهریزده بی، ناهیلنی
	۱. بحول (بصره) عن، یُشیح ۲. يتجنب، يتفادی
~ suspicion/accident	گومان له رودانی
	دهر وه یئته وه / نه گهری رودانی رودا و ناهیلنی
	یدرأ الشك / يتفادی وقوع حادث
aviary /'eivɪəri/ n [C] (pl -ries)	هیلاسه
	بیت الطيور، المطیر
aviation /,eivɪ'eɪʃn/ n [U]	فرۆکه وانی، که شته وانی
	ناسمانی
	الطيران، الملاحة الجوية
aviator /'eivɪətə(r)/ n [C]	فرۆکه وان، که شته وان
	طيار، ملاح، جوی
avid /'ævid/ adj	تیره خوار دوو، تینوو
	نهم، متعطش
~ for fame	تینو به ناوده رکردن
	متعطش للشهرة
avoid /ə'vɔɪd/ vt	دورده که ویتوه، خۆلاده دات
	یتجنب، يتعاشی
avoidable adj	ده تواتری لی دوور که ویتوه یان
	وازی لی یئنی
	یمن کنه تهنه أو تفادیه
avoidance /ə'vɔɪdəns/ n [U]	دور که ویتوه، خۆلادان
	تجنب، تعاشی، تفادی
avoidupols /,ævɔɪd'pɔ:z/ n	سستمی ئینگلیزی بو
	پیانوه
	النظام الانجليزي للموازين
avow /ə'vəʊ/ vt	دانی پندا ده نی، نزیك ده که ویتوه دان
~ one's faults	به هه له کانیدا ده نی / هه لکانی ده خاته
	روو
	يعترف، يقرب يعترف / يجاهر بأخطائه

avowal n [U]	دانپیانان، ده برین، بریاردان
	إقرار، مجاهرة، إقرار
await /ə'weɪt/ vt	چاوه بری ده کا، پشینی ده کا
	ينتظر، يترقب، يتوقع
awake /ə'weɪk/ vi (pt, pp awoke /ə'wɔ:k/)	
□ adj	هه لده سستی له خه وه، به ناگادیت
	يستيقظ، يصحو، ينهض
Is he ~ or asleep?	
Is he ~ to the danger?	نایا نه وه هه ستیاره به مه ترسی
	هل هو مدرك للخطر؟
awaken /ə'weɪkən/ vt	هه لیده سستینی، به ناگای دینی
	يوقظ، ينبه، يستيقظ
awakening /ə'weɪkɪŋ/ n [C]	به ناگهیان، رابوون
	إيقاظ، يظة، تبدد الأرواح
It was a sad ~ to find that his friend had deceived him.	It was a sad ~ to find that his friend had deceived him.
	راچله کینیکی نازاراوی بوو کاتی ده رکوت
	که هاووریکه ی قیلی لیکر دوه
	۱. لقد كانت صدمة مؤلمة له أن يكتشف أن صديقه قد خدعه
award /ə'wɔ:d/ n [C]	۱. بریاریکی ده رچوو له
□ vt	دادوه ریکه وه ۲. خه لات، خه لاتی یئده به خشی
	۱. حکم صادر عن قاضي أو مُحكم، ۲. جائزة، يمنح جائزة
aware /ə'weə(r)/ adj	به ناگا، هه ستیار
	واع، مُدرك
awareness /ə'weənəs/ n [U]	هه ست، هوش، ناگه ی
	وعی، إدراك
awash /ə'wɔ:ʃ/ adj	پر له شه بۆل
	مغمور بالامواج
The ship's deck was ~ .	رووی که شته که پر بووه
	له شه بۆلاو
	كان سطح السفينة مغمورا بالامواج
away /ə'weɪ/ adv	به دور له
	بعيداً عن
The sea is two miles ~ .	ده ریاکه له دوری دوو
	میله وه به
	البحر على بعد ميلين

Keep the baby ~ from the fire. متدالە که له ناگروه که دورخهروه
بعد الطفل عن النار

Take these books ~ . ئەم پەرتوکانه دورخهوه
۲. بەبەردهوام، بێ پەچران، بەپەرۆشهوه
بعد هذه الكتب ۲. باسترار، دونما انتطاع، بحماسة

The children are working ~ at their lessons.
متدالە کان بە پەرۆشهوه لەسهەر واتە کانیان ۳. بەمانای
زەرەریان شارژدەوه
الأطفال یکتون علی دروسهم بحماسة ۳. بعضی خسارة أو
اختفاء

The water has all boiled ~ . هەموو ئاوە که بوو تە
هەلم
تَبَخَّرَ الماءَ کلّه

The sound of music died ~ . دەنگی موسیقا که ئەما .
تلاشی صوت الموسيقى

right/straight ~ ئیستا، یە کەسەر
حالا، فوراً، توأ

far ~ زۆر دوور
بعيداً جداً

far and ~ باشتەرین بێ ئەیار
الأفضل دون منازع

He is far and ~ the best runner.

awe /ɔ:/ n [U] ترسناک، سامدار
رهبة، هيبه

□ vt دە ترسینێ
يُرهب، يُرْوَع

awe-inspiring adj دلرڤین
أخاذ

and ~ sight دیمەتیکێ دلرڤین، زۆر جوان
منظر يأخذ باللب، رائع

awesome adj ترسناک، بەسام، تۆقینەر
رهيب، مهيب، مريع

awful /ɔ:fl/ adj ترسناک ناشیرین، بێزراو، قێزەون
مخيف، هائل شنيع، رديء، بغيض

awfully /ɔ:fl/ adv بەشێوه یەکی ترسناکانه
علی نحو رهيب أو شنيع

awhile /ɔ'waɪl/ adv ساتیکێ زۆر کورت، کاتیکی
کورت
لحظة وجيزة، فترة قصيرة

awkward /ɔ:kwɔd/ adj ۱. نەشارەزا، دور لەمەبەست
أخرق، غير واثق بالفرض
۲. نامۆرێکی ناساز یۆ بەکارهێنان
أداة غير مريحة للإستعمال

an ~ too hold ۲. (کەس یان
Sea-animals are usually ~ on land. ئازە ئێ) دەبەنگ، بێ جۆلە و سست ۳. شلەژین، هۆکاری
تەنگەتاوی

۲. (شخص أو حيوان) أخرق، تُعزَّزُ البراعة أو رشاقة الحركة
۳. مُربك، مسبب للحرج

an ~ question پرسیارێکی تەنگەتاو کەر
سؤال محرج

an ~ time for the meeting کاتیکی نەگونجاو یۆ
کۆبونەوه
وقت غير ملائم للاجتماع

the ~ age تەمەنی هەر زەویی
سن المراهقة

awkwardly adv بەشێوه یەکی شلەژینەرانه، پەشوکان
علی نحو مربك، محير، أخرق

awkwardness n [U] پەشوکان، شلەژان
حيرة، ارتباك

awl /ɔ:V/ n [C] برەر، کونکەر (بۆ پێست و تەختە)،
درهوشه
محرز، مثقاب (للجلد أو الخشب)

awning /ɔ:nɪŋ/ n [U] چە تر، سیفانده
مظلة، تندة

awoke /ə'wəʊk/ adv, adj (پروانه
(awake) (انظر)

awry /ɔ'raɪ/ adv, adj لادەر، گێڕ، ناپێک، لار
منحرف، موروب، أعوج

Our plans have gone ~ . پلانه کەمان شکستی هینا

	١. محور ٢. محور التماثل (هندسة)
axe /æks/ <i>n</i> [C] (<i>pl axes</i>)	axle /æksl/ <i>n</i> [C]
بادت خططنا بالفصل	تدوهره پيچكه
تور، پاچ	محور العجلة
فأس	
axiom /æksɪɔm/ <i>n</i> [C]	ay(e) /aɪ/ <i>int, adv</i>
بدلگه نويست	بدلن، قايل يووم
حقيقة مسلم بها، بديهية	بلى، نعم، الموافق
axiomatic /æksɪɔ'mætɪk/ <i>adj</i>	<i>the eyes</i>
بدلگه نويستى	رازيمه ندان، لايه نگرانى پيشنيارك
بدهي	الموافقون، المؤيدون لاقتراح ما
axis /æksɪs/ <i>n</i> (<i>pl axes</i>)	azure /æzɔ(r)/ <i>adj, n</i> [U]
١. تدوهره ٢. تدوهره هاوشيوه	پروزه يى، شينى ناسمانى
(تندازه)	اللازوردى، أزرق ساري

B

B, b /bi:/ (pl b's /bi:z/) دووهم پیتی ئەلفبى ئىنگلىزى
الحرف الثانى من الابدعية الانكليزية

baa /ba:/ n [C] باعى مەر، بارەبار، گالە كال
نفاە الحروف، ماماة

babble /bæbl/ vi, vt غەلبە غەلب، وە كو گروگالى
مثال، نەينى بلاوئە كاتەو، پرىزى دكت
بابا، تكلم كالاطفال بەذر، يفسى سراً

babe /beɪb/ n [C] مندالى ساوا، ساقا، بەبە
(ل.أ) طفل، رضيع

babel /beɪbl/ n [C] غەلبە غەلب، دەتگە دەنگ قەوغا
گالە گوت، برىزى
جلبة، صخب؛ اصوات مختلطة

baboon /bə'bu:n/ n [C] (بابون، رباح، سعدان) جورە
مەيمونىكى ناسرىنە، مەيمونى بابون
الرباح، سعدان، قرد قبيح النظر

baby /beɪbɪ/ n [C] (pl-bies) مندال، شيرە خورە، تازە
لەدايك بوو، تازە بوو، نوزا، نەوزاد
طفل، رضيع، وليد

baby hood n [U] تەمەنى مندالى، زاروكىنى، مندالىنى
الطفولة، سن الطفولة

babyish adj مندالانە، زاروكىنى
طفلي، صياني

babysitter n [C] دادە، دايدەن، دەمدار
العاضن، جلس الطفل عند غياب الوالدين

bachelor /bætʃələ(r)/ n [C] ۱. زوگورتى، قەيرە،
سەلت ۲. ژن تەختانوا، رەبەن
۱. عازب، أعزب ۲. (نعتية) صالح للعاذب
شوقەى زوگورتى ۳. هەنگرى پروانامەى
بكلوريوس

شقة الاعزب ۳. حامل شهادة البكالوريوس
هەنگرى پروانامەى بكلوريوس لە ناداب *B ~ of Arts*
بكالوريوس فى الآداب

bacillaceae n خورە چيلكە يە كان
العصريات

bacillus /bə'sɪləs/ n (pl-cilli/-'stɪləz) باسيل بەكتريايى
شيوە دارك
العصية، ميكروب عصري الشكل

back /bæk/ n [C] ۱. پشت، بۆ پشتهو، پاشدا ۲. پشت
دگرت، لەدوا، لای دواو
۱. ظهر، قفا ۲. خلف، الجانب الخلفي

□ *adv* ۱. دواو، دوايى، لەدوا، بۆدواو
۱. خلفي، خلفاً، الى الوراء

The policeman held the crowd ~
پوليسە كە
ريگەى لەقەلە بالغيە كە گرت كە پرونە پشەو
منع الشرطي الجموع من التقدم

Sit ~ in your chair and rest comfortably.
لەشوينى
خوت دانيشەو يىخەم بە
اجلس في مقعدك وارج نفسك

Put the book ~ on the shelf when you have finished with it
شوينى بنچينەى خوئى، كە كتيە كت
تەواو كرد بيگەرپتەرەو سەر رەفە كە
۲. وضعه او مرضعه الاصيلي، اعد الكتاب الى مكانه من الرف
عندما تنتهي منه

۳. سەر بەسەر،
If he hits you, don't hit him ~
لەبرى دا، ئەگەرلنى دايت لنى مەدەرەو
۳. بالمقابل، ردا على، اذا ضربك لا ترد عليه بالمثل

۱. بەبە ئەگەرپتەرەو، ئەگەرپتەرەو دواو
□ *vi, vi* ۱. يرجع القهقري، يرجع

- ~ a car into a garage به‌بگ نۆتۆموبیله که نه‌خاته ناو
گه‌رازه که
یرجع السیارة بظہرها الی الکراج
- ~ sb up پشی نه‌گری، لایه‌نی نه‌گری
۱. یسند، یدعم، یؤید
- ~ a plan / a claim لایه‌نی پلان نه‌گری / وازی لئ
یدعم خطه / دعوی
- ~ down نه‌هینئ، ده‌ست زئی به‌ردات / ده‌ستی لئ به‌رده
دات
یتراجع / یتخلى (عن الدعوی)
- ~ out of به‌رددت / پاشگه‌ز نه‌بئ له به‌لئین یابریار، سۆز
دشکیتت
یتصل من / یتراجع عن (وعد، اتفاق)
- ~ a horse بارتی له‌سه‌ر دانه‌نی
یراهن علیه
- backache** *n* [U,C] پشت ئیشه، ژانه پشت
الم فی الظهر
- backbite** *vt, vi* قسه‌ی پاشه‌مله، زمان به‌د
یغتاب (شخصاً)
- backbone** /bækbəʊn/ *n* [C] مۆرخه‌ی پشت،
گازره‌ی پشت، مازمازه، هاوسه‌نگی
العود الفقري، (مجاز) ثبات، توازن
- back breaking** *adj* پشت شکین، بیزارکه‌ر
قاصم للظهر، مرهق
- backdate** *vt* شتیك نه‌گه‌رته‌وه بو میزوی له‌وه‌پیش
یرجع الشيء الی / یجعلہ ساریا من تاریخ سابق
~ a cheque / wage in crease چه‌ك نه‌نوسئ، کرئ
زیاد نه‌کات به‌به‌رواری پیشوو
یؤرخ صکاً / یرفع الاجور بتاریخ سابق
- backer** *n* [C] لایه‌نگر، پشتگر، نالیکار، هه‌له‌پشت،
پاشمیر
مزید، نصیر، ممول، مراهن
- backfire** *n* پاشه‌سووته، سوتاندن، ناگری پاشی‌نی
اشتعال خلفی، ارتداد النار، الصوت، الناجم عنه
□ *vi* به‌ده‌نگه‌وه ده‌ره‌په‌ری بو دواوه، دژه‌نه‌نجامی
(مه‌به‌ست) نه‌گه‌یه‌تی
ینطق الی الخلف، بصدراً صراً یدل علی ذلك (مجاز) یعطی
عکس النتائج المرجوة

- background** /bækgraʊnd/ *n* [U] پشینه، نه‌ختی
وینه، (وینه) پشته‌وه‌ی وینه
۱. خلفیة، المنظر الخلفی للصورة
دووهره‌په‌ریز نه‌بئ ۲. سه‌ره‌پارچه‌ی ~ keep/stay in the
کوتال (قه‌راغی کوتال نه‌خسه‌کراو) ۳. تاقی کردنه‌وه‌و
بیروپۆشنیبری وده‌وویره‌ی پیشوی که‌سینک
یبقی بعداً ۲. خلفیة القماش (الجانب المزديان بالرسوم) ۳.
تجارب الشخص وثقافته و محیطه السابق
- backhand** *n* [C] لیدان به‌پشی ده‌ست وه‌ك (له‌جۆره
باریه‌کی وه‌ك تینس) پشتا ده‌ستئ
ضربة بظاہر اليد (فی العاب المضرب کانتس مثلاً)
- backhanded** *adj* گالته‌جار، گیل، گه‌لحو زلحو
أخرق، تهکمی
ستايشئ که نه‌تگی یا ناداری تیدا
a ~ compliment
بیت، گالته‌جاری
مدیح یشوبه غموض او تهکم
- backing** *n* [U] پشت گیری، لایه‌نگیری، (هاریکاری)
کۆمه‌لیک، له‌لایه‌ن گران، پشی شتیك بان ناوپۆش
دعم، مساندة، جماعة من المؤيدين، ظهروا بطانة الشيء
- backlog** *n* [C] که‌له‌که‌ بوویا پاشماوه‌ی کار
التراکم او المتبقي من العمل
- backnumber** *n* [C] ژماره‌ی کۆن له‌گۆلار یا رۆژنامه،
که‌سینکی دواکه‌وتوو
عدد قديم من صحيفة او مجلة؛ شخص غير مسير للتطور
- backpedal** *vi* په‌یده‌ر لیدان به‌رده‌و دواوه‌چوون،
پاشگه‌ز نه‌بئ له‌به‌لئین دا
یرجع دواسة الدراجة الی الخلف؛ (مجاز) یحنت / یماطل فی
الوفاء برعد
- backslide** *vi* خراپتر تاوان نه‌کات
یتردی فی الخبطیة / ینفص فی المعاصی
- backwater** *n* [C,U] ناوی وه‌ستاو، هپچ
میاه‌راکه‌لاسیل
ریگا په‌ك له‌به‌رده‌میدا نه‌بئ بو ده‌رچوون، بارئکی
دواکه‌وتوو، له‌باری وه‌ستاوا
امامها للحركة (مجاز) موضع خلفی، فی حالة ركود
- backyard** *n* [C] باخچه‌ی دواوه‌ی مال (به‌تایه‌تی
له‌ئه‌مریکا)
(خاصة فی امریکا) الحدیقة الخلفیة للمنزل

backward /bækwɔ:d/ *adj* به‌رودواوه، دواکه‌وتوو،
به‌رودواوه، دواکه‌وتوو،
متخلف
~ *child / country* مندال / شاری دواکه‌وتوو
طفل / بلد متخلف

backwards /bækwɔ:dz/ *adv* بؤ دواوه، دژه ناراسته
في الاتجاه المعاكس
look / walk ~ سير نه‌کات، پاشه‌کشي نه‌کا
ينظر / يتراجع الى الخلف

bacon /beikɒn/ *n* [U] گۆشني به‌راز سويز کراويان
کولاو
لحم خنزير مملع او مدخن

bacteria /bæktɪəriə/ *npl* به‌کتيريا، ميکروب
بکتيريا، جراثيم

bacteraemia خۆره‌زانه خوئين
تجريم الدم

bacteriology /bæktɪəri'ɒlədʒi/ *n* [U] به‌کتيريا زانني،
زانياري له‌سه‌ر به‌کتيريا، خۆره‌ناسي
بکتيريولوجيا، علم الجراثيم

bacteriocidal خۆره‌کوژ
مبيد الجراثيم

bacteriuria خۆره‌زانهميز
بيلة جراثيمية

bad /bæd/ *adj* (worse, worst) ۱. خراب، به‌د، نه‌خوش،
چروک، گاريس، مۆن
۱. ردي، فاسد، شير
~ *language* زمانني خراب، جينيو، زمان پيس ۲. خراب،
بيزار کەر
لغة نايبة او بذينة، شتاتم ۲. ردي، مزعج
What ~ weather we are having!
چه‌ند که‌شيکي
ناخوشمان هه‌يه!
ياله من طقس ردي!

She has a ~ illness. ۳. توند، ترسناک
۳. شديد، خطر
۴. پر له‌هه‌له، خراب
That is a ~ translation ۴. حافل بالاخطا، ردي
۵. پيس بوو، هيلکه‌که پيس ~
These eggs have gone ~
بووه

۵. فاسد، تنن، لقد فسد هذا البيض
۶. به‌زيان، چايي پچوک *Small print is ~ for the eyes.*
زيان به‌چاو نه‌گه‌يه‌ني ۷. به‌نازار، نه‌خوش
۶. ضار، مۆذ، الطباغة الطبخيرة ضارة بالعينين ۷. مؤلم، مريض
I have got a ~ leg/several ~ teeth قاچم نازاري
تيدايه و هه‌ندي دداني خرايم هه‌يه
عندي رجل عيلة / عدة اسنان تالفة
۸. جي‌ي داخه *its too ~ that she can't dance*
له‌به‌ده‌ختي به‌داخه‌وه سه‌ما نازاني
۸. من المؤسف / من سوء العظ من المؤسف انها لا تستطيع ان
ترقص
له‌ناوچو، روخا □ *n go to the ~*
انهار، تحطم

badly /bædli/ *adv* (worse, worst) ۱. به‌خرايي،
به‌چه‌وتی ۲. ترسناکانه، خرايي ۳. به‌ناپروو چون، به‌دي
۱. على نحو ردي ۲. على نحو خطير ۳. على نحو مخز، فاضح
له‌تيداني تنسدا خراب *We were ~ beaten at tennis*
دورين ۴. تادوورتين راده، تاسه‌رئيسقان
مينيا به‌زيمة فاضحة في لعبة التنس ۴. الى ابعد الحدود، على
نحو مملع
He needs money ~ پيوستي زوري به‌پاره‌يه
انه بحاجة ملحة إلى المال
۵. هه‌زار، که‌م ده‌سي، لات
~ *off* ۵. فقير، معدم، بالغ الفقر
ناراده‌يه کي زور هه‌زاره
انه على درجة بالغة من الفقر
He is ~ off

badness *n* [U] پيس بوون، خراب، گاريسي
فساد، تلف، سه

bade /bæd/ ده‌په‌ويت، فرمان ده‌دات
(انظر bid)

badge /bædʒ/ *n* [C] نيشانه (نه‌دری له‌به‌روک)
وسام، شارة، علامة
نيشانه‌ي پويس نيشانه، هياما
شارة رجل الشرطة (مجاز) علامة، رمز
Chains are the ~ of slavery کۆت، هياما ده‌ست
به‌سه‌ويه
القيود، رمز العبودية
badger /bædʒə(r)/ *n* [C] گوره‌ه‌لکه‌نه، نازه‌ليکي

	شیردهره قوربه شه، کوره
	الغیر، حیوان ندیی یعفر جهره فی الارض
□ vt	به شک و هوس نه کات، پوریشان دبت، منجره بضایق بالاحاح، یلحف فی الطلب
badminton /bædmɪntən/ n [U]	یاری ریشه، پهرین، یاری پهر، یاریا ته نسا پهری لعبة البدمتون، تنس الریشه
baffle /bæfəl/ vt	چه واشهی ده کات، شهرزه دکت، دگو هشینت یحیر، یربک
<i>a question that ~ d everybody</i>	پرسیاره که همه مو
<i>a ~ ing problem</i>	سؤال حیر الجمیع کیشه به کی ناره حمت مشکله عربیه
bag /bæg/ n [C]	جانتا، جزدان، توره که، هه گبه حقیبه، کیس
□ vt, vi (-gg)	نه یخاته ناو جانتا، نه بیچیته وه بضع فی حقیبه، یعبیه
<i>trousers ~ ging at the knees</i>	پانتولی فراوان تا سهر نه ژنو
	سروال واسع عند الرکتین
baggage /bæɡɪdʒ/ n [U]	کد ل وپه ل، جه نهای تفاقی گه شت
	امتع، حقائب السفر
<i>~ animals</i>	نازه لی باره لگر حیوانات التحمیل
bagpipes /bæɡpaɪps/ npl	شمشال، لوله ی (موسیقاً) دهف ده فینک
	(موسیقی) قرب، مزار القرية
baggy /bæɡi/ adj. (-ier, -iest)	بلاو، فراوان نفضاض، واسع
bah /ba:/ int	وای، هاوار کردن یا، صیحه تدل علی الازدرآه
ball /beɪl/ vt ~ sb out	دهر نه چنی له پهنده یخانه (په دهسته بدری بهرنامه) یخرج (من السجن) بکفاله
□ n [U]	به که فاله ت، پارته کفاله، ضمانه

<i>go ~ for sb</i>	نه یگرته نه ستو (تاوانبار) یکفل او یضمن (التمهم)
<i>out on ~</i>	به پارته نازاد ده کرنی مطلق السراح بکفاله
ball /beɪl/ n [C]	په کنی له ته خته کانی یاری (کریکیت) (فی لعبة کریکیت) واحده من اخشاب الهدف
ball /beɪl/ vt, vi	ناو دهر کیشان له به له م، نانی دهاقته دهو ینزح الماء من قارب أو زورق
<i>~ the boat out</i>	ناو له که شتی دهر نه کا ینزح الماء من القارب
<i>~ water out</i>	ناوه که دهو نه دات ینزح الماء
balliff /beɪlɪf/ n [C]	۱. پاریده دهو ۲. هاریکاری فرمانبهری، بریکار
	۱. معاون السامور ۲. ناظر، وکیل ضیعه
ball /beɪl/ n [U]	خواردن بو گرتنی ماسی ونازه ل تملوک، تامک
	طعم لصد السمک او الحیوانات
□ vt	خواردن دانه نی، سزای نه دا، یزاری نه کات به ووشهی جهرگ بر
	بضع طعاماً، یؤذی، یعذب، بضایق بالکلمات الجارحة
balze /beɪz/ n [U]	جیح، کوتالی سهوز بو داپوشینی نوسینگه و قومارخانه
	جوخ أو قماش اخضر لتظلیه المكاتب و مراند القمار
bake /beɪk/ vt, vi	نه برزینی، سووری نه کاته وه یخبز، یحمص
<i>~ bread / cakes</i>	۱. نان نه کات، کیک نه کات ۲. نه بیرزینی
	۱. یخبز الخبز، الکمهک ۲. یسوی
<i>ground ~ d hard by the sun</i>	زهویه که به تینی هه تاو سوور بوتوه وه
	ارض انشوت بجرارة الشمس
baker /beɪkə(r)/ n [C]	نانهوا، نانپز خباز
bakery /beɪkəri/ n [C] (pl-ries)	نانهواخانه، نانپزگه مخبز
balance /bæləns/ n [C,U]	۱. شه هین، ته رازوو، هاوسهنگی هه لو اسراو، جیانه کراوه

	۱. میزان معلق لم یفصل به بعد
<i>in the ~</i>	۲. هاوسه نگی، دهسه نگیئت
	۲. توازن، تعادل
<i>keep / lose one's ~</i>	۳. هاوسه نگی ده پاریزیت
	هاوسه نگی وون نه کات
	۳. یحافظ علی / یفقد توازنه
<i>~ of power</i>	توازن، هاوسه نگی به هیز
	میزان / توازن القوی
<i>strike a ~</i>	هاوسه نگی نه کات، حساب رائه گری
	یوجد الموازنة، یرصده الحساب
<i>~ of trade</i>	توازن بازرگانی ۴. میلی کاتزمیر (باید بو
	ریکخستی جولهی کات زمیر) ۵. (زا) سه رمایه، ماوه،
	پاشماوه
	المیزان التجاري ۴. میزان الساعة (رقاص لتعديل حركة
	الساعة) ۵. (ل.د) الرصيد، المتبقي
☐ <i>vi, vi</i>	نه یکیشتی، هاوسه نگی نه کات
	۱. یوازن، یوازن
<i>~ oneself on one foot</i>	خوی هاوسه نگی نه کات له سه ر
	یهک یی هاوسه نگی کردن، بهر وار کردن، ده رختن حساب
	ریک نه خات بو زانیسی جیاوازی و جی به جی کردن
	یوازن نفسه علی قدم واحدة ۲. یوازن یین، یقارن ۳. یرصده
	الحساب لمعرفة الفرق و تسديده
balance sheet /bæləns/ <i>n</i> [C]	بوجه / دهست مایه
	رصيد الحساب
balcony /bælkəni/ <i>n</i> [C] (<i>pl-nies</i>)	به لکونه،
	به ره دیوان ۲. شونی فراوان له شانودا / ناوه وهی شانق
	۱. شرفه، بلکون ۲. بلکون المسرح، الشرفه الداخلية فی
	المسرح
bald /bo:ld/ <i>adj</i> (-er, -est)	که چهل، بی مو، سه رپوتواو،
	پوت ساده، بی نه خش
	۱. اصلح، اجرد ۲. بیط، خال من الزخرف
<i>a ~ statement of facts</i>	گیرانه وهی راستیه کان
	سرد مجرد للحقائق
baldly <i>adv</i>	بی گومان، زور به ناشکرای، زور به راشکاو
	بصرحة شديدة، دونساکیاسة
baldness <i>n</i> [U]	قزروتاوه، سه ر لوسی، بی مو، قز
	روتانه وه، قسه له پروو
	صلح، صراحة

bale /beɪl/ <i>n</i> [C]	۱. گورزه، بهستهک، پستی، بوخچه،
	۲. هندی جار bail به کاردی به مانای ناو که شتیبه که
	لادهدات
	۱. باله، رزما بضاعة ضحمة ۲. احياناً تسعمل بمعنى bail ای
	ینرح الماء من القارب
<i>vi ~ out</i>	به په ره شووت له فرو که که دیته خواره وه
	یهبط من الطائرة بالمظلة
baik, bauk /bo:k/ <i>vt, vi</i>	۱. گیرودکت، نه یگری،
	دهوری نه دا، ری بی لی نه گری
	۱. یعوق، یصد، یخبط
<i>~ ed in one's plans</i>	نه بهیشت پلانه که ی سه ر بگریت
	۲. (نه سپ) مان نه گری، ناروات
	اجبطه خطه ۲. (الحصان) یحرن. یرفض ان یتحرک
ball /bɔ:l/ <i>n</i> [C]	توپ (پروانه bearing)
	۱. کرة ۲. (انظر bearing)
ballpointpen <i>n</i> [C]	قلمی جاف
	قلم حبر جاف
ball /bɔ:l/ <i>n</i> [C]	ناهه نگیکی هده پریکی وسه ما
	حفلة راقصة
ballad /bæləd/ <i>n</i> [C]	پارچه هونراوهی میلی
	قصيدة شعبية غنائية
ballast /bæləst/ <i>n</i> [U]	کیشی سه نگی توازوو، سابوره
	نقل الموازنة، صابوره
<i>in ~</i>	که شتیبه که نه نه ما سابوره هه که گری
	سفينة لا تحمل سوى الصابورة
ballet /bæleɪ/ <i>n</i> [C,U]	۱. بالی، شانوگه ری موسیقاو
	سه ما ۲. تیبی بالیه، سه ما که رانی بالیه
	۱. بالیه، مسرجه موسیقی راقصة ۲. فرقة الباليه، راقصو
	الباليه
<i>the ~</i>	۳. هونره ری بالیه
	۳. فن الباليه
balloon /bə'lu:n/ <i>n</i> [C]	بالون، میزه لدان، پفدانک
	بالون، منطاد
ballot /bælət/ <i>n</i> [C,U]	هه لیژاردنی نهیسی، پسولهی
	هه لیژاردن
	اتراع سري، ورقة الاقتراع
☐ <i>vi</i>	هه لده یژیریت، ده نگی دوت
	یتقع، یدلی بصوته

- balm** /bɑ:m/ n [U] ۱. روغن، چه و روکهره ی بوندار، به لسه م، مه لحه مېک بهن خووش هېور که ری نازار ۱. زيت او مرهم عطري، بلم. ۲. (مجاز) اي مسکن لالام
- balmly** /bɑml/ adj (-ier, -iest) (هه و) ښک، پون خووش، هه دارى، مه لحه مې (الهوا) رقيق و دافيه، عطري الرائحة
- balsam** /bɑ:lsem/ n [C,U] به لسه م روه کيکي گولدارى ۱. بلم ۲. نبات مزهر يزوع في الحديقة ناو باخچه په
- balustrade** /bælə'streɪd/ n [C] په رږښي مال، به ربه ستي هه يوان، نه رده، ريزا کورته کار په بين ده ستي هين بى درازين، حاجز الشرفة
- bamboo** /bæm'bu:/ n [C,U] (pl ~ s) دار چه يزه ران، قاميشي هيندى ۱. الغيزران، قصب هندي، خشب الخيزران
- ban** /bæn/ vt (-nn-) قه ده خه نه کات يحظر، يحرم □ n [C] ناهيائت تحريم، حظر
- under a ~* پوچ، ياساغ محرم، معظور
- banal** /bə'nɑ:l/ adj ناسايى، پوچ، بى باهخ عادي، مبتذل، تافه ~ remarks تيبني بى باهخ ملاحظات تافه
- banana** /bə'nɑ:nə/ n [C] موز، دره ختى موز موز، شجرة العوز
- band** /bænd/ n [C] ۱. به بند، پشتن، شهلېت، جه رده، نا قم، باند ۱. شريط، عصابة
- ~ s of iron around a barrel* زنجيرى ناسن، ده وري به رميل ۲. به خه ي کراس اطواق حديدية تحيط بيرميل ۲. ياقه
- A shirt has a neck ~ and two wrist ~ s* به خه ي کراس و سه رده ست ۳. پشتن، ليوار للقميص ياقه للرقبة و سواران للمصم ۳. حزام، طوق
- a white plate with a blue ~ round the rim* قايى

- سپى و قه رايه که ي شين بيت ۴. تپ، باند صحن ابيض و على حافته طوق ازرق ۴. فرقة، عصابة
- a ~ of robbers* باندى دزو جه رده، چه ته عصابة من اللصوص
- the regimental ~* تيبى موسيقا به تايه تي تيبى موسيقا ~ سوپا سوپا
- فرقة موسيقية و بخاصة فرقة موسيقى الجيش
- vt, vi (خه لک) کوته بنه وه، په ک نه گرن (الناس) يتجمع، يتحد
- ~ together against a common enemy* په ک نه گرن دزي دوژمنه هاوبه شه که يتحدون ضد عدو مشترك
- bandstand** /bændstænd/ n [C] سه کوى تيبى موسيقا (له شويته گشيه کان) منصة الجوقة الموسيقية (في مكان عام)
- bandage** /bændɪdʒ/ n [C] باند، سارغى، ره شمه رفته، به سته ر، پينچر، باندچ عصابة، ضادة، ربطه. □ vt تيمارى ده کات، ده ي پينچنه وه (پرين) يضد، يصب
- a ~ d leg* قاجى به سارغ پينچراو رجل مصروبة بضادة
- bandit** /bændɪt/ n [C] جه رده، رنگر، چه ته لص، قاطع طريق
- bandy** /bændɪ/ vt نالو گور، نه يگر نه په ک يتبادل، يتقاذف
- (pl, pp -died) (ليدان، جنيو) ده اقيت (الضربات، الشائم)
- have one's name ~ ied about* قه شه ر ليدان (ناوى) نه بدن به خراپه تلوك اسم الالسن
- bandy** /bændɪ/ adj دوو لينک چه ماوه چه مايى متنوس السابق
- bang** /bæŋ/ n [C] ليدانيکي به هينز، گرمه، ضربة عنيفة
- shut the door with a ~* (دائه خا) به تووندى ده رگا که يلق الباب بعنف
- دهنگه دهنگي به رز ده کات، زرمه لى هه لته سيني vt, vi

	یحدث ضجة عالية
~ one's fist on the table	به توندی یوکس له میزه که
	ته دات
	يضرب المنضدة بقبضته بعنف
~ the door	دهرگا که نه دا به په کا به توندی
	یصنق الباب بعنف
The door ~ ed	دهرگا که به توندی پیوه درا
	انصق الیاب بعنف
bangle /bæŋgl/ n [C]	بازن، بازنې پین
	سوار، خلخال
banish /bæniʃ/ vt	دووری ده خاتوه، نکولی لښ
	ته کات، سه رکوت ده کات، به رادان، سه رگون دکت
	یقضي، یبعد، یبغی (مجاز) یقضي یبعد (عن الفکر)
~ cares/fear	خهم / ترس دوور نه خاتوه
	یپرد الهوم / الخوف
banishment n [U]	دهر کردن، دوور خسته وه،
	سه رگون کون
	طرد، ابعاد، نفي
banisters npl	کوله کدی درا بزین / ستون موحه جهره ی
	قادره
	درا بزین، عمود الدرا بزین
banjo n [C] (pl ~ s, es)	بانجو، نامیری موسیقاییه،
	نالاهه که مه ز یقه یی
	بانجو، آلة موسیقیه وتریه
¹ bank /bæŋk/ n [C]	۱. توپهل، رهخ، روخ، رهخاف،
	لیوار، لیژایی، که تار
	۱. ر کام، کومه، منحدر، سد
	به ربه ست،
	low ~ s of earth between rice fields
	توپهل، نزم، له مپه به خوژ (گول) ی جیا کر دنه وه ی کینگه ی
	برنج ۲. روخی ده ریا، که نار ۳. گه وال، توپهل (خوژ)، هه ور،
	به فخر)
	حواجز / اکوام منخفضة من التراب تفصل بين حقول الأرز
	۲. ضفة، شاطي، ۳. کتل (رمل، غيوم، تلوج)
vt, vi	۱. توپهل نه پین، کوله پینه وه
	۱. یکتل، یکتل، یکتوم
The snow has ~ ed up	به فخره که توپهل بووه
	تکومت التلوج
~ up a fire	ناگره که کوله کاتوه / خه لوزه که کوله

	ته کاتوه بو ته وه ی جوان بسوتی (فرۆکه) ناراسته که ی
	ته گوړی
	یکوم النار / یکوم القوم لتشتعل النار ببطء ۲. (للطائرة)
	تعطف، تیل
² bank /bæŋk/ n [C]	بانق، درالگه، بانک
	مصرف، بنک
~ clerk	کارمندی بانق
	موظف في بنك
~ holiday	پشووی بانق
	العطلة المصرفية
~ note	کاغذی نه ختی
	ورقة نقد
□ vt	پاره دانه نی
	یودع مالا في مصرف
banker n [C]	به ریو بهری بانق، درالگه تان
	صاحب او مدیر بنک / مصرف
bankrupt /bæŋkrʌpt/ n [C]	ناپوت، پاره ناتوانی
	قهرزه که بداته وه
	مفلس، عاجز
~ in / of	ناپوت به / ته او هه ژار
	عن دفع ديونه مفلس من، یفتقر تماماً
~ of ideas	پیری نه ماوه، خه له فاوه
	مفلس من الافکار
bankruptcy /bæŋkrʌptsi/ n [C,U] (pl -cies)	
	ناپوت بون، قه لاشی، مه نده بوری، روتون پین پاره یی
	افلاس
banner /bæna(r)/ n [C]	نالآ، بیراق، به پداخ، باندیر
	رایه، بیرق، علم، لواء
banns /bænz/ npl	بلاوکر دنه وه، ده رختی، شوو کردن
	یان ژهنیان له کلیسه، تیینی یا ژن نینانی
	اعلان / اشهار الزواج في كيسة
call / put up the ~	ژن هینان ناشکرا ته کا
	ی شهر الزواج
have one's ~ called	ژن هینانی ناشکرا ته کا
	ی شهر / یعلن الزواج
banquet /bæŋkwɪt/ n [C]	بانگه شتن، نه خو مندن،
	ته زیمه ت، شایی کردن، ناهه نگی نان خو اردن به (پونه ی
	تایه ت)

- مأدبة، وليمة (رسمية عادة و بمناسبة خاصة)
- bantam** /bæntəm/ n [C] ١. مريشكي قهباره پچووك، ٢. زورانبازی له كيشی كه له شیر ئيسقه (كه له شیرى شه رانی) ٣. زورانبازی له كيشی كه له شیر ١. دجاج صغير الحجم (و بخاصة ديك المصارعة) ٢. ملاكم من وزن الديك
- كيشی كه له شیرى زوران باز له نيوان ١١٨، ١١٢ ~ weight
پاون زياتره
- وزن الديك في الملاكمة (بين ١١٨، ١١٢ رطلا)
- banter** /bæntə(r)/ vt, vi ١. گالته نه كات، دهست بازی ٢. گالته نه كات، ترانه دكت ٣. مزاح، مداعبة برينه ٤. مزاح، مداعبة برينه
- n [U] ١. ترانه، گالته و گه پ ٢. مزاح، مداعبة برينه
- baptism** /bæptɪzəm/ n [C,U] ١. گوناوه شووړو، تهليلينی، ٢. يه كه م نه زمون (نويه روانه)، يه كه م تا قيرك دته و ٣. معمودية، عماد، (مجاز) التجربة الاولى، التجربة البكر
- a soldier's ~ of fire ١. يه كه م جهنگ سه رياريزك ٢. به شداری تيا دا بكات، تاره حه تی ٣. اول معركة يخوضها الجندي، محنة قاسية
- baptismal** adj ١. گونا شووړو (لاي گاور) ٢. معمودية، خاص بالمعمودية (في المسيحية)
- baptize** /bæpt'aɪz/ vt ١. وسل دهر نه كا، گوناوه شووړی ٢. نه كات خوئی له ناو هه له كيشی ٣. بعد، بپهر، بپاه المعمودية
- bar** /ba:(r)/ n. ١. تولی سه لك، پارچه (كانزا، تهخته، ساپون) ٢. قضيپ، قطعه صلبة من (المعدن، الخشب، الصابون)
- an iron ~ ١. پارچه ناسن ٢. قضيپ حديدي
- a ~ of soap ١. قالبی ساپون ٢. به ريه سستی تهخته يا ناسن، ٣. نه لقه ريزی دهرگا ٤. قالب صابون ٥. عارضة خشبية او حديدية للباب، مزلاج
- fasten a door with a ~ ١. دهرگا كه چه كيلون دانه خات ٢. يظلقه بالعارضة
- behind prison ~ s ١. له دواى ته له ندى به نديخانه ٢. به ريه سست، قده هه كهر، قده هه ٣. خلف قضبان السجن، وراء القضبان، مسجون ٤. عائق، مانع، حاجز

- Poor health may be a ~ to success in life
نه خوئی نه بته كو سب له به رده م سه ركه و تنی زيان دا ٤. رينگرى خوئل له به رده م به نده ردا يان ريره وى روبرار ٥. په تنی باريك
- سوء الصحة قد يشكل عائقا في طريق النجاح ٤. حاجز رملي عند مدخل الميناء او مصب النهر ٥. شريط ضيق
- a ~ of silver across the sky ١. چه خمانه ٢. چه فزى تاوانباری
٦. قه فزى تاوانباری ٧. شريط فضي يحترق في السماء ٨. قصص الاتهام
- the B ~ ١. پيشه ی پاريزه ران، پاريزه ران ٢. مهنة المحاماة، محامون
٣. له ده سته ی پاريزه ران وه رگيرا، بووه ٤. به پاريزه ر ٥. بار، مه بخانه ٦. پارچه موسيقايه ك ٧. قبل في هيئة المحاماة، اصبح محامياً ٨. بار، حانة، مشرب ٩. (موسيقى) فاصلة موسيقية، مقطع
١٠. به كيلون داپنه خا، نه يه سستی، ١١. ناهيلی
١. يظلق بالمزلاج، يسد، يمنع ٢. دهرگا و په نجه ره به كيلون ٣. ~ the doors and windows ٤. دانه خا
٥. يظلق الابواب و الشبابيك بالمزلاج ٦. كو سب نه خاته سه رينگرى ٧. ~ the way to success ٨. سه ركه و تن
٩. يضع عائقا في طريق النجاح ١٠. ناسمان به ههور داپوشراوه ١١. ناهيلی، قده هه ی نه كا
١٢. سماء مظلمة بالفيوم ١٣. يمنع، يحظر
- barmald** n [C] ١. مه پيگير (نافره ت) ٢. ساقية في حانة، ساق
- barman** n [C] (pl -men) ١. مه پيگير (پيار) ٢. في حانة، نادل
- bar** /ba:(r)/, **barring** /ba:riŋ/ prep ١. ينجگه، جگه له وه ٢. عدا، ماعدا، باستثناء
- barb** /ba:b/ n [C] ١. سه ره نيزه، قولاب ٢. شوكة السهم او الحربة او الصنارة
- barbed** adj ~ wire ١. تملی دركاوی ٢. اسلاك شائكة
- barbarian** /ba:'beəriən/ adj, n [C] ١. مرولی

ناشارستانی کڙوی، هوفی ناشارستانی کڙوی
بربري، همجی

barbaric /ba:'bærɪk/ *adj* هوفی، بهر بهرانه، درندانه،
پهروه رده نه کراو، توندو وتیز
همجی، غیر مهذب، جلف، شدید القوه

barbarism /ba:'bærɪzəm/ *n* [U] بهر بهری، هوفیتی
بربریه، همجیه

barbarity /ba:'bærəti/ *n* [U] هوفیتی، درپنده بی
همجیه، وحشیه

barbarous /ba:'bərəs/ *adj* درپنده، کڙوی، توندو وتیز
همجی، وحشی، قاس

barbecue /ba:'bɪkju:/ *n* [C] گوشت برژانندن
له سه بران گوشت ده برژانیت (به تابه تی برژانندی نازه لیکي
ته او)، ناهه نگی گوشت برژانندن
مشوآه للحم فی الهوا، الطلق (و بخاصه لشی حیوان جمله).
حفلة شواء فی الهوا، الطلق

barber /ba:'bɑ:(r)/ *n* [C] ده لاک، سهر تاش، نه مه زیق
حلاق، مزین

barbiturate /ba:'bɪtjʊrət/ *n* [C] بریتورات
(پسیکها تویه کسی کیمیائی کاریکره بؤ سست کردنی
ده ماره کان
بریتورات (مرکب کیمیائی له تاثیر مخدر للاعصاب)

bard /ba:d/ *n* [C] شایهر، شاعیر، داستانه هوزان
(ل.ا) شاعر، منشد الشعر

bare /bcə(r)/ *adj* ۱. رووت، په تی، بین جل، زهوی
~ floors رووت، فهرش نه کراو، زهوی روتنه
۲. بهین، که مترین راده
۱. عار، سافر اض عاریه (غیر مظطه بالسجاد) ۲. مجرد، الحد
الادنی
تهنها بیوستیه کانی ژبان دابین نه کات
earn a ~ living یکسب ضرورات العیش ققط
تهنها نه گهره
a ~ possibility مجرد احتمال
□ *vt* نه پیشکتنی، پووتی نه کا، دای نه که ننی
یکشف، یهری، یترع

bare back *adv* سوار نه بین
یرکب
riding a horse ~ سواری نه سپی بین کوزیان نه بین

علی جواد غیر مرج
۱. رو قایم، ۲. رو ووهه لماراو، بین پو ش
۱. سافر ۲. وقع

bare faced *adj* بین په تی، پنخاوس
حانیاً

bare foot *adv* نه بین / به بین ی په تی نه پروا
یکون / یمشي حانیاً

belgo/walk ~

bare footed *adj* بین په تی / پنخاوس / پیروت
حانی القدمین

bare headed *adj* سهر رووت، سهر کوت
حاسر الراس

barely /ba:'li/ *adv* ۱. توز قال، توزی
۱. بالکاد، بشق الانفس
ته و نه ده
we have ~ time to catch that train
کاتمان نیه فریای شه مه منده فهره که بکه وین ۲. به شیوه به کی
په تی، رووت
ان ما لدینا من وقت لا یکاد یکنی للحاق بالقطار ۲. علی نحر.
عار، مجرد
ژووریک که میک که لویه لی تیاین
a ~ furnished room
شجرة قليلة الالانث

bargain /ba:gn/ *n* [C] سه و او مامه له ریکه و تن له سهر
کبرین و فروشتن، بازار کردن فربه شتیکی کراو له فرده
۱. صفتقه، اتفاق علی بیع او شراء او مقایضه ۲. شیء مشتری
السلعة الناتجة عن الصفقة

in to the ~ سهره پرای نه وه، و پرای نه وه شتیکی
بفروشری و بگری به نرخی هه رزان (هه رزان بهها)
فوق ذلك، علاوة علی ذلك ۳. لطفة) شیء یشری او بیاع بسر
زهید

□ *vi* سه و دا گهری، سه و دا ده کا، بازار نه کا
یفاصل
~ *for* واهه سست ده کا، و اچاوه روان نه کات
یتوقع، ینتظر
زیاد له وهی پیشینیم
That's more than I ~ ed for
کرد، زورتر له وهی به ته مای بوون
اکتر ما توقعت، اکتر سماکت اطمع فیه

barge /ba:dʒ/ *n* [C] به له می کدل و پهل گواسته وه،
سه نده له که شتی بین پان
مرکب نقل البضائع، صندل

- *vi* خوی تڭ هەلكە قولتینی، بەر بەك ئەكەوی
یتەم نەسە، یەتەم ب
- bargee** /bɑ:'dʒi/ *n* [C] رابەری بەلەم (سەندەل)
قاندە الصندل، نوتی، مراکبی
- baritone** /bærɪ'təʊn/ *n* [C] (موسیقیا) دەنگی پیاوانە
(موسیقی) صوت رجالی بین الصادح والجھیر
- bark** /bɑ:k/ *n* [U] تۆیکلی درەخت
قشە الشجرە، اللەاء
- *vi* تۆیکلی لی ئەکاتەو، داپنە مانئ
یقشەر، یترە اللەاء
- bark** /bɑ:k/ *n* [C] ئەوهری
بئیح، یهوی
- barley** /bɑ:li/ *n* [U] جڤو
شعیر
- barn** /bɑ:n/ *n* [C] ناخوڕ، تەویله، پەچە یان پشیری ناژەل
مخزن الفلال
- barnacle** /bɑ:nəkl/ *n* [C] ناژەلئکی دەریای پچووک بە
بنکی بەردی پڭ ناووه ئەلکی
حیوان بحری صغیر یعلق بالەخوڕ
- barometer** /bɑ'rɒmɪtə(r)/ *n* [C] پەستان پڤو
(بارۆمەتر)
مقیاس الضغظ الجوی
- baron** /bærən/ *n* [C] ۱. بارون، خانەدان (ناژناوی
میرانی انگلتر)
۲. البارون، نبیل (فی انجئترا ادنی درجات النبالة) ۳. (فی البلاد
الاخری) نبیل، احد النبلاء
- baroness** /bærənɪs/ *n* [C] ژنی بارون، شائزنی میرانی
انگلتر
البارونە، زوجة البارون
- baronial** /bɑ'rɒniəl/ *adj* تاییه تە بەبارون، بارونئ
بارونی لاتق بیارون
- baronet** /bærənɪt/ *n* [C] لە انگلترە را بارونت، پلە
شەرەفە لەئێوان شوڤە سوار و باروندا
(فی انجئترا) البارونت، درجە شرف بین الفارس و البارون و
یلقب حاملها *sir*
- baroque** /bɑ'rɒk/ *n* [U] هونەری باروکه، زۆر
نەخشکراو، نەخشکراو، بەشئو پەکی زیادەوی
فن الباروک، لە صلە بفن الباروک، مزخرف بافراط

- 1 barracks** /bærəks/ *npl* (لەشئوگی کۆدایە) سەربازگە،
خانووی کۆن، ناشرین
- (فی صیفة الجمع عاده) نکتە عسکرية، بناء قديم قبیع الشكل
- 1 barracks** /bærək/ *vi, vi* دەنگی بەرز،
دەرئەکا
یصدراصوات استهجان
- barrage** /bærə:ʒ/ *n* [C] ۱. بەرپەست، بەند، بەست
۲. بەرپەستی ناگر، هائینی
۳. خزان، سد ۲. وابل من التیران
۳. بالۆنی دژە فرۆکە
~ balloon
۳. بالونات مضادة للطائرات
- barred** /bɑ:d/ *pt, pp* پروانە (bar) بەندکری،
ئەو شاند
(انظر bar)
- barrel** /bærəl/ *n* [C] ۱. بەرمیل ۲. لولهی تەنگ، پپ
۱. برمیل ۲. ماسورة البندقية، سبطانة
- barrel organ** *n* [C] ئورگانی دەستی
الارغن الیدوی
- barren** /bærən/ *adj* ۱. رووتەن، بیست
۲. رووهکی پڤو
۳. گیانەوهری ئەزۆک ئەزۆک، پەتال
۱. قاحل، مجدب ۲. (الاشجار، والنسبات) عقیم، غیر مشر
۳. (الحووان و الانسان) عاقر، لا ینجب ۴. (مجاز) عقیم، فارغ
بەتئیکی ووشک، وەرس کەر
a ~ subject موضوع جاف، ممل
- barricade** /bærɪ'keɪd/ *n* [C] سەنگەر، بەرپەست
دروست ئەکات
متراس، حاجز، یقیم حاجزا
- barrier** /bærɪə(r)/ *n* [C] بەست، بەرپەست، کۆسپ،
لەمپەر، گیربەند، رینگەر
حاجز، عائق
- Show your ticket at the ~ ئەبەرپەستە کە
دەریخە (لەو یستکەئ شەمەندەفەر) بەرگر، لەمپەر
اظهر تذکرتک عند العاجز (محطة السكة مثلاً) (مجاز) عائق.
عقیة
- Poor health may be a ~ to success ئەندروستی
خراب ئەبئینە هوی سەرنەکەوتن، ئەبئینە رینگری سەرکەوتن
سوء الصحة قد تقف حائلا دون النجاح
- barring** /bɑ:pi/ *prep* قەدەخە کردن، بیجگە لە،

بروانه (*bar*)
(انظر *bar*)

barrister /bærɪstə(r)/ *n* [C] پاریزر (له دادگای گشتی)
محام (فی المحاکم العلیا)

barrow /bærəʊ/ *n* [C] عه‌ره‌بان‌هی ده‌ست، گالیسکه، عه‌ره‌بان‌هی تریشقه
عربه‌ید

barter /bɑ:tə(r)/ *vt, vi, n* [U] نالوگورده‌کا، نالوگور کردن، ینکگورین
بقایض، مقایضه، تبادل البضائع دون استخدام المال

base /beɪs/ *n* [C] ۱. بناغه، بنجینه، خواره‌وه‌ی شتیک، بنه‌رت، بنگه، سوکین
۱. اساس، قاعده، اسفل‌الشیء
the ~ of a pillar / pyramid / بنک یوراگرتنی قوچه‌ک
ههره‌م
قاعده‌الدعامه / الهرم
the ~ of a triangle / بنکی سن گوشه ۲. بنگه‌ی سه‌ریازی
قاعده‌المثلث ۲. قاعده‌عسکریه
بنگه‌ی ده‌ریایی ۳. خالی سه‌ره‌تایی و کونایی ~ *a naval*
له هه‌ندی یاریدا ۴. (کیمیا)، نفت، نه‌وه‌ی له‌گه‌ل ترش په‌ک
نه‌گرتی بو دروست کردنی خوئی
قاعده‌بحریه ۳. نقطه‌البداية او النهاية فی بعض الالعاب
الریاضیه ۴. (کیمیا) القاعده، مایتاغل مع حامض لیشکل
ملحا
دروست نه‌کا، له‌سه‌ری دا نه‌نن، داینه مه‌زینن *vt* □
یینی او یضع فوق، یقیم علی، یؤسس

baseless *adj* بئ بناغه، بئ بنجینه، بئ بن، بئ بنیات، بئ هو
لا اساس له، لامبرر له، دوناسبب

base /beɪs/ *adj* (-r, st) ۱. سووک، بئ نرخ، رزده، نزم، چه‌په‌ل ۲. (ویست و ناره‌زوو) خراب، پروپوچ ۳. (کانزا)
سووک و هه‌رزان، فرنی دراو
۱. (للاشخاص) دنیه، حقیر ۲. (الانکار و الرغبات) دنیه، حقیر، خسیس ۳. (المعادن) خسیس، رخیص، وضع

baseball /beɪsbɔ:l/ *n* [U] یاری توپی بیسبول (توپی له‌میریکی)

لعبه‌البیسبول (کرة امریکیه)
سارداو، ژیرزمین، سرداب، ژیرخان
الدور السفلی، التبر

basement /beɪsmənt/ *n* [C] کوی هه‌ردوو
وشه‌ی *base, basis*
جمع لکلتي *base, basis*

bash /bæʃ/ *vt* لنی نه‌دا، پیاده‌کیشن
(ل.د) یضرب، یخبط
به‌رگی سندوقه که به‌پال نه‌خاته
جنی خوئی (تنی نه‌گرتیه‌وه)
یدخل غطاء الصندوق فی موضعه بخبطه قویه

bashful /bæʃfʊl/ *adj* شه‌رم، داپوشراو
خجول، حی، محتشم

basic /beɪsɪk/ *adj* بنجینه‌یی، بنگه‌هی اساسی
بنجی، بنه‌رتی، بنه‌ما سه‌ره‌تایی په‌کان
مباده‌اساسیه، مباده‌اولیه
~ *principles*

basically /beɪsɪkli/ *adv* له‌بناغه‌دا، له‌بنجینه‌دا
اساسیا، جوهریا

basin /beɪsn/ *n* [C] ۱. جام، له‌گه‌ن، ته‌شت، حه‌وز، طاسه، طشت، حوض
ده‌ست له حه‌وزه که‌دا
Wash your hands in the ~
۲. حه‌وزی کوکردنی ناو ۳. حه‌وزی که‌شتی ۴. حه‌وزی
روبار
اغسل یدیک فی الحوض ۲. حوض لتجمع المیاء ۳. حوض
السفن ۴. حوض‌النهر
ناوه ریژی روباری تایمز
the Thames ~
حوض نهر التایمز

basis /beɪsɪs/ *n* (pl *bases*) ۱. بناغه، بنجینه، بنگه
۲. بنه‌ما، بنک، بنیات، بناغ
۱. قاعده، اساس ۲. اصل، اساس

on the ~ of بنه‌چه، بناغه، راگر
بنا علی، علی اساس

bask /bɑ:sk/ *vi* خوئی ده‌داته به‌ر هه‌تاو، حه‌ز له‌هه‌تاو
نه‌کات
یستمع بالضوء و الدف
~ *ing in the sunshine* / خوگه‌رم دکت، خوددت به‌ر تافنی

	يشتمس
basket /bɑːskɪt/ n [C]	سبه به ته
	سله، سبت، منطف
basketball /bɑːskɪtbɔːl/ n [U]	توپى سبه به ته، بامسكه
	كرة السلة
bass /beɪs/ n, adj	دهنگى زل، قول و نزم، گورانى بيژى
	دهنگ گر، ناميرى نزميرين ناواز
	الجهير، صوت عميق و خفيض، مَن جهير الصوت، آلة تصدر
	اشد الانتقام انخفاضاً
~ clarinet	كلارينتي دهنگ گر
	مزمار قراري الصوت
bassoon /boʊsuːn/ n [C]	ناميرىكى موسيقايه، بوريزان
	مزمار جهير ذو انبويه خشية ملتوية و ميسم ملتوي
bastard /bɑːstɑːd/ n [C]	سه لوف، زول، بيژى، ته رهس
	ولد غير شرعي، ابن زنا
baste /beɪst/ vt	ئاوى ده دات / گزشت به روڼ چه ورده كا
	يسقي / يطري اللحم بالدهن
bastion /bæstɪən/ n [C]	گويسه بانى ديوارى قهلا،
	زورجار پنج لايه
	جزء بارز من جدار قلعة و هو مخمس الاضلاع غالباً
¹ bat /bæt/ n [C]	كوتك، توپ هاويز، تيللا
	مضرب الكرة
□ vi (-tt-)	بياده كيشنى (توپ)
	يضرب الكرة
² bat /bæt/ n [C]	شه مشه كويره شهف شهقوك
	خفاش، وطواط
batch /bætʃ/ n [C]	نان، كومه ليك شت
	خبزة، عجنه، مجموعة
a ~ of recruits for the army	كومه ليك له
	خويه خشه رانى سويا
	دفعة / مجموعة من المتطوعين للجيش
a ~ of letters to be answered	كومه له نامه بهك
	كه چاوه پروانى وه لام بين
	مجموعة من الرسائل تنتظر الاجابة
bated /beɪtɪd/ adj	دلّه راوكنى، دلّه
~ breath	ته بين (له ترسا، له شهپزه بييدا)
	بانفاس مبهورة / (مقطوعة من الغوف او القلق)
bath /bɑːθ/ n (pl ~ s)	1. شورگه، بانيو، خوشتن

	1. حوض الاستحمام، البانيو، استحمام
vi, vi	2. خوشورگه ي گشتى (سهمام) نه يشوا، خوى
	نه شوا
	2. حمام عمومي يفسل، يفتسل، يستحم
bathroom /bɑːθruːm/ n [C]	خوشورگه، گه رماو
	حمام، مراض
bathe /berð/ vi, vi	1. ده شوات، خوده شوات 2. خوى
	پاك ده كاته وه، شوشتن 3. ته رده كات، نقوم ده كا
	1. يفتسل، يستحم 2. يفسل، ينظف 3. يبلل، يغمر
	تهر بووه به نارهق، تيشكى
~ d in sweat / sun shine	خور لى داوه
	مبلل بالرق / تغمره الشمس
□ n	خوشتن (خوشتنى سه رده روى) مه له كردن
	اغتسال او استحمام و بالاخص في البحر
bather /beɪðə(r)/ n [C]	تهو كه سهى خوى نه شوا
	مستحم
bathing /beɪðɪŋ/ n [U]	خوشتن سه شوشتن
	استحمام
bathos /beɪθɒs/ n [U]	بين برين، كه تن (له قسه كردن
	يانوسين)، رنيازا پوج
	انتقال مفاجيء (في الحديث او الكتابة) مما هو رفيع و مؤثر الى
	ماه و خيف و تافه
batman /bætman/ n [C] (pl -men)	خرمه نكارا
	ته سه روى به رده ست سويا، سه رباز، سه ربازى به رده ستى
	سويا
	مراسل، جندي في خدمة ضابط
baton /bæton/ n [C]	1. گوچان، هه لوره، توپز، گوپال،
	(كوتك به تايبه تى يوپوليس) 2. دارده ستى سه روكى تيبى
	موسيقا
	1. عصا، هراوة (بالاخص هراوة الشرطي) 2. (موسيقى) عصا
	القيادة يحملها قائد الاوركسترا
battalion /bɑːtəliən/ n [C]	به تاليتون تيبى سه رباز له
	1000 پياو ينك هاتووه
	كيبه، فرقة عسكرية مكونة من 1000 رجل تقريبا
batten /bætɪn/ n	پارچه ته خته، ده بين دارى، بو به رمالى
	عارضه خشية
□ vt	به پارچه ته خته قايمى نه كات،
	يبثت بعراض

- ~ down the hatches **تهيه ستيهوه په تهخته، په توندي**
 کونى که شتيه که داده خات
 خشية، يد فتحات السفينة باحکام
¹batter /bætə(r)/ vt, vi **پهزه برلى ده دات، ليدان،**
 تيکى نه شکينى (له گول on يا ن at)
 بطرق بصف، يحطم (مع on او at)
 ~ a door down **په ليدانى قايم تيکى نه شکينى**
 يحطمه من شدة الضرب
 a ship ~ ed to pieces by **پاپوریک شه پولى دهر يا**
 سفينة حطمتها الامواج
 heavy waves **تيکى بشکينى**
 العاتية شر تطعيم
²batter /bætə(r)/ n [U] **تيکه له پک له ناردو هيلکه**
 وشير
 خليط مضروب من الدقيق والبيض والعليب
 battery /bætri/ n [C] **۱. پاترى، ۲. پاترى**
 کاره با
 ۱. بطارية، سرية مدفعية ۲. مرکم، بطارية كهربائية
 ~ hen/egg **۳. کومه له سندوقى جوچک هه له پيان يا قه له و**
 کردنى مريشک
 ۳. مجموعة صناديق تفریح او تسمين الدجاج
 battle /bætl/ n [C,U] **جهنگ، کوشتن**
 معركة، قتال، موقعة
 □ vi (with و against مع) **ته جهنگى، شه رنه کا**
 يحارب، يقاتل
 battledress n [C] **جلى شهو کردن پو (سه ربا)**
 ملابس الميدان (للجنود)
 battlefield n [C] **مه يادانى شه / (شه رگه)**
 مکان / ارض المعركة
 battleship n [C] **پاپورى جهنگى / که شتى يا جهنگى**
 سفينة حربية، بارجة
 battlement /bætlmɒnt/ n [C] **سپيرى سهو قه لا کونى**
 تدياه پو بهرگرى کردن، بارو بهر بانکى کونکى (پو شه رى)
 (في صيغة الجمع عادة) **سور ذو فتحات في اعلى حصن للدفاع**
 عنه
 bauble /bɔ:bl/ n [C] **خشلى هه رزان، خشل**
 حلية رخيصة
 baulk /bɔ:k/ n (= balk) **له پگرى، رپى لن نه گرى**

- يعرق، يصد
 بوسيت، بهرديکه
 bawtle /bɔ:ksart/ n [U] **ته له متيومى لن دهر نه هينى گه فرى ته له متيومى**
 البرکيت، صخر يستخرج منه الالسيوم
 bawl /bɔ:l/ vt, vi **ته قيرينى، هاوار ده کات، بانگ نه کا،**
 گازی نه کات
 يصرخ، يصيح، يزعق
 ~ out a curse **ته قيرينى به سه ريانا**
 يرفع صوته بالشتيمة
¹bay /beɪ/ n [C] **که نداو، (شه رم) جوړه دره ختيکه**
 خليج، شرم
 the B- of Biscay **که نداوى پاسکاي**
 خليج بسکاي
²bay /beɪ/ n [C] **پوشايى نيوان دوو ستون (کوله که)،**
 پوشايى نيوان ديوار
 فسحة بين عمودين، تجويف في حائط
 ~ window **په نجه روى به ده ره وه پو نپه نجه ره کا دهر هاتى window**
 مشرية، نافذة بارزة
³bay /beɪ/ vi, n **ته وهرى، وه رين**
 ينج، يعوى، نباح، عواء
 at ~ **ناچار ته بين بهرگرى له خوځى بکا**
 مضطر للدفاع عن نفسه
 hold / keep at ~ **ته پگرى، ناهيلنى دوزمن بيته پشه وه**
 يصد، يمنع العدو من التقدم
 bayonet /beɪənɪt/ n [C] **نيزه، زرگه بنگو، سونگى**
 تفهنگ، په سونگى لنى ته دا
 حربة البندقية، سنجة، بطعن بالحربة
 bazaar /bə'zɑ:(r)/ n [C] **۱. بازار، بازارى روژ هه لانى**
 ۲. دوکانى ورده واله ۳. بازارى خير خوازي
 ۱. سوق، بازار، سوق شرقية ۲. دکان تحف و خردوات ۳. سوق
 خيرية
 bazooka /bə'zu:kə/ n (pl ~ s) **پومپى بازوکا / موشک**
 هاقيژ (دژى تانکان)
 قذيفة / مدفع البازوكة
 be /bi:/ vi (pres am, is, are: pt was, were) **(په که م)**
 کورت نه کرينه وه پو له شيوگى نه ريدا
 (اولاً) **و تختصر الى وفي صيغة النفي تختصر الى**
 ۱. نه بين (فرمانى پوون) being; pp, been

	١. يكون، يوجد
<i>The world is round</i>	جيهان خړه
	العالم كروي (الشكل)
<i>Who is that?</i>	كئى به له وئى؟ نه وه منم
	من (يكون) هئاك؟ انه انا
<i>It's me/him/her</i>	نهو (كوره به) نهو (كچه به)
	(في اللغة الدارجة)
<i>Aren't you ready yet?</i>	هئستا ناماده نه بوويت؟
	الم تستعد بعد؟
<i>It's time you were</i>	كاتى خو ناماده كردن هاتووه يو
	نامازه كردنى كات و كئيش و نرخ
	لقد حان الوقت لتستعد ٢. (للاشارة للزمن والوزن والقيمه)
<i>Today is Monday</i>	نهمرؤ دوو شهمه به
	اليوم هو الاثنين
<i>When is your birthday?</i>	كهى جه زئى له دايك بووته؟
	متى يحين عيد ميلادك؟
<i>The station is a mile away.</i>	ويستگه كه ميلئ ليروه
	دووره
	المحطة على بعد ميل من هنا
<i>This book is five pounds.</i>	نرخى نهم پدراوه ٥ جنه بهه
	قيمه هذا الكتاب خمسة جنيهات
<i>He is ten years old</i>	نهو كوره تهمه نى ١٠ ساله
	انه في العاشرة من العمر
<i>What are you going to be when you grow up?</i>	نه بئى؟ كه گوره بوويت نه بئيت به چئى؟
	٣. يصيح: ماذا تصبح عندما تكبر؟ ٤. يحدث، يجري
<i>When is the wedding to be?</i>	كهى كاتى ماره كردن
	(زئ نشان كردن)؟
	متى يتم عقد القران / الزواج؟
☐ aux	(دووه م) فرماتى ياريدهدر ١. (له گهل)
	pres part يو دروست كردنى كاتى بهرده وام
	(ثانياً) فعل مساعد ١. (يستخدم مع pres part لتكوين الزمن المستمر)
<i>They are/were reading</i>	نه يان خوئند / نه خوئئن، نه يان
	خوئندهوه
	انهم يقرأون / كانوا يقرأون
<i>I shall be seeing him soon</i>	بهم زوانه ده بئيم
	سأراه قريباً

<i>What have you been doing this week?</i>	چئت له كرد
	نهم ههفته به؟ ٢. (له گهل) pp يو دروست كردنى بكه ناديار
	مالذي كنت تفعله هذا الاسبوع؟ ٢. (يستخدم مع pp لتكوين
	المبني للمجهول)
<i>He was killed in the war</i>	له جه نكدا كوزرا
	قتل في الحرب
<i>Where were they made?</i>	له كوئى دروست كراون؟
	اين صنعوا / صنعت؟
<i>He is to be pitied</i>	شايه نى به زه بئيه ٣. يو ده بريئى
	نياز (نيت)
	انه يستحق الشفقة ٣. لاظهار النية
<i>They are to be married in May</i>	نيازيان وايه مانگى
	مايس په كترى به خوازن (سئهم) فرماتى ته و او ١. هه به،
	پرووده دات
	انهما يتريان الزواج في مايو (تالئ) فعل كامل ١. يوجد، يحدث
	يعيش (غالباً مع there)
<i>God is</i>	خودا هه به
	الله موجود
<i>There is a God</i>	هدر خودا هه به
	يوجد الله (للكرن)
<i>There were six of us</i>	ته نها شه شمان له وئى بوين
	كان يوجد ستة منا
<i>He is the greatest man that ever was</i>	پروؤز ترين
	كه سه كه خودا دروستى كردوه
	انه اعظم انسان خلقه الله
<i>For there to be life-there must be air and water</i>	
	يو نه وهى ژيان هه بئى پئويسته ناووه هوا هه بئى ٢. نه مينئته وه،
	بهرده وام نه بئى دوانه كه وئيت، زورت بئى نه چئى
	لكي توجد الحياة يجب ان يوجد الهواء والماء ٢. يبقى، يستمر
<i>Don't be long</i>	لاتاخر.
	ليان گه ربئى، وازيان لئيه نئيه (له گهل) حالته،
<i>Let them be</i>	ناوه لئه رومان)
	دعهم و شانهم ٣. (مع الحال او الظرف)
<i>The books are on the table</i>	كئيه كان له سه مئزه كه ن
	الكتب فوق المنضدة
<i>He is off to London</i>	روؤشت يو له نده ن هروا، دئت
	(به تايه تئى pp been)
	لقد ذهب الى لندن ٤. يذهب، ياتي (و بخاصة pp been)

I have been to see my uncle / جوم بو مالى خالم / مامم
 لقد ذهبت لزيارة عمي / خالي

Have you ever been to Cairo? / نايا لهوهو پيش / جويت بو قاهره؟
 هل سبق ان زرت القاهرة؟

Has the postman been yet? / تائستا پوسته چي يه كه / ندهاتوهه؟ (بروانه being دووباره)
 الم يات ساعي البريد بعد؟ (انظر being ايضا)

be /bi/ prefix / پيش گرنيكه بهماناي لههه موولا يه كه وه / بادنة معناها: من جميع الجهات

beflagged / لههه موولا يه كه وه نالادهوري داوه / تحيط به الاعلام من كل جانب

be grimed /bɪ'graɪmd/ adj / له يسي هه لئيشراره / ملطخ بالانقار

beach /bi:tʃ/ n [C] / كه ناراي دهريا / شاطيء البحر

□ vt / بدهو كه نارايته كيئني / يسحب (مركبا) الى الشاطيء

beacon /'bi:kən/ n [C] / ١. مه ناره، بو ناگادار كردنه وه / ٢. ناگر له شوينيكي بهرزه وه
 هه ليكيري بو ناگادار كردنه وه / ٣. كوله كه يهك بو روناكي له دووبارياندا بو بري نيشاندان رووناهيا بلند

١. منارة، فنار (لارشاد السفن او الطائرات) / ٢. (أق) نار تشعل فوق مرتفع للتحذير / ٣. عمود للنور (عند تقاطع الطرق لإرشاد المشاة)

bead /bi:d/ n [C] / ٢. مورو / ٢. دلوينيكي پچوك / ١. خرزة، خرز / ٢. قطرة صغيرة (من العرق مثلاً)

beadle /'bi:dəl/ n [C] / شه ماسي ديري، برو / (أق) شماس، حاجب

beady /'bi:di/ adj / چاوي پچوك ويريقه دار / (الاعين) صغيرة و براقه

beak /bi:k/ n [C] / ده نوک، دمک، منقار تکل / منقار

beaker /'bi:kə(r)/ n [C] / ده فر، پيکه، كه موئه / کاس، قدح

beam /bi:m/ n [C] / ١. گورزه، تيريؤ، تيشك، / بارچه تهخته وهك تيريؤ به كاردی / ٢. لايه كي كه شتی

لوح خشبي وبخاصة ما يستعمل دعامة، رافدة / ٢. جانب السفينة
on the port ~ / له لاي چه يي (كه شتی) / على الجانب الايسر للسفينة

on her ~ ends / لسهر ره خني / على جانبها (للسفينة)

broad in the ~ / ل بهر وهر گه رانن ل سهر ره خني / ٣. ده سكي تهرازو / (د.ل) عريض الارداد / ٣. عاتق الميزان

٤. تيشكي خور نامازه ي بين تهلي ناراسته كراو، / *sun* ~ / زهرده خنه

٤. شعاع من النور اشارة لاسلكية موجهة: (مجاز) ابتسامه، بسمة

□ vt / هه لدي، روناكي نه كاته وه، روخوشي، شاد / يشرق، يضيء، تبدو عليه علامات السعادة

a ~ing face / رووگه ش / وجه مشرق

bean /bi:n/ n [C] / فاصولي، ناوكي ديندك، لب لويي / رووه كي وهك قاوه / فاصوليا، فول، حبة نباتات اخرى كالتفوة مثلا

1 bear /beɪ(r)/ n [C] / ورج، هرج / دب / ورجي گه وره / ورجي پچوك / *Great/Little Bear* / الدب الاكبر / الاصغر

2 bear /beɪ(r)/ vt, vi (pt bore/bɔ:(r) pp borne/ bɔ:n/) / هه ل دگريت / ده زيت سكي پر نه يي، نه زي، ديتي بهرهم / ١. يحمل، يشيل / ٢. يحمل، ينجب، يشر

trees that ~ fruits (*bore* بروانه) / دره ختي بهر دار / هه لي نه گري، تيا ده ره كه موئي (نيشانه، به لگه، چونيهك، خوشه ويستي) / اشجار مثمرة (انظر *bore*) / ٣. يحمل، يظهر عليه (علامات، دليل، شبه، الحب)

~ marks / traces, etc of / كومه له نيشانه يهك / هه كه گري / شوينه وار / يحمل علامات / آثار و نحوها

~ sb company / هاوه لي نه كات / يرافق، يصاحب

~ sb out / قايل ده يي / يوافق، يقر على

~ out what he says لایه‌نگری قسه‌کدی ده‌کات
 نه‌یچیژی، پیوهی نه‌نالنی
 یؤد ما یقول ۱. یحتمل، یتحمل، یعنی
 She can't ~ being laughed at ناپه‌ویت بین
 به‌گالته‌چی ناراسته‌ی نه‌کا، روو وهر نه‌گپرتی زور نه‌کا
 لا تطیق ان تکون موضع سخریه ۵. یتوجه، ینتظف، یضبط علی
 ~ to the right به‌لای راستدا رو وهر ده‌گپرتی
 ینتظف الی الیمین
 bring one's energies to ~ on همه‌موو هیژی
 کؤنه‌کانه‌وه بوجنی‌به‌جنی‌کردنی کارنیک
 یحشد کل قواه لاداء عمل / مهمه‌ما
 ~ down on the enemy به‌ره‌و دوژمن نه‌روا، به‌سه‌ریانا
 سه‌ره‌نه‌کوهی
 یندفع نعر الاعداء، ینقض علیهم
 ~ up ۶. نازانه‌بین، دان به‌خویدا نه‌گری
 ۶. یتشجع، یصبر علی الشدائد
 ~ on به‌یوه‌ندی پیوه نه‌کا، کاری تی نه‌کا
 یصل ب، یؤثر علی
 ~ in mind بیرری نه‌که‌ویتوه
 یتذکر، یضع نصب عینیه
 ~ oneself well چاک هه‌لسوکوت نه‌کات، باش ره‌فتار
 ده‌کات
 یصرف / یسلک علی نحو حسن
 ~ arms چه‌ک هه‌نه‌گری
 یحمل السلاح
 ~ a hand ده‌ستی یارمه‌تی دریز نه‌کا
 یقدم العون، یمد يد المساعدة
 bearable /'beərəbl/ adj (بو شت) ده‌توانرتی خوئی
 له‌به‌ردا بگری، له‌ونه‌یه روویدات
 (للشيء) یطاق، یمكن احتساله
 beard /bɪəd/ n [C] ریش، ریدین، ره
 لویه
 bearded adj ریش هاتوو، ریشن
 ملحمی، ذو لویه
 bearer /'beərə(r)/ n [C] هه‌نگر، چه‌مال، شتیک
 نه‌گوژیته‌وه (نامه، هه‌وال، چه‌ک، تهرم) چه‌مال، کؤن هه‌نگر
 ۱. شخص یحمل او ینقل شیئا (رسالة، اخبار، شيكا للبنك،
 تابوتا) ۲. حامل، عتال (في الشرق)

bearing /'beəriŋ/ n [C,U] (هممان مانای هه‌په)
 ۱. ریزه، بار، بارین، هه‌نگرتن، په‌یوه‌ندی هه‌په
 (في معاني الفعل bear بخاصة) ۱. نسبة، ارتباط، صلة
 examine a question in all its ~s له‌هه‌موو
 روو په‌کوه بابه‌ته‌که هه‌ل نه‌سه‌نگیژی ۲. ناراسته، شوین ری
 وون نه‌کات
 قلب الامر علی جمیع وجوهه ۲. اتجاه، موقع یضل سیله، یتوه
 lose one's ~s
 ریگی له‌دوژیته‌وه ۳. کورسی،
 find / get one's ~s نوین، هه‌نگر
 یجد طریق ۳. کرسی، وسادة، محمل
 کورسی بیلی ۴. ره‌وشت، ره‌فتار، رواله‌ت، ده‌سته ~ ball
 محمل کریات، کرسی بیلی ۴. سلوک، تصرف، مظهر: هیته
 a soldiery ~ ره‌فتاری نازایی، به‌جه‌رگی
 تصرف، شجاع / باسل
 beast /bi:st/ n [C] ۱. جانه‌وه‌ری، گیانه‌وه‌ری کیوی
 ۲. مروزی دل ره‌ق، دره‌نده
 ۱. حیوان، وحش ۲. انسان قاس، مترحش
 beastly adj ناشرین، ئالوز، درنده
 فظ، غلیظ، مترحش
 beat /bi:t/ vt, vi (pl beat, pp ~ en /bi:tn) ۱. له‌ده
 دات، سزای ده‌دات به‌لیدان (تیشکی خسور، پاران)
 ده‌یکوتیت ۲. له‌دوژی، هه‌ره‌س دینی ۳. (دل، بالی بالنده) دا
 نه‌خووی، فرته‌فرت نه‌کا
 ۱. یضرب، یطرق، یعاقب بالضرب، (اشعة الشمس، المطر)
 تنصب بقرة ۲. یغلب، یهزم ۳. (القلب، اجنحة الطائر) یخفق
 (موسيقا) له‌ده، پاریزگاری له‌ریم نه‌کات ~ time
 (موسیقی) یدق، یحافظ علی الايقاع
 ۱. دوویاره بوونه‌وی لیدان به‌ریک وینکی [C] n □
 ۱. ضربات تکرر بانتظام
 the ~ of a drum ده‌نگی ده‌هول ۲. په‌کدی کات
 ۳. کاروباری که‌سیک
 قرع الطبل ۲. وحدة الزمن، نقرة ۳. طریق المرء المعتادة
 کاری ناسایی / نانا سایی خوئی
 on/off his beat جین‌به‌جین نه‌کا
 یؤدی عمله المألوف / غیر المألوف
 لیدراو، باو، لیدانی زور، پر، لیدان
 beaten /'bi:tn/ adj لیدراو، داکوتاندن، قوتان

	مطروق، مأروف، مهزوم، مرهق
~ silver	زیوی هه لکترایو
	فضه مطرقة
the ~ path	رینگای باو
	الطریق المألوف، المطروق
beater /bi:tə(r)/ n [C]	شیتیک بۆلیدان، گیره بۆ (راو)
	تیکه ل کهره، (هیلکه وشتی تر)
	شیء یتخدّم للضرب، مثیر الطراند من مکاتمها (للصید)،
	خفاقة (بیض و غیره)، مخفقة
beating /bi:tiŋ/ n [C]	شکاندن، سزا به لیدان
	هزیمه، عقاب بالضرب
beatnik /bi:tnɪk/ n [C]	که سیکی هه بوئخواز (وجودی)
	لاهر له داب ونه ریتی کومه ل
	شخص وجودی السلوکه او اللبس، قتی متعرد علی اعراف
	المجتمع
beau /bɔ: / n	میاز، جوانپوش، ژنانی، شه پیدای ژن،
	شیک پوش
	(pl ~ x /bɔ:z/)
	(أ.ق.) رجل متائق، غندور، مغرم بالنساء
beautiful /bju:tɪfəl/ adj	جوان، مهست، شه پال،
	قه شهنگ
	جميل، بدیع، بهی
beautifully adv	به شیوه به کی، جوان، نایاب
	علی نحو بدیع او جمیل
beautify /bju:tɪfaɪ/ vt (pt, pp -ied)	جوان ده کات،
	چاک ده کات، نهر دکت، به اختیار دکت
	یجمل، یحسن، ینق، یزین
beauty /bju:tɪ/ n [C,U]	جوانی، چاککی، شهنگی،
	چه لهنگی
	(pl -ies)
	جمال، حسن، حسناء
	the ~ of a picture music / a mother's love
	جوانی، شیوهی ریک و پیک، مؤسیقا، خوشه یستی دایک
	(سۆزی دایک)
	جمال، روعة صورة، الموسیقی / حنان الأم
~ salon	شوین / په یمانگای جوانکردن (فالهه تان)
	محل / معهد تجمیل (للنساء)
~ spot	نیشانه، خال له سهر لهش
	شامة، وحة (علامة خلفية على الجسد)

beaver /bi:və(r)/ n [C]	سۆره، سقوره، (به ژنانی)،
	ده لهک، مها نالی
	قدس، سور، فراء القدس
becalmed /bi:kə:md/ adj	(به له می چارۆکه دار) له بهر
	نه یونی یا له شوینی خوی نه وه ستی
	(السفينة الشراعية) تقف في مكانها لقلة الريح
became /br'keɪm/	(پروانه become)
	(انظر become)
because /br'kɔ:z/ conj	به هوی، له بهر نه وه
	لان، بسبب
	I did it ~ he told me to do it من جتی به جیم کرد
	له بهر نه وهی خوی داوای لی کردم
	فعلتها لأنه طلب مني ذلك
~ of	به هوی، له پیناوی له بهر باران
	بسبب، لأجل، من أجل
	We couldn't go out ~ of the rain ناتوانین بچینه
	دهروه
	لم نستطع الخروج بسبب المطر
beck /bek/ n	نیشان دکت، سه ره ژین، نامازه
	إشارة، إيماءة
	be at sb's ~ and call به نامازهی که سیک کار ده کات
	رهن اشارته، تحت أمره
beckon /bekən/ vt, vi	نامازهی بۆ نه کات، داوای ناماده
	بوون ده کات، دخوازت، گازی دکت
	یشیر، یومی، له بالحضور
become /br'kɔ:m/ vi, vt	
	۱. نهین، دیت، (pl became /br'keɪm/, pp become)
	چیدیت، نهین به، پین نه گا، گه وره نهین
	۱. یصیح، یصیر، یگیر
	After passing his examination he became a
	دوای نه وهی سه رکوت له تاقی کرد نه وه کاندای
	بوو به بزیشک
	بعد ان نجح في الامتحانات اصبح طبيباً
He has ~ accustomed to the climate	راهاتووه
	له سه رکه شه که
	اصبح معتاداً على المناخ
It is becoming expensive to travel	ترخی گه شه که
	زۆدبووه

اصبحت تكاليف السفر عالية
۲. رووده دات، ده پوات پيايدا جيگه ی نه گرنه وه ~af
۲. يحدت، يجرى، يعل ب
Do you know what became of her after she married?
نايا نه زانيت دواى شوو كرنى چى
به سهرهات؟ نه گونجى له گه ليا، لى ی دى
اتعلم ماذا حل بها عندما تزوجت؟ ۳. يناسب، يلىق ب
a becoming hat شه بقیه گونجاو
قبعة مناسبة / لائقه
bed /bed/ n [C] خه وگه، جيگه، نوین، نقین
۱. سریر، فراش
make the ~s جيگه چاك نه كات بنكه، بنچينه
يرتب الفراش ۲. قاعدة، اساس
~ of concrete بناغهي چيمه تنو ۳. نوینی بهردین، بناغهي
۴. بنگ، قولایى
قاعدة من الاسمنت ۳. فراش صخري، اساس ۴. قاع، قعر:
dry river ~ بشكى پروباره كه وشكه ۵. زيل
قاع نهر جاف ۵. حوض مغرس
flower ~ s زینلی گول
احواض زهور
□ vt (-dd-) شه تل نه چينى، نه چه قينى، نه پزميرى،
داينه نى (له جيگا)
يشتل، يفرس، يعد، يضع (في الفراش)
~ out plants شه تل نه چه قينى، درهخت نه نيژى
يشتل، يفرس النباتات
~ down a horse with straw جيگه يهك له كا بو نه سپه
كه ناماده كرد
يعد للحصان فراشاً من القش
~ ded in concrete كونكریت كراوه
مثبت بالخرسانة
bed clothes npl سهرجیگه
اغضية السرير، فراش السرير
bedding /bedrɪŋ/ n [U] نقین، نوین، دوشك، سهر
جيگه، سهرین، پشتی هند
حشية، اغضية السرير، مخدات النع
bed-ridden adj له جيگا كه وتوو، نه خوش
طريح الفراش، المرض
bedlam /bedlɑm/ n [U] زاوه زاو، جيگه ی شیت

وویت، خهسته خانه ی شیت، هارخانه، شیتخانه
ضجیح، هرج، مرج؛ (لق) مستفى المجانین او المجاذیب
kūzchery هورب،
bedouin /beduːn/ n (pl ~) ره شوکی، ده شته کی
بدوي، اعرابي
bedraggled /bi'dræɡld/ adj پس دکت، تهفن دکت،
هه لکیشراوه له پیسی
ملطخ، مرغ بالارساخ او الرحل
bee /bi:/ n [C] ههنگ، میش ههنگین
نحلة، نحل
make a ~ line for ههنگاونه نی بهروه، کورتین ریگا
نه گری بو
بندف نعو، بختار اقصر الطرق الی
bee hive n [C] کوره ههنگ، پیتاک، شانک
خلية النحل
beech /bi:tʃ/ n [C,U] درهختی زان، سپیندار، سوره دار
شجرة الزان، خشب الزان
beef /bi:f/ n [U] گوشتی مانگا، گوشتی چینی
لحم البقر
been /bi:n/ پروانه be بووه
(انظر be)
beer /bɪə(r)/ n [U] بیره، نالاجه یی
بيرة، جعة
bee swax /bi:zʷæks/ n [U] میوی ههنگوین، موما
ههنگی
شمع العسل
beet /bi:t/ n [C] چه وه ندهر، شلندهر
بنجر، شمندر
beetroot /bi:tru:t/ n [C,U] ره گی چه وه ندهر
جزور البنجر
beetle /bi:təl/ n [C] قالوچچه، میکوت
خنفس، خنفساء
befall /bi'fɔ:l/ vt, vi (pt befell/bi'fel/ pp be-fallen
روونه دا، نه روا، سهردهیت بهناویا، دکهفت،
/bi'fɔ:ləm) دکهفت
يحدت، يجرى، يعل ب
نه گونجى، ريك نه كه وى
يناسب، يلاتم، يلىق ب

۱. له پېش، له پېر، بهرله، *before* /bɪ'fɔ:(r)/ prep, adv
پېش نهوه، بهراهی
(أولاً) ۱. قبل، من قبل ۲. امام، قبل
۲. له لیسته *Your name comes ~ mine on the list*
که دا ناوی تو له پېش ناوی منوه په
اسمک یاتي قبل اسمي في القائمة
۳. له پېردهم له پېردهم *He was brought ~ a judge*
دادوهره ۴. به باشتري دانهی حیاکرة لای په نهک
۳. امام، قدام مثل امام القاضي ۴. قبل ان، مفضلاً ذلك، ولا
Death ~ dishonour
مردن نهک سه شوړی
الموت ولا العار
- adv (دووم) ۱. له پېشوو، زوو
(ثانياً) ۱. سابقاً، من قبل
- I have seen that film ~*
۲. له پېشتر، له دوایدا، له دوایده
رأيت ذلك الفلم من قبل ۲. مسبقاً، سلفاً
- The children went on ~*
له دوایدا منداله کان روشتن
ذهب الاطفال سلفاً
- conj سېهم ۱. پېش نهوه
(ثاناً) ۱. قبل ان
- Do it now ~ you forget*
پېش نهوهی له یادت بچنی
جښ به جښی بکه ۲. پېش نهوه، باشتروا به نمرم پېش نهوهی
I'll die ~ I surrender
خوم بدهم به دهسته وه
افطها الآن قبل ان تنسى ۲. على ان، افضل ساموت قبل ان
استلم
- before hand* /bɪ'fɔ:hænd/ adv, adj له پېشدا، بهری
مقدماً، سلفاً، من قبل
- befriended* /bɪ'frend/ vt دوستایی دکت، پشت دگرت،
نهین به هاورئ
یصادق
- beg* /beg/ vt, vi (-gg) داوا نهکا، نه پارتیه وه، دخوازت،
ده وژنه نهکا، سوال ده کات
یطلب، یسول، یلتس، یضرع
go ~ ging
(شت) نهویستراو، ویستراو
(للأشياء) غیر مطلوبه / مرغوب فيها
- I ~ to differ*
ریگم بده جودا بم
اسمح لي ان اختلف
- ~ off داواي لیوردن نهکا له نهکردنی به لینه کوی

- یختر عن القيام بما وعد به
به داخه وم داواي لیوردن نهکام داوا *I ~ your pardon*
نهکام نهوهی وت دوپارهی که پتوه
انا اسف ارجوان تسحوا لي ارجوان تكرر ما قلت
- began* /bɪ'gæn/
دهستی پیکرد، دهستیگر
(انظر (begin)
- beget* /bɪ'geɪ/ vt (-tt-) (pt begot /bɪ'gɒt/, pp
begotten /bɪ'gɒtən/) ۱. نهین، له دایک نهین، دزیت (به، ک)
نهین، (کور)، نهزی ۲. نهینته هوئی، نه پهنی
۱. (ا.ق) نیجب (ولدا) ۲. (ل.د) یولد، یسب، یجلب
War ~ s misery and ruin
شهر نهینته هوئی هه ژاری
وویران بوون
الحرب تجلب البؤس والدمار
- beggar* /'bego(r)/ n [C] سوآلکهر، داواکهر،
خازخازوک، خوازوک دهره وژه کهر
مسول، سائل، شعاذ
□ vt هه ژار نهین، ویران نهکا
یفقر، یدمر، یخراب
~ description ستمه ستایشی بکری له بهر خرابی، یان
زور چاکی
یصعب وصفه لشدة سؤده او روعته
- beggarly* adj کم، بینوخ، بین پایخ
طفیف، بخی، شحیح
- begin* /bɪ'gɪn/ vt, vi (-nn, pt be gan /bɪ'gæn/, pp
began /bɪ'gæn/) دهست پنده کات، دهست پندکت کاتی
دهست
(قارن (start) ییدا، یشرع فی
It's time to ~ work
کاتی دهست پیکردنی کار هاتووه
حان الوقت لنشرع فی العمل
*Sentences ~ with a capital letter and end with a
full stop*
رسته به پیتی گوره دهست پند کات و به خال
کوتایی دیت
تبدأ الجملة بحرف و تنتهي بنقطة
When the sun came out the snow began to melt
کاتی خور هه لدی به فره که دهستی کرد به توانوه
عندما طلعت الشمس بدأ الثلج في الذوبان
I am beginning to understand
تی نهگم / دهسیکهر،
تی نهگا، دهرکی پین نهکا

تقدیدات افهم / ادرك
 B ~ to read at page 96 له لاپره (۹۶) دهست پکه
 به خویندنهوه
 ابدأ بالقراءة عند الصفحة ۹۶
beginner /brɪˈɡɪnə(r)/ n [C] دهست پین کردوو، کم
 شارهزا
 مبتدی،، قليل الخبرة
beginning /brɪˈɡɪnɪŋ/ n [C] سهره تا، دهست پین کردن
 بدایه، بدء، شروع
begudge /brɪˈɡʌdʒ/ vt چاری تی نه پیری، بیزارای
 دکت، دده خست، پین نه خوش دیت
 یحسد علی، یضن ب
beguilde /brɪˈɡaɪl/ vt ۱. ههلی نه خله تینن، دسه لینت
 (به قیلابازی)، دخاپینت ۲. رانه بویری، کات به خوشی نه باته
 سهر
 ۱. یخدغ، یغری، یغنن ۲. یسلی، یعضی الوقت بانسراح
begun /brɪˈɡʌn/ دهستی پین کردوو
 (انظر begin)
behalf /brɪˈhɑːf/ n له بری، له بهر خاتر
 نیابه عن، لصالح
 (بویه رزه ونه دیا)
 on ~ of
 له جیاتی نهو، له بری نهوا، به رزه ونه ندی نهو ~ on his/her
 نیابه عنه / عنها
behave /brɪˈhæv/ vi رهفتارده کات، ره وشت ده کات
 یبصرف، یسلک
behaviour /brɪˈhævɪə(r)/ n [U] رهفتار، ره وشت، ریاز
 تصرف، سلوک
behead /brɪˈhed/ vt ملی لی نه کاتهوه، سه ری دپرت،
 پوت دکت، سه ری زی دکت
 یقطع الرقیه، یضرب العنق
beheld /brɪˈheld/ سه رنج ده دات، دبیینت
 (انظر behold)
behest /brɪˈhest/ n راسپارده
 (ا.ق.) (ل.أ.) امر، وصیه
 at the ~ of به فهرمانی فلان کسه
 تلییه لامر فلان
 at his ~ به فهرمانی خوئی
 نزولا علی ارادته

behind /brɪˈhaɪnd/ prep (په کم) ۱. پاش، پشت،
 له دواوه، پاشه کهوت، له دوا
 (اولاً) ۱. خلف، وراه
 کوره که له پشت
 The boy was hiding ~ a bush
 (دره خسته کهوه) خوئی شارد بپوه ۲. دواکه وتوو، دواکه وتو
 کان الولد مختبأ خلف شجرة ۲. متخلف، متأخر
 (چون) John is ~ other boys of the same age
 دواکه وتوو له وکورانهای که هاو تمه منی نهون ۳. دواى نهوه،
 دواى رودانی، له دواى خوئی به جنى نه هیللی، جنى نه مینن
 جون متخلف عن الاولاد الذين في مثل سنه ۳. بعد انقضاء،
 یخلف وراه، یترك
 زریانه کهه
 The storm left much damage ~ it
 ویرانکاری زوهری له دواى خوئی به جنى هیشت
 خلفت العاصفة ورائها كثيراً من الدمار
 (دووهم) ۱. له دوا، له پاش
 □ adv (ثانیاً) ۱. خلف، وراه
 زور
 The rest of the runners are a long way ~
 له راکره کان هیشتا زور له دواوه ن
 بقیه العدائین علی مسافة طویله الی الی وراه
 ۲. بمینه ووه وپارمه تیم
 Stay ~ and help me clean up
 بده له پاکر دته ودها
 ۲. ابق لتساعدني في التنظيف
 ۳. له کری دان دواکه وتی
 You are ~ with your rent
 ۳. تأخرت في دفع الايجار
 (سینهم) دواوهی شتیک، پشته وهی مروف
 □ n (تالک) عجز، ارداف، قفا
behind hand /brɪˈhaɪndhænd/ adj دواکه وتوو،
 دواکه وتو
 متأخر، متخلف
 ~ with the rent له کری داندا دواکه وتوو
 متأخر فی دفع الايجار
behold /brɪˈhəʊld/ vt (له کونا) نه ببینن، سه بری نه کا،
 دبیینت
 (pl, pp beheld /brɪˈheld/)
 (استعمال ادبی قدیم) یری، یشاهد، یبصر
beholden /brɪˈhəʊldən/ adj قهرزار، ده بنداری یا
 قهنجی په، مه منون نه بيم
 مدین، ممتن، ممنون
 زور مه منونی
 much ~ to them for their help

پارمه تیه که یانین
شدیدا امتنان لهم ل مساعدتهم

belge /beɪʒ/ n [U] خوری په ننگ، بیجی
لون الصوف الطبيعي بیج

being /bi:ɪŋ/ n [C,U] ۱. ههین، یوون، بوونه وهر ههین،
زینده وهر
۱. کیان، وجود ۲. کائن، مخلوق

the Supreme B~ خواوه مندی گه وره
۳. الله تعالی

belated /br'leɪtɪd/ adj. دره ننگ، دواکه وتوو (له کات)،
دره ننگ
متاخر (عن الوقت)

belch /belʃ/ vt, vi قرقینه نه دات، ترت قرقینه نه دا
یتجشأ. ینث (الدخان، الهوام)

beleguer /br'li:ɡə(r)/ vt تهنگاف دکت، ده وری نه گری،
نابلوقه دکت
یحاصر، یطوق

belfry /belfri/ n [C] سه ری زهنگ، لوتکه ی زهنگ
برجازه ننگلی
(pl -ies)
برج الجرس، قبة الناقوس (في كنيسة مثلاً)

belief /br'li:f/ n [C,U] باوه پرتمانه، نایین، دین،
باوه پرمه ندی
اعتقاد، عقیده، ایمان، ثقة

to the best of my ~ له و پروایه دام
حسب اعتقادی

believe /br'li:v/ vt, vi ۱. باوه رده کات، باوه ردکت،
پروای ینده کات
۱. یعتقد، یؤمن، یصدق

believer n خاوه ن باوه پ
مؤمن

I ~ what he says پروایه قسه که ی ده که م ۲. متمانه ی
بیته تی
انتي اصدق ما يقول ۲. یثق ب، یؤمن ب

I ~ in that man پروام به و پروایه هه یه ۱. نیمانی بی ی
هه یه
انتي أتق بذلك الرجل ۳. یعتقد ب، یؤمن ب

He ~s in getting plenty of exercise حدزی
له راهنسانی زوره، پروای به سودی مهشکردن زوره

انه یؤمن بجدوی التصرین الکبیر
۱. پروای به یه زدان هه یه
۱. یؤمن باه

belittle /br'litl/ vt سووکی ده کات، کیم دکت
یخط من شأن، یستصغر، یستخف ب

bell /bel/ n [C] زهنگ، زهنگ لیدان
جرس

bellicose /belɪkəʊs/ adj دوزمن کار، حمز له شهر
وکوشتن نه کات (شهره ننگیز)
عدوانی، محب للشجار والقتال

belligerent /br'ɪdʒərənt/ adj جه ننگاور، ده و له تیکی
شهر کهر
n [C]
محارب، دولة محاربة

bellow /'bɛləʊ/ vi, vt ۱. نه بوپینی (گا)، بوپه بوپ، هاوار
نه کات له نازار و توریه یی
یغور (التور)، یصیح من الالم او الغضب

bellows /'beləʊz/ npl ۲. میزه لدان، پوفکهر، هه بان
۲. منفاخ، کیر الحداد

belly /'beli/ n [C] (pl -ies) وړگ، سلک، زک، نورگ
نه ناوس، بائه کا
□ vi
بطن، جوف، معدة یتنفخ مع (غالباً مع *out* ~ للاسرة عادة)
هیرب الریح، یتکور

bellyache n سکالانه کا، بیزاری ده و نه برنی
(ل.د) یشکو، یتذمر

belong /br'ɒŋ/ vi ۱. ده گه پرتیه ووه یو، نه ندام دبت،
په پیره و دبت، تاییبه ته به ۲. له شوینی خو یه تی
۱. یعود الی، یخص، یتسی، یتسب الی ۲. فی مکانه، فی
موضع المناسب

Do these books ~ here? نایا نه و په رتو کانه له شوینی
خو یانندان؟
هل هذه الكتب فی مکانها؟

belongings npl مولک (جگه له زهوی و نیش و کار)
متاع، متعلقات (غیر الارض و العمل)

beloved /br'ləʊvd/ pp, adj خو شه ویست، نازه نین،
ده لال، په ردلک، نوفلاز
محبوب

She is ~ by / of all خو شه ویستی هه مووانه
انها محبوبة من الجميع

□ n /bi'lavid/	خوشه‌ویست، شه‌یدا محبوب، محبوبه، مشوقه
his ~ wife	زنه خوشه‌ویسته‌کدی زوجه الحیبه
flowers for his ~	گول بۆ خوشه‌ویسته‌کدی ازهار لحبیه
below /bi'ləu/ prep	(یه‌که‌م)، ۱. زَیر، له‌بِن، خوارِی، له‌بِن، خوارِی، خوارو، نزم، له‌خوارو، له‌زَیر، نزمتر (اولاً) ۱. تحت، اسفل، فی اسفل، اوطلا، اکثر انخفاضا کاتی When the sun sets, it sinks ~ the horizon ئاوا بپون خور به‌ره‌ودوای هیلای ستونی داده‌چنی عندما تغرب الشمس تهبط وراء الافق پله‌ی گهرما The temperature is ten degrees ~ zero ۱۰ له‌زَیر سفر دایه درجه الحرارة عشرة تحت الصفر ده‌ریای مردوو نه‌که‌ویته The Dead Sea is ~ sealevel زَیر ناستی ده‌ریا ۲. نژیکی پَیژگی روبرار البحر الميت يقع تحت مستوى البحر ۲. اقرب الی مصب النهر من ten yards ~ the bridge به ۱۰ یارد خوار پرده‌که (به‌راورد که له‌گه‌ل) عشر یاردات اسفل الجسر (قارن مع): We stood under the bridge to shelter from the له‌بهر باران له‌زَیر پرده‌که‌دا وه‌ستاین rain وقفنا تحت الجسر للاحتماء من المطر □ adv (دووه‌م) ۱. نزمترین، له‌زَیره‌وه، خوارو (ثانیاً) ۱. اخفض، دون، تحت The people (in the room) نه‌وخه‌لکانه‌ی الناس الذين يسكنون (في الغرفة) يكترون من الضجيج له‌خوارمانه‌وه نیشه جین زورده‌نگه ~ are very noisy ده‌نگ ده‌کن (في الغرفة) يكترون من الضجيج I fell seasick, I must go ~ هه‌ست به‌شله‌ژانی ده‌ریا ~ ته‌که‌م نه‌بی دابه‌زم انتي اشعر بدوار البحر، اذا يجب ان انزل الی الاسفل ۲. لهم خواره‌وه نیمزای ناوی خوت ~ Sign your name بکه ۲. وقع ادناه

See ~	(لا په‌رکانی تر) انظر فيما يلي (الصفحات التالية)
belt /belt/ n [C]	۱. پشین، که‌مه‌ریه‌ند، که‌مه‌ریه‌ن ۲. که‌مه‌ریشون، پشت به‌ند ۱. حزام، نطاق، زنار ۲. سير متحرك حزام a green ~ round a town پشینی سه‌وز ده‌وری شار بداات (له‌سه‌وزایی، دره‌خت) حزام اخضر يحيط بالبلدة (مزرعات، غابات الخ) □ vt ته‌یه‌ه‌ستیه‌وه به‌پشین، داهیلای زگمه‌ری يشد بحزام، يضرب، يجلد ناخ هه‌له‌ته‌ کیشی، دنالت، bemoan /bi'məʊn/ vt زیماردکت يتحسر على، يندب، يروح على bench /bent/ n [C] ۱. قه‌نه‌فه، کورسی دریز ۲. میزی نیش کردن، سه‌کۆ، ته‌ختک، بالیشه ۱. مقعد طويل، دکه ۲. منضدة الورشة ۳. شوینی دادوهره‌کان، ده‌سته‌ی دادوهران the B ~ ۳. منصة القضاء، هيئة القضاء بویه دادوهر raised to the B ~ نصب قاضیا ۱. ده‌چه bend /bend/ vt, vi (pt, pp bent /bent/) میته‌وه، ده‌چمت، خوار ته‌ینی ۱. یثنی، یحنی، یلتوی نه‌گهر If you ~ that stick too much, it will break نه‌و گۆچانه زور بچه میته‌وه نه‌شکی ۲. نه‌چه‌میته‌وه اذا لويت تلك العصا كثيرا فانها ستحطم ۲. یحنی، یبیل، یلتوی سه‌ری به‌سه‌ر Her head was bent over the book په‌راوه‌که داشۆر بپوه‌وه مال رأسها على الكتاب the branches were bent down with the weight of لقی دره‌خته‌کان له‌قورسی به‌ره‌کان the fruit چه‌ماونه‌ته‌وه ۳. نه‌سوپیه‌وه، ناراسته‌ی نه‌کسا، نامازه زور باپه‌خ به‌خویندن نه‌دا مالت الاغصان تحت ثقل الفاكهة ۳. یدور، یدیر، یلتفت، یلفت یوجه اهتمامه الی دراسته one's mind to one's ~ studies سووره له‌سه‌ری bent on یضم، یزمع، مصمم على

<i>bent on mastering English</i>	سوره له سه ر فیر یوونی تنگلیزی
	مصمم علی اجاده انگیلیزی
beneath /bɪ'ni:θ/ <i>prep, adv</i>	له زیر، خواریه وه، زیر، بن دون، تحت، اسفل
benediction /benɪfækʃn/ <i>n</i> [C]	چاک، خیر برکة، منح البرکة (من کاهن مثلاً)
benefaction /benɪ'dɪkʃn/ <i>n</i> [C,U]	چاکه، به خشین، خیر
	احسان، تبرع، صدقة
benefactor /benɪfæktə(r)/ <i>n</i> [C]	خیر مومند، خیرکار، خیرخواز، خودان خیر
	محسن، متبرع
beneficence /bɪ'nefɪsns/ <i>n</i> [U]	چاکه، به خشین، پیاو تهی
	إحسان، جود، کرم
beneficent /bɪ'nefɪsnt/ <i>adj</i>	به خشنده، خیرکار، خیرخواز، قنج
	محسن، خیر، کریم
beneficial /benɪ'fiʃl/ <i>adj</i>	سود مومند، به کەلک، نوژدار، قنج
	نافع، مفید، نافع
beneficiary /benɪ'fiʃəri/ <i>n</i> [C]	سودوهرگر تو، مافدار، هالنگەر (وهک راسپارده)
	المتنفع، المستفید (من وصية مثلاً)
benefit /benɪfɪt/ <i>n</i> [C,U]	سود، کەلک یارمه تی، یاربو به رژه ونندی، قهره بو
	فائدة، منفعة، اعانة، تعویض (من شركة تأمين)
<i>death ~</i>	قهره بوی مردن تعویض الوفاة
<i>give sb the ~ of the doubt</i>	له بهر نه بوونی به لنگه ی ته وای بو تاوانه که ی بین تاوان نه بین
	بیرنه لفقان الادلة الکافیة لإدائته
<i>~ performance</i>	ناههنگی خیرخوازی حفلة خیریه
□ <i>vt, vi</i>	سوودی لی وهر نه گری، سود نه که به نی یفید، یستفید
benevolence /bɪ'nevələns/ <i>n</i> [U]	به خشین، قوریانی

	خیر، دلوفانی، قهنجی خواز الزعة الی عمل الخیر، هبة، صدقة
benevolent /bɪ'nevələnt/ <i>adj</i>	خیر، به خشنده، پیاو چاک، خیرکار، مهربان، دلوفان قهنجی خواز
	خیر، کریم، محسن
benevolently <i>adv</i>	به شیوه به کی به خشنده یی، ب دلوفانی
	علی نحو یدل علی الاحسان والکرم
benign /bɪ'naɪn/ <i>adj</i>	۱. به خشنده، رووخوش، دلوفان، روومه تدار ۲. (نه خوشی) ترسناک نه ۳. (ناووه ووا) مامناو ونندی، فینک
	۱. (الاشخاص) کریم، لطیف ۲. (الامراض) حمید، غیر خطر ۳. (الطقس) معتدل
¹bent /bent/	چه ماوه، بروانه (<i>bend</i>) (انظر <i>bend</i>)
²bent /bent/ <i>n</i> [U]	لاری، چه مین، که فانه، ناگز کی، توانا، تاره زو، خوئاماده کردن زعة، میل، قدرة، استعداد
	<i>She has a ~ for sewing</i> توانای دروومانی هه به لدها میل و استعداد للخياطة
benumb /bɪ'num/ <i>vt</i>	سری نه کا، بین هوشی نه کا، سردکت، دته زینت یشل، یخدر
bequeath /bɪ'kwɪ:θ/ <i>vt</i>	میراتی بو به جی نه هیلنی، دهیلت بو
	یورت (برصية)، یخلف
bequest /bɪ'kwɛst/ <i>n</i> [C,U]	میراتی، به جی ماوی مرده، میرات، راسپیری
	وصية، تركة (المیت) آرث
bereaved /bɪ'ri:vd/ <i>adj</i>	پسینکراوه، خوئشه ویستی له ده ست چووه، دل سووتی، دل شهوات
	مفجوع، مصاب بفقد عزیز بین هاوری
<i>~ of friends</i>	محروم من الاحدقاء
bereavement <i>n</i> [U]	له کیس چوو، خوئشه ویستی له ده ست چووه، دل سووتن
	فجیعة، حرمان من عزیز رؤتکری، به بین، له کیس چوو
bereft /bɪ'reft/ <i>adj</i>	

(pp of bereave)

محروم، مجرد من
~ of reason (ب، ك) بى هوش، شىئت
(أق) محروم من نعمة العقل، مجنون

beret /beret/ n [C] كولاڤ، كلاوى بىرى
البيرية، قبعة لينة مستديرة

beriberi /beriberi/ n [U] (برى برى) نه خوشيه كه
البرى برى (مرض)

berry /berri/ n [C] برى شليك، توو، تى، لب،
ثمر العليق، توت

black ~ n شليك، توتوك
نبته العليق (عوسج)

straw ~ n به لالوك، فراوله
الفريز، الفراولة

holly berries كونجره، دهونيكه گوله كهى سبى و
هيشوى به بره كهى سووره
ثمر الآس البرى و له لون احمر يشبه الفريز

berth /berθ/ n [C] ۱. شوينى پالكهوتن له كه شتى ياشه
مه نده فەر ۲. له نگرگه، به ندهر
۱. مضجع في سفينة او قطار ۲. مرسى

give a wide ~ to دوورنه كه و پته وه لى، دوورد
كهفت، خو له ددت ۳. كار، ئيش
يبتعد عن، يتجنب، يتفادى ۳. (ل.د) عمل، وظيفة

□ vt, vi شوينى پالكهوتن دابين نه كات، شوينى
پالكهوتن نه دوزيته وه
يؤمن، مضجعاً، يجد مضجعاً

besech /ber'si:t/ (pl, pp besought ber'so:t)
نه پارته وه، دخوازت، لاف لاف دكت لى
يتضرع، يتوسل الى، يتس
بؤ يارمه تى نه پارته وه، داواى
يارمه تى ده كات
يتس منه العون

beset /ber'set/ vt (-tt-, pl, pp beset)
له هممو
لا به نيكه وه هيرش نه كات، شپزه دكت، سهر دگرت
يهاجم من جميع الجهات، يحدق ب
a problem ~ with difficulties كيشه به كى نالوز
مشكلة محنوفة بالصعوبات
His ~ting sin is laziness ته مه لى رسواى كردووه

رذيلته الدائمة هي الكسل

beside /ber'saɪd/ prep ۱. له تهك، له ته نيشت، نزيك، نك
۲. به راورد له گهل، به گويره ي تو بالابه رزترى
۱. بجانب، بقرب، عند ۲. بالمقارنة مع، بالنسبة الى انت طويل
بالنسبة
به به راورد له گهل
You're quite tall ~ your sister
خوشكه كت
لاختك
له توره ييدا تواناي به سهر خويدا نامينى
~ oneself لايتمالك نفسه من الغضب، خارج عن طوره
له خدمت لايداوه، له وزه ييدا
~ the mark/question/point نه ماوه له با به ته كه چوته دهروه
خارج عن موضوع البحث / لاصلة له بالموضوع
سهره راي نه وه، له گهل
besides /ber'saɪdz/ prep, adv نه وه شدا، ژيل، ل سهر را
بالاضافة الى، علاوة على
به گويره ي پيوست
~ with (requests, etc) يطر بالمطالب
نه پارته وه
besought /ber'so:t/ beseech (انظر beseech)

best /best/ adj ۱. باشترين، تازه ترين
adj (superlative fo good) (اولاً) ۱. افضل، احسن، اجود
That was the ~ dinner I have ever eaten
نه وه باشترين خوارنده كه له ژيانما خوارديتم ۲. گونجاوتر،
باشتر، زووتر
كان ذلك افضل غداء تناولته في حياتي ۲. الاسب، الانضل،
الاکثر ملائمة
Which is the ~ road to London? باشترين ريگه بؤ
له ندهن كامه به؟
ما هر انصب طريق الى لندن؟
~ man برپكار يان شايه تى زاوا
وكيل او شاهد العريس
به باشترين حالت / چي له توانا داينت
at its/their ~ نه يكات، نه و پهرى ههول
في احسن احواله / احوالهم يبذل اقصى ما يستطيع / غايه
do one's ~ الجهد
سهره راي ناره حه تى خه نده ي
make the ~ of things

هده	betroth /bɪ'trɒθ/ vt	دهزگری دکت، نیشاندکت، نه یخوازی
یتبج رغم المصعب		یخطب (فتاة)
□ adv (دووم) شیوگی بالا ۱. باشتر وه کو	<i>be ~ed to</i>	دهزگیران دار، دهزگرتن
(ثانیاً) (صیفة التفضیل الاعلی من well) ۱. علی افضل نحو		مخطوبه، موعودة بالزواج
له به یانیاندا باشتر کار	betrothal n	داواکردن
He works ~ in the morning		خطبة، وعد بالزواج، خطوبه
تکات	betrothed n	دهزگیران (زن و پیاو)
انه یعمل علی افضل وجه فی الصباح		المخطوب او المخطوبه
Do as you think ~	better /'betə(r)/ adj (good)	چتر، باشتر، چاکتر،
چی به باش نه زانی بیکه		(په کهم) شیوگی بهراوردی له گه ل (good)
افضل ماتراه مناسباً		(اولاً) (صیفة التفضیل من good)
had ~		نه وه باشه به لام نه وی تر ~
۲. نه توانم، یوم باشه	<i>This is good but that is ~</i>	باشتره
۲. یجدر ب، یتبجی علی		۱. هذا جید ولكن ذاك افضل
bestial /'bestiəl/ adj		نه و باشتره له براهکی <i>He's a - man than his brother</i>
کئیوی، در، دهه بیی		انه افضل من اخیه
وحشی، بهیسی، فظ	<i>~ off</i>	چتره، ده و له مدن تره
bestow /bi'stəʊ/ vt		ایسر حالاً، اکثر غنی
بیی ده به خشی، دبه خشی	<i>no ~ than</i>	باشتر نه له
۱. یطبی، بهب، یمنح		لیس بافضل لایفضل، مثل
نه و خه لاتانهی <i>the advantages ~ed on us by God</i>	<i>get the ~ of</i>	ده بیه زین، سرده کهفت
خوا بیی به خشیوین ۲. نه به خاته شوینیکه وه		بهرم، یتلب علی
الزایا التي وهنا الله ایها ۲. یضع (فی مکان)	<i>one's ~ half</i>	(زا، ا) زنه کهی، نیوه باش ۲. (تندرستی)،
bestride /bi'straɪd/ vt (pt bestrode /bɪ'strɒd/, pp		باشتره نیستا
bestriden /bɪ'strɪdn/		(ل.د) زوجته، نصفه الحلو ۲. (الصحة) ۱. افضل حالاً
سوار نه بین نه وه ستن، دانه نیشی و	<i>She is ~ today but is still not well enough</i>	نه مرز باشه به لام هیشتا نه و او چاک نه بوته وه ب. چاک بوته وه
لنگ بلاونه کاته وه		انها احسن حالا الیوم ولکنها لیست بصحة جیده بعد ب. تمانل
یرکب، یقف، یجلس مباعداً مابین رجليه		للسفاء استعاد صحته
سواری نه سب نه بیئت	<i>She is (quite) ~ today and has gone back to work</i>	تندرستی ته و او چاک بووه و گهراوه ته وه سر کاره کهی
یرکب حصاناً مباعداً مابین رجليه		لقد استعادت صحتها (تماماً) الیوم و عادت الی عملها
bet /bet/ vt, vi (-it-, pt, pp bet)		دووم) شیویه بهراورد بو <i>well</i>
گرهونه کا	□ adv	(ثانیاً) (صیفة التفضیل من well)
یراهن		<i>You would write ~ if you used a good pen</i>
مهرج، گره و		دهست و خهت باشتر نه بیئت ته گهر پاندانیکئی باش په کار
مراهنه، رهان		بهینی
betray /bɪ'treɪ/ vt		
۱. ناپاکی ده کا ناپاکی له گه ل ده کا،		
خیانتهت ده کات ۲. نهینی ده رنه خا، حه پای نه بات ۳. نهینی		
نه درکینیی		
۱. یخون، یقدر ب، یشی ب ۲. یفشی سرا، بیوح بالسر، یفزع		
۳. ینم عن، یدل علی:		
نه فامی په کهی ناشکرا ده کات		
~ one's ignorance		
یکشف جهله		
betrayal /bɪ'treɪəl/ n [U]		
ناپاکی، نهینی ده رخنهت،		
ختری، ناپاکی		
خیانته، غدر، افشاء للسر		

تكون كتابتك افضل اذا استخدمت قلما جيداً
 تو نه توانی له من باشتر *You can do it ~ than I (can)*
 جئی به جئی بکھی
 یکنک ان تفعلها بصورة افضل مني
 تو نه توانی له من باشتر *You would like that picture ~ if you studied it*
 نمو ونه بهت لاهه سندنر نه یئت نه گهر لی نی وورد بیته وه
 ستجبلک هذه الصورة اکثر اذا تاملتها بأمعان
 باشتر وایه بوټ *had ~*
 من الافضل لك، من الاجدی
 باشتر وایه بوټ من تو / *If you had ~ take a raincoat*
 تو پالتوی دزه باران له گهل خوټمان بیه یں
 من الافضل لي / لك أخذ المظلل الواقی من المطر معي / معك
 (سینهم) باشتر نه بی، یش نه که وی vt
 (ثالثاً) یحسن، یقدم، یحسن
The managers should ~ the conditions under which the staff works
 له سهر به یویره ره کان بییسته
 باری کارکردنی کارمهنده کان باشتر بکهن
 ینغی علی المدراء تحسین الظروف التي يعمل فيها الموظفون
 به گورینی *He ~ ed himself by changing his job*
 کاره که ی خوئی چاک نه کات
 حسن اوضاعه بتغیر عمله
 (چوارهم) نه وانه ی که شماره زیان زیاتره له و n pl
 (رابعاً) من هم اکثر منه خبرة او اعلى مقاما *one's ~ s*
 گره وکهر **better, bettor** /beta(r)/ n [C]
 المران
 (یه که م) ۱. نیوان، ناف، **between** /bi'twi:n/ prep
 له نیوان دوو شتدا
 (اولاً) ۱. بین للمکان
 بی بی B نه که ویته *The letter B comes ~ A and C*
 نیوان A و C
 یقع البحر الابيض
The Mediterranean Sea is ~ Europe and Africa
 ده دریای سهی ناوه راست که وتوته نیوان نه وروپا و نه فریقا
 المتوسط بین اوربا و افریقا
A corporal ranks ~ a private soldier and a sergeant
 ۲. (پایه) هریف له پایده له نیوان سهریاز و
 چاودنر دایه
 ۲. (الرتبة) العریف یاتی من حیث الرتبة بین الجندي العادي

والرقيب
 ۳. (کات) له نیوان کات *~ two and three o'clock*
 زمیر دوو و کات زمیر سی دایه
 ۳. (الزمن) بین الساعة الثانية و الثالثة
 ۴. (ماوه وبر) له نیوان یشج بوټ *~ five and six miles*
 شهش میل دا
 ۴. (المسافة و الكمية و نحوهما) بین خمسة و ستة اميال
 له نیوان پلهی به ستن و *freezing and boiling points ~*
 کولاندن دا ۵. بوټ یورنکردنوه ی به شداری کردن و هاوکاری
 بین درجتي التجمد والقیان ۵. (لتیان المشاركة والاتضام)
 پاره که یان *Share the money ~ / among you*
 له نیوانیاند ا بهش کرد / پاره که له نیوانتانا بهش بکهن
 تقاسا / تقاسوا المال بینکما / فیما بینکما / فیما بینکم
B ~ the two of them, they did much to make the party a success
 هردو وکیان هه ولی زوریاندا بوټ
 سهر که وتنی ناهه ننگه که بوټ ده رختنی په یوه ندی و یه راورد
 قام الاثنان فیما بینهما بالکثیر لاتجاه الحفل (لتیان العلاقة و
 العفارة)
We can usually distinguish ~ right and wrong
 نه توانین جیوازی نیوان چاکه و خراپه بکهن
 اتنا نستطیع عادة التیسیز بین الصواب والخطأ
The relations ~ management and staff are excellent
 په یوه ندی نیوان به یویره به و کارمهنده کان نایابه
 ان العلاقات بین الادارة و الموظفین ممتازة
 adv (دووم) له نیوان
 (ثانیاً) ین، فیما بین
I have appointments in the morning and afternoon and to time for lunch ~
 به پانی و نیواره
 به لیم داوه بوټه کاتی نانی نیوه روم نیه
 انا لادي مواعید فی الصباح و مواعید بعد الظهر و لایوجد وقت
 للعداء بینهما
The trees are few and far ~
 دره خته کان که من و
 دوورن له به کری
 الاشجار قليلة و متباعدة
 نیواری خواری **bevel** /bev/ n [C]
 حافة مائلة
 vt (-||-)
 لاکری، خواری نه بیته وه
 یعیل، یحدر

- beverage** /'bevərɪdʒ/ n [C] خواردنه وهك ساردی ... (بیجگه له‌ئاو)
شراب، مشروب (غیرالماء)
- beware** /bi'weə(r)/ vi, vt ووریا به، هشیار دکت
احترس من، حذار
B~ of the dog ووریا به سه‌گه که به
حذار من الکلپ
You must ~ / that ... not ئەین ووریا بیت که چۆن /
بۆئوهی / هه‌تا ئەین
بجب ان نحترس کیف / لئلا / ان / لا
- bewilder** /bi'wɪldə(r)/ vt گیزی ده‌کات، ده‌شله زینن،
گیزی دبت، شپهزه دبت
یحیر، یریک، یذهل
- bewilderment** n [U] شله‌زان، هه‌لول، گیزی
حیره، ارتاک، ذهول
- bewitch** /bi'wɪtʃ/ vt ۱. شه‌یدا ده‌بن ۲. رادکینست،
دنگردکت
۱. یسحر ۲. یسحر، یفتن، یخلب اللب
her ~ing smile زرده‌خه‌نه‌که‌ی دل فرینه
ابتسامتها الساهرة / القاتنة
- beyond** /bi'jɒnd/ prep, adv (به‌که‌م) ۱. له‌دوا،
له‌مه‌ودوا، له‌سه‌رو
(اولاً) ۱. ماوراء، ما‌بعد
The house is ~ the bridge خانوه‌که‌ ده‌که‌وینته‌ پشت
پرده‌که‌وه
۲. (الزمن) بعد
I cannot stay with you ~ Thursday (کات) له‌دوا
دوا‌ی بوژی پینچ شه‌مه‌ ناسوتانم له‌گه‌لتا بحینمه‌وه
۳. له‌سه‌رو، له‌دوا
لا‌اسطیع ان امکت معک بعد یوم الخمیس ۳. فوق، ماوراء
Your work is ~ all praise کاره‌کەت له‌سه‌رو هه‌موو
شایسته‌به‌که‌وه‌به
ان عملک فوق کل مدیح
He is living ~ his income زیاتره له‌داهاتی خوی
خه‌رج نه‌کات
انه‌ینفک اکثر من دخله
This lesson is ~ me ئەم وانبه‌به‌له‌سه‌رو تیگه‌بشتی
منه‌وه‌به

- ان هذا الدرس فوق إدراکی
□ adv (دوه‌م) له‌دوری، دورتره، دوور
(تانیاً) علی بعد، ابعد، بعیداً
I can only see house from the window ~ don't
know what lies ~ ئەتوانم له‌په‌نجه‌ره‌ که‌وه
خانوه‌کان بیستم به‌لام نازاتم چی ئەکه‌وینته‌ پشته‌وه‌یان
لا‌اسطیع ان اری من النافذة سوى المنازل، ولكني لا ادری ما
يقع وراءها
b~ پیش گرینکه به‌مانای دووجار، جوت،
دوانه‌به
بایدته‌ معناها: مرتین، تنائین، مزدوج
bi-weekly/ bi-annually دوو هه‌فته‌ جارن سالی دوو
جار
مرة کل اسبوعین / ستین
biannual /'ba:ənjuəl/ adj, n (گۆزار) سالی دوو جار
ده‌ره‌چن سالی دووجارینف سالی
(مجلة تصدر) مرتین فی العالم
blas /'blas/ n [C] (pl ~ es) لادان، لاپه‌نگری،
نالگری، لاگری، دویه‌ندی
۱. انحراف، میل، محاباة، تمیز، تشیع
have a ~ towards/against sth ناره‌زووی شتیك /
خۆلادان لی
لديه ميل لشيء / نفور من شيء
۲. نه‌یبری / ناره‌زووی دینه‌دی
۲. یقطع / یقض بالمیل
□ vt (-s- or -ss-) لانه‌دا، ناره‌سته‌ی لاپه‌ک بی
یحرف، یوجه فی اتجاه معین
bib /bɪb/ n [C] به‌روانکه‌ی مندال، سنگبه‌ند، به‌رکۆش
صدریة الطفل، الجزء العلوي من المریلة
انجیل، په‌راوی پیروز، سه‌رده‌می
Bible /'baɪbl/ n [C] کۆن و نوبی
الکتاب المقدس، العهد القديم والعهد الجديد
biblical /'bɪblɪkəl/ adj به‌یوه‌سته‌ به‌په‌راوی پیروزه‌وه
نسبة إلى الكتاب المقدس
biographical /'baɪə'græfɪkəl/ adj بیلوگرافی،
دیرۆگفانی
بیارغرافی
bibliography /'bɪblɪ'ɒgrəfi/ n [C] بیلوگرافی،

ليستيك له پيراو و دانراوه كان له لايه ن پهك دانره وه بو پهك
باهت

بيلوغرافيا، قائمه بالكيب والمؤلفات لمؤلف واحد او التي تتعلق
بموضوع واحد، ثبت المراجع

bicarbonate /baɪ'kʌ:bənɔ:t/ n [U] بيكار بونات،
بايكاربونيت
(كيمياه) بيكرينات

bicentenary /baɪsɛn'ti:nɔ:t/ n [C] (pl -ies)
يادي دووهي سده ساله، يادي دوو سده سالي
الذكري الثوية الثانية؛ ذكرى مرور مائتي سنة على

biceps /baɪsɛps/ n [C] ماسولكهي دووسهر
(لهسره وه ي باسك) دووسهر، زهيله كادوسهري
عضلة ذات رأسين (في اعلى الذراع)

bicycle /baɪsɪkl/ n [C] پاسكيل، دوو چهرخ
دراجة، (د.ل) عجلة
□ vi (cycle عادة) سوار ي پاسكيل تهين
يركب دراجة

bid /bɪd/ vt, vi (-dd-) (pt, pp bid) ۱. خسته رووي پهك
پشكش بکه
۱. قدم عرضاً

۲. فرمان ده دا، داوا ده كات،
(pt bade pp bidden) نه روات

۳. (ا.ق) يامر، يطلب، يودع
پشانندان، ههراج كردن
عرض، مزايده

make a ~ for ههول نه دات دهستي بکه ویت
يچارل الحصول على

bidding n [U] فرمان، ناگادار، داوا
امر، ايعاز، طلب
گوئي رايه لي فرمانه كانه
do sb's ~ بطيح امره، يمثل لرغبته

bide /baɪd/ vt ~ one's time چاوه ريني نه كات،
خوډگرت، دميت
ينتظر (يترقب) الفرصة المواتية

biennial /baɪ'ɛniəl/ adj دوو سال جاري روو نه دات،
دووسال نه ميته وه
يحدث مرة كل سنتين، يدوم سنتين

□ n [C] رووه كيك دووسال بزي

نبات يعيش عامين

bier /bɪə(r)/ n [C] هه لگري داره مهيت، داره مست
نمش، حامل التابوت

big /bɪg/ adj (-gg-) كهوره، زل، گرس، معزن، قهبه
كبير، ضخيم، عظيم

Charles is getting too ~ for his boots (چارليز)
له خوي ياي بووه
(د.ل) لقد اصاب تشايز القورور

They are hunting ~ game نه وان ناژه لي كهوره راو
نه كه ن (شير، پلنگ، فيل)
انهم يصطادون الحيوانات الكبيرة (اسود، نمور، فيلة)

bigamist /'bɪgəməst/ n دووژنه، ميردي دووژنه،
پياوي دوو ژن، ژني دوو پياوه (له پهك كاتدا)

المتزوج من امرأتين (او متزوجة من رجلين) في آن واحد
bigamous /'bɪgəməs/ adj په بوهندي به پياوي دوو
ژنه وه هه به

له صلة بازواج من اثنتين او اثنتين
~ marriage شوو به سهر هه وي

الزواج على غرة
bigamy /'bɪgəmi/ n [U] كويونه وه ي نيوان دووژن
يان دوو ميردي، دووژنه يي

الجمع بين زوجتين او زوجين
سهر كيش، ده مارگيريو نايي يان بو
باوه ر

المتعصب لدين أو لحزب أو لمبدأ
bigoted adj ده مارگير، سهر كيش
متعصب، متمت

دوو چهرخ، پاسكيل
bike /baɪk/ n [C] (د.ل) دراجة، بسكليت
دولا يي، دووقولي،
دوره خي

ذو جانبين، ثنائي
~ agreement ريكه وتي دوو لايه نه
معاهدة ثنائية (بين شخصين او حكومتين)

زهرداف، (زهرداو جگهر دهري ده دا)
bile /baɪl/ n [U] خيرا تو به بوون
الصفراء، (عصارة يفرزها الكبد)؛ سرعة الغضب

فراوانترين شويي بنكه ي پاپور،
bilge /bɪldʒ/ n [U]

پارچه یا راستا که شتی
 عرض جزء من قاع السفينة
 ناوی پیسی بنکی که شتی، ناگا گنی
 ~ water
 المياه والقاذورات التي تتجمع في قاع السفينة
bilingual /baɪˈlɪŋɡwəl/ adj دوو کسبیک دوو
 زمان بزانی
 ثاني اللغة، شخص يجيد لغتين
bilingual dictionary فدهنگی دوو زمانه
 قاموس بلغتين
billous /ˈbɪlɪəs/ adj زهرداوی، لهزهرداو دروست لهینی
 صفراوی، ناشی. عن الصفراء
 لیدانی زراو، بهدهرسی له نهجانی زور
 A ~ attack
 دهردانی رژی زراو
 نوبة الصفراء، سوء هضم ناتج عن كثرة افراز الصفراء
¹**bill** /bɪl/ n [C]
 ۱. لیسه، لاپهروی پارو ژمیریاری
 ۲. راکه پاندن، لیسه ۲. سهره تا یا ره شتوسی یاسا ۴.
 گواستهوه، حهواله، کومپاله ۵. (له نهمریکا) پارهی نهقدی،
 پارهی کاخز
 ۱. فاتوره، کشف بالحساب ۲. اعلان، قائمه ۳. مشروع او
 مسوده قانون ۴. تحویل، حواله (تجاره)، کمپاله ۵. (فسی
 امریکا) ورکه تقدیه، ورکه مالیه
 ۱. بهراپورت بآلوی نهکاتهوه ۲. پشکنینی ژمیریاری
 □ vt
 نه تیری
 ۱. یطن عن طريق المصقات ۲. یقدم کشفاً بالحساب. یسرل
 فاتوره
²**bill** /bɪl/ n [C]
 دهنوک
 منقار (الطير)
billet /ˈbɪlɪt/ n [C]
 یانهی سهریازان
 بیت مخصص لا یواء الجنود
 □ vt ~ on
 پشوی یی دهدا (سهریاز)
 یزوی جندياً
billiards /ˈbɪlɪədz/ n
 گهمه بیارد (له گدل فرمانی تاک
 دیت)
 لعبة البلياردو، بليارد (تستخدم مع فعل مفرد)
billion /ˈbɪljən/ n [C]
 بلیون (له بهریتانیا) ملیون ملیون
 (له نهمریکا) ههزار ملیون
 (في بريطانيا) مليون مليون (في أمريكا) ألف مليون
billow /ˈbɪləw/ n [C]
 شه پولی بههیز

(ل.أ.) مرجة عارمة
 شه پولی نه دات، بیلامهزن
 □ vi
 یوج، یندفع کالموج
billy goat /ˈbɪli ɡoʊt/ n [C]
 تیره ی بز، تهگه
 ذكر الماعز
bin /bɪn/ n [C]
 دهفری نان یا خه لوز ته نه که ی خول،
 وعاء لحفظ الخبز او النعم في المنزل
dustbin n
 ته نه که یی گلیشی
 وعاء للزباله، صفيحة القمامه
bind /baɪnd/ vt, vi (pt, pp bound /baʊnd/)
 ۱. گری ددت، ده به ستی، راده پیچی، سنوری بودانه نی،
 بهرگ دکت
 ۱. بریط، یقید
 چاره سهری نه کا/ برین نه پیچی
 ~ up a wound
 یضد / یصحب جرحاً
be bound hand and foot
 دهست ویی به ستراو
 موقق الیدین و الرجلین، مقید من یدیه و رجلیه
 قهراضی مافوره که نه گری یو
 ~ the edge of a carpet
 پاراستن له هه لوه شان
 یضع حاشیه علی طرف البساط للحمايه من البلی
 ۲. به چاکی بهرگی بهراو نه گری
 a well-bound book
 ۳. توند و تول، رهق نهینی
 ۲. یجلد، کتاب حسن التجلید ۳. یتاسک، یصبح صلباً
 سه هه لوه که زهویه که توند و تول
 Frost ~s the soil
 نه کات
 الجلید یؤدی الی تماسک التربه
The land is frost bound
 زهویه که به زوقم
 به ستویه تی ۴. پابه ند نهینی به، په یوه ست دهینی یی
 الارض متصلبه بسبب الجلید ۴. یلزم، یقید، یلتزم ب
 به لینی یی نه دا
 ~ oneself to
 یعد، او یعهد ب
 له ژیری زهبری سزادا پابه ند دهینی
 ~ sb over
 یلزم تحت طائله العقوبه
 پاراستنی ناشتی گشتی
 ~ sb over to keep the peace
 به سه ریدا نه سه پینی (پروانه bound یو زانیی به کار هینیانی
 نایه تی به pp)
 یلزم به دم الاخلال بالنظام و السکینه العامه (انظر bound
 لمعرفة الاستعمالات الخاصه ب pp)

binder *n* [C] بهرگی بهرتوك تن گر، په یف، بهرگفان
مجلد الكتب. آلة تجليد

binding *adj* پابه ند (ياسا)
ملزم (قانوناً)
The contract is ~ on all parties هم مو لايه ك
په يوه سته به به لینه كه وه
العقد ملزم لجميع الاطراف

n [C,U] بهرگ، بهرگی كښی
جلده او غلاف الكتاب

bingo /ˈbɪŋɡəʊ/ *n* [U] یاری قوماړ، له یزتنا بینگو
احدی العاب الحظ او القمار

binoculars /bɪˈnɒkjʊləz/ *npl* دووړیښک، دووړیښ
منظار. مکبر تثنای العینین

biographical /ˌbaɪəˈɡræfɪkəl/ *adj* زانینا ژینا مهی،
په یوه نندی به ژیان نامه کی که سیکه وه
معلق بسیره شخص او حیات

biography /baɪˈɒɡrəfi/ *n* [C,U] ژین نامه، به
سهرهاتیک، ژیان نامه کی که سیکه کی تر بیونسی
السیره: ترجمة حياة شخص يكتبها غيره

biological /ˌbaɪəˈlɒdʒɪkəl/ *adj* زینده وه وړانزی،
پا به ست به زانستی زینده وه وړ
بیولوجی. متصل بعلم الاحیاء

biologist /baɪəˈlɒdʒɪst/ *n* [C] دنیایی زینده وه وړانزی،
تایهت به زانستی زینده وه وړانزی
عالم احیاء. متخصص بعلم الاحیاء

biology /baɪˈɒlədʒi/ *n* [U] زینده لیژانزی، ژیانتی
بیولوجیا. علم الاحیاء

bipartisan /ˌbaɪpɑːtɪˈzæn/ *adj* دوپارتیسی په یوه نندی
به دوو پارتیوه هه یه
له صله بفریقین او حزین، مؤید من حزین

biped /ˈbaɪpɛd/ *n* [C] دوپوئی، دوپیدار، گیانه وه ری دوو
پوئی
ذو قدمین. حیوان ذو قدمین

biplane /ˈbaɪpleɪn/ *n* [C] فرژکه دوویال له سهر په ك،
دوو روو
طائرة ذات جناحین احدهما فوق الآخر

birch /bɜːtʃ/ *n* [C] بتولا، جوړه دره ختی که
البتولا. شجرة القضبان. خشب البتولا

bird /bɜːd/ *n* [C] ممل، پالنده، په له وه وړ
طائر. عصفور. طیر

birth /bɜːθ/ *n* [C] ۱. زان، له دایک بوون، زاین ۲. بناغه،
بنه رته
۱. ولاده، مولد ۲. اصل، منبت
He is an English man by ~ له بنه چه دا ینگلیره
انه انکلیزی الاصل

birthday /ˈbɜːθdeɪ/ *n* [C] روژا زاینی، روژی له دایک
بوون
مولد، عید میلاد

birthrate *n* [C] ټیکرای ریژه ی له دایک بوون (له
هه زاردا)
نسبة الموالید (فی الالف)

biscuit /ˈbɪskɪt/ *n* [C] بسکیت
بسکوت، بسکوت

bisect /baɪˈsɛkt/ *v* له تی ده کات، نه یکا به دوو په شوه
(گوشه)
بشطر. ینصف (الزاویه)

bisection /baɪˈsɛkʃən/ *n* [U] نیوه ی کردن، دوو نیو
کردن، دوو نیف کردن، نیف کرن
شطر. تصنیف (الزاویه)

bishop /ˈbɪʃəp/ *n* [C] ۱. مه تران، قه شه، پیاوی ثابین
۲. فیل (له یاری شه تره نه جدا)
۱. أسقف، مطران ۲. الفیل (فی لعبة الشطرنج)

bishopric *n* [C] مه ترانخانه، نه بره شی
أسقفیة، ابرشیة

bison /ˈbaɪsən/ *n* [C] بیسون، گای کئیوی نه مریکی
البیسون، ثور بری امریکی

bit /bɪt/ *n* [C] ۱. ټوژ، په چک، پارچه ی په چوک
قطعة صغيرة، کسرة
ورده ورده، شت له دوا ی شت، پیچ، بهر بهر به
تدریجاً. شیاً نشیناً
توژی با شتر
افضل بقلیل
هه رگیژ، ته نها، که میگیش تا
ابداً، مطلقاً

a ~ better
not a ~

2bit /bɪt/ *n* [C] پارچه ی لیکراوه، پاروو
الجزء القاطع من المقطب. اللقطة

bit /bɪt/ (پروانه *bite*) دگه زیت
(انظر *bite*)

bitch /bɪtʃ/ *n* [C] دپهل، دهنله سگ، دهنله گورگ
کلیه، ذنبه

bite /baɪt/ *vt, vi* (pt bit, pp bitten) ۱. گازی لښ
نهرگرې، ده گه زیت، نه قرتینې (مېرو) پښه ی نه دا ۲. (ترش)
دا پنه زینې، نه پخوا ته وه ۳. (تا په وویل) نه چن په ناو په کا،
نیرو ومې دانه خړې ۴. سهوول نه پته زینې

۱. یعض، یقرض (الحشرات) تلدغ ۲. (الاحماض) ینخر، یا کل،
یعفر ۳. (العجلات او الدواب) تماسک، تعشق التروس ۴.
(الجلید) یلسع

۱. شوینې گاز، گه ستن، گه زین ۲. پارو، پاروه [C] *n*
نان، جومک، گه بهک، قه پ

۱. عضه، قرصه ۲. لقمة، طعام ضئیل یوکل فی عجلة
فهرمو هندی خواردن یخو *Have a ~ to eat*

۳. گه ستن، پښه دان، نوقورچ، سیخورمه
تاوول شینا من الطعام ۳. عضه، لدغه، لسعه، قرصه

bitten /bɪtn/ (سهیری *bite*)
(انظر *bite*)

bitter /ˈbɪtə(r)/ *adj* تال، نه حل، ۲. به نازار، غم باری
نه گه پښې،

۱. مر ۲. مؤلم، مریر، بدل علی الاسی
ناکوکی توند و تیز / ووشی جهرگ *quarrels/words ~*
پر
مشاجرات عنيفة / کلمات لاذعة

bitterly *adv* به داخه وه، به تال و تیزی
بمرارة، بسی

bitterness *n* [U] تالی، نازار، ناخوشی
مرارة، ألم، اسی

bitumen /ˈbɪtjʊmən/ *n* [U] قیر، قه تران، زفت دکت
قار، زفت، قتران

bizarre /ˈbɪzə(r)/ *adj* نامو، ناباو، که مباو، به لوق،
ناوارته

غریب، شاذ، غیر مأروف

black /blæk/ *adj* رهش، رهنگی رهش، سیا
آسود، لون آسود

give sb a ~ look رووی لښ گر زده کا
یلقی علیه نظره عابسه

be in sb's ~ book(s) پښ شانس، چاره رهش، کتیا
رهش (پو نالین مرزین) نه فیای خراب
لا یلقی حظوه لویه

که سیکې داوین پیس ناوی خیزان سوک نه کات *sheep ~*
شخص یشین سعه العائله

قال، جادو، نوشته ی رهش *~ art*
سحر آسود، شعوه

بازاری رهش *~ market*
السوق السوداء

blackboard /ˈblækbo:d/ *n* [C] ته خته ی رهش
سبوره، لوح آسود

blackleg *n* [C] تیکدهری مانگرتن، که سې کاریکاو
هاوړیکانی مانگرتن، پښ رهش، رهش لنگ
مفسد الاضراب، شخص یعمل ورفاقه مضربون

blacklist /ˈblæklist/ *n* [C] لیستی رهش، نه چینه ناو
لیستی رهشه وه
القائمة السوداء، یدخل فی اللائحة السوداء

blackmail /ˈblækmeɪl/ *vt, n* [U] دزینی مال به ریگه ی
هه رهشه، گه ف دکت (پو درالی) گه نگرن
أبتزاز، یبتر المال عن طریق التهديد بالفضيحة

blackmailer *n* [C] که سیک به هه رهشه بدوی،
هه له خه تان به هه رهشه
شخص یبتر بالتهديد

blackout *n* [C] ۱. تاریک کردن، کوزاندنه وه ی رووناکي،
کوزانو نه وه ی رووناکي (له کاتی یوډومان) ۲. نه مانی له پری
هوش و یشین

۱. تعمیم، إطفاء الاتوار (لغارة مثلاً) ۲. فقدان مفاجي، للوعي او
الرؤية

blacksmith /ˈblæksmɪθ/ *n* [C] ناستگه
حداد

blacken /ˈblækən/ *vt, vi* ۱. رهشی ده کا، پیسی ده کا
۲. ناوی نه زینې، تانه ی لښ نه دا

۱. یسود، یسود ۲. یسوه السعه، یذم، یقذح فی

blackguard /ˈblæɡɑ:d/ *n* [C] خو پری، سوک، چه پهل
و غده، حقیر، نذل

۱. میزه لدان، روډینک، *bladder* /ˈblædə(r)/ *n* [C]
میزدانک ۲. توره که ی پر هه و له ناو توپی پیدا
۱. المثانة ۲. کیس یصلأ بالهواء داخل كرة القدم

۱. گویزان دهمه چه قویان لای تیزی *blade* /bleɪd/ n [U]
 شمشیر ۲. په لکي گه لای درهخت ۳. به شه فراوانه که ی
 سه ول که ناو نه هینتی
 ۱. شفرة الصديّة او حد السيف، نصل، حد ۲. نصل ورقة نبات ۳.
 الجزء العريض من المجداف الذي يدخل الماء
blame /bleɪm/ vt
 سه زه نشتی نه کا، گله یی لئی نه کا
 (که سینک بهر پر سیاری نه کا)، تومه تباری نه کا
 يلوم، يوبخ، يعتبر (شخصاً) مسؤولاً
 کړېکاره سه رنه که و توه *Bad workmen ~ their tools*
 کان سه رزه نشتی خرابی نامیره کانیان ده که ن
 العسال الفاشلون یلقن اللوم علی ادواتهم
 کنی *Who is to ~ to be ~ d for this disaster?*
 بهر پر سیاره / سه رزه نشت کراوه له م کاره ساته (نه گبه تیه)؟
 من المسؤول / العلوم عن هذه الكارثة؟
 نوم، بهر پر سیار له هه له، یان سه نه که و تن
 لوم، مستولية عن خطأ او نصل
blameless adj
 بین تاوان، سه رزه نشت نه کراوه
 بری، لالوم علیه
blanch /bla:ntʃ/ vt, vi
 سه ی هه لده گه ری، ژاکاو، سه ی
 دکت، پیتی دبت
 بیض، یجعله شاحب اللون
 له بهر نه گیشتی روناکی خوړ گه لای که ره و زه که *celery* ~
 زه رد نه یی
 یمنع اوراق نبات الكرفس من الاخضرار بعجب النور عنها
 گالته چار، بودل، نهرم، زمان لووس **blend** /blænd/ adj
 رلیق، لطیف، ته کمی، ساخر
 رویازی، **blandishment** /'blændɪ'mənt/ n [C]
 مه رای (به زوری له شینگی کژدا)
 ملاطفة، تعلق، مداهنة (غالباً في صيغة الجمع)
 ۱. (لا په رهی) سه ی، بین نووسین، **blank** /blæŋk/ adj
 فالاسه ی ۲. (رووی که سینک و تپروانیی) ره ق به ستراو سنی
 ده رپرین، سه رسام، شیرزه
 ۱. (صفحة) بیضاء، خال من الكتابة ۲. (وجه شخص او نظراته)
 جامد، خال من التعبير، متحیر، مرتبک
 دیواری بین ده رگا و په نجه ره، کپ *~ wall*
 جدار بدون نوافذ او ابواب، مصمت
 هوتراه ی بین سه ربه ره، هوتراه ی فاژاد *~ verse*
 شعر لا یلتزم بالقافية، مرسل

پوچ، فیشه کی به تال ~ *cartridge*
 طلقة فارغة، فشك خلب
 ۱. بوشایی (له شتیکی نوسراو یان چاپکراو) *n* [C]
 ۲. بوشایی، چول
 ۱. فراغ (في شيء مكتوب او مطبوع) ۲. فراغ، خلو
 بیر ی هور نه بووه، بیر ی *His mind was a complete ~*
 نه ما بوو
 کان ذهنه خال تماما من (الاتکار)
 ناشکرا، بین ده رپرین، به راشکاو ی **blankly** adv
 به راحه، بهیره، بشکل یغلو من التعبير
 په تانی، په توه، مه وچ، جاجم، **blanket** /blæŋkɪt/ n [C]
 میزه، گشگر
 جرام، بطانية، دثار، شامل
 ده نگي بهرز، ده نگي بوریزانی **blare** /bleɪ(r)/ n [U]
 زیفه ی فیه نه
 صوت مرتفع، ضجيج (للإبواق و نحوها)
 ده نگي بلند کری، بوریزان لیده دات، بیزار نه کا، *vi, vt*
 گوی که ره کا
 یدری، یضج، یصلک السبح
 بین باوه ری به خوا **blaspheme** /blæs'fi:m/ vi, vt
 پشان نه دات، کفر نه کا
 یجدف علی (الله)، ینطق بالكفر
 که سینکی بین باوه **blasphemous** /blæsfəməs/ adj
 په په زدان، که سینکی کفر که
 تجدیفی، اکفر، شخص مجدف
 بین باوه ری **blasphemy** /blæsfəmi/ n [C,U]
 په په زدان، کفر، کفر کردن، چیر کرناخودا، بین دینی
 التجديف علی (الله)، التكلم بالكفر
 ۱. هه لکردنی با **blast** /blɑ:st/ n [C]
 ۱. هه، عصفه
 تینی هه وای گه رمی *a ~ of hot air from a furnace*
 ناو فرن
 هبه من الهواء الساخن من فرن
 به هوی ته قینه وه په نجه ره کان *windows broken by ~*
 شکان ۲. فو، فیه (زورنا، فیه نه)
 نوافذ تحطمت بفعل الانفجار ۲. نفخة، صغیر (من صور او بوق)
 ۱. ویرانی نه کا ۲. له ناوی نه با، هه لته وه ری *~ vt*
 ۱. یسف، یدمر (في منجم او محجر) ۲. یقضي علی، یذبل:

blossom ~ ed by frost گول (خونچه) زوقم
شواندوويه تي

آزار (براعم) ألتقها الصقيع

blastfurnace *n* [C] فرنی تواندنهوه (کانزرا) فرنی
گهوره

آتون الصهر (للمعادن)، فرن عالی

blastoff *n* [C] دهرجوونی موشهك بهره زوور
انطلاق (صاروخ) الی اعلی

blatant /'bleɪtənt/ *adj* زویکه، زویکهی زور (بو) ناگادار
کردنهوه بهشویه پهکی نابهسند)

صاحب، کثیر الصیاح (یحاولت لغت الانتباه بشکل یخلو من الذوق)

blaze /'bleɪz/ *n* [C] ۱. گر، سووتان، بلیسه
۱. لیب، اشتعال، وهج

burst into a ~ نهگری، نهسووتنی
یشعل، یحترق

put out a big ~ ۲. ناگریکی گوره نهکوژیختهوه
۳. نهقیتهوهی له پر هملچوون

۱. یظنی، حریقاً هائلاً ۲. انفجار مفاجی، للانفعال

in a ~ of anger بلیسهی توره نهیی
یشعل غضباً (توره فی الأنفعال)

۱. نهسووتنی بهگریهوه، له نهقیتهوه، نهپرسکتیهوه □ *vi*
۱. یشعل متوجهاً، ینفجر متقدماً، یشعل، یتألق

The sun ~ d down on us blazing with indignation
گریهی خوره که بردینی ۲. نه نهقیتهوه بهکار دانهوه
غمرتنا الشمس بضائنها ۲. ینفجر منفلاً

۳. ناگر باران نهکا (بهفیشهك یان ~ *away at the enemy*
بهگوله) ناگر بارانی دوژمن نهکا

۳. یطر بالنیران (بالرصاص) یطر الاعداء بوابل من الطلقات

blaze /'bleɪz/ *vt* نیشانه لهسهر درهخت دالنه، قه دی
درهخت نهبری (بو) نهوهی ریگی ناو دارستانه که دیساری
بکات)

یضع علامة علی شجرة یقطع اللحاء (تدل علی الطريق فی غابة)

ریگای نوی نهبری دهست پیشکهری نهکات ~ *a trail*
(ل.أ) یشق طریقاً جدیداً (مجاز) یرو، یسبق الی عمل شیء و
یصح رائد

blaze /'bleɪz/ *vt* بلاوی نهکاتهوه، پهخشی نهکات

یذیع، یشرفی الآفاق

blazer /'bleɪzə(r)/ *n* [C] سووکه چاکه تی رهنگاو رهنگ (پووه رزشی)

مطف خفیف ذو ألوان زاهیه (للریاضة)

blazon /'bleɪzən/ *n* [C] *vt* = blaze دروشمی
خانه دانی، شانازی پئوه کسرون
دهر نهکا نیرازینتهوه

شعار النبالة وصف متباه ب - ینیع و یتباهی ب - ج - بزرکش

bleach /'bli:tʃ/ *vt, vi* سهی دهکاتهوه، (بهه تاو یان
بهکاری کیمیاوی)

بیض، بیض (اما بالتعرض للشمس او العمليات الكيميائية)

bleak /'bli:k/ *adj* (کەش) سارد، زور سارد، شوینیکی
رووتهن، رووهویا (بیرورا) رهشبین، بین هوا

(الطقس) بارد، قارس (المكان کتل مثلاً) أجرد، معرض للرياح
غیر متقابل، یانس

bleary /'bleəri/ *adj* ~ *eyed* چاوپرو پوشاوی، چاو کز،
چاو کو توو، کویر

اعش، کلیل الصبر

bleat /'bli:t/ *n* [C] (مهر) نهباغینی (باره بار)، دهنگی مهر و
بزن

(الغروف) یمامی، یشرف، مامأة

bled /bled/ (پروانه *bleed*) خوین بهریوو
(انظر *bleed*)

bleed /'bli:d/ *vt, vi* (pt, pp *bled* /bled/).
خوین بهر نهیی

یدمی، یدمی، یرف

blemish /'blemɪʃ/ *n* [C,U] له که، خلته، تیک چوون
عیب، شائیه، تشوه

تیک چوون / له که *a ~ on the skin/on sb's character*
/ په له له نیست / له که سیه تی

تشوه / عیب فی الجلد / فی شخصیه

خه و شداری نهکا، نهنگی نهکا □ *vt*
عیب، یشین، یشوه

blench /'blentʃ/ *vi* داله چله کنی، به ترسهوه پاشه و پاش
ده گهریتهوه

یجفل، یتراجع مذعوراً

۱. (چاو تووتن) تیکه لنی نهکات،
۲. (رهنگ) ریکی دهخات

۱. (الشاى والتبغ) يخلط، يمزج، يضرب ۲. (الالوان) ينسجم، ياتلف
 رهنگه كان له گه ل پهك نه گونجین *colours that ~ of well*
 ألوان تنسجم مع بعضها جيداً
 □ n [C] تېكه له
 خلیط، مزيج
 تېكه له ی چای نایاب *an excellent ~ of tea*
 تولیفة ممتازة من الشاي

bless /bles/ vt (pt, pp ~ ed /blest/ blest)
 ۱. پیروزی نه کات، کات، له خوا نه پارتیه وه بوی، نیشانه ی
 خراج نه کیشی
 ۱. یبارک، یسأل الله ان یبارک، یرسم علامة الصلیب
 فه شه که پیروزیایی *The priest ~ ed the people/crops*
 له خه لک کرد / به رویوم ۲. داوا ی خیر و خوشی ده کات
 بارک القیس الناس / المحاصيل ۲. یتمنى الخیر ل. یسعد
 خودا یارمه تیت بدات کوره کم، *Bless you, my boy!*
 خودا بت پاریزی کوره کم ۳. ته ندروستی باش، خوا
 ییداتی
 بارکک (أسعدک) الله یا ولدی ۳. ینعم علی. یهب
 ته ندروستی باشه *be ~ ed with good health*

انعم الله علیه بالصحة الجيدة
 خیر و خوشی *not greatly ~ ed with worldly goods*
 دنیایی زوری یی به خشراوه ۴. پیروزی نه کا، خیر داری نه کی
 له یفدق الله علیه النعم الذنوبية ۴. یکرس، یقدس
 پاپا پیروزی کرد ۵. سوپاسی *relics ~ ed by the Pope*
 خوا ده کات، له خواته پارتیه وه
 آثار کرسا (جعلها مقدسة) البابا ۵. یسبح، یظم، یسجد (الله)
 ۶. (نه للاً) بو سهر سورمان، خوا یتیم ره وا بیینی *B~ me!*

۶. (ل.د) یا للعجب! لیبارکني الله!
 نای له و خوشیه!
 یا للمفاجأة، یا للعجب!
 سهرم سورماوه له خوشید!
 انی مندهش، عجیب!
Well, I'm blest!

blessed /'blesɪd/ adj
 پیروز، به خته وهر، روو له شادی
 مقدس، محفوظ، یجلب السعادة

blessing /'blesɪŋ/ n [C]
 نوزی، نوزی نان خواردن، (دروود)

نعمه، برکه، صلاة المائدة (دعا) یتلى قبل او بعد الطعام فی

(المسیحیة)
 نوزی دوا ی نان خواردن نه کات
 یتلو صلاة المائدة
blew /blu:/ (بروانه blow) فوی پیا کرد، پولدا
 (انظر blow)

۱. نه خوشی کشتو کال، ۲. نافات، **blight** /blait/ n [C,U]
 دهر د، په رزه نگ، نه گیه تی
 ۱. آفة زراعية ۲. نکیه، بلوی

(خرابه) نه فرهت له نواوته *a ~ upon my hopes/plans*
 کانم / پلاته کانم
 (شر) لعنة علی آمالی / خططي
 نو میده کانم سهری نه گرت *~ ed hopes*
 آمال لم تتحقق، آمال خائبة
 □ vt پیسی نه کات، خرابی نه کات
 یكون شراً علی. یفسد
 ژبانی پر نه خوشی *a life ~ ed by constant illness*
 به رده وام
 حیاة نضها المرض الدائم

blind /blaɪnd/ adj
 ۱. کویر، نادیده، ناپینا، توانای
 بریار دانی تیه

۱. اعسی، ضریر، کنیف، (مجاز) عاجز عن الحكم
 که متهر خمی نه کا / *~ to the faults of her children*
 چاو له هه له کانی مندا له کانی ده پوشی ۲. شیت
 ستفازی عن / تتجاهل نقائص أطفالها ۲. اهوج، مجنون
 خیرایی کویرانه *in ~ haste*
 سرعة هوجا.

۳. دیواری یی په نجره وین کون، کپ *a ~ wall*
 ۴. زه حمه ته، ناره حه ته، دواوه ی نابینری
 ۳. بدون منافذ او فتحات، مصمت ۴. تصعب او تستحیل رؤیة
 ما خلفه

پینچیک بیینی *a ~ turning*
 منطف یصعب
 پشته وه ی زه حمه تی *a ~ comer*
 رؤیة ما خلفه

□ vt کویر نه بئ، چاوی له ده ست نه دا
 یعنی، یفقد البصر

blindly adv
 کویرانه، په کویرانه
 علی نحو اعسی، کالاعسی، عمیانیا، بتهر

- blindness** /blaɪndnəs/ n [U] كویری، کویز بوون، نەزائین، دەبەنگی، سەریزبوی
عمی، جەل، حماقە، تهور
- blind** /blaɪnd/ n [C] پەنجەرە، دەروازە
ستارە (الناذە)
- blindfold** /blaɪndfəʊld/ vt چاوان دگرت
یەصب العینین
چاوان بەستراوان
مصوب العینین
- *adj, adv*
- blink** /blɪŋk/ vi ۱. تروکە، دەتروکیژی، ئەشە کێشەو
۲. (روناکی) دەدرەوشێتەو
۱. یرف، یرمش، یطرّف بعینە ۲. (للانوار) تومض، تئلاّ
the lights of the steamer ~ ing on the horizon
روناکی پاپۆرە کە لەناسۆو دەرکوت
انوار الباخرا تومض فی الافق
- bliss** /blɪs/ n [U] خوشی، شادی، ئاسودەیی، بەختیاری
سعادە، غیظە، نعیم
- blissful** *adj* بەختیار، دلخۆش، شاد
هانێ، سعید، منعم
- blister** /blɪstə(r)/ n [C] ۱. زیپکە، بَلق، پر زک، تۆفدان
۲. هەل ناوسان دەرتکەوی لەژێر بویاخ دا وە کوزیپکەو بَلق
۱. برة (جمعهما بثور)، قرح ۲. انتفاخ یظهر تحت الطلاء یشبە
البثور
□ *vt, vi* تووشی ئەبێ، زیپکە ی لێ دی
یصاب ب او یسبب البثور
- blitz** /blɪts/ n [C] هێرشێ داگیرکەرانه، هێرشێ قایم
بەفڕۆکە
هجوم خاطف (جوي بخاصة)
□ *vt* هێرشێ ویرانکاری ئەکا
یقوم بهجوم خاطف مدمر
- blizzard** /ˈblɪzəd/ n [C] زریانێ باو بووران، باگەر،
بامشت
عاصفة ثلجية عنيفة تصحبها الرياح
- bloated** /ˈblɔːtɪd/ *adj* ۱. پوفدایی، تێک سمراو، زۆر
قەلەو فووتیکراو، گەورە کراو
۱. منتفخ الابداج، بالغ السنه ۲. منتفخ، متضخم
- bloc** /blɒk/ n [C] گرو، بەر، کۆمەلە دەوله تێکی بەک

- گرتوو لە ئابووری و پامیاریدا
کلتە، مجموعه دولي موحدة اقتصاديا او سياسيا
Soviet B~ ئەوانە ی سەر بەسۆڤیەتین
الكتلة السوفيتية
- block** /blɒk/ n [C] ۱. بەر بەست، قورم، کَلۆ، پارچە
۱. کلتە، قطعە
the ~ s of stone in the Pyramids پارچە بەردی
گەورە بۆ دروست کردنی هەرەم بەکار هاتوو
الککل الصخرية الضخمة المستخدمة في بناء الاهرامات
a chip off the old ~ کەسێک لەباوکی بچێن واتە
ئەچیتەو سەر باوانی ۲. خانوویەکی گەورەدا بەشکرایی
بەچەند نھۆمیکەو
شخص شديد الشبه بأبيه: هذا الشبل من ذاك الاسد ۲. مبنی
ضخم مقسم الى وحدات مستقلة
بألەخانە ی فرە نھۆم، کۆمەلە خانوو *~ of buildings*
مجموعه من العمارات المحاطة بالشوارع من كل جانب
کۆمەلە جیگا یەکی رێکخراو *a ~ of seats in a theatre*
لە شانۆ ۳. کێشە ی چاپ، ۴. بەر بەست، بەست (شستیک
جوولە نەھێنێ)
مجموعه من المقاعد المتراسة في مسرح ۳. کلیشة للطباعة ۴.
حاجز، سد (شي يعيق الحركة)
۵. خولخولۆکە بۆ بەرز کردنەو ی قورسای *~ and tackle*
۵. بکرة لرفع الانتقال
۶. پیتی گەورە ی لە بەک جیا *~ letters, ~ writing*
۶. حروف كبيرة منفصلة
□ *vt* ۷. ئە یگری، دا یئەخا، ریی لێ ئەگری
۷. یحجز، یسد، یفلق، یعرقل
بەھۆ ی بەفرەو ی رینگە داخراو، *roads ~ed up by snow*
بەفر رینگە کە ی گرتوو
طرقات مسدودة بسبب الثلوج
ئەو رێرەو ی کە بۆ *~ up the entrance to a cave*
ئەشکەوتە کە ئەچن داخراو
یسد المدخل المؤدي الى كهف
کێشە دروست ئەکا بێ ئەو ی بچیتە ناوەرۆکەو *~ in*
(اللوحه) ی رسم الملايح الرئيسية دون الدخول في التفاصيل
ئابلۆقە دانێ (ناوی) **blockade** /blɒkəɪd/ n [C]
ئوشکانی، گەمارۆ
محاصرة، حصار بري او بحري

<i>raise a ~</i>	سنور بۆ ئابلقه دائه نى، ئابلقه لانه با يضع حدا للحصار، يرفع الحصار
<i>run a ~</i>	ئابلقه دان يخترق الحصار
□ <i>vt</i>	ئابلقه ي دەدا، ئابلقه ي لەسەر دائه نى يحصار، يفرض الحصار
blockage /'blɒkɪdʒ/ <i>n</i> [C]	رى گىر، بەرگىر، داخىران، چىكىن
	بەر بەست، دەر هاتىن عائى، حاجى، سد، انسداد
blockhead /'blɒkɪd/ <i>n</i> [C]	گەوج، گىل، درەنگ تى ئەگا
	أحمق، غيبي، بطيء الفهم
blonde /'blɒnd/ <i>n, adj</i>	تۆكال بۇ پىياو (زىن) أشقر، شقره
blood /'blʌd/ <i>n</i> [U]	خوین
<i>~ vessels</i>	(دماە) دم مولولولەي خوین أوعية دموية
<i>in cold ~</i>	بەساردى بيروء، عمداً
<i>make bad ~ (between)</i>	توى ئاكوكى ئەچىنى (لە نىوان) يفرس بذور العداوة
blood bank <i>n</i> [C]	بانقى خوین بنك الدم
blood hound <i>n</i> [C]	سەگى پۇلىسى، تانجى تازى خوینى (بەن) كلب الاثر، كلب بوليسى
bloodless <i>adj</i>	بىن خوین رزان دون اراقه (سفله) دماە
<i>a ~ revolution</i>	كودە تاي سەبى بىن خوین رشتن، شۆرشى سەبى انقلاب بدون اراقه الدماە، ثورة بيضاء
bloodshed /'blʌdʃed/ <i>n</i> [U]	خوین رشتن إراقه الدماە
bloodshot <i>adj</i>	(چاۋ) خوینى تىزاۋە (العينين) محتقنة بالدم

bloodthirsty /'blʌdθɜːsti/ <i>adj</i>	خوینمىز، خوینرىز، خوین خور
	سفاخ، متطش للدماە
bloodtransfusion <i>n</i> [C]	گواستنه وەي خوین نقل الدم
bloody /'blʌdi/ <i>n</i> [C]	خویناۋى، بەخوین پىسبوۋ دموي، ملطخ بالدماە
<i>a ~ fight</i>	كوشتارى خویناۋى قتال دموي
bloom /'bluːm/ <i>n</i> [C]	گول، هەرەت، تاف، هەرەتى گەنجى
	زهرة (مجاز) أوج، ريعان، عنفوان
<i>in the ~ of youth</i>	ناف، نافی لاۋى في ريعان الشباب
□ <i>vi</i>	يزهر
blossom /'blɒsəm/ <i>n</i> [C,U]	خونچە، گول، چرۋ برعم، زهرة
<i>The apple trees are in ~</i>	درەختى سىۋە كان چرۋيان دەر کرد
	شجرات التفاح مزهرة
□ <i>vi</i>	چرۋ دەر ئەگا يزهر
blot /blɒt/ <i>n</i> [C]	پەلە، پەلەي مەرەكەب، لەكە، خلتە، هەيب
	لطفة، بقعة حبر (مجاز) وصمة، شائبة، عيب
<i>a ~ on the landscape</i>	شتى كە جوانى سروسشتى تىك بدات (وہك خانوى ناشرين)
	شيء يشوه من جمال المنظر الطبيعي (بناء قبيح مثلاً)
<i>a ~ on his character</i>	كەسنىكى لەكە دار عيب في شخصيته
□ <i>vi</i> (-tt-)	پىسى ئەگا، تىكى ئەدا ۱. يلطخ، يشوه
<i>~ ting paper</i>	۲. (ووشكى ئەكاتەۋە) مرەكەبەكە بەكارهينانى كاهەزى وشك كەرە وشك ئەكاتەۋە
	۲. يجفف (يشف) الحبر باستخدام ورق من نوع خاص يعرف باسم النشاف
	۳. ئەپسرتەۋە، لاى ئەبات، بەتەۋاۋى ئەپشارتەۋە <i>out</i>

	٣. يحمر، يخفي كلية
words ~ted out	ووشه‌ی سراوه ناديار
	كلمات مسحورة، غير ظاهرة
a view ~ted out by mists	ديمه نيك تم و مز
	شارديتيه وه
	منظر أخفاء الضباب
blotch /blɒtʃ/ n [C]	له كه، په له، خلته
	عيب، شائبة، لطفه
blouse /blaʊz/ n [C]	بلوز، كراسي سهره وه
	بلوزة، سترة، قميص خارجي
blow /bləʊ/ vi, vt	١. با ههل ده كات
	١. (الهواء) يهب، يصف
It was ~ing hard	ره شه با بوو
	كان الريح عاصفاً
~ over	نه ياتنه سر، نه يكو زينيته وه، له بيري نه چيته وه،
	شس له بير نه چيته وه ٢. (شت) يانه يات، بالي نه دا
	ينقضي، يخمد (مجاز) ينسى، يطويه النسيان ٢. (الاشياء) تطير
	مع الريح، يطيح بها الريح (الريح) يحرك:
My hat blew off	بانه يهولتي، ويانه يا شهبه كه م با
	بردي
	طارت قبتي
The wind blew my hat off	باكه شهبه كه م برد
	اطاحت الريح بقبتي
I was almost ~n over by the wind	وه خته بوو باكه
	بمخات (بمبات) ٣. فوي پيا نه كات، فو نه كات په سه ريا
	كادت الريح ان تطيح بي ٣. ينفخ، ينفخ على
~ on one's tea	فوو به چا كه نه كات (بو نه وه ي)
	سارديت، لوتي پاك ده كاته وه
	ينفخ على الشاي (البيرده) يمتخط
~ on one's nose	
~ up a tyre	هوا نه كاته تا په كه وه
	ينفخ اطاراً
~ up	نه ته قته وه، ويراني نه كا
	ينفجر، ينفجر، ينسف
The barrel of gun-powder blew up	به رميلي
	باروده كه ته قيه وه
	أنفجر برميل البارود
The soldiers blew up the bridge	سه ربازه كان پرده

	كه يان ته قانده وه
	نسف الجنود الحمر
~ out one's brains	كه له ي نه ته قيني، خوي نه كوژي
	أطلق على نفسه الرصاص
~ out	١. نه يكو زينيته وه به فوو، فوي لن نه كات
	(أ) يظني، بالنفخ
~ out a candle	مومه كه نه كو زينيته وه ب. (تدل)
	نه سوو تيني، نه تو ينيته وه
	يظني، شمعة (ب) (السلك) يحترق، ينصهر
The fuse blew out	فيوزه كه تو ايه وه، سوتا
	أحترق / انصهر الكبس
The whistle blew	٤. فيكه لن، نه دا
	٤. يصر:
I blew the whistle	فوم به فيقه نه كه دا، كرد، فيكه م
	لن دا ٥. هانكه هانك نه كات ٦. ريكي نه سخات (شوشه)
	به فوو پيا كردن
	نفخت الصافرة ٥. يهت ٦. يشكل (الزجاج) بالنفخ
	نه چيته دهره وه بو نه وه ي هو اي ~ n have/golf for a
	پاك هه لمزي
	يخرج للتنعق بالهواء الطلق
blowlamp n [C]	كوانوو
	موقد اللحام
blowout n [C]	ته قينه وه (تا به ي نو تومبيل)، ده رچوني
	هوا به زه برو سه خت
	انفجار (و بخاصة إطارات سيارة)، انطلاق الهواء بقوة و عنف
blowpipe n [C]	فووپيا كه ره بو هه لگير ساندني ناگ ره كه
	قصبه نفخ لاذكاه النار
blow /bləʊ/ n [C]	١. ليدان، پيا كيشان
	١. ضربة، لطفه
kill three flies at on	سن مينش به يه ك ليدان نه كوژي ~
	يقتل ثلاث ذبابات بضربة واحدة
come to ~s	شهر نه كات
	يتضارب، يتقاتل
strike a ~ for	له پيناو سه ربه ستيدا نه جه نگني
	٢. رووداوي له پر، به لا، كاره سات
	يقاتل من أجل (الحرية) ٢. صدمة، كارثة، مصيبة
blower /bləʊə(r)/ n [C]	ميز لدان، فووپيا كه ر، مووشه
	دم (ناسنگر به كاري ديني)، فووپيا كه ر

منفاخ، أداة (جهاز) للنفخ، نافخ (شخص يقوم بالنفخ)
 فوو پیاکەری شووشە
 ~ glass نافخ الزجاج

blown /blaʊn/ *adj* هەناسە پرکێ، شەکەت ماندوو
 لاهت، مرهق

blubber /ˈblʌbər/ *n* [U] بەز، پیو (پۆنی نەهەنگ)
 شەم، (دەن) الحوت

blue /bluː/ *adj* (-r, -st) شین
 ازرق
 ~ ribbon/riband نیشانی پاپەداری ئازایەتی،
 مەردایەتی
 وسام شرف، وسام رِبطة الساق

a bolt from the ~ شتیکی چاوەروان نەکراو
 مفاجأة، أمر غیر متوقع

Oxford/Cambridge B ~ پارێکەر (نوینەری زانکۆ
 کە ی پیت)
 ریاضی یەشل جامەتە

□ *vi* شین ئەبێ، شین هەل نەگەری
 ییزرق، یلون بالزرقە

blueprint /ˈbluːprɪnt/ *n* [C] پلانی (نەخشە)
 رۆنکەرەو
 مخطط، تصمیم (معماری غالباً)

bluish /ˈbluːɪʃ/ *adj* شین یاو
 مزرق، مائل الی الزرقە

bluff /blʌf/ *vi, vi* فربو دەدات، قیلى لى دەکات، قیل لى
 کردن
 یخەد، خداع، مفاذعة

bluff /blʌf/ *n* [C] کەناری لێز، چفو
 جرف شدید الانحدار

□ *adj* (رادان، کەنار) بەردەمی فراوان و لێزە کە سیکى
 وشک و ئاڤرودار و قسە لەرۆو، ووشک، زبر
 (جرف، ساحل ذو مقدمة عریضة منحدره (شخص) جافی الطبع
 ولکنه صریح و شریف، جاف، خشن

blunder /ˈblʌndər/ *n* [C] هەلەى چەوتى دکت،
 دەبەنگى، چەوتى
 خطأ فاحش، حماقة، هفوة

□ *vi* هەلە ئەکات، ماخولان
 یخپت، یرتکب خطأ، یتحرك باضطراب

خوی ئەدا بەدیواردا
 یصلدم بجدار
 ~ into wall

blunt /blʌnt/ *adj* ۱. کول، تیکشاو، ۲. کە سیکى ووشک
 وپرینگ
 ۱. غیر حاد، متملم ۲. (شخص) فظ، خشن الطبع

□ *vi* تیک دەشکێ، زەرۆو و زۆری نامینی، کۆه دەبێ،
 کول دەری
 یبلم، یبتم، یفقد حدته

bluntly *adv* بەرەقی، بەزەبری، بەرۆقایمی
 بخشونة، بنظافة

bluntness *n* [U] کول، کوهی، قسە لەرۆو، بەرەقی،
 پاشکاو، زبر
 (کلیل) غیر حاد، صراحة، خشونة

blur /blɜː(r)/ *vt, vi* (-rr) لیل دەکات، نادیار دەبیت، ون
 دەبێ
 یفقد الوضوح، یصبح غائماً

Tears ~red her eyes فرمیسکە کانی ناھیلێ باش بیینی
 منحتها الدموع من الرؤية بوضوح

Mists ~red the view تەم و مژ دیمەنە کە ی لیل کردو
 جعل الضباب النظر غائماً

n [C] پەلە، دیمە نیکى تیکچوو
 لطفة، بقعة، منظر مشوش

*If when you look at this, the print is only a ~ you
 perhaps need glasses* ئەگەر سەبری ئەو بەکەیت
 وپیتە کان لیل پیت ئەو ی پویست بە چاویلکە هەبە
 اذا نظرت الی هذا وبدت الحروف مشوشة فربما تكون بحاجة
 الی نظارات

blurt /blɜːt/ *vt ~ sth out* ئەلێ یان ئەنھێ ئەدرکێنی، یی
 بیر کردنەو بەزێرکاندن، دنا خفت یان دکەنت، (ژشکە کێفە)
 یقول او یفشی (سراً) دونما تفکیر

blush /blʌʃ/ *vi* لەشەرما سوورەتە گەری
 یحمر وجهه خجلاً، یتردد

n [C] سوور پونەوہی دەم وچاو (لەشەرما)
 أحمرار او ترود الوجه (حیاة)

bluster /ˈblʌstər/ *n* [U] هەلە ئەکات، قیزە قیز دەکات،
 ئەنەرینی
 یصخب، یصخب
 □ *n* [U] ھازە (زویان)، ھەرەشە، بەلین، ئەنەرینی،

گهف، دژوار دفاخت

هدیر (العاصفة)، تهدید، وعید

blustery adj

زویانی، چر، هرا، بهه‌ر شه

عاصف، صاخب، مهدد

boa /'boʊə/ n [C]

هه‌زديها، بوا، ماری گه‌وره، ته‌خلیت

ماره نیچیر قوت له‌داو‌خو‌زی پیچنده‌دا تا نه‌پکو‌زی و هه‌رسی نه‌کا

البوا، أفعی ضخمة تتل بالعصر

boar /bo:(r)/ n [C]

۱. په‌کانه، نیره به‌راز (به‌راورد بکه

hog.sow) ۲. به‌رازیکی نیری مالی نه‌خه‌ساو

۱. خنزیر بری ذکر (قارن hog.sow) ۲. خنزیر ذکر داچن غیر

مخصي

board /bɔ:d/ n [C]

ته‌خته دار، ته‌خته‌ی ریگ و دریز،

ده‌پ

۱. لوح خشب طویل مسطح

on ~

له‌سه‌ر پستی که‌شتی

علی متن السفینة

(پلان وهیوا) دپته دی / پشت گوی نه‌خو‌ری ~ go by the

۲. نان خو‌اردن، می‌زی نان خو‌اردنی به‌کو‌مه‌ل، نه‌نجومه‌ن،

ده‌سه

(مجاز) (الخطط والآمال) تخف، تهمل ۲. مائده، منضده،

مجلس، هیئة

نه‌نجومه‌نی کارگیران (پاریزگاران) the ~ of governors

مجلس المدیرین

(نه‌نجومه‌ن) ده‌سته‌ی بازرگانی the B ~ of Trade

(مجلس) هیئة التجارة

above ~

۳. به‌ناشکرا، به‌راشکاوی

۲. بصراحة، بروض، دونما مواریة

له‌سه‌رمیزی قوما نه‌بیاته‌وه، سه‌ر نه‌که‌وی، ~ sweep the

به‌باشی سه‌ر نه‌که‌ویت ۴. خو‌اردن نه‌خوات به‌کری هه‌فتانه

یان مانگانه (مانه‌وه له‌شوینیکدا)

یکسب کل ما علی مائده القمار، ینبع نجاحاً ساحاً ۴. یتناول

الطعام بسو اسبوعی او شهري (في نزل مثلاً)

به‌رگی قوماشی تیگراوه bound in clothe ~ s

مجلد بظلاف من القماش

خو‌اردن و مانه‌وه B ~ and lodging £ 70 weekly

هه‌فتنه‌ی به ۷۰ جونه‌یهه

المیبت والاکل بسبعین جنبها أسبوعياً (في نزل)

خزمت ~ The servant has £ 25 a week and free

کاره که هه‌فته‌ی ۲۵ جنبه و هه‌ر نه‌گه‌ری له‌گه‌ل (خو‌اردن

و مانه‌وه) ۵. بو‌ردی ته‌خته به‌کار دپت بو‌مه‌به‌ستی تاییه‌ت

یتقاضی الخادم خمساً و عشرين جنبها أسبوعياً مع الميبت

و المآكل ۵. لوح خشبي او نحوه يستخدم لاغراض محددة

لن‌ی دروست نه‌کات یان به‌بو‌ردی ته‌خته □ vi, vt

دانه‌بو‌شریت

۱. یصنع من او یکسو بألواح خشبية

په‌نجه‌ره‌کان به‌ته‌خته نه‌گرن ۲. ده‌ست ~up a window

نه‌که‌ویت، شوینی خو‌اردن و نو‌وستن دابین نه‌کات

یظلي نافذة بالواح خشبية ۲. یحصل علی او یزود بالمیبت و

المآكل

به‌کری خانووی make a living by ~ing students

قوتایان زبانی دابین نه‌کات

یحصل علی رزقه بأیواء الطلبة في مسكنه

لای قه‌ساب کار نه‌کا (گوشت) He ~s with a butcher

فروش)

انه یقیم عند لحم (جزار)

۳. سوار نه‌ب، سه‌ر go on ~ (a ship, a train)

نه‌که‌ویت له‌سه‌ر (که‌شتی، شه‌مه‌نده‌فه‌ر)

۴. یركب، یصعد علی متن (السفينة، القطار)

که‌سینک له‌خانووی که‌سینکی که‌نیشته [C] n boarder

جی بیبت، مندالی له‌قوتابخانه‌ی ناو‌خو‌ی نیشته جی بیبت

شخص یتیم في منزل احد الناس، طفل یتیم في مدرسة داخلية

بلیتی گه‌شت بو‌سه‌ر که‌وتنی [C] n boarding card

فروکه یا پاپور

بطاقة المسافر للعمر دالی متن الطائرة / ظهر السفينة

خانووی کری بو‌نو‌ستن و boarding house n

خو‌اردن، خانویه‌ک له‌بری کری خو‌اردن و نو‌ستن دابین

بکات

بيت يقدم السائمة و المآكل لقاء أجر

قوتابخانه‌ی ناو‌خو‌ی boarding school n

مدرسة داخلية

۱. فیز، خو‌هه‌لکیشان، پورت لی‌دان [C] n boast

۲. خو‌هه‌لده‌کیشتیت

۱. مفاخرة، مباهاة، تیبع ۲. مفاخرة، شی. يدعو الی الفخر

۱. شانازی ده‌کات، په‌سه‌ندی ده‌کات ۲. شانازی □ vi, vt

به‌خاوه‌نیته‌تی شتیکه‌وه ده‌کات

١. يتباهى، يتفاخر، يتبجح ٢. يفخر بأمتلاك شيء
 قوتايخانه كه مان *Our school ~s an excellent library*
 شانازی به کتبخانه که ی نه کات
 تفخر مدرستا بأمتلاك مكبة ممتازة
boastful *adj* خو هه لکیش، حه ز له خو هه لکیشان نه کا
 محب للتفاخر و المباهاة
boat /bɔ:t/ *n* [C]
 که شتی، بهلم، پاپور
 قارب، زورق، مرکب
rowing ~ بهلم بهسهول پروات
 قارب او زورق تجذیب
sailing ~ که شتی چارو که دار
 قارب او زورق شرعی:
fishin ~ که شتی راو
 قارب صید
 هممو لهو فەرمانه دا هاوبه شین، ~ *be all in the same*
 له خو شتی و ناخو شتی دا وه که یکن هینی باشگه ز بوونه وه
 نه بچرین
 کلنا فی هذا الامر سواء. کلنا فی الهم شرق یقطع علی نفسه خط
 الرجعة
 بهلم لهی ده خو رینی
 یرکب قارباً بخاصة (للزخه)
boatman *n* [C] بهلمه مان، بهلمه لیخو ر
 نوتی، مراکبی
boatswain /'bɔ:sn/ *n* [C] گه وره ی که شتی وه انه کان،
 ناسکه ری ده ری ا قانان
 کبیر الملاحین، ریس
bob /bʊb/ *vi* (-bb-) ١. هه لیه ز و دابه ز نه کات، دهه ژینت،
 کورت دکت، دقوتت
 ١. یطو و بهیط بسرعة
The cork on his fishing-line was ~bing on the
 کانت قطعه الفلین فی صنارته تآرجع
water پارچه ته په دوری سهر قولایی راوه ماسیه که ی
 به سهر ناوه که هه لته به زینه وه ٢. قزیرینی
 فوق الماء ٢. قصة قصيرة للشعر:
hair ~ bed کورت، قزی به کورنی نه بری
 یقص شعرها قصة قصيرة
bobbin /'bɒbɪn/ *n* [C] خلوکه، مه کو به کره (بو داو، بو)
 رستن) پهرین دکت، نیشان دکت

مکوله، بکرة (للخيط او الغزل)
 یریتیه له، ههستی یی نه کا
 یدل علی، یتبأب
It ~s ill/well for his future نیشانه ی خرابه ده که په نی،
 دواروژی یی رون ده بیت
 انها لدلالة سوء / خیر علی مستقبله
This ~s you no good نه وه مزده ی خو شت یی نادات
 هذا لا یبشیر لك بخیر
bodice /'bɒdɪs/ *n* [C] هیلکه، بهر کو ش، سوخمه ی ژان
 صدره، صدریه، صدیری المرأة
bodily /'bɒdɪli/ *adj* په یوهندی به له اشوه هه په،
 ب له شتی
 جدی، متصل بالجسد
 گشت، هممو
 جمله کلیه
body /'bɒdi/ *n* [C] ١. لهش، تهرم، جهسته، ٢. لاشه یی
 سهرو لاکان، لاشه ی مرؤف بی سهرو چوار په ل ٣. به شتی
 سهرو کی لاشه ی نو تو ببیل
 ١. جسم، جسد، بدن ٢. الجسم او البدن دون الرأس و الاطراف،
 جذع الانسان ٣. الجزء الاساسی او الرئسی له یکل
the ~ of a motor-car په یکه ری نو تو ببیل
 هیکل السیارة
the ~ of a hall به شتی ناوه راستی هو ل که کورسی
 تیابه ٤. کومه له خه لکیک، دهسته
 الجزء الاوسط من القاعة حیث توجد المقاعد، الصحن ٤.
 جماعة من الاشخاص، هیئة
the Governing B~ of the school دهسته ی
 به ریوه به رایه تی قوتایخانه
 الهیئة الحاكمة للمدرسة
 ٥. دهسته، کومه له یاسا ٦. شت، ماده، لهش *a ~ of laws*
 ٥. مجموعة، مجموعة قوانین ٦. شيء، ماده، جسم
the heavenly bodies ته نی فاسمانیه کان ٧. که سیک
 (به تایه تی له وشه ی لیکدراو)
 الاجرام السماویة ٧. شخص (و بخاصة فی الكلمات المركبة)
any body هه رکه سیک
 ای انسان، ای شخص
some body که سیک
 شخص ما

<i>no body</i>	هیچ کس لا احد
bodyguard /'bɒdɪgɑ:d/ n [C]	پاسه‌وانی تایهت، پشتنیر حرس خاص
bog /'bɒg/ n [C]	زه‌لکاو چراف، زه‌لاو مستقع
□ vt, vi (-gg-) ~ down	ده‌چه‌تی له‌زه‌لکاودا یغوص فی مستقع
<i>Belget ~ ged down</i>	نا‌توانی پیش ک‌وی پ‌ریشان ده‌ی یج‌ز عن التقد‌م، (مجاز ایضاً)
boggy /'bɒgi/ adj	زه‌وی ن‌ر به‌ناو، پاراو، چراف‌ی، داپ‌وشراو به‌ناو (لیته) (الارض) رخ‌وة، مضط‌اة بالماء
bogus /'bɒgʌs/ adj	ق‌لب، ساخت‌ه، زر، دروژن مزیف، زائف، کاذب
bohemian /'bɒʰi:miən/ n [C]	بو‌هیمی، باو‌ه‌ری به هیچ جز‌وه داب ونه‌ریتکی ک‌مه‌ل‌ه‌تی نی به بو‌هیمی، متحلل من القی‌رد والاعراف الاجت‌ماعیة
¹ boll /'bɒl/ vi, vt	۱. (شله) نه‌کول‌نی ۱. (السوائل) یغلی
~ an egg	۲. نه‌کول‌نی، هیلکه نه‌کول‌نی ۲. یسلق، یسلق بیضه
~ing with indignation	۳. نه‌وروژی، زور توره‌ده‌ی ۳. یثور، یغلی غضباً
□ n [U]	کولان، پله‌ی کولاندن غلی، غلیان، درجه الغلیان
bring sth to the ~	نه‌یکول‌نی یجعله یبلغ درجه الغلیان
come to the ~	نه‌گاته پله‌ی کولاندن یصل درجه الغلیان
² bol /'bɒl/ n [C]	تامیسک، زیپکه، بیرو، دومبه‌ل بثرة، حبه (ورم جلدي خفیف)
bolter /'bɒltə(r)/ n [C]	قازان، کولین، کولین‌ر، بویل‌ر، مه‌نجه‌لی مه‌سخت سخان، غلاية، مرجل غنیف
bolsterous /'bɒlstərəs/ adj	پ‌ره‌را، که‌سینکی ه‌را خواز، دژوار، گاله‌گوتی

صاحب، شخص یرح فی صخب ۱. نه‌ت‌رس، نازا، دلیر، شیر	bold /'bɒld/ adj (-er, -est)
کوز ۲. بی‌چاو وپوو، بی‌شهرم ۳. ده‌رکه‌وو‌تو ۱. جری، مقدم، جسور ۲. وقح، صفيق ۳. بارز، واضح العلامة	boldly adv
پیشی گ‌وره‌و ره‌شی چاپ‌ک‌راو، توخ حروف مطبعية، عریضه سوداء	boldness n [U]
به‌نازایه‌تی، به‌ی شهرمی بجراة، بوقاحة	bole /'bɒl/ n [C]
نازایانه، بی‌شهرمی جراة، وقاحة	boll /'bɒl/ n [C]
قه‌دی دره‌سخت، باسک، ته‌قن جذع الشجرة، ساقها	bolleard /'bɒld/ n [C]
قاپ بو‌نووی رووه‌ک، تو‌لدانک وعاء لعیات النبات	۱. سنگی گریدانی گوریس (پهت) گوریس له‌سختک بنات‌ینی ۲. به‌ره‌سختکی شیوه ره‌حه‌تی له‌سه‌ر جاده‌دانه‌نری بو‌گورانی ناراسته‌ی هاتو چو کردن له‌پنایوی چاک‌سازی و پاراستنی ریگ‌اویان
۱. مریط حبال ۲. حاجز علی شکل قمع لتحویل المرور من اجل الاصلاحات فی الطرق	bolster /'bɒlstə(r)/ n [C]
به‌ریالی، پالشت، به‌ریالک، سه‌رین، پشی وساده سفلیة طویله	□ vt ~ (up)
لا‌به‌نی ده‌گری، پشی ده‌گری، نه‌یه‌ستی یدعم، یسند، یشد	¹ bolt /'bɒlt/ n [C]
۱. سورگی، کلوم، سنگ، زمانه‌ی قوفل، کیلون ۲. سورگی، بزمار، برغو ۳. تیری کورت ویه‌یز	۱. تریاس، لسان القفل، مزلاج ۲. برغی، مسمار قلاووظ (مولوب) ۳. (أق) سهم قصیر قوی
۱. تریاس، لسان القفل، مزلاج ۲. برغی، مسمار قلاووظ (مولوب) ۳. (أق) سهم قصیر قوی	<i>a ~ from the blue</i>
۱. تریاس، لسان القفل، مزلاج ۲. برغی، مسمار قلاووظ (مولوب) ۳. (أق) سهم قصیر قوی	(بروانه blue) (انظر blue)
۱. تریاس، لسان القفل، مزلاج ۲. برغی، مسمار قلاووظ (مولوب) ۳. (أق) سهم قصیر قوی	□ vt, vi
۱. تریاس، لسان القفل، مزلاج ۲. برغی، مسمار قلاووظ (مولوب) ۳. (أق) سهم قصیر قوی	به‌کیلون دایته‌خا، دره‌فت یت‌رس، یغلق بالمزلاج
۱. تریاس، لسان القفل، مزلاج ۲. برغی، مسمار قلاووظ (مولوب) ۳. (أق) سهم قصیر قوی	۱. له‌پر ه‌لته ک‌وت‌ته سه‌ری ۱. یندفع هارياً بشکل مفاجیة
۱. تریاس، لسان القفل، مزلاج ۲. برغی، مسمار قلاووظ (مولوب) ۳. (أق) سهم قصیر قوی	نه‌سپه‌که به‌له‌سه بووه ۲. خواردن ه‌لی نه‌لوشی، شالوده‌با
۱. تریاس، لسان القفل، مزلاج ۲. برغی، مسمار قلاووظ (مولوب) ۳. (أق) سهم قصیر قوی	جمع الجراد ۲. یزرد الطعام، یلته‌م

-n make a ~ for it لن دهر باز ده بن، هه لدنی
بفر، بهرب

³**bolt** /bɔʊlt/ *adv ~ upright* هه ستاو، بالابورز، داکو تراو
متصب

bomb /bɒm/ *n* [C] بومبا، بوردومان
قنبلة، قذيفة
□ *v*, *vi* بوردومان نه کات
يلقي القنابل، يضرب او يقذف بالقنابل

bomber *n* [C] بومبا هاويز (فروکه ی بومبا هاويز)،
بومبا باران ده کات
قاذفة قنابل (طائرة)، قاذف القنابل (جندي)

bombshell /bɒmʃel/ *n* [C] کوتربری سه بر
مفاجأة مذهلة (مجاز)

bombard /bɒm'bɑ:d/ *vt* بومبا بارانی ده کات بيزاری
ده کات (به پرسيار، سکالا)
يقذف (يسطر بالقنابل، مجاز) يتلقى، يسرع (بالاسلحة،
بالسکاري)

bombardment *n* [C,U] بومبا باران، ناگر باران،
بوردومان
قذف بالقنابل

bombastic /bɒm'bæstɪk/ *adj* قسه ی پوچ، زمان فیز،
ویزه ویز، غه لیه غه لب
(کلام) اجوف، طنان، کثیر المغالاة

bonafide /bɒnə'faɪdɪ/ *adj, adv* ره سه ن، دل سوز، دل
پاک، دل قه نج، قه نج
(لاتينية) أصلي، غير زائف، مخلص

bond /bɒnd/ *n* [C] ۱. قه واله، به لگه نامه، (پابه نده یاسا)،
به یعانی نوسراو
۱. سند، وثيقة (ملزم بالقانون)
his word is as good as his ~ خاوه نی قسه ی
خو یه تی، به لیتیکه له سه ری نه که وی، قه رزار نه بن له سه ری
۲. سه نه دی قه رزی (حکومت) نه دریتوه له که ل قازانجه
که ی
انه عند کلمته، وعد الحردین علیه ۲. سند دین (حکومی) تدفع
قیمته مع الفائدة

5% Development Bonds قه واله ی گه شه کردن ۵٪
قازانج ده کات ۳. مل بیچ، پوه ندی
سندات التمية و تریح ۵٪ ۳. رباط، رابطة، صلة، عروة

the ~s of affection په پوه ندی خو شه ویستی
روابط المحبة، أو اصر المحبة

in ~ ۱. شتومک (گومرگ) تا باجه که ی نه درنی
۲. حجز البضائع (في الجمرك) الى حين دفع الرسوم

npl ۳. کوت، زنجیر، به ندا یه تی (له شتوه یه کی کودایه)
۴. قیود، سلاسل، عبودية (في صيغة الجمع)

in ~s له به نده یخانه یان کویلا یه تی
في السجن أو العبودية

burst one's ~s سه رفراز نه بن، پرگاز نه بن له کویلا یه تی
يتحرق، ينفض عنه نير العبودية

bondage /bɒndɪdʒ/ *n* [U] کویلا یه تی، زبرده ستی، ین
ده ستی، به نده یه تی
عبودية، رق، استرقاق

bone /bəʊn/ *n* [C,U] نیسک، نیسکان
عظمة، عظم

to the ~ به ته واوی تادوورترین سنوور
تماماً الى ابعد الحدود

frozen to the ~ تاسه ر نیسکان به ستویه تی، له سه رما
نه له رزی
متجمد حتى العظام، يعاني من شدة البرد

have a ~ to pick with sb گله یی لئین هه یه
لديه ما يدعو للشكوى منه

□ *vi* نیسک لانه بات، دایته مانی
يتزع العظم، يخلص من العظام

~ a chicken نیسکانی مریشکه که لانه با
ينزع العظام من الدجاجة

bonfire /bɒn'faɪə(r)/ *n* [C] ناگر سو تینه ری پاشه کهوت [C]
له ده شتدا، ناگر نی تاهه نگی
الشعلة، نار تضرع في العراء (لحرق المخلفات)

bonnet /bɒnɪt/ *n* [C] ۱. شهبه (قوچکه) منال و زنان
له سه ری نه کن و له زبر چه نه نه به ستری، کلاف ۲. به رگینکی
کاتزایی بو بزویته ری نو تومبیل
۱. قلنسوة، قبعة يلبسها الاطفال و النساء تشد بخيوط تحت
الذقن ۲. الغطاء المعدني لمحرك السيارة

bonny /bɒni/ *adj* ته ندروستی باش
بادي الصحة، ينعم بالصحة

a ~ baby منالی ساخ، لاو
طفل بادي الصحة

bonus /'bʌnəs/ n (pl ~ es)	سەر مووچه علاوة، منحة
bony /'bɒni/ adj	ئېسقانى، رەق وەك عظمي، ناتيه
(-ier, -iest)	ئېسقان لاواز، بارىك العظام، نھيل
boo /bu:/ vt, vi, int	(ھوھا) دەنگىك بۇگائتە پىن كردن صوت دال على السخرية و الاستهجان
	قەدەرەكە <i>The speaker was ~ed by the crowd</i> لەقەرە بالفى بەكەوھ ھوھای لیکرا قابلت الجمرع الخطيب بصيحات الاستهجان
booby /'bu:bi/ n [C]	دەبەنگ، كەودەن، گىل مغفل، ابله، بليد
booby prize n [C]	لە پىناو پروپاگەندەدا خەلاتەكە نەدرى بە دواكە وتوتتەن كەس لە پېشېر كېكەدا جائزە تمنح للاخري فى السباق على سبيل الدعاية
boobytrap n [C]	تەلەي پىن ئاگان، بۇمبى شاراوھ لە شۈپنى كەجنى گومان نەپى شرك للايقاع بالغافل، مقلب، قبلة متفجرة مخفية في شيء غير مثير للريبة
book /buk/ n [C]	۱. پەرتوك، نوسراوى و يۆھى ۲. بەشېك لە پەراوى پىرۇز يا وتارىك ۱. كتاب، مؤلف ادبي ۲. جزء من الكتاب المقدس او من تصيدة طويلة
<i>bring sb to ~</i>	۳. حسابى لەگەل ئەكات ۳. يناقشە الحساب
<i>in sb's good/black/bad ~ s</i>	راماو/ رانەماو بۇ قايلى كردنى كەسيك حائز / غير حائز على رضا فلان
□ vt	۱. تۆمارى ئەكا ۲. پىشەكى دەستى بەسەرە نەگرى، بۇخۇزى دادەنى (نەگرى)
	۱. يسجل، يدون ۲. يحجز مقدماً لە ئاھەنگى موسيقا شۈينيك دابىين ئەكا
<i>~ seats for a concert</i>	يحجز (اماكن) في حفلة موسيقية فەرمانبەرى پليت بر موظف قطع التذاكر
<i>~ing clerk</i>	
booke case n [C]	دۆلابى پەراو

	خزانة كتب حەز لە خوئىدەنەوھ ئەكات، كىتېپ ويست پەيوەندى بە پەراو و خوئىدەنەوھ ھەپە كىتېپ، ذو علاقة بالكتب، مرلج بقراءة الكتب
book keeper n [C]	زىمىر پار، حساب راگر كاتب حسابات، محاسب
book keeping n [U]	حساب راگر تن، دەفتەردارى مسك الدفاتر
book maker n [C]	حساب راگر، كىتېپى گرەو لەسەر پىشېركىنى ئەسپ ماسك دفتر المراهات (سباق الخيل)
booklet /'buklit/ n [C]	نامىلكە كىتېپ، كراستە
boom /bu:m/ n [C]	۱. كۆلەكەي پەردەي سەر بەلەم ۲. پارچە تەختەپەكە لەسەر لىواری دەرياكە دادەنرى تايپتە پردى بۇگواستەنەوھى كەلوپەل بۇناو پاپۆرەكە ۳. بەرپەست، نەھىلەرى ھاوتوچۇي بەلەم (زىنجيرە پەكسى ئاستى يان تەختەپە بۇ نەھىشتى چۈنە زوررەوھى كەشتى)
	۱. عارضة الشراع (عمود يحفظ الشراع منشوراً) ۲. ذراع السرافع او الرافعة (عمود يتصل بالصاري لتحميل البضائع و تفريغها) ۳. حاجز، مانع مرور السفن (سلسلة حديدية او كتل خشبية مترابطة لمنع دخول السفن)
boom /bu:m/ n [C]	گرەم، ھاژە، زرمەزرم، زرمە ھدير، دوي، قصف
boom /bu:m/ n [C]	گەشە كردن، پىش كەوتنى بازرگانى، بوژانەوھ رواج، ازدهار التجارة، انتعاش گەشە ئەكات، ئەپيوزىتەوھ ئاشكراي ئەكات، □ vi, vt رەواج بۇكەلوپەلەكەي پەبدا دەكا يزدھر، يتش، يروج، يروج، يطن عن بضاعة
boomerang /'bu:mɔ:ræŋ/ n [C]	بىمەنج: كەوانە تير تەختەي چەماوھ بە دەھا و يۇررى و دەگەرىتەوھ شۈينى خۇي (ئىستراياليە كۈنەكان بەكارى دىن)، ئەدگەرت سەر دلنى خودانى، بەلگەپەك بەگەرىتە وەسەر خاوەنەكەي قوس خشبي مقرف يقذف فيرتد، البومرنگ (يستخدمه سكان أستراليا الاصليون) (مجاز) حجة ترد على صاحبها درود، بەخشيش، ديارى
boon /bu:n/ n [C]	۱. درود، بەخشيش، ديارى بركة، نعمة، عطية، هبة

- ²boon** /bu:n/ *adj* ~ companion خوش، خوشدو، هاوړی که یف خوش و دلنوز
ندیم، انیس، جلیس
- boor** /bu:(r)/ *n* [C] که سیکي ووشک، جوتیار، گوندی
(شخص) فظ، غلیظ، جاني الطبع، جلف
- boorish** *adj* لادی، نوزان ناروشنیر، گهلهزه
رینی، غیر متقف، خشن الطبع
- boost** /bu:st/ *n* [C] هانی ددهات، پشتگیری ده کا، بهرزی
ده کاتوه بوسرهوه، بهوی پالنهروه (غاز) به پوری
سهر ده خات
- یشجع، یعز، یدفع الی الاعلی، یدفع (الماء، الغاز) فی انبوب
بواسطه مروحه
- boot** /bu:t/ *n* [C] ۱. پوتین، جزمه، پیتلوی ملدار
۲. سندوقی نوتوموبیل (بودانانی شت و مهک)
۱. جزمه، حذاء ذوقیه ۲. صندوق السیارة (لوضع الامتعة)
- booth** /bu:ð/ *n* [C] ۱. کوشک، خانوچکه
۱. کشک، حجره
۲. زووری دهنگدان
polling ~ ۲. حجره الاقتراع، کشک او حجره التصویب
- booty** /bu:ti/ *n* [U] دهسکهوت، دهسکهوتی جهنگ
غنیمه، غنائم، مکاسب الحرب
- borax** /bo:ræks/ *n* [U] بوره (پورهی سبی به کار دیت
بو دروستکردنی شوشه پاک کردنهوه)
البورق (ک)، مسحوق ایضی یستخدیم فی صنع الزجاج و نی
التنظيف
- border** /bo:da(r)/ *n* [C] ۱. سنور، لا، پهراویز، کمنار،
لیوار
۱. حد، طرف، حاقه، هامش
The ~land between sleeping and waking
۲. سنوری نیوان دوو ولات
۲. نم، حد فاصل بین بلدین
کاتی ناوهند نوستن و بهخه بهر بوون، خه والو □ *vi, vi*
۱. دیاری نه کات، ۲. سنوری بودانه نی، ۳. دراوسنی له گهل
نه کا، ۴. نه بیخاته ناو، نه وهی نه که ویته نیوان دووشت
۵. نیوهند، جیا که روهوه
- الحد الفاصل بین النوم و اليقظة ۱. یحدد ۲. یضع حداً
۳. یجاور ۴. یتاخم (مجان) مایق بین شینین، ۵. فاصل
- کونی نه کات، هملی نه که نی، درزی **¹bore** /bo:(r)/ *vi, vi*

- تی نه کا
یشقب، یچنر، یشق، یحرف
به ناو چیا که وا
تونیل لی ددهات
یشق نقتافی جبل
۱. کون، کون گردن ۲. تیره، لولهی تفنگ
n [C] ۱. تقب، خرم ۲. قطر او عیار ماسوره البندقية
- ²bore** /bo:(r)/ *vi* بیزاری له کا، ههستی گران نه کا
یضجر، بیعت علی السام، یدعو للملل
نهو کاره بیزار که ره
This is a boring job
هذا عمل ملل
نهو پیاوه بیزارم ده کا
That man ~s me
ذاک الرجل بیعت الملل فی نفسی
n [C] شیک که بیزارم کا شیک بیزار که ره
شيء یثیر السام فی نفسی لشيء یثیر السام (السلل)، شخص
تلیل الظل
- boredom** *n* [U] بیزاری، وه پسی، مروسی
ضجر، سام، ملل
- ³bore** /bo:(r)/ (پروانه bear)
(انظر bear)
- boric** /bo:rik/ *adj* ترشی پوریک
~ acid (کیما) حمض البوریک
- born** /bo:n/ (*pp form of bear*) له دایک بوو
مولود
be ~ له دایک له بین
یولد
□ *adj* بهسروشتی
بالنظره
بهسروشتی (بهزگماکی) شاعره
a ~ poet
شاعر بالنظره
- borne** /bo:n/ (پروانه bear)
(انظر bear)
- borough** /'bɒrəʊ/ *n* [C] شاری نوتونومی، شاری که
خود مختاری تیداییت ونویتهری خوی نه تیریته په رله مان،
ههریم باژیر
(انجترا) بلدة او مدینة تتمتع بحکم ذاتی و ترسل مندوباً او اکثر
تتمیلها فی البرلمان

borrow /'bɒrɔː/ vi, vt (بەراوردېکه) قەرزە کات (بەراوردېکه) قەرزە کات
يىتتير، يىتتير (قارن لەند)

bosom /'bɒzəm/ n [C] ۱. سىنگ، ناخ، ياخەل، باوھش، پاشل ۲. مەمك
۱. صدر، صميم ۲. ئدى

boss /bɒs/ n [C] سەرۆك (لەئىشدا)، خاوەن قەرمان (ل.د) رئيس، صاحب الامر والنهي، السيد
□ vi, vi كارگير، سەرکار، قەرمان دەردە کات
يأمر وينهي، يصدر الأوامر

botanical /'bɒtænɪkəl/ adj رووھكى، پەيوەندى بەرووھكەوھەيە
نباتي، له صلة بالنبات

botanical gardens ئەو ياخەنەي پۇخوئىدن لەسەريان
رووھكى جۇراوجۇرى تىداپە
حداثت تحوي فصائل مختلفة من النباتات لدراستها

botanist /'bɒtənɪst/ n [C] رووھك ناس
النباتي، عالم النبات

botany /'bɒtəni/ n [U] رووھكناسى
علم النبات

botch /bɒtʃ/ vt باش چاكي ناكات، تىكى ئەدات بەكارى
□ n خراب، كارينكى باش ئەكراو
يصلح بصورة غير مقبولة، يفسد بالعمل الرديء، عمل غير متقن

both /bɒθ/ adj (يەكەم) ھەردوو، ھەردووكيان، پىككە
(أولاً) كلا، كئتا، مەا

I want ~ books (~ the books, ~ these books)
ھەردوو پەرتوگەكەم ئەوى (ھەردووكيان)
اريد كلا الكتابين (أريد هما مەا)

pron (دووەم) ھەردووكيان
(ثانياً) كلا، كئتا

B ~ are good / B ~ of them are good ھەردووكيان باشان
كلاھما جيدان

We ~ want to go ھەردووكمان ئەمانەوى پىروين
كلانا يريد الذهاب

They are ~ useful ھەردووكيان بەسوودن
كلاھما، مفيد

□ adv ~ (سپھەم) دوو شت لە بەك كاتدا ئەمە ناھەو
(ثانئاً) ليس... بل أيضاً، معا في آن واحد

He is ~ a soldier and a poet سەربازو شاعيرە
لەھەمان كاتدا

انە جندى و شاعر في آن واحد
۱. ھەراسان دەکا، دئەنەرىنت،
شېرزە دەکا، پەرىشان دکت ۲. يىزارى ئەکات، خوى شېرزە
ئەکات

۱. يزعج، يضايق، يؤذي ۲. يلق، يزعج نفسه
□ n [C,U] ھىلاكى، يىزارى، پەرىشانى، يىزار
تعب، مضايقة، أزعاج

bothersome adj ھەراسانكەر، يىزاركە، ھىلاک، بەنازار
مزيج، مضايق، متعب، مؤذ

bottle /'bɒtl/ n [C] قاپ، شوھە، بوتلى شوھە
قئینە، قارورە، زجاجە
□ vt لەشوھەدا ھەلى ئەگرى
يعبي، يضع، يحفظ في زجاجات

دەشارتەوھە، خەفنى ئەکات، (ھەستى) دەرناخات ~ up
يکم، يخفي، يکبت (مشاعرة)

bottleneck n [C] ملى شوھە، پىزەوى تەسک
کەئەپتەھوى رىگەر لەھاتوچو کردن، کۆسپەکانى
بەرھەمئەتان

عق الزجاجة، جزء ضيق من الشارع يشكل عائقاً للمرور، الجزء
المعوق للاتجاج

bottom /'bɒtəm/ n [C] ۱. بىنک، خواری، پاشو، خواری
شتى ۲. خواریوھە، کۆتایی
۱. القاع، القاع، الجزء الأسفل من أي شيء ۲. أسفل، آخر، أدنى،
نهاية

at the ~ of my garden لەو سەرى ياخەكەمدا ۳. بىنكى
دەريا، بىنک (دەريا، رويار، دەرياجە) ۴. بەرپەست، لەپەر
في آخر حديثي ۳. قاع، قعر (البحر، النهر، البحيرة) ۴. عجز،
إست، عجزية

bottomless adj بىسىن، بىسى سېريان، بىسى ئسارام،
دەريازبوونى

نيه
لا قرار له، لا غور له، لا يسير له غور

bough /baʊ/ n [C] لى، لى سەرىكى دەرەخت
غصن، فرع، (غصن رئيسي للشجرة)
(پروانە buy)
bought /bo:t/ (انظر buy)

boulder /'baʊldə(r)/ n [C] تاشه‌بەرد، چەو، بەردی
وورد کراو، بەردی گەورە بەهۆی باروودۆخەوێ شێوی
خبری وەرگرتنی

جلمود، صخر ضخم اکسبته الاحوال الجوية شكلاً مستديراً

bounce /'baʊns/ vi, vt ١. (تۆپ) هەلبەز و دابەز دەکا.
باز دەدا، رانه‌پسکێ ئەجولێ، بەتوندی ئەجولێ

١. (الكرة) تقفز، ترتد ٢. يتحرك، يحرك بسرعة و بعنف، يلقي

بەخێرایێ دێته‌ ناوێه

بەخێرایێ دێته‌ ناوێه

بەسەر کورسێکەدا باز

ئەدات / خۆی هەلته‌داتە سەرچێگە

يقفز على الكرسي / يرتقي على الفراش

ئوتومبیلەکە بەسەر

جاده‌ نارێکە کەدا هەلبەز و دابەزی کرد

أخذت السيارة تطلو و تهبط فوق الطريق الرديء

bound /baʊnd/ n [C] سنووری بۆ دانه‌نێ (له‌شێوێه‌ی)

کۆدایه‌، پابه‌ند، فرقاس، ستور

(غالباً في صيغة الجمع) حد، حدود

تەماحەکانی سنووری نی‌یه‌

لاحد لظمحه‌

رێگە‌ی چوونه‌ ژووره‌وێ بۆ دراوه‌

دەستور هەیه‌ بچن نافدا / دەستور نینه‌ بچن نافدا

مباح / محظور الدخول إليه

سنووری بۆ دانه‌نێ، دیاری ئەکا، گەمارۆی ئەدا

يضع حداً، يحدد، يحصر

bound /baʊnd/ vi ٢. بەخێرایێ ئەجولێ، باز ئەدا

یش، يتحرك بسرعة، يقفز

هەلبەز و دابەز

قفزة الى الاعلى او الى الامام

بەخێرایێ ژۆر، ژوو، بەله‌ز

بسرعة فائقة

bound /baʊnd/ adj ٣. بۆ شوێنی مەبەست، بەره‌و ئەوێ

قاصد الی، متوجه الی

پاڤۆره‌ کە بەره‌و

دەره‌وێ ولات ئەروات / بۆناوولات

السفينة متوجه للخارج / للوطن

bound /baʊnd/ pp bind بەکارهێنانێ تايه‌ت

(استخدامات خاصة)

پابه‌ند، چەسپاو، پاچه‌خت لیکراو، ناچار کراو

محتوم، مؤكد، مجبر علی، مرغم

The plan is ~ to succeed بەدنیانی پلانه‌

سەرته‌که‌وێ

من المؤكد ان الخطة ستجیح

~ up in ژۆر ئالوده‌یه‌تی

شديد التعلق والولع ب، منهك في

boundary /'baʊndri/ n (pl -ries) سنوور، سەرچه‌،

مەرز، تخوب، سنووری جیاکەرەو

تخم، حد، حد فاصل

the ~ between France and Italy سنووری نیوان

فەرەنسا و ئیتالیا

الحدود بين فرنسا و إيطاليا

boundless /'baʊndlɪs/ adj بێ کۆتایی، بێ سنوور

لاته‌انی، غیر محدود

boundiful /'baʊntɪfl/ adj بەخشنده‌، دەست فرەه‌،

دلفراوان

كریم، جواد، وافر، سخی

bounty /'baʊnti/ ده‌ست فرەه‌، جوامیری،

٢. خەلات ٣. خەلاتی میری بۆ هاندانی بەره‌م هێنان

١. کرم، سخا، جود ٢. هبة سخية ٣. منحة حكومية لتشجيع

الانتاج

bouquet /bu'keɪ/ n [C] چەپکه‌ گول، گورزه‌

باقة أزهار

bourgeois /'bu:ʒwɑ:/ n [C] بۆرزوان، سەرمايه‌دار،

چینی بۆرزوان پەيوه‌سته‌ بەچینی ناوه‌ندی ده‌وله‌مه‌ند

و په‌رزه‌وه‌ندی په‌کانیه‌وه‌

البرجوازي، احد أبناء الطبقة الوسطى الفئيه، برجوازي،

متصل بالطبقة الوسطى الفئيه و مصالحها

bout /baʊt/ n [C] ١. نۆیه‌، ماوه‌، نۆره‌ ئیش، کایه‌

١. فترة، نوبة (عمل)، مباراة (في الملاكمة و نحوها)، شرط

٢. نۆره‌ (نەخۆش)، نۆره‌ کۆکه‌،

که‌وانه‌ی (تیره‌هلدان)

٢. نوبة (مرض)، نوبة سعال، قوس الرمي السهام)

bow /baʊ/ n [C] ٢. که‌وانی که‌مانچه‌، چەماوه‌،

که‌وانه‌یی (پروانه‌ rainbow)، گری، وه‌له‌فه‌

٢. قوس الکمان ٣. متقوس، منحنی (انظر rainbow)، عقدة،

أنشطة

٥. يابون، بونياخ، له شيويه په پوله به ستراین *a ~ tie*
 ٥. رباط رقبه على شكل فراشة، بایون
 قه بیتانی پیلاو وهك په پوله گری ~ *shoe-laces tied in a*
 بدری
 اربطة حذاء معقودة على شكل فراشة
bow legged adj قاج گير
 مقوس او معرج الساقين
²**bow** /baʊ/ vi, vt
 ١. سه ری بؤ دانه ونیښی، ریزي لی
 نه گری، دهامت ٢. نه چه مینه وه
 ١. ینعني، تحیه او احتراماً ٢. ینعني، ینتني، یتقوس
 له پیریدا پشٹی چه ماوه ته وه ٣. خزی
 ~ed with age
 بدهسته وه ددها
 انحنی ظهري من الشیوخة ٣. (مجاز) یذعن، یستلم، یرضخ
 چه مانده وه، خو به ددهسته وه دان، کرونوش بردن
 □ n [C]
 انحاء، اذعان، ركوع
 پشوهی كه شتی
³**bow** /baʊ/ n [C]
 قیدوم السفينة، مقدمة السفينة
bowel /baʊəl/ n [C] ریخول، هناف، هناف (زور جارله)
 شیوهی كودایه) ناخ، ناووه، قولای
 الامعاء، اعضاء، (بصیفة الجمع غالباً) جوف، باطن، اعماق
 له ناووه (ناخی زوهی)
 in the ~s of the earth
 فی باطن (جوف) الارض
 ده فری قول، له گن، جام
¹**bowl** /baʊl/ n [C]
 صحن عمیق، سلطانية، طاسة
 قایی برنج، له گنه برنج
 صحن من الارز
 شتیك له شیوهی جامدا بیت، بوشایی
 the ~ of a
 شیء على شكل طاسة، تجویف:
 (كلور) سه ره بوشایی، سه بیلی جگه ره
 tobacco pipe
 كیشان
 (رأس) تجویف البیه (الغليون)
²**bowl** /baʊl/ vi, vt
 ١. توپ هاویزی کریکت، توپ
 نه هاویزی بؤ نهو كه سهی له توپه كه هه لته دا ٢. ده رنه چن،
 ده نه په ری (له كالیسكه كه) به هیواشی ٣. نه یدا به زه ویدا
 باولینك دكت، دنیخت
 ١. (الكريكت) یرمی الطابة لضارب الكرة، یهزم ضارب الكرة
 باصابة الرکت ٢. ینطلق (في عربة) بخفة و نعومة ٣. یصرع،
 یطرح (شخصاً) أرضاً

١. یاریکهر، توپ هه لدهر **bowler** /ˈbɔːlə(r)/ n [C]
 له پاری کریکت
 ١. لاعب او رامي الكرة في لعبة الكريكت
 ٢. شه بهی خړ له لباد ١. سندوق،
¹**box** /bɒks/ n [C]
 قوتوو
 ٢. قبة مستديرة من اللباد ١. صندوق، علبة
 ٢. خه لاتی له دایك بوون ٣. تهلاره (شاتو)، ~ Christmas
 دادگا، شه مه نده مهر)
 ٢. هدیة عيد الميلاد ٣. مقصورة (في مسرح او محكمة او قطار)
boxnumber n سندوقی زماره (له پلاو كرونه ودها
 به كاردیت بؤناسانكرونی دؤزینه وهی هه وال و پلاو كراوه و
 په یوه ندی كرون به خاوه نه كه یوه)
 صندوق رقم... (تستخدم في إعلانات الصحف ليسهل الرجوع
 الى الاعلان و الاتصال بصاحبه)
box office n په نجه ره ی پسوله برین (له سینما و شاتو)
 شباه التذاكر (في مسرح او سینما)
²**box** /bɒks/ vt, vi ~ sb's ear
 ١. شه پا زله ی لی نه دا
 به تاییه ت له په ناگوئی ٢. مسته كوله ی لی نه دا
 ١. بلطمه و بغاصه على أذنه ٢. بلاكم، یلكم، یتلاكم
 □ n [C]
 لیدان له بناگوئی، شه پا زله
 ضربة، لكمة على الأذن، لطمه
boxing n [U] شه ره مست، بؤكسین
 ملاكته
boxing match n [C] یاری مستین
 مباراة فی الملاكته
boxer /ˈbɒksə(r)/ n [C] مسته وان
 ملاكم
boy /bɔɪ/ n [C] كور، لاو
 ولد، صبی، غلام
boyhood n [U] لاوی، كورینی، ته مه نی لاوی
 الصبا، زمن الصبا، سن الحداثة
boylsh adj خله كورانی، مندا لانه په، هه زه ی، پینه
 گه پشوتوه
 صیانی لایتم بالنضج
 داده بریت، مان ده گری، ورك نه گری
boycott /ˈbɔɪkɒt/ vt
 یقاطع، یوقف التعامل
 □ n [C]
 بچراندن، دا برین
 مقاطعة

- bra** /bra:/ n [C] (ممکبه بند *(brassiere)*)
(أخصار *(brassiere)*)
- ¹brace** /breɪs/ n [C] ۱. داربند، بهر پالک پالشت،
په‌ی قايم كهر، توق ۲. كونه‌كهر
۱. دعامة، ركيزة، رباط سند ۲. متقاب، منقب
- braces** npl هه‌لگري پانتول، شه‌باله
حمالات السروال (البنطلون)
- ²brace** /breɪs/ vt رای ده‌گريټ، چالاکي ده‌کات،
به‌هيزي ده‌کات
بسد، يقوي، ينفش
خوي هانده‌دات، به‌هيز ده‌بيته‌وه،
~ oneself up ده‌پوزنيته‌وه
ينشجع، يستجمع قواه، يشعد هت
- a *bracing climate* ناوو هه‌وای فيټك و خوش
جو منفش او منشط
- bracelet** /breɪslɪt/ n [C] بازن، زه‌ندك
سوار، أسرة
- bracken** /brækən/ n [U] جوړه دره‌ختيکه، ده‌حل
سرخس، خنشار (نبات)
- bracket** /brækt/ n [C] ۱. کوله‌که، که‌وانه، داربند پان
پالشت، شيشي ره‌فه، ۲. که‌وانه ()
نیشانه‌په به‌کار دپټ
له‌کاتي چاپ‌کردندا
۱. دعامة او سند لرف ۲. قوس، هلال ()، { } وهي علامه
تستخدوم في الطباعة
- vt له‌پخاته ناو دوو که‌وانه‌وه
بضع بين قوسين (هلالين)
- brackish** /brækɪʃ/ adj ناوی ناساز، ناوی سویر شور
(الماء) غير عذب، أجاج
- bradawl** /brædɔ:l/ n [C] کونکه‌ره (پو ته‌خته پان
پيست)
مخراز، منقب (للخشب او الجلد)
- brag** /bræg/ vi (-gg-) شانازی ته‌کات، پوز ليته‌دا
يتفاخر، يتباهي، يتبجح
- brail** /breɪd/ n [C,U] ۱. که‌زي، پرچ، گولي ۲. قرديله،
کوتال په‌تي به‌ستن، پان جواني ي
۱. ضفيرة، جديلة ۲. شريط لضم أطراف القماش او للزينة
- vt پرچ ته‌هونته‌وه، به‌فرديله ته‌پرازته‌وه
بضفر، بجدل، بزرکش بشريط

- braille** /breɪl/ n [U] ريگي يريلي پو نوسين و فير
کردني ناييناپان (بين چاوان)
طريقة بريل، طريقة للكتابة خاصة بالعميان
- brain** /breɪn/ n [C] دماغ، هوش، ميشك (به‌زوري
له‌ضيوكي كودا)
الدماغ، المخ (غالباً في صيغة الجمع)
پاده‌وهري باش هه‌په، ميشكي سافه
have a good ~
ميشك به‌كار دپټي، ژيرانه كار ته‌کات
use one's ~s
لديه ذاكرة طيبة، دماغ نظيف يستخدوم عقله، بتصرف بحكمة و
تفعل
بيروپام لي وهرگرت رام كيشا به‌لاي ~
have sth on the ~
خومدا
تملكه (استعوذت عليه) فكرة ما
- vt له‌پكوزي (که‌له‌ي ته‌فټيټي)
بقتل بتحطيم الرأس
- brainless** adj گه‌له‌غو، گيژ، بين هوش
غبي بليد، أبله
- brain washing** n [U] ميشك شتن، وا له‌که‌سينك
بکه‌پت واز له‌پاوه‌پيټك ينيټه‌سه‌ر پاوه‌پيټكي تر
غسل الدماغ، أكره شخص على التخلي عن معتقد وتبني آخر
- brainy** adj زيره‌ك، ژير
ذكي، متفقد الذهن
- brainwave** /breɪnweɪv/ n بيروکه‌ي جوان
فكرة رائعة، تخطر فجأة
- braise** /breɪz/ vt گوشت له‌مه‌نجه‌لدا ته‌کوتيني
يطهر (اللحم) في قدر مغلقة، يسبك
- brake** /breɪk/ n [C] بريټك، وه‌ستينه‌ري توتومبيل
مكيح، كايح، فرامل
□ vt, vi بريټك راله كيشي، نه‌وه‌ستي
بكيح، يفرمل، يوقف
- bramble** /bræmbəl/ n [C,U] دره‌خشي درکاوي، توتوك،
تودرك، دوك
عوسج، عليق، شجيرة شائكة
- bran** /bræn/ n [U] که‌په‌ك له‌گه‌نم جيا ته‌کريته‌وه دواي
هارين
نخاله، قشرة الحبوب و تفصل عن الدقيق بعد الطحن
۱. لق، لوق و پويي دره‌خت ۲. **branch** /brɑ:ntʃ/ n [C]
شتيكي په‌رژ و يلاو، په‌ژن، چقل

١. غصن، فرع شجرة ٢. شيء متشعب أو متفرع عن
 لفتيك له هيلتي ناسن / له رينكا /
a ~ railway/road/office خط فرعي للسكة الحديد / لشارع / لمكب
 هيل له لفة كاني زانباري
a ~ of knowledge فرع من فروع المعرفة
 لقي لي نهيتتهوه
 □ *vi* يفرع، يشعب، يتفرع
 ناراستهي نوي وه رده كروي
 ~ *out* يتخذ أنجاءاً جديداً

١. پارچه ته ختهي ناگراوي، سكل،
 پشكو، چلوسك، پارچه ناستي سوره و كراو يو زماره ليداني
 فاژول، داخ نيشانه، جوري تومار كراو، جور
 ١. جذوة، قطعة خشب مشتعلة، قطعة حديدية (ميسم) محماة
 لوسم الناشية ٢. علامة مسجلة، ماركة مسجلة صنف
 باشترين جوري قاوه
the best ~s of coffee اجدد انواع القهوة
 نيشانهي دباري كراو دانهن / موري لي نه دا جينگه
 □ *vi* بهجن نه هيلني و لي نه ايتتهوه
 يسم، يضح علامة مميزة، يدمع (مجاز) تترك أثراً لا يمسى
 هدر ماوه له ميشكمدا چه سيبوه،
 ~ *ed on my memory* له ياده وه ريمدا تومار كراوه
 انطيت في ذاكرتي
 سدر شور، نه ويز، ترستوك
be ~ed as a coward مرصوم بالجين
 زور نوي، تهواو نوي
 جديد كل الجدة، جديد تماماً

نمازه ده كا (يو نمونه به
 شمشير)
 يلوح (بالسيف مثلاً)

براندي جورنيكه له
brandy /brændi/ n [C,U] خوارندهوه
 براندي كونيالك، نوع من المشروبات الروحية
 ١. مسي زهر، شني دروست
brass /brɑ:s/ n [U] ١. نحاس أصفر، صفر، الاشيا
 كراو له مس، ناسيري موسيقي مس، نهو شانهي ~
 له مس دروستكراون وهك لاسيري موسيقي مس
 ٢. بين نابروي، بين شهرمي
 المصنوعة من النحاس، آلات موسيقية نحاسية ٢. (ل.د) وقاحة

صفاقة
 كهوره پياوان نه فسهر / ليسراو
top ~ كبار الضباط / السنولين
 بين نابرو، نيسيك قورس
brassy adj (-ier, -iest) صفيق، وقع
 مدمكدان، سوخمه،
brassiere /bræsiə(r)/ n [C] ستيان
 حمالة الصدر، صدر للتدين
 كور، مندال، نه فام (بوغااته)
brat /bræt/ n [C] ولد، طفل، جاهل (للخيرة)
 خوهه لنيشان، لاف
bravado /brə'vɑ:dəʊ/ n [U] ليدان، فيشال كردن
 تظاهر بالشجاعة، تبجح
 نازا، نه ترس، دلير، شيردل
brave /breiv/ adj (-r, -st) شه قينگهر
 شجاع، باسل، مقدم، جريه
 نه ترسانه، نازايانه، دليرانه
bravely adv بجراة، بجساره، بسالة
 نه ترسي، نازايه تي،
bravery /brævəri/ n [U] جواميري، ويران، زات، دليري، مهر دا يه تي
 شجاعة، جراة، بسالة
 ناهرين، زور ياش ابرافو
bravo /brə:'vəʊ/ n, int (pl ~es, ~s)
 احسنت! عظيم! ابرافو
 ده منه بوله، شهر، هرا، جده رنيخ،
brawl /brɔ:l/ n [C] ليكهوتن
 مشاجرة صاخبة، شغب، عراك
 شه نه كه ن، به كزيه كا نه چن
 □ *vi* يتشاحن، يتعارك
 ١. هيز، هيزي بازو ٢. كوشتي
brawn /brɔ:n/ n [U] به رازي به هارات كراو
 ١. قوة، قوة عضلات ٢. لحم خنزير متبل
 مده چك نه ستور، به هيز
brawny adj متقول العضلات، قوي الجسم
 دهزه وينيت، زهرين، دهنگي زورنا
bray /brei/ vi, n [C] (كه رنهك)
 ينهق، نهيق، صوت البوق (النفير)
 ١. مسي، وهك مس ٢. هارو هاج،
brazen /breizn/ adj

کمی به نجهره که می شکاند؟ *Who broke the window?*
 من حطم النافذة
 ۲. جیا نه بیته وه (له گه ل) *adv, prep* جودا ~ away
 نه بیته وه (ب) هه ل دیت، ده ریا ز نه بین
 ۲. مع (*adv, prep*) (أ) یفصل (ب) یفر، یهرب
 (أ) له کار ده که وئی، تیک نه شکنی سدرنا که وئی، ~ down
 په کی له که وئی (نامیزده کان یا پلاته کان) (ب) (زه لام،
 ره وشتی) نه روخی (ج) توشی هه ل چون نه بین
 (أ) یفصل، یحطم، یفشل (آلات او خطط) (ب) (الشخص أو
 سلوکه) ینهار، یتدهور (ب) (الشخص أو سلوکه) ینهار، یتدهور
 (ج) یصبح نهیاً للانفعال
 شکنی نه شکنی *sth (door) down*
 یحطم شیئاً (الباب)
 به زور خوی ده کا به زوروا *in (to)*
 یدخل عنوة، یقتحم
 قسه نه بری، خوی تیه لئه قولتینی *in on*
 یقاطع (الحديث)، یتدخل فجأة
 نه سب تاو نه دا *(a horse) in*
 یروض، یروض (الحصان)
 یه که لای نه کات، نه یکا به دوو *in pieces/in two*
 کهرت، پارچه پارچه ده کات
 یحطم شر محطم، یهشم، یحطم الی نصفین
 نه بری، جیایی ده کاته وه *sth off*
 یقطع، یفصل
 أ. لقیك نه بریتیه ب. سنوی یودائه نی *a branch off*
 کو تایی بی دینی
 یقطع غصاب، یضع حدأل، ینهی
 کو تایی یو ده زگیرانیه که می دانه نی *off an engagement*
 یضع نهیة لخطبة
 أ هه لئ نه گیرسینی (ناگر، *out (fire, war, disease)*
 شهر، نه خوژی، نه ته قیتیه وه، بآلونه بیته وه ب. (به ند)
 هه ل دئی رانه کا، ده ریا ز نه بین
 أ. یشتعل، یفجر، یستشر ب. (السجين) یهرب، یفر
 أ. نه روخی، ده شکینی، له ناو نه بری ب. (کویونه وه، *up*
 ساوه ی خویندن) کو تایی پی دی ج. (که سیک) هیزی
 نه ژنوی نامینی، وزه و توانای ون نه کات
 أ. یحطم، یحطم أشلاء، ینهار ب. (أجتماع، فترة دراسية) یفصل،
 یتتهی ج. (شخص) یفقد قوته او صحته او معنویاته

بئ شهرم، ره ق، گه وج
 ۱. نحاسی، یشبه النحاس ۲. وقع، صیق
 □ *vt ~ it out* بئ شهرمانه نکولی لئ نه کا، بئ داگر تن،
 خو سه پانندن به سه را
 ینکر یوقاچه و اصرار، یکا بر
brazier /'breɪzɪə(r)/ n [C] مه قه لی، ناگردان
 کانون، مجرة
breach /bri:tʃ/ n [C] ۱. یاسا ینشیل کردن په یمان
 شکانندن
 ۱. خرق القانون، نقض العهد
 شیواندن ناساپش ۲. کون، ده لاقه، درز *of the peace*
 إخلال بالامن ۲. نفرة، فجوة فتحة (في تحصينات العدو)
 هیزشه که یخاته *stand in/throw oneself into the ~*
 سه ر شانی خوی / دهستی یارمه تی دریزنه کا بو نه وانیه ی
 له مه ترسی دان
 یتحمل النزل الاعظم من الهجوم / یمد يد المساعدة لمن یحرق
 بهم الخطر
 □ *vt* کونی نه کات / ده لاقه
 یحدث نفرة / فجوة، یصدع
bread /bred/ n [U] نان (پروانه loaf)
 خبز (انظر loaf)
 ۱. نان و که ره ۲. خوارده مه منی سه ره کی *~ and butter*
 ۱. خبز و زیده ۲. القوت الاساسی
breadline n [C] نه نالینی له نه داری / هه ژاری زور
 یعانی من الفاقة / الفقر الشدید
be on the ~
breadwinner /'bredwɪnə(r)/ n نان په یدا که ر
 کاسب الرزق (المن یعول)
breadth /brɛdθ/ n [U] (بروانه broad) ۱. پانی، فراوانی
 ۲. هوش، فراوانی له بیر کردنه وه دا (به راورد بکه له گه ل
broad-minded)
 عرض، اتساع (انظر broad) ۲. (العقل) سعة في أفق التفكير
 (قارن *broad-minded*)
break /breɪk/ *vt, vi (pt broke /brəʊk/, pp broken*
 /'brəʊkən/) ۱. ده شکنی، تیکی نه شکینی، ویران نه کرنی
 ۱. یکسر، یحطم، ینکسر، یحطم
The window broke په نجهره که شکا
 تحطمت النافذة

۳. سەردەق دەشكېتى، بەسەريا سەردەكەوى *a record* ~
 ۴. (مع الاسماء) يحطم رقماً قياسياً. يتفوق على
 پشتى دەشكېتى، كۆتايى بىن دېنى، *the back of*
 كۆتايى بەبەشە قورس يا گەورەكەى دېنى
 يىهي، يىهي من القسم الاصعب او الاكبر
 ناسانى دەكات، گفتوگو ئەكا، سەردەق *the ice* ~
 ئەشكېتى ۴. ئەيشكېتى، بىن شىلى ئەكا، بەلېن ئەشكېتى
 ۵. ئەوەستى، ئەوەستىرى، ئەوەستى لە پىناو، دايشەبرى
 (مجاز) يستهل الحديث، يقضي على التحفظ ۴. يكسر، يخرق،
 ينكث (الوعد، القانون) ۵. يقف، يتوقف، يوقف (الأجل)، يقطع
 بىن دەنگى ئەشكېتى گەشتەكەى ئەوەستى *a silence* ~
 ۶. لە تىزى كەم ئەكاتەو
 يقطع الصمت يقطع رحلته ۶. يخفف من حدة
 هەلۋەرىنى دەغلەكە كەمى *The bushes broke his fall*
 كرد، هەلۋەرىنى يىشەكە كەم بويەو
 خفتت الشجيرات من حدة سقوطه
 هەوال پائەگە يەنى، (روداو كارەسات) بلاو *the news* ~
 ئەكاتەو ۷. (دەنگ) گۆرانى كوت وپر يا بەهوى وروژاندن
 يا بالى بوون
 يعلن الخبر، يذيع البأ (كارثة مثلاً) ۷. (الصوت) تغير مفاجيء،
 إما بسبب الانفصال او بسبب بلوغ سن الرجولة
 ۱. تيك شكان، شكان، شوينى شكان □ *n* [C]
 ۱. تحطم، كسر، مكان الكسر
 كازيو، دەمەويەيان *the ~ of day: day* ~
 طلوع الفجر
 ۲. بچران، *a ~ in conversation without a ~*
 بچراندنى وتوو ويز بىن بچراندن، بەردەوام
 ۲. أنقطاع؛ أنتقطاع في الحديث دونما أنتقطاع، على نحو مستمر
 شكەستن، شكان، شوينى *breakage* /breɪkɪdʒ/ *n* [C]
 شكارى، بەشكاندن لەكەلك ئەكەوى
 كسر، مروض الكسر، يعطب بالكسر
In this hotel ~s cost £ 100 a month نرخى
 شكارەكان (قاب وجام) لەم ئوتيلە مانگانە نزيكەى ۱۰۰
 جنيهه
 قيمة الكسورات (صحون و كؤوس) في هذا الفندق تبلغ مائة
 جنيه شهرياً
 ۱. لەكارده كەويت، *breakdown* /breɪkdaʊn/ *n* [C]
 تىكچون، هەلۋەشىن، شكەستن

۱. تطل، توقف عن العمل، عطب
 داروخان لە ريگەوبان ۲. داتەبين *a ~ on the railway*
 (لەش و هوش)
 عطب في السكة الحديد ۲. أنهبأر (في الجسم او العقل)
 داروخان، دەمارپوخان *a nervous ~*
 أنهبأر عصبي
 شەپۆلكى توند لەسەر *breaker* /breɪkə(r)/ *n* [C]
 كەنارى دەريا ئەشكېتەو
 موجة عاتية تكسر على الشاطئ
 نانى بەياني، قاوئەلنى *breakfast* /breɪkfast/ *n* [C]
 إفتأر، فطور
 بەخىرايى يەكى ترسناك، *breakneck* /breɪknɛk/ *adj*
 مل شكىتەر *at (a) ~ speed*
 بسرعة خطرة
 بەرەست، *breakwater* /breɪkwɔ:tə(r)/ *n* [C]
 ديوارى ديۆ پاراستى بەندەرەكە لەشەپۆلەكان
 حاجز الامواج، جدار لوقاية الرفأ من الامواج
 ۱. سنگ، مەمەك *breast* /brɛst/ *n* [C]
 ۱. الثدي، نهد، صدر
 مندالى مەمەكە خوۆرە *child at the ~*
 طفل لا يزال على صدر أمه
 ۲. گيرفانى سەرسنگ ۳. هەست وئەست *a ~ pocket*
 ۲. جيب الصدر ۳. المشاعر، الاحاسيس
 كيشاوى، بەكيشە *a troubled ~*
 مەموم، فريسة للهم
 دان بەتاوانە كەيدا دەنى، چى *make a clean ~ of*
 لەسنگى داپە هەلنى دەريزى
 يبرح بىكون صدره، يقضي بما في نفسه (يعترف بذنبه)
 هەناسە شەمال *breath* /brɛθ/ *n* [U]
 نفس، نسمة
 هەناسەى ئەگرى *catch one's ~*
 يلتقط أنفاسه
 بەنارەحەتى هەناسە ئەوات هەناسە *under one's ~*
 پرکىنى توش بوو
 يتنفس بصعوبة، تنبهر أنفاسه *lose one's ~*
 بەهەناسە پرکىنى بىن نوزە، هەناسەپران *out of ~*
 لاھت، مېهور، مقطوع النفس
 قسەى خووى ئەدوورينى *waste one's ~*

ضعف، نوع، سلاله من الحيوانات التي تمتنع بنفس الصفات
 ره گهزی باش له نازهل *a good ~ of cattle*

سلاله جیده من الماشیه
 زایین، خودانکهر، په خویو کهری مالآت **breeder** *n* [C]

بهمه بهستی زاوژی کردن
 مولد، مرب للماشیه بغرض التناسل

(په تاییه تی ره فشار) په روه رده،
 په روه وشت **breeding** *n* [U]

(و بغاصه السلوك)، تربیه، تهذیب
 پیاویکی چاک خانه دان *a man of good ~*

رجل طیب النشأة، نبیل المحتد
 بای نورم، شنه ی سر وه، شنه با **breeze** */bri:z/ n* [C,U]

نسیم، نسمة، نفحة ریح
 فره با، خویش **breezy** *adj*

کثیر الريح (مجاز)، مرج، خفیف الظل
 برا گهل، براییه تی **brethren** */brədərn/ npl*

(أق)، أخوة
 کورتی، له (تسه من)، په کورتی **brevity** */brevəti/ n* [U]

(سه کردن ونوسین)
 قصر (في العمر)، ایجاز (في الكلام و الكتابة)

۱. لئی نهی (چا)، ناماده ی نه کات **brew** */bru:/ vt, vi*

(بیره) ۲. کوژه یتوه، دروست نهین، سه کل نه کات (زریان،
 لازار، شهر)

۱. بعد (الشاي)، یخسر (الجمعة) ۲. (مجاز) یتجمع، یتکون،
 یتشکل (العاصفة، الاذى، الشر)

۳. ناره سه تیه کان، پلانی *They are ~ing mischief*

نازاردانی خه لک داده تی
 ۳. یدبر (مکیده) [نهم یدبرون الاذى]

تر شاندن، تر شکهو، ده مملک *n* [C]

تغییر، تدییر، تقییح، شراب، خمیر
 شوینی تر شانندن، **brewery** */brɔ:ri/ n* [C] (*pl -ries*)

بیره گه، شوینی بیره دروست کردن
 مکان التخمیر، مصنع الجمعة

به رتیل نه دا **bribe** */braib/ n* [C]

برشو (بیرطل)
 به رتیل **bribery** */braibəri/ n* [U]

رشوة (برطل)
 خشت، پیک، که لوج **brick** */brɪk/ n* [C,U]

یضع کلامه هیا، یتکلم دونما جدوی
 ۱. تنگه نه نفس، هه ناسه برکنی **breathless** *adj*

۲. خوی رانه گری له کار دانه وه
 ۱. مقطوع النفس، لاهت، مبهور ۲. یکم نفس (من الانفعال)

هه ناسه پراو، هه ناسه برکنی *with ~less attention*

بأنفاس منجسة، بانباه تام (بجس أنفاسه من فرط الانتباه)،
 أصفاء بأنفاس محبوسة

۱. هه ناسه ده دات، ۲. چه نه کات **breath** */bri:ð/ vi, vt*

به ده نگی ترم
 ۱. یتنفس ۲. بهمس، یتکلم بصوت مهوس

هیچ نه لیت له باره په وه هیچ *Don't ~ word about it*

حمله یانته یی نی
 لا تله بکلمه، ابقها فی طلی الکتمان

(بروانه *breed*) **bred** */bred/*
 (انظر *breed*)

کوتایی تفهنگ یان توپ **breach** */brɪ:tʃ/ n* [C]

مؤخرة البندقية أو المدفع
 ده پینی کورت تا سه رنوژنو **breaches** */brɪ:tʃz/ npl*

سروال قصیر یظلی الركبتین
 شهروالی نه سپ لی خوړین *riding ~*

سوال لړکوب الخیل

۱. له دایک **breed** */bri:d/ vt, vi* (*pt, pp bred /bred/*)

نهین، بهرهم دینی نازهل به خویو نه کات بو پین گه پاندنی
 نه وهی نو ی

۱. یولد، یتج، یتوالد ۲. یربی الحيوانات لتولید فصائل جیده
 نه سپ به خویو نه کات بو نه وهی نه سپی چاکتری *~ horses*

دهست که ویت ۳. گه وره نهین، فیر دهین
 یربی الخیل لتحسین النسل (السلالة) ۳. بنشی،، یعلم، یدرب

له دایک بو ویه *an Englishman born and bred*

خینو کراوی نیگلز
 أنجلیزی المولد والنشأة

کوریکی ره وشت بهرز، باشپرو *a well-bred boy*

رده کراو ۴. له دایک نهین، نه بیته هو ی، دپته بهرهم
 ولد حسن التریبیه، طیب النشأة ۴. یولد، یسبب، یتج

شهر نه گیه تی و پرستی *War ~s misery and want*

له دواوه په
 الحرب تولد التعاسة والفاقة

جور، ره گهزی له نازهل که بهک شو هه پان هه په *n* [C]

- آجر، طابوق، طوب
bridal /'braɪdl/ *adj* برونك ونه وهی په یوه نډی به یووكه وه
 هه بڼې، بونك نښان
 عرس، زفاف، خاص بالعرس او الزفاف
bride /'braɪd/ *n* [C] برونك
 العروس
bridegroom /'braɪdgru:m/ *n* [C] زوا، زانا
 العريس
bridesmaid /'braɪdzmeɪd/ *n* [C] هه قال بونك، بهرونك
 أشیننه العروس، وصیفة الشرف
¹**bridge** /'brɪdʒ/ *n* [C] ۱. پرد، بهست ۲. شونځی كاپشن
 له كه شتی بورجی سهروكا په تی ناو پاپوړ ۳. كوله كه ی لووت
 ۱. جسر، قطرة، كوبري ۲. منصة الريان، برج القيادة في السفينة
 ۳. قصبه الاتف
 □ *vt* داینه تی، پرد دروستی نه كات، پرد دكت
 یقیم، ینشن جسرأ
²**bridge** /'brɪdʒ/ *n* [U] پردج، (باری وه رقه)
 البریدج (من ألعاب الورق)
bridle /'braɪdl/ *n* [C] جه له و، سهردفن، لخوا
 لجام، مكبح (الجراد)
 □ *v*, *vi* ۱. لغاوی نه سپ نه گرنی ۲. تووره نه بڼې، روی
 نه شكینن ۳. نه یوه ستینن رینکی نه خا
 ۱. لجام (الجراد) ۲. بعرض غاضباً، ینشج بوجه ۳. (مجاز)
 یكبح، یضبط (عواطفه و رغباته)
brief /'brɪ:f/ *adj* كورت، كورت كراوه
 قصیر، موجز، لمحة مختصرة
in ~ كورته ی باسه كه، به كورتی
 قصاری القول، باختصار، خلاصة القول
¹**briefly** /'brɪflɪ/ *adv* به كورتی
 باختصار
²**brief** /'brɪ:f/ *n* [C] ۱. كورته ی باسه كه، راپوړت
 بسوگرنگترین بووداوو، بیرنامه ی روداو وه وواله كان
 به كورتی ۲. (هروه ها *ing*) نه وژانیا رانه ی نه درنې به نه فسه ر
 ینش دهست ینكردنی شهر
 ۱. ملخص الدعوى (قضاء)، مذكرة بأهم وقائع الدعوى
 ۲. (ایضاً *-ing*) التعليمات التي تعطى للضباط قبل بداية
 المعركة
 □ *vt* ۱. پاریزه نه گرنیت، ۲. فرمان ده دا به سه ریان دا

۱. یوكل محیامأ ۲. یطی اوامر و تعليمات للضباط
brier /'braɪə(r)/ *n* [C] گولنی ده شته کی، شیلان، درې
 شجيرة شوكية وبخاصة الورد البري
brigade /brɪ'geɪd/ *n* [C] ۱. لیواله سوپادا، هیز ۲. كومه له
 كه سېك په ك كاربان هه بڼ
 ۱. لواء ۲. مجموعة منظمة من الأشخاص ذات واجبات خاصة
the fire ~ تیسې ناگر كوژینه ره وه
 الإطفائية، فرقة المطافيء
brigadier /brɪ'geɪdɪə(r)/ *n* [C] راگر، سه رهیزی سوپا
 عمید، قائد لواء
brigand /brɪ'gɑ:nd/ *n* [C] ری گر، دز، چه رده
 قاطع طریق، لص
bright /braɪt/ *adj* (-er, -est) ۱. بریقه دار، رووناك،
 روشنه ن، گهش ۲. دلخوش، رووخوش ۳. زیرهك، ووربا
 ۱. ساطع، نیر، مشرق، وضاء ۲. مرح، مبهتج، بشوش ۳. (مجاز)
 ذكي، نبیه، فطن
brightly *adv* رووناکی، به بریقه داری، به گهشی
 علی نحو ساطع، متأق، نیر
brightness *n* [U] دره وشاوه یی، رووناکی، سومایی
 لمعان، إشراق، سطوع، ذكاء
brighten /'braɪtən/ *vt, vi* رووناکی ده كاته وه
 ده بریسكینه وه
 (یجعله) یزید سطوعاً و بهجة
brilliance /brɪ'lɪəns/ *n* [U] دره وشاوه وه، شه و قدان،
 گهشی
 لمعان، تأق، ذكاء، المیة
brilliant /brɪ'lɪənt/ *adj* هه لکه و توه، چراخ، زیرهك،
 زیر، رون، گهش و شه و قدان
 متأق، لامع، ذكي، رائع
brim /brɪm/ *n* [C] ۱. لیوار، كه نار
 ۱. حافة، حرف
full to the ~ پره تالیواره كه ی قهراهی شه پته كه
 ملي، الی الحافة، ملي، تماماً ۲. حافة القبة
 تالیواره كه ی پری نه كا
 □ *vi* یتلی، حتی الحافة، یطفح
brimful *adj* لیوه ریز، سه رناو كو تو، هه لچو
 طافع، مترع
He is -ful of new ideas میشکی پره له بیرن نوی

دوره که وی، دیار دکت، له بهینته وه هوش، هشدار *out* ~
 دکت
 یظهر، بیرز
 له یبو ژینته وه
 ~ *sb round*
 ینمش، یعینه علی الافاقه
 رایته کینش به لای
 ~ *sb round to one's opinion*
 خوئی دا، نه یخاته لایمنی خوئی
 یستیله، یقعه، یکبه الی صنه
 ~ *sth home to sb* رابستی بوروبون نه کاته وه، یامه ترسی
 هه لو یسته که ناشکرای نه کا
 بیین له حقیقه الامر او خطوره المرقف، یوض
 ~ *up* ۳. (أ) پهروه رده ی نه کات، قیری نه کات،
 ۳. (أ) یریی، ینشی، یدرب، یلم
 مثالی ره وشت بهرز / باش
well brought up children
 پهروه رده کراو (ب) نه رشینه وه، په تالی نه کاته وه، نه وه ی
 له ناخیدا په
 اطفال مادیون / مهذبون (ب) یتقی، یستفرخ، یفرغ مافی جوفه
 بلاوی نه کاته وه (پهراو وهتد)
 ~ *out* (a book, etc)
 (ینشر) کتاباً و نحوه
 له دایک نه یی، نه زئی، دینته
 ~ *forth* (young, fruit)
 بهرهم، درهخت) دینته بهر، بهری پیوه په
 یولد ینجب (صغاراً)، یشر (فاکته)، یحمل شرماً
 ~ *in* یشکله شی نه کات، ناماده ی نه کات، نه بهینش
 یقدم، یحضر، یآتی ب
 ناراسته ی نه کا، په کاری دینش
 ~ *to bear on*
 یوجه الی (نعره)، یستخد
 زوری لی نه کا، فشاری
 ~ *pressure to bear on sb*
 نه خاته سهر
 یستخد مع الضغط، یضبط علیه
 We brought our guns to ~ on the enemy
 چه که کانمان بهره دوژمن ناراسته کرد
 وجهنا مدافنا نحر العدو
 لئوار، قهراخ (شیکسی نه زانراو یا
 ~ *brink* /brɪŋk/ n [C]
 ترسناک، که ندال، هنداف
 حاقه، شفا، شفیر (شیء مجهول أو خطر)
 له لئواری ویرانیوه / نزیکه له
 ~ *of ruin/war*
 چه نگه وه
 علی شفا الدمار / علی شفیر الحرب
 ~ *on*
 یزیدی الی. یجعل ب

رأسه ملیء بالانكار الجيدة
 کانزای گوگرد
 ~ *brimstone* /brɪmstəʊn/ n [U]
 معدن الکبریت، کبریت عمود
 به له ک
 ~ *bridled* /brɪdlɪd/ adj
 بنی مخطط، ارقط
 مانگا و پشله ی به له ک
 ~ *a ~ cow/cat*
 بقرة / قطة رقطاء
 گیراوه په کی سویر، ناوی ده ریا
 ~ *brine* /braɪn/ n [U]
 محلول مشح بالملح، ماء البحر
 سویر کراو
 ~ *pickled in*
 متیل بالملح
 ۱. ناماده ی
 ~ *bring* /brɪŋ/ vt (pt, pp brought /brɔ:t/)
 نه کا، نه بهینش، دینش
 ۱. یحضر، یجلب، یآتی ب
 سبه یی پرتوو
 ~ *I will ~ you the book tomorrow*
 که کت بۆ نه هینم
 ساحضر لک کتاب غدا
 نه و کورسی په له
 ~ *B ~ that chair in from the garden*
 باخچه که بهینه ۲. نه یینه هوی
 احضر ذلك الكرسي من الحدیقة ۲. یسبب، یجعل
 بابه تیک
 ~ *Can you ~ him to agree to the plan?*
 نه خاته روو، نایا نه توانی به پلاته که رازی که بیت؟
 آیسکتک ان تجعله یوافق علی الخطة؟
 دینش (دروغ)
 ~ *up/forward*
 یشر نغظه او موضراً
 باسی نه کات، نه یته هوی
 ~ *sth about/ ~ sth to pass*
 یحدث، یسبب
 بیر نه کاته وه، نه هینته وه یاد
 ~ *back/to mind*
 یذکر، یعد الی الذاکرة
 ~ *down*
 ده هینته خواری
 یسقط، یحط، یبزل، یخفض
 ~ *down the price*
 نرخه دینته خواری
 یخفض الثمن
 سهر نه که وی له کاریکدا، رزگاری نه ییت، به جی
 ~ *off*
 دینش
 یبگذ، ینجی، یخلص، ینجع فی مهمه
 ~ *on*
 نه یته هوی، په له ی لی نه کات
 یزیدی الی. یجعل ب

١. سوز، پرله خوئی، شور، شورەك
٢. لیوار، سهروولیزی

١. مشب بالمع، مالح، ملحي ٢. حاقه، حرف المنحدر (الجرف)
brisk /brɪsk/ *adj* زيتله، سوکله، بزینو گوج
رشیق، سریع، خفیف الحركة

a ~ walk گوج، چالاک
مشیه نشیطة

Trade is ~ بازوگانی پیشکه وتووہ
التجارة مزدهرة

bristle /brɪsl/ *n* [C] قز موو کورت و زبر
شعر قصیر خشن

□ *vi* (مووی رہب دوه ستن له ترسا)، (نازه ل) مووی
رہق ئەیین

(الشعر) یقف (من الخوف مثلاً) (الحيوان) يتصب شعره، یقف
شعره

~ with پرئەیین، خووارئەیین، لولول ئەیین
یتسلي، یبج، یسوج ب

a problem bristling with difficulties کیشه که پرہ
له نارەحەتی یه
مشکلة محفوفة بالمصاعب

British /brɪtɪʃ/ *adj* بەریتانی، پە یوہ ندی بە بەریتانیای
گەورە و گەلی (کۆمۆنۆلت)، هوه هە یه، گەلی بریتانی

بریتانی، متصل ببریتانیا العظمی و شعوب الکومونلت
the ~ people بەریتانیەکان، گەلی بەریتانی

brittle /brɪtl/ *adj* تورت، زووشکاو، شکسته، نازک
شکان (وهك شووشه وخه لوز)

قصم، هس، سریع الکسر (کالزجاج او الفحم)
ئەیکاتموه (بەرمیل)، بابەتیک

broach /brɒtʃ/ *vt* ئەیکاتموه
ئەکاتموه

یفتخ (برمیلا)، یفتخ (مجاز) یفتخ / یطرق موضوعاً
broad /brɔːd/ *adj* ١. پان، بەرفراوان

١. عریض، متباعد الجانین
رۆبارەکان هەر *Rivers get ~er as they near the sea*

که له دەریا نزیک بوئەوه فراوان دەبن
تزداد الاتهار عرضاً كلما أقترب من البحر

His back is ~ enough to carry that weight

پشتی ئەوئەندە پانه که ئەتوانی ئەو بارەهەلگری ٢. له لایه

کهوه بۆلایه کی که

ظهره عریض بعبث یستطیع حمل ذلك الوزن ٢. من جانب الآخر
پانی (میزه که) شه ش یی به

a table six feet ~ مائده (منضده) عرضها ستة أقدام
(بوییر و هوش) سهریه ست فراوان، *a man of ~ views*

گەش بیر، یی سنور
(للعلل و الافکار) متحرر، واسع الافق، غیر محدوده او ضیق

پیاویکی نازاد و بیر فراوان ٣. به *a ~ minded man*
تهواوی، به واتای تهواوی

رجل متحرر، رجب الافق ٣. تماماً، بکل معنی الکلمه
له رۆزی بووناکدا، له رۆزیکه خووشدا *~ daylight*

فی وضع النهار، فی راتعة النهار
به هێلی فراوان *in ~ outline*

بالخطوط العریضه
٤. بوون، دەرکه وتوو، ناماژه ی بووبه روو *a ~ hint*

ناشکرا
٤. واضح، بارز، اشاره صریحه واضحه

شیوه زاری لادیی *a ~ accent*
لهجه ریفيه

به روونی، به شیوه یه کی بهر *broadly adv ~ speaking*
فراوان

بالاجمال علی وجه العموم
broadcast /brɔːdkɑːst/ *vt, vi* په خشی ده کا به تاییه تی

له رادیو
ینشر یذیع و بخاصه فی الرادیو

~ the news هه وال بلاوده کاتهوه
یذیع الاخبار

ووتاری بلاوکراوه (له رادیو) *a ~ speech*
حدیث مذاخ (بالرادیو)

وویستگهی ووتاری *the ~ of the Queen's speech*
شاژن

إذاعة خطاب الملكة
پانی ئەکات، فراوان ده کات، **broaden** /brɔːdn/ *vt, vi*

پانگری، فره هگری
یعرض، یوسع، یعرض، یتسع

تهقاندنی بۆمی دانراو **broadside** /brɔːdsɑɪd/ *n* [C]
له سهر لایه کی پاپۆر

(أطلاق) المدافع المنصوبة علی جانب السفينة

لاته نشی پاپور ناراسته کراو بهروه
~ (on) to و جانب السفینة موجه نحو
پاپوره که به پانی چووہ the ship came ~ to the dock
زوروهوه
دخلت السفينة بالعرض

brocade /brə'keɪd/ n [C,U] کوتالی چنراو
قماش مقصب أو مطرز

brochure /brɒʃə(r)/ n [C] پوراو، نامیلکه
کتیب، کراسه

brogue /brɒg/ n [C] ۱. بیلایو لادنی تهستور
۲. زمانی لادنی
۱. حذاء ريفي غليظ ۲. لهجة ريفية

broke /brəʊk/ adj نابوت، بی پاره
مفلس

broken /brəʊkən/ شکاو، شکاندي (پروانه break)
(انظر break)
adj ~ home خیزانی هه لوه شاو
أسرة مفككة

~ English زمانی ئینگلیزی ناته او (ئینگلیزی به کدی
دو کهل ده کات)
لغة إنكليزية غير سليمة

brokenhearted adj دلشکاو، خه مدار، دامایی
کسیر الفزاد

broker /brəʊkə(r)/ n [C] ده لال، نیوه ند
سماز، وسیط (و بخاصه لاسهم و السندات)

brokerage /brəʊkərɪdʒ/ n [U] کوسته گه، ده لالی
السرة، عمولة السار

bromide /brəʊmaɪd/ n [U] برومید: ده رماتی، هینج
کهره
البروميد: دواء مهدئ للاعصاب

bronchitis /brɒŋ'kaɪtɪs/ n [U] ههو کردنی سی، درم،
په تا، کوخک
التهاب الشعب الرئوية

bronze /brɒnz/ n [C,U] ۱. بروزی، په نگی، بروزی
۲. ته نیکه کی له بروز دروست کراو
۱. البرونز، لون برونزي ۲. تحفة مصنوعة من البرونز

brooch /brɒtʃ/ n [C] بروش، ده رزی په خه، بو
جوانی، ده رزی سنجاق

البروش، دبوس للزينة (بخاصة للعنق)
کړ، کورک
brood /bru:d/ n [C] الحضنة أو القصة الواحدة من الطيور
(بالنذہ) له سهر هیلکه کړه که وئی، کورک دبت،
ییری دورودریژ نه کاته وه (به تاییه تی له ته نگو چه له مه)
(الطير) يحضن البيض، (مجاز) يطيل التفكير (غالباً نسي
التعاب)

broody adj (مريشك) کړ
(الدجاجة) حضون

brook /brʊk/ n [C] ۱. جوگه، چه، رووبار، ده لاف
جدول، غدیر، نهر
۲. نارام نه گری، خو رانه گری
يتحمل، يطيق، يصبر على

broom /bru:m/ n [C,U] ۱. گسک، گیزی، گیزک
۲. گه لایزان (دره ختی گه لاکه ی زهر دبوین)
۱. مقشة، مكنسة ۲. رتم، وزال (شجيرة تحمل أزهاراً صفراء
اللون)

broth /brɒθ/ n [U] گوشتاو، شوربه
مرق، حساء

brother /brʌðə(r)/ n [C] ۱. برا، هه فال، دوست
۲. ره بهن، هوگر، دوست
۱. أخ، شقيق ۲. زميل

brotherhood /brʌðə'hoʊd/ n [C,U] برایه تی، به
زوری کو مه له ی نایی
أخوة، إخوان (بالاخص جماعة دينية)

brotherly adj برایانه
أخوي

brother-in-law (pl ~ s-in-law) زبیرا، شویرا، هیوه،
زاوا، مبردی خوشک
أخو الزوج أو الزوجة، زوج الاخت

brought /brɔ:t/ بروانه (bring)
(انظر bring)

brow /braʊ/ n [U] ۱. ته ویل، ناوجه وان، ۲. پرو (ههروه ما)
eye (پرو ی بهر ز نه کاته وه ۳. قهراخ، سهرووی لژیایی
۱. جبهه، جبین ۲. حاجب (یضاً ~ eye) یرفع حاجبه ۳. حافة أو
~ s raise one's أعلى المنحدر

browbeat /braʊbi:t/ vt ته ی توفینی به زریکه
یا توندوو تیژی، دتر سینت

- يرهب بالصياح أو القسوة. يعنف
brown /braʊn/ *adj* (-er, -est) بُور، قاووه‌یی، پۆز
 بني، لون بني، أسمر اللون
browse /braʊz/ *vi* ۱. (ره‌شه‌ولاخ) ده‌له‌وه‌ریت،
 دجهرت ۲. په‌راوگه پاروژنامه نه‌خویننه‌وه بی‌تیښی، چاوی
 پیانه خښتینی
 ۱. (الماشیه) ترعی العشب أو الکلا ۲. (مجاز) یقرأ الکتاب أو
 الصحیفه مصنفأ
bruise /bru:z/ *n* [C] شه‌واقر، له‌وه‌ر خویندنه‌وه‌ی په‌رهمه‌لدانه‌وه
 رعی العشب أو الکلا، قراءه مصنفه
 شین یونه‌وه، پو‌شاندن
bruise /bru:z/ *n* [C] رضة، خدش
 شین له‌بیتنه‌وه، خوینی تی‌نه‌زی، دخر مشینت،
 نه‌پووشی قاجی نه‌پووشی
 یرض، یخدش تصاب رجهه بالرضة
 ~ *one's leg*
 ~ *easily* ناسان نه‌پووشی (له‌باره پو‌روشان)
 سهل الخدش (معرض للخدش)
brunette /bru:'net/ *n* [C] زنی گهنم‌رهنگ، ره‌شکوک
 امرأة سمراء
brunt /brʌnt/ *n* [U] *bear the ~ of (an attack)*
 به‌رگه‌ی توندو تیژی و شالاری هیرش ده‌گری
 یتحمل شدة أو حدة (الهجوم)
brush /brʌʃ/ *n* [C] ۱. فلچه‌ی پاک‌کردنه‌وه (به‌راورد بکه
 ۲. به‌ریه‌ک که‌ووتن، وورده شهر
 ۱. فرشاهه لنتظیف (قارن broom) ۲. صدام، مناوشه
 ۱. گسک نه‌دات وبه فلچه پاک‌ی نه‌کاته‌وه
 □ *vt, vi* ۱. یکنس، یظف بالفرشاهه
 ۲. نوئی نه‌کاته‌وه، چالاک‌ی نه‌کاته‌وه
 ~ *up* ۲. یجدد، ینشط (علمأکاد ان ینسأه)
 زانیاری له‌فهره‌نسیداً تازه نه‌کاته‌وه
 ~ *up one's French* (خوی فیرده‌کاته‌وه)
 یجدد معلوماته فی الفرنسیه
 ~ *past/against* ده‌ستی لڼ‌نه‌دا، ده‌ستی پیانه هینتی
 یس، یلامس
brushwood *n* [U] دره‌ختی کورت، بیسه، جه‌نگه‌ل،
 ده‌حل
 شعیرات قصیره، أجمة دغل
brusque /bru:sk/ *adj* ناشرین، نه‌ستور، ووشک زفر،

- ره‌ق
 فظ، غلیظ، جاف، عنیف
brutal /bru:tʌl/ *adj* درنده، دژوار، ه‌ولقدار
 وحشی، قاس
brutality /bru:'tæləti/ *n* [C,U] درنده‌یی، دژواری،
 توندو تیژی
 وحشیه، عنف، قسوة
brutalize /bru:'təlaɪz/ *vt* له‌ مروژا په‌تی دوری
 نه‌خاته‌وه، نه‌یکانه درنده، دښینت
 یجرده من انسانیت، یحیله الی وحش
 ۱. نازهل، ۲. درنده‌یی، بی‌به‌زه‌یی
brute /bru:t/ *n* [C] ۱. درنده‌یی، ناشرینی
 ۲. بهیمه (حیران) ۳. عذیم الرحمة ۳. وحشی، فظ
 ۱. هیزی درنده‌یی (به‌بین ناگا)
 ~ *strength* قوه وحشیه (دونسا أدراک)
bubble /'bʌbl/ *n* [C] بلتی (له‌ ه‌موادا) (بلتی ناو)
 فقاعة (فی الهواء) بقیقه (فی الماء)
 □ *vi* بلتی درووست نه‌کات، بلتی بلتی نه‌کا
 یرسل او یكون فقاعات، یبقیق
bubble gum *n* [U] بنیشتی گل‌توپ کهر (نه‌بجوی)
 علکته، لیان (بمضغ)
buccaneer /'bʌkə'nɪə(r)/ *n* [C] چه‌ته‌ی ده‌ریا، ده‌ریا
 گهر
 قرصان البحر
1 buck /bʌk/ *n* [C] نیره‌ی ناسک یا که‌رویشک
 (پروانه doe)
 ذکر الظبی او الارنب (قارن doe)
2 buck /bʌk/ *vi, vt* جووته نه‌هاوینژی یو ه‌لدانی
 سواره‌که‌ی
 (الفرس) یشب، یشبو (لرمی راکه)
3 buck /bʌk/ *n* [C] دولار
 (ل.د) دولار
 به‌ر پرسپاری نه‌خاته‌وه‌ستوی په‌کیکی تر
 ~ *pass the* یحیل المسئولیه الی غیره
bucket /'bʌkɪt/ *n* [C] سه‌تل، نالدانگ (به‌راورد بکه
 له‌گه‌ل pail)
 دلر (قارن pail)
buckle /'bʌkl/ *n* [C] قه‌بتان، ناووزون، به‌له‌زوانه

- أبزيم الحزام
 ١. توندى ئەكايە ئاۋزۈۈن يان بەرەزۈانە □ vi, vi
 ٢. (نامىزى كاتزىمى) بېجە مېتەۋە بەگەر مېكرىن يان پەستان (ئەقۇيىن)
 ١. يېتت او يشد بابزيم ٢. (الادوات المعدنية) تلتري، تنحنى، تنئنى (بالحرارة او الضغط)
buck wheat /'bʌkwi:t/ n [U] گەنمى رەش، بەكار
 ئەھىئىرى ۋە گۈەلەف بۇ ئاۋزەل دۋاى ھارپن
 الحنطە السۋاء و تستخدم علماً للحيوانات و قد تطحن دقياً
bud /bʌd/ n [C] خونچە، گۆپكە يان گەلای درەخت
 لەسەرە تاى گەشەدا
 برعم، زھرە او ورقە شجرى فى بداية نهرها
 چرۆ دەرئەكات، گەشە دەكات، دەپشكۆى (-dd-) □ vi
 يطلع النبات براعمه، يرعم، يبدأ فى النسر
 پاريزەرى تازە دامەزراو
 a ~ding lawyer محام ناشى
Buddhism /'bʊdɪzəm/ n [U] بودايى، بوزى
 البوذية
Buddhist /'bʊdɪst/ adj, n [C] بوزى، سەر بە ئايىنى
 بوزى
 بوذي، من أتباع الديانة البوذية
budge /bʌdʒ/ vi, vi (بە تايەتتى لە شىۋەى نەرى دا)
 ئەپخزىتى، لە شىۋىنى خۆى ئەجولنى، جىنگى پى لىژنە كا
 (غالباً فى صيغة النفي) يزحزح، يزحزح يتحرك من موضعه
 I can't ~ it
 It want' ~ ناتوانم بيجولنم، ناپەۋى بلەقنى
 لا أستطيع أن أزحزحه، يأبى أن يزحزح
budget /'bʌdʒɪt/ n [C] ١. بودجە، قەبلاتىنى
 دەستكەوت و خەرچىكاراۋ، لەنگەر، تواز ٢. كۆمەلەك نامە،
 ھەۋال ھند
 ١. ميزاننىة، تقدير حسابات الايرادات و المصروفات ٢.
 مجموعة رسائل، اخبار و نحرها
 □ vi بودجە دائەننى
 يضع ميزانية أو موازنة
 ~ for the next year بودجەى سالى ئايىندە دائەننى
 يضع ميزانية للعام القادم
buff /bʌf/ n [U] پىئىشى گامبىش رەنگە كەى زەرەدى
 پرتەقالى

- جلد الجاموس، لونه و هو أصفر برتقالي
buffalo /'bʌfələʊ/ n [C] گامبىش، جاموس
buffer /'bʌfə(r)/ n [C] دژە پياكىشان، ھىۋر كەر ھەى
 بەرەك كەۋتن لەئوتومبىل وشەمەندەفەر
 مصدر، مخفف الصدمات فى سيارة أو قطار
 دەۋلەتى بىن لايەنى ئىۋان دوۋدەۋلەتى دژۋار كە state ~
 نە ھىلنى بەرەك كەۋن
 دويلة حاجزة (محايدة) بين دولتين متخاصمتين فتحول دون
 تصادمهما
1 buffet /'bʊfət/ n [C] لىدان، بە تايەتتى بەدەست، زلە،
 شەپازلە
 ضربة و بخاصة باليد، صغمة، لطمه
 □ vi لىدەدات، زلەى لىدەدات، تى ئەشكىنى
 يضرب، يصفع، يطوح، يلطم
 ~ ed by the wind (با) تىكى شىكاندوۋە
 طرحته الريح (لطمته)
2 buffet /'bʌfɪt/ n [C] ١. بۇفەى ٢. نان خوارىنى سەر پىئى
 بەكۈمەل ۋە پەپىۋە لەسەر مېز لەموتىل
 ١. مقصف، بوفيه ٢. طعام على مائدة يتناوله المدعون و قوفاً
buffoon /'bʊfu:n/ n [C] گاتەچى، زرتەك، زرتەكى،
 پىكە نىناۋى
 مهرج، مضحك (بلياشو)
bug /bʌg/ n [C] مېشولە (ئەمرىكا) ھەموۋ مېۋىەك
 بق، بقە، (امرىكا) كل حشرة
bugbear /'bʌgbɛə(r)/ n [C] خىۋ، دىۋ، ترسكار،
 سەرچاۋەى تۇقنەر
 بيع، مصدر ذعر أو قرف
bugle /'bju:gl/ n [C] زورنا (فېقەنە) بورىزان
 بوق
bugler n [C] لوتى، زورناچى، بۇرىزان
 البراق، النافع فى البرق
build /bɪld/ vt, vi (pt, pp built /bɪlt/) دروستى ئەكا
 ئاۋاى ئەكات، ئاۋادكت
 بېنى، بىعر، بشيد، بىقىم بىناأ
 گەشە ئەكا، بە ھىزئەبىن، رېنگاى باشتر ئەگرتەبەر ~ up
 بىنو، بىقوى، ياخذ طريقة نحو التحسن
 لەسەرى دروست ئەكا، پىئىشى پىئى ئەبەستى ~ upon
 بېنى على، يستند الى (مجاز)

built up (ناوچه په کي) ناوهدان، پر خانووبه
(المنطقة) مصورة، مکتظة بالمباني

□ *n* [U] درووست بوون، پیکهتیا، پیکهات
بنیه، ترکیب

a man of powerful ~ recognize a man by his ~
پیاوی به زهر، به هیز پیاو، به پروخساریا نه ناسیتوه
رجل قوي البنية، يتعرف على رجل من هيته

bullding /bʊldɪŋ/ *n* [C,U] ۱. دروستکردن و چاک
کردنه وی خانوو بهره ۲. خانووبه
۱. بنا (تعمیر) المنازل و ما اشیه ۲. منی

building society کومه لهی هره وه زی خانووبه
جمعیة (تعاونیة) للبناء

bulb /bʌlb/ *n* [C] ۱. سه لکی روه ۲. شیک شیوهی پیاز
وه ریگریته وه گلژی کارهبا، سه رک پیازک
۱. بصله النبات ۲. شی. يتخذ شكل البصلة كالمصباح
الکهربانی

bulbous /bʌlbəs/ *adj* فووتیکراوی پیازی شیوه،
پیازکی
متنفخ بصلي الشكل

bulge /bʌldʒ/ *vi, vt* ههله دهناسی، دهرته پوقی
یتنفخ، يتورم
توره که ی ههله ناسواو
به که لهرم
کیس متنفخ بالمفوف

bulging pockets گیرفانی هه ناسواو
جیب متنفخه

□ *n* [C] ۱. هه ناسوان، بهرزبوونهوه ۲. (نامار)
زوربوونی کاتی له پرو ژماره، هه ناسواوی کاتی
۱. انتاخ، بروز، تورم ۲. (احصاء) تضخم مؤقت بالمقدار او
العدد

bulk /bʌlk/ *n* [U] ۱. بارست، توبه ل، بارستایی، پر
۱. حجم، مقدار
به قه باره یان بری گه وره ۲. زوربه ی شت، به شی
زوری
بأحجام أو مقادير كبيرة ۲. معظم الشيء. التسم الاكبر منه

□ *vi* گه وره ی نه کا، ههله ناسوی، زل نه یی
یظم، يتنفخ، يضخم

~ *large* قه به و گه وره دهرته که وی، زل و گرنگ

یدو کبیر او ضخماً او مهماً

bulky /bʌlki/ *adj* گه وره، قه باره ی گه وره، زل، قه به
ضخم، جسيم، كبير الحجم

bulkhead /bʌlkhed/ *n* [C] به ربه ستیک که شته که
بکاته زوری بچوک بچوک
حاجز يقسم السفينة الى حجيرات

bull /bʊl/ *n* [C] ۱. گا گای چاک، گای سه رکه وتو له
پیشبرکی ۲. تیره ی هندی نازه لی گه وره وه کوفیل ونه ههنگ
۱. ثور ثور ممتاز، ثور فائز بجائزة ۲. ذكر بعض الحيوانات
الكبيرة كالنیل و العوت
تیره ی فیل
ذكر الفیل

take the ~ by the horns گاکه به شاخی نه گری زور
نازایانه (به رهنگاری کیشه کان نه یته وه)
بمسك الثور من قرنيه (أي يواجه المشكلة بجرأة و شجاعة)
چه قی نامانج، دلی نیشانه پو م هاویشتن
مركز الهدف، قلب الرمية (للهداف)

bull /bʊl/ *n* [C] فرماتیک له پاپاوه دهرچوو یی
بیان او امر رسپی بابوی (صادر عن البابا)

bulldoze /bʊlɔːz/ *n* [C] تراکتور پو ریگا هه لدرین،
بلدوزه
تراکتور لشق الطرق

bullet /bʊlɪt/ *n* [C] گولله، فیشهک (به راورد بکه له گه ل
cartridge, shell
رصاصة، قذيفة، طلقة (قارن *cartridge, shell*)

bulletproof *adj* گولله نه بر، گولله به ن
لا یخترقه الرصاص

bulletin /bʊlɪtɪn/ *n* [C] په خشتامه، کورته ی هه وال،
به لاقوک
نشرة أخبار رسمية

bullion /bʊlɪən/ *n* [U] دارشته ی (ناتون یان زیو)،
به خشکوک
سیکته (ذهبية أو فضية)

bullock /bʊlək/ *n* [C] گای خه ساو، گویره که
ثور مخصي، عجل

bully /bʊli/ *n* [C] (*pl -lies*) زوردار، پوزلیدر به سه ر
نه و که سانه ی له خو ی لاواز ترن
بلطجی، شقی، متحکم فینم هم اضعف منه

- *vt* زۆردارى ئەكا، دەترسىيەت
يىتكم فى...، يىتىد، يىجىر
بەزۆر كارى بىن ئەكا بەسەرەھەندى
كەسدا
يىجىرە بالقوۋە على عمل شىء
- bulwark** /'bʊlwɑ:k/ *n* [C] ۱. توند كردن، سەنگەر،
بەرگرى كردن ۲. بەشى سەرەھەى پاپۆر، چەپەر
۱. استحكام، متراس، (مجاز) دفاع ۲. جانب السفينة العري
- bump** /bʌmp/ *n* [C] ۱. ليدانى بەھيز، پيدا كەوتن،
۲. ئاوسان
۱. صدمة قوية، أرتظام ۲. تترء، ورم
□ *vt, vi* پىد ئەكەوى، لى ئەدات، لىدەدات، بەرىك
كەوتن
بىطدم، بىر تظم ب
سەرى ئەدات بەشتىكدا
بىطدم رأسه بشىء
بەسەر جادەى سەختدا ھەلبەزوو
دابەز ئەكات
تعلو و تهبط (ترىج) فوق طريق وعر
- bumpy** *adj* (-ier, -iest) سەخت، كەسىك پەل
بكو تىيىتە كارى خەلكىەو
وعر، متخط
- bumper** /'bʌmpə(r)/ *n* [C] ۱. بەر بەست، كەمكەرەھەى
بەر پەك كەوتن
مصد، مخفف الصدمات
- bumper** /'bʌmpə(r)/ *adj* ۲. فرە، زۆر، گەلەك،
غزىر، وڤىر
بەروپومى زۆر
محصول وڤىر
~ *harvest*
- bumpkin** /'bʌmpkɪn/ *n* [C] كەسىكى ساويلكە،
لادى بى (زۆر پەشوكاۋ)
شخص ريفى ساذج (شديد الارتباك)
- bumptious** /'bʌmpʃəs/ *adj* كەسىك بە خوى ئەنازى،
خودىتى
شديد الغرور، معجب بنفسه
- bun** /bʌn/ *n* [C] ۱. كىك، ۲. قۇزى ژن) لولكراۋ بەشيوەى
كىك
۱. كەكە محلاۋە ۲. شعر المرأة) مقفرد على شكل كەكە

- bunch** /bʌntʃ/ *n* [C] ھىشو، تۇپەل چەپك، گورزە
عقرد، حزمە، باقە
a ~ of grapes ھىشوۋە تۇرى
عقرد عنب
a ~ of flowers چەپكە گول
باقە ازھار
a ~ of keys تۇپەلىك كليل
حزمە مفتاح
□ *vi, vi ~ up* كۆزى ئەكەتەو، سەفتەى ئەكات
يجمع، يضم، يحزم
- bundle** /'bʌndl/ *n* [C] بەستە، رەفتە، چەپك، تەناف،
پرىاسكە
حزمە، ربطة، صرة
a ~ of books/sticks دەستە كىتەپ، گورزە گۇچان
ربطە كىت / حزمە عصي
a ~ of clothes پرىاسكەى جل و بەرگ
صرة ملابس
□ *vi, vi* ۱. رىكى ئەخات، سەفتەى ئەكات، دەستەى
ئەكات، ئەپەستى
۱. يحزم، يربط، يصر
۲. بەھەرەمەكى ھەلى
~ *everything into a drawer* ئەگرىت بى رىكخستىن لەچەكە جەكەدا بەنارىكى داپىشەنى
۳. بەپەلە ئەپىرى پەوانەى ئەكات
۲. يلقى دونسا تريبىل أو نظام يلقى كل شىء فى الدرج دونسا
تريبىل ۳. بىيىت، يرسل بعجلة
بەپەلە مندالەكان ئەئىرى
~ *the children off to school* بۇ قوتايخانە
يرسل الاطفال بعجلة الى المدرسة
- bung** /bʌŋ/ *n* [C] تۇپە واتە، سەرە تەپەدۆر (بەتايەت
بۇ بەرميل)
سداۋە، فليئة (للبراميل يخاصة)
□ *vi* بەتەپەدۆر سەرى دائەخات
يسد بقلية أو سداۋە
داخراۋ
~ *ed up* مغلقت، مسدود
- bungalow** /'bʌŋgəlaʊ/ *n* [C] خانوۋى پەك نەۋمى
منزل من طابق واحد
bungle /'bʌŋgl/ *vi, vi* بىن لىزانىن نىش ئەكات

	يعمل بدون إتقان
bungler <i>n</i> [C]	کرنکار بیکی دهبهنگی نه‌شاره‌زا
	عامل اخرق تعوزه البراعة
bunk /bʌŋk/ <i>n</i> [C]	قهره‌وینله، جینگه‌ی نوستنی
	چه‌سپکراو به‌دیواری (که‌شتی یان شه‌مه‌نده‌هر)
	سریر مثبت فی جدار (السفينة او القطار)
bunker /bʌŋkə(r)/ <i>n</i> [C]	۱. کهنوی خه‌لوزی به‌رد له‌ناو
	۲. گرفناری، ته‌پولکه‌ی خول یو‌رینگه‌گرتن له‌توب
	له‌یاری گولندا ۳. ژوری ژیززمین
	۱. مستردح للغم العجری فی سفينة ۲. شرکت مرتفع رسلی
	لاعتراض الكرة فی لعبة الجولف ۳. غرفة محصنة تحت الارض
bunny /bʌni/ <i>n</i> [C] (<i>pl</i> -nies)	که‌روینشک (به‌زمانی)
	(متدال)
	أرنب (فی لغة الاطفال)
Bunsen /bʌnsn/ <i>n</i> ~ burner	سو‌یای به‌نسن،
	په‌ره‌میزی گهرم کردن له‌نهمونگه، ئالاقا گه‌مکرن
	موقد بنسن
buoy /bɔɪ/ <i>n</i> [C], <i>vt</i>	سه‌رئاوکه‌وتو، نیشانه‌په‌ک که‌له‌سه‌ر
	ئاودانه‌نری یوناگاداری که‌شتی
	الطافية، علامة فوق الماء لإرشاد السفن
	سه‌رئاوئه‌که‌وتی، راپته‌مالنی
	~ a wrecked channel (ویزانگه‌و که‌نال) به‌سه‌ر ئاو که‌وتن، یارمه‌تی ئه‌دا، لایه‌نی
	ئه‌گری، جینگیری ئه‌کا
	یعم، یرفع (حطاماً، قنّاة) بالطوافی (مجاز) یدعم، یشد
	ئه‌ژئته‌وه، ئاواته‌کانی ئه‌یوژئته‌وه
	ینعش / یحیی‌الآمال
buoyancy /bɔɪənsɪ/ <i>n</i> [U]	توانای سه‌رئاوکه‌وتن، دل
	خوش، بین خوشیون
	قابلية الطفو أو العوم، مرح، ابتهاج
buoyant /bɔɪənt/ <i>adj</i>	له‌پاره‌ یوسه‌ر ئاوکه‌وتن، سه‌ر
	ناف، دلخوش، شاد
	قابل للطفو، قادر على التعويم، (مجاز) مرح، متبجح
burden /ˈbɜːdn/ <i>n</i> [C]	ئهرک، بارگران، بار، قوروسی
	حمل عبء
	کۆلی خه‌باری
	حمل من الاسب
<i>a</i> ~ of sorrow	قوروسایی ئه‌خاته‌سه‌ر، هیلاکی ئه‌کا
<i>□ vt</i>	یشقل علی، یرهق

burdensome <i>adj</i>	قورس، هیلاک، ماندوکه‌ر
	تقیل، مرهق
bureau /bjʊərəʊ/ <i>n</i> [C]	۱. نووسینگه، نووسینگه‌ی
	سه‌فه‌ر، نووسینگه‌ی گه‌شت و گوزار، نفیسگه
	۱. مکتب، مکتب سفر
	۲. میزی نووسین
	<i>a travel</i> ~
	۲. منضدة للكتابة
bureaucracy /bjʊəˈkræsi/ <i>n</i> [U]	نقیسبازی،
	بیروکراسی، بیروکراسی فه‌زمان په‌وای بکات
	بیروقراطية، حکومتی حکمها البيروقراطیون
bureaucrat /bjʊəˈkræt/ <i>n</i> [C]	بیروکراس،
	فه‌رمانه‌ریک نیشه‌که‌ی به‌شئوه‌په‌کی روتینی ده‌بات به‌ریوه
	بیروقراطي، موظف يؤدي عمله بأسلوب روتيني
bureaucratic /bjʊəˈkræti/ <i>adj</i>	بیروکراسی
	بیروقراطي
burglar /ˈbɜːglə(r)/ <i>n</i> [C]	دز به‌شوه‌و بچیته‌سه‌ر مالان،
	مالبر
	لص يسطو على المنازل ليلاً
burglary /ˈbɜːgləri/ <i>n</i> [C,U]	دزی به‌شوه‌و، مالبرین
	به‌شوه‌و
	السطو على المنازل ليلاً
burgle /ˈbɜːgl/ <i>vt, vi</i>	شوه‌وئه‌چیته‌سه‌ر مالان
	يسطو على المنازل ليلاً
burial /ˈberɪəl/ <i>n</i>	ناشتن، فه‌شارتن
	الدفن، مواراة التراب
burlesque /bɜːˈlesk/ <i>n</i> [C]	لاسای کردنه‌وه،
	له‌به‌رگرتنه‌وه‌ی (په‌راو، یاقسه‌کردن یا ریازی) که‌سیک به
	شئوه‌په‌کی گاته‌جاری
	تقلید او محاكاة (لکتاب او لکلام او لسلک شخص) بأسلوب هزلي
burly /ˈbɜːli/ <i>adj</i>	که‌سیکی زل، زه‌بلاخ، به‌هیز، که‌ته
	(شخص) ضخم قوي البنية
burn /bɜːn/ <i>vt, vi</i> (<i>pt, pp</i> burnt /bɜːnt/, burned /bɜːnd/)	۱. به‌سوته‌منی نیش نه‌کات، سوته‌منی به‌کار
	ئه‌هینن، به‌گره‌وه ئه‌سوتن
	۱. یصل بوقود، یستخدّم وقوداً، یشعل
	ژۆره‌بی که‌شتی
	<i>Most large steamships</i> ~ oil
	به‌هه‌لمینه‌کان به‌سوته‌منی زه‌یت نیش نه‌کات ۲. ئه‌گری،

ته سوتن	مظم السفن البخارية الضخمة تعمل بوقود الزيت ۲. يشعل.
يشعل، يحرق، يهترق	
<i>The house was burnt down</i>	مآله كه سوتا
	أحرق المنزل
<i>The boy was badly burnt about the face</i>	
دهموجاوی منداله كه به خرابی سوتاوه ۳. گری لی نه یتنهوه،	
ته سوتن ۴. (خوشی) سوزمه نده، بوی ته سوتن له خوشیا	
أصیب وجهه الصبی بحرق خطيرة ۳. يشعل، یتهب، یضیی.	
۴. (مجاز) یتهد بالمعاطفة، یتهرق شوقاً	
تهوان به هوی <i>They are -ing to defeat the enemy</i>	
شکاندنن دوزمتهوه خه ریکه له خوشیداگر ده گرن	
انهم یتهرقون شوقاً لهزيمة الاعداء	
سووتان، سووتاندن، گهستن، سوژین،	□ n [C]
شهوتاندن، ناگر کرن، ناگرهاتین	
حرق، احتراق، کی، لسة	
فهرمانتیک،	burning /bɜ:niŋ/ adj a ~ question
بابه تیک پریی له مشت و مرو چه له حانی	
مروضع الساعة، امر یکر حولہ النقاش والجدل	
لوسی ته کات، ته یسین،	burnish /bɜ:niʃ/ vt, vi
ته پدروه شینتهوه، پو شنی ته کاتوه	
یصقل، یلمع، یجلو	
کون، کونج، په ناگه کون	burrow /bʌrəʊ/ n [C], vi, vt
هه لکه کهنی	
جحر، وجار یحفر جحراً او وجاراً	
خه زنه دار (به تاییه تی له کولنج)	bursar /bɜ:sə(r)/ n [C]
أمن الصندوق (و بخاصه فی کلیه)	
۱. ته ته قینهوه، ته یکاته وه، سهر	burst /bɜ:st/ vi, vt
هه لنده داتهوه، دپتهوه کایه ۲. ته ته قینهوه (له پرجی به جنی	
ته کات)	
۱. یفجر، یفجر، یفتح عنوة ۲. یفجر، یندفع (بأنی عملاً مفاجئاً)	
له ییکه نیان ته پجری	~ out laughing
یفجر ضاحکاً	
ته پجری له یی کهنیا	~ into laughter
یفجر بالضحك	
پرنه یی له، پر له (چالاکي)	~ing with (energy)
وزینده گی)	
یظنی، ب، یفجر ب (النشاط، الحیویة)	

ته قینهوه، هه لچوونی سوژی له پر	□ n [C]
انفجار، تفجر عاطفی مفاجی.	
ته قینهوه ی بویا	<i>the ~ of a shell</i>
انفجار قذیفة	
پیکه نیی زور ۲. چال و چول به هوی	<i>a ~ of laughter</i>
ته قینهوه وه دروست بوین ۳. ته رکیکی قورس بوماوه به کی	
دیاریکراو	
أنفجار بالضحك ۲. حفرة (او نحرها) یهدتها الانفجار ۳. جهد	
عنف لفترة محدودة	
فره بونی خیراو کم خایه	<i>a ~ of speed/energy</i>
له خیری / چالاکي	
زیادة سریعة و قصيرة فی السرعة / النشاط	
۱. ده نیژریت، ته یخاته گله وه ۲. ته نیژی	bury /berɪ/ vt
له ناو گلد، له دشیریت	
۱. یدفن، یواری التراب ۲. یطمر (بالتراب)، یخنی	
تانیوه ی له ژیر	<i>half buried under dead leaves</i>
گه لامردوه کاندانا نیژراوه	
مدفون حتی النصف تحت الاوراق الميتة	
له لادیکه دا گوشه گیر ده بیث <i>oneself in the country</i>	
یتروی، یخزل فی الريف	
بقولی بیر ته کاتوه،	<i>buried in thought/one's books</i>
سهرقالی خویندنه وه یه	
مستغرق فی التفكير / منهمک فی قراءة کتبه	
پاس، فوتومبیل	bus /bas/ n [C]
باص، اوتوبوس	
۱. دارچک، دارستانی چر، دهون،	bush /bʊʃ/ n [C,U]
پیشه، ده ظهل (پروانه <i>tree</i>) به شپوهی تاک له گهل نامرازی	
ناساندن <i>the</i> او چدی جهنگل	
۱. شجيرة (و بخاصه شجيرة قصيرة كثیفة) (قارن <i>tree</i>) ۲.	
(بصیفة المفرد و مع أداة التعریف <i>the</i>) منطقة كثیرة الاجسام	
(الادغال)	
دارستانی (چر)، جهنگل	bushy adj
(کثیف) ملتف الاشجار	
(پوشل) یه کی پیوانه ی	bushel /bʊʃl/ n [C]
دانه ویلهو میوه که یه کسانه به هشت گالون	
البرشل و هو مکیال للحبوب والفواکه و یساوی ثمانية	
جالونات	
به سهر قالیوه، به گور جی	busily /'bɪzɪli/ adv

- بأنشغال، بهمة، بانكيات
- business** /ˈbɪznɪs/ n [C,U] ۱. نیش، کار، کرین و
فروشن، بازرگانی، نووسینگی بازرگانی، کار، پیشه
۲. نیش و کار
۳. منته، عمل، بیع و شراء، تجارة ۲. محل تجاري ۳. وظيفة،
عمل، مهمه
- it is the ~ of a teacher to teach* پیشه‌ی ماموستا
فیرکردنه
- ان مهمه المعلم هي التعليم
- businesslike** adj کاریگه‌ر، رنک و پینک، کرداری
فعال، جدي، منظم، عملي
- bust** /bʌst/ n [C] ۱. نیوه په بیکه‌ر ۲. سنگ و به تاییه تی
مه‌مکی ژن، پیوانه‌ی سنگی ژنان
۳. تمثال نصفي ۲. صدر و بخاصه نديا المرأة. مقاس الصدر
(النساء)
- bustle** /ˈbʌsl/ vi, vt به‌گورجی دیت وده‌چنی
بروح و بیجی، بسرعه و نشاط
جووله‌ی خیراوانا زیانه
□ n [U] حرکت مستعجله و نشیطه
- busy** /ˈbɪzɪ/ adj ۱. سهرقال، خه‌ریک
۱. مشغول
He is ~ writing سهرقالی نووسینه
انه مشغول بالكتابة
۲. روژینکی پر کار و چالاکیه پرله جووله،
سهرقالی نیشه
۳. ملي، بالحركة، مزدحم بالعمل
- vi ~ oneself (with, about) خو‌ی سهرقال نه‌کات
به، خو‌ی خه‌ریک نه‌کا
یشغل نفسه ب
- busybody** /ˈbɪzɪbɒdi/ n [C] (pl ~ bodies) ده‌ست
تیوه‌ده‌ر، خو‌تیبه لقوریتنه‌ر مشخو‌ر، زانه‌خواز
فضولي، متطفل، يتدخل في شؤون الغير
- but** /bʌt; bʌt/ conj, adv, prep, rel pron (به‌که‌م)
مه‌گه‌ر، به‌لام، بیجگه
(اولاً) لکن، آلا‌ن، غیر، سوی
- Tom was not there ~ his brother was* توم
له‌وی نه‌بوو به‌لام برا‌که‌ی له‌وی بوو
لم یکن توم هناك ولكن أخاه كان موجوداً

- He's hard-working ~ not clever* تی نه‌کوژی به‌لام
زیره‌ک نی به
انه مجتهد ولکنه غیر ذکی
- I cannot ~ admire your courage* سهرم له‌نازایه تی
په‌که‌ت سوورماوه
لا یسعني الا ان ابدی اعجابي بشجاعتك
- adv (دووه‌م) ته‌نھا
(ثانیاً) فقط، نھسب، یس آلا
- We can ~ try* نه‌توانین به‌لام هه‌ول نه‌ده‌ین
یس اماناً الا التجربة
- He is ~ a boy* ته‌نھا کوره (نه‌و کوره)
انه مجرد صبي
- prep (سین‌یهم) بیجگه، مه‌گه‌ر
(ثالثاً) ماعدا، لولا
- They are all wrong ~ me* نه‌وان هه‌موویان هه‌لن
بیجگه له‌من
انهم جميعاً على خطأ ماعدا أنا
- Who ~ he would do this?* کی بیجگه له‌و نه‌وه
ده‌کات؟
من عداه يفعل هذا؟
- We should have enjoyed the journey ~ for the
rain* نه‌گه‌ر باران نه‌بوایه زور خوشمان پائه‌بووارد
لولا المطر لاستمتعنا بالرحلة
- rel pron (چواره‌م) بیجگه‌له
(رابعاً) إلا من
- There is nobody ~ wishes you well* که‌س نی به
دوعای خیرت بونه‌کات
لا يوجد احد الا ویتنى لك الخير
- butcher** /ˈbʊtʃə(r)/ n [C] قه‌ساب، گوشت فروش
جزار، لعام، قصاب
- vi درن‌دانه نه‌یکوژی به‌تاییه تی به‌چه‌قو
یقتل بوحشیة و بخاصه بسکین
- butler** /ˈbʊtlə(r)/ n [C] گه‌وره‌ی نیشکه‌ران
(له‌کوژشیکنی گه‌وره)، خزمه‌تکار، خو‌لام
رئیس الخدم (في منزل كبير)
- butt** /bʌt/ n [C] ۱. قوناغ یا کوتای چه‌ک، تهن‌نگ
عقب او نه‌ایه‌ی آداة أو سلاح (البنديّة)
۲. نیشانه، نامانج ۲. شتیك، که‌سینک

- گیزه کمر (نامبر وه کوزهنگی کاره بای) buzzer n [C]
الطنان (جهاز شبیه بالجرس الکهربائی)
- باز، هذو، نه یلو buzzard /'bʌzəd/ n [C]
الصقر الجراح
- به کهم) ۱. له ته نیشت، له نزیک by /baɪ prep
(اولاً) ۱. بجانب بقرب، عند
وهره له ته نیشتموه وهره له ته نیشتموه
دانیسه
تعال و اجلس بجانبی
به ته نیا هدرخوی، ته نیا به
منفرداً بنفسه، وحیداً
نهو هدرخوی کردی
لقد عملها (کلها) بنفسه
له لایه وه نهو سستی، یارمه تی نه دات
stand ~ sb
يقف الی جانبه، یقدم له العرن
۲. (لاکائی قبیله نما) بهو لا په دایه: East ~ North
۳. (ناراسته ی جووله)، بهد ریژای، له سهروه، به ناو، به سهرا
۲. (جهات البرصه) باتجاه کذا: ۳. (اتجاه الحركة) خلال، علی
طول، عبر، فوق
هاتین له کورترین
We came ~ the shortest route
ریگاو ۴. له ته نیشت، له نزیک
جتا من اصر الطریق ۵. بجانب قریباً من
As you go ~ the station please get me an evening
نه گهر جوویت یو وویستگه تکاپه رۆژنامه
paper
به کی نیوارانم له گدل خوت بو بیته ۵. (کات) له کاتی،
وه ختی
عندما تمر من المحطة ارجو ان تأتي لي معك بصحيفة مسائية
۵. (الزمن) خلال، أثناء
خور
The sun shines ~ day and the moon ~ night
به رۆژ هه لدنی و مانگ به شه وده و نه که وئی ۶. (کات) له به لین
لانادات
تشرق الشمس نه اراً و یظهر القمر لیلاً ۶. (الزمن) فی مسعد
لا یجاوز
تاسبه یئی کاره که
Get the work finished ~ tomorrow
ته و او که ۷. (کات) یو فاما زه ی کاتی
أتمم العمل عند حلول الغد ۷. (الزمن) للإشارة لفترة زمنية
له توانی
You can rent this house ~ the month
مانگانه نه و خانووه به کربی بگری

جینگه ی گانه بیئت

۱. مرمی، هدف ۲. شیء او شخص یكون موضعاً للبهزه او
السخریه

شهره شوق نه کا، به که لله لئی بادات ³butt /baɪ/ vt, vi
ینطخ، یضرب بالرأس
نه یبری، خوی تن هه که قورتینی، له خو یه وه ~ in
به شداری قسه به ک یا پابه تیک نه کات
یقاطع، یتدخل فی موضوع کالحدیث مثلاً

کهره (نیشک)، نویشک butter /'bʌtə(r)/ n [U]
زید، زیده

ماسه، شیر، دؤ buttermilk n [U]
لبن او حلیب فخیض، المخیض

په پوله، په روانه butterfly /'bʌtəflaɪ/ n [C]
فراشه

ران ۱. پروگی ران، ته ریزه، سمت buttock /'bʌtək/ n [C]
ردف، إلیه، عجیزه

۱. دوگمه، قویچه، ۲. کلیل (وه کو) button /'bʌtn/ n [C]
دوگمه ی زهنگی کاره بایی)
۱. زر ۲. مفتاح، زر (مثل زر الجرس الکهربائی مثلاً)
□ vt, vi
قویچه دکت، به دوگمه داینه خا
بزرر، یقتل بزر

۱. چال، کونه قویچه ۲. گولی، گولی له [C] buttonhole n
سه رجالیی سنگی ژان دانه نوری، گولی به خه
۱. عروه، فتحة الزر ۲. زهرة أو أزهار توضع فی عروه الصدر
کۆله که، خه رپشت،
butress /'bʌtrɪs/ n [C]
پشته قانی، ستون
رکیزه، مسند، دعامة

زنی جوانی به ژن پر buxom /'bʌksəm/ adj
(أمرأة) حسناء مثلتة الجسم

ده کربیت، buy /baɪ/ vt, vi (pt, pp bought /bo:t/)
کربو په تی، نه کبری
یشتري، یتباع

گیزه، buzz /bʌz/ n [C]
طنین آریزه، زن

۱. ده گیز نیئت، ده ویز نیئت ۲. گیزه ی فرو که □ vt, vi
له ته نیشت دانه به کی تر یو پاریزگاری کردن له هیرشی دژوار
۱. یطن، یبز، بز، ۲. (الطائرة) تحوم بجانب أخرى مسهده
بالهجوم

- يمكنك ان تستأجر هذا المنزل بالشهر
The house is lit ~ electricity ٨. به هوی: خانووه که
 به کاره با رووناک بووه
 ٨. بواسطه: المنزل مضاه بالكهرباء
She was knocked down ~ a car ٩. تو تومبیل لئی داوه
 ٩. (رینگا یان هۆ)
 صدمتها سياره ٩. (الطريقة او الوسيلة)
Will you travel ~ sea or ~ air? ٩. نایا گه شت به ناودا
 ده که بیت یا به فرۆکه؟
 هل ستافر بحرأ ام جوا؟
Learn this ~ heart ٩. نهمه به دل له بهرکه (فیری بیه)
 إحتفظ هذا عن ظهر قلب / غيبياً
She took him ~ the hand ٩. کچه که دهستی ئه و کورهی
 گرت
 أسکته من يده
Send the letter ~ hand, not by post ٩. نامه که
 به دهست بیه نه که به پوسته ١٠. به بئیی، به گویره ی
 أرسل الرسالة باليد وليس بالبريد ١٠. و فقا، بحسب
It's two o'clock ~ my watch ٩. کاتز ميره دووه به بئیی
 کاتز ميره که ی من ١١. بو ماوه ی
 الساعة الثانية حسب ساعتی ١١. ب. الی مدى
The car missed me ~ a few inches ٩. پاسه که چه نند
 نتجیک به جئیی هی شتم
 أخطأتني السيارة بعدة بوصات
 □ adv ٩. نزیک، به مزوانه
 (ثانياً) ١. قریب، قریباً
when nobody was ~ she felt lonely
We hurried ~ hoping they ٩. به خیرای به لایاندا
 ئی پهرین وهیوادارین نه یان بیتیین
 wouldn't see us

- أسرعنا بالمرور جانبهم راجين ان لا يرونا
 ٢. له لاه، ~ and ~ *Put the money ~ for use later*
 پاره به خه لاه، دوا یی به کاری بهینه ٣. له دوا یدا
 ٢. جانباً، ضع المال جانباً لتستعمله فيما بعد ٣. فيما بعد، أخيراً
 له ~ and ~ *You will understand every thing*
 دوا ی دا هه موو شتیک ئی ده گهی
 ستهم کل شیء فيما بعد
 خوات له گدل
 (ل.د) وداعاً
by election /baɪ ɪleɪʃn/ n [C]
 هه لیزاره ده یه کی
 لاهه کی یان ته ووا کاری
 انتخاب فرعي أو تكليفي
by gone /baɪ ɡɒn/ adj
 رۆشتوو، ئی به پویو، پویوار
 غایر، ماضي، فانت
by low /baɪləʊ/ n [C]
 پاسای ناوخوی
 القانون الداخلي، لائحة داخلية
by pass /baɪpɑːs/ n [C]
 پارپوه، لاری، تو له پری
 ممر أو طريق جانبي أو فرعي
by product /baɪprɒdʌkt/ n [C]
 به رهه م، به رهه می
 لاهه کی به پری هه لکه ئی
 محصول أو إنتاج ثانوي
by road /baɪrɔːd/ n [C]
 لاری، لاکۆلان
 طريق جانبي، ممر فرعي
by stander /baɪstændə(r)/ n [C]
 سه پر کهر، که سیک [C]
 له ته نیشه وه به وستنی
 مترج، شخص يقف جانباً
by word /baɪwɜːd/ n [C]
 په ندیژ، مه ته لۆک
 مضرب المتل

C

- C, c** /si:/ (pl c/s /si:z/) سى يەم پىتى ئەلفبىي ئىنگلىزى
الحرف الثالث من الابدية الإنكليزية
- cab** /kæb/ n [C] ۱. عەرەبانەى يەك ئەسپى (تريشقه)،
ترومبىلى كرى (هەر وهها taxi) ۲. بەشى تايەت بە شوقير له
ترومبىل يان بارهه لگري گه وره
۱. عربه يجرها حسان، سيارة أجرة (ايضا taxi) ۲. الجزء
المخصص للسائق في قاطرة أو شاحنة كبيرة
- cabaret** /kæbəreɪ/ n [C] تياترۇخانه يان چيشخانە
به رنامهى گورانى وهه لپه ركنى پيشكەش ده كەن، به زمگه
ملىى أو مطعم يقدم برامج رقص و غناء
- cabbage** /kæbɪdʒ/ n [C,U] كه له رم، تشتى دزى
كرنب، ملفوف
- cabby** /kæbi/ n [C] شوقيرى عەرەبانە و ترومبىلى كرى،
هاژوى ته كسى يى
سائق عربه أو سيارة أجرة
- cabin** /kæbɪn/ n [C] ۱. كابينهى خانوو (له ته خته)،
زنج، كوخت ۲. ژورىكى بچوك بو نوستن له پاپوردا يى بان
له فرۆكه دا
۱. منزل صغير (عادة من الخشب)، كوچ ۲. قمره أو غرفة صغيرة
للنوم في مركب أو طائرة
- cabinboy** n [C] خزمه تكارى كه شتى
خادم في السفينة
- cabin class** n (له كه شتيدا) پلهى نيوان پلهى
به كه م و پلهى گه شتيا رى
(في السفن) درجة بين الدرجة الاولى والدرجة السياحه
- cabinet** /kæbɪnɪt/ n [C] ۱. ژوور، گه نجينه، دولاب،
بو پاراستن يان پيشاندانى شتوومه ك
۱. خزانه أو دولاب لحفظ أو عرض الاشياء
۲. ئەنجومهنى وه زيران

the C~

۲. مجلس الوزراء
۱. كئيل، گوريس ته ستور له
۲. كئيل، به ژير زهوى يان ده ريدا ده روات
بو ناردنى نامهى ته له فونى، كه مه ند ۳. (نيوان) ۱۰۰ گرى
۱. جبل غليظ من الالياف أو السلك ۲. خط (كابل) يمتد تحت
الارض أو البحر لحمل الرسائل الهاتفية أو البرقية ۳. (قياس)
۱۰۰ عقدة
- نامه به بروسكه ته نيريت
□ vi, vi يرسل رسالة بالبرق
- ناميريكه به كارديت بو گواسته وهى
'cablecar n [C] خه لك به هوى كئيليكه وه ده جوليت
مركبة تتحرك على كابل معلق فوق تل منحدر
- 'cablegram n [C] بروسكه
برقية
- 'cacao /kə'ka:ə/ n [C] دارى كاكاو
شجرة الكاكاو
- 'cache /kæʃ/ n [C] هه مار، يان هه شارگه، گه نجينه،
شونين بو شارده وهى كه لو پهل، نه مبار، كونج
مخزن أو مخبأ (للمون والادوات)
- 'cackle /kækəl/ vi, n [C,U] پى نه كه نى، نه تريقته وه
گاره گارنه كا، قيقهى مريشك دواى هيلكه كردن، گراسكه
يضحك ضحكاً متطعاً؛ (الدجاجة) تصيح بعد وضع البيض،
ضحك متطع، قرقاة الدجاجة
- 'cactus /kæktəs/ (pl ~ es, cacti) رووه كى سوير،
كاكتوس، په پك
نبات الصيار
- 'cad /kæd/ n [C] كه سىكى خراب، پى رومهت، به دخو
شخص سىء الخلق، وغد
- 'cadavrous /kə'dævərəs/ adj وهك مردوو، زهرد

هدنگه‌راوه
بيدو، كالجهت، شديد الشحوب

caddy, caddle /kædi/ n كه‌سينكى به‌كرى گيراويو
هدنگرتنى كه‌ل وپه‌لى پارى‌كه‌رى گولف
شخص يوزر لحمل ادوات لاعب الجولف فى الملعب

cadence /'kædɒns/ n [C] (موسيقاً)، ناواز، برگه
(موسيقى) ايقاع، تناغم

cadet /kə'det/ n [C] خويندكارله‌كوليجينكى جه‌نگى،
شاگردى‌له‌شكرى
طالب فى كلية حربية

'cadet corps n [C] ريكتخراو بوم‌ه‌شكردى
خويندكاران به‌مه‌شقى سه‌ربازى
منظمة لتدريب تلاميذ المدارس تدريياً عسكرياً

cadge /kædʒ/ vt, vi مشه‌خورى نه‌كات، پارسينكى
دكت، سوال ده‌كات
يستجدى، يتطفل، يشخذ
~ a meal سوالى زهمى خواردن ده‌كات
يستجدى وجبة طعام

Caesarian /sɪ'zɛəriən/ adj, n [C] قه‌پسه‌ره،
نه‌شته‌ركارى قه‌پسه‌ره، زگ هه‌لدېرين
قيصرى، العلية القيصرية
~ section نه‌شته‌رگه‌رى ده‌ره‌ينانى (ناولمه‌ه) كورپه‌له
له‌مندالدى دايك له‌رېنى هه‌لدېرىنى سكى په‌وه
عملية استخراج الجنين من الرحم عن طريق فتح البطن

cafe /kæfeɪ/ n [C] قاوه‌خانه، چايخانه، چيشخاندى
بچووك
مقهى، مطعم صغير

cafeteria /kæfi'tɛəriə/ n [C] چيشخاندى خو
خزمهت كردن
مطعم يخدم فيه الزبون نفسه

cage /keɪdʒ/ n [C] ۱. قه‌فه‌ز بويه‌خيوكردى بالنده و
نازهل ۲. سه‌رخه‌ره‌ى كه‌ كرېكارى كوره به‌كارى ده‌هينى
۱. قفس لحفظ الطيور أو الحيوانات ۲. مصعد يستخدمه عمال
الناجم
نه‌پخاته قه‌فه‌زه‌وه
□ vt يضع فى قفس
بالنده‌ى به‌ندكراو له‌ناو‌قه‌فه‌زدا
a ~ d bird طائر حبس فى قفس

cajole /kə'dʒoʊl/ vt ماستاو نه‌كات، قابل ده‌ين، رازى
له‌كا
يداهن، يتلق به‌دف الاتناع

cajolery n [U] ماستاو كردن، رويوازى
تلق، تزلف

cake /keɪk/ n [C,U] ۱. كيك ۲. پارچه يا بابوله‌په‌ك
(خواردن يان شى تر)
۱. كعك ۲. قطعة أو كتلة متراصة (من الطعام أو غيره)
fish ~ s په‌پكه ماسى هاروا
اقراص من السمك المهروس
a ~ of soap پارچه سابون
قطعة من الصابون
a piece of ~ شينكى ياش و به‌ناسانى دروست بكرى ~
(عامية) شى لطيف و سهل الصنع
هه‌ليچراو، به‌ماده‌په‌كى به‌پنز داده پوشيت
□ vt, vi ره‌ق ده‌ين كاينك ووشك ده‌ين
يتخذ شكل كتلة متراصة يغطى بمادة سميكة تتصلب عندما
تجف
shoes ~ d with mud ينلاوى قوراوى
حذاء مغطى بالطين

calabash /kæləbæʃ/ n [C] روه‌ك كوله
كه‌نه‌سته‌مولى، كولند، به‌كار ده‌ينريت وه‌ك كه‌موله يان بنو
جوانى و پازاننده‌وه
(شجرة) القرع، تستخدم الثمرة المجففة كوعاء أو للزينة

calamity /kə'læməti/ n [C] (pl -ties) كاره‌سات،
به‌لا، سه‌رگه‌ردانى، كوشت
فاجعة، كارثة

calcium /kælsɪəm/ n [U] كانزاي كالسيوم
معدن الكالسيوم

calcium carbide n [U] كرېدى كالسيوم، له
پيشه‌سازى غازى نالكيلين به‌كاردى
كريد الكالسيوم، مادة تستخدم فى صناعة غاز الأكيلين

calculate /kælkjuleɪt/ vt, vi ۱. ده‌ژميريت، به‌په‌نى
ژماره.
۱. يعد، يحسب بالارقام
تيچونى گه‌شت ده‌ژميردى ~ the cost of a journey
۲. پلان داده‌نى، ناماده‌ى نه‌كا، مه‌به‌ستينى، بوى ده‌چن.
بحسب تكاليف رحلة ۲. يخطط، يعد، يجهز، يقصد

an advertisement ~ d to attract the attention of housewives

راگه یانندن به مه به سستی راکیشان و وریاکردنه وهی که بیاتوی مال

~ on ۳. پشت ده به سستی به
۳. بعتد علی

calculating *adj* هوشیار، خوزه رستانه هه نسوکهوت ده کات

حذر، بعتد بدافع انانی

calculator *n* [C] کەس / نامیری بزمیر
شخص / جهاز حساب

calculation /kælkju'leɪʃn/ *n* [C,U] ژمیره، ژماردن، ژمار
ژمار
عد، حساب

calculus /kælkjʊləs/ *n* [C] (*pl* -li, -luses)
ژمیرزانی، شیکاری و جیاکاری
(ریاضیات) حساب التفاضل والتکامل

calendar /kælɪndə(r)/ *n* [C] ۱. رۆژنامه، سالتامه،
لیستیک ناوی رۆژهفته و مانگ و سالی تیدابه ۲. سیستمی
رۆژ تقویم

۱. تقویم، قائمه بایام و أسابيع و شهر السنه ۲. نظام تقویم

Muslim ~ رۆژ ژمیری ئیسلامی
التقویم الاسلامی

calendar /kælɪndə(r)/ *n* [C] نامیریکی لولهیی بو
به سستانی کاخه زو کوتال (بۆلوس کردن)
آله أسطوانية لضغط الورق والقماش (للمصل)

□ *vt* (کوتال) نه خرنه نه تم نامیره وه (بۆ لوس کردن)

calf /kɑ:f/ *n* [C,U] (*pl* calves) گویره که، پینستی
گویره که چه رمی (هروه ها *skin*)
عجل جلد العجل (ایضاً *skin*)

calf /kɑ:f/ *n* [C] (*pl* calves) نهرمایی لاق، پوز
بطه الساق

calibrate /kælibreɪt/ *vt* مه زندهی ده کا، پله پلهی
ده کا، هه باره که ی دپاری ده کا، ده پیوی، دپیقت
بعاير، بدير، بحد عيار الشی

calibre /kælibə(r)/ *n* [C,U] ۱. هه باره، تیره ی فیشک
بان هاویزه، پیف ۲. جوړینی، پایه

۱. العيار، قطر الرصاصه أو القذيفة، القطر الداخلي لمسورة
مدفع ۲. نوعية، مترلة

a man of good ~ پیاوی به نه مه ک، ره وشت جوان
رجل حمید الصفات

calico /kæli:kəʊ/ *n* [U] چیت، په مو، کوتالی لۆکه ی
هه رزان، چیت (قماش) خام
قماش قطنی رخیص، شیت

calliph /kæli:f/ *n* [C] خه لیه ی موسولمانان
خلیفه المسلمین

calliphate *n* [C] خه لاهه تی ئیسلامی
الخلافة الاسلامیة

call /kɔ:l/ *vt, vi* ۱. بانگ ده کا، گازی ده کا، ده گو تری،
ناوده بری
۱. پسی، ی دعو

~ *names* جتیو نه دات
یسب، یشتم

I ~ that a shame. ۲. واده نه ری: به نه نگی داده نی
۲. بعیر: أعتبر ذلك عاراً

~ (*out*) ۳. بانگ ده کا، هاوارده کا، هانابه
۳. بنادی، یصح، یصرخ

He ~ ed (out) for help. فریا کهوتن، داوای فریا
کهوتن ۴. سهردانیکی کورت

صرخ طلباً للنجدة، أستجد ۴. یقوم بزيارة قصيرة
سه ره هاویری ده دات

~ *on a friend* یزور صدیقاً

~ *on sb to do sth* داوا له که سیک، داواکردن بو
نه نجام دانی کاریک

یطلب من شخص / یناشده عمل شیء
که شتی که له به نده ره که ده وه سستی

~ *at Alexandria* (السفينة) تروق فی أحد الموانئ..
~ *for* ده چن شتیک ناماده بکات / کهس
یذهب لأستحضار شیء / شخص

The grocer ~ s for orders every week. سهوزه
فروش هه فلتانه دیت بو بردنی پیوستی په کانی

بانی البقال لأخذ الطلبات کل أسبوع
کاتژمیر شه شو و نیو

I will ~ for you at 6 o'clock. دهم و له گه ل خۆمدا ده تبهم ۵. داوای ناماده بوونی بیان
پارمه تی که سیک نه کا

سوف أمر لأصطحبک فی الساعة السادسة ۵. یطلب حضوراً
عون شخص

~ a doctor پزشك بانگ ده كا
 ~ sb by telephone كه سيك بانگ ده كا له رې ي
 ته له فونوه ٦. (به كار هيناني تايپت)
 يطلب شخصاً عن طريق الهاتف ٦. (استعمالات خاصة)
 ~ for داوانه كا، ده شې، پيوستې پښه
 يطلب، يحتاج، يستلزم
 Your plan ~ s for a lot of money. پلانته كهت
 پيوستې به پاره به كي زوره
 خلتك تحتاج ل مال كثير
 ~ off رايده گري، نه يوه ستښي
 يوقت، يامر بايقاف
 The party was ~ ed off. ناهه ننگه كه ناكري
 الفى الحفل
 ~ upto mind بيري نه كه وپته وه
 يذكر
 ~ sb to order بيري كه سيك نه خاته وه كه به رې پكخستې
 كاره كان هه لده ستښي
 يذكر شخصاً بمرعاة النظم (الخاصة بمر الاجتماعات)
 ~ sth in question گومانې هه به له راستې شتيك
 بيدې شكه في صحة شيء
 ~ a meeting/strike داواي كزيوونه وه ده كا / مانگرتن
 يدعو الى اجتماع / اضراب
 ~ to (sb's) attention سه رنجي راله كښي
 يلفت انتباهه
 ~ sb's bluff بانگي ده كا بو جيه جيكر دني هه ره شه كه ي
 (به مه به ستې ته ننگه تاوكر دني)
 يدعو الى تنفيذ تهديد (بقية ايراجه)
 □ n [C,U] ١. بانگ كردن، گاز كردن
 ١. صيحة، نداء
 within ~ نزيك، دوور نا ٢. بانگ، گفتوگوي
 قريب، غير بعيد ٢. نداء:
 telephone ~ s ته له فوني
 مكالمات تلفونية
 pay a ~ on sb ٣. سهردان، سهرداني كه سيك نه كا
 ٤. داواكاري (به پاره، يارمه تي)
 ٣. زياره، يزور شخصاً ٤. مطالبه (بقدره، مساعدة)
 ~ s on one's time and purse كات و پاره ي

لي داواكراوه ٥. به لنگه
 مطالب من وقت و ماله ٥. داغ، ميرر:
 ~ no ~ for anxiety پيوست به پارايي ناكات
 لا داعي للقلق
 'callbox n [C] سندوقي ته له فوني (سه ره شقام يان
 شويني گشتي)
 كشك التليفون (في الطريق العام أو مكان عام)
 caller n [C] كه شتيار، قسه كه ره به ته له فون
 زائر، متحدث بالتليفون
 calling /'kɔ:lɪŋ/ n [C] (تايپت)، كار، پيشه
 (خاصة مهنة، حرفة)
 calligraphy /kə'lɪgrəfi/ n [U] هونوري چاك كردني
 خوش نوسې، پيشه گه ري چاك كردني هيل
 في تحسين الخطوط، الخط الجميل
 callipers /'kælipəz/ npl ناميري پيواني تيره ي
 (پوروي يا چوار چيوه)
 آلة لقياس سماكة شيء (مطر أنبوب أو أطار)
 callous /'kæləs/ adj ١. ووشك (پښت) ره ق ٢. كه س
 (دلره ق)، هه ستې كه س راناگري، نه هه سيار دلره ق
 ١. (الجلد) صلب ٢. (الشخص) قاس، لايراعي شعور الاخرين
 callow /'kæləʊ/ adj كه سينيكي ناشي
 (الشخص) لا خبرة له، غر
 calm /kɑ:m/ adj هيمن له سه ره خو، كپ
 هادي، ساكن
 □ n [U] له شيوه ي هيمني دا
 حالة الهدوء
 □ vt, vi هيمني ده كا، هيمن ده پينه وه، به هيوري
 يهدى، يهدأ
 calmly adv به هيمني، به متي
 يهدوه
 calmness n [U] هيمني، هه دان، متي
 هدوه
 calorie /'kæləri/ n [C] په كه ي وزه، په كه ي وزه كه
 له ش به ده ستې ديني له ريگه ي خودرن
 سعر حراري، وحدة حرارية يحصل عليها الجسم من الطعام
 calve /kɑ:v/ vi گويزه كه ي نه پيت، (چيل) گولكي
 دزيت
 يلد عجلاً

calves /kɑ:vz/ (بِروانه calf)
(انظر calf)

camber /kæmbə(r)/ n [C] چه‌ماندنه‌وه، کۆمبونیکی
سووک له روویه‌ریکدا، قه‌لوزی
تقرس، اُحدیداب خفیف فی سطح ما

cambric /kæmbrɪk/ n [C] کینیریک، کوتالی نهرم و شل
قماش رقیق ناعم الملمس

came /keɪm/ هات، (بِروانه come)
(انظر come)

camel /kæml/ n [C] وشر، حیشر، ووشتر، ده‌فه
جمل، بعیر

cameo /kæmiəʊ/ n [C] (pl ~ s) ب‌ردیکی به‌هاردار
نخ‌شدار بۆ جوانی به‌کار دیت، فه‌سه‌نگ
حجر کریم علیه نقش بارز ب‌سخدم للزینة

camera /kæmərə/ ۱. نامیری وینه‌گرتن، کامیرا
آلة تصویر، کامیرا
۲. له دانیشتیکی (نهینی) داخراودا
فی جلسه مغلقة (سریة)

camouflage /kæmɒfʌɪʒ/ n [U] vt تله، فریودان
گزی کردن، فیلکی شاراوه، له‌شارتن
یسره، یخدغ، تسویه، أخفاء (حقیقة التویا)

camp /kæmp/ n [C] له‌شکرگه، سه‌ریازگه، فوردوگا،
خینوه‌نگا
معسکر، مخیم
سه‌کۆی ناو فوردوگا، (به‌ناسانی
ده‌پینچرینه‌وه و هه‌لده‌گیریت)
کرسی / سریر، مخیم (یمن طیه و حمله به‌سوله)
سه‌ریازگه هه‌لده‌دات (هه‌روه‌ها go~ ing)
□ vi یعسکر، یخیم (ایضاً go~ ing)

campaign /kæmpeɪn/ n [C] ۱. کۆمه‌له‌ شه‌ریک،
په‌لامار، هه‌لمه‌ت، بسزاف ۲. هه‌لمه‌تی (هه‌لبژاردن،
راگه‌یاندن)
۱. سلسله فی المعارك الحریبه ۲. حمله (بنتخابیه، اعلامیه)
a political ~ هه‌لمه‌تی رابماری
حمله‌سیاسیه
□ vi سه‌ره‌رشتی / به‌شداردی کردنی له‌و شالآوه
یدیر / یشرک فی حمله

campaigner n [C] که‌سێک به‌شداردی یا
سه‌ره‌رشتی یا به‌ریوه‌بردنی کاریک بکات، هیرش کار،
هه‌لمه‌ت‌بهر
شخص یدیر او یشارک فی حمله

camphor /kæmfɔ(r)/ n [U] (ده‌رختی) کافور،
ماده‌یه‌کی سه‌ی به‌یونیکی تابه‌تی تیژی هه‌یه
(ببات) الکافور، ماده‌یضاء ذات رائحة نفاذة

campus /kæmpəs/ n [C] (pl ~ es) (له‌ئه‌مریکا)
شوینی زانکۆ (ئه‌ردنۆ ناهاهی یا زانکۆیان زانستگه‌یی)
(فی آمریکا) مانی جامعه‌ او کلیه

can /kæn, kən/ aux v (negative cannot /kænət/
can't /kɑ:nt/, pt could /kəd, kəd/, negative couldn't
/kudnt/) ۱. نه‌توانی
۱. یقدر، یستطیع
ثایا ده‌توانی نه‌و سندوقه
C~ you lift this box?
به‌رزگه‌یه‌وه؟
هل تستطیع رفع هذا الصندوق؟
نه‌توانی تاژماره ۱۰
He could count up to 10.
بژمیری
كان باستطاعته العد حتى رقم ۱۰
گه‌رچاو
If you shut your eyes, you can't see.
دابخه‌یت ناتوانیت بیییت ۲. له‌وانه‌یه له‌وه ناچین نه‌وه
لن تستطیع الرؤیة إذا أغضت عینک ۲. من الممكن (أحتمالیة)
لا یمكن أن یكون
راست ییت ۳. بۆ
Taht can't be true.
ده‌ره‌رینی سه‌رسورمان / گومان
ذلك صحیحاً ۳. للتعبیر عن التعجب / الشک
نه‌و شته نامویه ده‌ینی
What ~ this strange thing be!
چی یین؟ ۴. مافی هه‌یه
ماذا یمكن أن یكون هذا الشیء الغریب؟ ۴. له‌الحق فی
مافت نی‌به / بۆت
You can't go into that garden.
نیه، ناتوانی بچیته نه‌و باخچه‌یه‌وه ۵. مؤلته وه‌رگرتن بۆ
نه‌نجامدانی ئیشیک
لیس من حقک / لا یمكنک دخول هذه الحدیقة ۵. للإذن بعمل
الشیء
نه‌توانیت بچیته ده‌روه
You ~ go out at any time.
هه‌ر کاتیک ویستت
تستطیع أن تخرج فی آی وقت

- The children asked if they could go swimming.*
 مندالۀ کان پرسیان نایا نه توانن بچن بۆ مهله
۶. *could* به کار دههینریت بۆ دهبرینی نهنجامی سهرجی گریعانی
- تساءل الأطفال عما إذا كان يمكنهم الذهاب للسباحة ۶.
 تستخدم *could* للتعبير عن نتيجة شرط افتراضي
- I could smack his face if I gave a way to my feelings but I don't intend to.*
 نه توانم زلله په کی لیده م
- نه گهر چوومه زبر رکیفی ههستمهوه، به لام من نهوهم ناوینت
۷. بۆدهبرینی سیفته تی تایهت
- أستطیع أن أصفح علی وجهه لو لم أتحمکم بمشاعری، لکنتی
 لائوی ذلك ۷. للتعبير عن صفة مميزة
- لهوانه په *It ~ be very cold here, even in May.*
- سهرما و سۆله تا مانگی نازار زیاد بکات
 قد یشتد البرد هنا حتی فی شهر مایو (آیار)
- ²*can* /kæn/ n [C] قوتو/ نه نه که، بۆ پاراستنی
 شله و خوارده مه نی
- علبة / إنباء من الصفيح لحفظ السوائل والاطعمة
 □ vt (-nn-) خسته نه ناو، بیچانه وه
 یطلب
- cannery* n [C] کارگه ی له قوتونانی خواردن (خسته)
 قوتو، قوتیکرنگه
 مصنع لتعليب الطعام
- canal* /kə'næl/ n [C] ۱. نوکه ند بۆ که شتیوانی و ناودان،
 جزوگه، راره ۲. لوله ی نازه له بۆ هاتووچوی خوارده مه نی و
 شله
۱. قناة للملاحة أو للري ۲. أنبوب فی النبات او جسم الحيوان
 لمرور الطعام والسوائل
- the alimentary ~* کۆنه ندایمی هه رس
 القناة الهضمية
- canary* /kə'næəri/ n [C,U] (pl -ries) بآنده ی
 که ناری، رهنگی که ناری (زهرد)
 طائر الكناری، لون الكناری (الاصفر)
۱. نه یکوزینته وه، لاینه یا،
 بوجه لی نه کاته وه ۲. هه لینه وه شینته وه، په تالی نه کاته وه، قتی
 نه کا (فهرمانیک، کۆبوته وه په ک)
۱. یحذف، یشطب ۲. یلغی (أمرأ، أجتصاعاً)
- cancellation* /kænsə'leɪʃn/ n [C,U] بوجه ل کردن،

- هه لوه شانده نه وه، لایردن
 إلغاء
- cancer* /'kænsə(r)/ n [C,U] تیراوی، نه خووشی
 شیر په نجه، بورجی قرژال
 مرض السرطان، برج السرطان
 خولگه ی قرژال
 مدار السرطان
- cancerous* adj نه خووشی توش بوو په شیر په نجه،
 شیر په نجاوی، شستیک بیینته هوئی توش بوون به نه خووشی
 شیر په نجه
 سرطانی، مصاب بمرض السرطان
- candid* /'kændɪd/ adj قسه له پروو کراوه، کراوه به
 پروونی، راست یز، پاک، نه سته ق
 صریح، متوج
- candidly* adv به پروونی، به ناشکرا، راستیو،
 به راشکاوی، به دروستکاری
 بصراحة
- candidate* /'kændɪdət/ n [C] ۱. پآئوراوی بۆ پله و
 پۆستیک یا کاریک ۲. به ریزار، ناللیکری، دهست نیشانکراو
 بۆ (تاقی کردنه وه)
 ۱. مرشح ل منصب أو وظيفة ۲. مقدم لأختیار
- candidature* /'kændɪdətʃə/ n [C] پآئوراوی پله و
 پایه که، پله و پایه یک، ناف کرن بۆ هه لیزاردنی
 الترشیح لمنصب، کون المرء مرشحاً
- candle* /'kændl/ n [C] شمالک، مۆم
 شمعة
- candlestick* n [C] مۆمدان
 شمعدان
- candour* /'kændə(r)/ n [U] ناشکرا، راشکاو،
 راستگویی له دهبرینی رادا
 صراحة، صدق فی (إبداء الرأي)
- candy* /'kændɪ/ n [C,U] ۱. شه کری به ستوو
 ۲. له نه مریکا هه لوا (وهک چکلیت و شتی تر)
 ۱. سکر مجد ۲. فی آمریکا حلوی (کالشکر لاته و غیرها)
 □ vt, vi پاراستنی میوه به کولادن له گه ل شه کردا،
 شیرینی ده کا
 یحفظ (الفاکته) بالفلی مع السکر، یحلی
۱. رووهک وهک قامیش، حه یزه ران
cane /keɪn/ n [C,U]

شتومەکی ناوماڵنی دروست دەکړی ۲. گۆجان یان کوتەک
 ۱. نبات کالخیزران یصنع منه الاثبات ۲. عصا للمشي أو الضرب
 قامیشی شەکر
 قصب السكر
 سزادان بە لیدان بەدار
 يعاقب بالضرب بالصا
canine /kæniəm/ *adj* کێلبه، کەلبه، په یوه ندى
 به سه گه وه هه په، له کۆمه له ی سگ که: سگ و گورگ چه قه ل
 و پړوی ده گرتنه وه
 کلی، خاص بالکلاب، وه هی فصيلة تشمل الکلاب والذئاب
 ونبات آوی والتعالب
canister /kænistə(r)/ *n* [C] سندوقی بچوک پوشت
 هه لگرتن، قوتیک
 علبة / صندوق صغير لحفظ الاشياء
canker /kæŋkə(r)/ *n* [U] نه خووشی خوږه: داری
 درهخت له نساو ده بات کار دانسه وه په کسی خرابی هه به
 ده بیته هوی و پیرانکردن
 مرض الاكلتة: يقضي على خشب الاشجار (مجاز) تأثیر سیه
 یۆدی الی الدمار
canned, cannery (پروانه *can*)
 (انظر *can*)
cannibal /kænbɪl/ *n* [C] مزوف خوږ، نازه لیک له
 ره گه زی خووی بخوات
 آکل لحوم البشر، حیوان یاکل لحم جنسه
cannibalism *n* [U] خواردنی گوشتی مزوف یا
 ره گه زی تر، مزوف خوږه
 آکل لحوم البشر او الجنس
cannibalize *vt* به کار نه هینریت (نامیر، مه کینه)
 وه کو ویسته مه نی، به کارهینان (پارچه)
 یستخدم (أجهزة، ماكينات) كقطع غيار (الأخرى)
cannon /kænon/ *n* [C] ۱. توپی چه سب کراو له سەر
 زهوی ۲. بومی به ستراو له فروکه ۳. کوتای زهنگی کانزایی
 که لیه ی هه لته واسری ۴. تۆمارکردنی خال له یاری بلیارددا
 ۱. مدفع مثبت علی الارض او علی عربة ۲. مدفع مرکب فی
 طائرة ۳. عروة الجرس المعدنية التي بها يعلق ۴. اصابة (فی
 البليارد وغيرها)
cannonade /kænonəɪd/ *n* [C] بۆردومانی بهرده وام
 به بومی قورس، توپ باران، توپ بارانی نه کا

صف متواصل بالمدفعية الثقيلة

ناتوانی، (پروانه *can*)
 (انظر *can*)
cannont /kænon/ *n* [C] به له می پاریک و سوک
 به سه ولتیک یا به دوو سهول کاری پښه کریت
 قارب طویل خفیف یعمل بمجذاف واحد أو اثنين
 ۱. یاسایی کتیه ۲. بیروباوهی
canon /kænon/ *n* [C] پریار له سه دروا ۳. که له پوری نایینی پرواینکراو ۴. قه شهی
 لئیر سراو له کاتدرانی
 ۱. قانون کسی ۲. مبدأ مقرر ۳. ثرات دینی موثوق بصحته ۴.
 قیس مسئول فی کاتدرانیة
canonical /kə'nonɪk/ *adj* ئۆلدار، په یوه ندى به
 به اساسی کتیه وه هه په
 کسی، متعلق بقوانين الكنيسة
canonize /kænonaɪz/ *vt* پیروزی که سیک ده رته خا،
 پیروزدکت
 یعلن قداسة شخص
canopy /kænoʊpi/ *n* [C] (pl -pies) تارا، به رگیککی
 شیوهی چه تری یوجوانی، به رده کولله
 غطاء علی شکل مظلة (علی رأس سریر أو فوق عرش مثلاً)
cant /kænt/ *n* [U] ۱. دوو رووی، لاری، نشیفی،
 خوهر
 ۱. ریا، نفاق
can't /kænt/ *n* [U] ۲. زمانی دهسته په کی دیاری کراو
 (بو نمونه دزه کان)
 ۲. لفة فنة معينة (كاللصوص مثلاً)
can't /kɑ:nt/ = *cannot* (پروانه *can*)
 (انظر *can*)
cantankerous /kæntæŋkərəs/ *adj* شه فرۆش،
 نازاوه چی
 حاد الطبع، مشاكس
cantata /kæntɑ:tɑ/ *n* [C] چیروکی له سه ناوازی
 موسیقا دانریت پښه نواندن، چیروکا سترا نی
 قصه تشد علی أنغام الموسیقی دون تمثیل
canteen /kænti:n/ *n* [C] فرۆشگه چیشتهخانه ی بچوک
 له (کارگه، نویسنگه، سه ریا زگه) ۲. سندوقی شت و مهک ۳.
 مه تاره (سه ریا ز هه نی نه گری بو ناو هه لگرتن)، جه وه نه،
 هیزه

- (فی المصانع، المكاتب، المعسكرات...) مکان لبیح الطعام
والشروبات ۲. صندوق الضیایات ۳. المزاة (یعملها الجند
لحفظ الماء)
- canter** /kæntə(r)/ vi, vi (واله نه سب ده كا) پره وتی
له سه ر خو غاردات
(یجمل الحصان) یخب، یدعو علی مهل
□ [C] غارداتیکی له سه ر خو، پارسیک
عدو منتمهل
- cantilever** /kæntilivə(r)/ n [C] نویلنگه سه ریکی
جین گیره وهك نه وهی پردی همد گرئی
دعامه مشبهه من طرف واحد کاتی تحمل الجسور أو الشرفات،
کابول
پردی کابولی، پرا کانتیلیر
~ bridge جسر کابولی
- canto** /kæntəʊ/ n [C] (pl ~ s) به شیکه سه ره کی له
چامه به کی دریزدا (له چامه به کی شعری دریزدا)
قسم رئیس من قصیده طریقه
- canton** /kæntən/ n [C] ده هور، هه ریم، به شیکه
ده وله تیک ههروهك له سویرا
إقليم، جزء من دولة، ولاية (کما فی سویرا)
- canvas** /kænvas/ n [C,U] که فال، جو ره قوماشیکه
نه ستوره بو دروست کردنی چاروکهی به له م به کار دی،
تابلوئی زه پتی له سه ر کوتال
قماش سیک یستخدمن فی صنع أشرعة السفن، الغیام، اللوحات
الزینیه، لوحه زینیه علی قماش
(بو سه ر باز) نوستن له ناو به شمال دا (بو)
~ under کهشتی) له ژیر چاروکهی قه دکراو
(للجنود) النوم فی الغیام، (للصن) بشرائح مفروده
- canvass** /kænvəs/ vt, vi ۱. نه گه ری بو کوکر ده وهی
دهنگ / داواکاری کسینی شتومهك ۲. نه پشکنی / لنی
نه کوئیته وه بو وهرگرتی دهنگ
۱. یطوف إلتسأاً لأصوات الناخبین / طلبات شراء سلع ۲.
یفحص / یدقق أمراً معیناً بأخذ الآراء
- canyon** /kænjən/ n [C] زانک، گه لی، دولیکی تهسك
رووباری پیدا بروا
واذ ضیق یجرى فیه نهر
- cap** /kæp/ n [C] ۱. کلاف، کلاو بو بیانوان یان کوران
۲. قه پاغ، پشک، سه ره شوشه ی شیریان ماجونوی ددان

۱. قلنسوة، غطاء، رأس یلبسه الرجال والصیة ۲. غطاء (کظاء)
زجاجة اللبن أو أنبویه معجون الانسان)
دایده پوشیت □ vt (-pp-)
یغلی
~ a story چیروکیکی جوان دکبریته وه
بروی قصه آجمل
- capable** /kæpəbl/ adj ۱. به توانا، هاوسهنگ، لیهاتوو
۱. قادر، کف، بارع
۲. (که سیک) به توانا له سه ر، (شت) گونجاو بو... ~ of
۲. (الشخص) قادر علی، (الشئ) قابل ل
- capability** /kæpə'bɪləti/ n [U] توانا، شیایی، شیان،
(له شیوهی کوذا) توانا بهك چاوه ریکی گه شه کردنی بکریت
قدرة، قابلیه (فی صیغه الجمع) قدرات تنتظر تنیتها
- capacity** /kə'pæsəti/ n [C,U] ۱. فراوانی ۲. توانا،
قابلیته ی، شیان (بو وهرگرتن ولی تیگه یشتی شت)
۱. سعة ۲. قدرة، قابلیه (علی استیباب شی)
هولیک که بشی بو ~ a hall with a large seating
ژماره به کی ژوره دانیشنوان
صالة تستع لعدد کبیر من الجالسین
- پرتا دوا هه د، لیا و لیب، لیواولیو filled to ~
۳. به شیوه به کی ره سمی
ملوه للحد الاقصی ۳. صفة رسمیه
- به وپی به، به گویره ی in the ~ of
بصفته کذا
- capacious** /kə'pɔ:ɪəs/ adj بهر فراوان، فراوان،
پان و پور
دو سعة عالیه، رحب
- ¹cape /kæɪp/ n [C] پوشی، شال، کووانه، شیوه
پوییکی ته نکول بن قول ده خریته سه ر شان
رداء تفضاض بدون اکمام یوضع علی الکتفین
- ²cape /kæɪp/ n [C] سه ر، زهوی ناو ده ریا، فراوانی ناو
ده ریا
الرأس: أرض مستده داخل البحر
- caper** /kæɪpə(r)/ vi همد نه به زلی له خو شیدا، بازده دات
یفتز فرحاً
قونه قونی خو شی، فیل، گه مه □ n
مزه، حیله
گه وجانه، هه رزانه هه نسوکهوت ده کات cut ~ s

	بصرف بحماقة
capillary /kə'pɪlɪəri/ <i>adj</i>	گه‌نده‌موو، مولولو
	شعري
□ <i>n</i> [C] (<i>pl</i> -ries)	بۆرى / بۆرى بارىك، مووى
	أنبوب / رعاء شعري، شعيرة
capital /kæpɪtəl/ <i>n</i> [C]	١. پايتخت ٢. سرمايه
	١. عاصمة ٢. رأس مال
□ <i>adj</i>	١. (بۆيپته‌كان) گه‌وره نووسى له‌سه‌ره‌تاي
	قسه يان ناودا، به‌ربووه ٢. (سزا) به مردن
	١. (للحروف) أستهلالي في أول الكلام او بداية الأسماء ٢.
	(عقاب) بالموت
~ <i>punishment</i>	٣. سزاي له سزداره‌دان
	٣. عقوبة الاعدام
~ <i>crime</i>	٤. تاوانتيك سزا كه‌ى مردن نيئت ٥. ناياب
	٤. جريمة عقابها الموت ٥. (ل.د) ممتاز
capitalism /kæpɪtəlɪzəm/ <i>n</i> [U]	سه‌رمائه‌داري،
	(سيستمي ئابوري)
	الرأسمالية (نظام اقتصادي)
capitalist <i>n</i> [C]	سه‌رمائه‌دار، خاوه‌ن سه‌رمائه
	رأسمالي، صاحب رأس المال
capitalistic /kæpɪtəlɪstɪk/ <i>adj</i>	(ياساي، ييروباوه‌ر)
	سه‌رمائه‌داري
	(نظام، عقيدة) رأسمالي
capitalize /kæpɪtəlaɪz/ <i>vt, vi</i>	١. به پيشي گه‌وره
	ده‌نوسرنيت، چاپ دكت ٢. نه‌يگۆري بۆ سه‌رمائه ٣. كه‌لك
	وه‌رده‌گرنيت له (باري گونجاو)
	١. يكب بحرف أستهلالي ٢. يحول الي رأس مال ٣. يستفيد من
	(ميزة، ظروف مواتيبة)
capitulate /kə'pɪtʊleɪt/ <i>vt</i>	ده‌دات به ده‌سته‌وه، مل
	كه‌ج ده‌يئ (به‌پيشي باري ديارى كراو)
	يسلم، يستسلم، يخضع (حسب ظروف مواتيبة)
capitulation /kə'pɪtʊ'leɪʃn/ <i>n</i> [U]	به‌ده‌سته‌وه دان،
	چيز كرڻ
	أستلام
caprice /kə'pri:s/ <i>n</i> [C]	ويستينكي سه‌ريئى،
	ئاره‌زوويه‌كي كاتي، ماد گوهي‌ري ده‌رووني
	نزوة، هوى مفاجىء
capricious /kə'pri:ʃəs/ <i>adj</i>	هه‌له‌ده‌گرنيته‌وه (له‌پر داو)

	به‌يئ هو،) پشنى بئ نايه‌سترنيت، مادگوهي‌ر
	متغير (نجاة) وبدون سبب ظاهر، لا يعتمد عليه
Capricorn /kæprikɔ:n/ <i>n</i>	(گه‌ردون ناسي)
	بورجى گيسك
	(فلك) برج الجدى
<i>Tropic of C~</i>	خولگه‌ى كارزۆل
	مدار الجدى
capsize /kæp'saɪz/ <i>vt, vi</i>	وه‌رده‌گرنيت (به‌له‌م)،
	هه‌له‌ده‌گرنيته‌وه، قَلْب ده‌پته‌وه
	(خاصة السفينة) يتقلب، يقلب
capstan /kæp'stæn/ <i>n</i> [C]	ئاميرنيكه بۆ به‌رز كردنه‌وى
	شت و مه‌كى قورس، ده‌ستار، برميلى زلفه‌ك
	الحرية: أداة لرفع الاثقال أو الرساة (بحرية)
capsule /kæpsju:l/ <i>n</i> [C]	١. كه‌بسول، كيسك،
	تويكنى تۆوى پوهه‌ك، تويكل، كاژ قافلدا ناسماني /
	فه‌زايى (كه‌ كه‌رنيكه له‌كه‌شتى ناسماني بۆ ئامير و
	كه‌شتيوانه‌كان به‌كارديت) ٢. كه‌بسولى ده‌رمان
	١. غلاف البذور في النبات كبسولة الفضاء (جزء من سفينة
	الفضاء تستخدم للأجهزة ورواد الفضاء... إلخ) ٢. برشامة
	الدواء
captain /kæptɪn/ <i>n</i> [C]	١. كاپتى به‌له‌م، كۆمانده‌ى
	كه‌شتيوان ٢. (تقيب) پله‌ى سه‌ريازى
	١. قبطان / ريان سفينة ٢. رتبة عسكرية (تقيب)
□ <i>vt</i>	سه‌رۆكايه‌تى ده‌كا
	يقود، يراس
caption /kæp'n/ <i>n</i> [C]	١. ناوينيشانى، ووتاريك له
	رۆژنامه‌دا يان گوڤار ٢. (ره‌خنه) يانه‌و نوسينه‌ كه‌ له
	په‌راويزى و نه‌په‌ك يا كاري كاتيرك تومار ده‌گرنيت
	١. عنوان مقالة في جريدة أو مجلة ٢. التعليق الذي يكتب تحت
	صورة أو كاريكاتير
captivate /kæp'tɪveɪt/ <i>vt</i>	ئه‌يگري، سه‌رنجى
	راده‌كيشنيت، شه‌يدا نه‌بئ
	ياسر، يفتن، يبه‌ر
captive /kæp'tɪv/ <i>n</i> [C], <i>adj</i>	ديل، به‌ند، گيرۆده
	أسير، سجين
captivity /kæp'tɪvəti/ <i>n</i> [U]	ديلي، به‌ندي
	أسر، سجن
captor /kæptɔ:(r)/ <i>n</i> [C]	ديلي، گرتكه

	الأسر
capture /kæptʃə(r)/ vt	دهست به سهدا ده گری، ده بیاتوه
	یستولی علی، یغوزب
□ n [U]	دیل کردن، قول بهست کردن، دهست به سهدا
	گرتن
	أسر، اعتقال
car /kɑ:(r)/ n [C]	۱. ئوتومبیل ۲. عه ره بانهی
	شهمنده فهر
	۱. سیاره ۲. عربیة قطار
<i>sleeping/dining</i> ~	عه ره بانهی نووستن / خواردن
	عربیة نوم / اكل
'carferry n	کایهک، کلهک (بۆگوسته وهی
	ئوتومبیل به سهدا ودا)
	عبارة (لنقل السيارات فوق الماء)
'carpark n [C]	شوینی وهستانی ئوتومبیل، مۆلگه
	موقف سيارات
caramel /kærəmel/ n [C,U]	۱. کرامیل، شه کری
	سوتاو بۆ رهنگ کردن و بهرام زیاد کردن ۲. پارچه بهک
	بۆدوهی شه کری سوتاوی به کارهینتراو بۆ رهنگو تام
	خۆشکردن له حه لو،
	۱. السكر المحروق المستخدم في التلوين وإضافة النكهة ۲.
	قطعة من الحلوى (كاراميل)
carat /kærət/ n [C]	عه یاره، قیرات، یه کهی کیشانی
	نالتون و بهردی به نرخ (فرسهنگ)
	قیراط، وحدة وزن الذهب والأحجار الكريمة
caravan /kærəvæn/ n [C]	۱. کاروان، قافلہ
	(لمگه شتیارویازرگانه کان) ۲. ژووری گه رۆک
	۱. قافلة (من المسافرين، التجار) ۲. عربیة مظلة تصلح للأقامة
carbohydrate /kɑ:bəu'haɪdrət/ n [C,U]	کاربوهیدرات (وهك شه كر و نیشاسته)
	کربوهیدرات (مثل السكر والنشا)
carbolic acid /kɑ:bəlɪk'æsɪd/ n [U]	ترشی
	کاربۆلیک
	حامض الكربولیک
carbon /kɑ:bən/ n [C,U]	کاربۆن، توخمیکێ نا
	کانتزایه له زینده وهرو پرووهک هه یه
	الکربون: عنصر غیر معدنی یووجد فی الأحياء والنبات

carbon monoxide /dɒksɪd/ n	گازی یه کهم / دووهم ئۆکسیدی کاربۆن
	غاز أول / ثاني أكسيد الكربون
'carbonpaper n [C]	کافهزی کاربۆن
	ورق الكاربون
carbonic acid /kɑ:bənɪk'æsɪd/ n [U]	ترشی
	کاربۆنیک
	حمض الكربونیک
carbuncle /kɑ:bʌŋkl/ n [C]	۱. باقوتی سوور
	۲. ئاوسان له زۆر پستدا، دوهمل، لیر
	۱. عقیق أحمر ۲. تورم تحت الجلد، دمل
carburettor /kɑ:bjʊ'retə(r)/ n [C]	کاربۆریتور،
	به شیکه له بزۆنهری ئوتومبیل که تیندا هه لمی به نزمین
	تینکله به ههوا نه ییت، کاربۆن کهر
	الکاربوراتور: جزء من محرك السيارة يختلط فيه بخار البترين
	بالهوا
carcass,carcase /kɑ:kɑ:s/ n [C]	لاشه ی گیانه وهر
	یاسه ربراو، لاک، که له خ
	جثة حیوان، جسم الذبیحة
card /kɑ:d/ n [C]	ییتاقه، کارت
	بطاقة
<i>visiting</i> ~	کارتی سه ره لی دان
	بطاقة زيارة
<i>Christmas</i> ~	کارتی جه ژنی سه ری سأل
	بطاقة للتهنئة بعيد رأس السنة
<i>playing</i> ~ s	له گه لی نه دوی، چۆنیه تی
	که سیکێ بۆ دهرته که وئی
	یصارح، یکشف عن نواياه
<i>put one's ~ s on the table</i>	
<i>play one's ~ s well</i>	باش به کاری دین، چی له
	توانا یه تی نه ییخاته گه ر
	یحسن استخدام ما فی حوزته
<i>on the ~ s</i>	له وانه یه روویدات
	محتمل حدوته
<i>have a ~ up one's sleeve</i>	پلانیك نه شاریتوه (بۆ
	کاتی بیویست)
	یخفی خپله للطواری. (الأستخدامها عند الحاجة)
cardboard /kɑ:dbɔ:d/ n [U]	کارتۆن: مقه با: بۆ

دروست کردنی قوتوو
الکرتون: ررق مقوی یستخد فی صناعة العطب

cardindex /ka:di'gæks/ n [C] رینه‌ر / پی‌رسی تومار کراوله‌سەر کارته‌کان
دلیل / فهرست مدون علی بطاقات

cardigan /'ka:di'gæn/ n [C] چاکه‌تی خوری به
قوپچه‌و دوگمه‌و بزمه‌وه
ستره من‌الصرف لها اَکام و اَزرار

cardinal /'ka:di:nəl/ adj کاردینال، گرنگ، سهره‌کی،
که‌له پیاو
رئیس، هام، اصلی

□ n [C] کاردینال: پله‌به‌که له کلّیسه‌ی کاتولیکی
کاردینال: رتبة فی الكنيسة الكاثوليكية

care /'keə(r)/ n [C,U] ۱. پایه‌خدان، ناگایی، چاودیری
۱. اهتمام، حذر عنابة

Take ~! وریابه، ناگاداربه ۲. چاودیری‌کردن،
به‌خیز کردن

take ~ of إحذر، آنتبه ۲. حمايه، رعايه
گویی بین دان
یرعی، یهتّم ب

in/under the ~ of له زیرچاودیری دا
فی رعايه...

~ of (= clo) به‌هوی، له‌یری ۳. گیزه و کیشه
طرف، براسطه ۳. هم، قلق

the ~ s of a large family غهم و دودولی خیزانی
گه‌وره
هوم (المسؤولية عن) عائلة كبيرة

□ vi ۱. پایه‌خی بیده‌دات
۱. یهتّم، یعتی

He doesn't ~ what happens. گویی پینادات چی
پروده‌دات
لابیالی بما قد یحدث

~ for ۲. په‌سندی‌ده‌کا، حمزه‌کا به‌باشترده‌زانی،
ناره‌زوی‌نه‌کا، چاودیری‌نه‌کا
۲. بفضل، یرغب فی، یرعی

Would you ~ to go for a walk? حموسه له‌ت
هه‌به‌له / ده‌ته‌وی بیچین بیویاسه
هل لك فی / هل تحب أن تخرج (للمرأة)

carefree adj بئین‌خه‌م، بئین‌باک، دلخوش، به‌خته‌وه‌ر،

سهرسفتک
خالی البال، سعید

careful adj هو‌شیار، به‌ناگا، سووره له‌سهر، هه‌ته‌ر
حذر، حریص

careless adj بئین‌هو‌شیاری، که‌مته‌رخه‌م، خاویلکه،
گویی‌نده‌ر
مهمل، لامبال

'cartaker n [C] کارگوزار، راسپیر
وکیل املاک

career /'keəriə(r)/ n [C] ۱. پیشه، ریزه‌و، کار، سیلکه،
ریزه‌وی ژبانی مروف
۱. مجری حیاة الفرد

the ~ s of great men ژبان و کرده‌وه‌کانی ناوداران
۲. کار، پیشه
حیاة و أعمال المشاهیر ۲. عمل، مهنة

~ s open to women ئیش و کار / نه‌و پیشانه‌ی که بو
ده‌ره‌خسین ۲. جو‌له‌به‌کی سه‌ختی له‌پر له‌ناکاو
الاعمال / المهنة المتاحة للنساء ۳. حركة عنيفة مفاجئة

in full ~ به زودترین خیزایی
بأقصى سرعة

□ vi ~ along/through/about تاونه‌دات به‌خیزایی و
توندی (مل نه‌نی)
یندفع بسرعة و عنف

caress /'keərs/ vt نه‌یگرینه‌ باوه‌ش، ده‌یگرینه‌ سنگ،
ده‌ی گوشه‌ی به‌خویزه‌وه، به‌جوانی ده‌دوی
یعاق، یلاطف

□ n [C] له‌باوه‌ش گرتن، به‌سنگه‌وه‌گرتن، له‌نامیزنان
عناق، ملاطفة

cargo /'ka:gəʊ/ n [C,U] (pl ~ es) باری (پاپور)،
فروکه (له‌شت و مهک)
حمولة (السفينة، الطائرة) من البضائع

caricature /'kærɪkətʃə/ n [C,U] کاریکاتیر
کاریکاتیر

□ vt وینه‌کردنی که‌سینک یا شینک یان لاسایی کردنی
ده‌نگیک یاره‌وشتنیک به‌زیاده‌ره‌ویه‌وه
یرسم صورة لشخص أو شیء أو یقلد صرناً أو سلوكاً علی نحو
مبالغ فیه

carnage /'kɑ:nɪdʒ/ n [U] قه‌سابخانه، کوشتن و برین،

سهربرين، كوشتار
مجزرة، مذبحه

carnal /ka:nɪl/ *adj* هه سستی، تهنی، لاشهیی ناژشاو،
رگه زئی، شه به فی
حسی، جسدی، شهوانی

carnation /ka:'neɪfən/ *n* [C] ۱. گوله میخهك ۲. رنگی
كه رنه لال، میخه کی
۱. زهرة القرنفل ۲. اللون القرنظلی

carnival /ka:'nɪvəl/ *n* [C,U] جه ژنی كه رنه فالنی میلیلی به
له ههفته كانی پیش رۆژوی گهوره ی گاواندا
كرنقال، عید الرنغ: احتفال شعبی مرح فی البلدان الكاتولیکه
فی الاسبرج السابق للصرم الكبير

carnivorous /ka:'nɪvərəs/ گوشت خور
آكل لعموم

carol /kə'reɪl/ *n* [C] گۆرانی ناھهنگ گیزی، لاوانه وه،
گۆرانیه کی كه رنه فالنی به (له كرمسدا دهوتری)، سترانا
شه هیانه
ترنیم، أغنية احتفالية (خاصة أغاني و ترانيم الكریسماس)

□ *vi* (-ll-) گۆرانیه کی دلفرین نه ییزی
یعنی أغنية مرحة

1 carp /ka:p/ *vi* سكالاکردن به یین هو ته نانهت له شتی
پروبو چیش، په خنه نو گازنده دکت (بئ نه گهر)
یشکو بلا مبررو من آتفه الاشیاء
به یین هو دادو بییاد له
~ *ing at her husband*
میره ده کی ده کا
تشکو بلا مبرر من زوجها
a ~ ing tongue
زمانی دم به سكالآ
لسان کثیر الشکری

2 carp /ka:p/ *n* [C] سوره ماسی: جوړه ماسیه که له
ناوی شیریندا ده زی
الشروط: نوع من الاسماك يعيش فی المياه العذبة

carpenter /kɑ:pəntə(r)/ *n* [C] دارتاش
نجار

carpentry *n* [U] دارتاشی
نجارة

carpet /kɑ:pɪt/ *n* [C] فرش، مافور، قالی، بهرگ،
بهره، کومبار
سجادة، بساط

□ *vt* جئ دانه خات، فهرش دانه خا
یفرش، یغلی بالسجاد

carriage /kærɪdʒ/ *n* [C,U] ۱. گالیسکی له سپ بو
گواسته وهی کدل و پهل پاخه لک ۲. فارغونی شه مه ننده فەر ۳.
کولفه ی بارکردنی شت و مه ک ۴. ریبازی شنیوهی
به رزکردنه وهی سهر یا جهسته یا جوړیک له رۆیشتن،
ری کردن ۵. پارچه به کسی جوړونه ره لاشمیریکدا شوینی
که رته کانی دیکه ده گۆرته وه

۱. عربة تجرها الخيول لنقل البضائع / الناس ۲. عربة من قطار
سكة حديد ۳. تكاليف شحن البضائع ۴. طريقة رفع الرأس أو
الجسم، مشية ۵. جزء متحرك من آلة یغير وضع الاجزاء الاخری
که رته جوړونه ره کی ناو نامیری *the ~ of a typewriter*
چاپ
الجزء المتحرك من الآلة الكاتبة

carried /kærɪd/ (پروانه *carry*)
(انظر *carry*)

carrier /kærɪə(r)/ *n* [C] ۱. باره لنگر، کونکیش:
که سیک یا کارگه پدک به کسری نه گیری بو گواسته وهی
شتمه ک
۱. حامل البضائع: شخص أو شركة تجر لنقل البضائع
کۆتری نامه بهر ۲. چه رداخ؛ هه لنگره ی
~ *pigeon*
شتمه ک له سهر دوو چه رخ یان نو تو مییل ۳. هه لنگری سهر یاز
یان فروکه ۴. هه لنگری نه خوشی (مهرج نیه نه خوش بیت)
العمام الزاجل ۲. حامل بیت فی الدراجة أو السيارة لحمل
الامتعة ۳. حاملة جنود أو طائرات ۴. حامل المرض (لیس
بالضرورة مریض)

carrion /kærɪən/ *n* [U] گوشتی مرداره وه بوو، بوگدن
گهنی، مردارواوه بوو
جیفة: لحم میت متفن

carrot /kærət/ *n* [C] گیزه (پروهک)
الجزر (نبات)

carry /kærɪ/ *vt, vi* (*pt, pp* carried) ۱. هه لی نه گری،
گواسته وهی شتیك له شوینی که وه بو شوینیکی تر ۲.
هه میسه شتی هه لنگر توه
۱. یحمل، یقل من مکان الی آخر ۲. یحمل شیئاً بصفة دائمة
گۆچان هه لته گری *He carries a walking stick*
بوړویشتن ۳. راپنه گری، هه لی نه گری
یحمل عصا یتوکا علیها فی السیر ۳. یسند، یعدم، یحمل

كۆلەكەي بانى *pillars which ~ the heavy roof*
 قورس، ئەستونى سەقف ھەلگەر ۱. بەشپۈيە بەكى تايىپەت رېئەكا
 الأعمدة التي تحمل السقف الثقيل ۱. ينشى بطريقة معينة
 ۱. ھەلگەر سەربازىك *He carries himself like a soldier.*
 رېئەكا، قنج و قيت ئەروا
 ينشى مستصب القامة كالجندي
 ۱. ھەلگەر رېئەكا *How well she carries her head!*
 ۵. دەستى ئەكەوى، قایل دەپى
 إنها تسير في خيلاء و عظمة ۵. يكسب، يقنع
 قايلىان ئەكات بە پوچونى خوى *~ one's point*
 يقنع الآخرين بوجهة نظره
 ۱. ھەلگەر گويگرانى *~ one's listeners with one*
 بە دەست دېئى
 يحصل على تأييد مستعيبه
 ۱. ھەلگەر تى باش بە دەست *~ everything before one*
 ئەھيئى
 (الشخص) يحقق نجاحاً ساحقاً
 ۱. ھەلگەر بەسەر بىكە كانى *~ the enemy's positions*
 دوژمندا ھەلگەر ۶. ھەلگەر ئەگرى، ئەيگويژتەو
 يستولى على مواقع العدو ۶. يحمل، ينقل
 ئەو پورپانەي كەناو *pipes ~ ing water to the town*
 ھەلگەر گرن / ئەگويژتەو ئەو پوشارەكە
 الأنابيب التي تحمل / تنقل المياه المدينة
 ۷. ھەلگەر بە دەگە پەنى *Copper carries electricity.*
 ۷. (دەنگ) ئەبستريت
 النحاس موصل للكهرباء ۷. (الاصوات) يسع
 ۱. ھەلگەر *The sound of guns carried many miles.*
 بۇمبە كان لەدوورى چەندەھا ميل ئەبسترتان ۸. (تەھەنگ،
 تويھاوئىز) ئەتەقى، دەھاوئىز بۇ ماوہى
 سمعت أصوات المدافع على بعد أميال عدة ۸. (البنادق،
 المدافع) تطلق، تنفذ على مدى
 ۱. ھەلگەر بۇمبە كانمان *Our guns do not ~ far enough.*
 كورتى دەھيئا ئەئەگە پىشت
 مدى مدافعتنا غير كاف
 ۹. ھەلگەر ئەگرى بۇ شويئىكى تر (ناديار) ون *~ away*
 دەكات، سوز رايئە كيشى
 ۹. يحمل إلى مكان آخر (مجازاً، عادة في صيغة المبني

للمجهول) يفقده السيطرة على نفسه، تجرفة (العاطفة)
 ھەلگەر *He was carried away by his enthusiasm.*
 ھەلگەر رايئە كيشى
 لقد جرفه حماسه
 (ژمارە) دەگويژتەو بۇ ئەوہى دواى خوى *~ forward*
 (بۇلا پەرە بەكى تر يا ستويئىكى تر)
 (الارقام) ينقل لما بعده (الى صفحة أخرى أو عمود آخر)، يرحل
 الحساب
 دەى دزى، بەزور دەستى دەگەوى *~ off*
 يسلب، يأخذ بلا إذن أو بالقوة
 دەيا تەسەر، دزويە پى دەدا *~ on*
 يستمر، يواصل، يتصرف
 بەئيشىكەو خەرىكە *~ on business*
 يشتغل بحرفة ما
 قسە ئەكات لەگەل *~ on a conversation with*
 يتحدث إلى
 جى بەجى ئەكا *~ (sth) through*
 يحقق، ينجز
 جى بەجى ئەكا (پلائيك) *~ out*
 ينفذ (فكرة أو خطة)
 ھەلگەر كان جى بەجى ئەكا *~ out orders*
 ينفذ الأوامر
 دووچەر خ، گاليسكە *cart /ka:t/ n [U]*
 عربة، كارة
 كارويار *put the ~ before the horse*
 ھەلگەر رېئەتەو، بارو دوخ ھەلگەر رېئەتەو، ناوہ زوى دەكا
 يعكس الامور، يقلب الاوضاع
 بەگاليسكە ئەيگويژتەو vt
 ينقل في عربة
 كرى گواستەو بەگاليسكە، كرى *carage n [U]*
 دووچەر خ
 أجرة النقل في عربة
 شوفىرى گاليسكە *carter n [C]*
 سائق العربة
 ھەلگەر گاليسكە گواستەو *cart-load n [C]*
 حمل عربة نقل، ملأ عربة نقل
 كارت، مۇلەت *carte blanche /ka:t 'blonʃ/ n*
 ھەلگەر تر

تحقيق نجاحاً في مهنة، بمجهود كبير

يہ کنی بازارگانان و پیشہ گران
بؤ بہر زوہندی ہاوبہش
اتحاد التجار أو الصانع لمصلحة مشتركة

کرتلاگہ، کرکڑک،
کرؤچہک
غضروف

نہخشہ زانی، ہونہری [U] /ka:'tɒgrəfi/ n
نہخشہ کیشان
علم أو فن رسم الخرائط

سندوقی کارتوتون بؤشت
ہہ لگرتن

صدق من الكارتون (لعمل البضائع)

۱. وینہی کاریکاتیری /ka:'tu:n/ n [C]
۲. کؤمہلہ وینہی جولاو، نہفلام کاتون
۱. رسم کاریکاتیری ۲. فلم کارتون: مجموعة من الرسوم المتحركة

فیلمی میکی ماوس
أفلام ميكي ماوس
Mickey Mouse ~

ہونہرمہندی تابیہت بہ وینہی
جولاو/ کاریکاتیری
فنان متخصص في الرسوم المتحركة / الكاريكاتير

کارتیج، فوتولہی پراکراو،
قالک، فیشہک
عبوة متفجرة، خرطوش

۱. ہہلی دہ کؤلئت، نہنہخشہ
۱. ينحت، ينقش
~ a statue out of wood
پہ پیکر لہ نہخشہ دروست
نہکات
ينحت تماثلاً من الخشب
ناوی ہہلدہ کؤلئی،
~ one's name on a tree trunk
لہسمر قہدی درہخت ۲. گؤشت لہت لہت دہکات بؤ
پیشکەش کردن
يحنر أسه على جذع شجرة ۲. يقطع اللحم الى شرائح لتقديمه
گؤشتی مریشک لہت دہکات
~ a chicken
يقطع دجاجه الى شرائح
بہ کؤششیکئی زؤر
~ out a career for oneself
سہرکہوتن بہدست دینن

نہو کہسہی گؤشت لہت نہکات، چہقوی [C] /ka:'tɒgrəfi/ n
بہکار ہینراو بؤ پارچہ پارچہ کردن، ہہلکؤلہر، پہ پیکر تاش
الشخص الذي يقطع اللحم الى شرائح. السكين المستخدمة في
التقطيع. النحات

پارچہ بہ کی ہہلکؤلراو لہ نہخشہ
قطعة منحوتة من الخشب

۱. تالگہ، سؤلاف، سول، [C] /kæ'skeɪd/ n
شؤراوگہی ناو ۲. شتیکئی ریکخراو بہ زنجیرہ
۱. شلال، مسط مانی صغیر ۲. شیء منظم في سلسلة

۱. بار، حالت، نمونہ بؤ رودانی
شٹیک
۱. حالة، مثال لحدث شیء.

There have been several accidents here, but only
زؤر پروداو روی دا
in one ~ was anybody killed.
بہلام لہ بہک حالہ تدا مردن روی دا
لقد وقعت عدة حوادث و لكن لم تحدث وفاة سوى في حالة
واحدة

I have often excused you before, but in this ~ you
چہند جار لہمہ و بہر لیت خوُش
must be punished.
بووم، بہلام نہم جارہ بیویستہ سزایدريت
لقد سامحتك مراراً من قبل ولكن لا بد أن تعاقب هذه المرة
بہدہرحال
in any ~
على أي حال

لہکاتیکدا ۲. (پزیشکی) باری کہسیکی
نہخوُش
just in ~
في حالة ما اذا... ۲. (في الطب) حالة شخص مريض
پینج حالہ تی تاي زہرد
five ~ s of yellow fever
(زہردہ تا)

غس أصابات بالحمى الصفراء
خراپترین
Send the worst cases to hospital.
حالہت بئیرہ بؤ نہخوُشخانہ ۳. (یاسا) کیشہ
أرسل أسوأ الحالات الى المستشفى ۳. (في القانون) قضية
کہی
When will the ~ come before the Court?
کیشہ کہ درہخربتہ بہردہم دادگا؟
متی ستعرض القضية امام المحكمة؟
بہلگہی بہہتیزی بییہ
He has a strong ~ .
لدیہ حجہ قویہ

کیشه که ت روون بکهره وه / به لنگه کانت *State your ~* دررخه
 شرح قضیتک / اعرض حججک
case history *n* [C] بهرواری حاله تی نه خووشی تاریخ حاله مریض
²**case** /keɪs/ *n* [C] صندوق، قوتوو صندوق، علبه
packing ~ قوتوو پرگردنه وه صندوق التجبته
cigarette ~ قوتوئی جگهره علبه للسجائر
pillow ~ بهرگه پشئی غطاء الرساده
case-ment /keɪsmənt/ *n* [C] پهرواز، په نجهره نافذه، شباه
cash /kæʃ/ *n* [U] پاره ی نهخت (خشت) (به کاغذ یان کانتزا) نقد، نقد سائله (معدنیه او ورقیه)
 پاره ی په نه قدی دراو، پاره دانان دم و دمس *~ down* مال مدفوع نقداً
 پاره دان له کاتی وهرگر تنداً *~ on delivery (c o d)* الدفع عند التسليم
 پاره ده دا / پاره وهرته گرتی (له بری چهک) □ *v* یطی / یحصل علی نقد (مقابل شیک)
'cash desk *n* [C] شوینی پاره دانی ترخی کپراوه کان له نویسنکه مکان دفع ثمن المشتريات فی محل
'cash price *n* [C] ترخی کاش الثمن نقداً
cash register *n* [C] پاره ژمیر، تومارا پاره دانی آله تسجیل النقد
cashier /kæʃɪə(r)/ *n* [C] ژمیریار، خهزنده دار، گه نجینه تان صراف، امین صندوق
cashmere /kæʃmɪə(r)/ *n* [U] کهشمیر، جوریک له خوری بز ن کشمیر، نوع من صوف الماعز الناعم
casings /keɪsɪŋ/ *n* [C,U] بهرگ، قالك، داپوشهر

غطاء
 تملی مسی *copper wire with a ~ of rubber* پیچراوه به لاستیک
 سلک من النحاس علیه غطاء من المطاط
casino /kə'siːnəʊ/ *n* [C] (*pl ~ s*) گازیئو، شهویانه کازیئو، ملهی
casual /kə'sk/ *n* [C] بهرمیلی شلمه منی، که موئه، داربه مست، بهرمیله دار برمیل لحفظ السوائل
cassava /kə'sɑːvə/ *n* [C] صندوقی بچوک (نه خشکراو) بو خشل پاراستن صندوق صغیر (عالیاً علیه نقوش) لحفظ الجواهرات
cassava /kə'sɑːvə/ *n* [U] کاساوا: رووه کنی ئیئواییه له تووی ئیئاسته درده هئیرئت نبات النیهوت: نبات استوائی یتخرج من بذور النشا
casserole /kæ'serəʊl/ *n* [C] قابلمه / بو کولان و پشکهش کردنی خواره ده منی، کاسه رول وعاء / إناه مطلق یطهى و يقدم فیه الطعام، کسرولة
cassock /kæ'sɒk/ *n* [C] کراسی ره به نی، جلی قه شه، ره به ن رداء الکاهن، الفزاره
cast /kɑːst/ *vt, vi* (*pt, pp cast*) ۱. فرئی ده دات، دهالئت، ده یهاوئت، ده وه رئئت ۱. برمی، یغذ
~ a net or line for fish قولایی ماسی گره که ده هاوئت بو نه وهی ماسی راوبکات برمی بالشبک او الشص لکی یصطاد السمک
snakes ~ their skins کاز، مار پیئسی فرئی ده دات، (له ی گورئی) تسط الثعالبین جلودها (تغیرها)
~ a vote دهنگ ده رنه که، دهنگ ده دات بصورت، بدلی بصوته
~ off clothes جل و بهرگی (کون) که خاوه نه که ی فرئی داوه ملابس (بالیه) نئذا صاحبها
~ anchor لهنگه ر ده گرتی برمی بالمرساة، برسو
~ lots لئده گه رئت ۲. ده پیئرت، به لایه کدا باید ده دات

- طبقة اجتماعية رثائية عند الهندوس، طبقة اجتماعية منفلقة
castigate /kæstɪgeɪt/ vt سزاده دات به توندی
 به تابه تی به تانه و تشهر توانج لیدان
 يعاقب بقسوة خاصة باللوم الشديد أو التعنيف أو النقد
castle /kɑ:sl/ n [C] قهلاً، كهله، كهلهه
 قلعة، حصن
 زنده خهو، هیوای به مستم *~ s in the air/in Spain*
 دینه دی
 أحلام اليقظة، آمال صعبة التحقيق
castor, castor /kɑ:stɔ(r)/ n [C] رهوره وهی
 بچوکی زبر شت که گواسته وهی ناسان ده کات
 عجلة صغيرة في أسفل قطع الأثاث ليسهل تحريكها
castoroll n [U] رۆن گهرچك، هيفی با ناشوب
 زيت الخروع
castor sugar n [U] شه كرى سېی وورد، شه كرا
 هور
 سكر أبيض ناعم
 نه پخه سینی، نه ندایم نیرینه **castrate** /kæ'streɪt/ vt
 لا نه با، دخه سینت
 یخصی الحیوان، یزیل أعضاء الذکیر
casual /kæʒuəl/ adj ۱. لاسار، دژوار
 ۱. عارض، طاریه
 جلی دهر وه *~ clothes*
 ملابس لمناسبات غير رسمية
 یهك بیین ریكهوت ۲. بین نهگا، بین مه به مست *~ meeting*
 ۳. نارپك، نایاسایی
 لقاء/مقابلة عارضة ۲. مهمل غیرمبال، دون حرص معین ۳. غیر
 منتظم، غیر نظامی
 کاری نارپك *~ Labour*
 عمل غیر منتظم
 به ریكهوت، له ریكهوتنی بین یاسا، به **casually** adv
 هملکه تنی
 عرضاً، بلا نظام
 بریندار، توش **casualty** /kæʒuəlti/ n [C] (pl -ties)
 بو یا کوژراو له رووداویان له جه نگدا، پیکراو
 جرح، مصاب أو قتيل في حادثة أو حرب
 بهشی زیانی گیانی رووداوه کان **'casualty ward** n
 له نه خوشخانه، نه نگاوت، بهشی برینداری، پیکان، هنگانی

- یترك الامور لتعدها الصدفة ۲. یرسل، یدیر فی اتجاه معین
 به رده دی خه مۆکی ده دات به سر، *~ a shadow on*
 سینهر نه کات بو
 یلقی ظلا من الکآبة علی
 نه گهری (به شله زاوی) بو *~ about for*
 ییخت (بقلق) عن
 خه مۆکی دای ده گریت ۳. نه پکاته قالیه وه *be ~ down*
 یکتب ۳. یسبک، یصب (المعدن المنصهر) فی قالب
 (ناسنی جوش) دانه ریژی *~ iron*
 یصب الحدید
 به پیکر پک له برۆنز دا دهر ریژیت *~ a bronze statue*
 یصب تمثالاً من البرونز
 ۴. نه پخاته سر: *~ (up) a column of figures*
 خانه بهك ژماره داده تیت ۵. رولیک به (نه کتسر) نه دات
 له شانو گهریدا
 ۴. یضیف الی: یضیف عسراً من الأرقام ۵. یعطی دوراً
 (الممثل) فی مسرحية
 ۱. هه لدان، فریدان (نور) ۲. دارشته، شتیک به *□ n [C]*
 دارشتن یان تیکردن دروست بکری ۳. شتیک فریدراو
 وه کوکاز (پستی مار) ۴. تیلی چاو، خیلی کم ۵. (کومه له)
 نه کتسر یکی به شداربوو له شانو دا
 ۱. رمی، طرح (الشبكة) ۲. مسبکات، شه مصنوع بالسبک أو
 الصب ۳. شه تم التخلص منه (كجملد العبان) ۴. حول خفیف
 فی العین ۵. (مجموع) الممثلین المشترکین فی مسرحية
 که سنی پکاته که نار **castaway** /kɑ:stəweɪ/ n [C]
 پاش رزگار بوونی له پاپوره نو قم بووه که
 شخص یبلغ الشاطئ بعد نجاته من سفينة غارقة، منبوذ
 ناسنی جوش، به هیژ، رهق دارشتن، **'castiron** n [U]
 هالین
 (مصنوع من) حدید الزهر (مجاز) قوی الشکمة، صلب
 دارشته، دارشتنی کاززا بو به کارهینانی **casting** n [C]
 له نامیردا، دارشتن، هالین، تیکردن
 سبک، صب المعادن لأستخدامها فی الآلات
 ده نگنی که سه روک نه یدابو **'casting vote** n [C]
 هه لپاردنی یه کتیک له لایه نه کان
 الصورت الذی یعطیه الرئیس لترجیح أحد الجانبین
 چینیکی کومه لایه تی بو ماوه یی **caste** /kɑ:st/ n [C]
 له لای هندوسه کان، چینی کومه لایه تی داخراو، تیره

- قسم الحوادث (في مستشفى)
cat /kæt/ n [C] ١. بشيله، گوريه، پسك
 ١. قطه، هرة
let the ~ out of the bag نهني بلاو ده كاته وه
 يفشي سرا
wait for the ~ to jump چاوه رويه كوداو وتهي
 خه لكه پيش نه وهي خوي هه لس وكه وت وراي خوي بدات
 ٢. نازه نيك له جورى بشيله وهك (پلنگ)
 ينتظر ليري ما سيفله او يقوله الآخرون قبل أن يصرف أو يعطى رأياً
catcall n [C], vi فيكه ي گاته چاري، قريشكاندن،
 قيزين، نه لياي ٣. قامچيه كه
 صيحة صفر استهجان
cato'nine tails سه ره كي تيزه، له كونا بو
 ليداني تاوانباران به كار ديت
 ٣. سوط ذو أطراف متعددة و معقودة كان يستخدم قديماً في
 جلد المذنبين
cataclysm /kætəklɪzəm/ n [C] كاره ساتي
 كوتوپر، به هيز، (به تايه تي له سر وشتدا) وهك
 بومه له رزه ولافاو
 تغير مفاجىء عنيف (خاصة في الطبيعة) كالزلازل والفيضانات
catacombs /kætəku:mz/ npl زيرخان بو
 ناشتي مردوو، زير زمين (به تايه تي له روماي كوندا)
 سراديب تحت الارض لدفن الموتى (خاصة في روما القديمة)
catalogue /kælədʒ/ n [C] كه ته لوك، خسته،
 ليسني پوزلين كراوى ساوو شويين و بهر تووك و
 شومهك... هند
 قائمة مبيوه من الاسماء، الاماكن، الكتب، البضائع... الخ.
 كالج
 □ vi نه يخاته ناو كه ته لوك، پيرست
 يصنف في كالج، يغيرس
catalyst /kætəlist/ n [C] هاندر، (له كيميا دا)
 ده بيه گورانكارى بين نه وهي خوي بگوريت
 (في الكيمياء) مادة حفازة: مادة تسبب التغير الكيميائي دون أن
 تتغير هي نفسها
 ١. گوزجان به شيوهي
 ٢. بهر ده قاني، دارلاستيك، تير، بو بهر ده هاويشتن، دالاسيق،
 بهر ده قاني ٢. ناميري ده بهر اندني فروع كه له بهر زترين

- شويي سهر روي كه شتي ٣. (له كونا) مه نجه نيق: ناميري كه
 بهر دي بين ده هاوي زيريت له شهر دا
 ١. عصا على شكل Y وبها قطعة من المطاط و تستخدم في
 رمي الحجارة، نيل ٢. جهاز لأطلاق الطائرة من اعلى سطح
 سفينة ٣. (قديماً) المنجنيق: آلة لتذف الحجارة في الحروب
 ١. تالگه، سولاف، **cataract** /kætərækt/ n [C]
 ٢. ليل بيوني گلته ي چاو: نه خوشي به كه ده بيه
 هوي نيمچه كويري
 ١. شلال ضخ ٢. إعتام عدسة العين: مرض يسبب العمى
 الجزئي
catarrh /kə'tɑ:(r)/ n [U] هه لامهت، ساري،
 بهر شيف
 نزله بره، زكام
catastrophe /kə'tæstrəfi/ n [C] كاره سات،
 كوست، دهرد، هه زه ند، بهلا
 نكبة، كارثة
catastrophic /kætə'strɒfɪk/ adj پر كوسپ،
 جهر گير، كه مباح
 مليء بالمصائب، منجع
catch /kætʃ/ vt, vi (pt, pp caught /kɔ:ʊt)
 ١. نه يگري، دگرت
 ١. بصاد، يسك ب
 ماسي ده گري ٢. له كاتي خوي داگه بشت ~ fish
 بصاد سمكا ٢. يصل في الوقت المناسب
 سواي شه مه نده فخر ده بيه ~ a train
 يلحق بالقطار
I caught him as he was leaving the house.
 توانيم بيگرم له كاتي ده رچونيدا له ماله وه
 تنكنت من مقابلة وه يفاد المنزل
 ٣. ده يگريته وه ~ sb up
 ٢. يلحق ب، يدرك
 كه سيك ده گريته وه / شتيك، ~ up with sb/sth
 قهره بوي ده كا، ده زاني / ده كا به وهي پيشي كه وتوه بان
 سهر كه وتوه به سه رعا ٤. پري بين ده با، له پر، له ناكاو
 يلحق بشخص / شيء، يعرض، مافاته، يدرك / يلحق بمن سبقه
 او تفوق عليه ٤. يفاجيء، يباغت
I caught him stealing vegetables from my garden.
 كاتي گرم سهوزي له باخه كه م دا ده زي

۵. توشی نه‌بین، تی نه‌گا، مانای پین نه‌زانی
فاجانه وهو يسرق الخضروات من حدیقتی ۵. یصاب ب.
یتلقی، یدرك المعنى
~ cold/an illness سه‌رمای نه‌بیت، نه‌خوش
نه‌که‌وی
یصاب بالبرد/ المرض
~ fire ده‌سوتنی
یشعل
~ sb's words/his meaning له‌ ووشه‌کانی
که‌سن یتده‌گات، نیه‌تی
یفهم کلمات شخص / مقصده
~ sight of نیشانهای پین ده‌دات
یلمع
~ sb's eye سه‌رنجی راده‌کیشتنی
یسترعی آنتباهه
۶. گیر ده‌بیت به:
The nail caught her dress.
بزماره‌که له‌کراسه‌که‌ی گیرا
۶. یعلق ب: علق نستانها یسمار
~ one's breath ۷. هه‌ناسه‌ی پیاده‌تیه‌وه، هه‌ناسه‌ی
خوی ده‌گرت (نه‌حه‌په‌سن) سات ده‌بیاتنه‌وه
۷. یجس أنفاسه لحظة (من الدهشة مثلاً)
~ hold of ده‌یگریت، ده‌ست گیری نه‌کا
یسک ب. یقبض علی
~ at هه‌ول نه‌دا پیگریت
یحاول القبض علی
~ sth up راوده‌کا، خیزاده‌یگریت
یقتص. یسک بسرعة
□ n [C] ۱. قوسته‌وه، گرتنه‌وه (وهك توب)
۱. إمساک (الكرة مثلاً)
۲. راو، راوه ماسی زور
۳. گره، گیره
۲. صید، صید وفیر من السمک ۳. السقاطة، الماسكة (فی
الزلاج)
۴. شتی به
There s a ~ in it somewhere.
مه‌به‌ستی قیل و گزی بیت له‌ خرجه‌ بردن، خه‌له‌ تاندن
۵. گوزانیه‌ک که‌چند که‌سیک به‌شدار ی تیدا بکه‌ن
۴. شی، یقصد به‌ الخداج أو التضليل هذا الامر ینطوی علی
خدعة ۵. أغنية یشترک فیها عدة اصوات واحد بعد الاخر

۱. (نه‌خوشی) درم، گرتن
catching adj
۲. سه‌رنج راکیش
۱. (مرض) سریع العدوی ۲. فانت، جذاب
catchy adj
(ئاوازیکمی) ناسان، دلگیر، قیل‌باز،
خاپین
(نغمة) یسهل تذکرها، خادع
'catchword n [C]
ووشه‌په‌کی سه‌رنج راکیش،
دروشم
کلمة تلفت الأتباء
catechism /kætɪkɪzəm/ n [U]
کومه‌له‌ پرسار
و وه‌لام (تایه‌ت به‌ زانیاری تایی)
مجموعه‌ أسئلة و أجوبة (خاصة عن تعالیم الدین)
categorical /kætɪ'gɔrɪkl/ adj
نه‌برانه‌ ئیکچار،
له‌بر، بنه‌برین قه‌یدو شه‌رت
مطلق غیر مشروط
categorically
به‌شویه‌په‌کی ره‌ها/ پین قه‌یدو
شه‌رت
بشکل مطلق / غیر مشروط
category /kætɪgəri/ n [C] (pl -ries)
کومه‌لیک،
سه‌ره، جه‌ور، جه‌له‌ب، پؤل، توخم، جه‌ندزانیاریه‌ک
سه‌بارت به
مجموعه، طبقه، فئة، صنف، مجموعه‌ معلومات
۱. به‌لین ده‌دات
cater /kæta(r)/ vi ~ for
بسه‌ ینشکه‌شکر دنی (خسوراک، شت‌ومه‌ک، ... هتد) ۲.
باریوی ده‌کات، رازی نه‌کات
۱. یتعهد بتزويد (طعام، مؤن... الخ) ۲. یحاول إرضاء (أذواق
متعددة)
۱. به‌لین ده‌ری خواریه‌مه‌نی،
caterer n [C]
په‌یقدار ۲. خاوه‌ن، به‌ریویه‌بری نو تیل / چیشته‌خانه
۱. معهد الطعام... الخ (الی الاتدیة، المنازل) ۲. صاحب/ مدیر
فندق / مطعم
۱. کرموکه،
caterpillar /kætə'pɪlə(r)/ n [C]
کیشوکی، کرموکه‌ی په‌پوله، ته‌ته‌له‌ میران ۲. زور‌گه‌وره
و قه‌به، راکیشهر، زنجیردار
۱. الیسروع: یرقة الفراشة ۲. جرار
cathedral /kə'ti:drəl/ n [C]
دیر، مه‌ترانه‌خانه،
کاتدرانی
کاتدرانیة

cathode /kæθəʊd/ n [C]	کاسود: جهسه‌ری سالب
	الکاتود: القطب السالب
catholic /kæθəʊlɪk/ adj	۱. بزگار کراو ۲. گشتی ۱. متحرر ۲. عام
	~ tastes and interests (Roman Catholic) حه‌زو ناره‌زووی گشتی، نزمه‌کی ۳. کاسولیکی آذواق و میول عامه ۳. کاتولیکی
Catholicism /kæθəʊlɪstɪzəm/ n [U]	زانست و باوهره‌کانی کلیسه‌ی کاسولیک
	تعالیم و عقائد الکلیسه‌ی کاتولیکی
catkin /kætkɪn/ n [C]	گوله‌چناری، گول کتک، گوله‌پشیله
	زهرة الصفاف، التورة الهیریة
cattle /kætl/ npl	نازه‌ل، سه‌وال، جه‌لب الماشية
caught /kɔ:t/	(بروانه catch) (انظر catch)
cauldron /kɔ:ldrɒn/ n [C]	مه‌نجه‌ل، قازانا مه‌زن بو چیشته‌لنی‌نان
	إناء ضخم الطهي، مرجل
cauliflower /kɔ:lɪflaʊə(r)/ n [C,U]	قه‌رناییت، که‌لم، گول که‌لمی
	نبات القرینط
caulk /kɔ:k/ vt	درز پر نه‌کاته‌وه، درزگر یسدالشقوق بین الألواح
cause /kɔ:z/ n [C,U]	۱. هو، پرس، کارلیکردن ۱. سبب
	The ~ of the fire was carelessness. هوی ناگره‌که‌کم تدرخه‌می بوو ۲. به‌لنگه، پاساو، دوزنامه کان سبب الحریق هو الاهمال ۲. داع، میرر
	no ~ for anxiety نیویست به‌دوودلی ناکات ۳. نامانج، مه‌به‌ست
	work in a good ~ کارنه‌کات بو نامانجینکی چاک و گه‌وره
	بصل لهدف عظیم خویه‌خت ده‌کا، له
	fight in the ~ of justice

	پیناوی دادوهره‌یدا ده‌جه‌نگنی یجاهد، یحارب من أجل قضية العدالة
□ vt	نه‌پیشه‌وه هوی
	سبب، یودی‌الی
causeway /kɔ:zweɪ/ n [C]	جاده، توله‌ری‌ی به‌رز به‌ناو زه‌ویه‌کی نزمدا ری‌یا بلند سر او طریق مرتفع (خاصة عبر أرض واطنة أو مستنقع)
caustic /kɔ:stɪk/ adj	۱. سوئینه‌ر / که‌وی ۱. حارق / کاو
~ soda	سوده‌ی کاوی، داخکه ۲. تال، گه‌زدار
	صودا کاویة ۲. لاذع، ساخر
~ remarks	تی‌بینی کال و کرج تال ملاحظات لاذعة
a ~ manner	پینازی گالته‌جاری طریقه‌ی ساخره
caustically adv	داخکه‌ری، ب تالی / گالته‌پیکه‌ر، کال و کرج بشکل لاذع / ساخر
cauterize /kɔ:təraɪz/ vt	که‌وی نه‌کا، نه‌ی سوئین، به‌هوی ناسنی گهرم بو چاره‌سه‌ری نه‌خوشی داخدکت ده‌کا،
	یکوی (بسیاخ الحديد الساخن للقضاء على المرض، الالتهاب)
caution /kɔ:ʃn/ n [U]	۱. ناگادار کردنه‌وه، هوشیاری ۲. سه‌لمن، ناگه‌هداری، هوشیاری
	۱. حذر، حیطة ۲. تحذیر، کلمات التحذیر
□ vt	ناگاداری نه‌کاته‌وه یحذر، ینبه
cautionary /kɔ:ʃnəri/ adj	هشیارکرنی ناگاداری، هاندانی تحذیری
cautious /kɔ:ʃəs/ adj	پشین، به‌ناگا، ناگا، چاهه کری
	حذر، محترس
cautiously adv	ب هوشیاری، به‌ناگاداری بحذر، بحرص
cavalcade /kævɪ'keɪd/ n [C]	پولیک له‌سواری گالیسکه‌یان برا سواران موبک من الفرسان أو العربات

cavalier /kævə'liə(r)/ n [C]	سوار، شۆره سوار (ا.ق) فارس
cavalry /kævri/ n	(ناوی کۆ) سه‌ربازی سواره، به‌سواری نه‌سپ شهر ده‌که‌ن (اسم جماعی) فرسان خیالیه. جنود یحاربون علی ظهور الخیل
cave /keɪv/ n [C]	نه‌شکهوت، شکه‌فت کهف، غار
□ vt, vi ~ in	ده‌که‌فت، نه‌روخی، ئالادیت بِنهار، بِنخسف تحت ضغط
caveman n (pl men)	مروئی نه‌شکهوت إنسان الکهف
cavedwelle n [C]	نه‌شکهوت نشین ساکن الکهف
cavern n [C]	نه‌شکهوت شکه‌فتا مه‌زن (ل.أ) کهف
cavity /kævəti/ n [C]	کلور، یوشایی، کلوری تجویف، فراغ
a ~ in a tooth	کلوری ددان تجویف فی أحد
cayenne /keɪ'en/ n [U]	بیهری سوور / توون فلفل أحمر / حریف
cease /si:s/ vt, vi	راده‌وه‌ستیت، کۆتایی بئ دینی
	یتوقف، بتهی
ceaseless adj	بئ راوه‌ستان، کۆتای نایه‌ت، ناوه‌ستی له
	لا‌تهی، لا‌یتوقف
ceaselessly adv	بئ وه‌ستان، بئ راوه‌ستان بلا‌توقف
cadar /si:da(r)/ n [C]	کاژ، دره‌ختی نه‌رز، ته‌خته‌کاژ
	شجرة الأرز، خشب الأرز
cede /si:d/ vt	ده‌ست ژئی به‌رددت، ده‌ست هه‌ل نه‌گرت، ده‌ست ژئی به‌رده‌ددات یتخلى عن (حقوق، عقار... الخ)
celling /si:liŋ/ n [C]	١. بِنمیچ، کاشخانک ٢. سناپته، کاشخانک، میچ، ناست، دوورترین خال، لوتکه

	١. سقف ٢. أعلى نقطة / مستوی
price ~ s	به‌رزترین راده‌ی نرخ الحد الاقصى للأسعار
an aircraft with a ~ of 35.000 feet	به‌رزترین راده‌ی به‌رزى فروکه‌که ٣٥٠٠٠ پئ په طائرة یصل أقصى ارتفاعها فی الطيران الی ٣٥٠٠٠ قدم
celebrate /selɪbreɪt/ vt	١. شایی ده‌کا، ناهه‌نگ ده‌گپرت، گۆفه‌ند دکت ١. یحتفل بـ
~ one's birthday/Christmas/ a victory	ناهه‌نگی له‌داپک بوون ده‌گپرت / کریسمس / سه‌رکه‌وتن ٢. ستایش نه‌کا، به‌خشنده‌ی یحتفل بعید میلاده / بالکریسماس / بالنصر ٢. یتمدح، یكرم
celebrated adj	که‌ستیکی ناسراو، ده‌هنگدار، ناودار، ناقدار شهر، معروف
celebration /selɪ'breɪʃn/ n [C,U]	ناهه‌نگ گیران، شایی، جه‌زن، شادی إحتفال
celebrity /sɪ'lebrəti/ n [C,U]	که‌ستیکی ناودار، ب ناف ده‌نگ شهره، شخص شهر
celery /sɛləri/ n [U]	که‌ره‌وز، که‌ره‌فس کرفس: من الخضروات
celibacy /sɛlɪbəsi/ n [U]	زگورتی، بئ ژئی العزوبية
cell /sɛl/ n [C]	١. خانه، نه‌مبار، خانک ٢. به‌ش / به‌شیک له‌خانوی گه‌وره، خانک ١. زنزانه، خلیه ٢. جزء / قسم فی بناء أكبر
a ~ in a honey-comb	خانه: شانیه‌ی هه‌نگ خلیه نحل فی قرص عمل
revolutionary ~	خانه‌ی ریکه‌ستن ٣. خانه‌ی له‌شمسی زینده‌وه‌ر، (وه‌ک ئاژهل، رووه‌ک... هتد) ٤. به‌که‌به‌ک له‌نامیری دروستکردنی کاره‌با (وه‌ک پاتری) خلیه فی تنظیم ثوری ٣. خلیه حیه فی جسم حی (کالهیوان، النبات... الخ) ٤. وحده من جهاز لتوليد الكهرباء (کالطارية)
cellar /sɛlə(r)/ n [C]	ژیره‌مین، که‌نو، سه‌رداب، ژوور (بووه‌لگرتنی خه‌لوز...)

	قبو (لتخزين الفحم، الخمر... الخ)
cellist /tʃelɪst/ n [C]	کمان ژهن، کفانجه ژهن
	عازف الفيولونسيل
cello /tʃeləʊ/ n [C]	که مانجه ی گوره فيولونسيل
	کمان کبير، فيولونسل
(pl ~ s)	(بروانه violincello)
	(أنظر violincello)
cellular /seljʊlə(r)/ adj	له خانه پيکها توره
	(کوتال) تنی خانه ی / شانه ی پر له خانه، خانه ی
	مکون من خلايا، (قماش) نسج خلوی / واسع المسام، مسامی
cellophane 'seləfeɪn/ n [U]	سیلوفان، کاغذی
	تنکی بهرگ تی گرتن
	السیلوفان، ورق شفاف یستخد فی التظفیف
celluloid /seljʊləɪd/ n [U]	سیلولوید (باغه)
	ماده البلاستیک قوامها السیلولوز
cellulose /seljʊləʊs/ n [U]	شانه ی سیلولوز
	نمو ماده به خانه کانی رووه ک پیک دینی
	السیلولوز: ماده تکون الجزء الاعظم من النباتات والاشجار
cement /si'ment/ n [U]	۱. چیمه نتو
	۲. همر ماده به کی به ق بو پر کرده وه ی درز به کار دیت
	۱. الاسنت ۲. ای ماده صلبه یستخد فی حشو الثقوب أو
	الصلق
□ vt	چیمه نتو ریژ نه کات، به هیزی نه کات، به کی
	نه خات
	یصب الاسنت / یحشو أو یصلق بماده أسمنیه (مجاز) یقوی،
	یوحد
'cement-mixer n [C]	چیمه نتو گروهه،
	تی که له کی چیمه نتو
	خلاطه الاسنت
cemetery /semətɪ/ n [C]	قبرستان، گورستان،
	مهرگه، گور
	مقبرة، جبانة
cenotaph /senə'tɒf/ n [C]	هه پکه ل، په پکه ری
	یاده وه ری (نمو که سانه ی له شونینکی تر نیژراون)
	نصب تذکاری (الأشخاص مدفونین فی مکان آخر)
ensor /senso(r)/ n [C]	
	چاودیری له روزنامه گه ره به کمان ویلاوکراوه کمان
	وته له فزیوندا / چاودیری چا به مهنیه کمان

	رقبى الصحافة أو التلفزيون / مراقب المطبوعات
□ vt	به کاری چاودیری هه لده ستیت
	یقوم بعمل الرقيب
ensorship n	چاودیری
	رقابة، مراقبة المطبوعات
ensure /senʃə(r)/ vt	سهرزه نشت، گله یی نه کا،
	گازند
	(یوجه) اللوم، التذیف
ensus /sensəs/ n [C] (pl ~ ses)	نامار،
	سهرژماردن، هه ژمار
	إحصاء رسمى للسكان
cent /sent/ n [C]	سنت: ۱۰۰/۱ دۆلاریکه
	سنت: ۱۰۰/۱ من الدولار
	له سه دا
pet cent	فی المائة / بالمائة
centenarian /sentɪ'neəriən/ n [C], adj	
	(که سیکه) سهروه سه د ساله به ته مه ن
	(شخص) معمر أكثر من مائة عام
centenary /sentɪ'nəri/ adj, n	سه دی: سه دانه
	سه د ساله به په یه ندی به ماوه ی ۱۰۰ ساله وه هه به، یادی
	سه دی سه دسالی
	له علاقه بفترة مائة عام، العید المئوی
centigrade /sentɪɡreɪd/ adj	پله ی سه دی
	سینتگریت، پله ی سه دی
	(درجة) مئوية، ستفرد، میزان حراری ی تقسم ای مائة درجة
	بین درجه التجمد الصفر درجة الفیان (۱۰۰)
	گهرمی پیوی سه دی (به راورد به the ~ thermometer)
	فهرتها یه تی)
	الترمومتر المئوی (بالمقارنة بالفهرنیهت)
centigramme /sentɪɡræm/ n [C]	سه نسی گرام
	۱۰۰/۱ گرامیکه
	الستجرام: ۱۰۰/۱ من الجرم
centimetre /sentɪ'mi:tə(r)/ n [C]	سه نتیجه تر
	۱۰۰/۱ مه تریکه
	السنتر: ۱۰۰/۱ من المتر
centipede /sentɪ'pi:d/ n [C]	شههار، چهل پی
	هه زار پی، زوف، پری
	حشرة الحریش، أم أربعة وأربعین

central /sentrəl/ <i>adj</i>	سه‌نتره‌ری، گرنه‌گ، سه‌ره‌کی مرکزی، هام، رئیسی
centralize /sentrəlaɪz/ <i>vt, vi</i>	سه‌نتر نه‌گری، چه‌قی نه‌گری بمرکز، بمرکز
centralization /sentrəlaɪ'zeɪʃn/ <i>n</i> [U]	ناوه‌ندیه‌تی، نیقه‌کیکرن، وارگه تمرکز، مرکز
centre /sentə(r)/ <i>n</i> [C]	۱. ناوه‌ند (چه‌قی)، ناف ۱. مرکز
<i>the ~ of London</i>	بنکه / چه‌قی له‌نده‌ن وسط لندن
<i>the ~ of a circle</i>	چه‌قی بازنه ۲. بنکه‌ی چالاکسی، مه‌لنه‌ند
	مرکز الدائرة ۲. مرکز نشاط (بجذب الناس من المناطق المجاورة)
<i>the shopping ~ of a town</i>	بنکه‌ی کرپن و فروشتن، کوگا
	مرکز البيع والشراء في المنطقة التجارية في مدينة
<i>a ~ of commerce</i>	بنکه‌ی بازوگانی ۳. (که‌س)، شت) جمی بایه‌خ‌نیت
	مرکز تجاری ۳. (شخص / شئ) محور الاهتمام
<i>~ of gravity</i>	چه‌قی قورسایی مرکز القفل
□ <i>vt, vi</i>	جیگیرده‌یی پرکز، بمرکز
<i>~ one's hopes on sth</i>	به هیوای شتیکه، هیوای له‌سه‌ر شتیگ جیگیر نه‌کات
	پرکز آماله‌ علی‌ شیه
<i>hopes which ~ on sth</i>	ئاواته‌کان له‌ سه‌ر شتیگ نه‌وستنی (به‌نومیدی شتیگ)
	آمال تترکز علی‌ شیه
centrifugal /sen'trɪfjuəl/ <i>adj</i>	دوورله‌ناوه‌ند، له‌بنکه‌ ده‌رکراو، قاو‌دراو، فریدراو
	طارده‌ من‌ المرکز، نابذ
centripetal /sen'trɪptl/ <i>adj</i>	به‌ره‌و ناوه‌ند، به‌رنیقه‌کی
	مندیغ‌ آتجاه‌ المرکز، جابذ

century <i>n</i> [C]	۱. سه‌ده‌ سال، سه‌ده ۱. قرن من‌ الزمان، مائه‌ سنه
<i>the 20 th ~</i>	سه‌ده‌ی بیست ۲. (کرپکیته) سه‌ده خول
	بالسلاسل ۲. (الکریکیته) مائه‌ جوله
ceramic /sɪ'ræmɪk/ <i>adj</i>	سیرامیک، گلین، سوواله، سوواله‌ له‌ته
	سیرامیک، خزنی
ceramics <i>n</i>	۱. هونه‌ری گنکاروی ۲. دروست‌ کراوه‌ گنکاروی
	۱. فن‌ الخزف ۲. مصنوعات خزفیه
cereal /sɪəriəl/ <i>n</i> [C]	زاد، هه‌ر پرووه‌کیک دانه‌ویله‌ دروستکات، (گه‌نم یان‌ جو)
	حبس، حبوی، آی‌ نبات‌ یطی‌ حباً (القمح او الشعیر)
cerebral /sɪ'rebrəl/ <i>adj</i>	په‌یوه‌ندی‌ به‌ میشکه‌وه هه‌یه، هوشی، مه‌زگه‌یی
	مخی، متعلق‌ بالمخ‌ أو‌ الدماغ
ceremonial /sɪ'rɪ'məʊniəl/ <i>adj</i>	ناهه‌نگانه، شه‌هیانه
	رسمیات، رسمی، تشریفی، احتفالی
ceremonious /sɪ'rɪ'məʊniəs/ <i>adj</i>	ناهه‌نگ‌خواز /شه‌هیانه‌یی
	مفرم‌ بالشکلیات / بالرسمیات
ceremony /sɪ'rɪməni/ <i>n</i> [C,U]	۱. شاهی، شاهینت، ناهه‌نگ ۲. ره‌وشی، ژیری، ناین
	۱. مراسم، احتفال ۲. سلوک، کیاسه
<i>stand on ~</i>	پابه‌نده‌ به‌بنماکانی‌ ره‌وشت / ره‌وشی ده‌ستوره‌وه
	یراعی‌ قواعد‌ السلوک / الأتیکیته‌ بأهتمام‌ شدید
certain /sɜ:tn/ <i>adj</i>	۱. دلنیا‌ ده‌نیت، پروا‌ بین‌ کراو ۱. اکید، مروتق، واتق
<i>for ~</i>	نه‌سه‌ح، بین‌ گو‌مان بلاشک
<i>make ~</i>	پشت‌ راست، دلنیا‌ ده‌یی ۲. دیاری‌ کراو یتأكد‌ من، بسترقت ۲. معین، محدد
<i>for a ~ reason</i>	بو‌هونه‌کی‌ تاییته لسبب‌ معین
<i>under ~ conditions</i>	له‌ژیر‌ بارو‌ دو‌خی‌ دیاری

کراو ۳. هندیکی نهك زور
تحت ظروف معينة ۳. بعض من وليس كثيراً
There was a ~ coldness in her greeting.
سلاوه کهی ساردو سپر بوو
کان نی تحتها شیء من التور

certainly *adv* پشت راست، بین گومان
بلاشك، بالاكيد

certainty *n (pl -ties)* هه لیهت، گومان، باوره،
دلنیا بوون
یقین، حقیقه

certificate /sə'tɪfɪkət/ *n* [C] گهواهنامه،
پروانامه، قیرنامه
شهادة، وثیقه

a marriage ~ گهواهنامه، پروانامه / پروانامه ی
زن هینان
شهادة / وثیقه زواج

a birth ~ پروانامه ی له دایک بوون
شهادة میلاد

certifiable /sə'tɪfaɪəbl/ *adj* پروای بین نه کری
یمنک التصدیق علیه

certify /sə'tɪfaɪ/ *vt, vi* گهواهی بو شتیک نه کا،
شایه تی له سهر راستی شتیک نه دا به دهسته وه،
پشگیری نه کا
يشهد بصحة، يعطى شهادة على صحة شیء.

was certified insane (by a doctor) دکتور
گهواهی دا که شینه
شهد الطیب بأنه مجنون

certitude /sə'tɪtju:d/ *n* [U] پشت راستی، قایل
بوون، بین گومان
یقین، یقین

cessation /se'seɪʃn/ *n* [U] وه ستانندن، داپران،
راگرتن، پرائه وه
توقف، وقوف، إنتطاع

cession /seʃn/ *n* [U] دهست لی هه لگرتن
(خو به دهسته وه دان) دهستی لی هه لده گرتی، بهردان،
جودا بوون
التخلي / التنازل عن شیء، الشيء التنازل عنه

cesspit /sespɪt/, **cesspool** /sespu:l/ *n* [C]

زابوق، زیراب، ساوه بو، گولك، پورگ، چال
(بوئاو پشتن)
مجرو، بالوعة

chafe /tʃeɪf/ *vi, vt* ۱. نه یخورنی (ینست)
سوانندن، وه کو سواندنی هه ردو و دهست یو گهرم
بوته وه ۲. زیر نه بین به لپخشاندن، بریندار ده بین
۱. يحك (الجلد... الخ) لتوليد الدفء ۲. يصحح خشناً بفعل
الإحتكاك يفرح
یاخهی زیر مل
The stiff collar ~d his neck.
ده پووشینی ۳. یزار نه بین
كانت الياقة الصلبة تحك رقبة ۳. يتضايق، يضجر، يتملل،
يضايق، يضجر
به سوکا به تی یزاری نه کا
~ under insults
یتضایق من الأهانات

chaff /tʃɑ:f/ *n* [U] ۱. شه نوکه وکردن، جیا
کردنه وه ی دانسه ویله له پوش و په لاش ۲. کا، پوش
و په لاش
۱. درس الحبوب: فصل القشر عن الحبوب ۲. القش، الدريس،
التبن

chaff /tʃɑ:f/ *n* [U] ۲ گانته ی له گه ل ده کا (گانته)
بین کردن، گانته کردن)
مزاح، سخریه
گانته ده کات
□ *vt*
یمزح، یسخر من

chaffinch /tʃæfɪntʃ/ *n* [C] چوچکه ک
سترانکاو، بالنده ی دهنگ خووش
طائر الضفج: طائر مفرد

chagrin /ʃægrɪn/ *n* [U] هه سترکردن به یزاری
و نانو میدی، که سهر، دل شکسته سن، کوفان
شعر بالفیق او غیبه الامل

chain /tʃeɪn/ *n* [C] ۱. زنجیر، کوسته ک، پست
(به تاییه تی له کاتزا)
۱. سلسلة (عادة من المعدن)
کوت و زنجیر له بین (دیل) ۲. زنجیره
in ~ s روداو یا بیروورا... هند
مقید بالاسلاسل (سجین) ۲. سلسلة من أشياء متصلة كالأحداث،
الاتكاف... الخ
زنجیره
a ~ of mountains/ideas/reasoning.

چیاکان / بیره وهره کان / به لنگه ۳. پیوهری دریزی (۶۶)
(پن)

سلسله جبال / انکار / حجج ۳. مقياس للطول (۶۶) قدماً

به زنجیر ده بیه سینه وه
□ vi یقید بالسالل

بهنده که
The prisoner was ~ ed to the wall.
به دیواره که وه به سترابوه وه
کان السجین مقیداً بالعائط

مهینه له
Don't keep your dog ~ ed up all day.
سه که کت به دریزی روژ به سترابه بیت
لا تترك كلب مقيداً طول اليرم

'chainreaction (کیمیا) کاردانه وهی زنجیره یی

(کیمیاء) تفاعل متسلسل

'chainsmoker n [C] له جگه ره کیشان

ناوه سئیت، کۆلنادات

مدخل (سجائر) لا یکاد يتوقف عن التدخين

'chainstore n [C] کۆگا به ک، کۆمه له کۆگا

هاوشیوه کان که کارگه به ک سه ره رشتی بکا

متجر من مجموعة متاجر متماثلة تديرها شركة واحدة

chair /tʃeə(r)/ n [C] ۱. کورسی دانیشتن

۲. پیشهی ماموستای زانکۆ

۱. کرسی مقعد ۲. وظيفة أستاذ مادة في الجامعة

The C~ of French کورسی زمانی فهرنسی

(ماموستای ئەو مادده به) ۳. سه روکی کۆره که

كرسي الفرنسية (إستاذ هذه المادة) ۳. رئيس الجلسة:

take the ~ سه روکی به تی کۆبوونه وه ده کات

یتراس اجتماعاً

'chairman n سه روکی لیژنه

رئیس لجنة / جلسة

chalet /ʃælci/ n که پر، خانوی بچوک، خانی

کوخ، متزل صغیر، شایه

chalice /tʃælɪs/ n [C] گوسک، ترازک

کاس القربان

chalk /tʃɔ:k/ n [U] ده باشیر، گینچز فیس

طباشیر

□ vi نهوسن، به ده باشیر وینه نه کیشن

یکتب / یرسم بالطباشیر

challenge /tʃælɪndʒ/ n [C] ۱. به دره نگاری،

بسه ره نگاردیت، روبه روی نه وه ستن ۲. داوای
پیتاسه کردن (ده رختنی ناسنامه) بو ده برین
مه به ستن بوون له شوینتیکی تایه تیدا

۱. تحدى، أعترض ۲. طلب الانصاح عن الهوية والفرض من
التواجد في مكان معين

□ vi روبه بری نه وه ستن

یتحدي، یطلب أثبات

chamber /tʃeɪmbə(r)/ n [C] ۱. ژوور، هۆل،

نۆده، مهزلگ

۱. (أق) غرفة، قاعة

~ music موسیقا به که جهند که سیکي کم

ده یزه تن له هۆلیکی بچوکدا ۲. ده سته یی یاسادانان

موسیقی لبعبا عدد صغیر من العازفین فی قاعة صغيرة ۲. هيئة

تشريعية أو قضائية

the Upper C~ نه نجومه نی یاسادانان، چقانان

پیران

مجلس الاعیان

the Lower C~ نه نجومه نی دادوه وان

مجلس النواب

C~ of Commerce ۳. ژووری بازرگانی

۴. (شیوگی کۆ) کۆمه له ژوریک له به ک بینای گه وره دا که

تایه ته به یار یزه ره کانه وه ۵. گه نجه نی ته قه مهنی

۳. الفرقة التجارية ۴. (فی صیفة الجمع) مجموعة من الفرق فی

مبنى كبير خاصة تلك التي يشغلها المحامون ۵. خزنة البندقية

أو المدفع

'chambermaid کاره که ری نوئیل، خزمه تکارا

ژوورین نفستنی

خادمة تعنى بغرف النوم

chamberlain /tʃeɪmbəlɪn/ n [C] یاوه

(له کۆشکی پاشا یان پیاوه گه وره کان) ده رگه قان

یاور (فی قصر الملك أو أحد النبلاء)

chameleon /kə'mi:lɪən/ n [C] قه مۆکه

(قویری)، که ریاشه، جووه گیانه وه ریکه رهنگی

نه گۆریت له گه ل گۆرانی ژینگه

العرباء: حیوان يتغير لونه بتغير البيئة

chamois /ʃæmwa:/ n [C] بزنه کیوی، ناسک

حیوان الشمره (من فصيلة الظباء)

chamois-leather n پستی بزنه کیوی،

شاموای، کووده‌ری
جلد الشواء
champ /tʃæmp/ vt, vi (تسپ) کاویژ نه‌کا،
خواردن نه‌جویت به ده‌نگی به‌رز دکرنیت، کرین،
بیزار، وه‌رس
(الخیل) تمضغ الطعام بصوت عال (مجاز) يتضجر، يتملل
cahampagne /ʃæmpɛn/ n [C,U] شه‌مپانیا،
شه‌راب، جوړه خوارندنه‌وه‌یه‌کی هه‌لچووی فدره‌نسی‌یه
شعبانیا: نوع من الخمر الفوارة الفرنسية
champion /tʃæmpjən/ n [C] ۱. پال‌هوان، پیش
مدرگه (که‌سنی بجه‌نگن) له پیناوی کی‌شه‌یه‌کی دیاری
کراودا
۱. شخص يعارب من أجل قضية معينة. نصير
a ~ of free speech/liberty لاپه‌نگره‌بو‌نازادی
له‌سه‌کردن / سه‌ره‌خووی ۲. پال‌هوان، که‌سیک بیان
تیک سه‌رکه‌وتوویت له پیش‌پکین دا
نصیر حرية الكلام / الحرية ۲. بطل، شخص أو فريق فائز فی
مسابقة
a boxing ~ پال‌هوانی مشت‌کوله
بطل فی الملاكمة
the ~ football team تپیی براوه له یاری توپیی
پیی
الفريق الفائز فی كرة القدم
□ vi به‌رگری نه‌کا له، سه‌ری نه‌خا، لاپه‌نی
نه‌گری
يدافع عن، يناصر، يساند
championship n [C,U] پال‌هوانی‌ته‌یی،
قاره‌مانی‌ته‌یی
بطولة
chance /tʃɑ:ns/ n [C,U] ۱. پیکوت، هه‌ل،
بو‌ار، ده‌رفه‌ت
۱. حظ، صدفة
let ~ decide بو‌چاره‌نوسی جین‌ده‌هیلنی
يدع الحظ يقرر
take one's ~ به‌ختی خوئی تاقی نه‌کاته‌وه
يجرب حظ، يفامر
game of ~ یاری به‌خت به‌ریکوت (هیچ
هونه‌ریکی تیانیه)

لعبه حظ (ليس فيها فن)
به‌ریکوت
بالصدفة
by ~
۲. به‌هیوا، توانا، توانای لی‌هانت /
نه‌گری رودان ۳. هه‌لی له‌پار
۲. امکان: على أمل / إمكانية حدوث... ۳. فرصة مواتية
on the ~ that
the ~ of a lifetime هه‌لی ته‌مه‌ن
فرصة العمر
have/stand a ~ هه‌لی باشی بو‌ره‌خساوه
(بو‌ده‌رجون) ۴. به‌ریکوت
عنده فرصة طيبة (للنجاح) ۴. (نعتیة) تصادفتی
a ~ meaning کو‌یونه‌وی له‌پر به‌یی نه‌خسه
(به‌ریکوت)
إجتماع لم يخطط له (بالصدفة)
□ vt, vi ۱. به‌ریکوت
۱. يحدث صدفة
۲. له‌پر نه‌پدوژینه‌وه ۳. سه‌رکه‌شی
~ upon
۲. بجد أو يقابل بالصدفة ۳. يفامر، يخاطر
سه‌ره‌پای نوشوستی هه‌ر خه‌ریکه
~ one's arm یحاول رغم احتمال الفشل
(له‌هه‌ندی)
chancellor /tʃɑ:nsələ(r)/ n [C] وولاتسان / راویژکاری سه‌رک وه‌زیران (له‌هه‌ندی
زانکو) سه‌رکوی زانکو
(فی بعض البلدان) رئیس الوزراء (فی بعض الجامعات) رئیس
الجامعة
(له‌به‌ریتانیا) وه‌زیری
C~ of the Exchequer دارایی
(فی بریطانیا): وزیر المایة
chancery /tʃɑ:nsəri/ n [C,U] (pl -ries) دادگای
بالا بو‌دادوه‌ری داد
المحكمة العليا لقاضي القضاة
chandeller /,ʃændə'lɔ:(r)/ شه‌مدان، چلچرا،
حه‌وته‌وانه
تریا، نجفة
cahandler /tʃɑ:ndlə(r)/ n [C] فروشیاری
(موم، روغن، سابون)
بائع الشمع / الزيت / الصابون
ship's ~ فروشیاری کوتالی چاروکه‌وگوریس و

شتمه کمی پاپور

بانع قماش الشراع والعبال و مستلزمات السفن

change /tʃeɪndʒ/ vt, vi

۱. نه یگوری، گورین، دگوهورت

۱. بیدل، یغیر

خوی نه گوری / ~ one's clothes/address

یغیر ملبسه / عنرانه

~ seats with sb

جینگوری کی له گهل کسی

یتبادل المقاعد مع شخص

~ trains

سواری شه منده فیریکی تر ده بیت

گه شته کی بو ته واد ده کات

یغیر القطار ای یزل من قطار و یکمل الرحلة بأخر

~ one's mind

بو چونه کی ده گورینه وه / بیر

کردنه وه کانی

یغیر رایه / تنکیره

~ hands

مولکانه کی ده خاتنه سر یه کیکی تر

تنتقل ملکیته من شخص الی آخر

(= exchange)

۱. نالوگور، گورینه وه

۱. یقایض، یتبادل

~ a £ 5 note

ووردی نه کاته وه / نه گوری

به دراوی پستیج جسونه بهی بسچو وکتر ۳. نه یگورینه وه، نه گوری

یفک / یستبدل بورقه فته خسته جنیهات عملات أصغر ۳. یغیر، یغیر

۱. گورانکاری، جودا ۲. شتیك

۱. یو یستمانه بو نالوگور

۱. تغیر، تغییر، اختلاف ۲. شن نحتاجه للتبدیل / للتغیر

جلی زیاده

Take a ~ of clothes with you.

له گهل خوت بهر ۳. وورده، بیان پاشماوهی شه

پاره بهی که وورد نه کرینه وه

خذ معك غيار من الملابس ۳. نقود فی عملة صغيرة، فکته، الباقی (من نقود بعد دفن ثمن شیء ما)

~ changeable adj

راگوهورین، گوراو، له گوریندایه

متغیر، متقلب

~ channel /tʃænl/ n [C]

۱. دهر به نده، قه نات، کاریز و نوکند

۱. قنآه

نوکه ندهی ئینگیزی (ده ریای

The English C~

مانش) ۲. بنی پرووبار، بنی ناوه رۆ، قولایی ۳. ریگا، ریزه و / ناوه رۆیه ک که شله مهنی پیا پروات، هویه ک بوگواسته وهی هه ووال، بیر... هتد، که نالی ناردنی شه بولی ته له فیزیونی

القتال الانجلیزی (بحر المانش) ۲. قاع النهر، القاع فی مجری مانی ۳. طریق / مجری لیساب فیه سائل، (مجاز) وسیله لتقل الاخبار، الافکار... الخ، قنآه ارسال تلفزیونی

ریگه ده بریت، فاراسته ی نه کا

□ vt, vi (-ll-)

یشق مجری، بوجه (شیئا) فی طریق معین

گورانی، ستران، ناههنگ

chant /tʃɑ:nt/ n [C]

أغنية رتبية، ترنیمه

لا واندنه وه، گورانی ده لیت (وه کو له کاتی

□ vi, vt

نویژدا له کلیسه)

یترن، یترنم یستخدمن نغمة (کما فی الصلاة فی الکنائس)

ناژاوه، بی سه رو بهی،

chaos /keɪləs/ n [U]

شله ژاوی

فوضی، هرج، تشوش

ناژاوه چی

chaotic /keɪ'ɒtɪk/ adj

فوضی

۱chap /tʃæp/ vt, vi

(بیتست) شه قاره نه بی،

زیره بیت (که شی سارد) بیت نه قلیشین

(الجلد) یشقق، یصیر خشا، (الهواء البارد) یجعل الجلد یشقق

۲chap /tʃæp/ n [C]

زه لام، پیاو، لاو، کابرا

(ل.د. فتی، شاب

۱. په رستگه، که نیسه ی

chapel /tʃæpl/ n [C]

بسچوک (له قوتبخانه) به ندیخانه، مالی تاییهت ۲.

شونیک له کلیسه بو نویژی تاییهت

۱. کنیسه صغیره (فی مدرسه، سجن، بیت خاص) ۲. مکان فی الكنيسة للصلاة الخاصة

که نیره ک، له گهل

chaperon /ʃæpə'ɒn/ n [C]

کچدا نه پرووات بو ناههنگه کومه لایه تیه کان بو شه وهی چاودیری بکا

وصیفة ترافق قنآه الی الحفلات الاجتماعية للعناية بها

□ vt

هه فالک

ترافق (بوصفها وصیفة)

قه شه (تاییهت به هیزی

chaplin /tʃæplɪn/ n [C]

سه ربازی دهریا، سوپا)

- فیس (خاصة فی البحرية، العیش)
chapter /tʃæptə(r)/ n [C] ۱. به‌شئی له په‌راو،
 به‌ش، به‌ند، چا‌په‌تر ۲. (کۆبوونه‌وه‌ی گشتی) بۆ هه‌موو
 قه‌شه‌ کاتدرائیه‌کان
 ۱. فصل من کتاب ۲. (اجتماع عام له) کل قساو‌سه‌ کاتدرائیه
char /tʃɑ:(r)/ vi, vi هه‌لده‌کروزیته، ده‌سوژت،
 ره‌ژی
 یفعم، یفعم، یفعم
 ده‌بته‌ خه‌لوز، (پشکۆ)
 ~red wood
 خشب متعم
char /tʃɑ:(r)/ vi (-rr-) ۱. پاک ده‌کاته‌وه (نوسینگه،
 مال) کار به‌رامبه‌ر پاره، خزمه‌تکاری دکت
 تنظف (مکاتب، منازل) مقابل الدفع بالساعة
charwoman n خزمه‌تکاری دکت، ئافره‌تی
 کاره‌که‌ر به‌کری‌ی کاتی
 امرأة‌ی عمل بالتظیف بالساعة
character /kærəktə(r)/ n [C,U] ۱. ت‌ساییه‌ت‌مهن‌دی، که‌سایه‌تی، که‌سایه‌تی ده‌رکه‌وتو،
 نه‌که‌ر
 ۱. صفات، شخصیة‌ مییة
 the ~ of the French
 که‌سایه‌تی گه‌لی فه‌ره‌نسا
 شخصیة‌ الشعب الفرنسي
 ۲. دورست بوونی
 a man of weak/fine ~
 که‌سایه‌تی ییایو لاواز/ به‌خو‌وه‌بوو
 ۲. الخلق رجل ضعیف / متین الخلق
 Should ~ building be the chief aim of education?
 نایا دروستبوونی ئاکارو ره‌وشت
 نامانجی سه‌ره‌کی فیربوونه‌؟ ۳. که‌سیکی ناودار
 هل ینبغی ان یكون بناء الاخلاق هو الهدف الرئيسي للتعليم؟ ۳.
 شخص یتبع بشرة‌ کبیره
 که‌سیکی گشتی ناسراو
 a public ~
 شخصیة‌ عامه (معروفة للناس)
 ۴. په‌کئی له
 the ~ s in the novels of Dickens
 نه‌که‌ره‌کاتی (شانۆ، په‌راو) که‌سایه‌تی رۆمانی دیکتسز
 ۵. که‌سیکی ره‌وشت نامۆ
 ۴. أحد الشخصیات فی کتاب أو مسرحیة شخصیات روايات
 دیکتسز ۵. شخص غریب الاطوار
 که‌سیکی خو‌شه، خوش دوو
 quite a ~

۵. ستایشی ت‌سوالی که‌سیک (به‌تایه‌ت له‌نوسراویک
 که‌خواه‌ن ک‌ساره له‌ساره‌ی ک‌ریکاره‌که‌ی یان
 موچه‌خو‌ره‌که‌ی ییوسن ۶. تایه‌ت‌مهن‌دی شتیك
 بالها من شخصیة (مییلة عاده) ۵. وصف قدرات شخص
 (خاصة فی خطاب یکبه صاحب العمل بشأن أحد مستخدمیه)
 تایه‌ت‌مهن‌دی کاتی
 the ~ of the desert
 خواص المناطق
 ناوچه‌ی ییابانه‌کاتی
 areas of North Africa
 باکووری ئه‌فریقا ۷. هیما، نیشانه وه‌ک به‌شیک له‌ یاسای
 نوسین چا‌په‌مه‌نی، پیت
 الصحراویة فی شمال أفریقا ۷. رمز، علامه‌ ک‌جزء من نظام
 الکتابه‌ أو الطباعة، حرف
 پیتی چینی
 Chinese ~ s
 الحروف الصينية
 ره‌وشتیکی دیار، تایه‌ت‌مهن‌د
 □ n [C]
 صفة مییة
characteristic /kærəktə'rɪstɪk/ adj تایه‌ت
 مه‌ندن‌تی، ده‌رکه‌وتوو، ده‌سبۆز، که‌سایه‌تی دیسار،
 جو‌ره‌کی، ماخ
 میز
 زۆر به‌په‌رۆشه‌وه
 with his ~ enthusiasm
 بحماسة الممیة
characterize /kærəktəraɪz/ vi ته‌رخانی
 ده‌کات، تایه‌ت‌مهن‌دی ده‌کا، دیار دکت، راله دکت
 میز، یصور (شخصیة)
charade /ʃɑ:'rɑ:d/ n [C] باری وو‌شه‌ زانین، گه‌مه
 (بیژه‌زانین)
 لعیة تقوم علی تخمین کلمه بعد رؤیة مشهد تمثیلی یصور بعض
 مقاطعها
charcoal /tʃɑ:'kɔ:l/ n [U] خه‌لوز، خه‌لوزی دار،
 ره‌ژو
 فحم نباتی
 ۱. تاوان، تاوانبار کردن،
charge /tʃɑ:dʒ/ n [C,U] گوته‌بار کری، به‌رپرسیار کری
 ۱. ته‌مه، اتهام
 داواکاری
 bring a ~ of murder against sb
 تۆمار ده‌کات دژی که‌سیک به‌ تاوانی کوشتن ۲.
 هیرشی به‌هیزی له‌په‌ر، په‌لاماردان ۳. ترخی شتوومه‌ک

يقيم الدعوى، ضد شخص بتهمة القتل ۲. هجوم عنيف مفاجيء.	
۳. ثمن سلفة أو خدمة	
hotel ~ s	کری ئوتیل
	أجرة الفندق
The baby was in Mary's ~ .	۱. بارگهی
تسه قته ره وه، بارگهی کاره با ۵. شرک / لیسرینه وه،	
به پرسیار، منداله که له زیر چاودیری / به پرسیار	
ماری دایه	
۱. شحنة مضجرات، شحنة کهرییه ۵. مهمه / مسئولیه بکلف بها	
شخص کان الطفل فی کنف / رعاية ماری	
in ~ of	به پرسیاره له
	مسؤول عن
Mary was in ~ of the baby.	ماری به پرسیار بوو
	له منداله که
كانت ماری مسؤولة عن الطفل	
take ~ of	ده گرتنه نه ستوی خزی
	بصیر مسؤلاً عن
give sb in ~	نه داته پولیس، ده سگری پولیس
	نه کات
	یسلمه للشرطة
□ vt, vi	۱. تاوانباری ده کات
	۱. یتهم
~ sb with sth	که سیک تاوانبار نه کات به شتیک
	یتهم شخصاً بشی.
~ the enemy	۲. هیزش نه کات (دوژمن) ۳. کری
	وه رنه گرتی ۱. تفهنگه که پرته کات (له فیشک، بارود) ۵.
	فرمان پویش ده رنه کات
۲. بهاجم (العدو) ۳. بتقاضی ثناً ۱. بحشو بندقیه (بالطقات،	
البارود) ۵. بصدراً أو تعليمات بعمل أو مهمة معينة	
chargeable /tʃɑ:dʒəbl/	له وانده تاوانبار بکری،
	به پرسیار، گوناهايار
	معرض للاتهام
charger n [C]	سوارى جهنگاوه، پالويز
	فرس معد للقتال، القائم بالاعمال (فی سفارة)
charge d'affaires /,ʃɑ:ʒɑ: dæ'feə(r)/ n [C]	
chariot /tʃæriət/ n [C]	دووجه رخ، گالیسکه
	دو تا به، پاتون
	مركبة ذات عجلتين يجرها حصان

سەروکی گالیسکه،	charloteer /tʃɑ:lə'teə(r)/
که ژاوه، پاتون، هازو	
قائد المركبة	
خیره وه مند،	charitable /tʃæritəbl/ adj
خیرخواز، خیرکار، خیرکار	
خیر، محب للخیر	
۱. چاکه، خیرخوازی،	charity /tʃærəti/ n [C,U]
نه مهک، خیرکاری، خاصه ۲. دامه زراوی خهیری	
۱. محبة، إحسان، صدقة ۲. مؤسسة خیریه	
تهله که باز، قولپر،	charlatan /tʃɑ:lətən/ n [C]
ساخته چی، چه به ز (به تابه تی له پریشکدا)	
مدعی، دجال (خاصه فی الطب)	
۱. جادو نوشته، سهرنج	charm /tʃɑ:m/ n [C,U]
راکیشان ۲. شه پدای ده بین، ده لالی	
۱. سحر، جاذبه ۲. تعریزه	
جادو کردن دژی گیانه	~ s against evil spirits
شهره نگیزه کان، نوشته	
تعاوید ضد الارواح الشریره	
جادوله پیناو هینانو	a ~ to bring good luck
به ختی باش یان به خت به ربوون	
تعریزه لجلب الحظ السعید	
له زیر کاربگری جادو	under a ~
تحت تأثیر السحر	
۱. به دیلی نه گرتی، ده ست به ندی نه کات،	□ vt, vi
جوانی نه کات، باز به ندی نه کات ۲. جوان نه بین،	
جادوو نه کات	
۱. یاسر، یفتن ۲. سحر، یستخد السحر	
جوان، دلرفین، ده لال، قه شهنگ،	charming adj
هه ستی سفک	
ساحر، فاتن	
۱. نه خشه ی ده ریا ده ریاوان	chart /tʃɑ:t/ n [C]
به کاری دینش، تیراسا ۲. هیلکاری / وینه ی بیانی	
۱. خریطه لبحر، یستخدما البحارة ۲. جدول / رسم بیانی	
نه خشه نه کیشی، هیلکاری نه کا	□ vt
یرسم خریطه، یخطط	
ده ستور، پهیمان	charter /tʃɑ:tə(r)/ n [C]
(نوسراو یا چاپکراو) پو ماف (به تابه تی میری نه پدات	
به خه لک، پروانامه، نازیاری، به لین	

بیان (مکتوب أو مطبوع) للحقوق (خاصة التي تمنحها الحكومة للناس). ميثاق

۱. دهرنه کا بریار / پاسا ۲. (پاپور یا فرؤکه) □ vt
به کړی نه گړی بو ماوه بهک / گه شتیکی دیاری کړاو

۱. یصدر ميثاقاً تشريعاً ۲. يستأجر (سفينة، طائرة) لفترة / رحلة معينة

charter-flight فرؤکه ی به کړی گړاو بو گه شتیکی دیاری کړاو

طائرة مستأجرة لرحلة معينة

chary /tʃeəri/ adj به ناگا، له سهر چز ناگادار، وریا، شهرمن

حذر، حریص

~ of catching cold ناگادار به سهر مات نه بی

حذر من الإصابة بالبرد

chase /tʃeɪs/ vt, vi راوی ده نی، شوینی

نه که وی، دوا ی نه که وی، دخه ملینت

یطار د، یثقب

~ rabbits/a thief راو ده نی که رویشک / دز

یطار د الارانب / لصاً

~ a dog out of the garden سه گیک راو ده نی له

باخچه که

یطر د کلباً من الحدیقة

~ off دهر نه په ری

ینطلق مسرعاً

□ n [C] دهر کړدن، (به تاییه تی راو کړدن) نازه لان

وهک وه رزش (مطار دة، قنص (خاصة صید الحيوانات کریاضة)

chasm /kæzəm/ n [C] که لئین، درزی قوول

ناکوکی، کورتال، کون، درز، ده لاقه

شق عمیق فی الارض، هوة (مجاز) فجوة، هوة، خلاف کبیر فی الرأی

chassis /ʃæsi/ n (pl ~) (ناگوړی) له شیوه ی

کسودا) په بکه ری نوتومبیل، په بکه ری میر تالی (نوتومبیل و فرؤکه)

(لا یغیر فی صیفة الجمع) هیکل معدنی (السیارة أو طائرة)

chaste /tʃeɪst/ adj پاک، خاوین، بن گوناح

(به تاییه تی داوینپاکی)، رووسی، بیگونه هی

طاهر، عقیف (خاصة الطهارة الجنسیة)

chasten /tʃeɪsn/ vt به هیزی نه کات، (رهوشی که

سینک) به سزادان، تمه ی نه کات

یقوم، یهذب (سلوک شخص) بالعقاب

chastise /tʃæˈstaɪz/ vt تمه ی نه کات، سزای

نه دات به توندی، لیددت

یؤدب، یعاقب بشدة

chastisement n [U] تمه ی کړدن، سزا، لیدان

تأدیب، عقاب

chastity /tʃæstəti/ n [U] بن گهر د، داوین پاکی،

روو سینتی

طهارة، عفة

chat /tʃæt/ vi نه دوی (به شتی بن باهخ)،

دهمه ته قی ده کا

یتحدث (بغیر کلفة و فی أمور غیر هامة)

chattel /tʃætəl/ n [C] که لو په لی گو یز راوه وهک

(نوتومبیل، که لو په لی مال)

منقولات (کالا ئات، السیارة)

a person's goods and ~ s که لو په لی که سینک و

شته گو یزه ره وه کان

بضائع شخص و منقولاته

chatter /tʃætə(r)/ vi ۱. چه نه بازی، زور بلئی

نه کات ۲. دانه گپ ره نه کات، ده نگینکی نانا شکر ا دروست

نه کا (دانه کپ ره نه کا)

۱. یثرثر، یلفو ۲. یصدر أصواتاً غیر واضحة، (الانسان) تصطلك

□ n [U] چه نه بازی

لفو، ثرثرة، أصططکاک

chatterbox n [C] که سینکی چه نه باز، زور بلئی

شخص ثرثار

chauffeur /ʃoʊfə(r)/ n [C] شو فیر ی نوتومبیلی

تاییه تی

سائق سیارة خصوصی

chauvinism /ʃəʊvɪnɪzəm/ n [U] تیره گهری،

شو فینزم، ده مار گهری، گه لگرتی

التعصب للوطن، الشوفینیة

chauvinist n [C] ده مار گهری، تیره گهر، توند پره وی

بو نیشمانه که ی

متعصب لوطنه

chauvinistic adj تیره گهر خوواز، به ده مار گهری

بۆ نیشتمان
تعبی (للوطن)

cheap /tʃi:p/ adj
۱. هەرزانی، تێچوونی کەم،
نەرزانی ۲. بەکسانە بە زیاتر لە نرخە کەمی ۳. بابەتی خراب
۴. دل ڕەق، خوێری، هیچ و پوچ
۱. رخص، قلیل التكاليف ۲. یسوی اکثر من ثمنه ۳. قلیل
الجودة، من نوع دئی ۴. حقیق

cheapen vt, vi
هەرزانی ئەکات، هەرزانی دکت
بُرخص، بَرخص

cheaply adv
بەهەرزانی ئەرزانیی
بَرخص، بشکل رخص

cheapness n [U]
هەرزانی بوون
رخص، وضاعة

cheat /tʃi:t/ vt, vi
گزی لێ دەکات، قیل ئەکا
هەتە فریوینی
یفش، یخد، یتحایل

~ at/in an examination
قویی دەکات، گزی
لێ دەکات

یفش بالامتحان

~ sb out of sth
بە قیل شیکمی دەست ئەکەوی
یحص علی شیء من شخص بالغش

□ n [C]
قیلان، گزیکەر
غشاش، مخادع

cheating n [U]
گزی، قیل، زەخەلی، دلخایی
غش، خداع

check /tʃek/ vt, vi
۱. دەشکینت، راستیە کاتەوه،
(وہ ~ up) بەسەر یانە چیتەوه
۱. یفحص، یراجع (ایضاً ~ up)

~ a bill
لیستە کە ئەشکین
یفحص فاتورة

~ sb's statement
لێی ئەکوێتەوه
۲. ئە یووستین، هیننی ئەکاتەوه
تیاکد من صعة بیان شخص ما ۲. یکج، یوقف، یبطی.

~ sb's anger
توڕە ی کەسیک ئەوستین
یکج غضب شخص

~ the enemy's advance
هاتنە پێشەوهی دوژمن
ئەوه سینتی
یوقف تقدم العدو

(دابەزی لە ئوتیل) ناوی خۆی تۆمار ئەکات
~ in
(نزیل الفندق) یصل و یسجل أسه

ئوتیل جێ دێلی دواي ئەوهی پاره کەمی دا،
~ out
پەراویک لە کتێبخانە بەبارتە وەر دەگری
یقادر الفندق بعد دفع الحساب، یستیر کتاباً (من مکتبة) لمدة
محددة

۱. ئەشکین، پێدانه چیتەوه
□ n [C,U]
۱. فحص، مراجعة

keep a ~ on
چاودیری ئەکات
یراقب، یتحکم فی

keep sth in ~
ئە یووستین، پابەندی ئەکات،
بە گسیری دینی ۲. هینلی بە کتر بر بۆ دووستکردنی
چوارگۆشە ی جۆراو جۆر بە تاییەت لە ئەخشی کوتالدا
یکج، یقید ۲. ایصال أسلام شیء، شیک مصرفی ۳. خطوط
مقاطعة تكون مربعات مختلفة غالباً، قماش به تریعات
(ملونة)

checkmate /tʃekmeɪt/ vt
بەکش مات
یاری بە کە ئە پاتەوه، رینگرن لە جوله ی مەلیک لە یاری
شە ترە نیوچە تەواووونی یاری
بیت / یمنع حركة الشاه (الملك) فی الشطرنج و بذلك یسهی
المباراة لصالحه

checkup n [C]
شکینتی پزشکی
فحص طبي

cheek /tʃi:k/ n [C,U]
۱. روومەت، کۆلم گوپ،
۲. هارو هاج، گەوجی
۱. خد، وجنة ۲. وقاحة

cheeky adj
رووقایم، چوختی، رووه ئەمالراو
وقح، متجعب

cheer /tʃi:(r)/ vt, vi
۱. دلخۆش دەبێ، دلێ
خۆش دەکات
۱. یهچ، یسر
دلخۆش ئەبێ، هاواری خۆشی ئەکا
~ up
یتهچ

~ sb up
خۆشحالدەبێ، وری بەرز دەکاتەوه
۲. دەینتە لایەن گیر یان هاندر
یبهجه یرفع من معنوياته ۲. یصح مزیداً أو مشجعاً

۱. خۆشی
□ n [C,U]
۱. فرحة، بهجة

<i>men of good ~</i>	دلخوش، پیاوی دلخوش	بدفع بشيك
	۲. چه پلهی خوشی، بانگه‌وازی خوشی	'cheque-book <i>n</i> [C]
	سعداء، فرحين ۲. صبحه فرح، تشجیع	دفتر شيكات
<i>give three ~ s for</i>	تیلی لئی نه‌دا بو	chequered /tʃekəd/ <i>adj</i>
	یهف نلاتال	دابه‌شکراو بو
cheerful /tʃɪfəʊl/ <i>adj</i>	دلخوش، که یف خوش،	مقسم الی مرپات، (مجاز) مفاوت
	رووگه‌ش	<i>a ~ career</i>
	مفرح، مبهج، سار	زبان فره قوناخ/ لایه‌نی جیاواز له
cheerily <i>adv</i>	به‌کامه‌رانی، به‌خوشی	خوشی و ناخوشی
	بهجه، بفرح	حیاه ذات مراحل / جوانب مفاوته فی حلوها و مرها
cheerless <i>adj</i>	دلته‌نگ، خه‌مبار	cherish /tʃerɪʃ/ <i>vt</i>
	کتیب، حزین	پینه‌نازی/ پایه‌خی پین‌ده‌دات،
<i>wet and ~ weather</i>	که‌شی باراناوی و دلته‌نگ	ناگاداری بهره‌وامیون/ مانه‌وی هیوا یان بهره‌رخوازی
	طقس مطرکتیب	نه‌کات یان پاده‌کائی ده‌کات
cheery <i>adj</i>	شاد، خوشی، کامه‌رانی	یعنز/ بهیم ب، یعافظ علی استمرار/ بقاء اصل او طمروح او
	مرح، مبهج	ذکری
cheese /tʃi:z/ <i>n</i> [C,U]	پهنیر، قالبه پهنیر	cherry /tʃerɪ/ <i>n</i> [C] (<i>pl -ries</i>)
	جبن، قالب جبن	فانویالو، گیللاس،
cheetah /tʃi:tə/ <i>n</i> [C]	پوز، بهور، شیب، وشه‌ک	به‌لالوک
	جوره نازه‌لیکی گۆشتخوره له جوری پلنگ	شجرة الكرز، ثمره الكرز
	الفهد الصیاد	ره‌نگی گیللاسی گه‌پیو، سوری کراوه
chef /ʃeʃ/ <i>n</i>	سه‌روکی چیشته‌کران (له	لرن الكرز الناضج، أحمر فاتح
	چیشته‌خانه‌وموتیل)	مندالی
	رئیس الطباخین (فی مطعم، فندق)	بین‌تاوان، به‌ری، فریشه
chemical /kəmɪkl/ <i>adj</i>	کیمیایی، مادهی	طفل بری.
	کیمیایی	یاری شه‌تره‌نج، شاخمات
chemist /kəmɪst/ <i>n</i> [C]	کیمیائی، ماده‌کییائی	لعبه الشطرنج
	کیمیاهگر، ده‌مانساز	پارچه‌کائی شه‌تره‌نج، کشک
chemist's (shop)	کیمیائی، صیدلی	قطع الشطرنج
	ده‌مانخانه (پروانه	۱. باول، سندوقی دارینی
	<i>pharmacy</i>)	گه‌وره بو شت پاراستن
	صیدلیه (انظر <i>pharmacy</i>)	۱. صندوق كبير من الخشب لحفظ الاشیاء، خزانه
chemistry /kəmɪstri/ <i>n</i> [U]	زانستی کیمیاء،	کانتوری جل و به‌رگ، دوولابه‌ک،
	کیمیائی زانی	چه‌ند سندوق ۲. سنگ، پاخل، به‌روک
cheque /tʃek/ <i>n</i> [C]	چه‌کی پاره، چه‌کی بانک	خزانه ملاس لها ادراج ۲. صدر
	شیک، امر دفع لمصرف	chestnut /tʃesnʌt/ <i>n</i> [C,U]
<i>pay by ~</i>	به‌چه‌ک پاره‌نه‌دات	(ته‌خته) دره‌ختی
		که‌ستانه، شاه به‌روو، ره‌نگی که‌ستانه‌ی
		بور مه‌پله‌و سور
		(خشپ) شجرة الکستاء اللون الکتستائی: بنی مائل للحمرة
		chevron /tʃevrən/ <i>n</i> [C]
		شربت/ نیشانه‌ی
		سه‌ربازی له‌سه‌ر قسول ده‌درئی به‌مه‌به‌ستی زانستی

	بله که ی
	شريطة / شارة عسكرية توضع على الذراع لتدل على الرتبة
chew /tʃu:/ vt, vi	ده جوئیت، نه کروژئیت
	يمضغ، يبلوك
□ n [C]	(خواردن) جوین
	مضغ (الطعام)
'chewinggum n [U]	لوچكاندن، بنیشت
	جووین، چاچکه
	لبان، علكة، مضیفة
chic /ʃi:k/ adj	جووانیوشی، نه ریوش، تازه ترین
	مؤدیل، نایاب
□ n [U]	أنیق، على أحدث طراز
	شیوازی جوان / نایاب
	أسلوب أنیق / ستاز
chicanery /ʃi'keməri/ n [U]	به هه له بردن له
	یاسا، لاباندن، دلغایی، فیلبازی (به تابه تی له سیاست و یاسا)
	مغالطة قانونية أو منطقية (خاصة في القانون والسياسة)
chick /tʃɪk/ n [C]	جوجك، زهونه قوته، جوجکی
	تازه له هیلکه جوجقاو
	فرخ حدیث النفس، ككوت، طائر صغير
chicken /tʃɪkɪn/ n [C]	مریشك، گؤشتی
	مریشك
	دجاجة، لحم الدجاج
'chickenhearted adj	ترستوك
	سریع الخوف
chickenpox n [U]	ئاوله، میكوته، میركوت
	الجدیری، جدیری الساء
'chickenrun n [C]	گه وریان كولانهی مریشك
	حظيرة الدجاج
chicory /tʃɪkəri/ n [U]	رپوه کیئکی کئیپه سور
	نه کرینه وه و تیکه له به شیر نه کری
	نبات الهدبا البرية: نبات یحصص و یخلط باللبن أو بدلا منه
chide /tʃaɪd/ vt, vi (pt chid /tʃɪd/, pp chided /tʃaɪdɪd/)	سهرزه نشتی له کات، گله بی لی نه کات، گازنده دکت
	یؤنب، یخف، یلوم
chief /tʃi:f/ n [C]	به ركار، سهروك، كوئخا، لاخا،

	سهروكرده
	رئیس، حاكم
□ adj	گرنك، سهروه کی
	هام، رئیسی
<i>the ~ thing to remember</i>	شئیکی گرنك كه
	پیوسته له بیر بیئت
	الشیء الهام الذي يجب تذكره
<i>the ~ priest</i>	سهروکی قه شه كان
	رئیس القساسة
chiefly adv	به شیوه به کی سهروه کی
	بصفة رئیسیة
chieftain /tʃi:ftɛn/ n [C]	سهروکی هوز، ناخا
	رئیس القبيلة
chilblain /tʃɪlbleɪn/ n [C]	ههئاوسانی پړ
	نسازاری له چسوار پهل به هوی سهروماه، كولیون ز سهرومايه
	تورم أليم في الاطراف في الجو البارد
child /tʃaɪld/ n [C] (pl children /tʃɪldrən/)	مندالی بچووك (كچ، كوز)، زاروك، زارو
	طفل صغير (مولد أو بنت)
<i>be with ~</i>	لأفروه تی سك پړ، دوگیان
	حامل، حبلى
'childbirth n [U]	له دایك بوونی مندان
	ولادة
<i>Mrs Smith died in childbirth.</i>	خاتوو سمس له
	كاتی مندان بووندا مرد
	ماتت السيدة سمث أثناء الولادة
'childhood n [U]	(ماوهی) مندالی، زاروتی،
	بچوكاهی
	(فترة) الطفولة
childish adj	مندالته، زاروكی
	طفولي، يناسب الاطفال، للاطفال
'childlike adj	وهك زاروكی، وهك مندان، ساده،
	بی تاوان
	طفلي، كالطفل، بسيط، بریء
child'splay n	شئیکی زور لاسان
	شیء في غاية السهولة
chill /tʃɪl/ n	۱. سهروما، هه لله روزین، له رزاندن،

	موچرکه	
	۱. برد، تشعیریه	
	نهم	<i>There is a ~ in the air this morning.</i>
	به یانی به سارده	
	هناک برودة فی الجو هذا الصباح	
	توزی ناوه که گهرم	<i>Take the ~ off the wather.</i>
	بکه ۲. سه رماو سوله	
	سخن هذا الماء قليلاً ۲. نزله برد	
	سه رمای بووه	<i>catch a ~</i>
	یصاب بالبرد	
	سه رمای سهخت	☐ <i>adj</i>
	بارد، قارس	
	شنه ی زوقماوی، سارد، بِن ههست	<i>a ~ breeze</i>
	نسه بارده جداً (مجاز) فاتر، بلا شعور، بارد	
	سلأوی سارد	<i>a ~ greeting</i>
	تحیه فاتره	
	سه رمای نه بی، له سه رمادا هه لئه له رزی	☐ <i>vt, vi</i>
	بیرد، بَیرد، یرتجف بردا	
	گوشی سارد (سه هولأوی) بو	<i>~ ed meat</i>
	پاراستنی ماوه به کی دوور	
	لحم بارد (منح لفظه مدة طویله)	
	سهخت، سارد، له رزین	<i>chilly adj (-ier, -iest)</i>
	بارد	
	(دهنگه ده رجوه کان له)	<i>chime /tʃaɪm/ n [C]</i>
	کۆمهلی جه رهس (له کلیسه)	
	(النضات الصادرة عن) مجموعة أجراس (من الکیسه)	
	لئهدا، نه زرنگته وه (زهنگ)	☐ <i>vt, vi</i>
	یقرع، یرن (جرس)	
	زهنگی کاتۆمیری کلیسه	<i>The clock ~d twelve.</i>
	سه عات ۱۲ ای لئیدا	
	دقت ساعة الکیسه الثانية عشرة	
	خۆهه تقور تاندن له قسه (بو ده برینی قایلی)	<i>~ in</i>
	یتدخل بأنفعال فی حدیث (لیبر عن الموافقة)	
	۱. دوکه لکیش، پووژن	<i>chimney /tʃɪmni/ n [C]</i>
	۲. شوشه ی جرای گاز یا کیروسین بو پاراستنی گهر	
	له ههوا	
	۱. مدخنة ۲. زجاجة مصباح الغاز أو کیروسین (لعمایه اللهب	
	من الهوا)	

	کونه باجه، لوله ی	<i>'chimney</i> <i>pot n [C]</i>
	دوکه لکیش، سه نه لئیه سهر دووکه لکیش یارمه تی	
	ته بات بو ده رجوونی دووکه ل	
	قدر المدخنة، قدر فی أعلى المدخنة یساعدها علی تصریف	
	الدخان	
	کده لبرد به ده وری	<i>'chimney</i> <i>stack n [C]</i>
	دوکه لکیش له سهر سه ریان	
	البناء الحجری المعیط بالمدخنة فوق سطح البینی	
	تون پاکهروهه، تون ده ردهر،	<i>'chimney</i> <i>sweep n</i>
	پاشماوه ی دوکه لکیش	
	الشخص الذی یقوم بتنظیف مخلقات المدخنة، منظف مداخن	
	شهمپانزی،	<i>chimpanzee /tʃɪmpænˈziː/ n [C]</i>
	سه یومنی نه فریقای له غوربلا یسچو کتره، (زور جار	
	کو تر کراوه که ی <i>chimp</i>)	
	الشیمپانزی، قرد آفریقی أصغر من الغوربلا (غالباً ما تختصر إلى	
	<i>chimp</i>)	
	چه ناگه، چه نه، نه رزینک	<i>chin /tʃɪn/ n [C]</i>
	الذقن	
	گنیه، فه رخوری، چینی،	<i>china /tʃaɪnə/ n [U]</i>
	قاب قاچاخی فه خفوری	
	الصینی، الخزف، البورسلین، الادوات التي تصنع من الصینی	
	(کالاطباق)	
	دورز، زرنکه، لاوازی، که لش	<i>¹chink /tʃɪŋk/ n [C]</i>
	شق، صدع ضیق	
	ده زرنگته وه، که لشی	<i>²chink /tʃɪŋk/ vt, vi, n [C]</i>
	یصدر صوت، یرن، ترن، یصطک، رنین، صلصلة	
	۱. ته له زم، پارچه دار، پارچه	<i>chip /tʃɪp/ n [C]</i>
	ناسنی وورد... هتد، ته لیش ته لاش، ته له زم	
	۱. قطعة، رفاقة (من الخشب، الحجر... الخ)، شظیه	
	کوزیک زور له باوکی	<i>a ~ off(f) the old block</i>
	بچن	
	ولد شدید الشبه بأبيه	
	۲. قاش، توژال، توئکل	<i>have a ~ on one's shoulder</i>
	و (له سنیه، ته ماته... هتد) ۳. شوئینیک شکان، شوینی (له قایلی	
	چینی) زور جار له بوچوونی هه له دا هه لوئستی که لله رهقی	
	نه گریته بهر خه لکیش ناچارن نارام بگرن	
	۲. شریعة رفاقة (من تناحاة، طماطم... الخ) ۳. مکان کسر (فی	
	شظیه أو رفاقة)، یتخذ موقف التحدی لتصور (خاطيء غالباً)	

	يحمل الآخرين عليه
<i>fish and ~ s</i>	ماسى و په تانهى سوره و كراو (خوارډنى ميللى ټينگرا)
	سك و بطاطا مقلية (أكلة شعبية فى إنجلترا)
□ <i>vt, i (-pp-)</i>	۱. پارچه پارچه ي نه كات ۱. يقطع شريحة، يقطع الى شرائح
<i>~ the edge of a plate</i>	۲. تهله زمى قهراغى ده فوره كه نه شكينى
	۲. يكر شطبة من حافة الطبق
<i>~ potatoes</i>	پاتاته قاش نه كات: ۳. به قاش نه بيزى يقطع البطاطا الى شرائح ۳. تقطع الى شرائح
<i>things which ~ easily</i>	شټيك زوو بيزى كوت كوت (بكرى)
	أشياء يسهل تطبيقها
<i>~ in</i>	۱. خوځى هه قوتورتان له قسه كردن ۲. به شدارى نه كات، نه په خشى
	۱. يدخل فى / يقاطع أثناء الحديث ۲. يساهم، يتبرع
chirology /kɪˈrɒlədʒi/ n [U]	چاره سهرى
	همه مونه خوځويه كاني بين و چاوديزي كورډنى، پترانين
	علاج متاعب القدم والعناية بها
chirp /tʃɜ:p/ vi, vt, n [C]	چريونه نه كا، دهنگى
	بالنده و ميروو، چفاندن، چفته چفت
	يسقق، نغمات و اصوات تصدرها الطيور والحشرات، سققة
chirrup /tʃɪrʌp/ n [C]	جيكه جيك، جريوه
	جريو، (كومه له دهنگيكي بالنده)، زيكه زيك
	(يصدر سلسلة من النغمات و اصوات الطيور والحشرات، سققة
chisel /tʃɪzəl/ n [C] vt (-ll-)	نه سكه نه، هلكوك
	به بريهن تيځى نه كات
	بيرد، يستخدم البرد أو الازميل (تسوية الخشب)
chivalry /tʃɪvəlri/ n [U]	۱. ده ستوروداب ونه ريشى
	سوارچاكى له چه رخى ناوه راست ۲. له سيفاته كاني
	سوارچاكى و پياو ته، دلسوځى، جواميرى ۳. سوارچاكى
	سهر به وولاټيك
	۱. قوانين و عادات الفروسية فى العصور الوسطى ۲. الصفات
	الثالية للفارس: الشهامة والاخلاص... الخ ۳. (أق) فرسان
	يتمون الى بلد/ مقاطعة ما
chivalrous /tʃɪvələs/ adj	جوامير، سوارچاك

	لاوچاك، مهرد
	شهم، له صفات الفارس المثالية
chlorinate /kloʊəri:n/ n [U]	كلورين
	خاوينكردنى ناو به كلور، كلوردكت
	يطهر الماء بأستخدام غاز الكلور
chlorine /kloʊəri:n/ n [U]	غازى كلور
	غاز الكلور
chloroform /kloʊəfɔ:m/ n [U]	كلوروفورم،
	غازى سرکه ره، تهزيته
	الكلوروفورم: غاز مخدر
□ <i>vt</i>	به كلوروفورم سري نه كات
	يخدر بأستخدام الكلوروفورم
chock n [C]	پارچه پهك له دار به كار دى بو
	نه هينشتى جوله ي شتى وهك (به رميل، ده رگا)، پالېشت،
	راگره
	كتله من الخشب تستخدم لمنع حركة شئ (كبرميل، باب... الخ).
	سانده، إسفين
chock-full adj	پر كراو، پر تهځى
	ممتلى، مليه
chocolate /tʃɒkələt/ n [C,U]	چكليت، نوقول،
	شيرينى
	شيكولاته، شراب الشيكولاته
<i>the colour of ~</i>	رهنگى كاكاوى، قاوه يى كال
	بنى قائم (لون الكاكاو)
choice /tʃɔɪs/ n [C,U]	۱. هه ليزاردن، بزار، ماف،
	شوينى هه ليزاردن
	۱. اختيار، انتقاء، خيار، حق أو أمكان الاختيار
<i>make a wise ~</i>	زيړانه هه لى نه بزيځى
	يختار اختياراً حكيماً
<i>take one's ~</i>	چون بتوانى هه لى نه بزيځى
	يختار ما يشاء
<i>for ~</i>	نه گهر ناچار كرا به هه ليزاردن ۲. كه سيك
	كه هه لى بزيځيت، كومه ليك كه هه لى بزيځيت
	إذا كان لابد من الاختيار ۲. الشخص أو الشيء الذى يتم
	اختياره، المجموعة التى يتم الاختيار منها
<i>a large ~ of books</i>	كومه ليكى زور له په راوى
	همه جور
	مجموعة كبيرة من الكتب المتنوعة

□ *adj* دهگمهن، جياكراوه، ناياب نادر، استثنائي، ممتاز

choir /'kwaɪə(r)/ *n* [C] كؤرس، دهستهي گؤرانى
بيزان، شويى نهرخان كراو بو گؤرانى بيزان (له كليسه)
مجموعه من المنشدین (خاصة فى الكنيسة)، المكان
المخصص فى الكنيسة للمنشدین

choke /tʃəʊk/ *vi, vt* ۱. دهخنکيت (به هوى شتیک له گهرووى بگيرى يان ههلهچون)
۱. يختق (بسبب شىء فى القصبة الهوائية أو الانفعال)
له کاتى نان خواردن نهخنکى ~ *over one's food*
يختق أثناء تناول الطعام، يشرق، يضحى
له توره يدا هه ناسه ي تهنگ ده يى ~ *with anger*
يختق من الغضب
به دوو کهل خنکاو، تاساو ~ *ed by smoke*

۲. خنکاندن به (زور)
أختق بفعل الدخان ۲. يختق (عدداً)
خنکاندنى که سيک تا مردن ~ *the life out of sb*
يختق شخصاً حتى الموت

۳. به ريه ستي نه کا ~ *(up)*
۴. يسد

a chimney ~d (up) with rubbish دووکه لکيش
گيراوه به پاشه رو/ خوئل و خاشاک
مدخنة تسدها المخلفات / النفايات

□ *n* [C] تۆپهوانه يا زمانه له بزوينه رى توتوميل
بو به ريه ستيکردن بو ريگرتن له هاتنه زوره وهى ههوا
صمام فى محرك السيارة للتحكم فى دخول الهواء

cholera /'kɒlərə/ *n* [U] نهخوشى كوليرا،
رشانه وه
مرض الكوليرا

choose /tʃu:z/ *vt, vi* (*pl chose* /tʃəʊz/, *pp chosen* /tʃəʊzən/)
۱. هه لى نه بزيرى، پاكتاوى له كا
(له نيوان دووان يان زياتر)
۱. يختار، يبتقى، يعطى (من بين اثنين أو أكثر)

هاوسه ر ~ *a wife/one's friends/a new hat*
هه لى نه بزيرى / هاورى / كلاوى نوى ۲. بربار له دات
يختار زوجة / أصدقاء / لبعة جديدة ۲. يقرر، يستتر رأيه على
چی نه كدى بيكه ~ *Do whatever you ~*
إفعل ماترى / تشاء

chop /tʃɒp/ *vt, vi* (-pp-)
برين به ناميرى كى تيز
يقطع باله حادة
دار نه برى ~ *wood*
يقطع الاخشاب
ده رخت نه برى ~ *a tree down*
يقطع شجرة
شتیک پارچه پارچه ي بچوك بکرى
شىء يقطع الى قطع صغيرة
□ *n* [C] ليدانى توند
ضربة قاطعة
له کار کردن ده رته كرى ~ *get the ~*
يفصل من العمل
که سيک له کار کردن ده رته كرى ~ *give sb the ~*
يفصله من العمل

chopper *n* چه به جاخ، قيمه كيش، بردار، ناميرى
تيز بو برين
بلطة، ساطور، أداة حادة للتطيع

choppy *adj* (-ier- -iest) شه پولى سه ر ده ربا،
گوهيز، باي گؤراو، ده ر زدار
(البحر) تطلوه أمواج صغيرة وعنيفة، (الرياح) متقلبة

chopsticks /tʃɒpstɪks/ *npl* دوو چيلکه له
چين بو نان خواردن به کار دى
عودان يتناول بهما الصينيون الطعام

choral /'kɔ:rəl/ *adj* گؤرانى به کؤمه ل، کؤرس له
کليسه دا، سرود، جفاگى
خاص بما ينشده المنشدون فى الكنيسة

chord /kɔ:d/ *n* [C] ۱. هيلى نيوان دوو خال،
تيره له سه ر چيوه ي بازنه ۲. (موسيقا) چه ن ناوازيكى خوش
۳. زى ي ناميرى موسيقا ۴. (له له ش) زى، گوريس، ده مار
۱. وتر فى دائرة، خط مستقيم يصل بين نقطتين واقعين على
محيط الدائرة ۲. (موسيقى) عدة نغمات موسيقية متألقة ۳. وتر
فى آلة موسيقية ۴. (فى الجسم) وتر، جبل، عصب

زى كانى دهنگ ~ *vocal ~ s*
الايوتار الصوتية

بربره ي پشت (ههروهه لاه) ~ *spinal ~*
العود الفقري (أو أيضاً *cord*)

chore /tʃɔ:(r)/ *n* [C] له ركى سووك، سووکه ليش
(ليشى ناو مال)

واجب خفيف، عمل بسيط (خاصة الاعمال المتريية)

choreography /kɔr'ɒdʒəfi/ n [U] هونهری
باله، سهما، گۆنه ند
فن تصميم الباليه

chorus /kɔ:ras/ n [C] ۱. كورس، كومه لهی
گورانی بیژی سهر شانۆ، نهو ناوازهی ده بیژن ۲. برگه بهك له
گورانی كورس ۳. شتيك كه له بهك كاتدا پيكهوه بوتري
۱. مجموعه من المغنين على المسرح، الانغام التي ينشدونها ۲.
مقطع من أغنية بغية الجميع (بعد أداء فردي) ۳. شيء يقوله أو
ينشده جماعة في آن واحد، معاً

in ~

chose, chosen (بروانه *choose*) ههلهه بزيی (بروانه *choose*)
(انظر *choose*)

christen /kristn/ vt ده كرينته گاور له كلنسه، ناف
دكت
بعد، (طفلاً في كنيسة)، يسمي (خاصة عند التعيد)

Christendom /kristndɒm/ n جيهانی گاور
الامة المسيحية، العالم المسيحي

Christian /kristʃən/ adj فهله، گاور
مسيحي
~ name ناوی بهكهم بوزه يوان (كاتي)
دريزخايه ن
الاسم الاول (الذي يعطى للشخص عند تعيده)

Christianity /kristʃənəti/ n [U] نايینی گاوريان
ديان
المسيحية

Christmas (Day) /kristsmɔs/ n جهژنی له
دايك بوونی مهسيح، بيست و پينجه م رۆژی ديسه مبه ر
عيد ميلاد المسيح، الخامس والعشرون من ديسمبر

chromium /kroʊmiəm/ n [U] كروم، بوياخ يان قه باغ [U]
له كروم دروستكراو
كروم

chrome /kroʊm/ n [U] كروم، بوياخ يان قه باغ له كروم
دروستكراو
الكروم، طلاء مصنوع من الكروم

chronic /kronik/ adj نهخوشی درييزخايه ن
(مرض) مزمن، متكرر
~ invalid نهخوشی توش بوو به نهخوشی

دريزخايه ن
مريض بمرض مزمن

chronicle /kronɪkl/ n [C] تۆمار كردنی
پووداوه كان به پيی كات، ميژوو
تسجيل للأحداث حسب تسلسلها الزمني

vt پووداوه كان تۆمار نه كات
يسجل الاحداث

chronologic /kronɒ'dʒɪkl/ adj بهدواي
به كدا رييكخراو به (پيی كات، پوداو)
مرتب زمنياً

in ~ order ميژوو زانبايه، ريزبونی ميژویی
بالترييب التاريخي

chronology /kronɒlədʒi/ n [U] رييكخستی
پووداو به پيی ميژویی پوودانی، ديروكرانی
ترتيب الاحداث حسب تاريخ وقوعها

chronometer /kronɒmɪtə(r)/ n [C] كاتزميري
ورودبينييه بسۆ زانسينی هيئلی درييزی له ناو پاپۆر به
كاردی، كۆنوميتر
ساعة دقيقة جداً تستخدم في السفن لتحديد خط الطول،
كرونوميتر

chrysalis /krisəlis/ n [C] (pl -lises) سوري
دووه می ميژوو نهكه ويته نيوان قوزاخه و به پووله
الحشرة في الطور الثاني من حياتها (المرحلة التي تقع بين
البرقة والفراشة)، الخادرة

chrysanthemum /kri'sænthəməm/ n [C] گۆله
به بيون
نبات أو زهرة الاقحوان:

chubby /tʃʌbi/ adj (-ier, -iest) ده مچاو پر،
قه لهو، گۆشتن، خرپن
ممتلئ الوجه، بدين، سمين

chuck /tʃʌk/ vt ۱. فريی نه دا، نه بهاويژوی
۱. (عامية) يقذف، يرمي
پاشه كهوت فريی نه دا، دهاقيت
يرمي / يتخلص من النفايات

~ away rubbish ۲. وازی لی نه هيئنی
۲. يتخلى عن

~ up واز له كاره كهی نه هيئنی
يتخلى عن وظيفته

chuckle /tʃʌkl/ vi زهرد خه‌نه نه‌کات، به نه‌رمی
بینه‌که‌نی
يضحك ضحكات خاتنة / هادنة
□ n [C] زه‌رده‌خه‌نه، بینه‌کینی له‌سه‌ر خو
ضحكة خاتنة

chug /tʃʌg/ vi ده‌نگی ده‌ره‌نه‌کات وه‌ک ده‌نگی
نامیریک
يهدر، يصدر صوتاً كصوت الآلة
ده‌نگی
The boat ~ged down the river.
به‌له‌مه‌که له‌رووباره‌که‌دا به‌رزه‌بینه‌وه
علا صوت القارب مبحراً مع النهر
□ n [C] هاره‌ی نامیره‌کان
هدیر الآلات

chum /tʃʌm/ n [C] ۱. هه‌فال، دۆست، هاوریی
گیانی به‌گیانی ۲. هاوریک له‌گه‌لدا له‌ژوریکدا ۳. ماسی
وردکراو یان هه‌ر ساده‌به‌کسی که بۆگرتنی ماسی تر (له
راوه ماسیدا)
۱. صدیق حمیم، صدیق مقرب ۲. رفیق الفرفة، ۳. سمکه
مفرومه او آیه ماده‌ی آخری ترخ لاجتذاب‌الأسماك

chummy adj راستگو، دل‌سوز، هرزکار
صدوق، حمیم

chunk /tʃʌŋk/ n [C] پارچه‌به‌کی زل، توپه‌ل
قطعة ضخمة

church /tʃɜ:ʃ/ n [C] ۱. کلیسه ۲. نویری کلیسه
۱. کلیسه ۲. الصلاة بالکلیسه
که‌ی نویری کلیسه
ده‌ست بئنه‌کات؟
متی تباد الصلاة بالکلیسه؟
enter the C~ نه‌بینه‌قه‌شه
يصبح قياً

'churchgoer n به‌به‌ده‌وام نه‌چینه‌ کلیسه
التردد علی الکلیسه بأنتمام

'churchyard n [C] هه‌وشی کلیسه بۆ (مردود)
ناشتن
الساحة / الفناء المحیط بالکلیسه (ویستخد عامه‌ کمدفن)

churlish /tʃɜ:liʃ/ adj خراب، به‌دخو، رژد
حاد / سیء الطبع، سیء الخلق

churn /tʃɜ:n/ n [C] ۱. ماست زه‌ن، مه‌شکه زه‌نین

۲. مه‌شکه
۱. مسخضة اللبن، اناء لخص اللبن لصنع الزبدة ۲. اناء كبير لنقل
اللبن
۱. مه‌شکه نه‌زه‌نی ۲. ده‌ریا (نه‌شله‌قن...)
□ vi, vi هتد) به‌خیرایی نه‌جوئی
۱. يصنع الزبدة ۲. (البحر... الخ) يتحرك بعنف

chute /ʃu:t/ n [C] ۱. لیزایی، شیب، سۆل،
سه‌ریه‌ره‌وه‌خوار، ریزه‌ویکی خلیسکه بۆگواسته‌وه‌ی
خه‌لوژ، شتومک وه‌ک‌گه‌ل و په‌ل ۲. تالگه، سۆلاف، سۆل
۱. منحدر، ممر مزلق لنقل الاشياء كالفحم. الامتعة الخ ۲. شلال،
مسقط مانی
زه‌لانه‌ی تون، ساسی
تون
صلصلة حارة

cicada /sɪ'kɑ:də/ n میرووی زیز/ دره‌و
حشرة الزیز / الحصاد

cider /sɑɪdə(r)/ n [U] سرکه‌ی سیو (شه‌رابی)
سیو له‌سیوی سوری ترشاو دروست ده‌کری
شراب الیدر (يصنع من التفاح المتخمر)

cigar /sɪ'gɑ:(r)/ n [C] دار جگه‌ره، دارچک،
چروت
سیجار

cigarette /sɪgə'ret/ n جگه‌ره، پینچراوی توتن،
سیفار
سیجاره، لفافة تبغ

cinder /sɪndə(r)/ n [C] پارچه‌ته‌خته‌ی نیوه
سوتاو، چلۆسک
قطعة من الخشب / الفحم أحترق جزئياً

cine /sɪni/ prefix پینچرئیکه په‌یوه‌ندی به
سینه‌ماوه هه‌به
بادنة معناها: متعلق بالسیما

'cine-camera n نامیری وینه‌گرتنی سینه‌مایی
آله‌تصویر سینمایی

'cin projector n پروجیکتوری سینه‌مائی
جهاز عرض سینما

cinema /sɪnəmə/ n سینه‌ما
دار سینما/ الخیالة

cinnamon /sɪnəməm/ n [U] دره‌ختی سینه‌مه‌ن،

دارچین
نبات الترفة، لون الترفة

clipher, cypher /saɪfə(r) n [C] هيج ١
٢. كه سيك يا شتيكي بين بايهخ ٣. (كليل، ريگا) نوسيني نهيني، پەرله، شفره

١. صفر أو شيء عديم القيمة ٣. (طريق، مفتاح) كتابة سرية، شفرة

١. زمير ياري نه كا ٢. شفره دائه نين □ vt, vi
١. يقوم بعمليات حسابية ٢. يضع شفرة

circa /sɜːkə/ prep له دور وروپه ري، له سنور، به نزيكي

حوالي، في حدود تقريباً

له دور وروپه ري سالي ١٥٠ ب.ز. *born ~ 150 B.C.*
له داك بووه

ولد حوالي عام ١٥٠ ق.م

circle /sɜːkl/ n [C] ١. بازنه، گهر، جهرگه، چهرخ ١. دائرة

٢. شتيكي خر له بازنه بچن بازنه / *a ~ of trees*
كومه له دره ختن ٣. كومه له جيگا په كسي دانستن له هونلي شسانوگه ري ٤. كومه له خه نكيك په ك نارو زوو په ك برزه وندي هاو به شين ههين

٢. شيء مستدير كالدائرة دائرة / مجموعة من الاشجار ٣. مجموعة مقاعد في شرفة (المرح) ٤. مجموعة من الناس تشرك في الميل، الصالح، المهنة... الخ

كومه له *He has a large ~ of friends.*
هاورپي په كي زوري ههيه
له مجموعة كبيرة من الاصدقاء

كارگه كان *Business ~ s expect prices to fall.*
پيشيني نزميونه وهي نرخ نه كهن ٥. زنجيره په ك له، په ك له دواي په ك

ترقع دوائر الاعمال انخفاضاً في الاسعار ٥. سلسلة من تابع كومه له رووداويك به رووداواكار ~ vicious
نه كهنه سهر په كترى

سلسلة من الاحداث يؤثر بعضها في البعض الاخر بشكل دائري، حلقة مفرغة

نه خو ليته وه، ده ووهي نه دات □ vt, vi
يتحرك في دائرة، يدور، يلف، يطوق

The aircraft ~d over the landing field.

فروكه كه به سهر گوره پانه كه دا خولا په وه
الطائرة حلت فوق المهبط

circuit /sɜːkt/ n ١. جهن دانيشتنيك دادوهر بيني
هه كنه سيك، سووږ ٢. رپه ووي ته ورمي كاره با، بازنه ي كاره بايي

١. جولة دورية يقوم بها قاض ٢. ممر التيار الكهربى، دائرة كهربية

سووږي كاره بايي كورت، نيكيچوني *short ~*
كاره با به هو هويه وه ٣. كومه له كليسي مهنه جي، له هدرنيم

دائرة كهربية قصيرة، خلل كهرياني لهذا السبب ٣. مجموعة الكنائس المنهجية، في اقليم

circuitous /sɜː'kjʊ:ɪtəs/ adj ناراسته وخو،
به فروفيل، نه نيكه سر، نه نيكه راست
غير مباشر، يتعرج باللف والدوران

ريگاي ناراسته وخو *a ~ route*
طريق غير مباشر

circular /sɜː'kjʊlə(r)/ adj بازنه ي، خر،
كه مهربه ي
دائري

گه شتيكي بازنه ي له ويا ته ووا نه نيك كه *~ tour*
ده مست بين كردوه

جولد دائرية تنتهي حيث تبدأ
نامه په ك له لاين كومه له كه سيكه وه □ n [C]
ناراسته بكريت
منشور، رسالة موجهة

نامه يان بلاو كراوه نه نيري **circularize** vt
يرسل نشرة

circulate /sɜː'kjʊləɪt/ vi, vt ١. نه سورته وه به شيوه ي به رده وامي:
١. يدور بصفة مستمرة:

خوين نه سورته وه *Blood ~ s through the body.*
له له شدا

يقوم الدم بالدوران في الجسم
هه واهه كان په كهر *The news was soon ~d.*
بلاو بونه وه

انتشرت الاخبار في الحال
١. سوران، **circulation** /sɪkɪ'leɪʃn/ n [C,U]

سوڤ، هاتن چون گهټان، به لاف کړن
 ۱. دوران، دوره

سوږي خوښي باش ۲. کومه لهی
He has a good ~
 دابه شکر دني روژنامه و گوټار-
 دوره الدمويه بحالة جيدة ۲. مجموع توزيع صحيفه، مجلة...
 الخ

circumcise /sə:kəmsaɪz/ vt
 خه ته نه ده کات،
 سونته دکت، پاکي ده کاتونه
 بختن، بپهر

circumcision n
 پاک کردنه وه، سونه تکران،
 خه ته نه کړدن
 تطهير، ختان

circumference /sə:kəmfaɪəns/ n [C]
 که موره،
 چپوهی بازنه
 محیط الدائرة

circumflex /sə:kəmfleks/ n [C]
 نيشانه نه خريته
 سهر هه ندي پيټی بسزوين له زماني فهره نسي دا بو
 رونکردنه وهی ناخافتي

هذه العلامة التي توضع فوق بعض الحروف المتحركة في كتابة
 اللغة الفرنسية لتوضيح النطق

circumnavigate /sə:kəm'nævigeɪt/ vt
 گه شتيکی ده رايی (به ده وری جيهاندا)، ده ریا دگه ریت
 ببحر بشکل دائری (غالباً حول العالم)

circumstance /sə:kəmstəns/ n [C]
 ۱. بارودوخ، مهرج، بار، که ش
 ۱. ظرف، حالة

Don't judge the crime until you know the ~ s.
 فرمان مده به سر تاوانه که تباره کهی نه زانی / هوئی
 گونجاوی

لا تحکم علی الجرمه قبل معرفة الظروف / الملابس
 under/in the ~ s
 لهم کاتهدا، لهم باره دا
 فی (هذه) الظروف

in/under no ~ s
 هر چوئي يووين
 مهاکانت الظروف

the ~ s being so
 به گویری نه م جاره ۲. دویزه
 رووداوی

نظراً لهذه الظروف ۲. تفصیل، واقعه
There is one important ~ you have not

رووداوی گرنگ هه به پشتگونی
 mentioned.
 خستوه

هناك واقعة مهمة أغفلتها
 circumstantial /sə:kəm'stɔːl/ adj
 په یوه ندي
 به بارودوخه وه هه به

(الوصف) متصل، تفصیلی، (للأدلة) ظرفی مبني على تفاصيل
 تعتبر قرينة على حدث، مادی

سهر نه که وی
 circumvent /sə:kəm'vent/ vt
 به سه ریا، لهی ده باته وه به گزی، دور دگرت، دره مینت
 يتغلب على، يهزم بالعبيلة او المراوغة

circus /sə:kəs/ n [C]
 ۱. جانباږخانه، سیرک،
 هاو به شانی سیرک له مروټ و نازه ل ۲. دووریان

۱. سیرک؛ المشتركون فی السیرک من لاعبين أو حيوانات
 ۲. متفرق طرق

circus /sɪrəs/ n [C,U]
 تنکه هه وریکی به رز
 سحابة عالية رقيقة

cistern /'sɪstən/ n [C]
 تنکی ناو، نمبار
 خزان ماء

citadel /'sɪtədəl/ n [C]
 قهلا، پشت و په نا، جنی
 حه وانه وه

قلعة حصن (مجاز) ملاذ ماوی

cite /saɪt/ vt
 ۱. به لگه ده هیئتیه وه به قه کړدن
 ۲. پیا هه لته دات به نازایه تی (سه ریا) / ناوی که سینک

۱. يستشهد بقول ۲. يشيد ببطولة (جندی) / بأسم شخص

له لگه هیئانه وه به
 citation /saɪ'teɪʃn/ n [C,U]
 قه کړدن، لهی وه رگرتن
 استشهاد بقول، الشن المستشهد به

citizen /'sɪtɪzn/ n
 ۱. هاو نیشتمان، هاو ولاتی،
 هاوشاری

۱. مواطن، ساکن مدینة

دانیشتوانی شاری له ندهن،
 the ~ s of London
 خه لکی له ندهن ۲. هاو ولاتی ده ولت که صافی هه به
 به گویری تمه ن و ره گز

سکان مدینة لندن ۲. مواطن دولة له حقوق فیها بحکم الموالد
 او التجنس

نهبین په هاو ولاتی کی
 become an American ~
 نه مریکی
 یصبح مواطناً امریکياً

'citizenship <i>n</i> [U]	۱. هاوینشتمانی، ههف شاری، کردنه هاوولاتی ۲. نهرك و مافی هاوینشتمانی
	۱. المواطنة، كون المرء مواطناً ۲. واجبات و حقوق المواطن
citric /sɪ'trɪk/ <i>adj</i>	ترشی
	حضی
~ <i>acid</i>	ترشی لیموتیک
	(کیمیاء) حامض الیمونیک
citron /sɪ'trɒn/ <i>n</i> [C]	لیمون، ترنج (جوره)
	ترشه مهنه که
	شجرة الکیاد طرنج
citrus /sɪ'trʊs/ <i>adj</i>	ترشه مهنی وهک (لیمو،
	پرتقال، مزرمه مهنی
	من المالح / الحمضيات كالليمون و البرتقال إلخ.
city /sɪ'ti/ <i>n</i> [C] (<i>pl</i> -ties)	شاری گه وره
<i>The C</i> ~	گه ره که کونه کانی لندن که بانه که کان و
	ناوه نده چالاکه کانی لی به
	الاحياء القديمة فی لندن حیث البنوك و المركز الحیویة
civic /sɪ'vɪk/ <i>adj</i>	شاری، ژباری، باژیری
	مدنی
~ <i>duties/virtues</i>	نهرکه کان / خزمه تگوزاربه
	شارستانیة کان
	الواجبات / الفضائل المدنية
<i>a</i> ~ <i>centre</i>	بنکه شارستانیة کان
	حیث البانی الرسمية
civics <i>npl</i>	پهروه دهی ژبانژانی (مافی هاوولاتیان
	ونه رکه کانیان)
	علم التریبة المدنية (حقوق المواطنین و واجباتهم)
civil /sɪ'vɪl/ <i>adj</i>	۱. شاری، شارستانی، باژیری،
	کۆمه لایه تی
	۱. مدنی، اجتماعی، مهذب
<i>give a</i> ~ <i>answer</i>	به ژیره وه وه لأم نه داته وه
	یجیب اجابه مهذبه
~ <i>engineer</i>	نه دازاری شارستانی (مهده نی)
	مهندس مدنی
~ <i>law</i>	یاسای ره گه زنامه ی شارستانی
	قانون الاحوال المدنية
~ <i>life</i>	ژیانی شارستانی
	الحياة المدنية

~ <i>marriage</i>	ژن هینانی شارستانی
	زواج مدنی
~ <i>servant</i>	که سیککی کارگوزاری مهده نی،
	فهرمانه بری میری
	شخص یعمل بالخدمة المدنية، موظف حكومي
<i>the Civil Service</i>	خزمه تی شارستانی
	الخدمة المدنية
~ <i>war</i>	شهری ناو خو ۲. شارستانی: ناسه ریزی
	۳. پاك، هه رده م خیرخوازه
	حرب اهلیة ۲. مدنی: غیر عسکری ۳. مهذب، دائم العون
	للآخرین
civilly <i>adv</i>	به ره وشت، به شیوه کی جوان
	بأدب، بشكل مهذب
civility /sɪ'vɪləti/ <i>n</i> [U]	نه ده ب، ره وشت
	ادب، سلوك مهذب
civilian /sɪ'vɪliən/ <i>n</i> [C], <i>adj</i>	که سیککی شاری،
	مهده نی (ناسه ریز)
	شخص مدنی، مدنی (غیر عسکری)
civilization /sɪ'vɪlɪzə'zeɪʃn/ <i>n</i> [C,U]	
۱. شارستانیة تی،	فاوه دانسی، ژباری، باژیری ۲. شار،
	ژبار، شارستانیة
	۱. تمدن، تحضر ۲. مدنیة حضارة
<i>The ~ of ancient Egypt</i>	شارستانیة تی میسری
	کۆن ۳. گشت ولاته ینشکه وتوه کان
	حضارة مصر القديمة ۳. کل الدول المتحضرة
<i>An act that terrified ~.</i>	کاریک بوو ترسی
	له دلی گه له ینشکه وتوه کانداهه ژاند، توفاندن
	کان عملات العرب فی قلوب الشعوب المتحضرة
civilize /sɪ'vɪlaɪz/ <i>vt</i>	نه بیته شاری، ینش نه که وی
	یمدن، یحضر
clad /klaɪd/	دایه پوشتی، داپوشراو، (شیوه ی کۆن
	بو (PP of Cloth)
	یغلی، مغلی، مکسو (صیغه قدیمة لـ PP of Cloth)
<i>poortly</i> ~	کراسی کۆنی له به رایه
	یرتدی نیابا بالیه
claim /kleɪm/ <i>vt, vi</i>	۱. داوایی ماف نه کات،
	نه خوازی، په لپ نه گری
	۱. یطالب بحق

~ the throne	دارای پشایه تی نه کات یطلب بالعرش
He ~ ed to be the owner of the land.	خوئی به خواه نی زهوی په نه زانی ۲. داخواز، دۆز، یارمه تی نه دا ادعی انه مالک الارض ۲. ادعی، یدعم
He ~ ed to have done the work without help.	داخوازی ده کا/ ده لنی بهو کاره هه نسوم بس یارمه تی هیچ که سنی ۳. (بو شت) وایویست نه کا، شایه نیتین ادعی/ زعم انه قام بهذه العمل دون مساعدة ۳. (للأشیاء)
matters ~ ing my attention	یطلب، یسحق کۆمه لنی شت
□ n [C,U]	جنی یا په خنی منن امور تطلب اهتمامی
lay ~ to sth	۱. بانگه شه، داخواز گرتن ادعاء داوای شتی ده کات ۲. داواکاری، ماف له بانگیشه دا یطلب بشی ۲. مطابفة، الحق فی المطابفة تو شایه نی به زهویی من نیست ۳. نه وهی داوای ده کات، دواکاری ۴. پارچه زهوی په ک تاییه ته به دهره نیانی نالتون انت غیر جدیر بطنی ۳. ما یطلب به، مطلب ۴. قطعه من الارض تخصص للتعدين عن الذهب
'claimant n [C]	داواکار، داخوازکار المدعی، المطالب بشی
clairvoyance /kleɔ'vɔɪəns/ n [U]	ریشاندنه، پیشبین بصیرة، استیصار
clairvoyant /kleɔ'vɔɪnt/ n [C]	که سیکي دوورین، که سیک توانای پیشبینکردنی هه نی شخص له القدرة على رؤیة الاشیاء بالبصیرة، مستبصر
clam /klæm/ n	هیلکه شه یتانو که، منه مرؤف ام الخلول، اصدا ف بحریة
clamber /klæmbə(r)/ vi	به زه حمه ت سهر نه که وی یتلق بصعوبة
~ over a wall	به زه حمه ت به دیوارا سهر نه که وی

clammy /klæmɪ/ adj (-ire, -icst)	یتلق جداراً بصعوبة تهر، شنی دار، خوساو مبلل، رطب دهم وچاوی ناره قاوی وجه مبلل بالعرق
a face ~ with sweat	غلبه غلب، لسا زاره، هه لچوون (به تاییه تی بو داواکردنی شتیک، سکالا، توره یی) ضجة، ضراء جلبة (خاصة للمطالبة بشیء او شکری او الغضب)
clamour /klæmə(r)/ n [C,U]	غلبه غلب نه کات، قیره قیر یشیر ضجة / جلبة
□ vt	روزنامه کان نازاوه نه نیتیه وه دزی بهرز بوونه وهی باج صحف تثیر ضجة ضد الضرائب المرتفعة
newspapers ~ ing against high taxes	۱. نامیری گرتنی شت به په که هوه به گیره، چه نگال، مه قاش، ماشه، گره، قهراسه ۲. شریتی له ناسن دروستکراو بو به ستن ۱. اداة لمسك الاشیاء بعضها بیض بواسطة برغی، ملزم ۲. شریط من الحديد لشد/ تقوية الاشیاء
clamp /klæmp/ n [C]	۱. نه یخا ته گیره وه ۲. نه یه ستنی / توندی نه کا به قه یدی ناسن ۱. یضع فی ملزم ۲. یشد / یقوی بشریط من الحديد
□ vt	تیره، گرو، هوژ، خیل، نه وه عشیرة، جزء من القبيلة
clan /klæn/ n [C]	خینگه گری، هوژی عشائری، متعصب لقومه
clannish adj	هه سنی تیره گه ری ده ره برنی یدی نزعات قلیه
showing ~ feelings	په کنی لهو خینگه، نه نداسی هوژیک احد افراد العشیرة
clansman /klænzsmən/ n (pl -men)	نهیننی سری
clandestine /klændɛstɪn/ adj	نه قه ته ق نه کات نه زرن گیتیه وه وه ک دهنگی زهنگ یدق، یصدر صوتاً عالياً کفرع الاجراس
clang /klæŋ/ vi, vt	

□ n [C]	لهره، لیدان رین، دق، قرع
clank /klæŋk/ vt, vi	قاپ نه پدا به په کدا، نه زرنګن، تهغه تهق، رهقه رهق یصلصل، (الادوات المعدنية) تصطک بیعضها
□ n [C]	زرنګه صلیل، قعقعه
clap /klæp/ vt, vi (-pp-)	۱. چه پله لږ نه دات، دهست قوتان (لایه ن گر) ۱. یصفق (مؤیداً)
	بینه ران <i>The audience ~ped for five minutes.</i> چه پله بان لیدابو ماوهی پینج خولهک ۲. پیدانه دا به هیواشی صق الشاهدون لمدة خمسة دقائق ۲. یربت بخفة
~ sb on the back	نهدات به پشتیا، به پشتدا دان
۳. راینه وه شینې، به په له	
یربت علی ظهر ۳. یزج، یضع بسرعة	
~ sb into prison	که سیک نه خاته به ندیخانه وه
	یزج بشخص فی السجن
<i>never to have ~ped eyes on</i>	نه که وتوه ته به رچاوی
	لم تقع عیناه علیه
□ n (pl clapping)	بوردومان، دهنگی تیز به روز تصف، صوت حاد مرتفع
<i>a ~ of thunder</i>	ههوره بروسکه تصف الرعد
claret /klærət/ n [U]	جوره شهرايیکه رهنگی سوری تیره نوع من الخمر، اللون الاحمر الداكن
clarify /klærfai/ vt, vi	روون ده کاته وه، دهره که وهی، (بو شله) پاکسی ده کاته وه، له خلته دهی پاتوی
	یوض، یبین، (للسوائل) یقر من الشوائب
clarinet n [C]	کلارینت، جوره موسیقا په که، (شمشال) آله موسیقا، کلارینت
clarion /klærɪən/ n [C]	زریکه (بو ناماژه کردن و ووریاکردنه وه)، روون و ناشکرا صیحه عالیة (للأشارة، الايقاظ)، (نحیة) واضح جلی

<i>a ~ call/voice</i>	بانګکردن / دهنگی ناشکرا نداء / صوت واضح
clarity /klærəti/ n [U]	دهلالی، پوونی، ناشکرا وضوح
clash /klæʃ/ vt, vi	۱. به ریه که ده که وهی، دهنگی دروست ده کسات، لیکدان ۲. زوران بازی ده کسات، به ریه که ده که وهی، له که لې ناګونجې، له که لې ده جهنگی
	۱. یرتظم، یصطدم مصدراً صوتاً ۲. یصارع، یصطدم به، یتناقض مع
<i>colours/ideas/plans that ~</i>	رهنگ / یرورا / پلان، دژه په که الوان / اراء / خطط متضابة
□ n	دهنگی پیاکشان، به ریه که وتن، بارګاوی کردن صوت الارتطام، اصطدام، تضارب، تناقض
<i>a ~ of colours/views</i>	تیکه له پوونی رهنگه کان / یرورا تضارب الالوان / الراء
clasp /kla:sp/ n [C]	۱. ناوزهنگی ۲. پیدانی به هیز، ته ووقه کردن، گرته باوهش
	۱. مشبک، ایزیم ۲. قبضة قوية، مصافحة الایدی، عناق
□ vt, vi	۱. جینګیری نه کات به ته له بنده وه ۲. نه یگریته باوهش، دهست ده کاته مل، شستیک به توندی دهگری
	۱. یربت بمشیک ۲. یضم، یعانق، یقبض علی شی بقوة
~ sb's hand	توند دهستی نهگری یرشد علی یده
~ ing a knife	چه قو، نهگری به دهسته وه مسکاً بسکین
~ ed in each other's arms	باوهش نه که ن به په کدا متعانقین
claspknife n	چه قوی گیران که بنوشته وه مطواة، سکین قابله للطي
class /kla:s/ n [C]	۱. پؤل، جور، ژووری پؤل، چین ۱. مجموعه لها صفات مشتركة، نوع، صنف، طبقة <i>A ~ is the highest division of the animal or</i>

vegetable kingdom. پۆل بالاترین دابه‌شکردنی
مه‌مله‌که‌تی نازه‌لع و رووه‌که
الفصله‌هی التسیم الاعلی فی السلکة الحیوانیة أو النباتیة
Society is divided into upper, middle and lower ~
es. کۆمه‌لگا دابه‌ش نه‌یی بۆ چه‌ند چینیکی
کۆمه‌لآیه‌تی: بالا، ناوه‌ند، نزم
یتقسّم المجتمع الی طبقات اجتماعیة: علیا، وسطی، ودنیا
There used to be first ~ second ~ and third ~
carriages on the railways. جاران سنی پله‌ی
گالیسکه‌ی هیلنی ناسن هه‌بوو: یه‌که‌م و دووه‌م و سێه‌م
۲. پۆلیک له‌ خویندکاران، وه‌رزێ خویندن ژماره‌ی
۳. ژماده‌ی سه‌ربازه‌ گیراوه‌کان له‌ سالیکیدا
کان هه‌ناک ثلاث درجات فی عربات السکله‌ الحدیدیة: الاولی
والثانیة والثالثة ۲. مجموعه‌ من الدراسین، فصل دراسی ۳.
عدد المجتدین فی عام واحد
دابه‌شی نه‌کات، پۆل پۆلی نه‌کات □ vt
یقسّم، یصنّف

'classconscious اشاره‌زا له‌ پۆلینکردنی
چینا به‌تی، ناگه‌هی یا چینی
واع للتیسیر الطبقی

'classroom n [C] زووری پۆل، وانه‌خانه
حجرة‌ الدراسة

classic /'klæsɪk/ adj ۱. له‌ باشترین جوور، دیرینه،
به‌نرخ ۲. به‌ینی په‌راوه‌ / هونه‌رمه‌ندانێ سه‌ر به‌ رووشنیریانی
نه‌غریق و لاتینی ۳. کلاسیکی، شیوه‌ی هونه‌ری کلاسیکی
هه‌یه ۴. به‌ میژووی دیرین به‌ناویانگه‌

۱. من أجود الأنواع، ذو قيمة‌ عالیة ۲. علی غرار الکتاب /
الفنانین المستین للثقافة الاغریقیة أو اللاتینیة ۳. کلاسیکی، له
صفات الفن الكلاسیکی ۴. مشهور بتاريخه‌ الطویل
a ~ event رووداوی ناودار (وه‌ک ماراسون،
پیشبرکێی که‌شتی نیوان نوکسفورد و کمبردج)
حادثة‌ شهیره‌ / کسباق الماراتون، سباق الزوارق بین آکسفورد
و کمبردج
نوسه‌ر / هونه‌رمه‌ند / په‌رتوک، شاکار، له □ n
چینی بالا
کاتب / فان / کتاب / عمل من درجه‌ راقیة
شاکاره‌کانی ناودارانێ نه‌غریق و رومان
The C ~ s أعمال مشاهیر الکتاب الاغریق والرومان

۱. له‌ جوورینکی پیشکه‌وتو (له‌ شایه‌تی
هونه‌ر و نه‌ده‌یی نه‌غریقی و رومان)
۱. من نوع راق (خاصة‌ الفن، الادب الاغریقی والرومانی)
~ studies خویندنی کلاسیکی ۲. لاسایی،
با به‌خیکێ نه‌مری هه‌یه
دراسات کلاسیکیة ۲. تقلیدی، یتمتع بقیمة‌ خالدة
موسیقیای کلاسیکی (به‌ په‌راورد له‌گه‌ل
~ music موسیقیای نوێ) ۳. له‌سه‌ر ماکی رووشیری نه‌غریق
الموسیقی الكلاسیکیة (بالمقارنة بالموسیقی الحدیثة) ۳. علی
غرار الاغریق وثقافتهم

classification /'klæsɪfɪ'keɪʃn/ n [U] پۆلین
کردن، دابه‌شکردن ریزکردن، داپراندن
تقسیم، تصنیف

classify /'klæsɪfaɪ/ vt ده‌پۆلینیت، رینکی ده‌خا،
دابه‌شی ده‌کا به‌ چه‌ند کۆمه‌لکوه‌
یصنّف، یرتب، یقسّم الی مجموعه‌ات
classified advertisements/ classified information
په‌خشی جیاکراوه، پۆلینکری نه‌و
زانیاریانه‌ی که‌ به‌ کاره‌یتان قه‌ده‌غه‌یه
إعلانات موبیة، مصنفة‌ معلومات محظور تداولها

clatter /'klætə(r)/ vt, vi ۱. ته‌قه‌ ته‌ق نه‌کات
به‌ده‌نگی به‌رز، به‌ق ره‌ق
۱. یقفق، یصدر صوتاً عالیاً
horses ~ ing along a stony road
ئه‌سه‌پ که‌ رینگای به‌رداوی دا ۲. په‌ر نه‌یی له‌هه‌را و
غه‌له‌غه‌لب
قفقعة حوافر الخیل علی طریق حجری ۲. یسئله‌ بلاحادیث
الصاخبة
۱. ته‌قه‌ ته‌ق، جیره، به‌ریه‌ک که‌وتن □ n [U]
۱. قفقعة، أصطکاک
The ~ of machinery/plates and dishes on a hard surface.
زرنگی نامیرو قاپ و قاچاخ له‌سه‌ر
رووی ره‌ق ۲. غه‌له‌ غه‌لب، قسه‌کردنی به‌رز
أصطکاک الآلات / الاطباق والصحون علی صلب ۲. حدیث
صاحب
۱. (له‌ رومان) ده‌سته‌واژه،
به‌شیک له‌ رسته ۲. پرگه‌یه‌ک له‌ ریکه‌وتنامه و یاسا
۱. (فی النحو) عبارة، جزء من جملة ۲. فقرة فی أنفاقیه أو قانون

claustrophobia /klo:stro'foubia/ n [U] ترسان
لهشونى چول و داخراودا، ترسا درا داخستى
الخوف من الاماكن المظلمة

claw /klo:/ n [C] ۱. چرنوك، چنگ، په نجه روک
۱. مخلب
۲. نامبرى
a foot with ~ s چنگدار

قدم بها مخلب ۲. أداة / آلة لها شكل مخلب

۱ vi چنگى بيا نه كات، ده پرو شينيت /
راينه كيشن / رايه كيشن به نينوك
يقض على شىء بمخالبه، يخذش / يشد / يجذب بمخالبه

clay /klei/ n [U] قور، قورى خاوين، گل
طين، طس، صلصال

clayey adj له قور دروست كراو
مصنوع من الطين / الصلصال

a ~ soil خاكي قوراوى
ترية طينية

clean /kli:n/ adj (-er, -est) ۱. خاوين، ته ميز،
پاك، ياقز
۱. نظيف

make a ~ breast of به ته واوى دانى پيا نه نى،
پى لى نه نى (له هه له كانى... هتد) ۲. جونه ك، هيلدار
يعترف اعترافاً كاملاً (باخطائه... الخ) ۲. سوى الشكل، ذو
خطوط مستقيمة منتظمة

a ~ cut برين به نامبرى تيز
قطع باداة حادة

~ cut features رواله تى ديارو ديار يكر او ۳. پاك،
پى تاوان، ساده
ملاح واضحه محدده ۳. نقى، طاهر، برى.

۱ vi, vi خاوينى نه كات
ينظف

۱. ريكى نه خات ۲. پاكسازى نه كات
(دهستى به رويه به رايه تى راميارى)
۱. يرتب - ينظم ۲. يطهر (جهاراً أدارياً أو سياسياً)

~ out خوى لى رزگار ده كات / شتى نه ويستراو
لا نه بات
يتخلص من / يخرج الاشياء غير المرغوب فيها

~ out a desk كتيخانه كه پاك نه كاته وه له شتى

زياده
يخرج ما بداخل المكتب من مهملات
دهست نه گرى به سهر هه موو پاره كه يدا
~ sb out يتولى على جميع نقوده (فى لعب القمار مثلاً)

به ته واوى
تاما، كليه
adv

به ته واوى
بیرمان چوو كه هاتوويت
We ~ forgot you were coming.

نينا تاماً أنك أت
كارى پاك كر دته وه
عملية تنظيف
n

په راوه
پسه كان پاك بكه روه وه
نظف كيبك الوسخة جيداً
Give your dirty books a good ~ .

پاقز، خاوين،
ب ياقزى
نظيف
cleanly /klienli/ adj (-ier, -iest)

خوره وششى پاك
ذو عادات نظيفة
having ~ habits

خاوينى، پاكجون
نظافة، نقارة
cleanliness n [U]

به خاوينى، پاقز
بنظافة
cleanly /kli:nli/ adv

پاكزى نه كاته وه، پاك دكت،
(له گوناها) پاك نه يته وه
ينظف تاماً، يتقى، يطهر (من الخطيئة)

۱. روون، ناشكرا، نه نك
۱. واضح، صاف، شفاف
clear /kli:(r)/ adj

شوشه شى روون (ناسمان) روون،
پى هه ووره، ساپه فه په
زجاج شفاف (الساء) صافية، خالية من الغيوم
~ glass

ناگرى گه شى (پى دو كه ل)
نار خالية من السراب (بلا دخان)
a ~ fire

ويته ديار
صورة واضحة
a ~ photograph

زنجيره
گسرديكى ديار له ناسمانى به ره به ياندا ۲. (دهنگ)
ناشكرا، پاك ناسان، ساده، سوک، ناخالوز
a line of hills ~ in the morning sky

سلسله من التلال واضحة في سماء الصباح ٢. (الصوت) واضح، جلي، نقي (ما يخص العقل) سهل الفهم، خال من التعقيد

a ~ thinker بيركهروهوى بير روشن
مفكر صانى الذهن

a ~ statement رستهى روون / ديارى كراو
بيان واضح / محدد

make one's meaning ~ نيه تى روون نه كاتهوه
٤. ناسايش، بى و هوى

يوضح قصد ٤. آمن، خال من المخاطر

keep ~ of دووره پهريز نهين ٥. سهويه مست، نازاد
بيتعد عن ٥. حر، غير مقيد

~ of debt قهرزاري له سهر نى به
لا دين عليه

~ of suspicion گومانى تيا نى به ٦. تهواو،
به تهواوى

لا شك فيه ٦. تام، مكتمل

two ~ days دوو پوزى تهواو
يومين كاملين

adv به تهواوى
تماماً، كلية

get ~ away تهواو دوور نه كه و تيهوه
بيتعد تماماً

vt, vi ١. پاكي نه كاتهوه
١. ينظف، يخلي

~ the streets of snow جاده كان له بهر پاك
نه كاتهوه
الشوارع من الثلج

~ a desk كتيخانه كه پاك نه كاتهوه له كتيب و
كاغز
ينظف المكتب ويخلي من الكتب والاوراق

The sky is ~ ing. ناسمان روون بووهوه
بدأت السماء تصفر

~ the table خووانه كه پاك نه كاتهوه (به تايه تى
دواى نانخوردن)
ينظف المائدة (خاصة بعد الاكل)

~ up ريكي نه خات، (كش) پاك نهين، روشن
نهين
يرتب، ينظم، ينسق (الجو) يصفو، يروق

دوور نه كه و تيهوه
(ل.د) بيتعد، يرطل بعيداً

~ out

دوايى بى دينى، پرزگارى نهين له، نه پوا
٢. به سهويه تى نه پهرى لى ده رياز نهين
ينهى، يتخلص من، يصرّف ٢. ير فوق شىء دون أن يسهه

~ off

له ته بمانه كه وه باز نه دات ٣. قازانج
نه كات له
يقفز من فوق سياج ٣. يريج من

He ~ ed £ 5.000 in his transactions with us.

له و مامه له بهى له گه لمان كردى قازانجى پينج هزار
جسنيهى سه ده ست هينا ٤. تهواوى نه كات (نوسراو،
ليرسيه وه)

لقد حقق ربحاً صافياً قدره خمسة آلاف جنيه في معاملاته معنا

٤. يخلص (الاوراق اللازمة، الأجراءات)

كوتاي بى دينى / كارى بيويست بو بار
كردنى يا خسته گهرى كه شتى و به دواوا چون
ينهى الاوراق / الاجراءات اللازمة للشحن أو لإبحار سفينة

~ a ship

سيما روون، روون و زانراو
واضح المعالم

clear-out adj

١. ماوهى نيوان
دوو شت ٢. ده ست سپيوه نان (شتومهك)، نازا كردن،
پيدان، له كرن، باقر كرن
١. مسافة بين شيتين ٢. تصفية (بضائع)

clearance /kli:ərəns/ n [C,U]

زهوى رووتهن، درهخت تيا نه ماو،
رووت
أرض قضاة أزيت منها الاشجار

clearing n

به روونى، به ناشكرا
بوضوح

clearly adv

روون، ناشكرا، زه لال بوون،
ديار بوون
وضوح

clearness n [U]

cleave /kli:v/ vt, vi (pt clove /kloʊv/, cleaved
دوو كه رتى نه كات، نه بيرى، هه ليه قليشيني،
/kli:vd/)
به كالاي نه كاتهوه به ته شوينى، نه يقليشيني، له تى ده كا
يقطع الى تصفين، يشطر، يقسم بضربة من بلطة، يشق، ينشق

سمى قليشاو
حافر مشقوق

cloven hoof

قورگى قشاو
٢. قورگى قشاو

cleft palate

	حلق مشرق خلقه
cleav:ago <i>n</i>	کهل، درزبردن، دووقلیق، شوینی پووداو / ناسانکاری نه کا بو دووکهرت بوون شق، انشقاق، انشطار، مکان حدث فیه / یسهل أن يحدث انشقاق
cleaver <i>n</i> [C]	نامیربکی تیز بو برین وهك قیبه کیش آلة حادة للقطع كالساطر
clef /klef/ <i>n</i> [C]	کلیلی موسیقا المفتاح الموسیقی
cleft /kleft/	پروانه (cleave) (انظر cleave)
clemtatis /klemtatis/ <i>n</i> [U]	گوله یاسه مینی کئی، یاسه مینا چوئی، یاسه مین یاسین البر، نبات متسلق
clempency /klempens/ <i>n</i> [U]	میهره بان، به خشین، لیبورون، ناوه نندی رحمة، اعتدال
clench /klent/ <i>vt</i>	۱. توندی نه کات، قایم دگرت (دان، په نجه، ناوده ست) به چاکسی ۲. کۆتای پی دین (گفتوگو، دزوار، شهر) ۳. نه یگری، دهستی به سه را نه گری، قایم کرن، پهرچ ۱. یطبق (أسانه، أصابعه، قبضته) بأحكام ۲. یسوی. یسهی (مناقشة، خلافاً، مساومة) ۳. یقبض علی، یسلب ب
clergy /kla:dʒt/ <i>npl</i> (the ~ + <i>plv</i>)	پیاوی نایینی مه سیحی، نؤلدار قاسوة، رجال الدین المسیحی
clergyman <i>n</i>	قه شهی گاور قیس، رجل دین مسیحی
cleric /kleri/ <i>n</i> [C]	ناین کار، نؤلدار رجل دین مسیحی
clerical <i>adj</i>	۱. ناینکاری، نؤلدار ۱. یخص رجال الدین جلی پیاوی نایینی ۲. نوسینی (تایهت به نوسین) لباس رجال الدین ۲. کتابی (یخص الکتبه) کاری نوسین عمل کتابی
clerk /kla:k/ <i>n</i> [C]	نوسر، کارمه نندی نوسین

	کاتب، موظف کتابی
C~ to the Council	لیپرسراوی کارویاری نه نجومه منی ره سمی (پاریزه ر)
	المسؤول عن أعمال المجلس الریسة (عائد محام)
~ of the works	لیپرسراو له که ره سهی خانوو دروست کردن له پروژه دا
	المسؤول عن مواد البناء فی مشروع
Town C~	نوسه ری شاره که کاتب المدینة
clever /klevə(r)/ <i>adj</i> (-er, -est)	چالاک، زرنگ، کارامه، زیره ک، لیها توو (شت) بیرووی باش و کراو، شهرزا، زیر (الشخص) ماهر، حاذق، بارع (الشیء) حسن الفكرة أو التنفيذ
a ~ book	په راوی به سود کتاب ذکی الفكرة
cleverly <i>adv</i>	به ووریایی، ب زیری بهاره، بپراعه
cleverness <i>n</i> [U]	چالاک، فناز، زیره کی مهارة، بپراعه
click /kli:k/ <i>vi</i>	کر ته کرت ده کا، دهنگیک ده ره ده کا وهك چرکه چرکی کاتز مینر یظطنق، یصدر صوتاً کدقة الساعة
□ n [C]	چرکه چرکی کاتز مینر طقطقة، صوت دقة الساعة
client /kli:tənt/ <i>n</i> [C]	کریار، همیشه یا وه ره لای پاریزه ر / نوسینگی باز رگانی زبون، عمیل لدی محام / محل تجاری... الخ
clientele /kli:ən'tel/ <i>n</i>	کریاره کان، یا وه ره کان (اسم جمع) عملاء، زیانتن
cliff /klif/ <i>n</i> [C]	که نند، لاپالی به رد، سه رولیزی که نار ده ریا، کورتال، که ندال، زنار جرف، سفح صخره، منحدر خاصة عند الشاطئ.
climate /klaɪmɪt/ <i>n</i> [C]	ناووه هوا، کهش، سه قا، پارودوخی ده وریه ر مناخ (مجاز) مناخ، ظروف محیطه
~ of opinion	لا په نی گشتی له بیرو رادا اتجاه عام فی الرأی
climatic /klaɪ'mætɪk/ <i>adj</i>	که شی

	منأخى
climax /klaɪmæks/ n [C] (pl ~ es)	بۆپە، لوتكە
	(له گرنگيدا)، نالەسر، گوپتەك
	ذروة، قمة (في الاهمية)
climb /klaɪm/ vt, vi	سەر دە كەوى، هەل دە زنى
	(قادر مە، درەخت، شاخ، ... هتد)، هەل دە زنى
	يتسلق، يصعد (سماً، شجرة، جبلاً، جبلاً... الخ) يعلو
~ down	نزم دە بێتەو (له سەرەو بۆ خوارەو)
	درەخت بۆ نمونە) بێ له هەل ئەنى
	يهبط (يجهد من أعلى الى أسفل شجرة مثلاً) (مجاز) يعترف
	بخطأ التكبر... الخ
□ n [C]	سەر كەوتە سەرەو
	تسلق، مكان يمكن تسلقه
climber n [C]	هەل كەرىو، هەل پەرش، خۆ هەل وەسەر
	متسلق
clime /klaɪm/ n [C]	(له هۆنراو) دا وولات،
	هەر ئیم
	(في الشعر) بلد، قطر
clinch /kɪntʃ/ vt, vi	پروانە (clench)
	(أنظر)
cling /kɪŋ/ vi (pt, pp clung)	پێوێ دە نالیت،
	پێوێ دە لکیت، (بۆ جل) دە لکێ بە لەشا، پێفە دە مینى
	يتعلق ب، يتمسك ب، يتثبت، (للملابس) يلتصق بالجسم
clinic /kɪnɪk/ n [C]	دیده نگیه یزیشکی،
	نەخۆشخانەى فیزیوونى خویندکار
	عيادة طبية، جناح فى مستشفى يتعلم به طلبة الطب عن طريق
	المشاهدة
clink /kɪŋk/ vi, vt	زرنگە زرنگ ئەكات وەك
	پیاكیشانى قسایى شووشە یان پارەى وورده، رەقەرەق
	دكت
	يصلصل، يصدر صوتاً شبيهاً بأحتكاك قطع المعدن أو التردد
	ببعضها
clinker /kɪŋkə(r)/ n [C,U]	خۆلە مېش، بىن
	كەتن، چەوتى، كەفر
	المادة المتخلقة عن احتراق الفحم نوع من الطوب يصنع
	بالاحتراق
¹ clip /kɪp/ n [C]	دەرزى كاغەز، جەلگەر، توپى
	كاغەز

	دبوس لتثبيت الاوراق ببعضها، مشبك ورق
² clip /kɪp/ vt (-pp-)	قەلەمى دە كا، دە بېریت،
	سەر قرتى ئە كا
	يقلم، يشذب
~ a hedge	پەرزىنى ئە گرى
	يقلم، يشذب سياجاً
~ the wool from a sheep's back	خورى
	لئى دە رتە كېشى، خورى مەر كە ئە بېریت
	يجز صوف أحد الاغنام
clippers npl	ئامبىرى موو بېرىن
	آلة تقص الشعر
clipping n [C]	پرشت، وورده كاغەز
	قصاصة (خاصة من الجرائد)
clipper /kɪpə(r)/ n	كەشى چارۆكە دارى خیرا
	سفينة شراعية سريعة
clique /kli:k/ n [C]	كۆمە ئېك يان كەسانېك
	كەئارەزوى ھساوبەش كۆيان بکساتەو (وہك ویزو
	ھونەر)، دەستە، تیرە، ئاقم
	جماعة أو زمرة من الاشخاص تجمعهم ميول مشتركة (كما فى
	الادب والفن)، زمرة، عصابة
cloak /kloʊk/ n [C]	خېلك، ھەبا، شېتك دا پېوشنى
	ئەوێ لە ژۇرپا پەتى
	عباءة، (مجاز) شىء يغطى أو يخفى ماتحته
□ vt	دا پە پۆشنى، ئە پشار پتەو بە نەپنى ئە پيار پزى
	يخفى، يغطى، يحفظ سراً
cloakroom n [C]	ژوورى جەل ھەل گرتن (بۆ)
	ماوہ پەكى كووت)
	غرفة لحفظ الملابس (لفترة بسيطة)
clock /kɒk/ n [C]	كاتۆمبىرى دېوار (گەورە)
	ساعة كبيرة، ساعة حائط
clockwise adv	بە ئاراستەى مېلى كاتۆمبىر دا
	فى اتجاه عقارب الساعة
anti- ~	بە پېچە وانەى مېلى كاتۆمبىر
	فى عكس اتجاه عقارب الساعة
clockwork n [U]	ئامبىرى، وەك ئامبىر
	آلة
like ~	رېك و پېك وەك كاتۆمبىر
	منظم (كالساعة)

دهست پيگر دينگي وورد
(نحية) بدقة متاهية
تومارى نهكا (كويكار)
كاتي تاماده بوون، رويشته وه يان
يسجل (لعمال) وقت حضورهم، انصرافهم

1. توبه له قور ۲. لادى يى، دل
رهق
۱. كتله من الطين ۲. ريفى، خشن الطبع

1 clog /klog/ n [C] قاقپاپ
قبقاب
2 clog /klog/ vt, vi (-gg-) نه يگرى، گيرو دکت،
به ربه ست نهين به پيسى يان به چه وري
يسد او ينسد بالقاذورات او الشعم
machinery ~ged with grease مه کينه که گيروه
به چه وري / گريس، پيو
آلات سدها الدهن / الشعم
pipes ~ged with dirt بوريه کان پيسى
گرتوويه تي
أنابيب سدها القاذورات

1. راره وى سدرگيرو
نه نيشت کليسه، کوليج... هتد ۲. کليسه ي گاور
۱. رواق، مسر مقرف على جانب كنيسة، كاتدرائية، كلية... الخ
۲. كنيسة اودير

داپشه نئي / نه ژى له کليسه
بضع / بيعش في دير

1 close /klooz/ vt, vi ۱. داپشه خات، دگرت،
قوفلى لینه دا
۱. يفتل، يعلق تماما
۲. نزیک نه پيته وه، کورت نه پيته وه
۲. يقرب، يدنو، يقرب
نزيك نهين / لبي نزيك نهين
هه لئه کويته سدرى (به تايه تي بو هيرش بردن)
يقرب / يدنو من، يطبق على (خاصة في الهجوم)
روژ کورت نه نيست
The days are ~ing in.
له کورد بوونه وه دا ۳. کوتايى بين دينى، ته واه نهين
النهار اخذ في التصر، يزداد تصراً، في نقصان ۳. ينهي، ينهى
قابل دهين به پيشناريك
~ with an offer
يقبل عرضاً

(کارگه که) ده رگا کاني دانه خات،
له وه ستى، (نيستگه) (کوتايى به په خش ناردن دينى)
(المصنع) يعلق ابوابه، يتوقف، (الاذاعة) تنهى ارسالها
پيشه، دامه زراو، نه ندا ميته ته نها يو
~ ed shop سهنديکاران
مهنة مؤسسة الخ تقتصر العضوية فيها على التايين
کوتاي، دوا پيھنان
□ n [U]
نهاية، أنتهاء

1. نزيك، له نزيك
2 close /klooz/ adj (-r, -st) ۱. قريب، مقرب
۱. قريب، مقرب
هاوزى ي نزيك ۲. (كش / هموا)
a ~ friend
ناساز، بوخه، دلته ننگه كمر، خنكيته ۳. ته واه، به ته واهى،
وورد
صديق مقرب (حميم) ۲. (الهواء / الطقس) خائق، مقبض للصدر
۳. تام، كامل، دقيق
ناگادار بوني ته واه
~ attention
إتباء تام
a ~ translation
وهرگي راني وورد
ترجمة دقيقة
a ~ argument
مشت و مرى به لنگه ي
هردو ولا تيدان نزيك بنه وه له به كتر
تقاش تتقارب فيه جميع الطرفين
۴. نهينى: پاريزگاري له شتى نهكا به
keep sth ~
نهينى
۴. سرى: يحافظ على شيء سراً
له شار پيته وه، خوى چه شارده دا ۵. تهسك،
lie ~
سته مه جولانى
بختينى، ۵. بختنى، ۵. صعب التحرك فيه
له تننگه بهردا، له شوينى تهسكدا
at ~ quarters
في مكان ضيق
له ژير پاسه واني توندوتيز
in ~ confinement
تحت حراسة مشددة
به ند له ژير جاوديري دايه
a ~ prisoner
سجين تحت حراسة مشددة
۶. وهرزيكي سال كه نايى هه ندى
~ season
بالنده و نازله تيا بكوژرى ۷. چاوچنوك
۶. فصل من السنة محظور فيه قتل بعض الطيور والحيوانات
۷. بخيل، شحيح

زور چاوجنۆكه (He is very ~ (-fisted).
 ۸ (پیشپرکیکه ره کسان، نه نجامی یساریه کان)
 نزیکه له به کوه
 ۷. أنه بخیل جدا ۸ (التسابقون، نتیجه المباريات) متقارب
 یاری هاوئیزه ناست له پیشپرکی دا
 a ~ game مباراة تکافئة المستوی
 □ adv له نزیك
 بالقرب من
 ئه وه مستی / له نزیکی دانەنیشی
 stand/sit ~ to sb یقف / یجلیس بالقرب منه
 □ n [C] (به تاییه تی قوتابخانه) یاریگا به خانوو
 دهوره دراو
 (خاصة المدارس، الكاتدرائيات) ساحة، فناء معاط بالیانی
 جلی ته مسکی به له شهوه نوساو
 'close-fitting adj (الملابس) ضيقة ملتصقة تماماً بالجسم
 له نزیك، توندو تۆل، به ووردی
 closely adv بالقرب من، بأحكام، بأمانة
 نزیك
 closeness n [U] قرب
 وینه به کی له نزیکه وه گیراو
 'close-up n [C] صورة تلتقط عن قرب
 ۱. ژووری بچووک، دۆلاب
 closet /'kloʊzɪ/ n [C] ۲. سووری ناو
 ۱. غرقة صغيرة، خزانة ۲. دورة مياه
 □ vt be ~ ed together be ~ ed with (sb) به
 تاییه تی له گه ئی ئه دوی
 يتحدث حديثاً خاصاً مع
 خوین مهین، گفین (خوین)،
 clot /klot/ n [C] قه تماغه
 تجلط، جلطة من الدم
 □ vt, vi (-tt-) خوینی ئه مه بهت، ده گوفت
 يتجلط، يجلط
 ۱. کوتال له (لۆکه)،
 cloth /kloʊθ/ n [C] (pl ~ s) خوری، ئاوویشم) سیپال، جاو ۲. پارچه قوماشی بو
 مه بهستی دیاری کراو
 ۱. قماش (من القطن، الصوف، الحرير... الخ) ۲. قطعة من قماش
 لغرض معين
 clothe /kloʊð/ vt (pt, pp clothed /kloʊðd/)

(شیوگی کۆن clad)
 (والصیفة القديمة clad)
 ۱. جل نه کاته بهری جل بو
 ~ one's family خیزانه کی دایین نه کات ۲. دایته پۆشی، نه پینچن
 ۱. یلیس، یلیس (یزود بالملايس) یزود آسرته بالملايس ۲.
 (مجاز) یظی، یداری، یظف
 ~ thoughts in words بیرو پای بهوشه
 ده رده پیرت
 یظف افکاره بالکلکات
 جل و بهرگ، پۆشاک
 clothes /'kloʊðz/ npl ملايس، ملبوسات
 تناف
 حبل الغسيل
 'clothes-peg n سده به تهی جل
 مشك الغسيل
 پۆشاک، پۆشین
 clothing /'kloʊθɪŋ/ n [U] ملايس، ملبس
 ۱. ههور، نهور
 cloud /klaʊd/ n [C,U] ۲. کۆمه لیک یان تۆپه لیک کۆیته وه وهک ههور، نهور
 ۱. سحابة، غيمة ۲. کتله أو تجمع مثل السحب
 a ~ of arrows/mosquitoes ژماره به کی زور له
 تیر / میشووله، مۆتی ۳. خه والو، خه مۆکی
 عدد کبیر من السهام / البعوض، ۳. (مجاز) تعاسة، خوف، کآبة
 ههوریک له خه فتهت
 a ~ of grief سحابة من العزن
 ناخۆشی جهنگ
 the ~ s of war مآسی الحرب
 گومانی هه به
 under a ~ (of suspicion) يتملكه الشك
 تاریکی ئه کا، رهشی ئه کا
 □ vt, vi یظم، یسرد
 (ناسمان) ههور دای پۆشیوه
 ~ over (السما) تتلنى بالسحب
 سامال، یین ههور، سایه قه
 cloudless adj صاف، راتی، بلا غیوم
 ههوراوی، ههورگر توو،
 cloudy adj (-ier, -iest) لیل، نهوری
 ملبد بالفیوم

clout /klaʊt/ n [C], vt	لیدان، کنجر، لیده‌دات ضربه، ضرب
¹clove, cloven /klaʊv(n)/	سیر، بیفازک، پل الثوم
²clove /klaʊv/ n [C]	(پروانه cleave) (انظر cleave)
clover /klaʊv(r)/ n [U]	وینجه، سینه‌ره، سپیل برسیم (نبات)
<i>in ~</i>	له پشوودا فی راحة ویر
clown /klaʊn/ n [C]	قه‌شمر، گاته‌چی، زرتک، بین تام
	مهرج (فی سیرک)، (شخص) عذیم الذوق، وقع
☐ vi	وهك گاته‌چی خوی پیشان نه‌دات یسلك / يتصرف كالمهرج
clay /klaɪ/vt, vi	بیزار نه‌بین لی (به‌هوی زیاده) ره‌وی په‌وه)
	یعل من، یزهد فی (بسبب الافراط)
<i>~ ed with sweet food</i>	بیزاره له شیرینی یتخم من العلوی
<i>~ ed with foolish pleasures</i>	حز له به‌زمی بین تام ناکات یعل الملذات التافه
¹club /klaɪb/ n	گۆجان، گورز، چوماغ، هویزی، کوتک بو لیدانی توب له‌هه‌ندی یاری وهك گۆلف
	عصا غلیظه عند نهایتها تستخدم كسلاح، مضرب لضرب الكرة فی بعض الالعاب كالجولف
☐ vt (-bb-)	به‌گۆجان لی‌ی ده‌دات یضرب بالصا
<i>He has been ~bed to death.</i>	به‌گۆجان لی‌ی‌دا تا مرد لقد ضرب بالصا حتى مات
²club /klaɪb/ n [C]	یانه، به‌شداربوی یانه، گاستین نادی، مندی
☐ vi (-bb-)	نه‌چینه لای کۆمه‌لیک له‌پیناو کیشه په‌کی گشتی‌دا یضم الی جماعه من أجل قضیه عامه
<i>~ together (with others) to raise a sum of money</i>	

	نه‌چینه ناو کۆمه‌لیک له پیناو کۆکردنه‌وه‌ی بری پاره یضم لجماعه من أجل جمع مبلغ من المال
³club /klaɪb/ n [C]	وینه‌ی سه‌ر کاغزه‌زی یاری رسم یظهر علی بعض أوراق اللعب (الاسبانی) یشبه ورقه البرسیم
cluck /klaɪk/ vi, n [C]	(مړیشك) ده‌نگیکده‌ره‌نه‌کا جوجكه‌کانی بین گازده‌کا، ده‌گازینی، گاره‌گار (الدجاجه) (تصدر) صوتاً تنادى به صفارها
clue /klu:/ n [C]	راستی یا بیروویه‌ك كه چاره‌سهری کیشه په‌ك بکات، به‌لگه، درؤف حقیقه أو فكرة تعتبر مفتاحاً لحل لغز أو نحوه
clump /klaɪmp/ n [C]	کۆمه‌له (پروهك یا دره‌خت)، ده‌حل، همبز مجموعه (من الأشجار أو النباتات)
clumsy /klaɪmzi/ adj (-ier, -iest)	قورس، قه‌به، نه‌گونجاو، به‌هه‌له‌شه، نه‌شاره‌زا، خرپو نقیل، غیر رشیک الحركة و التركيب، غیر مناسب أخرق
clumsily adv	به‌شویه‌یه‌کی نه‌گونجاو، به‌هه‌له‌شه، به‌خرپویی
	بشکل غیر مناسب، بشکل أخرق
clumsiness n [U]	قه‌له‌وی، قورس، قه‌به ثقل، أعدام الرشاقه
clung /klaɪŋ/	(پروانه cling) (انظر cling)
cluster /klaɪstə(r)/ n [C]	۱. هیشوو، کۆمه‌له شتیک به‌په‌که‌وه‌گه‌شه بکه‌ن، بارستایی ۱. مجموعه من أشياء تنمو سوياً
<i>a ~ of curls</i>	تۆپه‌له قز مجموعه من خصلات الشعر
<i>a ~ of flowers</i>	چه‌پکه گول باقة من الأزهار
<i>a ~ of berries</i>	هیشووی توو ۲. کۆمه‌له‌یک خه‌لك، نازه‌لان یان شمه‌ك له کۆمه‌لیکی له‌په‌ك نزیك دا عنقود من الثوت ۲. جماعه من الأشخاص، الحيوانات او الاشياء فی مجموعه مقاربه
<i>a ~ of bees/houses/spectators</i>	کۆمه‌له‌ه‌نگ / خانوو‌ه‌کان / ته‌ماشاکه‌ران

	مجموعة من النحل / المنازل / المتفرجين
□ vi	كۆمەلىك دروست ئەكات، دەستەپەك پىك دىنى
	يتحد فى جماعة، يكون مجموعة
¹ clutch /klatʃ/ vt, vi	دەپگىرى، گرتن، قايم دكا
	بىسك، يقض على شىء
~ (at) a rope	دەست پە تەوۋە ئەگىرى
	يتمسك بحبل
□ n [C]	۱. گرتن بەتووندى، بە قايمى لە چىگىدا
	۱. الامساك بإحكام فى قبضة
in the ~es of	۲. دىرياج: نامىرى نىر و
	مىنى تىن ھەلگىشەر
	۲. الدىرياج: جهاز تشغيل التروس
	let/put in the ~ of a motor-car engine
	ئەپكاتەو/كلاج دەكات
	يفك / يعمل التشييق فى محرك السيارة
² clutch /klatʃ/ n [C]	كۆمەلىك ھىلكە لە زىر
	مىرىشك بۇ ئەوۋى ھەلى بەھىنى لە پەك كاتدا
	عدد من البيض تحضنه الدجاجة وينفس فى وقت واحد.
	القفس (الناج عن هذا البيض)
clutter /klatʃ(r)/ vt	دايدەنى، بە ھەر ھەكى، بىن
	سەرپەرى، دايدەنى بە شەپزەبى
	(غالباً ~up) يضع بلا نظام أو ترتيب
	a desk ~ ed up with papers
	مىزىك كاخەزى
	زورى لەسەر كەوتىنى
	مكث عليه أكدا من الورق
co- /kəʊ/ prefix	لەگەل خەلك بەشدارى ئەكات،
	پىكفە
	بالاشتراك مع (آخرين)
co-author n	دانەرى ھاوبەش
	مؤلف مشارك
co-education n	فىزىكرىنى تىكەلاو (كوروكچ)
	تعلیم مختلط (ذكور مع إناث)
Co /kəʊ/ abbreviation	كورىكراوۋى ووشەى
	كۆمپانیا
	شرکتە
¹ coach /kəʊtʃ/ n [C]	۱. ھەر ھانەى ئەسپى
	۲. گالىسكە، دووچەرخ ۳. پاس بۇرىى دور

	۱. عربە تجرھا الخول ۲. عربە سكة الحديد ۳. أتوبيس / باص
	للمسافات الطويلة
² coach /kəʊtʃ/ n [C]	مامۇستای تايبەت،
	مەشقەوان، مەشقان
	مدرس خصوصى، مدرس رياضة
□ vt, vi	وانە ئەلئەوۋە، فىرئەكات
	يعلم، يدرس، يدرب
coagulate /kəʊ'ægiuleɪt/ vt, vi	دەمەپەت (بۇ)
	شله)، دجەمست، گفین
	(للسوائل) يتجلط
coagulation /kəʊ'ægiu'leɪʃn/ n [U]	مەپاندن،
	جەمىن
	تجلط
coal /kəʊl/ n [U]	خەلۇز (پوۋەكى، بەردى)
	نعم (نباتى أو جبرى)
□ vt, vi	خەلۇز ئەكاتە ناو (بەلم، بزوئەر،
	ھتد...)
	يضع الفحم فى (سفينة، محرك... الخ)
coaltar n [U]	قەترانى خەلۇز، قىرى پەش
	قار الفحم، قطران الفحم
coalesce /kəʊ'si'leɪʃn/ vi	پەكدەگىرى، پىكفە
	دەمىنت
	يتحد، يلتحم
coalition /kəʊ'si'ʃn/ n [C,U]	پەكگرتن،
	پىئەلكان، تەبائى (بە تايبەتى سىياسەت) لە پىناوى
	ئامانجى ديار
	إتحاد، ائتعام، ائتلاف (خاصة سياسى) من أجل هدف معين
coarse /kəʊ's/ adj (-r, -st)	۱. رەق، گىز،
	درشت، لە جۇرى خراب، دل رەق
	۱. خشن، من صف ردىء.
~ food	خواردنى خراب
	طعام ردىء.
clothes of ~ material	جلى دروستكراو لە
	كوتالى زىر ۲. زىر
	ملابس مصنوعة من قماش خشن ۲. غير ناعم، خشن
~ sand	چەو ۳. بىن شەرم، دل رەق
	رمال خشنة ۳. فظ، غير مصقول
~ language	دەستەواژھى خراب

	عبارات نظفة غير مهذبة
~ manners	ناره سەن
	أخلاق نظفة
coast /kəʊst/ n [C]	كەنار، قەراغ، لیوار
	ساحل، شاطئ
□ vt, vi	۱. به دریزایی كەنار به دەریادا نەروات، بە سەر ئاشاف دچت ۲. دینتە خوارەووە / دانەبەزی له بەرز ترین شوینی لیزایی بە كەووە بە سواری پاسكیلهووە بە هیزی پالنان
	۱. بیهر علی طول الساحل ۲. یترل / یهبط من أعلى منحدر
	راكباً دراجة بقرة الاندفاع
coastal /kəʊstl/ adj	كەناری، بەرنافی
	ساحلی
'coastguard n [C]	تیشك گری كەنارەكان،
	پاسەوانی بەر ئاڤ
	خفر السواحل
'coastwise adj, adv	بەدریزی كەنار
	ساحلی، علی طول الساحل
coat /kəʊt/ n [C]	۱. قاپوت، كورتەك، چاكەت
	۲. فەرو، موو، پوله كە پستى هەندى نازەل داپوشینی
	۳. چینیك بویاخ (له روو پۆش یان شتی تر)
	۱. مەطف، سترة ۲. فراء / شعر / صدف یغظی جلد بعض الحيوانات ۳. طبقة (من الطلاء أو غيره)
□ vt	داینە پۆشی بە چینیك (له روو پۆش یان شتی تر)
	یغظی (بطبقة من الطلاء أو غيرها)
'coathanger n [C]	جل هەلگەر، سنكك
	حمالة الثياب
cost of 'arms	دروشمی خانەدانی
	شعار البالة
'coating n [C,U]	بارچە، روو پۆشین، بەرگ
	طبقة، غطاء
a ~ of soot	رەشایی
	طبقة من السخام
coax /kəʊks/ vt, vi	ماستاو دەكات، قایل دكت،
	نە یخلاقینی
	یتساق، یرجو، یلاص، یتابع بالعیلة والصبر
~ a child to go to bed	منالە كە ئەلاوینتەووە تا

	بنوی
	یلاطف طفلاً حتى بنام
~ a fire to burn	فوو له ناگرە كە ئەكات تا
	دانەگرسنی
	یتابع ناراً بالصبر حتى تشتعل
cob /kɒb/ n [C]	۱. ئەسپی كورت و بەهیز بو
	سواری
	۱. فرس قصیر قوی (للركوب)
com ~	۲. ناوکی گەردیلە، گۆلی گەنمە شامی،
	ئەو شوینتە گەنمە شامی بە كە ی تیایە
	۲. قولة الذرة: الجزء الذي تنمو عليه حبات الذرة
cobalt /kəʊbɔ:l/ n [U]	كوبالت، میرتال
	معدن الكوبالت
¹cobble /kɒbl/ n [C]	بەردی خری سافی لووس
	بوو بە هوئی ناووە
	مستدیر، أملس یفعل تعرضه للماء
²cobble /kɒbl/ vt, vi	(بۆینلۆ) چاك دەكات،
	چاك دكت
	(خاصة للأحذية) يرقع، يصلح، يعد
~ a report together	راپورت نامادە ئەكات
	بەین یایەخ دان
	بعد تقریراً یعجل وبلا عناية
cobbler n [C]	پینە دووزی، پینەچی،
	پینلۆچاكەەر
	أسكافی، مصلح أحذية
cobra /kəʊbrə/ n [C]	ماری كوبرا، ماری گەورە
	زەهراوی
	حیة الكوبرا
cobweb /kɒbwɛb/ n [C]	توری جالجالۆكە،
	تەڤتە پیرك
	نسج العنكبوت
cocaine /kəʊ'keɪn/ n [U]	(كۆكائین) سركەرە،
	دەرمانی تەزینە
	الكوكائین: مادة تستخدم كمخدر
¹cock /kɒk/ n [C]	۱. كەلەشیر
	۱. دیک
	قل
turkey ~	دیک رومی

'cock-crow	n	شبه‌ق، کاتی که له‌شیر خوبندن بزوغ النهار
'cockpit	n [C]	۱. شوینی شهره که له‌شیر ۲. نه‌خوشخانه له پاپوری جه‌نگی (کون) ۳. کابینه‌ی فرۆکه‌وان له فرۆکه‌دا
		۱. مکان لقال الديرک ۲. (قدیم) مستشفى فی سفینه حریه ۳. قمره الطیار فی الطائرة
² cock	/kɒk/ n [C]	۱. به‌لوجه، دهمه‌وانه یۆ ده‌ستگرتن به‌سه‌ر هه‌لقولانی ناودا ۲. به‌له‌پیتکه‌ی تفه‌نگ
		۱. صنبور، صمام للتحكم فی تدفق سائل ۲. ماسورة بندقيه نیمچه ناماده/ ناماده یۆ ته‌قاندن شبه مستعد/ مستعد للأطلاق
	at half/full ~	۱. گۆی یۆ شل ته‌کات، نیشانه‌ی پایه‌خ پێدانه
		۱. نصب (أذنيه، عينه، علامة الاهتمام) گۆی، چاو ته‌خاته ~ the ears/the eyes at
		سه‌ری/ به‌پایه‌خه‌وه تی‌ی ته‌روانی ۲. په‌له‌پیتکه‌ی تفه‌نگ به‌رزه‌کاته‌وه، میلی تفه‌نگ وانه کیشی یۆ ته‌قه‌کردن نصت/ بنظر باهتمام الی ۲. یرفع ماسورة البندقية متأهباً للتصويب، یصلی الیریک، یرد دیک البندقیه الی الراء استعداداً للرمی
cockatoo	/kɒkə'tuː/ n	توتوی پۆینه‌دار بیغه‌ ذو عرف
cockereel	'kɒkərəl/ n [C]	که‌له‌شیری بچووک دیک صغیر
cockney	'kɒkni/ adj, n [C]	(تایه‌ت‌به) دانیشوانی هه‌ژاره‌کانی شاری له‌تده‌ن (یخص) سكان أحياء لندن الفقيرة
cockroach	'kɒkrəʊtʃ/ n [C]	میرووی سیرک حشره‌ الصرصار، الصرصور
cocksure	adj	دلنیا، پشت راست واتق، متیقن (بعجرفه)
cocktail	'kɒkteɪl/ n [U]	کۆکتیل، تیکه‌له‌ی چه‌نجۆریکی جیا له‌شهره‌تی میوه شراب کۆکتیل، خلیط من أنواع مختلفة من عصيرالفاكهة
cocky	'kɒki/ adj (-ier, -iest)	له‌خۆبایی، فیز، خودیتی

		مفرور کاکاو
cocoa	'kəʊkəʊ/ n [U]	الکاکاو، شراب الکاکاو
coconut	'kəʊkənʌt/ n [C,U]	گۆزی هندی جوز الهند
cocoon	'kəʊkʊn/ n [C]	قوزاخه، قه‌پوشک شرقة
cod	'kɒk/ n [C]	ماسی کود: جۆره ماسی په‌کی ده‌ریایی به، گۆشتی نه‌و ماسی به سک القد: من أساک البحر، لحم هذا السک
coddle	'kɒdl/ vt	ده‌پلاوینی، نازداردکت، به‌نه‌رمی مامه‌له‌ی له‌گه‌ل ته‌کات یدلل، یدلع، یعامل بعناية ورفق زاندين
code	'kəʊd/ n [C]	۱. کۆمه‌له‌ یاسایه‌ک به‌ گۆیره‌ی یاسایه‌کی دیاری کراوریک خرابی ۲. کۆمه‌له‌ ده‌ستور، په‌په‌رو، بنه‌ما ۳. کۆمه‌له‌ هه‌یماو شیه‌ی نه‌ینی ۴. شفره: نوسینی نه‌ینی
		۱. مجموعه قوانین مرتبه حسب نظام معين ۲. مجموعه من الرموز والاشکال السریة فی الکتابه ۴. شفرة، طریقه‌ کتابة سریه
	break a ~	۵. شفره لا ته‌بات ۵. یحل الشفرة
	Morse ~	شفره‌ی مورس شفره‌ مورس
	The telegraphic ~	شفره‌ی ته‌لگراف الشفرة التلغرافية
	□ vt	هه‌یما دانه‌نی یضع فی رموز
codify	'kəʊdɪfaɪ/ vt (pt, pp -fied)	یاسا کۆده‌کاته‌وه، ریکی ته‌خات یجمع (القوانين مثلاً) وینسقه‌ا
coed	'kəʊd/ n [C]	کچی خویندکاره په‌یمانگای خویندنی تیکه‌لاو (کوران و کچان) طالیه فی معهد دراسته مختلط (بنون و بنات)
codicil	'kəʊdɪsl/ n [C]	پاشکۆ/ زیادکراو یۆ وه‌سیه‌ت نامه
		ملحق ل/ إضافة فی وصیه
coeducation	'kəʊ.ɛd.ʊ'keɪʃn/ n [U]	

خویندنی نیکدل، ههف په وروږده
التعلیم المختلط

coerce /kəʊ'siː/ vt پالی بپوه نه‌نن، زوری لڼ
نه‌کات
یدفع بالقوة، یجبر

coercion /kəʊ'siːʃn/ n [U] زورلن‌کردن،
بیزارکردن
إجبار، أكره

coercive adj به‌زور، خورتی، کوته‌کی
قسری، إجباری

coffee /kɒfi/ n [C,U] داری قاوه، قاوه
شجرة البن، ثمار البن، القهوة
دهنکی قاوه
coffee bean/berry
حبات البن

coffer /kɒfə(r)/ n [C] صندوق / صندوق پو
پاراستنی شتی به‌نرخ
صندوق / علبة لحفظ الاشياء الثمينة

coffin /kɒfɪn/ n [C] داره‌میت، داره‌مست، تهرم،
تابوت
تابوت، نعش

cog /kɒg/ n [C] دانی تاپه، ددانی پیچکه
سن الترس العجلة

'cogwheel n [C] تاپه‌ی داندانو بوگویرانه‌وه‌ی
جوله له به‌شیکي نامیره‌وه بو به‌شیکي تر
عجلة مستنة لنقل الحركة من جزء من الآلة الى جزء آخر

cogent /kɒdʒənt/ adj بدنگه‌یه‌کی به‌هیز،
قایلدار، خورد
(الحجة) قوية، مقنعة

cogitate /kɒdʒɪteɪt/ vt, i رمان دکت، بیر
نه‌کاته‌وه، هیوادار نه‌ین، هزرا تشته‌کی دکت
يفكر ملياً، يتأمل

cognac /kɒnjæk/ n [U] کونیاک، جوړه
خواردنه‌وه‌یه‌که
الكونياك: شراب من الخمر

cognate /kɒɡneɪt/ adj چه‌ند ووشه‌یه‌که له‌یه‌که
ره‌گ، ههف سروشت، ههف بابک، ههف بابک، ههف
نژاد

(الكلمات) أصل واحد، نسیب، مشترك فی صفات كثيرة

The English word father is ~ with the Latin pater.

ووشه‌ی ینگلیزی ره‌گه‌کی لاتینی په

cohere /kəʊ'hiə(r)/ vi په‌کنه‌گری، پیکه‌وه
نه‌نوسن، نه‌نوست
بترابط، بتماسک

coherence n [U] پیکه‌وه نوسان، په‌کگرتن،
هه‌لگرتن
ترابط، تماسک

coherency n پیکه‌وه نوسان، لکان، په‌کگرتن
ترابط، تماسک

coherent adj په‌کگرتووه (په‌تایه‌تی قسه‌وه
بیروړا) ینگه‌شتنی ناسانه
متصل، مترابط، (خاصة الكلام والتفكير) سهل فهمه

coll /kɒl/ vt, vi تڼی نه‌پینچن (په‌ت) له شپوه‌ی
بازنه‌ی / خلوک‌ه‌ی، داپینچان، نالاندن
يلف (جبلًا أو سلکًا) على نحو دائري / حلزوني
هاوینچ، شتیکی پینچراو
□ n [C]
ملف، شیء ملفوف / حلزوني
a ~ of rope
کلافه‌یه‌که په‌ت
لفه من الحبال
~ ed wire for electric current
پینچراویک له
ته‌لی کاره‌یا
ملف من السلك للتيار الكهربی

coln /kɒlɪn/ n [C,U] پاره‌ی کانزا، دراو، دراف،
پولک
عملة معدنية

□ vt پاره‌ی کانزا دروست نه‌کات، سکه‌لی نه‌دات
يسك العملة

be ~ ing money پاره‌ی ده‌ست نه‌که‌وی
يحقق ربحاً و فیراً

~ a word/a phrase دانه‌هینن له‌هیجه / ده‌سته‌واژه
بیتکر / لفظاً / عبارة

coinage /kɒɪnɪdʒ/ n [C,U] یاسای پاره‌ لیدان
سک التقد، نقد، نظام سک التقد

a decimal ~ یاسای پاره‌ی ده‌یی
نظام عملة عشری

coincide /kəʊɪn'saɪd/ vi ۱. (بو دوو شت یا
زیاتر) گونجاو، ویک‌که‌وتوو، هه‌ف دم‌دیت، هاو

جسوت دهبیت ۲. (پرووداو) له هه مان کاتدا بښی ۳.
(بیروړا) دهقاو دهق، گونجاو

۱. (الشین او اکثر) یتوافق. یطابق ۲. (الاحداث) یصادف
حدوثها فی نفس الوقت ۳. (الانکار والآراء) یتفق مع
لیهاتن،
coincidence /kəʊ'ɪnsɪdəns/ n [C,U]
به ریکهوت، توش
مصادفة، تصادف

مادهی کوک له سوتانی
خه لوز به جی نه مینئ
ماده الکوک التخلقة من احراق الفحم
خه لوز که نه گورئ یو کوک
یحول الفحم الی کوک
coke /kəʊk/ n [U]
□ vt
پالیکه، سوزگی،
سه به ته، پالوگه
مصفاة

۱. سارد ۲. ساردوسپر
۱. بارد ۲. (مجاز) لاتسهل آثارته، فاتر، غیر ودی
ریناز / سلوا / به گهرمی /
به ساردی
طریقه / تیه / فاتر / بارده
cold /kəʊld/ adj
throw ~ water on
ته گهره تی نه خات
شیط من العزم
give the ~ shoulder to
به ساردی مامه له نکات
یعامل بیرو
۱. سه رما، ساردی
۱. برد، بروده
له سه رما
ته لرزیت ۲. سه رما پردوو، هه لامهت
کان یرتجف من البرد ۲. برد، زکام، رشع
cold-blooded adj
۱. (نازل) پلهی گهرمی
نه گورئ به بی زینگه ۲. (گهرم) به بی به زه می
۱. (الحویران) متغیر الحرارة طبقاً لتغییر البیئة ۲. (حار) بلا شفقة
به ساردی په وه
بلا انفعال او مبالاة، بیرو
cold front n
(کمش) به ره ی سارد
(الطقس) جبهه بارده
cold-hearted
بی بالک، بی ههست، دل سارد، بی
په روا

۱. مبال، خلو من الشعور
به ساردی
بیرو
سه رما، زوقم، کزبوه
برود، بروده
به پولی سه رما ی کم خایه
موجة برد قصيرة
شهری سارد
الحرب الباردة
نازاریکي سهخت (له گه ده)،
ریخوله، کولیک، ژانی سک
مض، ألم شديد (فی المعدة، الامعاء)
یارمه تی ده دات
هه لکار یکری، ریک نه که وی له گه لیا (بو کاری
هونه ری)، هه لکاری بکری
یشترک، یتعاون، یعمل بالتسبیق مع (خاصة فی التألیف
والاعمال الفنية)
هاوکاری،
هاوبه شی کردن
تعاون، اشتراك
۱. نه روخی، نه که وی،
تیک نه شکن، شکست دینئ ۲. فش بوونه وه، دارمانی
لهش / هوش / ده روون
۱. بنهار، یسقط، یتحطم ۲. بنهار جسمیاً / عقلیاً / نفسیاً
۱. نه رما، رووخان، که وتن، شکست
۱. نه توارنیت بو
گواسته وه و هه لگرتن بیچرته وه
یمنکن أن یطوی للنقل أو التخزین
میزیک توانای بیچرته وه ی هه به
متعددة قابلة للطي
۱. به خه، به روانک، به رستو
۲. مل به ن یو نه سپ و سه گ ۳. نه لقه به کسی کاتزایی بو
به به ک گه شتی دوو پوری
۱. یاقة ۲. طوق یوضع حول عنق الحیوان (کالحصان، الکلب)
۳. حلقة معدنية لتوصیل أنبوبین
که له به چه ی نه کات
یسک بخناق (لص مثلاً)

'collarbone <i>n</i> [C]	نيسكى چه نه مه، باز نهى سنگ عظمه الترقوة
collate /kə'leɪt/ <i>vt</i>	١. به ووردى بهراوردى نه كسات (له نيوآن په رتوكه كاندا... هتد) ٢. كاغذ به يه كاته وه بيكات به كتيب)
colleague /kə'li:ɡ/ <i>n</i>	١. يقارن بعنايه (بين كس... الخ) ٢. يجمع (أوراقاً لتجليدها فى كتاب) همفائل، هاوكار زميل، رفيق عمل
collect /kə'lekt/ <i>vt, vi</i>	كوى نه كاته وه، كونه كرتيه وه، دحقيقت، كونه بنه وه يجمع، يلم، يستجمع، يتجمع كومه لنى خه لك به خيراى A crowd soon ~ ed. كونه كاته وه
collected <i>adj</i>	تجمع خشد من الناس بسرعة (كه سيك) ده سه لاني، له سه رخو به سه رخويا هه يه، ووريا، به ره ف، نازا (الشخص) متعل بضبط، النفس، متحكم فى مشاعره وأنفعالاته، هادى.
collection /kə'lektʃn/ <i>n</i> [C,U]	هه موو كيكرن، كوكردنه وه، نهو پاره يه كه له كليسه كوه كرتيه وه جمع، مجموعه، تجمع النفود التي تجمع فى الكيسه
collective /kə'lektiv/ <i>adj</i>	به كومه ل جماعى كيتلگه / خاوه نيه تى ~ farms/ownership هه ره وه زى مزارع / ملكيه جماعيه
collector /kə'lektə(r)/ <i>n</i>	كوكه روه وه، باجگر، كومكهر جامع، جابى باجگرى باج، كومكهر، جيفيندار ~ tax جابى الضرائب
college /kə'lidʒ/ <i>n</i> [C,U]	١. وانينگه، كوليچ، زانستگه، په يمانگاي بالاي هونه رى ٢. هاو بهرزه وندي ١. كلية، معهد عال للتعليم الفنى أو السعهنى ٢. جماعة من الزملاء لهم مزايا مشتركة كوليژى The College of Surgeons/Cardinals كاردينال، نه شته رگه رى

collegiate /kə'li:dʒiət/ <i>adj</i>	رابطه الجراحين، مجمع الكرادلة په يوه ندى به زانكوه هه يه
collide /kə'laɪd/ <i>vi</i>	له علاقه، متصل بكمية به يه كدا نه كوه تى، قيدكه فت بصطدم، يعارض
collision /kə'li:ʒn/ <i>n</i>	به يه كاكه وتن، نه يار، ليكدان بهر يه ككه وتن، بهر هنگاريون تصادم، معارضة
collier /kə'li:ə(r)/ <i>n</i> [C]	كرنكارى كانگه ي خه لوز، به له مى خه لوز هه لگر عامل فى منجم فحم، سفينة تحمل الفحم
colliery /kə'li:əri/ <i>n</i> [C]	كانگه ي خه لوز منجم فحم
colloquial /kə'lə'kwɪəl/ <i>adj</i>	زه مانى باو، زور به كارها توه (الكلمات، العبارات، الاسلوب) دارج، عامى
collusion /kə'lu:ʒn/ <i>n</i> [U]	پيلانى نه نيسى، پيلان گيران اتفاق سرى، تامر، تواطؤ
¹ colon /kə'lon/ <i>n</i> [C]	نيشانه: له نو سين دا علامه: فى الكتابة
² colon /kə'lon/ <i>n</i> [C]	كولون: به شسى خواره وه ي رخوله، ريخوله نه ستوره القولون: الجزء الأسفل من الامعاء الغليظة
colonel /kə:nl/ <i>n</i> [C]	كولونيل، پله ي سه ريازى يه كولونيل، مقدم، بكباشى: رتبة عسكرية
colonial /kə'lə'ni:əl/ <i>adj, n</i> [C]	داگيركارى، سه ره ننگ، راگر استعماري: شخص يقيم فى مستعمرة
colonialism <i>n</i> [U]	سياسه تى داگيركارى السياسة الاستعمارية
colonist /kə'lə'nɪst/ <i>n</i> [C]	داگيركهر، كه سىكى نيشته جى له زهوى داگيركراودا مستمر، شخص يسفر فى مستعمرة جديدة
colonization /kə'lə'nai:zətʃn/ <i>n</i> [U]	داگيركهر استعمار

colonize /'kɒlənaɪz/ vt دأگیرری نه کات، دأگیر کراوه کان نه تیریت بو
 یشء مستعمره، يستعمر، يرسل مستعمرين الى
colonnade /'kɒləneɪ/ n [C] پؤل / کؤمه له
 نه ستونن
 صف / مجموعة من الاعمدة
colony /'kɒləni/ n [C] ١. دأگیر کهر ٢. کؤمه له
 خسه لکيکی وولاتی تر، کؤمه لنی کسه له پیشه و
 بهرزه وهندی دا هاویه کن
 ١. مستعمره ٢. جالية من دولة أخرى، مجموعة من الناس لهم
 مهنة أو صفات مشتركة
 جالیه ی نه مریکی
The American ~ in Paris
 له پاریس
 الجالية الامريكية في باريس
a ~ of artists
 کؤمه لیکي دووره پهریز له
 هونرمندان
 جماعة (متزلة) من الفنانين
colossal /kə'sɒsl/ adj که ته، گهوره، زه به لاج
 ضخم، هائل
colossus /kə'lɒsəs/ n [C] په بیکه ری گهوره،
 زه به لاج، که ته
 تثال ضخم (خاصة لأنسان أكبر من العجم الطبيعي)، عملاق
colour /'kɒlə(r)/ n [C,U] ١. به رنگ
 ١. لون
The ~ of blood is red.
 به رنگی سوری خونین
 لون الدم الاحمر
Your cheeks have a healthy ~.
 به رنگی دم
 وچاوت دروسته، (باشه) ٢. نه و به رنگانه ی هونرمند
 به کاری نه هینتی
 لون وجستیک ينم عن الصحة (الجيدة) ٢. الالوان التي
 يستخدمها الفنان
 به رنگی ناوی، ناو به رنگ ٣. (بو رووداو /
 water ~ s
 پياهلدان) رواله تی راستی
 ألوان مائیه ٣. للأحداث / الوصف) مظهر صدق
 رواله تی راستی بین نه دا
 lend/give ~ to
 یضنی مظهر صدق علی
 (له نوسین) ناوهرۆکنی وای لن بکات
 local ~
 زیاتر واقمی نیئت ٤. (له شیوهی کۆ) نالا، دروشم

(في كتابة) التفاصيل التي تجعل الوصف أكثر واقعية ٤. (نسی
 صیفة الجمع) علم، رایة
 واز له بیروپرای پارتته که یان
 stick to one's ~ s
 کؤمه له که ی ناھینتی
 یرفض التخلی عن آراء أو معتقدات حزبه أو جماعته
 واز دینتی له داواکه ی
 lower one's ~ s
 یتازل عن مطالبة
 راستی ده رته که وی /
 show one's true ~ s
 که سیه تی به که ی / کانزاکه ی
 یظهر حقیقته / حقیقة شخصيته، معدنه
 سه رکه وتنی باش
 come off with flying ~ s
 به ده ست نه هینتی
 یحرز نجاحاً كبيراً
 به رنگی نه کات
 □ vt, vi
 یلون، یتلون
 جیاوازی نیوان به گه زی سپی
 'colourbar' n [U]
 و به رنگدار به ربه ستی به رنگی
 التمييز بين الاجناس البيضاء والملونة، الحاجز اللوني
 به رنگ کویری
 'colourblind' adj
 مصاب بعسی الالوان
 (کسه) به رنگدار، له به گه زی
 'coloured' adj
 به رنگدار
 (الشخصی) ملون، من جنس غیر الأبيض
 به رنگین، به له ک
 'colourful' adj
 غنی بالالوان، ملنء بالحيوية
 به رنگی به رنگ کردن، شیوازی
 'colouring' n [U]
 هونرمند بو به رنگ کردن
 طريقة التلوین، أسلوب الفنان في استخدام الالوان
 ١. کال، بین به رنگ ٢. بین کسه تی
 'colourless' adj
 ١. عديم اللون، باهت ٢. (مجاز) عديم الشخصية
 کؤمه له به رنگی بیک
 'colour scheme' n
 که وتوو
 مجموعة ألوان متناسقة
 جوانوو، تیره نه سپی بچوک
 'colt' /kɒlt/ n [C]
 مهر، فرس صغیر
 ١. کؤله که، پایه (بو)
 'column' /'kɒləm/ n [C]
 هه لگرتنی خانوو یان وهک په بیکه ری یاده وهری) نه وهی
 ٢. له ستون بچن

۱. عمود (الرفع مبنی أو قائم بذاته كمنصب تذكاری) ۲. مایشه العمود
۱. ریچکه پهك له دوكله ۲. كۆلوم له
 رۆژنامه دا (ستون)
- عمود من الدخان ۳. عمود فی صفحة جريدة
- coma** /kəʊmə/ n [C] بورانه وه، بئ هوشی
 اغما، غيبوبة
- comb** /kəʊm/ n [C] ۱. شانەى قۆ، ۲. شانەى نامیر
 (خوری، لۆکه... هند) کاتار، کاکۆل
۱. مشط (الشعر) ۲. مشط الة الصرف، التطن... الخ
۱. شه هدان، دای نه هینئ (قۆ) ۲. بوی
 □ vt, vi نه گهریت / به وردی نه پشکنئ
۱. يمشط (الشعر) ۲. يبيحث / يفتش بدقة
- له كۆمه لیکدا ده ری نه هینئ (نه وهی)
 ~ out بئویست (نه)
- يستخرج منه مجموعة (ما لا يلزم من أشياء أو أشخاص)
- combat** /kəmbæt/ n کوشتن، تیکۆشان،
 قتال، کفاح، حرب
- single ~ شه ری نیوان دوو کەس
 قتال بین فردین
- mortal ~ جه نگی خویناوی
 معركة قاتلة
- vt, vi نه کوزئ، نه جه نگی
 یقاتل، یحارب
- combatant** /kəmbətənt/ adj کۆشته بی، بکۆز،
 جه نگاوه، شه رکەر
 قتالی، مقاتل
- combine** /kəmbain/ vt, vi کۆی نه کاته وه،
 نه یخاته سه ری، به کی نه خات، نه یته خاوه نی
 یجمع، یضم، یوحد، یلم، یملک فی وقت واحد
- n [C] به کخستن (بۆ مه به سستی بازرگانی)
 اتحاد (لاغراض تجاریة)
- combination** /kəmbi'neɪʃn/ n [C,U] بئک
 هینان، کۆکردنه وه، به کیتی، په یوه ندی، ئاویته،
 به کگرتن
 ضم، توحید، تجميع، رابطة، مزيج، مرکب
- combustible** /kəmbəstəbl/ adj, n [C] توخمی بسوت، زوو نه سوتئ، سوته بار

عنصر اشتعال، سهل / قابل للاشتعال

- combustion** /kəm'bstʃən/ n [U] سووتان،
 ناگرگرتن، سوتن
 اشتعال، احتراق
- come** /kʌm/ vi (pt came /keɪm/, pp come)
۱. دیت، دناماده ده بی، دئیت، وه ره
 ۱. یأتی، یچی، یحضر
- وه ره نیره / بۆ لای من
 C~ here/to me. تعال هنا / الی
- کاتزیمیر شه شه هاتن
 They came at 6 o'clock. حضروا فی الساعة السادسة
- به ره و ماله وه
 They came towards the house. چوون
- لقد أتجهوا نحو المنزل
- مشت
 We argued till we came to blows. ومره که گه شته راده ی دمه قالی و شه ۲. نه گاته
 وصل بنا الجدل الی حد العراك ۲. یصل الی
- هیشتا میوانه کان
 The visitors haven't ~ yet. نه گه شتوون ۳. رپوه نه دات، رپهک نه که وئ
 لم یصل الزوار بعد ۳. یحدث، یصادف
- رۆزی
 The 2nd of May ~ s on a Friday. دووی ئایار ریکه وتی هه بی نه کات ۴. نه گاته
 یصادف الثاني من مايو (آيار) يوم جمعة ۴. یبلغ، یصل الی
- تچوونمان گه شته
 Our expenses came to £25 ۲۵ جینه
 لقد بلغت نفقاتنا خمسة وعشرين جينهاً
۵. دئنه دی،
 I hope my dream will ~ true. هیوادارم خه ونه کانم بئنه دی
 ۵. یتحقق: أمل أن يتحقق حلمی
۶. نه بی، بوو، کرا،
 My shoe has ~ undone. قه یسانی قۆنره کانم کرایه وه ۷. (گۆرانی تاییه تی)
 ۶. یصبح: لقد أُنفك (رباط) حدائی ۷. (فی تعبيرات خاصة)
- ~ apart هه ل ده وه شئ، تیک نه شکنئ
 تفصل أجزاءه، یتحطم
- ~ by (sth) به هیلاکی ده سستی نه که وئ، به
 ریکه وت ئوشی شئیک نه بی
 یحصل علی شئ. یجهد، یتعرض لئئ. بالصدفه
- ~ to به خویندا دئنه وه، نه گاته

يتردد وعيه، يصل الى
 ~ between ناوېزې نه كات، سهرسام نه ووستې
 له نيزان
 يتدخل، يقف حائلاً بين...
 ~ down on our side/in our favour
 پشتگيريمان نه كات ده گه پرته وه يو راستي، واقعي ده بې
 يقرر مساندتتا بعد الى الواقع، يصحح واقعياً
 ~ from (London) سهرچاوه / شوينې بوون و
 له دايك بووني (له نډه نه)
 مصدره / منقط رأسه (لندن)
 ~ round نه گه ربې به ده وريا، ريگه ي ناديار
 يدور، يسلك طريقاً غير مباشر
 ~ about رووده دات
 يحدث
 ~ across/upon نه يدوزيښته وه، بهرنيكوت توشې
 نه بې
 يجد / يقابل بالصدقة
 ~ true دېته دي، راست ده رته چي
 يتحقق. يصحح حقيقة
 ~ of روونه دات، نه نجامي
 يحدث / يكون نتيجة ل...
 What came of the discussion? نه نجامي
 ليكولنه وه كه چي بوو؟
 ماذا كانت نتيجة المناقشة؟
 ~ to an agreement نه گاته ريگوتن
 يتوصل الى اتفاق
 ~ off (نه زمون)، سهرنه كه وي، (بو رووداتي
 چاوه پروان نه كراو) رووده دات
 (التجربة) تنجح. (لحدث غير متوقع) يحدث
 ~ to (infinitive) رېك نه كه وي به
 يتصادف أن
 How did you ~ to hear of it? چون رووي دا/
 بهرنيكوت گوي ي لي نې بوو؟
 كيف حدث / تصادف أن سمعت بهذا؟
 ~ on ۱. نه كه ويته شويني، به دوايدا نه روايت
 ۲. پيش نه كه وي، چالاك نه بې. ۳. (نه كتر) له سهر شانق
 ده ركسه وي. ۴. (هه لامه ت) نه خوشي نيشانه كساني
 ده رته كه وي

۱. يتبع، يلحق ب ۲. يتطور، يتحسن ۳. (الممثل) يظهر على
 المسرح ۴. (نزلة برد، مرض) تبدأ أعراضه في الظهور
 (رؤوسانگ) مه لډي
 ~ out (الشمس، القمر) تشرق، يبرز
 ~ out in spots وهك له كه ده رته كه وي
 تظهر على شكل بقع
 in years to ~ لهم سالانه ي دوايدا
 في السنوات المقبلة
 an up and coming man (مروفي) له وانه يه
 پله ي بهرزيښته وه
 شخص من المتوقع أن يعطو شأنه
 گه رانه وه يو شويني پيشوو
 'come-back' n [C] عوده، رجوع (الى حالة سابقة)
 com-down n [C] دابه زين، نزم بوونه وه،
 رووخان، دانه بين
 هبوط، تدهور
 comedian /kə'mi:diən/ n [C] ناکته ري
 کوميدي، گانته ي، ليوک
 مثل کوميدي / هزلي
 comedy /kə'mɒdi/ n [C,U] کوميدي، شانوي
 گانته ي پيکه نيماوي، به زمه سات
 کوميديا، ملاءة، مسرحية هزلية
 comely /kə'mli/ adj (-ier, -iest) قه شه نگ،
 نه ني گهش، تازه، خشکوک
 (الشخص) سار للناظرين، وسيم
 comet /kə'mɪt/ n [C] نه ستيره ي کلکدار،
 ستيرا ب دوف
 مذنب، نجم ذو ذنب
 comfort /kə'mfɔ:t/ n [C,U] ۱. همسانه وه،
 حه وانه وه پشودان له (نازار، هيلاکسي، بينزاري) ۲. قابل
 بوون، ناسوده بوون
 ۱. راحة (من ألم، تعب، قلق). أمر يدعو الى الراحة ۲. رضا.
 قناعة، ارتياح
 ژيانکي خوش ده ژي
 ~ live in يعيش حياة خالية من المتاعب
 ناسوده نه بې، سهرخوش لي نه كات، پرسه □ vt
 نه كات، دلته وايي نه كا
 بريح، يعزي، يواسي

comfortable /kʌmfətbl/ <i>adj</i>	ناسوده، سەرسوك، رەحەت مریح
<i>a ~ chair</i>	كورسى باش، خوش كرسى مریح
<i>feel ~</i>	هەست بە ناسوده یی ئەكات یشەر بالراحة
comfortably <i>adv</i>	بە ناسوده یی، بەرەحەتی براحة، بشکل مریح
comfortless <i>adj</i>	بە ناسوده، بەن خوشی یخلو من أسباب الراحة
comic /kɒmɪk/ <i>adj</i>	۱. پیکە نیناوی، سوعبەت ۱. هزلی، نکاهی
<i>a ~ song</i>	گۆرائی گائنتی أغنية هزلية
<i>~ paper/cartoon</i>	کاخەز، رۆژنامە / وینە جولوا، کاریکاتیر ۲. کومیدی، گائنتی
	جريدة / رسوم متحركة نكاهية ۲. کومیدی، هزلی، من الکومیدیا
<i>a ~ opera</i>	ئوپیرای کومیدی أوبرا کومیدية
\square <i>n</i> [C]	کەسی / شتی پیکە نیناوی شخص / شیء مضحك
commical <i>adj</i>	گائەجار، پیکە نیناوی، دەخوشکەر
	ساخر، مضحك، مسل
comma /kəmə/ <i>n</i> [C]	فاریزە (لە نووسین دا)، ویرگول، بۆز
	الفصلة (في الكتابة)
<i>inverted ~ s</i>	فاریزە ی هەلگەراوە فواصل مقلوبة ۹
command /kə'mɑ:nd/ <i>vt, vi</i>	۱. فەرمان ئەدا بەسەردا، دەسەلاتی بەسەرا لەسە پینتی ۲. دەستی بەسەرا ئەگرئی
	۱. یامر، یكون له سلطة على ۲. یسیطر علی
<i>~ one's temper</i>	دەست بەسەر هەست ونەستی دا ئەگرئی ۳. ئەسە پینتی، دینتە دی
	یتحکم فی مشاعره / أنفالاته ۳. یستخدّم، یستحق

<i>~ respect/sympathy</i>	شیاوی ریزو سۆزە ۱. دریز ئەپیتەو، ئەروائیتە سەر
	یستحق الاحترام / العطف ۱. یطل علی، یسرف علی
<i>The fort ~ ed the entrance to the valley.</i>	قەلاکە ئەروائیتە سەر دۆلە کە کانت القلعة تشرف علی مدخل الوادی
\square <i>n</i> [C]	سەرۆک، فرمان، دەسەلات، رەوا، لیوا یەک سوپادا
	أمر، سلطة، حکم، لواء من الجيش
<i>He has a good ~ of Arabic.</i>	لێها تەو لە زمانی عەرەبی دا
	أنه متکمن من اللغة العربية
commander <i>n</i> [C]	سەرور، سەرۆک، فەرماندە، سەردار
	قائد، أمر
commandment <i>n</i> [C]	پاسپاردە رەصیە
commandant /kə'mɑ:n'dænt/ <i>n</i> [C]	فەرماندە قەلا یا کۆمەڵیکێ سەربازی
	أمر حصن أو مجموعة عسكرية
commandeer /kə'mɑ:n'diə(r)/ <i>vt</i>	دەستی بەسەردا دەگریت، سەرباز دکت
	یصادر، یستولی علی
commemorate /kə'memə'reɪv/ <i>vt</i>	ناهەنگی یادکردنەو دەگرئی
	یحتفل بذكری
<i>a monument to ~ the victory</i>	پەیکەر بۆ نەمری یادى سەرکەوتن
	نصب لتخلید ذکرى النصر
commemorative /kə'memə'reɪv/ <i>adj</i>	یادگاری تذکاری
<i>~ stamps/medals</i>	پول / مەدالیای یادەوهری طوابع / میدالیات تذکاریە
commence /kə'mens/	دەست پین ئەكات یبدأ، یستهل
commensurate /kə'mensjə'reɪv/ <i>adj</i>	لەبار، گونجاو لەگەڵ، پەسەنداری

	متكافئ، / متناسب مع
comment /kɒmɛnt/ n [C]	ره‌خنه، تییض، لیدوان، رافه، سه‌رنج
	تعليق، نقد، يعلق علی، يتنقد
□ vi ~ (on)	گوو تار
	يعبر عن رأيه في
commentary /kɒməntri/ n [C]	١. توانج، زنجیره‌یه‌ک له بیرو راو توانج
	١. تعليق، سلسلة من الآراء والتعليقات
a Bible ~	سه‌رنج له‌سه‌ر کتبی پیروز ٢. توانج
	له‌سه‌ر رووداوی
	تعليق علی الکتاب المقدس ٢. تعليق متصل علی حدث
a broadcast ~ on a race/football match	توانجی رادیوی بو پیش‌برکن / له توی بی
	تعليق اذاعي علی سباق / مباراه فی کرة القدم
running ~	توانجی بهره‌وام
	تعليق مستمر
commentator n [C]	توانج نیگر، گو تار نفیس
	معلق
commerce /kɒmə:s/ n [U]	بازرگانی (نیوان)
	ده‌وله‌تان)
	تجارة (خاصة بین الدول)
commercial /kə'mɜ:ʃl/ adj	بازرگانی
	تجاری
~ traveller	بازرگانی گه‌رۆک
	مندوب تجاری
~ vehicle	هوی گواسته‌وهی بازرگانی
	وسيلة نقل تجاری
commercialize /kə'mɜ:ʃəlaɪz/ vt	ته‌بیات
	به‌ریوه (شتیک) به‌ریازی بازرگانی به‌مه‌ستی ده‌سته‌کون
	بدر (شیئاً) بأسلوب تجاری بغرض الکسب
~ sport	وه‌رش بو کاری بازرگانی به‌کار دینن
	يستغل الرياضة لأغراض تجارية
commiserate /kə'mɪzəreɪ/ vi	دل نه‌وایی
	نه‌کا، به‌زه‌یی پیادپته‌وه
	يتعاطف مع، يشفق علی، يطف علی
~ (with) a friend on his losses	سه‌رخوشی
	له‌هاورنن نه‌کات به‌هوی دۆراندنیوه

	یواسی صدیقاً بسبب خسارته
commiseration /kə'mɪzə'reɪʃn/ n [C,U]	سه‌رخوشیکردن
	تعاطف، عطف، شفقة
commissar /kə'mɪsə:(r)/ n [C]	لیپرسراوی
	په‌سمی له حکومتی سوقیهت
	مسؤول رسمي في الحكومة السوفيتية
commisslon /kə'mɪʃn/ n [C,U]	١. نویته‌ر، نساردنی که‌سیک له‌به‌ری که‌سیکی که ٣. ده‌سته، کاربه‌ده‌سته‌کردن، نشاندن، کۆمیسیون
	١. أنتداب، أرسال شخص ليمثل آخر (ين) ٣. عمولة، كوميون، سمرة
sell goods on ~	له‌ده‌سه‌کوتی فروشتن قازانج
	ته‌کات ٤. نه‌فسه‌ر له‌سوپادا/ ده‌ریا/ فرۆکه‌وانی دانه‌نن
	٥. لیژنه یان تیییک داوای رافه و نوسینی راپورتیکیان
	لیکراوه
	يحصل علی عمولة من إيراد البيع ٤. تخويل رسمي، (خاصة فی إنجلترا) تعيين ضابط بالجيش / البحرية / الطيران ٥. لجنة أو فريق من الأشخاص يكلّفون بدراسة شيء، وكتابة تقرير عنه
a Royal C~ to report on local government	لیژنه‌ی پاشایی بو دانسانی راپورتی فه‌رمانه‌وایی
	خودمختاری
	لجنة ملكية لأعداد تقرير عن احکم المحلي
in/out of ~	٦. ناماده‌به/ ناماده‌نی به بو خزمهت
	٦. جاهز/ غير جاهز للخدمة
□ vt	داده‌مه‌زری، ده‌بیته‌هوی، سه‌پشکی ده‌کات
	يتنبد، يؤدى، يعطى عمولة، يتقاضى عمولة، يسخول، يعد السفينة
commissioner n [C]	١. نه‌ندام له لیژنه‌یه‌کدا، ده‌له‌ر دار، هه‌ریمدار
	١. عضوی لجنة
	٢. کارمه‌ند/ لیپرسراوی گه‌وره له به‌ریوه‌به‌رایه‌تی میری
	يتنبد، يؤدى، يعطى عمولة، يتقاضى عمولة، يسخول، يعد السفينة ٢. موظف / مسؤول كبير في إدارة حكومية
The C~s of Customs	لیپرسراوی باج سه‌ندن
	مسؤولوا الجمارك
The high C~ for Canada	نویته‌ری حکومتی
	به‌ریتانی له‌که‌نه‌دا

ممثل الحكومة (البريطانية) في كندا
commissionaire /kə,mɪʃə'neɪ(r)/ n [C]
 ده‌رگاوان / له‌به‌ر ده‌رگاى پاسه‌وان به‌جلى په‌سمى يه‌وه،
 سینه‌ما، شانۆ، ئوتیل... هتد
 حاجب / حارس بزی رسی علی باب سینما. مسرح، فندق...
 الخ
commit /kə'mɪt/ vt (-tt-)
 ۱. نه‌نجامی ده‌دا،
 نه‌په‌ومینی (هه‌له، تاوان، گوناها)
 ۱. یرتکب (خطأ، جریمة، انما)
 نه‌نجامیده‌دا، نه‌یکا تاوانی ~ murder/a blunder
 کوشتن / هه‌له ۲. به‌ ئامانه‌ت له لای دانه‌نی شتی‌ک لای
 که‌سی‌ک دانه‌نی به‌ نه‌مانه‌ت
 یرتکب جریمة قتل / نه‌ب ۲. یاتمن، یودع، یسلم شیأ لشخص
 (کأمانة)
 به‌ندکراوی‌ک نه‌خاته به‌ر ~ a prisoner for trial
 دادگا
 یقدم سجیئاً للمحاكمة
 که‌سی‌ک نه‌خاته به‌ندیخانه‌وه ~ sb to prison
 یودع شخصاً فی السجن
 ژ به‌ردکت، له‌به‌ری نه‌کاو له‌بیری ~ to memory
 ناچنی
 یحفظ عن ظهر قلب
 تو‌ماری نه‌کات ~ to writing
 یدون
 ۳. خوی به‌رپرسیار نه‌کات، په‌یمان ~ oneself
 ده‌دات
 ۳. یلزم نفسه، یلتزم، یتعهد، یعد
 په‌یمان دان، خسته‌نه‌ستۆ، **commitment** n [C]
 سپارده، له‌خۆ‌گرتن
 تعهد، ائتزام
committee /kə'mɪtɪ/ n [C]
 لیژنه، کۆمیته
 لجنة
 ناماده‌ی کۆیونه‌وه‌ی لیژنه attend a ~ meeting
 نه‌بین
 یحظر اجتماع لجنة
 نه‌بیته‌ نه‌ندام له‌ لیژنه‌که sit on a ~
 یشتک / یصبح عضواً فی لجنة
commodious /kə'mɒdiəs/ adj فراوان،

گونجاو، به‌رین
 واسع، ملائم
 مال / نه‌مباری فراوان a ~ house/cupboard
 دار / خزانه‌ واسعة
commodity /kə'mɒdətɪ/ n [C] (pl -ties)
 ۱. که‌ل و په‌ل، شت و مه‌ک، کو‌تال، که‌رسته
 ۱. سلعة، بضاعة
 که‌ل و په‌لی ناوما‌ل ۲. که‌رسه‌ی household ~ ies
 خاو
 سلع منزلیه ۲. ماده‌ خام
 نه‌فسه‌ری **comodore** /kɒmɒdɔ:(r)/ n [C]
 ده‌ریایی، راگری که‌رتیکی ده‌ریایی
 رتبه‌ بحریه: عمید بحری
 ۱. گشتی، هاو‌په‌ش **common** /kɒmən/ adj
 ۱. عام، عمومی، مشترک
 زمانی هاو‌په‌ش a ~ language
 لفة مشتركة
 یاسا (نه‌نوسراو) له‌ ئینگلترا و ده‌رگی‌راو له ~ law
 داب و نه‌ریت و بریاری ینشو
 قانون (غیر مکتوب) فی آنجلترا مشتق من العادات والمقررات
 السابقة لبعض القضاة
 زانیاری باو ۲. ناسایی، باو ~ knowledge
 معلومات عامه ۲. عادی، متعاد، شائع
 گۆنی باو a ~ flower
 زهرة شائعة
 که‌سی‌کی ناسایی، پیاوی سه‌ر جاده the ~ man
 ۳. (زه‌لام، هه‌لسوکه‌وتی) به‌دخو
 الفرد العادی، رجل الشارع ۳. (الشخص، سلوکه) وضع، غیر
 مهذب
 (نزیک لادی) له‌وه‌رگا هه‌موو که‌سی‌ک □ n
 بتوانی به‌کاری ینینی
 (بالقرب من قرية) مرعی عام یمكن أن یستخدمه الجميع
 ۲. نه‌نجومه‌نی گشتی The House of C~ s
 به‌ریتانی
 ۲. مجلس العموم البريطاني
 ۳. هاو‌په‌شی نه‌کات in ~
 ۳. یشتک فی، یستخدمه مجموعة
 به‌شداري نه‌کات have in ~ with

	بشارك بيشترك مع
<i>out of the ~</i>	ناناسایی
	غير عادى
<i>be on short ~ s</i>	خواردنى زور پى نى يه
	ليس لديه ما يكتنى من الطعام
commoner <i>n</i> [C]	ره شوکى (له پياو گه و ره كان له پى)، مرؤفى ساده
	شخص من العامة (ليس من النبلاء)
commonly <i>adv</i>	به گشتى / ب گه له مپه رى
	بشكل شائع / عام
commonplace <i>n</i> [C]	باو، ناسایی، ساده
	عادى، محتاد
'common -room <i>n</i>	پشووگه، زوورى پشوو
	غرفة / صالة / قاعة عامة فى كلية أو جامعة يستخدمها المدرسون والطلبة
common sense <i>n</i> [U]	باش هه لسه نگاندن
	حسن تقدير الامور، والمستند من الخبرة بالحياة
commonwealth <i>n</i> [C]	وولات / كومه له
	وولاتىكى (نوسترايا)
	ولاية / مجموعة من الولايات (خاصة فى استرايا)
<i>The C~</i>	ولآتانى كومونلس كومه له ده وله نيگه له
	به ريتانيا وه ندى له داگير كراوه كونه كانى
	دول الكومنولث: مجموعة من الدول تتكون من بريطانيا وبعض مستعمراتها السابقة
commotion /kə'məʊʃn/ <i>n</i> [C,U]	گاله كوت،
	نازاوه، ناشوب، هه لچون، شووشى سه خت
	فوضى، اضطراب، أفعال، ثورة عنيفة
communal /kə'mju:nl/ <i>adj</i>	١. تاييهت به
	كومه لىك / كومه لىگه، تيره يى، جفاكى
	١. يخص جماعة / المجتمع
<i>~ disturbances</i>	پيكدادانى گشتى (له شوپته يى)
	ره گه ز بهرستان به تاييهت يى (٢. گشتى
	اضطرابات جماعية (فى مناطق الاضطرابات العنصرية خاصة)
	٢. عام، لاستخدام العامة
<i>~ land/kitchens</i>	زهوى / چينستخانه يى گشتى
	أرض / مطابخ عامة
¹commune /kə'mju:n/ <i>n</i> [C]	١. په كه يى
	دابسه شكر دنى كارگيرى ٢. كومه له خه لنىك له شوپنىكا

	له سه ر چالاكى نه نداهه كانه بزين
	١. وحدة تقسيم ادارى ٢. جماعة تعيش سويا معتمدة كلية على نشاط افراد
²commune /kə'mju:n/ <i>vi</i>	ههست ده كات
	له گه ل، سه حبهت دكت
	يشعر مع، يتعاطف مع، يحدث بطريقة ودية
<i>~ with one's friends</i>	نه دوپن (به نيانى) له گه ل
	هاورنىكانى
	يتحدث (بود) مع اصداقانه
communicable /kə'mju:nɪkəbl/	بوگواسته وه
	(بيروروا هه وال)، گواسته وه ي نه خووشى، گه هيتيار
	قابل للنقل (للأراء الاخبار) معد (للأمراض)
communicant /kə'mju:nɪkənt/ <i>n</i>	نان خوړى
	كه نيسه: له وه كه سه ي نانى ثواره له كليسه نه خوا
	المتناول: الذى يتناول العشاء الربانى فى الكيسة
communicate /kə'mju:nɪkeɪt/ <i>vt, vi</i>	
	نه پيترى، نه بيگه يهنى (گه رمى وهه وال) نه گه يهنى،
	رېنگاكان به يه ك گه شتون
	ينقل، يوصل (الحرارة، الاخبار، الحمرات (الطرق) تتصل بعضها ببعض
communication /kə'mju:nɪ'keɪʃn/ <i>n</i> [C,U]	
	گه هاندن، گواسته وه، گه پاندن (هه وال) هوى
	ها تووچو، له گو هاستن، گواسته وه ي نامه
	توصيل، الشئ الذى يمكن توصيل (كالأخبار) وسائل الاتصال
	كالطرق السلك الحديدية، البرق... الخ
<i>~ s with the north</i>	هوكارى گه پاندن به باكور
	وسائل الاتصال بالشمال
<i>telegraphic ~ s</i>	هوكارى گه پاندنى ته له گرامى /
	بروسكه
	وسائل الاتصال التلفرافية / البرقية
communicative /kə'mju:nɪkətɪv/	ناماده يى
	قه كردن / پيدانى زانيارى، راگه هيندار
	مسعد للكلام / لاعطاء المعلومات، اتصالى
communion /kə'mju:nɪən/ <i>n</i> [C,U]	
	١. به شدارى ٢. كومه له كه سيك هساويه شن له بيرو
	باوه ردا ٣. نالو گوو كور دنى ههست و بير
	١. مشاركة ٢. جماعة من الاشخاص تشترك فى العتيدة ٣.
	تبادل المشاعر و الافكار

Holy C~ ٤. نان خواردنی نیواری (گاور)
٤. العشاء الرباني (مسیحی)

communiqué /kə'mju:nikeɪ/ n [C]
راگه یاندن / ناگادار کردنه وه، وه شینا میری
بیان، اعلان رسمی

communism /kə'mju:nizəm/ n [U]
١. شیوعیه تی، کۆمونیزم ٢. یاسای شیوعی سیاسی
١. شیوعیه ٢. النظام الشيوعي السياسي

communist /kə'mju:nɪst/ n [C]
شیوعی،
لاپه نگر / شیوعی (کۆمونیست)
شیوعی، مزید / معتقد للشيوعية
□ *adj* شیوعی
شیوعی

community /kə'mju:nəti/ n [C] (pl -ties)
١. کۆمهله گه ٢. کۆمهله کهسیک هه مان ناینبان هه بی
له هه مان ره گه ز / پشه... هتد

١. مجتمع ٢. جماعة من الناس لها نفس الدين. من نفس
الجنس / المهنة... الخ، جالية
کۆمه لگای پۆله ندی،
The Polish ~ in London
جالیه ی پۆله ندی له لندن ٣. هاوبه شی سیقات
المجتمع البولندي / الجالية البولندية في لندن ٣. اشتراك في
بعض الصفات

به شداری کردن له ره گه ز /
~ of race/religion
دپانه ت
اشتراک فی الجنس / الدين

گۆرانی به کۆرس
~ singing
غناء جماعي

١. نال و ویر نه کات
commute /kə'mju:t/ v, vi
به گۆرینه وه، ٢. سزای سووک نه کات نمونه (له سنی داره
بۆ به ندردن) ٣. پۆشتن و هاتنه وه ی رۆژانه بۆ داینبکردنی
بۆ یوی

١. یقایض، یبادل، یدفع عن طريق المقايضة ٢. يخفف حكما
(من الاعدام الى السجن مثلا) ٣. يسافر يوميا خاصة (ذهابا و
ایابا) لكسب عيشه

کهسیک سه له ره ده کات له / پۆ
commuter n [C]
شار پۆ ده سه به رکردنی ژبان، رییوار
شخص مسافر من / الى مدينة يوميا لكسب عيشه

ریکه وتنامه / زیکه وتن
¹compact /kəmpækt/ n

اتفاقیه، اتفاق
²compact /kəmpækt/ adj
توندو تۆل، پته و،
قاپم، نه پچرا و، سفت
محکم، مترابط، مکتور

compactly adv
به توندو تۆلی
بشکل محکم

³compact /kəmpækt/ n [C]
قوتوی جوانکاری
له جانتای ژنان دانه نری
علبه تجمیل توضع فی حقبة المرأة

١. هاویری،
companion /kəm'pæniən/ n [C]
هاوله، دوست، یار، ده سه تیرا، یاوه ر
١. رفيق، زميل

هه ت شین، هه فال ٢. کهسیکی
~ s on a journey
خاوه ن زه ووق و به بایه خ، هۆگر ٣. نه گونجی له گه ل،
ته واکه ری شتی که

رفقاء رحلة ٢. شخص له ذوق و اهتمامات مماثلة ٣. شيء
یصاحب / ینسجم مع / مکمل لشيء اخر
the ~ volume

په راوی هاوینیچی نوسه ریکی تر
٤. هاو راز (به تاییه تی ژن) بۆ لای نه خوش بیان پیر
٥. ریه ره، به لنگه، فهرست
الكتاب المصاحب (لكتاب اخر) ٤. أنيس (عادة امرأة) يؤجر
لمجالسة مريض او عجوز ٥. مرجع، دليل

ریه ره ی پشانده ر
the Gardener's Companion
بۆ باخه وانه کان

دلیل المهتمين بالحدائق
companionable adj
خۆشدو، هه قالبار
ودود، اجتماعی

هاوه لئی، ده سه تیرا،
companionship n [U]
یاوه ر
رفقه، زمالته

پیلپیکانه،
companionway /kəm'pæniənweɪ/
قادرمه له سه ر رووی به له م به ره و راره وه کان
سلم علی سطح السفينة يؤدي الى التمرات

١. هاوه لئی،
company /kəm'pəni/ n [C,U]
هه لکاری
١. صحبة

have the pleasure of sb's ~ on a journey
دلخوش نه بی به هاوکاری کهسیک له گه شتی کدا

	يسعد بصحبة شخص في رحلة
<i>keep/bear sb ~</i>	هاوزری نه کات
	یصاحب / یرافق شخصاً
<i>part ~</i>	لهی جو دا نهین، جیانه بیته وه
	یبارق، یفترق
<i>in ~ (with)</i>	له گهل
	فی صحبة
<i>be good ~</i>	بینی خوش نهین / به هاوه لی دلشاد
	ده بین ۲. کومپانیا، دامه زراوی بازارگانی
	یسی / یسعد بصحبة ۲. شرکه، مؤسسه تجاریه
	جون سمیس و
<i>John Smith and Co.</i>	هاوکاره کانی ۳. کومه له که سینگ هاو پیشه بن، به تیکه کار بکن
	جون سمیت و شرکاه ۳. مجموعه من الاشخاص یعملون سراً
<i>the ship's ~</i>	ده ریاوان
	البحارة
<i>a theatrical ~/a ~ of actors</i>	تیجی له نه کتیره کان
	۴. لقی له سوپا
	فرقه من المثلین ۴. سریه من الجیش
comparable /'kɒmpərəbl/ <i>adj</i>	هاوشیوه،
	یه کسانه، هافیهک، له باربویه راورود
	قابل للمقارنه ب. مشابه، مماثل
comparative /kəm'pærətɪv/ <i>adj</i>	۱. به راورودگراو
	به رامبه ردار، به راورود
	۱. مقارن
<i>the ~ method of science</i>	شیوازی به راورود له
	زانتست دا، به رامبه ردار ۲. ریسه یی، ده پیوریوت
	به راورود
	الاسلوب المقارن فی العلوم ۲. نسبی، یقاس بالمقارنه
<i>living in ~ comfort</i>	له زیانکی باشدا نهژی
	(به راورود به که سیکي که یان کاتیکي که ۳. له)
	ریزمان) شیوهی ناواناو یا ناوه فرمان به کاردی بؤ
	به راورود
	یعیش فی راحة نسبية (بالمقارنه بشخص آخر أو وقت آخر) ۳.
	(فی النحو) شکل من أشكال الصفة أو الظرف یستخدم للمقارنه
<i>taller</i>	دریژتر
	أطول
<i>worse</i>	خراپتر

	اسراً
<i>better</i>	باشتر
	احسن
<i>more prettily</i>	جوانتر
	بشکل أجمل
compare /kəm'peɪ(r)/ <i>vt, vi</i>	۱. به راورود نه کا،
	هه فیه ر دکت، هاوسه نگي نه کا
	۱. یقارن، یضاهي، یوازن
<i>~ two translations</i>	به راورودی دوو وه رگیران
	نه کات
	یقارن بین ترجمتین
<i>This cannot ~ with that.</i>	نه مه یان جیاوازه
	لهوی که، به راورود ناکری ۲. له یه که چون / په یوه ندی
	هذا یختلف تماماً عن ذلك (لا یمكن مقارنه به) ۲. یشبه، یسین
	أوجه الشبه / العلاقة
<i>~ death to sleep</i>	مردن به نوستن به راورود
	ده کات
	یشبه الموت بالتوم
<i>Yours is not to be ~d with mine.</i>	نه وهی تو
	زور جیساوازی هه به له وهی من ۳. زیاد کردنی هه ندی
	کوتایی یا ووشه بؤ ناوه ناواو یا ناوه فرمانی به راورود
	(وهک <i>er, est, more</i>)
	ان ما یخصک یختلف اختلافاً تاماعاً یخصنی ۳. (فی النحو)
	یضیف بعض النهايات أو الكلمات للصفة أو الظرف للمقارنه
	(مثل <i>er, est, more</i>)
comparison /kəm'pærɪsn/ <i>n</i> [C,U]	
	۱. به راورود، به رامبه ری هه فیه ر کرن، به رامبه ر کردن
	۱. مقارنه، مضاهه، تشبیه
<i>the ~ of the heart to a pump</i>	چواندنی دل
	وهک ترومپا
	تشبیه القلب بمضخة
<i>in ~ with/by ~</i>	به به راورود کردن
	بالمقارنه ب
<i>can stand/bear ~ with</i>	نه توانری به راورود
	بکری به هه مان راده (ناست) ۲. پلهی به راورود (له)
	ناوه ناواو، ناوه فرمان) به راورود، پلهی بالا، وه نمونه
	له سه ری
	یمن مقارنه ب / من نفس المستوى ۲. درجه المقارنه (فی

الصفة، الظرف)، صفة المقارنة، صفة التفضيل و مثال عليه:
 خراب، خرابتر، زور خراب *bad, worse, worst* سیء أسوأ، الأسوأ

compartment /kəm'pɑ:t'mənt/ n [C] زووری
 بچوک له شه منده فهدا
 مقصورة فی عربۀ سکتۀ جدید
the second class ~ s جینگهی دانیشنن له پلهی
 دووهم
 مقصورات الدرجه الثانية
a water-tight ~ (له که شتی دا) به شی قایم کراو
 که ناوی تی نه چی
 (فی السفینۀ جزء محکم لا یدخله الماء)

compass /kəm'pɑ:s/ n [C] ۱. قیبله نما، پرگال،
 ۲. چه مره (له شیوگی کو) پرگال ۳. بوار
 ۱. بوصلة ۲. (فی صیفة الجمع) برکار، فرجال ۳. مدى، مجال

compassion /kəm'pæ:ʃn/ n [U] چه رگ
 سوزی، میهره بانی، به زهیی، دلوفانی
 شفقه، عطف، رحمة
filled with ~ for پر له سوز، سوزدار
 بتلیء بالشفقة علی
take ~ on به زهیی پیادیته وه
 یشفق علی

compassionate /kəm'pæ:ʃənət/ adj
 به به زهیی، میهره بانی، سوزیار، دلوفان
 عطفوب، شفق، رحیم

compatibility /kəm.pæ:tə'bɪləti/ n [U]
 به ککه وتن، گونجان، ته بایی
 توافق، انسجام

compatible /kəm'pæ:təbəl/ adj (بیر، لیکوئینه وه،
 کهس) گونجاو، له بار، ریککه وتوو
 (الانکار، المناقشات، الاشخاص) متناسق، منسجم، متناغم
pleasure ~ with duty خوشی گونجاو (ریگه)
 نه گری(له گه ل نه رک و فرماندا
 متعة تنسجم (لا تعارض) مع الواجب

compatriot /kəm'pæ:triət/ n [C] هاو نیشتمانی،
 هاو وولاتی
 مواطن، من ابناء البلد

compel /kəm'pel/ vt (-II-) ناچار ی نه کات،

زوری لی نه کات، قایل دکت
 یجبر، یضطر، یزغم

compensate /kəm'penset/ vt, vi ده بیژی
 (زوره بوو ده کات)
 یعوض (عن رخساره... الخ)

compensation /kəm'penseɪʃn/ n [C,U]
 بزاردن، قه ره بوو کردن له بیری دانسان، شوندان،
 جی گرتنه وه
 تعویض
 ریکخه ر/

compere /kəm'pɛə(r)/ n [C]
 ینشکه شکهری به رنامه ی ته له فزیون
 منظم / مقدم برنامج تریه ی (فی التلفزيون مثلاً)

compete /kəm'pi:t/ vi ینش پرکی ده کات، کنی
 بزکی ده کات
 ینباری، ینتافس
~ in a race for a prize له یناوی خه لاتدا
 ینپرکی نه کا
 ینتافس فی سیاق من اجل جائزه
~ with/against others له گه ل که سانی که
 روو به روو ده بیته وه
 ینتافس مع الاخرین

competence /kəm'pɪtəns/ n [U]
 ۱. به توانایی، ژیهانتن، شایان، سپوری ۲. به رویونی
 ته واو به بشکر دوو، داهاتی ته واو، تا به ته واوی بزوی
 ۱. مقدرة، کفاهة، اخصاص ۲. دخل کاف للعیش بشكل لائق

competent /kəm'pɪtənt/ adj به توانا، لیهاتوو،
 کارامه
 کفء، قادر، مؤهل
He is ~ to try this case. لیهاتوو بو
 جی به جی کردنی کیشه که
 لده الاهلیه لتولی هذه القضية
The teacher is ~ for/in her work. قوتا بخانه که
 توانای هه به، توانای جی به جی کردنی فرمانه که ی هه به
 المدرسه مؤهله ل / قادرة علی القيام ب عملها

competition /kəm'pɪtɪʃn/ n [C,U] ینشپرکی،
 به رامهره کی، ململاتی، یاری
 مناقسه، مبارزه
trade ~ between countries ململاتی بازرگانی له

	نیوان دو دهولهت
	المنافسة التجارية بين البلدان
<i>in ~ with the word's best athletes</i>	ململحی
	لهگهل باشترین یاری زانی جیهانی
	بالتنافس مع افضل رياضى العالم
<i>swimming ~ s</i>	یاری کردن له بوارى مهلهوانی
	مباريات فى السباحة
competitive /kəm'petɪtɪv/ <i>adj</i>	پیشبرکئی دار
	تنافسی
	<i>~ examinations for government posts</i>
	پیشبرکئی نئ نرکئی میری
	مسابقات للوظائف الحكومية
competitor /kəm'petɪtə(r)/ <i>n</i> [C]	پیشبرکئی کار،
	پیشه بهز
	متنافس، متباری
completion /kəm'plɪʃn/ <i>n</i> [U]	کۆکردهوه،
	پۆلین، کۆمهل کۆمهل کردن یان دانان
	تجميع، تالیف شیء، تم تجميعه او تالیفه
compile /kəm'paɪl/ <i>vt</i>	کۆده کاتهوه، پیلک
	ده خسات، کۆدکت (زانباری) و ده پۆلینیت (له پهراو... هند)
	يجمع (معلومات) ويصنف (في كتاب... الخ)
<i>~ a guide-book/dictionary/index</i>	به دلگه
	کۆنه کاتهوه / فهرست، (فه رههنگ، ریهه) کۆنه کاتهوه
	يجمع دليلاً قاموساً / فهرساً
complacence /kəm'plæns/ <i>n</i> [U]	
	به خۆپرازیبوون، خۆپهسه نه، دلنایی
	الرضا عن النفس
complacent /kəm'plænsnt/ <i>adj</i>	له خۆی
	پرازی په، دلنیا په
	راض عن نفسه
complain /kəm'pleɪn/ <i>vi</i>	سکالا ده کات،
	گازنده ده کا دادوین دادنه کا، دادخواز دکت
	يشكو، يتذمر
<i>He ~ ed of having too much work.</i>	سکالا له
	زۆری کاری نه کات
	اشكى من كثرة العمل
complaining	سکالا کار (له دادگا) دادخواز،

	گازنده کهر
	المشكى (في محكمة)
complaint /kəm'pləɪnt/ <i>n</i>	۱. سکالا، گله یی،
	بیژاری
	۱. شکوی
<i>make a ~ against sb</i>	سکالا ده کات له که سیک،
	گله یی نه کات ۲. سکالای ته ندروستی، نه خۆشی
	يشكو شخصاً ۲. شکوی صیحة، مرض
<i>a herat ~</i>	نه خۆشی دل
	مرض بالقلب
complaisance /kəm'pləɪzəns/ <i>n</i> [U]	سۆز،
	نهرمی، ژیری، هۆگری
	لطف، ایناس، کیاسه
complaisant <i>adj</i>	خۆشی، نیانی
	سار، لطیف، مرض
compliment /kəm'plɪmənt/ <i>n</i> [C]	ته واو کردن،
	ته مامی (له ریزمان) ته واو کهری به شی یه که می رسته
	مکمل، تکمله، تئمه (فی النحر) المسند: تکمله الجزء الاول من الجملة
complementary /kəm'plɪ'mentri/ <i>adj</i>	ته واو کهر، ته مام کهر
	مکمل
<i>~ colours</i>	په ننگه تو او اوه کان په ننگی سهی نه دابه
	تیکهل کردن
	الوان متكاملة تعطي اللون الابيض حين المزج
complete /kəm'pli:t/ <i>adj</i>	۱. ته واو، په ته واوی
	ته مامی، هه موو، سه راپا ۲. ره بهق، به ردار، سه ریاک
	۳. گشت، په ته واوی
	۱. تام، کامل ۲. مته ۳. شامل، تام
<i>a ~ surprise/stranger</i>	روداوی ته واو چاوه پروان
	نه کراو که سیکئی نامۆ به ته واوی
	مفاجأة تامة / شخص غريب تماما
vt	کۆتایی پهن دینن، ته واوی ده کات
	يتهي، يكمل، يتم، يتمم
completely <i>adv</i>	به ته واوی، هه موئه
	بشکل تام
completion /kəm'plɪ:ʃn/ <i>n</i> [U]	ته واو کردن،
	کۆتایی، دومائی

	اتمام، تکمله، تمته
complex /kɒmpleks/ <i>adj</i>	نالوز، ناوینته، پیکهاتوو مقعد، مرکب <i>a ~ argument/situation</i>
	ناقشة / موقف مقعد
complexity /kəm'pleksəti/ <i>n</i> [C,U] (<i>pl</i> -ties)	نالوزکردن، نالوزی، شتیکی نالوز تعقید، عقد، شیء مقعد
complex /kɒmpleks/ <i>n</i> [C]	نالوز، کومه لیکي به به کداچوو (وهک خانوو)، گرنی، نالوزاو مجموعه مترابطة (من المباني مثلاً) عقدة، مقعدة <i>an industrial ~</i>
	شاری پیشه سازی مدینة صناعیة
complexion /kəm'plekʃn/ <i>n</i> [C]	۱. رووخسار، شینوه، به رنگی سرروشتی، پیست ۲. روانت یان سرروشتی (رووداو، بهفتار) ۱. بشرة، لون البشرة ۲. مظهر او طبیعة (سلوک، احداث... الخ)
compliance /kəm'praɪəns/ <i>n</i> [U]	برباردان، گویی رایه لی، پیکهاتن اتفاق، توافق، انسجام <i>in ~ with</i>
	منسجماً / فی توافق مع گویی رایه لی، قابل، نهرم، پیکهاتی
compliant <i>adj</i>	متوافق، منسجم
complicate /kəm'plɪkət/ <i>vt</i>	نالوزی ده کات، قورسی ده کات یعقد، یصعب
complicated <i>adj</i>	نالوزاو، قورس، ناوینته مقعد، صعب، مرکب <i>a ~ machine</i>
	نامیری نالوز آلة مقعدة
complication /kəm'plɪkeɪʃn/ <i>n</i> [C]	۱. نالوزان، نالوزبون، ماک ۲. ماکي نه خوشتی ۱. تعقید، تعقد، مضاعفات ۲. مضاعفات (فی المرض)
complicity /kəm'plɪsəti/ <i>n</i> [U]	هاوکاری کردن به قسه یان به کردار (له تاوانیک یان گوناھیک)

	اشترک بالقول او الفعل (فی جریمة او اثم)، تواطؤ
compliment /kəm'plɪmənt/ <i>n</i> [C]	۱. خوشدواندن به سه نکر دن، ستایش، ریزلینان ۲. (له شینوهی کؤدا) سلأو ۱. مجاملة، مدیح، اطراء ۲. (فی صیفة الجمع) تحية <i>(Give) my ~ s to your husband.</i>
	سلأوم بگه یه نه به میرده که ت (قدمی) تحیاتی الی زوجک <i>vt</i> ۱. هه لئه گری، شانازی پیوه نه کات، سلأوی لی نه کات یجامل، بمدح، بطری، یحیی
complimentary /kəm'plɪ'mentəri/ <i>adj</i>	۱. خوشبرو، به سه نند ۲. به خو راییی ۱. مجامل، دال علی الاعجاب ۲. مجانی <i>~ ticket</i>
	بلیتی خو راییی تذکره مجانیة
comply /kəm'plaɪ/ <i>vt</i> ~ with	گویی رایه لی نه بین، بهرداری ده کات، ریزی لی نه گری، قابل دیت یطاوع، یستجیب، یطیع، یطاق
component /kəm'pəʊnənt/ <i>adj</i>	به شی بینچینه یی، توخم: جزء اساسی، عنصر: <i>a ~ part</i>
	یه کنی له به شه پیکهتیره کانی هه گه وره یه له احد الاجزاء المكونة لكل اکبر
compose /kəm'pəʊz/ <i>vt, vi</i>	۱. (له بگه نادپاردا) ریک ده خری ۱. (عادة فی المنبئ للمجهول)
	<i>be ~d of</i> <i>~ a letter/ speech/ poem/ sentence/ song/</i> نه نوسی ووتسار / رسسته / گؤرانسی / <i>symphony</i> سه مقونی ۳. (له چاپدا) پیت نه نوسی بو شه وهی ووشه دروست بکات پاشان رسته نینجا برگه ۴. ده سه لات یکب او یؤلف حدیثاً، قصیده / جملة / اغنیة / سیمفونیة ۳. (فی الطباعة) یصف الاحرف لتکون الکلمات ثم الجمل ثم الفقرات ۴. یضبط، یتحکم <i>~ oneself/one's thoughts/one's passions</i> ده سه لانی هه یه به سه سهر خویدا / بیروههستی (کیشه یا

چهند توخمیک پیک هاتین، هالبه ند
مرکب، شیء يتكون من عدة عناصر او اجزاء

نهم ووشه په
ليکدراوه

هذه الكلمة مركبة

ناوینى کیمیایی
مركب کیمیایی

سودیکى هاوبه ش
فائدة مركبة

۱. تیکه لى نه کات (چهند سه رچاوبه ک
تا ماوه په کی جوادی چنگ نه که ویت)

۱. یبزج / یخلط (عدة عناصر للحصول على مادة مختلفة)
دهرمان نه گریته وه ۲. قهرز
~ a medicine

نه یزریته وه، نه داته وه
یرکب دوا ۲. یسوی دینا (بالدفع)

کومه له خانوویه ک
شسورای به ده ورایی (به تابه تی له هند و چین) وه ک
بنکه ی بازرگانی

(خاصة فی الهند والصین) مجموعة من البانی محاطة بسور
خاصة تلك التي تستخدم كمرکز تجاری

۱. تی نه کات،
هستی پی نه کات ۲. نه یگریته وه
۱. بفهم، یدرک ۲. یشمل

تینگه شتن، نه توانری هستی پی بکری
مفهوم، یسکن ادراک

تینگه شتن، هست پی کردن، وه رگرتن
فهم، ادراک، استیعاب

گشت گیر، تیکرا، هموکی گشتی
شامل

۱. نه یه ستنین،
که پسی نه کا، فشار نه خانه سه ری، گفاشتن
۱. یضبط، یکس
هدوای په ستیراوه ۲. (نوسین، بیرو را)
~ ed air
کور، نه کریته وه
هوا، مضبوط ۲. (الكتابة، الانکار) یخصر، یوجز

گرفت) چاره سه ر نه کات، کونایی پی دینن
یتحکم فی نفسه / افکاره / مشاعره یسوی (مشکلة او خلاناً)

ینهی

له سه رخو، هینن، خوراگر
متحل بضبط النفس

هیمنانه، به سه لیه
بشکل هادی

موسیقادانه، ناواز دانه،
سه لیه فان

مؤلف موسیقی

پیک هاتووه / له
چهنده به شیک
مکون / مؤلف من عدة اجزاء

دارشتن،
په خشان دانان، پیکه تان، ناواز دانان، نفیسین، نوازیین
۲. دانه ری (هونراوه، چیروک په راو، پارچه موسیقا)
کوکردنه وه و پولین کردن ۳. شیواز، ریگهی دانان /
کوکردنه وه

تکون، تالیف ۲. مؤلف (قصیده، کتاب، قطعه موسیقی...)
تجمیع، تصنیف ۳. اسلوب، طریقه تالیف / تجمیع

ریکخستی خاک /
the ~ of the soilla picture
وینه ۴. ماده په کی پیشه سازی نالوز (زیاد له ره گه زى
پیک هاتووه)

ترکیب التربة / صورة ۴. ماده صناعیه مرکبه (تکون من اکثر
من عنصر)

ریکخه ر،
کومه له ووشه په ک (له چاپ)، بیت ریز که ر
منضد، مجمع حروف (فی مطبعة)

په ینی گزویگای
له ناوچوو، تیکه لى

ساده مصنوع من المواد العشبية المتحللة

په ینی تی نه کات، به په ین چاره سه ری
ده کات

یض السماذ، یعالج بالسماذ، یسمد

هدار،
هینن، نارامگرتن، خوراگری
هدوه، ذهنی، ضبط النفس

نالوز، شیک له

۱. **compress** /kəm'pres/ vt
نه یه ستنین،
که پسی نه کا، فشار نه خانه سه ری، گفاشتن
۱. یضبط، یکس
هدوای په ستیراوه ۲. (نوسین، بیرو را)
~ ed air
کور، نه کریته وه
هوا، مضبوط ۲. (الكتابة، الانکار) یخصر، یوجز

2 compress /kəm'pres/ *n* سارغی، پهستان، گوشین
کساد، خساد

compression /kəm'preʃn/ *n* [U] پهستان، پهستاندن، گوشران
ضبط، انضباط

comprise /kəm'praɪz/ *vt* نهگرښتو، ټیندایه، بریتي دبت، پټکی دهیښی
يشمل، بحوی، يتضمن

compromise /kəm'prɒmaɪz/ *n* [C,U] ناشت
کردنه وی دوو لایه نی ناکوک، سازدان، ریکهوتن
وسط بین طرفین متنازعین، تسویه

□ *vt, vi* ۱. نه گانه چاره سهری ناوهندی،
ریکسیان نه خا ۲. گومان له کسینک نه کات (کهمسین)
ده خاته گومانوه
۱. یسوی نزاعاً، یصل الی حل وسط ۲. یشکک فی شخص.
یعرض (شخصاً) للشبهة

compulsion /kəm'pʌʃn/ *n* [U] زوره ملنی، به
ناهدلی، زور بو هیان، کوته کی، به ناچاری
اجبار، ارغام، اکراه

under/upon ~ زوره ملنی، به زور
بالاکراه، بالاجبار

compulsory /kəm'pʌlsɔɪ/ زوره ملنی
اجباری

compunction /kəm'pʌŋkʃn/ *n* [U] گومان،
په شیمانی، ژووقانی، نه فسوس، ناچاری
وخز الضمیر، شک، ارتیاب، ندم، اسف

disobey one's superior بی په شیمانی
without the slightest ~ ملکه چی سه رو که که ی
ناکات

یصی رئیس دون ادنی ندم

computer /kəm'pjʊ:tə(r)/ *n* [C] نه قلی
نه له کترونی، پژمیر، نه لکترون، نامیری ژمیری
عقل الکترونی، حساب آلی

computerize /kəm'pjʊ:təraɪz/ *vt* هه لگرتی
زانیاری له کومپیوتەر ۲. کومپیوتهری نه کات
۱. یخزن (المعلومات) فی حساب آلی ۲. یزود بحاسب آلی

comrade /kəm'reɪd/ *n* [C] هاوکار، هاوری

دلسوز، هه قال
رفیق، زمیل، صدیق مخلص

comradeship /kəm'reɪdʃɪp/ *n* [C] هاوریته تی، هه قال
رفقه، زمالة

con /kɒn/ *vt* (-nn-) گزی له کسینک نه کات که
بروی پنه تی، پاش نه وی متحانه ی په پدا کرد، به هانه
(ل.د) یغش (شخصاً بعد کسب ثقت)

concave /kɒŋkəɪv/ *adj* روو چال (بروی)
دهروه (روو قوپاویک
(السطح الخارجی) مقعر

concavity /kɒŋkəvətɪ/ *n* [U] روو قوپاو، ناو
چال
تقعر

conceal /kən'si:l/ *vt* نه پشاریتوه (نهینتی)،
نه پوشتی، خوده شاریتوه
یغشی، تکم (سراً)، یغشی.

concealment *n* شاردنه وه، په نهانی، همشار
اخفاء، تکم، مداراة

concede /kən'si:d/ *vt* ۱. راستی ده رنه خات،
راستی نه کاتوه، دانسی پیا دهنس، قایل ده بی، ملکه چ
ده بی ۲. دست به ردار نه بی، وازی لی دینتی
۱. یقر بصحة، یسلم بصواب (شیء) ۲. یتنازل عن (حق، میزة) ...
الغ

conceit /kən'si:t/ *n* [C,U] له خو یایی بو، قاپانی
غرور

conceited *adj* له خو یایی، فیز
مغرور

conceivable /kən'si:vəbl/ *adj* بروی
بی نه کری، چنیونبار
ممکن تصدیقه / ادراکه

conceive /kən'si:v/ *vt, vi* ۱. (زن)، سلک ده کات
۲. پلاتی یان بیروکه په ک پینک دینی (به هیښینه پیش چاو)
۱. (المرأة) تحمل ۲. یكون فكرة او خطة

a well ~ d scheme پلاتی لیکولراو
خطة مدروسة

concentrate /kɒnsən'treɪt/ *vt, vi* ۱. کوی
ده کاتوه، خهستی نه کاتوه، هوشی بی نه دات، کوم

دکت، پدیت دکت، گرانی ده خاتنه سهر
۱. بیجم، یرکز، یتکز یتکز
~ soldiers in a town سهربازنه کان له شاره که
کۆده کاتهوه
یرکز / بیجم الجنود فی مدینه
~ one's attention on one's work گوی به
کاره که ی ده دات، هوشیاری ده کات، بایه خنی پیده دات
۲. خسه ستردن، جشین، په پتی کسردن، چسردنه وه،
خهست کردنه وه
یرکز انتباه فی عمله ۲. یزید من ترکیز سائل
concentration /kɒnsn'treɪʃn/ n [C,U]
جهخت کردن، هیزی خهست کردن شتیکی جهخت لیکراو
ترکیز، تمرکز، قوه الترکیز، الشی المرکز
~ camp سهربازنه گهی گرتن
معسکر اعتقال
concentric /kən'sentrik/ adj
به رینه به ریه تیه
به دک بنکه
(دوائر) ذات مرکز واحد
concept /kɒnsept/ n [C]
بیروکه رمان، هزارا
گشتی
مفهوم، فکرة عامه
conception /kən'seɪʃn/ n [C,U]
۱. تیگه شتن،
هزر کرن، رمان کردن، بیروکه
۱. فهم، ادراک، مفهوم
بیر
have a clear ~ of what must be done
روون، بسیر تسیژ، نه زانسی چی نه کات ۲. سکپریوون
(کۆرپه)، ناوس بوون
له فکرة واضحه عما یجب عمله ۲. الحمل (بچنین)
concern /kən'sɜ:n/ vt
۱. په یوه ندی هه په به،
دهرباره ی، تابه ته به، په ریشانی، په یوه ندی پیوه هه په
۱. یتعلق ب، یتصل ب، یخص، بهم
Do this ~ me?
نایا نه مه په یوه ندی به منته وه
هه په؟
هل هذا یهمتی، یخصتی؟
As/So far as I'm ~d...
نوه ی که په یوه ندی
به منته وه هه په...
نیما یتعلق بی...
be ~ ed in a crime
هاوبه شه له تاوانه که دا

یشتک فی جریمه
۲. بایه خنی پی نه دات،
~ oneself with/in/about سهرقال نه پی به
۲. یهتم به، یشغل به
۳. بیزار نه پی، شپزه نه پی
be ~ ed about/with
۳. یلق / یساره، التلق علی
be ~ ed about the future/the news
شپزه ونیگه ران نه پی له سهر پاشه روژ/ هه واله کان
یتلق علی المستقبل / الاخبار
۱. په یوه ندی، بایه خ
□ n [C,U]
۱. علاقه، صلته، اهتمام، شغف
نهمه په یوه ندی به تووه نه پی به
It's no ~ of yours.
۲. نه رگ، به لندان سوکردنی کاری ۳. چاره، به ش، له و
نه رکه دا به شی هه په، له و پیشه به دا به شداره
هذا الامر لا یعنیک ۲. عمل، تعهد بالقیام بعمل ۳. نصیب، جزء
به شی هه په له و کاره
have a ~ in business
۴. دله راوکی، راپرا.
یکون له نصیب فی عمل ۴. قلق
تووشی دله راوکی نه پی
filled with ~
یبله نسه التلق
به راپراوه به سبار نه کات
ask with deep ~
یسأل بقل عمیق
نوه ی په یوه ندی پیوه هه په،
دهرباره ی نه کا، سه باره ت، له مهر، دهر خه ق
فیما یتعلق ب، حول عن
concert /kɒnsət/ n [C]
۱. ناهه نگی موسیقا
حفلة موسیقیة
۲. ریک که وتن له گهل / گونجاندن
in ~ (with)
۲. فی توافق / انسجام مع
concerted /kən'sɜ:tɪd/ adj
دوانی یا کومه لی
تتانی او جماعی
کار / هیرشی به کومه ل
~ action/attack
عمل / هجوم جماعی
جوری له
concertina /kɒnsə'ti:nə/ n [C]
نه کوردیون نه کوردیونا بچوک
نوع من الاکوردیون
کونشرتو، جور
concerto /kɒn'tʃeətə/ n [C]
ناوازیکی موسیقا په

دەرنەگەوێ
 يستج من الأدلة انه
conclusion /kən'klu:ʒn/ n [C] ۱. کۆتایی
 ۲. گەشتنە نەنجام، پاکتاوکردن ۳. پەڕیار، پاکتاوکردنی
 شتی
 ۱. نهایە، خانمە ۲. استتاج ۳. قرار، تسویه (شیء)
conclusive /kən'klu:sɪv/ adj (بەلگە، پەڕووا)
 پەڕوای پێ کراو، فەڕ
 (الادلة، الاراء، متع، قاطع)
conclusively adv هەرگیز، رادەر، دوامای
 بشل قاطع / قاطع
concoct /kən'kɔkt/ vt ۱. تیکەلی نەکات،
 خواردنەو نەمادە نەکات، تیکەل دکت، سەختە دکت
 ۱. یخلف، بەد (شرابا، طعاما)
 شوپوای نوێ نامادە
 ~ a new kind of soup
 نەکات ۲. دایە هینن، دایە نەن (چیرۆک)
 بەد حساب مەنوع جدید ۲. یخترە، یبتدە (قصە، عذر)
concoction /kən'kɔkʃn/ n [C,U] تیکەلکردن،
 دایەنان، هەلەستەن (قەه) پیلانگێران
 خلط، اختراع، ابتداء، تلفیق
concord /kɔŋkɔ:d/ n [C,U] تەبایی،
 یەگەکووتن، گونجان، پیک هاتن
 توافق، انسجام
concordance /kən'kɔ:dəns/ [C,U]
 ۱. یەگەکووتن، ریکەکووتن، پەیمان ۲. پەرسنی ئەلف و
 بێی بەکارهاتوو لە پەراوە کە
 ۱. توافق، اتفاق ۲. فەهرس ابجدی بالکلمات الهامة المستخدمة
 فی کتاب
 ناو پەڕوکی پەرتوکی
 ~ a Bible/Shakespeare
 پەڕو / پۆ شاکارە کانی شکسپەر
 فەهرس الکتاب المقدس / لاعمال شکسپەر
concordant /kən'kɔ:dənt/ adj گونجان، ریک
 کەوتن، تەبا
 منسجم، متفق
concourse /kɔŋkɔ:s/ n [C] کۆبونەوێ
 جەماوەری، بە یەگەگەشتن، کۆم بوون
 احتشاد، التقاء، جمع کبیر
 ۱. مادی، پەرچەستە
concrete /kɔŋkri:t/ adj

کونشرتو، معزوفة موسيقية لالة تساعدها الاوركسترا
concession /kən'seʃn/ n [C,U] دەست
 لئەهەنگرتن، سافیدان سەرشککردن، هەق پەسیدان
 (دەرهینانی کازنا، نەوت)
 تنازل، منح حق، امتياز (استخراج معادن، نط)
concliate /kən'sɪliət/ vt رازی نەکا، ناشکر دنەو،
 ناشت بوونەو، ناشت دکت، هەدار دکت
 یکسب رضا / صداقة / تأیید، یهدی، غضب، یرضی، یوفق
concliation /kən'sɪli'eʃn/ n [U] هەداری،
 رازیکردن، ناشتی
 ارضاء، تەدئە، توفیق
concllatory /kən'sɪliətɔri/ ناشتوونی،
 پەرەزەمانەندی، قایلکاری
 توفیقی، استرضایی
concise /kən'saɪs/ adj (نوسین، ووتار)
 کورتکراره، کورت، ناو پەڕوک
 (الشخص، الکتاب، الحدیث) مختصر، موجز
concisely adv بە کورتی
 اختصار، ایجاز
conciseness n [U] کورت کردنەو، کورتیی
 اختصار، ایجاز
conclave /kɔŋklev/ n [C] کۆبونەوێ
 نەینیی، جفین
 اجتماع سری
 ~ sitting in
 کۆبونەوێ بە کێ نەینیی نەنجام دەدات
 یفقد اجتماعا سریا
conclude /kən'klu:d/ ۱. کۆتایی پێ دینن،
 نەنجامی دەدا، دەگاتە نەنجام
 یختم، یختم
 ~ a concert with the National Anthem
 بەسلاوی کۆماری کۆتایی بە ناهەنگی
 موسیقایی نیشتمانی نەهینن ۲. ریکسی نەخات، نەینە
 هوی
 یختم الحفل الموسیقی بالسلام الوطنی ۲. یرتب، یسب، یفقد
 ~ a treaty of peace
 ریکەوتنی ناشتی نەبەستنی
 ۲. پەرەمی دینن، پۆی دەر نەگەوێ
 یفقد اتفاقاً سلام ۳. یستتج، یستبظ
 ~ from the evidence that...
 لە بەلگە کان پۆی

ههستی، ناواتایی	علی، یصدر حکما علی
۱. مادی حسی، غیر معنوی	پیاو ~ a murderer to life imprisonment
~ noun	کوزه که بهند ده کورنی تا مردن ۳. بوی دانه نری، بوی نهوسری
ناوی شتیکی ههستی پیکراو، دیار،	یحکم علی قاتل بالجین مدی الحیاة ۴. بقدر له، یکتب علیه
تسایهت ۲. رهق، یسه گگرتوو ۳. دیاری کراو، راستی	بوی نوسراوه ~ ed to suffer a life of pain
خهرسانه، کونکریت	که ژیاپی پربین له نازارو مهینه تی
اسم لشیء محسوس ۲. صلب، متماسک ۳. معدد، واقعی	قدر له ان یعیش حیاة ملؤها الالم
□ n [C]	condemnation /kɒndem'neɪʃn/ n [U]
خهرسانه، کونکریت	تاوانبار کردن، گوناخبار کردن
خرسانه، استت مسلح	ادانة حکم بالادانة
~ walls	condensation /kɒndens'eɪʃn/ n [U]
دیواری چیمه نتوو شیش	خهستکردن/شهوونم: دلنوی شله دروست نهین به
جدران من الخرسانه	خهستکردنهوهی هلم و هک
□ vt	تکلیف، قطرات سائل تتكون بتکلیف البخار (کالندی مثلا)
به چیمه نتوو شیش داپوشراو، رهق دکت	condense /kɒn'dens/ vi, vt
یضلی بالخرسانه	۱. خستی یان حیر
دوست، ساف	زیاد نهکا (گاز، هلم)، خهست نهین، نهین به شله،
concupline /kɒŋkju'baɪn/ n [C]	چری زیاد نهکات، تیر دکت
مالی، جاری، (له فره ژنیا) نهو ژنهی که پایهی نزمه،	۱. یزید من کثافة او قوة (الغاز، البخار) یكثف، یحول الی
قه پاتمه	سائل، یزید من کثافة او ترکیز (السائل)
(ا.ق) زوجة غیر شرعیة، زوجة عرفیا، محظیة (فی حالة تعدد	شیری خهست ۲. کورتی نهکاتهوه
الزوجات) زوجة ذات مرتلة اقل	حلیب مرکز ۲. یلخص، یوجز
له گهلی دهگونجی	~ ed milk
(له پیرو رادا) ریک نهکوهی ۲. ریک نهکوهی، له یهک	پاپورتی کورت
کاتدا پرووده دات، پیکهوه گونجان، پیک دهیت	کراوه له سهر پرووداو
یتفق (فی الرأی مع) ۲: یتوافق، یحدث فی وقت واحد، یتزامن	تقریر موجز عن حدث
لهه مان	condenser /kɒn'densə(r)/ n [C]
~ ed account of an event	خهستینهر،
پرووداو، سهرهف سهریهک، ته بایی	خهستکوره (ناوی یا کاره بایی) تیرکهر، خهستگه
اتفاق، توافق فی الحدوث، تزامن	مکتف (مائی او کهربائی)
پیکهوه گونجاو،	condescend /kɒndɪ'send/ vi
هاوکات، له یهک کاتدا پرووبدا، هاودهنگ	دهست
متوافق، یحدث فی نفس الوقت، متزامن	لن کیشانهوه، دابهزان بو رادهی نزمتر ۲. خو مسووک
میشکی نهشله تی به	نهکا، نهرم دبت ۳. دایه به زینی، خو ی به نزم له قهلمده دا
راتهکان	۱. بیط الی مستوی شخص اقل فعلا او تظاهرا ۲. یحط من
یصیب النخ بارتجاج	قدر نفسه ۳. یتنازل، یتفضل علی شخص
concussion /kɒn'kʌʃn/ n [C,U]	condescension /kɒndɪ'senʃn/ n [U]
لیدانی کتوپر،	دابهزان، دهست لن کیشان، نهرم یون
شلهقانی میشک، لهرزین	هرط، نزول، تنازل
صدمة، هزة عنيفة، ارتجاج فی النخ	۱. مهرج، قهول،
۱. تاونباری نهکا،	condition /kən'dɪʃn/ n [C]
فهرمانی تاوانبار کردن به سهر که سیکدا نهسه پینی،	رهوش، چهشن، دوخ
گوناخبار دکت، مهحکومی دهکات ۲. فهرمان ده دات به	
سهر ا	
۱. یدین، یحکم علی شخص بأنه مذنب ۲. (فی القانون) یحکم	

ههستی، ناواتایی	علی، یصدر حکما علی
۱. مادی حسی، غیر معنوی	پیاو ~ a murderer to life imprisonment
~ noun	کوزه که بهند ده کورنی تا مردن ۳. بوی دانه نری، بوی نهوسری
ناوی شتیکی ههستی پیکراو، دیار،	یحکم علی قاتل بالجین مدی الحیاة ۴. بقدر له، یکتب علیه
تسایهت ۲. رهق، یسه گگرتوو ۳. دیاری کراو، راستی	بوی نوسراوه ~ ed to suffer a life of pain
خهرسانه، کونکریت	که ژیاپی پربین له نازارو مهینه تی
اسم لشیء محسوس ۲. صلب، متماسک ۳. معدد، واقعی	قدر له ان یعیش حیاة ملؤها الالم
□ n [C]	condemnation /kɒndem'neɪʃn/ n [U]
خهرسانه، کونکریت	تاوانبار کردن، گوناخبار کردن
خرسانه، استت مسلح	ادانة حکم بالادانة
~ walls	condensation /kɒndens'eɪʃn/ n [U]
دیواری چیمه نتوو شیش	خهستکردن/شهوونم: دلنوی شله دروست نهین به
جدران من الخرسانه	خهستکردنهوهی هلم و هک
□ vt	تکلیف، قطرات سائل تتكون بتکلیف البخار (کالندی مثلا)
به چیمه نتوو شیش داپوشراو، رهق دکت	condense /kɒn'dens/ vi, vt
یضلی بالخرسانه	۱. خستی یان حیر
دوست، ساف	زیاد نهکا (گاز، هلم)، خهست نهین، نهین به شله،
concupline /kɒŋkju'baɪn/ n [C]	چری زیاد نهکات، تیر دکت
مالی، جاری، (له فره ژنیا) نهو ژنهی که پایهی نزمه،	۱. یزید من کثافة او قوة (الغاز، البخار) یكثف، یحول الی
قه پاتمه	سائل، یزید من کثافة او ترکیز (السائل)
(ا.ق) زوجة غیر شرعیة، زوجة عرفیا، محظیة (فی حالة تعدد	شیری خهست ۲. کورتی نهکاتهوه
الزوجات) زوجة ذات مرتلة اقل	حلیب مرکز ۲. یلخص، یوجز
له گهلی دهگونجی	~ ed milk
(له پیرو رادا) ریک نهکوهی ۲. ریک نهکوهی، له یهک	پاپورتی کورت
کاتدا پرووده دات، پیکهوه گونجان، پیک دهیت	کراوه له سهر پرووداو
یتفق (فی الرأی مع) ۲: یتوافق، یحدث فی وقت واحد، یتزامن	تقریر موجز عن حدث
لهه مان	condenser /kɒn'densə(r)/ n [C]
~ ed account of an event	خهستینهر،
پرووداو، سهرهف سهریهک، ته بایی	خهستکوره (ناوی یا کاره بایی) تیرکهر، خهستگه
اتفاق، توافق فی الحدوث، تزامن	مکتف (مائی او کهربائی)
پیکهوه گونجاو،	condescend /kɒndɪ'send/ vi
هاوکات، له یهک کاتدا پرووبدا، هاودهنگ	دهست
متوافق، یحدث فی نفس الوقت، متزامن	لن کیشانهوه، دابهزان بو رادهی نزمتر ۲. خو مسووک
میشکی نهشله تی به	نهکا، نهرم دبت ۳. دایه به زینی، خو ی به نزم له قهلمده دا
راتهکان	۱. بیط الی مستوی شخص اقل فعلا او تظاهرا ۲. یحط من
یصیب النخ بارتجاج	قدر نفسه ۳. یتنازل، یتفضل علی شخص
concussion /kɒn'kʌʃn/ n [C,U]	condescension /kɒndɪ'senʃn/ n [U]
لیدانی کتوپر،	دابهزان، دهست لن کیشان، نهرم یون
شلهقانی میشک، لهرزین	هرط، نزول، تنازل
صدمة، هزة عنيفة، ارتجاج فی النخ	۱. مهرج، قهول،
۱. تاونباری نهکا،	condition /kən'dɪʃn/ n [C]
فهرمانی تاوانبار کردن به سهر که سیکدا نهسه پینی،	رهوش، چهشن، دوخ
گوناخبار دکت، مهحکومی دهکات ۲. فهرمان ده دات به	
سهر ا	
۱. یدین، یحکم علی شخص بأنه مذنب ۲. (فی القانون) یحکم	

	۱. شرط
<i>on ~ that</i>	به مهرجیک / مهرج دکت
	بشرط / علی شریطة ان
<i>on this ~</i>	بهم مهرجه ۲. بار، کەش، حال
	علی هذا شرط ۲. حالة
<i>The ~ of my health prevents me from working.</i>	باری تەندروستیم ناهیلنی کار بکەم
	ان حالتی الصحیة تمنعنی من العمل
<i>Every thing arrived in good ~</i>	هەمووشە کان
	بە باشی گەشتن
	لقد وصل کل شیء فی حالة جیدة
<i>in/out of ~</i>	له حاله تی باش / خراب
	۳. (له شیوهی کۆ) ناوه لقرمان، بارودوخ
	فی حالة جیدة / سینة ۳. (فی صیفة الجمع) ظروف، احوال
<i>under existing ~ s</i>	لەم بارودوخەدا
	فی ظل الظروف القائمة
<i>under favourable ~ s</i>	له کاتیکی گونجاودا /
	له بار، بسۆ هساتوو، به باش هیشتهوه ۴. بنکه / باری
	کۆمه لایه تی
	فی ظروف مناسبة / موایة ۴. مرکز / وضع اجتماعی
<i>persons of every. ~</i>	خه لک له هه موو چینه
	کۆمه لایه تیە کان
	اشخاص من کل الطبقات الاجتماعیة
□ vi	مهرج داننه، بپیار ده دات
	یشتراط، یقرر یحکم، یتحکم
<i>Your expenditure is ~ ed by your income.</i>	نه فقهه ی تۆ له سه ر داهاات وه ستاوه
	ان مصروفاتک محکومه بدخلک
conditional adj	په یوه ست به، مهرجی، به
	مهرجیک
	معتد عل، مشروط ب
<i>a ~ clause</i>	رسته ی مهرجی
	جملة الشرطیة (مثلا <i>unless if</i>)
condole /kən'dəʊl/ vi	سه ره خووشی لئ ده کات
	یواسی، یعزی
condolence /kən'dəʊləns/ n [C]	سه ره خووشی
	لئ کردن، پرسه
	(فی صیفة الجمع غالباً) عزاء، مواساة، تعزیة

condone /kən'dəʊn/ vi	ده به خشیئت (که سینک)
	لئ ده بوریت، لئ خووش ده بیئت (رهوشت) قه ره بووی
	ده داته وه
	(الشخص) یتقاضی عن، یسامح، یغفر عن، یکفر عن (للسلوك)
	یعرض عن
<i>a fact that ~ s his failure to help</i>	نه و راستیه ی
	که چاو پووشی نه کا له یارمه تی دانی
	وهذه حقيقة تغفر له توائیه فی تقدیم العون
conductive /kən'dju:stɪv/ adj	هۆ، بوه ته هۆی
	مسبب، مژدالی
¹conduct /kɒndʌd/ n [U]	۱. رهفتار، رهوشت
	۱. سلوک تصرف
<i>good/bad ~</i>	رهوشتی باش / خراب ۲. شیواز،
	رینگه ی نیش کردن
	سلوک حسن / سی ۲. اسلوب، طریقه اداء عمل
²conduct /kən'dʌkt/	۱. رابه ری ده کات
	۱. یقود، یرشد
<i>~ visitors round a museum</i>	میوانه کانی به
	هه موو موزه خانه که دا گنیرا ۲. ریکسی نه خات، نه بیات
	به رپوه
	یری الزائرین ارجاء المتحف ۲. یضبط، یتحکم، یدیر یقود
<i>~ an orchestra</i>	تۆکسترا لئ نه دات، رۆنی
	مایسترو نه بات به رپوه
	یدیر الاورکسترا (ئهی یقود بدور المایسترو)
<i>~ oneself</i>	۳. نه یگرئ، رهفتار نه کات، هه لئس
	وکهوت نه کا ۴. (ماده) نه یگه یه نئ (گه رمی یا کاره با)
	۴. یسلک، یتصرف ۴. (للمواد) یوصل (الحرارة او الکهرباء)
conduction /kən'dʌkʃn/ n [U]	گه یاندن
	(گه رمی، کاره با)
	توصل (الحرارة، الکهرباء)
conductive /kən'dʌktɪv/ adj	گه یانراو،
	توانای گه یاندنی هه به
	مواصل، قابل للتوصل
conductor /kən'dʌktə(r)/	۱. رپه ره، به لنگه،
	رابه ره، کار گنیر ۲. ماده به کی گه به نه ری گه رمی و کاره با
	۱. مرشد، دلیل، فاند، محصل (فی الترام و المركبات العامة) ۲.
	ماده موصله للحرارة از الکهرباء
cone /kəʊn/ n [C]	۱. قوچه ک، شه بیور، نه ندازه یی

۲. تەنئىكى قوچەكى ۳. ميوەى ھەمىشە سەوز (ئەنەناس)
 ۱. مخرۇط ۲. جىم (اصم او اجوف) ذو شكل مخروطى ۳.
 فاكهة الاشجار دائمة الخضرة (كالارز، الاتاناس)
confetion /kən'fɛkʃn/ n [C,U] شەكر لەمە،
 چۆرەك، شيرینی
 حلوى مشكلة كعك
confectioner n [C] فرۆشیار / ھەلوۋاجى
 بائع / سانع الحلوى
confectionery /kən'fɛkʃənəri/ n [C,U]
 چۆرەك، ھەلوۋا، شيرینی، شيرین سازى
 كەك، حلوى، فطائر
confederacy /kən'fɛdərəsɪ/ دەولەتى
 يەكگرتوو (بەتايپەتى يانزە دەولەتەكەى وولانە
 يەكگرتووە كان لە سەدەى نۆزدە لە كاتى جەنگى
 ئەمرىكا جياپوونەو
 اتحاد دول او ولايات (خاصة الاحدى عشرة ولاية اتى
 انفصلت عن الولايات المتحدة اثناء الحرب الاهلية الامريكية
 فى القرن التاسع عشر
confederate /kən'fɛdərət/ adj ھاوپەيمانە،
 يىگرتوو
 متحالف، متحد
 □ n [C] ھاوپەيمان، لايەن
 حليف، طرف (فى مؤامرة)
confederation /kən'fɛdərəʃn/ n [C]
 يەكگرتن، ھاوپەيمان، يەكئىتى، يەكگرتو
 تحالف، اتحاد
confer /kən'fɜ:(r)/ vt, vi (-ر-)
 ۱. دەپەخشىت،
 پىشكەش دەكات، راویز دەكات (نازناو، چاكە)
 ۱. يمنح. يعطى. ينعم (بحق، لقب، معروف)
 نازناوى شۆرە سوارى
 ئەدرئىتى ۲. پىشاور مە، پىستىر
 يمنحە لقب فارس ۲. پىشاور مە، پىستىر
 راویز بە پارىزەرى دەكات
 ~ with a lawyer
 پىستىر محاميا
conference /kən'fərəns/ n [C,U] كۆپونەو،
 كۆنگرە، كۆنفرانس، مشتومر، راویزکردن
 اجتماع، مؤتمر، مناقشة تشارور
confess /kən'fes/ vt, vi ۱. دانى پيا ئەننى، پىنى

- لئى دەننى، ئەيناسى، ناس دكت ۲. پىنى لە ھەلە كان دەننى،
 دانسى پيا دەننى (قەشە) گوئى لەدان پىنانى گوناھكاران
 ئەگرى
 ۱. پىتەر ب. پىر (بىخۇت) ۲. پىتەر باخۇتائە للقسيس،
 (القسيس) يستمع الى اعترافات المخطئين
 جۇن پىنى لە تاوانى
 John ~ ed to the priest.
 نابۇقەشەكە
 اعترف جون للقسيس
 قەشەكە گوئىنى لە پىنى
 The priest ~ ed John.
 لىنانى جۇن گرت
 استمع القسيس لاعترافات جون
confessedly دان پىنان، كەسى پىنى لە تاوانى
 خۇى پىنى
 باعتراف الشخص نفسه
confession /kən'fɛʃn/ n [C] دان پىنان،
 پىنى لىنان
 اعتراف
 دان پىنان بە ھەلە
 a ~ of guilt
 اعتراف بالذنب
 رۇشتن بو كئىسە بو پىنى لىنان و دان پىنان
 go to ~
 الذهاب للكيبة للاعتراف
 ناشكار كرتنى باور
 a ~ of faith
 اشهار عقيدة
confessional /kən'fɛʃnəl/ n [C] دان پىنان
 ئولى ناسدارى
 كرسى الاعتراف
confessor /kən'fɛsə(r)/ n [C] پىنى لىنەر، پىنى
 لىنان، ناسكەر
 كاهن الاعتراف
confetti /kən'fɛtɪ/ n (لە گەل فرمانى تاك) وورده
 كاغەزى رەنگاۋ رەنگ نەپزىئىرى پۇناھەنگى ژن ھىنان
 و خۇشى
 (مع فعل مفرد) قطع / قصاصات من الورق الملون تنثر فى
 المناسبات السعيدة (كالزواج مثلا)
confidant /kən'fɪdənt/ n [C] متمانە پىكراو،
 جىنگەى باورە، رازگر، ھەقال
 شخص موضع ثقة / مؤتمن على الاسرار
 ۱. متمانەى پىنەكا،
confide /kən'faɪd/ vt, vi

وینته، ریځگه ریځکختنی شت
شکل، طریقه ترتیب الاشیا.

۱. کورتی نه کاته وه، گلی
ده داته وه، گه مارژودان له ناو سنوردا، ده لمر دگرت

۱. بقصر، یعد، یحصر داخل حدود، یقید
ووته کانی کورت ده کاته وه
~ oneself to saying

بقصر علی قول
تییینی په کانی نه وستنی
~ one's remarks to

له لمر ۲. به ند ده کربت
بقصر ملاحظاته علی ۲. یسجن، یجس

به هژی
be ~d to the house by illness
نه خو شمی په وه له مال هه به نده (که فته کاره)
یکون حبس البیت بسبب مرضه

سنوردار کراو، گلدانه وه، قه تیس،
به ند کراو، نه به ستی، له جینگا که وتوه، زیستانگری،
په ننگ خوار دو

محدود مقصر، مسجون (بصفت خاصه) ملازم الفراض
پیشینی
She expects to be ~d next month.
که وتنی ناو جینگا نه کات بز مثال بوون له سانگی
داهاتودا

انها توقع ملازمة الفراض للوضع فی الشهر القادم
به ند کړدن، په ننگ خوار دن
confinement n
له جی کوهوتن

سجن، ملازمة الفراض
conflnes /kon'famz/ npl
سنور، راده دار
حدود، تخوم

دوا
beyond the ~ of human knowledge
سنور، زانیاری مرفوف
وراه حدود، معرفة البشر

۱. به هژی نه کات، قایمی
conflrm /kon'fɜ:m/ vt
نه کات، نه یچه سپین، پشت راست دکت، جهخت
ده خاته سهر، دوو پاتی نه کاته وه (ده سلات، ههست،
راستی)

۱. بقری، یبیت یوکد (سلطه، ملکیه، رأیا، شعرا، حقا)
به سیک دنیا نه کات به شتیک
~ sb in sth
یبیت / یوید شخصاً علی ش.

په یمان داله نی ۲. پروای
~ an appointment
پن نه کات ۳. ده یبیت به مه سیحی

به دینی پی نه دا ۲. پروای پن نه کات
۱. باتمن. یعهد، الی ۲. یق ب

ههست ده کم که
I feel I can ~ in that man.
ده توانم باوهر بهم پیاهه بکم
اشعر اننی استیع ان اتق بهذا الرجل

۱. باوهر،
confidence /kɒnfɪdəns/ n [C,U]
دنئیایی، متعانه، نه وله هی، ههست
۱. وثوق ب، ثقة

پروای به که سیک هه یه به نهینی
take sb into one's ~
یق بشخص سرا

۲. نهینی که جینی متعانه بین (که سنی)
in ~
باوهری بین هه بین)
۲. سر یومن علیه شخص

نالوگور کړدن نهینی په کان
exchange ~ s
۳. باوهر کړدن به خوت
یتبادل الاسرار ۳. ثقة بالنسر او الفیر

به دنئیایی په وه
answer questions with ~
وه لایمی پرسیا ره کان ده داته وه
یجیب علی الاسئلة بثقة

قیل بو ده ست به سه راگرتنی که له وه پهل
~ tirck
که سیک گیل
خدعة للاستلاء علی اموال شخص مغل

به باوهر، دنئیایی،
confident /kɒnfɪdənt/ adj
پشت راست
رائق، متأكد

دنئیابوون له سه ره کوهوتن
be ~ of success
یکون رائقا من النجاح

شیوازی دنئیابوون
a ~ manner
اسلوب یدل علی الثقة

۱. شاراهه،
confidential /kɒnfɪ'denʃl/ adj
نهینی ۲. باوهر پیکراو
۱. سری ۲. موثوق به

سکرتری نهینی
my ~ secretary
امین سری

به شیوهی نهینی، به
confidentially adv
باوهره وه، به دنئیایی
بشکل سری او دال علی الثقة بالمخاطب

شیوه،
configuration /kɒn'fɪgju'reɪʃn/ n [C]

وینته، ریځگه ریځکختنی شت
شکل، طریقه ترتیب الاشیا.

۱. کورتی نه کاته وه، گلی
ده داته وه، گه مارژودان له ناو سنوردا، ده لمر دگرت

۱. بقصر، یعد، یحصر داخل حدود، یقید
ووته کانی کورت ده کاته وه
~ oneself to saying

بقصر علی قول
تییینی په کانی نه وستنی
~ one's remarks to

له لمر ۲. به ند ده کربت
بقصر ملاحظاته علی ۲. یسجن، یجس

به هژی
be ~d to the house by illness
نه خو شمی په وه له مال هه به نده (که فته کاره)
یکون حبس البیت بسبب مرضه

سنوردار کراو، گلدانه وه، قه تیس،
به ند کراو، نه به ستی، له جینگا که وتوه، زیستانگری،
په ننگ خوار دو

محدود مقصر، مسجون (بصفت خاصه) ملازم الفراض
پیشینی
She expects to be ~d next month.
که وتنی ناو جینگا نه کات بز مثال بوون له سانگی
داهاتودا

انها توقع ملازمة الفراض للوضع فی الشهر القادم
به ند کړدن، په ننگ خوار دن
confinement n
له جی کوهوتن

سجن، ملازمة الفراض
conflnes /kon'famz/ npl
سنور، راده دار
حدود، تخوم

دوا
beyond the ~ of human knowledge
سنور، زانیاری مرفوف
وراه حدود، معرفة البشر

۱. به هژی نه کات، قایمی
conflrm /kon'fɜ:m/ vt
نه کات، نه یچه سپین، پشت راست دکت، جهخت
ده خاته سهر، دوو پاتی نه کاته وه (ده سلات، ههست،
راستی)

۱. بقری، یبیت یوکد (سلطه، ملکیه، رأیا، شعرا، حقا)
به سیک دنیا نه کات به شتیک
~ sb in sth
یبیت / یوید شخصاً علی ش.

په یمان داله نی ۲. پروای
~ an appointment
پن نه کات ۳. ده یبیت به مه سیحی

یؤكد مرعدا ۲. ۲. یصدق علی (معاهدة، اتفاقية) ۳. ۳. ینتج عضوية
الکلیة المسيحية، یقر بدخول شخص فی المسيحية

confirmed *adj* چه سیئراو، دوویات کراو، بین
گۆزبان، قایم
مثبت، مؤکد، لایحتمل التغير

confirmation /kɒn'fɜ:mɪ'n/ *n* [C,U] دوویات
کردن، جینگیر کردن، پشت راستکردن، چه سپاندن
تأکید، تثبیت

confiscate /kɒn'fɪskət/ *vt* دهستی به سهردا
ده گری، سامان زهوت دهکا، دهست به سهره نه کیشی،
پرووت دکت
یصادر (ممتلكات)

house ~d by the government خانوی زهوت
کراو له لایه ن میری بهوه
بیوت صادرتها الحکومة

confiscation /kɒn'fɪskətʃn/ *n* [C,U] زهوت
کردن، روتکردن، دهست به سهره اگریتر
مصادرة

conflict /kɒn'flikt/ *n* [C,U] ۱. نازاوه، شهر،
مسلحاتی، پیکدان، کیشه، خسه باتکردن، تینکۆشان،
شهر دکت ۲. به ریه که وتن، نه گونجان (له بیرورا،
حه زو ناره زوو) قایل نه بوون، ههف خستن

۱. نزاع، صراع، نضال، حرب، کفاح، شجار ۲. (فی الاراء،
الرغبات، المیول) تضارب تعارض، عدم توافق

a statement that is in ~ with other evidence
پیشیاره کان له گه له لنگه کان ریک ناکهون
تصریح تعارض مع الادلة الاخری

□ /kɒn'flikt/ *vi* به ریه که نه کهون، دژ به یه کن
یتعارض، بتضارب

wishes that ~ with one's duty دژواری
ناره زووه کان له گه له نهرکه کانداه
رغبات تعارض مع الواجب

conflicting *adj* دژوار، کیشی
متضارب

~ ing emotions ههستی دژوار، تیکه
مشاعر متضاربة / مختلطة

confluence /kɒn'fluəns/ *n* [C] کۆیونهوه،
به یه که گهشتی دوو روویار، یان زیاتر

احتشاد، التفاء نه رین (او اکثر)
ده گونجیت / ریک
conform /kɒn'fɔ:m/ *vi, vt* ده که وئی له گه له، هه فیه که دیت، دواى نه که وئی،
نه که وئیته سه ری، یه که قالب ده بین
یتفق / یتوافق مع، یتبع، یطابق

~ to the rules/the wishes of others به بین
یاسا نه پروات به ریه / به بین ههزی که سانی تر
یتصرف وفقا للقوانين / لرغبات الاخرین

conformist /kɒn'fɔ:mɪst/ *n* [C] پابه نده مل
که چی داب و نه ریت
مستل / ملتزم بعرف او عاده

conformity /kɒn'fɔ:mɪti/ *n* [U] گونجاندن،
گونجان، هه نکرده، ریکه وتن
توافق، اتفاق، انسجام

in ~ with the law له گه له یاسا ده گونجی
متفق مع القانون

confound /kɒn'faʊnd/ *vt* ۱. شپه زه نه کا، سه
رسامی نه کا ۲. تیکه له نه کا، تیکه لانه بین (بیرورا...
هند) ۳. نه به زئی، سه نه که وئی به سه ریا

۱. یریک، بحیر ۲. یخلط، یمزج (الانکار... الخ) ۳. یهزم، یتقلب
علی، یدحض

confront /kɒn'frʌnt/ *vt* به رهنگاری هه له کان
نه بین، روه پروی نه بیته وه
یواجه، یجابه

be ~ ed with evidence of one's wrongdoing به
به لنگه وه به رهنگاری هه له کانی نه بین
یواجه بالدلیل علی اخطائه

confrontation /kɒn'frʌntɪ'ʃn/ *n* [C,U]
به رهنگاری، روه ریکرن (دوو ولات که نه بیته هوی
جهنگ)

مواجهه (بین دولتین قد تودی الی الحرب)

confuse /kɒn'fju:z/ *vt* سه ری لئی تیک نه چن، لئی
هه له ده بین، شه رزه ده بین
یریک، یخلط، یشوش

confusion /kɒn'fju:zn/ *n* [U] دهنگه دهنگ،
سه رگه ردهان، شه به رزه بوون، ژاوه ژاو، هه له ولا
فوضی، اضطراب، خلط، تشوش

confute /kɒn'fju:t/ *vt* هه له دیاری نه کات

	يجمع، يحد، يجمع، يحد
(كهسيك يا بهلنگه)	
ييت خطأ (شخص او حجة) يدحض	congregation /kɒŋgrɪ'geɪʃn/ n [C,U]
congeal /kɒn'dʒi:l/ vt, vi	جفت، كۆيونه وهی (نویژگه ران بۆنومونه)، خربوون
ئەبەستە، رەق دەبێ،	تجمع (المصلين مثلاً)، تجمع، حشد
ئەمەبەت بەهوی هەواوه، یا ساردبوونه وهی خوێن،	congress /kɒŋgres/ n [C]
تیردکت	۱. کۆنگره، چه ند
بحد یصلب، یتمد، یصلب (خاصة بتأثير الهواء او البرودة	زنجیره کۆيونه وه یهك، جفت
على الدم)	۱. مؤتمر، اجتماع او سلطة اجتماعات
congenial /kɒn'dʒi:nɪəl/ adj	کۆنگره ی پزیشکی
(كهسانیک) يهك	مؤنر طبي
ئاره زوو بهرزه وه ندى هاوبه شيان هه بێ، مروئی، خزم	Church C-
نوکار، چقاکی ۲. (شتوومهك، پيشه) گونجاو	کۆنگره ی کلیسی
(الاشخاص) لهم ميرل / طبائع / مصالح متشابهة ۲. (الاشياء.	مؤنر کسی
المهن) ملائم	۲. دهسته ی ياسادانان له وولاته يه کگر توه کانی C~
کهشی گونجاو	ئەمريکا و پارتی سیاسی له هند
<i>a ~ climate</i>	۲. الهيئة التشريعية في الولايات المتحدة الامريكية وبعض
congenital /kɒn'dʒɛnɪtl/ adj	دول امريکا، حزب سياسي في الهند
(نه خووشي)	په پوهسته به کۆنگره / به
زگماک، سروشتی، زگماکی، بوونی	کۆنگرئسی (ئەمريکی)
(الامراض) خلقی، موجود منذ الولادة	خاص بمؤنر / بالكونجرس (الامريکی)
congested /kɒn'dʒɛstɪd/ adj	قوچه کی، شه پوری
۱. قه له بالغ، چر،	مخروطی
تەژى، ههئاوسان ۲. (ئەندامه کانی له ش، ههئاوساوی	conic /kɒnɪk/ adj
له خویندا	شینوه قوچه کی، قوچی
۱. مزدحم جدا، مکتظ ۲. (اعضاء الجسم) محتقن، متلی، بالدم	مخروطی الشكل
congestion /kɒn'dʒɛstʃən/ n [U]	جۆریکه له داری
قه له بالغ،	سنة وپەر، کاژ
ههئاوسان، کوم بوون، تیزان، چراندن	شجر الصنوبر
ازدحام، احتفاظ، احتقان	داری مازوو
conglomerate /kɒŋglɒmə'reɪt/ adj, n [C]	(جهوت)، کاژی
تیکه ل، تۆبەلکی تیکه ل، کوم، کوم دیت	
مختلط، کتله مختلطة	(الاشجار) تحمل ثمار مخروطية كثمار الصنوبر
conglomeration /kɒŋglɒmə'reɪʃn/ n [U]	مەزەنە ی
تۆبە ل، دهسته، گراوه، تیکه ل، بارستایی، کوم	ده کا، ده یقه بلیننی
مجموعه، خلیط	یخمن، یحزر
congratulate /kɒŋgrætʃʊleɪt/ vt	قه بلاندن، راویژ، هزر
پیرۆزیایی	تخین
لێ ده کات، پیرۆز دکت	□ n [C,U]
بهنی،	قه بلینراوی،
congratulation /kɒŋgrætʃʊleɪʃn/ n [C]	به گوتره کردن، هزری
پیرۆزی، پیرۆزیایی لێ کردن	تعینی، حدسی
تهننه	میردی، په پوه ندى به
congregate /kɒŋgrɪ'geɪt/ vi, vt	میرده وه هه یه، ژن هینانی
کۆده کاتوه،	
کوم دیت، کۆده بنه وه، قه ره بالغی ئە کەن	

زواجی، زبجی، خاص بالعلاقات الزوجية
~ happiness به‌خسته‌وری ژن ومیرد
السعادة الزوجية

۱. (له ریژمان) conjugate /kɒndʒeɪt/ vt, vi
فرمان نه‌گوری له شیوه‌به‌کوه بو شیوه‌به‌کسی تر، پیکه‌وه
گریده‌دات ۲. (فرمان) نه‌گوری بو شیوه‌به‌کسی تر

۱. (فی النحر) بصرف الافعال ۲. (الانفعال) یتغیر الی شکل آخر
شیوه‌ی conjugation /kɒndʒeɪʃn/ n [C,U]
فرمانه‌کان کومه‌له شیوه‌کانی فرمان
تصرف الافعال، مجرعة اشکال الفعل

۱. (له) conjunction /kən'dʒʌŋkʃn/ n [C,U]
ریژمان) په‌یو‌ند، نامرازی په‌یو‌ندی ۲. به‌به‌ک
گه‌پاندن، په‌کگرتن، ۳. په‌یو‌ندی رووداوه‌کان
۱. (فی النحر) رابط، اداة ربط، حرف عطف ۲. اتصال، اتحاد،
ربط ۳. ارتباط احداث

په‌یو‌ندکار، conjunctive /kən'dʒʌŋktɪv/ adj
پنگر
رابط، موصل

۱. جادوو ده‌کات، conjure /kændʒə(r)/ vt, vi
هاوار دکت، یاری جادوو ده‌کات، جادو دکت
۱. یسحر، یلعب العاب سحرية، یسعدو
به‌جادوکردن ~ a rabbit out of a hat
که‌رویشک له‌شه‌به‌ (کلار) ده‌نه‌هینی
یستخرج اربا من القبة بالعابة السحرية

۲. گپرانه‌وه‌ی وینه‌ییره‌وه‌ری په‌کان ~ up
۲. یسترجم صوره‌ ذهنية

~ up scenes from one's childhood days
گپرانه‌وه‌ی یاده‌کان له روژانی متالیه‌وه
یسترجم صوراً من ایام طفولته

جادوگر، جهره‌ز conjurer, conjuror /kændʒərə(r)/ n [C]
ساحر، مشعوذ

۱. نه‌یبه‌ستی به‌به‌کوه، connect /kə'nekt/ vt, vi
نه‌یگه‌یهنی، گری ددت
۱. یربط، یصل، یتصل
جه‌ند شاریک که‌هینی towns ~ ed by a railway
ناسنی به‌به‌کیان ده‌گه‌یهنی
مدن یربطها خط سكة حديد

the place where the gas stove and the gas-pipe ~
نه‌و جیگایه که به بوری گازه‌کان
ده‌گه‌یهنی به‌ناگردان، کوانوو
الموضع الذي یصل فيه الموقد بأنبوبة الغاز
په‌یو‌ندنه‌ی به ~ ed with a family by marriage
خیزانه‌وبه‌هاوسه‌ری ۲. (شته‌جیاوازه‌کانی) به‌ییره
بوچوون پیکه‌وه‌ده‌به‌ستی
یرتبط بعائلة بالزواج ۲. یربط بین (اشياء مختلفة) ذهنياً
به‌ (هزری، یرری) خوی ~ Malaya with rubber
مه‌لا یوو لاستیک پیکه‌وه‌ده‌به‌ستی
یرتبط (ذهنياً) بین الملايو والمطاط

۱. گه‌پاندن، connection /kə'nektʃn/ n [C,U]
به‌ستی، په‌یو‌ه‌ست، په‌یو‌ندی
۱. ربط، وصل، رابط
بم‌تایبه‌تی به in this ~
بهذا الخصوص

نه‌وه‌ی په‌یو‌ندی پیوه‌ه‌به in with
فیما یتعلق ب

۲. شه‌مه‌نده‌فه‌ر in ~ with
یسا به‌له‌م نه‌جولن پاش نه‌وه‌ی په‌کینکی
تر نه‌گاته‌جی‌وه‌ه‌ندی له‌گه‌شته‌که‌ره‌کان نه‌گو‌یزینه‌وه‌ی تا
له‌گه‌شته‌که‌پان به‌رده‌وامین

۲. قطار او قارب یتحرک بعد وصول آخر وانتقال بعض الركاب
اليه لمواصلة رحلتهم
~ My train was late and I missed me
شه‌مه‌نده‌فه‌ره‌که‌م دواکه‌وتوو په‌ینه‌گه‌یستم
۳. په‌یو‌ندی پیکه‌ران، مشتبه‌یه‌کان (له‌دوکان... نوسینگه)
۴. په‌یو‌ندی، پیگاه‌یستن، په‌کگرتن
وصل قطاری متأخراً سفاتی قطار متابعة الرحلة ۳. زبانتن
دائرون (فی دکان، عیاده‌ الخ) ۴. علاقه، اتصال، رابطه

have good ~ s in business circles
په‌یو‌ندی په‌کانی باشه له‌گه‌ل به‌یو‌به‌ری کاره‌کاناندا
۵. په‌یو‌ندی نایی چینه‌یهنی
له‌اتصالات جیده فی دوائر العمل طائفة دینية:

هوژی میسودی ۶. تزیک، ~ The Methodist
خزم، زاوا
الطائفة الميثودية ۶. قریب، نسیب

نامرازی په‌یو‌ندی connective /kə'nektɪv/ adj

گریدانی، گریدار
 اداة ربط، رابط

conning tower /kɒnɪŋ taʊə(r)/ n [C]
 بورجی چاودیزی (له پاپۆر، ژیرده ریایی...)
 برج المراقبة (فی السفینة، الغواصة...)

connive /keˈnɪv/ vi ~at
 په رده پووشی نه کا،
 خوگیل نه کاله ناسینی / زانیسی، چاوپووشی لینه کا
 یتستر علی، ینکر معرفته / علمه بشی.

connivance /kəˈnɪvəns/ n [U]
 پووشین،
 هیلان، دهستور دان
 تتر

connoisseur /kɒnəˈsɜː(r)/ n [C]
 چینیچی،
 پسیور له چیز چهشتن
 خبیر فی امور التذوق، ذواقة

a ~ of painting/wine
 شاره زایی چیز وه رگرتن
 له وینه دا/ مهی، له عاره قدا
 خبیر فی تذوق الرسم / الخمر

connote /kəˈnəʊt/ vt
 مانای ناوهرۆک له به خشن
 سه ره رای مانای بنچینه یی
 بنید معنی ضعیفاً (بجانب المعنى الاصلی)، یوحی

Tropics ~ s heat.
 دهسته واژه یی: ناوچه ی هیلای
 که مه ره یی واتای گه رمای له به خشن
 ان عبارة، المناطی الاستراتیة تعنی ضمناً الحرارة

connotation /kɒnəˈteɪʃn/ n [C]
 واکه باندن و
 مه به سنی وشه نه یگرینه وه، نیشان، تیگه هشتن
 دلالة کلمة، ایحاء، تضمن

conquer /kɒŋkə(r)/ vt
 ۱. ده شکینی،
 سه ره نه که وی به سه ریای، داگیری ده کات، دهستی به سه را
 ده گری ۲. به سه ریای سه ره ده که وی، دهستی به سه را نه گری،
 فه تحی ده کات، داگیری ده کا

۱. بهزم، یقلب، یغلب علی ۲. سیطر / یستولی علی، یفتح،
 یغزو

conqueror n [C]
 داگیر که ره، فه کر، زال،
 سه رفراز، سه ره که وتو، په روویز
 فاتح، مستتر

conquest n [C,U]
 داگیر کردن، فه کرن،
 به سه رادان
 غزو، فتح

Roman ~ s in Africa
 داگیر کردنه کانی رومانی
 له نه فه ریقا

التوح الرومانية فی افریقا

conscience /kɒnˈfɪəns/ n [C,U]
 ویزدان، نیهاد،
 ده روون
 ضمیر

have a clear ~
 ویزدانی ناسوده به
 یکن مراتح الضمیر

have a guilty ~
 ههست به تاوان نه کات
 یشر بالذنب

have sth on one's ~
 سه ره نهشتی ویزدانی
 خوئی نه کا
 یشر بتائب الضمیر

~ money
 پاره نه دا بو نه وه ی ناسوده یی
 مال یدفع لراحة الضمیر

conscientious /kɒnˈfɪtʃəs/ adj
 به ویزدان،
 ووریای، هوشیار، خواهنی ویزدانیکی زیندوه
 یوحی من الضمیر، ذو ضمیر حی

a ~ worker
 کر نیکاری به ویزدان
 عامل ذو ضمیر

~ objector
 له سه ره پینه بو (شهر) له سه ره بنه مای
 ره وشت و ویزدان
 مناهض (للحرب) علی اساس اخلاقی

conscious /kɒnˈfɪs/ adj
 ۱. ههستیای، به هوش،
 هوشیار، ووریای
 ۱. (خبریة) متینظ، واع، علی وعی، مدرك

be ~ of one's guilt
 نه زانی / ههست نه کا تاوان
 باره
 یدرك / یعی خطاء

He was knocked down by a bus and was not ~
 کاتی پاسه که کردی
 به ژیره وه هه لمان گسرت بن هوش یوو ۲. (شیواز،
 ههست و نه ست) به هوش، به نه گا

لقد صدمه اتوبیس وكان فاقد الوعي حین اخذناه ۲. (السلوك،
 الشاعر... الخ) یدیه المرء عن وعی وادراك

act with ~ superiority
 هه لسه کهوت نه کات به
 لووت به رزی په وه ۳. ناگاداره، ناگای له خوینه تی،
 ههستیاره

بە باهەخ
۲. اهمية، شأن: امر اھية له

دروست بووه
له، دەرئەنجام، ئەنجام، ئەنجامداری
ناج / ناشی، عن، تال

بەم شێوەیە، هەروەها،
دوای ئەو
وھکذا، وباتالی

conservation /kən'sə'veɪʃn/ n [U]
پارێزگاری، پاراستن
حفظ، صيانة
~ of fuel resources پارێزگاری کردن له
سەرچاوەی ووزە
المحافظة على مصادر الطاقة
Energy ~ is a problem throughout the world.
پاراستن ووزە کێشە بە کە لەسەر تاسەری جیھان دا
صيانة الطاقة مشكلة في جميع انحاء العالم

conservative /kən'sə:vətɪv/ adj
۱. پارێزگار،
پارێزبار
۱. شخص محافظ، محافظ
the C~ Party پارتی پارێزگاران (لە بەریتانیا)
۲. بە ناگا، مام ناوھند
حزب المحافظين (في بريطانيا) ۲. حریص، معتدل
a ~ estimate خە لاندنی بە ناگا
تقدیر حذر / متحفظ، حریص

conservatism /kən'sə:vətɪzəm/ n [U]
پارێزگاری، پارێزباری لایەنی پارێزگاری بارودۆخ
بین گۆڕانی کتوو پ
محافظة، الاتجاه للمحافظ على الارضاع دون الارضاع تغیر
مفاجی،

conservatory /kən'sə:vətɪ/ n (pl -ries)
۱. خانووی شووشە بۆ پاراستنی رۆوھک، پارێزگە
۲. پەیمانگای موسیقا ھونەری شانۆگەری
۱. بناء زجاجي لحفظ النباتات ۲. معهد موسیقي / فن مسرحی

conserve /kən'sə:v/ vt
پارێزگاری لێ نە کات،
دە پارێزیت، ئە بەیانیته و
یحفظ، یحافظ / یبقي علی

consider /kən'sɪdɔ(r)/ vt
بیر لە باهەتیک

بە هۆشی، بە هەستیاری، بە
هوشیاری
یو، بادرک

consciousness /kən'fʌsɪnɪs/ n [U]
۱. بەهوش، بە ناگاہی ۲. بیرو پرا / هەست
۱. وعی، ادراک ۲. افکار / آراء / مشاعر

conscript /kən'skrɪpt/ vt
بە سەرباز دە گرت
یحجد، یستدعی للتجنید
□ /kən'skrɪpt/ n
سەربازگرتنی زۆرە ملنی
مجند تجنیداً إلزامياً

conscription /kən'skrɪpʃn/ n [U]
سەرباز
گرتنی بە زۆر ملنی، ئە کړی بە سەرباز
تجنید إلزامی

consecrate /kən'sekreɪt/ vt
پیرۆزی نە کات،
ئە یکاتە ئۆلدار
یضی قدسیة (علی شی)، یجعله مقدساً، یرسم کاهناً

consecration /kən'sekreɪʃn/ n [U]
پیرۆز
کردن، بە پیرۆز دانان
رسم کاهن، تقدیس

consecutive /kən'sekjʊtɪv/ adj
بە دوای
یە کدا، یە ک له دوای یەک، پە یهانی، دوف یەکی
متالی، متعاقب
له چوار رۆژی یەک له دوای
یە کدا
on four ~ days
فی اربعة ايام متعاقبة

consent /kən'sent/ vi
قایل دە بییت، قبولی دە کا
یوافق، یقبل
□ n [U]
قایل بوون
موافقة، قبول

consequence /kən'sɪkwəns/ n [C,U]
۱. ئە نجام، ناکام، سەرەنجام، دوامی
۱. نتيجة، عاقبة
You must be prepared to take the ~ s of your
disgraceful behaviour.
پۆیستە نامادە بی بۆ
بەر پرسیاری له ناکامه کانی رەوشته ناشرینه کەت
یحجب ان تكون مستعداً لتحمل عواقب سلوكك الشائن.
۲. باهەخ، پله و باهە، کارێکی
a matter of on ~

بە باهەخ
۲. اهمية، شأن: امر اھية له

دروست بووه
له، دەرئەنجام، ئەنجام، ئەنجامداری
ناج / ناشی، عن، تال

بەم شێوەیە، هەروەها،
دوای ئەو
وھکذا، وباتالی

conservation /kən'sə'veɪʃn/ n [U]
پارێزگاری، پاراستن
حفظ، صيانة
~ of fuel resources پارێزگاری کردن له
سەرچاوەی ووزە
المحافظة على مصادر الطاقة
Energy ~ is a problem throughout the world.
پاراستن ووزە کێشە بە کە لەسەر تاسەری جیھان دا
صيانة الطاقة مشكلة في جميع انحاء العالم

conservative /kən'sə:vətɪv/ adj
۱. پارێزگار،
پارێزبار
۱. شخص محافظ، محافظ
the C~ Party پارتی پارێزگاران (لە بەریتانیا)
۲. بە ناگا، مام ناوھند
حزب المحافظين (في بريطانيا) ۲. حریص، معتدل
a ~ estimate خە لاندنی بە ناگا
تقدیر حذر / متحفظ، حریص

conservatism /kən'sə:vətɪzəm/ n [U]
پارێزگاری، پارێزباری لایەنی پارێزگاری بارودۆخ
بین گۆڕانی کتوو پ
محافظة، الاتجاه للمحافظ على الارضاع دون الارضاع تغیر
مفاجی،

conservatory /kən'sə:vətɪ/ n (pl -ries)
۱. خانووی شووشە بۆ پاراستنی رۆوھک، پارێزگە
۲. پەیمانگای موسیقا ھونەری شانۆگەری
۱. بناء زجاجي لحفظ النباتات ۲. معهد موسیقي / فن مسرحی

conserve /kən'sə:v/ vt
پارێزگاری لێ نە کات،
دە پارێزیت، ئە بەیانیته و
یحفظ، یحافظ / یبقي علی

consider /kən'sɪdɔ(r)/ vt
بیر لە باهەتیک

١. يتكون من
 ٢. پشتمى نه به ستمى، په پدانه كا
 ~ in
 ٢. يكم نى، يخذ على
 تايا
 Does happiness ~ in wanting little?
 شادمانى له قابل بوونى كه م به ده ستم دى؟
 هل تكمن السعادة فى الاقتناع بالقليل
 هل تكمن السعادة فى الاقتناع بالقليل

consistence /kən'sɪstəns/ n = consistency

پرده وامى، ته بايى، راگرتن

consistency /kən'sɪstənsɪ/ n [C,U]

له په كچوون، ريكهوتن، چوون په كيوون له بيرو وړاو
 ره وشت ٢. پلهى نه ستورى / ره قى / چرى
 تشابه، توافق، مطابقت فى الفكر، السلوك... الخ ٢. درجة
 السلك / الصلابة / الكثافة

شيو نارو
 mix flour and milk to the right ~

تيكل ده كا تاده گاته پلهى چرى دروست

يخلط الدقيق والحبب الى درجة الكثافة الصحيحة

١. (كه سيك) **consistent** /kə'sɪstənt/ adj

ره وشت و بيرو وړاى) ريكونيك بيت، ريكر اگري، سفت
 نادر وار جينگر هاوجوت ٢. گونجاو، ريك، هاوتا
 ١. (الشخص، سلوكه، آراؤه) متظم، غير متضارب ٢. مطابق ل،
 متوافق / متناغم / منسجم (مع)

بيردوزه كان گونجاون
 theories ~ with the facts

له گهل راستى په كاندا

نظريات تتفق مع الحقائق

consolation /kənsə'leɪʃn/ n [C,U]

پرسه،
 شين، شيوه ن، سهر خوښى، دلته وايى

تعزية، مواساة، عزاء

console /kən'səʊl/ vt

سهر خوښى لى نه كات،
 دلته وايى

يواسى، يعزى

١. به هيزى **consolidate** /kən'sɒlɪdeɪt/ vt, vi

نه كات، ريزدارى ده كا ٢. په كى نه خات، كوى نه كاته وه

١. يقوى، يعزز ٢. يوحد، يجمع

قهرزه كان پهك
 ~ debts/business companies

نه خا/ كومپانيه بازرگانى په كان

يوحد ديون / شركات تجاربه

consolidation /kən'sɒlɪ'deɪʃn/ n [U]

چه سپاندن، به هيز كردن، كوكر دنه وه، په كيوون

نه كاته وه تيرامان ده كا ٢. ره چاو ده كات، واپداده نى

١. يفكر فى (موضوع، مسألة) ٢. يعتبر، ياخذ فى الاعتبار

چاو دپرى هستى
 ~ the feelings of others

خه لك ده كات، ريزن له سوزى خه لكى ده گرى

٣. وادانه نى، نه بينى، پرواى هه په

ياخذ فى الاعتبار مشاعر الاخرين، يعراى مشاعرهم ٣. يعتبر،
 ېرى، يخذ

گه لك **considerable** /kən'sɪdərəbl/ adj

گوره، مهن، زور، گه لك، فره، ره چاو كراو

وفير، كثر، جدير بالاعتبار

زور / تا راده په كى دور، **considerably** adv

گه لك

كثيراً / الى حد بعيد

په يروى له **considerate** /kən'sɪdərət/ adj

(ماف، سوز... هند)

مراعى للاخرين (فيما يخص حقوقهم، مشاعرهم... الخ)

consideration /kən'sɪdərə'reɪʃn/ n [C,U]

١. ره چاو كردن، تيرامان نه كا چاو پرى خه لك نه كات،

٢. بېر و هوش، ليكوزينه وه

١. اعتبار، مراعاة الاخرين ٢. تفكير، دراسة

پشنياره كان له زير
 proposals still under ~

باسو ليكوزينه وه دان ٣. اعتبار، تفكير

مترحات لازلت قيد الدرس ٣. اعتبار، تفكير

~ s which in fluenced him in making his plans

پشنياره كان كارى تى كرد بو دانانى

١. خه لات، له جياتى دانان به باره، قهره بوو

اعتبارات اثرت عليه فى وضع خطته ٤. مكافاة، تعريض مالى

سه باره ت به، **considering** /kən'sɪdərɪŋ/ prep

به ره چاو كردنى نه گهر به پيويسى بزائين

بالنظر الى، اذا اخذنا فى الاعتبار

١. بار هه لگرتن، ده تيريت **consign** /kən'saɪn/ vt

٢. نه بداتى، ده سپيريت، ترخان دكت

١. يشحن (بضائع) ٢. يسلم، يقوم بتسليم شىء

ناردن، بارگه، سپارته، **consignment** n [C,U]

بار

ارسال، شحن، شحنة

١. پيك دى له، برى **consist** /kən'sɪst/ vi ~ of

دبت

	تعزيز، تقوية، تجميع
consomme /kən'sɒmeɪ/ n [U]	شوربا، گوشتاو، پهنی
	حساء / مرق اللحم
consonant /kən'sɒnənt/ n	پیتی بی‌ده‌نگ، نه‌بزوینه‌کان، تیا مت
	(فی اللغة) صوت ساکن، الحرف الدال على صوت ساکن
consort /kən'sɔ:t/ n	زن / پیاو فه‌مانده
	زوج / زوج الحاكم
<i>prince</i> ~	زنی شا، شا زن
	زوج السلطنة
consort /kən'sɔ:t/ vi ~ with	کاتی خوش
	نه‌بانه سه‌رله گه‌ل، رېک نه‌که‌وی / هاووبه‌شپه‌تی ده‌کات، په‌یمانی له گه‌ل نه‌به‌ستی
	يقضي وقتاً في صحبة / يتق مع
consortium /kən'sɔ:tɪəm/	کۆمه‌له کۆمپانیا په‌ک یا
	پروژه په‌کسی هاووبه‌ش له به‌رزه‌وه‌ند په‌کدا، په‌کیتی دارایی
	مجموعه شركات او مصارف مشتركة في مشروع واحد
conspicuous /kən'spɪkjʊəs/ adj	ناشکرا، دیار، سه‌رنج راکیش، روهن
	واضح، جلی، ملحوظ، ملفت للانتباه
conspiracy /kən'spɪrəsi/ n [C,U]	پیلان گیران، پیلان دانان، فیل
	مؤامرة، تأمر
conspirator /kən'spɪrətə(r)/	پیلان گیر، پیلان باز تأمر
conspire /kən'spaɪə(r)/ vi	۱. پیلان نه‌گیرنی ۲. (رووداو، بار) پیلان دکت
	۱. يتأمر ۲. (الاحداث، الظروف) تتضافر
	<i>events that ~d to bring about his failure</i>
	رووداو ده‌کان بونه‌هوی سه‌ر نه‌که‌وتنی احداث تضافت على فشله
constable /kən'stəbl/ n [C]	پولیس رجل شرطة
constant /kən'stənt/ adj	۱. به‌رده‌وام، باران ناو‌ه‌ستی ۲. نه‌گور، جیگیر، په‌وه‌فا، دل‌سوز
	۱. متواصل، مطر لا تتوقف ۲. ثابت، لا يتغير، مخلص

constantly adv	هه‌میشه، زورچار، به‌رده‌وام، هه‌رده‌م
	دائماً، غالباً، باستمرار
constellation /kɒnstəleɪʃn/ n [C]	هه‌ساره، کۆمه‌له نه‌ستیره په‌کی جیگیر، برج
	كوكبة، مجموعة من النجوم الثابتة، برج
constellation /kɒnstəleɪʃn/ n [U]	ترس، شپه‌زه‌بوون، زپه
	رعب، خوف، ذعر مفاجيء
constipate /kɒnstɪpeɪt/ vt	نه‌پینه‌هوی قه‌بز بوون
	يؤدي الى الامساك
constipated adj	تووشی قه‌بزی بووه مصاب بالامساك
constipation /kɒnstɪpeɪʃn/ n [U]	قه‌بزی، تووشی قه‌بزی گه‌ده بووه، (زگ) گیری
	امساك، الاصابة بامساك المعدة
constituency /kən'stɪtju:nsi/ n [C] (pl	کۆمه‌له که‌سانیک له به‌رزه‌به‌رایه‌تی هه‌ل‌بازدن نه‌زین، ده‌له‌ره‌ک ده‌نگ ده‌ران
-cies)	(مجموعة الاشخاص الذين يعيشون في) دائرة الانتخابية
constituent /kən'stɪtjuənt/ adj	۱. ماف / توانا هه‌یه به‌گورینی یاسای رامباری، بسچینه‌یی ۲. پیک
	هین، په‌کیک له پیکه‌نهره‌کانی شتیک ۱. له الحق / القدرة على تغيير الدستور السياسي، تأسیس ۲. مكون، احد مكونات شيء
	توخم، پیکه‌نراو
□ n [C]	عنصر، جزء مكون
constitute /kən'stɪtju:t/ vt	۱. دایه‌مه‌زیننی، پوستیکی نه‌داتی ۲. سه‌رپشکی نه‌کا ۳. پیک ده‌هینیت، دروستی نه‌کا
	۱. يعين، يعطى شخصاً منصباً معيناً ۲. يخلو ۳. يكون، يشكل
	نه‌مه <i>This ~s an infringement of the law.</i>
	پیشینی یاسا ده‌کات هذا يشكل خرقاً للقانون
constitution /kən'stɪtju:ʃn/ n [C,U]	۱. بنیاتی یاسا دامه‌زنان، ده‌ستور ۲. پیکه‌اته / بنیاتی جه‌سته‌ی سروف، دانسانی پیکه‌اته‌وه‌کانی جه‌سته‌ی سروف

۳. دامه‌زبان، دروستکردن، پیکهاتن
۱. دستور ۲. بناه / ترکیب جسم الانسان ۳. بناه. ترکیب

constitutional /kɒnstɪ'tʃu:ʃənəl/ *adj* ، یاسایی،
ده‌ستووری
دستوری
دادوهری یاسایی /
حکومه‌تی ده‌ستووری
حاکم دستوری / حکومته دستوریه
له‌که‌ی تهن‌دروستی
عیب صحی
constrain /kən'streɪn/ *vt* زوری لئ‌ده‌کا، ره‌قی
لئ‌ه‌تی
یجبر، یکره
constrained *adj* (ده‌نگ، ره‌وشت) ناپاور،
نه‌ویست، ناپه‌سه‌ند، نادروست، گیردان
(الصوت، السلوك) مقید، غیر طبیعی، مکره
نه‌ویستن،
constraint /kən'streɪnt/ *n* [U] گیردان، نه‌به‌ستن، زورلیک‌کردن، سنوردارکردن، فشار
خسته‌سه‌ر
اکراه، اجبار، قسر، تقید
act under ~ به‌ناپه‌دلی کار نه‌کات
بصرف مکره‌آ
constrict /kən'strɪkt/ *vt* نه‌چینه‌وه‌یه‌ک، نه‌نگی
پنی‌هه‌لته‌چنی، دگفتیشت، ته‌سک ده‌بیته‌وه (خوینبه‌ر،
جومگه، ماسولکه... هتد)
بقلص، یقبض، یؤدی الی تقلص / ضیق فی (شریان، عضله...
الخ)
constriction *n* [C,U] چراندن، گرزبوان،
چوونه‌وه‌یه‌ک
تقلص، انقباض
construct /kən'strakt/ *vt* دروستی نه‌کات، دای
نه‌ریژی، داینه‌مه‌زوبنی، ینک دینی
بینی، یقیم، یشید، ینشی. یرکب
پروژه
~ a factory/aircraft/a sentence دانه‌مه‌زوبنی / فروکه / رسته دروست نه‌کات
بینی مصفا / طائره / یگون جمله
constructor *n* [C] بنیات نهر، دروستکار،
کرکیکاری دروست کردن

بنا، عامل بناه
construction /kən'strʌkʃən/ *n* [C,U]
۱. خانووکردن، ناااهی، ناوه‌دانگردنوه، بنیات نان
۱. بناه، تشید
a railway that is under/in the course of ~
هیلئ‌ی شه‌مه‌نده‌فه‌ر له‌کاتی دروست کردندا به ۲. خانوو
دروستکردن ۳. مانا، ناوه‌ووک، نیه‌ت
خط سکه‌ک حدید قید البنا ۲. بناه، مینی ۳. معنی، مضمون،
مقصد
put a wrong ~ on what sb says or does
راهی قسه‌و کرده‌کاتی ده‌کا به ناوه‌زوویی، به‌هه‌له
بفسر قوله او نعله علی نحو مفلوط
constructive /kən'strʌktɪv/ *adj* بنیاتان، نااا
دار
بناه
construe /kən'stru: / *vt, vi* ۱. روونی نه‌کاته‌وه،
وه‌ری نه‌گنیری، راهی ده‌کات ۲. (له‌ریزمان) رینکی
نه‌خات (بو دروست کردنی رسته)
۱. بفسر، بترجم، یشرح ۲. (فی النحو) یحلل (جمله)، یرکب
(کلمات تکوین جمله)
consul /kɒnsəl/ *n* [C] ۱. کونسول، بالیوز ۲. (له)
رؤمای کسندا هه‌ر دادوهریک پیش شه‌وی بیته
نیمپراتور، شابه‌ندهر
۱. قصل ۲. (فی روما القدیمة) أی من العاکین فی روما قبل
ان تصیح امپراطوریه
consular /kɒnsjʊlə(r)/ *adj* کونسولی، راولوزدار
قصلی
consulate /kɒnsjʊlət/ *n* [C] کونسولخانه،
بالیوز خانه
قصلیه
consult /kən'sʌlt/ *vt, vi* داوای راولوز / بیرورا ده‌کات
بستشیر، یطلب المشورة / الرأی
~ one's lawyer راولوز به پارزیره‌که‌ی نه‌کات
بستشیر محابه
~ ing room زووری راولوز کردن
غرفة الاستشارة
consultant /kən'sʌltənt/ *n* [C] راولوزکار / پسپور،
شاره‌زا، پرسپیکه‌ر

مستشار، خبير (في الطلب مثلاً)
consultation /kən'sʌltəʃn/ n [C,U]
 پراویزکردن، پراویزکاری
 استشارة
consume /kən'sju:m/ vt, vi
 ۱. نه خوات و ۲. کاري پي نه کات ۳. له ناوی نه بات، تينکي نه شکينی
 ۱. ياکل او يشرې ۲. يستهلك ۳. يدمر، يقضي على
 ۴. پره له (فاره زوو، رق، خمه
 ۵. يتلى ب (الرقبة، الحقد، الحزن... الخ)
 ۵. لاواز دهين، سيس دهين، ده ژاکي
 ۵. يهزل، يذبل، يذوي
consumer /kən'sju:mə(r)/ n
 په کارهينره،
 تيره يوو، که لويه لي کارکراو
 مستهلك بضائع استهلاکيه
 ۱. پينجه وانهي که لويه لي بهر مهينراو
 ~ goods (capital goods)
 (عکس بضائع انتاجيه)
consummate /kən'sʌmət/ adj
 ته واو، کامل،
 شاره زا
 تام، مکمل
 کارامدي ته واو، شاره زا
 براعة تامه
 چيزدار، خاوه ن چيزي ته واو
 ذوق رفيع
 ته واوی نه کات، کوتايي پي دیني به باشرين
 جور
 يکمل، يتم، ينهي على احسن وجه
consumption /kən'sʌmpʃn/ n [U]
 ۱. به کارهينان (خوارده مهني، ووز... هند)، کارکردن،
 بري به کارها توو، تيجوون ۲. نه خوځي سيل
 ۱. استهلاك (مواد غذائية، طاقة... الخ)، مقدار الاستهلاك ۲.
 مرض السل
consumptive adj, n [C]
 په يوه ندي هه په به
 نه خوځي سيل، سيلوي، ناسافي
 له علاقه برض السل، سلول، مصدور
contact /kəntækt/ n [C,U]
 گه ياندن،
 بهر په ککه و تن هنگافتن، په يوه ندي

اتصال، احتكاك، تلامس، ملاصه
 په يوه ندي په که سيکه وه هه په
 (بو ييرو پراو هه ووال گورينه وه)
 يكون على اتصال يشخص (لتبادل الاخبار، الآراء... الخ)
have business ~ s in Beirut
 له بيروت
 په يوه ندي پيشه يي هه په
 له صلات عمل في بيروت
 په يوه ندي پيوه نه کات، دهنگيقت، لتي
 □ vt
 په يوه ندي پيوه نه کات، دهنگيقت، لتي
 نه که وي
 يتصل ب، يحتك، يلامس
 پيوسته
 You ought to ~ the police at once.
 هدر نستا په يوه ندي بگه ي به پولي سه وه
 يعدر بک ان تصل بالشرطه في الحال
contagion /kən'teɪdʒən/ n
 درمي / بلايو نه وه ي
 نه خوځي به دهست ليسوه دان، ته شه نه، بلايو نه وه
 بيرو پاي خراب، پرويا گه نده
 عدوي، انتشار المرض باللس، (مجاز) انتشار الآراء والأفكار
 الضارة، الاشاعات
contagious /kən'teɪdʒəs/ adj
 (نه خوځي) درم،
 په تا، زوو ته شه نه نه کات، زووو نه ته تيته وه
 (المرض) معد، (مجاز) سريع الانتشار / السريان
 په تاي پينکه نيني به خوځي /
 ~ laughter/gloom
 خه موکي، دلته ننگي
 ضحك سار / کابه سار يه
contain /kən'teɪn/ vt
 ۱. تيدا په، بري ي په له،
 نه پگريته وه، نه گريته خوځي
 ۱. يشمل، يحوي، يحتمى على، يتضمن
 توره که که ۱۴
 The bag ~ s 14 lb. of potatoes.
 وتل په تانه ي تيا په ۲. دهستي به سه را نه گري، ريکي
 نه خات، سنوري بو دانه ني (ههست، هيزي دژوار) (له)
 ۳. نه ندازه دا) ستوري بو داده ني
 يحتمى الكيس على ۱۴ رطل من البطاطا ۲. يتحكم، يضبط،
 يحد من (مشاعر، قوات، معاديه... الخ) ۳. (في الهندسة) يشكل
 حدودشي
container n [C]
 نامان، قاب، دهفر، فتوي شت
 ومهک
 انا، وعاء، عبوة (السلعة) صندوق
 که شتي بار هه لگرتن
 ~ ship

	سفینه بضاعة
contaminate /kən'tæmɪneɪt/ vt	پیس ده کات، پیس دکت پلوت، یفسد
contamination /kən'tæmɪ'neɪʃn/ n [C,U]	پیس بوون، پیسکرن تلوت
contemplate /kɒntem'pleɪt/ vt, vi	هیوا نه خواری، بیر ده کاتهوه، تیبه روانی، پیشیننه کات، رامان دکت، وای یو دهچی تأمل، یفکر، یحزم، یترقع
contemplation /kɒntem'pleɪʃn/ n [U]	بیر کردنهوه، ههست کردن، بوچوون، رامان تأمل، تفکیر، توقع
contemplative /kɒntem'plətɪv/ adj	خواریار، بیرکار، راماندار، خاوه ن بیر متأمل، مفکر، مقوم باتأمل / التفکیر
contemporaneous /kɒntemp'ɔːrɪniəs/ adj	که سیکه ده می (له و هخته دا بزی) هه فده مدار متعاصر، بعیش نفس العصر
contemporary /kən'tempərɪ/ adj	۱. ده می (له و کاته دا نه بزی)، هاوچاخ، هه فدهم، هاوچهرخ ۲. له کاتی نیستادا، بو نه وهی سه ردهم، نوی ۱. معاصر (بعیش فی نفس الزمن) ۲. فی الوقت لحاضر، (لجیلنا) معاصر
	□ n (pl -ries) هاوچهرخ، (بو که سیکه تر) شخص معاصر (لشخص اخر) من و جون John and I were -ies at college. له کولنج هاوچهرخین، هاوده مین انا و جون عاصر نابضنا فی الکلیه
contempt /kɒntempt/ n [U]	۱. ریسوا کردن، به سوک تهماشاکردن، سوکینی ۱. احتقار، ازدره
	fall into ~ by foolish or bad behaviour به رهنگاری ریسوا کردن نه بن به هوئی گیلی و هه لوینی ناشیرینهوه، ریسوا ده بیته ۲. ههست کردن به ریسوایی یواجه الاحقار بسبب حماقه او سوء سلوکه ۲. شعور بالاحقار او ازدره

feel ~ for a liar	ههست به ریسوایی دروژن نه کات
	بشعرا باحتقار الکذاب
show one's ~ of danger or death in battle	له شهردا رقی یو مه ترسی و مردن درنه خات بظهر ازدره لخطر او الموت فی المعركة ۳. سه رینچی فرمانی دادگا، ریزنه گرتن ~ of court له دادگا
	۳. عصیان اوامر المحكمة عن محكمة، عدم احترام المحكمة او القاضي
contemptible /kɒn'temptəbl/ adj	ریسوا، بین نابروو، کوتی، هه زی نزمگرتن، نزمدار حقیر، جدیر بالا زدره
contemptuous /kɒn'temptʃʊəs/ adj	ریسواکهر، نابروبه، نزم کهر مزدر، دال علی الازدره
contemptuously	به ریسوایی، بین نابروویی باحقار، بازدره
contend /kɒn'tend/ vi, vt	۱. هه ولته دات، تسی نه کوشی، پیشبرکی نه کات، به ره هه فدان دکت ۲. چه نندوچوون نه کات، دوویات دکت ۱. بناضل، یکانج، ینانس ۲. یجادل
1 content /kɒn'tent/ adj	۱. قایل، دلنیا، چاف تیر ۱. قانع، راضی، مطمئن ۲. ناماده به، حهز نه کات، ناره زومه نده ۲. علی استعداد، راغب
	~ to ناسوده، قایل، دلنیا رضاء، قناعة
	□ n [U] قایل نه بن، گفتوگو ده کا یتقع، برضی
2 content /kɒntent/ n	۱. (له شیوهی کو) ناوهروک، پینک هاته ۱. (فی صیغه الجمع عادة) محتویات the ~ s of a room/a book (پیکهاته) ی زوور / پهراو ۲. قه باره، کیش محتویات غرغه / کتاب ۲. سعه، حجم فراوانی به ریمیل سعه برمیل
	the ~ of a barrel

contention /kən'tenʃn/ n [C,U]	پیشبرگین، کوشش، بیروړا، بزاف، خه بات، ناکوکی تافس، نضال، رأی، موضوع، التراع
contentious /kən'tenʃəs/ adj	شهرانی، گه شوک شهرکېر، در، زړه، مقهرس مشاکس، منیر للتراع
contest /kən'test/ n [C]	کوشش، کوشتن، پیش برگین، وازی، بهرپرچ دانه وه، هه لیرکی، پیشبزی نضال قاتل منافسه مباراة
contestant n [C]	پیشبرگین کهر، پیشبزی متافس، متباری
contest /kən'test/ vt, vi	۱. پیشبرگین نه کات ۲. شه زده من نه کات، بهرپرچی ده داته وه ۱. ینافس، یتافس، یتباری ۲. یجادل، یناقش، یغند بهرپرچی روونکر دنه وه / لیدوان یغند بیانا / تصریحا ~ a statement ~ a seat in Parliament خوی هه لکه بزیر ی بوتو نهدامی بهرله مان، پیشبزی دکت یدخل فی معركة انتخابیة للفوز، یغند فی البرلمان
context /kən'tekst/ n [U]	به یقی گفتوگو، دق سیاق الکلام
contextual /kən'tekstʃʊəl/ adj	به یوه ندی به بواری گفتوگو هه یه، به لنگه یی قرینی، متوقف علی سیاق الکلام
continent /kən'tɪnənt/ adj	کیشوهر، قاره نورورپا ییجگه له دورگه بهریتانی به کات قاره اوروپا باستان، الجزر البریطانیة
continental /kən'tɪnəntl/ adj	کیشوهری، نورورپی قاری، اوروی
contingency /kən'tɪndʒənsi/ n [C,U]	کتوبر، له ناکاو، ده شی روویدات مصافدة، احتمال حدوث طاری
contingent /kən'tɪndʒənt/ adj	۱. له ناکاو، له پز له وانه یه، نه گهری لنی ده کسری ۲. پشت پس به ستو / وه ستاوه ته سهر (نه گهری رووداوی لنی نه کسری)، ته نگاف ۱. عارض، طاری، ۲. محتمل، معتمد، متوقف علی (شیء)

contingent /kən'tɪndʒənt/ n [C,U]	محتمل حدوثه تینکی سهریازی به شیک بن له هیزینکی گه ووره
continual /kən'tɪnjuəl/ adj	فرقة عسكرية تكون جزءا من قوة كبيرة بهردهوام، به کیینه متواصل مستمر
continuance /kən'tɪnjuəns/ n [U]	به دوا دادا چوون، به کیینه بوون، بهردهوامی متابعة، استمرار
continuation /kən'tɪnju'eɪʃn/ n	پاشماوه بقیه پاشماوه ی <i>The ~ of the story is on page 17.</i> چیروکه که له لاپهره ی ۱۷ دابه بقیه القصة علی صفحة ۱۷
continue /kən'tɪnju:/ vi, vt	۱. بهردهوام ده یی، دریزه ی پی نه دا، به کیینه یی ده یی، نه میتنه وه، پیغه دکت ۲. ده ست به کارکردن نه کاتوه (پاش پچراندن) ۱. یستر، یواصل، یظل، یقی، یدم ۲. یستأنف (بعد انقطاع) ۱. به کیین بسی پچران، بهردهوام بسون ۲. سیناریو بسو فیلم ۳. هه لپه رساندن یوگه یشتن به به شه کانی پروگرامی راگه پاندن ۱. استمرار الشیء دون انقطاع تواصل ۲. سیناریو فیلم ۳. تعلیق لوصول أجزاء برنامج إذاعی
continuity /kən'tɪnju:əti/ n [U]	۱. به کیین بسی پچران، بهردهوام بسون ۲. سیناریو بسو فیلم ۳. هه لپه رساندن یوگه یشتن به به شه کانی پروگرامی راگه پاندن ۱. استمرار الشیء دون انقطاع تواصل ۲. سیناریو فیلم ۳. تعلیق لوصول أجزاء برنامج إذاعی
continuous /kən'tɪnjuəs/ adj	بهردهوام، به کیینه، نه بری مستر، بلا انقطاع
contort /kən'tɔ:t/ vt	پایته دات، قه دی نه کات، نه ینوشتیتنه وه، چرچی نه کات (رواله تی ده م و چاو) یلری، یشتی (قسمات الوجه)
contortion /kən'tɔ:ʃn/ n [C,U]	پادان، نوشتانه وه لی، تنی، التواء
contour /kən'tʊə(r)/ n [C]	هیلنی دیاری کراو (که نار، شاخ) له سهر نه خشه، هیلنی جیا کراوه له نیوان ره نکه جیا وازه کانی وینه الخط المحدد (اساحل او جبل الخ) علی خريطة، الخط الفاصل بین الران مختلفة فی رسم

~ line (لهسەر نهخشه) هیللی په یوه نډی له نیوان
 نه و خالانه ی له په ک ناستدان له سەر رووی دهریا
 (علی خریطه) الخط الواصل بین جمیع النقاط التي فی مستوى
 واحد فوق سطح البحر
 ~ map نهخشه په ک هیللی تیداییت یو مه به ست
 ناستی به رزی
 خریطه بها خطوط دالة على مستوى الارتفاع
contra /kɒn'trɑː/ prefix پیشگریکه به مانای دژ
 بادته معناها ضد
contraband /kɒn'trəbænd/ n ناودیو کردن،
 بازوگانی به قاچاخی
 تهربب بضائع داخل / خارج البلد، تجارة البضائع المهربة
contract /kɒn'trækt/ n [C] ریکه وتن، به لئنامه،
 قه باله، په یف
 اتفاق، عقد
 □ /kɒn'trækt/ vt, vi ۱. به لئنی له گدل نه به ستی،
 به لئین نه دا
 ۱. يتعاقد، یرم عقدا
 ~ to build a railway به لئنی دروستکردنی هیللی
 ناسن
 تعاقد علی بناء خط حديدی
 ~ a marriage ماره ی نه بری (زهنیان) ۲. پابه ند
 نه بنی پیه وه
 یرم عقد زواج ۲. يصح عرضة ل...
 ~ debts قه رزار نه بنی ۳. به ده ستی دئنی، ده ستی
 نه که وی
 يصح مدینا ۳. يلتقط، یکسب
 ~ a disease تووشی نه خوشی نه بنی
 يلتقط مرضا (بالعدوی)
 ~ bad habits کاری خراب وه ده ست دئنی
 یکسب عادات سیئه
 ~ a friendship هاوری به تی وه ده ست دئنی
 یکسب صداقة
contractor n [C] به لئنده وه، ده ست به ر
 مقارل، متعهد
contract /kɒn'trækt/ vt, vi ۱. نه چته وه په ک،
 بچووک نه یته وه، کورنی نه کانه وه، گزوی نه ک
 ۱. ينكمش یصغر، یقصر

۲. ده چته سهر په ک، ته سک ده یته وه
 ۲. يقلص، یضیق
Metals ~ when they کازنا کان له کانی
become cool ~ ساردبو نه وه دا ده چته وه په ک
 تنکمش المعادن عندما تبرد
~ a muscle ماسولکه گرز ده یی
 يقلص عضلة
a valley which ~ s as one goes up it. شیوه که
 پانابه که ی ته سک نه یته وه تا به ره و پیش بچین
 واد یقل اتساعه کلما تقدمنا فيه
contraction /kɒn'trækʃn/ n [C,U] چوونه وه
 په ک، کورت بوون، گرزبوون
 انکماش، تقلص، انقباض
contradict /kɒn'trədɪkt/ vt ۱. به ر په رچی
 ده ده اتسه وه، دژ دکت، به درو ژ نه خاته وه ۲. ریک ناکه ون،
 ناگونین (راستی، ده ستواژ)
 ۱. ينکر، یکذب ۲. (الحقائق، العبارات... الخ) يتعارض مع لا
 یغض مع، یناقض
contradiction /kɒn'trədɪkʃn/ n [C,U] دژنی،
 به ره نگاری، ناکوکی، دژدار
 إنکار، تناقض
contradictory /kɒn'trədɪktəri/ adj دژورا،
 ناکوک، نه ساز، هاودژ
 متناقض، ناقض
contralto /kən'træltəʊ/ n [C] (pl ~ s) دهنگی
 نزمی ژن، رولی گورانی، نزمترین دهنگی ستران ییز
 الرنان: صوت نسائی منخفض جدا، امرأة لها صوت منخفض،
 الدور الغنائی الذی تغنيه
contraption /kən'træpʃn/ n [C] نامیری نامو،
 گیره
 جهاز غریب، أداة غریبه
contrary /kɒn'trəri/ adj ۱. دژ، پیچچه وانه ی
 سرروشتی یا دروست بسوونی ۲. (قازانسج) ده ست
 نه که وتوو ۳. توندو تیز، که لله به ق
 ۱. مضاد (فی طبیعه، ترکیبه) معاکس ۲. (الریح) غیر موافقه ۳.
 (ل.د) عنید، صلب الرأی
 □ adv دژ، به شیوه ی دژوار
 ضد، بشکل معاکس

□ n (pl -ries)	دژ
	العكس
On the ~	پینچه وانه یی
	على العكس
Have you finished?	نایا کۆتایت هینا (به کردنی کاره کت)؟
	هل انتهیت (من عمل شیء)؟
On the ~, I have only just begun.	به پینچه وانه وه هدر ئیستا دهستم پئی کرد
	على العكس لقد بدأت أنوی
contrarily adv	به پینچه وانه وه / دژوار
	على العكس بشكل معاكس / مضاد
contrariness n [U]	ده مارگیر، دژ، دژینی
	عناد، تضاد
¹ contrast /kən'trɑ:st/ vt, vi	۱. جیاوازی
	به راوردی نه کات ۲. جیاوازی ده رنه خات به به راورد
	ده رنه خا،
	۱. یقارن، یضاهی، یقابل ۲. یظهر الفرق بالمقارنة، یتباین
actions which ~ with his promises	ریازی
	جیاواز له گهله به لینه کانی
	سلوك يختلف عن وعوده
² contrast /kən'trɑ:st/ n [C,U]	۱. به راورد،
	رووبه رووبوون ۲. نایه کچوون، جیاوازی به به راورد
	ده رنه که وئی
	۱. مقارنه، مقابله ۲. تباین، اختلاف یظهر بالمقارنة
contravene /kən'tre'veɪn/ vt	۱. به به ربه کانی
	نه کات، سه ریچی کردنی یاسا ۲. گومان دکت، گفتوو
	گۆده کا ۳. شتیکی نو یست و نه گونجاو
	۱. یعارض، یستهک (القانون) ۲. ینکر صحه، یجادل فی
	(عبارة... الخ) ۳. (الشيء) یعارض، لاینسجم
contravention /kən'trə'veɪn/ n [C,U]	
	نابروو بردن، نه ویستن، به به ربه کانی کردن، جار سکر ن
	انتهاك، انكار، معارضة
contribute /kən'trɪbjʊ:ʊ/ vt, vi	هاوبه شی
	نه کات، بیروا، پینیار، پشک شه نه کات
	یساهم، یقدم انکارا، مقترحات... الخ
	His hard work ~d to the success of the exhibition
	به تیکوشانه زۆره که شی له سه ره کوتنی پینشانگا که

هاوبه شی کرد ۳. باه تیک نه نویسی بو بلاو کردنه وه	
لقد ساهم عمله الجاد فی نجاح العرض ۳. یکتب (مقالات) للنشر	
contributor n	هاوبه شی، به خشنده، به هره دار
	مساهم، مشترك، متبرع
contribution /kən'trɪbjʊ:ʊ/ n [C,U]	پیتاک،
	به شداری، پاره دان
	مساهمة، اسهام، مشاركة
contrite /kən'traɪt/ adj	په شیمان، ژوفان
	نادم ندما عمیقا
contrition /kən'trɪʃn/ n [U]	په شیمانی، ژوفانی
	ندم
contrivance /kən'trɪvəns/ n [C,U]	داهینان،
	سه خته، فیئل، ریازی
	اختراع، وسیله، حيلة
contrive /kən'trɪv/ vt, vi	دای ده هینن، پیلان
	دکت، پیلان داده ننی
	یتدع، یخترع، یخطط، یجد طريقة (لاداء عمل ما)
~ an escape from prison	ریگه په که نه دۆزیته وه
	بو هه له اتن له زیندان
	یجد وسیله للهروب من السجن
~ to live on one's in come	فیئل نه کا بو نه وهی
	بژی به ده ستمایه که یی
	یتحایل لکی یعیش علی دخله
control /kən'trəʊl/ n [C,U]	۱. ده ست
	به سه راگرتن، زاگرتن، هیز، ده سه لات
	۱. تحکم، ضبط سلطة حاكمة او منظمة، قوة، سيطرة
have ~ over one's children	زاللی، ده سه لانی
	هه به به سه ر مناله کانی دا
	تكون له السيطرة علی اطفاله
lose ~ over/of one's horse	جله وی نه سه په که یی
	له ده ست ده رنه جهیت، ده سه لاتنی نسامینن به سه ر
	نه سه په که دا
	یفقد السيطرة علی حصانه
get flood waters under ~	لافاه وه که به ربه ست
	نه کات ۲. ریگه ی ریکه خستن / ناماژه، چاودیری
	یتحکم فی مایه الفیضان ۲. وسیله للتظیم / التوجیه / التحكم /
	الرقابة

~ of traffic/foreign exchange چاودیری
 هاتووچو بورسه
 رقابة المرور / البورصة
 government ~ s on trade and industry
 چاودیری میری لهسه بازارگانی و پیشه‌سازی ۳. (له)
 شیوهی کۆ نامیر کار کردن و نیش بین کردنیان
 رقابة الحكومة على التجارة و الصناعة ۳. (فی صیغه الجمع)
 غالباً) جهاز التشغيل و التحكم فی الآلات
 at the ~ s of an aircraft له نامیری روشنی ناو
 فرۆکه
 فی جهاز القيادة فی طائرة
 □ vt (-ll-) له بیات به‌رئوه، ریکی نه‌خات،
 چاودیری نه‌کات
 يتحكم فی، يضبط، يراقب
 ~ one's temper/horse/oneself ده‌ست نه‌گری
 به‌سه‌ر چالاکسی / نه‌سه‌به‌کی / خوئی
 يتحكم فی انفعالاته / حصانه / نفسه
 controller /kən'trɒlə(r)/ n [C] چاودیر، چاف
 دیر، رۆکر، له‌فسه‌ر
 ضابط، مراقب
 controversial /kən'trɒvɜ:ʃl/ adj جینی مشهور /
 ناکوکی، وروژینه‌ر، (که‌سیک) پارا‌مشت و مرچی
 محل نقاش / خلاف، مشیر للجدل (الشخص) تختلف حوله الآراء
 محب للجدل
 controversy /kən'trɒvɜ:si/ n [C,U] (pl -sies)
 مشت و مر، ناکوکی، ده‌مه‌قره
 جدال، خلاف، نقاش
 conundrum /kə'nʌndrəm/ n [C] قسه‌ی سه‌رنج
 راکیش به‌مه‌به‌ستی گالته، مه‌ته‌لی سه‌سه‌ر سه‌ره‌ینه‌ر
 به‌مه‌به‌ستی کات بردنه‌ سه‌ر
 لغز محیر، احجیه بقصد التسلية
 convalescence /kən'velə'sens/ n [U] بار /
 حاله‌تی ژمه‌نیورده‌یی، ساخیون، سه‌ره‌هاتی
 طور / حاله‌ التقاهة
 convalescent /kən'velə'snt/ adj (که‌سیک)
 چاکبویته‌وه (له‌نه‌خوشی)، سه‌ره‌هاتی، ژمه‌نیورده
 (شخص) فی طور التقاهة
 convection /kən'vekʃn/ n [U] گواسته‌وه‌ی

گه‌رمی له شله یا گاز که‌به‌ر بوویه‌ک که‌وتین، راکو‌هیز،
 هه‌لگرتی
 انتقال الحرارة فی سائل او غاز یلامس سطحاً ساخناً الحمل
 الحراری
 نامیری
 convector /kən'vektə(r)/ n [C] گه‌رمکر دنه‌وه به‌هه‌لمی گه‌رمی، گه‌رمکه‌ر
 جهاز للتدفئة بطریقه الحمل الحراری
 داوای کوپونه‌وه
 convene /kən'veɪn:ɪ/ vt, vi نه‌کات، بو‌به‌رو ده‌یته‌وه، پشه‌گا
 يستدعی يدعو (الاجتماع) یتقی. یتقابل
 convenience /kən'veɪni:əns/ n [C,U] گونجان،
 نامیری سودمه‌ند، گونجاو
 ملاءمة، شیء مناسب / ملائم، جهاز نافع
 سو‌ری ناو
 public ~ s دورات البیاه
 بو‌به‌رو ده‌وندی خوئی به‌کاری
 make a ~ of sb ده‌هینتی
 یجعله أداة لخدمة اغراضه
 at your earliest ~ له نزیك ترین کات که‌ بو‌ت
 ده‌گونجی
 فی اقرب وقت یناسب
 convenient /kən'veɪni:ənt/ adj گونجاو، له‌بار،
 له‌سین، به‌کار
 مناسب، ملائم
 کات و
 a ~ time and place for a meeting شوینی گونجاو بو‌گرتی کوپونه‌وه که
 زمن و مکان مناسبان لعقد الاجتماع
 convent /kən'vent/ n [C] ۱. کۆمه‌لیک له
 راهیبه‌ی ژن ۲. دیر
 ۱. جماعة من الراهبات ۲. دیر
 ۱. گۆنگره،
 convention /kən'venʃn/ n [C,U] کوپونه‌وه، جفانگه ۲. ریکه‌وتن نامه له نسوان دوو
 ده‌وله‌ندا ۳. عاده‌تی به‌کارهاتو، نه‌ریتی باو، ناسایی
 ۱. مؤتمر اجتماع ۲. اتفاقية بین دولتین ۳. عرف، تقلید متعارف
 علیه، عاده‌ متبعة
 conventional /kən'venʃənəl/ adj ۱. لاسایی،
 وه‌رگیراو، ساده، ناسایی
 ۱. تقلیدی

بۆ شیوهی تر، دگو هورت
۱. بغیر (من شکل الی اخر) بیدل، بحول
~ rags into paper په رۆکون نه کابه کاغذ
۲. نایبی نه گۆری
بحول الخرق البالیة الی ورق ۲. بغیر دیانته او معتدات، بحول
~ a man to Islam بیاویک نه کات به موسلمان
بهدی رجلا الی الاسلام
□ /kɒn'vɜ:t/ n که سیک ناین و بیرو پای بگۆری
شخص غیر دیانته / معتداته

ده تواتری
بگۆری، گو هیزدار
قابل للتبیر / للتحویل
هم
These bank notes are not ~ into gold.
دراوه کاغذزانه ناگۆرین بۆ نالتون
هذه العملات الورقية غير قابلة للتحویل الی ذهب
قوزق، قه میو (به راورد بکه
به تاو چال (concave
محدب (قارن: مقعر (concave
۱. ده گو یزیته وه ده که په نیت
۲. بیروکه، هه وال... هسد) نه گات، نه گو یزیته وه ۳. (له
۱. بحمل، بنقل من مکان لآخر ۲. بنقل الافکار، الاخبار... الخ.
بیلع ۳. (فی قانون) بنقل ملکیه عقار او ارض مثلا
ناالاکر، گو هیز
الذی بحول الکلیه، ناقل
پشتینی گواسته وهی کدل و پدل (وهک له ناو
فرۆکه خانه)
الحزام الناقل للامتعة والبضائع (کما فی المطارات مثلا)
تاوانبار نه کا تومه تبار نه کا
/kɒn'vɪkt/ vt بیدین، یتب ادانته
که سیک تاوانبار نه کات به تاوانی
~ sb of murder کوشن، (دادگا، سویند خواران) راینه که به نی
بیدین شخصاً بجریمه القتل (القضاة، المحلفون) یعلن ادانته
شخص فی المحكمة
تاوانبار، تاوانکهر، به ندرکراو
□ /kɒn'vɪkt/ n مذب، شخص مدان، سجن
۱. تاوانبار
/kɒn'vɪkʃn/ n [C,U] ۱. تاوانبار
۲. تومه تبار

تیبینی / سلاری وهرگیرا،
لاسایی ۲. چاکسازی، باو
ملاحظات / تحية تقليدية ۲. اصطلاحی، متعارف علیه
~ art هونهری لاسایی کردنه وه
فن تقليدی (غیر متکبر)
/kɒn'vɜ:dʒ/ vi (هیلنی تنی جولاو،
بسیرو) له بهک نزیک نه پینه وه، به بهک نه گ،
ناراسته نه کری په ره و خالی به په که گه پشتن
(الخطوط الأجسام المتحركة، الآراء) یقارب، یلتقی / یستجه
للاقتاء عند نقطة
ناگادار، ناگه هدار
/kɒn'vɜ:snt/ adj عالم
ناگاداره به زانین / ناسین، نالودهی دهینی
~ with
علی علم / معرفة بـ / ملم بـ
/kɒn'vɜ:ʃn/ n [C,U] لیدان / قسه
دواندن، ناخافتن، گفتو وگو، سو جهت، به ره هقدار
محادثة / حدیث
په یوه سته به لیدوان،
ناخافتی، ناخافتندار
خاص بالمحادثة یستخدم فی الحدیث
له گه لی ددهوی،
/kɒn'vɜ:s/ vi دواندن
یتحدث مع، یحادث
~ about/on نه دوی له باره ی، دناخافت
یتحدث عن
/kɒn'vɜ:s/ n [U] (بیروکه،
ده سته واژه) دژوار، دژ، گاژی، دژ
فكرة، عبارة) مضادة، عكسية
ووشی (گهرم) دژی
Hot is the ~ of cold
(سارد)
ان کلمه (حارة) هی نقیض کلمه (باردة)
به شیوهی پیچه وانته،
~ conversely
پیچه وانانه، ب به ره گاژی
بشکل عکسی، عکسیا
/kɒn'vɜ:ʃn/ n [C,U] گۆران، نال
وگۆر، فالوویز، ریناس، گوهار تن
تغییر، تبدیل، تحویل
۱. نه گۆری له شیوه به که وه
/kɒn'vɜ:t/ vt

۱. تاوانبار
/kɒn'vɪkʃn/ n [C,U] ۱. تاوانبار
۲. تومه تبار

۱. ادانە
 یشتەر / *He has had ten previous ~s for theft.*
 ده جبار به تاوانسی دزی تاوانبار کراوه ۲. قایلکردن
 لقد ادين عشر مرات سابقا بجريمة السرقة ۲. اقتناع، إقناع
 قسه کانی ناقایل / *He spoke without much ~.*
 بوونه گه بشته باسکردن ۳. بروایه کسی چه سپاو، نیمانی
 ته و او
 لم یؤد حدیثه الی اقتناع یذکر ۳. عقیده ثابتة، ایمان راسخ
 قایل نه کا (که سیگ) / **convince** /kən'vɪns/ vt
 به بیرو رایه ک
 یقع (شخصا برای مثلا)
 قایل بوون / **convincing** adj
 مقنع
 خوش، دلخوش، / **convivial** /kən'vɪvɪəl/ adj
 حهز له خواردنه وه خوشی ده کا
 مرح، مبیح، مفرم، بالشراب و المرح
 کویونه وه له که لسه یان زانکو، گازیکردن
 اجتماع فی الكنيسة او الجامعة، اجتماع الكنيسة او الجامعة
 داوا نه کا، بانگیشه / **convoke** /kən'vəʊk/ vt
 نه کابو (به سستی کویونه وه)، کوم دکت
 یدعو، یستدعی (العقد اجتماع)
 هاوکاری نه کا، چاودیری / **convoy** /kən'vɔɪ/ vt
 ده کا، پاسداری دکت، (به تاییه تی بوپا پوری جهنگی)
 پاسه وانسی ده کا، له گه لی ده بسنی (پسا پورینکی تر)
 بوپاریزگاری کردن
 (خاصة للسفن الحربية) یرافق، یواکب (سفینه آخری) للحماية
 هاو قافلہ (کۆمهله که شتی به ک له / **convulse** /kən'vʌls/ vt
 گه شتی کدا)
 مرافقة قافلة مرافقة (من السفن مثلا) مجموعة من السفن فی
 رحلة
 نه له ریته وه دهه ژینت / به
 توندی نه له روزی
 بهز / بهتزر بعنف، یزازل
 هه ژانندن به / *~d by an earthquake/civil war*
 هوئی بومه له رزه وه، شه ری ناوخو
 اهتر بفعل الزلازل / المرحاب الالهية
 نه بوریتنه وه له پیکه نیندا / *~d with laughter*

- بیشنج / بهتزر نبوة من الضحك
 له روزین، جولان، / **convulsion** /kən'vʌlʃn/ n [C]
 شله قانندن، راوه شان، فرته، گه شکه
 هزه عقیقه، زلزله
 له روزیو، هه ژین، / **convulsive** /kən'vʌlsɪv/ adj
 به گیروه ستاو
 مهتزر، مشتج
 ده نگیگ ده رنه کات وه کو / **COO** /ku:/ vi, vt, n [C]
 گهمدی ده نگی کوتر
 (یصدر) صوتا خانقا که دیل الحمام
 ۱. چیشت لی نه نی ۲. دانه هینتی،
 سهری لی نه دات
 ۱. بطبخ، یطهر ۲. یخترع، یزور
 پاساو نه دوزیتنه وه / *~ up an excuse*
 یخترع عذرا
 له ژماردن دا گزی نه کات / *~ the books*
 یزور الحسابات
 چیشت لینه ر / **□ n [C]**
 طباخ، طا،
 نامیری چیشت لیمان / **cooker** /'kəʊkə(r)/ n [C]
 موقد للطهی
 ته باخی غاز بوچیشت لیمان / *a gas ~*
 موقد غاز للطهی
 هونه ری چیشت لیمان / **cookery** /'kəʊkəri/ n [U]
 فن الطهی
 ۱. سارد، لینک، هین / **cool** /ku:l/ adj (-er, est)
 (به شنیوه به کی په سه ندان)
 ۱. یارد (بشکل مقبول)
 رۆزی سارد / ژووری سارد، فینک / *a ~ dayroom*
 ۲. له سه ر خو، نه رم و نیان، هینن، خوړاگر
 یوم یارد / حجرة باردة (بشکل مقبول) ۲. هادی، غیر منفعل،
 رابط الجاش
 خوړاگر، دلیر، نازا، / *~ in the face of danger*
 روپه یرو، ته ننگ و چه له مه ۳. بسن شه رم، بسن روومه ت
 ۴. (په وشت) ساردوسر، گوئی پنه ده ر
 رابط الجاش فی وجه المخاطر ۳. وقع، لا یخجل ۴. (السلوك)
 غیر متمس، غیر مهتم
The visitors were given a ~ reception.

	به ساردی پشوازی له میوانه کان کرد استقبل الزوار استقبالاً فاتراً
□ vi, vi	ساردی ئەکات، هیمنی ئەکات بیرد، بهدیء
coolly <i>adv</i>	به ساردی، به هیمنی بیرود، بشکل هادیء
coop /ku:p/ <i>n</i>	قهفهزی بچووک بۆ مریشک قفص صغیر (خاصة للذجاج)
□ vi	ئه پخاته قهفهزهوه یضع فی قفص
~ up (in)	به ندی ئەکات له ژورنکی بچووکدا یحبس فی غرفة صغیره
coop /kəʊp/ <i>n</i>	کۆمهلهی ههروههزی جمعیة تعاونیة
cooper /ku:pə(r)/ <i>n</i> [C]	دروستکاری قاپ وقاچاخ / بهرمیل صانع الاواني / البرامیل... الخ
cooperate /kəʊ'pəreɪt/ <i>vi</i>	هاوکاری ئەکا یتعاون
cooperation /kəʊ'pə'reɪʃn/ <i>n</i> [U]	هاوکاریکردن، ههروههزی تعاون
cooperative /kəʊ'pə'reɪtɪv/ <i>adj</i>	هاوکار، هاوکاریانه، ههروههزی متعاون، تعاونی
~ society	کۆمهلهی ههروههزی جمعیة تعاونیة
□ n [C]	ههروههزی، ههلاکار متجر لجمعیة تعاونیة
coopt /kəʊ'ɒpt/ <i>vt</i>	به دهنگدان ئەندامێك ئەخاته لیژنهوه یضيف عضوا الى لجنة بالتصويت
coordinate /kəʊ'dɪnəʊ/ <i>adj</i>	هاوتا، به کسان له گرنگی و پایه‌دا، پێکخستن ند، مسافر فی الاهمیة او المنصب، نظیر
□ n [C]	شهريك، هاوتا، ههف پایه ند، نظیر
□ vt	پێکي دهخات

	بسق، یئظم العلاقة
coordination /kəʊ'dɪ'neɪʃn/ <i>n</i> [U]	پێکخستن، پێککرتن، پێککهوتن تنسيق، تنظیم
cop /kɒp/ <i>n</i> [C] = policeman	پولیس پولیس
cope /kəʊp/ <i>vi</i>	به سهرکه وتویی رووبهروئهین، رشهفتار ئەکات، مامهله ئەکات یواجه بنجاح
~ with	ساکارانه ههلسوکهوت ئەکا یتصرف کئدل
~ with difficulties	رووبهرووی تهنگ و چهلهمه ئهپینهوه و زال ئەپیت به سهریا یواجه الصعاب ویتطلب علیها
coping /kəʊpɪŋ/ <i>n</i> [C]	ئهفریزی بهردین له سهروهی دیوار، پاسار / سیفانده الافریز العجری فی اعلى حائط
copious /kəʊpiəs/ <i>adj</i>	زۆر، پر، چر، فره، به رههمی زۆره، تیر به رههم کثیر، غزیر، وفیر (الکاتب) غزیر الاتاج
copiously <i>adv</i>	به لیشاو، به زۆر، تیر به رههمی بفزارة، بوفرة
¹copper /kɒpə(r)/ <i>n</i> [C,U]	١. مسی سور ٢. مه نهجمل، ده فرینکی گهوره به کار دی بۆ کولاندی شت (وهك جل و بهرگ)
١. نحاس احمر ٢. انیة كبیرة تستخدم لظلی الاشیاء (كالملايس مثلا)	
□ vi	رووكهش كراوه به پارچه بهك مس یظلی بطبقة من النحاس
²copper /kɒpə(r)/ <i>n</i> [C]	پولیس (عامیة) شرطی
copra /kɒprə/ <i>n</i> [U]	كاکله گوژی هندی پاش ووشك كردنهوی (به کار نه هینری بۆ دروست کردنی سابون)
	لب جوز الهند بعد تخفیفه (یستخدم فی صناعة الصابون)
copse /kɒps/ <i>n</i> [C]	شونیکي بچووک درهخت دابۆشیین، چهنگهله، پیشه لان مساحة صغیره تطبیها الاشجار، أیكة

۱. دانه، نوسخه، له بهر گيراو، **copy** /kɒpi/ n [C]
 وینسه ۲. دانه پهك له كښې یا رُوژنامه... هتد ۳. دهست
 نوسی نامادکراو بو چاپ، وینتهی له بهر گرتهوه
 ۱. نسخه، صورة طبق الاصل ۲. نسخه من کتاب او جریده...
 الخ ۳. مخطوط معد للطبع
 ۱. کوبی ده کاته وه ۲. لاسی ده کاته وه □ vt, vi
 ۱. ینسخ ۲. یقلد، یحاکي
copyright /kɒpraɪt/ n [C] مافی دانه، یاخود
 بآکه ره وه، مافی چاپ
 حق المؤلف، او الناشر. حق الطبع
 □ adj مافی به لافکرنی یان دانانی
 محمی، یحق النشر
 □ vt مافی بآکر دته وهی نه پاریزی
 یحفظ حق النشر (الکتاب مثلا)
coral /kɒrəl/ n [U] شیلان، مرجان
 المرجان
 □ adj سوره وهك شیلان
 احمر کالمرجان
cord /kɔ:d/ n [C,U] ۱. پهت، وه ریس، په تك
 ۲. به شه کانی لهش نه وهی له پهت بچیت
 ۱. حبل، وتر ۲. اجزاء الجسم التي تشبه الحبال
 the spinal ~ بربره ی پشت، گازه را
 العمود القری
 the vocal ~ s زئی کانی دهنگ
 الاوتار الصوتية
 □ vt به پهت ده بیچنی
 یلف بالعیال
cordial /kɔ:diəl/ adj گه رم، دلنوز، (ههست،
 ره وشت،... هتد)، دلگه رم
 حار، ودی، مخلص (مشاعر، السلوك... الخ)
 □ n [C] خوار دنه وه پهك گه رمی بیه خشنی،
 شه ربه تی میوه
 مشروب یطی الدف، عصیر فواکه محلی و مرکز
cordiality /kɔ:di'æləti/ n [U] گه رمایی،
 خو شه ویستی، دلنوزی، دوستی
 حرارة، مودة، اخلاص
cordon /kɔ:dn/ n [C] پؤل / دهسته پهك له سه ریاژ
 بو پاریزگاری، گه مارویا پولیسی

- صف / حلقة من الجند للحماية
corduroy /kɔ:darɔi/ n [U] قوماش، کوتال
 لوكه ی نه ستوری پرداو، كوده ریی
 قماش قطنی سیک مضلع وذو ریر
core /kɔ:(r)/ n [C] ۱. كروك، كاكله، چهق، ناوك،
 توی هه ندی میوه ۲. كاكل، ناوه پروك (بایهت)
 ۱. لب / بذر بعض الفواكه لب، جوهر (للموضوع)
 the ~ of a subject ناوه پروکی بایه تی
 لب (الموضوع)
 true to the ~ راست / ته واو دلنوز
 حقیقی / مخلص تماما
 □ vt ناوك ده ردینتی له
 یستخرج البذور من
cork /kɔ:k/ n [C,U] ۱. تویخ، نهو چینه ته په دور
 په قه كه ده وری دره ختی به پرو نه دات ۲. ته په دور،
 سه رقه پاخ
 ۱. الطبقة القلینية الصلبة التي تغطي اشجار البلوط ۲. قلینة،
 ساداة
 □ vt به ته په دور دایه خات
 سد بقلینة
corkscrew n [C] نامیریکه بو لایرنی
 ده مه وان، باده کاته به دوری (بوفه کرن)
 اداة لفتح القلینة / السدادة
corn /kɔ:n/ n [U] ۱. دانه ویله وهك گهنم و جو،
 ده غسل گهنمه شامی، رووه کسنی له م جسوره به ره مه می
 هه بیته
 حبوب كالقمح، الشعیر (وفي الولايات المتحدة الذرة) النباتات
 التي تنتج هذه الحبوب
 ~ flour ناردی گهنمه شامی
 دقیق الذرة
 tread on sb's ~ s ههستی بریندار نه کات
 یسی، الیه یجرح شعوره
corn /kɔ:n/ n [C] ۲. رفق بوونی پیستی په نجهی
 قاج، مینخه که
 تصلب فی بشرة اصابع القدم، مسمار القدم (کالو)
corn /kɔ:n/ vt ۳. ده پاریزی (گوشت) له خوئی دا
 یحفظ (اللحم) فی الملح
 ~ ed beef گوشتی مانگای پاریراو / گوشتی ناو

	قوتوو	
	لحم بقر محفوظ / معطب	
corner /kɔ:nə(r)/ n	گوشه، سوچ، چمک	
	رکن، زاویه، ملق	
<i>turn the ~</i>	له تنگانه و قهیران بزکاری دهین (وهک نه خووشی)	
	(مجاز) یجتاز ازمه بسلام (کالمرض مثلا)	
<i>a tight ~</i>	هه لوئستی سهخت و گران	
	موقف صعب	
<i>cut ~ s</i>	(لیخوری توفیمیل) له پنجه کاندلادهدا، نه پختنه سوچهوه، که نارگیری نه کا ناسان کاری بو نه کسات (له گهل په یوهست نه بوون به هه نندی یاساو زانیاری)	
	(فی قيادة السیارات) یخصر زوایا الاعتراف (مجاز) بیط الامور (مع عدم الالتزام ببعض القواعد او التعليمات) للاسراع فی العمل	
□ vt	نه پختنه تنگانهوه دهستی به سدره نه گرتی (شتوومهک) نه پشارتیهوه	
	۱. یضع فی مازق، یخرج ۲. یحتکر (سلعة)	
'cornerstone n	بهردی بناغه، بنچینه	
	حجر الزاویه / الاساس	
	<i>Hard work was the cornerstone of his success.</i>	
	کاری سهخت بناغههی سرکه و ته که هی بوو لقد کان العمل الجاد اساس نجاحه	
cornet /kɔ:nɪt/ n [C]	شمشال، کهرنا، فامیری	
	موسیقی مس، بوری زان	
	بوق، آلة موسیقیة من النحاس	
corollary /kə'rɒləɪ/ n [C] (pl -ries)	نه نجامی	
	سروششی، نه نجام، ناکام	
	نتیجة طبیعیة / حتمیة لشی.	
corona /kə'rɒnə/ n [C]	خه رمانه ی پروناگی	
	دهوری روژ یا مانگ له کاتی گیرانی دا	
	هالة من الضوء تظهر حول الشمس او القمر اثناء الكسوف	
coronary /kɒrənəri/ adj	تاجی، خه رمانه یی،	
	په یوهندی به خوئنهری دله وه هه په	
	تاجی، متعلق بالشریان التاجی	
<i>~ thrombosis</i>	خوئین مەدین له خوئنهری تاجی جلطة بالشریان التاجی	

□ n [C] (pl -ries)	سنگ کوتنی
	ذبحة صدریة
coronation /kɒrə'neɪʃn/ n [C]	ناههنگی
	پاشاگردانی، تاجکرن
	ترویج، حفل ترویج الملكة او الملكة
coroner /kɒrənə(r)/ n [C]	لیکوله روهه
	له هو کاری مردنی نااسایی
	محقق فی اسباب وفاة مشته فیها او غیر طبیعیة
<i>a ~ s inquest</i>	لیکولتیه وه له سهر هوئی مردن
	تحری / تحقیق فی سبب وفاة مشته فیها
coronet /kɒrənət/ n [C]	تاجه دولینه
	تاج صغیر بلبسه النبلاء اکلیل او زینة علی شکل تاج
¹corporal /kɔ:pərəl/ adj	تهنی، بهدنی، مادی،
	لهشی
	جسدی، جسمانی
<i>~ punishment</i>	سزای بهدنی
	عقاب جسدی
²corporal /kɔ:pərəl/	پلهی سهربازی دوو خهت
	عریف، رتبه عسکرية
corporate /kɔ:pərət/	۱. هاوبهش، په کورتوو
	۱. مشترک، متحد
<i>~ property</i>	ملکیه تی هاوبهش
	ملکية مشتركة
<i>~ responsibility</i>	لیهر سراویه تی هاوبهش
	۲. بهدنی، ههستی
	مسئولة مشتركة ۲. جسدی، جسی
corporation /kɔ:pə'reɪʃn/ n [C]	۱. نه نجومه نی
	شاره وانی، ده زگا، جفات، هه لکاری
	۱. مجلس مدینة
<i>the mayor and the ~</i>	کونخاو نه نجومه نی
	ناوشار ۲. کارگه / دهسته کومله
	العمدة ومجلس المدینة ۲. شركة / هیئة / جماعة
corps /kɔ:(r)/ n [C]	۱. بهشی هونهری له سوپادا،
	دهسته، له شکر
	۱. قطاع فنی فی الجیش
<i>the Royal Army Medical C~</i>	چه کی پزشکی
	بو سوپای پاشایی ۲. فه بلاق، هیزی سهربازی دوو
	تیپ یا زیاتری تیا په

السلاح الطبي للجيش الملكي ٢. فيلق، قوة عسكرية بها اكثر من
فرقتين

corpse /kɔ:ps/ n [C] لاشهى (مرؤف) ترم،
كدهخ (بهراورد بکه به لاکى نازهل carcass)
جفة (الانسان) فارن ب: جفة حيوان carcass

corpulent /kɔ:pjʊlənt/ adj (لاشهى مرؤف)
قهلهو، قورس، بهخو
(جسم الانسان) سين، ثقیل، بدین

corpus /kɔ:pas/ n [C] (pl corproa) کومه لیکى
تواو (له ياساو پیچه وانهى)
مجسرة كاملة (من القوانين وخالنه)

corpuscle /kɔ:pasl/ n [C] خروکهى خوینى
سهى و سور
کرة الدم البيضاء ار الحمراء

corral /kɔ:ra:l/ n [C] په ریزنى حدوشهى مهرو
مالات
سیاج للخیل والماشية

correct /kɔ'rekt/ adj راستى، راست، تهاو،
سفت دوست
حقیق، صحیح، مضبوط

□ vt راستى نه کاتهوه، قبرى په وشى نه کات
بصح، یؤدب

correction /kɔ'rekʃn/ n [C,U] راست کردنهوه،
چاک کردن، په وشت قیر کردن، راست کردن
تصحیح، اصلاح، تادیب

ووتارى ~ *a school boy's essay covered with*
خویندکارنیک په پوهو له راست کردنهوهى هله کان
مقال تلمیذ ملیء بعلامات تصحیح الاخطاء

corrective /kɔ'rektrɪv/ n [C], adj راستکارى،
چاک کردن، راستکار
مصحح، تصحیحى، اصلاحى

correlate /kɔrɹeɪt/ vt, vi (دو شت) نه به ستنى
به په کوه به په پوهندى ئال و گوډر گریاندها
یربط بین (شپین)، یرتبط بعلاقه متبادله

correlation /kɔrɹeɪʃn/ n [C] هاوپه پوهندى،
په پوهندى ئال و گوډر، پیکهوه به ستن
علاقه متبادله، ارتباط متبادل

correspond /kɔrɹ'spɒnd/ vi ١. نه گونجنى

له گدل / ریک نه که وى، هاوجوت دهین
١. یتشى / یتسجم مع، یتابق، یتراقف

His actions do not ~ with his belief
کاره کانى له گدل بیرو رای ریک ناکه وى ٢. په کسانه،
لیچونه

ان افعال لا یتشى مع معتقداته ٢. یساوى، یشابه
The American Congress ~ s to the British
کونگریسى نه مریکى هاوتایى / تریبى

په رله مانى به ریتانى په ٣. نسامه بؤ به ک نه تیرن، نامه
نالوگوډر نه کهن
الکونجرس الامریکى یتاقبل / یوازی البرلمان البریطانى ٣.

یراسل، یتبادل الرسائل
They have ~ ed with each other for years.
شهان
چهنه سالیکه نامه

بویه ک نه تیرن
انها یتراسلان منذ سنوات
corresponding adj هاوتای، چوتیه ک، هم بهر
نظیر، متناظر، متماثل

This month's for the ~ month last year.
ناردنه دهره وهى نم مانگه زورتر له وهى که پار نیرا
ان صادرات هذا الشهر اعلی من صادرات نضیره من العام
الماضى

correspondence /kɔrɹ'spɒndəns/ n [C,U]
١. گسونجاندن، قایل بیون، به رانه برى ٢. په یامنیرى،
نالوگوډرى و تو ویز

١. توافق، تطابق، تقابل ٢. مراسله، تبادل الخطابات
ته واکردنى خویندن به په یامناردن
مقرر دراسى عن طریق المراسلة

correspondent /kɔrɹ'spɒndənt/ n [C]
١. په یامنیرى ٢. په یامنیرى ٢. په یامنیرى
١. مراسل ٢. مراسل صحیفة

توله رى رى دروډ،
رپره، دالان، پاروه
مسر طویل بین حجرات، رواق

corridor /kɔrɹɔ:(r)/ n [C]
پارمه تى دههات،
پشت گیرى نه ک، لایه نى نه گرى
یسانه، یعضد، یعدم

corroborate /kɔ'rɔ:bəreit/ vt
١. نه گونجنى
corroboration /kɔ'rɔ:bə'reɪʃn/ n [U]

پشتگیری، لایه‌نگیری، پشت راست کردن، چه سپاندن
مسانده، تأیید، تضید

corrode /kə'roud/ *vt, vi* داخوران، شی بونه‌وه،
زه‌نگ ده‌هینن، هه‌لکولین
یتاکل، يتحلل، یصدأ، يتعرض للتعرية، ينحت

corrosion /kə'rouʒn/ *n* [U] داخوران، زه‌نگ
هینان، خورین
تاکل، تحلل تعرية، تحات

corrosive /kə'rouʒv/ *n* [C], *adj* نه‌ینته هوی
داخوران، داخوراندن
اکال، مسبب للتآكل، مادة تسبب التآكل

corrugated /kɒrə'geɪtɪd/ *adj* پینجاو پینچ، لوج،
پیل دیت
متعرج، موج
ناسنی پیلگیری
~ iron
حدید موج
~ roads
ری‌ی پینجاو پینچ
طرق متعرجة / ملتوية

corrupt /kə'rʌpt/ *adj* ۱. (کەس، وه‌وشت)
خراب، گه‌نده‌ل، ناپاک، به‌رتیل خور، شیواو، ناپاره‌وا (به
شیوه‌یه‌کسی گشتی به‌رتیل خور) ۲. پیس، پاک نیه،
بۆگه‌نه، گه‌نیو
۱. (الشخص، السلوك) فاسد، مختل، غیر شریف (بصفة خاصة
مرتش) ۲. غیر نفی، عفن
□ *vt* پیس نه‌بین، تیک نه‌چن
ینسد، یعرف

corruptible *adj* به‌رتیل بار / بۆگه‌ن، خراب،
برزینبار، گه‌لاچدان
قابل للرشوة / للفساد

corruption /kə'rʌptʃn/ *n* [U] گه‌لاجی، پیس بوو،
خراب بوون
فساد، انساد

corset /kɔ:'sɪt/ *n* [C] کوزسی، که‌مه‌ری‌نده، به‌ند
(ژنان له‌به‌ری ده‌کن له‌ناوقه‌دی دیه‌یه‌ستن)
کورسیه، لباس من المصطاط تلبيه النساء على الوسط
والأرداف

cortege /kɔ:'teɪʒ/ *n* [C] ۱. ده‌ست و پیوه‌ندی شا
۲. ریئوتانی مردوو به‌خاک سپاردن (که‌ژاوه‌ی مردن)

۱. حاشیه‌الملك ۲. موکب جنازی

cortex /kɔ:'teks/ *n* [C] (*pl* cortices) به‌رگ،
که‌لک، فاشک، که‌ویل، توپک‌ل، توپز
لما، قشرة

cosignatory /kɔ:'sɪgnətɔ:'ri/ *adj, n* [C] (*pl*
-ries) به‌کن له‌مۆرکه‌رانی به‌لینه‌که، هه‌ف نیمزاکه‌ر
احد الموقعين (على وثيقة)

cosmetic /kɒz'metɪk/ *adj, n* [C] جوانکردن،
که‌ره‌سه‌ری نارایشت
من مواد التجميل

cosmic /kɒz'mɪk/ *adj* گه‌ردونی، زه‌مین
کونی

cosmonaut /kɒz'mɔ:nɔ:t/ *n* که‌شتیوانی
گه‌ردوونی
راند فضاء

cosmopolitan /kɒz'mɔ:pulɪtən/ *adj* جیهانی،
پنده‌مارگیری ورفی نه‌ته‌وه‌ی
عالی، خال من التصب او الأحقاد القومية

u ~ outlook تیروانی جیهانی / دووره‌له
ده‌مارگیری نه‌ته‌وه‌ی
نظرة عالمية / خالية من التصب القومي

□ *n* [C] که‌سیک ده‌مارگیری یان قین هه‌له‌گرنی
شخص لا يحمل تصباً او احقاداً قومية

cosmos /kɒz'mɒs/ *n* [C] گه‌ردوون، زه‌مین
الكون
the ~ (یاسای هینن و ناسووده به‌به‌راوورد
له‌گه‌ل ناژاوه)
(برصفه نظاماً دقیقاً بالمقارنة بالفوضى)

cost /kɒst/ *vi* (*pt, pp* cost) ۱. تیده‌چن
۲. *pt, pp* costed نرخ داده‌نیت
۱. یکلف ۲. (له‌یاسا) یسن
□ *n* [C,U] ۱. نرخ، تی‌چوون، به‌ها ۲. (له‌یاسا،
شیوگی کۆ) خه‌رجی / تیچوون / به‌های داواکه
۱. نمن، سهر، تکلفة ۲. (فی القانون فی صيغة الجمع)
مصاریف / تکلفة / نفقات الدعوى

He paid a fine of £ 500 and £ 50 ~ s ۵۰۰
جینه‌ی وه ۵۰۰ جینه‌ی حه‌قی تیچونه‌که‌ی دا
لقد دفع غرامة مقدارها ۵۰۰ جینه و ۵۰ جینها مصروفات

at all ~ s ۳. چه ندى تى بېجى / بارودوخ
۳. مھماكات الكفة / الظروف

to one's ~ لايه ئى زەر مەندى كەستىك
فى الجانب الخاسر للشخصى

count the ~ مەترسى زەرەرە پىش كار كىردن رە چاۋ
ئەكا
يەسب مفاخر الخسارة قبل الاقدام على عمل ما

costermonger /kɒstəˈmɑŋɡə(r)/ n [C].
فروشيارى دەستگىر، گەرۇك (بۇ فروشتى سەوزە و
مىوہ)
بانع متحول للخضروات او الفاكهة

costly /kɒstli/ adj گران بەھا، بەھادار
غالى الثمن، مكلف

costume /kɒstju:m/ n [C,U] ۱. چىل و بەرگ،
جۆرۇك لہ پۇشاك، چىل، چىلكان
۱. زى، لىاس، طراز من اللبسات

actors weaing historical ~ ئەكترە كەن چىلى
دېرۇنيان لە بەرايە ۲. چىلى ژنانە (چاكەت و تەنورە)
مىثلون ىرئدون زىا تارىخىا ۲. تاير نسانى مەكون من چاكىت و
چونلە / تورا

cosy /kɒzɪ/ adj (-ier, -iest) گەرمى مام
ناوہ ندى، شلە تىن
دانى، مریح

cosily adv بە شىوہ بەكى خوش
بشکل دانى، مریح

cot /kɒt/ n [C] لانك، پىشكە، چىگەى جولوا
(بە تايە تى پۇ منال)، كە ژاۋە، كالان
سریر متحرك (خاصة للأطفال)

cottage /kɒtɪdʒ/ n [C] كوخت، خانووى
لادى بى بچووك، زنج
كوخ، بيت رىنى صغیر
farm labourers زنجى كرپكارى كىلگە
اكواخ عمال المزارع

cotton /kɒtən/ n [U] ۱. لوكە، پەموو، پەمبى
۱. قطن

cotton-wool n [U] لوكەى پزىشكى ۲. داوى
لوكە، چنراوى لوكە
قطن طبى ۲. خىوط قطنية، نسج قطنى

couch /kaʊtʃ/ n [C] ۱. چىگە، قەنەفە ۲. كەروپتە،
پالىشە، چىگەى جولوا
۱. (ل.ا.) سریر، فراش ۲. اريكة

vt, vi ۱. لە ووتە بېرورا وەرئەگرى ۲. (نازە لان)
خوى مە لاس ئەدات
۱. يصوغ (فكرة) فى الفاظ ۲. (الحيوانات) يرقد، يصطعب
للاختفاء او استعداداً للوثب

cough /kʊf/ vi, vt دەكۆكىت، دەكوخت
يکچ، يسعل
۱. كۆكە، كوخت ۲. بارى نەخوشى لہ
نیشانە كانى كۆكە پە
۱. كحة، سعال ۲. حالة مرضيد من اعراضها الكحة

could /kʊd; kəd/ (پروانە can)
(انظر can)

council /kamsl/ n [C] ديوان، ئەنجومەن (بە)
زۆرى مېرى) بۇ نامۇزگارى / پىنمايى / دانسانى دەستور /
جى بە جى كىردنى پلان... ئەند
مجلس (غالباً حكومى) للنصح / المشورة / صياغة القوانين /
تنفيذ الخطط... الخ
legislative ~ ئەنجومەنى ياسادانان
المجلس التشريعى

councillor /kamsələ(r)/ n [C] ئەندامى
ئەنجومەن (بە تايە تى ناوخوى
عضو مجلس (معلمى عادة)

counsel /kamsəl/ n [U] ۱. راويۇز،
نامۇزگار بىكردن، راويۇز كىردن
۱. نصيحة، مشورة

keep one's own ~ پلاتە كەى بە نەپتى ئە پارىزى
يەختظ يخطنه سراً

hold ~ with sb لە بېرورا دا راويۇ ئەكات
يشتاور فى الرأى مەه

take ~ together ھەردوكيان راويۇ ئەكەن
يشتاوران / يشتاورون مەا

Queen's Counsel دادوهرى گىشى لە برىتانىا
المحامى العام فى بريطانيا

vt (-ll-) نامۇزگارى ئەكات، نامازە ئەكات
يصح، يشر على

counsellor /kamsələ(r)/ n [C] راويۇزكار،

	شیره تکار
	ناصح، مستشار
¹ count /kaunt/ vt, vi	۱. ده ژمیرتی
	۱. بعد، بحسب
be ~ ed out	(زورانیازی) له دواي ده چرکه
	له که و تنی نه دوزی
	(اللاکم) یفشل فی النهوض قبل عشر ثوان من وقوعه
~ down vt	له سه ره وه بو خواره وه نه ژمیری
	۲. نه یگر یته وه، نه یز میری
	بعد عدأ تنازلیاً ۲. یشل، یاخذ فی الحسبان
fifty people, not ~ing the children	په نجا
	که س بیجگه له متاله کان
	خسرن شخصاً باستثناء الاطفال
That doesn't ~	نه مه په مه زنده دانائرتی، حسابی
	بو نا کرتی
	هذا لا یؤخذ فی الاعتبار، لا یحسب حساب
~ on/upon	پشتی پین ته به ستنی، پروای پین نه هینتی
	بتمد علی، یثق ب
You mustn't ~ on any help from me.	ده پین
	پشت به هیچ یارمه تی په کی من نه به ستنی
	بجب الا تعول علی ایه مساعدة منی
~ for much/little	با په خسی پین له د/ با په خسی
	پین نادات ۳. وای دانه تی، نه ژمیری
	بهم / لا بهم کثیراً ۳. یعتبر، بعد
~ oneself/fortunate	خوی به به خسته وه دانه تی
	بعد نفسه محظوظاً
~ sb as lost	که سیک به وون بوو له قه لام ده دات
	بعد شخصاً فی عداد المفقرین
□ n [C]	۱. نه ژمیری، ژماردن
	۱. عد، عدد، حساب
take the ~	(له زورانیازی) دواي ده چرکه
	نه دوزی ۲. (له یاسادا) په کنی له بنده کانی تاوانبار کردن
	(فی السلاکمة) یفشل فی النهوض قبل عشر ثوان ۲. (فی
	القانون) بند من بنود الإتهام
guilty on all ~ s	تاوانبار له گشت تاوانه کان
	مذنب فی جمیع التهم
'count-down n [C]	ژماردن، ژماردنا هانته
	خواری

	عد تنازلی
² count /kaunt/ n [C]	کؤنت، نازناوی گه وره پیاوان
	له ده و له تنه نه وروپی به کان، خانه دان
	کونت، لقب للنلاء فی الدول الاورپية
countenance /kauntənəns/ n [C,U]	
	۱. پروو به ریون رو (به هه موده برینتی هه ست و سوز)
	۱. وجه، محیا (بکل ما یعبیر عنه من مشاعر)
a fierce ~	تین روانیتی توندو تیز
	نظرة عنيفة
put sb out of ~	نه بیته هوی دله راو کنی بوی
	۲. لایه نگیری، ره زامه ندی، یارمه تی دان
	یسبب له الحيرة والإضطراب ۲. تأیید، موافقة، مساندة
give ~ to a proposal	لایه نی پیشیاریک نه گرتی
	بؤید اقتراحاً
¹ counter /kauntə(r)/ n [C]	کاوتنتر / میزی گه وره
	و دریز
	منضدة / طاولة طويلة لعرض البضائع او لخدمة الزبائن
² counter /kauntə(r)/ n [C]	فیش، دراویکی
	لاستیکه بو یاری قوما به کار دی
	القیس، عملة من البلاستیک تستخدم فی الالعب والقمار
³ counter /kauntə(r)/ adv	دژ، پیچه وانته، به رامبر
	ضد، عکس، مواجه
acting ~ to my wishes	دزی ویستی من ره فتار
	ده کا
	یصرف عکس رغباتی یعارض
□ vt	دژا به تی نه کات، نه یاریتی نه کا
counter /kauntə(r)/ prefix	۱. پیشگریکه به مانای
	دژ، دژوار
	۱. بادئة معناه: مضاد، معاکس
~ attraction	راکشان / راکشانی دژ ۲. دژ
	به ره نگار بونه وه له دژ
	تجاذب / جذب مضاد ۲. رد علی، مضاد
~ attack/claim	هیرش بردنه سهر / بهرگری نه کات
	هجوم / ادعاء مضاد
counteract /kauntə'rækt/ vt	پو وچه ل نه کات،
	کار یگری پو وچه ل نه کات وه، هیوردکات
	یپطل مفعول، یصل علی تخفیف اثر
~ a poison	کار یگری زه هره که پو وچه ل نه کا،

	هَيُورَكِرْدَنَهَوَه
	بِیَطْل مَفْعُول سَم
counteraction	بِه تَاكِرْدَنَهَوَه ی كَار، دَز كِرْدَار،
	بِه رِگْرِی
	اِبْطَال مَفْعُول، فَعْل مَضَاد
counterbalance /kauntə'beɪləns/ n [C]	تِه رَا زَوَوِی بِه كَسَان كِرْدَن، دَز سَهَنَك
	مِیْزَان تَعَادِل
□ /kauntə'beɪləns/ vt	تِه یَكِشَنِی، هَاوَسَهَنَكِی
	تِه كَات
	یَوَازَن، یَعَادِل
counter-espionage	دُزِه سِیْخُورِی
	تَجَسُّس مَضَاد
counterfeit /'kauntə'feit/ n [C] adj	سَاخْتِه،
	بُوج، قَهْلَب، زِر
	زِیْف، تَقْلِید، مَزِیْف، زَانَف
□ vt	سَاخْتِه تِه كَات، گَزِی لُی تِه كَات
	(بِه مَه بَه سَتِی هَه لُخَه لَه تَا نَدَن)
	یَزِیْف، یَقْلَد (بَقْصَد الخِدَاع)
counterfoil /'kauntə'fɔɪl/ n [C]	تُومَارِگِی
	چِه كِی پَارِه، پَاشْمَاوَه ی بَنَكِی چِه ك
	كَب الشِیْك /الَا یَصَال الذِی یَحْفَظ بِه كَسَجَل
counterintelligence /'kauntərɪn'telɪdʒəns/ n [U]	دُز سَا لُخِگِه رِی
	الَا سْتِخْبَارَاتِ المَضَادَة
countermand /'kauntə'mɑ:nd/ vt	لَا ی تِه بَات،
	دَا یَتِه شَكِیْنِی (فِرْمَان دِه رِکْرَاو) تِه سِر پَتِهَوَه، هَه لُی دِه وِه شِیْنِیْت
	یَنْقُض، یَلْقِی (اِمْرَأَتَم اِصْدَاء)
counter-offensive n [C]	هَیْرَشِی دُزْوَار، دُزِه
	هَیْرَش
	هَجُوم مَضَاد
counteroffer n [C]	دُزِه پِشَانْدَان
	عَرْض مَقَابِل
counterpart /'kauntə'pɑ:t/ n [C]	هَاوَشَان،
	هَاوَتَا، چُووَنِیَك
	نَظِیر، مَسَاو، مَشَابِه
counterrevolution n	دُزِه شُورَش
	ثُورَة مَضَادَة

counter-revolutionary adj, n [C]	دُزِیْمِی
	شُورَش
	یَنْسَم بِعَادَاة الثُورَة، مَن اِعْدَاء الثُورَة
countersign /'kauntɪ'saɪn/ n [C]	وُوشَه ی
	نَهْنِی
	كَلِمَة السِر
<i>Advance and give the ~</i>	وَه رِه پِشَه وِه وِه
	وُوشَه ی نَهْنِی بِدِر كِیْتِه
	تَقْدَم رَا نَطَق بِكَلِمَة السِر
□ vt	وَاژِوِی نَخَاتِه سَه رِیُوْرَاسْتِی وِد رُوسْتِی
	پِر وَا نَا مَه كِه
	یَضِیْف اِمضَاء اَوْ تَوْقِیْعاً لِیْبِت صَحَة وِثِیْقَة
countess /'kauntɪs/ n [C]	كُوتْنِیْس، نَا زَانَاوِی
	زَن / بِیُوَه زَنِی كُوتْن
	كُوتْنِیْسَة، زَوْجَة / اِرْمَلَة كُوتْن
countless /'kauntləs/ adj	بِیْن شُومَار، زُور، لَه
	زُمَار دَن نَا یَه ت
	لَا یَعِد، لَا یَحْصِی
countrified /'kauntɪ'faɪd/ adj	لَا دِی یِی، گُونْدِی
	رِیْنِی
country /'kʌntri/ n [C,U]	۱. وِلَات، هَد رِیْم
	۲. نِیْشْتِمَان، خَاك ۳. گَدَل، نَه تِه وِه ۴. لَادِی، گُونْد
	۱. بِلَد، قَطْر ۲. وَطَن، مَوْطَن ۳. شَعْب، اِمَة ۴. رِیْف
	نَا یَا حِز ز تِه كِی
<i>Do you like living in the ~?</i>	لَه لَادِی پُزِیْت؟
	هَل تَحِب العِیْش فِی الرِیْف؟
<i>We passed through miles of densely wooded</i>	
<i>~</i>	چِه نَدِه هَا مِیْل لَه نَاوِچِه جِه نِگَه لَه چِرِه كَا نَدَا
	پُزِیْشِیْن
	مَر رَا نَا عِبْر اِمِیَال مَن النَاطِقِ المَنْطَاقَة بِالعَابَاتِ الكِیْفَة
countryman /'kʌntrɪmən/ n [C] (pl -men)	دِه شَتِه كِی، لَادِی یِی، گُونْدِی
	شَخْص رِیْنِی
<i>fellow ~</i>	هَاوَنِیْشْتِمَان، هَاوُولَاتِی
	مِرَاطِن مَن نَفْسِ الدُولَة
countryside /'kʌntrɪsaɪd/ n [U]	نَاوِچِه یَه ك لَه
	لَادِی، لَه گُونْد
	مَنْطَقَة فِی الرِیْف

county /'kaunti/ n [C] (له بهریتانیا) ههریم،
 له نه مهریکا به کئی له به شه کانی وولایهت
 (فی بریتانیا) مقاطعة، اقلیم، (فی امریکا) احدی تقسیمات
 الولاية المدينة الرئيسة فی مقاطعة
 ~ town ده شهر

coup /ku:/ کوده تا، شوپش، کاری توند و تیژ
 انقلاب، ثورة، عمل عنيف مفاجيء

coup d'etat /ku: der'ta:/ n کوده تاي رامیاری
 انقلاب سیاسی

coupe /ku:peɪ/ n [C] تو تو میلی داخراو
 مركبة / سياره مقفلة

couple /'kʌpl/ n [C] ۱. كه پل، جووت، دوان له
 (كس / شت)
 ۲. زوج، اتان من (الاشخاص / الاشياء)
 ۱. دوو شت نه گه په نی / نه به ستنی به په كهوه،
 گری نه دات ۲. به هقل دووشت نه به ستنی به په كهوه
 ۱. یصل بین شیتین، یربط بین شیتین ۲. یربط عقليا بین شیتین

couplet /'kʌplɪt/ n [C] دیره هونراوه (دوو نیوه)
 دپری په کسان له دریژی و قافیه، کوپلئت
 مقطع من الشعر (یتکون من سطرین متساویین فی الطول
 والقافية)

coupling /'kʌplɪŋ/ n [C,U] نهو نه لقه په یی دوو
 به شی نامیر یا به شه کان هیللی فاسن نه به ستنی به په كهوه
 حلقة تربط بین جزئین من آلة او عربتی سكة حدید

coupon /ku:pɒn/ n [C] کوپون،
 پسونه كه هه لگړه كه یی مافی خواونه تیه تی پښ بگه په نی
 ورقة ایصال یطی حامله الحق فی شیء، کوپون

courage /'kʌrɪdʒ/ n [U] نازا په تی، دلیری، زات،
 بویری، میرخاسی
 شجاعة، إقدام، بسالة

courageous /kə'reɪdʒəs/ adj نازا، میرخاسی،
 دلیر، دلار، جامیر
 شجاع، مقدم

courier /'kʊəriə(r)/ n [C] ۱. ریپه ری ریپوار،
 ریپشانده ری ریپوار ۲. په یامنیر، په یامیهر
 ۱. دلیل السیاح، مرشد سیاحی ۲. رسول یحمل انباء او اوراقاً
 حكومية

course /kɔ:s/ n [C,U] ۱. رویشتن، پښ

کهوتن، گوزهر، خول، بوار
 ۱. سیر، تقدم، مجری

the ~ of events ناراسته ی رووداوه کان
 مجری الاحداث

in ~ of له ریگه دا / بوار
 فی طریق / طور

a railway in ~ of construcion هیللی
 ناستی له بوار ی بنیادنان
 خط حدیدی فی طور البناء

in the ~ of له کاتی، له میانه ی
 اتنا

in due ~ له کاتی خویدا، باری گونجاو
 ۲. ناراسته، ریپه و
 بالترتیب المناسب، فی حینه ۲. اتجاہ، مجری

The ship is on her right ~ که شتی په که
 په ریپه وه که دا نه بوات / ناراسته ی راست
 السفينة تسیر فی مجراها / اتجاهاها الصحيح

The disease ran its ~ نه خوشی په که ماوه که ی
 خوی برده سهر
 سار المرض فی طوره الطبيعي

The ~ s open to us. بواره کانی گوزهر کردن
 له به رده ماندا و الا بوو
 مجالات التحرك التي امامنا

a matter of ~ له وانه په روویدات
 امر متوقع حدوثه

of ~ به هه مان شیوه ۳. یاریگی (جولف)
 بالطبع، بطبیعة الحال ۳. ملعب (الجولف)

a race ~ یاریگا / پښ برکن خانه ۴. زنجیره په که
 له (رووداو، وانه)، کاپه
 ملعب / مجری السباق ۴. سلسلة من (الاحاديث / المحاضرات)

a ~ of lectures زنجیره په که وانه ۵. هیللی برده
 ریژ یان به بردی ناو دیوار ۶. ژم، به شیک له خواردن له
 ژه میکدا (بو نمونه شوویا یا گوشت یا شیرینی)

سلسل من المحاضرات ۵. خط مست من الطوب او الحجارة فی
 حائط ۶. جزء او نوع من الطعام فی وجبة (الحساء او اللحم او
 الحلوی مثلاً)

course /kɔ:s/ vt, vi ۱. راوی ده نی (به تاییه تی)
 که رویشتن) به به کاره نیانی سه گ ۲. خیرا له جولتی، نه روا

شونی نه که وهی، پالی پیوه نه نی
 ۱. یطارد (خاصه الارانب) باستخدام الكلاب ۲. يتحرك
 بسرعة، ينساب، يتدفق
coursing *n* [U] وهرزشی راوه که رویشک
 ریاضه صید الارانب
court /kɔ:t/ *n* [C] ۱. دادگا، دهستهی دادگا
 ۲. دادوهر بیان پاشاو خیزانی گه وره و کارمندان و
 راویزکاران ریئوشازی شایانه ۳. پارینگا
 ۱. محکمه، هیئه المحکمه ۲. حاکم او ملک واسرته، کبار
 الموظفین او المستشارین، استقبال ملکی ۳. ملعب
 پارینگای تنیس ۴. نازو نوز، خوشیرین ~ tennis
 کردن، چاویازی
 ملعب تنس ۴. ملاطفه، تودد، مغالزه
 نازو نوز نه کات / چاویازی pay ~ to a woman
 له گهل ژن نه کات
 یلاطف / یغازل امرأة
 ۱. چاویازی، نازو نوز، هه ولی قابل یوون □ vt
 نه دات بیان لایه نگیری و دلنیاپی ۲. وهفتاری نابجی
 نه یخاته هه له وه، نوشوستی نه هینن به ره وهشت،
 روگهش
 ۱. یغازل، یلاطف، یحاول کسب الرضا او التأيید ۲. یصرف
 بطریقه تودی الی (الفضل او الهزیمه عادة) مؤدب، دمت
courteous /kɔ:tiəs/ *adj* بده وهشت، ریژدار چوش دو
 مؤدب، دمت
courtesy /kɔ:ti:si/ *n* [C,U] ره وهشت بهرزی،
 دلدان، رومه تی، ریژنیشانندان، خوش مامه له
 ادب، کیاسه، دمانه، تصرف مهذب
courtier /kɔ:tiə(r)/ *n* [C] گه وره پیوانی شاه
 من رجال، جمر
courtly /kɔ:tlɪ/ *adj* رومه تدار، به ره وهشت
 مؤدب، لطیف، کیس
court-martial /kɔ:t 'ma:fl/ *n* [C] (pl
 courts-martial) نه نجومه منی سه ریازی
 مجلس عسکری
 له بهر دم نه نجومه منی سه ریازی دادوهری نه کری □ vt
 یحاکم امام مجلس عسکری
courtship /kɔ:t-ʃɪp/ *n* دلداری، سوزو خوشه ویستی،
 چاویازی

غزل، ملاطفه
courtyard /kɔ:tjɑ:d/ *n* [C] پیشمال، حه وشه، هه سار،
 نالامال
 فناء، ساحة
cousin /kʌzɪn/ *n* [C] ناموزا، پورزا، خالوزا: کچ یا
 کورپی مام یا پورر یا خال، پسمام
 ابن العم او العمة، بنت العم او العمة (الخال او الخالة)
cove /kəʊv/ *n* [C] که نداوی بچوک، فالانی
 خلیج صغیر
covenant /kʌvənənt/ *vi, vt* بریار یان په یمان نه به ستن
 یعتقد اتفاقاً او معاهده او میثاق
 بریار، په یمان، په یق، به لین □ *n* [C]
 اتفاق، معاهده، میثاق
Coventry /kɒvntri/ *n* شاروچکه په که له هه ریمی یور
 کشاپهر له بهریتانیا
 بلدة في مقاطعة یورکشایر بریتانیا
 ناپه وی مامه له ی له گهل پکات send sb to C~
 یرفض معاملته / الحدیث معه
cover /kʌvə(r)/ *vt* ۱. بهرگ نه گری، داده پوشتی،
 نه شاریته وه
 ۱. یظی، یستر، یخفی
 ۲. ماوه نه بری: ده میل ~ ten miles in an hour
 له کاتزمیریکدا نه بری ۳. نه بیکنی (تفهنگ یا ده مانچه)
 راستی نه کاته وه ۴. نه پیاریزی، دلنیا نه یی لی
 ۲. یقطع مسافه: یقطع عشرة امیال فی الساعه ۳. یصوب
 (بندقیه او سدساً مثلاً) ۴. یحمی، یؤمن علی
 have ones property ~ ed (by insurance) against
 خاوه نه تی نه پاریزی (به دابین کردن) دژی زه ره و
 زیان ۵. بهشی داپوشینی پیدا ویستی په کان نه کات
 یحمی ملکیت (بالتأمین) ضد الخسارة ۵. یکنی تنظیه نفقات
 پانزه جنیه £ 15 will ~ my needs for the journey.
 به سه بو دابینکردنی پیدا ویستی گه شته که
 سوف نکنی خمسة عشر جنياً لتنظیه احتیاجاتی للرحلة
 ۱. داپوشهر، په نابهر، پیادان، پاراستن، □ *n* [C,U]
 تیگرتن ۲. په ناگه، پشت و په نا
 ۱. غطاء، ساتر ۲. ماوی، ملاذ
 خوی له ناگری دوزمن take ~ from the enemy's fire
 نه پاریزی

	يحتمي من نيران العدو
<i>get under ~</i>	نه پاريزۆرى، دوور نهين له (باران ..)
	يحتي، يتقي (من المطر مثلاً)
<i>under separate ~</i>	له نامه / پوښتهى جياكراوه
	في رسالة / بريد متصل
coverlet /kʌvələt/ n	به رگى نوين، چه رجهف
	عطاء السري
¹covert /kʌvət/ adj	شاراوه، نيمچه شاراوه، قابل بوو
	(التهديدات، التليجات .. الخ) خفي، شبه مخفي، مقنع
covertly adv	به شيوه به كي په نهايي، نهينى / قابلكر
	بشكل مخفي / مقنع
²covert /kʌvət/ n [U]	زهوى داپوشراو به روهك
	گيانه وهران ده بكه نه به جينگاي خوځيان، له وه رگا
	ارض مظنة بالنباتات تتخذها الحيوانات مأوى
covet /kəvɪt/ vt	حه زى له نه كات / چاوى تن نه برى
	يشتهي / يتوق الى شي، يملكه الغير
covetous /kəvɪtəs/ adj	حه زكارى شتى خه لك، چاو
	نه برينه شتى خه لك، حه زى له شتى خه لكه
	مشته لما يملكه الغير
¹cow /kaʊ/ n [C]	مانگا، چنل
	بقرة
cowboy n [C]	شوانى مانگا، گاوان
	راعي البقر
cowcatcher n [C]	چوار چيوه به كي ناسن له پيشه وه
	نوټومبيل نه به سترى بو رامالينى گرفت له ريگا و بان
	اطار معدني يوضع في مقدمة القاطرة لاكمساح اية عبات في الطريق
cowherd n [C]	گاوانى گاگه ل، شافانا چنلى
	راعي البقر في حقل
cowhide n [U]	پينسى دروست كراو له پينسى مانگا،
	كه للى چنلى
	جلد مصنوع من جلود البقر
²cow /kaʊ/ vt	نه پتر سينى، نه يتوقينى
	يخيف، يرعب
coward /kəʊəd/ n [C]	ترسنوك، نه ويز، سهر شوږ
	جبان، رعيد
□ adj	هيچ و پوچ
	جبان، حقير

cowardice /kəʊədɪs/ n [U]	ترس، نه ويزى
	جبن
cower /kəʊə(r)/ vi	دهسته وه زنو، لولو نهين، كرز نهين
	(له سهروما، ترس، خه فتهت)
	يجلس القرفصاء، ينكمش (من البرد / الخوف / اليأس مثلاً)
cowl /kaʊl/ n [C]	١. جلى دريزى تهك كلوى له گه ل
	٢. كلاو، كولا، سه ريچ
	٣. كلاوهى دوكه ل كيشن سهر
	مال
	١. رداء طويل فضفاض يتصل به غطاء للرأس
	٢. غطاء الرأس
	٣. غطاء المدخنة في اعلى المنزل
cox /kɒks/, coxswain /kɒkswɪn/ n [C]	كه شتيوان،
	نه وهى پاپوره كه لن نه خورنى
	ربان، موجه دفة السفينة
coy /kɔɪ/ adj	كچى شهرمن
	(البنت) خجولة، متواضعة
coyly adv	به شهرومهوه
	باستحياء، بخجل
crab /kræb/ n [C]	قرزال، قرزانگى ده ربا، گوشى نهو
	نازه له
	سرطان البحر، لحم هذا الحيوان
crabbed /kræbɪd/ adj	خراب / تيز (نوسراوى)
	نه توانزى بخونيزنه وه
	سيء / حاد الطبع، (الكاتبه) غير d مقروءة، يصعب قراءتها
crack /kræk/ n [C]	١. درز، درز تيردن، شكاف، درز،
	قليشان، ده رز بوون، قليش
	١. شرح، صدع، تصدع، شق
<i>~ s in a cup</i>	درز له كويدا
	شروخ في كوب
<i>~ s in the ground during dry weather</i>	قليشاني
	زهوى له كاتي ووشكانيدا، شق بردن
	٢. دهنگى تيزو له پر له
	تشقق في الارض اثناء موسم الجفاف
	٢. صوت حاد
<i>~ of thunder a whip</i>	(تفهنگ يا قامچى بو نمونه)،
	تهقه، زومه
	٣. شه پازللهى توند
	مفاجيء (البدقية او سوط مثلاً)، طلقة، فرقة: ٣. صغفة، ضربة
	حادة مسرعة
<i>a ~ on the head</i>	كيشان به سهرا ...
	ضربة حادة على الرأس
<i>have a ~ at sth</i>	هدولى كردنى شتيك

- يحاول عمل شيء.
۱. درز نه‌با، نه‌قلیشی، نه‌دری ۲. ده‌نگینگی به‌روز، *vi, vt*
- کره‌کر ۳. (ده‌نگ) گره‌نه‌بین
۱. یصدع، یشق، یصدع، یشق ۲. یصدر صوت الفرقة
۳. (الصوت) یبجسرج، یصبح اجشاً
۴. نه‌روخی، لاواز نه‌بین، پیر نه‌بین *~ up*
۴. (د.ل.) ینهار، یضغ (بتقدم السن مثلاً)
- پیا هه‌لته‌دا *~ sb or sth up*
- یمدح، یطري علی
- نوخته نه‌کات *~ a joke*
- یطلق نکتة
- نایاب، جوری به‌که‌م *adj*
- ممتاز، من الطراز الاول
- پاریکه‌ری توپی بین له جوری *a ~ football player*
- به‌که‌م
- لاعب کرة قدم من الطراز الاول
۱. بسکیتی نه‌نکی وشک *cracker /'krækə(r)/ n [C]*
۲. (له شیوگی کۆ) ناگره یاری، یاری ناگرین
۱. بسکویت رقیق جاف ۲. (في صفة الجمع) مفرقات ناربة
- تدقه ته‌ق نه‌کات، په‌نجه ته‌قاندن، *crackle /'krækl/ vi*
- چه‌قه‌نه
- یظطق، یقرقع، یفرقع، یظطق، فرقة، فرقة
- تدقه، ته‌قیه‌وه *the ~ of machine-gun fire*
- فرقة نیران بندقیة الية
- که‌سیکی نامۆو سه‌یر *crackpot /'krækpɒt/ n [C], adj*
- (شخص) غریب الاطوار
- بیروژه‌ی نامۆو سه‌یر *~ ideas*
- افکار غریبة
- لانک، جیگه‌ی مندال، بیسکه، *cradle /'krædl/ n [C]*
- جولانه
- مهد، سریر لطفل (مجاز) مکان یولد فيه شيء او یبدأ فيه، مهد
- ته‌یخاته بیسکه‌وه *vt*
- یضع فی سریر او مهد
۱. پیشه‌گه‌ری، پیشه‌ئیشی ده‌ست، *craft /kra:ft/ n [C,U]*
- ده‌ست
۱. مهنة حرفة بدویة
- پیشه‌ی داره‌لکۆلین *the ~ of the wood-carver*
- حرفة النقش علی خشب

- قوتابخانه‌ی هونه‌رو پیشه *a school for arts and ~ s*
۲. قیل بازی، قیل، گزی ۳. (له شیوگی کۆ) پاپۆر، به‌له‌م
- مدرسة للفنون والحرف ۲. خداع، مکر، حيلة ۳. (في صيغة الجمع) مراکب، سفن
- به‌نده‌ریک پر بین *a harbour full of all kinds of ~*
- له‌هه‌موو جوړه پاپۆری
- مرفاً، مکتظ بکل انواع السفن
- کریکاری *craftsman /'kra:ftsmən/ n [C] (pl -men)*
- کارامه، پیشه‌کار، پیشه‌ساز
- عامل ماهر، حرفي
- قیل باز، دلخاپ *crafty /'kra:fti/ adj*
- ماکر، خادع
- به‌شاره‌زایی، به‌مه‌کر بازی *craftily adv*
- بیراعة، بسکر
- شاره‌زا، کارامه، قیل *craftness n [U]*
- براعة، مکر
- تل، به‌ردی سه‌روه لئۆ، که‌ندال، که‌فر، *crag /kræg/ n [C]*
- شاخی سه‌خت، زنار
- جرف، صخرة شديدة الانحدار
- پر له به‌ردی سه‌روه لئۆ، که‌فری *craggy adj*
- ملي، بالصخور شديدة الانحدار
۱. پری نه‌کات، نه‌یناخنی *cram /kræm/ vt, vi (-mm-)*
۲. میسکی پر نه‌کات له‌زانست و راستی به‌کان (بو تاقی کردنه‌وه)
۱. ییلا، یحشر ۲. ییلا، رأسه بالمعلومات، الحقائق (استعداد للامتحان مثلاً)
- کۆلنج / به‌گیر وه‌ستان، ژان یان *1 cramp /kræmp/ n*
- گرژی ماسولکه، پرک
- تشنج / تقلص العضلات
- جومگه‌کانی مه‌له‌وانه‌که *a swimmer seized with ~*
- هاتۆته‌وه په‌ک (گرژ بوه)، ژان نه‌کا
- سباح اصابه تقلص العضلات
- په‌کی نه‌کووی، له جووله نه‌کووی، نه‌چینه‌وه په‌ک *vt*
- یعرق، یمنع حركة او نمو یقلص
- ته‌سک، تیک ترنجاو ته‌نک *cramped adj*
- ضیق (الكتابة) ضيقة و متقاربة بحيث یصعب قراءتها
- پرک، گیره (بو پیکه‌وه نوسانی *2 cramp /kræmp/ n [U]*
- دوو شت)

- مزم، کلاب (التبیت شیشین معا)
crane /kren/ n ۱. قولنگ، بآندهی ده ریایی، له گله گه
 ۲. بهرزگه رهوه، هه لنگر، هه لنگرت، کرین
 ۱. طائر الکرکی: طائر بحری ۲. الة رافعة، ونش
 □ vi, i ملی بهرز نه کاتهوه بو نه وهی باش بیینی
 ید (عقه) لیری بشکل اوضح
 ملی دریژ نه کات، بهرز ده کاتهوه ~ one's neck
 یسط رقبته
cranium /k'reɪnɪəm/ n [C] کله لسه سر، کاسه سر
 جمجة
crank /kræŋk/ n [C] که سینی رارا، خلوله
 شخص تستوخذ علیه افکار ثابتة (غریبة عادة) بصد مسألة ما
cranky adj (-ier, -iest) ناموه سه پر، بی ده ماغ،
 نه قام، گسیره، خلوله، (خانوو) درز بر دوو، قلیشاو،
 ناچینگیر
 غریب الاطوار، معتره (المبني) مصدع، غیر ثابت، شاذ
crank /kræŋk/ n [C] ۲ کرانک، بال (لوله ک)
 ذراع یدیر الة کرانک
 □ vi خولانه وهی ده سک
 یدیر ذراع المحرک
 ~ up an engine نامیره که به ده سک که ی
 نه سوپزینی
 یدیر الة بذراع المتحرک
'crankshaft n [C] لوله کی خولانه وه، بربری
 پشت، زه نذکی ستونی
 (فی الیکانیکا) العمود المرفقی
cranny /kræni/ n [C] (pl -nnies) درز، قلیشان،
 روشاندن
 شق، تصدع، شرح صغیر
crash /kræʃ/ vi, vi ۱. نه که ویت وزرمه نه کا،
 ییدا ده که ویت، بهر به که نه که ویت و ته قهی دی (به تایه تی
 نه وشتانه قاییلی شکاندن)
 ۱. یسط محدنا ضجة عالیة، یضرب، یسطدم بصوت عال
 (خاصة الاشياء القابلة للكسر)
 باسه که خو ی دا the bus ~ ed into a house.
 به ماله که دا ۲. (نیش، میری... هتد) نه روخن، نه که وی،
 تسووشی به لاو کاره سات نه بی ۳. تیک نه شکین،
 وورد نه بی

- اصطدمتالعاقله بسترل ۲. (العصل، الحكومة... الخ) ینهار،
 ینشل، بواجه مصیبة او کارثة ۳. یطم، یکر، یهشم
 ۱. (دهنگ) ییدا که ویتی توند، لیدان، □ n [C]
 ورد کردن ۲. رووخان، رمان، سه رنه که ویتی (پروژه ی
 بازرگانی یا میری)
 ۱. (صوت) ارتطام عنیف، ضربة تهشم ۲. انهیار، فشل (مشروع
 تجاری او حکومی)
'crash barrier n [C] بهر به سستی ییدا که ویتن
 حاجز امان
'crash-course/-programme پروگرامی
 (مه شق کردن) ناماده کراو به شیوه به کی چروپر
 برنامه (تدریسی) معد مکشف لتحقیق نتائج سریعة
'crash-helmet n [C] کلای شو فیری ماتور
 خوة یلسها راکب الدراجة البخاریة
crash-land vi, vi به نا چاری نه ینشیته وه (به
 فرۆکه)، شکستی دیت خاری
 یهبط (بالطائرة) هیرطا اضطراریا
crass /kræs/ adj سیفاتی وهک: (نه قامی و
 ده بهنگی) ته واو، پراو پر
 (الصفات مثل الجهل و الغباء) تام مطبق
crate /kreɪt/ n [C] سندوق، قوتوله، کارتون یا
 قهفه زی بار کردن
 سندوق، علبة من الکتون او قفس للشحن
crater /kreɪtə(r)/ n [C] ده می گرکان، چالیک له
 زهوی به هوی بومیه وه په یدا بووه
 فوهة البرکان، حفرة فی الارض تحدنها قنبلة او قذیفة
cravat /krə'veɪt/ n [C] گهردن بیچ، بوینیاخ؛
 (له جور ی کون)
 رباط عنق (من طراز قدیم)
crave /kreɪv/ vi, vi به پر روش ده بی، زور حه زی
 لی نه کات، دخازت
 یتشوق، یتوق الی، یرغب رغبة قویة فی
craving /kreɪvɪŋ/ n [C] به پر روش، هه وهس،
 نارزه وو، حهز
 رغبة قویة، شوق
 ۱. ده خشیت به سه زه وی دا **crawl** /kro:l/ vi
 ۲. به هیواشی نه جولن ۳. پر نه بی له خشوک
 ۱. یزحف علی الارض ۲. یتحرک بیطه ۳. یتلمی به بالزواحف

<i>a garden ~ ing with ants</i>	باخه که پرپووه له میرووله ۱. (لاشه) ههفته له زوی
☐ n [U]	۱. جووله ی هیواش ۱. حرکت بطیته
<i>go at a ~</i>	به هیواشی نه جوونی یتحرک ببطه
<i>the ~</i>	۲. مه له ی خیرا ۲. سباحة الکورل: سباحة سریعة
crayfish /k'reɪfɪʃ/ n [C]	کولله ی ده ریا، له قاقله کان جراد البحر: من الصدفیات
crayon /k'reɪən/ n [U]	پینوس / تهباشیری رهنگاو رهنگ بو وینه کیشان قلم / طباشیر ملون، مواد ملونة تستخدم فی الرسم
craze /k'reɪz/ vt	شیت ده بی، هاردکت بجنن. یخبل
☐ n [C]	۱. تووره بوون (بو ماوه په کی کورت) ۱. تمحس شدید (خاصة لفترة و جیزة)
<i>a boyish ~ for stamp-collecting</i>	حهز
	وشاره زوی منالانه بسو کۆکردنه وه ی پول ۲. شتیک جینگه ی په روش بوون بی
	ولع صیانی بجمع الطابع ۲. الشيء موضع الحماة
crazy /k'reɪzi/ adj (-ier, -iest)	۱. شیت، گیل، گیز، گه وجی ۲. هه له شه، زوو هه لچوو
	۱. مجنون، معتوه، ابلة ۲. منفعل تاثر الشعور، متهیج خه ریکه له نازارا شیت بی ۳. شیتی، نامو
<i>a ~ idea</i>	یکاد بجن من شدة الام ۳. جنونی، غریب بیروکه ی شیتانه (سه رنج راکیش) ۱. (خانوو) درزیردوو، قلیشاو، به شیتی
	فکرة جنونیه (مثیرة) ۱. (البسني) متصدع، ایل للسقوط، بجنون
crazily adv	شیتانه، هارانه، به شیتی بجنون
craziness n [U]	شیتی، هاریتی جنون
creak /k'reɪk/ n [C], vi	جیر جیر نه کات، جیکه جیک ده کات (وهک دهنگی پسته ی تازه یادهنگی

	ده رگای گینجه نه (هنگاوی) (بصدر) صریرا (کصوت الجلد الجدید او باب صدأت مفصلاته)
creaky adj	لهرزووک، جیره جیره کر ذو صریر
<i>~ stairs</i>	پلیکانه ی به جیره سلم له صریر
cream /k'reɪm/ n [U]	۱. سه تویز (شیر)، نفیشک ۲. ماده ی سه تویز دار یان سه تویزی تیدا بیت
	۱. قشدة (العلب) ۲. ماده لها قوام القشدة او تحتوی علیها په نیری کهره ~ cheese جنن قشدی
<i>face ~</i>	کریمی ده م و جاو ۳. باشترین جوړ له شتیک، سه تویزه کی کریم الوجه (من مستحضرات التجميل) ۳. خلاصة، احسن جزء فی شيء ما، صفة
<i>the ~ of society</i>	خاوینی کۆمه ل ۱. رهنگی کهره: زهردی کاله صفة المجتمع ۱. لون القشدة، اللون الاصفر الفاتح
creamy adj	وهک کهره وایه / رهنگی زهردی کاله شیه ب / یحتوی علی القشدة لونه اصفر باهت
creamery n [C] (pl -ries)	شوینی فروشتی کهره و به رووبومی شیرمه نی مکان بیع القشدة و منتجات الالبان
crease /k'reɪs/ n [C]	۱. لوج، چرج / نوشتاوه له کساخه ز یا سیال ۲. (له یاری کریکت) هینیک له ته باشی شوینی یاری کهران دیاری نه کات
	۱. تسجیدة / تنية (علی الورق او القماش) ۲. (فی لعبة الکریکت) خط من الطباشیر یحدد مکان اللاعبين
☐ vt, i	نه ینوشتی، لوجی نه کات بجعه، یثنی
create /k'reɪ'eɪ/ vt	دایده هینتی، دروستی ده کات، داهیان یخلق، بیده
creation /k'reɪ'eɪn/ n [C,U]	داهیان، دروستکردن، داهیان له نه بو نه وه خلق، ابداع خلیقه دروستکراو، گهر دوون
<i>The C~</i>	

	الخلق، الكون
creative /kri:'eɪtv/ <i>adj</i>	دروستکار، داهینەر
	خلاق، مبدع
creator /kri:'eɪtə(r)/ <i>n</i> [C]	دروستکار، داهینەر
	خالق، مبدع
<i>the C~</i>	په‌زدانی مه‌زن، خاوه‌وند الله (الخالق)
creature /kri:tʃə(r)/ <i>n</i>	۱. دروستکارو، پونه‌وهر، زینده‌وهر
	۱. مخلوق، کائن
<i>a lovely ~</i>	پونه‌وهری جوان مخلوق جمیل
<i>a poor ~</i>	که‌سینک / پونه‌وهری هه‌زار شخص / مخلوق مسکین
<i>dumb ~s</i>	پونه‌وهری به‌سه‌زمان ۲. مرو‌فیکي بی‌وره، شیوازیك به‌ده‌ستی په‌کیکي که الجمادات ۲. شخص بلا ارادة، صیفة فی ید‌الغیر
<i>~ comforts</i>	۳. له‌زه‌تی جه‌سته‌یی / هه‌ستی ۳. متع‌جدید / حسیة
creche /kretʃ/ <i>n</i> [C]	دایه‌نگا، بویه‌روهرده‌ی مثال دار حضانة، دار لرعاية الاطفال
credence /kri:dns/ <i>n</i> [U]	باوه‌پرکردن، نیمان هینان
	تصدیق، ایمان
<i>attach/give ~ to</i>	باوه‌پری پنده‌گا، پروای په دروستی هه‌په
	یصدق، یعتقد لی صحة
credentials /kri'denʃlɪz/ <i>npl</i>	به‌لگانامه‌ی باوه‌پری‌کردن اوراق اعتقاد
credible /kredəbl/ <i>adj</i>	به‌جی، ده‌شی پروای پین‌بکری، باوه‌پریار
	مقول، یسکن تصدیقه
credibly <i>adv</i>	به‌جوړیک باوه‌پری پین‌بکری، باوه‌پار بشکل یسکن تصدیقه
credibility /kredi'bɪləti/ <i>n</i> [U]	راستی، باوه‌پری‌کردن، راسالی
	صدق، تصدیق، مصداقیة

credit /kredɪt/ <i>n</i> [C,U]	۱. متمانه، باوه‌ر، ناین
	په‌ده‌ستی ۲. ناوبانگ باشی ۳. به‌خشنده‌یی، شانازی که‌سینک هینابین
	۱. ثقة، اعتقاد، ایمان ۲. سمعة، صیت حسن ۳. تکریم، مفرزة (لما انجزه شخص)
<i>The work does you ~.</i>	نهم کاره شانازی په‌بو تو
	هذا العمل مفرزة لك
<i>He is cleverer than I gave him ~ for.</i>	نهو
	له‌وه زیره‌کتره که‌لیم رانه‌یینی ۴. جی‌ی شانازی انه امهر / اذکی ساکتن اظن ۴. موضع فخر
<i>pupils who are a ~ to their teacher</i>	قوتایی په‌کان جینگه‌ی شانازی ماموستا که‌یانن ۵. قهرز، فروشتن به‌قست
	تلاذیم یهدون موضع فخر لمدرسه‌م ۵. بیع بالاجل
<i>No ~ given at this shop</i>	قهرز نی په‌لهم دوکانه‌دا
	لیس هتاک بیع بالاجل فی هذا المتجر، الدین منوع
<i>letter of ~</i>	نوسراوی پروایی کراو ۶. (له‌بانک) پشتیوانه‌ی ~ قهرزده‌ر ۷. (له‌زمینه‌دا) لایه‌نی قهرزده‌ر پینچه‌وانه‌ی لایه‌نی قهرزدار ۸. (له‌نهمریکا) په‌که‌په‌کسی خویندنی پروایی کراوه‌که پروانامه نه‌په‌خشی به‌خویندکاری سه‌رکه‌وتو
	خطاب اعتماد (من مصرف) ۶. رسید داتن ۷. (فی المحاسبة) الجانب الدائن (عکس الجانب المدین A) (خاصة فی امریکا) وحدة دراسية معتمدة تحتسب للطالب الناجح فی مقرما
<i>~ vt</i>	۱. دایشه‌نی
	۱. ینسب، یعزو
<i>~ sb with</i>	شتیک نه‌داتوه به‌که‌سینک ۲. نه‌پخاته ناو / نه‌پخاته سه‌ر لایه‌نی قهرزده‌ر
	ینسب شینا لشخص ۲. یدخل، یضع فی الجانب الدائن للحساب
creditable /kredɪtəbl/ <i>adj</i>	خاوه‌ن شه‌ره‌ف، جی‌ی شانازی
	مشرف جدير بالفخر
creditor /kredɪtə(r)/ <i>n</i> [C]	قهرزده‌ر، ژیهاتی دائن
credulity /kri'dju:ləti/ <i>n</i>	ساویلکه، گه‌وجی، ساده‌یی

	سذاجة، بلاهة
credulous /ˈkrejʊləs/ <i>adj</i>	ساده، گهوج، خوش باوهر، ساده
	ساذج ابله سریع التصديق
creed /kri:d/ <i>n</i> [C]	ريياز، نايين عقيدة، ديانه
<i>the C~</i>	كورتهی پروانامهی نايینی گاور ملخص المعتقدات الرئيسية في المسيحية
creek /kri:k/ <i>n</i> [C]	جؤگله، جوم، جوبار، كهنداوی بچووك، سؤلين جدول مانی صغیر / خلیج صغیر
creep /kri:p/ <i>vi</i> (<i>pt, pp</i> <i>crept</i> /krepʌ/)	ده خشیت، په هیواشی ده جوتیت، به نهینتی ده جوتی یزحف، يتحرك ببطء او بهدوء، يتحرك سرا
☐ <i>n the ~ s</i>	(له شپوهی كؤ) ههست به مل كهچی / ترس / نيز كردن
	(فی صیغه الجمع) شعر التنمیل / الخوف / الاستمزاز
creeper /kri:pə(r)/ <i>n</i> [C]	میروو، فازهل، گیانهوهر بالنده، رووه کی خشوک
	حشرة، حیران، طائر، نبات زاحف
creepy /kri:pi/ <i>adj</i>	خشوک، سهخمه زاحف، منمل
cremate /kri'meɪt/ <i>vt</i>	نه سویتین (لش مردوتا بیئت به خوله میش)، دسوزت بحرق جنة شخص حتى تصحیح رمادا
cremation /kri'meɪʃn/ <i>n</i> [C,U]	سوتانی لاشهی مردوو، سوتنا تهرمی اخراق جنة میت
crematorium /ˌkremə'tɔ:piəm/ <i>n</i> [C]	نهو شویتهی تهرمی مردوو لی نه سویتیری، سوتنگه المکان الذي يتم فيه اخراق الجثث، المحرق
creosote /kri:əsəʊt/ <i>n</i> [U]	شلهی زهینتی له قه ترانی تهخته وهر نه گیرتی سائل زیتی يستخرج من قطرت الخشب
crepe /krep/ <i>n</i> [U]	کریپ، قوماشی چرج، په پوکمی تنک
	المواد التي تتخذ شكل قماش الكريب المجدد
<i>~ rubber</i>	لاستیکی چرج

	مطاط مجد
<i>~ paper</i>	کاغذی چرج ولوج ورق ذو سطح مجد
crept /krepʌ/	(پروانه <i>creep</i>) (انظر <i>creep</i>)
crescendo /kri'fendəʊ/ <i>n</i> [C]	به رزبونهوی دهنگی موسیقا
	الصعيد او الارتفاع في الموسيقى، مرتفع النغمة
crescent /kresnt/ <i>n</i>	مانگی نوئی، توهیف هلال، شکل الهلال
☐ <i>adj</i>	مانگی تهاو، هه یفانی (القمر) متزايد، تام
crest /kres/ <i>n</i> [U]	نهو رووه کانهی گه لاکانیان تونه / کهوهر، تهره تیزه
	اسم نباتات مختلفة اوراقها حارة / حريفة، رشاد، قره العين
crest /krest/ <i>n</i> [C]	۱. کلاوه: پونهی هه ندی بسالنده وه که له شیر، نهو مسوهی سه ری نازهل دده پوشی ۲. جوانکاری له سه ره وهی کلاو، نه خشی سهر کلاوی شوره سواری ۳. ونهی جوانکاری سهر قه لغان یان کاغذی ووتار بو نمونه ۴. لوتکه، که فی شه پؤل
	۱. عرف (بعض الطيور كالدیک) الشعر الذي يغطي رأس الحيوان ۲. زينة بأعلى خوذة الفارس ۳. رسم / زخرف على بعض الدروع او ورق الخطابات مثلا ۴. قمة تل او جبل، زبد (المرج)
☐ <i>vt</i>	ته پرازینته وه به تاج یان پونه، نه گاته لوتکه (چیا)
	یزین بتاج او عرف، يصل الى قمة (جبل)
<i>~ a wave</i>	شه پؤل ته دات
	يمتلى موجة
'crest-fallen <i>adj</i>	بین هیوا (به ونهی سه ره که وتنی) خانب الامل (بیبس فشله)
crevasse /kri'væs/ <i>n</i> [C]	درز، قلیشانی قولی (به تاپه تی له سه هؤله ندان)، کون شق، شرح عمیق (خاصة فی الجلید) صدع
crevice /krevɪs/ <i>n</i> [C]	درز، دادراو، که لین (بو نمونه)
	شرح، صدع، فلق (فی صخره مثلا)
¹ crew /kru:/ <i>n</i> [C]	۱. ناقم، دهستهی به له مهوان له

پاپۆر / فرۆکه / بهلم ۲. هه موو په کس له دهسته که جگه له نهفسه

۱. طاقم الملاحين في سفينة / طائرة / قارب ۲. كل افراد الطاقم ماعدا الضباط

²crew /kru:/ دهستهی فرۆکه وان (پروانه *crow*) (انظر *crow*)

¹crib /krib/ n [C] ۱. بيشكه، لانك ۲. گه ور، ناليك (بۆ نازه)

۱. سرير طفل ۲. اصطبل، مغلغ (للحيوانات)

□ vt (-bb-) به ندى نه كات، نه پخاته شوينيكى نه سكه وه

يعبس، يضع في مساحة ضيقة

²crib /krib/ n [C] دزینی ووشه، يا به رهه می خه لکی وه گيرانی ووشه می

سرقه او انتحال كلمات او اعمال الغير. ترجمة حرفية

□ vt, vi ئيشی خه لك نه دزی، بپروكه ی خه لك نه دزی

يسرق اعمال الغير وينسبها لنفسه، يتحل افكار الاخرين

crick /krik/ n رهق بوونی ماسولكه كانی مل یا پشت، ره قیته

تصلب في عضلات الرقبة او الظهر

¹cricket /krikɪt/ n [C] سيسرك، كولى

صرصار الليل، جُدجد

²cricket /krikɪt/ n [U] یاری کریکیت

لعبة الكريكت

not ~ نادادگه ر / نا په كسان، یاری نه زان

(ل.د) غير عادل / غير رياضی

cricketer n یاری زانی کریکیت

لاعب الكريكت

cried /kraid/ (پروانه *cry*)

انظر *cry*

crier /kraɪə(r)/ n [C] بانگه وازگه ر: كه سيك كه

ههستن به راگه بانگه شت و مهك بۆخه لکی

مناد: شخص يقوم باعلان الاشياء على الناس

cries /kraiz/ (پروانه *cry*)

انظر *cry*

crime /kraim/ n [C,U] ۱. تاوان، كه تن، (له

سوپادا) شكاندنی ده ستور ۲. گه وحی، كاری گه وجانه

۱. جريمة جنائية (في الجيش) خرق القواعد او اللوائح ۲. حماقة، عمل احمق (ليس بالضرورة اجراميا)

'crime-wave' n [U] شه بۆلی تاوان،

به رزبونه وهی ژماره ی تاوانه كان

موجة جرائم، ارتفاع في عدد الجرائم

criminal /'krɪmɪnəl/ adj, n [C] تاوانبار، تاوانكار

اجرامي، مجرم

criminology /'krɪmɪ'nɒlədʒi/ n [U] تاوانزانی،

زانیاری له سه ر تاوان و تاوانباران

علم الجريمة، علم دراسة الجريمة والمجرمين

crimson /'krɪmzɪn/ adj, n [U] قرمزی / رهنگی سوری

تیر

اللون الاحمر الداكن / الترمزی

cringe /'krɪndʒ/ vi ۱. له ترسا نه چینه وه يك

۲. سه ر دانه ونینی بۆ كه سیكی بالآ ده ست، نزم دیت

۱. ينكمش من الخوف ۲. يتذلل لشخص في مركز اعلى، يحط من قدر نفسه

crinkle /'krɪŋkl/ n [C] نوشتانه وهی بچووك،

نوشتانه وهی كاغه ز یا قوماش

طية صغيرة، ثنية (على ورق او قماش) مثلا

□ vt, vi نه پنوشتینی، دووقه دی نه كات

يموج، يثنى

cripple /'krɪpl/ n [C] شه ل، له نگ، په ك كه وه

اعرج، مقعد

□ vt لاوازی نه كات، له نگ نه كا، تيكی نه دا، لاوازی نه كا

يسبب العرج، يتلف، يضع

crisis /'kraɪsɪs/ n (pl crises) خالی گۆزان، باری

ترساك، نه نگ و چه له مه، قهیران

نقطة تحول، مرحلة الخطر، ازمة، نقطة صعبة

crisp /'krɪsp/ adj ۱. ووشك، قسه ل، زوو نه شكی

۲. (كهش) سارد، سه خته، قینك ۳. لوج

۱. ناضر، هس، سهل الكسر (خاصة للطعام) ۲. (الجر) بارد، به صقيع، منضج ۳. مجعد، متموج

قزی لول ۴. (شيواز، ریانز) خیرا، ورد

~ hair شعر مجعد ۴. (اسلوب، طريقة) سريع، جازم، دقيق

crisply adv به شیوه كهی لوج و لول، شكسته

بشكل مجعد او متموج، سهل الكسر

crispness n [U] چرج بوون، لول بوون، خیرا

شکافند، فله‌لی، چه‌له‌نگیتی
تجدد، توج، سهولت‌الکسر، هشاشه

criterion /kraɪ'tɪəriən/ n (pl -ria) پیوه‌ری
دادوه‌ری، چه‌نبه‌ری پیئقان، بسنه‌مایه‌ک که شتی له
سه‌رجی‌به‌جی‌بگری
معیار للحکم، مقیاس، مبدأ تقوم به الاشیاء

critic /kɪtɪk/ n [C] ۱. ره‌خنه‌گر (له ویزه و
هسونه‌ر) ۲. که‌سیکی تسانه‌لیدر، که‌سیک هه‌ولی
ده‌رخستی عه‌یی خه‌لک بیئت
۱. ناقد (فی الادب او فن مثلا) ۲. شخص کثیر الانتقاد، شخص
یحاول اظهار عیوب الاخرین

critical /kɪtɪkəl/ adj ۱. تهنکه‌تاو، تهنگاف
ترسناک، به‌ته‌نگ
۱. حرج، خطیر، متأزم
a ~ moment in our history ساته‌راو‌گه‌ی
میژوومان
لحظة حرجه فی تاریخنا

نه‌خوشی
a patient who is in a ~ condition
خه‌ته‌ر، باری ترسناک ۲. ره‌خنه‌گری، په‌یوه‌ندی به
ره‌خنه‌وه هه‌یه
مریض فی حالة خطرة ۲. نقدی، یخص النقد و النقاد
بیرو رای ره‌خنه‌گری
~ opinions on literature
له‌ته‌ده‌بدا ۳. ده‌ست نیشان کردنی هه‌له‌کان و ده‌رخستی
الاراء النقدیة للادب ۳. اظهار الاخطاء، تصید العیوب
~ remarks
تیبینی به‌ره‌خناوی به‌کان
ملاحظات انتقادیة

بمه‌ترسی، گیروگازی، به‌شپوه‌ی
ته‌نگه‌تاوی، ره‌خناوی
بخطورة، بشکل حرج / انتقادی

criticism /kɪtɪsɪzəm/ n [C,U] ۱. ره‌خنه
۲. ده‌رخستی عه‌یی که‌سانی تر
۱. نقد ۲. تخطئة، اظهار العیوب

ره‌خنه‌ی لی‌ته‌گری
یتقد، یتقد

قیره‌ی بوق، ده‌نگی له‌وه
بچینت
تقیق الضفادع، صوت شیهه بذلك

۱. ته‌قیرینی، ده‌نگ نوساو ۲. به‌شپینی،
□ vt, vi

پشپینی شهر ده‌کات
۱. یصدر صوت التقیق، یتکلم بصوت اجش و مبعوح ۲.
پتشاءم، یتوقع الشر

crochet /kɹoʃeɪ/ vt, vi کروشیت نه‌چنی،
نه‌فش نه‌کات
ببج کروشیت
نیشی ده‌ریزی / کروشیت
شغل الایرة / الکروشیت

crock /krɒk/ n [C] مه‌نجه‌ل یا قاپی کاشی بو‌تاو
خواردنه‌وه
قدراو‌اناء من الفخار، جرة (للماء مثلا) کسرة من اناء فخاری
قاپ، کوپ له‌کاشی،
crockery /kɹɒkəri/ n [U] گلکاری، فه‌غفوری
اوانی / اطباق / اکواب... الخ. من الفخار

crocodile /kɹɒkədɪl/ n [C] ۱. تیمساح
مارماریشوک
۱. تساح.
لرمیسکی دروینه ۲. (له‌به‌ریتانیا) ریزی له
~ tears
قوتایان له‌قوتایخانه
دموع التماسیح (حزن مصطنع) ۲. (ل.د فی بریطانیا) طابور
التلامیذ فی المدرسة

crocus /kɹɒkəs/ n [C] گوله‌زه‌عفران
زهرة الزعفران

crony /kɹɒni/ n [C] (pl -nies) هاووری
دلسوز، هه‌قال، خاوه‌نیکی نزیک
صدیق حمیم، صاحب مقرب

crook /krʊk/ n [C] ۱. گۆچانی که‌له‌مه‌دار
وه‌کوئه‌وه‌ی شوان به‌کاری دینی ۲. چه‌ماوه ۳. قولپر،
ساخه‌چی، نه‌پاک، دز
۱. عصا لها خفاف کاتی یتخدمها الراعی ۲. انحاء تقوس ۳.
محتال، نصاب
ته‌چه‌مینه‌وه، لول نه‌یی
ینی، یحنی، یولی، یتوی

crooked /kɹʊkəd/ adj چه‌ماوه، خوار، به‌دخوو،
ناپراست، چه‌وت
منحن، معرج، ملتو، غیر شریف

به‌ده‌نگی نزم گورانی نه‌لی،
croon /kru:n/ vt, vi
نوکه‌نوکی لی‌دی

- یدندن، یعنی بصوت منخفض
گورانی نهلی یو نهوهی مثالہ کہ
~ a lullaby بخه وینئ، ده لاونئ
یعنی لوم طفل
- ¹crop /kɹɒp/ n [C] ۱. بهره می (سالانه یا
ورزی) له دانه ویله / پروهك / میوه... هند
۱. محصول (سوی او موسمی) من الحبوب / النباتات /
الفاكهة... الخ
به ربوبی زور له گهنم (له)
شویهی کوزدا) نهو پروه کانه له کیلگه دا هه
محصول ویر من القمح (فی صیغه الجمع) النباتات الموجودة
فی حقل
به ربوبم کونه کاته وه ۱. کومه له
که سائیک / شستی تاماده کراو / بهره می تاماده کراو
پیکه وه بهره م هیتراو
یجمع محصول ۱. مجموعة من الاشخاص / الاشياء التي تم
اعداها / انتاجها معا
a ~ of questions put the Minister of Defence
کومه له پرسیاریک بو وه زیری بهرگری
مجموعة من الاسئلة مقدمة لوزير الدفاع
- ²crop /kɹɒp/ n [C] ۱. سیقه تورهی بالنده
۲. دهس / دهسکی گوجان ۳. هه لپاچینی قز
۱. حوصلة الطائر ۲. يد / مقبض السوط ۳. قصة قصيرة للشعر
- ³crop /kɹɒp/ vt, vi (-pp-) ۱. هه لی نه پاچن (بو)
گیاو پروهك ۲. کورتی نه کاته وه، نه بیرئ (بو نمونه موو
یان کلکی نه سپ)، نه یقرتین
۱. یقم، یشدب (العشاش او النباتات) ۲. یقصر، یشدب (شعر
او ذیل حصان مثلا)
۳. کتوپر ده رنه که وی
~ up ۳. یظهر فجأة، یظهر دون توقع
نهو ته گه رانه ی له
پریکا ده رنه کونتن
الصعاب التي ظهرت فجأة
ده رنه هینئ له (بهرد، کاتزا) بو سه رزه وی
~ up! out یخرج من (الصخور، المعادن) الى سطح الارض
- کرۆکیا: یاری به که
به گوجان و تویی ته خته
الکروکیه: لعبة تلعب بعضی طریقه وکرات خشیه

- گوجان:
داردهستی گاوان
صولجان الاستف: عصا تتخذ شکل عصا الراعی
- ¹cross /kɹɒs/ n [C] ۱. نیشانهی ئیکس: x
۱. علامة اكس
۲. خاج له شوینیکا
at the place marked with نیشانهی x تاین
۲. صلیب x فی مکان علیه علامة
ناخوشی، بی تاقه تی و به زاره ی که سیک
sb's ~ ۳. بهره می تیکه له ی نازه ل و پروهك دوو ره گ
(مجاز) ماسی و احزان شخص ۲. انتاج مهجن ولید فصیلتین
مخلفین من الحيوانات او النباتات، هجن
A mule is a ~ between a horse and an ass.
نیستر دوو ره گه له نه سپ و گوئی دریز
البغل هر هجن من حصان و حمار
- ¹cross /kɹɒs/ adj ۱. توره، داخ له دل ۲. فراوان
کراو، تیه رپو یان که وتو به باری پانی (با) دزه ناراسته
۱. غاضب ۲. مستعرض، مار او راقد بالعرض (الریح) مضاد
لامانجی جیاواز، دژ نیاز
be at ~ purposes اهدافهم متباینه
- ¹crossly adv ۱. بهر قه وه، به توندی، به توره یی
بغضب، بحده، بصییه
۱. نه بهر پته وه
□ vt, vi ۱. یبهر
~ the road له جاده که نه بهر پته وه
یعبر الطریق
~ from Dover to Calais له دو هه ر بو کالیس
(به که نالی ئینگلیزی دا) نه بهر پته وه
یعبر من دوفر الی کالیه (عبر القنال الانجلیزی)
۲. لای نه پا، لای نه دا
~ sth (out) ۲. یشدب، یلغی
دوو خه ت به سه ر بانایی چه که که دا
~ a cheque ده هینئ ته نه پا لای بانق نه یی خه رج نه کری
یشدب شیکا (بوضع خطین یعرضه حتی لایسکن صرفه الا
بواسطه بنک)
هینایی خاج له سه ر سنگی ده کیشن
~ oneself یرسم علامة الصلیب علی صدره
۳. تیکه له کات دوو جوو له
~ one's mind

بۇ بەدەست ھېتانی جورى باش ۱. دزی ئەو ستنی (كەسیك)
یا ئارەزوو بۇ نمونە ۵. (بیروپا) دیت بەسەریا
۴. بەجن، یخلط بین فصیلین مختلین لاتاج نرە هجن ۱.
یعارض، یقف ضد (شخص او رغبه مثلا) ۵. (فكرة) تخطر
بالبال
تولی پان له
crossbar /krosbɑ:(r)/ n [C]
پاسکیلدا پان ئەو هی له یاریگای توی پیداپه
التقیب المستعرض (فی الدراجة او الذی یصل ما بین قائمتی
الهدف فی ملعب الكرة)
تیرو کەوان
crossbow /krosbəʊ/ n [C]
القرس و النشاب
بە ووردی
crossexamine /krosɪg'zæmɪn/ vt
دە پرسیتە
یستوجب بدقة
دوو رەگ
crossbred /krosbred/ adj
مەجن
مەری دوو رەگ، دوو رەگ
~ sheep
اغنام مەجنە
دوو رەگ، دوو
crossbreed /krosbrɪ:d/ n [C]
رەگ کردن
هجن، المەجن
دەپشکینت
crosscheck /kros'tʃek/ vt, vi
(تالە باشی ژماردنه که دلتیا بین)
یراجع (التحقق من صحة الحسابات)
چاو پیاخشانەو، پیاچونەو
□ n [C]
مراجعة
لەناو
crosscountry /kros'kʌntri/ adj, adv
شاردا/ کینگە
عبرالبلدە/ العقول
خیل، چاف خوار
cross-eyed /kros'aid/ adj
احول العینین
بە پیستی
crossfertilize /kros'fɜ:talaɪz/ vt
ئەکات (بۆ دوورەگ) بوون
یخصب (التھجن)
ئاگر (تەقەهی) بە کتر پر،
crossfire /krosfaɪə(r)/ n
شەر
تبادل النيران
توشی ئەبی ناگریاران / پرسیار
caught in the ~

لە ھەموو لاپە کەو
تتھال علیہ النيران / الاصلۃ من کل جانب
دەریازوون، پەرگ، زانگە،
crossing /krosɪŋ/ n
دوو پان
عبور، نقطة عبور
شوینی پەرنەو، دووری
street-crossing n
مکان عبور المشاة فی الشارع
نامازە لە
crossreference /kros'refərəns/ n
پەرتوکیگەو بۆ دانە پەکی تر که یا بە شیککی که لە ھەمان
پەرتووک
اشارە فی کتاب الی کتاب اخر او جزء من نفس الكتاب
لئی
crossquestion /kros'kwɛstʃən/ vt
دە پرسیتەو، پرس و رای لە گەل ئەکات
یستجوب
یە کتر برینی چەند
crossroads /kros'rəʊdz/ n
ریگا پەک، دوو پان
تقاطع طرق (مجاز) وقت یلزم فیہ التیام باختیار صعب / دقیق
پانە پرگە
crosssection /kros'sɛkʃən/ n [C]
کۆمەلێکی چوونیک لە خەلک
مقطع عرضی (مجاز) مجموعة مسئلة لئرع معین (من الناس
مثلا)
برینی ریگا بە پانی
cross-wise /kros'waɪz/ adv
تقاطعی بالعرض
ووشە یە کتر پر
crossword /kros'wɜ:d/ n
(پیش برکی)
کلمات متقاطعة (مسابقة)
بیریکی نامۆ / ناماقول،
crotchet /krotʃɪt/ n [C]
ناشیزە
فکرە غریبە / غیر معقولة
پرە لە بییری سە پرو نامۆ
crotchety adj
ملی . بالانکار الغریبە
بە چیچکان دادە نیش (لە ترسا)
crouch /kraʊtʃ/ vi
یان بۆ نامادە بوون بۆ بازدان
یجلس القرفصاء (خوفاً او استعداداً للقفز) یجثم، یرض
چیچکە، داھشتن، چۆکدادان
□ n [C]
قرفصه، جثم، یروض
قەلە رەشە، قاروقاروک
crow /kraʊ/ n [C]
غراب

الضرس او السن ۴. عملة نقد انجليزية قديمة و تساوى ۲۵ بنسا
 ۱. پنى نه كا، خه لات نه كرى، دهسه لات وهرنه كرى، vt □
 خه لات نه كرى ۲. بهرز نه نيته وه، نه چينه لو تنكه
 ۱. يتوج، يكانى، يمنح سلطة ۲. يعلو، يوجد على قمة
 ته پونكه دارستانيكى
a hill ~ ed with a wood
 بچوكى به سهروهه به
 تل تلو ه غابه صغيره
 پروانه (*crozier*)
 /kroʊziə(r)/
 انظر (*crozier*)
 بهر تهنگ، گرنك، ترسناك، پر
 /kru:ʃv/ *adj*
 مه ترسى
 حرج، حاسم، هام، خطير
 بوتكه، قاپى تونه وهى
 /kru:stɪbl/ *n* [C]
 كانزا
 بوتقه، اناه لصر المعادن
 خاچينكى بچوك
 /kru:stɪfiks/ *n* [C]
 په يكه رى مدهسى له سه ر پى
 صلب صغير عليه تمثال المسيح
 خاچ، خاچ كردن
 /kru:stɪ'fɪkʃn/ *n*
 صلب
 ۱. له خاچى نه دا، په سيداره
 /kru:sɪfaɪ/ *vt*
 ده يكوژى ۲. نه شكه نه جهى ده دات
 ۱. يصلب، يقتل بالصلب ۲. يعذب، يضطهد
 ۱. كه ره سهى خاو،
 /kru:d/ *adj* (-r, -st)
 خالف، دروست نه كراو، دووباره نه كراو، ساكار
 ۱. (المواد) خام، غير مصنع، غير مكرر
 نهوتى خاو / شه كرى پاك نه كراو
 ~ oil/sugar
 ۲. (كسهس، په وشت) ووشك، دل پهق ۳. (پسيشه)
 ناكارامه
 بترول / سكر غير مكرر ۲. (الشخص، سلوكه) خشن، جان، غير
 مهذب ۳. (حرفه) غير بارع، غير متفن
 زنجى چاك دروست نه كراو
a ~ hut
 كوڅ غير متفن البناء
 خاو، كرچو كال،
 /kru:drɪ/ *n* [C,U]
 توندوتيز په وشت / هه لس و كهوت ناپه سه ند
 خاميه، فجاچه، خشنه، سلوك / تصرف غير مهذب
 دل پهق، دژوار، سهخت، درنده
 /kru:əl/ *adj*
 قاس، وحشى

نمفرى به هينلى راست وهك قهله
as the ~ flies
 ره شه
 بطير فى خطوط مستقيمة كالغراب
 چرچ و لوچى به ده ورى
 /kroʊ/ *npl*
 گوشه ي چاو
 مجموعه التجاعيد حول زاوية العين
 ۱. (كه له شير) بانگ ده كات، بانگ
 /kroʊ/ *vi*
 ۲. (مثال)، نه تيزينى پى خو شى، دل خوش نه بين
 ۳. هاوارى خوشى بوسه ركه وتن / ده رچون
 ۱. (الديك) يصيح، يؤذن ۲. (الطفل) يصيح صيحة فرح، يصيح
 مبتهجا ۳. يصيح معبرا عن الانتصار / النجاح
 هاوارى خوشى بو
 ~ over a defeated enemy
 سه ركه وتن به سه ر دوژمن دا
 يصيح صيحات النصر شماتة فى عدو مهزوم
 هاوار كردن
 /n [C]
 صياح
 هه لگر، نوبل، سمك
 /kroʊbɑ:(r)/ *n*
 رافعه، عتلة
 كومه ليك له خه لك، قهره بالغ
 /kraud/ *n*
 جمع من الناس، حشد
A ~ of people watched the procession.
 جه ماوه ريكي جه نجال سه رى كاژاوه كه بان نه كرد
 لقد شاهد المركب جمع غير من الناس
 كونه بنه وه، شوين پر نه كاته وه، ناپوره
 /vi, vt □
 يتجمع، يحتشد، يحشد، يلاء المكان
 هول كه پر نه كات له خه لك
 ~ a hall
 يلاء قاعة بالناس
 قهره بالغ
 /kraud/ *adj*
 مزدحم
 ۱. تاجه گولينه / تاجى
 /kraʊn/ *n* [C]
 ۲. نشانه ي دهسه لات پاسه ركه وتن
 ۱. تاج، اكليل، تاج الملك / الملكة ۲. رمز السلطة / النصر
 دهسه لاتي پاشايى
 /the C~
 السلطة الملكية
 كارمه ندى په سى له
 /officer of the C~
 ده ولت ۳. به شى سه ر وهى شه بغه، به شى سه ر وهى
 دان ۴. دراويكى ٲينگليزى كونه په كسانه به ۲۵ پئس
 موظف رسمى (فى الدولة) ۳. اعلى القبة، اعلى جزء من

cruelly <i>adv</i>	سه‌ختانه، درندانه بشکل قاس
cruelty /'kru:lti/ <i>n</i> [C,U]	سه‌ختی، توندوتیژی قسوة
cruet /'kru:ɪt/ <i>n</i> [C]	مه‌سینه / ده‌فری شله‌ی له‌سه‌ر میزی نان‌خواردن ابریق / اناء للسوائل على المائدة
cruise /'kru:z/ <i>vi</i>	به‌ناو‌دا نه‌گه‌ری به‌دوای له‌زه‌ت و خووشی‌دا (له‌شه‌ردا) بو‌پا‌پو‌ری دوزمن نه‌گه‌ری بیجر بحثاً عن المتعة او (فی الحرب) بحثاً عن سفن العدو
☐ <i>n</i> [C]	گه‌شتی ده‌ریایی رحلة بحرية
cruiser /'kru:zə(r)/ <i>n</i> [C]	به‌له‌می هه‌لمی یو خووشی (cabin~) سفینه‌ی حربیه‌ی قارب بخاری للمتعة (ایضاً cabin~)
crumb /'krʌm/ <i>n</i> [C]	وورد کردنی نانه وورده یا کیک، برینکی بچووک کسر / تات من خبز جاف او کهلک (مجاز) کیمه‌ی صغیره a few ~ s of comfon برینکی که‌م له‌چیژو خووشی مقدار ضعیف من المتعة
crumble /'krʌmb/ <i>vt, vi</i>	تیک‌تیک نه‌شکین، نه‌شکین، ووردی نه‌کات بفتت، بکسر الی قطع صغیره، بفتت، بکسر به‌ردی ووردکراو صخور متفتتة
crumple /'krʌmp/ <i>vt, vi</i>	قه‌دی نه‌کات، لولی نه‌کات، ده‌پزاکین، دارزان بجعد، بشی ببتعد، بنهار نه‌بهار، نه‌شکین، نه‌روخ بسحق، بچطم، بنهار
☐ <i>up</i>	
crunch /'krʌntʃ/ <i>vt, vi</i>	ده‌کرمین، نه‌بجوئی به ده‌نگی به‌رز، نه‌بهار، به‌دانه‌کانی نه‌فلقیتته‌وه له‌ژیر پان ناپه، وردی نه‌کا بمصغ بصوت عال، بطحن بالأسنان، بسحق تحت الالقدام او الصجلات مثلاً
☐ <i>n</i>	هارین به‌دان، کروشتن به‌ده‌نگی به‌رز طحن بالأسنان، مضغ بصوت عال، سحق

crusade /'kru:'seɪd/ <i>n</i>	۱. شه‌ری خاچ ۲. تسی‌کوشان، جه‌نگ له‌پیناوی بیرو باوه‌پدا/ باوه‌پ
۱. حرب صلیبیه ۲. کفاح / نضال / حرب فی سبیل مبدأ / عقیده	
☐ <i>vi</i>	به‌شداری له‌شه‌ری خاچ په‌رستدا ده‌کات بشترک فی حرب صلیبیه او کفاح
crusader <i>n</i> [C]	جه‌نگاوهری خاچ‌خو‌ازه‌کان، تیک‌وشه‌ر
	مقاتل صلیبی، مکافح
crush /'krʌʃ/ <i>vt, vi</i>	تیک‌تیک نه‌شکین، وردی نه‌کا بسحق، بچطم به‌ته‌واوی نه‌بهار، بسحقه سحقا تاما
~ <i>sth to powder</i>	کوبونه‌وه‌ی خه‌لک، ئاپوره جمع / حشد من الناس
☐ <i>n</i> [U]	ووردکهر، گشت‌گر سحق، شامل
crushing /'krʌʃɪŋ/ <i>adj</i>	تویکل، قه‌راغه‌نان، پوو‌یه‌کی ره‌ق
crust /'krʌst/ <i>n</i>	الجزء الأعلى الصلب فی رغیف، خبز، سطح صلب (الفطیرة او غیرها) تویکل زه‌وی القشرة الارضية
☐ <i>vt, vi</i>	داینه‌پوشن، تویکل نه‌گری بچطی ب / بکون قشرة
crustacean /'krʌ'steɪʃn/ <i>adj</i>	تویکل قشری
crusty /'krʌsti/ <i>adj</i>	۱. نانی تیری، نانی ووشک، ره‌ق ۲. (که‌سینک) زوو هه‌لچوو / تووره‌یی، رق ۱. (الخبز) جاف صلب ۲. الشخص سهل الانارة / الغضب
crutch /'krʌtʃ/ <i>n</i>	گۆچانی که‌سینکی شهل، قه‌یسک، گۆپال، دار شق عکاز لشخص اعرج
crux /'krʌks/ <i>n</i>	گراوترین خالی کیشه، نه‌وه گری‌به‌ی جی‌به‌جی‌کردنی زه‌حمه‌ته اصعب نقطة فی مشكلة، العقدة التي يصعب حلها
cry /'krai/ <i>vi, vt</i>	۱. نه‌فیزین، نه‌نالین، نه‌گری، هاوارنه‌کا ۲. بانگ نه‌کات، ناشکرا نه‌کات

	۱. بصرخ، بولول، بیکی ۲. یصیح، یغن
~ sth down	له نرخی کم ده کاتهوه
	بقل من قینته
□ n [C]	۱. گریان، زویکان، قیزین
	۱. بکاء، صراخ، عویل
in full ~	۲. وه رینی سهگ له راودا، لوره
	۲. (مجموعه من الکلاب) تنیح جمعیها معا فی مطاردة حیوان
	او فی الصيد
crying /'kraɪɪŋ/ adj	پویستی به باهخ دانه
	یستدعی الاحتمام
a ~ need	پیداویستیته که به باهخی زوری گهرهک
	بیت
	حاجة تستدعی الاحتمام
crypt /kript/ n	زیرخان بو مردوو ناشتن له زیر
	کلنسهوه
	سرداب لدفن تحت کینته
cryptic /'kriptɪk/ adj	نهنی، شارواه، مه به مست
	شارواه، لوغزای
	سری، خفی، ذو معنی خفی، ملغز
crystal /'kristl/ n	۱. کریستال، توه ورگ، به لوری
	۲. دروست کراوه شوشه یه به نرخیه کان (قاپ و قساجخ)
	۳. (زانتست) بلوور
	۱. ال کریستال، البلور ۲. مصنوعات الزجاجیه ذات الجوده
	العالیه (من اوان، اکواب... الخ) ۳. علوم) بلورات
sugar ~ s	بلوری شه کر
	بلورات السكر
crystalgazing n	خویندنه وهی بهخت /
	باشه برؤز به سه برکردنی توبه بلوری به کان
	قراءة الطالع / المستقبل بالنظر فی کرة بلوریه
crystalline /'kristəlaɪn/ adj	بلووری، له
	شینوهی بلوور، بلورین
	بلوری، کابلور
crystallization /'kristəlaɪ'zeɪʃn/ n [U]	ده بلوریت، به بلور بوون
	تبلور، بلوره
crystallize /'kristəlaɪz/ vt, vi	ده بلوریت،
	داهوشینی (میوه، شیرینی) به بلوری شه کر، پرونی
	ده کاتهوه، خوشی نه کات، سنوری بو دانه ن

	بلور، یغنل (فاکته او حلوی مثلاً) بلورات السكر. یوض، یجلو. یحدد
cub /kʌb/ n [C]	بیچوه شیر، به چکه وورج
	رینوی / پلنگ، لایوکی به دره وشت
	شیل، صغیر الدب / الثعلب / الثمر، شاب سیء السلوک
cube /kju:b/ n [C]	شش پالو، خشتهک
	مکعب
cubic /'kju:bɪk/ adj	شش پالو، شش گوشه یی
	تکعبی
~ metre	مه تر سنج
	متر مکعب
~ content	قبارهی شش پالو بوو
	الحجم التکعبی
cubicle /'kju:bɪkl/ n [C]	دابراو / به شینکی زوور
	دابراین به دیوار یا پرده
	قطاع / قسم من غرفة منصل بحائط / ستار... الخ
cuckoo /'kʊku:/ n [C]	کوکو، په پوک بالنده په که
	هیلکه که ی له هیلته ی بالنده ی که دانه ن
	طائر الرقاق، طائر یضع بیضه فی اعشاش الطیور الاخری
cucumber /'kju:kʌmbə(r)/ n [C,U]	خه یار،
	ترؤزی
	الخیار، التفاء
cud /kʌd/ n [U]	خواردنا له کاری، نارو، شلنگ
	الطعام المجتر
cuddle /'kʌdl/ vt, vi	خوشه ویستی، ده مست له
	ملی نه کات
	یحتضن، یضم، یحان، یعانق
~ a doll	بوکه شوشه که ی نه گریته باوه ش
	یحتضن دمیه
cudgel /'kʌdʒəl/ n [C]	گوجانی نه ستور، گورز،
	گویال
	عصا غلیظه، هراوه
¹ cue /kju:/ n [C]	ناماژ (ووشه په که له شانژ) بو
	ناگادارکردنی نه کته به که
	شیء (کلمه مثلاً فی مسرحیه) یشیر للممثل ان دوره قد حان
² cue /kju:/ n [C]	نهو دارهی که یاری زانی پیلارد
	به کاری ده هینن
	العصا التي یستخدمها لاعب البیلاردو

¹cuff /kʌf/ n	سەر دەست، سەر قۆل (كراس) اسورة / طرف الكم (من قميص)
²cuff /kʌf/ vt, n [C]	زلله‌ی لئ دەدا، مسته كۆله‌ی لئ دەدا، بۆكسى لئ دەدا يصنع، يلطم، يلکم به خودا كيشان، زلله، شه‌پازله صفعة، لطمه، لكمة
□ n [C]	
culdesac /kʌl de sæk/ n	جاده‌ی په‌ك لای، كوپره‌ی ری، نه‌وسەر گیراو شارع نافذ من طرف واحد، طريق مسدود
cullinary /kʌlmɪnəri/ adj	چیشته‌خانه‌یی، په‌یوه‌ندی به كۆلانه‌وه هه‌یه مطبخی، یخص الطهی
culminate /kʌlmɪneɪt/ vi	(نیش و كار هه‌ول، هیوا) ده‌گاته‌ لو‌تکه (الاعمال، العهود، الآمال) یبلغ ذروته، یصل قمته
culmination /kʌlmɪneɪʃn/ n [U]	پۆه / لو‌تکه الدورة / القمة
culpable /kʌlpəbl/ adj	شیاوی سه‌رزه‌نشته / سزا یستحق اللوم / العقاب
culprit /kʌlprɪt/ n [C]	تاوانبار، گونا‌هیار مجرم، مذنب
cult /kʌlt/ n [C]	ئاین، خواپه‌رستی، باوهر دیانة، عبادة، ولع بشیء او شخص حه‌زی له تیر بازی‌یه، تیر هاو‌یشتن
<i>the ~ of archery</i>	
cultivate /kʌltɪveɪt/ vt	۱. نه‌پروین، ده‌پچینیت ۲. گه‌شه‌ی پین‌ته‌دات ۱. یزرع ۲. ینسی، یرعی زاخاودانی بیروهوش، ساف نه‌کات یصقل الفكر
~ the mind	
~ sb's friendship	هه‌ولنی هاو‌ریه‌تی نه‌دات یرعی / یسی الی معادقة شخص
cultivated adj	زه‌وی کپلراو، (که‌سیکی) خوپه‌وشت جوان، پو‌شه‌نبیر مزروع، (الشخص) حسن التریبة، مهذب
cultivation /kʌltɪveɪʃn/ n	کشتوکال زراعة

cultivator /kʌltɪveɪtə(r)/ n	نامیریکه بو کشتوکال کردن به کار نه‌هینری اداة / آلة تستخدم فی الزراعة
cultural /kʌltʃərəl/ adj	پوشنبیری، که‌لتوری تقانی
culture /kʌltʃə(r)/ n [U]	۱. پینش که‌وتن / گه‌شه کردنی توانای مروزف ۲. پوشنبیری، به‌لگه‌کانی پینشکه‌وتنی فکری له‌زانت و هونه‌ر... هتد ۳. کشت و کال، به‌خپوکردنی هه‌نگ... هتد ۴. به‌کتریا چاندن ۱. تقدم / تطور القدرات البشرية ۲. ثقافة، دلائل التطور الفکری من علوم و فنون... الخ ۳. زراعة، تریبة التحل او دیدان القرن... الخ ۴. زرع البکتریا
cultured adj	(که‌سی) پوشنبیر، رونا‌کبیر (الشخص) متقف، مهذب
culvert /kʌlvərt/ n [C]	زیراب: که‌نالیک له‌زیر زه‌وی بۆگرواسته‌وه‌ی ناوی پس یان پیا‌روشتنی ته‌ل بریخ: قنات تحت الارض (النقل المیاء القذرة او مرور الاسلاك)
cumbersome /kʌmbəsəmə/ adj	قورس، زه‌جمه‌ته هه‌لگرتنی و گواسته‌وه‌ی، ماندوکه‌ر ثقیل، یصعب نقله او حملة، متعب
cumulative /kju:mjʊlətɪv/ adj	به‌سه‌ریه‌کدا که‌وتوو، که‌له‌که‌ بوو، کۆمبوری تراکمی، متزاید
cumulus /kju:mjʊləs/ n	تۆپه‌له‌ خیره‌کانی هه‌ور، نه‌وری کۆمین ککل مستدیره من السحاب ذات قاعدة مسطحة
cuneiform /kju:nɪfɔ:m/ adj	بزماری شیوه، نه‌سپینی سماری الشکل، اسپینی
~ characters	پیت / شیوه‌ی بزماری (که ناشوری په‌کان له‌نوسین دا په‌کاریان ده‌هینا) الأحرف / الاشکال السامریة (التي كان یستخدمها الأشوریون فی الكتابة)
cunning /kʌnɪŋ/ adj	۱. فیلپاز، جانپاز، زۆرزان له‌فروقتلدا ۱. ماکر، خادع، ماهر فی الخداع والمراوغة، مخادع پیر ریوی فیلپاز a ~ old fox تعلب عجوز ماکر

a ~ trick قیل، گزی ۲. کارامه، زیره، ک، بیر تیز
حیلة خادعة ۲. (ا.ق.) ماهر. بارع. حاذق

□ *n* [U] قیل، گزی
مکر، خداع، مهارة

cup /kʌp/ *n* [C] ۱. فنجان، کوپ ۲. کاسی ئالتون
یا زیو بو خهلاتی پشبرکی
۱. کوپ، فنجان ۲. کاس (من النضة او الذهب) يقدم جائزة فی
المسابقات

□ *vt* (-pp-) وهك فنجانى لى نه کات
يضع فی شکل کاس
~ *one's hands* کشت نه گریته وهك کوپ
يجعل يديه بشكل کاس

cupboard /kʌbəd/ *n* دولاب، كه نئورى جيل
خزانة ذات رفوف لحفظ الاواني، دولاب للملابس

cupidity /kju:ˈpɪdɪtɪ/ *n* [U] تماع كار بو
سهروت و سامان
طمع، شره للمال او الثروة

cupola /kju:ˈpələ/ *n* [C] گومبز (له مزگهوت دا)
قبة صغيرة (ككله التي بالمساجد)

cur /kɜ:(r)/ *n* [C] سه گى هده له پاس، ترستوك،
كه سىكى سبله، بين ره وشت
كلب س. الطباع، جان، شخص غير مهذب

curable /kjuərəbl/ *n* [C] چاره كراو، چاره بار،
شايستهى چاكبونه، چاره سهر نه كرى
قابل للشفاء

curate /kjuərət/ *n* [C] گه ورهى نه بره شى
راعى الارشية

curacy /kjuərəsɪ/ *n* پايه /كاريارمه تيدهرى قه شه
يان شوينى كاره كهى
منصب / عمل مساعد الخورى او مكان عمله

curator /kjuərətə(r)/ *n* [C] كارمه ندى
لئير سراو / لئير سراو له مؤزه خانه
الموظف السؤل / التيم (فی متحف)

curb /kɜ:b/ *n* [C] له غاو، ناستى ناو ده مى نسهپ
لجام، شكیة، كايح
سهر كيشى كپ
keep a ~ on one's temper
□ *vt* ده كاته وه، خوى ده گرى
يكيج جماع انفعالاته

curb /kɜ:b/ = *kerb* داده مر كينيت، ده ستى تيوره نه دات
يكيج جماع. يتحكم فی

curd /kɜ:d/ *n* [C,U] هه وين، نه وه ماده بهى پيك
ديت كساتيك شمير ده ترشنى (بو دروست كردنى
په نيره به كاردى)
خثارة اللبن = المادة التي تتكون عندما يحمض اللبن (تستخدم
فی صناعة الجبن)

□ *vt, vi* دروستى نه كات / ماست و په نيره ده يمه بهى
يكون / يصنع الجبن، يخثر، يتخثر

cure /kjʊə(r)/ *vt, vi* ۱. چاكى (چاره سهرى)
نه كاته وه، ۲. خوى له شى خراب رزگار نه كات
۱. يشفى، يداوى، معالج ۲. يتخلص من (شى. س.)
~ *poverty* خوى رزگار نه كا له هه زارى،
دانه مر كينته وه ۳. هه لگرتن له ناو خويدها بو (ماسى،
گوشت، پسته، خواردن... هتد)
يتخلص من الفقر ۳. (الاسماك، اللحوم، الجلود، الطباقي... الخ)
يحفظ (بالتعليق مثلاً)

□ *n* چاره سهر، ده رمان، ده رمان كردن
علاج، دواء، مداواة

curfew /kɜ:fju:/ *n* ۱. زهنگى ناگادار كرده نه وه بو
كوژانه وهى رووناكى ۲. قه دهغه كردنى هاتووچو
۱. (ا.ق.) ناقوس يطن اطفاء الأنوار ۲. حظر التجول

curiosity /kjʊəriˈbɪsɪtɪ/ *n* [C,U] (*pl* -ties)
۱. زانينخوازى، مهراقبوون بو زانينى شينك ۲. شتى
سه ير ناواساى
۱. حب الاستطلاع، فضول ۲. شى. عجب (غير عادى)

curious /kjʊərəs/ *adj* ۱. زانينخوازى
۲. خوتيهه لقور تين ۳. نامو، ناپاو
۱. محب للاستطلاع / المعرفة ۲. فضولى، محب لمعرفة شتون
الغير ۳. غريب، شاذ

curiously *adv* زانينخوازانه، سه يرانه، به
شيوه به كى سه ير
بشكل فضولى، بشكل يدعو للتعجب

curl /kɜ:l/ *n* [C] برچ، پينچراو، پينچ
(مرشك، بالنده) كره نه كه وى
خصله، لفة، لفافة، يرقد (جاج، طيور)
~ *s of hair falling over a girl's shoulders*
برچى به سهر شانيا شور بو وه نه وه

	خصلات شرع تدلی علی کف فناة
□ vi, vi	لولی نه کات
	یلف، یلف فی حلقات
~ up in a big chair	له سهر کورپه گه وره که
	گرموله دانه نیشی
	یجلس متکراً فی کرسی کبیر
smoke ~ ing upwards	دو کهل له شیوهی زنجیره
	بهرز نه بیته وه
	دخان یصاعد علی شکل حلقات
curly /kɜ:li/ adj	له سهر شیوهی زنجیره، گرمزی
	علی شکل حلقات
~ hair	قزی لول
	شعر مجعد
current /kʌrənt/ n [C]	۱. میوز، تری وی ووشک
	کراو، ۲. دره ختی تری، داری میو
	۱. زب، عنب جف ۲. شجر العنب
currency /kʌrənsi/ n [C,U]	۱. پلاویونه وه، پوون
	به باو
	۱. سریان، انتشار، تداول
words in common ~	ووشدی باو، و تراو، باوهر
	پیکراو، ۲. دراو، نهو پاره بهی کاری پین نه کری
	کلمات شائعة التداول، ۲. عملة متداولة
1 current /kʌrənt/ adj	۱. به کار هاتو،
	ده ستاوده مست ۲. بهره دوام، نیسته کی، هه نوکه
	۱. جار، متداول ۲. الجاری، العالی
the ~ year	نه سال
	العام العالی
the ~ issue of a magazine	ژمارهی نیستا
	له گوفار
	العدد العالی من مجلة
~ account	حسابی ریویو، رهوا
	حساب جار (فی مصرف / بنک)
2 current /kʌrənt/ n [C]	۱. ته و زمی ناوی یا
	هه وایسی بیان گازی ۲. ته زویو کاره بایی ۳. میانهی
	رپوداوه کان / بیروپا... هند
	۱. تیار مانی او هوانی او غازی ۲. تیار کهری ۳. مجری
	احداث / افکار، آراء... الخ
curriculum /kə'rikjələm/ n [C] (pl ~ s)	

	پر توگرامی خویندن، بهر نامه ی وانه وتنه وه
	منهج دراسی
~ vitae	ژیان نامه زانستی: پاشه که وتی زانستی
	که سیک
	السيرة العلمية: خلفية الشخص الدارسية والعلمية
1 curry /kʌri/ n [C,U] (pl -ries)	گوشتی لیراو
	به کاری (به هاراتی توون)
	طبق (من اللحم مثلاً) مطبوخ بالکاری، توایل حارة
□ vi	به کاری (به هاراتی توون) چیشت لئی ده نی
	یطبو طعاماً بمادة الكاری
2 curry /kʌri/ vi	موی ماین دانه هینی
	بشط شعر الفرس
~ favour with	هدولی دو ستا به تی کردنی
	که سیک نه دات به ماستا وکردن
	یحاول الحصول علی مودة شخص بالطلق
curse /kɜ:s/ n [C]	۱. نه نفره تی لئی نه کات ۲. جنیو
	۳. هوی به لا / کوست / کویره وه ری
	۱. لعنة ۲. شتمة ۳. سبب البلاء / المصائب / الشقاء... الخ
Gambling is often a ~	زورجار قومار هوی
	نه گبه تپه
	کثیراً ما یكون القمار سبب البلاء
□ vi, vi	۱. جنیو نه دات، نه نفره ته کات
	۱. یسب، یلعن، یشتم
be ~ ed with	۲. ده نالی له، نه چینی
	۲. یقاسی / یعانی من
cursed /kɜ:sɪd/ adj	نه نفره تی لئی کراو
	مطون، کرپه
This work is a ~ nuisance.	نه م کاره
	ته نگه تاویه نه نفره تی لئی کراوه
	هذا العمل مضايقة ملعونة
cursory /kɜ:səri/ adj	(کار، خویند نه وه... هند)
	به په له، به پین گویدانه ناوهر وک
	(عمل، قراءة... الخ) متعجل، یم دون عنایة (بالتفصیل)
a ~ glance	تیروانیشی به په له / خیرا
	نظرة عاجلة / سريعة
curt /kɜ:ʊ/ adj	(قسه بیژو یان لیداو نه که ی) به
	کور تی، نه گونجا وه، نابه جی به
	(التحدث او ما یقوله) موجز، مقتضب علی نحو غیر لائق

curtail /kə:'teɪl/ vt	کمی ده کاتوه، فارسی ده کا بخصر، یقلص
~ a speech/one's holidays	کورتی ده کاتوه لیدوانه که پشوهه که ی
curtailment n	کهم کردنه وه، کورت کردنه وه / کورتکراوه اختصار، تقصیر، ایجاز
curtain /kə:'teɪn/ n [C]	۱. پهرده، داپوشهر داپوشین ۲. پهرده ی شانۆ ۳. بهرگ، (داپوشهر) ۱. ستاره / ستر ۲. ستار المسرح ۳. غطاء، حجاب
□ vt	رینگی نه خات / پهرده ی بو دانه نی یرکب / یضع ستائر
curtsey /kə:'tsi:/ n [C] (pl ~ s, -sies)	کرتوش بردن بو ریز لئیان آداب، انحناء لاهظهار الاحترام
□ vi (pt, pp ~ ed, -sied)	نه چه مته وه بو ریزس لئیان
curvature /kə:'vɔ:tʃə(r)/	یحنی احتراماً چه مانوه انحناء، تقوس
the ~ of the earth's surface	چه مانوه به ره زهوی
curve /kə:'v/ n [C]	انحناء سطح الارض که وانه، چه ماوه قوس، منحنی، منطف
□ vt, vi	قه دکراو، چه ماوه یشی، یعنی
cushion /kʊʃn/ n [C]	سه رین، پشتی، بالیف وساده
cushy /kʊʃi/ adj (-ier, -iest)	پنویست به ماندووونی زور ناکات لاطلب مجهداً کبیراً
~ job	کارینگی فاسوده
custard /kʌstəd/ n [C,U]	کاسترد: نیکه له ی شیر و شه کرو هیلکه کستر د: مزيج محلی من الحليب والبيض
custodian /kʌ'stəʊdɪən/ n [C]	پاسه وان، دلنیا به

له مالی میری حارس، وصی، أمين على مال حکومی	custody /kʌstədi/ n [U]	چاودیری، پاسه وانی رعایه، حراسته، وصایه
۱. (نهریت، خوو، په وشت) بساو (بسه راورد بکسه به نهریتی به کسه که سی (habit) ۲. مامه له کردنی رینک وینک ۱. عاده، عرف (قارن ب عاده فردیة habit) ۲. تعامل منتظم مع متجر معین	custom /kʌstəm/ n [C,U]	
take away one's ~ from a shop because prices are too high	مامه له که ی له گه ل بازار گانه که دا بری ۳. (له شینوه ی کو) ره سمی، گومرگی ینقطع عن التعامل مع متجر معین بسبب ارتفاع اسعاره ۳. (فی صیفة الجمع) رسوم جمركية، رسوم الواردات	
the C~ s	به رزه وه ندی گومرگ مصلحة الجمارك	
~ s-house	مه که بی گومرگ مکتب الجمارك	
customary /kʌstəməri/ adj	ناسایی، راهاتوو، نهریتی معتاد، عرفی	
customarily /kʌstəmərəli/ adv	ناسایی، نهریت، خوی باو عاده، عرفیاً	
customer /kʌstəmə(r)/ n [C]	۱. همیشه کریار ۲. که سینگی نه توار نامو ۱. عمیل، زبون ۲. (د.ل) شخص غریب الأطوار	
cut /kʌt/ vt, vi (-tt-) (pt, pp cut)	۱. بهش بهشی نه کات، نه بیریت، نه یدرین، برینداری نه کات ۱. یقسم، یقطع، یزق، یجرح ۲. نرخ دانه به زین ۲. یخفض (من میزانیة او مخصصات مالیة) ۳. کورت کردنه وه ی شتیک ۳. یبخصر	
~ back	نرخ دانه به زین	
~ sth down	کورت کردنه وه ی شتیک	
~ sth or sb off	نه یوه سینتی، پنی نه بری (له) کاتی قسه کردنا یوقف، یقاطع (اتاء الکلام)	
~ off the enemy's retreat	هیلگی گه رانه وه ی	

	دوژمن ده بری
	يقطع خط الرجعة على العدو
be ~ off while telephoning	قسه یی نه بریت
	له کاتی له له فون کوردندا (خهت نه بری)
	تقطع المكالمة التليفونية اثناء الحديث
~ sth out	لانه بات، دروستی نه کات، پیکي
	دینیت
~ out a picture from a magazine	
	یزیل، یصنع، یشکل
~ out a dress	جل نه بریت
	يقص فستانا
be ~ out for	نه گونجی له گه لیا
	یناسب، لده المتطلبات المرغوبة ل
He is not ~ out for that sort of work.	یو نه م
	جوره کارانه دهست نادات
	انه لا يصلح لهذا النوع من العمل
~ sth up	نه یکاته چه ند پارچه یه ک
	يقطع الى الجزء، يحطم
be ~ up by	۱. شتی دلته نگی نه کات
	۱. یحزنه شی.
~ sth short	کورتی نه کاته وه
	یختصر، یقصر
to ~ a long story short	قسه کورت نه کاته وه
	یوجز القول
~ at sth	به توندی لی ی نه دات
	یوجه ضربة قوية / قاصمة الى
~ in/into	قسه ی یی نه بری ۴. پشت گوی ی
	نه خات
	يقاطع (فی الحديث) ۴. يتجاهل (شخصاً يعرفه)
~ a man in the street	خوی لی گیل نه کات
	یتجاهل شخصاً يعرفه فی الشارع
~ classes	۵. وون نه یی / واز له خویندن نه هینن
	۵. یتغیب / یقطع عن الدراسة
~ a tooth	۶. ددانی تازه ی یو دروست نه یی
	۶. تظهر سن جديدة فی اللثة
~ cards	کارت نه بری (له یاری)
	يقطع الورق (فی اللعب)
~ both ways	(بیرو را) چاکی و خرابی هه یه

	(وجه النظر، الرأي) له مزایا و مساوی.
~ a loss	کردنی کاریک راده گری زیانه کهی
	که مده کاته وه
	یتوقف عن المضي فی شیء یقلل من خسائره
~ and dried	(پیلان، بیرو را... هند) ناماده کراو،
	دانراو
	(الخطط الآراء... الخ) معد، جاهز، مقرر
□ n	۱. برین، لی کورده وه، درز، لیدان به چه قو
	یان به تیغ ۲. پارچه، درز، لیدان به چه قو
	۱. قطع، بتر، شق، ضربة بسکین او شفرة ۲. قطعة، شق
a nice ~ of beef	پارچه یه کی باش له گوشتی
	مانگا ۳. جیا کورده وه، برینی جل
	قطعة جيدة من لحم بقر ۳. تفصیل، قص (الملبوسات)
the ~ of a coat	برینی چاکهت ۴. لیدانی توند،
	به هیز ۵. پله / ناستی بالا
	قصه / تفصیل معطف ۴. ضربة قوية سريعة ۵. درجة / مستوى
	أعلى
He is a ~ above that sort of behaviour.	
	له سهرو ناستی نه م ره وشته یه
	• انه فوق مستوى مثل هذا السلوك
'cut-out' n [C]	۱. دابراوی گو قار یا روژنامه
	۲. سویچی کورژنده نه وی کاره یا (له نامیریکدا)
	۱. قصاصة من جريدة او مجلة ۲. قاطع التيار الكهربائي (فی
	آلة)
cut-rate adj	نرخه کی کم کراوه، هدرزان
	سمن مخفض
cutter /kʌtə(r)/ n	۱. بره، نامیری برین
	۱. قاطع آلة قاطعة
a tailor's ~	مه قهستی خه یاتی
	مقص الخياط
wire ~ s	۱. مه قهستی ته ل بر ۲. به له می یه ک
	چارو که ۳. به له می جهنگی
	۱. آلة تقطع السلك ۲. سفينة بشراع منفرد ۳. قارب او سفينة
	حرية
cut-throat /kʌtθrəʊt/ n	پیاوکوژ، خوین ریز
	سفاح، قاتل
□ adj	پیاوکوژ، بکوژ
	(مجاز) قاتل، ممیت

~ competition روبرو روبرو نه وهی توند
منافسة قاسية

cutting /'kʌtɪŋ/ n [C] ۱. زیره وی سه ربه تال
(هیلی ناسن، که تال) ۲. له ته رزؤ نامه یا گؤ فار ۳. شه تلی
گول

۱. مر غیر مستوف (لسکه حدید، قناة الخ) ۲. قصاصه من
جريدة او مجلة ۳. شلة نبات

□ adj ووشه ی تال و جه رگیر
(الکلمات) لاذع، قاس، جارح للشعور

cute /kju:t/ adj (-r, -st) زیره ک، باش، قسه زان
ذکی، ظریف، حاضر البدیة

cuticle /'kju:tɪkl/ n [C] به شی دهره وهی پیست
(تایه تی سه ری په نجه)
الطبقة الخارجية للجلد (خاصة عند اسفل الأظافر)

cutlass /'kʌtləs/ n خه نجه ری کورت، دمه بیل
دهر یا وانه کان به کاریان نه هینا، نامیری کشتو کالی نوک
تیژ
سیف قصیر کان یستخدهم البحارة، اداة زراعية حادة

cutler /'kʌtlə(r)/ n فروشیار / دروستکار / شت
ومه کی برین / چه قوی
بانج / صانع / مصلح ادوات قاطعة، سکاکی

culery n [U] شت و مه کی بره (وهك چه قوو
مه قه ست)
ادوات قاطعه (كالكساكين والمقصات الخ)

cutlet /'kʌtlɪt/ n پارچه گؤش تیک / ماسی
شریحة من اللحم / السمک

cycle /saɪkl/ n ۱. سو ری ریک ویک، خول، سو
سو
۱. دورة منتظمة
سو رانه وهی چوار وهرزه که
۲. (کور ته ی bicycle)

دورة النضول (الأربعة) ۲. (اختصار bicycle)

cyclist /saɪklɪst/ n [C] پاسکیل سوار، چه رخ

سوار
راكب دراجة

cyclone /saɪkləʊn/ n [C] با، گرده لولول، زریان
ریح حلزونية اعصار

cygnet /saɪgnɪt/ n به چکه مروی عیراقی
فرخ الاموز العراقی

cylinder /sɪlɪndə(r)/ n ۱. لوله ک، ستون، نه ستون
۲. سلندهر (له نو تو میبل)
۱. اسطوانة ۲. سلندر (من محرك السيارة)، اسطوانة

a six ~ motor-car نو تو میبل شهش سه لندهر
سیارة ذات ست سلندرات (اسطوانات)

cylindrical /sɪlɪndrɪkl/ adj لوله کی
اسطوانی

cymbal /sɪmbəl/ n ته پل، چنگ، سنج، جه جه مک
الصنج، صفيحة معدنية يضرب بها على أخرى (في الموسيقى)

cynic /saɪnɪk/ n [C] زمان به د، که سینکی گالته چی،
ترانه کهر
شخص ساخر / لاذع

cynical /saɪnɪkl/ adj گالته جار، ترانه کهر، دردار
ساخر، لاذع

cynicism /saɪnɪsɪzəm/ n [U] گالته جار ی،
گومانداریتی، تیینی گالته، قوشمه چی تی
سخریة، ملاحظة ساخرة

cypher /saɪfə(r)/ n [C] سفر، هیج
صفر

cypress /saɪprəs/ n [C] دره ختی سه روو (له)
جو ری سنه وهر
شجر السرو (من فصيلة الصنوبر)

cyst /sɪst/ n [C] توره که (پر له شله) له ناو
لاشه ی مروف / گیانه وهر دا هه به (میزدان، میزدانک)
کیس (متلی، بسائل) یتکون فی جسم انسان / حیوان

czar /zɑ:(r)/ n [C] قه یسه ر، شاه ی روسیا
القصر

D

- D, d** /di:/ (pl d's /di:z/) پیتی چوارهم له ئەلقیڤی
ئینگلیزی
- الحرف الرابع من الأبجدية الإنكليزية
- dab** /dæb/ vt, vi (-bb-) دەستی لێ ئەدات، ئەبەری بە
هیدی، لیدانا هیدی
بلمس، یسبح بخفة و نعومة
- n [C] دەست لیدانی هیواش، تۆزی چهوری دەکات
لەسە خفیفە، (قلیل من الدهان یوضع فی شئ)
- dabble** /dæbl/ vt, vi ١. تەری ئەکات، بە قاچ یان بە
دەست له ناو ئاودا یاری دەکات، کاردکت، یاری دکت
٢. ییلل، یربط. بعث بيده أو قدميه فی الماء
٢. خۆی سەرقال دەکات، ~ in politics/art, etc
بەسیاسەتەوه یان بە هونەرەوه
٢. یسخل نفسه، یلهر بالیاسة / الفن أو نحرهما
- dad** /dæd/ n [C] **daddy** /dædi/ n [C] (pl -dies)
بابە (له خۆشەوێستیدا، بەزمانی منداڵ)
أب (تعباً أو بلغة الأطفال)
- daffodil** /dæfədɪl/ n [C]
نیرگزی زەرد
نرجس اصفر
- daft** /da:ft/ adj (-er, -est) هێج و پوج، گەمژە، گەوج،
خربو، گەلهو، دینۆک
سخیف، معتره
- dagger** /dægə(r)/ n [C] خەنجەر، تیخ، کاهور، توژەک
خنجر، مدیة
- dahlia** /dæliə/ n [C] گۆلی دالی
زهرة الدہلیة، الاضالیة
- daily** /deɪli/ adj, adv ئیروکی، پۆژین، پۆژانە، پۆژکی
یومی، یومیاً
- n [C] (pl -lies) پۆژنامە، پلاوکراوەی پۆژانە
- جريدة أو صحيفة يومية
١. تەنک، وورد، خۆش،
ناسک، تامدار، خوارناخۆش
٢. رقیق، ناعم لذیذ
- dainty china** /food/ گلیتەیی چینی / خواردنی خۆش
٢. قۆز، شوخ، شەنگ، قورس، سەنگین
خزف صینی ناعم، طعام لذیذ ٢. (الشخص) وسیم، أتیق، صعب
الإرضاء
- daintily** adv بە تەنکی، بە ناسکی، بە نەرمی
برقة، بنعومة
- daintiness** n [U] تەنکی، نەرمی، بە لەزەت، خۆش
برقة، نعومة، إنافة، طیب المذاق
- dairy** /deəri/ n [C] (pl -ries) ١. کارگەیی شیرەمەنی،
شیرگە ٢. دوکانی شیر فرۆشتن
١. معمل ألبان ملینة ٢. مخزن أو دكان لیع الألبان
~ farm کێلگەیی بەرووبوومی شیرەمەنی
مزرعة مخصصة لإنتاج الألبان
- dairymaid** n [C] کچی کرێکار له کارگە (کچی)
کرێکار له شیرگە
فتاة تعمل فی ملینة
- dais** /deɪs/ n [C] (pl ~es) هەرزال، سەکو
منصة، منبر
- daisy** /deɪzi/ n [C] (pl -sies) گۆلە بەهارە، نایاب،
داودی
زهرة الأفتوران، زهرة الربیع
- dale** /deɪl/ n [C] دۆل، دۆلی بچوک، ئەمام
واد، وادی، نهال
- dally** /dæli/ vi ١. هەلەگەری دەکا، کات بە فێرۆ
دەدات، دلەبێت

~ with ۲. دله یزت، کات به فیرو دهدات
۲. بیعت ب. یضیح الوقت فی

¹dam /dæm/ n [C] به ربه ست، نه ستیلی
سد، خزان میاه

□ vt (-mm-) ۱. ناو، نه ستیلی ناو دروست نه کا،
به ربه ست نه کا، په نگ دکت
یینی خزاناً/ سداً. یحجز

²dam /dæm/ n [C] دایک (بو چوار پین)
أم الذوات الأربع

damage /dæmɪdʒ/ n [C,U] ۱. دؤراندن، تیکچون،
زیان، زهره، له ناوچوون ۲. (به شیوگی کو) له جیاتی دانان
(قه ره بو) بزاردن زیان به پری پاره
۱. ضرر، تلف، خساره ۲. بصیفة الجمع تعویضات، تعویض
مالي عن اضرار

□ vt له ناو نه چنی، زیانی پین نه گات، ده نیشینیت،
نازاری پین نه گه پین
یتلف، یؤدی، یضر

dame /deɪm/ n [C] ۱. (ب.ک) خاتون، ژن (به تایه تی
ژنی میزدار)
۱. (أ.ق) امرأة (و بخاصة متزوجة)
۲. ژن، خانم
D ~ of the لقب شرف لامرأة

Order of the British Empire هه لگری نازناوی
شاهنشاهی بهریناتی
۲. سیده تحمل و سام الإمبراطورية البريطانية

damn /dæm/ vt ۱. سزای نه دات به ره و جهه نه م،
نه فره تی لیده کات ۲. شتیک به خراب و به پین بایه خ دائه نن
۱. یحکم بالعقوبة الأبدية فی الجحیم ۲. یختر شیئاً ما ردیناً أو
تانهاً

a book ~ ed by the critics په رتوکیک که ره خنه
گران به سه رنه کوتووینی داده نین ۳. وشه یه که بوده پری نی
ناره زایی و تووره یی
کتاب یعتیره النقاد فاشلاً ۳. (و بخاصة صیحة غضب أو مضایقة)
اف، یا للفضاعة

I'll be ~ ed if I'll... من نه فره ت نه کم له
اننی ارضض آن...

damnable /dæmnəbəl/ adj نه فره تی لی کراو، لیبیزراو
لعین، ملعون کره

damnable /dæm'nebl/ adv نه فره تی لی کراوی،
بیزراوی
علی نحو ملعون اُر کره

damnation /dæm'neɪʃn/ n [U] نه فره تی کردن، همله
یا تاوانیک تاوانباره که به ره و ناگری دؤزه خ به ریت،
کوشنده، ویزانکر
الإدانة، اللعن، خطیئة یتحق مرتکبها نار جهنم، دمار هلاک
شیدار، شه ونماوی، تهر

damp /dæmp/ adj ۱. رطب، ندی بلبل
جل و به رگی تهر
ملابس مبللة
په نجه ره که به
په روه کی تهر نه سبری
یمسح النافذة بقطعة قماش مبللة

□ n [U] ۱. تهری، شنی ۲. (هه روه ها ~ fire) گازی
ژهراوی کؤده پینه وه له کانی خه لوز
۱. رطوبة، بلل ۲. (ایضا ~ fire) غاز سام و بخاصة فی منجم
فحم حجری
۲. توشی خه موکی نه پین یان دلی ته نگ نه پین،
پین تاقت نه پین
۲. یسبب الکابة أو انقباض الصدر (أيضا ~ en)
۳. ناگره که کز ده کات به بیاکردنی
خول به سه ریدا
۳. یخفف حدة النار بإلقاء الرماد علیها

dampness n [U] تم، شنی، تهری، دلگوشین
رطوبة، بلل، انقباض

dampen /dæmpən/ vt, vi ده یکوژینته وه، کچی
ده کاته وه ساردی ده کاته وه
یخمد، یشط العزم

damper /dæmpə(r)/ n [C] ۱. ده ماوانه بو ریکخستی
ته وژی هه وای تهر یو به ناگری تون یان زویا ریکخه ره
۲. که سینک یان شتیکی بیتوانا داهیزراو، خه م هینهر،
سسته کر
۱. صمام تنظیم التیار الهوائی المار بلهب الفرن أو الموقد،
الصمام المنظم ۲. شخص أو شیء منبط للعزم، باعث علی الکابة
کچ، کچه عازب، کچ (شو) damsel /dæmsəl/ n [C]
نه کر دوو)
(أ.ق) فتاة، آنسة غیر متزوجة

- damson** /dæmzən/ n [C] (دره‌خست) دره‌خستی قوخ،
دارنی حلیکن، حلیک
(شجره) خوخ او برقوق
- dance** /da:ns/ vi, vt سه‌ما ده‌کات، هه‌لته‌په‌ری
یرقص
□ n [C] گوله‌ند، زه‌ماوند، چوپی، سه‌ما، دیلان
رقصه
- dandelion** /dændɪliən/ n [C] داندیلاینی وو‌شکانی،
به‌یون
هندبای بریة
- dandle** /dændl/ vt سه‌ما نه‌کات، هه‌لی‌ته‌په‌رینی
(مثال)، دلونینت، رانه‌ژه‌نی، ده‌ژینت
یرقص، یدل (الطفل)
- dandruff** /dændrʌf/ n [U] پستی سر، کریش، که‌لیک
قشرة الرأس
- dandy** /dændi/ n [C] نایاب، لاو له راده به‌دهر خوئی
قوز ده‌کات
غندور، مفرط فی التائق
- danger** /deɪndʒə(r)/ n [C,U] مه‌ترسی، ته‌وه‌که‌لی،
ترکزه، بغه
خطر
- dangerous** /deɪndʒərəs/ adj ترسناک، مه‌ترسیدار
خطر، مه‌لک، خطیر
- dangerously** adv مه‌ترسی، خه‌ته‌ر، نه‌ته‌کنی
علی نحو خطر
- dangle** /dʒæŋgl/ vi, vt ۱. شوره‌په‌ته‌وه، داده‌هیلت
۱. یدلی، یدلی
۲. ده‌وری ده‌دات، داده‌هیلت ~ around/about/ after
۲. یحوم حول
- dank** /dæŋk/ adj (-er, -est) ۱. نسر، شیدار، ته‌ر،
شلکری
۱. رطب
تویکلی بووه‌کی، شیدار، ~ undergrowth in a forest
و بوگه‌ن له ده‌شتی بیاباندا ۲. شیدار و هه‌وای پیس
غطاء نباتی، رطب و عنف فی ارض الغابة ۲. شدید الرطوبة و
فساد الهرا
~ weather/climate/ air هه‌وا/ که‌شی ته‌ماوی و
خنکینه‌ر

- طقس/ جو/ هراء رطب خانق
- dapper** /dæpə(r)/ adj گه‌شه‌دار، قوز، چالاک ریک و
پیک
- dapple** /dæpl/ vt متائق، متهدم، اتیق
خال خالی نه‌کات، له‌که‌داری
نه‌کات به‌رنگی جیاواز، پی دکت
یرقط، ینقط، بلطع بیق من لون آخر
- dare** /deə(r)/ aux v (pt dared /deəd/; durst /dɜ:st/)
۱. نه‌ویرن، ویران، دویرت
۱. یجرؤ، یتجاسر
چون نه‌ویری
How ~ you say that I am a liar?
بلیت درؤ نه‌که‌پت؟
کیف تجرؤ ان تقول اننی کاذب؟
وایزاتم، له‌وانه‌په، پیم واپه
I ~ say
أظن من المحتمل، یدولی ان من الممكن
He's not here yet, but I ~ say he will come later.
له‌وه‌شیتا نه‌هاتووه به‌لام پیم واپه دواپی دیت
انه لم یات بعد لکنی أظن ان من المحتمل ان یاتی فیما بعد
۲. روو به‌رووی نه‌ین
~ any danger
۲. یراجه، یراجه المخاطر
گویی به‌توره‌بوونه‌که‌ی نادات
~ sb's anger
۳. به‌رنگاری ده‌یت، روپه‌رووی ده‌په‌ته‌وه
لابالی بغضه ۳. یعرب عن رخصه، یتحدی
به‌رنگاری ده‌یت،
~ sb to jump over a stream
به‌سه‌ر جوگه‌که‌دا بو بازدان
یتده‌ه القفز فوق الجدول
سه‌رکیش، هه‌لتیز، سه‌رچل، هه‌له‌شه، [C] 1 dare-devil
شه‌رود
متهور، طائش
- daring** /deərɪŋ/ n [U] نازا، چاونه‌ترس، زات، ویران،
که‌له‌مان، ویر
جرأة، جسارة، جری، جور
- dark** /da:k/ adj (-er, -est) ۱. تاریک، تیر،
تاریک، توخ، ته‌لیخ
۱. مظلم ۲. (اللون) داکن، غامق
به‌نه‌پنی له‌ی هیلته‌وه، شتیک به‌شاراوه‌یی
keep sth ~
له‌هیلته‌وه
ینیسه‌رأ، یکسه

رهش بین، ره‌شینیانه
 نه‌روانی، به تاریکی
 نظر إلى الأشياء بمنظار قاتم
 □ n [U] سه‌یری شته‌کان نه‌کات، تاریکی
 ظلمة، ظلام، حلكة
 له تاریکیدا گه‌راینه‌وه بو
 We came home in the ~ ماله‌وه
 عدنا إلى منزلنا في الظلام
 له تاریکیدا ده‌یه‌نیته‌وه،
 keep sb. in the ~ نه‌ینی په‌کانی ینانی
 بیقه فی الظلام (لا یطلعہ علی السر)
 به‌ی لی گیل ده‌کات
 be in the ~ about
 به‌ی تاریکی، نالوژی
 darkly adv
 علی نحو مظلم أو غامض
 تاریکی، نه‌زائین، نادیار، نالوژ
 darkness n [U]
 ظلام، جهل، غوض
 تاریکی نه‌کات، نه‌یشاریت‌وه
 darken /da:kən/ vt, vi
 یظلم، یختم، یخفی
 خو‌شه‌ویست، نازیز،
 darling /da:lɪŋ/ adj, n [C]
 خو‌شه‌فی، دلگه‌ر، دلدار، به‌ردل
 حبیب، محبوب، عزیز
 نه‌یچینه‌وه، پینه‌ی نه‌کا، ده‌فیژت
 darn /da:n/ vt, vi
 یرقو، یرتق
 □ n [C] نفرین، چنین، پینه‌کردن
 رتق، رتق
 پینه‌کردن، نه‌و جلو به‌رگانه‌ی پیوستی
 darning n [U]
 به‌چنین هه‌یه، نه‌چنین
 (بخاصة) الثیاب الی تحتاج إلى رفو
 نه‌یهاو‌یژی، به‌تیزی ده‌نه‌چی،
 dart /da:t/ vi, vt
 له‌زدچت
 یدفع، یندفع، ینطلق، یطلق
 ده‌نه‌چیته‌ له‌ دوکانه‌ که‌ ده‌چیته‌ده‌ر
 ~ out of a shop
 یندفع من دکان
 مار زمانی ده‌نه‌هینی
 a snake ~ ing out its tongue
 أفی تطلق لسانها
 ۱. تیر، رمی سووکه‌له، لقینا له‌ز ۲. ده‌رچون،
 □ n [C] ده‌رپه‌رین

۱. سهم، رمح خفیف، نبلة ۲. إندفاع، انطلاق، وثبة
 ۱. ده‌لیت، هه‌له‌نه‌کات،
 dash /dæʃ/ vt, vi
 ده‌رنه‌په‌ری، به‌تیزی ده‌ده‌چیته‌ ۲. تیکی نه‌شکینی هیوا براو
 نه‌ین
 ۱. یغذف بعنف، ینطلق أو یطلق بعنف ۲. (مجاز یحطم، یخیب،
 یبدد الآمال
 هیواکانی پیخیل نه‌کات
 ~ a person's hopes
 ۳. ناو پرزینی نه‌کات (قوراوی ده‌کات)
 ۳. یرش، (یطرش) (بالماء أو الوحل)
 ۱. هه‌له‌په‌کردن یان ده‌رچونی له‌ پر
 □ n [C,U]
 ۱. اندفاع أو انطلاق مفاجئ.
 هه‌له‌نه‌کا،
 make a ~ for shelter / freedom
 پال نه‌نی، شالو نه‌با له‌یناوی خو‌یاراستن / سه‌ر به‌ستی ۲.
 به‌ریک که‌وتن، شه‌پولدانی ناو
 یندفع طلباً للاحتواء / للحرية ۲. ارتطام، تلاطم (الماء)
 the ~ of the waves
 به‌یه‌کدادانی شه‌پول ۳. به‌شیکی
 بجوک، پرئیکی که‌م
 تلاطم الأمواج ۳. قدر أو مقدار ضئيل من
 a ~ of pepper in the soup
 تونیک بیبه‌ر له
 شورباکه‌دایه ۴. کورته هیللی بجوک (-) بو‌چاپ یان
 نووسین، نیشانده‌ک (-) ۵. چالاک، هیز
 قلیل من الفلفل فی الحساء ۴. شرطه، خط أفقی صغیر (-)
 یستخدمن فی الكتابة أو الطباعة ۵. حیویه، نشاط، قوة
 a soldier with plenty of ~
 سه‌رباز که‌ په‌ هه‌له‌وه
 چالاکه
 الجندی فیض حیویه و اندفاعا
 ۶. به‌ دارایی و ده‌وله‌مندی ده‌نازی
 cut a ~
 ۶. ینظاھر بالبراءه
 ده‌رچوو، نه‌ترس، چالاک، له‌زدار، لاو،
 dashing adj
 راکه‌ش
 مندفع، جری، منعم بالحیریه
 نه‌فسه‌ری لاوی چالاک و به‌هه‌له‌
 a ~ young officer
 ضابط شاب یندفع حیویه و اندفاعاً
 راستیه‌ زانسته‌کان، زانیاری، به‌رات،
 data /ˈdeɪtə/ n pl
 راکه‌هین
 حقائق علمیة، معلومات، بیانات
 بانکی زانیاری
 ~ bank
 بانک معلومات

- پوخته کردنی نهو زانیاریانهی په یوهندی ~ *processing*
 په کیشه کوه هه په
 استخلاص الیات المتعلقة بمشكلة ما
¹ **date** /deɪt/ n [C] میژوو، بهروار (پوژو و مانگ و
 سال) دم، دیروک
 تاریخ (الیرم والشهر و السنة)
 ~ *out of* کون، سهردهمی کون، جوړی کون
 قدیم العهد، مهجر، عتیق الطراز
 ~ *up to* تازه، نوی
 عصری، حدیث
 ~ *up-to- ~ ideas / methods* بیرو / شیوازی سهردهم
 ۲. به لاین، دیدنه
 أفكار / أساليب عصرية ۲. (د.ل.) موعد، لقاء
 □ *vt, vi* بهروار دانه نیت، به لاین نه دات، ده می
 داده مه زړینیت
 یوړخ، یحدد تاریخاً، یضرب موعداً
 ~ *from* بهرواری نه گهریتنه وه بو، له وکاته وه
 یرجع الی، یعود تاریخه الی
 ~ *back to* میژووی نه گهریتنه وه بو
 یرجع تاریخه الی
 خانووبه ک، *a house dating from the 17th century*
 بهرواری دروست کردنی نه گهریتنه وه بو سده می حه فده
 منزل یعود تاریخه الی القرن السابع عشر
² **date** /deɪt/ n [C] خوورما، ده نکه خوورما
 تمر، بلحه، حبه من البلیح او تمر
 ۱. له قوړی نه گری، یان له قسبل
 ۲. پیسی نه کات، په لایوی ده بی ۳. به هره مه کسی
 نیگار ده کیشیت
 ۱. یطین، یحصص، یطلی ۲. یلطح، یلوت ۳. یرسوم دونما إبتقان
 □ *n* [C,U] قسبل، قوړ، وینه می زه یتی خراب
 جص أو طین، صورة زيتية رديئة
daughter /dɔ:tə(r)/ n [C] کچی، کچ، دوت
 ابنة، بنت
daughter-in-law n [C] (pl ~ s-in-law) بسوک، ژنی
 کوړ، ژنا کوړی
 الکه، زوجه الابن
daunt /dɔ:nt/ vt دترسیت، دپزدهیت، بی ووره نه بی،
 سست دکت

- یخبط الهمة
 نازا، نه ترس، که له مان، دلاور **dauntless** /dɔ:ntlɪs/ adj
 بی ترس، دلیر، خوړاگر
 شجاع غیر حیا، منابر
davit /dævɪt/ n [C] داودی، په کیک له قول نه ناسیه کان
 بو بهر زکردن و دابه زاندنی به له می رزگار کردن له که شتیدا
 الداودی، واحد من زراعین حدیدین لرفع و إنزال قارب
 النجاة
dawdle /dɔ:dl/ vt, vi خاوه خاو، گیله گیل، دم زهی
 دکت، کات به فیروان
 یتباط، یتلکا، یسبح الوقت سدی
dawdler n [C] کم ترخمی، دم زه هیکر
 متران، متکع
dawn /dɔ:n/ n [C,U] شهبه ق، کازپوه، بهر به بیان سهری
 سپیندی، بهر به یانی سپیندی سهرده میکی نوی
 فجر، مطلع الشمس، (مجاز) بداية، مطلع عهد جدید، یوړخ
 ده روازه می زانستی نوی *the ~ of modern science*
 پوژو ده ره ده کویت
 مطلع العلم الحدیث
 □ *vi* پوژو نه یتنه وه، روناکی ده ره نه کوئی، بهر چاویان
 بهر هه ست نه کوئی
 یطلع النهار، یبزغ النور، (مجاز) یضغ یبزغ للعین أو العقل
 راسته که می بو رون بو وه *The truth ~ ed on him.*
 (زانیی راستی)
 تجلت له الحقیقة (أدراك الحقیقة)
day /deɪ/ n [C,U] پوژو
 نهار، یوم
 نال و گوړی سلوا و ریز *pass the time of ~ with sb*
 له گدل که سپیدا
 یتبادل التحية و نحوها مع شخص ما
 ~ *the other* چه نه پوژیکه
 منذ بضعة ایام
 ~ *one* نهو پوژو، پوژو له پوژان
 ذات یوم، فی احد الايام
 ~ *some* له پوژیکدا
 فی یوم ما فی المستقبل
 ~ *have one's* پوژو خوژی و شادی هات ۲. یاری
 جاته ایام السعد و الإقبال ۴. مباراة

<i>The ~ is ours.</i>	پاریه که مان برده وه
<i>We have won the ~ .</i>	لقد کسبنا المباراة ئه مرؤ سه رکه وتین کان النصر حلیفنا
'day-boy /-girl n [C]	قوتابی / کور یان کچ له قوتابخانه نامینته وه تلمیذ / تلمیذة لا تبتت بالمدرسة
'day-break n [U]	شهبهق، سیندی و کازیوه الفجر
'day-dream vi, n [C]	زینده خه وه کا، خه ونه رۆژ دییئت یستغرق فی أحلام اليقظة، حلم اليقظة
daylight n [U]	رووناکی رۆژ، به ره به یان ضوء النهار، الفجر
~ -light saving	کاتی هاوینه کات ژمیر پیش ده که ویت بو پیش کردن التوقيت الصيفی تقديم الساعة لكسب الوقت
'day-school n [C]	قوتابخانه ی رۆژانه مدرسة نهارية
daze /deɪz/ vt	گیژ ده بیت، ده چه به سین بیهل، یذهل
in a ~	له حاله تی دارمان یان دا که وتن، سه ری لی ئه شیبوی، سه رسام ده بی فی حالة انبهار أو ذهول
dazzle /dæzl/ vt	به شه واره ی خست، ئاوی چاوی برد، له زوری روناکیه که چاوی نوقاند بیهل النظر، یخطف البصر فی شدة الضیاء
~ d by bright lights	تیشکی به هیز کاری تی کرد، کوره کرد (ژروناهی یی) ته یسین بریسه که داری بهرته الأنوار الساطعة
dazzling sunshine / diamonds / beauty	خۆر / له لئاس جوانی ئاوی چاوه ده بات، بریسه که دار شمس ماس / جمال یخطف البصر
deacon /di:kən/ n [C]	دیکۆن، قه شه الشماس، شماس الکلیسه
deaconess /di:kənɪs/ n [C]	ژینک به کاری دیکۆنی هه لده سینت، قه شه ژن الشماسة، امرأة تقوم بمهمة الشماس

dead /dɛd/ adj	1. مردوو (روهک و گیانه وه ره و مرۆف مرده، مری) بی گیان / بی ژبان، نه زۆک 2. له سه ر خۆ، هیمن، بی جو له
the ~ hours of the night	1. (النبات الحیران، والإنسان) میت، (الجساد) خامد، جامد، غیر ذی حیاة، عقیم 2. هادی، خال من الحركة له هیمنی شه ودا، له هیمنی
in ~ earnest	شه وگارد 3. به ته واوی فی هداة سکون اللیل 3. تام به ته واوه تی
to come to a ~ stop	فی جدیه تامه پاوه ستان یان تیکچوونی له پر به کارهاتوو
a ~ match	4. به کارهاتوو توقف أو تطل فجأة 4. مستهلك ده نکه شقاره تی کوژاوه
The telephone is ~ .	عود کیریت منطفی ته له فون که له کارکه وتوو
~ letter	الهاتف مطل یاسای کارپن نه کراو، نامه به که به هوی نه بوونی
	نویته ره که به وه هه لگیراوه قانون غیر ساری المفعول، رساله تحفظ فی البرید لعدم وجود المرسل إليه
~ loss	دۆراندینگی ته واو، زه ره ریکی ته واو، 5. وورد، ریک و ینک خساره تامه 5. دقیق، مضبوط
~ heat	به کسان له پیشبرکی التعادل فی سباق ما
~ shot	فیسه کی ینکاو، نیشانه ینک رصاصة صائبة (تصیب صمیم الهدف)
in the ~ centre	له چه قی مه لئه ند، له چه قی نیشانه فی قلب المركز، فی الصمیم الهدف
□ adv	به ته واوه تی تاما، کلیه
~ beat / tired	بیزارکه ره، ماندوو که ره، ته مه ل مرهق، مهجد
□ n [U] the ~ of night	بیده نگی شه وگار هداة اللیل اهدأ وأحلك ساعات اللیل
'deadline n [C]	دواکات، دوا مۆله ت، دوا به لئین، کاتی ته واو بو جن به جن کردنی کار

الموعد الأخير، آخر موعد لإنجاز عمل
deaden /dedn/ vt سري ده كات توانای ههست و
 جوولهی نامین، خاموشی نهكا، دتهزیت، دمریت
 یهد، یخدر، یفقد القدرة على العس و الحركة
 درهمانی دژه نازار، سرکه ره *drugs ~ pain*
 عقاقیر للضاء على الألم
deadlock /dedlok/ n [C,U] سه رنه كه وتنی وتوویژ
 بۆ كه یشتن به چاره سه ری ناكۆكی، ناشیبوونه و
 إخفاق تام فی التوصل إلى اتفاق لتسوية نزاع أو خلاف
deadly /dedlt/ adj (-ier, -icst) بكوژ، یقام كوژ،
 مرنی / مرینه کی
 مهلك
deaf /def/ adj كه ر، گوئی گران، گوئی یینه دان
 أصم، اطرش، (مجاز) غیر مكرت
deafness n [U] كه ری، كه ریون
 صم، اطرش
deafen /defn/ vt گوئی كه زده كات، هه رایك رویدا
 گوئی كه ریكا
 یحدت، ضجة، تصم الآذان
 دهنگی به رزی گوئی كه ر نه كا
 حاف یصم الآذان
deal /di:l/ n [U] ته خته ی شوخ
 خشب الشوح
 میزی نان خواردن له ته خته
 مادة / منضدة من خشب الشوح
deal /di:l/ n [U] a good / great deal of بریکی
 زور / گه ووه له
 مقدار کبیر من، كمية ضخمة من
deal /di:l/ vt, vi (pt, pp dealt / delt /) ۱. دابهش
 ده كات
 ۱. یوزع
 ۲. پاره دابهش ده كات، بازار دكت
 یوزع المال
 ۳. كاخه زی یاری دابهش ده كات
 یوزع ورق اللب على اللاعبين
 ۴. لی فی له داته وه ۳. مامه له ی له گه ل
 ده كات، بازار گانی له گه ل نه كا
 ۲. یسده ضربة (الی) ۳. تعامل مع، یبخر مع (ب)

نهو دوكانانهی *shops which ~ in goods of all kinds*
 كه كه ل و په لی جوړاو جوړ ده فروشی دوکانی بازارگان
 متاجر دكاكین تعامل بمختلف انواع البضائع
 مامه له له گه ل (سمس) ی *~ with Smith. the butcher*
 قه سابدا ده كات
 يتعامل مع سٹ الجزار
 له گه ل دوکانی بچوك مامه له ده كات *~ at a small shop*
 يتعامل مع دكان صغير
 ۱. / چاره سه ری ده كات *~ with*
 ۱. (أ) يعالج، يتاول
 په راویك له سه ره له فریقیا *a book ~ing with Africa*
 مامه له نه كا
 كتاب عن افريقيا (ب) يعامل، يتعامل
 ب / به شیوه په کی *~ fairly with one's neighbours*
 جوان مامه له له گه ل دراوسینکانی ده كات
 يتعامل مع جيرانه بشكل لائق
 خه لکیك كه *people who are difficult to ~ with*
 له گه لیانا مامه له كردن قورسه ج / چاره سه ری نه كا،
 جی به جی نی نه كا
 أناس یصعب التعامل معهم (ج) يعالج، یدبر
 كیشه كه چاره سه ری *a difficult problem to ~ with*
 گرانه
 مشكلة یصعب معالجتها
 ۱. (له یاری) دا دابهشكردنی كاخه زی یاری □ n [C]
 ۱. (فی اللب و نعره) توزیع أوراق اللب
 پلان، یاسای نوئی *a new ~*
 خطة أو نظام جدید
 مامه له ی وشك *a raw ~*
 معاملة جافة
 مامه له ی نیوه ند یو هه ردولا ۲. نیوه ند، پری *a square ~*
 بازار گانی، قایل بوون
 معاملة منصفة للطرفین، أنصاف الجميع ۲. صفقة تجارية (و)
 بخاصة فی ل.د)
 ریكه وتین له سه ره، پیکهاتین *It's a ~ .*
 انتقنا، تعالدا، موافق
 ۱. فروشیار، بازارگان ۲. یاریكه ر [C] **dealer** /di:lə(r)/ n [C]
 كه كاخه زی یاری دابهش ده كات، دابهشكه ر
 ۱. تاجر، بائع ۲. اللاعب الذي یوزع ورق اللب

dealings /di:liŋz/ npl نال و وئیل کردن، په پوهندی (نیش و کار)

تعامل، علاقات عمل

مامه له له گه گوتی *have no ~ings with a dishonest man*

پیاوی ده دست پیس ناکات

لا يتعامل مع رجل غير امين

dealt /dɔ:lt/ (پروانه deal)
(انظر deal)

dean /di:n/ n [C] ۱. زیوان: بهرپر سراری کلیسه، متران
۲. راگری کوليج

۱. کاهن کبير مسؤل عن کاتدرائية ۲. عميد كلية من کلیات الجامعة

deanery /di:nəri/ n [C] (pl -ries) راگریه تی، پوستی
راگریان باره گاهه کی

الصادة، منصب العميد أو مقره

dear /diə(r)/ adj (-er, -est) ۱. نازیز، په نرخ، هیژا،
خوشه ویست، په سه نند، گرابه ها ۲. شیوازی جوان و په سه نند
بویانگ کردن و نووسین

۱. عزیز، محبوب، غال ۲. أسلوب مهذب للمخاطبة أو المكاتبة

D ~ Sir / Madam گه وره م، خاتونه کم

سیدی العزیز / سیدی العزیزة

D ~ Miss Smith نازیزم خا توو سمس

سیدی الآنسه سمث

My ~ jack نازیزم جاک ۳. به نرخ، که نرخیکه گران
هه بییت

عزیزی جاک ۳. غال، ذو سعر مرتفع

Potatoes are ~ this week. نهم ههفته به نرخه په تانه

به رزه ۴. به هادار گران

أسعار البطاطا مرتفعة هذا الأسبوع ۴. ثمین

Her house and garden are very ~ to her.

خانویه کمه کی و باخه کمه کی زور لای نازیزم

منزلها و حدیقتها عزیزان جدا علیها

□ *adv* ۲. به نرخه په رزه، گران

۲. بمن غال أو مرتفع أو باهظ

He got rich by buying cheap and selling ~.

له ریگه کی کپین به نرخه هه رزان و فروشتی به نرخه گران
دهوله مه نند بوو

اصبح ثریا عن طریق الشراء بأسعار رخيصة و البيع بأسعار

مرتفعة

□ *int Oh ~ ! D ~ me!* زور جار له گه ل ووشه که دیت،

نای چهند جوانه، نای خوایه! بو سه سورمان، بی نارامی

غالبا مع كلمة آخر، یا سلام، یا لطیف، یا ستار. (تعبیر یفید

الدهشة أو فرغ الصبر

dearly *adv* گه له ک، زور تاراده په کی زور

کثیرا، إلى حد بعيد

He would ~ love to see his حمد زده کات

انه يحب كثيرا ان

mother again. جاریکه تر دایکې بیینت

یری اُمه ثانیة

He loved his mother ~. دایکې زور خوش

نه ویست ۲. به نرخیکه گران

کان يحب والدته حبا جما ۲. بمن غال (باهظ)

Victory was ~ won. زور جار سه ورکه وتن به شیان بوو

(خه لاتیان بوو)، هاوه لیان بوو

کلفم النصر غالیا

dearth /dɜ:θ/ n [U] کمه (خواردن)، کیمایی

برستی، گران یا خوارنی

قله، ندرة (و بخاصة للطعام)، مجاعة

death /deθ/ n [C,U] مردن، ناکامی مهرگ، کوشتن

موت، وفاة، قتل

The murderer was put to ~. بکوژه که له سیداره درا. ~

اعدام القاتل

~ *-duties* باجی میراتی

ضریبة التركات أو الميراث

deathly *adj* کوشتنه، کوژ، کوشه ننده

میت، مهلك، شبيه بالموت

death rate n [C] تیکرای مردن، ریژهی مردن

نسبة أو معدل الوفيات

death-trap n [C] تلهی مردن، شوینیکه ترسناک و

کوشنده (به تابه تی له سه رریگا)

شرك الموت، مكان خطر (و بخاصة فی الطريق)

debar /di'ba:(r)/ vt (-tt-) ناهیلی، قهده خه دکت،

بی بهری ده کات، نرم دکت

یعن، یعرم (من)

debase /di'beis/ vt نرم دکت / دایده به زین، کمه کی

ده کانه وه، ناست یا نرخه شته که داده به زین، فیلبازی دکت

يخط، يخفض قيمة أو مستوى شيء.

debasement *n* [U] نزم کردن، نزم بوون، بیز، دارمان، هدرس خط، انحطاط

debatable /di'beɪtəbəl/ *adj* بهره‌فدانبار، پرسباریا، شونیی مشتومر له‌سهر پرسبار متازع علیه، قابل للأخذ و الرد

debate /di'beɪt/ *n* [C,U] سیمینار، گفتوگو، مشت و مر، بهره‌فدان، هدف، ناخافتن مناظره، مناقشه، جدال

□ *vt, vi* مشت و مر ده‌کات، یان دهمه دهمی ده‌کات بهره‌فدان دکت

یناقش، یجادل، یقلب الأمر فی ذهنه

debater *n* [C] بهره‌فدان کر، سیمینار، گفت و گو مناظر، مناقش

debauch /di'bo:tʃ/ *vt* له ری دهری ده‌کات، پیسی ده‌کات، له‌خشته‌ی ده‌بات یفسد، یغوی

□ *n* [C] تیکچون، خه‌راپ بوون، پیس بوون مجون، دعا‌ره، فساد

debauchery /di'bo:tʃəri/ *n* [C,U] (*pl* -ries) کرده‌وی خه‌راپ، له‌ش فروشتن، نالوده‌یی قونه‌کی، داوین پیسی

فسق، دعا‌ره، فجور

debenture /di'beɪntʃə(r)/ *n* [C] به‌لین نامه‌ی قهرز، قوچان، به‌لگه سند دین

debilitate /di'brɪlɪteɪt/ *vt* لاوازی ده‌کات، نه‌ترسن یضف، یوهن

debility /di'brɪləti/ *n* [U] لاوازی، ترس وهن

debit /deɪbɪt/ *n* [C] داوا لئی کراو، ده‌ست مایه‌ی قهرزایی / به‌راوردی بکه (له‌گه‌ل *credit*) المطلوب منه، الجانب الأيسر من الحساب الجاري (تقارن *credit*)

□ *vt* نه‌یخاته لای لایه‌نی قهرزار، ده‌ین، زی دیریت، کیم دکت ده‌یخاته سهر ده‌ست مایه‌ی حساب‌به‌که له‌لیستی قهرزاره‌کاندا تو‌ماری ده‌کات

یضع فی الجانب الأيسر من الحساب، یسجل فی حساب المدين

debris /deɪbri:/ *n* [U] چل و چپوه، قلیز، کافل حطام، انقاض

debt /det/ *n* [C,U] قهرز، وام، ده‌ین دین

in ~ قهرزار، که‌وتوته ژیر باری قهرزه‌وه مدين، واقع تحت الدين

out of ~ قهرزار نی‌به خال من الديون، غير مدين

national ~ قهرزی ده‌ولت، قهرزی میری الدين القومي، دين على الحكومة

debtor *n* [C] قهرزار مدين، مديون

debut /deɪbjʊ:/ *n* [C] یه‌که‌م ده‌رکه‌وتن به‌رامبه‌ر جه‌ماوهر (نه‌کتره‌ی کچ) له شاهه‌نگه کومه‌لایه‌تیه‌کاندا (ناکتره‌ی موسیقا) یه‌که‌م ده‌رکه‌وتن له به‌رده‌م جه‌ماوهر‌دا الظهور الأول (و بخاصه‌ ظهور الفتاة) للسرّة الأولى فی الحفلات الاجتماعية. (الممثل، الموسیقی)، الظهور الأول أمام الجمهور

debutante /deɪbjʊ:tənt/ *n* [C] بو‌یه‌که‌مین جار بو‌یه‌که‌وتنی کچیک له‌بو‌نه کومه‌لایه‌تیه‌کاندا، یه‌که‌م پیشکه‌شکر دن

فتاة تظهر لأول مرة فی المناسبات الاجتماعية

decade /dekeɪd/ *n* [C] ده‌ساله، ده‌می ده‌ساله عقد، فتره، عشر سنوات

decadence /de'kædəns/ *n* [U] پوو‌کانه‌وه، له ناوچوون فسق، انحلال، تدهور

decadent /de'kædənt/ *adj* پیس بوو، پوو‌کاوه، شی بووه، رزی، پزاندن متنسج، منحل، متدهور

decamp /di'kæmp/ *vi* له پریکا ده‌رکه‌فت، هه‌لدی، بارده‌کات، دره‌فت یرتجل فجأة، یفر

decant /di'kænt/ *vt* تیدکت نه‌ی کاته ده‌فریکتی تره‌وه (مه‌ی) یصب (الخمير) من وعاء فی آخر

decanter *n* [C] مه‌سینه‌ک، سوراجی، دولکه، ده‌فر، بادی
دورق / اِناء للخمر

decapitate /di:kæpɪtənt/ *vt* سه‌ری ده‌بری، سه‌ری
له لاشه‌ی ده‌کاته‌وه، بی‌سه‌ردکت، سه‌رژدبکت
بقطع راسه، بضرع عنقه

decay /di:ket/ *vi* نه‌گه‌نیت، ده‌رژیت، ده‌پوکینه‌وه
کلورده‌بین، لاواز ده‌بین
بفسد، بفسخ، بضمحل، بضعف
دانی رژیو، میوه‌ی رژیو
~ing teeth / fruit
آسان تالفة، فاکه‌ه فاسدة

نمبراتوریته‌ی چه‌رخ‌ی پوو‌کانه‌وه و له ~ing empires
ناو‌چوون
امپراطوریات فی عهد الاضمحلال

□ *n* [U] لاواز، ترس، رژین، گه‌نی خراب، له ناو‌چوو
ضعف، وهن، فساد، اضمحلال

decease /di:si:s/ *n* [U] مردن، مه‌رگ
موت، وفاة
مردوو، له‌ده‌ست چوون، رژیشتوو
the ~d
التقید، الراحل، المرحوم

deceit /di:si:t/ *n* [C,U] گزی، فیل، ده‌ست برین،
دلخابین، چغو، ب خابینی
خداع، غش، احتیال، نفاق

deceitful /di:si:tfʊl/ *adj* فیلباز، ده‌ستبر، گزی‌کەر
مخادع، مخاتل، مضل

deceitfully *adv* به‌شیوه‌ی ویل کردن
علی نحو مضل او خادع

deceitfulness *n* [U] فیل، گزی، چاو‌به‌ست کردن
خداع، تضلیل، غش

deceive /di:si:v/ *vt* فیلی لی‌ده‌کات، گزی لی‌ده‌کات،
ری وون ده‌کات، دخاپینیت
بخدع، بفض، بضل
گزی‌کەر، فیل‌کەر، چغو،
حیه‌کەر جابناز، فیلباز
مخادع، غشاش، مضل

December /di:sembə(r)/ *n* کانونی په‌کام، چله‌بین
به‌ری
دیسبر، کانون اول

decency /di:snsɪ/ *n* [U] به‌ره‌وشتی، به‌حیا،
جوامیری، شهرم، خو‌ره‌وشت جوانی
حشمة، لیاقة، أدب، تهذیب
خرابه له‌گه‌ل کردن / روشاندنی
an offence against ~
(ناپرو‌ه‌وشت)
إساءة / خدش، للعثمة و الأدب

decent /di:snt/ *adj* ۱. لی‌هاتوو، گونجاو، زیهانی،
داپور‌شراو ۲. ره‌وشت به‌رز، جوانی، به‌شهرم، ناپرو‌دار،
به‌ته‌می
۱. لائق، محتشم ۲. متواضع، مهذب
زمان و هه‌لسو‌کوتی ~ language and behaviour
به‌ره‌وشت ۳. باش، گونجاو
لغة و تصرف یصفان بالتهدیب ۴. (د.ل) جید، مناسب
~ weather
که‌شی خوزش
طقس حسن
a ~ meal
ژهمی خو‌اردنی باش
وجبة طعام جیدة

decently *adv* به‌شیوه‌ی که‌ی ناسک، ریزدار، به‌ویل
علی نحو مهذب او محترم

decentralization /di:sentrəlaɪzəʃən/ *n* [U]
ناناوه‌ندی، لاهه‌رکزی، ناسه‌نته‌ری، ده‌له‌ری‌کرن
اللامرکزیة

decentralize /di:sentrəlaɪz/ *vt* ده‌له‌ری دکت،
لابردنی ده‌سه‌لانی ناوه‌ندی له‌ری دابه‌شکردنی ده‌سه‌لات
یان په‌سپوریه‌وه
ببزع المرکزیة عن طریق توزیع السلطات أو الاختصاصات

deception /di:sepʃən/ *n* [C,U] ته‌فره،
ری‌بین هه‌له‌کردن، ده‌سپرن، چف، گومرای، له‌خسته‌بردن
تضلیل، غش، خدعة

deceptive /di:sepʃɪv/ *adj* فیل، گزی، خابین، چغو
خادع، خادع، مضل

deceptively *adv* به‌فیل بازی یان به‌گزی، به‌گومرای
علی نحو مضل او خادع

decl- /desɪ/ *prefix* پیشگره به‌مانای ده‌په‌ک، پیشگره
کوپه‌ک ژده‌هه‌ک
بادنة معناها: عشر، جزء من عشرة
۱. دسم = ۱۰/۱ متر = عشرة
~ metre
الدیسیمتر، عشر المتر = عشرة سنتیمترات

دېسېلتر = ۱/۱۰ لیتر
~ litre
الديسېلتر، عشر اللتر

۱. بریار نه‌دا، جیای نه‌کاته‌وه
decide /di'sa:ɪd/ vt, vi
چاره‌سەری کوتایى (له‌گه‌ل نامرازى پيش به‌ند دیت)
۱. بېصل، بقر و بېستخم مع حروف الجر التالية
۲. بریار نه‌دا ده‌گاته چاره‌سەریک
~ between
۲. بیت فی، بقر، بوصول إلى حل
~ for / in favour of / against
(کەسێک) قابل ده‌کات
بریاریک بدات
بھل (شخصا) علی اتخاذ قرار

ناشکرا، فه‌بری، بریار‌دای، پوونی،
decided adj
دیاری‌کراو
واضح، محدد، (للشخص) حازم، مصمم

هەرگیز، به‌دلنایی، ب فه‌بری
decidedly adv
قطعا، حتما، بالتأكید

(دره‌خت) گه‌لا‌پزبان
deciduous /di'sɪdjʊəs/ adj
نه‌کا، په‌لکان ده‌ورینیت
(الشجرة) تطرح أوراقها سنویا

ده‌یی، ده‌هی، ده‌ه‌کی
decimal /desɪml/ adj
عشری، کسر عشری
ياسای ده‌یی ده‌هی (توانج، کیشان و
the ~ system
پنوان)
النظام العشری (للقد و الأوزان و المکایل)

له‌ده‌دا، ویر گولا ده‌هی
the ~ point
الفاصلة العشرية

نه‌یکوژی (به‌سەریا)
decimate /destmeɪt/ vt
سەرنه‌که‌وی، ده‌یه‌ک
يقتل (يقضي علی) العشر
a population ~ d by disease
دانیشتونیک که
ده‌به‌کیان به‌نه‌خوشی له‌ناوو‌چوون
سکان أفنى المرض عشرهم

سومبوله‌کان یان هیماکانی
decipher /di'saɪfə/ vt
ده‌کاته‌وه، راهه‌دکت
يفك الرموز، يحل الشفرة

۱. جیاکر دنه‌وه، بریار‌نامه،
decision /di'sɪʒən/ n [C,U]
بریار،
۱. فصل، حکم، قرار
come to a ~
ده‌گاته‌نه‌نجامی بریار ۲. زه‌بر، پلان،

بریار‌دان
يقطع فی أمر، بصل إلى قرار ۲. عزم، تصمیم

پیاویکی به‌زه‌بر و پنه
a man of ~
رجل ذو عزم و حزم

۱. بریار‌دار، فه‌بر، جیاکه‌روه،
decisive /di'saɪsɪv/ adj
یه‌ک لاییکه‌روه
۱. حاسم قاطع، فاصل
a ~ battle
جده‌نگی کوتایى پین‌هینەر (به‌کلایى)
کر دنه‌وه، برینه‌وه ۲. ته‌واو، جیاکه‌روه‌یی، یه‌کلایى
که‌روه
معرکه‌ حاسمة ۲. بات، فاصل، جازم

به‌شپوه‌ی یه‌ک لایى که‌روه، فه‌بری
decisively adv
علی نحو حاسم أو قاطع

پشت یا روی که‌شتی
deck /dek/ n [C]
ظهر أو سطح السفينة
خوی گورج نه‌کاته‌وه، ناماده‌بوون یو‌شەر
clear the ~ s
اخذ أهبة، شمر عن ساعديه، تهباً للقتال

ئه‌ی نه‌خشینن، جوانی ده‌کات،
deck /dek/ vt
ئه‌ی رازینیت‌ه
يزخرف، يزين و يحلى

گوتار نه‌خوینن، به‌جهرگ
declam /di'kleɪm/ vi, vt
سرود ده‌لن
يخطب أو ينشد بحماسة

گوتار، ناخافتن [C,U]
declamation /ˌdɛklə'meɪʃən/ n [C,U]
خطابة، إلقاء

ناگه‌هکردن،
declaration /ˌdɛklə'reɪʃən/ n [C,U]
ناخاوتن، راگه‌پاندن، به‌پانامه
إعلان، تصريح، بيان
a ~ of war
راگه‌پاندنی شهر، ناگه‌هکردنا شهرن
إعلان الحرب

۱. ناشکرای نه‌کا
declare /dɪ'kleɪ(r)/ vt, vi
۱. بھل، بصرح
~ war
راده‌گه‌په‌نن، شهر هه‌ل نه‌گیر سینن
يعلن الحرب
نه‌نجامی هه‌ل‌بازدنه‌که
~ the results of an election
راده‌گه‌په‌نن ۲. دوپاتی ده‌کاته‌وه، ناشکرای نه‌کات،
راپده‌گه‌په‌نن
يعلن نتائج الانتخابات ۲. يؤكد، بھل، بصرح

- The accused man ~d that he was not guilty.*
تاوانبار سووره له سهه نه کردنی تاوانه که ی
اصر المتهم علی انه غیر مذنب
لا یهنی نه گرتی / دژی دههستی ~ for / against
۳. به لگه ده دات به دهست پولیسی گومرگ
یژید / یعارض ۳. یصرح، یقدم بیانا لرجال الجمارک
Have you anything to ~?
هیچ شتیکت هه لنگرتوه ~?
که (باج) ییگرته وه؟
هل تحصل ما هر خاضع للرم الجمرکی؟
in Well I ~!
۴. ده برینی سه سورمان
۴. للتعبیر عن دهشة
۱. ناهینی، نکولی لی ده کات، *decline* /dr'klaɪn/ vt, vi
نه لیت ۲. رۆژ ناوا ده بیت ۳. کم نه هینی، خوار شه بیته وه،
لاواز ده بیت
۱. یرفض، یاتی، یبتع ۲. (الشمس) تنهدر ۳. یضاهل، ینعدر،
یتدهور
ریژه ی له دایک بوو که مه *a declining birth-rate*
(دابه زین له ریژه ی له دایک یواندا)
نسبه الموالید متناقصة (تناقص فی نسبة الموالید)
نرخ ی به ره وه دابه زین ده پروا *prices beginning to ~*
أسعار أخذت بالتخفاض
نه و ئیجیرا توریه ته ی لاوازی *an empire that has. ~d*
ده یرمیثیت
إمبراطورية أدركها الانحطاط
سالانی پیری له کوتایی *a man's declining years*
ته مه ن
سنوات الشيخوخة فی اردل العمر
□ n [C]
پوکانه وه، داته پان، نشیی
انحطاط، تدهور
ته ندروستی خراپتر بوو به نه خوشی *fall into a ~*
(به تاییه ته نه خوشی سیل)
تدهور صحته (و بخاصه من مرض السل)
پن ده ته به کلا جدا بو گورینی *declutch* /di:klat/ vi
خیرایی نوتومبیل
یضغط علی دواسه تعشق التروس لتغیر سرعة السیارة، یفصل
بین معرک السیارة و عجلاتها
خوینته نه وه ی یا زانیته زانیاره ک *decode* /di:'kəʊd/ vt
باش لا بردنی هینما که ی (کوده که ی)

- یحل الشفرة (الرموز)
۱. شی ده کاته وه، *decompose* /di:kəm'pəʊz/ vt, vi
نه یگورنی بو ماده سه ره که کان، نه یگورنی بو پیکهاته ی
ساکارتر ۲. یوگه ن ده بین
۱. یحول الی العناصر الرئیسیة، یحول الی مرکبات ابسط
۲. یسبب التفن أو الفساد، یفسد، یبتفن
داهیزران، *decomposition* /di:kəm'pəʊzɪʃn/ n [U]
گه نین، رزین، شی بو نه وه
تحلیل، حل، تفن
پاکی *decontaminate* /di:kən'tæmneɪt/ vt
ده کاته وه، پیسی له سهه لاده بات
یزیل التلوث، یطهر
ده نه خشینیت، جوانی ده کات *decorate* /dekə'reɪt/ vt
یزخرف، یزین
جاده کان ده رازیته وه به نالا *streets with flags ~*
۲. (مال) سواج (بویه ی) ده کا، دیواره کان داده پووشی به
کاغز ۳. خه لاتی نازایه ته وه ده گرت
یزین الشوارع بالأعلام ۲. (المنزل) یطلی، یصبغ، یدهن، یغلی
الجدران بالورق ۳. یقلد وساما
له جه ننگدا خه لاتی نازایه ته *~d for bravery in battle*
بین ده به خشری
قلد وساما لشجاعة فی القتال
جوانکاری، نشان، *decoration* /dekə'reɪʃn/ n [C,U]
نه خشاندن، رهوش
زینة، زخرفة، تزین، وسام
نه خشین، پاراوه، *decorative* /dekə'reɪtɪv/ adj
نه خشکراوی
زخرفی، زینی، تزینی
نه خشکیشراوی، *decorator* /dekə'reɪtɪ(r)/ n [C]
رازینده وه ی مالان
المزخرف، نقاش، مزین البیوت
به ره وهشت، به نه ده ب، هیژا *decorous* /dekə'reɪs/ adj
مهذب، مؤدب، لاتی
لی هاتن، به ره وهشت، *decorum* /di:'kɔ:rəm/ n [U]
سه لیه، به نا برو
لیاقه، ته ذیب، ذوق، حشمة
دانه ی داو) خواردن بو داوانه وه، *decoy* /di:'kɔɪ/ n [C]
به تاییه ته نه و بالنده و نازه لانه ی به کاری دینن وه ک خوراک

بوی دهرده که وی، تیده هیت دهر
 يستج، يستدل
deduce /di'dju:s/ vt
 لئی داده شکینت، دایده بریت،
 لئی که مده کا (ب subtract)
 بقطع، بحسم (قارن subtract)
deduct /di'dakt/ vt
 ۱. لئی داشکاندن،
 تیهیناندهر، دابران، ۲. ریشاندان، توانای به لگه هینانوه
 ۱. خصم، طرح، حسم ۲. استدلال، استجاج
deduction /di'dakʃn/ n [C,U]
 ۱. کار، کار ساز، ده ستاقیر
 ۱. عمل، صنع، مائره
deed /di:d/ n [C]
 خه لات کرا بو ~
 چاکسازیه که ی ۲. چه ک، (به تاییه تی چه کسی مولکی
 خانویه ره)، به لگه
 یکافا علی صنیعه ۲. صدک (و بخاصه صدک الملکیه العقاریه)،
 حجه
deem /di:m/ vt
 پروای وایه، وا داده نریت، باوه پنامه،
 باوه روکت، هزر دکت
 بعتقد، بعتر، بحسب
deep /di:p/ adj (-er, -est)
 ۱. قول، کور ۲. دوور له
 لیوار
 ۱. عمیق ۲. بعید عن العافه، بعید الفور
 ره له ی بان و قول ۳. رهنگی توخ، ره شی
 تیر، له گهل (pale) به راورد بکه ۴. دهنگی کپ و نزم ۵.
 که سینی که سنگ، نالوز، فیلباز، عه یار، زور زان ۶.
 هه لچوونه کان، تیز، زیادره، توند، به زهر
 رف عریض (عمیق) ۳. (اللون) غامق، قاتم، داکن (قارن pale)
 ۴. (الصوت) خفیض، جهیر ۵. (الشخص) غامض، ماکر، ۶.
 (الانفعالات) حاد، متطرف، عنیف
 نوقمبوو، سه رقالی بیر کونده وه یه، خه یال
 ~ in thought
 بردویه ته وه
 غارق، مستغرق فی التفكير
 سه رقالی خویندنه وه یه
 ~ in study
 منکب علی، مستغرق فی (الدراسة)
 به قولی، قول
 □ adv
 عمیقاً، بعیق
 □ n the deep
 له هونراوه دا، دهریا، نوقیانوس،
 دهریا لوش
 (فی الشعر) البحر، المحيط

بو راوکردنی نازه لی تر
 طعم و بخاصه الطائر أو الحیران الذی یستخدم للإیطاق
 بالهیرانات أو الطیور لاصطیادها
 □ /dr'kot/ vt
 گزی نه کات، نه که ویتنه ته له وه
 یخدع، یوقع فی شرک
decrease /dr'kri:s/ vt, vi
 کم کم ده کات، داده که وی
 پهرش دکت، داد کفت، دا که وتن
 بقتص، بتناقص
 □ /di:kri:s/ n [C,U]
 کم می، کم کردنه وه، کم
 نزم کردنه وه، نزمیونه وه
 نقص، تناقص، نقصان، انخفاض
 آیا تاوان له کم بوئونه دایه؟
 Is crime on the ~?
 هل الجریمة فی انخفاض؟
decree /dr'kri:/ n [C]
 ۱. بریار، داخوازی پره سسی ۲.
 بریار، فرماتی دادوه ری
 ۱. مرسوم، قرار ۲. حکم قضائی
 □ vt, vi
 فرمان دهرته کا، به سه زیدا سه ره که وی
 یصدر مرسوما ب، یقضی
decrepit /dr'krept/ adj
 په ککه وته، بین توانا، لاوازه
 (به هوی پیره وه)، که فته کار
 عاجز، ضعیف (بسبب الشیخوخة)
decry /di'krai/ vt (pt, pp -ied)
 کیم دکت، ره خنه
 دکت، تانه تی نه گری، عه یی لئی دهرده هینی
 یسجب، یذم، یقدح، یعیب
dedicate /ded'kert/ vt
 ۱. ترخان نه کات، خوئی
 ترخان نه کات بو کاری چاکه ۲. ترخان ده کات بو
 (خوابه رستی)
 ۱. یکرس، بهب، یندر، یکرس / یندر نفسه لفعل الخیر ۲.
 یخصص (له)
 بنای نه خوشخانه یه کی
 ~ a new hospital building
 نوئی له ریی خودا ترخان کرد له بوئنه ی تاییه تیدا ۳.
 (نوسهر) کتیه که ی ده کاته دیاری که سیک وه ک پیژانینی
 چاکه ی به سه ری وه
 یکرس مستشفی جدیدا فی سبیل الله و ذلك فی احتفال خاص ۳.
 (المؤلف) یهدی کتابه لشخص ما اعترافاً بفضلہ
dedication /ded'keiʃn/ n [C,U]
 ترخان کردن،
 پیشکش کردن، به خشین (په رتوک)
 تکریس، اهداء (کتاب)

deeply به قولی، به قولایی، به کوری، چونه ناو ناخه وه
بعق، علی نحو عمیق، بتعمق

deepfreeze *n* [C], *vt* به سستی خیرا تانز مترین پله،
به سستنه، ته زینه، ته زینر، (شیک) بهم شیوه نه یه سستنی، نه ته زینی
تجمید سریع الی درجه حراره منخفضه جدا، یجمد (شیئا) بهده
الطریقه

deeprooted *adj* ره گی قول، تیخ دا که وتوو
عمیق الجذور

deepseated *adj* چه سپاو، راگرتی
راسخ

deepen /di:pən/ *vt, vi* قول دهبی، قولی ده کا
یعق

deer /di:(r)/ *vt, vi* مامز، به ز کوفی، ناو، ناسک
(ناگوری له کودا)
غزال، آیل (لاتفیر فی الجمع)

deface /di'feis/ *vt* ده شیونیریت، زانیاری نه شاریته وه،
لا ی نه بات
یشوه، بطس العالم، یحو

defamation /defə'meiʃn/ *n* [U] ناو زران، توانج
لیدان، خه نجه ر لیدان، تانه لیدان، حه یا بردن
تذف، تشهیر، طعن

defamatory /di'femətəri/ *adj* ناو زران دن، قسه ی بو
هه لته به سستی
تشهیری، مسه، للسمعه، إقرانی

defame /di'feim/ *vt* توانجی تینه گری، تانه ی لینی ده دا،
ناوی نه زینتی، قسه ی دوا نه خا
یقذف، بطعن، یسه، الی السمعه، یفتری علی

default /di'fɔ:lt/ *vi* دوانه که وی، کم ته رخه می نه کات،
خو نه دزینته وه له (ناماده بوون له دادگا یان دانه وه ی قهرز)
یقصر، یهمل، یتخلف عن (حضور محاکمه أو دفع دین)
□ *n* [U] کم و کوری، کم ته رخه می، دوا که وتنه،
ناماده نه بوون، خو دزینته وه
تقصیر، إهمال، تخلف

by ~ به دوا که وتنه یان ناماده نه بوون
بالتخلف أو لعدم الحضور

to win a case/ a game by ~ کیشه که / یاریه که
نه باته وه به دوا که وتنی نه یاره که ی
یربع النضیه / المباراه بسبب تخلف الخصم

in ~ of له به به نه بوون یان ناماده نه بوون
لعدم توفر أو حضور، نظرا لغياب (عدم وجود)

defaulter *n* [C] کم ته رخه له کار کردندا
(به تاییه تی بو سه ریاز)
المقصر فی أداء واجبه (و بخاصه الجندی)

defeat /di'fi:t/ *vt* ۱. ده ی به زینتی، نه ییا ته وه،
ده یشکینتی، به سه ریا زال دهبی
۱. یغلب، یقهر، یغوزر أو یتغلب علی
۲. دانه مرکینتی، سه رنا که وی،
ناو اته کانمان نه هاته دی
۲. یحبط، یفشل، أحبطت آمالنا (متینا بالفشل)

□ *n* [C,U] هه ره مس، شکست، ره فین
إحباط، هزیمه

defeatism *n* [U] گیانی به زیوی یان ترسنوکی،
ره فوکی
الروح الانهزامیه أو التخاذلیه

defect /di'fekt/ *n* [C] خه وش، کم و کوری، تیک
چوون، له که، ناته واوی
خلل، عله، عیب، نقص
کم و کوری له یاسای
په ره وه ره ده و فیربوون
العیوب فی نظام تربوی
□ /di'fekt/ *vi* ره وه نه کات، پاش گز دهبی، راته کا له
سه ریازی
یهجر، یرتد، یفر من العیش

defection /di'fekʃn/ *n* [C,U] پاشگهز بوونه وه،
هه لته تن هه لگه رانه وه (بیروبووچون)
ارتداد، رده

defective /di'fektiv/ *adj* خه وش، خوشدار، شلوق،
کیمدار
(شه) به خلل أو عیب
کم هوشی یان کم زهینتی
لده خلل أو نقص عقلی
فرمانه ناته واوه کان
الانفعال الناقصه

defence /di'fens/ *n* [C,U] ۱. به سه رگری، پاساستن
۲. شیک پاریزگاری لینی بگریته وه که قه لا (بو نسوونه)
۳. پاسا (به ره فانی، به سه رگری له تساوانبار) پاریزه ری

به‌رگر بگردن
 ۱. دفاع، حمايت، وقايت، صيانة ۲. شيء يحمى أو يصون كحصن
 مثلا ۳. (قانون) دفاع (عن متهم)، محامى الدفاع
defenceless *adj* بى‌ه‌رگرى، بى‌چه‌ك، ده‌ست به‌تالى (تاوانبار) ده‌كات
 عاجز عن الدفاع عن نفسه، اعزل
defend /di'fend/ *vt* ۱. به‌رگرى نه‌كات، به‌ره‌فانى
 دكت، ده‌بياريزيت ۲. به‌رگرى له (تاوانبار) ده‌كات
 ۱. يحمى، يدافع عن، يصون، يقى ۲. يدافع عن، يترافع عن
 (متهم)
defendant /di'fendənt/ *n* [C] تاوانبار كراوه، شكات
 لى كراو، توهمه‌تباركراو
 مدعى عليه، متهم
defender /di'fendə(r)/ *n* [C] به‌رگر (له توپى پيدا)
 به‌ره‌قان، پاشمير
 حام، مدافع (كرة قدم)، لاعب دفاع
defensible /di'fensəbl/ *adj* نه‌توانرى به‌رگرى لى
 بكرى يان سه‌رفراز بكرى، به‌ره‌قائيار
 قابل للدفاع عنه أو تبريره
defensive /di'fensiv/ *adj* به‌رگرى، پاريزه‌رى
 دفاعى، وقانى
 □ *n on the ~* ناماده‌يه بو به‌رگرى
 متاهب أو متحفظ للدفاع
¹**defer** /di'fɜ:(r)/ *vt* (-ر-، -ر-ر-) پاش دنيخت،
 گيرو دكت، خاتر ده‌گريت
 يؤجل، يرمي، يؤخر
 نامهى دوا خراو
 رسالة / برقية مؤجلة أو غير مستعجلة
deferment *n* [C,U] دواخستن، پاش گوى خستن،
 فارملاندن، پاش نيخستن
 تأجيل، أرجاء، تأخير
²**defer** /di'fɜ:(r)/ *vi* (-ر-، -ر-ر-)
 خوئه‌دات به‌ده‌سته‌وه،
 نه‌كه‌ويته ژير ركيڤى
 يذعن ل. ينزل عند إرادة (تجيبلا)
 نه‌كه‌ويته ژير ~ *to one's elders/to sb's opinions*
 ويستى نه‌وانهى له خوئى گه‌وره‌ترن، بيروپراى كه‌سيكه‌كه،
 چفين، خاتر گر تن
 ينزل عند إرادة من هم اكبر منه / آراء شخص ما
deference /defərəns/ *n* [U] مل كه‌چى،

خويه‌ده‌سته‌وه دان، خاتر گر تن، ريز گر تن له مامه‌له‌وه
 هه‌لسوكه‌وت
 نزولا عند، تلبية ل، إذعان، مراعاة ل
 مل كه‌چى، *in ~ to the opinion of the court*
 ناره‌زوو دادگا
 نزولا عند رأى / رغبة المحكمة
 ريز گر تن له **deferential** /defə'renʃl/ *adj*
 ناره‌زووه‌كانى خه‌لئى، ريزگرى، خاتر گرى
 مراغ، أو محترم لرغبات الاخيرين
defiance /di'faɪəns/ *n* [U] به‌ره‌نگارى، ناگوئى
 رايه‌لى، ياخى بوون، چه‌ته‌يى
 تحد، مقاومه، تمرد، عصيان
 به‌ره‌نگارى فه‌رمانه‌كان نه‌پيته‌وه *to act in ~ of orders*
 يتحدى الأوامر
defiant /di'faɪənt/ *adj* به‌ره‌نگار، ياخى بوو
 متحد، متبرد
deficiency /drɪ'fɪnʃi/ *n* [C,U] (*pl -cies*) كه‌مى،
 په‌كه‌ه‌وتن، بى‌توانايى پرى كه‌م و كوپرى و په‌كه‌ه‌وتن
 نقص، عجز، مقدار النقص أو العجز
deficient /drɪ'fɪʃnt/ *adj* كه‌م، به‌شنه‌كردو
 ناقص، عاجز
 ~ *in courage* پيوستى به‌نازايه‌تى به
 تنقصه‌الشجاعة
 ~ *mentally* بى‌هوش، نانه‌واو
 ناقص العقل، لديه اختلال عقلي
deficit /defɪsɪt/ *n* [C] كه‌م، كه‌م ده‌رامه‌تى، (به‌راورد
surplus)
 نقص أو عجز مالي (فارق *surplus*)
defile /di'faɪl/ *vt* پيس ده‌بيت، گل و ده‌بيت، كرنت
 دكت، پيس دكت، بوگه‌ن ده‌ين
 يفسد، يلوث، يندس، ينجس
 ۱. روونى ده‌كاته‌وه، ده‌رى ده‌خات،
 پيئاسه‌ى ده‌كا، راهه دكت ماناي روونده‌كاته‌وه (وهك وشه)
 ۱. يوضع، يبين، يشرح معنى (كلمة مثلا)
 ۲. سنورى بو داده‌نيت، نه‌ركى *~ sb's duties / powers*
 كه‌سى ديارى ده‌كات
 ۲. يحدد، يعين، يعرف، يحدد واجبات / سلطات شخص ما
 له‌ناسمانه‌وه ديمه‌نى *~ hills clearly ~d against the sky*

- گرددگان بهروونی دیارن. ۳. داپنه‌نن، سنوری بو داده‌نیت
تلال واضعه العالم قباله الساء. ۳. یضع، یشکل، یحدد
سنوری شاریک داده‌نن، ~ a country's boundaries
نوخشه ده‌کیشیت
یخطط / یضع حدود بلد ما
- definite** /defɪnɪt/ *adj* ناشکرا، دیاری کراو، پروون
واضح، محدد
نامرازی پیناسین، راده‌دار
~ article
اداة التعریف
- definition** /defɪnɪʃn/ *n* [C,U] ۱. پیناسه‌کردن،
ده‌ست نیشان کردن، پروون کردنه‌وه ۲. ناساندن، دیاری
کردن، پروونکردنه‌وه
۱. تعریف، شرح ۲. تحدید، توضیح، وضوح العالم
- definitive** /dɪfɪnɪtɪv/ *adj* براوه، کو‌تایی، فه‌بری
جازم، قاطع، نهایی
- deflate** /dɪfleɪt/ *vt* ۱. به‌تالی نه‌کاته‌وه له هه‌وا (تایه)،
بالون فشی ده‌کاته‌وه، دفشینیٔ ۲. دابه‌زاندنی نرخه پاره
(به‌راوردی *inflate* بکه).
۱. یفرغ من الهوا (اطار، بالون) ۲. تخفیف قیمت العملة (قارن
inflate)
- deflation** *n* [U] خالی‌کردنه‌وه، چوونده‌وه‌یک،
فشکرن، شکانی نرخه دراو
تفریح، انکماش، تقلص حجم العملة المتداولة مکافحة للتضخم
- deflect** /dɪflekt/ *vt, vi* لای ده‌دات، لار ده‌نیت
ییل، یعرف، یزیغ
- deflection** /dɪflekʃn/ *n* [C,U] خو‌فهدان، لاددت،
لادان
امالة، انحراف
- deform** /dɪfɔ:m/ *vt* ده‌شینیٔ، تیکی ده‌دات
یسخ، یشو
- deformed** *adj* شیواو، تیکچوو (له‌ش) (هوش)
خراب، ناپه‌سه‌ند، به‌د، ناشرین
مشوه، مسوخ (الجم) (مجاز) (العقل) کره، مقیت، بشع
- deformity** /dɪfɔ:mətɪ/ *n* [C,U] (pl -ties) شیواوی،
عه‌پیداری، کریتی، ناته‌واوی
عاهة، تشوه، عیب جسدی
- defraud** /dɪfɹɔ:d/ *vt* گزی نه‌کات، دخاپنیت، گهلوری
نه‌کا

- یغش، یدلس، یغین
~ an author of his royalties by ignoring copyright
دانه‌ریک بئ به‌ش ده‌کات له قازانجی کتیه‌کانی به‌پشت
گو‌یخستنی مافه‌کانی دانه‌ر
یحرم مؤلفا من عائدات کتبه بتجاهل حقوق التألیف
- defray** /dɪfɹeɪ/ *vt* به‌شدارای نه‌کا به‌پیدانی کرینی
شیک یا هه‌لگرتنی
یساهم بدفع نفقات شیء أو تحملها
- défröst** /di:'frost/ *vt* به‌فری دروستبوی ناو به‌فرگر یان
سدر جامی نو تومبیل ده‌تویینه‌وه
یذیب الجلید المتکون فی تلاجة أو علی العاجب الزجاجی
لسیارة وما اشبه
- deft** /deft/ *adj* شاره‌زا، کارامه، زیره‌ک، ووردین،
کارامه‌یی له کاری ده‌ستدا، ده‌ستره‌نگینی
ماهر، حاذق، فی الاعمال الیدویة، (العمل) یدل علی مهارة فی
الصنع
- deftly** *adv* به‌شهره‌زای، به‌کارامه‌یی، به‌شاره‌زایی، به
وریایی
بمهارة، بحذق
- deftness** *n* [U] کارامه‌یی، شه‌ره‌زاییه‌تی
مهارة، حذق
- defunct** /dɪfʌŋkt/ *adj* له‌ناو‌چوو، کو‌زن، مردوو
میت، باند، زاتل
- defy** /dɪfai/ *vt* (pl, pp -fied) ۱. به‌ره‌نگاری ده‌نیت،
به‌ره‌رچی ده‌داته‌وه ۲. به‌ره‌له‌شی ده‌کات
۱. یته‌دی، یته‌دی ل ۲. یقاوم، یایی الاتصیاع ل:
گو‌ی رایه‌لی یاسا / ~ the law / one's superiors
سه‌رو‌که‌کانی ناییت
یته‌دی او یایی الاتصیاع للقانون / لرؤسانه
۳. به‌ره‌نگاری که‌سیک ده‌نیت (بروای ~ sb to do sth
وايه توانای به‌سه‌ریا ناشکی، یان جسی به‌جی ناکا) ۴.
تدگه‌ره‌ی تی ده‌خات، له‌ناو نه‌چنی، کو‌سپ نه‌خاته‌ری
۳. یته‌دی شخصاً ان یفعل شیئا یعتقد انه لا یقدر علیه أو لن
یفعله) ۴. یضع العرائیل أو الصعریات
- degenerate** /dɪ'dʒenəreɪt/ *vi* نوشوستی دینیٔ،
نه‌روخی، به‌ره‌وه‌خرابی ده‌چیت
ینحط، یته‌دهور، ینحل
بین ره‌وشت، پروخواو، دو‌راو
□ /dɪ'dʒenərəʊ/ *adj*

منحط، متدهور، منحل
 □ /di'dʒenəreɪʃn/ n [C] كهسيكي ريوخاو، داکه وتوو، داته پيو
 شخص متدهور او منحل
degeneration /di'dʒenəreɪʃn/ n [U] داکه وتو،
 نه مان، رزين، گهنيو، نزميون
 انحطاط، تدهور، انحلال
degrade /di'greɪd/ vt ۱. پلهی دابه زیني (سه رپاز)
 وه کو سزایه ۲. ریسوای ده کات، بیتریز سه پری ده کات
 ۱. ينزل رتبه (جندی) کتوبه ۲. یدل، یحقر، ينزل من قدر،
 یحط من شان
 له نرخی ~ oneself by cheating/living an idle life
 خوی دابه بزیني به گزی، به تمه ملی
 یحط من شان نفسه بالقش / بالکل
degree /di'gri:/ n [C] ۱. پله (به که ی بیوانی گوشه)
 ۱. درجه (وحده القیاس فی الزوايا)
 گوشه ی وه ستاو (۹۰) پله ۲. پله
 an angle of 90 ~s
 زاویه قائمه (۹۰) ۲. درجه (وحده القیاس للحرارة)
 ناو له سفری Water freezes at zero ~s centigrads.
 سه دی نه ی به ستیت ۳. پایه، بر، قوناغ
 یجمد الماء عند درجه الصفر المئوية ۳. منزلة، مقدار، مرحله
 پله ی جیاواز له کارامه یی و various ~s of skill
 شاره زایی
 درجات متفاوتة من المهارة
 به رزترین پله ی بالا، نایاب a high ~ of excellence
 درجه عالیة من الامتياز
 ورده ورده by ~s
 تدریجیا، خطوة فخطوة بالتدریج
 تا راده به کی زور، له و په ریدا ~ to a high/to the last
 بالاترین و دواترین
 الی حد عظیم (الی اخر الحدود)
 تا چ راده به ک ۴. پله و پایه ی کومه لایه تی ~ to what
 الی ای حد / مدی ۴. منزلة اجتماعية
 خه لکی پایه بلند ~ people of high
 ناس ذوو مقام رفیع
 ۵. پله ی زانستی، پروانامی the ~ of Masster of Arts
 ماجستیر له ویزه ۶. (ریزمان) به کی له پله کانی به راورد،

پله ی بالا
 ۵. درجه علمية، شهادة درجة ماجستير في الاداب ۶. (في التحو) احدى درجات التفضيل للصفات
dehydrate /di:'haɪdreɪt/ vt ووشکی ده کات، ناوی
 لی لانه بات
 یجفف، یزیل عنصر الماء من
 ~d vegetables سهوزه ی وشک کراوه
 خضار (مجففة)
delce /di:'aɪs/ vt رایته مانی به فر (بو نمونه له سه ر پالی
 فرۆکه)، لایه با
 یزیل الثلج (عن جناحی الطائرة مثلا)
delfy /di:'faɪ/ vt (pt, pp -fied) ده ی به رستی تا پله ی
 خوایه تی، نه ی کاته خو، شینک مه زن ده کا
 یاله، یجعل إلهاً (من شيء)، یظم الی حد التالیه
delgn /deɪn/ vi دهستی لیه لده گریت، باشده یی، قایل
 ده بیئت، رامست ده بیئت
 یتنازل، یتراضع، یتکرم
delty /di:'ti/ n [C,U] (pl -ties) ۱. خودا، خودی،
 خدایه تی
 ۱. الالهية
 ۲. خودا، خواوه ندی یونان the Greek deities
 ۲. الهه أو الالهة، الهة اليونان
 خوی گه وره و میهره بان the D~
 الله تعالى
 ده بیته هو ی دلته نگی و خه مباری **deject** /di:'dʒekt/ vt
 یسبب العزن و الکابة
 دل ته نگی، پهستی، دلگران، پهست، **dejected** adj
 گرتار، گرزبون، خه فته بار، ناهین
 حزین، مغموم، مکتب، مکدر
 دلته نگی، خه مبار، خاموک **dejection** /di:'dʒekʃn/ n [U]
 حزن، کدر، اکتاب
 ۱. دوا ی خه خا، کهم ته رخمی تیا **delay** /di:'leɪ/ vt, vi
 نه کات ۲. دوا ی ده خات، سستی تیاده کات
 ۱. یؤخر، یهمل، یعطل ۲. یؤجل، یتوانی
 دوا که وتو، گیروده یی، دواخستن □ n [C,U]
 تأخیر، تأجیل، توان
 دهست پی ده کا یی دواخستن start without ~
 یداً دونما تأخیر

delectable /dr'lektəbl/ *adj* دلگير، خوش، تامدار
 منتع، ميبه، سار، لذیذ

delegate /deli'geit/ *vt* ۱. نوینەر دهئیریت، نمینهنده
 دکت ۲. نوینهری دهکا، له جیگهی دانهنن
 ۱. بیتدب، یوفد، یغوض ۲. ینیب، یخول
 □ /deli'gət/ *n* [C] نوینهر، جیگر، شاندى، نمینهنده،
 پهيك
 مندوب، مبعوث، ممثل، نائب

delegation /deli'geiʃn/ *n* [C,U] نوینهر، راسپارد،
 بریکاری، تیرارو، شانندن
 ندب، تفویض، توکیل، وفد، بعثة

delete /di'li:t/ *vt* لای دهبات، دهیسرینتهوه، رادکت
 یحذف، یشطب، یلغی

deletion /di'li:ʃn/ *n* [C,U] سرینتهوه، لاپردن،
 کوژاندنهوه
 حذف، شطب، إلغاء

deliberate /di'libəreit/ *vt, vi* دهستا و دهست نهکا،
 لئی دهکوئینتهوه، دخوینیت، هزر دکت
 يتداول، يدرس، يتشاور
 □ *adj* ۱. بهئهئقهست، فهستی، خوویستی
 ۱. متعمد، مقصود
 سوکاپهتی پین کردن بهئهئقهس / خوویستی *a ~ insult*
 ۲. لهسهر خو
 اهانه متعمده / مقصوده ۲. متأن، مترو، متمهل (فی التصرف،
 الحديث)

deliberately *adv* بهئهئقهست، بهخوویستی
 عن عمد، عمدا، قصدا، بترو

deliberation /di'libəreitʃn/ *n* [C,U] ووتوویژ،
 هسل سوراندن به راویژکاری، راویژی، بریاردان،
 چخرانندن، هزر کرن
 مباحثه، مداولة، مشاوره

delicacy /delikəsi/ *n* [C,U] (*pl -cies*) خواردنی
 خوش، خووارنا خواهش، ژیری، نازکی، تنکی
 طعام، مترف، شعی، رقه، کیاسه

delicate /delikət/ *adj* ۱. نهرم و شل، نازه نین، نیان
 ۱. ناعم، لین، رقیق
 نهرم وه کوئاوریشم، تنکی ۲. تنکول، *as ~ as silk*
 زوو تیک نهشکنی

ناعم کالهریر ۲. رقیق، سریع الطب
 قایی چینی / پروهکی ناسک (پویتی *china/plants ~*)
 بهناگاداری)
 اوان صینیه / نباتات رقیقه (بحاجه الی العنايه و الحرص)
 مندالیکي نيسک سوک، چوست، *a ~ looking child*
 خوینگهرم، چالاک ۳. وورده، پویتی به کارامهیی و
 وریایی ههیه
 طفل رقیق الصحة ۳. دقیق، بحاجه لهارة و دقة باللغة
 نهشتهرگه ریهکی ورد *a ~ surgical operation*
 ۴. (رهنگ) ناسک، نهرموله، لهسهر خو، کال، مات ۵.
 ههست نامیر، ژیر، سه حکمر، ناسوده
 عملیه جراحیه دقیقه ۴. (الألوان) ناعمة، هادنة ۵. (الحراس،
 الأدوات) مرهفة
 ههسته وه ره کانی بون، زور *a ~ sense of smell*
 ههستیار
 حاسة شم مرهفة
 نامیره *the ~ instrument used by scientists*
 ووردکاریه کان که زاناکان به کاری دههینن ۶. رووخوش،
 ناسک، نیان، ریز له ههستی نهوانی تر دهگریت ۷. خواردنی
 خوش، به تام
 الأجهزة الدقيقة التي يستخدمها العلماء ۶. لطيف، دمت، يحرص
 على مشاعر الآخرين ۷. (الطعام) شهی، لذیذ
 ماسی تام خوش، به تام *fish with a ~ flavour*
 سسک شهی المذاق

delicious /di'li:ʃəs/ *adj* به تام، بهلهزهت، بهچیژ،
 خوش، شیرین، مهزه دار، گهلهک خوش، تامدار
 لذیذ، طیب، شهی

delight /di'laɪt/ *vt, vi* ۱. شادنهیی، دلخوش دهیی، دل
 نهکاتهوه، شادی، خوش، شایی ۲. کاتیکی خوش بهسهر
 دهبات، دلخوش دهییته به
 ۱. یبتع، یبهب، یسر ۲. یبتع ب، یسر ب، یجد متعة أو لذة فی
 دل خوش، دلشاد، چیژ
 □ *n* [C,U] سرور، بهجة، متعة

delightful *adj* دلشادکر، دلخوشکر، تامدار، خوش
 سار، متع

delineate /di'lineit/ *vt* وینه دهکیشی، باسی نهکات،
 هیل دکت
 برسم، یصور، یصف

delinquency /dɪ'lɪŋkwənsɪ/ n [C,U] (pl -cies)
 لادان، لاساری، هاروهایجی، سرکه‌شی، تاوان، سرینچی،
 له‌یاسا، کم‌تدرخمی له‌کاردا
 جنحة، اثم، انتهاك للقانون، تصیر فی أداء الواجب

delinquent /dɪ'lɪŋkwənt/ n [C], adj لاسار،
 گون‌ه‌ی لاسار، سرکیش، نایاسایی
 حدث، جانيح، متتهلك للقانون

delirious /dɪ'lɪrɪəs/ adj تووشی وریته بووه، قسه‌بزر
 کاندن نه‌له‌تووشی به‌رناخافتن، وامس واسی، زوه‌لجو
 مصاب بالهذيان، مهلوس، شديد الانفعال

delirium /dɪ'lɪrɪəm/ n [U] ووریته، فشار، به‌رناخافتن
 هذيان عقلي، هلوسة

deliver /dɪ'lɪvə(r)/ vt ۱. نه‌یگه‌ی نه‌ی (نامه‌وکول و پهل
 به‌آلف دکت دیتیریت) نه‌یداتی ۲. بزگاری نه‌کا، ده‌ری نه‌کا،
 نامازه نه‌کا
 ۱. یسلم. یوصل (الرسالة، البضائع الخ) ۲. ینتذ. یخلص. یحرر
 ینتذ من الخطر/ الأغرأ ۳. یلقى (معاصرة أو خطابا مثلا) ۴.
 یسدد، یوجه
 له‌ترس بزگاری ده‌کات / *~ from danger/temptation*
 هه‌لقریوان ۳. وانه یان ووتار ده‌لته‌وه‌گوتار دیتیریت ۴.
 لئی ده‌دات، ناراسته‌ی ده‌کات، داپینی نه‌کا
 لئی نه‌دری له *~ a blow in the cause of freedom*
 پیناوی سهریه‌ستیدا
 یسدد ضربة فی سبیل الحرية
 ۵. داپینه‌نی، نه‌زیت، نه‌پینت،
be ~ed of (a child) (منالیک)
 ۵. تضع، تلد، (طفلا)

deliverance /dɪ'lɪvərəns/ n [U] بزگار کردن، بزگار
 بوون، ته‌واو بوون، کوتای پنهان
 نجات، إنقاذ، خلاص

delivery /dɪ'lɪvəri/ n [C,U] (pl -ries) دانان، له‌داپک
 بوون، گه‌پاندن، دابه‌ش کردن، پیراگه‌پاندن
 وضع، ولادة، تسلیم، توزیع، إلقاء
 ده‌یگه‌ی نه‌ی، پینده‌دا، وه‌ری نه‌گری، به‌ده‌ستی *take ~ of*
 دینی
 تسلیم
 دولی پچوکی چر
 واد صغیر تحفه الأشجار

delta /delta/ n [C] پیتی چوارم له‌نه‌لفینی نه‌غریقی،
 ده‌لتای روبرار
 الحرف الرابع فی الأبجدية الإغريقية، دلتا نه‌ر
the Nile D~ ده‌لتای نیل، به‌ویته پیتی
 دلتا النيل

delude /dɪ'lu:d/ vt فینلی لئی ده‌کات، گزی نه‌کات،
 وای دینته به‌رچاو، دخاپینت
 یخدع، یغش، یوهم، یضل

deluge /dɛljʊ:dʒ/ n [C] باوباران، لافاو، لیشاو، توفان،
 خیزاو، سیل
 طوفان، فیضان، سيل
a ~ of words/questions لیشاوی ووشه، یان زوری
 پرسیار
 سيل من الكلمات / الأسئلة
 لافاو دیت، وه‌ک لافاو، شالو دینی، نال رابوون، vt
 توفان
 یغش، یندفع کالفیضان

delusion /dɪ'lu:ʒn/ n [C,U] نه‌ندیشه، خه‌یال، پیچون،
 لیکدانه‌وه‌ی هه‌له
 وهم، خداع، هوس

delusive /dɪ'lu:sɪv/ adj خه‌یالی، دروژن، فیکهر،
 چفو
 وهمی، کاذب، خادع

delve /dɛlv/ vt, vi هه‌لده‌کولئی، ده‌پیشکینی
 (إق)، یحفر، ینقب
 قول ده‌دیته‌وه، لئی ده‌کولته‌وه (وه‌ک په‌راو و *~ into*
 هیلکاره دیرینه‌کان) بو‌زاتین
 (مجاز)، ینتقب، ینتحر، (فی الکتب أو المسخرطات الأثرية
 مثلا)

demagogue /dɛmə'gɒɡ/ n [C] دیمآگوگ، سه‌روکی
 سیاسی، به‌ووتاره‌کانی یاری به‌هسته‌ی خه‌لکی ده‌که‌ن،
 لزیار، خاپان
 زعيم سياسي یلعب بعراطف العامة بخطفة، غوغائی

demand /dɪ'mɑ:nd/ vt ۱. داوا ده‌کات، دخوازت، ۲.
 پیوستی پینته‌ی، نه‌ییا‌ته‌سر، داوا ده‌کا، ده‌به‌ویت
 ۱. یطلب، یطالب ۲. یحتاج، یقتضی، یطلب
 ۱. داوا، داخوازی، خواستن، داواکردن □ n [C]
 ۱. مطالبة، طلب

<i>on ~</i>	کاتی بیوستی عند الطلب
<i>in great ~</i>	۲. زور بیوست، پهواج دار ۲. مطلوب جدا، شدید الرواج
<i>a great ~ for good typists</i>	بیوستی زوری بهچاپکهره شاره زاکانه
<i>good in great ~</i>	شده و مه کنی داخوازی زور له سر بین بضائع بتراید عليها الطلب
demarcate /di:ma:'keɪt/ vt	سنور دباری ده کات، نیشان دکت، راده دکت یعین الحدود
demarcation /di:ma:'keɪʃn/ n [U]	نیشانکردن، سنور دانان، راده کرن تعین الحدود، رسم الحدود
demean /dri:mi:n/ vt	خوی سووک ده کات، رسو ادکت، کیم دکت نرم دکت بحقرو یا بذل نفسه
demeanour /dri:mi:nə(r)/ n [U]	رهفتار، ریاز، ره پروشت، ههلسوکهوت سلوک، تصرف
demented /dri:mentɪd/ adj	که م هوش، شیت، شه رزه، هارکری، هار مخبول، مجنون، فاقد العقل، (ل. د) مستلم للقلق
demi /demi/ prefix	پیشگریکه به مانای نیو، پیشگریه کو نیمچه، نیفه بادنه معناها، نصف أو شبه
<i>~ god</i>	نیف خودا (وهك خودا) شبه اله
demilitarize /di:mi'lɪtəraɪz/ vt	چهك دائه مالی له (ناوچه پهك)، بین له شکر دکت بزرع سلاح (منطقه ما)
demi-se /dri:maɪz/ n [C]	(له یاسا) مردن، له ناوچوون، گیا نکیشی، مهرگ (فی القانون) موت، وفاة
demist /dri:mɪst/ vt	نه سپری، توز له جامی نو تومیبله که لانه بات (بؤنمونه)

	یسح، یزیل الضباب عن (العاجب الزجاجی لسیاره مثلا)
demobilization /di:məʊbɪlaɪ'zeɪʃn/ n [U]	پره لاکردنی سهرباز، له شکر بهردان تسریع الجنود
demobilize /di:məʊbɪlaɪz/ vt	له شکره ری بهردت، کو تایی هیتان به خزمه تی سهربازی یسرح الجنود
democracy /di:'mɒkrəsi/ n [C,U] (pl -cies)	۱. حوکمه تی دیموکراتی، حوکمه تی گهل (هه لیزاردنی حکومت له لایه نه جه ماوهره وه) ۲. دیموکراسی، وولاتی دیموکراتی ۳. کو م لگه پهك نه ندامه کانی هه مان مافیان هه بیته.
	۱. حکومت دیموقراطية ۲. بلاد ذات حکومت دیموقراطية ۳. مجتمع یتتبع أفرادہ بحقوق متساویة
democrat /deməkræt/ n [C]	دیموکرات، یان لایه ن گری دیموکرات دیموقراطی، مؤید للدموقراطية
democratic /demə'kræɪtɪk/ adj	دیموکراتی دیموقراطی
demolish /di:'mɒlɪʃ/ vt	ویرانی ده کات، هه لده وه شینیت، نه پروخینیت یدمر، یفوض، یهدم
demolition /demə'li:ʃn/ n [U]	تیکدان، پروخاندن، ویران کردن، خاپور کردن تدمیر، تفویض، تهدیم
demon /di:mən/ n [C]	دیو، درنج، شه یتان، دیوه زمه شیطان، عفريت
demonstrable /demən'strəbl/ adj	توانای سه لماندنی هه په، نیشانبار
	ممکن إباته
demonstrate /demən'streɪt/ vt, vi	۱. نه یخاته رو، ناشکر ایده کا، جیگری نه کا، نه یسه لمینتی ۲. ده ری ده خات (ههست و سوز)، کریکاره کان مان ده گرن
	۱. بیره ن، یسبت ۲. یظهر (مشاعره و انفعالاته)، العمال یتظاهرون
demonstration /demən'streɪʃn/ n [C,U]	پیشان دان، سه لماندن، خوده رخستن

- ایضاح، برهان، مظاهره
demonstrative /dɪ'mɒnstrətɪv/ *adj* ۱. سوسرهت،
 جلهوی سوژی بهره‌دهات، ههست و سوژی ناشاریته‌وه
 ۱. یطلق له‌واطفه‌العان، لایخفی مشاعره
 راناوی دهست نیشانکردن
 ~ *pronoun* ضمیر الإشارة
demonstrator /dɪ'mɒnstrətɔ(r)/ *n* [C] ۱. نمایشکار،
 نیشاندەر، پاریده‌دهری ماموستا له‌کولج
 مظاهر، معید فی‌کیله
demoralization /dɪ'mɒrəlɪzətʃən/ *n* [U] ۱. پسیس
 بوون، لاواز بوونی باری زانیاری، فاوازه‌کردن، مستکردن،
 لاواز کردن
 إفساد، أضعاف المعنويات
demoralize /dɪ'mɒrəlɪz/ *vt* ۲. ره‌وشت پسیس ته‌کا/
 خرابی ته‌کا، وره‌ی (سه‌ریاز) نزم ده‌کات، شاش دکت،
 لاواز دکت
 ۳. یفسد الأخلاق أو يضعفها، یضعف المعنويات (للجنود مثلا)
demote /di:'mɒt/ *vt* ۴. دایه‌به‌زینی (پله و پایه)
 یئزل درجه‌ته‌ او مرتبه‌ته
demur /dɪ'mɜ:(r)/ *vi* (-rr-) ۱. ناره‌زایی و بی‌زاری
 ده‌رئه‌بری، بهره‌لستی ده‌کا، دزایه‌تی ده‌کا
 یعرض، یحتج
 نایه‌وی له‌ روژی یه‌ک
 ~ *at working on Sundays* شه‌مماندا کاریکا
 یحتج علی‌ العمل أيام الأحد
 □ *n* [U] ۱. ناره‌زایی ده‌ربرین، قابل نه‌بون، ملکه‌چی
 نه‌کردن
 احتجاج، اعتراض
 obey without ~ بی‌دوو دلی ملکه‌چی ده‌کا، کویرانه
 دوا‌ی نه‌که‌وی
 یطیع دونما اعتراض
demure /dɪ'mjʊə(r)/ *adj* ۱. سه‌نگین، بی‌زدار، رومه‌تدار،
 داپوشراو
 رزین، محتشم
den /den/ *n* [C] ۱. لانه، هیلاسه، نه‌شکوت، په‌ناگه،
 له‌هن، لان ۲. جینگه، (بو تاونیاران) شوین بو‌خواردنه‌وه‌ی
 ماده‌ سه‌رکه‌ره‌کان، شوین بو‌کارو خویندن
 ۱. عرین، وکر (کله‌ف مثلا) ۲. وکر (المجرمین)، غرزه (المعاطی

- المخدرات) ۳. خلوة، مکان یختلی فی‌ه‌ الصره (للدراسة أو
 العمل)
denial /dɪ'naɪəl/ *n* [C,U] ۱. ربه‌ت کردنه‌وه، نکولی،
 ریتنه‌دان
 رفض، نکران
denomination /dɪ'nɒmɪ'neɪʃən/ *n* [C] ۱. چین، تیره،
 دین، ۲. ناستاف، بهره، ناف ده‌سته، یه‌که‌ی کیشان یان
 دریزی، پاره، هند
 ۱. طبقة أو طائفة، ملة ۲. فئة من فئات أو وحدات (الوزن أو
 الطول أو العملة و نحوها)
denominator /dɪ'nɒmɪnətɔ(r)/ *n* [C] ۱. ژیره، بنک،
 به‌شکهر، ژیره‌ی کهوت، دابه‌ش
 المقام، مخرج الکسور
denote /dɪ'nəʊt/ *vt* ۱. ناماژه بو‌نه‌و ته‌کا، نیشانه‌ی نه‌وه‌یه
 یبشیرالی، یدل علی، یرمزالی
denounce /dɪ'naʊns/ *vt* ۱. هه‌لده‌وه‌شینیت (په‌یمان یان
 پیکهاتن) تاوانبار دکت، حه‌ز ده‌کات، ستور دانیت بو
 (په‌یمان پروانامه)
 یسجب، یسی ب، یشر برغبه‌ فی وضع حدل (معاهدة، اتفاقية)
dense /dens/ *adj* (-r, -st) ۱. (شله، تم) خه‌ست،
 چر، ۲. تیر ۲. (شت، زه‌لام) قه‌له‌بالغ، چر
 ۱. السوائل أو الضباب کثیف ۲. الأشياء أو الأشخاص مزدحم،
 مکظ
 کومه‌نی چر، قه‌له‌بالغ، جه‌نجال ۳. کله‌له *a crowd*
 بوت، بی‌میشک، گه‌مه، گیل، خریو
 حشد کثیف ۳. الشخص غبی، غلیظ الدماغ
densely *adv* ۱. به‌قه‌له‌بالغ، به‌خه‌ستی، چری، خه‌ستی
 علی‌ نحو کثیف أو مزدحم
density /densəti/ *n* [C,U] (*pl* -ties) ۱. چری (فیزی)،
 خه‌ستی، تیری
 (النیزیا) کثافة
dent /dent/ *n* [C] ۱. که‌لین، داقوپان، قوپان، لیدانی توند
 بجه، انبجاج، ضربه، غائرة
 ۱. یتکی نه‌شکین، نه‌یقوینتی به‌لیدانی توند
 □ *vt, vi* بیج، یبج، یسبب بضره‌ غائرة
dental /'dentl/ *adj* ۱. ددانی، په‌یوه‌ندی به‌ ددانه‌وه‌ هه‌یه و
 چاره‌سه‌ر کردنی
 سنی، ذو‌علاقة بالأسنان أو علاجها

dentist /dentɪst/ n [C] پزشکی ددان، دانشاز
طیب آسان

dentistry n [U] دان سازی، ددان ساز
طب الأسنان

denture /dentʃə(r)/ n [C] تاقمی ددانی دست کرد
طقم، آسان صناعیة

denude /dɪ'nju:d/ vt روونی نه گانهوه، روت دکت، جل
یان بهرگی له بهر دانه کهنی
یبری ببرد، بیزع الملابس أو الفطاء عن
(لاکانی) گردولکه بین درهخت، hillsides ~d of trees
روت هل
(جوانب) تلال عاریة من الأشجار

denunciation /dɪˌnʌnsɪ'eɪʃn/ n [C,U] تاوانبار
کردن، ناگادار کردنی ره سسی به کۆتایی هینان به (به لئین یان
ریکه و تنامه)
شجب، اتهام، أشعار رسمی بانها. معاودة او اتفاق

deny /dɪ'naɪ/ vt ۱. نکولی لئده کا، ینکاری نه کا،
به درۆی نه خاته وه ۲. ویی لئ ده گری، نایه لئ، ره فزی نه کا ۳.
دانی پیا نایت
۱. ینکر، بکذب ۲. برفض، بمتنع ۳. ینکر، ینفی
نکولی له لئیمزاکه می ده کات، He denied the signature.
مانده ل دکت
أنکر التوقيع

deodorant /di:'ɒdərənt/ n [C] بوئبره، بیهنا نه خوش
بژ
مزبل لروانج کره به

deodorize /di:'ɒdəraɪz/ vt بوئی ناخوش لاکه بات،
بیهنا نه خوش دپرت
بزیل الرائحة الكریهة

depart /dɪ'pɑ:t/ vi ده روات، لاددت، دچت، جنی دپلئ
کۆچ نه کات
یغادر، بیارج، یتراک، یرحل
واز له نهریتی کۆن ده هینت ~ from old customs
یتخلى عن العادات القديمة، البالیة

department /dɪ'pɑ:tment/ n [C] بهش، لق،
به ریوه به رایه تی، لق، پشک، ده لهر
قسم، شعبه، فرع، اداره

departure /dɪ'pɑ:tʃə(r)/ n [C,U] کۆچ، کۆچکردن،

بارکردن
مفادرة، رحیل

۱. پشتی پئ ده به ستن، یاوه ری
ده کا

۱. بتمد علی
پیوستی بیه تی، خو ل سهر دگرت ~ on/upon
یحتاج
The old woman still ~s on her own earnings.
پیر یژنه که هینتا له سهر قوتی خوئی نه زی
لاتزال المرأة المعجزة تعتمد علی کسبها
Good health ~s on good food, sleep and
ته ندروستی باش پیوستی به خواردنی باش و
exercise. خهو و وه رزه
الصحة الجيدة تعتمد علی الطعام المغذی و النوم و الرياضة
ثمة وه ستاوه ته سهر بارودوخ ۲. That ~s/It all ~s.
پشتی پئ نه به ستن، پروای پئ نه کات
هذا یتوقف علی الظروف ۲. بتمد علی، یقرب
You can always ~ on him to be there when
نه توانی پشتی پئ بیه ستن، ههر کاتیک، ویستت needed.
ناماده به
یمکنک دوما ان تعتمد علیه بان یكون موجودا عند الحاجة الیه
یاوه ریار، جینی یاوه، متمانه ینکراو dependable adj
موتوق به، جدیر بالثقة، بتمد علیه
نه زی له سهر، ناخوه ره، dependant /dɪ'pendənt/ n [C]
ده ستدا
عالة علی، تابع
پشت پئ به ستن، dependence /dɪ'pendəns/ n [U]
یاوه رداری، بن ده ستن، پاپهر مون، متمانه
اعتماد علی، اتکال، تبعیة
dependency /dɪ'pendənsɪ/ n [C] (pl -cies)
ناوجه به ک سهر به ده سه لانی ده و له ینگی تربی، پاشکویه تی،
خو ل سهر گرتن
بلد تابع لسلطة دولة أخرى
پشتی پئ به ستراو، dependent /dɪ'pendənt/ adj
ده ستدا، جینی متمانه
معتد علی، أهل للفتة
پشتی به ستوه به، پروای ته وای dependent n [C] = □
یه به

اعتد علی
depict /dɪ'pɪkt/ vt ونه‌ی ته‌کیشن، ده‌نتریش
 ده‌ن‌خه‌شینیت، به‌تالی ده‌کات
 یصور، یرسم، یصف بالکلمات
deplete /dɪ'pli:t/ vt به‌کاری دینن، به‌تالی ده‌کات،
 کاری ده‌کات
 یستفد، یفرغ، یستهلک
depletion /dɪ'pli:ʃn/ n [U] رۆچوون، کیمیه
 داوه‌شین، وشکیون، لالاکرن، به‌روکزی چوون
 استراف، نضوب، استهلاک
deplorable /dɪ'plɔ:rəbl/ adj خه‌مناک، بیزارکەر،
 نانویند
 معزن، مؤسف
deplore /dɪ'plɔ:(r)/ vt بئ‌ی په‌ست و دل‌گران ده‌ینت،
 بیزاری ده‌رده‌پرئت
 یحزن او یأسف علی
deploy /dɪ'plɔi/ vt, vi بلأوی ده‌بنه‌وه (سه‌رباز)،
 دگوه‌یزت، بلأو ده‌کاته‌وه (که‌رسته)، بلأف دکت، باش
 به‌کاری دینن
 ینشر، ینتشر (الجنود)، یوزع (المراد)، (مجاز) یحسب
 استخداما
depopulate /di:'pɒpjuleɪt/ vt چۆل ده‌کات، بئ
 خه‌لک دکت، ولات له‌ دانیشترانی بئ‌به‌ش ده‌کات
 یخلی (بحرم) البلاد من سکانها
 زماره‌ی دانیشترانی ولاتیک که‌م
a country ~d by war
 ده‌ینته‌وه به‌هۆی شه‌روشوره‌وه
 یخض عدد السکا، بلاد حرمتها العرب من سکانها
depopulation /di:'pɒpjuleɪʃn/ n [U] چۆل‌کردنی
 ولات له‌دانیشتران، که‌م‌کردنه‌وه‌ی دانیشتران
 اخلاء بلاد من سکانها، تقلص او انقاص عدد السكان
deport /dɪ'pɔ:t/ vt ¹ کۆچ ده‌کات بۆ ده‌ره‌وه‌ی ولات،
 دورد‌ه‌خرئنه‌وه، سرگوم دکت
 یرحل، یسفر خارج البلاد، یبهد
deportation /di:'pɔ:teɪʃn/ n [U] کۆچ پیکردن،
 بئ‌خه‌لک کردن، شاربه‌ده‌رکردن، دورخستنه‌وه
 تسفیر، ابعاد، ترحیل، ننی
deport /dɪ'pɔ:t/ vt ~ oneself ²
 ده‌گرئنه‌ به‌ر،
 هه‌لسوکوت ده‌کات

یسلک، یصرف
 سه‌نگینه‌ / ناغرانه
 هه‌لسوکوت ده‌کات
 یصرف بوقار
deportment /dɪ'pɔ:tmənt/ n [U] ره‌وشت، هه‌لس و
 که‌وت، ره‌فتار، سنج
 سلوک، تصرف
depose /dɪ'pəʊz/ vt, vi ۱. دکه‌فینت، دئ‌خیت، دای
 نه‌کهنن، واز له‌ داد نه‌هینت ۲. له‌به‌رده‌م دادوه‌دا شایه‌تی
 بئ‌ده‌دات
 ۱. یغزل، یخلع، یعننی عن الحکم ۲. یشهد امام محکمه
deposit /dɪ'pɒzɪt/ vt ۱. خوا‌حافیزی لئ‌ ده‌کات، دای
 ده‌ینت
 ۱. یودع، یضع
 ۲. نیشتن، نه‌نیشیت
rivers that ~
 ۲. یرسب، یترسب
mud and sand on the fields during a flood
 رووباره‌کان له‌کاتی زریاندا قور و لینه‌ به‌جئ‌ ده‌هیلن ۳.
 پشه‌کی ده‌دات
 انهار تخلف رواسب من الطین و الرمال فی الحقول أثناء
 الفيضان ۳. یدفع عربونا
 ۱. پشه‌کی، بارمه، سپارده، بیمه ۲.
 □ n [C]
 که‌رسته‌ی نیشتر
 ۱. عربون، تأمین، ودیعه ۲. ماده‌ مرتبیه‌ او رسوبیه
a ~ of gravel/tin/volcanic ash
 نیشترانی، لمی پورکانی
 ترسات من الحصى، التصدير، الرماد البرکانی
deposition /dɪ'pɒzɪʃn/ n [C,U] پاسپاردن،
 په‌تایه‌تی پاره‌ له‌ بانک
 الودع (و بخاصه‌ من مالانی مصرف)
depot /dɪ'pɔ:t/ n [C] نه‌مباری سه‌ربازی، کۆگا،
 که‌نجه‌، که‌وار
 مستودع عسکری، مخزن، مستودع
depraved /dɪ'preɪvd/ adj خراب، له‌ ری‌ ده‌رچوو،
 بۆگه‌ن، بئ‌ په‌وشت، رسوا، بووخاو، چه‌په‌ل رزی، ره‌وشتی
 خراب
 فاسق، منحرف، متضغ، (الذوق و العادات) فاسد، منقط، رذیل

قونه کی، **depravity** /dɪˈprævəti/ n [C,U] (pl -ties)

چه پهلای، حیزی، خرابی، بی سنجی
فساد، فسوق، انحلال

له نرخی کهم **depreciate** /dɪˈpreɪ:ʃeɪt/ vt, vi

ده کاتهوه، به کاری ده هیئت، سوکی نه کا
ینص من قیمت، یقل من شانه، یستهک

خراب بوون **depreciation** /dɪˌpri:ʃiˈeɪʃn/ n [U]

بهوی زور به کارهینان و سوان، کهمی له تواناو بایهخ،
پاکودان، کیمکرن (بههای پارا)

استهلاک بسبب الاستعمال، نقص فی القيمة أو القدر

راوو رووت، **depredation** /dɪˈpreɪdeɪʃn/ n

تالانکردن، شه لاندن، دزی، چه تهیی
(فی صیغه الجمع عادة) سلب، نهب

۱. فشار نه خاته سوری، **depress** /dɪˈpres/ vt

ده یگوشی، بو خوارهوه پالی پنه ده نیت، نرم ده کاتهوه
۱. یضبط علی، یدفع الی الأسفل

بهستان ده خاته سهر ~ a lever/the keys of a piano

به رزکه ره وه که، پال به دوگمه ی پیانو ده نی بو خوارهوه ۲.

خه م دایده گری ۳. نه پترسینی، دایده به زینی (نرخ)

یضبط علی رافعة / مفاتيح البيانو ۲. یحزن ۳. یوهن، یخفض
(یدنی) الأسعار

خه مناک، پهست، مهلول، سهرکز، **depressing** adj

بیزارکه ر

محزن، مزعج

۱. پهستی، خه م، **depression** /dɪˈpreʃn/ n [C,U]

خه مؤکسی، دلته نگی ۲. دابه زیو، روچوو ۳. بی بازاری،

هه زاری، نانو میدی ۴. دابه زینی بهستانی ههوا

۱. حزن، کآبه ۲. منخفض، غور ۳. کساد، فتور اقتصادی ۴.

انخفاض، جوی، هبوط الضغط، منخفض جوی

بی بهری ده کات له، بی بهشی **deprive** /dɪˈpraɪv/ vt

ده کات له، رووت دکت

یجره، یحرم من

~ sb/sth of

دره خته کان ~ a house of light and air trees that

ناهیلن رووناکمی بچیته ماله که وه

میه اشجار تحرم مترا من النور و الهواء

۱. قولیی، کورایی، کوری، **depth** /dɛpθ/ n [C,U]

قولایی

۱. عمق

کورایی، قولایی ۲. قول، بن، **the ~ of the ocean**
روچوو

أعماق، عمق المحيط ۲. عمق، غور

به فر به قولی سی بی بارویه **snow three feet in ~**
تلج بهق، بارنفاع ثلاثة أقدام

له قولایی بالای زیاتره، شت له سهرو ~ **out of one's**
نامستی بوچوو نیه وه

فی میاه اعماق من قامتہ (مجاز) (شیء) فوق مستوی إدراکہ

نوینه، نیراوه، **deputation** /dɪˈpjʊteɪʃn/ n [C]

شانندن

وفد، بعثة، تفویض، انتداب

ده یکاته نوینه، نه ده شینت **depute** /dɪˈpjʊ:t/ vt

نیب، یوکل، یغوض

جیگری ده کات، نوینه ری **deputize** /dɪˈpjʊtaɪz/ vi

ده کا، نمینه نده ری دکت، له بری نهو که سه

یغوب عن، یقوم مقام (شخص ما)

بریکار، جیگر، **deputy** /dɪˈpjʊt/ n [C] (pl -ties)

شونگر، دکت، نوینه ر

نائب، وکیل، مثل

قاری، شه مه نده فهره که له خهت **derail** /dɪˈreɪl/ vt

لادهات

یخرج قطارا عن الخط

قاریکرن، لادانی **derailment** /dɪˈreɪlmənt/ n [C]

شه مه نده فهره که له خهت

اخراج قطار عن الخط

نه په شوکی، شه پرزه دکت، **derange** /dɪˈreɪndʒ/ vt

شیلی دکت، شیت، میشک تیکچوو، هار دکت، سه رگردان

یشوش، یبلبل، یربک، مشوش العقل، مخبول

چول، پشت گوئی خراو، کاول، **derelict** /dɪˈreɪlɪkt/ adj

کافل، به تاییهت پاپوری پانتایی ده ریادا

مهجر، مهمل (بخاصة سفينة فی عرض البحر)

بی پی پنده که نی، گالته ی پنده کات، **deride** /dɪˈraɪd/ vt

بی پی راده بویری

یضحک علی، یسخر من

گالته، نه فر، فه شمه ری، **derision** /dɪˈrɪʒən/ n [U]

پیکه نین

هزه، سخفیه

- derisive** /dɪ'raɪsɪv/ *adj* پښ رابویر، قه شمه ر جار سوک کهر
ساخر، مستهزی، مستخف
- ~ *laughter* پښکهنینی گاته جار پښ کردن
ضحک بدل علی السخریة
- a ~ *offer* گاتینه، شایه نی گاته پښ کردن
عرض تافه یتحق السخریة
- derisory** /dɪ'raɪsɔri/ *adj* به راستی نی په، گاته په
ساخر، غیر جدی
- derivation** /dɪ'rɪ'veɪʃn/ *n* [C,U] بښچینه ی ووشه لښ
وه رگرتن، داتاشین، دهرهتښان، لی گرتن
اصل او منشأ الکلما، اشتقاق
- derivative** /dɪ'rɪvətɪv/ *adj, n* [C] وه رگریاو له شتی
تر، هاتو، داناشراو، لاوه کی
مشتق، اشتقاقی، فرعی
- derive** /dɪ'raɪv/ *vi, vt* ۱. دهستی نه که ویت، لښی
وه رده گری، ژبی دگر ت
۱. یحصل علی، ینال
دهستی ~ *great pleasure from one's studies*
ده که ویت، زور شادی به ده هست دیننی به خو یندنه که ی ۲.
داده ریزبی، وه ری ده گرتن
ینال، متعة بالفه من دراسته ۲. یشتی
ووشه ی ښگلژی *English words -d from Latin*
ده که رینته وه یو لاتینی
کلما ت اښگلژیة من اصل لاتینی
- dermatologist** /dɜ:mə'tɒlədʒɪst/ *n* [C] تاییهت به
نه خوشی پښت، چه رم زان
أخصائي أمراض الجلد
- dermatology** /dɜ:mə'tɒlədʒi/ *n* [U] چه رم زانی،
ده رده پښت زانی
علم الجلد وأمراضه
- derogatory** /dɪ'rɒgətəri/ *adj* رسوا یی، بی ریزی،
داگر تنی پله و پایه ناو زران، رق لښونه وه
محط للقدرو السمعة، ازدرانی
تښینی ناپه سندن بو *remarks ~ to one's reputation*
ناو زران دن
ملاحظات مسیئة الى السمعة
- derrick** /dɛrɪk/ *n* [C] نامیری به رزکه روه وه هلنگریان

- به رزکه روه وه قورسی جیاجیا (به تاییه تی له که شتیدا)
مرفاع، آتة لرغ او تحریک الانتقال (بخاصة فی السفینة)
- derv** /dɜ:v/ *n* [U] ووشه په کی دهسته
واژه ی
کلما مکرنة من الاحرف الأولى من عبارة
سو تو مهنی مکهینی *Diesel Engined Road Vehicle*
دیزل
وقود لماکینات الذیزل
- dervish** /dɜ:vɪʃ/ *n* [C] دهروش، قه له ننده، پاک
درویش، زاهد
- desalinate** /di:'sælineɪt/ *vt* سویری ناوی دهریا
لا ده بات، بین خوینی ده کات
یزیل ملحوة ماء البحر
- desalination** /di:'sæli'neɪʃn/ *n* [U] لا بردنی سویری
ناوی دهریا، پښخو ینکردن، شیر پښکردن
إزالة ملحوة ماء البحر
- descend** /dɪ'send/ *vi, vt* ۱. دینه خواری، خل
ده پښته وه، دانه به زبی
۱. یهبط، ینحدر، ینزل
۲. له وه چه ی خو ی یا ن ناو نیشانی واز *be ~ed from*
دیننی ۳. (خواه نینه تی، ماف) به ریگه ی بو ماوه نه گو یز رینته وه،
ده که رینته وه، بو سه رده می کون
۲. ینحدر من سلالة أو نسب ۳. (الأملاک، الصفات، الحترق)
یژول لی، ینقل عن طریق الإرث، یرجع إلى عهد بعيد
۴. له پر هیرش ده کاته سه ر
~ *upon*
۴. یهاجم فجأة، ینقض علی
- descendant** *n* [C] وه چه، به ره، بیچو، دوول، توخم،
پنه چه، نه وه
حفید، سلیل
- descent** /dɪ'sent/ *n* [C,U] ۱. دابه زین، دا که تن،
تزمیونه وه ۲. چه له که، پنه ماله
۱. هبوط، انحدار ۲. اصل، نسب
۳. چه له کی فهره نسی ۳. هیرشی له پر
من اصل فرنی ۳. هجوم مفاجی، انتقاض *of French ~*
- describe** /dɪ'skraɪb/ *vt* ۱. پاسی ده کات، پیدا هه ل
ده دات ۲. وینه دکت، راهه دکت کلښه ی نه ندازه یی
ده کلښت
۱. یصف ۲. یرسم صورة لفظیة ۳. یرسم شکلا هندسیا

description /dr'skripʃn/ n [C,U] ۱. باسی کردن،
پیناسی، وهسف کردن، راهه کردن
۱. وصف، صورة لفظية
of any/every ~ ۲. لهه مومو شیوهو و چور
۲. من کل وصف او نوع

descriptive /dr'skriptiv/ adj باسی، وینهی،
نیشانی، راهه دار
وصفی، تصویری

desecrate /desikreit/ vt پیسی ده کات، له پیروزی
که م ده کاتوه
یدنس، یتهک قدسیه (المعبد)

desecration /desikreitʃn/ n [U] پیس کردن،
پیروزی پیشیل کردن
تدنیس، انتهاک القدسیه

desert /di'zɜ:t/ vt, vi ۱. به جزی ده هیلیت، وازی
لن دینیت، کوچ ده کات، ده ربه ده نیت، دره نیت ۲. لن ی
را ده کات، فیرار ده کات
۱. بهجر، یتک، یتخلی عن ۲. بهرب او یفر من الخدمه
سه ربازه کان رایان کرد ۳. وازی
لن دینیت، ناپاکمی ده کا
جنود فارون ۳. یتخلی عن، یخون
نازایه تی به که ی ده ست
His courage ~ed him.
خهرچی کرد
خانته شجاعته

deserter n [C] راکردوو، ده ربازه بوو، فیرار (سه ربازه)
هارب، ابق (و بخاصه الجندی)

desert /dezət/ n [C,U] ۱. بیابان، چؤل، چؤل
صحراء، بیداه
□ adj خه رابه، چؤل وه وانی
مهجور، غیر مأهول، قاحل، مجذب
a ~ island دورگه ی چؤل
جزیره غیر مأهوله

desert /di'zɜ:t/ n خاوه ن کاری
أهلیه، استحقاق
get one's ~s به ده مستی دینن که وه ی شایه نیه تی
ینال ما هر اهل له

desertion /di'zɜ:ʃn/ n [C,U] دورر که و تنه وه،
وازه نیان، به جزی هیشتن، فیراری

هجر، نخل عن، فرار

deserve /dr'zɜ:v/ vt, vi قایلی نه یی، شیاوی نه یی
یتحق، یتاهل
~ praise/punishment for good/careless work
شایه تی پاداشته / سزا به هو ی کاره باشه که ی
با به خی یننه دانه که ی
یتحق الثواب / العقاب بسبب عمله الجید / غیر المعنی به

deservedly /di'zɜ:vɪdli/ adv به شایه نه وه، له اتوی،
به خاوه نی مافه وه، شیاوی، له اتوی
بجدارة، بحق، باستحقاق

deserving /di'zɜ:vɪŋ/ adj شایان، به ربه واه، هیژا،
شیاو، شایان به رکه تی
ستحق، جدیر

desiccate /destikert/ vt ووشکی ده کاتوه، زوها
دکت
مجفف
~d fruit میوه ی ووشک کراوه
فاکته مجففة

design /di'zain/ n [C,U] ۱. نه خشه دانان، هیژا کاری،
پلان رشتن، نه خشه کیشان، پلان دانان
۱. تصمیم، وضع تصمیم
برینی کراس، باخ ۲. پلان
دانان، هیژا کاری گشتی (کیشی به راو بان خانو یان نامیر) ۳.
نه خشه کیشانی هونری ۴. نامانج، ویست نه خشه ی بو
داده نن

تصمیم لثوب (حدیقه) ۲. تخطیط، تشکیل، خله او مخطط عام
(للوحه او کتاب او مبني أو آلة) ۳. تصمیم فنی (علی وعاء أو
بساط) ۴. مقصد، نیه، هدف

have ~s on/against نیه تی خه رابه
یضمر نوابا سیته

□ vt, vi نه خشه ی بو دانه نن
بصم، یضع تصمیم له

~ wall-paper/carpets ۱. نه خشه دانه نن بو (دپوار،
هرش) ۲. نیه ت هه به، نومیدی وابه، پلانی بو دانه نن، ناماده
له کا بو کاری ده ست
۱. یضع تصمیم لورق (الجدران، للسجاجید) ۲.
یهدف الی، بنوی، یخطط، یعد
a room ~ed for a workshop ژووری ناماده کراو بو

کار کردن (وهرشه)
غرقه معدة لتكون مشغلا (ورشة)

designate /dezi'neit/ *vt*

۱. دیاری ده کات، ده دست
نیشانی ده کات، ناوی لئ ده نیت (بوکاری)
۱. بعین، یحدد

ده دست نیشانی سنورر نه کات ۲. دای ~ boundaries
ده مه زینیت، بو پوست هه لئ ده بزیری، دایناوه،
دایمه زرانده

بعین، یحدد الحدود ۲. بدل علی، یظهر بوضوح ۳. بعین، یختار
لنصب
سمسی له جینی
He ~d Smith as his successor.
خوی داناوه
عین، اختار سٹ خلفا له
□ *adj* (پیش ناوه)، هه لیزارده، ناف کرت
(تبع الاسم) مرشح، مختار لنصب

designation /dezi'neiʃn/ *n* [C,U]

ناوی ناز ناو،
دیاری گراو، دامه زرانده، نیشان، دیاری کردن، هه لیزاردنی
پوست
اسم أو لقب مميز، تعیین أو اختیار لنصب

designer /di'zainə(r)/ *n* [C]

نه خشه کیش، بریکاری
نه خشکه ر
مصمم، واضع التصمیم

desirable /di'zairəbəl/ *adj*

داواکراو، خوازراو،
خواز یار
مرغوب فیه، مطلوب

desirability /di'zairəbɪləti/ *n* [U]

شتیکی
داواکراو، ویستراو، خواز یاریه تی، فیان، خواستن
کون الشیء مطلوبیا أو مرغوبیا فیه

desire /di'zairə(r)/ *n* [C,U]

۱. به ناره زوو، دلخازی، ۲.
داخواز، فیان حهز، نیاز، هه وهس
۱. رغبه فی، شوق ل ۲. رغبه، امنیه
ثاواته کانی دیته دی
get one's ~s
یحقق رغباته (امانیه)
□ *vt* ۱. حهزی لئ ده کات ۲. داواده کات
۱. یرغب فی، یتوق الی ۲. یطلب

desirous /di'zairəs/ *adj*

ده خواهزی، شه پیدایه نیت،
ده پیه ویت
راغب فی، تواق الی

~ of success
حز له سه رکه وتن ده کات
تراق الی النجاح

desist /di'zist/ *vi* ~ from

نه وهستی، نیدی ناکات،
وازی لئ دینیت، راهه وهستی
یتوقف، أو یکنف عن، یسک عن

desk /desk/ *n* [C]

میز، تهخته
مکب، منضده لکتابه

desolate /desə'leɪt/ *adj*

۱. چول کراو، ویزان کراو ۲.
کلؤل، چاره رهش، هونه رهنه دیک هاورپی کانی وازیان لئ
هیناوه
۱. مهجور، خراب، مقرف ۲. متوحش، یانس، شاعر یتخلی
الأصدقاء عنه
ویزانی نه کات، چولئ نه کات، زه ره نیت، کافل □ *vt*
دکت
یخراب، یهجری الی الدمار

desolation /desə'leɪʃn/ *n* [U]

ویزانه، هه رفین،
کاللیون، کاول بوون
خراب، دمار، وحشه

despair /di'speɪ(r)/ *vi, n* [U]

بن هیفی، ناو مید، یئ
هیوا، دو شداماوا
یانس، یقطع الأمل، یقنط

despairing *adj*

بیزار، بن هیفی، ناچار، به ناچاری
یانس، قانط، دال علی ایأس

despatch /di'spætʃ/ *n, vt*

(پروانه dispatch)
(انظر dispatch)

desperate /despə'reɪt/ *adj*

۱. ناو مید، کلؤل، بن
هیوا و چاره رهش، فهوتاو، یئ هیفی
۱. (الشخص) یانس، فاقد للأمل، مشهور بسبب ایأس، مستمیت
تاوانبار بن هیوان هیچ شتیک به ده دست ~ criminals
ناهنین ۲. ترسناک، دوودلی
مجرمون مستمیتون (لا یتورعون عن شیء) ۲. خطیر، مترد
باری ناهه موار (دوو دلی) a ~ state of affairs
وضع خطیر (مترد)

desperately *adv*

به ناچاری، یئ بیر کرده وه،
به سه رچلی
علی نحر یانس أو خطیر أو متهور

desperation /despə'reɪʃn/ *n* [U]

ناو مید، هیوا پراو،
بن بی هیفیون

آس، قنوط، یاس بالغ یقود إلى التهور
despicable /di'spɪkəbl/ *adj* چه پهل، بیزارو،
 نهویستراو
 حقیر، مقیت، مزدی
despise /di'spaɪz/ *vt* سوکایه تی بی ده کات، تروی
 ده کات، به ترمی سهیری ده کات
 بعتر، یستف ب
despite /di'spaɪt/ *prep* له گهل نهوه شدا، دزی،
 هرچه ند، سه ره پای، مارزکی
 علی الرغم من، بالرغم
despondency /di'spɒndənsɪ/ *n* [U] ناومید،
 دل نهنگی، بی نارام، ترساو
 قنوط، کآبه، جزع، یاس
despondent /di'spɒndənt/ *adj* کلزل، ناومید،
 خه مگین، بی هیفی، بی تاقهت
 یانس، قانط، مکتب
despot /despɒt/ *n* [C] دادره ری ره ها، زهر به ده ست،
 زودار، سته مکار، کوتک
 حاکم مطلق، طاغیه، مستبد
despotic /di'spɒtɪk/ *adj* دیکتاتور، زوداری،
 زورکار
 استبدادی، طغیانی
dessert /dɪzə:t/ *n* [C] میوه یان شیرینی له دوی
 خواردن پیشکش ده کریت
 طبق من الفاکهه أو الحلوی یقدم بعد الطعام
'dessertspoon *n* [C] کهوچکی، کهلچکی قاوه و
 شیرینی بی
 ملقعه للحلوی
destination /destɪ'neɪʃn/ *n* [C] جی تی مه به ست،
 دو ماهی، قه ست، نامانج
 الجهة المقصودة، غرض، غایه
destined /destɪnd/ *adj* ترخان کردن، دیاری کراو،
 نارمانج کری
 مقدر، مخصص، معین
destiny /destɪni/ *n* [C,U] (*pl* -nies) ۱. په شک،
 قه زاو قه دهر، نه نجام، چاره نووس، چاره نفیس، چاره،
 بهخت
 ۲. القضاء و القدر، مصیر، ۲. القسمة، الصیب

۱. بی بهش، ناواره ۲.
destitute /destɪtju:t/ *adj* ۲. هه زار، دهر به دهر
 ۱. محروم، معوز ۲. خلو من، عدیم
entirely ~ of sympathy به بی، به بی رحیم و به زهی
 عدیم الإشفاق
destitution /destɪ'tju:ʃn/ *n* [U] هه زاری، نه بوونی،
 ده ست کورتی
 عوز، املاق، فقر مدقع
destroy /dɪ'strɔɪ/ *vt* ویرانی ده کات، کاولی ده کات
 یدمر، یهدم، یتلف
destroyer *n* [C] ویران کمر، پاپوری جهنگی بچوک و
 خیرا، کهشتی جهنگی کاندکمر
 المدمرة، سفينة حربية صغيرة و سريعة
destructible /dɪ'strʌktəbl/ *adj* توانای له ناوبردن و
 ویران کردن، هه به، شکه ستوک
 قابل للهدم و التدمير
destruction /dɪ'strʌkʃn/ *n* [U] ویران کردن،
 کاولکاری، رووخاندن، خاپور کردن، روخین، هشین
 هدم، تدمیر، تخریب
destructive /dɪ'strʌktɪv/ *adj* ویرانکار، ویرانکمر
 مدمر، هدام
desultory /desʌltri/ *adj* هه لوه شاو، له کری، بی
 نارمانج
 متقطع، عابر، متفکک
 خویندنه وهی سه ری بی / بی نامانج
 ~ reading قراءه عابرة (سطحیة)
detach /dɪ'tætʃ/ *vt* ۱. جیای ده کاته وه، لی ده کاته وه،
 نه یکاته وه ۲. (له سوپادا) ده بیتری، ناردن، هرساندن،
 جیا کراوه، نه تواتری
 ۱. یفصل، یحل، یفک ۲. (الجیش) یسرل (کیه) فی مهمه خاصه
detachable *adj* جیا بکریته وه، جواد کری
 قابل للفصل، یسکن فصله
detached *adj* (هوش، بیروا) سه ره خو، سه ره به ست،
 جیاواز، جواد کری، جیاواز کری
 (العقل، الأنکار) مستقل، غیر متحیز، (المنزل) منفصل
detachment /dɪ'tætʃmənt/ *n* [C,U] ۱. جیاواز
 (جیا بونوه) ۲. بی لاهنی، سه ره خو بی له بیروا،
 سه ره خو بیونا هزی ۳. سه ره خو بیون له سه ریازی، کوتایی

- هَيَان بَه خَزَمَت
 ١. فصل، انفصال. ٢. تجرد، عدم تحيز. استقلال فِى الرَّأى ٣.
 تجریدة عسكریة
detail /di:teɪl/ n [C,U] ١. خَالِیْكَ، پارچەى بابە تِيك
 ٢. كۆمەلە بابە تِيك
 ١. نَقْطَة وَاحِدَة مَن جَزَائِت مَوْضِع ٢. مَجْمُوعَة مَن التَّفَاصِيْل
 دَه چِيْتَه بابە تَه كَانَه وَه، دَرِيژَهى پِيْدَه دَات / go into ~s
 نَه پِيخَاتَه رَوو
 يَدْخُل فِى التَّفَاصِيْل، يَسْتَعْرِض التَّفَاصِيْل
 رَوونى دَه كَاتَه وَه
 يَشْرَح شَرْحاً مُفَصَّلاً
 ١. بَه دَرِيژَى رَوونى دَه كَاتَه وَه ٢. هَلْ دَه بَرِيژَى بُو
 كَارى گَرَنگ
 ١. يَفْصَل، يَشْرَح بِالتَّفْصِيْل ٢. يَخْتَار لِمَهْمَة خَاصَة
 Three soldiers were ~ed to guard the bridge.
 سَى سَرباز دَايِن كَرَان بُو پَاسَه وَايى پَر دَه كَه
 كَلْف ثَلَاثَة جُنُود بِحِرَاة الجِسْرِ
detain /di:teɪn/ vt گَل دَانَه وَه، دَغَرَت، دَوَاخَسْتَن، گَرْتَن
 يَحْتَجِز، يَهْوَق، يُوْخِر، يَعْتَقِل
 لَه پَه رَتُوك خَانَه كَه گَلِيَان
 to be ~ed at the office
 دَايَه وَه
 يَحْتَجِز فِى المَكْتَب
 بَه دَوَايِدَا دَه گَه رِي، پِيْنَه زَانِي، تِيْبِي
detect /di:tekt/ vt
 نَه كَا، رَوونى نَه كَاتَه وَه سَه ح دَكْت
 يَكْشَف، يِلَاخِظ، يَسْتِيْبِن، يَتَحَرى
detector n [C] نَامِيْرِى پَشْكَينِي تِيْشْكَ، سَه حَكْرَه
 جِهَاز كَشْف عَن الاَشْعَاع
detection /di:tektʃn/ n [U] پَشْكَينِن، سَه حَكْرَن،
 كَشْف، تَحْرِى
 بَه شَوِيْن تَاوَانْدَا گَه رَان
 تَحْرِى الجَرِيْمَة
detective /di:tektɪv/ n [C] بَه شَوِيْن تَاوَانْدَا گَه رَان،
 پُوْلِيْسِي نَهْيِيْنِي، پَشْكَنَه ر، سَه حَكْرَه
 تَحْرِى، بُوْلِيْس سَرى، مَخْبِر
detente /de:ta:nt/ n [U] كُوك بُوونى دَه وَلَه ت، لَه بُون
 الرِفَاق الدَوْلِي
detention /di:tenʃn/ n [U] گَلْدَانَه وَه، دَوَاخَسْتَن،
 گَرْتَن، هَه بَه سْتَن

- اِحْتِجَاز، تَأخِير، اِعْتِقَال
deter /di:teɪ(r)/ vt (-II-) رِيْگَهى لِيْن نَه گَرْتِن،
 نَاهِيْلِيْت، رِيْگَهى لِيْن نَه گَرْتِن،
 نَاهِيْلِيْت
 يَبْنَح، يَهْوَق، يَبْشَط
 Let nothing ~ you from trying to succeed in life.
 لَه پِيْنَاو سَه رَكَه تَه كَانِي ژِيَانْدَا نَه هِيْلِيْت هِيْچ شِيْئْكَ رِيْگَه ت
 لِيْن يَكْرِيْ لَه هَه وَلْدَان
 يَحْوَل يِيْنْكَ وِيْن مَحَاوَلَة النِّجَاح فِى الْحَيَاة
detergent /di:ˈdʒɔ:nt/ adj, n [C,U] خَاوِيْن كَه رَه،
 پَاكِرَه وَه، مَادَه بَه كِي پَاقْزَكْر، خَاوِيْن كَه ر، پَاكْزَكْر
 مَنظَف، مَطْهَر، مَادَة مَطْهَرَة
deteriorate /di:tiəˈriəreɪt/ vt, vi يِيْس نَه بِيْن، نَزَمِي
 نَه كَاتَه وَه، نَه گَه رِيْتَه وَه بُو دَوَاوَه، خَرَاب دَه يِيْن، دَه كَه وِي
 يَفْسَد، يَحْطَب، يَتَرَاْجِع اِلَى الوَرَاء، يَتَدَهْوَر
deterioration /di:tiəˈriəreɪʃn/ n [U] نَزَم دَه يِيْتَه وَه
 يِيْس نَه بِيْن، نَه گَه رِيْتَه وَه بُو دَوَاوَه
 انْحِطَاط، فِْسَاد، تَرَاْجِع
determinate /di:teɪˈmɪnət/ adj دِيَارِي كَرَاو، كُوتَايِي
 هِيْتَرَاو
 مَحْدَد، نَهَائِي
determination /di:teɪˈmɪnəʃn/ n [U] نَه خَشَه دَانَا،
 بَرِيَار دَان، دِيَارِي كَرْدَن، دَانَان
 عَزْم، تَصْمِيْم، تَحْدِيْد
determine /di:teɪˈmɪn/ vt, vi دِيَارِي نَه كَات،
 رَادَه دَارِي نَه كَا، دَاي نَه يِيْت، دَه سَت نِيْشَانِي دَه كَا
 يَحْدَد، يَعِيْن
 The size of your feet ~s the size of your shoes.
 ١. قَه بَارَهى قَاجَت پِيْوَانَهى يِيْلَاوَه كَه ت دِيَارِي نَه كَات، ٢.
 بَرِيَارِي لَه سَه ر نَه دَات ٣. پَابَه نَدَه بَه بَرِيَار دَان ٤. سَنُورِي بُو
 دَانَه نِي
 ١. حِجْم قَدْمِيْكَ هُو الَّذِي يَحْدَد مَقْيَاس حَذَائِكَ ٢. يَقْر، يَعْقَد
 النِّيَّة عَلى، يِيْت ٣. يَحْمَل عَلى اِسْتِخَاذ رَأى أَوْ قَرَار ٤. يَحْدَد،
 يَعْرِف بِدَقَّة
 مَانَاي وُوشَكَه دِيَارِي
 ~ the meaning of a word
 نَه كَات
 يَحْدَد مَعْنَى كَلْمَة مَا
determined adj هَه تَه ر، چَارَه نُوْسِي، لَه بَر، سُوْرِيُون
 لَه سَه ر

لا يمكن لطفل ان يدخن بدون الاضرار بصحته
detrimental /dɪ'trɪməntl/ *adj* زهره‌رسانند، زیاندار
 ضار
devaluation /di:vælju'eɪʃn/ *n* [C,U] دابه‌زین و نزم
 بونه‌وی نرخی دراو، به‌ها شکاندن
 تخفیف قیمة العملة
devalue /di:'vælju: / *vt* دابه‌زینی نرخی دراو، نرخ
 شکاندن
 یخفص قیمة العملة
devastate /devə'steɪt/ *vt* تیکده‌شکینی، ویرانی
 ده‌کات، ماندووی نه‌کات
 یدمر، یخراب، یهلاک
devastation /devə'steɪʃn/ *n* [U] روخان،
 تیکشکاندن، ویران کردن
 خراب، دمار، تخریب
develop /dɪ'veləp/ *vt, vi* ۱. گه‌شی‌پن‌نه‌دات، پهره‌ی
 پن‌نه‌دات، فره‌دکت، نالا دکت ۲. ده‌رخستی یان ته‌حمیز
 کردنی / شتنه‌وی وینه‌ی فوتوگرافی
 ۱. بنور، یطور، یترسج، یطور، یوسج ۲. یظهر یحمض صوره
 فوتوغرافیة
developer *n* [C] گه‌شه‌پنکه‌ر، نالا‌که‌ر، پهره‌سینه‌ر
 متشن، مطور
development /dɪ'veləpmənt/ *n* [C,U] پیش‌خستن،
 نه‌شونماو گه‌شه
 تطور، نمو
the latest ~s in foreign affairs دواهمین پیشکوتن
 له کارویاری ده‌روهه
 آخر التطورات فی الشؤون الخارجیة
deviate /di:'vi:et/ *vi* لاده‌دات، له‌ری‌ده‌رده‌چیت
 یبجید، یخرج عن الطریق
deviation /di:'vi:eiʃn/ *n* [C,U] لادان، لاریون
 انحراف
 ۱. ریاز، هو، قیل، دروشم
 ۱. وسیلة، حیلة
leave sb to his own ~s لئی‌گی‌ری‌خوی و خوی
 خوی ۲. نامراز، نامیز ۳. نالا، هیما، وینه، دروشم
 یترکه و شان ۲. آداة، جهاز ۳. رسم، شعار، رمز
devil /devl/ *n* [C] ۱. شه‌پتان، که‌سیکی خراب

مُصْرَم، مَصْم، ذو عزم
deterrent /dɪ'terənt/ *adj, n* [C] به‌هه‌لست، گبرو،
 ترس، به‌ربه‌ست، دواخهر
 رادع، مانع، مبط
detest /dɪ'test/ *vt* برقی لئی‌به‌تی، رتوقینه، ناپه‌ویت،
 حه‌زناکات، کین دکت
 یکره، یبغض، یبقت
detestable *adj* نه‌ویست، بی‌زراو، رق
 بقبض، مکروه، مقیت
detestation /,di:'te:stəʃn/ *n* [C,U] رق، کینه،
 بو‌گه‌ن، بی‌زکردن، قین، کین، قیز
 بغض، کره، مقیت
dethrone /,di:θrəʊn/ *vt* لای‌ده‌بات، بی‌ته‌خت
 دکت، بی‌تاج دکت، له‌عهرش دایده‌گریت
 یخلع (ملکا) یزله عن العرش
detonate /detə'neɪt/ *vt, vi* ده‌پته‌قینته‌وه، ده‌ته‌قی،
 ده‌پت
 یفجر، یبفجر، یبفجر
detonator *n* [C] ته‌قینر، پلیته‌ی ته‌قینه‌وه، په‌قینکه‌ر
 مفرج، قیتل التنجیر
detonation /detə'neɪʃn/ *n* [C,U] ته‌قاندنه‌وه،
 ته‌قاندن
 تنجیر، انفجار
detour /di:'tʊə(r)/ *n* [C] ده‌وره‌دان، رچه، دزفرت،
 تیوه‌گلان، سورانه‌وه، فاری، فاری دکت
 التفاف، انطاف، تحویلة مؤقتة للمرور
to make a ~ پیچ‌ده‌کاته‌وه، دایده‌شکینن
 یبطف
detract /dɪ'trækt/ *vi ~ from* کیم دکت، کم
 ده‌کات، ونه‌فه دیت
 یبتنص، یبخصم، یقل من
detractor *n* [C] شکاندن، له‌ناسنی دابه‌زینی
 قادح، منتقص من شأن، ذام
detriment /dɪ'trɪmənt/ *n* [U] زیان، نازار،
 خرابه‌کاری، نازادان
 ضرر، اذی، إساءة
A child cannot smoke without ~ to is health.
 منال ناتوانی جگه‌ره‌بکیشن و زیان به‌ته‌ندروستی نه‌گه‌به‌نیت

۱. شیطان، ابلیس، شخص شریر
 ۲. هاواری سه‌سورمان
How the ~
 ۲. صیحه تدل علی الاستغراب
the ~ of a time
 روزگار یکی تال
 وقت عصب، متیر (حسب السیاق)
devilish /dɪˈvɪlɪʃ/ *adj* شه‌یتانی، جه‌ه‌نه‌می، به‌د
devious /diːˈviəs/ *adj* شیطانی، جهنی، شریر
 خوار، ری‌ه‌رده‌ر، ته‌له‌که‌باز،
 چشوق
 ملتو، منحرف، مراوغ
devise /dɪˈvaɪz/ *vt* داده‌هیتی، دایده‌هیتی، راسپیر کرن،
 بۆده‌رکه‌وتن
 بیتکر، یخترع، یستبط
devoid /dɪˈvɔɪd/ *adj ~ of* بئ له، به‌ته‌نھا، په‌تی
 خال من، مجرد من
~ of sense بئ هه‌ست، هه‌ست مردوو
 مجرد من الإحساس
devolve /dɪˈvɒlv/ *vi, vt* (کار، ئیش) نه‌گۆری بۆ
 که‌سیکی تر
 (العمل، الواجبات) تنتقل أو تحول الی (شخص آخر)
~ on/upon
 کهمس
When Smith is ill, his work ~s on me.
 نه‌خوش که‌وت من هه‌له‌هستم به‌کاره‌که‌ی
 عندما یرض (سنت) یتحول عمله إلی
devote /dɪˈvəʊt/ *vt* ته‌رخان ده‌کات، دادنت
 یکرس، یندر، یخصص
~ all one's spare time to sport هه‌مووکاتی خۆی بۆ
 وه‌رزش ته‌رخان ده‌کات
 یکرس کل وقته الفانض للریاضة
devoted *adj* دلسوز، په‌وه‌فا، به‌ته‌مه‌ک
 مخلص، ونی
devotee /dɪˈvəʊtiː/ *n* [C] دلسوز، دروستکار، چه‌یران،
 ده‌مارگیری دینی، نالی‌کار
 المخلص أو المتحمس لفكرة ما، متصب دینیا
devotion /dɪˈvəʊʃn/ *n* [U] دلسوزی، نولداری،
 دینداری، دانان، پارانه‌وه
 اخلاص، تغان، تقوی، وروج (فی صیفة الجمع) صلوات
devour /dɪˈvaʊə(r)/ *vt* لووش کردن، قووت دان،

ده‌یخواته‌وه، ده‌گپ‌ته‌به‌ر، دقرینت، دخوت، ویزانی ده‌کات،
 داخوران
 بیتلع، یقرس، یلثم (مجاز) یلثم (بعینیه، بأذنیه) (النیران)
 تدمر، تاکل
 بئ نارامی
-ed by (anxiety)
 یستبد به‌القلق
devout /dɪˈvaʊt/ *adj* ناپندار، پاک، دلسوز، له‌خوا
 ترس، خو‌پاراستن
 وروج، تقی، مخلص، (الصلاة، الرغبات) تنم عن الخسوع
 والروع والإخلاص
devoutly *adv* به‌هیز ده‌بیت به‌ ناپنداری
 بتقوی، بوج، بإخلاص
dew /djuː/ *n* [U] شه‌ونم، ناری
 ندی
dewy *adj* شه‌ونم داری، شیدار
 ندی، رطب
dexterity /dekˈstɪrəti/ *n* [U] کارامه‌یی، زیره‌گی،
 شه‌ره‌زایی
 مهارة، حذق، براعة
dexterous /dekˈstrəs/ *adj* کارامه، زیره‌ک، ده‌ست
 سفک، په‌ده‌ست و برد
 ماهر، حاذق، بارع و بخاصه فی استخدام یدیه
dhow /daʊ/ *n* [C] (دهو) که‌شتی گه‌می یا بره‌گی،
 که‌شتی چاروکه‌داری عه‌ره‌یی
 الدهر، مرکب شراعی عربی
diabetes /daɪəˈbiːtɪz/ *n* [U] نه‌خوشی شه‌کره
 مرض السكر
diabetic /daɪəˈbetɪk/ *adj, n* [C] په‌یوه‌ندی به
 که‌سیکی تووش یوو به نه‌خوشی شه‌کره، شه‌کر میزی
 له‌علاقه‌ب/ شخص مصاب بمرض السكر
diabolic /daɪəˈbɒlɪk/ *adj* شه‌یتانی، جه‌ه‌نه‌می،
 درنده‌یی
 شیطانی، جهنی، وحشی
diagnose /daɪəˈɡnəʊz/ *vt* دناست، دیاری ده‌کات
 (به‌تاییه‌تی نه‌خوشی)
 یخصص (و بخاصه المرض)
diagnosis /daɪəˈɡnəʊsɪs/ *n* [C,U] (*pl* -noses)
 دیاری کردن، ئیش ناسین، تیرکی، لاداو، لاره‌هیل

تشخیص، تحدید الطه

diagonal /daɪ'æɡənəl/ n [C], *adj* خوار، لیز، لار

قطری، مانل، منحرف

diagonally *adv* به لاری، به خواری، ب تیره کی

بمیل، بانحراف

diagram /daɪə'græm/ n [C] وئنه ییانی یان
هیلکاری

رسم بیانی أو تخطیطی

diagrammatic /daɪə'græmətɪk/ *adj* هیلکاری،
نه خشه یی

بیانی، تخطیطی

dial /daɪəl/ n [C] ۱. په پکه کی کات ژمیر، بوردی ژمیر یار
۲. په پکه کی ته له فونون

۱. میناء الساعه، لوحه العداد ۲. قرص الهاتف

په یوه ندی پیوه ده کات به ته له فون، په پکه کی (-ll) - vt
ته له فون نه که ده سپرینتیه وه

ببصل هاتنیا، یدیر قرص الهاتف

په یوه ندی ده کات به ژماره ۶۶۵۲ ~ 6652
ببصل بالرقم ۶۶۵۲

dialect /daɪə'lekt/ n [C,U] شیوه زمان، زمانی ناوخیوی
لهجه اقلسیه، لقه محلیه

زمانه ناوخیویه کانی ناوچه یی یورکشایر ~ Yorkshire
لهجه اهلای مقاطعة یورکشایر

زمانی زواج له نه امریکا the Negro ~ in America
لهجه الزواج فی امریکا

ووشه یی فاسایی که په یوه ندی به زمانیکه وه ~ words
هه به

کلمات عامه أو ذات علاقه بلهجه معینه

زمان، قسه په یوه ندی به زمانیکه وه ~ pronunciation
هه به

لفظ، نطق متصل بلهجه معینه

dialogue /daɪə'lɒɡ/ n [C,U] ناخافتن، گفتوگو،
وتوویر به ره هاندان کردن له نیوان دوان یان زیاتر

معاورته، حواری بین شخصین

diameter /daɪ'æmɪtə(r)/ n [C] تیره ی بازنه، چه موره،
تیره ی همر شتیک، یا ته نیک

قطر، قطر ای شکل أو جسم، عرض، نخانته

diametrically /daɪə'metrɪkəl/ *adv* به ته واوی،

به هم مو مانا په ک، راسته و خو، نیکسره

تاماً، بکل معنی الکلمه، مباشر

diamond /daɪə'mɒnd/ n [C] ۱. نه لماس، دور
۱. ماس، الماس.

یادی ۶۰ ساله به سهر تیره پوونی ژنه نیان دا، ~ wedding
(شپوه به کی نه ندازه یی چوار لایه کسانه وه چوار گوشه کی
ناوه وه ی ناوه ستاوه، دیناری (کافه زی پاری).

۲. معین (شکل هندسی ذو اربعة اضلاع متساویه و (زوایاه غیر
قائمه)، الدیناری (ورق اللعب)

dialphanous /daɪ'æfənəs/ *adj* (جل و بهرگ) ته نک،
پوشه ن، پروون، پوته نک)
(الملایس) شفافة

diaphragm /daɪə'fræm/ n [C] ۱. ناوینچک، پارهان
پارخان، په رده یا نافیری

۱. الحجاب الحاجز، طبله أو غشاء رقیق

diarrhoea /daɪə'riə/ n [U] سک چوون، هناف
چوون، هناف نیش، پزک، ره واننی
إسهال

dialry /daɪəri/ n [C] (pl -ries) یادنامه، روزه یادنامه،
بیرنامه، یادگارنامه
مفکره، مذکره، یومیه

dice /daɪs/ npl زاری تاوله، نرد، زاری دهاف،
(تاک die)

النرد، زهر الطاولة (مفردها die)

۱. یاری تاوله ده کات، قومار نه کا ۲. سه وزه له ت vt, vi
نه کا به شیوه ی ششش پالو

۱. بلبب النرد، یقارم ۲. یقطع الخضراوات علی شکل مکعبیات

dictate /dɪk'tet/ vt, vi ۱. ده سه پینتیت، پری ده کات وه،
بپی ده نویسته وه
۱. بملی، بستکب

۱. یوتار یان نامه پرده کات وه (وتار) ~ a letter
بملی الرساله (خطابا)

۲. فهران ده سه پینتیت، نه که تن ~ to
۲. بملی، یفرض أو امره، یتحکم

۱. نویه کی میشلک وویژدان و چه زی لی ده کات ~ npl
ما بملیه النقل أو الفصیر أو الذوق

dictation /dɪk'tetʃən/ n [C,U] ریشیس، پین نووسته وه،
رینوس، نه که تن

	الإملاء. الكلام الملقى
dictator /dik'tetə(r)/ n [C]	دیکتاتور، زوردار، خوسه پین
	حاکم مطلق، طاغیة، دکتاتور
dictatorship n [C,U]	دیکتاتوری، زورداری فهرمانرہ وایمی رەها
	حکم مطلق، دیکتاتوریة
dictatorial /dik'tə:riəl/ adj	دیکتاتوری، به زورداری
	دیکتاتوری، استبدادی
diction /dikʃn/ n [U]	ریناز، رەفتار بیان، أسلوب
dictionary /dikʃənri/ n [C] (pl -ries)	فهرهنگ قاموس، معجم
did /dɪd/	نەیکات، سەیری (do) بکە (انظر do)
didactic /dɪ'dæktɪk/ adj	۱. زانستی، بۆ فیر کردن به کار دیت، هینکرنی
	۱. تعلیمی، مقصود لغرض التعليم
	هۆنراوەی فیر کردن ۲. ناکۆکی لەسەر زانست ~ poetry
	الشعر التعليمی ۲. مراعاتی. نزاع إلى الوعظ و التعليم
die /daɪ/ vi (pt, pp died, pres part dying)	نەمریت، ژیان جن دیت
	یوت، یفارق الحياة
	زۆر پیوستی بۆ به زۆر by dying for sth/to do sth.
	حهزی لیه تی، بۆ کردنی هەندی شت
	فی حاجة ملحة إليه أو لعل، یشر برغبة جارفة ل
die /daɪ/ n	پروانه (dice) (انظر dice)
die /daɪ/ n [C]	نابیریکه بۆ چاپ کردنی ووشه لەسەر کاغەز یان پستە (قالب)
	آلة لتشكيل المعادن أو طبع الكلمات على الورق أو الجلد.
	قالب
diesel /di:zl/ n	دیزل، بزویتهری گاز دیزل
	مه کینهی دیزل، بزوینی دیزل (رۆنی فورس ~ engine
	به کار دینن)
	محرك دیزل (يستخدم الزيت الثقيل)

diet /daɪət/ n [C]	۱. خوراک ۲. پاریز (بههریز) یان پاریز دگرت، خو لاواز کردن
	۱. غذاء ۲. حمية، رجيم
	The doctor put her on a ~ پزیشک پاریزی بۆ
	نوسپوه، پاریز، پههریز، پاریز دکت أمرها الطبيب بالحمية
	په یوهندی به یاسای پاریزه وه هه په □ vi, vi
	حمی، یحیی، یلتزم بنظام للحمية
diet /da:ɪt/ n [C]	دایت، نهنجومەنی یاسا دانان الدایت، مجلس تشریعی
differ /dɪfə(r)/ vi	جیاوازی ده ییت، تیغه دیت یخلف عن، یخلف مع
difference /dɪfrəns/ n [C,U]	جیاوازی، تیغه نی، جودا، جیا
	اختلاف، فرق، فارق
different /dɪfərənt/ adj	جیاوازی، بیجگه، جودا مختلف، مغایر
differential /dɪfrə'nʃl/ adj	جیاوازی، جیاکارانه، جیاکاری، یان شیکار
	تخالفی، تناضلی
	□ n [C]
	(بیرکار) هاوکۆلکه یی (ریاضیات) التفاضل
differentiate /dɪfrə'nʃɪət/ vi	شیکاری ده کات، جیا ده کات، تیغه دکت
	بیمز، یفرق
difficulty /dɪfɪkəlti/ n [C,U] (pl -ties)	گرانی، نەنگانه، ناره حەتی نەنگافی، زەحمەتی، تەگەرە
	صعوبة
diffidence /dɪfɪdɪns/ adj	پروا به خو نه بون، شهرم عدم ثقة بالنفس، حياء
diffident /dɪfɪdɪnt/ adj	شهرمن، خو بى باوهرى، كەسێ باوهرى به هئیزوتوانای خوئ نه بىن
	خجول، حى، لا يظهر ثقة بنفسه
diffract /dɪ'frækt/ vi	ده شكيتەوه (تیشك یان پرووناكى)، هه ده بیت، لاددت (پرووناھى)
	يكسر (الشعاع أو الضوء)
diffuse /dɪ'fju:z/ vi, vi	بلاو ده بیته وه (پرووناكى)، پەرەنەستینی، به لاف دکت، گاز، شله) لەسەر خو تیکەل

- دهبن
 ينشر (الضوء) ينتشر (الغازات و السوائل) تمتزج ببطء
 ۱. به دريژايي، به فراواني ۲. پُرژو بِلَاو، پهرش /dr'fju:s/ adj
 ۱. مسهب، مظن ۲. منتشر، مبعثر
diffusion /di'fju:ʒn/ n [U]
 پهر تبون، بِلَاو يونه وه،
 پدلاقيون، به لالاکرن
 انتشار، بعثرة، إسهاب
 ۱. هه لده که ني، (-gg-) **dig** /dɪg/ vt, vi (pt, pp dug/dʌg)
 ده ردني (به تاته) به هه لکه نندن
 ۱. يعفر، يستخرج (البطاطا) بالعفر
 ~ a person in the ribs/with one's fingers
 ۲. تيوه رده دات ني نو که کاني گير نه کا له په راسوه کاني /
 ده ردني
 ۲. يقم، ينشب، ينشب اطافره في ضلوعه / يکر
 هه لکه نين، گهران به دواي (له شيوگي کودا) □ n [C]
 زوور يان شويني ني شته جي يون، شويني حه وان ه وه لاي
 په کيکي تر
 حفر، تنقيب (ل.د) (بصيفه الجمع) غرفة أو مكان للسكن عند
 آخر
digger n [C]
 هه لکه نو لهر، کولهر، کوله ک ره ويژه ک
 حفار
 ۱. هه رسي ده کات ۲. پوخته
digest /di'dʒest/ vt, vi
 ده کات، تن ده گات، ريکي ده خات، وه ري ده گريت،
 هه گفترت
 ۱. (الطعام)، يهضم، يهضم ۲. يستوعب، يفهم تماما، ينظم،
 يلخص
 به کورتی، کورت کراوه، ناوه رۆک، □ /dɪ'dʒest/ n [C]
 پوخته کراوه
 ملخص، خلاصة
 کورته ي ده نگو باسي هه فته a ~ of the week's news
 مرجز انباء الأسبوع
digestible adj
 به ناساني هه رس ده کريت، گفتر يار
 قابل للهضم، سهل الهضم
digestion /di'dʒestʃən/ n [C,U]
 هه رس، پولين کردن،
 گفترتن، وه گرتن
 هضم، تصيف، استيعاب
digestive /di'dʒestɪv/ adj
 ياريد هه رس ده دات،
 گفتر دار

- هضمی، مساعد علی الهضم
 به نووس خوار ۱۰ (۹-۱)، نمره،
digit /dɪdʒɪt/ n [C]
 ژماره، په نجه
 رقم دون العشرة (من ۹-۱)، إصبع
dignify /dɪgnɪfaɪ/ vt
 شکو داري ده کات، پهرز
 رابده گرتي
 بسجد، يشرف، ببجل
dignified adj
 شکو دار، به ريز، رومه تکري خاوه ن شکو
 مبدل، جليل، وقور
dignitary /dɪgnɪtəri/ n [C] (pl -ries)
 خاوه ن شکو، رېودار، رؤسي، ده مر است به تايه تي تولدار
 مه تران
 صاحب، مقام رفيع وبخاصة في الكعبة (مطران مثلا)
 ۱. به شکويي، **dignity** /dɪgnəti/ n [C,U] (pl -ties)
 سه نگيني، قه در، رومه ت ۲. گه وره و پا به بلند
 ۱. کرامه، عزة ۲. جلال، وقار
 شکومه ندي له ده ست ده دات
 to lose one's ~
 يخرج عن وقاره
 شياوي ني په، ناگونجي له گه لي
 beneath one's ~
 شاپه ني ني په ۲. ناز ناويکي به رز
 لايلق بقدره أو مقامه ۳. منصب أو لقب رفيع
 له باس لاده دات، پنه دجت
digress /daɪ'ɡres/ vi
 ينحرف عن الموضوع الرئيسي
 له باس لادان، پنه
digression /daɪ'ɡreʃn/ n [C,U]
 چوون، پياچونه وه
 استطراد، انحراف عن الموضوع الرئيسي
 ۱. چال، سه نگر، ناف بند، **dike dyke** /daɪk/ n [C]
 خه نه ک ۲. به ربه ست، به سه له کي خوئل، به ربه ستی لمی یا
 لماوی
 ۱. خندق ۲. حاجز أو سد رملي
dilapidated /dɪ'læpɪdətɪd/ adj
 خانووي روخواو
 (رزي، رزوک، ويژانکري) شتوومه کي درز بردوو
 (الآبنية، الاثاث)، متهدم، خراب، متداع
dilapidation /di,læpɪ'deɪʃn/ n [U]
 روخاندن،
 ويژانکردن، هه رفاندن، خاپوور کردن
 تهدم، خراب، تداع
 ۱. ده کشيت، فراوانده بي، دريژ
dilate /daɪ'leɪt/ vi, vt
 دکت، قه نج راله دکت

۱. پیدد، یوسع، یتمدد، یترسع
به چاو / کونه لووتی کراوه پرناخ
with ~d eyes/nostrials گه وره
بعین / منخرین، متسعین

۲. زیاده رقیی نه کا، له پیا هلداندا زوری
~ upon پیوه ده نی
۲. یسهب، یترسع فی الوصف
gierig له سه رخو، کم نه نداسی
بلی، معوق

dilemma /di'lema/ n [C] گرفت، گیروگرفت نه لزه گه،
تیگرانه، کیسه، تهنگالی
مازق، ورطه

diligence /dɪ'lɪdʒəns/ n [U] خه بات، یزاف، هه ول،
کوشه ش، نه قه لا، قوچاخ
اجتهاد، کد، ایتقان

diligent /dɪ'lɪdʒənt/ adj زیره ک، تیگوشه ر، خه بات کهر،
قوچاخ، بزاکهر
مجد، مجتهد، متن

dilute /dar'lju:t/ vt (کال) روون نه کاته وه شله یان
رهنگ (به ناو)، لاوازی نه کا، تیکی ده دا
یخف السائل أو اللون بإضافة (الماء مثلا)، (مجاز) یضعف،
بالزج، یسوب
روهنکهر، روونکهر
□ adj مرقق، مخفف

dilution /dar'lju:ʃn/ n [U] کالکوردنه وه، روون کرن
تخفیف، اضعاف بالزج

dim /dɪm/ adj (-mmer, -mmost) لیل، تاریک، لیل
ده کات، ته لبح ده کات، تاری دکت، کز، نزم، نالوزه، کز بین
معتم، باهت، ضعیف، (العینان) کلیتان، ضعیفا الرؤیة
دوو چاوی فرمیسکاوی
عینان غانستان بالدموع
□ vt, vi (-mm-) ته لبح، کز
یجعل باهتا أو ضعیفا

dimly adv به لیلی، به تاریکی، به ته لخی
علی نحو باهت أو معتم

dime /daɪm/ n [C] دایم، پارچه دراویکی له مریکی به،
نرخه کدی (۱۰) سهنت یان ده په کی دولاریکه
الدايم، قطعة عملة أمريكية قيمتها عشرة سنتات أو عشر دولار

دوری، دورایی، مهزنی [C] dimension /dɪ'menʃn/ n
(له شیوگی کودا) قه باره
بعد، (فی صیفة الجمع) حجم
of great ~s قه باره ی گه وره
واسع الحجم

diminish /dɪ'mɪnɪʃ/ vt کمی ده کاته وه
یقلل، یتنقص
□ vi پهرشی نه کات، کیم دکت
یقل، یتنقص

diminutive /dɪ'mɪnju:tɪv/ adj بچوک کراوه، گه له ک
بچوک، هوری، هور
شدید الصغر
□ n [C] شیوگی بچوک کوردنه وه (به دانانی پاشگری
kin یان let) بو نمونه streamlet به stream
صیفة التصغیر (و تشکیل غالباً بإضافة let-kin مثلا) مصغر
(مجری) هو streamlet stream

dimple /dɪmpl/ n [C] پوزک، چاوتیر کردن
خه مزه کردن
غمازة، نونه
□ vt, vi چاو دانه گری که زه رده خه نه ده یگری
یحدث أو يشكل غمازة عند الابتسام

din /dɪn/ n [U] گاله کوت قاوو قیز، غه لبه غه لب
ضعیج، جلبه
□ vt, vi (-nn-) ۱. غه لبه غه لب نه کات، قاوو قیز نه کات
۱. یضج، يحدث جلبة أو ضوضاء
۲. زوری یی نه لته وه زوری لیده کات
~ sth into sb ۲. یکرر علیه بالبحاح

dine /daɪn/ vi, vt زه می خواردن ده خوات، شیفی
ده خوات
یتندی أو یتعشى (یتناول الوجبة الرئيسية)

dining-room n [C] زووری نان خواردن، ناشخانه
حجرة الطعام

diner /daɪnə(r)/ n [C] هه ریانه ی خواردن گیز
له شه مه نه هه ردا خواردن پیشکده ده کات (وه dining-car)
حافلة الطعام: مركبة نسي القطار یقدم فیها الطعام (ایضا
dining-car)

dingdong /dɪŋ'dɒŋ/ n [C], adv دهنگی جه ره س،
دهنگی زهنگلی، دهنگی زهنگ، زهنگل

- صوت الناقوس، مصحوب بصوت الناقوس
dinghy /ˈdɪŋɡi/ n [C] (pl -ghies) به‌لەمی بچوک، به‌لەما سفک
 قارب صغیر مفتوح
dingy /ˈdɪŋdʒi/ adj (-ier, -iest) پیس، هه‌بچو بوچ، بی نرخی، ته‌لغ، پیس
 قذر، حقیر، قائم
dinner /ˈdɪnə(r)/ n [C] ژەمی سەرەکی خواردن له
 پوژدا، له‌دوای تانی نیوه‌پو
 الوجە الرئيسیة فی الیوم
 ئایانانی نیوه‌پوژت خوارد؟
 هل تناولت غداءك
 ئەو خواردنە لامان
 خووش بوو كه پیشكه‌شیان کردین
 استعنا بالغداء الذي قدموه لنا
'dinner-jacket n [C] پۆشاکێ ئاهه‌نگ، جلین شه‌ف
 بو هه‌یرکی
 رداء لحفلات العشاء الرسمية
'dinner-service n [C] تاڤمی نان خواردن
 طبق أدوات المائدة (من أطباق و غيرها)
dint /dɪnt/ n [U] by ~ of به‌هیز، به‌هوی چاکی ئەو،
 کۆرک، هه‌یز، کۆردکت، به‌هوی
 بقرة، بفضل، بواسطه
dioctese /daɪˈɒtsɪs/ n [C] ده‌له‌را مه‌ترانی، قه‌شه‌به‌تی
 الأقسية، الأبرشية
dioctesan /daɪˈɒtsɪsn/ adj ئەبره‌شی، قه‌شه‌ی،
 ئەسقمفی، مه‌تران
 أبرشی، أسقی
dip /dɪp/ vt, vi (-pp-) ١. تقوم ده‌کات، ئەبیاخه‌ ناو
 ١. یغس، یغس
 قه‌له‌مه‌که‌ی به‌ مه‌ره‌که‌به‌که‌دا
 ~ one's pen in the ink کرد
 یغس قلمه‌ فی الحبر
 ٢. ئاوده‌ر دینی، سه‌تله‌که‌ی له
 ~ a bucket into a lake ده‌ریاچه‌که‌دا نوڤم کرد بو هه‌لگوزین ٣. داده‌چه‌می،
 داده‌جوړی
 ٢. یغرف، یغس الدلو فی البحیره (الغرف ماء) ٣. یسحنی،
 ینحدر

- خۆر ئاوانه‌بین،
 به‌ره‌و ئاسۆه
 انحدرت الشمس وراء الأفق
 بآلنده‌کان
 The birds rose and ~ped in their flight.
 له‌کاتی فریادا به‌رز ده‌بوون نزم ده‌بوونه‌وه ٤. نزم ده‌بیته‌وه
 به‌رز ده‌بیته‌وه، هه‌له‌زودا به‌زده‌کا
 كانت الطيور ترتفع و تنخفض فی طيرانها ٤. یخفص ثم یرفع
 ثانية
 نالاکه‌ نزم ده‌کاته‌وه و به‌رز ده‌کاته‌وه بو
 ~ a flag سلاوکردن ٥. به‌هه‌له‌ چاوی پندا نه‌خشینت په‌په‌راوه‌که
 یخفص العلم ثم یرفعه ثانية (للحیة) ٥. یصفع علی عجل
 چاوێکی خه‌زا
 ~ into a book/subject به‌با به‌ته‌که‌دا ده‌خشین
 یلقی نظره‌ عاجله
 پاره‌ ده‌به‌خشی
 ~ into one's pocket یغف مالا
 ١. ژه‌نین، نفووم بوون ٢. گیراوه‌ی
 □ n [C] پاکه‌ره‌وه‌ی (مه‌ر) ٣. سهره‌و لژی
 ١. غمسه، غمسه ٢. محلول مطهر (لتنظيف الغنم) ٣. غور،
 وهده، انحدار، منحدر
 لژیایی له‌ریگا و باندا
 a ~ in the road انحدار، وهده) فی الطریق
 دفسیریا: نه‌خۆشی مله
diphtheria /dɪfθɪəriə/ n [U] خه‌ره، وه‌ناق، دووشاخه
 دفتیریا، الخناق (مرض)
 جووته‌ بزوین، دو ده‌نگ
diphthong /dɪfθɒŋ/ n [C] هه‌روه‌ك (ou له‌ده‌نگی
 doubt)
 اجتماع حرفین، صوتین فی النطق (مثل ou فی لفظه‌ doubt)
 بروانامی دبلۆم له‌لایه‌ن
diploma /dɪˈplɒmə/ n [C] زانکۆ یان په‌یمانگاوه‌ وه‌رده‌گیریت
 الدبلۆم، شهاده‌ تمنحه‌ها مدرسه‌ أو جامعه‌
 ١. دپلوماسی،
diplomacy /dɪˈplɒməsi/ n [U] به‌ریوه‌بردنی کاری نیوان ولاتان ٢. سه‌لیق، نهرم و نیانی،
 ره‌فتارو خو جوان
 ١. الدپلوماسیة، إدارة العلاقات بین الدول ٢. لباقة، کیاسة،
 حسن التصرف
 ١. دیپلۆماسی، پیاوانی
diplomat /dɪˈplɒmət/ n [C] سیاسه‌تمه‌دار ٢. که‌ستیکی قسه‌ زان، زۆرزان

۱. الدبلوماسی، من رجال السلک السیاسی ۲. شخص کس لبق
diplomatic /diplə'mætɪk/ *adj* قسەزان، رەفتاری جوان
 دبلوماسی، لبق، حسن التصرف
dire /dɪrə(r)/ *adj* ترستاك، بە ئازار، خەمناك
 رەیب، الیم، كئیب
direct /dɪ'rekt/ *adj, adv* ۱. راستە و خۆ ۱. مباشر
 توشبوونی راستە و خۆ
a ~ hit ۲. إصابة، ضربة مباشرة
in a ~ line with لەسەر هێڵی راستە و خۆ، راستی، راستەری، بەكەسەر ۲. بەردەوام
 علی خط مباشر ۲. متصل، مستمر
a ~ answer ۳. راست، رێك، وەلامی پووێپوویو ۳. مستقیم، صریح
a ~ way of speaking/doing things رێبازی پووێپوویو له گفت و گو، هەلسوكه و تدا
 طریقه صریحه فی الحدیث / التصرف
~ action جێی بەجێ گۆشارێكی راستە و خۆوهك (مانگرتن)
 ۴. مضارعة ضغط مباشر (كالإضراب مثلا)
~ current تەزوی كارەبایی بەردەوام (بە راوردی *alternating* بكه)
 تيار كهربائي مستمر أو متصل (قارن *alternating*)
~ speech گێڕانهوی قسە ی پووێ وەك خۆی، قسە راستە و خۆ
 سرد أقوال المتحدث كما هي
 ۱. پووێپوویو ئەین، رێبازی ئەكات، بەرپوویو \square *v, vi*
 ئەبات، رێبەری دەگا، ناقشاندكت
 ۱. بوجه، یرشد، یدیر
~ sb to the post office رێبوونی دەگا بۆ نووسینگە ی پۆسته
 یرشد إلى مكتب البريد
 سەرپەرشتی کرێکارەکان ئەگا ۲. ناویشانی *~ workmen*
 دەگا، (نامە) تێبینی دەداتن ۳. ناگاداری چۆنیەتی کارەکه
 دەکات
 یشرف علی العمال ۲. یعنون، (رسالة) بوجه ملاحظات ۳. بوجه
 الاهتمام أو الانتباه إلى

سەرنجی *~ one's attention to what's being done*
 ڕاده کێشیت، بۆ ئەو کارە ی بەجێ دێنی
 یلفت، بوجه انتباهه الی ما یعمل
direction /dɪ'rekʃn/ *n* [C,U] ۱. ئاراسته، لا، ڕۆکارن ئیکراستی
 ۱. اتجاه، جهة
people running in every ~ خەلک دین و دەچن له
 هەمو لایەك ۲. (لەشیوگی كۆدا) فەرمانەکان، زانیاریەکان،
 ئاماژەکان ۳. لەشیوگی كۆدان و نیشان لەسەر نامە ی پۆسته ۴.
 بەرپووەبردن، ئاراستەکردن، سەرپەرشتی کردن
 ناس ی جیرون فی كل اتجاه ۲. (فی صیفة الجمع غالباً) أواصر،
 تعلیمات، إرشادات ۳. (فی صیفة الجمع عادة) عنوان (علی
 رسالة أو طرد بریدی) ۴. إدارة، توجيه، إشراف
to work under the ~ of an expert لە ژێر
 چاودێری پەسپۆردا کار دەکات
 یعمل تحت إشراف خبير
directive /dɪ'rektɪv/ *n* [C] ئاراسته، فرمان، پریار، کاردارى
 توجيه، أمر، قرار رسمی
directly /dɪ'rekʃli/ *adv* ۱. راستە و خۆ، بەشیو بەکە
 راستە و خۆ، راستە و انە ۲. خیرا، دەست بەجێ، هەر نیستا،
 ئێسکەر ۳. تەنها، هەتا
 ۱. مباشر، علی نحو مباشر ۲. حالا، فوراً، علی الفور، فی الحال
 ۳. (ل.د) (أداة للتعطف) بمجرد ان، ما ان، حتی
directness /dɪ'rekʃnɪs/ *n* [U] قسە لە پوو، فرمان
 لە پوو، راشکاوی، ئیکسەریتی
 صراحة (فی القول أو العمل)
director /dɪ'rektə(r)/ *n* [C] بەرپووەبەر، دەرھێنەر، کارگێر سەرۆك، کارگێری
 مدیر، مخرج
directorate /dɪ'rektərət/ *n* [C] ئەنجومەنی
 بەرپووەبەریتی
 مجلس إدارة (شركة ما)
directory /dɪ'rektəri/ *n* [C] (*pl* -ries) راپەر، بەلگە
 نامە، رێبەرنامە، رێبەری
 دلیل
 رێبەری تەلهفونون *the telephone ~*
 دلیل هاتف

dirge /dɑːdʒ/ n [C]	چەمەرمانە، شینامە، شیون لاوانەوہی مردو
dirty /dɑːt/ n [U]	ترنیمە جنانزیرە، لحن حزین چلک، پیسی، پۆخل زمان بەد قذر، قذارة. أو ساخ (مجان) فساد، بداءة (فی القول)
dirty /dɑːt/ adj (-ier, -iest)	پیس، دەم پیس، چە بەل، تونندو تیز، ناپاک قذر، وسخ، بدئی، عنیف
□ vt, vi	پیس ئەکات یوسخ، یولت، یسوخ، یتلوت
dirtycheap adj	نرخە زۆر ھەرزانە رخیس السەر جدا
dirtyly adv	چلکنی، پیسی، پۆخلی، ناپاکی علی نحو قذر، سافل، بدئی
dirtyness n [U]	چلکنی، پیسی، بەدکار قذارة، وساخة، سفالة، بداءة
dis /dɪs/ prefix	پیشگر بە مانان دژ بادنة معناها: عکس أو ضد
disability /dɪsəˈbɪlətɪ/ n [C,U] (pl -ties)	نەشیان، بئى توانایی، لاوازیی عجز، تشو، فقدان الأهلية
disable /dɪsˈeɪbəl/ vt	نەشیایی دکت، لە کارنە کەوی، پەکی نەکەوی بیب لە العجز، یقعد عن العمل
<i>soldiers ~d in the war</i>	سەربازەکان کە شەر پەکی خستون
	جنود شوهتهم الحرب (أنعدتهم)
disabuse /dɪsəˈbjuːz/ vt	لێنی لا ئەبا، لە ھەلە رێگاری دەکات، رێگار دکت بیزیل الفشاةة عن، یحرر من الوهم أو الخطأ
disadvantage /dɪsədˈvɑːntɪdʒ/ n [C]	زیان، نازار، دۆراندن ضرر، اذی، خسارة
disadvantageous /dɪsədˈvɑːntɪdʒəs/ adj	نالەبار، کات نە ھاتوو، نەگونجاو غیر موات، غیر ملامت
disaffected /dɪsəˈfektɪd/ adj	نارەزا، بیزار، رق لە سک، بئى نارام، نەدلسوز، سەرکیش

disaffection /dɪsəˈfektʃən/ n [U]	ساخ، ستیرم، ستاء خرابە لە گەل کردن، رق و کینە، بیز، بیزاری، سەرکیشی استیا، سخط
disagree /dɪsəˈɡriː/ vt	۱. دژواری ئەکا، دژی بۆچوون و پرا ئەبئى ۱. یخالف، یعارض فی الرأى ۲. (خواردن، کەش) لە روی تەندروستی پەو، ~ with ناگونجئى
	۲. (الطعام، الجر) لا یلاتمه (صحيا)
disagreeable adj	خراب، نەگونجاو ناگونجئى لە گەلیدا کره، سئى، غیر ملامت
disagreement /dɪsəˈɡriːmənt/ n [C,U]	پنک نەھاتن، دژواری بیرورا، گەلش، نە پار معارضة، اختلاف فی الرأى
disallow /dɪsəˈlaʊ/ vt	رئى بئى نادات، ناھئیت یرفض، یمنقض، ینکر
disappear /dɪsəˈpɪə(r)/ vi	نە یشارتەو، دیار ناھئى، وندەبئى، ھەوارە دبت یخفتى، یغیب، یتلاشى، یترارى
disappearance /dɪsəˈpɪərəns/ n [C,U]	شاردنەو، وون بوون، نەمان، پەد بوون، نامادە نەبوون اختفاء، غیاب، زوال، تلاش
disappoint /dɪsəˈpɔɪnt/ vt	بئى ھیوا دەبئت، تئکدەت یخیب، الأمل أو الظن، یخذل
disappointed adj	ھیوا پراو، ناھئید، خەمبار، دلنەنگ خائب الأمل، مغیب، محزون
disappointment /dɪsəˈpɔɪntmənt/ n [C,U]	دلشکەستن، روشکاو، کارئیکی بئى ھیواکەر غیبة امل، خذلان، شی مغیب للأمل
disapproval /dɪsəˈpruːvəl/ n [U]	قایل نەبوون، پەسەند نەکردن، نەفیان، فەرامۆشکردن استکار، استهجان، رفض
disapprove /dɪsəˈpruːv/ vi, vt	بەرپەرچى دەداتەو، قایل ناھئت، نکولی دەکات پستکر، یستھجن
disarm /dɪsˈɑːm/ vi, vt	۱. چەک دادەنئت، بئى چەک

دکت ۲. (وولات) چەك دادەنەيت ۳. گومان ورفى كەم ئەكاته
۱. بىزەك سلاح. بىجەرد ۲. (البلاڭ) تخفەف اۇ تسلى سلاح ۳.

بىلف ھدە الضب اۇ الشك

disarmament /dis'a:məmənt/ n [U] بىن چەك
كردن، چەك دامالين
نزەك السلاح

disarray /disə'rei/ n [U] شەپزەيى، شەلەزان،
شەيواندن، شاشى، تەكيدان تىكى دەدات
تەشوش، فەرضى، يەشوش

disaster /di'zɑ:stə(r)/ n [C,U] لىن قەھومان، كارەسات،
بەلا، نەگەتەي، شەكستى
كارنە، مەصيە، نەكە

disastrous /di'zɑ:stəs/ adj بەد ئەنجام، كارەساتى
نەگەتە
مەشۇرم، فادە، وخيم العاقبە

disband /dis'bænd/ vt, vi دەپىكاته، بەلاف دكت،
بلاۋەي بىن دەكات، (سوپا يان رېگىخراۋ)
بەل، بىسە (جيشا اۇ مەنظە)، يەشت

disbelief /disbr'i:li:f/ n [U] دانى يەدانائەيت، باۋەر
ناكات، نەكولى لىن دەكا
ئىنكار، جەود، نەكران

disbelieve /disbr'i:li:v/ vt, vi درۋ دەكات، دانى يەدا
نائەيت
يەكذب، يەنكر، بىجەد

disburse /dis'bzə:s/ vt, vi بەلاف دكت، پارە سەرف
دەكات، خەرج دكت
بىنق (مالا)، بەسرف

disbursement n [C,U] خەرج كردن، پاش سەرف
كردن، خەرجى، تەچەون
بەد ئەنفاق، سەرف (مال)

disc, disk /dɪsk/ n [C] قەوان، پەپەكە، خەپە
اسطوانە، قرص
پەپەكەي رۋز
قرص الشمس

discard /di'skɑ:d/ vt دەپەاۋىزەيت، فەرفى ئەدات،
دەست بەردارى دەپەيت
بەطرح، بىنەد، بىنەلى عن

discern /di'sɜ:n/ vt دەي بىنەن، بۋى دەردەكەۋىت،

جىاي ئەكاته، تەدەكات
بىرى، بىنەن، بىبىز، بەردك

discerning adj دەرك بىكەر، زەنگى، كارامە
بەسیر، فەنن، صانب الرأى

discernment n [U] زىرەكى، زەنگى، وریایى، زىر،
زىتەلى، ھشيار، بىر تەز
بەسیرە، فەننە، صواب الرأى

discharge /dɪ'stʃɑ:dʒ/ vt, vi ۱. بەتال دەكاته،
نەرزىنە (كەشتى لەبارەكەي) دەر ئەدا، قال دكت ۲.
نەپەاۋىزەي (شاگر، تەسیر) ۳. ھەلدەقولىت، دەردەپەپەيت،
دەردەنەخت، دەردەكەفت
۱. بىفرغ (سەنەتەن مەن ھەموتەن) ۲. بىفلق (النار، السهام) ۳. بىتەفق،
بىفلق، بىفلق

chimneys discharging smoke كۋورە دەرى دەدا،
بەتالى دەكاته، دوکەلى لىن بەرز دەپەتە
مەداخن بىفلق / بىصاعد مەنھا الدخان

rivers that ~ (themselves) into the ocean
رۋوبارەكان دەر زىتە ناۋ قۇيانوسەۋە ۴. (كەس) دەرنەكەرى،
لەكار نازاد دەكەرى

انھار تەصب، تەصب فى المەط ۴. (الشەخس) بىفرد، بەسرف مەن
الخدمە، بىفلق سراحە

men ~d from prison پىاۋان بەرە لاکران لە بەند بىخانە
رەجال اطلق سراحەم مەن السەجن

patients ~ d from hospital نەخۋشەكان لە
نەخۋشەخانە ھاتتە دەرەۋە
مرضى تەم إخراجەم مەن المەستشفى

a servant ~ d for laziness خەزمەت كارەكە بەھۋى
تەمەلەپەۋە دەركرا ۵. كارى دەكا، قەرزى دەداتەۋە
خادم طرد لکسلە ۵. بىزدى واجبا، بىسد دینا

بەردە لاکردن، بەرپەست كردن، دەركردن، قەرز □ n [C]
بىزاردن
إطلاق، تەسیر، تەفق، تەسید لیدین

the ~ of water from a reservoir ناۋدەۋەركردن لە
تەنكەر، خالى كردن
تەفریغ الماء مەن خزان

disciple /di'sɪpl/ n [C] بەردەست، شاگرد، مرید،
لاپەنگەر
تەلمیذ، تابع، مرید، ھوارى

- disciplinarian** /ˌdɪsəplɪˈnɛəriən/ n [C] یاسایی،
توند و تیزی ته میگری، سهربازی
نظامی، تأدیبی، انضباطی
- disciplinary** /ˌdɪsɪplɪnəri/ adj دایینکاری، ته میگر
انضباطی، تأدیبی، صارم
ته می دان ~ measures
اجراءات تأدیبی
- discipline** /ˈdɪsɪplɪn/ n [C,U] ۱. مه شقیپنکردن
دایینکردن ۲. رژیم، دایین کار ۳. یاسای رینکخستی ره رفتار
یان کار ۴. لقی له زانیاری و توژیته وه
۱. تدرب، تهذیب ۲. نظام، انضباط ۳. قواعد لضبط السلوك
أو العمل ۴. فرع من المعرفة أو الدراسة
۵. رینکی نه خات، دایینی نه کا، یاسا نه سه پینن □ vt
۵. بنظم، یؤذب، بغرض النظام
- disclaim** /dɪsˈkleɪm/ vt دانی پیدانانیت، وازدینیت،
پاشه کشی ده کات، مانده ل دکت
ینکر، یتصل من، یتازل عن
- disclose** /dɪsˈkloʊz/ vt ناشکرای ده کات، ده ری
ده خات، ده هینته بهر چاو، نهینتی نه درکینن
بکشف عن، ینظر للعیان، ینشی السراو بیعه
- disclosure** /dɪsˈkloʊʒə(r)/ n [C,U] خستنه روو، دیار
کرن، ده رخستن، درکاندنی نهینتی
کشف، افشاء، أو إباحة السر
- discolour** /dɪsˈkɔlə(r)/ vt, vi خرابی ده کا یان رهنگ
ده گوژیت، ین رهنگ دکت، ینکی ده دات
ینسد أو ینفر اللون، یشوه
- discolouration** /dɪsˈkɔlə'reɪʃən/ n [U] ناشرین
کردن، ین رهنگ کردن، رهنگ گوژین، خراب کردن
إفساد أو تغییر اللون، تشویه
- discomfit** /dɪsˈkɒmfɪt/ vt شه پرزی ده کا، ناو میدی
ده کات، سه ری لی نه شویونیت، شاش دکت
یحبط، ینغیب، یربک
- discomfiture** /dɪsˈkɒmfɪtʃə(r)/ n [U] سه ری لی
شویان، هه لوه لا، شاشی، زیان، ره لین
إرباک، إحباط، خيبة
- discomfort** /dɪsˈkɒmfət/ n [C,U] ناواسوده بی، نارحه تی، ته نگاف کرن، ین زاری،
چارسکردن

- انزعاج، مضایقه، عناء، قلق
- discomposure** /ˌdɪskəmˈpəʊʒə(r)/ n [U]
بین سه روه بری، شه رزی
إزعاج، قلق، إرباک
- disconcert** /ˌdɪskənˈsɜ:t/ vt په ریشان نه بین، شه رزه
نه بین، لیک نه ترازیت، نه شله ژیت، په ریشان دکت
یربک، یحیر، یقلق، یحبط
- disconnect** /ˌdɪskəˈnekt/ vt لیکنی جیا ده کاته وه،
له دکت، له دره سینت
ینصل، ینقطع، الاتصال بین (شیین)
- disconnected** adj پچر، پچر، به یدک نه گه په تراو،
له کری، له ره سانندی
متقطع، مفکک، غیر مترابط
- disconsolate** /dɪsˈkɒnsələt/ adj دلشکسته،
خه مدار، ینزاری، دلته نگ
مغتم، مکتب، دائم العزن، فاقد الرجاء
- discontent** /ˌdɪskənˈtɛnt/ n [U] نینگه رانی، ین زاری،
خرابی، ناله باری
سخط، استیاء، ترم
- discontented** adj نینگه ران، ینزار، رارا
سنا، قلق، ساخت
- discontentedly** adv به دوو دلی، ینزاری،
به نینگه رانی
بسخط، باستیاء، بقلق
- discontinue** /ˌdɪskənˈtɪnju:z/ vt, vi راده وسیت،
ده وه سیتته وه، به کی نه خا، نه یگری
یوقف، یتوقف، یتصل، یحجب
- discord** /ˈdɪskɔ:d/ n [C,U] ۱. ناشویه بی، ناژاوه،
جیاوازی ۲. نه گو نجان، ریکنه که وتن، دویه ره کی، دویه ری
۱. خلاف، نزاع ۲. تنافر، عدم انسجام، نشاز
- discordant** /ˈdɪskɔ:dənt/ adj دژ به یدک، دابه شکراو،
نارینک، له یدک تراواو
متعارض، متضام، متاخر
- discount** /ˈdɪskɑ:nt/ n [C,U] داشکان، دایران، کم
کردنه وه، کم مکر نه وه، دابه زان، (شومه ک، کومپاله)
حسم، خصم، تنزیل، تخفیف (بضاعة، کمبیله)
(کهل و په لی) ناپاو، خراب، به سه رچوو
at a ~ (البضائع) غیر رائجه، تافه

۱. له کۆمپالە دائەشکینی پیش کاتی پیدان □ *vt*
 ۲. بەگومانە لە، پرۆای پین ناکا (چیرۆک، هەوأل)
۱. یخضم کھیالە قبل حلول موعد الدفع ۲. يشك فی، لا یصدق (قصة، خبرا)
- discourage** /di'skʌrɪdʒ/ *vt* ۱. توانای نامینی، سست
 ئەبێ، وروی دەروخی
 ۱. یشط الهمة، یوهن العزيمة
 ۲. هەوألێ دەریازبوون ئەدات
 ۲. یحاول أن یثنی عن
- discouragement** *n* [C,U] وورە بەردان، دواخستن، سستکردن
 تثیبط، وهن فی العزيمة، شیء مبط
- discourse** /di'skɔ:s/ *n* [C,U] ناخافتن، گفتوگو، وتار، لێدوان، گوتار
 حدیث، محاضرة، مقالة
 ئەدوێ، گفتوگو ئەکا یان ئەنوسێ بە دورودریزی
 یحاضر، یحدث أو یكتب بإسهاب
- discourteous** /di'skɔ:tɪəs/ *adj* دل ڕەق، بێ نەزاکەت، زبیر، ڕەق
 غیر مەهذب، فظ، خشن
- discourtesy** *n* زبیری، ڕەقی، بێ رومەتی، کەم ڕەوشتی
 خشونة، فظاظة، قلة تهذيب
- discover** /di'skʌvə(r)/ *vt* دەدۆزینەوه، پەیدای ئەکا، دیار دکت
 یكشفت، یكشفت، یهتدی الی
- discoverer** *n* [C] دۆزەرەوه، پەیداكەر
 مكشفت
- discovery** /di'skʌvəri/ *n* [C,U] (pl -ries) دۆزینەوه، پەیداكەر، دۆزین، سەرهلپون
 اكشاف، مكشفت
- discredit** /di'skredɪt/ *vt* گومانێ لێ دەكات، دەیشوینێ، رسوا دكت
 یزوع الثقة من، يشكك فی، یشو
- *n* [U] نەمانێ متمانە، دوو دلێ، بێ باوەر بوون، گوماندار
 نزوع الثقة، تشكیک، مشکك
- discreditable** *adj* ترو، لەكەدار، سوک، شوورەیی،

- زیاندار، رسوایار
 مشن، معیب، فاضح، مخز
- ووریا، بەناگا، ژبیر، رازگر، **discreet** /di'skri:t/ *adj*
 پەندیار، زیتەل
 حذر، متحفظ، حسیف، عاقل
- discrepancy** /di'skrepənsɪ/ *n* [C,U] (pl -cies) دژواری، نەسازی، جیاوازی، بەرەك كەوتن
 تناقض، تباین، تضارب، تعارض
۱. زرنگ، سەلمینەر، **discretion** /di'skreʃn/ *n* [U]
 زرت، رازگری، وریایی، بەپاك ۲. سەرەستی ڕەفتارو
 ڕەوشت، مەزەندەیی، هەلبژاردنی
 ۱. حصافة، فطنة، حذر ۲. حرية التصرف، والاختيار حسب
 تقدیره
- بەمەزەنەیی ئەو چۆن بەگونجای *at his own ~*
 بزانیت، وەك بقیث، بێ مەوج
 حسب تقدیره، كما یراه مناسباً
- جیاوازی دەکا، **discriminate** /di'skrɪmɪneɪt/ *vt, vi*
 دیاری ئەكات، (لەمامەلە كەردندا) جیاپەكەتەوه
 ۱. یعیز، یفرق (فی المعاملة)
- ~ good books from bad/between good and bad books*
 ۱. جیاوازی ئەکا، پەرأوی چاك لەخراب
 جیاپەكەتەوه ۲. جیای دەكەتەوه، لا یەتیک دەگریت
 ۱. یعیز بین الكتب الجيدة و غیر الجيدة ۲. یفرق، یتهیز،
 یتحامل
- laws which do not* یاسا، بێ لایەنە
 قوانین، لا تهیز لاحد
- جیاوازی ناکات لەنیوان یەكێك و *~ against anyone*
 یەكێکی تر دا
 لا تفرق بین واحد و آخر
- discriminating** *adj* توانای جیاكەردنەوهی هەیه، جوداگەری، دەمارگەر
 حسن التییز، میز
- باجەكان / تارێغی جیا جیا جیا (ترخی *~ duties/tariffs*)
 جیا جیا
 رسوم / تعرفة تفاضية
- discrimination** /di'skrɪmɪ'neɪʃn/ *n* [U]
 جیاكەردنەوه، جیاوازی لەمامەلە كەردندا، دەمارگەری
 تهیز، حصافة، تهیز فی المعاملة، تفرقة

discursive /di'skə:sɪv/ *adj* (قسه) دهر په زانندن،
چيښت به ده بيا، بڼ سر و بهری
(الكلام) استرادی، لا ارتباط نيه

discuss /di'skʌs/ *vt* گفت و گو ده كات، بهره لندان
دكت، ده خوښت، لڼی نه كوليته وه، دهمه ته قن نه كا
يناقش، يباحث، يتاول بالبحث

discussion /di'skʌʃn/ *n* [C,U] گفتو گو، ليدان،
دهمه ته قن، بهره لندان
مناقشة، مباحثه

disdain /dis'deɪn/ *vt* بيزی ليده كاته وه، لالوت نه مين،
لولوت به زری نه كا، رسوا نه كا
يزدري، يحترق، يأنف، يترفع
□ *n* [U] رسوا كرن، كرينكرن
ازدراء، احقار، أنفة، ترفع

disdainful *adj* له پش چاو كه وتوو، رق لڼ بوون،
رسوا كراو، تير كرينكرن
مزد، محترق، مترفع

disease /di'ziz:/ *n* [C,U] نه خوښی، دهرده، نيش،
نه ساخی
مرض، داه

diseased *adj* نه خوښی، نيش، نازار، نه ساخی
مريض، عليل

disembark /disɪm'bɑ:k/ *vt, vi* له كه شنی دده به زوی،
په ياده بښت
ينزل من السفينة

disenchant /disɪn'tʃɑ:n/ *vt* لا يده با، بڼ چادودكت،
له سحر و جادوو چاويه سنی بزگاری ده كات
يزيل، يحرر من السحر والأوهام

disenfranchise /disɪn'frɛntʃaɪz/ *vt* بڼ بهری
ده كات له مافی شارستانی به تايه تي له مافی هه ليزاردن
يچرد من الحقوق، المدينة، وخاصة حق الانتخاب

disengaged /disɪn'geɪdʒd/ *adj* بڼ نيش، په تال،
سهر به ست، نازاده كری
خال، غير مشغول

disentangle /disɪn'tæŋgl/ *vt, vi* نازادی نه كا،
ده پكاته وه له دكت، هدر سينت، سهر به سنی نه كا
يحل، يفلک، يحرر

disfavour /dis'feɪvə(r)/ *n* [U] كين، بيزاری، ناقابلی،

رق
استياء، كره، ازدراء

disfigure /dis'fiɡə(r)/ *vt* ده شويښت، تيكي نه دا، لای
نه با
يشوه، يسخ

disfigurement *n* [C,U] تيكدان، شيوان
تشويه، مسخ، تشوه

disgorge /dis'gɔ:dʒ/ *vt* دهر شينه وه، به زور لڼی
ده سينت
يتقياً، يقى، (مجاز) يدفع رغما عنه

disgrace /dis'ɡreɪs/ *n* [U] ۱. نهنگی، نابروچووون،
رسواي كرن، رسوا، بڼ رومه تي، له كه داری ۲. سو كاپه تي
بڼ كرن، رسواي
۱. حياح الكرامة، جلب العار، فضيحة ۲. عار، إهانة، فضيحة
□ *vt* له كه داری نه كا، رسواي نه كا، نابروي /حه پای
نه با
يعيب، يشين، يفضح، يلحق العار ب

disgraceful *adj* له كه دار، رسو دار
معيب، مشين، فاضح، مخز

disgruntled /dis'ɡrʌntld/ *adj* بيزار، به دل نه بوون،
رق هه ستاو، سهر كيش
متذمر، متاء، ساخط (من، علي)

disguise /dis'ɡaɪz/ *vt* خوی لڼ ده گوږيت، نه پهن
دكت، ده ماخ ده كات
يتخفي، يتكر
خوی He ~d his looks but could not ~ his voice
لڼ گوږی به لام نه بتوانی دهنگی بگوږی
اخفی شكله لكته لم يتسكن من اخفاء صوته

□ *n* [C,U] شاردنه وه، خو گوږين، نه په نيوون
تخف، تکر

disgust /dis'ɡʌst/ *n* [U] قيز كرده وه، هيلنجدان،
بيز كرده وه
تفز، اشتزاز، قرف
~ at/for/against/towards sth dirty/evil smelling
دلتيكدل هاتن له شنی پيس / بوئی ناخوش
تفز من شي، قدر / كره الراحة
□ *vt* دل تيكدل دپن، بيز ده كاته وه
يقز النفس، يعود الي القرف أو الاشتزاز

~ed at his laziness له ته به ليدا قيزه ونه
مشتمز من كسه

disgusting *adj* بيزي، قيزه ون، نه په نيكړن
شير للاشمزاز او القرف

dish /diʃ/ *n* [C] ده فري خواردن، قاب، جوريك له
(خواردن)
صحن، طبق، صفحه، لون من ألوان الطعام
دواي خواردن قاپه كان نه شوات
wash up the ~es ينظف الصحون بعد الطعام

□ *vt* خواردنه كه نه كاته ناو قاپ
يضع الطعام في صحون أو أطباق

~ up the dinner خواردني نيوه رو تيده كات
يضع طعام الغداء في أطباق

dishearten /dis'ha:tn/ *vt* دواي ده خات، بيزاري نه كا،
سست دكت
يشط، يوهن العزيمة

dishevelled /di'fevld/ *adj* توگوز، جل و بهرگي
په رپوت، نازيك و پيك
مشعت الشعر، غير مرتب الملابس

dishonest /dis'onist/ *adj* ناپاك، قيل باز، بن بهخت،
دلخاپ، چفو
غير امين، مخادع، مظل

dishonour /di'sno:(r)/ *n* [U] ۱. رسوايي، له كه دارى
۲. كه سيكي نابرويهر ناويانگ خراب
۱. عار، خزي، اهانه ۲. (شيء، شخص) مشين، جالب للعار،
ملوث للسمعة

□ *vt* شووره يي نه هيني به سهر يا لكه دارى ده كا، نابروي
نه با
يجلب العار، يلوث السمعة، يشين، يخزي

~ ad cheque (بانق) چهك خه رج ناكات
(البنك) يرفض ان يصرف شيكا

dishonourable *adj* رسوادر، ناوزراو، زووبلني،
شووره يي هينه، چه يابه ر
مشين، فاضح، مخز، جالب للعار

disillusion /dis'i'u:ʒn/ *vt* وورپا كرده ونه، بن بهخت
رسوا، ده رپاز نه يني له مه ترسي
يخلص، أو يحرر من الأوهام

□ *n* [U] ناگادار كرده ونه له ترس

صحة أو تخلص من الهم
disillusionment *n* [U] لا پردني چاو به ستي، رزگار
بوون له واهيمه
تحرر من الهم، إزالة الفضاوة

disinclination /,disɪn'kli:neɪʃn/ *n* [C,U] كين،
بيزاري، واز هيتان له
نفور من، عزوف عن
نه لپان يو كار كردن،
a ~ to work for hard work كار كردني نارو حمت
عزوف عن العمل، الشاق

disincline /,disɪn'klaɪn/ *vt* دوره پريزده يني
بنفر من
ده رپاز نه يني
be ~d to يعزف عن

disinfect /,disɪn'fekt/ *vt* پوخته ي / پاكي ده كات
يعقم، يعطهر

disinfectant /,disɪn'fektənt/ *adj, n* [C,U] پاكو كهر،
پاقره كهر
معقم، مطهر

disingenuous /,disɪn'dʒenjuəs/ *adj* دلخاپ،
قيلكه ر، قيلباز، ده مس بر، خاپين
مراوغ، مخاتل، مخادع، ماكر

disinherit /,disɪn'herit/ *vt* بن بهري نه كات له
ميراثي، بن پاشمايي دكت
يحرر من التركة أو الميراث

disinheritance /,disɪn'heritəns/ *n* [U] بن بهش
بوون له ميراثي، بن پاشمايي كردن
حرمان من التركة أو الميراث

disintegration /,dis,ɪntɪ'grɪʃn/ *n* [U] شي
بوونه ونه، داهيزران، رزين، نيكسكان
تحلل، تحطم، تفكك

disintegrate /,disɪntə'grɪt/ *vt, vi* هه لده وه شپته ونه،
تيك نه شكني، وودوخاش ده يني
يتفكك، يتحطم، يتحلل
rocks ~d by frost and rain به رده كان به هوي باو
بورانه ونه وودوخاش بوون
صخور تحطمت بفعل الصقيع و المطر

disinterested /dis'ɪntərəstɪd/ *adj* پاك، بن لاپدن،

بین‌بهرزه‌وندی
 نزیه، خالی‌الغرض، غیر متمیز

disjointed /dis'dʒɔɪntɪd/ *adj* (قسه، تووسین) بین
 سه‌رو به‌ر، هه‌لوه‌شاهوه، نه‌گریداری
 (الكلام، الكتابة) غیر مترابط، مفكك

disk /dɪsk/ (پروانه *disc*)
 (انظر *disc*)

dislike /dɪs'laɪk/ *vt* رقی لی به‌تی، نه‌لین
 بکوه، ینفر، کوه، نفور

dislocate /dɪs'ləkeɪt/ *vt* ۱. له‌جی نه‌جی، له‌جی
 نه‌بری (نِسْقَان)، شاشدکت
 ۱. یخلع یتخلع (العظم)
 ۲. شانی له‌جی نه‌جی ۲. نا‌زاوه
 ~ *one's shoulder* ده‌پشورینیت
 یخلع کتفه ۲. یوقع الاضطراب فی، یشوش

dislocation /dɪs'ləkeɪʃn/ *n* [C,U] داکه‌ندن، چاو
 پوشین، گه‌ه‌چون، تیکدان
 خلع، امتلاخ، تشوش

dislodge /dɪs'lɒdʒ/ *vt* ده‌رده‌کات، نه‌جولی له‌جی
 خوئی لاده‌چیت
 یطرده، یزحزح، یزیح من مکانه

disloyal /dɪs'lɔɪəl/ *adj* نادلسوز، ناپاک، بین‌نهمه‌ک،
 بین‌وه‌فا
 غیر مخلص، خانن

disloyalty *n* [C,U] (*pl* -ties) بین‌نهمه‌کی، ناپاکی، به‌د
 نهمه‌کی
 خیانه

dismal /dɪz'məl/ *adj* به‌ست، خه‌مناک، ناخوش،
 خه‌مدار، دلته‌نگ
 کتیب، موحش، یدعو لانتقاض

dismantle /dɪs'mæntl/ *vt* ۱. هه‌ل‌ده‌وه‌شینیت، ده‌ری
 نه‌کا، هه‌دکت
 ۱. یفکک، یجرد من (الأجزاء، المحتویات)
 ~ *an old warship/a fort* چی له‌پاپوره‌جه‌نگیه‌که‌دا
 بسوو به‌تالی کرده‌وه، قه‌لا داده‌مانلی له‌چه‌ک، ۲.
 هه‌لی نه‌وه‌شینیت (نامیر)
 یجرد سفینه‌حرابه‌ما فیها، قلعه‌من سلاحها ۲. یفکک، یفکک
 (إلى أجزاء)

نامیره‌که‌هه‌لته‌وه‌شینین
 ~ *a machine* یفکک آله

dismay /dɪs'meɪ/ *n* [U] ترسی، تووقین، هه‌زلقین
 رعب، هلع، فزع، تثبیط هه
 □ *vt* ده‌ترسینیت، ده‌ز ده‌ینیت
 یرعب، یفزع، ینبط هه

dismember /dɪs'membə(r)/ *vt* که‌رتی ده‌کات،
 ده‌پرت (پارچه‌یان له‌ش) ده‌درینت
 یقطع او یزق الأوصال (الجسم)

dismemberment *n* [U] دراندن، دابه‌شکردن
 (ولات) پارچه‌کردن
 تزریق أوصال، تقسیم (بلد مثلاً)
the ~ ment of the old Austrian Empire دابه‌ش
 کردن نهمرا‌توریه‌تی نه‌مساوی، کون
 تزریق أوصال الإمبراطورية النمساوية القديمة

dismiss /dɪs'mɪs/ *vt* ۱. ده‌رده‌کات، ده‌ردنیخت،
 ده‌ردکت
 ۱. یطرده، یفصل، یصرف
 ~ *workmen* کریکاره‌کان له‌کاره‌که‌ده‌رده‌کات ۲.
 دووری ده‌خاته‌وه
 یفصل العمال ۲. یبعد، یقصد، ینبذ
 ~ *thoughts of revenge* ری‌نادابه‌بیروپرا/بیرکردنه‌وه
 له‌توله‌کردن
 ینبذ أفکار/التفكير فی الثأر

dismount /dɪs'maʊnt/ *vi, vt* په‌پای نه‌کا، دلینت خاری
 یترجل، ینزل من

disobedient /dɪsə'bi:drənt/ *adj* لاسار، یاخی،
 ناگوپراپه‌ل
 منرد، خارج عن الطاعة

disobey /dɪsə'beɪ/ *vt* لاساری نه‌کا، یاخی نه‌بین،
 سه‌رکیشی نه‌کا
 یبغض، یتنرد

disorder /dɪs'ɔ:də(r)/ *n* [C,U] ۱. نارینکی، نا‌زاوه،
 تیکچوون، نه‌بوونی یاسا، بین‌سه‌رو به‌ر ۲. نا‌زاوه، نا‌شوویی
 سیاسی ۳. تیک‌چوون، شه‌رزه‌یی (له‌کاری نه‌ندامه‌کاندا)
 ۱. اضطراب، فوضی، انعدام النظام ۲. شغب، فوضی.
 اضطرابات (سیاسیة) ۳. اعتلال، اضطراب (فی وظائف
 الأعضاء)

a digestive ~ تیک چوونی هدرس
اضطراب هضمی

□ *vt* تیکی ئەدات، یاسا تیک ئەدات، ئازاواوە ئەنێتەووە
اضطراب هضمی یشوش، یفسد النظام، بیث الفوضی

disorderly *adj* لاسار، نارێک، پشێو، سەرکێش،
نایاسایی، ئالۆز
مترد، مەخڵ بالنظام، مضطرب

~ *behaviour* رەوشتی نابهجێ
سلوک مەخڵ بالنظام

~ *crowds* یاخی بوان
جموع ئازو، متردة

disorganization /dis:ɔ:ganai'zeiʃn/ *n* [U] پیس
بوونی رژێم، شیواندن، تیکچوون (فەساد)
إفساد النظام، تشویش

disorganize /dis:ɔ:ganaiʒ/ *vt* یاسا تیک ئەدات،
ئازاواوە ئەنێتەووە
یفسد النظام، یشوش، یوقع الاختلال

disown /dis'əʊn/ *vt* لە ئەستوی خۆی لای دەبات، بێ
خودان دکت، نکولی لێ دەکا، ماندهل دکت
ینکر، بێزد، بێرامن

disparage /di'spændʒ/ *vt* دادهشکینیت، لە شان و
شوکهتی کەم دەکاتەووە
بندەب، یحط من شأن، یستص

disparagement *n* [U] ئەوس، داشکاندن، فیزا،
سووکایەتی، کەم کردنەووە
تندید، انتقاص، استخفاف

disparagingly *adv* بە داشکاندنی، بە سووکایەتی
باستخفاف

disparity /di'spærəti/ *n* [C,U] (*pl* -ties) جودا،
جیاوازی، قیفەلیتی، جودای
تباين، اختلاف، تفاوت

~ *in age/intelligence* جیاوازی ئەمەن /زیرەکی
تفاوت فی السن / الذكاء

dispassionate /di'spæʃənət/ *adj* بێ زەوق،
بێ لایەن، لایەن نەگرتن
خال من الأهواء، غیر متحيز، معاید

dispatch, despatch /di'spætʃ/ *vt* دەنیریت،
دەشیت

یوفد، یڕسل
نامە دەنیریت
~ *letter/telegrams/messengers*

بە پۆستەیی خێرا ١. ئەواوی ئەکات (کار، زەمی خواردن) ٢.
ئە پیکوژی، بە سەریا سەر ئەکەوی، لە سیداره دەدری
یڕسل خطابات، برقیات، سەاعا ١. بێهی، یئجز بـسرعة (عملا،
وجبة طعام) ٢. یقتل، یجھز أو یقتضی علی، یعدم

١. ناردن، پە یام، شاندن ٢. نامە، هەوال، □ *n* [C,U]
راگە یاندنی پە سەمی ٣. خێرا، کتویری، بزاقتن

١. ایفاد، ایرسال ٢. رسالە، نیا، بلاغ رسمی ٣. سـرعة، عجلة، فی
الترو اللحظة

act with ~ بە خێراییی هەلسوکەوت دەکا
بـصرف بـسرعة (حالا)

dispel /di'spel/ *vt* (-ll-) دەری دەکات، لای ئەبات
(هەور، مە ترسی، گومان)
یترد، ییدد، یزبل (الغیوم، المخاوف، الشکوک)

dispensation /di'spen'seiʃn/ *n* [C,U] ١. وازلنی
هێنان، بـلأفـکر نـمامـه کـردن، کار داری دابەشکردن ٢.
وازلهینان، لێ بووردن، کلێسە دەری دەکات، بۆ کردن یان
نەکردنی فرمائیک

١. استثناء، تحضیر، أعداد، توزیع، تدبیر إلهی ٢. حلقه، تحلة،
إعفاء (تصدرة الكنيسة لتحليل أمر أو تحریمه...)

dispense /di'spens/ *vt, vi* ~ *with* ١. وازی لێ دیتن،
دەستبەرداری ئەین
١. یستغنی عن
واز لە چێشت
~ *with the cook's services*

لێ نەره کە دەهینن، دەست بەرداری ئەبیت ٢. بـلأوی
ئەکاتەووە، پێشەدا، راگە بەنی
یستغنی عن خدمات الطباخ ٢. یوزع، یمنح، یئشر

بە کسانێ /دادوهری بـلأده کاتەووە ٣. تیکەلی ~ *justice*
ئەکات، نامادەیی ئەکات (دەرمان)
یئشر العـدالة، یقیم العدل ٣. یمزج، یحضر، یعد (الدواء)

dispenser *n* [C] دەرمان، فرۆش، دەرمانساز
صیدلی، صیدلیه

dispersal /di'spɜ:səl/ *n* [C,U] جیاکردنەووە، پەرتیون،
بـزقین
تفریق، تشتیت

disperse /di'spɜ:s/ *vt, vi* بـلأوی دەکاتەووە، پەرش
ئەین (بە تابهتی سەرباز لە جەنگدا)

یفرق، بیدد، یشتت (بخاصه جنودا فی معركة)
dispirited /di'spɪrɪtɪd/ *adj* کز، کم توانا، لاواز، سست، دل‌تنگ
 مشط الهمة، واهن العزيمة، حزين
displace /di'spleɪs/ *vt* لاده‌دات، جینگی ده‌گریتیه‌وه، ده‌به‌ده‌ر دکت
 یزیح، یستبدل، یحل محل، یعزل
 ~ *d person* ده‌رکراو، دوورخراو (له‌نیشتمان)
 منفی، مبعد، منتشر (عن وطنه)
displacement /di'spleɪsmənt/ *n* [U] شله‌ی لادراو، بری شله‌ی لادراو، لادان، جوداکرن، لاپردن
 (بخاصه) کبیه‌ السائل المزاج، إزاحة
 a ship of 10.000 tons ~ هیزی لادانی ناوه‌که
 له‌لایه‌ن که‌شتیبه‌کوه (۱۰۰۰۰) تنه
 سفینه‌ تقدیر آزاحتها بعشرة آلاف طن
display /di'spleɪ/ *vt* ۱. پیشانی‌نهدا، نمایشی‌نه‌کا
 ۲. دیاردکت، روونی‌ده‌کاته‌وه، ناشکرای‌نه‌کا
 ۱. یظهر، یعرض ۲. یبین، یکنشف عن
 ~ *one's ignorance* نه‌زانی‌ده‌رده‌خات
 یظهر جهله
 □ *n* [C,U] ده‌رخستی‌شتیک، دیاریکردن، نیشان‌دان، نواندن
 عرض، إظهار، شن‌معروض، استعراض
 a fashion ~ پیشاننگای‌جل و به‌رگ
 عرض‌الآزبایه
 a ~ of one's knowledge ناوه‌لاکوردن بؤ زانین، نمایشت‌کردن
 استعراض‌لمعرفته
displease /di'spli:z/ *vt* توره‌ده‌کات، نه‌نهرین
 یغضب، یبیر‌الاستیاء
displeasure /di'spleɪʒə(r)/ *n* [U] بی‌تاقه‌تی، جارستکردن
 استیاء، تبرم، مضایقه
disposable /di'spəʊzəbl/ *adj* یه‌کبار، هاقیتیار، پاش
 به‌کاره‌یتان، قری‌ده‌دری
 فی‌التناول، یسهل‌التخلص منه بعد استعماله
disposal /di'spəʊzəl/ *n* [U] ده‌ست‌کاری‌کردن، فریدان، خو‌لیرزگار‌کردن، خو‌پاراستن، هالیتن، ریکختن

التصرف ب، التخلص من، تنظیم
 the ~ of property/business affairs/troops
 به‌ریوبه‌بردنی‌مولک / کاروباری‌بازرگانی / تیپی‌سوبا
 إدارة الأملاك / الشؤون التجارية / فرق الجيش
 له‌زیر‌رکینی / نامازهی‌نه‌ودا
 at one's ~ رهن‌إشارته، تحت‌تصرفه
 کانی‌خو ~
 to place one's time, etc at sb elses ~
 ده‌خاته‌زیر‌رکینی‌به‌کینکی‌تره‌وه
 یضع‌وقته (و نحوه) تحت‌تصرف شخص (ما)
dispose /di'spəʊz/ *vi, vt* ۱. وازی‌لی‌دینیت، ده‌اقیت، قایل‌دکت، دفروشت
 ۱. یبتخلص من، یستهلك، یصرف ب
 ~ of rubbish business sb's arguments
 خو‌ی‌له
 پاشماوه‌کان‌رژگار‌ده‌کات، کو‌تایی‌به‌کار / وتوو‌یژه‌که‌ی
 دینیت ۲. (شت) ریک‌نه‌خا، دابه‌ش‌نه‌کا
 یبتخلص من‌التفایات / یبته‌العصل / الجدل ۲. (الأشیاء) و
 الأشخاص) یسقی، یرتب، یوزع
 هست‌به‌سوز و ناماده‌بوون‌نه‌کا
 belfeel ~ *d* یشر‌بالیل‌أو‌الاستعداد
 چه‌ز به‌پویشتی‌بی / پیاسه
 feel ~ *d for a walk* ده‌کات
 میال‌للقیام‌بنزهة‌على‌الأقدام
 هست‌ناکا‌به‌ناره‌زووی
 to be not at all ~ *d to help*
 یارمه‌تیدان
 لا‌یشر‌بالرغبة‌فی‌تقدیم‌العون
 نیه‌تی‌باش‌ده‌رده‌خات‌به‌رامبه‌ر
 well ~ *d towards* یظهر‌نیة‌حسنة‌نحو
 ۱. ریکختن، ریک
 ۲. دروست‌بوون، هه‌وه‌س، که‌یف، ناره‌زوو
 ۱. تنظیم، ترتیب ۲. خلق، طبع، میل، نزعة
 ییاویکی‌که‌یف‌خوشه،
 a man with a cheerful ~ خوش‌مه‌شربه
 رجل‌مرح‌الطبع
 زینکی‌غیره‌ت‌چی‌یه
 a woman with a ~ to jealousy (حسوده)
 امرأة‌ذات‌طبع‌غیور (غیوره)
dispossess /di'spəʊzəs/ *vt* لی‌ده‌سه‌نیت‌به‌زور
 بی‌چول‌نه‌کات

بزرع، بقل، بضايق
 پهريشان، شهزده يي
 قلق، ازعاج، مضايقة
 خوى لى گيل ده كات،
 گوڼى بى نادات، فهراموشى ده كات
 بقل، بېمل، لا يكرت ب
 كم ترخه مى، فهراموشى
 إهمال، إغفال، عدم اكرت
 تيك قوباو، شكين،
 بپوستى به چاك كردن هه په
 مطلوب، فى حاجة إلى إصلاح
 خانووى كوڼى داروخاو
 كه بپوستى به چاك كردن
 آبنية قديمة بحاجة إلى إصلاح
 ناوبانگى خراب،
 بى نابروو، ناتهواو
 سىء السمعة، أو الصيت، شائن
 بى نابروو
 عار، سوء السمعة
 بى پروومتى، ناوبانگى نه زېږى، بېزى
 ~ to fall into
 نامينيت
 تره سمعه، يفقد احترامه
 بيز نه مان، بى رسيز
 /disri'spekt/ n [U]
 عدم احترام، ازدره
 بى بهرگ، پرووت، جلى له بهر
 /dis'rəʊb/ vi, vt
 داده كوتى
 يعرى، يعترى، يتجرد من الثياب
 تيكى ده شكينى، په كى نه خا،
 /dis'rʌpt/ vt
 پرووت دكت، نهى درينى
 يحطم، يعطل، يمزق
 دراندن، تيك شكاندن، وه ستاندن،
 /dis'rʌpʃn/ n [U]
 په يوه ندى بى پچراندن
 تمزيق، تمزق، تحطيم، تعطل
 دراو، تيك چوو، نازاوه چى
 /dis'rʌptiv/ adj
 مزق، مخرب، منير للفوضى
 بيزارى،
 /dis,sætɪs'fækʃn/ n [U]
 نارها زامى، بى دلخايى، ناقابلى
 استياء، عدم رضا

بجرده من، يجبر على التخلي عن (المرتل الذى يعيش فيه)
 (خانوو)، بى خودان دكت، ده رتيخت
 ~ sb of
 نه سازى،
 /disprɔ'pɔ:ʃən/ adj
 نهگونجاو، ناهاو هيز
 حالة عدم التناسب أو التكافؤ
 نه ساز،
 /disprɔ'pɔ:ʃənəl/ adj
 نهگونجاوه
 غير متناسب أو متكافئ
 چهوتى نه كا، به درو
 /dis'pru:v/ vt
 ده خاتوه، ماندهل ده كا
 يدحض، يكذب، ينقض
 بهر هه لدانيار،
 /di'spju:təbl/ adj
 گفتو گوڼى له گه ل ده كرى
 قابل للنقاش، عرضة للنزاع
 مشومر كره، ليكه تنكهه
 /di'spju:tənt/ n [C]
 المناظر
 ۱. نه جهنگى، شهر نه كات،
 /di'spju:t/ vi, vt
 ليك نه كه وى
 ۱. يختصم، يتنازع، يعترض
 له سهه شتيك ناكوكى له گه ل نه كا،
 ~ with sb on sth
 بهر هه لدان ۲. ناكوكى له گه ل دا ده كات، بهر هه لستى نه كا
 يتنازع معه على شىء ۲. يعارض، يقاوم
 دزى نه وه ستى
 ~ a statement/a claim/a decision
 ليدوان / داوا / پريار
 يعارض تصريحاً / دعوى / قراراً
 ناكوكى، شه بهر ده منى
 /n [C,U]
 خصومة، جدال
 ده مه قاله لى ناوى، به بى بهر هه لستكار،
 ~ beyond
 بى گومان
 لا جدال فيه، بلا منازع، من غير ريب
 ماف براو نه بى، بى مافى
 /dis'kwɒlɪfaɪ/ vt
 لى نه سهه ترينه وه
 يسقط حق، يحرم من الأهلية
 دوورخسته وه به هوى ناهاو تا به وه، بى زيهاتن
 /dis'kwɒlɪfɪ'keɪʃn/ n [C,U]
 تجريد من الأهلية
 بيزارى نه كات، نه كى بى
 /dis'kwɒlət/ vt
 هه لده چينيت، شهزده لى نه كا

dissatisfy /dr'sætsɪfaɪ/ vt ناتوانیت قایلگی بکات،
نه‌نرینگی، تورده‌یین، دنه‌نریت
یشیر، استیاء، سخط

dissect /dr'sekt/ vt تویکاری نه‌کا، به‌ووردی
ده‌یشکینگی، ده‌ی تویزینته‌وه
یشرح، یحلل، یفحص بدقه

disssection /dr'sekʃn/ n [U] تویکاری، تویزینته‌وه
تشریح، تحلیل، دراسته‌دقیقه

disseminate /dr'semɪneɪt/ vt بلأوی ده‌کاته‌وه،
به‌لاف دکت، (بیرو را، ناین)
یشیر، ییت، (افکارا، مذاهب)

dissemination /dr'semɪneɪʃn/ n [U] بلأوکردنه‌وه،
به‌لاکرن، به‌رتیون، به‌لافیون
تشریث

dissension /dr'senʃn/ n [C,U] ناگؤکی، دوو
به‌ره‌کی، گه‌لشوک، زرت
معارضه‌حامیه، شقاق

dissent /dr'sent/ vt ۱. گه‌لش دکت، سه‌رینچی نه‌کا،
داده‌پریت ۲. (به‌تایه‌تی) داده‌پریت له‌که‌نیسه‌ی
نه‌نکلیکانیدا

۱. یخالف، بعارض، یشق ۲. (بخاصه) یشق عن‌الکنیسه
الانکلیکانیه
□ n [U] سه‌رینچی، گه‌لش، به‌رتیون
مخالفة، معارضه، انشقاق

dissenter n [C] ده‌رچو له‌سه‌ر یاسای کلّیه
الخارج أو المنشق علی‌الکنیسه‌ الانکلیکانیه

dissertation /dr'sɪtəʃn/ n [C] نامه‌یه‌کی زانستی،
دکتؤرانامه
رساله‌علیه، اطروحه، بحث مطول

disservice /dr'sɪsə'vɪs/ n [C,U] خراپه‌له‌گه‌ل کردن،
نازار، زیان
اساءه، اذی

dissident /dr'sɪdɪdənt/ adj جیاواز له‌بیر و رادا
سه‌رینچی، گه‌لشکهر
مختلف فی‌الرأی، منشق

dissimilar /dr'sɪmɪlə(r)/ adj تیشهل، جودا، نایه‌کسان،
جیاواز
متباين، غیر متشابه

۱. لای ده‌بات، په‌رشی
ده‌کات ۲. به‌فیرؤی ده‌دات په‌رشی ده‌کات، به‌لاف دکت
۱. یزیل، یبدد (الغیرم، الخوف، الجهل) ۲. یبدد، یبهر، یبذر

dissipated adj لا‌پراو، شه‌که‌تکراو، پاخی له‌په‌وشتی
باش
خلیج، منتهک، منفس فی‌المذات

dissipation /dr'sɪpɪ'eɪʃn/ n [U] به‌فیرؤدان، به‌لاف
کرن
تبدید، تبذیر، به‌ره

dissociate /dr'sɒʃɪ'eɪt/ vt جیاوی ده‌کاته‌وه، جودا
دکت
یفصل، یفرق، یبیز

dissoluble /dr'sɒljubl/ adj تویبار، بوهوژینبار
قابل للذوبان

dissolute /dr'sɒljʊ:t/ adj خراپه‌که‌ری بین‌سنور،
چه‌په‌ل، داوین پیسی، بین‌سج
فاسق، فاجر، خلیج

dissolution /dr'sɒljʊ:ʃn/ n [C,U] هه‌لوه‌شانندن،
کؤتایمی پس‌ه‌شنان، ده‌شیزان وازه‌شنان (هاوکاری،
هاوسه‌ری)
یان هه‌لوه‌شانندنه‌وه‌ی په‌رله‌مان پیش هه‌لیژاردنی گشتی
حل، انهاء، تصفیه (شراکه، زواج)، (بخاصه) حل البرلمان قبل
الانتخابات العامة

۱. هه‌لوه‌وشنی ده‌توتیه‌وه،
(شله)، روون ده‌پیته‌وه
۱. یحل، یذیب، یذوب (السائل)
ناو خوئی ده‌توتیه‌وه ۲. (په‌قی) Water ~s salt
نه‌توتیه‌وه، نامینیت
الماء یذیب الملح ۲. (الصلب) یذوب، یحل
خوئی ده‌توتیه‌وه له‌ناودا ۳. Salt ~s in water.
ده‌توتیه‌وه، نامینیت
الملح یذوب فی‌الماء ۳. یحل
توانه‌وه‌ی ناو له‌خویدا He ~d the salt in water.
۴. وون ده‌پیت، نه‌شاریته‌وه
اذاب، حل الملح فی‌الماء ۴. یخفی، یغیب
دیمه‌نه‌که له‌تم دا‌دیار The view ~d in mist.
نامینیت ۵. نه‌نسریته‌وه، بوچه‌لی نه‌کاته‌وه
اختفی المنظر فی‌الضباب ۵. یحل، یفخ

~ a marriage زن هینانه که ی واز لئ نه هینی
 یفسخ الزواج
 ~ a parliament پەرله مان هه لده و شهینته وه
 یعل البرلمان
dissonance /dɪsɒnəns/ n [C,U] نه گونجاندن،
 نه سازی
 تنافر، نناز
dissonant /dɪsɒnənt/ adj موسیقای جیاواز، نه نناز،
 نه سازیا ده ننگان
 (موسیقی) تنافر، غیر متناغم، نناز
dissuade /dɪ'sweɪd/ vt وازی لئ دینیت، قه ویتی
 دکت، قابل دکت، سوپاسی ده کات
 یفتح بالدول عن، یصرف عن، یثنی
 ~ a friend from marrying a fool ناموزگاری
 هاوړی ده کات له دوور که و تنه وه له خواستنی که لحو، گمزه
 یمنع صدیقاً، صدیقہ بالدول عن الزواج من حمقاء، أحق
dissuasion /dɪ'sweɪʃən/ n [U] قه ویتیکرن (قایلیوون
 به نه کردن) کو نه کت
 اقتاع بالدول، تنی عن
distance /dɪ'stəns/ n [C,U] ۱. دوراهی، دووری،
 ناوچه ی دوور یان چوئل
 ۱. مسافت، بعد، منطقه بعیده او نانیة
 to/ from a ~ بو/ له ماوه ی دووره وه
 الی / من مسافت بعیده
 in the ~ دوور، له دووری، له دووره وه ۲. (کات)
 کاتیکی دوور و دریز
 علی بعد، بعیدا، من بعید ۲. (الزمن) من مدة بعیده
 to look back over a ~ of fifty years (۵۰) سال
 نه گه ریته وه بو دواوه
 یعود الی الوراء خمسین عاما
distant /dɪ'stənt/ adj ۱. دوور کات یان شوین،
 خزمایه تی دوور
 ۱. بعید زمانا او مکانا، قرابة بعیده
 a ~ relative ۲. (هه لئ سوکه وتی نادوستانه،
 ووشک، سارد) ره ووشتی ناپه سه ند
 قریب بعید ۲. (السلوک غیر ودی، جاف، فاتر)
distaste /dɪ'steɪst/ n [C,U] قیز لیکر دنه وه، رق،
 نامساری، بئ ناخوش

نفور، کره
 a ~ for hard work خو دزیته و ویتزاری له کاری
 قورسی
 نفور من العمل الشاق
distasteful adj بئ ناخوش، دزیو، نامساری، دوور
 په ریز
 منفر، معقوت، کره
distemper /dɪ'stempə(r)/ n [U] سواخی قسلی،
 قسکاری
 طلاء جیری
 به قس سواخی ده دات
 □ vt یطلي بالجیر
distend /dɪ'stend/ vt, vi فراوان ده بیت، مه زن دیت
 یترسع، یتمد، یضخم
 a ~ed stomach گده ی هه ل ناوسا، کشاو
 معدة متضخمة
distil /dɪ'stɪl/ vt, vi (-ll-) ۱. ده دلو پینیت، دلو پهی بئ
 ده کات، دلو پ دکت ۲. ده پالتوینت
 ۱. یقطر، یستطر ۲. برشح
distillation /dɪ'stɪləʃən/ n [U] دلو پانندن، پالوتن
 تطهیر، ترشیع
distillery /dɪ'stɪləri/ n دلو په گی دلو پانندی
 مه ی
 معمل تطهیر الکحول
distinct /dɪ'stɪŋkt/ adj ۱. ناشکرا، دیار ۲. روون
 کراوه، دیاری کراو
 ۱. واضح، ظاهر ۲. متباین، متمیز
distinctly adv بئ گومان، به ناشکرا، بئ پیچ و په نا
 بوضوح، من غیر ریب
 to speak ~ به روونی قسه ده کات
 یکتلم بروضوح
distinction /dɪ'stɪŋkʃən/ n [C,U] ۱. جیاکاری،
 دیاری، جیاک ره وه ۲. جیاک ره وه، نشانه ی جیاک ره وه
 ۳. سه رکه وتن به پله ی بهرز/ نایاب
 ۱. تمیز، تفریق ۲. فارق، علامه فارقه ۳. امتیاز، تفرق
 نووسر/ رومانی نایاب
 a writer/novel of ~ ۴. نشانه ی نازایه تی
 کاتب/ رواية ممتازة ۴. وسام، لقب شرف

distinctive /di'strɪŋktɪv/ *adj* سینه‌تی چاکمی دیاری
کراو

(صفة) مميزة

distinguish /di'strɪŋɡwɪʃ/ *vt, vi* ۱. ده‌ناسیت،
جیاوازی دهرده‌خات (له نیوان دوو شت بیان شتیك و
نهوانی كه) ۲. جیاوازی ده‌كات، نیشانه‌ی جیاوازی ۳.
ناویانگ دهرته‌كا به سرکه‌وتن

۱. بییز، یفرق، یدرك الفرق (بین ششین، شیء و آخر) ۲. یفرق،

یكون علامة فارقه ۳. بییز (نفسه)، یكسب شهرة، یفتوق

سهر ده‌كه‌ویت به‌سهر ~ oneself in an examination
نهوانی كه‌دا له تاقیكرده‌وه

یفتوق علی غیره فی الامتحان

distinguished *adj* به‌ناویانگ، دهرکه‌وتوو، زور
باش، دهم‌راست، ماقول

شهیر، بارز، رفیع، فاخر

distort /di'stɔ:t/ *vt* ۱. ده‌یشوی‌نیت، کریت دکت
۱. یشوه

دهم و چاوی به‌نازار نیکچوو *a fact ~ ed by pain*

۲. لاده‌دات، وینه‌ی درو ده‌دات به‌ده‌سته‌وه

وجه شوهه الالم ۲. یحرف، یعطی صورة غیر صادقه

باسکرده‌نی *~ed accounts of what happened*

نادروست بو‌روداوه‌كه

وصف غیر صادق لما حدث

distortion /di'stɔ:ʃn/ *n* [C,U] شیواو، شیواندن،

لادان، شتیکی شیواو، کریت کرن

تشویه، تحریف، تصحیف، شیء مشوه

distract /di'strækt/ *vt* چاوی پووشی لنی ده‌كات، شاش
دکت

یصرف، یشغل، یلهی

خوی له *have one's mind ~ed from one's work*

کاره‌كه‌ی نه‌دزیته‌وه، مزول دکت

یلتهمی، یصرف عن عمله

distracted *adj* سهر سورماو، توانای خو‌راگرتنی

نهماوه، قال، شاش، سهرگرده‌دان، مزول

متحیر، ذاهل، عاجز عن التركيز

distraction /di'strækʃn/ *n* [C,U] دارووخاو،

سهرسورماوه، کریتکرن، ویرکراو، سهرگرده‌دان

حیره، ذهول، شیء یشغل أو یلهی

distraught /di'strɔ:t/ *adj* داته‌پیو، شله‌زاو، تیک
چوو، دل‌گز، قال، گه‌شیج

ذاهل، مضطرب، مخبل

distress /di'stres/ *n* [U] ۱. ته‌نگانه، ناخوشی، دل

گرانی، خهم‌به‌زاره، خهم‌مگین

۱. ضیق، کرب، شدة، خطر

۲. چه‌له‌مه، مه‌ترسی، مه‌بنه‌تی، كه‌شتیه‌ك له *a ship in*

باری مه‌ترسی دایه

۲. محنة، خطر، سفینة فی حالة خطر

نازاری پنده‌گات، بیزارای ده‌كات □ *vt*

یولم، یزعج، یكدر

distribute /di'stribju:t/ *vt* ۱. دابه‌شی ده‌كات، جیای

ده‌كات‌ه‌وه، بلاف دکت ۲. بلاوی ده‌كات‌ه‌وه ۳. پولینی ده‌كات

۱. یوزع، یقسم، یفرق ۲. ینشر ۳. یصف، ییوب

distribution /di'stribju:ʃn/ *n* [U] دابه‌ش کردن،

بلاوکرده‌وه، پهرش، پایکرن

توزیع، تقسیم، نشر

distributive /di'stribjʊtɪv/ *adj* دابه‌شکراوی، به‌لاف

داری، یاسایا به‌لاقداری

تقسیمی، توزیعی (بیع بالتجزئة)

بازرگانی به‌ش به‌ش، (فروشتن به‌جیا) *the ~ trades*

تجارة التجزئة (البيع بالفرق)

distributor /di'stribju:tɔ(r)/ *n* دابه‌ش کهر، بلاوکر،

به‌لاف کهر

موزع، ناشر، وکیل التریج

district /di'strɪkt/ *n* [C] ههریم، ناوچه، مه‌لبنه‌ند،

گهره‌ك، ده‌لهر، تاخ

مقاطعة، منطقة، ناحية

mountainous ~s of Scotland ناوچه شاخاویه‌کانی

ئوسکو‌تله‌ندا، ناوچه‌یه‌ك له شار یان شاروچكه بو‌مه‌به‌ستی

تایبه‌ت

المناطق الجبلية فی اسکلتندا، منطقة فی بلد أو مدينة محددة

لفرض معین

postal ~s of London ناوچه پوسته‌یه‌کان له شاری

له‌نده‌ن

المناطق البريدية فی مدينة لندن

distrust /di'strʌst/ *n* [C,U], *vt* گومان ده‌كا، شكی لنی

ده‌كات، بی‌یاوه‌زی، گومان

	يشك في، يرتاب، شك، ريبه
<i>look at sb with ~</i>	به شكوه تیدهروانیت، گومانی
	لئی ده کات
	بنظر إليه بارتیاب
<i>~ what one reads in a newspaper</i>	گومانی هه په
	له وهی که ده بخوینته وه له روژنامه
	يشك في ما یقرأ فی صحیفة
distrustful /dis'trustfʊl/ <i>adj</i>	گومان دار، بئین باوه،
	فره گومان، به گومان
	مرتاب، کثیر الشک أو الظن، شکاک
distrustfully <i>adv</i>	به گومانده وه، گومان داری
	بارتیاب، بشک
disturb /di'stɜ:b/ <i>vt</i>	ده یشتوین، یاسا تیکته دات لئی
	ده کات، وه پرسی ده کات، شهرزه ی نه کا، بیژاری ده کات
	یخل او یفسد النظام، یعکس، یقلق، یزعج
<i>~ sb's sleep/papers/desk/plans</i>	له خه و بیژاری
	ده کات، یاری به کاخه ز سر میزه که ی ده کات، پلاته کانی
	تیک ده دات
	یقلقه من نومه / یعبث بأوراقه / یسکبه / یعرتل خطه
disturbance /di'stɜ:bəns/ <i>n</i> [C,U]	بیژاری، شله ژان،
	تیکدان، تنگالکرن، جارسکرن، ناژاوه، ژاوه زاو
	اضطراب، تشریش، قلاقل، شغب، فوضى
disunity /dis'ju:nəti/ <i>n</i> [U]	دو په ره کی، جیاپوونه وه،
	تیکشکان، ناحه زی
	خلاف، شقاق، تنکک
disuse /dis'ju:s/ <i>n</i> [U]	وازی لئی هینراو، به کار
	نه هاتوو، گوی پنه دان
	ترک، عدم استعمال
<i>rusty from ~</i>	زهنگ، زهنگی هیناوه له بهر به کار
	نه هینان، پشتگویی خراوه
	صدأ، علاه الصدأ من عدم الاستعمال
disused <i>adj</i>	وازی لئی هینراو، چولکردو، پشتگویی
	خراو، به کار نه هینراو
	متروک، مهجور، مهمل
ditch /dɪtʃ/ <i>n</i> [C]	که نانلی ناو، چال، چه په ر، جوگه،
	سهنگه ر، گه ناف، که ند، ناوه رو، که ندل، جوگه له
	قناة للری، مصرف میاه، خندق، أخدود
ditto /dɪ'təʊ/ <i>n</i> (d, do)	وه کو له و، هه وه ها، هه وه سا،

	دوباره دکت
	بالمثل، كذلك
ditty /dɪti/ <i>n</i> [C] (<i>pl</i> -ties)	گورانی کورت، کورته
	ستران، نوکه نوک
	أغنية قصيرة، مقطوعة
divan /dɪ'væn/ <i>n</i> [C]	تخت، قه نهغه، راخه ر، دیوان
	دیوان، اریکه، متکا
dive /daɪv/ <i>vi</i>	۱. تقووم ده بیته، ده چینه زیر ناو، نوم
	نه کوری ۲. ناره زووی ده کات تقووم بوون، مهله کردن
	۱. یغسل، یغوص (فی الماء) ۲. بهوی، یغتم یده، غوص، غطس
diving-board <i>n</i> [C]	په خسته ی تقووم بوون
	منصة النطس
diver <i>n</i> [C]	مهله وان، تقوم کار
	غواص، غطاس
diverge /daɪ'vɜ:dʒ/ <i>vi</i>	پهل ده هاوینت، لقی لئی ده بیته وه
	لا ده دات، به لاف دبت، چق ددت
	یفرع، یشتعب، یخرف
divergence /daɪ'vɜ:dʒəns/ <i>n</i> [C]	پهل هاویشتن،
	به لابلون، چق دان، په رشیون، تیفه لئی
	تفرع، انحراف، تشعب
divergent /daɪ'vɜ:dʒənt/ <i>adj</i>	په لهاویشتوو، لن و
	په پایوی، جیاواز، جوداکراو
	متفرع، متشعب، مختلف
diverse /daɪ'vɜ:s/ <i>adj</i>	هه مو جوور، جیاواز، جووراو
	جوور، فره، گه له ک، تیفه ل، تیفه لکرن
	مختلف، مبین، متنوع، متعدد
diversification /daɪ'vɜ:sɪfɪ'keɪʃn/ <i>n</i> [U]	جووراو
	جوور کردن، به تاییه تی (له بواری بازرگانی و پیشه سازی
	تربیع (خاصه فی مجال التجارة و الصناعة)
diversify /daɪ'vɜ:sɪfaɪ/ <i>vt</i>	هه مو جووری نه کا، تیفه ل دکا
	یترع، یشکل
diversion /daɪ'vɜ:ʃn/ <i>n</i> [C,U]	گالته، رابواردن،
	لادان، گورین، فارنی
	لهو، تسلية، انحراف، تحول
<i>traffic ~</i>	گورینی هاتو چو و ناراسته ی سه پینتراو
	تحويلة مرور (اتجاه إجباری)
divert /daɪ'vɜ:t/ <i>n</i> [C,U]	۱. ناراسته ی ده گوریت،

- رَبْرَه‌وِي دِه گُورِيَت
 ۱. بحول الاتجاه، بغير المجرى
 ~ the course of a river
 رَبْرَه‌وِي رَووباره‌كه
 دِه گُورِيَت
 بحول مجرى نهر
 گائته نه‌كات، كات به‌سهر نه‌بات،
 an easily ~ed child
 مندالِيكي رَووخوش وگه‌مه‌باز
 بلهي، بلسي، طفل يسهل الهازه
diverting adj دَلْ خَشْكَر، كه‌يف
 مل
divest /di'vest/ vt ۱. داده‌كه‌نيَت، رپوت دكت
 ۱. يخلع (الملاص) ينزع ثيابه
 ~ a king of his robes
 جله‌كان به‌پاشا داده‌كه‌نيَت
 ۲. رپوتِي دِه‌كاته‌وه
 يعين الملك على خلع ملاصه، ينزع عنه ملاصه ۲. بجرد من
 پله و پايهي
 ~ a man of his rank and honours
 به‌كِيك داده‌مالِيَت، دهر يده‌كا
 بجرد رجلا من رتبه و القابه
 ۳. خوي رزگار ده‌كات لي، وازي
 ~ oneself of
 لي‌دنيَت
 ۳. يتخلص من، يتخلى عن
divide /di'vaɪd/ vt, vi ۱. دابه‌شي ده‌كات، به‌لاف
 ۲. كرن ۲. به‌ش به‌شي ده‌كات
 ۱. يفضّل، يفضّل ۲. يقسم، ينقسم
dividend /di'veɪdɪnd/ n [C] ۱. به‌ش كراو، دابه‌ش
 ۲. قازانج، ده‌ستگه‌وت
 ۱. المقسوم ۲. فائده، ربح أو عوائد اسهم
 له ۱۰٪ قازانجِي به‌ش ده‌دات ~ to pay 10%
 يدفع ۱۰٪ ربحا
dividers /di'veɪdɪz/ n pl ۱. پرگالِي دوو دان، به‌رگال
 فرجار ذوستين
divine /di'veɪn/ adj ۱. پيروز، فاسمانِي، خودايِي
 ۱. الهي، سماي
 ~ Service
 نويزِي به‌كُومَل، ناياپ، جوان
 صلاة عامة، (ل د) ممتاز، بديع، رائع
 ~ weather
 كه‌شي خوش
 طقس رائع
 □ n [C]
 زه‌پوانِي كلِيسه، نُولدار

- حبر، من علماء اللاهوت، كاهن
divine /di'veɪn/ vt, vi ۱. پيشبيني راستي ده‌كا، خوا
 ۲. په‌رستي ده‌كات، زه‌پوانِي ده‌كا
 يتكهن، يحدس، يمارس الكهانة
 ~ sb's intentions
 په‌پوهندي به‌قه‌شه‌وه هه‌يه
 يتكهن بنوايه
diviner /di'veɪnə(r)/ n [C] فالجِي، نُولدارِي، پيران،
 شاره‌زا، نه‌وه‌كه‌سه‌ي كه‌به‌گُوجان نه‌توانِيَت شويني ناو و
 كانزاكان بدوزِيته‌وه
 عرف، المستن بالصابا و هو شخص يستعين بالصابا لمعرفة
 مواقع الماء و المعادن الجوفية
 نه‌وه‌گُوجانه ناو ده‌برِيَت به‌گُوجانِي پيشبيني
 divining-rod
 و الصابا تسمى: عصا التنبؤ
divinity /di'veɪnəti/ n [C,U] ۱. خواوه‌ندي، خوايه‌تي،
 نايانزاي
 ۱. الوهية، ربوبية، اله، رب
 ۲. زانبارِي خواوه‌ندي
 the ~ of Christ
 ۲. علم اللاهوت
 a doctor of ~ (D D) دكتور له‌لاهوت، خواناسي
 دكتورني اللاهوت
divisible /di'veɪzəbl/ adj دابه‌ش ده‌كرِيَت، به‌ريه‌ش
 قابل للقسمة
division /di'veɪʒən/ n [C,U] ۱. دابه‌ش كردن، به‌شكه‌ر،
 جياكر ده‌وه، ده‌فهر، به‌شي ۲. له‌شكر، تيبِي سه‌ربازِي پِيك
 هاتوو له‌دوو ليو ايان زياتر
 ۱. تقسيم، قسمة، ناتج القسمة، قاسم، فاصل، قسم، جزء ۲. فرقة
 عسكريّة تتألف من لوائين أو أكثر
divisor /di'veɪzə(r)/ n [C] ژماره‌به‌سه‌ردا دابه‌ش
 كراو، دابه‌ش، دابه‌شك
 العدد المقسوم عليه (الرياضيات)
divorce /di'vɔ:s/ n [C,U] ۱. ته‌لاق، جياپوه‌نه‌وي
 ۲. مِيرِد ۳. پچراني په‌پوهندي نيوان دوشت
 ۱. طلاق، انفصال الزوجين ۲. قطع العلاقة بين شيين
 ۱. په‌هاي ده‌كا ۲. دوو شت له‌په‌ك جيا ده‌كاته‌وه
 □ vt
 ۱. يطلق ۲. يفضّل بين شيين (متلازمين عادة)
divulge /di'veɪldʒ/ vt نهيني ده‌رده‌خات، رازِي
 ناشكرا ده‌كت
 يفضي أو يبيع السر

dizzy /dɪzi/ *adj* (-ies, -iest) كه سينكي گيژ، وړ،
تووشى سره سوره يوه (شوين) نه يته هوى سر نيشه
(الشخص) دانخ، مصاب بالدوار (المكان) بسبب او يحدث
الدوار (الدوخة)
dizzily *adv* به شيويه گيژى، تاس، گيژ بوون، به گيژى،
وړى
بشكل يدل على الإصابة بالدوار
dizziness *n* [U] سر گيژى
دوار، دوخه

do /do; du:/ *1st/2nd pers sing pres tense negative*
don't /dɒnt/, *3rd pers sing pres tense does* /dɒz;dɒz/,
negative doesn't /dɒznt/, *pt did* /dɪd/, *negative didn't*
/dɪdnt/, *pp done* /dʌn/ *aux v* (په كهم) ۱. (ثا يا) له
رسته ي پرسيا دا يو كسى په كهم وه دوهم

(أولا) ۱. (هل) فى الجملة الاسفهامية
a) *Does/Did he want it?* نيا نه په ویت؟
هل (كان) يريدها؟

b) *He did not go* ناروات
لم يذهب

Do not go yet. نه خير نستا ناروين ۲. به دنيايى
(لا) فى الأمر: لا تذهب الان ۲. للتأكيد:

Do stop that noise. هم دهنگه دهنگه بوه سته
أوقف هذه الضجة

I do want you to know نه مهوى بزانت چه تد به
داخه وهم

أودك ان تعلم كم أنا آسف
how sorry I am. داخى گرانم

أسفى البالغ
□ *verb substitute* (دوهم) به كاردیت له جيگياى

فهرمانى ييشو له دهسته واژه ي پرسيا و وه لام توانج
(دهر پريش تيشي)

(ثانيا) يستخدم بديلا للفعل الوارد فى عبارة سابقة فى عبارات
الاستفهام والجواب والتعليق (ابداء الملاحظات)

له له نندن ده ژى، *He lives in London, doesn't he?*
وانى به؟

انه عيش فى لندن، أليس كذلك؟
تانهم لى ناده يت نيا *You don't blame me do you?*

وايه؟

انك لا تلومنى، أليس كذلك؟

كى په نجه ره كى شكاند؟ *Who broke the window?*
من كسر النافذة؟

من شكاندم
I did. أنا كسرتها

□ *vt, vi* (سنيهم) ۱. ده يكات پى هه لته ستن،
جى به جى نه كا

(ثالثا) ۱. يفعل، يقوم ب، يعمل، ينجز
When are you going to do the homework? كى

نهركى ماله وه جى به جى ده كيت؟
متى ستجز الواجب المنزلي؟

I have nothing to do. هيج نى به كه بى كهم ۲.
نه گونج له گليدا، به گويړه ي پيوست، به كه لك دى

ليس لى ما عمله ۲. مناسب، يلى، ينى بالحاجة، يصلح
These shoes won't ~ for mountain climbing. هم

پنلاوانه به كه لكى سر كه وتنى چيا نايهت ۳. لى نه نى،
نه يكو تينى

هذه الأحذية لا تصلح لتسلق الجبال ۳. بطيخ تماما، ينضج
The meat isn't done yet. گوشته كه نه كولاوه

هيشتا ۴. قىلى لى ده كات، مافى زهوت ده كات
لم يشفخ اللحم بعد ۴. (ل.د) يقبئه، يغشه، يقصب حقه

لى داگير ده كات ۵. (ل.د) پيس نه بى،
do sb of sth نه يكو ژى، سنورى بو دانه نى

يقصب منه شيئا ما (يقبئه) ۵. (ل.د) يتلف، يقتل، يضع حدا لـ
do for sb نه يكو ژى، نازارى نه دات

يقبله، يؤذيه
له بوارى خرابى و ناهه مواريدا، كو نايى
be done for پنده هينيت

يكون فى حالة تلف أو بلى، ينتهى أمره
done up بيزار كمر، له و پرى هيلاكيدا

مرهق، فى غاية التعب
۶. (أ) پاكي نه كاته وه، نه خش نه كات ب) *do sth up*

نه يكات به رست، ج) نه به ستن، ويزى نه كا
۶. (أ) ينظف، يرمم، يزخرف ب) يحزم، يوزم ج) يزرر، يربط

۷. ناماده به يو، پيشوازي لى
can/could do with ده كات، پيوستى ييه تى

۷. مستعد، يرحب ب، يحتاج
I could do with a drink. من پيوستم به په رداخيك

شله‌مەنى ھەيە إنتى بھاجە الى كاس من الشراب	حوض جاف السفن ۲. (جمع و أيضا <i>dockyard</i>) (رصيف اليناء)
ئەو پۈيۈستى بە شەبەقى نۆي ھەيە	بەلەمەكە سەر ئاۋ دەكەۋىت □ <i>vt, vi</i>
ئانە بھاجە الى قىچە جەدېدە	(السفن) ترسو. (يرسى) السفينة
do without	docker <i>n</i> [C]
وازى لى دېئىت، ئايقات	كرىكارى بەندەر
يستغنى عن، يستع عن	عامل اليناء
do without tobacco in prison	2dock /dɒk/ <i>n</i> [C]
واز لە جگەرە	قەفەزى ئاۋانبار
كېشان ئەھنئى لە بەند پىخانەدا	قص الاتهام
يستغنى عن التبغ فى السجن	3dock /dɒk/ <i>vi, vt</i>
دەرباز ئەبى، لايتەبا	لى دەكەتەۋە، كلكى ھەيوان
بجھز على، يلفى، يزىل	ئەپرى، لە موۋجەدى يان پاداشتى دەپرىت
have to do with	يقطع، يتر ذيل حيوان، (ل.د) يحسم من راتبه أو مكافأته
پەيۋەندى پۈۋە يە	1doctor /ˈdɒktə(r)/ <i>n</i> [C]
يخىس او يتلق ب	۱. دوكتور لە ھەربورارىكى
have something/nothing/etc	زانستدا
دەستى تياپە، بەشى	۱. دكتور فى أى علم
تېداپە	دكتورا لە پاسادا ۲. پزىشك، چارەكەر
لە ضلع فى	<i>D ~ of Laws</i>
ھەقى نى پە بەسەرەۋە	دكتورا فى القانون ۲. طبيب
ليس لە شأن ب	۱. چارەسەرى ئەكات، شتىك دەكەتە ناۋ □ <i>vt</i>
خزمەتى ئەكا، مال ئەبات بە پۈۋە	خواردن يا خواردەتەۋەۋە، ۲. ھەك بىن ھوشكەرە ۲. بارى / گالته
(ل.د) يخدمه، پدبر منزله	بىن دەكات
تەۋاۋ ئەبى لە	۱. (ل.د) يعالج، يداوى، يطب، يضيف شيئاً للطعام أو الشراب،
يىتھى من	يضع مخدراً فى ۲. يزيّف، يتلاعب فى
خىراكە و	دەستكارى حساباتەكە ~ <i>the accounts/evidence</i>
خۆت بزرگاركە با پەلەبەكەين و كۆتايى بىن بەئىن	دەكات، دەستكارى بەلگەكان دەكات
لەجمل و نىتھى مە	يتلاعب فى الحسابات / الأدلة
(پروانە <i>dito</i>)	ھەقۇپىنكار، دكتورا
(انظر <i>dito</i>)	doctorate /ˈdɒktəɹət/ <i>n</i> [C]
گوى رابەل، خوش كيش، دەست	ھەقۇپىنكار، دكتورا
قېلك، پېپر	(نازانو)
طبع، سهل القيادة، لين العريكة	درجە (لقب) الدكتوراه
خوش كيشى، ۋەسا دەست	doctrine /ˈdɒktrɪn/ <i>n</i> [C,U]
قېلكى، خوش دوو	رېياز، باۋەرگە، ئاين،
لېرئە العريكة، طبع	لؤل، باۋەر، پەيرەۋ
1dock /dɒk/ <i>n</i> [C]	مذهب، قاعدة قانونية، عقيدة
۱. لەنگەرگە، بەندەر، جېگە	document /ˈdɒkjʊmənt/ <i>n</i> [C]
۱. حوض رسو السفن	باۋەرنامە، بەلگە،
۲. شۆستى بەندەر	بەلگەنامە
	ۋىقە، مستند
	بەلگەنامەيى،
	پروانامەي لەگەل داپە
	ۋائاقى، مدعم بالوثائق
	سەلماندان، بەلگەي سەلمىتراۋ
	~ <i>proof</i>
	إثبات / دليل مدعم بالوثائق

□ n [C] (pl -ries)	فيلمى پروانامه يى، به لنگاندن فيلم دئاتى
documentation /ˌdɒkjəməntɪʃən/ n [U]	پروانامه پيدان، به لنگه نامه کرن تدعيم بالواتى
dodge /dʌdʒ/ vt, vi	دووره پهریز ده ييت، خوځى دوور ده گرى دوور ده كه وئنه وه، په ناده گرى يتغادى، يتجنب، يتصلص
□ n [C]	دوور كه وئنه وه، قیل، قیل بازی، خاپين، گزى، گومازتن تغادى، تملص، خدعة، حيلة
doe /dəʊ/ n [C]	مينه ي ناسك يان كه روئشك أنتى الغزال أو الأرنب
does /dɒz/	(پروانه <i>do</i>) (انظر <i>do</i>)
dog /dɒg/ n [C]	كوچك، سه گ، سه كلب
~ tired	بيزار كه ر، هيلاك كه ر مرفق، منهك
□ vt (-gg-)	لئى نه كوئنه وه يتعقب، يتقى اثر
dogeared adj	گوښه په ربه كانخلوچ بوون وهك گوښه كچه كى سه گ له زور به كار هيټان دا (زاوية الصفحة) ملفوقة مثل أذن الكلب من كثرة الاستعمال
dogfight n	جهنگى نيوان دوو فروكه يان زياتر معركة بين طائرتين أو أكثر
dogfish n	سه گى ماسى، سه ماسى كلب البحر
dogged /ˈdɒɡɪd/ adj	كه لله رهق، ركدار، نيچير گرى (وهك تازى) عند
dogma /ˈdɒɡmə/ n [C,U]	رييازى نايضى، قير بوون، باوه ر، باوه ريك ناييت له سه رى بكوئنه وه عقيدة دينية، تعليم، مبدأ
dogmatic /dɒɡˈmætɪk/ adj	بيروياوهرى، توند بير، وه ستاو، فهير، داسه بين عقائدى، متضت، متصلب
doldrums /ˈdɒldrəmz/ npl in the ~	بى تاقه تى،

	بيزارى، په ستى ناهين، خه موك (مجاز) ركود، كآبه، فتر نه يداتى، خيځرى بى نه كا، به رزدي وبه كه مى نه يداتى يعطى، يتصدق بتتير
dole /dəʊl/ vt ~ out	□ n [C,U]
	خيځر، بهش، به خشين له رپى خوا دا صدقة، حصة
doleful /ˈdɔːlfʊl/ adj	په ست، خه مبار حزين، مكتب، مهموم
dolefully adv	خه موكيانه، ب خه مدارى بعزن، باكتاب
doll /dɒl/ n [C]	بوو كه شوښه، يارى بوك بوكين، زن ليزوك دمية، لعبة، عروسه
dollar /ˈdɒlə(r)/ n [C]	دولار پاره ي نهريكا كه نه دا دولار، وحدة العملة فى أمريكا وكندا
dolphin /ˈdɒlfɪn/ n [C]	دولفين، به رازى ده ريا دلفين، درفيل، خزير البحر
dolt /dɒlt/ n [C]	كه لهو، گيل، خروپو الغبى، الأبله، البليد
domain /dəʊˈmeɪn/ n [C]	نه و زه ويانه ي له زير ده ستى [C] پادشاهيه يان ده سه لاتداريك گوږه پان (بو هزو زانيارى و چالاكى) الأراضي الخاضعة لحكم ملك أو حاكم، (مجاز) ميدان مجال (الفكر، المعرفة، النشاط)
dome /dəʊm/ n [C]	گومه ز، قوب، بوښه قبه
domestic /dəˈmestɪk/ adj	۱. مالى خيځزانى، خو مالى، ناف مال مالدارى ۱. عائلى، منزلى كاره كه رى مال، خزمه تكارا مالى ۲. خيځزانى، <i>servants</i> ناوخويى، هه والى ناوخو، وارمى ناوخو خدم فى المنزل ۲. أهلى، بلدى، محلى، اخبار محليه / ديوران أهلية ۳. نازه لى ده ستمو (له مالدا به خيو نه كرى) به راورد كه (<i>wild</i>) ۳. (الحيوانات) إليفة، داجنة (قارن <i>wild</i>)
~ news/loans	۳. نازه لى ده ستمو (له مالدا به خيو نه كرى) به راورد كه (<i>wild</i>) ۳. (الحيوانات) إليفة، داجنة (قارن <i>wild</i>)
domesticate /dəˈmestɪkət/ vt	۱. (به زورى <i>pp</i>)،

که هی دکت، خۆمانی ئەکا، پابه‌نده به ژبانی ناو ماڵ
 ۲. (ناژەل) به خۆنه‌کرتیت، رانه‌گرێ، ئالوده‌ی ئەکا، رای
 ئەهێنی

۱. (غالبا فی ~ pp ated)، یجعله مرلعا بالحياة المنزلية، یۆهل
 ۲. (الحيوانات) یدجن، یستانس

domesticity /dɒmɛ'stɪsətɪ/ n [U] ژبانی خێزانی،
 که‌هیون
 الحياة المنزلية أو العائلية

domicile /dɒmɪ'saɪl/ n [C] ماڵ، شوین، دانیشتی
 هه‌میشه‌یی
 (فی القانون) منزل، محل الإقامة الدائم

dominance /dɒmɪ'nəns/ n سه‌ره‌پرشتی،
 ده‌سه‌سه‌راگرتن، ده‌سه‌لات، دادوه‌ری، زالی بوون،
 چاودێری
 إثراف، سیطرة، حکم

dominant /dɒmɪ'nənt/ adj زالی، ده‌سه‌لاتدار،
 سه‌رده‌ست، سه‌ره‌پرشتیاری
 مسطر، مهین، مشرف علی

dominate /dɒmɪ'neɪt/ vt, vi زالی ده‌بیت، سه‌ره‌پرشتی
 ئەکات، زاله‌ به‌سه‌ریا (شوینی به‌رز) ئەروانی به‌سه‌ریا
 یسطر علی، بهین، یحکم (المكان المرتفع) یشرف علی، یطل

domination /dɒmɪ'neɪʃn/ n [U] زالی، زالیوون،
 رابه‌ری
 سیطرة، هيمنة، سيادة

domineer /dɒmɪ'niə(r)/ vi ده‌ستی به‌سه‌ر دا ئەگرێ،
 پششی پێده‌به‌ستی، زالی دبت
 یسطر علی، یحکم فی، یستد

dominion /dɒmɪ'nɪən/ n [C.U] ۱. ناوچه‌ی
 ده‌سه‌لات، ده‌قەر ۲. (له‌ شیوگی کۆدا) زه‌وی تاییه‌ت به
 دادوه‌ر، جارانی بۆ کومولسی به‌ریتانی بوو
 ۱. منطقة سيادة أو نفوذ ۲. (في صيغة الجمع غالبا) اراض تابعة
 لحاكم. كانت تستخدم سابقا للمقاطعات المستقلة التابعة
 للكونموتک البريطاني

domino /dɒmɪ'nɔː/ n [C] (pl ~es) یاری دۆمینه،
 پولی دۆمینه
 لعبة أو أحجار الدمينو

don /dɒn/ n [C] ۱. وانەبیژ یان مامۆستای زانکۆ
 ۲. ناخای ئیسپانی، نازناوی ئیسپانی له‌ پێش ناوه‌وه

۱. محاضر أو أستاذ فی الجامعة ۲. سید أو نبیل اسپانی، لقب
 اسپانی یسقی الاسم
don /dɒn/ كاك جُون
 السيد جون

donate /dɒn'eɪt/ vt ئەبه‌خشێ، خه‌لات ئەکا، پێش
 دکت
 يتبرع، يهب

donation /dɒn'eɪʃn/ n [C.U] په‌خشاندن، پیتاک،
 به‌خشیش، باربوو
 تبرع، هبة
 (بروانه do)

done /dʌn/ (انظر do)

donkey /dɒŋki/ n [C] (pl ~s) که‌ر، وڵاخ، گوئی
 درێژ، جاش، تیره‌که‌ر
 حمار
 کاری قورس / گران
 ~ work عمل شاق

donor /dɒnə(r)/ n [C] به‌خشەر، پێشکه‌شکه‌ر
 متبرع، واهب، مانع
 به‌خشه‌ری خوین، خوین به‌خش
 المتبرع بالدم

doom /du:m/ n [U] ۱. مردن، چاره‌نوس، روژا
 دو‌ماهی یی، ره‌شبین ۲. (هه‌روه‌ها روژی قیامه‌ت، دوا روژ
 ۱. الموت، مصير، الهلاك، قدر مشؤوم ۲. (أيضا ~ s-day) يوم
 الدينونة، الآخرة، يوم القيامة
 مردن سه‌ پێنزاو به‌ سه‌ریدا (به‌شتیک، به‌کردنی ~ ed pp
 شتیک) یان ئەبیات به‌ره‌و مردن
 محکوم علیه (بشيء، لعل شيء) بالموت (یۆدی إلى الموت)

door /dɔ:(r)/ n [C] ده‌رگا، ده‌ر، ده‌ری
 باب
 له‌ دواکاتی ژبانی دا
 فی الرمز الأخير
 مالی به‌راهیهر یان ته‌نیشت
 المنزل المجاور أو الملاصق
 له‌ ده‌ره‌وه، له‌هه‌وای پاکدا
 فی الخارج، فی الهوا، الطلق
door-mat n [C] قاج پاکه‌که‌ره‌وه په‌روچکه‌ (له‌به‌رده‌م
 ده‌رگای ده‌ره‌وه‌دا)

	مسحة للأرجل (أمام الباب الخارجي)
'door-step n [C]	دهرمان، پیلکانه‌ی بهره‌رگا
	درجه‌ی أمام الباب الخارجي
'door-way n [C]	گوزره، دالان، دهرچك
	مدخل
dope /dɒp/ n [U]	۱. وارنیش، چه‌وری قورس، ته‌زینکهر، نه‌فینون
	۱. وارنیش، دهان، ثقیل - (ل.د) مخدر (مثل ال‌فینون)
□ vt	بیهوشی نه‌کا، بیهوش‌شکهره‌ی نه‌داتی بخدر، یطی مخدرا
dormant /dɔ:mɒnt/ adj	نوستوی، دامرکاو، کوزاوه، مت
	نام، کامن، خامد
a ~ volcano	کاتی گری کوزاوه / کپ برکان خامد
~ faculties	هیز و توانا له ناخدا قدرات کامته
	رووه‌ک له <i>plants which are ~ during the winter</i> کاتی متجونی زستاندا
	نباتات حاجه‌ی خلال الشتاء
dormitory /dɔ:mitri/ n [C] (pl -ries)	زورامه‌زنا
	نقستنی، زووری نوستن (به‌تاییه‌تی له به‌شی ناوخوی قوتابخانه)
	مهجع (بخاصه فی مدرسه‌ی داخله‌ی)
dormouse /dɔ:maʊs/ n (pl dormice)	سهره‌مازوله، نازه‌لیکی بچوکه له مشک ده‌چیت به‌دری‌زایی
	زستان سږ ده‌ییت، جان‌وه‌ره‌ک کونده وه‌ک سفوره‌یی
	الزعبه، حیوان صغیر یسه‌ الفأر یرقد طبله‌ الشتاء
dorsal /dɔ:səl/ adj	پشتی له یان بهره‌و پشت، له‌پشته‌وه
	ظهری، عندا‌ر نحو‌ الظهر
	په‌ری پشت (ماسی)
	زعنه‌ الظهر
dose /dɔ:s/ n [C]	ژه‌مه‌ دهرمان، فره‌ک، ف، چور
	جرعه (دوا)
□ vt	قورت، ژهمی دهرمانی نه‌داتی یطی جرعه‌ من‌ الدواء
dossier /dɔ:sɪə/ n [C]	نرشیف، دوزنامه، دوسیه ملف، إضبارة

dot /dɒt/ n [C]	خال، دهق، پنت نقطه
□ vt (-tt-)	خال‌دائنه‌ن
~ one's its	یضع نقطه، ینقط خال‌ی سهر پیته‌کان دائنه‌ن
a ~ted line	یضع النقطا علی‌ العرف هولی خال‌دار، شوینی تاییه‌ت
~ted about	خط منقط، مکان مخصص به‌رش و بیلار
	مبخر، منثور هنا و هناک
dotage /dɔ:tɪdʒ/ n [U]	خه‌له‌فاو، خورفین
	خرف، هرم
in his ~	له‌ کوزتایی ژیاندا فی ارذل‌ العمر
dote /dɔ:t/ vi ~ on	نه‌خه‌فنی، ده‌خورقیت یقرم‌ او یشف‌ ب
double /dʌbl/ adj	۱. دوو‌وانی، دوو‌نه‌ونده، دو‌جار کری، دیوله
	۱. ضعف، مضاعف، مزدوج
~ width	پانی‌ دوانی
	عرض مزدوج
a ~ share	(به‌شی) دوو‌نه‌ونده ۲. پله و پایه‌ داره، به‌شیکی همه‌ له‌ هه‌مان‌ جور
	(حصه) نصیب مضاعف ۲. فیه‌ شیان‌ او‌ جز‌ان‌ من‌ نفس‌ النوع
a gun with a ~ barrel	نقه‌نگی دوو‌ میل
	بنده‌ ذات‌ ماسورتین
~ doors	ده‌رگای‌ دولایی / دوتاکی ۳. تاییه‌ته‌ به‌ دوو نه‌فهر
	أبواب مزدوجة ۳. مخصص‌ او‌ متصرد‌ لائین، یخدم‌ غرضین
~ bed	جینگه‌ی دوو‌ نه‌فهری (بو‌ دوان) ۴. (گول) دوو به‌ر، دوپه‌گ، جوت‌ توخم
	سریر مزدوج، (لائین) ۴. (الازهار) ذات‌ تریجیه‌ مضاعفة
□ adv	۱. دووقات، دوو‌نه‌ونده ضعف
to cost ~	دووه‌نده‌ی تی‌ده‌چنی یکلف‌ الضف
to see ~	۲. تیل، شتی‌ک‌ به‌ دوو‌ شت‌ نه‌یینی، خیل ۲. نمل، یری‌ الشیء، شیین

۱. دوو نه وهندهی خوئی / پره که ۲. ویکچوو، □ n [C] هاشویره، هاونا
۱. ضف الکیه او المقدار ۲. شیهه، مائل، صنو، نظیر
۳. ههراکردنی سست، ههنگاوی له کا به at the ~
- دووان ۴. گهرا نه وه یان بیچ کردنه وهی له پر
۳. عدو بطی، بختی سریعه ۴. ارتداد او انطاف مفاجن
۱. دوو نه وهندهی له ده کات □ vt, vi
۱. یضاعف، یضاعف
۲. قهوی نه گات، دولوی له کا زه لام خوئی دانه وینئ up ~
- له نازاردا ۳. (سه ریاز) به دوو هیندی خیرایی پوشتی
- سه ریازی ده روا
۲. یطوی، یئتی، یطوی (الشخص) یعنی جسمه من اللم، یطوی اما ۳. (عسکریه) یجری بضع سرعة المشیه العسکریه
- پاشگهز نه بیته وه، خیرا به ره دوا نه گه ریته وه ~ back
- بقلب علی عقبیه، یرتد بسرعة
- دلتخاب، گزی ده کات، چفهو فیلیاز double-cross vt
- یغش، یغدر ب
- double-dealer n [C] گزی کهر چفهو
- غشاش، مخادج، متافق
- double-entry n [C] دوو بیته ند، تو مارگه ی دولا په نی [C]
- التقید المزوج (محاسبه)
- doubt /daʊt/ n [U] گومان دوو دلی، شک، ریهه
- in ~ دلتیا نی په، گومان ده کات
- غیر متأكد، شک مستریب
- without a ~ بین گومان، به دلتیا نی
- دونما شک، مؤکدا
- no ~ بین گومان، بی شک، زؤد له واته په
- بدون شک، بلا ریب، محتمل جدا
- vt, vi گومانی له ده کات
- یشک، یرتاب فی
- doubtful adj گومان له کراو، دوو دل
- شاک فی، مرتاب، مریب، مشیر للشک
- doubtfully adv به گومانه وه، به دوو دلی په وه،
- گوماندار، بهر گومان
- یشک، بارتیاب
- doubtless adv بین گومان، هه من
- (ل، د) من غیر ریب، فی اغلب الظن

- dough /daʊ/ n [U] هه فیر، هه ویر
- عجین، عجینه
- doughnut n [C] چوره کی له روژ سوور کراوه دا،
- حوسنی خان
- کمهکة محلات مقلیه بالدهن
- dour /dʊə(r)/ adj که سیکي دل رهق، دژوار رهق،
- رکدار، دژوار، رهق
- (الشخص) قاس، صام، عنید
- dove /dʌv/ n [C] ۱. کوتر، که قوک، قومی ۲. نیشانهی
- ناشتی
۱. پيامه، حمامه ۲. رمز السلام
- dovetail /dʌvteɪl/ vt, vi تهخته تیک هه لته کیشی
- به دوو زمانه ی نیر و من، نه ی گونجینی (پلان)
- یعشق الخشب (نجارة) (مجاز) یرفق، یتوافق مع (الخطط مثلا)
- dowager /daʊədʒə(r)/ n [C] بیوه ژن، بیژنا خانه دان
- پیر ژنا شکودار
- أرملة أحد الأشراف
- the ~ duchess بیوه ژنی دوقی
- الدوقة الأرملة
- dowdy /daʊdi/ adj (کراس) کون روژک (-ier, -iest)
- (که سیک) جلی کونی له بهر دایه
- (الثوب) بال، قدیم الطراز، (الشخص) مرتدیا ملباس بایله،
- زری الملبس
- dowdily adv په ریو تانه، ب کنجری
- علی نحو مزراو زری
- down /daʊn/ adv ۱. بو خواره وه، سه ره ژیر
۱. الی اسفل
- The sun went ~ لاریوونه وهی بوژ، ناوایون
۲. له سه ر یان به ره زه وهی
- انحدرت الشمس ۲. علی او نحو الأرض
- She was knocked ~ by a bus. پاسه که خسته
- خواره وه ۳. ژیر، به ره خواری
- ألقى بها الباص علی الأرض ۳. تحت، الی ادنی او الی اسفل
- Sit ~ دانیشه
- اجلس
- He has gone ~ three places in class. چوه دواوه
- سئ چینگا له پوله که دا
- تراجع ثلاثة أمکة الی الراء فی الصف

<i>They have gone ~ to the country for a holiday.</i>	هل تحسن الجنس البشرى عبر القرون؟
دابه زین چوون بۆ لادی بۆ به سه ر بردنی پشوه که یان ۴.	□ vt دانه ننی، نه که ویی به زه ویدا
دابه زین به ره و خوار	بضع، ببط، بطرح ارضا
نزلا إلى الريف لقضاء إجازتهم ۴. هبوط إلى درجة أدنى	~ tools له کارکردن نه وه ستنی، لئی نه دریی
<i>The temperature has gone ~</i>	یتوقف عن العمل، یُضرب
پله ی گه رما نزم	~ an enemy نه پیدا به زه وی دا، دوژمن نه به زیننی
بووه ته وه	بطرح عدرا ارضا
هبطت درجة الحرارة	ته پۆلنکه
<i>The clock had run ~</i>	2 down /daʊn/ n [C] مرتفع عار من الأرض
کاتۆمیره که وه ستا ۵. به	گه نه مووی بالنده، خوری
به رده وامی، له سه ر کاخه ز	زغب (الطير)، ویر
السبه قد توقف ۵. على نحو حازم أو دائم، على الورق	3 down /daʊn/ n [U] له گه نه موو دروستگراوه (په ری نهرم)
ناوی خوټ تو مار که	downy adj لووس)
بۆ نه وه ی کارت وه رگریت	منظی أو مصنوع من الزغب (الريش الناعم)، ناعم، أملس
سجل اسلك من اجل الحصول على تذكرة	په ست (که سینک) ی
<i>She put her foot ~</i>	downcast /daʊnka:st/ adj دفته نگ، خه مبار، گرفتار (چارو) سه پری زه وی نه کات
پیی لی دانه گریت ۶. بۆ به تا /	(الشخص) مکتب، حزین (العینین) ناظرة إلى الأرض، مطرق
تا کو	أسفا
أصرت على موقفها ۶. الى، حتى	که وتن، داروخان، (باران) downfall /daʊnfo:l/ n [C]
<i>The history of Europe ~ to 1914.</i>	بارینی زور، تیکشکان، ویرانکردن، هلشین، که فتن تیک
میژووی نه وروپا	شکاند، روخان
هه تا سالی ۱۹۱۴	سقوط، انهيار، (المطر) هطول شديد (مجاز) تحطيم، تدمير.
تاریخ أوروبا حتى عام ۱۹۱۴	انهيار مفاجئ
walk up and ~	۷. دیت و ده چنی له
۷. يسير جيته و ذهابا	پله ی نزم ده کاته وه،
حاله تی پک که وتن و هه ژاری / هیلاکی	downgrade /daʊn'gri:əd/ vt نشیبوون پله / ناست (شتیک)
بی حالت عجز أو فقر أو تعب	بخفض من درجة / مرتبة (شیء)
□ peep	۱. بۆ خواره وه، به ره و خوار
۱. الى اسفل، الى تحت	۲. له به شی خواره وه ی
<i>to run ~ a hill</i>	را ده کا به ره و خواره وه ی گرده که
۲. له به شی خواره وه ی	یعده نحو سفح تله ۲. فی جزء أدنى من
They live ~ the road.	له سه ره تای ریگا که دا
نیشته جین ۳. به دریزیایی	انهم یقیمون عند أول الطريق ۳. على طول
انهم یقیمون عند أول الطريق ۳. على طول	pass ~ the bus and make room for more
پرو ناو پاسه که و پیگه چول که بۆ زوینه ی	پرو ناو پاسه که و پیگه چول که بۆ زوینه ی
سواربووه کان ۴. هه تا نیستا	سواربووه کان ۴. هه تا نیستا
تحرك إلى داخل الباص و أفسح مكانا لمزيد من الركاب ۴. عبر،	الى الآن
الى الآن	ناپا
<i>Has mankind improved ~ the centuries?</i>	Has mankind improved ~ the centuries?
ره گه زی مروف به ره و چاکتر ده چنی به دریزیایی سه ده کان؟	به ته واوه تی هه مووی
	تماما. کلیه

- downstairs** /daʊn'steəz/ *adv* له نهومی خواره وه،
ته بهقا ژیری، ژیرخان
فی او الی الطابق السفلی
- downtown** /daʊntaʊn/ *adv* (له نه مریکا) له ناو
جهرگه ی شاره وه، نیفه کا بازوگانیا باژیری
(فی امریکا) الی الجزء الأدنى او المركز التجاري من المدينة
- downtrodden** /daʊntroʊdn/ *adj* چه وساو، هاراو،
ته په سهرکری، دابه زین
مضطهد، مسروق
- downward** /daʊnwəd/ *adj* بهره و خوار، بو خاری،
لیژی، سهر بهره و ژیر، بو خاری
نازل، منحدر
- down ward(s)** *adv* بو خواره وه، دابه زیو
نزولا، فنازلا
- dowry** /daʊəri/ *n* [C] (pl -ries) ته سخت، قه لن، جهاز
دوطة، مهر، بانته
- doxology** /dɒk'sɒlədʒi/ *n* [C] (pl -gies) ستایش
کردن، په سهرکری نا خودایی
تسبیحه، شکره
- doze** /dɒz/ *vi* سڤک، ندفث، وه نه وز ده دات، سووکه
خه و نه کا
بنام نوما خفینا، یغلبه الناس
~ off وه نه وز دان، باویشک نه دا
یغلبه الناس، یغفو
□ *n* [C] سووکه خه و
نوم خفین
- dozen** /ˈdɒzn/ *n* [C] ده رزن، ده سته، دوا نزه دانه
دزینة، اثنا عشر، دسنة
- drab** /dræb/ *adj* سهوزه، رهنگ بو، دلشکین، دپهل
لون آسرفاتج او سنجایی، مسمر، (مجاز) رتیب، ممل، باهت
- draft** /dra:ft/ *n* [C] ۱. کاغه زی بهره دسنت، رهش
نووس، نه خشه، پلان، روئقیس
۱. مسوده، تخطیط، مخطط تمهیدی
رهش نووسی و تار - نامه،
a ~ for a speech/letter
نه خشه ی ناسمیر، سه راوردی (8) draught) بکه ۲.
سه ربا زگیری، هه لیزاردنی سه ربازی، ده سته یك سه ربا ز بو
مه به سته یك ده سته یك ده کرین
مسوده خبلة رساله قارن (8) draught) تصمیم لاله ۲.

- حوالة مالیه، سحب المال بواسطة الحوالة ۴. تجنید، قرعة
عسکریه، فته من الجنود تختار للقیام بمهمة خاصة
رهش نووس دافته نی، پشک راکیشان نه کات
□ *vi* یضع مسوده، یجرى قرعة
- draftsman** /dra:ftsmən/ *n* (pl -inmen) وینه کیش،
نه خشکهر له گمل draughtsman به راورد بکه
رسام (قارن draughtsman)
- drag** /dræg/ *vi, vi* (-gg-) ۱. راده کیشیت به سهر
زهوی دا، راپده کیشیت
۱. یجر علی الأرض، یسحب بجهد
ستدوقه که له
~ a box out of a cupboard
گه نجینه که دا ده رده کات ۲. به هیواشی نه جوئیت
یسحب صندوقا من خزانه / دولاب ۲. (یسح بان) یتحرک ببطء
و جهد
خوی کیش نه کات ۳. کار -
walk with ~ging feet
کات خوشی) به هیواشی بهره دوام ده بیت ۴. توز به
کاردینیت بو گه پان له قولایی پوو باره که پان ده ریاچه که
یجر جر خطاه، یجر قدمیه ۳. (الزمن، العمل، التسلیة) یستمر
بشکل بطئ و رتیب ۴. یستخدم الشباك للبحث فی اعماق نهر أو
بحیرة
شنتیک رابیکیشی وه توری راوه ماسی،
□ *n* [C] بهره سهت، ریگر، له مپهر، که سی، شت، کار، پیار کهر
الشیء الذی یسحب أو یجر مثل ned ~ ای شبکه الصيد.
(مجاز) عاتق، معرق، شخص، شیء، عمل یدعو الی الملل
که سیکی وه سه که ره
He's such a ~!
یاله من شخص ممل!
- dragon** /dræɡən/ *n* [C] نه ژدهر (له چیرۆکه
کونه کاندئا) درنده ی ناگر له ده م ده رها توو
تین (فی القصص القدیمة)، وحش مجنح ینفث اللهب
- dragonfly** /dræɡənflaɪ/ *n* [C] (pl -flies) پووشکه به
قتگ، ته شیرۆک، کولی فارسی
یعسوب، سمان، ذباب فارسی
- drain** /drem/ *n* [C] ۱. که نال، ناوهرۆ، بوری زیراب،
لوله ی به تالکه ره وه ۲. شنتیک پیوستی به پاره و هیزو کات
هه به
۱. مصرف، قنایه او مجری لتصرف المیاء المستعملة ۲. شیء
یستنزف القوه أو المال أو الوقت
۱. یندا نه رواوت، نامینیت، فالادکت
□ *vi*

١. (پدره، کوتال، جل) به شوری و چرچی
١. یکسر أو بعلق (الساتر، الأقمشة، الثياب) بشكل متدل و متجدد
~ curtains over a window/a cloak round one's shoulders
هدلواسه ری پدره ی پهنجره، هه باکه نه خاته
سدر شانی ٢. دایته پووشی، نه پرازینی به کوتال، یان شتی که معلق، ساتر فوق النافذة ترخی عباءة فوق كتفه ٢. یسطی أو یزین بالقماش و نحوه
دیواره کان به نالاً رازاوه ته وه walls -d with flags
جدران مزینة بالأعلام
کوتال غرووش، بازرگانی، draper /d্রেপা(r)/ n [C]
کوتال، چوخه
تاجر أقمشة و اجواخ، بزاز
١. جل و بهرگی
drapery n [C,U] (pl -ries)
ناماده کراو، پهراوگ، چوخه بازرگانی پهروکان ٢. پدره یان جلوه بهرگی ناماده کراو
١. اجواخ و ألبسة جاهزة ٢. ساتر أو ثياب تلف حول شیء
drastic /dræstɪk/ adj
پنچراو، توند و تول، رهق،
به دژوار، زیاد رهو
مشدد، صارم، عنیف، متطرف
به توند و تولی، زیاده رهو، به دژواری
drastically adv
علی نحو مشدد، صارم، متطرف
١. تهوژمی یا، باکیش
draught /draʊt/ n [C,U]
٢. راکیشانی توری راوه ماسی، ماسی گیراو له ناو توردایه
٣. قولی نهو ناوه ی که به له مه که ی تیا به پیویسته راگیر
بکات و رایگه بهنی ٤. ده راکیشانی ناو له بیر یان له بهرمیل
١. تیار هوانی ٢. سحب شبکه الصيد، السمک المصید فی الشبکة ٣. غاطس السفینة (عمق الماء اللازم لتعویم السفینة)
٤. نرح أو سحب السائل من وعاء (برمیل مثلاً)
بیره ی وه رگیراو له بهرمیل یان beer on ~. ~ beer
له بهرمیلدا هه لگیراو ناماده کراوه بؤده رهینان ٥. قوم، مز
بیره مسحیة من برامیل أو معبأة فی برامیل و معدة للسحب ٥.
جرعة، شربة
قومی دورو دریژی له ناو a long ~ of water
خواردنه وه ٦. باره لگر (ناژول) بارکیش
جرعة طويلة من الماء ٦. (الحيوان) مستخدم لجر الانتقال
بارگیر، نه مسپ بو راکیشان، په خته a ~ horse
١. ینرح، یصرف (السائل)
زؤنگاوه کان ووشک نه که ن (شله) نه رژیته ~ swamps
ناو / پیدا نه روا ٢. بهر نه بیته وه لی ی (هیژ - سامان) به هینواشی
یخفف المستقعات (السائل) یصب فی، یجری فی مصبه ٢.
یسترف (القرعة أو القرعة) تدریجاً
a country ~ed of its manpower and wealth by war
ولآتیک شهر خه لکه که ی له ناو بر دینت و سامانه که شی ٣.
نه یخواته وه، به تالی نه کات
بلد استنزفت الحرب رجالها و ثروتها ٣. یشرب، یفرغ (کأس) و نحوه (الی اخره)
ناوی به کارهاتو، drainage /dremɪdʒ/ n [U]
ده زگای به کارهینانی ناو و ناوه رو
البیاه الصرفة، شبکه تصریف البیاه، مجاری
تیره ی مراوی، سونه، تیره قاز drake /drek/ n [C]
ذکر البط، الطعوم
پاره ی درهم، په کدی، کیشان، dram /dræm/ n [C]
سه ننگ
الدرهم، وحدة وزن صغيرة ١. مسرحية الدراما أو فن المسرحية
١. شانوگری، دراما ٢. drama /dra:mə/ n [C,U]
زنجیره رووداوی کاریگر
١. مسرحية الدراما أو فن المسرحية ٢. سلسلة من الاحداث المشیة
شانوگری، کتو پر، یان dramatic /drə'mætrɪk/ adj
کاریگر
مسرحی، مفاجئ أو
هونه ری نواندنی شانوگری (تاکه کارا pl) dramatics n
وه ده گری)
فن التمثیل المسرحی (یاخذ فعلاً مفرداً)
چیروک نووسی dramatist /dræmətɪst/ n [C]
شانووی، شانق تفسیر
کاتب مسرحی
ده یکات به چیروکی dramatize /dræmətaɪz/ vt
شانووی، شانووی دکت، موزن دکت
یسرح، یحول الی قصة مسرحية
پروانه (drink) drank /dræŋk/
(انظر (drink)
١. دای نه خات، هه لی نه واسی drape /d্রেপ/ vt

١. ینرح، یصرف (السائل)
زؤنگاوه کان ووشک نه که ن (شله) نه رژیته ~ swamps
ناو / پیدا نه روا ٢. بهر نه بیته وه لی ی (هیژ - سامان) به هینواشی
یخفف المستقعات (السائل) یصب فی، یجری فی مصبه ٢.
یسترف (القرعة أو القرعة) تدریجاً
a country ~ed of its manpower and wealth by war
ولآتیک شهر خه لکه که ی له ناو بر دینت و سامانه که شی ٣.
نه یخواته وه، به تالی نه کات
بلد استنزفت الحرب رجالها و ثروتها ٣. یشرب، یفرغ (کأس) و نحوه (الی اخره)
ناوی به کارهاتو، drainage /dremɪdʒ/ n [U]
ده زگای به کارهینانی ناو و ناوه رو
البیاه الصرفة، شبکه تصریف البیاه، مجاری
تیره ی مراوی، سونه، تیره قاز drake /drek/ n [C]
ذکر البط، الطعوم
پاره ی درهم، په کدی، کیشان، dram /dræm/ n [C]
سه ننگ
الدرهم، وحدة وزن صغيرة ١. مسرحية الدراما أو فن المسرحية
١. شانوگری، دراما ٢. drama /dra:mə/ n [C,U]
زنجیره رووداوی کاریگر
١. مسرحية الدراما أو فن المسرحية ٢. سلسلة من الاحداث المشیة
شانوگری، کتو پر، یان dramatic /drə'mætrɪk/ adj
کاریگر
مسرحی، مفاجئ أو
هونه ری نواندنی شانوگری (تاکه کارا pl) dramatics n
وه ده گری)
فن التمثیل المسرحی (یاخذ فعلاً مفرداً)
چیروک نووسی dramatist /dræmətɪst/ n [C]
شانووی، شانق تفسیر
کاتب مسرحی
ده یکات به چیروکی dramatize /dræmətaɪz/ vt
شانووی، شانووی دکت، موزن دکت
یسرح، یحول الی قصة مسرحية
پروانه (drink) drank /dræŋk/
(انظر (drink)
١. دای نه خات، هه لی نه واسی drape /d্রেপ/ vt

دهیئت

تشرق المدخنة الدخان (تشتعل) جيدا ٦. يطول بالسحب، يقدو

طويلا

وايهو راده كيشيت ~ wire

يسحب أسلاكاً

وتويزي دريژ خاياند *long drawn out discussions*

٧. سهرنجي راده كيشيت، ناراسته ده كا

(مجاز) مناقشات مسهبة أو طويلة الأمد ٧. يجذب، يوجه نحو

٨ (به لاهم) *a film that drew large audiences*

نوقمى بكا، قولى ناوه كه گونجاو بيت بو نوقم بوون

٩. ريكي نه خات، پالوته ده كا

٨ (السنينة) غاطسها، عسق الساء الذى يكفيها للوم ٩

يستخلص، يستدرج

ريگه *sb out ~ information from a witness*

پندهدات قسه بكات، زانباري له شاهه ته كه وهرده گريت

يستدرجه في الحديث يستخلص معلومات من شاهد

فرميسك ده ريژيت (توره نهين) *tears/sb's wrath*

١٠. نزيك نهينهتوه

يستدر الدمع/ يستير (غضبه) ١٠. يقترب، يدنو

دوو پاپوره كه له يك *The two ships drew level*

نزيك نهينهتوه

اصبحت السيفتان متعادلتين

ريژو نزيكى ناوا بوونه *The day drew to its close*

١١. دوو تپه كه يه كسان نهين

اقترب النهار من نهايته ١١. (الفرقان) يتعادلان، يتساويان

(المباراة) تعادل، تساوى

ياره كه هردولا يه كسانين تييدا *a ~n game*

مباراة يتعادل فيها الفريقان

يه كسان بووني دوو تپه به دوو گول بو *2.2 ~*

ههره كه يان

يتعادل الفريقان بهدقين لكل منهما

١٢. وينه ده كيشي، وينه ده دره ختيك ده كيشي *a tree*

١٢. يرسم، يرسم شجرة

خه تي به سهر ووشه كه دا *a pen through a word*

هينا

شطب الكلمة، حذفها

نكوزلى لى نه كا، سنور دانه ني، ريگه بين *the line at*

نادات ١٣. نه زميري، نه نووسى

حصان للجر

٧. يارى داماً ٨ وينه، نه خشه، رهش نووس، *snten ~*

ره شنفيس، نه قشى

٧. لبة الداما أو الصاما و تلعب بقطع تسمى: *Asmen* رسم

خريطة، مسودة، مخطط تمهيدى

شوينيكي فره با، *draughty /dra:fti/ adj (-ier, -iest)*

كونه با، كونه پانكه، شوينيك ناوه لا بيت بو ته وژمى با،

به رهو با

مكان معرض لتيارات الهواء

draughtsman /dra:ftsman/ n (pl -men)

١. پارچه ي به كارها توو له يارى داماً ٢. نه خشه ساز، نه قشى

١. قطعة مستخدمة في لعبة الداما ٢. رسام هندسى

draw /dra:/ vt, vi (pt drew dra: pp drawn dra:n)

١. راده كيشي، هه لى نه كيشي، وينه نه كيشي

١. يجرب، يسحب

به لاهمه كه له ناوه كه *a bout (up) out of the water*

ده رده كيشي

يسحب قاربا خارج الماء

نه يرخاهه لاوه ٢. نه جولى و به دو وايدا *sb aside ~*

را نه كيشريت

ياخذه جانبا، يتنى به جانبا ٢. يتحرك أو يجرى وراء (شىء)

بالسحب

شهمه نده فهرى دوو *a train ~ d by two engines*

فارگون راي ده كيشي ٣. لاي نه بات به راكيشان

قطار تجره قاطرتان ٣. ينزع بالسحب أو الشد

سهرى شوشه كه هه *a cork from a bottle. ~*

نه بچري ٤. رايه كيشي، نه بهيني رايه ته كيشي

ينزع سداة من زجاجة ٤. يسحب، يجلب

نازووقه دينى له گه نجينه - *rations from a store ~*

كوزگا

يجلب المون من المخزن

پاره له بانق راده كيشي *money from a bank ~*

٥. وهرده گري وهرده كيشي (دوكه ل)

يسحب مالا من مصرف ٥. يسحب، ياخذ، تشرق (الدخان)

هه ناسه به كى قول وهرده گري *a deep breath ~*

ياخذ نفساً عميقاً، يتشقق

كوره كه دهمده دا، كوانو باش *The chimney ~s well.*

دوكه ل وهرده دات (نه گري) ٦. دريژى نه كا به راكيشان، دريژو

- دبوس رسم
drawing-room /drɔ:ɪŋ rɒm/ n [C] میوان (C) دیوه خان، میوان
 خانه، پوینگه، هول، زوری پیشوازی
 غرفة الاستقبال، حجرة الضيوف، صالون
- drawl** /drɔ:l/ vi, vt دریزه دان به قسه نهدا، منگه منگ
 نه کات
- بسد فی کلامه، بنشدق فی الحدیث
 له قسه کردن دا دم با نه دات
 □ n [U] نشدق فی الحدیث
- dread** /dred/ n [U] ترس، توفین، ساب، سام، هه ژین، هه ژین
 هه ژین
 هلع، فزع، شیء مفرع أو مروع
 □ vi, vt نه ترسن، نه توفی، دترسیت
 يرتاع، یشر بالهلع، یرهب
- dreadful** adj توفینه تر، ترسنه تر، به ترسناکی، ترسناک،
 ناخوشی، نه وستر او
 مرعب، مفرع، مروع، مرعب، بغیض
- dreadfully** adv ترسناکانه یا توفینه رانه
 علی نحو مرعب أو بغیض
- dream** /dri:m/ n [C] ۱. خه ونین، خه ون ۲. نه ندیشه،
 دبتنه ک، بینن وه که نه وهی له خه ودا بیت ۳. نه ندیشه و
 خه ونه کانی باشه روزه
 ۱. حلم، رؤیا، منام ۲. حالة عقلية تابع الأحداث فيها كما لو
 كانت فی الحلم ۳. اخیلة و أحلام المستقبل
 خه ونی
 to have ~s of wealth and happiness
 ده له مهند بوون و به خته وهی ده بیت ۴. (که سیک، شتیک)
 جوانی یی وینه
 تراوده احلام الفنى و السعادة ۴. شخص. شیء. بدیع، راسع
 الجمال
 □ vi, vt (pt, pp ~ed /dri:md/, dreamt /dremt/)
 خه و نه یینی، خه و یینن، له خه ونی دایینی
 یحلم، یری: فی العلم أو المنام
- dreamy** /dri:m/ adj (-ier, -iest) که سیک خه و الو،
 له ناو زنده خه و نا ده زی، شیکى نالوز دور له راستی
 (الشخص) حالم، بعیش، فی الأوهام (الاشياء) غامضة، بمیدة
 عن الواقع
 له وه ده چیت نوستییت، خه و ندراری،
 خه و الو
- برفض، تخطی حد معین، لا یسمع مطلقا ۱۳. بعد، یکب
 بروانامه ناماده نه کا،
 ~ up a document/agreement
 ریکه وتن نامه ۱۴. له گدل (adverbs)
 بعد وثیقه / اتفاقیه ۱۴. (مع adverbs)
- ~ in (روز) کورت نه یی (ههروه که له پایزدا)
 (الایام) تقصر (کما فی الخریف)
- ~ out (روز) دریزه نه یی (ههروه که له به هاردا)
 (الایام) تطول (کما فی الربیع)
- ~ oneself up رهپ نه وه ستی
 یقف متصبا
- ~ up (کالیسکه) نه وه ستی (سه ریاز) به پریز نه وه ستی
 (العربة) تقف، تتوقف، یوقف (الجند) یرتب، یصف
 □ n [C] پراکشان، شت، که سیک سهرنج پراکش،
 پراکشانی یانسیب، پراکشانی تیرو پشک، یاریه که ههردوو
 تیه که تیایدا به کسان ده بن
 جر، سحب، شیء / شخص یلفت الانتظار، سحب، یا نصیب،
 اجراء قرعة (انظر dot) مباراة یصادل فیها الفریقان
- drawn** /drɔ:n/ adj (دهم و چاو، ههردوو چو)
 دا که وتوو، هیلاک، له شه ونخونی و پراپیدا
 (الوجه، العینان) هزیل، منهک من الإرهاق أو القلق
- drawback** /drɔ:bæk/ n [C,U] ریکر، له که، که م و
 کوری، دوو دلی دکت، پاشفه دجت
 عائق، عیب، نقص، شائبة
- drawbridge** /drɔ:brɪdʒ/ n [C] پردی بزوک (جولاو)
 جسر متحرك
- drawer** /drɔ:(r)/ n [C] ۱. پیلکانه، چه که چه
 ۲. نیگارکش، کشانفان
 ۱. درج، جارور ۲. رسام
- drawers** /drɔ:ez/ npl ده ربیی کورت، ساتان
 کلسون، لباس، سروال تحتانی
- drawing** /drɔ:ɪŋ/ n [C,U] وینه، نه خشاندن، کشاندن،
 نیگارکشان
 رسم، تصویر، صورة، رسم
- drawing-board** /drɔ:ɪŋ bɔ:d/ n [C] تابلوی وینه
 لوحة الرسم
 هیشتا له قوناهی پلان دانان دایه
 still on the ~ مازال فی مرحله التخطيط
- drawing-pin** /drɔ:ɪŋ pɪn/ n [C] ده رزی وینه

مرتديا، لايسا (گذا) ۳. يمد، يجهز للاستعمال

خوش / سافى ده کات ~ leather
بمقل الجلد

زه لاته ده کا، به هاراتي پيوه ده کات ۴. پاکی ~ a salad
نه کاته وه، چاره سهري (برين) نه کات ۵. قزی ريك نه خا /
داينه هينن ۶. جوانی نه کا، نه خشى نه کات
بهين السلطة، يضيف اليها التوابل ۴. يطهر و يضمد جرحا ۵.
يسرى أو يسرح شعره ۶. يزين، يزهرف

کشتى / جاده / نهى ~ a ship/street with flags
رازينته وه، به نالا
يزين سفينة / شارعا بالأعلام

پووکارى نوسينگه جوان نه کات ~ a shop-window
ينسق واجهة المحل

۱. برين بينج، تيمار کار ۲. ~ dresser /dresə(r)/ n [C]
دولابى رهنه دار بو قاب و قاچاق
۱. مضمد، مرضى ۲. خزانه ذات رفوف تستخدم للصحون

۱. سارخى، وه ريچه ۲. ~ dressing /dresɪŋ/ n [U]
نالهت (زه لاته) به هارات
۱. ضادة ۲. توابل (السلطة مثلا)

رؤيى ژنان، پوشه نى روب ~ dressing-gown n [C]
روب دى شامبر

ميزى جوان کردن ~ dressing-table n [C]
منضدة التزين

دrew /dru:/ (بروانه draw)
(انظر draw)

۱. (شله) دلويه نه کات، ~ dribble /dribl/ vt, vi
ده چوربى به شيوه ي دلويه (به تاييه تى به ملاو نه ولای ده مدا)
۲. (تويى يى) ناراسته ي گولنى ده کات له نيوان قاچى دا
۱. (السائل) يقطر، يسيل على شكل قطرات (بخاصة من جانبى
القم) ۲. (كرة القدم) يوجهها نحو الهدف بين قدميه

(بروانه dry) ~ dried /draɪd/
(انظر dry)

(بروانه dry) ~ drier /draɪə(r)/
(انظر dry)

راده ماليت، راپينجى ده کات، ~ drift /drɪft/ vt, vi
(کسک) به سهر ده ما نه کوه ي رامالين، ناراسته، لادان
ينساق، ينجرف مع التيار (الشخص، مجاز) بهيم على وجهه
انجراف، انسحاق، اتجاه

على نحو حاله أو غامض
دهست، ناخوش، dreary /driəri/ adj (-ier, -iest)
خه مدار

ممل، مقبض، موحش
که شى ناخوش و مات ~ weather
طقس قاتم کتيب

کارى بيزار کهر ~ work
عمل ممل

شوينيکى دل ته نگ / پهستگهر ~ surroundings
محيط مقبض

به پهستيه وه، خه متا کانه، توره
على نحو مقبض أو کتيب

۱. خلته، تلپ، تيشوو، واتنوک ~ dredge /dredʒ/ n [C]
۲. بين نرخ، گلش، خلتى (کومه نگا) به راوردى scum
کراکه، الة لتنظيف قاع البحر أو النهر

پاکی ده کاته وه به نامير ~ vt, vi
يطهر، ينظف بکراکه

۱. خلته، تلپ، تيشوو، واتنوک ~ dregs /dregz/ n pl
۲. بين نرخ، گلش، خلتى (کومه نگا) به راوردى scum
۱. نمالة، حفالة، نفل ۲. (مجاز) حفالة (المجتمع) (قارن scum)

نهرى / شلى ده کات، نه يکا به ناوا ~ drench /drentʃ/ vt
بيبل، يغير بالماء

۱. جلى ژنان ۲. له بهر کهره، جل، ~ dress /dres/ n [C]
کراس

۱. ثوب نسائى، فستان ۲. ملبس، ملابس
زور با به خ به جله کانى ~ pay too much attention to
نه دات
يغالبى بالاهتمام بملسه

جلى ته واو، قاتى ته واو، پوشاک ~ full
بزه کامله (بخاصة زى)

جلى شوى ره سمى ~ evening
ملابس السهرة الرسمية

جلى شه ونخونى ~ suit
بزه السهرة

۱. له بهرى ده کات ۲. شيوگى بکهر ناديار ~ vt
۱. بلبس، يرتدى ۲. (صفة المبنى للمجهول)

له بهردايه، بيويست ۳. ناماده ي ده کات، ~ be ~ed in
به کارى دپنيت، پينته

مرتديا، لايسا (گذا) ۳. يمد، يجهز للاستعمال

خوش / سافى ده کات ~ leather
بمقل الجلد

زه لاته ده کا، به هاراتي پيوه ده کات ۴. پاکی ~ a salad
نه کاته وه، چاره سهري (برين) نه کات ۵. قزی ريك نه خا /
داينه هينن ۶. جوانی نه کا، نه خشى نه کات
بهين السلطة، يضيف اليها التوابل ۴. يطهر و يضمد جرحا ۵.
يسرى أو يسرح شعره ۶. يزين، يزهرف

کشتى / جاده / نهى ~ a ship/street with flags
رازينته وه، به نالا
يزين سفينة / شارعا بالأعلام

پووکارى نوسينگه جوان نه کات ~ a shop-window
ينسق واجهة المحل

۱. برين بينج، تيمار کار ۲. ~ dresser /dresə(r)/ n [C]
دولابى رهنه دار بو قاب و قاچاق
۱. مضمد، مرضى ۲. خزانه ذات رفوف تستخدم للصحون

۱. سارخى، وه ريچه ۲. ~ dressing /dresɪŋ/ n [U]
نالهت (زه لاته) به هارات
۱. ضادة ۲. توابل (السلطة مثلا)

رؤيى ژنان، پوشه نى روب ~ dressing-gown n [C]
روب دى شامبر

ميزى جوان کردن ~ dressing-table n [C]
منضدة التزين

دrew /dru:/ (بروانه draw)
(انظر draw)

۱. (شله) دلويه نه کات، ~ dribble /dribl/ vt, vi
ده چوربى به شيوه ي دلويه (به تاييه تى به ملاو نه ولای ده مدا)
۲. (تويى يى) ناراسته ي گولنى ده کات له نيوان قاچى دا
۱. (السائل) يقطر، يسيل على شكل قطرات (بخاصة من جانبى
القم) ۲. (كرة القدم) يوجهها نحو الهدف بين قدميه

(بروانه dry) ~ dried /draɪd/
(انظر dry)

(بروانه dry) ~ drier /draɪə(r)/
(انظر dry)

راده ماليت، راپينجى ده کات، ~ drift /drɪft/ vt, vi
(کسک) به سهر ده ما نه کوه ي رامالين، ناراسته، لادان
ينساق، ينجرف مع التيار (الشخص، مجاز) بهيم على وجهه
انجراف، انسحاق، اتجاه

- n [C,U]
the ~ of the tide (گور بهستهوه) هه لکشانی شتیك بههوی پامالینهوه
 (اندفاع) انجراف المد، شیء یتج عن الانجراف
 ~ of snow بهفری که له که بوو، مه بهست، ناراستی گشتی ناوهرۆک
- تلج متراکم (مجاز) المنى أو الاتجاه العام، المضمون، مجريات الأمور
- drifter** n [C] ۱. جوړه به له میکی راو کردن ۲. ویل، سرگره دان
۱. نوع من قوارب الصيد ۲. شخص بلا هدف أو طرحات فی الحياة
- 'drift-wood** n [U] نهختی پامالراوی دواى شه پۆل
 أخشاب یخلفها المد وراه
- ¹drill** /dri:l/ n [C] هه لکۆل، مه ته، کون کهر، ستموک، سمۆ
 مقب، خرامة، مخرمة
 □ vt, vi سمۆ، ده سمینت
 مقب، یخرز، یحفر
- ²drill** /dri:l/ n [C,U] پاهینان، مه شق کردنى سه ریازی یان وه رزشی، خو پاهینانی زمانه وانی
 تمرین أو تدريب عسکری أو ریاضی، تمرین لغوی أو نحوی
 □ vt, vi راده هیئت، مه شق ده کات
 یدرب، یتدرب
- له گوپه پانه که دا ~ groups on the parade ground
 مه شق به سه ریازه کان ده کات
 یدرب الجند فی ساحة العرض
- ³drill** /dri:l/ n [C] نامیری کیلان و توو ناشتن
 أداة تنق الاتلام و تذر الحبوب، صف من البذور فی ثلم
 به شیوه یه کی (ووشک)، په ق بجفاف، بطریقه جافه
- drink** /driŋk/ vt, vi (pt drank /dræŋk/, pp drunk /dræŋk/) ۱. نه یخواته وه ۲. مه ی پهرست ده بی ۳. هه لی نه مزئی
 ۱. یشرب ۲. یدمن الشراب ۳. یتشرب، یصص
- n [C,U] ۱. خواردنه وه، خواردنه وه یه سه رخوشکهر
 ۲. خواردنه وه ی سه رخوشکهر
 ۱. شراب، مشروبات غیر مسکرة ۲. شراب مسکر

- He's too fond of ~*, زۆر حه ز له خواردنه وه ده کات، شه یدای خواردنه وه
 انه مفرم / مولع بالشراب
- drinkable** adj یو خواردن دهست ده دات
 صالح للشراب
- drip** /dri:p/ vi, vt (-pp) (شله)، ده دلوپیت
 یقطر، ینقط، یصعب
 به لۆحه، ناوی لی نه تکی
 a ~ ping tap صنوبر یزل منه الماء على هيئة قطرات، صنوبر غیر محکم الإغلاق
- sweat ~ ping from his face* ناره ق له ناوچه وانی
 نه تکی
 یصعب العرق من وجهه
- n [C] شله که تک تک دپته خووار
 تساقط السائل على هيئة قطرات
- drip-dry** n [U], adj (جل) وشک نه کرپته وه پاش
 شتن، ناوی لی نه چوپی به بی گوشین
 (ملابس) تجف بعد غسلها بتساقط الماء منها دون حاجة إلى عصرها
- a ~ shirt کراس ووشک ده بیته وه بهم ریگابه
 قیص یجف بهذه الطريقة
- dripping** /dri:piŋ/ n [U] تکانی چه وری گوشت له
 کاتی برزاندنیدا
 عرق النساء، ما يتساقط من اللحم عند الشی
- drive** /drai:v/ vt, vi (pt drove /draʊv/, pp driven /dra:vŋ/) ۱. لی ی ده خواریت، ده خواریت، ده پرت
 ۱. یقود، یسوق
 ۲. یقود سیاره
- ~ a car نو تو میبل لی ده خواریت
 لی ی نه خواریت به ره و بازار
- ~ cattle to the market یسوق الماشية الى السوق
- ~ the enemy away دوژمن ناچار ده کات
 بگه ریته وه یان پته کیته وه
 یجبر الأعداء على التراجع
- a ship ~n on the rocks by a gale به هوئی زویانه وه
 پاپوره که به سه ر به رده کاندای رویشتن
 سفینه دفعتها العاصفة فوق الصخور
 (شیوگی ناراسته خو) نه جولنی پالی، پیوه
 ~n by

- دهن، ۲. کارده کا
 ۲. (في صيغة المبني للمجهول عادة) يحرك، يدفع، يشغل
 بالبخار/ماء-قوة *steam/water-power*
 ۳. نهگه بهن، نهروا
 مدفوعة البخار / الطاقة المائية ۳. يوصل، ينقل (في سيارة أو
 عربة)
 (به تومبيل، هاوریکه به *a friend to the station*
 تومبيل نهگه بهن يو ويستگه ۴. ناچارى نهکا
 يوصل صديقا بالسيارة إلى المحطة ۴. يضطر، يجبر
 برسبه تي ناچارى کرد دزی *n by hunger to steal*
 بکات
 اجبره الجوع على السرقة
 ۵. مههست، داوا
 ~ at
 ۵. يعنى، يقصد، یرمی إلى
 مههستی چی به، داواى چی *What's he driving at?*
 دهکات؟
 ما الذى يعنيه أو یرمی إليه؟
 ۶. به لئى نيش دههستيت ۷. (ههور، *a bargain*
 باران) نه بیات، نهگه یوزيته وه
 ۶. یغد صفقه ۷. (الغیوم، المطر) تدفعها / تسوقها الرياح بشدة
 له ناسماندا باکه پال *clouds driving across the sky*
 به ههوره کهوه ده نیت
 غیوم تدفعها الرياح بشدة عبر السماء
 بارانه که به رهو روومان *rain driving into our faces*
 نه بارى ۸ ده چيته زوورى، داده کوتى (بزمار، جهر، میخ)
 مطر یضرب فی وجوها بشدة ۸ یدخل، یدق (مسمار، برغیا،
 وتدا)
 لئى ده دات، توب هه ددات *let ~ at*
 یضرب / یقذف الكرة بشدة، یسده ضربة إلى
 ۱. گهران به تومبيل n [C]
 ۱. جولة فی السيارة، یقوم بجولة فی السيارة
 ۲. ریگای تابهت (بو ماشين) به ناو *go for a ~*
 باخچه دا ۳. لیدان توب، هیزی لیدانى (توب)، چالاکى،
 ووزه، بینه گمی
 ۲. طریق خاصة (للسيارات) عبر حديقة أو منتزه ۳. ضربة (لكرة)
 مثلا، عزم الضربة أو شدتها (مجاز) طاقة، نشاط، حيوية
 شوقیر، بزویته، هازیار *driver* n [C]
 ساتى، أداة تستخدم فی الدق

- به شوه به کی مندالانه قسه [U] *drivel /driv/ vi (-ll-)* n [U]
 دهکات، چه نه بازی ده کات، ههرا، دهنگه دهنگ
 یتکلم بطريقة صيانية، یلفو، ههرا، لفر
 (پروانه *drive*)
 (انظر *drive*)
 ۱. *drizzle /drizl/ vi, n [U]* دربارت، نمه باران، پرز،
 رشین، دپزوت
 تطر السماء رذاذا (مطراً خفيفاً)، رذاذ، مطر خفيف
 ۲. *drizzly /drizli/ adj* وورده باران، نمه نمه، پرزه
 مطر، رذاذى
 ۳. *dromedary /drɒmədəri/ n [C] (pl -ries)* ووشتری
 یهک کویاره
 جمل وحيد النمام
 ۱. *drone /dron/ n [C,U]* نیرهى ههنگ، مشه خوری،
 تمهمل ۲. دهنگ، زرنگانندن
 ۱. ذکر النحل، طفیلی، کسول، عالة ۲. طنین، دندنة
 به دهنگی نزم گورانی نه لئى یان قسه دهکات، vi, vt
 منگه منگ نهکا
 یحدث أو یصدر طنیناً، یتکلم أو یغنى، بصوت منخفض رتيب
 به دهنگی نزم گورانی / شعر نه لئى *~ out a song/poem*
 یغنى أو یشد قصيدة بصوت منخفض رتيب
 ۱. *droop /dru:p/ vi, vt* راده مینى، شوپرده یته وه
 یتدلی، یطرق (برأسه مثلا)
 گولئى شوپروه بوو / داچه ماو *~ ing flowers*
 زهور متدلیه / منحنیه
 دلته نگ، دل پهست *~ ing spirits*
 حزین، متقبض النفس
 ۱. *drop /drɒp/ n [C]* دلئوپه، تنوک
 ۱. قطرة
 ۲. داوه رین، کهوتن، دابه زین، کهوتن، *rain ~ s*
 نیشته وه، دلئوپه باران
 ۲. وقوع، سقوط، وقعة، سقطه، هبوط، قطرات المطر
 دابه زینى یله ی گه رما / نرخ *a ~ in temperature/prices*
 هبوط فی درجة الحرارة / الأسعار
 ۱. دانه کهوی، نه کهوی ۲. لاواز نه بی، vi, vt (-pp-)
 سوکى، سوک نه کرى
 ۱. یقع، یوقع، یسقط، یسقط ۲. یضغ، یخف، یخفف
 بسایه که هیواش *The wind/temperature has ~ped.*

بوو / پلهی گهرما نزم بوو خفت الريح / هبطت درجة الحرارة دهنگی به شپوهی <i>He ~ ped his voice to a whisper.</i> چه نزمکرده وه ۳. وازی لن دینن خفت صوته الی درجة الهمس ۳. يتخلى عن ~ <i>a bad habit</i> واز له خوړه وشتی خراب دینن يتخلى عن عادة سيئة دووره پهریز ده بیټ له چونه ناو بابه ته که، ~ <i>a subject</i> نه پخاته لاره ۴. دوا نه که ووی، نه گهرینه دواوه يکف عن الغرض في موضوع، يترکه جانباً ۴. يتأخر، يترجع، يتقتر بین ناگادار کردنه وه سهری لن نه دات ~ <i>in (on sb)</i> یفاجته بالزيارة، يزوره على غير معاد ~ <i>off</i> که می ده کاته وه ينفص. يقل هاوریکانی / کرباره کانی <i>His friends/customers are</i> که م ده بنه وه لئی ان اصدقاؤه / زبائنه يتناقصون چاروی نه چینه خهو، باویشک نه دات ~ <i>ping off</i> ب - ينفو، ينفص له نو تومبيله که دا پنه به زینن ~ <i>(sb) at</i> ينزله من السيارة له نوسینگی پوسته <i>D~ me at the post office.</i> دامبه زیننه، ناما زهی پو ده کا، دیاری نه کاته وه انزلی عند مکتب البريد، يلمح له، يشير إليه (عرضاً). يحذره ووشکی، بین بارانی، قاتی، <i>drought /draʊt/ n [C,U]</i> نه هاتی جفاف، قحط، انحباس المطر ¹ <i>drove /draʊv/</i> (بروانه <i>drive</i>) (انظر <i>drive</i>) ² <i>drove /draʊv/ n [C]</i> گاگه لن / میگه لن، تهرش قطیع من الماشية <i>drover n [C]</i> شوفیر یا چیل فروش، تهرشان سائق أو تاجر الماشية <i>drown /draʊn/ vt, vi</i> ۱. نو قوم ده بین ۱. يغرق، يغرق پیاویک خه دیرکه نو قوم بین، نو قوم بوو <i>a ~ ing man</i> رجل يشرف على الفرق، غريق	به خنکان نه مری ۲. (دهنگیک) ی زور بهرز زال <i>to be ~ ed</i> بیټ به سهه دهنگه نزمه کاند ۳. ناچار نه بین چوولی نه کا به هوی لاقاوه وه بیوت غرقاً ۲. (الصوت) یكون قویا بیټ یحجب ما هر اضف منه ۳. يضطر للتخلى عن مكان بسبب الفيضان باویشک ده دا، وه نه وز نه دا <i>drowse /draʊz/ vt, vi</i> ینص، یغلبه النوم خه واولو، خه وین <i>drowsy /draʊzi/ adj (-eir, -iest)</i> نصان، ناشن عن الناس باویشکده، ته ممل، خه ودا گرتو <i>drowsiness n [U]</i> نعاس، کسل، خمول رهنج ده دات، زه حمهت <i>drudge /drʌdʒ/ n [C], vi</i> کیش یکدخ، یقوم بأعمال شاقة <i>drudgery n [U]</i> رهنج، تهرک، تهغه لا کدخ، عمل شاق، مشقة <i>drugs /drʌg/ n [C]</i> ۱. دهرمان، چاره سهه (به تاییه تی سزکه ره) ۱. دوا، علاج (و بخاصه مخدر) ۲. دهرمانی بین بره وه <i>a ~ on the market</i> ۲. سلعة كاسدة ۱. سهری نه کا / بهنجی نه کات ۲. که سیک سهه <i>vt, vi</i> ده کات، بین هوشی نه کا ۱. یخدر، يضع مخدراً فی ۲. یخدر (شخصاً ما) لیغیب عن الروعي کوگای دهرمان کالای تریشی تیدا <i>drugstore n [C]</i> بیټ (فی امریکا) صیدلیه و تباع فیها سلع أخرى كذلك <i>druglist /drʌglɪst/ n [C]</i> دهرمان فروش، دهرمان ساز صیدلی، بانع او تاجر ادویه ۱. ته پل، ده هول، ۲. شتیک له <i>drum /drʌm/ n [C]</i> ته پل بچیت ۱. طبل ۲. شه شبه الطبل ۱. ده هول لن نه دات، دهنگی ده نیری (-mm-) <i>vt, vi</i> له دهنگی ده هول بچیت ۱. یشره او یقرع الطبل، يرسل أصواتاً تشبه الطبل به په نجه کانی له <i>~ on the table with one's finger</i> میزه که نه دات
--	---

	ينقر بأصابعه على المنضدة
~ <i>sth into sb/into his head</i>	ناچارى نه كات ييرى
	بكه ويته وه به دوپا تکر دنه وه، فیرده یی به زور و تنه وه
	دوپا تکر دنه وه
	يجبره على تذكر شي - من كثرة التكرار. يُعلم بالأكثر من
	الإعادة و التكرار
drummer <i>n</i> [C]	دههولزه ن، داهولفان
	طبال، ضارب الطبل
drunk /drʌŋk/ <i>adj</i> , <i>pp drink be</i> ~	كه ييل،
	سهرمه ست، خوراو، سهرخوش، فه خوار
	مخمور، ثل، سكران
drunkard /drʌŋkəd/ <i>adj</i>	مهه ست، سهرمه ست،
	نالوده ي باده
	سكر، مدمن الشراب (الخمير)
drunken /drʌŋkən/ <i>adj</i>	سهرخوش، مهه ست
	سكران، في حالة سكر شديد
~ <i>revels</i>	به دمه ستی
	عريده و سكر، عريده تدل على السكر، عريده سكارى
drunkenness <i>n</i> [U]	خووى مه ي خوار دنه وه
	سكر، إدمان الخمر
dry /draɪ/ <i>adj</i> (drier, driest)	۱. وشك، وشكه وه يو
	۱. جاف، ناشف، يابس
~ <i>battery</i>	يپلى وشك
	بطارية جافة
~ <i>bread</i>	۲. نانى وشك
	۲. خبز جاف، خبز فقط
~ <i>cell</i>	شانه ي وشك (له با تریدا)
	خلية جافة (في بطارية)
~ <i>goods</i>	خوارده مه نى وشكه، (له نه مریکا) چنراو
	مواد غذائية جافة، (في أمريكا)، منسوجات
~ <i>wines</i>	مه ي چاك نه كراو
	خمور غير حلوة أو غير محلاة
~ <i>humour</i>	گالته و گه پ، چفانوك
	سخريه هادنه أو جادة
~ <i>books/subjects</i>	به راو / باه تى و وشك و يی تام
	كتب / موضوعات جافة أو غير مشوقة
□ <i>vt, vi (pt, pp dried)</i>	و وشك نه يته وه
	يجفف، ينشف

dry-clean <i>vt</i>	و وشكه شور نه كا
	ينظف على الناشف
dry-cleaning <i>n</i> [U]	و وشكه شور / پاتز كرا
	تنظيف على الناشف
dryness <i>n</i> [U]	و وشك، و وشكاي، هشكائى
	جفاف
dryer, drier /draɪə(r)/ <i>n</i> [C]	و وشك كه ره وه،
	ناميرى و شكوكه رى جل و بهرگ
	مجفف، آلة تجفيف اللياب
dual /dju:əl/ <i>adj</i>	دوو جارى، دووانه
	مثنى، ثنائى، مزدوج
~ <i>control car</i>	نوتومبلى دوو كونترول
	سيارة ثنائية التحكم
~ <i>carrigeway</i>	ريگاي دووانى يو نوتومبيل
	طريق مزدوج للسيارات
dub /dʌb/ <i>vt</i> (-bb-)	ناز ناوى يو دانه نى، بانگى نه كات،
	ناز ناوى سوار چاك له نينگلته را يی نه دا
	يلقب، يدعو بلقب، يمنح لقب فارس فى إنجلترا
dubious /dju:biəs/ <i>adj</i>	گومانى ليكراو
	مشكوك فيه، مريب، مبهم
duchess /dʌtʃɪs/ <i>n</i> [C]	ژنى دوق يا يوه ژنى
	زوجة الدوق أو أرملة
duchy /dʌtʃɪ/ <i>n</i> [C] (<i>pl</i> -chies)	مير كچ، ژنا يا ييژنى
	دوقى، ناوچه به كه دوق به ريوه ي ده بات
	دوقية، مقاطعة يحكمها دوق
duck /dʌk/ <i>n</i> [C]	مراوى، گوشى مراوى
	بطة، لحم البط (لا تتغير في الجمع عند استعمالها كاسم جماعى)
	سفر تومار نه كا له يارى كريكيت دا
	يسجل صفرا في لعبة الكريكيت
duck /dʌk/ <i>vt, vi</i>	دووره به ريزده يى، رزگاره يى
	(به دانه واندى خيزا) له پر له ناودا تقوم نه يى
	يتجنب، يتفادى (بالانحناء بسرعة)، يظن، يظن في السماء
	فجأة
□ <i>n</i> [C]	دوور كه و تنه وه، رزگار بوون (به دانه واندى
	خيزا)
	تجنب، تفادى (بالانحناء السريع)
ducking <i>n</i>	تهر بوونى ته واو
	بلل شامل، تظليس

duct /dʌkt/ n [C]	ناوهرۆ، كهنډ، جوگه قناة، مجرى
<i>tear ~s</i>	جوگه لهی فرمیسك قنوات الدمع
<i>air ~</i>	بوری ههوا قناة الهراء، أنبوب الهراء
dud /dʌd/ n [C], <i>adj</i>	شتيك يا كه سبكي بن نرخ / بين بهها (ل.د) شیء أو شخص عديم القيمة
due /dju:/ <i>adj</i>	۱. پيوسته بدريت ۲. تيروته مهل، گونجاو ۱. مستحق الأداء والدفع ۲. وافي، مناسب دواى توپزینه وهی تيروته مهل. <i>after ~ consideration</i> تیرامان ۳. چاوه بری نه کا یا به ته مای گه یشتیه تی بعد دراسة وافية إمعان النظر ۳. ينتظر أو يتوقع وصله <i>when is the train due (in)?</i> تاكهى چاوه بری ی گه شتی شه مه نده فهره كه ده كریت؟ متی ينتظر وصول القطار؟ به هوئی نه وه، سه ره نجا می نه وه ~ <i>to</i> بسیب، نتیجه ل به ره و باكورى روزه لهات □ <i>adv ~ east/north</i> به ته واوی فی اتجاه (الشرق الشمال) تماما ۱. ماف، ده سته كه وتن ۲. (كو) ره سمی □ <i>n (sing)</i> ياسایی یا بازرگانی ۱. حق، استحقاق ۲. (فی صیغه الجمع) رسوم قانونیه أو تجاریه
duel /dju:l/ n [C]	زورانبازی، زورانبازی نه كا مبارزه، يتبارز □ <i>vi (-ll-)</i>
duet /aju:'et/ n [C]	ناوازی دوو گئورانى بیژ بیلین لحن یودییه معنیان أو عازفان
duffel, duffle /dʌfl/ n [U]	پالتو، كه ره ك، كه په نهك مظف پالتوی خوری ~ <i>coat</i> من نیچ صوفی خشن
dug /dʌg/	(پروانه <i>dig</i>) (انظر <i>dig</i>)
dug-out /dʌg aʊt/ n [C]	چال بو خو شارده نه وه، به له م

	به هه لكوئینی قه دی دره خت دروستكرايیت مغیا تحت الأرض، قارب يصنع بتجويف جذع شجرة
duke n [C]	دوک (به زرتین پلهی پاشایه تی) شازاده دوک (أعلى رتبة شرف وراثية)
dukedom n [C,U]	كچى دوك دوقية
dull /dʌl/ <i>adj</i> (-er, -est)	۱. تاريك، نو تهك، (شير)، چه قو، كول ۲. گه لحو، به دره نگ تیده گات (بازرگانی) سسست، كرين و فروشتنی كه م بيت ۱. قائم، معتم، (السيف، السكين) كليل، غير حادة ۲. بليد، بطني الفهم، (التجارة) فاجر، قليل النشاط، يقل فيه البيع والشراء □ <i>vt, vi</i> بين هيز نه بين، ته مه ل نه بين، ده به نگ ده بين يضف، يقلل من حدة، يكسل، يكسل
dullness n [U]	گيل، ته مه ل بلاده، فور، كسل، عتمة
dully /dʌl-li/ <i>adv</i>	به گيلی، به ته به لی على نحو باهت أو فاجر
duly /dju:li/ <i>adv</i>	به گویره ی داواكراو كه پيوسته على الوجه المطلوب كما ينبغي، فی حينه
dumb /dʌm/ <i>adj</i>	بين زمان، لال، لازك، خرپو ابكم، اخرس ~ <i>show</i> نمازه كردن، نواندنې بي نه تشيل أو تعبير بالإشارات، عرض صامت
dumbbell /dʌmbel/ n [C]	ده ميل ناميريكه بو مه شق پنكر دنې ماسولكه كان الدبل: أداة لتدريب العضلات
dumbfound /dʌm'faʊnd/ <i>vt</i>	بين ده نگ نه بين مات دكت، سه ري سور نه مينی يسكت، يدهش، يذهل، يفجم
dummy /dʌmi/ n [C] (<i>pl -mies</i>)	بوكه شوشه، لاسا يكر دنه وه، لاسا يكر دن، خرپو دمية، تقليد، مقلد <i>a tailor's ~</i> به يكه ر بو نمايشكر دنې جل و بهرگ تمثال لعرض الأزياء
<i>a ~ gun</i>	تفهنگی درو بو ده ست خه رو كردنی دوزمن بنديقه كاذبه (لخداع العدو)
dump /dʌmp/ n [C]	۱. جينگه ی خو ل رشتن ۲. جبه خانه، نه مبار

۱. مزبله، کوم، زباله، مکان إلقاء النفايات ۲. مستودع ذخائر
 ۱. خۆل نه رژینی ۲. به روپوومی نه وستر او به
 هورزان نه فروشن به بازاری دهره وه
 ۱. یلتي النفايات، یفرغ الزباله، یلتي او یفرغ بیاھمال ۲. بیع
 المسترجات غیر المطلوبة فی الوطن إلى السوق الخارجية بسر
 ارخص

dumper(-truck) n [C]

گه لابه

شاحنة بقلاب

dumpling /dʌmplɪŋ/ n [C]

زلوییا، جوړیکه له

شیرینی

الزلیایه، نوع من الحلوی

dunce /dʌns/ n [C]

گیل، گمزه

غبی، بلید، قلیل الفهم

dune /dju:n/ n [C]

گرده توزه: ته پوړلکه ی سماوی با

دروستی ده کا

کتیب من الرمل تشکله الریاح

dung /dʌŋ/ n [U]

په بی نازله، شیاکه، تهرسه قول

روث، براز (الحيوانات)، ساد

dungarees /dʌŋgə'ri:z/ npl

جلی یش، دهنگر،

تهفتی، په مپوی زهر

رداء عمل، مصنوع من قماش خشن

dungeon /dʌndʒən/ n [C]

زیندان، په بندیکخانه

(سابقا) سجن تحت الارض، ززانة فی سجن

dupe /dju:p/ vt

گزی نه کات، ساخته ده کات، قیل

نه کات

یغش، یخدع، یحتال علی

n [C]

دهست براو، دواړو، زهرمه مند، پی ناگا

مخدوع، مغبون، مغل

duplicate /dju:plɪkət/ vt, n [C]

ده قی روونوس،

کوی، وه کوی، هاوجوت، ویکچوو

(ینسخ) نسخه طبق الاصل، مطابق، شبیه

in ~

پروانامه به دوو نوسخه ی وه که په ک

(الوثيقة) من نسختین طبق الاصل

adj

وه کو په ک، هاوشویه، ویکچوو

مشابه، منیل

uplicator /dju:plɪkə'tɔ(r)/ n [C]

نامیری

روونوسین، یان له بهرگر ته وه، نامیره تا روئی سکر نی

الذ سحب أو استساح

duplicity /dju:'plɪsɪtɪ/ n [U] قیل، گزی، قیل
 خداع، غش، احتیال، نفاق

durability /djuərə'bɪlətɪ/ n [U] خوگر، قایمی،
 بهرده وایمی تی

مٹانه، قوه احتمال

durable /djuərəbl/ adj به هیز، خوگر، قایم، پتهو،
 دریز خایه ن

متین، شدید الاحتمال

n pl شتیکی به ته مهنه (به خوگرایی خراب نه میت)
 سلع معمره (لا تفسد بسرعة)

duration /dju'reɪʃn/ n [U] ماوه، خایاندن، بهرده وایم
 مدة، امد، زمن، استمرار

duress /dju'res/ n [U] له ژیر په ستان / فشار یان زور
 تحت الضغط أو الاكراه

during /dju:ɔrɪŋ/ prep ۱. له کاتی، ده می، به دروژیایی
 ۱. خلال، اثناء، طیلة، طول

The band played ~ the afternoon. تپه که

موسیقایان زه ند به دروژیایی نیواړه ۲. له کاتی

عزت الفرقة طوال السماء ۲. فی اثناء فی غضون

He called to see me ~ my stay in hospital. هات

یو سهردانم کاتی مانه وه له نه خو شوخانه

جاہ لزیارتي اثناء اقامتي فی المستشفى

dusk /dʌsk/ n [U] زهرده پږ، زهرده ی دهمو لیاوران
 الفسق، ظلمة أول الليل

dust /dʌst/ n [U] توزه، خهوش
 غبار

throw ~ in sb's eyes توزه همل نه دات به چا ویدا،
 قیلنی لی نه کات

یذر الرماد فی عینیه، یخدعه

shake the dust off one's feet دهستی لی شت،
 له رقدنا شو پته که جید پیلنی

نفش یدی به من، بیرح المکان غضابا

vt, vi ۱. ته کاندنی ته پو توزه، له ته پ و توزه
 پاکیده کاته وه ۲. له ی رژینی به سه ر

۱. ینفض الغبار عن، ینظف من الغبار ۲. یرش مسحوقا علی

~ a cake with sugar شه کر نه کات به کیکه وه

یرش الکمکة بالسكر

dustbin n [C]

ته نه که ی خۆل / گلیش

	صفحة الزبالة
duster <i>n</i> [C]	تخته سبر، پارچه پهړو بو تُوژ ته کاندن
	منفضه، قطعه قماش لنفض القبار
dustman <i>n</i> [C]	خوډلړيز
	زبال، جامع القمامة
dustpan <i>n</i> [C]	خاګه نازي خوډل، همستيفاتوزي
	جاروف، مجرفة للكناسة
dusty <i>adj</i> (-eir, -iest)	توزاوي، خوډلاوي، توزين
	مغبر، كالغبار
Dutch /dʌtʃ/ <i>adj</i>	هولندي
	هولندي
<i>go D~ (with sb)</i>	هديرهك له سر خوډي
	كل واحد على حسابه
dutiable /dju:tiəbl/ <i>adj</i>	باجي له سره، باجبار
	خاضع للرسوم
dutiful /dju:tɪfl/ <i>adj</i>	به نره كاني هډل نه ستښ،
	ګوپړ اېدل
	قائم بواجبه، مطيع
duty /dju:ti/ <i>n</i> [C,U] (<i>pl</i> -ties)	۱. پيوست، نرهك،
	توزيم
	۱. واجب، فرض
<i>one's ~ to one's parents</i>	نرهك كاني بهرامېر به
	دايك و باوكي
	واجبه، حبال والديه
<i>a postman's duties</i>	نرهك كاني پوسته پر
	واجبات ساعي البريد
<i>be on/off ~</i>	بين نرهك
	في / خارج الخدمة
<i>do ~ for</i>	له باتي فلان كار ده كات، ۲. ګومرګ كردن
	(له سره كدل وپدل)
	يقوم مقام كذا ۲. رسم، مكس (على السلع المستوردة)
duty-free <i>adj</i>	بين باج
	غير خاضعة للرسوم الجمركية، معفاة من الرسوم
dwarf /dwo:ɹ/ <i>n</i> [C] (<i>pl</i> ~s)	كورت هډنه، كورت هډال
	قزم صغير، دون الحجم الطبيعي
	ګه شه ناكات، پچوك ده رله كه وي
	يعرق النمو، يجعله يبدو اصغر بالمقارنة مع أو إلى جانب
dwelt /dweɪ/ <i>vi</i> (<i>pt</i> dwelt /dwelt/) (<i>in, at</i>)	

	۱. ده زى، داده نيشيت، نشين ديت
	۱. يعيش، يسكن
<i>~ upon</i>	۲. ده كوښته وه (خمال) به دوورودريزي
	۲. يتناول (نقطة) باسهاب و تفصيل
dwelling <i>n</i> [C]	خانوو، مال، وار
	مكمن، منزل
dwindle /dwaɪndl/ <i>vi</i>	پچوك ده پيټه وه، ورده ورده كهم
	ده كا
	يتضاءل، يتناقص تدريجيا
dye /daɪ/ <i>vi, vi 3rd pers sing pres (ense dyes, pt, pp dyed, pres part dyeing)</i>	۱. رهنګي نه كات، بويه ي
	نه كات
	۱. يصيغ، يلون
<i>~ a white dress blue</i>	پوشاكي سبي به شين رنګ ده كا
	يصيغ ثوبا ابيض اللون باللون الازرق
<i>cloth that ~s well</i>	رهنګ نه ګرځي به باشي
	قماش يمتص الصباغ جيدا
	خه نه، رهنګي بويه، بويه كراو
	صيفه، خضاب، صيغ، اللون النashi. عن الصباغ
dyer <i>n</i> [C]	بويه چي، زه نكگار، رهنګريز
	صباغ
dying /daɪɪŋ/	(پروانه <i>die</i>)
	(انظر <i>die</i>)
dyke /daɪk/ = <i>dike</i>	چال، به ريه ست
	خندق، حاجز
dynamic /daɪ'næmɪk/ <i>adj</i>	ديناميكي، جو له يي،
	كارتيك هري به هيز (كهمس)، پرله هيزو چالاكي
	ديناميكي، حركي، قوې التأثير (الشخص) فعال، ملي، / منعم
	بالقوة و النشاط
dynamica <i>n pl</i>	(له ګډل فرمان له شيوګي تاكدا)
	زانسي ديناميك (كاري هيز له سر ته نه كان جوډلو بيان
	وه ستاو
	(مع الفعل في صيغة المفرد) الديناميكا، علم القوة المحركة و
	يبحث في اثر القوة على الاجسام الساكنة والمتحركة
dynamite /daɪnaɪmɪt/ <i>n</i> [U]	ديناميت، ته قيته وه وه
	ديناميت، متجرات
	له ته قيته وه (به ديناميت)
	ينسف، ينفجر، يدمر بالديناميت

dynamo /ˈdʌnəməʊ/ *n* [C] (*pl ~s*) دينه مو،
كاره باخهروه
دينامو. مولد كهربائي
dynastic /diˈnæstɪk/ *adj* په يوه ست به نه ژادى
قهرمانزه وايى
متصل او مرتبط بالسلالة الحاكمة اسرة حاكمة
dynasty /ˈdɪnəstɪ/ *n* (*pl -ties*) خيزاني دهسه لاندادار
اسرة حاكمة
dysentery /ˈdɪsɒntri/ *n* [U] زه حيرى، هه نائف نيش

الزحار، الديرنطاريا
dyspepsia /dɪsˈpepsɪə/ *n* [U] ناتوه اوى له
كژنه تدامى هه رسدا (به دهه رسى)
سوء الهضم
dyspeptic /dɪsˈpeptɪk/ *adj* په يوه ندى به به دهه رسى
په وه هه به، هه رسى تيگچوييت
ذو علاقة بسوء الهضم، (الشخص) مصاب بسوء الهضم

E

E, e /i:/ (pl c's /i:z/) پیتی یتنجهم له نه لقبی نی انگلیزی

الحرف الخامس من الابجدية الانكليزية

each /i:tʃ/ *adj* هدرچی، هدریه که (بودوان یان زیات) (لاثنین فاکتر) کل من، کل

۱. همموو، همموو که سی، هدریه کی له
۱. کل، کل واحد، کل من

The four boys ~ received a watch. هدریه که لهو

چوار کوره به کی کاتز مریکیان وه رگرت
تسلم کل واحد من الاولاد الاربعة ساعة

۲. هدریه که یان، نیک و دو *one another*
۲. بعضهم بعضاً قارن (*one another*)

We see ~ other every day. نيمه همموو رزوی په کتر
نه بیثنین

نحن نرى بعضنا بعضاً يومياً

eager /i:ɡə(r)/ *adj* پەرؤش، دل گهرم، تامه زرو
متلف، مشغوف، متشوق

~ *for/about/ to do (something)* چه ز نه که یان له
پیمان خو شه به پەرؤشه وه شتیک بکه یان
متلف علی، متشوق الی عمل (شء)

eagerly *adv* به پەرؤش، تامه زرو
بشوق، بشغف، بتلف

eagerness *n* [U] خو شئی، فاره زوو، پەرؤش
شوق، لهفه، شغف

eagle /i:gl/ *n* [C] هه لو، سسمیاریک
نسر، عقاب

ear /ɪə(r)/ *n* [C] گوئی، گوئیچکه توانای جیوازی
کردن له نیوان ده ننگه کاند
۱. آذن ۲. القدرة على التمييز بين الاصوات

have a good ~ for music گوئی کراوه به بو موسیقا

(تامه زرویه)

لديه أذن حاسة للموسيقى

play by ~ موسیقا نه زه نی به یان نه وه ی بهرنامه
بخوئیته وه

يعزف من الذاكرة بدون الاستعانة بالنوتة الموسيقية

earache *n* [C] گوئی، گوئی نیشه
الاذن، ألم فی الاذن

ear drum *n* [C] پهرده ی گوئی، ده هولاً گوئی
طبلة الاذن

earmark *vt* تهرخانی نه کا، (مال) بو مه بهستی دیاری
کراو

يخصص، يفرّد (المال) لفرض محدد

~ *money for charity* پاره تهرخان نه کات
يخصص مالاً

earshot *n* *within/out of ~* مزیکه له
مهودای یستن / دووره له بواری یستن وه

على مسع من / بعيد عن مدى السمع

ear /ɪə(r)/ *n* [C] سونبول
سنبله

earl /ɜ:l/ *n* [C] نیرل (نازناوی نی انگلیزی خانه دانه)
ایرل (نبیل انکلیزی من رتبه سامیه)

ear drum *n* [C,U] پله ی نیرل یا نه زه ی یانه ی سر
بهون

رتبة الایرل او الاراضی التابعة له

early /ɜ:li/ (-ier, -iest) *adj, adv* زوو، پیش وه خت،
به زویی زوهایی، کو باری، دهستی

باکر، مبکر، قبل الاوان

earn /ɜ:n/ *vt* ده که وئی، په پیدایده کا، قازنج ده کات
یکسب، یرج

earnings <i>npl</i>	قازانچ، دەستكەوت
	مكاسب، ارباب، ايرادات
earnest /ɜ:nɪst/ <i>adj</i>	تيز، بەزەبرو زەنگ
	حاد، عاقد العزم
<i>in</i> ~	بە شيوە يەكسى لىن ھاتوويى، جددى، پەرۇش، راست ~
	بصورة جدية، جدياً
earnestly <i>adv</i>	بە راستى، بە دلئوزى، بە پەرۇشى
	جدياً، بجد
earth /ɜ:θ/ <i>n</i> [C,U]	۱. زەوى، گۆى زەوى، جىھان، زەمىن
	۱. الارض، الكرة الارضية، العالم
	بۇ كار دېت بە ماناى <i>why/where/what/who on</i> ~?
	بۇچى، لە كۆى، چى، كىن، توخو ۲. زەوى، زەوى وشك ۳. خاك، دەولەت
	تستخدم للتأكيد ومعناها: لماذا / اين / ماذا / من باق عليك؟ ۲.
	ارض، يابسة ۳. تربة، ترى
	۴. راوگە، كولانە (بۇ نمونە راوى رېوى) تا <i>run to</i> ~
	كولانە كەى، شىنكى شاراۋە دەدۇزىنەۋە، دەيىننەۋە ۵.
	(كاربا) گە پەنەرى زەوى
	۴. حجر، وكز، يطارد (تعلبا مثلا) حتى الوجدان، يعثر على (شىء مخبرء)، بجد ۵. (الكهرباء) موصل ارضى
earthwork <i>n</i> [C]	بەست، بەرەستى خۆل
	سد أو حاجز ترابى
earthenware /ɜ:θnweɪ(r)/ <i>n</i> [U]	گلىنە، گىل كارى، فەخفورى، سۈالە
	خزف، لوان خزفية، فخار
earthly /ɜ:θli/ <i>adj</i>	۱. دىياى، مادى
	۱. دىوى، مادى
<i>~ joys / pleasures</i>	خۇشى، لەزەتى دىيا ۲. لەۋانە بە
	افراح / ملذات دىوية ۲. محتمل:
<i>not an ~ chance</i>	بە ھىۋاى سەركەۋتن نى بە، چارە نوسى سەرنەكەۋتنە
	لا امل مطلقاً (بالنجاح)، سيكون مصيره الفشل حتما
earthquake /ɜ:θkweɪk/ <i>n</i> [C]	ئەرز لەرزىن، بومەلەرزە، زەمىن لەرزە
	زلزال
earwig /ɪɔrwɪg/ <i>n</i> [C]	قرتئە: مېرۋەكى بېچوكە (ۋەك جۋېرى)

	ابومقص (حشرة صغيرة)
ease /i:z/ <i>n</i> [U]	ئاسانى، خۇش ۋاسان، ھەۋانەۋە
	راحة، دعة، سهولة، رخاء
<i>a life of</i> ~	ۋىانى خۇشى ۋە خىتبارى
	حياة الدعة أو الرخاء
<i>stand at</i> ~	(سەربازى) پشۋوبە (ھەسە)، بوەستە لە
	حاله تى پشودا
	(عسكرية) استرح، قف نى حالة الاستراحة
<i>ill at</i> ~	نىگەران، شېرزە، پەرىشان
	قلق، متزعج
<i>with</i> ~	بە ئاسانى، بە سوكى
	بسهولة، بيسر
	۱. ئەھەۋىنەۋە، پشۋو ئەدا ۲. سوكى دەكاتەۋە، ۳. ھىۋىرى دەكاتەۋە (خىتبارى، ئەرك)
	۱. يريح، يسكن (الجسم العقل) ۲. يخفف، يهدىء (السرعة، الجهد)
<i>~ off</i>	سوك ئەيىت، ھىۋر ئەيىن
	يسكن، يهدىء يخفف
easel /i:zɪ/ <i>n</i> [C]	ھەنگرى ئابلۋى ۋىنە
	حامل لوحة الرسم، مسند اللوح
easily /i:zəli/ <i>adv</i>	بە ئاسانى، بە سوكى
	بسهولة، ببساطة
east /i:st/ <i>n</i>	خۆرھەلات
	شرق، الشرق
<i>the E~</i>	خۆرھەلات، پۇژھەلاتىن
	مشرق، الشرق
<i>the Far E~</i>	خۆرھەلاتى دور
	الشرق الاقصى
<i>the Middle E~</i>	خۆرھەلاتى ناۋەراست
	الشرق الاوسط
easterly /i:stəli/ <i>adj, adv</i>	پۇژھەلاتى، خۆرھەلاتى، بەرەۋ خۆر ھەلات پا لە خۆر ھەلاتەۋە ھەلى كىرۋە
	شرقى، نحو الشرق، (الرياح) شرقية / قادمة من جهة الشرق
eastward(s) <i>adv</i>	بەرەۋ خۆر ھەلات
	شرقا، باتجاه الشرق
Easter /i:stə(r)/ <i>n</i>	جەۋنى گاۋران، جەۋنى قىامەت:
	گەرئانەۋەى ھىسا
	شرقا، باتجاه الشرق عيد الفصح، عيد القيامة

~ Day / Sunday به يك شهمه، جه ژنی فسح
أحد / عيد الفصح

~ week هدفتهی جه ژنی فسح
اسبوع عيد الفصح

easy /i:zi/ (-ier, -jest) *adj* ۱. ناسان، ناسوده
۲. ناسان، ناسوده، هيسان، ناسوده، هيمن، ههدار، ساز، سفك

۱. سهل، هين، بسيط ۲. مرتاح، هادی، غير قلق

feel ~ about one's future ههست به نيگه رانی
نايندهی ناکات

لايشتر بالقلق على مستقبله

~ chair ۳. له باره، نهرم، جيگای خوشونهرم
۴. مريح، لين: مقعد مريح (ذو مسدين)

هيمن، به، توره مبه به
هون عليك، لاتر عج

easygoing *adj* (كس) هيمن، نازاوه نايتهوه، له
سهر خو، ههدار

(الشخص) هادی، لايشتر المتاعب، مستهتر

eat /i:t/ *vt, vi* (*pt* ate /et, etv/, *pp* eaten /i:tn/)

۱. دهخوا، خواردن دهخوا، دخوت ۲. ههلی نهلوشی، خراب
نهين

۱. ياكل، يتناول الطعام ۲. يتهم، يتلف

~en into by acids به هوئی ترشی بهوه داخوراوه
متاكل بواسطة الاحماض

eatable /i:təbl/ *adj* دهخوریت، یو خواردن دست
نهدا

صالح او قابل للاكل

□ *n pl* خواردن
(ل.د) طعام

eaves /i:vz/ *npl* بهرزی له سهر رووی زهوی، پاسار،
سيفانند

افريز بارز من السطح

eavesdrop /i:vzdrɒp/ *vi* (-pp-) گوئی دهگریت،
دهبيستیت، گوئی ههلهخات

يشترق السمع

ebb /eb/ *vi* (جولهی دهريا) داکشان، نيشتاو، ناف داهاتن،
ناقا دادهينت، نهچيتهوه بهك

(حركة البحر) ينحسر المد، يفيض. (مجاز) يتضائل، ينكمش

□ *n [C]* ههلكشان، چونهوه بهكي ناو
جزر، انحسار الماء

the ~ and flow of the tide ههلكشان و داکشان
المد والجزر (مجاز) انحطاط، تدهور

ebb *n* ههلكشان، چونهوه بهكي ناوی دهريا
جزر، انحسار مياه البحر

ebony /ebəni/ *n [U]* تهختهی نهبنوس رهنگی رهشه
خشب الابنوس (اسود اللون)

رهش وهك نهبنوس، له نهبنوس دروست كراوه
اسود كالابنوس، ابنوسي، مصنوع من الابنوس

eccentric /ik'sentrik/ *adj* (كهسيك، خورهوشی)
ناویزه، نامو، سهير، له ناو بهدهر، ههرزه
(الشخص) وسلوكه) شاذ، غريب الاطوار؛ شخص غريب الاطوار

eccentricity /ik'sentrisəti/ *n [C,U]* (*pl* -ties)
ناباو، ههلس و كهوتی نامو، تيفهلی
شذوذ، تصرف غريب

ecclesiastic /i:klɪz'ɪstɪk/ *n [C]* قشه، پياوی
ناينی، دیری، تولدار

كيس، رجل دين، كنسي

ecclesiastical *adj* كليسه، بهيوهندي به پياوانی
ناينی مهسيحيهوه ههيه
كنسي، متعلق برجال الدين

echo /ekəʊ/ *n [C,U]* (*pl* ~es) دهنگ دانهوه، لاسایی
كردهوه

صدی، رجع الصوت؛ (مجاز) تقليد، محاكاة

□ *vt, vi* دهنگ نه داتهوه، دووباره نه بيتهوه، لاسایی
دهكاتهوه

يردد الصدى، يقلد، يحاكي

eclipse /i'klips/ *n [C]* خور گيران، روژگيران، مانگ
گيران، وون بوون، له دست دانی سهرهوری

كسوف (الشمس)، خسوف (القمر) (مجاز) ضياع / فقدان
السطوة او المجد

□ *vt* روژ نه گيری، رووناکی لی نه گيریت،
سهر نه كهوی به سهریدا، روژگيران دبت

يكسف، يحجب النور عن (مجاز) يتفوق على، يبز، يكسف

ecological /i:ko'lɒdʒɪkəl/ *adj* بهيوهندي بهزاستهوه
ههيه، بهيوهندي گیان له بهران بهر ژينگهوه، ژينگهیی
له علاقه بعلوم علاقه الكائنات بالبيئة

ecology /i:'kɒlədʒi/ n [U] زینگه‌زانی، شوینه‌واری، شوینه‌وار زانی، په یوه‌ندی زینده‌وه‌ران په زینگه‌وه علم‌النبی (علاقة‌الکائنات‌بالیئة)

economic /i:kə'nɒmɪk/ adj ناپووری، ده‌ست کهوت، ناپووری زانی اقتصادی‌مربح

economical /i:kə'nɒmɪkəl/ adj ناپووری زان، ده‌ست پڼوه‌گر مقصد، مدبر

economics /i:kə'nɒmɪks/ n [U] ناپووری زانی (پستخمد معها فعل فی صیفة المفرد) علم‌الاعتصاد

economist /i:kə'nɒmɪst/ n [C] ۱. پسرپور له زانستی ناپووریدا، ناپووری زان ۲. که‌سینکی ده‌ست پڼوه‌گر (ناپووری ناس) ناپووری زان ۱. خیر فی علم‌الاعتصاد ۲. شخص مقصد او مدبر

economize /i'kɒnəmaɪz/ vt, vi ده‌ستی پڼوه‌ده‌گری، پاشه‌کهوتی ده‌کات پقتصد، یوفر

economy /i'kɒnəmi/ n [C,U] (pl -mies) ۱. ده‌ست پڼوه‌گرتن، پاشه‌کهوت کردن ۲. ناپووری ۱. اقتصاد، توفیر ۲. اقتصاد

ecstatic /ɪk'stætɪk/ adj مه‌ست، شه‌یدا، دلشاد مقنط، متشی

ecstasy /ɪk'stæsi/ n [C,U] (pl -sies) مه‌ستی، خوشی، شه‌یدایی، دلشادی نشوة، طرب، جور له شادمانیدا، له خوشی‌دا فی نشوة‌السرور

ecumenical /i:kju:'menɪkəl/ adj زانیاری‌نیشه‌نی، په‌یوه‌ندی په‌دنیای‌دیانه‌وه‌هه‌یه عالی، مسکرتی، یمثل او یرتبط بجمیع‌العالم‌المسیحی بزوتنه‌وه‌بوره و په‌کجوتی‌جیهانی دیان حرکت‌نحو‌وحدة‌العالم‌المسیحی

eczema /'ekzɪmə/ n [U] نه‌گزیم (نه‌خوشی‌پڼست) که‌زنه، که‌زنه‌ک، بیرو اکزیم (مرض‌جلدی)

eddy /'edɪ/ n [C] (pl -dies) گیزاو، توژمی‌بازنمی،

فرفرؤک دوامه، تیار دائری نه‌جوتی، نه‌خولته‌وه، وه‌ک مزارح، \square vi (pt, pp -ied) دزفرت یتحرک، یدور علی‌شکل‌دوامه

Eden /i:'dɛn/ n ته‌ورات، په‌هه‌شتی‌عه‌ده‌ن، فردوس (التوراة) جنة‌عدن، الفردوس

edge /edʒ/ n [C] ۱. لیوار، قه‌راخ، ده‌می‌تیز‌وه‌ک (شمشیر - چه‌قو)، ره‌خ ۱. حد، حافة‌حادة (السيف، السكين)

take the ~ offsth هیوری‌ده‌کاته‌وه، نار‌ه‌زووی ده‌شکین، تیری‌ده‌کا یکسر من‌شدته، یخف من‌حدته‌الشهية، یخف من‌حوتها یشعها بعض‌الشیء

put an ~ on تیزی‌نه‌کا، دانداری‌نه‌کا یسن، یشند

on ~ ده‌مارگیری، خروزش‌هه‌لچوو، تنگ‌کزی ۲. لیوار، که‌نار (مجاز) مترتر‌الاعصاب، منغل ۲. حافة، طرف

sit on the ~ of a table له‌سه‌ر لیواری‌میزه‌که داده‌نیشی

the ~ of a lake مجلس‌علی‌حافة‌المنضدة له‌که‌نار‌ده‌ریا‌په‌که‌داده‌نیشی حافة‌او‌جانب‌البحيرة

\square vt, vi دلفینت، له‌سه‌ر‌خو‌پیش‌نه‌که‌وی‌خزی‌ده‌کا به‌تیو‌قهره‌بالفی‌په‌که‌دا ینسل، یتسلل، یدفع‌او‌یندفع‌تدریجیا‌یشق‌طریقه‌بین‌الجموع

~ oneself/one's way through a crowd وورده‌وورده‌به‌سه‌ر‌که‌نده‌لانه‌کاندا

~ along a cliff سه‌رده‌که‌وی یتقدم‌شیئا‌فشیئا‌فوق‌الجرف (الصخور‌الشاهقة)

edgewise, edgewise /'edʒwaɪz, -waɪz/ adv په‌لیوار، په‌که‌نار، له‌ته‌نیشت بالحد، بالحافة، بالجنب

be unable to get a word in edgewise خه‌لکی‌هلی‌په‌ناده‌ن‌که‌بدوی، ناهیلن‌بدوی لایح‌له‌الآخرون‌فرصة‌للكلام

edging /'edʒɪŋ/ n [C] په‌راویز، که‌نار، برزانگ

حاشیه، کنار، هذب
edible /'edɪbl/ *adj, n* [C] خورواو (له شیوی کۆدا)
 خوارده مه‌نی
 صالح لاکل، (فی صیفة الجمع عادة) ماکولات
edification /'edɪfɪ'keɪʃn/ *n* [U] ره‌شه‌ن کردن،
 فیرکردن، چاکسازی
 تهذیب، تنقیف، حض علی الفضیلة
edifice /'edɪfɪs/ *n* [C] خانووی گه‌وره، ته‌لار،
 ناهاهنی نی مه‌زن
 بنا، شامخ، صرح
edify /'edɪfaɪ/ *vt* (*pt, pp* -fied) فیری نه‌کا، روشنیبری
 نه‌کا، چاکه‌ی فیر نه‌کا
 یهذب، یثقف، یحض علی الفضیلة
edit /'edɪt/ *vt* ۱. جمن به‌جمن نه‌یین، بیا نه‌چینه‌وه، بو بلاو
 بو ونه‌وه ناماده‌ی نه‌کا، بزاری نه‌کا ۲. روژنامه ده‌رده‌کات، ۳.
 (فلم، شریتی ته‌سجیل) پارچه‌کانی کۆده‌کاته‌وه و ریکیان
 ده‌سخت
 ۱. یحقق، یراجع، یعد للنشر ۲. یحرر (صحیفة)، یشرف علی
 التحریر ۳. (الفلم، شریط التسجيل) یجمع اجزاء و ینظمها
edition /'edɪʃn/ *n* [C] چاپکراو (په‌راو)، چاپ،
 نیشانندن
 طبعه (من کتاب)، نسخه
editor /'edɪtə(r)/ *n* [C] سه‌رونوسه‌ر، سه‌ر تقیسه‌ر
 محرر، رئیس التحریر
editorial /'edɪtəri:əl/ *adj* ده‌ره‌که‌ر، پسپۆر له‌سه‌ر سه‌ر
 گو تار سه‌ر تقیس
 تحریری، مختص بتحریر الصحف والمجلات
 □ *n* [C] سه‌روتار، وتاریک که بیرورای سه‌رونوسه‌ر
 ده‌رده‌بری
 الانتحاشیه، المقالة المعبره عن رأی رئیس التحریر
educate /'edʊkeɪt/ *vt* فیری ده‌کا، په‌روه‌ده‌ی ده‌کا،
 نامۆزگاری ده‌کات
 یعلم، یریب، یهذب
education /'edʊ'keɪʃn/ *n* [U] په‌روه‌ده‌، فیرکردن،
 روشنیبری، زانین
 تربیه، تعلیم، ثقافت
educational /-fə'nɪ/ *adj* په‌روه‌ده‌یی، فیرکاری
 تربوی، تعلیمی

شاره‌زای په‌روه‌ده‌یی،
 پسپۆری په‌روه‌ده‌، په‌روه‌ده‌ زانی
 عالم التریبه، خبیر التریبه
eel /i:l/ *n* [C] مارماسی
 سمک الانکلیس، ثعبان الماء
eerie, eery /'ɪəri/ *adj* (-ier, -iest) ترسین، سه‌یر،
 گیره، ترسناک، درنده
 مخیف، مرعب، موحش
efface /'ɪfeɪs/ *vt* ناهیلنی، لای نه‌با (کاریگه‌ی)
 ده‌ه‌شفت
 یطمس، یسحر (الامر)
 ده‌ه‌شفت، رادکت، له‌به‌ر چاو وونی نه‌کا
 ~ oneself یتواری عن الاعضاء
effect /'ɪfekt/ *n* [C,U] نه‌نجام، کاریگه‌ر، شوینه‌وار،
 تا کام
 ۱. نتیجه، تاثر، اثر
 ییسوده، کاریگه‌ری نه‌، نه‌زۆک
 ~ of no لا اثر له، عقیم
 نه‌روا به‌گویره‌ی یاسا، کاری بین نه‌کات،
 ~ take نه‌نجامی نه‌دا
 یسری مفعوله (القانون)
 چالاکه‌ی نه‌کا، نه‌یخاته به‌کاره‌یان، به‌رای
 ~ give to نه‌کا
 یجعله فعالا، یضعه موضع التنفيذ
 ۱. وای لنی ده‌کات کاریگه‌ری هه‌یین ۲. ~ bring into
 کارتیکردن، رووداو، دیمه‌ن کاریگه‌ره‌کانی
 یجمله‌ذا اثر او مفعول ۲. انطباع، تاثر، وقع، مظهر
 ~ cloud کاریگه‌ره‌کانی ده‌ره‌نه‌نجامی هه‌ور
 المؤثرات الناتجة عن الفیوم
 ~ sound کاریگه‌ره‌کانی، ده‌نگی
 المؤثرات الصوتیه
 ~ talk for قسه‌که‌ر (ووتاری ییژ) نه‌دووی تا کار له
 گوئی گران بکات
 (خطیب) یبحدث للتاثر علی سامعیه
 ~ calculated for ناماده‌کراوه بو کارکردنه سه‌ر خه‌لک
 معد للتاثر علی الناس
 ~ to the ~ that / to this ناوه‌زۆکه‌ی بریتی به‌له
 ۳. (له شیوه‌ی کۆ) که‌لو په‌ل، مۆلک، مۆلکاپه‌تی

بما معناه، ما مضمونه ان ٣. (في صيغة الجمع) متاع، امتعة،
ممتلكات

ممتلكات
personal ~s ممتلكاتك، كمل و بدلي تايبه تي
به كه سيك

ممتلكات، امتعة شخصية
□ *vi* جتي به جتي ده كات، پرووده دات
ينجز، يحقق، يحدث

effective /ɪ'fektɪv/ *adj* كاريگهر، به توانا، به كار، كارا
(سهر بازي) به كه لكي خزمه ت دي
مؤثر، فعال، ناجع، (عسكرية) صالح للخدمة

effectual /ɪ'fektʃʊəl/ *adj* چالاك، كاريگهر
فعال، مؤثر

effeminacy /ɪ'femɪnəsi/ *n* [U] تايبه ت مه ندي
مئي، نه، ژناني
تخت، خصائص انثوية

effeminate /ɪ'femɪnət/ *adj* خله ژناني، سهره ژناني،
بوته مئي، نه، بووه به مئي، ژنانه
متخت، متانت

effervesce /ɪ'fəvəs/ *vi* ههل نه جتي، بلغه كان
له گازه كه ديته دهره، دثارت، دكلت
يفور يخرج فقاعات من الغاز

effervescence *n* [U] ههلچون، ههلچوو، كه لين
فوران، فوار

effervescent *adj* ههلچوو، ههلچولاو
فوار

efficacious /ɪ'fɪkɪʃəs/ *adj* كاريگهر، كارليگهر،
چالاك و به ره هم دار
فعال، ناجع، مؤثر

efficacy /ɪ'fɪkəsi/ *n* [U] كاريگهر، تواناي كار نني
كردن
فعالية، قدرة على التأثير

efficiency /ɪ'fɪfnsi/ *n* [U] به تواناي، چومسي،
كاريگهر
كفاءة، مقدرة، فعالية

efficient /ɪ'fɪfnt/ *adj* لهياتوو، كارامه، نازا، چوست،
زيهاتي
كف، تقدير، فعال

effigy /ɪ'fɪdʒi/ *n* [C] كالو، به پيگهر يان وينه ي مروف

تثال او صورة لشخص
effort /ɛfət/ *n* [C,U] ههول، به نيج، نهرك، بزاف،
خهبات
جهد، مجهود، معاولة، مسمي

effrontery /ɪ'frʌntəri/ *n* [C,U] (*pl* -ies)
هارو هاجي، پرووقايي، سيتاري
وقاحة، صفاقة

effusion /ɪ'fju:ʒn/ *n* [C,U] له هي، مئي، زان، هه مستن،
زفك، به بلقين دهر به ريني (شالوايكي ههست و بيرو ووته)
مدفق، انبجاس، (سيل من الشاعر، الانتكار، الكلام) انفاضة،
استرسال

effusive /ɪ'fju:sv/ *adj* ههلچوو، تيزراو، ههلچولاو
فياض، مترسل، متدقق

egalitarian /ɪ'gæli'teəriən/ *n* [C], *adj* به كسان
خواز، كه سيك باوه ري به به كساني هه به، به كساني
(شخص) يدين بفكرة المساواة: قائم على مبدأ المساواة

egg /eg/ *n* [C] هيلكه، هيلك
بيضة، بيض
The hen has laid an ~. مريشكه كه هيلكه ي كرد
وضعت الدجاجة بيضة

Have chickens haiched from the ~s yet? نايبا
جوچكه كه كاني ههل هيناوه؟
هل قست الفراخ من البيض بعد؟

egg /eg/ *vi* ~ *sb on* هاني نه دات، كره كه وي
يعرضه، يحضه

ego /'egəʊ/ *n* [C] (*pl* ~s) خو په رست، خو په سهند
الانا، الذات، غرور

egocentric /'egəʊ'sentrik/ *adj* خو په رست، نه نها
با به خ به خو ي نه دا
اناني، مهم بذاته فقط

egotism /'egəʊtɪzəm/ *n* [U] خو په رست، خو په رستي،
خويلاني
انانية، حب الذات

egotist /'egəʊtɪst/ *n* [C] كه سيكي خو په رست، نه ز
نه زي خو په زلگرن
شخص اناني، مؤمن بفكرة الانانية

egotism /'egəʊtɪzəm/ *n* [U] زياد به له خو په رستي،
نه ز نه زني

egotist /'egəʊtɪst/ n [C] خوږه‌رست، له‌خوږايي، خوږه‌زلزان، نه‌زهرست
المحب لذاته، المفرور

elderdown /'ɛldədaʊn/ n [C] لټفې پر له پېرې
مراوي، پورتمې هور
(لحاف محشو) بزغب البط

eight /eɪt/ adj, n [C] هه‌شت
ثمان، ثمانية

eighteen /eɪti:n/ adj, n [C] هه‌زده
ثمانې عشره، ثمانية عشر

elighth /eɪtθ/ adj, n [C] هه‌شتمه، هه‌شت يه‌ك،
هه‌شتمين
الثامن، ثمن (٨/١)

eightieth /eɪtɪθ/ adj, n [C] هه‌شتايه‌م، به‌شټك له
هه‌شتا
الثمانون، جزء من ثمانين (٨٠/١)

eighty /eɪti/ adj, n [C] هه‌شتا
ثمانون

either /'aɪðə(r)/ adj, pron (دووان) كه‌ك له و دووانه،
يان نهمه يان نه‌وه، هه‌ره‌كه‌ك له‌وانه (پروانه
each, any) (قارن each, any) ٢. كل منها، كل منهما ٢. (قارن
each, any) *There was a chair on ~ side of the fire-place.*
له‌مېر و نه‌وه پېرې ناگر دانه‌كه كورسي لټو يو
كان هناك كرسي على كل من جانبي الموقد
١. هي تر نه‌حزم له‌مه‌په نه‌له‌وه (په‌راورد) *adv, conj*
بكه به (neither) ٢. يان نهمه يان نه‌وه
١. بعد لايعبني هذا و لاذاك (قارن neither) ٢. اما هذا و اما
ذاك:
He must be ~ mad or drunk. له‌وانه‌په شټت يټت
يان سه‌ر خوښ يټت
لايد انه إما أن يكون مجنوناً أو مغموراً
يان نه‌پي *We must ~ go now or stay till the end.*
ټستا بروين يان ده‌پي تا دوايي بټيټه‌وه
يجب إما أن نذهب الآن أو نبقى حتى النهاية (قارن)

ejaculate /i'dʒækjuːlət/ vt له‌پرنه‌قيزني، ده‌ي
هاويزي، ده‌ري ده‌دات
يصيح نعاة، يقذف

ejaculation /i'dʒækjuːləʃn/ n [C] زريكاندن،

هاواري له پر، هاويستن، هاتنه‌وه‌ده‌ره‌پېرين
صياح مفاجي، قذف

eject /i'dʒekt/ vt, vi ~ from ده‌ري ده‌كات (نيشته‌جي)
ده‌رده‌په‌ريټ، ده‌پهاويټ، ده‌رده‌كات (وهك شله) فرټي ده‌دا
بترد (الساكن مثلا)، يخرج يعنف، يطلق، يقذف (الساكن مثلا)

eke /i:k/ vt ~ out زيادي ده‌كات، نه‌پخاته سه‌ر،
دريزي ده‌كات، فره دكت، تمام دكت
يزيد من، يضيف الي
به‌زه‌حمته بزويي روژي ناماده ~ out a living
ده‌كات
بدير قوت يومه بشق النفس، يحتال على ميعته

elaborate /i'læbəreɪt/ vt به‌زيه‌كه‌ي زوري نه‌كا،
دريزه‌ي ده‌داتې، فراوان ده‌بيټ، نه‌خش نه‌كري، قايم دكت
يفيض، يسهب، ينفصل، يتوسع، يزخرف
دريزه بين دراو، نه‌خش كراو □ /i'læbəreɪt/ adj
سهب، مفصل، مزخرف

elaboration /i,læbə'reɪʃn/ n [C,U] دريزه بين دان،
دريزكون، نه‌خش و نيگار
اسباب، تفصيل، زخرفة

elapse /i'læps/ vi (كات، دم) به‌سه‌رحون ده‌بانه‌سه‌ر،
دبورت، به‌سه‌ري ده‌پا
(الزمن) يمر، ينفضي

elastic /i'læstɪk/ adj ١. گونجاو، جبر، لاستيك،
كشوك ٢. نرم، جبر، نرموكه، چر، تواناي چه‌مانه‌وه‌ي هه‌به
ناشكن
١. مرن، مطاط ٢. (مجاز) مرن، يتمتع بقابلية التكيف
□ n [U] په‌تي لاستيك
شريط او خيط من المطاط

elate /i'leɪt/ vt دلې خوښ ده‌بيټ، كه‌يف خوښ
يبرخ، يبهج

elation /i'leɪʃn/ n [U] خوښي، شادي، كه‌يف، خوښ
فرحة، بهجة

elbow /elbɔʊ/ n [C] ١. نائيشك، نه‌نيشك، قول
١. مرفق، كوع
جل شر، جل په‌رپوت، جلي هه‌زاري
بال، (الشخص) رت الثياب، بادي الفقر
ريگه‌ي خوښ نه‌كاته‌وه (له‌قه‌له‌بالقيدا) □ vt
بشق طريقة (في الزحام)

elder /ˈeldə(r)/ *adj* ١. به تمهه نتر، گه ووره تر
١.١. آسن، الاكبر سناً

□ *n* [C] ١. سه روك، ريه ر (به گويزه ي تمهه ن و
شاره زا يه) ٢. گه ووره ي كلنسه، ريه ر
١. زعيم، رئيس (بعكم السن والخبرة) ٢. شيخ الكنيسه

elderly /ˈeldəli/ *adj* به سالا چوو، به تمهه ن
كهل، كهولى

eldest /ˈeldɪst/ *adj* به تمهه ن ترين (كوب، كچ)
الاكبر، البكر، الابن الاكبر او البنت الكبرى

elect /iˈlekt/ *vt* ١. هه لى نه بزيوت (به دهنگ دان)،
دهنگ ده دات بوى ٢. دهنگ ده دات بوى، نه بيا ليويت

١. يتخب (بالتصويت)، يختار ٢. يختار، يعطلى

□ *adj* ١. هه لياريار، هه ليارتى
١. منتخب، مختار

the bishop ~ (قه شه) پياوى نايين كه هيشنا
پوسته كه ي وهر نه گرتيت
الاسقف المنتخب الذى لم يتسلم منصبه بعد

the ~ ٢. هه ليارياروان، پاليراوران، گوزيده
٢. الصفوة المختارة، النخبة

election /iˈleɪʃn/ *n* [C,U] هه لياردن، ديارى كردن،
دانان
انتخاب، اختيار

electioneering /iˈleɪʃənəriŋ/ *n* [U] كار كردن بو
سه ركه و تنى كه سن يا حزبك له هه لياردن
العمل لانتاج (الفوز) شخص او حزب فى الانتخابات

elector /iˈlektə(r)/ *n* [C] هه ليار، خه لكى هه ليار
ناخب، منتخب

electorate /iˈlektəɪt/ *n* [C] هه لياران، نه وانى
كه مافى هه ليار دنيا ن هه يه
التاخبون، الذين يستعملون بحق الانتخاب

electric /iˈlektɪk/ *adj* كاره با يى، كه ره يى
كهريانى

electrical /iˈlektɪkəl/ *adj* نه نذا زيارى كاره با
(مهندس) كهريانى
كاره با ي نه نذا ره يى
هندسه كهريانى

~ *engineering*

electrician /iˈlektɪʃn/ *n* [C] كاره با چى، كرتكارى
كاره با

عامل كهريانى
كاره با، ووزه ي كاره با، **electricity** /iˈlektɪsɪtɪ/ *n* [U]
زانيارى كاره با
الكهرباء، الطاقة الكهربائية، علم الكهرباء

به كاره با **electrification** /iˌlektɪfɪˈkeɪʃn/ *n* [U]
كردن، كه ره به كرن، كارباندن
شحن بالكهرباء، كهريه

١. كاره با ي **electrify** /iˈlektɪfaɪ/ *vt* (*pt, pp* -fied)
لى نه دا، كاره با ي لى نه درى، كه ره به ددت، په روش دكت
١. يكه ر، يشحن بالكهرباء، يزود بالطاقة الكهربائية
٢. كار يكه ر، په روش ده يى، خه لكى ~ *an audience*
بينه ور گوينگر نه وروزينى

٢. يثير: يذهل / يلهب حماس السمعين او النظارة

به كاره با نه كوژرى، **electrocute** /iˈlektɹəkjʊ:t/ *vt*
(تاوانبار) به كاره با ليدان نه كوژرت
يقتل بالصدمة الكهربائية، يعدم (مجرماً) بالكهرباء

كوشتن به **electrocution** /iˌlektɹəˈkjʊ:ʃn/ *n* [C,U]
كاره با
قتل او اعدام بالكهرباء

نه لكترود، جه سه رى **electrode** /iˈlektɹəʊd/ *n* [C]
كاره با يى، تولى كاره با
الالكترود، القطب الكهربائى، اللاحب

شى بو ونه وى **electrolysis** /iˌlektɹəˈlaɪsɪs/ *n* [U]
كاره با يى، شيك رنا كه ره به يى، شيك رنا كه ره به يى
التحليل الكهربائى

نيليكترون، بار كه ي نه رى **electron** /iˈlektɹɒn/ *n* [C]
كه رديله
الالكترون، الكهيب

نه لكترونى، به **electronic** /iˌlektɹɒnɪk/ *adj*
نه لكترون كار ده كا
الكترونى، يعمل بالالكترون

زانستى نه لكترونى **electronics** *n*
علم الالكترونيات

به زيوو روپوش **electroplate** /iˈlektɹəmpleɪt/ *vt*
نه كرى
يطلى او يلبس بالنفضه
ناميرى روپوشكراو به زيوو به كاره با □ *n* [U]
ادوات مطليه بالنفضه باستخدام الكهرباء

- elegance** /elɪgəns/ n [U] جوان پوښی، جوانی،
شهنگی، کۆکیون تهرپوښی، په ونه نق
اناقه، رشاقه، روعه
- elegant** /elɪgənt/ adj جوان پوښ، شهنگ، شه پال،
ده لال
اتیق، رشیق
- elegy** /elədʒi/ n [C] (pl -gies) لواندنه وهی سهر
مردوو
مرثیه، مرثیه
- element** /elɪmɛnt/ n [C] ۱. (له کیمیا دا) توخم
هوکار، هیما ۲. بهش، توخمی بهره تی
۱. (فی الکیمیا) عنصر ۲. جزء، جوهر، عنصر اساسی
بنه ماسوره تاییه کانی نه اندازه
العیادی، الاولیة فی الهندسة
- the ~s of geometry** ۳. هوکاره کان و هیزی کهش
۳. العوامل والقوى الجویة
- the ~s** له شوینی خویدا / جینی خوئی
ده گوړیت
- in/ out of one's ~** فی مکانه / غیر مکانه الطبیعی
- an ~ of doubt** ۴. شتیک / به شتیک له گومان
۴. شیء / جزء من الشک
- elemental** /elɪ'mɛntl/ adj ره گه زی، جهوه ری،
په یوه ندی به توخمه سرو شته کانه وه هه په
عنصری، جوهری، متعلق او شیهه بعناصر الطبیعه
- elementary** /elɪ'mɛntəri/ adj سهره تایی، پنجینه یی،
بنه مایی، به رایی
ابتدائی، اولی، اساسی
- elephant** /elɪfənt/ n [C] فیل
فیل
نوه شته ی خاوه نه که ی سودی لئی نایینیت
نهیته کول به سهریه وه
شء لایستید منه صاحبه و یکن عبثاً علیه
- elevate** /elɪ'veɪt/ vt به رزی نه کاته وه، باشی ده کات،
بالا دکت
برف، برقی، بسو
- elevation** /elɪ'veɪʃn/ n [C,U] ۱. به رزکردنه وه،
بلندی، باشکردن ۲. به رزی له ناستی پرووی ده رایوه، گرد
بان به رزایی ۳. وینه ی روی خاتوو

۱. رف، رفی، سمو ۲. ارتفاع بخاصه فوق سطح البحر، تل او
مرتفع ۳. رسم واجهه المینی
- elevator** /elɪ'veɪtə(r)/ n [C] ۱. به رزگره وه، بلند
کهر، بالا کهر ۲. نامیری میکانیکی، به رزگره وه، بالا کهر،
نه سانسیر
۱. مصعد ۲. جهاز میغانیکی لرفع الغلال و خزنها فی صوامع
eleven /ɪ'levn/ adj, n [C] یانزه
احد عشر
- eleventh** /ɪ'levnθ/ adj, n [C] یانزه بهم یا به شتیک له
یانزه بهش
العیادی عشر او جزء من احد عشر جزءاً (۱۱/۱)
- elf** /elf/ n [C] (pl elves) جنوکه ی بچوک، کورته بنه
جینه صغیره، قزم
- elfin** /elfɪn/ adj جنوکه، شه پتان
جنی، شیطانی
- elicit** /ɪ'lɪsɪt/ vt پوخته ی ده کات، ده هیئته دهر، دیار
دکت، دقه مینت
بستخلص (معلومات)، یتزع (اجابه)
- eligible** /elɪdʒəbl/ adj ژیهاتی، مافدار، شیوی
هه لیزارنده
جدیر او صالح للاختیار او الانتخاب
- eligibility** /elɪdʒə'bɪləti/ n [U] ژیهاتی،
لئوه شاندنه وه، ماف داری، یونی مهرجی پیوست تیدا
أهلية جدارة لانتخاب او الاختیار، توفر الشروط المطلوبة
- eliminate** /ɪ'lɪmɪneɪt/ vt ناپه لئی، لای نه با، دوری
ده خاته وه
یلفی، یزبل، یستعد
- elimination** /ɪ'lɪmɪ'neɪʃn/ vt دور خسته وه،
نه هیلان، فریدان
استعداد، ازاله
- elision** /ɪ'lɪʒn/ n [C,U] لاپردن، لادانی پیت له
قسه کردن، راکرن
حذف او اسقاط حرف فی الکلام
- elixir** /ɪ'lɪksə(r)/ n [C] نیکسیر، ماده ی کومیرتالی
نهرزان، دکت زیر، ساده به که که زاناکانی چه رخی
ناوه راست له و باوه رداپون که ماده ساکاره کان نه گوری بو
نالتون یا دریزه به ژیان نه دات
الاکسیر، ماده کان یعتقد علماء القرون الوسطی انها تحول

المعادن الخسيسة الى ذهب (حجر الفلاسفة) او انها تعطيل الحياة الى الابد

ellipse /'ɛlɪps/ *n* [C] شيوه‌ی هیلکە‌ی، نیوه‌ گۆ‌یی، ته‌شیلە‌یی
شکل بیضی، قطع ناقص (اهلیجی)

elliptical /ɪ'liptɪkəl/ *adj* هیلکە‌یی، شيوه‌، ته‌شیلە‌یی، قوچکە‌یی
بیضی الشكل، اهلیجی

elm /ɛlm/ *n* [C] دەرختی دردار، ره‌شدار
شجره‌ دردار؛ خشب الدرار

elocution /,elə'kju:ʃn/ *n* [U] زمانی ره‌وانیژی، هونه‌ر ره‌وان ناخفتنی
فن الخطابه‌ والاتنا

elongate /i:lʌŋgət/ *vt, vi* درێژه‌ی بێده‌دا، درێژدکت
بیطول، بپیل

elope /ɪ'ləʊp/ *vi* (ژن) که له‌گه‌ن‌ دۆسته‌ که‌یدا هه‌لێن بو‌نه‌وه‌ی شووی پێ بکات، ره‌دوو ته‌که‌وێ
(المرأة) تفر مع عشيقها للزواج منه

elopement *n* [C,U] ره‌ف، ره‌فین، هه‌لگرتن، ره‌دوو که‌وتن
فرار المرأة مع عشيقها

eloquence /,edləkwəns/ *n* [U] ته‌ر زمانی، زمان پاراو ره‌وانیژی
فصاحة، بلاغه

eloquent *adj* خوڕوویژ، ته‌ر زمان، سفک زمان
بلیغ، فصیح، مفوه

else /els/ *adv* ١. دیسان، یان، هی تر ١. آخر، بالاضافه‌ الی
ته‌ته‌وی دیسانه‌وه
چی بکە‌ی؟
ماذا عليك ان تفعل ايضاً؟

or ~ ٢. نه‌گینا، نه‌گه‌ر نا ٢. والا، ان لم
٢. راکه‌ نه‌گینا پاسه‌ که به‌جیت نه‌هێلێ (له‌ده‌ستت نه‌چی)
ارکض والا فاتک الباص

else where /,els'weə(r)/ *adv* بو‌له‌شوینیکی تر، دهرکه
دی ههر شوینیک

الی / فی مکان آخر

elucidate /ɪ'lu:sɪdeɪt/ *vt* روونی ده‌کاته‌وه، پاره‌دکت
بوضوح، بفسر

elude /ɪ'lu:d/ *vt* لێ‌ی راده‌کا، خو‌پزگار ته‌کات
بتملص، بته‌رب من

elusive /ɪ'lu:sɪv/ *adj* فینباز، پێیی پێپ
مراوغ، محیر

elves /elvz/ پروانه (elf)
(انظر elf)

emaciated /ɪ'meɪ'ʃɪeɪtɪd/ *adj* لاواز، له‌ر، پێهیز، نه‌خوش، نه‌لسبون
نحیل، هزیل، سفیم

emaciation /ɪ'meɪ'sɪ'eɪʃn/ *n* [U] نه‌خوش، له‌ر، لاواز
سقم، هزال

emanate /emə'neɪt/ *vi* هه‌له‌ه‌ه‌ قوڵیت، ده‌رده‌یت، ته‌دمست
ببشق، ببعت

emanation /emə'nɛɪʃn/ *n* [U] ده‌ره‌ه‌رین، ده‌ره‌ه‌تان، هه‌لقو‌لانگدن
انبثاق، فیض

emancipate /ɪ'mænsɪ'peɪt/ *vt* نازادی ته‌کات، سه‌ره‌به‌ست دکت
بحرر، بعتی

emancipation /ɪ,mænsɪ'peɪʃn/ *n* [U] نازاد کردن، سه‌ره‌به‌ست کردن، نازاکه‌ر
تحریر، عتق، إطلاق الحرية

emasculate /ɪ'mæskjʌ'leɪt/ *vt* گونوگرێ، گونودکت، نه‌خسینت، ده‌خه‌سینت
بخصی، بخت

embalm /ɪm'bɔ:m/ *vt* مومیا ته‌کات، نارام ته‌گرێ (بو‌نداری ته‌کا)
ببخت، ببصر، بضعف (بالطر)

embankment /ɪm'bæŋkment/ *n* [C] په‌نده‌ر، شو‌ست له‌سه‌رکه‌ناری رووبار
سد او رصيف على ضفة نهر

embargo /ɪm'bɔ:gəʊ/ *n* [C] (pl ~ es) خو‌دابران، که‌مارو، نابو‌قه‌بازرگانی له‌گه‌ن‌

	مقاطعة، حظر التجارة مع
<i>lay an ~ on</i>	قدهغه‌ی هاتوو چۆی پاپوره‌کان ده‌کات، مامه‌له‌ی له‌گه‌ل ناکات
	ببئخ دڤول و ڤورج السفن، ببئظر التعمال مع، ببئطاع
<i>be under an ~</i>	قدهغه‌ی کراو، داڤراو
	مبظور التعمال مع
embark /ɪm'ba:k/ vi, vt	۱. سواری که‌شتی یاڤ فرۆکه ده‌ببئ
	۱. ببئطی (بربک) سفینه او طائره
	۲. ده‌ست به‌کار دکت، ده‌ست ببئ نه‌کات <i>~ (up)on</i>
	۲. ببئش فئ، ببئشر
embarkation /ɛm'bɑ:kɪ'n/ n [C,U]	سوار بوونی (پاپۆر یا فرۆکه)، ده‌ست ببئ کردن
	رکوب (سفینه او طائره)، شروع
embarrass /ɪm'bærəs/ vt	۱. نه‌په‌شوکی، شه‌رمه‌زارنه‌بئ، سه‌رسام ده‌ببئ، تبوه‌نه‌گلن
	۱. بربک، ببئیر، بوړط
	پرسیاری ته‌نگه‌ تاوکه‌ر <i>~ing questions</i>
	اسئله‌ محیره
embarrassment n [U]	۲. په‌کی نه‌خات، له‌کار
	له‌خا، شه‌رزه‌بوون، سه‌رسورمان، کووسپ، هه‌لوه‌لا
	۲. ببئق، ببئقل (العرقه) ارباله، حیره، عرقله
embassy /ɛm'bɑsɪ/ n [C] (pl -ssies)	بآلویزخانه، بآلویز و نه‌ندامه‌کانی بآلویزخانه
	سفارة، السفیر مع اعضاء السفارة
embed /ɪm'bed/ vt (-dd-)	تیده‌چه‌قتبئ، ببئوه‌ی
	نه‌گری، چه‌سبئ نه‌کات
	ببئطر، ببئت، بوطد
embellish /ɪm'bɛlɪʃ/ vt	نه‌ه‌خشبئ، جوانی نه‌کا
	ببئز، ببئزخرف
embellishment n [C,U]	گولآلدون، خه‌مآلدن، جوانکردن، ره‌وش
	تربئز، زخرفه
ember /ɛm'bɛ(r)/ n [C]	(له‌شوگی کۆدا) په‌نکر، تراف
	کوزر، پشکۆ، سکل
	(فئ صیغه‌ الجمع) جمرة، جدوة
embezzle /ɪm'bezl/ vt	ده‌دزبئ (درالی ژکاری)، دزبئی دراوی میری

	ببئطلس
embezzlement n [C,U]	دزبئ (درالی میری)
	اختلاس
embitter /ɪm'bɪtə(r)/ vt	ته‌حل دکت
	بوغر الصدر ببئقم
emblem /ɛm'bli:m/ n [C]	دروشم، هئما
	شعار، رمز
emblematic /ɛm'bli:mætɪk/ adj	هئمایئ، نوئنه‌ر په
	هئما یاڤ دروشم
	رمزی، مثل برمز او شعار
embodiment /ɪm'bɒdɪmənt/ n [C]	په‌رجه‌سته، له‌شدارکرن، له‌خوگرتن
	تجسد، تعمین
embody /ɪm'bɒdi/ vt (pl, pp -died)	په‌رجه‌سته‌ی
	نه‌کا، له‌خوگی ده‌گری
	ببئسد، ببئضم (فکرة)
embrace /ɪm'breɪs/ vt, vi	۱. ده‌ببگریته‌ پاوه‌ش، ده‌وری نه‌دات، ده‌ست نه‌کاته‌ ملی
	۲. قایل ده‌بئت، له‌نامبزی
	نه‌گریته، پاوه‌ری ببئ ده‌کات
	۳. (شت) نه‌ببگریته‌وه، تئیداپه
	۱. ببئضم، ببئطوق، ببئعانق
	۲. ببئقل، ببئقتق (فکرة، دبئنا)
	۳. (الاشیاء) تبئضم، تبئحتی
	له‌نامبزیگرتن، تئیداپوون، هه‌توان
	احضان، اعتناق، احتواء
embrocation /ɛm'b'rɔ:kɪ'n/ n [U]	مه‌له‌م، چه‌ورکردن به‌مه‌له‌م، هه‌نوئبته‌هه‌توان
	مرهم، الدلك برهم
embroider /ɪm'b'rɔɪdɪ(r)/ vt, vi	ده‌چبئت، ده‌نه‌خشبئت، زۆری ببئوه‌ نه‌ئئ
	ببئطرز، ببئزخرف، (مجاز) ببئالغ، ببئالی
embroidery n [U]	نه‌ه‌خشاندن، نه‌ه‌خش وئبگار، چبئن، نه‌تر
	تطربز، زخرفه
embroll /ɪm'b'rɔɪl/ vt	توشی ده‌کات، ناکۆکی
	له‌خاته‌وه، تئدئبئخت
	ببئزج فئ خصام، ببئخشر فئ نزاع
embryo /ɛm'bri:əʊ/ n [C] (pl ~s)	ناوله‌مه، کۆدپه‌له، شتئبکی تازه‌ دروست بوو ببئ، پز، پس
	چبئن، شئء فئ حاله‌ التکون

embryonic /embri'ɒnɪk/ *adj* کۆرپەلەیی،
سەرەتایی، ئاویلەمەیی، پەنەگە پەشتوو
جینی، اولی، غیر ناخج

emend /e'nend/ *vt* راستی ئەکاتەو، راست دکت
یصح، ینتع

emendation /i:men'deiʃn/ *n* [C,U] راستکردنەو،
چاککردن، بزار کردن
تصحیح، تنقیح

emerald /emə'ɒld/ *n* [C,U] زمروت، زەمروتی،
کەسک، سەوز
زمرد

emerge /i'mɜ:dʒ/ *vi* ١. دەرئەکەوی، سەر هەڵدەدالە
ناکاو ٢. (راستەکان، بیروپا) دەرئەکەوی، پلاوئەپێتەو،
پەناویانگ ئەبێت

١. یظہر للعیان، بیرز، یلوح ٢. (الحقائق، الانکار) بیزع، یبنتق،
یشہر

emergency /i'mɜ:dʒənsi/ *n* [C,U] (*pl* -cies)
باری ناکاو، تەنگانی، کت و پری فریاکەوتن
حالة طارئة، طاری،
~ *exit* دەرگای کاری کوتوپری
باب الطواری،

emery /eməri/ *n* [U] سمارتە، جام، سنباد
سنفرة، صنفرة، سنبادج

emetic /i'metɪk/ *n* دەرمانی رشانەو، دەرمانی
هەلاپێتن
مقی، دواء للقي،

emigrant /emɪgrənt/ *n* [C] کۆچ کردوو، مشەخت،
کوچەر، کوچەر
مهاجر، نازح

emigrate /emɪgreɪt/ *vi* کوچ ئەکات، باردکت،
لە نیشتمان دەرئەچێت
یهاجر، یبزح من وطنە

emigration /emɪ'greɪʃn/ *n* [C,U] کۆچ، کۆچ
کردن، کۆچەر بوون
هجرة، نزوح

eminence /emɪnəns/ *n* [U] ١. پەناویانگ، پایەدار،
مەزنی ٢. زەوی بەرز
١. شهرة، نبوغ، تفوق ٢. ارض مرتفعة

٣. مەزنی، مەزنتان، نازناوی کاردینال
٣. نباعة / نباتکم، لقب للکاردینال

eminent /emɪnənt/ *adj* (کەسێک) پەناویانگ،
دەرەست، مەزن، نۆزەر، شکۆمەند
(الشخص) مشهور، بارز، عظیم الشان؛ (الصفات) فائق، لامع

eminently *adv* بەدەرەستی، نۆزەری
علی نحو فائق

emir /e'mɪr(r)/ *n* [C] میر یان حاکمی عەرەبی
امیر او حاکم عربی

emirate /e'mɪrət/ *n* [C] میرنشین
امارة

emissary /emɪsəri/ *n* [C] (*pl* -ries) نێرەر، پەیک
پۆلیسی نەینی
رسول، مبعوث (و بخاصة فی مهمة غیر سارة)

emission /i'mɪʃn/ *n* [C,U] هاوێژتن، دەرپەراندن،
ناردن
اطلاق، اصدار

emit /i'mɪt/ *vt* (-tt-) ئەپنێری، فری ئەدات (روناکی)،
شلە، دەنگ
بیعت، یقذف، یصدر (النور، السائل، الصوت)

emolument /i'mɒljʊrənt/ *n* [C] هیلایی، خەلاتی
پارە خستەو، کار، داھات، مووچە، کری
انتحاب، مکافأة مالية، دخل

emotion /i'məʊʃn/ *n* [C,U] سۆز، هەلچون، هەست
عاطفة، إنفعال، إحساس

emotional *adj* ١. دل نازک، سۆزدار، هەلچوو
٢. زووکاربگەر
١. عاطفی، إنفعالی ٢. سریع التأثير (الانفعال)

emperor /em'pɒrə(r)/ *n* [C] ئیمپراتۆر، شاهەنشا
امپراطور

emphasis /em'fæsɪs/ *n* [C,U] (*pl* -ases)
دووپاتکردنەو لە وشە یان برگە، جەختکردن
تشدید علی کلمة او مقطع، توکید

emphasize /em'fæsəz/ *vt* دووپاتکردن، دوپاتی
ئەکا، جەخت ئەخاتە
یۆکد، یشد

emphatic /ɪm'fætɪk/ *adj* دووپات کراو، دووپاتی،
ئەسە

	مشدد او مؤکد
emphatically <i>adv</i>	دلنمایی به نه‌سه‌هی
	علی نحو مشدد او مؤکد
empire /'empaɪə(r)/ <i>n</i> [C]	نیمراتوریه‌ت، شاهه‌نشا هی [C]
	امپراطوریه؛ سلطه بیاسیه مطلقه
empiric(al) /'ɪmpɪrɪk(əl)/ <i>adj</i>	نهمونی، کرداری، نهمونمه‌نکاری:
	تجربیی، اختیاری، استقرانی
employ /ɪm'plɔɪ/ <i>vt</i>	۱. به‌کار ده‌هینریت، داده‌مزریت ۲. به‌کار نه‌هینن، کاریندک
	۱. بستخدم، یوظف (باجر) ۲. بستعمل، بستخدم
□ <i>n in the ~ of</i>	کار بو په‌کئی ده‌کات یعمل لحساب
employee /'ɛmplɔɪ'i:/ <i>n</i> [C]	کارم‌ند، کارگوزار، خزمه‌تگوزار، مجهور موظف، مستخدم
employment /ɪm'plɔɪmənt/ <i>n</i> [U]	کار، نیش، دامه‌رزاندن، خسته‌کار وظیفه، خدمه، شغل، عمل، توظیف
empower /ɪm'paʊə(r)/ <i>vt</i>	هینرداری نه‌کات، ده‌سه‌لانی بین‌ده‌دات یغوض، یغول، یبنتح سلطه
empress /'ɛmpɪs/ <i>n</i> [C]	شاهبانوو امپراطوره
emptiness <i>n</i> [U]	بوشایی، چولی، فالایی، فالابون فراغ، خلاه
empty /'ɛmptɪ/ <i>adj</i> (-ier, -iest)	بوش، به‌تال، فالال، بوچ فارغ، شاغر
□ <i>vt, vi</i>	فالابون، به‌تال بوون یفرغ، یخلی
emulate /'ɛmjʊlət/ <i>vt</i>	چاوی لیده‌کات، هه‌فرکی دکت، ینش برکئی دکت بشبه ب، بنافس
emulation /'ɛmjʊ'leɪʃn/ <i>n</i> [U]	لیکچوون، به‌رامبه‌ره‌کئی، هه‌فرکی دکت تسبه ب، منافسه
emulsion /'ɛmlʌʃn/ <i>n</i> [C,U]	گیراوه‌هی شیریی

	مستحلب
enable /ɪ'neɪbəl/ <i>vt</i>	توانای ده‌داتن، یواری بین نه‌دا، شیا‌دکت
	یمكن، یخول
enact /ɪ'nækt/ <i>vt</i>	۱. یاسا ده‌رده‌کات، بنه‌مایه‌کئی ۲. نواندن ده‌کات، رول ده‌گینری، ده‌ور ده‌بینن، یاسایی دکت
	۱. یسن، یضح قانوناً، یشرع، ۲. یبطل، یلعب دوراً
enactment <i>n</i> [U]	یاسا ده‌رکردن، یاسایی کردن، یاسا تشریح، سن‌القوانین؛ قانون
enamel /ɪ'næməɪ/ <i>n</i> [U]	۱. بویاخ، مینا، سواغدانن کانزا به مینا
	۱. طلاء او تلیس المعادن بالمینا ۲. بویاخ وه‌ک مینا ۳. مینای ددان ~ <i>paint</i>
	۲. طلاء شبه المینا ۳. مینا الاسنان
	۱. بویاخ وه‌ک مینا ۲. مینا ده‌کات، مینا کاری، بویاخ وه‌کو مینا ۳. مینا ده‌کات، مینا کاری، بویاخ وه‌کو مینا ۴. مینا ده‌کات، مینا کاری، بویاخ وه‌کو مینا
encase /ɪn'keɪs/ <i>vt</i>	بهرگی تی‌ده‌گری، دنخیتفت، قوتی دکت یغلف، یحیط بظاه
	۱. شه‌پدا نه‌بئ / دکت، سه‌ردل دکت ۲. شه‌پدایی، جادو‌کهری
	۱. یسحر، یفتن، یستهوری ۲. یسحر، بستخدم‌السحر
enchanter <i>n</i> [C]	جادو‌گهر، دیلان ساحر، فاتن، عراف
enchantment <i>n</i> [C,U]	جادو، سه‌ردل کردن سحر، فتنة، افتان
enchantress <i>n</i> [C]	زنی جادو‌کهر ساحرة، فاتنة، عرافة
encircle /ɪn'sɜ:kəl/ <i>vt</i>	ده‌وری ده‌دات، دور دگرت، گه‌ماروی ده‌دا یطوق، یحاصر، یحدق ب
	۱. ده‌وریده‌دات، چوارده‌ورینه‌گری ۲. ده‌ی بینچینه‌وه، دکت نافدا، نه‌یخاته ناوه‌وه، نه‌خاته زه‌رفه‌وه
	۱. یطوق، یسور ۲. یضح فی مغلف او طرد
enclosure /ɪn'klɔʊzə(r)/ <i>n</i> [C,U]	حه‌وشنیکئی به‌رزینکراو، ته‌یمان، شتیکی بینچراوه (له‌گه‌ل‌نامه)

فناء مسیح، تسبیح؛ شیء موضوع فی مغلف (مع رسالة)
encore /ɒŋkɔ:(r)/ *int* بانگ کردن به‌همه‌به‌ستی،
 دوباره‌ی بکهره‌وه
 نداء معناه: اعد، کر
 □ *vt, n [C]* داوای دوباره کردنه‌وه ده‌کات (گورانی،
 سه‌ما)
 یطلب اعادة (اغنية، رقصة الخ)، طلب اعادة
encounter /ɪn'kaʊntə(r)/ *vt, n [C]* روبرو‌پرو، ده‌بین،
 برامبه‌ری نه‌کا، دیدار دکت، توشبون، بهره‌نگاری
 بواجه، یلاقی، یصادم، یلاقی فجأة لقاء، مواجهه
encourage /ɪn'kʌrɪdʒ/ *vt* هان دده‌ری، نازا ده‌ییت
 یشجع، یحث
encouragement *n [C,U]* هاندان، هالان، خورترکن
 تشجیع
encroach /ɪn'krəʊtʃ/ *vi* زیاده‌ره‌وی ده‌کا،
 تیده‌په‌ریئین
 یبناز، یبختلی، یتهک
encrusted /ɪn'krʌstɪd/ *adj* توئیزکراو، داپوشراو به
 توئیکل
 ملبس، مغلی بشرة
a crown ~ with jewels تاجی خشل، کلاو زبیر
 تاج مرصع بالجواهر
encumber /ɪn'kʌmbə(r)/ *vt* گرانی نه‌کات، په‌کی
 نه‌خا، گبرو دکت
 یثقل، یعطل
encumbrance /ɪn'kʌmbəns/ *n [C]* بارگرانی،
 قورسای، شتیکی په‌ک که‌وه
 عب، ثقل، شیء معطل
encyclopedia (-paedia) /ɪn'saɪklə'pi:diə/ *n [C]*
 که‌شکولی زانیاری، زانیاری نامه
 دائرة معارف، موسوعة
end /end/ *n [C]* ۱. کوتای، سهر، بن دواپی، پاش، دوا
 ۱. نهایه، آخر، خاتمه
the ~ of a journey کوتای هاتن، کوتای پنهتان
 خاتمه او نهایه رحله
on ~ راه‌ستاو، چه‌سپاو، ره‌پ
 قائم، منصب
for (five, etc) hours/days on ~ بو پینج (پان

سه‌عات / روژی به‌بهره‌دوامی
 لخمسه (او نهمه) ساعات / ایام متراصلة
make both ~s meet هاسه‌نگی ده‌کات له نیوان
 ده‌سکه‌وت و خه‌رجی په‌که‌یدا
 یوفق بین دخله و مصروفه
put an ~ to راده‌وه‌سخت، سنوری بو‌داده‌نن
 یضع حدال
make an ~ of به‌سهریا زال ده‌بین، کوتای بی‌دین،
 دوامی دینیت
 یقضى علی، یبھی
a candle ~ ۲. پاشماوه، بنه نوم ۳. کوتای، گه‌یشتمه
 کوتای
 ۲. بقیه، فضله، بقیه الشمعه ۳. نهایه، خاتمه
I've come to the ~ of my book په‌راوه‌که‌م
 ۴. مردن، له ناوجوون، تیاچوون له مردن نزیک بو‌ته‌وه
 لقد وصلت إلى نهاية کتابی ۴. موت، وفاة، هلاک لقد قاربت
 ایامه
He's nearing his ~ روژه‌کانی به‌ره‌و کوتای ده‌چن
 ۵. مه‌به‌ست، نامانج
 علی الانتهاء ۵. هدف، غرض
I hope she will gain/achieve her ~ (s). هیوادارم
 نامانجه‌کانی بیته‌دی
 اتمنی ان تحقق اهدافها
 □ *vi, vt* کوتای بی‌دینیت، ته‌واو ده‌بین
 یبھی، یبختم
 کوتای بی‌دی
 یتبھی، یزول مصیره‌الی
ending *n [C]* کوتای، کوتای هاتن، په‌سکرن،
 دواپهاتن، دوامی هاتن
 نهایه، خاتمه (قصه الخ)
endanger /ɪn'deɪndʒə(r)/ *vt* مه‌ترسی دکت، نه‌یغاته
 مه‌ترسیه‌وه
 یعرض للخطر
endear /ɪn'dɪə(r)/ *vt* خو‌شه‌ویست ده‌کا خو‌شه‌لی
 دکت، شیرین دکت
 یحبیب، یتهجیب
endearment *n [C,U]* خو‌شه‌ویست کردن،
 شهرینکردن

- ملاطفه، تدليل
endeavour /ɪn'devə(r)/ vi, n [C] ههول دهدات، بزاف دکت
 يحاول، محارلة
endemic /en'demɪk/ n, adj (نهخوشی) نیشتمان نشین
 (مرض) مستوطن
endless /ɛndlɪs/ adj ناپچری، بی کوتایی، بی پایان، بی نهنجام
 لا ینقطع، لانهایه له
endlessly adv بی دوی، به بردهوام
 بلا او بدون نهایی، باسمرار
endorse /ɪn'dɔ:s/ vt ۱. ده ری ده کات (رؤیه ردکت) مؤری ده کا، پارمه ته دهدات
 ۱. یظهر (شیکا)، یوق علی ظهره، یجیز، یقر، یدعم (مطلباً، تصریحا)
endorsement n [C,U] ده رخستن، فیماکردن، مؤلهت، دان بیانان، راستاندن، رؤیه وکرکن
 تظہیر، ترویج، اجازة اقرار
endow /ɪn'daʊ/ vt ۱. ته بهخشی، بهخشی دکت، ته پداتی
 ۱. یوقف مالاً علی، بهب
 ۲. له زوت وده گری له پیشه گهی
be ~ed with
 ۲. ینتم بوجه کذا
endowment n [C,U] بهخشین، خه لات، بهخشی، به هره ی سروشتی
 منح، وقف، موهبة طبیعیة
endurance /ɪn'djʊərəns/ n [U] ۱. نارام، هه دار، برده باری، نارامگرتن
 ۱. صبر، قدره علی التحمل
past/beyond ~ له ووزه دانیه، نه چونه ژیربار ۲. شتیك
 یا کاریک به لنگه ینت له سهر پشوو
 لا ینکن تحمله ۲. شی او عمل یدل علی الصبر او الجلد
endure /ɪn'djʊə(r)/ vt, vi ۱. نه چیزی، ۲. نارام ده گری ۱. نه یقاسی، یعنی ۲. یتحمل، یطیق
 ۱. *She can't ~ seeing animals cruelly treated.*
 بهرگهی بینینی نازاری نازه له کان ناگری ۳. برده وام نه ینت، له مینته ووه

- لا تتحمل ان ترى الحيوانات تعذب ۳. یدوم، یقی
endways /ɛndweɪz/, **endwise** /-waɪz/ adv دانانیک کز تایی شتیك بو پیشه ووه بان بو سهر ووه
 فی وضع تکون فی نهاییه الشی، الی الامام او الی الاعلی
enemy /ɛnəmi/ n [C] (pl -mies) دوژمن، نه یار، سوپای دوژمن
 عدو معاد، جیش الاعداء
energetic /ɛnə'dʒɛtɪk/ adj پروزه و چالاک، زیتل، وتوریا
 ملی، منعم بالحیویة و النشاط
energy /ɛnədʒi/ n [C,U] (pl -gies) ۱. وزه، چالاکئی، هیز ۲. تاو، گور، نوز، هیز
 ۱. قوه، طاقت، حیویة، نشاط ۲. همة، عزم
enervate /ɛnə'veɪt/ vt لاوازه کات، بییزده بی
 یوهن، یضف، یبط
enfold /ɪn'fəʊld/ vt ده وری دهدات، ده پیچیت
 یطرق، یظف، یلف
enforce /ɪn'fɔ:s/ vt ۱. به زور جی به جنی ته کات، به زور بیی ته کا (به یاسا) ۲. ناچاری ده کا، پابه ندی ده کا
 ۳. جه سخت ده کات له سهر، هانی دهدات، راینه پهرینی
 ۱. ینفذ بالقوة (قانوناً) ۲. یجبر، یلزم ۳. یؤکد علی، یحت
enforcement n [U] به جینیان به زوره ملی، ناچارکردن، پابه ندرکن
 تنفیذ بالقوة، اجبار، الزام
enfranchise /ɪn'fræntʃaɪz/ vt ۱. ده ننگ ده ردکت، مافی ده نگدانی بی ده دریت، نازادکت ۲. نازاد ته بی، داده مزیت
 ۱. ینع حق الاقتراع ۲. یحرر، یحق
engage /ɪn'geɪdʒ/ vt, vi ۱. داگیری ده کات (شوین)، کریکار (کار بیی ته کا، داده مزینی ۲. به لین دهدات، په یمان دهدات به
 ۱. یجبر (مکاناً)، یستخدم (عاملاً) ۲. یعد، یتعهد ب
 ۳. سهرقاله به، هاویه شه له گهل
be ~d in
 ۳. مشغول ب، مشرک فی
 سهرقالی، ناخافتن ۴. له گهل
be ~d in conversation
 دوژمن نه جه نگی، دانه به زینه سهر دوژمن ۵. (دیشلی نامیر)، دانه کانی دیشلی نامیر تیه لکیش ده بن
 مشغول بالحدث ۴. ینازل، یقاتل، یلحم (مع الصدر) ۵.

	(التروس) تتعشق
engaged <i>adj</i>	۱. ده‌ستگیراندار، خوازینی کراو ۱. خاطر، مخلوبه
engagement <i>n</i>	خوازینی، (به‌لیندان به‌خواستن)، به‌لین، په‌یوه‌ست، به‌به‌لینه‌وه ۲. جه‌نگ، شهر، په‌یه‌ک‌دادان خطوبه (وعد بالزواج)؛ مرعد، ارتباط بموعد ۲. معركة، قتال، اشتباه
engaging <i>adj</i>	سه‌رنج راکیش، راهستن جذاب، متع
engender /ɪn'dʒendə(r)/ <i>vt</i>	دروست بوون، له‌دایک بوون، زاین، چنډکت بحدت، یولد، بنشأ
engine /'endʒɪn/ <i>n</i> [C]	ناضیر، بزویته‌ر آله، محرک
engine driver <i>n</i> [C]	شوفیری شه‌م‌نده‌نه‌فهر سائق قطار
engineer /'endʒɪnɪə(r)/ <i>n</i> [C]	نه‌نداز یاری میکانیکی فیتهر، چاکساز مهندس: میکانیکی، مصلح آلات □ <i>vt, vi</i> نه‌ندازه نه‌کات، ناراسته‌دکت بهندس، یدیر، بوجه (مجاز) ~ <i>a scheme</i> پلان داننه‌نی یضع خطه
engineering <i>n</i> [U]	نه‌نداز یاری، نه‌ندازه هندسه
English /'ɪŋɡlɪʃ/ <i>adj, n</i> [U]	زمانی نینگلیزی، گه‌لی نینگلیز الفة الانگریزی، (الشعب) الانگریزی
engrave /m'ɡreɪv/ <i>vt</i>	دانه‌تاشی، نه‌خش نه‌کات ینحت، ینقش
engraving <i>n</i> [U]	داتاشین، هه‌لک‌زاین، نه‌قشکردن، کلشه نقش، حفر کلیشه او طبعه ماخوذه عنها
engross /m'ɡrɔ:s/ <i>vt</i>	۱. نه‌خایه‌نی، سه‌رقال ده‌بیت (له سه‌ر گوینگر تن)، مژول دبت سه‌رقالی کاره‌که‌یه‌تی ۱. یستغرق، یستحوذ (علی الانتباه) منهمک فی عمله ~ <i>ed in one's work</i> چیرۆکی سه‌رنج راکیش ۲. ناماده نه‌کات <i>an ~ing story</i>

	(ده‌قیکی یاسایی) به‌پیتی گه‌وره قصه جذابه ۲. بعد (نصاً قانونیاً) بأحرف کبیره
engulf /m'ɡʌlf/ <i>vt</i>	نوقمی نه‌کات، نوحی زیاد نه‌کا یغمر، یتلع
enhance /ɪn'hɑ:ns/ <i>vt</i>	به‌نرخه ده‌کات، بالآ ده‌کات، (نرخ یان به‌های) شتیک دانه‌تیت یعزز، برقع من قدر او قیمة شه
enigma /ɪ'nɪgmə/ <i>n</i> [C] (<i>pl ~s</i>)	مه‌تدل، نالوز، قه‌وسهل په‌نهان لفز، أحجیه، شه‌غامض
enigmatic /'enɪgmætɪk/ <i>adj</i>	په‌نهانی، نالوز، مه‌به‌ست نادیار، مه‌نگ ملغز، مبهم، غامض
enjoin /ɪn'dʒɔɪn/ <i>vt</i>	نه‌یسه‌پیتی، به‌رپه‌چی نه‌دا، قه‌ده‌غده‌کات، ناگاداری نه‌کا یفرض، یمنع، یحظر
enjoy /m'dʒɔɪ/ <i>vt</i>	خوشی لئ ده‌پیتی، لای خوشه، که‌یفی یین‌دیت یستمع ب، یتتع
enjoyable <i>adj</i>	خوش، خواه‌شبار متع، سار
enjoyment /m'dʒɔɪmənt/ <i>n</i> [C,U]	رابواردن، چه‌شتن، خوشی متعه، سرور
enlarge /m'lɑ:dʒ/ <i>vt, vi</i>	فراوانی ده‌کات، گه‌وره‌ی ده‌کات یوسع، یکبر
~ <i>on</i>	دریژه‌ی نه‌داتی، ووره‌کاری تیدا ده‌کا، فره ه‌دکت یسهب، یطنب، یفصل
enlargement <i>n</i> [C,U]	گه‌وره‌کردن، زلیبون (به‌تایه‌تی) بؤ وینه، وینه‌ی گه‌وره‌ کراو، مه‌زنگرن، هه‌لاوسان تکبیر (و بخاصه للصورة)، صورة مکبره
enlighten /ɪn'lɑ:tn/ <i>vt</i>	روناکی نه‌کاتومه (به) روشنییری یان گیانی) زاتیاری زیاد نه‌کا، نازادی نه‌کاله (نه‌زاین وتاریکی) ده‌ری نه‌کا ینور (ثقافياً او روحياً)، یزیده علماً، یحرر من (الجهل، الضلال)
enlightenment <i>n</i> [U]	روناکی، روناک‌کردن

- تورده ده پیت، هه لکه چن
 يغضب، يثير، يحقق
 شاده نه بئ، به ختیار ده بئ
 بیهج، یملأ بالسعادة
 ده وله مه نندی ده کات، چاکه ی له گه ل
 ده کات (به پیندانی شتیک)
 یغنی، یحسن، یثری (باضافة شیء ما)
 زه و په که به په ین به پیت نه کا
 یخصب التربة بالسداد
 ده یخاته ناو، (تومار
 یان لیست)
 بدرج اسما فی (سجل او قائمة)
 له سەر ڕێ
 فی الطریق الی
 ۱. نالا، نیشان، تیشکده دا
 ۱. رایه، شاره، بیرق
 نالایه کی سپی
 رایه ییضاء
 نالای سور (که شتی به بازار گانه کانی بهریتانیا-
 به کاری ده هیتن) ۲. نه فسه ری ده ریایی
 رایه حمراء (تستخدمها السفن التجارية البريطانية) ۲. ملازم
 فی البحرية
 کۆپله ی ده کات، کول دکت
 يستعبد، يترق
 دروست نه بئ له، نه نجام ده دات،
 لئنی بهرهم دئ
 يتلو، ينشأ عن، يتبع عن
 دابین ده کات، نه ییار یزی،
 دلیاده کا، ده سته بهری نه کا، دژی (مهترسی) ییمه ده کات
 یضمن، یصون، یکفل، یؤمن ضد (الاطار)
 به دوا ی داده چی پابه ند ده کا، ییویست
 ده کات
 يستعج، يستلزم، يستدعي
 نه یخاته تله وه، دئالزینیت،
 توشی ده کات، شه پرزه دکت
 یوقع فی شرك (مجاز) یورط، یریک
 قه رزازه
 ~d with money-lenders
 محاط بالدائین
- تور
 ۱. پشی پئ ده به ستئ، داوا ی
 یارمه تی لئ ده کات ۲. خو به خشی سه ریازی ده کات
 ۱. یستین ب، یطلب العون من ۲. یطرح فی العیش، یدخل
 الجندیة
 ده جوتینیت چوست و چالاک ی
 ده کات
 یبعث فی (شیء) العیریه والنشاط
 نه که وپته تو ره وه، نیچیر ده گرت
 یوقع فی شرك، یصطاد فی شبكة
 کینه و
 دوژمنا یه تی، نه یاری، دزابه تی، درده نگ ی
 کراهیه، عداوة، خصومة
 ۱. مه زنی نه کات پله ی خانه دانی
 بهرز نه کات وه ۲. مه زنی ده کا، پابه داری نه کا، به ریزی نه کا
 ۱. ینیل، یرفع الی رتبة النبلاء ۲. یظم، یشرف
 خراپه کاری، ناشیرینی،
 به دی، قه به یی، تاوانیکی خراپ و به د، قه باحه تی
 فداحة، شاعة، ضخامة، جريمة فادحة او شعاع
 قه به، زورزل
 ضخم، هائل
 به مه زنی، به گه و ره یی، به زوری
 علی نحو ضخم او هائل
 (ژماره، پر)، به سه، به قه ده ر
 ییویست
 (العدد او الكم) کاف، واف بقدر او بعدد مناسب
 □ adv
 ته واو، به س، تیر، برینکی به ش کردوو
 بمقدار کاف، بما یکنی
 آیا هه ست به گه رم بو نه وه
 نه که یه ت؟
 أشعر بدف، مناسب؟
 نه وه ی جنی سه رسورمانه
 ما یدعو الی الاستغراب
 پرسیار نه کا،
 داوا ی زانیاری ده کات
 یستفسر، یستعلم
 لئیر سینه وه
 استغراب

- enlist /ɪnˈlɪst/ vt, vi
 enrapture /ɪnˈræptʃə(r)/ vt
 enrich /ɪnˈrɪtʃ/ vt
 enroll, enrol /ɪnˈrɔʊl/ vt, vi
 enroute /ɪnˈrɔʊt/ adv
 ensign /ɛnˈsɪgn/ n [C]
 white ~
 نالای سور (که شتی به بازار گانه کانی بهریتانیا-
 به کاری ده هیتن) ۲. نه فسه ری ده ریایی
 رایه حمراء (تستخدمها السفن التجارية البريطانية) ۲. ملازم
 فی البحرية
 کۆپله ی ده کات، کول دکت
 يستعبد، يترق
 دروست نه بئ له، نه نجام ده دات،
 لئنی بهرهم دئ
 يتلو، ينشأ عن، يتبع عن
 دابین ده کات، نه ییار یزی،
 دلیاده کا، ده سته بهری نه کا، دژی (مهترسی) ییمه ده کات
 یضمن، یصون، یکفل، یؤمن ضد (الاطار)
 به دوا ی داده چی پابه ند ده کا، ییویست
 ده کات
 يستعج، يستلزم، يستدعي
 نه یخاته تله وه، دئالزینیت،
 توشی ده کات، شه پرزه دکت
 یوقع فی شرك (مجاز) یورط، یریک
 قه رزازه
 ~d with money-lenders
 محاط بالدائین

entanglement *n* [C,U] داف، داو، تله، گرفت،
توشبون

enter /'entə(r)/ *vt, vi* ۱. ده چینه تاوه وه، ده چینه پال،
گوهناف، ریښک، په یوه نډی پیوه ده کات
۱. یدخل، یظم الی، یلتحق ب
۲. توماری ده کا، خوئی بو
~ for an examination نزمون ناماده نه کا
۲. یسجل: یتقدم للامتحان
~ figures in an account توماری نه کات (ژماره په ک
تومار ده کات له بیرکاری دا)
یسجل (یدخل) ارقامانی حساب
~ into به شداری نه کا له
یشرتک فی
~ (up)on ده ست پی نه کا، دچت
یبدأ، یقدم علی، یشرع فی

enterprise /'entəpraɪz/ *n* [C,U] ۱. کارنیک
(سهرکشی و بویری تیا دایه) ۲. کردنی کارنی، بویری،
سوربون له سهر کارنی
۱. مشروع (قیه مغامرة او جراه) ۲. اقدام، جراه، عزیمه

enterprising *adj* به توانا و نازا، سهرکیش
مقدام، مفامر

entertain /'entə'teɪn/ *vt* ۱. میوانداری نه کا، خزمه تنی
ده کا ۲. کاتی پی ده پاته سهر، سهرقانی ده کا ۳. له کارنیک
ده روانی
۱. یستضیف، یضیف، یكرم الوفاده ۲. یسلی، یلپی ۳. ینظر فی
امر
~ a proposal چاو ده خشین پی پیشیارنیک
ینظر فی اقتراح / عرض
~ ideas / feelings بیروکی / ههستی له ژیر سهر دایه
یضمر انکاراً (شعراً)

entertaining *adj* خوش، کات به سهر بهر
سلی، مرفه

entertainment *n* [C,U] کات به سهر بردن، رابواردن،
میوانداری
تسلیه، ترفیه، ضیافه
دل به ند ده کات، هوش
ده بات، شه پدای ده کا

یأسر القلب، یسلب اللب، یخلب
تاج ده خاته سهری،
له سهر ته سخت داده نیشتی
یتوج، یجلس علی العرش
تاجکرن، په روش، پوست
وهرگرتن
ترویج، تصیب
دل گهرمی،
خوین گهرمی، په روشی
حماسه، هه
دل گهرم، ده مارگیر
متحمس، متصب
سوره له سهر،
به جوش
متحمس، حماسی
به جوشه وه، په نازایی
بحماسه، بهمه
له خشته ی ده با، ههلی له فریونین، نه
بزوینین
یغری، یغری، یغرب
فیکاری، له خشته بردن،
هه لفریوان، یزواندن
اغراء، اغواء
ته او، گشت، سهرجه م
کامل، تام، کلی
به ته اووی، به گشتی
تاماً، کلیه
به ته اووی، ته او کردنی
شیک ته مامی، گشتکردن
کل، مجموع کون الشی، کاملاً او تاماً
له هه مووی، گشتی، هه میانی
فی مجموعه، کلیه
ناویشانی ده داتی، ده سلهاتی
ده داتی
یعنون، یلقب؛ یخول، یزهل
بوون، هه بوون، شیک هه بوو،
دیار
وجود، کینونه، شی.

enthroned /'ɪnθrəʊn/ *vt* تاج ده خاته سهری،
له سهر ته سخت داده نیشتی
یتوج، یجلس علی العرش
enthronement *n* [C,U] تاجکرن، په روش، پوست
وهرگرتن
ترویج، تصیب
enthusiasm /'ɪnθju:ziəzəm/ *n* [U] دل گهرمی،
خوین گهرمی، په روشی
حماسه، هه
enthusiast /'ɪnθju:zi:əst/ *n* [C] دل گهرم، ده مارگیر
متحمس، متصب
enthusiastic /'ɪnθju:zi:'æstɪk/ *adj* سوره له سهر،
به جوش
متحمس، حماسی
enthusiastically *adv* به جوشه وه، په نازایی
بحماسه، بهمه
entice /'m'taɪs/ *vt* له خشته ی ده با، ههلی له فریونین، نه
بزوینین
یغری، یغری، یغرب
enticement *n* [C,U] فیکاری، له خشته بردن،
هه لفریوان، یزواندن
اغراء، اغواء
entire /'ɪn'taɪə(r)/ *adj* ته او، گشت، سهرجه م
کامل، تام، کلی
entirely *adv* به ته اووی، به گشتی
تاماً، کلیه
entirety /'ɪn'taɪərəti/ *n* [U] به ته اووی، ته او کردنی
شیک ته مامی، گشتکردن
کل، مجموع کون الشی، کاملاً او تاماً
له هه مووی، گشتی، هه میانی
فی مجموعه، کلیه
in its ~ ناویشانی ده داتی، ده سلهاتی
ده داتی
یعنون، یلقب؛ یخول، یزهل
entity /'entəti/ *n* [C,U] بوون، هه بوون، شیک هه بوو،
دیار
وجود، کینونه، شی.

entomological /ˌentəˈmɒlədʒɪkl/ *adj* پېښور له
زانتی میرو، میرووزانی
متخصص بلم الحشرات

entomologist /ˌentəˈmɒlədʒɪst/ *n* [C] میرووزان
متخصص بلم الحشرات

entomology /ˌentəˈmɒlədʒi/ *n* [U] توپزینتو له
سهر میرو، میرووزانی
دراسة الحشرات، علم الحشرات

entrails /ˈentreɪlz/ *npl* هتاف، ههناو، ریخول له
أشء، أمعاء

1entrance /ˈentrəns/ *n* [C,U] ۱. دهر وازه، دهریک،
چونه ژوره وه ۲. نهگریته دهست (پله، پایه)
۱. مدخل، بوابه، دخول ۲. تولى منصب او وظيفة
۳. مافی چونه ژوره وه، باجی چونه ژوره وه *~ fees*
۳. حق الدخول، رسم الدخول
~ examination نه زومونی وه رگرتن
امتحان القبول

2entrance *vt* شه یدا نه بیئت / دکت
بفتن، یسلب اللب

entrant /ˈentrənt/ *n* [C] داواکار یان به شدار له
(باری یان نه زومون)
مقدم لې او مشترك فی (مباراة، امتحان)

entreat /ˈɛntri:t/ *vt* ده پاریتو وه، تکا نه کات،
ده لالیتو وه، هیقی دکت
یتوسل، یترض، یرجو

entreaty /ˈɛntri:t/ *n* [C,U] (pl -ties) پارانه وه، به زه یی
خواستن، دلنه وایی راکیشان
توسل، استطاف

entrench /ˈɛntrɛntʃ/ *vt* گه ماروی ده دات، چالی
بوهل نه که نی، ناسنی دکت
یطوق یخندق، یحصن
چال بوخوی هه ل نه که نی (خو، نه ریت،
~ oneself) یاسا) داپنه نی، نه چه سپینی، جینگیر ده بیئت
یعفر نفسه خندقا (مجاز: العادات، التقالید، القوانين) ترسیخ،
تثبت

entrenchment *n* [U] دهره رگرتن، پنه وکردن،
دهره رگرتن، چه سپاندن
تطریق، تحصین، ترسیخ

entrust /ɪnˈtrʌst/ *vt* راده سپریت، لای داده نیت،
داده سپریت

entry /ˈɛntri/ *n* [C] (pl -tries) یعهد الی، یودع، یاتمن
چوونه ناووه،
هاتنه ژوره وه، دهریک تو مارکردنی به شدار یووان
دخول، مکان الدخول، تدوین، قید ماده فی معجم المشتركون
فی مباراة و نحوه

entwine /ɪnˈtwɪn/ *vt* نه بهونیتو وه، قو گودله ده کا،
لیکی ده نالیتن، ده نالیتن ده
یضفر، یجدل، یلف حول، یشتک

enumerate /ɪˈnju:məreɪt/ *vt* ده ژمیریت
یعدد، یعد

enumeration /ɪˌnju:məˈreɪʃn/ *n* [C,U] ره نوسکردن،
ژماردن، هه ژمارتن
عد، سرد، تعداد

enunciate /ɪˈnʌnsi:et/ *vt, vi* (وشه کان) به ناشکراو
به رونی ده پیژری، (بیردوژ) به ده نگی روونو به وودی
ناشکرای ده کا ناگه دکت، دیژوت
الکلمات یطق بوضوح، النظرية یعلنها بالفاظ دقيقة

enunciation /ɪˌnʌnsiˈeɪʃn/ *n* [U] په خش کردن،
بلاوکردنه وه، ناگاداری
اعلان، بیان

envelop /ɪnˈvɛləp/ *vt* بهرگی تی نه گری، نه بیچیتو وه،
دهوری نه گری ده نالیت
یغلف، یلف، یطوق
تم و مز نه بیچیتو وه به شال
نه پیچری
یلفه الضایب / متلفع بشال

envelope /ˈɛnvələʊp/ *n* [C] بهرگی نامه، بهرگ قالك،
زهرف (نامه)
غلاف، مغلف (الرسالة)

enviable /ˈɛnvɪəbl/ *adj* چاوی له سره یی، هیژا
یحسد علیه، مستحب

envious /ˈɛnvɪəs/ *adj* چاو تپیر، ده خسوک، دخسدار
حسود

environment /ɪnˈvaɪəmənt/ *n* [C,U] دهره ویر،
ژینگه
بیته، محیط

envisage /ɪnˈvɪzɪdʒ/ vt مه‌زەنەى ئەكات، وای دادەنێ، هەزدەکت، بۆی دەچن
 یتصور، یقدر، یتخیل

envoy /ˈɛnvɔɪ/ n [C] نیراوی، نیروو پەیک نمینەندەر
 مبعوث (فی مەهەتە خاسە)، رسول، مندوب

envy /ˈɛnvi/ vt (pt, pp -vied) n [U] چاوی تێبەری، ددەخست، دەخس، چاوی تێ برین، بەغیلی
 یحسد، مروض حد، حسد

epaulet(te) /ˈɛpəleɪt/ n [C] نیشانی سەر مل، نیشا
 سەرملی، پەتی سەر شانی چاکەتی سەریازی
 الکتیف، شریط مقصب علی کتف السترة العسکریة

ephemeral /ɪˈfɛmərəl/ adj بەسەرچوو، رۆیو،
 زوونەماو، زوو لە ناوچوو
 زائل، عابر، سریع الزوال

epic /ˈɛpɪk/ n [C], adj داستان، لاوک، پالەوانیەتی
 ملحمە، ملحمی، بطولی

epicure /ˈɛpɪkjʊə(r)/ n [C] (مروئی ئەپیکوری)
 تەنھا لە خووشی دەگەڕیت (وەکو خواردن و خواردنەوه)
 شخس لایزمن الابالمتعة الحسیة كالطعام والشراب، ایقوری

epidemic /ˈɛpɪˈdɛmɪk/ n, adj درم، وەبا، نەخووشی
 زۆربلاو (بەراوردە endemic)
 وبا، مرض، سار، (قارن endemic)

epigram /ˈɛpɪgræm/ n [C] ووتەى بەنرخ یان قەسەى
 نەستەق، ئەپیگرام هۆزانا کۆرتا ترانەى
 مثل او حکمە بارعە

epilepsy /ˈɛpɪlɛpsɪ/ n [U] سەر ئێشە، نەخووشی سەر
 ئێشە، فنی
 صرع، داء الصرع

epileptic /ˈɛpɪlɛptɪk/ adj فنی‌دار، پەر کەم دار
 مصاب بدهاء الصرع

epilogue /ˈɛpɪlɒɡ/ n [C] کۆتایی پەراو، یان پاشماوەى
 چیرۆک، دوامەى (کتب)
 خاتمة لکتاب او لقصیدە

episcopal adj مەتران، پەیوەندی بەمترانەوه هەپە
 اسقفی، خاص بالاساقفة

episcopalian /ˌɛpɪskəˈpɛɪliən/ n [C], adj ئەندامە
 لە کلیسەى مەتران
 عضو فی الكنيسة الاسقفیة

episode /ˈɛpɪsəʊd/ n [C] رووداوی بچوک لەناو
 زنجیره رووداودا
 حادث صغیر ضمن سلسلة الاحداث

epistle /ˈɛpɪsl/ n [C] پەيام، نامە
 (اق)، رسالة

the E-s پەيامی ئینجیل
 رسائل انجیلیة

epitaph /ˈɛpɪtəf/ n [C] نوسینی سەرکێلی قەبر،
 پیاھەڵدان لەسەر مردوو (بەراوردە obituary)
 کتابة علی ضریح او قبر، مرثیة (قارن obituary)

epithet /ˈɛpɪθet/ n [C] نازناو، بەر نای
 نعت، صفة، لقب

epitome /ɪˈpɪtəmi/ n [C] پوخته، کورتە، نمونەى
 (مروپەتی)
 خلاصە، ملخص، نموذج (للمروءة مثلاً)

epoch /iːpɒk/ n چەرەخ، چاخ، کات، رۆژگار، دەم
 عەھد (زاهەر)، عصر (مجید)

equable /ˈɛkwəbl/ adj ریکیتی، ریک، توند و تۆل
 معتدل، رصین، غیر متقلب

an ~ climate/temper کەش، هەوسەى لەسەر خو،
 مامناوئەند
 مناخ / مزاج معتدل

equal /iːkwəl/ adj بەکسان، هاوئیز، قام هەلسەر،
 هەپەر
 مساو، معادل، متساو، متعادل

~ to (a task) (لێ) هاو، شیاو (کەس یان شت)
 کفزی، اهل (للمهمة) (شخس او شئ)

□ n [C] بەکسان یان هاو تا پەپەکتري
 مساو او معادل للأخر

□ vt (-ll-) بەکسان ئەپین، هاو تا ئەپین، هاو نرخ دەپین
 یساری، یکانی، یضاهى

equally /iːkwəlɪ/ adv بەکسانى، هاوسەنگى، وەك
 یەك
 باتساوی، بالتعادل، علی حد سوا

equality /iˈkwɒləti/ n [U] بەکسانى، هاو تا،
 هاوسەنگى، هاو نرخ
 تار، تکافؤ، مضاهاة

equalize /iːkwəlaɪz/ vt بەکسانى دەکات، هاوسەنگى

ده‌کا سه‌ره‌سه‌ری نه‌کا، هاوتای‌ده‌کا
یسوی، یساری بین، یوازن، یتعادل مع

equanimity /'ekwə'nɪməti/ n [U] هاوسه‌نگ کردن،
خوږاگری، نازایی، مه‌ردی، هیمنی
[تزان، رباطه‌جاش، هدوه‌البال]

equate /'kweɪt/ vt. به‌کسانی ده‌کات و هاوسه‌نگی نه‌کا،
هاومامه‌له‌ی له‌گه‌ل نه‌کا
یسوی او یوازن بین، یعامل بالمثل

equation /'kweɪʃən/ n [C] هاوسه‌نگی، هاوکیشه
هه‌لکیشه
موازنه، معادله

equator /'kweɪtə(r)/ n [C] هینلی که‌مه‌ره، هینلی
به‌کسانی، هینلی ریکنی
خط الاستواء، خط الاعتدال

equatorial /'ekwə'tɔ:riəl/ adj که‌مه‌ره‌یی، په‌یوه‌سته
به‌هینلی په‌کسانیه‌وه بان‌تیوه‌ی نزیکه
[سترائی، متعلق بخط الاستواء او قریب منه]

equestrian /'kwestriən/ adj ۱. (که‌سبک)، سوار
به‌سواری نه‌سپه‌وه، هیمای سوار چاکی
۲. (الشخص) مستقیماً الحصان، تشار لفارس یتظی حصاناً
on ~ statue ۲. سوارچاکی، په‌یوه‌سته به‌نه‌سپ،
سواری‌په‌وه
۳. فروسیه، متعلق برکوب الخیل
~ skill کارامه‌یی له‌سوار چاکی
مهاره‌ فی الفروسیه

equidistant /i:'kwɪ'dɪstənt/ adj هاودووری، هه‌ف
دور
متساوی البعد عن نقطة معينة

equilateral /i:'kwɪ'lætərəl/ adj لایه‌کسان، هه‌فلا
متساوی الاضلاع (هندسه)

equilibrium /i:'kwɪ'lɪbrɪəm/ n [U] هاوسه‌نگیت،
هیزی هاوسه‌نگی
توازن

equine /'ekwaɪn/ adj په‌یوه‌ندی به‌نه‌سپه‌وه هه‌په،
پیوه‌ندیداری هه‌سپی
متعلق او متصل بالخیل، خیلی

equinox /i:'kwɪnɒks/ n [C] په‌کسان یونی شه‌وو روژ
له‌به‌هارو پاییزدا

الاعتدال الربيعي او الخريفي، تساوی الليل والنهار

equip /'kwi:p/ vt (-pp-) ده‌پداتنی، که‌رسته‌دکت
یزود، یجهز

equipment n [U] جبه‌خانه، که‌رسه، سامان، کدل و
پهل
تجهيزات، معدات

equitable /'ekwɪtəbl/ adj داد‌گه‌ر، داد‌په‌روه
عادل، منصف

equity /'ekwɪti/ n [U] داد‌ره‌وا، داد‌په‌روه‌ری، په‌کسان
خوازی، (یاسای ټینگلیزی) به‌ماو به‌ند بو نه‌هیشتی که‌م و
کوږی له‌یاسای ناسایدا
عدل، انصاف، عدالة، (القانون الانگلیزی) مبادی‌ه واحکام
لسد التنص في القانون العادي

equivalent /'i:'kwɪvələnt/ adj هه‌فلا، په‌کسانی، هاوتا
(له‌رڅخدا، بر یان مه‌به‌ست) به‌رامبه‌ری، په‌هاوسه‌نگی
سار، مکانی‌ه (فی‌القيمة، المقدار او المعنی)

equivocal /'kwi:vəkəl/ adj نادیار، گورانبار، دوو‌واتا،
گو‌مانلیک‌راو
متنبس، غیر محدد، مشکوک‌فی‌ه

era /'ɪərə/ n [C] ده‌م، چاخ، چه‌رخ، سه‌رده‌م
عهد، عصر
the Christian ~ چاخ‌ی دیان
العهد المسيحي

eradicate /'ɪrædɪkeɪt/ vt له‌ناوی ده‌بات،
ده‌پیرته‌وه‌به‌پری نه‌کا
ی‌تأصل، ی‌جث، ی‌بید
~ crime تاوانه‌که‌به‌پر نه‌کات
ی‌تأصل الجریمة

erase /'ɪreɪz/ vt ده‌پیرته‌وه، ده‌ه‌شقیته
ی‌محو، ی‌منحی، ی‌زیل

eraser n [C] سه‌ره، ته‌خته‌سر، هه‌شافت‌کهر
معاة

erect /'ɪrekt/ adj ۱. ره‌پ، هه‌ستاو
۲. منتصب، قائم
□ vt داد‌مه‌زرت، دروست نه‌کا
ی‌نصب، ی‌قیم
~ a pole ستون‌دانه‌کوټنی
ی‌نصب عموداً

~ a new ۲. دروستی نه کا
۲. بینی، شید، ینشہ

school/a flagstaff دابنه مزینتی / قو تابخانهی نوی
نه کاتهوه / ستون پو نالا
شید / یتیم مدرسه جدیده / ساریه للعلم

erection /i'rekʃn/ n [C,U] دامه زانندن، ناڤاکرن،
ره پکرن، ره پ بون، هه لسان
اقامه، تشید، انصاب

ermine /'ɜ:mi:n/ n قیزک (نازه لیکه له جوژی مشکی
خورما) که ولی قیزک، بهرگی فرو (له شیوگی کودا)
القام (حیوان من فصیله ابن عرس) فرو القاقم: (فسی صیقه
الجمع) ردا، من فروه

erode /i'rəʊd/ vt (ترش، باران، په پوله کان، تهوژم)
رایده مالی، داده خورینتی، دای نه تاشی
(الاحماض، المطر، التيارات) بتآكل، یحت، ینحت

erosion /i'rəʊʒn/ n [U] داخووران، داتاشین، دامالین،
داشووران
حت، تآكل، نحت، تعریه
داخوورانی زوهی، رامالین
تعریه التریه

soil ~

erotic /i'rəʊtɪk/ adj چه شهیری، په خوروو فیتکار،
سیکسی
جنسی، شهرانی

err /ɜ:(r)/ vi چهوتی نه کات، ری ی پیون نه کات،
تاوانباری نه کات
یضل، یخطی، یذنب

errand /'erənd/ n [C] نه رک نامه، په یامنیر بو جی به جی
کردنی فرمانیک
مهمه قصیره، مشوار لتأدیة خدمة

'errandboy n [C] په یامنیری لاو کاری بیچوک بکات،
پوسته بهر
صی یقوم بهمات صغیره، الساعی

erratic /i'rætɪk/ adj نامو، ره وشت نامو، گوهر،
سه لنی شیواو
شاذ، غریب الاطوار، ضال، شارد

erratum /'ɜ:rə:təm/ n (pl -ta) هه لئی چاپ، چهوتی
یا نفیسی، بزار کردن، دوزینه وهی هه لوه راست له په راودا
خطا مطبعی، کشف الخطأ والصواب فی کتاب

erroneous /i'rəʊniəs/ adj هه له، ناراست، چهوت
خطی، غیر صحیح، مغلوط

error /'ɜ:(r)/ n [C,U] ۱. هه له، نه راستی، چهوتی
۱. خطأ، غلط، غلطة

spelling ~s هه له له حووجه کردن
أخطاء فی التهجئة

an ~ of judgement هه لئی له بریار یا هه لسه نگانندن
۲. گوهرایی، تاوان
خطا فی الحكم او التقدير ۲. ضلالة، اثم

lead sb into ~ بهره و چهوتی نه بیا، هه لئی نه فریونتی
یقوده الی الضلالة، یغویه

erudite /'ɜ:ru:daɪt/ adj روشتیبر، پشور، زانا، فره زان
واسع العلم او المعرفة، ضلیع

erudition /'ɜ:ru:'di:ʃn/ n [U] زانین، ناسین، دنیا دیده
سعة المعرفة او الاطلاع

erupt /i'rʌpt/ vi (به تاییه تی گرکان) هه لده جیت،
نه ته قینه وه، گراو دهرده دات، پادبت
ثور، ینفجر، ینفت العجم

eruption /i'rʌpʃn/ n [C,U] هه لچونی گرکان یان
ته قینه وه فزکانندن، ته قینه وه (جهنگ) بلاویوونه وه
(نه خوشی)
ثورة البرکان او انفجاره، (مجاز) انفجار (الحرب)، انتشار
(المرض)

escalate /'eskalet/ vt, vi زوری نه کا، بهر زنه پیته وه
(شهر) په ره نه سینی، به هیزبوون
یزید، یتصاعد تدریجاً، (الحرب) تزداد حدة و ضراوة

escalation /'eska'leɪʃn/ n [U] زوربوون، سه رخستن
زیاده، تصاعد تدریجی

escalator /'eska'leɪtə(r)/ n بلندکهر، یسترکازفروک
سلم کهریاتی متحرک

escapade /'eska'peɪd/ n [C] سهرکه شیه که له
هه لده هی گهنجان
مغامرة تدل علی الطیش ونزق الشباب

escape /i'skeɪp/ vi, vt ۱. راده کا، دره لیت، هه لئی،
باز دده دات ۲. (گاز) دزه نه کات، دیته دهری، نه دده لینی ۳.
له بیری نه جی، له یادی نامینی

۱. یفر، یهرب، ینجو ۲. (الغاز) یتسرب ۳. ینسی، یغیب عن
الذاكرة

- *n* [C,U] هه‌لهاتن، راکردن، ده‌ریازگه، بزگار بوون
هرب، فرار، مهرب، نجاة
- fire ~* په‌یژه‌ی بزگار بوون له‌ناگر
سلم‌النجاة من‌الحریق
- eschew** /t'stʃu:/ *vt* خوی‌لی‌لاده‌دات، دوره‌په‌ریز
ده‌بن، بئ‌ی‌هه‌لهاتن، نایکا
یتجنب، یتعاشی، یتنع عن
- escort** /'eskɔ:t/ *n* [C] یاوهر، پاسه‌وان، ئیشکگر،
ده‌ست‌و‌پیوهند
مرافق، حارس، خفر، حاشیة
- under polece ~* له‌زیر چاودیری پو‌لیسدا
تحت حراسة البولیس
- /t'skɔ:t/ *vt* ده‌پاریزی، پاسه‌وانی‌ه‌کا، له‌گه‌لی‌ه‌بن
یرافق، یخفر، یحرس
- a convoy ~ed by* کومه‌له‌ک‌شتیه‌ک له‌زیر
مجموعه من‌السنن
- destroyers* چاودیری‌نی‌ک‌شتی‌جه‌نگی‌دا
تحت حماية مدمرات
- ~ the King to the Palace* له‌گه‌ل‌که‌ژاوه‌ی‌پاشا
ئه‌روات به‌ره‌و‌کو‌شک
یسرنی‌معه‌ / مرکب‌الملك‌الی‌القصر
- especial** /t'speʃl/ *adj* تایه‌تی، ناچار
خصوصی، استثنائی
- especially** /t'speʃlɪ/ *adv* به‌شویه‌یه‌کی‌تایه‌تی،
نه‌خاسمه
بعورة خاصة، بوجه خاص، لاسیما، علی‌نحو استثنائی
- espionage** /'espɪəndʒ/ *n* [U] سیخوری
جاسوسیة، تجسس
- espouse** /t'spaʊz/ *vt* ۱. لایه‌نگری‌ده‌کا، پشنگیری
(کیشه، بیردۆز) ۲. (پیاو) ژند‌نیت
۱. یتفق، یناصر (قضیة، نظریة) ۲. (اق) (الرجل) یتزوج
- Esquire** /t'skwɪə(r)/ *n* *Esq* نازناوی‌کاک، ریزدار به
ئه‌نوسی له‌پشتی‌زه‌رفی‌نامه (به‌ریز) له‌دوای‌ناو‌ئه‌نوسرنی
لقب (السید) و تکب *Esq* و بخاصة بعد‌الاسم‌علی‌مغلف
الرسالة (المحترم)
- essay** /'eseɪ/ *n* [C] ۱. ووتار، گوتار، لیکۆلینه‌وه‌ی
ویژه‌یی، نه‌زمون
مقاله او بحث ادبی، مقاله

- essay** /'esi:/ *vt, vi* ۲. هه‌ول‌ئه‌دا، ناخی‌ده‌کاته‌وه،
ئه‌زمون‌ده‌کات
یحاول، یجرب، یختبر
- essence** /'esns/ *n* [C,U] ۱. کرۆک، نه‌ژاد، بنه‌ره‌ت، گیان
۲. عه‌تر (پۆن)، مایه، گرته، گه‌وه‌هر، پالتیوراو، بوخته،
بنه‌ره‌ت
۱. جوهر، لب، روح ۲. عطر، مستخلص، مستطر
- meat ~* بوخته‌ی‌گوشت، خه‌ستاری‌گوشت
روح‌اللحم
- ~ of peppermint* نه‌عنا، رۆحی‌نه‌عنا
روح‌التنعاع
- essential** /t'sesnʃl/ *adj* ناوه‌رۆکی، بنه‌ره‌تی
جوهری، اساسی
- conditions ~ to good health* مه‌رجی‌بنچینه‌ی،
بناخه‌یی، مه‌رجی‌پو‌یست‌بو‌تندروستی
الشروط‌الاساسیة / الضرورية للصحة الجيدة
- ~ oils* رۆنی‌بو‌ندار، عه‌تر
زیوت‌عطریة
- essentially** *adv* به‌شویه‌یه‌کی‌بنه‌ره‌تی، ژبنیاتی
گوه‌هری
بعورة جوهریة أو اساسیة
- establish** /t'stæblɪʃ/ *vt* ۱. بنیات‌ده‌نی، دانه‌مه‌زری،
پته‌وده‌کا ۲. دانه‌مه‌زرنی
۱. بۆس، یقیم، بو‌طد ۲. بویه، یعینه:
- ~ sb as governor* به‌دادوهر یا پارێزگار‌دای
ئه‌مه‌زرنی ۳. دانه‌نی، ئه‌یچه‌سپنن، ئه‌یسه‌پنن به‌سه‌ریا ۴.
(کلێسه) ئه‌کاته‌دانه‌زراویکی‌نیشتمانی
- یعینه‌حاکما ۳. یقر، یشرع، یفرض ۴. یجعل (کنیسه) مؤسسه
وطنیة (یحولها‌الی)
- establishment** /t'stæblɪʃmənʃ/ *n* [C,U] چه‌سپاندن، دانان، دامه‌زران، ده‌زگا، ده‌زگای‌شاره‌وانی‌یا
سه‌ریازی
ترسیخ، إقامة، تالیس‌مؤسسه، منشاء، مدنیة او عسکرية
- estate** /t'steɪt/ *n* [C,U] ۱. خانوبه‌ره، ئاقار‌چین‌پایه
(به‌تایه‌ت له‌لادی)
۱. ضیعة، عقار، عزیة (بخاصة فی‌الریف)
- personal ~* مو‌لکی‌که‌سی (سه‌روسامان)
املاک‌شخصیة (کالاموال و غیرها من‌المستلکات)

~ *agent* ده لآلی خانوبه ره، ۲. خانوبه ره، مولکومالی لهجنی، سامانی جینگیر

سسار، وکیل عقارات ۲. عقار، املاک عینیه، اموال ثابتة مولک و مالی لهجنی، زهوی و زارو خانوو بهره ~ *real* عقار، املاک عینیه

esteem /'sti:m/ *vt* ۱. نرخی بودائنهن، ریزی
لن نه گری ۲. بابهخی بین نه دا، ریزی لن ده گری
۱. بقدر، بچترم ۲. بعتبر، بقدر

I shall ~ it a favour if... به چاکسی دانه نیم نه گهر
ساعتبرها معروفاً منک اذا

□ *n* [U] ریز، بابهخ پیدان
احترام، تقدیر

estimable /'estɪməbl/ *adj* شیاوی ریز لیتانه
جدیر بالتقدیر او الاحترام

estimate /'estɪmeɪt/ *vt, vi* ده یقه بلینیت، مهزه نه ی
ده کا، گوتره ی نه کا
بقدر، یخمن، بقوم

□ /'estɪmət/ *n* [C] گوتره، هه لسه نگانندن، نرخانندن
تقدیر، تخمین، تقویم

estimation /'estɪmeɪʃn/ *n* [U] قه بلانندن، بابهخ
پیدان، ریزلنی نان، ریزلنی گرتن
تقدیر، اعتبار، احترام

in the ~ of his friends be held in high ~
هاوریکانی ریزی زوری لن ده گرن
فی نظر اصدقاته یحطی بتقدیر بالغ

estrangle /'streɪndl/ *vt* وازی لن دینن، دور
ده که ویت
بتر، ببعد عن

foolish behaviour دور نه که ویت، هه لسه که وته
یغصی: تصرفاته

that ~ d his friends لازکی وگه مزه به کانی
هاوه له کانی لن دورخسته وه
الحقاه نفرت منه اصدقاہ

estrangement *n* [C,U] دورخسته وه، دوریوون،
باشگه ز یوون
تغیر، اقصاء، تباعد، جفوة، (شء) مسبب للجفوة او التفور

estuary /'estʃuəri/ *n* [C] (*pl* -ries) ریزگه ی رووبار
مصب النهر

etcetera /ɪ'tsetərə/ کورت نه کرتیه وه بو (*etc.*)
هه تادوایی
(و تختصر عادة الی *etc*) الی آخره، و نحوه و هلم جراً

etch /etʃ/ *vt, vi* (به به کارهینانی ترشه کان)
هه لده کوزلی، وینه به ک مور ده کا
بچفر، بطبع صوره علی انواع معدنیة (کلشیه)

etcher *n* [C] هه لکوزلر
عامل الحفر

etching *n* [C,U] هه لکه ندنی کلشیه یان به کارهینانی له
چاپه مهنیدا
حفر الکلشیهات او استخدامها فی الطبع: کلشیه

eternal /ɪ'tɜːnl/ *adj* نه مری، هه میشه یی، بین کوتایی،
جاوید
آبدی، سرمدی، لانهانی

the E~ په زدان، خواوند
الله

eternity /ɪ'tɜːnəti/ *n* [C,U] (*pl* -ties) هه تاهه تایی،
نه مری، سرمدی
الابدیه، الخلود، السرمدیة

ether /i:θə(r)/ *n* [U] نه یسر، شله به کی کحواله بو
بیهوش کردن به کار دی
اثیر، سائل کمولی یستعمل کمخدر

ethereal /i'θiəriəl/ *adj* ۱. نه یسره ی، فاسمانی ۲. نه نرم
نیانی
۱. اثیری، ساری ۲. بالغ الرقة

~ *beauty/music* جوانی فاسمان / موسیقای نه یسیری
جمال ساری / موسیقی اثیریة

ethical /'eθɪkl/ *adj* ره وشتی، سنجی
اخلاقی

ethics *npl* ره وشت زانی، نه ریت، فاکار، سنج،
سنجزانن

علم الاخلاق، اخلاق، آداب مهنة ما

ethnic /'eθnɪk/ *adj* نه زادی، مورث زانی
عرقی، طائنی

ethnographer /eθ'nɒgrəfə(r)/ *n* [C] تاییه تمه ند
به باسی گه لانی مورثا یه تی
متخصص فی وصف الشعوب البشرية

ethnographic /eθ'nɒgrəfɪk/ *adj* تاییه ته به وه صفنی

	الخصى، المخصى
دهرپرینیکی	euphemism /ju:fə'mɪzəm/ n [C,U]
جوان (بۆشتی ناخۆش)، تازه دهر برین به کارهینانی	
دهسته وازهی نهرم و نیان له بری سهخت وهك	<i>Pass a way</i>
نهم جیهانه جی دههیلنی له بری نهمرئ، واته مردن	
لطف التعمیر (عن شیء بغیض)، استخدام تعیرات رقیقه بدلأ من	
الخسنة مثل استخدام <i>Pass a way</i> و معناها یفارق هذا العالم	
بدلأ من <i>die</i> أدى يموت	
	<i>pass away</i>
دهرپرینی تازه یی	euphemistic /ju:fə'mɪstɪk/ adj
نیانی	
متعلق بلطف التعمیر	
۱. چۆلی ده کات،	evacuate /i'vækju'eɪt/ vt
ده کشتیه وه، چۆل دکت، هالآ دکت	
۱. یجلی (الجنود)، یخلی، ینسحب	
له قه لاکه ده کشتیه وه ۲. واز له خه لک نههینی	<i>~ a fort</i>
ینسحب من حصن ۳. یخلی (من الناس)	
چۆلکردن،	evacuation /i,vækju'eɪʃn/ n [C,U]
به جی نههستن، به تال کردن	
انسحاب، اخلاء	
چۆلکمر (له شوینیکی	evacuee /i'vækju'i/ n
مه ترسیدار) پاشه کشتیکمر	
المجلی (عن منطقة خطرة)، المنسحب	
۱. خۆی لئ لاده دات	evade /i'veɪd/ vt
۱. یتجنب، یروغ	
خۆدزیته وه، له دوژمن	<i>~ one's enemies/a blow</i>
خۆ لاده دات / له لیدانیك خۆده پاریزی ۲. خۆی ده دزیته وه،	
خۆده دزیته وه له	
یروغ من أعدائه / یتفادی ضربة ۲. یتهرب من: یتهرب من دفع	
ماعله	
دانه وهی قه زه کانی	<i>~ paying one's debts</i>
من دیون	
نرخ داده نیت، به ها دکت،	evaluate /i'veljueɪt/ vt
نرخ دکت، نرخی شتیک ده خه ملیتیت	
یقوم، یقدر (قیمة شیء)، یشن	
نتجیلی	evangelic /i:væn'dʒelɪk/
أنجیلی	
۱. له سه ر نتجیل	evangelical /i:væn'dʒelɪk/ adj

گه لانی جیهانه وه

مخصی بوصف شعوب العالم

ethnography /eθ'nɒgrəfi/ n [U]

مرۆفزانئ

وصف شعوب العالم

ethnologist /eθ'nɒlədʒɪst/ n

ره گه زناس، ره گه ززان

عالم فی الانتولوجیا

ethnological /eθ'nɒlədʒɪk/ adj

په یوه ندی

به ره گه زناس هه په

متعلق بالانتولوجیا

ethnology /eθ'nɒlədʒɪ/ n [U]

نه زاد په یداپوون زانی،

نه زاد زانی ره گه زناسی

علم الاعراق / السلالات البشرية، الانتولوجیا

etiquette /e'tɪkət/ n [U]

ناکار، رهفتار، رییاز

(ره وشتی په سه نند)

آداب المعاشرة، قواعد التشریفات

etymological /e'tɪmɒlədʒɪk/ adj

په یوه ندی

به خویندنی بلجینهی وشه و میژوو وه هه په

متعلق بدراسة أصول الكلمات وتاریخها

etymologist /e'tɪmɒlədʒɪst/ n [C]

تایه تمه نند

له زانیی بنجینهی وشه دارشتزان، په یقرزان

متخصص فی دراسة أصل الكلمات

etymology /e'tɪmɒlədʒɪ/ n [C,U]

نه تبحولوجیا،

تویژینه وهی بنجینهی وشه زانی، په یقرزانی

الأتیمولوجیا، دراسة أصول الكلمات وتاریخها

eucalyptus /ju:kə'lɪptəs/ n [C] (*pl ~ es*)

یوکالیپتوس (دار) گه لاکه ی بو دهرمانی پزیشکی به کار دیت

الاوکالیپتوس، شجر تستخدم أوراقه طیباً

Eucharist /ju:kə'nɪst/ n

قوربانئ پیروژ، قوربانانا

التربان المقدس

The E~

پیروژ، گوریکرنا پیروژ

eulogize /ju:lə'dʒaɪz/ vt

پیا هه لده دات، ده لاوینئ،

ستایشی ده کا

یشی علی، یمدح، یؤین

eulogy /ju:lə'dʒɪ/ n [C,U] (*pl -gies*)

سوپاس،

په سه نند، دولگه

ثناء، مدیح تأبین

eunuch /ju:nɒk/ n [C]

گون، گونی خه ستراو،

نه یخه سینئ

١. تهخت ناسان، رېښه، هغه ننگ، ²even /i:vn/ adj
٢. پروتستانتي
١. متش مع تعاليم الانجيل ٢. پروتستانتي
١. په كېكه له چوار **evangelist** /'vændʒəlɪst/ n [C]
- دانهره كهي نينجيل ٢. پروتي نينجيل نفيس، په پامثيري، ناييني
١. احد مؤلفي الانجيل الاربعة ٢. مبشر ديني. مبشر بالانجيل.
- واعظ
١. ده پته هلم، بهرز **evaporate** /'væpəreɪt/ vt, vi
١. نيه پته وه
١. بيخړ. بصد
٢. خهست، ده پته وه، شيري خهست ٣. ناميني، *~d milk*
١. يكتف: حليب مكف ٣. يخني، يتبخر (مجاز)
- ~d milk*
١. يخوا، هيو ابراو
١. اخلام او آمال منهاره
١. خهست بوونه وه، **evaporation** /'væpə'reɪʃn/ n [U]
١. بوونه هلم، هلمين، هلم بوون، بهرز بوونه وه
١. تبخير، تكيف، تصعيد
١. خولادان، خودزينه وه، **evasion** /'veɪʃn/ n [C,U]
١. ده ربازيوون، په هانه يه كه بهمه بهستي خودزينه وه
١. تجنب، تهرب، تلمص، عذر يقصد به التهرب او التلمص
١. كه سيك خوي بدزيته وه **evasive** /'vɛɪsɪv/ adj
١. به هانه چي، سه رلي شيونين
١. تهرب، تلمص، متهرب، ملتبس
١. مؤلعت وه رگرتن، بهمه بهستي خودزينه وه *an ~ answer*
١. اجازه يقصد بها التلمص او التهرب
١. نيواره ي شهي هيني يا جهوني **eve** /i:v/ n [C]
١. سهري سال شهي سهري سال
١. عشية ليلة (الجمعة او عيد الميلاد) ليلة رأس السنة
- New Year's E~*
٢. جهوني خوا حافزي، *on the ~ of (his departure)*
١. نيش گهشت كردن، حهوا، دايكي مروف
٢. عشية سفره، ليلة رحيله، قبيل سفره، حوا، ام اليشر
١. دم نيواره، هه تا نويزي نيواره ¹even /i:vn/ n
١. (شعريه) المساء
١. نويزي شهي له كليسه ي نينجيليكاني **'evensong** n
١. صلاة المساء في الكنيسة الانجيليكانيه
١. نيواره، نيفار **'eventide** n
١. المساء

١. مترو، سهل
٢. ريك، هه ناسه داني ريك وينك *~ breathing*
٢. مستلم، تنفس مستلم
٣. ريكو وينك، *at an ~ pace*
١. به هه نگاوي ريك وينك، *at an ~ pace*
١. به هه ناست، كار چونه كه، به هه ناست
١. بخطوات منتظمة ٣. مستلم، على نفس الوتيرة، موحد
١. كاري ريكو وينك، نوسيني چون به كه *~ work/writing*
١. په كسان، هواسه ننگ، جوت
١. عمل مستلم / كتابه موحده ٤. مساو، متعادل، متوازن:
١. هه قولي نيه كه اته وه ٥. (ژماره) ژماره ي *be/get ~ with sb*
١. دواني، (پروانه *odd*)
١. ياخذ بناره / يتقم منه ٥. (الاعداد) عدد زوجي (قارن *odd*)
١. په كساني نه كابه، هواسه ننگي نه كابه، چوون vt
١. دكت، راست دكت، حلي دكت
١. يساري، يسوي، يعادل، يعدل
- evenly** adv
١. په په كساني، وه كه به كه
١. بانتساوي، على نحو متساو، على حد سواء
١. په كسان دابه شكارو *~ divided*
١. موزع بانتساوي
١. هه تا، مه گه، هيشتا، هيتا، تاكو ³even /i:vn/ adv
١. حتى
١. كه شي نوي گهرمه تا *It's warm there ~ in winter.*
١. زمستان
١. الجوداني. هه تا حتى في الشتاء:
١. مناليش *E~ a child can understand the book.*
١. له وه پاره وتي ته گات
١. حتى الطفل يسكن ان يفهم الكتاب
١. ته نانه ت شاره زايان سهريان *It puzzled ~ the experts.*
١. له كيشه كه سورماوه
١. لقد حيرت (المشكلة) حتى الخبراء
١. له گه ل نه وه شدا، نه گه ر چي *~ if/though*
١. بالرغم من... حتى ولو، مع ان
- I'll go, ~ if/though*
١. نه روم ته نانه ت نه گه ر ريشم لن *you forbid me to.*
١. به گري ٣. هه تا، له گه ل نه وه شدا
١. ساذهب حتى لو منعتي ٣. حتى، مع ذلك

You know ~ less than I do about it. تو که کمتر
نه زانی له باره یه وهه تامن (کیشه)
انت تعرف حتى أقل مما أعرف عنها (المشكلة)

~ so ٤. له گه گه له وهه شدا
٤. بالرغم من ذلك، رغماً عن ذلك

The book is expensive, but ~ so you ought to buy it.
نرخي په راوه که گرانه له گه گه له وهه شدا پیوسته پیکری
الکتاب غالي الثمن ولكن رغماً عن ذلك فأنت لابد ان تشتريه

evening n [C,U] نيواره، نيواره وهخته
الساء، أمسية، الاصيل

event /i'vent/ n [C] ١. رووداو، په سهرهات
١. حادث، واقعه، حدث

the chief ~s of 1968 رووداو ه گرانگه کانی سالی
١٩٦٨
أهم أحداث عام ١٩٦٨

at all ~s همرچونو بین، چ پقه وینت
على كل حال، مهما كان

in that ~ له وکاته دا، له هه مان کاتدا ٢. په کنی له
پروگرامه وه رزשיه کان
في تلك الحالة، عندئذ ٢. احدى وقائع برنامج رياضي

eventful adj پرکاره سات، ترسناک
حافل / مليء بالاحداث، خطير

eventual /i'ventʃuəl/ adj نه گه ری روودان / رووداو،
کو تایی
محتمل الحدوث / الرقوع، نهائي

eventually adv له کو تایی دا، له نه نجامدا، له ناکامدا
أخيراً، نهائياً

eventuality /i'ventʃuəliəti/ n [C] (pl -ties)
نه گه ریک، نه گه ری رووداو یکه هه بیت
أحتمال. حادث محتمل الرقوع

ever /evə(r)/ adv ١. له هه کاتیکدا، هه ردهم، هه میسه
١. في أي وقت، دوماً

Do you ~ wish you were rich? نایا ناوات ده خووازی
ده و له مند بوو یا په؟ ٢. تا کو ئیستا

هل تنسى لو كنت غنياً؟ ٢. حتى الآن، الى الآن

Hove you ~ seen an iceberg? نایا تا ئیستا شاخی
سه هو ئیت دیوه؟ ٣. هه میسه، زهینگی و هره
هل سبق لك ان رأيت جبلاً جليدياً؟ ٣. دوماً، دائماً، على الدوام

He has been unhappy ~ since he left home. له و
ساته وهی ماله که ی / وولاته که ی به جیهنشتووه ناشاده
لقد أصبح تعباً منذ غادر منزله / وطنه

I will love you for ~ (and ~). خوشم نه وینت
هه تاهه تاپه
سأحبك الى الابد

Yours ~ (له کو تایی نامه) دل سو زت
(في نهاية الرسالة) المخلص لك

evergreen /'evgrɪ:n/ n [C] هه میسه سهوز
دائم الخضرة

everlasting /evə'lɑ:stɪŋ/ adj هه میسه یی، نه مر،
نه مر ی
أبدی، خالد، سرمدی

the E~ په زدان، خو و نه د
الله

evermore /evə'mɔ:(r)/ adv هه تاهه تاپه، هه ردهم
الى الابد، دوماً

every /'evri/ adj ١. هه موو، هه ر که سی، هه موو
کشیکی
١. كل، كل واحد لقد قرأت كل كتاب من الكتب

I've read ~ book on that shelf. سه ره له و ره فیه دم
خویندو ته وه
على ذلك الرف

E~ boy in the class passed the test. هه ر کو ریک له
پوله که دا په ده رجوه له نه زموندا
كل ولد في الصف نجح في الاختبار

He enjoyed ~ minute of his holiday.
له هه موو سات و کاتی چیزی وه رگرت ٢. به کار دیت بو
ناماژه کردن بؤکات وشوینی دیار پیکراو به مانای هه موو،
هه موو جار

لقد استمتع بكل دقيقة / لحظة من أجازته ٢. تستخدم للإشارة
الى فترات منتظمة من السكان او الزمان بمعنى: كل، مرة كل

Buses run ~ ten minutes. پاسه کان به په ک خیرایی
ده روون (هه موو ده خو له کیک)
الباصات تسير بمعدل واحد كل عشر دقائق

Plantrees ~ twenty yards. دره خته کان پروینه به
جیهنشتنی بیست یارده له نیوان هه ره په کیک و نهوی تر
أزرع الأشجار تاركاً عشرين ياردة بين الواحدة والاخرى

۳. هر جارئی، جار له دواى جار
 ۳. مرة كل اثنین (مرتین)
~ other one

رۆژ له دواى رۆژ
 نه روا بو نهوى
 انه يذهب هناك يوماً بعد يوم
He goes there every other day.

له ئیسته وه بو کاتیکی تر
 من حين الى آخر
~ now and then

هموو کەس
 الجميع
everybody /ˈevriˌbɒdi/ pron

رۆژانه، هموو رۆژیک
 كل يوم، يومياً
everyday /ˈevriˌdeɪ/ adj

هر کەس، هر يەك
 كل واحد
everyone /ˈevriwʌn/ pron

۱. هموو شتیك، هر
 چى، هر شتیك
 ۱. كل شىء
everything /ˈevriθɪŋ/ pron

۲. گرنگترین شت: پاره لای نو
 هموو شتیكه
Money is ~ to him.

۲. الشىء - الامم: السال هر كل شىء - بالنسبة إليه
 له هموو شوینیک،
 هر چى يەك، هر دەر، سەرانهر
 فى كل مكان، حيشا
everywhere /ˈevriweə(r)/ adv

دەرده کات، فەرمانى چۆل کردن ئەدات
 يطرده من، يأمر بأخلاء (منزل)
 ناچارى ئەكات كە خانووه كە
 چۆل بكات له بهر نه وهى كرى نادات
 أجبر على الاخلاء لعدم دفع الاجرة
evict /ɪˈvɪkt/ vt

دەرکردن، پى چۆل کردن
 طرد، إخلاء
eviction /ɪˈvɪkʃn/ n [C,U]

بەلگه، قهواله، پروانامه، گواهي
 دليل، بيته، شهادة
evidence /ˈeɪdɪns/ n

پروانامه نه خاتنه بهردهم دادگا
 يقدم الشهادة فى محكمة
give ~ in a law court

بەلگه دىته وه، نه يسه لمىتىن
 يحمل دليلاً على، يثبت ان
bear ~ of

ناشكراو، ديار، روون
 واضح، جلى، ظاهر للعيان
in ~

شا په تى بو نه دات، بەلگه دىتى
 □ vt

يشهد، يثبت، يكون دليلاً على...
 ناشكراو، روون، ديار
evident /ˈeɪdɪnt/ adj

واضح، ظاهر، جلى
 به روونى، به ناشكرائى
 بوضوح، بجلاء
evidently adv

نه گريس، به، ناپاك، خراب
 شرير، خبيث
evil /iːvəl/ adj

شه پتان
 الشيطان
the E~ One

شەر، نازار، زياندار
 شر، اذى، خطيئة، مصيبة
 به لاكاريس، خراب
 على نحو مؤذو ضار
 گومانى خرابى لى نه كا
 يظن به السوء
 دەرده خات، نيشانده دا، نامازهى بو
 ده كا
 يظهر، بين، يشير الى
evince /ɪˈvɪns/ vt

سۆزو يادگار به كانى
 ده خاتنه جو ش
 مشير للعواطف او الذكريات
evocative /ɪˈvɒkətɪv/ adj

نامادهى نه كا، گازى نه كا، ده هه ژينيت،
 ده جولينت، دجيفنت
 يستحضر، يثير، يحرک
evoke /ɪˈvɒk/ vt

۱. نما، په ره سندن،
 پيشكه وتن، گوهورين، گه شه
 ۱. نمو، تطور
evolution /iːvəˈluːʃn/ n [C,U]

گه شهى روهك
 له تۆوه كه وه
 نمونته من بذرة
 ۲. بىردۆزى گه شه كردن و نما كردن
 جوله يهك له زنجيره يهك جولانه وهى ريك و پيك وهك
 جولهى سه ماكه ريان سه رباز
 ۲. نظرية النشوء والارتقاء، ۳. حركة هى جزء من سلسلة من
 الحركات منتظمة كحركة الراقصين او الجنود
 گه شه دارى، په يداپونى، وه رارى،
 گوهورينى
 طورى، نشونى
evolutionary adj

- evolve** /'vɒlv/ vi, vt نما ته کات، دگو هورت، دگو شه ده کات، گه شه ده کات
 ينمو، يتطور، ينسى، يطور
 ~ a new theory بريدوزى نوى داده هينى
 يستنبط نظرية جديدة
- ewe** /ju:/ n [C] کاور (شه که مهر)، مهر، من په ز
 نعبة، شاة
- ewer** /ju:(r)/ n [C] مه سين، سه ويلک، گوزه مه سينه
 ده مفراوان
 ابريق ماء کبير واسع الفوهه، کوز
- ex-** /eks/ prefix پيشگرکه به مانا پيش، له مهو پيش،
 پشگره کوبه رى په، پاشاي
 بادنه معناها: سابق، سابقاً
- the ~ king** پشوو
 الملك السابق
- exact** /ig'zækt/ adj ته او، هور
 دقيق، متن، مضبوط، تام
- exactly** adv به ووردى، ده قاوده ق، به ته او، به پراستى
 بالذقة، بالضبط، تماماً
- exactness** n [C] ووردى، بنايى
 دقة، اتمان
- exact** /ig'zækt/ vt پابه نده نه يى، ناچار نه يى،
 ده خوازيت
 يلزم، يجبر
 ~ payment from a debtor پابه نده به دا نه وهى
 قهرزه که ي
- ~ respect/obedience** يلزم مدبناً بالدفع، بغرض
 ريز و ستايش، نه سه پينى
 به سه رى دا
- exacting** adj بغرض الاحترام / الطاعة
 خواز، ره ق، فره نه رک
 کثير الطالب، مره ق، مجهد
- an ~ master** خاوه ن پيشه ي فره خواز
 سيد قاس کثير الطالب
- exactitude** /ig'zæktittju:d/ n [U] راستى، هورى،
 پينون
 دقة، اتمان، ضبط
- exaggerate** /ig'zædʒəreɪt/ vt, vi پيوه ي ده نيټ،
 به رزى نه کاته وه، شه که گه ورده کات، مه زن دکت

- ببالغ، يغالى، يفرط
- exaggeration** /ig'zædʒə'reɪʃn/ n [C,U] پيوه نان،
 مه زن کرن، پورت
 مبالغة، مبالغة
- exalt** /ig'zɔ:lɪt/ vt ۱. بالآ ده کات، پيش نه که ويټ،
 به رزده بيته وه ۲. په سه ندى نه کات، شکودارى نه کا
 ۱. يعلى، يرقى، يرفع ۲. يمدح، يعجد، يبنى على
- exalted** adj بالآ به رزى، ته وزي
 معجد، سام، رفيع
- exaltation** /egzɔ:l'teɪʃn/ n [U] گه شه کردن،
 بالآ کردن، گرساندن
 (بخاصة) نشوة
- exam** /ig'zæm/ n [C] تاقى کر دنه وهى، نه زمون
 (ل.د) امتحان
- examination** /ig'zæmɪ'neɪʃn/ n [C,U] پشکين،
 نه زمون
 فحص، امتحان
- examine** /ig'zæmɪn/ vt ۱. تن ده روانى، تاقى
 نه کاته وه، سه دکت ۲. قه ذ پرست، لنى نه کولته وه
 ۱. يبحث، يدرس ۲. يفحص، يمتحن
- example** /ig'zɑ:mpəl/ n [C] ۱. وهک، نمونه په نند،
 نه مياز، مينا
 ۱. مثال، مثل
 ۲. يو نمونه، نمونه يهک ۳. a good ~ of his work
 پشه نگ، نمونه
 ۲. نموذج، عينة ۳. قدوة، مثال
- follow sb's ~** چاوليکه رى ده کا هه مان هه نگاوده نى
 يحندي: يفتدى به، يحدو حدوه
- set sb a good ~** باشتري ن پيشروه ۴. به لنگه، نمونه
 يکون له قدوة سالحة ۴. عبرة، امثلة
- Let this be an ~ to you.** با نه مه ته مى يى بوټ
 ليکن هذا عبرة لک
- make an ~ of sb** ته مى نه کات، (تهى کاته نمونه يو
 خه لکى)
 بجهله عبرة لغيره
- exasperate** /ig'zæspəreɪt/ vt توره ده نيټ، ده نه رينټ،
 دخورينټ
 يسخط، يغضب، يحق

- exasperation** /ɪgzæspə'reɪʃn/ n [U] نراندن، خورین، توره‌بوون
سخت، غضب
- excavate** /ɛkskə'veɪt/ vt هدل ده‌که‌نیت، کنه‌ده‌کات، هه‌دکولت
بحف، بنقب
~ a trench/a buried city کنه خه‌نه‌ک هدل ده‌که‌نیت، کنه ده‌کات / بو‌شاره زبیر‌خاک کراوه‌که نه‌گه‌ری
بحفر خندقاً / بنقب عن مدينة مدفونة
- excavator** n [C] هه‌ل‌کول‌لەر، هه‌ل‌کنه‌ندی‌میکانیکي
حفار، حفارة میکانیکية
- excavation** /ɛkskə'veɪʃn/ n [C,U] هه‌ل‌کنه‌ندن، کنه‌کردن، گه‌ران به‌دوای‌ئاسه‌واردا
حفار، تنقیب (عن الآثار)
- exceed** /ɪk'si:d/ vt ۱. سهر نه‌کوئی، زی‌ده‌دبت، تنه‌به‌ری ۲. تن‌نه‌به‌ریت، زور نه‌بین
۱. یفوق، یتفوق، یمیز ۲. یتجاوز، یتعدی
~ the speed limit له‌سنووری‌خیرایی‌لا‌ئه‌دات، خیرایی‌زور ده‌کا
یتجاوز حدود السرعة
- exceedingly** adv له‌سنووره‌ده‌ر، ئاوارته‌یی، زور، گه‌له‌ک، ب‌یقمامی
للفایده‌جداً
- excel** /ɪk'sel/ vi, vt (-II-) له‌و‌باشتر ده‌بین
یتفوق علی، یمتاز
- excellence** /ɛksələns/ n [C,U] نایابی، زور‌باش، پایه‌به‌رزی‌سهرکه‌وتن، پیشکه‌وتن
امتياز، تفوق
- Excellency** /ɛksələnsɪ/ n [C] خاوه‌ن‌پایه (نازناوی دادوهر یا بالوئیز)
صاحب‌السعادة (لقب لحاکم او سفیر)
Your/His ~ به‌ریت، به‌ریتی سعادتک / سعادت
- excellent** /ɛksələnt/ adj نایاب، جوان، ده‌گه‌من
ممتاز، رائع، فاخر
- excellently** adv به‌نایابی، به‌سهرکه‌وتوویی
بامتياز، بتفوق
- except** /ɪk'sept/ prep ۱. بیجگه، مه‌گه‌ر، یئغه، تینه، ژیل

۱. عدا، ماعدا، باستثناء
They were all tired ~ John. هه‌موو هیل‌ک بوون
بیجگه له (جون)
كان الجميع متعبين باستثناء جون
That was a good essay ~ for a few spelling mistakes. ۲. جگه: نه‌وو‌تاره‌نایاب بوو نه‌گه‌ر هه‌ندی
هه‌له‌ی‌خوئجه‌یی نه‌بوایه
۲. لولا: کانت تلك مقالة جيدة لولا بعض الاغلاط الهجائية
She knows nothing about him ~ that he is handsome and well-dressed. ۳. به‌ته‌نا: هه‌یج له
باره‌یه‌وه‌ نازانی‌جگه له‌وه‌ی‌پی‌او‌یکي باش و جوان پووش
۳. سوری: لا تعرف شيئاً عنه سوى انه وسيم و حسن الملبس
جیایی نه‌کا‌ته‌وه، چه‌رت دکت، ئاوارت دکت □ vt
یستنی، یستط من، بعرض علی
هه‌لا‌و‌یردن جیا‌کراوه، exception /ɪk'sepʃn/ n [C,U]
ده‌رها‌قتن، ده‌رها‌و‌یشتن، ئاوارت‌اندن
استثناء، مستنی
ره‌خه‌نی‌لی‌نه‌گرئی، ناقایله، ییزاری دکت take ~ to
بعرض علی، یرفض قبول
هه‌لا‌و‌یردوو، exceptional /ɪk'sepʃənl/ adj
به‌نا‌جاری، ژه‌ناتی، ئاویزه، نه‌تن سهر‌ئاسا
استثنائي، نادر
به‌نایابی exceptionally adv
علی‌نهر استثنائي او ممتاز
پارچه‌به‌کی‌لی‌وه‌رگرتن، excerpt /ɛksə:pt/ n [C]
شتیکي وه‌رگیراو
قطعة مقبسة، شیء منقطع
۱. له‌را‌به‌ده‌ری، زی‌ده‌یی، excess /ɪk'ses/ n [C,U]
سهر ریژ، زی‌ده ۲. (نه‌یاری) کاری خراپه‌کردن
۱. اسراف، أفراط ۲. (فی صیغه الجمع) ارتکاب الفواحش او المنکرات
۳. که‌ل‌وه‌لی‌زیاده له‌کیشی‌دیاری‌کراو ~ luggage
۳. (نمت) أمتعة زائدة عن الوزن المسموح به
له‌را‌ده‌به‌ده‌ر، زیاد له‌حه‌ده، excessive /ɪk'sesɪv/ adj
زور زور، زی‌ده
مفرط، زائد عن الحد، فاحش
ئالو‌گورده‌کا، ئالشت exchange /ɪk'stʃeɪndʒ/ vt
دکت، نه‌یگورینه‌وه، سهر‌به‌سهری نه‌کا

یتبادل، یبادل، یستبدل، یقایض
 ~ blows شه پرہ بؤکس ده کهن
 یتبادلون الضربات
 ~ words~ شه پرہ ده کهن
 یتشاجرون
 □ n [C,U] ۱. نال وگور، گورینه وه نالشت
 ۱. تبادل، استبدال، مقایضه
 an ~ of views نال وگوری له بؤچوندا
 تبادل وجهات النظر
 give English lessons واندهی ئینگلیزی
 یعلی دروساً بالانجليزية
 in ~ for Arabic lessons نه لیه وه له بری واندهی
 زمانی عمره بی ۲. خه رجی نه کا، گورینی پاره ی نهخت له
 دراویکه وه بؤ دراویکی تر، جیاوازی دراو
 مقابل دروس فی اللغة العربية ۲. صرف، تحویل النقد من عملة
 الی أخرى، فرق العملة
 the Cotton E~ ۳. گوره پانی نال وگوری پاره
 ۳. بورصه: بورصه القطن
 labour ~ (له بهریتایای گوره) کارگه یا پرؤزه ی نیش
 کردن
 (فی بریطانیا العظمی) دائره او مصلحه العمل
 the Stock E~ بورصه ی کرین و فروشن
 البورصه (البيع وشراء الاسهم والسندات)
 telephone ~ سه تنه ری تله فون
 سترال، بداله (الهاتف)
 exchequer /ɪk'stʃɛkə(r)/ n [C] ۱. گه نجینه، خه زینه
 ۱. الخزانه، بیت المال
 the E~ وه زیری دارایی
 وزیر المالیه (بریطانیا)
 Chancellor of the E~ ۲. سه رجاوهی دارایی
 ۲. المراد المالیه
 1 exchequer /ɪk'stʃɛkə(r)/ n [U] باجی کدل و پهل ی خومالی
 ضریبه رسم الاتناج (البضائع التي تصنع، تباع او تستخدم داخل
 البلاد)
 the ~ duty on beer باجی بیره
 الضریبه المفروضه علی البیره
 2 exchequer /ɪk'stʃɛkə(r)/ vt باج دالهن، هه لنده کیشن، لای
 نه پا، نه برته وه

یتر، یزیل، یحذف
 هه لکشان، به بر کردن،
 به شیکتی لایراو
 excision /ɪk'si:ʒn/ n [C,U] بتر، حذف، جزء محذوف
 ناراندن، هه لچوون
 excitability /ɪk'saɪtəbɪləti/ n [U] سرعه التهیج او الانفعال
 زوو هه لچوو، نارانیار
 excitable /ɪk'saɪtəbl/ adj سریع التهیج او الانفعال
 ۱. هانی ده دات، دنارینت ۲.
 سؤنه جوتینی، ههست نه بزوتینی
 ۱. یتر، بیج، یستر ۲. بیج (العاطفه)، یحرک (المشاعر)
 چاوی پیدا هه لدینن،
 حسوودی یئ نه بات، ههستی خو شه ویستی نه جوتینی
 یثیر لده مشاعر الحسد / الحب
 ۳. چالاک نه بی، ده مار نه وروژینن
 ۳. ینشط، بیج، بیج الاعصاب
 excitement /ɪk'saɪtmənt/ n [C,U] ووروزراندن،
 هه لچوون شیکتی کاریگر
 اثاره، اهتجاج، شیء او امر مشیر
 هاوار نه کات، نه قیزینن
 ۱. یهفت، یصرخ
 exclamation /ɪk'sklæməɪn/ n [C,U] هاوار کردن،
 قیراندن، ده نگیکی سه رسورپه نهر
 هتاف، صرخه، صیحه (تدل علی الدهشه)
 نیشانه ی سه رسورمان (!)
 ~ mark علامه تعجب (!)
 هیدانی، گازی،
 سه رسورمانی
 هتافی، تعجبی
 ۱. لئی قده هه ده کا،
 ریگه لئی ده گری له (به شداری کردن له سه ندیکایه ک)
 ۱. یمنع من، یحرم من (الانضمام الی جمعیه مثلاً)
 ناهیلن بینه
 ~ sb form membership to a club نه ندام له پانه که ۲. جیای ده کانه وه، دوری نه خاته وه
 یحرم من الاتساب ۲. یستنی، یستبد
 لابه در کردن، بی
 1 exclusion /ɪk'sklu:ʒn/ n [U] بهری کردن، وه ده نون، بیهش کردن
 استثناء، ابعاد، اقصاء، حرمان

چهر تکرر، بیجگه له وه، جگه له
 باستثناء، فیما عدا
to the ~ of

exclusive /ɪk'sklu:sv/ *adj*

۱. (که سیك) لوت بهرز،
 دووره بهریز، بزین، په تی، دوور نهی له تیکه لای له وه
 که سانه ی له خوار خوږه وه په تی ۲. (دهسته، کومه له) تاییه ته
 به نندامان ۳. (بازرگان و کدل و په لی بازرگانی)، نایاب،
 به هادار، به نرخ ۴. تاییه ته به که سیك یا دهسته په ک

۱. (الشخص) مترفع، متجنب الاختلاط بمن یعتقد أنهم دونه
 منزلة ۲. (فئة او جماعة) قاصر على الاعضاء ۳. (متجر، السلع
 التي بیعها) ممتاز، غالي الثمن ۴. قاصر على شخص او فئة
 معينة

مافی تاییهت، نازیاری تاییهت
 ~ *rights*
 حقوق تقتصر على أصحابها

سه ریشکی تاییه تی
 ~ *privileges*
 امتیازات خاصة

۵. جگه، بیجگه، سه ره پرا، سه رباری
 ~ *of*
 ۵. فیما عدا، باستثناء

excommunicate /ɪkskə'mju:nɪkeɪt/ *vt*

حرام
 نه کات (دیر)، (وه ک مافی مردو ناشتن)
 یحرم کسیا او من الحقوق الكنسیة (حقوق الدفن مثلا)

excommunication /ɪkskə'mju:nɪkeɪt/ *n* [C,U]

دیر حرام کرن
 حرمان کنسی

excrement /ɪkskrəmənt/ *n* [U]

گو، پیسای، زلی،
 گئی
 غائط، براز

excrete /ɪk'skri:t/ *vt*

دهری نه کا، دهری نه هاویزی
 (ناره ق، میز)
 یغرز، یطرح (العرق، البول)

excretion /ɪk'skri:ʃn/ *n*

دهرهاویشتن، دهردان
 أفران، طرح

excruciating /ɪk'skru:ʃteɪɪŋ/ *adj*

(نازادان)، سزای
 سه سخت
 (الام) مبرح، شدید

excursion /ɪk'skɜ:ʃn/ *n* [C]

سه یران، گهشت
 نزهة، رحلة قصيرة

excusable /ɪk'skju:zəbl/ *adj*

لی بووردن بار و
 به خشین بار

قابل للمفطرة او الصغح
 ۱. لی خوش دهی، لی ی
 نه بووری، ده به خشینت
 ۱. یرر، یعنی من اللوم، یتقاضی عن
 له هارو
 ~ *sb's rudeness/sb for being rude*
 هاجی په کی له بووری ۲. لی ی خوش نه ی
 یغز له وقاحت ۲. یعنی عن، یصغح
 ۳. پوزش ده هیښه وه (پو)
 ~ *oneself (from a duty)*
 جی به جی کردنی کار)
 ۳. یغذر عن (القیام بالواجب)
 □ /ɪk'skju:s/ *n* [C]

پوزش، به هانه، پونه، مؤلهت
 عذر، میرر، تجمیع، إذن

executant /ɪg'zɛkjʊtənt/ *n* [C]

په ره سه ندکه و،
 جی به جی کار (پلان یا نه خشه)
 منفذ، منجز (لخطة او تصمیم)، عازف بارع

execute /ɪksɪkju:t/ *vt*

۱. ته اووی نه کات، جی به جی
 نه کا
 ۱. یغذ، یغز
 ~ *a plan/sb's commands*
 پلانه که جی به جی
 نه کات / فرمانه کانی به جی دینت
 یغذ خطه / او امره
 ۲. جی به جی نه کا، به مؤر کردن
 ~ *a will*
 راسپارده کی نه خاته روو ۳. له لایه ن یاساوه پایه ند نه ی
 ۲. یغذ، یغذ الوصیة او یغزها بتوقیعه ۴. یجعله ملزماً من
 الناحیة القانونیة

~ *a legal document*
 هه موو هه ولی ته رخان نه کا
 پونه وه ی پروانامه کی یاسایی بیست ۴. له سی داری نه دات،
 فرمانی له سیداره دان به جی دینی
 یجری کل ما من شأنه ان یجعل الوثیقة قانونیة ۴. یعدم، یغذ
 حکم الاعدام

~ *a murderer*
 تاوانباری له سی داری نه دات
 ۵. جی به جی نه کات، نواندن نه کات
 یعد مجرماً ۵. یودی، یعزف، یصل

execution /ɪksɪ'kju:ʃn/ *n* [C,U]

۱. راپه راندن،
 جی به جی کردن (پلان، پریاردان) ۲. موسیقا ژه ندنی باش
 لیزانانه ۳. جی به جی کردنی فرمانی له سیداره دانی تاوانبار
 ۱. تنفیذ، انجام (لخطة، تصمیم) ۲. آداء موسیقی بارع ۳. تنفیذ
 حکم الاعدام

executioner *n* قه‌ناره‌گان، پیاوگوز
جلاد، منفذ حکم الاعدام

executive /ɪg'zɛkjʊtɪv/ *adj* ۱. جی‌به‌جی‌گر
۱. تنفیذی، اجرایی
the ~ branch of a government ۱. ده‌سه‌لانی
جی‌به‌جی‌کردن
۱. السلطة التنفيذية
۲. توانای به‌ریو به‌ردن و جی‌به‌جی‌کردن
~ *ability* ۲. قدرة على الادارة والتنفيذ
□ *n* [C] ۱. هیزی ده‌سه‌لانداری (جی‌به‌جی‌کردن)
۲. به‌ریو به‌جی‌گر (خاوه‌ن پایه‌ی به‌رز)
۱. السلطة التنفيذية ۲. مدير، منفذ (ذو منصب کبیر)

executor /ɪg'zɛkjʊtɔ(r)/ *n* [C] راسپارده،
رابه‌رانگه‌ری، راسپارده
الوصی، منفذ الوصیة

executrix /ɪg'zɛkjʊtrɪks/ *n* [C] رابه‌رینسی، راسپیری
منفذ الوصیة، قائم‌بالوصیة

exemplary /ɪg'zɛmplɔrɪ/ *adj* نمونه‌یی
تحدیری، مثالی
~ *conduct* ره‌وشتی نمونه‌یی
سلوک مثالی
~ *punishment* سزای ناگادارگه‌روه
عقوبة تحدیریة

exemplify /ɪg'zɛmplɪfaɪ/ *vt* (pt, pp -fied) نمونه
نه‌هیته‌وه، نمونه‌گری
بضرب مثلاً

exempt /ɪg'zɛmpt/ *vt* لئی‌خوش‌ده‌یی، به‌خشانندی،
نه‌به‌خشی (باج، کار)
یعنی (معنی) من (الضریبة او العمل)

exemption /ɪg'zɛmptʃn/ *n* [C,U] لئی‌بودن،
هه‌لاویردن، به‌خشین، ناوارته‌کرن
اعفاء استثناء، حصانة

exercise /'ɛksəsaɪz/ *n* [C,U] ۱. مه‌شق، ریه‌نیان،
راکوش
۱. ممارسة او استخدام، أداء
the ~ of patience راکوش، نارامگرتن ۲. مه‌شق،
ریه‌نیان (به‌ده‌نی یا هوشی)
تذرع بالصبر ۲. تدريب، تمرین (جسدی او عقلی)

vocal/gymnastic ~ مه‌شقی ده‌نگی / وه‌رزشی
تدریبات صوتیة / ریاضیة

~s in grammar ریه‌نیانی ریه‌زمانی ۳. مه‌شقی
سه‌ربازی، ماتوری سه‌ربازی
تمارین نحویة ۳. تدریبات، مناورات عسکرية

military ~s مه‌شقی سه‌ربازی
مناورات عسکرية

□ *vt, vi* ۱. مه‌شق دکت ۲. به‌کار دینیی
۱. یدرب، یتدرب ۲. یتخدم، یتعمل

~ patience/one's rights بشوو نه‌دات / مافی
جی‌به‌جی‌نه‌کات
بذرع بالصبر / یمارس حقوقه

~d about one's short comings ۳. دله‌راوکی به
هوی کم ده‌سی و بی‌ده‌رامه‌تی و داهات
۳. یقلق: قلق بسبب مالدیه من مواطن الضعف

exert /ɪg'zɜ:t/ *vt* ۱. نه‌یکات، به‌کاریدینیی
۱. یمارس، یدبل، یتخدم
~ *oneself* ۲. خوئی هیلاک نه‌کا، نه‌رک نه‌کیشنی
۲. یجهد نفسه، یدبل جهده

exertion /ɪg'zɜ:ʃn/ *n* [C,U] نه‌رک کیشان، بزاف
مجهود

exhalation /'ɛkʃə'leɪʃn/ *n* [C,U] هه‌ناسه‌دانه‌وه،
شتی له‌هه‌ناسه‌دانه‌وه ده‌رچی ته‌مو مز
زفیر، الشی، الذی یرخج نتیجة للزفیر، ضباب

exhale /'ɛks'hɪl/ *vt, vi* هه‌ناسه‌نه‌دانه‌وه، هه‌لم و گاز
ده‌رده‌دات
یزفر، ینفث (البخار، الغاز)

exhaust /ɪg'zɔ:st/ *vt* ۱. به‌کاری دینیی
۱. یتسندف، یتسه‌لک
~ *one's strength/patience* هیزی / نارامی به‌کارده‌هینیی
یتسندف قوته / صبره

feel ~ed هه‌ست به‌دله‌شه‌که‌تی نه‌کا ۲. ده‌رده‌کات،
به‌تالی نه‌کاته‌وه ۳. چاره‌سه‌ری ته‌واوی نه‌کا
بشعر بالارهاق ۲. یفرغ، یتسندف ۳. یعالج معالجه شاملة

~ a subject بابه‌ته‌که نه‌کوژی، ده‌یوه‌سینیی
یقتل الموضوع بحتاً

□ *n* [C,U] ده‌ردانی باشماوه‌ی سوته‌سه‌نی له‌بوری
نه‌گوزوی نو‌تومبیل

دههنتی، گۆرهدله داته وه
 ینیش، یخرج جته من قبر

تهنگزه کهره، **exigency** /'eksɪdʒənsɪ/ n (pl -cies) [C]

ناچاربوون، بیویستی، پیوستن، پشان
 ضائقه، ضروره ملحه، حاجه ماسه

دووری دهخا، نهفی دهکا، سهرونگی **exile** /'eksɪl/ vt
 نهکا

ینفی، بیعد
 سهرونگم کردن، سهرونگوم کرن، نهفی کردن، □ n [C,U]
 دوورخستن

نفی، ابعاد، شخص منفی او بعد

هدهه، دهست نهگهوهی، دبت، دژیت **exist** /ɪg'zɪst/ vi

بوون، ههیین په پیدایا
 بوون، ههبوون، ژیان
 وجود الکاتات، حیاة، عیشة

ژیانیکی بهخته وهر نهژی
 lead a happy ~
 بییش حیاة سعیده

دهرهینتر (شانوگهری) **exit** /'eksɪt/ n [C]

چونه دهره وهی نهکهر له سهر تهختهی شانوگۆشهی دهره کی
 مخرج (فی نص مسرحی) یخرج (السئل من خشبة المسرح)،
 زاویه خارجیة

نهکهر) شانو به جمن دینلی
 □ vi (السئل) یتره المسرح

ناواریون **exodus** /eksə'dɒs/ n [C]

رحیل، هجرة جماعیة

کۆپوه، بین تاوانی نهکا **exonerate** /ɪg'zɒnəreɪt/ vt
 بیری

گران، بیقام، (بههاگران) **exorbitant** /ɪg'zɒrɪtənt/ adj
 (ترخ، تیچوون) گران
 باهظ، مفرط (السعر، الکلفة)

گیانه به دهکان) له لهشی **exorcize** /'eksɔ:'saɪz/ vt
 دهره دکات بزگاردبت، پاک دکت
 یطرده الارواح الشریره، یطره

تشنهک بیانی، گنیره، کهل و پهلی **exotic** /ɪg'zɒtɪk/ adj
 بیانی

مجلوب، دخیل، اجنبی

له گرتنهوه، فراوان دههین **expand** /ɪk'spænd/ vt, vi

اخراج او تفریح العادم، انبوب او ماسوره العادم (فی سیارة
 مثلاً)

هیلاکی، شهته کی، **exhaustion** /ɪg'zɔ:'stɪʃən/ n [U]
 که شهنگی، ماندوو
 تعب، ارهاق، اعیاء، استفاد

گشگیر، تیزو تهسهل **exhaustive** /ɪg'zɔ:'strɪv/ adj
 شامل، واف

دهخاته روو **exhibit** /ɪg'zɪbɪt/ vt
 ۱. دهخاته روو
 ۱. عرض

وینهکان له
 ~ paintings in an art gallery

پشانگایه کی هونه پیدا، دهخاته روو ۲. بین تاوانی نهکا، دیار
 دکت، هه دهره ینت

یعرض لوحات فی معرض نفی ۲. بیری، بیدی
 شتیکی دانراو بو بینین له پشانگادا □ n [C]
 شیء، معرض، احد المعارضات

په کی له شته پشاندراره کانی **an ~ in a museum**
 موزه خانه
 احد معروضات متحف

پشانندان، رابهری **exhibition** /eksɪ'brɪʃn/ n [C]
 ۱. پشاننگه دیاری کرن
 ۲. عرض ۲. معرض
 ۳. ههلسوکهوت، ههلسوکهوتی **an ~ of bad temper**
 توو پهمی

تصرف؛ تصرف یدل علی الغضب ۳
 خۆزی نهکا به گالته چی ۱. **make an ~ of oneself**
 موله تی خویندن

یعرض نفسه للسخریة ۱. منحة دراسیة، اعانة مدرسیة

شاد نههین، نهیزینهوه **exhilarate** /ɪg'zɪləreɪt/ vt
 بیهج، یعنش

شادمانی، **exhilaration** /ɪg'zɪlə'reɪʃn/ n [U]
 شادبوون، شادکرن

بهاج، ابتهاج، ابتعاش
 هانی ده دات، ناموزگاری دهکات **exhort** /ɪg'zɔ:'t/ vt
 یحش، ینصح

ناموزگاری، **exhortation** /'eksɔ:'teɪʃn/ n [C,U]
 هاندان، قه ویتیکرن، تهمن کردن
 نصیحة، تعذیر

هه لده ته کینن، له گۆرده ری **exhume** /eks'hju:m/ vt

دههنتی، گۆرهدله داته وه
 ینیش، یخرج جته من قبر

تهنگزه کهره، **exigency** /'eksɪdʒənsɪ/ n (pl -cies) [C]

ناچاربوون، بیویستی، پیوستن، پشان
 ضائقه، ضروره ملحه، حاجه ماسه

دووری دهخا، نهفی دهکا، سهرونگی **exile** /'eksɪl/ vt
 نهکا

ینفی، بیعد
 سهرونگم کردن، سهرونگوم کرن، نهفی کردن، □ n [C,U]
 دوورخستن

نفی، ابعاد، شخص منفی او بعد

هدهه، دهست نهگهوهی، دبت، دژیت **exist** /ɪg'zɪst/ vi

بوون، ههیین په پیدایا
 بوون، ههبوون، ژیان
 وجود الکاتات، حیاة، عیشة

ژیانیکی بهخته وهر نهژی
 lead a happy ~
 بییش حیاة سعیده

دهرهینتر (شانوگهری) **exit** /'eksɪt/ n [C]

چونه دهره وهی نهکهر له سهر تهختهی شانوگۆشهی دهره کی
 مخرج (فی نص مسرحی) یخرج (السئل من خشبة المسرح)،
 زاویه خارجیة

نهکهر) شانو به جمن دینلی
 □ vi (السئل) یتره المسرح

ناواریون **exodus** /eksə'dɒs/ n [C]

رحیل، هجرة جماعیة

کۆپوه، بین تاوانی نهکا **exonerate** /ɪg'zɒnəreɪt/ vt
 بیری

گران، بیقام، (بههاگران) **exorbitant** /ɪg'zɒrɪtənt/ adj
 (ترخ، تیچوون) گران
 باهظ، مفرط (السعر، الکلفة)

گیانه به دهکان) له لهشی **exorcize** /'eksɔ:'saɪz/ vt
 دهره دکات بزگاردبت، پاک دکت
 یطرده الارواح الشریره، یطره

تشنهک بیانی، گنیره، کهل و پهلی **exotic** /ɪg'zɒtɪk/ adj
 بیانی

مجلوب، دخیل، اجنبی

له گرتنهوه، فراوان دههین **expand** /ɪk'spænd/ vt, vi

فرهه دبت، نه كشي ۲. ده كړته وه، بلاوی نه كاته وه
 ۳. (كه سني) شادي بهرپويه دياره، دلخوش
 ۱. يتوع، يتمد ۲. يفتح، يتشر ۳. (الشخص) يظهر عليه
 السرور، ينشرح
expanse /ɪk'spæns/ n [C] بواره پانايي، فره هي،
 قوياشين
 مدي، اتساع، فسحة
the broad ~ of the sky پانايي ناسمان زوره
 السماء القترامية
expansion /ɪk'spænfən/ n [U] فراوان بوون،
 بلاويونه وه، دريژه كيشان
 توسع، انتشار
expansive /ɪk'spænsɪv/ adj هه ناسمان، فراوان، بهر
 فره، پروو خوش، سنگ فراوان
 قابل للتوسع والانتشار، متشتر، مستد، (الشخص) بشوش،
 منشرح الصدر
expatriate /eks'pætriət/ n [C], adj ناواره، له
 دووري نيشتمان نه زي، مشهخت دبت، له نيشتمان دور دبت،
 دوور نه كه ونيته وه
 (شخص) مقرب، يعيش خارج الوطن، منفي
expect /ɪk'spekt/ vt چاوه پرواني ده كات، كارين دكت
 يتوق، يترب
expectancy n [U] رابينين، چاوه پروان كردن
 توقع، ترقب
expectant adj رابين، چاوه پروان كراوه
 متوق، مترقب
 (دايك) چاوه پرواني له دايك بووني مندل *~ mother*
 نه كا
 (الام) تنتظر مولوداً
expectation /ɪk'spektetʃən/ n [C,U] ۱. چاوه پروان
 كردن، هيقداري، داخوازي، نه گهر
 ۱. توقع، ترقب، احمال
 نيكرای تمه مني چاوه پروان كراو ۲. (له شيووكي *~ of life*
 كودا) (بو نمونه) هيوآ يو به ده ست هيناني ميراني
 متوسط العمر المتوقع ۲. (في صيغة الجمع) أمل بالحصول على
 (أرت مثلاً)
expedient /ɪk'spi:diənt/ adj گونجاو، به جني
 ملائم، مناسب

expedite /eks'pi:dɪt/ vt ناساني نه كات، خيرا
 نه كات، ده شينيت
 بسهل، يعجل
expedition /ɪk'spi:diʃən/ n [C,U] ۱. هه نمته،
 هيرش، هه نارتن، شانندن
 ۱. حملة، بعثة، رحلة
 راو كردن ۲. خيرايي، زوويي، به پهله
~ hunting رحلة صيد ۲. سرعة، عجلة
expeditious /ɪks'pi:diʃəs/ adj خيرايي، له زين،
 چالاكي، زوويي
 سريع، عاجل
expel /ɪk'spel/ vt (-ll-) دهري ده كا، دووري نه خاته وه،
 دهري نيخت
 يطرده، يبعده، يني
~ the enemy from a town دوزمن ده نه كا له شار
 يطرده العدو من مدينة
expend /ɪk'spend/ n خه رج نه كا، تپه چيټ
 ينفق، يستهلك
expenditure /ɪk'spendɪtʃə(r)/ n [C,U] خه رج
 كردن، تپداچون، خه رجي
 صرف، انفاق، نفقة
expense /k'spens/ adj تپچون، نرخ، خه رجي
 نفقة
travelling ~s تپچوي گه شت، خه رجي گه شت، مه زاخ
 نفقات السفر
expensive /ɪk'spensɪv/ adj گران به ها، نرخ بهر ز
 غال، باهظ الثمن
experience /ɪk'spi:riəns/ n [C,U] ۱. شاهه زايي،
 نه زمون، ليزاني ۲. نه زمون، كارو چالاكي، شاهه زايي
 وه ده ست ديني
 ۱. خيرة، تجربه، حنكة ۲. تجربه، عمل او نشاط يكسب الخبرة
 نه زمون دكت، شاهه زا نه بين vt
 يجرب، يختبر، يكتشف بالتجربة
experienced adj دنيا دپتي، ليزان، شاهه زا، سپور
 مجرب، ذو خبرة، محنك
experiment /ɪk'sperɪmənt/ n [C,U] زانسته نه زمون،
 تاقي كردنه وه
 تجربه، اختبار

□ vi تاقى كردهوه ده كات، ئەزمون دكت
يخرب، يخبير، يخبير. يخبير تجربه (مع *on/with*)

experimental /ɪkˈspɪrɪməntl/ *adj* ئەزمونى
تجريبى، اختيارى

experimentally *adv* به ئەزمونى، ئەزمون كارى
على نحو تجربى او اختيارى

expert /ˈɛkspɜːt/ *n* [C] پىچور، شارەزا، لىزان، كارزان
خبير، متسلح، حجة

□ *adj* كارامه و لىزان، قالمو، وريا (سەرقال)
له ئەزمونكر دندا)
ماهر، دال على الخبرة، مصقول بالتجربة

expertly *adv* لىزانى، كار زانى، پىچورى
بخبرة، بهارة

expertness *n* [U] شارەزا، كارامه يى
خبرة، مهاره

explate /ˈɛkspleɪt/ *vt* لى خوش ده يى
يكر عن

expiation /ˌɛkspɪˈeɪʃn/ *n* [U] لىخوش بوون، ژولانى
تكفير، كفارة

expiration /ˌɛkspɪˈreɪʃn/ *n* [U] ۱. به سەرچون،
كۆتايى هينان، تەواوكر دن، دوماهى، دوامى. ۲. هەناسە دانەوه،
هەناسە دەرنهاتان
۱. انتضاء، انتهاء. ۲. زفير

expire /ɪkˈspɪə(r)/ *vi* ۱. له ناو دەچيت، كۆتايى ديت
۲. گيانى دەر دەچى، هەناسە دە كيشيت، دەمرت، گيان ئەدا
۱. يتهى، ينتضى. ۲. يلفظ النفس الاخير، (ل.أ) يموت

expiry /ɪkˈspɪəri/ *n* [U] به سەر چوون، پراڻه وه،
كۆتايى
انتضاء، انتهاء

~ of a lease به سەر چوونى ماوهى كرى
انتضاء فتره ايجار

explain /ɪkˈspleɪn/ *vt* ۱. روونى ده كاته وه، ليكى
ده دانه وه، راله دكت، شروه دكت
۱. يشرح، يفسر
Can you ~ your absence from work yesterday?
۲. ليكدانه وه: نايا نه توانى ليكى بده يته وه بوجى دوينى
نه هاتيت بو ئيش؟
۲. يعط: هل يمكنا ان نعلل (سبب) تفهيم عن العمل بالأمس؟

~ oneself راي دەر ده پرئى، بوجوونى خوئى روون
ده كاته وه

ينصح عن رايه، يشرح موقفه بوضوح

~ sth away به هانه و عوزر دىينه وه
يتحل الاعذار

explanation /ˌɛkspləˈneɪʃn/ *n* [C,U] روونكر دنه وه،
راله كردن، شيكر دنه وه
شرح، تفسير، تعليل

explanatory /ɪkˈsplænətɪ/ *adj* شيكراوه يى،
روونكر اوى
تفسيرى، تعليلى

explicative /ɪkˈsplɪːtɪv/ *n* [C] هاوارى توند، قيزه (به)
زورى يى مه به ست)، جنبو
صياح عيف (غالباً بدون معنى)، سباب

explicit /ɪkˈspɪlɪt/ *adj* ره وان، ديار، ناشكرا،
نه شكرا، ديار كرى
صریح، واضح، جلی، محدد

explicitly *adv* به راشكاوى، به ناشكرايى
بصراحة، بوضوح بجلاء

explode /ɪkˈspləʊd/ *vt, vi* ۱. ده ته قيت، پوچ دكت،
نه يته قيتنه وه. ۲. (زه لام) توره نه يى، ده پقت
۱. يفر، ينفج. ۲. (الشخص) ينفجر (غاضب، باكيا)
توره نه يى، له
His anger ~d/He ~d with rage.
توره بو ندا ده ته قيته وه. ۳. درو نه كات، پوفكرى
انفجر غاضبا. ۳. يكذب، يدحض، ينفد

1 exploit /ɪkˈsploɪt/ *vt* ۱. ده چه وسيله وه، دىينه به ره هم،
به كارى دىينه نه يقوزينه وه
۱. يستغل، يستمر، يستخدم يستغل (الأغراض أنانية)

2 exploit /ˈɛdʒsploɪt/ *n* [C] پاله وايتنى، قهره مانى،
ميرخاسى
عمل بطولى، مأثرة

exploitation /ˌɛksploɪˈteɪʃn/ *n* [U] قوزينه وه،
خسته كار، به دوا داچوون
استغلال، استمار، استنماء

exploration /ˌɛksploˈreɪʃn/ *n* [C,U] دوزينه وه،
ليگه ران، په يداكرن، هه لده انه وه، كرده وه
اكتشاف، ريادة

exploratory /ɪkˈsplɒrətɪ/ *adj* پياگه رانى سه ره تايى

استکشافی، تمهیدی

explore /ɪk'splɔ:(r)/ vt ۱. پیاده‌گه‌رئی، په‌یاداکت
۲. نه‌پشکنئی

۱. یسکشف، یرو د. ۲. یتحری

explorer n [C] گه‌زیده، دۆزه‌روه
سکشف، راند

explosion /ɪk'spləʊʒn/ n [C] ته‌قینه‌وه، ته‌قین، شیقین
انفجار، تفرج

explosive /ɪk'spləʊsɪv/ n, adj ته‌قهنه‌ئی، ته‌قیندار،
په‌قیندار
ماده متفجرة، متفجر

exponent /ɪk'spəʊnənt/ n [C] لیکده‌ر، لاگر، رینه‌ر،
رابه‌ر
الشارح، المفسر، المزید (النظرية)

export /ɪk'spɔ:t/ vt ده‌نیرینه‌ده‌روه
یصدر (بضائع)
هنارتی (ده‌فه)
تصدير

expose /ɪk'spəʊz/ vt ۱. پیشان ده‌دات، ده‌خاته‌روو،
دیاردبته
۱. یعرض، یکنف
سه‌ریازه‌کان شوینی ~ soldiers to the enemy's fire
ناگر بارانی دوژمیان دۆزه‌وه
یکشف الجنود لئیران الاعداء
هۆکاره‌کانی که‌ش کاری تینه‌کات، ~d to the weather
مه‌یخه‌ره‌به‌ر تیشکی خۆر ۲. نه‌یخاته‌روو (بو نمونه‌که‌ل و
په‌ل یۆ فروشتن)، ناشکرای ده‌کات ۳. بسوای نه‌کا، نابروی
نه‌با ۴. (ویته) فلیمه‌که‌نه‌خاته‌به‌ر رووناکی
معرض للعوامل الجوية، لا تعرضه لأشعة الشمس ۲. یعرض
(البضائع للبيع مثلا) ۳. یفصح، یشهر ب ۴. (تصویر) یعرض
الفلم للعرض

exposition /ɛk'spəʊzɪʃn/ n [C,U] ۱. روونگرده‌وه،
خسته‌روو، نیشانگه، رافه‌کرن، شی‌کردنه‌وه، شروفه‌کرن
۲. پیشاندان، نمایش کردن، په‌نگزانون
۱. شرح، تفسیر، تعلیل ۲. عرض، معرض

expostulate /ɪk'spɒstʃuleɪt/ vt شکات ده‌کات،
به‌ره‌لستی ده‌کا، گله‌یی ده‌کات (به‌شیوه‌یه‌کی جوان)
سه‌رزه‌نشتی نه‌کا

یحتج، یعرض علی، یعاتب (باسلوب ودی)

exposure /ɪk'spəʊʒə(r)/ n [C,U] پیشاندان،
خسته‌روو، که‌وته‌به‌ر، ده‌رکه‌وتن، ریسواکردن، داخوران
عرض، تعرض، اظهار، تعریه

expound /ɪk'spaʊnd/ vt په‌ره‌لانی دکت، روونی
نه‌کاته‌وه
یشرح، یفسر
کتیبه‌ی پیروژ روون نه‌کاته‌وه ~ the Scriptures
یفسر الکتاب المقدس
ناسانی نه‌کات، پیروژ پیشکه‌سه‌ده‌کات ~ a theory
یسط / یقدم نظریه

express /ɪk'spres/ vt ۱. ده‌رده‌بریت، ده‌رده‌که‌ویت
۱. یبیر عن، یظهر
هسته‌ی ده‌ره‌به‌رئی ~ one's feelings
یبیر عن مشاعره
ناشکرا، نه‌شکه‌را، تاییه‌ت، دیار، راشکاو
□ adj واضح، جلی، صریح
ناره‌زوی نه‌شارواه / فه‌رمانی an ~ wish command
ناشکرا ۲. خیرا، په‌په‌له
رغبه‌صریحه / امر صریح ۲. سریع، مستعجل

an ~ train شه‌مه‌نده‌فه‌ری خیرا
قطار سریع

an ~ messenger/letter په‌یام‌به‌ر / نیرای خیراو په‌له
رسول / خطاب مستعجل

□ n [C] شه‌مه‌نده‌فه‌ری خیرا
قطار سریع

□ adv په‌په‌له، په‌شه‌مه‌نده‌فه‌ری خیرا
بالسرعة الاستثنائية، بالنظار السريع

expression /ɪk'spreʃn/ n [C,U] ۱. ده‌ریرین،
روونگرده‌وه، دیارکرن
۱. تعبیر، ایضاح
سو پاسگوزاری خوی give ~ to one's gratitude
یبیر عن عرفانه بالجميل / امتانه
۲. (وشه، ده‌سته‌واژه) ژیرانه، بژاره، ریزدار ~ a polite
۳. ده‌ریرین، رواله‌ت، دیارکرن
۲. (الکلمة، العبارة) مه‌ذبه ۳. تعبیر، سیما، ملامح

expressive /ɪk'spresɪv/ ده‌ریریندار

معبر، تعبیری
looks that were ~ of despair روانیتیک نیشانهی
 بیزاری یوو
 نظرات کانت تعبر عن الیاس
expulsion /ɛk'spʌlʃn/ n [C,U] دهر کردن، دهر نثانین،
 دورخستن
 طرد، اقصاء، ابعاد
expurgate /ɛkspɔːɡeɪt/ vt بزارنه کات، بژین دکت،
 کتیه که بزارنه کات، پوختی نه کا
 یهذب یتق (کتابا) لیحذف منه ما یس بالفیضه
an ~ edition چاپی باش
 طبعه مهذبه
exquisite /ɛk'skwɪzɪt/ adj ۱. نایاب، بزاره، جوانیتی،
 دلگرا ۲. (نازار، خوشی) تیز، بهتیز، بهتین ۳. توانا و
 ههست (تیزو وورد
 ۱. ستاز، فسات، مستقن ۲. الالم او البهجه) حاد، شدید ۳.
 (القدرة على الاحساس) حاد، رقیق، دقیق
extant /ɛk'stænt/ adj ماوه، له ژیانایه، هیش هه په
 موجود، باقی، علی قید الحیاة
extend /ɪk'stend/ vt, vi ۱. فراوان ده کات، ناسان
 ده کات، بلاوی ده کاتوه، دریزه ی نه دات ۲. نه به خشی،
 پیشککش ده کات
 ۱. یمد، یتمد، یسط، ینشر، ینشر، یطیل ۲. یمنج، یقدم
 ده عوهت نه کات، ~ *an invitation/one's hand to sb*
 بانگیشه نه کات / دهستی یارمه تی یو که سنی دریزه ده کات ۳.
 دریزه نه کا، ناوه لای نه کا (دهستی، قاچی) نایتوانی ۴. (زهوی،
 جینگا) دریزه نه یته وه
 یقدم دعوته / یده لشخص ما ۳. یمد، ینشر (یدیه اورجلیه) الی
 ابعاد مدی ۴. (الارض، المكان) یتمد، یصل
land ~ing for hundreds of miles
 زهویه که به
 سه ده ها میل دریزه نه یته وه.
 ارض تمتد مئات الامیال
 دریزه کردن،
extension /ɪk'stɛnʃn/ n [C,U]
 فره هکرن، دریزه، پاشکۆ
 اضافه، مضاف، ملحق
an ~ to a hotel پاشکونی نوتیل
 ملحق لفتدق
extensive /ɪk'stɛnsɪv/ adj فراوان، پان، که له په ر،

فره ه
 واسع، شامل، شاسع
extent /ɪk'stɛnt/ n [U] ۱. مهودا، بوار، قهواره،
 پوویدر، پارچه په کی پان ۲. پله، سنوور
 ۱. مدی، مجال، مساحه ۲. درجه، حد
to a certain ~ به شیک، تاراده په ک
 جزئی، الی حد ما
extenuate /ɪk'stɛnjuːeɪt/ vt هیوری نه کاتوه،
 مه ترسی کم نه کاتوه، سفک، نهرم دکت
 یلطف، یخفف من شده او حده شی (خطورة جریمة مثلاً)
extenuation /ɪk'stɛnjuːeɪʃn/ n [C,U] نهرم کردن،
 سوک کردن، که مه کون
 تلطف، تخفیف، تبریر جزئی
exterior /ɪk'stɪəriə(r)/ adj, n [C] دهر وه، پروکه ش،
 دهر هه، دهره کی
 خارجی، الخارج، السطح الخارجی
exterminate /ɪk'stɜːmɪneɪt/ vt بنه بری نه کات،
 له ناوی نه بات، قوت دکت، قردکت، قه لاجوی نه کات
 یستاصل، یفی، یبید
extermination /ɪk'stɜːmɪneɪʃn/ n [C,U] بنه بر
 کردن، نه هیلان، قه لاجوی، قرد کردن
 استصال، افناء، اباده
external /ɪk'stɜːnl/ adj دهره کی، دهره یی، یو
 به کاره یثانی دهره کی
 خارجی، ظاهری، للاستعمال الخارجی
externally adv له دهره وه، ژده ره ه
 خارجياً، سطحياً
extinct /ɪk'stɪŋkt/ adj ۱. دامرکاو، کوژاوه، له ناوچوو،
 دوابران، مری
 ۱. هامد، منطقی،، خامد
an ~ volcano گرکانی کوژاوه، دامرکاو ۲. له ناوچوو،
 فه و تاو، نه ماو
 برکان خامد ۲. منقرض، باند
an ~ species جوړ / په گه زی دواپراو
 نوع / جنس منقرض
extinction /ɪk'stɪŋkʃn/ n [U] برانه وه، له مرین،
 نه مان، دامرکان
 انقراض، خمرد

extingulsh /ik'stiŋwɪʃ/ vt ۱. ده کوژینته وه، ناگر
 ده کوژینته وه ۲. داده رمینیت، هه کوژت، له ناوی نه با (هوا)،
 خوشه ویستی)
 ۱. یطنه، یخمد (النار) ۲. یدمر، یحطم، یقضى على (الامل،
 الحب)
extinguisher n ناگر کوژینه ره وه، هه کوژ، هه مرکه ر
 جهاز لاختاد النار، مطفأ
extol /ik'stɔʊl/ vt (-II-) مدزنی نه کات، په سه ندی
 نه کات، مدزن دکت، په سن دکت
 یمجد، یفرط فی المدیح
extort /ik'stɔ:t/ vt به زور لئی نه سینی، نه یفرینی،
 داگیری نه کا
 یفتصب، یترزع، یبتر
extortion /ik'stɔ:ʃn/ n [C,U] نه تک کردن، پچرین،
 ستاندن (به کوته کی)، داگیری کردن
 اغتصاب، ابتزاز، ابتزاز
extortionate /ik'stɔ:fənət/ adj گران به ها، ستاندا
 گران
 باهظ شدید الارتفاع
extra /'ekstrə/ adj, n [C] سه ریا، سه روموچه ک،
 پتر، له سه روی نه مه وه
 اضافی، زائد، ستاز، فاخر
extract /ik'strækt/ vt ۱. ده رده کیشیت، پوخته ی
 ده کات، ده رده هینیت، هه قوگ (ژکشی) ۲. دای ده چورینن،
 نه یگوشتی
 ۱. یترزع، یستخلص، یستخرج ۲. یستقر، یعصر
 روڼ له تووی لوکه
 ~ oil from cotton-seed
 ده رده هینی ۳. هه که بزیری، ده ری دینی له په راو
 یستخلص الزيت من بذر القطن ۳. یستخب، یقبس (من کتاب
 مثلا)
 □ /'ekstrækt/ n [C,U] پالوته، پوخته کراو، گوشراو
 گوشراوی گوشتی گویره که، ده رهینراو، هه لیزیراو، لن کراوه
 مستقر، خلاصه، عصارة، عصارة لحم البقر، خلاصه
 پوخته کردن
 ~ beef
 متخب، متطف
extraction /ik'strækʃn/ n [U] به پیر کردن (به تاییه تی
 خه لک) له بنچینه، له وه چه، له نه زاد
 (بخاصه اشخاص) من اصل، نسب

له بنچینه ی فره نسی
 of French ~
 من اصل فرسی
extradite /'ekstrədɪt/ vt تاوانبار یا تاوارة که نه داتوه
 به وولانه که ی خوئی، رادسیرت
 یسلم مجرماً او لاجتأالی حکومته
extradition /'ekstrə'dɪʃn/ n [U] راسپاردنی تاوانبار
 یو حکومه ته که ی، ده وکرن
 تسلیم مجرم الی حکومته
extraneous /'k'streɪniəs/ adj ده ره کی،
 نه که وه هری، یانی، هه لکه تن
 غریب، دخیل
extraordinary /'k'strɔ:dnri/ adj سه رناسا، سه ر،
 نااسایی، گیزه، تاوارة ته
 استثنائی، مدهش، خارق للعادة
extravagance /'k'strævəgəns/ adj, n [C,U]
 به فیرودان، له ناویردن، زیاده روئی کردن
 تبذیر، اسراف، تطرف
extravagant /'k'strævəgənt/ adj ۱. ده مست بلأو،
 زه هیکه ر، ده مست به ردایی مال به لاف
 ۱. مبذر، صرف، متلاف
 ۲. نه ریتی به هادار (بیروا، قسه، ره وشت) ~ habits
 زیاده رو، سه رکه ش
 ۲. عادات باهضة التکالیف (الانکار، الحدیث، السلوک)
 متطرف، متهور
extreme /'k'stri:m/ adj ۱. سه رپه ز، نه وپه ز، کو تایی،
 سه رچل ۲. به رگر، تادوامه ودا، زور، دژوار
 ۱. طرف، اقصی، نه ایة ۲. شدید، بالغ، الی اقصی حد
 ~ patience
 پشووی بی پایان
 صبر لامتناهی
 ~ danger
 مه ترسی زور (نه وپه ر)
 خطر بالغ
 به نازاری سه خته وه ده تلیته وه ۳. (که سی) in ~ pain
 بیروا) توند ره و، ناله بار، نه وپه رگیر
 یعنی من الم مبرح ۳. (الاشخاص، افکارهم) متطرف، غیر
 معتدل
 هه لگری بیروای زور له پاده به ده ر hold ~ opinions
 یحمل اراء متفرقة
 هه لسوکه وتی توند ره و ی ~ measures

اجراءات متطرفه
 □ n [C] پلهی کۆتایی یا بهرزی
 درجه نهائیة او قصوی
the ~s of heat and cold گهلهك جیوازی له پلهی
 گهردماو ساردی دا ههیه
 التقيض: التقيضان من الحرارة والبرودة
 زیادهدهوی دهکات، ههلسوکهوتی توندپهوی
go to ~s ئهگرته بهر
 یفرط، یبسط، یغالی، یبینی اجراءات متطرفه
extremist n [C] توندپهوه، زیادپهوه
 المتطرف، متطرف
extremity /tk'streməti/ n [C] (pl -ties) ۱. لا،
 کۆتایی، سنور، بهشهکانی لهش ۲. بهرترین پلهی (خوش،
 ناخوش)
 ۱. طرف، نهاییه، حد (فی صیغه الجمع) الاطراف. اطراف
 الجسم ۲. اقصى درجات (الفرح، التعاسة)
help friends in ~ یارمهتی هاوژیکهی له کاتی
 تهنگانهدا نهداث ۳. کارینکی زۆروهحمته
 یساعد اصداقانه فی وقت الشدة ۳. (فی صیغه الجمع) عمل او
 اجراء فی منتهی القسوة
extricate /ek'strɪkət/ vt رزگاری نهکات له
 (ناپههتی، مهترسی)، رزگاردکت
 یخلص من (شدة، خطر)
extrinsic /ek'strɪnsɪk/ adj (سیههت، بیروباوه)
 لاوهکی، ناپههتی، دهههکی، (بهراورد *intrinsic*)
 (الصفتان، القیم) عرضی، غیر جوهری، خارجی، ظاهری (قارن
intrinsic)
extrovert /ek'strɔvɜ:t/ n [C] کهسیکی ساده و ساکار /
 کهسیکی کهیف خوش، دهههیی خو، کهسنهزر
 شخص منبسط / غیر منظر علی نفسه
exuberance /ɪg'zʊ:bərəns/ n [U] زۆری، زرنگی،
 مشهیی، پرچالاکسی وزندهگی ۱. زۆر، گهلهك، زرنگی
 وفرة، غزارة، ترف، امتلاء بالحيوية والنشاط ۱. وافر، غزیر.
 مترف
exuberant /ɪg'zʊ:bərənt/ adj ۲. چالاک، چوست

۲. ملیء بالحيوية والنشاط
exude /ɪg'zju:d/ vt, vi دانهچۆری، بهلاف دکت، دهرد
 کهفت
 یتحلب، یبغضد
Sweat ~s through the pores. ئارهق له کونوچکهی
 یستهوه دهههچن
 عرق یبغضد من المسام
exult /ɪg'zʌlt/ vi زۆر دلخوش ئهیی، لهفری له
 خوشی دا
 یبتهج ایتهاجاً بالغاً، یطیر فرحاً
exultant adj شاد، دلکش، بهختیار
 جذل، متهج
exultation /egzʌl'teɪʃn/ n [U] شادی، شادبوون،
 ههلهشابوون
 جذل، ابتهاج، تهلل
eye /aɪ/ n [C] ۱. چاو، چاف
 ۱. عین
 له بۆجوون دا رینگ نهکویت له *see ~ to ~ (with sb)*
 گهلیا
 یتمق معه اتفاقاً تاماً فی وجهه النظر
have an ~/a good ~ for چیزی ئی نهبینی، بهباشی
 ههلی تهسهنگینی
 یتذوق، یحسن التمییز
with an ~ to خوازیاره، تن لهروانی
 یطلع الی، یامل فی
keep an ~ on چاودیری نهکات
 یراقب بعنایة، یرعی
 به چاوی خوشهوستی سهبری نهکات، *make ~s at*
 چاوبازی نهکا ۲. کونی دههزی، شتیکی وهك چاو که لیوهی
 بیبیری
 یبظر بمعبه، یشاغل بعینه ۲. نقب الابرة شیء کالین
 سهبری نهکات، تیسهروانی، چاودیری نهکات □ vt
 یبظر الی، یحدق فی، یراقب
eyeball n [C] گلینهی چاو، تهپک یان توپکا چافی
 مقلة العین

'eyebrow *n* نه برۆ، برۆ، پروانه *brow*
 حاجب العين (انظر *brow*)
 'eyelash *n* [C] مژگان، برژانگ، مژه، مژيلاتك
 هذب (اهداب) العين
 'eyelet /'aɪlɪt/ *n* [C] كوني بچووك (كوني پئلاو بو
 قه پتان)
 ثقب صغير (يدخل منه شريط الحذاء مثلا)
 'eyelid *n* [C] چه رملك، پئلو، قه بولك يان بهرى چافن

الجنن، جنن العين
 'eyesight *n* [U] بينين، بوارى ديتن
 ابصار، مدى البصر
 'eyesore *n* [C] شتيكى خراپ، كريت، ريبوقى چاو
 شىء قبيح، قذى للعين
 'eyewitness *n* [C] شايدت، بيندر، گواه نه خامسه،
 گواهين
 شاهد عيان

F

F,f /ef/ (pl f's /efs/) شه‌شم پیتی نه‌لفینی ئینگلیزی
الحرف السادس من الابجدية الانكليزية

fable /'feɪbl/ n [C] ۱. نه‌فسانه چیرۆك، چیفانۆك،
۲. درۆوده‌له‌سه، ۳. راپۆرتی هه‌له
۱. خرافه، اسطوره (عادة ذات مغزی) ۲. اكذبوة ۳. تقرير
خاطيء

fabled adj هه‌له‌ستراو، نه‌فسانه‌یی
۱. خرافه، اسطوري

fabric /'fæbrɪk/ n [C,U] ۱. پاتال، كوتال، سیپال،
۲. ئالاهي، بنیات
۱. قماش، نسج ۲. بنا، بنیه

fabricate /'fæbrɪkeɪt/ vt دای نه‌نی، چاکی نه‌كا،
چیدكت، ئالادكت، هه‌لی نه‌به‌ستی، دای نه‌هینتی
بۆلف / یخترع قصة (كاذبة) یلنق

fabrication /'fæbrɪ'keɪʃn/ n [C,U] دروستکردن
ساخته، هه‌له‌ستراو شلتاتی
إختلاق، تلفیق

fabulous /'fæbjʊləs/ adj نه‌فسانه‌یی، ستمه برۆای
بین بکری
اسطوري، خرافه، يصعب تصدیقه

~ wealth سامانی خه‌یالی
ثروة خرافیه

facade /'fɑ:sɑ:d/ n [C] برۆی خانویه‌ره، به‌ری ئالاهنی
واجهه‌ مینی

face /feɪs/ n [C] دهم و چاو، برۆو
۱. وجه

make / pull a ~ (at) دهم و چاونده‌دا به‌یه‌كا، پینکی
ناهینتی، برۆوگرژ نه‌كا
یتصص، بیدو مکتبا

save (one's) ~ ریزی خۆی نه‌پاریزی / حورمه‌تی
خۆی ده‌گرئی

lose (one's) ~ خۆی روزه‌رد نه‌كات، نیانی خۆی
ناهینتی

~ to ~ یفقد کرامته، یریق ماء وجهه
برۆو به‌برۆو، به‌رامبه‌ر، به‌رهه‌ف
وجها لوجه

put a good ~ on (sth) شتیك به‌باشی له‌قه‌لم نه‌دا،
ئازایانه به‌ره‌نگاری نه‌بین

keep a straight ~ له‌ژیرلیوه وه‌نه‌خه‌نی، بین نه‌كه‌نی
یخفي ضحكه

the ~ of a coin ۲. برۆوی شتیکی فره‌برۆو یان لا،
برۆوی پاره ۳. دیمه‌نی ده‌ره‌وه‌ی
۲. وجه شيء، متعدد الوجوه، سطح، جانب، وجه العملة ۳.
المظهر الخارجی

on the ~ of it نه‌وه‌ی له‌رواله‌تدا دیاره
في الظاهر مما يبدو

۱. به‌ره‌نگاری نه‌بیته‌وه، برۆو به‌برۆوی نه‌بیته‌وه،
برۆو به‌برۆوی نه‌بیته‌وه
۱. بواجه، یتجه الی، یجابه

~ the music ترس و تۆقین ده‌رناخات له‌كاتی
مه‌ترسیدا

لا یظهر خرفا / هلعاً في وقت الخطر

~ it out خۆی نادا به‌ده‌ست نه‌پاره‌كانه‌وه ۲. برۆوی
نه‌گرئی به‌ماده‌یه‌ك كه دای نه‌بۆشنی
یرفص الاستسلام للمعارضة ۲. یظلي بطبقة من مادة اخرى
دیواره‌كه به‌چیمه‌نتۆ سواج
a wall ~ d with concrete

دراوه
حافظ مغطي بطيقة من الإسمنت

face-cloth *n* [C] ووشك گهروهه / پهچه
منشفة / فوطه للوجه

face-cream *n* [C] كريمى دم وچاو (بوجوانكارى)
كريم للوجه (من مستحضرات التجميل)

face-lift *n* [C] پښت راكيشان بولا بردنى چرچى
دموچاو، گهنج كردنه وه / تازه كردنه وه
عملية شد جلد الوجه (لازالة التجاعيد). (مجاز) عملية تجميل /
تجديد شباب شيء

facet /fæsi:t/ *n* [C] روو، لا، رويهك له پرووه كانى
گهوههر
جانب، سطح من عدة أسطح لجمهرة

facetious /fesi:fas/ *adj* گانه، قسهى خوش
بويكهنين
ساخر، طريف (يقصد به الضحك)

faci *adj* روويى
وجهي

facial /fei:fl/ *adj* روى رواله نى، په پوهندى په پرووه وه په
وجهي (خاصة بالوجه)

facile /fæsi:l/ *adj* ۱. ناسان، سووك رويى، نهرم،
چهلنگ ۲. (كس) په ناسانى كار ساز نه كا، سوك نهين لاي،
(نوسين، ناخافتن)، دروست كردنى يى هيلاكى
۱. سهل، ميسور ۲. (الشخص) يستطيع أداء الأشياء بسهولة
(الكتابة، الحديث) صنع دون جهد او عناية

facilitate /fæsi'lɪteɪt/ *vt* ناسان نه كات، سووكى
ده كات، زوونه دات په دههسته وه
يسهل، يسر، يسط

facility /fæsi'lɪti/ *n* [C,U] ۱. ناسانى، شههره زايى،
نهرمى، سووكى نه كا ۲. (له شيوگ كو) ناسان كارى، هوكارى
ياریده دهه
۱. سهوله، يسر ۲. (في صيغة الجمع) تسهيلات، عوامل
مساعدة

facing /feisiŋ/ *n* بوياخ، بوياراستن، جوانى، پرووه
روو بوون زفرين، هسين، رويهري، پيشبهه
طلاب (للوقاية أو الزينة)، بواجه
رونييس، روونوس،
facsimile /fæk'sɪməli/ *n* [C] وينه ده قادهق

صورة مطابقة (لكتابة مثلاً)
راستى (بويهه) له شيوه ي تارك بى
نامرازى نه رى
حقيقة، (في صيغة المفرد دون أداة التكرار)، واقع
راستى، له راستيدا،
في الحقيقة، في الواقع
هدهرچون هه به
بطبيعة الحال

fact /fækt/ *n* [C] ۱. كومه له، بهند، پارت، (وهك)
لايه نى سياسى) تاقم، دهسته ۲. ناكوكى، شهري لايه نى،
پارتايه نى
۱. زمرة، جماعة منشفقة (عن حزب سياسى مثلاً) ۲. نزاع، صراع
حزبي

factious /fæktʃəs/ *adj* شهرخواز، دوويهه كى
حزبي، مشر للتراع، للشقاق

factor /fæktə(r)/ *n* [C] كوك، كارا، كوكله، هو،
هوكار، ليدراو يا ليكدراو، نهوهو كاره ي كه نهه توانين
بههويه وه ژماره ي گهوره ترمان دهست كه ويث
عامل، عنصر، سبب، مضروب او مضروب فيه، العامل الذي
يسكن بواسطته تحليل رقم اكبر
نهوكوكلكانه ژماره (۱۲) *the -s of 12 are 2, 3, 4, 6*
شيته كه نهه وه ۲، ۳، ۴، ۶
العوامل التي تحلل بها الرقم (۱۲) *6, 4, 3, 2*

۲. كاراي ياریده دهه،
هوكاره كانى سهركه وتنى
عامل مساعد، العوامل المؤدية الى نجاحه
factory /fæktəri/ *n* [C] كارگه، كارخانه، پالنگه
مصنع

factual /fæktʃuəl/ *adj* راستى، پشى به راستى بهستوه
حقيقي، مبني علي الحقائق

faculty /fæktli/ *n* [C] (*pl-ties*) ۱. توانا، بههره
۲. تواناي ههستى (وهك بيستن يا بينين)، لهش، شيان، هيز
۳. كوليچ (به شيكه له زانكو)، دهسته ي وانه نيزاني كوليچ
۱. قوه عقلية، ملكة ۲. قدرة حسية (كالسمع او البصر مثلاً)
۳. كلية (حزء من جامعة)، (هيئة تدريس في كلية)
كوليچي ياسا (ماف) *the F ~ of Law*
كلية الحقوق
جل، باو، موده، پهروشى كانى
fad /fæd/ *n* [C]

موضة، حماس مؤقت
faddy adj ناره زوی خواردن، په روشی کاتی
 ذوق غریب فی الطعام، ملي به حماس مؤقت
fade vt, vi ۱. ده پوکیته وه، نه وه روی ۲. وورده وورده
 نامین، له بیر نه چپته وه
 ۱. یغی، بیعت، بذیل ۲. یخنی تدریجا (من الرؤیة او الذاکرة
 مثلاً)
fag /fæg/ vi, vt (-gg-) هیلاک نه کا، ماندو نه یی، خوی
 ماندو ده کا
 یعب، یسب الارهاق، یرق نفسه
 n له شیگی تاکدا، کاری قورس، جگه ره
 فی صیفة الفرد عمل شاق (عامیة) سیجارة
faggot /fagot/ n [C] گورزه په ک، پیچراویک له گوجان
 یان تولی ناسن
 حزمة، ربطة من العصی او القضبان الحديدیة
fahrenheit /fæˈrɪnhaɪt/ n فهه رنه پایه تی، پله ی به ستن،
 ۳۲ کولاندن ۲۱۲، (په راورد بکه به ستمی سده ی)
 فهرنیت، مقیاس حرارة تکر فی درجه التجمد ۳۲ والفلیان
 ۲۱۲ (قارن نظام القیاس الشری)
fail /feɪl/ vi, vt ده که ویت، دهرناچیت
 یفشل، یرسب
 ۱. دهرناچیت
 ~ to pass an examination
 له تاقیکر دنه وه ۲. بهشی ناکات، کونای ۳. (نه زمونکر)
 دهرناچن، نه که ویت
 ۱. یرسب فی الامتحان ۲. لایکنی، یتهی ۳. (المستحن) یسقط،
 یقرر رسوب
 water supplies that ~ ed because of the hot
 ینداویستی ناوهیتان دهست ناکه ویت به هو ی
 summer
 گهرمی هساوینه وه ۴. (تهدروستی، بیین) لاواز نه یی
 ۵. (کردنی شتیک) پشت گوئی نه خری ۶. نابوت نه یی،
 پاره ی له کیس نه چن ۷. هلی نه خه له تین
 امدادات العیاه التي نفذت بسبب حرارة الصيف ۴. (الصحة،
 البصر، الخ) یضف، یهزل ۵. بهمل (اداة شیء) ۶. یفلس، یضیع
 ماله ۷. یخزل
 Don't rely on him, he
 پشتی یی نه بهستی
 لا تعتمد علیه
 may ~ you
 ته نها هه لت نه خه له تین
 نقد یخذلک

n without ~ یی گومان، پشت راست
 فقط (فی التاکید)
falling /feɪlɪŋ/ n [C] لاوازی، خهوش، ههله
 ضف، عیب، خطأ
falling /feɪlɪŋ/ prep ۲. به یی (له کاتی نه پونی شتیک)
 بدون (فی حالة عدم وجود شیء)
 ~ an answer
 نه گهر وه لای نه پوو
 اذالم تکن هناک اجابة
failure /feɪljə(r)/ n [C,U] سستی، سهرنه که وتن،
 ناو میدی په که وتن، نوشتی، روساری
 فشل، اخفاق، رسوب
faint /feɪnt/ adj (-er, -est) ۱. کال، نادبار، دل بورین،
 یی هشی
 ۱. باهت، غیر واضح، مطوس
 feel ~
 ۲. ههست به یهوشی نه کا
 ۲. یشر باعما،
 vi ده بوریته وه، یهوش ده یی
 یغی علیه
 n بورانه وه، یهوش پوو
 اغما، فقدان الوعي
faint¹ hearted /feɪnt/ adj تر سنوک
 جان
fair /feə(r)/ adj ۱. دادوهر، هه قانی، ۲. گونجاو، باش،
 ۳. جوان، پاک، تازه، نوی
 ۱. عادل، منصف ۲. مناسب، جید نوعا ما ۳. جمیل، تطیف
 a ~ share
 به شیک یه کسانه، گونجاو له بار، دادوهر،
 راست، رهوا
 نصیب عادل، مناسب جید نوعا
 هلی بو، سهرکه وتن ۳. کهش
 a ~ chance of success
 (خوش، فینک) پای هاتوو ۴. قز، پیست، کال ۵. رهنگ
 جوان، په گز، نیان (بو ژنان)
 فرصة مقولة للنجاح ۳. الطفس (جمیل، صاف) الرياح مواتیة
 ۴. الشعر، البشرة اشرف فاتح اللون ۵. (أ. ق.) جمیل
 ره گه زی جوان (بو ژنان) نهرم و نیان
 the ~ sex
 الجنس اللطیف (للنساء)
 ~ copy
 چاپکراویکی خاوین / پاکنوس
 نسخه نظیفة
 adv به ریگه په ک بگونجی له گه له ده ستوردا

- بطريقة تنفق مع القواعد
لههلسوكه وندا پابه ند به ده ستور ووبنه ماوه
play ~
- يلتزم بالقواعد في تصرفاته
١. بازار (بوفروشتني بهر ووبومي
كشتوكالي) ٢. پيشانگاي گهوره
١. سوق (عادة للستجات الزراعية) يعقد في فترات منتظمة ٢.
- معرض كبير
١. دادوهرانه، ره واي، ناشكرايي ٢. مام
fairly /feəli/ adv
ناوهندی، به شيوه به كي باش
١. بالعدل ٢. باعتدال. بشكل معتدل الانكليزية بشكل
جيد
He speaks English ~ well
به زماني نينكليزي نه دوي
- هه ليزيري، خوازه كي، هسي
اختياري
facultative
- گو، پسايي، پاشهرو
غانظ، براز
faeces n
٢. داد پهروهری، داد، كهزي
fairness /'feənɪs/ n [U]
٢. عدل، اعتدال
- پهري، نه فسانه، (جنوكه)،
خيوي) باش له وای كه پارمه تي مروف نه دا
(جنية) (من النوع الطيب الذي يساعد الانسان)
١. چيروكي نه فسانه يي، پهري گووتی ٢. چيروكي
~ *tale*
خه يالي
١. من قصص الجنيات ٢. قصة خيالية
١. دلپايي، باوهر، متمانه، پرواي
faith /fetθ/ n [C,U]
قول، پهروم، پهرمينه وه
١. ثقة، ايمان عميق
باوهری هه به به خوا ٢. بيروباوهر،
put one's ~ in God
٣. بدلين
يضع ثقته في الله ٢. عقيدة ديانة ٣. وعد
٣. له بدلينه كهی دا
keep ~ with sb
يني بوعد له
به وده فايه، ٤. به دلنوزی
in good ~
٤. باخلاص، يحسن نية
in bad ~
به نيه تي خراب، به د نياز
بسوه نية
١. دلنوز، وه فادار، ٢. راستگو
faithful /'feɪθfl/ adj
١. مخلص، وني، ٢. صادق، حقيقي، واقعي

- راستی باوهرکار پياهلداني راستگویی
a ~ description
وصف صادق
به دلنوزی، په راستی، به نه مه کی
faithfully adv
باخلاص، بصدق
ييسوز، ناپاك، غه در كه،
faithless /'feɪθləs/ adj
بين نه مه ك
غادر. خائن مزيف
باسنيك يان كاريكي هونه ري هه لده به ستن
fake /'feɪk/ vt
وهك نه وای راست بين، زردكت، قه لب دكت
يزيف (يلفق) قصه او عمل فني مثلا ليدو كانه حقيقي
كاريكي ساخته
n [C]
عمل مزيف
باز، لاچين، شه هباز، هه لو،
falcon /'fɔ:lkn/ n [C]
شاهين
صفر
fall /fɔ:l/ vi (pt fell /fel/, pp ~ en /'fɔ:lən/)
~ *flat on one's face*
١. ده كه ويته خساره وه، داد كه فت، نزم دبت نه روخن
به سه ربا، پهرويا ٢. (قه لا، شار) نه روخن ٣. خو نه دات
به ده سته وه، دائه رمي ٤. بريندار نه بين ونه كه وني له جه ننگدا ٥.
ريته كه ويته، نه گونجني، روونه دات
١. يقع. يسقط بسط على وجهه. ٢. (قلعة او مدينة) يسقط في
الحرب، ينهزم ٣. يستسلم للاغراء، ينهار ٤. يسقط جريحا او
قتيلا في المعركة ٥. يصادف. يوافق، يحدث
ريكه وتي جه زني *Christmas Day ~s on a Saturday*
له دا يك بوون روزي شه ممه به
يوافق يوم عيد الميلاد السبت
نه كه ويته خو شه ويستيه وه
~ in love (with)
يقع في حب (كذا)
نه خه وني، خه وني ليده كه وني، وه نه وز نه دا
~ asleep
ينام، يظليه الناس
كورتی نه كا ته وه، ناته واوی نه كا ٦. (له گدل)
~ short
(*prep*)
ينقص. يكون غير كاف ٦. (مع *adv*, *prep*)
پاشگيز نه بينته وه، ده كشيته وه، پاشفه دجت
~ back
يتراجع، يتقهقر
به نا نه با ته بهر، نه يقوز يته وه، له شنيك كه لك
~ back on
وه ره نه گري

زهی به یار، نه چاندی
ارض (محرورنه لکن لم تزوع بعد)

ساخته، هه به ستروار، ناراست، ساخته،
قهلب، ههله
مزيف، غير حقيقي، زائف، خاطي.

~ ideas بيروپاي درو
انكار زائفه

~ teeth دداني ده سترود، زرددان
اسنان صناعية

□ *adv play sb* ~ گزي نه کات، قیل
بخد، بخش

be ~ to him نه کات ناپاکي نه کا، ستم نه کا
يغون، بغدر به

falsely *adv* به درو، به قیل
بشکل زائف

false-hood /fɔ:lshud/ *n* [C] قیل، درو، چورت،
شلتاقی، ده له سه
زيف، کذب اکذوبه

falloplantube جوگهي هيلکهدان
قنات فالوبي

falsetto /fɔ:l'setəʊ/ *n* دهنگي بلند، قيزه
دهنگي که سيک زور به روز دروستکراوين
(*pl* ~ s /-təʊz/)
صوت شخص مرتفع جدا بشکل مصطنع

falsification /fɔ:l'sɪfɪ'keɪʃən/ *n* [C,U] ساخته کردن،
به درو کردن، قه لیکردن، زر کردن، به درو خسته وه
تزييف، تزوير، تکذيب

falsify /fɔ:l'sɪfaɪ/ *vt* (*pt, pp* -fied)
۱. درو هه لده به ستيث، ساخته نه کا، شت هه لته به سني
۱. بزور، يزيف، بختاق (قصه مثلاً)، يکذب، يدحض
۲. پروابه ترسان / هيواکاني ناکري
~ fears / hopes ۲. لاتصدق مخارنه / آماله
(دهنگ) ده له رينه وه هوشين،
زمانگيران
(الصوت) پترنج، يتدهج، يتعلم

falcerebri دابري ميشکه لوو
منجل المنج

fame /feɪm/ *n* [U] ناوداري، ناويانگ، نافدار، ينگوتي
شهرة، صيت

يلجا الي، يستفل شيئا، يستفيد من شي.
جني نه مينتي / دوا نه که وي پاشفه ده مينت
~ behind يتخلف / يتأخر عن
دوانه که وي له قه زردانه وه
~ behind with payments يتاخر في تسديد ما عليه
~ in (له سوپا) به ريز نه وه ستن، (له شكري)
(في الجيش) يقف بالصف
~ in with ريک نه که وي له گه ليا، ينيک ده هينيت، توشي
نه بين
يتفق مع (خطة شخص مثلاً) يصادف
~ off کهم ده کاته وه، بچوک ده بينت
يقبل، يتنص
~ on هيرش ده با، هيرش ديت
يهاجم (العدو) يتنص عليه
~ out ده چيت به گزي يا، شوري
يتشاجر مع
It fell out that ... ريکه وتي نه کا
تصادف ان
~ through توشي نه بين ناميني، کوتايي بين ديت
ينفذ، يتسهي
~ to ده ست بين ده کات، بناغه لي ده دات
بيدا، يشرع في
□ *n* [C] ۱. که وتن، روودان ۲. له نه مريکا (پاييز)
۱. سقوط، وقوع ۲. (في امريکا) الغريف
۳. (له شيوگي ناوي نيگارا) ۱. پري
the Niagara F ~ s باران يان به فرکه باريوه
۳. (في صيفه الجمع) مساط ميا: شلال، شلالات نياجرا ۱.
الکيات المتساقطة من مطر او تلوج

fallacious /fə'ləʃɪəs/ *adj* ناروه او، ههله، خاپين
خاطي.

fallacy /fælə'si/ *n* (*pl* -cies) بيروپاي ههله، ديارده يا
خاپين، چه وتي، بيروکه ي ههله
اعتقاد خاطي، فکره خاطنه

fallible /fælə'bəl/ *adj* ههله بار، چه وتبار
معرض، عرضه للخاطأ

fall-out /fɔ:ləʊt/ *n* [C] توزي گه ردپله ي
الفبار الذري

fallow /fæləʊ/ *adj, n* [U] زه وي (کيلراوه نه چينراو)،

famed <i>adj</i>	به‌ناوبانگ، نافلدار مشهور، ذائع‌الصیت
familiar /fə'mɪlə(r)/ <i>adj</i>	ناسراو، ناشنا مألوف
~ <i>with</i>	نه‌پناسن، لسی نه‌زانی، چاف ناس، ناگای لیه‌تی، ناشنا به‌پنی علی علم ب... له معرفه ب...
~ <i>scenes</i>	دیمه‌نی باو، ناشنا ۳. نزیک، دل‌سوز مناظر مألوفه. ۴. قریب، مقرب، حمیم
~ <i>friend</i>	هاو‌پنی دل‌سوز، هاو‌پیه‌تی زور پشه‌وه صدیق حمیم، مدعی او مظهر صداقه اقوی مساهی فی الواقع له‌راده به‌ده‌له‌گه‌ل نه‌ناسراودا <i>too ~ with a stranger</i> نرخنی زور زیاد کردووه رافع الکفه اکثر مسا یجب مع غریب
familiarity /fə'mɪlə'rɪəti/ <i>n</i>	زانست، زانین، هوگری، علم، معرفه.
<i>n</i> [C,U] (<i>pl -ties</i>)	ناشناپه‌تی، نزیکی، سیوا ألفة، قرب
familiarize /fə'mɪləraɪz/ <i>vt</i>	وای لیدیت پیناسیت، نه‌زانتیت، رادیت له‌گه‌لیا، نه‌پکاته خوو، نه‌پکاته شتیکی باو یصح علی علم ب، یعرف، یعود علی، یخاد علی، یجعل من شیئا مألوفاً
family /fæməli/ <i>n</i> [C,U]	۱. خیزان، مالیات، ۲. جور، توخم ۳. کومه‌له شتیکی (بروک وناژهل، زمان، <i>pl -ties</i>) هند) په‌ک ره‌گه‌زی، تاییه‌تمندی چوون په‌کیان هه‌بیت
	۱. اسره، عانله ۲. نسل، ذریه من ابون، ۳. مجموعه من‌الاشیاء (نباتات، حیوانات لغات .. الخ) لها صفات مشترکه آر اصل واحد
famine /fæmɪn/ <i>n</i> [C,U]	گرانی، برسپه‌تی مجاعه
famish /fæmɪʃ/ <i>vi be ~ ed</i>	له‌برسا نه‌نالیتی، برسی فه‌بی، برسی دکت بقاسی من جوع شدید، یجوع
famous /fə'moʊs/ <i>adj</i>	ناسراو، به‌ناوبانگ، نافلدار، نامدار، ناودار مشهور، شهیر ذائع‌الصیت
¹ fan /fæn/ <i>n</i> [C]	پانکه، باوه‌شین، باژهن مروحه

□ <i>vt, vi</i>	هه‌وا دینن، باوه‌شینن خوی نه‌کا، بادوه‌شینت به‌ری خوی فینک نه‌کاته‌وه / باوه‌شینن <i>oneself / a fire</i> خوی نه‌کا ناگر به‌ری علی نفسه / النار شه‌پدا، لایه‌نگیر 2 fan /fæn/ <i>n</i> [C] (ل . د) معجب، نصیر ده‌مارگیر، توندروه‌وه بو (ناین) متصب، متحمس بشده لشی (خاصه دیانته) fanatical <i>adj</i> ده‌مارگیری تصبی، متصب fanaticism <i>n</i> [U] ده‌مارگیرانه، ده‌مارگیریتی تصب fanclub /fænsɪfl/ <i>adj</i> پن بناغه، نااسایی، خوازایی، ناشویی خیالی، بلا‌آساس، غیر واقعی fancy /fænsi/ <i>n</i> [C,U] (<i>pl -cies</i>) ۱. خه‌پال، تارمایی، توانسی خه‌پال کردنه‌وه ۲. بیروکه / باوه‌ری پنی بنه‌ما ۳. خوشه‌ویستی، حهز، ناره‌زوو، خولیا ۱. خیال، قدره علی‌التخیل / التصور ۲. فکرة / اعتقاد بلا آساس ۳. غرام، حب، رغبه نه‌که‌ویته داوی خوشه‌ویستی که‌سینک <i>take a ~ to sb</i> یعق فی حب شخص ۱. (به‌تاییه‌تی شتی بچوک) شتی جوانکردن، <i>adj</i> ره‌نگاو ره‌نگی جوان ورازانده‌نوه، سه‌رنج راکیش ۱. (خاصه للاشیاء الصغیره) مزین، ملون بألوان زاهیه، سار لناظرین که‌ل و به‌ل جوانکاری سلع جمیله للزینه کینکیکی جوان و نایاب کله فاجر ۲. جلی سه‌یر ناه‌نگی خو‌گورکنی ۲. ملابس غریبه للحفلات التکریره نرخنی زور به‌رز سرخیالی (مرتفع جدا) ۱. تن نه‌رواتی، هزر دکت ۲. حهز نه‌کا، شه‌پدا □ <i>vt</i>
-----------------	--

- ده بسن ۳. بسیرۆ که ی ئەفسانەیی، دروست دەکا ۴. (بۆ سەر سورمان) وا هەست دەکات
۱. تروم، تخیل، بصر ۲. بچب، یرغب، یفرم ب ۳. یکون فکرة خیالیە ۴. (للتعجب) تصورا
۵. لەخۆی رازیه، بەخویدا ئەنازی ~ oneself
۵. یفر، یعجب بنفسه
- fang** /fæŋ/ n [C] کەلەم، کەلە، چنگ ناب، مخاب
- fantastic** /fæn'tæstɪk/ adj ۱. نامۆ، خە یالی، سەیر، ئەندێشه ۱. غریب، خیالی، وهمی خەو بینینی سەیر ۲. (بیروباو پلان) ئەفسانەیی، ناراست
- احلام غریبە ۲. (الافکار، الخطط، الخ ..) خیالی، غیر واقعی بەشیۆه بەکی سەپروسەمەرە، **fantastically** adv خە یالی، ئەندێشهیی بشکل غریب، خیالی
۱. خە یال، ئەندێشه ۲. خەو، [C,U] **fantasy** /fæntəsi/ n شتیک وەک خەو ۱. خیال، وهم ۲. حلم شیء کلا حلام
- (شیوگی بەراورد، بالاً **farthest**) **far** /fa:(r)/ adj ۱. (further) دوور، لە دوورای (پههندی) (صیح **farther**, **furthest**) التفضیل والتفضیل العلیا ۱. بعبدا علی بعد
- نایا دوور رویشیت؟ **Did you walk ~ ?** هل سرت مسافة بعبدة؟
- مانهوه تا شهوئیکی **They talked ~ into the night** درهنگ قسه یان کرد
- ظلوا يتحدثون حتى ساعة متأخرة من الليل
۲. هەلی ئەسەنگین، دەبخە ملین، **in so ~ as / as ~ as** ۲. بقدر ما
- ئەوی پە یوهندی بە **in so ~ as I am concerned** منهوه هه به
- فبسا یعلق بی
- بە پریکی زۆر، بە قوناخ **~ and away** بقدر کبیر، بمراحل
- دوور، (تپروائینی کەسێک) خەو بین، **far-away** adj خە یالی

- بعید، قصی (نظرات الشخص) حالم، خیالی
- far-fetched** adj بەبیردا نایەت، لەوانه نیه رووبدات
- بعید الاحتمال، غیر محتمل حدوته
- far-off** adj زۆر دوور، دوور بعید، نا
- far-reaching** adj دوور، کاریگەری قول بعیدالائثر
- far-sighted** adj دوور بین، ژیر، زانا بعید النظر، حکیم
۱. شانۆگەری کۆمیدی ۲. کۆمەلە **farce** /fa:s/ n [C] رو داوئیکی پیکه نیناوی ۳. گالته جاری
۱. مسرحیە هزلیە مضحکە ۲. سلسله من الاحداث المضحکة ۳. مهزله
- ترانهیی، گالتهیی، پیکه نیناوی **farcical** /fa:'sɪkəl/ adj هزلی، مضحک
۱. کریی گەشت (بە بەلەم، ترومبیل ..) **fare** /fɛə(r)/ n [C] هتد ۲. خواردن و خواردنهوه
۱. أجرة عن رحلة (بالفینة، السیارة .. الخ) ۲. الطعام و الشراب لیستی خواردن (لە چیشخانە) **bill of ~** فائسة الطعام (فی مطعم)
- نەروا، گەشت ئەکا، بەخت دینی **vi** یاسەر، یرحل، یصب حظا
- دەستکە وت چی بوو (لەسەر **How did you ~ ?** کەوتنه کەدا؟)
- ماذا كان نسیک (من التجاح)؟
- سەرکەوتنی بە دەست هینا **He ~ d well** لقد حقق نجاحا
- مال ناوایی، نوغری **farewell** /fɛə'wel/ int وداعا
- خو حافیزی **n [C]** وداع، تودیع
۱. کیلگه، چاندنگه، دیهر ۲. خانوی **farm** /fa:m/ n [C] لادی (ههروهه ها **house ~**)
۱. مزرعة ۲. بیت رینی (ایضا **house ~**)
۱. دە چینی، بە کشت و کال و بەخو کردنی **vi, vi** نازە لهوه خەریکه
۱. یزرع، یشتغل بالزراعة او تریة العیران
۲. شتیک ئەتیری بۆ ئەوی کەسانی تر **~ out (work)**

بيکهن
۲. يرسل شيئا لكي يعمله آخرون

farmyard *n* [C] بانو پوری کينلگه
فناء المزرعة

farmer /'fɑ:mə/ *n* [C] جوتيار / کشتيار، خاوهن کينلگه،
رهه زقان
مزارع / شخص يدبر، يملك مزرعة

farther /'fɑ:ðə(r)/ *adv* (far) دوورتر (شيوگي بهراوردی)
(صيفة التفضيل من far)
نسا توانين دوورتر *We can't go any ~ without rest*
لهمه پرؤين تا پشونه دهين
لايمکتنا التقدّم ابعدهن هذا دون ان نستريح
□ *adj on the ~ bank of the river* له که نار ه کهی تری
رووباره که
على الشاطي. الاخر من النهر

farthest /'fɑ:ðɪst/ *adv, adj* (far) (ناوه لناوی بالايه بو far)
(صيفة التفضيل العليا far)
Which English town is ~ from London?
دوورترين شاری نينگليزي له له ندهه نه وه کامه به؟
ماهي ابعدهن المدن الانكليزية عن لندن؟

farthing /'fɑ:ðɪŋ/ *n* [C] (زوو) پارهی نينگليزي بوو
به کسان بوويه جواريه کی بنسنيک / شتيکی بی بايه خ
(سابقا) عملة انكليزية تساوي ربع بنس، شيء عديم القيمة

fascinate /'fæ:sineɪt/ *vt* ۱. دل ده فرنينت، رای
ده کيشنيت، دلگيردکت ۲. له جوولهی نه خا، په کسی نه خا
(وه که له وهی مار له گه دل نيچيره کهی ده يکا)
۱. يسحر، يجذب بيهر ۲. يسلب القدرة على الحركة (كما تفعل
التعابين بالفراش)

fascination /'fæ:sɪ'neɪʃn/ *n* [C,U] دلفران، جوان،
شتيکی جوان، دلگير کردن، شه پدايوون
سحرقتة، شيء فتان

fascism /'fæ:ʃɪzəm/ *n* فاشيني، فاشيهت
الفاشية

fashion /'fæ:ʃn/ *n* [C] (جل و بهرگ، ره وشت،
بيروباوهه) باو، تهرز
(الملايس، السلوك، الفكر) موضة العصر
باو له پاريس
موضات باريس

رييازى نوئى / کون ~ / out of ~
۲. (له شيوگي تانک له گه دل نامرآزی ناسين و نه ناسين) ريياز،
شيوآز

أساليب / حديثة، قديمة ۲. (في صيغة المفرد مع أداة التعريف او
التنكير) طريقة، اسلوب

به شيويه کهی سه ير هه لس و *behave in a strange ~*
کهوت نه کا
يصرف بطريقة غريبة

به شيويه به ک يان شيويه کهی تری نه ويستانه
بطريقة او بأخرى، (غير مرضية تماما)
□ *vt* دروستی نه کا، دای نه پرؤی، پينک ده هينيت
يشکل، يکون، يصنع، يصوغ
~ a canoe from a tree trunk که شتی له قه دی
درهخت دروست نه کا
يصنع قارباً من جذع الشجرة

fashionable /'fæ:ʃnəbl/ *adj* وهک باو، له سهر ته رزی
تازه، چيني بالآ به کارى دين
حديث، متش مع الموضة، تستخدمه الطبقة الراقية
~ hotel / tailor نوئيل / بهرگ درووی چيني بالآ
فندق / خياط للطبقة الراقية

fashionably *adv* شتيکی نوئى، له گه دل موديل،
له سهر ته رزی تازه
بشکل متش مع الموضة / راق

fast /fɑ:st/ *adj* ۱. جيگير، چه سپاو
۱. ثابت، راسخ
جيگير له زه ويدا
۲. (هاورپی) دلسوز ۳. (رهنگ) جيگير، تينک ناچن
ثابت في الارض ۲. (الاصدقاء) مخلص، مقرب ۳. (الالوان)
ثابت، لايتغير، لايبهت
□ *adv* به جيگيري
بنيات، بأحكام
hold ~ توند نه يگري
يسك بأحكام
~ asleep زو نه خه ویت
يغظ في النوم
play ~ and loose (with) به فرو فيل، گزی نه کا،
ناويستانه ناراسته ی ده گزوي
يسكر، يخدع، يغير اتجاهاته بشكل متكرر

- fast** /fa:st/ *adj* (-er, est) ۱. خیرا، به پهله، زو، لهز
 ۱. سریع، سریع
 شه مه نده فوری خیرا ۲. (کامپیک و پاپواردنی) *a ~ train*
 مه ست، چه له ننگ
 قطار سریع ۲. (الشخص، طريقة حياته) منغمس فی الملذات
 پر کامه رانی، پر چیژ ۳. کاتزمیره که له پشه *a ~ life*
 حیاة ملىة بالملذات ۳. (الساعة) تسبق الوقت الصحیح
 نه و کاتزمیره ده خوله ک *This watch is 10 minutes ~*
 له پشه
 هذه الساعة مقدمة عشرة دقائق
 □ *adv* به پهله، به خیرا
 بسرعة
 به پهله قسه نه کا *~ speak*
 يتكلم / يتحدث بسرعة
 باران، شهسته نه کا، به لیزمه ده بارنی *rain ~*
 تحطر بغزارة
fast /fa:st/ *vi* به رۆژوو ده بیته، له خواردن و خواردنه وه
 دور ده که و پشه وه
 بصوم، يتتبع عن الاكل والشرب
 □ *n* رۆژوو، رۆژی، رۆژوو گرتن
 صوم، صیام
fasten /fa:stn/ *vt, vi* ۱. توندی ده کا، گرنی ددت،
 له بیهستنی، په توند داینه خا
 ۱. یت، یرسخ، یربط، یطلق باحکام
 ده رگا و پنجه ره کان به توندی *~ doors and windows*
 داده خا ۲. جینگیر نه بی، قایم، توند کراو / گه په تراو به
 بحکم اغلاق الابواب والنوافذ ۲. یصح ثابت، محکما /
 موصولاب
 زور به ی چاکه ت به *Most jackets ~ with buttons*
 دوگمه داده خرنی
 معظم السترات تثبت بأزرار
 ۳. ده ست نه گرنی به سهریا، په توندی نه بگرنی *~ upon*
 ۳. یسیطر علی، یسک باحکام
fastener *n* [C] نامیری بهستن، قایم کردن، جینگیر کردن،
 به نه خوین، ته و قه
 أداة ربط، تثبیت، توق
fastidious /fə'stɪdɪəs/ *adj* زه حمه ته قایل کردنی،
 هه ستیار، گازنده کهر

- یصعب ارضاء، شديد الاهتمام بمسائل الذوق، الطعام، الخ...
fat /fæt/ *n* [C,U] ۱. چه وری، بهز، پیو، رۆن ۲. ماده ی
 رۆنی پروه ک
 ۱. دهن، شحم ۲. ماده دهنیة نباتیة
 رۆنی پروه کی بو چیشته لئان *~ vegetable cooking*
 دهن نباتیة لطیفی
 له سه ر خوشتین خواردن *live on the ~ of the land*
 نه ژنی
 يتتبع بافضل الاطعمة
 ۱. قه لو، پر، نیکسراو □ *adj* (fatter, fattest)
 ۱. سمین، بدین
 ۱. *a ~ man* پیایو قه لو
 رجل بدین
 گوشتی چه وری، پر له دوگ ۲. نه ستور، پر کراو *~ meat*
 لحم ملىء بالدهن ۲. سیک، متلیه
 جانتای پر ۳. ناسووده، به سوود، به *a ~ pocket-book*
 پیت
 محفظة متلثة ۳. مریح، مکسب، خصب
 ۱. *a ~ job* کار نیکی ناسووده
 وظیفه مریحه
 زه وی به پیت *~ lands*
 اراض خصبة
 قه لو نه بیته، قه لو دکت □ *vt, vi* (-tt-)
 یسن، یسن
fat-head *n* گه مژه، گیل
 احمق
fatal /fə'tæl/ *adj* کوشنده، مردنی، ده بیته هوی مردن،
 کاره سات
 ممیت، مهلك، يقضي الى الموت / كارثة
fatally *adv* کوشدانه، پکوژانه
 بشكل ممیت، مهلك
 توشی برینداری کوشنده بوو *~ wounded*
 مصاب بجرح قاتل
fatalism /fə'tælɪzəm/ *n* [U] باور به قه زاو قه وهر،
 چاره نووس
 الايمان بالقدر، القدریة
fatalist /fə'tælɪst/ *n* [C] که سیکنی لیماندار
 به چاره نووس (به په سه ر هاتی دنیا)

قدري، شخص يؤمن بالقدر

fatalistic /fə'tælɪstɪk/ *adj* چاره‌نوروسی، داوهداری
قدري

fatality /fə'tæləti/ *n* [C,U] مردن، له‌ناوچون له
موت، هلاك

(*pl* -ties) پرووداودا
(في حادث مثلاً)

bathing fatalities مردن به هوی مهله كرده‌وه (له)
كه‌ناری ديارى كراو)

الوفيات الناتجة عن السباحة (على شاطيء معین)

fate /feɪt/ *n* [U] ۱. چاره‌نوروس، چاره، قه‌زاو قه‌دهر
۱. القدر، القضاء

۲. پاشه‌روژنيك چاره‌نوروس ديارى
meet one's ~

۳. كه‌كات ۳. مردن، له‌ناوچون، ويرانه‌نه‌مرى، نامينى، تيا ده‌چن
۲. المصير الذي يجدهه القدر ۳. الموت، الدمار يلقي حنفة

له چاره‌ى نوسراوه، چاره‌ نفیسی، چاره‌نوروس
fated *adv* مقدر له

به‌دووم، ره‌شبين، بين چاره، له‌بر
fatful /'fætful/ *adj* كوژ
مقدر، مشنوم، محتوم

۱. باوك، پابه ۲. دامه‌زرينه‌ر
father /'fa:ðə(r)/ *n* [C] ده‌ست بينكه‌ر ۳. قه‌شه (له‌ كلنیه‌ى كاسونيك)

۱. اب. والد ۲. مؤسس، مبتدي ۳. قسيس (خاصة في الكنيسة
الرومانية الكاثوليكية)

۱. دای نه‌هينى، دای نه‌مه‌زرينى ۲. خوى نه‌كا به
□ *vt*

باوكى مندال، خاوه‌ن په‌رتوك
۱. بينكه‌ر، بيتدع، بؤس ۲. يقر بأنه والد طفل او مؤلف كتاب
~ sth on sb

شنيك نه‌گه‌رينيته‌وه يو كه‌سيك
ينسب شيأ لشخص

خه‌زورور، باوكى ميرد (*pl* -s-in-law)
fat-her-in-law *n* يا زنه‌كه
صهر، والد الزوج أو الزوجة

fatherland *n* نيشتمان، خاك، ولات
الوطن

باوكانه
fatherly *adj* آوي

ناميرى قولى پينوى ده‌ريا، قولى
fathom /'fæðəm/ *n* [C] پينو (به‌كسانه‌به ۶ بين)

مقياس بحري لعق الماء (يعادل ۶ اقدام)

□ *vt* تزي نه‌گا، همستى بين نه‌گا، پندا نه‌روا
يفهم، يدرك، يسبر غور (شيء)

fathomless *adj* زور قول، بين بين
لايكن سبر غوره

fatigue /fə'ti:g/ *n* [C,U] شه‌كه‌ت، هيلاكى، ماندوويون
تعب، اجهاد، ارهاق

□ *vt* هيلاك نه‌بين
يتعب، يرهق

(پروانه *fat*)
fatten /'fætn/ *vt, vi* (انظر *fat*)

fatuous /'fætʃuəs/ *adj* گه‌مه‌زه، گه‌وج، پورت
احق، ابله

faucet /'fə:sɪt/ *n* فاورى فاسك، بوري فاسك،
(في امريكا) صنبور، حنفيه

۱. عه‌يب، له‌كه، كه‌م و كوورپى،
fault /fəʊlt/ *n* [C,U] خه‌وش، چه‌وتى
۱. عيب، نقص

find ~ with عه‌يبى لى نه‌دوژنيته‌وه
يتصيد عيوب، يشكر من

at ~ هه‌له، عه‌يبدار، شه‌زاو
خاطي، به‌ عيوب، متعير، مرتبك

It's your own ~ if you've hurt yourself

۲. (له‌شيوگى تاكدا) هه‌له، شه‌رزه، شاش، به‌ر پرسيارى له
هه‌له كردن هه‌له‌ى خوت بو كه‌ نازارى خوت دا ۳. هه‌له

۲. (في صيغة المفرد فقط) غلطة، خطأ، مسئولية عن الخطأ انها
غلطتك قد اذيت نفسك ۳. خطأ

هه‌له‌ى ريزمانى ۴. قليشى زه‌وى وهك
~ of grammar درزى به‌رد

خطا في النحو ۵. شق في قشرة الارض او طبقة صخرية مثلا

faultless *adj* بين گه‌رد، بين چه‌وتى
بلا اخطاء

faultlessly *adv* بين گه‌ردى، بين چه‌وتى
بشكل قويم ليس فيه اخطاء

faulty *adj خه‌وشدار، نه‌ساز، چه‌وت، سوچدار
به‌ عيوب او اخطاء، خاطيء*

(له‌ رومای کون) خواى دارستان و باخچه‌و
faun /fəʊn/ *n* كينگه، (شاخى بز و قاچى بزنى هه‌بوو)

- (في روما القديمة) اله الغابات والحدائق والحقول (له قرون العازر و ارجلها)
- fauna** /'fɔ:nə/ *npl* نازه‌لی سدرده‌مینکی دیاری یا ناوچه‌یه‌کی تاییهت حیرانات عصر معین أو منطقه معینه
- favour** /'feɪvə(r)/ *n* [C,U] ۱. چالاکه، لاپه‌نگریی خوشه‌ویستی، ناماده باشی بۆ یارمه‌تیدان ۱. استحسان، تأیید، محاباة، استعداد للمساعدة
- أ. دلنه‌وایی نه‌کا، پشی به‌رنادات، هاسوز *in ~ of*
 ب. له‌لایه‌نی له‌وه، له‌په‌رژه‌وه‌ندی له‌وه، له‌بری، له‌جیاتی
 أ. متعاطف مع ب. فی جانب، فی صالح، نیابة عن
 نه‌ویست، قیزه‌ون، نه‌لیانی ۲. جوان، *out of ~ (with)*
 ناسراو، خزمه‌ت
 مکروه، غیر محبوب (من قبل) ۲. جمیل، معروف، خدمه
 داوای یارمه‌تی له‌که‌سیک نه‌کا *ask a ~ of sb*
 یطلب المساعدة من شخص
 ۱. لایه‌نی نه‌گری، یارمه‌تی نه‌دا، پشتگیری دکت *vt*
 ۲. فه‌زلی که‌سیک یا شتیك نه‌دا به‌سه‌ر نه‌وی تردا ۳. چوون
 یدک نه‌بی، وه‌ک په‌کی لی دی
 ۱. یزید، یساند ۲. یغضل شخصاً / شیئا علی آخر، یحایي ۳.
 یسانل، یشابه
- favourable** /'feɪvərəbl/ *adj* گونجاو، له‌بار، روپیروز موت، مؤید
- favourably** *adv* به‌په‌سه‌ندی، له‌بارانه، به‌په‌سه‌ند کراوی، هه‌لیازی
- بقتیل حسن، بشکل مواتی
- favorite** /'feɪvəɪt/ *n* [C] (که‌س، شت) چاک، په‌سه‌ند (شخص، شیء) منضل
- favouritism** *n* [U] خوشه‌ویستی، هه‌لیازی، چاکه خوازی، لاگری محاباة، تحیز
- ¹fawn** /'fɔ:n/ *n* [C] ۱. بیجوه ناسک ۲. ره‌نگی توزی مه‌یله‌و زه‌رد
 ۱. صغار الغزلان ۲. اللون البني الباهت المائل الى الصفرة
- ²fawn** /'fɔ:n/ *vi* ۱. (سه‌گ) هه‌لنه‌تیزینی کلکه له‌قی‌ده‌کا ۲. ماستاو نه‌کا، مامه‌یی نه‌کا
 ۱. (الكلب) يظهر سروره بالقفز و هز الذیل ۲. (مجاز) یتملق، یترلف

مامه‌یی بۆ خزمینکی نزیکي ده‌وله *~ on a rich relative*
 مه‌ندی نه‌کا

یتعلق قریبا غنیا

- fear** /fiə(r)/ *n* [C,U] ۱. ترس، توقین، سامناک
 ۲. سه‌رکه‌شی، ترسناک ۳. ترسان له (خودا)، سام
 ۱. خوف، رعب، فرع ۲. مخاطرة، خطر ۳. خشية، خوف (الله)
 نه‌ترسن، نه‌شله‌زی *vt, vi*

یخاف، یخشی، یقلق

- fearful** /'fiəfl/ *adj* ترسناک، سامناک، توقینه‌ر مخیف، ترعب، خائف

- fearfully** *adv* به‌شیوه‌یه‌کی ترسناک / توقینه‌ر بشکل مخیف / مرعب

- fearless** *adj* نه‌ترسی، نازا، گوئی پین نادا لایخاف، لایه‌باب

- feasible** /'fi:zəbl/ *adj* په‌سه‌ند، له‌وانه‌یه‌روو پدات، کرداوی
 معقول، محتمل حدوته، عملي

- feast** /fi:st/ *n* [C] ۱. جه‌ژن، یاد ۲. خوان، نان خواردن
 ۱. عید، ذکری ۲. ولیمة، مأدبة

- ناماده‌یی میوانداری ده‌یی *vt, vi*
 یقیم / یبشک فی ولیمة

- feat** /'fi:t/ *n* [C] قه‌هره‌مانی، مه‌ردایه‌تی عمل مجید

- feather** /'feðə(r)/ *n* په‌ری په‌له‌وه‌ر ریشه‌ الطائر

- birds of a ~* هه‌ریالنده ئوبراخو (گیا له‌سه‌ر بنجی خوی ده‌روی)

الطیور علی اشکالها (تقع)

- a ~ in one's cap* شتیك جیی شانازی بین شیء یدعو للفتخر

- vt* ناسووده‌یی زور نه‌کا یوفر اسباب الراحة

- ~ one's nest* خوی ناسوده نه‌کا بهیء الراحة لنفسه

- featherbed** *n* [C] نوینی نه‌رم و نول، راخه‌ر له په‌رگولیفک، تشتی سفت فراش و تیر من الریش

- feature** /'fi:tʃə(r)/ *n* [C] شه‌قل، به‌رگه، درف، روده‌م،

ضعيف، واهن
feeble-minded *adj* گنبل، لاژک، گهوج، خړپو، ناځل،
 سفک
 ابله
feebly /fi:blɪ/ *adv* به لاوزی، به بېسه زمانی، به داماموی
 بضعف، پوهن، يتخاډل
fecal Impaction گووگيران (قه بزې)
 حصر الحانظ
feed /fi:d/ *vt, vi* (pt pt, pp fed/fed/) ۱. خواردنی
 ۲. (بو ټاډه) خواردنی نه داتې، نه پله وه پړینې، تیری
 نه کا
 ۱. یطعم، یغذي ۲. (للحیوانات بصفة خاصة) یرعی، یغذی
 مانگا له میړگه که
cows ~ ing in the meadows
 ده له وه پړی
 ابقار، ترعی فی الروج
 له سهری نه ژی
 ~ (up) on
 یغذی علی
 ۱. خواردن، خواردنی مثال، ټاډه / ژهم
 n [C,U]
 طعام، غذاء (للاطفال، الحیوانات) وجبة
feedback /fi:dbæk/ *n* [U] لاده سته کورت، راگه ین
 یان خوراکا، فه گه راندی (پروانه *fed*) ده ستی لڼ ده دا
 عائد للمعلومات (انظر *fed*)
 ۱. هه ست ده کا،
feel /fi:l/ *vt, vi* (pt, pp felt /felt)
 ده ست، هشی دکت
 ۱. يتحسس، یلمس ۲. یشعر، یحس
 ټاره زوی کردنی کار ټیک ده کا
 ~ like doing sth
 ۳. واده رته که وی، - وادیا ره (نهرمه / زیره) بو هه ست
 یشعر بالرغبة فی عمل شيء ۳. ییدو، یظهر، (ناعما، خشنا)
 للحواس
 ده ستی مثال نهرم و ټوله،
A baby's hand ~s smooth
 ناسکه
 ان ید، الطفل ناعمة الملمس
 پښتی وه کو ټاوریشمه ۴. له و
Her skin ~s like silk
 پروایه دایه ۵. کاری تی ټه کات، بیروای نارون
 ان ملمس بشرتها کالحریر ۴. یعتقد ان، یكون فكرة غیر واضحة
 ۵. عن، يتأثر، یروق ل
 هه ست به غه مباری ټه کات بو که سینک
 ~ sorrow for sb
 یشعر بالاسی من اجل شخص

نیشانه، به شیک له دم و چاو، روخسار ۲. (له شیوگی کو)
 پروالته دی دم و چاو، نیشانه، جودا، جیا که ره وه
 ۱. سمة، قسمة من قسمة الوجه، (فی صیفة الجمع) سمات،
 ملامح الوجه ۲. صفة مميزة، بارزة
 شیوه کانی جوگرافی
geographical ~s of a district
 تاییه ته به ناوجه شاخاویه کان و ده ریچه کان .. هتد
 الصفات الجغرافية المميزة لأقليم (کالجمال، البحریات .. الخ)
 ناسینه وه، پروټیکی دیار ده بیثیت (له فیلم) دا
 □ *vt*
 یبیز، یحتل مکانا بارزا (کمنشل فی فیلم)
featureless *adj* بی پروالته، مت، هه دار
 بدون ملامح مميزة
february /febjuəri/ *n* مانگی شویات، ره شه من، مانگی
 دوو
 شهر فبرایر، شباط
fed /fed/ ده رخواوردی دا (پروانه *feed*)
 (انظر *feed*)
 بیژاری، جارس بوو
 ~ *up*
 (ل. د) ضرر
federal /fedərəl/ *adj* فیدرالی، په کگری
 الفیدرالی
federalism /fedərəlɪzəm/ *n* [U] په کگری تنی،
 په کگری تووی
 المذهب الاتحادي، فیدرالی
federate /fedəreit/ *vt, vi* (ده هر، کومه لڼگان) په کی
 ده خات، په کیتی پیکدینې / ریڼی ده خات به په کگری تنی
 فهدرالی
 (الولايات، المجتمعات) یوحد / ینظم فی اتحاد فیدرالی
federation /fedə'reɪʃn/ *n* [C,U] ۱. په کیه تی،
 په کگری په تی، فهران وای فیدرالی، کوپوونه وه ۲. په کیتی
 فیدرالی، په کیتی ریڼکخواوی بازرگانی ۳. دروست کردنی
 یاسای فیدرالی
 ۱. حکومت فیدرالیة، ۲. اتحاد فیدرالی، اتحاد منظمات
 تجاریة، ۳. فدرلة (تشکیل نظام فیدرالی)
fee /fi:/ *n* [C,U] مز، مزه، کری، موچه، شاباش، بو
 که سینکی هونه رکاز / ریڼمایي کردن
 أجر لشخص مهني مقابل خدمات / اشتارة
feeble /fi:bl/ *adj* زه عیف، به سه زمان، لاواز، دلسار،
 په ککه وه ته

- ~ the heat ئۆقرەى نىيە لە گەرما، گەرمايەتى
يعاني من الحر
- n by the ~ (تەنھا لە شيوگى تاكدە) دەست تێوەردان
(في صيغة المفرد فقط) باللس
- feeler** /fi:lə(r)/ n [C] ۱. شاخى ھەست كردن لە ھەندى
مىروودا ۲. ھەستيار، ھەستەوەر، سەحكەر، بىرور، پىشنيار،
بۇچارەسەر كردنى راى كەسانى تر
۱. قرن الاستشعار، عند بعض الحشرات ۲. مجلس، فكرة /
اقتراح يقدم لحسن آراء الآخرين
- feeling** /fi:liŋ/ n [C,U] ۱. ھەموس، ھەستيار، ھەست،
ھەست كردن
۱. احساس، شعور، وعي
- a ~ of discomfort ھەست كردن بە ناھارامى ۲. پروا،
باوەر، بۇجۆن ۳. وىژدان، ھەستو نەست، خۆشەويستى
شعور بەدم الراحة ۲. راى، اعتقاد ۳. (في صيغة الجمع) مشاعر،
وجدان، عواطف
- rouse the ~ s ھەستى ئەبزويئى ھەستەكان دەوروزيئى
يشير المشاعر
- hurt sb's ~ s نازارى ھەستى دەدا، ھەستى بىرئىنداردە كا
۴. ريزلنى نان
- يؤذي مشاعره ۴. اعجاب (بفن أو جمال مثلا) تقدير
- adj ھەلچون، رۆمانسى، بەسۆز
عاطفي، انفعالي، حساس
- feet** /fi:t/ n پى، پىيەكان (پروانە foot)
انظر (foot)
- felicitous** /fə'lisitəs/ adj (ووشە، تىيىنى) خۆش،
دەگىر، باش ھەلبۇزىراو
(الكلمات، الملاحظات) ليق، حسن الاختيار
- feline** /fi:lain/ adj كتكى، پشيلەيى، قىلباز
التقط غادر، ماکر
- ¹fell /fel/ كەوت / (پروانە fall)
انظر (fall)
- ²fell /fel/ vt دكەليت، دئىخت، ئەكەوى، دار ئەپرئەوھ
يستقط، يوقع، يتقطع شجرة
- fellow** /feləʊ/ n [C] ۱. كەس، يەكئىك، زەلام، كاپرا،
ھوگر، ھەفسەر ۲. لەشيوگى كۆدا، ھاوئەلان، بىرادەرەن،
ھاوکار
۱. شخص ۲. (في صيغة الجمع) رفاق، زملاء

- ~ s in misfortune بىرادەرەن / ھاو دەم بۆ تەنگانە
۳. ھاوچەشن / ھاوچىن
- اصدقاء / زملاء في الشدة ۳. من نفس النوع / الطبقة ... الخ.
مائل
- ~ citizens ھاوئىشتامىيەكان
مواطنون
- ~ passengers ھاوگەشتياران، ۴. ئەندام لە كۆمەلەيەكى
زانستى
- رفقاء السفر / الطريق ۴. عضو في جمعية علمية، زميل
- F ~ of the British Academy ئەندام لە ئەكادىمى
بەريئانى
- زميل في الاكاديمية البريطانية
- fellow-feeling** n ھاوئەشەى كردن لە ھەستدا
مشاركة في الشعور
- fellowship** /feləʊtʃɪp/ n [C,U] ۱. ھوگرى كرى،
ھاوکارىيەتى ۲. ئەندامىيەتى، زەمالە (لە كۆمەلەيەك يان
ئەكادىمىيەك)
۱. رفقة، صحبة ۲. عضوية، زمالة (في جمعية و أكاديمية)
- felon** /feləʊn/ n [C] تاوانبار، تاوان
مجرم، ائم
- felony** /feləʊni/ n [C,U] تاوان، كەتن
جريمة، ائم
- ¹felt /felt/ بەرھەست، ھەستى كرد (پروانە feel)
(انظر feel)
- ²felt /felt/ n [U] لىباد (فەرشى خورى پەستىتراو
لىباد
- ~ hats شەبەقى لىباد، كلاف، كلاف
قبعات من اللباد
- female** /fi:meɪl/ adj ۱. مەن، مئىنە، مئىچكە (پوھەك)
بەردار
۱. مؤنث، انثوي (النباتات) مشر
- n [C] ۲. ژنانە، مەن (مروؤف يان نازەل) مئىنە
۲. نسائي، نسوي انثي (الانسان أو الحيوان)
- *femoral hernia** قۆبرى بەر ران (قۆربون)
فتق فخدى
- feminine** /feməʊn/ adj مئىنە، ژنانى، مەن
۱. نسائي، انثوي، للنساء
- ~ hobbies خوليا، ئارەزوى ژنانە وەك دروومان

۲. (له‌ریزمان) من پینجه‌وانه‌ی نیر
 هوابات نسائیة (کاشفال الابرة) ۲. فی النحو (مؤنث) عکس
 مذکر
- feminism** /femɪnɪzəm/ *n* [U] بزوتنه‌وی به‌کسانی
 له تیوان ژن و پیاوذا
 حركة المساواة بين الرجل والمرأة
 (دهوری نه‌گه‌ری) ته‌یمان، شورا،
 ۱fence /fens/ *n* [C] په‌رژین، (له‌ته‌خته‌یا ته‌له‌ن)
 (یحبط ب) سور، سیاج، (من الاخشاب والاسلاك)
 ۲fence /fens/ *vi* ۱. شه‌ره‌شیر، شیربازی نه‌کا ۲. خوی
 لانه‌دا له‌وه‌لامی راسته‌وخوی پرسیار
 ۱. یبارز بالسيف ۲. (مجاز) بتجنب الاجابة المباشرة (على
 سؤال)
fencer *n* [C] یاریکەر / زورانباز
 مبارز
fencing /fensɪŋ/ *n* [U] شیربازی
 مبارزة بالسيف
fend /fend/ *vt, vi* ~ off ۱. خوڤه
 ۱. خوڤه‌پاریزیت له، خوڤه
 ددت، ده‌پاریزیت، دورنه‌که‌ویته‌وه
 ۱. يدافع عن نفسه ضد، يتقي
 ۲. به‌خوی نه‌کا (خوی ومنا له‌کانی)، چاودیری
 ~ for ده‌کا
 ۲. يعول (نفسه أو اولاده مثلا) يرعى
fender /fendə(r)/ *n* [C] ۱. چوارچینه‌ی کانزایی
 ده‌وری زوپسا ده‌دات، درایسزین، تسانی زوپه‌پساریز
 ۲. به‌رهبست، لیکه‌وتن له (پاپور، فامیر)
 ۱. اطار معدني يحيط بالبدفأة، درایسزین ۲. (في السفن،
 الآلات، الترام، القاطرات) حاجز الاصطدام
ferment /fə'ment/ *vi* ده‌ترشیت، کاری تی نه‌کا،
 نه‌وروزی، توره‌ی نه‌کا، هه‌ل ده‌چن
 یخمر، یخمر، (مجاز) یثیر، بیج، یبیج
 هه‌وین، ماده‌ی ترشاندن، له‌باری
 □ /fə'ment/ *n* وروژاندنی شوڤردا
 خیره، ماده‌ی تسبب یخمر، (مجاز) فی حالة تهيج او ثورة
 (سیاسیة او اجتماعیة) مثلا
fermentation /fə'men'teɪʃn/ *n* ترشان، ترشاندن،
 ترشوبن
 تخم، تخمیر

- fern** /fɜ:n/ *n* [C,U] جوڤه‌روه‌کینکه‌ته‌نها گه‌لای هه‌په‌وه
 گولای نییه، گه‌لای سولکه (سه‌رخه‌س) پیچک، که‌ره‌فسا
 کولای
 نبات الخنشار. نبات له اوراق خضراء وليس له ازهار
ferocious /fə'ru:ʃəs/ *adj* وه‌حشی، کبوی دل ره‌ق،
 زیاندار، دژوار، در
 عنيف، قاس، شرس، شديد
ferocity /fə'rosəti/ *n* [C,U] دری، دژواری، در
 درنده‌یی، ناهمه‌مواری
 عنف، قسوة، شراسة
ferret /ferrɪ/ *n* [C] نازه‌لیکی بچوکی زیره‌که (مشکه
 خوڤه) راوی (مشک و که‌رویشک) نه‌کا
 حیوان صغير ماهر، في صيد الفئران والارانب
 راو نه‌کا به‌هوی نه‌و نازه‌له‌وه، نیچیر دکت،
 □ *vt, vi* نیچیر دنییت ده‌ر
 یصطاد (الفئران، الارانب) بمساعدة هذا الحيوان
 که‌سیک نه‌ی دوزڤیته‌وه دواي گهران
 ~ *sth/sb out* ولیکولینه‌وه
 یکشف / یجد شیئا او شخصاً بعد بحث دقیق
ferroconcrete /fə'rou'kɒkri:t/ *n* [U] چیمه‌نتو
 دارزاو به‌شیشی فاسن / چیمه‌نتویا ناستکری
 اسمنت مسلح
ferrous /fɛrəs/ *adj* ناسنی، ناسنوز، ناسنی هه‌فه‌یز
 حدیدی
ferry /feri/ *n* [C] (pl -ries) که‌له‌ک به‌له‌می بچوک /
 بوگوسته‌وه‌ی خه‌لک ناودا
 قارب / طائرة لنقل الركاب عبر نهر او قنات، معدیة
 به‌که‌له‌ک نه‌په‌رینه‌وه
 □ *vt, vi* یقتل / یعبّر بالمعدیة
fertile /fɜ:taɪl/ *adj* ۱. (زه‌وی) به‌پیت، (که‌سیک، هوش)
 پرپی له‌بیرو باوه‌، پلان ۲. به‌پیت، توانای پیتاندنی هه‌په‌،
 به‌ردار، پرپیت، زایی
 ۱. (الارض)، خصبة، خصيب، (الشخص، العقل) ملي، بالانكار
 / الخطط .. الخ ۲. مثمر، مخصب، قادر على الاخصاب
 توی به‌پیت
 ~ *seeds* بذور مخصبة
fertility /fɜ:taɪlɪ/ *n* [U] به‌رداری، به‌پیتی، به‌به‌ره‌می
 خصوبة

fertilization /fɜːtɪlə'zeɪʃn/ n [U] پەرىن، پىتاندىن، پەين كردن
اختصاب

fertilize /fɜːtəlaɪz/ vt بەپىشى ئەكا، ئاوسى ئەكا
يغصب

fertilizer /fɜːtəlaɪzə(r)/ n [U] بەپىت، پەين
مغصب، ساد

fervent /fɜːvənt/ adj ۱. گەشاوۋە، گەرم ۲. پەرلە ھەست و سۆز، پەرۋش، دلگەرم
۱. مەرھج، خار ۲. (مجاز) ملى، بالئاشاعر، متعمس
~ love خوشەوېستى بە پەرۋش
حب متقد

ferveur /fɜːvə(r)/ n [U] ھەست قول، كۈپە كردن، شاراندن، پەرۋشى
شعور عىق، اتقاد

festal /festl/ adj جەژنى، تايپەتە بە جەژن
عېدى، يغص الاعياد

fester /festa(r)/ vi ۱. (برين) جەراحت ئەكا، گەنى
دېت، دەرۋى ۲. ئەيپتە ھوى تالى، ھوشى تېك ئەدا، پىزك، پىزمارۆك
۱. (الجرح) يتقى ۲. بسبب مرارة، يفسد العقل، يسم التذكير

festival /festəvəl/ n [C] ياد، ئاھەنگ، جەژن
احتفال، مەرھان، عېد

festive /festɪv/ adj ئاھەنگى، جەژنى، شايى
مەرھان، احتفالى
وەرۋى جەژنەكان (لەدايك بوون و
سەرى سال)
موسم الاعياد (عېد الميلاو رأس السنة)

festivity /fe'stɪvətɪ/ n [C,U] ۱. جەژن، ئاھەنگ
۲. بۇنەپەكى خوش، ئاھەنگى
۱. عېد، احتفال ۲. مەرھان، مناسبة مرحة

wedding festivities ئاھەنگى ژن ھېنان
احتفالات الزواج

festoon /fe'stu:n/ n [C] زنجىرە بەك گولنى ھەلۋاسراو
بۇ جوانى
سلسلە من الزهور متدلية و معلقة بين نقطتين للزينة
۱. باری ھەلچون، خرۋشى،
۲. پىزىن بىسلسلە / جبل من الزهور

fetch /fetʃ/ vt, vi ۱. دەھنى، دىئىت، نامادە دەكات، ئەروات بۇ نامادە كردنى (ستىك، كەسىك)، دانە دەست
۲. دەرى ئەكا (ھەناسە، فرمىسك) بۇ (كەلوپەل) ئەپەينى
۱. يىلب، يىذب لأحضار (شيء أو شخص) ۲. يطلق (تسندة،
دمرعا) (للبياضع) يحضر، يىلب

fete /feti/ n مەرھەجان، ئاھەنگ لە ھەوای سازگاردا
مەرھان (عادة في هوا، الطلق)

fetid /fetɪd/ adj بۇنى پىس، ناخوش، بۇگەن
كوبه الرائحة

fetish /fetiʃ/ n [C] (pl ~es) بت پەرست لای گەلە بت
پەرستەكان وا ھەست دەكەن گيانى تىداپە نوشتە، خوشەوېستى وپەرۋشى گىلانە
صنم، عند العرب الوثنية يعتقد بان داخله روح، شيء يتعلق
به، حب او ولىع بشكل احمق

fetishism ئەخۋشپەكى دەروپە (جنسى) توشى
ھەندىك (ژن و پياو) دەپت
فېتېشېزم

fetter /fetə(r)/ n [C] كۆت، زنجىرى ئاسن، گرېدان، پاشبەند، بەندان، پىشەند
قىد، غل، سلسلە حدیدية (مجاز) معوق، عائق، عقبة
رېگە لى ئەگرى، بەند دكت، گرى ددت
يقيد، يغلق، يعوق

***feto** كۆرپەلە، ئاولەمە
جىنى

***fetus** كۆرپەلە، ئاولەمى
جىنى

feud /fju:d/ n [C] شەر، ئاكوكى دورو درېژ، نەبارى، دوژمنى
ئار، عداە شديد يستمر مدة طويلة

feudal /fju:dəl/ adj دەرەبەگى
اقطاعى

feudalism n [U] رۇنى دەرەبەگى
نظام اقطاعى

fever /fi:və(r)/ n ۱. تا، بەرز پونەو ۲. پەلى گەرمى
لەش ۲. ئەخۋشى تا
۱. حمى (ارتفاع في درجة حرارة الجسم) ۲. مرض الحمى
۳. بارى ھەلچون، خرۋشى،
in a ~ of impatience لەبارى ھەلچون و خرۋشداپە، پەرلە يىزارى

٣. حالة إنفعال (إثارة في حالة إنفعال شديد مليء بالضجر

feverish *adj* تالهاٲاٲو، ٲهريشان
محموم
خهوى ناخوش
احلام محمومة

few /fju:/ *adj* (-er, -est), *pron* ١. كم، هندك، چهندهك
١. قليل
٢. كمى له خدلكى
٣. تانهوده سال دهزى
٤. قليل من الناس يعيشون الى سن التسعين
٥. كنى كه مٲرين هه لى
٦. كرددوه؟
٧. من الذي ارتكب اقل عدد من الازياء؟
٨. هينده كانى، كه ميك، ٢. هه ندى (له گ ل) *no ~ er than*
٩. حوالى بيلغ عدده ٢. (بعض) (باضافة a)
١٠. *Would you like to have a ~ friends to supper?*
١١. چه زده كه يت هه ندى له هاو ريبانت بونان خواردنسى نيواره
١٢. بانگ بكه يت؟
١٣. هل تحب ان تدعو بعض الاصدقاء الى العشاء؟

fez /fez/ *n* [C] قيسٲ، كلأو، قيس
طربوش

fiance /fi'nsɛ:/ *n* [U] ده زگيران (كور)
خاطب

fiancee /fi'nsɛ:/ *n* [C] ده زگيران (كچ) ده لهنده
خطيبة

flasco /fl'æskəʊ/ *n* (pl ~ s) سه رنه كه وٲن، هيو، بران،
ٲيكچون، ٲنكه ٲناٲه مام
نشل، اخفاق

fib /fib/ *n* [C] دروى سهى، دروى (د. ل) مه سلحه حهٲ
(د. ل) كذبة بيضاء، اكدوبه
دروى سهى نه كا، دروٲه كا
يكذب كذبة بيضاء

fibre /fai(r)/ *n* [C] ١. ريشال، ريشال، ريس، ريشو،
دارى لوكه، ٲه خٲه، ده مار ٢. ٲوكى ٲاژه ل، كولك، كورك،
شٲيك له ريشال (لوكه بؤ نموونه) كوتالى لى دروست
نه كرى
١. احد الياف نسيج فى جسم الحيوان او النبات، شعيرة
٢. مادة مصنوعة من
كشعيرات الٲطن، الخشب، الاعصاب)

الياف (كالتطن مثلا) يصنع منها قماش

fibrocyte ريشاله خانه
ليفية

fibroblast دا يكه ريشاله خانه
أروقة ليفية

fibro ريشالى
ليفى

fibrous /faɪbrəs/ *adj* دروست كراوه له ريشال، ريسى،
ريشالى
مصنوع من / يتكون من الالياف
ٲه لزم، ٲه لزمه بار يكه، ٲارچه
الشظية

fickle /fɪkl/ *adj* (بارى ده روونى، كه ش) .. هند
گوهورك، گوٲراو، ناچيگير
(الحالة النفسية، الٲقس .. الخ) متقلب، متغير

fiction /fɪkʃn/ *n* [C,U] ١. خه پال، چيروك ٢. ٲاٲوب،
ٲومان
١. خيال، تخيل ٢. قصة، رواية
كارى ويژه يى له روماندا
اعمال ادبية من الروايات

fictitious /fɪkʃɪʃəs/ *adj* خه پالى، ناٲاساى، ٲاٲوبى،
دروست كراو، نه نديشه يى
خيالى، غير واقعى، زائف

fiddle /fɪdl/ *n* [C] كه مان، هه رٲاميرى له كه مان ٲچيٲ
آلة الكمان / الكنتجة، أى آلة تشبه الكمان
له بار يكى ٲه ندروستى باشدا يه، ساخلم، شاد ~ *fit as a*
فى حالة صحية جيدة
روٲيكي ناوه ندى وه رٲه گرى به
گوٲيره ي
يلعب دورا ثانويا بالنسبة ل ..

١. كه مانچه ده زه نى ٢. ٲه نيجه كانى نه جوٲيٲى
به بى هو (شپه زه يى)، له كانى دوو دليدا
١. يلعب الكمان ٢. يحرك اصابعه بلا هدف (فى حالة القلق مثلا)

fideliy /fi'delɪti/ *n* [U] ١. دلسوٲى، نه مهك، حه يرانى،
نه مهك دارى، ٢. دروستى، روونى
١. اخلاص، وفاء ٢. دقة، وضوح

fidget /fɪdʒɪt/ *vi, vt* نه جوٲى، بزوى نه كا، ٲه ريشان
دكت

يتحرك، يعرج، يمل، يسبب ضيقاً (الشخص)
 □ n [C] (له شيوگي کۆي) يئزاري (له شيوگي تانک)
 که سيکي بزيو، يئزارکه ر
 (في صيغة الجمع) حرکات تدل على الملل (في صيغة المفرد)
 شخص يظفي عليه الملل
fidgety *adj* دلّه راوکين، ده مارگير، پەريشاني، يئزاري
 قلق، متحمل، عصي

field /fi:ld/ n [C] ۱. چار، کيڭگه، بواري خوئندن، کايه
 ۲. کيڭگه ي کانتزا ۳. گۆره پان، مه پدان، زه في، زه وي، گه ره ک
 ۱. حقل، غيظ ۲. (خاصة في تعبيرات مركبة) حقل للمعادن الخ
 ... ۳. ساحة، ارض قضاء
 ~ gold کانه نالتون (زير)
 منجم ذهب
 ~ oil چالي نهوت
 حقل للبتروئول
 ~ ice زه وي سه هول به ندان
 ارض مطظة بالثلج
 ~ flying گۆره پاني فريڻ
 ساحة طيران
 ~ sports ياري وه زشي وه، پاوپاوه ماسي هتد
 ۴. بواري خوئندن، لقيک له لقه کاني پسيپوري
 رياضات کالصيد القص صيد السمک ... الخ ۴. مجال دراسي
 فرع من فروع التخصص
 ~ the ~ of medical research بواري تويزينه وه ي
 پزيشکي
 مجال البحث الطبي
 ~ of vision بواري بينين، مه پداني جهنگ، کوشنار
 مجال الرؤية، ساحة القتال، ارض للمعركة
 ~ take the دهست به کوشتن نه کا، شه ردهست بين
 نه کات
 يبدأ القتال
 ~ artillery توپخانه
 مدفعية الميدان
 ~ hospital تيمارخانه، نه خو شخانه ي پيشه وه ي جهنگ
 مستشفى الميدان
 F ~ Marshal پلدي مارشال
 رتبة المشير
 □ vi, vt نه پگري / توپه که نه وه ستين له ياري کريکيت

يسمك / يوقف الكرة في لعبة الكريكت
field glasses *npl* چاويلکهي به ره ي جهنگ،
 دووربين
 منظار الميدان
fiend /fi:nd/ n [C] شه پتان، خيو، که سيکي درنده /
 به دمروئف
 شيطان، وحش، شخص شرير / قاس
fiendish *adj* که سيکي به دخوو، توندوتيز، به دمروئف،
 به هنگ، خراب، درنده
 شيطاني، وحشي، قاسي، شرير
fierce /fi:os/ *adj* (-r, -st) ۱. توندوتيز، زياندار، هار،
 سهخت، در، دژوار
 ۱. عنيف، قاس، شرس
 ~ dogs سه گي در
 کلاب رسة
 ~ looks روانيش توندوتيز، به رقه وه
 نظرات قاسيه
 ~ winds ۲. ره شه پاي دژوار (گه رمي، ناره زو) توندوتيز،
 ناره هتد
 ۲. رياح عنيفة، (الحرارة، الرغبة) عنيفة، جامحة
fiercely *adv* به توندي، به دژواري، به توپره ي،
 به درنده ي
 بعنف، بغضب، بشراصة
fierceness n [U] توندي، ناهه مواري، درنده،
 دژواريني
 عنف، شراصة
fiery /'faɪəri/ *adj* ناگريي، سوپوه وه، وه ناگريي،
 زور توپره، نه نري فاته شي
 ناري، ملتهب، حار کالتار، (الشخص) سريع الغضب
fifteen /'fi:fi:n/ n [C] پانزه، پازده
 خمس عشرة
fifth /fi:fθ/ n [C], *adj* پينچ په ک
 خمس ۵/۱
 ~ column پينجم کۆلوم، تابوري پينجم
 الطابور الخامس
fifty /'fi:fti/ n [C] (pl -ties) *adj* پنجا
 خمسون
fiftieth /'fi:fti:θ/ n [C], *adj* له په پنجا په ک / په کله په پنجا

	۵۰/۱	صورة بلاغية
fig /fiɡ/ n [C]	درهخت / بهری ههنجیر، هیزیر شجرة / نمره التین	۱. رۆلێك وهرته گرنی ۱. یلبب دورا، یظهر
fight /faɪt/ vi, vt (pt, pp fought)	شهرته کا، نهجهنگنی، تینه کۆشی، شهرته کا	خوی وادهر نهخا، وهك رۆلێك ببینی ~ as sb in a play له شانوگهریه كدا
~ shy of	۱. یحارب، یقاتل، یناضل، ینشاجر دوور نهكهوینتهوه له، خو له ددت بیستد عن	وكانه، یلبب دور شخص فی مسرحیه ۲. دهستی نهكهوی، دهخهملینیت، نهپۆمیری، ~ sth out واهدست نه كا، راله دكت ۳. وینهی نهكیشنی، رۆلنی هونهری نهیبینی
~ it out	به خهبات چارهسهری ده كا یسوی مسأله بالكفاح	۲. یستتج، یحسب، یظن ۳. یصور، یمثل (بالفن) یكون صورة ذهنیه
□ n [C]	شهر، تیکۆشان، نازاوه قتال، كفاح، شجار	figured adj
fighter n [C]	جهنگاوهر، فرۆكهی جهنگی، جهنگباز، شهرهگر	رازاوتهوه به وینهو نموونهی جوان، نهقشگری، وینه کری
	مقاتل، طائره مقاتله	محلی برسوم او نماذج، مزین بالرسوم
figment /'fɪɡmənt/ n [C]	خه پال، شتیکی ناراست خیال، شیء غیر حقیقی	figurehead n [C]
figurative /'fɪɡjərətɪv/ adj	(ووشه) خوازهی، خوازارا، هیمایی، ناووشهیی (الكلمات) مجازی غیر حرفی	بگریته دهست بهرۆكهش شخص یحتل مركزا هاما ولكن بشكل صوري
figure /'fɪɡ(r)/ n [C]	۱. ژماره، په نووس له خال بۆ ژماره ۲. نرخ، بهها، شیوه، ۳. دیمهن، نیگا ۴. ژمارهیی به پلان، په نووس	filament /'fɪləmənt/ n [C]
۱. رقم من صفر الى ۹، عدد ۲. ثمن، سعر ۳. المظهر ۴. رقم البیان		دهزووله، تالی پاریک، تلی پاریک، له ناو گۆلویی کاره بادا، فه تیلک، ریش شعیره، رقیقه (خاصه من السلك) داخل مصباح كهربائي
buy sth at a low ~	به نرخینکی کم ده پگری یشتري شینا بسر منخض	filch /fɪltʃ/ vt
I saw a figure in the dark	۳. روالهت، شیوه دیمهن، دیمهنی ده ره وهی که سیکم له تاریکیدا ببینی، ۴. که ساپه تی یان کار دانه وهی، وینه، په بکه	شتی بئ نرخ نه دزی، ددزت یسرق (اشياء لایقه لها)
۳. المظهر، الشكل الخارجي للانسان رأیت شخصا فی الظلام ۴. شخصیه او تأثیرها		file /faɪl/ n [C]
Churchill, the greatest ~ of his time	تشرشل که وره پیاوی سهرده می خوی بوو، ۵. وینهی مروف، شیوه، پروون کردنه وهی	فایل، بۆ ههنگرتنی بهر، کاخهز، پروانامه، وتاری کرنگ، کۆفار
تشرشل اعظم رجالات عصره، ۵. رسم انسان، رسم توضیحی، رسم بیانی		ملف، دوسیه (لحفظ الاوراق) مجموعه من الخطابات / الوثائق / الجرائد / الخ محفوظه فی ملفه
~ of speech	وینهی مروف، خوازهیی، مینا کردن	نه پخاته فایله وه □ vt یضع فی ملف
		file /faɪl/ n [C]
		کارۆک، برهین، برهیند مبرد
		تیژی نه کا به برهین □ vt بیرد (باستعمال المبرد)
		file /faɪl/ n [C]
		که سائیک، بهک چین (الأشخاص) فی صف واحد
		ریزدهین □ vi ~ in یعطف
		له ریز ده ره چین ~ out یخرج عن الصف

filial /'fi:liəl/ *adj* کورنی، تاییه ته به کوران
 ینوی، بخش الابناء
 ~ *duty* نیسی مثاله کان، نرکی تاییه ت به کوره کان
 واجب الابناء

filings /'fa:liŋz/ *npl* هاروهی کانزا، هره نین
 براده المعادن

fill /fi:l/ *vt, vi* ۱. دادگرت، پری ده کا، ده یگری ۲. کاغذ
 پرته کا ته وه له زانیاری (به تاییه ت ~ *in*)
 ۱. یملأ، یسد ۲. یملأ ورقة بها بیانات (خاصة ~ *in*)
 گه وه نه یی، قه له وه نه یی، لالی دبت، تزی دکت ~ *out*
 ۳. جی به جی نه کا (داوای شتر مک) ده رمان یتیکدل
 یکیر، یکیر، یستدیر، یسمن ۳. یثقف (طلب بضاعة) یرکب دوا
 نه کا (به یی ره چه ته ی پزیشک)، ~ *n* [U] eat one's ~
 نه خوا به یی توانای خوئی
 (حسب وصفه طبیة) یا کل قدر طاقته

filling /'fi:liŋ/ *n* [C] ناخنین، پر کردن، داگرتن
 حشر

fillet /'fi:lɪt/ *n* [C] ۱. تور / پیچه ری سدر
 ۲. پارچه ماسی / گوشتی بین نیسقان، گوشتی چینی
 ۱. شبکه / عصابة للراس ۲. شریحة من السمک / اللحم بدون
 عظم
 ~ *vt* پارچه پارچه نه کا، له تی نه کا
 یقطع ای شرائح

film /fi:m/ *n* [C] ۱. توژوال، توژده ک پوره، چینیکی
 ته نکی خول ۲. فیلمی وینه گرتن
 ۳. فیلمی سینهما
 ۱. طبقه رقیقه، غلاف رقیق طبقه رقیقه من الشراب ۲. فیلم
 التصوير ۳. فیلم سینمائی
 ~ *actors* نه کته ره کانسی سینهما
 ممثلون سینمائیون

~ *vt, vi* ۱. داینه پوشتی به چینیکی ته نک ۲. له فلیمدا
 به شداری نه کا، وینه ی سینهما می نه گرتی
 ۱. یغطي طبقه رقیقه ۲. یمثل فی فیلم، یصور فیلماً سینمائياً

filmy *adj* (-ier, -iest) ته نک، روهن، پوره یی
 رقیق
 ~ *clouds* ته نکه هه ور
 سحب رقیقه

filter /'fi:lta(r)/ *n* [C] پارزن، پالتیوگه، پالتیو، جگه ره پالتیو،

نامیری
 مرشح مصفاة، جهاز لترشح
 □ *vt, vi* پالاوتن، ده پالتیویت، دپارزت
 بوضوح، یصنی
filth /fi:lθ/ *n* [U] پیس و پوخه لی، پیساتی
 قذارة نفظیحة

filthy /'fi:lθi/ *adj* (-ier, -iest) پیسی، چلک، مردار،
 قریش، چه پهل، پیس
 قدر

fin /fi:n/ *n* [C] پوره که ی ماسی، پوله که ی ماسی
 زعنقة السمک

final /'fa:nl/ *adj* ۱. دوو ماهیک، کوتای، پاشین، دواپی،
 دو مامی
 ۱. آخر، نهائی، ختامی
 ۲. برینه وه (پونا کوی و گو مان)، کوتای *judgements* ~
 هات
 ۲. حاسم (الخلاف اوشک مثلا) احکام نهائیة

~ *n* [C] ۱. فه رمانی کوتای (له شیوگی کودا) تاقی
 کردنه وه ی کوتای پیشبرکی کوتای
 (عادة فی صیفة الجمع) امتحان نهائی، مسابقة نهائیة

finalist *n* [C] یاریزانی خوئی کوتای
 مشترک فی مباراة نهائیة

finally /'fa:nlɪ/ *adv* له کوتایدا، دوو ماهیکی، له بری
 اخیراً، فی نهائیة

finance /'fa:næns/ *n* [U] ۱. گه نجینه، دارایی، دارایی
 ده وه له ت ۲. (له شیوگی کودا) کهل و په لی میری گشتی،
 پاره ی نه داتنی، دارایی دکت، دارایی بودابین نه کا
 ۱. (علم) ادارة المال ۲. (فی صیفة الجمع) اموال حکومیة /
 عامة یمول، یزود بالمال
 ~ *vt*

financial /'fa:nænsiəl/ *adj* دارایی
 مالی

financier /'fa:nænsiə(r)/ *n* دارایی فان، پسوری،
 شاره زایی، سه رمایه دار
 خبیر مالی

۱. نه یذوژیته وه، *find* /fa:nd/ *vt* (*pt, pp* found /fa:nd/) ۱.
 په یدا ده کا ۲. توانای خوئی ده دوزیته وه، توانا په یدا ده کا،
 توانای تاقی نه کا ته وه

۱. بجد، بکشف، یلقی مصادفة ۲. بکشف / قدرته و یبدأ فی
اتقدم
۳. به‌شاره‌زایی فیر نه‌یین، *that one is mistaken*
نه‌زانی له‌سەر هه‌له‌به ۴. ده‌دیدۆزێته‌وه نه‌زانی (زۆر جار
له‌گه‌ل *out* ~)
۳. يتعلم بالخبرة، يدرك، يدرك انه مخطيء ۴. بکشف، يعلم
(غالباً *out* ~)
- نه‌زانی که‌ی شه‌مه‌نده *out when the train starts*
فه‌ره‌که‌ نه‌روات
يعلم متى يقوم التقار
فیر نه‌یین چون به‌کارێک هه‌لسن *out how to do sth*
يتعلم كيف يقوم بعمل شيء
هه‌له‌ی که‌سیک ناشکرا نه‌کات *sb out*
بکشف عن اخطاء الشخص
خۆشه‌ویستی / قابل بوونی که‌سیک *favour with*
به‌ده‌ست دینی، خۆشودی ده‌کا ۵. (یاسا) فه‌رمان نه‌دا،
فه‌رمانی سزادانی تاوانبار (پابه‌ند کراو) نه‌دات
یکب ود / رضا ۵. (قانون) یحکم به، یحکم با‌ذانه‌ سنجین
a prisoner guilty
- (له‌ شیوگی کۆدا) به‌ندی یاسایی **finding** /'faɪndɪŋ/ n
نه‌نجامی لێگه‌ران و، په‌یدا کردن، نه‌نجام‌لێگه‌رانی
(عاده‌ فی صیغه‌ الجمع) احکام قانونی، اکتشافات، نتایج
تحریرات او استشارات
۱. (بارو دۆخ) جوانه، خۆشه ۲. دۆرفینه، **fine** /faɪn/ adj
گه‌وره‌یه، مه‌زن، جوان
۱. (الطقس) جمیل، صحو ۲. متنح، بدیع، عظیم، فخم، بدیع
جل و که‌لویه‌لی گران به‌ها *clothes*
ملابس فخمة
دیمه‌نیکن نایاب *a ~ view*
منظر بدیع
کاتی خۆشی به‌سه‌رده‌با ۳. نه‌رم و نیان *have a ~ time*
۴. ووردیله
- يقضي وقتا طيبا ۳. رقيق، رفيع ۴. رقيق، صغير الحجم جدا
تۆز، نه‌رم / زۆر وورد *adust*
غبار، ناعم / دقيق جدا
۵. باریک، تیز، په‌تی باریک *thread*
۵. رفيع جدا، حاد خيط رفيع جدا
(کانزا) پاک، یی له‌که، بیگه‌رد *a ~ point*

- سن رفیع، (المعادن) صاف، صکر، رائی، بلا شوائب
به‌ته‌واوی **fine** /faɪn/ adv
تاماً
کات یۆخۆی ناهێتیته‌وه *cut it ~*
لا یکاد یتراک لفسه‌ وفتاً
سزا، وپک، هۆپک، پێژاردن **fine** /faɪn/ n [C]
غرامه
به‌که‌سیک ده‌بێژیت
□ vt
بقرم شخصاً
پارزونگی، جلی نایاب، **finery** /'faɪnəri/ n [U]
جوانکاری
ملابس فاخرة، زینات فاخرة
کارامه‌یی، ولته‌اتووی **finesse** /fi'nes/ n [U]
له‌ چاره‌سه‌ر کردنی هه‌لۆیستیکی دیاریکراو، چاک، زیری
رقة، مهاره‌ فی معالجه‌ موقف معین
په‌نجه، نه‌نگوست **finger** /'fɪŋgə(r)/ n [C]
اصبع، یشتراک فی
تل، گولک، قامک، شبل، *have a ~ in every pie*
به‌شداری کاری زۆر نه‌کا
أعمال كثيرة
هيوانا بیری *keep one's ~s crossed*
یراوده‌ الأمل (فی حدوث شيء)،
ناجۆلته‌وه (بوو یارمه‌تی خه‌لکی) *not lift a ~ (to help)*
لا یحرک ساکاً (للساعده‌ الغير)
په‌نجهی تی وه‌نه‌دا
□ vt
یتنحس / یلمس بالاصابع
په‌نجه‌مۆر، په‌نجه‌گرتن، چاپکر ناتلی **fingerprint** n
بصمة اصابع
سهری په‌نجه **fingertip**
طرف الأصبع
۱. کۆتایی دینی ۲. ده‌پێڕێشه‌وه، **finish** /'fɪnɪʃ/ vt, vi
ته‌واوی نه‌کا
۱. بیهی، یختم ۲. یکل، یتم، یصل
۱. له‌شیوگی (تاک) کۆتایی ۲. ته‌واوکاری □ n
۳. دواجوانکاری و بریقه‌یی دان
۱. (فی صیغه‌ المفرد فقط) نه‌ایه، خاتمه ۲. تيمه، تکلمه ۳. لسه
اخیره‌ للصلل او التجميل
۱. راده‌دار، دیاریکراو **finite** /'faɪnɪt/ adj

١. محدود، محدود. ٢. في (النحر) محدد بالعدد
 سنوودار
 'Am' is a ~ form of be
 أو الشخص

flord, fjord /fɪ'ɔ:d/ n [C] گهروو، تنگه بهری دهوایی
 مضیق بهری

fir /fɜ:(r)/ n [C] پهلك، (تخته) كاژ، دره ختی كاژ
 (خشب) شجر التوب

fire /faɪə(r)/ n [C,U] ١. ناگر، ناگر كهوتنه وه
 ١. نار، حریق
 set the house on fire بلیسه، ناگر له مالی
 يشعل النار فی المنزل
 light a ~ in the sitting-room بهرته یین زویا که
 له زووری نوستن دانه گیر سینی
 یوقد المدفأة بفرقة الجلوس

٢. تهنه کردن له زویر بلیسه ی ناگر دا ٣. تویی
 ههستی گهش
 ٢. اطلاق النار تحت و ابل من النيران ٣. غضب، شعور متقد

١. نهسو تن، گرته گری
 □ vt, vi ١. یحرق، یسبب إحتراق، يشعل النار فی
 توه لیک کا نهسو تینی ٢. له کوره
 ~ a haystack نهسو تینی (وهك خشت)
 یحرق کومه من القش ٢. یحرق فی فرن (کالطوب مثلا)
 خشت سوورته کاته وه له کوره دا القمین
 ~ bricks ٣. سووته منی یین نه دات ٤. تهنه له کات ٥. سوز نه بزوینی،
 ههست له وروزی ٦. له خزمهت کردن ده رته کری
 یحرق الطوب فی ٣. یزود بالقوود (الآقران مثلا) ٤. یطلق النار
 ٥. یلهب الخیال والعواطف، یثیر المشاعر ٦. (ل. د) یطرده من
 الخدمة

fire-alarm n [C] زهنگی ناگاداری ناگر کهوتنه وه
 جرس الأذار بالحریق

fire arm n [C] چهکی ناگرین، ناگره چهک،
 ده مانچه و تفنگ
 سلاح ناري (بندقیه، مدس)

fire-brigade n [C] دهسته ی ناگر کوزین، ناگر
 کوزاندنه وه
 فرقة الأطفاء

fire-cracker n [C] تهنه منی، ناگرین
 مفرقات ناریه

fire-engine n [C] ئوتومبیلی ناگر کوزاندنه وه
 سياره الأطفاء، مضخة الأطفاء

fire-escape n [C] په یزه ی ناگر کوزاندنه وه
 سلم الحریق

fire-extinguisher n [C] نامیری ناگر کوزاندنه وه،
 ناگر کوزینه وه
 أداة لإطفاء الحریق / مطفئة الحریق

fire fly n میشووله ی بریقه دار له تاریکیدا
 حشرة تضیء فی الظلام

fire-guard n [C] بهر بهستی زویا
 حاجز المدفأة

fireman n (pl -men) پیای ناگر کوزینه وه، تونچی،
 ناگر خو شکر
 رجل الأطفاء، الرائد الذي یزود القاطرة بالقوود

fire place n [C] ناگردان، کوچک
 مدفأة مستوقد

fire proof adj نهسوت
 لا یحترق

fire side n له شیوگی تاك (ده ورو بهری زویا)
 له زووردا
 (فی صیقه المفرد) الجانب القرب من المدفأة فی غرفة

fire work n [C] موشهك، ناگره یاری، ناگر یازی
 صراخیخ / ألعاب ناریه

firm /fɜ:m/ adj (-er, -est) ١. پته وورق، بهستو، توند
 ٢. قایم، جیگری
 ١. صلب، جامد ٢. ثابت، راسخ
 □ adv = ~ly
 خوگر، چهسب
 ٢. بیبات، برسوخ

٣. به جیگری، جیگری، چهسیو، هه لوئیست ~ stand
 نه گور
 لا یحید عن موقفه

firmly adv به قایمی، به توندی، بهر قی
 بیبات، بصلاية

firmness n [U] قایمی راگرتن، به توندی، جیگری،
 پتهوی، پایه داری
 صلابه، ثبات

firm /fɜ:m/ n [C] کومپانیای بازوگان
 شركة تجاریه

firmament /fɜ:məmənt/ n [U] ناسمان، گولهك،
(the ~) قوياشين
السماء

first /fɜ:st/ adj ۱. يه كه م، فرياگوزاري سه ره نايي ۲. يو
~ adj يه كه م جار ۳. پيش تپه ربووني كاتيكي تر
۴. يه كه مين، شاه تر، باشتر له
۱. اولاً، اسعاف اولي ۲. لاول مره ۳. قبل مرور وقت آخر ۴.
اولي، اجدر، افضل من
She said she would starve ~ (rather than steal)
مردني بين خوش تره له دزي كردن
قالت انها تفضل الموت جوعاً (على السرقة)
□ adj يه كه م، گرنگترين
الاول، الامم

first class adj, n [U] يه كه م، گرنگترين، به پله ي
يه كه م، به جوري ناياب
من الدرجة الأولى، من نوعية ممتازة

first-hand adj, adv يه كه م، راسته و خوفيست
هاند، تازه، به شيويه يه كي راسته و خوفي
مستقي من الخبرة (وليس بطريق غير مباشر)

firstly adv يه كه مين، به پله ي يه كه م
اولاً، في المقام الأول

first-rate adj ناياب
ممتاز

firth /fɜ:θ/ n [C] ديراوي ناوريزه، تالگه، ناوريز، ريزگه ي
روبار
لسان بحري عند مصب النهر

fiscal /fɪskl/ adj نايه ته به دارايي گشتي، گه نجينه يي
يخص المال العام

fish /fɪʃ/ vi, vt ماسي نه گري، راهه ماسي
بصطاد (مسكاً)
~ for information نه كا
بصعيد المعلومات
~ sth up (out of ..) زانباري كوده كاته وه توند نه كا،
راي نه كيشني
يشد، يجذب شيئاً

fishing-line n [C] يه تي قولاب
خيوط الصارة

fishing-rod n [C] قولابي ماسي گرتن
صارة لعيد السمك

fish /fɪʃ/ n (pl ~ es) ماسي
سك

fish monger n [C] ماسي فروش
بائع السمك

fishy adj گومان دروست ده كا / گومان لي كردن
(ل. د.) بيعت على الشك / الريبة

fisherman /fɪʃmən/ n ماسي گري، راهه ماسي
صياد السمك

fishery /fɪʃəri/ n [C] (pl -ries) ماسي گره،
راهه ماسي، ماسي گرتن، ماسيگه
مصيد أسماك، مسكة

fission /fɪʃn/ n [U] پهرت بوون، ودووكه رتبوون،
شكافين، كه رتبوون
انشقاق / انشطار نووي

fissure /fɪʃdʌ(r)/ n [C] قليش، درز، كه لش، درزه به رد
شرح، صدع (في صخرة مثلاً)

fit /fɪt/ n [C] مسته كوله مست
قبضة

fit /fɪt/ adj (fitter, fittest) ۱. ده گونجهن، له بار، ساز
۲. (ره وشت، هه لسوكه وت) گونجاو ۳. له نه ندروستي
باشدايه، گونجاو
مناسب، ملائم، صالح ۲. السرك و التصرف اللائق ۳. في بصره
جيدة، لائق
feel quite ~ ههست به لهش ساهي ده كات
يشعر بصره جيدة
not ~ to travel نه ندروستي ربي پيئادات گهشت بكات
لاتساعده حالته على السفر
۱. قه باره گونجاوه / پيوانه، پوي نه بين
□ vi, vi (-tt-) ۱. يناسب الحجم / المقاس
پيلاوه كه به قه دپتي خويه تي ۲. تاقي
نه كاته وه (جل) بزاني گونجاوه يان نا، پوي نه بين يان نا
المقاس احذية مقاسها مناسب ۲. يقاس (ملابس مثلاً) ليري اذا
كانت مناسبة
have a new coat ~ ted پانتويان چا كه تي نوي تاقي
ده كاته وه ۳. ريكي نه خا، پيكي ديني
يقاس مطلقاً جديداً ليجريه ۳. يركب، يثبت

~ a new tap بوری نوی دانهنی
یرکب حنفة جدیدة

~ in نهگونجی، ریک نهکوی
۴. یناسب، ینسجم مع

~ sth / sb in کاتی گونجاو ریکده خات / یو یشوازی
که سیک

یرتب الوقت المناسب لعل شی / لاستقبال شخص

~ sb/sth out/up نهیداتی، ناماده ی نهکا
یجهز، یزودب

~ out a ship که شتهک ناماده دهکات
یجهز سفینه

□ n (له شیوگی کودا) گونجاندن
(فی صیفة المفرد) مطابقة، ملاتمة، توافق

a good ~ ریک کهوتن، ینکوه گونجان
توافق جید

²fit /fit/ n [C] ۱. ماهوی نه خوشی
۱. نوبه مرض

a ~ of coughing نوبه ی کوه
نوبه سعال

fall down in a ~ توشی نوبه ی نه خوشی
یصاب نوبه (مرض)

by ~s and starts نه بی به شیوه یه کی پچر پچر
۲. نوبه (ضحک، غضب) بشکل متقطع

fit ful adj ناریک پچر پچر
غیر متظم، متقطع

fitter /fɪtə(r)/ n [C] که سیک ههولنی ریکخستنی جلو
بهرگ بهفده خوی بدا کریکاری ریکخهر، فیتەر
شخص یعمل علی ان یكون الثیاب مناسبة لمقاس الجسم،
عامل ترکیب (آلات مثلا)

fitting /fɪtɪŋ/ adj گونجاو، پروله ی جل له کاتی بریندا
مناسب، ملاتم تجربه الملابس أثناء تفضیله

□ n [C] تاقی کردنهوه کاتی جل برین، تاقی کردنهوه ی
جل و بهرگ له کاتی بریندا
تجربة الملابس أثناء تفضیله (عند التزی) تجربة الثوب

go to the tailor for a ~ ده جیت بولای بهرگدروو
بوتاقی کردنهوه، (پروه)، (له شیوه ی کودا) دانانی گلوب
وروناکلی له
یذهب الی التزی لاجراء تجربة، (فی صیفة الجمع) ترکیبات

فی مبنی ترکیبات
له ناو خانوودا، یتک بهسته کانی
روناکلی کاره بایی
الأضائة الکهریبة

پینج، پهنج
خسته، خمس

۱. جیگیری دهکات، داپنهنی، چاکلی نهکات
fix /fiks/ vt, vi چاکلی نهکات

۱. ینیت، یرسخ
کوله که (عامود) له ناو زهوی
~ a post in the ground دانهنی. پریار نه دا، سووره له سهری، دیاری دهکات
ینیت عمودا فی الارض ۲. یقرر، یعزم یحدد

~ prices نرخ دیاری نهکات
یحدد الأسعار

~ a date for a meeting بهرواری کوپوونهوه دیاری
نهکات ۳. پایهخ و تیینی نه خاته سهر
یحدد تاریخاً لإجتماع ۳. یرکز (اهتمامه، نظره) علی ۴. ینتبت
الآلوان فی الصور الفوتوغرافیة
۵. یعدب، یزودب (غالبا ~ up)

۱. رهنگه کان له ونیه ی فوتوگرافیدا
~ up sb with a job جیگیری نهکا ۵. نهیداتی
یعلی شخصاً وظیفه

که سیک له سهر کار دانه مزیننی ناکوکی
~ up a quarrel ناهیلنی ۶. چاکلی نهکاتوه
یسوی مشاجرة / خلانا ۶. یصلح، یقوم

~ a car فوتوموبیل چاک نهکاتوه
یصلح سیارة

□ n [C] ههلوینستی تهنگه تاو کردن / ناره حمت ~
فی مرفق حرج / صعب

fixed /fɪkst/ adj خوگر، واده دار، جیگیری دهکات
ثابت، راسخ

fixedly /fɪkstldi/ adv به جیگیری به تهواوی تیی
بشکل ثابت

look ~ at نهروانی، چاو نه خاته سهری
یحملق فی

۱. شتیکی جیگیری له مالد، وهك
fixture /fɪkstʃə(r)/ n [C] گه نجهنه، بناغهی کاره بایی ۲. روتزی دیاری کراو یو وه رزش
۱. أهد الأشياء الثابتة فی المنزل کالخران والترکیبات الکهریبة
و تشتری کجهه من المبنی ۲. یوم محدد لمناسبة ریاضیة

fizz /fɪz/ vi, n [U] **گیزه گیزو ووزو ووز وهك دهنگی**
 ده رچونی غاز
 (بصدر) صوت الثوران كما يحدث عند خروج الغاز من سائل

fizzle /fɪz/ vi **گیزه گیز نهكا**
 يصدر أزيزا
 ~ out هيو ابراو نه بی، سهر ناکه وی
 یخفق، یفشل

fjord /fiːd/ n [C] **رادانی نیوان تل و بهرد، پروانه**
 (fjord)
 جرف بین صخور انظر (fjord)

flabbergast /flæbɜːst/ vt **سهری سور نه میتنی،**
 دجنتیت، شاش دکت، ده حه په سنی
 یندهش، یصق، یدهش، یصق

flabby /flæbɪ/ adj (-ier, -iest) **۱. (ماسولکه گزشت)**
 فسهل، پقل، شل ۲. لاواز. کز. پقل، داجه کانی
 ۱. (العضلات اللحم) رخو، مترهل ۲. (مجاز) ضعیف. واهن

flabbiness n [U] **پقل، لاواز، سستی، داجه کان**
 ترهل، ضعف

¹flag /flæɡ/ n [C] **نالا**
 علم، رایه
 □ vt (-gg-) **نالا ههل نه كا**
 بلوح بلم
 به نالا نه پراز بیتنه وه، نامازه ی وه ستان نه دات ~ down
 (نو تومیل)
 یزین بالرایات بطی إشارة الوقوف (السيارة)

flag ship n [C] **کهنشی جهنگ**
 سفینه الأميرال

flag staff n [C] **نالا ههلگر، دارنالا**
 الصاري الذي يحمل العلم

²flag /flæɡ/ n [C] **بهردی چوارگوشه بو بهرد ریژی جاده**
 (هدهوها ~ stone) بو چهو ریژی جاده
 حجر مربع (ایضا ~ stone) لرصف الطرق

***flagellata** **قامچی داره کان**
 السراط

³flag /flæɡ/ vi (-gg-) **۱. (پروهه) نه وه ری ۲. لاواز**
 نه بی، ماندوو نه بی
 ۱. (النباتات) یذبل ۲. یضعف، یعب

flagon /flæɡɒn/ n [C] **که موله ی مهی، فلاگون**

flagrant /flæɡrənt/ adj **قینة کبیره مستدیره للخر**
 (تاوان) ههرا، زهق، خراب،
 بیقام، تاوانی
 (الجریمة) صارخ، سافر
 ~ offences **دهنگدار (تاوانی دیار)**
 جرائم صارخة

flail /fleɪl/ n [C] **دهرأسه، گهنم دروینه وه (گهنم)**
 جیاگردنه وه له کاوپوش
 اداة لدرس الجرب (الفصلها عن القش)

flair /fleɪ(r)/ n [C,U] **توانای سروشتی، حزه، ناره زوو**
 (في صیفة المفرد عادة) قدرة طبيعية، استعداد طبيعي، میل
 حهزی له قیریوونی *He has a ~ for learning*
 لده میل طبیعی لتعلم
 languages **زمانه کانه**
 اللغات

flake /fleɪk/ n [C] **تویزال، چنی، چین**
 رفاقة
 snow ~ s **تویزالی به فر**
 رقاتی الثلج
 ~ s of rust **تویزالی زهنگ**
 قشورا الصدا
 □ vi **تویز تویز نه وه ری، نه بیته چه ند تویز / تویکل**
 یتساقط فی رقاتی، یتسقم الی رقاتی / قشور

flaky adj **تویزال نه گری، تویز نه به ستی**
 مکون من رقاتی قشور

flamboyant /flæmˈbɔɪənt/ adj **بازاوه، وه رنگ کراوه**
 به زوری، گالته چی، گهش
 مزین / ملون بشكل زائد، مبهرج

flame /fleɪm/ n [C,U] **۱. گز، سووتان گرگر توو، گه شاوه**
 ۱. لهیب، إحتراق، مشتعل، متقد
 in ~ s **گه شاوه، بریسکه ی رهنگ**
 ۲. توهج، بریق الألوان
 □ vi **۱. نه گه شینته وه، نه بریسکیتنه وه**
 ۱. یتقد، یسطع، یتوهج

flamingo /flæmɪŋɡoʊ/ n **قونگ، بالنده په،**
 بالنده ی ناوی
 (pl ~ s, ~ es)
 طائر النعام، البشروس: طائر بحري

flan /flæn/ n [C] **جوریکه له کولیره ی میوه، کلوج**

- نوع من قطار الفاكهة
flange /flændz/ n [C] لیواری دهره‌وی تایه یا په‌لکه تا [C] تا
 بنی جیگیر بیت، لیفگ، وه‌کو (قهراشی تایه‌ی شه‌م‌نده
 فربو جیگیر کردن له‌سه‌ر هیله‌کانی)
 حافه بارزه لعلجه او قرص لکی یبیت فی مکانه (مثل حافه
 عجلات القطار لتیبها علی التیضان)
flank /flæŋk/ n [C] ۱. ته‌نیشت، لا، ره‌خ /که‌له‌که،
 که‌مه‌ری له‌شی مرؤف یان نازله ۲. لجانگی چیا، قزلی
 سوپا یان
 ۱. جنب / خاصه جسم العیران أو الإنسان ۲. جانب جبل /
 منی، جناح فی الجیش او الاسطول
 که‌شی گدل، هیرش نه‌کا له‌قزلی ~ *attack the left*
 چه‌پ
 بهاجم الجناح الایسر
 ۱. دهره‌وری نه‌دا له‌ته‌نیشت یا که‌مه‌ر ۲. (سوپا) □ vi
 نابلقه‌ی نه‌دا / هیرش ده‌کاته سه‌رقزلی دوژمن
 ۱. یعیط بشی من الجانب او الخصر ۲. (عسکریه) یعیط /
 بهاجم جناح (العدو)
flannel /flænl/ n [C,U] ۱. فانیله، قوماشی خوری
 پاتزلی فانیله‌یی
 ۱. قماش فانیله: قماش صرف ناعم بنظون من الفانیله
 ۲. پارچه په‌رویه‌ک بو پاک کردنه‌وه
 ۳. له‌شویگی کژدا (جلی فانیله) له‌م جوژه کوتاله
 ۲. قطعه من هذا القماش (للتظیف مثلا) ۳. (فی صیغه الجمع)
 ملابس من هذا القماش
flap /flæp/ v, vi (-pp-) ۱. (بالی بالنده، نالاً) له‌شه‌قه‌ی
 بالده‌دا، ده‌شه‌کینه‌وه ۲. په‌هیواشی لی ده‌دا
 ۱. (جناح الطائر، رایه) یرفرف ۲. یضرب (بخفه)
 □ n [C,U] ۱. شه‌کاننده‌وه ۲. پارچه قوماش، به‌رگی
 گیر فان
 ۱. رفرقه ۲. قطعه من قماش متدلیه کطافه / لفحه / جیب
 ۳. ناشوب نه‌گیزی، شه‌رنه‌کا ~ *be in / get into a*
 ۳. (عامیه) یغور، یضطرب
 ده‌گه شینه‌وه، نه‌سوتی به‌گری به‌تین، **flare** /flæ(r)/ vi
 له‌پر کلپه‌نه‌کا
 یشتل بلهب قوی یضطرم، یشتل فجأة
 کلپه‌نه‌گری، نه‌ته‌قیته‌وه له
 ~ up (مجاز) ینفجر غضاباً

- توره‌ییدا گریکی گه‌شاوه، نامیری ناگر فری □ n [C,U]
 بدات بو روناکی یان بو نامازه
 لیب متاج، جهاز یطلق ناراً / ضراً کأشاره
 فراوان نه‌بین په‌ره‌وه دهره‌وه **flare** /flæ(r)/ vi
 یتسع تدریجاً نحر الخارج
 برسیکه، تروسکه، بریقه‌دان **flash** /flæʃ/ n [C]
 بریق، ومیض، لمعان
 چه‌خماخه‌ی ناگری تفنگ ~ *es of gun-fire*
 بریق نیران البادق
 روناکی، تروسکایی / تروسکه‌په‌کی هیوا *a ~ of hope*
 (مجاز) ومیض / بریق من امل
 له‌ماوه‌په‌کی زور کورتدا، له‌چاو تروکانیکا *in a ~*
 لحظه‌خافه
 ۱. چه‌خماخه‌نه‌کا، روناک نه‌کا ۲. له‌پر □ v, vi
 دهره‌نه‌کوی، دیارنه‌یین ۳. نه‌بریسکینه‌وه، له‌پر دهره‌نه‌کوی
 ۱. برسل بریقاً / ومیضاً ۲. یظهر / یلوح فجأة ۳. بریق، برسل
 علی وجه السرعة
 گه‌پانندنه‌ی هه‌وال به‌هه‌موو ~ *news across the world*
 جیهاندا
 بریق بالاخیار عبر العالم
 گه‌رانده‌وه‌ی روداوله‌ فلیمی سینمه‌ادا، **flash back** n [C]
 پاشفه برنا هونه‌ری
 استرجاع الأحداث (فی فیلیم سینمایی اورویه)
 به‌شی شووشه‌ی گزلی وینه‌گرتن **flash bulb** n [C]
 الجزء الزجاجی من مصباح التصوير
 روناکی بریسکه‌دار بو **flash light** /flæʃlaɪt/ n [C]
 وینه‌گرتن
 ضره ومیضی (کما فی الفلار)، بریق ساطع لإلتقاط الصور
 گه‌شه‌دار، دره‌وشاوه، **flashy** /flæʃi/ adj (-ier, -iest)
 گاته‌چی
 لامع ساطع المظهر، مبهرج
 ۱. که‌مؤله‌ی رۆن یان شه‌راب (مه‌ی) **flask** /flɑ:sk/ n [C]
 شوشه
 ۱. قاروره‌ی للزیرت او الخمر
 ۱. ته‌خت، ویک، پان، **flat** /flæt/ adj (-ter, -test)
 راست، هه‌موار
 ۱. سطح، منبسط
 قاهی ته‌خت (دهره‌وری) ۲. دلته‌نگی، خه‌مؤک، *a ~ denial*

- ناخوش، بِن تام ۳. (موسيقاً) ناوازی هیواش ۴. ته‌واو، قسه له‌روو
- طبق مسطح ۲. کيب، غير سلب، عديم الطعم ۳. (الموسيقى) بِنغمة منخفضة ۴. (ل. د) تام، کامل، صريح
- a ~ denial* نه‌ويستی ته‌واو
انکار تام
۵. ترخي ديارى کراو / جیگیر
۵. (سعر) محدد / ثابت
- تايه‌ی فشرکراوه له‌هه‌وا
إطار مفرغ الهواء، بنشر
- *adv* به‌ته‌ختی / خه‌موکی / نرم / ته‌واو
بشکل مسطح / کيب / منخفض / تام
- sing ~* به‌ده‌نگی نرم گۆرائی ده‌لَيت
بُغنی بطبقه خفيضة
- *n* ۱. روو، شتیکی ته‌خت ۲. زه‌وی ته‌خت کراو
رامالراو (به‌تايه‌تی نزيك ناوه‌روگه) ۳. ناوازی نرم ۴. ده‌سته خانووله‌ی باله‌خانه، خانوی گه‌وره
۱. سطح، شي، مسطح ۲. ارض منبسطة (خاصة بالقرب من مجرى مائي) ۳. (الموسيقى) نغمة منخفضة ۴. شقة في عمارة / بنایة
- flat-footed** *adj* پنی ته‌خت، پنی پانی
امسح، ذر قدم مسحا
- flatly** *adv* به‌شيوه‌ی که‌ی ره‌ها
بشکل مطلق
- flatten** /flætən/ *vt, vi* ته‌ختی نه‌کات فاسانی نه‌کا، راستی
نه‌کا، پانی نه‌کاته‌وه
بسطح، بیسط، بیسط
۱. ماستاونه‌کا، مامه‌ی نه‌کا، مه‌رایي **flatter** /flætə(r)/ *vt*
نه‌کا، نه‌ری نه‌کاته‌وه
۱. يتلق، يتزلف، يطري ۲. يرضي، يسر، يشبع غرور او كبرياء
be ~ ed by an invitation to address a meeting
۲. قابيل نه‌ی، بِن خوش نه‌ی، تيرده‌ی، لوت به‌رز ده‌ی،
شاماده‌ی کتوپونه‌وه‌که‌ی به‌ تاووتار بخوینيته‌وه ۳. (ويته)
ده‌ره‌که‌وی (شتیک) که‌جوانتر بیت له‌راستی
۲. يسره ان يدعى لاقاء خطاب في الاجتماع ۳. (الصورة) تظهر
(شيئا) اكثر جمالا مما هو عليه في الحقيقة
۴. به‌ بوجوونی خوئی رازی ده‌ی *~ oneself (that)*
۴. يرضي نفسه باعتقاده (ان)

- flat terer** *n* [C] دوو‌روو، دوو‌روو، مه‌رایي که‌ر،
ماستاوکه‌ر
متعلق، متزلف
- flattery** *n* [U] خویردنه‌ی پشه‌وه، دوو‌روویی، روپایی
تعلق، تزلف، اطراء
- flaunt** /flɔ:nt/ *vt, vi* شانازی نه‌کات
بیتاهی، بفتخر بشکل
پۆزلی نه‌دا، خومه‌زن دکت شانازی
به‌ سه‌روه‌ته‌که‌ی به‌وه‌ده‌کات
مبتذل بیتاهی بپروته‌ی بشکل مبتذل
- flavour** /'fleivə(r)/ *n* [C,U] بون، به‌رام، تام ددات،
تامي پياز
نکته، طعم طعم البصل
تامي بِن له‌زه‌ت *a ~ of onion food with little ~*
طعم نعوزة نکته
تام و چيژی نه‌داتنی، تامي نه‌کا
□ *vt* بطني نکته‌ی ل
- flavouring** *n شتیك به‌کار دیت بو تام و بوون خوشی
شي، يستخدم ليعيف نکته*
- flaw** /flɔ:/ *n* [C] درز (له‌شتیکدا بیت که‌نرخي پان جوانی
که‌م بکاته‌وه
شرح، عيب (في شيء) بحيث يقلل من قيمته أو جماله)
- flawless** *adj* بِن هه‌له، بِن خه‌وش
خال من الأخطاء
- flex** /flæks/ *n* [U] که‌تان، داوی که‌تان، گوش، ته‌وک
الککان، خيوط الککان
- flaxen** *adj* (قز) ره‌نگی که‌تانی، ره‌نگی زه‌ردی مات
(الشعر) بلون الککان، اللون الأصفر الباهت
- flay** /fleɪ/ *vt* پستی لئ نه‌کاته‌وه، پستی دانه‌مالئ به
قامچی قامچی، سه‌ره‌نه‌شتی نه‌کات
يسلخ جلد الحيوان، يجلد بالسوط / (مجاز) يتقد بشدة
- flea** /fli:/ *n* [C] کنچ
برغوث
- fleck** /flek/ *n* [C] ۱. خال، په‌له
۱. نقطة، بقعة
~ of colour on a bird's breast خالی ره‌نگاوپه‌نگ
له‌سه‌ر سنجی بالنده
نقطه ملونة على صدر الطائر

□ vt ۲. گهرد له (خۆل)، خالی یو دانه نئ
۲. دزة (تراب مثلا)، بنقط

fled /fled/ (پروانه flee)
انظر (flee)

fledged /fledʒd/ adj بالنده، په ږدهر کړدوو، بتوانئ
بفرئ
(الطیور) نابت ریشه، یستطیع الطیران

fully ~ adj پئ گه یوو، گه شه کړدو کامل
ناضج، مکمل النمر

a fully ~ chartered accountant ژمیریاری یاسایی
شاره زا
التأهیل محاسب قانونی تام التأهیل

fledgeling /fledʒlɪŋ/ n [C] پیچوی بالنده، که سیکئ
نه شاره زا، کالقام
صغیر الطیر (مجاز) غیر شخص عديم الخیرة

flee /fli:vi, vt (pt, pp fled /fled/) رانه کالیئ، دور
نه که ویتوه، هه لدئ
یهرب، یفر، یجنب

fleece /fi:s/ n [C,U] خوری، تویه لیکئ نمرم وهك
خوری
صوف الخراف. کتله ناعمة کالصوف

□ vt نه دزی، گزی لئ نه کات
یسرق / یسلب بالتعايل

fleecy adj (-ier, -iest) خوری، نمرم، (وهك خوری)
په له هه وری (وهك تویه له خوری)
صوفي، ناعم (کالصوف)

~ clouds سحب مثل کل الصوف

¹fleet /fli:t/ n [C] ۱. که شتیگه لی جهنگئ ۲. کؤمه لئ
که شتی یان فروکه بیان ماشین له ژنیر سه ره پر شتی په ک
سه رکړده دا پروئن

۱. اسطول حربي ۲. مجموعة من السفن / الطائرات / المركبات
تسیر مع بعضها او تحت قيادة واحدة

²fleet /fli:t/ adj خیرا
سریع

fleeting /fli:tɪŋ/ adj نه روا، له چاو وون نه پئ،
(سهردان، بیروا)
(زیارة، افکار) یسر / یخفي سريعا

flesh /flesh/ n [U] ۱. گوشت
۱. لحم
خزمئ که سینک one's own ~ and blood in the ~
له گوشت و خوینه بهرجه سته، راستئ ۲. سه زونه زوی
جه سته پئ
اقرباء الشخص مجسما حقیقا ۲. الشهوات، الرغبات الجسدية
گوناهه کانی ناره زوی جه سته پئ the sins of the ~
خطایا الرغبات الجسدية

fleshy adj قه له و گوشتن، خرین
بدین، طیه باللحم

flew /flu:/ پروانه fly
انظر fly

flex /fleks/ n [C,U] (پارچه په ک تل) نه گه په نه وری
ته وژمئ کاره با
(قطعة من) سلك مرن عازل للتيار الكهربائي

flexible /fleksəbəl/ adj ندرم، جبرئ
مرن، لین، (مجاز) مرن، غیر متشدد

flexibility /fleksəbɪləti/ n [U] ندرمئ، جبریئ
لیونه، مرونة

flick /flik/ n [C], vt پرتوئ / به ناسته م لیدان (به قامچی)
یان به په نجه
نقرة / ضربة خفيفة (بالوسط او الاصح)

flicker /flikə(r)/ vt (پروناکئ) نه دره وشته وه پروناکئ ۱.
نه کا به نارینکئ (بیروا ناره زوو) دپته دی ۲. تر په ترپ نه کا،
دله خورپئ نه کا هاتو چو نه کا
۱. (الضوء) یسطع، یضئ. بشكل غیر متظم (مجاز) (الاتکار،
الآمال) تتحقق ۲. یرفرف، یتحرك جیئة و ذهابا

سینه وری جولوا ~ing shadows
ضلال متحرکه

□ n [C] پرووناکئ
رمضة

flier /flaɪə(r)/ n [C] فروکه وان (پروانه fly)
طیار (انظر fly)

¹flight /flaɪt/ n [C,U] ۱. فرین، ۲. که شتی ناسمانئ
۱. طیران ۲. رحله جویة

a non-stop ~ که شتی ناسمانئ پئ وه ستان
رحله جویة دون توقف

a ~ of swallows ۳. پولیک بالنده، شتیکی جولاوله

- هه وادا ٤. پۆلك بآلنده / فرۆكه ٥. كۆمه لىك پلىكانه
 ٣. سرب من طيور / اشياء متحركة فى الجو ٤. سرب من
 الطائرات، ٥. مجموعة من درجات السلم
- flight** /flaɪt/ n [C,U] هه لهاتن، راکردن
 هروب، فرار
 (کوتال) تهنک، (شت) خراب، تهنکوله
 (القماش) رقيق، خفيف (الاشياء) رديء النوع، غير متين
- flimsy** /'flɪmzi/ adj (-ier, -iest) (کوتال) تهنک،
 (شت) خراب، تهنکوله
 کاهه زى تهنک بۆ چاپ، تهنکه کاهه ز
 صحيفة رقيقة من الورق لطباعة نسخ الكربون عليها
- flinch** /flɪntʃ/ vi راده چله کن، له ترسانا ده گه رپته وه
 بچفل، بتراجع، (خرفا او الما)
- fling** /flɪŋ/ vt, vi (pt, pp flung /flʌŋ/) ١. دهالقت،
 ده بهاوى ٢. نه جولى، ده ست رانه كيشى، به خيراى، به تووره
 ١. يقذف، يرمي بشدة ٢. يحرك، يهز (يديه مثلا) يهتحرک
 بسرعة، يهضب
 خوى ده هاوئته سهر كورسيه كه *oneself into a chair*
 يلقي بنفسه على كرسي
 به توندو به تووره يى ده ست *up one's hands*
 رانه وه شيشن
 يحرك يديه بهتف و غضب
١. هاويشتن، فرپدان، لهقه دان، جولدى خيرا **[C]**
 ١. قذف، رمي، رفس، حركة عنيفة، سريعة
 ههول نه دا كاتيكى خوش به رپته سهر *have a ~ at*
 ٢. سهماى خيرا *have one's ~*
 يعاول يقضي وقتا متعا ٢. رقص سريع
- flint** /flɪnt/ n [C,U] به رده نه ستى، به رده چهوخ
 حجر الصوان، حجر القداحة
- flip** /flɪp/ vt, vi (-pp-) هه لى ده گپ رپته وه تر به ليدان
[C]
 بقلب / بقتر (بخفة و سرعة) تقفه، نقره
- flippancy** /'flɪpənsɪ/ n بووقايى، بى ريزى
 قحة، عدم احترام
- flippanant** /'flɪpənt/ adj بى ناپروو
 وقع غير مهذب
١. گه ملى له گه ل ده كا ٢. ساويلكانه بىر لهشت **flirt** /flɜ:t/ vt
 ده كا توه
 ١. بغازل (بقتد العبت) ٢. يفكر فى شىء بلا جدية

- [C]** دست باز، گه مچمى
 مغازل، عابت
- flirtation** /flɜ:'teɪʃn/ n [C,U] هه وهس بازى
 مغازلة
- flirtatious** /flɜ:'teɪʃəs/ adj په يوهسته به ده ست
 باز يه وه
 متعلق، مولع بالمغازلة
- flit** /flɪt/ vt (-tt-) له شوئتيكه وه بۆ شوئتيك، ده فپرى
 ينتقل سريعا من مكان الى اخر، يطير
- float** /fləʊt/ vi, vt سه رئاو ده كه وى، سهر
 يطفو / يعوم فى الماء او الهواء
- هه و ده كه وى تفرز له هه وادايه، *dust ~ing in the air*
 ٢. سه رئاو كه وتو
 غبار يسبح فى الهواء ٢. يجعله يطفو
٣. سامانى پئويست بۆ *a business company*
 كۆمپانيى بازرگانى داين ده كا
 ٣. يوفر المال اللازم لشركة تجارية
١. ته په دور كه ده به سترت به قولايى ماسيه وه **[C]**
 (بۆ سه رئاو كه وتى) ٢. گاليسكه
 ١. قطعة القطن التي تثبت فى الشباك (لتجعلها تطفو على الماء)
 ٢. عربة ذات متصدة
- flock** /flɒk/ n [C] ١. بۆل، رهو، جهله ب، رهف، بۆله
 بالنده، جهله به وولاخ، هيگهل
 ١. سرب / قطع من الطيور / الحيوانات (خاصة الاغنام)
 گه له قازى ده شتى *a ~ of wild geese*
 قطع من الازر البري
٢. خه لك، قه له بالغ ٣. ده ست و پيوه ندى قه شه، *in ~s*
 كۆمه لتيكى زور متدال
٢. (الناس) باعداد ضخمة ٣. رعية القسيس، مجموعة كبيرة من
 الاطفال، يتجمع
 كۆده بنه وه، رهو ده كه ن **[vi]**
 بختند، يتحرك بأعداد كبيرة
- floe** /fləʊ/ n [C] توه له سه هولى سهر ئاو كه وتو
 كتلة جليد طافية على سطح الماء
- flog** /flɒg/ vt (-gg-) جهله لى ليه دا
 يجلد، يضرب بالسوط
 به قامچى لىسى نه دا به فپروئه رواوت *a dead horse*
 يضيع جهده هاء يبتذل الفكرة / النكتة

- بیرۆکه / نوکته بویزار ~ *an idea / a joke to death*
کردن
حتى بسانها الجمع
- flogging** *n* [C,U] پیست، دامالین، لیدان به قامچی
جلد، ضرب بالسوط
- flood** /flʌd/ *n* [C] ۱. لافا، بهرزبونه‌وهی ناو
۱. فیضان، طوفان
- رووباره که هه‌ستاوه ۲. لیشاویک له باران / توره‌یی ~ *in*
فرمیسک
- (نهر) فی حاله فیضان ۲. فیض من المطر / الغضب / الدموع
۱. به‌ئاودانه پۆشری به لیشاوا
۱. بیض، یغیر بالماء
۲. دیت / نه‌ئیریت به *be ~ ed with requests for help*
بریکی زور بۆ یارمه‌تی
۲. یانی / یسرل بکمیات ضخمة تنهال علیه طلبات المساعدة
دۆزه تیشکی به‌هیز، چرای به‌هیز
- flood-light** *n* (عادة فی صیغه الجمع) کشفات قویه، مصابیح قویه
رووناکی نه‌کاته‌وه
□ *vt* (*pt, pp* -lighted, -lit /-lit)
به‌گلوب
یضی، مستخدما مصابیح قویه
- floodtide** *n داکشانی ناوی
الد*
۱. زه‌مه‌نی زوور یان خانوو، ته‌ختی **floor** /flo:(r)/ *n* [C]
زوور ۲. قاتی ژیر زه‌وی
۱. ارضیه غرقة او مینی ۲. دور فی مینی
ریزه‌خانوو، ریزه‌خانوو یه‌که‌م نه‌وم ~ *ground / first*
زه‌وی خانوو یان زوور
الدور الارضي، الاول (فی امریکا الدور الاول هر الدور
الارضی)
۳. رۆلی خۆی ده‌بینی له‌قه‌ه کردن / *take / have the ~*
لیدوان / ناخاوتن
۳. یاخذ دوره فی الکلام، فی مناقشة / مناظره
۱. ته‌ختی زووره که دائه‌ریژی ۲. سه‌رنه‌که‌وی
به‌سه‌ر (گرفت) دا، به‌یدا به‌زه‌ویدا
۱. بیض ارض (حجره) فی مینی ۲. یتغلب علی (مشکله مثلا)
یطرح ارضا، یفهم
- floor board** *n* [C] پارچه ته‌خته‌یه‌ک له‌زه‌وی ته‌خته‌ین
لوح من الواح ارض خشبیه

- floor-cloth** *n* پارچه قوماش بۆ بریسکه‌دار کردنی
ته‌ختیک، ماده‌یه‌ک بۆزه‌وی جوانکردن (راخستن)
قطعه قماش لتلیع الارضیه
- flooring** *n* [U] ماده‌ی ته‌خت (راخستن)
ماده للارضیات
- flop** /flɒp/ *vi, vt* (-pp-) ۱. نه‌جولنی نه‌که‌وی له‌په‌ر
۲. فربێ نه‌دا، نه‌به‌واوی
۱. یتحرک، یقع فجأة ۲. یقذف، یرمی بشده
۲. جولان، داکه‌وتن ده‌نگی داچله‌کان
تحرک، سقوط، تخبط، صوت التخطیط
- *n* [C] به‌ته‌واوی، بریک
تساما، کتیه
- *adv* داده‌که‌ویته‌ ناو ناو
fall ~ into the water
یرتمی فی الماء
- floppy** /flɒpi/ *adj* (-ier, -iest) فسه‌ل، خوارووخچ
مذهل، رخو
شبه‌قه‌ی شوپ
قبعه‌ته‌تله
- a ~ hat*
- flora** /flɔ:rə/ *n* [U] ژبانی رووه‌کی له‌چهر خیکدا یان
هه‌ریمیکدا
الحیة النباتیه فی عصر او منطقه
- floral** /flɔ:rəl/ *adj* په‌یوه‌ندی به‌گوله‌وه‌ه‌یه، گوئین
متعلق بالازهار، زه‌ری
- florid** /flɒrɪd/ *adj* ۱. ده‌م و چاوی سوور هه‌لگه‌راو
۲. رازاوه‌یه‌شینه‌وی گالته‌و زیاده‌ره‌وی
۱. (الوجه) متورد ۲. مزین بشکل مفرط، مبه‌رج
- florist** /flɒrɪst/ *n* [C] گول فرۆش
بائع الزهور
- flotilla** /flɒ'tɪlə/ *n* [C] که‌شتی گه‌لی جه‌نگی به‌چوک
اسطول من سفن حربیه صغیره (کالدمرات)
- florescence** /flɒrɪsəns/ *n* [U] پارچه‌ی پاپوری شکاو یان
باره‌سه‌رناو که‌وتوه‌که‌ی
اجزاء من حطام سفینه او حملتها طانیه علی الماء
- florence** /flɒrɪns/ *vi* جوله‌په‌کی خیرا نه‌کا، راده‌په‌ری،
ده‌رده‌په‌ری
یصدر حرکه‌ سریعه غاضبه‌ بالجسم، یتنفض، یندفع
۱. تیکه‌لو پیکه‌ل نه‌کا، نووج **flounder** /flaʊndə(r)/ *vi*
ده‌دا ۲. دودلی نه‌کا، هه‌له‌نه‌کا ده‌نه‌نگوی، ده‌ه‌لنگفت

مزدان / ملیء بالمحسنات البديعية

فريو، (بروانه *fly*)
(انظر *fly*)

نه نقلونزا
انقلونزا، نزلة برد

(توخ، فاست) بهرزوزم نهين،
دهله رينهوه، نه گوري

(الأسعار، المستويات) يتذبذب، يتقلب

لهه زانندن
لهه رينهوه وهه گوران
تذبذب، تقلب

لوله زوپابوچوونه دهه وهی دوکدل /
هه وای گهرم له فرنهوه

انبر فی المدخنة لخروج الدخان / لخروج الهواء الحار فی
غلاية او فرن مثلا

زمان ره وانی، ره وانينزی
طلاقة، سلاسة، تدفق

(كهسيك) زمان ره وان به ياشی
(ناخافتن) روون و

(الشخص) طليق، نصيح، (الحديث) سلس، متدقق

ساكار، زوريه ره وانی به نينگليزي *English* ~
نه دوی

يتحدث الانجليزية بطلاقة

داو (وهك داوی په تو) گه نه موو، موو، قز
وبره (کالی تخرج من بطانية مثلا)، زغب، شعر

نه کاته تاله داو
يجعلها كالوبر

گه نه مو، خوری خوشتر
زغب، کالوبر

شله له باری شليدا (بيروا)
نه رمی ناجينگير

سائل، فی حالة السيولة (الاراء، الافكار) مرن، غير ثابت

بهخت بران
ضربة حظ

پيس نهين، شيرزهی نه کات،
نازاري بين نه کات

(ل. د.) يتلف، يفسد، يؤذي

(بروانه *fling*)

۱. يتخطى، يتعثر ۲. (مجاز) يتردد، يخطئ، يتعثر

نارد
دقيق، طحين

۱. پيش ده كهوی، گه شه ده کات،
نما ده کات

۱. ينمو، يزدهر، يترعرج
۲. ده گه شينهوه، ده رده كهوی، شيربه رزده
~ *a sword* کاته وه، گه شوبون

۲. يلوح، يظهر، يلوح بالسيف، ازدهار

پيشكه وتن، موسيقايه کمی به رزی کاریگهر،
زورنا، نمازه کردن، نه خش

تلويح، زينة، قطعة موسيقية عالية مثيرة (خاصة بالبرق)

گالتهی پي ده کا
بهراب

گالته به ناموزگار به کان ده کا
بهرأ بالنصح

۱. دهه رزته خواره وه، هه لده
قولنی، ری ده کا ۲. (قز، پوشاك .. هتد) دائه به زی، شور
نهينه وه ۳. (هه لکشان) به رزده يينه وه

۱. ينساب، يتدفق، يسيل ۲. (الشعر، الملابس ... الخ) يتدلى،
ينساب ۳. (المد) يرتفع

(له شيوگی تاکدا) هه لقولان
(فی صيغة الفرد) تدفق، انسياب

هه لقولانی زوری ناو
تدفق غزير من الماء

لشواويك ووشه ی تووره یی
سيل من الكلمات الغاضبة

۱. گول، نه يراز يينه وه به گول
۱. زهرة، يزهر

گولنی گه شاهوه
منتج الزهر

۲. گولنی شينک جواترين
به شی گول هه ليزاره ی لاوانی ميلته

۲. (مجاز) زهرة الشيء، صفة، اجمل جزء زهرة، صفة شباب
الامة

۳. زاراهه ی هه ليزراوه
۳. عبارات منقطة

پرچاکه، گول گولنی

flown /fləʊn/

flu /flu:/ n [U]

fluctuate /flʌktʃueɪt/ vi

fluctuation /flʌktʃueɪʃn/ n [C,U]

flu /flu:/ n [C]

fluency /flu:ənsi/ n [U]

fluent /flu:ənt/ adj

fluff /flʌf/ n [U]

fluffy adj (-ier, iest)

fluid /flu:ɪd/ adj, n [C,U]

fluke /flu:k/ n [C]

flummox /flʌmɒks/ vi

flung /flʌŋ/

(انظر *fling*)

fluorescent /fluɔ'resnt/ *adj* (فلورسنت، (رووناکی) گش وه رشه دار (به تاييه تي *lighting*) (صو) لاصف، مستشع، فلورسنت (خاصة *lighting*)

flurry /flʌrɪ/ *n* [C] (*pl* -ries) ۱. تاوباران، باريني ۲. باران يا به فر به شيوه به كي كتوبرو بو ماوه به كي كورت ۳. په له وهه له شه يي كه سيك ۴. هبه ريج، سقوط مطراو تلج بشكل مفاجي، ولده قصيرة ۵. (مجاز) تسرع مضطرب

□ *vt* ۱. نه خاته په له كردن و شپزه يي ۲. يودي (شخص) الي تسرع او اضطراب

flush /flʌʃ/ *vi, vt* ۱. سور هله ده گهري (كه سيك يا دم ۲. وچاوي، كولمي سور نه يته وه (خويني تن نه زي) ۳. نه ندروستي، گه رمي، هه لچون ۴. (لشخص او وجهه) يجر (تدقيق الدم فيه) ۵. (الصحة، الحرارة، الانفالات) يتوجع، يتورد ۶. دم و چاوي له خوشيدا ۷. نه بريسكيتيه وه ۸. نه يشوا / پاكي نه كاته وه (ناو) هه ل نه قولني به زوري ۹. يشع (وجهه) بالسعادة ۱۰. يفسل / ينظف بكمية و فيرة من الماء (الماء) يتدق بغزارة

□ *n* [C] ۱. له بره له قوليني ناو ۲. سووره له گهوان ۳. كولم نالچون ۴. تدقيق مفاجي، للماء ۵. احمرار / تورده الوجه

flush /flʌʃ/ *adj* ۱. له ناستي / ۲. في مستوي / في صف ۳. له ريكي، ده رگا له ناستي ۴. ديواردا په ۵. وه رگرتوو (پاره) ۶. باب مستوي مع الحائط ۷. مزود (بالمال)

fluster /flʌstə(r)/ *vt* ۱. نه وروزي، مهستي، شپزه نه يي ۲. ۳. بهيج، يريك ۴. وروژانندن و ناشوب ۵. حالة تهيج، اضطراب

flute /flu:t/ *n* [C] ۱. نه ي (شمشال) ۲. الفلوت: آلة موسيقية

□ *vi* يعزف على الفلوت

flutist /flu:tɪst/ *n* [C] ۱. نه ي ژنه

عازف الفلوت

flutter /flʌtə(r)/ *vt, vi* ۱. (بالنده) فره فره كا به باله كاني ۲. (الطائرة) يرفرف بجناحيه ۳. نه جولي به شيوه به كي خيراو ناريك (دل) □ *n* ۴. ليدهدات ليداني په له (له شيوگي تاك) خروشان هه لچون، له باري ۵. يتحرك / يحرك بشكل سريع غير منظم، (القلب) يخفق، يدق بأضطراب (في صيغة الفرد) رفرقة، حالة اضطراب / انفعال ۶. هه لچوندا ۷. *in a ~* في حالة انفعال

flux /flʌks/ *n* [U] ۱. گوراني خيراو له بارو ۲. تغير مستمر في ۳. جوله دا، له باري گوراني هه ميشي ۴. *in a state of ~* الحركة او الظروف في حالة تغير دائم

fly /flaɪ/ *vi, vt* (*pl* flew /flu:/ *pp* flown /flaʊn/) ۱. ده فرينت فروكه ده فرينت، به فروكه ده گويزرتيه وه ۲. (نالا) فروكه) نه فري، نه شه كيتيه وه ۳. په له نه كا ۴. ۱. يطير (طائرة)، ينقل في طائرة ۲. (الاعلام، الطائرات) (الخ) يرفرف / يطير ۳. يسرع ۵. په له نه كا بو رزگار كردني ۶. يسرع لانفاذ ۷. *~ ing visit* گه شينكي خيرا ۸. زيارة سريعة ۹. خيرا نه كريته وه ۱۰. *~ open* يفتح نجاة ۱۱. *~ to bits* زووتيك نه شكني ۱۲. يتفتت، يتكسر فجاة ۱۳. ته قه ي لي نه كات، هيرش نه كا ۱۴. يطلق النار على، يهاجم بشدة ۱۵. له تووره يدا نه ته قيه وه ۱۶. *~ into a rage* يتفجر في ثورة غضب ۱۷. ميش، مه گهز ۱۸. ذباية ۱۹. (گوشه) يس بو به هوي ميش و مه گهز **fly-blown** *adj* ۲۰. و گه راكي ۲۱. (اللحم... الخ) متعفن، فاسد بسبب احتوائه على الذباب او بيضه ۲۲. **flyer, filer** /flaɪə(r)/ *n* [C] ۲۳. بالنده، فرا ۲۴. طيار

flyleaf /'flaɪli:f/ n [C] پاره‌ی سپی نه‌نوسراو
له‌سه‌ره‌تاو کۆتای په‌راو
صفحة خالية من الكتابة في اول / اخر الكتاب

flyover /'flaɪəvə(r)/ n [C] پردی سه‌ره‌سه‌قام / جاده‌ی
سه‌روهه
طريق علوى للسيارات

flypast /'flaɪpɑ:st/ n [C] فرینى نزم
تشكيل جوى على ارتفاع منخفض

flywheel /'flaɪwi:l/ n [C] ئامیرى پاراستنى تیکرای
خیرای
جلة ثقيلة من آلة لحفظ معدل السرعة

foal /'fəʊl/ n [C] جوانوو / نه‌سپى بچووک
مه‌ر / حصان صغير
in / with ~ (ماينى) ئاوس جوانوى نه‌بين
(الفرس) حامل تلده مهراً

□ vi

foam /fəʊm/ n [U] ۱. كه‌ف. كه‌ره ۲. لاستيکى سه‌فه‌نجى
(پۆناخينى راخه‌ر) (هه‌روهه‌ها rubber ~)
۱. رغوة، زيد ۲. مطاط اسفنجى (لحشو المراتب والوسائد)
(ايضا rubber ~)

□ vi كه‌فى پين نه‌كات، كه‌فى پينه‌چه‌رينى
يزيد، يکون رغوة

fob /fɒb/ vt (-bb-) قينلى لى‌ده‌كات
بخديع
~ sth off on sb به‌فروقتيل كه‌سيك قایل
يقنع شخصاً بقبول شىء
~ sb off with sth ده‌كا به‌وه‌رگر تنى شتيكى بين بايه‌خ
عديم القيمة بالخداع والغش

focal point /'fəʊkl pɔɪnt/ adj تيشکوى
بۆرى

focle /'fəʊkl/ n [C] زوورى كه‌شته‌ وانه‌كان
له‌پشه‌وه‌ى كه‌شى
غرفة الحجرة في مقدمة السفينة

focus /'fəʊkəs/ n [C] ۱. چه‌قى (تيشك، گه‌رمى)، چه‌قى
۱. بۆره (الاشعة، الحرارة)
pl ~ es, foci كۆيوونه‌وه‌ى تيشك
مركز تجمع الاشعة الحرارة
in/out of ~ گه‌رمى له / ده‌ره‌وه‌ى تيشكۆ (روون،

ناروون) ۲. مه‌له‌بندى (پوومه‌له‌زه) خالى
فى / خارج البؤرة (واضح غير واضح) ۲. مركز (الزلازل)، نقطة
التقاء (اليرول، الاتجاهات)

□ vt, vi به‌يه‌كه‌ گه‌شتن (ناره‌زو،
يجمع، يركز فى بؤرة
ناراسته) هاوینته‌ كه‌ ريك ده‌خا له‌سه‌ر تيشكۆ ~ a lens
يضبط العدسة على البؤرة

~ one's attention on sth بايه‌خ به‌ شتيك نه‌دا
يركز اهتمامه فى شىء

fodder /'fɒdə(r)/ n [U] ئالکى نازه‌ل
علف الحيوان

foe /fəʊ/ n [C] نه‌بار، دوژمن، ناحه‌ز
عدو، خصم

foetus, fetus /'fi:təs/ n [C] کۆرپه‌له، ئاوله‌مه
جينين

fog /fɒg/ n [C,U] تهم و مز به‌تدم و مز دانه پۆشرى،
ضباب
تيكى نه‌دا، شته‌كه‌ ئالۆز ده‌كا
□ vt يظلم، بالضباب، يشوش، يجعل الشىء غامضاً

fogbound adj تواناى جو له‌ى نيه به‌هوى تهم و مز وهه
غير قادر على التحرك بسبب الضباب

foghorn n [C] فيقه‌ى ئاگادار كرده‌وه‌ى به‌له‌م له‌ كاتى
تدم و مزدا
بوق يستخدم لانه‌ذار السفن فى الضباب

foglamp n [C] گنۆپى ماشين تاييه ته به‌تدم و مز
مصباح (سيارة) قوى يستخدم عند نزول الضباب

foggy /'fɒgi/ adj تدم و مز اوى، تهماوى،
خالى لاوازى، پيچه‌وانه‌ى
ملىء بالضباب

foible /'fɔɪbl/ n [C] خاوه‌نى شانازى پيوه‌نه‌كا
نقطة ضعف، نقيضة يتفخر بها صاحبها غافلاً

foil /fɔɪl/ n [C,U] ۱. كاتزاي تهنك ۲. كه‌سيك / شتيك
كه‌وه‌ك به‌راوردبه‌ كاره‌ه هينريت بو ده‌رخستنى چاكسى
كه‌سينكى تر
۱. رقاقة معدنية ۲. شخص / شىء يستخدم فى المقارنة
لاظهار معان اخر
²foil /fɔɪl/ n [C] شيرى كول پۆزورانبازى به‌كارديت،
شورى دريژ

سیف غیر حاد یسخدم فی البارزة

3 **foll** /fɔɪl/ vt **ته‌په‌شو کئی، راده‌مینئ، وره‌ی نامینئ**
یربک، یحیر، یحبط

folst /fɔɪst/ vt ~ sth (off) on sb **هه‌لی ته‌خه‌له‌تینئ / به‌گری که‌سینک قایل ده‌کا / شتیکی ساخته (به‌ترخی راست دابنئ)**
یخدع / یفش شخصاً لیجعله یقبل / یدس شینا زانئا (علی انه حقیقی)

1 **fold** /fɔɪld/ vt, vi **۱. ته‌پنجینه‌وه، لولی ته‌کات**
۱. یئنی، یطوی
۲. بالی بو ته‌گریته‌وه، قه‌دی
۲. یقعد ذراعیه
□ n [C] **ته‌کا، لول، قه‌د، لوج**
تیئ، طیه

folder /fɔɪldə(r)/ n [C] **پنچراوه، دوسیه**
۲. بلاو کراوه‌به‌کی چاپکراو پنچراوه
۱. ملف، دوسیه ۲. نشرة مطبوعه و مطبوعه للاعلان

2 **fold** /fɔɪld/ n [C] **گه‌ورپی مه‌ر**
حظیره للاغنام
□ vt **ته‌یکاته‌گه‌وره‌وه**
یضع الاغنام فی الحظیره

foliage /fɔɪliʒ/ n [U] **گه‌لای رووه‌ک**
اوراق النبات

folk /fɔɪk/ npl **۱. خه‌لکی، گه‌ل، که‌س و کار**
۱. الناس
۲. خزمان
۲. اقارب
~ dance **هه‌له‌رکئی، سه‌مای میلی، گۆشه‌ند**
۳. رقص شعبی

folklore n [U] **داب و نهریت داستانی میلی فولکلور**
الفولکلور: (دراسة) المعطدات الثقاید، القصص الشعبیه

follow /fɔɪləʊ/ vt, vi **۱. دوا‌ی ده‌که‌ویت ۲. ته‌گریته‌به‌ر**
(ریگا...) **تی‌ته‌گا، به‌دواداده‌چئی ۳. پیشه‌به‌ک ته‌گری**
۱. یلی، یئیع ۲. یئیع (طریقاً... الخ)، یفهم، یتابع (الشرح) ۳. یئیع
بیتخذ حرفة
~ the law **له‌یاسانیش ده‌کات ۴. چاوی لی ته‌کا،**
~ sb's advice **ناموزگاری که‌سینک وه‌رته‌گری**
یشغل بالقانون ۴. یحذو حذو، یئیع یئیع نصیحه شخص

۵. له‌به‌ر پیوستی It ~ s from what you say that ...
به‌راست داده‌نرئ، یان ریگ ته‌خرئ، ته‌وه‌ی وتت که به‌دوا‌ی دا ده‌چئ

۵. یصح بالضروره، یترتب (بالضروره) علی ما قلت ان ...
~ sth up **دلاحق، یتابع**

as ~ s **هه‌روه‌ک ته‌مه‌ی دیت**
کمایلی

follower n [C] **یاوه‌ر، یارمه‌تی ده‌ر**
تابع، مساعد

following /fɔɪləʊɪŋ/ n [C] **کۆمه‌لی یاوه‌ران**
مجموع المرافقین

folly /fɔɪli/ n [C,U] (pl -lies) **گه‌وجی، خرپویی**
حماقة، عمل احمق

foment /fɔɪmənt/ vt **په‌رو‌ی گه‌رم دانه‌نی له‌سه‌ر**
شوینی نازار، زیاد ده‌کا (کیشه، هه‌ستی نازارایی، شپزه‌یی .. هتد)

fomentation /fɔɪməntetʃən/ n [U] **یضع کمادات ساخته علی جزء مؤلم، (مجاز) یزید (مشاکل، مشاعر الیئ، قلق... الخ)**
تیمار کردن.

fond /fɔnd/ adj (-er, -est) **گه‌رم کردن پیجانی گری‌ی برین، وروژاندن**
تکید، کماده، (مجاز) تصعید، إثارة

fond /fɔnd/ adj (-er, -est) **خولیا / ته‌فیندار، میجل،**
۱. مغرم / مریع ب
be ~ of **شه‌یدا / نالوده‌ته‌بئ**
یغرم / یولیع ب
a young wife with a ~ old husband
۲. خوشه‌ویست سوزیار ۳. نازدار، نازی ژنیکی گه‌نج له‌گه‌ل
میرده‌پیره‌که‌ی ۴. (هیوا، ناوات) نازیز، دلۆزان، به‌دیه‌نیانی گرانه
۲. محب، عطف ۳. متدله‌زوجه‌شابه‌مع‌زوج‌عجوز‌متدله‌فی‌حبها ۴. (امل، طمع) عزیز، صعب‌التحقیق

fondly adv **به‌نازدارئ، به‌نالوده‌یی**
بمحبة، بولیع

fondle /fɔndl/ vt **نازی ته‌داتئ، نالوده‌ی ته‌بئ**
یربت علی، یلاطف

font /fɔnt/ n [C] **ده‌فریک ناوی پاکئ تی‌دایت له‌که‌نیسه،**
کانئ

	اناہ یختوی علی ماء التعمید فی الکبسة
food /fu:d/ n [C,U]	خوراک / خواردن طعام، غذاہ
food-stuff n [C]	خواردهمنہی مادہ غذائیہ
fool /fu:l/ n [C]	۱. کہ سیکھی گہوج، گیل، سہرکیش ۱. شخص احمق، ابلہ، غبی، متہور
<i>make a ~ of</i>	فینلی لئی تہ کا، گزی تہ کا کارینکی بین بہرہہم
<i>~ 's erand</i>	بخدع، بغیش عمل غیر مشر
<i>~ 's paradise</i>	بہختہ وریکی وہمیانہ ۲. (لہ سہردہ می ناوہ راستدا)
	سعادت مبنیہ علی وہم ۲. (فی العصور الوسطی)
<i>play the ~</i>	نوکتہ ی بین تام بو پادشادہ کا، وہ ک گہمزہ وہفتارده کا
	مضحلہ الملک بصدہ نکات سخیفہ، بصدف کالابلہ
	۱. شیتانہ ہلسوکوت دہ کات ۲. گزی تہ کا، فیل ۱۲ vi □
	تہ کا
	۱. بصدف کالابلہ ۲. بخدع بفتش
	بہ فیروی تہ دا کاتی / پارہ کانی
	بضیح وقتہ / تقودہ سدی
foolery /fu:ləri/ n [C,U] (pl -ries)	گہوجی، کاری گہوجانہ، فریوی
	حماقہ، عمل احمق
foolhardy /fu:lha:di/ adj	سہرچل، سہرککش، جدہریزہ
	متہور، مجاز
foolish /fu:lɪʃ/ adj	گیل، گہوج احمق ابلہ
foolishly adv	بہ گہوجی، گہلوری بحماقہ، بقیاء
foolproof /fu:lpru:f/ adj	مسوگر، دابین کراو، بواری ہلہ لی نیہ
	سہل جدآ، مضمون، لامجال فیہ للخطا
foot /fʊt/ n [C] (pl feet /fi:t/)	۱. پئی ۱. قدم
<i>on ~</i>	رویشتن بہ پئی، پیادہ

	مشیا علی الاقدام
<i>set sth on ~</i>	تہ پیا بہر پیوہ، دہست پئی دہ کا یدیر شینا، بجلہ پیدآ
<i>set (sb) on his feet</i>	وای لئی تہ کا پشت بہ خوی بیہستی، (لہ بازارگانیدا)
	بمکہ من الاعتدال علی نفسہ (فی التجارہ مثلاً)
<i>put one's ~ down</i>	بہر بہرچی تہ داتہ وہ بہرنگاری تہ بیت جینگری تہ کا، دان بہ خوی دائہ گری
	ببترض علی، بعارض، ببت، بصد
<i>put one's ~ in it</i>	مامہ لہ ی خراپئی لہ گہلدا تہ کا بسی، التصرف
<i>sweep sb off his feet</i>	کہ سیک پرجوش تہ کات ۲. بہ شیمانی، تہ فوس، مخابن بملا شخصاً بالحماسة
<i>the ~ of a page/mountain</i>	۲. خوارہ وہ ی لہ پور / چیا ۳. پئی ۱۲ گری
	۲. اسفل صفحہ / جبل ۳. القدم = ۱۲ بوصفہ
<i>at en ~ pole</i>	کولہ کہہ دریزی بہ کہ ی (۱۰) پئی بہ
	۱. زمانہ وائی لہ فونراوہ
	عمود طولہ عشرہ اقدام ۱. تنفیلہ، فی الشعر
	۱. تہ روا بہ پئی ۲. لہ پئی تہ کا
□ vi, vi	۱. بیسی ۲. یرتق قدم (جورب مثلاً)
<i>~ the bill</i>	۳. قایلہ بہ دانسی لیستی پارہ کہ ۳. یوافق علی دفع فاتورہ
football /fʊtbo:l/ n [C,U]	توی پئی تہ پکائی کرہ القدم
footbridge n [C]	پرد بوہا تووچویہ پئی کوری لعیور المشاة
footfall n [C]	پئی تن کھوتن، دہنگی پئی یان وقع اقدام
foothills npl	تہ پونکھی ژیر ریزہ چیا بہ ک تلال منخفضة أسفل سلسلة جبلية
foothold n [C]	پئی ہلگیر، پینگر، جنی پئی موضع قدم
footing n [C]	۱. شوین پئی ۲. پایہ بہ کی پتہو، جینگری ۳. بنافہ، پتہ ما
	۱. موطنہ قدم ۲. منزلتہ وطیدہ، رسوخ القدم ۳. أساس
footlights npl	رووناکی پیشہ وہ ی شانو

الاضواء الامامية على خشبة المسرح
footnote /'fʊtnəʊt/ n [C] پەراوئیزی (خواروی پەرە)
 تیبینی
 حاشیة (فی اسفل الصفحة)
footpath n [C] کۆلانی تەسک، قەراخ، رابەرە
 مرضیق
footprint n [C] جینگە یەئێ، شوئین یێن
 اثر اقدام
footstep n [C] هەنگاوە (بە یێن)
 خظرة
for /fɔ:(r): fɔ:(r)/ prep ١. بۆ، بەرەو، بە ئاوردانەرەوا
 ١. الی، متجه الی
sailing ~ home بەرەو نیشتمانە کە ی
 مبحرا الی و طه
the train ~ London شەمەندە فەرە کە ئەرەوا بەرەو
 لەندەن
 القطار المتجه الی لندن
The time is getting on ~ two o'clock ٢. بەرەو،
 ئاراستە، کاتژمێر نزیکە ی دوو ٣. لە یێناو
 ٢. متقدما، تجاه الوقت یقترب من الساعة الثانية ٣. لأجل، ل
Reserve a seat ~ me جینگە یە کەم بۆ بگرە
 احجز لی مقعدا
He is studying ~ the law ئە خوئینی بۆ ئەرەوی بیئە
 پارێزەر
 یدرس للعمل بالمحاماة
Buy some coal ~ the winter ٤. هەندێ خەلو زیکرە بۆ
 خۆ ئامادە کردن بۆ زمستان ٥. لە یێناویدا
 ٤. استعدادا... اشتري بعض الفحم استعدادا للشتاء ٥. من اجل
Let us go ~ a walk با بڕوئینە دەرەو بە ییاسە
 فلنخرج للنزهة
What's this tool ~ ? ئەم ئامێرە بۆچی بە کار دێت؟
 فیم تستخدم هذه الآلة؟
They chose him ~ their leader هەلیان
 یزار د بۆسەر و کۆکی ٦. بۆدەریری شی خوئشەو یستی گونجان،
 کارەمەیی .. هتد
 اختاروه رئيسا لهم ٦. لاهظهار الحب، التاسب، المهارة... الخ
have a liking ~ sb خوئشەو یستی هە یە بۆ ی
 یکن له جا

have a good ear ~ music گۆنچە کە ی هەمبارە بۆ
 مۆسیقا
 یبتنع بأذن موسيقية
bad ~ the health خرابە بۆ ئەندروستی
 ضار بالصحة
too + adj + for ٧. بە یێنی ئەو
 ٧. بالنسبة ل...
She is too good ~ such a man ئەو کچە شایەنی ئەو
 پیاوە زیاترە
 انها أكثر مما يستحق رجل كهذا
 □ *adj enough ~* بە گۆنرە ی، بە یێنی
 بالنسبة ل...
It is good enough ~ you گونجاو، بۆت، باشە
 ٨. ئەو ی بە یەرەندی هە یە ئەو کارە زۆر باشە
 انه مناسب لك ٨ فيما يتعلق ب... بالنظر الی، بالنسبة ل
That's good work ~ a beginner بۆدە ستییکەر
 هذا عمل جيد بالنسبة لمتدی.
 ٩. لە باتی، لە بری
Please act ~ me in this matter بە یێن زەحمەت ئەم
 ٩. بدلا من، نیابة عن من فضلك تولى هذا
Who is the Member of Parliament کارەم بۆیکە کێ
 نوئینەری پەر لەمانە
 الامرنیابة عنی من هو ممثل هذه المنطقة
 ٩. لەم ناوچە یە دا؟
 ~ this area?
 فی البرلمان؟
 ١٠. لە لای
Are you ~ or against the proposal? لە ریزی ئایا تۆ را زیت بۆ ئەم پێشبارە یان نا
 ١٠. فی جانب، فی صف هل انت موافق ام معارض للاقتراح؟
 ١١. لە سەر زۆر حەز ئە کە یین
We are anxious ~ news گۆی لە هەو الە کان بگرین
 ١١. علی اننا متلهفون علی سماع الاخبار
 ١٢. لە یێناو
I went ~ her sake / a good reason لە بەر ئەو چۆم هۆ یە کێ زۆر گرنگ
 ١٢. من اجل، بسبب... ذهبت من اجلها / لسبب قری
 ١٣. وە ک ئەنجامێک
My shoes are the worse ~ wear بۆ (لە گەل بەراورد کردنی) پێلاو هە کانم خراب بوو چونکە
 زۆرم بە کار هێناو
 ١٣. کتیبجە ل... (مع المقارنة) ان حذائي اسوأ حالا نتيجة

- الاستخدام الكبير
F ~ all the care I took, I lost my way
 ۱۴. سهره‌رای نه‌وه، سهره‌پای وریایی زور ریگه کهم ون کرد
 ۱۴. برغم، بالرغم من برغم حرصی الشدید، ضلت الطريق
 ۱۵. پاداشت، به‌رائبهر *suffer ~ one's sins*
 ۱۵. جزاء، مقابل (علی) یعنی جزاء خطایاه
 نه‌نالین به‌هوی سزای *payment ~ work done*
 هه‌له‌کانه‌وه، کرنی (به‌رامبهر) به‌کارینک که‌ته‌واو بووه
 اجر (مقابل) العمل الذي تم
 مه‌دالیای خه‌لاتی نازاپه‌تی *a medal ~ bravery*
 میدالیه جزاء الشجاعة
 پینج جنبه نه‌دات *pay 5 pounds ~ a book*
 بونرخشی کتیه‌که
 یدفع خمس جنبهات لنا لکتاب
 ۱۶. بومه‌ماوه‌ی، بونوری *go away ~ a week*
 ۱۶. لمدة، لمسافة
 گه‌شت نه‌کا *walk ~ miles without seeing a house*
 بومه‌ماوه‌ی هه‌فته‌به‌ک جه‌ند میلک نه‌روا بون نه‌وه‌ی ماله‌وه
 بیینی
 یسافر لمدة اسبوع یسیر عدة امیال دون ان یری منزل
 نائف یان نالیکی مالات **forage** /fɔːrɪdʒ/ n [U]
 علف للماشية او العیال
 ۱۶. یانه‌سب به‌دوای خواردن دا نه‌گه‌ری vi
 بیحث عن طعام
 به‌لامارنه‌دا، هه‌له‌به‌نه‌کا (بو) **foray** /fɔːreɪ/ vi, n [C]
 ده‌ستکه‌وتنی خو‌واک
 (یقوم ب) هجوم مفاجی، (للحصول علی طعام مثلاً)، ینتقض
 علی
 دوره‌که‌وتنه‌وه، ده‌گرئی **forbear** /fɔːˈbeə(r)/ vt, vi
 (pt forbore /fɔːˈbɔː(r)/ pp forborne /fɔːˈbɔːn/)
 یتجنب، یتحاشی، یسلك عن (رغبة مثلاً)
 (ناره‌زوو) ریگه‌ی *~ from asking / to ask questions*
 لنی نه‌گرئی، ناپکات نارام نه‌گرئی پرسیارناکات
 یتنع، یبصر یتنع عن توجیة الاسئلة
 خو‌واگری. نارام. **forbearance** /fɔːˈbeərəns/ n [U]
 دل فراوانی
 صبر، جلد

- پنشینان، پاییر. پاییر **forbear** /fɔːˈbeə(r)/ n [C]
 سلف، جد
 نه‌بهدی نه‌کا، ناهیلت **forbid** /fɔːˈbɪd/ vt (pt forbade) /fɔːˈbæd/ pp
 یحظر، ینع، یحرم
 به‌بهدشی نه‌کات نایه‌لنی کچه‌که *~ a girl to marry*
 شوویکا
 ینع فتاه من الزواج
 هه‌ره‌شه لی‌کراو. نه‌هیلراو، به‌نده، **forbidding** adj
 سه‌خت
 مه‌دد، مانع، ناه
 ۱. هیزی، زه‌بر / جه‌ور، (به‌ده‌نی)، **force** /fɔːs/ n [C,U]
 زه‌ین، بیر، ته‌نگانه
 ۱. قوه (جسمیة، ذهنیة)، شدة
break sth open by using ~ the ~ of a blow / explosion / argument / لیدان /
 به‌هیزی ده‌یکانه‌وه هیزی / لیدان /
 ته‌قیته‌وه / به‌لنگه
 ینتج بالقوه قوه / الضربة / الانفجار / الحجة
 هیزی سروشت ۲. هیزی کارینگر له *the ~ s of nature*
 کومه‌لدا
 قوی الطبیعة ۲. قوی فعالة فی المجتمع
Fascism and Communism have been powerful ~ s in world affairs
 فاشینی و شیوعیتی کارینکی گه‌وره‌ی
 کرده‌سه‌ر کاروویاری جیهانی ۳. فشار، هیزی پالنان
 لقد اثرت الفاشية و الشيوعية تأثیرا کبیرا فی الشؤون العالمية
 ۳. ضغط، قوه دفع
 ۴. له‌شکر، هیزی چه‌کدار هیزی ناسمانی *the Air F ~*
 ۴. قوه مسلحة القوات الجوية
 به‌یوه‌ندی به‌سوپاوه ده‌کا ۵. (له‌یاسادا) *join the F ~ s*
 یتحق بالقوات المسلحة ۵. (فی القانون) سلطة، سریان
 ده‌سه‌لات، ده‌یکاته یاسایه‌کی *put a law into ~*
 به‌کاره‌اتوو
 یجعل قانونا نافذا (ساری المفعول)
 ۱. زوری لنی نه‌کا، رقی لنی نه‌ینی، هیزی له‌گه‌ل vi
 به‌کاردینتی
 ۱. یجبر، یکره، یتستخدم القوة
~ a person's hand
 یکره شخصاً علی عمل شیء

سەربازان ۲. والە رۆه کە کان دەکات پیش کاتی *d march*
خۆی پێ بگەن (بەریگی پێشە سازی)

سیر سریع یقوم بە الجنود ۲. یجعل (النباتات... الخ) تنضج قبل
اوانها (بطرق صناعية)

forceful /fɔ:stf/ *adj* (شیواز، کەسیه تی، وتووێژ) بەهێز،
کاری گەر خورت، زۆرباز، گوژم
(الاسلوب، الشخصية، المناقشة... قوی، فعال)

forceps /fɔ:seps/ *n* (sing or *pl*) (ناگۆری لەشیوگی
کۆ)، گیره، ئامێریکە پزیشک بە کاری ئەهینن یوگرتنی شت
(لاختیر فی صیفة الجمع الة یستخدمها الاطباء لانتقاط الاشياء.
کلاب

forcible /fɔ:səbl/ *adj* زۆردار، بەهێز
قسی، قوی

forcibly *adj* بەهێز، بەزۆر، کۆتەکی
بالاتجار، بالقوة، بالاکراه

ford /fɔ:d/ *n* [C] بەشیکی تەنک لەروویار، یوار
کە بتوانی مەلە ی لێ بکۆری

جزء ضحل من نهر یسكن الغرض فيه
□ *vt* لە تەنکایی روویارە کە دەپە ریتەوه
بەهر نەرا من مکان ضحل

fore /fɔ:(r)/ *n* (لە شیوکی تاکدا) پیش، سەرەتا، بەشی
پێشەوه

(فی صیفة المفرد فقط) مقدمة، الجزء الامامی

come to the ~ رینگا ئەکاتەوه، بەرەو پێشەوه
یشق طريقة الى المقدمة

□ *adv* پێشەوه، بۆ پێشەوه
امامی، الى الامام

fore /fɔ:(r)/ *prefix* ۱. پێشەکی ۲. لەسەرەتاوه، لە
پێشەوه

۱. مقدمة ۲. مقدماً، سلفاً

forearm /fɔ:'ɑ:m/ *n* [C] باسک لەئانیشکەوه تا مەچەک
الذراع من المرفق حتى الرسغ

forebode /fɔ:'bɔud/ *vt* ئاشوویی لێ دەباریت، کێشە
دروست ئەکا

ینذر بالشر / بالتعاب

foreboding *n* [C,U] پێشبینی ئەکات پێشبینی
ناخۆشی ئەکات

تنبؤ / توقع التعاب

forecast /fɔ:ka:st/ *vt* پێشبینی دەکات
یتبا، يتوقع

the weather ~ پیش بینی، کەش (ئاووههوا)
التنبؤات الجوية

forecastle /fɔ:ksl/ *n* [C] (لە هەندێ پاپوردای)
زۆرووچکە دەریاوان بەکاری دین بۆ خواردن ونوستن،
بانی زۆرووچکە

(فی بعض السفن) قمره یستخدمها البحارة فی الاكل والتسوم،
الطبخ فوق هذه القمره

forecourt /fɔ:ka:t/ *n* [C] بەرهایانه یوانی، پانیزه
فناء (مسور) لمینی

forefathers /fɔ:fa:ðə(r)/ *npl* باو باپیر، پێشنان
أجداد، أسلاف

forefinger /fɔ:'fɪŋgə(r)/ *n* [C] پەنجە ی دۆشاومزە،
شەهە شکەف ئالیس

السبابة (اول اصبع بعد الأبهام)

forefoot *n* [C] (*pl* -feet) لیستی پێشەوه، پێی ی
بەراهی

القائمة الأمامية

forefront /fɔ:'frʌnt/ *n* پێشەنگ و پێشرو
الجهة، مقدمة

in the ~ لە پێشەوه، بەراهی
طليعة، فی المقدمة

foregoing /fɔ:'gɔɪŋ/ *adv* رابوردو (لەکات)
سابق (فی الزمن مثلاً)

foregone /fɔ:'gɔn/ *adj* پێشو
سابق، مترلق سبقا

~ conclusion کۆتایی پێشبینی کراو
نهاية معروف سبقا

foreground /fɔ:'graʊnd/ *n* [C] لە بەردەمەوه،
پێشەوه ی وێنە یان دیمەن
مقدمة الصورة / المنظر

forehand /fɔ:hænd/ *adj* لێدان بەناو لە ی دەست وەك
لیدانی تینس

ضربة تنس مثلاً وراحة اليد الى الامام

forehead /fɔ:'hɛd/ *n* [C] ئەوێل، ناوچەوان
جبهة، جبين

foreign /fɔ:rən/ *adj* ۱. بیگانە، بیانی

	۱. اجنبی
<i>a ~ body in the eye</i>	۲. دہرہ کی، ناموں، شیکٹی، نامولہ
	ناوچاودا
	۳. خارجی، غریب جسم غریب فی العین
foreigner /fɔ:rnə(r)/ n [C]	کہ سیکٹی بیانی
	(شخص) اجنبی
foreleg n [C]	(قاچ) لاقی پیشہ وہ
	الساق الأمامية
foreman /fɔ:mən/ n [C] (<i>pl -men</i>)	سہرکار سہرؤکی
	سویندخووران
	رئیس عمال رئیس المعلمین
fore most /fɔ:məʊst/ <i>adj</i>	سہرہ کی یہ کہ مین لہ پوسٹی
	یہ کہ کم، گر نگرین
	فی المقام الأول، اہم، اولاً
fore name /fɔ:neɪm/ n [C]	ناوی یہ کہ کم (پیش ناوی
	خیزان)
	الاسم الأول (الذي يسبق اسم العائلة)
forepart /fɔ:pa:t/ n [C]	بہشی پیشہ وہ
	الجزء الأمامی
fore runner /fɔ:ʔʔnə(r)/ n [C]	ناماژہ کہر، ناگہ کہر،
	رئیس
	إشارة لما يتبع، بشیر، طلیعة
foresee /fɔ:'si:/ <i>vt</i> (<i>pt foresaw /fɔ:sɔ:/ pp foreseen</i>	
/fɔ:sɪ:n)	پیشبینی نہ کا، ہی نہ زانی
	یتبأ، یدرک
<i>~ trouble</i>	پیشبینی کیشہ نہ کا
	تتبأ بالتعاب
<i>~ what will happen</i>	پیشبینی رووداؤ نہ کا
	یتبأ بما سوف يحدث
foreshadow /fɔ:'fɔ:ʔdɔ:ʔ/ <i>vt</i>	نشانہی نزیک ہونہ وہی
	رووداؤیکہ
	ینذر بالحدوث، یدل علی قرب حدوث شیء
foreshore /fɔ:fɔ:(r)/ n [C]	بہرکہ نار، پیشہ کی
	مقدمة الشاطئ
foreshorten /fɔ:'fɔ:tm/ <i>vt</i>	(لہوینہ دا) بچوکی نہ کابؤ
	لاشکرا کردن
	(فی رسوم الصور) بصغر بقیة توضیح الصورة
forelight /fɔ:sait/ n [U]	دوورینی، راستبینی

	بصیرة، بعد نظر، تبصر
forest /fɔ:rist/ n [C,U]	دارستان، دہوہن
	غابة، حرش
forester n [C]	لیسرراوی دارستان
	مسئول الغایة
forestry n [U]	زانستی دارستان و پاریزگاری کردنی،
	دارستانزانی
	علم الغابات و رعایتها قطع الأخشاب
forestall /fɔ:'stɔ:l/ <i>vt</i>	پیشی نہ کوئی
	یسبق، یتاثر
<i>~ a rival</i>	پیلانہ کہی لئی تیک نہ دا
	یسبق غریما فیفسد علیہ خطہ
foretaste /fɔ:'teɪst/ n [C]	پیشبینی نہ کات
	عینة تعطی فکرة عما سیأتی
foretell /fɔ:'tel/ <i>vt</i>	پیشبینی نہ کات
	یتبأ
fore thought /fɔ:θɔ:t/ n [U]	ہرپاری، قہستی،
	دوورینی، پاکانہ، پلان دانانی ژیرانہ ہویاشہ روز
	تبصر تبریر، تخطیط حکیم للمستقبل
fore warn /fɔ:'wɔ:n/ <i>vt</i>	بہ ناگادیت، بہرئی ناگادکت
	یحذر
fore word /fɔ:wɔ:d/ n [C]	پیشہ کی بہراویک،
	(بہ تابیہ تی بہ نویسنی کہ سینک دانہری نہین) (بہراوردبکہ
	<i>preface</i>)
	مقدمة کتاب (خاصة بقلم شخص غیر المؤلف) (فارن <i>preface</i>)
forfeit /fɔ:'fit/ <i>vt</i>	پنی دہبزیری، نہ یدوورینی، پیژاردن،
	دہست
	یغرم، یفقد الحق فی
<i>n</i> [C,U]	بہسہراگرتن، دووراؤ
	شیء، غرامة، مصادرة، خسران
for feiture /fɔ:'fitʔɔ:(r)/ n [U]	پنی پژاردن، دہست
	بہسہراگرتن، دوواندن
	تعزیم مصادرة
forgave /fɔ:geɪv/	بہخشی (پروانہ <i>forgive</i>)
	(انظر <i>forgive</i>)
forge /fɔ:dʒ/ <i>vi</i>	بہکوشش پیش نہ کوئی
	یتقدم بالجدد
<i>~ a head</i>	

- 2forge** /fɔ:ds/ n [C] توینه‌ری کانزا وهرشهی تواندن و
کوئانی کانزا، ده‌کوئتی (کانزا) شتی
مصهر، ورشته لصر و طرق المعادن بصهر / یطرق (المعادن)
□ vt, vi ساخته دروست نه‌کا
یشکل، یزیف، یزور
forgery /fɔ:dsəri/ n [C,U] ساخته‌کاری، ساخته‌کردن،
بپروانامهی به‌ساخته‌کراو
(pl -ries) تزیف، تزویر، وثیقه‌مزوره
forget /fə'get/ vt, vi (pl forgot /fə'gɒt/, pp forgotten
/fə'gɒtn/) بیردی ده‌چینه‌وه خوی بیرده‌چینه‌وه فراموشکار
بسی، یسهر
به‌گویره‌ی گونجاو له‌گه‌ل خوی و بارودوخ ~ oneself
هه‌لسی وکه‌وت ناکات
بسی نسه (لا‌بصره‌ی بشکل یناسه‌ی او یناسب‌الظروف)
forgetful adj شت زوریرچوو
کثیر‌النسیان
forgive /fə'grɪv/ vt, vi (pl forgave /fə'grɪv/, pp
forgiven /fə'grɪvn/) ده‌بخشیت، لئی خوش‌ده‌بیت،
لئی‌بوردن
یسامح، یغفر / یصغع‌عن، یغفر
forgiveness n [U] به‌خشین / لئی‌بوردن
غفر، تسامح
forgo /fɔ:'geɪv/ vt (pl forwent /fɔ:'went/, pp forgone
/fɔ:'gɒn/) وازی لئی‌دینن، ئیدی ناکات
بستغنی‌عن
forgotten /fə'gɒtn/ n [C] بیره‌وه‌چوو (پروانه forget)
(أنظر forget)
fork /fɔ:k/ n [C] ۱. چه‌تال ۲. چنگال ۳. دویریان، په‌لی‌دار
۱. شوکه‌للاکل ۲. مدزاة ۳. مفترق‌طرق، مکان‌یتفرع‌فیه‌طریق
/ جذع‌شجرة ... الخ
□ vt, vi ۱. به‌شدن‌شدن‌نه‌کات ۲. لئی‌وه‌هاوی‌بو
ناراسته‌جیاوازه‌کان
۱. یذری‌بالمذرة ۲. یتفرع‌الی‌اتجاهات‌مختلفة
forlorn /fɔ:'lɔ:n/ adj به‌دبه‌خته، کم‌به‌خته، هه‌زار
ویرانه، چۆل
تعیس، مهمل، مهجور

- form** /fɔ:m/ n [C,U] ۱. شیوه، ده‌سته، وینه، قالب، فورم
۱. شکل، هیته، صورت
۲. جور، پۆل
~ s of government نوع، صنف‌اشکال‌مختلفة‌للحکومة
۳. شیوه / قالبی 'The past tense ~ of 'run' is 'ran'
و‌شه‌ده‌نگ، حونجه
۳. (النحر) صیفة / قالب‌الکلمة / (أی‌الصوت‌واله‌جاء)
۴. ریکه‌ختنی‌دیاریکراو
~ s of worship ترتیب‌معین
شویاز، په‌رستنی‌شویازه‌کانی‌په‌رستن‌ره‌وشتی ~ good
چاک ۵. فورم‌نمونه‌یک
أسلوب، أسالیب‌العبادة‌والسلوک‌العید ۵. استمارة / نموذج
له‌نووینی‌بروسکه ۶. حاله‌تی‌جه‌سته‌یی ~ a telegraph
(به‌تاییه‌تی‌بو‌ورزش، نه‌سپ‌سواری .. هتد)
مطبع‌نمونه‌ی‌کتابه‌برقیه ۶. الحالة‌الجسمانیة‌خاصة
للریاضة، الخیول .. الخ
له‌حاله‌تی‌باش‌دایه
in good ~ فی‌حالة‌جیده
شوخ، شوخ، و‌شه‌نگ‌نیه ۷. کورسی
ته‌خته‌ی‌دریژ‌بین‌قول ۸. وهرزی‌خویندن
لیس‌باللیاقه‌البدنیة‌المطلوبه ۷. مقعد‌خشبی‌طویل‌(دون
مسند) ۸. فصل‌دراسی‌فی‌مدرسة
□ vt, vi ۱. دروستی‌نه‌کا، نه‌بئی
۱. یشکل، یگون
و‌شه‌ورسته‌دروست‌ده‌کا
~ words and sentences یگون‌کلمات‌وجملا
~ a regiment into columns فهوج‌پیک‌دینن‌له
ریزه‌کاندا ۲. بیرورا‌پیک‌نه‌هینن ۳. نه‌بیته، ینکدیت
بشکل‌فوجا‌فی‌صوف ۲. (الافکار .. الخ) یشکل، یششکل ۳.
صیح، یگون
سه‌هوله‌که‌ده‌ستی‌کردن‌به‌دروست ~ Ice began to
بوون
یگون، بدأ‌الجلید‌یتگون
formless /fɔ:'mləs/ adj بینه‌نگ‌بین‌شیوه
عدم‌الشکل
formal /fɔ:'ml/ adj ۱. رسمی‌روالته، ده‌قافی‌نه‌ریت
۱. عرفی، مطابق‌للقواعد‌والعادات
۲. شیوه‌یی، وینه‌یی‌لیکچوون
a ~ resemblance

- لەشێوەدا ۳. رێك و پێك، ئەندازەیی
۲. شكلي، صوري تشابه في الشكل ۳. منتظم، هندسي التصيم
- باخچەیی ئەندازەیی ۴. (رەوشت) ووشك *gardens* ~
- پابەند بە رووكەشی
- حداتی هندسیە التصيم ۴. (السلوك) جاف، متمسك بالشكليات
- formality** /fɔ:'mæləti/ n [C,U] رەوشتی شێوەیی،
- پابەندبوون بەداب و نەريت (pl -ties)
- سارك شكلي، الالتزام بالعرف والتقاليد
- پابەنی بەروالەت و یاسایی یەو *legal formalities*
۱. پێشوو
- اجراءات قانونية شكلية
- former** /fɔ:'mɔ:(r)/ adj ۱. پێشوو، پێشتر، مێردی پێشوی
۱. سابق، أسبق سالف زوجها السابق
- یەكەم (یەكەم كەوترا) (بەراورد بەك *her ~ hausband*)
- بەكە بە دووهم كە وترا (*the latter*)
۲. (أیضا n) الأول (أول ما ذكر) (قارن ب: ثاني ما ذكر
- the latter*)
- formerly** /fɔ:'mɔ:li/ adv پێشوو بەرێ، پێشتر
- سابقاً
- formidable** /fɔ:'mɪdəbl/ adj ۱. ترسناك تۆقێنەر
۲. مەزەن، زەحمەتە سەرکەوتن بەسەریا
۱. مخيف، مرعب ۲. هائل، يصعب التغلب عليه
- دوژمنیک گران بی بەزینی *~ enemy*
- عدو يصعب قهره
- formula** /fɔ:'mjulə/ n (pl ~ s, ~ e /i:/) ۱. شێوگنێ
- لە بەكەم دەرشتی چەند ووشەبەك وەك فور میلی
- ئاو H_2O
۱. صيغة من عدة كلمات مثل فورمولا الماء H_2O
۲. هاوگێشە (کیمیای بیرکاری) *How d'you do!*
۲. معادلة كيميائية. رياضية)
۳. رەچەتەیی پزیشکی (بەزۆری هینما) (pl ~ ae)
۳. وصفه طبية (عادة في رموز)
- formulate** /fɔ:'mjuleit/ vt روونی دەكاتهو، دادرژت،
- داده ریزیت
- یشرح بوضوح و دقة، يصوغ
- forsake** /fɔ:'seik/ vt (pl forsook /fɔ:'sɒk/ pp
- forsaken fɔ:'sɒkən) وازی لێ دەهێنیت، دههێلت،
- بەجێی دیلێ

- بترک، بهجر، يتخلى عن
- forswear** /fɔ:'swə:(r)/ vt (pt forswore /fɔ:'swɔ:(r)/,
- pp forsworn /fɔ:'swɔ:n/) مانهلادکت،
- دەرەسووند دەرۆت، وازی لێ دینێ
- پتخلی عن، بهجر (عادة سينة)
- قەلا
- fort** /fɔ:t/ n [C] قلعة، حصن
- forth** /fɔ:θ/ adv ۱. بەرەو دەر، بەرەو پێش
۱. خارجا، نحو الأمام
۲. بەرەو زوور
۲. فصاعدا، من
- لەم رۆیەو لاو
- اليم فصاعدا جينة
- بەهاتن و رویشتن، هەرەو ها
- و ذهاباً و هلم جراً
- forth coming** /fɔ:'θkʌmɪŋ/ adj ۱. هاتوو بەرەو دەست
- بەرەو دەروکووتن / روودان
۱. على وشك الظهور / الحدوث، و شيك
۲. (يارمەتی. سامان) لە بەرەو دەستایە، نيزيك كاريك *be ~*
- بۆ هاریكردنی، بەسەرەو لەكاتی پێوستدا
۲. (للمساعدة، المال) في التناول، معد للاستخدام وقت
- الحاجة
- forth right** /fɔ:'θraɪt/ adj روپەر و پەر،
- باش، صريح
- لە هەمان کاتدا، دەم و دەست
- في الحال، توا
- forthleth** /fɔ:'tɪθ/ adj, n [C] چلەمین، چلەم لە
- رێگەخستندا
- الأربعون (في الترتيب)
- fortification** /fɔ:'tɪfɪkə'fɪn/ n [C,U] پتەوکردن،
- قایمکردن
- تحصين، حصن
- fortify** /fɔ:'tɪfaɪ/ vt (pt, pp -fied) پتەوی دەكات،
- بەهێزی دەكات، قایمی دەكا دکت، ناستی دکت پشتی
- دەگرت، یارمەتی دەدات
- یحصن، يقوى، يساند
- fortitude** /fɔ:'tɪtju:d/ n [U] نازایەتی، خوگرێ، هیز،

	پنهانی، چهل‌نگی
	شجاعة، باس، جلد، ثبات
fort night /fɔ:tnaɪt/ n [C]	دو هفته
	فترهٔ اسیوعین
fort nightly adj, adv	هه‌موو ۱۴ رۆژۆی رووده‌دات
	یحدث كل ۱۴ یوما
fortress /fɔ:trɪs/ n [C]	شاری قه‌لادار، برج، قه‌لأ
	مدينة محصنة، حصن، قلعة
fortuitous /fɔ:tʃu:ɪtəs/ adj	بدریکه‌وت، بدریکه‌وت
	رووی‌دا
	تصادفی، يحدث بالصدقة
fortunate /fɔ:tʃənət/ adj	به‌خته‌ور
	محظوظ
fortune /fɔ:tʃu:n/ n [C,U]	۱. به‌خت، چاره‌نومس
	۱. حظ، قدر، نصیب
	به‌ختی باشه، به‌خت یاوهریه‌تی
	have ~ on one's side
	(به‌به‌خت گرتنه‌وه) به‌ختی
	یکون الحظ محالفا له
	tell sb his ~
	که‌سیک ده‌لێت بئێی، به‌ختی
	ئه‌خوینێته‌وه
	یخبر شخصا بحظه (عن طریق، التجميم) یقرا له طالعه، عراف، قاری.
	به‌ختگره‌وه، جادوگر، ئه‌ستیره‌ناس
	a ~ teller
	۲. سه‌رکه‌وتن، گه‌شه‌کردن ۳. سامان، مالی زۆر
	الحظ، منجم ۲. نجاح ازهار ۳. ثروة، مال و غیر
forty /fɔ:ti/ adj, n [C]	چل
	أربعون
forum /fɔ:rəm/ n [C]	مه‌یدان، کۆر بۆ کۆر گرتن
	(في روما القديمة) ساحة عامة للندوات و المناظرات متدی
forward /fɔ:wəd/ adj	۱. پێشه‌نگ، به‌ره‌و پێش
	۲. قاره‌زوومه‌ندی (پارمه‌تی، هتد) ۳. ناماده‌گه‌شپین
	۱. الی الامام، ناسی ۲. مقدم، مبكر ۳. مستعد، راغب (في المساعدة .. الخ)
	۴. چه‌زگری، پاریکه‌ریکی پێشکه‌وتوو
	□ n [C] (له‌تۆپی بئێ‌دا)
	۴. تواق، مشتوق لاعب متقدم (في كرة القدم)
	□ vt
	پارمه‌تی
	بساعد، يرسل

□ adv	ده‌دا، ده‌پێژی
	الی الامام، نحو المقدمة
to bring sth ~	شێك ده‌رده‌خا
	يظهر شيئا
to come ~	به‌ره‌و پێشو
	يتقدم
to look ~ to	بۆ پێشه‌وه ده‌چن ده‌روانێته
	يتوق / يتطلع الى
fossil /fɒsɪl/ n [C]	۱. به‌شێك له‌ رووه‌ك / گیانه‌وه‌ری
	ووشك و ره‌ق، به‌به‌ردبوو ۲. كۆنه‌به‌رست، كه‌سه‌یكی
	دواكه‌وتوو، كه‌له‌ ره‌ق
	۱. حفريه، جزء من نبات / حيران متحجر ۲. شخص لا يتطور / متحجر في ارائه أو سلوكه
	۳. وه‌ك هه‌لكۆلراوه‌كان گۆنچكه‌ ماسی shells ~
	۳. (نحیة) كالحفريات، حفري أصداف حفريه
fossilize /fɒsəlaɪz/ vt, vi	ده‌پێته‌ به‌رد، به‌به‌ردبوو
	يتحجر، يحجر
foster /fɒstə(r)/ vt	په‌روه‌رده‌ی ده‌كا، به‌خوینی ده‌كا،
	ده‌یگرێته‌ خو یا مه‌تی ده‌دا
	یرخی، ینسی، یقوی، يدعم
	~ parent
	به‌خوینگر
	~ father n
	أخ باتینی brother-n ~
	أخت باتینی sister-n ~
	أم باتینی mother n ~
	برابه‌به‌ خینو کردن خوشك به‌به‌ خینو کردن، برای شیری، خوشکی شیری
fought /fɔ:t/	شهری کرد، جه‌نگی پروانه (fight)
	(أنظر fight)
foul /faʊl/ adj (-er, est)	۱. پس، چه‌په‌ل، قه‌زه‌ون
	۲. چه‌قاوه‌سوو، جینو فروش
	۱. قدر، کره‌به، مغز ۲. شریر، (اللفظ) ملینة بالشتام
	(كه‌ش) زریاناوی، باراناوی ۳. (له‌وه‌رزشدا) به‌هه‌له‌ play ~
	چوو (تاوان) زۆر خراب
	(الطقس) عاصف، مطر ۳. (في الرياضة) خاطی، مخالف
	للقراعد، (البریمة) فظیمة
	□ n [C,U] (له‌وه‌رزشدا) هه‌له، سه‌ریچی بئه‌ماکان
	(في الرياضة) خطأ، مخالفة القواعد
	□ adv fall/run ~ of
	(كه‌ش) لێك ده‌كه‌ون، به‌ری
	له‌كه‌وی، رووبه‌روی كێشه‌ ئه‌پیت

(السنن) يصطدم، يصطدم به، (مجاز) يصطدم بالمتاعب

١. ١. بيس ده كا، بيس نهين ٢. (كهشتي) بهريهك □ *vi, vt*
 نهكهوي، (لهنگر، زنجير، تور، تيز نهالن)

١. ١. بوسخ، يلوث، يتلوث ٢. (السنن) يصطدم، (المرسة،
 السلاسل، الشباك، يتشابك)
 □ *n* [C,U] (لهوه زرشدا) سهرينجي بنه ماكان ده كا

٣. (في الرياضة) بخالف القواعد
 ١. ٣. دوزي پهوه (پروانه *find*)
 (انظر *find*)

¹found /faʊnd/ □ *vi*
 ١. ١. داده مه زرينت، بناهه دانه ني،
 دروستي ده كا
 ١. ١. يوس، يضع اساس، ينشي،
 ~ a new city

شاري نوي دروست ده كا قوتابخانه ي
 نوي داده مه زرينت
 يوس مدينة جديدة ينشي، مدرسة جديدة

دامه زرانندن، *foundation* /faʊn'deɪʃn/ *n* [C,U]
 دامه زراو دهسته، سه رمايه ي دامه زراو، بنه ما ٢. (له شيوگي
 كودا) بناهه ي بينا
 ١. ١. تاليس، مؤسسه، هينه، رأس مال مؤسسه ٢. (عاده في صيفه
 الجمع) اساس مبني
 دامه زراو، هه له ستراو، ¹founder /faʊndə(r)/ *n* [C]
 هيهدار
 مؤسس، مشيد

١. ١. (پاپور) نقوم نهين، ²founder /faʊndə(r)/ *vi, vt*
 نه كسري ٢. (نهسپ) نهكهوي سه رسم نه دا، دهكهوي،
 دهروخي
 ١. (السنن) يفرق، يفرق ٢. (الغليل) يتخر، يكو، يقع، ينهار

گارگه ي دروستكر دني *foundry* /faʊndri/ *n* [C]
 كاتزايان شوشه، دارشكه
 (pl -dries)
 مسبك، مصنع لسباكه المعادن أو صنع الزجاج

فوار، كاني، ناو وهشين، *fountain* /faʊntin/ *n* [C]
 نافي، ته نكي گهوره بو ناو خوارنده وه له شويني گشتي دا
 ينوع ماء، نافوره، فسقيه، صنوبر للشرب في مكان عام

پاندان / جاف *fountainpen* *n* [C]
 قلم حبر

١. ١. چوار *four* /fɔ:(r)/ *n* [C], *adj*

أربعة
 به چوار په ل
 على أربع (على الأيدي و الأرجل)
 چوارچواري، چوار نه وه نده
 رباعي، أربعة أضعاف
 ههشتا
 شانون
 چوارگوشه، رهق، قسه له روو، پشتي
 چوارگوشه
 چوارم، چوار پهك
 الرابع، ١/٤
 چوارده، چارده
 أربع عشرة، ١٤
 چوارده مين، ١/١٤
 چوارده پهك، چوارده مين
 الرابع عشر ١٤/١٤
 ١. (له كوند) بالقفر ٢. مريشك يان
 كه له شير
 ١. (قديما) طائر ٢. دجاجة أو ديك
 ريوي فيلي *fox* /fɒks/ *n* [C] (female: vixen)
 لي ده كات
 نعلب يخدع، يكمرب ...
 □ *vt*
 گزي نه كا
 كلب يستخدم في صيد
 سه گيك بو راوي ريوي به كاردني، تانجي ~ *-hound*
 الصالب

ديوان، ريره و ديوه خان، ديوان *foyer* /fɔiə/ *n* [C]
 ردهه، بهو

١. كهرت، به شيكي كه م كهرت *fraction* /frækʃn/ *n* [C]
 ٢. بيركاري، ژماره ي كه مترله يك نمونه (١/٢ يان ١/٧٦)
 ١. كسر، جزء بسيط ٢. كسر رياضي، عدد أقل من واحد (مثلا
 ١/٢ أو ١/٧٦)

(بو نيسك) شكاف، *fracture* /fræktʃə(r)/ *n* [C,U]
 شكافه وه، شكهستن
 (للظام) كسر، انكسار

فشل، شكهستي *fragile* /frædʒaɪl/ *adj*
 هش، سهل الكسر

fragility /frædʒɪləti/ n	شکسته‌نی، ناسک زوده‌شکنی سهولت الکسر
fragment /frægmənt/ n [C]	تله‌زم، شکان پارچه
/frægmənt/ vi	ده‌بیته چهن‌د پارچه‌به‌ک شظیه، کسر، جزء من یتکسر الی قطع صغیره
fragmentary /frægməntri/ adj	نا‌ت‌ه‌واو، نوقسان غیر کامل، ناقص
fragrance /frɛɪgrɛns/ n [C,U]	بو‌نیک‌ی خو‌ش (تیزنه‌بیت)
	ذکا الرائحة، رائحة ذکیة، عییر
fragrant /frɛɪgrənt/ adj	بو‌نخوشی ذکی الرائحة، عطر
frail /frɛɪl/ adj	لا‌واز، ریو‌له، ره‌قله، فسه‌ل و شکسته ضعیف البنية أو الخلق، هش، سهل الکسر
frailty /frɛɪlti/ n [C,U] (pl -ties)	لا‌وازی، زووتنی نه‌ک‌ه‌وی، به‌ناسانی به‌ه‌له‌ نه‌چنی ضعف، سهولت الانقیاد للخطأ
frame /freɪm/ n [C]	۱. په‌یک‌ه‌ر، به‌له‌م ۲. جه‌سته‌ی مرؤف / نازهل ۳. چوارچیو‌به (ده‌وری وینه / ده‌رگا) ۴. خانووی شو‌شه‌یان ته‌خته بو‌پاراستنی رو‌ه‌ک
	۱. هیکل (سفینه / مینی / طائره) ۲. جسم انسان / حیوان ۳. اطار (حول صوره) / باب ... الخ ۴. بناء من الخشب والزجاج لحمایة النبات
~ of mind	۵. باری ده‌روونی ۵. حالة نفسية، مزاج
□ vt, vi	کوی نه‌کات‌ه‌وه دروستی نه‌کا، دایده‌هینی ۱. یجمع، بینی، ینشی، یصرخ دایده‌ریزی، پلان / ایردووز ۲. چوارچیو‌ه دانه‌نی (بو‌ وینه به‌نمونه) ۳. شیو‌ه‌به‌ک وه‌نه‌گرنی یصرخ خطه / نظریه ۷. یضع اطاراً حول (صوره مثلاً) ۳. یتخذ شکلا، یتکون پلانه‌کان شیو‌ه‌ی گون‌چاویان وه‌رگر تو‌وه خطت یتخذ شکلا مناسباً
framework /freɪmwɜ:k/ n	چوارچیو‌ه، په‌یک‌ه‌ر اطار، هیکل بردی له بو‌لا
a bridge with a steel ~	

	نظرة ذات هیکل من الصلب
franchise /fræntʃaɪz/ n [C,U]	مانی ده‌ستووری هاو‌لا‌تیان به‌تایه‌تی له هه‌لیزاردن، مسافیکه‌ نه‌درنی به‌که‌سینک یا ده‌سته‌به‌ک (عادة في صيغة المفرد) الحق الدستوري للموطن (خاصة في الانتخاب). امتیاز / حق منوح لشخص أو هيئة
frank /fræŋk/ adj (-er, -est)	قسه له روو، راشکاو صریح ده‌بن قسه له‌روو بن له‌گه‌لیان آن یكون صریحاً معه a ~ confession بن لیانی له روو اعتراف صریح
frankness n [U]	راشکاوی صراحة
frank in cense /fræŋkɪnsɛns/ n [U]	بو‌خوردی بو‌نخوش نوع من البخور له رائحة عطرة
frantic /fræntɪk/ adj	هه‌زیوو، شینوکه هه‌لچوونی بین‌نه‌ندازه چ له‌نازار، اراری، ترس منفعل بحده (من الالم / القلق / الخوف ... الخ)، متهیج پیا هه‌له‌شاخنی، که‌سینک زور تو‌ه له‌کات، شینگیری ده‌کا یدفع شخصاً الی التهیج الشدید
frantically adv	به‌ته‌ووم، وروژانی توند بحده، به‌هیج شدید
fraternal /frə'tɜ:nəl/ adj	برایانه أخوی
fraternity /frə'tɜ:nəti/ n [C,U]	۱. هه‌ستی برایانه ۱. شعور الاخوة ۲. جماعة ۲. کومه‌له‌ که‌سینک مامه‌له‌ی برایانه نه‌ک‌ن (pl -ties) من الناس تتعامل كأخوة، جماعة لها مبرول مشتركة براه‌ل، کومه‌له‌ی رؤژنامه‌نووسان جمعیة الصغینین
fraternize /frə'tɜ:nəɪz/ vi	هاو‌ریتی ده‌کا یصادق، یتخذ صدیقاً
fraud /frɔ:d/ n [C,U]	۱. تاوان، گزی فیل، ده‌سپیری ۲. ده‌ست برگری‌که‌ر

۱. جرمه، الفس، الخداع، الاحتيال. ۲. شخص محتال، مخادع
fraudulent /frɔ:dʒələnt/ *adj* گزی کدر، دهست بر
 خادع، محتال
fraught /frɔ:t/ *adj* ~ *with* پرله، تیگراو به هه ره شه ده کا *with* (به نه نجامی خراب)
 ملئی، ب. مشحون ب. بهدد (بواقب و خیمه)
 ~ *with risks* پرله مه ترسی
 محفوف بالمخاطر
fray /fret/ *vt, vi* (کوتال، پهدت) کۆن
 (القاش، العبال) بیللی، تنسل خیوطه
 ~ *ed cuffs* نه یین، شی نه یینه وه (قهراغی سهر قوئی کۆن)
 أطراف أکمام بالیه
freak /fri:k/ *n* [C] ۱. هوش / پراویزی یین په یام،
 که سیکمی بین مینشک ۲. کهس / شازه ل / رووه ک ناباو له
 شیوه یدا
 ۱. فکرة / حدیث سفیف شخص ذو افکار سفیفه ۲. شخص /
 حیوان / بات شاذ فی مظهره
freakish *adj* نایاو، نائاسایی، نامۆ
 شاذ، غیر طبیعی، غریب
 ~ *behaviour* ره وشتی ناباو
 سلوک شاذ
freckle /freckl/ *n* [C] په له، خال، په له ی بۆر به هوئی
 رووناکی خوره وه دروست نه یین له سهر پیستی سهی
 نش، بقع بینه اللون کاتی یسبها ضوء الشمس علی بشره
 بیضاء
 ~ *vt, vi* به خال دانه پوشری
 یظنی بالنمش
free /fri:/ *adj* (freer, freest) ۱. (ولات) نازاد،
 سه ریه خو ۲. (کهس) نازاد، کویله نیه، سه رفه راز، هه لسو
 کهوت یان جو له ی لئی نه گیرواوه
 ۱. (البلد) حر، مستقل ۲. (الشخص) حر، لیس عبدا، طلیق، غیر
 مقید الحركة أو الصرف
 ~ *have a ~ hand* نه وپه ری سه ریه ستی هه یه ۳. (شت)
 فاللا، ناجیگیر
 له مطلق العریه ۳. (الشیء) غیر مقید، غیر مثبت
 کلیسه ی یی په روا له نه ریتی
 the Free Churches
 ۴. به لاش، به خو رای یی به ران به ر

الکنائس غیر الملتزمة يعرف الکتیسه الانجلیزیه ۴. مسجانی،
 دون مقابل
 بازرگانی نازاد ۵. کات و شوین نه گیروا
 ~ *trade*
 ۶. وه رگیرائی ناوه روئی
 التجارة العرة ۵. (وقتاً و مکان) غیر مشغول ۶. (الترجمة) غیر
 حرفیه
 ۷. به ره زامه ندی
 ~ *be with (of) (one's money)* ده به خشتی
 ۷. یطی عن طیب خاطر
 ۸. شه ری کراوه شه ری به رده وام (هه موو کهس
 ~ *fight* ده توانی په یوه ندی پیوه پکات)
 ۸. تال مفتوح (یمنک لای شخص أن ینضم الیه)
 ~ *vt, vi* رزگاره ده کا، نازاد ده کا
 یحرر، یطلق سراح
free-for-all *n* نازاده بو گشت، کراوه به بو هه مووان
 عام، مفتوح للجمع
freehand *adj* (ره سم) ده ستی، به ده سترکود
 (الرسم) یدوی
freehanded *adj* به خشنده، به ریز
 کریم، مطاء
freehold *n* [C] خاوه نیه تی ره ها بۆزه وی و خانوبه ره
 تملك مطلق لأرض أو عقار
freely /fri:li/ *adv* به سه ره به ستی به ئاسانی
 بحریه، بسه لته
free man *n* (*pl* -men) که سیکمی نازاد، ها ولاتی
 سه ریه ست
 شخص حر، مواطن حر یتتبع بكل الحقوق و الامتيازات
free mason /fri:meɪsn/ *n* [C] ماسونی: نه ندامی
 ریکه خراوی نه یینی لقی له هه موو جیهاندا هه یه
 ماسونی: عضو فی منظمة سریه لها فروع فی جمیع أنحاء العالم
free-thinker /fri:θɪŋkə(r)/ *n* [U] بیر یاری نازاد، بی
 باوه، بی دین
 مفکر حر، ملحد
 (له نه مریکا) ریکای خیرا بو
 ~ *free way* /fri:wei/ *n* فو تو مبیبل
 (فی آمریکا) طریق سریع للسيارات
freedom /fri:dom/ *n* [U] نازادی، سه ریه ستی
 حریه

freeze /fri:z/ vt, vi (pt froze /froz/, pp frozen /frouzn/)

۱. ده‌یبه‌ستی نه ته‌زی ۲. ناو (نه‌گۆری بو سه‌هۆل)، ماده‌ی تر نه‌یبه‌ستی به سه‌رما

۱. يتجمد ۲. (الماء) يتحول الى ثلج. (المواد الأخرى) يتجمد بفعل البرودة

frozen roads ۳. نه‌یبه‌ستی له‌ریگاویان ناو یا قور نه‌یبه‌ستی

۳. يجمد: طرق تجمد عليها الماء أو الطين

~ one's blood كه‌سیك به‌ترس نه‌توقتی
یملأ شخصاً بالربح

freezing point n پله‌ی زوو‌قماندن، پله‌ی به‌ستن
درجة تجمد السائل

freight /frait/ n [U] کری‌ی پارکردنی شوومه‌ک
(رسوم) شحن البضائع

□ vt كه‌ل و پهل بارده‌کا
يشحن بضائع

freighter n [C] كه‌شتی باره‌نگر
سفينة شحن

French /frentʃ/ adj, n فه‌ره‌نسی، زمانی فه‌ره‌نسی
فرنسي، اللغة الفرنسية

~ window ده‌رگاوپه‌نجه‌ره له‌هممان کاتدا
نافذة و باب في أن واحد

take ~ leave ئه‌روا / هه‌لس و كه‌وت نه‌کا، بی‌مۆلەت
ينصرف / يتصرف دون اذن

the ~ گه‌لی فه‌ره‌نسی
الشعب الفرنسي

frenzy /frenzi/ n [U] هه‌لچونی توند، نۆره هه‌لچونی
تیز

أنفعال شديد، نوبة انفعال حادة

frenzied /frenziɪd/ adj هه‌له‌چن، نه‌ورۆژي
متفعل بشكل حاد

frequency /fri:kwəns/ n [C,U] (pl -cies)
تسېکرای دوپاره بسونیان، له‌ره‌له‌ر، تسېکرای رودان /
دوپاره‌بوونی شت

معدل التكرار أو التردد، معدل حدوث / تكرر شيء، ذبذبة

frequent /fri:kwənt/ adj چه‌ندپاره بونه‌وه، باو، ساده
سه‌ردانی نه‌کاته‌وه، بوونی چه‌ندپاره ده‌یته‌وه

متكرر الحدوث، شائع، عادي يتردد على، يتكرر وجوده

□ /frikwnt/ vt

frequently /fri:kwəntli/ adv به‌زۆری دوپاره بوونه‌وه
على نحو متكرر

fresco /freskəʊ/ n [C] (pl ~ s) (شيوه) ره‌نگ یان
وینه (له‌سه‌ر بېنچ / دیواری گه‌ج)

(طريقة) ده‌ان أو رسوم (على الأسقف / الجدران الجيرية)

fresh /frefʃ/ adj (-er, est) ۱. تازه، به‌ره‌می نوێ /
کشتوکاڵ، پيشه‌سازي ۲. نوێ، جياواز ۳. (خواردن) خوینه
کراو له‌قوتنه‌کراو ناوی سازگاری شیرین پيست ته‌رو بر،
چالاک، (که‌ش، یا) سارد، سازگار

۱. طازج، حديث الأنتاج / الزراعة / الصناعة... الخ ۲. جديد،
مختلف ۳. (الطعام) غير ملتح، طازج، غير معبأ في علب (الماء)
عذب، غير مالح (البشرة) صحي، ملىء بالصحة و الحيوية
(الطقس، الرياح) بارد، عليل

~ air هه‌وای پاک
هوا طلق

freshly adv نوێ، سه‌ر له‌نوێ
حديثاً، من جديد

freshness n [U] تازه‌کی، شیداری
طراوة، طراوة

¹fret /fret/ vi, vt (-tt-) ۱. شپه‌زه‌ده‌یی، توره‌ده‌یی
ده‌ورووژینی ۲. توشی خوروان و گاز ده‌یی

۱. يقلق، يهيج، يسبب هياجاً ۲. يبلي بالحك أو العض
بؤله بؤلكه‌ر، ناقابل، شپه‌زه، زوو هه‌لوو،
رکدار

متبرم، غير راض، قلق، سهل الاثارة

²fret /fret/ vt (-tt-) نه‌خشی نه‌کا (له‌سه‌ر ته‌خته) هه‌لی
نه‌کۆلنی

يزخرق (الخشب مثلاً) بالقوس، يزين بالحفر

fret saw n [C] مشاری ته‌خته هه‌لکۆلین
مشار رقيق لحفر الخشب

fretwork n [U] ته‌خته‌ی جوانکراو به‌برینه‌وه
هه‌لکۆلین

الخشب المزین بالقطع أو الحفر

friar /fraɪə(r)/ n [C] ره‌به‌ن، نه‌ندام له‌کۆمه‌له‌ی ئاینی
راهب، عضو في جماعة دينية

۱. لني‌خشان، به‌ریه‌ککه‌وتن
۲. ليککه‌وتن به‌هوی جياوازی بیروپا

١. حكا، احتكالك ٢. احتكالك بسبب خلاف الرأي

Friday /fraɪd/ n رُوژي هه يني، رُوژي هه يني به
يوم الجمعة، يوم الجمعة

Good ~ له جه ژني پيروژ
السابق لعيد الفصح

fridge /frɪdʒ/ n [C] سه لاجه، به فرخه رمي كاره با،
سار دكه ره وه

friend /frend/ n [C] ١. هه فال، دوست، يار
٢. صديق، سند

F ~ هُوگر، هاورِي، پشت، قهواله
٢. عضو بجماعة

٢. نه ندام له كومه له ي هاورِييان (كومه ليكن *Quakers*)
داواي ناشتي وساده يي ده كه ن)

الأصدقاء (وهي جماعة تدعو للسلام والبساطة)

friendly /frendli/ adj (-ier, iest) راستگوِيان، هاول،
خوش دوو، ناماده / يارمه تيدهر
صدق، ودود، مستعد / مناهب للمساعدة

friendliness n [U] هه ستي هاورِيه تي
شعور الصداقة

friendship /frendʃɪp/ n [C,U] هاورِيه تي،
دوستايه تي
صداقة

frieze /fri:z/ n [C] افريز / جوانكارِي وه ك فرد يله ي
سهر ديوار
اقريز، جلية / زينة كشرط على حائط مثلا

frigate /frɪɡət/ n [C] (بارجه) كه ستي خيرا
بارجه، سفينة سريعة

fright /fraɪt/ n [C,U] ١. ترس، توقين
٢. رعب، هلع، فرح

filled with ~ هه ژقن، پرله توقين، ترساو / كه سيك
مملوه بالرعب، مرتعب

give sb a ~ ترساو / كه سيك ده ترسيني ٢. شتيك /
كه س سوعه بت چي، گالته جار، قوشمه
يرعب شخص ٢. (د. ل) شيء / شخص هزلي الظهر

frighten /fraɪtn/ vt ده ترسيني، ده توقينت
يرعب، يفرع

frightful /fraɪtfl/ adj ١. ترسينهر، ترسناك، بزدهين،

هوتاسا ٢. نهويست، نه يار، خراب

١. مرعب، مخيف، مفرع ٢. (د. ل) غير مرض، غير سار، فظيح

frightfully adv ترسناكي، دوورترين راده
بشكل مفرع، (عامية) جدا، الي حد بعيد

frigid /frɪdɪd/ adj ١. زوسارد
٢. بارد جدا

~ zones شوينه سارده كاني ناويه سته لك ٢. بين
هه ست، ساردوسر

المنطق الباردة (داخل المنطقة القطبية) ٢. فاطر الشعور،
غيرودود

frill /frɪl/ n [C] ١. قهراغ بوجواني ٢. (له شيوگي كو)
جوانكارِي له تسمه يا له نوسين، شتي نا پويست ٣. په رچم،
گودله

١. حافة للزينة ٢. (عادة في صيغة الجمع) زينة اضافية في
الكلام أو الكتابة، اضافات غير ضرورية ٣. خصلة من الشعر
متدلية على الجبين

frilled adj (په رده، فهرش، تارا) جوانكارو به گوله نك
(ستارة، سجادة، وشاح) مزين بأهداب متدلية

frisk /frɪsk/ vi ١. هه له نه به ژي / ياري نه كا ٢. نه پيشكني،
بو چه كي شاراو هي ژير جله كي

١. يفتز / بلعب بمرح ٢. يفتش الشخص بحثا عن أسلحة مخبأة
ببلايه

frisky adj چالكي، خوشي، گالتيه
حيوي، مرح لعوب

a ~ kitten پشيله ي ده سته مو
قطيطة نهوي اللعب

fritter /frɪtə(r)/ vt (~ away) له كيسي نه چي (مال)،
توانا، هيز / ورده ورده
يضع، يبدد (المال، الجهد، الطاقة) تدريجيا

frivolous /frɪvələs/ adj بين يايه خ (كه س) بين هوده
كه م تهرخه م توره هات
تافه، غير مهم، (الشخص) غير جاد، عابث

frivolity /frɪvələti/ n [C,U] بين نر خ، توره هات،
گالته جارِي، رووخاو
(pl -ties) تافه، عبت، استهتار

fro /frəʊ/ adv to and ~ هاتو چو
چيته و ذهبا

frock /frɒk/ n [C] ١. جلي ژنانه، جلي مندا ٢. هاباي

	قه‌شه یامه‌لا
	۱. رداه نسانې، رداه لطفل ۲. رداه طويل پيلسه الزهبان
frog /fɹɒg/ n [C]	بُوق، بهق
	ضفدع، ضفدعة
frollic /fɹɒlɪk/ vi (pt, pp ~ ked)	يارى نه‌كا/ رانه‌بویری (رانه‌بویری)
	يلعب / يلعبو بمرح
□ n [C]	گه‌مه، خووش، ياری
	مرح، لهو، لعب
frollicsome adj	خووشی، نوکته‌چی
	مازح، مرح
from /fɹɒm; frɒm/ prep	۱. له (نامازه یو خالی
	ده‌ستپیکردن) گه‌شت نه‌کا
	۱. من (للاشارة لقطعة البدء)
<i>travelling ~ London to Rome</i>	له‌لنده‌نوه
	بُوروما
	مسافرا من لندن الي روما
	~ the first of May to the third of June
	۲. له (بُوده‌ست پیکردنی ماوه‌ی دیاری کراو له به‌کی مانگی
	پینج نامگی شه‌ش
	۲. من (البدء فترة معينة) من أول مايو حتى الثالث من يونيو
	~ time to time
	ناوه‌ناوه، جاره جاره ۳. بُودیاری
	کردنی مه‌ودا
	من آن لآخر ۳. لتحديد المسافة
<i>ten miles ~ the coast</i>	ده‌میل له‌که‌ناره‌وه
	عشرة أميال من الشاطئ.
<i>stay away ~ school</i>	له‌قوتابخانه ناماده نابین
	یتغیب عن المدرسة
<i>be away ~ home</i>	له‌ماله‌وه ناماده نابین ماوه‌به‌ک
	۱. بُوَده‌ستپیشان کردنی نیره‌نیره‌دراو
	یتغیب عن بيته (الفترة) ۴. من (تحديد الراسل / المرسل)
<i>I have received a letter ~ my brother</i>	نامه‌به‌کم
	له‌براکه‌مه‌وه پین گه‌پشت ۵. بُو سه‌رچاوه
	تلقیت خطابا من أخي ۵. للمصدر أو المنبع
<i>assage ~ Shakespeare</i>	برگه‌به‌ک له شاکاره‌که‌ی
	شکسپیر
	فقرة من مؤلف لشکسپیر
<i>painting ~ nature</i>	ویته‌ی وه‌رگیروا له سروشت
	تصویر (مستوحی) من الطبيعة

<i>Wine is made ~ grapes</i>	شه‌راب له‌ترئی دروست
	ده‌کری ۶. بُودیاری کردنی دووری / جیاپونه‌وه له‌شیتک
	يصنع النبيذ من العنب ۶. لظهار البعد / الانتصاف عن شی.
<i>flee ~ th enemy</i>	له‌دوژمن را ده‌کا
	يفر من العدو
<i>released ~ prison</i>	له‌گرتوخانه به‌ر ده‌بیت
	يطلق سراحه من السجن
<i>Take the knife away ~ the baby</i>	چه‌قوکه له‌مثاله‌که
	دوور به‌خه‌روه ۷. ده‌رخستی
	أبعد السكين عن الطفل ۷. إظهار السبب / الدافع /
<i>collapse ~ weakness</i>	هو / پالنه‌ر / هوکار ده‌روخی
	به‌هوی لاوازه‌وه
	الباعث بنهار بسبب الضعف
<i>do sth ~ a sense of duty</i>	شیتک ده‌کات / به‌هوی
	هه‌ستکردن / بُو ده‌رخستی جیاوازی
	يفعل شيئا يدافع الشعور بالواجب ۸. لظهار الفرق / الاختلاف
<i>You can't distinguish one ~ the other</i>	ناتوانیت له
	په‌کیان جیاپه‌کی
	لا تستطيع ان تميز / تفرق بين واحد والاخر
<i>This differs ~ that</i>	نه‌مه جیاوازه له‌وی تر
	هذا يختلف عن ذلك
frond /frɒnd/ n [C]	گه‌لا‌ی خورما
	سعف النخيل
front /frʌnt/ n [C,U]	به‌شی پشه‌وه، پشه‌کی
	(عادة في صيغة المفرد مع اداة التعريف و تستخدم نحية) الجزء
	الأمامي، مقدمة
<i>Visitors go to the ~ door</i>	بامیوانه‌کان بُو‌ده‌رگای
	پشه‌وه برُون
	ليذهب الزوار الى الباب الأمامي
<i>a ~ seat at the theatre</i>	کورسی پشه‌وه / (نا‌یاب)
	له‌شانوگه‌ری ۲. له (جه‌نگ) به‌ره‌ی جه‌نگ ۳. نه‌و ریگایه‌ی
	سنوری شاریک دیاری ده‌کا به‌رامبه‌ر ده‌ریا
	مقعد أمامي (ممتاز) في المسرح ۲. في (الحرب) جبهة قتال
	۳. الطريق الذي يحد بحيرة أو مدينة تواجه البحر
<i>put on / show a bold ~</i>	۴. خوی واده‌رده‌خات
	ناترسیت
	۴. يتظاهر بعدم الخوف
<i>a cold / warm ~</i>	۵. (که‌ش)، به‌ره‌ی سارد / گه‌رمه‌را

٥. (الظفر) جهة باردة / دافئة
 □ *vi, vi* بهره نگاری دهیئت، روویه روی دوهوستنی
 بواجه
hotels ~ ing the sea نو تیله کانی سدر ده ریا
 فنادق تراجہ البحر
In front /frʌnt/ *adv* له پینشوه، پینشه کی
 فی المقدمة
In front of /frʌnt/ *prep* پینش، له بهره دم
 أمام، فی مراجعه
frontage /frʌntɪdʒ/ *n* [C] بهری خانوو، بهری ناٹاهی،
 زهویه که به دریزایی ریگه، رویار
 واجهه مبنی، ارض تطل علی طریق / نهر / بحر... الخ
frontal /frʌntl/ *adj* پینش، له پینشوه، بهرای، بهراهی،
 أمامی، فی المقدمة، فی الراجعه
frontier /frʌntiə(r)/ *n* سنووری ولات، ته خوب
 حدود دولة، تخوم
frost /frɒst/ *n* [C,U] ١. سه رما له ژیر سفری سدی،
 نه زین ٢. زوقم ههلمی ناو مه یوو ٣. کاریکی سدر نه که وتوو
 / بین هیوا
 ١. برودة الجرحین تخفض تحت الصفر ٢. صقیع، بخار الماء
 التجمد ٣. (ل. د) عمل فاشل / مخیب للأمال
 ١. به زوقم دائه پوشریت ٢. نه کوژی / ویران نه بین □ *vt*
 له سه رما رهق ده بیته وه
 ١. یغی بالصقیع ٢. یقتل / یدمر بواسطه الصقیع
 ~ *ed plants* زوقم رووه که کان ده کوژی ت
 نباتات دمرا الصقیع
 ~ *ed glass* شوشه ی به زوقم پوشر او بهروونی نه ماوه
 زجاج مغلی بالصقیع (لم بعد شفافا)
frost bite *n* برینداری به هوئی زوقمه وه
 جرح / اذی بسبب الصقیع
frost bitten *adj* کرپوه دار
 مصاب بأذی الصقیع
frost bound *adj* زهوی زوقماوی
 (الأرض) مصلبة بسبب الصقیع
frosty /frɒsti/ *adj* زور سارد کرپوه
 بارد جدا، مغلی بالصقیع
froth /frɒθ/ *n* [U] ١. چهوری سدر چیشت، کهف
 زید، رغوة

٢. بیرورا / گفتوگوی پروپوچ کهف دروست □ *vi*
 ده کات، ده چه رینتی
 ٢. اُنکار / اُحدیث تافهه یرعی، یزید
frothy /frɒθi/ *adj* (-ier, -iest) چهوری که وتوته سدر
 مزید، یطوه الزید
frown /fraʊn/ *vi* رووگرزده کات، (له توره یی یا
 سدرسامی) مون
 یقلب جینه (غضباً أو حیرة)، یعیس، یکتر
 ~ *on* ده بین، گرژنه بین
 یظهر رضه ل..
 □ *n* [C] ره تی نه کاته وه موره کردن
 نظرة عابسة
froze frozen /frɒz, 'frɒzɪz/ *verb* (پروانه freeze) بهستو
 (انظر freeze)
frugal /fru:gl/ *adj* ١. دهستی پیوه نه گری، رزدی نه کا
 (به تاییهت ره زیل، دستگری له خواردن ٢. هه رزان. کهم
 تیچون
 ١. مقصد (خاصة فی الطعام) ٢. رخیص، قلیل التکالیف
frugally *adv* نابووریانه
 باقتصاد
frugality /fru:'gæləti/ *n* [C,U] دهست پیوه گرتن
 له تیچوندا، هه رزانی
 اقتصاد فی التکالیف، رخص
fruit /fru:t/ *n* [C,U] ١. (له شیوهی تاکدا وهک ناویکی
 کو) میوه، به روپوم
 ١. (عادة فی صیقة المفرد کاسم جماعی) فاکهه ثمار
 لهم روژانه میوه هات *F ~ is expensive these days*
 گرانه ٢. نه نیجام. سوود بهر
 الفاکهه غایله الصن هذه الأيام ٢. (مجاز) نتیجه، فائده، ثمره
 بهری تیکوشانی *the ~ s of his labours*
 ثمار جهوده
 □ *vi* دیته بهر
 یشر
fruiterer *n* [C] میوه فروش
 فاکهانی، بانع الفاکهه
fruitful /fru:tfʊl/ *adj* بهردار، سوودمه ند
 مثمر، (مجازی) له نتایج تافهه
fruitless /fru:tʌs/ *adj* زور، بین میوه یا بین بهر بین سوود

نمونه‌ی تباين
فاموس يحتوي على عديد من الأمثلة
شهمنده نهفهری پرله نهفهر *a train ~ of passengers*
۳. به ته‌واوی
قطار مزدحم بالركاب ۲. تام، كامل، مكمل
زور به‌خیرای لئی نه‌خویری *drive at ~ speed*
يقود بأقصى سرعة
به ته‌واوی ده‌پوسمه‌وه به‌گشت *Write it (out) in ~*
وورد به‌وه
أكتبه كاملا (بكل التفاصيل)
خال له كوتای رسته‌دا ۴. سه‌رقال *a ~ stop*
نقطه (علامة الترقيم في نهاية الجملة) ۴. مشغول ب... متخم...
هدستی به‌به‌های *He was ~ of his own importance*
ده‌کرد ۵. (پوشاك) سه‌رتاپا (وهك له بونه‌ی ره‌سمیدا)
(كهمس) تيكسمرآو
كان يشع بأعميته بشكل زائد ۵. (الملايس) كامل (كما في
مناسبة رسمية) (الشخصه متلي، سمين
ده‌موجاو پر (خر) *be rather ~ in the face*
متلي، الوجه
ته‌واو، به‌ته‌واوی *fully /fʊli/ adv*
تاما، كلياً
كامل، ته‌واو *fullygrown adj*
مكمل النمو
پروون، ته‌واو بوون *fullness n [U]*
امتلاء، اكتمال
نكولی لئی نه‌كا، نارهای *fulminate /fʌlmineɪt/ vi*
به‌توندی ده‌ره‌بری
يشجب / يعارض بشدة
(ستایش بياهنه‌لدان) په‌رگر، *fulsome /fʊlsəm/ adj*
كیندار، بیزارکهر
(المدح، الأطراء) مفرط، غير مخلص، ممل، مشير للأشمتزاز
به‌شپرزهی ده‌سته‌گیری *fumble /fʌmbəl/ vi, vt*
بوه‌مست بین کردن
یتحسن بالیدین، یتعمل یدیه بأرتابك
له‌شیوگی کؤدا) دوکهل گاز *fumes /fju:mz/ n*
(عادة في صيغة الجمع)
۱. دوکهل ده‌ره‌نه‌كا، گاز... هتد ۲. توره‌یی و *□ vi, vt*
بیزاری ده‌ره‌نه‌بری ۳. ته‌خته قانگ نه‌دا بونه‌وه‌ی ره‌نگی ره‌ش

بلا فاكهة أو ثمار (مجاز) عديم الفائدة
زه‌لانه‌ی میوه *fruit'salad n [U]*
سلطة فواكه
وهك میوه (له‌بوون و تام)
كالفاكهة (من الطعم أو الرائحة)
هینانه‌دی *fruition /fru:'iʃn/ n [U]*
تحقیق الامال / الرغبات
هیوا / ثاوات تامانجه‌كان هاتنه‌دی *aims brought to ~*
اهداف تحقت
بین‌وره‌ی نه‌كا، ریگه له‌كهمس *frustrate /frʌ'streɪt/ vt*
نه‌گری کاری بكا
یحبط، یعرق شخص عن عملی.
بین‌وره‌ی نه‌دی، ری *frustration /frʌ'streɪʃn/ n, [C,U]*
گری سستکردن، كه‌قاندن، بشكه‌تن
احباط، اعاقه
سوری نه‌كاته‌وه *fry /fraɪ/ vt, vi*
يقلي، يحمر بالدهن
سوته‌مه‌نی (دار، خه‌لوز، چه‌وری، *fuel /fju:əl/ n [C,U]*
گاز)، جئوره‌كاني سوته‌مه‌نی
وقود (كالمخشب، الفحم، الزيت) (في صيغة الجمع) أنواع من
الوقود
سوته‌مه‌نی نه‌داتی *□ vi, vi (-|l-)*
يزود بالوقود، يزدود بالوقود
راکردوو، هه‌له‌اتوو (ياسا) *fugitive /fju:dʒətɪv/ n [C]*
هارب، طريد (العدالة)
خالی جیگری *fulcrum /fʊlkrəm/ n [C] (pl ~s)*
به‌رزکهره‌وه خالی راگره
نقطه ارتكاز رافعة
جئ به‌جئ نه‌كا، نه‌يكا، كار، *fulfil /fʌl'fɪl/ vt (-|l-)*
نه‌رك، ته‌واي نه‌كا
ینجئ، یقوم ب (عمل، واجب)، یفی، یتم
به‌یمان جئ به‌جئ کردن به‌رپه کردن *fulfilment n [U]*
وفاء (بوعدا)، انجاز، اتمام، القيام بعمل
۱. پرکراو، پر، ته‌واو *full /fʊl/ adj (-er, -est)*
۱. مملوء، متلي، تماما
۲. قهره بالغ، جه‌نجال
۲. متلي، مزدحم / حافل ب...
a dictionary ~ of examples، فره‌ه‌نگی کؤمه‌لئی،

نمونه‌ی تباين
فاموس يحتوي على عديد من الأمثلة
شهمنده نهفهری پرله نهفهر *a train ~ of passengers*
۳. به ته‌واوی
قطار مزدحم بالركاب ۲. تام، كامل، مكمل
زور به‌خیرای لئی نه‌خویری *drive at ~ speed*
يقود بأقصى سرعة
به ته‌واوی ده‌پوسمه‌وه به‌گشت *Write it (out) in ~*
وورد به‌وه
أكتبه كاملا (بكل التفاصيل)
خال له كوتای رسته‌دا ۴. سه‌رقال *a ~ stop*
نقطه (علامة الترقيم في نهاية الجملة) ۴. مشغول ب... متخم...
هدستی به‌به‌های *He was ~ of his own importance*
ده‌کرد ۵. (پوشاك) سه‌رتاپا (وهك له بونه‌ی ره‌سمیدا)
(كهمس) تيكسمرآو
كان يشع بأعميته بشكل زائد ۵. (الملايس) كامل (كما في
مناسبة رسمية) (الشخصه متلي، سمين
ده‌موجاو پر (خر) *be rather ~ in the face*
متلي، الوجه
ته‌واو، به‌ته‌واوی *fully /fʊli/ adv*
تاما، كلياً
كامل، ته‌واو *fullygrown adj*
مكمل النمو
پروون، ته‌واو بوون *fullness n [U]*
امتلاء، اكتمال
نكولی لئی نه‌كا، نارهای *fulminate /fʌlmineɪt/ vi*
به‌توندی ده‌ره‌بری
يشجب / يعارض بشدة
(ستایش بياهنه‌لدان) په‌رگر، *fulsome /fʊlsəm/ adj*
كیندار، بیزارکهر
(المدح، الأطراء) مفرط، غير مخلص، ممل، مشير للأشمتزاز
به‌شپرزهی ده‌سته‌گیری *fumble /fʌmbəl/ vi, vt*
بوه‌مست بین کردن
یتحسن بالیدین، یتعمل یدیه بأرتابك
له‌شیوگی کؤدا) دوکهل گاز *fumes /fju:mz/ n*
(عادة في صيغة الجمع)
۱. دوکهل ده‌ره‌نه‌كا، گاز... هتد ۲. توره‌یی و *□ vi, vt*
بیزاری ده‌ره‌نه‌بری ۳. ته‌خته قانگ نه‌دا بونه‌وه‌ی ره‌نگی ره‌ش

بیت	□ n [C]	بايه خدار، بنكه، بيروياوهر، بناغه
دخان نفاذ الرائحة، غاز ١. بنفث دخان / غاز ... الخ ٢. يظهر الغضب أو السخط ٣. يعالج الخشب بالدخان لتقويم لونه	fundamentally <i>adv</i>	الأهوية، (عادة في صيغة الجمع) قاعدة، مبدأ أساس، ركيزة
پاکی نه کاته وه بهه لم يطهر باستخدام البخار	funeral /ˈfjuːnərəl/ n [C]	به شيوه کي بنه ره تی بنیاتی بشكل أساسي جوهری
پاکر دنه وه بهه لم تطهير بالبخار	fungus /ˈfʌŋɡəs/ n (pl -gi /-gai/)	تهرم، داريه ست، جنازه
رابواردن، حه تهك، یاری متعة، تسلية، مزاح، هزل	fungus /ˈfʌŋɡəs/ n (pl -gi /-gai/)	قارچك، كارگ نبات نظري
كه يف	funk /ˈfʌŋk/ vi, vt	نه ترسني / له فرمان رانه كا ترسوك، ترس
على سبيل المزاح		يظهر الخوف / يتهرب (من عمل شيء)
بو گاته، يني ده كه نني يسخر من، يضحك على	funnel /ˈfʌnəl/ n [C]	١. ره حه تی كلك دريژ ١. قمع (لصب السوائل)
١. كار، فرمان، چالاکي، ١. وظيفة، عمل نشاط،	□ vt, vi (- -)	٢. دو كه ل كيش نه بكاته ناو ره حه تی ٢. مدخنة (في مركب، قطار) ينساب / يصب بواسطة قمع
نما، كار كردن، نهرك نهركه كاني قازی ٢. ناههنگي گهوره، ناههنگا ميري، بونهی كومه لايه تی	funnily /ˈfʌnli/ <i>adv</i>	به شيوه يه کي پيکه نيناوی بشكل مضحك / هزلي / غريب
مهام / وظائف القاضی ٢. احتفال عام، مناسبة إجتماعية ذات طابع رسمي	funny /ˈfʌni/ <i>adj</i> (-ier, -iest)	١. پيکه نيناوی، گاته چي، ٢. ناقص، گرانه بو نيگه يشتن
كار نه كات ههول نه دات يعمل، يقوم بعمل	١. مضحك، هزلي، مسل ٢. غريب، صعب الفهم	funny bone n
كارنيك نه با به ريوه يؤدي وظيفة / عمل		ئيسكي مه چهك، نائيشك به شيكي هسته وه له مه چه كدا
فرمانی نهركی چالاک وظيفي	fur /fɜː(r)/ n [C,U]	عظمة العرق (الكوع)، جزء حساس في العرق ١. كوك، كورك، فهرو ١. فرو، فراء
١. نه مباركراو له، تهرخان كراو ١. مخزون من، كمية، مجموعة		٢. فهروي له بهر كردن چا كه تی فهرو ٣. تويژيان <i>coat</i> ~ تويژالی زير زمان دانه پوشي له كاتي نه خوشی دا، تويژي ناو ده فري خوئی ناو
له بر، كومه له كومه لنی چيروكي ٢. (له شيوگی كودا) پشت پس به مستنی بری		٢. فراء يستخدم في الیس مطف من فراء ٣. طبقة خشنة نظی اللسان أثناء المرض، الطبقة التي تغطي أنية إذا كان الساء يحتوي على أملاح طباشرية
پارهی تهرخان كراو بومه به مستی تايهت تايهت مه ندي گهوره	furry <i>adj</i> (-ier, -iest)	كوكن، داپوشراوبه فهرو مظي / مكسو بالفراء
مجموعة كبيرة من القصص المضحكة ٢. (في صيغة الجمع أيضا) اعتماد مالي، مبلغ من المال مخصص لفرض معين	furlous /ˈfjuːləs/ <i>adj</i>	شينگير زور تووره عنيف، غاضب، هائج
به شی ده زماله ی كتيخانه مخصصات المكتبة	furl /fɜːl/ vi, vt	(چه تي، چاروكه، نالا) لول نه كرتي له پيچرته وه
بنچينه ی بنه ره تی، جوهری		(المظلة، الشراع، الاعلام) يلف، يطوى
أساسي، جوهری، عظيم		

بیت	□ n [C]	بايه خدار، بنكه، بيروياوهر، بناغه
دخان نفاذ الرائحة، غاز ١. بنفث دخان / غاز ... الخ ٢. يظهر الغضب أو السخط ٣. يعالج الخشب بالدخان لتقويم لونه	fundamentally <i>adv</i>	الأهوية، (عادة في صيغة الجمع) قاعدة، مبدأ أساس، ركيزة
پاکی نه کاته وه بهه لم يطهر باستخدام البخار	funeral /ˈfjuːnərəl/ n [C]	به شيوه کي بنه ره تی بنیاتی بشكل أساسي جوهری
پاکر دنه وه بهه لم تطهير بالبخار	fungus /ˈfʌŋɡəs/ n (pl -gi /-gai/)	تهرم، داريه ست، جنازه
رابواردن، حه تهك، یاری متعة، تسلية، مزاح، هزل	fungus /ˈfʌŋɡəs/ n (pl -gi /-gai/)	قارچك، كارگ نبات نظري
كه يف	funk /ˈfʌŋk/ vi, vt	نه ترسني / له فرمان رانه كا ترسوك، ترس
على سبيل المزاح		يظهر الخوف / يتهرب (من عمل شيء)
بو گاته، يني ده كه نني يسخر من، يضحك على	funnel /ˈfʌnəl/ n [C]	١. ره حه تی كلك دريژ ١. قمع (لصب السوائل)
١. كار، فرمان، چالاکي، ١. وظيفة، عمل نشاط،	□ vt, vi (- -)	٢. دو كه ل كيش نه بكاته ناو ره حه تی ٢. مدخنة (في مركب، قطار) ينساب / يصب بواسطة قمع
نما، كار كردن، نهرك نهركه كاني قازی ٢. ناههنگي گهوره، ناههنگا ميري، بونهی كومه لايه تی	funnily /ˈfʌnli/ <i>adv</i>	به شيوه يه کي پيکه نيناوی بشكل مضحك / هزلي / غريب
مهام / وظائف القاضی ٢. احتفال عام، مناسبة إجتماعية ذات طابع رسمي	funny /ˈfʌni/ <i>adj</i> (-ier, -iest)	١. پيکه نيناوی، گاته چي، ٢. ناقص، گرانه بو نيگه يشتن
كار نه كات ههول نه دات يعمل، يقوم بعمل	١. مضحك، هزلي، مسل ٢. غريب، صعب الفهم	funny bone n
كارنيك نه با به ريوه يؤدي وظيفة / عمل		ئيسكي مه چهك، نائيشك به شيكي هسته وه له مه چه كدا
فرمانی نهركی چالاک وظيفي	fur /fɜː(r)/ n [C,U]	عظمة العرق (الكوع)، جزء حساس في العرق ١. كوك، كورك، فهرو ١. فرو، فراء
١. نه مباركراو له، تهرخان كراو ١. مخزون من، كمية، مجموعة		٢. فهروي له بهر كردن چا كه تی فهرو ٣. تويژيان <i>coat</i> ~ تويژالی زير زمان دانه پوشي له كاتي نه خوشی دا، تويژي ناو ده فري خوئی ناو
له بر، كومه له كومه لنی چيروكي ٢. (له شيوگی كودا) پشت پس به مستنی بری		٢. فراء يستخدم في الیس مطف من فراء ٣. طبقة خشنة نظی اللسان أثناء المرض، الطبقة التي تغطي أنية إذا كان الساء يحتوي على أملاح طباشرية
پارهی تهرخان كراو بومه به مستی تايهت تايهت مه ندي گهوره	furry <i>adj</i> (-ier, -iest)	كوكن، داپوشراوبه فهرو مظي / مكسو بالفراء
مجموعة كبيرة من القصص المضحكة ٢. (في صيغة الجمع أيضا) اعتماد مالي، مبلغ من المال مخصص لفرض معين	furlous /ˈfjuːləs/ <i>adj</i>	شينگير زور تووره عنيف، غاضب، هائج
به شی ده زماله ی كتيخانه مخصصات المكتبة	furl /fɜːl/ vi, vt	(چه تي، چاروكه، نالا) لول نه كرتي له پيچرته وه
بنچينه ی بنه ره تی، جوهری		(المظلة، الشراع، الاعلام) يلف، يطوى
أساسي، جوهری، عظيم		

- furlong** /fɜ:lɒŋ/ n [C] یه که‌ی بیوان به‌کسانه به ۲۲۰ بارده
وحده قیاس تساوی ۲۲۰ بارده
- furlough** /fɜ:lɒʃ/ n [C,U] مؤلته، سیله / پسوله‌ی
مؤلته، (بؤفهرمانیه‌ران / سه‌ریازان) ~ *going home on*
سیله‌ی گه‌رانه‌وه بؤ‌نیشتمان
اذن / تصریح بالتغیب عن العمل (للموظفين / أفراد الجيش)
اجازة العدة الی الوطن فی اجازة
مؤلته‌ی شه‌ش مانگی
six months' ~
اجازة مدتها ستة أشهر
- furnance** /fɜ:nɪs/ n [C] ۱. گولنخه‌ن، کوره، نه‌تون،
نارتون، له‌یتون ۲. تون (بوتواندنه‌وه‌ی کاتزاکان، پیشه‌سازی
شوشه. هند)
۱. فرن ۲. فرن. اتون (الصهر المعادن. صناعة الزجاج .. الخ)
- furnish** /fɜ:nɪʃ/ vt پؤشته‌ی ده‌کانه‌وه
یؤت
ده‌یداتی دنیخت یارمه‌تی ددت ~ *with*
بیزد / بید
- furniture** /fɜ:nɪʃə(r)/ n [U] تفاق، رایخ شتومه‌ک
که‌ل و په‌لی ناومال
انات
- furrow** /fɜ:rəʊ/ n کنده‌ر ناسن که‌ندبر
درزی تری‌نه‌کا
شق طولیل فی الأرض (بفعل محراث). خط طولیل فی الجبهة.
أخدد
که‌ندبری نه‌کا، شه‌قاری ده‌کا
یشق. یخدد
- further** /fɜ:ðə(r)/ adv ۱. دوورتر (ماوه‌یا کات)، فره‌تر
۲. سه‌ره‌رای نه‌وه
۱. أبعد (فی المسافة أو الزمن) ۲. بالاضافة الی. علاوة علی
ذلك
به‌ده‌ک، زیاده
اضافی. زائد
لا‌یمنی نه‌گری یارمه‌تی نه‌دا ته‌واوی نه‌کا
بؤید. یساعد علی تقدیم / اتمام (خطة. عملية .. الخ)
- furthermore** /fɜ:ðə'mɔ:(r)/ adv زیاتر دوورتر هینش پتر
زیاده‌ی علی ذلك
- furthermost** adj له‌وپه‌ری دووریدا، دوورترین

- الأبعد
furthest /fɜ:ðɪst/ adj, adv (بروانه *far*)
(أنظر *far*)
دوورترین (بروانه *far*)
furtive /fɜ:tɪv/ adj (کاره‌کان) به‌دزیه‌وه جیه‌ه جن
نه‌گری پشه‌وه‌ی که‌س بی بی‌زانی
(الأعمال) يتم خلسة سرا، مسترق. لا یود استرعاء اثناء الاخرین
شیتگی‌ری، هاری،
fury /fjɜ:nɪ/ n [C,U] (pl -ries)
ژناکیندار، دژواریسی ۲. ژنیکی زور توندو تیزو توره،
چه‌قاوه‌سوه
۱. غضب شدید. ضراوة ۲. امرأة عنيفة / بالغة الضراوة
دره‌ختی درکاوی گول زهره (په‌نجه‌ی
furze /fɜ:z/ n [U]
خانم)
نبات له اشواک و زهر أصفر اللون یسی الرتم
نه‌توینه‌وه به‌گرمی زور، دیو هوژت،
fuse /fju:z/ vt, vi فیوز نه‌کا سوره‌کاره‌بایه‌که نه‌واو ده‌کا به‌دانانی فیوز
یصهر. بحرارة شديدة. یقطع الدائرة الکهریة بصهر الصمام
الکهری. يتم الدائرة بوضع الصمام الکهری
۱. زمانه‌ی کاره‌با ۲. پلیته‌ی نه‌قه‌مه‌نی
□ n [C]
۱. صمام کهری ۲. قیتل المفرقات
لا‌شه‌ی فزوه‌که، له‌شی بالا
fuselage /fju:zələ:ʃ/ n [C]
فزی
جسم الطائرة
تیکه‌لکردن، پیکداچونه‌وه
fusion /fju:ʒn/ n [C,U]
خط، دمج
تیکه‌له‌ی مس و ته‌نه‌که
the ~ of copper and tin
خطل النحاس و القصدير
تیکه‌له‌ی له‌چه‌ند ره‌گه‌زی
a ~ of races
خلیط من اجناس عديدة
ژاوه ژاو / هه‌لچوون له‌پیناوی شتی بین
fuss /fʌs/ n [U]
با‌یخ، خه‌ملکری
ضجة / إنفعال من أجل شیء تافه
گازنده‌که‌ر، هه‌لکه‌چنی بین هو‌ی گه‌وره، با‌یخ
□ vi, vt به‌شتی پوچ نه‌دا
بفعل دون سبب قوي، یه‌تر بالترافه
زور با‌یخ ده‌دا به، خیرا هه‌لچوو (-ier, -lest)
fussy adj
شدید الاحتمام ب، سریع الاحتیاج
بوگه‌ن، گه‌لن، گه‌نی، بو‌نی پیس، بو‌نی
fusty /fʌsti/ adj ناخوش

	له داها تودا، بۆ دواروژ، بۆ پاشه روژ مستقبل، مستقبلي في المستقبل، للمستقبل
futile /fju:tai/ <i>adj</i>	<i>for the ~</i>
عن، كرية الراححة بى سوود، بى باهخ	<i>in ~</i>
عديم الفائدة، غير ذي جدوى	له ئىته به دواوه، له مهو لا
futility /fju:'tɪlɪti/ <i>n</i> [C,U]	من الآن فصاعدا
پوچيون، بى سووده بى هائل، نه زوكى	fuzzy /'fʌzi/ <i>adj</i>
عبت، لاجدوى	ليل، ناروون، ناديار
future /'fju:tʃə(r)/ <i>n</i> [C] <i>adj</i>	مشوش، غير واضح
تاينده دواروژ، پاشه روژى،	

G

G, g /dʒi/ (pl g's /dʒi:z/) پیشی حصو تہم لہ نہ لغبی،
ٹینگلیزی

الحرف السابع من الأبجدية الإنكليزية

gabble /ˈɡæbl/ vi, vi بہ پہلہ قسہ دہ کات بن نہ وہی لئی
نیگہ بت، پوچ دکت، چہ نہ بازی
یتکلم بسرعة وبدون وضوح، بیربر

□ n [U] قسہ کردنی خیرای، نارہ وان، پریزی
کلام سریع غیر واضح

gable /ˈɡeɪbl/ n [C] جہمہ لون .. بہ شینکی سینگوشہ بی
لہ دیواری دہرہ وہ لہ نیوان دورووی لیژہ پروانہ (eaves)
الجلون .. جزء مثلث الزوايا من جدار خارجي يقع بين سطحين
منحدرين (انظر eaves)

gad /ɡæd/ vi (-dd-) بین نیش دہ سورنہ وہ، ہلہ گہری
دہ کا، بہ دواي خوشی و راباردن دا نہ گہری
(ل. د) يتسكع، يهيم بحثا عن الأثارة والمتعة

gadfly /ˈɡædflaɪ/ n [C] (pl -flies) میسہ کورانہ، میسا
ہسپ و تہرشی، نازہ ل
الثرة: ذبابة الغيل والماشية

gadget /ˈɡædʒɪt/ n [C] نامیر، نامیری بچکولہ ی
دروسنگراو، کەرہ ستہ
أداة، آلة صغيرة مبتكرة

gaffe /ˈɡæf/ n [C] کەریتی، ہلہ سوکوت / کرداری
بین سہ رویہر
حماقة، تصرف / تعليق سخيف

gag /ɡæɡ/ n [C] ۱. سہر دہ لگ، دہم ہلہ نیچ شینک
نہ خریتہ نساو دہم بو نہ وہی دانہ خرئی (دہم کەرہ وہ)
۲. ووشہ ی تپہ لکیشکردن بو خوشی کاتی نہ کتہری نہ یخانہ
سہر دہورہ کہ ی خوی

۱. کامة، شيء يوضع في الفم ليقى مفتوحاً ۲. مزحة مسرحية

يضيفها الممثل لدوره

۱. دہم لہ لہ بہ ستی ۲. ووشہ و جولہ زیاد (-gg) vi, vi
۱. یکم ۲. (الممثل) يضيف كلمات / حركات لدوره

gage /ˈɡeɪdʒ/ n [C] بارمتہ / گرہو، مہرج
شيء يقدم كضمان اورهن

gaiety /ˈɡeɪti/ n [U] خوشی، شادی
مرح / ابتهاج

gaily /ˈɡeɪ/ vi, vi بہ شادی، بہ خوشی
بمرح، بابتهاج

gain /ɡeɪn/ n. ۱. دہ با تہ وہ، دہ ستی نہ کہوی، قازانج نہ کا،
کاتی دست

۱. یکسب، بمرح یکسب وقتا /

نہ کہوی / شارہ زا نہ بی ۲. چاک ~ time / experience
نہ بی، زیاد

یکسب خیرہ ۲. يتحسن، يزداد

نہ بی ہیزی زیاد نہ کات
~ in strength
يزداد قرة

۳. پیشکوتن بہ دہ ست دینی
~ on / upon
۳. يحرز تقدما، (العداء) يقترب من المتقدمين عليه او

يتجاوزهم)

□ n [C,U] دہ ستکوتن، قازانج، چاک بوون
کسب، ریح، تحسن

gainful adj سوود بہ خش / پرسود، بہرہ دار
مریح

~ occupations کای ناسودہ و سوود بہ خش
المهن المربحة

gainsay /ˈɡeɪnˈseɪ/ vt (pt, pp -sald /-sed/)

دژی نہ وہ ستی، نایہ ویت، نکولی لئی نہ کا، دژواری نہ کا،
دژدکت

- بنکر، بناقض
 نگوئی ناکرئی له
There is no ~ing his honesty
 خاوینی بیگهردی / نابرووی
 لایسکن انکار نزاھت / شرفه
- galt** /gɔ:lt/ n [U] برابره، پینگه‌ی رۆشتن، ریفه‌ی چوون، رهوت
 مشیه، طریقه‌ی المشی
- galter** /gæltə(r)/ n [C] پوزه‌وانه، قوماش یاچهرم
 له‌پازنه‌ی بی‌ی تا نه‌ژنو، زه‌نگال، نیف پینلاف، سه‌رینلاف
 طماق، جرموق / قماش او جلد بظنی الساق من الرکبة الی
 الکاحل
- gala** /gə:lə/ n [C] (pl ~s) ناهه‌نکی میلی، ئیشتال
 احتفال شعبی، مهربان
- galaxy** /gæləksɪ/ n [C] (pl ~xes) ۱. (هه‌ساره)
 کۆمه‌له‌ی نه‌ستیره به کۆمه‌له‌ی نه‌بیری ۲. کۆمه‌له‌ی که‌سانیکی
 دیاریته‌ی کراو
 ۱. (فلک) مجموعه‌ی من النجوم لا ترى متفرقة، مجرة کۆکبه، ۲.
 (مجاز) مجموعه‌ی من (الأشخاص اللامعين)
- gale** /geɪl/ n [C] زریان، پای به هیز
 ریح عاصف
- gall** /gɔ:l/ n [U] ۱. زه‌رداو، زراو ۲. کینه، رق
 ۱. الصفراء، المرارة ۲. (مجاز) حقد، ضفینه
- gallbladder** n [C] تووره‌کی زراو
 المرصلة الصفراوية / المرارية
- gallstone** n [C] به‌ردی زراو
 حصوة المرارة
- gall** /gɔ:l/ n [C] ۱. داخووانی نیست، برینداری
 قرح جلدي
 ۱. بریندار نه‌ی، دانه‌ی خوری ۲. رقی هه‌ل
 نه‌سی دیشی، نازاری ده‌یی
 ۱. یترق بیل باله‌ک ۲. (مجاز) یغیظ، یثیر، یۆلم
- gallant** /gælənt/ adj ۱. نه‌به‌ز، نازا
 ۱. شجاع، شهیم
 ۲. جوان، مه‌زن، مه‌رد، ریزدار
 □ /gə'lənt/ n [C] لاویکی قوز، چاوله‌ده‌ر
 ۲. بدیع، فخم، نبیل شاب انیق متودد للنساء
- gallantly** adv نازابه‌تی
 بشه‌امة، بشجاعة

۱. پیاوه‌تی، نه‌به‌زی، دلیری /gæləntɪ/ n [C,U]
 ۲. جوامیری، نه‌رم و نیانی له مامه‌له‌ی کردنی له‌گه‌ل ژنان
 ۱. شهامة، بسالة ۲. التردد و الکیاسة فی معاملة النساء
- galleon** /gælɪən/ n [C] گالیون به‌له‌می چارۆکه‌داری
 نسیانی کۆن. گه‌می بابا به‌ر کئی جه‌نگی (بازرگانی جه‌نگی)
 الغليون: سفينة شرعية اسبانية قديمة
- gallery** /gæləri/ n [C] (pl -ries) ۱. هۆل، گه‌له‌ری
 شانۆیی / ته‌لاریک بۆ یۆ نمایش کردنی کساری هونه‌ری،
 وینگه ۲. بینه‌ران له هۆلی شانۆ هه‌ولنی قایل کردنی جه‌ماوه‌ر
 نه‌ده‌ن ۳. سه‌کۆ / به‌رزایی له‌ناو خانوودا
 ۱. قاعة / مبنى لعرض الاعمال الفنية ۲. جمهور النظارة فی
 المسرح یحاول ارضاء الجمهور ۳. منصة / أرضية مرتفعة
 داخل مبنى
 ۱. دالان / پاروه ۵. توتیل، رابره‌ویک له‌ژیر ~
 play to the
 زه‌وی (بروانه shaft)
 ۱. به‌ر / ممر مسقوف ۵. ده‌لیز، ممر تحت الارض فی منجم
 (انظر shaft)
- galley** /gæli/ n [C] (pl ~s) ۱. که‌شتی چارۆکه‌داری
 ته‌خت تاوانباران و کۆپه‌لکان به سه‌هۆل ده‌بیه‌نه ریزه
 (له‌کۆندا) ۲. چیشته‌خانه‌ی ناو پاپۆر
 ۱. سفينة شرعية مسطحة مجذوها من السجريمین او العبيد
 (قديمًا) ۲. مطبخ السفينة
- gallivant** /gælɪ'veɪnt/ vi نه‌سووتنه‌وه بۆ رابواردن، ب
 خووته‌کی له‌گه‌ل ره‌گه‌زی دی دچت
 بهیم، یتسکع طلباً للمتعة
- gallon** /gælən/ n [C] گالون پیوه‌ری شله، گه‌له‌ن - پیغه
 کاشلاتی (ناله‌کی بی)
 جالون: مقياس للسوائل
- gallop** /gælɒp/ n [C] راکردن، خاردان (بۆ نه‌سپ و شتی)
 تر) به‌خیزایی زۆر
 رکض، عدو (للحصان و غیره) باقصی سرعة
 ۱. زۆر به‌خیزایی ده‌رده‌به‌ری، چارگاف دکت
 □ vt, vi (نه‌سپ)
 ۱. ینتلاق باقصی سرعة، یجعله یعدو بسرعة
 ۲. په‌له‌نه‌کات له‌کار
 ~ through sth
 ۲. (مجاز) یسرع فی العمل
 (له‌گه‌ل فرمانی تاکدا) قه‌ناره /gælɒz/ npl
 خنکینه‌رو په‌تی له سیداره‌دان، په‌یکه‌ری ته‌خته بۆ له‌سیداره

دانی تاوانباران
(عاده مع فعل مفرد) مشنقه / مشاق، هیكل خشبي لأعدام
المجرمين
'gallowsbird *n* [C] تاوانباری شیایو سیداره بیت
(ل. د.) مجرم يستحق الاعدام
gallore /gə'lɔ:(r)/ *adv* بهزوری، زهحف، پر، تزی
بوفرة، بکتره
galoshes /gə'lɔ:fɪz/ *npl* جزمه. پیلایوکی چهرمی
گهوره لهین نهکری لهسهر پیلایو ناسایی بو پاراستن له
باران وقور. سهریلافا لاستیک
جرموق: حذاء من المطاط یلیس فوق العذاء العادی لوقایته
من المطر والطين
galvanic /gæl'vænik/ *adj* (زانست) روپوشی کردن،
بهیوهندی به کارهبا و کارلیکی کیمیایو هیه. دهساری
گالفانی - ناگههکر
(علوم) جلفانی، متعلق بالكهرباء، المحدثه بالتفاعل الکیمیائی
galvanism /gæl'væni'zəm/ *n* [U] جهلفنه، کارهباي
وهرگیراوه به کارلیکی کیمیائی، گالفانین
الجلفنه، كهرباء، محدثه بالتفاعل الکیمیائی
galvanize /gæl'vənaɪz/ *vi* روپوشینی کانزایهک به
کانزایهکی تر، کاری تن نهکا، کهسینک ناگادار نهکاتهوه
گالفانی دکت
یجلفن، یطلی معدنا بمعدن اخر. (مجاز) یشر، ینه (شخصا ما
لعل شیء)
gambit /gæmbɪt/ *n* [C] جو له پهکی جینگه کهروه
له یاری شه ترهنج، فهکرنا شه ترهنج، قوریانی دان له پیناوی
سهرکهوتندا، ههلسووکهوتی لهو باره یهوه
حرکه ایتاحیه فی الشطرنج یضحي اللاعب فیها بییدق او اکثر
طمعافی تحسین مرکزه (مجاز) تصرف شبیه بذلك فی ای مجال
gamble /gæmbəl/ *vi, vt* قومار دهکات، سهرکهشی
یقامر، یجازف
□ *n* [C] نهکات بو دهسکهوتن، گرهوئهکات
محاولة للربح تنطوی علی مجازفه
gambler *n* [C] قومارچی، تیواز کهر
مقامر
gambling *n* [U] بازدان، قومار کردن، یاری قومار، تیواز
دهکا
مقامرة، مجازفة، لعب القمار

(لهشویهی کودا) قونه قون، ههلیهز
gambol /gæmbəl/ *n* وداپهز له خو شیدا
(عاده فی صیفة الجمع) وثب، قفز بمرح یثب
بازدهدات له خو شیا ههله بهزی
□ *vi* (-||-) یقفز مرحا
1 game /geɪm/ *n* [C] ۱. گمه (باری تویی پین) به پینی
دهستور، راو شکار، پابهندی دهستوره، پاکانه رهفتار دهکات
۱. لعبة (کرة القدم) تخضع لقواعد. (مجاز) یلترم بالقواعد.
یصرف بامانة
۲. (لهشویهی کودا) یاری پینش برکتی *play the ~*
وهرزشی ۳. خال / بدهست هیتان
۲. (فی صیفة الجمع) مباریات ریاضیه ۳. نقطه / شوط فی
مباراة
۱. پلان، ههلی نهخله تینن *having a ~ with sb*
۴. خطه، خدعه، یخدعه
۵. پلانه کی سهری نهگرت *The ~ is up*
۵. انتهت الخطة بالفشل
2 game /geɪm/ *n* [U] نیچیر یاگوشتهکی، راوی نازهل یا
بالتده بو جوانی یا خواردن راوی نازهل گیورهوهک فیل و
شیر
الطرائد او لحمها، حیوانات أو طيور تصاد للستعة أو الأكل
حیوانات کبیره کالفیله والاسود
big ~
پاسهوانی نیچیر، شهههین
'gamekeeper *n* [C] نیچیری
حارس الطرائد، المكلف بحماية و رعاية حیوانات الصيد
'gamelaws *npl* یاسای تایهتی راو کردن
قوانین خاصه بصید الطرائد
3 game /geɪm/ *adj* ۱. نازا، چاونه ترس
۱. شجاع، جری
۲. زهپرو و توانای هیه (بو کار کردن) *~ for / to do sth*
۲. عنده العزم (للقیام بعمل ما)
4 game /geɪm/ *adj* (لاقیان یان قول) لهکارکهوتو
(رجل او ذراع)، مطلة، لا یمكن استخدامها
gamut /gæmʊt/ *n* (لهشویهی تاک) ههموو چینهکانی
ناواز، زنجیرهی تهواو له (ههست ونهست) پیسترکا ناوازی،
زنجیرا تهمام
(فی صیفة المفرد فقط) كافة طبقات النغم، (مجاز) سلسلة

متكاملة (من الشاعر و غيرها)
gander /ˈgændə(r)/ n [C] نيرهی قاز، نيره قاز
 ذكر الاوز
gang /gæŋ/ n [C] چه ته، كومه له كه سيك پيگه وه نيش
 نه كه ن
 عصابة، جماعة من الافراد يعطرون معاً
gangplank /ˈgæŋplæŋk/ n [C] پاره وهی كاتی له نيوان
 پاپور و كه نار دهریا
 معبر، ممر مؤقت من الالواح بين السفينة و الشاطئ
gangrene /ˈgæŋɡri:n/ n [U] گهنگرين (لاره شه)
 پيسبون، له ناوچونی نه نداميك له نه ندامانی له ش
 الغفريتا: موات عضو من اعضاء الجسم
gangster /ˈgæŋstə(r)/ n [U] په كيك له دهدهستی باندله
 (تاوانباران)، جهرده، نژدهقان
 عضوي عصابة (من المجرمين)
gangway /ˈgæŋweɪ/ n [C] ۱. په يزه له نيوان پاپور
 رُخ، ره خن بانئ زووری گه می یی، ری ۲. پاره وی نيوان
 کورسی دانیشن يا نيوان كومه ليك خه لك
 ۱. تخته في جانب السفينة، جسر متحرك بين السفينة و الشاطئ
 ۲. ممر بين المقاعد او وسط حشد من الناس
gantry /ˈgæŋtri/ n [C] (pl -ries) پرد / گتريه
 بهر زكرده وه پردی تاماره كردن (له هيلی فاسن)، پالشت
 جسر / قنطرة للروافع، جسر الاشارات (في سكة الحديد)
gaol /dʒeɪl/ n [C] بهنديخانه (هدهر وه jail)
 سجن (ايضاً jail)
 □ vi بهندی دهكات، زيندان دكت
 يسجن
'gaolbird n [C] بهندكراو، زيندانی
 (ل. د) نزيل سجون
gaoler n [C] بهندكهر، زيندانتان (وه jailer jailor)
 سجان (ايضاً jailor jailer)
gap /ɡæp/ n [C] ۱. كون، كه لين، ده لاقه بوشاي، دووری
 وه كه له نيوييروا
 ۱. فجرة نفرة ۲. فراغ، تباعد (بين الافكار مثلاً)
gape /ɡeɪp/ vi باويشك نه دا
 يتان، يفر فمه
 واقی ورته مينئي
 ~ at sth يحلق بدهشة

□ n [C] باويشك، باوشين
 تازب، ايشدا
garage /ˈɡærɑ:ʒ/ n [C] گهراز، نه پخا ته گه رازه وه، دكت
 ناف گه راجيدا
 كراج / جراج: محطة خدمة للسيارات
garb /ɡɑ:b/ n [U] كنج، رشمه، جل، پوشاك
 (ل. ا) زي، ملابس
 جلی تايه تي يودهسته بهك له خه لك، جل ~ in clerical
 و بهرگی قه شه يی (له شيوگی بكه ناديار دايه)
 خاصة لفنة من الناس في زي كهنتي عادة (صيغة السبني
 للمجهول)
 □ vi له بهری نه كا له گه ل in يان as ديت
 يرتدي، پيس (مع as) ~
 جل و بهرگی دهر يواني له بهر كروه
 مرتديازي البحارة
garbage /ˈɡɑ:bɪdʒ/ n [U] ۱. پاشمرو، زيل گلش،
 كهستهك، پاشماوه، تهرت ۲. قسه ي پوج
 ۱. زباله، قمامة ۲. (مجاز) كلام تافه
garble /ˈɡɑ:bl/ vi به گزی وهی نه گری، نيكي نه دا
 (بويشكش كردنی وينی ساخته لادان، چه وتی هيلهك،
 بيژنگ
 يعرف، يشوه (التقديم صورة مزيفة) غريال
garden /ˈɡɑ:dn/ n [C,U] ۱. باخچه، بيستان، باخ،
 باخچه، چيمه ۲. (له شيوگی كز) باخچه ي گشتي / به لين
 ده دا پاريزگاری
 ۱. حديقة، بستان ۲. (في صيغة الجمع) حديقة / حدائق عامة
 □ vi باخچه نه كا
 يتعهد حديقة بالعناية
gardener n [C] ره زقان، باخه وان، باخچه قان
 بستاني، جنائي
gargle /ˈɡɑ:ɡl/ vi, vi تي وه نه دا، هره هره به نار نه كا
 يتفرغ بالماء
 □ n [U] ليوه راندكری، شله ي هره هره كردن
 سائل للغرغرة
garish /ˈɡeəriʃ/ vi, vi گالته پين كهر (بين تام) كنجكری
 ب رهنگين، ينفام نه كری
 مبرج (بشكل ينيو عن الذوق)
garland /ˈɡɑ:lənd/ n [C] گوله بند، تاجه گولينه

أكليل من الزهر أو أوراق الشجر
 □ *vt* یاگه لای درهخت رازاوه به (به گول)
 یکلل (بازهور)
garlic /'gɑ:lɪk/ *n* [U] سیر
 نوم
garment /'gɑ:mənt/ *n* [C] پوشاک، کراس
 ردا، ثوب
garner /'gɑ:nə(r)/ *vt* کوی نه کاته وه، نه مبار دکت، کوم
 دکت
 (ل. ا) یخزن، یخزر
garnish /'gɑ:nɪʃ/ *vt* نه پنه خشینی، جوانی نه کا
 یخرف، یزین
garret /'gærət/ *n* [C] زوری سه ریان، تارمه
 حجره فوق السطح
garrison /'gærɪsn/ *n* [C] سه ریا زگه، پتکی له شکری
 حامية عسكرية
 □ *vt* سه ریا زگه ناماده نه کا
 یزود بحامية عسكرية
garrulity /'gɑ:ru:lɪti/ *n* [U] زور بلئی، چه نه بازی،
 هه له وه ری، دهمه وه ری
 ثثرة، هذر
garrulous /'gærələs/ *adj* زور بلئی، چه نه باز، دهمه وه
 ثرثار، مهذار
garter /'gɑ:tə(r)/ *n* [C] نشان / به مستری لاستیکی بو
 توند کردنی گوره وی
 رباط (مطاطی) بسک الجورب
gas /gæs/ *n* [C,U] (*pl* gases) ۱. گاز ۲. هدرگازیکی
 ۱. غاز ۲. أي نوع من الغاز الطبيعي او الصناعي ۳. بنزین (في
 الامريكية الدارجة)
 ۱. زه هراوی نه بی، بی هوش نه بی به گاز (-ss-)
 □ *vt, vi* ۲. چه نه نه دا
 ۱. یسم، یخدر بالفاز ۲. (ل. د) یشر
'gasbag *n* [C] که سیکي دهمه وه، پوچییز
 شخص ثرثار
'gaschamber *n* زووری خشکاندن به گاز
 حجره الأعدام بالفاز
'gaering *n* [C] جاوی فرنی گاز، باز نه ی سوتاندنی پلیته

عین فی قرن غاز، دائره الاشتمال
'gasstation *n* [C] (له نه مریکادا) ویستگه ی به نزین
 (في أمريكا) محطة بنزین
gaseous /'gæsiəs/ *adj* گازی
 غازي
gash /gæʃ/ *n* [C] برینداری سهخت به سهختی بریندار
 □ *vt* نه بین
 جرح بلیغ جرحاً بلیفاً
gasolene /'gæsəli:n/ *n* [C] گازولین، به نزین
 (في أمريكا) بنزین
gasometer /'gɑ:səmi:tə(r)/ *n* [C] گاز پیو
 خزان أو جهاز لقياس الغاز
gasp /gɑ:sp/ *vi, vt* هانکه هانگ نه کا، هه ناسه برکن،
 هه لکه لک، هه ناسه سوار
 یلهت، یب هوا فی رتیبه
 □ *n* [C] نیخه نیخ
 لهات
at one's last ~ دو اهه ناسه، شه کت، زور ماندو
 فی الترح الاخير، مرهق للفاية
gastric /'gæstri:k/ *adj* گه ده بی، تایبه ته به گه ده، تورگی
 معدی، خاص بالمعدة
gastritis /'gæ'straɪtɪs/ *n* [U] گه ده سو تانه وه،
 تورکولی، هه و کردنی گه ده
 التهاب المعدة
gastronomy /'gæ'strɒnəmi/ *n* [U] هونه ری خواردنی
 باش، هونه را قه نیج خواری
 فن الأكل الجید
gate /geɪt/ *n* [C] ۱. ده رگه ی ده ری، ده رچه، ده روزه
 ۲. کوی ده ستکه وه کانی یاری وه رزشی و له ویا به ته
 ۱. باب، بوابه ۲. مجموع دخل مباره ریاضیه او ماشه
'gateway *n* [C] ده روزه، گوزه ر، ده ریک
 مدخل، بوابه
gather /'gæðə(r)/ *vt, vi* ۱. کوه کاته وه، نه بیخاته
 سه ری پر، کوم جفات، به ره هف دکت، باوه ر دکت ۲. گول
 لی نه کاته وه ۳. ده رنه نجامی نه دا، پوخته ی نه کا
 ۱. یجمع، یضم، یلم ۲. یطف (الأزهار) ۳. یستنج، یستخلص
gathering /'gæðərɪŋ/ *n* [C] کوه کویونه وه، جفات
 جمع، إجتماع

- genealogical** /dʒiːnɒləˈdɒʒɪkəl/ *adj* په یوه ننده
به زانستی بومو او زانې، بابکې
مصل بلم الأنساب، سلاي
- genealogist** /dʒiːnɒləˈdɒʒɪst/ *n* [C] پسرور له
زانستی بومو او زانې، پسرور له شووناسیدا، بابکران
متخصص في علم الأنساب
- genera** /dʒenərə/ پروانه (*genus*)
(انظر *genus*)
- general** /dʒenərəl/ *adj* ۱. گشت، به گشتی، ته قايی
۱. عام، عمومي
له گشت روپه که وه ۲. گشت (بين جياوازی):
in ~ عوما، علی وجه العموم ۲. عام (دون تفصیل)
a ~ outline of a scheme هیله سهره که کانی پلاټیک
یان پروژه په که ۳. گشتی، سهروک (دواي نازناو نه که وی)
الخطوط العامة لخطة / مشروع ۳. العام، الرئيس (تتبع اللقب):
inspector ~ پشکینوری گشتی
المنش العام
□ *n* [C] ليو، جهنه رال، (پله ی سهریازی په)
لواء، جنرال (رتبه عسكرية)
- general election** *n* [C] هه ليواردنی گشتی
انتخابات عامة
- general knowledge** *n* [C,U] زانباری گشتی
معلومات عامة
- general practitioner** *n* [C] (پزیشک) ی گشتی،
راهاتوو
(طبيب) ممارس عام
- generalissimo** /dʒenərəˈlɪsɪmɔː/ *n* رابه ری گشتی
(هیزی چه کدار)
قائد عام (القوات المسلحة)
- generality** /dʒenərəˈleɪtɪ/ *n* [C,U] (*pl* -ties)
گشتگیر، هه مه لایه ن
عمومية، شمولية
- generalization** /dʒenərəlaɪˈzeɪʃn/ *n* [C,U]
گشتاندن، به گشت کردن
تعميم، اطلاق حکم عام
- generalize** /dʒenərəlaɪz/ *vi, vt* ۱. گشتاندنی ده کا،
فهرمانی گشتی دهر نه کا، گه له مپه ر دکت ۲. به کارهینانی
شیک بلاو نه کاته وه

۱. بعم، يطلق احکاماً عامة ۲. بعم استعمال شي.
- generally** /dʒenərəli/ *adv* به گه له مپه ری
بوجه عام
- generate** /dʒenəreɪt/ *vt* نیک دیت، ده مست نه که وی،
دزیت، به رهم دینیت، روو نه دات، هه لده هیئت،
په پدا دکت
یولد، يتنج، يحدث
دروست نه کات / *~ heat / electricity / bitter feelings*
گرمی / کاره با / هه ست کردن به ناخوشی
یولد الحرارة / الكهرباء / شعوراً بالحرارة
- generation** /dʒenəreɪʃn/ *n* [C,U] ۱. دروست کردن،
به رهمهینان ۲. نه وه (وچه، باوکان) ۳. هه موو که سیکي
هاو ته مه ن
۱. تولید، إنتاج ۲. جیل (الأبناء، الأبناء) ۳. جميع الأشخاص
التقاربين سنا
نه وه ی نوی ۴. نه وه، ماوه په کی زه مه نی
the new ~ تزیکه ی ۳۰ سال
الجيل الصاعد ۴. جیل، فترة زمنية تقارب الثلاثين عاما
- generator** /dʒenəreɪtə(r)/ *n* [C] پیکهینر (کاره با)،
هه لم، کاره با خه روه، پیکهینر
مولد (كهربائي، بخاري)
- generic** /dʒiːnərɪk/ *adj* جوړی، گشتی بو پوټین کردن،
په یوه ندی به ره گه زه وه هه په
نوعی، شامل لتصنيف ما، متعلق بجنس ما
- generosity** /dʒenərəʊsəti/ *n* [C,U] به خشنده یی،
کاریک بو به خشنده یی ده ریخت
کرم، جود، عمل ینم عن الکرم
- generous** /dʒenərəs/ *adj* ۱. به خشنده، به خشهر
۱. کرم، سخي
۲. زور: به روو بومی زور
a ~ harvest ۲. وافر غزیر: محصول غزیر
- genesis** /dʒenəsɪs/ *n* [C] په پدا بویون، خالی
ده مستیکردن
نشوء، نقطة البدء
- genetics** /dʒiːnetɪks/ *npl* بو ماوه زانې، بومو او یی
(مع فعل مفرد) علم الوراثة
- genial** /dʒiːniəl/ *adj* ۱. روو خوش، هاومل، خوشدو،
خوش مهربوب ۲. (کهش) فینک، گونجاو بو گه شه

۱. لطیف، ودود، حلو المعشر ۲. (الجر) دافن، ملانم للنمر
geniality *n* [C,U] (*pl* -ties) پروخوش، لیوردن
 لطف سماحة
genially *adv* بهرود خوش، لی یوراوی
 بلطف، بسماحة
genie /dʒi:ni/ *n* [C] (*pl* ~ s, genii) جنزکه، دیو
 جني، عفريت
genitals /dʒenɪtlz/ *npl* نندامی زاوژیی دوره کی
 أعضاء التناسل الخارجية
genitive /dʒenətɪv/ *adj* (له ریژماندا) خراوه پال،
 سه یاری، باری داچه کی
 (في النحر) المضاف الیه
genius /dʒi:nɪəs/ *n* [C,U] (*pl* ~ es) ۱. بلیمهت،
 ۲. کارامه ۳. سیفه تی جیا که ره وه (نه ته وه / سه رده م،
 زمان)
 ۱. عبقري، نابغه ۲. سمة مميزة (الامة / عصر لغة)
genocide /dʒenəsəʊd/ *n* [U] قره ساتی، قه لاجو کردن،
 کو کوزی / پاکتاو کردن، ره شه کوژی
 إبادة جماعية
genteel /dʒenti:l/ *adj* ۱. بهر وه وش، تیگه پشتوو، چینی
 رؤشنیبر، رومه تدار ۲. نازک، تازه لاه، خانه دان
 ۱. (ق) مهذب ۲. مشتبه بأفراد الطبقة الراقية
gentile /dʒentail/ *n* [C], *adj* ناچوو، که سیک جووله که
 نه بی
 غیر یهودی، شخص من غیر اليهود
gentility /dʒenɪtlɪtɪ/ *n* [U] خووش رهفتار، بهر وه وش
 خانه داننی
 دمانة الخلق، تهذیب
gentle /dʒentl/ *adj* (-r, -st) ۱. رووخوش، نیان،
 دلوزان، نازمین ۲. (سه ره لیژی) ناسان، پله پله کراو
 ۳. (خیزان) له باری کوومه لایه تی پیشکه وتوو، خانه دان
 ۱. لطیف، رقیق ۲. (متحدر) سهل، متدرج ۳. (عائلة) فی وضع
 اجتماعی مرموق
'gentlefolk *npl* چینی خانه دان
 طبقة الأشراف / النبلاء
gentleness *n* [U] نهرم و نیانی
 رقة، دمانة، لطف
gently /dʒentli/ *adv* بهرود خوشی، به نهرمو نیانی، به

- نه سپایی
 بلطف، برقة
gentleman /dʒentlmən/ *n* [C] (*pl* -men)
 گه وره پیاو، پیاوی خانه دان، دهوله مه ند، جوامیر
 سید، رجل نبیل المحتد
gentlemanly *adj* بهر وه وش، به خشنده، گه وره،
 جوامیر
 مهذب، کریم، فاضل
gentry /dʒentri/ *npl* (ناویکی کویه *the* به کار دیت بو)
 له گه له نووانی سه ره چینی بالای کو مه لن، خانه داننی
 (اسم جمع يستخدم مع أداة التعريف *the* الستمون الى الطبقة
 الطیانی المجتمع
genuine /dʒenju:n/ *adj* راسته قینه، ره سه ن، تورین،
 نه زادی راست
 حقیقی، غیر زائف
genuinely *adv* بهر راستی، به دلوزی، به نه مه مک
 بصدق، بأخلاص
genuineness *n* [U] راستی، بی خهوش
 صدق، خلو من الزیف
genus /dʒi:nəs/ *n* [C] (*pl* genera) ۱. (زانست)
 ره گز، چین
 ۱. (علوم)، جنس، بنو الإنسان
 G ~ Homo جوور، چینی ناده میزاد ۲. پؤل، جوور
 ۲. صنف، نوع
geocentric /dʒi:əʊ'sentrik/ *adj* پاپه نده به / پوراوی
 چه قی زهوی، گوگ نهردی
 متعلق ب / مقيس من مركز الأرض
geographical /dʒi:ə'græfɪkl/ *adj* جگرافی
 جغرافي
geography /dʒi:'ɒgrəfi/ *n* [U] زانیاری جگرافیا،
 نهر وناسی
 علم الجغرافيا
geological /dʒi:ə'lɒdʒɪkl/ *adj* په یوه ندی هه په به
 زهوی وزهویزانی
 متعلق بعلم الجيولوجيا
geologist /dʒi:ə'lɒdʒɪst/ *n* [C] زهویزانی، زه لیتاس
 جيولوجي متخصص
geology /dʒi:'ɒlədʒi/ *n* [U] زانیانی چینه کانی زهوی،

زه فی نامی، نوردناسی
الجيولوجيا، علم طبقات الارض

geometric(al) /dʒə'metɪk(əl)/ *adj* نندازه می هندسي

geometry /dʒɪ'ɒmɪtri/ *n* [U] نندازه زانی، نندازه یاری علم الهندسة

geranium /dʒə'reɪniəm/ *n* [C] روه کی خرنوک، دهرزی شوان، دهرزیلوك (نبات) لفرنوقی، لیره الراعی

germ /dʒɜ:m/ *n* [C] ۱. تۆ، ناوک (بیرۆکه) ۲. میکروب، درم، بوقا
۱. بذرة (مجاز)، نواة (الفكرة مثلاً) ۲. جرثومة، میکروب

germicide /dʒɜ:m'saɪd/ *n* [C] میکروب کوز مبيد للجراثيم

germinate /dʒɜ:mɪneɪt/ *vi, vt* دهرویت، دهرویت نیت (تۆ) (البذور) تبت، بستبت

germination /dʒɜ:mɪ'neɪʃn/ *n* [U] رواندنن تۆو إستبات البذور

gerund /dʒerənd/ *n* [C] (له ریزماندا) شیوگی (في النحو) صیفة

جاوگ / ناوی فرمان که کۆتایی
به *ing* هاتین وهک حهز له مهله نهکا، تاسوقی مهله المصدر / اسم الفعل المتعدي ب *ing* کما في مفرم بالسباحة

gesticulate /dʒɛ'stɪkjəleɪt/ *vi* به کارهینانی نامازه له کانی قسه کردندا، نشان دکت
بستخم الأشارة أثناء الكلام، یؤمی.

gesticulation /dʒɛ'stɪkjə'leɪʃn/ *n* [C,U] نامازه کردن وقسه کردن پیکهوه، نشانکرن
إستخدام الأشارة أثناء الكلام، حركة مصاحبة للكلام

gesture /dʒɛstʃə(r)/ *n* [C,U] نشان، لاکردنهوه، چاو داگرتن بۆ ناگادار کردن
لفتة، إيماءة، إشارة

□ *vi* جوولنه، نامازه
یومی، یشیر

get /get/ *vt, vi (pt, pp got /gɒt/)* ۱. دهستی نه کهوئی، نه یگری، نامادهی نهکا، نه بدات، وهری نهگری، تی نهگا، نه زانی، قازانج دکت

۱. یحصل علی، ینال، یکسب، یشتری، یحضر، یطبخ، یسلم، یفهم، یدرک (المعنى)

۲. نه بین، وای لی ~ *tired*

۳. یصح، یجعله یصح نه کا که بین، هیلاک نه بین ~ *a door open*
یصح متبا

دەرگا نه کاتهوه، نه دکت، هه ل نه بزیری قز ~ *sb elected*
نه برنی (لای ده لاک)
یفتح الباب / یجعله یفتح، یسکه من ان یتخب
قز نه برنی (لای ده لاک) ۳. نه یگه به نی، ~ *one's hair cut*
نه پروا بۆ شوینیک

یغص شعره (عند الحلاق) ۳. (یجعله) یصل، یآتی، یذهب الی مکان ما
نه گاته مالهوه ~ *home*

یصل الی بینه
مثال نه خهوینن ~ *the children to bed*
یضع الأطفال في الفراش

۴. توش نه بین (نه خویشی)، نه یچیژی، تاقی ~ *a shock*
نه کاتهوه، نه خه به سنی

۵. یصاب (بمرض)، یعانی، یجرب، یصاب بصدمة
۵. نه یخاته سهو ~ *G the doctor to call tomorrow*
کار یا پزیشک سبهی سهردانمان بکات ۶. له گه ل (*prep, adv*)

۵. یجعل (شخصاً یقوم بعمل ما) دح الطیب یزورنا غدا ۶. (مع *adv, prep*)

دهنگ وباس بلاوه کاتهوه، (خه لک) ~ *about*
بلاوه نه بنهوه، نه رۆن بهم لاه به ولادا
(الأخبار و نحوها) تتش، تذیع؛ (الناس) یتشرون، یرحلون من مکان الاخر

روونی نه کاتهوه / تیان نه گه به نی (بیرۆکه) ~ *sth across*
بۆ خه لکی وه وایان لی ده کات به نی قابل بن
(ل. د) یوضح / یفهم (فكرة) للناس و یجعلهم یتقبلونها
پیش دکه فت، پیشده کهوئی، چاک نه بیتهوه ~ *along*
یتقدم، یتحسن

ده گونجن له گه ل که سنی ~ *along with sb*
ینسجم مع شخص ما
نهگا، ههستی به نی نهکا ~ *at*
یصل، یدرک، یکشف

~ away (with) نەروا، رانەکا / دەریازنەئەین
یغادر. یهبر / یفلت ب

~ in ئەگات، لە هەلبژاردنە کاندادا دەردەچێ، سەرئەگەوی
یصل، ینجە فی الانتخابات

~ sth in دە پێچینتەوه، کۆی ئەکاتەوه (قەرز، بەروبووم)
یجمع (الدیون، المحاصیل)

~ off دەریاز ئەئەین، دەرنەچێ، (لە سزا) رانەکات،
دە یقوچێنی

~ on (with sth) بنصرف، یئطلق، یفر (من عقوبة)
پیش ئەگەوی (لە شتیگدا)

~ on (with sb) لەگەڵی نەروا
یجاری، یسایر (شخصا)

~ out of دەریاز ئەئەین، خۆی ئەدزینتەوه (لە کردنی
کاریگ)، وازی لێ دینێ، خرابێ ئەکا

یفلت، یتهرب (من عمل شيء) یئخلی عن، یئبذ (عادة سبئة)

~ over سەرئەگەوی بەسەر (ناکوکی، نەخووشی): کۆتایی
یئ دینێ (کارەگە)

یئقلب علی (صعوبة، مرض): یئهی، یئجز (مهمة)

~ round (sth) لێی دورنە گەوتتەوه، نایهویت
یئجنب، یئحاشی

~ round sb رازی ئەکا، ماستاو ئەکا (بۆ هێنانەدی
پەرژەوهندی)

یئقنە، یئملقە (لتحقیق مصلحة)

~ through دەردەچێ لە تاقی کردنەوه، بەکاری دینێ،
خەرج دەکا تەمام دکت، کۆتایی یئ دینێ

ینجە فی إمتحان، یئفق، یئستهلک، یئهی

~ down to (work) هەلئەسن بە کردنی (کاریکی
راستەقینە)

یئنصرف إلی (العمل الجدی)

~ to know / like حالی ئەئەین / خۆی یئ ئەناسین،
نارەزوی ئەکا

یصل إلی علمه / یئعرف علی، یئیل إلی

~ up دەوهستن، رادیت، لە خەوه ئەسن
یئقف یئنهض من الفراش

~ up to ئەگات، ئەزانی، دوا ی دەگەوی
یصل، یدرک، یلحق ب

~ up to mischief نازار ئەچینێ

یدبر الاذی

~ sth up شتیگ نامادە ئەکا، ناهەنگ ئەگێرێ
یجەز (شینا)، یئظم (حفا)

have got = have ٧. (لە کاتی تەواو) هەبەتی
٧. (فی الزمن التام) یملک

have got to = must یئویستە

یجیب، یئبغی ان

getatable adj ئەتوانی دەستی گەوت
یئمکن الحصول علیە

'getup n [C] رووالەت، سیما، جل، کراس
مظەر، هیئە، (ل، د، ز، ی، ئوب)

geyser /'gi:zə(r)/ n [C] ١. کانی ناوی گەرم ٢. نامیری
ناوگەرم کردن

١. نبع ماء حار ٢. جهاز لتسخين الماء

ghastly /'gɑ:stli/ adj (-ier, -icst) ١. رەنگ برزکاو
وہک مردوو ٢. ترسناک، سامونکی

١. صاحب کالموتی ٢. مفرع، مروع، فظیح

ghetto /'getəʊ/ n [C] (pl ~ s) گەرەکی جولەگە،
گەرەکی جەھی یان

حي اليهود، حارة اليهود

ghost /'gəʊst/ n [C] ١. خێو، تارمایی، سیتانگ، گیان،
سامونک

١. شیخ، روح، طیف
٢. گیان دەدات، ئەمری

give up the ~ (ا، ق) یسلم الروح، یموت

Holy G ~ گیانی پیروۆ
الروح القدس

ghostly adj تارمایی، وەک خێو
طیفی، کالانشاب

giant /'dʒaɪənt/ n [C] ١. کەتە، زەبەلاح، ئەژدەها
٢. مرۆف / نازەل / پرووگە گەورەتر لە قەبارە ی ناسایی

١. عِلاق، مارد ٢. إنسان / حیوان / نبات اکبر من الحجم الطبيعي، ضخيم، كبير

gibber /'dʒɪbə(r)/ vi وپینە دەکات، پریزی دکت
بیریر، بیرطم، یئفو

gibberish /'dʒɪbəriʃ/ n [U] وپینە، ناخافتنا نالزی
برطمة، کلام غیر مفہوم

gibbet /'dʒɪbɪt/ n [C] سیدارە، قەنارە

- مشقة
gibejibe /dsɔɪb/ vi ~ گالته ی پښ نه کا، ترانه
 یوژابه / یسخرمن
 □ n [C] گالته پیکردن، قوشمه چینی
 استهزاء، سخریه
giblets /dʒɪblɪts/ npl جیکلدانه یان جگهر و دلی باندنه
 حوصلة و کبد و قلب الطیور
giddy /ɡɪdɪ/ adj (-ier, -iest) ۱. توشی گیزی یووه، گیزی،
 feeling ~ گل هست به گیزی نه کا
 ۱. مصاب بالدوخه یشر بالدوار
 a ~ height ۱. به رزای په ک که گیزی دروست بکا
 ۲. هه له شه، که مته رخهم، سهر که شی
 ارتفاع مسب للدوار ۲. ماجن، مستتر، طانش
giddily adv هست به گیزیوون نه کا
 بشهر بالدوار، بجون
giddiness n [U] گیزی وویژ، پښ هوش
 دوار، مجون
gift /ɡɪft/ n [C,U] ۱. به خشیش، خه لات، دیاری ۲. لښ
 هاتووی، توانای زگماکی، به هره ۳. (له یاسادا) پسپوری،
 دهسه لات، توانا، شیان
 ۱. هدیه، منحه ۲. موهبه، استعداد فطری ۳. (فنی القانون)
 اختصاص، صلاحیه
gifted adj به هره دار، شه هره زه
 موهب
gig /ɡɪɡ/ n [C] ۱. هره بانهی په ک نه سهی (تریشقه)
 ۲. به له می پچوکی ناو پاپور
 ۱. عربه خفیفه بچلین پجرها حصان ۲. قارب صغیر من قوارب
 السفینة
gigantic /dʒaɪˈɡɛntɪk/ adj زه به لاح، زورگه وره، مهزن
 عساکتی، هائل، ضخیم
giggle /ˈɡɪɡl/ vi پیکه نینی توره یی، پیکه نینی کورت
 یضحک بصحیه، ضحکه قصیره
gild /ɡɪld/ vt زیړ پووشی ده کات، تالی که م
 یطلی / یزین بالذهب
 ~ the pill نه کاته وه، ناسانی نه کا
 یلطف من مراره شن
¹**gill** /ɡɪl/ n [C] پیوه ریکه بو شله
 مکیال للسوائل

- که وانه ی ریشه دار (نه داسی هه ناسه
 له ماسیدا)
 خیشوم (عضو التنفس للمسکة)
gilt /ɡɪlt/ adj به نالتون کراو، نالتونی
 مذهب، موه
 ~ edged securities و به رهینانی مسوگر، روکه شینک
 □ n [U] وه ک زاخاوی نالتون
 (مجاز) استثمار مضمون طلا، شبه الذهب
gimcrack /ˈɡɪmkɹæk/ adj خشلی هه رزان، که م به ها
 حلیه رخیصه، تافهه
gimlet /ˈɡɪmlɪt/ n [C] کونکره ی ته خته، سمنک
 منقاب، مخروط (للخشب)
gimmick /ˈɡɪmɪk/ n [C] ریکه په کی نوی بو سه رنج
 راکیشان، داهینانا شه هره زه
 وسیله مبتکره لجنذب الأنظار
¹**gin** /dʒɪn/ n [U] جن جوړیکه له می
 الجن: شراب مسکر
²**gin** /dʒɪn/ n [C] نامیری هه لاجی لژکه
 بجلق لطن
 □ vt (-nn-) شی نه کاته وه
 یجلق التطن
 ته له، داو
³**gin** /dʒɪn/ n [C] فنج، شرک
 ۱. رووه کی زه نه فیل
 ۲. رهنگی په می ۳. چالاکي
 ۱. (نبات) الزنجیل ۲. لون خفیف الحمره، اصهب ۳. (ل. د)
 حیه، نشاط
 □ vt ~ up ۱. هانی دهدهات، چالاکي ده کات
 ۱. (ل. د) یسجع، یحث
gingery /ˈdʒɪndʒɪrɪ/ adv وریا، ناگادار، به وریایی، به
 ناگاداری
 حذر، محترس؛ بجزر، باحتراس
gipsy, gypsy /ˈdʒɪpsɪ/ n [C] (pl -sies) قهره ج
 جنگانه، قهره جی
 غجر، غجری
giraffe /dʒɪˈrɑːf/ n [C] وشترمل، زه رافه، هیشترگا
 زرافه
gird /ɡɜːd/ vt (pt, pp girded, girt /ɡɜːt/) لاسایی

ته کاتهوه، دبه ست (ب که مهری) که مهر دکت
(ل. ا). یتقلد، یرتدی

girder /gɜ:da(r)/ n [C] دار به بند، کران، به شت
دعامه من الخشب او الصلب

girdle /gɜ:dl/ n [C] پشتین، که مهر
حزام، نطاق

□ vt ته بیه ستی، که مهر دکت
یحزم، یعیط ب

girl /gɜ:l/ n [C] کچ، کاره کر، که چک
بنت، فناة، خادمة

girlish adj کچانه، تاییدت به کچان
بنانی، یلیق بالبنات

girlt /gɜ:l/ (پروانه *girl*)
(انظر *girl*)

girlth /gɜ:θ/ n [C,U] ۱. زینی نه سپ، پشتینی کویانی
نه سپ ۲. چپوهی ته نی لوله کی (وهك دره خت) بالاندوف
۱. حزام السرج (للحصان) ۲. محیط جسم إسطوانی (كشجرة
مثلا)
چپوه کی سی پین به
محیطه ثلاثون قدما

gist /dʒɪst/ n کر وکی ناوه روک، نیاز، کاکل
خلاصه، فحوی، جوهر

give /gɪv/ vt, vi (pt gave /gæv/, pp given /ˈgɪvn/) ۱. ده دات، نه بیه خشی، نه پداتن ۲. له گه ل
(prep, adv) ۱. یطی، یهب، یبغ، یزود ۲. مع *adv. prep*
~ sth away ده درکینی / ناشکرای نه کا، خیانه تی
نی نه کات، فیلی
بغشی / یغض (سراً)
~ sb away لیده کات
یغونه، یخده
~ the bride away (باوک) بوک نه داته ده ست زاوا
له کاتی گواستنه وه دا
(الآب) یسلم العروس لعرسها لیلۃ الزفاف
~ in خوده دات به ده ست هوه
یستلم، یذعن
~ out (زه خیره) ته واو نه بین
(المؤن، الذخیره)، تنفد
~ sth out بلأوی ده کاته وه، ناشکرای نه کا

یوزع، یعلن
وازی لی دینی، نه وه ستی
~ over بک عن، یرتق

ده ست به رداره نه بیث، ده ست ژی به ردوت
~ up یقلع عن (عادة)، یرتق (عن محاولة)
جینگهی بو چول نه کا ۳. (له گه ل *up one's seat to sb*)
ناوه کاندئا)

یتخلی لشخص عن مقعده ۳. (مع الأسماء)
~ evidence of به لگه پیشکش نه کا
یقدم دلیلا علی

~ a groan ده نکینی، ده نالینی
یصدر انینا

~ ground (سوپا) نه دوری، نه به زنی، پاشه کشی نه کا،
ده ته کتیه وه
(العیش) یتغفر، ینسحب
یارمه تی نه دات، ده مستی نه داتی
~ a hand یعارن، یساعد

~ a laugh نه حیلکینی، پین نه کنی
یطلق ضحکة

~ rise to نه بیته هوی، چی دکت
یسب، یودی الی

~ way نه روخی، (سوپا) خو نه دا به ده ست هوه، پاشه کشی نه کا
ته کا
یتداعی، ینهار؛ (العیش) یتراجع، یستلم
~ way to شوین چول نه کا، پاشقه دچت
یغس مکانال ...

~ sb to understand that ... ۴. دو پاتی نه کا که
۵. نه روخی: ده پمن
۴. یوکد / یوضع له ۵. یتداعی، ینهار:

The foundations are giving way بناخه دائراوه که
ده ستی کرد به روخاندن
بدا الاساس یتداعی

~ on / upon ۶. (به نجه ره) نه پروانته پله ی نیانی یان
وه لام
۶. (الترافذ) تظل علی درجة المرونة أو
دانوه (له شته کاندئا)
□ n [U] الاستجابة (فی الأشياء)
وه رگرتن و به خشین
~ and take

	أخذ وعطاء، أخذ ورد
given pp	(به کارهینانی تاییه تی) (استخدامات خاصة)
<i>at a ~ time</i>	له کاتی دیاری کراو حهز نه کا به، راهاتووه
<i>~ to</i>	له گدل فی وقت متفق علیه (خوار دنه وه، پوزلیدن)
'given name n [C]	موال الی، مدمن علی (الشراب، التفاخر) یه کهم ناوی که سیک که پیش ناوی [C]
	خیزان بکوهی الاسم الأول الذي يسبق إسم العائلة
giver n [C]	به خشه ر، بده ر، به خشه ر المعطى لمانح، الواهب
gizzard /'gɪzəd/ n [C]	سیقه توره، هه نائف القانصة، حوصلة الطير
glacial /'gleɪʃləl/ adj	سه هؤل، وهك سه هؤل جلیدی، شیهه بالجلید
<i>the ~ era / epoch</i>	سه رده می سه هؤل به ندان العصر الجليدي
glacier /'glæsiə(r)/ n [C]	سه هؤل ره روپار، به فرانگه نهر جليدي
glad /glæd/ adj (-der, -dest)	دل خوش، شاد، دلشاد، دلگهش، شادمان سرور، مبهج
gladden vt	دل نه رفقیتی، دل نه کا ته وه، شاد دکت یسر، مبهج
gladly adv	به خوشی، به شادی سرور، بآبتهاج
gladness n [U]	شادمانی، شادی، شایی سرور، آبتهاج
glade /gleɪd/ n [C]	زه وی بیابان، فالانی یادارین أرض فضاء في غابة
gladiator /'glædiətə(r)/ n [C]	زوران باز (له رومی) کۆن، به نده یان به نی می شه رکه ر، بو که یف و خوشی خه لک
	مجادل، مصارع (فی روما القدیمة)
glamour /'glæmə(r)/ n [U]	جوانی، قه شه نگ تنقه، بهاء

glamorous adj	قه شه نگ، دلفرین، دلگیر فاتن، آخاذ
glance /'glɑːns/ vi, vt	۱. سه رنج، چاوی بیانه خشینت، دچریست، نشان دکت ۲. شه بریسکته وه، دبینت، تیروان ۳. (جهك، لیدن) لی لی لاته دا
	۱. یلمح، یلقی نظره عاجله ۲. بیریق، یومض ۳. (السلاح، الضریه) یزوغ، ینحرف
□ n [C]	۴. تریفه، چاوتییرین ۵. لمحة، نظره خاطفة
gland /'glænd/ n [C]	نالو، لو، لفق غده
glandular /'glændjnlə(r)/ adj	لووین، په یوه ندی به لوو هه په، رژیته ر، گلینه، گلاسد، غده غددی، متصل / متعلق بالغدد
glare /'glɑː(r)/ vi, vt, n [C,U]	روناك نه بیته وه، نه گه شیه وه موره، نه کا (له توره می دا) گه شان ه وه، تیروانین، ته یسین
	یسطع، یتوهج، یحلق (مضطاً)، توهج، نظره محمقة
glaring adj	(هه له) زهق، روون (الخطأ) صارخ، واضح
glass /'glɑːs/ n [C,U]	۱. شوشه ۲. قاب ۳. ناوینه ۴. دووربین، جام، بهرچالک ۵. پیوه ره ستانی هه وا ۶. (شویه کۆز) بهرچالک، چاویلکه، هه ینهك ۷. قاب و قاچاخی شوشه
	۱. زجاج ۲. كأس ۳. مرآة ۴. منظار مقرب، منظار اوبرا ۵. بارومتر: مقياس الضغط الجوي ۶. (فی صیغه الجمع) نظارات. عوبنات ۷. أوعية زجاجية
'glassblower n [C]	فویا که ره می شوشه نافخ الزجاج
'glasshouse n [C]	جامخانه، شوشه به ند بیت زجاجی لتربیه النباتات
glassy adj (-ier, -iest)	شوشه می (چا، تیروانین) رؤشوو، زرده وه بوو زجاجی: (العینان، النظرات) شاردة، شاحبة
glaucoma /'glɑːkəʊmə/ n [U]	(نه خوشی) ناوی شینی [U] چا، ناوی رهش (مرض) الماء الزرق (یصب العین)
glaze /'gleɪz/ vt, vi	۱. ته به فی شوشه می بو دانه تی،

شوشه‌سازی ۲. بویه‌ی نه‌کا به ساده‌یه‌کی شوشه‌یی
 ۳. (هدردوو چاو) له بینین نه‌کون
 ۱. بربک الواح الزجاج ۲. پتلی بساده زجاجیه ۳. (العینان)
 تیدوان جامدین
 □ n [C,U] ته‌به‌قی روه شوشه
 طبقة سطحیه زجاجیه
glazier /glɛzɪə(r)/ n [C] شوشه، تیکه‌له‌ی شوشه،
 شوشه‌فان
 الزجاج. مرکب الزجاج
gleam /gli:m/ vi, n [C] دهره‌وشیته‌وه، تروسکه‌به‌ک له
 (هیوا، نو‌مید)، چرسین
 یومض، (مجاز) بارقه (من الأمل)
glean /gli:n/ vi, vt شاروئه‌کات، گوله‌و چنده‌کا هه‌لی
 نه‌گریته‌وه، نه‌یوره‌ینی هه‌وال کۆ نه‌کاته‌وه وردوره
 بجمع بقایا الحصاد، يتقط: (مجاز) يسقط / بجمع الأخبار
 تدریجیا
gleanings npl کۆکراوه‌ی شت و مه‌ک، دهره‌وزان
 ما یلتقط أو بجمع من الأشياء
glee /gli:/ n [U] ۱. چاوووشنی، دلفراوانی، شادی
 ۲. گۆراننی به کۆمه‌ل
 ۱. غبطة، انشراح، نشوة ۲. غناء جماعي
gleeful adj چاوووشن، دلفراوان، که‌یف، خووشی
 منبسط، منشرح الصدر
gleefully adv ناسوده‌ی، به‌خووشی، به‌شادی
 بانشراح، بفرح
glen /glɛn/ n [C] دۆلی ته‌نگه‌به‌ر، دۆل نه‌الا ته‌نگ
 واد ضیق
glib /glɪb/ adj (-bber, -bbest) (که‌س، لیدوان) زمان
 لوسی، زمان حلی، سه‌ره‌پلکی
 (الشخص. کلامه) زلق اللسان، لبق
glide /glɑ:d/ vi n [C] له‌خه‌لیسکینی، داله‌رۆی، به‌ریون،
 چوونه‌پال
 یترلق، یساب، انساب
glider n [C] فرۆکه‌ی چاروکه‌دار، یه‌مه‌کینه
 طائرة شراعية
gliding n [U] وهرزشی فرینی چارۆکه‌یی
 رياضة الطيران الشراعية
glimmer /glɪmɜ:(r)/ vi, n [C] دچرست، نه‌هریسکینه‌وه

(هریسکه‌یه‌کی که‌م)
 یومض، یلتع (التساعا ضیلا)، ومضة
 تروسکه، تروسکه‌ی هیوا لئینه
 not a ~ of hope لیس هه‌ناک به‌یص امل
 نامازه‌ی یۆ نه‌کا، تیروانینی
glimpse /glɪmps/ vi, n [C] خیرا، دیتاله‌ز، دتیرت
 یلمح، (یلقی) نظرة خاطفة
 بریقه ده‌داته‌وه،
glint /glɪnt/ vi, n [C] =gleam, glimmer
 دهره‌وشیته‌وه
 یئانی، یئلا، یلتع
glisten /glɪsn/ vi
 دلقۆه بارانی
 قطرات مطر
 ~ing raindrops دره‌وشاوه
 متلألئة
glitter /glɪtɜ:(r)/ vi, n [U] دهره‌وشیته‌وه، ده‌گه‌شیته‌وه،
 دچرست
 یلمح، یترهج، لمعان، ترهج
gloaming /gləʊmɪŋ/ n (له‌ شویه‌ی تاك له‌گه‌ل
 کازیه، هنگورا ئیشاری، به‌ره‌به‌یان
 (ل. ا.) (فی صیفة المفرد مع the) الفسق، الشفق
gloat /gləʊt/ vi به‌په‌رۆشیه‌وه دهره‌واننی چاوی تی
 ده‌په‌ری
 ینظر بنهم، یحدق باعجاب
global /gləʊbəl/ adj خه‌ر، جهیهانی، گشتگیر
 کروی، عالمی، شامل
globe /gləʊb/ n [C] نمونه‌ی گۆی زه‌وی، نمونه‌یه‌کی
 گۆیی له‌ شوشه، سیه‌ری چرا
 نمودج کره‌ ارضیه، جسم کروی من الزجاج، ظلة المصباح
globetrotter n [C] گه‌رۆک، گه‌ریده، گه‌روکا جهیهانی
 (ل. د.) رحالة، سابع
globular /glɒbjʊlə(r)/ adj گۆیی، پینک هاتوه‌وه له‌ گۆی
 بچوک، خه‌ر، ته‌پکی
 کروی، مؤلف من کرات صغیره
globule /glɒbjʊ:l/ n [C] دلقۆه، گۆی بچوک
 قطرة، کره‌یه
 ۱. تاریکی، مپوموج
 ۲. خه‌موکی، خه‌مباری، په‌ستی، گرژيون
 ۱. ظلمة، عبوس ۲. کابه، حزن، وجوم

gloomily *adv* به خه مناکى، دل تهنگى
بوجوم، بکابه

gloomy /glu:m/ *adj* (-ier, -iest) دلتهنگ، خه
داگرتوو، پهست، خه م بار
کتیب، مکتب، وجم، حزين

glorify /glɔ:ri'faɪ/ *vt* (pt, pp -fied) شکودارى نهکا،
بالادکت، موزن دکت
بمجد، بيجل

glorious /glɔ:riəs/ *adj* شادان، خوش، شادان،
شهنگ
مجيد، رائع، بهى، ممتع، سار، مبهج

glory /glɔ:ri/ *n* [C,U] ۱. شکو، سه به رزى، بلندی
۲. سه بلندی، سواسى (په زدان) ۳. شانازى، جينگه
شانازى پيو نازين ۴. جوانى، جوانى خور
۱. مجد، عظمت ۲. تسجيد، تسبيح (ش) ۳. مفخرة، موضع اعتزاز
۴. بها، روعة

the ~ of a sunset ناوابون، خوشى ده رنه پرى
روعة الغروب

vi ~ in شانازى نهکا به
بتهلل، بعزب ...

gloss /glɒs/ *vt, n* [U] سواضى نهدا، نه پيريسکينى،
بريسکه دار زاخاوى نهکا، چاوى
بصقل، يلغ
~ sth over لن نه پوشنى
يتفاضى عن

glossy *adj* (-ier, -iest) سواخ دراو، دره وشاوه،
چريسى، بريسکه دار
مصقول، لماع

gloss /glɒs/ *n* [C] ۱. روونکرده وهى مانايى ووشه
گران
شرح لمعاني الكلمات الصعبة
 vt روونى نهکاته وه، راله کردن
بشرح، بوضع

glossary /glɒsəri/ *n* [C] (pl -ries) فره نهنگو،
پيرستا، په يقين، تاييهت
مسرود، قاموس لبعض المفردات الخاصة

glove /glɒv/ *n* [C] له پک، ده سگورک، ده ستکيش
قناز

په پوهندى گهرمى هه په له گهل
be hand in ~ with .. يکون على علاقة حميمة مع ...

glow /gləʊ/ *vi* ۱. ده دره وشيته وه، گهش
۱. يتوهج (دونسا لهب)
~ ing with pride نه نيئت (به پى گر) ۲. ده دره وشيته وه،
بريقنه داته وه له فرازيدا

۲. يتاق، يتقدم من شدة الزهر
شيويگى تاك له گهل a، the دره وشاوه، چروسک
 n (فى صيغة المفرد مع a و the) توهج

in a ~ of enthusiasm په په روشيه کى کلپه دار
بحماسة متقدة

glowworm *n* [C] گوله نه ستيره، ميرويه کى دره وشاوه په [C]
په شه وده رنه که وى، کر مکى شه لن
الحباب: حشرة مضيفة

glower /gləʊə(r)/ *n* [U] خيسه نهکا، مؤره نهکا مچ و
مور، روتال، زل ديتن
بريق بنظرة عاصبة بعين
~ at

glucose /glu:kəʊs/ *n* [U] کلکوز، شه کرى ترى،
شه رابانشا
جلو کوز: سکر العنب

glue /glu:/ *n* [U] که تيره، سرش، جهوى، که تيره
غراء، صنع
 vt لن نهدا
پتغرى، بصغ

glum /glʌm/ *adj* (-mmer, -mmest) روتال، مروموج،
خه فه تبار، دلتهنگ
متجهم، مکتب

glut /glʌt/ *vt* (-tt-) ۱. پر نهکا (بازار)
۱. يتخم، يفرق (الأسواق)
~ oneself (with) ۲. خوى تير نهکا
۲. يتخم نفسه (ب)

n [C] زووى، زود تيرى
وفرة، تخمة

glutinous /glu:tɪnəs/ *adj* لينج، يزدار، چلچق
لرچ، دبق

glutton /glʌtn/ *n* [C] که سيکى چلچس / بهخور
شخص شره / نهم

<i>a ~ for work</i>	هەلپە بۆ کار (مجاز) نەم للعل
gluttonous /'glʌtənəs/ <i>adj</i>	نەوسن، چلئیس، چاف برسی أکول، شره
gluttony <i>n</i> [U]	ورگن، خواراین، چلئیس بطنة، شراة
glycerine /'glɪsəri:n/ <i>n</i> [U]	گلیسرین جلیسرین، غلیسرین
gnarled /na:lɪd/ <i>adj</i>	(درهخت) پیچاوپیچ، فره گری (الشجرة) ملتوية، كثيرة العقد
gnash /næʃ/ <i>vi, vt</i>	(دان) دانەگیره (لهرقا) ده چرکینیت، دانه چیره نه کا له (رقا) له تورەیدا (الإنسان) تصر (من الضرب): يصر على أسنانه (غضبا، غيضا)
gnat /næt/ <i>n</i> [C]	ته بۆ: میشوولهی پچوک برغشة: بعوضة صغيرة
<i>strain at a ~</i>	دوودلی ده کات له شتی پوچ بتردد لاسب هزیل
gnaw /naʊ/ <i>vt, vi</i>	۱. نه قرتین، نه بجوی ۲. (نازار، دلەراوکت) شپرزه، پی خه و نه کا ۱. یقرض، یقضم ۲. (الأم، التلق) ينهش، یورق
gnome /nəʊm/ <i>n</i> [C]	گرگنی نه فسانهیی له ژیر زهوی ده زوی قزم خرافی بئیش فی باطن الارض
go /gəʊ/ <i>vi</i> (3rd pers present tense goes /gəʊz/, <i>pt</i> wen/went, <i>pp</i> gone /gɒn/	۱! ده ووات، به سه ری نه با، ته وواته بی، تسیه ده بی، گه شت نه کا، ده رده په بری، ده رده فرتی ۲. دریز نه بی، بلاونه بی ۱. یذهب، یمضی، ینقضی، یمر، یرحل، یسافر، یطلق ۲. یبتد، یتشر
<i>How far does this road go?</i>	نهوریگه به تا کوی نه گات، دریز نه بیته و نه؟ ۳. نه بیته الی این تمتد هه الطریق ۳. یصبح، یصیر
<i>~ blind</i>	کویر نه بی، کویرایی دایهت یصاب بالعمی
<i>~ bad</i>	(خواردن) خراب نه بی (الطعام) یفسد
<i>~ to sleep</i>	نه خه وی، وه نه و نه دا ۴. (نامیر) کار ده کات

ینام، یتاهب للتم ۴. (الآلات) تعمل، تكون في حالة جيدة	ناپا کاتز میره که ت کار نه کا <i>Is your clock going?</i>
هل ساعتك تدور	
به کاره با ئیش نه کا ۵. نه بی، نه زی <i>It goes by electricity</i>	انها تعمل بالكهرباء ۵. يكون أو يعيش (خاصة بما يشبه العادة)
(به تابه تی نه وهی که باوه) ری نه کا <i>~ armed / naked</i>	ابه چه که وه / به بی چه ک یسیر مسلحا / عاریا
<i>~ in fear of one's life</i>	به تر سه وه ده زی، له دلّه راوکیدایه ۶. دانه نری، هه دل نه گیری بئیش فی خوف علی حیاته ۶. یروض، یحفظ (عادة)
<i>These books go on the top shelf</i>	نه و په راوانه له سه ر ره قه ی سه ره وه دانه نری هه الکب مکانها فوق الرف العلوي
<i>The masts went in the storm</i>	۷. نه روخن، تیک نه شکی دار نا لاکان به هوی زریانه که وه تیک شکان ۸. (پاره) خه و نه کتری
<i>~ a bout sth</i>	۷. ینهار، یتطم تحطمت الصواري في العاصفة ۸. (السال) یصرف، ینفق علی ۹. له گه (prep, adv)
<i>~ (مع) prep adv</i>	۹. یبشر، یتولی، یبشر
<i>We renos going about it the right way</i>	نه بیات به ریوه، ده ست به کار نه کات، ئیمه به باشی هه ل ناسین به م کاره
<i>~ ahead</i>	إتنا لاتقوم بهذا العمل على الوجه السليم ده رده په بری، پیش ده که وی هه ولی بۆ ده دات، ده په وی پی بی بگات بئطلق، یحرز تقدما یسمی وراء
<i>~ after</i>	هه ول نه دا پی بی بگات وه یحاول اللحاق ب
<i>~ away</i>	کوچ ده کات، دور ده که ویته وه یرحل، یبتد
<i>~ back on/upon</i>	په شیمان ده بیته وه، پاشگه ز ده بیته وه، له به لئین دواده که وی ینقض، یتراجع عن، یخلف (الوعد)
<i>~ by</i>	پیدا تی ده په بری یمر، یه تدی ب
<i>~ by the name of</i>	نه ناسری / به و ناوه وه ده ناسریت

يعرف / يدعى باسم
 (پاپور) نوقم دەپ، (دەريا، يا) ھېمن (چېرۆك، down ~
 شاتوگەرى)، رەزامەندى دەستخۇشى لى دە كرى
 (السفينة) تفرق؛ (البحر، الريح) تهذا (القصة، المسرحية) تال
 القبول و الأستحسان
 ھېرش دە كاتە سەر بەشدار ئە كا
 ~ for
 يھاجم، يباع بكذا
 ~ in for
 لہ (تاقىكر دنەوہ، پئش بركىن)
 يشترك في (امتحان، مسابقة)
 ~ in for golfstamp -collecting
 ھەزى لى ئە كا،
 ھەزى لہ بارى جۆلفە / كۆكر دنەوى پول
 يميل الى، يولع ب، يولع بلعب الجولف / جمع الطوايع
 ~ into
 بەشدارى ئە كا، ئە چئە ناو
 يدخل يشترك
 ~ into business
 ئە چئە كۆرە پانى ئيش
 يدخل ميدان الاعمال
 ~ into the evidence
 لە بەنگە كان ئە كۆلئەو لى وورد
 ئە پئشئەو، ئە پشكىنى
 يفتحص الأدلة
 ~ into details
 ئە خرىئە ناوہ وۆكەوہ، ژمارە كە ئە چئە
 ناوہوہ، ئە پئ
 يدخل في التفاصيل (العدد) يدخل، يصح في؛ يفتحص
 3 goes into 9
 سى ئە ناو نوداپە
 الثلاثة تدخل في التسعة
 9 into 5 won't go
 نۆلە پئشجانبە
 التسعة لا تدخل في الخمسة
 ~ off
 (تفەنگ، تەقەمەنى)
 (البندقية، المتجرات) تطلق، تفجر
 ئە تەقى. دەردە چى، خواردن
 the milk has gone off
 پئس دە پئ
 (الطعام) يفسد الحليب لى فسد (الحفلة أو الخطة)
 ~ off well / badly
 شيرە كە پئس بوو (بزرگا) (ناھەنگ،
 پلان) / دەست خووشى ھئنا / ئە ھئنا
 نالت / لم تلت الاستحسان
 ~ on
 ئە روا، بەردەوام ئە پئ ھەول ئە دات
 يجرى، يستمر، يفاير
 be going on for (50)
 لە پەنجاسالى نزيك
 يقترب من سن (الخمسين)

دە پئشئەو
 ~ out
 (النار، الضرة)
 (لاگر، روناكى) ئە كۆزئەوہ دالەمركى
 ~ over / through
 يظن، يخبر
 ~ round
 پئدادە چئەوہ
 يفتحص، يراجع
 ئە پئشكىنى، (پر) بەش
 not enough food to go round
 ئە كا ئەوہ نەدە
 (الكعبة) تند الحاجة
 ~ through
 خواردن نپە بەشى نامادە بووان بكا
 لا يوجد من الطعام ما يكفي السجودين
 ~ through with
 دە چئزئەت، ئە نووشى
 يقاسى، يكابد
 ~ to gether
 (غير وگرفته كان)
 (الشقات)
 ~ without
 جى بە جى ن ئە كا (ئيشك) ئە كا بگونجى
 ئە گەل، ريك ئە كەوئى وازى لى دئنى، چاوپوشى ئە كا
 ۱. (بەكار ھئنانى تايەتى)
 يسجن، يسؤدى (همة) يتلائم، يسجنم مع يستغنى عن
 ۱. (استخدامات خاصة)
 ~ halves
 داپەشى ئە كا بە پە كسانى
 يتقسم بالتساوي
 ~ to law
 شكات، سكاالا بەرز ئە كا
 يقيم دعوى، يرفع قضية
 ~ to pieces
 ئيك ئە شكىنى (مادى و مەھتەوى)، ئە روا
 بؤكار لە
 يتحطم (مادياً أو معنوياً)
 ~ to sea
 دەريا، ئە پئشئە دە ریاوان
 يذهب لعل في البحر، يصح بحارا
 ~ to seed
 پئر ئە پئ، تەمەن دار ئە پئ دادە تە پئ،
 ھوشمەندى
 (مجاز) يهرم، يشيخ، تنحل لواء العقيلة
 ~ shares
 دالەرمى، ھاو بەش ئە پئ بە
 يشتركان بالتساوي
 پە كسانى، چالاكى
 □ n [U]
 (ل، د) حيوية، حماسة
 ~ full of
 زېندە كارى، پەرووشى
 ممتلئ حيوية

<i>have a ~ (at sth)</i>	پر چالاکیه	گرگنی شیوه ناشرین، (له داستانه کاندنا)
	یجرب، یحاول	جني، عفريت (ايضا <i>thobgoblin</i> قزم قبيح الشكل (فسي الاساطير)
<i>on the ~</i>	تاقی نه کاتهوه، ههول نه دا، سه رقأل، چالاک	gob /gɒb/ n [C]
	مشغول، نشیط	خواوه ند، خوا، دادوه
<i>all the ~</i>	باو، دوامو دئیل	۱. الله، معبود
	السائد، اخر موضه	God
'go between n [C]	ناویژی کهر، ده لال، نافیزی دکت	نه للا، خودا، پهروه دگار
	وسیط، سمسار	۲. الله، خالق الوجود
go 'getter n [C]	سه رکه ش	'godchild
	(د، ل) شخص مفامر	مندال، کچ، کور، خوا پئیداو
going n [U]	باری ریگا (بۆگه شت)، ریازی کار کردن یا	این
	گه شت	'goddaughter
	حالة الطريق (السفر)، اسلوب او سرعة العمل او السفر	بچوکی خودا نکری
goings 'on npl	ریازیان روداوی سیر / کو توپر	'godson
	سلوک او احداث غریبه / مفاجئه	متالی هد لگیراوه، کوری کریفاتی، مندالی
goad /gəʊd/ n [C]	نه قیزه، خورین	بچوکی خودانگری
	مهماز، منخاس	ابنه في العاصد
☐ vt	سوخورمه ی نه دا، هانی نه دا	goddess /gɒdɪs/ n
	یدفع، یحث	خوا، ژن، بت، (نه لسانه)
<i>~ ed by hunger to steal</i>	رسیه تی هانیدا که دزی	الهة، معبوده
	بکات	'godfather n [C]
	دفعه الجوع للسرقة	باوه بیاره، شوشبان، کریف (باب)
goal /gəʊl/ n [C]	۱. گۆل (توبی بی)، ۲. نیشانگه،	عراب، اب في العاصد (في المسيحية)
	مه به ست، مه رام، لامانج	راست، ئاپندار له خوا ترس
	۱. هدف (کرة القدم و نحوه)، الرمي ۲. (مجاز) غایه، هدف	مستقیم، متدین، یخاف الله
'goalkeeper n [C]	گۆلچی، گۆل پاریز، نارمانج پاریز	godforsaken /ˈgɒdfɔːsɪkən/ adj
	حارس الرمي	(شوین) بی پیت،
goat /gəʊt/ n [C]	بز	ناخوش
	ماعز، عنزه، تیس	(المكان) بانس
goat herd n [C]	شوانی بز	شهرانی یه دخو، بی باوه،
	راعی الماعز	بین خودا
gobble /ˈgɒbl/ vt, vi	به په له ده یخو، لولی ده دا، هه لی	شریر، ملحد
	نه لووشی، دره فیت	'godly /ˈgɒdli/ adj
	یتهم، یزدر	خواه پرست، ئاپندار، خودایی
goblet /ˈgɒblɪt/ n [C]	پهرداخ، شه کردان، جام، پیاله،	تقی، روح، دین
	گوسک	'godmother n [C]
	دخ. کاس ذو قاعدة	دایه ن، کریف، ژن
goblin /ˈgɒblɪn/ n [C]	جنوکه، دیو، (وه <i>thobgoblin</i>)	عرابه، ام في العاصد
		'godparent n [C]
		پاوک (به خیکهر) دایه ن، کریف
		اب / ام في العاصد
		'godsend /ˈgɒdsend/ n [C]
		به هره ی خوا / خوا پئیداو،
		پارمه تی به به ها په کی چاوه روان نه کراو
		لقیه / عطیه من الله، مساعده قیمه غیر مترقعه
		goggle /ˈgɒɡl/ vi ~ (at)
		واق ورماو، چاف بلوق
		تجھظ عیناه، یحمل مندهشا
		goggles /ˈgɒɡlz/ npl
		چاویلگه ی تابییه تی بو پاراستن،
		په رجالک

	نظارات خاصة للوقاية
going /'ɡoʊŋ/	(پروانه go) چوون، پښوشتن (انظر go)
gold /gəʊld/ n [U]	۱. نالتون، زير ۲. دراوی نالتون، سامان ۳. نرخداري / جوان
	۱. ذهب ۲. علة ذهبية، ثروة ۳. (مجاز) صفة نينة / رائحة دل / دهنگيك له نالتون ۴. پهنگي ~ a heart / voice of نالتون
	قلب / صوت من ذهب، ۴. لون الذهب
gold'leaf n [U]	پهري نالتون، پارچه نالتون، پلتي نالتون
	رقاعة / صحيفة ذهب
'goldsmith n [C]	زهرهنگر صانع المصوغات الذهبية، صانع
golden /'ɡəʊldən/ adj	زيرين، فوكال چهرخي نالتوني ذهبي، اشقر النصر الذهبي
<i>the ~ age</i>	مام ناوهدني، زياد نهروى الأعتدال، عدم التطرف
<i>the ~ mean</i>	ناهنگي تيه ريونى ۵۰ الأحتفال بمرور ۵۰
<i>~ wedding</i>	سال په سهرهاوسه ريتي سنة على الزواج
golf /gɒlf/ n [U]	گولف (باري) لعبه الجولف
'golfclub n [C]	دهسكي ليداني گولف مضرب الجولف
'golfcourse, links n [C]	باريگاي گولف ملعب الجولف
goloshes /gə'ləʊʃz/ n [C]	کالوش، کاله جرومق
gondola /'ɡɒndələ/ n [C]	گوندول (جوره کشتيه که به کارته هينري له شاري بندقيه له فينيا) جندول، زورق يستخدم في مدينة البندقية
gondolier /'ɡɒndə'liə(r)/ n [C]	گوندول ليخور مراكبي، مسير الجندول
gone /ɡɒn/	(پروانه go)، رويي، مري، چويي (انظر go)
gong /ɡɒŋ/ n [C]	گونگ (پارچه ناسنيکه نه دري په کدا)

	پو بانگ کردن) زهنگ، زهنگل الجونج، فرص نحاسي يترج للنساء.
good /ɡʊd/ adj (better, best)	باش، خوش، پاک، چاک
	۱. جيد، طيب، مفيد، صحي، صالح په په زه يي، سوزيار، په توانا، په هيز عطوف، كفه، قوي باش بيكوته (ليداني باش)، په دهينه خوازه، وانا بيكوته، ده مي سويكه ۲. تام، كامل بمعنى الكلمة اعطه علقه ساخته. اكثر بقليل له نيوهي زياتري He took a ~ half of the cake كيكه كه ي وهرگرت / به لايه ني كه موهه نزيكه ي (۵) ميله أخذ أكثر من نصف الكعكة / إنها خمسة أميال على الأقل
<i>a ~ many / few</i>	۴. بريكي ته واو ۴. مقدار اركيه وافية
<i>a ~ way</i>	ريگايه كي دريژه له راستيدا طريق طويل حقاً
<i>as ~ as</i>	۵. كرداري، باري ۵. عملياً، من الناحية العملية
	كرداري جهنگه كه خوي The battle was as ~ as lost له دوراندا بوو، ي هيوابوين له بردنه وهي كانت المعركة في حكم الخسارة، قطع الأمل في كسبها
<i>in ~ time (for)</i>	۶. كاتيكي زوو ۶. في وقت مبكر
<i>all in ~ time</i>	همه مو شتي له كاتي خويدا كل شيء في حينه
<i>~ for eating</i>	۷. پو خواردن ده شي ۷. صالح للأكل
<i>be ~ for</i>	۸. تواناي په سهريا هه په، شايسته په تي ۸. قادر على مؤهل ل
<i>~ for a ten-mile walk</i>	تواناي رويشتي (۱۰) ميلي هه په به يي قادر على السير (۱۰) أميال على الأقدام
<i>make sth ~</i>	۹. باريوي نه كا ته يگوري، نرخی شتي دانه تي، كاري نه نجام نه دا
	۹. بعض، يبدل، يدفع ثمن شيء - مفقود أو تالف، يني يو عده، ينجز مهمة
good will n [U]	۱. نيته باشي ۲. مافي مامه له كردن

١. حسن نية ٢. حق التعامل كخلف لمؤسسة تجارية معروفة

2good /n [U] ١. باش، سودمه ند، چاك ٢. كهلک، سود، به كه لكی دی، بوی سودمه ند ~ do sb
١. صلاح، خیر
٢. نهین
٣. فائدة، نفع، یقده، یعود علیه بالنفع
٤. فائدة، نفع، یقده، یعود علیه بالنفع
٣. بی هوده، هه ولدانه كه بی هوده یه، بی trying ~ It's no
سوده
٤. جدوی، طائل: لا جدوی من المعاملة
for ~ (and all)
٤. تاكوتایی، هه تا هه تایی
٤. نهایتاً و إلى الأبد

goods /gudz/ npl كهل و پهل، شت و موك
ممتلكات، بضائع

goods train /n [C] شه مه نده فوری كهل و پهل،
هه لگرتن، پروانه (cargo)
قطار بضاعة، فارن (cargo)

'good-for-nothing /n, adj بین ترخ، بین سود
عديم القيمة أو النفع

'good looking /adj شوخ و شهنگ، لاو، چه لهنگ
وسیم

'good natured /adj باش، هاومل، روخوش
طیب، وڌی

goodness /n [U] باشینی، چاكیتی، رندی
طیبة، صلاح، خیر

goodness /int ده نگیك بوسه سورماندن و خاصه کی،
خیر، خوشی
صیحة تدل على الدهشة

goodbye /gud'bau/ int, n خوات له گهل، نؤخر
وداعا، مع السلامة

goose /gu:sl/ n [C] (pl geese) ١. قاز ٢. كه سینکی
گهوج / هیچ و پوج
١. اوزة، وزة ٢. (مجاز) شخص احق / سفیف

gooseberry /guzbəri/ n [C] (pl -ries) دره ختی
كشمیش، كشمیش
شجرة الكشمش، ثمرة هذه الشجرة

1gore /go:(r)/ n [U] خونینی مه یوو
(ل. ا) دم متختر

gory /adj (-ier, -iest) خه لتانی خونین، توفتیر

مطخ بالدم، مفرع
قوچی لن نه دا، تینه و زه نین

2gore /go:(r)/ vt بقطع، یطعن

gorge /go:dʒ/ n [C] ١. ناواخنی گه ده، زك، ناوسك
٢. گه رو، دره یه ند، تهنگه بهر، (نیوان دوو شاخ)، گه لی
١. محتريات المعدة ٢. مضيق، غور (بین جبلین)
قیزه ون، ده یخنیته خو یه وه
make one's ~ rise بیعت علی الأستزاز
به هه لپه
□ vt, vi ~ (oneself) (on / with)
ده خوا، یبقام دخوت
یتخم نفسه ب... یا كل بنهم

gorgeous /go:dʒəs/ adj جوان، گه وره، نایاب، تازه
بدیع، فغم، رانع

gorilla /gə'ri:lə/ n [C] مه یمونی گوریلا، خونیریز، کریت
گوریلا

gosling /gozliŋ/ n [C] بیچه قاز، قازی پچووك
فرخ اوز، اوزة صغیرة

gospel /gəspəl/ n [C,U] نینجیل
إنجیل
راسته كه كه گومانی نیه
~ truth حقیقة لا یرقی إليها الشك

gossamer /gə'səmə(r)/ n [C,U] ١. داوی
جانجالتو كه، تفن، داوی باریك ٢. ماده په کی تهنکی ندرم،
په روك یا كراسی تهنگ
١. خیوط رقیقة تسجها صفار العناكب ٢. ماده رقیقة ناعمة

gossip /gə'sɪp/ n [C,U] كه سینکی په روش به،
پاشگوتن
(شخص مولع ب.. الخوض)
خو هه لته قوتنننن له باسی خه لك / به قسه ی
□ vi بین یا به خ، پاش گوتن دكت
فی سیر الناس یخوض فی سیر الناس / فی حدیث تافه

got /gɒt/ (پروانه get)، گرت، بر، به دهستی دینن
(انظر get)

gouge /gəʊdʒ/ n [C] قه له می ناسن کونکهره، نه سکه نه
چه کوشی به رد تاشین
مقررة، از میل مقر
تهخته هه لته کولنی به قه له می ناسن کونکهره
□ vt یحفر (الغضب) بالأزیمیل

- لهينهوه ههلی ئهكهنی، ههلی ئهكۆلی (وهك ~ *sth out* چاو)
 يتلعه، يبقا أو يسمل (العین مثلا)
gourmand /gʊəmənd/ n [C] چاوچنوك، خوارده له
 ميش پرخوهر، خوارهك، كولب
 شخص شه، محب للاكل
gourmet /gʊəməʊ/ n [C] شاههزا له ههلیژاردنی
 خواردهمهنی، خوارتزان، خواردنزان
 خبیر فی انتقاء الطعام
gout /gaut/ n [U] نهخوشی میرانه، مولك كولی،
 گوشت گره
 داء النقرس، مرض الملوك ارءاء الملوك
gouty adj توش بوو بهونه خوشیه
 مصاب بالنقرس
govern /gʌvɪn/ vt, vi ۱. فهرماتره وایی ئهكا، بریار ئهدا
 ۲. رێکی ئهخا، دهست نهگرێ بهسهر (ههست و سنۆزی)
 ۳. ئاراستهی ئهكا، کاری تێ ئهكا، رادهكت
 ۱. یحکم ۲. ینظم، یسیطر علی (مشاعره) ۳. یوجه، یؤثر علی
governess /gʌvənɪs/ n [C] دایهن، دادووکا پچوکان
 مربیه اطفال
government /gʌvənmənt/ n [C,U] میری (یاسا)
 فهرماتره وایی، (سستی) دهسهلات
 حکومت، (نظام) الحکم
governor /gʌvənə(r)/ n [C] ۱. دادوهر، پارێژگار،
 حوکمران ۲. بهکیک لهئهندامانی ئهنجومهنی بهرئیوهرنی
 دهسته / دامهزراو ۳. ریکخهر ۴. سهروک، خاوهن کار
 ۱. حاکم، محافظ ۲. أحد أعضاء مجلس إدارة هیئة / مؤسسة ۳.
 منظم ۴. (ل. د.) رئیس / صاحب عمل
gown /gaʊn/ n [C] ۱. بهرگ (ئافرهت) ۲. ههبا/ پۆشاک
 (بو پیاوانی دادگا، زانکۆ)، له بهری ئهكا
 ۱. ثوب (المرأة) ۲. عباءة / رداء (لرجال القضاء والجامعة)
grab /græb/ vt, vi (-bb-) دزهقیشت، لی دی دهستی
 بختلف، یتنع
 رفاندن، دگرت، گرتن، برن [C] n □
 بهزۆر بردن
 ~ at
grace /grɛs/ n [C,U] ۱. گورج و گۆلی، نارینی
 نه رپۆشی، قهشهنگ ۲. (لهشیوگی کۆ) سیفته تی باشی،

- شۆخی، نازداری ۳. چاکه، دلۆفانی، میهره بانی
 ۱. رشاقه، کبایه ۲. (فی صیفة الجمع عادة) صفات مسحیبه،
 رشاقه، دلال ۳. إحسان، فضل
 لێ بووردنی گشتی، بهخشین
 ان act of ~
 عفر عام، منحة
 مۆلته بۆ دانهوی قهرز، روژی خوئی بو
 days of ~
 دهسیاو
 مهله للوفاء، بدین
 ههنگاوێکی باشی بهدهست دێتی ~ s
 be in sb's good ~ s
 ینال حظوة لیدی
 ۴. به زامهندی خوئی / بهزۆر ~
 with a good / bad ~
 ۴. عن طیب خاطر / کرها
 ۵. نوێژی سوپاس وستایش له دواو
 to say (a) ~
 له پیش خوارندنا
 ۵. صلاة الشکر (قبل الاکل و بعده) بعد المیلاد
 ۶. لهسالانی دواي له دایک بوون 1980 ~
 in the year of ~
 ۶. بعد المیلاد
 ۷. بهرێزتان، پایه بهرێزتان (نازاناویکه
 Your G ~
 بهکار دیت بۆ دواندنی خاوهن شکووه شه (رێزی) لێ
 نهگرێ، پایه بهرزی ئهكا، ئهینه خشتینی
 ۷. غیبتکم، نیاتکم (لقب یستخد عند مخاطبة دوق او اسقف)
 ینعم، یضی شرفا علی، یزین
graceful /grɛsfl/ adj گورج و گۆل، خوش دوو، نهرم
 و نیان
 رشیق، لطیف
gracefully adv بهگورج و گۆلی، بهنهرم و نیانی
 برشاقه، برقه
graceless adj رزی، بێ رۆمهت، ناشیرن و قسه رهق
 سچ، فظ
 ۱. میهره بان، دلنۆز، ژیر، دلگر،
 gracious /grɛʃəs/ adj
 مهرد، چه لهنگ
 ۱. کيس، عطف، مهذب
 ۲. (بهزدان) به بهزی، بهخشنده، روژیده ره، پاک ~
 good
 و بیگهردی بۆ بهزدان
 ۲. (الله) رحیم، کریم، منعم، رؤوف، سبحان الله، یا للصب
graciously adv بهنهرم و نیانی، به بهزی
 بلطف، برأفة
 ۱. پله کاری، پله کردن،
 gradation /grə'deɪʃn/ n [C,U]

- گهشه کردنی ورده ورده ۲. پله / قوناخ (له ریزمان)
 ۱. تدرج، تطور تدریجی ۲. درجه / مرحله (فی النحو)
- grade** /grɛɪd/ n [C] ۱. پله، پایه، جُور، پُل، قوناخ، نیشان
 ۱. درجه، رتبه، صنف
 ۲. (لهئهمریکا) سه‌ره ولتیز on the up / down ~
 (بسروانه gradient) ری بسانشیف له‌چوونه سه‌ره وه /
 دوآگه وتن، پله یانشیفونی
 ۲. (فی امریکا) منحدر (قارن gradient) فی صعود / تدهور
 ۱. پله پله نه‌کری، ریک نه‌خری ورده ورده، رینخوش vi
 ده‌کات ۲. رینگایه‌ک سازنه‌کا، ریز پیک دکت
 ۱. بدرج، یرتب بشکل تدریجی ۲. یسه‌د طریقاً
- gradient** /grɛɪdɪənt/ n [C] پله‌ی لاری لیزی، نشیفی
 درجه‌العیل / الاتحدار
 پله‌ی لیزی نزیکه‌ی ۱/۲۰ a ~ of one in twenty
 درجه‌الانحدار تعادل ۱/۲۰
- gradual** /grædʒʊəl/ adj ۱. ورده ورده، به‌ره‌به‌ره،
 به‌پله‌کراو ۲. (لیزی) نیمچه به‌رز
 ۱. تدریجی، متدرج ۲. (المنحدر) غیر شاق
- gradually** /grædʒʊəli/ adv به‌هیواشی، ورده ورده،
 به‌ره‌به‌ره‌یی
 تدریجاً
- graduate** /grædʒʊeɪt/ vt, vi ۱. ده‌رده‌چیت له زانکۆ،
 پله‌پله ده‌کات (پیان)
 یتخرج من الجامعة بدرج (مقیاساً)
 a ruler ~ ed in both inches and centimetres
 راسته‌ی پله‌پله کراوه به‌گری و سستیمتر، پۆلینی نه‌کا به‌پینی
 پله و جُور
 مسطرة مدرجه بالوصات و السستیمترات، یصنف / یرتب
 حسب الدرجه أو النوع
- graduate** /grædʒʊeɪt/ n [C] ۲. ده‌رچوو، ده‌رچووی
 زانکۆ
 خریج، متخرج من الجامعة
 ۱. موتریه (له‌کشتوکال) ۲. پینه
 (له‌نشته‌رگه‌ی جوانکاری)، پیوه‌ن کردن
 ۱. طعم (فی الزراعة) ۲. رقعة (فی الجراحة التجميلية)
 موتریه‌نه‌کا (دره‌خت)، پینه‌نه‌کا (له‌نشته‌رگه‌ی) vi
 ۱. بطعم (الاشجار)؛ یرقع (فی الجراحة)

۱. تُوو، ده‌نک، دانه ۲. گهرده،
grain /greɪn/ n [C,U] گهرده‌پله‌ی که‌ی بچوکی ره‌ق، دخل، توف،
 ره‌لدان
 ۱. بذرة، حبة ۲. ذرة، حبة أو بلورة صغيرة صلبة
 به‌پین نه‌وه‌ی تُووینک هوشمه‌ند without a ~ of sense
 بیت یان هه‌ستی هه‌بیت ۳. بچوکرین به‌که‌ی کیشان له
 به‌ریتانیا، ده‌نکه‌گه‌نم
 (مجاز) بدون ذرة من التفتل ۳. أصغر وحدة للوزن فی بریطانیا،
 القصة
 ۴. ناراسته‌ی ره‌گو ریشه‌ی ته‌خته، against the ~
 پینچه‌وانه‌ی ناره‌زوو سروشتی مروف
 ۴. اتجاه عروق الخشب (مجاز) عکس رغبات المرء او طبیعه
- gram** /græm/ n [C] گرام (به‌که‌ی کیشان)
 جرام، (وحدة للوزن)
- grammar** /ˈgræmə(r)/ n [C,U] ریزمان، ده‌ستوری زمان
 نحو، علم النحو
 (له‌به‌ریتانیا) قوتایخانه‌ی
grammar school n ناماده‌یی، دبستانا ناماده‌یی
 (فی بریطانیا) مدرسه ثانویه
- grammarian** /grəˈmeɪəriən/ n [C] تاییه‌تمه‌نده له
 ریزماندا ریزمان زان
 متخصص فی النحو
- grammatical** /grəˈmætɪkəl/ adj ریزمانی
 نحوی، متعلق بالنحو
- gramme** /græm/ ۱. کیشی ۱ سم^۳ له‌ناو له‌پله‌ی ۴ سه‌ده‌ی
 وزن ۱ سم^۳ مکعب من الماء فی درجه ۴ متریه
 گرامافون،
gramophone /ˈgræməfəʊn/ n [C] سه‌که‌ر بیژه‌ک، (ناوی نوبی record-player)
 جراموفون الحاکی (الاسم الحدیث record-player)
- granary** /ˈgrænəri/ n [C] (pl -ries) گه‌نجینه /
 نه‌مبارا گه‌نجی
 مخزن / عتبر للفلال
- grand** /grænd/ adj (-er, -est) ۱. سه‌روک، گه‌وره، مه‌زن
 ۱. رئیس، عظیم، کبیر
 ۲. گشتی، کوی گشتی ۳. جوان، گه‌وره، دیمه‌نی total ~
 ۲. کلّی: المجموع الکلی ۳. رائع، فخم، منظر
 جوان
 a ~ view
 رائع

به‌خته‌وهرانه نه‌ژی، شاهانه ده‌ژی *living in ~ style*
 ۱. به‌خویانه‌نازی، له‌خویایی ۵. خوش، به‌چیز، دل‌خوش‌شکر
 بی‌عیش حیاة البذخ ۴. معتد بنفسه، مغرور ۵. (ل. د) متع
have a ~ time کاتیکی خوش نه‌پاته‌سه‌ر
 مبهج بی‌عی وقتا متعا
'grandchild /græntʃaɪld/ n [C] کوره‌زا، کچه‌زا، نه‌لی، نه‌وه
 حنفید او حنفیده
'grandfather /grænfɑːðə(r)/ n [C] باپیره
 جد
 سه‌عاتی چالمه‌له‌ چوار چنبویه‌ ته‌خته‌دا ~ clock
 ساعة دقاعة فی اطار خشیب کبیر
'grandmother /grænmʌðə(r)/ n [C] داپیره، پیرک، نه‌نک
 نه‌نک
 جد
'grandparent n [C] باپیر / داپیر
 جد / جد
'grandson کوره‌زا، کچه‌زا، نه‌لی
 حنفید، حنفیده
granddaughter /grændɔːtə(r)/ n سه‌کۆی‌گه‌وره‌بو‌دانشتنی
'grandstand n [C] سه‌یرکه‌ران
 المنصة الکبری (لجلوس المتفرجين)
grandeur /grændʒə(r)/ n [U] گه‌وره‌یی، جوانی
 فخامة، روعة، أبهة
grandiloquent /grændɪləkwənt/ adj قسه‌دروست
 که‌ر، لوتی، خوده‌رخه‌ر
 مصطنع الکلام، متحذلق
grandiose /grændɪɔːs/ adj مه‌زن، سالار، پایه‌به‌رز
 فخم، مهیب، جلیل
grange /grændʒ/ n [C] خانوی‌گه‌وره‌ی لادی
 بیت ریفی کبیر
granite /grænt/ n [U] به‌ردی‌گرافیت (نه‌ستن)
 حجر الصران، الجرانیت
granny /græni/ n [C] داپیره، دایه‌گه‌وره
 (یسمی به‌الطفل جدته) جدتی
grant /grɑːnt/ vt ۱. ده‌به‌خشیت، ده‌داتی ۲. قایل نه‌بئ،
 بریار نه‌دا *take sth for ~ ed*

۱. یمنح، یعطی ۲. یوافق علی، یقر؛
 □ n [C] له‌سه‌ر به‌خشین، ته‌رخان به‌خش
 منحة، هبة
granulated /grænjʊləteɪd/ adj ده‌نکدار، وردکراو
 محبب، مبرغل، حبیبی
granule /grænjʊːl/ n [C] ده‌نکی‌پچوک، دانک
 حبیبة صغیرة
grape /greɪp/ n [C] میو، تری
 عنب، کرمه
'grapesugar n شه‌کری تری، کلکۆز
 سکر العنب، جلر کوز
grapefruit /greɪpfruːt/ n [C] (pl ~, ~ s) میوه‌ی
 به‌هه‌شت، لیجۆی هندی
 لیمون الجنة، لیمون هندی، الجریب فروت
graph /grɑːf/ n [C] هیئکاری، نه‌خشه‌ک
 رسم بیانی
graphic /græfɪk/ adj ۱. په‌یوه‌سته‌به‌نه‌خش و نوسین
 هونه‌ری هیئکاری (وه‌ک وینه‌گرتن، نه‌خشاندن، چاپ کردن
 ۱. متصل بالرسوم أو الكتابة الفنون التخطيطية (کاتصور
 والزخرفة، والكتابة، والطباعة)
 ۲. (پیاه‌ل‌دان) زیندو، هونه‌ری نه‌خشکردن *the ~ arts*
 ۲. (الوصف) حی، نابض بالحياة
graphically adv به‌جۆرنیک وه‌ک زیندووینت
 علی نحر نابض بالحياة
graphite /græfɪt/ n [U] گرافیت، جۆرنیک کاربۆنی
 ره‌شی نه‌رم و ورد
 الجرافیت، نوع من الكربون الناعم
grapnel /græpnəl/ n [C] ۱. چه‌نگال، له‌نگه‌ری‌پچوک
 دوو قولایی ۲. فرینه‌ر (له‌شه‌ری‌ده‌ریایی به‌کارده‌هینرا بو
 خو‌لکاندن به‌که‌شتی دوژمنه‌وه
 ۱. مرسة صغیرة ذات کلابین ۲. خفاف (کان يستعمل فی
 المعارك البحرية للألتحام بسفن الأعداء)
grapple /græpl/ vi ده‌ستگیری نه‌کا، پیوه‌ی
 یقبض علی، یلتحم
 □ n [C] (grappling ~ iron) نه‌لکن، هه‌ولنی‌چاره‌سه‌ر
 کردنی‌کیشه‌په‌ک نه‌دا
 مع. (مجاز) یجماهد فی حل مشکلة
grapnel قولاپ، ته‌به‌نه، له‌نگه‌ر، چه‌نگال

خطاف
grasp /gra:sp/ vt, vi ۱. به توندی ده یگری، ده ستگیری ۲. تڼ له گا، ټیگه هشت ده کا
 ۱. یسک بشده، یقبض علی ۲. بفهم
 ۳. خوږی پیا هډله واسی به پږوشه وه وری نه گری *at*
 □ n گرتن، مشت، ده ستک
 ۴. ینثب ب، یتقبل بحماة، مسکه، قبضة
have a thorough ~ of a problem کښه که
 هډله ده سه نگیښی، به باشی لی تڼ نه گا
 یحیط بکل جوانب الشکلة یفهمها جیداً
grasping adj چا ویرسی، کنوژ، چکوس، پیگری
 طماع، محب للماع
grass /gra:s/ n [C,U] ۱. گیاه، چیم، بنجار، له وږ، گزوه
 عشب، حشیش، کلاً
 ۲. گیاهی، گیاه پوش، میزگ، زه وهند (-ler, -lest)
 عشبي، معشب
grasshopper /gra:shopa(r)/ n [C] کولله ی پچووک، کولی
 جراد صغیر
¹**grate** /gret/ vt, vi ۱. ده رڼی، له سهر شتیکی زیر
 ده پکړینی، ده مار له وروژینی، دلارنت، شه پرزه دکت
 بیشر، یحک علی شن خشن، یجز، یپیچ الاعصاب
grater n [C] رهنده، پوشتنه، کړینره، رهنه، خورینره
 مبشرة، محکه
²**grate** /gret/ n [C] ۱. به ربه ست، به تولی ته ریب
 حاجز ذو قضبان متوازية
grateful /gretfl/ adj ۱. سوپاس گوزاری، له بهرچا وپه تی
 ۲. متیکار، خوښه وپست
 ۱. شاکر، ممنون، مقر بالجمیل ۲. مستحب، سانع
gratefully adv سوپاس گوزاری، متیکاری
 بامتان، شاکرا
gratification /grætfi'keiʃn/ n [C,U] ۱. قایل کردن، تیر
 کردن
 إرضاء، إشباع
gratify /grætɪfaɪ/ vt (pl, pp -fied) ۱. قایل ده کات، تیر
 نه بی، دلنیا دکت، شاد دکت
 ۲. یرضی، یشبع، یسر
grating /gretɪŋ/ n [C] ټوری شیش یو داپوشینی

زیراب یا هیله کی به نجه ره چرکاندن، نيزنگ گس، نه لی
 لاسین یان ته خته یی یو (به نجه ره)
 شبکه من القضبان (الخطیة بالروعة مثلاً)، شعریة حدیدیة او
 خشیة (للتأفدة)
gratis /græʃɪs/ adv, adj ۱. خورایی، مفت، هروا
 مجاني، مجاناً
gratitude /græʃɪtju:d/ n [U] سوپاس، پیزانین،
 سوپاس گوزاری، مالآقا، ماناواوی
 شکر، عرفان بالجمیل
gratuitous /græʃɪtu:ʃəs/ adj ۱. خورایی، یی به رانه ر،
 هروا ۲. یی به لگه هیتانه وه
 ۱. مجاني، بدون مقابل ۲. بدون میرر او مسرع
a ~ insult سوکایه تی پیکردن په بیی هو
 إهانة بدون میرر
gratuitously adv به خورایی، یی بیانوو
 مجاناً، بدون میرر
gratuity /græʃɪtju:əti/ n [C] (pl -ties) ۱. خه لات،
 پاداشت، شاباش ۲. به خشیش (له کو تایی خزمهت)
 ۱. منحة، مکافأة، إكرامية ۲. مكافأة التسرع (فسي نهاية
 الخدمة)
¹**grave** /greɪv/ n [C] گور، گلنکو
 قبر، لحد
gravestone n [C] بهرکيلک، کيل
 شاهد القبر
graveyard n [C] گورستان، گور
 مقبرة، مدفن
²**grave** /greɪv/ adj (-r, -st) ۱. سه نگیښی، ترسناکی،
 رومه تدار، تاری
 وقور، رصین، خطیر
gravely /grævli/ adv ۱. سه نگیښانه، له ناستیکي
 مه ترسیداردا
 بوقار، علی نحو خطیر
gravel /grævl/ n [U] ۱. بهرد، چهو، به ستیلوک
 حصی، رمل خشن
 بهرد ریژنه کا
 ۲. یصرف بالحصى
 ریژه ووی بهرد ریژکراو
 ۳. ممرات مرصوفة بالحصى
 □ vt (-||-)
 ~ led paths

gravitate /grævɪteɪt/ vi لارده بینهوه / ده کیشیت بو
یسیل / بجنذب نحو

gravitation /grævɪteɪʃn/ n [U] هیزی کیش، کشان،
راکشان

جاذبیه، قوه جاذبیه

gravity /grævəti/ n [U] ۱. هیزی راکشانی زهوی
(بهروه چدقی زهوی)، تاودانی زهوی
۱. قوه الجاذبیه (نحو مرکز الارض)

۲. سه نگین، سه لاری ۳. کیش، قورسی، کیشی ~ *specific*
جوری، کیشی تایهت

۲. وقار، رزانه ۳. وزن، نقل، الوزن النوعی

gravy /greɪvi/ n [U] گوشتا، ناف گوشت، ئیخنن
مرق اللحم، صلصه

gray /greɪ/ adj رهنگی خو له میش، بوژ، بوژ
رماندی اللون، أشهب

graze /greɪz/ vi, vt ۱. (ناژول) نه له وهی، گیا نه خوا،
له وهرچهر، دچهرت، چهری ۲. ناژول ده له وهی (مسالت
نه یا بو له وهرگا)

۱. (العیوان) برعی العشب ۲. برعی الماشیه (بأخذها للحقل
لترعی)

graze /greɪz/ vt, vi نه بیخوری، ده سنی بیانه هینی،
نه پروشنی، پووشانی

یحک / یلامس بخته، یکشط، یخدش خدش

گولله که چه ناگی پووشان *The bullet ~ d his cheek*
الرصاصه و جته

پوشان، کران □ n [C]
خدش، کشط

grease /ɡri:s/ n [U] ۱. روژن، چهوری، بهز، پیو
۲. مادهی چهوری، (مه کینه)

۱. دهن شحم ۲. ماده

□ vt چهورته کا، دهه نوئی
للتشحیم

به رتیل نه دا به که سیک
یشحم (المایکات) (ل. د) یرشو

greasy /ɡri:sɪ/ adj (-ier, -iest) چه وراوی بون به روژن
یا پیو، خز، به زدار

ملوث بالدهن او الشحم، زلق

great /ɡreɪt/ adj (-er, -est) ۱. مه زن، گه وره، گرنگ

۲. بایه خدار، به ناویانگ، ناقدار ۳. خاوه ن به هره ی گه وره
۱. عظیم، کبیر ۲. مهم، عظیم الشان، شهیر ۳. ذو موهبه کبیره

۴. چاک، گه وره، مه زن *a ~ many*
۴. (ل. د) هائل، عظیم

۵. ژماره یه ک زور، پرئیکی زور، فره *a ~ deal*
۵. عدد کبیر، اعداد و فیره *a ~ many* مقدار کبیر، کثیر جدا

great coat n [C] پالتوی قورس
مطف ثقیل او سیک

greatly /ɡreitli/ adv به زوری، به پله ی زور، زورینه،
گه له ک

بدرجه کبیره

greatness n [U] مه زنی، گه وره یی، شکواری
عظمه، فخامة، ضخامة

great /ɡreɪt/ prefix یشگره، به کار دیت بو
بادنه تستخدم فی:

great grand father / greand mother n
باوک / دایکی، باپیر یا داییره، بابی باپیری
أبو / أم الجدة أو الجدة

great grandson / grand daughter n
کوپر یا کچی کوپ (نه وه) کوپره زا، کچه زا
ابن / بنت العفیدة أو العفیدة

greed /ɡri:d/ n [U] نه وسن، چا و برسی، چاف هاری
جشع، طمع، نهم

greedily adv چلیسانه، به چاف هاری، چاف برسی،
پره خوهر

بجشع، بنهم

greedy adj (-ier, -iest) چلیسی، چاف هار، چا و برسی
جشع، طماع

green /ɡri:n/ adj (-er, -est) ۱. سهوز، که سسک
۲. (میوه) کرج، کال، نه گه یوو، (ته خته) تیرناو، ناسک،

ته رویر ۳. (که سس) ساویلکه، گیل

۱. أخضر ۲. (الناکته) فجه، (الغضب) غض، نضیر ۳. (الشخص)
سازج، للیل الغبره

۱. رهنگی سهوز ۲. سهوزه (له شیوگی کودا) □ n [C,U]

۱. اللون الأخضر ۲. (فی صیغه الجمع) خضار ۳. مرج

greenery n دارودره ختی سهوز، گه لای، دره خت،
شینکایی

نباتات خضراء، أوراق الشجر

'greenfly npl مینشی گول
ذبابة الزهرة

'greengrocer /'gri:ngrou(s)r/ n [C] سهوزومیوه
فروش، سهوزه فروش
خضري، بائع الخضراوات

greenhorn كه سينكى ساويلكه، بن‌شاره‌زا
شخص غر. ساذج

'greenhouse /'gri:nhaʊs/ n [C] شوشه‌بند بوش
و كال، چاندين و پاراستن
بيت زجاجي لزراعة النباتات

greet /gri:t/ vt ۱. سلاونه‌كات، سلاف دكت
۱. يعنى، يرحب ب...
به‌زهرده خه‌نه‌به‌ك سلاوه
هاورپيكه‌ي نه‌كا - (ديمه‌ن، ده‌نگ) بيتراو
يعنى صديقا بابتسامه (المنظر، الأصوات)
بيتراو، نهو the view that ~ ed us at the hilltop
ديمه‌نانه‌ي كه له‌سه‌ر لوتكه‌ي گرده‌كه به‌رچاومان كه‌وت
تظهر للعين أو الأذن النظر الذي صافح أعيننا عند قمة التل

greeting /gri:'triŋ/ n [C] سلاو كردن، يشوازي كردن
ترحيب، تحية

gregarious /gri:'geəriəs/ adj روخوش و ساكار،
رؤحسوك چفاكخواز، رفته‌خواز
اجتماعي، محب لمعاشره الناس

grenade /gri:'neɪd/ n [C] نارنجوك
قنبلة صغيرة يدوية (او تطلق من بندقية)

grew /gru:/ گوره‌بوو، گه‌شه‌ي كرد، (پروانه grow)
(انظر grow)

grey /greɪ/ adj, n [C,U] خوله‌ميشي، يوز بور
رمادي اللون، أشهب؛ اللون الرمادي

greyhound /'greɪhaʊnd/ n [C] تانجي: سه‌گي رابو،
تازي
السلوقي: من كلاب الصيد

grid /grɪd/ n [C] ۱. توري دابه‌شكردني كاره‌با ۲. توري
هينلي سستون له‌نه‌خشه‌به‌ك بن‌زماره‌دانان و ناساني
به‌كاره‌نيان
۱. شبكة توزيع الكهرباء ۲. شبكة خطوط متعامدة في خريطة
ترقم لتسهيل استخدامها

grief /gri:f/ n [C,U] ۱. خه‌م، په‌مستي، په‌زاره ۲. توش

نه‌بن به /
۱. حزن، آسي ۲. يصاب به

come/bring to ~ دوچارى سه‌رنه‌كه‌وتن و كاره‌ساتي
نه‌كات
يسبب له الفشل او كارثة

grievance /'gri:vns/ n [C] سكالآ، مسته‌م ليكردن،
گازنده
شكوي، مظلمة

grieve /gri:v/ vt, vi نازار ده‌دات، نيش ده‌چيوي
يولم، يتالم

grievous /'gri:vəs/ adj نازار به‌خش، نيشدار، ترستاك،
گوزان
مؤلم، منفع، خطير

griffin /'grɪfm/ n [C] نازولي نه‌فسانه‌يي نيوه‌ي باز
ونيوه‌ي شيره، سيمرخ
حيوان خرافي نصفه الأعلى نسر و الأسفل أسد

grill /grɪl/ n [C] ۱. توري كانزايي بويراندين ۲. براندين،
برزيته‌ر
۱. شبكة معدنية للشواء ۲. شواء

نه‌برزيئي / نه‌بيرزيئي له‌سه‌ر ناگر، نه‌شكه‌نجه‌ي
□ vt, vi نه‌دات

يشوي / يشوي على النار، (مجاز) يعذب

'grillroom n [C] چيشته‌خانه‌ي براندين
مطعم شواء

grille /grɪl/ n [C] به‌ريه‌ست يا ده‌مه‌وانه‌ي ناسني، تاني
بستكوي
حاجز من قضبان حديدية فوق فتحة

grim /grɪm/ adj (-mer, mest) مون، ووتال، در،
بزهدين، كرژ
متجهم، عابس، مروع

grimly adv به‌توندوتويزي
بتجهم، بقسوة

grimace /grɪ'meɪs/ n [C] دان جبر كرده‌نوه، رويادان،
ناوچاوچرچ كردن (بو‌ده‌رپيشي نازار و ييزار خه‌لك خسته
پيكه‌نين) خيسه‌نه‌كا، روهه‌لته‌قرچيني
تكثيره (تعبيراً عن الألم أو الاستمزاز أو لأضحاك الناس)
يكشر، يلوي قسماوت وجهه

grime /graɪm/ n [U] پيس و پوخلي، پيسي

	وسخ، قذارة
grimy <i>adj</i> (-ier, -iest)	پیس، تهنیکری
	قذر
grin /grɪn/ <i>vi, vt</i> (-nn-)	زهرده خه نهی دکا، (زهرده خه نهی
	پان)
	بیتسم (ابتسامه عریضة)
grind /graɪnd/ <i>vt, vi</i> (<i>pl, ppp</i> ground /graʊnd/)	
	۱. تهنیهاری، تهنیکوتنی
	۱. یطحن
	۲. تهنیلرینت: له ژنیر
	۳. تیژی ده کا، لوسی نه کا، چه قو که تیژی ده کا
	۲. (مجاز) یسحق: سحقتهم کثرة الضرائب ۳. یسحذ یسقل:
	یسحذ سکینا
~ a knife	۴. جیره جیر نه کا
	۴. یصر
~ one's teeth	به دانی کیره کیر نه کا
	یصر بآسانه
a ship ~ ing on the rocks	که شیهک ده خشنی
	له پوره ده کان
	سفینه تحک بالصخور
~ away at one's studies	۵. رهنج ده دا، سهرقالی
	خویندنه
	۵. یکدح: ینکب علی دراسته
□ n [C]	کارینکی دورودریژو وه رسکه ر
	(ل) عمل طویل و عمل
grindstone /graɪndstəʊn/ <i>n</i> [C]	به ردی تیژ کردن،
	به رده هه سان، ده ستار، به ری ناشی، هه سان
	حجر السحذ، مجلحة
	ناچار ی نه کا له کاری سهخت ~ keep sb's nose to the
	بکا بی پشودان
	یجیره علی العمل الشاق بدون راحة
grip /grɪp/ <i>vt, vi</i> (-pp-)	به توندی ده یگریت، ده گرنی
	یسک بأحکام، یقبض
	۱. راگر / بریک به باشی نا یگری ~ brakes that fail to
	۱. کابج / فرامل لا تسک بأحکام
	سه رنجی (بینه ران) / the attention of an audience
	گوینگران) رانه کیشی ۱. گرتن، مشت
	(مجاز) یستحوزه علی (انتباه المشاهدين / المستمعين) ۱.

	مسکه، قبضة
<i>let go one's ~ of sth</i>	دهسه لاتی به سه ریا نامینتی
	یفتد سیطرته علیه
<i>have a good ~ of the problem</i>	به باشی له کیشه که
	تیگه پشتوه
	(مجاز) یدرک أبعاد المشكلة جيداً
<i>come to ~ s with</i>	هده لویست وه رنه گرنی، روو به رووی
	کیشه نه بی ۲. (له نه مریکا) جانتای یچوک گه شته ران هده نی
	نه گرن ۳. ده سکی نامیریک
	یأخذ بتلابیب (الموقف) یصطرح مع المشكلة ۲. (فی آمریکا)
	حقیقه صغیره یعملها المسافرون ۳. مقبض لآلة
gristly /grɪzli/ <i>adj</i>	ترسناک، ترسین، بزدهین
	رهیب، مززع، مرعب
grist /grɪst/ <i>n</i> [U]	گه نمسی ناماده کراو بو هارین
	حنطة معدة للطحن
<i>It's all ~ to the mill</i>	تهوه ی ده یگاتنی به که لکی دی
	انه یفتد من کل ما یصل إلیه
gristle /grɪsl/ <i>n</i> [U]	کلینچکه، کرکرکه، گوشت،
	ناره سه ته جوینی، کرکرک
	غضروف، لحم یصعب مضغه
grit /grɪt/ <i>n</i> [U]	۱. ده نکسی لم، ده نکه له کان وورده به رد
	۱. حبیبات من الرمل أو الحصى
	۲. بویری، نازایه تی
	□ <i>vt</i> (-tt-) ~ one's teeth
	جه له لیدان، گه ستن / دانه جیره ی کرد، توندوتولی و توانای
	به رگه گرتن ده رده خات
	۲. جرة، شجاعة، جلد، عض / صر علی آسانه، یدی صلابة و
	قدرة علی التحمل
gritty <i>adj</i> (-ier, -iest)	لمین وه ک لم وایه یان لمی تیابه
	رملی، یسه او یحوی رمل
<i>The sand storm made the food ~</i>	ره شه پا لمینه که
	خواردنه که ی به لم پیس کرد
	لونت العاصفة الرملية الطعام بالرمل
grizzled /grɪzld/ <i>adj</i>	خاللوی / هیللوی به رهنکی خوله
	میشی، قز ماش ویرنجی (رهش و سپی)
	منتظ / مخطط باللون الرمادی، أشیب الشعر
grizzly /grɪzli/ <i>n</i> [C]	(هه روه هورچی گه ورده به له ک
	و درنده له نه مریکا ی ژورو نه زی
	(ایضا ~ bear) دب ضخیم متوحش یعیش فی آمریکا الشمالية

- groan** /graʊn/ vi, vt n [C] ده‌ناتینیت، ناله‌نال نه‌کا، نالین، ناخین، نکاندن
یصدر آینا / تاو‌ها، بیوه‌بعل تقیل، آنین، تاوه
grocer /ˈgrɒsə(r)/ n [C] به‌قال، روون فروش، سه‌وزه
فروش
بقال
grocery n [C] ۱. دوکانی به‌قال ۲. فروشگاهی به‌قالی، کهل و په‌لی به‌قالی
۱. محل بقاله ۲. (فی صیغه الجمع) مراد بقاله
groggy /ˈgrɒɡi/ adj (-ier, -iest) ۱. به‌لاداجوو، خوار، مه‌ست، سه‌رخوش
(ل. د): ۱. مترنج، متمایل
می‌زی لاقه‌کانی له‌قه ۲. ته‌ندروستی *a table with ~ legs*
خرابه،
منضده غیر ثابتة الأرجل ۲. متزعج الصحة
خوی پی راناگیری، هه‌ست به‌هه‌له‌رزین نه‌کا ~ *feel*
غیر متمالك لنفسه یسهر بالارتعاش
groin /ɡroʊn/ n [C] سه‌روه‌وی ران، نیك، به‌رمسلدانه
أریة، أعلى الفخذ
groom /ɡru:m/ n [C] ۱. یاوهری نه‌سپ، مه‌پنر
۲. هه‌روه‌ها زاوا ۳. نه‌سپ (خاوین نه‌کات و چاودیری)
۱. سانس الخیل ۲. عریس ایضاً ۳. یوس الخیل (یستظنها و یحیی بها)
 vt
well ~ ed ۴. شیک پویش
۴. آنیق، حسن الهندام
groove /ɡru:v/ n [C] ۱. که‌نده‌ک، که‌له‌به‌ر، قلیش، درز، که‌نده‌لان، ۲. ژیبانی رووتین، نه‌گور
۱. اخدود، نلم، حیاة رتیبة
که‌له‌ش، که‌نده‌ل هه‌له‌که‌نی، دکه‌لشینت، درزی تی vt
نه‌کات
یحفر تلمأ أو اخدودا
grope /ɡroʊp/ vi, vt ریگا نه‌گرنی (له‌تاریکیدا)، هه‌ستی
پیی نه‌کا
یتلمس طریقته (فی الظلام)، یتحسس
داد‌په‌لینت بوی نه‌گه‌رنی، لئی نه‌گه‌رنی ~ *for / after*
یبعث عن
gross /ɡros/ adj ۱. خراب، زیر، دل رهق

۱. فظ، خشن
گالته‌ی به‌دروه‌وشتی ۲. هه‌له، *~ jokes / manners*
زورداری) خراب، گه‌وره، زهق ۳. (که‌سی) قه‌به‌وقه‌له‌و
(هه‌ست) گه‌مه‌زه، (خواردن) خراب
نکات / تصرفات غیر مهذبة ۲. (الأخطاء، الظلم)، فادح، جسیم
۳. (الشخص) بدین، ضخم، (الحراس) بلیدة، (الطعام) ردیء
۴. (کو) سه‌رجه‌م، سه‌رجه‌می داهات، *the ~ income*
(له‌شیوه‌گی کوزدا ناگوری) ۱۲ ده‌سته / ده‌وزه‌ن (۱۴۴)
۴. (المجموع) الأجمالي، الدخل الأجمالي (لا تتغير فی صیغه
الجمع) اثنا عشرة دسته / دزینة (۱۴۴)
grossly adv به‌شیوه‌ی به‌کی خراب / ناشکراهی بویینه‌ر
بشکل فادح / ظاهر للعیان
~ unfair سه‌میکی ناشکراو ناپه‌سهند
جور ظاهر او فادح
grotesque /ɡrəʊˈtesk/ adj نامو، له‌به‌کدوره‌که‌وتوو
(ماپه‌ی گالته‌پیکردنه) هه‌له‌سوکه‌وت / هه‌له
غریب، متنافر (یدعو الی السخریة)
~ manners / mistakes شایسته‌ی پیکه‌نینه
تصرفات / أخطاء تدعو الی الضحك
grotto /ˈgrɒtəʊ/ n [C] (pl ~ es, ~ s) شکه‌فت،
نه‌شکه‌وت (سروشتی یا ده‌ستگرد)
غار، کهف (طبیعی او صنایعی)
grouch /ɡrɑʊtʃ/ vi سکا‌لانده‌کا، گازنده‌نه‌کا
(ل. د) یشکو، یئذمر
۱. گازانده‌که‌ر، سکا‌لاکه‌ر ۲. رهق وکین، n [C]
ماته‌مین، په‌ستی
۱. شخص کثیر الشکوی و التذمر ۲. نوبه من ضیق الخلق أو التكد
ground /ɡraʊnd/ n [C,U] ۱. زهوی، رووی زهوی، بن
۱. الأرض، سطح الأرض
Our plans fell to the ~ پلاته‌کاتمان سه‌ری نه‌گرت
(مجاز) بادت خططنا بالفشل
له‌شوینه‌که‌ی خوی ناچوئینه‌وه، جیگیره ~ *hold one's*
لا یترجزع عن موقفه
نه‌و بنه‌ماته‌ده‌گوری که‌رای له‌سه‌ردانا‌بو ~ *shift one's*
سوور بوو له‌سه‌ری، قایله‌پیی
یغیر الأسس الی بنی علیها رایه
به‌ته‌واوی له‌گه‌لی دایه ~ *suit sb down to the*

یوقفه تماما

۱. دوورته روا، نیوان دووره کان ده بری ~ *cover much*
ب. (راپورته که) گه لنی بابه ده گریته وه
أ. یقطع مسافات طریقه ب. (التقریر) یظنی موضوعات کثیره

۲. ده گاته بن ده ریا *touch* ~
۲. یلاسن قاع البحر.

۳. شونی تایه تی بو یاری *sports* ~
۳. مکان مخصص لغرض ما: ملاعب

شونی راوه ماسی ۴. ده وره بری، رووهر *fishing* ~ s
أماکن صید السله ۴. (فی الجمع) المساحة المحیطة بالمنزل

۵. ته رجیمه، لیخاری قاوه، ملته قاوه *coffee* ~ s
۶. هوکار، هو ۷. ته ختی (کوتال، وینه)

۵. (فی صیغه الجمع) تغل، ماده مترسبه: رواسب القهوه
۶. مبرر، سب ۷. ارضیه (القماش او الصوره)

۱. (بهلم) لهزه وی نه که وی (فرۆکه) نایه لنی *vi, vi*
بقریت ۲. دروستی کرد، داینا بیانوی پشت به اشاره زایه وه
۳. قیر ده بی، دائه مزری

۱. (السفینه) (بجعلها) ترتطم بالقیح (الطائرة) لا یسمع لها
بالاقلاع ۲. بنی، أقام: جمع تستدالی الخیره ۳. یطم، یؤس

grounding n [C] قیربوونی سه ره تاو بنه ماکانی
زانستیک
تعلیم مبادی، وأسس علم ما

groundless adj بزوو بووج، درو، بن بناغه، بن بنیات
لا اساس له من الصحة

'groundnut n [C] باقله ی سودانی، باقلین هوف
چولی
حب العزیز (نبات) فول سودانی

'groundplan n [C] نه خشی بناغهی خانوو بو بینا،
مهلهذا نهدی بو بینا
تصمیم الدور الارضی لمبنى

'groundrent n [C] کری ی زهوی
اجرة الارض

'groundsmen n (pl -men) لیسراوی گوره پانی
یاری
شخص مسؤول عن الملعب

'groundswell n [U] شه پوزلی قول، نیلا بنی
توج عمیق

'groundwork n [U] بناغه، بنچینه، بنیات، فیشی سه ر

بینی
اساس، قاعده، اعمال تحضیریه

2 ground /graund/ (بروانه *grind*)
(انظر *grind*)

کۆمه ل ده کا، گرو، به ند، جه له ب [C] **group** /gru:p/ n
کوم، بر گشگه، سه له ف
جماعه، زمرة، مجموعه

vt, vi کۆمه ل ده کا، کۆم دیت، پۆلین دکت
یضم، یتجمع، یجمع یصنف

1 grouse /graus/ n [C] (pl ~) (ناگوری له شیوگی
کۆدا)، قه تی بالنده یه که له جوری مریشک (پور)
(لا تغیر فی صیغه الجمع) طائر الطیروج (من فصیلة الدجاج)

2 grouse /graus/ vi, n [C] سکالا نه کات، پوله پۆل
یشکو، یتذمر، شکوی، تذمر

grove /gro:v/ n [C] بیستان، دارستانی بچووک، ره ز، باخ
بستان، غابه صغیره

grovel /'gro:v/ vi (-||) قورنه پیونی، دگه لزت، ره فاریک
نه نوینی که پایه نزم نه کاته وه
یعنر وجهه بالتراب (تذلل)، (مجاز) یصرف تصرفا یحط من
قدره

grow /grɔ:/ vi, vt (pt grew /gru:/, pp grown /graʊn/)
۱. گه وره ده بیته، ده چینیته، نه روی، شین دیت، به رددت
۱. ینمو، یکبر، ینبت
~ out of گه وره نه بی بو ی
یکبر عن شیء (ملاسه مثلا)
بنی نه گا، گه شه نه کا، نه روی
۲. نه چینی، په رورده ی نه کا
~ up ۲. یزرع، یربی
~ vegetables سه وزه نه چینی په روره ده ی نه کا
یزرع الخضروات
~ a beard ریش به رته دا قه وه
یربی / یطلق لسانه

۳. ده بیته: گه وره نه بی / بچوک نه بی *older / smaller*
۳. یصیح: یکبر / یصغر

۴. أ. قیر له بی، خو یه ک قیر نه بی که ده ست *on / upon*
به ردار ی نابی
۴. أ. یتحور، یتلک عاده تستحورذ علی الشخص ب - یحورز
الأعجاب (تدریجاً)

ahabit that ~ s upon one

a piece of music / a book that as upon one

'grown-up n [C], adj بالقی، پیگه یو، مه زبون راشد، بالغ

grower n [C] ۱. جاندار، کشتکار چینه، جوتیار
۲. رووهک (نوروی به شیوه به کی تایهت)
۱. (فی الکلمات المركبة) مزارع، زارع ۲. نبات (ینمو بشکل خاص)

a rapid ~ روه کی زوو گه شه
نبات سریع النمو

growl /graʊl/ vi, n [C] ده مریخی، نه وهری، نه میاویخی،
ده قروسکیخی (به تایه تی سه گ)
یزمجر، یهدر، یهر (بغاصه الکلب)

growth /graʊθ/ n [C,U] ۱. گه شه، گه شه کردن، پهره
۲. زیادبوون، فره بون ۳. شتیکی ته و او
۱. نسا، نمو ۲. زیاده، از دیاد ۳. شیء تام

a weeks ~ of beard بدینی جهوت روزه ۴. نه خوشی
وهک شیر په نجه
لحیه عمرها أسبوع ۴. روم (سرطانی مثلا)

¹grub /grʌb/ vi, vi (-bb-) هه لدکیشت، دکولت
یعزق، ینکش
~ up weeds بزاری گزویگیای بی کهلک له کا
یتلع الأعشاب الضارة

²grub /grʌb/ n [C] کرموکه، کرمک
یرقانه دودیه

grubby /grʌbi/ adj (-ier, -iest) پیس، کرمکی، نرم
قذر، وضع

grudge /grʌdʒ/ vt رقی لی هه لته گری، نه بولیخی، کچن
ده ردخت رق و کینی □ n [C] *have a ~ against sb*
لی ده بییت توره ده بی لی بی
یعقد، یغن، یتذمر یضمر له حقداً أو ضغينة
bear / owe sb a ~

یتقم علیه
بهرقه وه، بیژلیکردنه وه

grudgingly adv بعقد، بکراهیه

gruel /gru:əl/ n [U] تریت، قن گوشوو، نیولین
نرید، عصیده

gruelling /gru:əlɪŋ/ adj ماندوکه، بیژارکه،

وه پرسکه

مرهق، متعب

a ~ race پیشبرکیه کی ترسناک، توقینه
سباق رهیب

gruesome /gru:səm/ adj ترسینه، توقینه، ترسناک
مغیغ، مرعب

gruff /grʌf/ adj (که سیک، رهوشی، دهنگی) گره،
رهق، زل

(الشخص، سلوکه، صرته)، فظ، اجش

grumble /grʌmb/ n [C] سکا، ده مه بوله
شکوی، تذمر، دمدمة

سکا لانه کا، بوله وخوته له کا، گازنده نه کات □ vi, vi
یشکو تذمر، یدمدم

grumbler n [C] که سیک سکا لاکه روده به هاوار،
بوله بولکر
شخص کثیر الشکوی والتذمر

grumpy /grʌmp/ adj (-ier, -iest) گازنده کهر، زور
سکا لاکه، که سی به بوله
(ل. د) کثیر التذمر

grunt /grʌnt/ vi, vi, n [C] (بهراز) خبسه نه کا، مؤره نه کا،
خرمه خرم نه کا، نه لرخیخی، نه مرخیخی
(الخزیر) یقیح، ینخر، صرته

guarantee /gʌrənti:/ n. ۱. متمانه، دهسته بهر کردن
متمانه پیکراو، مسوگه، گره و
۱. ضمانت، کفالة

aclock with a year's ~ کاتزمیری گرتیدار بو ماوهی
سالیک

ساعة مضونة لمدة عام

Blue skies are not always ~ of good weather

۲. شتیك واله کاریك نه کا که نه گه ری رودانی هه بییت
۲. شیء یجعل أمراً ما محتمل الحدوث:

۱. پشتگیری نه کا، متمانه ی بی نه کا ۲. دایینی □ vi
نه کا، ناماهی نه کا

۱. یتکل، یضمن ۲. (ل. د) یعد

guarantor /gʌrəntə(r)/ n [C] دهسته بهر، متمانه
پیکراو، یارمه

ضامن، کنیل

۱. نیشکگر، نوبه دار، پاریزگاری

guard /ga:d/ n [C,U]

۱. حراسة، حماية وضع دفاعي	خه مَلاندن
be on / off one's ~	يخمن، يحزر، تخمين، حزر
کهر، لاپهنگر، پاسفان، پاسهوان، به	۱. ميوان، ميهقان ۲. (نوټيل نشين)،
ناگانه نيټ، سلټ نه کا له، بين ناگانه بين، ناسله ميهټوه	ميواني چيشخانه
دفاعي يکون علی حذر / غير محترس	۱. ضيف ۲. نزيل (فندق)، زيرن (مطعم)
keep ~	تريقانه وه، قافا، کهنين، تيق
پاسهواني نه کا، ناگاداري نه نيټ	يفقه، فقهه
يحرس	ناهوژگاري، په ند،
۲. بهره فان، پاسهوان ۳. بهر بهست پاريزگر	په ندياري، ناراسته کردن، سهرکاري، رابهري
۲. حارس، حرس ۳. حاجز واق، مانع	اړشاد، توجيه، هدايه
په رژيني بهر بهست يو	۱. ريهبر، رابهري، بهر بين ۲. رابهري ده کا،
سياج يقي من شرر انار	په ندياري، پيشهبر، قهره ول، شيره تکه ۳. (په رتووک)، ريهبر،
پاراستن له ناگر	رينمايي کهر ۴. دابه ن، ري پيشانده، روکر
رفراف السياره / الدرجه	۱. مرشد، دليل ۲. موجه، هادا ۳. (کتاب) دليل ۴. السرشده،
۱. نيشک نه گري، پاريزگار نه کا	الکشافه
۱. يحرس، يحمي، يدافع عن	رينمايي نه کا، رابهري ده کا
~ against	يرشد، يوجه، يهدي
ناگاداري نه کا، به ناگانه نيټ له لي	سهنديکا، په کيني پيشه يي
نه سله ميهټوه	نقابه، رابطه مهينه
يحترس / ياخذ حذره من	فيل بازي، گزي، دورويي
~ against	مکر، خداع، کيد
ناگادار نه بين له وانه ي که به هله	راشکاو، راستگو، راستيز
تيگه پشتون لي	صريح، صادق
يحترس من آن يساء فهمه	ملقرت، سندهاره،
(به يان، راپورت) يو ناگادار	بهره فدان پر، هه ستیک، هه لکيشک
کردنه وه، وريا، هوشيار	متصلة
(بيان، تصريح) حذر، متحفظ	له قه ناره دهر دي، ملي لي ده کر ټه وه
زوروي (نيسگران، ياساول)،	يعدم بالمتصلة
پاسگه	گوناه، سوچ، گونه هباري
غرفة الحرس	اټم، مصبه، خطيه
سهره ور (پاسهوان)	گوناهکار، تاوانبار،
راسته بر، راسته هري ساماني کوشک، پاسفان، قهويت	گوناهبار سوچدار، تاوانکه ر
حارس، ولي وصي (علي أملاك القصر)	ذنب
سهره هري، پاراستن، رابهري	تاوانبار کراوه دزي
حمايه، وصايه	مذنب بالسرقه
جهنگاوهر نيک له شه بري	تير وانيټيک نيشانه ي خه تاينټ /
چه ته گهري دا، چه ته	هه ست به گوناه کردن
محارب في حرب عصابات	نظرة يدل على الذنب / الشعور بالذنب
شهري چه ته گهري	
حرب عصابات	
~ war	
دهه قه بلټيټ، هه ليدني، قه بلاندن،	
guess /ges/ n [C]	

- guinea** /gini/ n [C] (pl ~ s) جون نه بهی ٺینگلیزی، گنی پاره بین ٺینگلیزی (پاون) جنه اینگری
- gulneaplg** /gnipg/ n [C] به رازی هندی، مشکی تساقی کردنه وه، کسبیک تساقی کردنه وهی پزیشکی له سه ربگری، زهلی یا نه زمونا خنزیر هندی، فارتجاب، شخص یسح بأجراه التجارب الطیبه علیه
- gulse** /gaiz/ n [C] جل، شیوه، روانهت زی، مظهر، هیته له بهرگی / جل و بهرگی تایهت به *in the ~ of a monk* قه شه بانگیش فی زی / مسوح الرهبان (هاوریه تی) بانگیشه *under the (friendship)* دعوی (الصداقة)
- guitar** /gita:(r)/ n [C] گیتار جیتار، قیثاره
- gulf** /gʌlf/ n ۱. که ننداو، جوم قلیچ ۲. نشیوی، بوشایی (نیوان دو را یا دو هه لوئیست) ۱. خلیج، جون ۲. هاویه، (مجاز) هوه (بین رأین او موقین)
- gull** /gʌl/ n [C] ۱. بآندهی قاقلی قازان، نه ورهس (طائر) النورس ۲. گزی لی نه کات، ده خاپنیت ههلی نه خه له تینتی یخدغ، یحتال علی
- n [C] گیل، که سی ساویلکه، هه لئه له تاو به ناسانی شخص ساذج سهل الأنخداع
- gullible** /gʌləbl/ adj گیل، زوه له خه له تن، ساویلکه ساذج، سهل الأنخداع
- gullett** /gʌlt/ n [C] قورگ، گهرو، سورچک البلعوم، الریه
- gully** /gʌli/ n [C] (pl-lies) شه قاوی زهوی (دروست) نهین، به ناوی باران، زونگ، گهلی خه رهند أخدود (بنشا بفعل میاه المطر)
- gulp** /gʌlp/ vt, vi قوتی نه دا، ههلی یزدرد، یبتلع بسرعه له لوشن به بریکی زور، لیکی قوت نه دا، ~ down

- قورگی نه جوتین وه که نه وهی شتیک قوت بدا و بمقادیر کبیره، یبتلع ریفه، یحرک حنجرته کما لوکان یبتلع شینا قوت دان، هه ل لوشین، قوم لیدان، لوشه به ک □ n [C] ابتلاع، اذرداد، بلعه، جرعه پوک (له شیوگی کؤدابه) **gum** /gʌm/ n¹ (عاده فی صیغه الجمع) اللثة کیم له پوکدا، زوخی پوک خراج فی اللثة
- gumboll** جهوی، زهمتی، که تیره جاجک، بنیشت جووین، شریز که تیره لی نه دا، پیوهی نه لکنین صمغ، ماده صغیفة علکه، مضیغه یصغ، یلصق بالصمغ
- gumboot** /gʌmbu:t/ پوتین، جزه می لاسیکی حذاء مطاطی دریز □ n [C] طویل العنق
- gummy** adj (-iest) که تیره ی، لینج (لیقن)، له نوسیایی، سترکی صمغی، دبق
- gun** /gʌn/ n [C] ده مانجه، تفهنگ، توپ هاویز له سه ر رای خوئی سوورده بین و بهرگری لی نه کا سدس، بندقیه، مدفع یش علی موقفه و یدافع عن *stick to one's*
- gunboat** n [C] به له می جهنگی قارب مسلح
- guncarrilage** n [C] گالیسکی توپ هاویز عربیه مدفع
- guncotton** n [U] لوه کی ته قیوه، ته قیهر، په موی ته قانندن القطن المتفجر
- gunmetal** n [U] دارشتهی مس وزنگ و ته نه که سیبکه من النحاس والتصدیر و الزنگ
- gunner** n [C] توپ هاویز، توپچی، توپان مدفعی
- gunpowder** /gʌnpaʊdɜ:(r)/ n [U] بارود، باروت بارود
- gunshot** n [C,U] گولله ی ناگرین، مهودای توپ طلق ناری، مدی الصدغیة
- gunsmith** n [C] چه که دروسکر، چیکه ری چه کین

	سفك
	صانع الأسلحة النارية (الصغيرة)
gunwale /ɡnɔl/n [C]	لیواری سہروہی بارہ لگر، رہفی بلندی گہمی بین
	الشفیر، الحانة العليا لجانب المركب
gurgle /ˈɡɜːɡl/ n	غہرغہرہ نہکا، تریقہ، گوٹ گوٹ
□ vt	دکت، خرخر دکت یتغرغر، یتبق
gush /ɡʌʃ/ vi, n [C]	۱. هہلئہ قولنی، دہرئہ پہرنی دہر دہ تہقی، هہلقولان، دہر پہرین
	۱. یتدفق، یندفع، یتجر، تدفق، إندفاع
	نہوتہ کہ لہ بیروی نویرہ، <i>oil ~ ing from a new well</i>
	هہلئہ قولنی زیت یتدفق من بئر، جدید
	۲. کچہ کان هہلہلہ بوق <i>girls ~ ing over film stars</i>
	ئہستیرہ کانی سینہمای نہ کیشن
	۲. یتہافت: فیات یتہافتن علی نجوم السینما
gusher n [C]	بیریکی نہوت بہ لیشاو هہلئہ قولنی
	بئر بترو ل یتدفق بفزارة
gust /ɡʌst/ n	هہلہاتن، شنی ہا، باران، گرگر تنی کتوپر، تہقینہ وہی سوزداری
	ہبہ، عصفہ ریح، مطر أو إشتعال مفاجيء، انفجار عاطفی
gusty adj (-ier, -iest)	زوریاناوی، زوقماری عاصف، زوبعی
gusto /ɡastəʊ/ n [U]	چالاکئی، چیز سہندن /کات بہ سہر بردن لہ کردنی کاریک
	حیرتہ، تلذذ /إستمتاع بعمل شيء
gut /ɡʌt/ n	۱. (لہ شیوگی کڑدا) ناواخن، هہناو، ناوسک، ریخولہ، نازاپہ تی
□ n [C,U]	۲. ژئی (ٹامیری موسیقا) ۱. (فی صیفة الجمع عادة) أحشاء، أمعاء، (مجاز) شجاعة ۲. وتر (آلآة موسیقیتہ و تریة)
□ vt	۱. هہناوی دہرئہ کا (ماسی) ۱. ینخرج أحشاء (السلک و نحرہ)
	۲. ناوہرؤکی شوینیک لہ ناو <i>a building ~ ted by fire</i>
	ئہ ہا، یناہیک ٹاگر ویرانی کردوہ
	۲. یتلف محتویات مکان ما: مبنی دمرتہ النار
gutter /ˈɡʌtə(r)/ n	پلوسک، زیراب،

	میزاب، مزراب، قناتہ
□ n [C]	چینی نزم، کہنال، نشیو، شرک (الشعمة) تسيل علی جوانبہا
□ vt	(موم) دیتہ خواریوہ بہ قہراخہ کہ پدا
guttural /ˈɡʌtərəl/ n [C]	(دہنگ) نلقہیی، قورگی، گہرویی
	(صوت) حلقی، حنجری
1 guy /ɡaɪ/ n	حہبل، پت، زنجیر بوق توند کردن حبل / سلسلہ التثبيت
2 guy /ɡaɪ/ n	۱. کہسینک پوشاکئی سہیری لہ بہر دابن، زہلام کہسی گیرہ، ۲. (لہ نہمریکا) پیانو، کابرا
	۱. شخص فی ملابس غریبہ ۲. (ل. د. فی آمریکا) رجل
guzzle /ˈɡʌzəl/	ئہخاوتہ خواتوہ بہ نہوسنی، چلیسی، بہ ہہلہیی، گہلک ہدخوت
	یاکل أو يشرب بنهم
guzzler n [C]	کہسینکی زیادہرؤلہ خواردن و خواردندوہ
	(ل. د.) مسرف فی الطعام أو الشراب
gymkhana /dʒɪmˈkʰɑːnə/ n [C]	ناہنگئی و ہرزشی، پیشبرکی ئہسب سواری
	حفل رياضي، مباراة فی الفروسية
gymnasium /dʒɪmˈnæzjəm/ n	جمنازیوم، و ہرزشگہ
n [C] (pl - s)	زورخانہ
	الجمنازیوم، حجرة مجهزة للالعاب الرياضية
gymnast	جمناستیک باز، زورباز، جانباز لاعب الجباز
gymnastic /dʒɪmˈnæstɪk/ adj	پالہوانی جمناستیکئی، و ہرزشقان، پاریکہری جومباز
	ریاضی، جمنازی
gymnastics npl	راہنیان و یاریہ و ہرزشیہ کان، مہشت ویاری، جانبازی
	الألعاب و التمرينات الرياضية
gynaecologist /ˈɡɪnəˈkɒlədʒɪst/ n [C]	پزیشکی نہخوشی زنانہ
	طیب أمراض النساء
gynaecology /ˈɡɪnəˈkɒlədʒi/ n [U]	زانستی نہخوشی زنانہ
	علم أمراض النساء

gypsy /dʒɪpsɪ/ n [C] قەرەجى، زمان قەرەج، دۆمە،
بو شە، قەرەج

نوري، غجري، لفة غجر

gyrate /dʒaɪə'reɪt/ vi ئەسۈپتەۋە بەدەۋرى
خولگە بە كدا، بەردەۋام ئەيى

يدور حول محور، يدوم

gyration /dʒaɪə'reɪʃən/ n [C,U] سوپانەۋە، خولانەۋە
بەدەۋرى ئەۋرە بە كدا

دورة، دوران حول محور

gyroscope /dʒaɪə'rɒskəʊp/ n [C] جايرۇسكۇب:
جايرۇسكۇب، ئامپىرىكە يۇ پارىزگارى ھاۋسەنگى پاپۇرو
فروكە بە كاردىت

الجيروسكوب: أداة تستخدم لحفظ توازن سفينة أو طائرة

gyroscopic /dʒaɪə'rɒskɒpɪk/ adj جايرۇسكۇبى:
جايرۇسكۇبى ئامپىرىكى تايپە تە بە پارىزگارى ھاۋسەنگى
جيروسكوبي: مختص بحفظ التوازن

H

H, h /eit/ pl h's /eitfɪz/ پیتی هه شتم له نه لقیبی نینگلیزی

الحرف الثامن من الامجدية الانكليزية

ha /hɑ:/ int بدلی: ده برینی خوئی وشادی سه ركه وتن ها! صوت يعبر عن الرضا أو الفرح أو النصر

haberdasher /ˈhæbdæʃə(r)/ n [C] فروشیاری مت و مورو، وورده و اله فروش

بائع خردوات، بائع السلع الصغيرة كالأزرار واقمصان

habit /ˈhæbɪt/ n [C,U] ۱. خو، نه ریت، عادهت ۱. عاده

the ~ of smoking خووی جگه ره کیشان عاده التدخين

be in the ~ of getting up late راهاتووه له سه درهنگ له خه وهستان

معاد علی آن يستقظ متأخراً

۲. کراس، پوشاك جلی نه سپ سواری (بوژن) riding~

۲. (أق) توب، ردا، بدلة ركوب الخيل (لل سيدات)

habitable /ˈhæbɪtəbl/ adj ده ست نه دات بوئیشته جی بوون نشین بار

صالح للسكنى

habitat /ˈhæbɪtæt/ n [C] (پروهك، نازهل) زینه وار، زینگه، وار

(النباتات والحيوانات) البيئة، الموطن

habitation /ˈhæbɪteɪʃn/ n [C,U] ۱. بزوی، شینگه ۲. جن نشین، نیشتمان

۱. عیش، سکی ۲. مکن، مستوطن

not fit for ~ ده ست نادات بوئیشته جی غیر صالح للسكنى

habitual /ˈhæbɪtʃuəl/ adj سروشتی بهنگ، ناسایی، سروشتی، باو، دایی، اعتیادی، مألوف

habitually adv به شیوه به کی ناسایی عاده، بشکل اعتیادی

habituate /ˈhæbɪtʃueɪt/ vt راده هینیت، هین دکت، یعود، یروض علی

hack /hæk/ vt, vi ۱. نه یقلیشینی، به توندی له تی نه کا، ههلی ده دریت، دکوخت یش، یقطع بعف

~ sth to pieces شتیك پارچه پارچه ده كا یقطع ایربایر بآ

~ at a branch داینه پاچی یضرب فرعاً بالفاس

a ~ ing cough کوهی وشك و پچر پچر سعال جاف متقطع

hacksaw n مشاری ناسن بر، هه ره منشار معادن

hack /hæk/ n [C] ۱. نه سپ بو کری ۲. نوسه ریک به کری بگیری بو نوسینی بابه تی بی بابه خ

۱. حمان للأجرة ۲. كاتب یسأجر لكتابة موضوعات تافهة

hackneyed /ˈhæknɪd/ adj (به تابه تی قسه ی پشینان) پروپوج

(بخاصة الأقوال المأثورة) مبتذل لكثرة الاستعمال، يتقصد الحدة

had /həd/ هه بیوو (پروانه have) (انظر have)

haddock /ˈhædɒk/ n [C] جوریکه له ماسی هادوک، نه خلیت ماسیه

الحدوق، سمك فی فصله القدو لكه اصفر حجما وغالبا ما یؤكل

مدخنا (صیفة المفرد والجمع واحدة)

Hadji /hædʒi/ *n* حاجی
حاج

haemorrhage /'hemərɪdʒ/ خونین به ربوون، خونین
= **hemorrhage** رسین
نزیف دموی

hag /hæg/ *n* [C] زنی جادوگر/ پیری زنی جاوداباز
عجوز شطآن، ساحرة عفریة

haggard /'hæɡəd/ *adj* (دهموو چاوی) داترشاوا ماندو
(به دله راوکنی بین خهوی) چه رموک، لاواز، لاخر، مانندی،
شپرزہ
(الوجه مضنی، منہک (من الفلق أو قلة النوم مثلاً)

haggle /'hæɡl/ *vi* چہن وچوون نہکا، بازار دکت
یجادل، یسامل

¹hall /heɪl/ *n* [C,U] تہرزہ (دلنویہ باراناوی بہستوو)
البرد (قطرات مطر متجمدة)، شی ینہمر او ینصب بشدہ
شالوونک لہ لیدان/ نہ فرہت
کردن ۱. تہرزہ دہباریت
وابل من الضربات / اللعنات ۲. البرد ینساقط
□ *vi, vt It's ~ ing.* ۲. (لیدان و شیوہ کانی) دانہ بارنی
وہک تہرزہ
۲. (مجاز الضربات وما اشبه) تنہمر کالبرد

hallstone *n* [C] تہرزہ، دہنکی تہرزہ
البرد، احدى حبات البرد

²hail /heɪl/ *vt, vi* سلاو نہکا، سلاف دکت، بانگ نہکا
یحیی، یہفت، ینادی
سلاف، گازی، ینشوازی ہاوری
be ~ ed by a friend کہی نہکا بہ گہرمی
یلقاہ صدیقہ بترجیب حار
~ *a taxi* تہکسی نہ گہری، بانگی تہکسی نہکا
یوقف سیارہ آجرہ
~ *from* ۲. لہ ویوہ دئی، قبولی نہکا تالی
۲. یقبل من، یاتی من
□ *n* [C,U] *within* ~
علی مدی السمع

hair /heə(r)/ *n* [C,U] پرج، قز، مو، دہ زوو، کورک
شعر، وبر
not turn a ~ نیشانہی شپرزہیی پیوہ دیار نیہ

لا تظہر علیہ علامات التلق

مووی سہری لہ ترسا
make one's ~ stand on end
دہوستی
یجعل شعر رأسہ یقف قزعاً
ریکنخستنی قز، شہنگلاتدن
(ل.د) تسریحہ للشعر

hairdo *n* [C] سہرتاش، دہ لاک
مزین، حلاق

hairdresser *n* [C] رووتاوہ، رووتہل، بین قز، بین مو، لوس،
کہچہل
أصلع، أجرد، عديم الشعر

hairless *adj* تہوقہی قز
دبوس شعر

hairpin *n* [C] پینچی تہسک بہ تاپیہ تی (لہ ریگای)
شاخاویدا)
منظف حاد (و بخاصہ فی طریق جبلی)

hair-splitting *n* [U] دہمدہمی لہ سہرباہہ تی پچوک
بہرہفندانکاری
المجادلة أو المعامكة فی أمور هامشية صغيرة

hairspring *n* [C] زہنبہلہ کی کات زمیر (مووی)،
زہنبہلہ کا زراف (مووی)
زبرک شعری فی ساعہ

hairy *adj* (-ier, -iest) قزن، داپوشراو بہ قز مووی،
بزدهین، پرج زور
شعری، مسکر بالشعر

halcyon /'hælsɪən/ *adj* ~ *days* پوژ باش، پوژت
پروژ/ بہختیار
ایام سعیدہ، ایام الصفاء
کہشی خاموش، سامان
~ *weather* طقس ہادی، روائق

hale /heɪl/ *adj* لہشی ساخ (بہ تاپیہ تی بویران)
(بخاصہ لکبار السن) سلیم صحیح الجسم، معانی

half /hɑːf/ *n* (*pl halves*) *adj* بہ کیٹک لہ زن ومیرد، نیوہ
نصف، احد زوجین
لہ نیوہ ہمدوکیان
go halves (with sb) (in sth)
بہ یکسانی بہشی نہکدن
یتقاسم ایتشارک بالتساوی
بہ ناہدلی و بہ نیوہ چلی نیٹہ کہ نہکا
do sth by halves

	يفعله بفتوراً بشكل جزئي
<i>too clever by ~</i>	(بؤگانته جارې) له راده به دهر
	زیره کتره له خوئی زور پازئی په
	(عاده للسخرية) اذكى من اللازم، مفرط في الثقة بنفسه
<i>one's better ~</i>	شتيکي باشی، نیوه په کی جوان
	(ل.د) روجه المرء، نصفه العلو
□ <i>adv not ~ bad</i>	باشه، بیگه رده، خراب نیه
	(ل.د) جيد، لاغبار عليه، لا یاس به
<i>Not ~ !</i>	به دلنای ته او، دوپات کراو
	(ل.د) باتاکید، بكل تاکید
half-breed <i>n</i> [C]	به چه خهروه، دوپه گ
	مولد، هجين
half-brother <i>n</i> [C]	زبرېا، نیف برا
	أخ الأب أو الأم، أخ غير شقيق
half-caste <i>n</i> [C]	به چه خهروه، دوره، دوپه گ
	(رويهوك، نازهل) له دايك وياوكي جياواز
	مولد، هجين (نبات أو حيوان) من ابرين مختلفي الجنس
half-crown <i>n</i> [C]	(دراوینکی بهرینانی) نیوکراون،
	دووشلنگ وینو
	(عملة بريطانية) نصف كراون، شلن و نصف
half-hearted <i>adj</i>	سست بی / همه ته
	فاتر، تنقصه الحصاة
half-holiday <i>n</i> [C]	پشوی نیوهی پوژ
	عملة نصف يوم
half-mast <i>adj</i>	(نالا) دانه ویو، دارپاوه، داگیراو
	نیشانه ی پرسه و خه هفت
	(العلم أو الراية) منكس إشارة على العزن أو الحداد
halfpenny <i>n</i>	نیو په نس (پاره)
	نصف بنس (عملة بريطانية)
half-sister <i>n</i> [C]	زر خوشك، نیف خوشك
	أخت لأب أو لأم، أخت غير شقيقة
half-wit <i>n</i> [C]	که سیکي گهوج، ساویلکه
	شخص أحمق أبه
half-witted <i>adj</i>	گه مژه، گهوج، پوت
	أحمق أو أبه
hall /hɔ:l/ <i>n</i> [C]	۱. (هولنی گه وره) بؤ کویونه ووه
	ناهنگ ۲. زووری گشئی بؤ نان خواردن (له زانکو) ۳.
	به رهه یوان

	۱. (مبنى يحوى) قاعة كبيرة للأجتماعات والأحتمالات ۲.
	حجرة عامة للطعام (في كلية أو جامعة) ۳. رده، رواق
hallelujah /hæ'lɪ'lʊ:ʒə/ <i>n</i> [C], <i>int</i>	سرودا سوپاس بؤ
	خودای، سوپاس بؤ خودا
	هللویا، الشکر لله
hallmark /hɔl'mɑ:k/ <i>n</i> [C]	موری خشل، نیشانا
	دمفة المصوغات
□ <i>vt</i>	میری، خشل موری ته کا
	یدمغ المصوغات
hallo /hə'ləʊ/ <i>int</i>	هه لاول، چونی، سلو، کوی
	أر، مرجبا، نداء لجلب الأتباء
hallow /hæ'ləʊ/ <i>vt</i>	پیروزی ته کا
	یقدس، یجدد، یعظم
<i>~ ed ground</i>	زهوی پیروژ
	أرض مقدسة
hallucination /hə'lju:sɪ'neɪʃn/ <i>n</i> [C,U]	شبهستانی،
	ورینه کردن، فرائه زیه ناخهفتن
	هلوسة، هذیان
halo /hə'leɪəʊ/ <i>n</i> [C,U] (<i>pl ~ es</i>)	خه رمانه، خه رمانه ی
	مانگ، پرشنکی خور، پیروژ، تیشکیکی پیروژانه دهوری
	سهوی قدیس
	هالة، دائرة القمر، طفاة الشمس، هالة القداسة (إشعاع نورانی
	یحیط برأس قدیس)
halt /hɔ:lt/ <i>vt, vi</i>	۱. (تایهت بؤ سهریاز) راته وه ستی،
	ته وه ستی، ته وه ستیتری، وه ستان
	۱. (بخاصة للجنود) یقف، یترقف، یوقف، ترقف
□ <i>n</i> [C]	۲. دودل، دهین، نهنگی ده کا
	۲. یتردد
<i>~ between two opinions</i>	زمانی نه پگری دوو دلی
	ته کات ۳. ویستگهی لاهه کی
	یتردد بین رایین، یتعلم، یتعلم بتخر ۳. موقف أو محطة غیر
	رئیسية لقطار
haltingly <i>adv</i>	به دوو دلی، به تیگه رانی
	على نحو متردد أو متلعثم
halter /hɔ:lta(r)/ <i>n</i> [C]	ره شمه، لغاو، په تی سیداره /
	وه ویسئی قه ناری مرنا
	رسن، جبل المشقة
halve /hɑ:v/ <i>vt</i>	دوو لهت ده کات، نیفی دکت،

دائه به‌زی بونیوه
بشطر، بشطر إلى نصفین بترل إلى النصف

halves /ha:vz/ نیوه‌کان (بروانه half) (انظر half)

halyard /hæljəd/ n [C] پته‌ی هه‌لکیشان، (له‌ده‌ریاوانیدا)

جبل القلع، کر القلع (بحریه)

ham /hæm/ n [C,U] رانه‌به‌راز (گوشتی رانی به‌راز) سوئیرکراو وکولار
فخذ الخنزیر (مصلح و مدخن)

hamlet /hæmlɪt/ n [C] گوندی پچووک
قریه‌ی صغیره

hammer /hæmə(r)/ n [C] چه‌کوش، چه‌کوج
مطرقة

هه‌ل‌ده‌گویتیه‌سه‌ری به‌تونندی
بهاجم او بجدال بقوه و عنف کبیرین

به‌زیاد کردنی ناشکرا نه‌یفروشی ~
بیاع بالمزاد العنی

□ vt, vi نه‌ی‌کوئی به‌چه‌کوش یا به‌رشتی
بترق بالمطرقة او بما یسبها

~ a nail in بزمار دائه‌کوئی
بدق مسارافی شی.

~ sth flat به‌چه‌کوش ته‌ختی نه‌گات
ببسط شی. بواسطه‌المطرقة (بترقه)

~ at a door به‌تونندی له‌ده‌رگانه‌دات
بترق الباب بشده

~ out a scheme نه‌گاته‌نامانج به‌هه‌ولدان، نه‌گاته
پلان دانان دواي لیکوئینه‌وی زور

(مجاز) بترصل إلى شی بالجهد بترصل إلى وضع خطه بعد
طول البحث

~ away at sth تینه‌کوشی
ببعل بجد

hammock /hæmək/ n [C] جۆلانه‌ی ته‌لیهن،
جۆلانه‌ی نوستن، هینسک
أرجوحة شبکیه، أرجوحة للنوم

ته‌گه‌ره‌ی تی نه‌خا،
گیرودکت، به‌ند دکت
بعوق، بعرقل

hamper /hæmpə(r)/ n [C] سه‌به‌ته‌ی سه‌رقا‌پدار
ست، سله‌کبیره‌ی ذات‌غطاء

hamstring /hæmstrɪŋ/ vt (pl, pp ~ ed, ham-strung /hæmstrɪŋ/) په‌کی نه‌خا له‌جوه‌له‌ی نه‌خا
(مرؤف، نازهل)
ببقت، بشل حرکه (إنسان أو حیوان)

hand /hænd/ n [C] ده‌ست، چه‌پۆک، له‌پ
به‌م نزیکانه، له‌رودانایه، ناماده‌وه‌په
على مقربة، وشیک الوقوع، حاضر موجود

ده‌زی بو نه‌مرؤ هبج
باشه‌که‌وتنی نا‌کا بو سه‌به‌ینی
بعبش عبشه‌ الکفاف، لا بدخر شیئا لغده

ده‌ستی یارمه‌تی بو
دریژه‌کا
ببدم له‌ بد العرن

in ~ له‌به‌رده‌ستایه‌ب - پایه‌خی بی نه‌دا
اف‌ی او تحت‌الید، تحت‌التصرف - بعبطی بالاهتمام

له‌ژیره‌ده‌ستانیه‌له‌ده‌ستی نه‌چی ب - نیستا
بی ناماده‌کردن

له‌خارج عن سيطرة العرم، بفلت من یده‌ب - حالا، دوماً إعداد
به‌ناسانی قازانج نه‌کا، ببس نه‌که‌وی،
نه‌دویری
بببیر بسه‌وله، بببزم شر الهزيمة

مه‌شق نه‌کا بو شوخی وشه‌نگی
ببدررب للمحافظة على لیاقته‌ او مهارته

به‌تونندی، به‌تیژی
بببسه، بشراة، بببض

که‌ش وفش، ته‌وکاری ۲. (له‌شیوکی
کودا) خاوه‌ندارتی، ده‌سه‌لات، سه‌ره‌رشتی کردن
بببقرقه، بکبریاه ۲. (فی صیغه‌الجمع) ملک، سيطرة، إشراف

کیشه‌که‌له‌به‌ر ده‌ستت The matter is in your ~ s.
دايه ۳. کریکار (له‌کارگه)، کارم‌ند، ده‌ریاوانیکی پاپوره‌که
إن الأمرین یدیک ۳. عامل (فی شریکه)، مستخدم، أحد عبارة
المرکب

۴. میلی کاتزمیر
the hour ~

۴. عقرب الساعه و عقرب الساعات

۵. سه‌رچاوه، سه‌رچاوه‌ی
hear sth at first/second ~

زانیاری گوی له‌شیک نه‌بی به‌شیوه‌په‌کسی راسته‌وخو‌نا

راسته و خۆ
 ۵. مصدر، مصدر معلومات یسع شیئاً عن طریق مباشر / غیر مباشر
 ۶. لاتهنیشت، ئاراسته لههه موو شوپنیک، *on all ~ s*
 لههه موو له لایه کهوه
 ۶. جانب، إتجاه فی کل مکان، فی کل جهة
 لههه له لایه که، وهه *on the one ~ ... on the other ~*
 له لایه که ی ترهوه
 هذمان جهة، ومن جهة أخرى
 ۷. خهته نوین، *set one's ~ to an agreement*
 واژۆ، نسیمزا، نسیمزای بیریاریان ریکهوتن ۸. کاخهزی
 دابهشکراو بهسه یاریکهردا، رۆلی یاری کاخهز ۹. تایی
 پهور، پهکسانه به ۴ بۆسه بۆ پیوانی بهرزی نهسپ
 ۷. خط، کتابه، تویع، إمضاء، یوقع علی إتفاقیه أو معاهده، ۸
 الأوراق التي توزع علی لاعب، دور فی لعب الورق ۹. کف
 میقاس، یساری أربع بوحات یستخدم لقیاس إرتفاع الحصان
 نهیداتی، دهستی یارمهته یۆ درۆژ نهکا vt
 ۷. یعطی، یناول، یساعد بالید، یسلم
 پهراویک نه داته دهستی *~ sb a book*
 یناوله کتاباً
 ۷. وتاریک دهگهینی *~ in an essay*
 یسلم مقالاً
 ۷. *~ ed down from one generation to another*
 دهستاو دهست بۆی جنی نهینی، پهک دوا یهک
 بتوارث من جیل إلی آخر
 ۷. ههوال نهگهینهی *~ on the news*
 یوصل الأخبار
handbag n [C] جانتای دهست
 حقیه ید نسانیه
handbook n [C] کتیب، دهفتهری بچوک نامیلکه،
 ریههراگه شیار
 (کتاب) دلیل، مرشد، کتیب
hand-cart n [C] گالیسهکی دهست
 عربته ید
hand-cuff n [C] کۆت، پیوهند
 قید، صفد، غل، کلیشه
 vt کهله بچه، کۆتی نهکات
 یقید بالاغلال، یکبل الیدین

۱. توزیک (پرمشتی) ب. پریکی **handful** n (pl ~ fuls)
 زۆر کهم، ج. راناھینری
 ۱. حفنه، ب. قبضة بمقدار ضئیل ج. صعب السراس، لایسهل
 إخضاع
handwriting n [U] نویسی دهست
 کتابه، خط
handicap /hændɪkæp/ n [C] ۱. بهر بهست، کۆسپ،
 ۲. گرهوی، دادهورانه، بۆ هاوسهنگیونی بواری پردنهوه
 ۱. عاتق، عقبه ۲. سباق العدل، سباق یضاف فیه إلی القوی،
 عبه. إضافی بھیت تصحیح فرص الکسب متکافئه
 بهر بهستی نهکا، نهپتهوه بهر بهستیک بۆ vt (-pp-)
 یعرق، یشکل عاتقال...
 نهخۆشی پهکی خسته *~ ped by ill health*
 معاق بسبب صحتہ السیئہ
handicraft /hændɪkra:ft/ n [C] پیشه، پیشه
 دهستی، دهستکرد
 حرفه، صنعه یدویه
handiwork /hændɪwɜ:k/ n [C,U] نیسی دهست،
 کاری دهستی
 عمل یدوی، صنع الید، منجز شخصی أو فردی
handkerchief /hæŋkətʃɪf/ n [C] دهسته سر
 دهسمال، دهسمال
 مندیل، محرمة
handle /hændl/ n [C] ۱. دهستی لی نهدا،
 نهیگری
 مقبض، مسکه ۱. یلمس، یمسک
 ۲. پیشه وایی نهکا، ناماژهی بۆ نهکا، بهر پیوهی نهبا vt
 ۲. یقود، یوجه، یدیر
handlebar n سوکانی پاسکیل، دهسکی دوچهرخنی
 مقود الدرجه، سکان الدرجه (عاده فی صیغه الجمع)
handsome /hænsəm/ adj جوان پۆش / شهنگ،
 چه لهنگ، کۆک، کهلهش (دیاری) بهخشنده، ریک وینیک
 ۱. وسیم، ملیح الشکل ۲. (الهدایا) سخیه، کریمه
handy /hændɪ/ adj ۱. دهست رهنگین
 ۲. نزیک، له بهر دهستا په ۳. (نامیر) په که لک، له بار
 ۱. بارع فی إستعمال الیدین ۲. قریب، فی المتناول ۳.
 (الادوات) مفید، هین الاستعمال
handily adv بهفاسانی، بهذانی

يسر، بسهولة، بأثاق
hang /hæŋ/ vt, vi (pt, pp hung /hʌŋ/) شوري
 نه كاته وه، هه لینه واسنی
 بدلی، یلق
 ~ a lamp from the ceiling چراهك به بنمیچه كه
 هه لده واسنی
 یلق مصباحاً بالسقف
 curtains ~ ing over a window پرده كان
 به پهنجه ره كه وه هه لو اسراون
 سائر سدله فوق نافذة
 ۲. ده ختكینی، له سیداره نه درنی (pt, pp ~ ed)
 ۲. یشتق، یعدم شفا
 ~ a door ۳. درگا گنجنه نه كا
 ۳. یركز الباب على المفصلات
 ~ one's head سه شور نه كا له شهرما
 یعنی الرأس (خجلأ)
 ~ fire (نفة ننگ) نه قه ناكا روداوه كان، دوا نه كه ون
 ۴. له گدل (adv, prep)
 (البندقیة) تاخر فی الأطلاق (الأحداث) تباطأ، ۴. مع adv, prep
 ~ about بین نیش ده سورته وه
 ۱. یسك
 ~ back دوودل له بین / پاش دكه فت، دو دلی دكت
 یتردد
 ~ on to سووره له سه ر...، واز ناهینی
 یتسك ب، یرفض، التخلی عن
 ~ together (زه لام) یك نه گرن (چیروك) نه بچراوه
 (الأشخاص) یتسندون، یتحدون (النصه أو أجزاءها) تتماك،
 تشكل وحدة متماسكة
 be hung up ۱. دوا نه كه وی كو سی دپته ری
 ۲. داینه مركبینه وه، ناهینی
 ۱. یؤخر، یعرق، یؤجل ۲. یحبط، یمنع
 □ n شیوازی هه لو اسینی شتن
 طریقه تدلی الشیء
 get the ~ of sth نهینی زانین، تیگه یشتن له بابه ته كه
 إدراك سر الشیء، فهم موضعه
 ont care a ~ گوی بین نادات
 لایالی، لایبتم

(تی روائین كه سیک) شهرم، تاوانبار
 (نظرة شخص ما) خجل، مذنب
 'hangdog adj
 له سیداره در، ختكینر
 hangman n [C]
 الجلد، الشاق، منفذ حكم الأعدام
 هه وه فروكه، پاوانا بالافران
 hanger /hæŋgə(r)/ n [C]
 حظيرة طائرات
 سنك، جل هه لو اس
 hanger /hæŋgə(r)/ n [C]
 (بخاصة) حمالة أو علاقة الثياب
 تهره فه، مشه خور،
 هه وانته خوار
 hanger-on n (pl ~ s-on)
 طفیلی، عالة
 hanging /hæŋŋŋ/ n [C,U]
 ۱. له سیداره دان،
 ۲. (له شینوی كودا) پرده
 ۱. شتق ۲. (فی صیفة الجمع) سائر لقیة
 /hæŋk/ n [C]
 پابوله، گلوله ی، پهت، خلو كه
 كبة، شلة (من الخیط)
 زدیبری نه كا،
 سوزی بو نه جوولنی
 هتق ترفا شدیداً، یمن إلى
 hanker /hæŋkə(r)/ vi ~ after/for
 كویرانه،
 به هه ره مه كي، هه رجونیک ریكه وت
 إعتابلی، عشوائی، كینما إتفق
 happen /hæpən/ vi
 ۱. دقه وت، چیدیت، رووده دات
 ۱. یحدث، یجری، یقع، یحصل
 ~ on ۲. دوزرا په وه، توشی یوو
 ۲. عشر علی، صادف
 happening n [C]
 سه هاتن، به سه هاتن، رووداوه،
 قه ومین، كاره سات
 حادث، واقعة
 happy /hæpi/ adj (-ier, -iest)
 ۱. كامهران، خوش،
 به خته ور، به ختیار، كه یف ۲. (ووشه، را پشنتیار) گونجاوه،
 له بار
 ۱. سعید، مسرور، محظوظ ۲. (الكلمات، الأفكار، المقترحات)
 مناسبة جداً للموقف
 happy-go-lucky adj
 خه سارد، نرخ بو هیچ
 دانانن زه فعل، فه راموش
 خلی البال، لایتم وزنانشیء
 به روو خوشی، قه نجه
 happily adv

	بسعاده، بنجاح، لحسن الحظ
happiness <i>n</i> [U]	خوشی، بهخسته‌وه‌ری، کامه‌رانی
	سعاده، هناه
harangue /hə'reɪn/ <i>vt, n</i> [C]	وتار نه‌خوینتی، گوتار، دئاخفت، گوتار دیژت
	(بلقی) خطبه، خطاب رنان
harass /hə'res/ <i>vt</i>	توشی دله راوکیئی نه‌کا، بیژاری نه‌کا، مانندی ده‌کا، هه‌راسانی ده‌کا
	یضایق، یزعج، یضجر، یزعج بالعبارات التکررة
harbour /hɑ:bə(r)/ <i>n</i> [C]	به‌نده‌ر، له‌نگه‌ر په‌نا، په‌ناگه
	مرقا، میناء، مرسی (مجاز) ملجا
□ <i>vt</i>	په‌ناده‌دا، هه‌دشیرت
	یژوی، یستر، یخنی
	تاوانباریک نه‌شاریته‌وه ۲. نه‌یشاریته‌وه. <i>a criminal</i>
	خه‌فه‌ی نه‌کا (هه‌ستی کیناوی)
	یستر علی مجرم، ۲. یضمر، یکن (مشاعر السوء)
hard /hɑ:d/ <i>adj</i> (-er, -est)	ره‌ق، سه‌خت، گران، به‌هیز، قایم، پته‌و
	صلب، صلدا، متین
~ <i>cash</i>	به‌کاشی، نه‌ختی
	نقد، نقداً
~ <i>and fast</i>	(ده‌ستور، یاسا) توندو و تیزه، دانراو
	(القواعد، القوانين) صارم، قاطع، بات
~ <i>of hearing</i>	گویی گران
	ثقیل السمع
~ <i>lucklines</i>	به‌د به‌ختی، هه‌ژار
	حظ سی، مسکین
~ <i>time</i>	چه‌له‌مه، ته‌نگانه
	وقت الشدة والضيق
hard-headed <i>adj</i>	بین سۆز، کرداری، دلره‌ق، سه‌ره‌شک، رکدار، کردار
	غیرعاطفی، عملی، واقعی
hard-hearted <i>adj</i>	دلره‌ق، بین‌به‌زه‌یی
	قاسی القلب، عديم الرحمة
hard-ware <i>n</i>	نامیری کانتزایی جیاواز، پیدانی زانیاری
	به‌کومپتور
	الأدوات المعدنية المختلفة، اعطاء المعلومات للكمبيوتر
hard water <i>n</i> [U]	ناوی ناساز

	ماه عسر
hard /hɑ:d/ <i>adv</i>	به‌هیز، به‌توندی، به‌ناره‌حمت
	بکده، بشده، بصعوبة
~ <i>up</i>	ته‌نگانه یان که‌م ده‌رامه‌تی دایه
	فی ضیق أو عسر مالی، فی ضنك
~ <i>put to it/ ~ pressed</i>	ته‌نگانه وناره‌حمت نه‌یی
	یجد ضيقاً أو مشقة
~ <i>by</i>	نزیک، نزیکه‌ی
	قریب، علی مقربة
~ <i>upon</i>	له‌دوایه‌تی، دوورنیه‌ لئی
	فی اثره، غیر بعيد عنه
harden /hɑ:dn/ <i>vt, vi</i>	سه‌ختی ده‌کا، دل ره‌قی نه‌کا، یو ته‌نگانه رایشه‌هیتی
	یقتی، یحجر، یعود علی احتمال المشاق
hardly /hɑ:dli/ <i>adv</i>	۱. به‌ناره‌حمتی، به‌توندی
	توندو کو ته‌کی، خورتی، به‌زه‌حمت، به‌ده‌گه‌من
	۱. بصعوبة، بشده، به‌نف
~ <i>any</i>	تیز، کو ته‌کی، نه‌نجه‌خ، زه‌حمت ۲. به‌که‌می،
	که‌م، پرینکی که‌م، تۆزی
	۲. قلماً، ناداً، بالكاد عدد قليل، مقدار ضئيل جداً
hardship <i>n</i> [C,U]	ته‌نگالی، ته‌نگانه، دژواری، دل
	نیسی
	شدة، ضيق، مشقة
hardy /hɑ:di/ <i>adj</i> (-ier, -iest)	۱. پته‌و، خوراکر، بویر نازا، ویرا ۲. ویرا و ویرا (وهمه‌ک) و هم کاری تن ناکات
	۱. قوی، شدید البأس، جسور، شديد التحمل ۲. (النباتات)
	لاستأثر بالصقيع
hardily <i>adv</i>	به‌زه‌بر، به‌هیز، ویرا
	بقوة، بشدة بآس
hardiness <i>n</i> [U]	به‌هیز، زه‌بر، ویران، توانا
	قوة، شدة، بآس
hare /heə(r)/ <i>n</i> [C]	که‌رویشکه‌ کبوی
	أرنب بری
hare-brained <i>adj</i>	هه‌له‌شه، درنده، که‌له‌شقی
	طائش، أرعن، متوحش
harem /hɑ:n:m/ <i>n</i> [C]	حه‌ریم، یانه‌ی ژنان له
	چه‌رخ‌ی نیلامی کۆن
	الحريم، جناح النساء فی قصر إسلامی قديم

haricon /hærɪkən/ n [C]	فاصولیای سهی فاصولیا بیضاء (ایضا bean ~)
hark /hɑ:k/ vi	(له شیوهی فرمان) گوئی رابه‌به، گوئی بگریه
harlot /hɑ:lɒt/ n [C]	غالباً بی صیغه الامر) اصغ، انصت، ایستع هدهوس باز، سوژانی، داوین پیس، داوین تهر، حه‌شهری موسس، بغی، بت هوی
harm /hɑ:m/ n [U]	زیان، نازار، نازاری نه‌دا، دنیشتیت (سبب او یحدث) ضرراً، اذی، یؤذی، یضر
harmful adj	به زیان، دنیشتین، به نازار ضار، مؤذ
harmless adj	بین زیان، بین نازار غیر ضار او مؤذ
harmonious /hɑ:məniəs/ adj	گونجاو، کۆک، ساز، ته‌با، ریک‌که‌تی، یه‌ک‌جور متاسق، منسجم، عذب‌الوقع
harmonium /hɑ:məniəm/ n [C]	هارمونیوم، نامیری موسیقا وه‌کو نازکون (پلایس) الهمونیوم، آله موسیقی شیهه‌بالارغن الصغیر
harmonize /hɑ:mənaɪz/ vi, vi	نه‌یگونجینن، ریکی نه‌خا، ناوازی یو دانه‌نن، ده‌سازینن یوق، یسق، یلحن
harmony /hɑ:məni/ n [C,U] (pl -nies)	۱. ریک، خستن، هاوگونجان، ریکه‌وتن، سازاندن ۱. توافق، انسجام، ونام ریکه‌وتنه‌یان گونجاو له‌گه‌ل ۲. (مو) <i>in ~ with</i> ریکه‌وتنی موسیقای، ریکه‌وتن له‌ره‌نگدا متوافق او منسجم مع ۲. (مو) توافق موسیقی، انسجام نسی الألوان
harness /hɑ:nɪs/ n [U]	تفاقی نه‌سپ، لغاو طقم الحصان، لجام الحصان <i>in ~</i> کاری ناسایی خوئی نه‌کا یقرم بجهله‌الأعتیادی ۱. له‌غاوی نه‌سپ نه‌کات، هه‌لساردکت ۲. هاتنه خوارهی ناو به‌کار دینن یو کاره‌با دروست کردن ۱. یلجم الحصان ۲. یستخد مساقط المیاه تولید الکهرباه
harp /hɑ:p/ n [C]	هارپ، گیتار

	هارپ، قیثاره گیتار لی نه‌دا له‌همان بابه‌ت نه‌دوی بغزف علی القیثاره (مجاز) یلح علی نفس المرضوع، یضرب علی وتر واحد گیتار فان، گیتار ژهن، قیثاره عازف علی القیثاره
harplst n [C]	
harpoon /hɑ:'pu:n/ n [C]	رمی تابه‌تی یو راکوردنی نه‌هنگ به‌دهست یان به‌بومب، زمی گرتنا نه‌هنگان رمح خاص یستخد فی صید العیتان یطلق بالید او بسواسطه المدفع
harpsichord /hɑ:psɪkə:d/ n [C]	نامیریکی موسیقای کۆنه وه‌ک پیانو وابه/گیتاری آله موسیقی قدیمه تشبه الپیانو
harrow /hæɾəʊ/ n [C]	نامیریکی پروته‌خت کردنی زهوی/زهوی کیلراو، شهن آله تسویه‌الأرض المحروثة، الشوف زهوی ته‌خت نه‌کات به‌شهن راستی نه‌کاته‌وه، نازاری نه‌دا، لیلی نه‌کات/هه‌ست یسوی‌الأرض المحروثة بالشوف، (مجاز) یؤلم، یکدر (المشاعر)
harry /hæɾɪ/ vi (pl, pp -ried)	تالان نه‌کات، ویرانی نه‌کا، وورده شه‌ره‌کات شه‌رزه‌و بیراری نه‌بی ینهب، یدمر، یقوم بناوشات متابعه، یلق، یزعج
harsh /hɑ:ʃ/ adj (-er, -est)	۱. زهر، نه‌ستور، توند، سوشک ۲. سه‌خت، توند، قسه‌ره‌ق، ره‌ق ۱. خشن، غلیظ، عنیف ۲. قاس، شدید، فظ
harshly adv	به‌ره‌قی، به‌ناشرینی، به‌توندی بخشونه، بظاظة، بعنف
harshness n	زبری، ره‌قی، توندی خشونه، فظاظة، عنف
harvest /hɑ:vɪst/ n [C]	(هورز) دروینه، به‌روبووم (موسم) الحصاد، غله، محصول ده‌غل و دان، ده‌یدورینه‌وه ثمره مجهد ما یحصد، یعنی مه‌ره‌زه نه‌دورینه‌وه یو برنج - په‌تاته به‌ره‌هم دینن یحصد الرز/ یعنی البطاطا براندوؤک، براندوؤخ، پاله، ده‌راسه،
	□ vi ~ rice/potatoes harvester n [C]

	دروینه‌رکار
	حصاد، آلة حاصدة
has /hæz/	پروانه (have) همه‌په تی (انظر have) یملك
hash /hæʃ/ vt	نه‌پختنی (گوشت) / قیحه دکت گوشتی کولای
□ n [U]	
	یفرم، یهرم (اللحم مثلاً) طبق من اللحم المطبوخ
<i>make a ~ of sth</i>	گوی‌پن نادا ت
	(مجاز) لا یتقنه، لا یولیه العنایه اللازمة
hashish, hasheesh /hæʃi:ʃ/ n [U]	(سپکه‌ره) حه‌شیشه، په‌نگ، گیا (مخدر) (الحشیش)
hasn't /hæznt/	پروانه (have) (انظر have)
hasp /hɑ:sp/ n [C]	تله‌ی هیلکه بز (دەرگا یا پنجانی سندوق) ده‌ستک مشبك (للباب أو لظاء صندوق)، سقاطة
haste /heɪst/ n [U]	په‌له، تاودان، له‌ز، له‌زوی سرعة، عجلة
<i>make ~</i>	له‌ز، زوی، خیراکه، زووکه، په‌له‌که أسرع، عجل
<i>in great ~</i>	به‌په‌له‌ی په‌کاره‌که‌پدا فی عجلة من أمره
hasten /heɪsn/ vi, vt	خیرا نه‌کات، کار نه‌کات به‌خیرایی، دله‌زیت، په‌له‌ نه‌کات
	يعجل، يعمل بعجلة، يستعجل، یحث علی العجلة
hasty /heɪsti/ adj (-ier, -iest)	۱. له‌زدار، به‌خیرایی، له‌زگین ۲. به‌په‌له، زوو هه‌لچو، توپه، هه‌له‌شه ۱. مستعجل، متسرع ۲. متهور، سریع الغضب
hastily adv	له‌زوکی، به‌خیرایی، به‌په‌له بعجلة، بسرعة، بتهور
hastiness n [U]	له‌زی، تاودان، خیرا، هه‌لچو عجلة، سرعة، تهور
hat /hæt/ n [C]	کلاو، شه‌بکه (به‌راورد بکه bonnet, cap یی لیوار، چمک) کوم قبعة (ذات حافة) (قارن bonnet, cap بدون حافة)
	به‌توره‌یی و هه‌لچویی نه‌دوی ~ <i>talk through one's ~</i>

	یتکلم برعونة أو بطیش
hatch /hætʃ/ n [C]	ده‌رگا یا نه‌دلاقه له‌دیوار یا نه زهمینه، ده‌رک، کلاو روژشه (باب ل) فتحة فی جدار أو أرضیه
hatchway n [C]	ده‌رگای زهمینی که‌شتی، ده‌ر ژیر له‌ردی باب أرضی فی سفینه
hatch vt, vi	ده‌تروکن هیلکه، ده‌ردی به‌تروکانی هیلکه‌که ینتق البيضه، یخرج بالنفق جوچکی به‌چوک هه‌لدین، هیلکه‌نه‌کا ~ chickens/eggs ۲. رووده‌دات، ته‌گبیر نه‌کا (به‌تایبه‌تی له‌پیلاندان) ینفس الفراخ / البيض ۲. یحدث، یدبر (بخاصة مؤامرة)
hatchery /hætʃəri/ n (pl -ies)	کورکگه، مه‌کینه‌ی جوچک هه‌له‌پن شوینی گه‌رادانانی ماسی المنفس، المنرف مکان لتفريخ السمک
hatchet /hætʃɪt/	پنک، بفر، ته‌ور، ته‌فر بلطة، فأس قصيرة اليد ناشت کردنه‌وه، رنک که‌وته‌وه <i>bury the ~</i> یعقد صلحاً، یدفن الأحقاد
hate /heɪt/ vt, n [U]	رقی لی‌په، قینی لی‌په، نایه‌ویت، رک، کین، روف، رولک، زک په‌شی یکره، یمقت، ینفض، کره، بغض
hateful /heɪtfl/ adj	دزیو، ره‌زا قورس، قیسک گران، رق هه‌لگر کره، بغض، معقوت
hatred /heɪtrɪd/ n [U]	قین، کین، رق کراهية، قعد، بغضا
haughty /hɑ:ti/ adj (-ier, -iest)	به‌فیز، لووت به‌رز، خودیتی، چاف سور متکبر، مترفع، منظرس
haughtily adv	به‌فیزی، به‌لووت به‌رزیه‌وه بظفرسة، بکبریاة
haul /hɔ:l/ vt, vi	راپنه‌کیشی، دکیشیت، دگوه‌زیت بجذب، یجر (بجهد و مشقة)
<i>elephants ~ ing logs</i>	قیل ته‌خته رانه‌کیشی فیلة تجر الأخشاب
<i>~ at a rope</i>	په‌ت رانه‌کیشی / توندی نه‌کا بجذب جیلا / یشده

هواره‌شی لڼ نه‌کا
~ sb over the coals
یزجره، یوبخه تویبیاغاً عیناً

۱. راکیشان، به‌دوای خونی راکیشان
□ n [C]

۲. ده‌سټکه‌وت، راو
۱. جذب، سحب، جر ۲. غنیمه، صید

کهل وپهل‌گواستنه‌وه
haulage /hɔ:lɪdʒ/ n [U]

کیشان، گوهاز تن
نقل البضائع

له مروّف وناژهل) سمت،
haunch /hɔ:ntʃ/ n [C]

ران، کلوت
رنی انسان أو الحيوان) کفل، عجز، ورکه

سه‌ری لڼ نه‌دات، شهره‌زی نه‌کات
haunt /hɔ:nt/ vt

یزور، یکرتردد علی

قوتایی به
idle students who ~ dance-halls

تمه‌له‌کان له سه‌ماخانه‌دان، دین و ده‌چن
طلبة کسالی یترددون علی صالات الرقص

تاوانباران
wrongdoers ~ ed by fear of discovery

نه‌ترسن تاوانه‌که‌یان ناشکرانیت
آمنون تتابهم المغاوب من أن یكشف أمرهم

ساویر، په‌نا، لانه، له‌هن جڼ نشین، شوینی
□ n [C]

حه‌وانه‌وه
مثری، ماوی، مکان یرتاده الشخص

لانه‌ی تاوانباران
the ~ of criminals

مأوی للمجرمین

دیو ودرنجی تیاپه
haunted adj

مسکون بالاشباح

have /həv; əv; hæv/ aux v 3rd pers sing has /hæz/
p.p had /həd, hæd/, pt had /həd, əd, hæd/ negative
forms haven't, hasn't /hæznt/ hadn't /hædnt/
به‌کار دیت بو ینک هیئانی کاتی ته‌واو، چاوگی ته‌واو
□ aux vt

تستخد لکون الأزمنة التامة والمصدر التام

له‌ورستانه‌ی be تیدایه‌کار دیت
□ vt

فی الجمل التي یمكن إستخدام be فیها

۱. نایا مانگی حزیران
Has June thirty-one days?

سی و یه‌ک روزه؟ ۲. ینک دیت، یندقت، هه‌په‌تی

۱. یستک، یجوز، یملک

نایا چاوی شینه‌یا
Has she blue eyes or brwon?

قاره‌یی (هه‌نگونیه)؟
هل لها عینان زرقاوان أم عسلتان؟

۲. گیر زده‌ی نه‌بی، هستی
I've no doubt about it.

پڼ نه‌کا، سه‌بارت به‌و گومانم نیه
یعانی، یحس، عنده (فکریا) لیس لدی شک بشانته

هوی
What reasons have you for thinking so?

چیہ تو وا بیر نه‌که‌یته‌وه؟
ما هی الدرعی التي تحملک علی هذا الاعتقاد؟

I won't ~ such behaviour in my house.

۴. رینگه‌دان، رپی پڼ دان رینگه به‌م هه‌لسوو که‌وته ناده‌م له
مالمدنا

۴. یسبح ب اینی لا یسبح بمثل هذا السلوك فی منزلی

۵. بو دهر پوینی
When ~ you to go to the dentist?

پوینی سه‌پاندن که‌ی نه‌بی سه‌ردانی پزشکی دان
پکه‌یت؟

۵. للتعبیرین الأکرام أو الأجبار متى یجب أن تزور طیبیب
الأسنان؟

when ~ you to go to the dentist

پوینته‌ خیرا برزین
We shall ~ to go soon.

یجب علینا أن نذهب سریعاً

۶. ده‌چیژی، دوچارینی،
Do you often ~ pain?

هه‌ست نه‌کابه، نایا زور جار هه‌ست به‌نازار نه‌که‌ی؟

۶. یسانی من، یقاسی شعریه هل کثیرا ما تحس بالالم؟

۷. نه‌زی، به‌چکه‌ی
The cat has just had kittens.

نه‌ین: پشیله‌که‌ ییجووی یوو چه‌ند ساتیک له‌مه‌ویه‌ر

۷. تلذ، تضع: لقد وضعت القطط ترواً منذ لحظات

۸. ده‌ستی
What presents did you ~ at Christmas?

نه‌که‌وی، وه‌رینه‌گری: نه‌ود یاریانه کامانه‌ن که‌ له‌جه‌زنی
له‌دایکجوونا وه‌رت گرت؟

۸. یحصل علی، یسلم: ما هی الهدایا التي حصلت علیها فی عید
المیلاد؟

۹. وه‌ردی نه‌گری،
What shall we ~ for dinner?

هه‌لی نه‌بژیری، خواردن چی بخوین بو نانی نیواره؟

۹. یاخذ، یختارو ماذا سنأکل علی الفداء؟

نایا نه‌مکه‌یت
What you ~ me for a partner?

به‌هاو به‌شت؟
أقبل بی شریکا؟

What would you ~ me do in that case?

۱۰. به هیوا به، پیش بینی نه‌کا، به هیوای چیت له‌و باره‌دا بیکم؟
 ۱۰. یامل یتوق ماذا تتوق فی آن أفضل فی تلك الحال؟
 ~ to do with ۱۱. په یوسته به
 ۱۱. متصل ب، تعلق ب
 What has she to do with that? / په یونند چیه /
 په یونندی له‌گه‌ل نه‌وه؟
 ما صلته‌ها / علاقتها بذلك؟
 ~ something nothing to do with / هه‌په‌تی /
 په یونندی نیه به
 لها / لیس لها علاقة ب
 ~ something out with sb / حساب راست نه‌کاته‌وه
 (به ورده شهر یا گفتووگو، مشت و مړ
 یعنی الحساب مع شخص ما (غالباً بالمشاجرة أو الجدال)
haven /'heɪvn/ n [C] په‌ناگه، بنده‌ر، شوینی حه‌وانه‌وه
 نیشنگه، په‌نا
 مرفاً، میناء (مجاز) مکان للراحة لأمن ملجأ، ملاذ
haversack /'hævəsæk/ n [C] جانتا، توره‌کدی
 زه‌خیره، کوله‌پشت
 حقبة أو جراب للمؤن یعلق بالظهر عادة (بخاصة للجنود)
havoc /'hævək/ n [C] ویرانه، تیکدان، نازاوهی
 سخت هه‌رفین، ویران ده‌رفت
 دمار، خراب، فوضى شديدة
¹ **hawk** /hɔ:k/ n [C] شه‌باز، هه‌لو، دال، باز، نولو
 صقر، باز
² **hawk** /hɔ:k/ vt به‌دهست گیری شت نه‌فروشی
 بیع متجولاً
hawker n [C] فروشیاری ده‌ستگیر
 بائع متجول
hawser /'hɔ:zə(r)/ n [C] گوریس، په‌تی نه‌ستور
 وه‌ریسی ستوری گه‌می بی گریدوت
 * حبل أو سلك سیک (یستخد فی السفن)
hawthorn /'hɔ:θɔ:n/ n [C] ده‌رختی گوژ، کوهیز،
 شیلان
 شجرة الزعرور
hay /heɪ/ n [U] کا، پووش، په‌لاش، قرشک، گزره
 تبن، قش، علف للحيوانات
hay fever n [U] پووشه‌تا

- جسی القش، جسی الهشیم
hayrick, haystack n [C] کومه‌له‌کا، موله‌کا،
 گزره
 کومة التبن، کومة الدريس
hazard /'hæzəd/ n [C] سامناکی، سه‌رکه‌شی
 مخاطرة، مجازقة
 گه‌ری
 exposed to the ~ s of life at sea
 سه‌رکه‌شیه‌کانی ژیان له‌ده‌ریا
 معرض لمخاطر الحياة فی البحر
 ۱. سه‌رکه‌شی نه‌کا، خوی نه‌خاته‌تالوکه
 □ vt
 ۲. نه‌په‌خه‌ملیئی، وای داده‌نی، هه‌لیدیئی
 ۱. یخاطر، یجازف، یعرض للمخاطر ۲. یقول من باب التخمين، یحزر
hazardous adj سامناکی، سامناک، پر مه‌ترسی
 مخوف بالمخاطر
haze /'heɪz/ n [U] تهم، مژاسفک، مژدبت
 ضباب خفیف، سدیم
hazel /'heɪzl/ n [C] داری باده‌م، بنده‌ق (په‌نگی چاو)
 عه‌سه‌لی په‌نگ هنگفین، هه‌نگوینی
 شجرة البندق. لون الاعین) علی
hazy /'heɪzi/ adj (-ier, -iest) تهم ومژاوی،
 ده‌وره‌گیراوه به‌تدم ومژ، نادیار
 ضبابی، محاط بضباب رقیق، غائم (مجاز) مبهم، غیر واضح
he /hi:/ pron له‌و(نیر)
 هو (ضمیر المذکر)
head /hed/ n [C] ۱. سه‌ر، که‌لله، گرنگی، سه‌روک
 ۱. رأس، هامة
 ۲. (ژیان) له‌کیسی چو / سه‌لاری
 ده‌روونی
 ۲. حیاة، فقد حیاته / إترانه
 ۳. ژیانئی له‌سه‌ر نه‌وه داننا، شینک
 It cost him his ~ .
 وه‌ک سه‌ر واین له‌شیوهی سه‌ری چه‌کوش یا بزمار یا دار
 نالای پاپور یا سه‌رکه‌فی سه‌رقایی شه‌راب یا کومه‌له
 گه‌لاوگول په‌سه‌ر قه‌دی ده‌خته‌وه، پوپه‌ی شت ۴. میشک:
 توانای ئی‌گه‌پشتن ویرکردنه‌وه
 ۳. کلنفة ذلك حیاته، شی. شبه الرأس او مکانا لرأس المطرقة
 او المسار أو صاری السفینة، أو الرغوة فوق كأس من الشراب
 او مجموعه الاوراق أو الازهار فوق ساق شجرة مثلاً قصة الشی، ۴.

- الذماغ: القدرة على التصور والتخيل. القدرة على التكيف
 شتيك به ميشكيا دى ~ *make sth up out of one's*
 ياتى بشىء من عقله
 وونى نه كا، راگرى خوى *lose keep one's ~*
 نه پاريزى
 بنقد / يحتفظ برياطة جاشه
 شيت، كيژ، شيت بوو *off one's ~*
 مخبول، ذاهل، مصاب بالجنون
 له ويروايه دايه كه *take it into one's ~ that...*
 له سهروو
 يعتقد بان يتحدث فوق مستوى إدراك الغير
 تيگه پشتى خه لكى قسه نه كا *talk above sb's ~*
 به سهر به كدا *~ over heels*
 راسا على عقب
 نووقسى خو شه ويستى *be ~ over heels in loves*
 بوه تا په ناگوئى
 غارق فى الحب حتى اذنيه
 وينه يا په يكهري سهر (به تا يه تى *~ s or tails*
 له سهر رووى پاره) وينه يانوسين يانه خش
 5. صورة أو تشال لراس (و بخاصة على وجه عملة معدنية).
 صورة أو كاتبة طرة أو نقش
 ناتوانى هيچى *be unable to make ~ or tail of sth*
 لى تن بگات، سهرو بهرى ليك جياناكا توه
 لا يسطح أن يدرك منه شيئاً. لا يعرف له رأس من رجلين
 سهري / يه كى به 50 پهنسه *50p a ~*
 خسون بسا للراس / اللواحد
 تاج له سهر، پاشاكان، شازنه كان *crowned ~*
 7. يدك سهر له مالد
 6. رؤوس متوجة، ملوك، ملكات 7. (جمع بصيغة المفرد) رأس
 من الأبقار أو الأغنام
 50 سهر له ولاخ *50 ~ of cattle*
 خسون راسا من الماشية
 8 له سهروه / سهر له سهروهى *at the ~ of the list*
 ليسته كه
 8 لى أعلى / راس / مقدمة فى أعلى القائمة
 سهرو، كوتايى سهروه *the ~ of a valley/lake/bed*
 له شتيك سهروى دول / دهر باچه / يتخف، قهره وينه
 9. أعلى، النهاية العلوية من الشيء أعلى الوادى / البحيرة /

- السرب
 10. دادوه سهروك بهر يوه بهرى *the ~ of the school*
 قوتابخانه
 10. حاكم، رئيس مدير / ناظر المدرسة
 سهروكى خزمه تكاران *the ~ waiter*
 رئيس الخدم
 11. به شتيك له وتار 12. له گاته نه وپهري *come to a ~*
 11. قسم أو جزء من حديث أو مقال 12. يبلغ الذروة أو الأوج
 يتأزم
 1. پيشى ده كه وى، له سهر تاره دى، رابهري *vi, vi*
 كه كا
 1. يصدر، ياتى فى المقدمة، يترأس
 2. ناراسته لى كه كا، نهروا بهرو باشور *~ ing south*
 2. يترجه نحو، يسير فى إتجاه يتجه جنوباً
 نهروا بهرو ماله كه لى *~ ing for home*
 نيشتمانه كه لى
 متجه إلى مسكه / موطنه
 قابلى نه كا بوگورينى ناراسته كه لى 3. به كه لله *~ sb off*
 لى نه كا
 يجبره على تغيير إتجاهه 3. يضرب بالرأس:
 به كه لله له توبه كه لى نه كا *~ the ball*
 يضرب الكرة برأسه
'headress n (بوجوانى) سهرو پيچ، فيس
 (بخاصة للزينة) غطاء و قفة
header n [C] كلاو، فيس، مه كينه يادرون و
 باركرن / هيلى سهروه
 غطسة / وقعة رأسية
heading n [C] جهند وشه يدك بوناونيشان، نافيشان
 كلمة / كلمات تصدّر البحث
'headland n [C] زهوى سهروه وى دهريا
 رأس بحرى
'headlight n [C] رووناكى پيشه وى فوتوموبيل،
 روناهايا پيشى
 النور الأمامى لسيارة ونحوه
'headline n [C] مانشيتى روظنامه سهردپر، نافيشانا
 گو تارا
 عنوان فى أعلى صحيفة أو مجلة، مانشيت
 به توره يى سهر نه هينته پيشه وه *headlong adv, adj*

	توورهو، هه لئچوو
	بوضع يکون فيه الرأس متقدماً، متهور، طائش، بتهور، بطيش
headman <i>n</i>	سەر خێل يان کۆتايه لادى، موختار، کوخه، سهرهوز
	رئيس قبيلة أو قرية
head 'master <i>n</i> [C]	بهريويهري قوتايهخانه / (نير) ناظر / مدير مدرسة
head-'mistress <i>n</i> [C]	بهريويهري قوتايهخانه / (من)، کاردارا دبستانى ناظره / مديرة مدرسة
head-on <i>adv, adj</i>	عهريانه كان بهريهك نه كهون سهرهه سهر له پيشوه / بهراهى (الغربان تصطدم) رأساً برأس. من المقدمة / الأمام
'headphones <i>npl</i>	بيستونگى گوى، بهيستوكا سهرى ساعات تثبيت على الرأس
head 'quarters <i>n</i>	بارهگا، شهرهگه، بنكه مقر أو مركز القيادة
headstrong <i>adj</i>	كه له رهق، ركدار، سهر هسك سهر رهق عنيد، صلب الرأس، متعنت
headway <i>n</i> [U]	جوله به رهو پيشوه، پيشكهوتن، لئينا پيشه نانه تقدم، حركة إلى الأمام
'headword <i>n</i> [C]	ناونيشان، سهره تاي فهرهنگ (به پيشى زل) عنوان، مدخل فى معجم (عادة بحرف ثقيل)
heal /hi:l/ <i>vt, vi</i>	چاك ده پيشهوه، ساريز ده پيشه، گوشت دگرت (برين) ديشه، يشه، يشه، يتعافى، يتدمل
~ a wound	(برين) برينداريه كه ساريز ده پيشه / ديشه وه سو
	يجعل الجرح يتدمل / يلتئم
wounds that ~ slowly	برينداري كه به كاوه خوش ساريز ده پيشه جراح تندمل ببطء
~ a quarrel	كوتايى به ناكوكى دينى (مجاز) ينهى الخلاف
health /helθ/ <i>n</i> [U]	1. دروستى، نه ندروستى، ساغى،

	ساخلمه مى
	1. صحة، عافية
<i>good/poor</i> ~	ته ندروستى باش / خراب 2. چيز وهرگرتن له ته ندروستى باش، بوژانهوه
	صحة جيدة / سيئة 2. التمتع بالصحة والعافية، ازدهار
<i>drink sb's</i> ~	پنك، به خوشى نه وه خواته وه، پنك هه لدهدا
	نخب: يشرب نخب صحت
healthy /helθi/ <i>adj</i>	دروست، ساغ، له ش ساغ سه خلم، ساغ، ساز صحيح، سليم، معافى
~ exercise	راهيتانى سودمه ند بو له ش تمرينات نافعه للصحة
heap /hi:p/ <i>n</i> [C]	1. كومه ل، كوم، زور، قومته 1. كومه، ركام
<i>a ~ of books/sand</i>	كومه لى به راو / خول كومه من الكعب / الرمال
<i>have ~ s of books/time</i>	2. له شيوكى كوى، بريكى زور زماره په كى زور به راو / كات
	2. (ل.د) (فى صيغة الجمع) كمية كبيرة، عدد كبير لديه مقدار كبير من الكعب / الوقت
□ <i>vt</i>	كومه لى نه كات، پرى نه كا يكوم، يكدس
~ a plate with food	قابه كه پر نه كا له خواردن يفتل صحناً بالطعام
~ favours (up) on a friend	حه ز به چاكه زور له گه ل هاوريكه دا نه كا يفرق الأفضال على صديق
hear /hiə(r)/ <i>vt, vi (pt, pp)</i>	1. گوى لى نه پيشه، ده پيشه
	1. يسمع، يسمعون
~ from	لى نه ده زنه قن هه والى واى پى نه كا تيلغه اخبار كذا
~ of	هه والى پى نه گه پيشه، نه زانيت له بهرى، بهر گوى ده كه وى 2. (دادوه) گوى له قسه شايه ته كان نه گوى يصل إلى سامعه، يعلم ب. يسمع عن 2. (القاضي) يسمع الدعوى أو أقوال الشهود
<i>H- ! H- !</i>	3. ده ست خوش، ناهرين، براتو

٣. أحسنت، عظيم
- hearing** /'hɪərɪŋ/ n [C,U] ١. توانای بیستن، بهیستن،
٢. له بواری بیستن ودهنگ
٣. دادووره‌وی بواری بیستن،
٤. القدرة على السماع، سمع، حاسة السمع أو
له‌دووره‌وی بواری بیستن،
٥. دادووره‌ی کردن، لیکولینه‌وه
الصوت على / بعيد عن مدى السمع ٣. محاكمة، تحقيق
- hearken** /'hɑ:kən/ vi گوی نه‌گری، دبه‌یست،
گوه‌داری دکت
(ا.ق) یضی، یصت
- hearsay** /'hɪə'seɪ/ n [U] قسه‌لۆک، پرویاگه‌نده، گوته
گوت
أقاویل، إشاعات، تقولات
- hearse** /'hɑ:s/ n [C] گالیسکه‌ی مردوان، داربه‌ست
عربة الموتی
- heart** /'hɑ:t/ n [C] ١. دل، نه‌فین ٢. مه‌لبه‌ندی سۆز
وخۆشه‌ویستی
١. قلب، فؤاد ٢. مرکز المحبة والعاطفة
- دلی نایه‌ت که‌وا (فلان که‌س بی هیوا بکا)
لایطاوعه قلبه‌ علی (آن یخبی أمل فلان)
ووره‌ی ناهیلن، هه‌ست به‌نانو می‌دی ده‌کات
ته‌ن عزیمته، یشره‌ بالیاس
١. نازا نه‌بین، پروای به‌ خوی نه‌بین
٢. یتشجع، یشره‌ بالثقة
٣. شتیگ زۆر کاری تی کردوه به‌توندی
٤. وهری نه‌گری
٥. یتأثر تاتراً عمیقاً بالأمر، یاخذه علی محمل الجدا
٦. چاکتر نه‌بین له‌ هه‌لسوکه‌وتیدا
٧. تحوّل إلى الأفضل فی شخصیه‌ المره
٨. چۆنی بویت، چۆن حه‌ز نه‌کات،
٩. وه‌ک وی بقییت ٣. چه‌ق، ناوه‌راست، دل
١٠. کما یرغب، کما یحلو له‌ تماما ٣. مرکز أو وسط، قلب
١١. له‌ ناوچه‌رگه‌ی دارستان
١٢. کوه‌ی، وینه‌ی دلی تیدا به‌ (کاغه‌زی قومار)
١٣. فی قلب الغابه‌ ٤. الکویه. ورقه‌ لعب تحمل صوره‌ قلب
- heartache** n [U] ١. په‌زاره، خه‌م، دل نیش، دل‌گرانی
٢. حزن، غم، آس عیق

- heartattack** n [C] دل داخوریان، قوتک
أزمة قلبية
- heartbeat** n [C] لیدانی دل، دل‌کوتان، پرته‌پرتی دل
نبضة (دقة) القلب
- heartbreaking** adj جه‌رگیر، دلشکان، دلشکسته‌ن
به‌سوی
منجع، فاجع
- heartbroken** adj دلشکاو، دلشکستی، ماتو
مه‌لول
مکسور الفؤاد
- heartburn** n [U] سوتانه‌وه‌ی ده‌می گه‌ده‌ به‌هوی
به‌دخۆراکی، دل‌سوزی، دل‌سوتان
حرقه‌ فی فم المعدة ناشئة عن سوء الهضم
- heartfailure** n [U] دابه‌زین له‌دلدلا، دل داخوریان،
قوتک
هبوط فی القلب
- heartfelt** adj سۆزداري (به‌تایه‌تی به‌زه‌یی) راستگو،
له‌ دله‌وه‌ ده‌رچووه
المشاعر (بخاصة اللطف) صادق، صادر عن القلب، مخلص
- heartless** adj دل‌ره‌ق، بی‌به‌زه‌یی
متحجر القلب، عديم الرأفة
- heartrending** adj دل ته‌زین، جه‌رگ بر
فاجع، یزق الفؤاد
- heartstrings** npl ناخی سۆزداري، زی‌یه‌کانی دل
أعمق المشاعر، أوتار القلب
- hearten** /'hɑ:tn/ vt هانی ده‌دات، ووره‌ی به‌رزه‌یین،
خورت دکت
یشجع، یشده‌ العزيمة
- ~ ing news هه‌والی هانده‌روانه‌ / هیوا نه‌به‌خشی
أخبار مشجعة / تبعث علی الأمل
- hearth** /'hɑ:θ/ n [C] کوجک، فاگردان زویا،
گه‌رمکه‌روه، مال، نشینگه
موقد، مدفأة، (مجاز) منزل، بیت
- hearthrug** n [C] به‌ره‌قالی / به‌ر زویا
بساط / سجادة تفرش أمام الموقد
- heartily** /'hɑ:tlɪ/ adv به‌ دل‌سوزی له‌ ناخی دله‌وه،
به‌ته‌واوی
بأخلاص، بحماسة، تماما

hearty /'hɑ:tɪ/ <i>adj</i>	۱. دل‌سوز، راستگُو ۱. مخلص، صادق
<i>my ~ approval</i>	نه‌وپه‌رهی ره‌زامه‌ندیم موافقتی الخالصه
<i>a ~ welcome</i>	پیشواز، به‌خیر هاتنی گرم ۲. به‌هیز، به‌توانا، له‌ش ساخ
<i>stil hale and ~ at 95</i>	استقبال / ترحیب خار ۲. قوی، معافی، متنوع بالصحة تائیسنا ته‌ندروستی باشه له‌تمه‌نی ۹۵ سالی‌دایه
<i>a ~ meal</i>	لا‌یزال متنوعاً بالصحة والعافية فی الخامسة والتعین من عمره ۳. (زهم، چیژ) تیرو ته‌سه‌ل، باش
<i>a ~ eater</i>	۳. (الوجبة، الشهية) کبیره، حسنة که‌سیکی نه‌وسن، چیژ له‌خواردن بیینی حسن الشهية، شخص يتلذذ بالطعام
<i>a ~ appetite</i>	تاسوقی زور، چیژی زور شهية بالفحة
heat /hi:t/ <i>n</i> [C,U]	۱. گرمی، گرماهی، گرمه ۱. حراره، حر
<i>in the ~ of the argument</i>	۲. هه‌لچوون، به‌شوکان له گه‌رمه‌ی مشت و مره‌که‌دا، ۳. پیشیرکئی سهره‌تایی بو‌دوور خسته‌وه‌ی لا‌وازه‌کان
<i>۲. إحتیاج، إنبغال فی غمره‌ النقاش ۳. سباق تمهیدی لأستبعاد</i>	۲. إحتیاج، إنبغال فی غمره‌ النقاش ۳. سباق تمهیدی لأستبعاد العناصر الضعیفة
☐ <i>vt, vi</i>	گه‌رمی ده‌کات، تایی لئی دئی، گرمی ده‌به‌خشی یسخن، یحیی
heatedly <i>adv</i>	به‌توره‌یی، به‌توندو و تیزی بغضب، بحده
heater <i>n</i> [C]	هیته‌ر، گرم‌که‌ره، ناگردان سخان، مسخن
heating <i>n</i> [U]	گه‌رمی، گرم‌کردن تدفئة
<i>central ~</i>	گه‌رمی مده‌رکه‌زی تدفئة مرکزیه
heatwave <i>n</i> [C]	شه‌پۆله‌گه‌رما موجه‌حر
heath /hi:θ/ <i>n</i> [C,U]	۱. زه‌وی به‌یار، می‌رگ ۲. خلیج جوزی‌که‌له‌روه‌ک

heavenly <i>adj</i>	۱. ارض بور ۲. الخلیج (نبات) (که‌سیکی) کچی، بیت‌په‌رست (شخص) وتنی، عابد الاوثان، (مجاز) هجی، غیر متدن
heather /'hedə(r)/ <i>n</i> [U]	جوره‌روه‌کیکه (میسر) گیاه‌که‌ی پیشه‌لانیه‌لقه‌که‌ی زرده‌گوله‌که‌ی بچوکه بومه‌به‌ستی پیشکی به‌کاردیت، هه‌له‌زه‌ک، به‌ندار نوع من الخلیج (نبات)
heave /bi:v/ <i>vt, vi</i> (<i>pt, pp ~ d</i>)	۱. به‌رزده‌گاته‌وه به‌رز ده‌کری رانه‌کیشری، توندی نه‌کا (په‌ت، گوریس) ۲. به‌رزی نه‌کاته‌وه و فری‌ی نه‌دا
<i>۱. یرفع، یرتفع (إستخدام بحری) (شیئاً ثقیلاً)، یسحب، یشد</i>	۱. یرفع، یرتفع (إستخدام بحری) (شیئاً ثقیلاً)، یسحب، یشد (حیلاً مثلاً) ۲. (ل.د) یرفع و یطرح
<i>~ one's luggage into a taxi</i>	که‌لو و په‌لی به‌رز نه‌کاته‌وه نه‌یخاته‌تو تومبیلی کری رفع استعته و وضعها فی سياره‌أجرة
<i>~ ing waves</i>	به‌رزونزم نه‌کا، شه‌پۆله‌کان به‌رزونزم له‌یین، هه‌که‌چن یعلو و یهبط، أمواج تعلو و تنخفض، تجیش
<i>~ ing bosom</i>	سنگ به‌رز و نزم نه‌کات صدر یعلو و ینخفض
<i>~ in sight</i>	۴. که‌شته‌که‌له‌ناسووه‌ده‌رکوت ۴. (السفينة) تلوح فی الأفق
<i>The ship hove to</i>	که‌شته‌که‌له‌ناوراستی ده‌ریا راوه‌ستا توقفت السفينة (وسط البحر)
☐ <i>n</i> [C]	به‌رزکردنه‌وه، راکشان، ده‌ردان، هه‌لچوون، هه‌ناسه‌هه‌لکیشان رفع‌سحب، طرح، جیشان، تنهد
heaven /'hevɪn/ <i>n</i> [C]	۱. ناسمان ۲. به‌هشت ۳. له‌شیوه‌ی کو (ناسمان)
<i>۱. السماء ۲. جنة فردوس ۳. (فی صیفة الجمع) السموات، السماء</i>	۱. السماء ۲. جنة فردوس ۳. (فی صیفة الجمع) السموات، السماء
<i>Good H- s!</i>	ناسمان چه‌ند جوانه! یا للسماء!
heavenly <i>adj</i>	۱. ناسمانی، پیروز ۲. جوان، گه‌شاره، به‌هشتی ۱. سامی، مقدس ۲. بدیع، مبهج

heavily /'hevɪli/ *adv* به‌گراخی، به‌ناره‌حه‌تی، به‌قورسی
بتاقل، بصویره

heavy /'hevi/ *adj* (-ier, -iest) ۱. گران، قورس، گه‌وره
۲. قه‌به‌تر، زلتر یان له‌ناسایی به‌هیزتر
۱. ثقیل، کبیر ۲. أضخم أو أكبر أو اقوی من النحو المعتاد
~ *crops/rain/work/blows* به‌رهمی زور/ بارانی به
لیزمه/ کاری سه‌خت/ لی‌دانی قورس
محصول وفیر/ أمطار غزیره/ عمل شاق/ ضربات عنیفه
~ *roads* ری‌نگای سه‌خت (به‌هوی قورو ولینه)
طرق شاقه (بسبب الأرحال)
~ *going* (باردوخ) ناره‌حه‌ت
(الظروف) صعبه، معینة للتقدم
□ *adv = heavily* ۳. (خه‌لك نوسینه‌که یان) وه‌رس
که‌ر، بیزارکه‌ر
۳. (الأشخاص، کتابهم) بلید، مثل
به‌هیزاشی وه‌قورسی *time hanging ~ on his hands*
کات نه‌روات
بیر علیه الوقت ببطاً وتتاقل

heavyweight *n* [C] کیشی قورس، مشت و بازی
قورس (سه‌رو ۱۷۵ رتل)
الوزن الثقیل، ملاکم من الوزن الثقیل (فوق ۱۷۵ رطلاً)

Hebrew /'hi:bru:/ *n* [C,U] (زمان یا فاین) جووله‌که
(لقه أو دین) اليهود
□ *adj* جووله‌که‌یی، هبری، یهودی

heckle /'hɛkl/ *vt* زور پرسیری نابه‌جی نه‌کا
له‌کویونه‌وه گشیه‌که‌دا
بکتر من الأسئلة المرحجة فی اجتماع عام

heckler *n* [C] به‌پریه پرسیری ته‌نگه‌تاو
مقاطع بالأسئلة المرحجة

hectic /'hɛktɪk/ *adj* ۱. سوور هه‌نگه‌راو، به‌شیوه‌به‌کی
ناناسایی (دهم و چاری سووره‌نگه‌راو)
۱. محمر، متورد بشکل غیر طبعی
گونای زور سوور هه‌نگه‌راو / ~ *cheeks/colouring*
ره‌نگی زور سور (وه‌که کسیتیکی سور هه‌نگه‌راو، سیلاوی)
۲. تالی هاتوو دوودل، شهرزه
وجنات شدیدة الأحمرار / لون بالغ الأحمرار (یشبه شخصاً)
یعانی من حمى السيل الرئوى) ۲. محمر، قلق

hecto- /'hɛktəʊ/ *prefix* پیشگریکه به‌مانای

بادنة مضاهما مائة
سه‌د، هکتوگرام، سه‌د گرام
~ *gram (me)* الهکتوگرام، مائة غرام
~ *litre* هکتولیتر، سه‌د لیتر
الهکتولتر، مائة لتر

hedge /'hedʒ/ *n* [C] په‌رژینی ده‌وه‌ن، تانگری
سیاح من شجیرات
۱. په‌رژینی نه‌کا، به‌ په‌رژین به‌بیره‌ستی
□ *vt, vi* ده‌وری نه‌گری بو‌دانه‌تی
۱. سیج، بحیط سیاج، بطرق (مجاز) بحیط بحاجز أو عائق
~ *d in with regulations* سه‌ره‌ست نیه
له‌هه‌لس‌وکه‌وت (به‌هوی پایه‌ندی به‌پاسایه‌که‌وه) ۲. ده‌سی
ده‌سی به‌نه‌کا، وه‌لامی ته‌واو نادات به‌ده‌سته‌وه
لایتنج بحریه‌ الحریة (بسبب الانظمة التي تقيدها) ۲. یراوغ،
یتجنب تقديم جواب قاطع

hedgerow *n* [C] په‌رژینی له‌ ده‌وه‌ن
سیاح من شجیرات

hedgehog /'hedʒhɒg/ *n* [C] ژیشک، ژزی
تفند، قباع

heed /'hi:d/ *vt* وریا نه‌یی، ناو‌ری لی نه‌دات
یتبه، یلضت إلى
~ *a warning* گوئی رایه‌لی، ناوه‌ردانه‌وه
إنتباه، إنذارات
take no ~ of what people say ره‌چاری ناگادار
کردنه‌وه‌به‌که نه‌کا، پایه‌خی به‌نه‌دات، گوئی به‌قسه‌ی خه‌لکی
نادات، گرنگی ده‌دابه
یراعی تحذیراً، یضع له حساباً لا یبالی بما یقولہ الناس

heedful *adj* هشیار، وریا، پایه‌خدار
متبه، حذر، مهتم

heedless *adj* به‌ناگا، به‌بایه‌خ، که‌م ته‌رخه‌م
غیر متبه، غیر مهتم، لا مبالی

heel /'hi:l/ *n* پاژنه‌ی به‌، پاژنه‌ی گوره‌وی
عقب القدم، عقب الجوارب
take to one's ~ s تی‌نه‌فوجینی
یلوژ بالفراز
cool/kick one's ~ s به‌چاوه‌روانی به‌جی ده‌هیلنی،
هه‌لدنی
بترک منتظراً

- come to ~ (سهگ) پاوه‌ری خواونه‌که‌ی نه‌کا، ملکه‌ج
 نه‌ین، گوی رایه‌ل نه‌ین
 (الکلب) سیر وراه سیده (مجاز) یخضع، یذعن
 down at ~ (پیلو) پاژنه شر، شربوونی جل
 (حذاء) بالی الکعبین (مجاز) رث الثیاب
 □ vt پاژنه‌ی نوی بو پیلو دانه‌نی
 یضع کعباً جدیداً ل (حذاء مثلاً)
²heel /hi:l/ vi, vt ~ over (که‌شتی) لارده‌یته‌وه‌به‌لا
 به‌کید، خوهر دیت، دبه‌زت
 (السفينة) تیل علی أحد جانبیها
 hefty /hefti/ adj (-ier, -iest) به‌هیز، زه‌بره‌ده‌ست،
 گوره‌گه‌له‌ک‌موزن
 (ل.د) قوی، جبار، ضخم
 Hejira, Hejira /hed'ira/ n کۆج، کۆچی یته‌مه‌بر
 (دخ)
 هجرة النبي محمد(ص) من مكة إلى المدينة
 heifer /heifa(r)/ n [C] گویره‌که، گولک (من)، چینلا
 بچوک، گولک
 عجلة، بقرة صغيرة
 height /haɪt/ n [C,U] ۱. به‌رزنی، (به‌تایه‌تی) به‌رزنی له
 رووی ده‌ریاوه، بلندی، به‌رزایی، بانک
 ۱. ارتفاع، علو (بخاصة) الأرتفاع عن مستوى سطح البحر
 به‌رزنی چیا، بلندی به‌زن،
 the ~ of a mountain
 ۲. چینگای به‌رز
 ارتفاع جبل ما ۲. مکان عال او مرتفع
 ۳. به‌رزترین ناست، لوتکه،
 the ~ of his ambition
 نه‌وپه‌ری به‌رزنی ناستی ناوانی
 ۳. الحد الأقصى، قمة، أوج الحد الأقصى لطموحه
 له‌وپه‌ری، تاف، پۆه
 at its ~
 فی الأوج، فی الذروة
 heighten /haɪtn/ vt, vi به‌رز ده‌یته‌وه به‌هیز نه‌ین،
 قول نه‌ین، قایم دکت، به‌رز دکت، پتر دبت
 یرفع، یعلی، یقوی، یعق
 (تاوان، ناپه‌سه‌ند، ناشرین)
 heinous /heɪnəs/ adj ییقام خراب
 (الجرم، شانن، شیع) منکر
 heir /eə(r)/ n [C] میرانگر (نیر)، جیشین، پاشماکگر،
 میرات خور

- وریت، ولی عهد
 heiress /eəns/ n [C] میرانگری (من) میرات خوری
 وریته
 heirloom /eəlu:m/ n [C] میرانگری، پاشماک
 میرات (شتیک) پاشه‌که‌وت بیی له وچه‌وه بو وچه
 شیء یورث من جیل إلى جیل
 Hejira = Hegira n کۆج
 هجرة
 held /held/ (بروانه / hold)
 (أنظر / hold)
 helicopter /helɪkɒptə(r)/ n [C] هه‌لیکوپتر،
 فروکه‌ی په‌روانه‌دار
 الهلیکوپتر، الطائرة المروحية
 heliport /helɪpɔ:t/ n [C] فروکه‌خانه (بو فروکه‌ی
 ستونی)
 مطار للطائرات العمودية
 hell /hel/ n [C] ۱. (له‌ه‌ندی نایندا) دۆزه‌خ، دۆزه
 ۲. بار، شوین، نه‌شکه‌نجه ونازار ۳. هه‌لاو، گازی کرن
 به‌توره‌یی
 ۱. (فی بعض الدیانات) الجحیم، جهنم ۲. حالة، مکان عذاب
 أو شقاء ۳. صیحة تعبر عن الغضب أو الاستنزاز
 he'll /hi:l/ = he will, he shall
 hello /hə'ləʊ/ int = hullo
 helm /helm/ n [C] ده‌سکی سه‌ونی که‌شتی
 مقبض دفة المركب
 helmet /helmt/ n [C] کلای ناسن، زرخ
 خوذة
 help /help/ vt, vi ۱. یارمه‌تی ده‌دات، هاوکاری نه‌کا
 ۱. یساعد، یعاون، یعین
 I can't ~ doing it. It can't be ~ ed.
 نه‌که‌وی،
 ریگه‌ی لی نه‌گری، نایکات، خوی لی نه‌دزیته‌وه
 یته‌رب من، لاسبیل لتجنب عمل ذلك
 ۳. خواردن
 ~ ing himself to some food
 وخوراردنه‌وه نه‌هینی، هه‌ندی خواردن نه‌خوات
 ۳. يقدم الطعام والشراب، يتناول بعض الطعام
 ۱. یارمه‌تی
 ۱. عون، مساعدة، معین
 □ n [U]
 ۲. لئی رانه‌کا، ریگه‌ی
 There's on ~ for it.

دەريازبويون نيه

٢. تهرب، تجنب: لاسيل إلى تجنبها أو التهرب منها

helper *n* [C] يارمه تى دەر، پشتگير، هه پيشت
مساعدا، معاون، معين

helpful *adj* هافل، سوودمه ندى، يارمه تيدەر
مفيد، نافع

helping *n* به شه خواردنيك له سەر قاپ يا دهورى،
پشتيقانى
حصه من الطعام على صحن (طبق)

helpless *adj* بى يارمه تى دەر، به ككه وته، زه بون،
كه ساس، بى كاره، داماو، بى نه وا
لامعين له، عاجز

helter-skelter /heltə'skelɪtə(r)/ *adv* به دەر په رين،
به خيراى، به په له، پرتاو
بالدفاع، بيجلة

hem /hem/ *n* [C] لئوار، كه نار، چمك، روخ
حاشية، الهدب
□ *vt* (-mm-) (لئوار، قهراخ، چمك) بو
يضع حاشية ل
دانه نى دهورى نه گرى، كه ماروى ددها ~ about (in)
يطوق، يحيط ب، يحصر

hemi- /hemi/ *prefix* پيشكرنيكه به ماناي نيو، نيفه
بادة معناها نصف

hemisphere /hemisfɪə(r)/ *n* [C] نيوه گو، نيوه گوئى
نصف كره، نصف
گوئى زهوى نيوه گوئى the Northern/Southern H~s
باكورى / باشوورى
الكرة الأرضية نصفا الكرة الشمالى / الجنوبى

hemorrhage /heməˈrɪdʒ/ *n* [C,U] خوئين به ريبون
نزيف، نرف دموى

hemp /hemp/ *n* [U] گوش، پووه كيكه له تاله كانى
گوريس دروست نه كرى
قنب، نبات تستخدم اياهه فى صنع العبال

hemstitch /hemstɪtʃ/ *n* [C] چينى جوانى
تطريز زينى
□ *vt* نه پيچنى، كراس به نه خش نه رانزنيته وه
يزين الثوب بالتطريز

hen /hen/ *n* [C] مريشك، جوجه له، كه رگ مامر

(پروانه cock)

دجاجة، فرخة، قارن (cock)

henpecked *adj* (پياو) زنانى كه زنه كى به سهر يا
زاله
(الرجل) تهين أو تسيطر زوجته على شونه

hence /hens/ *adv* لئروه، له نيسته وه
١. من هنا، من الآن، بهذا
له ههفته به كدا، له نيسته وه ٢. بو نه وه،
a week ~ زقيرى پيقه
فى أسبوع، فى الدن، ولذلك، ولهذا

hence-forth, hence-forward *adv* له مه دووا،
زقيرى، لئروه
من الآن فصاعداً

henchman /hentʃmən/ *n* [C] (pl -men)
به رده ستى دلئوز پراو پيشكراو به تاييه تى (لايه نگرى سياسى)
تابع امين او مورتوق (وبخاصة نصير سياسى)

henna /hena/ *n* [U] خه نه
حناء

hepatitis /hepəˈtʌtɪs/ *n* [U] هه وكر دنى جگهر،
جهرگ كولى
التهاب الكبد

her /hɜ:(r)/ *pron* (من) نه وى، نه وى (من)
هى (فى صيغة المفعول به)
I can see ~ . نه توانم ببينم
إنى أستطيع أن أراها
□ *possessive adj* راناوى خاوه نيتى بو تاكى نه هاتوو
ضمير التملك المفردة الغائبة
نه وه كيتى نه و (بومى)
This is ~ book هذا كتابها

herald /herəld/ *n* [C] ١. (له ميزووى كوئندا)،
٢. بانگه وازكه ر، ورياكه روه، گازيكه ر، مزگين
١. فى التاريخ القديم مناد، رسول ٢. بشير، نذير
بأندهى In England the cuckoo is a ~ of spring.
كوكومزدهى به هار نه دا به نيشگلتر
يحمل طائر الوقواق بشارت الربيع فى إنكلترا
□ *vt* مزده نه به خشى، هاتنى رانه كه به نى
ببشر، يعلن قدموم

heraldry *n* [U] هونه رى دروشمى ره كه زناسى

و میزوی خیزانه دیرینه کان خانه دانی، دروشمزان، هیجا
 فن شعارات النسب و تواریخ العائلات القديمة

heraldic /hɛ'rældɪk/ *adj* په یوه نندی به ره گمز
 دوزپه وه هه په
 متعلق بالانساب

herb /hɜ:b/ *n* [C] گیا، نهو گیا پانه ی له پزیشکی و
 چیشت لیتاندا په کار دیت
 أعشاب تستخدم فی الطب والطبخ

herbage /hɜ:brɪdʒ/ *n* [U] گزو گیا، بیجار، له وهر
 أعشاب و غیرها من نباتات العقول

herbal /hɜ:bl/ *adj* گیایی، کتیا گیا پان
 عشبی

herbapist *n* [C] فروشیار گیا، یا گیاناس، ورده فروش
 بائع أو عالم أعشاب، عطار

herculean /hɜ:kju'lɪ:ən/ *adj* بده سه لات، پیوستی
 به هیزی هوش و جهسته ی مه زن هه په
 ذوباس شدید، یطلب قوی عقيلة أو جسدية جیارة

herd /hɜ:d/ *n* [C] ره وه، جه له ب
 قطع، سرب، ماشیه
 ره وه، گرز، خه لک، ره وف حه شامات،
 ~ the common پشینی
 (تستخدم للسخرية) العرام، الغراء، الدهماء

herdsman *n* (pl -men) شوانی گاگل، گانان
 راع للماشية

here /hɪə(r)/ *adv* لیره، نالیره
 هنا، ههنا
 ~ and there لیره و له وی، نه لیره و نه له وه ی
 هنا ره ناه، لاهنا و لاهناک، أمر

neither ~ nor there کاریکی بین یا به خ (په یوه نندی
 به یا به ته وه)
 لأهمية له (لا علاقة له بالموضوع)

hereabouts /hɪə'baʊts/ *adv* له مه ولا، ل قیری
 بالقرب من هذا المكان، فه هذا الجور

hereafter /hɪə'ɑ:ftə(r)/ *adv* پاشه روژ، دوماهی،
 له مه و دوا
 من الآن فصاعداً، فی الحیاة الآخرة

hereditary /hɪ'redɪtɪ/ *n* [C] بو ماوه ره جه له کی
 زکماکی، پاشماکدار

ورانی، متواتر
 فه رمانه وه ی بو ماوه / نه خو شی بو
 ~ rulers/diseases ماوه

حکام بالوراثة / أمر، وراثیه
heredity /hɪ'redɪtɪ/ *n* [U] بو ماوه، کومه له سیفاتیک
 له باوان به جن ماو، زکماکی، پاشماکی، پشتاو پستی
 الوراثة، مجموع الصفات المتوارثة

heresy /hɛrəsi/ *n* [C,U] (pl -sies) گو مرا یوون، بی
 باوه، زه ندیقی
 کفر، زندقه هرطقه

heretic /hɛrətɪk/ *n* [C] گو مراهی له ناین، لاداو،
 زه ندیق
 کافر، متبرد علی التعالیم الدینیة

heretical /hɪ'retɪkəl/ *adj* کافر، هه لکه راو له
 ناموزگاری ناینی، گو مراهی، زه ندیقی
 کافر، متبرد و فسق علی التعالیم الدینیة، هرطقی

hereupon /hɪə'ʊpən/ *adv* بو یه، لیره دا
 علی هذا، عند هذا

herewith /hɪə'wɪð/ *adv* هاوینچ، له گه له هم، ب فی
 ناوایی
 مرفقاً بهذا، طياً

heritage /hɛrɪtɪdʒ/ *n* [C] پاشماوه، میراتی، که له پور
 (روشنیری و هونری و پاشماکدار)
 إرث، میراث، تراث (ثقافی أو فنی)

hermetic /hɜ:'mɛtɪk/ *adj* شاراره، باش داخراو،
 چه سپ، قایم
 کتیم، محکم السد

hermetically *adv* به توندو تولی داخراو
 بأحكام، مطلق بأحكام محکم السد
 ~ sealed کون پر، بی به جوونه ژووره وه هاته
 دهره وه ی ههوا نادات
 لا یسمح بدخول أو خروج الهواء

hermit /hɜ:mɪt/ *n* [C] ره پهن، نه لدال، پوست نشین،
 کوچک، سؤفی، گوشه گیر، بهرکه نار
 ناسک

hero /hɪərəʊ/ *n* [C] (pl ~ es) ۱. پالهوان، قهرمان
 ۲. کهستی سهره کی له رومان پاشانو گریدا
 ۱. بط، ۲. الشخصية الرئيسية فی قصیده أو رواية أو مسرحية

heroic /'hɛrɔɪk/ <i>adj</i>	پالەوانانە، قارەمانانە بطولی
heroin /'hɛrɔɪn/ <i>n</i> [C]	پالەوانیەتی، قەرەمان (مەن) بطلە
heroism /'hɛrɔɪzəm/ <i>n</i> [U]	پالەوانی، میرخاسی، قارەمانی، لەهەنگی بطولە، بسالە شجاعة فاتحة
heron /'hɛrɒn/ <i>n</i> [C]	شینە شاھو، خەمە خۆرە مالك الحزين، طائر البشون
herring /'hɛrɪŋ/ <i>n</i> [C]	جۆرە ماسیە کە وەک سەردینە سك الزنجة، سلك من جنس السردين (لا تفرق في الجمع غالباً)
hers /'hɜ:z/	هە (بۆ مەن) ملکها، خاصتها (ضمير المتلك)
<i>This book is ~ .</i>	هەدا کتاب خاصتها
herself /'hɜ:'self/	خۆی (بۆ مەن) هە نەسها
<i>She has hurt ~ .</i>	١. زیانی بەخۆی گە یاند ٢. قداضرت نەسها
<i>She ~ did it.</i>	٢. ئەو خۆی کردی ٢. هە نەسها نەکتە
<i>She sat by ~ .</i>	خۆی بەتەنها دانیشووە جلست وحيدة
<i>She did it by ~ .</i>	خۆی کردووەتی (بەن یارمەتی) کەسی تر عملته بنفسها (دون مساعدة من أحد)
he's /'hi:z/ = <i>he is, he has.</i>	
hesitant /'hezɪtənt/ <i>adj</i>	دوودل، نێگەرەن متردد
hesitantly <i>adv</i>	بە دوو دلی على نحو متردد، بحيرة
hesitate /'hezɪteɪt/ <i>vi</i>	دوو دل ئەبێ لە، نێگەرەن دەبێ بتردد، بیلخم
hesitation /'hezɪ'teɪʃn/ <i>n</i> [C,U]	دوو دلیون، دوودلی تردد، حيرة
hessian /'hesɪən/ <i>n</i> [U]	کوتال، گوینی خیش، قماش الجفناض
heterodox /'hetərə'dɒks/ <i>adj</i>	زەندیقی

heterodoxy <i>n</i> [C]	بەدعە، هەرقەتی، مارق زەندیقی، زەندیقی
heterogeneous /'hetərə'dʒi:nɪəs/ <i>adj</i>	بەجیاواز، تێفەلی، زایەنە، ناچونیەک متنوع، متفاير الصفات، غير متجانس
heterosexual /'hetərə'sekʃʊəl/ <i>adj</i>	ئازەرەوی رەگەزی تر ئەکا ببیل إلى الجنس الآخر
hew /'hju: / <i>vt, vi</i> (<i>pt</i> hewed, hewn)	بە پاچ ئەبیری، دکە لێشت، دەبرێت بئەق بئاس، بئەق بئاس دەرخت دانە پاچەن بئەق شجيرة
<i>~ down a tree</i>	
<i>~ n timber</i>	تەختە ی براو خشب مقطوع
hexagon /'heksəgən/ <i>n</i> [C]	شەش لا، شێوە یە کە ئەندازە ی شەش گۆشە ولا المسدس، شكل هندسي مسدس الزوايا والأضلاع
hey /'hei/ <i>int</i>	هە ی ئامراز ی، بانگ کردن، وویا کردنەو، لو، گەلی های، صیحة للفت الأنثاء، أو التعبير عن التعجب أو الدهشة
hey-day /'hei deɪ/ <i>n</i>	پۆیە، خۆشی، ماوە زێرینە هەرەت، گۆینتک، بەنگ ذروة، أوج إزدهار عنفوان (مفرد فقط)
<i>in the ~ of his power</i>	لەو پەری هێزیدا في عنفوان قوته
hiatus /'haɪ'etɪəs/ <i>n</i> [C] (<i>pl</i> ~ es)	کون، کەلێن، کورتاک ثغرة، فجوة
hibernate /'haɪbərneɪt/ <i>vi</i>	سەر دەبێت، ئەچێتە دوخی سەریوون زستانی مەت ئەبێ، دەبورینت سبت، يقضي فصل الشتاء في السبات (التوم)
hibernation /'haɪbər'neɪʃn/ <i>n</i> [U]	سەریوون، مەتی یا زستانی السبات الشتوي
hiccup, hiccough /'hɪkʌp/ <i>vi, n</i> [C]	نەگەرە دەکا، توشی قەرقینە و نەگەرە ئەبێ

يفرق، يحوزق، يصاب بالفراق أو الحازوقة
hid, hidden /hid, ˈhɪdn/ (پروانه *hide*)
 (انظر *hide*)
hide /haɪd/ vt, vi (pl hid /hɪd/, pp hidden /ˈhɪdn/)
 خوده‌شارینه‌وه، خوی مه‌لاس دده‌دا، هه‌دشیرت، نه‌په‌نی دکت
 یخنی، یختی، یخی، یختی.
hiding n [U] خو‌شاردنه‌وه، هه‌شارتن، خو مه‌لاس دان
 اختیاء، مخبأ، اختیاء
 go into ~ خو‌ی نه‌شارینه‌وه، دیار نامینن
 یختی، یختی.
hiding-place n [C] چه‌شارگه، په‌سینو، تقان، په‌نا
 مخبأ، مکان‌الاختیاء
²**hide** /haɪd/ n [C] پینتی نازه‌ل خو‌ش کراو یا خو‌ش
 نه‌کراو، ره‌بت، چه‌رم، که‌فل، سیرمه
 جلد‌الهیون (خام‌ا یا مدبوخا)، (للدعابة) جلد‌الانسان
hiding n [C] لیدان په‌قامچی
 جلد، علقه
 give him a good ~ شلکوتی نه‌کا
 یضربه علقه‌ساخته
hidebound /ˈhaɪdbaʊnd/ adj که‌فل‌هشک، بیر
 نه‌سک، هزر‌ته‌نگ
 ضیق‌التفکر
hideous /ˈhɪdɪəs/ adj ناشرین، نا‌په‌سه‌ند، بوتک
 شیع، شنیع، شانن
hierarchy /ˈhaɪərəʃi:ki/ n [C] ده‌سته (له‌کلینه‌ی پله‌ی)
 به‌رز بوونه‌وه، ده‌سته‌هه‌لاتی
 هیته (وبخاصه‌الکلیسه) ذات‌مراتب‌متسلطه
hieroglyph /ˈhaɪərəglɪf/ n [C] نووسینی هیروغلیفیه،
 هیروگلیفی (رینوسی میسری و مه‌کیکه‌کونه‌کان)
 حرف‌ا و کتابه‌هیروغلیفیه (کتابه‌قدماء‌المصرین‌ا و
 المکسیکین)
hieroglyphic /ˈhaɪərəglɪfɪk/ adj, n [C] هیروگلیفی، نووسینی میسریه‌کونه‌کان
 هیروغلیفی، هیروغلیفیه
high /haɪ/ adj (-er, -est) به‌رز، بلند، پروانه
tall بو‌پیاوان) سه‌ره‌کی، گرنگ، پا‌په‌به‌رز، توند، تیز
 عال، مرتفع (قارن *tall* للرجال) رئیس، هام، رفیع، شدید، حاد
 a ~ sea ده‌ریای‌شه‌پول به‌رز

بحر عالی‌الوج، متلاطم‌الأمواج
a man of ~ principles شه‌پول پینکادراو پیاوی باوهر
 به‌رز (کات) له‌وپه‌پیدا‌په
 رجل ذو‌مبادی، عالیه / رفیعه (الوقت) فی الذروه، فی الأوج،
 فی عزه
 ~ summer له‌وپه‌پری‌گه‌رمه‌ی هاوین
 (فی) عز / ذروه‌الصیف
It's ~ time you started کاتی ده‌ست پینکردن
 ها‌توو (خواردن) خه‌ریکه‌پیس ده‌یی (خراب‌ته‌یین)
 لقد حان‌الوقت لیتبدأ (قبل فوات‌الأوان) (الطعام) یوشک‌ان
 یفسد
 □ *adv* له‌پله یا پله‌ی به‌رز
 بدرجه‌ا وری درجه‌ا عالیه
 play ~ قومار نه‌کا به‌پری‌زور
 للقایه، یقامر بمبالغ‌کبیره
 run ~ (ده‌ریا) شه‌پوله‌کاتی به‌په‌کدا نه‌چن په‌یوه‌ندی
 به‌هسته‌وه هه‌په، تور‌پوون
 (البحر) یصطخب، متلاطم‌امواجه (مجاز فیما یختص‌بالمشاعر)
 تضطرم، ته‌تاج
highborn adj خانه‌دان، بناغه، تورین
 عریق‌النسب، اصل
highbrow n, adj که‌سینکی رو‌ششیرو زه‌وق جوان
 رو‌ششیری، پا‌په‌به‌رز
 (شخص) ذو‌ثقافته و ذو‌رق‌رفیعین
high flown adj (لیدوان، نویسن) ده‌زوریگته‌وه،
 ده‌نگدار به‌لام‌زورجار پووجه
 (العديث، الکتابه) طنانه، رنانه و لکن غالباً ما تكون جوفاء
high-handed adj زوردار، سه‌مکار، ده‌سته‌لاتدار
 طاغ، مستبد، متحکم
highlander n له‌دانیشوانی به‌رزیه‌کاتی اسکلتندا
 من‌سکان‌مرتفعات‌اسکلتندا
highlands npl زه‌وی‌شاخاوی، چیا به‌تایه‌تی له
 اسکلتندا
 أرض جبلة، مرتفعات (بخاصه‌مرتفعات‌اسکلتندا)
highlights به‌شه‌زیاتر روناکه‌کان و بریقهداره‌کان
 الأجزاء الأشد‌إشراقاً و بریقاً
high-minded adj ره‌وشت به‌رز، خاوهن
 بیروباوه‌ری‌مه‌زن

	رفیع الخلق ذو مبادئ سامیه
high priest <i>n</i> [C]	زهویان (زه یوانی گه وریه جوله که)
	الکاهن الأكبر (بخاصة عند اليهود)
highroad <i>n</i>	جاده‌ی گشتی، ری یا سه‌ره‌کی
	طریق رئیس، طریق عام
high school <i>n</i>	قوتابخانه‌ی ناماده‌یی / بالا، وبستانا ناماده‌یی
	المدرسه العالیة، المدرسة الثانویة
the high seas <i>npl</i>	ژوروی دهریا فره‌یی یا دهریایی
	أعالي البحار
high tea <i>n</i>	ژه مه‌خوړاکیکه به چاوه نه‌خوړی نزیکی
	کاتزیمیر شمسی نیواره
	وجبة طعام مع الشای تؤخذ عادة حوالي الساعة السادسة مساء
highway <i>n</i> [C]	ریڼگه‌ی گشتی / ریڼیا سه‌ره‌کی
	طریق عام / رئیس
highwayman <i>n</i>	ریڼگه‌بر، ریڼر، جهرده
	قاطع طریق
highly /haɪli/ <i>adv</i>	به پله‌ی بهرز
	بدرجة أو إلى درجة عالیة جداً
<i>a ~ paid man</i>	پیاوینکی موچه بهرز، فره موچه
	رجل ذو أجر مرتفع، شخص يتناول أجراً عالياً
<i>think ~ of sb</i>	ریڼی تایه تی لئ نه‌گری
	يكن له احتراماً شديداً، يقدره كل التقدير
<i>~ strung</i>	تووره، ده‌مارگر
	سريع الانفعال، عصبى المزاج
highness /haɪnis/ <i>n</i> [C,U]	بالایی به‌رزیته
	سه‌میان، به‌رزی، بلندی
	سمو، رفعة
<i>His/Her/Your H~</i>	خاوه‌ن شکو / نه‌ی خاوه‌ن شکو
	صاحب / صاحبة / یا صاحب‌السمو
hijack /haɪdʒæk/ <i>vt</i>	فروکه ده‌فرینی، ده‌بفرینیت
	يخطف عربة أو طائرة
hijacker <i>n</i> [C]	فرینده‌ری ته‌پاره باگالیسکه
	خاطف الطائرة أو العربة
hike /haɪk/ <i>n</i> [C]	گه‌شنی له‌لادی، سه‌یرانا ریڼه‌چوننی
	(يقوم ب) جولة في الريف
hilarious /kɪ'lɪəriəs/ <i>adj</i>	شادمان، شاد

	مرح، جذل (مع صخب)
hilarity /hɪ'lærətɪ/ <i>n</i> [U]	خوڅی به‌زم وه‌په‌رکڼ،
	شاهی، شایی، شادی
	مرح مصحوب بصخب
hill /hɪl/ <i>n</i>	گرد، ته‌پوړکه، زیر، گر
	تلة، تل، هضبة، منحدر في طريق
hilly <i>adj</i> (-ier, -iest)	گرداوی، ژوری گرد، په‌ساره‌ک،
	تیزیز، په‌سار
	كثير التلال، شديد التحذر
hillock /hɪ'lɒk/ <i>n</i>	ته‌پوړکه، ته‌پکه، گردلکه، تلم
	زیرک، گردی پچووک
	تل صغير، رابية، أكمة
hilt /hɪlt/ <i>n</i> [C]	ده‌سکی شمشر یاخه‌نچه‌ر
	مقبض سيف أو الخنجر
<i>up to the ~</i>	به‌ته‌واوی، به‌گشتی
	تماماً، کلیة
him /hɪm/ <i>pron</i>	نه‌و بو‌کوړ له‌حاله‌تن به‌کار یی
	ضمير النصب والجر للمفرد الغائب المذكر
himself /hɪm'self/ <i>pron</i>	خوڅی بو‌کوړ
	نفسه
<i>He cut ~ .</i>	خوڅی بریندار کرد
	جرح نفسه
<i>He said so ~ .</i>	نه‌و خوڅی ووتی
	هو نفسه قال ذلك وليس غيره
<i>He did it by ~ .</i>	خوڅی کردی یی یاره‌تی
	فعل ذلك بنفسه (بدون مساعدة من أحد)
<i>He sat by ~ .</i>	خوڅی دانیشت
	جلس وحيداً
¹hind /haɪnd/ <i>n</i> [C]	مټی ناسک
	انثى الغزال، غزالة، ايلة
²hind /haɪnd/ <i>adj</i>	دواوه‌ی، پاشین
	خلفی
<i>the ~ legs of a horse</i>	دوو قاجی دواوه‌ی نه‌سپ
	الساكن الخلفيتان لحسان
<i>the ~ wheels of a wagon</i>	دوو تایه‌ی دواوه‌ی
	گالیسکه
	العجلتان الخلفيتان لعربة
hindmost <i>adj</i>	دواترین، نه‌وه‌ی که له‌کو‌تاییدادیت،

	پاشی
	الأخير، ما يأتي في المؤخرة
hinder /hɪndə(r)/ vt	رئیی نه گری، دواى نه خا، ناهیلی، نه کهره دروست نه کا یعوق، یؤخر، یمنع
hindrance /hɪndrəns/ n [C]	شتیک ریگرینت یا دواخه ریئیت، کؤسب، ریگریتن، دواخستن، له مبه شئ یعوق أو یؤخر، عائق، إعاقة، عرقلة
Hindu /hɪnˈduː/ n [C]	هندوؤك، یه كئی له وانهی سهر به ناینی هیندوسین هندوسی، أحد أتباع الديانة الهندوسية
Hindulism /hɪnˈduːlɪzəm/ n [U]	ناینی هندوؤکی، هندوؤسی
	الهندوسية أو الهندوكية، ديانة الهند الرئيسية
hinge /hɪndʒ/ n [C]	رهزه، زره زینهك، نه نجامه، گیژهنه دهرگا منضلة
□ vt, vi	پیکه وهی ده بستنی به کیژهنه یرکب او یصل بمنضله
~ (up) on	پشئ بی نه به ستنی، نه وه ستینته سهر (مجاز) یرتکز أو یتوقف علی
hint /hɪnt/ n [C]	نامازهی نادیار، نیشان، سهرنج تلیح أو اشاره خفیة
□ vt, vi	نامازهی بؤ نه کا، شتیکی بؤ بوون ده کاته وه یلح، یشر من طرف خفی
I ~ ed that he ought to work harder.	نامازهی بؤ نه کا که بیوسته زؤر به چالاکسی کاربکا الصحت إلی إنه یجب أن یعمل بنشاط أكبر
I ~ ed at his laziness.	نامازهی بؤ تمبه لیه که ی کرد أشرت إلی کله
hip /hɪp/ n [C]	کلؤت، سمته، ههنگلی، ران، که ماش ورك، عظم الفخذ
hip /hɪp/ n [C]	تؤوی گوله کتیوی نمر الورد البری
hip /hɪp/ int	بابؤی بانگیشی ستايش بی کردن یا یقیش! صیحه تدل علی الاستحسان
hippodrome /hɪpəˈdrəʊm/ n [C]	پشپرکیی نه سب و

	کالیسکه له رؤمانی کؤندا شانؤ هه مهوره نگ مضار سباق الخیل أو العربات فی روما القديمة والیونان (إستخدام حدیث) مسرح المتوعات
hippopotamus /hɪpəˈpɒtəməs/ n [C] (pl ~ es, -mi /maɪ/)	نه سبسی ده ریا، هه سبسی نانی فرس البحر، السید قشقة
hire /haɪə/ vt	به کریی ده گری، کریی دگرت پستاجر، یؤجر
~ a horse/a concert-hall	به کریی ده گری نه سب / هؤل بؤناههنگی موسیقی پستاجر حسانا/ قاعة لاقامة لعفلات الموسیقة
~ out boats	به له م به کریی نه گری، (به راوردبکه له گدل <i>rent</i> بؤخانویه ره به کریی نه گری بؤ ماوه به کی زؤر) یؤجر القوارب (قارن <i>rent</i> لمبان تستاجر لترات طویله)
□ n [U]	کری، موجه أجر، أجرة، كراء
bicycles on ~	پاسکیل بؤ کری درجات للأجرة
pay for the ~ of a hall	پاره نه دا بؤ به کریی گرتنی هؤلک یدفع من أجل إستئجار قاعة
hirer n [C]	به کریی گیراوه مستاجر
hire-purchase	کریی شتومه ک به قیست شراء البضائع بالتقسط
his /hɪz/ pron, adj	هی نه و (نیر) خاصته، ضمیر الغائب المتصل
hiss /hɪs/ vi, vt	فیکه لی نه دات، دهنگنی ده ره نه کات وه ک فیشه ی مار، فیکه (یصدر) صوت یشبه صوت الأنفی فحیح، صفر
□ n [C]	دهنگی گالته بی کردن صوت كهذا، یدل علی الاستهجان
~ an actor off the stage	به هؤیها نه کته ریک له سهر شانؤ ده ره نه کریی
	یخرج متلاً عن خشبة المسرح مشیعاً بصیحات الاستهجان خشه (دهنگیک وه که دهنگی ناو بکریی به سهر شتی گه رما)، فشین، فشه ی ناو هسهه (صوت یشبه صوت الماء علی سطح ساخن)

- historian** /hɪ'stɔ:riən/ n [C] میژوناس، میژونوس
مؤرخ
- historic** /hɪ'storɪk/ adj دیروکفان، میژویی، دیرین
تاریخی، هام
- historical** /hɪ'storɪk/ adj ۱. میژویی، راسته‌قینه
۱. تاریخی، واقعی (غیرخیالی)
۲. رودای میژویی ۲. روداو (چیرۆک،
~ events شانوگه‌ری)
حوادث تاریخیه
- ~ novels and plays له میژووه‌گیراوه، شانوگه‌ری
میژویی
۲. حوادث (قصه، مسرحیه) مستوحاه من التاريخ روایات و
مسرحیات تاریخیه / مستوحاه من التاريخ
- history** /hɪ'strɪ/ n [C,U] (pl -ries) میژوو، زانستی
میژو دیروک، دیروکناسی
تاریخ، علم التاريخ
- histrionic** /hɪ'strɪ'ɒnɪk/ adj شانویی، نواندن
مسرحی، تمثیلی
~ ability توانای نواندن
قدرة على التمثيل أو التخصیص
- histrionics** npl هونهری نواندن، دهریرینی سۆزی
دروو ده‌له‌سه، زور ره‌وشتی
فن التمثیل، إظهار عواطف زاتقة
- hit** /hɪt/ vt, vi (-tt-; pt, pp hit) لئی ده‌دات، لیدخت،
لیددت، به‌رومات نه‌کیشی
بصدم، بصددم ب، بضر ب، بظم
~ it off with sb ده‌گونجی له‌گه‌لیدا، راهه دکت
ببسنجم معه
- ~ be hard ~ (by sth) بیژاری نه‌کا، زور ته‌نگه‌تاوی کرد
أزعجة، ضایقه کثیراً
- ~ (up) on (a plan) به‌زیکه‌وت ده‌دوژیتوه (وه‌ک
پلاتیک)
بهر بطریق الصدقة علی (خطة مثلاً)
- n [C] لیدان، لیختسن، لیکه‌وتن، پیکان،
مشته‌کۆله
ضربة، لطمه، لکمة
- a lucky ~ هه‌ولئی سهرکه‌وتوانه
معاولة ناجحة / موفقة

- make a ~ سهرکه‌وتنی به‌دهست هینا، ده‌ستخۆشکهری ~
به‌دهست هینا
- یحرز ناجاحاً بأمرأ ینال إستحسان الجبیب
- hitch** /hɪtʃ/ vt, vi راینه‌کیشی یان توندی نه‌کا
به‌خیزایی
بسحب أو یشد بحركة سريعة
- ~ up one's trousers ۱. پانتۆله‌کی هه‌له‌کیشن
۲. هه‌لی نه‌واسنی چینگری نه‌کا نه‌په‌ستن
۱. یرفع بظاله ۲. یعلق، یبیت، یربط
- n [C] ۱. راکیشانی خیزا ۲. گری بۆه‌ستن پت
به‌میخ، دهریاوانه‌کان به‌کاری ده‌هینن ۳. رینگ، به‌به‌ست
۱. سحبة أو جرة سريعة ۲. عقدة لشد حبل بوتد، عقدة
یستخدما البحارة ۳. عقبة، خلل، عائق
- کاره‌کان بی ~ Everything went off without a ~
کۆسپ به‌ریچون
سارت الأمور بلا عقبات
- hitchhike** /hɪtʃ'haɪk/ vi به‌خۆپایی گه‌شت نه‌کا
به‌راگرتنی نه‌و تۆتومیلانه‌ی به‌ریگای گه‌شتیه‌کاندا ده‌رۆن
یسافر مجاناً بأیقات السیارات المارة فی طریق عام
- hitchhiker** n [C] گه‌شتکهر به‌سواربونی تۆتومیلی
ریگاکان
المسافر بالركوب مع السیارات المارة
- hither** /hɪðə(r)/ adv لیره
(إق، هنا)
- hitherto** /hɪðə'tu:/ adv تا نیستا، تا هه‌نۆکه
إلى الآن، حتى الآن
- hive** /haɪv/ n [C] ۱. شانهی هه‌نگوین، شانیه یا هه‌نگوین
۲. شوینیک که خه‌لکی زۆری لئی کۆیۆتوه وه‌ک هه‌نگ
۱. خلیة نحل، قنبر ۲. مکان بختد فیه الناس کالنحل، مکان
یبع بالحركة
- hoard** /dɔ:d/ n [C] گه‌نجینه، مالی نه‌مبار کراو،
هه‌لگرتنی برینکی زۆر له‌راسته‌یه‌کان
ذخیره، مال مذخر، مقدار کبیر من الحقات
باشه‌که‌وت نه‌کا، نه‌مبار نه‌کا
□ vt, vi یدخر، یخزن
- hoarding** /'hɔ:drɪŋ/ n پهرژینی ته‌خته، نه‌یمان
به‌ده‌وری پارچه زه‌وی وشک و برنگ یاخانو
سیاح خشبی حول أرض بور أو مبني وغالباً ما نظیبه الاعلانات

hoar frost /hɔːfrɒst/ *n* [U] زوقم، شهونمی بهستو
لهسه رگه لا (چلوره)، خوساو، خوسک
صتیع، ندی متجدد علی أوراق الأشجار أو سطح المنازل
وغیره

hoarse /hɔːs/ *adj* (دهنگ) گر، نوساو، (کهمیک)
دهنگ گر
(الصوت) أجش، مبحوح، (الشخص) أجش الصوت

hoarsely *adv* دهنگ گری، قه بهیی، زیرو لیواشی
علی نحو اجش أو مبحوح

hoary /hɔːɪ/ *adj* (-ier, -iest) پیر، زور کون، موسی
أشيب، عتیق جداً

hoax /hɔːks/ *n* [C] فیل، هملخه له تاندن (زور جار بو)
گالته کردن
یخدغ، بحتال علی (بمصد المزاح)
□ *vt* فیل نه کات، گزی لی نه کا
یخدغ، بحتال علی (بمصد المزاح)

hob /hɒb/ *n* [C] هه لگر یا لیوار له نه نیشته زویا
بوئه وهی مه نجه لی لهسه ردانری وپه گهرمی بختنی
حامل او بروز بجانب موقد لوضع علیه القدور، لتحفظ
بهرارته

hobble /hɒbl/ *vi, vt* ۱. دهست بهرویشتن ده کا
۲. په ل وپوی ماین
۱. یجر ۲. یشد قوائم الفرس، یقله
□ *n* [C] ده بهستی، شه لی نه کا، شه لی لهرویشتندا
عرج فی الشی

hobby /hɒbi/ *n* [C] (*pl* -bies) خولیا (له کاتی دهست
به تالی ده کری)
هوایه (تمارس فی أوقات الفراغ)

hobbyhorse /hɒbiːhɔːs/ *n* [C] گوچانی سه رخر
وهک سه ری نهسپ منال سواری نه بی بو یاری بابه تی باش
بولیدوان
عصا ذات رأس شیه برأس الفرس یستظهر الطفل ببرکوبها
(مجاز) موضوع مفضل للحديث

hobnail /hɒbneɪl/ *n* [C] بزماری پیلو، بزماری
کورت و سه رخر
مسار النعل، مسار قصیر غلیظ الرأس

hobnob /hɒbnɒb/ *vi* (-bb-) ده دوی پان ده خواته وه
له گه له کهمیک به ناسایی

یحادث أو یشرب مع شخص ما برفع الکلفة

hock /hɒk/ *n* [C] جومگهی ناوه ند له لاتی دواوهی
نازه ل
الفصل الأوسط فی الساق الخلفية لحيوان

hockey /hɒki/ *n* [U] یاری هوکی، کاشو
لعبه الهوکی

hocus pocus /hɒkəs 'pɒkəs/ *n* [U] جادوگه ری،
هه پتوهوت بو داپوشینی فرقیله که
شعوذة، تهریج، تسویه لتضیة الخداع

hod /hɒd/ *n* [C] کول هه لگر بو گواسته وهی
تاسی قور
حمال لنقل الطوب والطين

hoe /həʊ/ *n* [C] پاچ، پیل
معزقة، مجرقة
□ *vt, vi* (*pt, pp* hoed) پاچه کوله زوی ده کا
یعزق الارض

hog /hɒg/ *n* [C] بهرازی خهساو که سیکي خو په رست،
چه په ل، چاو برسی
ختریر مخصی (مجاز) شخص أنانی أو قدر أو طماع
کاره کهی به باشترین شیوه نه نجام دا
ادی العمل علی خیر وجه

holist /hɒlɪst/ *vt* (په ری بهرز ده کاته وه) نامیر له بهت و
خلو که بهرز که ره وه (به تابه تی لهسه پستی که شتی)
(یرفع ب) جهاز من العبال والبکرات، رافعة (بخاصة علی ظهر
سفينة حربية)

ammunition ~ *s* بهرز که ره وهی که ل وپه ل
روافع الذخيرة

hold /həʊld/ *vt, vi* (*pt, pp* held) ۱. ده پگریت،
دهستگیری نه کا، توندی نه کاله باریکی دیاری کراوجنگیری
نه کا ۲. (له گه ل) (*prep, adv*)
۱. یسلا، یقبض علی، یبسط، یثبت فی وضع مسین ۲. مع
(*prep, adv*)
~ *back* نایکات، پاشگه ز نه بیت
یستع، یترجع
~ *sth back* به نهینی نه یه نیته وه
یقبه سرا، یکنه
~ *sb oneself back* نه یه نیته وه، بهرگری نه کا،
راپنه گری ده پمکنینی که سی / خوی

بصد. یوقت. یکج شخصاً ما / نفسه
 ~ by to پابه‌نده، خوئی پئی هه‌له‌واسنی
 یلزم. یتشبت ب
 ~ forth وتار ده‌خوئینی
 یبط. یلقی خطبة. یحدث باسباب
 ~ off به‌دور ودریزی‌نه‌دوی، خوئی دور‌نه‌خات
 بیئعد. ینئی بنفہ
 ~ out ا- خوئی رانه‌گریت، نارام نه‌گریت، پاریزگاری
 له‌شسوین وه‌سیزی خوئی نه‌کاب - (کۆمه‌ک و هسی‌تر)
 به‌رگه‌نه‌گری، به‌رده‌وام نه‌بین
 ا- یصد. یتحمل. یحافظ علی مرقعه وقته ب - (المؤن وما
 أشبه) یتحمل. یدم
 ~ out sth پیشکشی نه‌کا، نمایشی نه‌کا، پئی
 نه‌به‌خشی (وه‌ک هیوا)
 یقدم. یعرض. یمنع (الأمل مثلاً)
 ~ sth over دواي نه‌خا، دووره به‌ریزی نه‌کا
 یؤجله. یؤخره. یؤخر
 ~ sb sth up / ریگری نه‌کا، دواي نه‌خا ب / به‌زور
 دواي نه‌خا، به‌مه‌به‌ستی لی‌دزینی
 (أ) یعیق. یؤخر، ب / یؤخر بالقوة، ابتغاء السلب
 ~ with دانی پیا نه‌نی، پشتگیری نه‌کا، ره‌زامه‌ند ده‌بین
 له‌سه‌ر ۳. فراوانه بو
 یقر. یؤید. یرافق علی ۳. یتبع ل
 a trunk ~ ing all my clothes سندووتیک جینگه
 جله‌کانمی تیا بیئنه‌وه
 صندوق یسع جیع نیایی
 ~ strange opinions ۴. هه‌له‌گری، پروای هه‌یه به،
 بیروپای وایه بیروپای سه‌یری هه‌یه -
 ۴. یحمل. یؤمن ب. یعتقد: یحمل افکاراً غریبه
 پروای وایه *(the view) that the soul is immortal*
 که‌گیان نه‌مره ۵. به‌کی نه‌خا، نه‌یگری، نه‌یشاریته‌وه
 یعتقد أن الروح خالدة ۵. ملیح. یحجز. یصل. یکم
 ~ one's breath هه‌ناسه‌ی لی‌نه‌بری
 یسک / یکم أنفاسه
 ~ one's hand ده‌ستی نه‌گری
 یسک یده
 ~ one's tongue/one's peace... زمانی نه‌گری /
 ین‌ده‌نگ نه‌بین ۶. هه‌له‌گری، هه‌یه‌تی به‌ش / زه‌وی

یسک لانه / یکف عن الكلام ۶. یحمل. یملک [یملک اسهما /
 أرضاً]
 ~ shares/Land
 پۆستی گرنگ وه‌ر نه‌گری ده‌سه‌لات داری نه‌کا office
 ۷. له‌کسری (مشتومر، تاقیکردنه‌وه) له‌یه‌ستی (کۆپ،
 روبه‌روبوونه‌وه) ۸. جیگر نه‌بین، وه‌ک خوئی له‌مین
 یشل منصباً هاماً. یسک زمام السلطة ۷. یجری (مناقشة،
 إمتحاناً). یعد (إجتماعاً، مناظرة) ۸. یتب. لایئیر. یقی علی
 حاله. یدوم
 تا که‌ی که‌ش How long will the fine weather ~?
 به‌خوئی نه‌میننه‌وه؟
 إلی متى یستمر الطقس الجید؟
 ~ good هیشتا کاری پئی ده‌کری کاریکره،
 به‌راسته‌داده‌نری، پروای پئی ده‌کری
 لایزال معمولاً به، یسری مفعوله، یصح. یصدق
 له‌شوینی خووت بوسته، چیت پئی به H ~ hard!
 داینی!
 توقف فی مکانک! ضع ما فی یدک!
 ~ one's own/one's ground له‌سه‌ره‌لۆیستی ده‌مین،
 خو‌راگه، لی‌نی لانادات
 یتسک بسوقه، یتشبت برآیه، لایترحز عنه
 ۱. ریگه‌یان هیزی ده‌ست پیوه‌گرتن به □ n [C,U]
 ۱. طریقه‌ او قوه‌الأساک (بشی) قبضة
 شتیک / نه‌یگری ب / catch/get/have/keep ~ of sth
 پاریزگاری له‌شتیک نه‌کات
 ا / یسک ب / یحافظ علی شیء ما
 کاره‌که‌له‌زیوده‌ستی ده‌ر نه‌چن ده‌سه‌لاتی lose ~ of sth
 به‌سه‌ریا نامینئ ۲. گیره، هه‌لگر، ده‌سکی شتیک (به‌راورد
 بکه‌له‌گه‌ل foot ~)
 یفلت الأمر من بین یدیه یفقد سيطرته علیه ۲. مقبض، حامل.
 یدالشی. (قارن ~ foot)
 ۲ hold /haʊld/ n گه‌نجینه، نه‌بار، گۆگا
 مخزن، مستودع، عنبر السفینة
 holdall /həʊld ɔ:l/ n [C] توره‌که، جانتای
 گه‌شتکردن له‌کوتال
 جراب، حقبة سفر من القماش
 holder /həʊldə(r)/ n [C] هه‌لگری شتیک، خاوه‌نی
 کرچی، سو‌دوه‌رگر، گیره، ده‌سک

حامل الشيء، مالك، متاجر، مستفيد من، مقبض، ممسك	
فهرمانیەر، خاوەن دەسه‌لآت	office- ~ s
شاغلو المنصب، من في يدهم زمام السلطة حامل القلم	
نوسەر	pen- ~
حامل القلم	
ئەوێ لایین یا لەزیر	holding /'həʊldɪŋ/ n [C]
دەستیاین، بەتایبەتی خانوو بەرەو بەشە مۆلك	
ما فی الحیاة أو تحت الید بخاصة الأرض أو الأسهم، مستلکات	
رینگەر، پەك خستن،	hold-up /'həʊld ʌp/ n [C]
داخستن بەنیەتی تالان کردن	
عاقق، تعطیل، ایقاف بقصد السلب	
هاتووچۆ پەك ئەخا	a traffic ~
تعطیل فی المرور	
بانق دزین، هیرش کردنه سەر بانقا بۆدزی	a bank ~
سرقة بنك، هجوم على مصرف بقصد السرقة	
کون، چال، کەلین، زوری بچوک	hole /'həʊl/ n [C]
نقب، حفرة، جمر	
هەل ئەقوزیتەو	pick ~ s in
یصید الأخطاء.	
لە کێشە دا یە، لە تەنگانە	in a ~
(د.ل) فی ورطه، فی مازق	
(شیواز) شاراو، نهینی	~ and comer
(الأسلوب) خفی، سری	
هەكە كەنن، ئە یخاتە چال	□ vt
یحفر، یضع فی حفرة	
مۆلەت، پشوو	holiday /'hɒlədeɪ/ n [C]
إجازة، عطلة	
پشویی بانق، ئەو رۆژە ی بانق لە کارکردن	~ bank ~
ئەوێستنی	
عطلة مصرفية، اليوم الذي تتوقف فيه المصارف عن العمل	
١. پیروزی ٢. پیروزی	holiness /'həʊlɪnəs/ n [U]
١. قداسة ٢. قداسة البابا	
بابا (پیروژتان) بۆ بابا	His/Your H ~
(قداستکم) للبابا	
١. بۆش، پوک، داری	hollow /'hɒləʊ/ adj
١. أجوف، مجوف	
کلۆر، داری ناو پوک ٢. (دەنگ) گری، ئەلەر او	a ~ tree
٢. (م) درۆزن، هەلخەلەتین، ناراست	

شجرة مجوفة ٢. (الصوت) عميق، غير رنان ٣. (مجاز) كاذب، خادع، غير حقيقي	
ووشە / هەستی پوچەل	~ words/sympathy
کلمات / مشاعر جوفاء	
١. لەخستە بەر، کولمی دوور کوز	~ cheeks
١. غائرة، وجنات غائرة	
چاوەگەش سەرنج راکیش	~ eyed
ذو عيون غائرة، غائر العينين	
ئەییە زیننی، سەر ئە کەوئی بە سەریا	□ adv
	beat sb ~
(د.ل) بەزەمە (یتغلب علیه) تماماً	
بۆش، چال، دۆل	□ n [C]
تعريف، حفرة واد	
بۆشی ئەکا، کونی ئەکا	□ vt
يجرف	
کەناری دەریا فەشل	river banks ~ ed out by water
بوو، بەهوی ناووه	
ضفاف نهر تجرفت بفعل المياه	
درەختی هەمیشە سەوز دەرکاووی	holy /'həʊli/ n [U]
بەری سور	
شجيرة دائمة الخضرة ذات ورق صقيل شائك الاطراف و ثمر أحمر اللون، البهشية	
هیرۆ	hollyhock /'hɒli'hɒk/ n [C]
الخطمي، خبيزي أفرنجية	
گولخەنی کۆ کوزی،	holocaust /'hɒləkɔ:st/ n [C]
قەسانجایە بۆ لەناوبردنی خەلك بە سووتاندن و قەركرن،	
رەشە کوزی	
المحرقة، مجزرة بشرية خاصة بالأحراق	
کیفی دەمانچە، کالان	holster /'hɒlstə(r)/ n [C]
(قالکی چەرمی دەمانچە)	
قربا المسدس	
١. پیروژ، پاك	holy /'həʊli/ adj (-ier, -iest)
١. مقدس	
پەراوی پیروژ	the H~ Bible
الكتاب المقدس	
زەوی پیروژ	the H~ Land
الأرض المقدسة	
هەفتە ی نازارە کان (پیش جەژنی دیان)	H~ Week

۲. سؤفی، خوی تهرخان نه کا بوخزمه تی نایین
أسبوع الآلام (السابق لعید النصح) ۲. تی، نادر نفسه لخدمة
الدين
a ~ man پیاوی نایینی
رجل ورع معروف بالتقوى
living a ~ life زیانی سؤفیه تی و له خواترسی نه زی
یحیا حیاة التقوى والورع
۱. ریزلنی نان، بی زانین
homage /'hɒmɪdʒ/ n [U]
۱. تکریم، تقدیر
ریزگرتن paying ~ to (the genius of) Shakespeare
بو (لها توئی) شکسپیر ۲. (دوره به گ) سه له م، پاره نه دا به
قازانج
تکرماً (عقبرة) شکسپیر ۲. (الأطعام) بیعة، تقدیم فروض
الطاعة
۱. مال، خانو، نشینگه
home /həʊm/ n [C]
۱. بیت، دار، مسکن، وطن، موطن
at ~ (to) نیشتمان، هه وارگه پیشین و ناماده به بو
پشوازی کردن
ترقع و مستعد لاستقبال (الزوار مثلاً)
make oneself feel at ~ (وهك میوان)
سه ره بهستی نه اوای خوئی و هره گری له مالی که میکی
تروخوی به خاوه ن مال نه زانی ۲. یانه ی چاودیزی، په ناگی
ناومالی
یاخذ کامل حریت فی منزل غیره کما لو کان فی بیته ۲. دار
رعاية، ملجأ ۲. منزلي (سابقه للمنعم)
~ life زیانی ناو مال
حیاة منزلية
~ industries پیشه سازی ناو خوئی
الصناعات المحلية، فی
□ adv له مالی په کیکدا به له ولاته که پدا
منزل (الشخص) أو وطنه
bring sth ~ to sb رازی نه کا به شینگ، جوان بوئی
روون نه کا
یقمه بأمر ما، یوضعه له تماماً
ناواره، دوره به در، لانه واز
شرید، بلا ماوی
home less adj
خیزانی، مالباتی، ناسوده
home like
عائلی، مریح

۱. ساده، ناسایی، باو، ساکار
home-made adj
۱. بیسط، عادی، مأوف، غیر متکلف ۲. مریح، (جو) عائلی
۲. خوش (که میکی خیزانی)
homely adj
۲. مریح، (جو) عائلی
a ~ atmosphere خیزانی ناسایی، ساده
مریح، (جو) عائلی
a ~ boarding-house که شینگ ناسوده بی (خوئی)
خویشی که شینگ خیزانی ۳. (له نه مریکا، که سینگ)
ناسایی، جوان نیه، سه رنج راکیش نیه
جو عائلی، نزل یتبع بهو عائلی ۳. (فی امریکا، الشخص) غیر
جذاب أو جمیل
the 'Home Office' n وهزاره تی ناوخوی به ریتانی
وزارة الداخلية البريطانية
'homesick' adj بیرى نیشتمانی نه کا
بشر بالحنين لوطنه
homestead n [C] خانووی لادی و ده و رویره
مسکن ریقی و ماحوله من أرض وأبنية
homeward adj, adv به ره و نیشتمان، به ره و مال
مترجه إلى أو نحو المنزل أو الوطن
homework n [U] نه رکی ماله وه (قوتایی)
فرض أو واجب منزلي (لتلميذ)
homicidal /'hɒmɪsaɪdɪl/ adj کوژ، په یوه ندی
به کوشته وه هه به، نا کوکی تاکوشتن، کوژدار
قتل الغير، قاتل إنسان، قاتل
homicide /'hɒmɪ'saɪdɪ/ n [C,U] کوشتی که سانی تر
کوشتن، مروف کوژی
معلق بالقتل، نزاع إلى القتل
homogeneous /'hɒmə'dʒi:niəs/ adj (له چه ند به ش
پیک هاتوه) چونه ک، له په ک ره گزو رهوش، گونجاو
(مکون من أجزاء) متجانسة، من جنس أو طبيعة واحدة
چونه ک، دوره گ،
homonym /'hɒnəmɪm/ n [C] دوو وشه ی هاودنگی مانا جیاوازه ک (pale, pail)
مجانسة، جناس، کلماتان بلفظ واحد ولكن تختلفان بالمعنى مثل
(pale, pail)
تیربازی، لوتی،
homosexual /'hɒmə'sekʃʊəl/ adj مصاب بشذوذ جنسی، بیمل إلى افراد من نفس الجنس
□ n [C] قونه کی، هه تیوایی
شخص مصاب بشذوذ جنسی

hompsexuality /ˌhɒmsɛksʊəˈlɪti/ n [U] نیرباز،
قونه کی
شذوۋ جنسی

honest /ˈɒnɪst/ adj پیاوچاک، راستگو، راست بیژ،
خانه دان، دهست پاک، به ناپرو
شریف، صادق، نبیل، امین

honestly adv به دهستپاکی، به راستی
بشرف، بامانة، باستقامة

honesty n [U] راستی، دهستپاکی، سهراستی،
دلنوزی، راستگو
صدق، امانة، استقامة، إخلاص

honey /ˈhʌni/ n [U] ههنگوین، هتگفین
عسل النحل، شهد

honeycomb /ˈhʌniˌkɒm/ n [C,U] شانہی ههنگوین
قرص العسل
□ vt کون وکله بهر پر نه کا
بملاً بالقوب والقجرات

honeyed /ˈhʌniɪd/ adj (ووشه) شیرین، خوش
(الكلمات) حلوة

honeymoon n [C] ههنگوینیه مانگ، مانگی
ههنگوینی، یوک وزاوا
شهر العسل

honeysuckle /ˈhʌnɪsʌkl/ n [U] گوله ههنگوین،
روه کیکی شاخاویه
زهر العسل، سلطان الجبل (نبات)

honorarium /ˌɒnəˈreəriəm/ n [C] کری یا پاداشت،
بو خزمه تیک نه توانریت بری تیچوونی بزانی نه به خشری
بین داوا
آتعاب او مکافاة، مکافاة علی خدمات یحظر العرف تحدید
مقدارها و تسخ بدون طلب

honorary /ˈɒnərəəri/ adj (به کورتی) کاریک،
پایه بیک) بو شانازی، فه خری، پایه دانان (بین موچه)
تختصر الی (Hon) (الوظيفة أو المنصب) شرفی فخری (بدون
راتب)
سكرتیر بو ریژلیمان (پروانامه ی یا پله)
سكرتیر فخری (الشهادة أو الرتبة) فخریة
ریژدانان جیگری سهروکی
ریژلینراو

نائب رئیس فخری
شانازی، مهردی، مهزنی،
رؤمته، ناموس، ناپرو
شرف، نبل، إجلال
به سهریلندی سهرکوتن له جهنگدا
win ~ s in war
یغوز بالأمجاد فی العروب
به شان وبلائی پاشادا ههته دا
do ~ to the King
یحضی بالملک
پاسه وانی شایانه
a guard of ~
حرس شرف
ناههنگ گیزان بو شکوی
a ceremony in ~ of sb
کسبیک شکومه ند، مهرد
إحتفال علی شرف شخص ما، شرف، نبل
on my ~ سویند نه خوم به ناپروم
أقسم بشرفی
پایه نده به کردنی کاریک
bound in ~ to do sth
به بیی ناپرو (نهک به یاسا)
ملزم بععل شیء بمقتضى الشرف (ولیس القانون)
به لینی ناپرو
word of ~ وعد شرف
May I have the ~ of your company at dinner?
۳. (شیوگی به رهوشت) نایا نه کری گه وره مان که نه
بو ناخواردنی نیوه رو؟
۳. (صیفة مهذبة) ایمنکن أن أخطئ بشرف إستظافتکم علی طعام
الغداء؟
۴. (شیوگی کو) دیارده کانی
do the ~ s (of) ریژلیمان و خزمه تی میوان به باشی
۴. (فی صیفة الجمع) مظاهر الحفاوة والتکریم یحضی بالضعیف،
یحسن وفادته
۵. به ریژتان /خواهون شکو، به ریژی
Your/His H~ ۵. سیادتکم / سیادته
۶. شانازی قوتا بخانه
an ~ to the school ۶. فخر للمدرسة
۷. (له شیوگی کو) ناپرو، بالاداری
the ~ s list ۷. (فی صیفة الجمع) شرف، امتیاز قائمة الشرف فی الأتعام
الملکی
۷. لیستی شهرفمه ندان، بکلوریوس
an ~ s degree
بکالوریوس شرف

۱. ریزی لئی نه گری گورهی نه کا
□ vt ۱. محترم، بیجل، بکرم
۲. بری کبیاله و جهك نه دانه وه له کاتی
~ a promise خویدا، به لئین نه با ته سهر
۲. یبی بقیه کبیاله او شیک عند الاستحقاق یبی بالوعد
- honourable** /ˈɒnərəbəl/ adj ۱. بیا و چاک، به خشنده،
ناقدر، شایه، ین، یریز
شریف، نیل، صادق
۲. ریز دار، رومه تدار شیوازیك شایستهی
~ conduct ریز گرتن بیت
سلوک جدیر بالاحترام
- ناشتن به ریز لئان (کو تکرابو *Hon*) به ریز
~ burial ناز ناویکه بو دادوهر و بیاوی گوره
- دفن مصحوب بمظاهر الاحترام (تختصر إلى *Hon*) محترم، لقب
یخاطب به القضاة و غیرهم من کبار موظفی الدولة و أبناء بعض
النبله
۱. کلای، میزه کولاف، فیست
hood /hʊd/ n [C]
۲. له چک بو سهرومل، چادر بو گالیسکه و ماشین
۳. هه شتیك له کلای پچیت، وهك پویه
۱. قلنسه، طرطور ۲. غطاء للرأس والعنق معا، غطاء متحرك
لعرية أو سيارة ۳. شی شبه القلنسه مثل غطاء الصقر أو الفرس
- به پوشه روه، کلای پا قوجه کی
hooded adj ذو غطاء أو غطاء شبه القلنسه
- گزی لئنه کا، فیل نه کا
hoodwink /hʊdwiŋk/ vt یخدع، یغش
- سم (نه سپ)، سم
hoof /hu:ʃ/ n (pl ~ s, hooves) مانگا، زیر پئی حوشر
حافر (الفرس)، ظلف (البقر)، خف (الجمال)
۱. ته له، قولاب، چنگال ۲. داس
hook /hʊk/ n [C]
۱. کلاب، خفاف ۲. منحل
- به ج ریگه بهک لئی گیر نه کا
by ~ or by crook بایه وسیله یکنب
- به قولاب نه یگری بان چنگری نه کا به گیره
□ vt, vi یسک او یبیت بکلاب
- کراس
a dress that ~ slits ~ ed at the back له داوه به گیره به ستراوه
- توب مثبت بکلاب من الظهر
~ a fish ماسی راو نه کات

- یصطاد سکا
- hooked** adj مکلب، مزود بکلاب، نیه بکلاب
- کرمی نه نگلوسوما به دیواری
hookworm n [C] ریخوله نه نوسئ نه خوشی نوش نه کا
دوده الانکلستوما (تعلق بیدران الأمعاء مسببة المرض)
- نارگیله، نه رگه له
hookah /hʊkə/ n [C] ناویله، شیشه
- نازاوه چی به کنی له باندی
hooligan /hu:lɪɡən/ n [C] جهر بهزه کان
بلطجیا، شقی، أحد أفراد عصابة من مشیری الشغب
- نازاوه نانه وه له سه رجاده و
hooliganism n [U] شويع نی گشتی
بلطجه، اثار للشغب
- توقی کانزایی پان دارین
hoop /hu:p/ n [C] (له ده وری به رمل)، خلوقه کی نه لقه
طوق معدنی او خشبی (یحیط بیرمیل)، لعبة الأطواق
۱. قرانی کونه به یو ۲. دهنگی هورنی
hoot /hu:t/ n [C] نوتوبیل یا سه مهنده وه و (تیته) ۳. هاواری نیشانهی
ناره زایی و سوکایه تی پئی کردن پئی، نه قیرینی
۱. نعیقه البروم ۲. صوت بوق السیارة أو صفارة القطار
۳. صیحه تدل علی عدم الرضا أو الاستهزاء
- فیکه و هاوار نه کا بو گالته پئی کردن، ده ری
□ vi, vt نه کا
- ینغه، یزمر، یصفر، یصیح مستهزنا یطرده بالعیب او الصغیر او
بصیحات الاستهجان
- به فیکه و هاوار نه کته ری
~ an actor off the stage ناچار نه کا شانویه جیهیلی به فیکه و هه راو هوریا
- بجبر مثلاً علی مغادرة خشبة المسرح مشیعاً بصیحات
الاستهزاء والاستهجان
- هورنی نوتوبیل، شوتی کارگه
hooter n [C] بوق السیارة، صفارة المنع
- بروانه (*hoof*)
hooves /hu:vz/ (انظر *hoof*)
- گیادینار (روه کیکه) گه لاکه کی
hop /hɒp/ n [C] وشک نه کرتیه وه و پیره لئی دروست نه کرتی
حشیشه الدینار (نبات)، اوراقها تجفف و تستخدم لصنع البيرة
۱. (کسی) ههنگه شملی
hop /hɒp/ vi, vt (-pp-) ۲

نه‌كا، له‌سه‌ر په‌ك قاچ باز نه‌دا، بالنده‌هه‌له‌قونځى ۲. هه‌ل نه‌قونځى نه‌روا په

۱. (الشخص) يعجل، يقفز على قدم واحدة (الطير) ينط، يعجل

۲. يجتاز أو يعبر بالعجل

هه‌نگه‌ شه‌لى، قه‌له‌مباز، قوناغځيك له‌گه‌شتى □ n
گه‌ردوون

حجل، قفزة قصيرة، مرحلة فى رحلة جوية

۱. نوميد، تگا، هيو، هه‌ست به hope /həʊp/ n [C,U]
دلتياسى ده‌كا

۱. أمل، رجاء، تمنى، شعور بالثقة والأطمئنان

۲. كاريك به‌هيو ايه‌وه نه‌بن، ~ for sth/that.../ to have

هيو ايه‌خشه يا خوازياره شتيكى ده‌ست كه‌وى / بوى بيته‌دى ۲
امر يقعد عليه‌ الأمل أو الرجاء، بيعت للأمل يأمل أو يرجو

الحصول على شىء / تحقيق شىء

hopeful /həʊpfl/ adj
گه‌شيبينه، گه‌شيبينى و
هيو ايه‌خشه، پر هيو

مضائل، بيعت على الأمل أو التفاؤل

hopefully adv
به‌گه‌شيبينى و هيو ادا ريه‌وه
على نحو مضائل أو بيعت على الأمل

hopeless /həʊplɪs/ adj
ناوميد، بى‌ هو ده، بى‌ هيو
يانس، قانط، ميئوس منه، (الشخص) لا أمل فى

بى‌ كه‌لك، (كه‌سنيك) بى‌ هيو اى a ~ invalid

چاكو نه‌وه لى‌ى، بى‌ نوميدن، نه‌خوشيك چاكو نه‌وه‌ى نيه
شفا، ميئوس منه مريض لا شفاء له

۱. كاسه‌ى كوتين، ره‌ته‌ى hopper /hɒpə(r)/ n [C]
بونه‌وه‌ى گه‌نمه‌كه‌ى تيكرى و بهارنى نامانى كولاكى (بى‌
تيكرنى) ۲. كوله‌ى بچوك

۱. قادوس الطاحونة، وعاء على شكل قمع لتلقيم الطاحون أو
الآلة بالقمح أو الفحم ونحوه ۲. جرادة صغيرة، حشرة نطاطة

۱. په‌كئى له‌ هوژه كوچه‌ره‌كان، horde /hɔ:d/ n [C]
هوژى ته‌تر، هه‌مه‌جى

۱. واحدة من القبائل الرحل، قبائل من التار أو الهجين

۲. (بوسوكا يه‌تى بى‌ كردن) كومه‌نيك ~ s of Tartars
خه‌لك

۲. (للتحقير) حشد من الناس

horizon /hə'raɪzn/ n [C]
ناسو، سو
أفق

horizontal /hɒrɪzɒntl/ n [C]
ناسو، ته‌خت

أفق، منبسط

horizontally adv
ناسو بيانه، به‌ته‌ريسي يان ناسو
على نحو أفقى أو منبسط

hormone /hɔ:moun/ n [C]
هورمون
هرمون

horn /hɔ:n/ n [C,U]
۱. قوچ، شاخ، نه‌وماده‌به‌ى كه
قوچى لى‌نيك هاتوه ۲. به‌شيك له‌ شاخ بچيت

۱. قرن، السادة المكونة لقرن العيونات ۲. جزء شبيه بالقرن
پاشه‌گه‌ز نه‌بيت draw in one's ~ s

ينسحب، يتراجع

۲. فيقه، فيكه، فيكه‌ى راو، فيكه‌ى
راوچى a huntsman's ~

۲. صور، بوق، نفير، بوق الصياد

French ~
فيقه‌ى ناگادار كردن

بوق نحاسى، صفارة انذار

a fog- ~
فيقه‌نه‌ى خوئل، خوئل فريدان
صفارة الضباب

a car
هوژنى فوتومبيل
بوق السيارة

horned adj
قوچدار، ره‌سه‌ولاخى
ذو قرن

~ cuttle
قوچدار (وه‌ك گا)
مواش ذات قرن (ثيران مثلا)

horny adj (-ier, -iest)
قوچى، زير، ره‌ق
قرنى، خشن، صلب

hands ~ from hard work
ده‌ستى زيروبوو به‌هوئى
كارى سه‌خته‌وه

أيد خشنة بسبب العمل الشاق

hornet /hɔ:nɪt/ n [C]
زه‌رده‌واله، سنيك، موزه‌به‌ش
زبور، دبور

horoscope /hɒrəskəʊp/ n [C]
نه‌خشه‌ى بورجه‌كان
(به‌ختزاني)

خريطة البروج

horrible /hɒrəbl/ adj
ترسناك، قوتينه‌ر، بزدهين،
كرت، ترسينه‌ر، بيزاركه‌ر

مخيف، مفرع، مرعب، رهيب

horrid /hɒrɪd/ adj
ناشووين، ترسناك، رق و كينه، نيسك
قورس، بزدهين، وه‌رس كه‌ر، بيزاركه‌ر

بشع، مروع، كریه (ل. د) بغیض، مكروه، مزعج
horrify /hɔːrfai/ vt ده ترسینیت، ده توفیقین
 یخیف، یربع، یروع
horror /hɔːrə(r)/ n [C,U] شتیکی توفیقنەر، ترس،
 توفیقن، یزدهین، ههژلین، ترس، ترسیاری
 شیء مرعب، رعب، فزع، هلع
horrorstruck, -stricken adj ترساو، توشی
 ترسیکی زور بووه
 مرتعب، مصاب بخوف شدید
hors d'oeuvres /ɔːˈdɔːvrə/ npl (فدوه نسی)
 بهرکول، شتی پیش خواردن
 (فرنسیه) مشیات، مقبلات
horse /hɔːs/ n [C] ۱. ئەسپ سواره، ۲. ئەسپ سوار،
 سوارچاک ۳. ئەسپه دارینه
 ۱. حصان، جواد، فرس ۲. خیاله، فرسان ۳. حصان خشبی
horseback n on ~ له سهو پشتی ئەسپ سوار،
 سواره
 علی صهراة الجواد خیال، فارس
horsemanship n [U] سوارچاکی، سواربونی
 ئەسپ
 فروسیه، رکوب الغیل
horse-play n [U] رهوشی توندو تیز
 مزاج خشن أو سجع
horsepower n [U] هیزا ههسپ، ئەسپه توانا، شیانا
 ههسپ، (کورت ده کریتیه وه بو *h.p*)
 قوه حصان، القدره مقدره بالحصان (وتختصر الی *h.p*)
horse-radish n [U] توری تون، تهفری توژ
 نجل حریف / حار
horseshoe نالی، نالی ئەسپ
 حدوة الحصان، نعل الفرس
horsewhip n [C], vt (-pp) قامچی، جهلدهی
 لی ئەدا به قامچی له ئەسپ ئەدا
 سوط، یجلد، سوط الحصان
horsewoman n [C] ئەسپ سوار (ژن)
 فارسة، خیاله
horticultural /hɔːtɪkəlɪfəl/ adj په یوه سته به
 بیستانکاری
 متعلق بالبسته أو فلاحه البساتین

بیستان زانی،
 هونهری کشتوکال، بیستانزانی
 البسته، فن زراعة الأزهار والثمار والخضر
1 hose /həʊz/ n [C,U] سۆندهی ناو، یاخ ناوده دات
 خرطوم میاه یستی (حدیقه)
 به سۆنده نو تومبیل ده شوات
 □ vt یفسل (سیاره) بالخرطوم
2 hose /həʊz/ n ۱. ناوی بازرگانی بو گوهره وی دریز
 ۲. پانتۆلی تهسک کاتی خوی به روانگه و له بهر نه کرا
 ۱. الأسم التجاري للجوارب الجوارب (إسم جماعی) ۲. بظلون
 ضیق کان یلیس فی الماضي
 پانتۆلی تهسک
 doublet and ~ صدره و بظلون ضیق
hospitable /hɔːˈspɪtəbl/ adj میوان دوست، مهرد
 به خشنده، ده ست له کری (بو میفانان)
 مضیاف، کریم، حسن الوفاده
hospital /hɔːspɪtl/ n [C] نه خو شخانه، بیمارستان،
 خه سته خانه
 مستشفی
hospitality /hɔːspɪˈtæləti/ n [U] میوانداری باش،
 میفانی، میفاننداری، میواندوستی
 حسن الضیافه، کرم، جود
1 host /hɔːst/ n [C] میفاندار، خانه خوی، خاوه نی
 نو تیل یادیه خان، خاوه ن مال
 المضيف، صاحب الدعوة صاحب الفندق أو العانة
2 host /hɔːst/ n [C] ۱. حشد کبیر، جمع، جمهره
 کۆمه لیک هاوری
 ~ s of friends جوع من الأصدقاء
 کیشه / تهنگ و چه له مهی بین سنوور
 ۲. سوپا
 متاعب / مصاعب لاحد له ۲. (ا.ق) جیش
Host /hɔːst/ n the ~ نان له ریی خودا خیر کردن
 خبز القریان المقدس
hostage /hɔːstɪdʒ/ n [C] باروته، کهسک یان
 شتی که ده گیریی وه ک باروته
 الرهينة، شخص أو شیء يحتجز للقدية أو ضمانا لتنفيذ اتفاق
hostel /hɔːstl/ n [C] نو تیل، خانوو، یانهی لاوان،

	میوانگه
	فندق، نزل، بیت شباب، دار لأقامة الطلبة
hostess /'hɒstɪs/ n [C]	خانم‌خوی، میفاندار (مئی)
	مضيفة
<i>air ~</i>	خانم‌خوی (زن) میوان به‌ریکه‌ری ناظرۆکه
	مضيفة جوية
hostile /'hɒstɪl/ adj	دژ، نه‌یار، تاییه‌ته به‌دوژمن
	معاد، خاص بالعدو
<i>a ~ army</i>	سویای نه‌یار
	جیش معاد
<i>~ looks</i>	مؤره‌کردن، دژاییه‌تی
	نظرات عدائیه
<i>~ to reform</i>	نه‌یاری چاکسازی
	معاد للأصلاح
hostilely adv	نه‌یارانه، دوژمنانه
	بعداوة، علی نحو عدائی
hostility /'hɒstɪləti/ n [C,U] (pl -ties)	نه‌یاری
	دوژمناییه‌تی، شه‌ر (له‌شویه‌گی کو) شه‌ر، کاروباری شه‌ر
	عداء، عداوة، خصومة (فی صیغه الجمع) حرب، عملیات حریه
hot /hɒt/ adj (-ter, -test)	۱. گهرم، شله‌تین، داخ
	(بروانه <i>feverish</i>) تیز، تون، دژوار
	۱. حار، ساخن، جام (قارن <i>feverish</i>) لاذع، حریف، حاد
<i>get into ~ water</i>	که‌سکون، تیشه‌که‌ویت توشی کیشه
	نه‌بیت ۲. (بونی راهه ماسی) به‌هیزه، دیار
	یقع فی ورطه، یجر علی نفسه المتاعب ۲. (راشحة الأثر فی الصید) قوی، ظاهر
<i>~ on the trail</i>	شویته‌واری تاوانبار هه‌ل نه‌گری
	به‌کسه‌ر
	فی أعقاب (مجرم)، فی اثره مباشرة
☐ adv	به‌په‌روشه‌وه، به‌گهرمی
	بحماسة، بحراره، بحده
<i>blow ~ and cold</i>	جاری ساردو جاری گهرم هه‌له‌کا،
	جاری گونجاووجاری نه‌گونجاو
	تهب حاره مره و بارده اخری ملاتم تاره و غیر ملاتم تاره اخری
hot air n [U]	قسه‌ی پروپوچ
	هراء، هذر، کلام فارغ
hotbed n [C]	گهرمه‌واراگه، تاوانکردن یا سوکابه‌تی،
	شویتیک په‌ینی ترشاوی تیابن، سه‌لونیگ

	منیت فی ساد متخمر (مجاز) مرتع (للجريمة أو الرذيلة)
hot-headed adj	گوزبه‌ستوو، سه‌رگهرم، سه‌رچهل،
	خه‌یدوک، گه‌وج، هول
	(شخص) مندفع، متهور
hot-house n [C]	خانوی شوشه بو‌روه‌ک رواندن
	بیت زجایی لتیمیه‌ النباتات
hotly adv	به‌په‌روشی، به‌گهرمی
	بحماسة، بحراره، بأندفاع
<i>~ pursued by the enemy</i>	دوای دوژمن کو توه
	ملاحق من الأعداء بلا هراة
hotness n [U]	گهرمی، گهرما، تالی هاتن
	حرارة، سخونة، إندفاع
hotchpotch /'hɒtʃpɒtʃ/ n	تیکه‌ل ویتیکه‌ل،
	تیکه‌ل
	خلیطه، لخیطه، خریطه
hotel /'həʊtel/ n [C]	هوتل، خان
	فندق، نزل
hound /haʊnd/ n [C]	۱. تانچی راوکردن، تاژی
	۲. که‌سیکی سوک، چه‌قاوه‌سوو، سپله
	۱. کلب صید، کلب ۲. شخص دنی، نذل، وغد
☐ vt	لن نه‌کوئیه‌وه، دوای ده‌که‌وی، نه‌نگه‌تاوی نه‌کا
	ینتعب، یلاخفه، یضایقه
<i>~ ed by one's creditors</i>	خاوه‌ن قهرز به‌دوای نه‌چن
	یان دوای نه‌که‌وی
	یتعبه‌ر یا یلاخفه الدائون
hour /aʊə(r)/ n [C]	۱. سه‌عات، کات ژمیر، ۶۰ خوله‌ک
	۱. ساعة، سون دقیقه
<i>at the eleventh ~</i>	له‌دوا ساتدا
	فی آخر لحظة
<i>the small ~ s</i>	کاتی کازیوه، به‌ره‌به‌یان
	ساعات الصباح الباكر
<i>a clock that strikes the ~ s</i>	۲. سه‌عات، کاتژمیره‌که
	لن نه‌دات له‌کوئایی سه‌عاته‌کاندا
	۲. ساعة، ساعة تدق الساعات
<i>office ~ s, 9.30 a.m. to 5.30 p.m.</i>	۳. (له‌شویگی
	کو) کاتی دپاری کراو، کاتی نیش نوو نیوی به‌یانی هه‌تا
	پینج و نیوی نیواره
	۳. (فی صیغه الجمع) زمن محدود وبخاصة للعمل، ساعات

العسل من التاسعة والنصف صباحاً إلى الخامسة والنصف، مساء
 نه چینه ناو جینگا زوو هه لئه سنی *keep early/late ~ s*
 له خه و زوو / دره ننگ ۴. دوا که وتوه له و وه خته، کاته
 یأوی إلى فراشه ویصحو فی وقت مبكر / متأخر فی
 ساعة کذا. فی وقت کذا
in the ~ of danger له و کاته / کاتی مه ترسی
 فی ساعة / وقت الخطر
questions of the ~ کیشه ی سهعات
 قضایا الساعة

hourly /'aʊəli/ *adv* هه موو کاتی، به رده وام، هه رده م
 ژمیره کئی له هه موو کاتی
 کل ساعة. فی کل ساعة
house /haus/ *n* [C] (pl ~ s) ۱. مال، خانو، ناڤایی،
 مال، جی نشین، به راوردیکه به
 ۱. بیت، منزل، مسکن

hotel, block of, flats, office, factory keep ~
 کاروباری مال نه بابه رنیوه
 ۱. بیت، منزل، مسکن (قارن *block of, hotel*) یدبر شوون
 المنزل
 ۲. نه نجومه نی نوینه راپه تی
H~ s of Parliament
 ویران، به رله مان
 ۲. مجالس النواب والشیخ، البرلمان ۳. (المترجمون فی)
 مسرح

۳. (سه یرکه ران) شانقو
a full ~
 الصالة مملوءة، جمیع المقاعد مشغولة
 هوله که پره له خه لک، شوینه کان
bring down the ~
 گیراون
 (المثل) یشیر عاصفة من الهاتف أو التصفيق
 ۴. خیزانی شاهانه ی به ربتانی،
the H~ of Windsor
 خیزانی وندسور ۵. خانو، دامه زراوی یازرگانی
 ۴. عائلة، أسرة: أسرة وندسور (العائلة المالكة البريطانية) ۵.
 دار، مؤسسه تجاریه

house agent *n* [C] ده لالی خانوو یریکاری
 خانوبه ره
 سسار منازل، وکیل عقاری
houseboat *n* [C] به له میک بو دانیشتن (له رووباردا)
 مال گه می

المرکب معد للسكنی (بخاصة فی نهر) عرامة

۱. کریکار هه لئه سنی به
housebreaker *n* [C]
 رووخانی خانووی کون ۲. دزی مالان به روژ (به راوردیکه
 له گه ل *burglar*)

۱. عامل يقوم بهدم المنازل القديمة ۲. لص المنازل، لص يقوم
 بالسطر على المنازل نهارة (قارن *burglar*)

مال، خیزان، خانه خوی
household *n* [C]
 عائلة، أهل الدار، المنزل و من فیه

خواهون مال یا کریچی
householder *n*
 صاحب منزل أو مستأجره

ژنی خواهون مال
housekeeper *n* [C]
 مدیره شوون المنزل

کاره کهر (له مالدا)
housemaid *n* [C]
 الخادمة (فی منزل)

ماموستای چاودیر له به شی
housemaster *n* [C]
 ناوخر

مدرس یشرف علی مدرسه داخلیه
housewife *n* [C]
 بانو، کابان، که یبانو (به راوردیکه له
 گه ل *housekeeper*)، خاتون، خانم
 ربه بیت (قارن *housekeeper*)

نیشی مال
housework *n*
 شغل البيت، الأعمال المنزلية

۱. نیشته جی ده بی، دالده ی ده دا
house /haʊz/ *vt*
 ۱. یسکن، یزوی ۲. یضع، یحفظ

۲. دانه نی،
Where to ~ my books is a problem.
 نه یاریزی کیشه که نه وه به جینگه نه به راوه کانم دانیم
 . إنها لمشكلة أجد مكاناً أضع فيه كتبی هو مشكلة

۱. نیشته جی کردن، حه واندن
housing /'haʊzɪŋ/ *n*
 ۱. ایوا، ایکان

۲. کیشه ی نشته جی بوو، جی وری
the ~ problem
 نیشته نی

۲. سکنی، مسکن، مشكلة السكن
housing estate *n* [C]
 شوینی نیشته جیون،
 ۳. قه باغ، قوتو

منطقه سكنية ۳. غطاء و قاء علبه (الأجزاء آلة)
hove /hʊv/ پروانه
 heave

نظر
hovel /'hʊvəl/ *n* [C]
 خانوچکه، مالی پچوکی بیس

کوخ، منزل صغير قدر

hover /hʊvə(r)/ vi (بالنده) ده فربت (كه سينك)
 ده وروخول نه كا، خو پړيښي نه كا، ده گه پړت
 (الطائر) يحوم، يخلق (الشخص) يحوم، ينسك
hovercraft n [C] جوړه به له ميكه له سهر دوشه كيكي
 هه وايي ده وړوات

حرامه، مركه تسيړ محموله على وساده من الهواه
how /haʊ/ adv ۱. تاج راده بهك، بهج ريگا بهك؟
 ۲. كيف، إلى أي مدى أو درجة، بأي طريقة؟

He told me ~ he had seen it in the newspaper.
 ۲. چون، پښي وتم چون پښي له پوژنامه دا
 ۲. كيف، اخبرني كيف رآها في الصحيفة
H~ about going for a walk? رات چونه؟ رات چيه
 پښانه بکه ين؟
 ما رايښه؟ ما رايښه في القيام بتره؟

H~ s that for a beginner? ناپا نه موش باش نيه
 يوده ستين كهر؟ (وه لام زور باشه به)
 ايس هذا جيداً بالنسبة لمتبديء؟ (الساثل يتوقع ان تكون
 الاجابة جيد جداً)

however /haʊevə(r)/ adv به هه رشو ازي يا
 ريگه بهك، هه چوښي پښي، هه كور پښي
 بأي وسيله او طريقه مهما
 □ conj به هه حال و له گهل نه وه شدا، به لام
 ومع ذلك، في ناحية اخرى، ولكن

howl /haʊl/ n [C] لوره، وه رين، قيزه، حه پښي، بيكه نښي [C]
 گاهه پيكر دن
 عواء، نباح، صرخه، ضحكه ساخره
 □ vt, vi نه لورښي، نه وه پښي، نه حه پښي، نه لاوښه وه وه
 يعوي، ينج، يولول، يصرخ
the wind ~ ing through the trees

به زريكيښي پاكه گه في دښي له به پښي دره خته كانه وه
 الريح تزجر من خلال الأشجار
 له نازا نه زريكيښي /
 له پښه به قيزه
 يصرخ من الألم / ينفجر
 ~ a speaker down بين دهنگي ده كات

يسكت متحدثاً بالصياح المعادي
howler n هه له ي شايه پيكيښي
 (ل. د) غلظه تدعو إلى الضحك

hub /hʌb/ n [C] ته وهره، نيفا چه رخي ته وهره ي چالاك
 محور العجلة (مجاز) محور النشاط

hubble-bubble /hʌbl bʌbl/ n [C] = hookah.
 نيرگه له، نارگيله
 نارجيله، شيشه

hubbub /hʌbʌb/ n [U] هه را، ده ننگه ده ننگ، فاوښ
 هه له بهل، گاله گوت، قهرقه شه
 ضجيج، صخب، هرج و مرج

huddle /hʌdʌl/ vt, vi ۱. كو ده پښه وه
 ۱. يجمع، يحتشد، يلتف
sheep huddling together for warmth گر ده پښه وه،
 مږه كان گرد نه به نه وه بو ته وه ي گهر مښه وه
 اغنام تلف حول بعضها طلباً للدفء.
 ۲. خوي نه پښه وه، خوي گورج
 نه كانه وه تا گهرم پښه وه
 ۲. يلتف (حول نفسه) (يتكور في جلسته طلباً للدفء)

hue /hju:/ n [C] ۱. رهنگ، بويه
 لون، تدرج في اللون

hue /hju:/ n ~ and cry ۲. هاواري به دواكه وتن (به دواي
 ناوانباريگ) ناره زايي ده ريرين بو شتيك
 صيحة المطاردة (في أثر مجرم)، احتجاج على أمر ما

huff /hʌf/ n in a ~ ۱. توره، زوير
 غاضب، متساء

hug /hʌg/ vt (-gg-) له ناميزي ده گري، خوي پښي
 هه له واسني

يعانق، يتشبث ب... (معتمد مثلاً)، (السفينة) تظل بسحاذاة
 الساحل
 □ n [C] هه ميز باوهش
 عناق، التزام

huge /hju:dʒ/ adj ۱. زل، مهن، قه به، گه وره
 ضخم، هائل

hulk /hʌlk/ n [C] ۱. كه شتي كوښ له كار كه وتوو يا
 له كوښدا به كار نه هات وهك زندان ۲. كه سينكي زل وقه به وكه ته
 ۱. سفينة قديمة غير صالحة أو كانت تستخدم (فيما مضى) سجناً
 ۲. شخص ضخم ثقيل الحركة

hulking adj ۱. گه وره، قورس
 ضخم، ثقيل

hull /hʌl/ n [C], vt ۱. قالك، تويكلي ده ووه (پاقله يا

بزایا)، تو یکلئی لئ نه کاته وه
القشره الخارجیه (القول أو البازلاء)، يقشر

hull /hʌl/ n [C] لاشه با په بکهری که شتی
بدن أو هیکل السفینه

hullo /hə'loo/ int hallo.

hum /hʌm/ vi, vt (-mm-) هدم همه نه کا، ورته ورت،
منگه منگ نه کا

یهمم، یطن، یندن، یترن (وشتاه مغلقتان)
~ a song to oneself به ورته ورت گورانی نه لئ
یندن باغیة لنفسه

a factory ~ ming with activity کارگه په ک پر جو له و
چالاکیه

شرکه تبع بالحركة والنشاط
make things ~ ده سازینیت باریکی جو له و چالاکیه
یحدث حالة من الحركة والنشاط

□ n [C] منگه منگ
همه، دندنه

the distant ~ of traffic همنسکی جو له ی رویشتن
له دور وه

همه حرکت السیر من بعید

hummingbird n [C] بآنده ی گیزه که ره
طائر طنان

human /'hju:mən/ adj مروئی، مرویی
أدمی، بشری، إنسانی

a ~ being مروئی
إنسان

humanly adv مروئی له رووی مرویی به وه
بشراً، من الوجهة البشرية

هممو نه وه ی له توانای
all that was ~ possible مروئی دا بیت
کل ما هورنی طاقه البشر

humane /'hju:'mem/ adj مرویاته تی، به زهیی
إنسانی، شفق

دلوانی / خویندنی مرویاته تی
~ learning/studies إنسانیات / دراسات إنسانیه

humanely adv به به زهیی به سوز، به مرویاته تی
بشفقة، بطف، علی نحو إنسانی

humanism /'hiu:mənɪzəm/ n [U] مرویی،

بزوتنه وه ی مرویاته تی که پروای وایه مروئی ده توانسی بونی
خوی به یینتی له ربی هوش نه ک نایته وه

إنسانیة، الحركة الإنسانية (وهی تؤمن أن الإنسان قادر علی
تحقیق ذاته عن طریق العقل لا الدین)

humanitarian /'hiu:mənɪ'teəriən/ adj, n [C] چاکه،
خیره هومن (به چاره کردنی نازاری خه لک و
چاکساز)، خیرکار

خیر، محب للخیر العام (بالعمل علی تخفیف آلام الناس وإصلاح
القوانین)

humanitarianism n کاری خیر، چاکه، مرویاته تی
الأحسان إنسانیه، خیره

humanity /'hju:mənəti/ n [U] ۱. مرویاته تی
ره گه زی مروئی، مروئی، بونه ور ۲. سروشتی. مرویاته تی ۳.
مرویاته تی، به زهیی

۱. الجنس البشري، البشر الخلیقه ۲. الطبیعة الانسانیة ۳.
انسانیة، شفقة

تویزیننه وه ی مروییه کان وه ره گه زی
the humanities مروئی، مروئی، تویزیننه وه ی روشنیری یونانی و لاتینی
دراسة الثقافه اليونانیة واللاتینیة

داده مائی، ده یکانه
humanize /'hju:mənəɪz/ vt, vi مروئی، مروئی دکت قه نچ دکت
یخلع (علی شیء) الصفات البشرية. یعد له لیتاتم مع طبیعة
البشر

humble /'hʌmbəl/ adj (-r, -st) ساده، ساکار، بین فیز،
چه وساو، هه ژار

متواضع، وضع، ذلیل، فقیر

پیای، یغیز، ده ستیلاو
men of ~ birth رجال من اصل متواضع

کاری ساکار / سوک (وه ک جاده پاک
~ occupations کردنه وه)

مهن متواضعة / وضعیة (تنظیف الشوارع مثلا)

□ vi (نه بره تیش، نه بیچه و سینی، ملکه چی نه کا
یتهر، یذل، یخضع

به ساده یی، به دامابی، به مل که چی
humbly adv بتواضع، بتذل، بضعة

humbug /'hʌmbʌg/ n [C,U] قیل، هه لخه له ناندن،
گزی، گاته جاری

خدعة، مخادعة، إحتیال، هرا.

□ vt (-gg-) هه‌ئه‌خه‌له‌تین، گزی لێ نه‌کا، فێلی لێ نه‌کا

بخدع، بختال علی، یغش
هه‌ئه‌خه‌له‌تین بۆ قایلبون به‌کردنی ~ sb into/out of شتیك / شتی لێ بدزی

بختال علیه لبقمه بعمل شیء / یلسبه شیئا

humdrum /'hʌmdrʌm/ adj هیچ وپوچ، وهرس کهر، کهم بایه‌خ
مبتذل، مضجر، رتیب

humid /'hju:mɪd/ adj (ناوه‌وا، کهش) شیدار، ته‌ر (الهواء، الطقس) رطب، ندى

humidity /'hju:'mɪdɪtɪ/ n [U] شیداری، ته‌ری (کهش) رطوبة (فی الجو)

humiliate /'hju:mɪlɪ'eɪt/ n [U] نه‌یجه‌وستینی، زه‌بونى نه‌کات، سوکایه‌تی پێ نه‌کات
بذل، یه‌ین، یه‌تر

humiliation /'hju:mɪlɪ'eɪʃn/ n [U] چه‌وساندنه‌وه، سوکایه‌تی پێ کردن، سه‌رشو‌ری، زه‌بون‌کرن، شه‌رمه‌زاری
إذلال، تعزیر، إهانة

humility /'hju:'mɪlətɪ/ n [U] ساکاری، ملکه‌چی
تواضع، خضوع، مذلة

hummock /'hʌmɒk/ n گردۆلکه، ته‌پۆلکه
ربره، أکمة، رابیه

humorist /'hju:məɪrɪst/ n [C] نوسه‌ری گانه‌جار، قوشمه، ترانه‌که‌ر
کاتب فکاهی، کاتب ساخر

humorous /'hju:mərəs/ adj گانه، گانه‌جار، توانجاری، قوشمه‌چی، پینکه‌نینی
فکه، هزلی، ساخر

~ remarks نینیی توانجدار
ملاحظات ساخره

humour /'hju:mɔ:(r)/ n [U] ۱. گانه‌وگه‌پ، ده‌ست بازی، روخوشی، گانه، قوشمه‌یی
۱. مزاح، دعابه، ظرف، مرخ
a story full of ~ چیرۆکی پر له‌گانه
قصه‌ مطیبه‌ بالدعابه

have a good sense of ~ ناره‌زوی زۆری به‌ده‌ست بازیه، نوکه‌بازه

لديه حس مرهف للدعابة، حاضر النکته
۲. گانه‌ی خووش / ناخووش
in a good/bad ~ مزاج، راتق / معکر المزاج

۲. مزاج، راتق / معکر المزاج
not in the ~ for work زویر که‌ر / دل‌ته‌نگ نه‌کات

هه‌وه‌سی کارکردنی نه‌، به‌دلی نه‌کا
لیس لویه مزاج للعلل

□ vt چاودیری نه‌کا
یحاری، یداری

hump /hʌmp/ n [C] پشت قوپاو، قوپاره، کومی
پشت، قه‌مبورو
سنام، حدبه

humus /'hju:məs/ n [U] په‌ین، سه‌رچاوه‌که‌ی گیاندار
ورپوه‌ک پێ، ناخا نه‌ندامێ
الدبال، مواد عضویه متحلله لها خواص السماد

hunch /hʌntʃ/ n ۱. کۆم، پششی کۆم ۲. پارچه‌په‌کی
گه‌وره (وه‌ک له‌ نان)
۱. حدبه، تقوس فی الظهر ۲. قطعه‌ کبیره (من الخبز مثلاً)

۳. دلێ ناگاداری کردوه که شتیك
have a ~ that... روونه‌دات

۳. (ل.د.) لویه شعور / احس داخلی بان (شیئا سبحدت مثلاً)

□ vt نه‌چه‌مینه‌وه
یحنی، یغوس

~ the shoulders شان دانه‌نه‌وینێ
یحنی کتفه

'hunchback n [C] کۆم، قه‌نبور، قه‌مبورو
أحدب، ذوقب

hundred /'hʌndrəd/ n [C] سه‌د
مائه، ۱۰۰

'hundredweight n [C] (تکب cwt) نه‌نوسنی
من الطن

hundredth /'hʌndrədθ/ n [C], adj سه‌ده‌هه‌م، به‌شیک له‌ سه‌د
المائه، جزء من مائه

hung /hʌŋ/ پروانه (hang)
انظر (hang)

hunger /'hʌŋgə(r)/ n [U] ۱. برسی، برسینی، پێ
ناقه‌تی
۱. جوع، سفب، الطوی

<i>die of</i> ~	له برسانه مری
	یعت جوعاً
<i>satisfy one's</i> ~	تیر نه بی / تیری نه کا ۲. حهز، ناره زووی زور
	یشع، یرضی جوعه ۲. شوق، رغبه ملحه، ولوع
<i>a</i> ~ <i>for adventure</i>	حهز له سهرکشی نه کا
	ولوع فی المغامرة
□ <i>vi</i>	برسی نه بی، برسیه تی نه چیزتی بجوع، یعنی من الجوع
hunger-strike <i>n</i> [C]	مان گرتن له خواردن إضراب عن الطعام
hungrily /hʌŋgrɪ/ <i>adv</i>	به هله، به چلیسی، به پدروشه کی زوره وه بشراهه، بلهغه بالغه
hungry /hʌŋgrɪ/ <i>adj</i>	برسی جانع
hunk /hʌŋk/ <i>n</i> [C]	پارچه به کی گه وره (له گوشت) قطعة خضمة (من اللحم مثلاً)
hunt /hʌnt/ <i>vt, vi</i>	۱. ده چیت بو راو، راو ده کات ۲. بوی نه گهری، لی ینده گهری ۱. یصطاد، یصید، یصید ۲. بیعت عن، یفتش نه گهریت بو په راویکی وون بوو ~ <i>for a lost book</i> بیعت عن کتاب مفقود ~ <i>sb/sth down</i> دواى تاوانبار نه گه وی تاده ستگیری نه کا / ده گهری بو شتیک تاده یدوزینه وه یطارد (مجرماً) إلى ان یقتصه / بیعت عن شیء إلى ان یجده نه گهری بو (شتیک) که دوزینه وه ی کاریکی ~ <i>sth up</i> گرانه بیعت عن (شیء) یصعب الخور علیه کالمفقات والمعلومات □ <i>n</i> [C] (دوسیوه و زانیاری) راوکردن، به دواکوتن صید، مطاردة
hunter <i>n</i> [C]	نچیرقان، رافیار، راکار، راوکر (پیاو) صیاد
huntress /hʌntrɪs/ <i>n</i> [C]	راکار، راوکر (زن) صیاده
hunter /hʌntsmən/ <i>n</i>	راوکر الصیاد
hurdle /hɜ:dl/ <i>n</i> [C]	۱. په رژی گویزراوه، به ربهستی

	ته خهت ۲. به ربهستی ته خهت (وه رژی) ۱. سیاج نقال، حاجز خشبی ۲. حاجز خشبی (ریاضه)
~ <i>race</i>	پیشبرکی، به ربهسته کان سباق الموانع
hurdler <i>n</i> [C]	پیش برکنی که له پیش برکنی به ربهسته کان
	متسابق فی سباق الموانع
hurl /hɜ:l/ <i>vt</i>	نه بیاوی، به توندی هملی نه دا یغذف، یرمی یغذف
hurly-burly /hɜ:lɪ bɜ:lɪ/ <i>n</i> [U]	دهنگه زاو، ههرا، قاوقیز ضجیح، جلبه هرج و مرج
hurrah /hʊ'ra:/, hurray /hʊ'reɪ/ <i>int</i>	پیشوازی گهرم، بو دهست خوشی و به خیر هاتن هتاف یدل علی الأبتهاج أو الأستحسان أو الترحیب
hurricane /hʌrɪkən/ <i>n</i> [C]	زریان، گه رده لولی به هیز اعصار، زوبعه شدیدة
hurry /hʌrɪ/ <i>n</i> [C,U]	(له گه ل نامرزی نه ری وهرسیار) پیداویستی په له کردن، په له نه کا، تاوی نه دا، خیرا نه بی (مع النفی أو الأستفهام) حاجة للجلة، یسرع، یجعل، یستعجل پیویستی به په له نیه ~ <i>There's no</i> لا حاجة للجلة ~ <i>What's the</i> ~? چ پیویست نه کا به په له کردن؟ ما الداعی إلى العجلة؟ ~ <i>in a</i> ~ په له په تی، له کاره که ی به په له په مستعجل، فی عجلة من امره □ <i>vi, vi</i> تاوی نه دا، داوانه کا خیرایی یجعل، یعت علی الأسراع ~ <i>up</i> خیرابه، زوکه، په له بکه إسرع، عجل ~ <i>away</i> به په له دور نه که ویته وه یبتعد بجملة ~ <i>(over) one's work</i> په له نه کا له کاره که ی زوو ته او نه کا یجعل فی عمله، ینهی عمله بجملة ~ <i>hurried</i> <i>adj</i> خیرا، به په له، له زین مسرع، مستعجل ~ <i>hurriedly</i> <i>adv</i> به په له، به خیرایی، به له ز

بأسعجال، بتعجل

hurt /hɜ:t/ vt, vi (pt, pp hurt) نازاردهدات، ژان نه کا
توشی نازارنهین، یرینداری دهکات
یژدی، یژلم، یصاب بانژدن

□ n [U] نازار، زیان
آذی، ضرر

hurtful adj به نازاره، زهره رهنه، به نیش و نازار
مؤذ، ضار، مؤلم، موجه

hurtle /hɜ:tl/ vi (وای لئی نه کا) دهه پری به توندی و
خیرایی
(یجعله) یندفع بعنف و سرعت

husband /ˈhʌzbənd/ n [C] هاوسهر، شو، میرد
زوج، بعل

~ one's strength دهست پیوه ده گری، پاشه کهوت
نه کا، هیزی کو نه کاتهوه
یتقصه، یوفر یدخر قواه

hush /hʌʃ/ vt, vi ورته ی ده پری، بی دهنگی ده کا،
ناچار ی نه کا بی دهنگی بی
یصمت، یسکت، یجبر علی الصمت، یخمد، یقمع (فی صیفة
الامر)

~ sth up بین دهنگ به، هس، وس، هه وایک نه پو شئی،
نه یشار پته وه، ده پینژی
اصمت، صه، یکم خیرا، یخفیه، یطمسه

□ n [U] بی دهنگی، نارامی، هینمی
صمت، سکون، هدوه

husk /hʌsk/ n [C] سوس، که پک
قشره الثمرة أو البذرة بخاصة الحبوب

□ vt تویکلی لئی نه کاتهوه
یقشر

husky /ˈhʌskɪ/ adj (-ier, -iest) (وشک) وهک تویکل
(دهنگ) نوساو، دهنگ گری، نوساو
أجش، مبحوح

huskily adv به دهنگ گری
علی نحوایح او اجش

huskiness n [U] گزی، دهنگی گری، دهنگ ژیکه تی

بچه، خشونة الصوت

hussar /hʊzɑ:(r)/ n سهریازی به چه کی سواره سهریازی
سواری سفک
جندی من سلاح الفرسان

hussy /ˈhʌsi/ n (pl -sies) ژنی داوین پیس، خراب
أمرأة، فاجرة، فتاة وقحة

hustle /ˈhʌsl/ vt, vi به توندی پال پیوه ده نی پاله به ستو
ده کا، په له ده کات
یدفع بخشونة، یزاحم، یجعل، یدفع إلى العمل بنشاط بالغ
به چوستی زور پال ده نی بو کارکردن

□ n [U] چوست و چالاکي
نشاط و حیویه

hut /hʌt/ n [C] زنج، کولیت، کوشک
کوخ، خص، کشک

hutch /hʌtʃ/ n [C] صندوق، لانه یاقه فزی
که رویشک، کو لکه وار
صندوق، بیت او قفس للأرانب

hyacinth /ˈhaɪəsɪnθ/ n [C] یاقوتاشین، کلدان گوله
سوسن سمبول
المکحلة، الیاقوتیه. زهرة فی فصيلة الزنبقيات

hyaena /haɪˈi:nə/ = hyena. که متیار
الضبع

hybrid /ˈhaɪbrɪd/ n [C] دووره گ، مهله زی
هجین، مولد
هینتر نازه لئی دووره گه
A mule is a ~ animal. (له دووره گه زی جیاوازه)

البفل حیوان هجین (من ابرین مختلفین جنسیاً)

hydrant /ˈhaɪdrənt/ n بوری ناوی سهرجاده بو پاک
کردنه وه یان ناگر کو ژانده وه
حنفیه او صنوبر میاه فی الشوارع للتظیف أو لأطفاء الحریق

hydraulic /ˈhaɪˈdrɔ:lɪk/ adj هایدرولیکی، ناوی
هیدرولیکی، مانی

hydro- /ˈhaɪdrəʊ/ prefix ینشگریکه به مانای ناوی یا
هایدرو جینی
باده معناه (مانی) هیدرو جینی

hydroelectric /ˈhaɪdrəʊˈlektɪk/ <i>adj</i>	هایدروکاره‌بایی، کارواناوی
	هیدروکهربانی، متعلق بتولید الکهرباء من الماء
hydrogen /ˈhaɪdrədʒən/ <i>n</i> [C]	هایدروژن
	هیدروژن، ایدروجن
hydrophobia /ˈhaɪdrəˈfəʊbiə/ <i>n</i> [U]	دردده‌سه‌گ، هاری، ناف ترسی
	داء الکل، الرهبة من الماء
hyena, hyaena /haɪˈi:nə/ <i>n</i>	که‌متیار
	ضبع
hygiene /ˈhaɪdʒi:n/ <i>n</i> [U]	دروست زانی
	علم الصحة
hygienic /ˈhaɪdʒi:nɪk/ <i>adj</i>	دروستی، پاک‌کراو
	له‌میکروژب، یاقز، خاوین
	صحي، خال من الجراثيم
hygienically <i>adv</i>	دروستیانه، له‌لایه‌نی ته‌ندروستی‌هوه
	صحياً، من الناحية الصحية
hymn /hɪm/ <i>n</i> [C]	دوعا، سروودی نایینی، ستایشی
	کردنی خوا
	ترتيلة، أنشودة دينية، تسبیح بحمد الله
hymnal /ˈhɪmnəl/ <i>n</i> [C]	په‌راوی سروودی نایینی
	کتاب تراتیل او ترانیم دینیه
hyper- /ˈhaɪpə/ <i>prefix</i>	پیشگریکه به‌مانای زور پان
	سهره‌پای
	بادئة معناها الأفرط فی
~ <i>critical</i>	زیاده‌په‌وله‌ره‌خنه‌گرتن، توندپه‌وله‌ره‌خنه‌گرتن
	مفرط فی الانتقاد، معترف فی النقد
~ <i>sensitive</i>	زور هه‌ستیاره، له‌راده به‌دهر هه‌ستیاره
	شديد الحساسية، مفرط فی الحساسية
hyperbole /ˈhaɪpəˈbɒli/ <i>n</i> [C,U]	زل کردن، بیوه‌نانی
	نقوم کردن (ره‌وانیژی)
	مبالغة، غلو، إغراق (بلاغه)
hyphen /ˈhaɪfən/ <i>n</i> [C]	(-) هیلنی بچوک له نیوان دوو
	وشه‌ی لیکدراویان یو جیا کردن، گه‌به‌نر، هیلنی کورت

	شرطه بین جزئی کلمه مرکبه او لفصل بین الکلمات، الواصلة، خط قصیر
<i>Anglo-French</i>	ئینگلیزی فه‌ره‌نسی
	انگلیزی - فرسی
hypnosis /hɪpˈnɒsɪs/ <i>n</i> [C,U] (<i>pl</i> -ses)	خه‌واندنی
	موگناتیسی، نواندنی موگناتیسی
	الترویم المغناطیسی
hypnotic /hɪpˈnɒtɪk/ <i>adj</i>	به‌کار یگه‌ری موگناتیسی
	دو تأثیر مغناطیسی
hypnotism /hɪpˈnɒtɪzəm/ <i>n</i> [U]	خه‌وختنی موگناتیسی
	الترویم المغناطیسی
hypnotist /hɪpˈnɒtɪst/ <i>n</i>	خه‌وینه‌ری موگناتیسی
	منوم مغناطیسی
hypnotize /hɪpˈnɒtaɪz/	موگناتیسی ده‌پخه‌ویننی
	یتوم مغناطیسیاً
hypocrisy /hɪˈpɒkrəsi/ <i>n</i> [C,U] (<i>pl</i> , -cies)	دوورویی، ریایی
	نفاق، مراة
hypocrite /hɪˈpɒkrɪt/ <i>n</i> [C]	دووروو، ریاکهر
	منافق، مصانع، مراة
hypocritical /hɪpɒˈkrɪtɪkəl/ <i>adj</i>	په‌ریا، ریاکار،
	دروینه، دوو پوویانه
	نفاقي، ریائی، زائف
hypocritically <i>adv</i>	به‌شیره‌په‌کی ریاکاری پان
	دروییانه
	على نحو نفاقي أو زائف
hypodermic /ˌhaɪpəˈdɜːmɪk/ <i>adj</i>	زیر پینست / زیر
	چهرم
	تحت الجلد
~ <i>needle/syringe</i>	ده‌رزی لیدانی زیر پینست
	إبرة للحقن تحت الجلد
hypothesis /haɪˈpʊθəsɪs/ <i>adj</i>	گریمان،
	گریمانکاری، پایه‌کی زانستیانه که هیشتا نهمه‌لمیندراوه
	فرض، فرضیه، رأی علمی لم یثبت بعد

hypothetical /ˌhaɪpəˈθetɪkəl/ *adj* گریمان، په گریمان،
وادانان

فرضی، علی سبیل الافتراض

hysteria /hɪˈstɪəriə/ *n* [U] ۱. هیستریا ۲. شینگیږی،

هه لچونی ده ماری په شیوی زور

۱. هستریا، تهیج عصبی ۲. هیاج عصبی، انفعال

hysterical /hɪˈstɪrɪkəl/ *adj* په درکه مانه، توشی توره ی

په درکه م بووه

هستری، مصاب بنویات عصبیة

hysterics /hɪˈstɪrɪks/ *npl* توره په درکه م، هستریا،

توشی هیستریا ته یی

نوبه هستریا، یصاب بنوبه من الهستریا

go into ~ (په کهنی یان گریانی نا کاو و خوڼه ویست)

(ضحک او بکاء مفاجی.)

I

- I**, I /aɪ/ (pl i's /aɪz/) پیتی نۆپەم لە ئەلفبەئى ئىنگىلىزى
الحرف التاسع من الابدية الانكليزية
- I** /aɪ/ pers pron من، راناوى كەسى بە كەمى تاك
انا، ضمير المفرد المتكلم
- ice** /aɪs/ n [U] بەفر، سەھۆل، سەخوار، قەشا، زوقم
جليد، تلج
break the ~ بين دەنگى ئەشكىنى، دەست پشكەرى
قەسەردن لەگەڵ يىگانە بە كدا دەكات، شەرم ئەشكىنى
يەكسر الجمود، يبادر غريباً بالحدث، يزيل الكلفة
□ vt, vi ۱. ساردى ئەكاتهو، ئەيەستىنى،
(خوار دەمەنى)
۱. يەرد، بجمد (المأكولات)
~ d water ئاوى سەھۆلاو ۲. بە بەفر داينە پۆش،
كۆيىك بە كرىمە دائە پۆشنى
ماء متلج ۲. يەكس (يغلى) بالتلج، يغلى كەكە طبقه رقيقة من
مسحوق السكر والبيض والعليب
- 'Ice Age** n چەرخى سەھۆلین
العصر الجليدى
- 'Iceberg** n [C] بە فرە چيا - چياى بە فرین / چياى
سەھۆلى، شاخى سەھۆل، مرۆلى سار
جبل جليدى عائم
- 'Icebound** adj بە سەھۆل دەورە گىراو، جەمە دگرتى
مخاط أو محصور بالجليد
- 'Icebox** n [C] بە فرگىرى بچوك، بە فر دانك
تلاجة صغيرة، براد
- 'Ice-cream** n دۆندەرمە، بەستەنى
بوظة، جيلانى، دندرمە
- 'Icefield** n [C] كۆيىگە / كەستەك سەھۆلى
حقل / طرف جليدى
- icicle** /aɪsɪkl/ n [C] چلورە زەنگلوك
الدلاة الجليدية، كتلة جليدية متدلية بسبب تجلد قطرات الماء
- icily** /aɪsɪli/ adv زۆر بە ساردى، بىن بايە خانە
بفتور، ببرود شديد
- icing** /aɪsɪŋ/ n [U] ۱. تويۇزى شەكر بەسەر كۆكەو
۲. چىنىن سەھۆلى يىكەتو لە سەر بالى فرۆكە كان
۱. طبقة من السكر تغطى كعكة ۲. تكوين تلجى على أجنحة
الطائرات
- icon** /aɪkɒn/ n [C] ئايكۆن، پوت، بە يەكەر وینەى
كەسكى پىرۆز (كۆيسەى خۆرەھەلاتى)
أيقونة، تمثال أو صورة لشخص مقدس (الكنيسة الشرقية)
- icy** /aɪsi/ adj (-ier, -iest) زۆر سارد، يىقام سارد،
سەھۆلى، دا پۆشراو بە سەھۆل
بارد جدا، (مجاز) فاتر، يخلو من الحرارة، مغلى بالتلج
- I'd** /aɪd/ = I had, I would
- Idea** /aɪ'di:ə/ n [C] ۱. پىرۆكە، بۆجۈنى ھۆشى، رامان
۲. پلان، تەگبىر، پىرۆزە
۱. فکرة، تصور عقلى ۲. خطة، مشروع
He's full of new ~ s. پياويكى زىر، كارامە
انه رجل متكبر
- Ideal** /aɪ'di:əl/ adj ۱. نمونەئى
مثالى
۲. كەشى خۆش ۲. ئەفسوناوى، بۆجۈنى،
دوورلە راستى، خە يالى
طقس بديع / رائع ۲. خيالى، تصورى، بعيد عن الحقيقة
□ n [C] نمونەئى بالا، ئامانج، مەبەست
مثل أعلى، هدف، غاية
the high ~ s of Islam/ Christianity نمونەئى بالا
لە ئىسلام و ديان

- المثل العليا للأسلام / لمسيحية
Ideally *adv* ب نمونهیی، نمونهی هوشی، عه قلی
 مثالیاً، ذهنیاً
۱. مهزههیی نمونهیی **Idealism** /aɪ'di:əlɪzəm/ *n* [U]
 ۲. نمونهی هونهری (دژ راستی) نهفسانهیی
۱. مثالیة، المذهب المثالی ۲. المثالیة الفنية (عكس الواقعية) و
 هی تطبی قیمة کبری للخیال
Idealist /aɪ'di:əlɪst/ *n* [C]
 کهسینکی یان ریازی
 نمونهیی
 شخص مثالی، معتق المثالیة
- نمونهیی **Idealistic** /aɪ'di:ə'lɪstɪk/ *adj*
 مثالی
- دهیکاته نمونهیی، چارهسهری **Idealize** /aɪ'di:əlaɪz/ *vt*
 نهکات و بییری لئی نهکاتونه بهشینههیکهکی نمونهیی
 یجعله مثالیاً، یعالج او یفکر ب علی نحو مثالی
- خوی، خودی، هاوجوت، **Identical** /aɪ'dentɪkəl/ *adj*
 چونیک، وهک یهک
 نفسه، ذاته، مطابق، مماثل
 دهقاودهق ~ *with*
 مماثل او مطابق ل
- Identification** /aɪ,dentɪfɪ'keɪʃn/ *n* [U]
 هاوجوتکردن، دیاری کردن، ناسینهوه، سهلمانندی
 کهسینهتی، چونهسهریهک ههریهک له (وهک بیروباوهر)
 مطابقة، مماثلة، إثبات الشخصية، إندماج کل فی (مبدأ مثلاً)
- دهناسینهتی بیی، ناستامهکهی **Identify** /aɪ'dentɪfaɪ/ *vt*
 دیاری نهکات (بؤشتی یا کهسنی)
 ۱. یترعرف علی، یعنی هویه او شخصیه (شیء او شخص)
 ۲. پالپشتی دهکات، پشتی دهگری، ~ *oneself with*
 هاوبهشی کردنی له بیروباوه کدا دیاری نهکا
 ۲. یدعم، یؤید، یعلن اشتراکه فی الرأی مع
۱. هاوجون، لیک چونون **Identity** /aɪ'dentɪti/ *n* [C,U]
 ۲. پیناسه، ههلیه کی ناستامه
 ۱. تماثل، تطابق ۲. هویه الشخص او الشیء
- بیروکهی **Ideology** /aɪ'dɪɒlədʒi/ *n* [C,U] (*pl* -gies)
 نایدولوجیایی، ریازی، هزری
 ایدیلوجی، مذهبی
- نایدولوجیا هزری، **Ideological** /aɪ'dɪɒlədʒɪkəl/ *adj*
 کومهلک بیروبوچون تاییهت به ریبازیکی راسباری و

کومه لابهتی

آیدلوجیه: مجموعه مفاهیم أو نظم فکریة مميزة لنظام سیاسي
 اجتماعی

ایدیلوجی، مذهبی

دهبهنگی، گهوجی، خرپوی **Idiocy** /ɪ'dɪɒsi/ *n* [C,U]
 حماقة، بلاهة

۱. شینهزار، زمانی تاییهت **Idiom** /ɪ'dɪɒm/ *n* [C]
 بهدهستههیک یان چینیک لهچینهکانی گهل، زاراه،
 دهستهوازه، کورتهگوتن ۲. دهستهوازههیکسی زاراههیی
 واتساداری، بهگشتی لئی تیک بگهی نهک له ریی
 لیکدانهوهی مانای نهو و شانهی که لیهی پیک هاتوهه

۱. لهجه، لفة مميزة لفة من فئات الشعب ۲. عبارة اصطلاحية
 تفهم كاملة وليس عن طريق معرفة معاني الكلمات المكونة لها

شیوازی دهر برینی چاک **Idiomatic** /ɪ'diɒmə'tɪk/ *adj*
 وهکو چاکسازي، زارالی

اصطلاحی، أسلوب يستخدم التعبيرات العیة

Idiosyncrasy /ɪ'diɒsɪŋ'kræsi/ *n* [C] (*pl* -ies)

نهتواری ناموی کهسی، سیهیر یان نامو، ههستیتی خوئی
 شواذ شخصی، أطوار غریبة أو شاذة تحاسس ذاتی

نامو، ناباو **Idiosyncratic** /ɪ'diɒsɪŋ'krætɪk/ *adj*
 غریب، خارج عن المألوف

کهودهن، گیل، گهوج، گهمزهل، **Idiot** /ɪ'dɪɒt/ *n* [C]
 لازک، خرپو، گهمزیهتی، بی نهقلی

معتوه، ابله

گیل، گهوج، کهودهن **Idiotic** *adj*
 أحق، ینم عن بلاهة

بهنهفامی، بهگهوجی **Idiotically** *adv*
 علی نحو أحق أو معتوه

۱. بی نیش، بی کار، تهمهیل، **Idle** /aɪdl/ *adj* (-r, -st)
 بی بهها، نابکار، پشت گوئی خراو

۱. عاطل عن العمل، غیر مستخدم، مهمل

نامیری به کارنه هیتراو ۲. کهسینکی ~ *machinery*
 بین کاره، ۳. تهمهیل، کهمتهرخم

آلات غیر مستخدمة ۲. (الشخص) عاطل عن العمل ۳. کسول.

مهمل، متوان

کویکی تهملی هپچ وپوچ *an ~ worthless boy*

۴. هیچ و بوج بین که نك
ولد كسول تانه ۱. تافه غير مفيد

~ gossip چه نه بازی / پرو بوج
ثروة تافهه / عقیقه

□ vi, vt پشتگویی / نه خات، ته مهلی نه کات، کات
به فیروز نه دا له شتی بین سود
یهمل، یتکاسل، یضیع وقت

~ away one's time کات به فیروز ده دات
یضیع وقته فیسا لایفید

Idleness n [U] ته مهلی، بینیش، بین کار
کسل، اهما، تطل

Idler n [C] ته مهل، بایف، زه غل
شخص كسول

Idly /aɪdli/ adv به ته مهلی، بین گوی بین دان
بکسل، باهما

Idol /aɪdɪl/ n [C] ۱. بت، شه به ننگ، پوت، په رستراو
۲. شتیك / كه سیتی زور خوشه ویست

۱. صنم، رتن، معبود ۲. شه، او شخص محبوب جدا

Idolater /aɪdɪlətə(r)/ n [C] بت په رست، نه لیدنار،
پوتی
عابد اصنام

Idolatrous /aɪdɪlətrəs/ adj نایبی بت په رستی،
نه لیدناری، پوتی
رتنی، (معتقدات او طقوس) وثنیة

Idolatry /aɪdɪlətri/ n [C,U] بت په رستی
عبادة الاصنام

Idolize /aɪdɪləɪz/vt ده په رستی، ده یکانه خوا وهك
بت، خوشه ویستی و شه یدایی له راده به ده ر
یوله، یجد علی نحو رتنی، یحب او یعجب بأفراط

Idyll /aɪdɪl/ n [C] هه لیهستی جوانی سروشت یان
روداو، دیمه ن، کهش خوشی که بو نه وه دست پدات
قصیده تصف الطبيعة أو الأحداث، منظر أو جو یصلح لهذا

Idyllic /aɪdɪlɪk/ adj ناووه وای خوش و دلفرین
(جو) شاعری یعلا النفس بالرضی

if /ɪf/ conj ۱. نه گدر، نایا
۱. ادا، لو، ان

نه گدر I ~ you want to go there I will take you.
ویست بیجیت بو نه ووی نه تبهم له گدر خوشم

اذا رغبت أن تذهب إلى هناك، فسوف أخذك معي
نیمه ناروین نه گدر I ~ it rains, we shall not go.

باران باری ۲. هدرکاتی، گشت کاتی، نه گدر
اذا أمطرت السماء فأتان لن نذهب ۲. عندما، كلما، اذا لم، ان
I ~ I don't wear my spectacles I get a headache.

نه گدر چاویلکه کهم له چاونه کهم توشی سه رنیشه نه بم ۳.
نه گدر، سه ره رای
ان لم اضع نظارتی فانتی اصاب بصداع ۳. ولو ان، برغم ان
I will do it, (even) ~ it takes me all day.

نه وکاره نه کهم گدر روژینکی ته واپیش بخا په نین
ساقوم بها ولو اتضانی ذلك یوما كاملا

۱. که، Do you know ~ Mr Smith is at home?
که و، نایا تو نه زمانی کاک سمث له ماله ۵. هه تا نه گدر (پروانه
as) ۶. گدر، خوژگه

۱. ما اذنا: هل تعلم اذا كان السيد سمث فی الییت؟ ۵. کمالو (انظر
as) ۶. لو، لیت

I ~ only I had know that...
لو اننی (لیتی) کنت اعرف ان...

Igloo /ɪɡluː/ n (pl ~ s) کوخته ی به فرین به شیوه ی
کلاو نه سکیمو کان تیاده زین
کوخ تلجی عی شکل قبه یقیمه الاسکیو

Igneous /ɪɡneəs/ adj په ی، ناگرین، نارگونو،
گرکانی
(الصخور) ناریة برکانیة

Ignite /ɪɡnaɪt/ vi, vt دانه گیر سیتی، دانه گری،
گری نی، په رنه دا، گره نه گری
یشعل، یشعل، یلهب، یلتهب

Ignition /ɪɡnɪʃn/ n داگرسان، ناگر کرن
إشتعال، إشتعال

Ignoble /ɪɡnəʊbl/ adj بین نرغ، سوک - کوتی / رسوا
حقیر، خسیس، وضع الولد

Ignominious /ɪɡnəˈmɪniəs/ adj ناپه سه ندو / دزیو،
نه ننگ
شائن، مخز، حقیر

Ignominy /ɪɡnəˈmɪni/ n [C,U] (pl -nies) رسوایی،
نه نگی سه رشو پر کرن، رسوا، شوره یی
عار، خزی، عمل مشین او مخز

Ignoramus /ɪɡnəˈreɪməs/ n [C] (pl ~ es) نه زمان،

	که سبکی نه زان
	الجهول، شخص تام الجهل
ignorance /ɪgnərəns/ n [U]	نه زانی، نه فامی
	جهل
ignorant /ɪgnərənt/ adj	نه زان، نه خوینده وار، نه فام
	جاهل
ignore /ɪg'nɔ:(r)/ vt	خوی گیل نه کا، گوی ین ناداد
	یتجاهل
Il- /ɪl/ prefix	پشگره به مانای ینجه وانه
	بادنة معناها العکس أو غیر
I'll /aɪl/ = I will, I shall.	۱. (زورچار هو الله ره)
	۱. (خبرية عادة)
Ill /ɪl/ adj	نه خوش، دهرده دار
	مریض، علیل
<i>fall</i> ~	توشی نه خوشی نه ییع
	یصاب المرض
<i>be taken</i> ~	نه خوش نه که وهی / توشی دهرده نه یی
	۲. (باسکردن) خراب
	یمرض، یصاب بالسقم ۲. (وصیفة) ردی، سی.
~ <i>health</i>	ته ندروستی خراب
	صحة سيئة، سوء الصحة
~ <i>breeding</i>	به د پهره رده یی، که م ره وشت
	سوء التربية، قلة التهذيب
□ n [C,U]	۱. شهر، خراب، زهره ر
	۱. شر، سوء، ضر
<i>do</i> ~	خراب نه کا، شتیک به خرابی نه انجام نه دا
	نه گبه تی، نوشستی، دهرده سه ری
	یفعل السوء، ینجز شيئا بشكل ردي ۲. نکبات، متاعب
<i>the many</i> ~ <i>s of life</i>	ده رده سه ره زوره کانی ژبان
	متاعب الحياة العديدة، مصائب الدهر
□ <i>adv</i>	به شیوه به ییکی خراب یا نه گونجاو
	على نحو سيء أو غير مناسب
~ <i>at ease</i>	شله ژاو، نیگه ران، دوودل، رارپا
	مضطرب، قلق، يشعر بالحرج
<i>I can</i> ~ <i>afford it.</i>	له توانامدا نیه
	سبکفنی هذا ما لا أطيق
ill-bred adj	بین ره وشت، به د پهره رده کراو،
	به دخودانکری

	سیء التربية، قليل التهذيب
ill-fated adj	بین به خت، به خت ره ش
	منحوس، سيء الطالع
ill-favoured adj	که سبکی ناشرین به د فسه سال، نه فیایی
	(الشخص) دميم، قبيح الشكل
ill-gotten adj	به ریگایه کی ناپه سه مند ده سستی ده که وئی
	یکسب بطريقة غير مشروعة
ill-natured adj	نه گریس، ناله بار، زوو هه لچو، توره
	سيء الخلق، سريع الضرب
ill-treat/-use vt	به توندی مامه له ی که گد نه کا، به د
	ره فتاری ده کات
	یستن، يعامل بقسوة وغلظة
illegal /ɪ'li:gl/ adj	زول، بیژی، نارپه وا
	غير قانونی، مخالف للقانون
illegally adv	به شیوه به کی نایاسایی
	بطريقة غير قانونية
illegality n [C,U]	بین یاسایی، دژه یاسایی
	عدم الشرعية، مخالفة القانون
illegible /ɪ'ledʒəbl/ adj	نه خوینده بار، ناخوینتریه وه
	غير مقروء
illegibly adv	به شیوه به کی نه خوینترپه وه
	بشكل غير مقروء
illegibility /ɪ,ledʒə'brɪləti/ n [U]	نوسراوینکی نالوز،
	نه خوینده بار یی، نه خوینده بیستی
	انعدام الوضوح (فی شیء مكتوب)
illegitimate /ɪ,ɪlɪ'dʒɪtɪmət/ adj	نایاسایی، نارپه وایی
	زول، بیژی
	غير شرعی
illicit /ɪ'ɪsɪt/ adj	ناپاو، نایاسای نارپه وا، قده ده غه، قاچاخ
	محظور، غير مشروع، یحرمه القانون
illiteracy /ɪ'lɪtərəsi/ n [U]	نه فام له نوسین و خویندن،
	نه خوینده واری، نه خوینده تی
	امية، الجهل بالقراءة والكتابة
illiterate /ɪ'lɪtərat/ adj	(که سبکی) نه فام،
	نه خوینده وار، باشی ناخوینتی، نانوسنی
	(الشخص) جاهل، امی، لا یحسن القراءة أو الكتابة
illness /ɪ'ɪnlz/ n [C,U]	نه خوشی، دهره د، نازار
	مرض، داء، علة

Illogical /ɪ'lɒdʒɪkəl/ <i>adj</i>	بین‌جمن، نازیبری، نه‌زیربیز غیر منطقی
Illogically <i>adv</i>	ناپه‌سند، نابه‌جمن بشکل غیر منطقی
Illogicality /ɪ'lɒdʒɪ'kælɪtɪ/ <i>n</i> [C] (<i>pl</i> -ies)	نه‌بوونی ژیری، نه‌بوونی راستی انعدام المنطق
illuminate /ɪ'lu:mɪneɪt/ <i>vt</i>	روونی نه‌کاته‌وه (به‌زاین و زانست) رونا‌هیکرن ده‌یرازینته‌وه، به‌رووناکی یضی، ینیر، ینور (بالعلم أو المعرفة) یزخرف یزین (الشوارح) بالانوار (التهاجا)
illumination /ɪ'lu:mɪneɪʃn/ <i>n</i> [C,U]	رووناککرن، رووناکی کردنه‌وه، رووناکی کاره‌با، یو‌روون کردنه‌وه‌ی شار اضاءه، انارة، تنویر، انوار کهربائیة لأضاءه بلدة
illusion /ɪ'lu:ʒn/ <i>n</i> [C,U]	خه‌یالی، گزی‌کردن وهم، خداع
illusory /ɪ'lu:səri/ <i>adj</i>	ساویر، هه‌لخه‌له‌ تاندن = <i>illusory</i>
illusory /ɪ'lu:səri/ <i>adj</i>	گزی‌کەر، ریونکەر، خاپینه‌ر، خه‌یالی، نه‌ندیشه‌یی خداع، مظل، وهمی
illustrate /ɪ'ləstreɪt/ <i>vt</i>	روونی نه‌کاته‌وه به‌ وینه‌وه نمونه‌وه یشرح، یوضح بالصور و ضرب الامثلة
illustrator /ɪ'ləstreɪtə(r)/ <i>n</i> [C]	نیگارکشی وینه‌ی رون کردنه‌وه (په‌راو) رسم صور توضیحی (لکتاب مثلاً)
illustration /ɪ'ləstreɪʃn/ <i>n</i> [C,U]	رافه‌دان، روونکردنه‌وه به‌ وینه‌، رافه‌کردن، وینه‌ی روونکردنه‌وه توضیح بالصور، صورة توضیحی
illustrative /ɪ'ləstreɪtɪv/ <i>adj</i>	به‌رونکراو‌یی رافه‌یی، خه‌ملی توضیحی
illustrious /ɪ'ləstriəs/ <i>adj</i>	دره‌وشاوه، به‌ناویانگ لامع، شهیر
I'm /aɪm/ = <i>I am</i> .	
Im- /ɪm/ <i>prefix</i>	پیشگر به‌مانای دژ بادنه‌ معناها: عکس، غیر

Image /ɪmɪdʒ/ <i>n</i> [C]	۱. وینه، په‌یکەر، نه‌ندیشه ۲. ساویر، پوت، وینه، یو‌چون ۳. چوئیه‌کسی، وه‌رگرتن (روه‌وانیژی)
	۱. صورة، تماثل ۲. صورة عقلية، انطباق ذهنی ۳. تشبیه، استعاره (بلاغه)
	۴. وینه‌ی ده‌قاو‌ده‌ق نه‌گری <i>be the (very) ~ of (sb)</i> یو‌که‌سینک
	۵. یکن صورة طبق الأصل من (شخص ما)
Imagery /ɪmɪdʒəri/ <i>n</i> [U]	په‌یکەر، بت، پوت، خوازه (ناشو‌پکرن) صورة، تماثل، اصنام، استعاره، مجاز (بلاغه)
Imaginable /ɪ'mædʒɪnəbl/ <i>adj</i>	ده‌توانی‌ی به‌ینرینه به‌رچاو، هه‌ستی بین‌پکرت، ناشو‌پار یمن تصور ه‌و تخیله
Imaginary /ɪ'mædʒɪnəri/ <i>adj</i>	نه‌ندیشه‌یی، خه‌یالی، ناشو‌یی تصوری، تخیلی، وهمی
Imagination /ɪ'mædʒɪneɪʃn/ <i>n</i> [C,U]	نه‌ندیشه، داهیان، یو‌چوون، ناشوب، خه‌یالی تخیل، ابداع، خیال
Imaginative /ɪ'mædʒɪnətɪv/ <i>adj</i>	خه‌یالی فراوان، جووانکراو، ناشو‌پدار واسع الخیال، مبدع
Imagine /ɪ'mædʒɪn/ <i>vt</i>	۱. دینه‌به‌رچاو هزرده‌کت، ناشوب دکت ۲. واهه‌ست نه‌کات، پروای وایه، وای‌دانه‌نن ۱. یتخیل، یتصور، یتوهم ۲. یظن، یفترض، یعتقد
Imam /ɪ'mɑ:m/ <i>n</i> [C]	پیشو‌یز، نیمام، پیشو‌یو‌کهری موسولمانان له‌ نو‌یزدا) الإمام، أحد أئمة المسلمين، من يؤم المسلمين فی الصلاة
Imbalance /ɪm'bæləns/ <i>n</i> [C]	نه‌مانی‌هاوسه‌نگی، لاسه‌نگ، نه‌هه‌سه‌نگی، ناهاوسه‌نگی إختلال التوازن
Imbecile /ɪm'bɪsɪ:l/ <i>adj</i>	گزیل، ده‌به‌نگ، خریو، لاژک، گه‌وج ابه، احق، معتوه
	ده‌به‌نگی، سه‌رسامی □ <i>n</i> [C]
	(شخص) ابه، معتوه
Imbecility /ɪm'bɪsɪ'lɪtɪ/ <i>n</i> [C,U]	گه‌مزه‌یی، داماو‌یی،

گلی، حولی
 ابله، عته، حماقة تامه

Imbed /ɪm'bed/ vt (-dd-) جیگیرده کات،
 نه بچه سینیت، رینکی نه خات
 یرسخ، یوطد، بیت

Imbibe /ɪm'baɪb/ vt لی نه خواته وه، نه یمزی (بیروا)
 له دخوت، ده میزت
 یتشرب، یمص (الانکار)

Imbue /ɪm' bju:/ vt (pt, pp -bued) پریووله
 (نیشتمان پهره ری، رق)، لیخواردو، خوارده
 مستلی ب (الوطنیه، الکراهیه)، متشرب

Imitate /ɪmɪ'teɪt/ vt ۱. چاوی لینه کات، لاسای
 ده کاته وه، چاف لیدکت ۲. لی ده چیت، به ونه ی، شتیک به و
 ونه به دروست نه کات، ریازیک وه ونه گری
 ۱. یقلد، یحاک، یخذو خذو ۲. یشبه، یدو مثل، یصنع شینا
 شیهاب

Imitator n لاسایکری خه لکی
 مقلدا/ (الاسلوب الفیر)

Imitation /ɪmɪ'teɪʃn/ n [C,U] لاسایی کردنه وه،
 شتیکی وه رگراو، لاسای کراو، چاو لیکردن، چاف لیکردن
 محاکاة، تقلید، شیء مقلد، تزئین

Imitative /ɪmɪ'teɪv/ adj لاسایکاری، چاو لیکری
 قائم علی التقلید والمحاكاة
 هونری تقلیدی (لاسی)، وهک هه لکولین و *the ~ arts*
 ونه کیشان
 فنون تقلیدیة أو قائمة علی المحاکات کالنتح والرسم

Immaculate /ɪ'mækjələt/ adj خاوین لهه موه
 رویه کوه بژین، پاکو، پاک، بی خهوش
 بدون عیب أو شائبة، نقی، سلم من جمیع الوجوه

Immaterial /ɪmɑ'tɪəriəl/ adj نامادی، بی پایه خ
 غیر مادی، غیر مهم

Immature /ɪmɑ'tjue(r)/ adj ناکامل نه گه بوو،
 فه ریک، خاو
 غیر بالغ غیر ناضج

Immaturity /ɪmɑ'tjueərəti/ n [U] ناکامل، نه گه بو
 عدم نضج

Immeasurable /ɪ'meɜrəbl/ adj بی هاوتا،
 بی کوتایی، گه وره

لاحصرله، غیر متناه، عظیم

Immediate /ɪ'mi:diət/ adj راسته وخو، په کسه دره موم
 دهست، ناقل، نزدیکترین
 ۱. مباشر، مجاور، الاقرب
 نزدیکترین در اوسى يوم ۲. په کسه ر،
my ~ neighbours
 کت وپر، هه رنستا
 اقرب الجیران الی ۲. فوری، بالحال
an ~ answer
 وه لایمی په کسه ر
 اجابة فوریة

Immediately adv په کسه ری، کت وپر
 حالا، فوراً

Immemorial /ɪmə'mo:riəl/ adj دیرین، زورگون،
 میزه یی
 سحیق، قدیم جدا

Immense /ɪ'mens/ adj مهزن، گه وره، کله، زه به لاح
 ضخم، هائل

Immensely adv به گه وره یی / تاراده په کی زور /
 گه لکه
 علی نحو هائل أو ضخم

Immensity /ɪ'mensəti/ n [U] گه وره یی فراوان،
 مه زنی، فره هی
 ضخامة، اتساع

Immerse /ɪ'mɜ:s/ vt نوقم ده بی، ژیر ناو ده که ویت
 ۱. یغمر، یغسل
 نوقم بیون له (ثاین، تهنگوچه له مه،
 بیرکردنه وه خویندنه وه ی پراو)
 ۲. مغسورب، غارق فی (الدین، المتاعب، التذکیر، قراءه کتاب)

Immersion /ɪ'mɜ:ʃn/ n [C,U] نوقم بیون، چوونه ناو
 غمر، انغمار، تطغیس

Immersion-heater n [C] گه رمکهره، نامیزیک
 کاره بایه ی یوگه رمکردنی ناو له ناو مالد
 جهاز کهربانی التسخین الماء فی المنزل

Immigrant /ɪmɪ'grænt/ n [C] کونچهر، مشهخت،
 کونچهر
 مهاجر

Immigrate /ɪmɪ'greɪt/ vi کونج ده کات، مشهخت دیت
 یهاجر

Immigration /ɪmɪ'greɪʃn/ n [C,U] کونج کردن

هجرة، مهاجرة
Imminence /ɪmɪnəns/ *n* [U] نزيك رودانی شتيك،
 نزيك، پيش روودانی شتيكي ترسانك
 قرب حدوث شيء، قرب وقوع خطر
Imminent /ɪmɪnənt/ *adj* (مه ترسی) خه ريكه روئده دا،
 نزيك بووتوه
 (الخطر بخاصة) قريب الحدوث، وشيك
Imminently *adv* پاش ماوه په كي كم
 بعد لحظات / ولت قصر
Immobile /ɪ'məʊbəl/ *adj* جتيگير، نه بزوت، يئ لف،
 نه جولاو
 عديم الحركة، ساكن، غير متحرك
Immobility /ɪmɒ'bɪləti/ *n* [U] جتيگيري، به ستن ب
 لقي، متبون
 ثبات، جمود
Immobilize /ɪ'məʊblaɪz/ *vt* گوجي ئه كا، له قاجي
 ده خا، له پهل وپوي ده خا
 يشل، بقعد عن الحركة
Immoderate /ɪ'mɒdərət/ *adj* ناپه كسان، گرانجان،
 له راده به ده ركه
 غير معتدل، مغال، مفرط
Immoral /ɪ'mɒrəl/ *adj* داوین پيسي، يئ په وشتي،
 ره وشت نزم
 لا اخلاقي، منحل
Immorality /ɪmɒ'ræləti/ *n* [C,U] (*pl* -ties)
 يئ سنجي، يئ په وشتي،
 فسوق
Immortal /ɪ'mɔ:təl/ *adj* نهمر، نامري، يئ مردني،
 هه تاهه تايي
 خالد، باق، لا يموت
 □ *n* [C] كه ستيكي نهمر
 شخص خالد
the ~ s خواوه ننده كاني فيثريق و رؤمان
 آلهة الأغرريق والرومان
Immortality /ɪmɒ'rɪələti/ *n* [U] هه ربون، نهمري،
 هه ميشه ناودار
 خلود، شهرة دائمة
Immortalize /ɪ'mɔ:təlaɪz/ *vt* نهمري ده كات،

پاريزدار دكت، واي ليده كات نهمري
 يخلد، يجعله خالد او شهيرا
Immovable /ɪ'mu:vəbl/ *adj* جتيگير، پنهو،
 خوگرتي، چه سب
 راسخ، ثابت
 ساماني جتيگير (مولك) خوراگر، خوگرتي، ~ *property*
 چه سب
 مستلكات غير منقولة صامد، راسخ العزم
Immune /ɪ'mju:n/ *adj* تايه تمه نند، پنهوگراو،
 پاريزراو، بهرگر، پاراستي
 مستثنى من، منيع، حصين
Immunity /ɪ'mju:nəti/ *n* [U] بهرگري، بهر هه سني
 پاريزي له نه خو شسي، لي يوردن (له باج دان)
 مناعة، حصانة (من المرض مثلا) اعفاء (من الضرائب مثلا)
Immunization /ɪmju'nə'zeɪʃn/ *n* پنهو / پاريز
 كردن، پاريز كرن
 تحصين
Immunize /ɪmju'nəɪz/ *vt* بهرگري ده داني
 پاريز دار دكت
 يحصن، يجعل ذا مناعة أو حصانة
Immutable /ɪ'mju:təbl/ *adj* جتيگير، نه گور، نه گو هير بار *adj*
 غير قابل للتغيير، ثابت، راسخ
Imp /ɪmp/ *n* [C] ديو بيچوك، به چكه شه يتان، كورنيكي
 لاسار، دپنوك
 عفريت صغير (للمداعية)، ولد مؤذ
Impact /ɪmpækt/ *n* [C,U] به په كدا كه وتن، ليكه وتن،
 ليكدان، راته كاندن، كار تيكرن
 صدمة، اصطدام، اثر، تاثير
Impair /ɪm'peɪ(r)/ *vt* زياني يئ ده گه پهنی، دمه زخيت،
 خراب دكت، لاوازي ده كات
 يفسد، يتلف، يضعف
Impale /ɪm'peɪl/ *vt* شيش نازني ده كات، سنگ دكت،
 به شتيكي تيز تي ده چه قيني
 يخرق بشيء حاد و رفيع، يخرق
Impart /ɪm'pɑ:t/ *vt* يئ ده به خشي، ده گويز پنهو
 (زانستي)، ناشكراي نه كا، پسي رانه گه پهنی، ده پدركيني
 (نهيني)، ده گو هيزت
 يمنح، ينقل (المعرفة)، يفضي (الر)

Impartial /ɪm'pa:ʃl/ *adj* راستیخواز، بین‌لایه‌ن، بین‌لاگر، دادپه‌روهر، نیتار

نزیه، متجرد، غیر متعیز

Impartially *adv* به‌پاکی، به‌راستی، به‌بین‌لاگری، نیتاری

بتراهه، بدون تعیز

Impartiality /ɪm.pa:ʃi'ælɪti/ *n* [U] راستیخوازی، پاکی، بین‌لاگری، دادپه‌روهری

نزاهه، عدم تعیز

Impassable /ɪm'pa:səbl/ *adj* گوزهری پیداناکری، نه‌بوو، نه‌کرده‌بار

غیر سالک، لایمکن اجتیازه

Impasse /æm'pɑ:s/ *n* [C] ریگه‌په‌کی داخراو، نه‌نگالی، تیگیرانه، ریگری

طریق مسدود او غیر نافذ، مازق، موقف لامخرج منه

Impassioned /ɪm'pæ:ʃnd/ *adj* گه‌شاوه، گرگر توو، هه‌لگیر ساو، شاراندی

متقد، ملتهب، مشوب

Impassive /ɪm'pæ:sɪv/ *adj* بین‌هه‌ست، بین‌په‌روشی، هه‌دار، بین‌هش و ناگه‌هی

فاقد الحس، متبد

Impatience /ɪm'peɪ:ʃns/ *n* [U] نارام نه‌ماو، کپوزانه‌وه، بین‌نارامی، دل‌نه‌نگی

نفاذ الصبر، تلفه، تحرق

Impatient /ɪm'peɪ:ʃnt/ *adj* دل‌نه‌نگ، بین‌نارام

غیر صبور، ضیق الصدر

Impeach /ɪm'pitʃ/ *vt* ۱. برینداری نه‌کات، گومانی
۲. تاوانباری نه‌کات، تانه‌ی لینه‌دا، گوناهبار

دکت

۱. بجرح، یشکک ۲. یتهم، یطعن فی، یتهم شخصاً بجرمیه ضد الدوله

Impeccable /ɪm'pekəbl/ *adj* بین‌له‌که، بین‌هه‌یب، بین‌گوناه، پاک

خال من العیب، لاتشوبه شائیه

Impetuous /ɪm'pɪ:kju:nəs/ *adj* هه‌زار، نابوت، بین‌پاره، رووت، داماو

معدم، مفلس، خالی الرفاض

Impede /ɪm'pi:d/ *vt* نه‌گه‌ره‌ی تینه‌ده‌خات، ریگه‌ی لینه‌گریت

یعوق، یحرض السبیل

Impediment /ɪm'pedɪmənt/ *n* [C] ته‌گه‌ره له

قسه‌کر دندا، به‌رگر، کومسپ، زه‌حمت

(بخاصه) عیب فی النطق، عائق

Impel /ɪm'pel/ *vt* (-II-) بین‌ی نه‌کا، به‌زور کارینکی بین‌نه‌کا

یدفع الی، یکره علی عمل شیء

Impending /ɪm'pendɪŋ/ *adj* هاکا، خهریکه رویدات، له‌رواندانابه، به‌م زووانه، نژییک (جییت)

یوشک آن یعدت، یشرف علی، وشیک

the ~ storm زریانی له‌په‌ر

العاصفة الوشیکه

Impenetrable /ɪm'penɪtrəbl/ *adj* ناتوانی بیپیری، تیرانه‌چونبار

لایمکن اختراقه، لاینفذا الیه

Impenitent /ɪm'penɪtənt/ *adj* نابه‌شیمان، سوور له‌سه‌ره... به‌رده‌وام له‌سه‌ره

غیر نادم او تائب، سادر فی الفی

Imperative /ɪm'perətɪv/ *adj* ۱. فرمانی به‌په‌له، ینقیایی، زوره‌مصلی، کارینکی زور پیویست ۲. فرمانده،

نیشانه‌ی فرماندانه‌سه‌ریچی ناکری

۱. عاجل، ملح ۲. امر، دال علی الأمر. لایمکن مخالفته

فرمانی توند و تیژ ~ orders

اوامر صارمه

سه‌یرکردن (نمازه‌کردنی) توند، ~ looks/gestures

موره ۳. (ریزمان) شیوگی داخواری

نظرات (اشارات) ۳. (النحو) صیغه الامر

Imperceptible /ɪm'pɜ:septəbl/ *adj* هه‌ست بین نه‌کراو، هوش بین نه‌کراو، کیم، هور، په‌چک نه‌هه‌ستیار بار

غیر مدرك بالحس أو العقل

Imperceptibly *adv* به‌شیو‌ه‌په‌کی هه‌ست بین نه‌کراو بشکل غیر مدرك

Imperfect /ɪm'pɜ:fɪkt/ *adj* ناتوه‌اووی که‌م و کوپ‌دار، خه‌وشدار، خه‌وش

غیر سلیم، ناقص التکوین

Imperfection /ɪm'pɜ:fekʃn/ *n* [C,U] هه‌یب،

خه‌وش، له‌که، که‌م و کوپ‌ی

نقص، عیب

- Imperial** /ɪm'piəriəl/ *adj* ۱. نیمپراتوری
۱. امپراطوری
بازرگانی نیوان به‌شکاتی نیمپراتوری به‌ته‌که ~ trade
۲. (کیش، پیوه) په‌یوه‌ندی به‌کیشان و پینوانی بریتانیا وه هه‌به
۳. سه‌رکوت که‌ر، به‌زه‌پروژه‌نگ
التجارة بين اجزاء الامبراطورية ۲. (الاوزان، المقایس) متعلق
بالموازين والمکابین البريطانية ۳. متجبر، متطرس
- imperialism** /ɪm'piəriəlizəm/ *n* [U] نیمپریالیست
داگیرکار
الاستعمار، الامبریالیة
- imperialist** *n* [C] داگیرکه‌ری / (که‌سینک)، باوه‌ری
پیی‌هه‌یه‌و پاپیشی داگیرکه‌ر ده‌کات
استعماری، (شخص) یؤمن ب و یؤید الاستعمار
- Imperil** /ɪm'perəl/ *vt* (-II-) ده‌خاته مه‌ترسیه‌وه،
مه‌ترسی دکت، نه‌ته‌کن دکت
يعرض للأخطار. یوقع فی المهاکد
- Imperious** /ɪm'piəriəs/ *adj* زوردار، فرمانده‌ر
متسلط، آمر
- Impersonal** /ɪm'pɜːsənəl/ *adj* ۱. ناکه‌سیتی، ناخودی
۲. بابه‌تی، په‌تی
۱. الانشخصی، لاذاتی ۲. موضوعی، مجرد
تبیئی بابه‌تی (په‌تی) ۳. (فرمانه‌کان) که‌له ~ remarks
دوایی (it)
- ملاحظات موضوعیة (متجرده) ۳. (الانفعال) تستخدم بعد (it)
أی بدون ذکر
به‌کاردین بین‌ناویردنی بکه‌ر وه: *It is raining.*
الفاعل مثل:
- Impersonate** /ɪm'pɜːsəneɪt/ *vt* ۱. که‌سایه‌تی
په‌کیکی تر ده‌گریت، ووتیک نه‌پینی وه‌ک (له‌شانو‌گه‌ریه‌ک)،
لا‌سای که‌سینکی تر ده‌کاته‌وه ۲. دباری ده‌کات
۱. يتحل شخصية غيره، يمثل دورا (فی مسرحیة مثلا)، یقلد
شخصا آخر ۲. یشخص:
- Impersonation** /ɪm'pɜːsə'neɪʃn/ *n* [C,U]
دباریکردن و دوزینه‌وه، لا‌سای و خو‌گورین به‌که‌سیتی
په‌کیکی تر، که‌سیتی پامروئی دی دبت
تشخیص، تقلید أو انتحال شخصیة
- Impertinence** /ɪm'pɜːtɪnəns/ *n* [C,U] گه‌وچی،
لادان له‌بابه‌ت

- ولاعة، خروج عن الموضوع
Impertinent /ɪm'pɜːtɪnənt/ *adj* بین‌ایرو، بین‌یا‌یه‌خ،
گه‌وچ به‌ده‌ر له‌بابه‌تی تو‌زینه‌وه
وقع، سفیه
- Imperturbable** /ɪm'pɜːtɜːbəl/ *adj* خو‌راگر، هیور،
هیمن
رابط الجأش، هادی
- Impervious** /ɪm'pɜːviəs/ *adj* بین‌چرکه، بین‌ده‌رچه
کیم، غیر منفذ (للماء)
~ to کاری تی‌ناگری، وه‌ری ناگری
لا‌یتاثر ب، لا‌یتقل
~ to argument گویی نادا‌بهرستی یان
به‌لگه‌ویستراوه‌کان
لا‌یتقبل الوقائع أو الحجج المنطقیة
- Impetuosity** /ɪm'petʃu'səti/ *n* [C,U] (pl -ties)
گوربه‌سته‌وه، په‌په‌له‌کردن
اندفاع، تهور، تسرع
- Impetuous** /ɪm'petʃuəs/ *adj* هه‌له‌شه‌سه‌ر چلی /
هاندوره، په‌په‌له
متدفق، متهور، غیر مترو
- Impetus** /ɪm'pɪtəs/ *n* (pl ~ es) ته‌وژم، هاندوره،
هیزی پالنه‌ر، پالنه‌ر
قوة دافعة، دافع
ته‌پینکیت، به‌ری ده‌که‌وی
یصلدم، یس
~ on/against مافی که‌سینک نه‌شیلی، فیکه‌تی
(حقوق شخص) یرتطم ب
- Impious** /ɪm'piəs/ *adj* بین‌پروا، نه‌دیندار، به‌دخو
غیر تقی او ورع، شریر
- Implacable** /ɪm'plækəbl/ *adj* داخ له‌دل، رکدار،
نه‌به‌خش، لیته‌پورده
حقود، لا‌یعرف الصغ
- Implant** /ɪm'plɑːnt/ *vt* ده‌نیزیت، ده‌چینیت، په‌وده‌کا،
ده‌وه‌شینیت، ده‌چه‌قینیت
بغرس، برسخ، بزوع، بغرز
نامیر، تول، هو،
¹implement /ɪm'plɪmɛnt/ *n* [C] ناواز، نا‌لاف، ناوا، نامیره‌ت، هو‌کار
اداة، آلة، وسیلة

fram ~ s نامیری کشتوکال
ادوات الزراعة

Implement vt جنی به جنی نه کات، پیی هه لئه ستن،
نه یخاته گهر
یفغذ، یضع موضع التنفید

Implicate /ɪmˈplɪkət/ vt تیوهی نه گلینن، هاو به شی
تاوانیکسی تیوه نه گلینن
یورط، یعزر الیه الاشتراک (افی جریمه مثلا)

Implication /ɪmˈplɪˈkeɪʃn/ n [C,U] ۱. تی کهوتن
تی کهتن، توشکردن، توشبون ۲. سوگهر کردن، بی یزاردن
۱. توریط ۲. تضمین

Implicit /ɪmˈplɪsɪt/ adj ۱. له گه ل (explicit)
شاراوه، ناراسته و غو، نادیار، مت، نااشکرا
۱. (قارن explicit) مضمر، مذکور ضمناً
هه ره شه و گوره شهی نااشکرا ۲. ره ها (ریز ~ threats
ناین) به ته واوی
تهدیدات ضمنیه ۲. مطلق (طاعة، ایمان)، تام

Implore /ɪmˈplɔː(r)/ vt ده پارینه وه هیفی دکت،
لا هه دکت، نزای لی ده کات
یناشد، یترسل

Imploingly adv به پارانه وه، لاهه کی
بترسل، باسترهام

Imply /ɪmˈplaɪ/ vt (pt, pp -plied) پیشیاری نه کا،
واده گه به نی، واده ره نه خا، نیشاندکت، هیمای نه وه ده دات
یترح، یدل او یعنی ضمناً
هه ندنی جار Silence sometimes implies consent.
بی دهنگی نیشانهی قایل بوونه
السکرت احیانا یدل علی الرضا

Impolite /ɪmˈpɒlɪt/ adj بی ره وشت، نیشک گران، دل
رهق، بی نه دهب، ده مروت
غیرمهذب فظ

Imponderable /ɪmˈpɒndərəbəl/ adj شیایو کیشان
نیه بهوردی، مه زنده نا کیری
غیرقابل للوزن بدقة، لایمکن التکن به
□ n [C] شتیک نه نجامه کی پیشینی نه کیری
شی، لایمکن التکن باناره

Import /ɪmˈpɔːt/ vt ۱. له دهر وه ده هینت ۲. هینانه ناو،
بهینن، هاوردن

۱. یستورد ۲. یعنی، یفیدان

□ n [C,U] ۱. (کژ) کدل و په لی هینراو ۲. هینان
۳. واتا، ناوه روک، ناواخن

۱. (فی صیغه الجمع عادة) صلح مستورده ۲. استیراد ۳. معنی،
فحری، مضمرن

Importer n [C] هینراو، هینهر
مستورد

Importance /ɪmˈpɔːtəns/ n [U] با به خ گرنگی
پایه، به ها، به نرغ
اهمیه، شان، خطوره

Important /ɪmˈpɔːtnt/ adj ۱. گرنگ، پیوسته، ترسناک،
۲. گرنگ که سیکسی پایه دار یان ده سه لاندان
۱. هام، خطیر ۲. (الشخص) ذوشان او سلطه

Importantly adv به شیوه به کی گرنگ یان
ترسناک به گرنگی، ترسناکی
علی نحو هام او خطیر

Importunate /ɪmˈpɔːtʃənət/ adj ۱. (کس) سوره
له سوری ۲. (فرمان کارویار) به په له، خوه ستوکی، له زین
۱. (الشخص) صلح، ملحف باطلب ۲. (امر، شوون) مستعجله،
ملحه

Importunity /ɪmˈpɔːtjuːnəti/ n [C,U] (pl -ties)
زوری کردن، بی داگرتن، شپزه کردن
إلحاح، إلحاح

Impose /ɪmˈpəʊz/ vt, vi ده سه بنیتن (را، یاج) له سهر
یفرض (رأیاً، ضریه) علی
فیلی لی نه کا، نه وکی ده خاته سهر
یخدیج، یثقل علیه
~ (up) on سالار پایه به رز، شکودار، خوشی
مهیب، جلیل

Imposition /ɪmˈpɔːzɪʃn/ n [C,U] ۱. سه پاندن
۲. داوا، باری گرانی، کیشی زور دانان ۳. فیل، گزی،
نرخه دورو
۱. فرض (الضرائب مثلا) ۲. تکلیف، عبء، فرض شتیل ۳.
خدیعه، حیله، ثمن فاحش

Impossibility /ɪmˈpɔːsəbɪləti/ n [C,U] (pl -ties)
نه سته می، دوره می، نه شیایو نه بوو، شتی که نه کیری
استحاله، شیء مستعیل

Impossible /ɪmˈpɔːsəbl/ adj ۱. ستم نه شیایو، دوره،

- بلقح، يشع ب، يلا (بالمشاعر مثلاً)
Impress /ɪm'pres/ vt ۱. موری نه کا، داخ دکت
 ۲. کاری گه ری زودی له مسر نه کا (بیرو هوش بو نمونه)
 ۱. یدمغ، یختم ۲. یحدت تاثیر اکبیرا علی (الذاکرة مثلاً)
 بیرو یو چونو نیکی باشی لای *I was not much ~ ed*
 من جن نه هیشت، مسرنجیکی باشم لی ده ست نه که وت
 لم یتک لدی انطباعاً قویاً، لم اخرج بانطباع جید
Impression /ɪm'preʃn/ n [C,U] ۱. چاپکهری،
 مۆرکردن، تیجه سپن ۲. وینه، لاسایی کردنه وه ۳. چاپ،
 شغل ۴. کار یتکردن جیکه وت، شوینه وار ۵. بیرو یو چون،
 لای باشی له لادروست کردن
 ۱. ختم، دمغ ۲. صورة، نسخه ۳. طبعه ۴. وقع، اثر ۵. انطباع
 وابوی نه چن، خه یالی لی نه کاته وه *under the ~ that*
 یتوم ان، یخیل الیه ان
Impressionable adj هه ستیار، زوو کار یتکراو
 حساس، سریع التاثر
Impressive /ɪm'presɪv/ adj کار یگهر، کار یتکهر،
 مهزن، نایاب
 مۆثر، رانع
Imprint /ɪm'prɪnt/ vt کاری تن نه کات، چاپی نه کا،
 موری نه کا، نشان شغل
 یۆثر، طبع، یدمغ، یختم
 بیرو را له میشکی خویدا *~ ideas on the mind*
 دروست ده کات
 ترسم انکارا فی الذهن
 مۆرکردن، کار یگهری، پاشماوه \square n /ɪm'prɪnt/ [C]
 دمغه، بسمه، سه
Imprison /ɪm'prɪzn/ vt به ندی نه کات زندان دکت
 یسجن، یحبس
Imprisonment n [U] زندانکون، به ندر کردن، گرفتن
 له به ندیخانه، حبس کردن
 سجن، حبس، احتجاز فی سجن
Improbable /ɪm'prɒbəbl/ adj ری تن نه چوو، پروا
 پین نه کراو، نه چوینبار، نه ستم، دوره چینیون
 غیر محتمل، صعب التصدیق
Impromptu /ɪm'prɒmptju:/ adj, adv له بهر،
 پین لیکدانه وه، پین خو ناماده کردن، مسرینی، ها که زایی،
 مسرینیکی، مسرپلکی

مه حال، ۲. ناگونجین، بهرگه ناگری، دژوار، نه کران

۱. مستحیل، مهال ۲. لایطاق، لایحتمل

هه لوئیستی مه حال نه گونجاو، *It's an ~ situation!*
 له وانه نی به

یحتمل، انه موقف لایحتمل

Impostor /ɪm'pɒstə(r)/ n [C] جامباز، ده ستبر، قۆلبەر
 فریودهر، خو گوپور، زر، دلخاپ، چفو
 مدع، دعی، دجال

Imposture /ɪm'pɒstʃə(r)/ n [C,U] گزی، ده ست
 برین، خو لی گورین، خاپ، زر که مس
 غش، احتیال، واقعه احتیال

Impotence /ɪm'pɒtəns/ adj پدککه وتن، که موکوری،
 نه زوکی، قه لسی، سستی، لاوازی، ده ست کورنی
 عجز، تقصیر، عقم

Impotent /ɪm'pɒtənt/ adj پدک که وته، که م وکور،
 نه زوکی، پین هیز، سست، لاواز
 عاجز، مقصر، عقیم، عتانه

Impound /ɪm'paʊnd/ vt گلی ده داته وه، پاوان دکت،
 زندان دکت / نالی په نگ دکت
 یعجز، یصادر

Impoverish /ɪm'pɒvərɪʃ/ vt هه زاری ده کات،
 لی ده سینی، پین هیز دکت
 یفقر، یجرد من
 زه ویه که که پین پیت یو وه *~ ed soil*
 تره نقدت خصبا

Impracticable /ɪm'præktɪkəbl/ adj ۱. نه ستمه
 جسین به جن کردن، نه کردنبار ۲. ریگسای) داخراو،
 پیانه پوشتوو، ناپری، پیایدا گوزه ناکری
 ۱. غیر قابل للتفیذ، مستحیل ۲. (الطریق) غیر سالک، یستعذر
 اجتازه

Impractical /ɪm'præktɪkəl/ adj ناکرداری،
 نه کرده نی، نه کردار
 غیر عملی

Impregnable /ɪm'pregnəbl/ adj قایم، محکم،
 پتو
 منیع، حصین

Impregnate /ɪm'pregneɪt/ vt ده په ریت، تیره کری
 به، پرته کری (به سوز بو نمونه)

ارتجالا، بدون سابق اعداد، مرتجل
Improper /ɪmˈprɒpə(r)/ *adj*، چهوت، نهراست،
 نهشیاو، ناله بار، نهگونجاو، نههیزا، لهجینی خوی تبه
 غیر صحیح او سلیم، غیر لائق
Improve /ɪmˈpruːv/ *vt, vi* چاکی نهکات، دهستکاری
 نهکات، باش دکت، جاك دکت
 یحسن، یدخل تحسینا علی
 چاکسازی نهکا
 یدخل تحسینا علی
Improvement *n* چاکبون، پیش کهوتن،
 پیشفهچوون، چاککردن
 تحسین، تقدم، اصلاح
Improvident /ɪmˈprɒvɪdənt/ *adj* دهست بلأو،
 گهوج، دهست بهرداری / کم پیشین، کم دیده
 متلاف، میذر، قلیل التبصر
Improvidently *adv* دهست بلأوانه، مال بهلفیرژدان،
 بهدهست بهرداری بهگهوجی
 علی نحو مسرف او دال علی التبذیر
Improvise /ɪmˈprɒvaɪz/ *vt, vi* سهرپلکی چیدکت،
 بین لیک دانهوه دهووی، چاره بهکی خیرابو کیشه دهخاته پروو
 یرتجل، یجد حلا سربعا لشکله او موقف عاجل
Improvisation /ɪmˈprɒvɪzeɪʃn/ *n* [C,U] بین لیک
 دانهوه، شتی سهرپینی، (سهرپلکی) چیکون
 ارتجال، شیء مرتجل
Imprudence /ɪmˈpruːdəns/ *n* [U] بین نابرووی،
 بین شهرمی، هولی، گهوجی، سیتاری
 وقاحة، صفاقة، قلة حياء
Imprudent /ɪmˈpruːdənt/ *adj* نه شارهزا، زمان تال،
 گهوج، هول
 غیر حکیم، غیر مترو
Impudent /ɪmˈpjuːdənt/ *adj* چهقاوه سوو، بین شهرم،
 زمان تال، روقایم، زور ناشیرین، بین ریز
 وقح، صفيق، قلیل الحياء
Impugn /ɪmˈpjuːn/ *vt* گومانی لی نهکات، شکبی
 لی نهکات، درهودینت دهر
 یطعن فی نزاعته، یفند، یرتاب فی
Impulse /ɪmˈpʌls/ *n* [C,U] ۱. هاندهر، پلدان، پال،
 تهوژم، ههژینه، تهزوو

۱. قوه دافعه، دافع
 پالتهر، هاندهری بازرگانی ۲. حمز،
an ~ to trade
 لهپر، ههلهشیی
 مشع للتجارة ۳. نزوة، رغبة طارئة
 نارهزوی کردنی شتیکی
seized with an ~ to do sth
 کرد
 تسلكه نزوة لعلل شیء ما
Impulsive /ɪmˈpʌlsɪv/ *adj* سههروو یو نارهزووهکان،
 سههرچل، هول، بالهانی، لقیبتار
 منقاد للنزوات، متهور
Impunity /ɪmˈpjuːnɪti/ *n* [U]
 به پاراستن
 بحصانة
 بین سزادان، پاریز
with ~
 بدون تعرض للقتاص
Impure /ɪmˈpjʊə(r)/ *adj* نابهسند، ناپوخت، لیلی،
 خهوشدار، داویس، نهپزین، پیس
 غیر شریف / عفیف / صاف
Impurity /ɪmˈpjʊəti/ *n* [C,U] (pl -ties)
 پیس بوون،
 ناپوختی، نهپزین، خهوش، نهپاکی، لیلی
 تلوت، شانبه
Impute /ɪmˈpjʊːt/ *vt*
 له بیخاته پال، بهرپرسیار
 دکت نهدرته پال، سوچدار دکت
 ینسب او یسندالی
 بین بهری به له
innocent of the crime ~ d to him
 تاوان / نهو تاوانهی دراوه ته پالی
 بریء من التهمة / الجريمة المنسوبة الیه
 سهه نه کهوتی نهو
~ a boy's failure to stupidity
 کوره نهخاته پال گهلحوی
 یغزو فشل ولد ما الی القباء
Imputation /ɪmˈpjʊːteɪʃn/ *n* [C,U]
 تاوانبار کردن،
 خستهته پال (ههله) یو
 تهمة ب، عزو (خطا) الی
 ۱. له (بو شوین)
 ۱. فی
the highest mountain ~ the world ~ Africa
 پروانه (at) بهرزترین شاخ له جیهاندا/ نهفریقیا به
 (للسکان قارن at) افریقیا
children playing ~ the street
 نهو مثالانهی له سهر

شه قام يارى ده کن
 له سوچینکی *standing ~ the corner of the room*
 ژووره که دا وه ستاوه
 (قارن *(the corner)* عند *(the house at)*)
 پشو له لادی *the house at a holiday ~*
 اجازة فی الريف
 ب. له گدل (*at the seaside*) له که نار
 ده ریا
 (قارن *at the seaside* على الشاطئ.)
 له جیگادا نه که وی *lying ~ bed*
 یرقد فی الفراش (قارن *sitting on the bed*) یجلس فوق
 الفراش
 شتیک له رۆژنامه *read about sth ~ the newspaper*
 نه خوینتی
 یقرأ عن شیء فی الصحيفة
 ۲. (ناراسته) له وی / بهو
 ناراسته په
 ۲. (الاتجاه): فی هذا / ذالک الاتجاه
 له همموه لایه که وه ۳. (ناراسته) *~ all directions*
 جوله) ناوه وه، له، بو
 فی جمیع الاتجاهات ۴. (الاتجاه فی الحركة) الی داخل، فی
 داخل، فی الی
 قه له مه که ی له *He dipped his pen ~ the ink.*
 مه ره که به که هه لکینشا
 غس قلنه فی الحبر
 له تی که / بیکه به دوو که وتوه *Cut/Break it ~ two.*
 اقطعها / اقطعها (التي)
 که وتونه ته خو شه ویستی به وه، *They fell ~ love.*
 په کترین خوش ده وی، دلناری ده که ن ۱. (بو وه خت) له،
 لهم کاته دا
 وقعا فی الحب ۱. (للمن) فی، اتاء
 له سه ده ی بیستدا *~ the 20th Century*
 فی القرن العشرين
 له سالی ۱۹۲۰ *~ 1920*
 فی عام ۱۹۲۰
 له کاتی ناماده نه بوونما *~ my absence*
 (فی، اتاء غیابی)

(له کاتی) گهنجی، تالی لاری *~ his youth*
 فی (اتاء) شباب. عندما كان شابا
 سه ده می پیری *~ old age*
 فی سن الکبر
 له مه دا / نهو رۆژانه *~ these/those days*
 فی هذه / تلك الأيام
 له به یانیدا / *~ the morning/afternoon evening*
 دواى نیوه رۆ / نیواره به یانی / دواى نیوه رۆ / نیواره (on)
Monday morning له به یانی په که مه دا) ۵. (وه خت) له،
 له نیوان
 فی الصباح / بعد الظهر / المساء صباحا / بعد الظهر / مساء
 (قارن *on Monday morning* فی صباح الأحد) ۵. (الزمن)
 خلال، فی ضمن
 پاش ماوه به کی *I shall be back ~ a short time.*
 کورت نه که ریمه وه
 ساعد فی وقت قصیر
 ۶. (نه پگرتنه وه) حموت رۆژ له *seven days ~ a week*
 هفتته په کدا
 ۶. (الاتجاه): سبعة أيام فی الایرج
 ۷. (راده) لیزی به *a slope/gradient of one ~ five*
 راده ی په که بو پینج
 ۷. (النسبة) منحدر نسبة واحد الی خمسة
Not one ~ ten of the boys could spell well.
 نه ناهت په که کس له وه ده قوتایی به چونجه یان نه زانی
 لم یکن حتی واحد الی عشرة من التلاميذ یحسن التهجئة
 ۸ (جل و بهرگ): جلی شر له *dressed/clothed ~ rags*
 بهر نه کات
 ۸ (التياب ونحوه): یلبس أسما لا بالیة
 زنی پو شاک سبی ۹. (باروودوخ *the woman ~ white*)
 یاده ورو بهری سروشتی
 المرأة ذات الرداء الأبيض ۹. (للظروف أو المحيط الطبيعي):
 له بارانا له چینه ده ره وه *go out ~ the rain*
 یخرج فی المطر
 پله ی گهرما *a temperature of 25° C ~ the shade*
 له زیر سینه که دا ۲۵ پله ی سه دی به ۱۰. (حاله ت یا بار)
 حرارة قدرها ۲۵ درجة مئوية فی الظل ۱۰. (الحالة أو الوضع):
 له حاله تی ته نگانه (پر له کیشه) *~ a troubled state*
 فی حالة قلق (محفوفة بالمصاعب)

~ good order له باشیدا، له باشتړین باردايه
 علي مايرام، في احسن حال
 ~ poor health تهنډووستی خراب ۱۱. (شيوه و
 ريکسختن)
 في صحة سيئة ۱۱. (الشكل أو الترتيب):
 a novel ~ three parts رومانکی سنی بهشی
 ۱۲. (شيوازی ده برين)
 روايه في ثلاثة اجزاء ۱۲. (السرِب التعبير):
 speaking/writing قسه نه کات / به زمانی ښکليزی
 نه نووسی
 يتکلم / يكتب اللغة الأنكليزية
 written ~ ink/pencil به پانډان نوسراوه / به پښووس
 مکتوبه بالجر / بالرصاص
 ~ large/small quantities ۱۳. (پله يا يوار) به بری
 زور / کم
 ۱۳. (الدرجة أو المدى): بکميات كبيرة / صغيرة
 ~ great numbers in all به ژماره ی زور هممو، کو
 بأعداد ضخمة الكل. المجمعوع
 We were fifteen ~ all. کو ی گشتی پانزه کس يووین
 ۱۴. (کسه يتی)
 كان مجموعنا خمسة عشر شخصاً ۱۴. (الشخصية):
 You will always have a good friend ~ me.
 هميشه هاوړی دلسوز له بهم ۱۵. (په پوهندی)، لای نه
 ستجنی دوماً صديقاً مخلصاً ۱۵. (الروابط، العلاقات،
 التواهي)
 ~ some/all respects له ههندی / هممو لایه نيکهوه
 من بعض / كل التواهي
 ~ every way له هممو لایه ک ۱۶. (پيشه، چالاکی)
 من كل ناحية ۱۶. (المهنة، النشاط)
 He's ~ the army/in insurance. له سوپادا کار
 نه کات / له ييمه کار نه کات
 إنه يعمل في الجيش / في التأمين
 How much time do you spend ~ reading? چهنډ
 کات به خویندنه وه به سهر نه بهی؟ ۱۷. (دهسته وازهی
 ناوه لفرمانی)
 كم من الوقت تنضي في القراءة؟ ۱۷. (العبارات الظرفية، انظر
 مكان ورود الاسماء)
 ~ memory of به يادی

تخليداً لذكرى...
 ~ touch with به په پوهندی کردن له گه ل
 علي الصلال مع
 ~ defence of به رگری له
 دفاعا عن
 ~ justice to به دادوهی
 إنصافاً
 ~ exchange for له بری
 بدلال / من
 in as far as ۱۸. به گویره ی، تا نه و راده په
 ۱۸. بقدر مايتعلق الامر. الى الحد الذي
 He is a Russian ~ so far as he was born in Russia
 نه و
 but he became a French citizen ~ 1920.
 روسی په چونکه له روسیا له دایک یوه به لام سالی ۱۹۲۰
 یوه به هاو نیشتمانی فهرنسی
 انه روسی لانه ولد في روسيا ولكنه اصبح مواطناً فرنسياً في
 عام ۱۹۲۰
 ۱۹. (به به راوورد له گه ل out) adv
 ۱۹. (بالمقابلته مع out)
 ۱. (له گه ل فرمان به کار دیت)، دپته ژوره وه ~ come
 ۱. (تستخدم مع الأفعال): ادخل، يدخل
 خو ده دات به ده ستوه
 (بروانه شوینی فرمانه کان)
 ۲. له be به کار دیت. له مالد، جیگا، شوین گه لفرمانی
 يستسلم (انظر أماكن ورود الأفعال)
 ۲. تستخدم مع الفعل be. في البيت / المكان:
 Is there anyone ~? نایا کس له ماله وه په؟
 هل يوجد احد في البيت؟
 Is the steamer ~ yet? نه گا: نایا کشتی په که گه شت؟
 ج. (به روپووم) دپته بهر
 ب. يصل: هل وصلت الباشرة؟ ج. (الحاصل) حصلت،
 احضرت من الحقل
 The wheat crop/the harvest is safely ~.
 به روپوومی گه نمه که هه لگیرا / به رهمه که به یی کیشه خرايه
 نه مبار دوه، وه رزی ها تووه، زوره
 تم إدخال محصول القمح / الحصاد الى مخازن الفلال بسلام د.
 حل موسها، متوفرة:
 Strawberries are ~ now. نستا وه رزی شلیک ها تووه

ه. باو، له سهر موده
 لقد حل موسم الفريز الآن ه. دارج، على الموضة:
 تهورى دريز ئيستا باويى *Long skirts are ~ again.*
 (دوباره دريز راوه تهوه) و. له هلبزاردنه كاندا سهر نه كهوى،
 ده سولات ده گريته ده ست
 التورات الطويلة قد اصبت دارجة من جديد و. ينجع فى
 الانتخابات، يتسلم السلطة، فى الحكم
 ديموكراتى په كان سهر كهوتن *The Democrats are ~*
 له هلبزاردنه كاندا ز. (كريكت، باسبول) رولى خو يانه له
 توپه كه بدن
 لقد نجح الديمقراطيون فى الانتخابات (الكريكت، الباسبول)
 عليه الدور فى ضرب الكرة
 سهرى كى به له توپ بدات؟ *Which side is ~?*
 لمن الدور فى ضرب الكرة؟
 ۳. ا. له وانه به بييت
 ۳. ا. محتمل الحدوث، يقبل على
 نه ترسم *in for I'm afraid we're ~ for a storm.*
 بكهويه ناو زريانه كهوه ب. پابهنده پى
 اخشى ان تكون مقبلين على عاصفة ب. يلتزم ب، يرتبط ب،
 يوافق على الاشتراك
 له پيشبركيكه دا به شدارى *I'm ~ the competition.*
 نه كه م
 ساشتركة فى المباراة
 جارى ديه ناوه وه جارى نه چيه دهروه *in and out*
 يدخل تارة ويخرج اخرى
 هه ميه *He's always ~ and out of hospital.*
 هاتو چوى نه خوشخانه نه كات ۴. (پيش ناو) نه خوشى
 ناوه وه
 انه دائم الدخول والفروج الى المستشفى ۴. (قبل الاسم):
 مريض داخلى
 an ~ -patient
 (بهراورد بکه *out-patient* نه خوشى دهروه كى)
 (قارن *out-patient* مريض خارجى)
 2 *in / in/ n* له
 (فقط فى)
 لهه موولا په كهوه / گشت ناوه رو كى *the ~ s and outs*
 من مختلف الجوانب، كل التفاصيل
 ناوه وه *know all the ~ s and outs of a problem*

دهروه وه كيشه كه ده زانى
 يعرف المشكلة بعدا غيرها
 پيش گريكه به ماناى دز، نهو، پيچه وانه، پى *In-* /in/ prefix
 بادنه معناها: لا: عكس: غير
 نه شيانتي نكارى، *Inability* /,ɪnəˈbɪləti/ n [U]
 نه توانين، په كهوتن، پى توانايى، پى هيزى
 عجز، عدم قدرة
 بوونى *Inaccessibility* /,ɪnækˌsesəˈbɪləti/ n [U]
 (شنى، كهسى) له شويكدا كهزه حمه ته كهس بيگانن بيان
 كاريگه وه له سهر دروست پكات
 وجود (شىء، شخص) فى مكان أو وضع يتعذر معه الوصول
 اليه أو التأثير فيه
 دوورده ست يان *Inaccessible* /,ɪnækˌsesəbəl/ adj
 سهخت
 متعذر بلوغه أو الحصول عليه
 هه له، *Inaccuracy* /ɪnˈækjʊrəsi/ n [C,U] (pl -cies)
 چهوتى، نه راستى، ناوردى
 خطأ، عدم دقة
 نادروست، ناورد، *Inaccurate* /ɪnˈækjʊrət/ adj
 چهوت، ناراست، خه وشدار
 غير دقيق
 ست، پى دهنك، ناچالاك *Inactive* /ɪnˈæjtv/ adj
 شامل، ساكن
 سستى / ناچالاكى، *Inactivity* /,ɪnækˈtɪvətɪ/ n [U]
 ناكارىگه وه
 خمول، لافعالية
 كه مى بهش *Inadequacy* /ɪnˈædɪkwəsi/ n [U]
 نه كردن، كه م وكورى كيمكارى، كيمى، كه مى كزى
 نقص، عدم كفاية
 بهش نه كردو / كيم، *Inadequate* /ɪnˈædɪkwət/ adj
 كز، كه م
 غير واف
 ناخافل، پى ناگا، پى *Inadvertent* /ɪnədˈvɜːtənt/ adj
 مدهست هه روا، ناشى هوف ب ناشى
 ساء، غافل. (الأفعال) غير مقصودة، سهواً
 پى ناگا، پى مدهست *Inadvertently* adv
 سهواً، بدون قصد
 نه گو هيزبارى (ماف) ناتوانى *Inalienable* adj

دەسکاری بکری، بدربیت، یان بێ بەشی بکە ی لێ ی
(الحقوق) لایمکن التصرف بها. لایمکن منحها أو العرمان منها

Inane /ɪˈneɪn/ *adj* پروپوچ، ترو، پوچی، ئابەخ
سخت، تافه

Inanely *adv* بە پروپوچی، ترویی
بسخت، بتافه

Inanity /ɪˈnænəti/ *n* [C,U] (*pl* -ties) رهوشت یان
کاری هیچ و پوچ، بێ بابەخ
سلوک او عمل تافه او سخت

Inanimate /ɪnˈænimət/ *adj* نازیندو، وشک،
بیزارکەر، نه زندی، بێ هس
لاحیة فیه، ممل
~ conversation گفتوگویی وشک بیزارکەر
محاذة ملة

Inapplicable /ɪnˈæplɪkəbl/ *adj* نه گونجاو،
نا توانی کاری بێ کری، نه راهینیار
غیر قابل للتطبيق، غیر ملامت

Inappropriate /ɪnəˈprəʊpriət/ *adj* نه گونجاو،
چهوت، کێ نه هاتی
غیر ملامت

Inapt /ɪnˈæpt/ *adj* ناکارامه، هه له شه، نه شه هه زه، کێر
نه هاتی، هه زه
غیر بارع، لایصل بموضوع البحث
~ remarks تێ بینی ناپه سه ند، نه گونجاو
ملاحظات غیر مناسبه

Inarticulate /ɪnəˈtɪkjələt/ *adj* ناتۆز، ناتوانی به
باشی روون بکریته وه
غیر واضح، عاجز عن التعبير الجید

Inartistic /ɪnəˈtɪstɪk/ *adj* نا هونهری، نه هونهری
غیر فنی

Inasmuch as /ɪnəzˈmʌtʃəz/ *adv* له بهر ئه وه،
به هوی، هندی کو، ژ بهر کو
لأن، بسبب ان

Inaudible /ɪnˈɔːdəbl/ *adj* زۆر کز، نه بیستراو،
نه بهیسیار
غیر مسروع، متعذر سماعه

Inaugural /ɪˈnɔːɡjʊərəl/ *adj* ده ستیگرنی، به رای
چوونه سه رکاری، ده ستیگ

افتاحی، تدشینی
۱. بێ ی ده ستیگری،
۲. ده یخاته گهر، دا نه مه زینتی (به شاههنگی
تایه تی)، نمایش ئه کات، ده یکاته وه

۱. یولی، یصب ۲. یفتح، یصب (باحتفال رسمی)، یدشن

Inauguration /ɪnɔːɡjuˈreɪʃn/ *n* [C,U] کردنه وه،
دانان، ده ست پیکرن، نه کون، وه گرگرتنی ده سه لات
افتاح، تدشین، تصبیب

Inborn /ɪnˈbɔːn/ *adj* (رهوش یا ناماده بون) زگماکی،
سروشتی، خوړسک، به هه ره یی، بۆ ماوه یی
(الصفة أو الاستعداد) غریزی، فطری
ناره زووی زگماکی نازاردان
حب فطری للأذى

Inbred /ɪnˈbred/ *adj* سروشتی، وه نه گیراو، زگماکی
غریزی، فطری

Inbreeding /ɪnˈbriːdɪŋ/ *n* [U] زۆرکردنی نازه له
جوړ نزیکه کان بۆ پاراستنی سیفاتی ده رکه وتوو و باش
إستیلاء العیرانات من الأنواع المتقاربة للمحافظة على صفات
مميزة

Incalculable /ɪnˈkælkjələbl/ *adj* نازمیردبیت،
نا توانی نه نجامه کانی بزاتری، له ژماره نایهت
لایحسی، لایمکن حصر نتائجه

Incandescent /ɪnˈkændesˌtɪnt/ *adj* گه شاوه،
درۆشه دار، بریسکه دار، گهش
متوهج، ساطع، براق

Incantation /ɪnˈkæntəˈteɪʃn/ *n* [C,U] وێرد، نوشته،
نفتشی گۆرانی ئایینی
تعویذ، رقیه

Incapable /ɪnˈkeɪpəbl/ *adj* پهك كه وته، نه توانا، له
بارانه بوو، نه شتی، بێ ده سه لات، بێ توانا
عاجز، غیر قادر / قابل

Incapacitate /ɪnˈkæpəsɪteɪt/ *vt* لاواز ده بێ، پهکی
نه کهوی، بێ توانا ده بییت
یضعف، یعجز، یفقد الالهية

Incapacity /ɪnˈkæpəsəti/ *n* [U] پهك كه وتن،
لاوازی، بێ شیان، نه توانایی
عجز، فقدان للالهية

Incarcerate /ɪnˈkɑːsəreɪt/ *vt* بهندی ئه کا، نه یگری،

بهدندکت، زندان دکت
یسجن. یحجز

Incarceration /ɪnˈkɑːsəˈreɪʃn/ n [C] گرتن، بند کردن، بهندیخانه، زندانگرن
حجز، سجن

Incarnate /ɪnˈkɑːnət/ adj (به تاییه تی بو مروف)، له شدار، پر تیسمر او، تهنراو (بخاصه انسان) مجسد، مجسم
شه پتانی به جهسته کراو
شیطان مجسد

□ /ɪnˈkɑːnət/ vt
۱. تهندار ده کات، له شدار ده کات
۲. (بیرورا) شیوه به کی واقعی ده داتی ۳. زه لام، تهندار نه کا، ناما زده کا
۱. یجسد، یجسم ۲. (الفکره) یطیها شکلا واقعا ۳. (الشخص، یجسد، یمرز الی)
ژنی خاوه نی هممو
چاکه به ک بی
زوجه تجسد جمیع الفضائل

Incarnation /ɪnˈkɑːneɪʃn/ n ۱. تهناریوون، له شدار
۱. التجسد
۲. (کهمس)، هیما، وینه، ناو نیشان
۲. (الشخص) رمز، مثال، عنوان
نه وکچه نیشان هی تهنروس ته
إنها عنوان للصحة

Incendiary /ɪnˈsɛndiəri/ n [C] (pl -ries) adj
۱. (کهمسکی) گریه رده سوتیه، وروژینه ری ناشوب
نازه وه چی، سه ربه گویه ن ۲. بومی سوتیه ر
۱. (الشخص) مشعل الحرائق، احراقی مهیج الفتن، مشر القتل
۲. قبله محرقه

Incense /ɪnˈsɛns/ vt توره ده بین، رقی هه له سن
یغضب، یغیر السخط

Incense /ɪnˈsɛns/ n [U] بیهن خوش، بخورد، بونی
بخورد، بیهن خوشدان، بونیکی خوش
بخور، عبق البخور

Incentive /ɪnˈsɛntɪv/ n [C,U] هاندهر، کاریگهر
حانز، مشر

Inception /ɪnˈsɛpʃn/ n [C] سه رنه تا، کردنه وه، مؤله ت
وه رگرتن، ده ستنیکرن

بدایه، افتتاح، استهلال
بهرده وام، نه پجراو
متواصل، مستمر
یه ک هفته بارانی به رده وام
أسرع من المطر المتواصل
به یوه ندی جنسی، ناهه سنده
(خوشک و برا)
اتصال جنسی بین المحارم، غشیان المحارم (الاتصال بین أخ و أخت مثلاً)
تاییه ته به به یوه ندی
جنسی ناهه سنده نیوان خزمی نریک
خاص بعلاقة جنسیه بین المحارم
گری، تیج، یه ک ژ دوانزه دی بی به کی،
یه ک له سه ر دوانزه ی بی به که
بوصه، اتش، واحد من اتنی عشر جزء من القدم
هنواش ده روا
(یسیر) تدریجاً
(سه ریان) له ته پنی سه ری تا نوکی
بی تی
(جندی) من قه راسه الی اخمص قدیمه
ریزه، راده ی رودان و
کار تیکردن به نه خوشی
مدی حدوث أو تاثیر مرض
the ~ of a disease
پووداوی سوک، رودان
به ریکه وت قه وین، هه لکه وتن، لاوه کی، رودا، بوهر
حدث عرضی (طفیف)، حادث، حدث
۱. به ریکه وت، لابه لا،
کتوپر، ناوه ندی، هه لکه وتن، هه لکه تنی، لاوه کی
۱. عرضی، طاری، ثانوی
~ music to a play موسیقایه کی ده نگ
الموسیقی المصاحبه
به رزی شانزگه ریه ک، موسیقای وینه یی
۲. ورده خه رچی (لا به لا)
لسرحیه، الموسیقی التصویریه ۲. مصروفات عارضه
۳. هینراو، هاریکار
~ to ۳. مصاحب، مرافق
له لاوه، ب هه لکه تنی، به و بونه یوه،
Incidentally adv

له گه‌ل نه‌وه شدا
عرضا، بالمناصبة

Incinerate /ɪn'sɪnəreɪt/ vt نه‌سوئو و نه‌بئ به
خو له مئيش، دسوژيت، دشه و تئنت
يحرق، محولا الي رماد

Incinerator n [C] تائير بو سو تاندني زبل، پاشماوه،
شهواته، كو انووي سو تاندني زبل
جهاز لأحراق القمامة

Incipient /ɪn'sɪpiənt/ adj له سه‌ره تاوه، سه‌ره تاوي
أولى، ابتدائي

Inclination /ɪn'si:ɫɪn/ n [C,U] برين، لي گر دنه‌وه، كه لش
قطع، بتر

Inclisive /ɪn'saɪsɪv/ adj برنده، تيز (تئيني به كاني
كه سينك و ويرو پاي) تيزه، ناشكرايه
حاد، قاطع (مجازا، ملاحظات الشخص و فكره) حاد، واضح
العالم

Incite /ɪn'saɪt/ vt ده‌وروزيت، هانده‌دا، ده‌اژوت،
يحرض، يحث

Incitement n [C,U] ووروزاندن، هانده‌دان، فيت،
ناشيدان، ناراندن
تحريض، حث، المحرض

Inclivity /ɪn'kleɪvɪti/ n [U] دلره‌قي، بي دلوفاني
قسوة، صرامة

Incliment /ɪn'kleɪmənt/ adj (كهش) زرياناوي سه‌خت
(الطقس) عاصف، قاس

Inclination /ɪn'kleɪneɪʃn/ n [C,U] ۱. حزن،
هه‌وس، ناره‌زوو، نشيفي، داچه‌ماندن، لادان، خواري ۲.
لاري، ليزي، روي ليز، خو لوبون
۱. ميل، رغبة ۲. منحدر، سطح مائل

Incline /ɪn'klaɪn/ vt, vi ۱. لار ده‌بئته‌وه، لاده‌دات،
دچمه‌ت ۲. لاي نه‌بات، لار ده‌بين، قابل ده‌بين
۱. (بجعله) ينحدر، يميل ۲. يترع، يميل، يقنع
□ /ɪn'klaɪn/ n خوار، روي خوار، لاري
منحدر، مستوي مائل

Include /ɪn'klu:d/ vt ده‌گرته‌وه، ده‌گرته‌خو، هه‌موو
دكت نافدا، زي دگرت، ده‌گرته‌خوي
يشتمل، يشتمل علي، بما فيه
نرخي ۷۵ پنه له گه‌ل
Price 75p, postage ~ d.

كري پسته‌دا
التمن خسة و سهون ينسا بما فيه اجرة البريد

Inclusion /ɪn'klu:ʒn/ n گرته‌خوه، تيداخستن
إشتمال، تضمين

Inclusive /ɪn'klu:sɪv/ adj هه‌مه‌لايه‌ن، گشتگر، هه‌موكي
شامل
كري گشتي بو (هه‌موو پيوستي به كان)
~ terms اجر شامل (لكن الطليات)

Incognito /ɪn'kɒɡni:təʊ/ adj, adv خوشاردو، به
ناويكي خو ازراو، نه‌ني (ناف)
مستتر، بأسم مستعار
له زي نام بيكي وه‌رگيرودا گه‌شه نه‌كات
travel ~ يسافر متخفياً تحت اسم مستعار

Incoherent /ɪn'kəʊhərənt/ adj پچر پچر، هه‌لو هاشو
پرزوبلاو، شاش، پچكي
متفكك، متنافر

Income /ɪŋkəʊm/ n [C] ده‌سه‌كوت، داهات، سه‌رمايه
ده‌رامت، هاتن
دخول، ايراد

Income-tax باجي داهات، باجاده‌اتي
ضريبة الدخل

Incoming /ɪn'kʌmɪŋ/ adj هاتوو، داهاتي، هاتن
أت، قادم
رادان / كري گر ته‌ي هاتوو
المد / المستأجر القادم

Incomparable /ɪn'kɒmpərəbl/ adj هاو به‌هاناکري،
به‌راورد ناکري، بي وينه‌يه، بي هه‌لئا / بي‌قام
لايضامي، ال يقارن، لامثيل له

Incompatibility /ɪn'kɒmpətə'bɪləti/ n [U]
نه‌گونجاي، نه‌بونو گونجاندن، نه‌کرنيارتي
إندمام التوافق

Incompatible /ɪn'kɒmpətəbl/ adj نه‌سازاو،
له‌به‌كه‌وه دوور، نه‌گونجاو، ناريلك، نه‌کرنبار
متنافر، غير متوافق

Incompetence /ɪn'kɒmpɪtəns/ n [U] په‌ك كه‌وتن،
بي تواناي، بي شيان، نه‌شياو
عجز، لا كفاة

Incompetent /ɪn'kɒmpɪtənt/ adj ناكارامه / په‌ك

که‌وته، بئ توانا، نه‌شیاو، نه‌شاره‌ز، نه‌شن
غیر کف، / غیر مؤهل

Incomplete /ɪnˌkəmˈpli:t/ *adj* که‌م و کور، نات‌ه‌او،
که‌م، هه‌پ‌دار
ناقص، غیر تام

Incomprehensible /ɪnˌkɒmpriˈhensəbl/ *adj*
نالوز، نه‌تیگه‌هشتتیار
غامض، لایفهم

Incomprehension /ɪnˌkɒmpriˈhɛnʃən/ *n* [U]
تن‌نه‌گه‌شتین، نه‌تیگه‌هشتن
عجز عن الفهم، عدم الفهم

Inconceivable /ɪnˌkɒnsiːvəbl/ *adj*، ناماقول،
ناتوانی بر‌وای بئ بکری، دؤره‌بار
لایمکن تصویره‌ او تصدیقه

Inconclusive /ɪnˌkɒnˈkluːsɪv/ *adj* دواپی نه‌هاتوو،
کوتایی نه‌هاتوو، نه‌فهر، نه‌بریار
غیر حاسم؛ (دلیل) غیر قاطع

Incongruity /ɪnˌkɒŋɡruːəti/ *n* [U] (*pl* -ties)
جیاوازی/ نه‌یار، دووری له‌ په‌کتر، دژ، بهره‌لستن
تعارف، تعارض

Incongruous /ɪnˌkɒŋɡruəs/ *adj* جیاوازی، له
جینگای نه‌گونجاو، بهره‌لستن
متعارف، متضارب مع، فی غیر امکان الملائم

Inconsequent /ɪnˌkɒnsɪkwɛnt/ *adj* بئ په‌یوه‌ندی،
په‌یوه‌ندی په‌ په‌که‌وه‌نی‌یه، (که‌سیکی) ناله‌بار، نه‌گرنگ،
نه‌زیربیز، بئ سه‌ودین
غیر مترابط منطقی، لاصلة له‌ بالموضوع، (الشخص) غیر
منطقی، مشتت الفکر

Inconsequential /ɪnˌkɒnsɪkwɛntʃəl/ *adj*، ناماقول،
بئ یا‌په‌خ، نه‌گرنگ، نه‌زیربیز
غیر هام، تافه

Inconsiderate /ɪnˌkɒnsɪdərət/ *adj* بئ‌دوره‌بست،
لا‌سار، هول
غیر مراع لشعر ال‌آخرین

Inconsistency /ɪnˌkɒnsɪˈstənsi/ *n* [C,U] (*pl* -cists)
ناچونیه‌ک، بهره‌لایی، نه‌زیربیزی، نه‌پنکی، دژ، نه‌یار
تضارب، تناقض

Inconsistent /ɪnˌkɒnsɪstənt/ *adj* جیاوازی، بهره‌لا،

نه‌پنک، نه‌زیربیز، ناپابه‌ند
متناقض، غیر ملترم

Inconspicuous /ɪnˌkɒnˈspɪkjʊəs/ *adj* ناروون،
نادیار، نالوز
غیر واضح

Inconvenience /ɪnˌkɒnˈviːniəns/ *n* [C,U]
ناناسوده‌یی، وه‌رسکه‌ر، جار‌سکرن، تنگانی، ناله‌بار
ازعاج، مضایقه

vt بیزار نه‌کات، وه‌رسی نه‌کات
یزعج مضایق

Inconvenient /ɪnˌkɒnˈviːniənt/ *adj* جار‌س،
نه‌گونجاو/ نار‌ه‌حمت
مزعج، غیر ملاتم/ غیر مریح

Incorporate /ɪnˌkɔːpəreɪt/ *vt, vi* په‌ک ده‌گرته‌وه،
ده‌پکساته‌ په‌ک، په‌کسی نه‌خا، (یاسا) پینکدینن یان
داپده‌م‌زرتین
یدمج، یوحد، (قانون) بيشکل او ینشی، شرکه

adj پکگرتن، په‌ککبوون
مدمج، متحد

Incorporation /ɪnˌkɔːpəreɪʃən/ *n* [C,U]
هاوکار،
جووت بوون، تیداخستن، په‌کبوون
شرکه، ادماج

Incorrect /ɪnˌkɔːrɛkt/ *adj* نار‌است، نه‌شیاو، نه‌ساز
غیر صحیح، غیر لاتق

Incorrigible /ɪnˌkɒrɪdʒəbl/ *adj* (ره‌وشی خرابی)
که‌سپک) بواری چاککردنی یا راست کردنه‌وه‌ی نیه،
له‌ده‌ستجو
(الشخص و سلوکه‌ ال‌سی)، لاسیبل الی ترمیمه‌ او اصلاحه

Incorruptible /ɪnˌkɔːrʌptəbl/ *adj* خراب نایی،
شایسته‌ی پیس بوون نی‌یه، پاک، خاوین، نه‌رزیار
غیر قابل لل‌انساد

Increase /ɪnˈkriːs/ *vt, vi* گه‌شه نه‌کات، زور نه‌بئ،
په‌ره نه‌سه‌نن، نما نه‌کا، زیاد ده‌کا
ینمو، یزداد، یتکائر

/ɪnˈkriːs/ *n* [C,U] پتربوون، گه‌شه، زوربوون
زیاده، نمو، تکائر

Incredible /ɪnˈkredəbl/ *adj* باوه‌پینه‌کراو، بئ‌یاوه‌ر
لایصدق

Incredibly *adv* باوه پینه کراوانه، متمانه پینه کراو
على نحو لا يصدق

Incredulity /ɪnkrɪ'dju:lɪtɪ/ *n* [U] گومان، گوماندار،
بین باوه رباری
الشك، عدم التصديق

Incredulous /ɪn'kredjʊləs/ *adj* رئی تی نه چنی،
گومان لی نه کری، بین باوه پ
میال ایلی / معبر عن الشك

Increment /ɪnkrəmənt/ *n* [U] زیاد کردنی موجهی
سالانه، زوربون، پتربون، سربار
ربح، علاوة، إضافة

Incriminate /ɪn'krɪmɪneɪt/ *vt* تاوانباری نه کات،
تیوه نه گلی، تاوان بار دکت، سوچدار دکت
بجرم، بدین، یورط فی جرمه

Incubate *vt, vi* کر نه کوهی له سهر هیلکهی
(مشریک) به گرمی ده سترکده هیلدی، کورک دبت
(مشریک) دگوهوت

بعضن، ترقد علی البیض (الدجاجة)، یفقس بالحرارة الصناعية
incubator *n* [C] جوچک هلهینر (بو ههل هینانی
هیلکه یا له دایک بوونی مندالی پینش وهخت) بالنده یی
کورک

حاضن، محضن (الفقس البیض أو لحضانة الموالید الذین
یولدون قبل الأوان)

Inculcate /ɪn'kʌlkət/ *vt* فیزی نه کات، نه یخات
میشکی بهوه
یفرس (الاتکار)، یطبع فی الذهن

Incumbent /ɪn'zʌmbənt/ *adj* پیوسته له سهری
به پرسیار، نه ک دار
~ (pu) on sb یبغی علیه

□ *n* [C] کاریکی بین ده سپردنی که هیشتا به رسمه
ده سنی بین نه کردوهه
متولی وظیفه لم یسفلها رسماً بعد

Incur /ɪn'kʌ:(r)/ *vt* (-ر-)
خوی قهرزار نه کات،
دکفت بهر
بجلب علی نفسه

incurable /ɪn'kjʊərəbl/ *adj* چاکبونهوهی نی به،
بین چاره، کوشنده، بین چاره سهر، ترسناک

لا یمكن شفاؤه / الشفاء منه
□ *n* توشیوون به نه خووشی کوشنده
المصاب بمرض عضال

Incursion /ɪn'kʌ:ʃn/ *n* [C] هیرشی ناگا، په لامار،
شالو، نژده، نیرش
غزوة، غارة، هجوم مفاجئ.

Indebted /ɪn'detɪd/ *adj* ده پندار، قهرزدار، (مادی و
مههوهی)
مدین (مادی او معنوی)

Indecent /ɪn'di:snt/ *adj* بین نابرو، دانه پوشر او،
چاف رووت، بین شهرم، خراپکار، خو نه پووشی
غیر محتشم

Indecision /ɪn'di'si:ʒn/ *n* [U] دوودلی، چه په ساو،
بین برباری، شاشمان
تردد، حیره

Indecisive /ɪn'di'saɪsɪv/ *adj* دوودل، توانای
برباردانی نی به، ده مدهمی، نه فیهر
متردد، غیر قادر علی (اتخاذ قرار)، غیر حاسم

Indeed /ɪn'di:d/ *adv* به راستی، به کردار، راستی
حقاً، فعلاً
□ *int* نهسه، ته مهن، سهره، له راستیدا
عجیب! غریب!

Indefatigable /ɪn'di'fætɪgəbl/ *adj* هیلاک نابین،
ماندوو نابین، نه قهرمینیار، ماندوو نه ناسی
لا یبغ. لا یعرف الكل

Indefensible /ɪn'di'fensəbl/ *adj* بهرگری لی ناگری،
نه بهر هه گانبار، بهرگری ههل ناگری، پاساوناگری
لا یسکن الدفاع عنه

Indefinable /ɪn'di'faɪnəbl/ *adj* دیاری ناگری /
پیناسه ناگری، شارهوه، نادیار
معتذر تحدیده / تعریفه

Indefinite /ɪn'defɪnət/ *adj* ناآلوز، دیاری نه کراو،
نه دیارگری، ناروون
غامض، غیر محدد

the ~ article نامرازی نه ناسین
اداة التکیر

Indelible /ɪn'deləbl/ *adj* له ناو نابری، ناسرپتهوه
لا یسعی

Indelicacy /ɪn'delɪkəsi/ n [C,U] زبری، بی‌رؤمته‌ی خشونة نفاظة

Indelicate /ɪn'delɪkət/ adj چه‌توون، زیر، دل‌رهق، بین‌ره‌وشت (الشخص تصرفاته غیر مهذب، خشن)

Indemnification /ɪn,demni'fɪkeɪʃn/ n [C,U] بیمه‌کردن، بژاردن، دلنیا، قهره‌بوو، بیمه‌تأمین‌او‌تعریض

Indemnify /ɪn'demni'faɪ/ vt (pt, pp -fied) ۱. بیمه‌ی نه‌کا دژی مه‌ترسی و زیان ۲. زیان ده‌بژیریت، بژاردکت، شون ددت، دابین ده‌کات

۱. یؤمن (ضد خطر أو خسارة) ۲. يعرض (عن ضرر أو خسارة)

Indemnity /ɪn'demni'ti/ n [C,U] (pl -ties) خو‌پاراستن، بیمه، بریک‌پاره‌نهدری‌له‌بری‌زیانیک، قهره‌بوو، ده‌دریتی

۱. نه‌قرتینی، نه‌قوینی قه‌راھی ۲. قایه، امان مبلغ من المال يدفع تعریضاً
کاغزه‌ی وه‌ک به‌ددان‌برایی، بو‌شایی به‌جی‌دیلن
۱. يمزق طرف ورقة أو وثيقة كما لو كان بالأسنان

که‌ناری‌فره‌پیچ‌و‌په‌نا ۲. دور
له‌سه‌ره‌تای‌دی‌ره‌که‌وه‌ده‌ست‌بین‌ده‌کات (سه‌ره‌تای‌برگه) ۳.
داوا‌پیشک‌ه‌ش‌ده‌کا‌بو‌شتومه‌ک/ک‌ه‌ل‌و‌پ‌ه‌ل
ساحل‌کثیر‌التاریخ ۲. يبدأ بعيداً عن أول السطر (بداية لفقرة
مثلاً) ۳. يكتب طلباً لاستحضار بضاعة، يقدم طلب شراء

به‌لگه‌نامه، داخوای‌میری، داوا‌په‌کی □ /ɪndent/ n
بازرگانی‌بو‌ناردنی‌شتومه‌ک، داوا‌ی‌ره‌سمی‌بو‌
ناماده‌کردنی‌ک‌ه‌ل‌و‌پ‌ه‌ل
طلب‌تجاری‌لتصدیر‌بضاعة، طلب‌رسمی‌لاستحضار‌بضاعة
من‌المخازن

Indentation /ɪnden'teɪʃn/ n [C,U] به‌شیک
بو‌شایی‌به‌که‌له‌سه‌ره‌تای‌برگه‌جی‌ده‌هیلرنی
فجوة، فراغ‌بترک‌فی‌اول‌الفقرة

Independence /ɪndɪ'pendəns/ n [U]
سه‌ره‌خوینی، سه‌ره‌ستی، نازادی، سه‌ره‌خوینون
استقلال، حریت

Independent /ɪndɪ'pendənt/ adj ۱. سه‌ره‌خو،
بین‌لا‌پ‌ه‌ن‌سه‌ره‌ست، سه‌ره‌به‌خوین، نازاد ۲. سه‌ره‌خو،
خودم‌وختاری

۱. مستقل حر الرأي ۲. مستقل، متنح، بالحکم‌الذاتی

بیر‌که‌روه‌په‌کی‌سه‌ره‌ست
an ~ thinker
منکر، مستقل‌الرأی

□ n (به‌تاییه‌تی) نوینه‌ری‌په‌وله‌مان‌سه‌ره‌به‌هیچ
لا‌په‌نیکی‌سیاسی، نه‌بین، جینگریکی‌سه‌ره‌خو
(بخاصة) نائب‌فسی‌البرلمان‌لا‌یستی‌الی‌أحد‌الاحزاب
السیاسية، نائب‌مستقل

Independently adv به‌سه‌ره‌خوینی، په‌نازادی
بین‌پشت‌به‌ستن‌به‌که‌س
ب‌استقلال، بحریه‌دون‌الاعتماد‌علی‌الغیر

Indescribable /ɪndɪ'skrɪbəbl/ adj باس‌ناکری
وه‌سف‌ناکری، نه‌راه‌ه‌بار
لا‌یوصف

Indestructible /ɪndɪ'strɪktəbl/ adj له‌ناو‌نابریت،
نافه‌وتی، نه‌مه‌رفتیاری
غیر‌قابل‌للتلف‌أو‌التخریب

Indeterminate /ɪndɪ'tɜ:mɪnət/ adj دیاری‌نه‌کراو،
نادیاری، نه‌دیاری‌کری، نه‌ناس
غیر‌محدد‌أو‌ثابت؛ غیر‌واضح‌العالم

Index /ɪndeks/ n (pl ~ es, indices /ɪndɪ'sɪ:z/)
۱. پیرست، به‌لگه‌بو، کاریگر، پیناوه‌بو، هندی
۱. دلیل‌علی، مقیاس‌ل

په‌نجه‌ی‌دوشاو‌مژه‌پیرست، ریهر،
the ~ finger
نافه‌روک
اصح‌السیابة ۲. فهرس، فهرست
پیرست‌بو‌په‌رتوک‌نه‌کات
□ vt
ی‌فهرس، بعد‌فهرس‌ال (کتاب‌مثلاً)

Indian /ɪndi:ən/ adj هندی، هندستانی
هندی
~ com
زه‌رات، گه‌نمه‌شامی، گارس
ذرة صفراء

India-rubber n لاستیک، تخته‌سپر
محاة، مساحة

Indicate /ɪndɪ'keɪt/ vt ده‌ری‌ده‌خات، نامازهی‌بو
نه‌کات، پروتی‌نه‌کات، نیشان‌دکت
یدل‌علی، یشر‌الی، بین‌ان

Indication /ɪndɪ'keɪʃn/ n [C,U] ده‌رخستن،
نامازه‌کردن، نیشان، سه‌رنج، هیجا، ریزانی، کات‌هاتن

۱. اشاره، دلیل
Indicative /m'dɪkətɪv/ *adj* ۱. ده رخهر، پیشکهری
 ۱. الصیفة الخبرية
 ۱. راهه یا پیشکهر، هه وهس یان مه زاجی ده رخراو mood ~
 الخبرية
 ~ of ۲. نیشانهی نه وهیه، نامازه به یو
 ۲. دال علی، مشیر الی

Indicator /m'dɪkətə(r)/ *n* نیشاندهر، نشانکهر، نیشانه،
 پیشکهر به تاییه تی نامازه کهر له (نامیر)
 (بخاصه) مؤشر (فی آلة)

Indices /'ɪndɪsɪz/ *index* شیوگی کۆ له ووشهی
 صیفة الجمع من کلمة index

Indict /m'daɪt/ *vt* تاوانباری نه کات، گونا هبار دکت
 یتهم، یقاضی بتهمة
Indictable *adj* شیاو ی تاوانه، گونا هبار
 محل إتهام جنائی، قابل للأتهام
 ~ offence خراپه به ک که خاوه نه که ی به ره و تاوان
 بیات، توشی نه کا
 إساءة تعرض صاحبها للأتهام أو المقاضاة

Indictment *n* [C,U] تاوانبار کردن، گونا هبار کردن
 إتهام، کون المرء محلا للأتهام

Indifference /m'dɪfrəns/ *n* [U] گوی بی نه دان، کم
 نه گرنگی، نه گرنگی
 لامبالاة، عدم إکترات

Indifferent /m'dɪfrənt/ *adj* ۱. کم نه رخهم،
 نه گرنگ، پشت گوی خهر، گوی پینه دهر
 ۱. غیر مبال أو مکتوت
 ~ to ۲. بی یایخ، فاسایی
 ۲. غیر هام، عادی

an ~ book/footballer په راو / یاریکهری ناسایی
 کتاب / لاعب عادی

Indigenous /m'dɪdʒɪnəs/ *adj* هاوولاتی، هاوشاری،
 سروشتی
 أهلی، بلدی، طبیعی

Indigestible /m'dɪdʒɛstəbl/ *adj* ههرس ناکری،
 گرفت
 غیر الهضم

Indigestion /m'dɪdʒɛstʃən/ *n* [U] ههرس نه کردن،

به دهه رسی، گرفت
 عسر هضم
Indignant /m'dɪgnənt/ *adj* کینه، توره، نه ره، زویر
 ساخط، ناغم
 ~ with sb/at a false accusation بوختانکهر /
 به بیوه لکانی تاوانی درو، رق له سک
 ساخط علی شخص / لإصاق تهمة باطله به

Indignantly *adv* نه نه ریئی، به قینه وه، به توره یی په وه
 نه نه ریئی، به رق و کینه وه
 بتذمر، بسخط

Indignation /m'dɪgnətʃən/ *n* [U] کینه بهری، رق
 له سکی، نه نرین، زویریون
 تذمر، سخط، نقمة

Indignity /m'dɪgnəti/ *n* [C,U] (pl -ties) تر و کردن،
 مامه له ی سوکا په تی یی کردن، سه رزه شست کردن
 إهانة، إذلال معاملة مهينة
 subjected to numerous ~ ies by the soldiers
 سه ربازه کان کاری سوکا په تیان یی نه کدن
 تعرض لأهانات كثيرة من الجنود

Indigo /'ɪndɪgəʊ/ *n* [U] رهنگی نیلی، شینی تیر،
 چوینی، شین
 النيلة، (صباغ) أزرق غامق

Indirect /,ɪndɪ'rekt/ *adj* ناراسته و خو، نه نیکراست
 غیر مباشر
 ~ object (بیزمان) نه واکه کری به یاریده
 (النحو) مفعول غیر مباشر
 ~ speech (بیزمان) ووتراوی گه به تراو
 (النحو) حدیث منقول

Indiscreet /,ɪndɪ'skri:t/ *adj* هه له شه، گه مزه، شلوق
 أحق، تعوزه اللیاقه

Indiscretion /,ɪndɪ'skreʃən/ *n* [C,U] هه له شه یی،
 گه مزه یی (به تاییه ت) کار یا ره وشتی نا په سه مند، شاش بوون،
 هولی
 (بخاصه) عمل أو سلوكه أو ملاحظة حمقاء

Indiscriminate /,ɪndɪ'skrɪmɪnət/ *adj* دیاری
 نه کراو، جیانه کراو، یی جو دایی، به وشتی به ی ری ککه و تون
 غیر ممیز، کیفیاتق
 ~ praise پیا هه لدانی دیاری نه کراو

مدیح غیر معین
به هدره مه کی هه فال نه گری، ~ *in making friends*
کویرانه
بختار اصدقاءه دونسا تمیز

Indispensable /,ɪndɪ'spensəbəl/ *adj* پینچایی، زور
پنوبست، ناتوانی وازی لئ بهینری، سهره کی
ضروری، لایمکن الاستغناء عنه

Indisposed /,ɪndɪ'spəʊzd/ *adj* ۱. تیک چوو،
نه خوش، لهش نیش دکت، دهره دار ۲. بیزارو له، بسن
ناره زوو بو
۱. مترعک، منحرف الصحة ۲. نافرمن، غیر میال الی

Indisposition /,ɪndɪ'spəʊzɪʃn/ *n* [C,U] نه خوشی، له
بین تاقه تی سفک دا
(بخاصه) توعلک طفیف فی الصحة

Indisputable /,ɪndɪ'spju:təbəl/ *adj* بین مشت ومر،
نایشیری، نه به ره فدانبار، نه بهر گو مان، په ک لاوه بوو
لاجدل فیه

Indissoluble /,ɪndɪ'sɒljubl/ *adj* ناتویتهوه، ناروا،
ناروخی، ناکه وی، له تاواناچی، ناپوکیته وه
لاینحل، لاینفک، غیر قابل للاتحلال

Indistinct *adj* نالوز، نادیار، شاروه
مبهم، غامض

Indistinguishable /,ɪndɪ'strɪŋgwɪʃəbəl/ *adj*
جیاناکریتیهوه، جیانه کراوه
متعذر تمیزه

Individual /,ɪndɪ'vɪdʒuəl/ *adj* ۱. (پنجه وانه ی مانای
general) تایهت تاکه کس، تاک، به تنیا ۲. کس، تایه تی
۱. (عکس معنی *general*) خاص فردی ۲. شخصی، خاص
شیوازی تاکه کس له
an ~ style of speaking
ووتاری دیاری کراو ۳. تاک، خوئی، خودی
أسلوب شخصی فی الحدیث (معین) ۳. افراد، ذاتی
به تایه تی لهم کیسه بهدا
in this ~ case
فی هذه القضية بالذات
تاک، کسیک
□ *n* [C]
فرد، شخص

Individually *adv* تاکانه، هریه که به جیا، ب کس
افرادیا، کل بفرده

Individuality /,ɪndɪ'vɪdʒuəliəti/ *n* [C,U] کسیتی،

سهره خو، کسیه تیه کی خوئی، یان جیاواز
فردیه، ذاتیه، الشخصیه الفردیه أو المیزه

Indivisible /,ɪndɪ'vɪzəbəl/ *adj* دابهش نه کراو، نه
پارچه، دابهش ناکری
لایتنجا

Indoctrinate /ɪn'dɒktrɪneɪt/ *vt* قیری بیروباوه
دهین، قیر دکت
یعلم أو یشریب مبدأ حزیبا أو معتددا

Indoctrination /ɪn'dɒktrɪ'neɪʃn/ *n* [U] قیرکردن
(باوه)، هین کردن
التلقین (الحزبی) لمبدأ أو فکرة

Indolence /ɪndələns/ *n* [U] تمهلی، داهیزران،
ستی
کسل، خمول، تراخ

Indolent /ɪndələnt/ *adj* تمهلی، سست، داهیزراو،
فشل
کسل، حامل، متراخ

Indomitable /ɪn'dɒmɪtəbəl/ *adj* نابه زینت،
نه شکنیار، نابه زنی
لایبهر، لایهزم

Indoor /ɪn'dɔ:(r)/ *adj* له ناوه وه، له ناو مال دا،
ناوه کی نه ک له دهره وه، رووئده یان نه بی له ناو خانو
داخلي، یحدث أو یقع داخل الجدران ولس فی الهواء الطلق

Indoors /,ɪn'dɔ:z/ *adv* له ناو مال دا، ناف نااهیدا
فی (الی) البیت أو البنی

Indubitable /ɪn'dju:brɪtəbəl/ *adj* جینگیر، گومانی لئ
ناکری
تابت، لایرتی الیه الشک

Induce /ɪn'dju:s/ *vt* ۱. قایلې ده کا، هانی ده دا له سر،
ناره زومه ندی ده کا ۲. نهینته هوئی، دهسته موئی نه کا
۱. یقع، یحض علی، یستمل ۲. یسبب
نه خوشی له نه انجام ماندو
illness ~ d by overwork
بوونه وه دروست بووین
مرض حدث نتیجه للإجهاد

Inducement *n* [C,U] قایل کردن، پال پیوه ندر،
پشکنه، هاندان
إقتاع، دافع، باعث
هاندو، لئ گهرین،

Induction /ɪn'dʌkʃn/ *n* [U]

هاندان، شوین کهوتنی به شه بچو که کان بُو گه بشتن به دهسه لات

الاستقاء، تبع الجزئیات للوصول الی حکم کلی

Inductive /ɪn'dʌktɪv/ *adj* هانده رانه، دهستیکی، کارتیگری استقراتی

Indulge /ɪn'dʌldʒ/ *vt, vi* چاوپوشی لئی نه کات، ناز نه داتی، نازدار دکت، فهدرست بنفس فی، یطلق العنان ل

Indulgence /ɪn'dʌldʒəns/ *n* [C,U] ۱. شتی که پنیوه سه رقال بسون (جگهره کیشان، خواردن)، خوفیزکردن، فهرستن ۲. تویه کردن، ههروه که کلبسه کاسولی کیه کانداهه به

۱. الشیه النفس فیہ (کالتدخین، أو الأکل مثلاً) ۲. غفران تمنحه الکیسه الکاتولیکیه

Indulgent /ɪn'dʌldʒənt/ *adj* زور لی بوزده، دل فراوان به نهرمی، لیورده متسامح، متساهل

دایک ویاوکی دل فراوان، لیورده ~ parents ابرین متسامحین

Industrial /ɪn'dʌstriəl/ *adj* دهسکرد، پشه سازی، پشه ساز، پشه داری، سازگاری نظام المجمع الصنای

Industrialism *n* [U] سیستمی کومه لگهی پشه سازی

نظام المجمع الصنای خاوه ن کارگه، پشه ساز صاحب مصنع

Industrious /ɪn'dʌstriəs/ *adj* هه تهر، چالاک خه باتکهر، چاپوک، وریا مجد، نشیط

Industry /ɪn'dʌstri/ *n* [C,U] (*pl* -tries) ۱. پشه سازی، سازگاری، کارکردن لهسه کاریکی به ره مدار ۲. پشه سازی، چالاکی پشه سازی

۱. مثابرة، کد، إنکیاب مستمر علی عمل مشر ۲. صنایعة، النشاط الصنای

Inebriate /ɪn'i:brɪeɪt/ *vt* سه رخوش نه بئین، مهست دکت، سه رخوش دکت

یسکر، یبعث النشوة

□ /ɪ'nɪ:brɪət/ *n, adj* سه رخوش، مهست، بئیناگا سکر، سکران، مخمور

Inedible /ɪn'edəbl/ *adj* ناخوریت، نه خوارنبار غیر صالح للأکل

Ineffable /ɪn'efəbl/ *adj* وسف ناکری، نه راهه بار، نائیت راهه کرن (هنده پیروز) یفوق الوصف، لایوصف

~ beauty جوانی بهک که باس ناکری جمال یفوق الوصف

Ineffective /ɪnɪ'fektɪv/ *adj* نه زوک په کهوته بئین سود، ناکاریگهر، بئین توش، بئین هیز عقیم، عاجز

Ineffectual /ɪnɪ'fektʃuəl/ *adj* ناچالاک یا ناکاریگهر غیر فعال أو مؤثر

Inefficiency /ɪnɪ'fɪʃnsɪ/ *n* [U] بهک کهوتن، نه چالاکی نه بونی چالاکی، لئی نه هاتوی عجز، انعدام الفعالية، أو الکفاءة

Inefficient /ɪnɪ'fɪʃnt/ *adj* لئی نه هاتوو / ناچالاک، نه چوست، ناکاریگهر غیر کف / غیر فعال

Inelegant /ɪn'elɪgənt/ *adj* بویاخ نه کراو، جوان نه پوش، نه شه پال، نه شه ننگ، نه تهر پوش غیر مصقول، تعوزه الرشاقه

Ineligibility /ɪn'elɪdʒə'bɪlɪtɪ/ *n* [U] نه بونی توانا و کارامه بی، نه زیهاتینی إنعدام الأهلیة او الکفاءة

Ineligible /ɪn'elɪdʒəbl/ *adj* لئی نه هاتو، نه خویندراوه، نه مانبار، کیر نه هاتی، نایه کسانئ غیر مؤهل أو کف، لایسکن قراه

Inept /ɪn'ept/ *adj* گهوج، ههرزه، نه گونجاو، کیر نه هاتی أحق، سفیف، غیر ملاتم

Ineptitude /ɪn'eptɪtju:d/ *n* [U] کهریتتی، گهوجیتتی، نه شه هره زایی سفافه، عدم ملامه، (بفصافه) عمل سفیف

Inequality /ɪn'kwɔlətɪ/ *n* [C,U] (*pl* -ties) جیاوازی و نایه کسانئ لا مساواة

inert /ɪ'nɜːt/ *adj* ۱. خهفه، کپ، پوکانهوه، مست، مات، لهش گران، نهچالاک، خاو، بئ جو له ۱. خامد، عديم الفعالية
 ۲. ماده کي کپ، خاف، خاو، که سينيکی ~ *matter*
 کپ، لهشگران، نهچالاک ۳. ناچالاک، ناکاریگر
 ماده خاملة ۲. (الشخص) حامل، بليد ۲. حامل، عديم الفعالية
 الكيميائية
 گازی ناچالاک ~ *gases*
 غازات خاملة
inertia /ɪ'nɜːʃə/ *n* [U] تمهل، مستی، په کباری، دانه کزی
 کسل، خمول
inescapable /ɪnɪ'skeɪpəbl/ *adj* لئ ده رباز بونی
 نیه، ناچارینی، بئ چاره
 لا مفرته
inestimable /ɪnɪ'estɪməbl/ *adj* نرخی بونی په، نامار
 ناگری، نائیت به هاگردن
 متعذر تقدیره أو إحصاءه
inevitable /ɪnɪ'veɪtəbl/ *adj* لئ نه بوراو، لئ ده رباز
 نه بو، نه چار، هر ده بئ بئ
 متعذر اجتابه، لامناص منه
inexact /ɪnɪg'zækt/ *adj* ناورد، نه تمام
 غیر دقیق
inexcusable /ɪnɪk'skjʊːzəbl/ *adj* له نیورینار،
 لئ خووش نه بو، لئ بوردنی نیه، یاساو هل ناگری
 لایفتز
inexhaustible /ɪnɪg'zɔːstəbl/ *adj* نابریته وه،
 زهحف (بئ راده)
 لاینضب
inexorable /ɪnɪ'eksərəbl/ *adj* که لله ره ق،
 بئ به زه بی، رکدار
 عنید، مصلب
inexpensive /ɪnɪk'spensɪv/ *adj* هدرزان، زوری
 تی نه چی، نه گران
 معتدل الثمن
inexperience /ɪnɪk'spɪəriəns/ *n* [U] که میه تی /
 نه شاره زایی، بئ نه زموونی، بئ سهرهاتی
 قلة / عدم الخبرة أو التجربة

inexplicable /ɪnɪk'splɪkəbl/ *adj* لیک نه دراوه،
 نه راه یار، بونگردنه وه هل ناگری
 متعذر تفسیره
inexpressible /ɪnɪk'spresəbl/ *adj* نه ده برینار،
 ده نه بر او
 یفوق الوصف
inextricable /ɪnɪk'strɪkəbl/ *adj* لئ ده رباز بونی
 نیه / پوخته کردنی / چاری نیه
 لایکن الخلاص منه / استخلاصه / ایجاد حل له
infallibility /ɪn'fælə'bɪləti/ *n* [U] دورله هه له، پاکیزه،
 بیچته وئی
 العصمة من الخطأ
infallible /ɪn'fæləbl/ *adj* دورله هه له، بئ که تن،
 نه چه و تبار
 محصوم من الخطأ
infamous /ɪnfə'məs/ *adj* ناوزراو، به دناو، به دناو،
 به دناو
 شائن، شنیع، مخز
infamy /ɪnfə'mɪ/ *n* [C,U] (*pl* -mies) نهنگی، ناتوره،
 سهرشوری، رسوایی، به د نافی
 خزی، عار، عمل شائن
infancy /ɪnfənsɪ/ *n* [U] ۱. مندالی ۲. سهره تا،
 سوککراو، قوناغی به که م له گه و ره بوون، به رای که مهن
 ۱. طفولة ۲. بداية، مستهل، المرحلة الاولى من النشوء
 به بیچویی ناتوانی ~ *Aviation is no loger in its infancy*
 بفری
 لم بعد الطيران فی سنی العداثة
infant /ɪnfənt/ *n* [C] مندال ساقا، شیرخور، ساوا
 طفل، رضع
infanticide /ɪn'fæntɪsɪd/ *n* [U] کورپه کوشتن،
 ساواکوزی، ساواکوزی
 قتل الولید
infantile /ɪnfəntaɪl/ *adj* مندالانه، ساواپانه
 طفلی، طفولی
 ~ *diseases* نه خووشی مندالان
 أمراض الأطفال
infantry /ɪnfəntri/ *n* سهربازی پیاده، په یاده /
 هیزی پیاده

جند المشاة، المشاة
Infatuate /ɪn'fæt/veɪt/ vt شه پدائه بین، دیوانه دکت
 یغم ب
be ~ d (with) له خوښه ویتیدا نه تویته وه، شه پدائه بین
 یذوب جبا، یغن، یتیم
Infatuation /ɪn'fæt/v'eɪʃn/ n [U] شوخوخی، لایوخی،
 شه پدایون
 فتنه، صبا، هیام
Infect /ɪn'fekt/ vt نه خوښی ده گوژیته وه، پیس له کا،
 نه ته نیته وه نه ساخذکت، توشی ده کا (م) کارته کا ته سهر
 (ههست، بیروا)
 ینقل العدوی، یلوټ، یعدی (مجاز) یؤثر علی (المشاعر،
 الأفكار)
a pupil whose high spirits ~ ed the whole class
 وروی بهرزی قوتایهک له ناو هه موو هاووله کاتیا بلاو یویه وه
 تلمیذ، شاعت معنیاته العالیة بین جمیع رفاقه فی الصف
Infection /ɪn'fekʃn/ n [C,U] داکهوتن / ته نیته وه
 زهراوی بوون / توش بون به نه خوښی، ته شه نه، کوئیون
 عدوی، مرض
Infectious /ɪn'fekʃəs/ adj ۱. درم، زووته شه نه کهر
 په تا، له گر، ژیکفه گر ۲. (م) زوونه یگری (نه خوښ) زوو
 کاریگریه بو سهر خه لکی، لی گره وه، ته نیته وه
 ۱. معد، سریع العدوی (المرض) ۲. (مجاز) معد، سریع التأثير
 فی الآخرين
 ییکه نین / باوشک زوونه گوژیته وه *~ laughteryawns*
 ضحك / تاوب معد او سریع الانتقال
Infer /ɪn'fɜ:(r)/ vt بوی دهرته که وی، نه گاته نامانج،
 فه راهم دینی پوخته یه کا، دیاردکت، خه مل دکت
 یستج، یستخلص
Inference /ɪn'fɜ:(r)ns/ n [C,U] ۱. پینشاندان،
 بوده رکه وتن، ری په دیکردن
 ۱. استنتاج، استدلال
 نه انجام کردن له ریگهی بهرهم هینان یان
 ری پیشانندان ۲. نه انجام، پوخته، کاکله
 عن طریق الاستنتاج أو الاستدلال ۲. نتیجه، خلاصة
Inferior /ɪn'fɪəriə(r)/ adj نزمترین پله یان پوست یان
 باهخ، بهد خراب، کوتی، چینی خواره وه، کم بهها
 اقل رتبه او منصب او اهیه

کمل وپه لی هه رزان، یی باهخ
goods ~ to samples بضاعت اقل مستری من العیانت
 □ n [C] کسینگی باه نزم، یی باهخ
 شخص اقل رتبه او اهیه
Inferiority /ɪn'fɪəri'brəti/ n [U] ههست په نا ته اوای
 کوردن، کوتینی
 رداة، قصور، دونیه
 ~ complex گری ی که م وکوری فالوژیون
 عقدة النقص أو الدونیه
Infernal /ɪn'fɜ:nəl/ adj دوزخی / دوزه هی / بوگه ن
 جهنمی، جمیسی، کریه
 ~ cruelty دلره قی / دوزه خعی درنده یی
 قسوة، جهنمیة (وحشیة)
Inferno /ɪn'fɜ:nəʊ/ n (pl ~ s) دوزه خ گورین،
 کانا ناگرین گوری، جهه نه نم
 الجحیم، جهنم
Infertile /ɪn'fɜ:təl/ adj نه زوک یی بهر، یی پیز
 عقیم، مجذب
Infertility /ɪn'fɜ:təlɪti/ n [U] نه زوکی / یی بهرهمی
 عقیم، مجذب
Infest /ɪn'fest/ vt جرح، (مارو میرو) تیی نه دات،
 نیریشدکت نه چیتنه ناوی / پری نه کا، شه رزه نه کا
 (الجرذان، العشرات، اللصوص) یغص / یعتلی بهما السکان:
 هه ماره کان پرن له جرح *warehouses ~ ed with rats*
 مستودعات تغص بالجرذان
Infidel /ɪn'fɪdəl/ n یی دین، بیع نول، یی باوه، گومرا
 کافر، وتی، غیر مؤمن
Infidelity /ɪn'fɪdəlɪti/ n [C,U] (pl ~ ties) ناپاکی
 (داوین پیسی) خنزی، یی نولی
 خیانه (بخاصه زوجیه)
Infiltrate /ɪn'fɪlətreɪt/ vt, vi (سهریازه کان)، دزه نه که ن
 تیابلو ته بنه وه (بیرو باوه) به دزی دینه ناو
 (الجنذ) یسطل، یظفل (الأفکار) یسرب
Infiltration /ɪn'fɪlə'treɪʃn/ n [U] دزه کردن،
 پیداچوون، پالوتن، ده لاندن، ده مین ده لئین
 تسلل، تغفل، تسرب
Infinite /ɪn'fɪnɪt/ adj یی پیا یان، یی ستر، یی دماهی،
 یی راده، یی کوتا

لاهائی، لامحدود
infinately adv بین کۆتایی، نین سنور، بین پاده
 على نحو لامتناه أو غير محدود
Infinitesimal /ɪnˈfɪnɪtəsɪml/ adj زۆربچووک،
 پرتک، له پاده به ده ریچوکه بیان که مه
 متناه فی الضآلة أو الصفر
Infinitive /ɪnˈfɪnɪtɪv/ adj, n چاوگ (په یوه ندی هه په)
 به شیوگی چاوگه وه وه کوه:
 (یتعلق ب) صیفة المصدر مثل:
Let him go. (go) چاوگه بین (to)
 (go) مصدر بدون (to)
Allow him to go. (to go) چاوگه له گهر ژیده،
 ری پده پروا
 (to go) مصدر مع (to)
Infinity /ɪnˈfɪnəti/ n [U] ناکۆتایی، سنوری بۆنیه
 اللانهاية، مالا حد له
Infirm /ɪnˈfɜːm/ adj ۱. لاواز، دهرده دار، (به هوی)
 پیری) په ک که وتوو، پیر ۲. بی ووره، په ک که وته، بی توانا،
 دوودل
 ۱. واهن، ضعیف (بخاصة بسبب السن) ۲. خاطر العزم، متردد
 بین پروا، بین ووره، بین هیوا، پووخواو
 ~ of purpose
 مشلول الأرادة، واهن العزم
Infirmary /ɪnˈfɜːməri/ n [C] (pl -ries) تیمارگه:
 نه خو شخانه، نه خو شخانه بۆ چاره سه رکردن
 مستشفی، مستوصف للعلاج
Infirmity /ɪnˈfɜːməti/ n [C,U] (pl -ties) بین هیز،
 لاوازی نه خو شوی، پیر، په ک که وته
 ضعف، وهن، مرض، سقم
Inflame /ɪnˈflæm/ vt, vi گرده گرت / گوری دگرت
 نه گه شینه وه، نه گرسن، له وروژی
 يشعل، يلهب، يهيج
 چاوگه شاوه
 ~ d eyes
 أعین ملتهبة
 ههستی جه ماوهر نه بزوینن
 ~ popular feelings
 يلهب المشاعر العامة
Inflammable /ɪnˈflæməbl/ adj زوو سووت / ناگرین،
 ناگرگر گرتنه / ، گرگر تو، زوو هله چوو، زوو خرزوش
 سریع الاشتعال (مجاز) سریع الأنفعال

هه وگردن،
inflammation /ɪnˈfləˈmeɪʃn/ n [C,U] ههئاوسان، ناماس، نالیان، کول، سوتانه وه، سو
 التهاب، تورم
Inflammatory /ɪnˈflæmətri/ adj ۱. ههروگردو،
 ههئاوساو، گرگر ۲. (وتار) به په روش، کلپه، هاندان، گراوی،
 گهرم
 ۱. ملتهب، متررم ۲. (الخطاب، الكلمة) حماسی، ملتهب،
 تحریضی
Inflate /ɪnˈfleɪt/ vt ۱. قوی لئنه کا، پری نه کا له گاز،
 یا ههوا، نه پناوسینن، پوف دکت
 ۱. ینفخ، یدلا بالغاز أو الهواء، یجعله ینفخ، یتورم
 شانازی به خو به وه ده کات ۲. گه وره
 ~ d with pride
 نه بین، ترخی دووقات نه کا (ب) (deflate)
 (مجاز) ینفخ زهرا ۲. یضخم، ینفخ (الاسعار) (قارن
 deflate)
Inflation /ɪnˈfleɪʃn/ n په رزبونه وهی ترخه کان،
 ههئاوسان، فو تیکردن
 تضخم الأسعار، نفخ
Inflationary /ɪnˈfleɪʃnəri/ adj په یوه ندی به
 ههئاوسانه وه هه په له دارایی و ده رامهت دا
 مرتبط أو متصل بالتضخم المالی
inflect /ɪnˈflekt/ vt (ریزمان) فرمان سازی، دوماهی
 یا په یقی دگهورت بۆ ده ویرینا، (په یوه ندی ریزمانی)
 (النح) یصرف فعلا، یضیف حركة صرفیة لکلمة
 ۱. وته سازی،
inflection /ɪnˈflekʃn/ n [C,U]
 په یوه ندی ریزمانی وه ک دانانی (ed) بز سه و شه،
 چه ماندن، چفاندن ۲. گو پرنی چینه کانی ده نگ
 ۱. الحركة الصرفیة التي تضاف لکلمة (ed) مثلاً) ۲. تغیر فی
 طبقة الصوت
inflexible /ɪnˈfleksəbl/ adj رهق، پهق بوو، بین نه رمی،
 نه چه مین
 جامد، غیر مرن
inflict /ɪnˈflɪkt/ vt ~ sth on sb پیاده دات، سزای
 ده دات، توشی دکت، لیدد، سزادکت
 ینتلی شخصاً بشیء ما، ینزل به (العقوبة مثلاً)
 ~ oneself one's company (up) on sb
 هاوولی
 نه کات له سه ره سینک
 یفرض رفقه علی شخص

Inflection /ɪnˈflɪkʃn/ n [C,U] پیدان (لیدان)، دانانی
(سزا) سزاگرن، لیدان، دهر د
توجه (ضربه)، انزال (عقوبه)

Inflow /ɪnfləʊ/ n به‌ناوداچوون
تدفق نحو الداخل

Influence /ɪnfluəns/ n [C,U] ۱. کاریگه‌ری
سروششی له‌سەر، کارتیکرن، باندور، ده‌سته‌لانی
۱. تأثیر القوی الطبيعية (على)
کاریگه‌ری مانگ *the ~ of the moon on the tides*
له‌سەر (جوله‌ی هه‌لکشان و داکشان) تیچون، گوه‌زه‌رکرن
تأثیر القمر على (حركة المد والجزر)
کاریگه‌ری کەش *the ~ of climate (on vegetation)*
له‌سەر ژبانی رووه‌ک ۲. کاریگه‌ر، ده‌سه‌لات، ده‌سه‌لاتدار
تأثیر المناخ على (الحياة النباتية) ۲. تأثیر، نفوذ، سطوة، أرو
شخص ذو سطوة أو نفوذ
کاریگه‌ری *use one's ~ to get a job for a friend*
ده‌سه‌لات بۆ به‌ده‌ست هینانی کاریک بۆ هاو‌په‌ری
يستغل نفوذه ليحصل على عمل لصديق
کاری لێ نه‌کا، فرمانی نه‌کا، ده‌ستی تیره‌نه‌دا، □ vt
کۆترۆلی نه‌کات
یژنرفی او علی، يتحكم

Influential /ɪnfluːənʃl/ adj به‌ده‌سه‌لات، کاریگه‌ر،
ده‌سه‌ت هه‌لاتدار، ده‌سه‌ت درێژ
ذو نفوذ، ذو تأثیر

Influenza /ɪnfluːˈɛnzə/ n [U] ئنفلۆنزای، که‌وتن، په‌تا،
په‌رسیفاگران، هه‌لامه‌ت
الأنفلونزا، التربة الوافدة

Influx /ɪnflʌks/ n [C,U] (pl ~ es) ریزگه‌ یا رووباری،
لێشاو (میوانی زۆر)، فزک
تدفع (الزوار مثلاً)

Inform /ɪnˈfɔ:m/ vt, vi ۱. نه‌زانی، ناگاداری ده‌کا،
رادگه‌هینیت، ددت زانین، پهی ده‌لی
۱. يعلم، يخبر
~ sb that... ناگاداری ده‌کا، رادگه‌هینیت
بخبره‌ان
~ sb of sth هه‌وانی شتیکی نه‌داتن، شتی پهی نه‌لی
بخبره‌ شتیا، يعلم بشی.
~ against sb ۲. پهی رانه‌گه‌به‌نیت

۲. يبلغ عنه، يشي به

Informant n زانیاری به‌خش، زانیاری پێده‌ر
راویه، من یزود بالمعلومات

Informer n [C] هه‌وال هین، سیخور، سالو‌خدار،
قومسی، خه‌به‌ردۆک، سیخور
(بخاصة) مخبر، واش، مبلغ

Informal /ɪnˈfɔ:ml/ adj نادپوانی، ناره‌سمی
غیر رسمی

Informally adv به‌شێوه‌ی ناره‌سمی
على نحو غير رسمي

Informality /ɪnfo:ˈmæləti/ n [C,U] ناسایی
بین تیچون، راگه‌هین، ناگه‌هیکرن
عدم التسلک بالرسایات، رفع الکلفة

Information /ɪnfəˈmeɪʃn/ n [U] زانیاری، راسته‌یکان،
ناگاداری، ناگه‌می
معلومات، حقائق
زانیاری، هه‌وانی گرنگ *a useful piece of ~*
معلومة / نیا مفید

Informative /ɪnˈfɔ:mətɪv/ adj پر زانیاری، پۆشنییر،
به‌سوود، پرله‌رۆشنییری
مشتف، مفید، مليء بالمعلومات

Infraction /ɪnˈfrækʃn/ n [C,U] سه‌ره‌نجی کردن (بو)
ده‌ستور یاسا، چراندن
خرق أو مخالفة (لقاعدة أو قانون مثلاً)

Infrequent /ɪnˈfri:kwənt/ adj که‌م، په‌ده‌گه‌من، په
ناریکی روو دان
نادر، قليل / غير منتظم الحدوث

Infringe /ɪnˈfrɪndʒ/ vt, vi سه‌ره‌نجی یاسا نه‌کا
۱. یخرق یخالف (قانوناً)
ده‌سه‌ت درێژی نه‌کاته سه‌ر
~ (up) on (sb's rights) (ماف) پهی ناپه‌روی نه‌کا، ده‌چرینت
۲. یعدی علی (حقوق)، یته‌ک حرمة

Infringement n [C,U] ده‌سه‌ت درێژی، ناپه‌رویدن،
په‌یف شکاندن
خرق، مخالفة إنتهاک

infuriate /ɪnˈfjʊəriət/ vt توره‌هه‌ین، په‌سه‌ت نه‌ین،
رقی هه‌لته‌سی
یغضب، یغیظ، یحق

Infuse /ɪn'fju:z/ vt, vi ۱. ده‌خواته‌وه، ده‌خاته ناوه‌وه
 ٲٲدكت، شل دكت، ده‌چكلٲت
 ۱. ٲشرب، ٲقرس، ٲغم
 ~ courage/new life into soldiers داواى نازٲه‌تى،
 ژٲانى نوٲى ٲو سه‌ربازه‌كان ده‌كا ۲. ده‌ٲخواته‌وه، تى هه‌ل
 نه‌كٲشٲ
 ٲٲب الشجاعة / حىاة جدىة فى الجنود ۲. ٲشرب، ٲنق فسى،
 ٲنق
Infusion /ɪn'fju:zən/ n [C,U] خسته ناو، خسته ناو
 (توخمى نوٲى) تٲكرن، ٲالدان
 تشرب، نغم، ٲدخال (عنصر جدى)

Ingenious /ɪn'dʒi:nəs/ adj ۱. ٲلٲمات، هه‌لكه‌ته،
 هه‌لكه‌وتو، كه‌سٲكى زٲره‌ك ۲. (شت) ناٲاب، ٲاش دروست
 كراو
 ۱. (الشخص) حاذق، بارع ۲. (الشىء) بارع، دال على براعة فى
 الصنع
Ingenuity /ɪndʒɪ'nju:ətɪ/ n [U] داهٲان، شه‌ره‌زاٲى،
 ناٲاٲى، شه‌ره‌زا، ژٲىرى
 ٲدٲاع، براعة
Ingenuous /ɪn'dʒenjuəs/ adj ٲه‌وا، دل‌سوز، ساكار،
 ٲٲ تاوان، قسه له‌ٲووه، ساده، چاك
 صرىح، مخلص، برى،، حمىد
Inglorious /ɪn'glɔ:riəs/ adj ۱. نه‌ناس، نه‌نالدار،
 ٲٲ ٲو‌مات، ناٲه‌سند، نه‌نگ ۲. ناٲوز، نه‌ناسراو
 ۱. مخز شان ۲. مضور، غىر معروف
Ingot /ɪŋgɒt/ n [C] قالى كانه‌زاٲى، دارشته / اٲزه،
 ٲارچه (نالتون، زىو)
 قالب معدنى، سٲكه او كتله (بخاصة من الذهب او الفضة)
Ingrained /ɪn'greɪnd/ adj چه‌سٲو، جٲىگر،
 ره‌گر تى، چاندى، خوگر
 (العادات، الٲق) راسخة، متأصلة، ثابتة
Ingratiate /ɪn'grɛɪʃteɪt/ vt ماستاو ده‌كا، خوشٲرٲن
 دكت، خو نه‌ٲاته ٲنشه‌وه ٲو
 ٲترلف، ٲتودد الى
Ingratitude /ɪn'grætɪtju:d/ n [U] سه‌ٲه‌ئى، نانكورى
 العفوق، نكران الجمىل
Ingredient /ɪn'grɪ:diənt/ n تٲكه‌له‌ك، له‌توخمى
 ٲه‌كن له‌ ٲٲكٲته‌ره‌كان شتىك

مقوم اءد مقومات شىء، جزء ٲدخلى فى تركيب شىء
Inhabit /ɪn'hæbɪt/ vt ده‌ژى نٲشه‌جن ده‌ٲٲت
 ٲسكن، ٲنطن
Inhabitable adj ده‌ستى ٲو نٲشه‌جن ٲون وگوزه‌ران
 صالح للسكنى
Inhabitant n [C] نشته‌جنى، نٲشه‌ئى
 ساكن، قاطن
Inhale /ɪn'heɪl/ vt, vi هه‌لى نه‌مژى، هه‌ل نه‌مژى
 (هه‌وا، گاز، دووكه‌ل) ٲٲن دكتشت
 ٲشوق، ٲشوق (الهواء، الغاز، الدخان)
Inherent /ɪn'hɪərənt/ adj ناكارى هه‌مٲشه‌ئى شتىك
 زكماگى، مت، شه‌شارتى، سروشى
 ملازم (لشىء) متأصل
Inherit /ɪn'herrɪt/ vt, vi ۱. ٲوى ده‌مٲشه‌وه، ٲوماره
 ۲. له‌ ٲاٲرانه‌وه، ٲوى له‌مٲشه‌وه، مٲراتى ٲو نه‌مٲنى
 ۱. ٲرٲ ۲. ٲوارٲ عن الأجداد (كالصفات مثلا)
Inheritance n [C,U] ٲوماره، مٲراتى، كه‌له‌ٲور
 وراثت، اٲرٲ، مٲرات
Inhibit /ɪn'hɪbɪt/ vt ٲى ده‌گرٲت، داٲده‌مركٲنى،
 ٲه‌رگرى ده‌كات، ناهٲلنى، كه‌ئى نه‌كا
 ٲنق، ٲكٲح، ٲعق، ٲكٲت
Inhibition /ɪn'hɪbɪʃn/ n [C,U] فه‌دخه‌كرون، نه‌هٲلان،
 ٲه‌ره‌ه‌لسٲى، نه‌هٲشٲن
 كٲت، رغه‌ مكٲوت، كٲت نفسى
Inhospitable /ɪn'hɒ'spɪtəbl/ adj ووشك، مٲوان
 نه‌خواز، ٲٲ فار
 قاس، غىر مضاىف
Inhuman /ɪn'hju:mən/ adj ووشك، كٲوى، ناٲٲسانى
 نامرؤفانه، درنده‌ئى، هوف، ره‌ق، نه‌مرؤفى
 قاس، وحشى، لاٲسانى
Inhumanity /ɪn'hju:mənətɪ/ n [U] درنده‌ئى،
 نامرؤفانه، هوفى، ٲه‌رٲه‌رى
 قسوة، وحشية، لاٲسانىة
inimical /ɪ'nɪmɪkl/ adj دوژمناٲه‌تى، زه‌ره‌مه‌ند،
 نه‌ٲٲستراو، دوژمن، نه‌ٲار
 عدوانى، ضار، غىر ودى
Inimitable /ɪ'nɪmɪtəbl/ adj ٲٲهاوتا، فه‌تلاز،
 لاساٲى ناكرٲته‌وه

فرید، لایضاهی، غیر قابل لتقلید

Iniquitous /ɪˈnɪkwɪtəs/ *adj* به دخو، زوردار، گاریسی، به د، ستمکار

شریر، جانر، ظالم

Iniquity /ɪˈnɪkwɪtɪ/ *n* [C,U] زورداری، گاریسی، سوچ، گونه ه جور، ظم

Initial /ɪˈnɪʃl/ *adj* سهره تایی، ده ستنیکه ر ابتدائی، اولی

□ *n* [C] موز کردن به پیتی به که می ناو نیمزا نه کا (به تاییه تی به شیوه ی کو) تیا په که مانالی نیمزادکت

الترقیع بالحروف الاول من الأسم (عادة فی صیفة الجمع)

□ *vt* (-ll-) به پیتی به که می ناوه که ی موزنه کا یوقع بالحروف الأولى من الأسم

Initially *adv* به که م، به رای، سهره تا، به ده ستنیکی اولاً، میدنیاً

Initiate /ɪˈnɪʃiət/ *vt* ۱. دهست پین نه کا ۲. به ما سهره تاییه کان نه لته وه، به شدار نه پین له (نه نندامینی کو مه له به ک)، دهستی نه داتن

۱. بیدا، پسته ل ۲. یلقن البادی، الأولى، یدخل فی (عضویة جمعیة مثلاً)

□ /ɪˈnɪʃiət/ *n, adj* که سیک نه پینی کو مه لیک بزانیت، ناگاداری نه پینی

شخص تعلم أسرار جماعة ما، مطلع علی سر

Initiation /ɪˈnɪʃiətɪən/ *n* [U] دهست پین کردن، دهسته پیشخهری خویندنی ریازی زانست و هونه ر بده، استهلل، تلقین مبادی، علم او فن

Initiative /ɪˈnɪʃiətɪv/ *n* [C,U] ۱. ههنگاری به که م، دهست پیشخهر، دهست پین کردن، ههول

الخطوة الأولى، المبادرة

take the ~ دهست پیشخهری نه کات، پیشنبار

یاخذ زمام المبادرة

له به ر خاتری، په کیک / که سیک

۲. مافی دهست پیشخهری هه په من وحی خاطر ه ۲. حق المبادرة، روح المبادرة

have (the) ~ خاوه ن مافی دهست پیشخهری یسلك حق المبادرة

Inject /ɪnˈdʒekt/ *vt* ده رزی لن نه دات، تیرادکت

یحقن، یحقن بسائل

Injection /ɪnˈdʒɛkʃən/ *n* [C,U] ده رزی لیدان، تیراکرن حقن، حقن

Injunction /ɪnˈdʒʌŋkʃən/ *n* [C] فه رمان، پاساره ده، ناگادار کردنه وه ی پاسایی، په ند، راسپیری

أمر، وصیة، إنذار قضائی

Injure /ɪnˈdʒʊ(r)/ *vt* نازاری نه دا، زهره ر نه کات، برینداری نه کا

یوذی، یضر

Injurious /ɪnˈdʒʊəriəs/ *adj* به نازار، زیانبه خش، زهره ر مهن د، زاندار

مؤذ، ضار

Injury /ɪnˈdʒʊəri/ *n* [C] (pl -ries) نازار، زیان، برین، شوینی بریناری، ههنگافتن، زام

أذى، ضرر، خسارة، مكان الأصابة

۱. زورداری، خراپه کاری ۲. ستمی، سوکایه تی، زوریاری

۱. ظم، جور ۲. إساءة

سزای پین نه که پهن، زوری لن نه کات

do sb an ~ یجور علیه، یظلمه

Ink /ɪŋk/ *n* [U] مده ره که ب

حبر، مداد

□ *vt* مده ره که بی تی نه کات، به مده ره که ب پیسی نه کات، مده ره که ب دکت

یحبر، یوسخ بالحبر

Inky *adj* (-ier, -iest) مده ره که باوی، ره شی نه کات ه وه به مده ره که ب

مطبخ بالحبر حالک السواد

Inkling /ɪŋkɪŋ/ *n* [C] باسکردنی کورت، زانینی بیروکه، کیم زانین یان هزره ک شیلی

تلمیح، معرفه، فکرة بسیطة

Inland /ɪnˈlænd/ *adj* ناوخویی، ناوه کی، له ناو وولاندا

فی داخل البلاد، داخلی

~ trade بازرگانی ناوخویی

تجارة داخلیة

سه ر به باجی ده رانه تی ناوخو جگه له (گومرگ)

~ revenue

عائد الضرائب والکوسم الداخلية (عدا الجمارک)

- /m'ænd/ *adv* له ناو خودا، دوور له که نار
 فی الداخل، بعدا عن الساحل
- Inlay** /ɪn'leɪ/ *vt* (*pt, pp* inlaid) خواردنن دهداتن،
 دهنه خشینیت، نه خشکرن، نه خش دکت
 یطعم، یرصح، یزخرف
- ivory inlaid with gold* ددانی قیل به نالتون داریژراو
 عاج معطم بالذهب
- /ɪnleɪ/ *n* [C,U] کاری نه خشه کیشان
 عمل معطم او مزخرف
- Inlet** /ɪnleɪ/ *n* [C] گوزهر، کندهاوی بچوک، دهریکه
 جرن، خلیج صغیر
- Inmate** /ɪnmert/ *n* [C] نیشه جی (به تابهت) دانراو له
 به ندیخانه، گرتی، نیشه جی بی زیندانی (پروانه *in patient*
 نه خوشی دانراو له نه خوشخانه)
- in* نزیل، مسکن (بخاصه) نزیل فی سجن او مستشفی (قارن *in*
patient مریض مقیم فی مستشفی)
- Inmost** /ɪnməʊst/ *adj* قولترین، کورترین، زور
 نهینی
 الأعمق، الأشد بعداً عن السطح
- Inn** /ɪn/ *n* [C] ۱. خان، نوتیلی بچوک
 ۱. نزل، فندق صغیر
 ۲. (خانوو) دهستهی یاسایی له
 له ندهن
 ۲. (مبانی) الهیات القانریه فی لندن
- Innate** /ɪ'neɪt/ *adj* زگماکی، سروشتی، ناخی،
 وه زنگیراو، نژادی
 فطری، طبیعی، غیر مکسب
- Inner** /ɪnə(r)/ *adj* ناوه کی، هوندوری، نافخو، ناخ
 داخلی، باطنی
- Innermost** *adj* = *inmost* کاکل، ناخ
- Innings** /ɪnɪŋz/ *n* گهر، خول، نورهی یاری له
 کریکیت یا باسول (له گهل کرداری تاکدا)، هه لیکه بو
 دهست به سه راگرتن یان دهرکه وتنی لی هاتویی و کارامهیی
 نوبه للعب (فی کریکیت اوالباسول) (مع فعل مفرد) (مسجاز)
 دور، فرسه لسیطرة او اظهار البراعة
- Innocence** /ɪnɔːsns/ *n* [U] خاویسی، بی تاوانی،
 بی سوچی

- براءه
 خاویس، بی تاوان، بی گونا،
 روسپی ۲. بی زیان، داو پاک، بی وهی، بی زهوال
 ۱. بری، غیر مذنب، حمید ۲. غیر مؤذ
- ~ *pastimes* یاری خاویس، بی تاوان
 ألعاب برینه
- Innocuous** /ɪ'nɔkjʊəs/ *adj* بی زیان، بی نازار، چاک
 نه ژاندار، نه زیانبار
 غیر ضار او مؤذ، حمید
- Innovate** /ɪnə'veɪt/ *vi* داده هینن، جوانکاری ده کات،
 دنافرینت، نو دکت
 یجدد (فی العادات القديمة) بیتکر، یبدع
- Innovation** /ɪnə'veɪʃn/ *n* [C,U] جوانکاری،
 داهیان، نوی کردنوه، نوژن
 تجدید، ابداع، ابتکار
- Innuendo** /ɪnju:'endəʊ/ *n* (*pl* ~ *es*) کورته پاس،
 پلار، نمایش کردن (بو ناپرو بردن)، پاشگوتن
 تلمیح، تعریض، (بخاصه مایسه الی السمعه)
- Innumerable** /ɪ'nju:mərəbl/ *adj* نه ژمیراو،
 بی شومار، بی هه ژمار، له ژماره ناپته
 لایحسی
- Inoculate** /ɪ'nɔkjʊleɪt/ *vt* ده کوتیت، دژی نه خوشی
 بلقح، یطعم (ضد المرض)
- Inoculation** /ɪ'nɔkjʊleɪʃn/ *n* [C,U] کوتان، دهرزی،
 لیدان، دهقدان، کوتان، قوتان
 تلقیح، تطعیم
- Inoffensive** /ɪnə'fensɪv/ *adj* بی وهی، پاک، بی زیان،
 ناشی خواز، بی هیرش
 غیر مؤذ، غیر کویه
- Inoperable** /ɪn'ɒpərəbl/ *adj* (لو) نه شته رگه ری
 ناگری، ناتوانی بی ری، نه کردار بار
 (الورم) یتعذر استعماله بالجراحة
- Inoperative** /ɪn'ɒpərətv/ *adj* له کارکه وتوو، کاری
 بی ناگری، نه چالاک، بی کار
 معطل، غیر ساری المنفعل
- Inorganic** /ɪnə:'gæɪnɪk/ *adj* نانه نداسی، نه نه نداسی
 غیر عضوی
- Inpatient** /ɪn'peɪʃn/ *n* [C] نه خوشی نه خوشخانه

که وتوو، نه ساخی نیشته چی
مریض داخلی، نزیل داخلی فی مستشفى

Inquest /'ɪnkwest/ n [C] توپزینه وه، لیکوئینه وه (به)
تایه تی بو زانیی هوی مردن، هه پرسین، پشکین
إستجواب رسمی، تحقیق (بخاصه لمعرفة سبب وفاة قاتیل)
ینحص

Inquire /ɪn'kwɪəɪə(r)/ v, vi ده پرسیت، لی نه گهری
یستعلم، یسال، یستفسر
~ sb's name پرسیار له ناوی که سیک نه کا
یستفسر عن اسم شخص
~ how to get somewhere ۱. داوای زانین / له ری ی
گه شتن به جیگایه ک پرسیار له کات
۱. یستعلم / یسال عن طریق إلی مکان ما
~ into ۲. نه گهری به داوی دا، نه پشکین
۲. بیحث فی، یبحری عن
~ after له نه تدروستی په کیک نه پرسین
یسأل عن (صحة فلان)
~ for (sb) پرسیار له بوونی که سیک نه کات
یسأل عن وجود (شخص)

Inquirer n [C] پرسکار، لیکولهر، پرسکار،
پشکینهر
سائل، مستفسر، محقق

Inquiry /ɪn'kwɪəri/ n [C,U] (pl -ries) ۱. پرسیاری،
پرسیار، هه پرسین، لی پرسین ۲. لی کوئینه وه
۱. إستفسار، إستفهام ۲. إستجواب، تحقیق
لیکوئینه وه نه کات له سهر
hold an ~ into sth یجری تحقیقاً فی امر ما

Inquisition /ɪnkwɪ'zɪʃn/ n [C,U] وه لام، لی ویستن
له شتیک نه کوئینه وه، لی ویستن، لیکولینامیری نو دادوهری
إستطاق، إستجواب رسمی

Inquisitive /ɪnkwɪ'zɪtɪv/ adj خوئینه لغورئینه،
دهمدری، دلدری
فضولی، محب للبحث والاستطلاع

Inroad /ɪn'rɔ:d/ n په لامار، هیرش، تالان، تیریش
غارة، غزوة إعتداء مفاجیة
make ~ s on هیرش نه پاته سهری (کاتی یئیشی)
(مجاز) یعدی علی (وقت الفراغ، المدخرات)

Inrush /ɪn'rʌʃ/ n ده پهرین (ناو)، هه لغولین

إندفاع (الماء مثلاً)، تدفق
شیتوکه، دپتوک، شیت، هار
مجنون، مختل العقل
شیتی، دپنه کیتی، هاریتی،
هوش نه مان
جنون، إختلال العقل
نادروست، درماری، پس
غیر صحنی
چلیسی، برسی به تی،
زگ دراو، خواروک، خواره، تیرنه بوون، چاوچتوک
نهم، جمیع، لایشیح
دهنوسن، نه خشن نه کات،
هه نه کوئینی، نه نقش دکت، تومار ده کا
یکب، ینتش، یحفر

Inscription /ɪn'skrɪpʃn/ n [C] نووسین،
نه خشاندن، وتهی چنراو، هه لکولین
نقش، کلام منقوش
نألوز، نادپار،
نهراله بار
غامض، مبهم، مفلق

Insect /ɪn'sekt/ n [C] میروو بو نمونه (میرووله و
میش)، گه زنده، مه گه ز، کرمک، هه یونه وه ریک وه ک میروو
(جالجالوکه)
حشرة (کائناتله أو الذبابه مثلاً): أی مخلوق یشبه الحشرة
(کالمنکبوت مثلاً)

Insecticide /ɪn'sektɪsaɪd/ n [C,U] میرووکوز، پینک
کوژی، میرووفرکه
مبید للحشرات

Insecure /ɪn'sɪkjʊə(r)/ adj ترسناک، شلوق، ههستی
ناناسوده متمانه و دلپایی ون ده کات، دل ره راوکن
معرض للخطر، غیر آمن؛ یفتقد الشعور بالثقة أو الإیمان

Insecurity /ɪn'sɪkjʊərəti/ n [U] نه هیمنی،
یین ناسوده یی، ناانارامی، یاوه به خو نه بوون
إندمام الأمان أو الشعور به

Insensate /ɪn'senseɪt/ adj یئ ناگا، یئ ههست، گیل،
یین هوش
عديم الحس أو الشعور؛ أحمق
بهردی که، دپنده یی
~ rocks/cruelty

صخر أضم / قسوة وحشية
Insensibility *n* [U] بين همتی، بین به زهیی و همت،
 بین هشی، دل رهق، بین شعور، که لله رهق
 بلادة، جمود، فقدان الرقة أو الأحاس
Insensible /ɪn'sensəbl/ *adj* ۱. بوراوه، بین همت،
 بین ناگا ۲. همت بین نه کردوو، بین ناگا ۳. بین جه زوو نار ه زوو،
 بسن همت ۴. (گسورین و گسوران) کبهم، ورده ورده
 هیدی هیدی، له سرخو، به ره به ره
 ۱. فالد الوعی، عادم الحس ۲. غیر شاعر ب (الخطر)، غافل من
 ۳. غیر مبال، جامد الشعور ۴. (التغیر أو التحول) طفیف،
 تدریجی
Insensibly *adv* بین نه وهی ناگادار بین، به رهقی
 دون ان یلاحظ، بطء شدید
Insensitive /ɪn'sensətɪv/ *adj* نه همتیار، بین همت
 فالد الأحاس
Insensitivity /ɪn'sensətɪvətɪ/ *n* [C] له هوش
 خوچون، نه همتیاریتی
 إنعدام الأحاس، تلبد
Inseparable /ɪn'seprəbl/ *adj* لیک جیانه بووه،
 نه جود ابار
 متلازم، لا ینفصل
Insert /ɪn'sɜ:t/ *vt* دکت نالدا، ده ناخنیت، تیی نه کا،
 نه خاته ناو، له تیوان داده منی
 یدخل، یولج، یقیم
 ~ a key in a lock کلیله که نه خاته قوفله که وه
 یولج مفتاح فی قفل
 ~ on advertisement in a newspaper ناگاداری له
 روژنامه بلأو ده کاته وه
 یتزل إعلاناً فی صحیفة
Insertion /ɪn'sɜ:n/ *n* [U] ناخنین، پیاکردن،
 خسته نه اووه، چه کاندن، قیمرکن، تیخستن، تیداخستن
 إدخال، ایلاج
Inset /ɪnset/ *n* وینه، نه خشه په کی بچوک له ناو
 نه خشه ی تردا بو پوونکرده نه وه، وینه یی دناف، په راویزدا،
 دکت نالدا، نه خاته ناو
 المدرج، ملحق، مرفق، صورة أو خريطة صغيرة مدرجة ضمن
 أخرى أكبر منها
Inside /ɪn'saɪd/ *n* [C] ۱. ناو، بهشی ناووه، نالدا،

تیدا، هوندور، ژووره وه
 ۱. باطن، الجزء الداخلي
 پشتی سک، ههله وگه راو ۲. ناوه راستی ریگا، ~ out
 قهراغ ریگا، شوست دوور له جاده ۳. ریخوله و به شه کان
 ظهر البطن، بالمقلوب ۲. باطن الطريق، الجزء الداخلي من
 طريق، جانب الرصيف البعيد عن الطريق ۳. (ل.د) الأسماء أو
 الأضواء
 □ *adj* ناووه، یان به رهو ناووه
 داخلی أو نحو الداخل
 □ *adv* له ناخدا، له ناووه
 داخلاً، داخلیاً
 □ *prep* یان به رهو ناووه
 فی أو نحو الداخل
Insidious /ɪn'sɪdɪəs/ *adj* فیلکهر، زوردار، قیلیان،
 پیس
 ماکر، غادر، خبیث
Insight /ɪn'saɪt/ *n* [C,U] پشیشی، وور دین، ژیری،
 بیر تیزی
 البصيرة، التبریر، فراسة، ادراك عمیق
Insignia /ɪn'sɪgnɪə/ *npl* هیمای ده سلات (وهك)
 كلأوی پاشایی (نیشان، هیمای، دروشم
 شارة السلطة (کالتاج لملك مثلا)
Insignificance /ɪn'sɪgnɪfɪkəns/ *n* [U] نایخ،
 بین به ها، بین بایخ، بین سوود، بین که لک، بین قیامت
 تفاع، عدم اهمیة
Insignificant /ɪn'sɪgnɪfɪkənt/ *adj* بین بایخ،
 بین که لک، کیم، کهم، هچچوک، پونال، بین به ها
 تافه، حقیر
Insincere /ɪn'sɪn'sɪ(r)/ *adj* دووروو، ناراست، چهوت
 منافق، غیر صادق
Insincerely *adv* به مراهی / نادلسوزی
 علی نحو مراء / غیر مخلص
Insincerity /ɪn'sɪn'serətɪ/ *n* [U] نه دلسوزی، دلسوز
 نه مان، بین نه مه کی
 نفاق، عدم إخلاص
Insinuate /ɪn'sɪnju'eɪt/ *vt* ۱. تیوره نه دا، به رفوقیله وه
 (به دیه وه) ۲. نامازهی یو نه کا، به دزیه وه هیمای ده کا
 ۱. یدس، یدخل علی نحو ماکر (خفیة) ۲. یلمح، یشیر علی نحو

خفی
Insinuation /ɪnˌsɪnjuː'eɪʃn/ n [C,U] ناماژه،
 چاوتر و کاندن، پلار لیدان، کورته باس، سه رنج
 تلصیح، غمز، تعریض
Insipid /ɪnˈsɪpɪd/ adj بین که لک، بین تام، بین زهوق،
 مست
 لاطعم له، عدم النکته، تافه، غیر مشوق
Insist /ɪnˈsɪst/ vi, vt ۱. سووره له سهر، په لپ نه گری
 ۱. بلج، بصر علی
 ~ on one's innocence/that one is innocent
 سووره له سهر بین تاوانی / که بین تاوانه ۲. سوور نه بین له سهر
 راکهی
 بصر علی براه ته / علی إنه بری ۲. یشیت برآید، بصر علی
 سووره له سهر ناماده بون He ~ s on being present.
 إنه بصر علی الحضور
Insistence /ɪnˈsɪstəns/ n [U] زور ملن، سوور بون
 له سهر، پنه گرتن، په لپ کرن، پیداکرتن
 إلحاح، إصرار، تسک
Insistent adj هه تهر، پیداکر، سوور له سهر
 (بخاصه) لانت للنظر، ملح
 ~ requests داواکاری پنیوست، خوازهک
 طلبات ملحه
Insolence /ɪnˈsɒləns/ n [U] هار وهاج، تروی، فیز،
 گهوجی، زمانی تالی، ستاری، بین تاری
 وقاحة، اهانة، سفاهة
Insolent adj گهوج، چه په ل، هیچ وپوچ، روهش، بین
 شهرم
 وقع، مهین، سفیه
Insoluble /ɪnˈsɒljəbəl/ adj روون ناکرتیه وه، شیای
 توانه وه نه، نه چاره بار (پرس) نه بو هوژینبار، نه تواوه
 لا یفسر، غیر قابل للذوبان
Insolvent /ɪnˈsɒlvənt/ n, adj نابوت، روت،
 بین پاره
 مفلس، معوز
Insomnia /ɪnˈsɒmniə/ n [U] بین خهوی، خهوزوان،
 خهوه ره لین، شهونخونی
 أرق، سهاد
Insomuch /ɪnˈsɒmʌtʃ/ adv ~ as/that تا،

راده، تانه و حده
 حتی أن، الی درجه أن
Inspect /ɪnˈspekt/ vt نه پشکنی، تن ده روانی،
 دپشکنیت، سهح دکت
 یفتش، یفحص، یعاین
Inspection /ɪnˈspekʃn/ n [C,U] تن پروانین، لیکه ران
 پشکنین، له لوکرن، سوواخ، گهرین
 تفتیش، فحوص، معاینه
Inspector /ɪnˈspektə(r)/ n [C] پشکنیار، پشکنهر،
 سوواخفان، چال دیر
 منتش
Inspiration /ɪnˈspɪrətʃn/ n [C,U] ۱. نیگا، سروش،
 ۲. سه رچاوهی سروش، وه حی ۳. بیرو و وک
 سروش / بی ریکی زور باش
 ۱. وحی، الهام ۲. مهلم، مصدر الوحی، مبعث الالهام ۳. فکرة
 تهبط کالوحی، فکرة رائحة
Inspire /ɪnˈspɪrə(r)/ vt ۱. سروشی بو دینی، سروش
 دکت
 ۱. یوحی، یلم
 ~ sb with hope خووی هیوادار نه کات
 یفهم نفسه بالأمل
 ۲. هو تراوهی بو دی
 an ~ d poet
 ۲. یلم: شاعر ملهم
Instability /ɪnˈstəbɪləti/ n شله زای، ناشوب،
 هه لگه رانه وه، ناجیگیر، نا تارامی
 تقلب، عدم البتات أو الدوام (بخاصه) شخصية متقلبة
Install /mˈstɔ:l/ vt ۱. دهسه لات / پایه ی نه داتن،
 داده مه زیت ۲. ریکی نه خا، دانه ن (نامیریک له ماله وه) ۳.
 جیگیر نه بین، پیکه وه ده ن
 ۱. یولی، نصب، بعین (رسماً) ۲. یرکب (جهازاً ما فی مترل
 مثلاً) ۳. یستقر
Installation /ɪnˈstɔ:lətʃn/ n [C,U] دامه زراو،
 پیکه وه نان، دامه زراندن، (ره سمی) بنکی له شکری،
 پیکه پینان، دانان
 تنصیب (رسمی)، مراسم العین، ترکیب، وضع
Instalment /ɪnˈstɔ:lmənt/ n [C] ۱. زنجیره یا
 به شیک له شتیگ به زنجیره پشکه شکری ۲. بهش، پری پاره
 ۱. حلقة أو جزء من شیء یقدم مسلسلاً ۲. قسط، دفعة مالية

paying for a radio by monthly ~ s مانگانه پارهی رادیو ته دات
 يدفع ثمناً لمذياع بالتقسيط الشهري

Instance /'Instəns/ n دوق، بار، نمونه، گهواه دادگه
 ۱. مثل، شاهد
in the first ~ له سوره تاي دهست پيكردن
 اولاً، في بادي الامر
for ~ بو نمونه، وه كو
 على سبيل المثال، مثلاً
at the ~ of له سهر پيشياري فلان به پيئي فرماني
 بناء على اقتراح (فلان)، بموجب امره
 □ vt نمونه دينيته وه، رووني له كاته وه، راله دكت
 يذكر (يضرِب) مثلاً، يشرح بذكر مثل

Instant /'Instənt/ adj ۱. راسته وخو، كتوپر، په كسر
 ۲. (له نيراوي بازرگاني) مانگي داهاتوو
 ۱. مباشر، فوري ۲. (في المراسلة التجارية) الشهر الجاري
 نامه كه تان له بهر واري *your letter of the 9th inst.*
 ۹ ي مانگي داهاتوو ۳. (هاراوه ي قاوه بان شنيك له ويا به ته)
 ناماده كراو زوورس به ۴. په له، زور پيوست
 رسالتم بتاريخ ۹ من الشهر الجاري ۳. (مصحوق القهوة و ما
 أشبه) جاهز، فوري الأعداد ۴. عاجل، ملح:
in ~ need of help زور پيوستي به يارمه تي هه په
 في حاجة ملحة للعون
 □ n [C] ماوه ي كورت، ساتيك، ناماده،
 ۱. لحظة، برهة
this ~ نيستا، له م كاته دا، ده سه جي
 ۲. الآن، في هذه اللحظة
the ~ (that) هه كه
 حالماً...

Instantly adv نيستا، خيرا، دهست به جي، په كسري
 حالاً، سريعاً

Instantaneous /'Instəntəniəs/ adj به په له، دم
 و دهست، به خيرا يي
 عاجل، فوري

Instead /'Insted/ adv له جيا تي، له با تي، له بري
 بدلاً من، عوضاً عن

Instep /'Instep/ n رووي يي يا پيلاو، پشته يي
 وجه القدم أو الخداء

Instigate /'Instɪgeɪt/ vt هاني ده دات، فري ده كات،
 دهازوت، زوري لي ته كا
 يعرض، يحض على الأترب
 ~ a strike بو مانگرتن هاني ته دات دناريت
 يعرض على الأضراب

Instill /'m'sti:l/ vt (-II-) داده هينيته، ده چينيته، (بيرورا)
 نه نوشي، نه يخاته ميشكپه وه، دلوپ دكت
 يفرس، يشرب (الأفكار) تدريجياً

Instinct /'Instɪŋkt/ n [C,U] نه زادا، همزي سروشتي،
 سروشت، غريزه، همزي سروشتي له مرؤفا
 غريزة، ميل فطري، فطرة

Instinctive /'m'strɪŋktɪv/ adj نه زادي، زگماكي،
 سروشتي
 غريزي، فطري
 له ناگرت ساني زگماكي
 خوف فطري من النار
an ~ dread of fire

Institute /'Instɪtju:t/ n [C] په پمانگا، دامه زراو،
 ده زگا، زاتينگه
 معهد، مؤسسة
 □ vt دانه موزري، داده ني، بهر نه كاته وه (سكالا)
 ينشي، يقيم، يرفع (دعوي)

Institution /'Instɪ'tju:ʃn/ n [C,U] ۱. دامه زراندين،
 دانان ۲. خوونه ريتو و سبتمی كومه لايه تي ۳. دامه زراوي
 خيرخوازي، وهك (هه تيوخانه، په پمانگا)
 ۱. تأسيس، إقامة ۲. عادات و نظم إجتماعية ۳. مؤسسة خيرية
 (ميتم مثلاً)، معهد

Instruct /'m'strʌkt/ vt ۱. وانه ده ليته وه، راهيتان
 ده كات ۲. فرمان ده رنه كات
 ۱. يعلم، يدرب ۲. يأمر، يعطي تعليمات

Instructor n [C] فيركار، ماموستا، راهيتهر
 مدرس، معلم

Instruction /'m'strʌkʃn/ n [C,U] ۱. فيركردن،
 مهشق پي كردن، وانه ووتنه وه ۲. (له شيوه گسي كودا)
 فرمانه كان، ناموزگار په كان، رينما په كان، راسپارده
 ۱. تعليم، تدريس، تدريب ۲. (في صيغة الجمع) أوامر،
 توجيهات، تعليمات

Instructive /'m'strʌktɪv/ adj به سود، روشنيير، هيتكار
 مفيد، مثقف

- Instrument** /ɪnstrəmənt/ *n* [C] ۱. نامراز، نامیر
۲. أداة، آلة
نامیر / نامیری بینین ب (*tool, utensil*) *optical ~ s*
۲. نامیری موسیقا. ۳. که سینک فیش نه کات له ژیر ده سنی
که سینکی که بو پهرزه وندی خوی
آلات / ادوات بصریة (قارن *tool, utensil*) ۲. آلة موسیقا
۳. شخص یستخدهم آخر لتحقیق مآربه الشخصیة
- Instrumental** /ɪnstru'mentl/ *adj* (موسیقا) ژهنین له
سەر نامیری موسیقا
۱. (الموسیقی) تعزف علی الآلات الموسیقیة
~ *in (doing) sth* رۆلی کار یگه ده بینن
۲. یلبب دوراً فعلاً
- Instrumentalist** *n* [C] موسیقار
آلاتی، عازف علی آلة الموسیقیة
- Insubordinate** /ɪnsə'bo:dɪnət/ *adj* یاخی، چه ته،
هه لگه راوه، سهریزافتی، سهرکیش
عاص، مترد
- Insubordination** /ɪnsə,bə:'drɪneɪfən/ *n* [C,U]
یاخی بوون، چه ته گه ری، سهرکیش، سهریزافتن
عصین، ترد
- Insufferable** /ɪn'sʌfərəbl/ *adj* له توانا دانه، بهرگه ی
ناگیرتی
لا یطاق، لا یتحمل
- Insufficient** *adj* بهش نه کردوو، کیم، کهم
غیر کاف
- Insular** /ɪn'sjʊlə(r)/ *adj* دورگه یی، په یوه ندی به
دورگه و دانیشوانی دورگه وه هه به، بیر تهسک، جودا گه ری،
جیا که ر، گو شه گیر
جزیری، متصل أو متعلق بجزیره أو سكان الجزر، ضیق الاتق أو
التفکیر
- Insularity** /ɪn'sjʊ'lærəti/ *n* [U] دورگه یی،
بیر تهسکی، دووره په ریزی، جودا گه ری، نه گه هین، جیا که ر
الجزیریة؛ عزلة
- insulate** /ɪn'sjʊlət/ *vt* ۱. جیا ده کاته وه (بو ریگه گرتنی
گه یاندنی کاره باو گه رمی و ده نگ) ۲. دووره په ریزی
ده کات، که سنی، شتیک له ده وهره ری، جیا ی ده کاته وه
۱. یزل (منعاً لانتقال الکهرباء أو الحرارة أو الصوت) ۲. یزل
(شخصاً أو شیئاً) عن محیطه. یفصل

- insulator** *n* جیا کار، نه گه هین
(بخاصة) عازل کهریانی
- Insulation** /ɪn'sju'leɪʃən/ *n* [U] جیا که ره وه،
جودا کردن
عزل، فصل، ماده عازله
- Insult** /ɪn'sʌlt/ *n* [C,U] ریسوا کردن، رسوا، نه تک،
جوین، بی ریزی
إهانة، تحقیر
جنیوی یئ نه دا، ریسوا ی ده کات
□ *vt* /ɪn'sʌlt/ بهین، یحقیر
- Insuperable** /ɪn'sju:pərəbl/ *adj* (گیر و گرتن)
سهخته، ناهه موار، نابه زینتی و ده ست به سه ری ناگیرتی
(المصاعب) لاتقهر. لا یمكن التغلب علیها أو تذلیها
- insupportable** /ɪn'sʌpə'təbl/ *adj* له توانا نیه، بهر
که ناگیرتی
لا یطاق، لا یحتمل
- Insurance** /ɪn'fʊərəns/ *n* [U] ۱. بیمه، دابین کردن،
(دژی زه ره و زیان ونه خووشی) ۲. قستی بیمه
۱. التامین (ضد الخسارة أو المرض) ۲. قسط التامین
~ *policy* پۆلیسی بیمه
بولیصة تامین
- insure** /ɪn'fʊə(r)/ *vt* بیمه ی ده کات، دابین دکت،
دلنیا ده یئ
یؤمن علی، یضمن
~ *on's house against fire/one's life for £ 30,000*
دلنیا نه یئ، بیمه ی نه کا له ماله که ی دژی ناگر / له سه ر زیانی
به بر ی سئ هه زار جنیه
یؤمن علی متر له ضد الحریق / علی حیاته بسلیغ ثلاثین الف
جنیه
- Insurgent** *adj* یاخی بوو، شورشگیر، سه ره لنداری،
سپارته - دابینکرن
مترد، ناثر
□ *n* سه ریازی یاخی بوو، سه ره لندایی
جندی معن للعیان
- insurmountable** /ɪn'sʌmaʊntəbl/ *adj* ناتوانتی
بیه زینتی، یا سه ره کوی به سه ری دا
لا یمكن التغلب علیها أو تسلقه
- Insurrection** /ɪn'sʌ'rekʃən/ *n* [C,U] یاخی بوون له

ده ولت، فزاوه، سه ره لندان
تمدد علی الدولة، تته

intact /ɪn'tækt/ *adj* ساخ، خراب نه بوون
سليم، لم یس، تام

intake /ɪnteɪk/ *n* ۱. کون، دهره جه، دهمه وانه شله یا
گازی پیا نه روات ۲. بری یان زماره ی وه رگیروان
۱. مسرب، منفذ، تنحه یدخل منها السائل أو الغاز الی أنبوب ۲.
مقدار آر عدد المحتین

intangible /ɪn'tændʒəbl/ *adj* ههست بین نه کراو،
نده سد انبار زماره ی ته وای (پنجه وانه ی کهرت)، شتیک به
ته وای ته ی

لاتدرکه الحراس عدد صحیح (عکس کسر) شیء کامل بذاته

integral /ɪn'tɪgrəl/ *adj* ۱. ته وای بوو، ته وای کراو
۲. راست، پنجه یه ی، ته وای
۱. متمم، مکمل ۲. صحیح، تام

integrate /ɪn'tegreɪv/ *vt* یه کده خات، لیک ده دات
یوحد، یدمج

Integration /ɪn'tɪgreɪʃn/ *n* [U] یه کخستن، لیکدان،
یه که یی، یه کیوون، ییکه وه بهستن
توحد، دمج

the ~ of immigrants into the local community
تیکه لیوونی کونجه روی و دانیشتیوان
دمج المهاجرین بالمجتمع المحلي

Integrity /ɪn'tegreɪti/ *n* [U] ۱. راستیی، په یوه سستی،
پاکیی، خاوینی، خوگری
۱. استقامه، امانه، نزاهه
راستگویی له مامه له ی بازرگانی
۲. ته وای

استقامه تجاریه (فی المعامله التجاریه) ۲. کمال، تمام

Intellect /ɪntələkt/ *n* [C,U] توانای بیرو هوش
(پنجه وانه ی سوژو ناره زوو)
القوة العقلية (عکس العاطفیه أو الغریزیه)

Intellectual /ɪntələktʃənl/ *adj* ۱. زرنگی،
روناکبیر، بیرو هوش، هسه کسی ۲. روشنیبر، ناره زوی له
بیرکردنه وه وتی رمانه
۱. فکری، ذهنی ۲. مثقف، میال الی تفکیر والتأمل

□ *n* [C] که سستی روشنیبر، روناکبیر، بیریار
شخص مثقف، رجل مفکر

۱. زیره کی،
توانای تیکه خستن، زیری هه و الداری، ناقلی ۲. هه وای،
زانیاری، ناگهی
۱. الذكاء، القدرة علی الفهم والأدراک ۲. إخبار، معلومات،
إستخبارات

Intelligent *adj* زرنگ، زیره ک، زیر، ناقلی
ذکی، عاقل

Intelligentsia /ɪn'telɪ'dʒentsiə/ *n* چینی روشنیبران
(ناوی کون)
أهل الفكر، طبقة المثقفین (إسم جمع)

Intelligibility /ɪn'telɪdʒə'bɪləti/ *n* [U] روون،
تیکه خستن، تیکه هشتباریی
وضوح، جلاء

Intelligible /ɪn'telɪdʒəbl/ *adj* ناشکرا، دیار، هوشبار،
تیکه هشتبار
مفهوم واضح، جلی

Intend /ɪn'tend/ *vt* ده یه وی، نیازی وایه، ناره زوو
دکت، نیاز دکت
یتوی، یقصد

intense /ɪn'tens/ *adj* ۱. (ناوه لئای) زور، تیز، خهست،
توند، قایم
۱. (الصفة) شدید، حاد
گهرمی زور ۲. (ههستی) گهرم وه هیز
حرارة شدیة ۲. (الشاعر) قوی، عنیف

Intensely *adv* په هیز، به ته ووندی، به تیزی،
توندوتیزی، دزوار کرن
بقوة، بعنف، بعده

Intensification /ɪn'tensɪfɪ'keɪʃn/ *n* [C,U]
توندوتیزی، په هیزی دزوار کرن
حدة، اشتداد، عنف

Intensify /ɪn'tensɪfaɪ/ *vt, vi* (pt, pp -fied) به تین،
به ته ووندی، به هیز
یشند، یحتد، یقوی

intensity /ɪn'tensɪti/ *n* [C,U] هیز، چری، سوژ
قوة، كثافة، حدة (الشاعر ونحوها)

Intensive /ɪn'tensɪv/ *adj* توندی، زهر، چر، توند،
خهست
کثیف، شدید، مرکز

~ study توژیینه‌وهی چروپر، خویندنی زور
دراسة مركزة

Intent /ɪn'tent/ *adj* ۱. (تیروانی) چروپر، سوورله‌سه
۱. (النظرات) مرکز، مصمم

~ on ۲. (که‌سیک) سوورین له‌سه
۲. (الشخص) عازم او مصمم علی

□ *n* [U] نیهت، مه‌به‌ست
نیه، قصد

shooting with ~ to kill به مه‌به‌ستی کوشتن ته‌قی
لن نه‌کات
یطلق النار بنیه اقتل
(له‌شیوگی کودا) له راستیدا
(فی صیفة الجمع) فی واقع الأمر، فی الحقیقة

Intention /ɪn'tenʃn/ *n* [C,U] سووربون، مه‌به‌ست،
ویست، نیاز، نیهت، نامانج
عزم، نیه، قصد

Intentional /ɪn'tenʃnəl/ *adj* به نه‌نقه‌ست، به
مه‌به‌ست، فیانی، قه‌ستی، خوازه‌کی
متمدد، مقصد

Intentionally *adv* به نه‌نقه‌ستی، به‌قه‌ستی
قصداً، عمداً

Inter /ɪn'tɜ:(r)/ *vt* (-rr-) له‌پیشی، گوردکت، له‌دشیرت
یدفن، یواری التراب

Inter *prefix* پیشگرینکه به مانای هاویه‌ش له نیوان،
به‌هاوکاری، له جوارچیوهی
بادنة معناها: بین، ضمن، بالأشترال مع

Interact /ɪntər'ækt/ *vi* پیکدا ده‌جن، کارلیدکت
بتفاعل

Interaction /ɪntər'ækʃən/ *n* کارلک کردن
تفاعل

Intercede /ɪntə'si:d/ *vi* داوای لیوردنن بو ته‌کا،
خوازه‌ی بو ته‌کا
بتشفع ل، بتوسط
خوازه‌ی لاته‌کا
بو که‌سیکی تر
بتوسط لده من أجل شخص آخر

Intercession /ɪntə'seʃn/ *n* [C,U] راسپارده،
نالیژی، نالیژی به‌ره‌نگاری

شفاعة، تشفع، توسط (لحل خلاف بین فریقین)
ته‌پوه‌ستی، ده‌پینه کوسپ،
Intercept /ɪntə'sept/ *vt* ری‌دگرت، دپرت
یوقف، یقبض علی، یعرض سیل (شیء أو شخص)

Interchange /ɪntə'tʃeɪndʒ/ *vt* ۱. ئالوگورده‌کات،
(وهك بیروپا) پینک دگوروت ۲. به‌سه‌ره، ئالوگور، شستن
له‌بری شتن دابنی
۱. بیتادل (الآراء مثلا) ۲. بیتاروب، بیتادل، یضع شیئا مکان آخر
ئالوگور، به‌دوای یه‌ک،
□ /ɪntə'tʃeɪndʒ/ *n* [C,U] دانانی شینک له‌جمنی شتیکی تر
تبادل، تاروب، وضع شیء مکان آخر

Intercontinental /ɪntəkɒn'tɪnəntl/ *adj* له نیوان
کیشوره‌کان
بین القارات
موشه‌کی کیشوره بر
~ ballistic missiles صواربخ عابرة للقارات

Intercourse /ɪntəkɔ:s/ *n* [U] مامه‌له‌کردن،
په‌پوه‌ندی کردن، ئالوویر کردن، جووت بوون
تعامل، اتصال، تبادل (تجاری أو فکری) جماع

Interest /ɪn'trɪst/ *n* [C,U] ۱. بایه‌خ، ئاره‌زو
۱. اهتمام، رغبه
بایه‌خینکی توند به و ورزش
taking a great ~ in sport
ته‌دات ۲. په‌روشکردن، هوکاری په‌روشان ۳. بایه‌خ، حه‌ز،
ئالوده
بیدی اهتماماً شدیداً بالریاضة ۲. تشریق، عنصر التشریق ۳.
إهتمام، ولوع
His chief ~s are horse-riding and football.
زور بایه‌خ به پیشپرکینی ته‌سپ و یاری توین ته‌دات ۴.
پایه، گرنگی، بایه‌خداری
إنه أشد ما يكون ولوعاً بسباق الخيل وكرة القدم ۴. شأن، أهمية
کارینکی بایه‌خدار،
a matter of considerable ~
به‌هادار ۵. به‌رزه‌وه‌ندی، قازانج
امر ذو أهمية كبيرة ۵. مصلحة، منفعة
به‌رزه‌وه‌ندی ده‌پاریزی
look after one's own ~s
۶. به‌ش، پشک ۷. قازانج، سوو، بردنوه
یرعی مصلحه الشخصیة ۶. حصة، سهم، نصیب ۷. فائدة، ربا،
ربح
قرزی به قازانجی له سه‌دا
a loan at 6 per cent ~

(دژهبیانی)

۱. داخلی ۲. بری، فی داخل البلاد ۳. وطنی، داخلی، محلی.

(عکس اجنبی)

۱. له ناوهوه، بهشه ناو خوویه کان ۲. ناوچه □ n [C]

ناو خوویه کان (دور له ده ریا)

۱. الداخل، الجزء الداخلی من شیء ۲. المناطق الداخلية

(البعدة عن البحر)

Interject /ˌɪntəˈdʒekt/ vt خوی تیه ته قورتین، قسی

پن نه بری

يقم، يقطع

Interjection /ˌɪntəˈdʒekʃn/ n [C] شویازیان نامرزیبانگهواز، (وه کو سه سورمان، پیتی *indeed!* به راست!*Good!* باشه! *Oh!* ئوی!)صیفة تعجب، حرف نداء (مثل *indeed!* حقاً! *Good!* حسن!(أه! *Oh!*)**Interlock** /ˌɪntəˈlɒk/ vt, vi پیکه وه بهستی،

کودنا به رکت، کودنا به، تیه نه کیشی نه کا

يتشابك، يتعق

Interloper /ˌɪntələʊpə(r)/ n مشه خور، که سیک له

کاری که سیک که داخوی هه قورتین بو بهرزه وهندی خوی

متطفل، شخص يقم نفسه في أمور لا تخصه طلباً للمنفعة

۱. وچان، بهشی سه ریار، **Interlude** /ˌɪntələːd/ n [C]

پشوو، ده من له سهینی، ناوازا ۲. ناوازی سه ریار له ده دردی

له نیوان دویه شی شانو گه ریدا

۱. فترة فاصلة، إستراحة ۲. لمن إضائي يعزف بين جزئی

مسرحة

Intermediary /ˌɪntəˈmiːdiəri/ n (pl -ries) نیوهند

(ناو بزی که ره له وتویدا) نالنجی

وسيط (فی مفاوضات)

Intermediate /ˌɪntəˈmiːdiət/ adj نالین، ناوهندی،

بکه ویتنه ناوه راست (شوین، کات، جور) نالی، نالنجی

متوسط، واقع فی الوسط (مکانیاً أو زمانياً أو نوعياً)

Interminable /ˌɪntəˈmɪnəbəl/ adj کوتایی پن ناپهت،

پن دو ماهی، در یزخایه ن

لا یتهی، مطول بشكل يدعو إلى الملل

Intermission /ˌɪntəˈmɪʃn/ n [C] وچان، پشو،

له سین، پایدوس

فترة إستراحة

شهش داننه ن

قرض بفائدة ستة بالمائة

□ vt باهخی پن ده دا، ناره زووی له نه کا، سه رنجی

راده کیشی

يشير إهتمام، يرغب

نایا ده توانم *Can I ~ you in this question?*

سه رنجت بو یاه ته که راکیشم؟

ایمکتی ان انیر اهتمامک بهذا الموضوع؟

Interested adj ناره زووه مند، خاوه ن سهوود،

که سا په تی خوویستی

مهتم بالأمر، صاحب منفعة شخصية، ذو دوافع أنانية

Interesting adj مشوق،

مشویر

۱. (که سیک) ده ست پخاته **Interfere** /ˌɪntəˈfɪə(r)/ vi

(کاربوری خه لکانی تر)، هاو بهشی ده کات، خوی

تی هه قورتین، ده ست تیه ره له دا

۱. (الشخص) يتدخل (فی شؤون الاخرین)، بشارک، يقم نفسه

۲. به ره لهستی ده کا، پیچه وانه ی ده پن، فیک ~ with

دکافت

۲. يعترض، يتعارض مع

رینگه به خوشی و *allowing pleasure to ~ with duty*

شادی نه دات له گه ل کارکردندا، تیکه ل دبت

يسع للمنفعة بالتدخل في الواجب

به رگرتن، ده ست **Interference** /ˌɪntəˈfɪərəns/ n [U]

تن خه ستن، خوتن هه لقوتان، تیه نه کیش، تیکلی ده ست

تیه دان، لیل کردن

تدخل، تداخل، تشویش

Interim /ˌɪntərɪm/ n ده می، کاتی، بواری

آنا

له و کاتهدا، له ماوه ی نیواناندا (ناوه نناو) *in the ~*

کاتی، قسی خیرا، جی به جی گراو، ده مدار، ده می

فی غضون ذلك، فتره أو فاصل بين (صفة سابقة للموصوف)

موقت، قسط (يدفع مجعلاً)

رپورتی پیش کوتای *an ~ report*

تقریر قبل النهائي

۱. ناوه کی، ناوه ناخ، ناوه وه، **Interior** /ˌɪntɪəriə(r)/ adj

نالخو ۲. پن تاوان له ناو نیشتاندا ۳. نیشتانی، ناوه کی،

Intermittent /ˌɪntə'mɪtnt/ *adj* پچر پچر، لهت لهت
متقطع
~ fever نای پچر پچر
حمی متقطعة

Intern /m'tɜ:n/ *vt* ده پگریټ، به نندی ده کات، ده سته
سه ردکت، دوژمن نه گری، له کاتی شهردا له گرتو خانیه
سه ربازی دوژمن ده گری
یحین، یعتل (بخاصة) یعتل اعداء فی معسکر أثناء الحرب

Internment *n* [U] ده ستگری کردن له کاتی جه ننگدا،
گرتن، نه مازه ده من شه ری
إعتقال وبخاصة أثناء الحرب

Internal /ɪn'tɜ:n/ *adj* ۱. ناوه کی ۲. په یوه نندی
به کاروباری ناوه وهی وولانه وه هه په، نافخو، هناف،
نافخوئی ۳. له شتیځ وه رگریاوه، خوئی
۱. داخلی، باطنی ۲. متعلق بالشؤون أو الامور الداخلية للبلاد ۳.
مشتق من ذات الشيء، ذاتی
~ evidence بدنگهی خوئی
بینه ذاتیه

Internally *adv* ناو خوئی
داخلیاً

International /ˌɪntə'næʃənl/ *adj* نیوده وله تی، ناف
نه ته وهی
دولی، عالمی

Internationally *adv* نیوده وله تی
دولياً

Interplay /ˌɪntə'pleɪ/ *n* [U] کار یگری یا کار لیکي
نالوگور، ینکداچوون
تأثیر أو تفاعل متبادل

Interpolate /ɪn'tɜ:pələt/ *vt* ووشه ی ده گوری،
تینه خنی، (له بابه تیک) زارواوهی نوئی تی نه خا
یحرف، یدس فی (نص مثلاً) یدخل عبارات جدیدة

Interpolation /ɪn'tɜ:pələtʃən/ *n* [C,U] وشه گورین،
تی خنین
تحریف، دس

Interpose /ˌɪntə'pəʊz/ *vt, vi* ۱. خوئی
هه لئه قور تینی، بهر هه لستی نه کا (له سه رشتی) ۲. قسه ی پین
نه بری ۳. ناویزی نه کا، خوئی نه خاته ناو
۱. یدخل، یعرض (علی شیء) ۲. یقاطع (الكلام)، یسقط ۳.

یتوسط بین، یدخل فی

Interpret /m'tɜ:pɪt/ *vt, vi* ۱. روونی ده کاته وه
(راه دکت، شروه دکت) ۲. لیک نه داته وه ۳. وه ری نه گری
۱. یفسر، یشرح ۲. یؤول ۳. یترجم

Interpreter *n* [C] وه رگری ده ست به جنی، وه رگری
راه دکر
مترجم فوری، مترجم

Interpretation /ɪn'tɜ:pɪ'teɪʃən/ *n* [C,U]
وه رگری ده ست به جنی، راه کردن
تفسیر، تأویل، ترجمة فوریة

Interrogate /m'tɜ:geɪt/ *vt* پرساری لن ده کا،
ده دوینی
یستجوب، یستظن

Interrogation /ɪn'tɜ:geɪʃən/ *n* [C,U]
دواندن،
له پرسین، پرسیار
إستجواب، إستطاق

Interrogative /ˌɪntə'rɒɡətɪv/ *adj* (شیوه ی)
پرساری، نامرزی پرساری، پرسکهری
(صفة) الاستفهام

Interrupt /ˌɪntə'rʌpt/ *vt, vi* ۱. ری ی لن نه گری،
ناهیلت
۱. یعیق، یحول دون
به هیو لافاوه وه هاتو وچو
pedic ~ ed by floods پدک که وتوه ۲. پین نه بری (له ناخافتن)
مرور مظل بسبب السيلول ۲. یقاطع (فی الكلام)

Interruption /ˌɪntə'rʌptʃən/ *n* [C,U]
ری گرتن،
سکالا کردن، قسه پین برین، ناوبر
إعاقه، إعتراض، مقاطعة؛ عائق

Intersect /ɪn'tɜ:'sɛkt/ *vt, vi* ۱. شق ده کا، ده بری،
په کتر ده برن، دکه لشینت ۲. (هیله کان) په کتر ده برن
۱. یشطر، یقطع ۲. (الخطوط) تقاطع.

Intersection /ˌɪntə'sɛkʃən/ *n* [C,U]
خالی په کتر بر،
دوو بریان، خالکا په کتر برین
(نقطة) مکان التقاطع؛ ملتی طرق

Intersperse /ˌɪntə'spɜ:s/ *vt* له مللاو له وولا پلاوی
ده کاته وه، به لاف دکت
ینشر هئا و هئا

Interval /ɪntə'vəl/ *n* [C] ۱. ووچان، حدوا نه وه، پشو

۲. ماهه، نالیهر
 ۱. فاصل زمانی، استراحت بین فصلی مسرحة ۲. فرجة، فسحة
 (بین جسمین أو تقطین)
 at ~ s بوشایی، کهلین (نیوان دوو ته ن یا خال)
 بین حین و آخر
۱. (بارودوخ - رووداو) Intervene /ɪntə'veɪn/ vi
 به په کدا ده چن، تیکلی دکت ۲. (که سیک) خوئی هه ل
 نه قور تین (له ناکوئی) ناوېزی نه کا ۳. (کات) تن هه لکیش
 نه بن، نه که وینه نیوان دوو ماهه
۱. (الظروف، الاحداث) تتخل، توسط ۲. (الشخص) يتدخل
 (فی نزاع)، توسط ۳. (الزمن) يتخلل، يقع بین قترین
 ده ست Intervention /ɪntə'venʃn/ n [C,U]
 تن خستن، تیکه لیوون
 تدخل، توسط، تتخلل
- چاویکته و تن، Interview /ɪntə'vju:/ n [C]
 دیمانه ساز کردن، هه ل دین، دیدار ساز کردن (به تاییه تی
 له گه ل روژنامه گهر)
 مقابلة (بخاصة مع صحفی)
 چاویکته و تن نه کا له گه ل (روژنامه گهر یا بیژه ر) □ vt
 یقاب، یجری مقابلة مع (صحفی، مذبح)
- وه سیه تی نه کردوو، Intestate /ɪn'testət/ adj
 (که سیک) مردو بی نه وهی وه سیه ت بکات
 غیر موص، (شخص) مانت دون أن یترو وصیه
- ریخوله کودا) ریخوله، Intestine /ɪn'testɪn/ n [C]
 ریخوله کان، روئیک، ثور
 (فی صیفة الجمع عادة) معی، أمعاء
۱. هوگری، Intimacy /ɪn'tɪməsi/ n (pl -cies)
 خوشه ویستی، په یوه ندی به هیز ۲. کاریک نیشانه ی هوگری
 ده وېری (باووش و ده ست له مل)
 ۱. آفة، مودة، علاقة وطیدة ۲. عمل يدل على الألفة (المداعبة
 أو العناق مثلاً)
۱. توند، پتهو، به هیز Intimate /ɪn'tɪmət/ adj
 ۱. حمیم، وطید
 هاوړی ی گیانی به گیانی ~ friends
 ۲. تاییه تی، on ~ terms
 په یوه ندی به هیزی هه یه ۲. تاییه تی،
 که سیه تی
 علی علاقة وطیدة (مع) ۲. شخصی جداً، خصوصی

- ناوه روکی نه پنی که سیه تی ~ details of one's life
 تفصیل الأسرار الشخصية
 هوگرانه، خوشه ویستانه Intimately adv
 علی نوره دی أو حمیم
 ناگاداری نه کات، نیشاندکت، دپاردکت، Intimate vt
 له شکه را دکت
 یبلغ، یحیط علماً، یصرح
 به قابل بوونی نه زانی ~ one's approval
 یعلم، بموافقة
- روونکر دنه وه، Intimation /ɪn'tɪ'meɪʃn/ n [C,U]
 راگه یاندن
 تصریح، إعلان
- ده توفیقیت، دترسینیت، Intimidate /ɪn'tɪ'maɪdeɪt/ vt
 ده پترسینیت
 یربه أو یهدد لیجبر علی عمل شیء
- توقاندن، هه ره شه کردن Intimidation n [U]
 إرهاب، تهدید
۱. له، بو، به رهو (جوله) Into /ɪnto; 'ɪntu:/ prep
 با پروین بو باخه که
 ۱. فی، الی، نحو (الحركة) هیا بنا ندخل الی الحدیقة
 ۲. به رهو (گوران - نه نجام) Let's go the garden.
 ۲. فی، نحو، الی (تحول، نتیجة)
 خوئی خسته He got himself ~ serious trouble.
 گرفتگی ترسناکه وه
 أوقع نفسه فی متاعب خطيرة
- ناهه مواریار، Intolerable /ɪn'tɒlərəbl/ adj
 به رگه نه گراو، قبول نه کراو
 لا یتطاق
- ناهه مواری، به ناهه مواریاری Intolerably adv
 بشکل لا یتحمل
۱. ناهه مواری Intolerance /ɪn'tɒlərəns/ n [U]
 ۲. ده مارگری، نه مواری، به رگه نه گرتن
 ۱. عدم احتمال ۲. تعصب
- که سیکه توره، Intolerant /ɪn'tɒlərənt/ adj
 بین لئی بووردن، نه هه مواریکار، بین نارام، کهم ته حمل
 متعصب، قلیل التحمل
- توره نه بن، ناروحت، بین هه مواریکاری Intolerantly adv
 یتعصب، بضیق

Intonation /ɪn'təʊneɪʃn/ n [U] به تاییه تی بهرزبونه وه
یان نزم بپونه وهی دهنگ له کاتی دواندن، ورتهورت،
خویندن به ناوازه وه

(بخاصة) ابرتفاع الصوت أو إنخفاضه عند الكلام، ترنیم،
تجرید، تنغیم

Intone /ɪn'təʊn/ vt, vi ده پچری، گۆرائی ده ئی،
ناوازدکت، ده سترینت
یرنم، ینم، یرتل

Intoxicant /ɪn'tɒksɪkənt/ adj, n [C] مهست کهر،
مهی، مهست، شه رابا سه رخوشی
سکر، شراب مسکر

Intoxicate /ɪn'tɒksɪkeɪt/ vt ۱. مهستی نه کا ۲. مهی
ده پچری، سه رخوشی نه کا
۱. یسکر ۲. یتشی

~ d by/with success خوشی سهرکه وتی بیوه دیاره
غلبه نشوه النجاح

Intoxication /ɪn'tɒksɪkeɪʃn/ n [U] سه رخوشی،
مهستی، حاله تی سه رخوشی
نشوه الخمر، حاله السكر، سکر، نشوه

Intransigence /ɪn'trænsɪdʒəns/ n [U] کله رهق،
رکداری، رک
تصلب (فی موقف)، عناده...

Intransigent adj کله رهق، لاسار، رکدار
مصلب، عنید

Intransitive /ɪn'trænsɪtɪv/ adj فرمانی تی نه پهر،
نه تیهر، نه گهراندی
(نحو) (فعل) غیر متعد، لازم

Intrepid /ɪn'trepɪd/ adj شیر دل، ئازا، دلیر، میرخاس،
نه پز
جسور، مقدم

Intricacy /ɪn'trɪkəsi/ n [C,U] (pl -cies) نا ئوزی،
گری دار
(شه) معقد أو عریض، تعقید

Intricate /ɪn'trɪkət/ adj نا ئوز، چاره سه ری نا ئوزه
معقد، صعب العیل

Intrigue /ɪn'trɪ:g/ n [C], vt قیل، دار، گزی په پوهندی
خوشه وپستی نه ئی، بشفه کولان
خدغه، مکیده، خداج، علاقه غرامیه سریه

پیلان نه گیری، قیل نه کا، پیلان دکت، دخا پینیت □ vi
یتامر، بکید، یخدع

له گه له به کدا پیلان ده گیری ~ with A against B
روخسار له دزی که سیکمی تر
یتامر مع فلان ضد فلان

Intrinsic /ɪn'trɪnsɪk/ adj (رهوش، بنه ما) راست،
بنه ره تی، خودی، سه ره کی، جه وه ره ی، خو به تی، کرداری
(الصفات، القیم) حقیقیه، فعلیه، اصلیه، جوهریه، ذاتی، باطنی،
جوهری

Introduce /ɪn'trə'dju:s/ vt ۱. پشکه شه ده کات،
نمایش نه کا، ده ناسینن
۱. یقدم، یعرض

~ a Bill before Parliament پروژه ی پاسا په ک
نه خاته بهرده م په رله مان ۲. پشه وایی ده کا یان بو په که مجار
دیته ژوره وه پنه ناسری به، تی ده روانی ۳. پنی
نه ناسینن ۴. جوونه ناوه وه، چونه ژوری

یعرض مشروع علی البرلمان ۲. یقود أو یدخل بخاصة للسرة
الاولی، یعرف ب، یطلع علی ۳. یقدم شخصاً الی آخر، یعرف
واحداً بآخر ۴. یدخل، یدرج

Introduction /ɪn'trə'dʌkʃn/ n [C,U] تیخستن، پیش
خستن، پشه کی ناسدان، ده روازه، سه ره تا
إدخال، تقديم، تمهید، مقدمه

Introductory /ɪn'trə'dʌktəri/ adj سه ره تایی،
سه ره تاری
تمهیدی، افتتاحی

Introspection /ɪn'trə'spekʃn/ n [U] چونه ناخ،
پشکینن که سیک یو بیروهستی (دهروون ناسی)
استبطان، فحص الشخص لأفکاره و مشاعره (علم نفس)

Introspective adj دهرون پشکینن، دوره پهریز
ته نیایی خواز
استبطانی، انطرائی

Invert /ɪn'veɪt/ n [C] په رکه نار، گۆشه گیر،
(وه دژه که ی / *extrovert*)
شخص انطرائی (و عکسها *extrovert*)

Intrude /ɪn'tru:d/ vt, vi خوئی هه له قور تینته سه ره
که سی تر، ده چینه (شویک) بین بانگیشه، خوئی تی نه خا
بقم نفسه علی غیره، یدخل (مکاناً) دون دعوة

Intruder n [C] خوئی هه قور تین، مشه خوور

	دخيل، متطفل
Intrusion /ɪn'tru:ʒn/ n [C,U]	خۆ تىن ھەقۇرتان، كەسى بىن ھەقۇرتان، خۆ بىياكر دن
	تدخل، تطفل، الدخول دون إذن أو دعوة
Intuition /ɪn'tju:ʃn/ n [C,U]	زىرى، بەلگە نە وىستى، سوسە كىردن، پىژن
	حدسى، بديهية
Intuitive /ɪn'tju:ɪtv/ adj	زىرانه، پىژنەكى، زىنگى
	حدسى، مدرك بالديهية
Inundate /ɪnʌndet/ vt	داگىر دە كات، دا پۇشيو
	يغىر، يفيض
~ d fields	كىلگە كانى كە لافاودا پۇشيو
	حقول غمرتها السيول
~ d with requests	سەرقالى داواكار بە كانه
	مغفور بىيل من الطلبات
Inundation /ɪnʌn'detʃn/ n [C,U]	رامالين، لافا، ئاقدان
	سيل، فيضان، طوفان
Inure /ɪ'njʊə(r)/ vt	ئەگەرىتە سەر، رادە ھىنيت
	يعود على، يبرس
Invade /ɪn'veɪd/ vt	۱. دەست دىزى دە كاتە سەر، داگىر دە كات ۲. (نەخۇشى - ھەست) ھىرش ئە ھىنيت، داگىرى ئە كات، ئىرش دكت ۳. مائودى ئە كا، بىسە رياسە رە كە ھونى،
	۱. يغزو، يعتدى على ۲. (المرض، المشاعر) يهاجم، يغزو، يجتاح ۳. يتهاك، يعتدى على
~ sb's rights	مافى داگىر ئە كا، ئىرش دكت
	يعتدى على حقوقه
Invader n [C]	داگىر كەر، تۇدە فان، ئىرشكەر
	غاز، معتد
Invalid /ɪn'vəlɪd/ adj, n [C]	دەر دە دار، بەك كە وتو، ناساخ، لەش ئىش، نە راست، قەلس
	(الشخص) مريض، عاجز، مناسب أو خاص للمريض أو العاجز
an ~ diet	زەمى تايپەت بە نەخۇش
	وجبات خاصة للمرضى
an ~ chair	كورسى بەك كە وتە كان
	كرسى للجزءة أو المقعدين
□ vt, i	كۆتايى بە كارە كەى ئە ھىنيت

	(بخاصة) يسرح من الخدمة
<i>He was ~ ed home.</i>	بە ھونى نەخۇشە ھە لە سويە
	دەرچو ئەگەرىتە و نىشتان
	سرح من الخدمة و اعيد الى الوطن لمرض أو عاهة
Invalid /m'vælɪd/ adj	پوچە لكر، لە كار كە وتو، ناكارىگەر، پوچ، نارەوا، ھەلۋە شاو
	باطل، لاغ، غير سارى المفعول
Invalidate /ɪn'vælɪdeɪt/ vt	ھەلدە ھە شىتە ھە، لادە برىت
	ييطل، يلفى
Invalidation /ɪn'vælɪ'detʃn/ n [C,U]	ھەلۋە شاندىن، لا بردن، پوچە ل كىردن
	إبطال، إلغاء
Invaluable /ɪn'væljuəbl/ adj	بىن ھاوتە، زور بە نىخ، بە ھا دار
	لا يقدر بحسن، جليل القيمة
Invariable /ɪn'veəriəbl/ adj	جىگىر، نە گۇر، نە گۇھىر بار
	ثابت، لا متغير
Invariably adv	بىن گۇران، نە گۇھىر بارى
	بدون تغير
Invasion /ɪn'veɪʒn/ n [C,U]	ھىرش يردە نە سەر، دەست دىزى كىردن، داگىر كىردن
	غزو، اعتداء، غزوة، إنتشار
Invective /ɪn'vektɪv/ n [U]	جىنودان، سوكا يە تى، بىن كىر ن ئاوازاران
	هجاء، ذم، اهانة بكلمات قاسية
Inveigh /ɪn'veɪ/ vi ~ against	ھىرشى دىرئانە
	ئە كاتە سەر
	يهاجم بعنف، يحمل على، يندب
Inveigle /ɪn'veɪgl/ vt	ھەلدە خەلە تىش، فرىوى ئە دا، قایل دكت (ب زۇبازى)، لە خىشەى ئە با
	يغرى (بالدهانة)، يغرى
Invent /ɪn'vent/ vt	۱. دادە ھىنيت، داھىيان، درە و دكت
	۲. ھەلى ئە بە سىن (جىرۇك، بە ھانە)، دا يئە ھىنيت
	۱. يخترع، يبتكر، يبدع ۲. يلفق (قصة، عذرا)، يخلق
Inventor n [C]	داھىنەر، دروست كەر
	مخترع، مبتكر

Invention /ɪn'venʃn/ n [C,U] داهیان، دروست کردن، توانای دروستکردن و داهیان
اختراع، ابتکار، مبتکر، القدرة علی الخلق و الابتکار

Inventive /ɪn'ventɪv/ adj به توانا بو داهیان
ذو قدرة علی الابتکار
an ~ mind هوشی داهینەر، دروستکار
عقل مبدع، خلاق

Inventory /ɪn'ventɪrɪ/ n [C,U] (pl -ries) لیستی
ناوهرۆك، نهژمار، سیایی یا شان داناف، نه میارید، ژماردن
قائمة محتویات، جرد

Inverse /ɪn've:s/ adj دزی، هه لنگه راوی... بهر قاژ
عکسی، مقلوب
in ~ proportion/ratio به پرزیه په کی پیچه وانه یی
نسبه عکسیه

Inversion /ɪn've:ʃn/ n [U] هه لنگه راوی، پیچه وانه،
قاژیون، وه رگه راندن، دز، هه لنگه پانه وه
قلب، عکس

Invert /ɪn've:t/ vt هه لی نه گه پنه وه، قاژی، پیچه وانه یی
نه کا، وه رگه رنیت
یقلب، یعکس
~ ed commas سه ره وژی، بهر قاژ، به قاژی، ناوه ژو
علامت الاقتباس فی الکتابه أو الطباعة

Invertebrate /ɪn've:tbreɪt/ adj بئ بربره، لاواز،
نه مو لگی، بئ وه
لافتاری؛ (مجاز) ضعیف الأرادة
□ n [C] ناژه لی بئ بربره
حیران لافتاری

Invest /ɪn'vest/ vt, vi ۱. دپخاته گه، سه رمایه
گوزاری نه کا؛ دپخاته نیشه وه (پاره وپول)، ته رخان ده کا
۱. یستمر، یوظف (المال)
۲. نه یکرئ (واژه زانی سود به خشه) ۳. داینه پوشتی، ~ in
بئ هه ل ده واسن (دروشم، ده سه لات، نیشانه) ۴. نابلو قه ی
ده دات، گه مارژی ده دات
۲. یشتی (شیئا یعتد إنه مفید) ۳. یکسو، یقلد (بالأردیه،
بالسلطه، بالشارات) ۴. یطوق، یحاصر

Investor n [C] وه ره رهین، بهر هه مکا
مستمر

Investigate /ɪn'vestɪgeɪt/ vt ده یشکینیت،

لی نه کولته وه
یحقق فی، یبحث، یبحری

Investigator n [C] یشکینەر، توژه ره وه
محقق، باحث

Investigation /ɪn'vestɪ'geɪʃn/ n [C,U] یشکین،
لیکولینه وه، لیگه ران، توژه ره وه، به ناو داچوون، بردن
تحقیق، بحث، تحری

Investiture /ɪn'vestɪtʃə(r)/ n [C] لاسایی کردنه وه
له پوستان یا پایه
تقلید منصب أو رتبه

Investment /ɪn'vestmənt/ n [C] خسته گه،
وه بهر هه مهینان نیش بئ کردنی پاره، پاره به ک خرابیته کاره وه
إستثمار، توظیف أموال، مال موظف أو مستمر
وه بهر هه نانی باش / خراب ~
a good/bad ~ إستثمار جید / ردی

Inveterate /ɪn'vetəreɪt/ adj (به تاییه تی خو، ناره ژوو)
بنج داگو تاو، چه سپو، بهر ده وام / نژادی
(بخاصه العادات، الأهواء، متأصلة، راسخة)

Invidious /ɪn'veɪdiəs/ adj قیزه وه ن و رقه لسنیه
مثیره للأستياء أو البغض
~ distinctions دو پوره کی وروژینی رقو کینه
تفرقه مثیره للضغائن

Invigilate /ɪn'veɪdɪleɪt/ vi چاودیری نه کات،
(خوینده کار له تاقیکردنه وه)
یراقب (الطیبه فی الامتحان)

Invigilator n [C] چاودیر (له تاقی کردنه وه)
مراقب (فی الامتحان)

Invigorate /ɪn'veɪgəreɪt/ vt نه پرزینیه وه، چالاک نه کا
ینعش، یبشط

Invincible /ɪn'veɪnsəbəl/ adj نابه زینری، پنه وه، به هیزه
لا یقه، منبع

Inviolable /ɪn'veɪələbəl/ adj پاریزراو، ده سندرزی
به سه رناکرئ
مصون، لایتهک

Inviolate /ɪn'veɪələt/ adj ده ست دریزی لن ناکرئ،
پاریزراو، ریزلنی گه راوه
لایتهک، مصون، ذو حرمة

Invisibility /ɪn'veɪzə'bɪlətɪ/ n [U] نادپاری، نه بینری

کون النسيء لا يرى
Invisible /ɪn'vɪzəbl/ *adj* ناديار، نه بينراو
 مخفي، غير مرئي

(به تاييه تي) بانگيشه
Invitation /,ɪnvi'teɪʃn/ *n* [C,U] (خوان، يا ناهنگ)، بانگ کردن، ده هوهت کردن
 (بخاصه) دعوه (الي وليمة أو حفلة مثلاً)

۱. بانگيش نه کا (ميوان)
Invite /m'vaɪt/ *vt*
 ۲. ده رگاده کا توه (پيشنيار) بانگيشه ده کا بنو پيشکده ش کردني (بيروبوچوون) ۳. هاني نه دات، رای نه کيشن
 ۱. يدعو (ضيفاً) ۲. يفتح باب (الاقترحات)، يدعو لتقديم (الأراء) ۳. يشجع، يجذب، يفرى

هاندهر، سه رنج را کيش
Inviting *adj* مفر، جذاب

پارانه وه، لا لاهي
Invocation /,ɪnvə'keɪʃn/ *n* [C,U] دعاء، توسل، ابتهاج

ليستي شته فروزشراوه کان
Invoice /'ɪnvɔɪs/ *vt, n* [C] فاتوره بالسع السيمه
 ليستيکی دورودريژ ده نيروي (کراوه کان) ~ *sb for sth*
 يرسل فاتوره مفصله (بشتروات)

۱. ده پارنيته وه له (خودا)،
Invoke /m'vəʊk/ *vt*
 ده سه لات)، داواي يارمه تي نه کا ۲. ده پارنيته وه له، هاواي
 لن ده کات ۳. ناماده ي ده کات، بانگه وازي نه کا، (به هوي
 سيجرو جاود)

۱. بيتهل الي (الله، السلطة)، يستجد/ بالقانون ۲. يتوسل الي،
 ۳. ينادي ۳. يستحضر، يستدعي (بواسطة السحر)

خونته ويستي،
Involuntary /m'vɒləntəri/ *adj* له خونته وه
 لا ارادي، تلقائي

۱. توشي ده کات، ده پخاته (کيشه)
Involve /m'vɒlv/ *vt* مژول ديت، يريتي ديت
 ۱. يورط، يوقع في (مشکله)

که و ته ژير قه رزه وه، توش بووه، ~ *d in debt/crime*
 به تاوانه وه گلاوه ۲. داوانه کا، ده گرنيته وه، داواي لن ده کات
 غارق في الدين / متورط في جريمة ۲. يستطلب، يستغنى،
 يستدعي

پيلاته کان،
plans that ~ further expenditure
 پروژه کان خه رجی زياتری پيوسته
 خط / مشروعات تستطلب المزيد من التفتات

نالوز، به يه کداچوو، تيوه نالوز، توشبو
Involved *adj* مفقد، متشابك، ملتف

سه سخت، نه زيانيار،
Invulnerable /m'vʌlnrəbl/ *adj* پارنيزه، نه گومانيار
 منيع، يتعذر، الحاق الضرر به

۱. ناوه کي، هوندور، گوهدهر
Inward /'ɪnwəd/ *adj* ۲. به ره و ناوه وه، هوندوري، ناوه وه
 ۱. باطني، داخلي ۲. يميل الي الداخل، يتجه نحو الداخل

له ناخدا، ب گياني، هشي، هوندوري
Inwardly *adv* في سره، داخليا

بوناوه وه، به ره و ناوه وه، هوندوري،
Inward(s) *adv* هتاف
 الي أو نحو الداخل، الي الباطن

يود، نايودين
Iodine /'aɪədi:n/ *n* [U] اليود

ايوتا، نويه م پيتي
Iolite /aɪ'əʊlɪt/ *n* [C] (*pl ~ s*) نه بجه دي يوناني
 ايوتا: الحرف التاسع من الابجدية اليونانية
 هه رجي راستي هه بين تيان يه
not an ~ of truth
 ولا ذرة من الحقيقة

من قه رزاري توم،
IOU /aɪ əʊ 'ju:/ *n* (= *I owe you*)
 کا هه زي دان بيان نه م سن پيتي له سه ره
 اینی مدین لله، ورقة اعتراف بدين تحمل هذه الأحرف الثلاثة

پيشگريکه ماناي پينجه
Ir- /ɪr/ *prefix* بادنه معناها: غير اولاً

داخ له دل
Irascible /'ɪrəsəbl/ *adj* غضرب، حاد المزاج

توره، داخ له دل
Irate /aɪ'reɪt/ *adj* غاضب، متخط، نافر الأعصاب

۱. گليني چاو، ۲. گوله سوسه ن
Iris /aɪrɪs/ *n* [C] ۱. حدقة العين، القرنية ۲. نبات) سوس، هرة من السوسنيات

ته نگه تاو / بييزاري نه کا
Irk /ɜ:k/ *vt* يضيق، يزعج، يضجر
 ناچارم نه کا که، بيزارم نه کا
It ~ s me to...
 يشق علي أن

(بيزار / وه رس) کار
Irksome *adj* مضجر، مزعج

۱. ناسن، نوتوو
Iron /aɪən/ *n* [C,U]

۱. حديد، مكواة
 پياكيشه تاناسنه كه هيشتا
 گهرمهت، ههل بقوزره وه
 ضرب والحديد لايزال حابيا = [تهنزه الوقت المناسب
 بهده سنى ناستين، rule with an ~ hand/a rod of ~
 بهزور فرمانزه وايى كه كا
 يحكم بيد من حديد
 پياوى كه لله رهق (بين بهزه يى) ۲. ناميرى a man of ~
 له ناسن دروست كراو، فوتو
 رجل صلب الراى (لايعرف الرحمة) ۲. أداة مصنوعة من
 الحديد بخاصة مكواة
 جهند پلان و پرؤزه يهك له too many ~ s in the fire
 يهك كا تدا ۳. (PL) كوت، زنجير، بهند
 خط و مشروعات عدة فى آن واحد ۳. (PL) قيود، سلاسل،
 أغلال
 فوتوئه كات، جله كانى فوتوئه كا □ vt
 يكوى، يسرى الملابس بالمكواة
 فروشياري كهل و پهلى ناسن ironmonger n
 بائع أدوات مصنوعة من الحديد
 بازرگانى كهل و پهلى له ناسن ironmongery n [C,U]
 دروست كراو
 تجارة الأدوات المصنوعة من الحديد
 گاته خواز، قوشمه، ironic(al) /aɪˈɒnɪ(kl)/ adj
 سوجه تچه، بيجه وانهى نه وهى ده يلى
 منهنم، ساخر، استهزائى
 ۱. گاته، ته لؤز، irony /aɪrənɪ/ n [C,U] (pl -nies)
 گاته بين كردن، سوجهت، بين رابواردن
 ۱. سخريه، تهكم
 ۲. گاته به چاره نوس كردن the ~ of fate
 ۲. سخريه الأقدار
 يه كنى له گاته كانى چاره نوسى / one of life's ironies
 زيان
 احدى سخريات الأقدار/ الحياة
 ناماقول، بين هوشى، irrational /ɪˈræʃənəl/ adj
 نه هشكار، نه زيرى، نه زيرينؤ
 غير منطقي، لاعقلانى
 خوينه خو، irreconcilable /ɪˌrɛkənˈsɪəbl/ adj
 ريناكهون، ناكوك، ههف دز، نه ريك، ناتبا

يتعذر التوفيق (بينهما)
 ريك نه كه وتو، نانا سايى irregular /ɪˈregjʊlə(r)/ adj
 ناكوك، ههف دز، نه ريك، دز به ياسا، دزه دستور، ناوهز
 غير منظم، غير متاسق، مخالف للقواعد
 ناريك، ههله irregularity /ɪˌregjʊˈlærəti/ n [C,U]
 ياله كه، نه ريكى، نه ريزكى
 عدم الأنتظار، الشذوذية، خطأ أو عيب
 په يوه ندى نى به په irrelevant /ɪrɪˈlevənt/ adj
 باه ته كه، بين پيوه ندى، نا په يوه مست
 غير متصل بالموضوع
 مه حاله چا كره نه وهى irreparable /ɪrɪˈpərəbəl/ adj
 متعذر إصلاحه
 نه گور، irreplaceable /ɪrɪˈpleɪsəbəl/ adj
 نه هه لوه شينيار
 متعذر استبداله أو تعويضه
 بين له كه، بين گازند irreproachable /ɪrɪˈzɪstəbəl/ adj
 لا عيب فيه، لا غبار عليه
 بهرگه ناگرى له irresistible /ɪrɪˈzɪstəbəl/ adj
 جوانيا بين بهرگرى، نه بهر گر بار، (جوانى) سه رنج راكيش
 لايقاوم، (جمال) أخذ
 چاوى لى نه توفيقى، irrelative /ɪrɪˈspektɪv/ adj
 گوى بين نادات
 ~ of
 بصرف النظر عن
 هه مست irresponsibility /ɪrɪˌspɒnsəˈbɪləti/ n [U]
 نه كردن به لپرسراويتى، نا بهر پرسى
 عدم الشعور بالمسؤولية
 ۱. (به تا بيه تى irresponsible /ɪrɪˌspɒnsəbəl/ adj
 ره وشت) كه مته رخم ۲. بهر پرس نه بو، لومه ناكرى
 (بخاصة السلوك) مستهتر، غير دال على الشعور، بالمسؤولية ۲.
 غير مسؤول، لا يلام
 بين ريز گر تن، بيريزى irreverence /ɪrɪˈvərəns/ n [U]
 پاشه كه وت
 عدم التوقير
 بين نابرو، بين ريز، irreverent /ɪrɪˈvərənt/ adj
 بين رومهت
 وقع، غير موقر، لا يتسم بالاحترام
 ۱. ناتوانى وازى irreversible /ɪrɪˈvɜːsəbəl/ adj

لیهنیریت، بهر پهرچ نه دراوه ۲. نه گه راوه، رت نه کراو
۱. ۶ یکن الفاژه، اړ عکس اتجاهه ۲. ۶ یقلب اړ عکس

Irrevocable /ɪ'revəkəbl/ *adj* کونایې پین هاتوو،
هه فناوه شیرینه وه، هه پر، نه هه لوشینار
نهائی، معذر اِلفاژه

Irrigate /ɪrɪ'gɛt/ *vt* ۱. ناوده دات، ناف ددت
۲. بهر بهست دروست ده کات بو ناودان
۱. یروی، یستی ۲. ۶ یم السدود والاتیه لری

Irrigation /ɪrɪ'gɛɪʃn/ *n* [U] جوگه ناودان، نالندان،
ناودیری، شتن
ری، ستی

Irritable /ɪrɪ'təbl/ *adj* زوو هه لچون، توره، دلزیز،
نه نروک
سریع الانفعال او الغضب، سهل الاثارة

Irritant /ɪrɪ'tənt/ *adj* چارسکردن، جارس
(الشیء) متیر للتهیج

Irritate /ɪrɪ'teɪt/ *vt* ۱. چارسی نه کا، توره ی نه کا
۲. (پست) نه وروژین، نه خورین، بیزار ی نه کا
۱. بیغظ، یزعج ۲. یهیج (الجلد مثلاً)، یشیر حکه فی عضو ما

Irritation /ɪrɪ'teɪʃn/ *n* [C,U] جارس، ته نگا لکرن،
چارسکردن، نه نرین، رووشاندن، کولانه وه، خورین، توره یی
تهیج، اثاره، ازعاج

is /ɪz/ سه بری (be) بکه
(انظر be)

Islam /ɪz'lɑ:m/ *n* نیسلام، ناینی نیسلام، جهانی نیسلام
الاسلام، الدین الاسلامی، العالم الاسلامی

Islamic /ɪz'læmɪk/ *adj* نیسلامی
اسلامی

Island /ɪ'lænd/ *n* [C] دوورگه نیمچه دوورگه
که به شتیک دهوره دراوه، گراف، ناروک
جزیره، شیء یشبه الجزیره لکونه محاطاً بشیء مختلف

Islander *n* [C] دوورگه نشین
الجزری، اهد سکان الجزر

Isle /aɪl/ *n* دوورگه ی ناوه ند
جزیره (ل. ا) اونی اسما، الاعلام
دوورگه کانی بهریتانیا
الجزر البریطانیه

isn't /ɪznt/ سه بری (be)

(انظر be)

isobar /aɪsəbɑ:(r)/ *n* [C] په کیک له هیله کانی
په ستانی په کسان (چاودیری کفش و ههوا)، بارست
په کسان (په ک راست)
اُحد خطوط الضغط المتساوی (إرصاد جویة)

isolate /aɪsəleɪt/ *vt* جیا ده کانه وه، جود دکت،
له ده رد دکت
یغزل، یضع فی معزل عن الآخرين

isolation /aɪsə'leɪʃn/ *n* [U] دابرین، جیا کدنه وه،
له ده رکرن، ته نیایی، دووره بهر یز
عزل، عزلة، اِنعزال

Issue /ɪ'fju: / *vi, vt* ۱. ده رده چیت، ده رده بهر یی
۱. یصدر، یخرج
دوکه له که له
smoke issuing from chimneys
دوکه لکیشه وه دپته دهوره ۲. ده ری نه کا، بلاوی نه کانه وه (بو
گولارو روژنامه)
الدخان یخرج من المداخن ۲. یصدر، یشیر (الصحف،
المجلات)، یوزع
فهرمان ده رنه کا
~ *commands/orders*
یصدر الأوامر
پاره ده رده کات، سکه یی نه دا
~ *banknotes*
یصدر أوراقاً نقدية

۲. ده رهینر، ده رکدر
□ *n* [C,U]
۲. مخرج، منفذ، مصدر

the point of ~ ده رکدر ۱. نه نجام، کونایې
المصدر ۱. نتیجه، عاقبة

a problem with important ~ s کیشه په ک نه نجامی
گرنگی هه بیت ۳. کیشه، گروگرفت
مشکله ذات نتائج هامة ۳. مشکلة، قضیه، موضوع، بحث

debating an ~ with sb له گه لیدا مشت و مر ی په ک
له کیشه کانی ده کات ۴. ژماره، دانه، ده رهینان ۵. جوړ،
توخم، (له یاسا)
مناقشة إحدى القضايا معه ۴. عده، نسخه، إصدار (من الصحف
أو الطوايع أو العلامت) ۵. نسل، ذریه (فی قانون)

die without ~ نه مر ی و هپج به جی ناهیلیت
یموت دون ان یتک ذریه

Isthmus /ɪs'mɒs/ *n* [C] (*pl ~ es*) زهوی نیوان دوو
ده ریا، گه لی

- برخ
۱. راناوی تانک (نهو) یو *it* /ɪt/ pron (pl they, them)
- بین گیان و ناژهل و مندال ۲. یو نامازه کردن
۱. ضمیر المفرد الغائب جماد أو حیوان أو طفل: هو. هسی ۲.
- تستخدم للأشارة لعلیارة أو شبه جملة تالیة
- نایا قیربوونی *Is ~ difficult to learn Chinese?*
- زمانی چینی گرانه؟
- هل من الصعب تعلم اللغة الصينية؟
۳. وه كو نیهاد یو فهرانی *be* راناوی *It's raining.*
- نادیار باران نه یاری
۳. تستخدم مبتداً للعل *be* الخ. ضمیر الغائب المجهول السماء.
- نظر
- نیستا کاترؤمیر شه شه *It's six o'clock.*
- الساعة الآن السادسة
- روژیکی سارده ۴. به کار نه هینریت *It's a cold day.*
- بو دل نیابون له به شیکری رسته که
- ینه یوم بارد ۴. تستخدم للتأکید علی أحد أجزاء الجملة
- It was John I gave the book to, not Harry.*
- په راوه کهم دا به جون نه که به هاری
- لقد أعطیت الكتاب لجون ولس لهاری
- italic* /ɪ'tæɪk/ adj
- پیتی نوسراو به خواری، خواهری
- تپیا چاپی، دوباره کردنه وهی په یفن
- (الحروف) مکتوبه بخط مائل
- ~ type
- پیتی نوسراو به هیللی خواری
- حروف مکتوبه بخط مائل
- n pl
- پیتی خواری
- حروف مائلة
- italicize* /ɪ'tæɪsəɪz/ vt
- به خواری چاپ نه کات
- یطبع بخط مائل
- itch* /ɪtʃ/ n, vi
۱. خروو، فالوش، گر، گوری، خوران،
- خورین ۲. نه یخورین
۱. (بشعر برغبة فی) العکة ۲. (بشعر ب) اللهفة (لعمل شیء)
- itchy* adj (-ier, iest)
- تووشی خوران بووه، فالوش
- مصاب بالعکة الجلدية

۱. ماده، برگه، په ند ۲. هه وائیک له *item* /aɪtəm/ n [C]
- دهنگ و یاس دا، کورته هه وائ
۱. ماده، بند، مفردة ۲. بنا (فی نشرة أخبار)، تبأصیر
- itemize* vt
- جیای ده کانه وه، خشته دکت، توماری
- ده کات
- یسجل أو یکتب بالتفصیل
- an ~ d account*
- رپورتی جیا کراوه
- تقریر مفصل
- itinerant* /aɪ'tɪnərənt/ adj
- گه روک، خولاوه، گه ریایی،
- گه شتنامه، گه ریده
- متجول، سيار
- ~ musicians
- موسیقیا ژهنی گه روک
- موسیقیون متجولون
- itinerary* /aɪ'tɪnərəri/ n [C] (pl -ries)
- رپه ری
- گه شت، گه شت نامه، رینامه
- بیان تفصیلی لخط سیر الرحلة، طریق، مسلك
- it'll* /ɪt'l/ = *it will.*
- it's* /ɪts/ = *it is, it has.*
- its* /ɪts/ poss adj
- هی نه وه
- خاصته، خاصتها، ه. ها
- The dog wagged ~ tail.*
- سه گه که کلکی نه له قیننی
- هز الکلب ذبله
- itself* /ɪt'self/
- خوی، خواه، خو
- نفسه، نفسها
- The dog got up and stretched ~.*
- سه گه که هه ستا .
- خوی دریز کیشاپه وه
- نهض الکلب وطمی
- I've* /aɪv/ = *I have.*
- که لبهی قیل، زاری تاو له، ماهی، *ivory* /aɪvəri/ n [U]
- عاج
- عاج
- لاولاو، پوه کی خو هه لو اسراو، رولک، *ivy* /aɪvi/ n [U]
- ژاله، لورک
- اللیلاب، نبات معترش

J

- J, j** /dʒɔɪ/ (pl j's /dʒeɪz/) ده‌یم پیتی ئه‌لفینی
ئینگلیزی
الحرف العاشر من الأبجدية الإنكليزية
- jab** /dʒæb/ vt, vi (-bb-) پادا ئه‌کات، زه‌خت ده‌کا،
لیدانیک یان تیوه‌ژاندنیک ئاراسته‌ده‌کا یۆ
یطن، یخنز، یسد ضربه‌ او طعنه‌ إلی
□ n [C] تیجه‌قاندن، تیوه‌ ژه‌ندن، مسته‌ کۆله
طعنه‌، و خزه‌، لکمه‌
- jabber** /dʒæbə(r)/ vi, vt چه‌نه‌ چه‌ن ده‌کات، قسه‌
ئه‌برزکینی، بریزی دکت، چه‌نده‌بازی ئه‌کا
یثرن، یه‌ذر، یحدث بانفعال
□ n [U] بزراکندن، چه‌نه‌ چه‌ن کردن، چه‌نده‌بازی،
قسه‌کردنی خیرای په‌شوکاو
ه‌ذر، ترثره‌، حدیث سریع مضطرب
- jack** /dʒæk/ n [C] ۱. جه‌ک، هه‌لگر، په‌رزکردنه‌وه،
ئامیری په‌رزکردنه‌وه‌ی شستی قورس وه‌ک ئوتومبیل، ۲.
ئالای‌که‌شتی
۱. رافعه‌، أداة لرفع الأشياء الثقيلة (كالمسيرة مثلا) لنزع
العجلات ۲. علم السفينة
- jack of all trades** که‌سینک که‌ چه‌ند پیشه‌ به‌ک
بزانیت به‌لام ئه‌یکات
شخص يعرف عدة جزف ولكنه لا يتقنها
ئالای میرنشینه‌ به‌کگرتووه‌کان
علم السلکة المتحدة
□ vt ~ up ۲. په‌رز ئه‌کرته‌وه‌ به‌جه‌ک یان به‌هه‌لگره‌
۲. برقع بواسطه‌ الرافعة او الجک
- jackal** /dʒækəl/ n [C] چه‌قه‌ل، توری
این اوی (حیوان)
- jacket** /dʒækt/ n [C] ۱. چاکه‌تی قۆلکورت،
۲. به‌رگی ده‌ره‌وه‌ی گه‌رم که‌ره، توینکی په‌تاته، ده‌ره‌وه‌ی
به‌رگی په‌راو
۱. معطف بأکمام قصيرة ۲. غلاف خارجي لسخان، قشرة
الباطا، غلاف ورقي لکتاب
- jade** /dʒeɪd/ n [U] یه‌شم، به‌ردیکی به‌نرخه
یشب، یشم (حجر کریم)
jaded /dʒeɪdɪd/ adj ماندوو، ناره‌حه‌ت، ییزار
متعب، منه‌ک، مره‌ق
ئه‌بوونی ناره‌زووی خواردن به‌هوی زۆر
a ~ appetite خواردنی (ئته‌لا)
انعدام الشهية للطعام نتيجة للأفراط
- jag** /dʒæg/ n [C] ته‌لیمی به‌ردی تیز
توه‌ صغری حاد
زیر، تیز
خشن، حاد
به‌ردی تیز، کونگری، دداندار
~ rocks صخور حادة
- jaguar** /dʒægjuə(r)/ n [C] پلنگ، پلنگی ئه‌میریکی
فهد امریکی
- jail** /dʒeɪl/ n [C] به‌ندیخانه، گرتیخانه‌ زیندان، چه‌پس،
گرتیگه‌، به‌ندی ئه‌کا، زیندانی ئه‌کا
انظر (goal)
- jam** /dʒæm/ vt, vi (-mm-) ۱. ئه‌بهاری، ووردی ئه‌کا،
ئه‌یگوشنی
۱. یسحق، یهرس
پاپوری به‌ سه‌هۆل
a ship ~ med in the ice ئابلۆقه‌دراو
سفينة محصورة بالجليد
ره‌گی دره‌خته‌کان له
logs that ~ in the river

رووباره که دا که له که ده بن ۲. (به شه کانی نامیریک) به په کدا
چووه به جوړی له کاره که وی
جذوع أشجار تتکدس فی النهر ۲. (أجزاء آلة) تتشابهک أو تعلق
بعیث تتعلل عن العمل، تزرجن
له پر پښ به بریک دا نه نن *~ on the brakes of a car*
یدوس علی الکابج (الفرامل) فجأة
The brakes ~ med. بریک نو تو میبله که ی به ته وای
وهستان ۳. نه پخاته ناو
أوقف الکابج (السیارة) وقوفا تاماً ۳. یحشو، یحشر
جله کان نه خاته ناو *~ clothes into a drawer*
چه که جه که وه
یحشر الملابس فی الدراج
رپړه که پره له خه لک *a corridor ~ med by people*
منشی منکظ بالناس
~ a broadcast ۴. ټلی نه کا (نیسکه)
۴. یشوش علی إذاعة
□ n [C] (قه له بالغ)، ری داته خا
(ازدهام)، تطل
a traffic ~ وه ستانی جو له ی رویشتن به هوی
قه له بالغی په وه
تطل فی حرکت السیر بسبب الازدهام
²jam /dʒæm/ n [U] مره پای میوه
مری الفاکه
jamboree /dʒæmbə'ri:/ n [C] ناههنگی دیده وانی،
ناههنگی خووشی، شایی
مهرجان کشی، حفل طرب
jangle /dʒæŋgl/ v, vi, n [U] خسه خش نه کات،
خرینگه خرینگ دهنگی له په که وه جیاواز، قه رقه شه دکت،
گاله گوت دکت
یخخش، یصلصل، صوت متنافر
janitor /dʒænɪtə(r)/ n [C] ده رگاوان، پاسه وانی خانوو
براب، حاجب، حارس منی
january /dʒænjuəri/ n کانونی دووهم، په کهم مانگی
سانی زاینی
ینایر، کانون الثانی، الشهر الأول فی السنة المیلادیه
¹jar /dʒɑ:(r)/ vi, vt (-tt-) ۱. ده له ریت، ده شوینیت،
ده هژت ۲. لیک دکه فت، دینت دهر
۱. بهز، برتج ۲. یزعج، یبیر

دهنگه کان گوئی که
نه کن، دهنگه نوژ دینیت دهر
اصوات تصک السمع
۳. جیا نه پینه وه، پینجه وانه
~ with ۳. یتنافر مع، یتناقض
ناوازی نشازه، نه شازاوی
a ~ ring note نغمه نشاز
۱. دهنگی بیزار که گوئی ته پینه دهنگی بیزار که
□ n گوئی که رکه / زریکه ۲. هازه، شله قانندی له پر (له ش،
هووشی) ۳. ناکوکی، شهر، ناکوکی، نازاوه
۱. صوت مزعج یصک الأسباع، صریر ۲. هزه، رجته فجانیه
(جسدیه أو عقلیه) ۳. خلاف أو شجار
گوزه، مه رکانه، کوپ، دهن ²jar /dʒɑ:(r)/ n [C]
جره، مطبان، برطمان
۱. زمانی دژواو لقه زمانیکی *jargon /dʒɑ:ɡɒn/ n [U]*
تینه که به نهر، شوینیکی دیاری کراو له زمان له به کارهیناندا
۲. زمانی که سانی خواوه پیشه ی تایهت (پر له دهسته وازه ی
تایهت)
۱. لقه أو لهجه غیر مفهرمه، رطانه ۲. لقه اهل مهنة خاصة
(ملیة بالمصطلحات الخاصة)
نه و زمانه ی که *the ~ of radio technicians*
له فینو رادیو به کار ده هینری، هونه ری په کانی رادیو
اللغه التي یستخدمها فینو الرادیو
یاسه من *jasmine /dʒæsmɪn/ n*
(زهر) الیاسین
زه ردوی، نه خووشی *jaundice /dʒɔ:ndɪs/ n [U]*
زه ردوی چاوتیرین، کین له دل
یرقان، مرض، الصفراء، حسد، حقد
ثیره ی، کین له دل *jaundiced adj*
حسود، حاقد
یاسه نه کا، سه یران، که شت، *jaunt /dʒɔ:nt/ vi, n [C]*
سیران دکت
(یقوم ب) رحله او جوله للسلية
چه له نگ، دم *jaunty /dʒɔ:nti/ adj (-ier, -iest)*
به پیکه نین
طروب، مرح، مزهو
به خووشی، به چه له نگ
jauntily adv بسرح، بزهو، طرباً

jauntiness *n* [U] خوښى، شادى، چه له ننگى (تى) / مرح، طرب.

javelin /dʒævlɪn/ *n* [C] تير جريت، رم / جهرد، رم / هه لدان

throwing the ~ هاو پشتن جوړيکه له وهرزش، تير / هه لدان

رمح، رمى الرمح (نوع من الرياضة)

jaw /dʒɔː/ *n* [C] ۱. شه ويلگه، چه ن، نه رزينگ، کاکيله

۲. (له ښوونکي کږدا) هه ردو و شه ويلگ، نيسکى دم ودان، رپړه و قه راڅى د ټولک، رپړه وى باريلک ۳. دمه مه لزمه (گره) ۴. ليدوان، توويزى و هرسکه، گفترگوږى، ناخوش

۱. فك، حنك ۲. (فى صيفه الجمع) الفك، عظام القم والاسنان.

(مجاز) احد جانبى واد او مسر ضيق (بخاصه) مدخل اى مكان

خطر ۳. فكا المزمه أو اشبهها ۴. حديث، عظة او معاخرة ملة

□ *vi, vi*

(ل.د) ينحدث، يربخ

jay /dʒeɪ/ *n* [C] ۱. بوره ك، قيوك، جوړه پالنده په كه

په ره كه ي شه راږي كلكى ره شه دنوكى وه قاچى قاوه ي په له / قه له ره شكه له چينت

۱. ابو زريق (طائر)، قيق

jazz /dʒæz/ *n* [U] موسيقاى جاز

(موسيقى) الجاز

jazzy *adj* (-ier, -iest) هه را، پرجم و جوړ، جاز باز

(مه زيقه) چالاك

صاخب، متم بحيره بالفه

jealous /dʒeləs/ *adj* ۱. چاو پرينه مالى خه لکى،

ده خسوك، چاو چنوك

۱. غيور

نيره كردن، په خپلى بردن ۲. په خپلى پي له با، ~ looks

كومره ش، ده خسوك، قيروك خوه زوك، ده خسى

نظرات تتم عن الفيرة ۲. حسود، غيور

چاو په سر كه وتنى كه سيگدا ~ of sb else's success

هه لدننن، ۳. سوره له سرى و په ناگابه

حسد لغيره على نجاحه ۴. حريص، يقظ

~ of one's reputation سوره له سره ناو پانگى

رپژدارى

حريص على سمته

jealously *adv* په په خپلى، په نيره ي، ب ده خسى

بغيره، بحسد

jealousy *n* [C,U] (*pl* -sies) په خپلى، نيره، چاوپيا

هه له ننان، چاف ره شى، كومره شى

غيره، حسد

jeans /dʒiːnz/ *npl* پانتولنى نيش، پانتولنى ته سلك

رداه العمل، بنطال ضيق

jeep /dʒiːp/ *n* [C] نوټوټومبلى جيب / گو هيزو كا

له شكه رى

الجيب، سيارة قوية و خفيقة تستخدم فى الاراضى الوعرة

jeer /dʒiːə(r)/ *vi, vi* گالته ي پي نه كا، ترانه پي دكت

يه زاب، يسخر من

تن پيني گالته، ترانه، ترانه پي كه ر

ملاحظه ساخرة

Jelly /dʒelɪ/ *n* [C,U] (*pl* -lies) جيلى، شيريناى يا

چه لاتينى (زكه لينا شه كرونو شيريزامويى چيدبت

الهلام، من السكر و عصير الفاكهه، جيلى

نه يكا په جيلى، جيلى دكت □ *vi, vi* (*pt, pp* -ied)

يصبح (يجعله) هلامى الشكل

Jellyfish *n* جوړه ماسيه كى ده رپاه لاله ي ده رپا

تنديل البحر، سلك بحرى رخو

Jemmy /dʒemi/ *n* [C] (*pl* -mies) ټولى ناسن

(دزپه كارى دينى) گوپاننى دزان

عتله او قضيپ حديد (يستخدمه اللصوص)

Jeopardize /dʒepədaɪz/ *vi* ده كه ويته مه ترسيه وه،

مه ترسى دكت، سه هم دكت، سام نه كا

يعرض للخطر

Jeopardy /dʒepədi/ *n* [U] مه ترسى، سام، سه هم

فى خطر

۱. دهه زيت، ده له رپته وه

۱. برج، يه ز بعف يرتج

خرپو، كه وچ، هه زين هه زوك، جولاننى به هيز

n [C] رجه، هزه خفيقة

The train stopped with a ~ شه مه نده هه ره كه

وه ستاو له رپته وه يكى زور پزار كه رى دروست كرد

توقف القطار محذرا رجه مزعجه

۱. پاسه كونه كه رپگه ي په له ره له ر ~ ed to a stop.

گر ته بر

۱. تابع الباص القديم طريقه و هو يرتج بعف

The old bus ~ ed along. ۲. داشکان، له ناوچون
۲. يتنض

physical ~ s ۳. مه شفقردنی وهرزشی
۳. (د.ل) تمارین ریاضه

Jerklly *adv* بهله رینه وه
بأرتجاج، بأهتزاز

jerky *adj* (-ier, -iest) له پراوه، دینوکه، گهوج، خرپو،
دهمهدهمی
مرتج، مشتج

jerkin /dʒɑ:kɪn/ *n* [C] چاکه تنی کورت و تمسک به
زوری له چهرم
سترة قصيرة ضيقة من الجلد غالباً

Jerrybuilt /dʒɛrɪbɪlt/ *adj* خانوی قور، نه رزان تونه
قایم ناآکاری
(الابنية) منية من مواد رخيصة

Jersey /dʒɜ:zɪ/ *n* [C] (*pl* -seys) جیرسی، کراسی
خوری تمسک، تهرشی، جیرسی
قميص صوف ضيق، جیرزی

jest /dʒest/ *n* [C] گاته، هه نهك، قه شمهری
نكته، مزحة، نكاهه

in ~ گالینه، به گاته، گاته
مازحا

vi گاته نه كا
یمزح، ینكت

Jester /dʒɛstə(r)/ *n* [C] گاته چی، زرتك، پیکه نوك
مهرج، مضحك

Jesus /dʒi:zəs/ *n* عیسا پیغمبهر / یهسوح
یسوع، المسیح

Jet /dʒet/ *n* [C] فواره، ههلقولان، ته كاندهر
فژكدار، فژك دكت
نافورة، تدفق، انبثاق

~ aircraft/engine فژوکه ی تیژهو / بزوینه وری تیژهو
طائرة نفاثة / محرك نفاث

Jet /dʒet/ *n* [U] شهوه، شپ، رهشی
الكهربان الأسود

adj تیر
أسود فاحم

jetsam /dʒɛtsəm/ *n* [U] باره لئ که مکراره کانی ناو

کهشتی له کاتی مه ترسیدا، بهراورد بکه (*flotsam*)
پاشماوهی سه ر ناو که وتووی کهشتی

الطروحات، ما یطرح من حمولة السفينة وقت الخطر (قارن
flotsam) حطام سفينة طاف

Jettison /dʒɛtɪsn/ *vt* شت و مه کی لئ ده رکارو له باری
کهشتی بو که مکرده توهی کیشی باره که (له کاتی گه رده لول)
یطرح (البضائع) من السفينة ليخفف من حمولتها (اثناء
العاصفة)

Jetty /dʒɛtɪ/ *n* [C] (*pl* -ties) شوسته ی به ندهر،
به ندهرگه، به ریه ستا، پاراستا بهر نافی
رصيف البنيان (لتخفيف حدة العرج ورسو السفن والقوارب

Jew /dʒu:/ *n* [C] جوله که، جو، جوهمی، جهمی، جهو
یهودی

Jewish /dʒu:ɪʃ/ *adj* جوله که، جهمی
یهودی

Jewel /dʒu:əl/ *n* [C] ۱. گهوههر، خشل، خشلی
جوانی، خشلی پیلله گهوههری ۲. دوپ، شتی به نرخ
۱. جوهرة، حلية مرصعة بالجواهر ۲. درة، شیء ثمين

vt (-ll-) به خشل نه پرازینتیه وه
یرضع بالجواهر

Jeweller /dʒu:ələ(r)/ *n* [C] بازرگانی گهوههر،
گهوههرکار، دوپ فروش، زپرنگر
تاجر مجوهرات، جواهری

Jewelry /dʒu:əlri/ *n* [U] گهوههر
مجوهرات

Jib /dʒɪb/ *n* [C] چاروکه ی سن گوشه یی
شراع مثلث الشكل

Jib /dʒɪb/ *vi* (-bb-) ته كان نه دا، (نه سپ)، نایه وئی
کارنیک بکات مان نه گری
۱. یجتل، یحرن (الحصان) (مجاز) یرفض القیام بعمل ما
~ *at* نیگه رانی ده رنه خا
یظهر الرض او التمعن

He ~ bed at working over time. نیگه رانی
ده رنه پری بو کردنی کاری به رده وام دوا ی ده وام
أیدی الرض للقیام بالعمل بعد ساعات الدوام

Jibe /dʒaɪb/ *vi* پروانه *gibe* لاده دات
انظر (*gibe*)

Jiffy /dʒɪfɪ/ *n* *in a ~* له چاو تروکانندا

- (ل. د. آ. فی لحظه، سریعاً)
Jig /dʒɪg/ n [C] (موسیقاً) سه‌مای خیزا
 (موسیقی ل) رقصة حیویه سریعة
 سه‌مای چیگ، بهم لاوبه‌ولا نه‌جولنی،
 به‌خیزایی خوی نه‌له‌ریتنه‌وه
 یرقص هذه الرقصة، یتحرك هنا و هناك بحركات سريعة مهتزة
Jigsaw /dʒɪɡsoʊ/ n [C] یاری پارچه وینه (هه‌روه‌ها
 (puzzle)
 احجية الصور المقطوعة (أیضا puzzle ~)
Jihad /dʒɪ'hɑ:d/ n تیکوشان له‌رئی خودادا
 الجهاد (فی سبیل الله)
Jilt /dʒɪlt/ vt (ژن) حاشا نه‌کا، وازدینتی به‌جنی
 دینتی / خوشه‌ویسته‌کمی پشت گوئی ده‌خات
 (المرأة) تهر / تتخلي عن حبيبها
 ژینکی ناله‌بار ومه‌کراوی
 امرأة متقلبة (العرب)
Jingle /dʒɪŋɡl/ vi, vt زه‌زهر، خسه‌خس / خرننگه
 خرننگ نه‌کات، ده‌نگ ده‌داته‌وه، زه‌زهر دکت
 یخشخس، یظطن، یجلجل
 گورانی به‌ئاواز
 أغنية مقفأة (ذات قوافي متناغمة)
Jinks /dʒɪŋks/ n [U] هه‌راوه‌وریا، ره‌ئین، یاری ترانه
 مجون صاحب
 high ~
Job /dʒɒb/ n [C] ۱. نیش، کار
 ۱. عمل، شغل
 به‌رینک و ینکی کاره‌کمی
 make a good ~ of it نه‌نجامدا
 أدى العمل على خير وجه
 ۲. کاری جوراوجور، پیشه
 odd ~ s أعمال متفرقة
 ۳. فرمانینک بریتی به‌له‌به‌ختی
 That's a good/bad ~. باش / به‌ختی خراب ۳. کاری رینک و ینک
 ۴. (د. ل) امر یدل علی حسن / سوء‌الحظ ۳. عمل او شغل
 (متظلم)
 ینکاره
 عاظل عن العمل
 نه‌گهریت بو کار
 looking for a ~

- یبحث عن عمل
 ۱. کاری جوراوجورنه‌کا
 ۱. یقوم بأعمال متفرقة
 (به‌زوری pres part) باخه‌وانیک
 a ~ bing gardener له‌چهند شوینک کار نه‌کا ۲. ده‌لانی نه‌کا
 (غالباً pres part) بستانی یعمل فی عدة امکة ۲. یسمر.
 یقوم بعمل الوسيط
Jockey /dʒɒki/ n [C] (pl ~ s) جوکی، سوار چاک:
 که یاری ینشکرکی نه‌سب بکا
 الجوکی، فارس یتنهن رکوب الخيل فی السباق
 قیلنی له‌کا، ده‌ازوت، دخاپینت
 □ vi, vi یخند. یحتال علی
 گانه‌چی، یاری کاری حمز
Jocular /dʒɒkjʊlə(r)/ adj له‌پروپاگنده نه‌کات
 ساخ، محب للعبابة
Jog /dʒɒɡ/ vt, vi (-gg-) ۱. نه‌یجولین، ده‌هژت،
 نه‌یله‌رینتی، به‌شان پال ده‌نی
 ۱. یه‌ز او یدفع برقی
 نه‌نیشکی تی نه‌ه‌زینی بو ناگاداریکردنه‌وه
 ~ sb's elbow یه‌زه من کوعه (تنبيهاً له)
 سوخورمه‌می له‌ندا بو ناگاداری
 ~ sb's memory ییری نه‌خاته‌وه ۲. (ری نه‌کا، نه‌جولیت)
 (مجاز) یدکره بشی‌کان قد نسیه ۲. (یجری، یتحرك) بحركة
 مهتزة
 به‌جوله‌به‌کی
 The old bus ~ ged us up and down. له‌راوه، پاصه کونه‌که هه‌له‌زو دابه‌زی پی نه‌کردین
 أخذ الباص القديم یه‌زنا صعرداً أو هبوطاً
 به‌روزنزم ده‌بوین
 We ~ ged along the bad roads. له‌سه‌رریگاخواووخینچه‌کان
 كنا نطو و نهبط فوق الطرقات الوعرة
 ۳. دپته ینشه‌وه‌به هیواشی و به‌بی ری گر
 ~ on/along ۳. یتقدم ببطء و بدون معرفة
 روتشتنی هیواش له‌سه‌ر خو
 جری هادی
Join /dʒɔɪn/ vt, vi ۱. ده‌چینه پال، یه‌کی نه‌خا، دوو
 شت نه‌به‌ستن به‌یه‌که‌وه به‌پت یان برد یان هیل ۲. نه‌چینه
 سه‌ر، په‌یوه‌ند نه‌کا به‌ (سه‌ندیکا یا هیزی چه‌کداری) ۳.
 ده‌چینه پالیانه‌وه، به‌شداری نه‌کا، ده‌گات به

۱. يضم، يوحد، يربط (بين شيئين) بحبل أو جسر أو خط ۲. ينظم
الى، يتحقق ب (جميعاً، القوى المسلحة) ۳. ينظم الى، يشارك،
يلحق ب

I'll soon ~ you.

فايا يارى *Will you ~ us in a game of cards?*
كاغەز دەكەيت لەگەلمان؟

هل تضم الينا فى لعبة للورق؟

□ *n* پروانه (*joint*)
(انظر *joint*)

Joiner /dʒɔɪnə(r)/ *n* [C] دارتاشى كەل و پەلەى ناو مالى
دارتاشى (پروانه *carpenter*)
نجار موييليا (قارن *carpenter*)

Joinery *n* [U] بازىرگانی كەل و پەل و موييلە
نجارة الأثاث أو الموييليا

Joint /dʒɔɪnt/ *adj* ۱. شويى بە يەك گە پىشتى دوو شت،
هاوبەش ۲. جومگە ۳. پارچە گوشى گە ورە

۱. موضع إتصال شيئين ۲. وصلة، مفصل ۳. قطعة لحم كبيرة
هەپشك، هاوبەش

□ *adj* مشترکە
، مونکايەتى هاوبەش

~ *ownership* ملكية مشتركة

~ *stock company* هاوبەش، کارگەى هاوبەش
شركة مساهمة

□ *vt* ۱. ئە يەستى بە پارچە يەك پەرز
۱. يربط بوصلة

a ~ ed fishing-rod دارى راوهماسى گریندار
۲. لەگرینگانەو دە پەرى

قصة صيد ذات مفصل ۲. يقطع من عند المفصل

Joliet /dʒɔɪt/ *n* [C] كۆلەكەى دار كە لەوحى تەختەى
پى جىگىر دە كرى لەسەر زەوى

عارضة خشبية تثبت بها ألواح الأرضية

Joke /dʒəʊk/ *n* [C] گەب، گائە، نوكتە، سوخەت
يارى پىكە نيناوى رووداوينكى گائە بۆ پىكە نين

نكتة، فكاهة، اضحكة، مقالبه او حادث يدعو الى الضحك
كە تىك پان گە مە بە كى پىكە نيناوى

practical ~ مقالبه او فصل مضحك
كارە كە بە راستى بە پىويست بە پىكە نين
ناكات

ليس فى الأمر ما يدعو الى الضحك جدى
نوكتە و گائە ئە كا

□ *vi* يمزح، يبتك

Joker *n* [C] گائەكەر، گائەچى، جۆكەر، قسە خووش،
سوخەت چى، جۆكەر لە يارى وەرە قدا
شخص مزاح بالمزاح، منكت

Jokingly *adv* جۆكەر، گائەچى، ترانەكەر
مازاحا، على نحو غير جاد

Jollity /dʒɔləti/ *n* [U] خووشى، پىكە نين، شادى
پاهەرايى (قەرە شەيى)
بهجة جوار، طرب

Jolly /dʒɔli/ *adj* (-ier, -iest) ۱. دلگەش، رووخوش
۱. مرح، طروب

□ *adv* ۲. سفاك دل، شادمان
۲. (ل.د) متع، لطيف (ل.د) جدا

Jolt /dʒɔʊlt/ *vt, vi, n* [C] ۱. ئە لەرزى، ئە پەلەرزىنى،
جسولە لە رىستە وەى لە پەر، راتە كاندن، رادە وە شىئەت،
دەهزىت ۲. (كالىسكە) شەقە شەق ئە كات

۱. يرتج، يجعله يرتج، رجّة، هزة عنيفة مفاجئة ۲. (العربية)
ترتج، تتحرك بارتجاج

The old bus ~ ed along پاسە كۆنە كە بە لەرە لەر
بەردەوام بوو لە روژىشتە كەى

تابع الباص القديم سيره و هو يرتج
سوارىوانى بە توندى

(~ *ed its passengers badly.*)
هەلەتە كاند

Jostle /dʒɔsl/ *vt, vi* جەل ركا به يرتجون بعنف
لەى دەخسى، دە پىكە بە

بەتلك، يصطدم ب
پالى دەنى، دوورى دەخاتەو بە

~ *(sb) away (from)* توندى
پەنقە، يبعده بعشونة

¹**Jot** /dʒɔt/ *vt* (-tt-) ~ *sth down* بە كورتى و پەلە
تومارى ئە كا

پدونه بأخصار وعلى عجل
²**Jot** /dʒɔt/ *n* [C] گەردىلە، برىكى بە فاستەم
ذرة، مقدار ضئيل جداً

~ *not a ~* هېچ، هەر هېچ
ولا ذرة، لا شيء بالمرّة

- Journal** /dʒɜːnl/ n [C] ۱. رۆژنامه، گۆنباریا
بلاكراره يه كى خولانه ۲. رووداوى رۆژانه، تومارگه پەك بۆ
رووداوه رۆژانه يه كان
۱. صحيفه، مجله أو نشرة دورية ۲. يوميات، سجل للأحداث
اليومية
- Journaless** /dʒɜːnə'liːz/ n [U] شيوآزىكى
رۆژنامه گەرى خيرا
ألوب صحفى سريع
- Journalism** /dʒɜːnɪzəm/ n [U] رۆژنامه گەرى
صحافة، صناعة الصحافة
- Journalist** n [C] رۆژنامه نووس، رۆژنامه گەر
صحفى، صحافى
- Journey** /dʒɜːni/ n [C] (pl ~ s) گەشتى رىئوارى
(لهوشكانى) voyage گەشتى دەريايى
رحلة، سفر (في البرعامة) فارن voyage رحله بحرية
گەشتىكى سىز رۆزى گەشتى دەريايى ~ a three days
مسيرة ثلاثة أيام
(له... بۆ...) گەشت (from... to...)
go on/make a ~ (from... to...)
نەكات
يقوم برحلة (من... الى...)
□ vi بهووشكانيدا، سەفەر ئەكا
يقوم برحلة، يسافر
- Joust** /dʒaʊst/ vi, n [C] رىم بازى سەرئەسپ وەك
چەرخی ناوەرەست، شوربازى، پىشپىركىنى ئەسپ
(يشتەرله فى) مبارزة بالحراب بين الفرسان (كما فى العصر
الوسطى)
- Jovial** /dʒəʊvɪəl/ adj خوش، روو خوش، سەفك دل
گەشانه وه، گەش
مرح، جذل، بشوش
- Jovially** adv به خوشى، به روو خوشى
بمرح، ببشاشة
- Jowl** /dʒaʊl/ n [C] شهويلاگ، شهويلاگى خوارو
فك، الفك الأسفل
لاماژىرى، لام ئەمازە، رۆ
cheek by ~ متلاصفين
- Joy** /dʒɔɪ/ n [C,U] دلخۆش، خوش، هەشاپوون، شادى،
شايى، كە يەف
بتهاج، فرح شديد، متعة

- Joyful** adj دلشاد، دلگەش، كە يەف خوش، خوشنود
بتهج، فرح، مبهج
- Joyfully** adv به خوشى يەوه، بەشادى
بتهجاج، بفرح
- Joyless** adj غەمگين، دلئەنگ، بىن خوشى، خەم هين
كئيب، يدعو الى الكتابة
- Joylessly** adv بەمانە مەينى، بەخەمبارى
على نحو كئيب
- Joyous** adj دلخۆش، دلشاد، دلگەش
متهج، فرح، مبهج
- Jubilant** /dʒuːbɪlənt/ adj دلخۆشكەر، كە يەف، خوش،
رۆگەش
متهلل، متهج
- Jubilation** /dʒuːbɪ'leɪʃn/ n [U] كە يەف خوشى،
گەشپىنى، گەشانه وه
بتهجاج، تهليل
- Jubilee** /dʒuːbɪliː/ n [C] بۆيىل، ئاھەنگ (ھەلگەتتا
بورتا) ئاھەنگى تپەر بونى ماوه پەك بەسەر روداويكە
اليريبيل، إحتفال بمرور فترة على حدث ما
بۆيىلى ئەلماسى ئاھەنگى شەستانه ۶۰ ~ diamond
سال جارى
اليريبيل الماسى (الأحتفال الستينى)
- golden** ~ بويىلى ئالتونى پاش تپەر بونى ۵۰ سال
جارى
اليريبيل الذهبى (الأحتفال بمرور ۵۰ عاما)
- silver** ~ بويىلى زىوى، ئاھەنگى ۲۵ سال جارى
اليريبيل الفضى (إحتفال بمرور ۲۵ عاما)
- Judaism** /dʒuːdeɪ-ɪzəm/ n جولەكە، ئايى جولەكە
اليهودية، ديانة اليهود
- Judge** /dʒʌdʒ/ n [C] ۱. دادوهر، دادقان، داد پرسى
۲. حەكەم لە يارى يان ناکۆكى، دادگەر، دادقان ۳. شارهزا،
رەخنەگىرى، پاش
۱. قاضى ۲. حكم فى مباراة أو نزاع ۳. خبير، ناقد، عليم به،
خبير / ناقد جيد للخبيل
a good ~ of horses زۆر لەبارەى ئەسپ ئەزانى
على علم كبير بأمر الخيل
۱. پريار دەدات،
□ vi, vi (pres part judging) لەرمانى ئەدا بەسەردا، پرياردەت، داددەت ۲. لەرمان

دوره کا (بؤ نمونه وهک له یاریدا) ۳. هملی نهسه نگیښی،
۱. یقزی، بحکم ۲. یصدر حکما (فی مباراة مثلاً) ۳. یقدر.

یخترا، یكون رایا

باشتر وایه *~ it better to postpone a meeting*

کۆیونه وه که دوا بخریت

یری آن من الأفضل تأجيل الأجتماع

پیاوه که له سهر (کاره کانی) *~ a man by his actions*

دادگایی نه کړی

یحکم علی رجل بأعماله

۱. فه رمان، پریار، *Judgement /dʒʌdʒmənt/ n [C,U]*

فه رمانی دادوه ری ۲. توانای پریار دان و بیرو راده رپرین،

توانای جیا کر دنوه، دادگایی کر دن

۱. حکم، قضاة إصدار، حکم ۲. القدرة علی الحكم و إصدار

الرأی القدرة علی التمييز

پیاویک توانای دادگایی کر دنی *a man of good ~*

هه بی ۳. به لای خواپی

رجل یتتم بقدره علی التمييز ۳. قضاء إلهی، مصیبة یمکن ان

تعتبر عقابها ألیها

یاسا، ناسایش، *Judicature /dʒu:dɪkətʃə(r)/ n [C,U]*

دادوه ری، داد

القضاء إقامة العدل، القضاة

دادوه ری، دامه مندی، دادگایی *Judicial /dʒu:'dɪʃl/ adj*

قضائی، شرعی

زیر په ندیار، دانا، کامل، *Judicious /dʒu:'dɪʃəs/ adj*

بیر تیز کارامه، گونجاو، دروست

حکیم، سدید الرأی

زیرانه ب په ندیاری *Judiciously adv*

بحکمة، بتفقل

جودو، جوړه زوران بازی که *Judo /dʒu:dəʊ/ n [U]*

ژاپونی، ته خلیته ک نوزگه مشی یا ژاپونی

الحدود، نوع من المصارعة اليابانية

مه سینه، سوراحی، که مؤله، دولکه، *Jug /dʒʌg/ n [C]*

سه ویل

إبريق، درق

کیشه یا بیرو *Juggernaut /dʒʌgənaʊt/ n [C]*

باوه ریک که خه لک خویمان بکه نه بقوریانی له پیناویدا

(مجاز) قضیة او معتقد بضی الناس بأنفسهم (او یضمون)

بسیه

هیزی جهنگ که شایسته ی هه موو *the ~ of war*
په رنکار یه بی

قوة العرب التي تسحق كل ما يعترضها

۱. جهند تویک هه لده دا *Juggle /dʒʌgl/ vi, vt*

و نه گرنه وه، قیل ده کا ۲. یاری به (شته کان، راستیه کان،

ژماره کان) ده کات به مه به سستی هه ل خه ل تاندن

۱. یقذف عدة كرات فی الهواء ویلتقطها بخفة، یسعود ۲.

یتلاعب (الأشیاء، الحقائق، الأرقام) بغرض الخديعة

جاود کهر، قیل باز، جه ربه زه، *Juggler n [C]*

هه ل خه ل تهنر

مشغول، حاو

په یوه مندی به *Jugular /dʒʌgju:lə(r)/ adj ~ veins*

خوینهنی مله وه هه به، شین ده ماری ستوی

الأوردة الرديجة

شهره تی میوه، ناووک، شیریز، *Juice /dʒu:s/ n [C,U]*

گوشراوی گوشت، ده رداو

عصير الفاكهة، عصارة اللحم، عصارة، نسغ

گوشراوه هه رسکه ره کان *digestive ~ s*

العصارات الهاضمة

پر له شهره بت، *Julcy /dʒu:s/ adj (-ier, -iest)*

پرخوشاو، تیر ناف، نالدار

ملى، بالعصير، ریان

ته مووز، جهو ته م مانگی زاینی تیر مه *July /dʒu:'laɪ/ n*

یولی، تموز، الشهر السابع من السنة الميلادية

تیکه لی ده کا، که له که ی ده کا *Jumble /dʒʌmbəl/ vi, vt*

ده هه ژفت، په رش و بلاوی ده کات

یخلط، یقوم بدون نظام

تیکچون، تیکه ل و تیکه ل n [C]

خلیط غیر منتظم

بازاری خه یری، نه و شته کونانه *Jumble-sale n [C]*

نه فروشری که خاوه نه کانیان به خشیویانه

سوق خیریه تباع فیها أشياء مستعملة تبرع بها أصحابها

۱. بازده دات، هه ل به زه کات *Jump /dʒʌmp/ vi, vt*

۲. رانه چله کنی له تر سا

۱. یقفز، یسب ۲. یتنفض (خوفا)

۳. وه ری ده گری (پیشیاریک) زور به *~ at (an offer)*

په روشی، سه رزه نشی نه کا، سزای ده دات

۳. یتقبل (عرضاً) بلهقة بالهقة یوبخه، یعاقبه

- العمر، شجر من فصيلة الصنوبريات
كؤنه، شتى كؤن و بين كه لك، بين
بایخ، خورده، پاشمای، گلش
نقایه، اشیاء قدیمة عدیمة القیمة
كه لك، به له می چینی ته خت
سینة شرعیة صینیة مسطحة القاع
دهسه لاتی /dʒʊəns'dɪkʃn/ n [U]
دادوهری فەرمانا دادوهری، مافی حکومی نؤیاسا دانانی
إقامة العدل، السلطة القضائية دائرة الأخصاص أو السلطة القضائية
ژیرزانی /dʒʊəns'prʊ:dnz/ n [U]
یاسایی، یاسا، دانان
القانون، الفتحة والتشريع
دهسه لاتی دادوهری، پاریزگر، /dʒʊənst/ n [C]
دادوهر، یاسازان
فقیه أو خبیر قانونی
ئەندامی ئەنجومەنی
سویندخواران سویندخوار (ل دادگه می)
محلّف، من هیئة المحلفین
دهستهی سویندخواران له دوانزه /dʒʊəri/ n [C]
کەس پێک هاتوو
هیئة المحلفین، هیئة التحکیم (تؤلف عادة من اثني عشر فرداً)
۱. له گه ل فەرمان به کار دیت به /dʒʌst/ adv
مه به سستی رابووردوی راسته و خو
۱. تستخدم مع الفعل للدلالة على الماضي المباشر
هنوکه پۆیشتن /dʒʌst/ adv
لقد ذهبوا ترواً
They have ~ gone.
۲. به پاستی و تهواوی /dʒʌst/ adv
It's ~ two o'clock.
تماماً بالاضبط:
به تهواوی ئەمەش وهك /dʒʌst/ adv
This is ~ as good as that.
ئەو باشه، كوت و مت
هَذَا بِنَفْسِ جَرْدَةِ ذَاكَ تَمَامًا
۳. هەر ئیستا، هەر له م /dʒʌst/ adv
We are/We were ~ going.
له و كاته دا ئیچه /له سهر پۆوشتن بووین
۳. حالاً، فی هذه / تلك اللحظة نحن / كنا على وشك الذهاب
۴. له دووا كاتدا گه شتن /dʒʌst/ adv
only ~
۴. بالكاد، فی آخر لحظة
له دووا كاتدا /dʒʌst/ adv
We only ~ caught the train.
۱. به بازدان تیهه رته بین
۱. بچتاز قفزا، یعمل علی
دوچار ی باز دانی نه کا
(باز به ئەسه که ئەدا) به سهر به ره به ستیک
الأجیاز قفزا (یعمل الحصان) یقفز حاجزاً
۱. باز دان، باز، چم، فرقاس، قه لبه ز، باز دان، /dʒʌmp/ n [C]
بازی دریز / بهرز
۱. قفز، وتب، وتبه، الرتب الطویل / العالی
۲. واپه رین له ترسا، و اچله کان ~ the long/high
۳. بهرز بوونه وه له پهر وهك (ترخ)
۲. إنتاضة (من الخوف مثلاً) ۳. إرتفاع مفاجئ (فی الأسعار مثلاً)
زوهه لچون، ده مارگیر، /dʒʌmp/ adj (-ier, -iest)
دهمه می، شپه رزه
سریع الأنفغال، متوتر الأعصاب
عه یا، ساقوی، ده ریاقانی، /dʒʌmpə(r)/ n [C]
بازدهر
توب خارجی من قطعة واحدة بدون أكمام
خالنی به یهك گه یشتی /dʒʌŋkʃn/ n [C,U]
دوو یا سئ ریان، شوینی به یهك گه یشتی هیلنی ئاسنین خالنی
به یهك گه یشتی دوو هیل، ژوانگه
مكان إلتقاء (بخاصة ملتقى الخطوط الحديدية)
خالنی به یهك گه یشتی /dʒʌŋktʃr/ n
نقطه اتصال
دوهیلنی به کتر بر، خالکا گه هیننی، گه هین، به ند ~ at this
ئیستا کار و بار وه کو خو یه تی
الآن، والامور کما هی
حوزه یران، جۆزه ردان، شه شه م مانگی /dʒu:n/ n
زاینی
یونیو، جزیران، الشهر السادس من السنة الميلادية
دارستان، جه ننگه ل، ریل، ییشه، /dʒʌŋgl/ n [C]
ده حل، ده فی
دغل، حرش، غابة كثيفة (بخاصة فی المناطق المدارية)
که سیك) پایه نزمتر /dʒu:njə(r)/ n [C], adj
یان که متر له واننی تر
(شخص أصغر أو أقل مرتبة من غیره)
عه ره ر، سته و به ر، /dʒu:njə(r)/ n [C,U]
هه فرس

- العمر، شجر من فصيلة الصنوبريات
كؤنه، شتى كؤن و بين كه لك، بين
بایخ، خورده، پاشمای، گلش
نقایه، اشیاء قدیمة عدیمة القیمة
كه لك، به له می چینی ته خت
سینة شرعیة صینیة مسطحة القاع
دهسه لاتی /dʒʊəns'dɪkʃn/ n [U]
دادوهری فەرمانا دادوهری، مافی حکومی نؤیاسا دانانی
إقامة العدل، السلطة القضائية دائرة الأخصاص أو السلطة القضائية
ژیرزانی /dʒʊəns'prʊ:dnz/ n [U]
یاسایی، یاسا، دانان
القانون، الفتحة والتشريع
دهسه لاتی دادوهری، پاریزگر، /dʒʊənst/ n [C]
دادوهر، یاسازان
فقیه أو خبیر قانونی
ئەندامی ئەنجومەنی
سویندخواران سویندخوار (ل دادگه می)
محلّف، من هیئة المحلفین
دهستهی سویندخواران له دوانزه /dʒʊəri/ n [C]
کەس پێک هاتوو
هیئة المحلفین، هیئة التحکیم (تؤلف عادة من اثني عشر فرداً)
۱. له گه ل فەرمان به کار دیت به /dʒʌst/ adv
مه به سستی رابووردوی راسته و خو
۱. تستخدم مع الفعل للدلالة على الماضي المباشر
هنوکه پۆیشتن /dʒʌst/ adv
لقد ذهبوا ترواً
They have ~ gone.
۲. به پاستی و تهواوی /dʒʌst/ adv
It's ~ two o'clock.
تماماً بالاضبط:
به تهواوی ئەمەش وهك /dʒʌst/ adv
This is ~ as good as that.
ئەو باشه، كوت و مت
هَذَا بِنَفْسِ جَرْدَةِ ذَاكَ تَمَامًا
۳. هەر ئیستا، هەر له م /dʒʌst/ adv
We are/We were ~ going.
له و كاته دا ئیچه /له سهر پۆوشتن بووین
۳. حالاً، فی هذه / تلك اللحظة نحن / كنا على وشك الذهاب
۴. له دووا كاتدا گه شتن /dʒʌst/ adv
only ~
۴. بالكاد، فی آخر لحظة
له دووا كاتدا /dʒʌst/ adv
We only ~ caught the train.

به هانەى بۆ دەهێترى،
 شتێك به هانەى هەيى، پاساو هەل دەگرى
 یسكن تېريره، (شى) له مېرر
 به جۆرێك پاكانهى بۆيكړى
 بشل يسكن تېريره
 به هانە، هۆ،
 پيانو، پاساو
 مېرر، مسوځ، تېرير
 ۱. پاساو
 دههينيه وه خوځوده بهرپيته وه، به لگه نه هينيه وه ۲. ده پينه
 به هانە به كى به هيزى بۆ (كردنى كارێك)
 ۱. بېرر، يسرځ، يتسس عنذراً ۲. يكون مېرراً قوياً ل (عمل
 شى)
 ۱. دهرده كه ویت، چيف دكت
 بېرز، يتنا
 ۱. گوش بۆ گوريس
 قنب هندی، جوت (پستخمد صنع العبال و أكياس الخيش)
 ۱. ههراش، ههزره كار
 حدث، صبى
 ۱. ههزره كارى
 صياني
 په راوى تاييدت به نه وجوانان يا لادانى
 ~ books
 نه وجوانان
 كنب خاصة بالأحداث أو اليافعين
 ۱. لادهر، گوناهاكار، لاسارى نه وجوانان
 ~ delinquency
 جنح الأحداث
 نه وجوه وان، يان تازه پيگه پشوو
 ~ delinquent
 چانج، مجرم، حدث أو يافع
 ده خاته پاليه وه، دانانى
 ۱. شتێك له تنه نيش شتێكى تر
 يضع جنباً إلى جنب
 شت له خاته
 ۱. juxtaposition /dʒʌkstə'pəʊz/ n [U]
 پال نهوى تره وه
 يضع شىء بجانب آخر...

به شه مه نده فوره كه گه شتینه وه
 لعتنا القطار فى آخر لحظة
 ۵. له م ساته دا
 ~ now
 ۵. فى هذه اللحظة، قبل
 ۱. I'm busy ~ now. پيش توژى، من سەر قائم له م
 ساته دا، پيش ساتى تو م ليره بوو
 قليل اتنى مشغول فى هذه اللحظة، كان توم هنا قبل قليل / منذ
 لحظة
 ۱. Tom was here ~ now
 ۲. He's ~ an ordinary man. به ته نها، ته نها
 كاپرايه كى ساده يه ۷. له وه پهرى، زور زور
 ۶. مجرد، فقط، ليس إلا. أنه مجرد رجل عادى ۷. (ل.د) جدا،
 بکل معنى الكلمة، غاية فى
 ۱. Did you enjoy the party? ئاهه نگه كه ت به دل بوو؟
 هل استمتعت بالحفلة؟
 ۱. Yes, it was ~ lovely. به لى له وه پهرى خو شيدا بوو
 نعم، لقد كانت غاية فى الروعة
 ۲. Just /dʒʌst/ adj به داد، خواهن ماف، دادخواز، گالى
 ئيگه س، تمام
 عادل، منصف مستحق
 ۱. Justly adv به هه قيانه ت، به ره وايى، به دادى
 بانصاف، ياستحقاق
 ۱. Justice /dʒʌstɪs/ n [C,U] داد په روه رى، داد پرس
 ۱. عدالة، عدل
 ۱. treat all men with ~ داد وه ره به يه كسانى مامه له ي
 هه موو نه كه
 إنصاف يعامل الجمع بالعدل بنصف
 ۲. do ~ to مه زه نه ي نه كات ۲. دادگا وه داد په روه رى
 يقدر الشيء حق قدره ۲. القضاء وإقامة العدل
 ۱. bring a man to ~ زه لاميك ده ده نه دادگا
 يقدم رجلاً للقضاء
 ۲. a court of ~ دادگاى ره وايى
 ۲. محكمة العدل
 ۳. ~ of the Peace داد وه رى ناشتونه وه
 ۳. قاض الصلح

K

K, k /keɪ/ (pl k's /keɪz/) یازدهم بی بی نهلفی بی
 نیگلزی

الحرف العادی عشر من الأبجدية الأنكلیزية

kaleidoscope /kə'laidəʊp/ n [C] ۱. کالیدوسکوپ،

نامیریکه چند پارچه په ک شوشه ی جولوی ره نگداری
 تیدایه به جولاندنی شیوه ی جوراوجور پیشان ده دات. ۲.
 دیمه نی جوان و نایاب که هه رده م له گوریندا به

۱. آده تحتی علی قطع متحرکه من الزجاج الملون نتج اشکالاً
 مختلفة عند تحريكها؛ المشکال ۲. (مجاز) مناظر بدیعة دانة
 التفسیر

kangaroo /kæŋgə'ru:/ n [C] که نگهرو، که نگارو،

گیانه و هری نوسترالی کینسار

الکفر، حیوان استرالی من الجرابیات

kapok /keɪpɒk/ n [U] لوکا ریشالین، نافریش بو

نفیان، ماده په کی نهرم وه ک لوه که بو پرکردنی سه رین
 ماده ناعمة کالطن تستخدم لملء الحشایا والوسائد. القیک

kebab /kə'bæb/ n [C] که باب، گوشتی قیمه ی

به خه لوز برژاو

نوع من اللحم المشوی علی الفحم، کباب

keel /ki:l/ n [C] په بیکه ریکه ته خته یا کانه زابه په بیکه وی

که شتی له سه ر دروست نه کری

هیکل خشی او فولادی بی بی علیه هیکل السفینه

جینگر، هاوسه نگ

on an even ~ (مجاز) ثابت، مترن

□ vi, ~ over و ه رده گه ریت، نه که ویت به لایه کدا

ینقلب، بیل علی احد جانبیه

keen /ki:n/ adj (-er, -est) ۱. (لیوار، سوچ) تیز

لاغان، تیز، به هیز، تال

۱. (الاطراف) حادة (مجاز) حاد، قوی، لاذع

ره شه یای به هیز و توند ۲. (پایه خ - ههست) a ~ wind
 توند، قول ۳. (بیر، ههسته کان) وریا، تیز، بزیزو، به ناگسا،
 چوست

ریاح حادة او قارصة ۲. (الاهتمامات، المشاعر) عنيفة، عیقة

۳. (الفکر، العواس) ثاقب، حاد، متیظ

تیزبین، چاو تیز ~ slht
 بصر حاد

بیری تیز، روشن فکر ۴. که سیکی a ~ intelligence
 به په روش، سه رکه و تو

فکر ثاقب، ذهن وقاد ۴. (الفرد، شخصیة) یقظ، متحمس، شدید
 الترق

وه رزشکاری به په روش، زیتل a ~ sportsman
 ریاضی متحمس

په روشی یارمه تیی و هاریکاری ~ to help
 متحمس للمساعدة او تقديم العون

خولیا، په روش، زور په روش ~ on
 منهم ب. مشتاق الی. ولوع ب

به با په خه وه، به خوشی، به په روشه وه **keenly** adv
 باهتمام، برلع، بشوق

باپه خ، په روش **keenness** n [U]
 اهتمام، ولع، حدة

ده مینته وه، **keep** /ki:p/ vt, vi (pt, pp kept /keɪpt/)
 ده تیاریزی، ده نیلینه وه، ده پاریزی

۱. یحفظ، یستیقی، یحافظ علی

نه توانم بیاریزم؟ May I ~ this?

أسمح لی ان احفظ بهذا؟

هه میسه نامه کونه کانی He always ~ s old letters.
 نه پاریزی

أنه یحفظ برسائله القدیمة دوما

K~ hold of it.	بیگروهه، بیاریزه
~ sth in mind	اسکها (لا تفتها) فکری بخهروهه (گه لاهی بکه) یتذکره، (بیقیه فی ذاکرته)
~ one's temper	هیمنی ته پاریزی یحافظ علی هدونه
~ one's seat on a horse	جیگر نهیی له سهر نه سپه که، له سهر زینی نه سپه که، ناگادار نه یی، پابه ند نه یی، چاودیری نه کسا، به رده وام نه یی، شاههنگ نه گیری له (جهژندا)، نه گرنه نه ستو، پابه ند ته یی (به یاسا) خاوه ن به لین نه یی پویستی ناماده نه کا، بزویوی دایین نه کا
	بیقی ثابتا فوق صهوه جواد ۲. یواظب علی، یحرص علی، یلترم ب، یراعی، یحفظ ب (الاعیاد)، یتسلک یتقید (بالتقاون)، یسر برعهده ۳. بزود بما یحتاج، یعیل:
earning enough to ~ oneself/one's family	ده مستکوه ته کانی به شی بزویوی خوی / خیزانه کدی نه کا دخل کافی لیعل نفسه / اسرته
~ one's family in clothes/in comfort	خیزان ته با به ریوه، ناسوده ی خیزان نه گرنه نه ستو ۱. خاوه ننداری ته کات، با یه شی یی نه دا، چاودیری نه کا یتولی تزوید اسرته بالکسا / یکنفل لآسرتنه (عیشا مریحا) ۱.
~ a shop	دوکان یا فروشگهی هه به عنده دکان او حانوت
~ an inn	توتیلی (بانهی هه به) یملک فندقا (نزلا)
~ chickens	مریشک به خینو ته کات بریی الدجاج
~ house	۵. کاروباری مالته با به ریوه ۶. ژمیریاری ته کات، تومار نه کا
	۵. یدیر، یدیر شتون المنزل، (قارن ~ er house مدبره منزل) ۶. یمسک حسابات، یدون
~ a diary	یادداشته کانی روزانه ی نه نویست یسجل، یدون یومیات
~ accounts/books	حساب رانه گری، ده فته نه گری بو تومار کردن ۷. پاریزگاری لی نه کا، به نه یی نه معینته وه یسک الحسابات (قارن book-keeping مسک الدفاتر)
~ secrets	نه یی دانه پووشی، نایدیرکینی

یکم السر	هیچ له هاوری
~ (back) nothing from a friend	ناشاریته وه ۸. نه پاریزی، نه مینن، هه لده گه ریت، به رده وام ده ییت، نه یشاریته وه، ناهیلن، پابه ند نه یی لایکم عن صدیق شینا ۸. یحفظ، یقی، یمنع، یکت، یلزم ~ quiet بین ده نگ ده یی الزم الهدوه
~ the children quiet	مندالله کان بین ده نگ ته کات یلزم الأطفال المحافظة علی الهدوه
K~ straight on.	ثاراسته ی خوت پیارزه حافظ علی اتجاهک
kept indoors by bad weather	که شی خراب ناچاری کردله مال معینی أضره الطقس السی. الی لزوم البیت
Traffic in England ~s to the left.	لیخورین له انگلتر لای چه په وه یه ۹. (خوار دنه که) خراب ناین یلزم المرور فی انجلترا جهة الیسار ۹. (الطعام) لایفسد
Meat does not ~ in hot weather.	گوشته که له کله شی گهرمدا خراب نه یی اللحم لایظل صالحاً فی الطقس الحار
news that will ~	هه واله کان گرنگیان وون نه کرده (مجاز) أخبار لاتنقد جدتها (اهمیتها)
~ ۱۰	به رده وام نه یی
~ ۱۰	یراصل، یستر
Why does she ~ giggling?	بوچی له تریقیته وه؟ هه قافالی نه دات؟
	لماذا تراصل التهقهة؟
My shoe-lace ~s coming undone.	قه یثانی پیلاره کهم زور شل نه یته وه ان رباط حذاتی یبحل کثیراً
~ sb/sth from (doing sth)	۱۱. ناهیلن لیش بکات ۱۱. یمنعه من عمل شیء:
What kept you from joining me?	چی ریگی لین گرتی که ینیم بگه یته وه؟ ما الذی منعه من اللحاق بی؟
~ at	(وای لی نه کا) رینک وینک بی یجعله یواظب علی
~ away	دوور نه که وینته وه، ناپه وی، به ره نگاری نه یی.

- یحافظ علی، یحول ینه و بین التناقض، یتسلک ب (شجاعته، مغنریاته)؛ یراعی، یتسلک ب (التقالید، العادات)، یستنه من النوم، یتقیه مستیقظاً، یواظب علی، یستمر فی (المکاتبة مثلاً)
- پاریزگاری بکه له (پاریزگاری به)، له م ناسته *~it up*
- دامه بهزه، روو زهره مه به
- یحفظ ب (حافظ علی) هذا المستوی لانتوانی، لانتخاذل
- دیمنه نه پاریزی و برای گورانی *~ up appearances*
- بارودوخ، تازه دیار دیت
- یحافظ علی المظاهر رغم تفریر الظروف
- له گه لاندانده روا، وه که خه لک (باش) ده زی *~ up with*
- یحاری، یسایر مستری آخرین
۱۳. دووره پهریز له بین، *~ (oneself) to oneself*
- جوداده بیته له خه لکی له ده شیریت
۱۴. یظوی علی نفسه، یعیش فی عزلة عن الآخرين
- شیتک بو خوی هه لته گری، ناهیلنی *~ sth to oneself*
- کهس به شداری بکا
- یحفظ بشی، ل نفسه، یرفض أن یشارکه فیه الآخرون
- کاره کهی زووته و او *~ early/good, late/bad hours*
- نه کا / تا کو دره نگ کاره کا
- ینهی عمله مبکراً / یظل یعمل لساعة متأخرة
- له گه لیا نه روا، به دلنی نه کا *~ pace with*
- یحاری، یسایر، یماش
- دوای نه که وی (پیش که و تن شیتک) *~ track of*
- یتبع (تطورات شیء)
- شه و نه خونی نه کیشنی، چاودیری نه کا، به ناگا *~ watch*
- نه بین
- یسهر، یترقب، یظل متنبهاً
- کیشی خوی نه پاریزی *~ one's feet/balance*
- خوار نایته وه، به لادا نایته
- یحفظ بتوازنه، لانتمایل أو یترنج
۱. ژیان، بژیوی □ *n* [C,U]
۱. عیش، قوت
- بژیوی ژیان دابین نه کا *earn one's ~*
- یکسب عیشه او قوته
۲. ناگاداری بکه و مه یگه رینه وه، هه میسه با *for ~ s*
- له گه ل خوت بیت ۳. (له کونا) قه لا، پالپشت
۲. احتفظ به ولا تدره لبقیه معک علی الدوام ۳. (قدیماً) حصن، قلعة
- چاوی لی نه پوشتی، حه شای لی نه کا
- یتعد، یبعد، یصد، یتحاشی
- داینه مرکیننی، پیدایستی کم نه کا *~ down*
- یقمع، یخفض النفقات
- ناهیلنی، ریگه نادات، به رهنگاری ده بین *~ from*
- یبتنع عن، یمنع، یصد
- نه یگری، ده شاریته وه، نایدرکیننی ناگر که به گره وه *~ in*
- نه میننی
- یحجز، یکم، یبقی (النار) مشتعلة
- به پوهندی باشی نه میننی له گه ل *~ in with (sb)*
- یبقی علی علاقه طیبه معه
- به مه شق کردن بواری کارامه ی *~ one's hand/eye in*
- نه پاریزی
- یحافظ علی مستری مهارته بالمواظبة علی الشرن
- لی نی دوور نه که و یته وه، دووره پهریز نه بین لی نی، *~ off*
- به رهنگاری نه بین
- یجنب، یتعد عن، یصد
- به رده و ام نه بین، پاریزگاری لی نه کا *~ on*
- یستمر، یتابع یداوم علی، یحافظ علی
- و برای هیلاکی به رده و ام *~ on although one is tired*
- نه بین له کاردا
- یستمر فی (العمل) رغم ما یشر به من التعب
- هه ر شهبقی له سه ر دایه *~ one's hat on*
- یبقی مرتد یا قبته
- ده ست له کاره که ره پیره که به *~ an old servant on*
- به رنادا
- یحفظ بالخادم المعزز
- به رده و ام نه بین له کردنی کاریک *~ on doing sth*
- یستمر فی (یداوم علی) عمل شیء
- پرسیاری *Don't ~ on asking silly questions!*
- نا به جتی مه که!
- کف عن توجیه الاسئلة السخیفة
- زاله به سه ر یا، داینه مرکیننی، دابینی نه کا *~ under*
- یسطر علی، یخمد
- ده پیاریزی، نایه لی له ده ست بجن، پابه ندته بین به *~ up*
- (نازابه تی، وره ی)، ناگاداری نه کا، پابه ندته بین به (داب و نه ریت) نایه لی بسخوی، به ناگانه پیلنی به رده و ام نه بین
- له کاردا وه ک (نامه نویسن)

keeper /ki:pə(r)/ n [C] به‌شيوه يه‌کمی سهره‌کمی له‌وشه
ليکدراوه‌کان به‌کار دیت، چاودير، پاريزهر، راسپير بېروانه
shop به‌قال **goal** گولچي به‌تايه‌تی **game** چاوديري
نيچيره‌کان

تستخدا به‌شکل رئيسی فی الکلمات مرکبة (انظر ~ **shop** بقال
~ **goal** حارس السرمی (لغ) و به‌خاصة ~ **game** حارس
الطرائد

keeping /ki:piŋ/ n [U] ۱. چاوديري کردن،
ناگاداری، پاريزتن، هه‌لگرتن، هه‌لخستن
۲. عناية، رعاية

له‌سهرده‌می نه‌وه‌دا، له‌زيرچاوديري ~ **in safe**
فی رعاية، فی عهدة

۲. له‌گه‌ليا ريك ناکه‌وي / هاو **in/out of ~ with**
شيوه‌نيه‌و نايکونجيني

۲. لايتشى مع / لايطابق او يوافق

خه‌لاتن بۆ يادگاري بى **keepsake** /ki:pseik/ n [C]
هدية يحتفظ بها للذكري

بهرميلي بچوك (نزیکى ۳۰ گانون) **keg** /keg/ n [C]
برميل صغير

ناسياوى، ديدار، ديمه‌ن، سنور **ken** /ken/ n [U]
مدى المعرفة

له‌ده‌روه‌ی بورای زانينم ~ **beyond/outside my**
فی / خارج نطاق معرفتى

کونه‌سگ، کولانه‌سگ **kennel** /kenl/ n [C]
وجار / بيت الكلب

(بروانه **keep**) گرت، پاراست **kept** /kept/
(انظر **keep**)

که‌ناری شوسته، به‌به‌ستى که‌فری **kerb** /kə:b/ n [C]
(قده‌راضى شوسته)
حاقه‌ أو حرف الرصيف

ناوک، ده‌نک، کروک، ناوه‌روک، **kernel** /kə:nl/ n [C]
دان، کاکل، گه‌وه‌رى کيشه، ناوه‌روکى باه‌تیک
لب، حب، نواة (مجاز) جوهر المشكلة، لب الموضوع

کيروسين، نه‌وتى سپی **kerosene** /kerəsi:n/ n [U]
کيروسين، جاز

هه‌لوی پچوک **kestrel** /kestrəl/ n [C]
صفر صغير، عوسق

ساسی ته‌ماته، کيچه‌په، **ketchup** /ketʃəp/ n [U]

دوشاوى سوسا خواردن زشيرزا قارچک نو باجانين سور
چيکري به

صلصة طماطم، الکنشاب

کترى، قورى جا، مه‌سين، چايدانک، **kettle** /ketl/ n [C]
غلاية، به‌خاصة غلاية أو ابريق شای

ته‌نگانه، که‌تن، چه‌له‌مه‌يه **a pretty ~ of fish**
مازق، ورطه

ته‌پلی مسين نيوه **kettledrum** /ketlɪdrəm/ n [C]
گویی پندار

طبله‌ نحاسية نصف كروية ترتکز على أرجل

۱. کليل، گيره ۲. کليل بۆ کيشه‌به‌ک يا **key** /ki:/ n [C]
مه‌ته‌تیک ۳. کليلی چاره‌سه‌کردن و وه‌گيران له‌ياخود بۆ
زمانی بيانی ۴. (پيش ناو نه‌که‌ويت) شويکي ستراتيچي که
ده‌سه‌لاتی هه‌به‌به‌سه‌ر نه‌و ريگه‌و شويانه‌ی که‌ده‌روازن

۱. مفتاح، مړيط ۲. (مجاز) مفتاح لشکلة او لغز ۳. مفتاح الحل؛
ترجمة من او الى لغة أجنبية ۴. (سابقه للموصوف ايضاً) مكان
أو موقع استراتيجي تؤدي السيطرة عليه الى التحكم في الطريق
أو المنطقة التي يوجد فيها مفتاح

کليلی ده‌ريای سپی **the ~ to the Mediterranean**
ناوه‌پراست

مفتاح البحر الأبيض المتوسط

شوينی ستراتيچي، سهره‌کمی **a ~ position**
۵. (پيش ناو) سهره‌کمی، بنچينه‌ی، بنه‌ما

موقع رئيسی (استراتيجي) ۵. (سابقه للموصوف) رئيسی،
اساسی

پيشه‌سازي به‌سهره‌کيه‌کان ۶. به‌کى له **~ industries**
کليله‌کان (پيانو) ۷. (موسيقا) بايه‌خ نه‌دابه‌ناوازيکي
سهره‌کمی نه‌ناسری به‌قرار

الصناعات الرئيسية او الاساسية ۶. احد مفتاح، اصابع (البيانو)
۷. (موسيقى) المقام الموسيقى و يعدد على نغمة رئيسية تعرف
بالقرار

زى‌ی موسيقا که‌تونده‌کات بۆ **vi ~ up**
دروستکردن ناوازيکي، نه‌پوروژين، هانی ده‌دا، چالاکي
ته‌کا

يشد الأوتار لتضيحها، يدوزن (مجاز) يثير، يحفز، ينشط

دوگمه، کۆمه‌له‌ کليل له‌پيانودا بان **keyboard** n [C]
نايميرى نووسين

مجموعة المفاتيح في (الألة الكاتبة او البيانو)

keynote *n* [C] کړوکی بیر یا هست یا بابه تی نوی، شپواز یان ناوازی دهرکه وتوو:

(مجاز: الفکر، المشاعر، الحديث) الاسلوب او النغمة المميزة:

بههه مان شیوه یان به شیوه په کی ~ *all in the same*
بیزار که

على نحو رتيب أو ممل

keystone *n* [C] بهردی گریدان، بیروکه په کی زال، سهره کی

حجر القصد (القوس) (مجاز) فكرة سيطرة أو رئيسية

khaki /kɑ:kɪ/ *n* [U], *adj* جلی سهریازی خاکی به کونالی خاکی دروستکراوه، رنگیکی پوری زهر دباو (ملاس، زی عسکری) مصنوع من قماش الکاکی، لون أسمر ضارب الى الصفرة

۱. لهقه دهدها، شق دهدها، تن هلهدها *kick* /kɪk/ *vt, vi*
۱. یرفس، یرکل، یضرب بالقدم

متداله که *The baby was ~ing and screaming*

بههردوو پئی لنگه فرتی و هاواری ده کرد

كان الطفل يرفس برجليه و یصرخ

به قاج له تویی پئی دهدها، شوت ده کا ~ *a football*

یضرب کره القدم برجله، یشط

پئی سوود کاته که ی به چاوه پروانی *~ one's heels*
دهفه وتینی

یضیع رفته فی الانتظار عبثاً

ناره زایی دهر نه بری ~ *against*

یحتج، یظهر الاعتراض

(تویی پئی) ساتی دهست پیکردنی جیمی په کهم ~ *off*
(کره القدم) لحظة بدء الشوط الاول

ناره زایی، دهر نه بری ~ *up a row*

(ل.د) یحتج، یذمر

لنگه فرتی، تیه لندان، به پئی لیدان، *n* [C,U]

لنگه فرتی، شق ۲. خوشی، دلخوشی

رفس، رکل، ضرب بالقدم؛ رفة، ركلة ۲. (ل.د) متعة، بهجة

لهزه تی لی نهیشی، رانه بویری پئی *get a ~ out of sth*

۳. گه رانه وهی تفهنگ ساتی نهغه کردن توانای گه رانه وه، چالاکی

یستع به، بیتهج به ۳. ارتداد البندقية عند الاطلاق (مجاز)

القدرة على الرد، نشاط، حيوية

توانای بهرنگار بوونی نهماوه *with no ~ left in him*

فقد القدرة على المقاومة

۱. گدی، بیچوه بز/ کار ۲. پستی بز *kid* /kɪd/ *n* [C,U]

۱. جدی، صغیر الماعز ۲. جلد الماعز

دهستکشی پستی بز ۳. مندل ~ *gloves*

قنازات مصنوعة من جلد الماعز ۳. (ل.د) طفل

گالتهی له گدل نه کات □ *vt* (-dd-)

یمازح، یعابث، یسخر من

تو گالتهم پئی نه کیت *You're ~ding (me)!*

إنك تسخر منی

ده پدزی، ده پرقتی، *kidnap* /kɪdnæp/ *vt* (-pp-)

درفینت (که سیک)

یخطف، یخطف (شخصاً)

رفینر نهوکه سهی به کاری رفاندن *kidnapper* *n* [C]

هلهدهستی، رفاکار

الغاطف الشخص الذي یقوم بالخطف

گورچله، گولچسک، *kidney* /kɪdnɪ/ *n* [C] (*pl* ~s)

په کی له نه ندانه کانی لهش، گورچلهی مبر (بو خواردن)

کلیه، کلیه (أحد أعضاء الجسم)، کلیة الفم و نحوه (تستخدم طعاماً)

ده کوژی، نهینه هوئی کوشتن لهناوی *kill* /kɪl/ *vt, vi*

دهبا، سنور داده نئی بو، کاریگه ری شتی تیک نهدها

یقتل، یسبب فی موت، یقتی علی، یضج حد ل، یفسد تاثیر (شیء)

کات نه کوژی ~ *time*

یجزی او یقتل الوقت

تاک به نه نهها) کوشتن راو کردن □ *n*

(مفرد فقط) قتل (بخاصة حیوان القاص)؛ حیوانات التي تتل فی القاص

فرن، تنور، لهیتون، نهتون *kiln* /kɪln/ *n* [C]

فرن، آتون تور

کووره، نه نور بو سوتاندنی بهرده قسل کووره ~ *lime*

بهرده گه چین

الکلاسة، آتون لهرق حجر الکلس، جیارة

فرنی آخشت سور کردنه وه ~ *brick*

آتون لشی الآجر او الطوب

فرنی ووشک کردنه وهی گژ وگیای پئی هوش کهر ~ *hop*

آتون لتجیف حشيشة الدینار

کیلو گرام، کیلو متهر *kilo* /ki:ləʊ/ *n* [C]

	كيلو جرام، كيلومتر
kilo- /'kɪlə-/ prefix	پيش گرېك به ماناي: هزار
	بادنه معناها: ألف
kilocycle /'kɪləsaɪkl/ n [C]	كيلوسايكل ۱۰۰۰ خول
	الكيلوسايكل، ألف دورة
kilogram /'kɪləgræm/ n [C]	كيلوگرام هزار گرام
	الكيلو جرام، ألف جرام
kilolitre /'kɪləli:tə(r)/ n	كيلوليتير، هزار ليتير
	الكيلو لتر، ألف لتر
kilometre /'kɪləmɪtə(r)/ n [C]	كيلومتر، هزار متر
	الكيلو متر، ألف متر
kilowatt /'kɪləwɒt/ n [C]	كيلوات، هزار وات
	په كه ي پيوانه ي وزه يه
	الكيلو واټ: وحدة لقياس الطاقة
kilt /kɪlt/ n [C]	تنوره ي پياوان له بوري نه كان له
	په رزاي په كان ي اسكوتله نندا، كراسي سكوتله نديا زه لمان
	تنوره ي رتيديا الرجال في مرتفات اسكلدا
kimono /kɪ'mɒnəʊ/ n (pl ~s)	كيمونو: روپي
	ياباني، كراسه ك فزه (ژاپوني)
	كيمونو: روب دو شامير ياباني
kin /kɪn/ n	خزم وكهس وكار، خزه ميني، كهس وكار
	العائلة الاقارب، الانساب
	نزيك ترين خزم، خويش، دلوفان
	أقرب الاقرباء
kind /kaɪnd/ n [C]	۱. ره گه ز، جوړ
	۱. جنس، نصيلة، نوع
	توخمې مروف، ره گه زى مروف ۲. جوړ،
	پول، رهنگ، چه شن
	بنو الانسان، الجنس البشرى ۲. نوع، صنف، طراز
	شيك له م جوړه
	شيء من هذا النوع
	نه خير، هرگيز، هيچ، نه هنجگار
	لا، أبدا، لاشىء من هذا
	له م جوړه، په ك نه تخليت، هاوشيوه ي خوږى
	شيواى ناو ليتان نيه، زياده روى وه رنه گرى له ناوانيدا
	من النوع ذاته لا يستحق التسمية، تقبل بسميته من باب التجاوز
	پيى ناوترى قاوه، مه گهرچونه ا
	لا يمكن ان ندعوها قهوة الا من باب التجاوز

	نرخى خوږى له پيشه وه نه داتى (كهل و پهل)
	نه ك نه ختى
	يدفع الشن عينا (بضاعة) وليس نقداً
	ده سپاوى نه داته وه
	يرد على شخص ما بمثل رده
kind /kaɪnd/ adj (-er, -est)	به سوز، به به زه يى،
	دلاوه، جهرگ سوز، دلوفان
	عطف، شفق، حنون
	ناپارېگم نه ده ي كه
	أنتح ان...
	زه حمه ته يو تو ك
	كان لطفاً منك ان
	سلاوى به سوزم بگه به نه به
	أبلغ تحياتي الرقيقة ل...
kindly adv	به يى زه حمت، به مهره باني، به سوزيه وه
	برقه، بلطف، من فضلك
	به يى زه حمت پيم ده ليت
	أنتح ان تخبرنى
kindly adj (-ier, -iest)	روخوش، نهرم ونيان،
	به خشنده، دلهرم
	لطيف، حليم، كريم، رقيق الفؤاد
kindness n [C,U]	به زه يى، نهوازشت، جهرگ
	سوزى، چاكه، مهره باني
	رأفة، عطف، شفقة، معروف
kindergarten /'kɪndəgɑ:tn/ n [C]	باخچه ي
	ساوايان، زاروستان
	روضة أطفال
kindle vt, vi	۱. داده گيرسنيټ، نه گريټ، گرى
	تيره له دات هه ست ده ورووژنيټ ۲. دشه وټيټ، دسوژت
	۱. يشعل، يشعل، يضم ۲. (مجاز) يثير، يهيج (المشاعر)
kindly /'kaɪndli/ adv, adj	پروانه kind
	(انظر kind)
kindred /'kɪndrɪd/ n [U]	۱. كه سوكار، خزم، خوږيش
	۱. قرابة، أهل، انساب
	خوږى به خزم نه داته قه لم ۲. هه موو
	كس وكار
	يدعى القرابة لشخص ما ۲. جميع الأهل والاقارب
	۱. نه چنه وه سر په ك بنچينه ۲. چونه ك وهك په ك

- خزَم
إحدى القربيات، نسبة
- kinetic** /ki'netik/ *adj* جوهلي، هزي جوهله
حركي، مسب للحركة
- king** /kiŋ/ *n* [C] ١. پاشا ٢. كهسيكي خاوهن شكۆ،
خاوهن دسه لات له پيشه دا
١. ملك ٢. شخص ذو نفوذ كبير، ملك بخاصة في الصناعة
an oil ~ خاوهن نهوت، روَن
ملك للزيت
- kingfisher** *n* شاه ماسيگر (بالنده په) جوړه
بالنده په كي پچووكه له سهر خواورنسي ماسي ورد نه زي
له روباړ راوي نه كا
الرفراف، طائر صغير زاهي الريش يتغذي على الأسماك التي
يصطادها من الأنهار
- kinglike, kingty** *adj* پادشاهي، شاهي پادشاهيه
شاهانه، شاهي
ملكي، لائق بالملك
- kingdom** /'kiŋdəm/ *n* [C] ١. شانشين، وُلَات
٢. په كني له سني معامله كه ته سروشتيه كان
١. مملكة، دولة ٢. واحدة من الممالك الطبيعية الثلاث
the animal, vegetable and mineral ~ s جيهاني
نازمل، روهك، كانزا
المملكة الحيوانية والمملكة النباتية والمملكة المعدنية
the United Kingdom شانشيني (بريتانيا)
المملكة المتحدة
- kink** /kiŋk/ *n* [C] ١. بادان نويشتانه وه يان لول بوون له
بوري يا پهت ٢. گه وچي يا لادان له روه وشت
١. التواء أو قتل في سلك أو أنبوب أو حبل ٢. إعرجاج أو شذوذ
في السلك
١. لولي ده كا، نه يتوشيتينه وه
٢. vt, vi يلوي، يفتل، يفتري، يفتل
- kinsfolk** /'kiŋzfo:k/ *npl* خزمان، خزَم وكهس و كار
اقارب، انسياء، أهل
- kinship** /'ki:nʃip/ *n* [U] خزمانيه تي، مروفاني
قرايه، نسب
- kinsman** /'kiŋzmən/ *n* (*pl -men*) په كني له خزمان،
خزَم
أحد الأقارب، نسيب
- kinswoman** /'kiŋzwʊmən/ *n* (*pl -women*) زنيكي

- kiosk** /'ki:bsk/ *n* [C] (خاتيك) قوخته بو (فروشتي
روژنامه يان تله فون)
كشك (بيع الصحف أو التلفزيون)
- kipper** /'kɪpə(r)/ *n* [C] ماسي رهنجه تير سامون
(ته خلپت ماسي په)
سمك الرنجة المقعد بالتدخين
- kiss** /kɪs/ *vt, vi* ماج ده كا، ده مينچي نه كا
يقبل، يلتم
ماج، پاموسان
قبلة، لمة
□ *n* [C]
- kit** /kɪt/ *n* [C,U] ١. (ناوي كۆ) هممو پيداويستيه ك
تايبهت به جل وبه رگ بو سه رياز، مه له وان، گه شتياړ ٢. نه و
ناميزانه ي كه كريكاريك له پيشه كه يدا په كاري ديني
١. (أسم جمع) كل حاجات (بخاصة الملابس) الجندي او البعار
او اوي مسافر ٢. الادوات التي يستخدمها العامل في حرفته
٣. ناميزي
a plumber's ~ پيداويستي كارسازي ناو ٣. ناميزي
پيوست بوچالاكي
عدة السباك ٣. الادوات اللازمة لنشاط ما
- skiing** ~ پيداويستي خليساكان
عدة التزلج
- 'kit-bag** *n* [C] جانتاي جل، توره كي سهر بازي
شنطه العدة، مخلاة الجندي
- kitchen** /'ki:tʃɪn/ *n* [C] ناشخانه، چيشخانه، نانخانه،
ليسانكه
مطبخ، مطهي
كاره كهر، يارمه تي چيشكهر بدات
خادمة تساعد الطباخة
- kite** /kaɪt/ *n* [C] ١. مشك گره، شه لاقه (جوړه بازيكه)
٢. كولاړه، باشوكه، فرفرؤك
١. حداة، حداة (نوع من الصقور) ٢. طائرة ورقية
- kith** /kɪθ/ *n ~ and kin* هه فال، خزَم وكهس و كار
هه فلي، دراوسني
(نقط في العبارة) الاهلون الأصدقاء والأقارب
- kitten** *n* [C] پشيله ي پچووك، كتك
قطه صغيرة، قطيطة، هريرة
- kitty** /'kɪti/ *n* [C] (*pl -iest*) سندوقي شت وممك،

لباس نسائي تحناني

شنی کەم فرخ بۆ
جوانی، ئەتتیکە، زەردک، چەکی بچۆکی ئەرزان
تحف او حلی زهیدە التیمە

چەقۆ، تیغ
سکین، مدیە

رقی لێنەبێتەوه، ئەیهوی سزای
بدات

یەقەد علیه، یەرغب فی التیل منه

چەقۆی لی ئەدات، یان بەخەنجەری لی ئەدا
یظعن بسکین او بختنیر

۱. سوارچاک، هەسپ سوار، شاھ
سوار، لەخانەدانه پلەي رۆمە تداري سەربازی هەلئە گری ۲.
پیاویک نازناوی Sir هەلگەری پیش ناوی یە کەمی وەک
خەلانی خزمەتە کانی بۆ نیشمانە کەمی، سوارچاک، کە لە پیاو
۱. (فی الصور الوسطی) فارس وهو عادة من النبلاء ويحمل
رتبة شرف عسكرية ۲. (حديثاً) رجل يحمل لقب Sir قبل اسمه
الاول مكاناً على خدماته لوطنه، فارس، نیبل

نازناوی سوارچاکي پین ئەدا، پلەي بەرزی ئەداتی
یمنح لقب فارس، یرفع الی مرتبة النبلاء

سوارچاکي، هەسپ سوار،
پلەي شەرەفی ئینگلیزی

رتبة الفارس، فروسية (رتبة شرف أنجليزية)، شهامة

نازا، نەجیب زاده، سوارچاکە
شجاع و شهم، یشە او یتنح بصفات الفارس

۱. دەچنیت، (-tt، kint، ted، pp، pt، vi، vt) /knit/
تریکۆ ژۆ دەهینت، گریدەت، ئەیکات بە قولابدا ۲. ئەیخانە
سەری، ینکەو دەنی، یە کدە گریتەو

۱. یحیک، یحیک بالصنارة ۲. یضم، یلتم، یلتم
ئیسکی شکا و چاک ئەکات
~ broken bones
یجیر العظام المكسورة

بدلگەي پتەوی بێ لەکە، بێ
a closely ~ argument
کەم و کوری

حجة متأسكة خالية من الثغرات

۳. ناوچا و گرز ئەکات، خۆی مۆن
~ the brows
ئەکات ناوچەوانی دیتەو یەک

۳. یقطب جبینە، یقەد مابین حاجبیه، یعیس

دەربێ، جلی ژانانی ژیرەو
knickers /ˈnɪksɪz/ npl

سندوقی هەشتەرخان
سندوق یودع فیە جزء من مکاسب اللعب تحقیقاً لغرض مشترك
دزیخواری /kleptomania/ /ˌkleptəˈmɛnɪə/ n [U]
شینی دزی، نەخۆشی حەز لە دزی کردن
مرض / هوس السرقة

کەسینکی نەخۆش بوو بە
kleptomaniac n [C]
نەخۆشی دزی یەتی، دزی خواری
الشخص المريض بمرض السرقة

شارەزایی بە دەست هینراو لە
knack /næk/ n [C]
جینە جی کردنێ کارێک کارامەیی لە کردنیدا، بەهرە
(لە شێوێ تاکدا)

براعة (مکسبة) فی أداء عمل ما، موهبة (صیفة المفرد فقط)
بریتی یە لە بەهرە، بەهرە دار
There's a ~ in it.
أنها تدل على موهبة

جانتانی کۆل
knapsack /ˈnæpsæk/ n [C]
حقیبة الظهر

۱. سێ بەندی، بەدخۆ، خایینۆک
knave /neɪv/ n [C]
فیلکەر، قولبەر ۲. کور (لە کاهەزە قوماز)
۱. وغد، شریر، مخادع، نصاب ۲. الولد (فی ورق اللعب)

۱. هەلی ئە گلۆفی، هەویر ئە شیلی
knead /ni:d/ vt
۲. ماسولکە کانی ئە شیلی
۱. یدەک، یعین ۲. یدلک (العضلات)

ئەژنۆ، چۆک، ژەنو
knee /ni:/ n [C]
رکبة

کلاوێ ئەژنۆ، چۆک
kneecap n [C]
الرضفة، صابونة الركبة

کرنوش دەبا،
kneel /ni:l/ vi (pt, pp knelt /nelt/)
چۆک دائەد، داشە نیشی لە سەر ئەژنۆ
یرکە، یجئو، یسجد، یجلس علی رکبته

لیدانی زەنگی مەرگ، نیشانەي مردن یا
kneel /nɛl/ n
کۆتایی هاتن بە شتیێک (ناک a, the)

دقات جرس الموت، (مجاز) علامة الموت أو الأبدان بنهاية
شیء (مفرد a, the)

پروانە
kneel /nɛl/
(انظر kneel)

پروانە konw ئەزانێ، ئەناسی، ناسکر
knew /nju:/
(انظر konw)

لباس نسائي تحناني

شنی کەم فرخ بۆ
جوانی، ئەتتیکە، زەردک، چەکی بچۆکی ئەرزان
تحف او حلی زهیدە التیمە

چەقۆ، تیغ
سکین، مدیە

رقی لێنەبێتەوه، ئەیهوی سزای
بدات

یەقەد علیه، یەرغب فی التیل منه

چەقۆی لی ئەدات، یان بەخەنجەری لی ئەدا
یظعن بسکین او بختنیر

۱. سوارچاک، هەسپ سوار، شاھ
سوار، لەخانەدانه پلەي رۆمە تداري سەربازی هەلئە گری ۲.
پیاویک نازناوی Sir هەلگەری پیش ناوی یە کەمی وەک
خەلانی خزمەتە کانی بۆ نیشمانە کەمی، سوارچاک، کە لە پیاو
۱. (فی الصور الوسطی) فارس وهو عادة من النبلاء ويحمل
رتبة شرف عسكرية ۲. (حديثاً) رجل يحمل لقب Sir قبل اسمه
الاول مكاناً على خدماته لوطنه، فارس، نیبل

نازناوی سوارچاکي پین ئەدا، پلەي بەرزی ئەداتی
یمنح لقب فارس، یرفع الی مرتبة النبلاء

سوارچاکي، هەسپ سوار،
پلەي شەرەفی ئینگلیزی

رتبة الفارس، فروسية (رتبة شرف أنجليزية)، شهامة

نازا، نەجیب زاده، سوارچاکە
شجاع و شهم، یشە او یتنح بصفات الفارس

۱. دەچنیت، (-tt، kint، ted، pp، pt، vi، vt) /knit/
تریکۆ ژۆ دەهینت، گریدەت، ئەیکات بە قولابدا ۲. ئەیخانە
سەری، ینکەو دەنی، یە کدە گریتەو

۱. یحیک، یحیک بالصنارة ۲. یضم، یلتم، یلتم
ئیسکی شکا و چاک ئەکات
~ broken bones
یجیر العظام المكسورة

بدلگەي پتەوی بێ لەکە، بێ
a closely ~ argument
کەم و کوری

حجة متأسكة خالية من الثغرات

۳. ناوچا و گرز ئەکات، خۆی مۆن
~ the brows
ئەکات ناوچەوانی دیتەو یەک

۳. یقطب جبینە، یقەد مابین حاجبیه، یعیس

دەربێ، جلی ژانانی ژیرەو
knitting n

	حیاکه، شغل الأبرة او التریکو
knives /naɪvz/	بروانه <i>knife</i> چه قو (انظر <i>knife</i>)
knob /nɒb/ n [C]	۱. دہسک (دہرگا) ۲. گری (لہسہر) قہدی درخت) زیکہ لہسہر پیست ۳. پارچہ کلویہک (خہلوز، شہکر)
	۱. مقبض (الباب)، آکرہ ۲. عقدہ (فوق جذع شجرہ؛ بثرہ (فسی الجلد) ۳. قطعہ کتہ (من الفہم)، مکعب (من السکر)
knobbly /nɒbli/ adj (-ier, -iest)	گرنج گرنج، داپوشراو بہگری، گرنجاوی مظنی او مکسو بالعقد او الترواہ
knock /nɒk/ vt, vi	۱. لہدہرگا دہدات، لی دی دہدات، نہیدا بہزہویدا، نہیہ زینتی ۱. یقرع، یضرب، یطرق؛ یطرح أرضا ~ <i>the bottom of a box out</i> بنکی سندوقہ کہ لانہ با ینزع قاع الصندوق ~ <i>a man down</i> نہیدا بہزہویدا بصرعہ، یطرحہ أرضا، یہزمہ ~ <i>at a door/on a window</i> لہدہرگا دہدات یقرع الباب / النافذہ ~ <i>sb/sth about</i> ماملہ لی خرابی لہ گہل نہ کا بعاملہ بقسوة ~ <i>about the world</i> گہشتی دویژہ خایہن نہ کا یقوم برحلات طویلہ ~ <i>sb out</i> (لہ زوران بازیدا) لی دی دہدا لیدانی توند، سہری سور نہ مینتی (فی الملائکہ) بصرعہ، یضربہ ضربہ قاضیہ (مجاز) یدہش، یحیر
	۲. لہ کار کردن نہوہستن ۲. یتوقف عن العمل نہیرینیتہوہ یحسم، یخصم ~ <i>sb up</i> بہدہرگالی دان خہ بہری نہ کاتہوہ یوقظہ بالقرع المتواصل (علی الباب) ~ <i>sth up</i> بہخیرایی نامادہی لہ کا ۳. (بزوینہ ریک بہ بہ نرین کار نہ کا) تہ قہ تہق نہ کا یجہز، یعد بعجلہ و کیما اتفق ۳. (المحرك الذي يعمل بالبترین) یخط، یقرع

□ n [C]	لیدان، شلق وور، تہ قہ تہق قرعہ، خطبہ، ضربہ
knock-about adj	(نواندنئی گاتہیی سہر شانق) توندو تیز ہہراو ہوریا (تمثیل ہزی علی المسرح) عنیف، صاحب
knocker n	لیدہری سہر دہرگا مقرعہ او مطرقہ الباب
knock-out n [C]	لیدانی سہر کتہ کہر ضربہ قاضیہ
knoll /nɒl/ n [C]	گردولکہ یا بانئی پچوک، تہ پزلکہ تلہ او ہضبہ ضغیرہ
knot /kɒt/ n [C]	۱. گری، وہ لہ فہ، بونیاخ، قردیلہ ۲. گری بہند بوز جوانی ۳. تہنگانہ، کیشہی فالوز، تہنگاوی ۱. عقدہ، آشوطہ (مجاز) رباط (رباط الزوجیہ مثلا) عقدہ من الشريط (للزینت) ۳. مازق، مشکلہ مستحصیہ (لہرمانگہ) یتاقہ تی نہ کا، تہ پختہ تہنگانہوہ ۴. گری لہ تہختہ دا ۵. کومہ لہ خہ لکینک (الامر) یریکہ، بحیرہ، یتورط فی متاعب ۴. عقدہ فی الخشب ۵. زمرة او مجموعہ (من الاشخاص) <i>people standing about in ~ s</i> چہند کہ سینک بہ کومہل نہوہستن ۶. گری یا میلی دہریایی اناس یقفون فی مجموعات ۶. عقدہ او میل بحری <i>a vessel of 20 ~ s</i> کہشتی بہخیرایی ۲۰ گری لہسہہا تیکدا نہرواہ مربک یسر بسرعہ عشرين عقدہ فی الساعہ گری نہدات، نہیہستہوہ بہگری □ vt, vi (-tt-) یعد، یكون عقدا فی؛ یربط مستخدما العقد، یعد
knot-hole n [C]	کونہ گری، بوشایی، کونی نہمانی لہو گری بہی تیدا بوہ، کوناگریکی، جینگہ گری تقب العقدہ، فراغ فی لوح خشبی ناشیہ عن سقوط عققہ کانت فیہ سہر سوپہینہر (بخاصتہ) محیر کیشہی سہر سوپہینہر، فالوز مشکلہ محیرہ
knotty adj (-ier, -iest)	
<i>a ~ problem</i>	
know /nɒ/ vt, vi (pt knew /nju:/, pp known /nɒn/)	دہزانی، دہناسی، ہنی لہزانی، لہزانی، نہیناسی، جیای

نه کاتهوه
 بډرى ب، يعلم، يعرف، على معرفة ب (شخص ما)، يميز، يفرق
 پيوست *You ought to ~ better than to do that.*
 ناکات بيکه پت تا باشتر نه پزانی
 ماکان يجب ان تفعل ذلك
 ~ *one's own mind* خاوه ن رای خوڼه تی
 لډیه ذکرة واضحة عما سيفعله، انه متمسك برأيه
 ~ *what's what* نه توانی چاک له خراب جیابکاتهوه
 يستطیع ان يميز الجيد من الرديء
 □ *n in the ~* (ته نهاله) زانیاری نهڼی ده زانی بو
 که شی تر ناره خسی و نایی
 (فقط فی) مطلع علی معلومات سریه غیر متاحة لغيره
knowing /nəʊɪŋ/ *adj* زانیار، ناگه هدار، چوست،
 زیره ک
 عارف مطلع، فطن، ذکی
a ~ child مندالی زیره ک، مندالی زیتل
 طفل ذکی او فطن
 ~ *looks* تی روانینی فیلاوی
 نظرات ذات مغزی (ماکره)
knowingly *adv* ۱. زانیاریانه، به شیوه په ک می زانین،
 به نه نقه ست ۲. ده لالهت به زانین وده رک کردن پیزانی
 ۱. علی نحو مقصود او متعدد ۲. علی نحو یدل علی المعرفة او
 الادراک
knowledge /nɒlɪdʒ/ *n* [U] ۱. زانیاری، زانین،
 زانست، درک، ده رک ۲. زانین، سواری زانین، کومه له
 زانیاری په کی مروقاته تی

۱. معرفة، علم، أدراك ۲. إطلاع، مدى الاطلاع، مجموع
 المعارف الانسانية
knowledgeable *adj* زورزان، شاره زایی چاک،
 بلیان، بهر زانین
 حسن الاطلاع، ذو دراية واسعة
knuckle /nʌkl/ *n* [C] جومگه، گریچک، گری
 په نجه له (نازه لدا) نیسکی مه چه کسی مه رو وگوشتی
 نه وروپه ری که بو خواردن به کار دیت
 البرجعة، مفصل بين سلاميات الأصابع (عند الحيوان) عظم
 رسخ الخروف واللحم المحيط به يستخدم طعاما
 خوی ده دا په دهسته وه، پابه ند ده بی،
 □ *vi ~ under* ملکه چ ده بی، سهری بوداده نه وینی
 يستلم، يذعن، يخضع
Koran /kɔːrɑ:n/ *n* قورثانی پیروز
 القرآن الکریم
koranic *adj* په یوه ندی په قورثانه وه هده
 قرآنی، متعلق بالقرآن الکریم
kosher /ˈkɔʃə(r)/ *adj* دوکانی فروشتی خوارده مه نی
 حه لاله له ناینی جو
 (الطعام، دکان لیب الطعام) الذي يباح أكله في الشريعة اليهودية
kowtow /kəʊˈtəʊ/ *vi ~ to* کرنوش ده با بو،
 چوکدانی دکت، پیروزی نه کا
 يسجد، يقنص
kudos /kjuːdɒs/ *n* [U] سهریلند، ناویانگ، نابروو،
 نالداري مه زانی
 (ل.د) مجد، شهرة، شرف

L

دواتزهه مین پیئی نه لغبینی **L** /el/ (pl l's /elz/)
ئینگلیزی

الحرف الثاني عشر من الأبجدية الأنكليزية

label /leɪbəl/ n [C] درف، نیشان (ئه لکئیری یان پیوهی
ئه به ستری)، پارچه کاغذ یا کانزاکه ناوه پوژی بابه ته که ی
له سه ره ئه ئوسری یان ئه وشوینی که لئی دروستکراوه
(یلقی او یربط او بیست) قطعه من الورق أو المعدن تدل علی
محتویات الشيء أو الجهة المرسل إليها

labial /leɪbiəl/ adj زاری، لیوانه، لیفی
متعلق بالشفتین، شفوی

laboratory /ləˈbɒrətəri/ (pl -ties) ئەزمونگه، تاقیگه
به تاییه تی تاقیگه ی کیمیا
مختبر، مختبر بخاصه کیمیایی

laborious /ləˈbɔːriəs/ adj ١. شهکه تکه، ماندوکه،
زهحمهت کیش ٢. نیشانه ی ماندویه تی وشهکه تی پیوه دپاره
١. مجد، مضن، مرهق ٢. بیدر علیه علامات الجهد

labour /leɪb(ə)r/ n [C,U] ١. کارو ئه رک، ته قه لا
٢. به ره می ئیشیک، ئه رکئیک
١. عمل، شغل ٢. تاج العمل أو الشغل

له بهر خاتری ئه و کارئیکی خزمه تگوزاری *a ~ of love*
پیشکەش ده کا، حمز ئه کا یارمه تی بدا ٣. چینی کریکار،
زهحمهت کیشان

(یۆدی له) خدمه عن طیب خاطر (حیاً فی مساعدته) ٣. العمال.
الطبقة العاملة، الکادحون

پارتی کریکاران ٤. نازاری ژانگرتن، *the L ~ Party*
متدال پوون

حزب العمل ٤. آلام المخاض / الولادة

ژنی نازاری متال پوونی هه به *a woman in ~*
أمرأة تعاني من آلام المخاض (الطلق)

١. ههول ئه دات، زهحمهت ئه کیشی ٢. زۆر \square vi, vt
ههول ئه دا، ههولنی بین سو د ئه دات ٣. ئه جولنی، به زهحمهت
هه ناسه ئه دا، هه ناسه سواره

١. یکدح، یکد ٢. یحاول جاهدا. یبذل محاولات یانسه ٣.
یتحرک، یتنفس بیطه و تفاقل

٤. کیشه کان *~ under a disadvantage / a delusion*
له بهر ده میا ئه وهستن، کۆسه کان دینه ری ی، خه یالی خواوه
٥. درۆده دات به یی هو، به یی زاری چاره ئه کا

٤. أن عقبات تنف في طريقه / إنه واهم ٥. یسه ب بدون داع،
یعالج بتفصل ممل

چاره سه ری کیشه کان ئه کات به وردی *~ the point*
ویزارانه

یعالج الموضوع بتفصيل ممل

laboured adj ~ breathing هه ناسه ی قورس
و نارهحمهت

تنفس ثقیل و صعب

a ~ style شیوازی دروست کراو
أسلوب مصطنع

labourer n [C] کریکار، بکه، رنجبه ر
عامل، فاعل

labyrinth /leɪbərɪnθ/ n [C] وئیل، ونبوون، توش،
نالزگه، گرفتاری
مناهقه، تیه

١. ئویه، دانئیل، قه یتان به ره په ری **lace** /leɪs/ n [C,U]
دانئیل

١. دانئیللا. شریط یستخد لزرکشه

په ت یان ئویه ی ئالتونی / زیوی بو *gold / silver ~*
جوانکردنی جل و بهرگی میری ٢. قه یانی پیلوو

شریط ذهبی / فضی لتزین الزی رسمی ٢. رباط الحذاء

□ vi, vt	نه بیهستی به قه پتان یربط. یشد بالاربطه
~ (up) one's shoes	قه پتان ی پیلوه که ی توند نه کا یشد رباط حذانه
lacerate /læsə'reɪt/ vt	نه پدربینی، (گوشه) نه بیجینی، دچرینت دلی نه شکینتی، ههستی بریندار نه کا یزمق، یننش (اللحم) (مجاز) یحطم قلبه، یجرح مشاعره
laceration /læsə'reɪʃn/ n [C,U]	بچراندن، دراندن، ونجن کردن ننش، تمزیق
lack /læk/ vt, vi	۱. کمی نه هینتی، نیویستی بیته تی، نه تی ۱. ینقص، یحتاج، یفتقر إلى ۲. نه بون، دهست تهنگی ۲. معدوم، لایتوفر
be ~ing	پاره بو نه م پروژه به نه بووه
Money for this plan was ~ing	المال لهذا المشروع لم یکن متوفراً
□ n [U]	پیداویستی، کمی، نه بون، بین حاجه، نقص
no ~ of	کمی نه له، ... زور هه به له وه مانن نقص فی ... یوجد منه الکثیر
for ~ of	به هوئی له دهسدان .. / نه بون بسبب فقدان ... / إنعدام ..
lackadaisical /lækə'deɪzɪkəl/ adj	شه کت، ماندوو، نه چالاک، لاواز (یدو) متعاب و فاته الهمة
laconic /lə'kɒnɪk/ adj	کسورت کسراوه، به کسورتی (ناخفتن) مقتضب، موجز، وجیز العبارة
laconically adv	به کسورتی بایجاز، بأقتضاب
lacquer /lækə(r)/ n	وارنیش بو بویاخ کردن، چریسکه بین هه لهتانی، هه مشتت، هسین (انواع من) الورنیش لطلاء المعادن و تلمیعا
□ vt	سواخی له دا، وارنیشی ده کات، بریقه ی بین هه لدینتی، به وارنیش یطلی آر یلمع بالورنیش
lactic /læktɪk/ adj	شیری

*lactation	لبنی، حلبی شیردان
*lactorrhoea	الأرضاع شیرزوری
*lacrimal	کتر اللین فرمیسکی دمعی
lacy /leɪsi/ adj (-ier, -iest)	دانتیل، نویه، شه لیشی من او یشبه الدانتیللا
lad /læd/ n [C]	کور، لاوک، پوله صبی، ولد
ladder /lædə(r)/ n [C]	۱. په یزه ی گه روک، پلیکان ۲. بین بهستی گوره وی دریزی زنان ۱. سلم ۲. تسلی طولی بجوارب السیدات
□ vi, vt	(گوره وی) تونده کوی (الجوارب) تسلی، ینسل
laden /leɪdɪn/ adj	بارکراو، قورس کراو محمل ب، منقل
~ with	ترکه ی دی له بارکردندا ینوه ب
lading /leɪdɪŋ/ n [U]	بارکرن، بارداگرتن لیستی بار کردنی که لوپهل بولیصه او وثیقه الشحن
bill of ~	که وگیر، نه سکوی، چه مچه، که لگیر مفرغه، کیشه
ladle /leɪdl/ n [C]	تن ده کات، پوی ده کات، بلاوی نه کاته وه بین ژماردن یغرف، یوزع بلا حساب (out ~ غالباً)
□ vt	۱. خانم، خاتون، پاتو، (pl -dies) کابانی ۱. سیده، (تعبیر مهذب) امرأة ۲. لهیدی نازناوی کچ وژی هه ندی له مردانو (~ L) خانه دان ۲. اللیدی، لقب زوجات و بنات النبلاء و زوجة الفارس
lady /leɪdi/ n [C]	۳. خاتوو مه ریهم دایکی هسنا ۳. السیده مریم العذراء
Our L ~	به ردهستی شاژن، یاهورا شا شابانو یان ژنی میر

وصیفة عند ملكة أو أميرة
 هه لُسوكه وتی جوان، هه لُسوكه وتی
 زینکی ریزدار، خانمی
 (تصرف) لاتیق أو یشبه تصرفات سیده محترمة
 زاراوہ بو ریزلینان به کاردی له کاتی
 دواندنی خاتونونیک (~ Your/Her) خاوهن شکو، به ریزت
 لفظ للتقدير يستخدم عند مخاطبة إحدى السيدات: صاحبة
 السمو، سموک، سیادتک

چہ پانہ
 آپر
 کہ متہر خہمی دہ کات، قنہ تلوری
 دہ کات، خاوه خاو نه کا، دوائه که وی، پاش دامان
 یتکا، (behind ~ غالباً)، یتخلف
 بری دواکه وتن و ماوه که می، بری که متہر خہمی
 مقدار التلکوز او مدته
 بیرہی روون، بیرہیا سفک
 بیرہ من نوع خفیف
 دہریاچہی خوبیایوی بہردی
 مووروی یان بہرہ سستی لمین جیای نه کاتہ وہ لہدہریا
 بحیرہ مالحہ تفصلها الصخور المرجانية أو العواجز الرملية عن
 البحر
 (پروانہ lay)، داینا
 (انظر lay)
 دائراو (پروانہ lie)
 (انظر lie)
 پہ ناگہ، لانہ، حہ شارگہ، کولک، کولانہ
 عرین، مرضی، وجار
 سیاسیہ تی دست
 نہ خستنه ناو سہرہ سستی کہ سیہ تی بہ تاییہ تی لہ کاروباری
 نابوری
 سیاست عدم التدخل في العریات الشخصية خاصة في الأمور
 الاقتصادية
 عیلمانیہ کان، کہ سیک کہ زور
 بہ تہنگ ناینہ وہ نہ بہت
 العثمانیون، من لیس من رجال الدين، سواد الناس
 گزوم، دہریاچہ، گول
 بحیرہ
 بہرخ، بہرخی بچوک کہ گزوشته کہی بو

خواردن به کار نه میتری
 حمل، خروف صغیر لحمہ یشخدم طعاما
 ۱. شہل، قوب ۲. (بهلگه) نابہجن، قابل
 نه کہر بیانوی لاواز
 ۱. أعرج ۲. (الحجة) عرجاء، غیر مقعہ، حجة واهية
 شہلی نه کا، نه بچہ مینتی
 یجعله أعرج، یقعده
 شہ لانہ، لاوازانہ
 نحو اعرج أو ضعیف
 شہلی، قوی، شہلین، لاوازی
 عرج، ضعف
 دہ لاویتہ وہ، نه گری، هه نسک
 نه دا، شیوہن نه کا
 یرتی، یندب، یتجب، یتبجع
 شیوہن کردن، شین، لاواندنه وہ
 ندب، إبتحاب، رثاء، مرثاء
 بہ داخہ وہ، بہ ہیبار
 پھشیمان، شینبار، بہزہ می، شایہنی بہزہ می بہ
 مؤسف، باعث علی الأسف، فی حالہ تدعو إلى الرثاء
 گریان، شیوہن،
 زارین، لوواندن، لاواندنه وہ
 نحیب، بکا، عویل، مرثاء
 چرا، گلژوب، فانوس
 مصباح، سراج، لمبة كهربائية
 گولوی گازی و کارہیایی
 مصابيح غازية و كهربائية
 ستونی چرا، دارتہل
 عمود النور
 شیعری هہ جوو، ووتاری
 گالته جاری، ترانہ یاتیز
 قصیدہ ہجائیة، مقال ساخر
 شیعری هہ جوو دنووسی، جوین بہ کہ سیک
 دہدات، گالته یی نه کا
 یکتب قصیدة یهجو بها شخصا ما، یهجو، یسخر من
 رم، نیزہ، زہرگہ
 رمح
 سہریازی بہک خہت، جینگری
 ناسکہری

- واکیل عرف
lancer *n* [C] رمباز، سوریازی رم هه لنگر
 الرماح، فارس یحمل رمحا
²**lance** /lɑːns/ *vt* شهقی نهکا به چه قوی نهشته
 یشق مستخدما المبع
lancet /lɑːnsɪt/ *n* نهشته، نژدر
 مبض، مشرط
land /lænd/ *n* [U] ۱. نهرز، ووشکانی، زهوی، خاک
 (بهراورد بکه sea ده ریا و water ناو) ۲. زهوی کشتوکال
 ۱. الیاسه (قارن sea البحر و water الماء) ۲. أرض زراعیة
 زهوی نه کیلی / نیس نهکا له زهویدا ~ *working on the*
 یعل فی الارض / یزرعها
 ۳. وولات، شاری له دایک بوون ~ *one's native*
 ۳. بلد: بلده الأم (وطنه)
 ۱. دانه بهزی، نه نیشتیه وه (له که شتی یا فروکه) *vt, vi*
 به فروکه دیت له سه رزهوی ده نیشتیه وه، (ماسی) راوی نهکا
 ۲. (نه یگه یهن) به بار یان حاله تیک
 ۱. یترجل، یهبط، یتزل (من السفینة، الطائرة) (الطائرة) یأتي بها
 یهبط بها الی الارض، (السفينة) یصیدها ۲. یصل (یوصله) الی
 ظرف أو حالة ما
 خوی توشی چه له مه نهکا ~ *oneself in difficulties*
 یجلب علی نفسه المتاعب
 هم همیشه به سه ر یزی داهه ~ *on one's feet like a cat*
 که وی وهک پشیله واته به ختی باشه
 یقع درما علی قدیمه کالقطه ای إنه حسن الحظ
landed /lændɪd/ *adj* خاوهن زهوی
 مالک أرضاً
landholder *n* خاوهن زهوی یا کریگر ته کسی
 مالک الأرض أو مستأجرها
landlady /lændlɛdɪ/ *n* خاوهن توتیل یان به نیسون
 (خاوهن نه که ی نافرته بین)
 مالکة الفندق أو البسیون
landlocked *adj* (به ندره) به زهوی ده ور دراوه له هه مو و لایه
 لایهک
 (الرفأ) محاط بالأرض من کل جانب تقریباً
landlord /lændlɔːd/ *n* [C] خاوهن (بیاو) زهوی،
 خاوهن توتیل، خاوهن مال
 مالک الارض، صاحب الفندق أو الترال، المؤجر

- (ناویک مهله وانه کان له که سیکي
 ده تین که رانه هاتین له سه ر ده ریا) ناشی
 (اسم یطلقه البحارة علی) شخص غیر محاد علی البحر
landmark /lændmɑːk/ *n* [C] ۱. نیشانه ی سنور
 ۲. نیشانه، نیشانه ی ناشکرا ۳. روداویکی گرنگ که بیته
 خالی گوزان
 ۱. علامه الحدود ۲. علامه بارزه ۳. (مجاز) حدث أو تطور هام
 یعتبر نقطة تحول
landmine *n* [C] مینی زهوی، به زمینا
 لقم ارضی
landslide *n* [C] هدر فین، داته پینی خول یا به رده
 سه ره ویژی بهرز، هه رهس
 إنهال التربة أو الصخور من جانب احد المنحدرات الشاقفة
landing /lændɪŋ/ *n* [C] ۱. شوینیکی ته تخت
 که ده رگا کانی له سه ر نه کریته وه، ته ختایی نیوان کوممه له
 پله کان ۲. نیشته وه، داهاتن هاتنه خواره وه، داهیلان
 ۱. منبسط الدرج الذي تتفتح علیه الابواب، منبسط بین کل
 مجموعة و أخرى من الدرجات ۲. الهبوط، النزول
 به نارامی ده نیشتیه وه
 یهبط بسلام
landingplace *n* [C] شوسته ی دابه زینی گه شتگه رانی
 له که شتی
 رصیف یهبط علیه الکراب من السفینة
landscape /lændskɛp/ *n* [C,U] (ویته په کی) دیمه نی
 سروشتی، هونه ری ویته گرتنی سروشت
 (صورة ل) منظر طبیعی، فن تصویر المناظر الطبيعية
lane /leɪn/ *n* [C] راره وه، کولان، توله ری، کولانک
 زقاق، شارع جانبی مرر أو طریق یرک لیتج للناس و للسرور
 لحرية الحركة
language /læŋgwɪdʒ/ *n* [C] ۱. زمان، نه زمان ۲. شیواز
 ۳. شیوازی قسه کردن، زمانی تایبهت بو پیشه په ک
 ۱. لفة ۲. لهجه ۳. أسلوب، لفة خاصة لاحدی المهن
 زمانی یاسا
 لفة القانون
 زمانی دبلوماسی
 لفة الدبلوماسية
 ۱. ووشه ی خراب، جتیو، قسه ی رهق ~ *bad / strong*
 ۵. نامازه کردن وهک زمان به کاردی

٤. لفة نايبة، كلمات بذينة: سباب، شتام، كلمات تنقصها الرقة
٥. الاشارات المستخدمة كلفة
Zمانى په نجه (بؤ كه و لال) *finger ~*
لفة الاصابع (يستخدمها الصم و البكم)
languid /læŋgwɪd/ *adj* له سه رخو، خاو، خاف،
سست، قسهل
فاتر الهمة، بطيء الحركة. *خامل*
languish /læŋgwɪʃ/ *vt* بين هيژ نهين، وره ي خاوده بين،
لاواز دهين، نه وره ي، دلته نگ نهين به هو ي نارو زوبه وه
تخور قوا، تنزه ته، يصف، بذيل، يقدو حزينا بسبب رغبته
او شوقه لشي.
~ing looks به زه ي پيدا ديته وه
نظرات استعاط
lank /læŋk/ *adj* (فؤ) خاو و شوږ
(الشعر) سبط، متهدل
lanky /læŋki/ *adj* (-ier, -iest) (زه لام) باريك و دريژ،
(لاكان) تهسك و دريژ
(الشخص) نحيف و طويل، (الأطراف) طويلة و نحيلة
lantern /læntɜn/ *n* [C] سندوقى كانزا يا شوشه بؤ
پاراستنى چرايا گلوب له با، فه نهر شوشه چرا، فانوس
صندوق (عادة من المعدن والزجاج) لحماية المصباح من
الرياح، مشكاة، فانوس
باوهش، لاندك، مودا يي پيكفه گرتنى، **lap** /læp/ *n* [C]
فالين، ده همن، كوش، داو، دامنه
حزن، حجر
sitting with her baby in / her hands on / her ~
دائه نيشن مناله كه ي / ده ستي له كوشيا به
تجلس و طفلها / و يديها في حجرها
توتكه سه گ، (سه بهك بچووك)، سه ي **lap dog** *n* [C]
كلب الحزن، كلب مدلل
lap /læp/ *vt, vi* (-pp-) ١. قده ده كا (كوتال) نه بينچي
به ده نالينت، پيكفه دگرت
١. يلف او يعيط ب (القماش مثلا)
له خو شيداده زي، هاي لايف، به ختير *~ ped in luxury*
نه زي ٢. كوتال دوقده ي ده كات و نه يدا ته وه به سه ر لاهي
كه دا
(مجاز) يعيش في بحيرة، ينعم بالعيش الرغيد ٢. يشي القماش

- بعيحت يتراكب فوق الطرف الآخر
پري به سه ر په كا كه وتو وه كان، پري قه دكراوه كان [C] **n**
شت له سه ر شت خو ليكي ته واو به ده وري گوره پاني
پيشپرکني
١. مدى أو مقدار التراكب، مقدار تراكب شي. فوق آخر، ثنية
٢. دورة كاملة حول مضمار السباق
له خو لي كوتاي پيشپرکني دا *on the last ~*
في الدورة الاخيرة من السباق
١. پيانه لکيت، پيكفه دگرت، **lap** /læp/ *vi, vt* (-pp-)
دنا ليست ٢. (شه پوله كان) به رتا شه به رده كان ده كه وون
١. يلق ٢. (الأمواج) ترتطم بالصخور برفق
به ربه كه وتني ناو، به ربه ك كه وتني شه پوله كاني [C] **n**
ناو
إرتظام الماء برفق
***laparorrhay** پينه ي ورگ
رخو البطن
***laparoscopy** ناوسك ييشن
ناظور البطن
***laparoscopy** سكه له درين
فتح البطن
lapel /lə'peɪ/ *n* [C] به رو كي چا كه ت، پيسير، دريژه ي
پوه ي به خه ده گرتنه وه
طية صدر المصطف (و تشكل امتداد للقبعة)
١. زه لله ي زمان، هه له كه تن، ماف **lapse** /læps/ *n* [C]
نه مان، به نه زاني، گيله ٢. خواربون، لادان لادان له ريگه ي
راست
زله لسان، هفوة، سهو ٢. ارتداد عن الطريق السوي انحراف
لادان له چا كه ٣. تن به ريو ني ماوه بهك *a ~ from virtue*
٤. (له ياسادا) نه ماني مافيك يان له كار خستني به هو ي
به سه رچوني كاته وه
انحراف عن الفضيلة ٣. مرور (الزمن)، فترة من الزمن ٤. (في
القانون) زوال حق أو سقوطه بالتقادم
ناميني چا كه، دگو هيزت، نشيف دبت، له پري **vi**
راست لانه دا
يزل، يعثر، يرتد عن السبيل القويم
له چا كه كردن لاهه دات بو *~ from virtue into vice*
شيو ي ره وشت نزمي (له ياسا، ماف) په ك ده خري به هو ي
به سه رچوني كات و به كار نه هيناني په وه

ينحرف عن الفضيلة و يسقط في مهاوي الرذيلة (في القانون، الحقوق) تسقط بالتقادم أو عدم الاستعمال

larceny /lɑ:sən/ n [C,U] دزی، دزیه تی
(pl -nies)

سرقة، سلب متاع الغير، لصوية

lard /lɑ:d/ n [U] رۆن يان دوگی بهراز بوجنشت لی نان
دهن أو شحم الخنزير و يستخدم للطهر

□ vt دوگ یاچهوری بهراز نه خاته سهر

یضع شحم أو دهن الخنزير على ...

larder /lɑ:de(r)/ n [C] زووری يان نه مبار بی پاراستی
گوشت يان خوراک

حجرة أو خزانة لحفظ اللحم وغيره من الاطعمة

large /lɑ:ds/ adj (-r, -st) ۱. زل، گهوره، مهزن، فراوان،
قه به

۱. کبیر، واسع، ضخیم

۲. به خشر، به خشنده، پایوی دل *a ~ hearted man*

گهوره، لی یووردن، دهرون پاک ۳. ناسو، پانور دیاری نه کراو
۲. کریم، سخی، متسامح: رجل کبیر القلب، سمح النفس ۳. واسع

الانق، غیر محدود

a man with ~ideas کابرایه کی سه به سست له ییروپا،

پیاویکی ییر فراوان ره ها، ییر فراوان

رجل ذو أفكار متحررة، واسع الانق

at ~ سه به سست، ره هاو به ند نه کراو

حر، طلیق (غیر مقید أو سجن)

به گشتی خدک، ناسایی، *people / the world at ~*

زۆره ی خدک

الناس عامة، سواد الناس، اکثرية الناس

به گشتی، به ره چاو کردنی هموو باره کان *by and ~*

على الصوم، مع أخذ كل الأمور بعين الاعتبار

largely /lɑ:dsli/ adv تاراده په کی زۆر، به پتری

الى حد بعيد

lark /lɑ:k/ n [C] کلاوکوره، شفان کوژ (به تابه تی)

sky قیره)

قیرة، قیرة (sky... قیره)

lark /lɑ:k/ n [C] گاته یی، گاتیته، گاته ی یی نه کا،

مزاح، لهو، شیء مسل

□ vi یاری ده کا

یمزح، یلهو

larva /lɑ:və/ n (pl ~ e/-vi:/) کرموکه، میروک
یرقانه، یرقة

laryngitis /lærm'dzartɪs/ n [U] ههوکردنی قورگ،
گهروکولبون، قورگه سو

إلتهاب الحنجرة

larynx /læriŋks/ n [C] قورگ، گهروو، گهرووی، قورک
الحنجرة

***lavage** شستن

غسل

lascivious /lɑ'sɪvɪəs/ adj حه شه ری، داوین پیس،
بین ناپرو، لهش فروشی

شهوانی، فاسق، داعر

lash /læʃ/ vt, vi جه لده ی لی نه دا، به قامچی لی ده دات،
داشوری دکت، لی نه دا

۱. یجلد، یضرب، بالسوط، یضرب کما لوکان بالسوط:

rain ~ ing (against) the windows

باران دانه هاری به سهر په نه جره که دا وه ک قامچی پتیک
نه کیشتی ۲. له پریه زه پالی ییوه نه نن

مطهر یهنهر على التوافذ بالسوط ۲. یندفع على نحو فجائي و

عنف

The horse ~ed out at me نه سه په که شالاری ییوه ننام

اندفع الحصان نحوي بعنف

The wounded animal ~ed its tail ناژه له برینداره

که کلکی نه دابه م لاولایدا (له توره یدا) ۳. سه زه نشتی نه کا،
به زمانی توندو تی قسه ی یی ده لی، نه وروژینی

أخذ الحيوان الجريح يضرب جانبيه بسذيله (غضباً) ۳. یویخ

تویخاً عنيفاً، یلق بالأسنة حداد، یشر، یهیج

~ oneself / one's audience into a fury

گوربه ستنه وه یو وروژاندنی خوئی / جه ماوه ر ۴. نه به ستنه وه
به پت

إندفع في أنارة نفسه / جمهوره ۴. یشد أو یربط بحبل أو نحره

۱. قامچی، به شه نه رمه که ی، لی دانی قامچی، □ n [C]

لیدان به قامچی ۳. پرزانگ / پرژوله ی چاو

۱. سوط، الجزء المرنة منه، ضربة سوط، جلدة ۲. هدب / رمش

العین

۱. پیست دامالین به قامچی **lashing** /læʃɪŋ/ n [C]

۲. په تی (باریک) به ند، پیگره ک

۱. جلد بالسباط ۲. جبل (رفیع)

lass /læs/ n [C] كچ، كيزؤله، دوت، كه چك
بنت، تاة، صية

lassitude /'læsɪtju:d/ n [U] هيلاكى، سبتيون، كفت
بوون، شه كەت بوون، خاليون
تعب، اعياء، تتر الهمة

lasso /læ'su:/ n (pl ~ s, ~ es) پەت، گوريس، وه له فهى
پيوهين بۆگرتنى نازهل
جبل بظرف انشوطه يستخدم لأقتناص الخيل والأبقار، وهق
نازهل نه گرى به وه له فهى پەت □ vi (pt, pp ~ ed)
يمسك المواشي بالوهق

last /lɑ:st/ adj ۱. دواين، دوا، كوتايى ۲. پيشو، هاتوو،
پيش نىستا ۳. دواهه مين، دواهاى، پاشين
۱. اخير، آخر، ختامى، نهايى ۲. السابق، آت قبل الوقت الحاضر
مباشرة ۳. الوحيد الباقي، آخر، اخير
دواهه مين (جنيه) م خرج I've spent my ~ pound
کرد ۴. خراپترين، جنى ب پروام نى به
لقد اتقت اخر جنيه املكه ۴. أسوأ، شر من
خراپترين He's the ~ person to trust with money
كه سه كه تو متمناهى سامانى پس نه كه پت ۵. كوتايى،
دواهه مين
انه أسوأ من تأمنه على المال ۵. نهائي، الاخير
دواهه مين I've said my ~ word on this subject
قسهى خوم وت له سه ربا به كه ته
لقد قلت كلمتي النهائية في الموضوع

□ adv ۱. دواجار، دواهه مين كه س
۱. أخيراً، آت آخر الجميع

□ n ۲. دواجار پيش نىستا، دواين، كوتايى
۲. آخر مرة قبل الزمن الحاضر، الاخير، النهائي

at ~ له كوتايى دا، دواى پشوى دريؤ
أخيراً، بعد صبر طويل

to the ~ هه تادواى، تادواترين هه ناسه
الى النهاية، حتى النفس الأخير

lastly adv له پاشدا، دوماهى، دواجار
أخيراً

last /lɑ:st/ vi ۲ له مينيه وه، به رده وام دهين، فه دكيشت
يدوم، يكتي ل
خواردنه كه به شى enough food to ~ us three days
سنى روزه مان نه كات

ما يكتينا من الطعام لثلاثة أيام
هميشه، به كيهه
دائم، باق امدأ طويلاً

lasting adj ناشتى هميشه يى
سلام دائم a ~ peace

last /lɑ:st/ n [C] ۳ قابلى پيلاو دروست كردن
قالب لصناعة الاحذية
ته نها نه وكاره ده كات كه باشى
لى ده زانى stick to one's ~
يقصر على عمل مايقنه

latch /lætʃ/ n [C] ۱. نه لقه ريز، كود، چلميره
۱. سقاطه، مزلاج
داخراو به نه لقه ريز نه ك به قوفل on the ~
۲. قفلى زنبلكى پچوك له ده روه نه ك ريتيه وه به كليلى
(موصد) مفلق بالمزلاج وليس بالقتل ۲. قفل زبركي صغير يفتح
من الخارج يفتاح
ده رگا دانه خابه كيلون □ vt, vi
يوصد الباب (بالسقاطه)

late /leɪt/ (-r, -st) ۱. دواكه وتوو، درهنگ، گيرو، گيربوون
۱. متأخر، في وقت متأخر من النهار أو اي فترة زمنية أخرى
۲. خوالى خووش بوو ۳. له م دوايه دا her ~ husband
۲. المرحوم، الراحل ۳. منذ عهد قريب

ناشوبه سياسيه كهى نه م دوايه the ~ political troubles
الأضطرابات السياسية الأخيرة

۴. له م دواى به دا، فى دوماهى of ~
۴. مؤخراً

له سالانى دوايدا of ~ years
في السنوات الأخيرة

lately /leɪtli/ adv پيش ماوه به كى كه م، له م زوانه دا
به رى ده مهك كورت، فى دوماهى
منذ عهد قريب، حديثاً

latest adj تازه، تازه ترين جل، نوى ترين جل
الأحدث، أحدث (الأزياء مثلاً)

دواترين، دوماهى ترين at (the) ~
على أبعده تقدير

latish /leɪtʃ/ adj كه ميك دواكه وتوه
متأخر بعض الشيء

latent /leɪtnt/ adj ۱. شاراره، له چال نراو، كپ كراو،

	هشارتی، مت
	(الصفات و ما أشبه) کامن، دفين
~ energy	ووزهی شاراوه
	الطاقة الكامنة
lateral /lætrəʃl/ <i>adj</i>	لاوه کی، په خه کی
	جانبی
~ buds	خونچه ی لاهه کی
	البراعم الجانبية
lath /lɑ:θ/ <i>n</i> (pl ~ s /lɑ:θz)	پارچه ته خته، دارده س
	شريحة خشبية
lathe /leɪð/ <i>n</i> [C]	چهرخ، رهنده، توپنه
	مخرطة
lather /lɑ:ɪðə(r)/ <i>adv.</i>	۱. كه في سابون ۲. كره
	۱. رغوة الصابون و ما اشبه (تستخدم قبل الحلاقة) ۲. زبد، عرق الغيل
□ <i>vt, vi</i>	۱. كهف ده كا، به كهف دايته پوښی ۲. چه وری
	نه كا
	۱. يرغي، يغطي بالرغوة ۲. يزيد، يكثر بالزيد
Latin /lætm/ <i>n</i>	زمانی لاتینی کون
	اللاتينية، لغة الرومان القدماء
□ <i>adj</i>	لاتینی، په یوه ندی هه په به زمانی لاتینی و گه لانی
	که به زمانی لاتینی. بنه رته دی ددوین
	لاتینی، متعلق باللغة اللاتينية أو الشعوب التي تحدث لغات من أصل لاتيني
latitude /lættju:d/ <i>n</i> [C,U]	هیلې پانی (له شپوگی
	کوډا)، هیلپانی
	خط العرض (في صيغة الجمع)
<i>high / low ~ s</i>	شونته دووره کان / نزيك له هیلې
	په کسانې ۲. (بوار، مهودا، ده لهر) سدره سستی بیروپاوه رفتار
	الناطق البعيدة / القرية من خط الاستواء ۲. (مدى) حرية الرأي و التصرف
	سدره سستی <i>allow people great ~in political belief</i>
	فراوان له بیروپاوه سیاسی نه درې به گدل
	يمنع الشعب حرية كبيرة في المعتقدات السياسية
latrine /lɑ'tri:n/ <i>n</i> [C]	ناوده ستخانه، نافده ست
	(به تايه تي له مسرمازگه) که زیرایې تیدانه بین
	مرحاض، ميلة (بخاصة في معسكر للجنود حيث لا تتوفر
	الجاري)

latter /lætrə(r)/ <i>adj</i>	۱. دواترینان، دووهمیان، توتر،
	توتیرین سدره م
	۱. الأخير، الاحدث عهداً
<i>the ~</i>	۲. پاشکو، دوا باسکراو له دووشتی به دوا ی پهك
	(به راورد پهك <i>former</i>)
<i>former</i>	۲. اللاحق، المذكور أخيراً من شيتين متالين (قارن <i>former</i> السابق)
latterly <i>adv</i>	تازه له م روزانه دا، فان روزان، زنو، پاشی
	حديثاً، في هذه الأيام
lattice /lættɪs/ <i>n</i> [C]	پشته یی، توری، ناوی
	شعرية، شبكية، مشرّبة
~ window	په نجه ره ی روون یا تورناسا
	نافذة مشرّبة أو شعرية
laud /lɔ:d/ <i>vt</i>	ستايش ده كا، په سمنده ده كا
	يمدح، يمجّد، يطري
laudable <i>adj</i>	ستايش كراو، په سمنار
	جدير بالثناء
laudably <i>adv</i>	به لته اتوی، په سمناری، په شپوه ی
	ده ستخوشی لې بکری
	على نحو جدير بالاستحسان
laugh /lɑ:f/ <i>vi, vt</i>	پن له كه تنی
	يضحك
~ up one's sleeve	له زيره وه پن له كه تنی، به مه به سستی
	گالته پن كردن
	يضحك في سره (يضحك صامتاً)
□ <i>n</i> [C]	پيکه نین
	ضحك، ضحكة
<i>have / get the ~ of sb</i>	ده پکاته شایه نی گالته پيکه کردن
	يجمله موضع سخرية
<i>raise a ~</i>	خوشی نه کات
	يخلق جواً من المرح
laughable <i>adj</i>	پيکه نیناوی، که نینبار
	يدعو الى الضحك
laughing stock <i>n</i>	گالته چی خه لک، چی ی گالته
	پن کردنه
	أضحكة للناس، موضع الهزء و السخرية
laughter /lɑ:ftə(r)/ <i>n</i> [U]	پيکه نین، که نین
	ضحك

۱. که شتی به کی نوی ده خاته **launch** /lɔ:ntf/ vt, vi
 ناوه وه، گه میکی تازه ده خاته ناو ناوه وه، نوقمی نه کا،
 مووشه ک بو گه ردوون هه ل ده دات ۲. هه لی ده دات، تیری
 ل نه دا، قایم ده ایت ۳. ناسانی نه کات ده ست پنه ده کا،
 ۱. پنزله سفینه جدیده الی الماء، یعموها، یطلق (صاروخاً،
 مركبة) الی الفضاء ۲. یقذف، یرمی (حربة)، یوجه (حربة)
 ۳. یستهل، یبدأ
 هیرش نه کا/ده ست به *~ an attack / an enterprise*
 پروژه به ک نه کا
 یمن هجوماً / یبدأ مشروعاً
 ۴. ده گریته بهر، پلان داده نئ (ریگای نوی) *~ out (into)*
 بو دابه زانده کی شتی بو ناو ناو
 ۴. یسبح، یخط (طریقاً جدیداً) انزال سفینه الی الماء
 سه کۆ بو مووشه ک هاویشتن، **launching pad** n [C]
 هه رزلا هاچتی
 منصة لأطلاق القذائف الصاروخية
 ۲ **launch** /lɔ:ntf/ n [C]
 لنش، که شتی هه لسی
 لنش، زورق بخاری
 نه پشوا، جل نو تو نه کا **launder** /lɔ:ndə(r)/ vt, vi
 یفسل ویکوي (التياب)
 خومخانه یا شورگه **launderette** /lɔ:n'dret/ n [C]
 خه لکی کری ی جل شورینان ده ده ن به شورهری کاره بایی
 مصبقة أو مفسل یدفع الزیاتن فیه اجراً لفصل ملابسهم فیه
 غسالات آلیه
 جل شور، ژن هه لده ستی **laundress** /lɔ:ndrɪs/ n [C]
 به جل شوردن و نو تو کردن
 إمراة تقوم بفصل الملابس وکیها، غسالة
 خومخانه، جل شورگه، شوینی **laundry** /lɔ:ndri/ n [C]
 شتی جل و نو تو دانی ناماده کراو بو شتن و نو تو کردن
 مصبقة، مکان لفصل الملابس وکیها، الفیصل (الملابس المعدة
 للفصل أو الکی)
 شاعیر، هوزانغان **laureate** /lɔ:rɪət/ n [C]
 شاعر
 هوزانغانی شانشین، شاعیری باربو *Poet L ~*
 البلاط الملكي
 دره ختی غار (له شیوگی کۆ) لاپرو، **laurel** /lɔ:rɪl/ n [C]
 شکو داری (له شهردا، یا له ویزه دا)
 شجر الفار، (فی صیفة الجمع) شرف، مسجد (فی الحرب) آر

(الأدب)

- سهرکه وتن به ده ست دینئ *gain one's ~ s*
 یعرز التفوق و النجاح
 ناگراو، خشیک، پروتان لالا، **lava** /lɑ:və/ n [U]
 ده رداوی قولکائی که ساردو ره ق ده بیته وه
 الحمم، مقذوف البراکین، لاقا، المقذوفات البرکانیة عندما تبرد و
 تتصلب
 ناوده ست، ده ستورگه، **lavatory** /lævətɔ:ri/ n [C]
 نالریژ
 مرحاض، دورة مياه، توالت
 دره ختی جولگ، **lavender** /lævəndə(r)/ n [U]
 بو نخوش، گیامسک
 الغرامی نبات زکی الرائحة
 پنه نه به خشی، بلاوی نه کا، چاکه **lavish** /lævɪʃ/ vt
 ده کات، خه رج ده کا، په رش ده کا، پتقام خه رج دکت
 یجود، یفدق، یبده
 مثاله پنه سه که *~ ing care on an only child*
 په روه ره ده نه کا ویا به خشی پنه نه دا
 یحیط طفلأ وحیدأ بعناية بالفقة
 زور، خواره، به خشنده *adj*
 وافر، غزیر، جواد، سخی
 به خشنده، به زوری، به ده ست به رداپی **lavishly adv**
 بسخاه، بوفرة
 ۱. یاسا ۲. یاسای دانان ۳. فهقیه تی، ماف **law** /lɔ:/ n [C,U]
 ۱. قانون ۲. القانون التشریع ۳. الفقه، الحقوق:
 قوتایی یاسا (ماف) *a ~ student*
 طالب قانون (حقوق)
 سکالاً نه تیری بو دادگاگان، دادوه ری نه کا *go to ~*
 ۱. یاسا، ده ستور
 یتقدم (بدعوی) الی المحاکم، یقاضی ۴. قانون، ناموس
 یاساکائی سروشت *the ~ s of nature*
 نوامیس الطبیعة
 یاسای نیوتن *Newton's ~*
 قانون نیوتن
 پابه ندی یاسا **law abiding adj**
 ملتزم / متقیه بالقانون
 دادگا، خانه ی داد **law court** /lɔ:kɔ:t/ n [C]
 محکمة، دارالقضاء

lawful /lɔ:fl/ *adj* یاسایی، له گه‌ل یاسادایه، رنی یمن دراوه
قانونی، متمش مع او موافق للقانون

lawless *adj* دزه یاسا، مل که چ نی به بویاسا
مخالف للقانون، غیر خاضع للقانون

lawsuit *n* [C] کیشه، دوزنامه
قضیه، دعوة قضائیه

lawn /lɔ:n/ *n* [C] گزویگا، چیمه
مرجه خضراء

lawnmower *n* نامیری گیابرین دروینته‌وه، گیابری
آلة لجز العشب، جزارة العشب

lawn /lɔ:n/ *n* [U] جاجم، پویه شمین، شیفون
الشف، قماش من النيل

lawyer /lɔ:jd(r)/ *n* پاریزهر، یاساناس
محام، ممارس للحماية

lax /læks/ *adj* ۱. کم تهرخه‌م، بین ناگا، خاوو خلیچک
۲. تیک هه‌لوه‌شاو، شل وشیاو به هه‌لوه‌شاوی، ره‌وشتی

خراب نابجی ۳. تمبه‌لی، خاو، زکچونی
۱. مهمل، عديم الأتباء، متهاون ۲. منحل، متمس بالانحلال:

أخلاق منحل ۳. متراخ، مسترخ

~ morals

laxative /læksətɪv/ *n* [C] ره‌وانکهر، ده‌رمانی ره‌وانی
مسهل ملین

laxity /læksətɪ/ *n* [C,U] خاوبونه‌وه، تمه‌لی،
هه‌لوه‌شاوی، کم تهرخه‌می، نه‌رمی

تراخ، تکامل، إنحلال، توان، لین

lay /leɪ/ *vt, vi* (*pt, pp* laid) دایشه‌تی، ده‌یخات
یضع، یحط

~ *linoleum on the floor* زه‌ویده که به‌موشه‌ما دانه‌پوشی
یغطي الأرضية بالشمع

ته‌لی کاتزا له‌زیر ده‌ریا دریزده‌ه‌کا *a submarine cable*
۲. بالنده (هیلکه ده‌کات)، هیلکه دانه‌تی ۳. پال ده‌که‌وی،

رانه‌کشی تپ و توره‌که دا ... ناوړشین
یعد سلکاً تحت البحر ۲. (الطیور، الحشرات) تییض، تضع

البیض ۳. یطرح أرضاً، یبیل علی الأرض: یسکن الغبار الثائر
(برش الماء مثلاً)

~ *the dust crops laid by rain-storms* به‌روبوومی

وه‌رو به‌هوی باو و بۆران
محاصیل طرحتها العواصف والأمطار علی الأرض

ته‌له / داوی بۆدائه‌تی
~ *a snare / an ambush* ینصب فخاً / کیناً

خواردن ناماده ده‌کات
~ *the table* یعد / یحضر المائدة

خواردنی تیواره ناماده ده‌کات
~ *supper* یعد طعام العشاء

زۆپادانه‌گیرسینی ۴. (زاراوه‌ی تایبه‌تی)،
~ *a fire* به‌راست و چه‌پیدا ده‌کیشی

یعد المدفأة للأشغال ۴. عبارات خاصة) یضرب یمینه و یسره
~ *a bow one* به‌سه‌ختی ده‌جه‌نگی

یقاتل بشرافة
~ *sth aside* نه‌مبار نه‌کا، پاشه‌کهوت نه‌کا، کۆده‌کاته‌وه،

په‌راوه‌که ده‌خاته‌لاوه، واز له‌نه‌ریته‌کۆنه‌کان دینی
یخزن، یدخر، یوفر، یضع (الکتاب) جانباً، یتخلی عن (العادات

البالية)

ده‌رده‌خا، روت ده‌کا، پانی هه‌لده‌داته‌وه
~ *bare* یکتشف، یغری، یزیل السترن

پاشه‌کهوت نه‌کا، کۆنه‌کاته‌وه
~ *sth by* یدخر، یوفر

خاوه‌نیه‌تی شتیک ده‌ره‌خا، داوی مافی
~ *claim to* خوی نه‌کا

یدعی ملکیه (شیء)، یطالب بحقه فی ..
~ *down one's life* زیمانی نه‌به‌خشی

یضحی بحیاته
~ *down the law* قسه نه‌کات هه‌ر وه‌ک پاساوی هه‌بێ

یتکلم کما لوکان حجة فی (أمر ما)، یتکلم بلهجة متطرسة
~ *it down that ...* دوپاتی ده‌کاته‌وه، به‌دلنایی ده‌ری

نه‌خا
یؤکد، یعلن مؤکداً

ناتوانی شوینه‌که‌ی
~ *can't ~ one's hands on sth* بدوژینه‌وه

لا یستطیع الغرور علی مکانه
~ *hold of* نه‌یگری، ده‌ستی به‌سه‌رانه‌گری

یقبض علی، یسک
~ *in* گه‌لله‌ی نه‌کا، هه‌لی نه‌گری، پاشه‌کهوتی نه‌کا

یخزن، یدخر

نه‌یدا به‌زه‌ویدا، به‌سه‌ریا سه‌ر نه‌که‌وی
~ *sb low* به‌زمه، یطیح به

باجی لهسهردانهن، هیرش نهکاته سهری، به پوری *on* ~
 ناو یان گاز یو خانو رانه کیشی، پوری ناویان گاز بوییناکه رانه
 کیشی

بفرض (الضرائب مثلا)، بهاجم، یضرب بشده، یسد (الماء أو
 الغاز) لنبایة بواسطة الأنابيب، یزود (مبنى) بأناسيب توصيل
 (الماء أو الغاز)

نامادهی نهکا، لاشه ناماده نهکا (نیشواو کفی *out* ~
 نهکا)، هیلکاری نهکابو (باخ، لاپه پهی چاپکراو، پاره
 بهخشین)

یجهز، یسد، یسد جثة للدفن (یفسلها و یکنفها)، یسد مسخطال
 (حدیقة، صفة مطبوخة، اتفاق المال)

که متزرخه می ناکات، خوئی ماندوو *oneself out to* ~
 نهکات

لا یدخر رسماً، یجهد نفسه

پاشه کهوت دهکا، په یددا نهکا، نه مبار دهکات *up* ~
 یدخر، یوفر، یغزن

نه کهوی له ناو جینگادا به هوئی نه خوئی یهوه *be laid up*
 یلازم الفرائض بسبب المرض

²lay /leɪ/ (پروانه *lie*)
 (انظر *lie*)

³lay /leɪ/ n. سرود، گورانی
 اغنية، قصيدة تعد للغناء، نشيد

⁴lay /leɪ/ adj. ناوه نئاو (ده کهویته پیش ناو) ۱. عیلمانی،
 ییایو ناانایی

(نعت سابق التعتوت فقط) ۱. علمانی، غیر اکلیرکی

نه ندنام له ریکنخراوی دینی جگه *a ~ brother*

له قه شه یه تی ۲. ناپسپوری له زانستی (پزیشکی) یان یاسای
 عضو فی تنظیم دینی و لکن لیس من رجال الکهنوت ۲. غیر
 اخصانی أو متخصص فی علم (کالطب أو القضاء)

مروئی ناسای، علمانی ناپسپور له (کاریک) ¹layman n
 یان نیشیک)

شخص علمانی، غیر متخصص فی (مهنة أو حرفة ما)

جینگهی وهستانی نو تومویل قه راخ *lay by* /leɪbaɪ/ n
 ری دور له شوینی ها تووچنو

موقف مؤقت للسيارات بجانب الطريق بعيداً عن مجرى السير

توزال، چین، قات *layer* /leɪə(r)/ n [C]

طبقة (من طبقات الارض مثلا)

چینی قور، رهوز ۲. پالخشستی رووهک، *a ~ of clay*

رووه کی پالخراو

طبقة من الطين ۲. ترقيدة النبات، النبتة المرقدة

قومات، جل و بهرگی متدالی تازه *layette* /leɪet/ n [C]
 له دایک بوو

کسوة الطفل المولود و لوازمه

پلان، نهخشهی گشتی، ریاز *lay out* /leɪaʊt/ n [C]
 التصمیم، التخطيط

ته مهلی نهکات *laze* /leɪz/ vt, vi

یتکاسل

ته مهلی، خاوه له کاردا *lazy* /leɪzi/ adj (-ier, -iest)
 کسول، بطی، فی العمل

ته مهلانه، به خاوی *lazily* adv
 بتکاسل، ببطء

ته مهلی، ته وه زلی *laziness* n [U]

کسل، بطء، فی العمل

که سیکتی ته مهلی *lazy bones* n [C]
 (ل. د) شخص کسول

۱. قورقوشم ۲. په تی قورقوشم ¹lead /led/ n [U]
 بویینی قولایی دهویا گرافیتی پینوس

۱. الرصاص ۲. خط من الرصاص لسیر عمق البحر ۳. اصبع
 الفرافیت الذي یحره قلم الرصاص

قورقوشمی، قورس و کهو *leaden* /ledn/ adj
 قورقوشم، رهنگی کپ

رصاصی، ثقیل کارصاص، رصاصی اللون، داکن

ههوری رهش و کپ *~ clouds*
 غیوم داکنه

۱. راهبری دهکات، ²lead /li:d/ vt, vi (pt, pp led /led/)
 ریبهری دکت، ریتمای دهکا ۲. پیشی نه کهوی، نه بیابه ریوه

۱. یقود، یرشد، یهدی ۲. بوجه، یدیر

سوپا نه بیابه ریوه یان *~ and army / an expedition*
 شالانته با، ههلمت نهکا

یقود، جیشاً / حملة

نه بیابه ریوه گورانی / تیبی *~ the singing / the choir*
 موسیقاً ۳. نه یزی نه نی

یقود الغناء / جوقة المرتلین ۳. یعیش، یجعله یعیش

کوله مهرگی نه یزینی ۴. نه یینه هوئی *~ sb a dog's life*
 (ریگکا)، نه بیاته سهر، نه یگه به نی، (نیش و کار) نه یینه هوئی

یجعله یعیش حیاة تمسة ۴. یؤدی الی (طریق)، یغزی، یوصل.

۱. ورقه شجر
دره ختی گه لادار، گه لادەر ~ / *trees in ~ / coming into*
کردن ۲. پهره‌ی (په‌رتوك، ده‌فتەر)
اشجار مورقة / ورقه ۲. ورقه فی (كاتب، دفتر)
ده‌ست پین نه‌كا، په‌ری نوښه‌ل ده‌داته‌وه
turn over
بیدا / یقلب صفحه جدیده‌ی ای:
واز له خووی خراب دینځی ۳. پارچه ته‌خته‌ی ~ *a new*
زباده نهدری له لیواری میز تاگوره‌تر بیت
یقلع عن عادة سینة ۳. لوح خشبی یلقح بمنضدة لزیادة
انتاعها
۴. پارچه‌ی تنك له نائتون، وورده نائتون ~ *gold*
۵. صفحه رقیقه من الذهب، رقالة ذهب
leafless *adj* بڼه‌لك
عار من الاوراق، بدون ورق
leafy *adj* (-ier, -iest) گه‌لادار، پرگه‌لا په‌لكی
مورق، مظلل بالورق، كثیر الاوراق
leaflet /li:flɪt/ *n* [C] ۱. پارچه گه‌لا، په‌لافوك
۲. نامیلکه‌ی چاپ‌کراوی راگه‌یاندن
۱. ورقه، جزء من ورقه کبیره ۲. نشرة اعلامیه مطبوعه
۱. هاوپیهمانی نه‌توهه‌یهك
league /li:g/ *n* [C] ۱. گرتوه‌كان، جفانانته‌وه‌یان ۲. په‌كیتی یانه‌ی وهرزش
۱. تحالف، عصبة أمم ۲. اتحاد انديه رياضية
په‌كیتی توپ‌ی پڼ
~ *football*
إتحادكرة القدم
په‌كده‌گری، په‌ك‌ده‌بین
□ *v_t, v_i* يتحالف، يتحد، يوحد
league /li:g/ *n* [C] لیگ په‌كسانه‌به‌نزیکه‌ی سڼ‌میل،
فرسه‌نگ (۵۲۵۰ متر)
(أ.ق) الفرسخ: یساری ما یقارب ثلاثة أمیال
كون، ده‌مه‌وانه، درز (شله یان گازى)
leak /li:k/ *n* [C] لڼ‌ده‌ریچنځی، لڼ‌چون، دزه‌کردن
شق، تخته، ثقب (یتسرب منه السائل أو الغاز)
۱. (شله) لڼ‌ی نه‌چکڼ، ته‌شه‌نه‌نه‌كا، داده
□ *v_t, v_i* چوړی، دزه‌ده‌كا، دلویه‌نه‌كات ۲. پلاوڼه‌ پښه‌وه (ه‌ه‌وال،
نه‌پښی)
۱. (السائل) یتسرب، یتز ۲. (مجاز) (الاخبار، الاسرار) تسرب،
تفشی
زانیاری نه‌پښی نهدرکڼځی ~ *secret information*

(الاعمال) تږدی الی، تسب
مأل *extravagance that led to his bankruptcy*
به‌فیرودان و نابوتی کرد
تږدی الی افلاسه
۵. وای لڼ‌نه‌كا، گومان
~ *sb to think / believe*
بکا / پروای هه‌پڼ
۵. یحمله علی الظن / الاعتقاد
۱. پښه‌وایی، ناراسته‌کردن، رڼمایي کردن □ *n* [C]
۱. قیاده، توجیه، ارشاد
خوځی نه‌کاته‌سه‌رکرده، کاره‌گرنگه‌كان
~ *take the*
نه‌گرڼته‌ده‌ست خوځی
یتزعم، یترأس الآخريں، یسلك بزمام الأمور
له‌سه‌ر رپه‌ه‌وی نه‌وه‌روا ۲. سه‌روك،
~ *follow sb's*
پوستی سه‌روکی، پښکه‌وتن، بواری پښکه‌وتن
یخږو حذره، پنځ علی منواله ۲. قیاده، منصب قیادي، اسبقیه،
مدتی‌الاسبقیه
دوومه‌تر پښیان نه‌ه‌وځی
have a ~ of two metres
۳. جل‌ه‌وی نازهل ۴. (نه‌کته‌س هه‌ل نه‌سی‌یه) وځلی سه‌ره‌کی
له‌شانوگه‌ری ۵. (پاری کاخه‌ز) مال له‌سه‌ره‌نای پاریدا
یتقدم علیهم مسافة مترين ۳. مقود للحيوان ۴. (ممثل یقوم ب)
الدور الرئيسي في مسرحية ۵. (ألعاب الورق) الحق في بداية
اللعب
سه‌روك، ناماژه‌که‌ر،
leader /li:da(r)/ *n* [C]
ناموژگاریکار، سه‌روواتاری وځژنامه
قاند، موجه، مرشد، افتتاحیه فی صحیفه
رابه‌ری
leadership *n* [U]
قیاده
سه‌ره‌کی، پښه‌وایی، زورگرنگ
leading /li:drɪŋ/ *adj*
رئیس، قیادي، مهم جداً
نه‌کته‌ری په‌که‌م له‌شانوگه‌ریدا
~ *lady*
السلطة الأولى في مسرحية
leading article *n*
وواتاری سه‌ره‌کی له‌ وځژنامه،
گو‌تارا سه‌ره‌کی، سه‌رواتار
المقال الرئيسي في صحیفه
leading question *n
پرسیاری ده‌ست نیشان‌کراو،
پرسیاوان‌پښانکه‌ری
السؤال الأیحاتي (المؤدی الی الجواب المطلوب)
۱. گه‌لای دره‌خت
leaf /li:f/ *n* [C] (*pl* leaves)*

يفشي معلومات سرية

leakage *n* [U] دزه کردن، دلویه کردن، ده لاندن،
بلاوده بیتهوه

تسرب، نزیز، شیء تسرب أو یشیع

leaky *adj* (قاب یاں شتیك) شله كهی لیوه دزه ده كا،
(به له مه كه) كونداره

(الأناء، الشیء) تسرب منه السائل، (القارب) مشقوب

lean /li:n/ *adj* (-cr, est) ۱. كه س، نازول، گوشت
(باريك، لاواز، چدق)، له ر، قه لس ۲. خراب، بین به رهم
۱. الأشخاص (الحيوانات، اللحم) نحيف، نحيل، ضامر ۲. ضئيل

غير متج

~ harvests به رويومي كه م

حصاد قليل، غلة ضئيلة

~ years سالی ووشك، رۆزانی سهخت

سنوات عجان، ایام الضيق والعسر

□ *n* [U] گوشتی بین چه وری

لحم هبر (بدون دهن)

lean ness *n* [U] باریکی، لاوازی، داكه وتوو
نحافة، ضمر، ضالة

lean /li:n/ *vi*, *vt* (*pt*, *pp* ~ t /lent/ *leaned* /li:nd/)

لارده بیتهوه، نه چه میتهوه

بیل، بنحني

~ backwards به روه دوا لار نه بیتهوه

بنحني الي الخلف

~ out of a window خوی دریز نه كاله په نچه روه،
سه رده ر دیني

یطل (بجسه) من النافذة

~ over backwards to do sth تیکوشان زور نه كابو
نه وهی كار ه كهی جن به جن بكا، یا قابل بونی كه سیک
يقوم بمجهود أكثر من اللازم لأنجاز عمل (أو إرضاء شخص)

۲. راپنه گری، په یزه دانه نئ *a ladder against a wall*

۳. بسند، بدعم: بسند سماً الى جدار

~ one's elbows on a table نه نیشکی نه خاته سه ر

میزه كه ۳. وایر نه كاته وه، نه و لا په نه ده گری

یضع مرفقيه على المنضدة ۳. یبیل إلی، یجنح إلی (الأعتقد)

~ (up) on ۴. پشتی بین نه به ستن

۴. (مجاز) یتمدد علی

leaning /li:nɪŋ/ *n* [C] لادان، پالدان، ناراسته

میل، إتجاه

lean to *n* [C] خانویه كه سه ریانه كه ی بچیته ناو دیواری
خانویه كهی تر، كوخته خوار

بناه بستند سطحه الى جدار مبنى آخر، كوخ منحدر السطح

leap /li:p/ *vi*, *vt* (*pt*, *pp* leapt /lept/, leaped /li:pt/)

بازده دات، خار نه كا

یقفز، یبش

□ *n* [C] قه له میاز، لیتك، چندك، فر قاس، باز دان
وتبة

به خیرای زور به هه نگاوی خیرا *by ~ s and bounds*
بسرعة كبيرة، بخطوات سريعة

leap frog *n* [U] یاری ینگلیزی یاریه، له په كینك
له منداله كان پشتی دالنه ونین په كینكی كه كه باز نه دات
به سه ریا

الطلة الانكليزية، لعبة ينحني فيها احد الأولاد ليقفز الآخر فوق
ظهره

leap year سالی پر ۳۶۶ رۆز
سنة كبيسة (مؤلفة من ۳۶۶ يوماً)

learn /lɜ:n/ *vt*, *vi* (*pt*, *pp* ~ t /lɜ:nt/, ~ ed /lɜ:nd/)

۱. فیر نه بین، وانه نه خوینئ ۲. فیری نه كا، لئ ی نه كۆلئته وه
۱. يتعلم، يدرس ۲. يعلم، يطلع على (الخبر)

learned /lɜ:nd/ *adj* زانا، هینا، سپۆر، زانبار، رۆشنبیر
خوینده وار

عالم، مثقف، علامة

the ~ professions پیشه ی زانستی په كان
المهن العلمية

learnedly *adv* به شیوه په ك زانین و بیر فراوانی
بگه په نئ

علی نحو یدل علی المعرفة وسعة الأطلاع

learner *n* [C] قوتابی / خوینده واری سه ره تایی
التلميذ / الطالب المبتدئ

learning *n* [U] زانست، قیربون، زانین
علم، تعلم، معرفة

lease /li:s/ *n* [C] به لئیدانی به کری دان (هه قده لیوان
کریچی و خاوه ن مال)
عقد ایجار

a new ~ of life هه لئیکى نوئ، یو زیان / یو زیانیکی
باشتر

	فرصة جديدة للحياة / للعيش حياة أفضل
□ vt	به گری نه گری یوخر. یسأجر (أرضاً مثلاً)
lease hold n [U]	زهوی به گری گراو، زهفنی یا گریگری (بهراوردی که <i>freehold</i> خواهونی سه ربهست یان رهها)
	(أرض) مستاجرة (قارن <i>freehold</i> امتلاك حر أو مطلق)
leash /li:f/ n [C]	لهغاو، په تی ملی سهگ، دهزگین مقود الکلب، سلسله، ریاط
	له توانای نهخا، په زنجیر رای نه کیشیت، دهست نه گری به سه ریا، سه ربهستی لی زهوت نه کا یکج، جماعه، یسیطر علیه، یقید حریت
□ vt	به لهغاو نه بیهستی، ب دهزگینه گریدن یوتق، یربط بقود
least /li:st/ adj, n [U]	بچو کترین، نزمترین، که مترین الأصغر الأدنى، الأقل
at ~	به لای که مهوه، به هرحال على الأقل، على أية حال
□ adv	به که می، که مترین بر على أقل تقدیر
leather /'ləðə(r)/ n [U]	ناقار، کهفل، چه رمی خوشکراو، سهختیان جلد مدبوع
¹leave /li:v/ vt, vi (pt, pp left)	۱. شوینه که جنی ده هیلی، شینک به جنی ده هیلی ۲. جنی دیلی، شتی له بیری نه چن، بهین ناگا به جنی ده هیلی
	۱. بهجر، یرک ۲. یرک / بنسی (شیناً) وراه، یرک سهواً ~ half one's work until the next day نیوهی کاره که ی به جنی دیلی بو پوزی دواپی یرک نصف عمله حتی الیوم التالی
~ the door open	دهرگا که به کراوه ی به جیدیلنی یرک الباب مفتوحاً
~ (sth / sb) alone	لی ی نه گری، ده هیلیت یدعه وشانه
~ go (of)	۳. وازی لی دیلی تاپروات ۳. یرکه بفلت
~ off	وازی لی دیلی، نیدی ناکت یتخلی أو یقلع عن

	جنی دیلی (پن/به مه بهست)، دهخاته پشت <i>out</i> ~ گویی، ده یخات ۴. به وه سیهت میراتس به جنی ده هیلی، له دوا ی خو ی جنی ده دیلی (کاتی مردنی) ۵. نه یخاته لای راست یان لای چه پ یرک (سهواً أو عمدًا)، بهمل، یسقط ۴. یورث بوصیة، یخلف وراه (عند موته) ۵. یجعل (مکاناً مثلاً) علی یمنه أو یساره <i>L~ the mosque on your left and go straight on</i> مزگهوتنی به جنی به هیلیت ریک برنو ۶. له پاش (خو) جنی ده هیلیت یجعل المسجد علی یسارک و سرالی الأمام ۶. یرک یقی هیچی بونه ماوه تهوه <i>There's nothing left for you</i> لم یبق لك شيء
²leave /li:v/ n [C,U]	مولهت، ریدان، وچان إذن، رخصة أجازة
	دوا ی مولهت نه کا، نه پرواته وه ~ <i>ask for/ go home on</i> بوناو کهس و کاری) له مولهتدا یطلب أجازة، یذهب (الی أهله) فی أجازة به یارمه تی خو ت، گهر ریگم پن ده دهیت ~ <i>by your</i> ۲. ماوه ی مولهت عن اذنك، لو سمحت ۲. فترة الاجازة أو مدتها:
<i>six month's</i> ~	مولهتی شمش مانگی اجازة مدتاهسته شهر
<i>two ~ s in six years</i>	دوو مولهت له شمش سالدا اجازتان فی ست سنوات
<i>take one's</i> ~ , <i>take</i> ~ of sb	۳. مولهتی روشتن وهرده گریت، دوعا خوازی لی نه کاو نه روا ۳. یستأذن بالانصراف، یودع منصرفاً، غادر مودعاً خوی شیت نه کا، شیتانه هلسو <i>take ~ of one's senses</i> کهوت نه کا یجن، یتصرف کما لو کان مجنوناً
leaven /'levn/ n [U]	ماهی، هه فین، ههوین، خمره، کار یگری باش خمیره، (مجاز) تأثیر (حسن)
□ vt	له پتر شینتی، چالاکی نه کا، ههوینی تن نه کا یخمر، ینشط، یضفی حیویه علی گه لاکان (پروانه) <i>leaf</i> (انظر <i>leaf</i>)
leaves /li:vz/	
leavings /'li:vɪŋ/ npl	پاشماوه، پاشهرو، نیشتی، تلب

بقايا، مخلفات، فضلات، رواسب

lectern /'lektən/ n [C] زير قورنان، هه لگري ته خسته
بو په راوی پيروزی له سهر دانه نړی
مقرأ، حامل خشبي مانل يوضع عليه الكتاب المقدس

lecture /'lektʃə(r)/ n [C] ۱. وانه وخته وه
۲. سهرزه نشتی نه کا، ناموزگاری نه کا به سهرزه نشته وه
۱. (يلقي) محاضرة، يحاضر ۲. يويخ، ينصح موبخاً

lecturer n [C] وانه ييز، ماموستا، سه يدار
محاضر

lectureship n جينگای وه ستانی وانه ييز له زانکو
گوتارکاری
منصب المحاضر في جامعة

led /led/ (پروانه *lead*) رابهري ده کات
(انظر *lead*)

ledge /ledʒ/ n [C] ليوارو قه راغينکی ديار له بهرد
وه کوره فنه
رف، افریز، حاقه بارزه من الصخر شبيه بالرف
قراغی په نجهره
a window ~
حاقه او افریز النافذة

ledger /'ledʒə(r)/ n [C] (دهفته ري ژمباري)
(مسك الدفاتر) دفتر الاستاذ، سجل الحسابات الجارية

lee /li:/ n [C,U] په نا، په ناگه، په يوه ندي به لايه کی دووره
باوه هم په ره ختی نه له بهر باين
موضع بعيد عن مهب الريح، (نفت سابق للسنحوت) متعلق أو
متصل بالجانب البعيد عن مهب الريح
قراغی به لهم، په نا با
the ~ side of a ship
جانب السفينة المحبوب عن الريح
له بهر با، بهر نا قابا دچتی
شاطبي، تهب عليه الريح
a ~ shore

leech /li:tʃ/ n [C] زهرو، زيلو، زيرو
علقة
خوينی نه کيشيت به زهرو، مه حاله
بزگاری بيت لني
يصعب التخلص منه
stick like a ~

leek /li:k/ n [C] که وهر، گوره د (سهوزهی وهک تهره
پياز)، سير موک
کرات (خضار شبيه بالبصل)

leer /li:r/ n [C] مؤره، سه پرکردن به رقهوه

نظرة ماکرة أو خبيثة

□ **vi** له به لايه سهرده کا، په فيلهوه ده پروانی
ينظر شزراً، يلقي نظرة ماکرة

~ **at**

lees /li:z/ npl ليلکهر خلته، تلپ، تړپ
نفل، عکاره، رواسب

leeway /'li:weɪ/ n [U] لارپونه وهی که شتی له گدل با
انحراف (السفينة) مع الريح
باربوی کاتی به فيروچوو نه کاتوه،
نه گه رينه وه بو شوینی خوی
(مجاز) يعرض الوقت، الوقت الضائع، يعود الى موضعه (موقف
واقعه)

left /left/ پروانه (*leave*)
(انظر *leave*)

left /left/ adj چه پ، لای چه پ
يسار، الجهة اليسرى
خه لکينکی کم
Few people write with the ~ hand
به دهستی چه پ نه نو سن
قليل من الناس يكتبون باليد اليسرى

the left n پارته چه پ ره وه کان (شيوهی)
أحزاب اليسار (الأشراكيون و الشيوعيون)

left handed adj چه په، ب چه پانی، چه په لهر، چه په وانه
أعسر (عسراوي) يعمل يساراً، أشول

leg /leg/ n [C] ۱. قاچ، لاق، لنگ، ته شک
۱. رجل، ساق
دهستی يارمه تی بو دريز نه کا
give sb a ~ up
يمد له يد العون
هه لی نه فيروينی باشفولی لني نه گری
pull sb's ~
بخدعه، يعايشه مازحاً
به لگه نی به بو نه وهی پين
not have a ~ to stand on
هه ل نه سی
لايجد حجة أو مبرراً لما يفعله
له په راويز، له گوئی گوډ ۲. (کوچ)
on its last ~ s
په کنی له قوتناغه کانی، قوتناغ
على شفير الهاوية، على حافة القبر ۲. (الرحلة) احدى مراحلها،
مرحلة
بين لاق، بين قاچ
legless adj بدون أرجل أو قوائم

legacy /'legəsi/ n [C] (pl -cies) میراثی، سپارده،
که له پور
میراث، ترکه، آرث

legal /'li:gl/ adj یاسایی، یاساگېر
قانوني
~ legal tender پاره یی یاسایی پروا پیکراو
عطه قانونیه یوچې قبوله عندالذخ

legally /'li:gəli/ adv یاسایی، له لایه نی یاسایی
قانونیاً، من الناحیه القانونیه

legality /'li:gələti/ n [U] نایضی، یاسایی تی، دانانی
سیفته تی یاسایی
شرعیه او قانونیه (الأجراء)

legalization /'li:gəlaɪzətʃən/ n [U] یاساییون، یندانی
په وشتی یاسایی
تحلیل او اجازه قانونیه، إعطاء صفة قانونیه لشي.

legalize /'li:gəlaɪz/ vt ده یکاته یاسایی، په روه او یاسایی
ده کا
يعطي صفة قانونیه ل، يحلل او يجيز قانونیاً

legate /'legət/ n نینراو، نوینهری پاپا، په یک
قاصد رسولي، مثل للبابا

legation /'li:geɪʃən/ n [C] ناردي نوینهری میری خانهی
دهسه لات یندراو
مفوضیه، دار المفوضیه

legend /'ledʒənd/ n [C] نهفسانه، داستان، چیفانوک
أسطورة، أدب أسطوري
famous in ~ بهناو بانگ له ویژه یی نهفسانه یی
شهر فی الأدب الأسطوري

legendary adj نهفسانه یی
أسطوري، خرافي

legibility /'ledʒəbɪləti/ n [U] دهست وخعت جوانی،
ناسان بیخوینریتیهوه، خوهندنباری
وضوح الخط، سهوله قراءته

legible /'ledʒəbl/ adj (خعت، چاپ) پیتی فاشکرا
ناسان بیخوینریتیهوه، خوهندنبار، خویندبار
(الخط، الطباعة) واضح الحروف، تسهل قراءته

legibly adv ناسانی خویندنهوه، ب خوهندنباری
على نحو واضح الحروف أو سهل القراءة

legion /'li:dʒən/ n [C] ۱. فه یلق له سوپای رومانی

کوندا، گه له کومه، کومه لیکي زور گه وره
۱. فیلق فی العیش الروماني (قدیماً)، حشد، جمع غیر

legislate /'ledʒɪsleɪt/ vi یاسا دانه نی، دهستور دانه نی
یشرع، یسن القوانين

legislation /'ledʒɪ'sleɪʃən/ n [U] یاسا دانان، یاسا گه ری
تشریح، مجرعه القوانين

legislative /'ledʒɪ'slətɪv/ adj یاسا دانانی، دهسه لاتی
یاسا دانان
تشریحی، ذو سلطه تشریحیه
~ assemblies / councils له نچومه نی یاسا دانان
المجالس التشریحیه

legislator /'ledʒɪsleɪtə(r)/ n [C] یاسا دانهر
مشرع، راضع القوانين

legislature /'ledʒɪsleɪʃə(r)/ n [C] دهسه لاتی
یاسا دانان، جفاتا یاسا دانان
السلطه التشریحیه، هیئۃ المشرعین (کالبرلمان مثلاً)

legitimacy /li'dʒɪtɪməsi/ n [U] په وایی، یاسایی
شرعیه، مطابقه للقانون

legitimate /li'dʒɪtɪmət/ adj ۱. یاسایی، حه لال په وایی،
په واکری
۱. شرعی، قانونی
the ~ king مولکی شرعی
الملك الشرعی

~ purposes مه بهست یا نامانجی په واکری ۲. دهشی پاساو
بدری

~ absence from school به هانه یی هه که له قوتابخانه
دوا نه که وئی ۳. (کوپری له دایک و یاوک) شرعی، کوپری
خوی
أغراض أو غایات مشروعه ۲. منطقی، یمن تبریره
تغیب عن المدرسه بغير ۳. ابن شرعی

leisure /'leɪʒə(r)/ n [U] کاتی بی نیشی، قالاتی، وچان،
دهمی قالا
وقت الفراغ

at ~ سه رقال نی په، کاتی بی نیشی، وچان، قالاتی
غیر مشغول، علی مهل، فی وقت الفراغ

at one's ~ له وکاتانه یی کاری نی، سه رقال نیه
فی فراغه، عندما لا یكون مشغولاً

leisured adj کاتی زوره، هه سهی، به تاله، دهوله مند

ينعم بالكثير من وقت الفراغ، منهم، مرفه

leisurely adj لهسهه خوى، بلسههينى

على مهل، بدون عجلة

lemon /'lemən/ n [C] (درهخت) ليمو
(شجرة) ليمون

lemonade /,lemə'neɪd/ n [C,U] ليمونات، ناوى ليمو، ليمو شيريز
ليمونادة، مشروب عصير الليمون

lend /lend/ vt (pt, pp lent /lent/) ١. قهرز پندان، دهين
ددت، قهرز پنه دا
١. يعير، يقرض
٢. دهستى يارمه تى يورانه كيشنى
٢. يقدم يد العون، يساعد
~ *a hand*
١. لابهنگرى كه سبك نه كا
يسترسل في، يدعم يؤيد
~ *oneself to*
٢. بومه به سبتك نه گونجى ٣. نه يخانه سهري،
~ *itself to* بوى زياد نه كا
يصلح لغرض ما ٣. يظني على، يضيف الى:
facts that ~ probability to a theory راستيه كان،
كه لابهنى بيردوژيك نه سه لهنين
حقائق تضفي ارجحية على نظرية ما

lender n [C] خاوهن قهرز، خوازگر
دائن، شعيير، مقرض

length /lenθ/ n [U] ١. دريژى (شوين يان كات)،
دريژى، دريژاى، دريژاى
١. الطول (مكائياً أو زمنياً)

له دوايدا، دواى ماوه يه كى دريژ، به دريژاى
~ *at* اخيرا، لوقت (بعد وقت) طويل

پال نه كه وى، رانه كيشنى
~ *at full* (بتمدد) على طول جسمه

~ *keep sb at arm's* حدشاي لى نه كا، نايه وبت
يتحاشاه، لا يظهر نحوه الود

~ *go to ball ~ s / any* تى ناكه وبت، دانامينى بوهيچ،
خوى ماندوناكا
لا يتورع عن أي وسيلة، لا يأنو جهداً

٢. پارچه يهك له كوتال به گويزهى مه بهستى
~ *a dress* نايه ت

٢. قطعه من القماش تكفي لغرض ما

دريژ نهين، راي نه كيشنت،
lengthen /'lenθən/ vt, vi دريژ دكت، دريژ دبت
يطيل، يطول، يمد، يمتد، يطول

به دريژى،
lengthwise, lengthways adv, adj به دريژاى، دريژكى دريژكاى
بالطول، طولاً

١. نوسين) دوورو دريژ، وه رسكه
lengthy adj (الحديث، الكتابة) طويل جداً، مسهب، مطنب

لنيوردن، ناسانگردن، ناسكى،
lenience /li:'ni:əns/ adj نهرمى
تسامح، تهاهل

نهرم، دلوفان، لنيورده، ناسانكه
lenient /li:'ni:ənt/ adj متسامح، متهاهل
~ *punishment* سزاي بچوك
عقاب لين

نهرم و نيانه له گدل تاوانبار
~ *towards wrongdoers* متهاهل مع الاثمين

به به خشنده يه وه، نيانى
leniently adv متسامح، على نحو متسامح

هاوئيه، جامك، (كاميرا)،
lens /lenz/ n [C] (pl -ses) چاويلكه
عدسة (نظارة أو كاميرا مثلاً)

(بروانه) **lent /lent/**
(انظر) *lend*

(له نايى ديان) روژوى گه وره ماوه كه ي
Lent /lent/ n ٤٠ روژه پيش جه زنى گه وره
(في الدين المسيحي) الصوم الكبير و مدته اربعون يوماً قبل
عيد الفصح

نيسك، دهنگه نيسك
lentil /lentil/ n [C] عدس، حبة من العدس
شورباى نيسك
~ *soup* شوربه عدس

پلنگ، پنگ، وشهك، نوزهك
leopard /'lepəd/ n [C] فهد، نمر

گول، گهر، بازو
leper /'lepa(r)/ n [C] ابرص، مجذوم

گولى، گهرى، پيسكى
leprosy /'leprəsi/ n [U] برص، جذام

leprous *adj* گول و گهر، کوتی، به له کی، کرزی، بازو
مجدوم، جذامی، ابرص

***lesion** دورد، برین، زیان، نازار
سحاق

less /les/ *comparative adj* (بروانه *little least*)
(*few*) ۱. که متر، کیمتر، چوکتر بین ۲. (that) به دووی دا دیت
(*few little least*) ۱. اقل، اصغر ۲. تبعها *than*
I have ~ money than you پارهم له تو که متر بین به
معی اقل ما معك من المال
□ *n* [U] بریکی کم له (پاره، کات، پر)
مقدار اقل من (المال، الزمن، الکم)
I want ~ of this and more of that بریکی زورترم
نهوی له وه و که متر له وی که
آرید مقداراً اقل من هذا و اکبر من ذلك
□ *adv* ۱. که متر، که متر
۱. اقل
He was ~ hurt than frightened ترسه کی زیاتر بوو
له و بریندار بهی
کان فزعه فبوق أصابته
۲. که متر له، *Tom is ~ clever than his brother*
له خوار / نوم که متر زیره که له براکی
۲. اقل من، دون نوم اقل ذکا من أخيه
□ *prep* کم، که متر زیاتر به
اقل، انقص
£10 ~ £3 for taxes ده جون بهه سیانی یو باج
لن نه بریت
عشرة جنيهات يخسف منها ثلاثة للضريبة
lessee /le'si:/ *n* [C] به کری گر، به کری گیرا، کریدار
الستاجر، المؤجر له

lessen /lesn/ *vt, vi* کم می ده کاته وه، کیمکری
یقل، یقل، ینقص، ینقص

lesser /lesə(r)/ *adj* (پر، پله) که متر له چوکتر له
اقل من الآخر (مقداراً، درجه)، اصغر منه

lesson /lesn/ *n* [C] ۱. وانه، کاتی وانه، به شه وانه،
خویندن ۲. ناموزگاری، پهنه، دهرس
۱. درس، وقت الدرس، حصه مدرسیه ۲. درس، عظة، عبرة
Let this be a ~ to you نه مه دهرستیک یت بوت
۳. به شیک پاپرگه به ک له پراوی پیروز له نویز نه خوینری

لیکن هذا درساً لك ۳. فصل أو فقرة معينة من الكتاب المقدس
تقرأ في الصلاة

lessor /lesə(r)/ *n* [C] به کری گیرا به بین په یوه مست
المؤجر بموجب عقد

lest /lest/ *conj* نه وه کو، بوته وهی، له ترسی نه وه
لئلا، کی لا، مخافة ان
۱. ری نه دا، نه په لنی: (-tt-) (*pt, pp ~*)
۱. یسبح، بدع:
~ sb do sth ده په یت شتیک بکات
یسح له ان یفعل شیئاً
~ the fire out له ناگره که نه گهری بکوژنه وه
۲. له گه لن *prep, adv*
بدع النار تخمد ۲. مع (*adv, prep*)
~ sth down کراس دریزی نه کا
یدلی، (التوب) یطوله
~ sb down روزه دی نه کا، وازی لن دینن
یخذه، یخلى عنه
~ oneself / sb in for ده گریته نه ستو، به وپرسی شتیک
ده خاته نه ستو (به تابه نی وه رسکه ر)
یتحمل، یحمل مسئولية شیء (بخاصة مزعج)
~ sb into a secret نهینی بو دهرده خا
یفشی (له) السر
~ a secret out نهینی دهر نه خا
یفشی سرا
~ off فیشه کی که نه ته قینن، لیورده بوو له گه لنیا
یطلق (عباراً نارياً مثلاً)، تسامح معه
~ out کراسه کی پانونو پورده کا، خانوو ده گری
یوسع أو یعرض (التوب)، یؤجر (مثلاً مثلاً)
۳. (له دهسته وازهی تابه تیدا)، *~ (sth / sb) alone*
لیگه ری، وازی لن یتنه
۳. (فی عبارات خاصة أخرى) دعه و شانه
~ alone لنی گه ری، وازی لن یتنه
ناهیك عن
~ fly at ده بهاوی (ده پته قینن) نه ته قیتنه وه به دویدا
به تور بهی وه
برمی (یطلق) بعنف، یفجر فی وجهه غضباً
له دهستی دهر نه چی، دهستی به رده دات، دهری (*of*) *~ go*
نه کا

بفلت، بجل قبضته عن، يطلقه
رهشمه ی ناره زووه کانی به ره لاده کا، به دلی *oneself go* ~
خوی نه کا
یطلق، لشاعره (شهراته) العنان
~ *a house* ۱. خانوو به کری ده گری
۲. یوچر: یوچر متراً
خانویو کری (به زوری *out*) له گهل به کاریت ~ *house to*
بیت للأیجار (*out* ~ غالباً)
به روزانه نه سپ به کری *out horses by the day* ~
ده گری ۵. (تهنها له گهل ناوه ناوی دیارو نادیار به کار دیت بو
ده بریش داخوازی وه پیشیاره کان)
یوچر الخیل بالیوم ۵. (تستخد مع ضمیر التکلم والغائب فقط
لأصدار الأوامر والمقترحات)
بادهست پی بکه یین هدر نیستا *L~ 's start at once!*
دعا نبداً حالاً
با هه ریه که و نه رکی خوی *L~ every man to his duty!*
به جی بیئیت، به کاره که ی خوی هه لسی ۶. تنها له گهل
رناوی کسی سیه م به کار دیت تنها بو به ریه ره کانی
لیژدکل واحد ما علیه ۶. (تستخد مع ضمیر الغائب فقط
للتحدي)
گه ده توانی یا نه وه ی ده یلی *L~ him do his worst!*
بیکات!
لیتجراً علی عمل ما یقول!
L~ them try to trespass on my land again!
باجاریکی تر هه ولی هیرش بردن بده نه سه زهویه کم!
لیحاولو الأعتداء علی أرضی ثانیة!
□ *n* [C]
کری دان به به لین
تأجیر، تأجیر بعقد
lethal /li:θl/ *adj*
کوشنده، کوزه
میت، مهلك
~ *weapons*
چه کی کوشنده
أسلحة ممیتة
lethargic /li'θa:dʒik/ *adj*
ته مه لی و بی تاقه تی،
هیلاکی، سستی، وه نه وز، خه و داری به سه ریا زاله، گه له مز
یسطر علیه الغمورل أو التعب
lethargy /leθədʒi/ *n* [U]
بی هیژی، شه که تی، ماندوی
تور، خمرل، إرهاق
letter /letə(r)/ *n* [C]
۱. پست (تیپ)

۱. حرف
پستی گه وره
capital ~ , *A*
حرف کبیر
پستی پچوک
small ~ , *a*
حرف صغیر
پابه ند دهن *keep the ~ of the law / an agreement*
به ده قی یاساوه / ریکه وتن نامه (بی گوی دانه ناخی یاسا یا
نامانجه که ی) ۲. نامه ی نووسراو، ووتاری نووسراو ۳.
(له شیوگی کودا) ویزه، پیشه ی نووسین
یتسک بنص القانون / الاتفاقية (دون الأهتمام بروح القانون أو
الهدف منه) ۲. رساله مکریه، خطاب مکروب ۳. (فی صیفة
الجمع) آداب، صناعة الكتابة
نوسه ر، خاوه ن پتوس
a man of ~ s
ادیب، من رجال القلم
lettuce /letis/ *n* [C]
کا هو، گه لا کا هو
خس، ورق الخس
***leucocyte**
خړو که ی سپی خوړین
کریات الدم البيضاء
***leukemia**
شیر په نچی خړو که ی سپی
سرطان الدم
level /levl/ *n* [C]
ناستی هاو ته ریب به ناسو، ناست،
تهخت
مستی مواز للأفق، مستوی
به رزی له / له سه ر ناستی روی ده ریا ~ *at / above sea*
إرتفاع: فی / فوق مستوى سطح البحر
له هه مان ناستدا ۲. شاقولی ناسوی،
on a ~ with
پیره ته رازویه که وه ستای خانوو به کار دی دین بو دلیابون
له ناسوی سه ریان
علی نفس المستوی ۲. شاقول أفقی، فادن، میزان یستخدمه
البناؤون للتأكد من أفقیة السطح
a spirit ~
پیره ی کهولی
فادن کهولی
۱. تهخت، روو تهخت، دهشت، تهختایی
□ *adj*
۱. مسطح، منبسط، سهل، مستوی
زهویه کی تهختایی (روو تهخت)
~ *ground*
أرض مستویة (منبسطة)
۲. سه نگین، رابه جی *have a ~ head / be ~ -headed*
۲. متزن، حسیف الرأی

خفة، طيش، مجرن، لا مبالاة
levy /levi/ vt (pt, pp -ied) ۱. باج ده‌سختیت، به‌زور ۲. سهرباز نه‌گرئی
 ۱. فرض او یجمع (الضريبة، الفدية) بالقوة، تجنيد اجباري
 ۲. شه‌رناشکرا نه‌کاله‌سه‌ر / war / (up) on / against ~
 له‌دزی، شه‌ر هه‌ل نه‌گیر سینی
 ۲. یعلن الحرب علی / ضد، یشن حرباً
 دانانی باج، بری نه‌و پاره‌و ژماره‌ی سهربازانه‌ی [C] n □
 که‌به‌زور کۆ ده‌کریته‌وه
 فرض الضريبة، مقدار المال أو عدد الجنود الذي یجمعونه
 بالأجبار
 باجی سه‌رانه **capital levy** n
 ضريبة رؤوس الاموال
 بین ناپروو، بین شه‌رم، پوچ، بین به‌ها، **lewd** /lju:d/ adj
 خراب کار، داوین پیس
 داعر فاسق، فاجر
 فه‌ره‌نگ دانان **lexicography** /leksɪ'kɒgrəfi/ n [U]
 مهنة أو صناعة تأليف المعاجم
 فه‌ره‌نگ دانەر **lexicographer** n [C]
 مؤلف، معجم
 فه‌ره‌نگ، قاموس **lexicon** /leksɪkən/ n [C]
 قاموس، معجم لغات (بخاصة القديمة)
 ۱. توش بون **liability** /laɪə'bɪləti/ n [C,U] (pl -ties)
 به‌شتیک نه‌گه‌ری (رودان)، شیان
 ۱. تعرض لشيء.. احتمال (حدوث)
 خزمه‌تی سه‌ربازی ده‌یگریته‌وه ~ for military service
 ۲. (له‌شویوگی کۆدا) به‌رپر سيارتی، قهرز
 معرض للخدمة العسكرية ۲. (في صيغة الجمع) مسؤوليات، دیون
 ۱. به‌رپر س به‌پینی یاسایی ~ for **liable** /laɪəbl/ adj
 ۱. مسؤول قانونياً
 به‌پینی یاسا نه‌و به‌رپر سه‌He is ~ for his wife's debts
 له‌سه‌ر قهرزه‌کانی ژنه‌که‌ی
 إنه مسؤول قانونياً عن ديون زوجته
 ۲. دوچاره بو، توشی هه‌له‌کردن بینی **be** ~ to
 ۲. یترع إلی، یكون عرضة ل (إرتکاب الأخطاء، مثلاً)
 (سوپا) په‌یوه‌ندی کردن **liaison** /li'eizən/ n [C,U]
 له‌نیوان لقه‌جیاوازه‌کاندا

زور هه‌ول نه‌دا، چی له‌توانا ییدا هه‌یه *do one's ~ best*
 به‌کاری دینی ۳. هاوسه‌نگ، هاوتا
 ییذل غایه‌ مانی وسه ۳. متعادل، متکافی.
draw ~ with the other runners بیان نه‌گاته‌وه،
 له‌یه‌ک ناستدا نه‌بن
 یلحق السابین الآخرين و یبقى علی مستوی واحد مهم
 ۱. ته‌ختی نه‌کا، په‌کسانی نه‌کا، جیاوازه‌کان (-) || vt □
 نایه‌لنی
 ۱. یسوی، یسای، یزیل الفروق
 مردن هه‌موو که‌س په‌کسان ده‌کات *Death ~ s all men*
 الموت یسای بین جمیع الناس
 ۲. به‌رزی ده‌کا / نزمی نه‌کا بو ناستیکی *~ up / down*
 دیاری کراو
 ۲. یرفع / یخفض إلی مستوی معین
 ۳. خانه‌وه که له‌بناخه‌وه *~ a building to the ground*
 تیک درا / ته‌ختی کرد ۴. ناراسته‌ی نه‌کا (تاوان) ناراسته‌ی
 نه‌کابو (هه‌هه‌نگ) نیشانه‌ی لئ نه‌گرینه‌وه‌ی نه‌پییکن
 ۳. دک المنزل علی أساسه ۴. یوجه (تهمة) الی، یصوب (بندقیة)
 الی
level crossing n شوینی په‌کتر برینی هینلی ناسنین
 له‌گه‌ل رینگای گشتی، په‌کتر برینی رووته‌خت
 مکان تقاطع خط سكة الحديد بالطريق العام، التقاطع المستوي
 به‌رزگه‌روه، نیل، نویل، سمک، **lever** /li:və(r)/ n [C]
 تول
 رافعة، ذراع، مخل، عتلة
 به‌رزی نه‌کاته‌وه، نه‌یجولینی به‌کار هینانی نویل، □ vt
 رادکت، نویل به‌کار دینن
 یرفع أو یحرك شيئاً باستعمال مخل أو عتلة
leverage n [U] هیزی به‌رزگه‌روه، چه‌قینی له‌سه‌ر
 قوله‌که‌ی، نویلی، سمکی
 قوة الرافعة عند إرتکازها علی محورها
 ۱. نه‌ه‌نگی گه‌وره‌ی **leviathan** /li'vaɪəθən/ n [C]
 لیفسان له‌ته‌ورات باس کراوه ۲. هه‌رشتیکی مه‌زنی
 زه‌به‌لاح و به‌هیز
 ۱. حوت لیلمان (حوت کبیر ورد فی التوراة) ۲. أي شيء
 عملاق حجماً أو قوة
 سفگی، شینی، هه‌له‌شه‌ی، **levity** /levəti/ n [C,U]
 سفگایی، بین‌ناگایی، شاشیون

(العیش) الاتصال بين الشعب المختلفة

~ officer نه‌فسه‌ری په‌یوه‌ندی کردن
ضابط اتصال (ارتباط)

liar /laɪə(r)/ n [C] دروژن، دروکه‌ر
کاذب، کذب، کذاب، آفاله

libation /laɪ'beɪʃn/ n [C] رشتنی مه‌ی بو ریزلټیان
له‌پته‌کان

إراقة نوسكب الخمر تكريماً لإله وتبي

libel /laɪbl/ n [C,U] ۱. سوکایه‌تی پیکردن، تاوانی ناو
رزاندن ۲. شټیک که ناویانگی پټداپه‌زی، ناو رزاندن

۱. قذف علنی، تشهیر بالسمعة ۲. (ل. د.) شیء یحط من السمعة
أو یطعن فی الکرامة

تانه له ریزی نه‌دات، ناوی نه‌رزیټنی په‌خرابه (-) || -) vt □

باسی نه‌کا
یظن فی کرامته، یحط من سمعته

libellous /laɪbəl/ adj ناو‌رزیټین، بریندارکه‌ری
تانه‌وشټین

تشهیری، تجریعی، قذفی

liberal /laɪbərəl/ adj ۱. په‌خشهر، په‌خشنده، ده‌ست پلار
۲. ده‌ست پلار، نازادبیر، لی‌بورده ۳. په‌یوه‌ندی هه‌په
به‌پارتنی سه‌ریه‌ستانی به‌ریټانی

۱. وافر، کریم، طلق الیدین ۲. متحرر، واسع الأفق، متسامح
۳. متصل أو متعلق بحزب الأحرار البريطاني

□ n [C] نه‌ندام له‌پارتنی به‌ریټانی
عضو فی حزب الأحرار البريطاني؛ شخص یؤید الأذکار
التقدمية

liberality /laɪbərə'leɪtɪ/ n [C,U] نازادبون،
په‌خشنده‌یی، لیورددن دل فراوانی، ناسو‌روون (pl -ties)

تحرر، سخاء، تسامح، سعة أفق

liberate /laɪbə'reɪt/ vt نازادی نه‌کات، به‌ره‌لای نه‌کا،
به‌ری نه‌دا

یحرر، یعتق، یطلق سراح

liberator n [C] نازادکراوه، بزگارکراو، بزگار
محرر، منقذ من العبودية

liberation /laɪbə'reɪʃn/ n [U] نازاد کردن، بزگار کردن
له‌کوبلایه‌تی، ده‌ره‌په‌رین

تحریر، إنقاذ من العبودية، إنطلاق

libertine /laɪbətɪn/ n [C] چه‌قاوه‌سوو، بی‌نابرو، داوین

پیس

خلیج، فاسق، ماجن

liberty /'lɪbətɪ/ n [C,U] (pl -ties) ۱. نازادی،
سه‌ریه‌ستی
۱. حرية

~ of conscience نازادی بیروړا
حرية المعتقد

You are at ~ to leave whenever you wish

۲. نازادی هه‌لوسوکوت، تو نازادی ته‌وات هه‌په‌چون
هه‌لوسوکوت بکه‌یت

۲. حرية التصرف: لك مطلق الحرية فی ان تصرف عندما تشاء

۳. ناما‌قولی نه‌کا پټشیلې به‌ماو take liberties with
نه‌ریت نه‌کا

۳. یتخطی حدود الأدب و اللیاقة، یتهک القواعد و الأصول

librarian /laɪ'brɛəriən/ n [C] خاوه‌ن په‌رتوکخانه،
کټیخانه‌لان
امین أو قیم مكتبة

library /laɪbrəri/ n (pl -ries) / جیگه‌ی په‌راو و کټیب /
کټیخانه
مکتبه، دارکب

libretto /lɪ'brɛtəʊ/ n [C] (pl ~s) په‌راو له‌باره‌ی
موسیقانو شاتوی موسیقایی
کتاب یحتوی علی نص اوبرا أو مسرحية موسيقية

lice /laɪs/ (پروانه louse)
(انظر louse)

licence /'laɪsəns/ n [C] ۱. مؤلته، مؤلته بی دان،
ریدان، ده‌ستور
۱. إذن، ترخیص، رخصه

a ~ to drive a car مؤلته‌تی لیخوورین
رخصة قيادة السيارات

ژن نه‌هټنی په‌مؤلته‌تی ره‌سمی ۲. خراب marry by ~
به‌کاره‌ټنانی سه‌ریه‌ستی، ده‌رچون له‌ده‌ستورو یاسا

یتزوج یترخیص رسمي ۲. إساءة استخدام الحرية، خروج علی
الاعراف والقوانين

license /'laɪsəns/ vt مؤلته‌تی بی نه‌دری، ریده‌دات
یمنع ترخیصال یجیز
کوگای مؤلته‌تی پټدراو بو shops ~ d to sell tobacco
فروشتنی توتن

- دكاكين مرخص لها بيع الدخان
 نوتيل و چيشتخانه، مؤلمت پيدراو يو ~ *d premises*
 فروشتي مدي
 فنادق او مطاعم مرخص لها بيع المشروبات الكحولية
licentious /laɪ'senʃəs/ *adj* داوین، حهشهری، بی‌ثابرو، بی‌پس
 فاسق، داعر، مهتک (بخاصة في العلاقات الجنسية)
lichen /'laɪkən/ *n* [U] جوریکه له قهوزه له سهر بهردو
 قهدي درهختي ناو ده‌رووی، پيست نه‌ستوره، که‌فز
 نوع من الطحالب التي تنمو على الحجارة و جذوع الاشجار.
 الأشنة، جزاز
lick /lɪk/ *vt, vi* ۱. نه پليستنه‌وه، دناليس
 ۱. يلحق، يلحس
 ~ *one's lips* ليوې نه‌کروزي
 يلحق شفته، يتلمظ
 ~ *sth up / off* نه پليستنه‌وه، پاقر دکت به‌نالستني
 يلحقه، يلحسه
 ~ *a plate clean* قابه‌کان دانه‌لېسي و به‌تانی نه‌کاته‌وه
 ۲. (شه‌پول، گر) پياڼه کيشي، نه‌ده‌ن په‌که‌زا ۳. (ب، ن) لي‌ي
 نه‌دا، پيستي لي‌نه‌کاته‌وه
 يفرغ طبقاً مافيه باللح أو اللص ۲. (الامواج، اللهب) يمس
 مساً رقيقاً ۳. (ل د) يضرب، يجلد
 ~ *recruits into shape* مه‌شيق به‌سهر بازه نوي‌کان نه‌کا
 (مجاز) يدرب أو يمرن المجندين الجدد
 □ *n* [C] لسته‌وه، خویدان: شوپني لېسي نازول يو
 خوې لسته‌وه ناليسن، نالاستن، زماندان
 لحن، لحن، الملحمة: مكان تلغفه الحيرانات للحصول على الملح
 (~ *slat* أيضاً)
licking *n* [C] ليدان، ليدان به‌قامچي، شکستي
 علقه، جلد بالسياط، هزيمه
lid /lɪd/ *n* [C] سهرقاب، قه‌باغ، سهرده‌فک، ده‌رخون
 غطاء
 ~ *the ~ of a box / a kettle* سهرقايي صندوق / کتري،
 پيلوي چاو
 غطاء صندوق / ابريق، جنن العين
¹**lie** /laɪ/ *vt, n* [C] (*pt, pp* lied, *pres part* lying)
 دروژنه‌کا، بوختان نه‌کا، درو، بوختان
 يکذب، يفتري، کذبه، فريه‌ افک، زور

- دروژنه‌کات، دروژنه‌که‌به‌مستي
 tell ~ *s* يکذب، يتعل الكذب
 دروژن، راهاتووه له‌سهر
 in the habit of lying دروژندن
 متعود على الكذب
 تاوانباري ده‌کا به‌دروژن کرن
 give a person the ~ يتهمه بالكذب
²**lie** /laɪ/ *vi*, (*pt* lay /lei/ *pp* lain /leɪn/, *pres part*
 lying) ~ *in bed* ۱. پال نه‌که‌وي، رانه‌کشي له‌ناو جيگادا
 رانه‌کشي ۲. شتن له‌سهر شتن دانه‌ني:
 ۱. يستلقي، يضطجع، يضطجع في الفراش ۲. يكون مريضاً
 فوق شي:
 ~ *a book lying open on the table* کتبي دانراو
 به‌کراوه‌يي له‌سهر ميزه‌که‌ي ۳. نه‌ميينته‌وه له‌سهر بارنيکي
 دياري کراو
 کتاب موضوع مفتوحاً على المنضدة ۳. يتيقيد يظل في وضع
 معين:
 ~ *ships lying at anchor* به‌له‌مه له‌نگهر گرتووه‌کان
 سفن راسية
 ~ *money lying idle in the bank* پاره‌کان به‌مستي
 له‌بانقدا ده‌ميينته‌وه (کاري پين‌ناکري)
 أموال تبقى خاملة في المصرف
 ~ *men who lay in prison for years* پياوان که‌چهندين
 سال له‌په‌ند بخانه‌مانه‌وه
 رجال ظلوا في السجن سنوات
 ~ *a town lying in ruins* شاره‌که به‌ويراني مابه‌وه
 بلدة ظلت دماراً
 ۴. ناراسته‌ي نه‌کا، دريژ
 ~ *The valley lay before us* نه‌پيته‌وه، دوله‌که له‌به‌رده‌ماندا دريژ‌پوه‌ته‌وه
 ۴. يتجه، يمتد: أمتد الوادي أمامنا
 ۵. نه‌که‌ويټ، نه‌پين:
 ~ *The blame ~ s at your door* گله‌پت له‌سهره، تويه‌رپرسياوي
 ۵. يقع، يكون: يقع اللوم عليك (انت المسؤول)
 ~ *The trouble ~ s in the engine* کيشه
 له‌مه‌کينه‌که‌داپه
 العطل يوجد في المحرك
 ~ *down under (an insult, etc)* ۶. له‌گول‌ *adv* و
 به‌ريسواي قابل نه‌پين

۶. ژبانی شار ۶. ژبان نامه ۷. چالاکي، زبندهگي
 ۵. معيشه، حيا: حيا: الريف و حيا: المدينة ۶. سيرة، ترجمة
 حيا: ۷. حيوية، نشاط:
 مثالان كه زور چالاکن ~ *children who are full of*
 اطفال يتدفقون حيوية
 گورينكي باشر ده داته *put more ~ into one's work*
 كاره كهي ۸. ته من، نه و مساوه بهي كه ده ست نه دا بو
 به كار هيناني شتيك
 يجعل عمله اكثر حيوية ۸. عمر. الفترة التي يكون فيها (شيء)
 صالحاً للأستخدام:
 ماهوي باش به كار هيناني پاپور *the ~ of a steamship*
 مدة صلاحية باخرة
 پشتيني بزگاري، رزگار كردن له خنكاندن **'lifebelt** *n* [C]
 حزام، طرق النجاة من الفرق
 بهلمه ي رزگار كردن **'lifeboat** *n* [C]
 زورق انقاذ
 مهله واني رزگار كهر، كار كهر ي رزگار **'lifeguard** *npl*
 كردني نه و كه سانه ي خه ريكنه نوقم نه بن
 عامل الانقاذ، سباح لإنتقاذ المشرفين على الفرق
 سوارچاكي ياساولي شاي به ريتاني **'Life Guards** *npl*
 فرسان الحرس الملكي (البريطاني)
 چا كه تي رزگار كردن، كراسي ته په دور **'life jacket** *n* [C]
 بو پاراست له خنكان
 صادر النجاة، ثوب من الفلين للوقاية من الفرق
 ۱. بين گيان، سست ۲. بين ژبان، مري، بين هس **lifeless** *adj*
 ۱. ميت، خامد ۲. عديم الحيوية، خامل
 به دريژاي ژبان، به رده وام **'lifelong** *adj*
 مدى الحياة. طيلة العمر
 ۱. به رز كه كاته وه، داده مه زريني **lift** */lɪft/ vt, vi*
 ۱. برقع، بريم
 ميزه كه بو سه روه هه له نه برئي ~ *(up) a table*
 يرفع طاولة الى الاعلى
 شتيك به رز كه كاته وه ده يخاته لاوه ~ *sth out*
 يرفع شيئاً ويضعه جانباً
 دهنگي به رز نه كاته وه ۲. بلاوه *~ up one's voice*
 ليده كات (ههور، تم)، نه په ويته وه ۳. دهري ده هيني له زير
 زهوي
 يرفع صوته (عقيرته) ۲. (الضيوم، الضباب) تسترق، يستشع
 ۶. (مع *adv* غيرها) يقبل (الأهانة). يقضي عنها
 له ناو جيگه دا نه مينينه وه، زه يستان، له ناو جيگه دا ~ *in*
 نه مينينه وه
 يقبي في الفراش أكثر من عادته تلزم. المرأة الفراش عند الوضع
 خوي په نا نه دا، دوره په ريز نه بين ~ *low*
 (ل. د) يظل مختفياً للإبتعاد عن الانظار
 (نه خوشي) بوي نه كه بي له ناو جيگه دا ~ *up*
 يلزم فراشه أو حجرته (بسبب المرض)
 بار، شيوه، جيگه وت: □ *n*
 وضع، موقع:
 به رز وونزمي پوي زهوي، *the ~ of the land*
 بار و دوخي نستا
 التضاريس الطبيعية للأرض (مجاز) الاوضاع الراهنة
 له بري، له جياتي، شون، به رديلي **lieu** */lu:/ n in ~ of*
 بدلا من، عرضاً عن
 ۱. نه فسره ي بهك **lieutenant** */lɛftənənt/ n* [C]
 نه ستيره ي ده ربايي
 ۱. ملازم اول، نقيب في البحرية
 ۲. سه رهنگ بو كولونيل (له سه ريازي دا) ~ *colonel*
 ۲. مقدم (في الجندية)، بكباشي
 نه فسره ي چوار ستيرداري ده ربايي ~ *commander*
 رائد (في البحرية)
 فه ريق (سه ريازي) ~ *general*
 فريق، قائد (في الجندية)
 ۱. ژبان، ژين، ژيار، **life** */laɪf/ n* [C,U] (*pl* lives)
 ژينداري، ژيواري
 ۱. حيا
 چون ژبان ده ستي پيكر د؟ *How did ~ begin?*
 ۲. زينده وه ران، ژبان، ژينداري
 كيف بدأت الحياة؟ ۲. الاحياء، الكائنات الحية
 نايان ژبان له سه ر؟ *Is there any ~ on the planet Mars?*
 مه ريخ هه به ۳. ژبان، بوون
 اهانك حيا فوق الكوكب مارس (المريخ)؟ ۳. ژبان، بوون
 نه يكوژي له ناوي نه با *take sb's ~*
 يقتله، يقضي عليه
 رزگاري نه كا له مردن ۴. ته من *save sb's ~*
 ينفذه، ينجيه من الموت ۴. عمر
 ۵. بزوي ژبان، ژباني لادي *country and town ~*

۶. ژبانی شار ۶. ژبان نامه ۷. چالاکي، زبندهگي
 ۵. معيشه، حيا: حيا: الريف و حيا: المدينة ۶. سيرة، ترجمة
 حيا: ۷. حيوية، نشاط:
 مثالان كه زور چالاکن ~ *children who are full of*
 اطفال يتدفقون حيوية
 گورينكي باشر ده داته *put more ~ into one's work*
 كاره كهي ۸. ته من، نه و مساوه بهي كه ده ست نه دا بو
 به كار هيناني شتيك
 يجعل عمله اكثر حيوية ۸. عمر. الفترة التي يكون فيها (شيء)
 صالحاً للأستخدام:
 ماهوي باش به كار هيناني پاپور *the ~ of a steamship*
 مدة صلاحية باخرة
 پشتيني بزگاري، رزگار كردن له خنكاندن **'lifebelt** *n* [C]
 حزام، طرق النجاة من الفرق
 بهلمه ي رزگار كردن **'lifeboat** *n* [C]
 زورق انقاذ
 مهله واني رزگار كهر، كار كهر ي رزگار **'lifeguard** *npl*
 كردني نه و كه سانه ي خه ريكنه نوقم نه بن
 عامل الانقاذ، سباح لإنتقاذ المشرفين على الفرق
 سوارچاكي ياساولي شاي به ريتاني **'Life Guards** *npl*
 فرسان الحرس الملكي (البريطاني)
 چا كه تي رزگار كردن، كراسي ته په دور **'life jacket** *n* [C]
 بو پاراست له خنكان
 صادر النجاة، ثوب من الفلين للوقاية من الفرق
 ۱. بين گيان، سست ۲. بين ژبان، مري، بين هس **lifeless** *adj*
 ۱. ميت، خامد ۲. عديم الحيوية، خامل
 به دريژاي ژبان، به رده وام **'lifelong** *adj*
 مدى الحياة. طيلة العمر
 ۱. به رز كه كاته وه، داده مه زريني **lift** */lɪft/ vt, vi*
 ۱. برقع، بريم
 ميزه كه بو سه روه هه له نه برئي ~ *(up) a table*
 يرفع طاولة الى الاعلى
 شتيك به رز كه كاته وه ده يخاته لاوه ~ *sth out*
 يرفع شيئاً ويضعه جانباً
 دهنگي به رز نه كاته وه ۲. بلاوه *~ up one's voice*
 ليده كات (ههور، تم)، نه په ويته وه ۳. دهري ده هيني له زير
 زهوي
 يرفع صوته (عقيرته) ۲. (الضيوم، الضباب) تسترق، يستشع

۳. یقتلع، یستخرج من الارض
 □ n [C] ۱. بهرز کردنهوه، گواستهوه
 ۱. رفع، نقل
 give sb a ~ ۲. نه یگه به نین به تو میله کدی بوشوینیک
 له ریگه ی خویره وه ۲. په یژه ی کاره بایی
 یصلطح شخصاً فی سيارته و یوصله الی مکان فی طریقته ۲.
 مصعد
 ligament /ligəmənt/ n [C] ۱. نيسک بهند، گری بهند
 رباط یشد العظام
 ligature /lɪgəʃə(r)/ n [C] ۱. بهستر، پارچه بهت
 رباط، قطعه من الخيط
 1'light /laɪt/ n [C,U] ۱. رووناکی، سوماپی
 ۱. ضوء، نور
 the ~ of the sun روونی، رووناکی خور
 نور الشمس
 reading by the ~ of a lamp له بهر رووناکی چرا
 له خوینته وه
 یقرأ علی ضوء مصباح
 come to ~ / be brought to ~ ۲. ده ری نه خا، روونی
 له کاته وه ۲. سه رچاوه ی رووناکی (وهک موم، یاچرا)
 یکشف، یظهر، یستخ ۲. مصدر ضوء، شیء یعطی نوراً
 (کالشمعة أو المصباح)
 strike a ~ ۳. دای نه گیر سینئ ده نکه شقارته ۳. زانیاری
 نوئی یارمه تی رونکردنه ی شتیک بدات
 یشعل عوداً من القباب ۳. معلومات جدیدة تساعد علی ایضاح
 شیء
 discoveries that throw new ~ on the problem
 دوزینه وه کان تیشکی نوئی نه خه نه سه رکیشه که
 اکتشافات تلقي أضواءً جدیدة علی المشكلة
 □ adj رووناک، بهنگ کال،
 مضیء، فاتح اللون
 □ vt, vi (pt, pp lit /laɪt/, ~ ed) (بروانه light)
 ۱. دانه گیر سینئ هه لئدی ۲. (به زور ~) تیشک ده به خشی
 (انظر أيضاً light) ۱. یشعل، یشرق ۲. (غالباً ~ up) یشرق،
 یضیء
 ۲. ریگای بوروبوناک له کاته وه
 ~ sb on his way ۳. بنیر (له الطريق):
 رووناک کهره وه ی که شتی، فه نهر،

1'lighthouse n [C]

- به شته
 منارة (له دایة السفن)
 گه می، فه نهری سه ر ناو له شوینیک
 lightship n [C] ترسناک رووناکی هه ل نه گری بوروباکردنه وه
 منارة عائمة، سفينة ترسو فی مرضح خطر تحمل أنواراً للتحذیر
 ۱. سووک، سفک light /laɪt/ adj (~ er, ~ est)
 ۲. توانای هه لگرتنی باری قورسی نیه
 ۱. خفیف، غیر ثقیل ۲. غیر معد لتحمل الاشياء الثقيلة
 پردی ناسنی ته سک بؤ ترومیلی
 a ~ bridge / railway سوک
 جسر یحمل المركبات الخفيفة / سكة حديد ضيقة
 ۳. تمک، رووخوش، شه مال a ~ wind
 ۳. رقیق، لطیف: ریح رقیقة
 هدنگاوی هیواش
 with ~ footsteps خطوات خفیفة الیوق
 ده ست نه دا
 give sb a ~ touch on the shoulder
 له شانی به نیانی ۴. (بهراو، شانوگه ری) خویندنی ناسانه،
 نانا لوز
 بریت علی کفه برقه ۴. (الکب، المسرحيات) سه لة القراءة، غیر
 جادة
 بوخوشی، بوئیکه نین (خواردن) ناسان ~ comedy
 هه رس نه کری (نوستو) خه وه سوک، زور به خه بهر هاتوو
 (مه ی) روون، خه ست نه بی (سزا) سوک، ناسان (بروانه
 light)
 لتریفه: مله اة معدة للتسلية (الطعام) سه ل الهضم (النائم) خفیف
 النوم، سه ل الأیقاظ (الخمر) مخففة، غیر مسرکزة (العقوبة)
 خفیفة، غیر شدیة (انظر light)
 کهل و په لی زور هه لئاگرتی له کاتی ~ adv travel
 گه شته که پدا
 لا یحمل أمتعة کثیرة أثناء سفره
 ده ست سووک (دز)، گیر فان بر
 light fingered adj خفیف الید (بخاصة النشال)
 سه رگیزخواردو، وور
 light headed adj مصاب بدوار، دائخ
 دل خوش، بی باک
 light hearted adj مرح، خالی البال
 به هیواشی، به نیانی، به نهرمی
 lightly adv بخففة، برقه، بنهرمة

light ness *n* [U] سووكى، تەنكى، نەرمى، چوستى،
روح سووك، گەشاو، بريقاوه

خفة، رقة، نعمة، رشاقة، مرح، إضاءة، اشراق

light weight *adj* بۆكس وەشىن لە كىشى سووك،
(كولئىيازى كىش سفك)

ملاكم من الوزن الخفيف (بين ۱۳۰-۱۳۵ رطلاً ۳۰ انجلیزياً)

light /laɪt/ *vi* (*pt, pp lit /lit*) بەرىكەوت

دەيدۆزىتەو، پەلواى ئەكات

بجد أو يختر على مصادفة

lighten /laɪtn/ *vt, vi* ۱. سووكى ئەكا، خوشى ئەكا

۱. يخفف، يطفئ

۲. رووناكى ئەكا، بروسكە ئەدا

۲. يومض، يبرق:

and ~ ed دىناى رووناك ئەكرد

أرعدت (الدنيا) وأبرقت

lighten /laɪtn/ *vt, vi* كەمى ئەكا، سووكى ئەكا

يخفف، يخف

بارى كەشتى يەكە كەم، دەكاتەو

يخفف من نقل سفينة

lighter /laɪtə(r)/ *n* [C] چەرخ

قداحة

a cigarette ~ چەرخى جگەرەداگىر ساندن

ولاعة سجائر

a fire- ~ ناگر هەلکەر، چەرخ (شتا، كەس)

مشعل النار (شيء أو شخص)

lighter /laɪtə(r)/ *n* [C] ۱. سەندەل، كەلەك، بەلەمى

پچوك بۆگواستتەو، بارى كەشتىلە وەبۆ قەراغى ئاۋ

۱. الصندل: قارب لقل شحنة السفينة من أو إلى الشاطئ.

lightning /laɪtnɪŋ/ *n* [U] ھورە بروسكە

برق

lightning rod/conductor بەرىبەستكەرى ھورە

تریشقە/گەبەنەرى ھورە بروسكە

مانعة الصواعق، موصل صواعق

likable, likeable /laɪkəbl/ *adj* خوشكوك

خوشەويست

سار، انبىن، مستحب

like /laɪk/ *adj* ۱. ھاوتا، لىكچو، وا وەكو، وەك، چەشن

۱. مثيل، نظير، مشابه، كە، مثل

feel ~ ھەست بەئارەزووى دەكا

مبال إلى، يشتر برغبة في

nothing ~ as (good, etc) بەھەمان شىوہ نىھ لە

(باشى دا)

ليس بنفس (الجودة)

□ *prep* بەھەمان شىوہ، ھەرەك، چەشن

على نحو، بدرجة مماثلة

□ *adv* لەوانەبە، زۆرچار

من المحتمل، على الأرجح

□ *n* ھاوتا لىكچو

مثيل، شبيه، نظير

We have never seen the ~ لە ژپانماندا كەشى وا

ساردمان نەديوہ

لم نر في حياتنا مثيلاً (لهذا الطقس البارد مثلاً)

He doesn't play chess and the ~ يارى شەترەنجو

ھاوشىوہى ئەو پارياڻە ناكات

إنه لا يلعب الشطرنج و نحوه (و غيره من الالعب المماثلة)

۱. خوشى ئەوى، قابل ئەبىن، ھەزى لى ئەكا

۲. ناھويئە

۱. يحب، يرضى عن، يعيل إلى، يستطيب ۲. (في الجمل المنفية)

لا يرغب:

I didn't ~ to trouble him نامەويئە يىزارى بکەم

۲. (لەگەل *should/would*) ھىواخوازە، ئەيەوى

لم أرغب في مضايقته ۳. (مع *should/would*) يود ان،

يتنى:

They would ~ to come ئەوان ھەزەنەكەن كەئامادەبىن

إنهم يودون أن يحضروا

□ *npl* (لەشىوگى كۆدا) ئەو ە مروف پىنى خوشەو

پىنى ناخوشە

(في صيغة الجمع فقط) ما يحبه المرء

ئەو ە مروف پىنى خوشەو پىنى *his ~ s and dislikes*

ناخوشە

ما يحبه المرء وما يكرهه

likelihood *n* [U] گونجان، رىئىچون، شىمانەكى

إحتمال، أمكانية، أرجحية

not much ~ off finding him at home زۆرلەوانەنە

يىدۆزەو ئەمەلەو

إحتمال العثور عليه في البيت ضعيف

١. گونجاو، له واته به، **likely** /laɪkli/ *adj* (-ier, -iest)
 رې ټیچون، شیعانه ک ٢. په سهند، گونجاو
 ١. محتمل، متوقع ٢. ملاتم، مناسب
a ~ excuse / reason for his absence پوښی
 گونجاو، هوی گونجاو بۇ ناماده نه بوونی
 عذر مناسب / سبب مقبول لتفیه
 □ *adv* په زوری، زورجار، نه وهی ده بی وایی
 فی القالب، علی الأرجح، من المرجح ان
I shall very ~ be away tomorrow زور له واته به
 سبهی گه شت بکم
 من المحتمل جداً ان اكون قد سافرت غداً
likken /'lɪkən/ *vt* له و ده چي، به راورد ده کړی به
 يشبه أو يقارب ب
 ~ *the heart to a pump* دل وه کو پالنه رایه
 يشبه القلب بمضخة
likeness /'li:kni:s/ *n* [C,U] لیکچون، میناهي، وینه،
 خودیک، وه کینه، چوونیک بوون
 تشابه، شبه
The painting is a good ~ of you تابلو
 ره نگاوره ننگه که وینه به که له تو نه چي
 إن اللوحة الزيتية صورة ناطقة عنك
likewise /'li:kwaɪz/ *adv* به همان شیوه، دیسا
 علی نفس النقط، كذلك
 □ *conj* ههروه ها، دیسان
 أيضاً، كذلك
liking /'li:kɪŋ/ *n* [U] *have a ~ for* نار ه زووده کا،
 چه زی لی یه
 بهوی، بیل الی
to one's ~ به بی نار ه زووی وه که چه زو نار ه زوی
 حسب ذوقه وهوا، کما یحب و یشتی
llac /'lɪlək/ *n* [C,U] له پلاک (جوره گولیکي) موری کاله
 نه رخه وان شلیر
 لیلک، نیلج (نوع من الزهر) لون أرجواني فاتح
llit /'lɪlɪ/ *n* [C] (گورانی خوش) خوش ناواز، سترانا شاد
 (أغنية مرحة) مميزة الايقاع
 □ *vt, vi* شاد ده ستریت
 یغنی بايقاع مینز
lily /'lɪli/ *n* [C] (*pl* -lies) گوله سه وسه ن، شلیر، زه مبهق،

- لاله، په لزی
 السوسن أو الزنبق
 نه ندام، پهل (دهست یان فاج)، بال، **limb** /lɪm/ *n* [C]
 لقی دره خت، پیلاخ
 عضو، طرف، قائمه (ید أو رجل)، جناح، فرع شجرة
limbo /'lɪmbəʊ/ *n* [C,U] له بیرچونه وه، فه راموش،
 نسیان، أهمال، عالم النسیان
 جهانی بیرچونه وه هیفشاندن (*pl ~ s*)
lime /laɪm/ *n* [U] ¹ قسل، کلس، کالیسیوم، هوداخ
 جص، جیر، کلس
 قه سلی زیندو، قسلی چالاک، نه کو زاوه *quick ~*
 الجیر الحي، جیر أو الکلس غیر مطلقاً
 قسلی مردوو، ناچالاک *slaked ~*
 جیر مطلقاً
 □ *vt* نه پکاته قسل، به قسل چاره نه کا
 یکلس، یعالج بالکس
limelight /'laɪmlaɪt/ *n* [U] رووناکي سبی وشه و قدار
 له کونا بو رووناکر د نه وهی سه رشانو به کاریان نه هینا، رووناکي
 قسل
 ضوء ابيض و هاج كان يستخدم قديماً لأضاءة خشبة المسرح.
 نور الکلس
 له رووناکيدا، (شیتک) رووناکي ده خریته سه *in the ~*
 فی الأضواء، (شيء) تسلط علیه الأضواء
limestone ¹ *n* به رده قسل، سه مه به رده
 حجر الکلس، حجر جیری
lime /laɪm/ *n* [C] ² (دره خت) لیمو ترش لیمو ټیسری
 (شجرة) لیمون حامض، لیمون مصری، بترهیر
lime /laɪm/ *n* [C] ³ دره ختی زه یزه فون
 شجرة الیزفون
limerick /'lɪmərɪk/ *n* [C] شیری ټیکه نین له پینج دیر،
 هوزانترانه بی پینج مالکی، په یف
 قصیده فکاهیه من خمسة أبيات
limit /'lɪmɪt/ *n* [C] ١. راده، سنور، کوتایي
 ١. حد، نهاية
 سنوریک بو خه رجی خوی *set a ~ to one's expenses*
 داننه ٢. به رزترین راده ونزترین راده بو بریک
 یضع حداً لمصروفاته ٢. الحد الاقصى أو الادنى لمقدار أو كمية
 زیاده ویت کرد، نهمه له توانا به د هره
 That's the ~

- (ل. د) لقد تجاوزت الحد. هذا فوق ما يطلق!
- vt دپاری له‌کا، ستوری بۆ دانه‌ئێ
یعین، یحدد، یضع حدأل
مه‌زه‌نه‌ی خه‌رجی خۆی (10 £ 50) ~ one's expenses
به‌ په‌نجایه‌ جوته‌یه‌ له‌ کا
یحدد مصروفاته (بخسین جنیها)
- limited** /'lɪmɪt/ adj (په‌) دپاری گراوه، بچوکه، (په‌روا)
دپاری گراوه، نیشانه‌ی ناسۆ ته‌سکیه، پیره‌سکی
(المقدار) محدود، صغیر (الأراه) محدوده، تدل علی ضیق
الألق
په‌روژه‌ی خواوه‌ن لیه‌رساویه‌تی ~ liability company
دپاری گراوه
شرکه‌ ذات مسؤلیه‌ محدوده
- limitless** adj ستوری بۆ نی‌یه، بێ‌سنوره، بێ‌پاده‌یه
لاحد له، لا یعرف حدأل، یفوق الحصر
- limitation** /lɪmɪ'teɪʃn/ n [C,U] دپاری کردن،
کوژکردن، راده‌ کردن، گیردان
تحدید، تقید، قیود
په‌که‌وتن، که‌م ته‌رخه‌می، خاله‌ *He knows his ~ s*
لاوازه‌کانی خۆی ده‌زانی
عجز، قصور: یعرف قصوره‌ او مواظن ضغه
- limp** /lɪmp/ adj سست، فسه‌ل، ماندووکه‌ر، شل، نه‌رم
رخو، متصب
- limp** /lɪmp/ vi نه‌شه‌لن، خواوه‌له‌روا
یهرج، یضلع فی مشیه
- n [U] ره‌شتنی خواوه‌ر، ره‌شتنی شه‌ل، شه‌لین، له‌نگین، له‌نگ
مشیه‌ عرجاء، عرج
به‌ده‌ست شه‌لی زۆره‌وه‌ ده‌نالینی، ~ with a bad
زۆره‌شه‌لن
یعانی من عرج شدید
- limply** adv به‌شه‌لی، شه‌لاته، به‌خاوی، به‌نه‌رمی
یهرج، علی نحو أهرج، برخواوه‌، بلین
- limpet** /'lɪmpɪt/ n [C] گوپچه‌ماسی، هیلکه‌شه‌ پتانۆکه‌،
نازه‌لی سه‌ده‌فیه‌ به‌بنکی به‌رده‌وه‌ له‌نوسن
البطنیس، حیران صدفی یلتصق بالصخور
- limpid** /'lɪmpɪd/ adj (شله، هه‌وا، چاو) روون گه‌ش،
ره‌وشن زوال، زه‌لال

- (السوائل، الجو العيون) صاف، رائق، شفاف، واضح
- limpidly** adv په‌رونی، ب زه‌لالی
بصفا، بوضوح
- linchpin** /'lɪntʃpɪn/ n [C] بزماری گه‌وره، بزماری
چه‌رخنی بۆ پاراستن له‌ خلیسکان
مسار المحور لحفظ العجلة من الانزلاق
- line** /laɪn/ n [C] ۱. خه‌ت، هیل، دێر ۲. په‌ت، پینه‌وری
له‌ په‌ت
۱. خط ۲. مقياس من جيل أو شريط:
fishing ~ s قولاپ بۆ ماسی گرتن
صناره‌ لصد السمک
telephone ~ s هیلێ ته‌له‌فون
خطوط الهاتف
۳. به‌کاره‌ینانی هیل له‌ وینه‌دا
۳. استخدام الخطوط فی الرسم:
۴. پۆل، دێر، ریز
۴. صف، سطر:
مثاله‌کان له‌ په‌ک ریزدا ده‌هه‌ستن ~ boys standing in (a)
اولاد یفتون فی صف واحد
in ~ with (م) ریک له‌ که‌وی له‌ گه‌لێا ۵. هیلێ ناسنی
(مجاز) یتشی او یسجم مع ۵. خط السکه‌ العدیده:
هیلێ سه‌ره‌کی / لق ~ the main / a branch
الخط الرئسی / فرعی
لای پرده‌که‌وه‌ به‌سه‌ر هیلێ *cross the ~ by the bridge*
ناسنی تیده‌په‌ری ۶. هیلێ په‌یوه‌ندی
یجر خط السکه‌ العدیده‌ عند الجسر ۶. خط مواصلات
a shipping ~ په‌روژه‌ی هیلێ ده‌ریای
شرکه‌ خطوط به‌ریه‌
په‌روژه‌ی فره‌که‌وان، هیلێ ناسمانی ۷. دێر: ~ an air
نیوان دێره‌کان نه‌خوینته‌وه‌
شرکه‌ طیران، شرکه‌ خطوط جریه‌ ۷. سطر: یقرأ مابین السطور
بین له‌زانی یا له‌گه‌ری بۆ
یدرک او یبحث عن المعنی
مانای نیوان دێره‌کان ۸. نامه‌ی کورت، ~ between the
کورته
الکامن بین السطور ۸. رساله‌ قصیره
نامه‌یه‌کی *Send me a ~ to say you have arrived*
کورتم بۆ بنیره‌ لاگادارم بکه‌ به‌گه‌شتنت

ایبت رساله لصریة تظنی فیها برصولد
 ۹. هیلنی کوشتار، هیلنی پیشه‌وهری شهر
the front ~
 ۹. خطرط القتال: الخط الأمامی
behind the ~ s دواى هه‌نگاوه‌کانی جه‌نگ، دواى
 هیلنه‌کانی دوزمن
 وراء خطرط المعركة، خلف خطرط العدر
successful all along the ~ سه‌رکه‌وتووه به‌دریزای
 هیلنه‌که (له‌سه‌رتای کاره‌که‌وه تا کۆتایی) ۱۰. خیزان، وه‌جه
 ناجح علی طول الخط (من أول الأمر إلى آخره) ۱۰. أسرة،
 سلطه‌نسب
a long ~ of great kings زنجیره‌ی دورو دریزی پاشا
 مه‌زنده‌کان ۱۱. ناست، ریژه‌وه، هه‌لسوک‌ه‌وت
 سلطه‌طویلته من الملوك العظام ۱۱. اتجاه، مملكه، تصرف
be studying a subject on sound ~ s/on the wrong
 بابه‌ته‌که هه‌ل نه‌سه‌نگینن له‌سه‌ر بناه‌هی راست/هه‌له
 ~ s
 یدرس موضوعاً علی اسس سلیمه / غیر سلیمه
taking one's own ~ کار نه‌کا به‌سه‌ریه‌خوله‌واتی که
 ۱۲. هیلنی په‌کسانی
 یصل باستقلال عن الآخرين ۱۲. خط الاستواء:
cross the ~ به‌هیلنی په‌کساندا له‌روات ۱۳. پیشه، کار
 یخر خط الاستواء ۱۳. حرفة، مهنة، شغل
He's in the drapery له‌بازرگانی جل و به‌رگ کار نه‌کا
 إنه یعمل فی تجارة الألبسة
That's not much in my ~ نه‌مه ناچینه‌سنوری
 کاره‌که‌مه‌وه ۱۴. په‌ک بابه‌تی بازرگانی، په‌ک جه‌شن
 هذا لا یدخل فی نطاق عملی ۱۴. سلع تجارية من فئة واحدة:
several good ~ s in cheap underwear شتی
 جوراوجور له‌جلی ژیره‌وه‌ی هه‌رزان
 أصناف متعددة من الملابس الداخلية الرخيصة
 ۱۵. تایی له‌به‌ده‌بختی! نه‌ی هه‌زارا
Hard ~ s!
 ۱۵. پالسره‌الخطا، مسکین!
 □ vt, vi هیلنکاری له‌کا، خه‌ت نه‌کیشن، ریز دانه‌نن
 یخطط، یسطر. یسکل خطرطاً أو صفوفاً
roads ~ d with trees رینگای دره‌ختاوی
 طرق تصطف علی جوانبها الأشجار
 ~ up soldiers رینگ نه‌خا / ریزبان نه‌کا (سه‌ریاز)
 برمی / یظلم الجنود فی صفوف
soldiers who ~ up smartly سه‌ریازه‌کان به‌رینگ

وینگی ریز نه‌بن
 جنود یظلمون فی صفوف مرتبه
 ۲line /lam/ vt, vi ناو پۆش نه‌گری
 یظن، یظنی من الداخل
fur ~ d gloves ده‌ست کیشی ناوپۆش کراویه کولک
 قفازات مجننه بالفرو
 یابک، بنچینه، بنه‌جه، بنه‌ماله، [U]
lineage /lmrɪdʒ/ n
 نسب، سلطه، اصل، نسل
lineament /lmrɪmənt/ n [C] (له‌شویه‌گی کۆدا)
 رواله‌تی ده‌م و چاو، رۆچک، روکه‌ش
 (عادةً فی صیغه الجمع) قسات الوجه، ملامح
linear /lmrɪ(r)/ adj له‌شویه‌ هیل، خه‌ت هیلنی، هیلنه‌کی
 دریزی
 علی هیته‌ خطرط، خطی، طولی
 هیلنکاری به‌شویه‌ی هیل
 ~ designs
 تصامیم خطیه‌ او علی هیته‌ خطرط
 ~ measures
 (بیرکاری) پیوانی دریزی هیلنکاری،
 هیلنی، هیلنه‌کی
 (ریاضیات) مقیاس طریقه
 که‌تان، ریشالی، په‌رۆک شتی
linen /lmn/ n [U]
 دروستکراو له‌که‌تان په‌تاییه‌تی جلی ژیره‌وه‌و جلی سه‌ی
 کتان، تیل، اشیاء مصنوعة من الكتان بخاصة الملابس الداخلية
 و البیاضات
 که‌شتی یان فرۆکه‌که‌ له‌سه‌ر هیلنی [C]
linen /lmn(r)/ n
 هاتوچو کارده‌کن
 باخرة أو طائرة تصل علی خط مواصلا
 (له‌وه‌رزش) چاوده‌یر،
linesman /lmzsmn/ n [C]
 هاریکاری، چاوده‌یری دولای گۆبه‌هانی (تویس یمن)، نالییزی
 (فی الریاضة) مساعد للحکم فی مراقبه الخطوط، مراتب
 الخطوط (فی كرة القدم)
 کۆبونه‌وه‌ی خه‌لک یا ولاتان [C]
line up /lam-ʌp/ n
 بو به‌رۆه‌ندی هاویه‌ش، کۆرگرتن، ریزبون، فورگرتن
 تکل الأشخاص أو الدول لمصلحة مشتركة
 په‌گگرتنی ده‌وله‌ته
a new ~ of European powers
 گه‌وره‌ته‌وریه‌کان
 تکل جدید للدول الأوربية الكبرى
 خاوخلیچی نه‌کا، خوی ده‌خالفین، [vi]
linger /lɪŋgə(r)/

نارواو دهمینیت پاش روشتنی نهوانی تر
یتباط. بتلکاً. یقی او بیکت بعدان بعضی الآخرون

lingering *adj* (نهخوشی) در یژه ده کیشی
زیادله چاوه پروان کراو، پاشدامان، شه ندامان، شوندامان
(المرض) بطول آمده اکثر من المترفع

lingerie /lɪnʒəri/ *n* [U] جل و بهرگی ناوه وه،
زیر کراس، پنکراسین زنان
(في لفة الطیقة الراقیة) ثیاب المرأة الداخلية

lingo /lɪŋɡəʊ/ *n* (*pl* ~ *es*) (بوگیله، گائته) زمان
(به تاپیه تی جنوره گائته پهک نه زانری)
(للسخریة أو المزاح) لفة (بخاصة واحدة یجهلها المرء)

lingua franca /lɪŋɡwə 'fræŋkə/ *n* [C] زمانیک
زاراوه ی هاویه شه که له نیوان چهنده نه توه په کدا که به چهنده
زمانیک ده وینتی وهک (که ناریه کانی روژه لانی نه فریقیا)
لغه تستخدم لساناً مشترکاً بین اقوام یتکلمون عدة لغات
(کالسواحیلی فی شرق افریقیا مثلا)

linguist /lɪŋɡwɪst/ *n* [C] زمانزان، زمانه وان، پسپوری
زمان
اللغوي، شخص متخصص فی علوم اللغة

linguistic /lɪŋɡwɪstɪk/ *adj* زمانه وان، په یوه سته
به توژیته وهی زمانه کان
لغوي، ذو علاقة بدراسة اللغات

liniment /lɪnɪmənt/ *n* [C,U] مه لحه م، نه رم کهر بو
شیلانی لهش
مرهم، مروح لتدلیک الجسم

lining /lɪnɪŋ/ *n* [C] ناو پوش، بهر، روکیش، خیز کرن
بطانة، تطین، المادة التي تستخدم للتطین

link /lɪŋk/ *n* [C] ۱. نه قده پهک له زنجیره پهک
۱. حلقة فی سلسلة
۲. قو پجهی کاتزای بو سه رده سته کراس cuff - ~ s
۳. که سیک یان شیک وهک گه په نه ر یان یوه ند
۲. زر معدنی لاساور القیمص ۳. شخص أو شیء یكون همزة
وصل (یربط) بین آخرین
نهگا، ده به سته، به سته، گری ده دات، گری دت *vt, vi*
یصل، یربط، یتصل، یرتبط

links /lɪŋks/ *n* *npl* یاریگای (گوره پان) گولف
ملعب (میدان) الجولف

linoleum /lɪ'nəʊliəm/ *n* [U] راه خه ری مومی

لهمزه زوهی، راخسته کا مومی
مشع الأرضیة

linseed /lɪnsɪ:d/ *n* [U] توو که تان، تولی کتانی
بزر الکان

lint /lɪnt/ *n* [U] شاش، پینچا
ضاد للجروح من الکان

lintel /lɪntl/ *n* [C] سه ربه نه جره، سه رده ری،
سیفانده یاده ری

عارضة أفقیة من الخشب أو الحجر فوق فتحة الباب أو الشباك

lion /laɪən/ *n* [C] شیر
أسد
شیر بهش، زورتین بهش
حصه الأسد

lioness /laɪənes/ *n* [C] ده له شیر، من شیر
أنثی الأسد، اللیوة

lionize /laɪənaɪz/ *vt* به خشنده ی نه کات، گرنک ده کات،
پریز ده گرنیت
یکرم، یبجل، یحظی ب

lip /lɪp/ *n* [C] ۱. لیو، لیف ۲. لیو، قه راخی قاب،
هه ر شیک له لیو بچی
۱. شفة ۲. شفة أو حافة وعاء، جزء شیه بالشفة

lip service *n* [U] ماستاو کهر، خو هه لواسین، پشتگیری
یانه زدل
تعلق، ریاء، تزلف

lipstick /lɪpstɪk/ *n* [C,U] (سوراو، سوراو)
(أصبع) أحمر شفاه

liquefy /lɪkwɪfaɪ/ *vt, vi* (*pt, pp* -fied) شلی ده کاته وه،
نه یگوری بو شله
یمیع سیل، یحول الی سائل

liqueur /lɪ'kɜ:(r)/ *n* [C] مهی (یهن خوش)
شراب کهرلی حلر المذاق و مطر

liquid /lɪkwɪd/ *n* [C,U] ماده ده کی شل، روهن
شله مه نی، ناله کی
سائل، ماده سائلة
۱. شله، رو
۱. سائل، مانع:
 adj
~ food خواردنی شله مه نی
طعام سائل

۲. دووچاری گهش و پوښنی جوان ۳. (دهنگ) eyes ~
بستراو، دهنگ و فواواری خوښی
۲. مینان صالینان و جملتان ۳. (الاصوات) واضحة، رقیبة؛
اصوات او انعام هذبة
- ~ notes
- ~ opinions
۱. پیروای شلوق
۴. آراء مائعة، سرعته التظب
- ~ assets
۵. پاره پان مال ناسان پگوږی یو پاره
۵. حمله نقدیه او املاک یسهل تحویلها الی نقد
- liquidate** /'likwɪdeɪt/ vt, vi
۱. پاک ده کانه وه، ناپهیلنی،
ساخی ده کانه وه (له روز، پاره... هتد) ۲. پاکوږه کا، کاروباری
پروژه (به تاپه تی ناسره که وتو) ۳. له تاوی له بات، بهرخی
له کا (دوژمنان، نه پاران)
۱. یسلی (دینا او حساب) ۲. یسلی، اعمال شرکه (بخاصه غیر
ناجحة) ۳. یسلی علی، یسید (الأعداء، الخصوم)
- liquidation** /'likwɪdeɪʃn/ n [U]
- لیفلاس ده کات،
پاکتواری له کات
پلس، یسلی اعمال شرکه
کاروباری کوپانیا پاکتو له کا
شرکه
- liquor** /'li:kə(r)/ n [C,U]
۱. خواردنه وهی کحولی
۲. خواردنه وه کحولی دلوپنتر او
۱. مشروب کحولی مسکر ۲. شراب کحولی مقطر
- lip** /lɪp/ vi, vt
- به زمانی فسی ده دوی، س ده کا بهت
پلغ، پلغ سین تئا
- n [C]
- زمان فسی
لفظ
- lip** /lɪp/ n [C]
- لسته، خسته، پهخ، تو مار، پوزار،
خا هر دپت
فائمه، جدول، کشف (بالأسماء مغلأ)
- a shopping ~**
- لستی کوپنی شتومه ک
فائمه مشربات
- vt
- له لیستدا تو مار له کا
یدرج فی فائمه، یعدد محتربات
- lip** /lɪp/ vi
- (به تاپه تی که شتی) لار له پته وه به لا په کدا،
(بخاصه السینه) تیل
- n [C]
- خوارنه پته وه لارونه وهی که شتی به لا په کدا
علی احد جانبها میل السینه علی احد جانبها

- a ~ to starboard**
- پاپوږه که که وتو به لای راستدا
جنح السینه علی جانبها الایمن
- listen** /'lɪsn/ vi
- گوي ده گری، ده بیست، گوهددت،
گوهداری دکت
یسلی، یسنت
گوي له رادپو ده گری
یسنت الی الرادیر
- listener** /'lɪsə(r)/ n [C]
- گوي گر، بهیستار، گوهدار
سنتع، مصغ
- listless** /'lɪslɪs/ adj
- تهدمل، دلسار
لاتر الهمة، متراخ
- lists** /'lɪ:st/ npl
- (له کونا) گوږه پان یا خوښنی کوشتار
له سدر پشی له سب
(لدیما) حله او میدان للکال علی ظهور الخیل
به شداری پشپرکمن له کا، حمزه له کا، قایل ~ enter the
له پین
پشتر له فی مسابله او مبارزه، یقبل التصدی
(پروانه light)
(انظر lights)
- lit** /lɪt/
- ویرد، سرودی نانی، لاهین دپری [C] **litany** /'lɪtəni/ n
(pl -nies)
ابتیالات پزوها القس و یردهها المصلون
- literacy** /'lɪtərəsi/ n [U]
- زانی نی نوسین و خویندنه وه،
خویندنه واری
معرفة القراءة و الكتابة
- literal** /'lɪərəl/ adj
۱. پشی، په یوه سته به پشی له لقبی
۲. پشی، پاپه نده به پنه پرت
۱. حرفی، متعلق بحروف الایجدیه ۲. حرفی، متزام بالاصل
بأمانة؛
کوی / وه وگوږانی وشه یی
نسخه / ترجمه حرفیه
- literally** /'lɪərəli/ adv
- لیهانه، وه کو خوئی، ب تهی
حرفیاً، بالنس
- literary** /'lɪtərəri/ adj
- ویزه یی، په یوه سته پاپه یوه ندره
به ویزه وه
آدبی، متعلق او متصل بالآدب
پنیازی ویزه یی
~ style
أسلوب آدبی

literate /'lɪtərə/ *adj* (كەسپىك) خوڭىندەوار، خوڭىندە، رەوشەنپەر
 (شەخس مەتەن ئۇچۇر)

literature /'lɪtrətʃə(r)/ *n* [U] ۱. وىزەزى، وىزە،
 ۲. سەنئەت، ئەدەب، ئەدەب

۲. چاچىراغ، وىزە بەكەن كۆمەن پەراۋ لەسەر ~ *travel*
 باھەت: ئەو پەراۋانە پەپەستىن بەگەشت كۆرگەنە

۲. الئار، الئادىيە مىجرە مەكتەپ لى مەزە، الئەب الئى تەلى
 بالەر

پاشماۋى وىزە بى سەدى ھەزە ھەم ~ *18th century*
 الئار، الئادىيە لىقرن الئامىن مەزە

lithe /'li:ð/ *adj* (لەشى مەزە) نەرم و نەپان، لەۋەند، چەست
 (جەم الئىسان) لىدن، رەشى

lithography /'lɪθəgrəfi/ *n* [U] لېئىزىگرافىيە ھونەرى
 چاچىراغ لەسەر بەرە، بەرچاچىراغ كۆرەن
 لىترىگرافىيە، لىن الئەبەئە ئەلى الئەبەر

litigant /'lɪtɪɡənt/ *n* [C] لاپەنئىكە لە كەشە كە، ھوزقان
 مەقەز، لىر لى دەرى

litigate /'lɪtɪɡeɪt/ *vi, vt* سەكئال پەرزە كاتەۋە (پۇدەگا)
 دەپداتە دادگا

بەلە دەرى (للىئەم)، بىقەزى
litigation /'lɪtɪɡeɪʃən/ *n* [U] ھەئەس و كەۋتە دادگا پەكان،
 كەشە ھەستە بەرەم دادگا

الئەبەرات الئەبەئە، الئەكەم للىئەم
litre /'li:trə/ *n* [C] لىتر، بەكەى پىۋالى مەزە بە كەسانە
 بەلە بەرەرى بەك كەلو گرام لەفان

اللىتر، ۋەئە لىياس مەزە تەئەل جەم كەلو گرام مەن الئەم
litter /'lɪtə(r)/ *n* نەخۇش ھەئەگر (پۇگەستەۋەرى
 كەسپىك)

مەئەلە ئۇ مەئەلە (للىل شەخس)
litter /'lɪtə(r)/ *n* [C,U] ۱. پاشماۋى پەرش پەرو
 ۲. كاۋكۆننى ئازەل لەسەرى دەخەۋىت ۳. كۆمەلە پىچە بەك
 لە بەك كاتدا لە دەپەك پىت

۱. ركام مەزە ۲. مەھە مەن الئەس تەم لىلە الئەبەرات ۳. مىجرە
 الئەبەرات الئە بىلدا مەزە ۴. كۆمەلە پىچە بەك
 ۱. كۆمەلە تەكەلە سەك كەدەئەك دەپەت *a ~ of puppies*
 مىجرە الئەبەرات الئە تەلدا كەبە

۱. بىلورى لەكەتەۋە؛ شەت ھەئەل نەگەتەۋە *vs, vi*
 ۱. بىچەر، بىللى الئەبە، مەنار ھەتە

a room ~ ed with books and papers زورورى
 پەراۋو كەشەز لىيا بىللا بىۋىتەۋە ۲. شەۋىن بىۋىتەۋە
 ئازەلە كان پەك دەمەت

قۇرە تەبەر لىيا الئەبە والئوراق ھونما نەم ۲. بەرەس مەھەدە
 لىوم الئەبەرات

little /'lɪtl/ *adj* ۱. پەچەك، بىن لىرە، كەم ۲. پەچەك تەرىن،
 كەم تەرىن، كۆم، پەچەك، چەندەك، چەك، پەك، تەك

۱. سەبەر، تەلە، شەبىل ۲. الئەبە، الئەبە
 پەنچە تەتە، پەنچەى قەچ، پەوانە *the ~ finger / toe*
 (least) Jess

الئەبە، الئەبە، الئەبە، الئەبە (الئەبە الئەبە)
 لىلمەزە

پەپەكى كەم *n* [U]
 كەبە ئۇ مەدەر شەبىل

دەۋى مەۋە بەكەى كۆرەت *after / for a ~*
 بەدەر ۋەتە سەبەر / لىدە سەبەر

كەم، كەمەك *adv*
 لىللا، بەلكەدە

تۆزۋى، نەخەتەك *a ~*
 لىللا، نەدەر

لەم بەپەئە بە ھە *He's a ~ better this morning*
 كەمەك پەشەرە

ئەئەسەن لىللا ھەئە الئەبە
 ۋورە ۋورە، ھەئە ھەئە *~ by ~*
 تەبەبەبە، جەئە لىللا

كەشە لىللا، لىللا *liturgy* /'lɪtədʒi/ *n* [C,U]
 لىللا ھەئە

۱. دەۋى، دەگۆزەۋى **live** /'li:v/ *vi, vt*
 ۱. بەش، بەشە

بەزەندەۋى دەمەتەۋە، لەزى لەسەر *~ on*
 بىتەبە، ب، بەشە لىللا

دەۋى لەسەر مەۋە *~ on fruit*
 بەشە لىللا لىللا

لەسەر پەروپەسە لىللا *~ on one's income / friends*
 دەۋى

بەشە لىللا دەلە / مەئەدە لىللا
 بەشە لىللا / مەئەدە لىللا

١. بزه، زي پرته به الخدم في منازل العائلات الراقية
٢. گهور، پشپير، ناليك، ناخور
٢. اسبلل لا يواه الخيل أو تأجيرها
- *adj*
پروانه (liver)
مكروه (انظر liver)
- lives** /lɪvz/
(پروانه life)
(انظر life)
- live stock** /lɪvstɒk/ n [U]
شوئني به خيو كردني
نازه ل و مريشك
مواشي، دواب، دواجن
خوله ميشي ره ننگ، شيني تاريك، پيستي *adj* livid /lɪvɪd/
شين هه لنگه راو
رصاصي اللون. أزرق شاحب
شين هه لنگه راو له له شدا
علامات مزرقه على الجسم (بسبب الكدمات)
شين و مويبوونوه له سه رما / *with cold / anger*
له تور به يدا
متعق اللون من شدة البرد / يتحيز غيظاً
١. زيندوو، زيان
١. حي
٢. وينه و له و با به ته) زيندو،
زياني تبادا به برجه سته به
مخلوقات حية ٢. (الصورة و ما أشبه) حية، ناطقة، نابضة
بالحياة
١. بزيوي، گوزه ران، خوراك، بزيوي □ n [C,U]
١. رزق، معيشه، قوت
ده گوزه رني / بزيوي خوي *make a ~ as a shopkeeper*
ده سته كه وي به به قالي
يحصلي على رزقه / يكسب عيشه بالعمل بقالاً
٢. زياني ساكار *plain ~*
٢. حياه او عيشه بسيطه
٢. راهدي گوزه راني به رز
مستريات معيشه عاليه
كزي به شي گوزه راني خوي و خيزانه كزي *a ~ wage*
له كا له ناستيكي گونجاودا
اجر يكتي لأعلة صاحبه و عائلته في مستوي معتدل
١. جزمه تكاري ماله دهوله مه نده كان
١. بزه، زي پرته به الخدم في منازل العائلات الراقية
٢. گهور، پشپير، ناليك، ناخور
٢. اسبلل لا يواه الخيل أو تأجيرها
- *adj*
پروانه (liver)
مكروه (انظر liver)
- lives** /lɪvz/
(پروانه life)
(انظر life)
- live stock** /lɪvstɒk/ n [U]
شوئني به خيو كردني
نازه ل و مريشك
مواشي، دواب، دواجن
خوله ميشي ره ننگ، شيني تاريك، پيستي *adj* livid /lɪvɪd/
شين هه لنگه راو
رصاصي اللون. أزرق شاحب
شين هه لنگه راو له له شدا
علامات مزرقه على الجسم (بسبب الكدمات)
شين و مويبوونوه له سه رما / *with cold / anger*
له تور به يدا
متعق اللون من شدة البرد / يتحيز غيظاً
١. زيندوو، زيان
١. حي
٢. وينه و له و با به ته) زيندو،
زياني تبادا به برجه سته به
مخلوقات حية ٢. (الصورة و ما أشبه) حية، ناطقة، نابضة
بالحياة
١. بزيوي، گوزه ران، خوراك، بزيوي □ n [C,U]
١. رزق، معيشه، قوت
ده گوزه رني / بزيوي خوي *make a ~ as a shopkeeper*
ده سته كه وي به به قالي
يحصلي على رزقه / يكسب عيشه بالعمل بقالاً
٢. زياني ساكار *plain ~*
٢. حياه او عيشه بسيطه
٢. راهدي گوزه راني به رز
مستريات معيشه عاليه
كزي به شي گوزه راني خوي و خيزانه كزي *a ~ wage*
له كا له ناستيكي گونجاودا
اجر يكتي لأعلة صاحبه و عائلته في مستوي معتدل
١. جزمه تكاري ماله دهوله مه نده كان
١. بزه، زي پرته به الخدم في منازل العائلات الراقية
٢. گهور، پشپير، ناليك، ناخور
٢. اسبلل لا يواه الخيل أو تأجيرها
- *adj*
پروانه (liver)
مكروه (انظر liver)
- lives** /lɪvz/
(پروانه life)
(انظر life)
- live stock** /lɪvstɒk/ n [U]
شوئني به خيو كردني
نازه ل و مريشك
مواشي، دواب، دواجن
خوله ميشي ره ننگ، شيني تاريك، پيستي *adj* livid /lɪvɪd/
شين هه لنگه راو
رصاصي اللون. أزرق شاحب
شين هه لنگه راو له له شدا
علامات مزرقه على الجسم (بسبب الكدمات)
شين و مويبوونوه له سه رما / *with cold / anger*
له تور به يدا
متعق اللون من شدة البرد / يتحيز غيظاً
١. زيندوو، زيان
١. حي
٢. وينه و له و با به ته) زيندو،
زياني تبادا به برجه سته به
مخلوقات حية ٢. (الصورة و ما أشبه) حية، ناطقة، نابضة
بالحياة
١. بزيوي، گوزه ران، خوراك، بزيوي □ n [C,U]
١. رزق، معيشه، قوت
ده گوزه رني / بزيوي خوي *make a ~ as a shopkeeper*
ده سته كه وي به به قالي
يحصلي على رزقه / يكسب عيشه بالعمل بقالاً
٢. زياني ساكار *plain ~*
٢. حياه او عيشه بسيطه
٢. راهدي گوزه راني به رز
مستريات معيشه عاليه
كزي به شي گوزه راني خوي و خيزانه كزي *a ~ wage*
له كا له ناستيكي گونجاودا
اجر يكتي لأعلة صاحبه و عائلته في مستوي معتدل
١. جزمه تكاري ماله دهوله مه نده كان
١. بزه، زي پرته به الخدم في منازل العائلات الراقية
٢. گهور، پشپير، ناليك، ناخور
٢. اسبلل لا يواه الخيل أو تأجيرها
- *adj*
پروانه (liver)
مكروه (انظر liver)
- lives** /lɪvz/
(پروانه life)
(انظر life)
- live stock** /lɪvstɒk/ n [U]
شوئني به خيو كردني
نازه ل و مريشك
مواشي، دواب، دواجن
خوله ميشي ره ننگ، شيني تاريك، پيستي *adj* livid /lɪvɪd/
شين هه لنگه راو
رصاصي اللون. أزرق شاحب
شين هه لنگه راو له له شدا
علامات مزرقه على الجسم (بسبب الكدمات)
شين و مويبوونوه له سه رما / *with cold / anger*
له تور به يدا
متعق اللون من شدة البرد / يتحيز غيظاً
١. زيندوو، زيان
١. حي
٢. وينه و له و با به ته) زيندو،
زياني تبادا به برجه سته به
مخلوقات حية ٢. (الصورة و ما أشبه) حية، ناطقة، نابضة
بالحياة
١. بزيوي، گوزه ران، خوراك، بزيوي □ n [C,U]
١. رزق، معيشه، قوت
ده گوزه رني / بزيوي خوي *make a ~ as a shopkeeper*
ده سته كه وي به به قالي
يحصلي على رزقه / يكسب عيشه بالعمل بقالاً
٢. زياني ساكار *plain ~*
٢. حياه او عيشه بسيطه
٢. راهدي گوزه راني به رز
مستريات معيشه عاليه
كزي به شي گوزه راني خوي و خيزانه كزي *a ~ wage*
له كا له ناستيكي گونجاودا
اجر يكتي لأعلة صاحبه و عائلته في مستوي معتدل
١. جزمه تكاري ماله دهوله مه نده كان
١. بزه، زي پرته به الخدم في منازل العائلات الراقية
٢. گهور، پشپير، ناليك، ناخور
٢. اسبلل لا يواه الخيل أو تأجيرها
- *adj*
پروانه (liver)
مكروه (انظر liver)
- lives** /lɪvz/
(پروانه life)
(انظر life)
- live stock** /lɪvstɒk/ n [U]
شوئني به خيو كردني
نازه ل و مريشك
مواشي، دواب، دواجن
خوله ميشي ره ننگ، شيني تاريك، پيستي *adj* livid /lɪvɪd/
شين هه لنگه راو
رصاصي اللون. أزرق شاحب
شين هه لنگه راو له له شدا
علامات مزرقه على الجسم (بسبب الكدمات)
شين و مويبوونوه له سه رما / *with cold / anger*
له تور به يدا
متعق اللون من شدة البرد / يتحيز غيظاً
١. زيندوو، زيان
١. حي
٢. وينه و له و با به ته) زيندو،
زياني تبادا به برجه سته به
مخلوقات حية ٢. (الصورة و ما أشبه) حية، ناطقة، نابضة
بالحياة
١. بزيوي، گوزه ران، خوراك، بزيوي □ n [C,U]
١. رزق، معيشه، قوت
ده گوزه رني / بزيوي خوي *make a ~ as a shopkeeper*
ده سته كه وي به به قالي
يحصلي على رزقه / يكسب عيشه بالعمل بقالاً
٢. زياني ساكار *plain ~*
٢. حياه او عيشه بسيطه
٢. راهدي گوزه راني به رز
مستريات معيشه عاليه
كزي به شي گوزه راني خوي و خيزانه كزي *a ~ wage*
له كا له ناستيكي گونجاودا
اجر يكتي لأعلة صاحبه و عائلته في مستوي معتدل
١. جزمه تكاري ماله دهوله مه نده كان

living-room /lɪvɪŋru:m/ n [C]
ژووري دانيشتن،

بوارا ژيانی، ژورارونشتنی
غرفة العيشة، غرفة الجلوس

lizard /'lɪzəd/ n [C] مارمیلکه، شووگهرد، گومگموک، مارژوک، بوکمار، مار ماروشک، مارگیس
عطاء، سحلية

llama /'lɑ:mɑ/ n [C] لاما نازدهلیکه لهجوری حوشر له
نهمهريکا دهژی
اللامه، حیوان من فصيلة الجمل ولكن بدون سنام يعيش في أمريكا

load /ləʊd/ n [C] ۱. بار، کول، قورسای، نرک،
به پرساری قورس ۲. بار (گالیسکه یاشتی تر)
۱. حمل، حمولة (مجاز) عبء، مسؤولية ثقيلة ۲. حمولة (عربة أو ما أشبهه):
باريکی گالیسکه کا
حمولة عربة من القش
۱. ههلی نهگری
۱. يحمل
کهر بار لهکات
يحمل حماراً
۱. بهههربانه خهلولز ههلی نهگری
۲. فیسهک لهخاته تفهنگهوه
۱. يحمل الفهم على العبرات ۲. يحشو (بندقیة)، يلقم (بالذخيرة)
load line n هیللی ناو هه لگر، هیللی کیشراو
لهسه رلا په کی کهشتی ناین لهوه زیاتر بارهه لگری
خط الماء التحميلي، خط مرسوم على جانب السفينة لا يجب ان تتجاوزه في التحميل
¹ **loaf** /ləʊf/ n [C] (pl loaves) کولیره یان سه مون
رغیف
² **loaf** /ləʊf/ vi, vt یئ نیش دهوریتهوه تمبهلی دکت،
دینغیت
یتسک، یتجول دوننا هدف
یئ نیش و کار دهوریتهوه
لهسه رجاده کان
یتسک علی جوانب الطرقات
loafer n [C] دهروزه کهر، یئ کاره
متسک، متبطل
loam /ləʊm/ n [U] زه وی به پیت پرله پاشماوهی مادهه
له ندامیه کان

تربة خصبة غنية ببقايا السواد الضوية، الطفال الرملي

loamy adj ۱. به پیتی، په پوهسته بهلمی به پیت، یتکه له
۱. طفالي، متعلق بالطفال الرملي

loan /ləʊn/ n [C] ۱. قهرز، وام دهستیوا، پیشینه
۱. قرض، سلفة، شيء معار، تسليف

government ~ ۲. وهرگرتن به قهرزه پراو s
قرض حكومية ۲. إعارة، أستارة:
وهرگرتن به پارتمته
كتب برسم الأستارة
داواوی وهرگرتن به خواستن
يطلب إستارة كذا
نه خوازی، سلفه نه کا، قهرز نه کا
□ vt بعير، يسلق، يقرض
loath, loth /ləʊθ/ adj (ناوه نناوی هه والی) دللی
یتکه هه دلته، زور رقی لیه تی، ییزی لئ نه کاته وه
(صفة خبرية) تعاف نفسه، يكره كرهاً شديداً، يتنزز
دلشاده، ناره زویه تی
مسرور (ان)، راغب
loathe /ləʊθ/ vt زور رقی لی ده یئ، یزار نه یئ
يكره كرهاً شديداً، يمتد
loathing n [U] یزیردنه وه، یزار کرن، قیز
إشتزاز
loath some adj کیندار، یزار
مقزز، يدعو للأشمزاز
loaves /ləʊvz/ (پروانه loaf)
(أنظر loaf)
lobby /'lɒbi/ n (pl -bies) هول، دالان، راره وی
صالة، رواق في صالة
چاوه روانی له تو تیلدا
الانتظار في الفندق
lobe /ləʊb/ n [C] لو، گرگر اگی گوی، نهرمگا گوهی
شعبة الأذن
lobster /'lɒbstə(r)/ n قرزانیگه ده ریا، جمبری، قه پاره
گه وره، بو خواردن به کاردی، کیفواله یی ده ریا یی، کولی یئ
ده ریا یئ
سرطان البحر، جمبري، كبير الحجم، لحم الجمبري يستخدم طعاماً
۱. خومالی، ناوچه یی، خوجیه تی،

	جینگه‌یی
	۱. محلی
~ news	هه‌وایی ناوخو
	الأخبار المحلية
the ~ doctor	پزیشکی ناوخوی
	الطبيب المحلي
a ~ pain	۲. جینگه‌یی، نازاری جینگه‌یی
	۲. مرضی: ألم موضعی
local elections n	هه‌لێزاردنی ناوخوی
	إنتخابات محلية
local government n	حکومه‌تی ناوخوی،
	حکومه‌تا جینگه‌یی
	حکومة محلية
local time n	کات به‌پێی کاتراگری ناوخوی
	الوقت حسب التوقيت المحلي
locally /lə'kɒləli/ adv	خۆمالیانه، ب جینگه‌یی
	محلیاً، موضعياً
locality /lə'kɒləti/ n [C,U]	جێ، گه‌رگه‌، ده‌هر،
	هه‌رێم، شوینی رووداو
	موقع الشيء، مكان، منطقة، مكان وقوع حادث
localize /lə'kɒləlaɪz/ vt	جێی نه‌کاته‌وه، نه‌پکاته‌وه‌مالي،
	سه‌قامگیر نه‌کا، سنورداری نه‌کا
	يعرکز، يجعله مركزاً یا أو محلياً
locate /lə'keɪt/ vt	۱. شوینی دپاری نه‌کا، سنورداری
	نه‌کا، دپاری دکت
	۱. يحدد الموقع
~ a town on a map	۲. نشته‌ دکت، داده‌نێن، شوینی
	ولاته‌که‌ی له‌سه‌ر نه‌خشه‌ دپاری نه‌کا
	۲. يحدد موقع بلدة على الخريطة
be ~ ed	ته‌دۆزێته‌وه / شوینی دپاری نه‌کری
	يجري الطور عليه / تحديد مكانه
~ a school in a new suburb	۳. دروستی نه‌کا، دای
	له‌نی / قوتایخانه‌ی نوێ دروست نه‌کا
	۳. يشيّد، يقيم: يقيم / يبنى مدرسة في ضاحية جديدة
location /lə'keɪʃn/ n [C,U]	جینگا، شوین، ده‌هر
	موضع، موقع
loch /lɒk/ n [C]	۱. ده‌ریاچه، گۆل، گۆلی درێژو ته‌سک
	له‌ده‌ریا ۲. ده‌ریاچه

	۱. ذراع طويل وضيق من البحر ۲. بحيرة
lock /lɒk/ n [C]	تالێک قو، زلف، گولی باهرچی
	خصلة من الشعر
lock /lɒk/ n [C]	۱. قوڤل، کود ۳. چه‌کی ناگرین،
	فامیره‌ی ته‌قین
	۱. قفل، غلق ۲. عدة السلاح الناري، جهاز التصير
~ stock and barrel	سدرتا پای، هه‌رهمه‌موی
	۳. ده‌رگا به‌ندی که‌نال (بۆ به‌رزو نزم کردنه‌وه‌ی که‌شیه‌کان
	له‌فاسێک بۆ په‌کێکی تر) داخه‌ر هه‌وایی
	برمه، بکلته ۳. هريس القنّاة (الرفع السفن أو خفضها من
	مستوى إلى آخر) سد أو
air ~	۱. (ده‌رگا، سندوق) داخه‌خا به‌ قفل
	دسام هه‌رائی ۱. يطلق (الباب، الصندوق) بالقفل
~ sb in / out	به‌ندی ده‌کات بۆ نه‌هێشتی چونه‌ده‌ر /
	هاتنه‌ژوره‌وه‌ی
	يجسد لينته من الغروج / الدخول
~ sth up	له‌په‌خاته‌ شوینی داخه‌راو، ده‌رگای له‌سه‌ر داخه‌خا
	۲. جینگه‌ر نه‌کا، تيه‌ه‌لکێشی نه‌کا
	يضعه في مكان مقفل، يطلق عليه الابواب ۲. يتثبت، يتشابك،
	يبت، يشك
jaws tightly ~ ed	دوو چه‌ناکه‌ی به‌توندی داخه‌راو
	فكان مغلقان بإحكام
~ ed wheels	تایه‌ی داخه‌راو (له‌به‌ر دزی)
	عجلات مغلقة (خشية السرقة مثلا)
lockjaw n [U]	ده‌رده‌کۆپان و دانه‌کیره، گوهره‌قی
	مرض التانوس أو التزاز (يجسد التكون)
lock out n [C]	خاوه‌ن کارگه‌که‌ رینگه‌ له‌کریکاره‌کان
	له‌گه‌ری که‌کار بکه‌ن به‌هۆی ناکۆکی، ده‌رئێخستن، ده‌رکرن
	منع صاحب العمل الصال من الدخول إلى المصنع بسبب خلاف
	ما
lock smith n [C]	قوڤلچی
	صانع أو مصلى الأقفال
lock up n	به‌ندکردنی کاتی
	(ل. د) سجن، حبس (مؤقت)
locker /lɒkə(r)/ n [C]	دوڵایی چه‌چوکه‌ به‌کلیله‌وه
	خزانة صغيرة بفتحاح
locket /lɒkɪt/ n [C]	باخود زیو نه‌کریته‌گه‌رمه‌دنا
	(پادگاره‌کی به‌ترخی له‌سه‌ر نه‌نوسری)، مه‌دالای مل

علبة صغيرة من الفضة أو الذهب تدلى من الرقبة يحتفظ فيها
بتذكار تين، المدلاة

locomotion /'ləʊkə'məʊʃn/ n [U] توانای جو لهو
گواستنه وه له شوینکوه بو شوینکی تر، لقبین، گوهیز
(القدرة على) التحرك والانتقال من مكان إلى آخر

locomotive /'ləʊkə'məʊtɪv/ adj توانای هینان ویردنی
هه به، بزوتنه، جو لتهر
قادر على التحريك أو التحرك
جو لتهر، گوهیزکار، گوهیزی و گهروک □ n [C]
قاطرة

locust /'ləʊkəst/ n [C] کولله
جراد

locution /lə'kju:ʃn/ n [U] ریازی ناخافتن،
دهسته واژه، زاروه
أسلوب الكلام، عبارة، مصطلح

lode /ləʊd/ n [C] ره گی کانزایی
عرق معدنی

lodestar n [C] له ستیره جه مسهر
نجم القطب

lodestone n [U] بهره موخاتیس
حجر المغناطیس

lodge /ləʊdʒ/ n خانو چکدی ده رگوان له دهروازه ی
باخنیک
کوخ البواب (في مدخل حزیة)

۱. یووی، یوچر غرله فی منزله ۲. یسکن (بالأجرة) فی منزل
شخص آخر ۳. بدخل و یستر فی

فیسه که که له دهه که پدا *The bullet ~ d in his jaw*
ماپه وه ۴. (پاره) دانهن، سکالا (ناره زایی) له کا لای
دهسه لاتی ره مسی

بسترت الرصاصة فی فکه ۴. بدوع (مسالا)، بقدم شکوی
(احتجاجاً) لدى السلطات الرسمية

lodger n [C] نیشه جی، میوان، کرچی
ساکن، نزیل، مستاجر
گوزهران داپین له کا *make a living by taking in ~ s*
به کری خانوو

یکسب معیشته بآراء المسأجرین

lodging /'lɒdʒɪŋ/ n [C] (له شوگی کژدا) ژوری
راغراو، (له خسانویه کسی گه ووه) بسو به کری دان،
ژورا کرینکرن و نیشه جی بوون، حه واندن، خانی
(صفة الجمع عادة) غرفة مفروشة (لبي بيت كبير) مسجرة
للکسی

loft /lɒft/ n [C] هه ووه بان، بو که له وپهل، لاتی بهرز
پوشت هه لنگرن
علیه، غرله أو فراغ تحت سقف المنزل یستخدم لحفظ الأمتعة،
سندرة

۱. (شخک) بهرز، بلندو **lofty** /'lɒftɪ/ adj (-ier, -iest)
شکژدار ۲. (بهرورا، سامانج) له مرو خسانه دان ۳.
(له سوگوت، په وشت) له خزیایی

۱. (شیه) عال، شاخ ۲. (الألکار، الأهداف) سامیه، نییله ۳.
(التصرف، السلوك) متکبر، متطرس

loftily adv به شکژداری، به بالایی به ره وشتی بهرز وه
عل نحر شاخ، أو سام، بکریاه، بظرسه

log /lɒg/ n [C] پارچه به کی گه ووهی له خستی دره خت
قطعة كبيرة من خشب الأشجار

۱. لوگ، نامیزی پیوانی خزیایی که خستی
۲. هه ووه ها (*book* ~) تو مارگی خزیایی که خستی بیان
پنشه ووتی روژانه، تو مارگی خاوه ن تومیل

۱. اللوگ، جهاز لقیاس سرعة السفينة ۲. ایضاً (*book* ~) سجل
سرعة السفينة أو تقدمها اليومي، دفتر تسجيل لماله سيارة

logarithm /'lɒgərɪðəm/ n [C] لوگاریتم، خستی
لوگاریتم
لوغاریتم، جدول اللوغاریتمات

loggerheads /'lɒgə'hedz/ n له نا کوگی بان ململاتی ی
همیشه بی داپه له گهل
على خلاف أو نزاع مستمر مع
at ~ with

زانستی ژیریژی، به هیژی به لنگه و **logic** /'lɒdʒɪk/ n [U]
توانای قایل کردن
علم المنطق، قرة الحجة والقدرة على الاتناع

ژیریژی، قایلکهر، بی ری وه، ژیرانه **logical** adj
منطقی، متنع، منطقی التکهر

به ژیرانه **logically** adv
على نحر منطقي أو متنع

- loin** /lɔ:n/ n (له‌شویگی کودا) به‌رموسل‌دان، نا‌قده
 ۱. (في صيغة الجمع) العرة، منطقة العانة
 ۲. گوشتی مه‌رله‌جوری گورچيله، که له‌که، *of mutton*
 قه‌برخه
 ۲. قطعة لحم ضأن من بيت الكلاوي، خاصة
- loiter** /'lɔ:tə(r)/ vi خویزینی نه‌کا، خاوی نه‌کا کات
 به‌قیژنه‌دا به‌سورانه‌وه
 يتسكع، يتباطأ، يتواني، يضع الوقت بالتسكع
- loiterer** n [C] گه‌رۆك، خاوی، ته‌مه‌ل
 تسكع، متباطئ، متواني
- loll** /lɒl/ vi, vt ته‌مه‌لی نه‌کات، مستی نه‌کات (سه‌گ)
 زمان دریز نه‌کات
 يتراخي، يتكاسل (اللسان) يتدلي، يدلي (الکلب مثلاً) لسانه
- lollipop** /'lɒlɪpɒp/ n [C] مززه، مه‌سسه
 قطعة حلوى في طرف عود
- lone** /ləʊn/ adj (پیش ناو نه‌که‌وی تاک، ته‌نه‌ا) بِن هاوتا،
 گوشه‌گیر
 (تسبق المنعوت فقط) وحيد، فريد، منعزل
- lonely** /'ləʊnli/ adj (-ier, -iest) ۱. ته‌نه‌ایی، بِن که‌سی،
 بِن هاوړینی ۲. شوینی چۆل، چۆله‌وانی، که‌م گه‌شته‌کر
 ۱. وحيد، من غير رفيق ۲. (المكان) منعزل، موحش، قليل
 الزوار
 دووره‌ده‌ست، تا‌که‌دی ۳. هه‌ستی به‌ته‌نه‌ای *a ~ village*
 نه‌کا
- غير مطروق: قرية منعزلة ۳. بئعر بالعه‌زه، بحس بوطة‌ ال‌وحدة
- loneliness** n ته‌نه‌ایی، ته‌کیشی، جودایی، گوشه‌گیری
 إنفراد، وحدة، وحشة، عزلة
- lonesome** /'ləʊnsəm/ adj ته‌نه‌ا، دلته‌نگ، ناخوش،
 به‌جن هیلراو
 وحيد، موحش، کتیب، مه‌جور
- long** /lɒŋ/ adj (-er, -est) ۱. دریز، ۲. (به‌کار هینانی
 جوراوجور)
 ۱. طويل ۲. (استخدامات متنوعة)
- a ~ face*
 رویی مریو، دم وچاوی خه‌مناک
 وجه تطوه‌ إمارات العزن و الکابة
- in the ~ run*
 دو‌ماهیکی، له‌ماوه‌یه‌کی دووردا
 في النهاية، في المدى البعيد
- all day ~*
 به‌دریزای رۆژ

- طول النهار، طوال / طيلة النهار
 ماوه‌یه‌کی که‌م، له‌م نزیکانه
 قریباً، بعد مدة قصيرة
 کورته‌ی باسه‌که
 خلاصة الأمر، قصارى القول
 دریزه‌که‌ی دووگری / *two inches / six weeks ~*
 شش هفته
 طوله برصتان / ستة أسابيع
 له‌به‌رته‌وه، تاوه‌کو، بویه،
 به‌مه‌رجی که
 مادام، طالما، بما ان، شريطة أن
 که‌وانه‌ی دریز، که‌وانه، که‌لانا‌دریز
 القوس الطویل، قوس یعنی بالید
 خه‌یالی نه‌روات، چیرۆکی له‌فسانه‌ی
 نه‌گیرته‌وه
 یطلق لخیاله العنان، یروي قصصاً خیالیة
- long distance** adj دووره‌هاوړ
 بعيد المدى
 گفتوگویی ته‌له‌فونی *a ~ telephone call / lorry driver*
 له‌گه‌ل شوینیکی دووره / شوفیری لوری له‌شوینیکی
 دووره‌وه
 مخابرة تليفونیه مع منطقة ثانية / سائق شاحنة عبر مسافات
 بعيدة
- long drawn out** adj دریزو وه‌ره‌س که‌ر
 طويل علی نحو مل
- longhand** n [U] نویسی ناسایی، تیسینا ناسایی
 الکتابه‌ العادیه (تقیض الأختزال)
- long play (Ing) record** n [C] قه‌وانی گه‌وره،
 قه‌وانی تیره‌ک ۱۰-۱۲ نتج و کورت‌کراوه‌که‌ی LP
 إسطوانة طويلة الأمد (و اختصارها LP)
- longshoreman** n [C] پیاویک هه‌لده‌سی به‌پار کردن
 و خالی کردنه‌وه‌ی به‌له‌م
 رجل یقوم بتحميل و تفريغ المراكب
- longsuffering** adj خوراکره، به‌رگه‌ی نازار نه‌گری
 صبور علی الاذی
- longwave** n [U] شه‌پۆلی دریز (بِن ته‌ل)
 موجة طويلة (لا سلکی)
- longwinded** adj ووتار یان نویسی دوورو دریز،

وههس كهر بيزار كهر، بيشن دريژ
(الحديث، الكتابة) طويل النفس، طويل على نحو يدعو الى
الصلل

²long /lɒŋ/ vi حهز نه كا به، بيري نه كا، به پهروشه بو
يشناق او يحن الي، يتلف على

longing n [C,U] پهروش، حهز، ناره زوی زور، بير كردن
لهغه، شوق، رغبة شديدة

□ adj پهروش، سوزدار
متلف، متشوق

longingly adv به پهروشي، به سوزي
بتلف، باشتياق

longevity /lɒndʒevəti/ n [U] به دريژايي ژيان
طول العمر، حياة طويلة الأمد

longitude /lɒndʒitju:d/ n [C] گوشه يان هيلی دريژي
زاوية او خط الطول

longways /lɒŋweɪz/ adv به دريژايي يان به دريژي،
دريژانه
طولاً، بالطول

longwise /lɒŋweɪz/ adv

look /lʊk/ vi, vt (pt, pp ~ ed) ۱. سه بر نه کات،
نه رواني، ديښت، تماشای نه کات
۱. ينظر

L~ at him! سه رنجی رانه کيشيت بو، پروانه بوی
برجه نظره الي: انظر إليه

They were ~ing at some books چاوديري نه کا،
نه پيشکني: توان هه ندي پهراوپان سه بر نه کرد ۲. (له گه ل)
(prep, adv)

براقب، ينحص: کاتوا ينحصرن بعض الكتب ۲. (مع adv,
prep)

~ after ناگاداري نه بين، چاوديري نه کات
يحتي ب، يسهر على

~ down on به که م سه بری نه کا، گوی ی بین نادا
يزدري، لا ييالي ب

~ for ده گه ريت بو، لیده گه ريت، پياده چپته وه
بيحت عن، يتطلع الي

~ forward to بيري دکت، پهروشه بو
يتطلع الي، يتلف على

~ in on سه ردا تيکي کتوپري نه کا

بقوم بزيارة خاطفة
تەماشای ده کا، سه بری ده کات
~ on بخرج على، يشاهد (دون أن يتدخل)

~ (up) on sb / sth as په چاوی نه کا وه کو واييت
يعتبره كما لو كان

~ out وريانه بين، ناگادار نه بين، چاوديري نه کا، چاوه پرواني
نه کا
يحذر، يتبه، يترقب

~ sth over نه پشکني، چاوی پيا نه خشيني، پياده چپته وه
ينفصه، يلتقي نظرة عليه

~ sth through نه يخويته وه، به سه ريا نه چپته وه، تازه
چاني خو دگه رينت
يقراء، يراجع

~ to با په شي بين نه دات، گوهددت
يهم ب، يعنى به

~ up چاکی ده کات، گه شه ی بین ده کات، چاگ خو از
ده بيت ويازار باش دبت
يتحسن، يزدهر

~ sth up نه گه ري به شوين، سه ره چون
يبحث عن (كلمة في معجم مثلا)

~ up to په ريزه وه سه بری نه کات ۳. له گه ل (conj)
دا (adj)

ينظر إليه باحترام ۳. (مع conj, adj)

~ like بين ده چن، وادياره
بيدوان، يحتمل ان

It ~ s like rain له وه ده چن بياري
بيدوان السماء ستطر

~ aliver / sharp بجولي، رابه، زويکه
تحرك، کن يظلاً، عجل

۱. تماشای، سه رنج، دپن، نيگار ۲. روخسار، [C] n
روالته

۱. نظرة، النظر ۲. مظهر، هيئة: نظرات تدل على الغضب

angry ~ s شيوه، تيرواني توره

a ~ of pleasure سه بر کردن خوشی بگه به منی
۳. (له شيوگی کودا) ديمه ن، په يکه ر، ده سته، ميزه

نظرة تدل على السرور ۳. (في صيغة الجمع) مظهر، شكل، هيئة

good ~ s جوانی، جوانی ديمه ن
وسامة، جمال المظهر

look-in *n not have a ~* هیچ بواریکی سهرکدوتنی نه ~
بیس له بده ایه فرصه لنتجیح

lookingglass *n [C]* ناوینته، خودبیک
مرآة

lookout *n [C,U]* ۱. چاودنیکر، دیده تان ۲. پاشه پوزی
چاوده روان گراو
۱. الرقب، نظة المراقبة، الرقب العارس ۲. المستقبل
المتظر:

It's a poor ~ for this generation پاشه پوزی نه م
نه وه به بده به سخت دپاره
ان مستقبل هذا الجيل يبدو قانماً

That's his / your, etc ~ ۳. تنها نه وه بهر پرسپاره، تنها ~
خوت بهر پرسپارت
۳. إنها مسترلته وحده / مسترلته وحده

looking *n* توینته وه، چاودنیکری، له کرین، دینن
بحث، مراقبه

loom /lu:m/ *n [C]* شه بهنگ: تارمایی (دپاروونی شتیک)
له دووره وه، تهون، تهفن
التزل، منج

loom /lu:m/ *vi* شتیکی زل و فرسناک دینه بهر چاوی
یلرح أمامه شیء ضخم و مرعب

loop /lu:p/ *n [C]* گری، گری ی قولفه، گنزه نا داخستی
إنشروطة، عقدة
۱. گری ی له دا، وه له له ی له دات ۲. شتن گری
له دات

۱. بعد أنشروطة ۲. بعد شيئاً بأنشروطة

loophole /lu:phəʊl/ *n [C]* کونیکي تهسک، کونی
ده باز بوون له شتیک

فتحة ضيقة في حائط، (مجاز) منفذ للتهرب من أمر ما

find a ~ in the law گوزمیک له دوزینته وه بو
خوونینته وه له پاسا
بجد منفذاً للتهرب من القانون

loose /lu:s/ *adj (-er, -est)* ۱. شل و شیناو، به پاشی
نه به ستراو، محاو

۱. رخو، غیر مربوط بأحكام

a ~ collar ۲. کلایونیکي فراوان ۳. ناجینگیر

۲. فضفاض: قبة واسعة ۳. متقلل، غیر ثابت:

a ~ tooth دهانی له قیو

سن متخلخل

به خولگی تووشبو به پوهانی، زکچونی
~ bowels
أعضاء مصابة بالاسهال

a ~ window frame چوارچینوه به کی په نجه ده ی
ناجینگیر ۱. (گفتوگو، په وشت) نارووا، بدهر له نابرو
إطار نافذ متخلخل من وضعه ۱. (الحديث، اسلوب) خارج عن
الحكمة، مناب للأخلاق:

~ conduct به وشتی بین نابرو
سړو غیر محتشم

living a ~ life له زبانی نا ناسوده یی له زی
بمحاياة المعرجن

~ thinking پیرو پای غیر او بین مانا
تکثیر سطحی غیر منطقی

a ~ argument په لنگه ی لاواز
حجة واهية / ضعيفة

~ soil ۵. په ک نه گرتوو، فسهل، خوئی فسهل
۵. غیر متماثل: تربة غیر متماثلة

at a ~ end ۶. بن کاره
۶. غیر مشغول بأي عمل

□ *vt* جی به جری له کا، له پکاته وه، شلی له کاته وه،
له دهره سینت، سست دکت
بجل، بلك، برخی

loosely /lu:lɪ/ *adv* به سستی، به شلی، به ره لا
علی نحو رخو او غیر محکم

loosen /lu:sn/ *vt, vi* شلی ده کاته وه، ده پکاته وه
بجل، بلك، برخی

loot /lu:t/ *vt, vi, n [U]* تالان ده کات، تالانی ده سکوتی
جهدنگ

بتهب، بسلب، بضم (في الحرب)

soldiers ~ ing the town سهرپازه کان شاره که تالان
ده کدن

جنود يتهبون البلدة

□ *n [U]* تالان کردن، تالانی
تهب، سلب، شاتم

lop /lɒp/ *vt (-pp-)* ده قرتینت، لزی ده کاته وه
بقطع (أغصان شجرة)، بتر

lop /lɒp/ *vi (-pp-)* شوړه پینه وه، بازده دت
بتدلی

lop eared <i>adj</i>	خاوهن دووگویی شۆر ذو آذین مسترخیین
lop sided <i>adj</i>	شۆریوه له ووه به لایه کدا، ناهاوسهنگی مانل إلى أحد الجوانب، منکفی
lope /lɒp/ <i>vi</i>	خهیرا له بوا، قورت دهچیت، هه لته قوینی به زبه تلی وه کو که رویشک یتحرک به خطرات واسعة نشطة (کالارنب)
loquacious /lə'kwæʃəs/ <i>adj</i>	زۆریلی، چه نه باز لوتار، کثیر الکلام
loquacity /lə'kwæʃətɪ/ <i>n</i> [U]	زۆریلی، چه نه بازی لوتار، کثیر الکلام
lord /lɔ:d/ <i>n</i> [C]	١. خاوهن ده سه لات، میر ٢. العاکم الأهلئ
<i>our sovereign ~ the King</i>	ناها، به گ، خاوهن تشکۆ مولانا صاحب الجلالة الملك
<i>L ~</i>	٢. خودا، به زدان ٣. الله، الرب:
<i>the L ~ 's Prayer</i>	نوژی خودایی ٣. لیسراوی گه ووه، خاوهنی شکۆ
	الصلاة الربانية (عند المسيحين) ٣. صاحب مقام رفیع، مسؤول کبیر
<i>the L ~ s of the Admiralty</i>	سه رۆکی گه ووهی هیزی ده بایی
	أمرام البحرية
<i>the L ~ Mayor of London</i>	سه رۆکی شاره وانی له ندهن
	عمدة لندن
☐ <i>vt ~ it over</i>	دهست به سه ره کهسانی تردا له گرتی یتامر، يتسلط على الآخرين
☐ <i>n</i>	لۆره خانه دهانی ئینگلیزی لۆره، نیبل إنجلیزی
<i>the House of L ~ s</i>	له نجومهانی لۆردان مجلس اللوردات
lordly /'lɔ:dlɪ/ <i>adj</i> (-ler, -iest)	شکۆدار، پایه دار، شاپستی پاشایان
	مهیب، جلیل، لائق بالملوک
lordship /'lɔ:dlɪp/ <i>n</i> [C,U]	گه ووه پهاو، خودنکاری لۆره و

	ساده / به پیزی، خاوهن شکۆ، به پیزی، به پیزت <i>his / your ~</i> ساداتکم، صاحب السیادة
lore /lɔ:(r)/ <i>n</i> [U]	که له پوری ویزی ده ساودهس، نه ریستی له ده بی، زانین تراث ادبی متراوت
<i>folk ~</i>	ویزی میلی الأدب الشعبي
<i>gipsy ~</i>	داب و نه ریستی له ووهج المعارف والتقاليد الفجرية
<i>bird ~</i>	ویزه و چه رۆک له سه ره لانده الأدب والتقص التي تدور حول الطيور
lorgnette /lɔ:'njet/ <i>n</i> [C]	وورده بیی لۆرجه ت منظار للأوبرا ذو ید طریقه
lorry /'lɒrɪ/ <i>n</i> [C] (<i>pl -ries</i>) (U.S.A = truck)	لۆری باره لگر لوری، شاحنة، سياره شحن
lose /lu:z/ <i>vt, vi</i> (<i>pl, pp lost /lɒst/</i>)	١. وونی ده کات، له دهستی ده دات، ده دۆرینه ت ١. یفقد، یضیع، یخسر
<i>~ one's way / ~ oneself be lost</i>	٢. له دهستی ده چینی، له پدۆرینه ت، به گه ون ده کات، وینل ده بیی ٢. یضل طریقه، یته
<i>~ track of</i>	نازانن چی به سه رده ی (کهس، شت) ٣. دوا له که و له، نایه بیی، نایه بیستی
	لا یدری ما حل ب (شخص، شیء) ٣. يتأخر عن، تفوته رؤية أو سماح (کذا)
<i>~ on's train / the post</i>	شه مه نده له ره که ی له کهس له چینی / پۆسته که ی له کهس له چینی، جینی دهلنی یفته القطار / البريد
<i>~ the end of a sentence</i>	کۆتایی رسته لاله با ٤. زه ره له کا، ونی له کا، له پدۆرینه ت ناتوانی پاریزگاری پکات یضیع نه ایه جمله ٤. یخسر، یفقد، لا یسکن من المحالفة على
<i>~ one's hair</i>	لۆزی له ووه ی، له پوخته وه یتساقط شعره، یفقد شعره
<i>~ one's temper</i>	لۆره له بیی یفقد أعصابه، یغور
<i>~ one's reason</i>	شبهت له بیی

يفقد عقله، يصاب بالجنون
 توانای به‌سره خویا نامینن، شاش دبت *~ one's head*
 يضطرب، يفقد صوابه
 ریزو باپاخنی نامینن *~ face*
 يفقد إعتباره أو إحترامه
 ۵. دواى ناخات، کم *~ no time (in doing sth)*
 تهرخه‌می ناکات له‌کردنی کاریکدا، هه‌رئستا گاره‌که‌ی ده‌کات
 ۵. لا يتباطأ، لا يتوانى (في عمل شيء)، يقوم بعمله في الحال
 ۶. هستی نه‌ماوه، *belost to (all sense of shame)*
 شدرم ناکات
 ۶. لم يعد لديه أي إحساس ب (الخجل)
belost in (wonder)
 يتلکه (العجب)
 ۷. کاتزیمیره‌که هه‌موو *losing five minutes a day*
 بۆزیک پینج خوله‌ک دوا له‌که‌وی
 ۷. (الساعة) تخر خمس دقائق في اليوم
loser *n* [C] دۆراو، دۆرانکار
 خاسر، فاشل
loss */lɒs/ n* [C,U] زبان، وون کردن، دۆراندن
 خسارة، فقدان، ضیاع
at a ~ شله‌ژاو، له‌کیس چوو، دوو را
 مرتبه، مختار
at a ~ for words زمانی له‌نگ نه‌یین، له‌سه‌ر سامیدا،
 له‌گوماندا نازانی چی ده‌نی
 إنعقد لسانه من الأرتباك، لا يدري ما يقول بسبب الحيرة
lost */lɒst/* (پروانه *lose*)
 (أنظر *lose*)
1 *lot* */lɒt/ n* [C] *the ~ /the whole ~* هه‌موو، گشت،
 گه‌له‌ک، زۆر
 (ل . د) الكل، الشيء
a ~ (of) / ~s (of) برینگی زۆر له
 بزته‌مقدار کبیر من
 زۆر باشتر له
 أحسن بكثير
2 *lot* */lɒt/ n* [C,U] ۱. پشک، به‌خت، تیروپشک
 ۱. قرعة، إقتراع
draw / cast ~s راینه‌کیشنی / پشک له‌کا

بیسحب، یجری قرعة
 بریارى شتیک له‌دابه‌رینگی پشک *decide sth by ~*
 (به‌قورمه‌کردن) ۲. به‌ش، به‌رکه‌وت، دابه‌ش، شانس،
 چاره‌نوس
 یقرر شیئاً بطریق القرعة ۲. حصه، نصيب، قسمة حظ، بخت
 به‌دبه‌خت بوو له‌ژباندا *His ~ has been a hard one*
 ۳. کۆمه‌لنی کهل وه‌ل به‌کۆمه‌ل له‌مه‌زادیکدا دائه‌نرین
 بۆفروشتن
 كان حظ من الحياة قاسياً ۳. مجموعة من السلع تعرض للبيع
 جملة (خاصة في الزاد)
 ۴. که‌سینگی خراب، به‌د ۵. *(U.S.A.) پارچه ~ a bad*
 زه‌وی
 ۴. شخص رديء أو سيء ۵. *(U.S.A.) قطعة أرض*
loth */lɒθ/ = loath* نه‌رمکه‌ره، شوهره
 غسل، غسول، مستحضر
lotion */lɒʃn/ n* [C,U] گیاروه‌یه‌کی شله‌ بو پنداوستی
 پزیشکی
 سائل يستخدم لأغراض طبية
lottery */lɒtəri/ n* (pl -ries) به‌خته‌پاری، پیاقتو
 یا نصیب
lotus */lɒtəs/ n* [C] (pl ~es) لوتس، مورته‌ک، شلیری
 لایوی نیلوفر
 اللوتس، النیلوفر (نبات)، عرائس النيل
loud */laʊd/ adj* (-er, -est) ۱. به‌رز، بلند، ده‌نگ گری
 ۲. (په‌ه‌شت) نه‌ه‌ه‌ه، توخ، زه‌ق، سه‌رنج، پراکیش
 ۱. عال، مرتفع، عُدّه ۲. (اللون، السلوك) فاقع، صارخ، سلفت
 لاتتباه
loudly */laʊdli/ adv* به‌ده‌نگ به‌رزى
 على نمر عال أو صاخب
loudspeaker */laʊdˈspi:kə(r)/ n* ده‌نگ به‌رزکه‌روه،
 بلندگۆ
 مكبر أو مضخم للصوت
lounge */laʊndʒ/ vɔ* ته‌مه‌لنی له‌کا له‌شی دائه‌هیزری،
 پالی لینه‌داته‌وه
 يتكاسل، يتسكع
 هۆلی حه‌وانه‌وه‌و چاره‌پروانی
 قاعة الجلوس أو الأنتظار
the hotel ~ هۆلی ئوتیل

	ردهة الفندق
lounge suit <i>n</i> [C]	پوشاك بۆ به كار هيناننى ئاساسى بدلة للأستعمال العادي (غير الرسمي)
louse /laʊs/ <i>n</i> (<i>pl</i> lice)	ئەسپىن، سوون، مېرۈپەك ئەسپىن ئەچىن لەسەر پوۋەك ئەزى قملە، أرقلة، حشرة تشبه القمل تعيش على النبات
lousy /ˈlaʊzi/ <i>adj</i>	ئەسپىن، پىس، چەپەل، سوك مقتل، مصاب بالقمل، لذر، خيس، حقير
lout /laʊt/ <i>n</i> [C]	بىن ئاگا، گىل، خرپۇ، گەوج مظل، أخرق، جلف
loutish <i>adj</i>	ناپەسەند، ئېسك گران، هولى جلف، فظ
~ <i>behaviour</i>	رەۋشنى خراب و ناشرىن سلوك فظ
lovable /ˈlʌvəbəl/ <i>adj</i>	خۇشەويست ئەقبناز محبوب، محب، جدير بالحب
love /lʌv/ <i>n</i> [U]	خۇشەويستى، سۆزدارىنى حب، ولع، مودة
<i>in</i> ~ (<i>with</i>)	حەز بۇ، ئالودە بە محب ل، مقرون ب
<i>make</i> ~ <i>to</i>	دلدارى ئەگەل دەكا يغازل، يعاشر جنبياً
□ <i>v</i>	۱. خۇشى ئەۋى، ئەشقى ئەبى ۲. ئارەزۋى ئەكا، حەزىلى ئەكا
	۱. يەب، يەرى، يەيم ب ۲. يەرى، يەيل ەلى: يەيل ەلى حىياة الدعة
~ <i>comfort</i>	حەز لەژيانى ئاسودە ئەكا
~ <i>mountain-climbing</i>	حەز لەسەر كەۋتن ئەكا بەسەر شاخا
	يەرى تسلق الجبال
loveaffair <i>n</i> [C]	پەيوەندى دلدارى، يارىارى علاقة غرامية
loveless <i>adj</i>	بىن حەز، ئەويستراۋ غير محب، غير محبوب
<i>a</i> ~ <i>marriage</i>	ھاۋسەر پەك لەسەر بەنەماي خۇشەويستى نەبىن
	زواج غير قائم على الحب
loveletter <i>n</i> [C]	نامەى دلدارى

	رسالە غرامية
loveliness <i>n</i> [U]	قەشەنگى، جوانى، رەندى، تازەيى جمال، نقة، ملاحه
lovely /ˈlʌvli/ <i>adj</i>	۱. جوان، شۇخ، رووخۇش، سەرنج راكىش، نازەنين ۲. دلفرىن، خۇش، خۇشەويست ۱. جەمىل، بديع، لطيف، جذاب ۲. متع، سار، مسل، بهيج
lovesick <i>adj</i>	شەپدا، خۇشەويستى مضني من الحب، ملوع
lover /ˈlʌvə(r)/ <i>n</i> [C]	۱. خۇشەويست، دلدار، پار، شەپدا ۱. محب، مغرم
<i>a</i> ~ <i>of good food</i>	لەۋسەن، حەز لەخواردنى باش ئەكا
۲. شەپدا، ئاشق ۳. (لە شېۋىگى كۇدا) دوو دلدار، ژن و پياو پەيوەندى خۇشەويستى بەسەبىنى بەپەكەۋە	
مولع بالطعام الجيد ۲. محب، عاشق ۳. (فسي صيغة الجمع) عاشقان، رجل وامرأة يربط بينهما الحب	
loving /ˈlʌvɪŋ/ <i>adj</i>	حەز لېكردوۋە، ئەقبناز محب، ودود
lovingly <i>adv</i>	خۇشەويستانە على نحو دال على الحب أو المودة
low /ləʊ/ <i>adj</i> (<i>-er, -est</i>)	۱. نزم، هېۋاش، لاواز پېچەۋانەي (<i>high, tall</i>) ۲. ئاست نزم، پېش ئەكەۋتو ۱. منخفض، واطيه (على النقيض من <i>high, tall</i>) ۲. أدنى، غير متطور في مضمار الرقي:
~ <i>forms of life</i>	شېۋە نزمەكانى ژيان أشكال الحياة الدنيا
<i>in a</i> ~ <i>state of health feeling</i> ~	۳. لاواز، بارى تەندروستى خراب ھەست بە دلئەنگى ئەكات ۱. ئارەسەن، ھېچ و پوچ
	۲. ضعيف: في حالة صحية سيئة بشر بالاكتاب ۱. وضع، منحط:
~ <i>manners</i>	خوپرەۋشنى ناپەسەند أخلاق و عادات و ضيعة
~ <i>tastes</i>	كەم چىزى، بىن لەزەت (بىن تام) أذواق رخيصة
~ <i>er animals</i>	ئازەلە نزمەكان ۵. ھەموو پوئەۋرەكان يېچكە لە مروتف
	الحيوانات الدنيا ۵. جميع المخلوقات باستثناء الإنسان
~ <i>er deck</i>	دەرپاۋانى، دەرپاۋانەكان يېچكە لە

	نه‌سه‌ره‌كان
	(بحریه) ملاحو السفینه باستثناء الضباط
□ <i>adv</i>	له‌بان بۆنزمابه‌كان، ناله‌باری، به‌خرایی
	فی‌أولی موقع منخفض، علی نحو وضع
<i>be laid ~</i>	ناچارى له‌كا له‌جینگه‌دا به‌ئینى به‌هوی
	نه‌خوشی به‌وه
	یظطه‌ه‌الی ملازمة القراض (بسبب المرض مثلاً)
<i>be running ~</i>	له‌روغنی، نامینتی
	(المؤن) توشله‌ان تنظب
low brow <i>n</i> [C], <i>adj</i>	(كه‌سپك) له‌له‌ده‌یی ناست به‌رز
	تیناگات، كه‌م رۆشنبیر
	(الشخص) لا یفهم فی الأدب الرفیع، ضعیف الثقافة
lowdown <i>adj</i>	ناپه‌سه‌ند، سووك، خراب وهك (ره‌وشت)
	(ل. د.) وضع، حقیر، دنیه (كالمسلوك مثلاً)
lower /'ləʊə(r)/ <i>vt, vi</i>	۱. نزمی له‌كاته‌وه (نالا، چارۆكه)
	۲. نزم ده‌كریت، نزم ده‌كاته‌وه
	۱. ینزل (العلم، الشراع) ۲. یخفیف، یخفیف:
<i>~ one's voice</i>	ده‌نگی نزم له‌كاته‌وه
	یخفیف صوته
<i>~ one's prices</i>	نرخه‌كه‌ی دانه‌شكینتی
	یخفیف اسعارة
lowly /'ləʊli/ <i>adj</i> (-ier, -iest)	كوئی، نزم، ناسان
	متواضع، وضع، بیه‌سپ
loyal /'ləʊəl/ <i>adj</i>	دلسۆز (بۆنیشتمان، هاوه‌لان) ئەمه‌كدار
	مخلص، وفی (الوطن، لأصدقائه)
loyalist <i>n</i>	لاپه‌نگر، دلسۆزی پارت‌ه‌كه‌ی، ئەمه‌كدار
	الوفا، المخلص لعزبه‌ه‌أو حكومت
loyally <i>adv</i>	به‌دلسۆزی و وه‌فا
	باخلاص، برفاه
loyalty /'ləʊəlti/ <i>n</i> [C] (<i>pl -ties</i>)	دلسۆزی، ئەمه‌ك،
	لاپه‌نگری، وه‌فاداری
	وفاء، إخلاص، ولاء
lozenges /'ləʊzɪdʒz/ <i>n</i> [C]	۱. له‌بزینه‌یی، شیوه‌ی
	چوارلای په‌كسان و دوو گۆشه‌ تیز و دوو گۆشه‌ كراوه
	(له‌بزینه‌یی) ۲. حه‌بب شه‌گره
	۱. المعین، شكل ذو أربعة أضلاع متساوية وزاويتین حادتين
	وزاويتین منفرجه‌یی ۲. قرص سكري، بخاصة ما یحتوي علی
	دواء

<i>cough ~ s</i>	حه‌بب كۆكه
	أفراص السعال
lubricant /'lu:bri:kənt/ <i>n</i> [C]	پۆنی چه‌وره‌گردن، پۆنی
	خولیساندنی (بۆ كۆمكرنا لئیکه‌خشانى)
	المزلق، مادة للتزيت أو التشحيم
lubricate /'lu:bri:kət/ <i>vt</i>	چه‌وری له‌كا
	یزیت، یشحم
lucid /'lu:si:d/ <i>adj</i>	۱. فاشكرا، ناسان، ئینگه‌پشتن
	۱. واضح، سهیل الفهم، جلی
<i>a ~ explanation</i>	پونكرده‌وه‌ی باش
	شرح، تفسیر جلی
<i>~ intervals</i>	۲. كاته‌كانی به‌ناگایون و هۆشدارى
	۲. فترات أو نوبات الصحو أو التعلل
lucidity /'lu:si:diti/ <i>n</i> [U]	روون بوون، دیارو
	ناشكرایی، كاتی ناگایی و هۆشدارى
	وضوح، جلاء، صفاء، فترة صحو أو تعلق
luck /lʌk/ <i>n</i> [U]	۱. شانس، به‌خت (باش / خراب) به‌ش،
	به‌رکه‌وت، سه‌رکه‌وتن، پین‌گه‌پشتن
	۱. طالع حسن أو سيء، حظ، نصيب، نجاح، توفيق:
<i>in / out of ~</i>	به‌خت (پاوه‌ریه‌تی / پاوه‌ری نی‌یه)
	بحاله‌ه‌ / یخونه‌ الحظ
<i>for ~</i>	بۆه‌یتانی به‌خت باش ۲. خۆیه‌خت، به‌ختی باش
	جلباً لحسن الطالع ۲. حسن الطالع، سعد
<i>as ~ would have it ...</i>	به‌ریکه‌وت پرووی دا (له‌باشی ...)
	یان له‌خرایی) به‌خت، به‌ریکه‌وت
	شاهد الاقدار ان، لحسن (أو لسوء) الحظ، حدث صدفة
<i>try one's ~</i>	به‌ختی قافی له‌كاته‌وه
	یجرب حظه
luckless <i>adj</i>	به‌خت خراب، به‌ده‌بخت
	سیء الحظ، منحوس، نكد الطالع
luckily /'lʌkli/ <i>adv</i>	خۆشبه‌ختانه
	لحسن الحظ، من حسن الطالع
lucky /'lʌki/ <i>adj</i> (-ier, -iest)	به‌ختدار، به‌خت باش،
	شانس دار، به‌خته‌وه‌ر
	محفوظ، حسن الطالع، ميمون، جالب للحظ الحسن
lucrative /'lu:kɹətɪv/ <i>adj</i>	هاقدار، براوه، قازانج‌كه‌ر
	مربح، پردا‌پرادا‌كبيراً
ludicrous /'lu:dikrəs/ <i>adj</i>	پرو هوج، گه‌ره، پینكه‌نینی

- سځيف، يدعو الى السخرية، مضحك
lug /lʌg/ vt (-gg) شتيك به گراني و نه شكه نهجه
 نه لده گړي
 يحمل شيئاً ثقيلاً بصعوبة و مشقة
luggage /'lʌɡɪdʒ/ n [U] باول، جانتاي گهشت
 أمتعة، حقائب سفر
lugubrious /lʊ'ɡu:brɪəs/ adj دل تهنگ، خه مبار،
 كوڤان، مريشو
 حزين، كئيپ، مكشپ، مكرب
lukewarm /,lu:k'wɔ:m/ adj (ناو) شله تين، بي وړه به،
 ناپه روښ
 (ماء) فاتر، فاتر الهمة، غير متحمس
lull /lʌl/ vi, vi هيمني نهكا، نارامي دهكا، بي دهنگ نهبي،
 هيور نهبي
 بهدي،، يسكرن، بهدا، يسكرن
 ~ a baby to sleep منداله كه ده لاويښ تا نه خه وني
 بهدهد الطفل حتى ينام
 ~ sb's suspicions گوماني لا نه با
 يزبل شكوه
 The wind ~ ed. باكه خستې، كپ بوو
 سكت الريح
 □ n [C] كاتي بي دهنگي، خاموشي، بي دهنگي
 فترة هدوه و سكون، خمود، ركود
 a ~ in the conversation بيدهنگي به كي كتوپر
 (أنتاب الحديث) صمت مفاجيء
lullaby /'lʌləbaɪ/ n [C] (pl -bies) لاي لايه بومنال،
 لور، لوراندن دلورت (بو زاروكني)
 أغنية أو ترنيمه لهدهده الطفل
lumbago /'lʌmbɪɡəʊ/ n [U] لمباجو فازاري
 خواره وهی پشت، پشت نيشه، سيه نده، برك
 لمباجو، ألم في أسفل الظهر
lumber /'lʌmbə(r)/ n [U] ۱. تهخته ي خاو، (پلټ)،
 تهخته ي ناويشان) ۲. كه له وپهلي كوون ناپويست
 خړوخه شهك، خړش و خال
 ۱. خشب خام (ألواح، عوارض) ۲. اثاث قديم لا حاجة إليه.
 سطر التاع
 □ vi, vi ~ along / by / past ۱. به خاوي و گراني دپته
 پيشه وه

۱. يتقدم ببطء و تناقل
 ۲. كوي نهكاته وه، پري نهكاته وه، تني نه ترنجيني ~ up
 ۲. يكوم / يملأ على نحو مبهر
lump /lʌmp/ n [C] ۱. پارچه، توپه لي نارپك، گړي،
 بارسته
 ۱. قطعه، كتله غير متظمة الشكل
 ~ s of clay توپه لي گل، تور
 كتل من الطين أو الصلصال
luminar /'lu:mɪnəri/ n (pl -ries) نه ستيره،
 روز يامانگ، كه ساپه تي ويزه يي وييري دهركه وتوو
 نجم، الشمس أو القمر (مجاز) شخصية أدبية أو فكرية بارزة
luminary /'lu:mɪnəri/ n [U] برقه و شهوقدان،
 چرسكي، تهيس
 إشعاع، بريق، تألق
luminous /'lu:mɪnəs/ adj دره وشاوه، برقه دار،
 روڼدار، روڼاك، روڼهك، څافي، تهپسي، شهوقدار
 مشع، منير، ساطع، براق
lump /lʌmp/ n [C] ۱. پارچه، توپه لي نارپك، گړي،
 بارسته
 ۱. قطعه، كتله غير متظمة الشكل
 ~ s of clay توپه لي گل، تور
 كتل من الطين أو الصلصال
 broken into ~ s نه يكيښي، نه يكا ته چهنه د توپه ليك
 محطم قطعاً
 ۲. بري، گشتي، لو، سوربوته وهی پيست
 ۲. مبلغ أجمالي، ورم، تورم (في الجسم)
 توپه لي نهكات، گردې نهكاته وه به سه ريه كه وه
 □ vi, vi يكوم على شكل كتل. يجمع دونما تميز
 نه بي قابل پيست
 If you don't like it you can ~ it بته وي و نه ته ويټ
 لا بد لك قبوله شت اولم تشأ
lumpish adj كه سينيكي گه وچ وگيل، ته مهيل، مست
 (الشخص) بليد، أخرق، مسج
lumpy adj (-ier, -iest) توپه لي توپه لي، فره توپه لي،
 گريايوي
 متكل، كثير الكتل
lunacy /'lu:nəsi/ n [C,U] شيني، ديناتي، بي نه قلبي له
 شيوه ي كودا هه لسوكه وتي شيتانه)
 جنون، فقدان العقل (في صيغة الجمع) تصرفات جنونية
lunar /'lu:nə(r)/ adj هه يفي، مانگي، قه مهري

قمری
 هه یفی، مانگی قه مەری: په کسانه به ٢٨ رۆژ ~ month
 شهر قمری و یساری ٢٨ یوماً

lunatic /lu:'netɪk/ n [C]
 شیت، دینۆک، مینخولی
 مجنون، مجذوب

lunch /lʌntʃ/ n [C]
 زه می نان خواردنی نیوه رۆ
 طعام الغداء

□ vi
 نانێ نیوه رۆ نه خوات
 يتناول وجبة الغداء

luncheon /'lʌntʃən/ n [C]
 زه می نان خواردن
 وجبة الغداء

lung /lʌŋ/ n [C]
 سی، سیپلاک، سیپه لک
 رئة

lunge /lʌndʒ/ n [C]
 نه کان، په لامار تیره ژاندن به
 (شمشیر)، هه لکو تانه سه ر به توندی
 طعنة (بالسيف مثلاً)، أندفاع بقوة

□ vi
 شمشیری لێ نه دا، پالی پتوه نه نی
 يطعن (بالسيف مثلاً)، يندفع بقوة

lurch /lɜ:tʃ/ n.
 (ته نه ا له):
 (فقط في):
 له کاتی ته نگه تاوی جینی دینێ،
 له ته نگانه دا به جینی دینێ
 يترکه في موقف حرج، يتخلى عنه في وقت الشدة

lurch /lɜ:tʃ/ n [C]
 لاریونه وهی له پر به لایه کدا،
 لاریونه وهی که ششی له ناکاوه لایه کدا، شکه ستن، خاهربون
 ميل مفاجيء الى أحد الجانبين، ميلان مفاجيء للسفينة على أحد جانبيها

□ vi
 نه که وهی به لادا، به م لاو نه ولا دانه که وهی، خاهردیت
 يسير مترحلاً، يتمايل من جانب لآخر

lure /lʊə(r)/ n [C]
 جوش پیدان، فریودان، ته له،
 قه شه نگی، جوانی
 إغراء، إغواء، طعم، شرك، سحر، فتنة

جوش پیدان *the ~ of the sea for adventurous boys*
 / ناره زوی پیدانی ده ریسا بو شه و سنډالانه ی مهراقی
 سه رکه شی یان هه به
 إغراء / سحر البحر للأولاد الذين يعشقون المغامرة

□ vi
 په رۆشی نه کا، له خه شته ی نه با، نه که ویته داو په وه
 يفتن، يغوي، يوقع في شباك

~ d away from one's work
 فریوی دره دوور
 که ویته وه له کاره که ی

lurid /'lʊərɪd/ adj
 ١. گه شاهوه وه ک ناگر، ناشکرا
 ١. متره ج کالتار، صارخ

a ~ sunset
 ناوابونی خورگه شاهوه وه ک تشیکی ناگر

٢. زور خراب، ناشرین، یزه دین، ترسین، فیتکار
 غروب متره ج کالتار ٢. قطع، بشع، رهیب، مشیر:

a ~ description
 باسکردنی جوشه پته ر
 وصف مشیر

~ details of a train crash
 رونکردنه وه ی وردی
 ترسناک له باره ی تیکشکانی شه مه نده فه ر
 تفاصيل رهيبه عن تحطم قطار

luridly adv
 ب گه شی، ترسینه ری، به ترسناکی
 علی نحو مشیر او رهیب

lurk /lɜ:k/ vi
 خوله شارپته وه، مه لاسی دکت، زیره فانی
 دکت
 يکمن، يترصد

luscious /'lʌʃəs/ adj
 بون خوش یان تام خوش، به تام،
 جوانکراو، ره ونه قدار (نوسین، موسیقا)
 حلو الرائحة أو المذاق (الكتابة، الموسيقى) منمقة، مزخرفة

lush /lʌʃ/ adj
 (گیا) چر، چروپر
 (العشب) مورفور، وافر

lust /lʌst/ n [C,U]
 فاره زوی، فاره زوی
 زور، حه زی جوت یوون
 شهوه عارمه، رغبه عنيفه، شبق

a ~ for power
 فاره زوی به جوش بو ده مسالآت
 شهوة التسلط

a ~ for gold
 گه ران به دوا ی نا توندا، نا تون پهرستی
 الجري وراء الذهب، عبادة الذهب

the ~ s of the flesh
 حه زو ناره زوه کانی له ش
 شهوات الجسد

□ vi ~ after / for
 حه زی لێ نه کات، شه پدای نه مین،
 نامه زووی نه مین
 يشتهي، يتلف الى، يشعر برغبة جارفة في

lustful adj
 سیکسی، حه شه ری، به که لێ، خولیای
 جوتیون، به دخو به دهره وشت، هار (ره گه زی)
 شهوانی، شبق، فاسق

lustre /ˈlʌstrə(r)/ *n* [U] بریسکه، بریقه، بریقه‌دار، پونی [U]
 وپاکی، جوانی، مریسی
 لعان، بریق، رونق، بهاء
the ~ of pearls بریسکانه‌وی مرواری، پایه بلندی،
 نایابنگ
 بریق‌الائی، (مجاز) مجد، شہرہ

lustrous /ˈlʌstrəs/ *adj* بریقه‌دار، چرسی و بریسکه‌دار
 براق، لامع، زاه، صقیل

lusty /ˈlʌsti/ *adj* دروست و به‌ہیزہ
 مفعم بالصحة والقوة

lute /lu:t/ *n* [C] عود، نامیری زیدارہ دہگہ ریٹہ وہ بُو
 سہرہمی سہدہی چواردهہم
 العود، آلت و تریہ ترجع الی القرن الرابع عشر

luxuriance /ˈlʌɡzʊəriəns/ *n* [U] زوری، فرہمی،
 ھہبون
 وفرة، غزارة

luxuriant /ˈlʌɡzʊəriənt/ زور، زہحف، وەرار
 وافر، غزیز
 ~ *vegetation* روہکی زور روواو
 نبات وافرانماہ

luxuriate /ˈlʌɡzʊəriət/ *vi* چیلہ زیان دہیننی
 يتتبع ب (العیاء مثلاً)

luxurious /ˈlʌɡzʊəriəs/ *adj* خوشگوزہران، پەرؤشی
 خوش گوزہرانی، نایاب ھہویٹہرہوہ، رھحت
 مترف، مولع بالترف، فاخر، فخم، دال علی الترف
 ~ *hotels* ئوتیلی نایاب
 فنادق فاخرة

~ food

خواردنی بہ نام
 أطایب الطعام**luxury** /ˈlʌkʃəri/ *n* [C,U] (*pl -ries*)

۱. خوشگوزہرانی، ھہبون ناسودہمی، دہولہ مہندی،
 خوشی، نایابی، گرانیہمی
 ۱. ترف، نعیم، رفاهیہ، بحرہ

لہ گوزرانی خوش دہزی ۲. شتیکی تیروتہ سہل ~ *live in*
 عیش فی ترف ۲. شی، کما یلی

lying /ˈlaɪɪŋ/(بروانہ *lie*)
 (انظر *lie*)**lynch** /lɪntʃ/ *vt*لہ سیدارہ دہری بن دادگایی
 یشتق دون محاكمة قانونیہ

lynx /lɪŋks/ *n* [C] رشاق جوریکہ لہ پلنگ تیڑینہ
 الوشق، حیوان من فصیلة السنوریات یتیمز بحدۃ البصر

lynx-eyed *adj*دوربین، تیڑین
 حاد البصر**lyre** /laɪə(r)/ *n* [C](قیسارہ) نامیری موسیقایی یونانیہ
 قیثارہ (آلت موسیقیہ یونانیہ)**lyric** /lɪrɪk/ *adj*گورانی، ہونراوہی کی
 غنائی، قصیدہ غنائیہ□ *n* [C]گورانی و ووشتہ کانی ھست ونہستی نیا
 دہر پرایٹ
 کلمات قصیدہ غنائیہ

۱. بہ گورانی، سوزداری پرلہ سوزو
 پەرؤشی

۱. غنائی ۲. عاطفی مفعم بالعاطفہ، حماسی

M

M, m /cm/ (pl m's /emz/ سيانزههم پیتی نهلفینی
 ٲینگلیزی
 الحرف الثالث عشر من الأبدية الأنكليزية
ma /ma:/ n [C] كورت كراوهی دایه
 (صیفة مختصرة) ماما
ma'am /mæm/ n [C] كورتكراوهی ووشهی خاتونه كه م
 صیفة مختصرة لكلمة (madam) سيدتی
mac /mæk/ n [C] پآلتوی مشه ماو كورتكراوهی
 ووشهی mackintosh
 (ل.د.) مطف مشع اختصار كلمة mackintosh
macabre /mə'kɑ:brə/ adj ناشیرین، موچرکه به
 له شدا دینتی، ترسناك
 بشع، مايشعر له البدن. رهیب
macadam /mə'kædəm/ n [U] جادهی چه و ریز،
 ری یاب جهرحیبری راستکری، جهوجیبر
 طریق مرصوف بالأحجار المصفوفة
 ~ road
macaroni /mækə'rouni/ n [U] ماكرونی، مهكرونی
 معكرونه، مكرونه
mace /meɪs/ n [C] تولى یاگوجان نهخشكراو نیشانهی
 دهسه لاتداری به كار دیت
 قضیب أو عصا مزركشة تستخدم رمز للسلطة
machination /mæki'neiʃn/ n [C,U] پیلان گیران،
 نه له و گتجه ل نانه وه
 تدبیر المکانه. حیاكة الدساتس والمؤامرات
machine /mə'fi:n/ n [C] ٲ. نامیر، نالاف، ده زگا،
 سیکه نه
 ٲ. آله، ماكینه، مكته
 ~ printing نامیری چاپکردن

آله طباعة
 مهكینهی دوورمان ٲ. كومه لهی رامیاری
 sewing ~ ریکهخراو
 آله خیاطه ٲ. جماعة سیاسیه منظمه
machinegun n [C] رهشاش، توب هاویزی
 فوتوماتیکى بچوك
 الرشاش، مدفع اوتوماتیکى صغیر
machinery /mə'fi:nəri/ n [U] ٲ. نامیر یا ده زگاكان
 (به شه كانی و كاره كانی) ٲ. ریبازو یاسای به ریوه به ردنی
 ده ولت
 ٲ. الآلات الماكينات (أجزاؤها أو عملها) ٲ. الطرائق والأنظمة
 (التي تدار بها الدولة مثلاً)
machinist /mə'fi:nɪst/ n [C] میکانیکى، وهستا،
 چاكه ر یا لیش پیکه رى مهكینه
 البیکانیکى، مصلح أو مشغل الماكينات
mackerel /mækrəl/ n [C] (pl ~) مهكهرل، ماسی
 ده ریا
 الأسقمرى سمك بحرى
mackintosh /mæki'tɒʃ/ n [C] ماكتوش، پآلتوی
 موشه ما بویاران
 مطف واق من المطر، مطف مشع
mad /mæd/ adj (adder, ddest) ٲ. شیت، ٲیکچوو
 ٲ. زور هه لچوو، توره
 ٲ. مجنون، مخبل ٲ. شدید الأتياج، غاضب
 ~ with pain خه ریکه ٲیک نه چنی له نازاردا
 یکاد یجن من شدة الألم
 ~ at missing the train توره یه چونکه
 شه سه نده فده ره که جنی هیشتوو
 غاضب لأن القطار قد فاته

madly <i>adv</i>	به شیطانی، شیطانه بجنون، بحماقة
madness <i>n</i> [U]	شیطانی، گیلگی، توره بوون، توند، هاری، دینایی جنون، حماقة، غضب شدید
madam /mædɑm/ <i>n</i>	خانمه کهم (ب <i>sir</i>) سیدتی (قارن <i>sir</i>)
madden /mædn/ <i>vt</i>	شیت نهیی، توره نهیی، شیتگیر دهیی یجن، یخیل، یثیر، یغضب
made /meɪd/	دروستی کرد (بروانه <i>make</i>) انظر (<i>make</i>)
Madonna /mɑ'dɒnə/ <i>n</i>	وینه یا په یکه‌ری خاتو مریم دایکی مہسیح (صورة، اوتثال) العذراء، السيدة مریم والدة المسیح
madrigal /mædrɪgəl/ <i>n</i>	گوزانی یا هونرووی دلداری کورت (به تاییه‌تی) گوزانی ۵ یا ۶ خشته‌کی اغنیة، أو قصيدة غزلیة قصيرة (بخاصة) اغنیة من خمسة أو ستة أجزاء
maelstrom /maɪlstrɒm/ <i>n</i> [C]	گیزاوی گه‌وره هیزی روخیته‌ر پشیوی گه‌وره، زفره‌کا مهن دوامة هائلة (مجاز) قوة مدمرة، اضطراب عظیم
<i>the ~ of war</i>	گیزاوی جه‌نگ ویرانکردن به‌هوی شه‌روه
	دوامة الحرب، ما تسببه الحرب من دمار
magazine /mægə'zɪn/ <i>n</i> [C]	۱. کوزگی نازوخه، نهمبار ۲. جبه‌خانه ۳. گوزفار ۱. مخزن الذخيرة ۲. مخزن البندقية ۳. مجلة دورية
magenta /mə'dʒɛntə/ <i>adj, n</i> [C]	فوشین بویاخی ره‌نگ سوری تیر، له‌رخه‌وانی الفوشین، صباغ قرمزی اللون
maggot /mæɡɒt/ <i>n</i> [C]	کوموکه، میروک، مه‌یروک یرقه، دوده
magic /mædʒɪk/ <i>n</i> [U]	۱. جادوو/ جادوگری ۲. رؤل وه‌رگرتن، ده‌سکه‌وتنی هیزی ره‌وش ۳. یاری جادوگری ۴. جادوویی، نالوژی
	۱. السحر، صناعة الساحر ۲. التفتيش، اكتشاف القوة او الصفات ۳. شعرة، العاب سحرية ۴. سحر، غموض

□ <i>adj</i>	جادوگری، جادوگر سحری، ساحر (<i>magical</i> أيضاً)
magician /mɑ'dʒɪʃn/ <i>n</i>	جادوگر، جادوباز ساحر مشعوذ
magisterial /mædʒɪ'stɪəriəl/ <i>adj</i>	دادوهر، په‌یوه‌ندی به‌دادوهره‌وه‌په‌مه‌په‌فرمان‌دهر، ده‌سه‌لات‌دار حاکمی ذو‌علاقة بالحاكم، آمر، متحکم، دال‌علی‌السلطة شیوازی فرمان‌دهرکردن به‌توندو تیزی، <i>a ~ manner</i> سه‌رکو‌تکردن آلوب استبدادی
magistrate /mædʒɪ'stɪrət/ <i>n</i> [C]	دادپرس له‌دادگاگانی دنیا، دادپرسی ناسایش یا ناستکه‌ره‌وه قاضی فی‌المحاكم الدنيا، قاضی امن أو صلح <i>magnanimity</i> /mæɡnə'nɪməti/ <i>n</i> [C,U] (<i>pl -ties</i>) جوامیری، پیاوه‌تی، دل‌فراوان، مرویی، مه‌ردایه‌تی شهامة، مروءة، نحوه
magnanimous /mæɡ'næməs/ <i>adj</i>	جوامیر، دلغهر، رۆ نهرم، جامیر شهم ذو مروءة، صاحب نحوه
magnate /mæɡneɪt/ <i>n</i>	جه‌سه‌ر، پیشه‌گر، پیاویکی پیشه‌گر یا ن‌بازرگان القطب، رجل من ارباب الصناعة او التجارة
magnesia /mæɡ'ni:ʃə/ <i>n</i> [U]	مه‌غنیسیا، هارواه‌په‌کی سه‌ی بین تامه (کیما) المغنیسیا، المغنیسیا مسحوق ایض عذیم الطعم (کیما)
magnesium /mæɡ'ni:zɪəm/ <i>n</i> [U]	مه‌گنیسیوم، کانزایه‌کی ره‌نگ زیوه مغنیزیوم، معدن نضی اللون
magnet /mæɡnɪt/ <i>n</i> [C]	مه‌گناتیس، ناسن کیش مغطیس
magnetic /mæɡ'netɪk/ <i>adj</i>	مگناتیس مغطیسی
<i>a ~ needle</i>	ده‌زری مگناتیس ایره مغطیسیة
<i>a ~ smile</i>	زه‌ده‌خه‌نه‌ی سه‌رنج راکیش إبتسامة جذابة
magnetism /mæɡ'nɪtɪzəm/ <i>n</i> [U]	مگناتیس، زانباری دیارده‌ی مگناتیس

- المغناطيسية، علم الظواهر المغناطيسية
magnetize /mæɡnətaɪz/ vt نه کانه موقتیس، رای
 نه کیشی، شه پدای نه کا
 بمغظ، یجذب، یقتن، یسحر
- magnificence** /mæɡnɪfɪsəns/ n [U] گه وره یی،
 نایابی
 فخامة، روعة
- magnificent** /mæɡnɪfɪsnt/ adj نایاب، باش، مه زن
 ممتاز، رائع، فخم
- magnify** /mæɡnɪfaɪ/ vt (pt, pp -fied) گه وره نه کا،
 مه زنی نه کا، شکواری نه کا، سو پاسی به زدان ته کا
 ۱. یکبر، یعظم ۲. یمجذ، یسبح (الله)
- magnitude** /mæɡnɪtju:d/ n [U] گه وره یی، مه زنی،
 زل، گرتگی، بایه خ، پایه
 کبر، عظم، ضخامة، أهیة، شأن
- magpie** /mæɡpaɪ/ n [C] قوشقهره، قه له باجکه، قیزک
 الطعق، طائر من فصيلة الفربیات
- mahogany** /mə'hɒɡəni/ n [C,U] داری ماهوگه نی
 رهنگیکی قاوه یی سوریاوی هه به کهل و به لی نایابی لی
 دروست نه کری
- خشب الماهو جانی وهو ذو لون بني ضارب إلى الحمرة يصنع
 منه الأثاث الفاخر
- maid** /meɪd/ n [C] ۱. کچ، کیژ ۲. گه وره، کچ، کچی
 قه یه ۳. کاره کهر
 ۱. (ل، ا)، قاة، شابه، بنت ۲. (أ، ق)، عانس، قاة، غیر متزوجة ۳.
 خادمة
- maid of honour** n که نیزه کی شایانه
 وصیفة الشرف
- old maid** n کچی قه یه
 عانس
- maiden** /meɪdn/ n [C] کچ
 قاة، بنت، قاة عزباء
 □ adj کچی گه وره
 (نعت سابق للمنعوت فقط):
- maiden name** n ناوی هاوسر و ناز ناوه که ی
 پیش شوکردنی
 أسم الزوجة و لقبها قبل زواجها
- maiden speech** n په که م ووتار که سیک ده ییژی

- له شو نیکی گشیدا (وهك نه و ووتاره ی که نوینه ری نوی
 په رله مان ده پدا)
 أول خطاب یلقیه شخص فی مکان عام (كالخطاب الذی یلقیه
 النائب الجدید فی البرلمان)
- maiden voyage** n په که م گه شتی پاپوری نوی،
 گه شتی پاپور دواوی دروست کردنی
 الرحلة البکر: اول رحلة تقوم بها السفینة بعد تدشینها
- 1** mail /meɪl/ n [U] قه لغان زری پو ش
 درخ، زرد
- 2** mail /meɪl/ n [C,U] ۱. پو سته ی نامه و نیتر اوه کان که
 به یه کجار دابه ش ده کری ۲. نیش و کاری پو سته
 ۱. برید الرائل أو الطرود الی تجمع أو توزع فی المرة
 الواحدة، ۲. خدمات البرید، البرید
 به پو سته ی هه وایی
 بالبرید الجوی
- mail order** n داوا ی پو سته یی: داوا کردن و ناردن
 له ری ی پو سته وه
 طلب بریدی: طلب و إرسال البضائع بطریق البرید
- vt ده نیزی (نامه و شتی تر) به پو سته
 برسل (رسانه و نحوه) بالبرید
- maim** /meɪm/ vt په کی نه خا، تیکی نه دا، نه یشیو نی،
 نه ندا میکی لی نه بری
 یعجز، یتلف، یشوه، یتعرضوا
- main** /meɪn/ adj سه ره کی بنتیجه یی
 رئیسی، أساسی، جوهری
- have an eye to the ~ chance** بایه خ نه دا به
 په رزه وه ندی تایه تی
 یهتم بمصالحه الخاصة
- n ۱. هیلی سه ره کی ناو و کاره با
 ۱. النقط الأم الرئیسی (للماء أو الکهرباء)
- a ~ s set** رادیو به کاره با نیش بکا
 مذباج (رادیو) یعمل بالکهرباء
- with might and ~** ۲. به هه مو و توانا وه، بی
 که مته رخه می، به هه مو هیزیکیه وه
 ۲. بجهد جهید، لم یأل جهدا، بکل ما یملک من قوه
- in the ~** ۳. زورجار، به شیوه په کی گشتی ۴. له
 (هونزراوه دا) ده ریا
 ۳. فی أغلب الأحوال، بصورة عامة ۴. (فی الشعر) البحر

mainland *n* [U] به‌شی سره‌کی کیشور، (بئ) دورگه‌کانی سره‌یو
الجزء الرئيسي من قارة (بدون الجزر التابعة لها)

mainly *adv* زۆریه‌ی جار، به‌زۆری، تا راده‌یه‌کی زۆر
في الغالب، غالباً، إلى حد بعيد

main spring *n* [C] ۱. سپرینگ یا زه‌نبه‌له‌کی
سهره‌کی ناو کاتزیمیر ۲. هیزی پالنه‌ر، هوی سره‌کی
۱. النابض أو الزنبرك الرئيسي في ساعة ۲. القوة الدافعة، الباعث

mainstay *n* [C] پشت، قه‌واله، سوچ، وه‌ریسی دار
بابره‌کی سره‌کی
دعامة، عماد، سند، ركن

maintain /meɪn'teɪn/ *vt* ۱. لای خوی هه‌لی نه‌گری،
ده‌نیاریزی، ناگاداری نه‌ی ۲. هاوکاری نه‌کا، پشتگیری نه‌کا،
پالشتی ده‌کا، به‌ختیوی نه‌کا (خیزان)
۱. يحتفظ ب، يحافظ على، يصون ۲. يدعم، يؤيد، يسند، يعيل
(أسرة مثلاً)
۳. دوپاتی نه‌کاته‌وه، ~ *an opinion* / ~ *that...*
نه‌پسه‌لمینن، سوره‌له‌سه‌ر، نه‌وه‌نه‌لن
۳. يؤكّد، يثبت، يزعم أن، يقول بكذا

maintenance /meɪntənəns/ *n* [U] (پاراستن)
پاریزگاری، چاودیری، به‌خوکردن، بژیوی، دابین کردن،
تیچون، ژیاندن
(بخاصة)، إعالة، رزق، نفقة، اعاشة

maize /meɪz/ *n* [U] گه‌نمی شامی، زورات، گارس
(همروه‌ها *Idian corn*)
ذرة (نبات) (أيضاً *Idian corn*)

majestic /mə'dʒɛstɪk/ *adj* مه‌زنی پایه‌به‌زوی،
شکو‌دار، سام
ملوکی، عظیم، مهیب، فخم

majesty /mə'dʒɛstɪ/ *n* (pl -ties) مه‌زن، خاوه‌ن
شکو، شکو، شکو‌داری، سام
جلالة، عظمة، فخامة، سلطة ملكية

His/Her/Your M ~
صاحب / صاحبة / یا صاحب أو یصاحبه اکلالة

major /meɪdʒə(r)/ *adj* گه‌وره‌تر، گرنکتر، مه‌زنتر، برای
گه‌وره، (له‌دوو برا)

أکبر، أعظم، أهم الأبخ الأكبر (من أخین)
شمسی گه‌وره، (بو‌جیاوازی له‌گه‌ل برا
بچوکه‌کی)

Smith ~ سست الأكبر (تمیزاً له‌عن أخیه‌اصغیر)

~ *scale* (له‌موسیقاً) پله‌ی مه‌زن
موسیقی، السلم الکبیر

□ *n* [C] رائد، مقدم، سه‌روکی په‌که‌م (پله‌یه‌کی
سه‌ریازی)
رائد، مقدم، رئیس اول (رتبه‌عسکریه)

major-general *n* [C] لیا، قایمقام، فریقی ده‌وره‌م
(پله‌ی سه‌ریازی)
لواء، قائمقام، فريق ثان (رتبه‌عسکریه)

majority /mə'dʒɔrəti/ *n* [C] (pl -ties) ۱. زۆریه‌ی،
زۆریه‌ی
۱. أغلیة، اکثرية
هه‌ل نه‌بزیری به‌زۆریه‌ی،
(۵۰۳) ده‌نگ ۲. نه‌گاته‌ته‌مه‌نی پالقی
انتخب بأغلیة (۵۰۳) أصوات ۲. سن الرشد أو البلوغ
پالقی ده‌یته‌ / ته‌مه‌نی یاسایی
~ *reach one's*
یبلغ سن الرشد / السن القانونیه

make /meɪk/ *vt, vi* (pt, pp made /meɪd/) دروست
ده‌کات، پیکي دینی، خه‌لقی ده‌کا، دایده‌مه‌زینن، ده‌یکات،
به‌ره‌م دینی، ناماده‌ی ده‌کات
یصنع، یبني، یخلق، ینشئ، یعمل، یتج، یجهز:
کۆتال دروست نه‌کات
~ *cloth/machines/clothes*
نامیر /جل وپه‌رگ
یصنع قماشاً / مکائن / ملابس
~ *a hole in sth* چال هه‌له‌که‌نی، شتیک کۆن نه‌کات
یخفر حفرة أو یفتق ثقباً فی شیء
~ *a noise* ناژاوه‌ نه‌گیری، ده‌نگه‌ده‌نگ نه‌کات
یحدث جلبة أو ضجیجا
~ *made of wood* له‌ته‌خته‌ دروست کراوه
مصنوع من الخشب
~ *money/a profit* قازانج ده‌کا / پاره‌کۆنه‌کاته‌وه
یجني مالا / ربحاً
~ *one's fortune* سامان پیک نه‌هینن
یکون ثروة
~ *tea* ناماده / لئ نه‌نی (چا)

- له ماوهی سن کاتزمیر وادانه نرئ، بروای وایه
 یقوم برحله فی ثلاث ساعات یعتبر، یعتقد ان
 کاتزمیر چه ننده *What do you ~ the time/the total?*
 لای تو؟ سرجه م چه ننده به برای تو؟
 کم الساعة عندک / المجموع فی رأیک؟
 مه به بستیی، به وئاراسته په په، به به ره شه وه شالوو ~ *for*
 ده پات
 یفصد، یتجه نحو، یندفع مه ددا، یهم بالانقضاض علی
 تئی ده قوچینئ، هه لئی، شوینه که جن دینئ ~ *off*
 به خیرایی
 یفرهاریا، یزلی، الأدبار، یغادر، المکان علی عجل
 نه دزی و پئی رانه کا ~ *off/away with sth*
 یسرقه و یهره به
 چه ک سرف نه کا، لیست ناماده ده کا، ~ *out*
 سه ره کو تو نه یئ له خویندنه وهی خه تیکی نباروون، سانای
 ووته که تن نه کا، وه کی پئ نه کا
 یحررشیکا، یعد قانسه، یفلح فی قراءه خط غیر واضح، یسفم
 مضمون، الکلام، یدرک
 خاوه ندرائی شتیک نه گویندنه وه ~ *sth over (to sb)*
 بو په کیکئی تر
 ینقل حقوق الملكية إلى (شخص ما)
 هه لده به سستی (چیرۆک)، دروستی له کا (کوئای) ~ *up*
 چیرۆک، له یگرینه وه (ده زمان)، ینک دینی، دروستی نه کا
 ده سته نه کا، ناکو کیه ک ناه ئی، ناشت نه یئنه وه پاش ناکوکی،
 ناماده هی نه کات یا (ناکته ری راده هیئت که به رۆلی خوئی
 هه لمه ده سستی له سه سر شائق) بۆدوهی خو جوانکردن
 په کارده هیئت
 یلق (حکایه)، یخلاق (نهایه لقسه) یرکب (الدواء)، یلف،
 یحزم، یفض (نزاعا) یصالح (بعد نزاع)، یهین آر یعد (مسئلا
 للقیام بدوره علی خشیه السرح) یستعمل مساحیق التجميل
 برپارده دا/ سورله یئ له سه سر ~ *up one's mind (to)*
 (نه وهی)
 یقر (ان)، یحزم / علی (ان)
 گواپه، خوئی ده ره سخا که ~ *believe*
 یدعی، ینظا هر ب
 مارکه، جۆر، شیوه □ *n [C,U]*
 مارکه، طراز
 دروستکردن، چینکردن، ئوتومبیل *cars of all ~ s*
- یعد / یجهز الشای
 جیگا چاک ده کات، شوینی نوستن ناماده ~ *the beds*
 ده کات
 یسوی الأسرة، یهیی الفراش
 گائته یی ده کات ~ *fun of (sb)*
 یسخر من (شخص ما) یهزابه
 به که می نه زانی ~ *light of*
 یستخف ب
 نه یقوژیته وه، زور سوئی ~ *the most sth*
 لئ ووده گرنئ
 یستغله إستغلاً تاماً، یستغید منه إلى أقصى حد
 ۲. زوری لئ نه کا، ناچار ی نه کا ~ *sb do sth*
 ۴. یجبر، یرغم
 زوره ملئی لئ نه کات بوکردنی *be made to do sth*
 شتیک
 یرغم علی عمل شیء
 قاپلی نه کابه شتیک ۳. وای لئ ~ *sb believe sth*
 نه کات، پابه ندی نه کا، وروته دا، نه یئنه هوی
 یقعه بشی ۳. یجعل، یحدو ب، یلزم، یحدث، یسبب
 به ختیار ی نه کات ~ *sb happy*
 یجعله سعید، یسعد
 نه کاته سه رۆک، پۆستی ~ *a man President*
 سه رۆکا به تی
 ینجبه رئیس، یولیه، منصب الرئاسة
 ناگره که دائه گیر سینی ~ *the fire burn up*
 ۴. نه بژیننه وه، گه شه یی نه کات، سه ری نه خات
 یضرم النار، یسعلها ۴. یغش، یؤدی الی الازدهار، یکنفل له
 النجاج
 بازرگانی *The cotton trade made Manchester.*
 لۆکه بۆته هوی گه شه کردن مانشته ر ۵. نه گات، نه یپری،
 پیاداله روا
 ان تجارة القطن هی سبب ازدهار مانشته ر ۵. یصل، یقطع.
 یجتاز
 که شتیه که نه گاته به ندره که ~ *port*
 (السفينة) تصل الی الرفأ
 نهها نو گرنئ نه برئ *making only nine knots*
 تقطع تسع عقد فقط
 به گه شتیک هه لئه سئ، ~ *a journey in three hours*

- له ماوهی سن کاتزمیر وادانه نرئ، بروای وایه
 یقوم برحله فی ثلاث ساعات یعتبر، یعتقد ان
 کاتزمیر چه ننده *What do you ~ the time/the total?*
 لای تو؟ سرجه م چه ننده به برای تو؟
 کم الساعة عندک / المجموع فی رأیک؟
 مه به بستیی، به وئاراسته په په، به به ره شه وه شالوو ~ *for*
 ده پات
 یفصد، یتجه نحو، یندفع مه ددا، یهم بالانقضاض علی
 تئی ده قوچینئ، هه لئی، شوینه که جن دینئ ~ *off*
 به خیرایی
 یفرهاریا، یزلی، الأدبار، یغادر، المکان علی عجل
 نه دزی و پئی رانه کا ~ *off/away with sth*
 یسرقه و یهره به
 چه ک سرف نه کا، لیست ناماده ده کا، ~ *out*
 سه ره کو تو نه یئ له خویندنه وهی خه تیکی نباروون، سانای
 ووته که تن نه کا، وه کی پئ نه کا
 یحررشیکا، یعد قانسه، یفلح فی قراءه خط غیر واضح، یسفم
 مضمون، الکلام، یدرک
 خاوه ندرائی شتیک نه گویندنه وه ~ *sth over (to sb)*
 بو په کیکئی تر
 ینقل حقوق الملكية إلى (شخص ما)
 هه لده به سستی (چیرۆک)، دروستی له کا (کوئای) ~ *up*
 چیرۆک، له یگرینه وه (ده زمان)، ینک دینی، دروستی نه کا
 ده سته نه کا، ناکو کیه ک ناه ئی، ناشت نه یئنه وه پاش ناکوکی،
 ناماده هی نه کات یا (ناکته ری راده هیئت که به رۆلی خوئی
 هه لمه ده سستی له سه سر شائق) بۆدوهی خو جوانکردن
 په کارده هیئت
 یلق (حکایه)، یخلاق (نهایه لقسه) یرکب (الدواء)، یلف،
 یحزم، یفض (نزاعا) یصالح (بعد نزاع)، یهین آر یعد (مسئلا
 للقیام بدوره علی خشیه السرح) یستعمل مساحیق التجميل
 برپارده دا/ سورله یئ له سه سر ~ *up one's mind (to)*
 (نه وهی)
 یقر (ان)، یحزم / علی (ان)
 گواپه، خوئی ده ره سخا که ~ *believe*
 یدعی، ینظا هر ب
 مارکه، جۆر، شیوه □ *n [C,U]*
 مارکه، طراز
 دروستکردن، چینکردن، ئوتومبیل *cars of all ~ s*

لههه موو جزوره دروستکراویک
شکل، بنیه سیارات من جمیع المارکات
پیشه سازی خوژمانه، بهره می خوژمانه،
خوژمانی
من صنعا، من اتاجنا
make-believe *n* [C] واپشانندان، دیاریکردن،
واده رخستن
تظاهر ب، ادعا
makshft *adj, n* جینگری کاتی، شوینگر، هاوکار،
بهردیلا، دهمدار
بدیل مؤقت
make-up *n* [U] ۱. پیکهاتن، ریگخستن، داهینان
۲. نارایشت و جوانکاری
۱. ترکیب، بنیه، ترتیب ۲. ماکیاژ، مستحضرات التجميل
make-weight *n* [C] سه‌نگ ریگخستن، هاوسه‌نگ
کردن
تسه الوزن (لتجعل الوزن صحیحا)
making /meɪkɪŋ/ *n* be the ~ of نهم کاره ده‌بنیه
مایه‌ی سه‌رکه‌وتنی، ریگه‌ی سه‌رکه‌وتنی بو خوش نه‌کا
سیکون (هذا الأمر) سبب فی نجاهه، سیمهد امامه طریق النجاه
سیفاته بیوسته کانی تیدایه که بیسته
have the ~ s of (پارویزانیکی چاک)
یتنع بالنصال اللازمة لیصبح (لاعبا بارعا) مثلاً
mal- /mæl/ *prefix* پیشگرینکه به‌مانای ۱. خراب، خرابانه
بادنه معناها: ۱. سی، علی نحو س
maladjustment *n* خرابی هاوتابوون وگونجان ۲. نه،
نه‌گونجاو، ناله‌بار
سوء التوافق أو الاتسجام ۲. غیر، غیر ملائم او مناسب
malady /mælədi/ *n* [C] (pl -dies) په‌تا، دهره،
نه‌خوشی
داه، عله، مرض
malaria /mə'leəriə/ *n* [U] له‌رزوتا، له‌رز
حمی العلاریا، البرداه
malarial *adj* malarial regions له‌وناوچانه‌ی
له‌رزوتای (مه‌لاریا) تیدا بلاوه
الناطق المریضة بحمی العلاریا
malcontent /mælkəntent/ *n* [C] ناقابل، توپه،
کینه‌دار

غیر راض، ساخط، ناخم
تیرینه، تیر، دژهمی
مذکر، (نقیض، مؤنث) ذکر
□ *n* [C]
malevolence /mə'levələns/ *n* [U] کیناوی، نیهت
خراب، دوشقان
حادث، سی، النیه أو القصد
malevolent /mə'levələnt/ *adj* کینه، رق، نیازی خراب،
نیته‌ی خراب، زگ رهش، کیندار
حقد، ضغینه، سوء نیه
malformation /mælfɔ:'meɪfən/ *n* [C,U] شیوان،
نه‌ندامینکی شیواو، که‌م‌وگوپه‌ک له‌پیکهاتنه‌ی جه‌سته‌یی
تسوه، عضو مشوه، عیب فی التکوین البدنی
malformed /mælfɔ:'md/ *adj* شیواو، به‌نارینکی
دروست کراو
مشوه، غیر سوی التکوین
malice /mæls/ *n* [U] رق و کینه، کین، بقاوی،
نیته‌ی خراب
حقد، ضغینه، بغضاء، سوء نیه
bear sb no ~ رقی لی‌ه‌لناگری
لایحمل حقد علیه
malicious /mə'liʃəs/ *adj* کیناوی، رق له‌سک،
نیته‌ی خراب
خیث، حقد، سی، القصد
malign /mə'laɪn/ *vt* قی لی‌ه‌ل نه‌گری تانه‌ده‌دات له
(داب ونه‌ویتی که‌سیک) به‌دی‌ی نه‌کا
یقدح، یطن (فی سعة فلان)
شتیکی زه‌ره‌ره‌مند، پیس، زیاندار، چکوس
□ *adj* (الشء) ضار، خیث، مهلك
a ~ in fluence کارینگری زیان به‌خش
تأثیر ضار
رق پیس، به‌دی، کیندار
حقد، خبث
malignant /mə'laɪnənt/ *adj* ۱. (که‌سیک)،
کرده‌وه‌کانی، کینه‌دار و نازاره‌بخش، به‌د، خراب، دل‌ره‌ش،
کینو، ۲. (نه‌خوشی خراب)
۱. (الشخص، أعماله) حقد یضمیر الأذى ۲. (المرض) خیث:
شیر په‌نجه‌ی کوشنده
~ cancer

سرطان خبیث
malignity /mə'liŋɡəti/ n [C,U] (pl -ties) رقی و
 کینه بهدی خراب
 کراهی
maligner /mə'liŋɡə(r)/ vi خوی نهخوش شهخا،
 بونهوهی خوی له نیش بدزیتهوه
 يتارض، يدعى المرض (تهرباً من الواجب)
malleable /mæ'liəbl/ adj ۱. نهرم، (کانزا)، نهرم،
 کوته کبار، (کهمه تی) گوئی رایه ل
 ۱. (المعدن) لين، قابل للطرق (مجاز، الشخصية)، طیعة،
 مطروعة، سهل الاتقياد
mallet /mælit/ n [C] کوتهک، چه کوشی دهسک
 نهخته، میکوت
 مطرقة خشبية
malnutrition /mælnju:'triʃn/ n [U] خراب خوری
 بهد خوراکی
 سوء التغذية
malpractice /mæl'præktis/ n [U] (له پاسادا)
 بهد ره قناری، کهمه ترخه می له جسی به جی کسردنی
 نهرک و فهرمان
 (في القانون) سوء التصرف، إهمال في إداء الواجب
malt /mɔ:lt/ n [U] مۆلت: جوی رواو به خوبان
 له ناودا (ناماده نه کری بؤ دروست کردنی بیره)، جهه نایف
 جهف
 شعير منبت بالنقع في الماء (بعد لصنع البعجة) ملت
 □ vi مۆلتی نهکا، بیره دروست نهکا
 يملت، يحول إلى ملت، يصنع أو يمزج بالملت
maltreat /mæltri:t/ vi به خرابی و بهرته تی له گه لی
 ده جوئیتهوه
 يعامل بخشونة وقسوة
maltreatment n [U] مامه له ی سهخته، توندو تیژ
 معاملة خشنة، وقاسية
mam(m)a /mə'mɑ:/ n [C] به زمانی مندال، دایه
 (في لغة الأطفال) أم، والدة
mammal /mæml/ n [C] نازه لی شیردهر، شیردهر،
 گو هاندار، گو اندار
 حيوان من الثدييات، حيوان لبون
mammoth /mæməθ/ n [C] ماموت جۆره فیلیکی

له ناوجوه، زور زل، قهه، مهزن، زه به لاج
 الماموت نوع من الفيلة المنقرضة (نعت سابق للمنقرت) علاق
 ضحتم جداً
a ~ project پروژه ی زور گهوره
 مشروع بالغ الضخامة
man /mæn/ n [C] (pl men) ۱. مرؤف، میر، په پاک،
 میرد، پیاو، زه لام
 ۱. رجل، إنسان، الإنسان:
All men must die همهوو مرؤفیک نه بی برمی /
 نامینی، نه ماوه
 كل إنسان ميت / فان
the ~ in the street پیایو ناویازا، کهمیکی ناسایی
 رجل الشارع، الرجل العادي
~ of the world پیایو نیکی شاره زاله زیان
 رجل مجرب / ذو خبرة واسعة في الحياة
~ of letters نوسهر، هونه رهنه ند ۲. ره گه زی مرؤف،
 نسا ده میزاد ۳. سهر به سه رؤک (کار به دهستی سهره وه
 دهسته و دایه ره سه ره نه فسهرو سه ریازان)
 کاتب، اديب ۲. الجنس البشري، بنو الإنسان ۳. تابع، مرؤوس.
 جندي
~ masters and men سه رؤک و کار به ده ستانی ناخاو
 دهسته و پیونه ند
 رؤساء ومرؤوسون سادة وأتباع
officers and men نه فسهرو سه ریازان
 ضباط وجنود
 □ vi سه ریاز نه گری
 يزود بالجند أو بالرجال
man-handle vi نه یجوئی نی یا به ریوه نه با به هیزی
 جهسته ی مامه له ی توندو تیژ نه کا
 يحرك أو يدير مستخدماً قواه البدنية (ل.د) يعامل بخشونة و
 عنف
man-hole کونی منه زول: که مرؤف بتوانی پاک
 بکانه وه
 فتحة الدخول: فتحة يمكن لرجل المرور من خلالها لفحص
 مجرور أو مرجل و تنظيفه
man-hood n [U] پیایو ته تی، هه رزه کاری، زه لامینی،
 نه مهنی پیایو ته تی
 رجولة، سن الرجولة

- نه کاته وهختی پیاوه تی ۲. نازایه تی، پیاوه تی ~ reach
 یبلغ سن الرجولة ۲. رجولية. صفات الرجولة. شجاعة
- manslaughter** *n* تاوانی کوشتن (بئمه بهست)
 جریمه القتل (غیر عمد)
- manacle** /mænəkl/ *n* [C] کوت، بازبند، (به زوری
 له شیوگی کز) که له بچه
 أغلال، قیود (عادة فی صیفة الجمع) أصفاد
 □ *vt* نه به سینه به، په تی نه کا، کز تی نه کا
 یقید، یکیل، یغل
- manage** /mænjɪdʒ/ *vi, vt* ۱. به پیاوه تی نه با، ناراسته تی
 نه کا، ده ست نه گری به سه ریا
 ۱. یدیر، یتحکم فی، بیطر علی:
 بازرگانیک نه پاته ریوه، سه رده که وی له، ~ a business
 ده توانی کاریک بکات
 یدیر تجارة، ینج فی، یستطیع ان (یفعل شیئا):
 به پیاوه تی یارمه تی ناتوانم بهو I can't ~ without help.
 کاره ههستم
 لا أستطیع ان أقوم بالأمر بدون مساعدة
 توانی زال بیت به سه ر He ~ d to keep his temper.
 هه لچوونه کانیدا
 استطاع ان یسیطر علی انفعالاته
- manageable** *adj* مامه له سوک، نه رم، ناسک، دل
 سفک
 سهل التیاد، لین الطبع
- management** /mænjɪdʒmənt/ *n* [C,U] به پیاوه بردن،
 دابین کردن، چاره سه ر کردن
 إدارة، تدبیر، معالجه
 سه رنه که وتن به هوی ~ failure caused by bad
 گه نده لی کارگیری
 فشل سبه الإدارة السیئة
- the* ~ ۲. به پیاوه به ران، دهسته ی به پیاوه به ران،
 به پیاوه به رایه تی
 ۲. الصدیرون، الهیئة الاداریة، الإدارة
- manager** /mænjɪdʒə(r)/ *n* به پیاوه به ر (کومپانیا)،
 کزگای بازرگانی
 مدیر (شرکه، محل تجاری)، رئیس مصنع
- manageress** /mænjɪdʒəres/ *n* [C] به پیاوه به ر (زن)
 کزگای بازرگانی

مدیرة (شرکه، محل تجاری)

- managerial** /mænjɪdʒɪəriəl/ *adj* به پیاوه به ری،
 به پیاوه ندی به به پیاوه به ری هه به
 اداری، متعلق بالادارة او المدير
- mandate** /mændeɪt/ *n* [C] ۱. داواکاری ره سمی
 یاسایی، پاسپارده، بئ هه لسان به کاریک، ژیر فرماتی،
 داخوازی داگیر کردن (داگیر کردنی فه لستین له لایه ن
 بریتانیاوه) ۳. له جیگه دانان (نه درئی په ناکته ریان نوینر)
 ۱. امر رسمی او شرعی، تکلیف انتداب (کالانتداب البریطانی
 علی فلسطین) مثلاً ۳. تفویض (یمنح لممثل او مندوب)
mandated *adj* ژیر فرماتی، له ژیر ده سه لاتی وولاتی
 تردا، داواکاری و داخوازی
 تحت الانتداب
 هه ریمه ژیر فرمانه کان
 داگیرکراوه کان
 أقالیم تحت الأنتداب
- mandatory** /mændətri/ *adj* ۱. ناچار کردن،
 زورملی ۲. ده وله تی داگیر که ر، ده وله تی داگیر کراو
 ۱. اجباری، الزامی ۲. انتدابی، دولة متدبة
- mandolin** /mændəlm/ *n* [C] مه ندولین، نامیرنکی
 موسیقاه وه ک هود
 مندولین: آلة موسیقیة شبیة بالعود
- mane** /meɪn/ *n* [C] پوینه ی که له شیر بز. ژه. یال،
 (یالی شیر، نه سپ)
 عرف (الدیک)، لبد (الاسد)، معرفة (الحصان)
- manful** /mænzfl/ *adj* که له پیاو، پشه وایی، کولنه ده ر
 باسل، مقدم، ثابت العزم
- manfully** *adv* نازایه تی به زهیره پیاوه تی، که له پیاوه تی
 ببسالة، برجولة
- manganese** /mæŋɡəni:z/ *n* [U] کانزای مه نکه نیز
 معدن المنغنیز
- manger** /meɪndʒə(r)/ [C] پندراو، دانگی، دلاف،
 ناخر، ناخور
 مذود، معلق (الدواب)
- mangle** /mæŋɡl/ *n* [C] ۱. ده پخاته ناو، گوشه روه وه،
 جلگوشه ر، نه یگوشی
 (یضع فی) عصارة الثیاب، یصهر
 شیرو وری نه کا، تیکی ده دات ۲

- به دراندن
 ينهنش، يشوه بالتزويق
mango /mæŋgəʊ/ *n* [C] (*pl ~ es, ~ s*) مانگۆ،
 جۆريکه له ميوه
 مانجا، منجه
mangrove /mæŋgrəʊv/ *n* [C] (مەنگروف) جۆره
 دره ختيکه له زۆلگاوه سويزه کانداهه به له پهل و پۆکه يدا
 ره گي نوئي لي ده رته چي
 القرام: شجرة استوائية تنمو في المستنقعات المالحة يخرج من
 اغصانها جذور جديدة
mangy /meɪndʒi/ *adj* (-ier, -iest) گهړ، پيس،
 بين ته کا توشي گهړي بوو، خرو، گهړ پيس که منته رخم، شر
 مصاب بالجرب او الحكاك، اجرب، قدر، مهمل، رث
mania /meɪniə/ *n* [C,U] ١. شيشي، هاري ٢. په رۆش
 ١. جنود حاد ٢. ولع، حماس، هوس
maniac /meɪniæk/ *n* [C] شيت، تیکچوچ، هار
 مجنون، معتوه
maniacal /mə'niækəl/ *adj* شه پدايي، هه وه سدار،
 بهاريک
 مولع بشكل جنوني، مهروس
manicure /mænikjʊə(r)/ *n* [C,U] مانیکور،
 جوانکاری کردنی نینۆک و دهسته کان
 المانيکور: تجميل الاظفار واليدین
 نینۆک جوان ته کا ریک ده خاو بويهی ته کا □ *vt*
 یجمل او بسوی الاظفار ویصیفا
manifest /mæ'nɪfɛst/ *adj* دپار، روون و ناشکرا
 واضح، جلی، صریح، ظاهر
 ١. روونی ته کاتهوه، دهري ته خا، ناشکرای ته کا □ *vt*
 ٢. (شت) روون ته ییتهوه، ده رته که وی
 ١. یوض، بظهر، یبین، بکشف ٢. (النش) یضخ، بظهر
 روونکردنه وهی ته که له پلانه ی له ناو □ *n* [C]
 پاپۆره که دایه
 بیان بالضاح المشحونة فی سفینه
manifestation /mæ'nɪfɛstəʃn/ *n* [C,U] نمایش
 کردنو روونکردنه وه، ده رکه وتن، ده رخنش، نیشاندان
 عرض، توضیح، ظهور، جلا
manifesto /mæ'nɪfɛstəʊ/ *n* [C] (*pl ~ s, ~ es*)
 مانفستۆ، ناگاداری یۆ زانین (به بیان)

- مانفستۆ، بیان او منشور عام
manifold /mæ'nɪfəʊld/ *adj* هه ره جۆر، فره، زۆر،
 جوراو جۆر، چهند جاری
 متنوع، متشعب، متعدد، متنوع
manipulate /mə'nɪpjʊleɪt/ *vt* به ده سه ت چاره سه ری
 نه کات، نه ییا به رپوه، ده سه ت نه گری به سه ر (که سه ټک بیان
 شتی کدا) به فرۆښل
 یعالج او یشفل بالید، یدیر، یسیطر علی (شخص او شی) بالمر
 والعیله
manipulation /mə'nɪpjʊleɪʃn/ *n* [C,U] ده سه تکاری
 کردن، چاره سه ر به کارامه یی (به ده سه ت بیان به شتیوای
 میکانیکی) هه لسه رواندن، به کاره ینانی لیزانانه
 معالجه بارعة (بالید او بوسائل میکانیکی)، تلاعب، مناورات
manly /mæ'nlaɪ/ *adj* ره گه زوی مرۆف،
 مرۆفا به تی
 الجنس البشري، بنو الانسان
manlike /mæ'nlaɪk/ *adj* نه وهی په یوه ندی به پیاوه تی
 مرۆله وه هه ین مرۆف زنی کووانی، میرکی پیاوانه (نازا)
 مایعلق بصفات الرجال (ان خیرا و ان شرا)، (المرأة) مسترجلة،
 تشبه بالرجال
manly /mæ'nli/ *adj* (-ier, -iest) مهرد میرخاس،
 پیاوه تی
 رجولي، تتوفر فيه صفات الرجولة
manna /mæ'nə/ *n* [U] گه زۆ، خواردنی که خواوه ند
 ناردی یۆ نه وهی اسرائیله کان
 (فی الکتاب المقدس) المن: الطعام الذي انزل على بنی اسرائیل
mannequin /mæ'nɪkɪn/ *n* [C] مانیکان، نمایشکاری
 جل و به رگ، بت په یکه ر
 مانیکان، عارضة ازياء
manner /mæ'nə(r)/ *n* [C] ١. ره فتار، شیوه، جۆر،
 ریزا، شیواز ٢. ریزا، هه لسه و که وت، ره فتار ٣. (له شیوگی
 کۆدا) نه ریت ٤. (له شیوگی کۆدا) ره وشت باشی
 ١. اسلوب، طریقه، نهج ٢. سلوک، تصرف ٣. (فی صیفة الجمع)
 عادات، تقالید ٤. (فی صیفة الجمع) حسن السلوک، اخلاق
 ین ره وشته، هه لسه و که وتی باش نیه *He has no ~ s.*
 ٥. جۆر، شیوه
 انه عديم الاخلاق /سیء التصرف ٥. نوع، شکل، لون:
 ره رنگ، له هه موو جۆرو شیوه په ک *all ~ of*

	شئى الاتواع والاتكال
<i>by no ~ of means</i>	به هچ جورى نايى
	لا يىمكن باى حال من الاحوال
ill-/well-mannered <i>adj</i>	خراب، نادروست / مامدلهى باش و به ناكار
	نظ / حسن المعاملة والاخلاق
mannerism /mænəˈrɪzəm/ <i>n</i> [C]	رئيازى، سنجى، روشئى، خوى تاييه تى كه سنيك
	عادة شخصية مميزة للره
manoeuvre /məˈnu:və(r)/ <i>n</i> [C]	مناوه رهى
	سه ريازى فيل و پلانئى چاك
	مناورة عسكرية، حيلة او خطة بارعة
☐ <i>vi, vt</i>	واله سه رياز نه كات به شويوازي مه مشقى
	سه ريازى بكه ن كؤل به دوزمن بدن
	يجعل (الجنود) يشتركون فى مناورات عسكرية؛ يستدرج (عدوا) ليرتق به
manor /mæno(r)/ <i>n</i> [C]	كئيلگه به كى دهره به گايه تى
	(له سه رده مى دهره گايه تى)، (ئينئا) كئيلگه به ك كه
	خاونه كه مى مافى تاييه تى هه به
	ضيعة اقطاعية (فى عهد الاتطاع)، (حديثا) عزبة او ضيعة ينتج مالكتها أو مالكتها بحقوق خاصة
mansion /mænʃn/ <i>n</i> [C]	سه را، كوشك / خانوى
	گه و ره (له شيوگى كؤدا ناوى تاييه تى) كؤمه له شوقه به كى
	گه و ره
	منزل فخيم (فى صيغة الجمع اسم علم) عمارة سكنية مكونة من شقق كثيرة
mantelpiece /mæntlpi:s/ <i>n</i> [C]	ره فهى سه ر كوره
	رف فوق الموقد
mantle /mænts/ <i>n</i>	كولله حاجى، هيشترا جهى يان
	بالبالئو كه، جوره ميرويه كه
	فرس النئى، السرعوف
mantle /mæntl/ <i>n</i> [C]	۱. بالاپوش، داپوشهر، سه ر قاپ،
	سه ر پوش
	۱. عباءة: (مجاز) غطاء، حجاب، ستر
	۱. پوشهر، (به رگى ده گرى به چينئى به فر) <i>a ~ of snow</i>
	۲. لالهى چرا، شووشه چرا
	(بستره او يكسه) غلالة من الطح ۲. رتينة مصباح الغاز
manual /mænjuəl/ <i>adj</i>	به سئى، ده سكار، ناميلكه

	يدوى
<i>~ work</i>	ئيشى ده سئى
	عمل يدوى
<i>~ labourers</i>	كرئيكارى ئيشى ده سئى
	عمال يدويون
☐ <i>n</i> [C]	۱. ناميلكه ۲. كليلى فورگان
	۱. كئيب، دليل ۲. مفاتيح الارغن
manually <i>adv</i>	به ده سئى، ده سئى، به ده سكارى
	يدويا، بايد
manufacture /mænjuˈfæktʃə(r)/ <i>vt</i>	دروستى
	ده كات، چئيدكت
	يصنع، ينتج
☐ <i>n</i> [U]	پيشه سازى (له شيوگى كؤدا) شئى
	دروستكارو چيكرن، دروستكارو
	صناعة (صيغة الجمع) بضائع مصنوعة، مصنوعات
manufacturer <i>n</i> [C]	پيشه گهر، پيشه ساز، خاونه
	كارگه
	الصانع، المنتج، صاحب المصنع أو العمل
manure /məˈnju:ə(r)/ <i>n</i> [U]	به ينى ناژه ل، ريغ، زيل،
	ته پك، لپان
	ساده حيوانى
☐ <i>vt</i>	به ينى پيوه ده كات
	يسد (الارض)
manuscript <i>n</i> [C]	نقيساره، ده سئوس، ده سئوس
	مخطوط بايد
<i>poems still in ~</i>	هؤنراوه هيشتا له چاپ نه دراو
	اشعار لم تطبع بعد
many /ˈmeni/ <i>adj, n</i>	گه لك، زور، پؤل، تزي، گه ليك
	۱. زور فره
	قارن مع (<i>few most, more</i>) ۱. كثير، عدة
<i>Were there ~ people at the meeting?</i>	نايا خه لئكى
	زور له كويونه وه كه دا بوون
	هل كان هناك عدد كثير من الناس فى الاجتماع؟
<i>There were a great ~ .</i>	ژماره به كى گه ليك زورى
	لى بوو
	كان هناك عدد كبير جداً
<i>M ~ a man would prefer to die than betray his country.</i>	۲. له گه ل ناوى تاكدا زوره يى پياوان مردن

به‌باشتر نه‌زانن له‌ناپاکی به‌رام‌بهر نیشمانه‌که‌یان
۲. (مع اسم مفرد): کثیر من الرجال يفضلون الموت على خيانة
و‌طنهم

فره توانایی، فره لا، چه‌ند ره‌خنی
many-sided *adj* (مجاز) متعدد القدرات والامكانات، متعدد الجوانب

نەخشە، وینە‌گری جو‌گرافی، خەریته
map /mæp/ *n* [C] خارطة، خريطة، مصور جغرافی

نەخشە دە‌کێشی، نەخشە دە‌کات
□ vt بیرم خریطة ل

دایشه‌نی، وینکی نه‌خا
~ *out* یضع، ینظم

نەختە نیسه‌ندان، داری
maple /meɪpl/ *n* [C,U] نیسه‌ندانی

(خشب) القيقب او الاسفندان

تیکي ده‌دا، پیسی نه‌کات،
mar /ma:(r)/ *vt* (-rr-) نه‌پیشوین، عه‌یداری نه‌کا

یتلف، یفسد، یشو، یعیب

ماراسون/ پینش
marathon /mæɾəθɒn/ *n* [C] پرکینی درینز

سباق الجری

پیشبرکی ماوه‌ی دوور، پیشبرکینی پا‌دوینز
the M~ لسانات طویله

هەنگوتانه‌سه‌ر
marauder /mæɾə:da(r)/ *n* [C] به‌مه‌به‌ستی تالان کردن، تالانکەر، رفینەر، دز، جه‌رده

مغیر بقصد السلب والنهب، سلاب نه‌باب

۱. مه‌رمەر (له‌ شیوگی کۆ)
marble /ma:bl/ *n* [C,U] ۲. کارێ هسونه‌ری له‌مه‌رمه‌ردوست کراو، ۳. هه‌لمات

هه‌لماتین، هه‌لماتین نه‌که‌ن

۱. رخام، مرمر، ۲. (فی صیفة الجمع) اعمال فنية مصنوعة من
المرمر ۳. بلیه‌ اللعب: کرة رخامية أو زجاجية صغيرة یلعب

الأطفال بها

playing ~ s

یلعبون البلی

(وای لیده‌کات) به‌ری‌وره‌سمی
march /ma:tʃ/ *vi, vt* سه‌ریازی رینی بکات

(یجعله) یسیر بمشیه‌ عسکریه

The soldiers ~ ed away.

The soldier ~ ed the prisoners away.

۱. ره‌ته‌ک، ریژه‌و‌ره‌و، ریڤچو نه‌ک به‌مارشی
□ n [C,U] سه‌ریازی، ناوازی روشتی سه‌ریاز

۱. السیر بخطوات عسکریه، مارش عسکری، لحن یصاحب
سیر الجنود

روشتن ۱۰ میلی ۲. (م) پیش که‌وتن
a ~ of 10 miles خشان، رودانی

مسیره‌ عسیره‌ امیال ۲. (مجاز) تقدم، زحف:

روداوه‌کان
the ~ of events سیرالاحداث

تیپه‌یونی روژ، سال
the ~ of time مر الايام، کر الاعوام

ناوازی ته‌رم‌گواسته‌وه، ناوازی
dead march *n* له‌سه‌ر خو له‌پیش ته‌رمه‌که‌وه له‌ده‌دری

لحن جنازی، موسیقی بطیئة تصاحب سیر الجنائزة

مارچ، مانگی سن له‌سالی زاینی،
March /ma:tʃ/ *n* نادار، نافدار

مارس، اذار: الشهر الثالث فی السنة الميلادية

ژنی مارشن، ژنی
marchioness /ma:ʃənes/ *n* [C] گه‌وره‌ پیاوان مه‌رگیز، دوک

المركيزة: زوجة او ارملة المركيز

مایین، جانی، جوانو، جانیک
mare /me:(r)/ *n* [C] فرس، انثی الحصان

مارگرین: که‌ره‌ی
margarine /ma:dsəri:n/ *n* [U] دروستکراو، روئی رووه‌کی ده‌ستکرد

المرغرين او المرجرين: زيد صناعی، سمن صناعی نباتی

۱. په‌راویز، که‌نار، روخ
margin /ma:dʒɪn/ *n* [C] ۲. قه‌راخ، لیوار (ده‌ریاچه، جاده) ۳. په‌ده‌ک (پاره‌وکات)، بو

کوت و پری

۱. هامش، ۲. حافة، طرف ابخرة، طریق ۳. احتیاطی (سمن
الهيات أو الوقت للطويزين)

په‌راویز، له‌سه‌ر په‌راویز
marginal *adj* هامشی، علی الهامش

تیبینی یا توانج لیدان له‌سه‌ر په‌راویز تیبینی
~ *notes* ده‌کات

ملاحظات او تطیقات هامشیه

مه‌رگه‌ رایت،
marguerite /ma:goʻri:t/ *n* [C]

داوودی یی چاف‌گا ماگردیتا، گوله‌یا‌قوت

المارغيتا، زهرة اللؤلؤ

marine /mə'ri:n/ *adj* ۱. ده‌ریاوانی / سهریازی
بحری ۱.
~ *products* به‌رهمهی ده‌ریایی
المتوجات البحریه
~ *insurance* ده‌ریایی / بیمه‌ی ده‌ریایی (سهر که‌شتی)
ملاحی: تامین بحری (علی السفن)
□ *n merchant* ~ که‌شتی بازرگانی، گه‌له‌که‌شتی
بازرگانی ۲. سهریازی ده‌ریایی ده‌ریاوان
السفن التجاریه، الاسطول التجاری ۲. جندی من جند البحریه
(له‌ویژه‌دا زمانی)
mariner /'mæri:nə(r)/ *n* [C] ره‌سمی: ده‌ریاقان ده‌ریاگهر
(فی الادب او اللغة الرسیة) بحار، ملاح
marionette /,mæri'ɒnet/ *n* [C] بوکه‌شوشه‌له‌سهر
شانوی بوک و زاوا، فه‌راجوز، له‌بزوکتین لفتی
دمیه فی مسرح العرائس، اراجوز
marital /'mæritl/ *adj* په‌یوه‌ندی هه‌یه‌به‌ژیانی
هاوسهری (ژن و میزیدی) شوکردن یان ژن هینان
زوجی، زجی، مایعلق بالحیة الزوجیة
maritime /'mærtaim/ *adj* ده‌ریایی، ده‌ریاوانی،
بازرگانی ده‌ریایی
بحری، ملاحی، تجاری بحری
~ *low* یاسایی بازرگانی ده‌ریایی
القانون التجاری البحری
~ *provinces* هه‌ریمی که‌نار ده‌ریا
المقاطعات المتاخمة للبحر
mark /mɑ:k/ *n* [C] ۱. نیشانه‌ی / نامازکه‌ر ۲. په‌له،
نیشانه، نیشانه‌ی مندال‌ببون
۱. بقعه، اثر، لطفه ۲. نقطه، علامه: سمة الولادة: علامه
a white ~ on a horse's head نیشانه‌ی سهرلش
که به هویه‌وه منداله‌که‌ی نه‌ناسریته‌وه
میزه‌ علی الجسم یعرف بها المولد
۳. نیشانه‌ی سیفته‌ی دیاری گراوی که‌سیک
۴. هینما، شیواز بودانان، نیشانه:
۳. علامه، صفة میزیه (للشخصیة، للذکاء) ۴. رمز، تصمیم،
علامه: دمفة
hall ~ موری سهر خشل، نیشانه‌ی نایایی
دمفة المصوغات، علامه‌ الجردة
trade ~ s نیشانه‌ی بازرگانی ۵. په‌له‌ نیشانه، هینما

علامات تجاریه ۵. درجه، علامه:
full ~ s for science (په‌ده‌ستی هینا) نهره‌ی ته‌واو
له‌وانه‌ی زانستدا
(حصل علی) العلامات التامة فی مادة العلوم
۹۵ نهره‌له‌سه‌ده *95 ~ s out of 100 for English*
له‌وانه‌ی ینگلیزی ۶. تهاویژ، نیشانه، نیشانگری
۹۵ من مائة فی مادة اللغة الانجلیزیة ۶. رمی، هدف:
نامانج، نه‌یتوانی له‌نیشانه‌که
beside/wide of the ~ بدات، له‌لیدان هه‌له‌ی کرد ۷. ناستی سروسشی یاناستی
داواکراو
لم یوفی فی إصابة مرما، أخطأ الهدف. نبا عن الصواب ۷.
المستوی الطبیعی أو المستوی المطلوب
له / زیر ناستی داواکراو *up to/below the ~*
فی / دون المستوی المطلوب
۸. ده‌رنه‌که‌وی، ناودارنه‌ی *Make one's ~*
۸. یصبح بارزاً، یشتهر یذیع صیته
□ *vt* نیشانه یانامازه‌ دانه‌نی
یضع إشارة أو علامه علی
~ *prices on goods* نرخ له‌سهر شتومکه‌ دانه‌نی
یضع الاسعار علی البضائع
~ *a pupil absent* نیشانه‌ی ناماده‌نه‌ببون له‌به‌رده‌م
ناوی خونیکار دانه‌نی ۲. هینمادانه‌نی
یضع إشارة غیاب أمام اسم تلمیذ ۲. یضع علامات
~ *examination papers* راستی نه‌کاته‌وه، نهره‌کان
ده‌خه‌ملتی، کاغه‌زی تاقی کردنه‌وه راست نه‌کاته‌وه ۳. تیینی
نه‌کات، گوی لئ نه‌گروی
یصحیح، یقدر الدرجات یصحح اوراق الامتحان ۳. یلاحظ،
یتبیه‌الی:
ناگاداری چونه‌تی دروست *M- how it is done.*
کردنی‌یکه
انتبه‌الی طریقه‌ عملها
۴. شوئی نه‌نی، هیچ پیش که‌وتق به‌ده‌ست *~ time*
ناهینی
۴. مکانک سهر! یراوح فی مکانه (مجاز) لایعزای! تقدم
۵. سنووریک دادنه‌ی له‌نیوان دووشت بو *~ sth off*
چیاکردنه‌وه‌یان
۵. یضع حدایین شیین لصلها
~ *sth out* دیاری نه‌کات

یعین او یحدد (ملعبا مثلا)
 یه کیک هدهئه بزیری تا پلهی بهرزکاتهوه ~ sb out for
 یختار شخصاً لیخصه بالترقیه
marked adj ناشکرا، دیار، به لگه بهدهست
 واضح، ملموس، ملحوظ
a ~ difference جیاوازی بهرچاوا، دیار
 اختلاف ملحوظ
a ~ man پیایوی گومان لیکراو
 رجل مشیوه
markedly /ma:kɪdli/ adv بهشیوه په کی ناشکراو
 دیار، ب نشان کری
marking n [U] نشان؛ به تاییه تی بهرو کولکی
 ره نگاوپه نگ، نشان کردن
 وسم، علامه، (بخاصه) الوان مختلفه من الیرش والفرو و نحوه
marker /ma:kə(r)/ n کهسیکی نشانه کر، نشانه
 دانهر، نامازه کهر
 شخص او شی یقوم بوضع الاشارات، المعلم او الواسم
market /ma:kit/ n [C] ۱. بازار، باژیر
 ۱. سوق
 نه چی بو بازار بو
 فروشتنی هیلکه
 ذاهب الی السوق لیعب البیض
'market-day n [C] روژی بازار دروست بوون، بازار
 کردن
 یوم انعقاد السوق
market-town n [C] بازاری شار بو فروشتنی مهرو
 مالآت بازار، بازرگانی
 البلده التي ینقد فیها السوق (بخاصه) لیعب المواشی سوق،
 تجارة:
the coffee ~ بازار یا بازرگانی قاهوه
 سوق أو تجارة القهوه
a lively ~ بازاری گهرمه، دهواجی هه په
 سوق رائج
the ~ rose نرخی بازار بهرزبوتهوه
 ارنفتت أسعار السوق
come into/be on the ~ ۳. کرین و فروشتن، دانراوه
 بو فروشتن

۳. البیع والشراء: یعرض للبیع
finding new ~ s for manufactures کدل وپهل
 فروشتن، دوژیته وهی بازاری نوی بو پیشه سازیه کان
 ۴. لتصرف البضائع الخور علی أسواق جدیدة للمصنوعات
 نه خرنیه بازاپه وه بو فروشتن، نه کری و
 □ **v/ vi**
 نه فروشتنی له بازار
 یعرض للبیع فی السوق، بیع او یشتی فی السوق
go ~ ing نه روا بو بازار، بازار نه کا
 یذهب للتسوق، یقوم بالتسوق
marketable adj رهواجی هه په، بو نارنده
 بازارده شینت، بازاریار
 رائج، (بضاعة) یقبل علیها الجمهور
market-garden n باخی بهرهم هینانی سهوزهی
 بازار
 مزرعة لتزويد السوق بالخضروات
market research n توژیته وه له باره ی بازاره وه
 دراسة اتجاهات السوق، بحوث التسریق
marksman /ma:ksmən/ n نشانه شکن، لپها توه
 له نشان شکاندن
 هداف، البارح، فی الرماية
marksmanship n بنه ماکانی نشان کردن
 احکام التصویب
marmalade /ma:mələd/ n [U] موره بای پرته قال
 یا میو
 مربی البرتقال، مربی الفواکه
1 maroon /ma:'ru:n/ adj رهنگی ماروونی، سوری تیر،
 مه یله وپرهش
 لون قرمزى، مسمر
2 maroon vt کهسیک بهجی نه هیلنی له چوله وانى
 یترک شخصاً فی مکان مهجور
marquee /ma:'ki:/ n چادر، دهوار، سه یوان
 سراق، خیمه ضخمة، شادر
marquis, marquess /ma:kwi:s/ n [C] مەرکیز،
 نازناوی گهره پیوانی دوق، خانه دانه
 المرکیز، نبیل یلی الدوق فی المرتبة
marriage /'mæɪdʒ/ n [C,U] هاوسه رگرتن،
 مساره کسردن، مساره، ناههنگی هاوسه رگرتن، زن هیتان،
 شوکردن، میردکردن، ماره

زواج، قران، احتفالات الزواج

marriageable *adj* (تەمەن) گونجاو بو

هاوسەریگرتن، کچی تەمەن بی گە پشتوو، شوکر نبار

(السن) مناسب للزواج، (الفتاة) صالحة للزواج

marrow /mæ'rəʊ/ *n* [C,U] ۱. مؤخ، میشک، مهژی ۲. (سەوزە) کولە که

۱. نخاع (مخ العظام) ۲. غالباً (vegetable) الگوسا

marry /mæri/ *vt, vi* (p, pp -ried) هاوسەر

دە گرت، شوودە کا، ژن دە هینیت

یتزوج، یقترن ب، یزوج، یقعد قران

marsh /mɑ:ʃ/ *n* [C,U] زۆنگا، زۆنگ، شورە ناگگیر،

زەلکا، مەرەزە

مستقع، ارض سیغە

marshy *adj* (-icr, -iest) مەرەزە بی زۆنگی، زەلکاوی

مستقی

marshal /mɑ:ʃl/ *n* [C] ۱. مارشال، ریشاندەر

۱. مارشال، مشیر

Field-M~ چەکی بیادە

(سلاح المشاة):

Air-M~ چەکی هەوایی، مارشالی، چەکی ناسمانی

۲. پتە، سەوەک پشوازی کەران

مارشال جو، مشیر فی سلاح الطيران ۲. قیم، رئیس تشریفات

۱. ریکی ئەخات (هیزی سەربازی) □ *vt* (-ll-)

۱. یرتب، ینظم (القوات العسكرية) ۲. یرشد، یرافق، یقوم

بەها م الدلیل فی حفلة

۲. ریهەری ئەکا،

یاوهری ئەکا، بەنەرکی ریشایی کەر هەل دەسن لەنا هەنگدا

تورە کە دارە کان، گیاندارە شیردەرە تورە کە دارە کان وە ک

کەنگەر، جانەوهری هەبانی (کیسدار)

الجرابی: حیوان من ذوات الجراب (کالکفر مثلاً)

martial /mɑ:ʃl/ *adj* سەربازی، جەنگی

عسکری

~ *music* موسیقای سەربازی

~ موسیقی عسکری

martiallaw *n* یاسای سەربازی، یاسایی عورفی

القانون أو الحكم العرفی

martin /mɑ:tin/ *n* [C] پەرەسیلکە، زیقاو، مەقسوک،

حاجی رەشک

الخطاف، طائر يشبه السنونو

martinet /ma:'trɪnet/ *n* [C] کەسکی توندوتیز

لەجی بە جی کردنی یاسا

شخص صارم فی تطبیق النظام

martyr /ma:'tɪ(r)/ *n* [C] ۱. شەهید، گیانەخش

۲. شەهید

۲. سزاو تالی ئە چیژی

be a ~ to (rheumatism) توشی روماتیزمە ی نارەحەت بوو

۲. یقاسی مر العذاب من (الروماتيزم)

□ *vt* ئەکوژی لە ییناویرویاو بەردا، جان گوری دکت

یقتل (شخصاً) من اجل عقیدتە

martyrdom *n* شەهیدبوون، گیان بەخش، جان

گوریتی

إستشهاد، عذاب الشهید

marvel /ma:vəl/ *n* [C] ۱. سەیر، جینی سەرسورمان

سەرسامکەر سوسەرەت، عەجیب

۱. أعجوبة، معجزة

the ~ s of modern science سەیر و سەمەرە ی

زانستی نوێ ۲. کەسێک یا شتیکی سەیر سەرنج راکیش

معجزات العلم الحديث ۲. شخص او شیء مدهش، مذهل

She's a ~ of patience. شیو یەکی سەیر هە لە نارام

گرتن، نارام گرە، زۆر خوڤاگرە

انها اعجوبة فی الصبر

□ *vi* (-ll-) سەوری سوو ئە مینن، عەجیبی دگرت،

سوسەرە دگرت

بندەش من، یعجب عجا شیدیا

~ *at sth* زۆر شە ی دە ی ئەین، سەری لێ سوو ئە مینن

یعجب من اشد العجب

~ *that/how...* سەرسام ئەین / کە چۆن

بندەش من / کیفان

marvellous /ma:'vələs/ *adj* سەرسوڤهینەر، جوان

سەرنج راکیش، زۆر باش سەرسوڤین، سەرزفرین

عجیب، رائع، مدهش

mascot /mæskɒt/ *n* [C] (شتیک) بەخت راکیش،

بەختدار

(شیء) جالب للخط، تيمية

masculine /mæskjʊlɪn/ *adj* پیاوانە، نیریئە، نیر

متعلق بالذكور، مذکر

masculinity /məskjuˈlɪnəti/ n [U] **پیاوہتی،**
 زہلامی، نیری، زہلامیتی
 ذکورة

mash /mæʃ/ n [U] **۱. تیکہ لہی گہنم و کہ پک و ناوی**
 گہرم بُو خوار دنیس مابن و ٹہ سپ ۲. ہہرہسہ، ہرپوش،
 تیکہ لکر دن، تیکہ لشیلان
 ۱. مزيج من حنطة و نخالة و ماء حار يقدم طعاما للخيول ۲.
 ھريس، جريش

vt **تیکہ لہی ٹہ کا، ٹہ پخوسین، ٹہ پھاری**
 يهرس، ينقع، يجرش

~ ed potatoes **پہ تاتہی ہار او، خوساو**
 بطاطامہروسہ

mask /mɑːsk/ n [U] **۱. روپہند، روپوش، ماسک،**
 بزمک، دہمامک
 ۱. قناع
 ۲. روپہند (بُو خوپاراستن لہ گاز) ۳. روپہندی *gas-*
 دہم وچاو گوپین، روپہ کی دہستکر دہ ٹہ کتہر بہ کاری دین
 ۲. کمامہ (لوقایہ من الفاز) ۳. قناع التکر، وجہ مزيف يضعمه
 الممثل

vt **روپہند دانہن روی ٹہ گری، لہ بہرچاوی نامین،**
 خوی وون ٹہ کا
 يضع قناعا، يحجب، يخفي عن الاظار

mason /ˈmeɪsn/ n **۱. وہستای، بیاتنہر، ٹالا کری،**
 وہستای خانو دروست کردن لہ بہرد ۲. ٹالا کری سہرہست،
 ماسونی (پروانہ *free*)
 ۱. بناء بالحجارة، البناء ۲. ماسوني، بناء حر (أنظر *free*)

masonic /məˈsɒnɪk/ adj **ماسونی، پہ یوہندی بہ**
 ماسونی ھہ بہ، سہرہست
 ماسوني، متعلق بالبنائين الأحرار

masonry /ˈmeɪsnri/ n **ٹاقاہی، ٹاقا کری، دروست کرنی**
 خانو بہ بہرد
 البناء بالحجارة، صناعة البناء

masquerade /məˈskɑːreɪd/ n [C] **ٹاھنگی**
 دہسوچاو داپوشین، خوگورین (نہ پھنیکرنی) بہ جلین
 نہ پھنیکری
 حفلة تنكرية

vi **خوی ٹہ گوری، دہمامک دہ کات**
 يتنكر، يصنع، يدعى

a prince who ~ d cs a shepherd **شازادہ پک**
 بہ بہرگی شوانیہوہ
 امير متكر في زي احد الرعاة

mass /mæʃ/ n [C,U] **۱. پارستہ، توبہل، (ٹاریک)،**
 پارچہ، ژمارہ پک یا پریکی زور
 ۱. كتلة، كومة، (غير منتظمة)، عدد او مقدار كبير من:
 توبہ لکی گہورہ لہ ہہوری
 ~ es of dark clouds **رہش**
 كتل ضخمة من الغيوم السوداء

the ~ es **گشت، کومہل بہ گشتی، خہلک**
 العامة، عامة الناس، الجماهير

a ~ meeting **کویونہوی میلی ۲. (لہ فیزیا) پارستای**
 اجتماع شعبي ۲. (في الفيزياء) الكتلة

vt, vi **کودہیتہوہ، مزل ٹہ بن**
 يتكل، يتحشد

troops ~ ing on the frontiers **تینکی سہریازی**
 لہ سہر سنور کونہیتہوہ
 فرق عسكرية تتحشد على الحدود

mass production n **بہرہم ہنانی کونہجوہلہ**
 بہرہمہنکی قہ بہ
 الانتاج بالجملة، انتاج ضخم، الانتاج الكبير

Mass /mæʃ/ n [C,U] **نقیرا گروپی**
 قداس

massacre /ˈmæsəkə(r)/ n [C] **رہشہ کومہل کوزی،**
 جینگای سہرپینی مروٹ
 مذبحہ، مجزرة بشرية

vt **بہ کومہل سہرٹہ پری**
 يذبح بالجملة

massage /ˈmæʒsɑːʒ/ n **شیلان، تیدان، دہست**
 پیاہنیان، مہساج
 تدليك، مساج

vi **ٹہ شیلنی، دہستی پیاہنہننی، دگہ مرنت**
 يدلك

masseur /mæˈsɜː(r)/ n **پیاویک ٹیشی شیلان بیٹ،**
 لہ شیلان بزانی
 رجل يحترف التدليك

masseuse /ˈmæʒsɜːz/ n **ژنکی شیل (خہلک شیلنی)**
 امرآة تحترف التدليك

- massive** /mæsɪv/ *adj* ۱. گهوره، قورس، زل، مهزن ۲. زور، پایه بهرز
۱. ضخيم، ثقيل ۲. (مجاز) غزير، عظيم
- mast** /ma:st/ *n* [C] دارنالا، دارياپارك، دارنالای
بين تهل يا تهله قونى
صارى، ساریه، ساریه الارسال الالسىكی أو التلفزیونى
- master** /ma:stə(r)/ *n* [C] ۱. گهوره، خاوهن (مال)، مولك، سهگ، سهسپ، شاغا، سهروهه، خاوهن كه شتى بازوگانى، خاوهن مال، هوستا سه پيدا، ماموستا
۱. سيد، صاحب ملك الكلب أو الجواد، السيد، ربان السفينة التجارية، رب البيت، معلم مدرس
۲. ههنگرى براونامهى ماجستیر *M- of Arts/Science*
له ناداب / زانست ۳. خاوهن پيشه سهرهست، وهستا، هوستا وهستا بهنا
۴. (حامل ل) شهادة الماجستير فى الاداب / العلوم ۳. صاحب مهنة حرة، معلم صنعة أو حرفة معلم بناء (اوسطه)
۴. كۆمهلىكى گهوره له وينه كيشا *a ~ builder*
به زورى نه وانسه كه زيانون له ۱۲۰۰ و ۱۷۰۰ وهنهو تابلويانهى كه وينه يان كيشاوه
۴. (مجموعه) الراسمين الكبار بخاصة الذين عاشوا بين ۱۲۰۰ و ۱۷۰۰ واللوحات التى رسموها
۵. به دهسه لات، گهوره پياو *the old ~ s*
۵. ميسطر، سيد، متحكم فى:
سهردارى چاره نوسيه تى *be ~ of one's fate*
سيكون سيدا لمصيره
- خوى نهكات به *make oneself ~ of a subject*
به لگه له باه تيك دا
يجعل نفسه حجة فى موضوع ما، يضلح فيه ۶. لقب للصغار:
السيد الصغير
۶. نازناوى بچكوله كان، كاكهى بچكوله (توم) *M- Tom*
السيد الصغير (توم)
- دهستى به سهرا نه گرى، نه پخاته زيره دستى *□ vt*
يسطر على، يتسلط، يتحكم فى
دهست نه گرى به سهر هستى *~ one's temper*
ونهستى يدا
يسطر على انفعالاته، يكظم غيظه
- master-key** *n* شاكيلل، هه مو قوفليك بكاته وه، كليلاغشتى

- مفتاح يفتح جميع الابواب رغم تنوع اقفالها
- masterpiece** *n* [C] نه تيكهى هونه رى يا ويژه يى، شاكار، بهرهمى ناياب
تحفة فنية او اديبة
- masterful** /ma:stəfl/ *adj* زوردار، بهزه برو زور، خولياى دهسه لاتدويه
مستبد، متعبر، محب للسيطرة
- masterly** /ma:stəli/ *adj* لهاتوو، زيرهك شاههزا، هوستاى
ببراعة، بهارة، باستاذية، بارع، ماهر، خير
- mastery** /ma:stəri/ *n* [U] لهاتووى، شاههزاى، زالى، هوستاى، شهههزاى، سهروهه رى
براعة فائقة، تضلع او تمكن (من موضوع ما)
- masticate** /mæstɪkeɪt/ *vt* نه پيوخى، نه پيارى به دانى
يمضغ، يبلع، يبلوك (الطعام)
- mat** /mæt/ *n* [C] ۱. حهسير، رايهخ، حهسيري بچوك بو
پاراستى سفره له قابى گهرم
حصير، حصيرة مفرش صغير (الوقاية الساندة من الاطباق الساخنة)
- door ~* بهرهى قاچ سرين له بهر ده رگا
مسحة لارجل (عند الباب)
- matted** *adj (قز) لولول، بژ، پر
(الشعر) على شكل كتل كثيف، متشابك اشعث*
- mat, matt** /mæt/ *adj ۲. (روو) بويه نه كراو، نه بر يسكاوه
(السطح) غير مصقول او لامع*
- matador** /mætdə:(r)/ *n* [C] ماتادور، زورانبازى گا، شههه گامى
ماتادور، مصارع ثيران
- match** /mætʃ/ *n* [C] ۱. شقارته، ده نكه شقارته
۱. عدد كبريت، عود تقاب
- matchwood** *n* پواز يان ورده دار
شظايا او نترات الخشب
- match** /mætʃ/ *n* ۱. پيش بركى، بوږبوږين
يارى پيشكه وتن، ركه بهرى
۱. مباراة، مسابقة، منافسة
- a football ~* پيش بركى تويى يى ۲. وهك يهك، هاومه بهست، هاوكار

مباراة كرة القدم ٢. مثل، نظير. ند
 نه يدوزنته وه، بينى نه گا *find/meet one's ~*
 يجد / يقابل ندا له
 ٣. زن هينان، *They decided to make a ~ of it.*
 بريارى زن هينانى داوه
 ٤. شتيكى *colours/materials that are a good ~*
 گونجاو، ده قاوده ق رنگ يا جه ند ماده يه كى له گهل يه ك
 ريگه و توو
 ٤. شىء مناسب، مطابق او ملائم (مواد) متالفة او متوافقة
 ١. كوى نه كاته وه له پيش بركى دا ٢. يه كسان *vi, vi*
 نه بين
 ١. يجمع فى مباراة او مسابقة ٢. يعادل. يوافق
 پدرده كان ريك نه كهون *curtains that ~ the carpets*
 له گهل فدرشه كه دا
 ستائر تسجم مع السجاد
 كراسى قاوه يى *a brown dress with a hat to ~*
 له گهل شه بقة ريك نه كهوى ٣. ريك نه كهوى
 ثوب بنى مع قبعة تسجم مع ٣. يكانى، يجد ندا
 به كه لكى بك دين زن وميرده كه *a well- ~ ed pair*
 بويهك گونجاون (دوو زورانبازه كه) ريك نه كهون، يه كسان
 له جالاكى دا
 ل (الزوجان) يناسب احدهما الاخر (الملاكمان) متوافقان.
 متساويان بالمهارة
 بين هاوتا، بين مانه ند، بين هافتا *matchless adj*
 منقطع النظر، لامثيل له
 هوى جوت بوون، خوازگين، *'matchmaker n [C]*
 خازگين
 وسيط الزواج
 ١. هاورى، هاوول هوگر، هه لال *mate /meɪt/ n [C]*
 ٢. جيگرى لى پرسراوى
 ١. رفيق، زميل ٢. نائب قطان
 كه شتى، هه لى سر، نه فسرى پله يه ك / *fast/ second ~*
 دوو يه كيك له (دوانه ي بالنده يا نازه ل)
 السفينة: ضابط اول / ثان احد افراد (زوج من الطيور او
 العيرانات):
 شير، ده له شير و هاووله كهى *the lioness and her ~*
 ليرة و قرينها

جوت نه بين، هاوولى نه كات، كه ل نه گرى *vi, vi*
 يزواج، يزواج، يوالف
 وه رزى جوت بوون *the mating season*
 فصل التزاوج او المرافة
The Zoo camels have not ~ d this season.
 جوت نابن / نه م وه رزه حوشترى باخى نازه ل جوت نابن /
 نه مسال
 لم تزواج / تتوالف جمال حديقة العيران هذا الفصل / العام
 ماده، كه ره ستهى خاو *material /mə'tɪəriəl/ n. [C,U]*
 مادة، مواد خام
 كه ره سه يا خاف، كه ره سهى خاو *raw ~ s*
 مواد اولية
 كوتال *dress ~*
 قماش
 پيداويستى نوسين، كاغذ پينوس *writing ~ s*
 لوازم الكتابة (ورقة، قلم)
 ١. ماده (بين گيان) *adj*
 ١. مادي (نقيض روجى)
 جيهانى ماده يان هه ست ٢. گيانى، *the ~ world*
 هه ست، مادي خوشى
 العالم المادى او العسى ٢. جسمى، حسى، مادي
 خوشين و به اختيارو *~ comforts and pleasures*
 ناسوده يى
 اللذائذ والمتع المادية
 راويوچوونى مادي ٣. گرنگ، *a ~ point of view*
 بنه رته تى، بنچينه يى
 وجهة نظر مادية ٣. هام، اساسى، جوهرى
 ١. بيردوزى *materialism /mə'tɪəriəlɪzəm/ n [U]*
 ماده يى: بوون به هه موو ديارده كاتيه وه كار دانه وهى ماده يه ٢.
 ماده يه تى: دوپا تكدن له سهر لايه نه كاتى زيانى مادي نه ك
 روجى و هوشى
 ١. النظرية المادية وه ترى ان الوجود بجمع مظاهره انعكاس
 للمادة ٢. المادية: التأكيد على الجوانب المادية للحياة وليس
 الروحية او الفكرية
 كه ستيكى ماده خواز، مادي، پرواى *materialist n*
 ته نها به ماده هه يه
 مادي: شخص لا يؤمن الا بالمادة
 به رجه سته نه بين، *materialize /mə'tɪəriəlɪz/ vi*

نەيكات بەمادە، تەندارى دەكا، شتيك ئەكاته راستيەكى
بەرچاۋ

يتجسم، يصبغ او يجعله ماديا، يجم، يجعل الشيء حقيقة
واقعة

maternal /mə'tɜ:nl/ *adj* داياكانە، پەيوەندە بە داياكەو

أُمى، متعلق بالأم
پور، خوشكى داياك
~ aunt خالە، شتيقە الأم

maternally *adv* وەك سۆزى داياك، داياكانە

على نحو شيه بحب الأم

maternity /mə'tɜ:nəti/ *n* [U] داياكايەتى

امومة

mathematical /ˌmæθə'mætrɪkəl/ *adj* بىركارايانە،

پەيوەندى بە بىركارى يەو ھە بە

رياضى، متعلق بالرياضيات

mathematician /ˌmæθə'mætiʃiən/ *n* [C] بىركاريزان،

بىركار

عالم بالرياضيات

mathematics /ˌmæθə'mætiks/ *n* [U] (فرمان

لەگە ئيدا دېت لە شيوگى تاكدا) بىركارى، زانستى بىركارى،

وەرزش

(ياتى الفعل معها فى صيغة المفرد) الرياضيات، العلوم

الرياضية، رياضة

maths /mæθs/ *n* [C] كورتهى ووشەى

mathematics

(ل.د) اختصار لكلمة mathematics

matinee /mætɪneɪ/ *n* [C] ئاھەنگى پوژانە لەدواى

نيو پروان

حفلة نهائية تقام بعد الظهر عادة

matins /ˌmætiːnz/ *npl* نوپۇزى بە پانى، تقيزايقە شە ئى

ياھەرى سېئەتى

صلاة الفجر أو الصبح (عند الكاثوليك)، قداس الصباح كنيستە

روما)

matriarch /ˌmætriɑ:k/ *n* [C] داياكى دەسەلات دار لە

خيزان دا، شاژن، سەرەك داياكى

أم متسلطة على الأسرة أو القبيلة

matrices /ˌmeɪtriːsiːz/ قالم، مندالبون

(بروانە matrix)

(انظر matrix)

matricide /ˌmætrɪsaɪd/ *n* [C,U] تاوانى كوشتنى

داياك، داياك كوشتن، داياك كوزى، (بەدەستى كور يا كچى)

جريمة قتل الأم، قاتل أمه

matriculate /mə'trɪkjuleɪt/ *vt, vi* (رېنگى

پەئەدرى) بېجيتە زانكو دوايى سەرکەوتنى لەئەزمونە كاندا

(يسمح له أن) يدخل الجامعة بعد النجاح في الامتحان عادة

matriculation /mə'trɪkjuleɪʃn/ *n* [C,U] قەبول

دېن لەجفانى، لەزانكو وەرەگيرى دواى ئەزمونى وەرگرتن

القبول في جامعة، امتحان القبول بجامعة

matrimonial /ˌmætrɪməniəl/ *n* [U] پەيوەندى بە ژن

ھيتانەو ھە يە، شوكرنى

مختص بالزواج

matrimony /ˌmætrɪməni/ *n* [U] ھاوسەرگرتن، ژن

ھيتان

زواج، قران

matrix /ˌmeɪtriːks/ *n* (pl matrices, ~ es) قالم پو

پيت دارشتن، ريزگە، ريزگراو، مندالدانى داياك، كەستەكە

بەردەيك كە بەردى بەنوخ و كانزاي تايين

قالب (السك حروف الطباعة وغيرها)، رحم الأم، كتلة من

الصخر تحوى اجزاءا كريمة او معادن

۱. بەرپو ھە پان **matron** /ˌmeɪtrɒn/ *n*

چاودەريكە رېنكى ژن لەسەر كاروبارى مثالانى قوتايخانە ۲.

سەرۆكى برينچەكان، سەرپەرشتيار ۳. ژنى بەشوو يا

پيوەژن

۱. قيمة على شئون الاطفال في مدرسة، مدبرة شؤون نسى

مدرسة ۲. رئيسة المعروضات ۳. امرأة متزوجة او ارملة

matronly *adj* پەيوەندى بەخانمى يەو ھە يە،

رۆمە تدار، داياكەدارى

متعل ب او يشه السيدة، وقور

matt /mæt/ *adj* (بروانە mat)

(انظر mat)

matted /ˌmætd/ *adj* (بروانە mat)

(انظر mat)

matter /ˌmæɪtə(r)/ *n* [C,U] ۱. ماددە، شتى گرنگ،

بابەت، شتيكى پېرۆح و پېن ھەست

۱. مادة (نقيض الروح و الفكر)

printed ~ ۲. ماده‌ی چاپ کراو ۳. باره، بابهت،
فهرمان، کیشه

۲. ماده مطبوعه، مطبوعات ۳. شأن، موضوع، امر، قضیه
money ~ s کاروباری دارایی
الامور او الشؤون المالیة

a ~ I know little about توزیک نه زانم له باره به وه
امر لاعراف عنه سوى القليل

as a ~ of fact له راستی دا
فی الواقع، فی حقیقه الامر

a ~ of course کارینکی ناسایی، کارینکی ته او کراو
امر طبیعی، امر مفروضه

for that ~ له لاینکی تره وه نه وهی په پوهندی بهم
کاره وه هه بې ۴. ماده‌ی نوی یا په راو، جیاوازی له ریبازا دا،
ناوهرؤک ۵. دهنگ دانه وه، شتی ناخوش

من هذه الجهة، فیما يتعلق بهذا الأمر ۴. المحتوى، مادة الحديث
او الكتاب (تمییزا لها عن الاسلوب) ۵. صدید، قبح

be the ~ with ۶. چی بووه؟ چی روی داوه
۶. مالخبر؟ ماذا جرى ل، ما خطبه

no ~ what هه تاوه کو
مهیا

no ~ when/where/who/how گرننگ نی به / کدی /
له کوئی / کنی / چون
لاهم / منی / این / من / کیف

□ *vi* بابهخی بې نه دات، گرننگه
بهم، یكون ذا أهمية

It doesn't ~ to me how you do it. گرننگ نی به
لام چون نه وهت کردوه
لا بهینی کیف نعلته

matter-of-fact *adj* راستی دوور له خه یال به دووره
له سوزو به زهیی ناسایی، کرداری راستی
واقعی، غیر خیالی، مجرد من العاطفة، عادی

matting /ˈmætɪŋ/ *n* [U] حهسیر، ماده بې حیسیلین
حصیر، خیش، غلیظ

mattock /ˈmætkɒk/ *n* [C] دوده توک، پاچ، تور
محول

mattress /ˈmætrɪs/ *n* [C] دوشهک، نوین داپوشه ر متیل،
نوهلیک
فراش، حشیمه، الفراش

spring mattress *n* نوین گر، نوین ریخهر، سیرینک
ریخهر، فلجهی سیرینک
مرتبه السریر، مرتبه سلك، مرتبه بسوت (فرشه سیرنج)

mature /məˈtʃʊə(r)/ *vt, vi* پین دهگا، پین گه یو،
پین گه هشتی، ته او او
ینضج، ناضج، تام النور، مدروس

□ *adj* پیگه پشتو، ته او کراو، گه یو، باسکراو
maturity /məˈtʃʊərəti/ *n* [U] پین گه یشتن،
هوشمه ندبوون، پیگه یشتی ته او او، مافی یدان، پیگه یشتن
نضج، ادراک، کمال النور، استحقاق الدفع

maudlin /ˈmɔːdlɪn/ *adj* په پزه یی، دل پرله گریان،
دلناسک، مهست، په روش
عاطفی مع ضعف ومیل للبکا،
مامه لهی درندانه یی له گه دل نه کا
maul /mɔːl/ *vt* يعامل بخشونة وروحیة

mausoleum /ˈmɔːsəˈliːəm/ *n* [C] گزوری هیجگار
گه وره، گزوره مه زن توهیوا
ضریح او قبر فی منتهی الفخامة

mauve /mɔːv/ *adj, n* [C] (ره ننگ) مور، وه نه وشه یی،
بنه فشی یی، له کری، تولکی
(لون) بنفجی زاه موف

maxim /ˈmæksɪm/ *n* [C] راستیه کی گشتی، فرمایکی
بریار له سر دراو، قسمی نه سته ق
حقیقه عامه، امر مقرر، حکمه، مثل سائر

maximum /ˈmæksɪmə/ *n, adj* (pl ~ s, -ma)
نه وپه ری ناست به رزترین یان دورترین ناست، (پنجه وانه یی
نزمترین ناست *minimum*)
الحد الأعلى أو الاقصى، نقیض (الحد الأدنى *minimum*)

may /meɪ/ ~ *atix v* (pl -might) نه شنی، نه گونجی،
له وانه یی، نه کری
من المسکن
شویگی نه ری
صیقه النفی
کورت نه کری ته وه بو
وتختصر إلى
بو رابووردو
وفی الماضي

~ not

~ n't

might not

That ~ or ~ not be true.

هَذَا عَلَنَ أَنْ يَكُونَ مُسْلِمًا أَوْ يَحْوِصِحَ
That night be true one day **نَهْمَه** نَهْ كُونَجِي
 رُوژِي لَه رُوژَان يِتَه دِي
 هَذَا يَمَكْنُ أَنْ يَتَحَقَّقَ فِي يَوْمٍ مِنَ الْيَوْمِ
That might have been true then but it is not true now. **نَهْ كُونَجِي نَهْمَه**
 رَاسْت بَوِيْنِ لَه كُوْنَا بَه لَام نِيْسْتَا رَاسْت نِي يَه
 يَجُوْزُ أَنْ ذَلِكَ كَانَ صَحِيْحًا فِي الْمَاضِي وَلَكِنْ غَيْرِ صَحِيْحِ الْآنِ
 ٢. نَايَا نَهْ بِيْنِ، رِيْگَم نَهْ دَه نِيْت
M~ I come in? **بِجْمَه زُوْرَه وَهْ؟**
 ٢. اِيْمَكْنُ، اَتَسْمَحْ لِي بِالْدُخُوْلِ، اِيْمَكْتَنِي الدُخُوْلُ؟
Yes, you ~ **بَه لِي نَهْ تَوَانِيْت يِتَه زُوْرَه وَهْ**
 نَعْم، يَمَكْنُ (أَنْ تَدْخُلَ)
 ٣. خَوَا نَهْمَه نَت
M~ you live to be a hundred! **دُوِيْزُ بَكَات بُوْسَه مَالُ بُوِيْت ٤. بَه كَارْدِيْت بُو دَه رِيْپِرِيْنِي**
 مَه بَه سَت رِسْتَه ي دَوَايِي (*wish, fear*)
 ٣. اَطَالِ اللهُ عَمْرَكَ لَتَعِيْشَ مَانَه عَام ٤. تَسْتَعْمَدُ لَلتَعْبِيْرِ عَنِ الْغَايَةِ
 اَوْ التَّصَدُّقِ فِي اَشْيَاءِ الْجَمَلِ بَعْدَ *wish, fear* نَحْوَهَا
 نَهْ تَرْسَمْ گَلَه يَم لِي
I fear you ~ blame me for this **بَكَات لَه سَهْر نَهْ وَهْ**
 اَخْشَى اَنْ تَلْتَمِسَ عَلَيَّ هَذَا
Write to him today, so that he ~ know when to expect you. **نَامَه ي بُو نَه نُوْسَم نَه مَرُو بُو نَه وَه ي بَزَانِي كَه ي**
 پَشِيْبِيْنِي هَاتَمْت دَه كَرِي
 اَكْتَبْ اِلَيْهِ الْيَوْمَ كَي يَعْرِفَ مَتَى يَتَرَقَّعُ قَدْرَمَك
May /meɪ/ n **مَانْگِي نَايَار، بَه خَتَه بَارَان مَانْگِي پِيْنَج لَه**
 مَانْگِي زَايِيْنِي
 شَهْر مَآيِر، اِيَار، الشَّهْر الْخَامِسُ مِنَ السَّنَةِ الْيَلْدِيَّةِ
 ~ blossom **گُوِيْزِي كِيُوِي، بَلِيْج**
 زَعْرُوْر بَرِي
maybe /ˈmeɪbiː/ **لَه وَانَه يَه، دَه شِي، بَه لَكُو**
 رِيْسَا، مِنَ الْحَتْمِ اَوْ الْعَآثَرِ
as soon as ~ **بَه زُوْتَرِيْن كَات**
 بَاسْرِع مَآيْمَكْنُ
Mayday /ˈmeɪdeɪ/ n [C] **يَه كَه م رُوژِي نَايَار: جَه زُنِي**
 كَرِيْكَارَه، نَاهَدَنْگِي بَه هَارَه، جَه زُنَاگُوْلَان
 اَوْل مَآيِر، مَهْرَجَان الرِّيْبِيع، عِيْد الْعَمَالِ
mayonnaise /ˌmeɪˈnɔɪnz/ n [U] **مَآيُونِيْز: نِيْكَه لِي**

هَيْلِكَه وَزَهِيْت وَ سِرْكَه، نَامَانِي هَيْلِكَه، رُوْن وَبَه هَارَات
 مَآيُونِيْز، صِلْصَة كَثِيْفَه مِنَ الْزَيْتِ وَالخَلِّ تَزَكَلُ مَعَ الطَّعَامِ الْبَارِدِ
 بِخَاصَّةِ السَّلْطَةِ
mayor /ˈmeɪ(r)/ n [C] **سَهْرُوْكَئِي شَارَه وَانِي، كُوِيْخَا،**
 شَارَه قَان، كُوْخَه، بَاؤِيْر قَان، پِيْشَمَام
 رِيْسُ الْبَلَدِيَّةِ، عَمْدَه الْبَلَدِ
mayoress /ˌmeɪˈɔːres/ n [C] **زُنِي كُوِيْخَا، كُوِيْخَا زُن،**
 زُنِيْكَ بِيْتَه كُوِيْخَاي نَاوَجَه يَه ك
 زُوْجَه عَمْدَه الْبَلَدَةِ: اَمْرَاة تَشْغَلُ مَنْصَبَ الْعَمْدَةِ
maze /ˈmeɪz/ n [C] **سَهْرَسَامِي، شَهْرَزَه**
 مَتَاهَا: اَمُوْر مَحِيْرَة
in a ~ **دَا مَآوَه، سَهْرَسَام، شَاش**
 مَحْتَار، مَذْهُوْل
me /miː/ pron **مَن، هِي مَن، رَانَوِي يَه كَه مِي تَاك**
 ضَمِيْر التَّكَلُّمِ فِي حَالَةِ النَّصْبِ وَالْجَرِ
meadow /ˈmedəʊ/ n [C,U] **مِيْرْگ، هَهْرِيْز، لَه وَهْرْگَا،**
 چِيْمَه ن، نَارَان
 مَرْج، اَرْض مَعْتَبَه، مَرْعِي
meagre /ˈmiːɡə(r)/ adj **(بِرِيْاشْتِيْكَ) هَهْرَزَان، كَه م،**
 كَه مَك، بَجَه ك، بَه شِي پِيُوِيْسْت نَه كَات
 (مَقْدَار اَوْ شَيْءٌ) ضَمِيْل، زَهِيْد، لَآيِنِي بِالْحَآجَةِ
meal /miːl/ n [C] **زَهْمِي خَوَارْدَن، زَهْم، دَان، خَوْرَاك،**
 نَان، زَهْمِي نَان خَوَارْدَن
 وَجِبَه طَعَام، اَكْلَه، الطَّعَامِ الْمَقْدَمِ فِي وَجِبَه
meal /mɪːl/ n [U] **دَانَه وَيْلَه ي هَارَاو**
 حَبْرَب مَجْرُوْشَه
out ~ **الصَّالِ يَان لَه رَزَانَه ي هَارَاو**
 شَرَفَان مَجْرُوْش
mealily adj (-ier, -iest) **وَوْرْد وَهْ ك بَرُوِيْش**
 نَاعَم كَالْجَرِيْش
¹**mean /miːn/ vt (pt, pp meant /ment/)**
 ١. مَسَانَاتَه بَه خَشِي، بَه كَه لَك دِي، وَا تَادَكْت، وَا تَادَه دَات،
 مَه بَه سَت دَه دَات، بَه مَه بَه سَتِي
 ١. يَعْنِي، يَفِيْد، يَقْصِدُ
By running round after you he ~ s to show
 نِيَه تِي لَه دَه وِرُو خُوْلْدَانِي بَه دَه وِرْتَا، دَه رِيْپِرِيْنِي **sympathy.**
 خُوْشَه وَيْسْتِي يَه
 اَنْ مَآيْقَصْدَه بِلَاحْتَه لَك هُو اِظْهَار تَعَاظُنَه

No, I don't ~ you, I am pointing to him. نه خيبر
من مه بهستم تو ني يه، مه بهستم نه و كوره يه
كلا اننى لا اعنيك، اننى اشير اليه

I ~ to go to America one of these days. ٢. نيه نيه
وايه، من نيازم وايه سهر داني نه مريكا بكم روزي له روزان
٢. بنوي، يعترم، اننى انوي ان اقوم بزيارة امريكا في احد القيام

This medicine is not ~ t for children. نه م درمانه
بو مندال ناماده نه كراهه ٣. هه ولى بو نه دا
ان هذا الدواء غير معد للاطفال ٣. يهدف، يسعى

He ~ s mischief. نازار نه گه يه نى بو يه كنى
الى، يرمى الى انه يرم الى الاذى

He ~ s business. قسه يه نه وه، گائنه ناكات، نايه وى
نازاري بدات

انه جاد بما يقول، انه لا يمزح لا ينوي ان يؤذيه
٤. نامازهي بو نه كا
~ sb no harm

٤. يشير الى، يذرب
نايا نه م روداوه نامازه
Does this incident ~ war?
بؤرودانى جهنگ نه كا

هل يشير هذا الحادث الى وقوع الحرب
٥. زؤرمه بهستيه نى /
~ much/a great deal/little to

به راده يه كى زؤر / كمن له، زؤر باه خى يى نه دا / زؤر زؤر /
كه ميك باه خى يى نه دا

٥. يعنى الكثير / كثيرا / القليل ل، يهيمه كثيرا / كثيرا جدا /
لا يهيمه الا قليلا

meaning n [C,U] ١. واتا، به لگه، مانا گوته، واته،
٢. مه بهست

١. المعنى، المدلول، الفحوى ٢. القصد، الفرض
تپروائينى پرمانا
□ adj a ~ look

نظرة ذات معنى /
بى واتا بى سوود، كه لكى نى يه
meaningless adj

لا معنى له، لاجدوى م
١. خويپرى، سسوك ورسوا
2 mean /mi:n/ adj

٢. چروك
١. حقير، دنى ٢. بخيل

meanly adv به تروپى، به سوكى
بحقارة، بدناة

meanness n [U] نزامنى، قه لاسى، نرمى، ترو،
سوك، پيس

دناة، حقارة، خسة
3 mean /mi:n/ adj, n [C] ناوه ندى، نيكرا

متوسط، معد
the ~ annual temperature ناوه ندى، نيوانه نيكرايى
گه رمايى سالانه

متوسط: معدل الحرارة السنوية
4 mean /min/ n ١. له شيوگى كؤدا له گه ل نامرازى
نه رى ريگا، هو لوكه، به هانه

١. (في صيغة الجمع عادة مع أداة التنكير) وسيلة، طريقة
به هوئى

by ~ s of بواسطة:

به لى به نه واى، بى گومان، لاريم لنى
by all ~ s نى يه نه خيبر

نعم، بكل تأكيد، لا مانع لدى
نم، بكل تأكيد، لا مانع لدى

by no ~ s هه رگيز، هه رناييت
لا ابدأ، على الاطلاق

به هه ره ويك ييت،
by some ~ s or other. هه رچونيك ييت، به هه ر يگه به ك ٢. (له شيوگى كؤ) مال،
سه روهت

بوسيلة او اخرى، كيفما كان، بأية طريقة ٢. (في صيغة الجمع)
ايراد، مال، ممتلكات

پياوى دهه ولمه ندى خاوه ن مولك
a man of ~ s رجل غنى، من ذوى الاملاك

به دهه سكه وتى خوى نه زى
live within one's ~ s يعيش في حدود دخله

(رؤويار) شه پون نه دات،
meander /mi:'ædə(r)/ vi لول له بى، له جه ميته وه، چه پ و چه ركت، روى گرز
نه كا

(النهر) يتعرج، يتلوى، يتسكج، يهيم على وجهه
لؤل له بى، له جه ميته وه، چه پ و چه ركت، روى گرز
نه كا

meant /ment/ (پروانه *mean*)
(انظر *mean*)

له و كاته دا
meantime /mi:'ntaim/ adv

في اثناء، خلال
meanwhile /mi:'nwaɪl/ adv له هه مان كات دا،
هاوكات

في غضون، اثناء، خلال

measles /mi:zls/ n [U]	سوریزه، سورک مرض الحصبة
measly /mi:zli/ adj	ناپهخ، بِن بایهخ، کم (ل، د) تافه ضیل
measure /meʒə(r)/ n [C,U]	۱. قه‌باره، پیتوانه، پیفک، بری پله ۱. حجم، مقدار، درجه
<i>give full/short ~</i>	بریکتی ته‌واوی / ناته‌واوی بِن نه‌دا
	پشان، چه‌ند پیتف
	یعطی مقدارا کاملا / ناقص الوزن
<i>clothes made to ~</i>	جل و به‌رگی براو به پِنی پیتوانه
	۲. پیتوه ر، پیتوانه، قه‌باره
	نیاب منضلة حسب المقاس ۲. مقیاس، مکیال، حجم
<i>An inch is a ~ of length.</i>	نیچ: پیوه‌ری دریزمی به
	الاتش هر مقیاس لطلول
<i>liquid/dry ~</i>	پیتوه‌ری شله‌مە‌نی / وشکه‌مە‌نی وهک
	دانه‌ویله ۳. پیتوه، پە‌تی
	مقیاس الموانع / المواد الجافة كالخوب و غيرها ۳. مقياس، مقیاس
<i>tape- ~</i>	ته‌رازو، پە‌تی پیتوانه
	میزان، شرطی القیاس
<i>a pint ~</i>	ده‌فر بو پیتوانی شله‌مە‌نی بو پهک پاپنت
	پروانه (pint) ۱. پله، راده
	وعاء لقیاس السوائل يتسع لبابت واحد (انظر pint) ۱. درجه، حد
<i>in a great ~</i>	تا راده په‌کی زور، تادوورترین بو‌ارو
	سنور
	الی حد‌کبیر، الی مدی بعید، يتجاوز
<i>beyond ~</i>	نه‌بە‌زینتی، باس نا‌کرتی ۵. کردن، بریار، پاسا
	الحد، يفوق الوصف اجراء، قرار، قانون
<i>take ~ s against wrong-doers</i>	۶. ته‌گبیر کردن،
	ری‌وشون، ته‌گبیر نه‌کات دزی خراپ‌کاران ۷. کینشی
	هونزروه، کینشی موسیقا
	۶. تدبیر، اجراء: يتخذ الاجراء أو التدابير ضد المسمين ۷.
	وزن الشعر، میزان موسی
□ vt, vi	۱. نه‌پیتوی، نه‌پیکشنی
	۱. بقیس، یزن، بکیل
<i>~ out</i>	۲. نه‌پیتوی (بریکتی تاپه‌ت) ۳. نه‌گانه (دریزی

	دیاری کراو)
	۲. بقیس، بکیل (مقدارا معینا) ۳. یبلغ (طولا معینا او نعره)
measured adj	۱. (به‌تایه‌تی زمان) خوینزراو،
	هه‌فرست، پیتانی، باس‌کراو به‌وردی ۲. به‌ناوازی نزم،
	ریکویتک
	۱. (بخاصة اللغة) مدرسة، متفأة بنایة ۲. بايقاع بطء منتظم
measurment n [U]	(به‌تایه‌تی له‌شونگی کودا)
	کیشان و پیتوان، پیتان، پیفک
	(بخاصة فی صیفة الجمع) مقاسات مقیاس، مکیال
meat /mi:t/ n [U]	گوشت، خورادن
	لحم (ا، ق) طعام
mechanic /mɪ'kænik/ n [C]	میکانیکی، فینر، چاک
	که‌روه‌ی نامیر، نامیر ساز
	میکانیکی، مصلح مکات
mechanical /mɪ'kænik/ adj	میکانیکی: په‌پوه‌ندی
	به‌نامیرو نامیر سازیه‌وه هه‌پِن
	میکانیکی، ذو‌علاقة بالالات او منتج بواسطتها
<i>~ transport</i>	گواستنه‌وه‌ی میکانیکی
	النقل المیکانیکی
mechanically adv	میکانیکانه
	آیا، میکانیکیا
mechanics /mɪ'kæniks/ n	زانستی میکانیکی
	(میکانیکزانی) شیوازی کار
	علم المیکانیکا (الالات)
mechanism /mekə'nɪzəm/ n [C]	ده‌زگایی
	میکانیکی، میکانیکیتی، به‌شه‌کاریه‌گه‌وه‌کانی نامیر
	الآلیة، الالات المیکانیکية عموما، الاجزاء العاملة فی آلة
mechanize /mekə'nəɪz/ vt	ته‌پکاته میکانیک،
	میکانیکیتی، نامیر له‌کارگه‌به‌کار دینتی، نامیر گه‌ر دکت
	یمکن، یجعل الشء آلیا او میکانیکیا، یدخل الالات فی مصنع
<i>~ d forces</i>	هیزی زری پوش
	القوات الآلیة (المدركات)
mechanization /mekə'nəɪzəɪʃn/ n [U]	نامیرکاری، به‌کاره‌ینانی نامیر له‌کارگه‌دا
	مکتنة، ادخال الالات فی مصنع
medal /medl/ n [C]	مه‌دالیایی ناهه‌رین خه‌لات
	وسام میدالیة
medallion /mɪ'dæljən/ n [C]	مه‌دالیایی گه‌وره

نمخشاندنیکی جوانی شیوه بازنهیی (لهسەر فهرش)
 میدالیه کبیره، الرصیعة، تصمیم الزینة، دائری الشکل (علی
 سجادة مثلاً)

medallist /medlɪst/ n [C] ودهستهینهیری مه‌دالیا یان
 نیشانەیی شهره‌قمنەندی
 حانز علی میدالیه او وسام شرف

meddle /medl/ vi دەست نه‌خاته کاری که‌سیکی
 تره‌وه که‌په‌په‌وندی پیوه‌نی‌به، تیگه‌ه دانی دکت
 یخلفل، یخلفل هه‌مه‌لا یه‌نیه، یه‌بت به‌حاجات غیره

meddlesome adj مشه‌خور، خوێنه‌تیه‌لقورتن،
 تیگه‌ه‌دارنکار
 متخلف، متخلف فیما لابعه

media /mi:diə/ n ناوه‌نده‌کان (پروانه medium)
 (انظر medium)

mediate /mi:di'eɪt/ vi, vt ناویزی دولایه‌نی له‌په‌کتر
 زویر ده‌کات، رویان لی ده‌نی، ناویزی دکت، لیکه‌تا چاره
 دکت

ب‌توسط بین طرفین متنازعین
 ناویزی ده‌کات ~ between employers and workers
 له‌تیوان خاوه‌ن کارو کرێکاره‌کاندا

ب‌توسط بین ارباب العمل والعامل
mediator n [C] نافجی، رولینەر، نایه‌ر، ناویزیکەر
 و‌سیط

mediation /mi:di'eɪʃn/ [U] رپولینان، نافجیتیی،
 کوسه‌کی
 توسط

medical /medɪkl/ adj پزشکی
 طبی
 قوتایی کولجی پزشکی ~ students
 به‌شی نه‌خوشی the ~ ward of a hospital

هه‌ناویه‌کان له‌نه‌خوشخانه په‌کدا (ب surgical نه‌شته‌رگه‌ری)
 جناح الامراض الداخلية فی مستشفی (قارن surgical
 جراحی)

medically adv پزشکیانه، ب پزشکی
 طبیاً

medicament /mi:'dikəmənt/ n [C] ده‌رمان،
 چاره‌سه‌ری ده‌رمان کردن

عقار، دواء

medicated /'medɪkətɪd/ adj چاره‌سه‌ری پزشکی،
 چاره‌ه‌دکت، ده‌رمان دکت

معالج طبیاً، طبی
 سارغی پزشکی ~ gauze
 شاش طبی

medicinal /mi:'dɪsnəl/ adj چاره‌سه‌ری، ده‌رمانی،
 پزشکی
 شفافی، دوائی، طبی

ده‌رمانی ناماده‌کراو پزشکی ~ preparations
 مستحضرات طبیه

medicine /'medsɪn/ n [C,U] ۱. پزشکی، زانیاری
 ۲. ده‌رمان، چاره‌سه‌رکردن
 ۳. الطب، علم الطب ۲. دواء، علاج

medicine-man n (pl -men) جادوگره‌ر، ده‌رمان
 ساز پزشکی جهره‌زه
 العراف، طبیب دجال

medieval (mediaeval) /'medɪ:vl/ adj
 په‌په‌وندی به‌چهره‌کافی ناوه‌راسته‌وه هه‌ین له‌تیوان (۱۱۰۰،
 ۱۵۰۰ یان دوا‌ی زاین) پیوه‌ندیاری رۆزگارین نا‌فی

متعلق بالترون الوسطی (مایین ۱۱۰۰ - ۱۵۰۰ م)
mediocre /mi:di'əʊkə(r)/ adj ناسایی (ژیه‌تان) مام
 ناوه‌ند، تیگه‌را یان که‌م چاکی

متوسط، معتدل او قليل الجودة
mediocrity /mi:di'əʊkrəti/ n [C,U] (pl -ties)
 مرو‌فی شاره‌زای نیوه‌ند، مرو‌فی شه‌ره‌زا نا‌فی نافجی
 توسط (ب‌خاصة) الشخص العادی الذی لا یمتاز بشی.

۱. ورده‌یه‌وه، راده‌مین
 جی‌به‌جی نه‌کا، ده‌په‌وینت، رمان دکت، دی‌کاره‌کی دکت
 ۱. یفکر ب‌ترو، یخلف

دوا‌ی تو له‌سه‌ندنه‌وه ده‌کات ~ revenge
 ۲. هیوا‌ه‌خوازی، له‌نومیده‌کانیدا‌نوم بوه، راده‌مین
 یعتزم الانتقام ۲. تأمل، مستغرق فی التأمل یستغرق فی تأمل

له‌راپردووی راده‌مینتی ~ (up) on one's past life
 ماضیه

meditation /'medɪ'teɪʃn/ n [C,U] رمان، ییرکردنه‌وه
 تأمل، تفکر، تدبر

۱. هۆ، ~ medium /'mi:diəm/ n (pl ~ s, media)

نامیڤ، ناڤنجی، وار، نیوهند، ناوهندی	~ with misfortune
۱. واسطه، اداة	یصاب بکارا
روزنامه Newspapers are a ~ for advertising.	۳. نه چیت بو چاویکه وتی (هاوریه کی ~ a train
هو یان نامیری بلاکردنه وه په ۲. ناوهند، ناوهندی باشی	ها توو به شه مه منده فەر)، ده چیت بو چاوه پروانسی کردنی
کاریک ستوری	که یشتی شه منده فەر
الصحف اداة للاعلان ۲. توسط، اعتدال: الاعتدال فی الامور	۳. یذهب لملاقاة (صديق قادم فی الطائر مثلا) (یذهب) لانتظار
مام ناوهندندی ته پی ۳. (خونه ریت له ~ the happy	وصول الطائر
شیوگی کو media) راگه پهن، ناوهند	نه چیت بو نه وهی چاوی ~ a friend at the airport
خیر الامور اوسطه ۳. (عادة فی صیفة الجمع media) الوسط.	به هاوریه کی بکه وی له شه مه منده فەر که دا ۱. پی ی نه ناسینی:
النقل، الهواء ناقل للصوت	(یذهب) لیلای صديقا فی المطار ۱. یعرف علی:
ناوهندی گه په نهر، هوا The air is a ~ for sound.	حه زنه که م تو په I'd like you to ~ my brother.
دهنگ نه گویندته وه ۱. ناوهند (به تاییدت له کاتی ناماده کردنی	براکم بناسینم، داواکراو جی به جی نه کا پیداو یسته که
روچی که سینی مردوو)	پرده کاته وه
۱. الوسيط (بخاصة فی تحضير الارواح وهو شخص یكون صلة	اودان تعرف باخی، یفی بالمطلوب، یسد العاجه:
بین الاحیاء والاموات)	نایا نه مه Will this ~ the case?
تیکرای پی ناوهندی □ adj	به شی پیدایستی نه کا؟
متوسط، معتدل	هل هذا یفی بالمطلوب؟
دریزی مام ناوهندی of ~ height	کویونه وهی راوچیان بو راوکردنی ریوی □ n [C]
متوسط او معتدل الطول	اجتماع الصیادین لصید العلب
شهوولی ناوهندی medium wave n	کویونه وه، چاویکه وتن، meeting /mi:tiŋ/ n
الوجة المتوسطة (راديو)	یسه کترینین، خسه هبون، هسه فحظین، دیدار، کومبون،
تیکه له (تیکه ل و medley /medli/ n [C] (pl ~ s)	به ره هفون، لیکه تن، دانیشن
پیکه ل، تیکل، ناوازی تیکل	اجتماع، لقاء، جلسه
خلیط، مزيج (مشوش عادة)	زورنا دهنگ megaphone /megəfəʊn/ n [C]
له سه رخو، ناوهند، meek /mi:k/ adj (-er, -est)	به رزکه ره، دهنگ زل که ره، وینه په ک بو گوره کردنی دهنگ
دانه واندن، گویرا په ل، ستوخوار	بو، صور یستخمد لتکبیر الصوت
حليم، معتدل، خنوع، صاغر	دلته نگی، melancholy /meləŋkəli/ n [U], adj
گویرا په لی، به نهرم و نیانی meekly adv	ره شبینی، گرزویون، په ست، دلگران، که سی ره شبین
بوداعة، بخنوع	کآبه، سوداویه، انقباض، مکتب، سوداوی
نهرم و نیانی، نهرمی، هیمنی، meekness n	۱. جوان، نهر، mellow /meləʊ/ adj (-er, -est)
له سه رخوی	خوش، تام خوش، هیمن، نهرم، دهنگیکی هیمن، شیرین،
وداعة، رقة، خنوع، اعتدال	نازک ۲. هاواراز، قسه خوش
۱. روبه روی meet /mi:t/ vt, vi (pt, pp met /met/)	۱. بانع، رطب، عذب المذاق، رخیم، ناعم ۲. انیس، حلو
نه پی، چاوی پیده که وی، پی نه گ، به په ک نه گات،	المعشر حصيف الراي
په کتر نه بین	نهرمی نه کا، دگه هینیت (شهراب)، نه یگه په پی □ vt, vi
۱. یقابل، یلٹی ب	یصبغ (یبعله) بانعا، یضجه
۲. دوچاری نه پی، نه پیچیژی، توش نه پی ~ with	به سوژ، هیمن، خوشی melodious /mi:ləʊdiəs/ adj
۲. یلاقی، یعنی، یصاب ب	ناواز

توشی کاره سات ده پی	~ with misfortune
یصاب بکارا	
۳. نه چیت بو چاویکه وتی (هاوریه کی ~ a train	
ها توو به شه مه منده فەر)، ده چیت بو چاوه پروانسی کردنی	
که یشتی شه منده فەر	
۳. یذهب لملاقاة (صديق قادم فی الطائر مثلا) (یذهب) لانتظار	
وصول الطائر	
نه چیت بو نه وهی چاوی ~ a friend at the airport	
به هاوریه کی بکه وی له شه مه منده فەر که دا ۱. پی ی نه ناسینی:	
(یذهب) لیلای صديقا فی المطار ۱. یعرف علی:	
حه زنه که م تو په I'd like you to ~ my brother.	
براکم بناسینم، داواکراو جی به جی نه کا پیداو یسته که	
پرده کاته وه	
اودان تعرف باخی، یفی بالمطلوب، یسد العاجه:	
نایا نه مه Will this ~ the case?	
به شی پیدایستی نه کا؟	
هل هذا یفی بالمطلوب؟	
کویونه وهی راوچیان بو راوکردنی ریوی □ n [C]	
اجتماع الصیادین لصید العلب	
کویونه وه، چاویکه وتن، meeting /mi:tiŋ/ n	
یسه کترینین، خسه هبون، هسه فحظین، دیدار، کومبون،	
به ره هفون، لیکه تن، دانیشن	
اجتماع، لقاء، جلسه	
زورنا دهنگ megaphone /megəfəʊn/ n [C]	
به رزکه ره، دهنگ زل که ره، وینه په ک بو گوره کردنی دهنگ	
بو، صور یستخمد لتکبیر الصوت	
دلته نگی، melancholy /meləŋkəli/ n [U], adj	
ره شبینی، گرزویون، په ست، دلگران، که سی ره شبین	
کآبه، سوداویه، انقباض، مکتب، سوداوی	
۱. جوان، نهر، mellow /meləʊ/ adj (-er, -est)	
خوش، تام خوش، هیمن، نهرم، دهنگیکی هیمن، شیرین،	
نازک ۲. هاواراز، قسه خوش	
۱. بانع، رطب، عذب المذاق، رخیم، ناعم ۲. انیس، حلو	
المعشر حصيف الراي	
نهرمی نه کا، دگه هینیت (شهراب)، نه یگه په پی □ vt, vi	
یصبغ (یبعله) بانعا، یضجه	
به سوژ، هیمن، خوشی melodious /mi:ləʊdiəs/ adj	
ناواز	

عذب الواقع، رخم، شجی

ميلودراما: melodrama /melə'drɑ:mə/ n [C]

نواندنی سۆزداری - رۆمانی خوش ئەنجام پەشت بە رووداو
ئەبەستی نەك وینەگرتنی كەسینی

الیلرداما: تمثيلية عاطفیه مثیره تعتمد علی العادته اكثر من
اعتسادها علی تصوير الشخصية وغالبا ما تكون نهايتها سعيدة

سۆزمەند، melodramatic /melə'drɑ:mætɪk/ adj

شانۆگەر، ميلودرامی سۆزا هاندانی

(الشخص، سلوکه) مسرحی، عاطفی، مئیر

۱. ناوازی melody /melə'di/ n [C,U] (pl -dies)

خوش ریکهوتنی ئاهەنگ، ئەوا، لەیلان، لاوک ۲. گۆرانی
بە ناوازی سەرەکی لەمۆسیقای (هارمۆنی)

۱. لهن عذب، اتساق الصوت وانسجامه ۲. اغنية او لحن.

اللحن الرئيسي فی الموسيقى الهارمونية

گوندور، کالەکی سوور پا زەرد melon /melən/ n [C]

بطیخ احمر او اصفر

۱. ئەتوینەوه، شل ئەیتەوه، بوهوژت، melt /melt/ vt, vi
تواوه

۱. یذوب، یئصهر

بەفری تواوه ۲. ئەتوینەوه، بەزە ییا ~ ing snow
دینەوه

تلج ذائب ۲. یذوب، یرق (القلب)

دلی یئەسووتی ۳. وون a heart ~ ing with pity
دەیی، ورده ورده

قلب یذوب شفق ۳. یغیب، یتلاشی تدریجاً

نامین، تەم و مز بەره ئەمان The mist ~ ed away.
دەچن

أخذ الضباب یتلاشی تدریجاً

لە پەلکە زێرینەوه رەنگەکان In the rainbow one
بەپەك دا دەچن

فی (ال) قوس لرح

هەموو رەنگیک colour ~ s into another.
لەرەنگیک تر جیا دەیتەوه

یغیب کل لون فی اللون الآخر

۱. ئەندام لە پارت دا member /membə(r)/ n [C]

۲. یەکیك له ئەندامەکانی لەش

۱. عضو ۲. (ا، ق) احد اعضاء الجسم

ئەندامی، ئەندامیەتی membership n [U]

عضوية

ئەتەم، توێژ، پەردە، membrane /membrem/ n [C]

غشاء پوستك، چەرمك

غشاء

مەمۆتو memento /mi'mentəʊ/ n [C] (pl ~ s, ~ es)

یادنامە، یادگار، بیر ئاینەك

تذكار

شێوگی كورتكراوی memo /meməʊ/ n [C] (pl ~ s)

وو شە (memroandum) بیر ئاین، بیر یاد، یادگار پروانە
(memory)

صیفة مختصرة لكلمة memroandum (انظر memory)

رێبازی ژبان، یادنامە، memoir /memwa:(r)/ n [C]

تو مارا بویەران، بیرین، یادداشت، بیرەوهی (لەشێوگی كۆ)
یادگاری یەکان، یادنامەکان

۱. سيرة حياة، مذكرة ۲. (فی صیفة الجمع) مذكرات

یادکراو، لەبیرناچن، memorable /memərəbl/ adj

بیرەوه، شاهەنی هاتە یادە

مشهور، لاینی

مەمۆراندۆم memorandum /memə'rændəm/ n [C] (pl -da, ~ s)

۱. یاداشتنامە، بیر ئاین، یادنامە، بیرخەرەوه ۲. وتاری کاری
نارەسمی

۱. مذكرة، مفكرة ۲. خطاب عمل غیر رسمی وغالبا ما یكون غیر

مهور یتوقیع

بیرخەرەوه، memorial /mu'mə:riəl/ n [C], adj

یادخەرەوه، کینلاییر، بیر ئاین، بیرکەوتەوه، دیرینە
یادگاری

۱. تذكار، اثر تذكاری

پەیکەری یادگاری، یۆ قوربانیی جهنگ a war ~

نصب تذكاری تخليدا لضحايا الحرب

ئاهەنگی یادکردنەوه ۲. بیرەوهی a ~ service

یارپۆرتی رسمی بەرزە کرینەوه یۆ دەسەلاتداران

حفل تائینی ۲. مذكرة او تقرير رسمی یرفع للسلطات

لەبەرئەگا، بەدل لەبەری memorize /meməraiz/ vt

ئەگا (لە دلی خوینا)، ژبەر دکت

یحفظ عن ظهر قلب (غیا)، یستظهر

بیر، یادگە، memory /meməri/ n [C,U] (pl -ries)

یادگار، بر ئاین، لەبەرکردنی بیرۆکە

۱. الذاكرة، حافظة، تذکر

خواهونی بیری تیز/بیره‌وه‌ری
لاوازه

have a good/bad ~
نه‌ونده‌ی که له بیرمه، واپزائم،
speaking from ~
نه‌ونده‌ی له بیرم ماوه
على ماتذکر، بقدر ماتسغنی الذاکرة
to the best of my ~
نه‌وندی له بیرمه
على قدر ماتذکر

۲. نه‌وماوه‌یه‌ی که بیر بۆی نه‌چنی
within living ~
نه‌وه‌ی زیندوانی نه‌مرو دینه‌وه بیران

۲. الفترة التي تمتد اليها الذاکرة ما يتذکره الأحياء فی يومنا هذا
۳. زیندوکرده‌وه‌ی یاده‌وه‌ری (فلان) یادگاری
in ~ of
۳. احياء لذكری (فلان) ذکری:

بیره‌وه‌ری مندالی
memories of childhood
ذکریات الطفولة

men /men/ npl
پیاوه‌کان پروانه (man)
(انظر man)

مه‌په‌شه، مه‌ترسی، گه‌ف،
menace /menəs/ n [C,U]
گوره‌شه، مه‌ترسی گه‌ف کردن
تهدید، خطر
□ vt
هه‌په‌شه ده‌کات
به‌ده‌ده، شیء یبذر بالخطر

به‌هه‌په‌شه و گوره‌شه
menacingly adv
مه‌ده‌دا، متوعدا

پیشانگه‌ها ده‌به‌بیان
menagerie /mɪ'nædʒəri/ n [C]
پیشانگای درنده‌کان بو تیروانین (پروانه zoo)
معرض وحوش (للفرجة) (قارن zoo)

۱. چاک‌ی ده‌کاته‌وه، بنیاتی نه‌ئیه‌وه
mend /mend/ vt, vi
۲. چاک‌ی نه‌کاته‌وه، باشی نه‌کات، ره‌وشتی خوئی چاک نه‌کا
۱. يصلح، یرم ۲. یحسن، یحسن: یحسن سلوکه، یهذب
۳. نه‌ندروستی چاک نه‌کا
~ one's ways
۳. یستعید صحته
□ n [C]
هه‌له‌ راست کردنه‌وه
إصلاح الخطأ

چاک نه‌بیٔ، به‌وه‌و چاک‌بو نه‌وه نه‌چنی
on the ~
یتحسن، اخذ فی التحسن

پیاوان (به‌تایه‌تی
menfolk /menfəʊk/ npl
تیرینه‌کانی ناو خنیزان)

(ل، د) الرجال وبخاصة الافراد الذکور فی عائلة

سوک و ترو، (کارینک بو
mental /mi:nɔl/ adj
خزومه‌تکار بگونجی)
حتیر، وضع، (عمل یلیق ب) خادم

هوشی، بی‌ری، هسکی
mental /mentl/ adj
عقلی، نکری

کارینکی هوشی، بیرکاری
mental arithmetic n
حساب ذهنی

شینخانه، شونیی حه‌وانه‌وه‌ی
mental home n
نه‌خوشه‌ شینه‌کان
ماوی الصائین بالأمراض العقلية

شینت تیکچوو نه‌خوشی کم
mental patient n
هوشی
مریض یعانی من مرض عقلی

هوشانه، به‌هشی
mentally adv
عقلیا، نکریا

هوشین،
mentality /mɛn'tælɒti/ n [C,U] (pl -ties)
هش، هوش
عقلية، ذهنية

بیری ده‌خاته‌وه، ناماژه‌ی بو
mention /menʃn/ vt
نه‌کا
یذکر، یبیر الی، ینوه ب
□ n [C,U]
باسکر دن، نه‌ته‌نن، نیشانکر ن، بیره‌نانه‌وه
ذکر، تویه، إشارة الی

ناموزگاری، په‌ندیار
mentor /mentɔ:(r)/ n [C]
دلسوز، ناماژه‌کەر
ناصح، مخلص، مشیر

بیرست، لیستی خواردن،
menu /menju:/ n [C]
سیاین یا خارنی
قائمة الطعام فی مطعم

بازرگانی
mercantile /mɜ:kəntaɪl/ adj
تجاری

که‌شتی بازرگانی، که‌شتی
mercantile marine n
ده‌ریایی
البحرية التجارية، السفن البحرية

به‌کری گیراو،
mercenary /mɜ:sɪnəri/ n [C], adj
سه‌ریازی جاش، کریگری
مرتزق، جندی مرتزق:

~ politician	سیاستی به کریگیروان ته‌نھا بو پاره هه‌ول دده‌ن
~ motives	ساسة مرتزقة لایهمم سوری جمع المال هانده‌ری مادی بواعث مادی
merchandise /mɑ:tʃɑndaɪz/ n [U]	کهل وپهل، شتومه‌کی بازرگانی بضائع، بضاعة، سلعة، سلع تجاریة
merchant /mɑ:tʃɑnt/ n [C]	بازرگان، پیاویک کاری کریین و فروشتن بکات تاجر (جملة)، رجل یعمل بالبیع والشراء
~ service	کهنشی گه‌لی بازرگانی الاسطول التجاری
merciful /mɜ:sɪfl/ adj	به‌به‌زیی، دل‌فراوان رحیم، رؤوف
merciless /mɜ:sɪsls/ adj	بئ به‌به‌زیی، دل‌پرق، بئ دلوانی عدیم الرحمة، قاسی الفؤاد
mercurial /mɜ:kjʊəriəl/ adj	جیوه‌یی، دهمده‌می بئ بار (مجاز ایضا) زبئی متقلب: حیوی
a ~ temperament	چالاک، گورج وگول المزاج، نشیط
a ~ person	کهنسیکی بئ بار، هه‌لگه‌پاوا شخص متقلب
mercury /mɜ:kjʊrɪ/ n [U]	جیوه زئبق
mercy /mɜ:sɪ/ n [C,U] (pl -cies)	۱. به‌به‌زیی، میهره‌بانی، دلوانی ۱. رحمة، رافة، رفق
show ~ to a defeated enemy	به‌به‌زیی به‌ دوژمنه دو‌پاوه‌که‌بدا دپته‌وه یظهر الرافة نحو عدوه المهزوم
have ~ on (sb)	به‌به‌زیی پئدا دپته‌وه برحمه، یشفق علیه
(be) at the ~ of	له‌ژیر رحمه‌تیدام تحت رحمته
be left to the tender mercies of	له‌ژیر ده‌ستی

merit	له‌وانه‌ی به‌به‌زیان پئدا نایته ۲. به‌خشیش، خیر یعن بئ یدی من لایرحمه ۲. نعمة، برکة
mere /mɪə(r)/ adj	به‌ته‌نھا، په‌تی روت، گهر، گول، تهنئ مجرد، لیس الا؛ نم فرمایشته بئ کنکه، نهمه شتیکی هیچ و پوچه هذا امر تافه
merely adv	به‌س، ته‌نھا، ههر فحسب، لیس الا، فقط
meretricious /mɜ:trɪʃəs/ adj	خاپین، دهرده‌وکار، ساخته، له‌خشته‌به‌ر مبهرج، زائف، خادع
merge /mɜ:dʒ/ vt, vi	۱. ده‌یلکنئ، په‌کده‌خات، ته‌یخاته‌سهر، په‌ک نه‌گری (به‌تایه‌تی دوو پروژه) په‌ک ده‌گرن، تیکه‌ل دکت ۱. بئدمج، بئضم، بئتحد، (بخاصة شرکاتن) تتحدان، تتدمجان ۲. نه‌بمژئ، قوتئ نه‌دا ۲. بئتمس، بئتلع
~ into	
merger n	په‌کیون، په‌کگرتن، (دوو پروژه) إنضمام (شرکین) أو اتحادهما
meridian /mə'ɪdɪən/ n	۱. هئلی درئزی خط الطول ۱. هئلی درئزی گرئنش ۲. هئلی ثاویونی خور ۳. سه‌رکه‌وتنی ته‌واو، ناویانگ یا به‌هئزیویون خط طول غربتئ ۲. خط السمئ او الزوال (للمس)، الهاجرة ۳. (مجاز) اوج النجاح أو الشهرة أو القوة
the ~ of Greenwich	
meringue /mə'ɪŋɡu/ n [C,U]	چوره‌ک، مهورنگ، له‌سپئنه‌ی هئلکه‌و شه‌کر دروست نه‌کری کمکته‌نصع من بیاض البیض والسكر
merit /mɜ:ɪt/ n [C,U]	۱. شاه‌ندارئیی، له‌هاتن، چاکه، لائیقی، ژیهاتن، به‌ها، باشی ۲. (له‌شئوگی کژدا) مساف وه‌رگرتن، ریزگرتن، خه‌لات ۱. جدارة، استحقاق، فضل ۲. (فی صیغة الجمع) استحقاق، تقدیر، جائزة
□ vt	قایلیه‌تی، بئئ روایه، شاپانی نه‌وه‌نه‌بئت یستحق، بئکون جدیراب
meritorious /mɜ:ɪ'tɔ:riəs/ adj	شاپه‌نی رئزو

	ریژلیتانه
	يستحق التقدير والتناء
mermaid /mɜːmeɪd/ n [C]	(له چیرۆکی ئەفسانەیی)
	بوکی دەریا، پەریا دەریایی، نیرینه بوکی دەریایی
	(فی القصص الخرافية) حورية الماء، عروس البحر. الذكر منها
merry /mɛrɪ/ adj (-ier, -iest)	روخۆش، ئەوزی،
	کە یف خوێشی، شوخ
	مرح، طروب
	ئاهەنگی هەلبەڕکێ و گۆرانی ئەگێری، خوێشی ~ make
	ئەکا، ئەیکات بەهەرا
	یتیم حفلة صاحبة، یرح، یصخب
merrily /mɛrɪli/ adv	دلی خوێشەبێ ب شادی، ب
	خوێشی
	بفرح، بسرور، یرح
merriment /mɛrɪmənt/ n [U]	خوێشی، شادی،
	شیناهی، پیکەنین، دل خوێشی
	فرح، مرح، ضحك، جهور
merry-go-round n [C]	چەرخی فەلەک، گەرینەک،
	میزراحی
	أرجوحة دوارة، دوامة العجل
merry-making n	روخۆش، زرتەکی، شادی،
	خوێش راز، بۆردمان
	مرح صاحب، قصف
mesentry n	ریخۆلەبەند
	مساریق
mesh /mɛʃ/ n [C]	کونیکێ تۆر، چاوی تۆر، تەلە،
	تور (لە شێوگی کۆدا) تۆر، تەلە
	أحد تقرب الشبكة، عين الشبكة (فی صيغة الجمع) شبكة،
	(مجاز) شرك، شباك
	١. راوئەكات بە تۆر، ئەكەوئە تەلەوه ٢. تیرو □ vi, vi
	مێ، ددانەكان ئەچنە ناویەك
	١. یصطاد بواسطة الشبكة، یقع فی الشباك ٢. المستنات
	(تعضق)
mesmerism /mɛzmɔrɪzəm/ n [U]	نفاذنا
	مەخەنە تیزی، نواندنی موگناتیسی، چاوگیری
	تویم مغناطیسی، القدرة على التویم مغناطیسی
mesmerize /mɛzməraɪz/ vt	موگناتیسیانە
	ئەبخەوسینێ مەخەنە تیزی دنفینت، دلگری دکت

	ینوم مغناطیسیا
mesocolon	ریخۆلەستورەبەند
	مساریق لقولون
mesorchlum	گونبەند
	مساریق الخصیە
mesosafinx	هێلکە بۆریبەند
	مساریق الیوق
mesovavium	هێلکە بەند
	مساریق المیض
mess /mɛs/ n	ئاژاوه، دەنگەدەنگ، بێسەرۆبەر،
	جەنجالی
	فوضى، اضطراب
make a ~ of sth	پیس ئەكات، تیکێ ئەدا
	(بلخبط) یفسد
get into a ~	ئەكەوئە كێشەوه
	یقع فی ورطه او مازق
□ vi, vi	پیس یا پیکەلک ئەبێ
	یفسد (بلخبط)
~ sth up	پیس ئەکا، تیکێ ئەدا
	یفسدە، یتلغ
~ about	خوی بەشتی پرۆبۆج ئەخلاقینی
	یعبث، یعضی الوقت فی اشیا تافیه
messy adj (-ier, -iest)	ناریك تیکتالاه، تیکل
	وینکەل، پیس بێسەرۆبەر
	مشوش (ملخبط)
mess /mɛs/ n [C]	(میس) کۆمەلە کەسیك پیکهوه،
	نان بخۆن (بەتایبەتی لەسویدا) ژەمی نان خواردن لە
	(میس) ژوری نان خواردن
	(میس) جماعة من الاشخاص یتناولون الطعام سويا (بخاصة فی
	الجیش)، وجبات طعام فی (میس)؛ میس: غرفة الطعام
	(عسکرية)
	لەمیس نان بخۆن پیکهوه (بەتایبەتی لەسویدا)، □ vi
	ژوری خواردنی سوپا، خواردن ئەخوا لەمیس
	یتناول وجبات الطعام فی المیس
message /mɛsdʒ/ n [C]	پەیام، نامەێ زارەکی یا
	نوسزاوه، وەلام پەیام
	رسالة شفوية او مكتوبة، جواب
messenger /mɛsɪndʒə(r)/ n [C]	نیرەر، پیامبەر،

شانديار، شاندوخ، نامه‌بر، په‌يك، پيشفه نير
رسول، ساع، حامل رساله خاصه

Messiah /mi'sa:ə/ n مه‌سيح، دلسوز، (مه‌سيح) ي
چاوه‌روانگراو (لاي جووه‌كان)
المسيح، المخلص، المسيح المنتظر (عند اليهود)

Messrs /mesz/ n گه‌وره‌كان، به‌ريزه‌كان، ده‌كه‌ويته
پيش ناوي كارگه يان كوچيانا له نامه‌كاري بازرگاني
ساده، حضرات: تسبق اسم الشركة او المؤسسة في المراسلات
التجارية

met /met/ پروانه (*meet*)، ديده‌ني ته‌كات
(انظر *meet*)

metal /metl/ n [C] ۱. ميرا تال، كانزاكان ماده‌ن
۲. معدن، فلز

۲. چوه، چه‌ولم، به‌ردبو شوسته‌کردن
۳. (شيوگي كو) هيلي ناسن

۲. زلط، حجارة لرصف الطرقات ۳. (في صيغة الجمع) خطوط
السكة الحديد

metallic /mi'tælik/ adj كانزايي، له‌كانزاچوو
معدني، شبه بالمعدن

metallurgy /mi'tælɒdʒi/ n [U] كانزاكردن،
كانزاكردن، ميرا تال زاني، به‌ده‌سته‌نيانن كانزاني
التعدين، صناعة استخراج المعادن

metamorphosis /metə'mɔ:fəsis/ n (pl -oses)
گوران، په‌رسه‌ندن، گورانن بنه‌ره‌ني
تحول، تطور، تغير جذري

metaphor /metəfə(r)/ n [C,U] خواستني، خوازستني،
مه‌ته‌ل، خواهه
استعارة، تعبير مجازي مثل
I'll make him eat his words. ناچاري نه‌كه‌م پاشگه‌ز
بينه‌وه له‌قسه‌كه‌ي
ساجيره، علي ان ياكل كلماته (اي ان يتراجع عن قوله)

metaphorical /metə'fɔ:rikl/ adj خوازاروي،
خوازه‌ي
مجازي، علي سبيل المجاز

metastasis قمشه نه‌کردن
انتقال (عله)

mete /mi:t/ vt (ب.ك) ويژه‌ي
(ا.ق ادبي)

به‌شه‌كه‌ي خوي ته‌بداتي، به‌لااف دكت (به‌ش) ~ out
يعطيه حصته او نصيبه

meteor /mi:tiə(r)/ n [C] نه‌بزه‌ك، ستير، نيزه، نيزك،
تيريزه، نه‌ستيره‌كشان، نه‌ستيره‌گه‌شه
شهاب، نيزك، نجم براق

meteoric /mi:ti'ɔ:rik/ adj (شيتيكي) خيرا
به‌چاوتروكاندنك
(شيء) سريع و خاطف للبصر

meteorite /mi:ti'ɔ:rait/ n [C] به‌ردي نه‌ستيره‌ي
كشوي‌گه‌وره كه ده‌كه‌ويته خواره‌وه بو سه‌رزه‌وي، نيزه،
ستيرا رزيار
رجم، حجر نيزكي، شهاب ساقط

meteorological /mi:tjɔ'rɒlədʒikl/ adj كه‌شترانيانه،
بانمايي
جوي، متعلق بالارصاد الجوية

meteorology /mi:ti'ɔ:rɒlədʒi/n [U] كه‌شناسي،
ناسمانن زاني، بانمايي زاني
علم الأرصاد الجوية

meter /mi:tə(r)/ n [C] زميره
عداد
زميره‌ي ناو يان گاز
عداد الماء / الغاز

method /meθəd/ n [C,U] ۱. ريگه، شيوه، ريزه،
لوکه، شيوه، ره‌وشته، جنور، ناوا ۲. به‌رنامه، ره‌وشه‌ك،
ره‌فتار، ياسا
۱. طريقة، اسلوب ۲. نهج، نظام، منهج

methodical /mi'θɒdikl/ adj په‌يره‌وي، ريگ و پيگ
ريزكي، پيره‌وي
منهجي، منظم

methodically adv په‌يره‌ويانه، ريگ و پيگ، ريزه
گيئي
علي نحو منهجي او منظم

Methodism /meθə'dizəm/ n ۳. سيسته‌يني:
ده‌سته‌يه‌كي پروتستانتيه كه جون ويزلي دايمه‌زواند
۲. النظامية: طائفه پروتستانتيه اسها جون ويزلي
سيستمي: په‌يوه‌ندي به‌خيئي

Methodist n [C] پروتستاني يوه هه‌يه، نه‌ندامي تيره‌يه‌ك، فله‌هي، مه‌له‌زه‌يي
نظامي: متعلق بالطائفة النظامية، احد افراد هذه الطائفة

methyiated spirits /meθrɪleɪtɪd/ n [U]
 ئەلكهولى مەسىلى بۆ روناك كىردنەو ۋە گەرم كىردنەو بەكار دىت
 الكحول المشلى ويستخدم للانارة والتدفنة

meticulous /mɪ'tɪkjʊləs/ adj
 وورد، ووردىن، مېچىنك، وريا
 مدق، شديد الاهتمام بالتفاصيل

metre /mi:tə(r)/ n [C]
 ۱. مەتر، يەكەي درىژى لە
 ياساسى مەترى (۳۹، ۳۷ نىنج) ۲. كىشى ھۆنراو، (ھەلبەست)
 ۱. متر: وحدة الطول فى النظام المترى (۳۷، ۳۹ إنشا) ۲. وزن الشعر

metric /metrɪk/ adj ~ system
 ياساسى مەترى، يېقايى (ھەلبەست) ۋ ھەفرست
 النظام المترى

metrical /metrɪkl/ adj
 ۱. ھىروژى، پەيوەندى
 بە كىشى ھۆنراو ھە ھە ۲. پىوانەيى، پەيوەندى بە پىوانەو ھە ھە
 ۱. عروضى، متعلق بوزن الشعر ۲. قياسى، متعلق بالقياس

metropolis /mə'trɒpəlɪs/ n [C] (pl ~ es)
 پايتەخت، مەترانخانە، بازار يان ۋە لاتى سەرەكى
 العاصمة، الحاضرة

metropolitan /ˌmetrə'pɒlɪtən/ adj
 پەيوەندى
 بە پايتەخت ھە ھە
 متعلق بالعاصمة أو الحاضرة

mettle /mɛtl/ n [U]
 چالاک، نارام، / توانايى ئەخاتە
 گەر / ھانى كەسىك ئەدا
 جلد / احتمال يېذل / يستحث شخصا على بذل أقصى جهده
 ئەئەو پەرى توانايى ~
 بە كار يېتىنى

mews /mju:z/ npl
 كۆمەلە تەويلە، ناخوېر
 مجموعة أسطبلات

mice /maɪs/ npl
 پروانە (mouse)
 (انظر mouse)

metra
 متالدان
 رحم

microbe /maɪkrəʊb/ n
 مىكروېب، درم، خوړە
 الميكروب، الجرثوم

micrometer /maɪ'krɒmɪtə(r)/ n [C]
 ماىكرومىتر، نامىرى پىوانەيى دواورى زۆر بىجووك، وردىيو
 أداة تستخدم لقياس الأبعاد الباقعة الصغر

microphone /maɪkrə'fəʊn/ n [C]
 ماىكروفون (ھەرگەر) دەنگ كىش
 الميكروفون

metvoptosis
 خزائى متالدانە
 تولى الرحم

microscope /maɪkrə'skəʊp/ n [C]
 وردىينى تەنى
 زۆر بىجووك، ھورىين
 مىكروسكوپ، مجهر

microscopic /maɪkrə'skɒpɪk/ adj
 ووردىينى
 مىكروسكوپى، ھورىينى، ناپىرنى بە ووردىين تەينى
 مجهرى، مىكروسكوپى، لايرى الا بالمجهر

mid /mɪd/ adj
 ناو ېراست، ناڤين، نىڤ، ناو ەند
 وسط، منتصف

in ~ -Atlantic
 لە ناو ېراستى ئوقيانوسى ئەتلەسى
 فى منتصف المحيط الاطلسى

in ~ -June
 لە ناو ېراستى مانگى ھوزە ېران
 فى منتصف شهر حزيران (يونيه)

in ~ -air
 لە ھەوادا
 معلق فى الهواء

the Midlands n pl
 ھەرىمە كانى ناو ېراست
 لە بەرىتانىا
 المقاطعات الوسطى فى بريطانيا

midmost adj, adv
 ناو ېراستە، ناو ېراستى دل، ناڤنجى، نىڤى
 الارسط، الوسط، القلب

mid /mɪd/ prep
 ئە ناو ېراست، لە نىوان
 (ا، ق) فى وسط، بين

midday /mɪd'deɪ/ n
 نىو ېرۆ، نىو ېى رۆژ، نىڤرۆ
 الظهيرة، منتصف النهار

middle /mɪd/ n, adj
 ناو ېراست، ناو ەند، ناڤنجى، ناو ېرگە، ناڤين
 وسط، منتصف، أوسط

middle 'age n
 پىرى، ناو ېراستى تەمەن لە نىوان
 (۲۰، ۶۰)، ناڤى يازى
 الكهولة، خريف العمر (بين الأربعين والستين)

middle-aged <i>adj</i>	لهسالانی پیری، نینجی فی سن الکهرلة	هاوین، نیفا هالیسی فی منتصف الصیف
the Middle Ages <i>n</i>	چهرخه کانی ناوه‌راست، میژوی نه‌وروپی (۱۱۰۰، ۱۵۰۰ پ.ز.)	بست و چواری مانگی حوزه‌یران الرابع والعشرون من شهر حزیران (یونیه)
	القرون الوسطی (التاریخ الاروی من ۱۱۰۰-۱۵۰۰ م.پ.)	midway /mɪd'weɪ/ <i>adj, adv</i>
the middle classes <i>n</i>	چینی ناوه‌راست، چینا نافی	نیفه کاری، نیوان، نیوه‌ری فی منتصف الطریق
	الطبقة (الطبقات) الوسطی	midwife /mɪdwaɪf/ <i>n</i> [C] (<i>pl</i> midwives)
the middle watch <i>n</i>	(له‌کشتی دا) ماوهی پاسه‌وانی له‌نیوه‌شه‌ودا تا چواری به‌یانی	مامان، دایپر، مامانو قابلة / دایة
	(فی السفن) فترة الحرارة من منتصف الليل حتى الرابعة صباحا	midwifery /mɪdwaɪfəri/ <i>n</i> [U]
middleman <i>n</i>	ده‌لال، میانکار، پانکار، کوسته‌ک وسیط، سسار	مامانی، دایپر زانی، دایپری قبالة، مهنة التولید
middling /mɪdliŋ/ <i>adj</i>	مام ناوه‌ند، ناوه‌ندی، ناوه‌نجی، نالنجی، ناسایی، (قه‌باره‌پاچاکی) معتدل، متوسط (الحجم أو الجودة) عادی	به‌لکو، (بروانه may) (انظر may)
	□ <i>adv</i> مام ناوه‌ندی، ناوه‌ندیانه بین بین، علی نحو متوسط، باعتدال	1 might /maɪt/
midge /mɪdʒ/ <i>n</i> [C]	میش ذبابة صغيرة، برغشة	2 might /maɪt/ <i>n</i> [U]
midget /mɪdʒɪt/ <i>n</i>	کورتیه بالا، ریو‌مله، کورتیه‌بنه قزم	هیز، زورداری زورده‌ستی، پدرگان قوة، بطش، جبروت
midnight /mɪdnaɪt/ <i>n</i>	۱. نیوه‌شه‌و کاتزمیر دوازته‌ی نیوه‌شو، نیف شه‌ف، نیفا شه‌فی	mighty /maɪti/ <i>adj</i> (-ier, -iest)
	۱. منتصف الليل: الساعة الثانية عشرة من الليل ۲. (غالباً نعت سابق للموت) نصف الليل	به‌هیز، به‌توانا قوی، جبار، شدید الباس گه‌وره (ل، د) جدا
midshipman /mɪdʃɪpmən/ <i>n</i> [C] (<i>pl</i> -men)	سه‌ریازی ده‌ریایی، سه‌دفانباری ده‌ریایی، نه‌فسه‌ری ده‌ریایی (ل، د) midshipman ضابط صف بحری	□ <i>adv</i>
mids /mɪdst/ <i>n in the ~ of</i>	له‌ناوه‌راست، له‌نافی دا، ناف، ناف دا فی وسط؛ فی غفرة	migrant /maɪgrənt/ <i>n</i> [C]
	له‌ناومانا بینا، بین طهرانیا	ب‌اندھی کوچکهر (ب‌خاصة) طائر مهاجر
<i>in our ~</i>	له‌نیوان له‌نیوان	migrate /maɪ'greɪt/ <i>vi</i>
□ <i>prep</i>	له‌نیوان (ل، ا) بین، فی وسط	کوچ ده‌کات، کوچهر دکت، ب‌اندھی کوچ ده‌کات هم‌وو وه‌وزی بهاجر، یزح (الطیور) مهاجر، تقوم بهجرة فصلیة
midsummer /mɪd'sʌmɜ:(r)/ <i>n</i> [U]	ناوه‌راستی	migration /amɪ'greɪʃn/ <i>n</i>
		هجرة کوچکردن، بارکردن کوچبهر، کوچهری، په‌وه‌ند مهاجر ب‌اندھی کوچبهر، کوچکهر، په‌وه‌ند طیور مهاجرة نیوه‌زانه‌سه‌ر الشقیقة
		migratory /maɪ'grətri/ <i>adj</i>
		mike /maɪk/ <i>n</i> [C]
		مایکروفون (ل، د) میکروفون

۱. نەرمونيان، ناوهند،
فینك، خاۋ، ھېۋاش
۱. لطيف، رقيق، معتدل، خفيف
~ *weather* ناو ھەوایی خۆش و مام ناوھندی
طقس لطيف معتدل
~ *punishment* سزایەکی سوک ۲. (خواردن و
خواردنەو ھەك كە توندوتیژ نەین)
عقوبە خفیفە ۲. (الطعام والشراب) معتدل، غیر حاد المذاق:
مام ناوھندی، پیرە سوک وروون كەم كەول ~ *ale*
جعة خفیفە قليلة الكحول
mildly *adv* بە نەرمی، بە نەرمی
بلطف، باعتدال، بلین، بریق
mildness *n* نیانی، نەرمی، مام ناوھندی
رقة، نعمة، لطف، اعتدال
mildew /mɪldjuː/ *n* [U] زەنگ، كوفك، كەرو، گەنی،
توشی رووھك ئەییت بەھوی شی و تەری
عفن فطری یكسر النباتات بتاثير الرطوبة
mile /maɪl/ *n* [C] ھەك مەیل = ۱۷۶۰ یاردە، ۵۲۸۰ مەتر، ۱/۶ كەم
مەیل = ۱۷۶۰ یاردە، ۵۲۸۰ قەد، ۱/۶ كەم
milestone *n* نامازە دەر، نیشانە، نیشانەدەت،
مەیلنیشانی رینگا، دوری شوین لەشوینیکەو ھە دەر ئەخات
معلم، صوة تبين بعد مكان عن المكان التالي. علامة طريق
mileage /maɪldʒ/ *n* [C] خێزایی، ماوھیی براو بە
مەیل دریزی (ب میلان)
سرعة او مسافة السير بالمیل
militant /mɪlɪtənt/ *adj* تیکۆشەر، كوشا جەنگاوەر،
شەردار، شەركار، توندپەر و
مجاهد، محارب، مشتبك فی حرب (بخاصة روحية) / متطرف
militarism /mɪlɪtərizəm/ *n* [U] سەرباز خوازای،
لەشكەری
الايمان ب او الاعتماد على القوة والنيل العسكرية
military /mɪlɪtri/ *adj* سەربازای، سەرباز، سوپایی،
جەنگی، لەشكەری
عسکری
in ~ uniform جەل و بەرگی سەربازای پۆشیو
بەردی الزی العسکری
~ *training* مەشقی سەربازای

التدريب العسکری
ھیزی سەرباز، سەرباز، سوپا
قوات العیش، الجنود، العیش
militate /mɪlɪteɪt/ *vi* ~ *against* دزی ئەو ھەستی،
کاری تێ ئەکا، کارتێدکت، دختەبت
بکون مەتاوتال، یەمل ضەد، یۆثر علیە
militia /mɪ'lɪʃə/ *n* [C] مەیلشا، سوپایی گەل مەیلشا،
لەشکەری نەریزکی
مەتاوون مەدینون مەدربون عسکریا، العرس المدنی
milk /mɪlk/ *n* [U] شیر، زەك
حلب، لبن
vi شیر دەدۆشی، ددوشت
یحلب، یحتلب
milkmaid *n* [C] شیر دۆش، (زەن)
حلابە، حالبة البقر
milkmán /mɪlkmən/ *n* شیر فرۆش (پیاو)
لەبان، موزع اللبن
milktooth *n* [C] دەدانی شیریی
الراضعة، سن اللبن
milky /mɪlki/ *adj* (-ier, -iest) شیریی و ھەكو شیر،
شیریی
لبنی، حلبیی، مثل
the Milky Way *n* رینگای كاكیشان، رینی یا كادزا،
كۆمەلە ئەستێرەیی زۆر بچوك بەشیو ھە دوھیلی شی
لەناسمان دیارن
المجرة، درب التبانة (فلك)
mill /mɪl/ *n* [C] ۱. ناش، ھارەر، كارگە ۲. كارگە
۱. طاحون، مطحنة ۲. مصنع، معمل:
paper-cotton-steel- ~ پۆلا
معمل ورق / قطن / فولاذ
saw- ~ كارگەیی تەختە داناشین ۳. نامیری بچوكی
بۆھارین، ھارەری دەستی
معمل لنشر الاخشاب ۳. آلة صغيرة للطحن، مطحنة يدوية
a coffee- ~ ھارەری قاوھ
مطحنة قهوة
vi, vi ۱. ئەپھاری، وردی ئەکا، دەھیت
۱. يطحن، يسحق
~ *grain/flour* دانەوێلە ئەھاری، ئارد ئەھاری

- يطحن الحبوب / الدقيق
 ۲. لژیاری داندار وهك (پاره‌ی كاتزایی) ~ ed edge
 ۳. (ولاخ، جه‌ماوهر) بجولتین بهم لاونو لادا به‌شهرزه‌یی
 ۴. حافة مشرشة (كالصلة المعدنية مثلا) ۳. (المواشي، جمع الناس) تتحرك هنا وهناك بشكل مضطرب
millstone *n* پاره‌مه‌ستنی، په‌كینك له‌دوو به‌رده‌كه‌ی ناش
 به‌رده‌ناش، اراسیاو، نهرکیکی گران
 حجر الرخی، احد حجری الطاحون، (مجاز) عبء ثقیل
millennium /mɪ'lɛnzəm/ *n* [C] (pl -nia, ~s)
 ۱. هه‌زار سال، بیرهاتی به‌ك هه‌زاری، یادگار هه‌زاری ۲.
 پاشه‌روژی وروناك یو هه‌موان
 ۱. الف عام ۲. مستقبل ینعم فی‌ه‌الجمع بالسعادة
millier /mɪlɪ(r)/ *n* [C] ناشه‌وان، ناشقان، قه‌راش
 طحان
millet /mɪlɪt/ *n* [U] دارو جان، گارس، هه‌رز، باچك
 الدخن، ذرة عويجة
milli- /mɪli/ *prefix* پیشگره به‌مانایی به‌شیک له
 هه‌زار، پیشگره كو پارچه‌به‌ك ژ هه‌زاری
 سابقه‌ معناها: جزء من الألف
 ~ gram میلیگرام: به‌شیک له‌هه‌زاری گرامیک
 المیجرام: جزء من الالف من الجرام
 ~ metre میلیمتر: به‌شیک له هه‌زار له‌مه‌تریك
 المیلیمتر: جزء من الالف من المتر
milliner /mɪlɪnɪ(r)/ *n* [C] فروشیاری شهبه‌ی ژنانه،
 چیکه‌ر یا فروشهری کولالین ژنان
 بانع او بانعة قبعات السیدات
millinery *n* [U] شویی فروشتن یا دروستکردنی
 شهبه‌ی ژنانه
 (مكان صنع او بیع) قبعات السیدات: العاجات اللازمة لقبعات
 السیدات
million /mɪljən/ *n* ملیون، هه‌زار هه‌زار
 ملیون، الف الف
millionaire /mɪljə'neɪ(r)/ *n* [C] ملیونهر، خاوه‌نی
 ملیون
 الملیونیر، صاحب الملائین
mime /maɪm/ *vi, vt, n* [C] لاسایی ده‌کاته‌وه، په‌نامازه
 به‌جولاندنی ده‌ست و ده‌موچاو، شانوگه‌ریامت
 (يقوم ب) التمثيل بالاشارات والحركة فقط

- لاسایی کار، لاسایی، کرداری
 یی‌ده‌نگ، چاولیکه‌ر، زر
 مقلد، محاکی، صوری، کاذب:
 شهر، چافلیکه‌ر، شهری وینه‌یی، هه‌ریه‌ناو ~ warfare
 حرب صوریه
 □ *n* [C] لاسایی کهر، چاولیکه‌ر
 المقلد، المحاکي
 □ *vt* (pl, pp ~ ked) ۱. لاسایی نه‌کاته‌وه ینیی
 رانه‌بویری، قسه‌ی له‌گه‌ل نه‌کا به‌مه‌به‌ستی گانه‌ه‌پیکردن،
 چاف لی دکت
 ۱. یقلد او یحاکی بقصد التسلية، یشه
mimicry *n* [U] نواندن به‌نامازه، لاسایی کردنه‌وه
 محاكاة، تقليد، تمثيل بالایما
mimosa /mɪ'mɔʊzə/ *n* [C] میموزا: چوره‌رووه‌کیکه
 شهرمین (هه‌له‌ز)
 میموزا، نبات السنط
minaret /mɪnə'reɪ/ *n* [C] مناره پروانه‌وشه‌ی
 مزگه‌وت *mosque*
 منارة (انظر كلمة *mosque* مسجد)
mince /mɪns/ *vi, vt* ۱. نه‌بجینی، قیمه‌ی نه‌کا، پارچه
 پارچه‌ی بجوکی نه‌کا
 ۱. بفرم، یقطع قطعاً صغيرة
 ۲. به‌راشکاووی نه‌دوی، بی‌بیچو *not ~ matters*
 په‌نانه‌دوی ۳. نه‌دوی یا نه‌روا به‌ته‌کلیفه‌وه
 ۲. یتکلم بصراحة، یتکلم بدون لف او دوران ۳. یتحدث او یسیر
 علی نحو متکلف
 □ *n* [U] گوشتی جنراو، قیمه
 لحم مفروم
mincemeat *n* [U] تیکه‌له‌ی هاراو له‌میوه‌ی
 ووشکراو یو جوانکردنی هه‌ویره‌مه‌نی، قیمه‌کردن
 خلیط مفروم من الفواكه المجففة لحنش الطائر
mince-pie *n* هه‌ویره‌مه‌نی میوه، کولتیره به‌قیمه‌ی میوه
 فطيرة محشوة بالفواكه المفرومة
mind /maɪnd/ *n* [C,U] ۱. (هوش، میشک)
 هوشمه‌ندی، زیری، بیره‌وه‌ری
 ذاکرة، عقل
 دینه‌وه‌یادی، له‌بیری ناچن، *keep/bear sth in ~*
 هه‌رگیز له‌یادی ون‌ناییت

یتذکره، لاینساء، لایقیب عن باله
call to ~ فکری نه که ویتنه وه، بیرى نه که ویتنه وه
 بعید الی الذاکرة، یتذکر
put sb in ~ of بیرى نه که ویتنه وه، بیرى نه خاتنه وه
 ۲. را، بیرۆکه، بۆچون
 یتذکره ب ۲. رأى، فکرة وجهة نظر
make up one's ~ نیهت دینى، سووره له سهر، پریار
 نه دات
 عقد النیة علی، صمم، اتخذ قرارا
change one's ~ رای خوئی نه گۆرئى
 بغير رایه
be in two ~ s (about sth) دودله له کردنى کارئیک
 متردد (فی امر ما)
speak one's ~ به راشکاوی رایى خوئی دهر نه خا
 بغير عن رایه بصراحة
be of one ~ /the same ~ دو کسه یان زیاتر ریک
 نه که ون له سهر بیروپرا
 (شخصان او اکثر) یثقتان او یثقتون بالرای
have a good ~ to زۆرحه زى لئى نه کات،
 تامه زۆر ویتنه
 یعیل الی شیء میلا شیدا
take one's ~ off ناراسته ی ده گۆرئى، وازی لیدینئى،
 بیرى لئى ناکاته وه ۳. هوش، بیر
 یتحول عن، ینصرف عن، یتوقف عن التذکیر فی ۳. عقل، فکر
out of one's ~ ده سه لاتی به سهر خوئی دا نامینئى،
 هوشى نامینئى، تیک نه چئى
 یجن، یقصد صوابه
not in one's right ~ نه قلی له که لادا نامینئى، تیک
 نه چئى
 بطیر عقله، یختل
presence of ~ زور ووریا، به لگه هینان ۴. که سینکی
 خاوه ن توانایی نه قلی
 حضور البدیة ۴. (الشخص یتتبع ب) المقدره العقلية
one of the greatest ~ s of the age یه کئى له گه ووره
 بیر کهره کانی سه رده م
 احد کبار مفکری
mindful adj ~ of هوشمه ند، هوشیار، بایه خدار،
 به ناگا، وریا

مهتم، متنبه، واع ل
 بین هوش، بین ناگا، ناشى
mindless adj ~ of غیر مهم او واع ل
 ۱. چاودئیری نه کا، گویئى بین
 نه دا، وریای نه بین، سه رنج دکت
 ۱. پراعی، یتنه ل، یحترس من
 مندال به خوئى نه کا، هشتیار دبت
 یرعى الطفل
M~ the step! ناگات له قادرمه کان بیئت وریابه
 احترس من الدارج! خذ بالك من السلم
M~ your own business. خوئت هه ل مه قورئینه
 له شتیك كه په یوه ندى به تووه نه بین
 لاتدخل فیما لا یعنیک
M~ (out)! وریابه، ناگاداریه، له سه ره خوئى، هوشیار به
 ۲. ته نگاویوون له، به ره له سئى دکت
 انتبه! احترس!، حذارا ۲. یتضایق من، یحترس علی
Do you ~ my smoking? ریکه م بین نه ده ی جگه ره
 بکیشم؟
 اتسمح لی بالتدخین؟
Would you ~ shutting the door? ریکه م نه ده ی
 ده رگا که دا بیه م؟
 اتسمح باغلاق الباب؟
1 mine /maɪn/ pron راناوی هه بوئى بو من
 خاصئى، لی
2 mine /maɪn/ n [C] ۱. کانگه، سه رچاوه، کان، کانی،
 مین، کانگا ۲. مین، توتیلک له زئیر جیکه کانی دوژمن
 ۱. منجم (مجاز) مصدر ینبرع المعرفة ۲. نفق، نفق تحت مواقع
 العدر
ships sunk by ~ s پاپۆری ب مین نوقوم بوو
 سفن اغرقتها الانفام
 ۱. کانزا دهر دینئى له کان ۲. به مین ویرانی نه کا □ *vi, vi*
 ۳. ههروه ها پروانه (*under*) لوغم نه چئینئى له زئیر سه نگره ی
 دوژمن
 ۱. یعدن، یتستخرج المعادن من المناجم ۲. یلقم، یدمر بواسطة
 الانفام ۳. (ایضاً ~ *under*) یحفر نفقا تحت مرقع للعدو
minefield n [C] کئیلگه ی نه لغام، مین
 حقل انفام
mine-layer n [C] که شئى چاندئى له لغامى ده ریا یی

	جهنگ گهمی یا مینان دچینت
	سفینة بث اوزبح الافام البحرية
'mine-sweeper n [C]	مین لاهر، مین مال
	كاسحة الافام
'miner /maɪnə(r)/ n [C]	كانزا، كورفان، كرىكارى
	كانگه، كانگه
	معدن، مشغل فى التعدين
'mineral /mɪnərəl/ n [C]	كانزا، مادهن
	معدن، فلز
'mineral water n	ناوى كانزايى
	مياه معدنية
'mingle /mɪŋɡl/ vt, vi	تیکهَل دهبى، تیکهَل دبت
	يختلط ب، يمتزج
truth ~ d with falsehood	راستيه كان تیکهَل
	به ناراستيه كان دهبى
	حقائق تختلط بالاكاذيب
'mingling with the crowds	تیکهَل به خهَلک نهين
	به جهمه ماوه نهين
	يختلط او يجهل بين الجماهير
'mini- /mɪni/ prefix	پيشگريکه به مانايى بچووک،
	کورت
	بادنة معناها: صغير، قشير
~ bus	نه فدره نگرى بچووک
	باس صغير
~ skirt	تهنورهى کورت
	تنورة قصيرة
'miniature /mɪniətʃə(r)/ n [C]	وينهى بچووکراوى
	که سیک، نيگاروک، بچووکگرى شتيک
	صورة مصغرة لشخص، نسخة او نموذج مصغر لشيء، (سابقه
	للمنوع)
~ railway	وينهى بچووکراوى هيلى ناسن مندال
	يارى پى نه کا
	نموذج مصغر لسكة حديد يلبوه الاطفال
'minimize /mɪnɪmaɪz/ vt	بچووکى نه کاتهوه، کمى
	نه کاتهوه، نزمى نه کاتهوه
	يصر، يقلل، يخفض
'minimum /mɪnɪmə/ n [C], adj (pl -ma, ~s)	
	بچووکرترين، کيمتريين، گهمتريين، نهم پهر، که مترین براده

	پلهى کهم
	الحد الأدنى، الدرجة الأدنى
the ~ temperature	که مترین پلهى گهمى
	درجة الحرارة الأدنى
~ wages	که مترین کرى
	الحد الأدنى للاجور
'minion /mɪniən/ n	کوزيله، خزمه تکار، به کرىگيراو،
	پيرهو
	عبد، خادم مأجور
'minister /mɪnɪstə(r)/ n [C]	۱. وه زير، باليوز، شاليار،
	شاهيار
	۱. وزير
M~ for Defence	وه زيرى به رگرى
	وزير الدفاع
Prime M~	سه روک وه زيران ۲. پياوى دينى، نولداری
	رئيس الوزراء ۲. قسيس، راع دينى
□ vi	دهستى يارمتهى بو دريژ نه کا، شهونخونى بو
	به خيوکردن يا خزمه تکردن نه کا
	يمد يد العرن، يسهر على رعاية او خدمة...
~ ing to the sick	نهرکى چاودپيرى نه خوئش
	ده گريته نه ستو
	يسهر على رعاية المرضى
'ministerial /mɪnɪ'stəriəl/ adj	وه زارى، په يوه ندى
	به وه زاره ته وه هه په، نولداری، قه شه په تى، شاليارى
	وزارى، متعلق بالوزير او الوزارة، كهنتى
'ministration /mɪnɪ'stəriʃn/ n [C]	فريا كهوتن،
	فريا گوزارى
	أسحاق، عون، خدمه (و بنجاحه) كهنتية
'ministry /mɪnɪstri/ n [C]	۱. وه زارهت
	۱. وزارة:
the Air M~	وه زارهتى فرۆكه وانى ۲. وه زارهت،
	تهنجومهنى وه زيران
	وزارة الطيران ۲. الوزارة، الهيئة الوزارية، مجلس الوزراء
enter the ~	۳. نه جيته وه زاره ته وه، نهين به وه زير
	۴. پوسنى وه زيرو نهرکه کانى يان ماوهى فهران ره وایى
	په کهى
	۳. يدخل الوزارة، يصبح وزيراً ۴. منصب الوزير او واجباته او
	مدة ولايته

- mink** /mɪŋk/ n [C,U] مينك: نازه نيكى شيرده رى
كولكته، قيزك
النك: حيوان ندى لاحم، فرو النك
- minnow** /ˈmɪnəʊ/ n [C] جوره ماسى په كه له ناوى
شيرين دا ده زى بچوكه، زينكه ماسه په ك نوروى بچوكه
نوع من اسماك المياه العذبة الصغيرة جدا
- minor** /ˈmaɪnə(r)/ adj ١. بچوكتر، كم باهختر،
بچوك، لاوه كى مزاده ك نه گرنك
٢. اصغر، اقل اهمية، صغير، ثانوى:
قاجى شكاو وپرين يا *a broken leg and ~ injuries*
توشبونى سو ك ٢. براى بچوك، بچوكترين پرا له تمه ن
رجل مكسورة واصابات طفيفة ٢. اصغر الاخيرين، الشقيق
الاصغر سنا
Jones M~ جونزى بچوك
جونز الصغير
~ *scale* (موسيقا) كليلى بچوك
٣. (موسيقى) المفتاح الصغير
نه وجه وان، كه مسيكي ناكامل، هيشتا نه كه پشتوته n
تمه نى ياساى
شخص قاصر، لم يبلغ السن القانونية بعد
- minority** /maɪˈnɒrəti/ n [C,U] (pl -ties) ١. تمه نى
مندانى (نه وجه وانى) پيش باقى بون ٢. كه ما به تى،
كيما به تى، كه مينه
١. سن الحدائة اى ماقبل سن الرشد ٢. اقلية، الاقلية
- minstrel** /ˈmɪnstɹəl/ n [C] لوتى، گورانى نيز،
ستراپنيز، ده نكييز
مغن متجول (فى العصور الوسطى)
- mint** /mɪnt/ n [U] ١. نه عتا، پونگه، پينك، نه حتا لك
نبات النعنع او النعنع
شونى دارشنگه ي پاره، ليدانگه،
دارشنگه ها (پارا)
دار، سك العسله، دار الضرب
 vt دراو لته دا، ليددت درافى
سك العسله
- minuet** /ˈmɪnjuːt/ n سه ماى كلاسيكى،
له سه رخوله نيوان دوو كه س دا، له لمينوت موسيقاى شم
سه ما به يه
رقصه كلاسكية بطيئة لشخصين، موسيقى هذه الرقصه.

- المنويت
minus /ˈmaɪnəs/ prep, adj (نشانه ي ليدو ركردن)
كيم دهر نيشانده ك (ـ)، هيماي لى دهر كردن، نيشانده ك
ناقص: علامة ناقص
حوت سى لى پروا نه كاته $7 - 3 \text{ is } 4$ ($7 - 3 = 4$)
چوار
٧ ناقص ٣ يساوى ٤
سالب / ناقص سالب له بيركارى دا adj
سلبى، كيمه سالبه فى الرياضيات
نشانه ي سالب (ـ)
the ~ sign
علامه الطرح (ـ)
نشانه ي ليدو ركردن، پرى كه م سفر
a ~ quantity (٢٠، ٢٠٠)
كيمه اقل من الصفر -٢٠، ٢٠ س
- minute** /ˈmɪnɪt/ n [C] ١. خوله ك ٢. په شيك له ٦٠
پله ٣. يادا شتنامه، راپورتى ره سى ٤. له شينوكى كودا،
ناماده بوانى كور
١. دقيقه ٢. جزء من ستين من الدرجة ٣. مذكرة رسمية ٤. (فى)
صفة الجمع) محاضر الجلسات
minute-book n [C] په راوى به راوى ناماده بوانى
كور، تومارگه ي روداوه كان
دفتر محاضر الجلسات، سجل الوقائع
- minute** /maɪˈnjuːt/ adj ١. زور بچوك، ووردين،
زور بايه خ به ناوه پروك وورده كارى په كان نه دا
دقيق، صغير جدا، مدق، يه تم، بالتفاصيل اهتماما بالغا
باسكردن به وردى به ورده كارى به وه *a ~ description*
وصف تفصيلى، وصف دقيق
- minx** /mɪŋks/ n [C] كچيكي به غيرت، كچا روقايم
فتاة جريئة
- miracle** /ˈmɪrəkl/ n [C] ١. سه رسورمان، موعجيزه،
ده رئاسا
١. معجزة، اعجوبة
٢. سيفه تيك سه رنج راده كيشن: *a ~ of ingenuity*
(نه وه) زور نايا به (لهاتوه)
٢. صفة تسترعى الانتباه: (انها) معجزة فى البراعة
- miraculous** /mɪˈrækjələs/ adj سه ير، سه رسروشتى
خارق، معجز، عجيب
١. تراويلكه، سه رواب
- mirage** /ˈmɪrɑːʒ/ n [C]

۲. چه و تینی، وه همی هه لئه له تین
 ۱. سراب ۲. (مجاز) وهم خادع
mire /maɪə(r)/ n [U] زه لکاوای قوبر، لیتاو، ته قن
 حه ری
 مستقع، طین، و حل
mirror /ˈmɪrə(r)/ n [C] ناوینه، خۆدیک، قودیک
 مرآة
 □ vt بینچه وانهی نه کاته وه وهک ناوینه
 یهکس کالمرآة
mirth /mɜːθ/ n [U] پیکه نین، خووشی، شادی
 ضحک، مرح، طرب
mis- /mɪs/ prefix پیشگر پیکه به مانایی خراب، هه له،
 پیشگه ره کو به ده خرابه
 بادنه معناها: علی نعر سین ار خاطیه
misadventure /ˌmɪsədˈventʃə(r)/ n [C,U] روداوی
 خراب، بهخت رهوشی، کۆسپ، نه گبه تی
 حادثه سی، بلیه طفیفه
misanthrope /ˌmɪsənˈθrəʊp/ n [C] (کهسی) رق
 له دل، دژ مرؤف، کیناوی، بوخرن
 (شخص) گاره للناس، مبض البشر
misanthropic /ˌmɪsənˈθrəʊpɪk/ adj دژه مرؤفا به تی،
 دژه مرؤفی
 کاره للبشریه
misbehave /ˌmɪsbɪˈhæv/ v, vi خراب رهفتار
 ده کات، خرابی دکت
 یسه السلوک
miscarriage /ˌmɪsˈkærɪdʒ/ n ۱. خرابه کاری
 ۱. اساءة
 چه سپاندنی بهندی یاسا ۲. سه ره گرتن،
 دارمان
 تطبیق احکام القانون ۲. اخلاق، احیاط:
 ~ of justice نه گه پشتنی که له و بدل ۳. خستن،
 له بارچوون
 عدم وصول البضائع ۳. اجهاض، اسقاط العمل
miscarry /ˌmɪsˈkæri/ vt (pt, pp -ried) (پلان)
 سه رناگرئی، شکستی نه هینن، ژبه ردچت، دکفت ۲. (نامه)
 ناگاته ده ست خواوهنی ۳. (سلک پر) منداله که ی له بار نه چن
 ۱. (الخطه) تحبط، تفشل، تخفق ۲. (الرسالة) تخفق فی الوصول

الی صاحبها ۳. تسقط (الحامل)
miscellaneous /ˌmɪsɪˈleɪniəs/ adj جزواوچور،
 جیاواز، که شکوول، تیغه له، هه مهه جور
 مترع، مختلف
miscellany /mɪˈseləni/ n [C] (pl -nies) هه لپزارده،
 هه مهه جور هه لپزارده (ویژه یی)
 متخبات، متوعات، مختارات (ادبیه)
mischance /ˌmɪstʃɑːns/ n [C,U] رودای خراب،
 بهخت خراب، به ده بهختی
 حادثه سی، سه طالع
mischievous /ˌmɪstʃɪvəs/ n [U] ۱. زیان، نازار، شهر
 ۱. ضرر، آدی، شر
 ناژاوه دوو به ره کی نه خاته
 نیوانیان ۲. لاساری مندال و فروقیلان، کیشه کان
 بیر الشقاق بین، یوق الخلاف بین ۲. شقاوة الصغار
 وشیطنتهم، متاعب
 نه و
 boys who are always getting into/ up to ~
 کورانه ی که هه میسه فیری لاساری و نه له که بازین ۳
 ناره زویو گنجه لکرتن
 اولاد یتادون فی الشقاوة ۳. میل الی المعاکسة
 چاوی پر لاساری، چاوسوری
 عینان تمکتان بالشقاوة
eyes full of ~
mischievous /ˌmɪstʃɪvəs/ adj زیان به خوشی،
 نه گریس، زیانکار، چه زیه نازاردان نه کا
 مژده، مولع بالادی، عابت
 نه گریس وه که مه بمون
 شقی کالقره
as ~ as a monkey
misconceive /ˌmɪskənˈsiːv/ v, vi خراب
 تی ده گات، بیرۆکه ی هه له هه که گری، چهوت تیدگه هت،
 چهوت باوه ری
 یسه الفهم او الادراک، یحمل فکرة خاطئة عن
 له زئیر
misconception /ˌmɪskənˈsepʃən/ n [C,U] کاربگه ری
 تحت تاثیر فکرة
 بیرۆکه ی هه له یابوچونی هه له، چهوت
 باوه ری
 خاطئه او تصور مغلوط
ladan /ˌlɑːdn/ n [C,U] لادان

لهزیگی باش، لادان له راستی (وهك تاوانی زینا كردن)
 انحراف عن جادة الصواب (كارتكاب الزنا مثلا)
 □ /mis'kɒn'strʊ/ vt خراب بهر یوهی نهبا، په وشت
 یاهه لسوکه وتی خراب نهکا
 یسی، التذیر او الادارة، یسی، السلوك او التصرف
misconstrue /mis'kɒn'strʊ/ vt لهرونکردنه ودها
 ههله په، چهوت ټیډگهت
 یخطی، التفسیر او التاویل
miscount /mis'kaʊnt/ vt, vi لهژماردندا ههله نهکا،
 دههژمیرت ههژماردن، چهوت دههژمیرت
 یخطی، فی الحد
miscreant /mis'kri:ənt/ n [C] سنی بهندی، زول،
 تهله که باز، به دبیژی، بی نول
 وغد لیم، محتال
misdeal /mis'di:l/ vt, vi (pt, pp -dealt /-del't)
 ههله نهکات له دابهشکردنی کاههزی یاری، چهوت بلاف
 دکت
 یخطی، فی توزیع اوراق اللعب
 □ n [C] نه م جوړه هه لانه، چهوت بلاف کرن
 خطا من هذا النوع
misdeed گونا، تاوان، به دکردن، کاری نابهسند
 اتم، ذنب، جریسه
misdeed لادان، سوکه تاوان، سهرکهشی،
 گونا، گونا، جرمه
misdeed رزد، چاوچنوک، چاوچنوک،
 بهرچاوتهنگ، پول په رست، رهزیل، دهسگرتی، چکوس
 بخیل، شعیح، مقرر
misery adj په په وهدمی به چاوچنوکمی په وه هه په،
 رزد، په چهر، پول په رستی، رهزیلی، چکوس، کنوس
 متعلق بالخل، تقیری
miserable /mis'əbl/ adj ۱. کلؤل، چاره رهش،
 بهر په خت، خه مبار، خه مبارانه، په ریشان، قهله ندهر، سه لیل
 شه پرزه ۲. جوړی خراب
 ۱. بانس، تعیس، مقبض للنفس، محزن ۲. ردی، النوع
miserably adv بهر په ختانه، به چاره رهشی، به هه ژاری،
 به خه مباری
 علی نحو بانس أو تعس، بتعاسة

په ژاوره و **misery** /mɪzəri/ n [C,U] (pl -ries)
 خه مباری، نازاری هه ژاری، په ریشانی، په له نگازی، سه فیلی
 بوس، شفاء، ألم، فقر
 living in ~ به کلؤلی نه زی، ستوخاری
 بیخس فی بوس
misfire /mis'faɪə(r)/ vi (چهك) ناته قیت، (نو تو میبل)
 یش ناکات، به دگو نجان، نه ته قین
 (البنديّة) لا تطلق، (السيارة) لا تشتغل
 □ /mis'faɪə(r)/ n [C] کیشهی له م جوړه، نه ته قین
 (چهك)
 خلل من هذا النوع
misfit /mis'fɪt/ n شتیکی نه گونجاو، وهك (جل و
 بهرگ) بؤ که سیکي، دیاری کراو، نوشستی، دهو پر، قه شمهره،
 که سیک ناشی بؤ نه و په یاهه و په په یی که کاری تیا نهکا
 شی، غیر ملاتم (کالاباس مثلا) للشخص المقصود؛ (مجاز)
 شخص غیر صالح للمنصب الذي يشغله
misfortune /mis'fɔ:tʃu:n/ n [C,U] بهر په ختی،
 بی شانس، به له نگازی، سهرگه رانی، په شک، بهر په خت
 سه، حظ، محنة، مصیبة
misgiving /mis'grɪvɪŋ/ n [C,U] گومان، دله ته بی
 شک، ریه
misguided adj دله خسته بهر، ناماقول، گو چرا کهر،
 ویلکه ر
 مظل
misgiving روداوی ناخوش،
 بهر په ختی، بویه را بهر په خت رهش، بی مترسی
 حادث مؤسف (عادة غیر خطر)
mislay /mis'leɪ/ vt (pt, pp mislaid /-'leɪd)
 شتیك
 دالته تی بهر په گهوت له شوینیك داکه زه حمه ته بیدوزیته وه،
 شوینی ون نهکا
 یضع شیئا صدفة فی مکان یصعب العثور علیه
mislead /mis'li:d/ vt (pt, pp misled /-'led)
 ری ی
 لئون ده کات، به هه له دا ده پسات، لریوی ده دات،
 بهر په فتاری نهکا
 یضل، یضل، یخدع، لایحسن الترجیبه
misnomer /mis'noʊmə(r)/ n [C] به کاره تانی
 ههله ی ناویان ووشه، چهوت، ناکرن، چهوت نه ناف
 استخدام مغلوط لاسم او کلمة

- misplace** /mɪs'pleɪs/ vt ۱. شست له شوینی خۆی
داناڼی، چهوت دادنت ۲. (له شیوگی نادیاردا) خۆشه ویستی
وسوزی خۆی ده دات به یه کڼ که شیایوی نی به
۱. یضع شینا فی غیر موضعه ۲. (فی صیفة المبنی للمجهول)
یمنع محبته او تقته لمن لا یستحقهما
- misprint** /mɪs'prɪnt/ vt له چاپ دا هه له ده کات،
چهوت چاپ دکت، چهوت لڼ وه رته گری
یخطی. فی الطبع
□ /mɪs'prɪnt/ n [C] هه له ی چاپ، به هه له چاپکردن
خطا مطبعی
- misquotation** /mɪs-kwəʊ'teɪʃn/ n هه له وه رگرتن،
چهوت لڼ وه رگرتن
خطا فی الاستشهاد او الاقتباس
- misquote** /mɪs'kwəʊt/ vt هه له نه کا له گه واهی
کردن یان گواستنه وه ی قسه و کردنی به به لگه هه روه ها
به کاره ینانی ده فی راست
یخطی. فی الاستشهاد او الاقتباس او النقل. یخطی. فی
استخدام النص الصحیح
- misrule** /mɪs'rʊ:l/ n [U] هه له له فرماندان
إساءة الحكم
- miss** /mɪs/ vt, vi ۱. هه له ده کات، نایینکڼی، لڼادات
۱. یخطی. الرمی:
تفه له شیر ده کات و
نایینکڼی
یطلق النار علی اسد ویخطی. الاصابة
هه ولڼی گرتنی تویه که
تفه له ده کات به لام دهستی ناکه ووی
یحاول الامساک بکرة ویخطؤها
شهمه نده فه ره که جڼی دڼلڼی
~ a train یفوته القطار
له مه خرای نوکه که تی ناگا،
به هه له تی نه گا ۲. ههست به خه هفت نه کات له سه ره نه بوونی
یان ونیونی شیک ههست به خه ریبی نه کا
یقصر عن فهم رمی النکته ۲. یسهر بالحسرة او الاسف (علی
غیاب شیء او فقدانہ)، یسهر بالوحشة او العین
ههست
She'd ~ her gardener if he left.
به ین تاقه تی نه کات نه گه رباخه وانه که جڼی ییلڼی که لای کار
نه کات

- ستشر بالاسف اذا ترکها البتانی الذی یعمل عندها
۳. پشت گوی ی نه خا، شتی لانه با
~ sth out
۳. یفزل، یهمل، یحذف (شیئا)
نیشانه نایینکڼی
□ n [C] عدم اصابة الهدف، رمیة خائبة
به زه حمهت رزگاری نه ین، زور بهستم
a lucky ~ بنجو بصعوبة، یكون علی قید شعرة من الهلاك
ووینو دیار نه ماو ناته و او
missing adj مفقود، ضائع، ناقص
دوو په ره ی په راوه که
a book with two pages ~ ووینوو
کتاب اخفت، منه صفحتان
سه ریازه کوژراو
dead, wounded and ~ soldiers بریند ارو ونبوو کان
الجنود القتلی والجرمی والمفقودون
پیش ناوی کیژ نه که ووی، خاتون و خان
Miss /mɪs/ n تأتي قبل لقب المرأة العزباء او البنت، انسة
میشاپن
misshapen /mɪs'ʃeɪpən/ adj (لش) تیک چوو،
کول، چهوت شکلگری، کریتگری
(الجم) مشوه، مسوخ
- missile** /mɪsaɪl/ n [C] موشه کی ناراسته کراو،
هاقیزار وه که چه که کار دیت بو له ناویردنی هیزی دوژمان
قدیقه، صاروخ (یستخدم سلاحا لتدمير قوی الاعداء)
- mission** /mɪʃn/ n [C] ۱. دهسته ی میری، وه فد،
شانه، سپاره، شانده ک
۱. بچه تمثل حکومت او هیته ما، وفد
وه فدی بازرگانی
a trade ~ وفد تجاری
مژده بوری، هتاری ۲. نهرک، فرمان
religious ~ s
أرسالیات تبشیریة ۲. مهمه، ساموریة، اینیة و منشات
الأرسالیة و تنظیماتھا
۳. نامه، سپارده، ناما بجه کانی له زیاندا
his ~ in life
۳. رساله، رساله فی الحیاة
- missionary** /mɪʃnəri/ n [C] مژده بوری
مبشر
- missive** /mɪsɪv/ n [C] (بوگاته) نامه، هتاری، نامه یا
دهست نقیسی
اللفکاهة) رساله

misspell /mis'spel/ vt (pt, pp misspelled misspelt /-spelt/) ههله نه کات له خو نجه کردن دا، له خو نجه دا ههله ده کات

misspelling n [C,U] ههله خو نجه دا ههله نه کات
خطأ فی التهجئة

misspent /mis'spent/ adj جهوت خهروج دکت، دهستی خو بهر ددت، جهوت خهروج کردن مبدد، مهدر

mist /mist/ n [C,U] تم و مز، شهونم، تم صباب رقیق
گردونه که کان وون بوون له تم و hills hidden in ~ مژدا

misty adj (-eir, -iest) ۱. تم و مزای، تهماوی
۱. صبابی
تلال تختی فی الصباب

~ weather کهشی تم و مزای
جو مضیب او صبابی
۲. نالوز، بیرنکی نالوز
۲. غامض، مبهم، فکرة مبهمه

mistake /mistetk/ n [C] ههله، سه هو، جهوتی، جهفتی، شه پینی
خطا، غلط، غلطة، هفوة
جهوتی، بههله
خطا، بالخطا، سهوا

□ vt, vi (pt mistook, pp mistaken ~ sb/sth) for
۱. ههله نه کات، ههله نه نجام نه دات، جهوتی نه کا ۲.
ههله نه کات له ننیوان که سیک و بیان شتیک دا و له به پینی
که سیک و شتیک تریا

۱. یخطی، یغلط، یرتکب، هفوة ۲. یخطی، بین (شخص او شیء) و بین (شخص او شیء) آخر

mister /mɪstə(r)/ n [C] کاکه، بهر یز، ریز دار
(انظر Mr)

mistletoe /mɪstləʊ/ n [U] دموکانه رووه کچکی بون
خوشه بهر که ی سپی و وورده له جهونه کانی له دایک بووندا
بو جوانی به کاردی
الهدال او الدیق: نبات یحمل ثمارا بیضاء صغیرة و یستخدم
للزينة فی اعیاد الیلیلاد

mistook /mɪ'stʊk/ ههله ی کرد
(انظر mistake)

mistress /mɪstrɪs/ n [C] ۱. زنی شوو کردو، کابانی، دوستک، یارک، زنی ماله وه، زن ناها ۲. زنیکی لیها توو، شارها
۱. سیده، ربه بیت ۲. امره خبیره او بارعه فی (شیء):
زنیکی فیرکاری نیسی ده زنی

a ~ of needlework ۳. ماموستا، فیرکار ۴. دوست، دوستک، یار

معلمه فی شغل الابرة ۳. معلمه، مدرسه ۴. خلیفه، عشیقه، حظیه
mistrust /mɪs'trʌst/ vt, n [U] گومانی لئنه کات، باوه ری بین ناهینیت، گومانی خرابی لئنه کا، گومان لئنه کردن

یشک، یسه الظن فی، یرتاب
mistrustful adj گوماندار، خراب تیگه یشتوو، دوووشک

شکاک، مرتاب، حذر
misunderstand /mɪs,ʌndə'stænd/ vt pt, pp stood
خراب یان به ههله تینه گا، بیرزه کی ههله ل
(که سیک یان شتیک) وه نه گری

یسه، او یخطی، الفهم، یکن فکرة مغلوطه عن (شخص او شیء)

misunderstanding n [C,U] خراب تیگه یشتن، جهوت تیگه هیشتن، بههله تیگه یشتن
سوه تفاهم او فهم

misuse /mɪs'ju:z/ vt خراب به کاری دینی، جهوت به کاردینت
یسه استعمال او الاستخدام

□ /mɪs'ju:s/ n [C,U] خراب به کارهینان، جهوت به کارهینان، به کارهینانی خراب
سوه الاستعمال او الاستخدام، استعمال خاطی

mite /maɪt/ n ۱. پارچه بهک پاره ی بچوک، تشتهک
بچوک ۲. مندالی بچوک، یا گیان داری بچوک ۳. میکوک، مورانه
۱. (ا.ق) قطعه نقدیه صغیره ۲. طفل او مخلوق صغیر جدا ۳.
سرسی، عث:

سپه ها گهنی مورانه ی په نیر، نه سپنی په نیر cheese ~ s
سوس البین، قمل البین

mitigate /mɪtɪɡeɪt/ vt هیوری نه کاتوه، نازاری کهم
ده کاتوه، سفک یا همدار دکت

	یسکن، یلطف، یخفف الالم
mitigation /miti'geɪʃn/ n [U]	هیوری کردن، همداراندن، همدار کردن
	تسکین او تخفیف الالم
mitre /maɪtə(r)/ n [C]	۱. کولاف، کلای قه شه
	۲. شوی بی به یه ک گه بیشتی دوو پارچه تهخته
	۱. تاج الاسف ۲. مکان اتصال قطعتین من الخشب
mitten /mɪtn/ n	۱. ده ستنکیش، ده سگورگه، چوارپه بنجه کان به یه کوه، و په بنجه گه ووه به جیا ده گریت ۲. بهرگ بز قول و ناو له بی دست
	۱. قزاز یکسو الاصابع الاربع معا ویکسو الابهام منفردا ۲. غطاء للرخ وراحة اليد فقط
mix /mɪks/ vt, vi	تیکه ل ده بی، تیکه لی ده کا
	یخلط، یمزج، یختلط، یمتزج
~ flour and suger	شه کروئارد تیکه ل نه کا
	یخلط السكر والدقیق
Oil and water do not ~	ناو روئن تیکه ل نابین
	الزیت والماء لا یمتزجان
~ a batter	هه ویری حه لو تیکه ل نه کا
	یخلط عجینة الحلوی
be ~ ed up in/with	هاو به شه یا تیوه گلاوه له
	سیاسهت دا
	مشترک او متورط فی (السیاسة مثلا)
feel ~ ed up in (about sth)	واس واسی نه کا، داده میشتی، ده شیوی
	بشعر بالبلبله، یختار، یتشوش
mixed /mɪkst/ adj	تیکه لکراو، تیکه لاو، جوراو جور، بهر نالداری
	مختلط، متزج
~ blessing	بی به خشین، بی دانه وی، تیدا نه بی
	نعمه لا تخلو ض نعمة
~ feelings	هسته به یه کدا چوه کان خوشی و ناخوشی به یه کوه
	مشاعر متضاربة (فرح مشوب بالحزن مثلا)
~ pickles	سرکه ی جوراو جور، مخللات متزجه
mixture /mɪkstʃə(r)/ n [C,U]	۱. تیکه ل، تیکه له
	له شتی هه مه جور ۲. تیکه له

	۱. خلط، مزج ۲. خلیط، مزج
a smoking ~	تیکه له ی جوره کانی توتن
	مزج من انواع التبغ
moan /məʊn/ vi, n [C]	ده نرکینی، ده لورینن، ده نالینن، نه گری، گریان، شین وزاری، ناله نال، نرکه نرک
	بین، ینوح، یعزل، انین، نواح، عویل
moat /məʊt/ n	که ندالی ناوی، که ندالی ناوی خندق مانی یحیط (الحصن)
mob /mɒb/ n [C]	۱. قه له بالنی، زاوه زاو، کوم، نزده، نه شامهت
	۱. حشد غوغائی
	۲. خه لکی بازاری، بره مروغان، گه ماروی □ vt (-bb-)
	نه دن، له ی کوه بنه وه، به مه سستی هیرش کردنه سه ری یان
	ده ریرینی سوژوسه سورمان
	۲. عامه الناس، السوقة، الرعاع یجمعرون او یحتشدون حول شیء (اما لهاجسته او للتعبیر عن اعجابهم)
mobile /məʊbaɪl/ adj	بزوک، جولاو، بزبو، بزجولان
	نه شتی، لقییار، گو هیزدار، گه بزوک
	متحرک، قابل للحركة، جوال
~ troops	پوله سه بازی گه بزوک
	فرق متحرکه
~ features	رواله تی خیرا کوراو ده ریرینی باری
	دهرونی
	ملاصع سریعة التغير تعبیرا عن الحالة النفسیة
mobility /məʊbɪləti/ n [U]	جوله، هاتوو چو، لیفتباری، لیکدان، توانایی جوله و گواسته وه
	حرکه، انتقال، قابلیة الحركة او الانتقال
mobilize /məʊbaɪlaɪz/ vt, vi	ده پکاته سه ریاز، سه ریاز ناماده نه کات بز جه نگ، هیز کوژ نه کاته وه
	یجند، یعنی الجنود ویتأهب للحرب، یحشد القوات
mobilization /məʊbaɪlaɪzɪʃn/ n [U]	ناماده کردنی، سه ریازیو شهر، لیکدان
	تعبئة العیش تاهبا للحرب
moccasin /məʊkəsn/ n [C,U]	پیلو له چه رمی نهرم، سولاین پانی
	حذاء من الجلد الناعم
mock /mɒk/ vt, vi	گانه ی بی نه کا، (تایه ته به لاسایی کردن)

نه پلټنه وه، وهك خوږى دروستى نه كاته وه
 ۲. يشكل النماذج من الصلال ۲. يصوغ على غرار (كذا).
 يهاكى، يقلد، يفتدى ب
 رهوشنى *~ one's behaviour (up) on (sb else's)*
 په كيكې نه كاته پښهنگ ۳. (كچيک) وه كوموډيل بڼوږينه
 كردن كاريكات
 يجعل سلوك (شخص آخر) قدوة له ۳. تعمل (الفتاة) سوديلا
 للرسامين او عارضة للازياء

mockingly adv به گالته وه، ب ترانه يي
 باستهزاء، بسخرية

mock-up n [C] نمونه ي ته واو، بو شتيك (وهك
 په راوي نوي)
 نموذج كاملا لشيء (كتاب جديد مثلا)

mockery /mɒkəri/ n [C,U] (pl -ries) ۱. ترانه،
 پيکه نين، قه شمهري، فنان، گالته پيکر دن ۲. تيز، گالته،
 ته لږ کړي، پيکه نيناوي ۳. نمونه په کي گالته بو پيکه نين
 ۱. سخرية، استهزاء ۲. الهزاء: شخص يهزا به، مسخره، اضحوة
 ۳. اضحوة، مثال يدعو للسخرية
 دادگای کردنه گهي، *His trial was a ~ of justice.*
 گالته يي کرديک بو وادوپه روهري
 کانت محاکمه استهزاء بالعدالة

mode /mɔd/ n [C] شيواز، شيوه چونه تي جوړيک
 له موډه ي جل
 صيغة، شکل، اسلوب، طراز من الازياء (مودة)

model /mɒdl/ n [C] ۱. نمونه، موډيل، باو، نه خشه،
 ويته، جوړ، موډه وهك (توټوميل) ۲. نمونه، كه سيك كه
 نمونه يي بيت ۳. مانپكان، جل پشاندهر ۴. موډيل، كه سيك
 له بهر دهم ويته گر دابنيشي يا ويته تاش ۵. نمونه يي،
 ويته چاكي
 ۱. نموذج، نسخة، صورة، طراز، موډيل (سيارة مثلا) ۲. مثال:
 شخص يعتبر محفلا يحندي ۳. مانپكان، عارضة ازياء ۴.
 الموديل، شخص يجلس امام الرسام او النحات ۵. (قبل
 الصنوت) نموذجي، مثالي:
 ۱. دروستي نه كا، دايمي نه ويژي
 ۱. يشكل، يصوغ
 ۲. ويته په ك له گل دروست نه كات،
 نمونه دكت نمونه ي وهك خوږى دهر ده كات، نه يكا ته وه،

مادل في آرائه غير متطرف)
 كه سيكي مام ناوه ند له بيرو وړادا (به تايهت
 سياست)
 شخص معتدل في آرائه (بخاصة السياسة)
 ۱. هيوري نه كاته وه، خوږى
 نه كا، هه دار دكت، نهرم دكت
 ۱. بهدي، يلف
 داواكاني كه م
 نه كاته وه، په روښي كه م نه كاته وه ۲. سهر په رشتي كزيونه وه و
 يان مشتومر نه كا
 يخفف من مطالبه / حماسه ۲. يدبر اجتماعا او مناقشة

moderately adv مام ناوه نديانه يي زياده روهي
 باعتدال، بدون تطرف

moderation /mɒdərɪtɪn/ n [U] مام ناوه ندي،
 هيوارين، هاوساني
 اعتدال، توسط
 ناوه ند له خواردن و خواردنه وه
 الاعتدال في الطعام والشراب
 مام ناوه ندي يي زاده روهي
 باعتدال، بدون تطرف او مفالة
 ۱. هاوچهرخ، نوي، سهر دهم،

	نو
	۱. عصری، حدیث، معاصر
~ <i>history/languages</i>	میژووی نوی، زمانی نوی، تازه،
	نۆزه ن. ۲. تازه له گه ل پۆژگاردا
	التاریخ الحدیث / اللغات الحدیثة ۲. جدید و مواكب للعصر
~ <i>ideas/methods</i>	بیرو رای نوی، نوین
	افکار / اسالیب حدیثة
modernize /mɒdɜːnaɪz/ vt	نوی ده کاتهوه، تازهی
	له کاتهوه، نۆزه ن دکت
	یجده، یجهل عصریا، یجدهت
modest /mɒdɪst/ adj	۱. بئ فیزی، خاکی ۲. مام
	ناوهندی، ناوهندی، ناسان
	۱. متواضع ۲. معتدل، متوسط، بیسط
<i>a ~ demon</i>	داوایه کی گونجاو
	طلب او مطلب معتدل
<i>living in a ~ way</i>	ژیانیکی مام ناوهندی نهژی ناسان
	۳. بهرپه وشت، پهروه رده کراو، داپوشراو
	یعیش فی مستوی متواضع / بیسط ۳. مؤدب، مهذب، محتشم
~ <i>in dress, speech and behaviour</i>	له جل و بهرگ
	و قسه و بهر وشت، داپوشراوه، له سه رخویه
	محتشم فی لباسه و حدیته و سلوکه
modestly adv	به بئ فیزی
	بتواضع
modesty /mɒdɪsti/ n [U]	بئ فیزی، داپوشراو، مام
	ناوهندی، بئ فیزی تی
	تواضع، احتشام، اعتدال
modicum /mɒdɪkəm/ n	بپیکمی کم، تبا بهک بچوک،
	مام ناوهندی
	(مقدار) بیسط، معتدل، بپیر
modification /mɒdɪfɪˈkeɪʃn/ n [C,U]	گۆران،
	هیورکردنه وه، ده ستکار پکردن، گۆرانکاری
	تعديل، تحویر، تخفیف
modify /mɒdɪfaɪ/ vt (pt, pp -fied)	ده گۆرپیت،
	خوش ده بئ، نهرم دکت، راست دکت، دگوهورت
	یعدل، یلطف، یحور، یخفف
modulate /mɒdjuːleɪt/ vt, vi	هیورده بئ، هیوری
	ده کاته وه، خوشی نه کات، ده گۆرپیت
	یخفف، ینغم، یلطف النغمه او اللهجة

modulation /mɒdjuˈleɪʃn/ n [C,U]	خوشکردن،
	هیورکردنه وه، سوک کردن، ده نگ گۆرین، ششین، کونکرن،
	سرک کردن، ده نگ گونجاندن
	تخفیف، ترخیم، تغیر او تلطیف النغمه او اللهجة
moist /mɔɪst/ adj	تهر، شیدار، شهونم
	مبتل، مبلل، ندی
moisten /mɔɪsn/ vt, vi	تهری له کات، شل دکت
	یرطب او یرتطب، یبلل، یبتلل
moisture /mɔɪstʃə(r)/ n [U]	تهری، شئ، شهونم،
	خوناف، شلاتی، شلیتی، شلی، خیسار
	بلل، رطوبه، ندی
molar /mɔːlə(r)/ n [C]	خری، کاکیله، ددانی
	هیرانی، هیران، پاشه خری
	ضرس، سن طاحن
molasses /məˈlæstɪz/ n [U]	(له گه ل فرمان
	له شینیگی تاک دا،) دوشاوی شه کر
	مع فعل فی صیفة المفرد) دبس السكر
1 mole /məʊl/ n [C]	خال له سه ر پست، نیشانه،
	گهردی، مۆل
	شامة، خال، ذرة
mole-hill n [C]	گردۆلکه ی بچوک
	تل الخلد، تل صغیر
2 mole /məʊl/ n [C]	بهستی ناو ده ریا، گۆرپه لکه نه،
	قولند
	(الغدا (حیران)
3 mole /məʊl/ n [C]	شوست، بهر بهستی شه پۆل
	رصیف، حاجز الامواج
molecule /mɒlɪkjʊːl/ n	گهرد، گهردیله
	جزی، ذرة
molecular /məˈlekjuːlə(r)/ adj	گهردی، گردیله یی
	جزیی، ذری
molest /məˈlest/ vt	بیزاری له کا، جاروس دکت،
	شپه زه دیت
	بضایق، یکرد، یعاکس
molestation /məʊləˈsteɪʃn/ n [U]	بیزارکردن،
	چارسکرن، تهنگاوکردن
	مضایقه، تکدیر، ازعاج
mollify /mɒlɪfaɪ/ vt (pt, pp -fied)	هه داردکت،

هَيورى لَه كاتوه، خُوشى نَه كا، كَه مى دَه كاتوه، قاپلى دَه كا يهدى.، يلف، يسكن، يسترعى

mollusc /mɒləsk/ *n* [C] نهرمؤ له كان، جانه وه رى نهرمك وهك شه يتانوكى الرخوى، حيران من الرخويات كالاصداف والحلزون

mollycoddle /mɒlɪkɒdl/ *vt* نازى نهداتى، نازدار دكت يدلغ

molten /mɒltən/ *adj* شله و **موجور** تَوَاوَه مصهور، ذائب: بُولَاى تَوَاوَه، خَشْتى تَوَاوَه فولاذ مصهور / حمم ذائبة

mom /mɒ:m/ *n* دايك (له نهمريكا) (نى امريكا) ام

moment /məʊmənt/ *n* [C,U] ١. سات، تروكه، ماوهى زور كه، چركه ٢. لحظة، برهة قصيرة، وهلة له وساتدا، كاف فى لحظة

in a ~ له وكاتى كه، كاتى حالما

the ~ (that)... ٢. گرنگى، له زه برى كاروبارىنى زور زور گرنگ ٢. اهمية: شئون على درجة بالغة من الاهية

momentary /məʊməntəri/ *adj* كالى، له بر، خيرا، كاتى، ساتى خاطر، سريع، مؤقت

momentous /məʊməntəs/ *adj* زور گرنگ، ترسناك، بيقام گرنگ هام جدا، خطير

momentum /məʊməntəm/ *n* [U] برى جوله، هيزى باليه نهر، تهوزم كية الحركة، (مجاز) القوة الدافعة

monarch /mɒnək/ *n* [C] شا، سهروك، امپراتور، شاهبانو ملك، امپراطور

monarchism *n* [U] شاهيى، قراليتى ملكية

manarchist *n* [C] دهست و پيوه نى شا، شاهى مناصر او مؤيد للملكية

monarchy /ˈmɒnəki/ *n* [C,U] (*pl* -ies) پاشايه تى، پاشاگردانى، شاهانى، قراليتى ملكية، الحكم الملكى

monastery /ˈmɒnəstri/ *n* [C] (*pl* -ries) دير، شويى پياوانى ناينى، ديان دير، مكان يسكنه الرهبان

monastic /məˈnæstɪk/ *adj* رهبانى، ديرى، له وهى په يوه ندى به پياوه ناينى په ديانه كانه وه هه په رهبانى، ديرى، متعلق بالدير او الرهبان

Monday /ˈmʌndi/ *n* دووشه مه الاثنين، يوم الاثنين

monetary /məˈnɛtri/ *adj* پاره يى، پاره، ماليه نقدى، مالى

money /ˈmʌni/ *n* [U] پاره، دراوى ناسن يا كاهه ز، درال، پول عملة معدنية او ورقية، نقود، مال

money-order *n* [C] حه واله، ناردنى نامه ي پاره، پاره گوئيز حوالة مالية

mongoose /ˈmʌŋguːs/ *n* [C] (*pl* ~ *s*) نمس، كوزه، نازه ليكى كلك دريوه له مشك نه چنى النس

mongrel /ˈmʌŋgrəl/ *n* [C] دووره گ/ سه گ/ دووره ه كلب مولد، هجين (قبل المنعوت) هجين، مولد

monitor /ˈmɒnɪtə(r)/ *n* [C] ١. زيړه فانگ، چاوديزى ٢. ناگه هكهر، ريبهر ٣. كه سيكى لپسرسراو به رامبهر نېستگه كاتى بيانى ١. عريف، مراقب الصف ٢. شخص مكلف بالاستماع الى الاذاعات الاجنبية

گوئى له نېستگه ي بيانى ده گرت، ريبهرى □ *vi*, *vi* نَه كا، زيړه فاني دكت، ريزك دكت بقرم بالاستماع الى الاذاعات الاجنبية

monk /mɒŋk/ *n* [C] رهبان، قه شه، تولدار راهب، ناسك

monkey /ˈmʌŋki/ *n* [C] (*pl* ~ *s*) سه عدان، هميمونى بچوك، خربو

سعدان، قرد صغير
 □ vi ~ about with (sth) يارى ده كات به، خرپوي
 دكت
 يعث ب
'monkey-nut /n [C] ياقله ي سودانى، زرقسته
 القول السردانى
mono- /mɒnəʊ-/ prefix پيشگرينكه به ماناي يهك،
 تاك تاكه
 بادئة معناها: واحد
monochrome /mɒnəkrəʊm/ n [C] adj يهك
 رهنك، تاپلزيه كي يهك رهنكه
 لوحه بلون واحد فقط
monocle /mɒnɒkl/ n [C] يهك چافك، مونوكل،
 چاويلكه ي يهك چاو
 مونوكل: نظارة ذات عدسة واحدة
monogamy /mɒnɒɡəmi/ n [U] ژنهيناني تاكي،
 يهك ژني
 الزواج الاحادي: الزواج بشخص واحد
monogram /mɒnəgræm/ n مونوگرام، تيه وينه بو
 بابه تيگ، وينه يهك له پسته كانى ناوي كه سينك پيكهاتوره
 المونوگرام: رسم مكون من حروف اسم الشخص. طرة، طرفاء
monograph /mɒnəgrə:f/ n [C] نامدى زانستى
 له سهر بابه تيگ، توژنامه، گو تار نامه له لايه ن كه سينك
 الدراسة، رسالة علمية فى موضوع واحد
monolith /mɒnəlɪθ/ n [C] مونوليت، تله بهردى
 گه وره كوله كه يان ستونى لى دانه تاشرى، بهردى مه زنى
 ته كانه نى ستونى
 كتله حجرية ضخمة ينحت منها عمود او مسلة
monolithic /mɒnə'liθɪk/ adj يهك برغه، مونوليتى
 تاكي يهك دانه يى
 احادى، توحيدى
monologue /mɒnɒləg/ n [C] مونولوج نواندن
 له لايه ن يهك نه كتره وه
 المونولوج: حديث مسرعى يؤديه مثل واحد
monopolist /mɒ'nɒpəlɪst/ n ده سته سهر اكر، مالكگر
 قورخكه ر، پوانكار
 المحتكر
monopolize /mɒ'nɒpəlaɪz/ vt ده سته يه سهر ا

نه گسرى، مائل دگرت، پوان دكت، خاوه ن هق بو
 (به رهمه يتان يا فرؤشتى شت و مهك)
 يحتكر، يكون صاحب الحق الوحيد فى (اتاج او بيع سلعة مثلا)
monopoly /mɒ'nɒpəlɪ/ n [C] (pl -ies) ده سته
 به سهر اكرتن، كالاي قورخكراو
 ۱. احتكار، سلعة محتكرة
In some countries, tobacco is a government ~
 ده سته گرتن به سهر به رهمى بازارگانى
 ۲. التحكم فى الاتاج والتجارة
monosyllabic /mɒnəsɪ'læbɪk/ adj يهك برغه يى
 احادى المقطع
monosyllable /mɒnəsɪləbl/ n [C] ووشه ي يهك
 برغه ي، يهك برغه
 كلمة ذات مقطع واحد
monotheism /mɒnəθi:ɪzəm/ n [U] ته نها گهرى،
 يهك بوونى پروا به يهك خودايى، ته نها يى خوا
 التوحيد، الايمان باله واحد
monotone /mɒnə'təʊn/ n [C] قسه كردن يا گورانى
 ووتن به يهك ناواز، يهك ناوازي، يهك ناواز
 التكله او القاء على وتيرة واحدة، اطراء، رتابة
monotonous /mɒ'nɒtənəs/ adj بى زار، جارسكه ر،
 يهك ناواز، جارس
 رتيب، ممل
monotony /mɒ'nɒtəni/ n [U] جارسى، يى زارى،
 نه بوونى گورانكارى و جوراوجورى
 رتابة الانتقار الى التغير والتنوع
monsoon /mɒn'su:z/ n وه رزه با
 الرياح الموسمية
monster /mɒnstə(r)/ n [C] ۱. ده عبا، ده هبه، درنده،
 نانا سايبى، (نازهل و رووهك) ۲. له جير و كسى نه فسانه يى
 زينده وه رينكى سهر، نازهل نيوه بالنده به ۳. كه سينكى درنده
 ۱. حيوان او نبات غير سوى الخلقة ۲. (فى القصص الخرافية)
 مخلوق غريب (نصفه حيوان و نصفه طائر مثلا) ۳. شخص
 مترشش
monstrosity /mɒn'strɒsəti/ n [C,U] (pl -ties)
 درنده يى، هوفى، گه وره يى
 وحشية، ضخامة، نظاعة
monstrous /mɒn'strəs/ adj ۱. هوف، درنده،

چه پهل ۲. پروپوچ، نه کردنیار
 ۱. وحشی، شبیه بالرحش، نطیح، شاذ ۲. بالغ السخافة، مستحیل
 داواکاری به که کناهی
 طلبات مستحیلة

month /mʌnθ/ n [C] هه یف، مانگ ۳۰ روزه
 الشهر، ثلاثون یوما

monthly *adj, adv* مه مه، هه یفی، مانگانه
 شهریا. مرة كل شهر
 له مانگیك دا بهك جار، هه یفانه، مه هاننه، مانگانه [C] n □
 صحیفة او مجلة تصدر شهریا

monument /ˈmɒnjʊmənt/ n [C] ۱. کیلیبر، په یکه
 ۲. باشاوهی ویزه یی نه مر، کوتهل
 ۱. نصب تذکاری ۲. اثر ادبی خالد، اثر باق

monumental /ˈmɒnjuˈmentl/ *adj* ۱. (په راو،
 بابه ت)، نه مر، مه زن، یادگار ۲. تاییه تمه ندی، خانوبه ر،
 گه وره، گرنگ، مه زن، دهرکه وتوو
 ۱. (الکب، البعوت) خالده، باقیه ۲. (الصفات، الصهام، الابنیة)
 بارزة، هامة عظیمة

mood /muːd/ n [C] هه وهس، پارینی دهرونی
 مزاج، حالة نفسیة

moody *adj* (-ier, -iest) خه میار، دهمده می، مریتو
 کتیب، متقلب المزاج

moodily *adv* به دلته نگی به وه به خه مه وه، به مریتوی
 بکآبه، بکد

moon /muːn/ n [C] مانگ، هه یف، پوناھی یا هه یفی
 قمر

¹**moor** /muː(r)/ n [C,U] زه وی به گیا داپوشراو،
 زونگ، نه ردشور، زه لکاو
 ارض سیخه مظطاة بالاعشاب

²**moor** /muː(r)/ *vt* نه یه مستیته وه، که شتی (به پدت)
 له نگه ریته گری، له نگه دکت، گری ددنه
 بریط، بریس السفیة (بالجبال)

moorings *npl* نه وه ته ی که که شتی به که ی پین
 نه به سترینه وه، له نگه گرگرتن
 جبال تربط بها السفیة، مرسی

moose /muːs/ n [C] (pl ~ s) موس، گیانه وه ریکی
 قه به ی گه وه ی له نه امریکای سه روو، جسانه وه ره که مه زن
 له امریکانی باکوور وه که په ز کولی به

حیوان ضخمن من حیوانات امریکا الشالیة شبیه بالایل، موس
 کیشه بهك
moot /muːt/ *adj* ~ point/question تیرواتی تیابیت خالی پارسیار بوهینان و بردن، لیکزلیته وه،
 به ره ه لندان
 مسألة فیها نظر، نقطة عرضیة للاخذ والرء

mop /mɒp/ n ۱. زه وی سر، بو پاکر دنه وهی
 زه وی زوور، گیسک، مالیک، گولی ۲. توبه له قزی یز
 ۱. مسحة لتنظیف ارض الغرفة ۲. کتله کیفیة من الشعر
 نه یسری، پاکي نه کا، دمالت، پاژدکت □ *vi* (-pp-)
 یصح، یظف
 پاکي نه کاته وه، له کوئی خوی نه کاته وه
 ~ *up* یظف، یخلص من

mope /mɒp/ *vi* دل ته نگ نه یی به زه یی به خوی دا
 دپته وه، به خه فه ته وه نه میته وه
 یکتب، یحزن، یشفق علی نفسه

moped /ˈmɒpɪd/ n [C] پاسکیلی هه لمی بچوک،
 دوچه رخا مه کیته کری
 دراجة، بمحرك بخاری صغیر

moral /ˈmɒrəl/ *adj* ۱. ره وشتی باش، سنج، ناکار، وه،
 سنجی ۲. به ره وشت، پاک، خاوینی
 ۱. خلقی، اخلاقی، ذو مبدا ۲. اخلاقی، فاضل طاهر
 ژیانی پر چاکه، به خه وه وی
 a ~ life حیاة فاصلة

~ *books* په راوی خوره شتی باش، پرناکاری
 کب اخلاقیة

~ *victory* ۳. سه ره که وتی مه هه وهی
 ۴. انتصار معنوی

~ *certainty* ۴. دلنیاپون، به نه گه ره وه / هوشی
 ۴. یقین افتراضی / عقلی

□ *n* [C] ۱. زیری، ناوه رۆک، وه ۲. (شیوگی کو)
 ریازی ره وشتی، زانیاری ره وشتی، زانیاری ره شت به رزی
 ۱. حکمة، مغزی ۲. (فی صیفة الجمع) السلوك الاخلاقی،
 اتصالی الاخلاقیة

morally *adv* نه دیبانه، ره وشانه، به ناکاری
 ادبیا، اخلاقی، عقلی، معنوی

morale /ˈmɒrəl/ n [U] وه، وه به رزی به تایه تی
 سه ریاز
 ثقة، روح معنویة (بخاصة للجنود)

moralist /mə'relɪst/ n [C] مأمونستای ره‌وشت خواز،
ره‌وشت زان

المعلم الاخلاقی، استاذ فی علم الاخلاق

morality /mə'relətɪ/ n [C,U] (pl -ties) بنه‌ماکانی
ره‌وشت و شیوازه‌کانی، ناکاری ره‌وشتایه‌تی، ره‌وشتی،
سنجی

قواعد السلوك و آدابہ

moralize /mə'relaɪz/ vt, vi به‌ره‌وشتانه‌شیده‌کاته‌وه
لیکنه‌داته‌وه، سنجی راهه‌ دکت

یفسر نفسیاً اخلاقاً، یبهدب الاخلاق، یبالغ فی التریخ والرغظ

morass /mə'res/ n [C] زه‌لکاو، زونگ، مه‌ره‌زه،
زه‌وی چلپاو

مستنق، بطیحة، ارض مرحله

moratorium /mə'reɪtɔ:riəm/ n [C] (pl ~s, -ria)

دواختستی قهرز بان نه‌دانی به‌هویه‌کسی ناچارای، بریارا
راوه‌ستاندناچالاکئی‌به

تأجيل دفع او استیفاء دیون لسبب قاهر

morbid /mə:'bɪd/ adj ۱. ناساز، پس، نه‌ساختی،
کوشنده، مریتو، خه‌مدار
۱. ویل، خیث، ممیت

شیرپه‌نجه‌ی ژه‌هراوی، بیمار، نه‌خوشی *a ~ growth*
تیراوی ۲. (هوش - بیرورا) نه‌خوش، کپ، خه‌ماوی، دهر د
دار ۳. (زه‌لام) خاوه‌ن بیروهوشی نه‌خوش، دل‌تنگ

ورم خیث ۴. (القول، الفکر) سقیم، محلل ۳. (الشخص) ذر
افکار و مشاعر سقیمه، متفانت، کثیبه

morbidly adv به‌خه‌مباری، خه‌مبارانه، ب‌خه‌مداری
علی نحو سقیم، کثیب

mordant /mə:'dɒnt/ adj گه‌زدار، پیوه‌ده‌ر، هیرش به‌ر،
تیز، گه‌زوک

قارص، حاد لاذع، تهکمی

more /mə:(r)/ adj پتر، گه‌له‌کتر، زووتر، هیش، زور،
نیدی پیچه‌وه‌انه‌ی *less and few*

قارن (*most, many, much*) (نقیض *less and few*)

گه‌وره‌تر، زووتر (ژماره)، پر، چاکمی، قه‌باره) *adj*
اکبر، اکثر (عدد)، مقدار، جوده، حصا)

پر یان ژماره‌ی گه‌وره‌تر، بری به‌دهک *n* [U]
مقدار او عدد اکبر: مقدار اضافی

۱. به‌کاردی یو دروست کردنی ناوه‌لناوی *adv*

به‌راوورد

۱. تستخدم لتکرین صفة التفضیل الثانية لکثیر من ال

دووم بو زویرینه‌ی *adv* *adj*

وهک جوانترین، به‌سودترین *~ beautiful (ly)*
(علی نحو) اکثر اجمالا

زووترین سوود، سوودمه‌ند *~ useful*
اکثر فائده، انید

ناساتریت، ناسان ۲. تاراده‌به‌ک، پله‌ی به‌رتر *~ easily*
یان گه‌وره‌تر

اکثر سهوله، أسهل ۲. الی حد او اکبر

You should sleep ~ than you do at present.

پیویسته زیاتر له‌نیستا به‌خه‌وی ۳. دووم، جاری دووم

یجب تمام اکثر ما تمام حالاً ۳. ثانیة، مرة ثانیة

دووپاره‌ی گه‌روه *Do it once ~ .*

أعملها ثانیة

دوای نه‌مه‌ش *Do you want to go there any ~ ?*

نه‌ته‌وی پروینته‌وه نه‌وی؟

هل تريد أن تذهب هناك بعد هذا؟

زووتر و زیاتر *~ and ~*

۱. اکثر فاکتر

نزیکه‌یی هه‌رجوری *~ or less*

تقریباً، نوعاً ما

گه‌شتنی به‌ک *It's an hour's journey, ~ or less.*

سه‌عانی بوو

لینها مسیره‌ی ساعة تقریباً

نه‌مری، زیان به‌جی دلی *be no ~*

توفی، فارق‌العیاه

moreover /mə:'rəʊvə(r)/ adv سه‌ره‌رایی نه‌وه،

له‌گه‌ل نه‌وه‌شدا، زیاتر له‌وه‌ش

فظلاً عن ذلك، إضافة إلى ذلك

moribund /mə:'rɪbʌnd/ adj ناماده‌بوو له‌سه‌ره‌مه‌رگدا،

گیانکیشهر، جانکیش، مرئی

محتضر فی نزع الأخير، مشرف علی الموت

morn /mə:'n/ n [C] سپینده، به‌یان، به‌یانی

(ل. ا) صبح، صباح

به‌یانیان، سپیندی، به‌یانی **morning** /mə:'nɪŋ/ n [C,U]

صبح، صبح، صبحی

چاکه‌تی به‌یانیان **morning coat** n [C]

ردنجوت، فراق
morning glory گه لاویژ، شه فاگه شی
 نجم فی الصباح
morose /mə'ɒrəs/ *adj* رووگرژ، مۆن، خه مبار، به دمامد،
 رۆتورش چرت، مروس
 واجم، عابس، مکتب
morphia, morphine /mɔ:'fi:ə/, /mɔ:'fi:n/ *n* [U]
 مورفین: مادهی بین هوشکدر
 مورفین، دواء مخدر
morrow /mɔ'rəʊ/ *n* [C] *the* ~ سبهین، سبهی،
 سوبه
 الفد، الیوم التالی، غدأ
Morse /mɔ:s/ *n* ~ *code* جفره ی مورس، جفره ی
 بین ته ل تومارکه راپروسکی
 شفرة مورس، اشارات مورس البرقیة، (نقطه، شرطه)
morsel /mɔ:sl/ *n* [C] پارو، پاری، کورتیل، پارچه،
 پارچه ی بچوک له گوشت یا نان، تیکه
 لقمة (من الطعام)، قطعة صغيرة (من اللحم أو الخبز مثلاً)
mortal /mɔ:tl/ *adj* نه ماو، تیاچوو، مردو مردن چیژ،
 کوشنده
 ۱. فان، هالک، ذاتی الموت
 کوژهر، له ناویهر، برینداری کوشنده
 ~ *injuries* ۲. سمیت، مهلک: اصابات ممیتة ۳. (شیء، امر) لا یتهی حتی
 الموت:
 دوژمنا به تی، رقابه تی هه تاهه تایی
 ~ *hated* عداوة / کراهیة ابدیة
 کوشتار هه تا مردن توندو تیژ
 ~ *combat* قتال حتی الموت
 ترسنۆک له مردن نه ترسن
in ~ *fear of death* (یبتلکه) الخوف الشدید من الموت
 مرۆف، بکوژی، مردن، کوشتن
 □ *n* [C] انسان، بشر
mortality *adv* له ناویهر، ترسیهر، کوژهر، کوشنده
 ممیت، مخطر، قتال
mortality /mɔ:'tæləti/ *n* [U] ۱. له ناوچوون، مردن
 ۲. ژماره ی مردوان له رووداویان نه خووشی
 ۱. فنا، سات، ۲. عدد الوفيات (لکارته أو مرض)

۱. گه چکاری کردن، نه فن،
mortar /mɔ:tə(r)/ *n* [U] ۲. هاوون، ده سکه وان ۳. توپهاوویزی هاوون
 ۱. ملاط، مونه، طین ۲. هاون، جرن ۳. مدفع هاون
'mortar-board *n* [C] ۱. بوودی مونه، ده پین ته قنسی
 (بووه لگرتنی) ۲. کلایوی زانکۆ چوارگوشه یی
 ۱. لوحه المونه، لوح المیلاط ۲. قبة جامعة مربعة الشكل،
 القنصوة الجامعیة
mortgage /mɔ:'gtɪdʒ/ *vt* بارمته ی خانویهره دانه نی
 برهن
 □ *n* [C] مهرج، گرهوا ناقاری، بارمته
 رهن، عقد الرهن
mortification /mɔ:ti'fɪkeɪʃn/ *n* [U] ریسواکردن،
 مراند ناله شی به زهک، شه رم
 إهانة، تحقیر
mortify /mɔ:ti'faɪ/ *vt, vi* (*pt, pp* -fied) ۱. سوکایه تی
 پین له کا، ریسوای ده کات، ههستی بریندار نه کا
 ۱. بهین، یذل، یجرح الشعر:
 نیگه رانه له هارو هاجی
mortified by sb's rudeness په که ی
 متأثر من وقاحته
 ژیره کوته ی ناخوش، شکستی ناخوش
a ~ ing defeat هزیمة منکرة
 ۲. له شی نازار نه دات، ناره زوه کانی کپ
 ~ *the flesh* نه کا ۳. (برین) زه هراوی نه پین
 ۲. بقهر جسده، یکج شهواته ۳. (الجرح) یتسم
mortise, mortice /mɔ:tsɪs/ *n* هه لکۆلین، قایم
 گریدان، کورکاداری بو (زمانوکی)
 نقر
 □ *vt* نه گه به نری به په ک به شیوه ی زمانو به ره زمانه،
 پیکفه دکرت، داری دکولت
 یصل بطریقه اللسان والنقر (تجارة)
mortuary /mɔ:tʃɔ:ri/ *n* [C] (*pl* -ries) هۆل
 با خانوی مردوان پینش ناشتیان
 قاعة أو مستودع الموتی: مکان توضع فیه الجثث قبل دفنها
mosaic /mɔ:z'eɪɪk/ *n* [C] *adj* چوینه ی نه خشکراویه
 موزایک
 صرر مرسوم بالفیفساء
Moslem /mɔzlam/ *n, adj* = Muslim. موسولمان

	مسلم
mosque /mɒsk/ n [C]	مركزهوت، مركزهفت
	مسجد، جامع
mosquito /mə'ski:təʊ/ n [C] (pl ~ es)	ميشوله،
	كهله ميش، ميشي، ناخيركه
	بعرضه، بفضه، ناموسه
moss /mɒs/ n [U]	قهوزه، كهفزه، كهفزه
	طحلب، أشنه
mossy adj (-ier, -iest)	قهوزي، كهفزي
	طحلبى، مغطى، بالطحلب
most /məʊst/ adj, n	(ببجه وانهى least, fewest)
	ب (many, more, much) ١. گوره ترين، زورينه زورترين
	ژماره، زوربه، پتر
	(تفيض) least, fewest قارن (many, more, much)
	گوره ترين ژماره كامه يه ٢. 3, 13, or 30? Which is ~
	له نيوان ژماره ي ٣، ١٣، ٣٠
	ماهر الأكبر بين الاعداد ٣، ١٣، ٣٠ أو
	Those who have the ~ money are not always the happiest.
	لهوخه لكانه ي كه خاوه ن باره ي زورن مهرج
	نيه هه ميشه شادمان ترين ٢. زورينه، زورترين
	أن الناس الأكثر مالاً ليسوا دوماً الاعداد ٢. الأغلب، الأكثر معظم
	M~ people like children
	زوربه ي خه لك هه زيان
	له منداله
	غالبية الناس يحييون الأطفال
at (the) ~	٣. زورترين مه زنده، زياتر
	٣. على أكثر تقدير، على الأكثر
make the ~ of	نه يقوزينه وه به ته واوى
	يستغل، (شيتاً) استغلالاً تاماً
for the ~ part	به زور ي، زوربه ي بؤ دوستكر دنى
	شيوگى
	على الأكثر، غالباً. عادة تستخدم تكوين
□ adv	به راورد ي سنيه م بؤ زوربه ي (advs, adjs)
	صيفه التفضيل الثالثة لكثير من (advs, adjs)
the ~ beautiful	جوانترين، هره جوان زياترين
	جوانى
	الأجمل، الأكثر جمالاً
~ carefully	وورياترين
	بعناية بالفة، بأشد العناية

What pleased me ~ was his helpful nature.

تهوه ي زورتر دلخوشى كردم ناره زوى بوو بؤ يارمه تيدانى
خه لك

ان أكثر ماسرنى منه هو ميله لمساعدة الناس

This is a ~ interesting book. تهوم كنيه زور
خوشه

هذا كتاب مشوق جداً

mostly adv به زور ي

غالباً، على الأغلب، عادة

motel /məʊ'tel/ n [C] فوئيلى هه وانه وه ي (ميوان) ي

سه ره پى، ميهفانگه سه ره پى، فوئيل، ميوانخانه

فندق يقام لتأمين راحة المسافرين السيارات

moth /mɒθ/ n [C] مورانه، خورك، خويريك، خيريك

عته، فراشه الضوه

mother /ˈmʌðə(r)/ n [C] دا يك، دى، ماك، دا

ام والده

ناگادارى ته كات وه ك دا يك نازى ته داتى، دا يك □ v

دكت

يراعى كما تراعى الأم، يدلل

motherhood n [U] دا يكي، دا يكا يه تى

الامومه

mother-in-law خهسى، خهسوه

حماة، ام الزوج أو الزوجة

motherless adj سبوى، بين دا يك

يتيم الأم

motherly adj دا يكانه، دا يكي

أموى، حنون، رؤوم

mother-of-pearl n مروارى، مرارى، (دور) ماده ي

ره قى بريسكه داره، له كوئچكه ماسى دا بهدى ته كرى

عرق اللؤلؤ، مادة، صلبه لامعه فى جوف بعض الأصداف

mother tongue n دا يكه زمان، زمانى دا يك

اللغة الأم، لغة المولد

motif /məʊ'ti:f/ n [C] بيروكه يا پلاتى سه ره كى بو

كارى ويژه يى مزاد: هزرا سه ره كى ياكارى ويژه يى، با بهت

الفكرة أو تصميم، الرئيسى فى عمل أدبى، الموضوع

١. جووله، يزاوت، جمعهم، motion /məʊ'n/ n [C,U]

ريتن، لفين

١. حركة، الحركة

١. محرك، آلة محرك، موتور (يصل بالبتروول أو الكهربياء)
 بهراودبكه به نامیری ههلم، مهكینهی دیزل، *jet engine*
 بزویتهری تیزره ٢. ماسولكهی بزویتهر بهجوله ٣. كار نهكا،
 ئیش نهكا لهسهر نامیر
- (فارن *steam engine* آله بخاریه، *diesel engine* محرك
 دیزل، *jet engine* محرك نفات) ٢. عضله أو عصب محرك ٣.
 (قبل السعرت) يشتغل، یصل علی محرك
٢. یگوزینهوه بهترومیپل
 یتقل (ینقل) بسیاره
٣. پاسکیلی ههلمی، موتورسایکل، *motor-bike* n [C]
 ماتور، دووچهرخی ههلمین
 دراجه بخاریه
٣. بهلهمی ههلمی، بهلهما بزوینی *motor-boat* n [C]
 قارب بخاری
٣. گوھیزوك، ئوتومبیل *motor-car* n [C]
 سیاره
٣. پاسکیلی ههلمی (وهك) *motorscooter* n [C]
 لامیرتا
 دراجه بخاریه (مثل اللامیرتا)
٣. بهنگی جورواجور، نهخشكراو، *mottled* /mɒtld/ adj
 پنیكری
 متنوع الالوان، مزركش
٣. دروشم، هینما *motto* /mɒtəʊ/ n [C] (pl ~ es, ~ s)
 شعار، رمز
٣. قالب، داریزگه، قاپیلک، *mould* /məʊld/ n [C]
 كهفك، جوره خواردنیک لهقالبیک دهنری وهك جهلی
 قالب، شكل، فورمه، طعام (كالجلی مثلاً) مصوب فی قالب
 پینکی دینن، دای نهریزی، روی دهكاته
 قالبیکهوه، دادهریزوت
 یشكل، یصرغ، یفرغ فی قالب
٣. سهریك لهقور دروست *~ a head in/out of clay*
 نهكات
 یشكل رأساً من الطین
 كهسیتی دادهریزتهوه
 (مجاز) یصرغ شخصینه
٣. مادهیهکی كهرواوی *2 mould* n [U]
 ماده نظریه، عنف عطن
 دارزان، بوگه ن كردن *mouldy* adj (-ier, -iest)
٢. نهجولنی، نهروا ٢. جولهیهکی دیار، نامازه *in ~*
 ٣. پیشیان، تهلكه، دهنگ دان بو لیكوزینهوه له بهرلهمان
 یتحرك، یسیر ٢. حركه معینه، اشاره ٣. اقتراح یعرض للنتقاش
 والتصويت (فی البرلمان مثلاً)
٣. جولهنهكا، نامازهنهكا
 یومی، یسیر الی
٣. نامازهی بو نهكا بچیته ژورهوه / *~ sb in/away*
 دوربكهویتهوه
 یسیر له بالدخول / بالابتعاد
٣. جینگاکی پیشان دهكات له (سینهما *~ sb to a seat*
 یان شاتو)
 یدله علی مقعهه (فی سینما أو مسرح مثلاً)
٣. مت یوو، بن جوله، بن لقین، *motionless* adj
 راوهستایی
 ساكن، بلا حراك
٣. هانی دهكات، نه ییزوینی *motivate* /məʊtveɪt/ vt
 یدفع الی، یحفز
٣. هاندان، بزواندن *motivation* /məʊt'veɪʃn/ n
 حفز
٣. هاندهر، پالیوهههر، جوتیهر *motive* /məʊtv/ adj
 محرك، دافع الی الحركه
 هیزی جوتیهر یان پالهر
 القوه المحركه أو الدافعه
٣. ماپه، هو، پالهر
 باعث، دافع، محرك، حافظ
٣. خویههستی و *actuated by low and selfish ~ s*
 بهدی پالی پیوه لهنن
 تحركه درافع أنانیة دنیة
٣. رهنگی جورواجور، ههمهجور، *motley* /mɒtli/ adj
 چهند رهنگ
 متنوع الألوان، مبرقش
٣. پالنزی رهنگاو رهنگ *a ~ coat*
 معطف من ألوان متعددة
٣. لههمهجور رهنگ هاتوهه له رهگهزی *a ~ crowd*
 جیاواز
 من عناصر شتی: جموع متنافرة مكونة من عناصر مختلفة
٣. موتور، گوھیزوك، *motor* /məʊtə(r)/ n [C]
 بزوین، بزویتهر ماتور (بهنهوت یا کاره یا کار بکات)، گویزهر

2 mould n [U]

٣. مادهیهکی كهرواوی
 ماده نظریه، عنف عطن
 دارزان، بوگه ن كردن

	عفن، خبز عفن
~ bread	نانی که پروای
	خبز عفن
a ~ smell	بونی ناخوش، کون، بواو، رزیو
	رائحة عفن (مجاز) بال، قدیم، عفا علیة الزمن، قدیم الطراز
mould /məʊld/ n [U]	خونلی نرم
	تراب ناعم
moulder /məʊldə(r)/ vi	وورد دهیی، داده خوری
	بختت، بتاکل
~ ing ruins of a house	خانویه کی ویرانه،
	داریزی، داریزدان، ویرانگه
	بیت قد استحال حطاماً
moult /məʊlt/ vt, vi	(بأنده) پهره کونه کی نه وری
	(الطیور) تطرح الریش القدیم
mound /maʊnd/ n [C]	گردولک، نه بولکه، بهر زایی،
	گرد
	رپوه، تل، رایه
mount /maʊnt/ n [C]	۱. چیا، سواربون، چوارچیوه
	جینگیر کردن
	۱. (ل، ا) عدا فی الأسماء الاعلام) جبل
<i>M- (Mt) Everest</i>	چیای نه فرهست ۲. چواچیوه،
	چه پهر ۳. نه سب
	جبل افرست ۲. اطار، پرواز ۳. حصان، جواد
□ vt, vi	۱. سهرده که وی، سوار نه بی، نه سب ناماده
	نه کا
	۱. یصعد، یمتعلی، یجهز بحصان:
<i>the ~ ed police</i>	پولیس سواره
	الشرطة الخیالة، السواری
<i>He ~ ed (his horse) and rode off.</i>	سواری
	نه سپه کی بوو وده دور که و ته وه ۲. نه یخاته چوارچیوه وه
	امتعلی حصانه وابتعد (و مضی) ۲. یضغ فی اطار او حامل
~ pictures	وینه که نه خاته چوارچیوه وه
	یضغ الصور فی برادیز او اطارات
~ a gun	بومب یان چه که ناماده نه کات، دایته مه زینتی
	ی نصب مدفعاً
~ jewels	نه یراژینته وه به خشل
	یرصع بالجوهر
~ up	۳. که له که نه بی، زور نه بی

	۳. یتراکم، یزاد
<i>Our living expenses are ~ ing up.</i>	تینچونی بزوی
	زیانمان به روزبوتوه
	ان نفقات معیشتا فی ارتفاع
~ guard (over)	۴. پاسه وانی نه کا، سه ریا زگه، نوره
	پاسه وانی دانه تی
	۴. بتولی حراسه و حماية (معسكر مثلاً)، یقوم بنویته فی
	الحراسه
mountain /maʊntɪn/ n [C]	چیا، شاخ
	جبل
mountaineer /maʊntɪnɪə(r)/ n [C]	یه کنی
	له دانیشتوانی چیاکان، شاخه وان، چیا بی
	أحد سكان الجبال، متعلق الجبال
mountainous /maʊntɪnəs/ adj	چیا بی، فره چیا،
	شاخدار، گه ووه وه ک شاخ
	جبلی، کثیر الجبال، ضخم، کالجبال
~ waves	شه بولی بهر ز وه ک شاخ
	أمواج عالیة کالجبال
mourn /mɔ:n/ vi, vt	ده گری، ده لایته وه یو مردوو،
	شین نه کات
	یندب، ینوح، یضغ
~ ing the death of a friend	نازار نه چیژی یو مردنی
	هاورینگی
	یضغ لوت صدیق
~ ing forlover her dead child	نه لایته وه به سهر
	متدله مردوو که بی دا
	تنوح علی طفلها المیت
mourner n	گریاو، نه و که سه ی به سهر مردودا
	نه لایته وه، به هیدار، ره شپوش
	بالک، نایح (بخاصه فی جنازه) مشیح المیت
mournful adj	خه مبار، په ست، شیندار، به هیدار
	محرزن، مفع، رناتی
mournfully adv	خه فته نه خوا، په ست نه بی،
	به شینداری
	بحرزن، یضغ، متفعماً
mourning /mɔ:nɪŋ/ n [U]	۱. خه م، ره ش پوش،
	۲. گریان و لاواندنه وه ۳. جلی ره ش له پهر نه کات
	۱. حزن، حداد ۲. نوح، تفع ۳. (ارتداء) ملابس الحداد

جلی ریش نه پوښنی له خهغه نه تی
 په کیک دا
 ترتدی ملابس العداة (حزناً علی شخص)

mouse /maʊs/ n [C] (pl mice) مشک
 فأر

moustache /məʊstɑːʃ/ n [C] سمیل، سمیل
 شارب

mouth /maʊθ/ n [C] (pl ~s) ۱. ده، دهف، ریزگه
 یارویاری
 ۱. نم
 خمیار، دل تنگ، بین دهنگ
 ۲. ده ریک، دمه وانه، گوزر، ده رگا
 حزين، مهموم، قاطب ۲. فوهة، مدخل، فتحة

mouthful n [C] پرده ده، فرك، پاری، پارو
 لقمه، مله، القم

mouth-organ n [C] به ده، هارمونیکا، هارمونیا
 نامیری موسیقایه
 الشفوية، الهارمونیکا (آلة موسيقية)

mouthpiece n [C] ۱. ده به خهغه، ده مرست،
 دهف پارچه یا ده فکی لغاف ۲. لاپه ره، که سینک به زمانی
 په کیکی تره وه بدوی
 ۱. مسم، بزباز ۲. صحیفة، شخص ینطق بلسان غیره

mouth /maʊθ/ vt, vi نه دوی، دناخفت، دخوت،
 خوړسواپی دگه رینت، دوباره دکت
 یتشدد، یتبجح

movable /muːvəbl/ adj جولوك، لقیبار، بزوك
 متحرك، متقل، یمکن نقله من مکان الی آخر

move /muːv/ vt, vi ۱. ده جولیت، ده جولیتیت،
 ده له لقیبت، دلقت، ده له پینت
 ۱. یتحرك، یتحرك

~ house نه گوزینه توه یومالیک یا پاره گایه کی که
 یتقل الی مسکن أو مقر آخر

~ in/out نه گوزینه توه یو/ مال ۲. هه ست نه بزویتی،
 له زدکت
 یتقل الی / من منزل ۲. یتیر المشاعر، بهز العواطف

~ d to tears نه یخاته گریان
 یجعله بیکی

~ sb to do sth پالی پیوه نه تی بو کردن کاریک

۳. پښتیار پښککش نه کات
 بدغه لعل شیء ۳. یتقدم باقتراح، یتفرح (فی اجتماع)

*Mr Chairman, I ~ that the money shall be used
 for library books.* سه روکی گه ودهم پښتیار نه که م
 که پاره خه رج بکه ن بو کریش کتیب بو کتبخانه

سیدی رئیس، افرح أن یصرف المال علی (شراء) کتب للمکتبة

۱. جولہ، گواسته وه
 □ n [C]
 ۱. حرکت، نقله
 جولاندن له پاری شه ترنج
 ~ s in a game of chess
 ۲. هه نگاو، کارکردن
 الفتلات فی لبة شطرنج ۲. خطرة، أجراء

هه نگاوی داهاتوو چی په؟
What's the next ~?
 ماهی الخطوة التالية؟

۳. زور جولانو، له جولہ ی به رده وام
 ~ on the
 ۳. کثیر التقل، فی حرکته دائبه

هیزی گه وروی دوژمن ~
large enemy forces on the
 خوی بو شهر ناماده کردوه
 قوات کبیره للاعداء تهاذب للمعركة

۱. جولہ، جم، لقین، [C,U] /muːvmənt/ **movement**
 بسراف، چالاکسی، گواسته وه ۲. به شیک بسابه شه کانی
 گواسته وه ی جولہ به نامیر
 ۱. حرکت، نشاط، نقل، تقل ۲. جزء أو أجزاء ناقلة للحركة فی آلة
 جولہ ی کاتومیری دیوار ۳. جولہ
the ~ of a clock
 (سیاسی، کومه لایه تی) بیرباوه
 حرکت ساعه الحافظ أو المنبه ۳. حرکت (سیاسیه أو اجتماعیه)،
 مذهب:

بزوتنه وه ی رزگار کردنی
the ~ to abolish slavery
 کویله کان ۴. به شی سهره کی له کاری موسیقی
 حرکت تحریر العیبد (القضاء علی الرق) ۴. جزء رئیس فی عمل
 موسیقی

سینما یان سینم
movie /muːvi/ n [C] *the ~s*
 (ل.د) السینما، دار الخیاله

mow /mɔː/ vt (pt mowed, pp mown /mɔːn/,
 mowed) ده بریت علیف گه پاندن گیاده بریت
 یعش، یقطع الحشیش
 دورینه وه ی گیا
 ~ ing the lawn
 حش العشب (المرج)
 گزه ر، گیایی تازه دوراوه
 new ~ n hay

عشب مقطوع من جديد
 ~ n down by machine-gun fire كوستني دوزمن
 به ناگري گولله باران به بوردوماني ره شاش
 (مجاز) حصد (الدور)، بنيران المدافع الرشاشة
 lawn-mower n مه كينه ي گيا، گيا بر، دورينه وه
 محيشة آلة ميكانيكية لعش العشب
Mr /mɪstə(r)/ **Mrs** /mɪsɪz/ به ريز، كاك، خاتوو
 سيد، سيدة
much /mʌtʃ/ adj, n more, most, manny (ب)
 به كار دئي له گه له ناو له شي وه ي كودا) برينكي زور له، گه له ك
 (فارن more, most, manny تستخدم مع الاسماء في صيغة
 الجمع) مقدار كبير من، كثير، كثرة، وفرة:
 There isn't ~ food in the house so must go out
 and buy some. خواردني زورني په له ماله كه دا
 له بهر نه وه نه يي بروينه ده ره وه خواردن بكرين
 لا يوجد كثير من الطعام في المنزل ولهذا يجب أن نخرج
 ونشترى بعض الطعام
 You've given me too ~ . دياره برينكي زور
 خواردنت بين داوم
 لابد أنك قد أعطيتني مقداراً كبيراً جداً من الطعام
 I can't eat it all. ناتوانم همووي بخوم
 فانا لا استطيع أن أكله كله
 as ~ as به بري، به قده ره هيندي ته بفتيت
 بقدر أو بقدر ما (ترغب)
 Give me as ~ as you did before. هه ره وه ندهم
 به ري كه له وه و پيش بيت دام
 أعطيني نفس المقدار الذي أعطيتني اياه انت قبل
 I've had as ~ trouble as I can bear. نه وه ندم كيشه
 هه په كه به سمه
 لدی من المتاعب ما يكفيني
 ۱. پيش ناوه ناوي بالا، دووهم و سني يه م بو
 ۱. (قبل صفات التفضيل الثانية والثالثة لتقريبها) أنه اليوم أفضل
 بكثير ما
 He's ~ better today than yesterday. له وه ي دويني
 نه مه يان زور باشتره
 كان عليه بالاس هذا أفضل بكثير من هذه أفضل بكثير من جميع
 المقالات الاخرى

This is ~ the best essay. له وتاره كاني كه
 ۲. ناوه ناوي ته واو كهر
 ۲. (صفة اسم مفعول):
 I'm very ~ afraid your child is seriously ill. نه وه ي
 لني ته رسم ته ندروستي متداله كه ته له مه ترسي دا بيت
 أن أكثر ما أخشاه أن تكون صحة طفلك في خطر
 I'm ~ annoyed at his behaviour. زور رقم
 هه لسا وه له هه لسو كه وتي
 انني متساء كثيراً من تصرفاته
 ~ to my surprise ۳. زور، زور سه رم سو وما وه
 ۴. تاراده په كي زور
 ۳. كثيراً وما أدهشني كثيراً ۴. الى درجة أو حد بعيد
 It doesn't matter ~ / ~ matter. له مه زور گرنگ
 ني په
 أن هذا ليس على درجة كبيرة من الاهمية
 I don't like mangoes ~ . She likes them very ~
 من زور حمزه له مانجو نا كه م، نه و كچه زور حمزه ي لني نه كا
 انني لا أحب المانجو كثيراً (ولكنها) تحبها كثيراً جداً
 ۱. په يني نازل وه كه ته پاله،
 muck /mʌk/ n [U] تهرس به كار دني وه كه سه ما ۲. پيسي، زيل، فتراهاويشن،
 پولك
 ۱. روٹ يستخدم سداً ۲. قذارة، وسخ، زبالة
 ۱. پيسي نه كات، له يته هوي پيس بوني
 □ vt, vi جله كاني، پيس دكت
 ۱. بوسخ، يتسبب في قذارة (ملاسة مثلاً)
 ~ sth up ۲. تيكي نه دا، خرابي نه كات
 ۲. (ل، د) يلخبطه، يشوشه، يفسده
 ~ about يني ليش نه سورينه وه، كات به فيرو نه دات
 (ل، د) يتسكع، يضيع وقته في العبث
 mucky adj (-ier, -iest) پيس، چه به ل، فراهالزي
 قذر، ملوث
 mucous /mju:kəs/ adj لينجين، چلمني
 مخاطي
 the mucous membrane n په رده ي لينجي،
 چلمني
 الغشاء المخاطي
 mucus /mju:kəs/ n [U] لينج، ليكاف، چلموك،
 كلميش

	مخاط
mud /mʌd/ n [U]	قور، تەقن، حەرى قلىز وخل
mudguard n [C]	تەقن پارۋىز، قايش قوپر رەرف العجلة
muddle /mʌdl/ vt, vi	تېكى ئەدا، ئە پىشۋىنى، بە شىۋاۋى كارنە كا
	يىلخىپ، يىشوش، يەمل بطرىقة مشوشة
□ n	تېك دەدات، تېكچون، بىن سەرو بەرى، شېل و پىل، شە پرزە بى فوضى، ارتبال، تشوش
muddy /mʌdɪ/ adj (-ier, -iest)	چىلپاۋ، قوپرىن، لېخن، تەقنى، رېقن، رەنگى تېر موحل، عكر، داكن اللون
muezzin /mu:'ezm/ n [C]	بانگدەر، بانگوۋىز مؤذن، ناد للصلاة
muff /mʌf/ n [C]	فەرۋەكى لۆكە بى يە بۇ دەست گەرم كوردنەۋە، دىگوروك قرۋة اسطوانية لتدفئة اليدين
muffin /mʌfn/ n [C]	پارچە كولىرە لە گەل چا ئەخورى قطيرة مسطحة مستديرة تتكلم مع الشاي
muffle /mʌfl/ vt	۱. دە ئېچىن، دائە پۇشنى بۇ ئەۋەى گەرمى يېتەۋە، كىچى ئە كا ۱. يىغى، يىستر جىلأ للدف، يتلق سەروسنگى دائە پۇشنى لە بەر سەرما
	يىغى ذقنە و صدره جيداً (خوفاً من البرد)
muffler /mʌflə(r)/ n [C]	شال، رويوش، بىچە، ستونېچ، دەنگېر شال، اشارب، تىلىمە
¹ muftl /mʌftl/ n [U] in ~	جىلۋە رىگى مىللى لە بەردايە مرتدياً الملابس المدنية
² muftl /mʌftl/ n [C]	نوزان، (موفنى) مفنى
mug /mʌg/ n [C]	۱. كۆنە، مەسىنە، گۆنەى كانزاي شىۋە لولە كى

	۱. كوز، ابريق، خزفنى أو معدنى ذو شكل اسطواناتى: كۆنەى پىرە ۲. ساۋىلكە، گىل، گىز، گەمزە، سادە ~ a beer كوز بىرە ۲. (د، ل، د)، عىط، بلىد، ساذج
Muhammad /mə'hæmɪd/ n	مەھمەد نىزاۋى خودا محمد رسول الله
mulberry /mʌlbəri/ n [C]	شاتوۋ، شەلىك، تىن، توو توت أرضى
mulch /mʌltʃ/ n [C]	تېكەلەى كاۋ گەلای داروخە لوز رەگى درەختە كانى پىن دائە پۇشنى بۇ پاراستى مزىج من القش و أوراق الاشجار والقسم تغطى به جذور الاشجار لحمايتها، مهاد
□ vt	رەگى درەختە كان دائە پۇشنى بە تېكەلە يىغى جذور الاشجار بالمهاد
mule /mju:l/ n [C]	ھىستر، لىستر، قاتر بفل
mullah adj	وركن، ركدار عنىد، صلب الراى
mullet /mʌlt/ n [C]	ماسى بورى، تەخلىت ماسى، سولتان برايم سلك بورى، سلطان ابراهيم
mullion /mʌlɪən/ n [C]	كۆلەكە بەكى بەردىن كە پەنجەرە دە كاتە چەند بە شىكەۋە أحد الاعمدة الحجرية التى تقسم النافذة الى أجزاء
multi- /mʌlti/ prefix	پىشگىرىكە بە مانا پەى ھەمە جۇر گەلەك، گەلەك، پىر، تۇى پە، زۆرە بادنة معناها: متعدد، عديد
multifarious /mʌlti'feəriəs/ adj	ھەمە جۇر، فرە، گەلىر، گەل، زۆرە متعدد، متنوع
multiple /mʌltipl/ adj	فرە، زۆر، چەند جارە، چەندىن جارە متعدد، متضاعف، مضاعف
□ n [C]	ژمارەى دوۋنەۋەندەى عدد مضاعف
	ژمارەى ۲۸ لە چەند جارەى ژمارەى ۷ العدد ۲۸ من مضاعفات العدد ۷
multiplication /mʌltipli'keɪʃn/ n [C,U]	لىكدان، لە پىر كارى دا) چەند جارە بوون

- ضرب (فی الحساب) تکثیر، مضاعفة
multiplicity /mʌl'tɪplɪsəti/ n [U] چه‌ندین‌ه‌بوون،
 جۆراوجۆر، زۆربوون زه‌حقی
 تنوع، تعدد، کثرة
the ~ of his duties زۆری و جۆراوجۆریوونی
 ئه‌رکه‌کانی
 کثرة واجباته، تعدد واجباته و تنوعها
multiply /mʌl'tɪplai/ vt, vi چه‌ند جار دیت،
 لیک‌دوت
 ۱. $6 \times 5 = 30$ ۶ × ۵ به‌کسانه به ۳۰
 ۲. دوونه‌وه‌نده‌ی ئی دئی، زیاد کردنی زۆر
 ۱. (۵ × ۶) یساری ۲۳۰. یضاعف، یزید زیاده کبیره:
 نمونه‌کان دوونه‌وه‌نده نه‌بن ۳. زۆر نه‌بن، ~ instances
 زاوژی نه‌که‌ن
 یضاعف الامثلة ۳. بیکاتر، بیتال:
Rabbits soon ~. که‌رویشک به‌خیرایی زاوژی نه‌کا
 تکثیر الارانب بسرعة
multitude /mʌl'tɪtju:d/ n [C] ۱. جه‌ماوه‌ری
 زۆرپرانی، زه‌حف، نه‌لاله‌ت، زۆریک، ه‌ریکی زۆر له‌...
 ۱. جمهور غیر
 ۲. جه‌ماوه‌ر، خه‌لکی ناسایی
 ۲. الجماهير، عامه‌ الناس
multitudinous /mʌl'tɪtju:di'nəs/ adj گه‌لنی زۆر،
 له‌ژماره‌ نایه‌ت
 لا یعد ولا یحصی، کثیر جداً
1mum /mʌm/ int, n بیده‌نگ نه‌یئ (نه‌ینی)
 نه‌شارینه‌وه
 یسکت
 که‌یف دکت نه‌ینی، کردار دکت
keep ~ about (sth) یا نه‌ینی نه‌پاریزی
 یصمت، یکم‌ السر
M ~ s the word! باه‌نه‌ینی بئت و لای که‌س یاسی
 مه‌که
 أبق الامر سرأ، لاتبع به‌ لاحد
2mum /mʌm/ n [C] دایه، دایکه
 (ل، د، أم، ماما
mumble /mʌmbl/ vt, vi ده‌منگینیت، منگه‌ منگ ده‌کا

- یغضم، یغضم، یغضم
 متگاندن، وشه‌ی یئ مانا، ناروون، زمان
 □ n [U] گران، مرمرین
 غضمة، کلمات غیر مفهومه
His only answer was a ~. ته‌نها وه‌لامه‌ که‌ی منگه
 منگ بوو
 کان جوابه‌ الرحید هو‌ الهممه‌ة
1mummy /mʌmɪ/ n [C] (pl -mies) مومیا، لاشه‌ی
 مردووی مومیاکراو
 مومیاء، جشان محنظ
2mummy /mʌmɪ/ n (pl -mies) (زمانی مندا)ل دایه
 دایکه
 (فی لفة الاطفال) أم
mumps /mʌmps/ n به‌نه‌گو، گوی ره‌پانه، مله‌خره،
 نواسانی لوی لیکنی زیرگوچیچه
 النکاف، التهاب الغدة، النکفیه، أبوکعب
munch /mʌntʃ/ vt, vi ده‌جویت به‌قره‌قرت،
 نه‌یقر نه‌ینی، به‌ده‌نگه‌ک
 یعض بصوت، یقرش
 بلند، (ده‌جوی) سیوه‌که‌ نه‌خوا
 ~ ing an apple به‌خرمه‌خرم
 یاکل ناحة بصوت مسومع
mundane /mʌn'deɪn/ adj دنیایی، جیهانی، (زفنی)
 دنیایی)
 دنیوی، (تقیض روحی)
 ~ affairs کاروباری دنیایی
 امور او شؤن دنیویه
municipal /mju:'nɪsɪpl/ adj شاره‌وانی، بازیرقانی،
 له‌گه‌رینه‌وه‌بوشاره‌وانی
 بلدی، نسبة الی البلديات
municipality /mju:'nɪsɪpələti/ n [C] (pl -ties)
 شاره‌وانی، بازیرقانی
 بلدیة، مجلس بلدی
munificence /mju:'nɪfɪsəns/ n [U] به‌خشنده،
 ده‌ست پلاو، مه‌ردی
 کرم، جود، سخا
munificent /mju:'nɪfɪsnt/ adj به‌خشنده، سوارچاک،
 زۆرده‌ست پلاو، مه‌رد، تیرنان

	كريم، جواد، بالغ السخاء
munitions /mju:'niʌnz/ n pl;	كهرسته‌ی جه‌نگ، جبه، جبه‌خانه
	ذخائر، عتاد حربی
mural /mjuərəʊl/ adj	دیواری، نه‌خشی دیواری
	جداری
~ paintings	تابلوی دیواری
	لوحات جدارية
□ n [C]	تابلو، وینه‌ی دیواری
	لوحة، رسم جداری
murder /mɜ:də(r)/ n [C,U]	کوشتی‌ی به‌ئه‌نقه‌س، تاوان، کوشتار، تیرۆرکردن میرکوزی
	جریمه، قتل عمد، اغتیاب
□ vt	ئه‌کوزری بی‌هۆ دکوژت
	یقتل عمداً، یقتال
murderer n [C]	کوزیار، تاوانبار، خاوه‌نتاوان، تاوانکەر به‌کوشتن، میرکوز، کوژه‌ک، تاوانی کوشتن
	قاتل، مجرم، مرتکب، جریمه‌القتل
murderess n [C]	مینه‌به‌کی بکوز، تاوانبار
	قاتله، مجریمه
murderous /mɜ:dəs/ adj	تاوانگی، قرتیخەر، کوزتار، کوزی
	اجرامی، مبد، مهلك
~ weapons	چه‌کی قه‌لاجۆکەر
	أسلحة فتاکة
murky /mɜ:ki/ adj (-ier, -iest)	تاریک، تاری، مزی، تەلخ، زۆر زۆر تاریک
	مظلم، داس‌الظلام
murmur /mɜ:mə(r)/ n [C], vt, vi	۱. دهنگه‌ده‌نگ، مره‌مره، بۆلاندن، نوزه‌نوز، پت، پت، همین مرمین، بیزاری، بۆلاندن
	۱. طنین، خریر، آنین
the ~ of bees	وینه‌ی هه‌نگ
	طنین النحل
a ~ of pain	ناله‌ی نازار
	آنین‌الام
a stream ~ ing over the stones	جوگه‌له‌هازه‌هازه
	نه‌کات به‌سه‌ر که‌نده‌که‌دا ۲. ورته‌ورت نه‌کات، نه‌بۆتین،

	نه‌چرپینن
	جدول له‌خریر فوق‌الصخور ۲. یتتم، یتذمر، یه‌مس
~ ing a prayer	به‌چر به‌چر، نوێژده‌کات
	یه‌مس بالصلاة
~ ing against heavy taxes	بۆله‌بۆل نه‌کاله‌دانی
	باجی زۆر
	بذمر من الضرائب الباهظة
muscle /mʌsl/ n	ماسولکه
	عضلة
muscular /mʌskjʌlə(r)/ adj	ماسولکه‌دار، زه‌یله‌کی، ماسولکه‌یی به‌هیز
	عضلی، نامی العضلات، قوی
mute /mju:z/ vi	تیده‌روانی، به‌قولی بیرده‌کاته‌وه
	یتأمل، یتفرق فی‌التفكير
museum /mju:'ziʌm/ n	مۆزه‌خانه، نه‌نتیکه‌خانه
	متحف، معرض
mushroom /mʌʃrʊm/ n [C]	۱. قارچک، کشارک، کفار، کاکشیرک، که‌مبه‌لۆک
	۱. فطر
~ growth	۲. گه‌شهی خیرا
	۲. (سابقه‌للمنوت) نمو سریع
music /mju:zɪk/ n [U]	موسیقاساز، باباتی موسیقایی
	نوسراو
	موسیقی، نوطة موسیقیه‌مکتوبه‌أو مطبوعه
face the ~	رووبه‌رووی ره‌خنه‌گران ده‌ییت،
	به‌نه‌به‌ردی به‌رامبه‌ر باریکی سه‌خت ده‌ستی
	یواجه‌القتاد، یواجه‌موقفاً صعباً بجرأة
music-hall n	شانۆگه‌ری گۆرانی هه‌مه‌ره‌نگ
	مسرح للمتعزات الفنايية
musical /mju:zɪkl/ adj	مه‌سیقا‌ژهن‌سازی، تاییه‌ت
	به‌موسیقیا، موسیقی مه‌زیقه‌یی
	موسیقی، مختص بالموسیقی
□ n [C]	شانۆگه‌ری یافلمی نه‌ماشتی
	مسرحية أو فلم استعراضی
musically adv	موسیقایی، سازی
	موسیقياً، علی‌نحو موسیقی
musician /mju:'ziʃn/ n [C]	موسیقیا‌ژهن، سازلان، سازبه‌ند، مه‌زیقه‌قان

موسیقی، موسیقار. عازف موسیقی
musk /mask/ n [U] عه تر، مسك
 المسك، عطر المسك
musk-deer n [C] ناسكه عه تر، ناسكى مسكى
 غزال المسك
musk-rat n [C] گیانه وهریكى ناوی به وهك (مشكه)
 له باكووری نه مریکا نه زی
 حیوان مانی شبیه بالجرذ ذو فراء معروف (يقطن شمال أمريكا)
musket /mʌskɪt/ n تفنگى كۆن، تفنگ
 بندقيه قديمه الطراز
Muslim /mʊzɪlm/ n [C] ۱. موسلمان، لایه نگرى
 ۲. یه كیكى موسلمان
 ۱. مسلم، من اتباع الدين الاسلامى ۲. أحد أبناء الأمة الاسلامیة
muslin /mʌzɪlm/ n [U] موزلین، قوماش، لوكه،
 كه شیده
 المولین، قماش قطنی رقیق
must /mʌst; mʌst/ adux v (no participle; no infinitive)
 ده بیئت، پیوسته، پیوستی، پندیت شیوگی
 ندرى ۱. به كار دى بو
 صیقه التنى ۱. تستخدم وتختصر الى
 ده برینى په یوه مست بوون له كاتى راپووردو ~ n'
 ئیستاو داهاتوو
 للتعبیر عن الأزام فی الزمن الماضی والحاضر والمستقبل:
I said I ~ go. ووتم من هه ر نه یی برۆم
 لقت قلت انى لا بد یجب أن اذهب
I ~ go now. هه ر نه بیئت، نه یی ئیستا برۆم
 لا بد یجب أن اذهب الان
I ~ go next week زور پیوسته ههفته ی داهاتوو من
 برۆم
 لا بد یجب أن اذهب فی الاسرع القادم
Why ~ you keep worrying about your money?
 بوچی نیگه رانی بو پاره كهت؟ ۲. بو ده برینى دلنیا یی
 ونه گه رى زور
 لماذا یجب أن تبقى للقاء على أمرك؟ ۲. تستخدم للتعبیر عن
 التاكيد أو شدة الاحتمال
you ~ be hungry after your long walk. ییگومانم
 زور برسپه دواى پیاسه دورو دویزه كهت
 لا بد لاشك أنك جائع بعد مشراك الطویل

وايزانم **I think you ~ have made a mistake.**
 كه تر به راستی هه له ت كرد
 اعتقد انك قد اخطأت حقاً
mustard /mʌstəd/ n [U] خه رده له، خه رده لك،
 تۆوی خه رده له ی هاراو
 نبات الخردل، بذور الخردل المسحوقة صلصة الخردل
muster /mʌstə(r)/ n [C] كۆیونه وهه ریزبوونی
 كه سان (به تابه تی سه رپاز) بو بانگیشه كه
 تجمع أو اصطفاغ الأشخاص (بخاصة الجنود) للنداء
 قایلبار، گونجاو، وه رگیراو، له بهر هه بوونی ~ pass
 مه رجه داواكراوه كان تیاپدا
 مرض، مناسب، مقبول لعیازته على الشروط المطلوبة
 كۆی نه كاته وه، گرده كاته وه، بانگه واز نه دا □ v, vi
 یجمع، یحشد، یستدعی، یستجمع
 خوی گورج نه كاته وه، ترسی ~ up one's courage
 ده شكی
 یستجمع أطراف شجاعته یتطلب على مخارفة
musty /mʌstɪ/ adj (-ier, -iest) بوگه ن، بوگه ن
 كرده وو، گه نی
 عفن، متفن، تنن
mutability /mju:təbɪləti/ n [U] نه گه ر پان
 قاییلی په تی گۆران، گوهریار تی
 احتمال أو قابلية التحول أو التغير
mutable /mju:təbl/ adj نه گه رى گۆران، گۆراو،
 توانایی گۆرانی هه په، گوهریار
 محتمل التحول أو التغير قابل للتحول أو التغير
mutation /mju:'teɪʃn/ [C,U] گۆرین، گوهورین،
 ئالوگور
 تحول، تغير، تبدیل
 ۱. مت، یی دهنگ، ۲. متكری، لال،
 كه ر ۳. (پیتى له وشه پهك دا) بی دهنگی نه بیژرى وهك b
 له ووشه ی **dumb**
 ۱. صامت، ساكت ۲. آخرس، أبكم ۳. (الحرف فی الكلمة)
 صامت، لا ینطق مثل الحرف b فی كلمة **dumb**
 □ n [C]
 كه سینكى لال، كه ر
 (شخص) آخرس، أبكم
mutilate /mju:'tɪleɪt/ vt نه پیری نمونه ی لی ده كاته وه،
 نه پشكینى، تیكى ده دا، (په لیک) لی نه كاته وه، نه یقرتین

محلل ب، يقطع يكر، يشوه، يبتز (ضلعاً)
mutilation /mju:t'leɪʃn/ n [C,U] كريتكدن،
 (تهرم)، تيكدان، نواندن، لئى كرده وه
 تشويه، تمثيل، بتر
mutineer /mju:t'niə(r)/ n [C] ياخى بوون،
 سهركيش
 المتهد
mutinous /mju:t'nəs/ adj ياخى بووه، سهركيش،
 ووروزاؤ، ياخى، شوورش گيئر، بارنه بهر
 متهد، نازر، عاصى
mutiny /mju:tni/ n (pl -nies) ياخى بوون
 (به تايه تى سهريازان، يان دهريازانان)
 بخاصه الجند أو البحارة) تهره، عريان
 □ vi ياخى نه بئى، بانگيشه ي ياخى بوون ده كات
 يتهد، يعن الصيان
mutter /mʌtə(r)/ vt, vi ده منگيئى، مرمرينى دكت،
 به ده ننگى نزم و ناديار نه دونى
 يتهم، يغمم، يتكلم، بصوت منخض غير مفهوم
 ~ ing threats نه منگيئى، هه رشه نه كا
 يغمم، يتهم مهدها
mutton /mʌtn/ n [U] گوشتى به زى، گوشتى مهر
 (من) يان به ز
 لحم غنم أو ضان
mutual /mju:tʃuəl/ adj ۱. (خوشه ويستى، ريز)
 دولايه ن، دو قولى ۲. (ههست و بيروا) هاوبهش
 ۱. (العب، الاحترام) متبادل ۲. (المشاعر، الاراء) مشتركة
 ۳. هاوبهش، هاو هاوپرى، هاوپرى
 our ~ friend ههردولا، دو قولى
 ۳. مشترك: صديقنا المشترك، صديق الطرفين
mutually adv ههف هالئيتى، ئالوگورانه
 على نحو متبادل أو مشترك
muzzle /mʌzl/ n [C] ۱. لوت، پوز، قه پوز، ده مامك،
 دهف، دهه وانه بؤ ده مى نازه ل ۲. ده مى تفهنگ، كوني بؤمب
 ۱. بوز، خطم، كمامة لقم الحيران ۲. فوهة البندقية، فتحة المدفع
 □ vt ده م بهستى نه كات، كپي نه كاته وه (نه ياره كان)
 يكم، يكبت، يكم افواه (المعارضين)
muzzy /mʌzi/ adj ۱. بير شيواؤ، گيئر، بيهن،
 نهنگ، شاش، مهست

مشوش الذهن، دائخ
my /maɪ/ adj ۱. هى مه ۲. له شيوگى بانگ كردن
 ۱. خاصتى، لى ۲. فى صيغة المخاطبة:
M~ Lord نهى گهوره م
 ياسيدى الفاضل
M~ dear (John) نازيزم (جون) ۳. بؤ سهر سورمان
 عزيزى (جون) ۳. للتعجب
M~ goodness! خودايه، نه لاله ناسوده ييم
 يا الله! يا سلام
myopic /maɪ'ɒpɪk/ adj كورت بينى، توشى كورت
 بينى بووه
 قصير النظر، مصاب بقصر النظر أو الحسر
myriad /mɪrɪəd/ n [C] ژماره ي كوتايى، نه هاتوو
 أعداد لا تحصى
myrrh /mɜ:(r)/ n [U] زه حفف، گه لهك، كه تيره به كى
 بؤن تيز بؤ پيشه سازى بؤن به كارديت
 المر، صمغ زكى الرائحة يستخدم فى صناعة العطور
myrtle /mɜ:tɪl/ n [C] مؤرد، ريحانه، مؤرد رووه كيكى
 بؤن خوشه مؤرد، مهك، مورتك
 الاس، ريحان، جلاس، نبات عطرى
myself /maɪ'self/ pron خو، خو،م، نه زب خو، خو
 انا نفسى، بنفسى
mysterious /mɪ'stɪəriəs/ adj ناديارى ئالوز، لئىل
 غامض، يوحى بالفروض، خفى، مبهم
mystery /mɪ'stəri/ n [C,U] (pl -ries) ۱. نهينى،
 ئالوزى، مامك، پهوله، مه تهل
 ۱. سر، لفر، أحجية
 ئالوزى تيايه، به نهينى داپوشراوه
 ۲. (له شيوگى كو) كاروبارى بؤنه تايينه نهينى به كان
 يحفه الفروض، محاط بالاسرار ۲. (فى صيغة الجمع) طقوس
 ومراسيم دينية سرية
mystery play n نواندنى كوون چيروك، له باره ي
 كتبيى پيروزه وه باس ده كات، مه تهل
 تمثيلية قديمة تحكى قصة من الكتاب المقدس
mystic /mɪ'stɪk/ adj زگماكى، سوفى صوفيگه رينى
 باطنى، صوفى، غامض
 □ n [C] سوفى، ئيمانى سوفيه تى هه به، ده رويشى،
 خاوه نياپور

متصرف، صرفی، مؤمن بالتصرف
mystical /mɪstɪkəl/ *adj* هیمائی، زگماکی مہبہستی
 بروحی مہیہ، گیانی، ہوندوری، دہرونی
 رمزی، باطنی، ذو معنی روحی
mysticism /mɪstɪsɪzəm/ *n* [U] زگماکی، سوفیہتی،
 سوفیگہری
 باطنیہ، صوفیہ، المذہب الصوفی
mystification /mɪstɪfɪkəʃn/ *n* [C,U] کویرکردن،
 فالوژی، شہرہی، سہوسامی، شاشکرن، فالزاندن، نہہنی،
 نہپہنی
 تعمیہ، غموض، اربالہ، حیرہ، تحبیر
mystify /mɪstɪfaɪ/ *vt* (*pt, pp* -fied) سہوسام دہہی،
 دہہتالوژینی، دفالزت، شاش دکت
 یدہش، یحیر، یحیط بالغموض

۱. داستان ۲. چیروکی پروپوچ
myth /mɪθ/ *n* [C,U] ۱. اسطوره ۲. قصہ خرافیہ عن بطولہ خارقہ محتدات زائتہ
mythical /mɪˈθɪkəl/ *adj* نەفسانہیی
 اسطوری، خرافی
mythological /mɪθəˈlɒdʒɪkəl/ *adj* نەفسانہیی
 خہ پالی
 خرافی، خیالی، ذو علاقہ بالاساطیر او علم الاساطیر
mythologist /mɪθəˈlɒdʒɪst/ *n* [C] میسولوجی،
 پروپوچزانی، نەفسانہیی، نەفسانہزان
 العالم المیسولوجی، العالم بالاساطیر
mythology /mɪθəˈlɒdʒi/ *n* [C,U] (*pl* -gies) نەفسانہزانی
 میسولوجیا، اساطیر الاقدمین

N

N, n /en/ (pl n's enz)	چوارده‌بم پیتی ئەلف‌بەینی ئینگلیزی	naively <i>adv</i>	ساویلکانه، ناسایانه بساذجة، بیساذجة
	الحرف الرابع عشر من الأبجدية الأنكليزية	naivety /naɪ'vɪteɪ/ n [U]	ساده‌یی، ساکاری ساذجة
nab /næb/ vt (-bb-)	ده‌گیری، دگرت، گرفتاردکت، ده‌ست‌گیرده‌کری	naked /neɪkɪd/ <i>daj</i>	رووت، بێ‌چل، بێ‌بەرگ، زلیت عار، بلا‌ملا‌بس
	(ل.د) قبض‌علی، یه‌قتل	<i>with the ~ eye</i>	ته‌ن‌ها به‌چاوی رووت بالعین‌المجرده
nadir /naɪdɪə(r)/ n [C]	که‌مترین خال‌له‌به‌خت نزمترین (به‌ختی که‌سیک وئاواته‌کانی)	nakedly <i>adv</i>	به‌رووتی، به‌ناشکرا، به‌زلیتی، په‌تی بشکل‌عار / مجرد، بلا‌مواربه
	(مجاز) الحضيض، ادنی‌نقطة (فی‌حظ‌الشخص، اماله)	nakedness n [U]	رووتی، زلیتی عری
¹ nag /næg/ n [C]	ئه‌سه‌ی بچووک (ل.د) فرس‌صغیر، مهر	name /neɪm/ n [C]	۱. ناو، ناؤ ۱. ئیس‌م
² nag /næg/ vt, vi (-gg-)	به‌رده‌وام سکا‌لا‌ئه‌کات، بیزاری‌ئه‌کا به‌تانه‌لیدان، سه‌رزه‌نشتی‌ئه‌کا	<i>in the ~ of</i>	به‌ناوی (یاسا) / له‌پیناو ب‌اس‌م (القانون‌مثلا)، من‌أجل
	یشکو‌ب‌استمرار، یزعج / یضایق‌باللوم	<i>call sb ~ s</i>	قه‌سی‌په‌ئهلئ، جینو‌ئه‌دات یسبه / یشتمه
nail /neɪl/ n [C]	۱. نینۆک، ۲. بزمار، میخ ۱. ظفر، ۲. مسار	<i>not have a penny to one's ~</i>	به‌ناوی‌خو‌یه‌وه‌هیچ پاره‌به‌کی‌نی‌به‌۲. ناویانگ
<i>on the ~</i>	هه‌ر ئیستا، ده‌م و ده‌ست فی‌ال‌حال	<i>make/win a good ~ for oneself</i>	لا‌یملک‌أی‌نقود‌ب‌اسه‌۲. سه‌عه، شه‌ره ناویانگی‌باش‌بو خو‌ی‌په‌یدا‌ئه‌کات
<i>hit the ~ on the bead</i>	کار‌ئه‌کات / راست‌ئه‌لئ ی‌فعل / یقول‌الصواب	☐ <i>vt</i>	یکسب‌سه‌عه‌طیبه
☐ <i>vt</i>	به‌بزمار‌را‌گیری‌ئه‌کات یبت‌بمسار	nailbrush n [C]	۱. ب‌ه‌ی‌ئه‌وت‌تری، بانگ‌ئه‌کری، ناف‌دکت، نا‌فیر دکت، ۲. ناوی‌ئه‌ئئ، ناف‌دکت
nailbrush n [C]	فلجه‌ی‌نینۆک‌پاک‌کردنه‌وه فرشاة‌لتنظیف‌الأظفار	nail-varnish n [C]	۱. یس‌می، ی‌دعو، ۲. یس‌می / ی‌ذکر‌شینا‌بال‌اس‌م‌أو‌بالت‌حدید ئه‌و‌نرخه‌ب‌لی‌که‌ئه‌ته‌وی
nail-varnish n [C]	بویه‌ی‌نینۆک، فرجه‌یانینۆکان ملع‌للأظفار	naive /naɪv/ <i>adj</i>	ئه‌و‌نرخه‌ب‌لی‌که‌ئه‌ته‌وی أ‌ذکر‌السر‌الذی‌تریده
naive /naɪv/ <i>adj</i>	ساویلکه (له‌بچووک‌ی‌دا‌یا‌له‌که‌م شاره‌زایی) ساده، ساکار ساذج (الصغر‌السن‌أو‌عدم‌الخبرة‌مثلا)، بیط		

namesake <i>n</i>	هاواناو، هاف ناو، ههف ناف سعين، حامل نفس الاسم
nameless /neɪmlɪs/ <i>adj</i>	۱. بى ناو، بى ناف ۲. خراپتر له وهى كه بناسرى / ياسى نه كا ۱. بدون اسم، مغفور ۲. اسوا من آن يعرف / يوصف
namely /neɪmlɪ/ <i>adj</i>	وهك، مه بهست له، واته بالتحديد، اى يدك مندال <i>Only one child, ~ Mary, was absent.</i> بوو كه نه هاتووه نه وئيش ماري به لقد كانت طفلة واحدة، وهي ماري متفنية
nanny /næni/ <i>n</i> [C]	دايهن (مثال به خيوكه) دادوك مرية اطفال
nanny-goat /gəʊt/ <i>n</i> [C]	مى بى بز أنتى الساعز
¹nap /næp/ <i>n</i> [C]	وه نه نوز، كورته خهو، سمرخهو سنة من التوم: نوم لفترة قصيرة
<i>have/take a ~</i>	خه ونه چكه، خه وى كورت يفظو لفترة قصيرة
<i>be caught ~ ping</i>	به خه والوو نه بپترى، به ههله له سهرى نه زميرى يفضب غافيا، يحسب عليه الخطأ
²nap /næp/ <i>n</i> [U]	تالى كوتال وبر القماش
napalm /neɪpɑ:m/ <i>n</i> [U]	ماده بى زوو بسوتى، زووگرته گرى ماده شديده الاحتراق بومبى ناپالم قنبلة النابالم
nape /neɪp/ <i>n</i> [C]	پشته مل دواوهى مل الفتا، مؤخرة العنق
naphtha /næfθɑ:/ <i>n</i> [U]	شله به كى نهوتى / زوو بسوتى، روئى نهفتى سائل نطفي / قابل للاشتعال (سائل النفتالين)
naphthalene /næfθəli:n/ <i>n</i> [U]	نهفتالين (نه سه نيك) بو پاراستنى جل له ميروو نفتالى (يستخدم لحفظ الملابس من الحشرات)
napkin /næpkɪn/ <i>n</i> [C] (<i>table ~</i>)	۱. ده سر، ده سته سر ده سوگ، بهروانكه

nappy /næpi/ <i>n</i> [C] (<i>pl -pies</i>)	۱. مندبل ورقى للانداء ده سرى مندال مندبل يستخدم للأطفال
narcissus /nɑ:'sɪsəs/ <i>n</i> (<i>pl ~ es, -cissi</i>)	گوله نيرگز زهرة النرجس
narcotic /nɑ:'kɒtɪk/ <i>n</i> [C]	ماده بيهوش كهر، ته زينه كهر، سر كهر ماده مخدرة
narrate /nə'reɪt/ <i>vt</i>	ده گيرته وه، نه بلى، چيروك ديبوت يحكى، يقص، يروي
narrator <i>n</i> [C]	چيروك گيره وه، قسه كهر، چيروكيز الراوى
narrative /næ'rɛɪv/ <i>n</i> [C,U]	چيروك، راز قصة، قصصى
napkin devmtitls	سوتانه وهى ناوگه بى
narrow /næ'rɔ:/ <i>adj</i> (<i>-er, -est</i>)	۱. ته سلك، تهنگ ۲. بچووك، ديارى كراو ۱. ضيق ۲. صغير محدود بازنه بيهك هاورى ديارى كراو ۳. له فاستيكى زور ته سلكدا دائرة محدودة من الأصدقاء ۳. على نطاق ضيق
<i>a ~ circle of friends</i>	دهر بازويون به سه موره هروب بمعجزة
<i>a ~ escape</i>	به زودينه بچووك كيم پترى ۴. وورد، ووردين - باكتريه ضيعة ۴. دقيق، مدقق
<i>by a ~ majority</i>	<i>What does the word mean in its ~ sense?</i> مه به ستنى ته واوى نه ووشه چى به؟ ماهر المعنى الدقيق للكلمة
narrowly <i>adv</i>	۱. به ته سلكى، ديارى كراو ب كورتى، به خورتى ۲. به ووردى، به ووربايى ۱. بشكل ضيق، محدود ۲. بدقة بعناية
narrow-minded /næ'rɔ:'maɪndɪd/ <i>adj</i>	ببر ته سلك، تهنگ بينى ده مارگير ضييق الأفق
narrow-mindedness <i>n</i>	ببر ته سلكى، مه زى هسكى ضييق الأفق

nasal /neɪzəl/ *adj* لوت، لوتی، په یوهندی به لوتنه وه
هه به

أنف، له علاقة بالأنف

nasal sinus لوتنه گیر فانونو چکه
په یو یا الینیه

nasty /nɑːsti/ *adj* (-ier, -iest) ۱. پیس، قیزه ون،
خراب، چه په ل، ناشرین
۱. قدر، کریم، مقرر

کاري نه په سه نند، رق له سک، قین *a ~ piece of work*
له دل ۲. تر سناک، په نازار، هره شه له کراو
عمل کریمه / حاد ۲. خطر، مؤذی، مهده

natal /neɪtəl/ *adj* زاینی، زاینی
میلادی، مولدی

nation /neɪʃn/ *n* [C] میللت، گهل، نه ته وه
أمة، شعب، قوم

nationwide *adj, adv* له سره ناستی نه ته وه
على مستوى قومی

national /næʃnəl/ *adj* نه ته وه
قومی

~ anthem سروددی نیشنمان، سروددی نه ته وه
النشید / السلام الوطنی

~ park باخچه ی گشتی
متره عمومی / حديقة عامة

~ service خزمه تی سهریازی
الخدمة العسكرية

[C] *n* هاوولاتی، خه لک، هدف ولاتی
مواطن

British ~ s in China هاوولاتی بهرینانی له چین
المراتون البريطانيون فی الصين

nationalism /næʃnəlaɪzəm/ *n* [U] ۱. نه ته وه
نه ته وه په روه ری، نه ته وه یه تی ۲. نیشنمانی، دلسوزی،
نیشنمان و نه ته وه

۱. قومیة ۲. وطنیة، إخلاص للوطن / للأمة

nationalist /næʃnəlaɪst/ *n* نیشنمانی، گهلکی نه ته وه
قومی، وطنی

nationality /næʃnəlaɪti/ *n* [C,U] (*pl -ties*)
ره گه زنامه، رازیری
جنیة

men of French ~ پیاوانی هه لگري ره گه زنامه ی
هه نسی

رجال يحملون الجنسية الفرنسية

nationalize /næʃnəlaɪz/ *v* خنومالی نه کسات،
خاوه نیه تی شتیک نه گه ری نیته وه بز ده ولت، مللی
یؤم، په ول ملکیه شیء للولة

nationalization /næʃnəlaɪzəɪʃn/ *n* [U] مللیکری دن،
خنومالی کردن نه ته وه بی کردن
تأمیم

native /neɪtɪv/ *adj* ۱. نیشنمانی، نه ته وه
۲. (سینه ت) زگماکی، سروشتی وه رنه گراو

۱. وطنی، قومی ۲. (الصفات) فطری، طبیعی غیر مکسب

*Rather than instruct a lawyer to defend him, he
relied on his ~ wit.* له بری نه وه ی داوای پاریزه ر بکات

۳. تا به رگری له بکات، پشت به زیره کی خوی نه به ستن
(روهک، ناژهل) ناو خوی، سر به نیشنمانیکی دیاری کراو
بدلاً من أن يطلب محامياً للدفاع عنه، إعتد على ذكاه الفطري

۳. (النبات والحيوان) محلی، یستی له موطن معین

plants ~ to America رووه کی نه مریکا
نباتات موطنها آمریکا

۱. هاوونیشنمان، هاوولاتی، به کی، نیشنمانی، [C] *n*
سروشتی
۱. موطن

a ~ of Wales هاوونیشنمانی ویلز (لهوی له دایک بووین)
۲. رووهک یا ناژهل سر به نیشنمانیکی دیاری کراو

مواطن من ویلز (مولود بها) ۲. نبات أو حيوان یستی له
مواطن معین

The kangaroo is a ~ of Australia که نغه ر
وولانه که ی نوسترالیاه
الکتفر موطنه أستراليا

nativity /nəˈtɪvəti/ *n* [C] له دایک بوون، له دایک بوو
زاین
میلاد، مولد

a N~ play شانو گه ریه که له سر له دایک بوونی مه سیح،
(عیسا)

سرحیة عن میلاد المسیح

natural /nætʃrəl/ *adj* ۱. خورسکی، سروشتی،
زگماکی، خورستی

۱. طبیعی
 ~ forces هیزی سروشتی (وهك با)
 قوی طبیعی (كارلیاح مثلا)
 ~ history میژووی سروشتی
 تاریخ طبیعی
 animals living in their ~ state نازهل ژیانی
 سروشتی به سهر نه بات ۲. زگماکی، خورسک
 حیرانات تعیش حیاتها طبیعی ۲. فطری
 a ~ orator ناخافتنگه ری زگماکی
 خطیب بالنطرة
 her ~ abilities توانای سروشتی خوی ۳. ناسایی،
 پیشینی کراو، باو
 قدراتها النظرية ۳. عادی، متوقع، مأوف
 die a ~ death به مردنی خوایی نمری
 بموت میتة طبیعی
 It is ~ for a bird to fly. سروشتی به یو بالنده که بفری
 ۴. ناسان، نانالوز، بن تیچوون
 من طبیعی آن بطیر الطائر ۴. بسیط، غیر معقد، بلاتکلف
 به دهنگی سروشتی نهدوی
 speaking in a ~ voice (بن پیوهان)
 يتکلم بصوت طبیعی (بلا تکلف)
 ~ behaviour ره فتاری ساده (بن پیوهان و نالوزی)
 سلوک بسیط (بلا تکلف أو تعقید)
 ۱. به شیوه یه کی باو، سروشتیانه
 naturally adv
 هه لیهت، ناسایی، ساده ۲. سروشتی، به زگماکی ۳. هه
 چو نیک بیت
 ۱. بشکل مأوف، متوقع، عادی، بسیط ۲. بالطبیعة، بالنطرة ۳.
 بطبیعة الحال، طبعاً
 naturalism /næt'frelɪzəm/ n [U] سروشتگه ری
 (له هونه ر) دا سروشتیتی، خورستی
 المذهب طبیعی (فی الفن)
 naturalist /næt'frelɪst/ n [C] زانا له میژوی
 سروشتیدا، سروشتگه ری، خورستکار، سروشتگه
 باوهمه ندی نولامروشتی
 عالم فی التاريخ الطبيعي؛ مناد ب / ممارس للمذهب الطبيعي
 سروشتگه رخواز،
 naturalistic /næt'frelɪstɪk/ adj سروشتگه ری سهر به فو نابخانه ی سروشتی
 طبیعی، يتسى للمدرسة الطبيعية

۱. ره گهزی نهو
 naturalize /næt'frelaɪz/ vt, vi
 وولاته وه نه گری، وولاتی دکت، سروشتی دکت،
 وولاتی دکت ۲. واژه یه که له زمانیکه وه نه خاته زمانیکی که وه
 ۱. بجنس، بمنع شخصاً (من دولة أخرى) حقوق السواطن ۲.
 یدخل لفظاً من لغة إلى أخرى
 naturalization /næt'frelaɪzɪʃən/ n [U]
 سروشتی کردن، سروشتیکرن، وه لاتیکرن
 تجنيس، نغل کلمة من لغة إلى أخرى
 ۱. سروشتی، گهروون و
 nature /'neɪtʃə(r)/ n [C,U]
 بوئه وه ری، خورست
 ۱. الطبيعة الكون وما فيه من مخلوقات
 ~ study خویندنی سروشت
 دراسة الطبيعة عبادة الطبيعة
 سروشت فیرون، سروشته رستی ۲. هیزی
 ~ worship سروشتی تیکوشانی مروّف دژبه
 ۲. قوی الطبيعة کفاح الإنسان ضد قوی الطبيعة
 هیزی سروشتی
 mankind's struggle against ~
 ۳. ژیسانی مساده دوور له شار ۴. ره وشته بنچینه یه کان،
 بنهماکان، تابه تمه نده کان
 قوی الطبيعة ۳. الحياة البسيطة بعيداً عن المدينة ۴. الصفات
 الأساسية، الخواص
 ليکولینه وه ی سروشت و
 studying the ~ of gases
 تابه تمه ندی گازه کان ۵. ره وشته جیاکاره کانی بوئه وه
 دراسة خواص الغازات ۵. الصفات المميزة للكائن
 کچی چاکو لیورده یه
 a girl with a kind ~
 فتاة ذات طبيعة سحنة
 سروشتی مروّفا یه تی
 human ~
 الطبيعة البشرية
 چاکی، باشی بن خو په رستی
 good ~
 الطيبة، عدم الأنانية
 سروشتی سه گ وایه
 It is the ~ of dogs to bark.
 که بوه ری ۶. جور، توخم، کومه له
 إنه من طبيعة الكلاب أن تنبح ۶. نوع، فصيلة، مجموعة
 له و شتانه ی له م جورده وه که یه کن
 things of this ~
 الأشياء التي من هذا القبيل
 هاوشیوه، له یه کچوون
 in the ~ of
 یمانل، یطابق، یشابه
 خاوه ن خوره وشتی باش / خراب
 good/ill-natural

	ذو خلق حسن / سیه
naught /nɔ:t/ n	سفر، هیچ، بین به ها، ج نه صفر، لاشیه
naughty /nɔ:ti/ n	(مندانال، رفتاربان) لاسار، بزیهو (الأطفال، سلوكهم) عاق، مشاغب
naughtily adv	لاساارانه، شیم
	علی نحو مشاغب بذاءه، ملوک سیه
naughtiness n [U]	بیزاریتی، لاساری، به دره و شتی سوء السلوک
nausea /nɔ:siə/ n [U]	دل تیکدل هاتن، رشانه وه هیلنج دان، دل خرابیون، قیز، له فون، دل رابون شعور بالقیء الغیان
nauseate /nɔ:steɪt/	هیلنج نه دا، نه رشینه وه، بیزنه کانه وه، دل خراب دیت یقز، بدعو الا تقیز
nauseous /nɔ:ɪəs/ adj	دلی تیکدل دی به هوی رشانه وه وه، بیزار، بیزار مقز، یسب القیء / الغیان
nautical /nɔ:tɪkl/ adj	دهریایی، په یوه ندی به پاپوری دهریاوه هه په / دهریاوان بحری، متعلق بالسفن / الملاحة... الخ
naval /neɪv/ adj	دهریایی، که شتی به بحری
~ officers	نهفسه ری دهریایی ضباط البحرية
nave /neɪv/ n [C]	به شتیکی سده کی کلیسه که نوژی لن نه کری، رونشگه ها دیری الجزء الرئيسي فی الكنيسة حيث يجلس المصلون
navel /neɪv/ n [C]	نافک، ناوک السرة
navigable /nævɪgəbl/	بو دهریاوانی دهست نه دات، دهریاگه ریبیار صالح للملاحة
navigate /nævɪgeɪt/ vt, vi	رابه ری به له م ده کات، ته یاره یا به له م لن نه خوری، دهریا دکت یبحر، یقود طائرة / سفينة
navigator n [C]	دهریاگر، که شتی لن خور، دهریاگر ملاح، ربان

navigation /nævɪgeɪʃn/ n [U]	دهریاگری، دهریالان، گه میفان، که شتیفان ملاحة / إبحار
navy /nævi/ n [C] (pl -vies)	کریکاری ناکارامه، نه شاره زا عامل غیر ماهر
navy /nævi/ n [C]	که شتی گه ل، گه له که شتی، هیزی دهریایی الأسطول / البحرية
~ blue	شینی تیر، شین تاریک أزرق داکن
nay /neɪ/ adv	(له کونا) نه خیر، نه (قدیماً) لا
nap(-tide) /ni:ptaid/ n [C]	رؤخی دهریا که ناو نه گاته که مترین ریژه رادان، رادانا ته مام الجزر: المعاقی حینما تصل المياه الی أذناها
near /nɪə(r)/ adv (-er, -est)	په کم: نزدیک له، نزدیک، (له کات و شوین) کن، جه م أولاً: علی مقربة، قریب (فی الزمان أو المكان)
□ adv	نه و یستگه په یی که زور نزدیکه به براده په ک که دوو ده قه ری په المحطة القريبة إلى حد ما فهي
	<i>The station is quite ~ it's only two minutes' walk.</i> له دووری دوو خوله ک علی مسیره دقتین
	<i>The summer holidays are drawing ~ .</i> پشوری هاوین نزدیک بووه ته وه إن عطلة الصيف تقترب
<i>He lives ~ by.</i>	نه و کوره له نزدیک نیره وه نه زی، له م نزیکانه نه زی إنه یسکن قریباً من هنا
□ prep	دووه م: له نزدیک ثانیاً: بالقرب من
<i>Don't go ~ the edge of the cliff.</i>	نزیک قه راغی که نده که یان لاپاله که مه که وه لا تقترب من حافة الصخرة
<i>It's getting ~ dinner time.</i>	کاتی نزیک بوونه وه ی نانی نیوه رو / نیواره به

- إن الوقت يقرب من موعد الغداء / العشاء
 □ *adj* سي يهـم: ١. نزيك، په يوه ندى خزم، خزمایه تى
 ثالثاً: ١. قريب، وثيق الصلة
She is a ~ relative of mine. نهو كچه نزيكترین
 خزمه یو من
 إنها من الأقارب الأقرین لی
They are our ~ and dear friends. نهوان نزيكترین
 و خوشهويست ترین و هاوریمانن
 إنهم من أصدقائنا المقربين والأغزاء
 ٢. (به شینکی ترومی) *He's very ~ with his money.*
 یا وولاخ) نزيك قه رخ جاده ٣. چاوچنوك
 ٢. الجزء من السيارة او الدابة) القريب من جانب الطريق ٣.
 بخيل
a ~ thing زور چاوچنوكه به سامانه كهی
 ٤. دهر بازيوون به سهمه ره
 إنه بخيل بماله ٤. هروب بمعجزة
 □ *vt, vi* نزيك نه كه ويته وه
 يقرب، يدنو
a ship ~ ing land كه شتيه كه نزيك وشكاني نه يته وه
 سفينة تقرب من البر
nearly adv ١. نزيك، به نزيكي، ههما
 ١. تقريباً
 ~ six o'clock كاتز ميم نزيك شه شه
 الساعة السادسة تقريباً
 not ~ ٢. دوورتر له وهی كه هه په، نزيك ني په
 ٢. أبعد من أن يكون...
nearness n [U] نزيك
 قرب، دنو
neat /ni:t/ adj (-er, -est) ١. ريك و پينك،
 جوان پوښ، ياساويست، توندوتول، ساده، نهرم، پالز
 ١. منظم، مرتب محب للنظام، مهندس، منسق
a ~ worker كريكاري ريك و پينك (ياساويست)
 عامل مرتب (محب للنظام)
a ~ desk كتيخانه ي ريك و پينك
 مكتب مرتب و منظم
 ~ writing نوسيني جوان و ورد ٢. ساده و كاريگه،
 جوان
 ٢. كتابة منسقة ٢. بسيط وسار، أنيق

- a ~ dress* كراسي جوان، ريكپوش ٣. كارامه، ناياب
 فستان انيق ٣. باړ، رانج
a ~ answer وه لامي پر مانا
 اجابة ماهرة
a ~ trick فيلي يان ته شقه له ي ليرانانه ٤. (مهی)
 خه ست ناو تينه كراو
 حيلة بارعة ٤. (الخر) غير مزوج بالماء
neatly adv به ريك و پينكي، به ووردي
 بنظام، بترتيب، ببراعة
neatness n [U] ريك و پينك، جوان پوښ، ليكدايي،
 تاز، زيري
 نظام، ترتيب، براعة
nebula /'nebjulə/ n [C] (pl-lae-li) هورويكي ته نك:
 كومه له نه ستيره په كي دور كه وهك شه وقي رورنك ليل
 دهر نه كه ون
 غيمة سديمية: مجموعة من النجوم البعيدة ترى نسي السماء
 كرقعة ضوء معتمة
nebulous /'nebjuləs/ adj هورواي، تاريخ، ليل،
 ناديار، نه وري
 غائم، محم، غير واضح
necessarily /'nesəsəri/ adv پ يفيان،
 به پيوستي، حه تمي
 بالضرورة، حتماً
necessary /'nesəsəri/ adj پيوست، گه رهك،
 داخواز، هدر نه يي يي، باوهرمه ندي
 ضروري، حسي، اضطراري
Sleep is ~ to health. خه و پيوسته يو ته ندروستي
 النوم ضروري للصحة
 □ *n [C]* (شيوگي كو) پيوسته كان، بنه ماكاني زيان
 (عادة في صيغة الجمع) ضروريات، أساسيات الحياة
necessitate /nr'sesɪtət/ vt پيوست ده كات،
 پيديت
 يحتم، يستلزم
necessity /nr'sesɪtɪ/ n [C,U] (pl -ties) ١. پيوستي،
 ناچاربوون، پيوستي، پارمه تى
 ١. احياء، حاجة، عوز
 ~ *drivent to steal by* پيداويستي پالي يوه نا دزي
 بكات

- دفعته الحاجة إلى السرعة
 بُو به کارهینانی کاتی پیویست ~ *for use in case of*
 ۲. پیویستی، شتیکی پیویست
 للأستخدام وقت الحاجة ۲. ضرورة، شيء لازم
 خواردن و *Food and warmth are necessities.*
 گرم کردنه وه له پیداویسته گانه ۳. ههزاری، نه داری، پنیان
 یعتبر الأكل و الدفء من الضروريات ۳. فقر، إملاق، فاقه
 له کاتی ههزاری دا *in* ~
 فی حالة من الفقر
 ۱. مل، گهردن، حهفک، گهلی *neck /nek/ n [C]*
 ۱. رقه، عنق
 (دوو پیشبرکی گهره که) به تهنیشت ~ *and*
 یه که وهن (له بهک ناستدان)، گه لهک نزیک ههف پیشبرکی
 (المتسابقان فی سباق) یجریان جنباً إلى جنب (فی مستوی
 واحد)
 یا سه رکه وتنی ته و او یا شکستی بیژراو ~ *or nothing*
 إما النصر التام أو الهزيمة المتكرة
 به شیوه یه کی گشتی / ته و او ۲. هه *and crop*
 شتیگ وهک مل واین
 بشکل کلی / تام ۲. ای شیء کالغلق
 ملی شوشه *the ~ of a bottle*
 عنق الزجاجة
 ملوانکه، گهردانه، گهلواز ستوفانک *necklace n [C]*
 عقد، قلادة
 به خه ی کراس *neckline n [C]*
 فتحة الفستان
 بُوینباخ، ستوبه ن *necktie n [C]*
 رباط عنق
 شیله (گول) *nectar /nekta(r)/ n [U]*
 رحيق (الزهور)
 (له فره بنی بُوژنی شووکردوو) *nee /nei/ adj*
 (پیشگریکه پیش ناو نه که وی بُو ناسینی ناوی خیزانی)
 ماله باوانی پیش شووکردن
 (فی الفرنسية للمرأة المتزوجة) صیفة تلحق بالأسم لتعرف إسم
 أسرتها قبل الزواج
 ۱. پیویستی بهی به تی، داوای نه کات، *need /ni:d/ vt*
 ده خوآزیت
 ۱. یحتاج، یطلب

- پیویستیان به خوآردنی زیاتره *They ~ more food.*
 اینهم یحتاجون لزمید من الطعام
 قاپوته که ی پیویستی *His coat ~ s mending.*
 به چاککردن هه یه ۲. پیویسته، کاره که و اینویست ده کات،
 حهوجه دبت
 این معطفه یحتاج لأصلاح ۲. یلزم، یستدعی الأمر
 (نه شیوگی چاوگی هه یه و نه ناوی بکه یان *aux v* □
 ته و او که ری)، شیوگی رانه بر دوی تاکی
 (لیس له صیفة مصدر أو إسم فاعل و مفعول و صیفة المضارع
 للمفرد الغائب)
 نادیار به *need* نه مینته وه *needn't /ni:dnt/ need not*
 وه کورتکراوه ی *need not* بریشی یه له)
 تظل *need* کما تختصر *need not* إلى
 نایا پیویسته نیستا برویتته وه *Need you go home yet?*
 بُو ماله وه؟
 هل یلزم أن تذهب إلى البيت الآن؟
 نه خیر، پیویست ناکات *No, I need not/ ~ n't.*
 لا، لیس ذلك ضرورياً
 ۱. پیویستی، داخوآز، ده ست *need /ni:d/ n [U]*
 ۲ *need*
 تنگی، پنیان
 ۱. حاجة، عوز
 پیویستی به پاره یه ۲. پیویستی *in ~ of money*
 فی حاجة إلى نقود ۲. ضرورة
 پیویست به یه له پهل ناکات ۳. (له) *no ~ to hurry*
 شیوگی کۆ) پیداویسته کان، دا کۆکی یه کان
 لیس ههناک ضرورة للأسراع ۳. (فی صیفة الجمع) إحتیاجات،
 من الضروريات
 به شی *earning enough for one's ~ s*
 پیداویستی به یه له کات
 یکب ما یکنی لهد إحتیاجاته
 پیویست، حهوجه دار *needful adj*
 ضروری، لازم
 نا پیویست، بهی حهوجه یی *needless adj*
 لا لزوم له
 ناتاج، نه دار، ههزار، *needy adj (ier, -icst)*
 حهوجه دار، ده ست تهنگ، ده ست کورت
 فقیر، محتاج، معزز
 ۱. ده رزی دروومان ۲. ده رزی *needle /ni:d/ n*

- تريكو، ۳. ناماژده كهر له (قبيله نمايان ژمبیار) ۴. ده زوی شریقه لیدان ۵. گه لای داری ده زویله یی، چزو
۱. ایره للعیاکه / للخیاطه ۲. ایره تريكو ۳. مؤشر (فی بوسله أو أعداد) ۴. ایره المحقن ۵. ورقة شجر لایریه الشكل
- زنی دروومان كهر، ژنا ده زوی كار ~ woman
 امرأة تعمل یسفل الأبرة
- needlework** *n* [U] ده زوی كاری دروومان، نه خشاندن
 أشغال الأبرة
- ne'er** /neɔ(r)/ *adv* (له هونراوه) هه رگیز، ناییت
 (فی الشعر) ابدأ، مطلقاً
- ne'er-do-well** /neədu:wel/ *n* كه سیکی بین كه لك، سه رنه كه وتوو له هه موو شتیكدا
 شخص عديم القادة، شخص فاشل فی كل شیء
- negation** /ni'geɪʃn/ *n* [U] نه ری، نه خیر، نین، نه كردن، مانده لكرن
 نفی، انكار، رفض
 سه ر راوه شانندن . *Shaking the head is a sign of ~*
 نیشانه ی نه كردنه
 هزارأس من علامات الرفض
- negative** /neɡətɪv/ *adj* ۱. شیوگی نه فی (ووشه و هلام) نین، نه یون، مانده لی، نه ری ۲. هیمایه ی نه یونی نیشانه ۱. (الكلمات، الأجابات) سلبی، غیر ایجابی ۲. دال علی عدم وجود العلامات
 جیاكه ره وه سیفه تی خراب (واته نه چاك یا ~ *virtue*
 نه خراب) ۳. (بیركاری: پر) نیگه تیف
 السمیة من الفضائل السلیة (أی لیست خیراً أو شرأ) ۳. ریاضیات: للكمیة) سالب
 ۴. ته زوی نیگه تیف ~ *electricity*
 ۴. تیار سالب
۱. ووشه ی نه ری ۲. (بیركاری) پری / ژماره ی [C] *n* □
 نیگه تیف ۳. (وینه گرتن)، بیوردی سالب وینه ی له سه ر ده رته خیری
۱. كلمه نی ۲. (ریاضیات) كمیة / عدد سالب ۳. (تصویر) لوح سالب استخراج منه الصورة الموجبة
 ۱. هه له كان نه سه لمینن وهك (بیردوژ)، به هه له ی *vt* □
 ده زانی ۲. پوچه لی نه كانه وه، هه لده وه شییت، بین ترخی نه كا، دژدكت

۱. یبیت خطاه (نظریه مثلاً)، یدحض ۲. بیطل، یجمل شیئاً عديم القادة
۱. پشت گوئی نه خات **neglect** /ni'glekt/ *vt*
 ۲. فه رامووشی نه كات (كار)، بین راپه راندنی
 ۱. یهمل ۲. یترك عملاً بلا إنجاز، یحذف
- *n* [U] گوئی بین نادات، هیفشاندن، کیچی
 سست گرتن
 إهمال
- گوئی نه دان به كار، فه رامووش كردن ~ *of duty*
 إهمال فی الواجب
- له باری كه متهمه یی، سست گرتن *in a state of ~*
 فی حالة إهمال
- neglectful** *adj* كه م ته رخم، خاویلكه، فه رامووشكار مهمل
- negligence** /neɡlɪdʒəns/ *n* [U] زه خه لی، كه م ته رخمی، فه رامووشی، ته مبه لی، سست گرتن
 إهمال
- negligent** /neɡlɪdʒənt/ *adj* فه رامووش كار، ته مبه ل، پشت گو، خاویلكه، كه م ته رخم مهمل
- negligently** *adv* ب ته مبه لی، به فه رامووشكاری باهمال
- negligible** /neɡlɪdʒəbl/ *adj* بین ترخ، بین كه لك، كه م، کیچم
 تافه، عديم القیمة
- negotiable** /ni'gəʊʃɪəbl/ *adj* نه توانری له باره یه وه گفتوگو بکری (چه کی پاره) نه توانری، نالو ویلی بین بکری
 یمكن التفاوض بشأنه / تخطیبه (الشيك) یمكن تحویله
۱. گفت و گو دکت، **negotiate** /ni'gəʊʃɪət/ *vi, vt*
 ووت وویژ ده كات، ددت وده ستینت ۲. (چهك، به لین) نه خاته سه ر به کیچی تر ۳. هه نگاوه نه نی، نه بیبری
 ۱. یتفاوض، یتداول ۲. یحول (شیكاً، عقداً) لشخص آخر ۳. یخطی (عقیة أو حانلاً)
- negotiation** /ni'gəʊʃɪ'eɪʃn/ *n* [C,U] گفت و گو، ووت وویژ، چخراندن دان و ستاندن
 تفاوض، مفاوضة
- Negress** /ni:'gres/ *n* [C] نافرته تی زنجی، ره شهك (ژن)

	زنجیة
Negro /ni:grəʊ/ n [C] (pl ~ es)	پیاوی زنجی، ره شکوک
	زنجی
Negroid /ni:grɔɪd/ adj	له ره گزی زنجی، ره شکوک، ره شه کی وهک زنجی من الجنس الزنجی، شیهه بالزنجی
neigh /neɪ/ vi	نه چیلینی، نه زه رینی، دزرت بسهل
□ n [C]	حیلهی نه سپ صیل (الخیل)
neighbour /neɪbə(r)/ n [C]	دراوسن، هه لسن، خه لک/ وولانی درواسن جار، شخص/ بلد مجاور
neighbouring adj	سنورداشی، رهخ، درواسن مجاور
~ countries	وولانی درواسن الدول المجاورة
neighbourly adj	هه لسه کوه وتی باش، دراوسینی، دوستانه
	(تصرف) ودی/ لاتی بجار
neighbourliness n [U]	دراوسینی، هه لسنی بی الحوار
neighbourhood /neɪbəhʊd/ n [C]	دراوسن، دراوسینی، گه رهک جوار، جیره، العی
in the ~ of the post office	له تهنیشت پوسته خانه بالقرب من مكتب البريد
neither /neɪðə(r)/ adj, pron	هیچ کام، نه نه م و نه نهوه، نه لا هذرا لاذالک
N~ statement is true.	هه ر دوو دهسته وازه که راست نیه
	کلتا العبارتین غیر صادقه
I like ~ of them.	هیچ کامیانم خوش ناوی لا أحب أهداً منها
□ adv, conj neither... nor	۱. نه نهوه، وه نه نهوه ۱. لا... ولا

	نازانی و گویی نادا به هیج لا يعرف ولا یهتم بما حدث
	نه من و نه تو نهو کاره مان نه کرد ۲. نه نهوه: نه م هم خوش ناوی نهو کچهش خوشی ناویت
	لا أنت ولا أنا کنا لنفعل هذا ۲. ولا: لا أحب هذا ولا هی أيضاً تعبه
	I don't like it, ~ does she.
neo- /ni:əʊ/ prefix	نوی، پیشگریکه به مانای نوی جدید
neocolonialism n	داگیر کاری نوی الاستعمار جدید
neolithic /ni:ə'liθɪk/ adj	په یوه ندی به چهرخی به ردی نوی وه هه یه بخس العصر الحجری الحديث
neon /ni:ən/ n [U]	گازی نیون غاز النیون
nephron	گورچیله کلیله، کلیون
nephropathy	وه رده گورچیله اختلال کلیوی
nephrolithotomy	لا یردن په ردی گورچیله رفع الحصاة الکویه
nephew /nevju:/ n	کوری برا، کوری خوشک، برازا، خوارزا، خوشکه زرا (کور) ابن الأخ، ابن الأخت
nepotism /nepə'tɪzəm/ n [U]	خوشه ویستی خزما یه تی (به تاییه تی بیانخه یه سهر کار) محابهة الأقارب (خاصة بأعوانهم وظائف)
nerve /nɜ:v/ n [C,U]	۱. ده مار، ره، ره گ ۲. له شویگی کوزدا) جهوسه له باری ده مارگیری و شپرزهی ۱. عصب ۲. (فی صیغه الجمع) حالة التلق أو توتر الأعصاب
	دهنگه دهنگ ده مارم نهو روژی ۲. چاونه ترسی الضوضاء التي تثير أعصابی ۲. جراءة وقاحة
	چاونه ترسه have enough ~ to drive a racing car

بو لیخوری نی ترؤمیلی پیشبرکن
لديه الجراة الكافية لقيادة سيارة سياح

lose one's ~ دهسه لاتی بهسه خوی دانامینی
يفقد السيطرة على اعصابه

He had the ~ to accuse me of cheating.
نده مارگیر بوله تاوانی گزیم تیوه گلینی ۴. (ب، ک) هیز
لم يتورع عن ان يتهمني بالفسخ ۴. (ا، ق) قوة

strain every ~ همه مو تو انای نه خاته کار
بيذل قصارى جهده

□ vi بههیزی نه کات، پشتگیری نه کات
يقوى، يقصد

~ oneself for a task/to face trouble
خوی شاماده نه کا بو کاریکی دیاری کراو / بو
رو به رو بوونی کیشه (گرفت)

يشجع / يعد نفسه للقيام بعمل معين / لمواجهة متاعب

'nerve-centre' n [C] مه لیه نندی ده ماری، نیفه ده ماری
(دهسه لاتی)
مركز التحكم

nervless adj لاواز، شه کت، مست، ترسنوک،
بیوره

ضعيف / بلا طاقة أو نشاط

'nerve-racking' adj شه کت، ده مارتیک شکین،
ده ماروه ستین
محطم للأعصاب

nervous /nɜ:vəs/ adj ۱. توره، تایه ته به ده ماروه،
سه رگه رم، ده هری، ده ماری، هه رفینا ده ماری
۱. عصبی، خاص بالأعصاب

~ breakdown روخاو (ههست)
إنهيار عصبی

~ system کونه ندامی ده مار، ریژکاد ماری ۲. توره،
زووه له جوو، ترسنوک
الجهاز العصبي ۲. عصبی، متعجب الأعصاب

nervy /nɜ:vi/ adj ده مارگر، جوله جول کهر، ترسنوک
عصبی، وقع

nest /nest/ n [C] ۱. هیلاته ی (بالنده یا میرو) هیلین،
له هن
۱. عش (للطيور أو العشرات)، وکر
a wasps ~ هیلاته ی زهرده واله ۲. جینگه، شوینی

حدوانه وه
عش دباير ۲. مأوى، مكان مريح

شوینی ناسوده له جیگاو بانی
a ~ of soft cushions
نهرم ۳. کومه له شتیکی نیکل وینکل
مكان مريح من الوسائد الناعمة ۳. مجموعة من الأشياء

التداخلة
دروستی نه کات، ده چینه هیلاته وه
□ vi بینی / یاوی إلى العش

مالی هه لگیرو بو باشه روژ
nestegg n [C]
مال مدخر للمستقبل

نه حه ویته وه، پشو ونه دا له
nestle /nesl/ vt, vi
شوینیکی ناسوده و هینن، نه یگریته وه باوهش
يستكين إلى، یاوی إلى مكان مريح دانی، بعضن
له نیوان سه رینه کاندئا
~ down among the cushions
راده کشنی

یرقد بين الوسائد

لا ی دایکی
nestling closely against its mother
نه حه ویته وه، پشو نه دات
یاوی إلى جوار أمه

بالنده ی بچووک، چیچه لوک
nestling /nestlɪŋ/ n [C]
صغير الطير

تور، تور ی راو، په تی راو
net /net/ n [C,U]
شبکه، شبکة

توری ماسی گرتن /
fishing/tennis/mosquito ~
توری یاری نیس / توری دژه میسوله
شبکه لید السمک / لتیس / لتیع التاموس

راوده کات (ماسی یا نازه ل)، به په کار
□ vi (-tt-)
هیئانی تور، به تور دایده پووشنی
یصطاد (سکاً أو حیوانات) باستخدام الشبك، یغطي بالشباك

ده زگا، تور، کومه له توریک
net-work n [C]
شبکه، مجموعه متشابكة

هیئی ناسن، وینتگی
~ of railways/radio stations
بلاوکر دنه وه، به خشکر دن
شبکه سکک حدیدیة / محطات إذاعة

پاک، روون، بی گهرد
net, nett /net/ adj
صافی

قازانجی رووت
~ profit
ربح صاف

~ price که‌مترین نرخ، نرخى کونایى
 أقل سعر، السعر النهائي

~ weight کیشى رپوت
 الوزن الصانى

□ vt (-tt-) قازانجى ده‌ست نه‌که‌وى
 یکسب ربه‌ا صانیا

nether /neðə(r)/ adj نرم، زير نه‌رد، زيرى، نرمى
 (ا.ق.) منخض، سفلى

netting /netɪŋ/ n [U] پەت، تەل / کاتزا بۆ دروست
 کردنى پەنجه‌ره / تۆرکارى
 خيټ / معدن لهنج الشباك

windows screened with wire ~ پەنجه‌ره‌ى
 داپۆشراو پە تەلبەند
 نوافذ مغطاة بشباك من السلك

nettle /netl/ n [C] گره‌ره / جوړه رووه کيکه
 گه‌لاکانى درکاو‌ى پە
 القراص: نبات برى له اوراق شانکه

□ vt بيزارى نه‌کات، رقى لى نه‌بيته‌وه، نه‌پگه‌زى
 (مجاز) يضيق، يضب، يلسع

neuralgia /nju:ˈrældʒə/ n [U] نورالجييا: نازارى
 ده‌مار، بادارى
 النورالجييا: ألم في الأعصاب

neurotic /nju:ˈrɒtɪk/ adj که‌سینکى بادار، تووره
 ده‌مارگيرى، په‌پوه‌ندى په‌نازارى ده‌ماره‌وه هه‌په
 (شخص) يقاس من الأم عصبية، عصاى، متعلق بالأعصاب

neuter /nju:ˈtʊə(r)/ adj بين‌لايه‌ن (پرووه‌ك) نه‌ندامى
 نيرينه‌وه مې‌بنه‌ى تيا نى پە، (ناوه‌كان) نه‌مى يه‌وه نه‌نيره
 (النبات) لا يحتوى على أجزاء مذكرة أو مؤنثة. (الأسماء) لا
 مذکر ولا مؤنث

neutral /nju:ˈtrəl/ adj ۱. بين‌لايه‌ن، بين‌لاگر، بين‌نالگر،
 نيتار
 ۱. معايد، غير منحاز
 ۲. ناوجه‌ى بين‌لايه‌ن ۲. سيفاتى تاييه‌تى نى پە
 ۳. (کيميا) نه‌ترشه‌ونه‌تفته
 أرض معاهدة ۲. ليس له صفات مميزة ۳. (كيميا) لا محضى و
 لا قلى

□ n [C] مروف، که‌س / وولاتى بين‌لايه‌ن
 شخص / بلد معايد

neutrality /nju:ˈtræləti/ n [U] بين‌لايه‌نى،
 سه‌ره‌که‌س نى پە، نيتارى
 حيا، عدم انحياز

neutralize /nju:ˈtrəlaɪz/ vt ۱. بين‌لايه‌ن نه‌وه‌ستن
 ۲. به‌سه‌ر کاربگه‌رى شتېکدا سه‌ر نه‌که‌وى په‌کاره‌ينانى دژه
 شت
 ۱. يحيد ۲. يقضى على تأثير شىء باستخدام شىء مضا
 ۱. هه‌رگيز، قه‌ت، هيچ، نېچگار
 ۲. هه‌رگيز، (نهرى) ره‌ها (له‌برى ووشه‌ى نهرى) نه‌خير
 ۱. ابدأ، قط ۲. مطلقاً (بديل شائع لأداة التثنية: لا)
 That will ~ happen if I can prevent it.
 نه‌مه‌هه‌رگيز روونادات نه‌گه‌ریتوانم رې‌ى لى بگرم
 لن يحدث هذا مطلقاً إذا استطعت منعه

never /nevə(r)/ adv ۱. گوى‌ى بين‌مه‌ده، مه‌شله‌زى
 ۲. لا تعلق، لا تشغل بالك
 ۳. چەند سه‌يره، سه‌رنج پاكيشه
 يا للعجب، ياله من شىء مدهش

Well, I ~ !

nevermore /nevəˈmɔ:(r)/ adv هه‌رگيز، نيتر دواى
 نه‌مرو ئېكجار، نه‌ژ نه‌فرو پفه
 ابدأ بعد اليوم

nevertheless /nevəðəˈles/ adv, conj سه‌ره‌راى
 نه‌مه، که‌چى له‌گه‌ل نه‌وه‌شدا
 بالرغم من هذا، ومع هذا

new /nju/ adj (-er, -est) ۱. نوى، تازه ۲. به‌م زوانه
 ۳. نامى، ناپاوه ۴. سه‌رله‌نوى ده‌ست بين‌نه‌کا
 ۱. جديد، حديث ۲. تم اكتشافه حديثاً ۳. غريب، غير مألوف ۴.
 يبدأ من جديد

a ~ moon مانگ سوږى نوى ده‌ست بين‌نه‌کاته‌وه
 قمر يبدأ دورته من جديد

a Happy N~ Year سالى نوى پيروژينت
 عام جديد سعيد

new /nju:/ adj (-er, -est) له‌م دوايه‌دا، نوسه‌ر،
 سه‌رله‌نوى
 حديثاً، أخيراً

new-comer n هاتووى نوى، نوهمانى
 قادم جديد

new-fangled adj تازه، سه‌رنج پاكيش ونه‌ويستراو،
 نوژنه

	جدید، غریب و غیر مستحب
newly <i>adv</i>	تازہ، لہم دواپہ دا، ژنۆلہ حدیثاً، اخیراً
newness <i>n</i> [U]	تازہ کی، نویی جدت، حدائت
news /nju:z/ <i>n</i> [U]	ہواآل، دہنگ و باس خبر، نبأ
	ہہوالیکئی خوش خبر شیر
newsagent <i>n</i> [C]	رۆژنامہ فروش، بہ لَیندہوی رۆژنامہ فروشتن
	وکیل صحافت، متعهد بیع صحف
newsflash <i>n</i> [C]	بلاوکر دہنہوی ہہوالیکئی (گرنگ بیت) بہ گہ یشتی
	إذاعة خبر (ذی اہمیة عادة) فور وصولہ
newspaper <i>n</i> [C]	رۆژنامہ جریدہ، صحیفہ
newsprint <i>n</i> [U]	کاغہزی رۆژنامہ ورق الصحف
newsstand <i>n</i> [C]	کۆشکی رۆژنامہ فروشتن کشک بیع الصحف
newsworthy <i>adj</i>	ہہوالہ بہہا، ہہوالی گرنگ ذو اہمیة اخباریة
newt /nju:t/ <i>n</i> [C]	ناژہلی ناوی، ککمکہ یی ناغنی سختدل الماء: حیران یشبہ السحلیة
next /nɛkst/ <i>adj, n adv, prep adj, n</i>	۱. (بہ کم) دوای، پاشان، ئەو، ئەوی تەنیشت، داہاتوو، دوای ئەو (أولاً) ۱. تال، التالی
	من بہ کم جار، کی لہ دوای منہ؟ أنا أولاً، من بعدی؟
	پنجی داہاتوو بگرہ بہرہو لای راست أسلك المنطف التالی إلى الیین
Who lives ~ door?	کی لہو خانووی تەنیشت نہژی؟ ۲. ہاتوو، داہاتوو
	من یسکن فی البیت المجاور؟ ۲. القادم، المقبل
We are going ~ Friday.	رۆژی ہہینی داہاتوو

	نہرۆین سندھب یوم الجمعة المقبل
adv	۱. دووای ئەم (نازیاً) ۱. بعد ذلك
	<i>When you have finished this, what are you going to do ~ ?</i> کاتی لہمہ ئەیتہوہ دوای ئەمہ چی ئەکەیت؟ ۲. لہ نزیک، لہ تەنیشت، لہ پال، لہ کن عندما تنتهي من هذا، ماذا ستعمل بعد ذلك؟ ۲. بالقرب من، بجوار
	<i>Come and sit ~ to me.</i> وہرہو دانیشہ لہ تەنیشتم. تعال و اجلس إلى جوارى
prep	(سی بہم) لہ نزیک، بہ تەنیشت (تال) بالقرب من، بجوار
	<i>My seat is ~ to the door.</i> جیگا کم لہ نزیک دەرگاگہ بہ إن مقعدى بجوار الباب
door	لہ خانووی تەنیشتمان فی المنزل المجاور
door to	نزیکی (مجاز) تقریباً
nib /nɪb/ <i>n</i> [C]	نوکی پینوس، نکل سن القلم
nibble /nɪb/ <i>v, vi</i>	دہ کرئیی (ووردی ئەکا) یتضم قطع صغيرة
	<i>fish nibbling at the bait</i> ماسی خواردن ئەقرئین سک یتضم الطعام
nice /naɪs/ <i>adj</i>	۱. خوش، گونجاو، باش، جوان، ریک ۲. پستیک بہ ووردی ہدیہ ۳. باہخیی زۆر
	۱. لطیف، سار، مناسب، ظریف ۲. دقیق، یطلب الدقة فی معالجتہ ۳. شدید الأهتمام ب
	ژۆریا بہخ بہ خواردن ئەدات <i>too ~ about one's food</i> شدید الأهتمام بطعامہ
nicely <i>adv</i>	بہ شیوہ بہ کی جوان، ب تازہی جوان / گونجاو / کاریکەر / بہ ووردی / بہ باہخہوہ، بہ گرنگی بشکل لطیف / مناسب / سار، بدقت، بأهتمام
nicety /naɪsəti/ <i>n</i> [C,U]	۱. ووردی، نەرمی، بہ باہخہوہ

١. دقة
 به ناگاداری په وه ٢. جیاوازیه کی
 ~ of judgement زور وورد
 عناية: ٢. فرق طفیف، تفاصيل دقيقة
 لیکولینه وهی ورد پوره خنه
 the ~ ties of criticism تفاصيل دقيقة للنقد
 نایق، جیگایه ک له ناو دیوار پو
 niche /nitʃ/ n [C]
 دانانی په بیکه ر یا رازاندنوه، جیگای گونجاو، شونیی شیاو،
 جیگای پیش نویزی و ووتار خویندنه وهی نایشی، شونین در،
 جه، جیگه ی پیروز
 کوة، منطقة داخله فی العائط لوضع تمثال أو زینة، (مجاز)
 مکان مناسب، موضع لائق، محراب
 شونیی گونجاوی پو
 find the right ~ for oneself نه دوزینتیه (نیشی گونجاو)
 بجد مکان المناسب له (أی وظیفه ملائمة)
 نه پیری به وینه ژماره ٧ نه پیلشینی
 nick /nɪk/ vt, n
 یقطع / یشق علی شکل ٧
 له کاتیکی گونجاو دا
 in the ~ of time فی اللحظة المناسبة
 نیکل (کانزوا هک زیو) (له وولانه)
 nickel /ˈnɪkl/ n [U]
 په کگر توهه کان) پاره په کی بچوکه نرخی ٥ سته
 النیکل (معدن کالفضة) (فی الولايات المتحدة) عسلة صغيرة
 قیمتها ٥ سنت
 نازناو، ناویکی زیاده په
 nickname /ˈnɪkneɪm/ n [C]
 (پوپرو پیاگه نده یان خو شه ویستی و نازداری)
 کنیه، لقب؛ اسم إضافی (أحياناً للدعابة أو التذليل)
 □ vt
 نازناوی لئ دهنی
 یلقب، یکی
 مادهی نیکوتین (توتن)
 nicotine /ˈnɪkətiːn/ n [U]
 ماده النیکوتین
 کچی برا یا خوشک
 niece /niːs/ n [C]
 اینه الأخ أو الأخت
 له نزیکه وهی، نزیک، نزیکتر
 nigh /naɪ/ adv, prep
 (أق) بالتقرب من
 شهو، شهف
 night /naɪt/ n [C,U]
 لیل
 به درزیایی شهو
 all ~ (long)
 طول اللیل

Good ~ . شهو باش
 لیله سعیده
 Have you had a good ~ ?
 نایا شهویکی خوشت
 به سه بر د؟
 هل قضیت لیله هادنته؟
 شهو روز، به به رده وام
 ~ and day لیل نهار، بصفه مسترة
 شهویکی خوش به سه رته بات
 make a ~ of it (له ناهه ننگه که)
 یقضی لیله مسعة (فی حفل مثلاً)
 nightclub n [C]
 تیاترو خانه، شهو یانه، به زمگه یانه
 باشه فی بو گو له ندی
 ملی لیلی
 nightdress n [C]
 جلی شهو، جلی نومتن
 توب النوم، منامة
 nightfall n [U]
 داهاتنی شهو
 حلول اللیل
 nightly adj, adv
 شهوی، شهوانه، هممو شهوی
 لیلی، لیل، کل لیله
 nightmare n [C]
 خهوی ناخوش، خهون گران
 میرده زمه، موته که
 کابوس، حلم مزعج
 night-watchman n [C]
 یاساول، شه لنگه ر،
 پاسه واننی شهو
 حارس لیلی
 nightingale /ˈnaɪtɪŋgeɪl/ n [C]
 بولبول،
 بالنده په کی دهنگ خوش
 العندلیب، طائر مفرد
 nil /nɪl/ n
 هیچ، سفر
 لاشی، سفر
 The result of the game was three-nil.
 نه نجامی
 یاری په که سن به رامبه به هیچ بوو
 كانت نتيجة المباراة ثلاثة مقابل لاشی.
 سوکه له، چالاک، گورج،
 nimble /ˈnɪmbl/ adj (-r, -st)
 سفک
 سریع الحركة
 زور نه جولنی وهک بز (هوش) تیژ،
 as ~ as a goat

زيرهك، به ناگا (هوش) تيؤ زيرهك، وريا
سريع الحركة كالصاعز (العقل) حاد، ذكي، نبيه

nincompoop /ˈnɪŋkɒmpuːp/ n [C] **گيل**،
بين هوش، ساده، گهوج، خربو
أحمق، أبله

nine /naɪn/ n [C], *adj* **نؤ، نؤه**
تسع، تسعة
a ~ days wonder شتن كاريجر بين بؤ خه لك
دواي ماو بهك بير نه چيته وه
شيء يثير الأهتمام لبضعه أيام ثم ينساه الناس

nineteen /ˈnaɪntiːn/ n *adj* **نؤزده**
تسعة عشر
talk ~ to the dozen قسه نه كات بين وه ستان
يتكلم بدون توقف

nineteenth /ˈnaɪntiːθ/ n **نوهدهمين، بهك لهسه نه وهده**
التسعون، ٩٠/١

ninety /ˈnaɪnti/ n [C], *adj* **نوهده**
تسعون

ninth /naɪnθ/ n [C], *adj* **نؤيهم يا ٩/١**
التاسع، ٩/١

ninepins /ˈnaɪnpiːnz/ npl **يارى توب بهره وه ٩ پارچه**
تخته يارى دارينه، كه مؤل
لعبة تدرج فيها الكرة تجاه تسع قطع خشبية، لعبة القناني
الخشبية

nip /nɪp/ n [C] **١. قه پينك، گهستن، قونجريك**
١. عضة، قضة صغيرة
a ~ in the air ٢. سه رمای سهخت
٢. برد قارس

□ *v*, *vi* (-pp-) **١. نه پگه زى، دگه زت ٢. (زوقم)**
گه شه نه وه ستينى
١. يقرص، يحض ٢. (الصقيع) يوقف النور
~ in the bud به سه ریا زال نه بين همر له ينشكه وه
(له ناوى نه با له گوپكه وه) ٣. خيرا نه كات، همل، نه قونى
(مجاز) يقضى عليه فى اوله ٣. (د.ل.د) يسرع، يهرول
~ off in خيرا نه كا، به له نه كا
يسرع

nipper /ˈnɪpə(r)/ n [C] **١. (له شيوگى كو) په نسه،**
گاسك، گاز، گيره، كه له به تان ٢. مندالى بچووك

١. (د.ل.د) (فى صيغة الجمع) بنسه. كاشا ٢. (عامية) طفل صغير

nipple /ˈnɪpl/ n [C] **گؤى ميمك هه رشتيك**
له گؤى ميمك به چينت
حلمة الثدي، أى شيء يشبه حلمة الثدي

nippy /ˈnɪpi/ *adj* **سهخت، گه زوك، تال، لاو، سار**
قارص، لاذع

nitrate /ˈnaɪtrɪt/ [C,U] **نه ترات، خوى ي ترشى**
نه تريك
الترات، ملح حامض التريك

nitre /ˈnaɪtə(r)/ n [U] **نيتراى پؤناسيوم نايتر (خوى**
پاروت)
نترات البوتاسيوم

nitric /ˈnaɪtrɪk/ *adj* **ناترؤجىنى تپا به، نايتريك**
محتو على نتروجين
ترشى نه تريك
~ acid حامض التريك

nitrogen /ˈnaɪtrədʒɪn/ n [U] **گازى نايترؤجىن**
(٥/٤ ي هه وا به)
غاز النتروجين (الذى يكون ٥/٤ الهوا)

nitroglycerine /ˈnaɪtrəʊˈglɪsəriːn/ n [U] **نايترؤگلسرين (گازى خيرا تهقاوه) نه قه ميه نه كى دزواره**
النتروجلسرين (غاز شديد التنجير)

no /nəʊ/ *adj, adv, particle adv* **نه**
(أولاً): ليس
١. خوار دنياى
They have ~ food and will starve. نى به له برسائه مرى
١. ليس لديهم طعام و سيموتون جوعاً
We must go this way because there is ~ other.

نه بين نه م ريگا به بگرين چونكه ريگاى تر نى به ٢. وانبه، نيه
لا بد و أن نسلك هذا الطريق لأنه لا يوجد سواه ٢. ليس كذلك
He is ~ fool. (كه سينكى گيل نى به) يانى زيره كه
ليس بالشخص الأحمق (أى، أنه ذكى)

We got there in ~ time. له ماوه به كى زور كه مدا
گه پشيتنه نه وى
وصلنا هناك فى وقت قصير جداً

٣. (جگه ره كيشان) قه ده هه به
٣. منوع (التدخين)

□ *adv* **دووه م) هه رگيز**

	(ثانياً) أبداً، البتة
<i>We can go ~ father.</i>	ناتوانين دوور تر تيرونين
	لا تستطيع أن نذهب أبعد من هذا
□ <i>particle</i>	(سني بهم) دزي يه لني، نه خير (ناك) عكس نعم
<i>Is it Monday to-day?</i>	نايا نه مرو دووشه مه يه؟ هل اليوم هو يوم الاثنين؟
<i>N~ it's Tuesday.</i>	نه خير، سي شه مه يه لا، إنه الثلاثاء.
nobility /nəʊ'bɪləti/ n [U]	١. چيني ده سه لانه دار، خانه داني ٢. شكومه ند، رؤسوري
	١. طبقة النبلاء ٢. نبل الخلق
noble /neɪbl/ adj	١. رؤسور، خانه دار، گهوره پياو، ماقول ٢. نابرو دار / ره سه ن ٣. مه زن، سه رنج راكيش، ناياب
	١. نبيل الخلق ٢. شريف النسب / المولد ٣. راجه، فخم، بشير الأعجاب
~ <i>buildings</i>	خانوي خوش مبان رانعة
□ n [C]	مهره، له چيني گهوره پياوان نبيل، من طبقة النبلاء
nobleman n (pl -men)	خاوه ن شكو، خانه دار، گهوره پياو نبيل
nobly /nəʊbli/ adv	به خانه داني، به مهردي على نحو نبيل أو شهم
nobody /nəʊbɒdi/ pron	هيچ كس، نه كس لا احد
	كه سيكي بي باه بخ، بين ترخه، بين كه سيه تي نكرة، شخص عديم الأهمية
nocturnal /nɒk'tɜːnl/ adj	شه وانه، په يوه ندي به شه و هه يه / له شه ودا پروونه دات
	ليلي، يتعلق، يحدث بالليل
nod /nɒd/ vi, vt (-dd-)	١. سه ري رانه و شيني به لگي قابل بوون و سلوه (سه ر) دجه مينت بو يي كه اتني يا سلانني
	١. يومي، بهز الرأس دليل على الموافقة والتحية
<i>have a nodding acquaintance with</i>	ناسين به روالته
	على معرفة سطحية ب

<i>the land of ~</i>	٢. سه ر دانه نو يني بو يشه وه (كاتي وه نه وزدان) وخه وه
	٢. يدع الرأس تستط إلى الأمام (أثناء الأغناء) النوم
Noel /nəʊ'el/ n	جه زني له دايلك بوون عيد الميلاد
noise /nɔɪz/ n [C,U]	زاوه زاو، ده نكه ده نك، قاو قيز ضجة، ضراء، جلبه
noiseless adj	بين زاوه زاو، بين ده نك، هيمن ساكن، هادي، بلا ضجة
noisy /nɔɪzi/ adj (-ier, -iest)	پر زاوه زاو، قازه قاز، قاو قيز نه كا، قه رقه شه، ده نكه ده نك، تهق و رهق ملي، بالضجة، يصدر جلبه و ضراء
noisily adv	به زاوه زاوي، به قيزه قيز، به زمه زمي بضحج، بجلبه
nomad /nəʊ'mæd/ n [C]	ده شته كي، كوچره، ره و نند، قه راجه دار، چول گه ر بدوي، من البدو الرحل
nomadic /nəʊ'mædɪk/ adj	ده شته كي، كوچره، ره و نند بدوي
nomenclature /nəʊ'menkli:tʃ(ə)r/ n [C]	كومه له زاراو يه / نافي ليكرن، ناو لنيان مجموعه مصطلحات / تسميات
<i>botanical ~</i>	زاراوه كاني رووه ك زاني مصطلحات علم النبات
nominal /nɒmɪnl/ adj	١. به ناو، رووه كيش، ته نها به نا، وينه يي، وه ك نالني ١. اسي، بالاسم فقط
~ <i>ruler</i>	دادوهر به ناو (نه ك كره داري) الحاكم الاسمي (ليس الفعلي)
<i>the ~ value of shares</i>	نرخي ناوه كي به ش القيمة الاسمية للأسهم
<i>a ~ sum</i>	٢. بري هيمايي (كه متر له نرخي راستي شنيك)
	٢. مبلغ رمزي (أقل من القيمة الحقيقية للشيء)
nominally adv	ناوه كي، ب ناله كي ايسيا
nominate /nɒmɪneɪt/ vt	نه نيالويوت، پوستي نه داني

	یرشح، ینصب
~ sb for the Presidency	که سبک ده پالیوی بوپوستی
	سه روزکایه تی
	یرشح شخصاً للرئاسة
nomination /nɒmɪ'neɪʃn/ n [C,U]	پله دامه زواندن، پله
	پسینه به خشی، هسه لباردن، نسالکردن، پسالوتن، دست
	نشانکردن
	تعین، تنصیب ترشیح
nominal /nɒmɪ'nəl/ adj, n [C]	له (ریزمان)
	حاله تی بکهر، شیوگی ناو یا بکهر ووشه بهک ینته بکهر
	(النحو) فی حالة الفاعل، کلمه مرقعها فاعل
nominee /nɒmɪ'ni:/ n [C]	پالیوراو، پالوته، کهسی
	دهست نشان کراو بو پوسیتک
	مرشح، الشخص الذي تم تنصیه
non- /nɒn/ prefix	پنشگریکه به مانای نا، بهین
	بادتة معناه: غیر، عدم
non-alignment n [U]	بین لایه، بین نالگری
	عدم الانحياز
non-combatant n	ناجه نگاوه، نه شه رکهر
	غیر محارب
non-commissioned adj	بین پله (سه ربازی)
	سه ربازی بین پله
	غیر ذی رتبه (صف ضابط)
non-com'mittal adj	نشانهی هه لوئیسیتکی روون
	نیه
	غیر دال علی موقف واضح
noncon'formist adj, n	لادهر (به تایه تی له
	کلیسه ی نینگلیزی دا)
	منشق (خاصة عن الكنيسة الأنكليزية)
noncontributory adj	یارمه تی ندهر / هاوکاری
	نه کهر ناله بار (بو روودانی شتیک)
	غیر مساعد / مساهم (فی حدوث شیء)
non-event n	هیوا براو، شتیک بین هیوادروست
	بکات
	شیء مخیب للأمل
non-interference n	بین دهست تی خستن
	عدم التدخل
non-smoker n	جگهره نه کیش

	شخص غیر مدخن
non-starter n	۱. نه بونی توانای دهست بین کردن
	۲. کهس / پینشیار نه گهری سه رنه کهوتنی نه بین
	۱. عدم القدره علی البدء / شخص / اقتراح لا يتوقع له النجاح
non-stop adj, adv	نی وهستان
	بلا توقف
nonchalant /nɒn'ʃələnt/ adj	بین یابهخ، بین په روشی
	غیر مهم، غیر متحسب
nondescript /nɒndɪ'skrɪpt/ n [C], adj	شتیک /
	که سبک زه حمه ته اشاره زا بیت لی، سه مه دابه شکر دنی
	شیء / شخص يصعب تصنيفه
none /nʌn/ pron	هیچ کهس، هیچ شتی
	لا أحد، لا شیء
	Is there any sugar in the house?
	نا یا له ماله وه
	شه کر هه یه؟
	هل هناك سكر بالبيت؟
No, (there's) ~ (at all).	نه ختیر، هیچ نی به
	لا، علی الإطلاق
We invited some friends but ~ came.	هه ندی
	هاوریمان بانگ کرد به لام هیچیان نه هاتن
	دعو نا بعض الأصدقاء ولكن لم يأت أحد
□ adv	هه رجونیک بیت، به ههر پله بهک بین به داخوه
	سودم له روونکر دنه وه کت وه رنه گرت
	بای حال، بایه درجه لا آخالنی استغدت شتیا من شرحك
	I'm afraid I'm ~ the wiser for your explanation.
nonentity /nɒ'nɛntəti/ n [C] (p -ties)	شتیکی
	بین یابهخ، شتیک که نه بیت، نه بین، نه کهس، نه هه بونی،
	نه مانه ن
	شیء / شخص تافه، شیء غیر موجود
nonplus /nɒn'plʌs/ vt	سه رسام نه کا، نه شله ژینن،
	شپرزه ی نه کا
	بحیر، یربک
nonsense /nɒnsɛns/ n	ووته ی بین نرخ، بیرۆکه ی
	بین نرخ، پرپوچ، توره هات
	کلام فارغ، هراء، افکار سخيفه
nonsensical /nɒn'sɛnsɪkl/ adj	نا یهخ، پرله هه را،
	بین یابهخ
	ملیء بالهراء

noodles /nɒdls/ n pl	شهریه، ماکه رونی، رزده، هه رسته شعریه / معکرونه رقیعه
nook /nu:k/ n	شونیی بی دنگ، لایه کی گوشه، قوزین، لهده مکان هادی، رکن، زاویه
noon /nu:n/ n	کاتی نیهورو، نیوهی رۆژ، نیفرۆ وقت الظهر، الظهيرة، منتصف النهار
noose /nu:s/ n [C]	وهلهف (وهلهی په تی سیداره) تهلهه، گری ی ددهات، لهسی داره ی له دات إنشوطه (کاتی فی نهایه حبل المشنقة) (وهیسی) گری دکت، سیداره ددت په تی لهسی داره دان حبل المشنقة
nor /nɔ:(r)/ conj	۱. (له دوای neither) نا، وه نهمهش نا ۲. (بعد neither) ولا، ولا هذا أيضاً I should like to have a holiday, but I have neither the time ~ the money. نهمهوی مولهت وهرگرم به لام نه کاتم هه به ونه پاره ۲. ههروه هانه وهش نا أرد أو أخذ إجازة. ولكن ليس لدى الوقت ولا المال ۲. ولا... أيضاً ناتوانی بهو کاره هه لسی ههروه ها منیش لا يستطيع أن يقوم بهذا العمل ولا أنا أيضاً (بالمثل)
normal /nɔ:ml/ adj	رهمه کی، ناسایی، ره شوکی، بیوانهی، یاسایی طبیعی، عادی، سوی، قیاسی، نظامی خانهی ماموستایان، دبستانا سه ره تایی دار المعلمین
□ n [U]	(له شیوگی تانک) باری سروشتی (فی صیغه المفرد فقط) الحالة الطبيعية
above/below ~	له سه ره / له ژیر ناوه ند فوق / تحت المتوسط
normally adv	به شیوهی سروشتی، به ناسایی بشکل طبیعی / هادی، عادة
north /nɔ:θ/ n	۱. باکور لای زوورو، رازور، زور ۲. شمال، جهه الشمال، شمالاً
the N~	۲. وولاتی باکور

	۲. بلاد الشمال
northerly /nɔ:θəli/ adj, adv	(بای باکور) به ره باکور، باکوری، بهر باکوریشه (الرياح) شمالية، تجاه الشمال
northern /nɔ:θən/ adj	باکوری، شونیی زوورو شمالی
northwards /nɔ:θwɔ:dz/ adv	به ره و باکور، به ره و زوور، باکوری و به ره و باکور تجاه الشمال
nose /neuz/ n [C]	۱. لوت، که پ، که بو، ییقل ۲. أنف
pay through the ~	نرخه گران نه دات یدفع شيئاً باهظاً
poke one's ~ into sth	دهست نه خانه شتی که وه په یوه ندی پیوهی نی به، تی نه ژه تی ۲. ههسته وه ری پون یتدخل فی شیء (لا یعنی) ۲. حاسة الشم پونی نه کات، به پون نه یدقزیته وه ۱. یشم، یکنف بالشم
The dog ~ d out a rat.	سه که که پونی بوونی
	مشکیکی کرد ۲. به ووریایی پیش نه که وی / ناگادار نه بی اشتم الكلب وجرد فأرة ۲. یقدم بحرص / بحذر که شتی که a ship nosing its way through the ice زور به ووریایی به وه نه روات به ناو به فره که دا سفينة تتقدم بحذر وسط الثلوج
nosedive n, vi	(فرۆکه) به خیرایی به لوتدا نه نیشتیه وه، شور نه یته وه، تیریشا سه ره کی، که تنا دژوارانشکی (الطائرة) تهبط بسرعة بمقدمتها: هبوط سريع بالمقدمة
nosegay n [C]	چه بکه گول، چه پک باقة من الورد
nosey nosy /nɔ:zi/ adj (-ier, -iest)	خوتیه لکیش، زورزان، هه یار، دفن مه زنه ده مدری فضولی، محب للاستطلاع
nostalgia /nɔ:'stældʒə/ n [U]	بیرکردنی نیشمان / بو شتیکی باو، سوژ بو ولات الحنين إلى الأوطان / إلى شيء مألوف
nostril /nɔ:stɪl/ n [C]	کونه لوت، ییقل، خمخم فتحة الأنف
not /nɔt/ adv n't	نا، نه خیر، نه

	لا، لم، أداة نفى وإختصارها
<i>They have ~ gone yet.</i>	هَيْشْتَا نَهْرُؤِشْتُون
	لم يذهبوا بعد
notable /nəʊtəbl/ <i>adj</i>	نوزه، دهمراست، ناسراو
	جدیر بالملاحظه
□ <i>n</i> [C]	کاسایه تی ناسراو، له ناو داران، ریشسپی
	شخصیه بارزه، من الوجها
notably <i>adv</i>	به شیوه یه کی دیاری کراو تایهت
	نخاسمه
	بشکل ملحوظ، بالذات، بشكل خاص
notary /nəʊtəri/ <i>n</i> [C] (<i>pl</i> -ries)	(به زوری
	<i>public</i> (~ باوه رینکراوی گشتی، دادنوس
	(غالباً <i>public</i> ~) المورثی العام، الکاتب العدل
notation /nəʊteɪʃn/ <i>n</i> [C,U]	کۆمه له هیمایه ک
	کۆمه له ژماره به ک ده نوینن / پر، ناواز... هتد، تایه ته به
	به کارهینانی هم هیمایانه
	مجموعه من الرموز تمثل أعداداً/كميات، نغفات... الخ معنیه
	بأستخدام هذه الرموز
<i>I, II, III</i>	وهك كۆمه له ژماره ی رۆمانی
	مثلاً مجموعه الأرقام الرومانية
notch /nɒtʃ/ <i>vt, n</i>	نه پیری، دووقاتی نه کات وهك
	ژماره ۷، نه پیری، ده قلیشینیت
	يقطع / يشق على شكل ۷؛ قطع بهذا الشكل
note /nəʊt/ <i>n</i> [C]	۱. یادکهره، بیرخهروه،
	کورته گوتار ۲. نامه ی کورت / رهسمی
	کۆرته سوپاسنامه ۳. یاداشتنامه یه کی
	<i>a ~ of thanks</i>
	دورودریز / روونکردنه وه راویوچون له سه ره وشه به ک /
	برگه به ک له په راودا ۴. به لئین، چه ک
	۱. مذكرة، مفكرة ۲. رسالة قصيرة / رسية خطاب شكر قصير
	۳. مذكرة تفصيلية، شرح / تعليق على كلمة / فقرة في كتاب ۴.
	تعهد، صدك
<i>bank ~ s</i>	پاره ی نهختی بانق
	أوراق النقد
	کاخهزی پاره ی پینج جو نه یه ۵. زهنگل،
	<i>a £5</i>
	ناوازی موسیقا، هیمای موسیقا، کلیلی نامیری موسیقا وهك
	پیانو، دوگمه ی پیانو ۶. ناوازی دهنگ كه ههستیکی
	دیاری کراو بیخاته پرو
	ورقة من فئة الخمس جنيهات ۵. نغمة موسيقية، رمز موسیقی:

	مثلاً مفتاح آلة موسيقية كالبيانو، أصعب البيانو ۶. نغمة الصوت
	والتي تظهر شعوراً مبعثاً
	له دهنگی دا <i>a ~ of self-satisfaction in his speech</i>
	ناوازی رازی بونی تیدایه ۷. هیمای له نو سینیدا / چاپ، نیشانه
	فی صوته نغمة الرضا عن النفس ۷. رمز فی الكتابة / الطباعة
	نیشانه ی سه سوپانمان (!) <i>~ of exclamation</i>
	۸. گرنگی، نایابی، ناویانگ، نیشان
	علامة التعجب (۱) ۸. أهمية، إمتیاز، شهرة
	خیزانی ناودار، نالدار ۹. بایه خ، باک <i>a family of ~</i>
	أسرة ذات شأن ۹. إهتمام إکرات
	قایلی بایه خ دانه، شیوا ی بایه خ <i>worthy of ~</i>
	يستحق الأهتمام
	ناگاداریه له قسه که م (که چی) <i>Take ~ of what I say.</i>
	نتیتم
	تنبه لما أقول
	۱. تیشی نهکا، بایهخی پین نهکا، سه رنج، بایه خدان □ <i>vt</i>
	۱. يلاحظ، يلمحظ، يولى إهتماما...
	۲. توماری نهکا <i>~ sth down</i>
	۳. يدون، يسجل
notebook <i>n</i> [C]	دهفته ری تیشی، نامیلکه، پرپر
	کراسه
notepaper <i>n</i> [U]	کاخه زی بۆ نوو سینی نامه
	ورق كتابة الرسائل
noted <i>adj</i>	دیار، ناسراو، په ناویانگ، دهمراست
	معروف، مشهور، ذو صیت
noteworthy <i>adj</i>	شایانی باس، بهرکه تی، هیژا،
	شایسته ی بایه خ
	جدیر بالأهتمام
nothing /nʌθɪŋ/ <i>n</i>	هیچ، سفر، نه بوون، نه تئت
	لاشی، عدم، صفر
	نامینی، به ره نه مان نه چی، به هیچ نه چی <i>come to ~</i>
	یتهی إلى العدم، يتمخض عن لاشی.
	توانای نیکه شستی هیچ شتیکی نی به له، <i>make ~ of</i>
	نا توانی سو دهرگری له، به که می نه زانی...
	لا یستطیع فهم شیء من، لا یستطیع الأستفادة من، یستهین ب...
	هیچ شتیکی نی به بکری <i>There is ~ for it but to...</i>
	تهنها
	لیس هناك ما یسکن عمله سوى

- هدرگیز، به هیچ جزوی
 □ *adv* لیس علی الأطلاق، بتاتا
The house is ~ near as large as I expected. نم
 ماله به و قه باره به نی که من پیش بینم ده کرد
 هذا البيت ليس بالحجم الذي توقعت على الأطلاق
۱. په خش کردن، ناگاداری
notice /nəʊtɪs/ *n* [C]
 تیبینی (به رودانی شت)، به ریبینی سه هیتی، ناگه می، به ربه ن
 ۱. إعلان، إشعار (بحدوث شیء)
put up a ~ ریکلامتیک دانه نی، سه حدکت
 يضع إعلاناً
 بوردی ناگاداریه کان، ده په یان ته خته یی
a ~ board ناگه می یان ۲. ناگادارکردنه وه، یی راگه یانندن به کونایی
 هانتی ریکه وتن نامه یان به لئنامه
 لرحه اعلانات ۲. إنذار / إخطار بانتهاء إلتاق أو عقد
give a servant a month's ~ ناگاداری خزمه نکار
 نه کات که کاره که می له ماوه می مانگی کدا جیه نیبت
 یطی الخادم إنذاراً بترك الخدمة و مهلة مدتها شهر
 له ماوه په کی که م دا ۳. راپورتی کورت
at short ~ له سه ر نووسراو، شانوگری / له روزنامه ۱. بیا په خ
 ناگادارکردنه وه
 فی وقت قصیر ۳. تقرير موجز عن كتاب / مسرحية الخ فی
 جریده ۱. إهتمام، إلتباه
Take no ~ of what they say. گوئی مه ده به وهی
 که ده یلین
 لا تهتم بما یقولون
Bring it to the ~ of the manager. به ریوه به ریو
 نه وه ناگادار بکروه
 االت إلتباه المدير إلى هذا
- تیبینی نه کا، بیا په خ یی نه دا، نه یبینی
 □ *vt, vi* یلاظ، یه تم، یری
 بی تراو، سه رنج و اکیش، تیبیکراو،
noticeable *adj* ده تواتری تیبینی بکری هیزایی دینتی په، سه جبار
 ملحوظ ملفت، یسکن ملاحظه
 ناگاداری ده کات،
notify /nəʊtɪfaɪ/ *vt* (*pt, pp* -fied)
 ناگه ه دکت، ووریا په کاته وه، یی ی رانه گه به نی، راگه یانندی
 بؤده رنه کا
 یخطر، یطی إخطاراً، ینذر
 ~ the police of a loss / ~ a loss to the police

- پولیس به ون بونی شتیک ناگادارده کریت
 یخطر الشرطة بقتد شیء
- پیوستی به ناگادار
notifiable /nəʊtɪfaɪəbəl/ *adj*
 کسردنه وه سه په، (وه ک نه خوشی که پیوسته ده سه
 ته ندرسته کان ناگادار بکریته وه لی ی)، ناگه مبار
 یجب الأخطار عنه کالأمراض التي یجب تبلیغ الهیئات الصحیة
 عنها
- ناگادارکردنه وه
notification /nəʊtɪfɪkəɪʃən/ *n* [C,U]
 راگه یانندن، ووریا کردنه وه، راگه هانندن
 إشعار، إخطار، إنذار
- بیروکه، را، ریمان، هزر، رامان
notion /nəʊʃən/ *n* [C]
 فکره، رای، مفهوم
- په یوه سه به زانیه وه / بی ره کان، هزری
notional *adj*
 متعلق بالمعرفة / الأفتکار
- ناوزران، ناویانگ
notoriety /nəʊtəɪəti/ *n* [U]
 زران، ناوتاتوره، به دنالی، ناشویی
 سه السمعة
- ناسراو، به ناویانگ
notorious /nəʊtəɪəs/ *adj*
 (به تابه تی به خراپه)، به دنانو، به دنانف، نا قویی
 معروف، مشهور (خاصه بسره)
- سه ره برای، نه وه، هه ره نده کو، له گه ل هندی
notwithstanding /nəʊtɪwɪð'stændɪŋ/ *prep*
 برغم، بالرغم من
 □ *conj* له گه ل نه وهی
 مع إن
- سفر، هیچ، چنه
nought /nɔ:t/ *n* [C]
 صفر، لاشیء
- ناف، ناو (ریزمان)، نالوک
noun /naʊn/ *n* [C]
 (النحو) إنسم
۱. خواردنی ده داتی، خواردن دکت
nourish /nʌrɪʃ/ *vi*
 ۲. هانی ده دات، به هیزی ده کات، پاپشتی ده کات، (وه ک یو
 هیوا یان قین ورقایه تی)
 ۱. یغذی، یطعم ۲. یشبع، یقری، یعضد (أملأ أو کراهیه مثلاً)
 خوارده مه نی، خوران، خوراک
nourishment *n* [U]
 تغذیه، غذا
- ناپاو، نوژن، نوژن، نوئی، راهینراو
novel /nɒvəl/ *adj*
 غریب، شاذ، جدید، مستحدث، غیر مألوف
- چیروک / داستانی دریز، چیروکی
novel /nɒvəl/ *n* [C]
 2

دري، (نهفسانهي يان ميژويي)، رومان، نوي، نويزه، نوژن
 نوژن / فم معدني لخرطوم ميا،
 نوڤه / فم معدني لخرطوم ميا،
 نووڪي، نالڪي، نالوڪي،
nuclear /nju:ktra(r)/ *adj* **کاکلي**
 نووي
 نووي ياي نووڪي، فيزياي گهرديلهي
 ~ physics
 فيزياء نوويه
 شهي نه نووي، شهي گهرديلهي
 ~ warfare
 حرب نوويه
 نووڪ، نالوڪ، کاکلي
nucleus /nju:ktra(r)/ *n* [C]
 نوآه
 نووت، بين جل، تازي، کوٽ، ريس
nude /nju:d/ *adj* **عار، دون ملاسي**
 کسيک بانگيشي بيروبراي رووتيون
nudist *n* [C]
 نه کا (ناوه لاکردني لاشهي مروف يوهه او وهه تاو) ريسکار
 شخص ينادي بيدا العري (تعريض جسم الانسان للشمس والهواء)
 سهرنجي رانه کيشي، به سوخورمهي
nudge /nʌdʒ/ *vt* **ليدان، نانيشک لي دان، پال دوت**
 يجذب، ابتياه شخص بدفعه بالمرفق
 لي داني هيو اش به مه جهک، پال دان
 □ *n* [C]
 ضربه خفيفه بالمرفق، ولزه
 پارچه کانزاي خاو (به تايهت
nugget /nʌɡɪt/ *n* [C]
 نالتون، زير، ناخزير
 کتله من معدن خام (خاصه من الذهب)
 بيزار کردن، فازار،
nulsaunce /nju:sns/ *n* [C]
 وه رسکردن، تهنگافکردن، جارسسي، جارسکردن
 مضايقه، اذي، ازعاج
 لاواز، نار هوا، بيکارينگر، پوج، بين باهخ
null /nʌl/ *adj* **ضعيف، واه، عديم الاثر**
 (باسا) له کارکووتو، پوچدل، لاپرو،
 ~ and void
 هه لو هشاو
 (قانون) باطل، ليس له اثر / فعاله
 ههل تهو شيني، پوچي ده کاتهوه،
nullify /nʌlɪfaɪ/ *vt* **لاينه با**
 يطل، يلغي
 بين هستي نه کا، بين هوشي نه کا، مت
numb /nʌm/ *vt* **نه بين، بين هوش نه بين، سرده بين**

دري، (نهفسانهي يان ميژويي)، رومان، نوي، نويزه، نوژن
 نوژن / روايه طويله (خياله او تاريخيه)
novelist *n* [C] **رومان نووس، رومان نقيس**
 رواني
 ۱. نوي يي،
novelty /nɒvɪlɪ/ *n* [C,U] (*pl* -ties)
 تازهي، نوياي، داهيان ۲. شتي نوي تازه و جواني ناپاو
 (له شيوگي کو) شتي نوي وه شتي ياري يان شت ومهک
 ۱. جد، ابداع، غرابه ۲. شي. مستحدث / غير مالوف (فسي
 صيفه الجمع) اشياء مستحدثه كاللعب او البضائع
November *n* **مانگي تشريني دوهم، يانزهه مين**
 مانگي زايي
 شهر نو فمبر او تشرين الثاني
novice /nɒvɪs/ *n* **که سيني نه شاره زاء، ده ستيکه،**
 فقي، نولدار
 شخص عديم الخبرة، شخص بيدا حياه الرهبنة
now /naʊ/ *adv* **نيستا**
 الان، في الوقت الحاضر
 له نيستاوه تا دوايي
 ~ and again. ~ and then
 من ان الاخر
 بانگيشه بو کو کردنه وه يان
 N~ then! Now, now!
 ناگاداري هاوه لان
 نداء يستخدمه الاصدقاء للاجتماع أو الأنداز
 له بهرته وه، به لام
 □ *conj*
 بما ان، اما وقد
 Now (that) you mention it. I do remember seeing
 نه مهم بير كه وته وه، بيرم نيست توم له
 you at the theatre. شانو كه وه بينوه
 اما وقد ذكرت هذا. فانا اذكر بانك بالمرح
nowadays /naʊədəz/ *adv* **لهم ماوه يه دا، لهم**
 روزانه دا، نه فرويي، فان روزاني
 في الوقت الحاضر. في ايامنا هذه
nowhere /naʊwe(r)/ *adv* **له هيچ كوئي نه، نه درهك**
 ليس في أي مكان
noxious /nɒkʃəs/ *adj* **زيان به خش، تازار به خش،**
 زياندار، كوشنده، كيندار
 ضار، مضر، مؤذ
nozzle /nɒzl/ *n* **زارك، دم، سهرقاب، دهمه وانهي**

	يُخَدَّر، يُتَمَلَّ، يَسَلُّ عن الحركة
□ <i>adj</i>	مهتت، سر، يَبْ هوشكراو، ناتوانى بجوئى
	مخدر، غير قادر على الحركة
~ (ed) with cold	سه رما له جوئى خستوه
	أقعه البرد عن الحركة
~ with grief	خه مبارى په كئى خستوه
	أعجزه الحزن عن الحركة
number /ˈnʌmbə(r)/ <i>n</i> [C]	۱. ژماره، هه ژمار، ره نوس
	۲. چه نديته تى
	۱. رقم، عدد ۲. كمية، قدر
<i>a large ~ of people</i>	ژماره په كئى زورى خه لك
	عدد كبير من الناس
<i>fifteen in ~</i>	ژماره يان ۱۵ كه سه
	عدد هم ۱۵
<i>times without ~</i>	زور، زوربه ي ۳. ژماره ي روژنامو
	گؤفارى ههفتانه و روژانه
	كثيراً، غالباً ۳. عدد من مجلة أو جريدة أسبوعية، يومية الخ
<i>the current ~</i>	ژماره ي نيسا (له گؤفار)
	العدد الحالي (من مجلة)
<i>a back ~</i>	ژماره ي پيشو (له گؤفار) كؤن ۴. سه ما /
	گؤرانى... هند / بو شانو
	عدد سابق (من مجلة)، (مجاز) قديم، غير عصرى
□ <i>v</i>	۱. ژماره دانه تى ۲. سه روژميرى نه كا، نه ژميرى
	۱. برقم ۲. يجمع، يحصى
~ (sb) among	۳. نه ژمارده كا (كه سيك) له گه ك
	۳. يحسب (شخصاً) ضمن
numberless <i>adj</i>	له ژماره نه هاتووه، گه له ك، يى
	لا يبعد، لا يحصى
numberplate <i>n</i> [C]	پليتى ژماره ي نو تومبيل
	لوحة أرقام السيارة
numeral /ˈnju:mərəl/ <i>n</i> [C]	ره نوس، هه ژمار، ژمار،
	ژماره
	عدد
numerator /ˈnju:mərəɪtə(r)/ <i>n</i> [C]	(بيركارى)
	سه ره ي، سه ره ي كه رت
	(رياضيات) البسط: العدد الذى فوق شرطة الكسر
numerical /ˈnju:ˈmerɪkl/ <i>adj</i>	ژماره ي، ژمارين،

	هه ژمارى، ژماره يى
	عددى، رقمى
numerically <i>adv</i>	ژماره ي، به هه ژمارى
	عددياً، فى العدد
	ژماره ي دوژمن زورتر <i>The enemy was ~ superior.</i>
	بوو
	كان العدو متوقفاً فى العدد
numerous /ˈnju:mərəs/ <i>adj</i>	ژماره زور، گه له ك،
	زه خف، زور، فره، يى شو مار
	عديد، بأعداد ضخمة
numskull /ˈnʌmskʌl/ <i>n</i> [C]	گيژل، گيژ، خريو مروئى
	گه وچ
	أبله، أحمق
nun /nʌn/ <i>n</i> [C]	په ريسا، ره به ن
	راهبه
nunnery <i>n</i> [C]	ره به نكه / خانه ي په ريسا رى ديان
	بيت / دير الراهبات
nuncio /ˈnʌnsɪəʊ/ <i>n</i> [C] (<i>pl ~ s</i>)	بالويز / نوينه رى
	پا پا له وولانى بيانى
	سفير / ممثل البابا فى الدول الأجنبية
nurse /nɜ:s/ <i>n</i> [C]	۱. چاوديرى مندال، نه خو شه قان،
	داده، دابه ن، په رستيار ۲. نه خو شه وان، يرين پيچ، مسته ر
	۱. مريية أطفال ۲. مرضه، مرض
□ <i>v</i>	۱. چاوديرى نه خو شه نه كات، پاريزگارى
	له ته ندروستى نه كا ۲. شيرى ده داتى / له باوه شى ده گرى
	(مندال) ۳. چاهه ديرى نه كا، باه خى يى نه دات، ناگادارى
	نه بين، به خيوى نه كا، يى نه گه به نى
	۱. يرض، يعنى بصحة ۲. يرض / يحتضن (طفلاً) ۳. يرعى.
	يعنى ب، يقيم ب، يرى، ينشء
nursery /ˈnɜ:səri/ <i>n</i>	۱. ژوورى مندالان، دابه نكا،
	شوينى منال به خيوكردن
	۱. غرفة الأطفال، حضانه
~ <i>rhymes</i>	سرودى مندالان ۲. شه تلگه، داينگه،
	كوشگره، شوينى فاماده كردنى دره خت و گول
	أشعار خاصة بالأطفال ۲. مكان لتربية النباتات والزهور، مثل
nurseryman <i>n</i> (<i>pl -men</i>)	كه سيكى خاوه ن
	كيلگه ي كشتوكالى، خودانى شه تلگه يى
	شخص يمتلك مشتلًا زراعيًا

nurture /nɜ:tʃə(r)/ n [U] مهشقی، راهیتان،
چاودیزی، ناگاداریون له (متدالان)
تدریب، تمرین، رعایة، عناية (بالأطفال)
□ vt مهشقی یئ نهکا، ناگاداری ی نهکا، پهروهدهی
نهکا
یدرب، برعی، یریی
nut /nʌt/ n [C] ۱. گویز، بادهم ۲. صموله (سهره بوری
له کاتزا)
۱. جوز، یندق ۲. صموله (من المعدن)
'nut-crackers npl گویزو بادهم شکین
کساره البندق والجوز
nutshell n تویکله گویز، تویکلی دهرهوهی، کهلپکی
گویزی
صدقه الجوزة، غلافها الخارجی
in a ~ زور به کورتی
بایجاز شدید
nutmeg /nʌtmeg/ n [C,U] گویزی خوش، گویزاییهن
خوش
جوز الطیب
nutrient /nju:triənt/ adj خوراک، خوراک بهخش،
ماده پهکی خوراک بهخش، خوراک
مغذ، ماده مغذیة
nutriment /nju:triənt/ n خوراک، خورادهمهتی،
خواردن
غذاء، قوت

nutrition /nju:'tri:ʃn/ n [U] خوراک بیندان، خوراک،
خوراندن، خوارن
تغذیة
nutritious /nju:'tri:ʃəs/ adj خوراک، پهخوراک
ذو قیمة غذائیة عالیة
nutritive /nju:tri:tiv/ adj په یوهندی په خوراکهوه
هه په، خوراکدار، خوراک
متعلق بالتغذیة، مغذ
nuts /nʌts/ adj (= crazy) به (زمانی ناسایی) شیت،
گیل
(عامیة) مجنون، معتره
nuzzle /nʌzl/ vt, vi پهستان نه خاتنه سهر / لووتی
نه خورنئی، لووت یئیتان، لووت لیخشان
یضبط علی / یحك الأثف
The horse ~ d (against) my shoulder. نه سپه که
لووتی په شانم خوران
حك الفرس أنه فی کنی
nylon /nailɒn/ n [U] نایلون: ریشالی دهستکرد
به کار دیت له دروست کردنی گورهوی و هی تر
نایلون: ألياف صناعیة تستخدم فی صناعة الجوارب و خلائه
nymph /nɪmf/ n [C] (له چیرۆکی نهغریقوی و
لاتینییه کان) پهری دهریا، (پوکی دهریا)
(فی القصص الأغریقیة واللاتینیة) حوریة البحر

- O, o** /əʊ/ (pl o's /əʊz/) پانزدهم پیتی ئەلفبەیی
ئینگلیزی
الحرف الخامس عشر من الابجدية الانجليزية
- O, oh** /əʊ/ int ئاھ، دەنگی سەر سوپمان پان ترس
صیحة دالة على الاستغراب أو الفزع
- oak** /əʊk/ n [C,U] درەخت / درەختی بە پروو، بە پرو
شجره / خشب البلوط أو السندیان
- oakum** /əʊkəm/ n [U] کۆنە گوریس، بەنکی کەفە
وهرسی (بو راگیر کردنی کەشتی)
مشاقه أو الياف العبال القديمة (و تستخدم لتلافة السفن)
- oar** /ɔ:(r)/ n [C] سەول، سەولێن ئەدات
مجداف
rest on one's ~ s ماوە پەك له كار ئەوەستنی
یتوقف عن العمل لفترة
- oarsman** n (pl -men) سەولکار، شەلیفان،
سەولفان
مجداف، شخص يارع في التجديف
- oasis** /əʊ'eɪsɪs/ n [C] (pl oases) مێرگ، (ئاو لە بیابان)
واحة
- oath** /əʊθ/ n (pl ~ s) ١. سویند، سوئد
١. قسم، یمین
take/make/swear an ~ سویند، سویند ئەخوا بە
پەزدان
يقسم ويحلف (بمينا)
- on (one's) oath (شایەت) دواي سویند خواردن
ئەدوی، سویند خواردن، سویند دان ٢. ئەفرەت، جینۆ، قسە
پن ووتن
تحت اليمين (الشاهد)، يتكلم بعد تادية القسم ٢. لعنة، شتيمة،
سباب
- oats** /əʊts/ np گال دانەوینە، ئالف، خواردنی مرووف
و نازول، چەودار، پەرشت
الشوفان (حرب تستخدم طعاماً للاتسان و علفاً للحيوان)
- sow one's wild ~ s ئەکەوینە هەواو هەوەسی
لاوینەوه
ينغرس في لهر الشباب و طيشه
- oatmeal** n [U] ئاردی گال، دانێ چەوداری
دقیق أو طحين الشوفان
- obduracy** /ɒbdjʊərəsɪ/ n [U] کەللە پەقی،
رکداری، گونە هکاری
عناد، تصلب في الرأي
- obdurate** /ɒbdjʊərət/ adj کەللە پەقی، دل پەقی،
رکدار
عنيد، متصلب في الرأي
- obedience** /ə'bi:diəns/ adj گوئی پابەنی، ملدان،
رامبون، رازیریبون
طاعة، امتثال (للأوامر)
- in ~ to پابەند بوون بە (پەپرە پەکان و پاسا)،
گوهداری، پهیستاری
استجابة أو امتثال (الأوامر أو القوانين)
- obedient** /ə'bi:diənt/ adj گوئی پابەل (بو)
ئەرمانەکان (پههستیار، ملدایی، بە مەلە یی
مطیع، مستل (للأوامر)
- obediently** adv گوئی پابەل، ب ملدانی، پارامبونی
مطعياً مذعناً، باذعان
- obelisk** /ɒbəlɪsk/ n پەیکەرێکی ستوونی، کۆلە کە،
کۆکەل
مسلة، نصب عمودي
- obese** /əʊ'bi: s/ adj (کەسیکی) قەلەو

	(الشخص) بدین
obesity /əʊ'bi:əsəti/ n [U]	قدهو، قهلهوی
	بدانة، سمنة
obey /ə'beɪ/ vt, vi	گوئی رایهلی ده کات (بو)
	فرمانه کان
	یطیع، یستل (الأوامر)
~ orders	مطدات، گوهددت، گوئی رایهلی
	فرمانه کان نهین، مل کج نه کا
	یطیع الأوامر
obituary /ə'bitʃuəri/ n [C]	لاواندنهوه بهسەر
	مردودا، شیون (له گهل کورته ژیان نامه له رۆژنامه دا)
	نعی مع ترجمة لحياة الفقيد (فی صحيفة مثلا)
object /'ɒbdʒekt/ n	۱. شت، تن، نارمانج، هه بیهەر،
	باهت
	۱. شی، جسم، (منظور)
an ~ lesson	وانهی کرداری، پراکتیکی یان بهجینیان،
	جئی بهجینکردن
	درس عملی او تطبیقی
with no ~ in life	۲. نامانج، نهیت، مه بهست
	(که سینک بین نامانج بژی)
	۳. هدف، قصد، غایه (الشخص) یحیابلا هدف
succeed in one's ~	ئهوهی نه یهوی به جئی دینی
	یحقق ما یصو الیه
time/distance/money no ~	بین گویدان به کات /
	دووری / نرخ
	بض النظر عن الوقت / البعد / الزمن
object vt, vi	بهره لستی نه کا، ناهیلنی
	یعترض علی، یمانع
He ~ ed to working on Sundays.	ناهیل بهک
	شه ممان کاریکات، بهره لستی کار کردن نه کات له رۆژانی
	بهک شه ماندا
	اعتراض علی العمل فی أيام الاحد
objector n [C]	بهره لستکار، بهره لست،
	بهره پهرچکار
	معترض ممانع
conscientious ~	(به زوری) که سینکی ناماده نهین بو
	خزمتهی سه ربازی، بههوی بیرو باوهری ناینی / رامیاری
	(غالباً) شخص متناهن للخدمة العسكرية بدافع من معتقداته

	الدینیه / السیاسیه
objection /əb'dʒekʃən/ n [C,U]	بهر رابوون،
	بهره لستی، بهره پهرچ، بهره لستی کردن
	اعتراض، ممانعه، أمر يدعو الی الاعتراض
objectionable adj	(فرمان) بهره لستکارانه،
	نهویستراوانه، کریت بهره لستیار
	(أمر) منیر للاعتراض، کره، مقوت
an ~ smell	بوگن، بوئی ناخوش
	رائحة کرهیه
objective /əb'dʒektɪv/ adj	باهتی
	موضوعی، غیر ذاتی
□ n [C]	نامانج، مه بهست، نارمانج
	هدف، غرض، مرمی
objectivity /,ɒbdʒek'tɪvətɪ/ n	باهتی، هه بیهرینی
	قه پاله، بهست، نه رک
	موضوعیه
obligation /,ɒblɪ'geɪʃən/ n	به لئین، پابه ندبوون، نه رک،
	په یامداری، ته وزیم
	عهد، التزام، واجب
the ~ s of good citizenship	نه رکی هاو نیشتمانی
	چاک
	واجبات المواطنة الصالحة
under an ~ to sb for his help	سوپاسی نه کات بو
	یارمه تی په که ی
	بدین له بالشکر لمساعدته
obligatory /əb'lɪgətəri/ adj	زوره ملنی، زورکی، به
	زور، ناچارایی، کوته کی
	إجباری، إلزامی
Is attendance at school ~ ?	نایا خویندن
	له قو تابخانه دا به زوره ملنی به؟
	هل الدوام فی المدرسة إلزامی؟
oblige /ə'blaɪdʒ/ vt	۱. ناچاری نه کا، دهر بهست دکت،
	زوری لی نه کا ۲. چاکه ی له گهل بکات
	۱. یجبر، یزغم، یلزم ۲. یسدی (إلیه) معروفا
I'm much ~ d to you.	من زورقه وزار یاری
	چاکه کانتیم، مه منونیم
	إنتی مدین لک بالشکر
obliging adj	خزمه تگوزار، حوز به یارمه تی دانی

خه لک نه کا، رومه تدار، دست فراوان
خدوم، میال لمساعدة الغير

oblique /ə'bli:k/ *adj* لاداو، لار، لاده
منحرف، مائل
گوشه ی لار (تیژیان گوشه ی کراوه) (پهراورد ~ *angle*)
به تیژ *acute* کراوه (*obtuse*)
الزاوية المائلة (حاده أو منفرجة) (قارن منفرجة *obtuse* حاده *acute*)

obliterate /ə'blɪtəreɪt/ *vt* تاپهیلن، لاپته با، ویرانی
نه کا، دهه شفینت
بمحو، یزیل، یطمس، یدمر

obliteration /ə'blɪtə'reɪʃn/ *n* نه هیشتن، لابر دن،
قه لاندن، سرینه وه، هه شافتن، قهر کردن، خاپور کردن
محو، ازاله، تدمیر

oblivion /ə'blɪvɪən/ *n* [U] له بیر چونه وه، فهراموش،
لیورین
نسیان
شئی له بیر نه چپته وه، ئیدی به کار
sink/fall into ~ ناپه ت

یغیب فی طوایا النسیان

oblivious /ə'blɪvɪəs/ *adj* بین ناگا له، فهراموشکار،
مات، شاش
غافل عن، غیر واع ل

oblong /ə'blɒŋ/ *n* [C] لاکشه
شکل مستطیل

obnoxious /ə'bɒnɒks/ *adj* دزیو، بیزارو، کیندار،
گولور، نه ویست
بغض، ذمیم، مقیت

obscene /ə'bi:sn/ *adj* (وینه، ره وشت، قسه) به د،
چه به ل، بیس، کریت، ناشرین، نه شیاو
(الصور، السلوك، الکلام) فاحش، بذيء

obscenity /ə'bsenəti/ *n* [C,U] (*pl* -ties) چه به لئی،
خراپکاری، تره کی
نحش، بذاه

obscure /ə'bskjʊə(r)/ *adj* ۱. تاریک، دوره په ریز،
نادیبار، له بیر چوه وه، نه ناس، نه په نی، لیل
۱. مظلم، منزله، مبهم
۲. شاعیری تار، جودایی نه ناس،
an ~ young poet

نه په نی، ویل
۲. مغفور، شاعر ناشی، / مغفور

obscure /ə'bskjʊə(r)/ *n* [C,U] (*pl* -ties) □ *vt* هشارتی، هه دشیرت، هه شاریته وه
بمحب، یغیب

obscurity /ə'bskjʊərəti/ *n* [C,U] (*pl* -ties) تاریکی، نالوژی، نه ناسی، تاریخی، جودایی
ظلمه، غموض، لبهام

obsequious /əb'si:kwiəs/ *adj* روپاز، زه لیل،
ته په سهر
متزلف متذلل، خنوع

observable /əb'zɑ:vəbl/ *adj* تیینی کراو،
سه حکرتبار، زیره قانبار
ملاحظه، جدیر بالملاحظه

observance /əb'zɑ:vəns/ *n* [C,U] چاودیری،
زیره قانی، (پابه ند بوون به یاسا)
مراعاة (الشعائر أو القوانين) شعیره، طقس

observant /əb'zɑ:vənt/ *adj* ووردین، ووریا، بینن،
پابه نده به ده ستور یاساوه، زیره قان، تیین
قوی الملاحظه یغظ، شدید المراعاة للقوانين أو العادات

observation /əb'zɑ'veɪʃn/ *n* [C,U] ۱. تیینی،
زیره قانی، چاودیری، دیده قانی
۱. ملاحظه، مراقبه
نه یخاته زیر چاودیری وه
keep sb under ~ یضه تحت الملاحظه، یراقبه بعنايه

criminals trying to avoid ~ تاوانباره کان نه یانه وی
نه بیترین ۲. (له شیوگی کودا) تیینی، توانج، تیین
مجرمون یحاولون أن يتعاشوا الا لظنار ۲. (فی صیغه الجمع
عادة) ملاحظه، تطبیق

observatory /əb'zɑ:vətɔ:ri/ *n* [C] (*pl* -ries) روانگه،
پاندیگه، زیره قانگه، دیدگه
مرصد فلکی

observe /əb'zɑ:v/ *vt, vi* ۱. تیینی نه کا، ته ماشا
۲. چاودیری نه کا، زیره قانی دکت، له بو نه کاندنا ناهه ننگ
ده گیری توانجی لی ده دا، باسی نه کا
۱. یلاحظ یراقب ۲. یراعی (التقالید)، یحتفل بالناسبات ۲.
یعلق علی، ینذکی
چاودیر، زیره قانی کر
مراقب

obsess /əb'ses/ *vt* (ترس، خولیا) دوودل نهین،
شپرزه نهین، بهسری زال دهین
(الخوف، الهراس) یقلق، تسلط علی
~ *ed by fear of unemployment* مه ترسی لئی
نهیشی به هوی یی نیشیه وه
یتسلط علیه الخوف من البطالة

obsession /əb'sesʃn/ *n* [C,U] خولیا، هه وهس، دلّه
تهین، واسواسی
هاجس، فکرة، تستو ذکلیا علی التفکیر الراء

obsessive /əb'sesɪv/ *adj* وهسواس (کردنه وهی
کاریک له بهر به گومانئی) خولیا یی، هه وه سدار
استحوادی مستحوذ

obsolescence /əb'soʊləsəns/ *n* کۆن، (شتیک)
بهروه نه مان بچیت، داده بزیت، نامینئ که ثاتی، که فن
أن یصبح (الشيء) فی طریقه إلى الزوال

obsolescent /əb'soʊləsənt/ *adj* له نه ماندا به، که فن،
کۆن
فی طریقه إلى الأهمال أو الزوال

obsolete /əb'soʊli:t/ *adj* چۆنکراو، که فن، کۆن
مهجور، عتیق
~ *words/methods* ووشه، رزۆک، بهسەرچوو ریئاز
کۆن، بهسەرچوو، دیرین
کلمات / أساليب مهجورة

obstacle /əb'stækəl/ *n* [C] کۆسپ، ریگه گر، گيرو
نه گره، بهر بهست
عقبة، عائق
~ *race* پشیرکئی کۆسپاوی
سباق عوائق

obstetrician *n* [C] پزیشکی مندال بوون
طیب اولوادة

obstetrics /əb'stetrɪks/ *npl* ماما نیه تی، تاییهت به
مندال بوون
علم القبالة، التوليد

obstinacy /əb'stɪnəsi/ *n* [U] لاساری، که لله رهقی،
رکداری، رک، داسه پینی
عناد، صلابة فی الرأی

obstinate /əb'stɪnət/ *adj* ۱. لاسار، که لله رهقی،
رکدار، سه هه ند

۱. عنید، صلب الرأی
مثاله رقابوه کان
~ *children* أطفال عنیدون

۲. که لله رهقی، ده مارگر، بهر هه لستی
توند
۲. عصبی، لایبلن، مقارمة لا تلین
~ *disease* نه خووشی ده مار
مرضی عضال

obstinately *adv* به لاساری، به رهقی ب رکداری
بناد، بصلابة

obstruct /əb'strʌkt/ *vt* ریډه گری، کۆسپ نه خاتمه
ری، گيرو گرفت، گيرو دکت، ری دگرت له (پشکهوتن،
سهر بهستی، بزوتنه وه)
یعرق، یعزل، یسد (طریقاً) یعیق، (التقدم، حرية الحركة)

obstruction /əb'strʌkʃn/ *n* [C,U] بهر بهست،
نه گره، گيرو گرفت، گيران
سد، حاجز، إعاقة

obstructive /əb'strʌktɪv/ *adj* ریگر، گيرو کار،
بهر گر، ریگرتن (له بیئین)
عائق، حاجز، حاجب (للنظر)

obtain /əb'teɪn/ *v, vi* ۱. دهستی نه که وئی، په یدا
ده کا، به دهستی دینئ، په یدا دکت ۲. به دهستی دینئ، دهستی
نه که وئی، نه نیات وه
۱. یحصل علی، یحرز ۲. یفوز ب، ینال
~ *a position* پلهی بهر ز وهر له گری
یظفر بمرکز (هام)

~ *experience* به دهستی دینئ، شاره زا نه ین ۳. (پاسا،
به وشت) نه سه پشیری، ده بیته پاو
ینال، یکسب خبره ۳. (القوانين العادات) تنطبق، تسود

obtainable *adj* دهسکه تباری، دهستی نه که وئی،
ستاند بار
یمنکن إحراره أو الفوز به

obtrude *v, vi* خوئی تن ده خات، (بئ ریگه پیدان،
دلاخفت (بئ پیدان)
یقم (نفسه، آراه)

obtrusive /əb'tru:sɪv/ *adj* خو هه لقور تینه،
مشه خوور
فضولی، مطلق

obtuse *adj* ۱. تیزنی په، له کری ۲. گوشه‌ی کراوه
۳. ده‌به‌نگ، گهلخو

۱. غیر حاد، کلیل ۲. (الزاویه) منفرجه ۳. بلید، ابله

obviate /'ɒbvɪət/ *vt* دوورنه‌که‌وټه‌وه، ناهیلټ،
نکولی نه‌کا، خو له ددت له دوره پدیز نه‌یې (سه‌ترسی و
گیروگرفت)

یتحاشی، یتجنب، (لمخاطر، المعاصب)

obvious /'ɒbvɪəs/ *adj* روون، ناشکرا، دیار
واضح، جلی

obviously *adv* په روونی، په ناشکرايي
بوضوح، بجملا

occasion /ə'keɪʒən/ *n* [C,U] ۱. کات (روودانی
شټیک) یونه و هل

۱. وقت (حدوث شیء) فرصه ملائمه

not an ~ for laughter نه‌مه پټکه‌نټی ناوی
لیس هذا ما يدعو للضحك

rise to the ~ به پټی پټویست هه‌لسوکوت نه‌کا،
به‌رزه‌پټه‌وه یو ناستی رووداوه‌کان

بصرف کما يتطلب الموقف، يرتفع الى مستوى الاحداث

۲. هو، *There's no ~ for you to lose your temper.*
پټویستی توره‌بوونی ناوی، پټویست به توره‌بوون ناکات
۲. سبب، باعث، حاجه لیس هتاک مايدعو للفضب

نه‌پټه‌وه‌ی، داوا نه‌کا، پټویست نه‌کا
بسبب، يدعو الي

Your late arrival ~ ed anxiety. دواکه‌وته‌کات به
هوئی نیگه‌رانی
لقد بعث تاخرک علی القلق

occasional /ə'keɪʒənəl/ *adj* ناوبه‌ناو، جار به‌جار،
هه‌لکه‌تټی، به‌ریکه‌وت
عرضی، بین حین و آخر

pay sb ~ visits ناوبه‌ناو سه‌ری لټ‌نه‌دا، به‌سه‌ری
نه‌کاته‌وه

يقوم بزيارته من حين إلى آخر

occasionally *adv* به‌ریکه‌وت، جار جار، جارئی له
جاران

من حين لآخر، من أونة لأخری

occur /ə'kʌr/ *adj* ۱. به‌دزیه‌وه، به‌نه‌پټی ۲. نادپار،
شاراوه، نه‌په‌نی، فالوز

۱. خفی، سری ۲. غامض مبهم، سحری

به‌خت گرتنه‌وهو، جادو کردن، جادویی
~ sciences التنجيم والعراقه والسحر

occupant /'ɒkjʊpənt/ *n* [C] جټی نشین، ده‌ستی به
سه‌را نه‌گری
شاغل السکان، متملك بوضع الید

occupation /'ɒkjʊ'peɪʃən/ *n* ۱. تیانشته‌جټی‌بون
(وه‌کا مال) ۲. کار، پیشه، ئیش، پیشه‌گری
۱. شغل (المتزل مثلا) ۲. مهنة، حرفه، عمل

occipital bone جټسکی پشته‌سه‌ر
عظم القذالی

oculo چاوی هینزای
عینی

occupational *adj* فرمانی، پیشه‌ی، داگیر کاری،
تیاژیان، خه‌ریک کردن

مهنی، إحتلالی

~ hazards مه‌ترسیه‌کانی پیشه
مخاطر المهنة

چاره‌سه‌رکردنی نه‌خوش به‌هوئی خه‌ریک
کردنیه‌وه به‌کاری سوډمه‌ند
العلاج عن طریق إشغال المريض بعمل مفید

occupier *n* [C] نیشته‌جټی، دانیشتو
ساکن، مقیم

occupy /'ɒkjʊpaɪ/ *vt* ۱. نیشته‌جټی، ده‌پټت له (مال)،
کټلگه (داگیری نه‌کا، ده‌ستی به‌سه‌را نه‌گری، پری نه‌کاته‌وه
۲. نه‌خا‌په‌نټی، نه‌گریته‌وه (کاتی دپاریکراو)

۱. یشتغل او یقیم فی مکان (مسزل او مسزعة مثلا) یحتل،
یستولی عل ۲. یستغرق، یحتل (زما معیناً)
قه‌کان دوو کائز میړی *speeches ~ ing two hours*

خایاند

کلمات استغرت ساعتین

~ *ing himself with his homework* خوئی به‌کارو
باری ناو ماله‌وه خه‌ریک نه‌کات
یشغل نفسه باداء الواجبات المنزلیة

۱. رووداها، ده‌قه‌ومټ
~ *occur* /ə'kʌ:(r)/ *vi* (-تت-)

۲. نه‌پټی، ده‌رته‌که‌وه‌ی

۱. یقع، یحدث ۲. یوجد، یظهر

Which letter of the alphabet ~ s most commonly?
 کام پسته له نه لفظی زیاتر به کار نه هیترنی؟
 ماهو الحرف الأبجدي لأكثر استعمالاً؟

~ to (sb's mind) ۳. دیت به بیریا
 ۳. یخطر علی (باله)

When did the idea ~ to you? که ی نهم
 بیرۆکه یهت به بیردا هات؟
 متى طرات الفكرة لك؟

It ~ red to me that هات به خه پالمدا (نهم کاره
 بکهم)
 خطر لی ان (افعل کذا)

occurrence /əˈkʌrəns/ n [C,U] روودان، هه لکه تن،
 قهومین، رووداو
 واقعه، حادثه، حدوث

an everyday ~ رووداوی روزانه (روژانه دووباره
 بیتهوه)
 حادثه یومیه، (تکرر یومیا)

of frequent ~ (شئیک) زور رووداو
 (شیء) کثیر الحدوث

ocean /əˈseɪn/ n ئوقیانوس، زه ریا
 محیط، البحر

ochre /ˈɒkə(r)/ n [U] رهنگی زهردی ژهنگاوی
 لون صلاصالی (بنی مشرب بالصفرة)

o'clock /əˈklɒk/ part کاتژمیریک، سهعاتیک، دهه ژمیر
 الساعة من الوقت

What's the time? کاتژمیر چه نده؟
 کم الساعة؟

It's five ~ . (نیستا) سهعات پنجه
 الساعة الان) الخامسة

oncology شئیر په نجه زانی
 علم الأورام

octagon /ˈɒktəɡɒn/ n ههشت لا، شویه په کی
 نه نده زه یی، ههشت گوشه
 الثمن: شکل هندسی منمن الاضلاع و الزوايا

octagonal /ˈɒktəɡɒnəl/ adj ههشت لا: ههشت لاه
 گوشه ی هه یه
 منمن: ذو ثمانية أضلاع و زوايا

octane /ˈɒktəɪn/ n [U] ئوکتین، کاربونی برالین
 (ههشت گهردیله)
 الأوکتین، هیدروکربون برافینی

octave /ˈɒktɪv/ n (موسیقاً) ناوازی وه لام پیک هاتوه
 له ههشت ناوازی موسیقایی یه که له دوا یه که، ناوازو وه لام
 (به رصف، ههشت مالک، ههله مست)
 (موسیقی) الجواب ویثائف من ثمانی نغمات موسیقی متالیه،
 النغم والجواب معاً

October /ˈɒkˌtəʊbə(r)/ n تشرینی په کم، مانگی
 ۱۰ ی زاینی
 شهر اکتوبر التشرین الاول

octogenarian /ˌɒktədʒɪˈneəriən/ n, adj (که سیکی)
 ته من ههشتا ساله ههشتی یی (۸۰-۹۰ سال)
 (شخص) فی الثمانین من العمر

octopus /ˈɒktəpəs/ n (pl ~ es) شه پتانه ماسی،
 ههشت پی، ههشته پی، ههزار پی
 أخطبوط

ocular /ˈɒkjʊlə(r)/ adj بینین، په یوه ندی به بیننه وه هه یه،
 چالگی
 بصری، متعلق بالنظر

~ proof به چاو نه بیترنی
 دلیل بصری (یری بالین)

oculist /ˈɒkjʊləst/ n [C] پزشکی سپوری
 نه خوشیه کانی چاو
 طبیب العین

odd /ɒd/ adj ۱. (ژماره) تاك، ته نها
 ۱. (العدد) فردی، فرد، مفرد

an ~ sock گورهوی تاك
 جورب مفرد

two ~ volumes of an encyclopedia دوو ژماره یی
 تاك له فهره تنگیك ۲. ژورتر له، فره یی
 عددان مفردان من موسوعة ۲. نیف، زائد، زیاده

twelve pounds ~ (-er, -est) دوازه جونه یهو زیاتر
 (به لام که متر له ۱۳) ۳. نامۆ، سه یر، نه ژنی
 اثنا عشر جنبها و زیاده (ولکن اقل من ۱۳) ۳. غریب، شاذ

He's an ~ / ~ -looking old man. پیاویکی یری
 دیمن سه یره
 إنه رجل عجوز غریب المنظر

~ jobs ٤. کاری همه جوره
٤. أعمال متنوعه

at ~ times/moments له کاتی جیاوازا
فی أوقات متفرقه

oddy adv به شیوه به کی سه پر
علی نحو شاذ أو غریب

~ enough سه پریمی، گیره بیی
و مما يدعو إلى الاستغراب

oddity /'ɒdɪti/ n [C,U] (pl -ties) ١. سه پرینی،
گیره بیی، سه پریمی ٢. (کس، شت) سه پر، دانسقه
١. غرابه، شذوذ، ٢. (شخص، شیء) غریب أو شاذ

oddments /'ɒdmənts/ n [C] پاشماوه، گیره بیی
بقایا، زوائد، فضلات

odds /ɒdʒ/ npl ١. جیاوازی، هملیازی (لا په نی)
که سیک زیا تر ده گرنی له که سیکه که)
١. التفات، الفرق (الذي يرجع کفة شخص علی آخر)
نه گه ری The ~ are against us/in our favour.
سه رکه وتن له بهرزه وندی نیمه دا نه/له بهرزه ونه ندیماندا په
إحتالات الفوز لیست فی صالحنا/ فی صالحنا
the ~ are that... له وانه په که
ومن المحتل ان

be at ~ with ٢. جیاوازی بیت له گه ل لیکه تی په، به
شه پر
٢. یکون علی خلاف مع

~ and ends ٣. پیداوینیستی و کوتایه کان، خرومر،
بر توك
٣. تفریات، فضلات، سقط الساع

ode /əʊd/ n [C] هه لیه ست، هوزان، هونراوه ی گوزانی
قصیده غنائیه

odious /'ɒdiəs/ adj بیزارا، دزیو، بوگه ن، گه نی
کریه، مقوت، منفرد

odium /'ɒdiəm/ n شووره بیی، سوکیه تی، کینداری
رسوا
خزی، عار، إزدراء

odour /'əʊdə(r)/ n [C] ١. بون، عه تر، بیهن
١. رائحة، عبیر
٢. په یوه ندی باشه /
خرابه له گه ل

٢. علی علاقه طیبه / سینه مع

odourless adj بین بون، بین بیهن
عدم الرائحة

odyssey /'ɒdɪsi/ n [C] نودیسه، چیروک، داستانی
هومیروسی
قصه، مغامرات طویله

of /ɒf/ adv, prep (له زمانی هونراوه دا) له سه ر، له
(فی لغة الشعر) علی، فوق

of /ɒv/ prep ١. له، هی، ی، به، داچه که وهک
(زل.ب.د)
١. من، عن

five miles south ~ Leeds له دووری (پنج میل) له
باشووری شاری لیدزه وه
علی بعد (خسته امیال) جنوب (مدینه) لیدز

the works ٢. همه به سستی (چونیه تی دروست بوون)
٢. من (الدلالة علی المنشأ)

~ Shakespeare له شاکاره کانی شکسپیر
مؤلفات شکسپیر

a man ~ humble birth پیاوینکی وه جاخدار، بین
فیز، ساده، خاکی
رجل من منشأ متواضع

die ~ grief ٣. به هوی: نهمری له داخا/ له خدم و په زاره
٣. بسبب من: بیوت کمد/ حزناً

be cured ~ a disease ٤. له، له نه خو شیه که چاک
نه بیته وه
٤. من: یشفی من مرض

be robbed ~ one's money سامانه که یی نه دوزن،
٥. له (فیلان ماده)
یسلبون منه ماله ٥. من (ماده کذا)

a table ~ dark oak میز هی تهخته تی به پرووی پته وه
متنصه من خشب البوط القائم

a man ~ tall appearance ٦. (بو باسکردن)
پیاوینکی بالا بهرز
٦. (الوصف) رجل طویل القامة

a maker ~ pots ٧. (بو ته واکهر) مهنجه ل
دروسته کهر

٧. للدلالة (علی المفعول به) صانع قدور

love ~ money پاره بهرست

- حب المال
 ۸. (تایهت *a mother for her children* ~ the love
 به بکەر، خۆشه‌ویستی دایک بۆ منداڵه کانی
 ۸. (الدلالة على الفاعل) حب الأم لأطفالها
 ۹. (پارچه یان پێوانه) پارچه پهك
a sheet ~ paper
 کاغز
 ۹. (قطعة أو قیاس) فرخ من الورق
a yard ~ cloth
 یاردێك كوتال
 یارده من القماش
 ۱۰. (بۆ په یوه ندی) په كنی له
a friend ~ mine
 هاوڕێكانم
 ۱۰. (الدلالة على العلاقة) أحد أصدقائي
 وینه په كنی (زه پیتی شانز) *a portrait ~ the queen*
 صورة (زینیه للملكة)
 پششارێك بۆ یارمه تی
an offer ~ help
 عرض بتقديم العون
 ۱۱. (بۆ كات) كاتی بێ نیشی، رابردوو *in days ~ old*
 ۱۱. (الدلالة على الزمن) فی الأيام الخوالي
 له رۆژانی په ك شه ممددا
 فی ایام الأحد
 ۱۲. له، له ناو، ماقول *a man beloved ~ all his friends*
 پیاوړیكی خوین شیرینه له ناو هاوڕێكانیا
 ۱۲. من، من قبل: رجل محبوب من جميع أصدقائه
 ۱۳. له، ت، زۆرت بیر نه كهم *I often think ~ you*
 ۱۳. فی، بی، انتی أفكر فیک كثيرا
off /oʊ prep بۆ نهو (په كهم) له، له وێه له
Prep ۱. ده، وێه، دوور له
 ۱. ۱. بیدا عن.
 ۲. دوور، له، بۆ، له قادرمه كان
He fell ~ the ladder.
 كهوته خواره وه
 سقط عن السلم
 ۳. به شێوه په كی ناره سمی
 ~ the record
 بصورة غیر رسمية
 ۴. *Will you take 2 1/2% c/c ~ the price if I pay cash?*
 ۲. كه متر، ئایا قایل نه بیت به داشكاندن فی ۲/۵٪ نه گهر پاره ی
 نه خت بدهم؟
 ۲. أقل: له تقبل بخصم ۲/۵٪ اذا دفعت السن نقدا؟
 ۳. كاتی پشوو، مۆله ت ۴. نزیکه، دوورنیه له،
 ~ duty

- لقی لی نه بیته وه
 ۳. فی اجازة فی غیر أوان العمل ۴. على مقربة من، غیر بعبید
 عن، یترغ من
 ۵. ماله كه زۆر دوور *a house just ~ the main road*
 ئی په له شه قامی سه ره كی
 منزل لا یبعد كثيرا عن الطريق الرئيسي
 ۶. زیگایه ك له شه قامی *a road ~ the high street*
 سه ره كیه وه جانه بیته وه
 طریق یترغ من الشارع الرئيسي
 ۷. دوورگه ی نزیک كه نار *an island ~ the coast*
 جزیره قریبه من الشاطئ.
 ۸. (ب. ن) ناساخ، هه لیزر كاو
 ~ colour
 ۹. (ل. د) مترعك، منحرف الصفة
 ۱۰. دلی ناچینه سه ره خواردن
 ~ one's food
 فاقد الشهية
 ۱۱. ناگای له خۆی فی په، بێ هوش
 ~ one's head
 (عابیه) فاقد الصواب، غیر متسالك للوعي
 □ adv
 دووه م
 ۱. نه روا، ده ره په پری
 go ~
 ۱. نایا: ۱. بنصرف، ینطلق
 خۆی ده نوین، خۆی ده ره نه خا
 show ~
 یتاهی، ینظاھر
 ۲. دووره له: *The town is five miles ~ .*
 شارۆچكه كه (۵ میل) دووره
 ۲. بعبدا: المدينة على بعد خمسة أميال
 ۳. (بۆمه به سستی كۆچ *We're just ~ to America.*
 كردن) نیازی كۆچمانه بۆ نه مریکا
 ۴. (الدلالة على الرحيل) أننا تهاج للرحيل الى أمريكا
 ۴. (بۆ جیا بوونه وه) چا كه نه كه ت *Take ~ your coat.*
 داگه نه
 ۴. (الدلالة على انفصال) إخلع مطفك
 ۵. دا یكه نه، لای به ره
 O~ with it!
 إخلعه، أنزعه
 ۶. رووناكیه كه بكوزینه ره وه
 Switch ~ the light.
 إطفئ التور
 ۷. (بۆ *Finish ~ that job before starting another.*
 جی به جی كردن) نه وه كاره كوتایی بێ بیته ئنجا كاری كه
 ده ست بێ بكه

5. (الدلالة على الإنجاز) اتم ذلك العمل قبل ان تبدأ عملاً آخر
 6. (بؤمه بهستی جیا یونوهه یان ~ The electricity is
 نه مانی شتیک) نه ماوه، پوناکیه که پچراوه یان کوژاوتوه
 6. (الدلالة على الفصل او عدم توفر الشيء) النور مقطوع أو
 مطلقاً
 گهوره م خواردن (له چیشتهخانه) ~ The dish is
 نه ماوه
 لقد نفذ الطبق يا سيدي (من المطعم)
 7. (بؤ خراب بوون) ماسیهه که خراب ~ The fish is
 بووه
 7. (الدلالة على الفساد والتلف): لقد فسدت المسكة
 8. ناوه بناو، جار به جار، دم دم ~ and on
 8. من وقت لآخر، بين أوتة و أخرى، أحياناً
 چاک / خراب، دهست تهنگ ~ well/badly
 مومر / فقير
 سیه م ~ adj
 ناأناً
 1. لایه دووره که (نهسب، گالیسکه) لایه the ~ side
 دووره که ی شوسته (لای راست له بریتانیا)
 1. الجانب البعيد (الغيل، العربات) الجانب البعيد عن الرصيف
 (الجانب الايمن في بريطانيا)
 تایدی دواوه له لای دوری the ~ rear wheel
 شوسته کوه (بهراورد بکه له گه ل near)
 العجلة الخلفية في الجانب البعيد عن الرصيف (قارن near)
 2. له گه ل دوری بوجوندا، کیم on the ~ chance
 بچه کی دوره
 2. رغم بعد الأحتال
 ناوه رز، نه که شی ~ season
 موسم الكساد أو قلة الحركة
 کاتی بین ئی شی یا مؤلهت in one's ~ time
 فی وقت الفراغ أو الأجازة
 1. پاشماوهی سه بربراو (سی و offal /ɒfəl/ n [U]
 جگه رو گورچیله) 2. پاشماوه، زیل
 1. فضلات الذبذبة (القلب، الكبدور الكلتيان) 2. فضلات، قمامة
 1. سه ریچی کون، گونا ه، offence /ɔ'fens/ n [C,U]
 سه ریچی یاسا، سه رکه شی
 1. جرم، إساءة، خرق للقانون
 an ~ against God and man/against the law/good

- گونا ه کردن له بهردهم پهروه ردگار / یاسا / manners
 پهوشی باش 2. رسوا کردن، ههستی خه لک بریندار کردن
 إساءة ضد الله و الإنسان / القانون / الأخلاق القویمة 2.
 المساس بشعر شخص او الإساءة لیه
 ههستی بریندار نه کا give ~ to sb
 یسه الیه، یؤدی مشاعره
 کاریگهر، ههستیار 3. رسوایی، take ~ easily
 سوکاپه تی بی کردن
 شدید التاثر، مرهف الحس 3. إساءة، إهانة
 1. گونا ه نه کات، تاوان نه کا، offend /ɔ'fend/ vi, vt
 دلئی نه شکینئ، 2. خراپه ده کات، دئییشیت، ههستی
 بریندار نه کا
 1. یذنب، یأثم 2. یسه الی، یجرح المشاعر
 2. ئیکی نه دات، ugly sounds that ~ the ear
 خراپی نه کا، بیزاری نه کا، دهنگی ناخوش گوی که نه کا
 3. یکدر، یزعج، أصوات کریبه تجرح الأذن
 گونا هبار، گونا هکار، سه ریچ offender n [C]
 مذب، مسی
 1. بؤگه ن، بیزارو offensive /ɔ'fensiv/ adj
 1. کریه، منفر
 بونی ناخوش، په نجینه ر an ~ smell
 رائحة کریبه
 قسه ی ناخوش، وشه ی سوکاپه تی، ~ language
 په نجینه ر، زمانی کریت
 ألفاظ نابیه، کلمات مهینه
 2. چه کی هیرش بهر، هیرشکه ر، an ~ weapon
 هیرشانه
 2. هجومی، سلاح هجومی
 هیرش، دهست دریزی □ n [C]
 هجوم، إعتداء
 په لاماری نه د، هیرشی نه کاته سه ر take the ~
 یهاجم
 په شیوه یه کی بیزارانه، سه پرزه یی، offensively adv
 جارسی، دهست دریزی
 علی نحو مؤذ أو مزعج
 1. پیشکه شی نه کات، نه به خشی، offer /ɒfə(r)/ vt, vi
 بی نه دا 2. قوریانی نه کا، نویز
 1. یعرض: يقدم 2. يقدم قرباناً له

~ up a prayer نه کات، نفیوی دکت
 یرفع الصلاة له

~ ing no resistance ۳. همول نه دات، ده ری نه خات،
 خوی پی را ناگری، بهرگری پی ناگری
 ۲. یحاول، ییدی، لاییدی ایه مقاومت

the first opportunity/chance/occasion that offers
 ۴. پروده دات، هملی بو بین، کاتی هملی بو همل کوهی
 ۵. یحدث، یقع، تسع (الفرصة)، عندما تسع اول فرصة
 مناسبة

□ n [C,U] پیشکەش کردن، به خشین، بزاف، پندان
 عرض تقدمه

make/accept an ~ پیشکەش نه کات / قابل نه بی به
 پیشیاز، پیشیاز دکت
 یقدم / یقبل عرضا

an ~ of marriage زن خواستن، دهست ماچ کردن،
 زنی دخوازت
 طلب الید للزواج

offering /'ɒfərɪŋ/ n پیشکەشکردن، قوربانیدان
 تقدمه، قربان

offertory /'ɒfətəri/ n کۆمەک کردن، پیشکەش کردنی
 قوریانی، نفیژا قوریانی
 تبرعات المصلین

offhand /'ɒfɦænd/ adj دههه کی، زاری
 السلوک (مرتعج)

in an ~ way به شیوه به کی زاره کی
 بطریقه مرتعجة او عفویة

□ adv له بهر بی بیر کردنه وه
 بدون تدبیر او اعداد مسبق

I can't say ~ . ناتوانم وه لآم یدهمه وه له بهر
 لا أستطیع الإجابة من الذاكرة

office /'ɒfɪs/ n [C] ۱. (له شیوه کی کۆدا) نووسینگه کی
 بازارگانی، ده زگا، دیوان
 ۱. (فی صیفة الجمع غالباً) دائره او مکتب تجاری

a lawyer's ~ نووسینگه کی داد پرس
 مکتب محام

working in an ~ له نووسینگه کی کارده کات (وهک
 نووسه ر)
 یعمل فی مکتب (کالکاتب مثلاً)

the Foreign O~ ۲. فه رمانگه کی میری، وه زاره ت،
 وه زاره تی ده ره وه ی بهریتانیا

دائرة حكومية، وزارة، وزارة الخارجية البريطانية

the Home O~ وه زاره تی ناوخو
 وزارة الداخلية البريطانية

a post- ~ نووسینگه کی پۆسته، پۆسته خانه
 مکتب برید

accept/enter upon/leave/resign ~ ۳. پایه / نه رک /
 فرمان، نه ییا بهر یوه، لاسایی نه کا، وازی لی دینن، دهست
 هه لئه گری له پۆسته

۳. منصب، وظيفة، يتولى / يتقلد / يتخلى عن / يستقيل من
 منصب

~ holders ۴. نه رک، گرنکی
 واجبات، مهام

the ~ of chairman/host رۆلکاری سه رۆک میوان به
 رینکهران
 دور: مهام الرئيس المضيف

through the good ~ s of a friend ۵. (له شیوه کی
 کۆدا) خزمه ت، یارمه تی، چاودیری، ناگاداری، به هوی
 یارمه تی چاکه کی هاوڕینه کیه وه

۵. (فی صیفة الجمع) خدمة، مساع، عناية، رعاية، بواسطة
 المساعي الحميدة لصديق

'office-block n [C] خانووی نووسینگه کان
 مبنى للمكاتب

'office-boy n پۆسته بهر، کارگوزاری نووسینگه
 الساعی، خادم فی مکتب

officer /'ɒfɪsə(r)/ n [C] ۱. نه فه ر ۲. فه رمانبه ر،
 کارمه ند
 ۱. ضابط ۲. موظف حكومي

~ s of state وه زیره کانی ده ولت، موجه خۆره کان
 وزراء الدولة

customs ~ s موجه خۆرانی گومرگ
 موظفو الجمارك

the ~ s of a society دهسته کی کارگیری سه ندیکابه ک
 (وهک سه رۆک و سکر تیر و گه نه جینه دار... هتد)

الجهاز الإداری لجمعية (الكرتیس و السكرتیر و امین صندوق)

official /'ɒfɪʃl/ adj ۱. په سه می، یاسایی، میری
 ۱. رسمی، قانونی

~ statements/records	ناشکر اکرن، دانہ زانین، لیدوان / تو مارگہی رسمی تصریحات / سجلات رسمیہ
~ uniform	جل و بہرگی رسمی، میری الزی رسمی
in an ~ style	۲. شیواز بہندی (شیوا بہ پوسٹ) شیوازی رسمیہ
□ n [C]	۲. رسمی (لائق بالنصب) با سلوب رسمی / متکلف فہرمانبہری میری موظف (حکومی عادیہ)
government ~ s	کارمہندانہی دولہت موظفوا الدولہ
officially adv	بہ شیوہ یہ کی رسمی، رہ سمانہ رسمیاً، بصورہ رسمیہ
officialiate /ə'fɪʃɪət/ vi	تہرکی جین بہ جین تہ کات / فہرمانبہری تہ کات یقوم / یؤدی مہام المنصب
~ as chairman	کاروباری سہرؤک جین بہ جین تہ کا یقوم بہام رئیس
~ at a wedding	کاروباری ژن ہینان جینہ جین قہشہ، زیوان تہ کات (الکاهن، القیس) یؤدی مراسیم الزواج
officialous /ə'fɪʃəs/ adj	خوتن ہلقوروتین، زانتخواز فضولی، متفل
offling /ɒfɪŋ/ n [C]	باشہ پوژی نزیک الستقبل القریب
in the ~	نزیک / خہریکہ / لہوانہ یہ پرویدات قرب / شیک / وشیک محتمل الحدوت
offset /ɒfset/ vt (-tt-)	ہاوسہنگی تہ کات تہ کیشنی، بہراورد تہ کا، لہبری دانہنن، چاہی تہ کا یوازن، یعادل، یعوض
offshoot /ɒfʃu:t/ n [C]	لق، بہش، لاولا (رووہک) فرع، شعیہ، لیلوب (النبات)
offshore /ɒf'ʃɔ:(r)/	دوورہ لہ کہنارہ کہوہ بعید عن الشاطی.
offside /ɒf'saɪd/ adj, adv	دوورہ لہ لای راست، لای ناراست، نؤفساید بعید عن الجانب الصحیح

offspring /ɒf'sprɪŋ/ n	نہوہ، پتہ چہ، بہرہ، بیچو، توٹ، بہر، وچہ، دہل، دہفل، دوندان (اللفرد والجمع) نسل، ذریہ، صفار الحیرانات
offwhite /ɒf'waɪt/ adj	سہی مات (سہی زہرد پاو یا خولہ میٹی) ابیض غیر ناصح (مشرب بالصفرة أو باللون الرمادی)
often /ɒfən/ adv	۱. زورجار، گہلہک جار، جارجار، زوربہی جار، بہ زوری ۱. کثیراً، غالباً، فی کثیر من الاحوال ۲. چہند جار؟ ۲. کم من مرہ؟
as ~ as	ہر دم کلا
ogle /ɔ:gl/ vi, vt	بہ چاوی خوشہ ویستی سہری تہ کا، چاو دانہ گری، ب چاننی تہ فینی دینیت، تہ لینداری یسد نظرات تدل علی الہیام، یغازل بعینہ
ogre /ɔ:gr(r)/ n [C]	دیوودرنج، تہ زہہای مروٹخور (فی حکایات الجن) غول
oh /ə/ int	فاح، دہنگی بو ناخوشی و سہر سورمان، توی، توی صیحہ تدل علی الاستغراب او الدہشہ
oil /ɔɪl/ n [C,U]	پون، نہوت زیت، نفت، بترویل
whale ~	پونی نہہنگ زیت الحوت
coconut ~	پونی گوہزی ہیندی زیت جوز الہند
painted in ~ s	نہخش کراو بہرہنگی زہتی، پونی مرسوم بالالوان الزيتیہ
□ vt	چہوری تہ کات یزیت (اجزاء آتہ)
'oil-colours npl [C]	بویہی پونی، بویہی ناوی، ناورنگ الوان زیتیہ
'oil-field n [C]	کیلگہی زہت / نہوت حقل زیت / نفت
'oil-fired adj	نامیری بہ نہوت ٹیش بکا (جہاز مثلاً) یستخدَم الزیت کوقود

'oil-rig	n [C]	كهلوى بیره زهیت / نهوت برج بئر الزیت / النفط
'oilskin		موشه‌ما، کوتاله تهلخ روپوش به زهیت شمع، قماش کیم مطلی بالزیت
'oil-tanker	n [C]	تانکهری نهوت ناقله زیت / نفت
'oil-well	n [C]	بیری نهوت بئر زیت / نفت
oily	/ɔɪli/ adj (-ier, -iest)	پژناوی، بهرژون زیتی، مطلی بالزیت
ointment	/ɔɪntmənt/ n [C,U]	مهرهم (پزیشکی) مرهم (طبی)
okay	/əʊ'keɪ/ adj, adv	کورتته‌گرتیه‌وه بۆ (O.K.) باشه، راسته، سه‌رجاڤان، قایل بوو (و تختصر الی (O.K.) (د.ل) حسن، صحیح، موافق □ vt بریارته‌دا، قایل ده‌یښ، رازی نه‌یښ به، به‌چاکی داته‌نئ یقر، یوافق علی، یستحسن □ n [C] ره‌زامه‌ندی، چاکه، باش، باشه، پاستی، به‌پاستی، دانان موافقه، استحسان، تصدیق
old	/əʊld/ adj (-er, -est)	۱. ته‌مه‌نی نه‌وه‌نده سألّه ۱. ییلخ کذا من العمر ته‌مه‌نی بیست و دوو She's twenty-two years old. سألّه ۲. پیر، به ساللا چوو ۳. کۆن، پژبوو (أنها) تلخ الثانية و العشرين من العمر ۲. نقیض شاب) عجوز، کبیر السن ۳. نقیض جدید، حدیث، عصری) قدیم، عتیق ۴. ناسراو، زانراو an ~ friend ۵. معروف، مالوف an O~ قوتابی له قوتابخانه‌یه‌ک بووه تلمیذ سابق فی مدرسه‌ ما: Boy's dance سه‌ما، هه‌لپه‌رکئی کۆنی قوتابخانه‌ی پیشوو رقصه یؤدیها طلبة المدرسه السابقون ۵. شاره‌زا، نه‌ژمونکهر an ~ hand at carpentry شاره‌زاییه‌کی باشی هه‌یه له دارتاشیدا ۵. خبیر، مجرب، انه یتنتخ بخبره کبیره فی التجاره □ n in days of ~ کاتی به‌تالی

old-fashioned	adj	فی الايام الخوالی کۆن، به‌ساللا چوو، مۆدیلی کۆن و به‌سه‌رجوو عتیق الطراز، بال، لایجاری العصر
olden	/əʊldən/ adj ~ days/time	له‌پژژانی زوو، پا‌بردوو، پیر بوو (ل.ا) فی الايام / العصر السالفة
oligarchy	/ɔlɪgɑ:kɑ/ n [C,U] (pl -chies)	نوولگاریکئی، فه‌رمانه‌روایی گروپی بچووک حکم القلة، الاولیارکیه، الغاصه
olive	/ɔlɪv/ n [C]	زه‌یتون، دره‌ختی زه‌یتون زیتون شجره زیتون خۆی به‌قه‌دی دره‌ختی hold out the ~ branch زه‌یتونه‌که نه‌گرتیه‌وه، ناماده‌ی چاره‌سه‌رکردنی ناکۆکیه به ناشتی یلوخ بخصن الزیتون، بیدی استعداده لغض النزاع سلیباً □ adj په‌نگی زه‌یتونی، سه‌وزی زه‌رد باو زیتونی اللون، اخضر مانل الی الصفرة
Olympic	/ɔlɪmpɪk/ adj	نۆلمپی، نۆلمپی اولمپی باریه‌کانی نۆلمپی ~ Games الالعاب الاولمپیة
oligodendrite		حلیمه قلیله له‌خوش خانه‌ی که‌م تو
oligo		که‌م قلیل
oligoma		کۆن ورم
ombudsman	/ɔmbʊdzmən/ n	دابوهر له‌ نیوان هاوولاتیان و ده‌سته‌ی میریدا، تیره‌ڤان، تیراو حکم بین موطنین و هیته حکومیة
omelette	/ɔmlɪt/ n [C]	نۆملیت، هیلکه‌ورژون به‌گۆشت اومیلیت، عجة البيض
omen	/əʊmən/ n [C,U]	مزه، نیاز خوشی، نیشان، مزگینی فأل، نذیر، بشیر an ~ of success نیشان، مزگینی به‌سه‌رکه‌وتن،

پیشبین دکت، بهرین دکت
فأل / بشیر بالنجاح

ominous /'ɒmɪnəs/ *adj* پیشبینی خرابه، شوم، چاره
رهش، له یاش ناچینت
نذیر بالسوء، شوم

omit /ə'mɪt/ *vt* (-tt-) ۱. نه کهوئی، پشت گوئی نه خا،
لای ده بات، گو نه نادت
۱. یسقط، یهمل، یغفل
که مته رخه می نه کا له جی ~ *to do one's homework*
به جیکردنی نه رکئی ناومال
یغفل القیام بواجبه المترلی
۲. لای ده بات، نه یخا، به ندی *O~ the next chapter.*
دوایی لایه
۲. یحذف، یسقط، احذف الفصل التالی

omission /ə'mɪʃn/ *n* [C,U] لاپردن، پشت گوئی
خستن، شتیکی لاپراو، فه راموش، گو نه ندان
حذف، اغفال، شیء محذوف

omnibus /'ɒmnɪbəs/ *n* [C] (*pl ~ es*) ۱. توفومیل،
پاس، پاسی گه وره ۲. فره مه بهست، گشت گیر
۱. حافلة، باص، سیارة ركب كبیرة ۲. (وصفیه) متعدد
الاغراض، شامل
پروژه ی یاسای گشت گیری بو شتی جوراو *an ~ bill*
جور
مشروع قانون شامل لأشیاء متعددة
بهرگ گیراویک که چه ند ماده په کی تیدا *an ~ volume*
بیت که له سه رجاوه ی جوراو جوروه وه ره گیرا بیت
مجلد یضم مراد منقولة من مصادر متعددة

omnipotent *adj* به توانا له هموو شتیکیا، شیای،
همموکی، توانایی همموکی، همموشیان، هممو توانا
قادر علی کل شیء، التقدير
خواهی گه وره به توانایه به سه ره هموو *the O~ God*
شتیکیا
الله القدير علی کل شیء

omnipotence /ɒm'nɪpəʊns/ *n* [U] توانای گشتی،
هموو توانایی، هیزداری همموکی، همموشیانی
القدرة الكلية، القدرة علی کل شیء

omniscient *adj* به هموو شتیکی نه زانی
العالم بكل شیء

omniscience *n* [U] همموکی زان، هموزانی
العلم بكل شیء

omnivorous /ɒm'nɪvərəs/ *adj* جوره نازه تیکه
توانای خواردنی هموو شتیکی هه په، هموو خوره
قارت (حیران) یلثم کل انواع الاطعمة

on /ɒn/ *prep, adv prep* ۱. له، له سه ره ۲. بو
کات، بو نه وخت
اولا: ۱. علی، فوق، عن ۲. (الدلالة علی الزمن)
له پروژانی په ک شهممه دا
~ *Sundays*
فی أيام الأحد
~ *Ist May*
له په که م پروژی مانگی مایس دار
فی اليوم الأول من شهر مایو
~ *that occasion*
له و بو نه په دا
فی تلك المناسبة
~ *my arrival*
له گدل گه یشتنمدا
عند وصولی
~ *time*
له کاتی دیار یگراو دا
فی الوقت المحدد

lecture ~ Shakespeare ۳. له باره ی، ده باره ی،
وانه په ک له باره ی شکبیر هه ۴. (بومه بهستی نه ندایه تی)
۳. عن، حول، محاضرة عن شکبیر ۴. (الدلالة علی الضمیه)
نه ندایه له لیژنه که دا
۵. (بومه بهستی ناراسته کردن)
یکون عضوا فی اللجنة ۵. (الدلالة علی الاتجاه)

drifting ~ the rocks جی و جی نه کا له سه ره
بهرده کان، له سه ره بهره ده کان نه گو یز ریته وه
یتنقل فوق الصخور

retire ~ a pension ۶. (بومه بهستی نه خوشی و
بنچینه) بنه برکردن خانه نشین نه گری
۶. (الدلالة علی العلة أو الأساس): يتقاعد علی المعاش

a town ~ the coast ۷. (بومه بهستی نزیکی)
شارو چکه ی سه ره که نار
۷. (الدلالة علی القرب): بلدة علی الساحل

be ~ holiday ۸. (بومه بهستی شیوازی ماوه به سه ره
بردن) له مؤ له ندایه
۸. (الدلالة علی طريقة شغل الوقت) یکون فی إجازة

~ *sale* ۹. (بو بار، چونیته تی) دانراوه بو فرو شتن
۹. (الدلالة علی الحالة أو الوضع) معروضاً للبیع

~ loan	بویشتینه، به قهرز برسم الأعادة
~ fire	له سوتی، کارنه کا ببترق بيشغل
□ adv	دووه م: ثانياً:
<i>They hurried ~ .</i>	۱. (دهر برینی پیشکوه و تن) به پهله رینگای خویمان گرته بهر ۱. (للتعبیر عن التقدم) تابعوا طریقهم مسرعین دوره ننگمانه <i>The time is getting ~ .</i> لقد تأخر بنا الوقت
<i>Put your shoes ~ .</i>	۲. پینلوه کانت له یین که ۲. ایس حدانک
<i>Switch the light ~ .</i>	۳. (دزی off) بیکه وه رونا که که هه لکه ۴. نه پروا، پروونه دا، پیشان نه دری ۳. (تنقیض off) اشعل النور ۴. یجری، یحدث، یعرض چ فیلمیک له <i>What's ~ at the cinema this week?</i> سینهما نیش نه کات تم هه هفته په؟ ماهر القلم الذي یعرض فی السينما هذا الأسبوع؟
once /wʌnz/ adv	۱. یه ک جار، جار ه کی ۱. مرة واحدة
<i>I only went ~ .</i>	تنهها جاریک رویشتم ۲. له پیشدا، له میزه وه لقد ذهبت مرة واحدة فقط ۲. سابقاً سابقاً
<i>O~ (upon a time) there was a princess...</i>	له میزه وه سهرده مانیکی پیشوو شازن هه بوو کان فی سالف العصر والأوان امیره
<i>He didn't ~ offer to help me.</i>	۲. به یه ک جار، په هیچ جوړی، هه رگیز یاریده ی نه داوم ۳. بالمره، بتاتا: لم یعرض مساعدته علی بالمره (بتاتا)
~ in a way/while	۴. ناویه ناو، جار جار، دهم دهم، که م جار ۴. أحياناً، نادراً، قليلاً ما
~ and for all	تنهها جاریک، جاریک تاهه تاهه تایی مرة واحدة فقط، مرة و إلى الأبد
at ~	نیشتا، دپه ک دهمیدا حالا
all at ~	هممو له کاتیکا، له پریکا

□ conj	کلمه فی ان واحد، فجأة له وانه به، نه کهه، هه رکه حالماً، ما ان
<i>O~ you begin to feel afraid...</i>	هه رکه هه مست به ترس کرد ما ان تبدأ فی الشعور بالخوف
□ n	یه ک جار مرة واحدة
<i>For ~ you're right.</i>	تو به تنها تم جار هه سهر هه قیقت انت علی حق هذه المرة فقط
one /wʌn/ adj, pron	یه که م، یه ک، یه کی ک ژماره ۱ اولاً، واحد، واحدة، العدد ۱
~ book, two books, three books	په راویک، دوو په راو، سنی په راو ۲. یه کی ک، شتیکی دیاری کراو کتاب، کتابان، ثلاثة كتب ۲. احد، شيء واحد معين
<i>O~ day we went to the zoo.</i>	له یه کی لم روژانه دا چووین یو باخچه ی ناژه ل ذهبتا فی احد الايام الی حديقة الحيوانات
<i>You can have ~ or the other but not both.</i>	پوت هه په تمیمان یان نه یوان به ریت به لام هه ردوکیان به یه که وه نا
	یمکه ان تاخذ واحدا او الاخر و لكن ليس الاثنين معا تم دانته یه م دهوی نه ک نه وه أريد ذاك وليس هذا
<i>I want that ~ not this ~ .</i>	دووه م (بو نامازه کردن بو که سیک بی دیاری کردن) ثانياً: (یستخد للاشارة إلى شخص بدون تعین)
<i>O~ should not do such an unkind thing as that.</i>	نایی مروف هه شتیکی ناوا سهخت و بی به زه یی بکات یجب الا یفعل انسان شیئاً قاسياً كهذا!
□ personal pron	سینه م ثالثاً
<i>the Holv O~</i>	خو وه ندی گه وه الله جل جلاله
<i>the absent ~</i>	یه کی ک له نه ندانانی خیزان که له وی نیه الغائب من أفراد العائلة
<i>the little ~ s</i>	منالان، ساوا یان

	الصغار. الاطفال
~ another	هه ندي يهك له دوا يهك، هه ندي يكان احدهما الآخر، بعضهم بعضاً
	يهدتريان خوش ناوي
They don't like ~ another.	انهم لا يهينون احدهم الآخر
~ by ~	يهك له دواي يهك واحد بعد الآخر
It's all ~ to me.	يهك سانه به لاي منه وه الأمر لدى سبان
one-time adj	بويهك جار لمرة واحدة
a ~ politician	راميارى به به يهك جار سياسى لمرة واحدة
one-way adj	يهك ريان ذو اتجاه واحد
a ~ street	رينگه كه، يهك رينه، راسته پي طريق ذو اتجاه واحد
one-sided adj	يهك روو، له يهك روودا (بخاصة) وحيد الجانب، من جانب واحد
a ~ sided argument	بدنگه له لايه نيگه وه، يهك لايه ن حجة من الجانب، طرف واحد
onerous /'ɒnərəs/ adj	قورس، زه حمت ثقل، شاق
~ duties	فرمان، نه ننگيه كي قورس واجبات / أعباء ثقيلة
oneself /wʌn'self/ pron	خوي، خو، خو، خو نفسه، ذاته
	نيويسته له
	سهر مروف كه زوره خو يدانه نازيت لا ينيخي أن يكون الامر شديد الاعتداد بنفسه
on-going /'ɒŋgɔɪŋ/	به به رده وامى، ييگه وه مستمر، متواصل
onion /'ɒniən/ n [C]	پياز، پياز بصل
onlooker /'ɒnlʊkə(r)/	سه يركه ر، بينه ر، تماشا سه كهر متفرج، مشاهد
only /'ɒnli/ adj	(له گه ل ناودا له شيوگي تاك دا) ههر، به تنها (له گه ل ناو له شيوگي كودا) تنها، باشرت، تنه، مه گه ر

	(مع اسم فى صيغة المفرد) فقط، لا غير، فحسب (مع اسم فى صيغة الجمع) الوحيد، الافضل
	He is the ~ man fit to take the responsibility.
	تهنها پياوه كه بگونجنى بو نه م لير سراويه تيه إنه الرجل الوحيد المناسب للأستطلاع بهذه المسؤولية
□ adv	بهس، به تنها فقط، ليس إلا
O~ men are allowed to swim here.	تهنها بو پياوانه لير مه له بگه ن لايسح إلا للرجال بالسباحة هنا
O~ five men were hurt in the explosion.	تهه تيه وه كه تنها پينج كه سى نازار دا لم يوذى الانفجار سوى خمسة رجال
if ~	نه گه ر، له وانه يه ليت، لو أن
□ conj	نه گه ر نه بين، به لام لولا، غير أن، ولكن
	The book would be helpful to you, ~ it's په راوه كه سوو دمه نده بو تو به لام نر خه كه ي گراته
	سيكون الكتاب مفيداً لك و لكنه باهض الثمن
onset /'ɒnset/ n [C]	١. هيرش ٢. سه رة تاى شه رة ننگيزى، ده ستيگرون، سه رة تا
	١. هجوم ٢. بداية عنيفة، مستهل
the ~ of the disease	سه رة تاى ده ست ييگرون نه خوشى
	أولى مراحل تمكن المرض
onslaught /'ɒnslɔ:t/ n	هيرشى زيانمه ند، په لامار هجوم ضار، إنتقاض عنيف
onus /'ɒnəs/ n	(له شيوگي تاكدا) لير سينه وه، به ريرس، بار، نه رك
	(فى صيغة المفرد فقط) المسؤولية أو العبء
	The ~ of proof rests on you. نه ننگي سه لماندنى به ننگه كان له سه ر تويه إن عبء الإثبات يقع عليك
onward /'ɒnwəd/ adj, adv	به ره و پيشه وه إلى الأمام
onwards adv	بو پيشه وه، به ره و پيشه وه، له وه دوا،

لهمهودوا، وهبدهودوا
أماما

ooze /u:z/ n [U] لیتنه، قور له بنی روباو زوونگ
رواسب من الطین فی قاع نهر أو بركة
□ vi, vt (شله خهسته کان) لئی نه چنی، دلوپه نه کا،
نده لئینی
(السوائل الكثيفة) یسرب، یضغ
blood oozing from a wound خوین له برینه که
ده تکی
دم یزف من جرح
Their courage ~ d away. نازایه تیبه که یان
له ده ست دا
(مجاز) تیغرت شجاعتهم
opal /ɒpəl/ n نوبال (فرسه نگ)، چاوه پشبله: بهردیکی
به نرخیه رنگی نه گورپی
الأوبال، عین الهم: حجر کریم متغیر الألوان
opaque /ə'peɪk/ adj تاریک: ناروون، لیل، ته لئغ
معم، غیر شفاف

open /ɒpən/ adj ۱. کراوه، دیار، سدریه تال،
دانه خراو، گشتی، کراوه په بو همومان، فه کری، فه کراو
۱. مفتوح، مکشوف، عمومی، عام
۲. (به کار هینانی تاییه تی له گه ل ناودا) *in the ~ air*
له هوای دهره وه، دهر فه، له ده شت
۲. (استعمالات خاصه مع الأسماء) فی الهواء الطلق، فی العراء
به سنگ فراوانیه وه، به خیره اتنی گرم،
with ~ arms به پیشوازیه وه
بالترحاب، یغیطة
an ~ boat به له می سدر به تال
قارب او زورق مکشوف
~ *competitions/scholarships* پیشبرکنی / موله تی
خویندن کراوه په بو همومان
مباریات / منع دراسیه مفتوحه للجمع
the ~ country ناوجه کراوه کان (لادیکان)
مناطق (ریغیه) مکشوفه
keep ~ house دهر گای له سدر پشته بو میوان
یغیطة بیته لاستقبال الضیف
~ *market* بازار کراوه په بو همومان
سوق مفتوحه للجمع

have an ~ mind بیرى فراوانه، بیر کراوه په
ذو عقل متفتح

an ~ question بریار / باه ته که تا نیستا له زیر
لیکولینه وه دایه
قرار / موضوع لایزال تحت البحث

the ~ sea (له) پانتایی دهریادا
(فی) عرض البحر

~ *secret* نه پنهینه که به نه پنهینه نه مایه وه، (ناشکر ابو لای
همومان)
سر لم یعد سراً (أصبح معروفاً للجميع)
۳. (أ) ناماده په بو (ب)، شایسته ی، جینی (گومانه *to* ~
له هینان وپردندایه)
۳. (أ) مستعد ل (ب)، عرضه ل، قابل ل (الشك، الاحذ والرذ)
□ *n the ~* له دهره وه، له هوای دهره وه
(فی) العراء، فی الهواء الطلق
□ *vi, vt* ۱. نه پیکاته وه، فه دیت ریغه کاته وه، فه دکت
۱. یغیط، یغیط، یغیط (طریقاً، سراً)
~ *out* گوره ی ده کات، بلاوی ده کاته وه، فراوانی
ده کات، به رفره دکت
یغیط، یغیط، یغیط
نه پیکاته وه، ریغه خوش نه کات بو
~ *up* یغیط، یغیط السبیل ل
۳. ته فه دکت، ته فه نه کات له، ناگر
~ *fire (at, on)* نه کاته وه ۴. حساب نه کاته وه (له بانق) ده ست پنی نه کا، دای
نهمه زوینتی
۳. بطلق / یغیط النار (علی) ۴. یغیط (حساباً فی بنك) یستهل،
یشرع فی
۱. کون، دهره که، فه کرن، دهرچه، کونیله،
opening *n* فه بون ۲. سدره تا، گردنه وه ۳. کاریک یا جیغه په کی چول
۱. فتحة، مدخل، نفرة ۲. بداية، افتتاحیه، افتتاح ۳. وظیفه
شاغرة
open-handed *adj* به خشنده، ده ست بلاو
سخی، کریم
open-hearted *adj* دلوسوز، راست، دلوفان،
به خشنده، پیاو چاک
مخلص، صریح، کریم النفس
openly *adv* به راشکاری، به ناشکر، فه کری
بصراحة، جهاراً، علانیه

open-work *n* نیگاری هه‌لکه‌نراو (وهك هیلهك، یان تۆر)
 ماده‌ او نقش مغرم (كالشبكة)

opera /'ɒpə/ *n* ئوپرا، چیرۆكه‌ گۆرانی، شانۆگه‌ری، مه‌زبغه‌ی سترانیژی
 اوبرا، روایه‌ غنایه‌

opera-glasses *npl* دووریی ئوپرا، دووریی شانۆکان
 منظار الأوبرا، نظارة السارح

operable /'ɒpərəbl/ *adj* کردن بار، نه‌ تواتری
 به‌ نه‌شته‌ رگه‌ری چاره‌سه‌ر بکری
 مسکن إجراء، قابل للمعالجة جراحيا

operatic /'ɒpə'tætɪk/ *adj* په‌ یه‌ نه‌دی به‌ ئوپراوه‌ هه‌ به‌، نه‌ بیته‌ بۆ ئوپرا
 متعلق بالأوبرا، صالح للأوبرا

operate /'ɒpəreɪt/ *vt, vi* کار پیکردن، کار نه‌ کات، نه‌ بیا به‌ په‌وه
 يشغل، يشغل، يعمل، يدير
 ~ a machine ئامێرێک ئیش یه‌ ده‌ کات، کار تێدکات
 يدير آلة

machinery that ~ s night and day نه‌و ئامێرانه‌ی شه‌وو رۆژ ئیش ده‌ که‌ن
 آلات تعمل ليلا ونهارا

٢. کاریکی نوژداری، نه‌شته‌ رگه‌ری ~ *on sb (for sth)* نه‌ کا بۆ
 ٢. یجری عملیه‌ جراحیه‌ علی

operation /'ɒpə'reɪʃn/ *n* [C,U] ١. کاریکردن
 کار، فرمان گه‌رانه‌ك، کردنی کاریک
 ١. تشغیل، عمل، سیر
in ~ گه‌رانه‌ك، نه‌ لگه‌ر، کاریکراو، له‌ کار دابه‌ سار، نافذ المعقول

come into ~ کاریکردن، جیه‌ جی کردن
 ٢. نه‌شته‌ رگه‌ری: نه‌شته‌ رگه‌ری ده‌ست به‌ کار کردن نه‌ کا
 یسری مغه‌له، یجری تنفیذ ٢. عملیه‌: یبدا العمليات

٣. (له‌ شیوگی کۆدا) کاری جه‌نگی، *begin ~ s* شه‌رکردن ٤. کاری نه‌شته‌ رگه‌ری
 ٣. (فی صیغه‌ الجمع) عملیات حریه‌ ٤. عملیه‌ جراحیه‌

operative /'ɒpə'reɪv/ *adj* کاریگه‌ر، کاریجی کراو،

ده‌ست به‌ کار، به‌ کارهاتوو
 فعال، نافذ او او ساری المعقول

operator /'ɒpə'reɪtə(r)/ *n* [C] کریکار، میکانیک، کارپن‌که‌ر، کاردارێ پیشه‌سازی یان بازرگانی
 عامل

telegraph ~ کارمه‌ندی ته‌له‌گراف، بروسکه
 عامل التلغراف، میرق

a smooth ~ فیکاری، ووریا، زیره‌ك
 حاذق، متمرس

operate /'ɒpə'reɪt/ *n* [C] پهبوش‌که‌ر، سه‌رکه‌ر، نه‌ فیون، وازانه‌که‌ر، سه‌ری نه‌ کا، نه‌ په‌ته‌ زینیت
 مخدر، منوم، مسکن

opinion /'ɒpɪnɪən/ *n* [C] ١. بیرورا، بۆچوون، پامان، پرا، هزر
 ١. رای، وجهه‌ نظر فی رای
in my ~ په‌رای من، واپزائم
 إنتی أعتقد

~ poll کۆکردنه‌وه‌ی را، ده‌نگان ده‌ستینیت
 إستطلاع رای

public ~ رای جه‌ماوه‌ر (گه‌شتی) ٢. رای په‌سپۆر یا ئامۆژگاریه‌ که‌ی
 الراي العام ٢. رای الاخصائي أو نصيحه‌

get a lawyer's ~ پرس به‌ پارێزه‌ر نه‌ کات
 يستشير محاميا

opinionated /'ɒpɪnɪənɪtɪd/ *adj* رکه‌دار، هزراخووناگوهورت، که‌له‌ په‌ق
 صلب الراي، عنيد

opium /'ɒpɪəm/ *n* [U] نه‌ فیون، تریاک، تلیاک، یین
 هۆشکه‌ره‌ له‌ گیای هه‌شیشه‌ ده‌ر نه‌ هینتری
 افیون، مخدر، یستخرج من الغشاش

opponent /'ɒpə'nənt/ *n* [C] دوژمن، نه‌ یار، مێیل، هه‌وانه
 خصم، معارض، مناري.

opportune /'ɒpətʃu:n/ *adj* ١. (کات) له‌ به‌اره‌، گونجاو ٢. له‌ کاتی خویدا به‌ ده‌ستی دهن، له‌ گونجاوترین
 کاتدا

١. (الوقت) مناسب، ملائم ٢. یحصل أو يأتي فی حینه‌ / فی
 أنسب الأوقات

opportunist /ɒpə'tju:nɪst/ هه‌ل په‌رست، هه‌له‌خواست
 هه‌له‌خواست
 إنته‌ازی

opportunity /ɒpə'tju:nəti/ n [C,U] (pl -ties)
 هه‌له‌تکی گونجاو، ده‌رفه‌ت، هه‌ل، ده‌لیف، که‌یس، فه‌سال
 فه‌سه‌ت
 هه‌ل نه‌قوژینه‌وه، کارینک
take the ~ of doing sth هه‌ل نه‌قوژینه‌وه، کارینک
 نه‌کات
 بینه‌زه‌فه‌سه‌ت عمل شه.

oppose /ə'pəʊz/ vt بیره‌ه‌له‌ستی ده‌کات، دژی دکت، بیره‌نگاری له‌بینه
 بیره‌نگاری له‌بینه
 بیره‌ض علی. بیره‌ض
as ~ d to هاو‌ده‌ژ، هه‌ف ده‌ژ ۲. هاو‌سه‌نگ نه‌کات، هاو‌ده‌ژ
 بیره‌او‌رد نه‌کات
 نقیض عکس، خلا‌ئال ۲. یوا‌زن، یقارن ب

opposite /ə'pəʊzɪt/ ۱. بیره‌امبر، رو‌به‌روو
 ۱. موا‌جه، مقابله
the house ~ (to) mine خانووی بیره‌امبر ماله‌که‌م
 ۲. ده‌ژ، یش، له‌به‌ر، یشبه‌ر
 البیت الموا‌جه له‌تزی ۲. مضاد، معاکس، نقیض
in the ~ direction دژی ئاراسته
 فی الإتجاه المعاکس
 □ n ده‌ژ، هه‌مه‌به‌ر، عه‌کس، رکه‌به‌ری، ینچه‌وانه‌ی
 ضد، تضاد، تعا‌کس

opposition /ə'pəʊzɪʃn/ n [U] ۱. بیره‌ه‌له‌ستکاری، دژا‌یه‌تی، دژکاری
 ۱. معارضة، مقاومه
 ۲. رکه‌به‌ری بیره‌ه‌له‌ستکاری، ده‌سته‌ی
the opposition پارته‌ی بیره‌ه‌له‌ستکارانی میری
 ۲. المعارضة، نواب‌العرب‌المعارض‌للحکومة

oppress /ə'pres/ vt ۱. (دادوهر) که‌ی نه‌کاته‌وه، زو‌رداری نه‌که‌ا
 زو‌رداری نه‌که‌ا خو‌زالی نه‌که‌ا ۲. قورسای نه‌خاته‌سه‌ر، ته‌په‌سه‌ردکت، مریتو‌دکت
 ته‌په‌سه‌ردکت، مریتو‌دکت
 ۱. (الحکام) یقمع، یظلم ۲. (مجاز) یقتل علی، یغم
 هه‌ست بیه‌یزاری نه‌که‌ا له‌گه‌رما
~ ed by the heat یشر بالغم من‌الحر

oppression /ə'presʃn/ n [U] زو‌رداری، چه‌وسانده‌وه، چه‌وساندن

سته‌می سه‌رکوت کردن
 ظلم، إضطهاد واقعه‌ی إضطهاد

oppressive adj زو‌ردار، سه‌تمکار
 ظالم، جائر

~ laws یاسای زو‌رداری
 قوانین جائره

~ weather خنکینه‌ر، نه‌گه‌ری له‌ناکری که‌شی خنکاو
 خانق، لا یطاق، طقس خانق

oppressively adv به‌سه‌تمکارانه، زو‌ردارانه، ب
 زو‌رداری
 علی نحر مضایق، جائر

oppressor n [C] زو‌ردار، زالم
 ظالم، مستبد

optical /'ɒptɪkəl/ adj دیتی، بینایی، په‌یوه‌ندی به
 بینینه‌وه هه‌یه، چایی
 بصری، متعلق بالبصریات
~ instruments ئامیری بینین (وه‌ک مایکروسکوپ)
 أجهزة بصریة (کالجه‌ر مثلاً)

optician /ɒp'tɪʃn/ n [C] له‌ئامیری بینیندا کار نه‌کات، چاویلکه‌ساز، بیره‌چالکا
 مشغل بالاجه‌زه‌ البصریة، نظاراتی

optimism /'ɒptɪmɪzəm/ n [U] باشینی، گه‌شینی
 التفاؤلیة، الثقة بالنجاح

optimistic /'ɒptɪ'mɪstɪk/ adj گه‌شین، باشین
 باشینی هیوای سه‌رکه‌وتن
 متفائل، مستبشر، واثق

option /'ɒpʃn/ n [C,U] هه‌له‌یزاردن، مافی هه‌له‌یزاردن، سه‌ره‌سته‌ی له‌هه‌له‌یزاردندا
 اختیار، حق‌الاختیار، حریره‌الاختیار
keep one's ~ s open پاریزگاری له‌خوی نه‌که‌ا، بو
 سه‌ره‌سته‌ی له‌هه‌له‌یزاردندا، پاریزگاری له‌خوی نه‌که‌ا بو
 هه‌له‌یزاردنی ئازاد
 یحفظ لنفسه‌ بحریة‌الاختیار

optional adj ئاره‌زو مه‌ندانه، ئاره‌زووی هه‌له‌یزارتنی، به‌بینه‌زه‌فه‌سه‌ت
 به‌بینه‌زه‌فه‌سه‌ت
 اختیار، غیر‌إلزامی
~ subjects at school بابته‌ی هه‌له‌یزاردنه
 قوتابخانه‌دا

	المواد الاختيارية في المدرسة
optionally <i>adv</i>	بهنازه زوو، به ههلبواردن
	اختياريا
opulence /'ɒpjələns/ <i>n</i> [U]	هوشى، زورى،
	دهوله مهندي، دهولت، نهوا، سامان
	رخاء، وفرة، غنى
opulent /'ɒpjələnt/ <i>adj</i>	زور، فراه، دهوله مهندي، زهحف
	وفير، غزير، غنى، موسر
opus /'ɒpəs/ <i>n</i> [C]	كارينكى موسيقى تهواو
	عمل موسيقى تام
or /ɔ:(r)/ <i>conj</i>	١. ياخود، يان، نه گيتا
	١. او، ام، وِلا
<i>either... or</i>	به لام (نهم)... ياخود (نهو) (پروانه
	<i>or else</i> ياخود (<i>either</i>
	إما (هذا)... أو ذاك (انظر <i>either</i>) وِلا
	<i>Hurry up, or else you will be late.</i>
	به له بکه نه گيتا دواته کوى
	أسرع والا تأخرت
	<i>He carries a revolver, or pistol, in his pocket.</i>
	٢. يانى، مبه ستي، چه کيکي هه لگر توه: ده مانچه له گير قاني
	٢. آى، اعنى، انه يحمل فرد، آى سدسا فى جيبه
oracle /'ɒrəkl/ <i>n</i>	١. (لاى يوناني به كونه كان)
	سروشاخو ايمى: شوينيك كه تيايدا خواوه نند وه رامسى نهو
	پرسيارانه نه داتوه كه په يوه نندن به پاشه روزه وه، له ريگه ي
	نولداره وه، فالجى ٢. روايزه كره، زير
	١. (عند قدماء اليونان) الموحى: مكان تجيب فيه الالهة على
	الأسئلة المتعلقة بالستقبل، الإجابة نفسها، كاهن او كاهنة يجب
	الإله بواسطة على الأسئلة، عراف ٢. المشاور، الحكيم
oracular /'ɒrækjələ(r)/ <i>adj</i>	به نديار، شكودار، فالوز،
	ناديار
	نبوتى، وحى، غامض، مبهم
oral /'ɔ:rəl/ <i>adj</i>	١. زاره كى، به دم
	١. شفهي، مفلوظ
<i>an ~ examination</i>	نه زمونى زاره كى، ده فكى
	٢. (نشته رگه رى) ده مى، په يوه ندى به ده موه هه به
	امتحان شفهي ٢. (فى التشریح) فمى، متعلق بالفم
orally <i>adv</i>	زاره كى، به دم
	شفويا، بالفم

orange /'ɒrɪndʒ/ <i>n</i> [C,U], <i>adj</i>	پرته قالى، پرته قالى
	برتقال: برتقالى اللون
orang-outang /'ɔ:ræŋ u:'tæŋ/ <i>n</i>	مه يمونى نورتانگ
	نوتان له مروت نه چن له يورنيو نه زى
	إنسان الغاب، الاورانج أوتان، ضرب من القرود العليا شبيهه
	الانسان يقطن بورنيو
oration /'ɔ:reɪʃn/ <i>n</i> [C]	ووتار، گوتار، قسه كردن بو
	كۆمه لیک
	خطاب، خطبة، التحدث الى الجمع
<i>a funeral ~</i>	ناخافتن
	تأبين، رثاء
orator /'ɒrəto(r)/ <i>n</i>	ووتار بيز، بيزا، ناخافتنكهر
	خطيب، مجيد للخطابة
oratorical /'ɒrə'tɔ:rikl/ <i>adj</i>	ووتارى، په يوه ندى به
	ووتاره وه هه به، بيزايمى، گوتار، گوتارزانى
	خطابى، متعلق بالخطابة
oratory /'ɒrətəri/ <i>n</i> [C,U]	١. هونه رى ووتار بيزى
	٢. نويزه، تفيزه، كليسه ي تايه تى بچوك
	١. فن الخطابة ٢. المصلى، كنيسه خصوصية صغيرة
orb /ɔ:b/ <i>n</i>	خولگه، گه رنه ستير، په كيكه له نه ستيره
	ناسمانيه كان
	فلك، مدار، (بخاصة) أحد الأجرام السماوية
orbit /'ɔ:brɪ/ <i>n</i> [C]	خولگه، چه رخ، چه زى
	مدار، فلك
<i>the earth's ~ round the sun</i>	خولگه ي زوى
	به ده وري خوردا
	مدار الارض حول الشمس
<i>satellites in ~ round the earth</i>	نه ستيره گه روکه كان
	به ده وري زويدا نه سورته وه
	توابع تدور فى فلك الارض
	نه يخانه خولگه وه / به ده وري زويدا
	□ <i>v</i> , <i>vi</i>
	نه سورته وه
	يضع فى مدار / يدور حول الارض
orchard /'ɔ:tʃəd/ <i>n</i> [C]	رهز، باغ، بيستان، باخى ميوه
	ستان، فاكهه
orchestra /'ɔ:kɪstrə/ <i>n</i> [C]	نوركسترا: تيبى موسيقا
	٢. شوينى نوركسترا له شانودا
	الأوركسترا: الفرقة الموسيقية ٢. الموضع الذى تشغله

الأوركسترا من السرح
orchestral /ɔ:'kɛstrəl/ *adj* نُورِكسترايى، تاييه ته به نُورِكسترا
 أوركستري، مخص بالأوركسترا أو مكروب لها
orchestrate /ɔ:'kɛstreɪt/ *vt* نُورِكستراژهن،
 سازه نده نده كات
 يقود الأوركسترا: (مجاز) يقود عملا تشارك فيه أطراف متعددة
orchid /ɔ:'kɪd/ *n* [C] نُورِكيد، جوره روه كيكه، (گزن)
 روفى) ته خليت هه لهزه رهنكى سفكى نه رخنه وانى
 الأوركيد، نبتة من فصيلة السحلية
ordain /ɔ:'deɪn/ *vt* ۱. (خواهه نده، ياسا، ده سولات)
 فه رز نه كات، نه يسه پيتن به سه ربا ۲. وينه ي (كه سن)
 نولدارن نه كيشن
 ۱. (الله، القانون، السلطة) يفرض، يقضى ان ۲. يرسم (شخصا ما)
 كاهنا
ordeal /ɔ:'di:l/ *n* [C,U] ۱. دادگايى كردن
 به چه وسانده نه وه
 ۱. (ق. الحاكمة بالتعذيب
 فه رمانى نه دا به سهره را به رويشتن به سه ر
 ناگردا
 يحاكم بالمرور بالنار
 حوكم نه دا به نازاران ۲. نه زمونى سه سخت،
 سزا
 يحاكم بالتعذيب ۲. امتحان او محنة قاسية، عذاب، معاناة
order /ɔ:'dɔ:(r)/ *n* [C,U] ۱. ريكخستن، ياسا، بارى
 گونجاو، شيواز، پرگه ل، ريك
 ۱. ترتيب، تنظيم، نظام
 ناوه كان ريكخراوه به پنى
 ~ *names in alphabetical*
 نه لف بين
 اسماء مرتبة ترتيباً ابجدياً
 ريكخراوه به پنى قه باره ۲. بار، ريز،
 ~ *in ~ of size*
 شيوازي باش يان چاك
 مرتباً بحسب الحجم ۲. حالة أو وضع صالح أو جيد
 ~ *machinery in good working*
 نامير له بارى
 چاكدا بو كار و نيش پيكردن يان به كار هينان
 آلات في حالة صالحة للعمل أو التشغيل
 خراپه، باش نه بو به كار هينان
 ~ *out of*
 غير صالح للاستعمال

۳. ياساو ناسايش ۴. (ده ستور) ياسا له
 ~ *law and*
 كوزگره نه نجه مهنى گشتى
 ۳. النظام والامن ۴. (قواعد) النظام في مؤتمرات و الجلسات
 العامة
 سه روكى نه نجه مهن
 ~ *called to ~ by the chairman*
 داواى پابه نده بوونى ياسا نه كات
 طلب رئيس الجلسة مراعاة النظام
 ناره زايى به رامبه ر
 ~ *protest on a point of*
 كيشه په كى ياسايى ده رنه برى ۵. فرمان، داوا:
 يحتج على مسألة نظامية ۵. أمر، طلب:
 به فه رمانى پاشا ۶. داواى فروشتن
 ~ *by ~ of the king*
 بأمر الملك ۶. طلب شراء
 دروست كراو به پنى داوا كارى
 ~ *made to*
 منصل / مصنوع حسب الطلب
 به پنى داوا ۷. گوزرته وه ي (حه واله ي بانق يان
 ~ *on*
 پوسته ي)
 تحت الطلب ۷. تحويل، حوالة (مصرفية أو بريدية)
 ۸. تا، له پيتاو، بو
 ~ *in ~ that*
 ۸. لكى، لأجل، حتى
 له پيتاو نه وه ي (شتيك بكا) ۹. چين،
 ~ *in ~ to (do sth)*
 تويوز، كومه له:
 لكى، من أجل ان (يفعل شيئا) ۹. طبقة، جماعة:
 چينى بورجوازو مهردان
 ~ *the ~ of knights*
 طبقة الفرسان أو نبلاء
 نيشانه ي مهردايه ي به ريتانى
 ~ *the O~ of Merit*
 وسام الإستحقاق البريطانى
 نيشانه ي نازايه ي نه هه لگر توه
 ~ *wearing his O~ s*
 ۱۰. (له شيوكى كوز) پله په كى سوليه تى
 مرتد يا او متحلياب او سته ۱۰. (في صيغة الجمع) درجة
 كهوتيه
 نه پيته سولى، له پيته قه شه
 ~ *take holy ~ s*
 يرسم قيساً، يصح كاهناً
 ۱. فه رمان نه دا، داوا نه كا ۲. ريكى نه خا، ريكو
 ~ *□ vt*
 ريكى نه كا
 ۱. بأمر، يطلب ۲. ينظم، يرتب
orderly *adj* ۱. ريك و پيك، چاككراو، له بار ريكى
 ۲. چاكدا ۲. كه ستيكى بى وه ي، پاريزگارى له ده ستور
 ۱. منظم، مرتب، في حالة جيدة ۲. مسالم، محافظ على النظام

an ~ crowd بکا، خەلکی یاسا پارێز
 جمهور محافظ علی النظام
 □ *n* [C] (*pl -ies*) (له سوپادا) سەرباز، پەيامتیاری؛
 برین بێچ
 (فی الجیش) جندی، مراسلە؛ مرض

ordinal /ˈɔ:dməl/ *n, adj* [C] ژمارە ی پله یی یان ریزدار
 وهك: پەكه م، دووهم، سێهەم
 (العدد) ترتیبی مثل: الأول، الثاني، الثالث... الخ

ordinance /ˈɔ:dnəns/ *n* [C] فرمان، یاسای ناوخوا،
 یاسایا دەفهری
 امر أو قانون محلی
 ~ *s of the City Council* یاساكانی ئەنجومه نی
 شاره وانی
 قوانین المجلس البلدي

ordinary /ˈɔ:dməri/ *adj* ئاسایی، ئاسا، باو، ئاوه ندی
 عادی، آعتیادی، أو مألوف، متوسط
 له باو بەدەر، دانسقە
out of the ~ خارج عن المألوف، نادر، إستثنائي

ordinarily /ˈɔ:dmərəli/ *adv* ئاساییانه، بە ئاسایی
 علی نحو عادی او مألوف

ordination /ˈɔ:dnəɪʃən/ *n* [C,U] ئۆلدار کړن، دانانی
 قەشە بە یز یی یاسا
 وسامة الكاهن او تصبیبه، شرطونية

ore /ˈɔ:(r)/ *n* [C,U] سەرچاوه ی (وهك بەرد یان کانه
 بەرد) که کانه ی حاوی ئی دەر ئەهینری
 مصدر (کالسخور مثلا) یستخرج منه المعدن الخام، معدن خام

organ /ˈɔ:gən/ ١. ئەندامیکی لهش
 ١. عضو من أعضاء الجسم
 ئەندامی قە کردن (زمان، دان،
the ~ s of speech لۆ) ٢. ئامیری ریکخستن ٣. زمان حال
 أعضاء النطق (کالسان والاسنان و الشفاه) ٤. أداة تنظیم ٣.
 لسان حال
 رۆژنامه و گوڤار ٤. ئورگا
 ~ *s of public opinion* مۆسیقا
 الصحف والمجلات مثلاً ٤. الأرفغن، آلة موسيقية

organic /ˈɔ:gənɪk/ *adj* ١. ئەندامی، تاییه ته به تنی
 ئەندامی بەدە ئەوه ٢. ئەندامی هه به
 ١. عضوی، مختص بالأجسام الضویة ٢. ذو أعضاء

an ~ whole ٣. ئەندامه پە کگر تووه کان
 ٣. کل مترابط الاجزاء

an ~ part بهشی بنچینه یی
 جزء اساسی

organism /ˈɔ:gənɪzəm/ *n* زینده وه
 أنتضی، الکان الضوی
the social ~ دهسته ی کۆمه لایه تی
 (مجاز) الهیة الاجتماعية

organist /ˈɔ:gənɪst/ *n* ئورگان ژەن
 عازف الارغن

organization /ˈɔ:gənəɪzəʃən/ *n* [C,U] ریکخراو،
 دهسته، ریکخستن، دامه زراو، دهزگا
 تنظیم، هیة، منظمة

organize /ˈɔ:gənəɪz/ *vt* ریکه ئەخا، داده مەزرئیت
 یئزم، یرتب
 ~ *an army/an expedition/one's work* ئاماده ی
 ئەکا سوپا/ شالوو/ کارئیک
 یجهز او بەد جشا/ حمله/ عمله

organized *adj* ریک و پیک، ریکخستنی بە سەر په ک،
 ریکخراو
 منظم، مرتب

highly ~ forms of life شپوه جوانه کانی ژیان /
 بەختاری ژیان و خو شگوژه رانی
 اشكال راقية من الحياة

organizer *n* [C] ریکخه ر، ته گبیر که ر
 منظم، مدیر

orgy /ˈɔ:dʒɪ/ *n* [C] (*pl orgies*) پۆنه ی گه مه و گاته،
 سه سه ریتی ئاهه نگی گاته و گه پ، سه سه ریتی
 مناسبه للهو والعبدة احتفال تهبتکی
 ئاهه نگی سه سه رخوشی وه می خواردنه وه ~
a drunken ~ حفل سکر وعریدة

orient /ˈɔ:riənt/ *n* رۆژه لات، وولانی رۆژه لات
 الشرق، بلاد المشرق

oriental /ˈɔ:rɪəntl/ *adj* رۆژه لاتی
 شرقی، مشرقی
 ~ *civilization* شارستانیه تی رۆژه لات
 حضارة شرقية
 □ *n* [C] رۆژه لاتی، رۆله په کی رۆژه لاتی

	الشرقي، أحد أبناء المشرق
origin /'ɒrɪdʒɪn/ n	بنه‌ره‌ت، بناغه، بنه‌چه، سه‌ره‌تا، سه‌چاوه، ره‌گه‌ز، نه‌زادی، ته‌واو
<i>of humble ~</i>	منشأ، مصدر، أصل له‌ خه‌زانیکی ساده‌یه، نه‌زاده
original /'ɒrɪdʒɪnəl/	من أصل متواضع ۱. بنه‌ره‌تیانه، ره‌سه‌ن ۱. اصلی، اولی
<i>the ~ inhabitants</i>	دانشجویانی ره‌سه‌ن ۲. ره‌سه‌ن وه‌ره‌نگه‌گراو
	السكان الأصليين ۲. مبتکر، اصل، غیر مقلد:
<i>~ ideas</i>	بیروبرایی‌داهینراو ۳. داهینه‌ره، خولقیته‌ره أفكار مبتكرة ۳. مبتکر، مبدع، خلاق
<i>an ~ mind</i>	هوشی خولقیته‌ره عقل خلاق
□ n [C]	۱. بنچینه، بناغه، په‌پداپوون، نژاد ۱. الأصل، النسخة الأصلية
<i>reading Homer in the ~</i>	۲. زمانی بنچینه‌یی، بابکی
	۲. اللغة الأصلية بقرا آثار الشاعر. هوم باللغة الاصلية (الن اليونانية)
originally adv	له‌بنه‌ره‌تدا، له‌بناغه‌دا فی الأصل، اصلاً، أولاً
originality /'ɒrɪdʒɪnæləti/ n [U]	بنه‌ره‌تی، ره‌سه‌ناپه‌تی
	اصالة، جدة، إبداع
<i>work that lacks ~</i>	کاریک بین‌پشکمون و ابداع عمل یخلو من الابداع
originate /'ɒrɪdʒɪneɪt/ vi, vt	۱. ده‌ست بی‌ته‌کری، له‌داپک‌ته‌ب، نه‌رووی ۲. داپه‌نه‌نین، دروستی نه‌کا، ته‌پدورته‌وه، ته‌هینته‌کاپه‌وه
	۱. بنشأ، یولد، بنت ۲. یبداع، یخلق، یوجد، یخترع
ornament /'ɒ:nəmənt/ n [C,U]	۱. ره‌وش، زیوه‌ره، خشل، خه‌م‌ل ۲. شتیک یا سیفه‌تیک که شایانی خو هه‌لکیشان بیت، ده‌خه‌ملیتیت
	۱. زخرف، زینة، حلیة ۲. منفرة، شخص أو صفة أو شیء یدعو للزخرف
□ vi	نه‌خش نه‌کات، هه‌له‌ته‌کولنی، جوانکاری تیانه‌کات یزین، یزخرف، یجمل

ornamental /'ɒ:nə'mentl/ adj	بۆ جوانکاری، بۆ جوانی، خه‌ملیتی
	زینی، تزینی، تجمیلی
ornate /'ɒ:nert/ adj	جوانکراو، نه‌خش کراو مزخرف، منق
ornithology /'ɒ:nɪ'θɒlədʒi/ n	بانه‌زه‌زانی، زانستی بانه‌ده
	الطیریات، علم الطیر
orphan /'ɒ:fɪn/ n [C]	هه‌تیو، بین‌باوک، سیو، نه‌بی سیوی دکت یتیم، لطم
□ vi	بین‌باوک نه‌بین، هه‌تیوی نه‌کات یتیم، یجمله‌یتیم‌ا‌و‌لطیماً
orphanage /'ɒ:fɪndʒ/	خانه‌ی هه‌تیوان، سیویخانه یتیم، دار‌الایتام
orthodox /'ɒ:θədɒks/ adj	راست باوره‌مه‌ند، نامایی نه‌ره‌سه‌دوکسی، پیگه‌یوو، په‌هیز راشد، قویم، متبع للمذهب القویم
<i>an ~ member of the Church</i>	نه‌ندامه له‌کلنسه‌ی نه‌ره‌سه‌دوکسی
	عضو فی الكنيسة الأرثوذكسية
<i>~ beliefs</i>	بیرو باوه‌یری وه‌ره‌گیرووی راست معتقدات تقلیدیة / قویمة
<i>~ behaviour</i>	ره‌وشتی راست / په‌سه‌ند سلوك مستقیم / قویم
orthodoxy /'ɒ:θədɒksɪ/ n	بیروبرایی‌راست، باوه‌پینکراو به‌گشتی، دروستی باوه‌ره، په‌پره‌و کردنی کلنسه نه‌ره‌سه‌دوکسی
	استقامة الرأي، صحة المعتقد، اتباع الكنيسة الارثوذكسية
orthography /'ɒ:θɒgrəfi/ n [U]	رینووسه‌وانی، رینفیززانی
	قواعد الاملاء و التهجئة
oscillate vi, vt	ده‌هه‌ژت، نه‌له‌رته‌وه، ده‌گورپی یتنذب، یتارجع
ostensible /'ɒ'stensəbl/ adj	(هۆ) دیار، ده‌ره‌کی، رواله‌ت، نه‌راست (السبب) ظاهری، مزعوم
ostensibly adv	به‌رواله‌ت، وادیاره، له‌راستیدا

في الظاهر، ظاهريا، سوريا
ostentation /ˌɒstənˈteɪʃn/ n [U] دهرخستن،
 فورته کی به خو نازین، پوزلیدان
 تظاهر، ادعاء، تباه
ostentatious /ˌɒstənˈteɪʃəs/ adj خوده رخه، خو
 هه لکیش، فورته ک (که سنی خو ی بنوینن به وشته ی که هه به تی)
 متظاهر، متباه، متفاخر
ostracize /ˌɒstrəˈsaɪz/ vt دوورنه خرنه توه له کومه ل،
 ته په رسه ری دکت
 یفنی من المجتمع، بنذ
ostracism n [C] دورخسته توه، ته په رسه ری
 نفی، ایعاد، بنذ
ostrich /ˈɒstrɪtʃ/ n [C] نعامة
other /ˈʌðə(r)/ adj, pron نهوی که، نهوی تر، دی،
 یئدی، تر، دیکه
 آخر، غیر خلاف (الشیء)
on the ~ hand له لایه کی که وه، زه ره خنی (لایین)
 دیکه
 من ناحیه آخری
the ~, the ~s نهویکه، نهوانی که
 الآخر، الآخرون
the ~ day چهند رۆژیکه، جاران
 منذ بضعة أيام
some day/time or ~ له رۆژیکا/ له کاتیکا
 فی یوم/ وقت ما
 جگه
 غیر
 □ *adv (= otherwise)* جگه له، به ریگه به کی که،
 دهنا، نه گه رنا
 غیر، بطریقه آخری، والاً
I could not treat him ~ than fairly. ناتوانم
 مامه له ی له گه ل بکم جگه له دادوه ری نه نیت
 لم أستطیع أن أعامله إلا بالعدل
otherwise /ˈʌðəwaɪz/ adv به ریگه به کی تر، له
 کاتیکی تر دا
 بطریقه آخری، فی ظروف آخری
 □ *conj* به پیچه وانوه، نه گه رنا، نه گینا

والاً
 سه ناف، سه گی ده ری، که ولی نهو
otter /ˈɒtə(r)/ n [C] قضاة، کلب البحر، فرو هذا الحيوان
 سه گه
 له شیوگی نه ری
ought /ɔ:t/ v *ought not/oughtn't*
 و کور تکراره کی
 فی صیغه النفی *ought not* مختصرها *oughtn't*
 ۱. پیوسته، نه یی، یی دگیت، *you ~ / n't to go.*
 هه رنه یی پرویت/ نه روت ۲. باشتره، باشتره وایه، نه یی (بو)
 ناموزگاری و چاکه کردن
 ۱. یجب، لابدان (للجوب) یجب ان/ الا تذهب ۲. یحسن، من
 الافضل، ینبغی، (للنصح او الاستحسان)
Your brother ~ to see/ ~ to have seen a doctor at once.
 پیوسته براهت خو ی پیشانی پزیشک بدات
 ۳. پیشینی نه کات، له و پروایه دایه
 (کان) ینبغی ان یعرض اخو له نفسه علی الطیب حالا ۳. یتوقع،
 یحتمل
if he stated an hour ago he ~ to be here soon.
 نه گه ر پیش کاتز میزیک ده ریچوایه له وانه بوو باش توژیکی
 که بگاته تیره
 لو أنه أنطلق منذ ساعة فإن من المتوقع أن يكون هنا بعد قليل
ounce /aʊns/ نوزقه (کورت ته کی oz) (به کی)
 کیشانه به ۳۵ تا ۲۸ گرم) نونس به ک ژ دوانزه یان شازده یی
 پاونی به
 اوقیه (وتختصر الی oz) (وحده وزن تعادل ۲۸.۳۵ جراما)
our /ɑ:(r), əʊ(r)/ adj هی ئیمه، یی مه
 نا، مکتا، خاصتا
ours /ɑ:z, əʊz/ pron, adj هی ئیمه به، نهوی مه،
 نهوین مه
 یخصنا، خاصتا، ملکتا
ourselves /ɑ:'selvz/ pron خو مان، ئیمه، مه
 أنفشنا، بانفشنا، نحن أنفسنا
oust /aʊst/ vt ده ری ده هینن، ده ر دکت، ده ر دخت
 یطرده، یبعده، یخرج، (من مکانه)
out /aʊt/ adv ده ره وه، ده ره له، له ده ره وه ی مال پا
 کیش هه
 خارجا، نحو او الی الخارج، شاذ، منهک (مشرف علی الزوال،
 بعیدا عن المنزل، أو العمل و نحوه)

be ~ ۱. له دهره وه، له کولان، ۲. ههله ده کا
۱. بالخارج، خارج المنزل ۲. يكون مختلطاً

~ of دووره له، له دهره وهی
بعید، قصی، خارجاً من

~ of date بین هه ناسه، بین تووزه
عتیق اللانه

~ of بینهن
لاعت، مقطوع الاتفاس

~ of doors له دهره وه، له بهر هه وای خاوین
(فی) الغراء، الهراء الطلق

~ to do sth تن نه کوشن، پلان دائه تنی بو شتیک
یسی / یخبط لعل شی.

~ of one's mind/senses بین هوشه، شینیه
فائد العقل، مجنون، مغبول

~ of temper تووره، که یفی ته او نیه
غاضب، منحرف المزاج

have sth ~ with sb مشت و مرته کا تا نه گاته چاره
سهر
یناقشه فی امر مختلف علیه للوصول الی حل

□ vi نه دوزینیه وه، به خش نه کری، بلاونه کرینیه وه
ینکشف، یتشر، یدیع

The truth will ~ . راستی دهرته که وی
أن الحق سیکشف

outbid /aʊt'bid/ vt زهم نه کات، نرخی زیاتر نه دات
(له زهم کردنی فاشکرادا) (هه راج)
زیاید، یدفع سعا اعلى من غیره. (فی مزایده علنیه)

outbound /aʊtbaʊnd/ adj (که شتی) گه شت نه کات
بو دهره وه، به ره دهره وه نه روا
(السفینة) فی طریقها الی الخارج، سفارة

outboard /aʊtbo:rd/ adj دوورتر له ناوه راستی
که شتی یان فروکه، دهره کی
بعیدا عن وسط المركب او الطائرة

outbreak /aʊtbreɪk/ n [C] بهر یابوون / هه لگرسان،
(بوشه ر)، بلاوونه وه بو نه خووشی
نشوب / إندلاع (العرب) انتشار (المرض)

outbuilding /aʊt'bildɪŋ/ خانوچکه کی جباواز
سهریه خانووی گه وره وهك (گه ور، شوین مهرو مالات)

بناء صغير منفصل و تابع لبناء اكبر (كالحضيرة أو الأسطبل مثلاً)
ته قینه وه، به لقین،
هدلقولاندن، تووره یی (ته قینه وه له تووره یدا)
إنفجار، تفجر، جیشان

outcast /aʊtkɑ:st/ n [C], adj هاووت، دهره کراو،
بیژراو، دهره به دهر
منبوذ، طرید، شرید

outclass /aʊt'kla:s/ vt سهرته که وی به سهریا، بهرتر
دهینت
یفرق، یبزه، یترق، علی

outcome /aʊtkʌm/ n ناکام، سهره نجام، دوماهی،
تیکرایی، بهر نجام
نتیجه، حصیلة

outcrop /aʊtkrɒp/ n [C] دهره کروتن، چینی سهروو،
روکاش، چینه دهره کوه که ی بهر دله سهر رووی زهوی
البروز. الطبقة السطحية. الطبقة البارزة من الصخر فوق سطح
الارض

outcry /aʊtkraɪ/ n [C] (pl -cries) هاوار کردن
(له ترسا)، له ناره زایی دهریرین بو
صیاح، صراخ (من الخوف) إحتجاج علی

outdated /aʊt'detɪd/ adj کون، رزیو، که فن، ماوهی
به سهره راجووه (پروانه
عتیق الطراز، عفا علیه الزمن (انظر ~ of date

outdistance /aʊt'dɪstəns/ vt پیش دکه فت، زی
دیت، به چه ند قوناغیکدا
یسبق، یفوت بهراحل

outdo /aʊt'du: / vt سهرته که وی، نه ییه زینن، (پروانه
(do)
یفرق، یغلب، یترق علی. (انظر do)

not to be outdone رینگه به که س نادات سهره کی
به سهریا
لا یسبح لغيره بالتفوق علیه

outdoor /aʊtdu:(r)/ adj دهر، دهر مال، له هه وای
سازگاردا
خلوی، فی الهراء الطلق

~ games باری نه کری له هه وای سازگاردا، له دهره وه
العاب تمارس فی الهراء الطلق

live an ~ life زیانیککی جالا کانه نه زی، له دهره وه

نه‌زی، له‌ه‌وای سازگاردان نه‌زی
 يعيش حياة مفعمة بالنشاط والحركة. يعيش في الهواء الطلق
outdoors *adv* له‌ده‌روه، له‌ه‌وای پاکدا، ده‌ره‌یه‌ی، له‌ده‌شت
 في الهواء الطلق
outer /'aʊtə(r)/ *adj* ده‌ره‌کی، ده‌روه، دوور، دوورتر، ده‌ره‌یه‌ی، که‌نار
 خارجی، بعید، ابعد
 قه‌راخ شار نه‌و که‌ره‌که‌نای دوورن (له *the ~ suburbs*
 ناوه‌راستی شار)
 الضواحي البعيدة (عن قلب المدينة)
'outermost *adj* دوورترین
 الأقصى، الأبعد
outfit /'aʊtfɪt/ *n* [C] که‌لو پهل، پیوستی، که‌ره‌سته
 (جلو به‌رگ) نازوقه، ژینهان
 معدات، تجهيزات، لوازم (من ثياب وغيره)
 پیداوستی هه‌لدانی خیمه، پیداوستی ~ *a camping*
 سه‌ریازگه
 معدات إقامة الخيام، لوازم المعسكر
his school ~ پیداوستی قوتابخانه
 لوازم المدرسه
outfitter *n* [C] جل فرۆشتن، فرۆشیاری پیداوستی
 گه‌شت و گوزار، که‌ره‌سته‌کار
 بائع الملابس، بائع لوازم الرحلات و تجهيزاتها
outflank /'aʊtflæŋk/ *vt* گه‌مارۆی ده‌دات (سوپای
 دوژمن)، خو له‌دات
 يلفت حول (جيش العدو)
outgrow /'aʊtgrəʊ/ *vt* گه‌وره‌نه‌یی بۆی (وه‌ك
 جله‌کانی) مه‌زن دبت، زووگه‌وره‌ نه‌ین، زووتر گه‌شه‌نه‌کا،
 واز دینی یان ده‌ست هه‌نه‌گرۆی له‌ (ره‌ه‌شتیکی خراب)
 يكبر على (ملايه مثلا) يفوق غيره بالنمو، يكف او يقلع عن
 (عادة سيئة مثلا)
outgrowth /'aʊtgrəʊθ/ *n* ١. پشکه‌وتن یا گه‌شه‌ی
 سرۆشی، گه‌شه ٢. پینگه‌پشتوو، ده‌رچوو، شتیك له‌ سه‌ر
 رووی شتیکی تر گه‌شه‌بكات، گۆپکه‌ی سه‌ر رووه‌ك
 ١. تطور أو نمو طبيعي، نما ٢. التامية: شيء ينمو على سطح
 شيء آخر، فرخ (نبات)
outhouse /'aʊthaus/ *n* به‌ره‌ی خانوو، گه‌وور

سه‌ره‌خانوو، سه‌ره‌کی، ئاڤده‌ستا ده‌ره‌فه
 حظيرة أو أسطبل تابع للمبنى الرئيسي
outing /'aʊtɪŋ/ *n* [C] *have/go for an ~* نه‌روا
 بۆیاسه، سه‌یران
 يذهب في جولة للترفيه
outlandish /'aʊt'lændɪʃ/ *adj* شتیکی سه‌یر، بیانی،
 گه‌یره
 غريب، شاذ، خارج عن المألوف
outlast *vt* پتر خۆی ده‌گرت، زۆتر نه‌مینته‌وه،
 داڤه‌خۆیدا نه‌گرۆی
 يدوم أو يصمد أكثر من
outlaw /'aʊtləʊ/ *n* [C] (كۆن) که‌سێك سه‌زانه‌درا به
 داپراندن له‌ پارێزگاری یاسا ئێ، تاوانبار له‌ یاسا به‌ده‌ر،
 یاخی بوو، چه‌ته
 (قدیما) شخص يعاقب بالحرمان من حماية القانون. مجرم،
 خارج عن القانون
 vt بی‌به‌ش نه‌یی له‌ پارێزگاری یاسا، بی‌به‌ش نه‌یین
 له‌ (شتیک)
 يحرم من حماية القانون، يحرم (شيئاً)
outlay /'aʊtley/ *n* [U] تڤ چوو، مه‌سه‌ره‌ف، خه‌رج
 كردن، پاره‌ خه‌رج کراو بۆ (کرینی پیداوستی، کار)
 نفقات، تكاليف، نفقة، مال يتفق على (شراء المراد، العمل)
outlet /'aʊtlet/ *n* [C] ١. ده‌رچه، کون، ده‌رین، بواری
 ده‌رچوون
 ١. مخرج، منفذ، مجال، للتصريف
 جوگه‌له‌ی هه‌له‌قولا له‌ ده‌ریاچه
the ~ of a lake
 ٢. ده‌ریزینی هه‌ست و سۆز، وه‌ی پیدای دینه‌وه
 جدول متدفق من بحيرة ٢. متفلس للطاقه أو المشاعر
outline /'aʊtlaɪn/ *n* [C] ١. هیلکاری ده‌روه‌ی شتیك
 که‌ناوه‌روکی ناوه‌وه‌ نیشان بدات
 ١. خطوط خارجية تبين معالم الشيء
 پوخته، کورتی، وینه‌ی گشتی،
a map in ~ نه‌خشه‌ کیشان
 تخطيط، رسم عام
 ٢. هیلێ سه‌ره‌کی، کورته
an ~ for an essay ٢. خطوط رئيسية
 باسیکی گشتی بۆ میژوووی
an ~ of world history جیهان

- عرض عام لتأريخ العالم
 هیلکاری سنوری شتیك نه كیشنی □ vt
 برسم خطوطاً محددة لمعالـم الشـيء
 نهژی و ته مهنی زیاتره له خهلك، پتر
outlive /aʊtˈlɪv/
- يعيش أو يعمر أكثر من غيره، يعيش أو يسلم بعد فناء (شيء آخر)
 ۱. ديمه نتيك كه (كه سيك) تي تي **outlook** /aʊtˈlʊk/ n
 پروانسی، به لنگه كانی پاشه پوژ، له وانه به ۳. پوچوون،
 هه لویت
 ۱. منظر يطل عليه (شخص ما) مطل، دلائل المستقبل، توقع.
 احتمال ۳. وجهة نظر، رأي، نظرة
outlying /aʊtˈlaɪɪŋ/ adj
 دووره له چهقهوه، دووره
 له شار، له دهرو بهری (وولات)، دوور
 بعيد عن المركز، فی اطراف (البلاد مثلا)
 ~ villages
 لاديكان نه كه وونه دهرو بهری شار
 قری تقع فی اطراف البلاد
outnumber /aʊtˈnʌmbə(r)/
 له ژماره به دهرو، ژي پتر
 دبت
 يفرق عددا
 دوور، ناپاو،
out-of-the-way /aʊt ev ðə ˈweɪ/
 هه دهرو، نااسایی دهرفه
 نا، بعيد، غير مأروف أو شائع
 نه خووشی ده ره کی،
outpatient /aʊtpeɪʃnt/ n [C]
 نه خووشی كه سه ره له نه خووشخانه بدا بو چاره سه ركردن بی
 نه وهی تیندا بمینی
 مریض خارجی، مریض يتردد علی مستشفی للعلاج دون ان
 یقیم فیه
 خالی پشه وهی دابراو
outpost /aʊtpoʊst/ n
 نقطة امامية منعزلة
 (له شیوگی تاكدا) بهرهم، بهر
output /aʊtpʊt/ n
 ده راف، ده رهنجام، هیژ، توانا (فامیریک)
 (صیفة المفرد فقط) الانتاج، المحصول، القدرة (آلة ما)
 ۱. ده ستدریزی کردنیکی **outrage** /aʊtraɪdʒ/ n [C,U]
 ناشکرا، خراپه کاری زور
 ۱. اعتداء صارخ، إساءة بالفة
 ده ست دریزی دیار ~ s committed by the mob
 له لایه ن کومه له كه سانیکي هه لچوه وه ۲. پشیل کردنی
 مافه کان، رای گشتی نه وروژین

- إعتداءات صارخة أقرقتها الجموع الثائرة (الغزاة) ۲. انتهاك
 للحرمان، عمل مشين يهتز له الرأي العام
 ده ست دریزی نه كاته سه ر / نا پروو پشیل نه كا، □ vt
 نهنگی دینته سه ر نادای گشتی
 یهدی علی / یتهك (الحرمان) یغل بالآداب العامة
 سته مكار،
outrageous /aʊtˈreɪdʒəs/ adj
 به دهروشت، نیجگار خراپ نه نرینی
 فاحش، مشین، بالغ القسوة، محل بالآداب العامة
 ۱. بین پینچو په نا، ناشکرا **outright** /aʊtraɪt/ adv
 ۲. به په کجار هه می، ته کوز، سه رجه م
 ۱. بصراحة، بدون تحفظ ۲. دفعة واحدة
 به كسر خانوویك نه كری ~
 to buy a house
 (به بی قیست)، هه موو پاره كه نه دا
 یشتی منزلاً دفعة واحدة (الیس بالتقسیم)
 ده ست به جی نه یكوزی ~
 kill sb
 یقتله فوراً
 □ adj
 ته واو، به ته واوی:
 تام، كامل:
 نه ویستی ته واو
 an ~ denial
 إنكار تام
 سه ره تا، ده ست ~
 outset /aʊtset/ n at/from the
 پینکردن
 بدایه، بدء، مستهل
 ده ره وهی، بیجگه له،
outside /aʊtˈsaɪd/ n [C] prep
 ده ره (پینچوه وانه ی *inside*)
 خارج (تقیض *inside*)
 به كه م: ۱. ده ره وهی شتیك یان رو كه شی □ n
 ده ره وهی، به شی ده ره وهی
 اولاً: ۱. ظاهر الشیء، أو سطحه الخارجی، الجزء الخارجی
 كه وهره ترین مه زنه
 at the ~
 علی أبعد تقدير
 دووم: ۱. ده ره وه ده ره وهی، رو كه ش □ adj
 ۲. زیاترین، دوورترین ۳. ده ره وهی بورا یان سنوری شتیك:
 ۱. خارج، فی الخارج، خارجی، ظاهری ۲. أقصى، أبعد ۳.
 خارج نطاق أو حدود الشیء:
 پو یستمان به كومه کی زیاتره *We shall need ~ help.*
 یا ده ره کی
 ستجاج إلى معونة إضافية أو خارجية

- *adv* سنی په م: له دهره وه، دهره وه
ثالثاً: فی الخارج، خارجاً
- *prep* چوارم: ۱. دهره وه ۲. پیچکه لهو، بهین، بین
رابعا: ۱. خارج ۲. فیما عدا، دون، غیر
- outsider** /aʊt'saɪdə(r)/ *n* (کسینک) دهره کی، بیگانه، بیانی
(شخص) خارجی، غریب، دخیل
- outskirts** /aʊt'skaɪts/ *npl* دهورو بهری شار، دهورو بهر
ضراحی او اطراف (مدینه)
- outspoken** /aʊt'spəʊkən/ *adj* قسه له پروو، زمان
پاراو، بیژا
صریح، غیر متحفظ
- outstanding** /aʊt'stændɪŋ/ *adj* ۱. پایه بهرز، دیار، جوان، سدرنج راکیش
۱. بارز، رانم، جالب الانتباه
روالتهی دهرکه وتووی ~ features of the landscape
بهرزو نزمی دیسه نیکی سروشتی ۲. (کیشته، کار، موچه)
دواکه وتوه، چاره سر نه کراو
ملاحم التضاريس البارزة لمنظر طبيعي ۲. (المشكلات، العمل،
الرواتب) متأخرة، معلقة، لم يتم البت فيها بعد
- outstay** /aʊt'steɪ/ *v* زیاتر (پتر) نه میینه توه له که سانی تر
یکت اکثر من غیره
سردانه که ی دریوهی خایاند ~ one's welcome
یطل زیاتره اکثر ما بیخی
- outstrip** /aʊt'stri:p/ *v* (-pp-) پیشی نه داته وه،
سره نه که وی به سهریا (له پیشبرکی یاری کردندا)
بیز، يتوق، يسبق، يتخطى (شخصاً فی سباق مثلا)
- outward** /aʊt'wɔ:d/ *adj* ۱. دهره وه، بهره دهره وه
۱. خارجی، نحو الخارج
۲. یو دهره وه، نه پروا یو دهره وه ی ولات
(که شتیبه که) گه شتیگ نه کات یو دهره وه ی ولات
۲. الی الخارج، مسافر خارج البلاد (السفينة تقوم ب) رحلة الی
الخارج
- outwardly** *adv* دهره کی، بهر دهره کی، به روالته
خارجیا، سطحیا، ظاهریا
- outwards** *adv* دهره له بهر، بهره دهره وه، دورره له
سه تهر یان نیشمان

- الی الخارج، نحو الخارج، بعيداً عن المركز أو الوطن
- outweigh** /aʊt'weɪ/ *v* قورستره، زیاتره له بین له کیش
یان نرخ یان باه خدایا، گراتر ته بین
یرجح، يفوقه وزناً أو قيمة أو أهمية
- outwit** /aʊt'wɪt/ *v* (-tt-) فیلی لئی نه کات، ته له که
بازی نه کا، هه لینه خه له تینی، دخاپینی
یخدع، یقلب، بالحيلة و الدهاء
- outwork** /aʊt'wɜ:k/ *n* چه بهره ی بهرگری پیشه وه، به
هیز کردن و توکه کردنی بهرگری پیشه وه، چه بهرین
دهره کی
تحصينات دفاعية أمامية
- the ~ s of the castle* چه بهره ی بهرگری لئی کرنی قه لا
(توکه وه پته و کردنی پیشه وه ی قه لاکه)
التحصينات الامامية للقلمة
- oval** /əʊvəl/ *n* [C], *adj* (شپوه) هیلکه یی، هیکی
(شکل) بیضی، بیضاری، أهلیلی
- ovary** /əʊvəri/ *n* هیلکه دان، توودانی پوهه
المبيض، مبيض النبات
- ovation** /əʊ'veɪʃn/ *n* [C] به خیر هاتن، پیشوازی گرم
یان پوروش
إحتفاء، ترحيب حار
- oven** /ʌvən/ *n* [C] فرن، ته نور، نه تون، کووره
فرن، تنور
- over** /əʊvə(r)/ *adv* ۱. له سر، به سهر (گوران)
له یاریکی جیگیره وه یو یاریکی تر، جولان له لایه که وه
یو لایه کی که پیچانه وه یان نوشتانه وه
اولاً: ۱. (الانتقال من وضع قائم، التحول من جانب الی آخر،
اللف أو التی)
- *adv*
- fall* ~ نه که وینه سهر زهوی
يقع على الأرض
- cross* ~ نه گوینته وه / نه بری ریگا که نه بری له م بهر
یو نه وه بهر
یتقل / یقطع الطريق من جانب الی آخر
- change* ~ گوران له لایه که وه یو لایه کی که
تحول من جانب الی آخر
- roll* ~ (and ~) نه تلیته وه، نه خولته وه، وه نه گه بری
له لایه که یو لایه کی که ۲. یو نیشانه ی جول بهره دهره وه سهر و دواتر

بۆ دەرهوه
 يتدحرج، يتقلب من جانب الى آخر ٢. للدلالة على الحركة الى
 الأعلى ثم الى الخارج
 ئەكۆلنى و هەلئەچنى (وەك شیر) ٣. لەسەرە تاوہ ~ boil
 بۆ کۆتایی
 يغلى و يغور (العليب مثلا) ٣. من البداية الى النهاية
 بیرکردنەوہ لە پایەتەکە، Think it/Read it ~
 (پەراوہ کە) بھۆیتەرەوہ بە ووردی بە دھفتە ٤. جارێکی
 کە، دووبارە
 فکر فی الامر / اقرا (الکتاب مثلا) ملیاً أو بعناية ٤. مرة أخرى.
 ثانية:
 دووبارە بیژمیرە ٥. ماوہ، زیادہ Count it ~ (again)
 عدہ ثانية ٥. باق، زائد
 نایا ھېچ نان ماوہ؟ Is there any bread (left) over?
 ٦. کۆتایی پین ھاتووہ، بەسەرچووہ
 هل بقى شيء من الخبز؟ ٦. انتهى، انقضى
 ٧. زور، The meeting was ~ by ten o'clock
 زورتر لە پیوست (پروانہ over) ٨ ھەموى، تیکرا، گشتی
 ٧. زیادہ اکثر ما پینھی (انظر over) ٨ برمتہ، بکلیتہ، تاما
 ھەموو نازای گیانم دیشنى، I ache all ~ (my body)
 گیانم ھەموى ژان ئەکا دووہ: لەسەر، لەلایەکەوہ بۆ لایەکی
 کە
 إن جمع اجزاء جسدی تؤلمنى تائياً: فوق من جانب الى آخر
 لەھەموو لایەکەوہ، لەسەر، دەست دەگرى □ prep
 بەسەر
 فی جمیع انحاء، علی، یسیطر علی
 فرمان رەوای ولایتیکی ruling ~ a vast country
 فراوان ئەکا بە درێزایی ماوہ کە (پین لادان) تا کۆتای ئەمەرو
 بیئەرەوہ
 یحکم بلاداً واسعة طوال مدة ما (دون تجاوزها)
 بیئەرەوہ تا کۆتایی رۆژی یەك Stay ~ Sunday.
 شەممە (رۆژی دوشەممە پرۆ)
 أمکت حتى نهاية يوم الاحد (غادر يوم الاثنين)
 زیاتر، زورتر لە، زیاتر speaking for ~ an hour
 لە یەك کاتژمیرە ئەدوئى
 زیادہ عن، اکثر من: يتحدث أكثر من ساعة كاملة
 وێرایی ئەوہ، سەرەرای ئەوہ ~ and above
 علاوة على ذلك، إضافة الى ذلك

□ n (لە یاری کرێکیندا) (کۆتایی) رۆلئى ھەر
 یاریکەرێک کە شەش جارە
 (فی لعبة الكرېکيت) (نھایە) دور کول لایەب وھو عادیە ست
 مرات
 2over /ˌoʊvə(r)/ prefix پیشگرێکە بەمانای زیاتر لە
 پیوست زور زیاتر
 بادئە، معناھا اکثر ما یجب، کثیر جدا
 زور بە رەوشتە زیاد لە پیوست، پەوشتدارە ~ polite
 مۆدب اکثر من اللزوم، مبالغ فی التأدیب
 زور سەرقال، ھیلاک، زور ماندوو ~ tired
 مرھق، فی غایە التعب
 زیاتر لە پیوست گەرمە، (تاپلەى مەترسی) ~ heated
 ساخن اکثر ما یجب، (لدرجە الخطورة)
 زیادہ رەوی ئەکات لە overact /ˌoʊvərˈækt/ vt, vi
 نواندن، مەزەن دکت
 یئتل / یقوم بدورہ علی نحو مبالغ فیہ
 جلی پان و پور، جلی ئیش، overalls /ˌoʊvərlz/ npl
 کرێکار لەبەری ئەکات
 ردائە نھضائە. یرتدبە العمال لوقایە تیاھم
 ئەترسی، مەترسی ئەخاتە overawe /ˌoʊvərˈoʊ/ vt
 دلێوہ
 یرھب، یوقع فی قلبہ الرعب
 وونی ئەکات و خوی overbalance /ˌoʊvəˈbæləns/
 بە پێوہ ناگرئى، باشتەر دکیشت، ھاوسەنگی نامینئ
 یفقد، یفقدہ توازنہ، ینحنی یفقد توازنہ و یسقط
 لەناو دەبات (بە ھیز) overbear /ˌoʊvəˈbeɪ(r)/ vt
 زال دەبیت، زوری دکت، زال دەبیت، ییقام دزیت
 یغھر (بالقوة)، یغھم (بالحجة)
 objections over-borne in the argument
 چارەسەری ناکوکیە کان کرا لە مشت و مەرە کەدا، (لا برا)
 اعتراضات تم التغلب علیھا فی التقاش (أزلیت)
 لووت بەرز، پوز لیدان، زوردار overbearing adj
 منظرسی، متکبر، مستبد
 شیواز / ھەلسوکوت بەخو بە زل an ~ manner
 زانین
 أسلوب / تصرف فیہ تکبر
 (ئەکەوئیت، ئەکەوئیتە) overboard /ˌoʊvəbɔ:d/ adv
 خوارەوہ) لەکەشتیە کەوہ بۆ ناو دەریا

(يقع، يسقط) من السفينة الى البحر
 له سر پشتي كه شتيه كه وه نه كه ويته خواره وه يو ~ *fall*
 ناو دهر يا
 يسقط عن ظهر السفينة الى البحر
overcast /,əʊvə'kɑ:st/ *adj* و ناسمان، تاریک و هورواي به
 (السماء) معتمة و ملبدة بالفغيم، (مجاز) مظلم أو معتم كما لو كان مليدا بالفغيم
overcoat /'əʊvəkəʊt/ *n* [C] پالتو، قاپوتی، كه پهن پالتو
overcome /,əʊvə'kʌm/ *vt* (*pt* -came *pp* -come)
 ۱. زالته بهن به سهر يا، سهر نه كه وي
 ۱. بهزم، يتغلب علي، يقهر، يقهر الإعداء / يتغلب
 ~ *the enemy/bad habits* دو زمن نه به زین / زال
 ده بهن به سهر خوه خراپه كاندا
 علي العادات السيئة
 ۲. نه يانه وه، سوژی رانه كيشي
 ۲. ينهك، تغلبه العرافت
be ~ by emotion
overdo /,əʊvə'du:/ *vt* (*pp* -done) زياده رهي نه كا،
 مه زن دكت، به جي نه هيلن (گوشت، برزيتراو) له سر ناگر يا
 قوله بيوست
 يفرط، يبالغ، يترك، (اللحم، الشواء) في النار أكثر مما ينبغي
overdose /'əʊvədəʊs/ *n* زياده خوري، زياد
 له بيوست
 جرعة مفرطة / أكثر من اللازم
overdraw /,əʊvə'drɔ:/ *vt, vi* (*pt* -drew *pp* -drawn)
 له ره سیدی خوی زیاتر دهرده هینن (له بانق)، زیده درانی
 دكيشيت
 يسحب (من البنك) أكثر مما له من رصيد
overdraft /'əʊvədɹɑft/ *n* [C] پاره ي دهره خراو زیاتره
 له پاره ي ره سید، زیده كشانان درانی
 البلیغ المسحوب زیاده عن الرصيد
overdress /,əʊvə'dres/ *vt, vi, n* زياده رهي له
 خو جوانگردن ده كات، سهر كراسی
 يفرط في التأنق في الثياب، ثوب خارجي
overdue /,əʊvə'dju:/ *adj* درهنگ كه وتوو،
 دواكه وتوو (له دانه وه ي قهرز) (فروكه) دواكه وتوو له كاتی
 كه پشتي

متخلف (في دفع دين)، (الطائرة مثلا) متأخرة عن موعد وصولها
overflow /,əʊvə'fləʊ/ *vi, n* [C] هه كه چن، لافاونه كا،
 دايد ه پو شن، نوقمی ده كا، لافا، هه لچوو، زياده
 يفيض، يغمر، يفرق، فيضان، فانض
overgrown /,əʊvə'grəʊn/ *adj* زووگه شه ده كات،
 زياد له ناسايي
 مفرط في النمو
 كوره كه زووگه ووره بوو (گه شه ي كرد)
 ۲. دا پو شراوه به
 صبي مفرط في النمو ۲. مكسوب، مغطى ب
 حوزي گول دا پو شراو
 ~ *flower-beds with weeds*
 به گياي ده شته كي
 أحرأض زهور مكسوة بالأعشاب البرية
overhang /,əʊvə'hæŋ/ *vt, vi* (*pl, pp* -hung) شوږ
 ده يته وه، دياره، داهيلايي، دهر كه وتوو
 يتدلي، يطل، يبرز .
 لقي شوږيو وه
 ~ *ing branches*
 أغصان متدلية
overhaul /,əʊvə'hɔ:l/ *vt* ۱. به وردی و ناگاداری به وه
 نه يشكنن، سرح دكت (توچا كرنی)
 ۱. ينعص بدقة و عناية
 ناميرنك چاك نه كاته وه ۲. بنی ده كاته وه،
 ~ *an engine*
 ده يگر يته وه
 يصلح محركا/ ماكينة ۲. يلحق ب، يدرك
 بشكنن ي ووردی نه كا (به نيازی
 □ *n* /'əʊvə'hɔ:l/ چا ك كردن)
 فحص دقيق (بنية الصليح)
overhead /,əʊvə'hed/ *adj* ۱. هه لو اسراو، به مز كراوه،
 زوور سهري، ل سهري، ژوري .
 ۱. معلق، مرفوع، فوق .
 كيل، به تي ته لي، (كييله كان) هه لو اسراون
 ~ *cables*
 له هه واذا
 حبال سلكية (كبلات) معلقة في الهواء.
 هيلن شه مه نده هري هه لو اسراو ۲. (له
 ~ *an railway*)
 بازرگانی و كاروباريدا)
 سكة حديد معلقة ۲. (في التجارة و الأعمال)
 ~ *expenses/charges*
 تېچووی گشتی

	نققات عامة
□ <i>adv</i>	بالأبى، به روزى
	فوقى، علوى
<i>the stars ~</i>	نه ستير له ناسمانه
	التجزم فى السماء
overhear /ˌoʊvəˈhɪə(r)/ <i>vt</i> (<i>pt, pp</i> -heard)	گوى
	شل نه کات، ده بيبست، ده بيبست، (هه لکه تنى)
	يسترق السمع، يتصتت، يسمع عرضا
overjoyed /ˌoʊvəˈdʒɔɪd/ <i>adj</i>	دلغوش، له ونه به بغرى له
	خوشيدا، بيقام، شاد
	مبتهج، يکاد يطير فرحا
overlap /ˌoʊvəˈlæp/ <i>vt, vi</i> (-pp-)	دريز نه بيتهوه
	به سهر شتيکداو به شيکى دانه پوشنى، سه رتيکدا دچت، سه رتيکدا چوون
	يستد فوق شىء و يغطى قسا منه
~ <i>ping tiles</i>	تبه لکيش ده بى: قه بتان، قرديله
	يتداخل: قريميد
<i>boards</i>	به په کدا چوو، پارچه ته ختهى له سه ر په ک
	متراکب / الراح خشية متراکبه
overlay /ˌoʊvəˈleɪ/ <i>vt</i> (<i>pr, pp</i> -laid)	داده پوشنى،
	رووکيشى دکت، سواضى نه دا
	بغشى، يغطى، يطللى
overlook /ˌoʊvəˈlʊk/ <i>vt</i>	۱. سه ره ورشى ده کات،
	هنداف دبت
	۱. يشرف أو يطل على
~ <i>ing the harbour</i>	نه روانى به سه ر به نده ره که دا
	۲. پشت گوى نه خات، فه راموش نه کات
	يطل على المرأاً ۲. يظفل، يظفل عن، يسهر عن، يهمل
~ <i>an error</i>	هه له کهى پشت گوى نه خات، فه راموش
	نه کا ۳. چاوپوشى لى نه کا
	يظفل أو يسهر عن غلطة ۳. يتفاضى أو يفض النظر عن
~ <i>sb's wrong doing</i>	چاوپوشى نه کا له خراپه
	به رامهر به که سنى
	يتفاضى عن إساءة شخص ما
overnight /ˌoʊvəˈnaɪt/ <i>adv</i>	له شهوى راپر دوودا،
	شه فى دى
	فى الليلة السابقة ل
<i>get everything ready ~</i>	شته کانى ناماده ده کات

	شهوى گه شته کهى ۲. به دريزاى شهوى، نه مشهوى
	يجهز کل شىء عشية (سفره) ۲. طوال الليل، الليلة
<i>Can you stay ~ ?</i>	تا يا نه توانى نه مشهوى له گه لمان يا
	له لمان بچنى؟
	أبمنك ان تبیت الليلة (عدنا أو معنا)؟
□ /ˌoʊvəˈnaɪt/ <i>adj</i>	به دريزاى نه م شهوى
	اتناء أو طيلة الليلة
<i>an ~ journey</i>	گه شتى شهوى (به ک شهوى ته و او)
	نه خايه نى)
	رحلة ليلية (تستغرق ليلة كاملة)
<i>an ~ stop</i>	له گه شته کهى يا نه وه ستنى بو مانه وه و پشوو
	توقف فى الرحلة للمبيت
overpower /ˌoʊvəˈpaʊə(r)/ <i>vt</i>	زال نه بى به سه ر يا،
	زورى ديت، دره لبت
	يغلب، يتغلب على، يقهر، يخضع
overpowering <i>adj</i>	به رگهى ناگيرى، زوردار،
	دزوار، زال
	لا يقاوم، غلاب، طاغى
<i>an ~ stink</i>	بوئىکى ختکينهر، بوئى ناخوش و گه نى
	تن، ذورائحة خانقة
overrate /ˌoʊvəˈriːt/ <i>vt</i>	زياده ره وى ده کات له
	قه بلاتندنا، له ترخى خوى زياترى بو دانه نى
	مبالغ فى تقدير شىء، يعلق على شىء أهمية أكثر مما يستحق
overreach <i>vt</i>	فيللى لى نه کات، فيلبازى دکت، دخايبنت
	يخضع، يمتكر، يمتال على
~ <i>oneself</i>	له نه نجامى مه به سه ر کانيا نقوم بووه به هوئى
	زورى ناره زوه کانى، چاو چتوکه
	يخفق فى تحقيق غاياته بسبب طموحه الزائد
~ <i>the mark</i>	تیه ر نه کات له هيوئى ديارى کراو
	يتخطى أو يتجاوز العلامة الموضوعه
override /ˌoʊvəˈraɪd/ <i>vt</i> (<i>pt</i> -rode, <i>pp</i> ridden)	ده ست ده گرى به سه ر، زال ده بيبست، ده بگر يته وه
	يهمين أو يظفنى على
overrule /ˌoʊvəˈruːl/ <i>vt</i>	هه ليه وه شينيه وه، په شيمان
	ده بيه وه، فه رمان ده داله دزى شتيک، دوورى نه خات وه
	ينقض، يفسخ، يحكم ضد (شىء)، يستبعد
<i>objections ~ d by the judge</i>	ناره زايى په کان که
	دادپرس بى قابل نيه

اعتراضات لم يقبلها القاضي
 دوورخرایهوه له زۆرینه
 استعدت من الاغلیبة
overrun /ˌoʊvəˈrʌn/ vt (pt -ran pp -run)
 ١. نه به زین، نه چینه ناوهوه، داگیری ده کات، پیش دبهزت،
 دههرشینت، ددتهسر
 ١. بجاتح، یکسج، یغزو
 ولأنتیک هیزی دوژمن
 a country ~ by enemy troops
 داگیری نه کات ٢. ددت سهر، سنووری دیاریکراو نه به زین
 بلاد اجتاحها قوات الأعداء ٢. یتجاوز، یتخطی، یتعدی حدا
 معینا
 قسه که ره کان
 speakers who ~ the time allowed
 له کاتی رینگه پندراو لا نه دهن، زیاده پوهی نه کهن
 متحدون یتجاوزون الوقت المسموح
 (له، بۆ، له شوینه کانهوه)
 oversea(s) /ˌoʊvəˈsiː(z)/ adj
 نهوهر ده ریاکان، دواي ده ریاکان، پاش ده ریاي
 (فی، ای، من اماکن) عبر البحار، ماوراء البحار
 فیرپون، پهروه رده له ولاتی
 ~ education/trade
 نهوهر ده ریاکان/ بازرگانی دهروه
 التعلیم فی بلاد ما/ وراه البحار / التجارة الغاربية
 نه روا، نه زی /
 □ adv go/live/come from ~
 نه گه رتهوه له ولاتانی نهوهر ده ریاوه
 یذهب / يعيش / يعود من بلاد ما وراه البحار
oversee /ˌoʊvəˈsiː/ vi (pt -saw pp -seen)
 چاودیری ده کات، به لئینی چاودیری کردن ده دات،
 چاودیری (کار، کریکار) ده کا، دیده فانی دکت
 یعنی ب، یتعهد بالرعاية، یراقب (العمل، الصال)
overseer /ˌoʊvəsiː(r)/ n [C]
 چاودیری
 کریکاره کان، سه رکار، دیده فانی، چاودیر
 مراقب عمال، ملاحظ
overshadow /ˌoʊvəˈʃædəʊ/ vt
 ستهری بۆ دروست
 نه کا، پوناکی لئ نه گری، تاری دکت، دکت بن سها خودا
 یلقی ظللا علی، یحجب نور شی
 له نیشانه دهر نه چیت،
 /oʊvəˈʃu:t/ vt
 overshoot
 له نیشانه شکاندنا دهستی هه یه، زیده دکت یان دجت، ییقام
 دهاقبت
 یجاوز الهدف، یطرف، ییز فی الرماية
oversight /ˌoʊvəsi:t/ n [C,U]
 هه له، هه له ی

بین مه بهست، چهوتی، فهرا موش
 سهر، خطا غیر مقصود
 وه لام
 Your letter was unanswered through an ~
 نه دانهوهی نامه کت هه له یه کی بین مه بهست بوو
 کان عدم الإجابة إلى رسالتك خطا غیر مقصود
oversimplification /ˌoʊvəˈsɪmplɪfɪˈkeɪʃən/ n [U]
 زۆر ناسانکردن، ساکارکردنهوه
 تبسیت، مفرط
oversleep /ˌoʊvəˈsliːp/ vi
 له پاده به ده نویت،
 درهنگ زخه ورا دیت
 یطیل النوم الی ما بعد الوقت المناسب
overspill /ˌoʊvəˈspɪl/ n [C]
 زۆرپوون، زۆرپوونی
 دانیشوان له ناوچه یه کدا
 ناجم عن الزیادة، تزیاد السكان فی منطقة ما
overstate /ˌoʊvəˈsteɪt/ vt
 سووره له سهر ده برین،
 زیاد له پنیوست، په رزی ده کاتهوه
 یصرح بالجاح و قوة، یبالغ، یغالی
overstatement n [C,U]
 زیاده ره ویکردن له
 ناخافتندا، زۆر ووتن
 تصریح مبالغ فیه، مبالغة مفالاة
overstep /ˌoʊvəˈstep/ vt (-pp-)
 پیاده روات،
 تن ده پهری، ژرا ده یی دیورت، ژرا ده یی دیورت
 یتجاوز، یتخطی
 ~ one's authority
 له سنووری ده سه لانی خوئی لاپداوه
 یتجاوز حدود صلاحیاته
overstrung /ˌoʊvəˈstrʌŋ/ adj
 (که سیک) تووره،
 زووه له چوو، ییقام هه ستیار، ییقام تهنگزی
 (الشخص أعصابه) شدید التوتر، سریع التأثر
oversubscribed adj
 (به شداری پروژه بهک)
 به شداریکردن زۆر تره له پیشیار کراو، زۆر به شداری نه کا،
 پشتگیری نه کا
 (أسهم شركة) زاد الاکتساب فیها عن المعروض
overt /ˌoʊvəˈt/ adj
 روون و ناشکرا، نهشاراوه،
 دانه پوشر او
 جهری، علنی، غیر مستر، سافر
overtly adv
 به ناشکرا، بین پیچ و پهنا، به ناشکرای
 علانیة، جهاراً، بصراحة
overtake /ˌoʊvəˈteɪk/ vt (pl -took pp -taken)

۱. هسته‌ها، پیشه‌گاه‌ها، (ژنی) دپورت
 ۱. یدرک، یلق ب. یسق
 به نوتومبیله‌کانی تر نه‌گات ۲. (زریان، other cars ~
 نه‌نگ و چه‌لمه، به‌لای کتو پر) نه‌یگرینه‌وه، له‌پر نووشی
 نه‌بیت
 یلقق بالسیارات الاخری ۲. (العراصف، المتاعب)، تحل به او
 تصیه فجأة

overthrow /ˌoʊvə'trɒʊ/ vt (pl -threw pp)
 که‌فاندن، هافتن، نه‌بیه‌زین، نه‌یخا، نه‌یشکین
 یقهر، یهزم، یسقط، یطیح ب
 نه‌که‌وینتی، نه‌روخینتی، حکومت ~ the government
 له‌روخینتی
 یسقط / یطیح بالحکومة
 □ n [C] دۆران، وه‌ک که‌وتنی ده‌ولت
 هزیمة، سقوط (الحکومة مثلاً)

overtime /ˌoʊvə'taɪm/ n [U] adv کاتی زیاده له
 نیش کردتا، ده‌می سهربار، سهردهم
 وقت اضافی فی العمل
 ~ working چهند کاتومیری کاری زیاده نه‌کات
 یقوم ساعات عمل اضافیه
 ~ earning extra for پاره‌ی زیاده‌ی ده‌ست نه‌که‌وی
 به‌هوی نیش کردنی کاتی زیاده‌وه
 یحصل علی زیاده فی الدخل من ساعات العمل الإضافیه

overture /ˌoʊvətʃʊə(r)/ n (له‌شیوگی کۆ به‌تایه‌تی
 (make ~ s to) (سهره‌تا، خسته‌روو، پیشه‌کی)
 (فی صیقه‌الجمع غالباً خاصه فی ~ s to unake فاتحه،
 عرض، تمهید

~ s peace ناخافتنی سهره‌تایی بو‌ناشتی ۲. پیشه‌کی
 یا سهره‌تای ده‌سپیکردنی ناوازی موسیقاً
 محادثات تمهیدیه للسلام ۲. مقدمه‌ او افتتاحیه موسیقیه

overwhelm /ˌoʊvə'wɛlm/ vt نه‌یهارنی، له‌ناوی ده‌با،
 نه‌خنکی، نوقم نه‌ین
 یسحق، یقهر، یغفر، یفرق، یکسح
 ~ ed by grief خه‌فته‌ی زوره، خه‌فته‌گانی زال بووه
 به‌سه‌ریا
 قهرته‌الأحزان
 ~ ed by sb's kindness له‌چاکه‌و دل‌سوزی که‌سکیدا
 نوقم بووه

غیره (شخص ما) یطفه
 هیزه‌کانی دوژمن یی ~ ed by the enemy's forces
 شیلیان کردووه
 آنکسته قوات الأعداء
 سهرکه‌وتنی یی هاوتا، هارو an ~ ing victory
 نصر ساحق

overwrought /ˌoʊvə'raʊt/ adj (له‌زوری
 کارکردن و کاردانه‌وه) له‌کاتی تووره بوون و ده‌مارگیری
 منهوک (من شدة العمل أو الأفعال) فی حالة هیاج او توتر
 عصبی شدید

owe /oʊ/ vt, vi ۱. قهرزاری ده‌بین، ده‌یندار دبت
 ۱. یدین (الشخص) بکذا
 owing £80 to one's tailor for an overcoat
 سهرکه‌وتنی نه‌گهرینه‌وه بو‌نیکوژشانه یی وچانه‌کی
 یدین بنجاحه للعمل
 ۲. نه‌مه‌کدار ده‌بیت (بو پاشا) ~ loyalty to (the king)
 ۲. یدین بالولاء (للملک)

owing /ˌoʊɪŋ/ adj ده‌ینداری، ده‌یندار، مافدار
 مستحق الدفع، مطلوب

owing to prep ده‌بیتنه‌هوی، له‌نه‌نجامی
 بسبب کذا، نتیجه‌ل، بداعی

owl /aʊl/ n [C] کونده په‌بوو، په‌بوو، کونده‌پو
 بوم، بومة

own /oʊn/ adj خاوه‌ن، ساماندار، مالی خو‌یه‌تی،
 مالخو‌تد

ملک، خاصه
 ~ This is my pen/(pen). نه‌وه قه‌له‌می منه
 هذا قلمی

~ This all my ~ work همه‌وو نه‌وه له‌نیش و کاری
 (خو‌مه)
 هذا کلّه من عملی انا (وحدی)

~ hold one's خو‌واده‌گری له‌بهردهم هیرشی دوژمندا، ~
 پاشگه‌زناپنه‌وه، سهردانانه‌وینتی
 یصمد فی مکانه (أمام الهجمات) لا یتراجع أو یتخاذل

~ on one's سهره‌بست نه‌زی، به‌بین (داپک و پاوکی)
 به‌ته‌نها، به‌بین هاویری
 مستقل، (یحیا) مستقلاً (هن والديه مثلاً) بمفرده، دون رفیق

~ ۱. هه‌به‌تی، خانوویه‌کی هه‌به
 □ vi ~ a house

۲. دانی پیا ئەنی، قایل دەین
 ۱. یسلك، یسلك، یسلك متر لا ۲. یقر، یحترف، یوافق
 دان بەو دەنی كه كیشه *that a claim is justified* ~
 كه بەلگه‌ی هه‌به
 یقر بان للدعوی ما یسوغها
 بین له درۆكه‌ی ئەنی *(up) to having told a lie* ~
 یحترف بانه قد کذب
 دان به هه‌له‌كه‌یدا ئەنی، پێی لێ ئەنی *(to a fault)* ~
 یحترف او یقر (غلطه)
owner *n* [C] خاوه‌نی (شتیکه) یان هاو‌ه‌لیه‌تی
 مالک (الشیء) أو صاحبه
ownerless *adj* نازانری خاوه‌نی هه‌به
 لا (یعرف) مالک له
ownership *n* خاوه‌نداری، مالی خاونداریتی،
 مولک
 ملكیة، حق التملك، ملك
of uncertain ~ (شتیک) خاوه‌نه‌که‌ی نەزانری به
 نه‌واوی
 (شیء) لا یعرف ل مالک وجه التأكيد
ox /ɒks/ *n* [C] (pl oxen) ۱. گا (به‌راورد بکه
 ۲. (به‌تا بیه‌تی) گای خه‌سینراو (بو

- زه‌وی کیلان یان باره‌لگرتن به‌کار دی)
 ۱. ثور (قارن (cow, bull, bullock). ۲. (بخاصة) ثور مخصی
 (مستخدم للجر)
oxide /ˈɒksaɪd/ *n* [C,U] ئوکسید
 اوكسید
oxidise /ˈɒksaɪdaɪz/ *vt* ده‌ئوکسیت، تیکه‌ل به
 ئوکسجین ئەین، ژه‌نگ هه‌ل دینی، نه‌ینه‌ ژه‌نگ
 یۆکسد، یمزج بال‌ا‌وکسجین، یصدأ أو یجعله صدأ
oxygen /ˈɒksɪdʒən/ *n* [U] ئوکسجین، گازی
 ئوکسجین
 اوكسجین، غاز الأوكسجین
oyster /ˈɔɪstə(r)/ *n* گوپچکه ماسی، گیانداوه
 نه‌رمۆکه‌کان
 محار، محارة (من الرخويات البحرية)
oz کورت‌کراره‌ی (ounces) ئونس په‌که‌ی کیشان (په‌ك
 له‌سه‌ر دو‌انزه‌ یان شانزه‌ی پاوه‌تیکه
 مختصر (ounces)
ozone /ˈoʊzən/ *n* [U] گازی ئوزون، جوړیکه له
 ئوکسجین، هه‌وا‌ی خوش و بوژینه‌ر وه‌ك شنه‌ی ده‌ریا،
 اوزون، نوع من الاكسجين (ل.د) هواء منض كهواء البحر، هواء
 طلق، نقي

P

P, p /pi:/ (pl p's /pi:z/) پیتی شانزه هممی نه لقبی بی
بیتگلیزی

الحرف السادس عشر من الابجدية الانكليزية

pa /pu:/ n [C] کورتهی ووشهی *Papa* پاپه، پاپو، پاپه
(د. ل.) إختصار لکلمه *papa* = پاپ، والد

pace /peɪs/ n [C] ۱. ههنگاو، ههنگاونان
۱. خطرة

۲. ریژه یا پیشکته تنی، پینگاف، پوشتن *keep ~ with (sb)*
به پهله، شان به شانی ده روا، پیش نه کوی ۳. (به تایه به تی
نه سب) چونه تی روشتن و راکردن

۲. سرعة السير أو الجری، (مجاز) تقدم یجاریه، یواکب ۳.
(بخاصة الجیاد) طريقة السير أو الركض

تاقی نه کاته وه *put sb through his ~ s*
بختیره، یختیره

۱. دپشت، ب پینگانان دکت، ههنگاوده نی *vi. vt*
۱. یشی بظورات وثیده أو منتظمة

به زوره که دا دیت و ده چیت *~ (up. down) a room*
بذرع الفرقة جینه و ذهابا

۲. به ههنگاو نه بیبوت *~ out / off a distance*
۲. یقیس بالخطر

pacific /pə'sɪfɪk/ adj ناشتی خواز، هینن، ناسوده،
هدار

سلمی، مسالم، هادی.

pacification /pə'sɪfɪ'keɪʃn/ n [U] هینن کردنه وه
ناشتکرن، ههدار کرن، ناشت کردنه وه
تهدنة، إحلال للسلام

pacifism /pə'sɪfɪzəm/ n [U] شه رنه ویست، ناشتی
خواز دژه شه پر، چاره سه ری ناکوکی به وه ستان دژی شه پر
الاعتف، رفض الحرب وسیلة لفض المنازعات

pacifist n [C] ناشتکار، دژه شه پر، چاره سه ری ناکوکیه کان
به ریگی ناشتی

المؤمن بوجود حل المنازعات بالطرق السلمية

pacify /pə'sɪfaɪ/ vt (pt, pp -fied) هینن ده کاته وه،
هیوری ده کات، دلای رازی ده کات، ناشتی ده کاته وه
یهدی، یسکن، بطیب خاطر

pack /pæk/ n [C] ۱. پهسته، گورزه، دهسته، قونگ
۱. ریطه، صره، حزمه

۲. جلوه، روه سه گی راو (به مه بهستی *a ~ of hounds*
گالته و گه پ) کومه لیک

۲. قطع، فریق من کلاب الصید (بغرض السخرية عادة) شردمة،
زمره

a ~ of thieves جهده، دهستهی دزان
عصابه من اللصوص

a ~ of liars دهسته پهک له دروزنان
طفمة من الکذابين

a ~ of lies کومه له دروفیشال ۳. کومه له کاغذی یاری
مجموعه من الأكاذيب ۳. مجموعه أوراق اللعب

packhorse n [C] نه سپی یار هه لگر، بارگیر، هه سپن
یاری

حصان الحمل

pack /pæk/ vt, vi ۱. نه پکا به گورزه، سهفتهی نه کات،
پری نه کات

۱. یخزم، یززم، یسر، یملأ، یسف

جل و بهرگ *~ ing his clothes for a journey*
نه پینچینه وه و خوی ناماده نه کات بزگهشت

یحزم امتعه إستعداداً للسفر

جانناکهی پر نه کات له جل *~ ing his trunks*
یملأ حقائبه (بالملابس)

٢. فارغونی *~ ing people into a railway carriage*
شەمەندەفەرە کە پر ئەین لە خەلك
٣. بىشر الناس في عربّة قطار
كۆمەلە خەلك، *crowds ~ ing into the cinemas*
قەرەبالغى ئەكەن لەبەر سىنەما
جموع تتقاطر على دور السينما
٤. پرى ئەكات لە، ناو پۆش ئەكات، *glass ~ ed in straw*
شوشەى ناو پۆش كراو بە پۆش
٥. بىشو، بىطن، زجاج مرصوص بالقش
دەزى پۆرەكان ناو پۆش *~ a leaking joint in a pipe*
ئەكا
بىسە منفصلاً متقبلاً في ماسورة
٦. دەرى ئەكات، پولى *~ sb off, send sb ~ ing*
پۆتەئەنى، خەرجى ئەكات
٧. يطرده شُرطرة، بىصرفه
گورزە، دەستە، پىچراو، بالە **package** /pækɪdʒ/ n [C]
رزمە، طرد، بالە
رېكەوتن و پىكھانتى توخمى ھەمەجۆر، *~ deal*
پىكھانتى گشتى
إتفاق، صقفة، متعددة العناصر
٨. بەستە، دەستە بەكى پچوك **packet** /pækɪt/ n [C]
بەتايبەتى لە نامە
رزمە صغيرة، بخاصة من الرسائل
٩. مادە بەكە بەكار دەھێنرێ یۆ لە **packing** /pækɪŋ/ n [U]
قوتو نان، پىچانەنەو، پەستاوتن، داگرتن
مادە تستخدم في الحزم أو التغليف
١٠. پەيمان، رېكەوتن، بەلێن نامە **pact** /pækt/ n [C]
مىثاق، إتفاق، معاهدة
١١. سەرىن، راگر، ناوناخن، ناو پۆش، **pad** /pæd/ n [C]
پشتى ٢. پوزەوانە، بۆ پارامستى قاج لە یارى كرىكىت
٣. پارچە كاغەز (بۆگوتار نووسن) سم ى نازەل وەك (سەگ، پشیلە)
١٢. دنار، وسادە، سەند، حشوة، بطانة ٢. درع لوقاية السابق
في لعبة الكريكت أو غيرها ٣. كراسة من الورق (لكتابة
الخطابات مثلاً) ٤. كف القدم (للكلب أو القط مثلاً)
١٣. ناو پۆشى ئەكا ٢. (بەزۆرى (-dd-)) **pad** /pæd/ vi, vt
pad out دەستەواژەى ناپۆبست ئەخاتە ناو (ووتار، پەراو)

١٤. بىطن، بىشو ٢. (غالباً *pad out* بىشو (مقالە، كتابا)
بىبارات لا داعى لها
١٥. ناواخن، ناو پۆشىن **padding** /pædɪŋ/ n [U]
حشو، بطانة
١٦. سەول، شەلپى **paddle** /pædl/ n [C]
مجذاف
١٧. سەول لى ئەدا، سەول دكت ٢. پەينى خاوسى **pad** /pæd/ vi, vt
بە ناو کەدا ئەروات، دەستى ئەجولتینى لە ناو کەدا
١٨. بىجذف ٢. بىشى حافيا في الماء بىحرك يديه في الماء
دەشتىكى پچوك دا پۆشراو **padding** /pædɪŋ/ n [C]
بەگيا (بۆ راھىنانى ئەسپ)
حقل صغير مغطى بالشب (للخيل عادة)
١٩. برنج، چەلتوك **paddy** /pædɪ/ n [U]
ارز، ارز غير مقشور
٢٠. قوفل (داخستن بە)، **padlock** /pædlɒk/ n [C], vt
چلمیرە، كود
(بىلق ب) قفل
٢١. پادەر (لەسوپاوە دەریاوانى) **padre** /paˈdrɛ/ n [C]
پەكار دیت (نۆلدار
عامية تستخدم في الجيش و البحرية) قیس، خورى
٢٢. بت پەرست، پوت **pagan** /peɪɡən/ n [C], adj
پەرست
وتنى، عابد الأصنام أو الأوثان
٢٣. بت پەرستى، پوتنى **paganism** n [U]
الوثنية
٢٤. لاپەرە (لە پەراو) **page** /peɪdʒ/ n [C]
صفحة (في الكتاب)
٢٥. نۆكەر، خۆرمەتکار بەر دەست (لە) **page** /peɪdʒ/ n [C]
نوتیلدا)
صبى أو خادم (في فندق)
٢٦. فېستېفالى مېزوى **pageant** /peɪdʒənt/ n [C]
٢. ناھەنگى گشتى، فېستېفالى
٢٧. موكب، مەرجان (تارىخى) ٢. إحتفال عام، مەرجان
مەرھەجانى گەرورە، مەزنانى ياقالا **pageantry** n
عرض يتميز بالأبهة و الفخامة
٢٨. پاگودا: پەرستگەى بوزى **pagoda** /pəˈɡɔːdə/ n [C]
(لەچىن و ھىندستان)
باغودا: معبد بوذي من عدة أدوار

paid /peɪd/	نەيدا (پروانه pay) (انظر pay)
pail /peɪl/ n [C]	سەتلى، ئەلب، دەولگ نافدانك دلور، سطل، جردل
pain /peɪn/ n [C,U]	۱. ئازار، زان، داخ ۲. جەفا، گوغان، داخ ۲. جەفا، گوغان، كرېن ۱. ألم، وجع ۲. متاعب، آلام
<i>take ~ s</i>	چى لە توانايدا ھەيئەت ئەپكات، تى دە كۆشى
<i>on ~ of (death)</i>	۳. سزا: سزای سەخت، بيدل كل ماني طاقته، يعمل باھتام ۳. جزاء، عقوبة: سزاكەى (مردنە)
☐ vt	سيكون جزاؤه (الموت) دەئشەيت، زان ئەكا
painful /peɪnfʊl/ adj	يۇلم، يوجع پېرئيش، ئازاراي، ئېشدار مۇلم، معزن، آليم
painfully adv	ئازاراي، ئېشدارەكى
painless adj	على نحو مؤلم أو موجع ئازاراي نى يە، يىن ئېشە غىر مۇلم
painlessly adv	يىن ئازار، يىن زان بدون ألم
painstaking adj	كۆشش، پەنجەرى، ھوركارى جاد، مئابر
paint /peɪnt/ n [U]	بۇيەبۇياخچى، پووكەش، رەنگرېزى طلاء، دھان
☐ vt, vi	۱. پوېوشى ئەكا، چەورى دەكات ۱. يطلې، يدھن
<i>~ flowers</i>	۲. نىگار ئەكېش (گولې رەنگاۋرەنگ) دروست دەكات ۲. يرسم (بالألوان)، أزهارا
painter /peɪntə(r)/ n [C]	رۇن گۇر، پەيگەر تاش، وېنە كېش (تابلوكان)، وېنە گر دھان، نقاش، رسام (الوحات)، مصور
painting /peɪntɪŋ/ n [C,U]	رەنگ رېزى، نىگار، ھونەرى وېنە كېشان لوحة (زىتية)، فن الرسم

painter n	گوريسى بەستى بەلەم يان كەشتى پەشۋستەكەوھ
pair /peə(r)/ n [C]	جبل ربط القارب سفينة بالرصيف ۱. جووت (دوان) ۱. زوج (أنتين)
<i>a ~ of shoes</i>	جووتى پىنلا، شتىك لە دوو پارچەى بەوانبەرى ۋەك يەك پىك ھاتىن
<i>a ~ of trousers / scissors</i>	زوج من الاحذية، شي، مؤلف من قطعتين متقابلتين و متصلتين شىتىكى دوو پارچە پەيەك
<i>the happy ~</i>	گەيشو ۋەك پانتول / مەقەست ۲. پووك و زاوا، ھاوسەر بنتال او بنتلون / مقص ۲. عروسان، زوجان زن و مېردى بەختيار الزوجان السعيدان
<i>in ~ s</i>	دوو دوو، جووت جووتى، بەجووتە زوجا زوجا، كل إنتين معا
☐ vt, vi	دوو دوو رېكى ئەخا، جووتى ئەكا، ئەپكا بە دوان
<i>~ off</i>	يرتب زوجاً زوجاً، يقرن كۆى ئەكاتەوھ، دوو دوو جووتى ئەكا يجمع أو يرتب أزواجاً
pal /pæl/ n [C]	ھاۋرى، ھەقال (ل . د) صديق، رفيق
palace /ˈpæləs/ n [C]	كۆشك، خانووى گەورە، تەلار قصر (لحاكم أو ملك)، مبنى أو منزل فخم
palatable /ˈpælətəbl/ adj	پۇخواردن دەست ئەدات، بەتام، تامدار سائخ، شەھى
palate /ˈpælət/ n	۱. مەلاشو، ئالومە، پوكى نەرم ۲. چەشتن، ھەستەوھرى، چىز ۱. سقف الحلق أو اللم ۲. ذوق، حاسة الذوق
palatial /pəˈleɪʃl/ adj	كۆشكى، ناياب قصرى، كالتصر
palaver /pəˈlɑːvə(r)/ n [C]	گفتوگۆى بەرھەلدان (لیدوان لەناو كۆمەلە كەسانىكى ئانا ھاۋىرنا چوتەك) مناقشة، حوار (بخاصة بين أناس متفاوتي الثقافة)
☐ vt	خەلپە خەلپ ئەكات، بۆلە بۆل ئەكا يېترى، يېذر، يلفر
pale /peɪl/ adj (-r, -st)	۱. رەنگ پەرىو،

زهردهه لنگه راو ۲. (رهنگ) مات، کال

۱. شاحب، منتع الوجه ۲. اللون باهت، فاتح، غير غامق
 □ vt (دهموچاو) ههَلْ نه بزرکي، زهردهه لنگه گه پي،
 رهنگي تیک نه چي
 (الوجه) يمتنع، يشحب لونه

²pale /peil/ n [C] ۱. مينخ، (مينخي په رژين)
 ۲. کمه مریه ندي تپوهند، سنوري جياکه ره وه
 ۱. وتد (من اوتاد سياج) ۲. نطاق، حد فاصل
 لده ره وه ي سنوري په وشتدا ~ beyond / outside the
 خارج نطاق او حدود (الأدب مثلاً)

paling n [C,U] په رژين له مينخي ته ختي له په که وه دوور [C,U]
 سياج من اوتاد خشية متباعدة

palette /'pælit/ n [C] ته خته که بويه له سهر تیکه لاو
 نه کري، پليت
 لوحه ألوان الرسم

palisade /'pæli'seɪd/ n [C] بده به ست يان، په رژيني
 له مينخ و ته ختي ته ستور
 حاجز او سياج من اوتاد خشية قوية

¹pall /pɔ:l/ vi بيزاري نه کا، ئي تاقتي نه کا
 يثير الملل، يضر
 وانه زور بلن دوورو ~ His long lecture ~ ed on me
 دريژه که ي بيزاري کردوم
 محاضرتة الطويلة جعلتني أشعر بالملل

²pall /pɔ:l/ n [C] سهر تهرم، بده مال، سهر جينگه ي
 نه ستوري رهنگ تير
 غطاء العنق، بساط الرحمة (مجاز) غطاء سيبك قائم اللون
 ته ميک له دوکه لي رهش
 ا ~ of smoke
 سحابة من الدخان الأسود

palmetto /'pælit/ n [C] ناوه خنيکي پر له پوش و کا
 حشية منشرة بالقش (من اللش)

palliate /'pæli:et/ vt هيوري نه کات، (نازاري زور)
 نه شکيني، له کيش و سه ختي (وهک تاوان) کم نه کات وه
 بهدي، يسکن، يلفظ (من حدة الألم مثلاً) يخفف من وطأة
 (جريمة مثلاً)

palliative /'pæli:təv/ n [C], adj هيور کهر، خوشکه ر
 مسکن، ملطف

pallid /'pælid/ adj (دهم و چاو) رهنگ په ريو،
 هه ليزر کاو

(الوجه) شاحب، منتع
 زهردهه لنگه راو، رهنگ په ريو
 شحوب او امتناع الوجه

¹palm /pɑ:m/ n [C] له يي ده ست
 راحة اليد
 فيلي لن نه کات، شتيکي
 به گرانبه ها يي نه فروشي
 بخدعه، بييعه شيأ على اینه نفيس

palmist n [C] ده ستگروه
 قاريء الكف

palmistry n [U] خویندنه وه ي ده ست
 قراءة الكف

²palm /pɑ:m/ n [C] دارخورما
 نخلة، نخيل
 داري خورما
 شجرة النخيل
 دره ختي گويز هيندي، لقي دار خورما،
 دره ختي صنهويه ر دروشمي سهر که و تنه
 شجرة جوز الهند، سف النخل، غصن الفار (يتخذ رمزاً للنصر)
 سهر نه که وي، نه ييات وه (به خه لاتي)
 carry off the ~ (سهر که و تن)
 يتنصر، يغوز (بأكليل النصر)

p ~ Sunday په ک شهمه ي پيشوو، روي قيامت لاي Sunday
 ديان په ک شهمه يه، جه زني مسيح
 أحد الشعانين، الأحد السابق لعيد القيامة (النصح)

palmy adj (-ier, iest) تيردار، قهسپ، پاژاوه،
 سهر که و توتو
 مزدهر، ناجح
 روي خيرو بده که ت
 أيام العز أو رخاء العيش

palpable /'pælpəbl/ adj بده هست، ديار، ناشکرا،
 ده سداني
 ملموس، محسوس، واضح
 هه له ي ديار و له ريو
 خطأ واضح أو صريح
 په رووني، په راشکاوي، به ناشکرا،
 سه حکره ي
 بجلاء، بصراحة، جهرا

palpitate /pæl'pɪtɪt/ vi (دل) پهله پهله پدل نه کا،
(کسټیک) هه ته له لرزی (له ترسا)

(القلب) یخفق بشده، (الشخص) یرتجف (خوفا)

palpitation /pæl'pɪtʃɪn/ n [C] لیدانی دل، دل
هلافتین

وجیب القلب، خفقان

paltry /pɔ:ltri/ adj بین به ها، بین نرخ، سوک، نه هیژا
تانه، زهید، حقیر

pampas /pæmpəs/ npl ده شتیکی گه ووه و بین دار له
نهمه ریکای باشوور

سهول و براری امریکا الجنوبیة

pamper /pæmpə(r)/ vt نازی بین نه دات، به نهمی
له گه لیا نه بی، نازدار دکت

یدلل، یعامل برفق زاند

pamphlete /pæmfli:t/ n [C] نامیلکه، نامه پک
(له بابا ته ټیکدا)

کتیب، کراسه، (رسالة في موضوع ما)

pamphleteer n دانهری په راو، نامیلکه نوس، نامیلکه
نه نوسی یو بلاو کر دنه وه

مؤلف کتبیات

pan /pæn/ n [C] تاوه، مه نجه لی پچوک بو چیشته لی نان
مقلا، وعاء قلیل العقی یستخدلم للطبخ

pancake n [C,U] (پارچه) کیک یا شیرینی سورکراو
(قرص من) الحلوی المقلیة

pan- /pæn/ prefix پش پشگریکه به مانای: ههمو
بادنه معناها: جمیع، کل

~ -Asian تاییهت یان گشت یو ههمو ناسیا

مخصص او شامل لکل آسیا

panacea /pænə'si:ə/ n [C] دهه مانیک چاره سهری
ههمو نه خو شیه کان پکا

دواء یشفي جمیع الأمراض والعلل

panda /pændə/ n [C] پانده، گیانه وهریکه له ورج
ده چنی له ولاتی تبت نه زی

البته: حیوان شیبه بالذب یعیش فی بلاد التبت

pandemonium /pændɪ'məniəm/ n [C,U] شانوی
کیشه وناژاوهو غه لیه غه لب، پیکدا چوونی بین سهر و بهر

(مسرح) للفوضى والأضطراب، فوضى إضطراب هرج و مرج

pander /pændə(r)/ vi نارزه وه چه په له کانی بین تیر نه کا

یرضي میوله (الخصیسة)

هانې زوه قه خراپه کانی ده دات بو نه وه ی ~ to low tastes
رازی بینت

یشبع الذوق الرخیص (بمحاولة إرضائه)

pane /peɪn/ n [C] پارچه شوشه له په نجه ره یان ده رگا
لوح زجاجی فی نافذة أو باب

panel /pænl/ n [C] ۱. تابلوی دیوار یو تومار کردنی
ناوی به شدار یووه کان ۲. خسته یان تومارگای ناوی (ناماده)

یووان و نه هاتووان له مشت و مره که دا

۱. لوح من عدة ألواح خشبية فی باب أو جدار ۲. جدول أو
سجل (المحلفین، المشترکین فی محاوره)

دا ی نه پو شنی به پارچه ته خته □ vt (-||-)
یظلی بالألواح الخشبية

panelling n [U] دا پو شمر که دیواری بین دانه پو شری
الکسرة: ألواح خشبية یکسی بها (جدار مثلاً)

pang /pæŋ/ n [C] نازاری توندو تیز، چزانندن، زختک،
پیاچزان

ألم حاد مفاجيء، نغزة، وخزة (ضمیر)

panic /pænik/ n [C,U] ترس وله رز، هه ژین
ذعر، هلع

~ stricken ترساو، تو قیو، له رزیو
مذعور

□ vi نه ترسی، نه له رزی
یصاب بالذعر

panicky adj تو قیو، ترسوک
مذعور، سریع الخوف و التهیج

pannier /pæniə(r)/ n [C] بهرچینه، پورشینه، جهوال،
په کی، په کی له جهواله دوو تاکه ی سهر بارگیر

واحدة من سلتین متصلین تحملهما الدابة

panoply /pænəpli/ n [C] (pl -plies) گولله بهن، زری
پوش، جل و بهرگی تهواو، زریکری، چه که مهنی تهواو

درج كاملة تطفي جسم المحارب (قدیماً) (سجاز) زی کامل،
عدة كاملة

panorama /pænə'ru:mə/ n [C] پانوراما دیمه
پشانندان یو ههموان

منظر عام أو شامل، مشهد

همیشه گوراو: دیمه نی له باره the ~ of London life
زیانی گوراو له ندهن

- دائم التغير: مشاهد الحياة المتغيرة في لندن
paney /pænz/ n [C] (pl -sies) بانسي: جورنيكه له
 گوله (وهنه وشه)
 بانسيه: زهرة الفالوث (نوع من البنفسج)
pant /pænt/ vi, vt ١. همناسه برکن نهکا، زمانی
 دهرته به بری (وهك له هيلاكی)
 ١. يلهت (من التعب مثلاً)
 ٢. به به رو شه و سوناوه يو / ~ for sth / to do sth
 كردني شتيك، زورحمز نهكا، ههلكه لكی دكت
 ٢. يتلف للحصول على، أو عمل شيء، يتحرق شوقاً (إلى)
 ٣. به همناسه برکن ده دوي: ~ ing out his message
 نامه كهی به همناسه برکن گه ياند
 ٣. يتلق لاهتا: يبلغ رسالته بأنفاس لاهنة
 □ n [C] همناسه كوتی، دلّه تهین
 لهات، شهقة
pantheism /pænθiizəm/ n [U] يكه تهی یا هه بونی
 تنيای باوه رمنه نديك به بوونی يك خودا له هه موو شيكدا
 (مذهب) وحدة الوجود: الاعتقاد بحلول الذات الألهية في كل
 شيء
panther /pænθə(r)/ n [C] ره شه بلنگ، پلنگ
 الفهد الأسود، نمر أرقط
pantomime /pæntəm/ n [C,U] ١. هونه را
 كرداری یا نيشانكهری نواندن (لاسيای) بو چيروکی
 نه فسانه نی له گهل گوزانی و سه ما كردن ٢. نواندن بی
 قسه، (نشانكهری)
 ١. تمثيل للقصص الخرافية مع الأغاني والرقص ٢. التمثيل
 الإيماني (بالإشارة وبدون كلام)
pantry /pæntri/ n [C] (pl -tries) ١. زووری پاراستی
 قاب و قاچاخی خواردن دروستکردن ٢. ژوورا نازووقه بو
 نامانان
 ١. حجرة لحفظ أدوات المائدة ٢. حجرة لحفظ الطعام
pants /pænts/ npl ١. شهروال، پانتول، رانگ ده رین،
 شه لوار ٢. پانتول
 ١. سروال تحتي، لباس، كلسون ٢. بنطال، بنطلون
panties /pæntiz/ npl ده رین ی كورنی ژیره وه (ژنان و
 مندان)
 (ل. د) سروال تحتي قصير (للنساء والأطفال)
pap /pæp/ n [U] خواردنيكي نهرم بو مندال و (نه خوش)

- طعام مهبول أو لين للأطفال (أو المرضى)
papa /pə'pa:/ n [C] يابه، باوك، باب، باف، باوك
 (به زمانی مثال)
 اب، والد، بابا (بلغة الأطفال)
papacy /pə'pəsi/ n [C] پوستی پاپا، پاپا يه تی،
 فهرانه وایس باوكا يه تی، پشتاو پست
 منصب البابا، البابوية، حكم البابوات
papal /pə'pəl/ adj په يوه ندي هه يه به پاپاوه
 بابوي خاص بالبابا
papaya /pə'paɪə/ n دره ختی پاپا
 شجرة الياها
pawpaw به ری داری بیا یا یا پاپا له باكوری نه مریكا
 هه يه
 ثمرة البيايا أو البيو
 ١. كاغزه ٢. (له شوگی)
paper /'peɪpə(r)/ n [C,U] كودا) پروانامه، پسوله ٣. گونگار، روزنامه ٤. راپورتی
 توژیته وه ٥. كاغزی پرساری تاقیكرده وه
 ١. ورق ٢. في (صيفة الجمع) وناثق، مستندات ٣. صحيفة،
 جريدة ٤. رسالة، بحث ٥. ورقة أسئلة الإمتحان
 تاقی كردنه وهی
The biology ~ was difficult
 زينده وه رزانی قوروس بوو
 كان إمتحان الأحياء صعبا
 داينه پو شتی، نه پراژيته وه به كاغزه
 □ vi يکسو او يزين بالورق
papiermache /pə'pi:ə'mæʃeɪ/ n [U] كاغزه نهرم و
 شل (بو پيشه سازی بووکه شووشه به كاردی)
 الورق المعجن (يستخدم في صناعة الدمى)
papist /pə'pɪst/ n [C] (adj) (بوده ريرینی شتيك
 كه رقت لني يته وه) پاپيست، پاشكوبو دیری كاسوليك
 (للتعبير عن الأزراء) تابع للكنيسة الكاثوليكية
papyrus /pə'paɪrəs/ n [C,U] زهل، له هن، كاغزه را
 له قنی
 البردي، ورق البردي
par /pɑ:(r)/ n [U] په كسان، رژوه، ناوه ند
 معدل، متوسط
 بهش، پشك، به های ناله کی، ~ above / at / below
 سهرو / خوارونرخي ناوه کی
 (الأسهم) فوق / دون القيمة الإسمية

<i>on a ~ with</i>	یہ کسان بہ، لہسہر ناستی یہ کسان مساول، علی قدم المساواة
parable /pəˈræbl/ n [C]	پہندی یا چیروکی کورتی پرمانای رھوشتی مثل أو حکایة رمزیة ذات مغزی اخلاقی
parachute /pəˈrætʃu:t/ n [C]	پدره شوت، نیشتنه وه سیوانه یا هاتن خاری باراشوت، مظلة هیرط
parachutist n [C]	پدره شوتھوان، پدره شوتھوان الطی، جندی المظلات
parade /pəˈreɪd/ vt, vi	۱. ریکی نه خایان ریزی نه کا (سہرباز) بونمایشتکردن، تماشای نه کا، ده یخاتہ روو ۲. یصطف (الجنود) للعرض، یعرض <i>to ~ one's abilities</i> ۲. دہردہ کھوی، نمایش دہ کا، خوی دھنوینی، توانای خوی دھرتہ خا ۳. یظہر، یعرض، یتباہی: یعرض قدراتہ
□ n [C,U]	۱. نمایش سہربازی، نمایش ۲. عرض عسکری، استعراض
<i>on ~</i>	سہربازانی ریزیو بونمایشتکردن ۲. شہ قامی بہرفراوانی گشتی ۳. نمایشت، نمایش کردن، دہرخستی ہیز یان کارامہیی یان سامان جند مصطفون للعرض ۲. شارع نسج عام ۳. عرض، استعراض، إظهار للقرۃ أو البراعة أو الفروۃ
'parade-ground n [C]	شوینی نمایشگا، گزہرہ پانی نمایشگا موضع یقام فیہ الإستعراض، ساحة العرض
paradise /pəˈrædaɪs/ n [C,U]	۱. بہہشت ۲. ناسمان ۳. شوینی خوشی و خوشگوزہ رانی ۱. جنة عدن، الفردوس ۲. السماء ۳. مکان للسعادة أو النعم
paradox /pəˈrædɒks/ n [C]	نہ تہ بایی جیاوازیہ کی ناشکرا (کہ راستیہ کان لہدواوہ پیدا شاراوہ بی) نمونہ ش بونہمہوہک ہم بہندہ: تناقض ظاہری (قد تکمن وراءہ الحقیقۃ) و مثال علیہ الحکمۃ التالیۃ:
<i>More haste</i>	شینہیی ناسوودہیی بہ فی التانی السامۃ
<i>less speed</i>	پہ لہ کردن پہ شیمانہ بہ و فی العجلۃ الندامۃ

paradoxical /pəˈrɒdɒksɪkəl/ adj	نارنیک، دژوار، نہرنیک دژواری (عبارة) تطوی علی تناقض ظاہری
paraffin /pəˈræfɪn/ n [U]	کیروسین پارافین کیروسین ~ oil زیت الإصباح
paragon /pəˈræɡɒn/ n [C]	نمونہ جوان، نایاب مثال أو نموذج للکمال
paragraph /pəˈræɡrɑ:f/ n [C]	بہندہ برگہ (لہ پراوہ) گوتا راکورت فقرة (فی الکتابۃ)
parakeet /pəˈræki:t/ n [C]	توتی پچوک کلک دریژ توتی، دوف دریژ ببغاہ صغیر طویل الذیل
parallel /pəˈræləl/ adj	۱. (ہیلہ کان) تهرین، (ہیل) تہریب بہ ہیلکی تر؛ ۲. چوتیہک، جوت ۱. (الخطوط) متوازیۃ، (الخط) موازی آخر ۲. متماثل، مطابق □ n [C] ~ of latitude ۱. ہیلک لہ ہیلہ کان یہ کسان ۱. خط من خطوط العرض ۲. ہمہ میر، ہمہف ہم سوک تہریب نالوز <i>draw a ~ to</i> بہراورد لہ گہل ۳. بہراورد ۲. نظیر، مثل، ند، مواز یعقد مقارنہ مع، یقارن ب، یقابل بین ۳. مقارنہ ۱. تہریب تہین ۲. نہیکانہ تہریب یان ہاوجوت ۱. پرازی ۲. یجملہ موازیاً أو مطابقاً
parallelogram /pəˈrælələɡræm/ n [C]	شیوہ پھکی لاتہریب شکل متوازی الأضلاع
paralysis /pəˈræləɪsɪs/ n [U]	(نیفلجی متدال) شہتی، دہملہ، شہیلہ، فالج شلل، فالج، تفلجین
paralyse /pəˈræləɪz/ vt	نیفلجی نہ کات، پھکی نہ خا یشل، یصق، یطل
paralytic /pəˈrælɪtɪk/ adj	کھسینکی نیفلج، شہلہل، نیفلجی، پھوہندی ہدہ بہ نیفلجی پھوہ

(الشخص) مشلول، أشل، شللي، متعلق بالشلل

parameter /pəˈræmɪtə(r)/ *n* [C] سنوور (سنوری شوین یا باهت)، تبابا نه گوهور حد (حدود مکان أو موضوع)

paramount /pəˈræmaʊnt/ *adj* زیاتر، بهرتر، گه وره تر، بالا، سه روکی اسمی، اعلی، اعظم

parapet /pəˈræpɪt/ *n* [C] سه نگر، چه پهر، بهر بهستی نزم، پری یان بهر بانگنی متراس، حاجر منخض

paraphernalia /pəˈræfəˈnɪəriə/ *n* [U] نامیر، کهرهسته، سامانی که سنی می أدوات، معدات

paraphrase /pəˈræfrɑːz/ *vt* دایده ریژته وه، سه رله نوی دارشته وهی ده قیک عید البک، صیاعه جدیده لص ما

parasite /pəˈræsɪt/ *n* [C] ۱. مشه خور نازهل یا روهک ۲. مشه خور، له سه ر زینده وه ری که نه زی ۱. طفیلی، حیوان أو نبات متطفل ۲. الطفیلی، العالة علی غیره

parasol /pəˈræsɒl/ *n* [C] چه تر، سوکه پهره شوت یو پاراستن له هه تاو، سیوان سیهوانه مظله خفیفه للرقایه من الشمس

paratrooper /pəˈrætrəˌpɔː(r)/ *n* پهره شوته وان مظلی

paratroops *npl* په کیك له سه ر یازانی پهره شوته وان أحد جنود المظلات

parcel /pɑːsl/ *n* [C] ۱. دهسته، بهسته، گورزه، شتومهك ۱. رزمه، طرد

part and ~ of به شیکنی جیا نه کراوه له جزء لایجزه من

□ vt (-||-) ~ out دابهشی نه کات، بلاوی ده کاته وه یقسم، یوزع

parch /pɑːtʃ/ *vt* ۱. (خور، گهرمی) ووشك نه کاته وه، تینوی نه کات ۲. ووشکی نه کاته وه به گهرمی، سوری نه کاته وه

۱. (الشمس، الحرارة) تجفف، تعطش ۲. تجنى بالحرارة یحصص

~ ed peas (پولکه) به زالیای سوره وه کراو

بازلاء محمصه

parchment /pɑːtʃmənt/ *n* [C,U] کفالی تهنک، کفالی، کاغذی تهنک رقی، ورق نفیس شیه بالرق

pardon /pɑːdn/ *vt* لی ده بورنی عه فوی ده کات لی دبوریت، ده به خشیت یسامح، یغور عن، یغفر

□ n [C,U] به خشین، لیوردن، تیورین عفو، مغفرة

pardonable *adj* لی ده بوریت، شایسته لی یوردن و دلخوشونه یسکن غفرانه، قابل للغفر

pardonably *adv* به شیوه یهك شایانی لی یوردنه علی نحو قابل للغفر أو المغفرة

pare /peə(r)/ *vt* پاکی ده کات، تویکنی لی نه کاته وه یقشر، یقشر

~ sth down ورده ورده نزمی نه کاته وه یخفصه تدریجیا

parings /pəˈrɪŋz/ *npl* تویکل، نینو کهر قشر، قشرة، قلامه

nail ~ s نینو کبر قلامه الأظفار

parent /peərənt/ *n* [C] په کک له باوان، په کیك له دایك و باوک، باوک یا دایك أحد الوالدين، أب أو أم

parentage *n* [U] بنه ماله، بنه چه، ره چه لهك أصل

of unknown ~ دایك و باوکی نه ناسراو، بی بنه ماله مجهول الأصل / الأبوين

parental /pəˈrentl/ *adj* باوکانه، دایکانه، باقینی، بابینی

نسبه إلى الوالدين، نسبة لأحد الأبوين

parenthesis /pəˈrɛnθəsis/ *n* [C] (*pl -eses*) رسته ی بهر هلهستی کردن، په یف یان رسته یا نابهرا دوکه قاناندا (له شیوه گمی کوزدا) که وانه کان ():

جمله اعتراضیه، (فی صیغه الجمع) اقواس ():

in ~ نیوان که وانه کان، نمایشکاری بین اقواس، اعتراضیا

parenthetical /pærən'tetɪkl/ *adj* رسته‌ی نیوان دوو
که‌وانه یا دوو هیلال

إعتراضي بین هلالین أو قوسین

parish /pə'raɪə/ *n* [C] نه‌ویست، قیزه‌ون
منبوذ

parish /pærɪʃ/ *n* [C] نه‌برشیه، ناوچه‌یه که قه‌شه
خزومه‌تی نه‌کات کلیسه، نه‌نجوومه‌نی نه‌بره‌ش

أبرشیه منطقه یرعاها کاهن أو قیس. وحدة اداریه فی مقاطعة
انجلیزیه کنیسه / مجلس الأبرشیه

parishioner /pə'riʃənə(r)/ *n* [C] ده‌ست و
په‌یوه‌ندی کلیسه‌ی ژده‌له‌رادیره‌کی
من رعایا کنیسه‌ی أو أبرشیه

parity /pærəti/ *n* [U] هه‌فیه‌کی، په‌کسانی، هه‌مبهری
تساوی. تعادل، تکافؤ

park /pa:k/ *n* [C] ۱. باخچه‌ی گشتی ۲. باخچه‌ی
گه‌وره‌ی کۆشک ۳. ویسگی ئوتومبیل

۱. حديقة عامة ۲. حديقة كبيرة تابعة للقصر ۳. موقف للسيارات
national ~

۴. باخچه‌ی گشتی

۴. مترة عام

□ *vt* ئوتومبیله‌که‌له شوینی گشتی یا وه‌ستگه‌ نه‌وه‌ستینی
یوقف السیارة فی مکان عام أو موقف للسيارات

parking lot *n* له‌نه‌مهریکا شوینی وه‌ستانی ئوتومبیل
(فی امریکا) موقف للسيارات

parking meter *n* راگری وه‌ستانی ئوتومبیل،
چاودیر

عداد وقوف السیارات

parliament /pɑ:ləmənt/ *n* [C] پەرله‌مان، جفاتاگه‌لی،
نه‌نجوومه‌نی یاسادانانی بالا

البرلمان، الهيئة التشريعية العليا

parliamentary /pɑ:lə'mentəri/ *adj* پەرله‌مانی،
نۆینه‌ری

برلمانی، نیایی

parlour /pɑ:lɔ:(r)/ *n* [C] ژووری دانیشن له‌میوانخانه‌دا
دالان ژوورا پیشوازی‌ین

صالة الجلوس فی فندق، حالة الأستقبال غرفة الجلوس

parlour maid *n* [C] کاره‌که‌ری مال، (خزومه‌تکاری
خواردن تاماده‌کردن) (به‌راوردله‌گه‌ل waitress)

وصیفة المنزل للخدمة علی المائدة) (قارن waitress)

parochial /pə'roukiəl/ *adj* نه‌بره‌شی، په‌یوه‌ندی‌یه
نه‌بروشیه‌ر وه‌هه‌یه (قه‌شه)

أبرشی، متعلق بالأبرشیه

پاده‌دار، تی روانینی ته‌سک / بیر
a ~ outlook / mind ته‌سک

(مجاز) محدود، ضیق نظرة / عقلیه ضیقة

parody /pærədi/ *n* [C,U] (*pl* -dies) کاری ویژه‌یی
لا‌سای ریازی نوسه‌ریک بکاته‌وه‌به‌مه‌به‌ستی گانته‌ین

کردن، لا‌ساییکردنیکی گانته‌ینه

عمل ادبی یقلد اسلوب کاتب ما بقصد السخریه؛ محاكاة مزیلة
لئی وه‌رگریت، چاولن کردن، ترانه‌پیکرنی

□ *vt* یحاکي اسلوب کاتب آخر لللیل منه

parole /pə'rəul/ *n* [U] په‌یمان، به‌لینی شه‌ره‌ف
(سویندی دیله‌که‌به‌هیچ جزوری هه‌ولنی ده‌ربازیبون

نه‌دات)

عهد، وعد شرف (یاخذه‌الأسیر علی نفسه‌بأن لا یحاول الهرب)

په‌رول، راز، به‌رددت ~ *a prisoner of war who is on*

(ب‌مهرج) هه‌ولنی هه‌له‌هاتن نه‌دات، دیلی جه‌نگ ن‌زاد

ده‌کریت به‌مهرجن هه‌ولنی هه‌له‌هاتن نه‌دات

أسیر حرب مطلق السراح علی شرط أن یحاول الهرب

paroxysm /pærəksɪzəm/ *n* [C] نۆره، په‌ژی، که‌وتوی
نه‌خوشی کتو پری

نوبة مرض مفاجئة

parquet /pɑ:ket/ *n* [U] بارکیت، زه‌وی فه‌رش کراو
به‌پارچه‌ته‌خته‌ی نه‌خشکراو، به‌رمالی دپکری

البارکيه: أرضیه مفروشة بقطع خشبیه مزخرفة

parricide /pærɪsaɪd/ *n* [C,U] باب‌کوژ، په‌کی دایک
یان باوکی خوی کوشین

قاتل أحد أبویه، قتل أحد الأبرین

parrot /pærət/ *n* [C] تووتی، که‌سینگ زۆر قسه‌ی
که‌سینگه‌که‌دووباره‌بکاته‌وه، زۆربلنی

ببغاء، شخص یردد أقوال غیره

parry /pærɪ/ *vt* (*pt, pp* -ried) خوی‌ل‌یه‌هه‌له‌ده‌کات
(لیدان) خوی‌دورده‌خاته‌وه‌له‌وه‌لامدانه‌وی پرسپاری

یتحاشی أو یتفادی (ضربة‌مثلاً) (مجاز) یتجنب الإجابة علی

سؤال

parse /pɑ:z/ *vt* پیناسه‌ته‌کات، (وشه‌یان په‌سته‌شی

ده‌کاته‌وه

عرب (کلمه أو جملة)

parsimonious /pa:si'məniəs/ *adj* چروک، مالداری که دهست نوقاوه، گیره شحیح، مقتر، مبالغ فی الاقتصاد

parsley /pa:slɪ/ *n* [U] مهدهه نووس، مهدهه نووس البقدونس

paranip /pa:snɪp/ *n* [C] گیزه ری سهی الجزر الأبيض

parson /pa:sn/ *n* [C] قهشه، ئولدار (ل. د) قسیس

parsonage *n* [C] باره گای قهشه ئولدارگه منزل القسیس، مقر او وظیفه القس

part /pa:t/ *n* [C] ۱. پهرت، پار، پاژ، پارچه، بهش، کهرت ۲. جزء، قسم

for the most ~ زوریه ی جار، تاراده یهک فی أغلب الأحوال

in ~ بهش بهشی نه کات جزئیاً، إلى حد ما

these / those ~ s ۲. (له شیوه گی کژدا) لهو ناوه / نهو ناوچانه ۳. پارچه، بهشیک له بهشه یه کسانه کان

۲. (فی صیغه الجمع) فی هده / تلك الأنحاء ۳. جزء واحد من الأجزاء المتساوية (لشء)

A minute is the sixtieth ~ of an hour خولهک بهشیکه له یهک له سه ره سه سی کاتر میتریک

الدقیقه جزء من ستین من ساعه

a ~ in a play ۴. بهش، رؤل، دور، دخا پیئیت ۴. حصه، نصیب، دور

actors learning their ~ s نه کهره کان هه لده ستین به ده رخ کردنی رؤلی خو یان

مظنون یقومون بحفظ أدوارهم

on my / his ~ له لایه ن منه وه / له لایه ن نه وه من ناحیته / ناحیته

take ~ in به شداری نه کات، هاویه شی نه کات یشرک فی، یساهم

for my ~ له لایه ن منه وه، نه وه ی په یوه ندی به منه وه هه یه

من جهتی، فیما یعلق بی

take sb's ~ ۵. لاگیری نه کات، ده مارگیری بو نه کات

۵. یتصب له، ینجاز إلیه

۶. به باشترین شیوه سهیری نه کات، *take sth in good* هه لسه کوه تی له گه ل نه کات

۶. یاخذه علی محمل حسن

۷. (ریزمان) بهشیکه ناخافتن (ناو، فرمان، *~ of speech* پیت)

۷. (فی النحر) جزء من أجزاء الكلام (اسم، فعل، حرف)

۱. دابه شی ده کات، بهش بهش جیای ده کات وه، *vt, vi*

پارچه پارچه ده کات

۱. یفرق، یقسم، یجزی

The crowd ~ ed به لآف دبت، جه ماوه ر پلاو ده کات وه

تفرق الجمع

Let's ~ friends با به هاوریانه لیک جیایینه وه

فلتفرق أصدقاء

~ company with هه ربه که له ریی خو یه وه پروات، زیکفه دهن

یذهب کل فی طریقته، یختلف معه

~ one's hair ۲. قزی پلاو ده کات وه

۲. یفرق شعره

۳. خهرجی نه کات، وازی لی دینی

۳. ینفق، ینخلی عن

parting *n* [C,U] جیاوازی، جیاکهره وه

فرق، مفرق

partly *adv* به شیک، که میک، تا راده یهک جزئیاً، إلى حد ما

part-song *n* [C] گورانی دابه شکر او: گورانی یهک

به سنی ده نگ یان زیاتر

الأغنية المقسمة: اغنية لثلاثة أصوات أو أكثر

part-time /pa:'taɪm/ *adj* تنها چهنه کاتی نه خایه نی، زور ناخایه نی

(العمل) یستغرق جزءاً من الوقت فقط، لا یطلب دواماً كاملاً

وانه وتنه وه که میک کاتی کاره که نه گری *~ teaching*

تدریس یستغرق جزءاً من وقت العمل

partake /pa:'teɪk/ *vi, vt* (*pt* -took /-tʊk/, *pp* -taken)

۱. به شداری دکت به شداری دبت

۱. یشرک او یشارک فی

۲. خوار دنه که بهش بهش نه کات *~ of a mea'*

۳. هاوکاری ده کات، له هه ندی تایه تمه ندی دا

۲. یقاسم، یشاطر: یشاطر الطعام ۳. ینم عن، یشارك فی بعض الصفات
partial /pa:ʃl/ *adj* ۱. ناتەواو، پارچەیی
 ۱. جزئی، ناقص، غیر کامل
a ~ success سەرکەوتنی کەم و کۆری
 نجاج جزئی
 ۲. بۆی پەرۆشه، پابه‌نده به ۳. لایه‌نگیری، لایه‌نگیری ~ to
 نایه‌کسان
 ۲. مولع ب ۳. متحيز، غیر منصف
partiality *adv* کەمێک، بەش بەش
 جزئياً
partially /pa:ʃi:ʔələtɪ/ *n* [C,U] ۱. لاگیرى،
 لایه‌نگیری ناگیری
 ۱. تحيز، محاباه
 ۲. ئاره‌زومەندنە، هەهوس، هەه‌ئالدارى
 ~ for ۲. ولع او شغف ب
participate /pa:ˈtɪsɪpɪt/ *vi* هاوبەشی، بەشداری
 دەکات
 یشارك، یقاسم، یشاطر
 بەشداری خەم و پەزاريە ئەکات ~ in sb's suffering
 یشاطر آلامە
participant *n* [C] هاوبەش، بەشدار
 مشترک، مساهم
participation /pa:ˈtɪsɪˈpeɪʃn/ *n* [U] پشکدارى،
 پشکدار کردن، بەشداری، هاوبەشی
 اشتراك، مساهمة
participle /pa:ˈtɪsɪpl/ *n* [C] شيوه‌گى بکەر یا
 تەواکەر، نافی هەبەر
 صیغه الفاعل أو المفعول
participial /pa:ˈtɪsɪpiəl/ *adj* تايه‌ته یان پەبوه‌ندی
 هەبە بەناوی بکەریان تەواو کەر، ئاوه‌ئناو پێک هاتوو ه
 ناوی بکەر یان تەواو کەر
 خاص أو متعلق باسم الفاعل أو المفعول، صفة مكونة من إسم
 الفاعل أو المفعول
particle /pa:ˈtɪkl/ *n* [C] ۱. گەردیله، دەنکۆله،
 تەنۆجکە، پرتک، گەرد، لەشک
 ۱. جزئی، دقیقه، شذرة، ذرة
 ~ s of dust گەردى تۆز

(دقات) ذرات من الفبار
 ۲. (له ریزماندا) ئامراز، پیت
a, an, up, on
 ۲. (فی النحر) أداة، حرف مثل
parti-coloured /pa:ˈti:kələd/ *adj* رەنگاو رەنگ،
 جۆراو جۆر
 ملون، متعدد الألوان
particular /pa:ˈtɪkjələ(r)/ *adj* ۱. تايه‌ت
 ۱. معين
 بە تايه‌تەى ئەم كيشه‌به‌دا
in this ~ case فی هذه القضية بالذات
 ۲. تايه‌تەى، تايه‌ت، بەئاگاوه
do sth with ~ care ئەپکات، باپەخى پێشەدات
 ۲. خصوصى، خاص بعمله باهتمام خاص
 ۳. وورد بین، ستمه‌ه قایل
very ~ about what he eats بوونی، ورد ئەبیتەوه‌له خوارده‌كەى
 ۳. مدقق، صعب الأرضا، شديد التدقيق فيما يأكله
 بەشيوه‌یه‌كى تايه‌تەى
in ~ بشکل خاص، على الأخص
 □ *n* [C] خاڵێك یان ناوه‌روك
 إحدى النقط أو التفاصيل
 ئەچیتە كاكه‌ی ناوه‌روكى باپەتێك تەرخان ~ s
go into ~ s دەكات، تايه‌تەى دكت
 بدخل فی التفاصيل
particularize *vt, vi* بەوردی باپەتێك ئەگێریتەوه
 یسرد (تفاصيل) موضوع ما، یخصص
particularly /pa:ˈtɪkjələli/ *adv* بە تايه‌تەى، هۆركا
 خصوصاً، على الأخص
partisan /pa:ˈtɪzən/ *n* هالده‌ست، لاگەر، ئالیكار
 متحزب، متعصب
partition /pa:ˈtɪʃn/ *n* [C,U] ۱. بەریه‌ست، داپراو،
 دیواری ناوه‌وه، داپرین، داپه‌شکراو ۲. بەش، پارچه
 ۱. حاجز، قاطع، جدار داخلي، فاصل ۲. قسم، جزء
 داپه‌شى ئەکات، داپه‌شکراو
 □ *vt* یقسم، یجزى
 داپه‌شکراو بەهۆی بەریه‌سته‌وه
 ~ *ed off* منقسم بواسطة الحواجز
partner /pa:ˈtɪnə(r)/ *n* [C] هاوکار، هاویری، هاوبەش
 هاویری له یاری دا، هەتکار

۱. شريك ۲. مراقص، أو مراقصة، شريك في اللعب، أحد الزوجين
 هه بهش، هاوبهشي نهكا، هاوكاري نهكا، هه تكاري vi □
 دكت، هه فيشي دكت
 يشارك

*partnership /pa:tnəʃɪp/ n [C,U] هاوبهشي كردن
 شركة، مشاركة

partook /pa:'tɒk/ پروانه (partake)
 أنظر (partake)

partridge /pa:'trɪdʒ/ n [C] سويکه (بأنده)
 (طائر) العجل

party /pa:'ti/ n [C] پارت، کومه له
 حزب، طائفة، جماعة

the ~ line رامیاری پارت که
 سیاست الحزب

the ~ system ۲. سیستمی حزبی
 ۲. النظام الحزبی

putting public interest before ~ بهرزه وندي گشتی ~
 نه خاته پيش بهرزه وندي پارتا به تي ۳. لایه ن تیب (له)
 نا کؤکیدا) ۴. دهسته، تیب، کومه له
 يضع المصلحة العامة قبل المصلحة الحزبية ۳. طرف فريق (في)
 نزاع مثلاً) ۴. جماعة، فرقة، فئة:

a ~ line هیللی ته له فونی هاوبهش
 خط هاتني مشترك

a dinner / birthday ~ ۵. ناههنگ، ناههنگی شهوانه:
 خوان / جهژنی له دایک بوون
 ۵. حفلة، سهرة: حفلة عشاء / عيد ميلاد

a ~ to and action ۶. هاوبهش: هاوبهشي نهكا له
 کاریکدا
 ۶. مشارک: يشارك في عمل ما

pass /pa:s/ vi, vt ۱. دهروا به لایا، سر ده که وی، تی
 ده پهریت
 ۱. يهرب، يجتاز

~ ing through the village
 after ~ ing the post office
 A letter was ~ ed on to all the members of the family
 ۷. نامه ده گه به تی، نامه که گه بشته دهست هه موو
 له ندامانی خیزان

۲. يبلغ (رسالة)، رسالة بلفت إلى جميع أفراد الأسرة
 بهی زه حمت خونیه کم به ری P ~ the salt, please
 نارونی الملح من فضلك

۳. سهرنج ده دات سووکه توانجی لی ~ a remark
 نه دات
 ۳. يسر بملاحظة أو بتعليق

~ the time of day with sb سلاف دکت، گفتو گو
 له گه له نکات ۴. له باریکه وه دهرواته باریکی تره وه
 يتبادل معه حديثاً خفيفاً ۴. يتنقل من حالة إلى حالة أخرى

۵. نه مرئی، نامیسی، لانه چی، customs that are ~ ing
 نه ونه ریتانه ی به ره وه نه مان نه چی
 ۵. يموت، يزول: عادات في طريقها إلى الزوال

به ناسوده یی مرد He ~ ed away peacefully
 مات سلام

نازاره که زوو نه ما ۶. رازی The pain will soon ~ off
 نه ییت، بریار نه دات
 سیکن الهم سريعاً ۶. یقر، يوافق على

په رله مان بریاری دا له سر Parliament ~ ed the bill
 پرؤزه که
 أقر البرلمان المشروع

The bill ~ ed بریار له سر پرؤزه که درا
 أقر المشروع

The examiners ~ ed the candidates بریار باندا به
 ده رجوونی پالیورا وه کان
 أعلن المستحقون نجاح المرشحين

The boys ~ ed the examination کوره کان به سر
 که وتووی تاقي کردن وه که بیان نه نجامدا ۷. رو نه دات،
 نه کری (گفؤگو له نیوان دوو که سدا) ۸. (دهم، کات)
 به سه ره ده چی

إجتاز الأولاد الامتحان بنجاح ۷. يحدث يجرى (حديث بين
 إثنين) ۸. (الزمن، الوقت) يتقضي، يتقضي

چون نه م ئواره به How shall we ~ the evening?
 به سه ره برین؟
 كيف ستقضي هذا المساء؟

کات زوو به سه ره چوو ۹. کاری Time ~ ed quickly
 یی نه کات، ره واجی یی نه دات
 مضى الوقت سريعاً ۹. يضع في التداول، يروج
 به ند کرا imprisoned for ~ ing forged bank-notes

به‌هوی مامله کردنی به‌پاره‌ی ساخته‌وه ۱۰. زیاده روی
نه‌کا، سه‌ر نه‌که‌وی به‌سهریا:

سجن بسبب ترویجه لأوراق نقدیه مزیفه ۱۰. يتجاوز، يفوق:
چیره‌وکه‌که سنووری *a story that ~ es belief*

باوه‌ری‌کردنی به‌زاند
قصه تفوق حد التصدیق

۱۱. فرمان نه‌دا *~ judgement (up) on sb/sth*
به‌سهریدا

۱۱. يصدر حكماً

فرمان به‌سهر که‌سیک یان شتیك نه‌دات *~ sb/sth by*
۱۲. له‌گدل (*adv, prep*)

يصدر حكماً على شخص أو شیء. ۱۲. مع (*adv, prep*)

پایدا تیره‌نه‌ی، یان به‌سهر یا نه‌روات، *~ sb/sth by*
با‌ه‌خی پینادا، پشت گوئی نه‌خا

بهر به‌و علیه لا یوریه احصاما، یفعله

وای دانه‌نی، واهه‌ست نه‌کا *~ for*
یظنه، یحسبه

رووداوه‌کان رووده‌ده‌ن، نه‌برینه‌وه‌و تیره‌نه‌ی به‌ *off ~*
(ناشتی)

(الأحداث) تجري، تنقضي تمضي (بسلام)

هزر دکت مروه‌ك دی به‌، *~ sth /sb/ oneself off as*
خوی نه‌گوری به‌ شتیك / که‌سن / یا سیفته‌تی هی خوی نه‌ی

یتعل لشیء / لشخص / لنفسه صفة غیر صفة

ده‌بوینه‌وه، دل دگرت *~ out*
(ل) د. یعنی علیه

چاوپوشی لئ نه‌کا، پشت گوئی *~ sth / sb over*
نه‌خات

یتقاضی عنه، یهمله

۱. نه‌زمو نه‌که‌ی نه‌نجامدا (به‌پله‌ی به‌سهند) *□ n [C]*
۱. إجتياز إمتحان (بدرجة مقبول)

سه‌رکه‌وتن له‌ وانه‌ی بیرکاری *a ~ in mathematics*
(به‌پله‌ی به‌سهند) ۲. واگه‌ یاندن، ریگه‌ پندان به‌ تیره‌بوون

نجاح في مادة الرياضيات (بدرجة مقبول) ۲. تصريح، إذن
مرور

(له‌شویه‌ کی *Things have come to a sad / pretty ~*
تا‌کدا) ۳. باریکی شله‌زاو، ناهله‌موار، باره‌کان ته‌شه‌نه‌ یان کرد

یوانستیکی مه‌ترسیدار

(في صيغة المفرد فقط) ۳. وضع حالة حرجة: لقد تدهورت

الأمر إلى حد خطير

۴. روونه‌دات، نه‌روات *come to ~*
۴. يحدث، يجري

یارمه‌تی روودانی نه‌دا ۵. تیره‌پاندنی *bring to ~*
تویه‌که‌ له‌ یاریزانیکه‌وه یو په‌کیکی تر ۶. سوکه‌ جووله‌ی

ده‌ست (وه‌ك جووله‌ی ده‌ستی فالچی) ۷. لیدان (له)
زورانازی به‌ شمشر ۸. راره‌و، که‌نده‌ر

یحدث، یجعله يحدث ۵. أمرار الكرة من لاعب إلى آخر ۶.
حركة يدوية خفيفة (كحركة يد الحارث) ۷. طعنة (في المبارزة)

بالسيف ۸. مسر، مضيق
بروانامه‌ی زانکو به‌پله‌ی به‌سهند *a ~ degree*

شهادة جامعية بدرجة مقبول

ده‌فته‌ری بانك *pass-book n [C]*
دفتر الحساب الجاری (مع بنك أو مصرف)

کلیلی گشتی، سه‌ره‌کی *pass-key n [C]*
مفتاح عام

ووشه‌ی نه‌ینی، په‌یفا ناسکرنی *pass-word n [C]*
کلمة السر

۱. (ریگاکه) کراوه‌یه *passable /pa:səbl/ adj*
۲. به‌سهند، مام ناوه‌ندی

۱. (الطریق) سالك ۲. مقبول، متوسط الجودة

به‌سهندانه، به‌قنچی *passably adv*
على نحو مقبول

۱. تیره‌بوون، گوژانه‌وه، *passage /pɑ:sɪdʒ/ n [C,U]*
تیره‌بوون، گه‌شتیکی ده‌ریایی

۱. مرور، انتقال، إجتياز، رحلة بحرية

به‌سهر جوونی ماوه *the ~ of time*
مرور الزمن

کورسیه‌ك نه‌گرتی به‌روه *book one's ~ to New York*
نیویورک ۲. ری، گوژه‌و (له‌نیویورکه‌کان) ۳. جی به‌جی کردنی

یاساپه‌ك ۴. برگه، پارچه، پدش، (له‌ په‌راو)

یبعجز مقعداً إلى نیویورک ۲. مسر. ده‌لیز (بین الحجرات) ۳.
إقرار قانون أو إجراء تشريعي ۴. مقطع، فقرة (من الكتاب)

سوار، گه‌شتیار، *passenger /pæ:sɪndʒə(r)/ n [C]*
ریوار

راكب، مسافر

ریوار، تیره‌بو *passer-by /pa:sə'baɪ/ n [C]*
مار، عابر سبل

مار، عابر سبل

passion /pæʃn/ n [C,U] ۱. سۆزی به تین، سهوداسه ری
۱. عاطفة، هوی، هیام

filled with ~ for sb عهدآلی که سیکه
یحمل عاطفة مشبوة لشخص ما

fly into a ~ ۲. هه لهجوه و برق و کینه ی هه ستاوه
۲. اشتااط غضباً، ثارت ناثرته

the P ~ (چیرۆکی) بئازاره کانی مه سیح
(قصه) آلام المسیح

passionate /pæʃənət/ adj به سۆز، سهودا، شه پیدایی، هه لهجون، سۆزدار
عاطفی، آنفالی، مشبوب العاطفة

passive /pæstɪv/ adj ۱. سست، ناچالاک
۱. سلبي، غیر فعال

~ obedience گویرایه ئی کویرانه، مل که چ بوون
طاعة عمياء، إستسلام

~ resistance بهرگری ناکاریگه ر ۲. فرمائیکی بکه ری
نادیبار

مقاومة سلبية ۲. (القول) مبني للمجهول، مثل
دوینی نامه که
The letter was written yesterday
نووسرا
کیت الرسالة بالأسس

passively adv به سستی، به مل که چی، به یئ کیشه
بسلبيه، باستکانة، باستلام

passivity /pæstɪvətɪ/ n [U] به نه ریی، نه ریتی، سستی، ملکه چی
سلبيه، جمود، إستسلام

Passover /pa:soʊvə(r)/ n جه زنی، مه سیح (لای)
جوله که
عيد النصح (عند اليهود)

passport /pa:spɔ:t/ n [C] ۱. گه شتنامه، ده ریا ز نامه،
۲. شیوازی به دهبه ئیانی ئامانجیک (به ناویانگی
یان سهرکه وتن)

۱. جواز سفر، تذکرة مرور ۲. (مجاز) وسیلة تحقیق هدف ما
(کالشهرة أو النجاح)

past /pa:st/ adj رابوردو، به سهرچو، تیه ریو
ماض، غایر، سابق

۱. ده می رابردو یان روداوه کانی ۲. رابوردوی n

که سیک و نه زمونه کۆنه کانی
۱. الزمن الماضي أو أحداثه ۲. ماضي الشخص و تجاربه
السابقة

۱. له دوا
□ ~ prep
۱. بعد

له دوا ی کاتز میتر یانزه وه
~ eleven o'clock
بعد الساعة الحادية عشرة

۲. بۆ دوورت، بۆ دوا ی ۳. سهرو،
walk ~ the church
له ژماره زۆره:

۲. إلی أبعد، إلی ما وراء ۳. فوق، یفوق:

نازاره کان له توانادانه بین
pain that was ~ bearing
آلام لا تطاق

زۆرت، سه رباری نه وه، زیاتر له وه، دوورت له وه
□ adv
أكثر أو زائد على، أبعد من

به په له
walk / hurry ~ and look the other way
به لایدا نه روا به یئ نه وه ی سه ریان بکات
یسر / يسرع ماراً بهم دون أن يلتفت إليهم

۱. هه ویری ۲. هه ویری گوشت و
paste /peɪst/ n [U]
ماسی ۳. له زگه، که تیره، هه لیر ۴. ماده ده په ک که به کار دیت بۆ
دروست کردنی خشلی لاسایی کراو (زهرد)

۱. عجينة ۲. معجون من اللحم والسمك ۳. لصوق، عجينة لصق
۴. مادة تستخدم لصنع الجواهر المقلدة

په وه لکن
□ vt
یلق

ونه په گی کیشراو به پینوسی
pastel /pæstl/ n [C]
ره نگاوره نگ (پاستیل)
صورة مرسومة ب قلم ملون (باستیل)

سیه ریکی ته نک، کۆلکه سیه
~ shades
ظلال باهنة

پاکی ده کانه وه،
pasteurize /pa:stʃəraɪz/ vt
باسته ره ی نه کا، پاستور دکت
بیستر، یقم بالبیستره

حه بی شه کره، حه بی بۆ فورگ،
pastile /pæstɪl/ n [C]
ته پکا خوش هلمی بۆ مالی
قرص سکری، قرص طبي للحلق

رابواردن، ئاره زوو، هویه
pastime /pa:staim/ n [C]
کات به سهر یردن) مژولی
تسلية، هواية (لتضيية الوقت)

pastor /pa:stə(r)/ n [C] قهشه، ئۆلدارى دَير
راع، راعي كنيسه

pastoral /pa:stərəl/ adj ۱. تهرشى، گونده وارى
ئۆلدارى، نامه يا ئۆلدار
۱. خاص بالاسقف او براعي ابرشية، رعوي
نامهى (مه تران بۇ گاوران)
رسالة رعوية (من المطران إلى رعيته)
~ staff گۆچاننى قهشه ۲. شوانكارى: تاييهت
به شوانكارى و مالات به خيؤ كرون، دَينانى
صلحان او عصا الأسقف ۲. رعوي: خاص بالرعاة و تربية
الماشية، ريفي
~ poetry هؤنراوهى شوانكارى
الشعر الرعوي
□ n [C] چيروك بان شاتوگه رى شوانكارى
قصيدة أو مسرحية رعوية

pastry /peɪstri/ n [C,U] ههويركارى ههويره،
ههويره مهنى
قطير، معجنات، فطائر

pasture /pa:stʃə(r)/ n [C,U] له وه رگا، ميزگ، له وه،
چهره
مرعي، منتج، حشيش، كلاً
□ vt مالات له له وه پَينى، ده ره رشت، له له وه پَينى
يرعى (الماشية)، (الماشية) ترعى العشب

pasty /peɪsti/ adj ههويرى وه كو ههوير، ههفيرى،
بؤرهك
عجيني، كالبجين
a ~ complexion تيك ترشاو، دهم وچاوى داته پاو،
رهنگ پرسكاو
وجه شاحب / تقاطيع شاحبة

pasty /pæsti/ n [C] (pl -ties) له فهى گؤشت
فطيرة باللحم

pat /pæt/ vt, vi (-tt-) ليدانى سووك
يرت، يضرب بظف
~ a dog بؤ يارى كردن دهست به سه گه كه دَينيت
يداعب كلبا بالتريت عليه
~ sb on the back دهست له پشتى ده دات
يرت على ظهره
□ n ۱. ليدانى هيواش (به مهنه بستى گالته كردن)

۲. پاكه تى كه ره، تبا به ك نفيشكى
۱. تربيه، ضربه خفيفة (بقيصد المداعبة) ۲. قالب من الزيد او ما
أشبه

pat /pæt/ adv له ده ميدا، ليكدايى، ناماده، ين دوو دلى
في اللحظة المناسبة: جاهراً، بدون تردد
وه لاهمه كه گه پشت به دَينايى و ين ~
The answer came پارايى
أنى الجواب دونما تردد

patch /pætʃ/ n [C] ۱. پينه، پارچه
رقعة
۲. په لهى رهنك
a dog with a white ~ on its neck جياواز له دهورو به ره كه ي
بقعة يخلف لونها عما حولها
۳. پارچه زهويه كه پچوك بؤ چاندنى
the cabbage ~ سهوزه
۳. قطعة صغيرة من الأرض لزراعة الخضروات
روى هه لسه نگاندن نى به، رَيژه نيه له
not a ~ on نيوانياندا
لا وجه للمقارنة بينهما، لانسبه بينهما
□ vt پينه ي نه كا
برقع
~ up خيراچاك نه كر يته وه
on old ~ ed-up motor-cycle يصلح او يرمم على عجل
ناكزكى لانه بات به شيوه يه كى كاتى
~ up a quarrel (مجاز) بسوى خلافاً بشكل مؤقت

patchwork n [U] پينه كردن، پينه كرن، (ليفه) له جه ند
پينه يه كى جياواز پيكهاتينى
ترقيع، (لحاف) مكون من رقع مختلفة

patchy adj (-ier, -iest) پينه كرين) له جه ند به شيكى
جياواز
(مجاز. العمل) مؤلف من أجزاء متفاوتة

pate /peɪt/ n [C] سهو، هه چنين
(ل. د نه كما) رأس

patent /peɪnt/ adj ۱. ديار، رووت رووناكى
۱. واضح، جلي
ناشكرايه كه نهو
It was ~ that he disliked the idea
حه زى له بؤ چونده كه ي نى به

- واضح أنه لا يحب أراءه
 ۲. مافی دولت له به کارهینان و پاراستنی و ~ letters
 داهینان
 ۳. حق الدولة فی استغلال و حماية الإختراع
 ۳. داهینانی تو مارکراو: دهرمانی
 تو مارکراو (ریگه نادریت به به ره هم هینانی و فروشتنی تنها
 بۆده زگایه ک نه بیئت)
 ۳. إختراع مسجل: دواء مسجل (لا یسمح بابتاجه أو بیعه
 لإلتموسة واحدة)
 نایابی به دهستهینان و بۆته خانکر دنیکی
 دروستکراویسه بیی بی وه بی داهینانه که ۲. داهینانیک
 تو مارکراو
 (إبتیاز مصنوع بموجب براءة الإختراع ۲. إختراع مسجل
 □ *n* [C]
 داهینانیک تو مارته کا
 یسجل إختراعاً
 خاوه ن داهینان، داهینانی *patentee* /pə'tenti:/ *n* [C]
 دروستانه
 صاحب الإبتیاز أو براءة الإختراع
 دای بایی، په یوهندی به باوکه وه *paternal* /pə'tɜ:nəl/ *adj*
 هه په
 أبوی، یصل بالأب
 باوکانه، ناپانی *paternally* *adv*
 أبویاً، والدياً
 باوکه پته، باینی *paternity* /pə'tɜ:nəti/ *n* [U]
 أبوة، صلة الأبوّة
 باب نه ناسراوه، پنچینه، پنه پته،
 سه رجاهوی دروست یون
 مجهول الأب، (مجاز) أصل، منشأ
 ۱. راگه، ریپره، راگوزهر *path* /pɑ:θ/ *n* [C] (*pl* ~ *s*)
 ۱. طریق
 ری، راگه، ریگه، شفه ری، ری گوزهر ۲. پروانه *~ way*
 (foot) ریپره وی پیاده، به راوردیکه (*pavement*) ۳. ریپره و:
 ریپره وی مانگ به ده وری زه ویدا
 (مجاز) مسلك أيضا ۲. (أيضا *foot*) درب، مسر المشاة قارن
 (pavement) ۳. مسار: القمر حول الارض
 the moon's ~ vonnd the earth
 گوزهر، پاروه، ریپره وی پیاده *pathway* *n* [C]
 درب، مسلك، مسر المشاة

- خه مناک، خه ماوی، پهریشان *pathetic* /pə'tetɪk/ *adj*
 حزین، محزن، مشیر للمشاعر
 ههست جوئین، کاریگه *pathetically* *adv*
 علی نهر محزن أو مؤثر
 باتولوجی، *pathological* /pəθə'lɒdʒɪkəl/ *adj*
 نه ساخی
 باتولوجی، مرضی
 پاسولوجی زان: *pathologist* /pəθɒlədʒɪst/ *n* [C]
 تاییه تمه ند له نه خو شیزانی، نه ساخیزان
 الباتولوجی: الأخصائی فی علم الأمراض
 پاسولوجیا: زانستی له *pathology* /pəθɒlədʒi/ *n* [U]
 سه رنه خو شیه کان، ناه ساخی زانی (هوه کانی و نیشانه کانی)
 باتولوجیا، علم الأمراض (أسبابها و أعراضها)
 دلسوزی، دلوفان، ههست *pathos* /'peɪθɒs/ *n* [U]
 بزوین، شتیگ ههست بوروزینی
 الباعت علی الشفقة، الشيء الشیر للعراطف
 ۱. نارامگرتن، پهرگه گرتن، *patience* /peɪ'ns/ *n* [U]
 هه دار، هه دان، له سه رخویون
 ۱. صبر، إحتمال، حلم، أناة
 لئی بیزار بووه، نارامی لی براوه *out of ~ with*
 ۲. په کئی له یاریه کانی کاغه ز (تنهها کسمی یاری پین نه کات)
 ضاق ذرعاب، نفذ صبره من ۲. إحدی أصاب الورق (یلعبها
 شخص واحد عادة)
 به نارام، نارام گر، دل فراوان *patient* /peɪ'nt/ *adj*
 صبور، صابر، حلیم
 نه خوش (له زیر چاودیری پزیشکی) □ *n* [C]
 مریض (یخضع للعلاج الطبي)
 شیخ، سه رخیزان، په تره ک *patriarch* /pə'triɑ:k/ *n* [C]
 شیخ جلیل
 هینم، خانه دان (به) *patrician* /pə'tri:ʃn/ *n* [C], *adj*
 تاییه تی له رومای کون، خانه دانی
 شریف، نبیل (بخاصه فی روما القدیمة)
 میراتی، *patrimony* /pə'trɪməni/ *n* [C] (*pl* -*nies*)
 پاشمانی
 إرث، میراث
 نیشتمان په روه: کسمی *patriot* /pə'triət/ *n* [C]
 نیشتمانی خوی خوش پوی
 الوطني: المحب لوطنه والقیور علیه

patriotic /pə'tri:ʊtɪk/ *adj* نیشتمان پرست، وهلات
پاریز، دهمارگیر یو ولات
وطني، متصب للوطن

patriotism /pə'tri:ʊtɪzəm/ *n* [U] نیشتمان پرور:
خوشه وپستی نیشتمان
وطنیه، حب الوطن

patrol /pə'trəʊl/ *vt, vi* (-||-) پاسهوانی نه کات، پاسفانی (-||-)
دکت

یخفر، یص، یخرج بدوریه (حراسه)
□ *n* [C,U] پاسهوان، پاسفان، دهسته به ک پشداران
دوریه (حراسه مثلاً)

soldiers on ~ دهسته ی پاسهوانی وه ک سهربازان
هه لدهستن به نیشکچینی (پاسهوانی)
جنود یقومون بدوریه (حراسه)

پاسهوانی هه میسه یی یو دوریا ~ *constant sea and air*
و ناسمان ۲. دهسته به ک سهرباز یان که شتی یان فرؤ که هه ل
نهن به کاری پاسهوانی

حراسه دائمه للجر والجر ۲. جنود او سفن او طائرات تقوم
بدوریات حراسه

patron /pə'trɒn/ *n* [C] ۱. چاودیر، پشتوان، پاریزه،
پشتیفان ۲. مه عمل، کسرباری هه میسه یی (وه ک لای
بازرگانیک)

۱. الراعی، النصیر، الحامی ۲. زیون او عمیل دائم (المتجر مثلاً)
پیروزی پاریز، فه کار، دهسته ی چاودیران، *saint* ~
یاوهر

القدیس الراعی او الشفیع

patronage /pə'trɒnɪdʒ/ *n* [U] ۱. کؤمه ک کردن،
چاودیری، ناگاداری چاودیری، گوهدان، پشتیفانی، هاندان
۲. مافی چاودیری، مافی به خبو کهر یو دامه زراندنن نه وه ی
شایسته ی کارکردنه ۳. مامه له ی پله به رز کردنه وه، بالا کردن
۱. دعم، رعایه، تشجیع ۲. حق الرعایه: حق الراعی فی تعیین
من یشاء فی الوظیفه ۳. معامله بترفع و استعلاء

patronize /pə'trɒnaɪz/ *vt* ۱. چاودیری نه کات، هانی
نه دات یو (ویزه، هونر) ۲. هانی نه دات، مامه له ی چاکسی
له گه ل نه کات، (لووت به رزی له گه ل نه کات)

۱. یرعی، یشع (الأداب، الفنن) ۲. یعامل باستعلاء

pat /pæt(r)/ *n* [U] ۱. دهنگی هه لکولین یان دهنگی
هه نگاوانانی یی

۱. صوت نفر او وقع خطوات

the ~ of rain on a roof دهنگی دهر نه ک له شیوه ی
دهنگی هه لکولین یان به هه نگاوانانی یی دایه

□ *vi*

یحدث صوتاً شیبها بالنقر أو وقع الأقدام

pat /pæt(r)/ *n* [U] ۱. ناخاوتنیکه (هه ندنی کس
به کاری نه هینن) ناخافتنی (فرؤشنی، گه رؤک)
۱. رطانه (تستخمه فاته من الناس)

ناخافتنی زمانی دزان، پریزی، بوچیژی *thieves* ~

۲. دهسته واژه ی تایهت به زمانی گالته بازان
رطانه للصرص ۲. عبارات خاصه سریعه یردهها الحاروی أو
المهرج

pattern /pætn/ *n* [C] ۱. نمونه، نمونه یه کی نایاب
۱. مثال، نمودج یحذی

a ~ of all the virtues نمونه یو هه موو چاکه کان

۲. نمونه ی برین ۳. نمونه ی پارچه، کوتال، سهره برشت،
تالی کوتال ۴. نه خش و نیگار (له سهو دیوار یان فهرش)

نمودج لجمیع الفضائل ۲. نمودج للتصیل ۳. عینه، مسطره
(بخاصه من قماش) ۴. نقش زخرفی (علی حائط أو بساط)

paucity /pə:saɪtɪ/ *n* [U] دهگه من، کمه ی، هندکایی
قله، ندره

paunch /pə:ntʃ/ *n* [C] زرگ، سک، زگی گه وره
کرش، بطن ضخ

pauper /pə:pa:(r)/ *n* [C] هه زار، وه به ن، سه رگه ران
(به تایه تی نه وانه تی به یارمه تی که سانی تر نه زین)
محتاج، فقیر، معوز (بخاصه من یعیش علی معونه خیریه)

pause /pə:z/ *n* [C,U] ۱. ماوه ی راوه ستانی کورت
موه قهت، راوه ستاند، فه هیسان
۱. توقف مؤقت

۲. دوودلی ده کات / تی پروانی، هیوادارین *give ~ to*

۲. یجعله یتردد / یأمل

□ *vi* راده وه ستیت، دوودلی نه کات

یتوقف، یتردد

pave /peɪv/ *vt* راستی نه کاته وه، قیرتاوی نه کات
یرصف، یبلف

~ *the way for* ریگه ی یو نه کاته وه، ناماده دکت،

رئی یو خوش نه کات

(مجاز) یبهد السبیل ل

pavement *n* [U] شوسته‌ی ریگا، په‌پاره، ره‌خړی
په‌پاری
رصیف الشارع (طوار)

pavilion /pə'vɪliən/ *n* ۱. بینای پښانگه ۲. خانووی
تایه‌ت به یاریکه‌ران له یاریکه ۳. چادری گه‌وره، که‌پر
۱. بناء في معرض ۲. مبنى خاص بالاعيين في أرض الملعب ۳.
خيمة كبيرة، سراق، صیوان

paw /pɔ:/ *n* [C] له‌پی جانه‌وه‌ری، له‌پ، سمی نازه‌ل به
په‌نجه‌کان و نیژکه‌کانیوه، (بؤ‌گمه) ده‌ستی مروف
کف الحیوان بأظفره أو مغالبه (للدعاية) ید الإنسان
□ *vt* له‌پی ده‌خشی، له‌پی ده‌دا به‌سم، (نه‌سپ)
به‌سمی له‌زه‌ویه‌که‌ نه‌دا
یسس أو یضرب بالبرائن، (الحصان) یضرب الأرض بحافره

1paw /pɔ:n/ *n* [C] که‌مترین به‌ش، بی‌په‌خترین
پارچه‌ی جوندی له‌ یاری شه‌ترنچ، گره‌و، یاری، په‌پاک،
په‌پاده، ره‌ین، بوکه‌له‌ به‌ده‌ست خه‌لکه‌وه
ییدق: أقل التلع شأناً في لعبة الشطرنج الآلة، اللعبة، دمیة فی
أیدی الآخرين

2paw /pɔ:n/ *vt* ره‌هن نه‌کا، گره‌و نه‌کا
برهن
ره‌هین، گره‌و (به‌تایه‌تی له‌ده‌سته‌واژه)، بارمته ~ *n in*
ره‌ن (فقط فی العبارة) مره‌ون، مودع کرهن
کاتزمیره‌که‌ی له‌ بارمته‌دا به ~ *His watch is in*
إن ساعته مره‌ونة

pawnbroker *n* ره‌هن کهر، خاوه‌نی نوسینگه‌ی
(ره‌هن) کردن، بارمته‌دانان
مسترهن، صاحب محل الرهونات

pawn-shop *n* [C] گره‌وگه: نوسینگه‌ی ره‌هن کردن
الرهن: مکب الرهونات

pawpaw /pə'pɔ:/ *n* پروانه *papaya*
انظر *papaya*

pay /peɪ/ *vt, vi* (*pt, pp* paid /peɪd/) ۱. ده‌دات،
۱. یدفع، یؤدی
جین‌به‌جین‌ی ده‌کات، هافل ددت، نه‌یگه‌رینه‌وه ~ *back*
بؤ‌خواوه‌نه‌که‌ی دزفرینت، ه‌دگه‌رینت (ده‌ین)
یفی (ما‌علیه‌ من‌ دین)
پاره‌که‌ نه‌دات‌وه به‌که‌سینک‌ وله‌ کار‌ ده‌ری ~ *sb off*
ده‌کا ۲. نازار نه‌چیزئ، نرخی (ه‌له‌په‌ک بان‌ ریازی خراب)

نه‌دات، سزادکت
یعطی شخصاً حساباً و یطرده من العمل ۲. یتألم، یدفع ثمن
(غلطة أو مسلك شائن)

۳. ناگار ده‌ییت، گوهددت
۳. یتبه‌لی
سهری له‌ نه‌دات، سهراددت
~ *a visit / a call* یزور

چاکه‌کانی ده‌نی، ه‌ه‌نی ده‌دات
~ *a compliment* به‌باسکرده، هافل دکت، ماستاوی بؤ‌ده‌کا
یئنی‌علی، یطری، یجامل
۱. خاوی نه‌کات‌وه (په‌ت)
~ *out* ۱. یرخی (جبالاً)

کرئ، موچه
□ *n* [U] اجر، راتب

payable *adj* هافلپاره، دانپاره، نه‌هین‌پدرئ
(السیغ) مسکن أو واجب الدفع

payee /peɪi:/ *n* [C] پده‌ر، هافلگار، وه‌رگر
المدفوع له

paymaster *n* [C] وه‌رگر، موچه‌فان (به‌تایه‌تی
له‌له‌شکرده)
مأمور الصرف، صراف الرواتب (بخاصة فی الجيش)

payment /peɪmənt/ *n* پندان، دان، بری‌پاره‌ی دراو،
نه‌دا‌کرن، پندانئ خه‌لات، سزا
دفعه، دفع، مکافأة، عقوبة

pea /pi:/ *n* [C] پؤ‌لکه، ماش، که‌لی
البازلاء، سلقه، حبه‌بازلاء

peanut /pi:nat/ *n* پاقله‌ی سودانی، زر‌فستق
فول سودانی

peace /pi:s/ *n* [U] ۱. ناشتی، ناسایش
۱. سلم، سلام، أمن
at ~ with neighbouring countries make one's ~
ناشت ده‌یته‌وه له‌گه‌لیدا ۲. پشوو، ه‌مین
with sb یتصلح مع ۲. راحة، هدوه، إطمئنان
دلنیا‌یی، ناسوده‌یی، پشوو، حه‌وانه‌وه، بال ~ *of mind*
ه‌یناسی
راحة البال
بین‌ده‌نگ‌نه‌ین، ه‌مین‌نه‌ین، مت‌نه‌ین ~ *hold one's*
یصمت، یلزم الصمت

~ offering	ناشئي هينەر، هيمن كهره شيء يقدم طلباً للسلام
peaceable <i>adj</i>	ناشئي خواز، دهست فيلك مسالم، محب للسلام
peaceably <i>adv</i>	به ناشئي خوازي، به ناسايشي بمسالمة، بسلام
peaceful /pi:sf/ <i>adj</i>	۱. ناشتيخوازي، سهرسفك، هينامت ۲. هيمن، ههدار، ناسوده ۱. مسالم، محب للسلام ۲. هادي، ساكن
peacefully <i>adv</i>	ناشتيانه، به ناشئي بسلام، بهدو
peacemaker <i>n</i> [C]	ناشتيكار، ناشئي دروست كهر، ناشت كهره وه صانع السلام، مصلح
peach /pi:tʃ/ <i>n</i> [C,U]	داري قوخ رهنگي مينهكي مهيله و زهره، نهروك (شجرة) خوخ أو دراق، لون قرنفلي ضارب إلى الصفرة
peacock /pi:kɒk/ <i>n</i> [C]	تاووس الطائوس
pea-hen <i>n</i> [C]	مئي بهي تاووس انثي الطائوس
peak /pi:k/ <i>n</i> [C]	۱. لووتكهي (جيا)، نهوج ۱. قمة (جبل) ۲. قهراضي شه بيقه كه چاو داپوشن، تافسه ر ۳. گوپتك، تظفسهر ۲. حافة القبة التي تغطي العينين ۳. الأوج، الذروة كاشي قهره بالفني له (هاتوچو) ساعات الأزدحام (في المرور)
peal /pi:l/ <i>n</i> [C]	۱. له رانه وه، (زهنگ) ليدان، زره زر ۲. ليداني كومه له زهنگيك بيكه وه ۳. دهنگي ههوره بروسكه ۱. طنين، جلجلة (الأجراس) ۲. مجموعة أجراس تترق معاً ۳. هزيم (الرعد) بوردومان / گرمه ي ههوره بروسكه نصف / هزيم الرعد له له رينه وه، بوردومان نه كات، زره زر دكت يجلجل، يقصف □ <i>vi, vt</i>
pear /peə(r)/ <i>n</i> [C]	ههرمي داريان هه لوژه (شجرة) كشر ي أو اجاص

pearl /pɜ:l/ <i>n</i> [C]	۱. مرواري، دور، شتيك وهك مرواري له جو ايندا (وهك فرمينك، دلويه شهونم) شتيكي به هادار
۱. لؤلؤة، درة، شيء كاللؤلؤ جلالاً أو مظهراً (كالدمة أو قطرة الدى)، شيء شين	
peasant /pesnt/ <i>n</i>	جوتيار، لادني، گوندي الفلاح، القروي، الريفي
~ labour	كارو باري جوتياران أعمال المزارعين
~ ry <i>n</i>	جوتيار، لاديف جوتكار، چيني جوتياران الفلاحون القرويون، طبقة الفلاحين
peat /pi:t/ <i>n</i> [U]	پت: نه ته مي روه كي نيوه سووتاو وهك ووزه به كاردني، كوته ره، چلوسك، ههله زانالي يا نيف ره زي، نيزينگ الغث: نسج نباتي نصف متضخم: قطعة من الغث الجاف تستخدم ورقداً
peaty <i>adj</i>	نيوه تاوساو، كوته ره خني، شبيه بالغث
pebble /pebl/ <i>n</i> [C]	لم، زيغ، نيسكه يا بهرچاكان زيه لوري كه فهر ي چيكر ي به، گاشه، خلك حصرة، حصة
peccadillo /pekə'dɪləʊ/ <i>n</i> [C] (<i>pl</i> ~ <i>es</i>)	ههله، گونه ها سفك، سهسته كي كه له كه ساپه تي دا، ههله ههله، سوكه گونا ه زلة، هفوة، ضعف بسيط في الشخصية
peck /pek/ <i>vi, vt</i>	۱. ده نوكي لن ده دات، كوني ده كات به ده نوك ۱. ينقر، ينقد (بالمقار) يلتقط بالمقار: مريشك دان نه خوات دجاجة تنظط الحب به ده نوك چال ههله نه كنه ني ۲. (ل . د) بين <i>n</i> [C] ناره زوو نان ده خوات ده نوك ليدان (به ده نوك) مساجيكي له ناكاو (بي سوژ) يحفر بالقر ۲. (ل . د) ياكل بدون الشهية نقرة (بالمقار) (ل . د) قبلة خاطفة (بدون عاطفة)
peckish <i>adj</i>	برسي (ل . د) جانع
peculiar /prɪ'kju:lɪə(r)/ <i>adj</i>	۱. نامو، ياني، ناباو، گيره،

سهر، نهژی ۲. تايهت، تايه تي

۱. غريب، غير مالوف ۲. خاص، خصوصي

~ to تايه ته به، ناياب

خاص ب، ميز

a style of dress ~ to this tribe جلي تايهت بهو

هوزه

لباس خاص بهذه القبيلة

peculiarly adv ب گيره يي، نامويي، گيره يه تي، به

شيوه به كي سه ير

على نحو غريب

peculiarity n [C,U] تايه تي، گيره، نهژی، سه ير،

نامويي، شان، سيفه تيگي باش

خصوصية، صفة مميزة، غرابة

pedagogue /pedəgɒg/ n [C] ماموستا، پهروه دکار،

فیکار، سه يدا، پير تيز

معلم، مرب، مدرس متحذل

pedagogy /pedəgɒdʒi/ n [U] هونه يري وانه وتنه وه،

فیکاراني، هينکاري زاني، فیکر کردن

فن التعليم، علم التربية

pedal /pedl/ n [C] پايدهر، جن بين (له ناميري

دروماندا) پیکارک

دواسة، مسند القدم (آلة خياطة مثلا)

□ vi, vt (-||-) پين له سه ير پايدهره که دانه ني تا ناميره که

کار پکات، پايدهر دکت

يحرک الدواسة لتشغيل الة

pedant /pednt/ n [C] خو بدزانا، داناو، فیکار، زانه کار،

هينکار

شخص متحذل مدعي العلم

pedantry /pedntri/ n فیکار، هينکاري، زانه کاري

حذلة، تظاهر بالعلم

pedantic /pi'dæntik/ adj زانايي، هينکاري، زانه کاري

متحذل، مدعي العلم

peddle /pedl/ vi, vt فروشياري گه روك، ده ستگيري

نه گه ربي يو فروشتني وورده واه کاني

يتجول من منزل لآخر لبيع خردواته

peddler n [C] فروشياري گه روك

بائع متجول

pedestal /pedistl/ n بنيات، بنكي كوله که يان په يکهر

قاعدة عمود أو تمثال

pedestrian /pi'destrɪən/ n پيوار، پياده، په يار

ماش، سائر

□ adj ۱. په يوه ندي به پياده وهه يه: پياده، په يار، به يين

۲. که سن قسه و نوسيني يزار که يين، جار سکه ر

دوور له ناره زوي هونه ري

۱. متعلق بالمشاة: ماش، سائر على قدميه ۲. (الشخص، كلامه،

کتابه) مثل، متذل خال من المزاي الفنية

pedigree /pedigri:/ n بنه چه، خانه دان، ره سمن، نه زاد،

تورين، بزوين

نسب، سلاله، اصل

~ animals نازه لي ره سمن، وه چه ناسراو

حيوانات أصيلة (معروفة النسب)

pedlar /pedlɑ(r)/ n [C] فروشياري گه روك (سه يري

peddle) بکه، چه رچي، چه مچي

بائع متجول (انظر peddle)

peek /pi:k/ vi په دزي په وه سه ير نه کات چاو دانه گري،

ديتن يان فیرينا دزيکي

يرمق خلصة، يسترق النظر

peel /pi:l/ vt, vi ۱. دايه ماني، تويکلي لن نه کاته وه

(به رگ، کاغذ زي ديوار، تويکلي دار) سه ي دکت (تيفلي

رادکت) تويکلي لن نه کاته وه، نه که ويته خواره وه، نه وه ري

۱. يفتشر، يزيل القشر (الجلد، ورق البدران، لحاء الشجر)

يتفتشر، يتساقط

□ n [U] تويکلي توو

قشر الصبر

peelings npl تويکل، تيفل

قشور

potato ~ تويکلي په تاته

قشور بطاطا

peep /pi:p/ n [C] ۱. چاو تيرين، به دزي وه روانين،

بيزار يا سفک، چفته ۲. سه ير کردن له کونينکي بچوکه وه:

باش نه بينواو ۳. ده رکه وتني پوناکي به ره به يين، سيده

۱. نظره مختلصة ۲. نظره من تحة ضيقة (تقب مثلا): رويه غير

تامة ۳. بزوغ الفجر

۱. به دزي په وه ته ماشاي ده کات، ديبت

□ vi, vt (ب دزيکيه)، جفته دکت

۱. يختلس النظر إلى

- ~ *ing from behind the curtains* ٢. دهرده كهوى
٢. بيدو، بيزغ:
- The sun ~ ed out from the clouds* خوږه كه
له پشتي هه وره كه وه دهر كه وت
بزغت الشمس من وراء السحب
- ¹peer /piə(r)/ vi (له بهر كزى چاوى)
وورد نه يينى
يحدق في شيء (الضعف بصره مثلاً)
- ²peer /piə(r)/ n [C] ١. نمونه يى، هاوتا، هه فا ٢. له
بهري تانيا) خانه دان يان مير، بهر ييز نه نداسى نه نجومه نى
وه زيوان
١. مثل، نظير، ند ٢. (في بريطانيا) نييل، شريف عضو في
الجلسة اللوردات
- peeress /piəres/ n [C] ٢. خانهدان
زوجة النبيل او ارملته
- peerless adj جوان، بين هاوتا، بين هه فا، شان له شانى
نادرى
فريد، فذ، لا يضاهي، منقطع النظر
- peerage /piərədʒ/ n [C,U] ١. خانه داني، پله ي
خانه داني
١. النبلاء، الأشراف، رتبة النبيل
به رزى نه كاته وه يو ناستى خانه داني
٢. تو مارگه ي خانه دانه كان
يرفعه إلى مرتبة النبيل ٢. سجل الأشراف و النبلاء
- peevish /pi:vɪʃ/ adj سه رگه رم، شه رگه رگه رمخو، دل
زير، كه لله ره ق
شرس، صعب الارضاء، نكد
- peevishly adv به درنده يى، به بوله، به ورته، به زيرى
بشراسته، بنكد، بتيرم
- peg /peg/ n [C] ١. مينخ، پواز، سنگ، سپين، نه سفين،
نارنيخ، سه رده لك
١. مسمار خشبي، وتد، اسفين
- hat ~ s سنگى شه يقه هه لواسين
مشجب للقبعات
- tent ~ s نارنيخ، سنگ، مينخ
اوتاد الخيمة
- clothes ~ جل گر
ملاقط غسيل

- buy off the ~ به رگي ناماده كراو نه كرى ٢. گيره ٢.
(بو كوئى بهرميل يو نمونه)
بشترى ملابس جاهزة ٢. سداة (القب في برميل مثلاً)
- a square ~ in a round hole ناشى له كاره كه بيدا، نه شاره زا ٢. خوار دنده وه ي
سپر كره
به تايه تي ويسكى
شخص غير مناسب لعله أو غير موهل له ٢. (د. ل) شراب
سکر بخاصة ويسكى
١. سنگ دانه كوئى، قايمى نه كا، به مينخ (-gg) vi, vi
قايمى نه كات، راگيرى نه كات
١. بيت بالآتواد
٢. نرخ ديارى نه كات (به ياسادانانى ~ a tent down
نيويست)
٢. بيت الاسعار (باصدار التشريعات اللازمة)
- خو ماندوو نه كات له كاردا، كارى ~ away (at)
به رده وام دكت
يشابر على العمل
نه مرى، له ناو نه چن، كوچى دوايى نه كا، بين پاره ~ out
ده مينت
(د. ل) يموت، يقضي نجه
- pekinese /pi:ki'ni:z/ n [C] سه گى چينى په چوك موو
دريز
كلب صيني صغير طويل الشعر
- pelican /pelɪkən/ n [C] سه فا كوژ، بالنده په كى ناوى
گه وره په، توره كه له زي رده نو كيدا هه په
الجمع، طائر مائي كبير له كيس تحت منقاره
- pellet /pelɪt/ n [C] ١. پارچه په ك له كاغه ز يان نان له
تيوان په نجه كاندا، ده نكنى له ده رمان، فيشهك (پوراو)
ساجمه، بومبا ٢. فيشهك (پوراو)، زرفيشهك
١. قطعة من الورق أو الخبز، تكور بين الأصابع، حبة من الدواء
٢. رصاصة (الصيد)
- pell-mell /pel'mel/ adv بين سه رو بهرى، تارى قارى
في فوضى أو إضطراب، في هرج و مرج
- ¹pelt /pelt/ n [C] كه ولى گيانه وه، كه هفل
فروة الحيوان بويرها أو صرفها
- ²pelt /pelt/ vi, vi ١. به رديارانى نه كات، لى نه دا،
دهاقيت، ليددت، به سه ربه كه وه نه ي گرت
١. يقذف (بالحجارة أو الطين)، يرشق

<i>hail ~ ing against the roof</i>	۲. باران) شسته نه کات،
	به توندی نه باریت، سه رما په توندی ده بارته سه ریان
	۲. (الطر) بهطل، یضرب بشده برد يتساقط على السطح بشده
<i>It is ~ ing with rain</i>	باران به لیزمه نه باری
	الطر بهطل بشده
□ <i>n [C] at full ~</i>	به نه وپه ری خیرایی
	باقصی سرعة
pelvis /pelvɪs/ <i>n</i> [C] (<i>pl ~ es</i>)	حوز، پو شایی
	که لین، حوزی، (توژکاری)
	الحوض (تشریح)
¹pen /pen/ <i>n</i> [C]	قهلم، پینووس
	قلم
<i>fountain ~</i>	قهلمی پاندان
	قلم حبر
<i>ball ~</i>	قهلمی جاف
	قلم جاف
<i>~ name</i>	ناوی خواستراو (له نویسی پوژنامه ییدا)،
	ناز ناو
	اسم مستعار (في الكتابة الصحفية)
□ <i>vt (-nn-)</i>	نه نویسی وه کو (نامه)
	یکب (رسالة مثلاً)
penmanship <i>n</i> [U]	هونه ری یا شیوازی
	خوشنوسین، نقسین کاری
	فن او أسلوب الخط
¹penknife <i>n</i> [C]	چه قوی گیر فان، نوشتاوه
	سکین جیب، مطواة
²pen /pen/ <i>n</i> [C]	گه ور، ناخوړ (پوگا و مانگا و مډر)
	حظيرة (الأبقار أو الاغنام)
□ <i>vt (-nn-) ~ sb up (in)</i>	نه یکاته گه وره وه،
	ناخوړدکت
	یزرب، یحبس
penal /pi:nəl/ <i>adj</i>	سزایی
	جزایی
<i>~ laws</i>	یاسای سزایی
	القوانين الجزائية
<i>a ~ offence</i>	خرابه په ک یاسا سزای له سه ر ده دات
	إساءة يعاقب عليها القانون
<i>~ servitude</i>	کاری گران پو ماوه ی ۳ سال یان زیاتر

	اشغال شاقه لمدة ثلاث سنوات أو أكثر
penalize /pi:nalaɪz/ <i>vt</i>	سزا ده دریت، سزا دکت، وهک
	سزای یاریزان
	يعاقب، يوقع جزاء (على لاعب مثلاً)
penalization /pi:nalaɪzəʃn/ <i>n</i> [U]	سزا، توله ی
	سه ریچی
	عقاب، قصاص
penalty /penəlti/ <i>n</i> [C,U] (<i>pl ~ ties</i>)	۱. سزا ۲. له (باری) (<i>pl -ties</i>)
	وه رز شیدا) سزا پو سه ریچی که ری یاری، په نالتی
	۱. عقوبة ۲. في (الألعاب الرياضية) جزاء (للمخالفة قرانين اللعبة)
	یاسای وه رزش، لیدانی په نالتی (له یاری توپي <i>kick ~</i>)
	ركلة / ضربة جزاء (في كرة القدم)
penance /penəns/ <i>n</i> [U]	خو سزادکت، (سزایه کی)
	ثابته که گونا هکار پیشینی به سه ر خویدا نه هین) پو
	په شیمان بونه وه له گونا ه:
	كفارة (عقوبة دينية يوقع الآثم بنفسه) تكفيراً عن ذنبه:
<i>do ~ for one's sins</i>	توپه نه کات له گونا ه کانی
	یکر عن ذنوبه
pence /pens/	پروانه (<i>penny</i>)
	أنظر (<i>penny</i>)
pencil /pensl/ <i>n</i> [C]	پینوسی رهش
	قلم رصاص
□ <i>vt (- -)</i>	نه نویسی یان وینه نه کیشی به پینوسی رهش
	یکب او رسم بقلم الرصاص
pendant /pendənt/ <i>n</i> [C]	(گهردانه) ملوانکه ی
	خشلی (پو گهردن) سه ر زنجیری ملوانکه له گهردندا
	قلادة (للعتق)، حلية تتدلى من سلسلة في العنق
pending /pendɪŋ/ <i>adj</i>	کیشه هه لو اسراو، چاوه پروانی
	پریار ده کات
	معلق، ينتظر البت في أمره
□ <i>prep</i>	له چاوه پروانی (گه پشتنیدا)
	في إنتظار (وصوله)
pendulum /pendjələm/ <i>n</i> [C]	به ندول، به ندولی
	کاتریمیری دیوار
	البندول رصاص ساعة العائط. نواس
<i>the swing of the ~</i>	گورانی شتی که له لابه که وه پو

لا په کی تر
(مجاز) تحول بشی: من طرف إلى آخر

penetrate /penɪtreɪt/ vt, vi ۱. پیایده چیت، تیدا
دکت، تیده گات، ههستی پیده کات ۲. پلاوده پینه وه: ده چیته
ناووه

۱. یخترق، یغذالی (مجاز) یری من خلال أمر، یدرک، یفهم ۲.
یتشر، یغفل:

bad smells that ~ d through the building بوئی
ناخوش له خانوه که دا پلاو پوه
روانج کریهه ائتشرت فی العینی

penetrating *adj* (که سی، بیرورا) زیر، زیره ک، بیر
تیز، پیکه ر، (قریشکه، هاوار، دهنگ) تیز، تیه ریار، بهرز
(الشخص، فکره) ذکی، ثاقب، حاد (الصیحة، الاصرات) حاده،
نفاذه، عالیه

penetration /penɪ'treɪʃn/ n [U] برین، تیخستن،
چونه ناووه
بخرق، توغل، نفاذ

penguin /pɛŋgwɪn/ n [C] پینگوین، به تریق
بآنده په کی ناوی نه فره
البجوجین، الطریق، طائر قطبی عاجز عن الطيران

peninsula /pə'nɪnsjələ/ n نیمچه دوورگه
شبه جزیره

peninsular *adj* له نیوه دوورگه ده چنی، نیفگراف
مشابه له یسه جزیره

penitence /penɪ'tsəns/ n [U] ژوانی، په شیمانی،
توبه کردن
ندم، توبه

penitent /penɪ'tənt/ *adj* که سیک په شیمان بووه،
توبه کور
الشخص نادم، تائب

~ looks
سهر کردنی په شیمانی
نظرات تعبر عن الندم

penitential /penɪ'tenʃl/ *adj* ژوانی، په یوه مندی به
په شیمانی یه وه هه به
تکیری، متعلق بالتوبه أو الندم

penitentiary /penɪ'tenʃəri/ n [C] (pl -ries)
به ند پخانه، چاکسازي، سزا، زندان، ژواننگه
سجن، إصلاحیه

pennant /penənt/ **pennon** /penən/ n [C] نالای
دریز (زور جوار سن گوشه به)
رايه طویله و ضیقه (غالباً مثلثة الشكل)

penny /peni/ n (pl pence, pennies) بنس: پاره یی
په ریانیه
بنس: عملة بریطانیه

penniless /penɪlɪs/ *adj* لات، بین پاره
مفلس

penny-worth n [C] نرخه که ی بائی به ک پینسه
ما قیته بنس واحد

pension /penʃn/ n [C] خانه نشینی
معاش او راتب التقاعد
□ vt خانه نشین نه بی
بمنع معاشاً، یحیل علی التقاعد

pensioner n [C] خانه نشین
مقاعد، محال علی معاش

pensive /pensɪv/ *adj* راده مینی، مریتو، رامالکهری
خه مدار
مستغرق فی التأمل

pent /pent/ *adj* ته په سه سر کوری، کپکراو، به ند کراو، په ست
مکبوت، حبیس
هه ست کپ کراوه کان
~ up feelings مشاعر مکبوت

pentagon /pentəɡən/ n [C] شپوه ی پینج لا، پینج
رهخ، پینج کونج
مخمس، مضلع خماسی

penthouse /penthaʊs/ n [C] خان: خانیکی سه ریانی [C]
ناقامی، خانوچکه
مبني جانبی ذو سقف مائل: سفینه

penultimate /pen'ʌltɪmət/ n, *adj* برگه، پارچه، وشه
که وتوته پینش کوتایی، به ری دو ماهی یی
الفترة أو المقطع، الكلمة الواقع قبل الأخير

penurious /pi'njʊəriəs/ *adj* هه زار، فه قیر، رزد
فقیر، معرز

penury /penjʊəri/ n [U] هه زاری، ده ست تنگی
فقر، عوز

peony /pi:əni/ n [C] (pl -nies) خاچ دارک، روه کی.
گول گه وره ی سوور پان سه یی

- الفوانيا، عود الصليب: نبات ذو أزهار كبيرة حمراء أو بيضاء
1. خهَلْک گهَل، نه ته وه، مهلتهت **people** /pi:pl/ n [U]
1. ناس، شعب، قوم
- government of the ~ by the ~ for the ~
- حکومت له گهَل، به گهَل و بُو گهَل 3. گشتی، خه لکی
به گشتی، زورینه ی گهَل 4. (له شیوه ی کُودا وه له گهَل
نامرازی نه ناسین) نه ته وه، گهَل
- حکومت من الشعب و بالشعب و إلى الشعب 3. العامة، عامة
الناس، سواد الشعب 4. (في صيغة الجمع و مع أداة التنكير)
أمة، شعوب
- نه ته وه ی نازاو زیره ک ~ **a brave and intelligent**
- شعب شجاع و ذکی
- vt ناوه دانی نه کات، ناوجه که پر له خه لْک نه کا
یعلأ بالناس، یجعل (المنطقة) أهله بالسکان
- ناوجه په کی ناوه دان کراو **a thickly ~ d district**
مقاطعة کثیفة السکان
- زمانی پوزانه، چالاکي **pep** /pep/ n [U]
- (عامیة) حیویة، نشاط
- بیهر، (هاراوه) بیهر، روه کی **pepper** /pepə(r)/ n [U]
- بیهر
- فلفل ناعم، (مسحوق) الفلفل، نبات الفلفل
- vt 1. بیهری پیوه نه کا، بیهر نه خاتنه ناو
خوار دنه که وه
1. بیتل بالفلفل، یضع الفلفل فی الطعام
(دای نه گرتنه وه بهر سیاری په ک له دوا ی په ک ~ sb with
بان به توانج)
- یطره (بالأسئلة المتلاحقة أو بالمقذوفات)
- نه عنا، پونگه، ته هتا لگ **peppermint** /pepəmt/ n
- (نبات) النعناع، النعنع
- (خوار دن) تون به هوی زوری بیهر **peppery** adj
- تیایدا، تون (که سی) شه رانی، توره
(الطعام) حریف لکتره ما فیه من الفلفل، حاد، (الشخص) شرس،
حاد الطبع
- بُو هه ریه که، له هه ر په کی **per** /pə:r/ prep
- لکل (واحد)، فی کل (واحد)
- له سالی کدا، سالانه ~ **annum**
- فی السنة، سنویاً
- به پاوه نی (ئینگلیزی) ~ **pound**

- بالرطل (الانجليزية)
- بُو هه مو و پیاونیک، بُو پیاونیک ~ **man**
- لکل رجل، للرجل الواحد
- سه دی، له سه دا (ههروه ها **percent**)
بالمانه، فی المائة (أیضاً **percent**)
- پزه ی سه دی **percentage** /pə'sentɪdʒ/ n
- النسبة المئوية
- له وانه په، **peradventure** /pə:rəd'ventʃə(r)/ adv
- له کاتیکی ناوادا، به لکی، هه لکه تنی
(ا. ق.) ربا، فی حالة (کذا)
- هه ره بانه ی مندال **perambulator** n [C]
- عربة الطفل
- نه زانی، نیینی نه کات، تیده گات **perceive** /pə'si:v/ vt
- یدرک، یلاحظ
- دیار، پیتر او، **perceptible** /pə'septəbəl/ adj
- تیینی کراو
- ظاهر، مرئی، ملحوظ
- به ناشکرا یان تیینی کراو، به نیگه **perceptibly** adv
- هشتنی، ناگاین
- علی نحو ظاهر أو ملحوظ
- هیزی پی زانین و تیینی [U] **perception** /pə'sepʃn/ n [U]
- قوة الإدراك أو الملاحظة
- دووربین، ژیر، وریا **perceptive** adj
- بصیر، فطن، مدرك
1. نیشته گی باندنه 2. شو نیکی **perch** /pə:tʃ/ n [C]
- بهرز یان بالا 3. پیوانه بُو دریزی په کسانه به پینج یارده و نیو
1. محط أو مجثم الطائر 2. مکان عال أو مرتفع 3. مقياس للطول
- مسارل خمس یاردات و نصف، القصبه
1. دانه نیشی له سه ری، نیشته جی نه ی؛ دای □ vt, vi
- نه نی، ده زی له شو نیکی بهرز له سه ر کورسی بهرز
1. یسط أو یجثم علی؛ یضغ أو یقیم فی مکان عال
- داده نیشیت **~ ed on a high stool on sb's shoulders**
- / له سه ر شانی که سی
- یجلس فوق كرسي مرتفع / فوق کتفی شخص
2. (بی تاکه) نه که وینه **~ ed on the top of the hill**
- سه روی گرده که
2. (المبنى) یقع، یجثم: یجثم فوق أعلى التل
- له وانه په، به لکو **perchance** adv

- (ا. ق) ربما، لعل
percolate /pə:kəleɪt/ vi vt (شله) ده پالتیوریت،
 دلوپه نه کات، دلۆپ دکت ۲. (شله) نه پالتیوی، ده پتوکیینی،
 نامیری ناماده کردن و پالوتنی قاوه په ک بهدوای په ک
 ۱. (السائل) یرش / یرش ۲. یرش (السائل)، یرش. جهاز
 لإعداد القهوة و تصفيتها تدريجياً
percolator n [C] جهزوی قاوه
 راروق القهوة
percussion /pə'kʌʃn/ n [U] پیاکشانی، پیاکشانی
 ته نیک به ته نیک تر، هه لکولین
 طرق، قرع جسم بأخر، نقر
 (نامیری موسیقا) نامیری لیدان وه ~ *instruments*
 (ته پل لیدان)
 (موسیقی) آلات النقر (کابل ملتا)
peremptory /pə'remptəri/ adj (فهرمانه کان)
 سه پینرون، کورتاین، داپراون، (که سیک شیوازی)
 فهرمانده، توندوتیژ، زوردار
 (الأوامر) ملزمة نهائیة، قاطعة، (الشخص اسلوبه) آمر،
 متعجرف
peremptorily adv ب له بری، بنه بری، داپراو
 علی نحویات او قاطع
perennial /pə'renɪəl/ adj ۱. بهدریزای سال ۲. همیشه
 ۳. (رووه که تمه نداره کان)
 ۱. دائم، طوال السنة ۲. دائم، معمر ۳. (الأشجار معمرة)
 (درهخت) به تمه ن، زور نهژی
 □ n [C]
 نبات معمر
perfect /pə'fekt/ adj ۱. ته وای، بین خهوش، ساخ
 ۲. سه پیاک، نموته بی، ساز، بین خهوشی
 ۱. تام، کامل ۲. من غیر عیب، لا تشویه شانبه
 به ته وای، ب ته کوزی، ب سفتی، بین
perfectly adv خهوشی
 علی وجه الکمال، بدون شانبه
perfect /pə'fekt/ vt ۲. ته وای ده کات، ته کوز دکت
 یکمل، یتم
perfection /pə'fekʃn/ n ته وای، ته وای، قه پال
 کمال، تمام، اتقان
 ته وای جوانی، ته مامی، ته وای
 the ~ of beauty الجمال بعینه

- ناپاک، جگرمز، ناپاک، بهد
perfidious /pə'fɪdiəs/ adj غادر، خائن
 کونی ده کات، هه لی ده کولیت
perforate /pə:'fɔ:reɪt/ vt یغیب، یغرم
 کونکردن،
perforation /pə:'fɔ:reɪʃn/ n [C,U] هه لکولین، زنجیره کونیک
 تغیب، تخرم، سلسله من القرب
perforce /pə'fɔ:s/ adv به پیوستی، به ناجاری
 بالضرورة، إضطراراً
perform /pə'fɔ:m/ vt, vi ۱. نه پیکات، جی به جی
 نه کات، چاخ دکت، بهرپه دکت، کار دکت ۲. پؤل نه بیینی،
 پارچه گورانیه ک نه لی
 ۱. یقوم ب، یؤدی، ینجز ۲. یؤدی (دورا)، یعرف (مقطوعة)،
 یغی
performance /pə'fɔ:məns/ n [C,U] ۱. جی به جی
 کردن
 ۱. آداء، تنید
 کار کردنیکی، چالاکی / نایاب ۲. نواندن ~ *a fine*
 (شانوگه ری) شاهنگی موسیقا
 آداء بدیع / ممتاز ۲. تمیل (مهرجیه)، حفله موسیقیة
 روزانه دوو شاهنگ *
 two ~ daily
 هفتان یومیا
performer /pə'fɔ:mə(r)/ n [C] نوینەر، هاوکاری له
 پشانگادا
 ممثل، مشترك فی عرض
performing adj (گیانه وهر) راهاتووه له سه جی به جی
 کردنی کاریک
 (العیوانات) مدربه علی آداء شی، ما
 فیلی مهشق بین کراو بو نواندن له سه
 ~ *elephants*
 شانو
 فیله مدربه علی القیام بحركات مسرحية
perfume /pə'fju:m/ n بون خوش، بهنوگ
 عطر، طیب
 بونی لی نه دات، خوشی نه کا، گولاف
 □ /pə'fju:m/ vt
 دکت
 یطر، یطیب
perfunctory /pə'fʌŋktəri/ adj روتینی، فراموش
 ناسایی، نهرم و نیان

- غير مكثرت، سطحي، متهاون
perfunctorily *adv* روتيني، (نه زدل) نه زدل، فه راموش
 بدون إكترات، بتهاون
pergola /pə:ɡɒlə/ *n* [C] سهر رارهوي باخچه، كه پر
 تعريشة فوق ممر بالحديقة، تكبيبة
perhaps /pə'hæps/ *adv* رهنگه، له وانه به، بدلگو، مه گهر،
 قاشو، بدلگي
 ربما، عسى، لعل
peril /pə'rɪl/ *n* [C,U] مه ترسي، مه ترسي دكت
 خطر، مخاطرة، مجازفة
perilous /pə'rɪləs/ *adj* ترسناك، مه ترسي، مه ترسي
 دكت
 خطير، خطر
perimeter /pə'rɪmɪtə(r)/ *n* [C] چيوه، كه موره، چوار
 چيوه، چواركه تار
 محيط، خط يحيط بمساحة
period /pɪərɪəd/ *n* [C] ١. ماوه، دم، چه رخ ٢. دهمهك،
 سه ردهم ٣. (ريزمان) رسته ي تسواو به تايه تي نالوز
 (ليكدراو) ٤. وه ستان له كوتاي رسته دا، خالي كوتاي
 ١. مدة أو فترة من الزمن ٢. عهد، عصر ٣. (في النحو) جملة
 تامة بخاصة مقعدة التركيب (مركبة) ٤. الوقفة في نهاية الجملة،
 النقطه الدالة على انتهاء الجملة
periodic /pɪərɪ'bdɪk/ *adj* خولانه، ريك و پيك، ده مي،
 چه رخي، گه ري
 دوري، منظم
periodical /pɪərɪ'bdɪkl/ *adj* گو قار يان بلاوگراوه ي
 □ *n* [C] = *periodic* خولي
 مجلة أو نشرة دورية
periodically *adv* خولي، له كاتي ريكنخراوه، ب گه ري
 دوريا، في اوقات منتظمة
peripatetic /pə'rɪpə'tetɪk/ *adj* گه روك، گه رين،
 گه روكي
 طواف، جوال، مشاء
periscope /pə'rɪskəʊp/ *n* [C] بريسكوب، ناسوبين
 بريسكوب: منظار الأتق
perish /pə'rɪʃ/ *vi, vt* ١. له ناو ده چي، پيس نه يني
 ١. يهلك، يتلف، يفتي
 ٢. خه ريكه له سه رما ده مر يني
 ~ *ed with cold*

٢. كاد يموت من شدة البرد
perishable *adj* (تايه تي خوراك) زوبو گن ده كات،
 پيس نه يني، نه مانبار
 (بخاصة الطعام) قابل للفساد أو التلف السريع
perishables *npl* خوراك ي زوو پيس بوو، زوو ترشاو
 المواد الغذائية سريعة الفساد
perjure /pə:'dʒʊ(r)/ *vt* به درو سويند نه خوات، دره و
 سوند دخوت
 يحلف زورا
 به درو سويند ده خوات، دره و سوند خاري
 ~ *oneself*
 يحلف بيينا كاذبة
perjured *adj* به درو سويند خورون، شه هده زوري،
 سوند خارنا دره و
 مقسم ليمين كاذبة
perjury *n* [U] شه هاده زوري، درو سويند خاري
 الحلف كذبا، شهادة زور
perk /pɜ:k/ *vi, vt* ~ *up* ١. (كه سي) گه شه ده كات چالاك
 نه يني، ده بو ريتوه، شاد نه يني، كاري خودكت
 ١. (الشخص) ينشط، يتعش
 ٢. (نه سب) سه ري ياكلكي خيرا
 ~ *up its head / tail*
 به رز ده كاته وه
 ٢. (الحسان) يرفع رأسه / ذيله بسرعة
perky *adj* (-ier, -iest) گه شنده، چالاك، روخوش
 حيوي، نشط، مرح
perkily *adv* چالاكي، لاي، به شادي
 بحوية، بنشاط، بمرح
perkiness *n* [U] به گورجي، چالاكي، خوش چالاك،
 زينده گي، خوش
 حوية، نشاط، مرح
perk /pɜ:k/ *n* [C] = *perquisite* ٢
 كرى يسه ريار،
 بار به خشين
permanence /pə:mənəns/ *n* [U] مانه وه، چه سپان،
 هه رده مي، به رده وامي
 دوام، بقاء، ثبات
permanent *adj* هه ميشه ماوه، نه مر، جيگير، پايه دار،
 هه رده مي
 دائم، باق، ثابت
 سكر تيري هه ميشه يني
 ~ *secretary*

السكرتير الدائم
 ~ wave ينلا همدوم، شه پوټلی بهرده وام
 توج ثابت للشعر
permanently adv به بهرده وامی، به جیگری،
 همدومه کی
 باسمرار، ببات
permeate /pə:mi:et/ vt, vi ددټیت، ده چټه ناوه ووی
 ددټیت، یغفل
 ~ through ده بیر، پیا ده چټ
 یخترق، یغذ فی
permeable /pə:mi:əbl/ adj (به رده لآن) ناوده ده ټیت،
 کوندار، به رد ناو
 (الصخور) منفذ لاء، مسامیه، ذات مسام
permissible /pə'misəbl/ adj ریگه پندراو، رهوا،
 ریذانبار
 مباح، مسوح به، جائز
permission /pə'mi:ʃn/ n [U] ری پټ دان، پموله ی
 ریذندان، موله ت دان
 سماح، إذن، ترخیص
permit /pə'mit/ vt, vi ۱. موله تی پټ ددری، دهیلت،
 ده ستورددت
 ۲. یجیز، یسح
 جگه ره کیشان ریگه ی پټ ندراره ~ ted smoking not
 (قهده غه یه)
 غیر مسوح بالتدخین
 ~ me to say that ... ۱. ریگه م پټ بده که بلټم
 ۲. إسح لی أن أقول
 ۳. پټ لی نهن، راستی نهن / ریگه ی پټه یا
 ~ of ۲. یعرف / یسح ب
 بوا ری دواکه وتن a situation that ~ s of no delay
 نادری
 لا یسح با ی تأخیر
 □ /pə:mi:t/ n [C] هیلان، ریذدان، دهمتور
 إذن، تصریح
permutation /pə:mju:'teiʃn/ n [C,U] له جیاتی
 دانان، راستکردن، نالوگور
 إسبدال، تعدیل، تغیر
pernicious /pə'nɪ:ʃəs/ adj زیانکار، کوز، به نازار

ضار، مؤذ، ویل
 کار تیگردن، کاریگه ری / خووی ~ influence / habits
 زیان به خش
 تاثیرات / عادات ضارة
peroxide /pə'ɒksaɪd/ n [U] پیروکساید، ماده یه کی
 کیمیاوی بو پاکو کرده ووه یان بو سهی کردنی قز
 ماده کیمیاوی تستمل لتظیم او لتیض الشعر
perpendicular /pə:pən'dikju:lə(r)/ adj ۱. ستونی،
 کارته یی، هیلی ستونی ۲. شاقولی، ریزا شاقولی
 ۱. قائم ۲. عمودی
 □ n [C] هیلی وه ستاو یان شاقولی
 خط قائم او عمودی
perpetrate /pə:pɪ'treɪt/ vt تاوان ده کات، گونا نه کات
 یرتکب (جریمه)، یترف (ذنب)
perpetrator n [C] تاوانکار، گونا هبار
 مرتکب (الجریمه)، مقترف (الذنب)
perpetual /pə'petʃuəl/ adj ۱. همیشه، مه تاهه تایی
 ۲. دوویاره بووه ووه
 ۱. دائم، ابدی، سرمدی ۲. متکرر
perpetually adv همیشه، مه تاهه تابه
 دائماً، إلى الأبد
perpetuate /pə'petʃueɪt/ vt نامری، نه مین، نهم
 دکت، همیشه ی دکت، همدومی دکت
 یخلد، یقی، یدیم
perpetuity n [U] مانه وه، همدومی، همدومی، همدومی
 دهمی
 دوام، خلود
 ~ in همدومی
 علی الدوام، إلى الابد
perplex /pə'pleks/ vt ۱. شپزه ده یی، ذه شله ژنی
 ۲. نالوز ده کات (بابه ته که) زیاتر له یزاکینتی
 ۱. بحیر، بریک، یشوش ۲. یغند (الموضوع)، یجمله اکثر تعقیداً
perplexed /pə'pleks/ adj سه رگه را، شله ژاو، شاشی،
 شپزه، مانه لمامی، وپ
 حائر، مبطل الفکر
perplexedly adv به شله ژاوی، به شپزه یی
 بحیره، بارتاک
perplexity /pə'pleksɪti/ n [C,U] ۱. شله ژان، شپزه،

- وېر، وەر، هه لوه لا ۲. شتيكي سهر و شپره زه
۱. حيره، ارتياك ۲. شيه معير او مريك
- perquisite** /pɜ:kwɪzɪt/ n [C] كړي زيادكړاوي
سالانه، خراوه سهر، كړي يا سهر يار، به خشين
اجرة اضافيه، علاوه، زياده
- persecute** /pɜ:sɪkju:t/ vt ۱. ده چه وسينه وه (په تا به تي)
به هوي بيرو باو هري تا به وه، نه شكه نچه ده دري، ته به سهر
دكت ۲. زوري لي نه كات (له پرسياردا) تنگه تاوي نه كا
۱. يظهد (بخاصه بسبب المعتقدات الدينيه)، يظلم، يعذب ۲.
يلج، يلج، يلج، يلج (في السؤال)
- persecutor** n [C] چه وسينه، زوردار، ته به سهر كهر
مضطهد، ظالم، معذب
- persecution** /pɜ:sɪ'kju:ʃn/ n [C,U] زور
چه وسانده وه، سزادان، زورداري، نازاردان
إضطهاد، ظلم، تعذيب
- perseverance** /pɜ:sɪvɪəns/ n [U] به چوست و
چالاکي، به يڼ دايران، راهاتوو
منابره، مواظبه، دآب
- persevere** /pɜ:sɪ'vɪə(r)/ vi چالاکانه تي نه كو شي
يناير
بزاف دكت، به رده وا نه يڼ له سهر ي
يو اظب (علي)
- persist** /pɜ:'sɪst/ vi ~ in ۱. سوره له سهر، په لپ دكت
۲. به رده وام دكت، به رده وام ده يڼ
۱. بصر علي ۲. بستر، بيتي، يدوم
- persistence** n به رده وام ي، پيدا چوون، هميشه ي
منابره، مواظبه، باسمرار
- persistent** adj به رده وام و يڼ دايران، چوست و چالاک،
راهاتوو
مواظب، مناير، دژوب
- persistently** adv خوړاگري، به به رده وام ي، په لپه كي
بجد، بدآب، باسمرار
- person** /pɜ:sn/ n [C] ۱. كس، په كيك، كسيك
۱. شخص، فرد
۲. مروف، جهسته، لهش
۲. انسان، الجسد، الجسم:
- attacks against** ۲. ده ست دري زي بو سهر جهسته / لهش
اعتداءات على الجسد / الجسم

- خوي ناماده له بيت
يحضر شخصياً
- personable** adj لاو، جوان، دلگر، هستي سفك، قوز سفك،
حسن النظر، وسيم
- personage** n [C] كسيكي ناسراو، گرنگ،
رؤغه تدار
شخصيه هامه
- personal** /pɜ:sɒnl/ adj ۱. كسي، تا به تي، خوي
۱. خاص، شخصي، ذاتي
ستون / با به تي كومه لا به تي له روزه نامه دا ~ column
باب / عمود الاجتماعيات في الصحف
۲. تا به ت بيثني تا به ت: سهر دان *α ~ call / interview*
يان بيثني تا به تي كسيك ۳. به يوه ندي به كسيكه وه هه به
۲. بالذات، شخصيا: زيارة مقابله شخصيه ۳. متصل او متعلق
بالشخص
- ~ remarks تيبي خوي، كسي
ملاحظات شخصيه
- personally** adv ۱. كسيكي، كسي ۲. ريزازي كسيكي،
خوي ۳. نه وه ي تا به ته به كسيكه وه
۱. شخصيا ۲. بطريقه شخصيه ۳. فيما يخص بالشخص
- personality** /pɜ:sənə'li:ti/ n [C,U] (pl -ties)
۱. هه يووني كسيكي
۱. وجود شخصي
۲. تا به تمه ندي كسا به تي: كسا به تي به هيژ، ~ *a strong*
چاونه ترس
۲. الصفات الشخصيه: شخصيه قويه
پاويكي يي كسا به تي، ترسنوك، ~ *a man with little*
۳. كسيكي ناسراو (به ناويانگ)
رجل ضعيف الشخصيه ۳. شخصيه معروفه (شهيرة)
كسا به تي ته له فزيوتي ۴. (به كو) ره خنه ي ~ *a TV*
كسي
شخصيه تلفزيونيه ۴. (في صيفه الجمع) نقد شخصي
- personalize** /pɜ:sənəlaɪz/ vt ناماده ده كړي
به تا به تي بو كسيكي ديار يكر او
بعد خصيصا لشخص بعينه
- personify** /pɜ:'sɒnɪfaɪ/ vt ۱. ديار ي ده كات
۲. به رجه سته ي نه كا (سيفه تي شتي)
۱. يشخص ۲. يجسد (صفه ما)

personification /pəˌsɒnɪfɪˈkeɪʃn/ n [C,U] دیاری کردن، به رجهسته کردن
تخصیص، تجسید

personnel /pəˈsɒnəl/ n [U] دسته‌ی فرمانبرداران، کارمندان
هیئت مرظفین، مجسم‌الاستخدمین

perspective /pəˈspektɪv/ n [C,U] ۱. وینه‌ی بیناوار، ۲. به‌رچاو
۱. الرسم المنظوري ۲. العلاقة الصحيحة بين الاشياء
شئیک به‌قه‌واره‌ی خوی ده‌بینی ~ see sth in the right
(له‌قه‌واره‌ی خوی ده‌چوین)
یری شینا بأبعاده الصحیحة

perspicacious /pəˈspɪkɪəʃəs/ adj زیر، یر تیز، یر تیز
یر تیزی، هش تیز
حاد الذهن، ثاقب‌الفکر

perspicacity /pəˈspɪkəsəti/ n [U] زیری، یری
تیزی، هش تیز
حدة الذهن

perspire /pəˈspɑɪə(r)/ vi ناره‌ق ده‌کات، دایده‌ریزی
یرق، ینضج عرقاً

perspiration /pəˈspɪrɪʃn/ n [U] ناره‌ق کردن، ناره‌ق
تغرق، عرق

persuade /pəˈswɛɪd/ vt قایل‌ده‌کا، هملی‌نه‌نیت یو
(کردنی کارینک)، فریوی‌نه‌دا
یقنع، یحث علی (عمل شیء)، یغری

persuasion /pəˈswɛɪʒn/ n [C,U] قایل‌کردن، قایل
یوون، لایه‌نگرتن ۲. ریناز، یرویاوه‌ر
۱. إقناع، إقتناع، إستئالة ۲. مذهب

persuasive /pəˈswɛɪsɪv/ adj قایل‌کەر، قایل‌کەر
مقنع، قادر علی الإقناع

pert /pɜːt/ adj زمان‌تال، زمان‌دریژی
وقع، سلیط، سفیه
مثال / وه‌لامینکی خراب، زمان
دریژ، رکدار، ورکن
طفل / جواب‌وقع

pertain /pəˈteɪn/ vi به‌ستراوه‌به، به‌یوه‌نده‌یوه‌ی
یعلق‌او‌یختص‌ب

~ to پیوه‌ندی ده‌کات له‌گهل
یتصل ب

pertinent /pɜːtɪnənt/ adj به‌یوه‌نداره‌به،
باوه‌پیکراوی به‌یوه‌ندی داریه
وینق الصلة ب، متعلق ب

perturb /pɜːtəːb/ vt بیزار ده‌کات، نینگه‌رانی ده‌کا
شهرزه‌ی ده‌کات، تینکی ده‌دا
یزعج، یقلق، یکدر

~ big rumours پرویاگه‌نده‌ی بیزارکەر
إشاعات مزعجة

peruse /pəˈruːz/ vt ورود ده‌خوینتیه‌وه، ده‌خوینت
یقرأ، او‌یطلاع بامعان

perusal n [C,U] خویندنه‌وه به‌وردی
قراءة أو مطالعة بامعان

pervade /pəˈveɪd/ vt بلأوده‌یته‌وه، تقوم ده‌کات، باو
ده‌بین‌تیایدا (شوین)
یتشر، یغمر، یشبع فی (أرجاء المكان)

pervasive /pəˈveɪsɪv/ adj (یرۆکه‌کان) له
بلأویونه‌وه‌دان، خه‌ریکه‌بلأوده‌یته‌وه
(الأنكار) میالة إلى الانتشار، نافذ
یرورای بلأوه‌ده‌یته‌وه‌و باو ده‌نیت له هم‌وو ~ ideas
لایه‌ک
أنكار تعم و تنتشر فی كل مكان

perverse /pəˈvɜːs/ adj ۱. (که‌سینک) به‌د، رکدار
سوری له سه‌رخراپه‌کاربه‌که، (ره‌وشت) نانا‌سای نایاو
چه‌وت، (بارودوخ) کاتی نه‌هاتوه، ناله‌بار یان نه‌گونجاو
۱. (الشخص) منحرف و مصر علی غیه (السلوك) شاذ،
(الظروف) غیر مؤاتیه‌ او مناسبه

pervert /pəˈvɜːt/ vt ۱. خراب‌به‌کاری ده‌هینیت
۲. وونی ده‌کات، پیسی ده‌کات، انا ده‌گوپیت
۱. یسی‌الاستعمال ۲. یضل، یفسد

□ /pɜːvɜːt/ n [C] داوین‌پیس، گه‌لاچ، به‌ره‌لا
به‌تاییه‌تی له‌کاری جنسدا
المنحرف (بخاصة جنسیا)

perversion /pəˈvɜːʃn/ n [C,U] لادان، ره‌وشتی
نانا‌سای، گه‌لاچی، ته‌لدا‌نه‌ک
إنحراف، شذوذ

pessimism /pɛsɪˈmɪzəm/ n [U] ره‌شبینی: روانین

به ناپائیداری، ریاضی ره شبینی
تشاؤم: النظر إلى الأمور بنظارة أسود، مذهب التشاؤمية

pessimist *n* کسینکی رهش بین
مفشاتم، المؤمن بالتشاؤمية

pessimistic /pestɪmɪstɪk/ *adj* رهش بین
مفشاتم

pest /pest/ *n* [C] دهره، نفاقتی دهغل و دان، میروی
زیاندهخش، نازاردهر
آفة، حشرة ضارة أو مؤذنة
درم، دهردی باخچه، پیتکا زیاندار، دهرده *garden ~ s*
تاخون
أفات الحدائق، أروباہ طاعون

pestilence /pestɪləns/ *n* [C,U] درم، نساغی ٹیش،
رهشاف
وباء، طاعون

pester /pestə(r)/ *vt* نهنگی بین ههک چنن، بیزاری نهکا
یضایق، یزعج
پدریشان له، *~ ed with flies / requests for money*
جارسستیون له میش / زورونی کردن به داوای پاره داوا کردن
مضایق من الذباب / الاصلاح فی طلب المال

pestle /pesl/ *n* [C] دهستکی هاوهن، دهسکهوان
کوتک، دکوت، میکوت به کارده هیئت
ید الهاون، مدقة

pet /pet/ *n* [C] گیانه وهری مالی
۱. حیوان البیت
۱. سهگی مالی ۲. (مثال) خورشهویست، دلهر، *a ~ dog*
نازدار
کلب آلف ۲. (طفل) محبوب، مدلل

one's ~ name نازناوی یوناسککردهوه، نازداری
اسم التذلیل

~ subject بابتهی ویستراو
موضوع محبب

vt (-tt-) نازی نه داتن، یاری له گهل نهکات
یدلل، یلاطف، یداعب

petal /petl/ *n* [C] بهرکی گول، پهره ی گول
بتله، ورقه من تاج الزهرة
گول، پهره ی گول
بتلات الوردة

ورده ورده نامینیت
له ناوده چنن
بتلاشی تدریجیا

petter /pi:te(r)/ *vi*
~ out

petition /pɪ'tɪʃn/ *n* [C] پارانهوه، بهگریان وترسهوه،
تکاکار، داواکردن، سکالانامه
تضرع، توسل، التماس، عریضة
داواکاری بهرزه کاتوه، داخوازی نهکات □ *vt, vi*
یرفع عریضة، يقدم التماسا

petrel /petrəl/ *n* [C] بالندهی نهورس، قافلنی قازان،
بالندهی دهریایی
طائر النورس، زمج الماء

petrify /petrɪfaɪ/ *vt, vi* (*pt, pp* -fied) ده بیته بهرد،
دهیکاته بهرد دهرینیت، دهجفت، نیک نهشکن له (ترسا یا به
داخورپان)
یبحجر، یبحجر، یحول شیا إلى حجر، (مجاز) یصق (من الخوف
أو المفاجأة)

petrol /petrəl/ *n* [U] بهنرین، گازویل
بنزین، جازولین

petroleum /pɪ'trɒliəm/ *n* [U] پترول، نهوت، نفت
نظ، زیت معدنی

petticoat *n* [C] ناوه لکراس، زیر کراس، دهریی
دریز، ههقال کراس
توراة المرأة الداخلية

pettifogging /petɪfɒɡɪŋ/ *adj* (کسین) سهرقال بینت
بهشتی توره هاتهوه، شتی بیچوک ولاوه کی، پروپوچ
(الشخص) منشغل بالتواضع، (الاسلوب) مهمم بصفات الامور

petty /peti/ *adj* ۱. بی بیاهخ، سوک، بین فرخ
۱. زهید، تافه
~ troubles کورته کیشه
متاعب طفیفة

~ spite ۲. بهر تهنگ، بیر تهسک بوغز ورق له دل
۲. ضیق الأفق، حقیر: ضغیفة أو حقد دنی.

~ cash ۳. ورده خهرجی، برنکی کم له پاره، پاره بین
هور
۳. مصاريف نثریة، مبلغ صغیر

~ officer ۴. نه لسهری دهریایی
۴. صف ضابط بحری، ضابط صف

petulant /petjulənt/ *adj* بهدخو، ناشوب، نهگهت،

ره‌وشت به‌د، خراب
شکس، نکد، سیء الخلق

petulantly adv به نه‌گه‌تی، ب چرتی
بنکد، بنظاظه

petulance n [U] چرتی، شهر فرۆشتن، ناشویی،
لاسااری
نکد، مشاکسه، فظاظه

petunia /pɪ'tjuːniə/ n [C] پاتونیای نه‌مهریکی
البطونیه، نبات امریکی مزره

pew /piː/ n [C] قه‌نه‌فهی دریزی پشتدار بو‌دانشین
(به‌تایبه‌تی نه‌وانه‌ی له‌که‌نیه‌سه)
مقد طویل له‌ظهر (بخاصه‌ فی‌کنیسه)

pewter /'pjuːtə(r)/ n [U] دارشته‌ی تنه‌که‌و قورقه‌شم
بیوتر
البیوتر: سیکه‌ من الرصاص والتصدير، اوان مصنوعة من
البیوتر

phalanx /'fælæŋks/ n [C] (pl ~ es) (لای یونانی به
کۆنه‌کان)، ده‌سته، پۆل، کۆمه‌لیک سه‌رباز پیکه‌وه ریزبوو
(عند قدام اليونان) کتیبه، صف متراص من الجند

phantasy /'fæntəsi/ n واهیمه، خه‌یال، شه‌بهنگ،
نه‌ندیشه
= *fantasy*
وهم، خیال

phantom /'fæntəm/ n [C] په‌ش، خه‌یال، ساویر، سییه‌ر
شیخ، خیال، طیف

Pharaoh /'fɛərəʊ/ n [C] فرعون (په‌کیک له‌پادشا
کۆنه‌کانی میسر)
فرعون (احد ملوک مصر القدماء)

pharmaceutical /,fɑ:mə'sjuːtɪkəl/ adj ده‌رمانه‌وانی،
ده‌رمانساز
نسبه‌ إلى الصيدلة، اقرباذینی

pharmacology /,fɑ:mə'kɒlədʒi/ n [U] ده‌رمان
سازی
علم العقاقیر

pharmacy /'fɑ:məsi/ n [C,U] (pl -cies) ۱. زانستی
ده‌رمانخانه‌ یان‌ ناماده‌ کردنی ده‌رمان، ده‌رمانزانی ۲.
ده‌رمانخانه، ده‌رمانگه
۱. علم الصيدلة أو تحضير الادوية ۲. صيدلية، أجزاخانة

phase /feɪz/ n [C] ۱. قو‌ناغ

۱. مرحله
قو‌ناغی میژووی ۲. رویه‌کی مانگ که‌له
a ~ of history (خه‌رمانه)
زه‌وی بیترتی

مرحله تاریخیه ۲. وجه من أوجه القمر كما یرى من الأرض
(بدر، هلال، تربیع اول الخ)

pheasant /'feznt/ n [C] پۆر، تراج، گۆشتی پۆر،
ته‌زه‌رو
طائر التدرج، لحم هذا الطائر

phenomenon /'fɪ'nɒmɪnən/ (pl -ena) ۱. دیارده
۲. روداویان که‌سی له‌تاتوو
۱. ظاهرة ۲. حدث أو شخص خارق

phenomenal /'fɪ'nɒmɪnəl/ adj دیارده‌ی سروشتی،
مه‌زنی، نا‌ناسایی
(بخاصه‌) خارق للطبیعه، هائل، غیر عادی

phial /'fiəl/ n شوشه‌ی ده‌رمان، که‌موله
زجاجه‌ صغیره‌ بخاصه‌ قتیبه‌ دواء

philander /'fɪ'lændə(r)/ vi یاری له‌گه‌ل ده‌کات، گه‌مه
نه‌کات، ژنبازی دکت، گه‌مه‌ نه‌کات
یداعب، یغازل بقصد اللهو

philanthropic /'fɪ'læntʰrɒpɪkəl/ adj مرویی، خیرو
خیرکاری، به‌سۆز، سۆزیار
إنسانی، مختص بخیر البشر، عطوف، محب
دامه‌زراوتیک بو‌ یارمه‌تی خه‌لک
~ *institutions* مؤسسه‌ لمساعدة الفیر

philanthropy /'fɪ'læntʰrɒpi/ n [U] چاکه‌کار،
خیرخواز
حب الإنسانية، عمل المعروف

philanthropist /'fɪ'læntʰrɒpɪst/ n [C] چاکه‌خواز،
خیرخواز، دامه‌زراوی خیری
محسن، محب لأخيه الانسان، مؤسسات خيرية

philately /'fɪ'lætəli/ n [U] ناره‌زووی پول کۆکردنه‌وه،
پول کومکرن
جمع الطوابع البريدية

philosophical /'fɪləsəfɪkəl/ adj فه‌لسه‌فه‌یی، زیر زانی، خوراگر
فلسفی، محب للفلسفة، مستسلم للمقادیر، رابط الجأش

philology /'fɪ'lɒlədʒi/ n [U] زمانزانی، په‌یف زانستی
فقه‌ اللغة، علم اللغة

philologist n [C] زمانه‌وان، زمانزان

- المتخصص في فقه اللغة
- philosophy** /fi'lɒsəfi/ n [C,U] (pl -phies) ١. **فيلسوف** /فيلسوفيات/ (علم الفلسفة) ٢. مذهب (في الحياة) ٣. هدوء، رباطة جأش
- زاني، زور زاني، زير بيوزاني، فلسفه ٢. ريباز (له زيانا)
زيري ٣. هيمني، نازايه تي، خوراگري
١. (علم) الفلسفة ٢. مذهب (في الحياة) ٣. هدوء، رباطة جأش
- philosopher** n [C] ١. **فيلسوف**، زيرزان، زورزان ٢. **به هوش كار** نه كات ٣. به عقل زيان له گوزه ريني
١. فيلسوف، حكيم ٢. من يتقبل الدنيا على علاقتها ٣. من يدع العقل يوجه حياته
- phlegm** /flem/ n [U] ١. **به لغم**، ساري ٢. ساردي، **كدم ترخه م**، گوي پينه دان، ته مبه نئي
١. بلغم، نخامة ٢. برود، عدم مبالاة
- phlegmatic** /flegmætik/ adj **خاوخليچك**، **كدم ترخه م**
- بلغمي المزاج، فاتر، عديم المبالاة
- phobia** /fəʊbiə/ n, suffix **توس توقين**، كينه ي
- شيتانه شيتك (به اور ديبكه ~ hydro)
خوف او كره جنوني لشيء ما (أنظر ~ hydro)
- phoenix** /fi:niks/ **سيمرخ**، بالنده ي نه فسانه ي
- الضياء، طائر خرافي
- phone** /fəʊn/ n **تله فون**، **به يوه ندي بيوه**
١. **تله فون**، **تله فون**
- (ل. د) هاتف، يخابر أو يتصل هاتنياً
- phonetic** /fə'netik/ adj **دهنگي**، **به يوه ندي به دهنگه وه**
- هه به
- صوتي، نسبة إلى الصوت
- ~ spelling **حونجه ي دهنگي**: ده ربريني وشه به يني
- phlegm** **دهنگ نهك نوسين** (وه كو **flegm** له جياتي)
- phlegm** **تهجنه صوتيه** (و مثال عليه **flegm** بدلاً من **phlegm**)
- a ~ language **نهو زمانه ي چون نه نوسري لاوا**
- نه خو يترينه وه
- لغة تكتب كما تلفظ
- phonetics** n **دهنگزاني**، **دهنگناسي**
- علم الصوتيات (مع فعل مفرد)
- phonetically** adv **به دهنگ**، **چينه كاني دهنگ**
- صوتياً، طبقاً للصوت
- phoney** /fəʊni/ adj **دروينه**، **دروستگراو**، **زپ**
- (هامية) زائف، كاذب، مصطنع

- phonograph** /fəʊnɒgrə:f/ n [C] **له نهريكا**
- فونوگراف**، **بيزهك**
- (في امريكا) فونوغراف، الحاكي
- phosphate** /fɒsfeɪt/ n [C] **خوي فوسفات**، **به يني فوسفات**
- ملح الفوسفات، ساد الفوسفات
- phosphorescence** /fɒsfo'resns/ n [U] **به فسفور**
- پوون**: **تروسكه ي فوسفوري**
- التضفر: الرميض الفوسفوري، تألق
- phosphorescent** adj **(فوسفورين)** **دهر كهوتو**، **دوه وشاوه بين گه رمي**
- متضفر، متألّق، مضيء بدون حرارة
- phosphorus** /fɒs'fɔ:əs/ n [U] **فوسفور**
- الفوسفور
- photo** n [C] **كورتگراوه ي ووشه ي**
- photograph** **إختصار لكلمة**
- photograph** /fəʊtəgrə:f/ n [C] **وينه ي فونوگراف**
- صورة فوتوغرافية** (ضوئية)
١. **وينه فونوگراف**، **وينه دگرت**
- يصور فوتوغرافيا** (ضوئياً)
- photographer** /fə'tɒgrəfə(r)/ n [C] **وينه گري**
- فونوگرافي**، **وينه فان** (روناكي)
- مصور فوتوغرافي** (ضوئي)
- photographic** /fəʊtə'græfɪk/ adj **به يوه ندي به وينه ي**
- فونوگرافي** (روناكي) **به وه هه به**
- فوتوغرافي**، **متعلق بالتصوير الفوتوغرافي** (الضوئي)
- photographically** adv **فونوگرافي وينه** (روناكي)
- على نحو فوتوغرافي** أو (ضوئي)
- photography** /fə'tɒgrəfi/ n [U] **وينه گرتي**
- فونوگرافي يان روناكي**
- التصوير الفوتوغرافي** أو الضوئي
- photosynthesis** n **كرداري سهوزه بيكهاتن**
- (عملية) التمثيل الضوئي
- phrase** /freɪz/ n [C] **دهسته وازه**، **به شيك له رسته** (هك)
- دهسته وازه ي** (*in the garden*)
- عبارة**، **جزء من جملة** (و مثال عليه عبارة *in the garden*)
- داينه ربيزي**، **داينه تاشي به وشه**
١. **بعبه** أو **بصرغ بالكلمات**

phraseology /ˈfreɪzɪˈblɒdʒi/ n [U] **دەرپرین بهوشه،**
 ههلیژاردنی ووشه
 التبییر بالکلمات، اختیار الکلمات

physical /ˈfɪzɪkəl/ adj **۱. مادی (پینچهوانه‌ی گیانی و**
 ره‌وشتی)
 ۱. مادی (نقیض روحی أو أخلاقی)
the ~ world جیهانی سهرمایه‌داری
 العالم المادی
 ۲. سروشتزانی، جوغرافیای سروشتی
 ~ geography ۲. الجغرافیا الطبیعة
 ۳. له‌شی، به‌دهنی، هیزی له‌ش / *strength / beauty*
 هیزی ته‌نداری، جوانی جه‌سته‌ی ۴. سروشتی، فیزیایی
 ۳. جسدی، بدنی، قوه‌ جسدی / جمال جسدی ۴. طبیعی،
 فیزیایی
It's a ~ impossibility to be in two places at once
 مه‌حاله له یک کاتدا له دوو شویندا هه‌یین
 يستعيل أن يكون في مكانين في وقت واحد
physically /ˈfɪzɪkli/ adv **به‌جه‌سته‌ی، به‌سروشتی،**
 به‌مادی
 جسدیا، طبیعیا، مادیا

physician /ˈfɪʒiʃn/ n [C] **پزیشک، دانا**
 طیب، حکیم

physics /ˈfɪzɪks/ n **سروشتزانی، فیزیا، سروشته‌وانی**
 علم الطبیعة، الفیزیا، طبیعات

physicist /ˈfɪzɪsɪst/ n [C] **تایه‌تمه‌ند له زانستی**
 سروشت، فیزیایی
 الاخصائی فی علم الطبیعة، فیزیایی

physiognomy /ˈfɪzɪˈɒnəmi/ n [C,U] (pl -mies)
 زانستی که‌شناسی، به‌رزی و نزمی رویی زه‌وی و رواله‌تی
 سروشتی ولات
 علم القراة، التضاريس و الملامح الطبیعة للبلاد

physiological /ˌfɪzɪˈɒlədʒɪkəl/ adj **نه‌ندام ئه‌رکی**
 فیزیولوژی: په‌یوه‌ندی به‌کاری نه‌ندامه‌کانه‌وه هه‌یه
 فیزیولوژی: متعلق بوظائف الاعضاء

physiology /ˌfɪzɪˈɒlədʒi/ n [U] **فیزیولوجیا: زانستی**
 کرداری نه‌ندامه‌کان
 الفیزیولوجیا: علم وظائف الأعضاء

physique /ˈfɪʒiːk/ n **پیکهاته‌ی له‌ش**

بنیة الجسم و ترکیبه
 پیایوی به‌هیزی
 رجل قوي البنية
pianist /ˈpiənɪst/ n [C] **پیانوزدن**
 عازف الیان

piano /ˈpiːnəʊ/ n **پیانو**
 (موسیقی) بیان، پیانو

pick /pɪk/ n **۱. پیک، ته‌ور، (هه‌روه‌ها axe)**
 ۱. معول، فاس (أیضاً ~ axe)
 ۲. سیواک: داری دان ناژنه
 ~ tooth ۲. خلالة: عود تخلخل به‌الأسنان

pick /pɪk/ vt, vi **۲. (گول) لێ نه‌کاته‌وه، دایه‌مالێ،**
 به‌په‌نچه‌لێ نه‌کاته‌وه
 یخطف (الأزهار) یجرد، ینزع بالأصابع
 پارچه پارچه‌ی نه‌کا
 ~ ing sth to pieces ینزقه إرباً
 ۲. هه‌لی نه‌بزیری: *one's words = one's way/steps*
 وشه‌کانی به‌وردی هه‌له‌بزیری به‌ناگاداریه‌وه له‌ریگا
 قوراپه‌که‌وه ریته‌کات
 ۲. یختار، یستی: یستی کلماته‌ به‌نایه یخطف بحذر في طريق
 موحل
 ته‌نگی یه‌ هه‌له‌چتی، به‌خراپی مامه‌له‌ی له‌گه‌ل *on sb*
 ده‌کا جیاله‌وانی تر
 یضایقه، یسی، معاملته دون غیره
 ناکۆک ئه‌یین له‌گه‌لیا له‌سه‌ر *with sb* *have a bone to*
 کارێک
 یخطف معه‌ فی امر ما
 هه‌لی نه‌بزیری، پوخته‌ی نه‌کات
 ~ sth out یختاره، یستیه
 ۳. هه‌له‌ی گرتنه‌وه (له‌سه‌ر زه‌وی بۆنمونه) ده‌ستی *up*
 نه‌که‌وی (زانباری) (شه‌مه‌نده‌قه‌ر) نه‌قه‌ر هه‌له‌گرێ چالاکی
 و ته‌ندروستی بۆ نه‌گه‌رتنه‌وه (ووره‌ی) به‌رز نه‌یینه‌وه، پروای
 یه‌ نه‌کا
 ۳. یلنظ (من الأرض مثلا)، یحصل علی (معلومات)، (التظار)
 یأخذ رکابا، یستعید صحته‌ أو نشاطه‌ (معنویاته)، یصادق
 یه‌ نه‌ناسینی، نه‌که‌ویته‌ سه‌ر یه‌،
 ~ oneself up راته‌ په‌رێ
 یتعرف علی، ینهض من کبوته، یقف علی قدمیه

٤. دزی لئی نه کاگیر فانی نه پری
 ~ sb's pocket ٤. ينشل ما في جيبه
٤. له که سيکوهه ييروکه وهرده گری
 ~ sb's brains يحصل على افكار منه
٤. قوفل به نامیری تیر نه کاتهوه
 ~ a lock يفتح قفلا بالة مدببة أو بسلك
٤. به ناهق شر له گهل چه نده
 ~ a quarrel with sb که سينک نه کات
٤. يتعمد الشجار معه
٤. ره خندی لئی نه گری، به دواى عه پيه کانی
 ~ holes in sth دا ده گه ریت
٤. يتتقد، يبعث عن القيوب في شي ما
٤. هه ليزاردن، نه وشته ی هه ليزاردنه که ی نه که
 □ n [C] ويته سه ر
٤. اختيار، انتقاء، الشيء الذي يقع عليه الاختيار
٤. باشتر بينان، له هه مويان به خير تره
 the ~ of the bunch أفضلهم، خير من فيهم
٤. به کوله وه يان به سه ر شانه وه
 pickaback adv هه لگير اوه
٤. محمولاً على الظهر أو الكتفين
٤. پاشماوه ی خواردن، شتی جوراوجور
 pickings npl له وانه به قازانج لئی بيته وه، نه و قازانجه ی لئی ده سه ته
٤. به رکاوه
٤. قات متخلفة (من الطعام)، متفرقات يمكن أن تعود بريح، الريح العائد منها
٤. شروبی چالاک که ره وه، به هيز که ر
 pick-me-up n [C] (شراب) منشط، مقوي
٤. گير فان بر
 'pickpocket /'pɪkpɒkɪt/ n [C] نشال، سارق الجيب
٤. پيكاب، هه لگري ده رزی
 'pick-up /'pɪkʌp/ n [C] فوتوغرافي
٤. بيك آب، حاملة الأبرة الفوتوغرافية
٤. نو تومبيلي پيكاب، بو گواسته وه ی که ل و
 ~ truck پهل
٤. سيارة بيك آب، شاحنة خفيفة لنقل السلع
٤. سنگ، کوله که ٢. ده سه ته ی
 'picket /'pɪkɪt/ n [C] پاسه وان، پاسه فان ٣. ده سه ته ی کريکارانی مان گران که ريگه
٤. له وانی تر ده گرن به رده وام بن له سه رکار

١. وتد ٢. فريق من رجال الحراسة ٣. فريق من العمال
 الضريين يعنون غيرهم من مواصلة العمل
١. نه ييه سيته وه به ميخ، (نه سپ) نه به سيته وه
 □ vt به ميخ ٢. نيشكگريان کومه لئی فريياگوزار دانه نئ يوکاري
٣. پاسه وانی نه کات
 ١. يطوق بالآوتاد، يربط (حصانا) بوتد ٢. يضع خيراً أو مفرزة للطوارئ ٣. يقوم بالحراسة
١. شله به سه رکه مه ی ٢. (له شيوگی)
 pickle /'pɪkl/ n [C,U] کودا) به سه رکه
١. مرق التخليل ٢. (في صيغة الجمع عادة) مخلل
٣. له ته ننگانه دا، له ناخوشيدا، تی نه که وئی، ~
 in a (sad) له کيشه دايه
٣. في ورطة
٣. نه ييغاته سه رکه وه، له سه رکه دانه پياريزی
 □ vt يخلل، يحفظ في الخل
٣. گه شت و سه يران له ده شت
 picnic /'pɪknɪk/ n [C] نزهة للأكل في الهواء الطلق
٣. نه روا بو سه يران له (pres part-ing, pt, pp-ked)
 □ vi ده شت
٣. يخرج للنزهة والأكل في الهواء الطلق
٣. وينه گری، وينه گر
 pictorial /'pɪk'tɔ:riəl/ adj تصويري، مصور
٣. وينه، وينه گرتن
 picture /'pɪktʃə(r)/ n ١. صورة، رسم
٣. ناگادار نه کر يته وه له بارودوخه که،
 be put in the ~ ده خريته وينه که وه ٢. که سينک يان ديمه نيکی جوان
٣. يحاط علماً بالموقف، يوضع في الصورة ٢. شخص أو منظر جميل
٣. نمونه ی ته ندروستی به
 be the ~ of health ٣. يكون مثلاً للصحة
٣. سينه ما
 the ~ s ٤. السينما، دار الخيالة
٣. وينه نه کيشی، وينه نه گری
 □ vt يصور، يرسم، يصور، يتخيل
٣. تازه جوان
 picturesque /'pɪktʃə'resk/ adj (ديمه ن) پازاوه، چاو پروون نه کاته وه ٢. (که سينک، زماني، ره وشتی) جوان، ناياب، خوشدو (زماني گشتی ناسان)
٣. (المنظر) بديع، يروق للعين ٢. (الشخص، لفته، سلوكه) فاتن.

رائع، أخاذ، (لغة عامية بسيطة)

pidgin /pɪdʒɪn/ n [C] ناخوتې ره مه لې برېته
له ټيکه لکردنې ټينگيزې وه زمانیکې که *English*
وهک چيني ټونگه پښتن له نيوان ټنگليزو هاوولانياندا
رطانه هي مزيج من الانجليزیه و لفة اخرى (صينية مثلا) للثقافه
بين الانجليز و المواطنين

pie /paɪ/ n [C,U] کوليره به گوشت، کوليره به قيمه
فطيرة، فطير محشو باللحم أو الفواكه

piebald /paɪbɔ:ld/ adj (نہسپ) به له که ره ننگين په له
په له، ټيکه ل (دهنگ)
(الحصان) ابلق، ابلق (اللون)

piece /pi:ʃ/ n [C] ۱. پارچه، بهش، زگار، زيفار
۱. قطعه، جزء
ورد بوو، ټيکچوو، شکاو، شکسته
محطم، مهشم
ټيکې نه داتې، نه پشکينې
يحطم، بهشم، يتحطم
۲. نمونه، پارچه هه وال /
ناموزگارې
۲. نموذج، عينه: خبر / نصيحة
له ده رگاي به خته وه
من باب الحظ
۳. پارچه:
قطعه: ۳
قوماش يان شمهک به پارچه نه فروشريت
به دريزي به کسان ۴. پارچه به کي ويژه يې يان موسيقي
آهسته او سلع تباع بالقطعة باطوال موحدة ۵. قطعه ادبية او
موسيقيه
کاري باش، چاک
عمل رائع
۵. پارچه بهک له تا قم: تا قمی
چاله ۳۰ پارچه
۵. قطعه من طعم: طعم شاي من ثلاثين قطعه
۶. پاره ي نهخت: پاره ي ورده وهک به برې ~ *a shilling*
بهک شلن
۶. قطعه تقديده: قطعه تقديده من فته الشلن
پارچه کاني شټيک کوډه کاته وه (بونمونه وهک
شني شکاو)

يجمع أجزاء شيء (مكسور مثلا)

piecemeal /pi:smi:l/ adv (کاري خوزې نه کات)
له سه ر به شه جيا جياکان
(يؤدي العمل) على أجزاء متفرقة

piece-work n [U] (کاريک کرنې له سه ر وه رگيرې) به
ژماره ي پارچه يان به برې به ره هم هاتوو ورده گري
عمل يؤجر عليه) بالقطعة أو بقدر الانتاج

pier /piə(r)/ n [C] ۱. شوسته قهراخ ده ر يا ۲. پښې پرد،
کوډه که، ديوارې نيوان دوو ده رگايان دوو په نچه ره
۱. رصيف متد في البحر ۲. دعامة جسر، ركيزة، جدار بين
بابين أو نافذتين

Pierce /piəs/ vt, vi ۱. لني دادات، ده پيرزي، کوني
ده کا (به شټيکې ټيز)
۱. يطن، يخرق، يتقب (بشيء حاد)
۲. توند، ټيز، کونکه ر
a piercing voice ۲. (مجاز) قاس، حاد، نالاب

pierrat /piəra:t/ n [C] زرتک، گالته که ر
مهرج
خواناسي، دينداريتي،
خواپه رستي، کارنيک نيشانه ي خواناسين ي
تقوي، ورع، تعبد عمل يدل على التقوي

plifle /pɪfl/ n [U] پوچ پوچينزي، پوچ دناخافت، ژبه روه و
ناخافت، ورينه
(عامية) هذر، هراء، هذيان

pig /pig/ n [C,U] به راز، گوشتي به راز
۱. خنزير، لحم الخنزير
۲. پارچه ي دريژ له کانه زاي داريزراو، ناسني خاو *iron*
۲. کتله طويله من معدن مصروب: حديد خام، تماسيح الحديد

pig-headed adj که له رهق، سه ره شک، وازله که لله
رهقي ناهينې
عندي، لا يترحم عن رأيه
لانه به راز، پاولانا به رازان
زرييه او حظيرة خنازير

pigtail n [C] که زي، پرچ له پښتي سه روه شوړنه پيته وه
ضفيرة تتدلي من مؤخر الرأس
زياد له نيويست نه خوات
ياکل اکثر من اللازم

pigeon /pɪdʒɪn/ n [C] کوتر فاتموک، که قوک

- حمامة، حمامة
pigeonhole *n* [C] جاویک له چاره کانی چه کمه چه
 بو پوئینکر دنی و هره قه دانه نریت
 عین من العیون المرعبة فی خزنة لتصنيف الاوراق
 □ *vt* شتیك نه خاتنه ناو چاوی چه کمه جه وه پشت
 گوئی ی نه خات
 یضع (شیئا) فی عین من عیون خزنة و یهمله
The scheme was ~ d (پیلانه که) خرایه سه ره فه
 (پشت گوئی خرا) (خرایه پشت که نو)
 (مجاز) وضعت الخطة علی الرف (أهملت)
pigment /'pɪɡmənt/ *n* [C,U] بویه، بویه چی، ماده ی
 ره نگا و ره رنگ له شاننه کانی نازده لو رووه که
 صبغ، صبغ، المادة الملونة فی أنسجة الحیوانات و النباتات
pigmy /'pɪɡmi/ *n* [C] کورته بنه، ریو له
 قزم
 = *pygmy*
pike /paɪk/ *n* [C] (کون) شیر، رم که جه نگا و ره
 پیاده کان به کاریان نه هینا
 (قدیما) رمع کان یستخده المعارین المشاة
as plain as a ~ staff زور بوون و ناشکرایه
 فی غایة الوضوح
pike /paɪk/ *n* [C] (*pl* ~) ماسی ناوی سازگار
 زنجور، سمک الکراکی (فی العیاه الغذیة)
pilchard /'pɪltʃəd/ *n* [C] ماسی ده ریایی پچوک
 البشار، سمک بحری صغیر
pile /paɪl/ *n* [C] کوله که، پینشی شتیك
 رکیزه، دعامة
pile-driver *n* نامیر بو کوتان، داکوتانی کوله که
 آلة لدق الرکاتز أو الدعائم
pile /paɪl/ *n* [C] ۱. کومه له بهک، کوم، کورک ۲. پینایان
 کومه له خانووی گه و ره ۳. سامانی زور نه بی، ده و له مه مند
 نه بی، تیرو ته سه ل نه بی
 ۱. کومه، راکام ۲. مینی او مجموعه مبای ضخمه ۳. (ل. د)
 بشری، یفتی
 □ *vt* تی نه ترنجین، کوی ده کاته وه له پکا به شارو،
 به شیوه ی قوجه ک داینه نی
 یکدس، یکوم، یضع بشکل هرمی
 ~ *logs* دره خت هه لته چنی
 یکوم الاخشاب

- شت و مهک کوله کاته وه
 یکدس، یکوم الاشیاء
pile /paɪl/ *n* [U] داو تالی فدرش یان قه یغه، کورک
 وبر، زئیر (الطیفة أو السجادة)
pilfer /'pɪlfə(r)/ *vt, vi* نه دزی (به تابه تی شتی پچوک و
 بین فرخ)
 یسرق (بخاصة اشیاء صغیرة و نافهة)
pilgrim /'pɪlgrɪm/ *n* [C] حاجی نه وانه ی نه بون بو حج
 بو (مالی خوا)
 حاج
 ~ *s to Mecca* حاجی به کانی مه که
 حجاج بیت الله الحرام، حجاج مکه
pilgrimage /'pɪlgrɪmədʒ/ *n* حج، سهردانی مالی
 خواو شوینه پیروزه کان نه که ن
 حج، زیارة الأماكن المقدسة
pill /pɪl/ *n* [C] حهب (دهرمان)
 حبه من الدواء
 شتیکی پیس به پکانی و جوانی
 ده ره خات
 یظهر شتیا کریها فی صورة احسن
pillage /'pɪlɪdʒ/ *n* [U] تالان، تالان کردن، دزی کردن
 شه لاندن، به به ختهر مه: تالانی نه کا
 سلب، نهب، ینهب، یسلب
pillar /'pɪlə(r)/ *n* [C] دامه زراویک (بو یادگاری)، دنگ،
 ستون، کاریته، کوله که که (به کیک له بنه ماکانی پارت)، به
 کیک له لایه نگره گه و ره کان (بو کیشه بهک)
 نصب (تذکاری) عمود، رکیزه (مجاز) رکن (من ارکان حزب)،
 واحد من کبار المؤیدین (للقضية)
pillar-box *n* [C] سندوقی پوسته ی لوله یی
 صندوق برید اسطوانی
pillion /'pɪlɪən/ *n* [C] زینی دواوه ی سه ره پشتی
 نه سه پ، کورسی دواوه ی شوئیتری پاسکیل
 مقعد خلفی علی ظهر حصان، مقعد إضافی وراء سائق دراجة
pillory /'pɪləri/ *n* [C] (*pl* -ries) نامیریکی ته خته یه
 سه ره ده سستی تاوانباری تن له خری بو سووکا به تی پس
 کورنی
 آلة خشبیة یدخل فیها المذنب رأسه و یدیه للتشهر به
 □ *vt* سووکا به تی بین کردن، به ناشکرا نابرووی ده یا

	يشهر ب. يعرض للضيعة العلية
pillow /'pɪləʊ/ n [C]	بالگه، سه‌رین، بالیف مخذه، وساده
~ -case, ~ -stip	کیسیکی بالیفیکی کیس الوساده
pilot /'paɪlət/ n [C]	۱. رینمایین کاری کهشتی (له‌ده‌روازه‌ی به‌منده‌ر یان په‌رینه‌وه‌ی که‌نال) ۱. مرشد سفینه (فی مدخل میناه أو عبور قناته) پلان یان دامه‌زراوینگی نه‌زموننی ۲. فرۆ‌که‌وان <i>scheme</i> ۳. ریه‌ر، نیشانده‌ر
	خطه أو مشروع تجریبی ۲. طیار، ربان طائره ۳. مرشد، دلیل
□ vt	رینه‌ری نه‌کات، پیشانی نه‌دات یرشد، یدل
pimple /'pɪmpəl/ n	زیپکه، پرزگ، بزروک، زلب بشرة صغيرة، دمل صغيرة
pin /pɪn/ n [C]	ده‌رزی سه‌ر خپر دبوس
<i>safety</i> ~	ده‌رزی سنجاق، ته‌وقه دبوس آمان
<i>don't care</i> ~	به‌بیچ جوړی گوین مه‌ده‌رنی لا تبالی بالمره
~ <i>s and needles</i>	هه‌ست کردن به تیوه‌زاندن وه‌ک ده‌رزی ناژن
	(شعورب) تمیل، (احساس) کوخز الابره
□ vt (-nn-)	۱. به‌ده‌رزی دایده‌خات، جینگیر ده‌کا به ده‌رزی، تسنه‌ل‌کیشی نه‌کا ۲. له‌شوینن جینگیر ده‌بین، ده‌جه‌سپن، له‌جوله نه‌خرنی
	۱. یدبس، یشیت بدبوس، یشیک ۲. یشیت فی موضع ما، ینمع عن الحركة
~ <i>ned down by fallen timber</i>	داره که‌وتوه‌کان رینگه‌ی لن گرت که بجولن منته‌ الأخشاب الساقطة عن الحركة
~ <i>sb down (to a promise)</i>	پابه‌ندنی نه‌کا به‌هینانه‌دی به‌لینه‌که‌ی
	یلزمه بتحقیق وعده
pin-point vt	به‌ووردی دپاری نه‌کات یحدد بده‌
pin-prick n	ششکی دکنگ‌نگ که‌ر، هه‌ست بریندار نه‌کا

	(مجاز) شی. مکدر (یجرح الشعور)
pincers /'pɪnsəz/ n pl	گاز په‌نسه، نو‌قرچ، گیره کلابه، کماشه
pinch /pɪntʃ/ vt, vi	۱. ده‌ی قرینن، پیوه‌ده‌دا، گازلی لی ده‌گری ۱. یقرص په‌نجه‌ی <i>He ~ ed his finger in the doorway</i> یوبه‌ده‌رگا‌که‌وه قرص الباب أصعبه به‌شی سه‌روه‌ی <i>He ~ ed the top of the plant off</i> دره‌خته‌که‌ی بری قطع الطرف الطوي للنبته
	۲. نازاری ین نه‌گا له‌به‌ر <i>shoes that ~ (the feet)</i> ته‌نگی: پیللا له‌به‌ر ته‌نگی نازار ده‌گه‌به‌نن به‌ین ۲. یؤلّم لشدة الضيق: حذاء یؤلّم (القدم) لضيقه ۳. نه‌نالینن له‌به‌ر نه‌بوونی (پیوستی) <i>be ~ ed for money</i> پو) پاره ۳. یعانی من نقص (الحاجة إلى) المال ته‌زین له‌سه‌رما ۴. نه‌پدزی، ین مؤلّت <i>~ ed with cold</i> ته‌بیات قرصه برده ۴. (د) یسرق، یأخذ بدون إذن
□ n [C]	۱. ته‌سک، نفورچ ۱. ضیق، قرص هه‌ست به‌تالی هه‌زاری نه‌کات <i>fell the ~ of poverty</i> (مجاز) یشعر براره الفقر ۲. برینکی که‌م (به‌دوو په‌نجه هه‌ل‌گیرنی) <i>a ~ of salt</i> توزنی خوئی، پروشن ۲. مقدار شیل (یحمل بالاصبعین): قليل من الملح له‌کاتی پیوستی یان ناچارنی <i>at a ~</i> عند الحاجة أو الاضطراب نه‌گه‌ر به‌ پیوستی زانی <i>if it comes to the ~</i> إذا دعت الضرورة إلى ذلك ده‌رختی سنه‌ویه‌ر، داری سنه‌ویه‌ر ¹ pine /paɪn/ n [C,U] (شجره) الصنوبر، خشب الصنوبر ۱. لاواز ده‌بین، نه‌توینه‌وه، (خه‌م و په‌زاره) ² pine /paɪn/ vi ۱. ینعل، به‌زل، یدوب (أسی) ۲. شه‌یدای شتیک نه‌بین سه‌ز له‌کردنی <i>~ for / to do sth</i> کارینک نه‌کا

٢. يحن أو يشاقق لشيء / لعل شيء.
- pineapple** /ˈpaɪnæpl/ n [C] نة ناناس، بهره كهى
الآناس، ثمرته
- pingpong** /ˈpɪŋpɒŋ/ n [U] توبى ميز (تاوله)
پنگ پونگ
- تنس الطاولة، بنج بونج
- pinion** /ˈpɪniən/ n [C] گيرهى نىرو من دانه كانى
له يهك گير نهين
- ترس صغير تتداخل أسنانه فى ترس أكبر منه
- pink** /pɪŋk/ n [C,U], *adj* مينخه كى ٢. مينخه كى ٢. مينخه كى ٢. مينخه كى ٢.
١. وردى اللون، قرنفلى ٢. قرنفلى
٣. له تندرستى باش
٢. (د. ل. د.) فى صحة و عافية
- pinnacle** /ˈpɪnækəl/ n [C] ١. قوللهى بچووك له
گونسه بان، لوتكه، گويتك ٢. نهوج، راسه
١. برج صغير (فى أعلى سطح) ٢. أوج، ذروة:
- لهو پهرى ناوبانگيدا، لوتكهى
ناودارى
- فى أوج شهرته
- pint** /paɪnt/ n [C] شله پونك، شله يان دانه وئله پيو كه
يه كسانه به هه شتبه كى گالونيك
مكيال للسوائل أو الحبوب يسارى ثمن من الغالون:
- a ~ of milk / lentils*
- pioneer** /ˈpaɪəniə(r)/ n ١. پيشهوا، ريشاندهر،
پيشدار، ريشه له توپزينه وه به كدا ٢. ريشه پيشهنگى، دوزهر
١. الرائد، مسهد للطريق، السبكر، الرائد فى دراسة ما.
٢. مستكشف، الكشاف، مسهد الطريق
١. ريگاي نوى ي پونه كاته وه
برود، يشق طريقاً جديداً
- plous** /ˈpləʊs/ *adj* ١. ناينخوازى، خو پاريز ٢. نايندار،
گوى رايه لى دايك و باوكيتى
١. تقي، ورج ٢. (ا. ق.) مطيع، بار بوالديه
- plously** *adv* له خوا ترسى، به ستايشى
بتوى، بورج
- pip** /pɪp/ n [C] ١. ناوكى (پرتهقال يان سيو) ناوك
٢. نامازهى كات (له نيشتهگو و بلاوكهروه كان يا تله فون)،
فيكهى پچر پچر
١. بذرة (برقالة أو تفاحة)، نواة ٢. إشارة الوقت (فى الأذاعة

- أو الهاتف)، صغير متقطع
١. بوري، لولهك ٢. بزمارى دريژ،
شمشال، زورنا
١. أنبوب، ماسورة ٢. زممار، ناي، شابة
٣. بزمارى (شمشال) ٤. فيكهى سهركارى
the ~ كهشتيوان ٥. غليون
٣. زممار القرية ٤. سفارة رئيس الملاحين ٥. غليون، بية
- بيرو را / يلاتى خه يالى، ناكردارى
~ aream فكرة / خطه خيالية، غير عملية
- بيرى لى بكهروه
Put that in your ~ and smoke it قابل بيه نهگه وويست
فكر فى الأمر و قبله لو اردت
١. نهديگوزينه وه (ناو، نهوت) به بوري ٢. نهى لى
٣. فيقهه نه ليهدا يو بانگكردى كهشتيوانه كان
١. ينقل (الماء، النفط) فى أنابيب ٢. يعزف على الناي ٣. ينفخ
بالسفارة ليدعو الملاحين
- شاور لى نه دات بو كوكردنه وه
~ all hands on deck ي كهشتيوانه كان له سهركه شتى يه كه
يصر داعيا الملاحين إلى ظهر السفينة
- pipeline** n [C] هينلى بوريه (نهوته كان)
خط أنابيب (النفط)
- له ريگه دا، سهره تاي ريشان / گه شت
in the ~ فى الطريق، بده المسيرة / الرحلة
- piper** n [C] زورنا زهن، شمشال زهن
العازف على الزمار او الناي، الزمار
- piping** /ˈpaɪpɪŋ/ n [U] بورى كه به نهوى ناو يان كاره يا،
تورا بوري .. (دريژى) ده بين له بوري
الأنابيب الوصلة للماء أو الكهرباء (طول) عشرة أقدام
- ١٠ قدم
ten feet of lead ~ قور قوشم
من أنابيب الرصاص
- adj* (دهنگ) وه كه دهنگى بزمار
(صوت) كهصوت الزمار
- a ~ voice* دهنگى تيز
صوت حاد
- adv* گهرم، زور گهرم
حار او ساخن جدا
- piquant** /piːkənt/ *adj* (تام) تال و تيز، (فهرمانيك)
شاره زوى تيزوانين و خوتيهه لقورتانندن له سهموكارى

- بووروزینى
(طعم) لاذع، حاد، (أمر) مشير للفضول أو حب الأستطلاع
- *pliquancy** توندو تیزی، زمان گهزی
حرافة، حدة، لوذعية
- plique** /pi:k/ vt ۱. هستی یان که رامتى نه روشینى
۲. ناره زوی گوی بین دان و تیروانین زیاد ده کا
۱. یسرح الأحساس أو الکبریاء. ۲. یسیر الاهتمام أو حب الأستطلاع
۳. شانازی بیوه نه کات
۳. یحترَب، یختر
- توبه یی، کینه، رقی (بو بریندار کردن که سینتی)
غل، غضب، استیاء (الجرح الکبریاء)
- piracy** /paɪrəsi/ n [C,U] (pl -cies) جهرده یی،
دزینی نوسراو هونراوهی خه لکی، وه رگرتی خواوه نیتی
ویژه یی به دزی
قرصنة، سرقة مؤلفات الغير، إبتحال الملكية الادبية
- pirate** /paɪrət/ n [C] ۱. جهرده کان، کهشتی
۲. نهو که سهی به رده می که سینک بلاوده کاته وه
به یی مؤلته وه رگرتن
۱. القرصان، سفينة القرصان. ۲. من یطبع و ینشر مؤلفات غیره
دون إذن منه
- نوسراوی که سینکی تر به یی مؤلته چاپ نه کا و
بلاونه کاته وه
یطبع و ینشر مؤلفات غیره دون إذن منه
- pirouette** /piʁuˈet/ n [C] سورانه وه له سهر په نجه له
سهمای بالیه، زفرین (سهرین په کی یان تلان بالی))
الدوران على رأس الاصابع في رقص الباليه
له سهر نووکی په نجه سهما نه کات، له سهر یی
یان تلان سهما دکت (بالی)
یزقص على رؤس أصابعه
- pistol** /pɪstl/ n [C] ده مانجه، پشتوک
سدس
- piston** /pɪstɒn/ n [C] (فامیر یان پال پیونه نره) په ستین،
په ستینو
(فی آله أو مضخة) مکبس، کباب
- pistonrod** n [C] ده سکی په ستین، ده سکی په ستین
ذراع المكبس أو الكباب
- pit** /pɪt/ n ۱. چالیک له زهوی دا

۱. حفرة في الارض
چاله خه لوز، کانه خه لوز
a coal ~
- منجم نهم
چاله قسل ۲. جینگای دانیشن له دواوهی
a chalk ~
- هولی شانو ۳. جینگه زیبکه ی بچوک (له سهر پوی پیست)
حفرة الجير ۲. المقاعد الخلفية في صالة المسرح. ۳. نقرة أو ندبة صغيرة (على سطح الجلد)
۱. له سهر پوی پیست چال دروست نه کات
vt (-tt-)
۱. یتراک ندویا (على الوجه)
- دهم و چاو کونجاوی
a face ~ ted with smallpox
به هوئی ناوله وه
وجه مشوه بآثار الجدري
۲. ده سستی به سهر
~ one's strength against a rival
دانه گری، توانای خوئی تاقی نه کاته وه له دزی (نه یاران)،
هیزی خوئی کوله کاته وه
۲. یسلط، یختر قواه ضد (خسبم): یستجمع قواه و یختر قدرته
على قهر خصه
- چال، دا پو شراو پو راوی درنده، مه ترسی
'pitfall n [C]
چاوه پروان نه کراو، به به له داچوون
وجرة أو حفرة مظانة لصيد الوحوش (مجاز) خطر غير متوقع،
شرك يقع فيه الغافل
۱. داینه مه زوینى یان چادر هه
pitch /pɪt/ vt, vi
له دات ۲. (توب) هه له دات، فری نه دات، (که سینک)
دهاویته دهره وهی شوینه که، ده پداته لاه
۱. ینصب أو یضرب خیمه ۲. یسذف (الكرة)، یرمی، یسقی
(شخصاً) خارج المكان، یزیده جانباً
- سهر خو شه که براهه ده
P ~ the dunkard out
آلتي المخمور خارج المكان
۳. (وای لی نه کا)
He (was) ~ ed from the carriage
پکه وئی یان پکه وینه خواره وه، له گالیسکه که و ته خواره وه
۳. (بجمله) یقع أو یسقط سقط (التي) من العربة
- به سهر سهردا کهوت ۴.
He ~ ed on his head
(کهشتی) بهر زونم نه بیت به کار یگری شه پوله کان
(به راورد *roll*) ۵. (موسیقاً) پله یا چینه کانی دهنگ:
وقع على رأسه ۴. (السفينة) ترتفع و تنخفض بتأثير الموج
(قارن *roll*) ۵. (موسیقی) درجة أو طبقة الصوت:
- ناوازه که بهر ز
~ a tune too high / in a lower key
نه کا، نزم نه کا / هیواشی له کاته وه

- جرة، البلاسي، أبريق كبير
 هدزاري (دلی مرولی پتفه
 ده مینت) دیمه نی سۆزجولین
 مشیر للشفقة أو العطف
1. موخ، کاکل ناخ، کرۆک، مادهی
 نیسفه نجی له قهدهی روهک. 2. پوخته یان کورتهی قسه که،
 ناخاوتن
1. نخاع، ماده أسفنجية فی ساق النبیات. 2. (مجاز) زبده أو
 خلاصة الکلام
- قائم، تیز، هیز، پتو، ره وانیز
 (بخاصة) زاخر بالقوة أو المعنی. بلیغ
- بهزه و نیژی، هیزداری، پرمانا، به توندی
 بیلاغه، بقرة، بعمق، بحده
- داماو، شایه نی بهزه یی، سووک و
 پوچ، خویری
- یرتی له، جدیر بالشفقة، تانه، حقیر
- ههستیار / کاریگه به لاوانتدنه وه به له نگاز،
 ره بهن، بهزه یی هینر، خویری، بین یا بهخ
 شاعر ب / مشیر للثناء، حقیر، تانه
- به خه مباری، به دلۆقانی، بۆسوکایه تی بین
 کردن
- علی نحو محزن، مشیر للشفقة، مشیر للعطف / لأحترار
- بین بهزه یی، بین رهحم
 عديم الشفقة، لا یرحم
- بین بهزه یی، به بین دلۆقانی
 بدون شفقة
- مووجهی کهم، کیم کری
 کفان، راتب زهید
1. بهزه یی، پارانه وه،
 1. شفقة، رتاه
- مدرگ سوزی، دلۆقانی،
 مسیره بان، خهمداری، کولانی، جگه رسۆزی. 2. شستیک
 پیوستی به بهزه یی ههین
 یشفق أو یطف علی. 2. شی. يدعو للشفقة أو الأسف
 به داخه وه، بهزه یی پندا دیته وه
 من الوئسف أن ...
- سۆز یان بهزه یی هه به بۆی
 یطف أو یشفق علی
- یرفع طبقة النعمة / یخفضها
6. سووره له سه رکار کردن، به په رۆشه وه کارده کات، *in* ~
 وه به دلسۆزی
6. یعمل بحماسة وهمة
- هیرشی به هیز نه کات
 یهاجم بعنف
7. سه ریانه که خوار یالیز دانه نی
 یختار. یتخیر بطریق الصدفة. 7. یجعل السقف مائلا أو منحدرًا
8. شه ری خویناوی (ههردوو لاشهر
 که ره کان خوینان به ته وای بۆ تاماده کردو
8. معركة ضارية (أعد لها الخصان إعدادًا كاملاً)
1. شوینی وه ستانی فرۆشیاری ده ستگیر □ *n* [C]
 2. یاریگا (له یاری کریکت)، گۆره پانی یاری. 3. هه لدان،
 فریدان. 4. پله ی خواربوونه وه یان، خواری سه ربان یا بنمیج
 5. (موسیقاً) پله ی بهرز یان نزمی
1. مکان لوقوف البائع المتجول. 2. (فی لعبة الكریکت) میدان
 اللبب. 3. رمي، قذف. 4. درجة میل أو إنحدار السقف. 5.
 (السریتی، الحدیث) درجة الارتفاع أو الانخفاض
- چینی (دهنگه که ی)
 طبقه صوته
- the ~ of his voice*
- expectations raised to the highest ~*
6. پله: بۆ جوونه کان گه بیشته بهرزترین ناست گه بیته
 نه وه پری راده. 7. بهرزو نزمی پا پوره کان به هوی شه پوله
 کانه وه
6. درجة توقعات بلغت الحد الأقصى. 7. ارتفاع السفينة
 وانخفاضها بفعل العوج
- شهن، ته بور، کاریژ، باکهر، صلیب □ *n* [C] **pitchfork**
 مذراة
- ملیبی دکت، ده یکاته ملۆ، به پای ده کات □ *vt*
 یذری
- 2 **pitch** /pit/ *n* [U]
 قیر، رهشی تۆخ، زفت
 زفت، قطران، قار
- قیر تاوی نه کا قیر ریژ نه کا □ *vt*
 یزفت، یطلی بالزفت أو القار
- رهشی پۆخت، تاریک
 حالک السواد / الظلام
- کو په له، مه سینته ی گه وره □ *pitcher* /pɪtʃə(r)/ *n* [C]

- جرة، البلاسي، أبريق كبير
 هدزاري (دلی مرولی پتفه
 ده مینت) دیمه نی سۆزجولین
 مشیر للشفقة أو العطف
1. موخ، کاکل ناخ، کرۆک، مادهی
 نیسفه نجی له قهدهی روهک. 2. پوخته یان کورتهی قسه که،
 ناخاوتن
1. نخاع، ماده أسفنجية فی ساق النبیات. 2. (مجاز) زبده أو
 خلاصة الکلام
- قائم، تیز، هیز، پتو، ره وانیز
 (بخاصة) زاخر بالقوة أو المعنی. بلیغ
- بهزه و نیژی، هیزداری، پرمانا، به توندی
 بیلاغه، بقرة، بعمق، بحده
- داماو، شایه نی بهزه یی، سووک و
 پوچ، خویری
- یرتی له، جدیر بالشفقة، تانه، حقیر
- ههستیار / کاریگه به لاوانتدنه وه به له نگاز،
 ره بهن، بهزه یی هینر، خویری، بین یا بهخ
 شاعر ب / مشیر للثناء، حقیر، تانه
- به خه مباری، به دلۆقانی، بۆسوکایه تی بین
 کردن
- علی نحو محزن، مشیر للشفقة، مشیر للعطف / لأحترار
- بین بهزه یی، بین رهحم
 عديم الشفقة، لا یرحم
- بین بهزه یی، به بین دلۆقانی
 بدون شفقة
- مووجهی کهم، کیم کری
 کفان، راتب زهید
1. بهزه یی، پارانه وه،
 1. شفقة، رتاه
- مدرگ سوزی، دلۆقانی،
 مسیره بان، خهمداری، کولانی، جگه رسۆزی. 2. شستیک
 پیوستی به بهزه یی ههین
 یشفق أو یطف علی. 2. شی. يدعو للشفقة أو الأسف
 به داخه وه، بهزه یی پندا دیته وه
 من الوئسف أن ...
- سۆز یان بهزه یی هه به بۆی
 یطف أو یشفق علی

- توهره، ناوجهق، سهرته توهره یی
 محور، قطب، مرتکز
pivot /'pɪvəl/ n [C]
- ژینی، گرنگ، بیناتی، توهره یی،
 چالاکي
pivotal /'pɪvətl/ adj
- (مجاز) محور (التقاش) محوري، حیوي
 به دوری توهره نه یسوریتتهوه، توهره یی بو
 □ vt, vi دانهنی
 بدور او یدبر علی محور، یمحور، یزود بمحور
- نه جنه، جنوکه، فریشته یی بچوک
 جنه، حوریه صغیره
pxy, pxle /'pɪksɪ/ n
- تابلوی ناگاداری
 لوحه اعلان
placard /'plædɑ:d/ n [C]
- ناگاداری یهك ههل نه واسنی، رای ده گه یه نی که
 □ vt یعلق اعلانا، یطن عن
- هیوری نه کاتهوه، قایلی ده کات
 یهدی، یسکن، یسترخی
placate /'plækət/ vt
۱. شونین، جینگا، شار، شاروچکه،
 شونینی پهرستگه
place /'pleɪs/ n [C]
۱. مکان، موضع، مدینه بده، قریه، مینی، ساحه: مکان العباده
 شونینی رابواردن
 ~ of worship
 ۲. له شونینی خویدا به / له شونینی خویدا
 ~ in / out of نی به
 ۳. فی موضعه / فی غیر موضعه
 take ~ دهقه ومیت، روئه دات
 یحدث، یجری
 give ~ to ری ده کاتهوه، ری نه دکت
 یفسح او یخلی له مکان
 go ~ s سهرته کهوی یا نه گاته پله یی بهرز
 ینبج، یصل إلی مناصب هامة
 in ~ of له شونین، له جینگا، له بری ۳. نهو برگه یه یی که
 خوینتهر نه یگاتنی له پهراودا
 بدلا من. عوضا عن ۳. الفقرة أو الجزء الذي یصل إلیه القاری.
 من کتاب
 find / lose one's ~ نه یدوزیتتهوه / ونی نه کات نهو
 به شهی که بیوسته خویندنه که ی تهواو بکات
 یجد / یضیح الجزء الذي یجب ان یتابع منه القراءة
 ۴. کار، نیش، کاره که ی له دهست نه چنی ~ lose one's

۵. پله یی بهرز (وهك یشیرکین) ۶. جینگا، ناویانگی، پلهو
 پایه یی له ناوکومه لدا
 ۱. عمل، وظیفه: یفقد عمله ۵. مرتبه مرموقه (فی سباق مثلا)
 ۶. منزله أو مکانة اجتماعیة:
 له ناستی خوی نهو سینی
 keep sb in his ~ یوقه عند حده
 ۱. دایه نیت له شوینکدا، کاریکی بو نه دوزیتتهوه
 □ vt
 ۲. داوا یشکله ش نه کات بو کپینی بو نمونه شو تومیل،
 پروای یی نه کات
 ۱. یضع فی مکان، یجد مکانال. یوجد عمال ۲. یقدم طلبا
 بشراء (سیارة مثلا)، یولیه نته
 ۳. پلهو پایه یی نایابی
 The horse I backed wasn't ~ d
 دهست نه کهوی، نهو نه سپه که گرهوت له سهرکرد به پله یی
 نایاب سهرته کهوت
 ۳. یغوز بمرتبه مرموقه: لم یفز الحصان الذي راھنت علیه
 بمرتبه مرموقه
placid /'plæɪsɪd/ adj ناسوده، هینن، (که سینیکی)
 رووخوش، همدار، ناشتی خواز، ناسوده
 لطیف، ودیع، (الشخص) ودیع، سالم
placidly adv به همداری، به هیننی، به نایابی
 بهدوه، بوداعه
placidity n [U] هیننی، یی دهنگی، نازایی، همداری
 هدوه، وداعه، رباطه جانش
plagiarize /'plædʒaɪz/ vt بیرورای نوسرینک
 وهرته گری نه یگاته هی خوی، رمان یان په یقان ده دزت
 یتحل آراء و افکار کاتب آخرو ینسبها لنفسه
plagiarism /'plædʒaɪzɪzəm/ n [U] رمان یان په یقا
 دزین، دزیی بیروکه یی که سی که
 یتحال آراء و افکار الفیر، واقعه الانتحال
plagiarist n [C] نهو که سه ی که بیرو رای که سیک
 نه کات به هی خوی، رمان یان په یقان دز
 المستحل لآراء و افکار الفیر
plague /'pleɪg/ n [C] ۱. په تا، تاعون، قوزل قورت،
 په رزننگ ۲. کاره سات، هوی نه گه تی، به لا و مده تی
 ۱. وباء، طاعون ۲. کارنه، مصدر بلاه
 a ~ of locusts کولله داباریت به مسر شوینکدا
 اسراب من الجراد تفریر علی منطقه ما
 ۳. نهنگی یی هه لته چنی، رقی هه لته سینی، ییزاری
 □ vt

- داواکار گازنده کمر، دوژمن
الدعی (فی قضیة)، الشاکي
داخ له دل، داخاوی، دل
تهنگ، دل کوفان، خه مۆک
حزین، محزن، کتیب
نه یکات به برج، نه بهوئیتوه
یضفر، یجدل
برج، که زی، وینا، هونا
ضفیرة، جدیلة
قزی رینگ نه خابه شیوهی
برج
سرحت شعرها علی شکل ضفیرة
۱. نه خشه ی خانویه ره هیلکاری زهوی
(بره وارد elevation) ۲. نه خشه دانسان، پلان (وینه په کسی
به یانی بو پارچه کانی فامیریک) ۳. نه خشه یا هیلکاری زهوی
۱. خریطه لمبی (قارن elevation) ۲. تصیم (رسم بیانی
لأجزاء آلة مثلا ۳. خریطه آر مخطط لأرض)
۴. پلان، پروژه: دانانی *plans for the summer holidays*
پروگرامیک بو به سهیردنی پشوری هاوینه
۴. خطه، مشروع: خطه لقضاء الاجازة الصيفية
به گویره ی پلانی داریزراو ~ *working according to*
کارده کا
یعمل طبقا لخطه موضوعة
هیلکاری نه کا، نه خشه نه کیشی،
□ vt (-nn-)
سوره له سر، (کردنی کاریک):
یخطط، یرسم خریطه، یعترم، ینوی (عمل شیء):
پلانی بو نه کیشی وینویستی بو ناماده
~ sth out
ده کات
یخطط له و یعد له العدة
۱. پووی تهخت، رینگ
۱. سطح مستوی، مستوی
۲. ناست: له هه مان ناستدا
not in the same ~ as ...
نی به ۳. توژیکه ره وه، پلک که ره وه ی توژی دارو کاتزا ۴. بالی
فرۆکه
۲. مستوی: لیس فی نفس مستوی (کذا) ۳. مقشقة، مسحاج
للاخشاب أو العادن ۴. جناح طائرة
رینگی نه خابه (به رنه یا په پاچ)
□ vt
یسوی، یسج (بئارة أو مسحاج)
- ته کات (به پرسپاری زور)، ته نی یه هه ته چنی
یضایق، یغیظ، یزعج (بکثرة أشته مثلا)
plai /pleis/ n [C] جوړه ماسیه کی ده ریابه، ته خلیت
ماسی
سک موسی: ضرب من السمک البحري المنقطع
plaid /plæd/ n [C] په رویه کی خوری په نیکو تله ند
په کان زوریه کی کات نه یدهن به شانیا ند، چارۆکه
لقاع صرني یضعه الاسکلندیرن علی اکتافهم
plain /plem/ adj (-er, -est) ۱. ساده یی، ناسایی،
روشن، دبار، فاشکار، پوون، زه لال
۱. سهل، بیسط، واضح
پشکه و تینکی یی کیشه، یی تهنگ و چه له مه *sailing*
(مجاز) تقدم لا یقرضه مصعب
۲. ساده، ناسایی، یی نه خش و *food a ~ dress*
نیگار، زه لال
۲. بیسط، عادی، غیر مزخرف آر منق
جل و به رگی په سسی (جل و به رگی *in ~ clothes*
په سسی له بهر ناکات) ۳. (پیرو را، کاروبار) راست
فی ملابس ملکیه او مدنیه (لا یرتدی زیا رسیا) ۳. (الأنکار،
الأعمال) صریحة
راسته ره و، راستگو، به راشکاوی، نیکه سری *in ~ words*
مستقیمه، صادق، بصراحة
قسه له روو ته بم له گه تا،
to be ~ with you
به راشکاوی له گه تا نه دویم
ساکون صریحا مکه
مامه له کردن به راشکاوی و راستی، *~ dealing*
په کسه ۴. (روواله تی که سیک) جوان نه یی، سه رنج راکیش
نه یی
تعامل بصراحة و صدق ۴. (مظهر الشخص) غیر جمیل او جذاب
به ناشکرای، به ساده یی، به ناسانی، به **plainly** adv
دلسوزی
بوضوح، بیساطه، بإخلاص
به ناسانی، ساده و ساکار، راستگو، **plainness** n [U]
قسه له روو، په وه فا
سهوله، بساطه، صدق، صراحة، إخلاص
ناسان، تهختایی زهوی
سهل، أرض منبسطة
plaintiff /pleintf/ n [C] شکاتکهر، (له کیشه په کدا)،

plaintive /plemtrv/ adj**plait** /plæt/ vt

□ n [C]

plan /plæn/ n

□ vt (-nn-)

plane /plein/ n [C]

□ vt

adj راسته پروو، پلنك، وهك پهك
مستر

2 plane /pleɪn/ *n* [C] جوره دره ختيكه (چنار)
(شجر) الدلب

planet /plænt/ *n* [C] نه ستيره ي گه روځ، هه ساره
كوكب سيار، تابع لكوكب آخر

planetary *adj* هه ساره ي، نه ستيره ي
كوكبي، نسبة إلى الكواكب

plank /plæŋk/ *n* [C] ۱. ده پ، تهخته دارنيكي دريژو
نه ستور ۲. بهنديان خالي بنه رته له له سياسته تي پارتيدا
۱. لوح خشب (طويل و سيك) ۲. بند رئيسي في سياسته حزب
□ *vt* ~ *sth* down هه لي نه دا (پونمونه پاره)
پوسه رميزي نانخوردن
(ل. د.) يلقى (تقودا مثلاً) على المائدة

plant /plɑ:nt/ *n* [C,U] ۱. رووهك، چانندن، رواندن
۲. به دهك، شتو مهك
۱. نبات، زرع، غرس ۲. معدات، تجهيزات
كښلگه پويستي ~ *The farm has its own lighting*
به پيداويستي رووناكي تايهت به خوي هه په
للمزرعة تجهيزات الاضاءة الخاصة بها
۱. ده چينيت، ده روينيت (له باخ يان زوى)
۲. جينگيري نهكات، چه سبي نهكات
۱. يزرع، يغرس (في الحديقة أو الارض) ۲. يبت، يرسخ:
~ *oneself in the doorway* راده وهستي بين جوله
له راره وه كه دا نه وهستي و قاچي بلاو داده ني
يقف ثابتاً في المدخل
۳. دائمه زري، دروست ~ *one's feet wide apart*
نه كرى
يقف مباعداً ما بين قدميه ۳. ينشي.، يؤسس (مستعمرة مثلاً)
~ *er* چينه، خاوهن كښلگه
زارع، صاحب مزرعة

plantain /plæntɪn/ *n* [C] موزي به هه شت، جوره
موزيكي گه وره به، دره ختي موزي به هه شت
موز الجنة، نوع من الموز الكبير، شجرة موز الجنة

plantation /plæntɪ'neɪʃn/ *n* [C] ۱. كښلگه، زهوى
دره ختاوي، چانندنك ۲. كښلگه ي چا يا لوكه
۱. أرض فيها أشجار ۲. مزرعة شاي أو قطن

plaque /pla:k/ *n* [C] قايي كانزايي يا گلښه ي سيني

(له سر ديواردا) ده نري يوجواني يان ياده وهري
طبق معدني أو صيني (على حائط) للزينة أو الذكري

plaster /plæstə(r)/ *n* [C,U] ۱. گهچ، سپيكره وهى
ديوار، بورهك، موله ۲. پلاستر، له زگه ي پزيشكي
۱. جص، بياض للجدران ۲. لصوق، لزقة (طبية)
□ *vt* ديواره كه گهچ كارى نهكات، له زگه دائه ني و
له زگه لي نه دات ۲. داي نه پوښني، سبي دكت، گيچ دكت
يكسو أو يظي حائطاً بالجص، يملط، يرضع لصوقاً أو لزقة
۲. يظي ببطقة كتيفه
قزى چه و به چيني روځ، قزى *hair ~ ed with oil*
روځاوي
شعر مظى ببطقة كتيفه من الزيت

plastic /plæstɪk/ *adj* ۱. نهرم، گونجاو، پلاستيك
۱. لدن، قابل للتشكيل
شل ومل، نهرموكه، نهرم گلي *Clay is a ~ substance*
پلاستيكي به، ماده به كي نهرموكه (كهل و پهل) له ماده يي
نهرموكه دروست نه كرى
الطين مادة قابلة للتشكيل، (البضاعة) مصنوعة من مادة لدنة
۲. هونري شيوه كارى وهك (هه لكولين و *the ~ arts*
په يكه رسازي)
۲. القنون التشكيلية (كالتحت أو عمل التماثيل)
نهنه رگه ري جوانكارى *~ surgery*
الجرامة التجميلية
۳. نهرم، ناسك، شل و مل، *the ~ mind of a child*
نه قلبي مثال كه نه تواني به ناساني هه لي سوريني
۳. (مجاز) مرن، لدن: عقل الطفل الذي يسهل تشكيله
□ *n* [C,U] ماده به كي نهرم، پلاستيكي
ماده بلاستيكية أو لدائيه
نهرم، گونجاو، پلاستيك، **plastics** /plæstɪk/ *npl*
پلاستيك زاني، نهرموكه زاني
لدان، بلاستيك، علم اللدائن
گونجانندن، نهرموكه **plasticity** /plæstɪsɪtɪ/ *n* [U]
زاني، نهرموكه ي، ناچيري
طراعيه، لدونه، قابليه، التشكيل
۱. ده وري، قاپ، پراوپري قاپه كه، **plate** /pleɪt/ *n* [C,U]
نامان
۱. صحن، طبق، صحفة، مله طبق
قايي له گوښي مانگا *a ~ of beef*

صحن من لحم البقر
 شتيك يتشكش به كه سينك ~ *to hand sth to sb on a*
 نه كات كه خوئی پئوه هيلاك نه كر دېئ
 يقدم شيئا لشخص لم يبدل جهداً للحصول عليه
 تاقي دداني ده ستركرد ۲. تابلو، ته به قه ~ *dental*
 (له كانزا يان شوشه) ۳. پارچه تهنه كه به كه به ده درگاوه
 هه كه واسرئ ناوی خواهن ماله كه و پيشه كه ی له سر نه
 نو سري ۴. تابلو: ويته له سر لاپه ره به كي ته واوی په پراو،
 كليشه ۵. كدل و پهلئ سه رخوان، زيو دروستكراو
 طقم اسنان صناعه ۲. لوجه، صفيحة (من المعدن أو الزجاج)
 ۳. لوجه مثبتة على الباب تحمل اسم الساكن و مهته ۴. اللوحة:
 صورة على صفحة كاملة من كتاب، كليشية ۵. أدوات المائدة،
 فضيات
plate-glass *n* [U] ته به قه شوشه ی تاو يته يا
 په نجره ی گه و ره
 بلور للمرايا و النوافذ الكبيرة
 ۱. روپوشی نه كا به شوشه يان كانزا، تهنه كه ی □ *vt*
 تي نه گري
 ۱. يصفح، يكو بصفاتح معدنية
 ۲. رووكهش نه كات، كه و چكي *silver ~ d spoons*
 روپوش كراو به زيو
 ۲. يوه أو يطلي: ملاعق مطلية بالنفضة
plateful *n* [C] برقاينك، پر ناماينك
 مله صحن أو طبق
plate-layer *n* [C] كريكاري تايهت به راكيشاني هئي
 ناسن و پاراستي
 عامل دريسته: عامل مختص بمد قضبان السكة الحديدية و
 صياتها
plateau /'plætəʊ/ *n* [C] بان، بانو، بانه، بانك
 (pl ~ s, ~ x ~ z)
 هضبة، نجد
platform /'plætfɔ:m/ *n* [C] ۱. هه رزال، شوسته، به رزهك
 (له ويستگه ی هئي شه مه نده فهر) مه نبر، به رزهك، سه كنو
 ۳. به رنامه ی رامياي بو پارتيك يان هه ليزراونيك
 ۱. رصيف (في محطة سكة الحديد) ۲. منبر، منصة ۳. البرنامج
 السياسي لحزب أو مرشح
platinum /'plætɪnəm/ *n* [U] پلاتين، ثالتوني سبي
 زبري سبي

البلاطين، الذهب الابيض
 تيشي ياقه يهك **platitude** /'plættɪtju:d/ *n* [C,U]
 دوياره كراوه و پيشتر زانراوه
 ملاحظة أو قول مكرر و معروف سلفا
 ته به تيكي گه و ره (ته خته) له نگر، **platter** /'plætə(r)/ *n*
 سيني
 طبق كبير (خشي عاده)
 ۱. (ببانو، به هانه) باوه ريار، **plausible** /'plɔ:zəbl/ *adj*
 قابيل كهر، قايبار، په سه ند ۲. (كه سيكي) زمان لوس
 هه كه فريوني كه پرواي يي بكي
 ۱. (العجة، العذر) مقنع، مقبول ۲. (الشخص) لديه من اللباقة ما
 يوهك بصدقه و اخلاصه
 (ناي كه) قبايزه، ساخته چي به *a ~ rogue*
 (ياله من) مخادع محتال
 ماقولي تي، **plausibility** /'plɔ:zə'bɪləti/ *n* [C,U]
 باوه ريار (شتيك رووداويك) قابيل باري (دياره)
 مقولية (الشيء، الحدث)
 ۱. (پيجه وانه ی) پاري نه كات، **play** /pleɪ/ *vi, vt*
 دله يزت، كات به سر ده يا
 ۱. (نقيض *work*) يلعب، يلهر
 به يار يوه خوئی خهريك نه كا، به شداري ~ *games*
 نه كات له ياري دا ۲. موسيقا نه نه ني: (له سر ناميري موسيقا)
 نواندن نه كا:
 يلهر بالالعب، يشترك في لعبة ۲. يعزف (على آلة موسيقية)،
 يبتل:
 رولي هاملت نه ييني *~ ing (the part of) Hamlet*
 يقوم بتثيل دور هاملت
 گيلاته هه لس و كهوت ده كات، خوئی لي *~ the fool*
 گيل نه كا
 يتصرف بعماقة، يتعاطق، يتغابي
 خو به نازا و به شه ره ف داهه ني (نازار يانه *~ the man*)
 بو نابرو دارانه شه ره ف هه لسو كهوت ده كا)
 يتصرف بشجاعة و شرف
 زيرانه ره فتار نه كات ۳. (به كار هيتاني تايهت *~ safe*)
 له گه ل ناو):
 لا يخاطر ۳. (استعمالات خاصة مع الأسماء)
 قيلي لي نه كات نه يخانه ته له وه، *~ a trick on sb*
 نه يخانه گويه نده وه

یخده، یحتال، علیه، یوقعه فی مقلب
 به خرابی په کاری نه هینئ *~ a trick with sth*
 یسی، استماله
 نه وهی که هه پته تی باش په کاری *~ one's cards well*
 نه هینئ، په کاری هینانی تاییهت له گه ل *(adv and prep)*
 به که مته رخه می (کار بک)
 یحسن استغلال ما عنده (استعمالات خاصة مع *adv and*
prep) یؤدی (عمله مثلا)
 ده کات *~ at sth*
 علی نحو غیر جدي
 گائته ی پئ نه کا، یاری پیوه ده کا، که مته رخه مانه بیر *~ with*
 له کاره که ده کاته وه
 یستهن او یعبت ب، بتلاع ب، یفکر بأمر بتقلیل من الحد
 ۴. (له شیوگی داخوازی دا)، خوت گورج که ره وه، *~ up*
 توانات زیاتریخه ره کار
 ۴. (فی صیفة الامر عادة) شد حیلک، ضاعف جهودک
 ماستاو نه کات، مامه یی بو نه کات، *~ up to sb*
 ده ورورگرده دا
 بتلقه، یترلف الیه
 نه یقوزئته وه (ترستوکی په که ی) بو *~ upon (sb's fears)*
 به رژه وهندی خوئی
 یستغل (مخاروفه) لمنفحة الشخصية
 به گویره ی به رژه وهندی خوئی *~ into sb's hands*
 هه لسوکوت نه کات، به شیوه په ک هه لسوکوت نه کات که
 زه ره ری بو خوئی و سودی بو نه یاره که ی ییت
 یبصرف لمصلحته، یبصرف بطریقه تعود بالضرر علیه و بالتلف
 علی خصه
 به نه چه بو، هیلاک، یئ سوود، یئ که لک *be ~ ed out*
 منه رک، مضنی، معدوم التلف
 ۵. (پرووناکی، ناو) *sunlight ~ ing on the water*
 نه دره وشیتنه وه: پرووناکی خویره که له سهر پرووی ناوه که
 نه دره وشیتنه وه
 ۵. (الضوء، الماء) یتراقص: ضوء الشمس یتراقص فوق
 (صفحة) الماء
 کانیاهو کان، *fountains ~ ing in the park*
 ناو پرژینه کان له باخچه که دا نه خوئته وه ۶. ده رنه په ری،
 ده رنه چی، نه بیتری نامازه ی نه کات، ناراسته ی نه کات
 نوافیر تراقص فی المنتزه ۶. یطلق، یبطلق، یوسل، یوجه:

پرووناکی *search-lights ~ ing on the clouds*
 سوواخه کره روه هه وره کان ناراسته کراون
 انوار کاشفه موجه نحو القیوم
firemen ~ ing their hoses on a burning building
 پیوانی ناگر کوژنه وه سه رقانی کوژاندنه وه ی بیئا په کسی
 ناگر تیه ربون
 رجال اطفاء یسلطون خرطومهم علی مبنی محترق
 ۱. (پنجه وانهی یاری رابواردن *□ n [C,U]*
 به گائته وه، یاری، گائینه
 ۱. (تقیض *work*)، لب، تسلیه، لهر
 به شیوه ی یاری وگائته، یئ هووده کاری ناسان، یئ *in ~*
 هیلاکی
 علی سبیل اللهر والزحاح، عابثاً عمل سهل (لا یطلب جهداً)
 ۲. شانو گه ری: شانو *the ~ s of Shakespeare*
 گه ری به کانی شکسپیر
 ۲. مسرحية: مسرحيات شکسپیر
 ۳. دوپانندن، قوماز کردن، *lose £ 50 in an hour's ~*
 له کیسی چونئ ۵۰ جوئه په له په ک کاتز میردا
 ۳. مقامرة
 ۳. (قوماز) یاری قوماز له سهر پاره ی زور *high ~*
 قمار: یلب (القمار) علی مبالغ کبیره
 ۴. وشه کاری: پروانه (*pun*)، به کار هینانی *a ~ on words*
 وشه بو دوو مه بهستی جیاواز ۵. ده وشاوه ی تیشکی خوور
 ۴. تلاعب بالالفاظ (انظر *pun*)، استعمال کلمه تدل علی معنیین
 مختلفین ۵. تراقص اشعة الشمس و نحوه
 ۶. بواری، ریگه به جوئه ی جلوه ی به رنه دا *give one's*
 ۶. مجال، یسح بحریة الحركة:
 سه ره بست نه دا *fancy full ~*
 الحركة: یطلق لخیاله العنان
 گری په ک باش توند *a joint with too much ~*
 نه کراوه
 وصلة غیر مشدودة جیدا
 ۷. ده ست به کاره که نه کات *come into ~*
 ۷. یشرع فی العمل
 به هه موو هیزیکه وه کار نه کات *be in full ~*
 یعمل بکامل الطاقة
 به کاری دینئ، نمایشی ده کا، نه یخاته پروو *bring into*
 یستخد، یعرض، یظهر

fair ~ راستی، پاکی، یه کسانى ، عدل، نزاهة

player /pleɪə(r)/ *n* [C] یاریزان، یاریکەر، لیزباز، موسیقارەن، لە یزقان، ئەکتەر لایب، عازف، مەتل

'playbill *n* [C] ناگاداری لەسەر شانۆگەری اعلان عن مسرحية

'playboy *n* [C] گائەچى، كەیف خۆش، گەرزوك، لەخۆشیدا نوقوم بووه شخص ماجن، منفس في الملذات

'playgoer *n* [C] دها تو چۆكەر بۆ شانۆگەری كه التردد على المسرح

'playmate *n* [C] هۆگرى یاری یان هاوێرى یاری، یاریباز رفیق، آرزمیل اللب

'playroom *n* [C] ژووری یاری، (بۆمندا لان) غرفة اللعب (للأطفال)

'plaything *n* [C] یاری، بوکه شوشه اللعوبة، لعبة، دمية

'playwright *n* [C] نووسەر، یان نووسەری شانۆگەری، نڤسەری شانۆگەری كاتب أو مؤلف مسرحي

playful /ˈpleɪfʊl/ *adj* گائەچى، تەلەكەباز، لە یزوك، دەست باز، گائەكەر مزاح، ماجن، لعوب، مداعب، هازل

playfully *adv* بە گائەوه، دەست بازی، گائینه، لە یزوك بهزل، مزاحا، مداعباً، هازل

plea /pli:/ *n* [C] ١. وەلامى تاوانبار بۆ ئەو تاوانەى پروبەروى بۆتەوه، پەلپ گرتن ٢. داواكارى: داواى یارمەتى، پارانهوه ١. جواب المتهم على تهمة موجهة اليه ٢. إلتماس، طلب: التماس بالمساعدة

٣. بیان، پۆزشت، پەلپ گرتن، دلەوايى، ~ for help داواى لیووردن یان لیخۆشبون ٣. ذریعة، حجة، عذر، اعتذار

plead /pli:d/ *vt, vi* (*pt, pp* ~ ed) ١. بەرهانی دکت، وەلامى تاوانیک ئەداتەوه له بەر دەم دادگسا، هیفی دکت، کارى خۆ بهانه دکت، بەرگری دەکات، پارێزەر ئەگرى بۆ

پشتگیری له کێشه کەى، بریکارى ئەکا ١. برد على تهمة امام القضاء يدافع، يرافع: يوكل محام بالمداغة عن قضيتە

دان بە تاوانە کە پەدا دەنى، دان ئەنیت بە کردنى (بۆ *guilty* ~ نمونه تاوانى) يعترف بالجرم، يقر بارتكابه (للجريمة مثلا)

داوا ئەكات بۆ بەزەيى ~ with sb to show mercy هاتەوه یناشدە اظهار الرحمة

٣. پاکانە بۆ کارە کەى دەکا بە بیانویەك: *The thief ~ ed* ٣. بیرر عملة

دزە کە هۆى دزیه کەى دەخاتە پال هەزارى وکەم *poverty* دەرامەتى بەذر ما: برر اللص سرقتە بالفقر

pleasant /ˈpleznt/ *adj* دلخۆشکەر، بە تام و خۆش سار، ممتع، مفرح

pleasantly *adv* رووخۆش، بەشادی، بەخۆشى دود، بسرة، بابتهاج

pleasantness *n* [U] نەرم و نیاىى، گائەبازى لطف، نكاهة

pleasantry *n* [C,U] سوکە گائە، یاری، لە یزتن دعاية، مزجة، هزل

please /pli:z/ *vt, vi* قايلى دەكات، دلخۆشى دەکا، ئە پەینتەوه سەرخۆى یرضى، يسر، يروق ل

بە پارمەتیت، تکیایە ~ (if you) ~ إذا مسحت، من فضلك

pleasing *adj* دلخۆشکەر، خۆش، ناسودەهین سار، ممتع، مبهج

pleasure /ˈpleɪzə(r)/ *n* [C,U] ١. خۆشى، بەختیاری، خۆشى ١. متعة، سعادة، غبطة

take ~ in شاد دەبى بە، پى خۆشه يسعد ب، يستمتع ب

بەخۆشى، بەهەموو دلیکەوه دلێ رانه گرى ~ with ٢. سەرچاوهی کامەرانی بسرور، عن طيب خاطر ٢. مصدر سرور

pleasureable /ˈpleɪzərəbl/ *adj* خۆش، خۆش مەند،

	که یف خوش بهختاری متع، سار، جالب للسعادة
pleat /pli:t/ n [C], vt	قد، لوج و بیچ، دهق تیة، طية
<i>a ~ ed skirt</i>	تنورهی پلیسی، لوج تنورة أو جونة مكسرة، بلییة
plebeian /plɪ'bi:ən/ n [C], adj	(پیاو) ساده، گه لیر ولاتی ی ساده، له کهسانی گشتی میللت (رجل) من العامة أو الدهماء
plebscite /plebsɪt/ n [C]	پراوهرگرتنی گشتی گهل إستفتاء عام للشعب
pledge /pledʒ/ n [C,U]	۱. به لین، رههن گرتن، په یف، قهباله، بارمته، گرهو، به لین ۲. بارمته ی (خوشه ویشتی، ره زامه ندی) به لین، په یمان دهسته بهری، گرهو ۱. رهن، عربون، ضمان ۲. عربون (الحب، الرضى) وعد. عهد <i>a ~ of friend ship</i> په یمان دان، به لینی هاورپیته ی عهد بالصدقة
<i>under ~ of secrecy</i>	به لیندان به پاراستنی نهینی تعهد بالکتمان (السرية)
	۱. رههن ده کات، شتیکی لاداهنی وهک رههن، به لین ده دات به (کردنی شتیکی) ۲. به چاوی (تهندروستی فلان) ده خواته وه ۱. یرهن، یودع علی سبیل الرهن، یستعهدب (عمل شيء) ۲. یشرب نخب (صحة فلان)
plenary /pli:nəri/ adj	(دهسه لاته کان) بین ستور، به ته واوی، رهها (کویونه وه که) به ستراوه به ناماده بوونی همه مو ته ندانان (السلطات) غیر محدوده، تام، مطلق (الأجتماع) منعقد بحضور جميع الاعضاء
plenipotentiary /plɪnɒpə'tenʃəri/ (n pl)-seir, adj	(نیراو، نویتهر یان بالویز) دهسته لاتی ره هسای پیندراوه، نویته رایبه تی پی سپیتردراوه له لایهن حکومه ته که په وه (مبعوث، مثل أو سفیر) مطلق الصلاحية، یحمل تفویضا تاما من حکومته
plenteous /plentəs/ adj	زه حف، زور زور، بهردار، به پیست وپه ره که ت (د. وافر، غزیر، مثر ۴)

plentiful /'plentɪfl/ adj	زور، فره، گه له که، زه حف وافر، غزیر
plenty /'plenti/ n [U]	زوری، گه له کی، تیرهانی وفرة، کثرة
pleurisy /'pluərəsɪ/ n [U]	(نه خوشی) ناف سینگ ذات الجنب (مرض)
pliable /'plaiəbl/ adj	نهرم و نیان، لیورده، هه لسو که وت نهرم مرن، سح، لین العریکه
pliability /plaiə'bɪləti/ n [U]	نهرمی، لیوردی، نهرمیاریتی مرنة، ساحة، لیونة العریکه
pliant /'plaiənt/ adj	نهرمیاریتی، نهرمی مرن، لین العریکه
pliers /'plaiəz/ npl	مه قاش، گرهو زرده، کماشه
plight /'plait/ n [C]	گینچهل، تنگ و چه له مه تنگانی، ته له زکه، که سهر ورطه، مأزق کار و باره کانی له حالته تی ~ <i>His affairs were in a sad</i> خراب بووندا بوون کانت اموره فی حاله سیته
plight /'plait/ vt	په یمانی ده دا به لین به خودی خوئی ده دات یأخذ علی نفسه عهدا أو مرتقا: <i>~ one's word</i>
plinth /'plɪnθ/ n [C]	بنکی چوار گوشه شوینیک یان په یکه، بنکی چوار گوشه ی ستون یا خود په یکه القاعدة العریقه لمرود أو تمثال
plod /plɒt/ vi, vi	به هیواشی ده روا ت، کارنه کات، چونا کران، دهنگی پی یان گران بیشی / یعمل بیطه و تأمل <i>~ ding away at one's work</i> <i>~ ding along the road</i>
plodder n [C]	کریکارینکی له سه رخو و ئیشکه عامل بیطه و لکنه مجد
plot /plɒt/ n [C]	۱. پارچه زوی ۲. سه رکورشته ی چیروک یان شانو گهری ۳. پیلان

۱. شجاعه، جرأ، جسارة
 كورينكى نازاوبه جهرگ
a boy with plenty of ~
 صبي جسور
۲. شجاع، جري، جسور
 به نازاوبه، ويژايى
plucky adj (-ier, -iest)
۳. شجاعه، بجساره
 به نازاوبه، بجساره
pluckily adv
۱. دهه مه وانه، پلاك، سهردلك،
 سهردبند، زمانه ۲. پلاك (گه پهنه له شاميرى كاره بادا)
 ۳. مومى چهرخ (له فوتومبيل) دا، پلاك
plug /plʌg/ n [C]
۱. سداة، غطاء، سطم ۲. قابس (في آلة كهربيانية لتوصيلها
 بالمأخذ) ۳. شمعَة اشعال (في سيارة)، بوجية
 ۱. ده گرنت، داينه خات
 ۱. بسد، سطم
 ۲. تينه كوشن، ههولته دا به چوست و
plug vt, vi (-gg)
 ۱. بید، بسطم
 ۲. تينه كوشن، ههولته دا به چوست و
plug away at
 ۱. بید، بسطم
 ۲. بصل بجد و نشاط، يكد، يكدج
 ۳. پلاكى شورگه كاره بايى به كه نه گه ينى به
plug in
 سوچي سهره كى
 ۳. بصل قابس (الفصالة الكهربيانية مثلا) بالمأخذ
 ۱. هه لوزه، حليك، دهه ببول ۲. شتيكى
plum /plʌm/ n [C]
 ويستراو (وهك پيشه به كه به موجه به كى زور)
 ۱. برقوق ۲. شي، مرغوب فيه (مثل وظيفة برتوب ضخم)
 پارچه، كيك، يان پورهك
 ~ -cake, ~ -pudding
 ميوزيان شهريه تي ميوز و به هاراتي تي نه كرى
 فطيرة أو كعكة يدخل فيها الزبيب والبهارات
 پدى بالنده
plumage /plu:mɪdʒ/ n [U]
 ريش الطائر
- شاوولي به نا، كور ينف، ديوار پيو
plumb /plʌm/ n [C]
 شاقولي ته كوز
 فادن البناء، ميزان استقامة البناء
 لار، خوار، ناراست، ناشاقول، چه ماوه
 ~ *plumb out of*
 غير قائم أو مستقيم، مائل
 به كسهر، به ته واوي، ره ها، شاقولي
 ~ *plumb adv*
 تماما، مطلقا، عموديا
 ناوه رو كى كاره كه ي بو ده رده خا
 ~ *plumb vt*
 (مجاز) يستكنه بواطن الامر
 بوزيچي، ته نه كه چي،
plumber /plʌmbrə(r)/ n [C]
۱. قطعه ارض ۲. حبكة الرواية أو المسرحية ۳. مؤامرة
 ۱. پيلان نه گيرى، كوزه نه ده نيته وه پيلان
 ۱. ينامر، يدبر مكيدة
 ~ *plotter sb's ruin*
 يتامر على الحاق الدمار به
 پيلان نه گيرى له دزى
 ~ *plotting against the state*
 ده ولت ۲. نه خشه نه كيشن، وينه ده كيشن، سنور بو شتيك
 دياري نه كات له سهرد نه خشه
 يتامر ضد الدولة ۲. يخطط، يرسم، يحدد موقع شي، على
 (الخرطة):
 وينه ي چه ماوه ي راده ي
 ~ *plotting a temperature curve*
 گهرمى له سهرد نه خشه نه كيشن
 يرسم منحنى الحرارة على خريطة
- گويه نچي، پيلانگير
 مدبر المكائد، متامر
plotter n [C]
- گاسن، جوت، ههوجار، هههجار
 ۱. ده كيت زهوى ده كيتي به گاسن: جوت نه كا
 ۲. ريكوى
 ~ *plough a ship ~ ing through the heavy waves*
 نه كاته وه به ناو: ۳. دواي نه زمون پاليوراو لانه بات
 ۲. يتق طريقه غير: ۳. يرفض مرشحا بعد امتحان
 نووكى گاسن، دهه ي گاسن
 ~ *plough share n [C]*
 سن المحراث، سلاح المحراث
- چه كى جوتو تكدن، كاسن،
 هههجار، گيسن
plow /plau/ n = plough
۱. لى نه ده كاته وه، ده كيشن،
 ۲. لى نه ده كاته وه (گول)، بزارى ده كا، ده ريد كيشن (گياي
 زيانه خش)، له ناوي ده با ۳. ده رده كيشن، رايته كيشن
 ۱. يتف الريش (لدهجاجة مثلا) ۲. يتفط (الازهار)، يتفط
 (الاعشاب الضارة) ۳. يسحب، يتش
 هيزى كوده كاته وه، خو نازا نه كا، خوى
 ~ *plow up courage*
 گورج نه كاته وه
 ۱. يستجمع اطراف شجاعته
 ~ *plowing up courage*
 نازا به تي، لى ها تووي به جهرگ، ويژان،
 ~ *plowing up courage*
 جهر به زه

۱. شجاعه، جرأ، جسارة
 كورينكى نازاوبه جهرگ
a boy with plenty of ~
 صبي جسور
۲. شجاع، جري، جسور
 به نازاوبه، ويژايى
plucky adj (-ier, -iest)
۳. شجاعه، بجساره
 به نازاوبه، بجساره
pluckily adv
۱. دهه مه وانه، پلاك، سهردلك،
 سهردبند، زمانه ۲. پلاك (گه پهنه له شاميرى كاره بادا)
 ۳. مومى چهرخ (له فوتومبيل) دا، پلاك
plug /plʌg/ n [C]
۱. سداة، غطاء، سطم ۲. قابس (في آلة كهربيانية لتوصيلها
 بالمأخذ) ۳. شمعَة اشعال (في سيارة)، بوجية
 ۱. ده گرنت، داينه خات
 ۱. بسد، سطم
 ۲. تينه كوشن، ههولته دا به چوست و
plug vt, vi (-gg)
 ۱. بید، بسطم
 ۲. تينه كوشن، ههولته دا به چوست و
plug away at
 ۱. بید، بسطم
 ۲. بصل بجد و نشاط، يكد، يكدج
 ۳. پلاكى شورگه كاره بايى به كه نه گه ينى به
plug in
 سوچي سهره كى
 ۳. بصل قابس (الفصالة الكهربيانية مثلا) بالمأخذ
 ۱. هه لوزه، حليك، دهه ببول ۲. شتيكى
plum /plʌm/ n [C]
 ويستراو (وهك پيشه به كه به موجه به كى زور)
 ۱. برقوق ۲. شي، مرغوب فيه (مثل وظيفة برتوب ضخم)
 پارچه، كيك، يان پورهك
 ~ -cake, ~ -pudding
 ميوزيان شهريه تي ميوز و به هاراتي تي نه كرى
 فطيرة أو كعكة يدخل فيها الزبيب والبهارات
 پدى بالنده
plumage /plu:mɪdʒ/ n [U]
 ريش الطائر
- شاوولي به نا، كور ينف، ديوار پيو
plumb /plʌm/ n [C]
 شاقولي ته كوز
 فادن البناء، ميزان استقامة البناء
 لار، خوار، ناراست، ناشاقول، چه ماوه
 ~ *plumb out of*
 غير قائم أو مستقيم، مائل
 به كسهر، به ته واوي، ره ها، شاقولي
 ~ *plumb adv*
 تماما، مطلقا، عموديا
 ناوه رو كى كاره كه ي بو ده رده خا
 ~ *plumb vt*
 (مجاز) يستكنه بواطن الامر
 بوزيچي، ته نه كه چي،
plumber /plʌmbrə(r)/ n [C]

- کریکاری ریکخه‌ری پیدایستی تهن‌دروستی
سبک، سکرې، عامل ترکیب الادوات الصحية
1. پوریچیتی، کاری پوری به‌ستن plumbing n [U]
2. کۆمه‌لیک پوری ناو و ناوهرشو له‌خانویه‌کدا
1. سبک، عمل السبک 2. مجموعه انابيب المياه و المجاري في
بنایه
- په‌ری جوانی بالنده، ملوانکی plum n [C] /plu:m/
په‌ری بوجوانی، شتیك له په‌ری بچیت
ریشه‌ الزینه، حلیه من الریش، شیء شیهه بالریشه:
a ~ of steam نالیك له هه‌لم
خیط من البخار
1. بالنده په‌ری‌کانی به plum vt ~ itself (its feathers)
ده‌نووک ریک نه‌خا
1. (الطائر) یسری ریشه‌ بستاره
2. جوان ده‌ین، شانازی ده‌کات به ~ oneself (on)
2. یزهو او یغزب
- په‌رته‌بسته‌وه، له‌به‌رزایه‌وه plummet /'plʌmɪt/ vi (-tt-)
نه‌که‌ویته‌ خواره‌وه
یهوی، یسقط من ارتفاع
1. (نازول، مروّف) قه‌له‌وه، له‌ش پر plum¹ /'plʌmp/ adj
(به‌شویه‌یه‌کی جوان) گۆشتن
1. (الحيوان، الشخص) سمن، منطیء الجسم (على نحو جمیل)
زۆرجار له‌گه‌ل (~ out ~ up) پرته‌ین، گۆشت vt, vi
نه‌گرې، ده‌وله‌ممه‌ند نه‌ین
(غالباً ~ up و ~ out) یمن، یمنیء باللحم، یکتر
1. هه‌لی نه‌دا، نه‌که‌وی، نه‌که‌ویته plum² /'plʌmp/ vi, vt
خواری
1. یرمی، یرتمی، یقع، یسقط
خوی نه‌دا به ~ (oneself) down in a chair
کورسیه‌که‌دا (نه‌خریته‌ خواری له‌سه‌ر کورسیه‌که)
یرتمی علی المقعد
هه‌لی نه‌بزیری، ده‌نگی بو نه‌دات ~ for
(به‌هه‌موپر وایه‌که‌وه)
یتخب، یصوت ل (بکامل الثقة)
له‌پر □ adj
نجا
- تالانی نه‌کا، لی نه‌سنی به plunder /'plʌndə(r)/ vi, vt
زۆر، فه‌رهود نه‌کا (له‌شه‌ردا)

- یسلب، یتهب (بخاصه‌ اثناء الحرب)
تالانی، ده‌ست به‌سه‌ردا گرتن □ n [U]
تهب، سلب، اسلاب
1. نوقم نه‌ین، نه‌چه‌قیته‌ ناو، plunge /'plʌndʒ/ vt, vi
چوارده‌ری ده‌گرې له‌پر چوه‌ ناوه‌وه
1. یظس، یغوص فی، یقحم، یدخل فجأة:
~ one's hand into water
~ into a lake نه‌چینه‌ ناو ده‌ریاچه‌ که‌وه
یظس فی بحیره
له‌پرزووه که‌ تاریک نه‌کات ~ a room into darkness
(به‌ کوزانه‌وه‌ی گلوپه‌که) 2. (ته‌سپ، سوار) به‌ره‌وه‌ پیش یان
به‌ره‌وه‌ دواوه‌ مل نه‌ین، نه‌روات به‌ تیژی
(مجاز) یفرق الحجرة فی الظلام (باطفاء الاتوار نجاة)
2. (الجراد، المركب) یتدفع اماماً أو خلفاً بعف
نوقمبون، چوونه‌ناو (له‌ناودا) □ n [C]
غطس، غوص، غطسة (فی الماء)
خوی نه‌خاته‌مه‌ ترسیه‌ به‌به‌دانانی هه‌نگاوی ~ take the
نازایانه‌وه‌ سه‌رکه‌وتووانه
یخاطر یا‌تخاذ خطوه‌ جریده‌ أو حاسه‌
- کۆ - (شویه‌کی کۆ) گه‌له‌ ژماره plural /'plʊərəl/ n
صیفة الجمع، جمع
شویه‌کی کۆ ox یرتمی به‌له The ~ of ox is oxen
صیفة الجمع من كلمة ox فی oxen
- زیاده، ویزای نه‌وه plus /'plʌs/ prep
زائدا، مضافاً إلى
دوو کۆی پینج Two ~ five is seven (2+5=7)
نه‌کاته‌ جه‌وت 7 = 5 + 2
7 = 5 + 2
- نیشانه‌ی کۆکردنه‌وه plus sign
علامه‌ الجمع
- تۆری ناوریشم یان لۆکه‌ به‌ تالی plush /'plʌʃ/ n [U]
دریژو نهرم
سیج حریری أو قطنی ذو وبرة طویلة ناعمة
- پلوتوکراسی: فه‌رمانه‌روایی ده‌وله‌مه‌ندان plutocracy /'plu:tə'kræsi/ n [C,U] (pl -cies)
حکم / حکومته‌ الأثریاء
- پلوتوکرات مروئی plutocrat /'plu:tə'kræt/ n [C]
ده‌سته‌لانداری به‌هوی سامانه‌که‌یه‌وه

رجل كبير النفوذ بسبب ثروته
plutocratic adj بلتوکراتی په یوه نډی په یاسای
 فدرمانه وایی ده وله مه ندان وه هه به
 بلوتوقراطي: له علاقه بنظام حکم الاثریاء
ply /plai/ n [C] لوج، پیچ، چین
 طیه، لیه، طبقه
three ~ wood ته خته ی معاکس به سنی چین ته خته
 (ایلکاج) خشب معاکس من ثلاث طبقات
three wool for داوی خوړی (تريکوی)
 صرف (تريکوی) من
knitting بریتیه له سنی داو یو چین
 ثلاث فتلات للحیاکه
ply /plai/ vt, vi ۱. به کار دیني، نامیران
 ۱. استخدام
 نامراز، خوړادیني به (pt, pp plied, pres part plying)
 پشه به ک دغه هیت، له فیتان
 آله او اداة. یمارس حرفه
ships that ~ between Glasgow and New York
 ۲. (که شتی، پاصی) له نیوان دوو ریگه دا، هاتو چوده کون
 ۲. (السفن، الباصات) تردد بین (مکاتین مثلاً)
 ۳. پشه گه ری ته کات
 ۳. یمارس حرفه
 ۴. پشکه شتی ده کایان ده پداتنی به به رده وامی
 به (خواردن، یان به هه وال)
 ۴. يقدم له او یزوده باستمرار (بالطعام، بالأخبار)
pneumatic /nju:'mæti:k/ adj به هیزی هه واکار ته کات
 یعمل بقوة الهواء
 ۱. تایه کان پرکراون له هوا
 ۱. إطارات تنفخ بالهواء
 ۲. کونکهره به په ستانی هه واکارده کات
 ۲. مثقاب یعمل بالهواء المضغوط
pneumonia /nju:'mæʊniə/ n [U] هه وکردنی سی،
 ده رده سی
 إلتهاب رئوي، ذات الرئة
poach /pəʊtʃ/ vt هیلکه ته کولیني به شکاندنی
 له ناوینکی به کول
 یسلق البیضاء بکسر هانی ماء غال
poach /pəʊtʃ/ vt, vi ۱. نیچیره کان ده دزی، له کیلگهی

په کیکی تردا راو ده کات له وه رگرتن له خوا وه نه کهی
 یسرق الصید، یصطاد فی مزرعة خصصیه بدون اذن صاحبها
pock /pɒk/ n [C] زیکه ناو له
 جدرة، بثره
 دم و چاوی ناو لوی
 ~-marked (وجه) علیه آثار الجدری
pocket /pɒkɪt/ n [C] ۱. باخهل، گیرفان، پاشل
 ۱. جیب
 قازانج /زه ره ۲. چاوی چه کمه جهی
 in / out of ~ میزی بلیار دوی ۳. چالوی نیوان به رده که نالتوونی تیا بیت
 ریح / خساره ۲. جیب من جیوب مائده البلیاردو ۳. تحریف
 فی الصخر یحتوی علی ذهب
 ۱. نه یخاته گیرفانیه وه یا باخهل ۲. گیرفانی نه پری، □ vt
 دزی نه کا ۳. لووت به رزیه کهی
 ۱. یضع فی الجیب ۲. یخلس، یسرق ۳. یخفی کیریاه
 نه یشارینه وه / هه ست و ~ one's pride / feelings
 نه ست
 مشاعر
pocket-book n [C] دهفته ری باخهل
 محفظة جیب
pocket-money n [U] پارهی گیرفان، وورده
 مصروف الجیب
pod /pɒd/ n [C] قنچک، گویکهی هه نډی رووه ک
 به تاییه تی پانله یان به زلیا
 قرن بعضی النباتات بخاصة الفول أو البازلاء
 له گویکه دینه ده روه (بازلیا، پانله)،
 vt, vi (-dd-) (روه) قنچک ده رته کات
 یخرج (الفول أو البازلاء) من قرونها (النبات) ینمی قرونا، ینو
 له قرون
podgy /pɒdʒi/ adj (-ier, -iest) کورت و قله و
 قصیر و سین
poem /pəʊɪm/ n [C] هونروه، هه لیه ست، پارچه به ک
 هه لیه ست (هوزان)
 قصیده، شعر، مطروعه شعریه
poet /pəʊt/ n [C] شاعیر، هونرفان
 شاعر
poetess n [C] شاعیر زن هونرفان (می)
 شاعره

- poetic** /pəʊ'etɪk/ *adj* شاعر، په پوهندی به هبلهستی
هونراوه هونراوه بیوه هه به:
شعري، مختص بالشعر والشعراء:
~ *drama* شانو گوری هونراوه، هبلهستی
مشرحة شعرية
- poetry** /pəʊ'trɪ/ *n* [U] هونراوه، هبلهستی، هوزان،
ناخی هونراوه یی
الشعر، تصاند شعرية، الصفة أو الروح الشعرية:
the ~ of motion جوانی هونری جونله یی (جوانی
ههستی بزونیهر)
الجمال الشاعري للحركة
- poignant** /pɔɪ'njənt/ *adj* ۱. تون، تیژ، توند
۱. حاد، شدید، حریف
~ *sauce* زه لانه یی تون و تیژ
صلصة حادة الطعم
~ *sorrow* ۲. به نازار، کاریگر
۲. مؤلم، شدید التأثير
- poinsettia** /pɔɪn'setɪə/ *n* [C] بونسیتا دره ختیکی گه لا
سوری گه وره به له مه کیسک نه روی
البونیسیتا: نبات مکسیکی ذو أوراق كبيرة حمراء
- point** /pɔɪnt/ *n* [C,U] ۱. دان، سه، لا، چمک ۲. خال،
نیشانه:
۱. سن، رأس، طرف ۲. نقطة، علامة:
decimal ~ نیشانه یی کورتی ده یی
علامة الكسور العشرية
۳. باری سه رنج، را ناماژه یی ده کات، بوجون
~ *of view* ۳. موقع، وجهة، وجهة نظر
a ~ of departure سه ره تا بو ریگه چاره یی کاریک
(مجاز) منطلق (في معالجة أمر ما)
a turning ~ in his career خالی گوران له پاشه روژی
پیشه که یدا
نقطه تحول في مستقبله المهني
be on the ~ of doing sth خه ریکی کردنی کاریکه
يكون على وشك عمل شيء
when it comes to the ~ کانتیک ریسی ده ریازیونی
نه یی، چاره یی نه یی
عندما لا يكون مفر من ذلك
the boiling ~ of water ۱. پله، پله یی کولانی ناو

۱. درجة، درجة غليان الماء
The cost of living has gone up five ~ s
به کئی له خانه کان له ۳۲
~ *s of the compass* خانه که یی قیبله نما، ناراسته سه ره که یی کان و لاو که یی کان یی
قیبله نما ۶. خالی په ره تی، مه بهستی، نامانج
۵. إحدى النقاط البالغة ۳۲ للبرصلة، الجهات الأصلية و
الفرعية على البرصلة ۶. النقطة الأساسية، قصد، غاية
له مانای ته واری نوکته تی
miss the ~ of a joke ناگات، نازانی
لا یدرک مغزی النکته
come to the ~ نه گاته ناخی بابه ته که وه
یصل إلى بيت التصيد
carry / gain one's ~ که ساتی دی قابل ده کات به دان
پیانانی هه لو یسته که یی
یفتح الآخرين بالمواقفة على وجهة نظره
stretch a ~ زیاده روی ده کاله بابه خدان بهو خاله
ره چاوی نه کات
بیالغ في أهمية نقطة ما يأخذ بوجهة نظره
دوور یان له ده ره وه یی بابه ته که
off / away from the ~ بعدا او خارجا عن الموضوع
له ناخی بابه ته که وه ۷. خالی نه ند، خالی په که م
to the ~ له لیدوانه که م
في صميم الموضوع ۷. النقطة الأولى في مناقشتي
explain a theory ~ by ~ بیردوزه که رون نه کاته وه
خال دوا ی خال
یشرح نظرية نقطة بعد نقطة
۸. سيفه ته
What are her best ~ s as a secretary?
نایه ته که یی، باشترینان سیفاتی چیه وه کو سکر تیریک؟
۸. ميزة خاصة: ماهي افضل مزاياها كسكرتيرة؟
۹. خال، نامانج، په رکوتن
score twenty ~ s ۹. نقطة، هدف، إصابة
The boxer won on ~ s بوکس وه شینه که به خال
بردی وه ۱۰. (له شیوگی کوزدا) گورینیکی ناراسته یی هیلنی
ناسن، خالی ناراسته گوران یی شه منده هه ره له خالی که وه بو
په کیکی تر
فاز الملاكم بالنقط ۱۰. (في صيغة الجمع) تحويلة في خط سكة
الحديد، نقطة تحول التطار من سكة لآخری
ناماژه یی بو ده کات، نیشانه یی نه وه یی، وا □ vi, vi

دهرده‌خا

۱. بشیر الی، يدل علی، یوحی ب
Everything ~ ed to his guilt
ناراسته‌ی یان نامازه‌ی ده‌کات، سه‌رنجی بو
~ at راده‌کیشنی

۲. بوجه او بشیر الی، یلفت النظر
~ a finger accusingly at sb په‌نجه‌ی تاوانی بو
راده‌کیشنی، تلوانباری نه‌کا
بشیر الیه باصیح الاتهام
The rocket was ~ ed at / towards the moon

۳. ده‌ری نه‌خا، پیشانی نه‌دا، روونی
~ out (that)
نه‌کاته‌وه ۴. تیژی نه‌کات، دان داری نه‌کا، نووکی قه‌لم
دانه‌دات ناوه‌رۆک روون نه‌کاته‌وه (په‌ند)

۳. يدل علی، یظهر، بین (ان) ۴. یسن، ییری، یدبب (رأس القلم
مثلاً). بروض المغزی (من حکمة مثلاً)

تسه‌قه کسردن له نیشانه له
point-blank adj, adv شونینکی
زور نزیکه‌وه، راشکاو، بین‌فعل و غه‌ش، به‌ته‌واوه‌نی
إطلاق النار علی هدف من مسافة قريبة (مجاز) صریح، بات،
بصورة قاطعة

نه‌رکی پۆلیس (هاتوچۆ) له کاتی
point-duty n [U] نوره‌که‌ی‌دا له‌شونینکی، دیاری کراو
مهمه‌ شرطی (السیرا) اتناه نوبته فی مکان محدد

۱. ناراسته‌کراو دژی که‌سینکی
pointed /pɔɪntd/ adj دیاریکراو
۱. (مجاز) موجه ضد شخص معین
showing ~ attention to the pretty film star پایه‌خ
زۆرئه‌دا په‌کچه‌ نه‌کته‌ره جوانه‌که ۲. توانج، هدنگوتانه‌سه‌ر
توند و تیژ
ییدی اهتماماً شدیداً بالمسئلة الحسنة ۲. (التعلیق، التهکم) حاد،
لاذع، شدید

نامازه‌که‌ر: گۆنجان نامازه‌ی بین
pointer /'pɔɪntə(r)/ n [C] نه‌کرئی بو وینه‌ه‌ک یان شینکی نوسراو
مؤشر: عصا یشار بها إلى صورة أو شيء مکتوب

بین مانایه، بین سووده، بین ویست
pointless adj نیه، بین ته‌وش
لا معنی له، لا طائل تحته

نه‌یکیشنی: هاوسه‌نگی ده‌بین،
polse /pɔɪz/ vt, vi

هاوسه‌نگی شینک ده‌پاریزی
یوازن، یوازن، یحفظ توازن شیء

هدلس و که‌وتی زیرانه، خوگری، خوراگر
□ n [C,U] نازاو چاو نه‌ترس، لغاوی توند
توازن، طريقة المرء في السير أو الجلوس (مجاز) إتران، رباطه
جاشی

ژه‌هر، رایان بیروکه‌ی
poison /'pɔɪzən/ n [C,U] دژه‌کۆمەل
سم، (مجاز) مبدأ أو فكرة ضارة بالمجتمع

ژه‌هراوی ده‌کا، ژهر ده‌خاته‌ناو، مینشکی ژه‌هراوی
□ vt ژه‌کا، ره‌وشتی تیک نه‌دا
یسم، یدس السم (مجاز) یسم (انکاره)، یفسد (أخلاقه)

ژه‌هرکه‌ر، تیکده‌ر، ژه‌هراوی
poisoner n [C] السم، المفسد

ژه‌هرین، ترسناک، بۆگه‌ن
poisonous /'pɔɪzənəs/ adj سام، خطر، مفسد، مؤذ

۱. سوخورمه‌ی تیه‌دا، پالدوت،
poke /pəʊk/ vt, vi زخت لیدوت
۱. ینخس، ینکز (بأصبعه)، ینکز
ناگره‌که‌له‌کوره‌که‌دا نه‌جوتین (گه‌شینه‌وه)
~ the fire یحرک النار في المدفأة (الأذکارها)

سیخورمه‌ی لئی نه‌دا په‌په‌نجه،
~ sth in / down (به‌گۆنجان) تیوه‌ی نه‌ژه‌نی ۲. کونی نه‌کات، نه‌چینه‌ناو،
نه‌پیری

یلکزه (بأصبعه)، ینخسه (بالصا) ۲. ینقب، یدخل، یقعم
~ his nose into خوی تیه‌له‌ قورتین
یدس آنفیه فی امر لا تعیه

گاښته‌ی بین نه‌کات
~ fun at یسخر منه، یهزأ به

پلار، تانه، پالدان، تۆریه، ته‌لیس
□ n نفزه، طعنه، لکزه

بستا ناسن بۆناگر
1 poker /'pəʊkə(r)/ n [C] خوشکردن، مقاش، پوکەر
معر، معار: قضیب معدنی لتحریکه النار

پوکەر: (قومار) په‌کنی له
2 poker /'pəʊkə(r)/ n [U] کاهه‌زه‌کانی یاری قومار
البوکر: واحدة من ألعاب الورق

پوکی /'pəʊki/ adj (-ier, -iest) (زور)

بجووڪ و تەسڪ، تەنگ
(الحجره) صغيرة، ضيقة

تەوەرە، جەمسەر ١. تەوەرەى جەمسەرى ¹pole /pəʊl/ n
بەستەلەكى باكوور
١. القطب الشمالي
تەستىرەى جەمسەرى ئەزمىن ~ -star
النجم القطبي
٢. جەمسەرى موگناتىسى ~ the negative/positive
سالب / موجب
٢. قطب المغناطيس السالب / العوجب

تەوەرەى، جەمسەرى polar /pəʊl(r)/ adj
قطبي
ورجى جەمسەرى ~ bear
دب قطبي

جەمسەر دەگرت، باپەخ polarize /pəʊləraɪz/ vt
دەدات بە دوو خالى دژبەك
يستقطب، يؤدى إلى التركيز على نقطتين متضادتين

١. كۆلەكە (كارەبا يا تەلەفون) ستون، ²pole /pəʊl/ n
٢. بەكەى دىزىي بەكسانە ٥.١/٢ يارده
١. عمود (الكهرباء أو التلفون) ٢. مقياس طول يساري ٥.١/٢ يارده

دەمبازى، دژوارى، گفنگوگۆ polemic /pəʊləmɪk/ n
جدلي، مجادلة

پۆلىس police /pəʊli:s/ n
الشرطة، البوليس
ياساونا سايش دە پارىزىت □ vt
يحاظ على الأمن والنظام

دادگاى سەرەتاىى بۇ چارەسەر policecourt n [C]
کردنى كيشەى پچووك
محكمة ابتدائية للفصل في القضايا الصغيرة

پۆلىس، پياوى پۆلىس policeman /pəʊli:smən/ n
شرطي، رجل بوليس

پۆلىس خانە، خالى پۆلىس police-station n [C]
مخفر أو دائرة الشرطة، نقطة بوليس

١. سياست، ¹policy /pəʊləsi/ n [C,U] (pl -cies)
پلان، رامبارى پلانكار كردن (بۇ ميري) ٢. بەرپو بەرى چاك
يان سياستى

١. سياست، خطة العمل (الحكومة مثلاً) ٢. حسن الإدارة أو

سياست الامور
پۆلىس، پمولهى يمه، تەمىن ²policy /pəʊləsi/ n [C]
بولیسة التامین

١. بریسكەى پىن هەلدینى polish /pəʊlɪʃ/ vt, vi
٢. (بە تاىبە تى pp) پۆلىش ئەكات، چاكي ئەكات (رەوشت)
له

١. یسقل، یلمع ٢. (بخاصة في pp) یسقل، یحسن، یهذب (السلوك)

٣. (كار) ئەواو ئەكات بە خىراىى ~ sth off
٣. (العمل) بینهى برعة

١. پۆلىش، بریقه، بریسكە □ n [C,U]
١. صقل، لمعان، لمعة

٢. پۆلىشى پىنلاو، رۆنى بریسكە پىن هەلەناتى shoe ~
پىنلاو

٢. مادة للسقل أو التلميع: دهان لتلميع الاحذية

مەكتەبى سىياسى politburo /pəʊlɪtʃəʊərəʊ/ n (pl ~ s)
/ تقيسگه يا رامبارى
المكتب السياسي لحزب

١. بەرەشت، رەوشتەرز polite /pəʊlaɪt/ adj
١. مەذب، مۆدب
٢. پاپەبەرز، خاوەن پەلو پاپەى بەرز ~ society
٢. راق، ذو مستوى رفيع

بەرەوشت politely adv
بادب، بتهديب

رەوشت، زيرەك، هوشيار politeness n [U]
أدب، تهذيب، كياسة

١. خاينوك، ژير، رامبار، پەنديار politic /pəʊlətɪk/ adj
٢. ژير، پەنديار
١. (الشخص) فطن، نبه، حصيف ٢. (الاجراء) لائق، دال على الحصافة

سىياسى، ميري، رامبارى political /pəʊlətɪkəl/ adj
پەيوەندى هەبە بەكاروبارى رامبارى بەوہ
سىياسى، حكومي، متعلق بالأمور السیاسية

پەنابردن / پەناگەى رامبارى ~ asylum
لجوه / ملجأ سىياسى

زانستى ئابورى رامبارى ~ economy
علم الاقتصاد السیاسى

جوغرافىاي رامبارى ~ geography

	الجغرافيا السياسية
~ prisoners	بهنده سياسيگان
	سجناء سياسيون
politically adv	سياسيانه، راميار يانه
	سياسياً، بسياسة
politician /pɒlɪ'tɪʃn/ n [C]	سياسه تمدار، نيشكهر يان
	گويى پى دهر به سياسهت، بايه خدار
	سياسي، مشتغل أو مهتم بالسياسة
politics /pɒlɪ'tiks/ npl	سياسهت زانى، هونهرى
	فهرمانهروايى
	علم السياسة، فن الحكم
local ~	سياسهتى ناوخويى
	السياسة المحلية
party ~	سياسهتى حزبيى
	السياسة الحزبية
poll /pɒl/ n [C]	١. ههلبزاردن، دهنگ دان ليستى
	ههلبزيرايوان، جياكردنهوى دهنگه كان، شوينى ههلبزاردن
	٢. دهنگدان، ده رجون دهنگ لهدا (لههلبزاردنه كاندا)
	١. اقتراع، تصويت، قائمة الناخبين، فرز الأصوات، مكان
	الاقتراع ٢. (١. ق) الرأس يصوت، يقترح (في الانتخابات)
	دهنگى بو دهر دوى (پالتيوراو)، چهند دهنگى □ vi, vt
	بهدهست دينى ٣. درهخت ههله نه پاچنى بو گهشه كردنى،
	برينى سهر شاخى نازهل
	ينال (المرشح) عددا من الأصوات ٣. قطع أغصان الشجرة
	ليساظم نوما، قطع أعلى قرون العيران
'polling-booth	زوروى دهنگدان
	كشك التصويت
pollen /pɒlən/ n [U]	ههلاله، گول توزهك، گه زميرهك،
	گهرك، دهنگه ههلاله
	غبار الطلع، حبوب اللقاح
pollinate /pɒlɪneɪt/ vt	ههلاله نهگويزيتهوه نير و منى
	نهكا، پيشين نهكا
	يلتق، ينقل غبار الطلع من المتك إلى المياسم
pollute /pə'lu:t/ vt	پيس نهينى، دهرمينت
	يلوت
pollution /pə'lu:ʃn/ n [U]	پيس بوون، ههرماندن
	تلوت
polo /pə'lu: / n [U]	پولو (يارى هوكى لهسهر پشنى

	نهسپ) نهكوى
	البولو (لعبة الهوكي تلعب على ظهور الخيل)
poly- /pɒli/ prefix	(پيشگريكه) بهمانايى زور، گهلهك
	(بادنة) معناهاكثير أو متعدد
polygamy /pɒlɪ'gəmi/ n	فره زنى، زنهينيانى زور
	تعدد الزوجات
polyglot /pɒlɪ'glɒt/ n [C]	زمانى زور يان چهند زمان
	متعدد أو كثير اللغات
□ n	كهميك چهند زمانيك بزانيى
	شخصى يتقن عدة لغات
polygon /pɒlɪ'gɒn/ n [C]	شيوه كى فره لا
	شكل متعدد الاضلاع
polysyllable /pɒlɪ'sɪləbl/ n [C]	ووشه يه كى فره
	برگه كى
	كلمة متعددة المقاطع
polytechnic /pɒlɪ'teknɪk/ n [C]	قوتايخانهى بالايى
	پيشه كى و هونهرى
	مدرسة عالية للحرف والفنون
pomade /pə'mɑ:d/ n [U]	مهلههم يا چهورى بوندار بو
	قو
	مرهم أو دهان عطري للشعر
pomegranate /pɒmɪ'græni:t/ n [C]	(درهخت) ههناز
	(شجرة) الرمان
pommel /pɒml/ n [C]	ههريوز، قهراغى بهرز له زينى
	نهسپ
	قربوس، حنو، الحافة المرتفعة من السرج
□ vt	لهكولمى نهدا بهرومه تيدا نهكيشنى
	(ايضاً pommel) يلکم (لكمات متكررة)
pomp /pɒmp/ n [U]	دبهده، فورت، خو بهزل زان،
	كهش و فش
	ابهة، روعة، فخامة
pompous /pɒmpəs/ adj	فيزن، خو بهزل زان
	متفاخر، متطرس، مغرور
pompously adv	فيزلى نهدا، خو بهزل نهزانيى،
	بهمهزنى، بافيزى، ههميزه كى
	بتفاخر، بتياء، بعظمة
pomposity /pɒmpəsəti/ n [C,U]	تروفيز، لوت
	بهريزى، ههلسوكهوتى نهوه بگه بهينى

- تفاخر، ابهة، تصرف يدل على ذلك
pond /pɒnd/ n [C] زه لكاو، گوم، گۆل، ناوگر، نەستیل
 بركة ماء راكد
ponder /pɒndə(r)/ vt, vi تن دەروانی، دېقەت ئەدا،
 رامان دكت هزر دكت
 يتعن، ينعم النظر
ponderous /pɒndərəs/ adj ١. كئيشى قورسى
 ٢. خوین تال، هەستى گران، ینقام گران، ینتام، نيسنگران
 ١. ثقیل الوزن ٢. (مجاز) سجع، ثقیل الدم
pontiff /pɒntɪf/ n مەتران ئۆلدار سەرەك، پاپا
 العبر الأعظم، البابا
pontificate /pɒntɪfɪkət/ vi پۆستى مەترانى يان
 پاپایی
 منصب الأسقف أو البابا
pontoon /pɒntuːn/ n [C] ١. بە لەمى تەخت
 ١. قارب سطح القاع
 ٢. پەختە، پرد
 a ~ bridge
 ٢. جسر يقوم على قوارب
pony /pɒni/ n (pl -ies) جۆرئیکە لە نەسبى پچووک،
 نەسبى پشېرکئى پچووک
 نوع من الأفراس صغير الحجم (سيبي)
poodle /puːdl/ n [C] سەگى پچووک و تووکن، تووله
 كلب صغير الجسم كثيف الشعر
pooh /puː/ int پىف: هاوار کردنى بۆ بۆنى ناخوش
 لى، ینزارى، هاوار کردنى بە قیزەو
 صیحة تدل على الاستعزاز
pooh-pooh vt پف پف، قیز کردنەو
 يستهين، يستخف ب
pool /puːl/ n [C] ١. حەوز (سروشنى)، کاتپاو
 ٢. حەوز لە (ناویان خوین) ٣. بەشیکى رېووبار لئاو کەى
 قول و مەنگ بىن
 ١. بركة (طبيعية عادة) ٢. بركة (من الماء، الدم) ٣. جزء من نهر
 تكون فيه المياه هادئة و عميقة
pool /puːl/ n [C] (لە پارى قومار) ئەو پارە بەى قومارى
 بىن ئەکرى
 (في ألعاب القمار) مجموع الأموال المقامريها
 ١. گرەو لە سەر توپى بىن ٢. رېکە و تېنیک ~ football
 لە نيوان کۆمپانیاکان لە سەر دا بەش کردنى قازانجە کسان بۆ

- رېگرتن لە بەر بەرە کانی سەرمایەى هاو بەش
 ٤. بە کنى لە پارە کانی بیلارد
 ١. المراهنة على كرة القدم ٢. اتفاق بين الشركات على تقاسم
 الأرباح منعا للمنافسة صندوق الأموال المشتركة ٤. واحدة من
 ألعاب البلياردو
 ٣. بەشدارى لە سەندوقى هاو بەش ئەکات
 □ vt بىم فى صندوق مشترك
 They ~ ed their savings and bought a car
poop /pu:p/ n [C] رويەكى قوڤز يان بەرەز لە دواوەى
 کەشتى
 سطح مرتفع في مؤخرة السفينة، مؤخر السفينة
poor /puə(r)/ adj ١. هەزار، دەست تەنگ، بەسەزمان،
 بە لە نگان، سەفيل، دەست کورت ٢. داماو، مردال،
 ناخەرهش، زىقار، شايانى بەزە بى بە
 ١. فقير، معدم، محتاج ٢. مسكين، مستحق الشفقة
 ٣. پريکى کەم، توڤى: a ~ supply of teachers
 نەختى، رېزە بە کى کەم لە ماموستايان
 ٣. مقدار قليل أو ضئيل: إمداد ضئيل من المدرسين
 ٤. سىس، خراپ، زەوى بى پىت
 ~ soil ٤. هزىل، ردى: تربة فقيرة
 ~ food خاوردنى خراپ، بى خوراكى
 طعام ردى، ضئيل القيمة الغذائية
 in ~ health ناساخ، نەخوشى
 عليل، متوكل الصحة
poor-house پەناگەى بەخىو کردنى هەزارو پە
 کەوتو تەکان
 ملجأ لأعالة الفقراء والمعوزين
poor-spirited تر سۆک
 جبان، رعيد، خائر الهمة
poorly adj ١. هەزارانە، بى نرخانە خراپى
 ١. على نحو فقير أو هزيل أو سيء
 ٢. کەم دەس، دەست کورت
 ~ off ٢. معوز، محتاج للمال
 نەخوش، داماو
 □ adj (ل. د) مريض، سقيم
poorness /pɒrnis/ n [U] هەزارى، کىماتى، لاتى،
 نەبوون
 فقر، عوز

۱. **pop** /pɒp/ *vt, vi* (-pp-) (وای لیده کات) بته قن،

دیه قت (وهك دهنگی ته په دؤر)

۲. (وای لیده کات) له پرده چن وینه درن به پرده وامی له چاوتر وکاتیکدا

۱. (بجمله) یفرع (کصوت فلینة) ۲. (بجمله) یخرج او یدخل
على نحو خاطف

همیشه نه چینه ژوره وهو *always ~ ping in and out*
دنه په درن به خیرایی زور

یدخل و یخرج دانما بسرعة خاطفة

له پر له دهرگا *~ ping his head in at the door*
که و سهر دهر دینن

یدخل رأسه فجأة من الباب

۱. په قن دهنگی ته قینه وهی (ته په دؤر)

۲. خوارنده وهی گازی (کازوز)

۱. صوت فرقة (فلینة) ۲. شراب غازي (کازوز)

۲ **pop** /pɒp/ *adj* (شویگی کور تکراره ی *popular*) میلی

(ل. د صیفة مختصرة لکلمة *popular*) شعبي

موسیقای میلی، شمخال، زورنا *~ music / records*
موسیقی / اسطوانات شعبي

گورانی یزی میلی
مطرب شعبي

Pope /pəʊp/ *n* [C] پاپا، گوره ی کلیسای کاسولیک
(قداسة) البابا، رأس الكنيسة الكاثوليكية

poplar /ˈpɒplə(r)/ *n* [C,U] سپیدار، خور، چنار
(خشب) شجرة الصفصاف

poplin /ˈpɒplɪn/ *n* [U] پولین: نه ته می لوکه
البولین: نسج قطني لامع

poppy /ˈpɒpi/ *n* [C] (*pl* -pies) (گول) خه شخاش
نه فیونی لن دروست ده کربت، ماده په کسی سرکه ره پان
پن هوش کهر

(زهرة) الخشخاش: نبات يصنع منه الافيون

populace /ˈpɒpjələs/ *n* [C] خه لک، جه ماوهر
العوام، جماهير الشعب

۱. میلی، تایه ت به همو **popular** /ˈpɒpjələ(r)/ *adj*
گل

۱. شعبي، خاص بعامة الشعب

حکومه تی گل *~ government*

حکومة شعبي

نرخي هه رزان ۲. ناسان کراو، سووک کراو، *~ prices*
تیگه یشتبار، زانستی ناسانکراو

اسعار منخفضة ۲. مبسط، میر، سهل الفهم: علوم مبسطة

۳. گورانی خو شویست پان باو، گورانیه ک *~ science*
لای خه لک خو ش ویاوین، سترانا گل، گه لیوون

a ~ song

۳. محبوب او شائع

popularity /ˌpɒpjʊˈlærəti/ *n* [U] خه لکی زوری له
پشته، ناویانگ، باهخ، گه لیری، گه لیون

شعبي، شهرة، رواج

popularize /ˌpɒpjʊləraɪz/ *vt* ناسان نه کړی، نه یخاته
پرده ست جه ماوهر، بره وی پنه په پدانه کا

ببسط، يجعل في متناول عامة الناس، يروج (بضاعة)

populate /ˈpɒpjəleɪt/ *vt* قهره بالقی نه کات، تیر خه لک
ده بیت، نشین دیت، ناوهدانی ده کانه وه

يعمر (مكانا) بالسكان

population /ˌpɒpjʊˈleɪʃn/ *n* [C] دانیشتوان، (ماره ی)
دانیشتوان، خه لک

السكان، عدد السكان

populous /ˈpɒpjʊləs/ *adj* قهره بالغ، نا پوره، تیر خه لک
أهل أو مزدحم بالسكان

porcelain /ˈpɔːsəlɪn/ *n* [U] چینی (که لوه پلی)
دروستکراو) له گل، گلنکاری

(أدوات مصنوعة من) الخزف أو الصيني

porch /pɔːtʃ/ *n* شورقه، بره یوان دالان، بریانگ
دهریک ته لار

مدخل مسقوف لبني، شرفة

porcupine /ˈpɔːkjuːpaɪn/ *n* [C] سیخور، سوچر،
گیانداریکی درکاوی له ناوچووه
الشيه، النيص: حيوان شائك من القوارض

۱ **pore** /pɔː(r)/ *n* [C] کونی پست، کونک، سو
سم (جمعها مسام) الجلد

۲ **pore** /pɔː(r)/ *vi* ~ *over* رامان دکت، زل دینیت،
پهوردی نه روانی و (نه خو پسته وه)

ينكب على (قراءة كتاب بأمعان)

له (کیشه) نه کوزینه وه

~ upon

يعمن التفكير في (مشكلة)

pork /pɔːk/ *n* [U] گوشتی به راز سویر نه کراو

(به‌راوردبکه ham, bacon)
لحم الخنزير (بخاصة غير المملح) (انظر ham, bacon)

porous /pɔ:'rɔs/ adj کوندار، سودار، سوسوسی، کونوچکه‌دار
مسامي، منفذ للماء

porpoise /pɔ:'pɔs/ n [C] به‌رازی ده‌ریا
خنزیر البحر

porridge /pɔ:'rɪdʒ/ n [U] که‌شکه‌ک، ترینی گوشاوشاوش، قلوبیت، ده‌وین
عصیده، ترید

¹port /pɔ:'t/ n [C] (شاریک که‌وتوته‌سهر) به‌نده‌ر
(مدینه واقع‌ه‌علی) میناه

²port /pɔ:'t/ n [C] ۱. کونی لیواری به‌لمه بو شبت و مه‌ک
هه‌لنگرتن ۲. درز بو چوونه ژوروره‌هی روناکی یان هه‌وا
۱. فتحة في جانب السفينة لتحميل البضائع ۲. فتحة في جانب السفينة لدخول الضوء أو الهواء

port-hole n کون، یان ده‌رچه له‌لایه‌کی به‌لمه یا فرۆکه
فتحة أو كوة في جانب السفينة أو الطائرة

³port /pɔ:'t/ n لای چه‌هی به‌لمه یا فرۆکه
الجانب الأيسر لسفينة أو طائرة
□ رووی به‌لمه وهر نه‌گیری بو لای چه‌پ (به‌راووردی vt
بکه starboard)
یوجه دفة السفينة إلى اليسار (فارن starboard)

⁴port /pɔ:'t/ n [U] مه‌ی نه‌خلیت شه‌راب (سورباوه)
نیبذ حلو المذاق (أحمر عادة)

portable /pɔ:'təbl/ adj گوهریزبار: نه‌توانری
بگوهریزبته‌وه یان هه‌لبگیری، کولکیش
نقال، یسکن نقله أو حملة
~ radios / typewriters نامیری رادیو / نامیری چاپ
گوهریزراوه
أجهزة راديو / آلات طباعة نقالة

portage /pɔ:'tɪdʒ/ n [C,U] (کری) گواسته‌وه
بو شمه‌کی گوهریزبار له‌وشکانی له‌ نیوان دوو بند
روباردا
(أجرة) النقل بخاصة للسلع المنقولة برأبين نهر و آخر

portal /pɔ:'tɪl/ n [C] ده‌رگا یا ده‌رگای گه‌وره‌ی کوشک
بوابة أو مدخل كبير (القصر مثلا)

portend /pɔ:'tend/ vt ناگادار نه‌کا یان مزده‌ی خووش

هه‌دا به‌شنی، نشان دکت ناگه‌هدار دکت مزگینی ددت
ینذر او بیشریسه

portent /pɔ:'tent/ n [C] فأنچی، گه‌ف، جادووکه‌ر
فأل، نذیر

portentous /pɔ:'tentəs/ نامو، دوورین، گه‌فدار مزگین،
عه‌جیب، نایاب، گه‌وره یا زه‌به‌لاح
غریب، هائل، ته‌سکا) وقور

porter /pɔ:'tɜ(r)/ n [C] ۱. کولکیش، باره‌لنگر، کولی
باریهر ۲. ده‌رگاوان، پاسه‌وان (خانوو)
۱. حمال، شیال ۲. بواب، حارس (العمارة مثلا)

portfolio /pɔ:'fɔʊltɪo/ n [C] (pl ~ s) ۱. جانتای
(چه‌رم) بو هه‌لنگرتنی نامه‌و کاغزه‌ز ۲. وه‌زاره‌ت، پوسنی
وه‌زیر
۱. محفظة (جلدية عادة) للرسائل والأوراق ۲. منصب الوزير، وزارة

وازی له‌ پوسنی وه‌زیر هینا
استقال من منصبه الوزاري
He resigned his ~

portico /pɔ:'tɪkɔ/ n [C] سفته، راره‌و، دالان
رواق ذو أعمدة (معمد) عند مدخل بناء

portion /pɔ:'fɪn/ n [C] ۱. به‌ش، پارچه، پشک ته‌ش،
تیش، به‌هر
۱. قسم، جزء، حصة

۲. بریک له (خواردن)، که‌میکی دابه‌ش ده‌کات
له‌نیوان
□ vt

۲. كمية (من الطعام مثلا)، قليل من يوزع أو يقسم بين

portly /pɔ:'tli/ adj (به‌تابه‌تی پیره‌کان) گوشتن، قه‌له‌و
(بخاصة کبار السن) بدین، سین

portmanteau /pɔ:'tmæntəu/ n [C] جانتای گه‌شت
(له‌دوو به‌شی به‌کسان) پیک هاتین
حقیقه سفر (من جزین متساوین عادة)

portrait /pɔ:'trɪt/ n [C] وینه، تابلو، گه‌لال به‌ وشه
باسکردن
صورة، لوحة زيتية، وصف بالكلمات

portraiture n [U] وینه یان تابلوی رونی
صورة أو لوحة زيتية

portray /pɔ:'treɪ/ vt ۱. بیکارنه‌کیشن به (رون یا وینه)، به
وته وینه‌ی ده‌کیشنی، رولیک ده‌بیتنی
یصور (بالزيت أو الرسم)، یصور بالألفاظ، یمثل دور (کذا)

portrayal /pɔ:'treɪəl/ n [C,U] زینہ، وینہ گرتن، دیار
کرن بہ ووشہ، شروفہ
رسم، تصویر، وصف بالانفاظ

pose /pəʊz/ vt, vi ۱. دہوہستن، رادہوہستن، راوہستانا
وینہ گری، ۲. خوی وادہوہنہ خات کہ شارہ زایہ (بُو نہوہی کار
بکاتہ سہر خہ لک)

۱. یقف، یوقف بطریقہ معینہ قبل التصویر أو الرسم ۲. یتظاہر،
یتکلف (للتأثیر علی الناس)

دہ لیت گویاہ شارہ زایہ لہ ~ as an expert on art
ہونہ ردا ۳. کیشہ یان پرسپاریکی قورس) نہ خاتہ روو
یدعی: یدعی آہہ خبیر فی الفن ۳. یرطح (قضیہ أو سؤالاً صعباً
مثلاً)

۱. وہستانانی تابیہت بُو وینہ گرتن ۲. خودہوہ خستیک n □
کہ (کاریگہ رینت بُو سہر خہ لک)

۱. وضع خاص یتخذ عند التصویر أو الرسم ۲. تکلف، وضع
تکلف (للتأثیر علی الآخرين)

poser n [C] مہ تہ لوک، پرسپارا شاشکەر
أحجية، لغز محير

posh /pɒʃ/ adj شوخ، نایاب
(ل. د.) ایتق، ممتاز

position /pə'zɪʃn/ n ۱. شوینی گونجاو، جیگا
۱. موضع، موقع

۲. شوینی گونجاو: لہ شوینیکی
نہ گونجاو دا ۳. چونیہ تی باری لہش، شیوازی دانیشتن

۲. الرضع الصحيح: فی غیر وضعہ الصحيح ۳. وضع الجسم،
طریقہ الجلوس

لہ باری حہوانہوہ دا ۴. بئکھی ~ in a comfortable
کُوہ لایہ تی یان پیشہیی

فی وضع مربع ۴. المركز الاجتماعي أو الوطني
۵. بار، بئکھ، باری ناگونجی not in a ~ to help
یارمہ تی بیہ خشی

۵. وضع، حالہ، ظرف: (ان) وضعہ لا یسح لہ بتقدیم العون
۶. ہہ لوئیست، What's your ~ on this problem?

بیروہا، بُوچوون
۶. موقف، رای، وجہہ نظر

۱. چہ سپاو، جیگیر دلنیا،
بیگومان

۱. ثابت، اکید، لا یدع مجالاً للشك
بیگومان

~ orders فرمانی راشکاو
أوامر صریحة

۲. (کہ سینک) Are you ~ it was after midnight?
دلنیا، متمانہ

۲. (الشخص) متأكد، متیقن، واتق

۳. باش، کردہوہیی، موجبہ،
کرداری، ہہ بوونی
۳. ایجابی، عملی

خزمہ تکر دینکی سہر کہو تووانہ ۴. لہ (بیرکاری) ~ help
موجبہ لہ سفر زورتر: نیشانہی زیاد کردن وکو
خدمتہ ناجعہ ۴. (فی الرياضيات) موجب، أكبر من الصفر:
علامتہ الأضافة و الجمع

۵. (کارہبا) جہ مسہری موجب the ~ sign
(پنچہوانہی سالب)

۵. (الکهرباء) قطب موجب (تقیض سالب)
شیوگی ناوہ لٹاوی سادہ، (بی) پوراورد کردن، □ n [C]

وینہ رو ناکیہ کی موجبہ ساکار، لہ پُر
صیغہ الصفة البسيطة (بدون تفضيل)، صورة ضوئية موجبة

ٹیجاییانہ، بہ دلنیایی positively adv
ایجابا، باتاکید، حتما

۱. ہہ پہ تی، دەست دکہفت possess /pə'zɪz/ vt
۲. دەستی بہ سہر دا نہ گرتی

۱. یتلک، یتملک ۲. یسیطر علی، یضبط:
دان بہ خویدا نہ گرتی، ~ one's soul in patience
خو پادگرت

یتعصم بالصبر
۳. دەستی نہ کہوئی، بُوخو دیت ~ oneself of
۳. یحصل أو یتعود علی

مال خو دیت be ~ ed of
یتلک، یقتنی

۴. شیتی، هوش نہ ماو، لہ زبیر یکینتی be ~ ed
گیانہ در بندہ کاندایہ

۴. معتوہ، مجنون، تملکہ ارواح شریة

۱. خواوہ نداری، possession /pə'zɪz/ n [C,U]

سامان، ہدہ تی، خوہیی تی، خودانبونی دیران، خواوہ نیتی
۱. تملک، حیازہ، إمتلاک

دہستی نہ کہوئی، داگیری نہ کات in ~ of
یتلک، یتملک

in the ~ of (فلان کهسه) خاوه ښتی ۲. به زوری
له شیوگی کوزدا، سر و سامان، دهستکه و ته کان، دارایی
في حوزة (فلان) ۲. (غالباً في صيغة الجمع) مستلکات،
مقتنيات، اموال

possessive /pa'zɛsɪv/ *adj* ۱. سامانی مولکی
تاییدت هه یه تی، خوه یه تی، خاوه تی
۱. ملکی، خاص بالملکیه نزاع إلى التملك والاتقاء
۲. (له ریزماندا) حاله تی خاوه ښتی په راوی *the ~ case*
توم / کوربه که
Tom's/ the boy's book
۲. (في النحر) حالة الملكية کتاب توم / الولد

possessor *n* [C] خاوه ن، خاوه ښوونو، نه وهی لایه تی
المالك، التملك، المقتني

possibility /pɒsə'bɪləti/ *n* [C,U] (pl -ties) ۱. توانا،
شیان، لوان، گونجاو، له وانه یه، (پله ی) نه گوری
۱. امکانیه، احتمال، (درجه) الاحتمال

۲. چټونباری: *a scheme with great possibilities*
پلاتیکه نه گوری سه رکه وتنی بو بگری
۲. شي. ممکن أو محتمل: خطة ينتظر لها النجاح

possible /pɒsəbl/ *adj* ۱. ده شئی، ده توانی، نه گوری
بوون و روودانی هه یه، چټونبار
۱. ممکن، مستطاع، ممکن وجوده أو حدوثه

۲. له وانه یه، نه نقل بر، *a ~ answer to a problem*
چاره سه ری گونجاو / چاره سه ری گونجاو بو کیشه
۲. محتمل، معقول: حل معقول / محتمل لمشكلة

possibly /pɒsəbli/ *adv* ۱. هه یه کو، به هه رحال، چون
نه یی باییت ۲. له وانه یه، شیا وانه
۱. بایه حال، مها حدث ۲. ربما، جائز، عسی ان

post /pəʊst/ *n* [C] ۱. چدق، شوین، باره گا
۱. مرکز، موقع، مقر

۲. دوا بانه گا وازی موسیقی سه ریازی (ښواران *last ~*)
یان دوا ی تهرم) ۳. ویتسه گی بازرگانی ۴. کار، ښیش
۲. نداء البوق الأخير (في النساء أو في جنازة عسكرية) ۳.
محطة تجارية ۴. وظيفة، عمل

(ياساول) دانه نن له شو ښیټکی دپاریکراو، نه ښیری \square *vr*
بو شو ښیټکی تاییه ت
بضع (حارساً مثلاً) في موقع معين، يرسل إلى موقع ما

post /pəʊst/ *n* [C] ۱. سیستی پوسته، دابه شکاری

پوسته، نوسینگی پوسته، سه ندوقی پوسته، پوسته، راگره
نظام البرید، توزیه برید، البرید، مکتب البرید صندوق البرید
send sth by ~

۱. نه ښیری (نامه، کیسه ی پیچراو) پوسته دکت، به \square *vr*
پوسته په وانه ده کریت) ۲. ده ښیریت، گه شت نه کات ناو به
ناو، ب له ز دجت

۱. يرسل (خطاباً، طرداً) بالبرید، يضع في صندوق البرید
۲. (أ.ق.) يسافر على مراحل
۳. (بازرگانی) ره وانه ی ژمیراهه کان ده کا بو *~ up*

په راوی لیرسراو
۳. (تجارة) يرحل الحسابات إلى دفتر الأستاذ
۴. وای لیده کات ناگادارین له وهی *keep sb ~ ed*

رووده دا
۴. يجعله على علم بما يجري

postage /pəʊstɪdʒ/ *n* [U] کرئی پوسته، کرئی یا
پوسته چی
أجرة البرید

postal /pəʊstl/ *adj* پوسخانه، پوسته یی
بریدی
حواله ی پوسخانه، باره گو ښیز
~ order حواله بریدی

postcard *n* [C] کارت ی پوسته
بطاقة بریدی

post-code /pəʊst kəʊd/ *n* [C] هینا بو ناسانکاری
گه یانده تی پوسته
رمز لتسهیل توزیع البرید

post-free *adj, adv* به خشراوه له کرئی ی پوسته
خالص من أجرة البرید
post-haste *adv* په وپه ری خټیرایی
بأقصى سرعة

postman *n* (pl -men) پوسته گیر، پوسته چی
سامی البرید

postmark *n* [C] ښانه ی پوسته، موری پوسته
خاتم (ختم) البرید

Postmaster/mistress *n* [C] په ریو به ری پوسته
نوسینگی پوسته
مدیر (مدیره) مکتب البرید

post office	به‌ریو به‌رایه‌تی گشتی پُسته‌ی، نوسینگه‌ی پُسته إدارة البريد العامة، مكتب البريد
post office box (POB) n	سندوقی پُسته (س، پ) صندوق بريد (ص. ب)
post-paid adj, adv	کری پُسته که‌ی به‌پیشه‌کی دراوه مدفع عنه اجرة البريد مقدما
post /paʊst/ n [C]	۱. ستون، کۆله‌که، سنگ، راگر، شونکار ۱. عمود، دعامة، قامة
gate ~ s	دو لیست دهرنه‌خات ۲. نامازه‌ی کۆتایی هاتن له‌گۆره‌پانی پینشبرکی القائتان الثتان تحلان البرابة ۲. شارة الأنتهاء بیدان السباق
bed / lamp ~ s	راگره‌کانی چه‌ریابه / له‌پا أعددة السرير / النور
vt ~ sth up	۱. پیوه‌ی نه‌لکین (شت) به‌دیوار یان تابلوی ناگاداریه‌کان ۲. راگره‌پاندن، ناگادار کردن
	۱. یلصق (شیئا) على جدار أو لوحة إعلانات ۲. یعلن، یذیع: بلاوی نه‌کاته‌وه که‌کشتی یه‌که ~ a ship as missing وون یووه یعلن أن السفينة مفقودة
poster /pəʊstə(r)/ n [C]	ناگاداری سه‌ردیوار أعلان یلصق على الجدران، ملصق
post- /paʊst/ prefix	(پینشگه) به‌مانای له‌دوایدا، دواکه‌وتو، له‌دوای (بادنة) معناها: تال، متأخر، بعد
postdate /,pəʊst'deɪt/ vt	(چه‌ک) به‌رواره‌که‌ی دوئه‌خات له‌به‌رواری نیمزاکه‌ی یؤخر التاريخ، (الشيك) يجعل تاريخه متأخرا عن تاريخ التوقيع
postgraduate /,pəʊst 'grædʒwət/ adj	خویندنی بالا دوای پروانامه‌ی زانکۆ (الدراسات) عالیة (بعد الشهادة الجامعية)
posthumous /,pəʊstjʊməs/ adj	(مندآله‌که) له‌دایک نه‌ین دوای مردنی باوکی (کاریکی ویزه‌یی) بلاونه‌کرینه‌وه دوای مردنی نووسه‌ره‌که‌ی (الطفل) یولد بعد وفاة والده، (الصل الأديبي) ینشر بعد وفاة

	مؤلفه به‌ناویانگ ده‌ییت دوای مردنی خاوه‌نه‌که‌ی شهره‌ تاتی بعد وفاة صاحبها
postscript n	په‌راویزی نامه، کلک، پاشکۆ حاشية الرسالة، ذیل، ملحق
post-war /'pəʊstwɑ:(r)/ adj	په‌یوه‌ندی هه‌یه به‌ماوه‌یی دوای شه‌روهه خاص أو متعلق بفترة ما بعد الحرب
posterior /pə'stɪəriə(r)/ adj	۱. دواخرا له‌کات یان له ریکخستن ۱. متأخر في الزمن أو الترتیب، بعد ۲. له‌دوا، له‌دواوه، دواخرا □ n ۲. خلف، وراه، عجیزه، دبر
posterity /pə'stɪərɪti/ n [U]	۱. وه‌چه، نه‌وه، په‌ره ۲. نه‌وه‌ی دوا رۆژ، وه‌چه ۱. ذریه، نسل ۲. الأجيال القادمة، الخلف
postpone /pə'spəʊn/ vt	دوای نه‌خات، پاش دخت، به‌پارمه‌تی یؤجل، یرجی
postponement n [U]	داوا کردن، دواخستن، پاشخستن إرجاء، تأجيل
postulate /'pɒstjʊleɪt/ vt	داوائه‌کات، نه‌یخوازیت، دخوازت، سه‌ره‌تا یا بنیاتی یطلب، یطلب، یبصق على
□ n [C]	گریمانکاری، وادانان، مه‌رجی پیوست فرض، افتراض، شرط ضروري
posture /'pɒstʃə(r)/ n [C,U]	۱. باری له‌ش (ماده)، بار ۱. وضع الجسم کاتی راکشان، پالکوتن ~ in a reclining ۲. ده‌سه‌لانی ماسوولکه‌کان به‌سه‌ره‌له‌شدا، باری له‌ش یان هوش في وضع الأستلقاء ۲. السيطرة العضلية على الجسم، الحالة الجسدية أو العقلية باریکی تاییه‌ت وه‌ره‌نگری □ vi یتخذ وضعاً معیناً کچینکی له‌خۆ <i>a vain girl posturing before a mirror</i>

بایس له بهر دهم ئاوینه دا
 فتاه مغروره تختال امام المرأة
posy /'pəʊzi/ n [C] دهسکه گول، چهپکه گول
 باقته ازهار
pot /pɒt/ n [C] منهجهل، قاپ، فامان
 قدر، اناه
a flower ~ کولدان
 اصيص الزهر
a coffe ~ قوری، جهزوی قاهه
 ابريق القهوه
keep the ~ boiling ههول و کوششی نه دا بو
 وهدهستهینانی بزویی
 یتابع الکد و للمصل لیحصل علی القوت
 □ vt (-tt-) ۱. گۆشت له ناو قازان هه له گری
 ۲. نه چینی له ناو سندانهی گوله کاندان
 ۱. یحفظ اللحم فی وعاء ۲. یزرع فی اصيص للأزهار
pothole n [C] ۱. چالیک له سه ره بریی (به کاری باران و
 هاتوچو) درز، که ندو کوسپ ۲. چالی قسول (له ناو بهرده
 قسه کان به هوی ئاوه وه، چالو)
 ۱. حفرة فی سطح الطريق (بتأثیر الأمطار و حركة السرور)،
 ۲. حفرة عميقة (فی الصخور الجيرية غالباً) تحدثها
 المياه
pot-holer n [C] دۆزه وهی نه شکوهت
 مستکشف للمغاز
pot luck n نه وهی له ماله وه هه به
 حواضر الیبت
Come home with me and take ~ وه ره له گه لما چی ~
 خوا دابوی بخو له گه لما
 تعال معی ایل الیبت و تناول العاضر من الطعام
pot-shot n [C] نه فه بو نیچیری نزیک
 طلقة ایل هدف قریب
potter n منهجهل دروستکەر، گلکار (له فه خفوری)
 خزاف، صانع القدور (من الفخار)
pottery n [C,U] قاپینکی فه خفوری، منهجهل، قاپ،
 گلکاری
 آتیه فخاریه، قدر، آتیه، صناعة الخزف
potassium /pə'tæsiəm/ n پوتاسیوم
 البوتاسیوم

به تاته، سه لکی په تاته
potato /pə'tetəʊ/ n (pl ~ es) بطاطا، بطاطس، حبه بطاطا
potent /'pəʊnt/ adj به هیز، کاریگەر
 قوی، فعال
~ forces / reasons هیزه کان / هانده وه کانی هیزه کانی
 کاریگه ری
 قوی / بواعث قوی التأثير
potency /'pəʊnsi/ n هیزداری، کاریگه ری، چالکی
 قوه، تأثیر، فعالیت
potential /pə'tenʃl/ adj مت (سامان، ووزه) ی شاراهه
 کامن، (قررات، طاقات) کامنه
the ~ sales of a new book توانا کانی فروشتی
 په راویکی نوی
 امکانات الیبع لکاب جدید
potlun /'pəʊlən/ n [C] برینکی دیاریگه ری ده مان یان
 زههر، قوم
 جرعة من دواء أو سم
1 potty /'pɒti/ adj (سه بری پو) بکه
 (أنظر pot)
potter /'pɒtə(r)/ vi کات به فیره نه دا، تن نه کوشی
 له سهر خو کار نه کا
 یعبث، یعمل بتراخ / بتراخ
1 potty /'pɒti/ adj (نیسی) بین باهخ، هیچ و بوچ،
 نه گرنگ (زه لام) نه ویست، شیت و ویت، ره فتاری سه بر
 (ل د) (الأعمال) غیر هامة، تافهه (الشخص) مخبول، غریب
 الأطوار
pouch /paʊtʃ/ n ۱. جانتا توره که ی بچوک بو پاراستنی
 ۲. توره که ی بهرملی که نگه ر ۳. چرچی ژیرچاو،
 کوزی یا بن چالی
 ۱. محفظة، کیس صغیر لحفظ الطباق أو التبغ ۲. جراب أو کیس
 الکفّر ۳. تجعد تحت العین
powterer /'paʊtə(r)/ n باننده ی مالی (فروش)
 بانع الدواجن
poultry /'paʊltri/ n باننده ی مالی، (میشک، قاز،
 مراوی)
 الطیور الداجنة، دواجن (دجاج، أوز)
pounce /paʊns/ vt, vi هیزشی له پر نه بجام نه دا،
 تۆز نه کا، راده هیلیت زوو هات، هیزش نه کا

- (يقوم ب) إنقضاض مفاجيء على
- 1 **pound** /paʊnd/ n [C] ١. باوند يه كسانه به (٤٥٣) ٢. جونه يهي لينگليزي
گرام
١. رطل (انگليزي (٤٥٣) غراماً ٢. جنيه انگليزي
- 2 **pound** /paʊnd/ vt ١. نه هارپيت، نه كوتيت به توندي
لني نه دات
١. يسحق، يدق بعنف
٢. يمانو نه زه نيت به قايمي ٢. وردى *~ ing on the piano*
- نه كات، نه بهارپيت، تيك نه ششكينيت
- يعرف على اليانو بعنف ٢. يسحق، يتحطم
٢. *a ship ~ ing (being ~ ed) on the rocks* پاپوره كه
شكا له سهر به رده كان
- شفا نه سهر به رده كان
- شفا نه سهر به رده كان
- ٣ **pound** /paʊnd/ n [C] ١. گهور بو نازه لني ويل كه
تيذا به نند نه كه ن تا خاوه ني ديت، مولگه
- خطيرة للماشية الهانسه حيث تحتجز الي الماشية إلى ان يطالب
بها اصحابها
١. (شله معني وله ويا به ته)
- pour** /pɔ:(r)/ vt, vi ١. نه نه برژيت، تيدكت، ده برژيت
١. (السوائل وما أشبه) يصب، يسكب
- ~ ing tea out of a pot*
١. عارهق له ناوچه واني
- sweat ~ ing off his face*
- نه تكيث
- عرق يصب من وجهه
- ~ ing out a story of misfortunes*
١. چيروكي پر
١. به زاره ناخوشي نه گيرته وه
- (مجاز) يروي قصة مليئة بالمصائب والمحن
٢. (خه لك) *people ~ ing into the railway station*
١. به بين شومار دين و ده چن ٣. (باران) شهسته نه كات، زور
نه باريت
٢. (الناس) يدخلون أو يخرجون بأعداد كبيرة ٣. (المطر) يهطل
بشدة
- pout** /paʊt/ vt, vi ١. روي خوي گرز نه كا، لوي
نه كروزي، دم و چاوي نه دات به په كا
١. بيز، يزم شفنيه (استياء)
١. ليو داقچانندن له رقا
١. تبويز، زم الشغنين (استياء)
- poverty** /pɒvəti/ n [U] ١. هه زاري، دهست كورتي

- فقير، عوز
١. نه دار، هه زار، كه م ده رامهت
- ~ stricken adj*
١. معوز، فقير، مدقع
١. بودره، توز، جوركي
- powder** /paʊdə(r)/ n [C,U]
١. تايهت له هارپاره كان، توز كه زميرهك، شوره پلوخه
١. مسوق، نوع خاص من المساحيق
٢. بارود
- gun ~*
٢. بارود
١. داي نه نيت / هارپاره كه ي پيوه نه كات (خوي بو) *vi, vt*
- نمونه)
١. يضع / يذر مسوقاً على. يسحق (الملح مثلاً)
١. *~ ed milk / eggs* ماست (شير) / هيلكه ي ووشكراو
١. لبن (حليب) / بيض مجفف
١. به توزي هارپاره داپوشراوه، وهك شي
- powdery adj**
١. هارپاره، توز
١. مغطي بالمساحيق، مشبه المسوق
١. توانا، دهسه لات، ووزه، شيان هيز
- power** /paʊə(r)/ n
١. تواناي
١. قدرة، طاقه
٢. هيز، تواناي *He gave me all the help in his ~*
١. (ليدان) ٣. وزه هيزي ميكانيكي، وزه ناوي
٢. قوه أو شدة (الضربة) ٣. طاقه، قوه ميكانيكية، الطاقه المائية
١. وزه ي ناوي / كاره بايي،
- water / electric ~*
١. الطاقه المائية / الكهربائيه
١. *~ an engine of sixty horse* بزوينه ريك تواناي
١. شهست نه سبي هه بين
١. محرك بقدرة ستين حصاناً
١. ماف، دهسه لات
- the ~ of the law*
١. حق، سلطة
١. به ته واوه تي دهستي به سهر
- have sb in one's ~*
١. نه گريته ٥. ده وله تي گه وره، خاوه ن دهسه لات ٦. (له
١. بيركاري) توان (چهند جاره ي ليكداني زماره يهك به خوي)
١. يسيطر عليه تماما ٥. ذو النفوذ، دولة عظمي ٦. (في
١. الرياضيات) الأس (عدد المرات التي يضرب فيها العدد بنفسه)
١. هيزي گه وره كردني هاوينه
- the ~ of a lens*
١. قوه العدسة على التكبير
١. *a telescope of high ~*
- powerpoint n** ١. فيشه ي كاره با

مأخذ الكهرباء، فيشة

powerpolitics *n* ریزکاهیزی، سیاستی هیز

سیاسة القوة

powerhouse *n* [C] ویزگی ووزه دروست کهر، کهره بگه، ویستگی بهره مهینانی کاره با

محطة توليد الطاقة

powerful /'paʊəfʊl/ *adj* هیزدار، زوردهست، بالا دست

قوي، ذو نفوذ

powerless *adj* په ککوته، بِن هیز، بِن سه فیل، دهسته پاچه

عاجز، لا حول له

practicable /'præktɪkəbəl/ *adj* شیاوی جی به جی

کردنه یان مامه له بِن کردن قابل للأجراء أو التنفيذ

practical /'præktɪkəl/ *adj* ۱. کردهنی، کردار، کرداریانه

۱. عملي

تهنگ وچه له مه که په یوهندی هه په ~ *difficulties*

به لایه نی کاره که وه. ۲. (کهسیک) کرده کار واقعی، کاره که ی خووش نه وی. ۳. کرداری، به کار

صعوبات تتعلق بالناحية العملية ۲. (الشخص) عملي، واقعي، محب للعمل ۳. عملي، ناجع

practically *adv* جی به جی کردنی کرداری، به نزیکی، به کرداری

عملياً، تقريباً

practice /'præktɪs/ *n* [C,U] ۱. پیرایون، جی به جی

کردن، مشق، ره وشت

۱. تنفيذ، تطبیق، إجراء

put a plan into ~ پلان دانه نی یو کار کردن

يضع خطة موضع التنفيذ

۲. خو، نه ریت *the ~ of closing shops on Sundays*

۲. عادة

۳. مشق کردن، راهاتوو / رانه اتوو له ~ *in / out of*

سه ره مشق ۴. پِن هه لسان، بهره وام بوون (پیشه ی پزیشکی، دادوهر)

۳. تمرن، تدریب، تدریب: مواظب / غیر مواظب علی التمرن

۴. مزاولة، ممارسة (مهنة الطب أو المعاماة)

retire from ~ وازهینانی له پیشه کی

يعتزل المهنة

پِن ی هه لته ستی، رادیت له سه ری

make a ~ of یمارس، یتهود علی

۵. (پزیشک) کهسانی

نه خووشی زور سهردانی نه که ن بو چاره سه ر کردن

۵. (طبيب لديه) عملاء کثیرون

sharp ~ ۶. فیلکردن له کرپاره کان

۶. الاحتمال علی الزبائن

practise /'præktɪs/ *vt* ۱. مه مشق ده کات، خو ی

پرده مهینتی

۱. يتدرب، يتعلم

مه مشق نه کاله سه ر لیدانی پیانو

~ *the piano* یترب علی العزف علی الپیانو

۲. خو ی راده مهینتی له سه ر، رادیت

~ *early rising* ۲. يتعود علی، یعتاد

به ناموزگاری خه لک نه کا

~ *what one preaches* یفعل ما یتصح به الآخري

۳. کاری پاریزه ری / پزیشکی

~ *the law / medicine* ده کات، لیه اتوو یان شاره زا

۳. يمارس مهنة المعاماة / الطب، ماهر ذو خبرة

practitioner /'præktɪʃənə(r)/ *n* [C] راهاتوو

له سه ری شه په ک، پزیشکی راهاتوو مه مشق بِن کراو

ممارس لمهنة ما، طبيب ممارس

pragmatic /'prægmætɪk/ *adj* سوو دمه ند، کرداری

نفعي، عملي

prairie /'preəri/ *n* [C] مزیگ، چول، ده شت: ناوچه په که

ته نها گزوگیای تیدایه بِن دره خت، (به تایه تی له نه مریکای سه رو)

براري، مناطق بها حشائش لا اشجار (بخاصة في امريكا الشمالية)

praise /preɪz/ *vt* ۱. پیا هه لته دات، نافه رینی نه کا، ستایش نه کا، په سه ند دکت ۲. سوپاسی په زدان ده کات

۱. يمدح، يقرظ، يثني علی ۲. يحمد أو يسبح الله

په سه ندار، په ساندن، □ *n* [U]

مدح، ثناء، تسبیح

praiseworthy *adj* شایه نی پیا هه لدان، ستایش کردن

جدير بالثناء

pram /præm/ *n* [C] عه ره بانه ی مندال، کور تکراره ی

ووشه ی (*perambulator*)

- عربة الطفل (صفة مختصرة من كلمة *perambulator*)
prance /pra:ns/ vi (نفس) بازندهات له سر هردوو
 قاچی دواوهی، دهالیت، بهله نجه ولار ری نه کا، نه روات،
 به دل خوشی سینه یازده کا
 (الحصان) یقفز علی قدمیه الخلفیتین، یحنجل (الشخص)،
 یتبخر فی مشیتیه، یتب مرحا
prank /præŋk/ n [C] گله یی کردن، گالته له گهل کردن
 معاتبه، مزحه
play a ~ on sb سهرزه نشتی نه کا، توشی نه کا
 یعاتیه، یدبر له مقبلا
prattle /prætl/ vi چه نه بازی، له وچه له وچ ده کا (وهك)
 مندال، منجه منج نه کات
 یهذر، یثرثر (کما لو کان طفلا)
 □ n [U] چه نه بازی، مشتومر که له قاژی، پریژی
 نثره (اطفال)، هذر، درده شة
prawn /prɔ:n/ n [C] رویان، کچجاهه ریایی
 قریس، جمیری، ریان
pray /preɪ/ vt, vi ۱. نویژ ده کات، له خوا نه پاریته وه
 ۲. داوا نه کا، نه پاریته وه
 ۱. یصلی (له)، یوسل، یتهل (الی الله) ۲. یرجو، یتستلف
 نکات لی نه کمم به وه دهنگه *P ~ don't speak so loud*
 بهرزه مه دوی
 أرجوان لا تتحدث بهذا الصوت المرتفع
prayer /preɪ(r)/ n [C,U] نویژ بو خوا، تقیژ، نمیژ، له
 خوائه پاریته وه
 صلاة (له)، دعاء للخالق، تضرع، الشیء الذي یدعوا الله لتحقيقه
 (الأجله)
Morning Prayer Lord's Prayer نویژی به یانی نویژی
 خوائی (لای گاوران)
 (إحتیالات) صلاة الصبح الصلاة الربانية (عند المسيحيين)
 بهرمال، شه ملک
 سجاده الصلاة
pre /pri/ prefix پیشگریکه به مانایی پیش
 (بادئة) معناها: قبل
prepaid adj له پیشه وه دراوه، پیشینه کری
 مدفوع سلفا
prewar adj (روداو) پیش جهنگی
 حادث أو قائم) قبل الحرب

۱. ناموزگاری ده کات (به تاییه تی) **preach** /pri:tʃ/ vt, vi
 له مزگوت و کلیسه) په ند دکت ۲. مزدهی ده داتی، بانگی
 نه کا به، هانی نه دات
 ۱. یظ، یلقی عظة (بخاصه فی کنیسه أو مسجد) ۲. پیشر،
 ینادی ب، یحث علی
preacher n [C] ناموزگاریکه، مزده به خش،
 ووتاریژی نانی، په ندبار، ره بهن
 واعظ، مبشر، خطیب دینی
preamble /pri:'æmbəl/ n بهراهی، پیشه کی نوسین،
 سهره تا
 تمهید، مقدمه
precarious /pri'keəriəs/ adj له قین، ناقیم، ناجیگیر،
 گوماندار، مه ترسی لی نه کری
 مززعج، غیر ثابت
precaution /pri'kɔ:ʃn/ n [C,U] (ناماده کاری)
 (په ده گ)، ناماده کاری بو خو پاراستن
 (تدبیر) احتیاطی، احتیاط، تدبیر وقائی
take ~ s against fire خو ت له فاگره که پیاریزه
precautionary adj په ده گگی، پاریژی، وریایی،
 خو پاریژی
 احتیاطی، وقائی
precede /pri:'si:d/ vt, vi پیش ده کوئی سهره کت
 (پان) بهری دینت
 یسبق، یتقدم علی (فی الزمن أو المكان أو الترتیب)
precedence /pre'si:dəns/ n [U] پیشکوته، پیشکی
 پیشین، مافی پیشکوتن و نایایی
 (حق) الاسبقه أو الافضلیه
a question which takes ~ نه و پرسیاره یا نه و بابه ته
 موضوع له
of / over all others له بار تره له وانی که
 الاسبقه علی غیره
precedent /pre'si:dənt/ n [C] نه وی پیشی، پیشوو،
 پیشکوتوو، پیش بهرین
 سابقه، سابق، مقدم
precept /pri:sept/ n [C,U] بهما یان ده ستوریکی
 ره فتاری یا ره وشتی
 مبدأ أو قاعدة سلوكية أو أخلاقية
 ۱. گوره پان، نویژگی **precinct** /pri:'sɪŋkt/ n [C]

- مژگهوت، تاخ ۲. (له شپوهی کۆدا) گهڤهك، دهووربهری
(شار) باخچه، دهفهر
۱. ساحة، فناء (مسور)، حرم المسجد أو الجامع ۲. (في صيغة الجمع) ضواحي (مدينة)، أرياض
- precious** /preɪʃəs/ *adj* به‌نرخ، به‌هادر، گران به‌رکته تی
نرخدار، پر به‌ها، هیزا
ئین، قیم، نفیس
۱. کانزای گران په‌ها (ناتون، زیو) *the ~ metals*
۱. المعادن النفيسة (الذهب، الفضة)
۲. نازدار، خوښه‌ویستی به‌نرخ
۲. عزیز، غال علی
- precipice** /preɪsɪpɪs/ *n* که‌ندال، که‌ندر
هوه، جرف هار
- precipitate** /preɪsɪpɪteɪt/ *vt* ۱. ده‌ری نه‌هین،
فریته‌دا، ده‌بخاته‌خوار ۲. په‌له‌ نه‌کات (له‌روودانی شینکدا)
۳. هه‌لمی ناو‌خه‌ست نه‌کاته‌وه ۴. نه‌پیشینی، (ته‌نی په‌ق
له‌گیراوه‌دا)
۱. یطرح، یقذف، یلقى من أعلى ۲. یجعل (في حدوث شيء)
۳. یکتف بخار الماء ۴. یرسب (مادة صلبة من محلول)
- نیشتن، نیشته، ماده‌ی نیشتو،
پړك، له‌زو
- الراسب، المترسب، السادة المترسبة
- precipitate** /preɪsɪpɪteɪt/ *adj* تاودراو، کتوبر، خیرا، نیشته‌بووی
عاجل، مفاجيء، مترع
۱. خیراپوون، [C,U] **precipitation** /preɪsɪpɪteɪʃn/ *n*
په‌له‌ کردن هه‌له، به‌روبوونه‌وه له‌ لیوارنیک ۲. باران، به‌فر،
شه‌ونم به‌فر بارین، یری باران بارین
۱. تسرع، تعجیل، أندفاع، سقوط من حلق ۲. مطر، تلج، ندی،
سقوط الأمطار أو الثلوج، كمية الامطار الساقطة
- precipitous** /preɪsɪpɪtəs/ *adj* لیزی، هول، نشیفی
یاتیز، به‌رزی، لیزی‌ه‌کی زور، نشیو، کور
(جرف) شدید الانحدار، عال، شاهق
- precis** /preɪsi:l/ کورته، پوخته، ده‌قیکی کورت کراوه
ملخص، تلخیص، مختصر
۱. ورد، توندوتول، هور **precise** /preɪsaɪs/ *adj*
۲. وردبار، به‌ناگا له‌سه‌ر هه‌له‌ نه‌کردن، هه‌له‌ پر
۱. دقیق، محکم، مضبوط ۲. مدق، حریص علی عدم ارتکاب

الاطاء

- precisely** /preɪsaɪsli/ *adv* به‌ووردی، وه‌ك خوی،
به‌ته‌واوه‌تی
- بدقة، تماما، بالضبط
- precision** /preɪsɪʒn/ *n* [U] ووردی، ریک و پیک،
توندوتولی، قایم، سفتی هوری
دقة، ضبط، احکام
- precocious** /preɪkəʊʃəs/ *adj* (مروڤ) زوو‌پیکه‌بوو
به‌تایبه‌تی له‌زیریدا، زوو‌په‌ردایی
(الشخص) بکر النضن بخاصه عقلاً
- preconceive** /preɪkənˈsi:v/ *vt* له‌سه‌ر تاوه رایه‌کی
له‌سه‌ر دروست ده‌کا، پیش‌بینی نه‌کا
یکون رایا مسبقاً عن، تصور سلفاً
- preconception** /preɪkənˈsepʃn/ *n* [C,U] بو‌چوونی
پیشینه، بیروکه‌به‌ك پیشتر دروست بووین
تصور مسبق، فکرة مكونة سلفاً
- precursor** /preɪˈkɜ:sə(r)/ *n* [C] مژده‌به‌خش،
ناگاداریکه‌ر، پیشینه‌به‌ك نیشانه‌ی رووداوی داهاتوویی
بشیر، نذیر، بادرة تدل علی ما سیاتی
- predatory** /predətri/ *adj* راو‌روکه‌ری، راو‌روی،
تالان، دزی، په‌یوه‌ندی به‌دزی و تالانی په‌وه هه‌به
سلی، نه‌بی، متعلق بالنهب والسلب
- هوز، تیره / نه‌ریتی تالانکه‌ری و *tribesmen / habits*
دزی
- قبائل مفيرة / عادات النهب والسلب
- predecessor** /preɪˈdɪsɜ:sə(r)/ *n* پیشین، پیشینه
السلف
- predestine** /preɪˈdɛstɪn/ *vt* پیش‌پار کردن،
نه‌خه‌ملین
- یقدر او یحتم مقدما
- predestinate** *vt* پیش‌پار نه‌دا، پیشه‌کی بریار ده‌دات،
خه‌ملاتدن
- یقتضی، یقدر
- predicament** /preɪˈdɪkəmənt/ *n* [C] چه‌له‌مه، گرفت،
ته‌نگالی، تیگیرانه، توشبوون
مازق، ورطه
- predicate** /ˈpredɪkeɪt/ *vt* ده‌پسه‌لمین، بلاوی ده‌کا
یؤكد، یعلن

□ n [C] (له‌رژمانا) سه‌لمینراو ده‌داته پال نیهاد
(به‌ارورد بکه به *subject*)
(فی النجر) المسند (قارن *subject* المسند الیه)
predicative /prɪ'dɪkətɪv/ *adj* دووپاتگری، دووپاتی
سه‌لمینراو سه‌لماندی
ناوه‌لناو، *He is asleep The man is alive*
پیش ناو نه‌که‌وی، وه‌کو
صفته‌تستخدمن فی المسند، صفته‌لا‌تسبق‌الاسم، مثل
predict /prɪ'dɪkt/ *vt* پیشبینی ده‌کا، به‌ریبندی دکت
پیشا
پیشبینی *~ a good harvest / that it will rain*
به‌رویومی باش ده‌کات / که‌باران نه‌باری
پیشا‌بمحصول‌جید / بان‌السماء‌سطر
predictable *adj* پیشبینی‌کراو، به‌ریبندار، به‌رگوتن،
به‌ریبندی، به‌ریبندار، نه‌توانی پیشبینی بکات
بمکن‌التنبؤ به
prediction *n* [C,U] پیشبینی‌کردن، به‌ریبندی
تنبؤ، تکهن، نبوءه
predispose /pri:'di:spəʊz/ *vt* خوازا دکت، له‌پیشه‌وه
ناماده‌نه‌کا (بئو‌وه‌رگرتنی شتیک، یان‌جی به‌جی‌کردن)
بهده‌مقدما (لتقبل‌شیء‌أو‌القیام‌بشیء)
predisposition /pri:'di:spəʊz/n/ *n* [C] حذر،
ناره‌زوو، ناماده‌بوون، توانایی، به‌توانا‌بوون
میل، نزعة، تمهیز، قابلیه
predominant /prɪ'dɒmɪnənt/ *adj* زالی، پاو،
ده‌سته‌لاتدار
سیطر، غالب، ساند
predominance /prɪ'dɒmɪnəns/ ده‌سته‌لاتداری،
به‌زالنی، راسه‌ریون
سیطره، هیمنه
predominate /prɪ'dɒmɪnət/ *vi* باو‌ده‌یی، زال
ده‌یی، سهرده‌که‌وی به‌سه‌ریا
ببود، بسیطر، بتفق‌علی
preeminence /pri:'eɪmɪnəns/ *n* [U] نایابی،
شکوهمندی، سهرکه‌وتن
تفوق، رفعة‌الشان
preeminent /pri:'eɪmɪnənt/ *adj* سهرکه‌وو‌توبه‌پله‌ی
به‌رز، هه‌لکه‌وتوو، نایابی

متفوق، رفیع‌الشان، میرز
۱. مافی‌یه‌که‌می‌به‌ده‌ست‌دینی **preempt** /pri:'empt/ *vt*
بئو‌کریین / داخوآزی‌پیشدا‌گیر‌دکت (بئو‌کریینی‌بیان
خودانی‌یین) ۲. به‌کاری‌به‌رگری‌هه‌لده‌ستی، (بئو‌ریگرتنی
له‌زبانی‌چاوه‌روان‌کراو)
۱. بحصل‌علی‌حق‌الاولیة‌فی‌الشراء / حق‌الشفعة ۲. یقوم
بعمل‌رقانئ (لنعم‌ضرر‌محمول)
۱. (بالنده) به‌پره‌که‌ی‌به‌ده‌نوویکی **preen** /pri:n/ *vt*
رئیک‌ده‌کات ۲. (مروّف) به‌خویدا‌نه‌نازی، بئو‌ز‌لئ‌نه‌دا،
شانازی‌به‌خو‌یه‌وه‌ده‌کات
۱. (الطائر) یسوی‌ریشه‌بمقاره ۲. (مجاز، الشخص) یعتز
بنفسه، یتباهی، یتفاخر
prefabricate /pri:'fæbrɪkeɪt/ *vt* پیش‌چیندکت (نالآ)
دکت، له‌پیشدا‌چاکی‌نه‌کا
بجهز‌أو‌بصنع‌مقدماً
مالی‌ناماده‌کراو *~ d house*
منزل‌جاهز‌الصنع
preface /prefas/ *n* [C] پیشه‌کی، پیش‌گوتن‌به‌راهی
ئیشه‌کی دکت‌پیشگوتن
مقدمه، افتتاحیه
□ *vt* ده‌ست‌به‌ناخافتن‌نه‌کا
بصدر‌بمقدمه، بستهل (الحديث) ب
۱. دادوهر (لای‌رومانی **prefect** /pri:'fekt/ *n* [C]
به‌کان) (له‌فه‌ره‌نسا)، سه‌روکی‌پولیس، به‌ریو‌ه‌به‌ری‌ناوچه
۲. قسوتایی، پئویسته‌له‌سه‌ری‌پاریزگاری‌باسابکات،
سه‌ره‌رشتی
۱. الحاکم (عند‌الرومان) (فی‌فرنسا) رئیس‌شرطة، مدیر‌منطقه
۲. تلمیذ‌مکلف‌بمحفظ‌النظام
prefer /prɪ'fɜ:(r)/ *vt* (کار‌نه‌کاته (-ر-))
به‌سه‌ندی‌نه‌کات، (سه‌ر)
ببضل، بؤثر (شیئا‌علی‌شیء)
باشترله، هه‌لیاز‌یار **preferable** /prɪ'fɜ:bl/ *adj*
أفضل (من) جدر‌بالتفضیل
به‌سه‌ند‌به‌هه‌لیازی **preferably** *adv*
والأفضل
۱. به‌سه‌ند‌کردن، **preference** /prɪ'fɜ:ns/ *n* [C,U]
هه‌لیاز، هه‌لیاز‌ده‌ی‌باشترین‌شت ۳. سامه‌له‌ی‌تایبه‌ت،
(جیا‌کروهه)

١. تفضيل، ترجيح، خيار، الشيء المفضل ٢. معاملة خاصة (تمييزية)
 ٣. هه لياز، پشكى باشتيرين بؤ مامه له كردن، ~ stock قوچانا پشكى ناياب
 ٣. اسهم ممتازة (يكون لحاملها الافضلية في الأرباح)
preferential /pɹe'fɹɛnʃl/ *adj*, هه ليازي، زور چاكي،
 هه سهندي (به تايه تي باج يان هه له سه نگاندن)
 تفضيلي، تميزي (بخاصة الضرائب أو التعرفة)
preferment /pɹi'fɹɛ:mənt/ *n* [U] هه لياز
 پیش خستن، ترقية (بخاصة كنسية)
prefix /pɹi:'fiks/ *n* [C] ١. پیشگر ده خرينه پیش وشه
 ٢. وشه بهك ده خرينه پیش وشه به كي تر، پیشگر
 ١. بادته تصاف في أول الكلمة ٢. كلمة توضع قبل كلمة أخرى
 پیشگر له پیش يان له وای (وشه كه) دانه ني، □ *v*
 ده ري نه كا، نه يخانه پیش شتيك
 يضع بادته في أول أو بداية (الكلمة)، يصدر، يضع في مقدمة
 الشيء
pregnant /pɹeg'nənt/ *adj* ١. (زن يان مينه ي نازهل)
 ناوس، سك پر ناليس، تشپر
 ١. (المرأة أو أنثى الحيوان) حامل، حبل
pregnancy /pɹeg'nənsi/ *n* [U] سكپر، زگپر ب تشتي،
 ناسفي، ناسوس ٢. (وشه، كارويار)، به هادار بيا به خي
 باشه رۆزي هه نيته
 ٢. حمل (الكلمات، الاعمال) ذات مغزي، ذات اهمية مستقبلية
prehistoric /pɹi:'hɹɪstɔɹk/ *adj* پیش ديروكي پیش
 ميژووي، پیشينه، روداويك په پوهندي هه به به پیش ميژووه
 حادث أو متعلق بما قبل التاريخ
prejudice /pɹedʒʊdɪs/ *n* [C,U] ١. پیشبيري،
 پشگيري كردني لايه نتيك به فيل
 ١. تعامل، تحيز
a ~ against / in favour of modern poetry
 ٢. به شيوه بهك له وانه به به رژه وهندي
 بخاته مه ترسي په وه، كوزيانني دگه هينيت مافي فلاتي
 على نحو يمكن أن يعرض مصالحه للخطر
 ١. وای له ده كا لايه ننگري بكا، پیشبيري دكت □ *v*
 ٢. پیشيلى ده كات، زمره ري له ده، زيان (له به رژه وهندي
 به گه ي) نه دا
 ١. بجهله يتحيز ل أو يتعامل على ٢. بجهلف، يضر، يؤذي

(بصالحه)
prejudicial /pɹedʒʊ'di:ʃl/ *adj* پیشبيريان زيان به خش،
 زهره رمه مند
 مجحف، ضار، مؤذ
prelate /pɹelət/ *n* [C] سه ره تران، قه شه، تولداری
 مه زني ديري، په ترهك
 استق، مطران
preliminary /pɹi'lɪmɪnəri/ *adj* ده سپيكي، سه ره تايي،
 پیشه كي
 تمهيدي، ابتدائي، اولي
 هه نگاويان كارنيكي سه ره تايي □ *n* [C] (*pl* -ries)
 خطرة أو عمل تمهيدي
prelude /pɹelju:d/ *n* [C] پیشه كي، ده ست پي كردني
 كارنيكي سه ره كي له موسيقادا به پارچه بهك موسيقا، موسيقا
 لي ددت به راورد بکه به *preface, prologue* به راهي
 مقدمة، استهلال، تمهيد، قطعة موسيقية يستهل بها العمل
 الرئيسي (قارن *preface, prologue*)
premature /pɹemətʃʊə(r)/ *adj* پیش ده م، پیش وهخت
 سابق لأوانه
prematurely *adv* پیش وهختي، ب كاشكي،
 پي نه گه بوو، ناكاملني
 قبل الاوان
premeditate /pɹi:'medɪteɪt/ به وودي بيري
 له ده كاته وه، راما ن دكت
 يفكر ملياً في: جريمة ترتكب عمداً ومع سبق الاصرار
 تاوانتيك بكريته به نه نه ست وه سوور *a ~ d crime*
 بوون له سه ري
premier /pɹemɪə(r)/ *adj* به كه م، پیشين (له پوست يان
 گرنگيدا)
 الاول (في المنصب أو الاهمية)
 سه روک وه زيوان، سه روکي حكومهت □ *n* [C]
 رئيس الوزراء، رئيس الحكومة
premise, premiss /pɹemɪs/ *n* [C] ١. (هه ره وه)
 پیشه كيه كي گونجاو، گوتنا به ري كوني شان دكت،
 گوتنهك دي، گريماتكرن، ٢. (له شيوگي كودا) خانوو
 باشكو كاني، نالاهي
 ١. (ايضاً *premiss*) مقدمة منطقية ٢. (في صيغة الجمع) منزل
 مع ملحقاته و توابه

premium /pri:miəm/ *n* ۱. بیمه، به‌شی‌داینکردن
 ۲. پاداشت، خه‌لات، دیاری
 ۱. نسط تا‌مین ۲. جائزه، مکافأة:
put a ~ on به‌وی‌بری با‌یه‌خه‌وه پشتگیری لِن‌ده‌کات
 یعلق ا‌همیه قصری علی
 ۳. (به‌ش وپشکه‌کان) (له‌فروشرین) به‌گرا‌نتر
at a ~ له‌نرخ‌ی ناسایی خو‌یان ژ به‌هایی ناسایی پتره، گران، هی‌ژا
 ۳. (السندت والاسهم) (تباع) بأعلی من سرها ال‌اساسی
premonition /pri:mə'niʃn/ *n* [C] دلّه ته‌بین،
 پیش‌ناگه‌هکرن، هم‌ستیک‌ی ناوه‌کی له‌نزیکی‌ونه‌وی رودانی
 مه‌ترسی، ناگه‌هکرن خورپه لِن‌که‌وتوو، به‌هوی‌که‌وته
 مه‌ترسی به‌وه
 واجس، هاجس، حس داخلی بقرب وقوع خطر
preoccupation /pri:ɔkju'peɪʃn/ *n* [C,U] م‌زولی، پیش‌خودانیون، کردنی کاریک بی‌بیرکردنه‌وه
 (بخ‌صاً) أمر يستحوذ علی‌التفکیر
preoccupy /pri:'ɔkjupaɪ/ *vt* (*pl, pp* -pied) سه‌رقالی ده‌کا، م‌زول دکت، پیش‌خودان دبت، ا
 ی‌شغل ال‌بال
preoccupied by / with family matters م‌زول،
 سه‌رقالی بیرکردنه‌وه‌ی به‌له‌گه‌ل کاروباری خیزانی
 مشغول ب / منصرف إلى‌التفکیر فی‌الامور العائلیة
preordain /pri:'ɔ:deɪn/ *vt* خوا ریک‌ی نه‌خات
 دینته‌ری، پیش‌بریاردکت
 (الله) یقدر، یقتضی
prepackaged /pri:'pækɪdʒd/ *adj* داگرتن (که‌ل و
 په‌ل) له‌کیس نان، له‌قوتونان
 معبأ (السلع فی‌اکياس)
preparation /prepa'reɪʃn/ *n* ۱. ناماده بوون، ناماده
 کردن، پیکه‌تیان ناماده باشی، شاپاندن ۲. ناماده کراوی
 خواردنی یان پزیشکی
 ۱. تحضير، تجهیز، تهیه ۲. مستحضر غذائی أو طبی
preparatory /pri'pæ:ətɪ/ *adj* ناماده‌یی، لیکدانی
 خوه‌شکرن، سه‌ره‌تای ناماده کردن، به‌ودا‌واچوون، لیکدان
 تحضيری، ته‌مدی، ابتدائی
 ناماده‌کاری
 ~ *measures* اجراءات تحضيریة
 ~ *school* قوتا‌بخانه‌ی ناماده‌یی

مدرسه (عدادیه)
 ۱. ناماده‌ی ده‌کات لیک
 ده‌دات، له‌دگوزرت
 ۱. بعد، یحضر یجهز، پته‌یا
 پیکدنی‌ت. پیک دهنیت
 ~ *one's lessons / to do sth*
 ۲. ناماده‌یه بو، سازه بو
 به ~ *d to* مه‌یا، مستعد
preparedness /pri'pɛ:ədɪnɪs/ *n* [U] ووری‌ایوون،
 ناماده باشی
 استعداد، تاهب
prepay /pri:'peɪ/ *vt* (*pt, pp* -paid /'peɪd/) پیشه‌کی
 ده‌دات (کری، نرخ)
 (یدفع الاجر، الثمن) سلفاً
preponderance /pri'pɒndərəns/ *n* [U] زورینه،
 زالبون، باویون
 اکثریة، ارجعیة، أغلیة
preponderant /pri'pɒndərənt/ *adj* له‌بار، باو، زال
 راجع، غالب
preposition /pre'pɔ:zɪʃn/ *n* پیتی پیشه‌بند، داچک،
 به‌رتاف
 حرف جر
 ده‌سته‌واژه‌ی به‌رناوی وه:
 ~ *al phrases* عبارات الجر (مثل *in front of, in the house*)
prepossessing /pri:'pɔ:zesɪŋ/ *adj* دلبر جوان
 دلگرا، سه‌رنج راکیش
 جذاب، غلاب
preposterous /pri'pɒstərəs/ *adj* (کاریک)
 پیچه‌وانه‌ی سه‌روشت و هوش بیت
 (أمر) منافی للطبیعة أو العقل
prerequisite /pri:'rekwəzɪt/ *n* [C], *adj* مه‌رجی
 پیوست، شتیکی پیوست، داواکراو، بنجینه‌یی
 شرط لازم، شیء ضروری، مطلب أساسي:
Matriculation is a ~ of entrance to the university
 پتلیایی، مه‌رج، پیوستی، پتقان، پیوستن
prerogative /pri'rogətv/ *n* [C] ماف، مافداری،
 نایاب
 امتیاز، امتیازات
presage /'presɪdʒ/ *n* [C] مزگنی، گه‌ف،

هشاندوری، ههوالدهر (بهناخوشی)
 بشیر، نذیر (شوم عادة)
 □ /pri'seɪd/ vt نهوه نهگه بهنئی، ناگادار نهکا به، بهرین
 دکت
 بدل علی، پنذرب
prescient /'preʃiənt/ adj نهزانی به، دوورینی،
 بهریزانی، بهریزان، پیشینی
 عالم ب، او قادر علی معرفة الغیب
prescribe /pri'skraɪb/ vt, vi ۱. دهه مانیک دهه نوسنی بو
 چاره سهر، برپارده دات
 ۱. یصف (علاج)، یقر
 ۲. پهراوی خویندنی برپاری له سهر دراو
 ~ d text books کب دراسیه مقرر
 The doctor ~ d castor oil / complete rest
 ۲. راسپارده نهکا، فرمان
 penalties ~ d by the law نهدا، سزاکه یاسا نه یسه پینئی، برپار نه دات
 ۲. یوصی ب، یامر، یفرض: عقوبات یفرضها القانون
prescription /pri'skripʃn/ n [C,U] ره چته،
 راپورت، نفسیا دهه مانئی پزیشکی
 وصفه (بخاصه طبیه)
presence /'prezns/ n [U] ۱. بوون، ناماده بوون،
 پیشچانی
 in the ~ of his friends ۱. وجود، حضور
 ~ of mind ۲. بوونی ژیری، بیر کردنه وهی خیرا
 ۲. حضور البدیهه، سرعه الخاطر
present /'preznt/ adj ۱. ناماده، هه به، بهرچاف
 ۱. حاضر، موجود
 ~ company ناماده بوون لیره ن ۲. نیستا، نیسته کی
 الحاضرون هنا ۲. العالی، القائم
 at ~, at the ~ time ۳. نایستا کاتی رانه بووردوو،
 له ده منی نیستا
 ۳. الحاضر: فی الزمن الحاضر، حالیا
 □ n ده می نیستا، رانه بر دوو، (له ریژماندا شیوگی
 رانه بووردو)
 الزمن الحاضر، (فی النحو) صیغه الحاضر / المضارع
 at ~ هه نوکه، نیستا
 الآن، حالیا
 for the ~ هه ریستا، دهمداری سهردهم

فی الوقت الحاضر (مؤقتا)
presently adv لهم کاته دا، لهم ساتانه دا
 فی هذه اللحظة، حالا
present /'preznt/ ۱. نه بهه خشنی، پیشکesh ده کات
 ۱. یمنج، یقدم، یطی
 ~ a cheque at the bank نه بداتی، نیسته کی دان،
 چه کی نه داتی بو بانک
 یطی الشک الی البنک
 ۲. پیشکeshی ده کات (که سیک)
 be ~ ed at court به به کیکی (که) پی نی نه نامینی، نه بیاته بهردهم
 ۲. یقدم (شخصا الی آخر): یقدمه الی الحضرة
 ۳. ناماده نه بی، (له بهردهم دادگا)
 ~ oneself ۳. یحضر، یمثل (امام القضاء)
 ۴. چهک ناماده که، چه که کات سلاحک!
 P ~ arms! ۴. قدم سلاحک!
present /'preznt/ n [C] ۳. خه لات / دیاری رژی له
 دایک بوون
 هدیه عید الیلا
 birthday ~ s
presentable /'prezntəbl/ adj شایان، گونجاو
 لائق، مناسب
presentation /'prezntetʃn/ n [C,U] پیشکesh
 کردن، دیاری (بوته) به بهه خشینی دیاری
 إهداء، هدیه، (إحتفال) یمنج هدیه
presentiment /'prezntɪmənt/ n تازه، چاک، ههست
 کردن بهرودانی شتی
 و اجس، هاجس، شعور غامض بقرب حدوث شیء
preserve /'prezɜ:v/ vt, vi ۱. چاودیری نهکا، ده پیاریزی،
 وهرددت
 ۱. یصون، یحفظ، یقی
 ~ eggs / one's eyesight هیلکه / تیروانین له بیسی
 نه پاریزی ۲. له شوینی تاییدت راو کردن قدهغه نه بی
 یحفظ البیض / نظره من التلف ۲. یحظر الصيد فی منطقه معینه
 ۱. زهوی قدهغه کراو: بو پاراستنی پروهک و □ n [C]
 نازل
 ۱. الارض الحرام: منطقه مسحورة لصیانة حیواناتها أو
 أشجارها
 زهوی قدهغه کراو له راو a game ~ poaching on sb

کردن دست به سهردا گرتن، شتیک پاریزراوینت بو.
 که سینیکی تاییهت، ده ستریزوی نه کاته سهر مولکی خه لک ۲.
 (له شیوه کی کۆ)، موربا گوشراوی میوه، میوهی پاریزراو
 ارض یحظر فیها الصید (مجاز (pl) الحکر: شیء یحفظ
 لشخص معین یعتدی علی حرمة املاک غیره ۲. (فی صیفة
 الجمع عادة) مریات، فواکه محفوظة

preservation /prezə'veɪʃən/ n [U] پاراستن،

چاودیری

حفظ، صیانة

له باری پاراستنی باشدا یه، باش ~ *in a good state of*
 پاریزراو

فی حالة جیده من الصیانة

preservative /pri:'zə:vətɪv/ n [C], adj پاریزدار،

پاریز، ماده په که به کار دئی بو پاراستنی خواردن له خراب
 بوون

ماده تستخدم لحفظ الطعام من الفساد

preside /pri:'zaid/ vi، سهر وکاری نه کا، سهر وکی دکت،

ناراست دکت

یرأس، یترأس، یصدر

presidency /prezɪ'densi/ n [C] ماوهی پشه وایی

سهر وکایه تی، ماوهی سهر وکایه تی

مدة الرئاسة

president /prezɪ'dent/ n [C] ۱. سهر وک کۆمار

۲. سهر وک، به ریوه بهری گشتی، پشه وای

۱. رئیس الجمهورية ۲. رئیس او مدیر عام

presidential /prezɪ'denʃl/ adj سهر وکایه تی،

سهر وکی

رتاسی

press /pres/ vt, vi ۱. ده په سبوی، دته پینت،

ته په سهر دکت، نه په سینیکی، گوشاری نه خاته سهر

۱. یضظ

~ the trigger of a gun

crowds ~ ing

پالنانی قهره بانغی

جمع تتراحم علی

له ناو ده رگادا بۆچوونه زوره وه، تی *against the gates*

ترنجانی خه لکی له ده رگای چونه زوره وه ۲. نه په سینیکی،

نوتوی لئی نه دا، نه یگوشی، دگه فیشت

البوابات للدخول ۲. یکبس، یکوی، یحصر

~ juice out of oranges

~ clothes

~ the enemy

۳. زوری لئی نه کا، ناچار ی نه کا،

به توندی هیرشی نه کاته سهر

۳. یضظ علی، بهاجم بعنف

~ an attack

سووره له سهر هیرش بردنه سهر

یواصل الهجوم بإصرار

~ for

۴. زور داوای لئی نه کات

۴. یلع فی طلب (کذا)

be ~ ed for (time) ۵. کاتی زوری نه، دهستی گیراوه

۶. پنیوستو به په له

۵. لیس لیدیه متسع من الوقت ۶. ملح، عاجل:

The matter is ~ ing

باهه ته که به په له یه و گرنه گه

الامر ملح (عاجل)

Time ~ es

۷. کاتمان نه به فیرو ی بده ین

۷. لیس هناك وقت نضیعه

~ sb's hand

۸. دهستی نه گوشنی (به سوژه وه)

۸. یشد علی یده (بظلف)

~ sth on sb

۹. زوری لئی نه کا

۹. یلع علیه

□ n [C]

۱. په ستان، گوشین، فوتودان، فشار

۱. ضظ، کبس، عصر، کی

a wine ~

۲. نامیری میوه گوشین، گوشه ر،

گوشه ری تری

۲. عصارة، مصصرة، مکبس: مصصرة العنب

in the ~

۳. نامیری چاپ، چاپخانه، له زیر چاپدا

۴. چاپ، بلاوکر دنه وه

۳. آلة طباعة، مطبعة: تحت الطبع ۴. طباعة، نشر

the ~

۵. رۆژنامه گه ری

۵. الصحافة

~ conference

کۆنگره ی رۆژنامه نویسی

مؤتمر صحفي

~ cutting

پارچه به یه رۆژنامه یان گۆفار ۶. فشاری

نیشوکار ۷. کۆبیونوه جه ماوه ری (خه لک) ۸. دۆلابی په راو

یان جل و به رگ

قصاصة من صحیفة أو مجلة ۶. ضظ (الاعمال) ۷. حشد، جمع

(من الناس) ۸. خزانة كتب أو ملابس

pressman n

رۆژنامه نویس، رۆژنامه قان

- صحفي، من رجال الصحافة
press /pres/ vt ~ into service ۱. ناچارده کرنی
 خرمه تیک بکسات (له بهر پئویستی زور). ۲. خرمه تی
 سه ریازی ده سه یئنی به سه ریذا، به زورنه یگری به سه ریاز
 ۱. یذغ او بکره علی الخدمه (للحاجة الملحة). ۲. (أ. ق.) بکره
 علی أداء الخدمه الصکرية
pressgang n [C] تاقمی سه ریازی، (بؤ گرتنی
 زوره ملی په روش، له زدار)
 کبیه التجید (لأکراه الناس علی الالتحاق بالبحرية)
pressing adj (کار) سه پینراو، په ستان، په ستین،
 داسه پینره، به زوره ملی
 (العصل) ملح، (الشخص) ملحاح، لجوج
pressure /preʃə(r)/ n [C,U] په ستاو تن، فشار،
 په ستین، گوشین
 ضغط، کبس، عصر
 په ستانپئو (بؤ پیوانی په ستانی شله و گاز) ~ gauge
 مقیاس الضغط (لیاس ضغط السوائل أو الغازات)
 atmospheric ~ په ستانی کهش وه هوا
 الضغط الجری
 ~ cooker مه نجه لی هلم
 القدر الفضطیة، طنجرة بخار
 ۳. فشار نه خه نه سه ری
 ۳. یضظ علیه
 بؤ نه وهی کاری داواکراو چی به چی *sb / put ~ on sb*
 بکا
 (لیؤدی العمل المطلوب)
pressure group کومه له که سیکه ریکنهراو: هه ولی
 نه دن کاریکه نه سه ری میری بؤ پاراستی به رزه وهندی تایه تی
 خویان، گروپا هه م تکرنی
 جماعة ضغط: جماعة منظمة تسعى للتأثیر علی السیاسة
 الحکومه لحماية مصالحها الخاصة
 زور به خیرایی و توانای ته واو کار ~ *work at high*
 نه کات، چالا کانه کار نه کا
 یعمل بسرعة فائقة و بالطاقة القصوى
pressurize /preʃəraɪz/ vt فشار ده خاته سه ری نامیره که
 بؤ ئیش پئ کردنی و هیئانه دی مه به ستی، په ستان به کار دیت
 (بؤ نامیره بان هیئانه دی ماف)
 یستعمل الضغط (لتشغيل آلة أو لتحقيق هدف)

- په ستانکری په ستینه
pressurized adj
 مکبفه الضغط
prestige /preʃtiːʒ/ n [U] پابه، ریزلینان، ده سه لآت،
 شکو، شکودار، مه زناهی، سه ری فزازی
 مکانة، إعتبار، نفوذ
prestigious /preʃtɪdʒəs/ adj
 ۱. واداده نریت، گریمان نه کا،
 ۲. پروقایم، ویران، نه ویری
 ۱. یسلم ب، یفترض ان ۲. بجرؤ علی، یجراً علی:
 May I ~ to advise you?
 ۳. نه یغوزینه وه (باشی، چاکیه کهی) ~ upon
 چا که وه به خشنده یی
 ۳. یستغل (طیبته و کرمه)
presumably /priːzju:məbli/ adv گریمان وادانان،
 نه گهر، له وانه په
 من الفترض ان
presumption /priːzʌmpʃn/ n [C,U] ۱. گریمانکون،
 فیزیون، نه گهر ۲. ناشرین، چاونه ترس، ویران، نازا په تی
 ۱. إفتراض، إحتمال ۲. وقاحة، جرأة، جسارة
presumptive /priːzʌmpʃtv/ adj گریمانکری،
 وادانان، قه پینراو
 إفتراضی، إحتالی
 خاوه ن میراتی ئینتا، میرانگر
 the heir ~ الورث العالی
presumptuous /priːzʌmpʃʊəs/ adj ب فیز،
 (په فتار)، لوت به رزی، خویزه زله گرتن، له خویایی، هارو هاج
 (السلوك) جبرر، متطرس، وقع
presuppose /pri:sə'pəʊz/ vt وادانه نیت، وا پئویست
 نه کا، گریمان دکت نیشان دکت
 یستلزم، یفترض سلفا
 Good health ~ s enough sleep
presupposition /pri:sə'pəʊzɪʃn/ n [C,U]
 گریمانکاری پینسه کی، وادانان
 إفتراض مسبق
pretence /priːtens/ n [C,U] واده ریخست،
 پروپاگنده، په هانه گوتن، بانگیش
 تظاهر، ادعا، زعم، دعوی
 ۱. به هانه، گوتن، دویرت
pretend /priːtend/ vt, vi

۱. یزعم، يدعي
 ده بیخاته روو، ده‌ری نه‌خا، نه‌لن، ~ to be asleep
 دویرت، ده بیخاته روو، ده‌ری نه‌خا، نه‌لن راخواز دکت،
 (نه‌پوهایی)، دیار دکت، (درو) یتظاهر ب

children ~ ing that they are soldiers
 ۲. یی نه‌خوش نه‌کوی، خوی به‌نه‌خوش sickness ~
 ده‌نه‌خا

۲. یتطلب ب، يدعي المرض
 ۳. واخوی ده‌نه‌خا که خوشی نه‌وی ~ to like sb
 ۴. یتصنع: يدعي محبته
 ۴. داوای نه‌کات ~ to
 ۴. یتطلب ب

pretender n واپشان دهر، داخواز کهر
 مطالب ب (العرش مثلا)، مزعوم

pretension /pri'tenʃn/ n [C,U] ۱. بیانو، پاکانه
 کردن، داوا کردن، واپشان‌دان، به‌هانه، داخواز ۲. تیکورکی،
 لوت به‌رزی

۱. حجه، ذریعه، دعوی ۲. تظاهر، کربیا، تفاخر
 pretentious /pri'tenʃəs/ adj له‌خوایی، فیزن،
 فیزی، ب‌تر، گلیدار
 مظاهر، دعی، متکبر

preterite /pretə'ri:t/ n شیوه‌گی رابردوو
 (صیغه) الزمن
 رابوردوی ساده ~ tense
 الماضي البیط

pretext /pri:'teks/ n [C] پوزش، به‌هانه، پاکانه، هه
 نجهت
 تغلل، ذریعه

under the ~ of (that) به‌هانه، به‌بیانوی، مه‌هانه، پونه
 بدعوی أو بحجة أن

pretty /prɪ'ti/ adj تازه، جوان، خوش، (-ier, -iest)
 چساک، خنوش، سه‌رنج راکیش، چاوپروونی ده‌کات،
 چه‌له‌نگ، شن، شه‌پال

جمیل، حسن، جذاب، یروق للعین
 ۱. نزدیک، به‌ته‌واوی، ناراده‌په‌کی زور □ adv
 (ل. د) تقریبا، تماما، إلى حدکبیر

دواکه‌وتوو / باش ناراده‌په‌کی زور ~ late / good

متأخر / جیدالی حدکبیر
 به‌جوانی، به‌تازه‌یی، به‌نیانی
 بحسن، بکیاسه، بنظره
 prettily adv

prettiness n [U] تازه‌یی، جوانی، رندی، قه‌شه‌نگی
 ملاحه، حسن، بهاء

prevail /pri'veɪl/ vi ۱. سهر ده‌که‌ویت، باو نه‌ییت /
 زال نه‌ییت
 ۱. بسود، یتسراو یتطلب علی

۲. بلاو نه‌ییتوه، باو ده‌ییت vi (~ over)
 ۲. یتشر، یتغشی، یعم
 ۳. قابلی نه‌کات به، به‌سهر ناربه‌زایه‌کی ~ upon
 سه‌نه‌کوی

۳. یتغنه ب، یتطلب علی معارضته
 prevailing adj سه‌پتراو، زال، باو
 مهین، ساند

~ winds / fashions
 prevalence /pre'veləns/ n بلاویو نه‌وه، ته‌شه‌نه کردن
 انتشار، تفش

the ~ of in fluenza in winter نه‌نفلونه‌زا
 له‌زستاندا باوه
 prevalent /pre'velənt/ adj بلاویو نه‌وه، زال،
 په‌لافا، باو

عام، شائع، متفش
 the ~ fashions جل و به‌رگی باو
 الازیاء السانده

prevaricate /pri'veəri:kət/ vi له‌راستی لانه‌دات
 خوی خاوده‌کا، قیل نه‌کا، لاددت (ژراستی یس) فیلبازی
 دکت
 براوغ، یوارب، یتلمس

prevarication /pri'veəri:'keɪʃn/ n [C,U] قیل کردن
 چهن و چوونکردن، خاوا خلیچک، خودزینه‌وه له‌کار،
 خومه‌لامدان

مراوغه، مواریه، تلمس
 ۱. ناهیلیت، قه‌ده‌غهی نه‌کا، prevent /pri'vent/ vi
 به‌ریه‌ند

۱. یمنع
 دکت، گبرودکت، ناهیلیت روداو رویدا ~ an accident
 وقوع حادثه

۲. نه گوري يې نه وه، قده غه ملی گری، *~ sb from falling*
يان دوور بخړيته وه
۲. بحول دون
- preventable adj** ده توانړی قده غه بکړی يان
دور بخړيته وه، نه هیلبار
مسکن منعه او تجنبه
- prevention /pri'venʃn/ n [U]** قده غه کردن،
نه هیلستن، بهر په رچ کردن، بهر په تند کردن
منع، صد، ردع
- preventive /pri'ventiv/ adj** پاريزی، نه هیللی
وقائي
~ medicine پزیشکی پراستی
الطب الوقائي
- previous /pri:vias/ adj** پشوو، بهرې، دیرین
سابق، سالف، متقدم
a ~ engagement خوازیښی پشینی، په یوه ندی کون
إرتباط سابق
~ to پش (روودانی نه مه)
قبل (حدوث کذا)
- previously /pri:viasli/ adv** له وه و پش، ژبه رپه
انفاً، سابقاً، فیما مضی
- prey /prei/ n** ښچیر
فريسة
bird of ~ بالندهی بریندار کهز، ښکشینهر
طير جارح أو کاسر
۲. ده که وینه داوی تر سهوه *be a ~ to fears / disease*
نه خوشیه وه
۲. يقع فريسة للمخاوف / المرض
□ *vi* دهه رفینت، راوده کا، (ترس، نه خوشی) ده فیشینیت،
دهه رفینیت، فیش کرن
يفترس، (المخاوف، الامراض) تزرقه، تقض مضجعه
- price /praɪs/ n [C,U]** نرخ، بهها، بها، بایی، بوها
ثمن، سعر
the ~ of liberty نرخي سه ربه سستی
ثمن الحرية
□ *vi* نرخي له سه رده انهي، بهها دکت ده یخه ملیتیت،
نرخي بو داده نیت
يشن، يسر (البضائع)

- priceless adj** به نرخ، نایاب، گران بهها، یې بهها، یې
وینه
نادر، لا یقدر بمن
- pridey /praɪs/ adj** زور گران، گران بهها، به هادار، بی قام
گران
مرتفع الثمن، غال
- prick /prɪk/ vt, vi** ۱. نه سمی، کونی، ده کات ۲. ده رزی
نه کا به ده ستیدا
۱. یخز، یخس، یخپ ۲. یخس
~ one's finger with a needle نازاری نه یې، ده رزی
نازنی نه کا
یو ذی بالوخز
Thorns ~ ۳. درک نه چه قنی
۳. الأشواک تخز
۴. نازاری نه یې، په نجهم نازارم نه دات، *My finger ~ s*
زان نه کات
۴. یولم: ان أصبعي یولیني
۵. به ناگاداری گوی ده گری، گوی شل *~ up the ears*
نه کات، (نه سپ، سه گ) گوی ره پ نه کات
۵. یر هف سمه، یصفي بأتباه، (الخيل، الكلاب) تنصب أذنيها
درك، چقل، زخت، زانا تیز
□ *n [C]* رخزه، شکه ألم حاد
- prickle /prɪkl/ n [C]** پیدا نه چه قنی، کونی نه کا
شوكه
□ *vt, vi* کون دکت، زخت لیددت
یخز، یخس
- prickly /prɪkli/ adj** درکاوای، چقلدار، درکی
شوكي، کیر الشوك
گه رمه ژنه، ینست هه لوقان به خوراندن و ژان، *~ heat*
زیکه
حصف الحر: طلع جلدي مصحوب بحكة ووخز
- pride /praɪd/ n** ۱. شانازی، شاهنازی، سه ریلندی،
لوت په رزی
۱. فخر، زهو، تیه، کیریام
take ~ in one's
work / the success of one's school شانازی
به قوتا بخانه که یوه نه کات ۲. شانازی به کاره که یوه ده کات،
جنی شانازی به، به سه رکه و تووی قوتا بخانه که ی

يعتز بعلمه / بفوز مدرسه ۲. مصدر أو موضع للفخر والأعزاز،
مفخرة
۳. (هروهوها) *a girl who is her mother's ~*
proper شانازی په خوږه وه ده کات
۲. (ايضا ~ *proper*) اعتزازه بنفسه
~ that prevented him from doing anything
ره وشت بهرزی وای لی کرد کاری *dishonourable*
خراب نه کات ۱. لوت بهرزی، خوږه رست، شانازی
عزة النفس التي منعه من ارتكاب ما يشين ۱. بالنفس، کبرياء،
غور
شانازی ده کات په، دلی پښ خوږه، *~ oneself (up) on*
سهر فرازی دکت ب، شانازی پيوه نه کات
بفتخر ب، يعتز، يتباهى ب
۱. پياوې نايښی، قه شهی ديان ۲. قه شه، *priest* /pri:st/ n
پياوې نايښی
۱. رجل دين / قس مسيحي ۲. کاهن، رجل دين
priesthood n [U] پياوڼی که نيسه
رجال الكهنوت
priestly adj قه شه په تی
نسبة إلى رجال الكهنوت
priestess /pri:stes/ n [C] زڼيکی ټولدار له که نيسه
کاهنه، راهبه
prig /prɪŋ/ n [C] خوږيست وه خه لک نه ويست،
سينجی ښی، فورته ک، سهره شک
مزده بنفسه و مزده للآخرين
prim /prɪm/ adj (-mm-) دلته ر، جوان، لاو، شیک پوښ (-mm-)
انيق
a ~ old lady سه نگیڼ، راستی ويست
متکلف، متزمت
primacy /praɪməsi/ n [U] ۱. سهر که وتڼ، پښه نگی،
راسه ربون، يه که مینتی (له ريزدا) ۲. پوسنی سهر وکی
قه شه کان
۱. تفوق، صدارة، أولية (في الترتيب) ۲. منصب، رئيس
الاساقفة
primary /praɪməri/ adj ۱. سهره تايی، سهره کی
۱. ابتدائي، اولي، رئيسي
of ~ importance په پله ی يه که م له گرنگی دا
في الدرجة الاولى من الالهية

a ~ school قو تا پخانه ی سهره تايی
مدرسة ابتدائية
۲. بنچينه، بناغه، بنه ما، رهنگی، بنچينه یی
۲. أصلي، أساسي: الألوان الأصلية
primate /praɪmət/ n سهره ک مه تران
رئيس الاساقفة
prime /praɪm/ adj ۱. سهره کی، زور گرنګ، باشترين،
بهرايی، سهره ژمار
۱. رئيسي، بالغ الالهية
سهر وک وه زيران، سهره ک شالبار *~ minister*
رئيس الوزراء
۲. ناياب: گوشتی گوږه که ی ناياب *~ beef*
۲. ممتاز، فاخر: لحم بقری ممتاز
۳. ژماره ی خوږه ش وه (۷-۱۷) *~ number*
۲. عدد اولي أو أصم: لا ينقسم إلا على نفسه أو على واحد (۷ و
۱۷ مثلا)
 n the ~ of the year وهرزی به هار
فصل الربيع
in the ~ of life هره ته ی لاوښی، تافی گه نجیښی،
ههرزه کاری
في شرح الشباب، في ميعة الصبا
ناماده ی نه کات، لیکدودت (پو کاری) vt, vi
بارگه دکت
بعد، يحضر
په سینه ره که به پرکردنی ناو ناماده ده کات *~ a pump*
یجهز المضخة بملتها بالماء
پره له پراستی پيويست *well ~ d. with facts*
مزودا بالحقائق (اللازمة)
primer /praɪmə(r)/ n [C] يه که م په راو پو ښير کردنی
بنه ما کانی خوښندن
الكتاب الاول أو التمهيدي في موضوع مبادي، القراءة
۱. ساده، سهره تايی ۲. زور *primeval* /praɪˈmi:vl/ adj
کوڼ، دارستانی سهره تايی
۱. بدائي ۲. قديم جدا، عتيق: غابات بدائية
~ forests
ساکار له يه که م قوناغی *primitive* /prɪˈmɪtɪv/ adj
گه شه کردن، له خوږه پيدا بوون
بدائي، فطري، في اول مراحل التطور

~ man / weapons

primrose /'prɪmrɔ:z/ n [C] همه‌میشه به‌هار، گول

به‌هار، گونچه‌گه ورج، بنه به‌فر

زهرة الربيع أو أذان الدب. كعب التلج

prince /prɪns/ n ۱. فرماندهی میری ده‌وله‌تینگی

بچووک ۲. شازاده، سهر به‌چینی فرمانده‌وا به

۱. امیر (حاکم لدولة صغيرة) ۲. امیر بنحدر من الاسرة الحاكمة

(الملكية)

princely adj (-ier, -iest) شازادانه، سهر به‌شازاده به،

جوان، دلتیر

امیری، منسوب إلى الامیر، رافع، سخی

a ~ gift خه‌لاتینگی میرانه

هدیه‌ اوجه‌ سفینه

princess /prɪn'ses/ n خاتون، زنی میر، شازاده

زوجة الامیر، أميرة

principal /'prɪnsəpl/ adj سهره‌کی، بنچینه‌یی،

بناغهی، به‌رای، راگری

رئیس، أساسي، جوهري

□ n [C] ۱. سهرۆك، به‌ریوه‌به‌ری (كولتور، قوتابخانه)

۲. به‌ریوه‌به‌ری كار، خاوه‌ن كار ۳. سهرمايه‌دار

۱. الرئيس، المدير (الكلية أو مدرسة) ۲. مدير الاعمال، صاحب

الصل ۳. رأسال

principally تابه‌تی، به‌کهم پیش هه‌موو شت،

سهره‌کی، به‌ری هه‌موو شت

خصوصاً، اولاً و قبل كل شيء

principality /'prɪnsɪ'pæləti/ n (pl -ties) ناوجه،

ده‌فر، به‌ریوه‌به‌ریه‌تی

أمانة، مديرية، ولاية

principle /'prɪnsəpl/ n [C] ۱. بنهما، بنچینه

۱. مبدأ، قاعدة

Gambling is against my ~ s ۲. بنچینه‌یه‌ك یان

بنهما به‌کی ره‌وشتی

۲. قاعدة أو مبدأ أخلاقی

on ~ به‌یی بنهما به‌ك، له‌به‌ر جه‌ند هوه‌ك كه

به‌یوه‌ندی به‌شیاوی کونه‌وه هه‌به

وفقاً لبدأ ما، لأسباب تتعلق بالاسلوب القديم

a man of ~ پیای خاوه‌ن بیرو باوه‌ر

رجل ذو مبادي

خاوه‌ن بنهما به‌ریه / یی بنهما به،
به‌ره‌لا

ذو مبادي، عالية / منحلة

print /prɪnt/ vt, vi ۱. چاپ ده‌کات (به‌راو) ۲. وینه‌یه‌ك

چاپ ده‌کات ۳. به‌پیشی جیاکراو نه‌نوسی

۱. بطبع (کتاباً مثلاً) ۲. بطبع صورة ضوئية ۳. یکتب بحروف

منفصلة أو طباعية

□ n [C,U] ۱. چاپ کردن

۱. طباعة

in ~ (به‌راو) هیشتا له‌بازاردا هه‌به

(الكتاب) لا يزال موجوداً في السوق

out of ~ (به‌راو) نه‌و چاپه‌ی نه‌ماوه ۲. (له‌ده‌سته

واژه‌یه‌کی ناوینته) پاش ماوه‌ی سهر روویه‌ك له‌نه‌نجامی

په‌ستان له‌سه‌ری

(الكتاب) نذت طبعه ۲. (في العبارات المركبة) أثر فوق سطح

ما نتيجة للضغط

finger ~ s ناسه‌واری شوین په‌نجه‌كان

بصبات أصابع

in large, clear ~ ۳. جورۆك له‌جوره‌كانی پیتی چاپ

۴. وینه، کوی، وینه‌ی چاپکراو ۵. قوماشی چاپ کراو یان

نه‌خش کراو

۳. نوع من أنواع الحروف الطباعية ۴. صورة، رسم، نسخة

مطبوعة ۵. قماش مطبوع أو منقوش

printable adj چاپیار، شایانی چاپکردن و بلاوکردنه‌وه

(بخاصة) صالح للطبع أو النشر

printer /'prɪntə(r)/ n [C] چاپکهر، چاپگهر، چاپده‌ر

عامل طباعة، صاحب مطبعة

printing /'prɪntɪŋ/ n [C,U] چاپگهری، چاپکرن

مطبعة، آلة طباعة

prior /'praɪə(r)/ adj پیشوو (چاپ به‌ری) فولداری

دیری، چاپه‌مه‌نی پیش که‌وتوو

سابق (في الزمن أو الترتيب)، متقدم

□ adv ~ to (his arrival) پیش‌گه‌شتی

قبل (وصوله)

printing-press n [C] له‌پیشترین، باشترین

اسبقية، أولوية، أفضلية

priory /'praɪəri/ n دیراره‌به‌نان / دیری گاوران

دير للرهبان أو الراهبات

prize /praɪz/ vt	بروانه <i>prize</i> انظر <i>prize</i>
prism /ˈpraɪzəm/ n	پواز نهندازهی یان شوشه‌یی مشور هندسی اوزجاسی
prismatic /ˈpraɪzmætɪk/ adj	۱. پواز، پوازکی / پواژک ۲. (رهنگ) شوق دار، بریفه‌دار، بریسکه‌دار، همه‌رهنگ ۱. مشوری، منشوری ۲. (الون) براق، لعاب، متنوع (الوان)
prison /ˈpraɪzn/ n [C]	بهندپخانه، زیندان، گرتیگه، حدس سجن
prisoner n [C]	حدس زیندانی، بهند، دپل سجین، اسیر (حرب) سهریاز به‌دیل نه‌گیری یاخذ الجندی اسیراً
<i>to take a soldier ~</i>	
privacy /ˈpraɪvəsi/ n [U]	جودایی، نهینی عزله، سریه
private /ˈpraɪvət/ adj	۱. تاییهت، تاییهتی (پنجه‌وانه‌ی گشتی) ۱. خاص، خصوسی (نقیض عام) نه‌زی له‌سهر سامان و مولکی خوی یعیش علی ایراده‌الخاص پروژه / کاری تاییهت (نامیری) مشروع / عمل خاص (غیر حکومی) قوتایخانه‌ی تاییهتی، دبستانی تاییهتی، خومالی مدرسه‌خاصه ۲. نهینی، زانیاری نهینی ۲. سری، معلومات سریه ۳. سیفه‌نیکی ره‌سمی نی‌به، هاولاتی په‌کی ناسایی (ره‌شوکی) ۳. لیس له‌صفت رسمیه: شخص غیر رسمی، موطن عادی وازی له‌زیانی گشتی هیناوه‌گو‌شوه گیره یعنزل الحیاة العامة ۴. سدریازی بین‌خعت، ساده، بین‌پله‌و پایه ۴. جندی بسیط (نفر)، عسکری بدون‌رتبه ۱. سدریاز ۲. نهینی، به‌ته‌نیا ۱. جندی ۲. سراً، علی‌انفراد

privately adv	به‌نهینی، به‌ته‌نیایی، به‌شووه‌ی که‌سیتی، تا‌کانه
	سراً، علی‌انفراد، بصورت شخصی، منفرداً
privation /praɪ'veɪʃn/ n	۱. بین‌په‌ش ۱. حرمان <i>He found it a great ~ not being allowed to smoke</i> ۲. بین‌په‌ش کردن (ماف)، داپرین (له‌شتیک) ۲. تجرید (من‌حق)، حرمان (من‌شی‌ه)
privilege /ˈprɪvəlɪdʒ/ n [C,U]	مافی‌نا‌یاب، ماف امتياز، حق
privileged adj	(که‌سیتک) مافی‌تاییهتی‌نا‌یایی‌هه‌یه، خوشگوزهرانی، ژیانی‌تیروته‌سه‌ل (الشخص) یتمع بامتياز ما، (الطبقة) مترفة، مرهفة
privy /ˈprɪvi/ adj	(جگه‌له‌باسادا) نهینی، تاییهت (أ. ق. عدا فی القانون) سری، خاص ناگاداره له (ته‌له‌بو‌نمونه) ~ to علی‌علم (بمکیده‌مثلا)
prize /praɪz/ n [C]	۱. خه‌لات، پاداشت ۲. شتیک که بی‌په‌نی‌نیشی‌بو‌یکه‌ی، به‌ها‌گران ۳. ده‌سکه‌وتوی‌جه‌نگ‌به تاییهتی‌هی‌پاپور‌وباره‌که‌ی ۴. پاداشت، خه‌لات، یارمه‌تی ۱. جائزه ۲. شی‌ه‌جدیر‌بالصل‌من‌اجله ۳. غنیمه‌حرب‌بخاصه سفینه‌أر‌حملتها ۴. (نعتیه) مکافاة، ممنوح پاداشتی‌خویندنی‌بین‌به‌خشراوه‌وه <i>a ~ scholarship</i> خه‌لات کجائزه: منحة مدرسية (قدمت) مکافاة نازه‌له‌که‌خه‌لات‌تکرا‌له‌نمایشتگا‌که‌دا ~ <i>cattle</i> ماشیه‌فائزه‌بجائزه‌فی‌معرض ~ <i>fool</i> که‌سینکی‌زور‌گیل شخص‌غایه‌فی‌الحفاقة به‌هادکت، خه‌مل‌دکت، شانازی‌پنوه‌نه‌کات، ~ <i>vt</i> پایه‌خشی‌بین‌ته‌دات یعنذب، یعنظ‌اهمیه‌کبیره‌علی به‌هاترین‌شتیک‌که‌هه‌بیئت <i>his most ~ d possessions</i> آمن‌مایلمکه پیشبرکی‌بوکسین‌له‌سهر‌خه‌لاتی‌پاره <i>prize-flight</i> n مباراة‌ملاکمه‌علی‌جوائز‌مالیه به‌رزی‌نه‌کاته‌وه، به‌زه‌بر prize, prise /praɪz/ vt ته‌بجوینتی‌وه‌ک (ده‌رگا‌یان‌سهری‌سندوق)

برفیع او یحرک بالقوة (باباً، غطاءً تصدوق)
pro /prəʊ/ *n* (شیوگی کورتکراوه) یاری زانی به ناویانگ
 (ل. د صیفة مختصرة) لاعب محترف
pro- /prəʊ/ *prefix* (پیشگریکه) به مانای هاوپه یمان، پالپشت، عهدواله یو
 (بادئة) معناها: مناصر، مؤید او موال ل
pro-Arab دؤسنی عه‌ره‌ب یان سه‌ر به‌وان
 مؤید للعرب او موال لهم
prosandcons *npl* سیفاتی چاکمی و خرابی
 الزایا و الساری
probability /prəbəbɪləti/ *n* [C,U] (pl -ties) شیان، چینیون
 احتمال، أرجعیة
in all ~ نه‌گه‌ر، زؤرینه، یان زؤرپه‌ی
 علی الأرجع
probable /prəbəbl/ *adj* شیاو، له‌وانه‌په‌ رویدا، شیاری
 رودانه
 محتمل الحدوث، متوقع
probably /prəbəbli/ *adv* ده‌شیت، شیعانه‌کی
 ریساً، علی الأرجع
probation /prəbeɪʃn/ *n* [U] ۱. ماوه‌ی تاقیکردنه‌وه
 (کارمه‌ندان پیش دامه‌زواندن)
 ۱. فترة اختبار (الموظف قبل تعیینه)
 ماوه‌ی تاقیکردنه‌وه که دوو سال بیت
 فترة اختیار مدتهاستان
 ۲. (کارمه‌ند) له‌زیر چاودیری دا، فرمان
 به‌سه‌رادراو له‌زیر چاودیری دا
 (الموظف) تحت التجربة أو الاختیار. (المحكوم) تحت المراقبة
 ۲. (له‌یاسادا) سزای تاوانبار تازه پیگه
 یشتوان له‌گدل مانه‌وه یان له‌زیر چاودیریدا
 ۲. (فی القانون) تحلیق العقوبة الصادرة بحق المذنبین (بخاصة
 الأحداث) وإطلاق سراحهم مع إبقائهم تحت المراقبة
probation officer *n* نه‌فسه‌ری لپرسراو یو تاوانبار
 ینه‌گه‌یشتوه‌کان که له‌زیر چاودیری دان
 ضابط مسؤول عن المذنبین الموضوعین تحت المراقبة
probe /prəʊb/ *n* [C] قولی پیو، نامیری هه‌ست یه‌که‌ر
 به‌لمشین، سه‌حکه‌ر، سه‌حکر
 مسبار، مجس

کرداری هه‌ستیگردن نه‌نجام نه‌دا، لیکۆلینه‌وه‌ی
 □ *vi* وروده‌کا
 یسیر، یجس، (مجاز) یجری تحقیقاً دقیق
problem /ˈprɒbləm/ *n* [C] کینه، هاوکینه‌ی بیرکاری، [C]
 پرسپار، گرفت
 مشکلة، مسألة (حسابیة)
problematic /ˌprɒbləˈmætɪk/ *adj* (به‌تایه‌تی
 نه‌نجامه‌که) گومانداره، (کاره‌که) نالۆزه
 (بخاصة نتیجه) غیر مؤکده، (الأمر) مشکل
procedure /prəˈsiːdʒə(r)/ *n* [C,U] کردار، کرداره‌کان،
 ریازیکی ریک‌وینک یو جی به‌جی کردنی له‌کاریکدا
 إجراء، إجراءات، نهج منظم فی تنفيذ عمل ما
proceed /prəˈsiːd/ *vi* ۱. پیشده‌که‌وی، به‌دوای دا
 ده‌جیت به‌رده‌وام ده‌یی (روشتنی، کاره‌که‌ی) ۲. لئیه‌وه
 دروست ده‌یی، لئیه‌وه هه‌لده‌قولنی
 ۱. يتقدم، يتابع (سیره، عمله) ۲. ينشأ من، ينتج عن
 ۳. ده‌ی‌دا ته‌ دادگا، سکا‌لای له‌سه‌ر ~ *against* (sb)
 تۆمارده‌کا
 ۳. يقاضيه، يرفع دعوى عليه
proceeding /prəˈsiːdɪŋ/ *n* [C,U] ۱. رادان، کردار
 ۱. إجراء
 ۲. ری‌وشوینی یاسایی
take / start ~ s (against sb)
 ده‌گریته‌به‌ر (دژی) ۳. (له‌شیوگی کۆدا) کۆری کۆبو‌نه‌وه‌کان،
 (کۆمه‌له‌ی)، تۆمارگای رووداوه‌کان
 ۲. يتخذ إجراءات قانونية (ضده) ۳. (فی صیفة الجمع) محاضر
 جلسات (جمعیة)، سجل الوقائع
proceeds /prəˈsiːdz/ *npl* ده‌سکه‌وت، داهاات، قازانج
 ۱. ایراد، دخل، ربح
process /ˈprɒses/ *n* [C,U] ۱. کردار، کارلیکردن
 ۱. عملية
 کرداری هه‌رس کردن ۲. شیوازی
the ~ of digestion
 به‌ره‌م هینان له‌کارگه
in ~ of time
 عملیة الهضم ۲. طريقة الانتاج فی مصنع ۳. تقدم: مع مرور
 الزمن
 له‌قوناغی کۆتاییدا
in ~ of completion
 فی مرحله‌ الانتهاء
 □ *vi* پیشه‌سازییانه چاره‌سه‌رکراوه، چاره‌سه‌رکردنی

دهستگرد، چاره‌سەری خۆراك ئەكا بۆ پاراستنی
 معالج صنایعاً، معالج (الاطعمة) لحفظها
 چاره‌سەری پێستی دەهکات، *to ~ leather / cheese*
 پارێزگاری پێستی / په‌نیر ئەکا
 معالج الجلد / الجبن
procession /prə'seɪʃn/ n [C,U] که‌ژاوه‌ی به‌دوای
 په‌کدا چون، رێی پێوان، کاروان، رێفه‌ چوونه‌ک، که‌ژاوه‌ی
 رۆیشتن
 مرکب، مسیره
 که‌ژاوه‌ی مردوناشتن *a funeral ~*
 مرکب الجنائزه
march in ~ through the town
proclaim /prə'kleɪm/ vt بڵاری ئەکاته‌وه، بانگه‌واز
 ئەکا به
 یعلن، ینادی ب
 پشوی رەسمی راده‌گه‌یه‌نیت *~ a public holiday*
 یعلن عطلة عامة
 به‌پاشا بانگی ئەکا *~ sb king*
 ینادی به‌ ملکا
proclamation /prə'kləmeɪʃn/ n [C,U] بڵاوکردنه‌وه،
 به‌یاننامه، لێدوانیکی رەسمی
 إعلان، بیان، تصریح رسی
procrastinate /prə'kræstɪneɪt/ vi دوا‌ی ئەخا، گێرو
 دکت
 یو‌جل، برجمه
proctor /'prɒktə(r)/ n چاودێر (له‌زانکۆ) بۆ
 سه‌ره‌رشتی کردنی هه‌لسوکه‌وتی قوتایان
 مراقب (في جامعة) للأشراف على سلوك الطلبة
procreate /'prɒkri:teɪt/ vi نه‌وه‌ی ده‌ین، به‌رهمه‌ی
 دینێ
 ینسل، ینجب
procure /prə'kjʊə(r)/ vi ١. ده‌ستی ئەکه‌وی (به‌شتیک)
 له‌هه‌ولدان) ٢. ئەیه‌نه‌ هۆی، بونه‌ هۆ، به‌ریا
 ١. یحصل علی (بشيء من الجهد) ٢. (أ.ق) یسبب، ینسب
procurable adj ده‌ستی ده‌که‌ویت، ئەتوانرێ ده‌ست
 به‌کوه‌ی
 یمكن الحصول علیه
prod /prʊd/ vt, vi (-dd-) تێوه‌ی ئەژهنی، نه‌قیزه‌ی لێ

ئەدا
 ینخس، یخز
 نه‌قیزه‌ی لێ *~ ding (at) the animal with a stick*
 ئەدا، زخت دکت، نه‌قیزه‌ له‌ ئاژەل ئەدا به‌ گۆچان
 یزغد او ینخس العیوان بھسا
 زختنک، سی خورمه، نه‌قیزه، تێوه‌ژەندن n [C]
 نخسة، وخزة
prodigal /'prɒdɪɡl/ adj ده‌ست بڵاو، ده‌ست به‌ردایی،
 ده‌ست له‌گری، به‌فیروندان
 مسرف، مېذر
prodigious /prə'dɪdʒɪəs/ adj زۆرگه‌وره، زه‌به‌لاح،
 په‌کجارگه‌وره، مه‌زن، گێره، سه‌یر
 ضخم، هائل، مدهش
prodigy /'prɒdɪdʒi/ n [C] سه‌یره‌سه‌مه‌ره،
 سه‌رسوره‌نینه‌ره، دیاره‌یه‌کی پرتوانا، که‌سینگی بلیه‌مت
 أعجوبة، معجزة، ظاهرة غارقة، شخص عبقري
 که‌سینگی ژیر زه‌یرک *a ~ of learning*
1 produce /prə'dju:s/ vt ١. پێشکه‌شی ده‌کات، ده‌ری
 ئەخا
 ١. یقدم، یرز
 به‌لگه‌ دینیه‌وه بۆ دروستی *~ proofs of a statement*
 ووتراوه‌که یا بڵاوکراوه‌که ٢. به‌رهمه‌ی دینیت، داهینانی
 (کارینکی هونه‌ری)، دروست ده‌کات ٣. به‌رهمه‌ی یان قازانج
 وه‌ده‌ست دینێ، (سێ) به‌جکه‌ی نه‌یه‌یت، منالی ده‌بین،
 (مریشک) هیلکه‌ ئەکات
 یقدم أدلة علی صحة بیان ٢. یتج، یصنع، یبدع (عملاً فنیاً)
 ٣. یتج غلّة أو ربحاً، (الأنثى) تضع ولیداً، تلد (الدجاجة) تبيض
 ٤. روو ئەدات، ئەیه‌نه *success ~ d by long study*
 هۆی، سه‌رکه‌وتنی که‌ توانرا به‌یه‌نرێته‌دی به‌هۆی کوششی
 دوورو درێزه‌وه ٥. (له‌بیرکاری) هیل درێز ئەکاته‌وه، هیل
 ئەکیشنی
 ٤. یحدث، یسبب: نجاح أمکن تحقیقه بالدراسة الطويلة ٥. (في
 الرياضیات) یمد خطاً
 ٦. شانۆگه‌ری ده‌ردینیت *~ a play*
 ٦. یخرج مسرحية
2 produce /prə'dju:s/ n [U] به‌رهمه، ده‌رامه‌ت، به‌ر
 غله، محصول، إنتاج
 به‌رهمه‌ی باخه‌کان (سه‌وزه‌وشتی که‌) *garden ~*

۱. یعلن یصرح ۲. یمارس، یزاول مهنة
producer /prɒ'dju:sə(r)/ n [C] ۱. بهره‌م هینەر ۲. ده‌رهینهری سینهمایی یان شانوگه‌ری
 ۱. ده‌خات شاره‌زایه ۲. مخرج سینمائی او مسرحی
product /prɒdʌkt/ n [C] ۱. ده‌خل، بهره‌یوم، بهره‌م ۲. مخرج سینمائی او مسرحی
 ۱. إنتاج، غلته، محصول ۲. نه‌نجامی لیكدان
production /prɒ'dʌkʃn/ n [C,U] ۱. بهره‌م، بهره‌م ۲. حاصل الضرب
 ۱. هینەر، بهره‌م هاتوو، ریزه‌ی بهره‌م هاتوو ۲. محصولات زراعیة
 ۱. إنتاج، منتج، كمية الإنتاج ۲. نه‌نجامی لیكدان
productive /prɒ'dʌktɪv/ adj ۱. بهره‌دار، پر بهره، به‌پیت ۲. حاصل الضرب
 ۱. بهره‌ده‌کته‌ی بهره‌مه‌که ۲. حاصل الضرب
productivity /prɒdʌktɪvəti/ n [U] ۱. توانای بهره‌م ۲. حاصل الضرب
 ۱. هینان وزه‌ی بهره‌م هینان، بهره‌دانی و وه‌راری ۲. حاصل الضرب
profane /prə'feɪn/ adj ۱. دنیا‌به‌رست، بیس، کریت، ۲. حاصل الضرب
 ۱. پوتی (پنجه‌وانه‌ی holy, sacred) ۲. حاصل الضرب
 ۱. دنوی، أرضی (نقیض holy, sacred) ۲. حاصل الضرب
 ۱. بیس بوو ۲. حاصل الضرب
 ۱. بیس بوو ۲. حاصل الضرب
profanely adv ۱. بی‌حرابه‌کاری، بی‌دینی، کافر، بهره‌و ۲. حاصل الضرب
 ۱. بی‌حرابه‌کاری، بی‌دینی، کافر، بهره‌و ۲. حاصل الضرب
profanity /prə'fæni/ n [C,U] (pl -ties) ۱. بیسی، ۲. حاصل الضرب
 ۱. چه‌په‌لی، کریتی، ده‌ست دریزی بوسه‌ر ناموس، جنیو، بی ۲. حاصل الضرب
 ۱. دنس، نجاسة، انتهاک العرما، سیاب، شاتم ۲. حاصل الضرب
profess /prə'fes/ vt ۱. بلا‌ونه‌کاته‌وه، ناشکرانه‌کات، ۲. حاصل الضرب
 ۱. ناگه‌دار دکت، دیار دکت کار نه‌کات ۲. حاصل الضرب

۱. یعلن یصرح ۲. یمارس، یزاول مهنة
expert / have an expert's knowledge ۱. یعلن یصرح ۲. یمارس، یزاول مهنة
 ۱. بهره‌ده‌خات شاره‌زایه ۲. مخرج سینمائی او مسرحی
a ~ ed friend ۱. ده‌خل، بهره‌یوم، بهره‌م ۲. مخرج سینمائی او مسرحی
 ۱. ده‌خل، بهره‌یوم، بهره‌م ۲. مخرج سینمائی او مسرحی
professedly adv ۱. بهره‌ده‌خات شاره‌زایه ۲. مخرج سینمائی او مسرحی
 ۱. بهره‌ده‌خات شاره‌زایه ۲. مخرج سینمائی او مسرحی
profession /prə'feɪʃn/ n [C] ۱. بهره‌ده‌خات شاره‌زایه ۲. مخرج سینمائی او مسرحی
 ۱. بهره‌ده‌خات شاره‌زایه ۲. مخرج سینمائی او مسرحی
a ~ of faith / friendship / loyalty ۱. بهره‌ده‌خات شاره‌زایه ۲. مخرج سینمائی او مسرحی
 ۱. بهره‌ده‌خات شاره‌زایه ۲. مخرج سینمائی او مسرحی
professional /prə'feɪʃnəl/ adj ۱. بهره‌ده‌خات شاره‌زایه ۲. مخرج سینمائی او مسرحی
 ۱. بهره‌ده‌خات شاره‌زایه ۲. مخرج سینمائی او مسرحی
~ skill ۱. بهره‌ده‌خات شاره‌زایه ۲. مخرج سینمائی او مسرحی
 ۱. بهره‌ده‌خات شاره‌زایه ۲. مخرج سینمائی او مسرحی
~ men ۱. بهره‌ده‌خات شاره‌زایه ۲. مخرج سینمائی او مسرحی
 ۱. بهره‌ده‌خات شاره‌زایه ۲. مخرج سینمائی او مسرحی
~ player / musician ۱. بهره‌ده‌خات شاره‌زایه ۲. مخرج سینمائی او مسرحی
 ۱. بهره‌ده‌خات شاره‌زایه ۲. مخرج سینمائی او مسرحی
amateur ۱. بهره‌ده‌خات شاره‌زایه ۲. مخرج سینمائی او مسرحی
 ۱. بهره‌ده‌خات شاره‌زایه ۲. مخرج سینمائی او مسرحی
~ n [C] ۱. بهره‌ده‌خات شاره‌زایه ۲. مخرج سینمائی او مسرحی
 ۱. بهره‌ده‌خات شاره‌زایه ۲. مخرج سینمائی او مسرحی
professor /prə'fesə(r)/ n [C] ۱. بهره‌ده‌خات شاره‌زایه ۲. مخرج سینمائی او مسرحی
 ۱. بهره‌ده‌خات شاره‌زایه ۲. مخرج سینمائی او مسرحی
proffer /prə'fɜ:(r)/ vt ۱. بهره‌ده‌خات شاره‌زایه ۲. مخرج سینمائی او مسرحی
 ۱. بهره‌ده‌خات شاره‌زایه ۲. مخرج سینمائی او مسرحی
proficiency n [U] ۱. بهره‌ده‌خات شاره‌زایه ۲. مخرج سینمائی او مسرحی
 ۱. بهره‌ده‌خات شاره‌زایه ۲. مخرج سینمائی او مسرحی
proficient /prə'fɪʃnt/ adj (~ in, at) ۱. بهره‌ده‌خات شاره‌زایه ۲. مخرج سینمائی او مسرحی
 ۱. بهره‌ده‌خات شاره‌زایه ۲. مخرج سینمائی او مسرحی

- حاذق، ماهر
1. **profile** /prə'faɪl/ *n* [C,U] دیمه‌نی لاتهنیشت (روویسه‌ك، ده‌م‌وچساویك)، روو وینستین ره‌خه‌كسی ۲. دیمه‌نیکی لاتهنیشت (بئو شتیك) ۳. كورته وه‌رگپرانسی زیاننامه (ناوداریك)
1. الصوره الجانبية (الوجه مثلاً) ۲. مظهر جانبي (الشيء)، ۳. ترجمة شخصية موجزة، نبذة عن حياة (عظيم مثلاً)
1. **profit** /prɒfɪt/ *n* [C,U] ۱. قازانج، سود، هافل، به‌رژه‌وه‌ندی تاییهت ۱. فائده، منفعة
- making a ~ of a shilling on every article sold*
۲. قازانج، ده‌سكه‌وتی دارایی
۲. ریح، كسب مالي
1. **profit** /prɒfɪt/ *vi* (~ from) قازانج ده‌كات، ده‌ستی ۱. ده‌كه‌وتی، سودی لئ وه‌رده‌گری ۱. بریح، یكسب، یستید من ۲. سودی لئ وه‌رده‌گری، خیری لئ نه‌یینی ~ by ۲. یستید من، یضغ ب (خیره) له‌شاره‌زایی كه‌سیك ~ by sb else's experience سود وه‌رگرتیت یستید من خیره شخص ما
1. **profitable** /prɒfɪtəbl/ *adj* ۱. به‌سود، به‌قازانج، به‌كه‌لك به‌خشیت، هافلبار ۱. مفید، نافع، مریح
1. **profiteer** /prɒfɪtə(r)/ *vi* ههل ده‌فوزیتیه‌وه، (كاتنه‌كانی شهر) تا قازانجیكی به‌قیلنی ده‌سكه‌وتی، به‌رژه‌وه‌ند دكت به‌رژه‌وه‌ندكار، به‌رژه‌وه‌ند خواست یستل (ظروف الحرب مثلاً) لیحقق ریحاً فاحشاً، تاجر إستغلاي
1. **profligate** /prɒflɪɡət/ *adj* ۱. (كه‌سیك، ره‌وشتی) داوین پیسی، خراب، تول قه‌چه‌ه ۲. (كه‌سیك، ده‌ست بلاوی) ده‌ست بیوه‌نگر، ده‌ست بلاو، پاره به‌فیروته‌دا ۱. (الشخص، سلوكه) متهلك خلیع، داعر ۲. (الشخص، إنفاقه للمال) مبذر، مبده‌المال
1. **profound** /prə'faʊnd/ *adj* ۱. قوول ۲. كور، چوونه قولایی بابه‌ته‌كه‌وه، ژوده‌ریاچون ۱. عمیق، متعمق، متبحر
- ~ books / writers / thinkers

- ~ mysteries مه‌تمل (فالئوز)، زارواه
- أفاز عربصه
1. **profoundly** *adv* بیركردنه‌وه‌ی قول، ژوره‌قولی بعق، بتعمق جداً
1. **profuse** /prə'fju:s/ *adj* بین شومار، به‌لیشاو، ژور زه‌حف غزیر، وافر
1. **profusion** /prə'fju:ʒn/ زوری، لیشاو، په‌له‌سنگ، بین شمار زه‌حفی، پوو‌شاكی غزاره، وفرة
- roses growing in ~*
1. **progeny** /prɒdʒəni/ *n* [U] وه‌چه، بنه‌مائه، توخم، نه‌زاد، توف ذریه، سلالة، نسل
1. **prognosticate** /prɒɡnɒstɪkət/ پیشینی نه‌كا، ناگادار ده‌كاتیه‌وه، مزده‌ی بین‌ده‌دا، به‌یرین دكت، مزگین دكت یسبأ، یندر، بیشر
1. **programme** /prə'ɡræm/ *n* [C] ۱. پروگرام (به‌رنامه‌ی گوئی یست، شانویی) پیروه، مه‌له‌زه، به‌رنامه ۱. برنامه (إذاعي، مسرحي) *what's the ~ for tomorrow?*
۲. به‌رنامه (رایاری)، پلانی كارکردن *political ~ s* به‌رنامه‌دائه‌نی، به‌رنامه دكت، به‌رنامه‌نه‌خاته ژمییره‌ی نه‌له‌كرونیه‌وه
۲. برنامه (سیاسي)، خطه عمل بیرمج، یغذی الحاسبه الألكترونية بالیانات
- *vi*
1. **programmer** *n* [C] به‌رنامه دار، به‌رنامه دانهر له‌نامیری كومیته‌ردا بیرمج، معد برامج الحاسبات الألكترونية
1. **progress** /prə'ɡres/ *n* ۱. پیشكه‌وتن، پیشه‌چوون، پیشداچوون، ره‌وت ۱. تقدم
1. **progress** /prə'ɡres/ *vi* پیشكه‌وتنی خیرا به‌ده‌ست نه‌هینی *making fast ~* حقق تقدماً سریعاً
۲. گه‌شه، له‌گه‌شه‌دایه *now in ~* ۲. تطور، نمو، فی طور التنفیذ حالياً
۳. باش بوون *the patient in making*

۳. تحسن
 good ~ به‌رو با شتر چوون
 سير نحو الافضل
 □ /prə'gres/ vi پیش نه‌که‌ویت، گه‌شه نه‌کات، چاک نه‌بیت
 يتقدم، يتطور، يتحسن
progression /prə'greʃn/ n [U] پیش‌کوتن، ره‌وهز، به‌دوای یه‌ک چوون
 تقدم، تعاقب، توالی
 ره‌وه‌زی، په‌بها‌تیک‌ی، شیوه‌ی رویشتن یان ~ modes of
 پیش‌کوتن (وه‌ک سکه‌خسکی)
 أشكال السير أو التقدم (الزحف مثلاً)
progressive /prə'gresiv/ ۱. جزیره‌کانی ره‌وت
 وپیش‌کوتن
 ۱. تقدمی
 ۲. سه‌رکه‌وتوله‌گه‌شه‌کردن، ~ taxation of incomes
 به‌رزبوو له‌گه‌شه‌کردن پله‌داری باجی داهاتی به‌رزبووه
 ۲. متصاعد فی النحو، متدرج ضرائب الدخل التصاعدية
 ۳. چاک نه‌بیت، گه‌شه‌نه‌کا، a ~ nation / policy
 لایه‌نگری پیش‌کوتنه
 ۳. أخذ فی التحسن، متطور، مؤید للتطور
 □ n [C] پیش‌کوتو‌خواز، چاکه‌خواز
 تقدمی، مؤمن بالأصلاح
prohibit /prə'hibit/ بین به‌شی نه‌کا، ناهیلیت، قه‌ده‌غهی نه‌کات
 يحرم، يمنع، يحظر
 قه‌ده‌غه‌دکت، ناهیلیت کاری یی ~ sb from doing sth
 بکرنیت
 یمنعه (يحظر علیه) عمل شيء
 smoking ~ ed جگه‌ره‌کیشان قه‌ده‌غهی په‌تدخین ممنوع
prohibition /prə'hibiʃn/ n نه‌هیشتن، قه‌ده‌غه‌کردن، نه‌هیلای، یری‌نه‌دان، لیبزاندن، قه‌ده‌غه‌کردنی فروشتنی مه‌ی
 منع، تحریم، حظر (بخاصة) حظر بيع الخمور
prohibitive /prə'hibitiv/ adj (به‌تایه‌تی نرخه‌کان) زور گرانه
 (بخاصة الأسعار) فاحشه
 ~ rents کریکان زور به‌رزن

ابجارات فاحشه
 پروژه، پلان، مه‌به‌ست
1 project /prɒdʒekt/ n خطه، مشروع
 ۱. پلان دانه‌ریژی، دانان، نه‌خشی، پروژه دکت
 ۱. يخطط، يضع تصميماً
 ۲. ده‌رکه‌وتنی (رونای، وینه) له‌سه‌ر ~ a new dam (شاشه)
 ۲. يسلط (النور أو الصورة) على (شاشة مثلاً)
 ۳. ده‌رته‌کوی، ده‌رته‌په‌ری، بروی ~ ing eyebrows
 به‌رزوده‌رکه‌وتوو
 ۳. يبرز، يتأ، حواجب بارزة
projectile /prɒ'dʒektɪl/ n [C] گولله‌توب، موشه‌ک، فریدراو، هالیژ
 قذيفة
 ۱. له‌بارچوون، ~ projection /prɒ'dʒekʃn/ n [C,U]
 ده‌رهاتن، گویکه‌ده‌رهاتن ۲. به‌شیک‌ی دیار، هه‌لکه‌وتوو
 ۱. إسقاط، بروز، تنوء ۲. جزء بارز أو ناتيء
projector /prɒ'dʒektə(r)/ n مه‌له‌زه‌کەر، ناراسته‌ک القاذف
 نامیریکه‌بو پیشاندانی وینه له‌سه‌ر شاشه‌که، ~ a film
 پروناکی ده‌رخه‌ر (ثالاقاً ناراسته‌کردناروناه‌ی)
 السلاط جهاز لعرض الصور على الشاشة
proletarian /prə'vɒli:tɛəriən/ n, adj کارکەر، په‌کیک له‌چینی کریکاران، پرولیتار
 أحد أفراد الطبقة العاملة، برولیتاری
proletariat /prə'vɒli:tɛəriət/ n [C] پرولیتاریت، په‌نجده‌ر ده‌سته‌ی په‌نجده‌ر، چینی کریکار
 البرولیتاریا: الطبقة العاملة
prolific /prə'lifɪk/ adj به‌بیت، به‌روبوومی به‌پیت، به‌ر زور، فره‌به‌رهم، زه‌خف زایی
 خصيب، غزير الأنتاج
 a ~ author داهینه‌ری بیر نوی
 ~ of new ideas پر له‌بیر وپای نوی
 یمنلیه‌بالأفکار الجديده
 ۱. پیش‌کشی چیروکی، پارچه
prologue /prɒ'lɒg/ n ه‌وزراوه‌یه‌ک، له‌کستر نه‌یلنی پیش‌ده‌ستیکردنی
 شانوگه‌ریه‌که‌ی ۲. ده‌ست ییکی کرداری پیش‌کشی دیزیت

۱. مقدمة لرواية أو قصيدة، قصيدة يليقها الممثل قبل بدء المسرحية ۲. (مجاز) مستهل الأحداث

prolong /prə'ɒlɒŋ/ vt دريژه‌ی پى نهدات، دورو دريژنه‌کا
يطيل، يمد

prolonged adj دريژه‌ی پى دراو، دورو دريژ
مطول، مسهب

promenade /prə'mə:nɑ:d/ n [C] (شوينيكي گونجاو
بو) سه يران يان گهشت، سه يرانگه
(مكان صالح ل) النزهة أو التريض. متزه
سه يران نه‌کات، ده‌چپته باخچه، مثاله‌کان
□ vi, vt نه‌بات بو سه يران
يتزه، يتريض
بو که ناری *along the sea-front* (one's children) ~
ده‌ریا
يتريض (يريض أطفاله) على شاطئ البحر

۱. به‌رزبون، **prominence** /prə'mɪnəns/ n [C,U]
ده‌رکه‌وتن، قيتی، ناوبانگ، ديار ۲. هه‌لکه‌وتن، به‌رزى
۱. بروز، شهرة، تمیز ۲. بروز، توه

۱. (روو) ديار، **prominent** /prə'mɪnənt/ adj
ده‌رکه‌وتوو، قيت، زهق ۲. ناشکرا، تييينی کراو، له‌به‌ر چاوان
دياره، ديار، ده‌رکه‌وتوو، ده‌مراسم ۳. نافدار، ديار، پايه
به‌رز، ناياب
۱. (الجانب) بارز، ناتي ۲. واضح، ملحوظ، بارز للعيان
۳. رفيع الشأن، ممتاز

حه‌شهری، **promiscuity** /prə'mɪ'skjʊ:ətɪ/ n [U]
شاشی، ميازی، تیکه‌ل بوون، په‌يوه‌ندی به‌ستن، هوگر بوون
(په‌يوه‌ندی يا زايه‌ندی يان ره‌گزی يا نه‌ره‌وا)
تشوش، إختلاط

۱. حه‌شهری، **promiscuous** /prə'mɪ'skjʊəs/ adj
مياز، شاش، نه‌ديار، تیکه‌لاو
۱. مشوش، مختلط
۲. هاوريه‌تی، ناديار، بين جياوازی ~ *friendship*
۲. غير مین: صداقة مفقودة من غير تمیز

۱. به‌لین، په‌يمان، په‌يف، **promise** /prə'mɪs/ n [C,U]
سوز
۱. وعد
به‌لینی يارمه‌تی دان *a ~ of help*

وعد بالمعونة
به‌لین ده‌دات *make a ~*
يعد، يتعهد ب
خاوه‌ن به‌لینه خاوه‌نی قسه‌ی خوئی نه، *keep/break a ~*
پى به‌لین ۲. مزده به‌خش به‌سه‌رکه‌وتن
يفی / يخل بو عده ۲. بشیر (النجاح)
گه‌نجان، مزده‌ی پاشه‌رؤيکی گه‌ش ~ *boys who show*
ده‌ده‌ن
اولاد يشرون بمستقبل باهر
۱. به‌لین نه‌دات، په‌يف ددت، سوزی به‌جی □ vi, vt
ده‌هیت
۱. يعد، يتعهد ب
به‌لین نه‌دات به‌به‌خشینی يارمه‌تی ~ *help*
يعد بتقديم المساعدة
به‌لینی کاریک نه‌دا *to do sth*
يتعهد بعمل شي.
به‌يار نه‌داکه، به‌لین نه‌داکه ~ *that*
يعدان
۲. به‌لگه‌په‌له‌سه‌ر، مزده‌ده‌دابه *clouds that ~ rain*
۲. يدل على، يشر ب
هه‌لوپيستیکی مزده‌به‌خش *a situation that ~ s well*
موقت يشر بالخیر
مزده‌به‌خش به‌خوشی □ *adj*
يشر بالخیر

کومپياله، په‌يفی **promissory** /prə'mɪsəri/ adj
کمياله، سند
به‌لگه‌نامه ~ *note*

بلند / له‌ناو ده‌ریا، بلند زه‌فی ناف [C] **promontory** n
ده‌ریا
رأس بحري، جرف صخري داخل في البحر
۱. به‌رزى نه‌کاتوه، پله‌ی **promote** /prə'məʊt/ vt
به‌رزه‌کا، (بو پله‌په‌کی به‌رزتر) پاداشتی پى ده‌به‌خشتی
۱. برفع، برقي (إلى رتبة أعلى)
~ *d to the position of manager*
۲. هانی نه‌دات، ریزی بو دانه‌نی يارمه‌تی ~ *peace*
نه‌دات، پشتگیری نه‌کات
۲. يشجع، يعزز، يدعم
۳. دروست ده‌کات، *a plan for a new park*

داده‌مزرین (کومپانیا)
۳. بنشی. یؤس (شرکه جدیده)
promoter *n* (به‌تایه‌تی) به‌لینگری پروژه بازرگانیه‌کان
سه‌رخسته‌گر، دامه‌زیننه ری کومپانیاکان
(بخاصه) مروج مشروعات تجاریه. مؤس شرکات

promotion /prə'moʊʃn/ *n* [C,U] به‌خشین، پله به‌رز
کردنه‌وه، هان دان، بالاکرن، سه‌رخستن
ترقیه، ترفیع، تشجیع

prompt /prɒmpt/ *adj* ده‌ست به‌جی، خیرا، دم و ده‌ست
عاجل، سریع، فوری
وه‌لام دانه‌وه‌ی دم و ده‌ست (به‌کسر ~ answer
بین‌دواکه‌وتن)
رد سریع (دون تأخیر)
~ to volunteer خو‌به‌خش کهری، له‌خویردوو
مسارع لفظوع

promptly *adv* خیرایی، به‌کسر، دم و ده‌ست، کتوپر
بسرعه فوراً

promptness *n* [U] خیرایی، وریایی، ناماده
سرعه، یقظه، تاهب

prompt /prɒmpt/ ۱. داواوی لی‌نه‌کا، هانی ده‌دا،
ده‌اژوت، بیردینت
۱. یدعو‌لی، یحض علی
~ ed by patriotism نیشتمان به‌روه‌ری، پالی پیوه
نه‌نی ۲. هانده‌ر، ده‌رسی داده‌دات (هونه‌رمه‌ند)
مدفوع بالوطبیه ۲. یلقن (المثل)

prompter *n* [C] ته‌می‌کهر، بیرکهر، هانده‌ر
ملقن

promulgate /prɒm'lgeɪt/ *vt* ۱. ب‌لای ده‌کاته‌وه،
به‌خش ده‌کا، وه‌ک (یاسا) ده‌ری نه‌کا، ناوداری نه‌کا ۲. ب‌لای
نه‌کاته‌وه (بیرو، باوهر، زانست)
۱. ینذیع، یشهر، یصدر (قانوناً مثلاً) ۲. ینشر (المعتقدات، العلم)

promulgation /prɒm'lgeɪʃn/ *n* [U] ب‌لاوکرده‌وه،
به‌خش کردن، ده‌رکردن
نشر، إذاعه، إصدار

prone /prəʊn/ *adj* ۱. که‌وتوو به‌سه‌ر روویدا،
که‌وتوو به‌سه‌ر دم و چاویدا
۱. طریع علی وجهه، منکب
۲. حه‌زی لی‌یه /ناره‌زومه‌نده بو (هله) ~ to (error)

۲. ینزع / میال‌لی (الخطأ)
prong /prɒŋ/ *n* [C] به‌ک له‌چنگه‌کاتی (چنگالی نان
خواردن)
یحدی الشعب المدبیه (الشوکه الطعام)

pronominal /prə'nɒmɪnəl/ *adj* په‌یوه‌نده به‌راناو،
جی‌ناو، جیناف، راناف
نسبه‌لی الضمیر

pronoun /prə'naʊn/ *n* (له‌ریزماندا) راناو، جی‌ناو
(فی النحو) ضمیر

pronounce /prə'naʊns/ *vt, vi* ۱. دینیزیت، ده‌لینت
۱. ینطق، یلفظ
قه‌سه‌کات ۲. ده‌رئه‌کات یا
ب‌لای ده‌کاته‌وه (بریار) ۳. ب‌لاوده‌کاته‌وه، راده‌ده‌پرئی
۲. یصدر، یعلن، یصدر حکماً ۳. یعلن، ییدی رایه

pronounceable *adj* (ده‌نگ) بیژه‌بار، نه‌توانرئی
بوترئی
(الصوت) یمكن لفظه أو نطقه

pronounced *adj* ناشکرا، راشکاو، بره‌گوتی، بیژه‌کری
دیار، فهر
واضح، صریح، قاطع

pronouncement *n* بریار، دووان، ووته‌ووتن،
به‌یاتنامه‌ی یاسایی
قرار، بیان رسمی

pronunciation /prə'naʊnsɪ'eɪʃn/ *n* [C,U] ده‌نگکرن،
چوئینی ده‌پرین، زارکرن، بیژه، ووتن، گووتن، ده‌نگانی،
واژه
لفظ، تلفظ، نطق، طریقه‌النطق

proof /pru:ʃ/ *n* [C,U] ۱. سه‌لماندن، دووف، به‌لنگه،
گروف چا‌پکردنا نه‌زموونی (پروژه)
۱. برهان، دلیل، اثبات
به‌لنگه‌پیشک‌ش نه‌کا
~ of statement له‌سه‌راستی به‌پانه‌که
یقدم الأدلة علی صحة بیانه
~ of his guilt به‌لنگه‌له‌سه‌ر تاوانه‌کهری
دلیل علی جرمه

capable of ~ ۲. هه‌لیزاردن، پیوستی به‌سه‌لماندن
۲. إختبار (اثبات): قابل للأثبات

put sth to the ~ نه‌یخاته‌شوینی نه‌زموونکراو

له ژیرچاودیریدایه ۳. نه زمونی چاپ، ره شنوسی چاپ (پروژه)

یضه موضع التجربة ۳. تجربة طباعية. مسودات الطبع، بروفات

بیده نگ بو، بیده نگ، شارواه، کم دوو، □ *adj* کاریگه رنابن به

صامدل، کیم، غیر منفذ، لا یأثر ب

فیرودان کاری تی ناکات، ~ *against temptation*

له به رده میا بن هیز نابن، چوک دانادا

لا یأثر بالأغراء، لا یضف أمامه

ژیرزه مین بومبا کاری تی نه کات *a bomb ~ shelter* ملجا لا یأثر بالقتابل (منیع)

پالتویه ک ناو دانهدات، له باران پاریزه *a rain ~ coat* مطف غیر منفذ للماء (واق من المطر)

prop /prop/ *n* ۱. کوله که، پالپشت، راگرتن

۱. دعامة، سناد، عمود، مرتکز

the ~ of his parents during their old age

۲. پالپشت، به خیکور، به رپالک

۲. سند، عائل

□ *vt* (-pp-) (زورچار ~) پالپشتی ده کا، پشگیری

نه کات

(غالباً *up* ~) یسند، یدعم

propaganda /propa'ganda/ *n* [U] پروپاگنده،

ههلسان به بلاوکرده نوی پروپاگنده

دعایه، حمله دعایه

شالاری پروپاگنده ی تندرستی *health ~*

(حمله) دعایه صحیه

propagate /propa'geɪt/ *vt* ۱. زورنه کا

۱. یوالد - یزید بالتوالد الطبیعی

(زوربونی ناجوتون): زورده بی به هوی: ~ *by* (اللاتزاجی): یتکار براسطه

تو / شه تل ۲. بلاوی نه کاتهوه، پلاف *seed / cuttings* دکت

البذور / الشلات ۲. بیث، یدیع، ینشر

propagation /propa'geɪʃn/ *n* [U] ۳. ته شه نه،

زوریون، زاووی، پلاف بوون، بلاوکرده وه

۳. توالد، تکاثر، نشر، إذاعة

the ~ of disease by insects

propel /prə'pel/ *vt* پالی پیوده نیت، به زهر

نه بیجولیتیت، پال ددت

یدفع، یحرله بقوه

propeller /prə'pelə(r)/ *n* پالنه، پانکه، په روانه

الدافع، المروحة، الرفاص

propensity /prə'pensəti/ *n* [C] (*pl* -ties)

ناره زووی، ناماده یی، حده

میل، نزعة

proper /prə'pə(r)/ ۱. راست، گونجاو

adj (~ *for, to do sth*)

۱. صحیح، مناسب

۲. (ههلسو کوه تی) پابه ند به خوو نهریتی ~ *behaviour*

باو وشیاو به کومه ل ۳. راستی، بتجینه یی، به مانای ته وای بان

نزیکراو له وشه که

۲. (التصرفات) طبقاً للعرف والعادة، لاتی ۳. حقیقی، اصلی،

بالمعنى الصحيح أو المحدد للكلمة

نه ندازه ی بیتاسازی به مانای ته واهه کی ~ *architecture*

هندسة المعمار بمعناها المحدد

۴. ناوی تایهت (له ریزماندا) (ناو) ~ *noun / name*

۴. اسم علم (فی النحو)

بن کهم وکوری، ته وای، گه وره: ناژاوهی *a ~ mess*

ته وای

(ل. د.) کامل، تام، کبیر: فوضی تامه

property /propə'ti/ *adv* ههروه کوو، چون پیسته،

به شیهه یه کی گونجاو، ب سه رهستی، به راستی به گونجاوی

کسا ینبفی، علی نحو لاتی

به ووردی ~ *speaking*

بالذقة

۱. سامان، **property** /propə'ti/ *n* [C,U] (*pl* -ties)

تایهت خوئی ناوار، زهوی و زار خوئی تی

۱. ملک، املاک (أطیان، عمارات)، عقار

۲. سیفیت: سیفیه تی *the ~ of dissolving grease*

تواندنه وه ی چه وری ۳. *pl* تایه تی) نامیر و یداو یستی

شانوگه ری، تواندن ۴. شانو (جگه له دیمه نه کان)

۲. خاصیه: خاصیه إذابة الشحوم ۳. *pl* (عاده) أدوات و لوازم

التشیل ۴. السرحی (عدا المناظر)

propertied *adj* خاوهن (به تایه تی بو زهوی و زار)

مالک (خاصة الأرض)

چینی خاوهن مولك
طبقة الملاک
~ class
هه وال زانی، (pl -cies) /propʰasi/ n [C,U]
خه بهر زانی، بهرگوتن، بهرینزی، لهگوتن، پیشینی پاشه پروژ
تکهن، تیبو بالمستقبل، نبوءة
پیش بینی (pt, pp -ied) /propʰisi/ vt, vi
نه کات، نه کوتن
یتکهن، یتباب
پیشینی هه لگرسانی (that there will be war) ~ war
شهرده کات
یتباب بوقوع حرب

prophet /prɒfɪt/ n [C]
۱. پیغمبر، په یامنیر
۲. ماموستای کارامه و دلنوس ۳. پیشینی (نابنده) ده کات،
نابنده زان، خه فزان

۱. نبی، رسول ۲. معلم ملهم ۳. متنبی (بالمستقبل)
خه فزانی، په یامبهری /prɒfɪtəs/ n [C]
نیه

په یامنیری، پیغمبری /prɒfɪtɪk/ adj
پیشینی، بهرینی
نبوی، نبویی

قابل نه نیئت، بهرینی پیادا /prɒpʰɪtɪt/ vt
دیتنوه، هیقی دکت
بهدی، یستررضی، یستررحم

گونجاو، مزگینی، مزدهده /prɒpʰɪtɪs/ adj
مناسب، ملائم، یشر بالغیر

۱. ریزه، هاو ریزه، /prɒpʰɪtɪn/ n [C,U]
ریکی هه لگری، هاوگری، ریکی
۱. تناسب، نسبه

ریزه به سهدی، پانی به /prɒpʰɪtɪn/ n [C,U]
گوری به روزی
عرض بالنسبه إلى الأرتفاع
wide in ~ to the height

نه گونجاو، ناله یار، ناریزه به /prɒpʰɪtɪn/ n [C,U]
غیر متناسب
out of ~

۲. (له شیوه په کی کؤدا) /prɒpʰɪtɪn/ n [C,U]
دووری
۲. (في صيغة الجمع عادة) أبعاد

۳. (له شیوگی کؤدا) قه باره، /prɒpʰɪtɪn/ n [C,U]
۲. (في صيغة الجمع عادة) أبعاد
a coat of ample ~ s

پوانه: پالتوی قه باره فراوان
۳. (في صيغة الجمع) حجم، قیاس: معطف واسع القیاس
۱. بهش، پشک، کهرت ۵. (له بیرکاری) A large ~ of
نه گونجیت هاو ریزوی
۴. جزء، قسم، حصه ۵. (ریاضیات) تناسب
نه گونجیت، شتیک نه گونجینیت، سهرپشکی vt
نه خات، نه یکاته چهنده به شیک، هاو ریزه ی نه کات
یناسب، یجعل (الشيء) متناسباً، یحصص، یقسم إلى حصص
~ what one spends to what one earns
نه یگونجینیت، ریکی نه خات سهرما په و خه رجی
یناسب بین دخله و مصروفاته

ریزه به، هاو ریزه به، /prɒpʰɪtɪn/ adj
هاو ریزه، گونجاوینی
نسبی، تناسبی، متناسب

payment ~ to the work done ~ representation
توینه رابه تی ریزه به (له نه نجومه نه هه لیزیراوه کان)
تمثیل نسبی (في المجالس المتخبة)

هاو ریزه به، هاو ریزه، هاوسهگ /prɒpʰɪtɪn/ adj
متناسب، نسبی، متعادل

۱. خسته روو، پیشینار، /prɒpʰɪtɪn/ n [C,U]
پروژه ۲. خوازینی، داواکردن
۱. عرض، إقتراح، مشروع ۲. عرض للقران، طلب للزواج

پیشیناز ده کات /prɒpʰɪtɪn/ vt, vi
۲. خوازینی ده کات
۱. یترح ۲. طلب الید للزواج
۳. که سیک ~ an early start / to start early

هه له بزی ریت بو پوستیک
۳. یرشح شخصاً لمنصب
من کاک (س) هه له بزی ریم I ~ Mr X for president
(إنتی) أرحع السيد x

بو پوستی سه روک
لنصب الرئيس

۱. لیدوان، وته، /prɒpʰɪtɪn/ n [C]
به یاننامه ۲. کیشه (رامست)، پرسینه وه (به چاره سهر) یان بی
چاره سهر ۳. خسته روو، پیشیناز، پلان، پروژه

۱. تصریح، بیان ۲. قضیه (منطق)، مسأله (مع حل أو بدونه) ۳.
عرض، إقتراح، خطة، مشروع
پیشیناز نه کات، ناسانی /prɒpʰɪtɪn/ vt

- ده کات (بوخویندن و چاره سهر)
 یقترح، بیسط (للدراسته أو العمل)
 بیردوژی ده رده خات، ده یخاته *~ a theory / riddle*
 روو / مه ته لنی، بیردوژی داده منی یا مه ته لنی
 یطرح نظریه / لغزاً
- proprietary** /prə'praɪətəri/ *adj* خواهن دار، بو خواهن
 مولک
 ۱. مبتلاکی، نسبة إلى المالك
 ۲. تومارگراو، نوسراو دره مانی نیشانه
 لیدراو
 مسجل: أدوية ذات علامة مسجلة
- proprietor** /prə'praɪətə(r)/ *n* [C] سهرکار، خواهن ند،
 خاوه ن مولک
 المالك، صاحب القمار
- proprietress** *n* [C] خودان، خواهن نیتی، خواهن (زن)
 نو تیل چیشخانه یا زهوی
 الماکنه، صاحبه الفندق أو المطعم أو الارض
- propriety** /prə'praɪəti/ *n* [C,U] (*pl* -ties)
 ۱. گونجاوه، لایه قیتی، ره زامه ندی، شیاو
 ۱. مناسبة، ملائمة، موافقة
 ۲. رومه تدار، ره وشت، پایه ندی
 به ماکانی نه ریت و ره وشته
 ۲. لیاقه، ادب، حشمة: یراعی اصول الادب والسرک
- propulsion** /prə'pʌlʃn/ *n* [U] پالان، بردنه ریوه،
 به ریوه بردن
 دفع، تسیر
 بردنه ریوه یان پالان یا خود ته کاندانی هاویژه *jet ~*
 التسیر أو الدفع النفاث
- prorata** /prəu'ræta/ *adv* به ریوه یی، به یی به شی
 ههویه ک (له به شداریوان)
 بالتناسب، وفقاً لحصة کل من (المشترکین مثلاً)
- prorogue** /preu'rəʊg/ *vt* په کی ده خات (خولیکی
 بریکاریتی) بو کاتیک
 یعطل (دوره نیاییه) إلى أجل
- prosaic** /prə'zɔɪk/ *adj* بی پایه خ، بیزارکه ر
 غیر مشیر، ممل
- proscribe** /prə'skraɪb/ *vt* زایگه به نیت که کاریک
 مه ترسیداره، به کاره نیانی قده غه به، مافی یاسایی که سیک

ناهیلنی

- یعلن ان أمراً ما خطر، یحزم أستعماله، یجرد (شخصاً) من حقوقه
 القانونیه
- prose** /preʊz/ *n* [U] په خشان (بیچه وانه ی هونراوه)
 نثر (تقیض شعر)
- prosecute** /prɒsɪkju:t/ *vt* ۱. به رده وام ده بی، به دوا ی دا
 نه چنی
 ۱. یواصل، یتابع
 ۲. دادگای نه کات، (چوونه *Trespassers will be ~ d*)
 ژووره وه قده غه به (هه رینچکه ر سزای یاسایی نه دریت
 ۲. یحاکم، یقاضی: (ممنوع الدخول) والمخالف تتخذ ضده
 الاجراءات القانونیه
- prosecution** /prɒsɪ'kju:ʃn/ *n* [C,U]
 ۱. به دوا دچوون، به رده وام بوون ۲. دانه دادگا، گرتنه به ری
 کاروباره یاسایی به کان دژی که سیک ۳. (له یاسا) دوا که رو
 به رگری لنی نه کات له (پاریزه وان)
 ۱. متابعه، استمرار ۲. مقاضا، إتخاذ الاجراءات القانونیه ضد
 شخص ۳. (فی القانون) المدعی و من یشله (من المحامین)
 دادخوازی گشتی، دواکاری گشتی *the case for the ~*
 مرافعة الادعاء
- prosecutor** *n* [C] دادوه وان
 المدعی
 جینگری گشتی
 النائب العام
- prosody** /prɒsədi/ *n* [U] زانستی شیره دانان هوزان
 زانی، یقائزانی
 علم العروض (أوزان الشعر)
- prospect** /prɒspekt/ *n* [C,U]
 ۱. دیمه منی سر وشتی،
 رابینن پرگال، دیتناکه له مپر، وینه به کی خه یالی ۲. شتیکی
 چاوه پروان کراو نه گهر، شیاو، پشینی
 ۱. منظر، مشهد، (مجاز) صورة ذهنية ۲. شیء متوقع أو مأمول.
 إحتمالات، توقعات
not much ~ of recovering his health
- prospect** /prə'spekt/ *vi* گه ران به دوا ی
 ینقب عن:
 پشکنین بو نالتون
 ~ *ing for gold*
 ینقب عن الذهب
- prospective** /prə'spektɪv/ *adj* چاوه پروان کراو، دوور

	بین، رایین، هیفی داری شیمانیهی منتظر، مأمول، مرتقب
~ wealth	سامانی چاوه‌روان کراو ثروة مرتقبه
his ~ bride	(زن) که نهو به‌ته‌ماپه ییخوازی (المرأة) التي ينتظران يتزوجها
prospector /prɒ'spektə(r)/ n [C]	گه‌ریده یان گه‌ران به‌دوای زبیردا المنقب أو الباحث (عن الذهب مثلا)
prospectus /prɒ'spektʊs/ n [C] (pl ~ es)	نامیلکه، په‌لا لۆک بلاو کراوه، (بۆرونکردنه‌وی یاسای ده‌زگا) نشرة تمهيدية (لتوضيح نظام مؤسسة)
prosper /prɒ'spɛrə/ vi, vt	۱. سه‌ره‌که‌وی، گه‌شه‌نه‌کا، په‌ره‌نه‌سیتی ۲. (خوا) سه‌ری نه‌خا، سه‌ره‌که‌وتوی بکا ۱. ینج، یزده‌ر ۲. (الله) یوقنه، ینجحه
prosperity /prɒ'spɛrətɪ/ n [U]	گه‌شه‌کردن، ئالاهی، سه‌ره‌که‌وتن، خوش‌گوزه‌رانی، ده‌وله‌مه‌ندی یزده‌ر، نجاج، رخاه
prosperous /prɒ'spɛrəs/ adj	سه‌ره‌که‌وتوو، ده‌ره‌که‌وتوو، زه‌نگین، ده‌وله‌مه‌ند ناجج، مزده‌ر، ثری
prostitute /prɒ'stɪtju:t/ n [C]	به‌دیره‌وشت، قه‌جبه، سه‌لیته عاه‌ره، موسس، بقی
□ vt	ته‌رخان نه‌کریت بۆکاری خراب یکس‌و یخصس لاغراض فاسده گه‌وادى بیوه نه‌کات، توانای وون نه‌کات، توانای خوئی له‌ناو نه‌بات به‌هوی خراب به‌کاره‌ینانی تتجر بعرضها، یضیع قدراته بسره‌ استعمالها
prostitution /prɒ'stɪtʃju:n/ n [U]	له‌وه‌ندی نابروو دۆراندن، بازرگانی کردن به‌لش فروشی یان به‌هرمه‌ندی البغاء، متاجرة بالعرض أو السواهب
prostrate /prɒ'streɪt/ adj	که‌وتوو، دریز بوو، راکشاو، پالکه‌وتوو، دنده‌لکی رۆخستی، که‌وته، به‌ ده‌ماکه‌وتوو طریح، منطبق علی الرجح
□ /prɒ'streɪt/ vt	۱. به‌زه‌ویدا نه‌که‌ویت، نه‌ییدا به‌زه‌ویدا.

	ده‌یخات، نه‌پکه‌وینی ۱. یطرخ ارضاً، یطرخ ارضاً، یرتمی trees ~ d by the wind
	۲. خوئی نه‌دا به‌زه‌ویدا خوئی سووک نه‌کات ~ oneself ۲. یرمی نفسه علی الارض، یدل نفسه
	۳. (خهم و بیزاری و دلته‌نگی) په‌کی نه‌خا، be ~ d به‌سه‌ریازال نه‌بین ۳. یغلبه (الحنن أو الأعباء)، یجمله عاجزاً، یغلبه علی امره
prostration /prɒ'streɪʃn/ n [C,U]	رووخان، چۆک دادان، کړنوش بردن، رۆخستن، شه‌که‌تکرن، که‌وتن به‌سه‌ر ده‌مدا إنهيار، ذل، سجود، انبطاح
protagonist /prɒ'tæɡənɪst/ n [C]	قاره‌مانی (له‌رۆمان) یان له‌شانوگه‌ری یاخود له‌یاریدا البطل (فی رواية أو مسرحية أو مباراة)
protect /prə'tekt/ vt	ده‌پیاریزیت، ئاگاهداری دکت، پشتیقانی دکت یحمی، یصون
protection /prə'tekʃn/ n [C,U]	پاراستن، به‌رگری چاره‌نووس پاراستن حماية، وقاية، حفظ، اجراء للحماية
protective /prə'tektɪv/ adj	خۆپاراستن، پاریزه‌ر وقائی، واق
protector /prə'tektə(r)/ n [C]	هه‌نگه‌ل، پشتیوان، شیتیک بپیاریزی له‌مه‌ترسی و ئازار، پشتمیر حام، نصیر، شیء واق من الخطر أو الأذى
protectorate /prə'tektərət/ n [C]	(ده‌وله‌ت) پاریزراو پاراسته، حوکمه‌تا سپارده (دولة) محیبة
protege /prə'tɛʒ/ n [C]	پاریزراو: نه‌وهی له‌زبیر پاراستنی بالآده‌ستدایه المحمي: من یتتبع بحماية طرف اخر ذي نفوذ
protein /prəʊti:n/ n [C,U]	پروتین البروتين
protest /prə'test/ vt, vi	۱. سووره‌له‌سه‌ر، پابه‌نده‌یی ۲. ناره‌زایی ده‌ره‌به‌ری ۳. بیزاردکت، رقی لی نه‌بین ۱. یصر علی، یۆکذ ۲. یعترض، یحتج ۳. یظهر إستیاء، یتنکر
□ /prə'test/ n [C,U]	نا‌ره‌زایی ده‌ره‌به‌ری، سکالا کردن

	احتجاج، اعتراض
<i>do sth under ~</i>	له رقانه بکات، له قینا
	بغلاما کرها / رغم ائنه
Protestant /prɒ'testənt/ n [C], adj	پروتستانتی، پروتی، فله
	پروتستانتی
protestation /prə'teɪʃən/ n [C]	دهربرینی نا
	رهزایی بهرهنستن
	احتجاج، اعتراض، توكید، إصرار علی اعلان
<i>~ s of innocence</i>	سووره له سر بی تاوانی
	إصرار علی برائته
<i>~ s of friendship</i>	دو پاتکر دنه وی له هاوړینه تی
	توكید صداقة
protocol /prə'tɒkʊl/ n [C,U]	پروتوکول چفات نامه یا (C,U)
	کونگره تی رامیاری
	السودة الأصلية لوثيقة أو معاهدة
proton /prəʊ'tɒn/ n [C]	پروتون: بارگهی کاره بایی
	موجه به کانی هم په په کیکه له پیکهینه ره کانی ناووک (بهراورد
	بکه electron)
	البروتون: جسم يحمل شحنة كهربائية موجبة و يشكل جزءاً من
	الذرة (قارن electron)
prototype /prəʊ'taɪp/ n [C]	نمونه تی پنجه تی،
	تهخلیتی، نمونه تی سدره تای
	النموذج الاصلی
protract /prə'trækt/ vt	دریزه پندان، دریز دکت
	بطلیل، بید
<i>a ~ ed visit / argument</i>	سردان / گفتوگویی دریز
	خایهن
	زيارة / مناقشة مطولة
protractor n [C]	گوشه پینو، گوشه پینف
	منقلة
protrude vi, vt	(وای لیده کات) پشینی بکا، به ناگا
	بیت، دهرکه ویت، دهرکه فکت
	(بجمله) پتا، بیز
<i>~ the tongue</i>	زمان دهرده هیئت
	یخرج لسانه
	<i>a shelf protruding from a wall</i>
protuberance /prə'tju:bərəns/ n [U]	ناوسان،

	چهنه، مه میله، دهرکه ویتن، هه ناوسان
	تو، برون، تورم
protuberant /prə'tju:bərənt/ adj	ناوساو، دهره پریو،
	هه لئو قیو
	ناتی، بارز، متورم
proud /praʊd/ adj (-er, -est)	۱. لووت بهرز، شاهناز،
	سهربلند، فیزن، فورتک شانازی کهر
	۱. مغرور، متکبر، فخور
<i>~ of one's success</i>	شانازی به سهرکه و تنه وه کدپوه
	ته کات
	فخور بنجاحه
<i>too ~ to ask for help</i>	فیزی ناهینت داوای یارمته تی
	بکات
	لا تسبح له کریاوه بطلب المعونة
<i>a ~ day sight</i>	ته پینه مایه ی شانازی
	باعث علی الفخر
prove /pru:v/ vt, vi	۱. ده یسه لمینت
	۱. ببت، بیرهن
<i>~ sb's guilt that he is guilty</i>	تهسه لمینت، به لکه
	ته هیته وه بو تاوانباری په که ی
	ببت / یقیم دلیل علی ادانته
<i>~ sb's worth</i>	۲. تاقی ته کات هوه، نازایه ته که ی تاقی
	ته کات هوه، ۳. ده یسه لمینت، پرونی ته کات هوه، واده ره که وی
	۲. بختیر، بجر: بختیر جدار ته ۳. ببت آن، بضح آن،
<i>The new typist ~ d to be useless</i>	دهره پری که
	نامیری چاهه نو بکه بی که لکه ۴. له (پاسادا) دروستی
	راسپارده نامه تهسه لمینت
	إضح أن الطباع الجديد عديم الفائدة ۴. فی (القانون) ببت
	صحة وصية
proverb /prɒvə:b/ n [C]	په ند، ووته ی بترخ مه ته لوک
	حکمة، عبارة مأثورة، مثل سائر
proverbial /prə'veɪbəl/ adj	به ناویانگ، نمونه،
	نالدار، مه ته لوکی، نمونه ی له سهر هینراوه که وه
	مشهور، مضروب به المثل
proverbially adv	به شیوه په کی باو، په ندی بو
	دینته وه
	علی نحو مشهور، یضرب به المثل
provide /prə'vaɪd/ vi, vt	۱. پینه درتی، دهرتری، دایینی

ده کات، نه پداتې، نازووقه دکت
 ۱. يزود، يعون، يمد، يعيل
 دايښی ده کات، موچه بو ~ for one's family
 خيزانه که ی دايښی ~ one's children with clothes
 ده کات، نه پانژنيټ، نه پياريزيت جل و بهرگ يو مثالہ کانی
 دايښی ده کات
 يکفل العاش لعائلته، يعيلها يزود اطفاله باللباس
 خوئی يو ناماده نه کات خوئی نه پاريزيت ~ for / against
 يستدل، يخطا، يتخذ الاجراءات الوقائية
provided /prə'vaɪdɪd/ conj به مهرجک، نه گهر، ساز
 بشرط ان، علی شرط
 کرئ، هه که، گهر ~ (that)
 شریطه أن
providing /prə'vaɪdɪŋ/ conj دايښی کردن،
providence /prə'vɪdɪns/ n [U] چاوديری، دهست پتوه گرتن، په دهک، سازکری، پیکهاتی
 (أ. ق.) تدبیر، اقتصاد، احتیاط
 (خواوه‌ند)، چاوديری خواوی P ~
 (الله)، العناية الالهية
provident /prə'vɪdɪnt/ adj دهست پتوه گهر، په نديار
 مالداري کهر، (پوه ککه وتن وپیری)
 مدبر، مقصد، مدخر (للصخر أو الشیوخة)
 سندوقی پاشه کهوت بو چینی a ~ fund for the staff
 کریکار
 صندوق إدخار للهيئة العاملة
providential /prə'vɪdenʃl/ adj چاوديری خوايانه،
 زسه خيیری يا خودایی
 متعلق بالعناية الإلهية
 رزگار يون به سا بهی خواوه a ~ escape
 نجاة بفضل العناية الإلهية
province /prə'vɪns/ n ۱. هر نیم، ده قهر:
 ۱. مقاطعة، إقليم:
 هر نیم و شاره کانی تر (جگه له پایتهخت) the ~ s
 ۲. ستان، بواری (زانست)، لقبی له لقبه کانی زانست
 الاقالیم والمدن الاخری (عدا العاصمة) ۲. میدان، مجال
 (العلم)، فرع من فروع المعرفة
 زانستگا the ~ of science
 میدان العلم

له دهراره وی بواری پسپوریم
 خارج مجال اختصاصی
provincial /prə'vɪnʃl/ adj هدریمایه تی، ده قهری
 ۲. بیر تهسک، جیگای بیر کردنوهو بایهخ پندان، هر نیم
 محلی، اقلیمی ۲. ضیق الاقن، محلی التفكير و الاهتمامات،
 اقلیمی
 لادی، گوندی، له خه لکی ده قهره کان □ n [C]
 قروي، ريفي، من ابناء الاقاليم
provision /prə'vɪʒn/ n [C,U] ۱. په دهک، نازووقه
 ناماده کاری ۲. نازووقه، نان پندان، ناردن، پندان ۳. مهرج،
 برکه په ک له په پیمانې یا ن ریگه وتن
 ۱. احتیاط، تدبیر، اعداد، ۲. (صیغه الجمع) مؤن. اطعمة
 ۳. شرط، فقرة فی عقد أو إتفاقية
 ۴. خوئی يو ناماده نه کات، حسیني يو نه کا make ~ for
 ۴. يخطا ل، يستدل، بحسب حساب (کذا)
provisional /prə'vɪʒnəl/ adj هه نوکه، کاتی ده مکی،
 ده می
 مؤقت، إنتقالي
 حکومتی کاتی ~ government
 حکومت انتقالي
provisionally adv ب دم داری، کاتی
 مؤقتا
proviso /prə'vɪzəʊ/ n [C] (pl ~ s) مهرج، برکه
 مهرج داری له به لینی یا سایدا
 شرط، قید، فقرة شرطية فی عقد قانوني
 به و مهرجه with the ~ that
 شرطية / علی شرط ان
provocation /prə'vəʊkeɪʃn/ n [C,U] تووره کردن،
 هان دان، هار کردن، رقلیوون
 إثارة، سخط، إستفزاج
 هاندان، ناراندن، بز قاندن under ~
 شیء يدعو للإستفزاج: (بصرف) نتیجة للإستفزاج
provocative /prə'vəʊkətɪv/ adj هاندهر، توهره کهر،
 ناراندنی
 مشیر للإستفزاج
provoke /prə'vəʊk/ vt ۱. توهره نه کا، نه بو روژنی،
 هانی ده دات، دتاریت ۲. نه بیته هوئی، دروستی نه کات،
 (پیکه نین، مشتو مر)

١. يفض، يثير (الحنق) ٢. يسبب، يحدث، يثير (الضحك، النقاش)
٣. هاني ئەدا، ئەهجوئيتي
٣. يحث، يستفز
- provoking adj** سه‌رنج راکيش، هاندهر مشير، مهيج
- provost /'prɒvɒst/ n [C]** سه‌روکي زانستگا (له ئيسکوتله‌ندا) کونجا رئيس كلية (في اسکلندا) عمدة، رئيس البلدية
- prow /praʊ/ n [C]** پشه‌وه‌ی که‌شتی يان به‌له‌م اتيقود، مقدم سفينة، أو المركب
- Prowess /'praʊs/ n [U]** نازايه‌تي، لهياتووي ميرخاسي، نازايي شجاعة، جراءة، بسالة
- prowl /praʊl/ vi, vt** خوي بو مه‌لاس ئەدا، ده‌گه‌ريت، به‌دوايي، نيچيردا ياپوئدي و تالائي يچوس، يظوف خلسة ابعثا عن فريسة، أو ايتفاه للسلب و النهب
- *n on the ~* ده‌خولتيه‌وه به‌دواي شه‌رو نيچيردا يظوف، مضرا الشر أو بحثا عن فريسة
- proximity /'prɒksɪməti/ n [U]** نزيك، نزيكي قرب، جوار
- proxy /'prɒksi/ n [C]** له جيگه‌ دانان به‌لگه‌نامه يان ده‌سته‌لاتي نوينه‌ري، بريکاري تفويض وكالة، وثيقة التفويض، المفوض، الوكيل
- prude /'pru:d/ n [C]** زياده‌پرو له‌خوداپوشين مفرط في الاحتشام
- prudery n [C,U] (pl -ries)** زياده‌پروئي له‌داپوشيني يا شه‌رم
- فرط في الاحتشام أو العياد، تكلف العشرة
- prudish adj** بquam شه‌رمين، شه‌رم و داپوشيني دروينه مصنع العياد أو العشرة
- prudence /'pru:dns/ n [U]** وورديني، هوشيارى، ئەنجام زانين حكمة، زاننة، تبصر في العواقب
- prudent /'pru:dnt/ adj** ووردين، ئەنجام ليکده‌ر، پيشين، سه‌ره‌راست حريص، رزين، متبصر في العواقب

- به‌له‌سه‌رخوي، به‌هوشيارى، به‌زي‌ري **prudently adv**
- برزانة، بحرص، بتقل
- 1 prune /pru:n/ n [C]** هه‌لوژه‌ي وشک، حليکين هشک برقوق مجفف، قرصيا
- 2 prune /pru:n/ vt** بريني لق و پوهي دره‌خت، پاکتوسى ئەکا، که‌زاح دکت، ناماده دکت، ده‌زليئت يظم، يشذب (الزرع) (مجاز) ينظح، يهذب
- prurient /'prʊəriənt/ adj** سوزاني، به‌لقتي، هار، ناره‌زووباز شهواني، متاله‌ك على المتع الجسدية
- 1 pry /praɪ/ vi ~ into** لووت ئەژه‌ه‌يته‌يش و كاري خه‌لکي يتدخل فيما لا يعنيه، يتطفل
- 2 pry /praɪ/ vt** هه‌لئ له‌بري، ئەيکاته‌وه به‌ناميري تيز يرفع أو ينزع بالة حادة
- ~ *a secret out of sb* هه‌لئ له‌مالي، نه‌ه‌نيه‌که‌ي پينه درکيني (مجاز) يتسرع سرا منه رغم انه
- psalm /sa:m/ n [C]** سه‌رودي ئايني، سه‌رودا پيروژ مزموڤ، ترنيمة مقدسة، نشيد ديني
- the Psalms* سه‌رودي ئايني (په‌راوي پيروژ) (سه‌روداپيروژ) سفر المزامير (في الكتاب المقدس)
- pseudo- /'sju:doʊ/ prefix** پيشگريگه‌ به‌مانايي زڤ، کوزره، دره‌وه، دوژون (بادئة) معناها: زائف، کاذب
- ~ *classic* زڤ راستي، ناراست غير حقيقي، شيعب
- pseudonym /'sju:dnɪm/ n [C]** نازانو، زرناف ناوي ناشوي، (به‌تايه‌تي له‌لايه‌ن نوسه‌روه) اسم مستعار، أو متعل (و خصوصا براسطة الكاتب)
- pseudonymous /'sju:dnɪməs/** نفيسه‌ري زرنافي خوگور، ناوي گوروا، خواستراو باسم مستعار
- psychiatrist /saɪ'kɪətrɪst/ n [C]** پزيشکي ده‌روني طبيب نفسي
- psychiatry /saɪ'kɪətri/ n [U]** پزيشکي ده‌روني، ده‌روونزاني، ده‌روون ناسي الطب النفسي

psychic /ˈsaɪkɪk/ *adj* دهرونی پان گیانی هشی سه
سروششی گیانی
نسبه إلى الروح أو النفس

psychoanalysis /ˌsaɪkəʊˈnæləsɪs/ *n* [U] شیتل
کردنی دهرونی
علم التحليل النفسي

psychoanalyst /ˌsaɪkəʊˈænəlɪst/ *n* [C] شیکاری
دهرونی
محلل نفسي

psychological /ˌsaɪkəˈlɒdʒɪkəl/ *adj* دهرونی،
سایکولوجی
نفسی، سیکولوجی

~ warfare شہری دهرونی
الحرب النفسية

psychologist /ˌsaɪkələdʒɪst/ *n* [C] سپوری
دهرونزانی پان سایکولوجی
عالم نفسي أو سيكولوجي

psychology /ˌsaɪkələdʒi/ *n* [U] دهرون ناسی
علم النفس

pub /pʌb/ *n* [C] *public house* مه یخانہ، کورت کراوی
(ل. د) صیفة مختصرة من *public house* حانہ، بار

puberty /ˈpjʊːbətɪ/ *n* [U] ہرزہ کاری، بالقی ہون
البلوغ، سن البلوغ

public /ˈpʌblɪk/ *adj* گشتی، گہلی، گہلمہر،
پنجہوانہی تاییہ تی *private*
عام (نقیض خاص *private*)

a ~ *library* / *park* کتیخانہ، باخچہی گشتی

a matter of ~ *knowledge* باہ تیک ہموو کس
بیژانیت
أمر يعرفه الجميع

~ *spirit* حہز لہ کار کردن بُو ہرزہ وندی گشتی
حب الصل للمصلحة العامة

~ *house* مه یخانہ نو تیل، بار
حانہ، بار

~ *school* (لہ نینگلنہرا) قوتابخانہی ناو خو، تاییہ تہ
(لہ نمہریکا) قوتابخانہی خواری
(فی إنجلترا) مدرسه داخلیہ خاصہ، (فی آمریکا) مدرسه اہلیہ
مجانیہ

□ *n the* ~ گشت، ہموو خہ نلک
الجمهور، عامة الناس

the theatre-going ~ پتہ وای جہ ماوہراتی شانق
رودالسرچ

in ~ لہ ہر دم خہ لگدا، بہ پروونی بہ ناشکرا
علانیہ، جہارا، امام الناس

publicly *adv* بہ ناشکرا، بہ ہر چاوی جہ ماوہرہ وہ
جہارا، امام الجميع، علی رؤوس الاشهاد

publication /ˌpʌblɪˈkeɪʃn/ *n* [C,U] ۱. بہ خشکردن،
بلاکر دنہ وہ، بہ لالکر ن ۲. چاپ، چاپہ منی (کتیب و گوٹار)
۱. إعلام، إعلان، إذاعة ۲. منشور، مطبوع (کب، مجلات)

publicist /ˌpʌblɪsɪst/ *n* [C] رُوژنامہ نویس، نقیہر
بہ لالکر، سپورلہ مہسہ لہ گشتی بہ کاندہ
صحفي مختص بالتضایا العامة

publicity /ˌpʌblɪˈsɪti/ *n* [U] ۱. ناویانگ ۲. ناگاداری،
بلاکر دنہ وہ
۱. شهرة ۲. دعایہ، إعلان

publicize /ˌpʌblɪsaɪz/ *vt* بلاوی دہ کاتہ وہ، بہ لانی
دکت، ریکلام نہ کابو
یعن عن، یقرم بالدهایة ل

publish /ˈpʌblɪʃ/ *vt* ۱. بلاوی نہ کاتہ وہ بہ خشی
دہ کات ۲. بلاوی دہ کاتہ وہ، دہری نہ کا (ہراویک)
۱. یعن، یذیع ۲. ینشر، یصدر (کتابا)

publisher *n* [C] پەخشکر، بہ لالکر، دہزگای
بلاکر دنہ وہ
ناشر، دارالنشر

pucker /ˈpʌkə(r)/ *vt, vi* ہلنہ فرچن، چرچہ بی، چرچ
ولچی، ژاکان
یتضن، یضن، یجعد ثنیہ، واحده من التجمعات
ہلنہ فرچن، دہفورمجت، لیو نہ کروژی *one's lips*
(لہرقا)
یزم شتیہ (إستیاء)

pudding /ˈpuːdɪŋ/ *n* [C,U] پدہن، شیرینی دواوی نان
خواردن
(طبق) حلوی یقدم فی نہایہ الوجیہ

puddle /ˈpʌdl/ *n* [C] چلپاو، گوٹماو، گوٹمی ناوی پیس،
چالابی باران
برکة ماء قدر، حفرة، تتلی، بماء المطر

puerile /pjuːəriəl/ *adj* زاروکی، منالانە
 طفولې، صیانی

puff /pʌf/ *n* [C] ۱. سرو، فوو، هه لکردن
 ۱. نسمة، نفخة، هبة
 ۲. پارچه قوماشی نەرم بۆ پۆدره کردنی دەم ~ powder
 وچاو
 ۲. قرص من قماش ناعم لذر المساحيق على الوجه

□ *vi, vi* ۱. فووی پیاڤه کات، پف دکت
 ۱. ینفخ، ینفث (القطار) الدخان
 شه مەنڤه ڤه ره که له *The train ~ ed out of the station*
 و ینستگه که هاته دهره وهو دوکه لێ نه کرد
 خرج القطار من المحطة و هو ینفث الدخان
 مزی له جگه ره ده دا (دوکه لێ پێ) *He ~ ed at his cigar*
 نه کرد
 کان ینفث الدخان من سیجاره
 مۆمه که ی به فوو کوزانه وه *He ~ ed out the candle*
 أطفا الشعة (بالنفخ عليها)
 ۲. فووی پێدانه کات، *~ ing out his chest with pride*
 پۆز لێ نه دات
 ۲. ینفخ، ینفخ: ینفخ صدره کبریا
 خوی به زل نه گری، کهش و فش له کات، سنگ *~ ed up*
 دهرته پهرینی
 متکبر، متفخ کبریا

puffy *adj* (-ier, -iest) هه ناسه کورت، هه کاوساو،
 ئاوساو
 قصیر النفس، متورم، متفخ

puffin /pʌfɪn/ *n* [C] په لښ: جوړیکه له بالنده کانی
 ئوقیانوسی نه تله سی به ده نوکه گه و ره که ی جیا ده کر پته وه
 البفن: طائر من طيور المحيط الاطلسي الشمالي يتميز بمقاربه
 الضخم

pugnacious /pʌɡneɪʃəs/ *adj* شه پراڻی، شه رکه ر،
 سه رت، زروه ک، در، گوریخ، مقهرس
 مشاکس، مولع بالشجار

pugnacity /pʌɡnəsəti/ *n* [U] شه ر کردن، گورخ
 مشاکسه، ولع بالخصام والعراك

pull /pʊl/ *vi, vi* ۱. پێچه وانه ی (push) رایڤه کیشی،
 توندی نه کا، هه لێ نه که ن
 ۱. (نقیض push) یجذب، یشد، یقلع

~ up a weed هه لکه کیشی: گیای زیان به بخش
 هه لته نه که ن، بزار نه کا
 یقلع: یقلع عشب ضارة

~ a tooth out دان نه کیشی
 یقلع سنا

~ sb / sth about ۲. (له گه ل *adv*) نه پیه نێی وه نه پیا،
 به سه خشی مامه له ی له گه ل نه کا
 ۲. (مع *adv*) یجهره هئا و هئاك، یعامله بخشونه

~ sth down ویرانی نه کات، نه پره نینی، ده ره فینت
 یحطمه، یهدمه
 (نه خو شێ) لاوازی ده کا، ماندوی ده کا، *~ (sb) down*
 دا یده پره نینی
 (المرض) یضغه، ینه که، یهده

~ sth off سه ر نه که وی له به دیه اتنی مه به سه که یدا
 (مجاز) ینجم فی تحقیق غرضه
 (نه خو شه که) چا ک نه پیه وه
 (المرض) یسترد ضحته

~ in (شانو گه ریه که) سه رنجی (جه ماوهر) راته کیشی
 (السرحة) یجتذب (الجمهور)

~ in / over ده وه سیت به / ئو تو بیله که ی له که ناری
 ریگه که راده وه سینی
 یوقوف / یوقف عربته فی جانب الطريق
 یارمه تی (نه خو شیک) نه دا بۆ چاکی و نه وه ی
 یساعد (امریضا) علی الشفاء

~ through به بی وه ی له کۆسینک (نه خو شێ) ده ربا ز
 نه پین
 یخرج من محنة (مرض) بسلام

~ oneself together دان به خویدا نه گریت
 (هه لچوونی)، هین ده پیه وه
 یسیر علی نفسه (أفعاله)، یسترد رباطه جأسه

~ up ده وه سیت، (ئو تو بیله که ی) راده گری
 یقف، یوقف (سیارته مثلا)
 نه یوه سیتی (له رپوشتن)
 یوقفه (عن السير)

~ a face ۳. (له گه ل *nouns*) ده مو وچاوی کرژو مون
 ده کات
 ۲. (مع *nouns*) یعیس، یبدو علیه الكدر

~ one's weight به کاری هه لده ستی، ده یخه له تینت،

بینی پینته کهنی
 یقوم بقسطه من العمل، یخده، یضحله علیه

۱. راکیشان، دامالین، هیزی راکیشان □ n [C,U]
 ۱. جر، سحب، إنتاج، قوة الجر أو السحب
 ۲. زه میك له خوارنده وه ۳. ده سلات (at the bottle) a ~
 ۲. یاخذ رعة من شراب ۳. (ل. د) نفوذ

pullover /pʊləvə(r)/ n [C] بلوزی خوری: بین قویچه
 له سهره وه له بهره کوری
 بلوفر صوفي: کترة صوفیة تلبس من الرأس

pullet /pʊlɪt/ n [C] جوجک، مریشکی بچووک
 فرخة أو دجاجة صغيرة

pulley /pʊli/ n [C] خلوکه بۆ بهرزکردنه وی شتی
 قورس، قورس بهرزگه ره وه، خلوکه خلینکه، دارتوون،
 چه رخ
 بكرة، جرارة

pulp /pʊlp/ n [C,U] ۱. له په، کاکل، توفو ۲. دوشاو،
 هه ویر، گیراوه، هه ویری (کاخه ز)
 ۱. لب، لباب الثمرة ۲. معجون، عجينة (الورق مثلا)
 ده گوپی، ده بیته کاکل، کاکله ده ردینی □ vi, vi
 یحول / یتحول إلى لب، یترع أو یتخرج اللب (من الصغار
 مثلا)

pulpit /pʊlɪt/ n [C] بهرزگه، شوینی وه ستانی مهلا
 منبر الوعظ

pulse /pʊls/ n [C] ۱. لیدان، لنی ده دات، پرته ۲. چرکه،
 داخواریان لیدانیکی به دواوی په کی ریک ویک
 ۱. نبض، خفق ۲. دقة، خبطة متكررة بانتظام
 □ vi
 پرته نه کات، دلّه کوئی نه کا
 بیض، یخفق

pulsate /pʊl'set/ vi, vi کرزو خواو نه بیته وه
 به ریک ویک، هه ل نه قولنی
 یقبض و یبسط بانتظام، یخفق

pulverize /pʊl'veraɪz/ vi, vi ۱. ده بهاریت، ده بی به
 هارپاوه، به ته وای ویرانی نه کا ۲. ورد ده بی، ده بیته بۆد ره
 ۱. یسحق، یطحن، یدمر کلیة ۲. ینسحق، یتحول إلى مسحوق

puma /pju:mə/ n بوما، کوجهر، شیری نه مه ریکی
 بوما، کوجر، آسد امریکی

pummel /pʌml/ vi (-||) بۆکسی په ک له دواوی په کی
 لنی ده دات

یلکم مرات متوالیة
 ترومپا، په مپ، هه لمزه ر
 ۱ **pump** /pʌmp/ n [C] مضخة (طلبية) منفاخ
 ده پینری پالده نی (ناو) فووی تی نه کا (تاپه) □ vi, vi
 یضخ (الماء مثلا)، ینفخ (إطارا)
 زانیاری لنی وه رده گریت ~ in formation out of sb
 (مجاز) یبجعه یخرج ما فی جعبته من معلومات

pumpkin /pʌmpkɪn/ n کوله که، کولند
 یقطن، قرع

pun /pʌn/ n [C] په گه زدوزی، ترانه یا په بیان، یاری
 به وشه کردن
 جناس، تلاعب باللفظ
 □ vi (-nn-)
 یاری به وشه نه کات
 یجانس، یلاعب بالانفاظ

punch /pʌntʃ/ vi مسته کۆله ی لنی نه دات
 یلکم، یضرب بقبضة اليد
 □ n [C]
 مسته کۆله
 لکمه، ضربة بقبضة اليد

punch /pʌntʃ/ n [C] کونکهره، کاخه ز کونکهره
 خرامه، مقب لتخريم الاوراق
 □ vi
 کونی ده کات
 یخرم، یثقب
 ~ tickets / holes in a card

punch /pʌntʃ/ n به نیچ: جوړیکه له مه ی
 البش، شراب مسکر

punctilious /pʌŋktɪliəs/ adj ووردین، نه رکیاز،
 هوورکار
 فی اللغة الرسية (مدقق أو متمسك بالرسیات)

punctiliously adv پابه ند به رسیات، ب نه ر ک بازی،
 نه ر ک بازی، پابه ند به شتی یاسا یه وه
 متمسکا بالرسیات

punctual /pʌŋktʃuəl/ adj پهلین راست / لانه داو،
 له کاتی خویدا
 مراغ للمواعید

punctually adv له کاتی دیاریکراو، به زووی
 فی الموعد المحدد

punctuality /pʌŋktɪfʊ'ælətɪ/ n [U] به‌تین راست
دقة أو محافظة على المواعيد

punctuate /pʌŋktʃueɪt/ vt ۱. ژماره‌ی له‌سه‌وردا
نه‌ئیت، خال به‌ندی نه‌کات، وه‌ک خال فاریزه
۱. یرقم، یضع علامات الترقیم (کالقطعة و الفاصلة)
۲. دوو‌پات دکت
a speech ~ d with cheers ۲. یقاطع مرارا

punctuation /pʌŋktʃu'eɪfɪn/ n [U] خال ویز، خال
به‌ندی (سه‌رو بوز کردن)
الترقیم، وضع علامات الترقیم

puncture /pʌŋktʃə(r)/ n [C] کون، دران
(له‌تایه‌ی به‌کی لاستیک)، کون، په‌نچه‌ره
تقب، خرق (فی إطار مطاطی)
□ vt, vi کون ده‌کات، نه‌بیریت، کون دبت
یتقب، یخرق، یتقب

pundit /pʌndɪt/ n [C] زانا، سه‌یدا، هندو زان
عالم، علامه، متضلع فی علم ما

pungent /pʌndʒənt/ adj (بون و تام) تیز، توژ، زمان
گه‌ز، توون، توالچی تیز
(الرائحة، الطعم) حاد، لاذع (النقد) لاذع، قارس

punish /pʌnɪʃ/ vt ۱. سزای نه‌دات، سزا دکت
۲. به‌ره‌قی مامه‌له‌ی نه‌کات، نازاری نه‌دا، بۆکسی لئی نه‌دات
۱. یعاقب ۲. یعامل بخشونة، یؤذی یکیل له‌ اللمکات

punishable adj سزا هه‌لگر، سزا بار
عرضه‌ او مستحق للعقاب

punishment /pʌnɪʃmənt/ n سزا، سزا دان، نه‌می
عقوبة، معاقبة، جزاء

punitive /pju:nɪtɪv/ adj نه‌مه‌می کردن
تأدیبی، عقابی
~ measure / attack هیزشی نه‌می کردن، به‌دوادا
چوون
إجراء / هجوم تأدیبی

punt /pʌnt/ n [C] پنت: به‌له‌مینکی تمخته، به‌ سه‌ول
نه‌روا نه‌چینه‌ بنکی
البنط: قارب مسطح القاع یدفع بمجداف یضرب به‌ قاع النهر
۱. سواری به‌له‌می بچووک نه‌ئیت، نه‌ییا
□ vt, vi به‌ریوه ۲. قومارنه‌کا، گره‌وه‌کهر
۱. یرکب بنطا، یسیره ۲. یقامر، یراهن

punter n [C] قومارچی، گره‌وه‌کهر
مقامر، مراهن

puny /pju:nɪ/ adj (-ier, -iest) لاواز، سیخن، هور
نحیل او هزبل

pup /pʌp/ n [C] توله، تیله، توتک گچجک، (شویگی
بچووک کراو له‌گه‌ل وشه‌ی puppy)
جره‌ صغیر (صیغه‌ مصغرة من كلمة puppy)

pupa /pju:pə/ n (pl ~ s, ~ e) پاکیزه، قوزاخه،
په‌پوله‌ به‌ک له‌ناو قوزاخه‌دایه‌ تا ده‌ئیته‌ په‌پوله‌ به‌کی ته‌واو
خادرة، عذراء: فراشة فی دور الانتقال من يرقة إلى حشرة
کاملة

pupil /pju:pl/ n قوتایی، خویندکار (به‌راورد بکه
student)
تلمیذ (قارن student)

pupil /pju:pl/ n [C] ییلبله‌ی چاو، ره‌شا چالان
إنسان العین، البؤیة

puppet /pʌpɪt/ n [C] بووکه شووشه، له‌یزتوک، بوکله
دمیه، عروسه، دمیه متحرکه
شانوگه‌ری له‌ یزتوکان
a ~ show عرض (فی مسرح) عرائس
a ~ government یاری به‌ ده‌ست خه‌لکه‌وه، یاری
پنده‌کهن
(مجاز) العربة فی ید الاخرین:

puppy /pʌpɪ/ n ۱. توتکه‌ سه‌گی بچووک، توله،
جه‌ورک، کودک ۲. لایونکی له‌ خو‌بایی
۱. جرو، کلب صغیر ۲. شاب مفرور

purchase /pɜ:tʃəs/ vt ده‌کریت
یشتري
□ n [C,U] ۱. کرین ۲. کریار ۳. گرتن: ده‌ست
به‌سه‌راگرتن
۱. شراه ۲. الشتری ۳. مسکه‌ او قبضة‌ ثابتة

purdah /pɜ:də/ n [U] په‌رده، زن داپوشه‌ر، بالاپوش
البردة: ستار یحجب النساء عن الرجال
داپوشراو، زنی بالا پوش
in ~ فی الحجاب، (إمرأة) محجبة

pure /pjʊə(r)/ adj ۱. په‌تی
۱. صرف، ته‌قی
۲. پاقر، په‌تی، پاک و خاوینی
~ in body and mind

۳. (دهنگ) روون ۴. ته‌واو، پروپوچ، توپه‌هات
 ۲. طاهر، نقي ۳. (الصوت) جلي، واضح ۴. تام، محض
 ~ nonsense ووتەي پروپوچ
 محض هراء
 a ~ accident رېښه وتيځي ته‌واو ۵. ليځولنه‌وه يه‌کي
 بين‌خه‌وش
 مصادفة محضة ۵. بحث صرف:
 ~ mathematics بيرکاري ته‌واو، ته‌واوکاري
 الرياضيات البحتة
 ~ science زانباري ته‌واو، بيردوژ
 علم بحتة (نظرية)
 purely /pjuəli/ adv به‌پاکي، خاويښي، ب بڙيني،
 ته‌واوي، کتوپري
 ببقاوة، بصفاء، تماما، کليّة، مجرد (صدفة)، فقط
 pureness n [U] پاک و خاويښي، پاکيتي، بين‌تاواني
 نقاء، صفاء، طهارة، براءة
 purgative /pɜ:ɡətɪv/ n [C] ر‌ه‌وانگەر، (دەرمانی)
 ر‌ه‌واني، پاک‌زک‌ه‌ري
 (دواء) مسهل، علاج للأسهال
 purgatory /pɜ:ɡətɪ/ n (pl -ries) سزای کاتي،
 پاک‌زگ‌اه، شويني پاک‌کردنه‌وي د‌ه‌روني پياوچاکان پشاش
 مردنيان (له‌فاني ديان)
 حالة عذاب مؤقت، المظهر، مکان تطهر فيه نفوس الابرار بعد
 الموت (في التصراية)
 purge /pɜ:ʒ/ vt ۱. د‌ه‌رووني مردوي بين‌پاک
 ده‌که‌نه‌وه (لای ن‌س‌رايه‌کان) ۲. توشي زگ چوون ن‌ه‌بين،
 ر‌ه‌وان نه‌کا
 ۱. يطهر (النفس أو الجسد) ۲. يسهل البطن
 □ n [C] پاک کردن، پاک‌ز کردن، د‌ه‌رمانی ر‌ه‌واني
 تطهير، تنظيف، (دواء) مسهل
 1 purify /pjuə'faɪ/ vt پاک ده‌کانه‌وه، پاک‌زي نه‌کا، پاک
 دکت بڙين دکت
 يطهر، يتقي، يصفی
 purification /pjuə'nfrɪ'keɪʃn/ n [U] پاک‌کردنه‌وه،
 بڙين کرن، پاک‌ز کرن، پالين، پالوتن
 تنقية، تطهير، تصفية
 2 purist n [C] پاک خواز، سور‌ه‌لم‌س‌ر پاکي زمانو
 شيوازه‌کان

- صفاني: حريص على صفاء اللغة والالطوب
 ۱. پوريتاني، پاک‌په‌تي، پاک‌سازي puritan /pjuə'tɪn/ n
 ۱. البيوريتاني، التطهري
 نه‌ندامي ده‌سته‌ي پروتستانتی (له‌سه‌ده‌کاني ۱۶ و ~ P
 ۱۷ دا) داواي ناساني په‌پره‌وکردني ديني ده‌کرد ۲. پابه‌نده‌به،
 پاک‌سازي زياده‌رووي له‌ديني
 عضو في طائفة بروتستانتية (في القرنين ۱۶ و ۱۷) نادت
 بتبسيط الطقوس الدينية ۲. مترمت، مبالغ في التمسك بأهداب
 الدين
 □ adj بيوريتاني دا، بيوريتاني، پاک‌سازي
 بيوريتاني، تطهري، مترمت
 به‌ته‌نگه‌وه‌بوو، puritanical /pjuə'tɪ'nɪkəl/ adj
 زور‌ه‌قي، پاک‌داري
 مترمت، شديد التصلب
 ده‌دزيت purloin /pɜ:'loɪn/ vt
 يسرق، يختلس
 مور، په‌نگي ن‌ره‌خواني purple /pɜ:pl/ n [U]
 لون أرجواني
 پو‌شاکي ن‌ره‌خواني که کارديتالي رومانني نه‌ي the ~
 پو‌شيت
 الثياب الأرجوانية التي يرتديها الامبراطور الروماني أو
 الكاردينال
 ۱. به‌که‌نک ديت، وانا نه‌دات، purport /pɜ:pɔ:t/ vt
 مه‌به‌ست نه‌گه‌به‌ني، ناما‌زه‌ي نه‌وه نه‌کا ۲. واده‌ني که نه‌وه،
 وای تیده‌گه‌يت که، ديبزت، دياردکت
 ۱. يفيد، يعنى، يرمي إلى ۲. يدعى انه، يفهم منه
 ۱. مه‌به‌ست، نياز، نامانج، فارمانج purpose /pɜ:pəʊs/ n
 مه‌ره‌م، داخواز ۲. نامانج، مه‌به‌ست (له‌کردني شتيك) ۳.
 داخواز، وره، خو‌راگري
 ۱. قصد، غرض، غاية ۲. الهدف، الغاية (من عمل شيء)
 ۳. تصميم، عزم، أرادة
 ~ weak of کم توانا، دوو دل
 ضعيف الإرادة، متردد
 به‌مه‌به‌ست، ژقه‌ستي on ~
 عن قصد، عمدا
 بين سوود، به‌خو‌رايي، ه‌ه‌روا to little / no ~
 عيبا، بلا فائدة
 له‌جبي خو‌يدا، به‌رنيك ويني باشه، to the ~

	مه بهست دینته دی
<i>serve one's ~</i>	فنی محله، با حکام، یفنی بالفرض
□ vt	مه بهستیه تی، به ته مایه، ده به وی
purposeful <i>adj</i>	یقصد، بنوی، یعتزم نامانجدار، بهمه بهست
purposefully <i>adv</i>	هادف، ذو مغزی به ته نقهس، نامانجی
purposeless <i>adj</i>	عن قصد، عمدا بین نامانج و بین مانا
purr /pə:(r)/ <i>vi</i>	بلا هدف او معنی (پشیله) مرخه مرخ نه کا (له خوشیا) (القطه) تخرخر، تفرقر (مسروءه)
□ n [C]	خرخرخ، مرخه مرخ خرخه، قرقره
purse /pə:s/ <i>n</i>	جزدانی پاره، توره که ی پاره ی ورده ۲. خه لاتی بان پاداشتی پاره ی محفظه للتقره، کيس الدراهم ۲. جائزة او مكافأة مالية
□ vt	هه لی له قرچینی، چرخ و لوجی نه کا، دگر نوینت بفخن، یزم
<i>He ~ d his lips</i>	لیج هه لته قرچینی، (له رقا) لیو نه کرؤزی
purser /pə:sə(r)/ <i>n</i> [C]	زم شنبه (امضا) نه فسه ری ژمیریاری، ژمیریاری که شتی ضابط الحسابه، صراف السینیه
pursuance /pə'sju:əns/ <i>n</i>	به دواد اچوون متابعة
<i>in ~ of</i>	به رده وام بوون مراصله
pursue /pə'sju:/ <i>vt</i>	شوین ده که وی، دوای ده که وی، پوی ده گه ری یطارد، یلاحق، یعتقب
<i>~ a robber</i>	۱. به دوایدا نه گه ری / دزیک پراو نه نی ۱. یعتقب / یطارد لصا
<i>~ one's studies after leaving school</i>	۲. به رده وام نه بی له خویندن دوای جهیشتی قوتا پهمانه
	۲. یتابع، یواصل دراسته بعد ترکه للمدرسه
<i>~ pleasure</i>	۳. پنی هه لده سنی، له ناخی (خوشیدا به)

	۳. یارس، یتمک فی (المذات)
pursuer <i>n</i> [C]	به دواد اراکردن، پراوان، دوکه وته، خوازه کهر المطارد، التابع
pursuit /pə'sju:t/ <i>n</i> [C,U]	۱. به دوادا چوون، شوین که وتن، دیفکه تن ۱. مطاردة، ملاحقه
<i>in ~ of rabbits engaged</i>	شوین که وتن به دوای که رویشک مطارا الارانب
<i>in literary ~ s</i>	۲. ناره زووی په سهند، سه رقالی کاری ویژه یی په ۲. هرایه مفضله: منشغل باهتماماته الادبیه
purvey /pə'vei/ <i>vt, vi</i>	نازوقه ده داتی، نازوقه دکت یعون، یزود بالمون پروژه په که گوشت به ری بو هیزی دریا شرکه تزود (التوات) البحریه باللحوم
pus /pʌs/ <i>n</i> [U]	جهراحهت، زوخاو، کیم، زرنچک قیح، صدید
push /puʃ/ <i>vt, vi</i>	۱. پالی پیوه پینه نی، (پنجه وانه ی) (pull) بالددت، به زهر نه یجوینتی، په ستانی نه خاتنه سه ۱. (نقیض (pull) یدفع، یحرک بالضغط، یضغط علی ۲. به رده وام نه بی له ~ on / along / forward (کاره که ی، گه شته که ی) ۲. یتابع، یواصل (عمله، رحلته).
<i>be ~ ed for (time)</i>	زه حمهت نه بی نی له دایین کردنی پیویشتی له (کات) ۳. پال به که سی که وه نه نی، کاریک بکات تاره وواج بدات به که دل و په له کانی یجد صعوبه فی الحصول علی ما یحتاج من (الوقت) ۳. (مجاز) یبحث علی، یستحث، یدفع (شخصا لعل شیء)، یصل جاهدًا لترویج بضاعته چوه ته ته مهنی شهسته کانه وه (ل. د) یناهز الستین
<i>be ~ ing sixty</i>	دچیت، ده رده کفت، نه پروایه ری خو په وه (ل. د) یصرف، یبضی إلى حال سبیله
<i>~ off</i>	۱. پالنان، په ستان، نه رکی گران ۲. کاری شالاویردن، هیرشی کرد (جهنگ)
□ n [C,U]	

۱. دفع، ضبط، جهد عنيف ۲. عمل هجومي (في الحرب)
 له نيشه كهی دهرنه كړی ~ *get the*
 يفصل من وظيفته
 له كار دهرنه كړی ۳. ريگادانان بو پړینی ~ *give sb the*
 ريگاكهی يان بوگه پشتن به نامانجی
 (ل. د) يفصل من العمل ۳. تصميم على شق طريقه أو تحقيق
 مآربه
 ۴. له كاتی ناچاریدا، گهرنیوینی كرد ~ *at a*
 ۴. عند الاضطرار، إذا لزم الامر
puss(y) /pus(1)/ n [C] پشلهی پچوك
 هرة، هريرة، قطیطة
put /pʊt/ vi, vt ۱. دايدنهنی
 ۱. يضع
 ۲. بیژاری نه كات، دوودنی نه كات ~ *be much about*
 ۲. (مع *adv*) یزعج، یفلق
 رازیان نه كات. قایلیان نه كات ~ *(an idea) across*
 له سرقبول كردنی بیروپا
 (ل. د) یقنعهم بالموافقة على (الفكرة) أو قبلها
 نه پخاته وه جینی خوی، دهست یی وه ~ *sth away*
 نه گری بو كاتی پیویست
 یعده إلى مكانه، یقتصد لوقت الحاجة
 زه میله کی (كائز میزه كه) ده گپړته وه دواوه، ~ *back*
 دواى ده خات، ته گره ی تی ده خات
 یعد (عقارب الساعة) إلى الوراء، یؤخر (الساعة)، یعوق،
 یعرقل
 بو پاشه پروژ پاشه كهوت نه كات ~ *by*
 یدخر للمستقبل
 ده نووسیت، كپ ده كات، به زه بر / هیز ~ *down*
 سه ركوتی ده كات
 یسجل، یدون، یكسب، یقع (التردد) بالقوة
 دان به خویدانه گری / سووره ~ *one's foot down*
 یسر / یصم
 وای دانه نی ~ *sb down as*
 یخیره
 هم مو توانای خوی نه خات كار ~ *forth*
 یبذل (قصارى جهد)
 بیرو كهی یا بیرو دوزیک نه خات پروو ~ *forward*
 یقدم أو یعرض (نظرية أو فكرة)

- (داوا) پیشكش نه كا، (كات) به سر نه بات، ~ *in*
 (بسروانامه) پیشكشی ده كات، به (كهشتی) نه چینه
 به ندره كه وه، دهست هینانی كار پیشه
 یقدم (طلبا)، یقضي (وقتا)، یسلم، یقدم ب (وثيقة)، (السفينة)
 تدخل الميناء، ترسو
 هه ولی بیاگه پشتنی ده دا (كار) ~ *in for (a position)*
 یقدم للاتحاق ب (وظيفة)
 ده چیت بو ~ *in an appearance (at a meeting)*
 (كویوونه وه)
 یذهب إلى (الاجتماع)
 گره وه په پاره نه كا له سره ~ *money on*
 براهن بالتردد على
 دواى ده خات (كارنك) ~ *off*
 یؤجل، یرجي (عمل شيء)
 لنی دور نه كه ویته وه، خوی نادا به دهسته وه ~ *sb off*
 یجنبه، یصلص منه
 ناتوانی یاری بكات به ریگه یه كهی ~ *sb off his game*
 خوی
 لا یمكنه من اللعب بطريقته المفضلة
 خواردننی لنی نه بیژری ~ *sb off his food*
 یغره من طعامه
 وانیشان نه دا، خوی لنی نه گوری (میلی كائز میز) ~ *on*
 پیشی نه كا، نه پخاته كار، خیرایی زیاد نه كا، گره وی
 له سه نه كا
 یظاهر، یصنع، یقدم (عقارب الساعة)، یضع قيد الاستعمال.
 یزید السرعة، براهن على
 ناگر نه كوژی نیته وه (كهشتی) دور نه كه ویته وه له ~ *out*
 كه نار
 یظفيء (النار)، (السنن) تبرح مبتعدة عن الشاطيء
 (كار) چی به جینی نه كا، به سر ~ *sth through*
 كه وتویی نه نه جانی ده دات، به سه له فون نه یگه یه نی
 به ولا یه نه ی كه دا وای كردوه
 (الصل) یجزه، یؤديه بنجاح، یصله هاتنیاً بالجهة التي یطلبها
 (دهستی) بهرز نه كاته وه، (نویژ) نه كات، كه ل و ~ *up*
 بدل دانه نی بو فروشتن نه پخاته صندوقه وه، له قوتووی
 نه نی دانه بهزی (له موتیل) نه پالیوری (بوهه لیزاردن)
 یرفع (بديه مثلا)، یرفع (الصلاة)، یرض (السلع) للیج، یعیی،
 (في صناديق)، یطلب، ینزل: یقدم الطعام و المبيت ل، ینزل (في)

	فندق) يرشح (للأنتخابات)
~ up a fight	بەرگەری نیشان ئەدا
	ییدی مقارمە
~ sb up to sth	حەوانەوی بۆ دابین ئەکات، ئاگاداری
	ئەکا لە کاری، قیری ئەکا
	یحیطة علما ب، یطلعه عليه
~ up with	خۆی رانەگەری، ئارام ئەگەری
	یتحمل، یصبر علی
~ an end to	۳. (لە دەستەواژەکاندا) سنووری
	بۆ دانهێن
	۳. (فی المصطلحات): یضع حدال
be hard ~ to it	ئەکەوێتە تەنگانەوه
	یکون أو یقع فی مازق
~ to death	دەکوژریت، لە سێدارە ئەدری
	یقتل، یعدم
~ sb in mind of	بیری ئەخاتەوه
	یذکره ب
~ sb in the wrong	بیری ئەخاتەوه کە ئەو هەلە بە
	یشرعانه مخطیبه
~ sth in hand	دەست بە جێ بە جێ کردن ئەکات
	یشرع فی القيام به، یبدأ بتنفيذ
I ~ the matter clearly to them	۴. دەست پێ ئەکا،
	بیری ئەکەوێتەوه، بەوشە دەری دەپۆی، رونی ئەکاتەوه
	۴. یشرع، یذکر، یعبر بالکلمات، یوضح
putrefaction /pju:trɪ'fækʃn/ n [U]	بۆگەنبوون،
	پیس بوون
	تفنن، فساد، تنن
putrefy /pju:trɪ'faʊ/ vt, vi (pt, pp -fied)	پیس ئەبێ،
	بۆگەن ئەکا، گەنی دەبت
	یتفنن، یستن، یفسد (الطعام)
putrid /pju:trɪd/ adj	بۆگەن، گەنین، رزین پیس بوو
	متفنن، فاسد، متفسخ، تنن
□ fish	ماسی بۆگەن
	سماک تنن
putty /pʌtɪ/ n [U]	هەویری جیگەر کردنی شوشە
	لە چوارچۆنەدا
	مەجەرن لتبیت الزجاج فی إطاره

□ vt, vi	شوشە کە ئەچەسینێ بە هەویر
	یشیت (الزجاج) بالمعجون
puzzle /'pʌzl/ n	۱. قەوسەل، مەتەلۆک، مامک
	۱. لفر، أحجية، مضلة
	۲. یاری یەک یا کێشە یەک کە چارەسەر
crossword ~	کردنی بە شارەزایی و زیرەکی یت، نەینێ وشەیی بە کتر پیر
	۲. لعبه أو مشکلة یحتاج حلها إلى مهارة: لفر الكلمات المتقاطعة
□ vt	شاش دکت شپرزە دکت، شپرزە ئەبێ، سەرسام
	ئەبێ
	یحیر، یربک
~ over a problem	بیر لە چارە سەری کێشە کە
	ئەکاتەوه، قەنچ هزراگرفتاری یەکی دکت
	یفکر، ملیا فی حل مضلة
~ sth out	۲. هەولێ چارەسەری کێشە کە ئەکات
	دوایی بیر کردنەوهی زۆر، تیر هزرا پرسە کێ دکت (بۆ چارە
	سەری یێ، یێ پرسە کێ
	۲. (بە عەرەبی) یترصل إلى حل المضلة بعد تفكير شدید
pygmy, pigmy /'pɪɡmɪ/ n (pl -mies)	کورتەتەتە،
	گولە کە، پرپوچ
	قزم (نفتية) صغیر، تافه
pyjamas /pɔ'dʒɑ:mɔz/ n	بیجامە، جلی نوستن
	منامة، بیجاما
pyjama tops / bottoms	چاکەت، شەروالی بیجامە
	سترة / سروال البیجاما
pylon /'paɪlɒn/ n	بورجی تەلی کارەبا، برج تیلین
	کهریز
	برج الاسلاك الکهربائیه
pyramid /'paɪrəɪd/ n	پەیکەر، ئەهرام، قوچەک،
	هدهرم
	شکل هرمی، هرم، هرم من أهرام مصر
pyre /paɪə(r)/ n	کۆمەلە دارێک بە شۆوی قوچەک
	بۆ (سووتا تەرمی)
	محرقة، کرمه من الخشب لاحتراق جثة میت
python /'paɪθn/ n [C]	ماری گەورەیی ژەهراوی
	نیچیرە کە ی ئەکوژی بە تێو ئالان بە دەوری او گوشتینی
	تعبان کبیر یقتل فریسته بالاتصاف علیها و عصرها

Q

Q, q /kju:/ (pl q's /kju:z/) **حەڵدەھەم پیتی ئەنقەبی**
ئینگلیزی

العرف السابع عشر من الأبجدية الإنكليزية

¹**quack** /kwæk/ vi (مراوی، مەرالی) ئەقیرینی دەنگی
مراوی

(البط) یبجیح، صیاح البط

²**quack** /kwæk/ n [C] فرۆفیل کەر، درۆزن، فالچی،
دەرۆین سەختەچی، دەست بر
مدع، دجال، مشعزە (خاصة في الطب)
دەرمانتیک فال چیان بیفرۆشن
~ remedies. أدویە بییەھا دجال

quadrangle /kwɒdræŋɡl/ n [C] شێوە بەکی

چوارگۆشە، گۆرەپان یان پۆبەرینکی چوارگۆشە پەرژین
کراو بەخانوو بەرە، چوارلای

شکل رباعي، ساحة أو فناء رباعي الشكل و محاط ببيان

quadrangular /kwɒdræŋɡju:l(r)/ adj چوارلای،
چوارگۆشە
رباعي

quadrant /kwɒdrənt/ n [C] ١. چواربەکی بازەنە یا
چۆبەکە، چارنیک ٢. نامیری پێوانی گۆشە لە ناسمان و
گەشتی دەریایی

١. ربع دائرة او محیطها ٢. آلة تستخدم في قياس الزوايا في
الفلك و الملاحة

quadrilateral /kwɒdrɪ'lætərəl/ adj, n شێوەی چوار
پوو، چارلای، چارین
شکل ذو اربعة اوجه

quadruped /kwɒdrʊpəd/ n چوارپێ (ناژەل)
حیوان من ذوات الأربعة

quadruple /kwɒdrʊ:pəl/ adj چوارلای، چارچارکری،

پروا پێن کراو لەلایەن چوارکەس یان چوار پارت
رباعي، مصدق عليه من اربعة اشخاص او احزاب

n [C] چوار ئەوئەندە / دوو ئەوئەندە ی ئەکا
اربعة اضعاف

vi, vi چوار جاری ئەکات
یضاغف / یضاغف اربعة مرات

quadruplet /kwɒdrʊ:plət/ n [C] بەکی

لەچوارینەکان، بەکی لەوچوار مائە بە بەکجار لەدایکین،
چارپچۆک
أحد توأم اربعة

quaff /kwɒf/ vi, vi ئەبغواتووە بە ژمی گەورە،
لەدخوت

(ل.أ) یعب، یشر بجرعات كبيرة

quagmire /kwægmaɪ(r)/ n [C] زەوی پڕ لەزۆلکاو،
لەرزهك، جراف، ئاقریم
ارض مليئة بالمستنقعات، ارض سيعة

¹**quail** /kwel/ vi ھەست بە ترس ئەکات، ترس
دەردەپێی
يشعر بالخوف، يظهر الخوف

²**quail** /kwel/ n (pl ~) سوئسکە
طائر السمان / السوي

quaint /kweɪnt/ adj (،-ier، -est) سەرنجراکێش /
خۆش، دانسقە (لەبەر ئەوەی دێرینە،) گیرە، تازە
جذاب، طريف (لاته من طراز قديم)

quaintly adv بەدانسقە، ئەنتیک، بە تازە،
نەختینەیی
بطرافة

quaintness n [U] خۆشی، سەرنج راکێش، نازاپەتی،
گێرە، سەیرەتی

طرافة، غرابة
 (زهوی) دهله ریتنه وه، دههژت،
quake /kweɪk/ vi
 دلهرزت (کەس) ههکه له زوی له ترسا یا له سهردا
 (الارض) تهتر، تنزلزل (الشخص) یرتعد، یرتعش (خوفا او
 برداً)
 بومه له زه، شهک، ههژین، له ره، له زهژین، □ n [C]
 زه مین له زه
 زلزال، هزه أرضیة
Quaker /kweɪkə(r)/ n [C]
 نه دنام له کۆمهلهی گاوران،
 ههلال (زجفاتا ههلالان)، دۆست، له زۆک
 عضوی جماعه الاصحاب: جماعه مسیحیة
qualification /kwɒlɪfɪ'keɪʃn/ n [C,U]
 ۱. گونجاو،
 گونجاندن، لیهاتن، ژیهاتن، بههره، توانا ژیهاتنی پزیشکی،
 بههره ی پزیشکی ۲. دهسته وازه یا راستیهک دیاری ده کریت
 ۱. مۆهل، وصف مۆهلات طیب ۲. عباره او حقیقه تحدد او
 تقید
qualify /kwɒlɪfaɪ/ vt, vi (pt, pp -fied)
 ۱. نه گونجین، ناماده ی دهکات، مهشق نه کات (بو کارنیک
 یان پۆستیک)، ره وادبت
 ۱. مۆهل، یدرب (العمل او وظیفه مثلا)
 ئایا تۆراهینراویت، *Are you ~ ed to teach English?*
 مهشق بی کراویت بۆ ووتنه وهی وانهی ئینگلیزی؟ ۲. دیاری
 نه کات، راده دکت، نه بیهستنه وه، په پهنه نه بئین پهنی ۳.
 (ریزمان) باسی دهکات، شاپاندن دکت، شیان دکت
 هل أنت مۆهل لتدریس اللغة الأنکلیزیة؟ ۲. یحد، یحدد، یقید
 ۳. (النحو) یصف، یبعت
 ئاوه لئاو باسی ناو نه کا ۴. وهسفی *Adjectives ~ nouns*
 نه کات
 تقوم الصفات بعت الأسماء ۴. یصف
 که سیک به خو پهرست ناو نه با *~ sb as selfish*
 یصف شخصاً بانه انانی
qualitative /kwɒlɪtətɪv/ adj
 جۆری، جۆن جۆنی،
 جۆره کی
 نوعی، کینی
 توپژینه وهی جۆری نه ک بره یی (په پوهندی *~ analysis*)
 به جۆنیته یی هه به نه ک بری
 تحلیل نوعی (مختص بالکیف لا الکم)
quality /kwɒləti/ n [C,U] (pl -ties)
 ۱. جۆریته یی

(به تاییه تی تازه باش)، جۆنیته یی، روخسار
 ۱. نوعیة (بخاصة جیده)
 ماده پهک له باشترین جۆر *material of the best ~*
 ماده من اجود الانواع
 کوتالی خراب، هه ماره یی ۲. سیفته یی *a poor ~ of cloth*
 باش بۆ کەس یا شت
 قاش من نوع رده یی ۲. صفة مميزة لشخص او شیء، سمة
One ~ of pine timber is that it can be sawn easily
 په کی له تاییه تمه نه پدیه کانی داری سته و به ره وه په که به ناسانی
 له برته وه، لهت بکریت ۳. پله په کی کۆمه لایه تی بالا
 من الصفات المیزنة لخشب الصنوبر انه يمكن نشره بسهولة
 ۳. (ا.ق.) مکانة اجتماعية عالیة
qualm /kwa:m/ n [C]
 گومان یا ترسانشکی، ژانا
 وژدانی (په پوهندی به راستی کارنیک هه بئین)، بۆ جۆنی
 خـسـراب
 ۲. ههستیکی کاتی به دل تیکه له هاتن، نه خاصمه، دل
 خرابوون
 ۱. شک، ریه (خاصة فیما يتعلق بصحة أمر ما): توقع شیء سيء.
 ۲. شعور مؤقت بالغميان
quandary /kwɒndəri/ n [C] (pl -ries)
 گومان،
 نیکرانه، تنگانی، حه په سان، په شوکان
 حالة الشك / الحيرة / الارتباك
quantitative /kwɒntɪtətɪv/ adj
 بری، په پوهندی به
 بره وه هه یه، تبابی بری، چهن داتی، چهن دی
 کمی، مختص بالکم
 لیکدانه وهی بری، شپتهل کردن
 تحلیل کمی
 ~ analysis
quantity /kwɒntəti/ n [C,U]
 ۱. بر، هه ندیک (قه باره)،
 کیش، ژساره، هتد، چهن د، تباب، چهن دی، هژماری،
 بره چهن ده تی
 ۱. کمیة، مقدار (کالجم، الوزن، العدد... الخ)
 جۆنیته یی باشتره له چهن د یه تی *prefer quality to ~*
 ۲. برنکی دیاری کراو، برنکی زۆر
 یفضل الکیف علی الکم ۲. کمیة معینة، (غالباً فی صیفة الجمع)
 کمیة کبیره، مقدار کبیر
 شتو مهک به بری زۆر *buy things in ~ large ~ ies*
 نه کپری
 یشتري الأشياء بکميات کبیره

۳. (که سبک) نه ناسراو، شت ناتوانی ~ *an unknown*
 ره وشت و چوڼیه تی بزانی
 ۳. شخص / شیء لا یمن التیؤ بسلوکه
 زهوی پیو (نهو که سبی که مه زه نهی بری ~ *surveyor*
 پنداویستی خانوو دروست کردن نه کات)
 مساح میان (الذي یقدر کمیة مواد البناء الازمة)
quarantine /kwɑrənti:n/ n [U] (ماوه) قده هغی
 نه ندروستی، دابرینا پزیشکی
 (فترة الحجر الصحي)
 باری نه ندروستی دابراوه یو ماوهی *in ~ for a week*
 بهک ههفته، له ژیر چاودیری پزیشکی
 فی الحجر الصحي لمدة اسبوع
 □ vi نه یخاغه ژیر چاودیری پزیشکی، دادپرت،
 جودادکت
 یضع فی الحجر الصحي
 به هوی گرانه تاوه ~ *d because of yellow fever*
 دابراوه، له ژیر چاودیری پزیشکی دایه
 وضع فی الحجر الصحي بسبب الحمی الصفراء
 ۱. کیشه، شهر، ناکوکی، شهر **quarrel** /kwɔrəl/ n [C]
 کردن، لیکه تن، دوهه کی
 ۱. شجار، عراک، نزاع
 ده مه بوله به تی له گهل *have a ~ with sb over sth*
 که سبک له سهر شتیک ۲. هوی ناکوکی / سکا لا کردن
 یتشاجر مع شخص لأمر ما ۲. سبب نزاع / شکوی
 شهرته کا، ده مه بوله ده کا، سوکه شهر، ده مه قاله (-||-) □ vi
 ده کا
 یتشاجر، یتعارک، یتقد
quarrelsome adj همیشه کیناوی، شهرانی، زړه
 شهرکه ره، شهرۆک، گهلشوک
 دائم الشجار، مولع بالعراک
 ۱ **quarry** /kwɔrɪ/ n [C] کانه بهرد، که فرکان
 محجر، مقلع
 □ vi بهرد نه بری له کانه بهرد، بهرد هه که کنی له کانه
 بهرد
 یحجر، یقلع الحجارة من المقلع
 ۲ **quarry** /kwɔrɪ/ n [C] (pl -ries) نچیر (له ناژله و
 بالنده)
 صید، فریسة (من الحيوان او الطیر)

- quart** /kwɔ:t/ n [C] چاره که گالون
 ربع جالون
quarter /kwɔ:tə(r)/ n [C] ۱. چاره
 ۱. ۱/۴، ربع
 چاره کی به که می نه *the first ~ of this century*
 سسه ده به ۲۰۰۱-۲۰۲۵. ۲. ساوهی سی مانگی ۳. رانیک
 گوشت، چاره کی سه براره که ۴. شوین، در، په نا، روو،
 بهش، لا، ناوچه
 الربع الاول من هذا القرن ۲. فترة مكونة من ثلاثة شهور ۳. نفذ
 من اللحم، ربع ذبیحة ۴. اتجاه، صوب، جزء، بقعة، منطقة
 پیاوه کان به هه موو لایه کدا *men running from all ~*
 رانه کن
 رجال یرکضون من کل صوب
 نه چی یو هه موو *travel in every ~ of the globe*
 شوین نه سه زهوی ۵. (له وولانه به کگر تووه کان)
 پاره که نرخه کهی ۲۵ سه ته (چاره که دولا ریک) ۶. گهره ک،
 به شیک له شار
 یسافر الی کل بقاع الأرض ۵. (فی الولايات المتحدة) عملة
 قیمتا ۲۵ ستا (ربع دولار) ۶. حی، جزء من مدینة
 گهره کی بازارگانی *the business ~*
 الحی التجاری
 گهره کی چینی له *the Chinese ~ of San Francisco*
 سانفرانسیسکو ۷. چاره کی مانگی ههفته ی به که م و سی به م
 ۸. به کهی پیوانی دانه ویله به به کسانه به ههشت پوشتلات
 ۹. به کهی کیشان به کسانه به ۲۸ رتل ۱۰. به زهیی (بو)
 دوژمنی شکاو)
 الحی الصینی فی سان فرانسیسکو ۷. ربع شهر قمری، المرحلة
 القمریة فی الاسبوع الاول و الثالث ۸. وحدة مکیال للحبوب
 تساوی ۸ پوشتلات ۹. وحدة موازین تساوی ۲۸ رطلا ۱۰.
 الرحمة (لعدو مهزوم)
 داوای به زهیی نه کات ۱۱. (له شیوگی ~ *ask for / give*
 کودا) دالده
 یطلب الزأفة / یرأف ب ۱۱. (فی صیفة الجمع) مسکن، ماری
 نه یکانه دالده، له گهل *take up ~ s with a friend*
 هاوپی (به تایه تی یو سه ریازان) شوینه وار
 یغذ مسکا مع صدیق (و تستخدم خاصة لمساکن الجنود)
 یو هه موو *All troops to return to ~ s at once*
 هیزه کان نهیی خیرا بگه رینه وه یو شوینه کانیاان

- على جميع القوات أن تعود فوراً إلى الشكات
۱۲. نزيك بهك، نزيك *at close ~ s*
۱۲. متقارب
۱. دابهشی نهكات، نهيكاته چوار بهش چاريك *vi*
- دكت ۲. شويين شه دوزيته وه / جئی حه وانسه وه دالده، په نادكت، دحه وينيت
۱. يقسم / يقطع الى ارباع ۲. يحد مسكنا / ماوی
- quarter-deck** *n* [C] به شيك له رووی كه شتی تاييهت
- بی به نه فسه ران، پشنا دواي يا گه می بی پارچه بهك زگه می يا شه ری بو نه فسه ران
- جزء من سطح السفينة مخصص للضباط
- (له پيشيركئی وه رزشی) خولی **quarter-final** *n* [C]
- پيش كوتايی، چاريكا دوماهی (پيشيركی يا ته پكايی)
- (في السابقات الرياضية) الدور الذي يسبق قبل النهائي
- quarter master** *n* [C] نه فسه ری گه نيجهت كان، نه فسه ری ده ريايی ليپرسراو به رامبه ر كه شتی، سه روكسی ده ريايی: پله داره
- ضابط المغازن، ضابط بحار مسؤول عن توجيه السفينة
- چاره كه ساليك، سن **quarterly** */kwɔ:təli/ adj, adv*
- مانگ جاري روداوی سن مانگ جاري روو بدات
- ربع سنوي، يحدث كل ثلاثة شهور
- گوتاري سن مانگ جاري ده ربيچيت *n* (pl -lies)
- مجلة تصدر كل ثلاثة شهور
- چوارينه، ناوازی موسيقا بو **quartet** */kwɔ:'tɛt/ n* [C]
- چوار گوتاري بيژ يا كه مانجه ژهن، تيا چوار مه زيقه فانان، ناواز چارده نگان يان نالافان
- رباعية، لحن موسيقي لاربعة مغنين او عازفين، رباع من المغنين او العازفين
- مه رمه ر، كوارتز، شوشه **quartz** */kwɔ:ts/ n* [U]
- كوارتز، به رده سته، به رسته
- المرور، الكوارتز، معدن شبه نفيس
- پشگر يكه به ماناي (وه كو، نيو، **quasi** */kwɛtsɔ/ prefix*
- نيمچه)
- بادنة معناها: شبه، نصف
- پوستی نيمچه ره سمي *a ~ official position*
- منصب شبه رسمي
۱. دلهرزت، دهه ژت **quaver** */kwɛvə(r)/ vt, vi*
- (دهنگ)، نه لهر يته وه، نه لهر زي، به دهنگی لهر زوك گوتاري

نهلی

۱. (الصوت) بهتر، يرتش ۲. بغی بصوت مرتش، يتهدج
۱. لهر زوك، دهنگی لهر زوك ۲. دهنگی ناوازی *n* [C]
- موسيقا
۱. صوت مرتش ۲. نغمة موسيقية
- سه كوی به ندهر، شوسته ی به ندهر **quay** */ki:/ n* [C]
- رصيف الميناء
۱. (خواردن) ييزراو **queasy** */kwɛ:zi/ adj* (-ier, -iest)
- دل تيكه لهاتن، نه بيته هو ی قيز كرده وه دل تيكه لهاتن، له فدانی ۲. (گده) ناساخ، تيكچو، زوو كاريگر ۳. (كهس) زووتوشی رشانه وه نهين، ناسك، زوو كاريگر
۱. (الطعام) مقرز، يبب الاشترزاز او الفشان ۲. (السعدة) سريعة التأثير ۳. (الشخص) سريع الإصابة بالفتيان. (مجاز) رقيق، سريع التأثير
۱. شازن، شاهيانوو ۲. می **queen** */kwɛ:n/ n* [C]
- هيكه كهر
۱. ملكة / زوجة ملك ۲. الأنثى التي تبيض می ههنگ، ميش ههنگيینی / زوره وه واله *~ bee / wasp*
- انثى النحل / الدبور
- تاييه ته به شازنه وه، شازنی، بو شازن **queenly** *adj*
- دهست نه دا
- خاص بالملكة، يليق ب / يصلح للملكة
۱. نامو، گيره، ناباو **queer** */kwɛə(r)/ adj* (-er, -est)
۲. گومانليكراو نه خوش، له بورانه وه دايه، بين ناگا، گيز
۱. غريب، غير مألوف ۲. مريب ۳. متوعلك، على وشك الإغماء
- كهی نه كاته وه، ته په سه ر دكت، **quell** */kwel/ vt*
- دهه رشيت، هه دار دكت
- يقمع، يخضع (عصياناً مثلاً)
- نه كوژينته وه (ناگر)، تينوتی **quench** */kwentʃ/ vt*
- نه شكيتی، نه يكوژينته وه، (هه لچون) دايه نه مر كيتی، كپ نه كاته وه
- يطفيء (النار)، يروي (الطش)، يخمد، يكت (الانفعالات)
- شكات چي، گازنده كهر **querulous** */kwɛrələs/ adj*
- كثير الشكوى
۱. پرسيار، پرسين **query** */kwɛəri/ n* [C] (pl -ries)
۲. نيشانه ی پرسيار يا گومان يان پرسين
۱. سوال، تساؤل ۲. علامة الاستفهام او الشك او التساؤل
- vi, vt*
- پرسيار ده كات

	یسأل، يسأل
quest /kwest/ n [C]	پشکین، پرسپاری، داخواز
	بحث، تنقیب
<i>in ~ of</i>	به دوا دادا گهران، لیگه ران
	بحثا عن
question /kwestʃən/ n [C]	۱. پرسپاری، پرس ۲. کیشه
	۱. سوال، استفسار ۲. مسأله، قضیه
<i>out of the ~</i>	مه حاله کردنی، نه کردنیار
	محال، مستحیل
<i>It is only a ~ of time</i>	ته نها کیشه په کی کاتی په
	انها فقط مسأله وقت (آی اینها ستحدث عاجلا أو آجلا)
<i>in ~</i>	بابه تی لیگه ران / گومان ۳. پرسپاری دکت، پرسال
	به رناختنی، گومان
	موضع تقاض / شک
<i>beyond ~</i>	بین گومان، بین شک
	دون شک
<i>call sth in ~</i>	به ربه ره کانی نه کات، گومانی دهر نه خات
	يعارض، يعبر عن شكه في
☐ vt	۱. پرسپاری نه کاله، ده پرسنی، زانیاری ده وی
	۲. گومانی لن نه کات
	۱. يسامل عن، يسأل، يستفهم ۲. يرتاب، يشك في
questionable adj	جینی لپرسینه وه / گومان، جینی
	پرسپاری
	موضع تساؤل / شك
'question-mark n [C]	نیشانه ی پرسپاری، پرسه ک
	علامة استفهام
questionnaire n	رونکاری، زاوه وگرتن، لیستی
	پرسپاری بو زاوه وگرتن
	إستبيان، إستطلاع رأي
queue /kju:/ n [C]	ریز، ریزیک له خه لک (کریبی شتیك)
	یان بو سواربوونی شه مه نده نهر
	صف، طابور من الناس (الشراء شيء أو ركوب قطار مثلا)
<i>jump the ~</i>	شتیکی ده ست له که وی بین نه وهی
	چاوه پروانی بکا له ریزدا
	(مجاز) يحصل على شيء دون إنتظار الدور
☐ vi	ریزده بین، له ریزدا ده وهستی (به زوری له گه ل)
	ریزدکت (~ up)
	يصطف، يقف صفا (غالباً ~ up)

quibble /kwɪbl/ n	پنچ و په نا کردن له قسه داره خنه
	(سكك) ره خنه، چف
	مراعاة في الحديث
☐ vi	پنچ و په نا نه کاله قسه داره، مشت و مر له سه ر خالی
	لاوه کی نه کاله بو را کردن له ناوه وؤکی بابه ته که، دخاپینت
	براع، يناقش في نقاط فزعية نهربا من صلب الموضوع
quick /kwɪk/ adj (-er, -est)	۱. خیرا، له زگی زی، زوو
	۲. چالاک، زیره ک، چاپک، چه له نگ
	۱. سريع ۲. حيوي، نشط، مليء بالحياة، ذكي
<i>~ to understand</i>	زووتی نه گا، ووریا، زرنک
	سريع الفهم، العمي
<i>a ~ ear for music</i>	گویی په کی موسیقا چیژ، چه ز
	له بیستی موسیقاله کا
	أذن ذراة للموسيقى
<i>~ witted</i>	پروناکییری، رۇشپیری
	سريع البديهة
<i>~ at understanding things</i>	زوو له بابته تی نه گا
	سريع في فهم الأمور
<i>~ to take offence</i>	ده مارگر، توره
	حساس، سريع الغضب
<i>~ tempered</i>	زوو هه لچوو، زوو توره له بین
	سريع الغضب
☐ n [U]	نه وهی ده وره ی نیتوکی داوه
	اليراق: ما أحاط بالأظافر
<i>cut of the ~</i>	له ناخه وه، نه پیری، پرینداری نه کا
	(مجاز) يجرح في الصميم
☐ adv (-er, -est)	به خیرایی، زوویی، به له ز، زوکا
	(ل. د.) بسرعة
quickly adv	خیرا
	سرعة
quickness n [U]	خیرا، زوکانی، له ز، زویی، خیرایی
	سرعة
quicken /kwɪkən/ vt, vi	۱. خیرا نه کات، هه ل
	له قوئی، په له نه کات، دله زینت، له زدکت ۲. زیاتر چالاک
	نه کا، وریای نه کا
	۱. يسرع، يهرول، يجعل ۲. يجعله اكثر حيوية او نشاطا
quicklime /kwɪklaɪm/ n [U]	قل، قسلی زیندو،
	نه کوژاوه

	جيرحي
quicksand /'kwɪksænd/ n [C]	ناوچه‌ی لمینى جولاهه، خیزدائیرک (منطقه من الرمال المتحركة)
quicksilver /'kwɪksɪlvə(r)/ n [U]	جیوه، جوفه الزئبق
quid /kwɪd/ n [C]	جونه‌یى نسترلینى (عامیة) جینه استرلینى
quiescent /'kwaiəsnt/ adj	بى‌جوله، مت، له‌سه‌رخو، هه‌دارى، متى بلا‌حرکه، بلا‌حرک، سلیبى، ساکن، هادئ
quiet /'kwaiət/ adj (-er, -est)	۱. هینم، بى‌ده‌نگ، کپ، نارام، هینم، هه‌دار، متیون ۱. هادئ ساکن ده‌ریا / ثیواره نارام بحر / مساء هادئ بى‌ده‌نگ نه‌بى‌لئى ۲. دنلیا / خو‌شگوزهران / به‌بى‌کیشه / شه‌رزه یکم الامر ۲. مطمن / مرتاح البال. بلا‌متاعب / قلق ژیاننى به‌ختیا (هینم) ۳. ناسک، له‌سه‌رخو، جوان حیاه هادئ ۳. رقیق، دمت، ودیع متداله کان هینم و له‌سه‌رخون ۴. ره‌نگ (مات) اطفال ودیعون ۴. (اللون) باهت
a ~ sea / evening	
keep ~ about sth ~ sth ~	
~ children	
□ n [U]	هینمى، نارامى، مت، بى‌ده‌نگ، دنلیا هدوه، سکون، هدوه البال
living in peace and ~	به‌دنلیایی نه‌ژی بعیش فی امن و سلام
□ vt, vi	دنلیا نه‌بى، هینم نه‌بى به‌دا، یرتاح
quietly adv	به‌هینمى، به‌نارامى، هیدى به‌دوه
quieten /'kwaiətn/ vt, vi	هینمى نه‌کا، هینم نه‌بى، مت دکت، مت دبت به‌دئ، به‌دا متداله کان هینم ~ children / fears / suspicions نه‌کاته‌وه له‌ترس، گومان ناپه‌لئى

	به‌دئ الأطفال / المغارف / يدرأ الشك
The city ~ ed down soon	شاره‌که خیراً هینم یووه‌ه هدأت المدينة
after the demonstration	دواپه‌دواى خویشاندانه‌که حالا عقب المظاهرة
quill /kwɪl/ n [C]	په‌رى بالنده یو نوسین به‌کار نه‌هات له‌کونا، ۲. چیلکه، درکى وشکه‌ل ۱. ریشه (من جناح طائر كانت تستخدم قديماً في الكتابة) ۲. عمود صلب، شوکه صلبه
quilt /kwɪlt/ n [C]	متیل، له‌یفک، لئفه لحاف
quince /kwɪns/ n [C]	به‌هئ، دره‌ختى به‌هئ (شجرة) السفرجل
quincenary /'kwɪnsən'tenəri/ n [C]	یادى تیپه‌ریوونى ۵۰۰ سال شه‌هیانه‌یا ۵۰۰ سالی (خاص ب) ذکرى مرور ۵۰۰ عام
quiline /kwɪ'ni:n/ n [U]	الکینین، ماده‌پک نیف تفته ماده‌الکینین
quintessence /kwɪn'tesns/ n [C]	نمونه‌ئى گه‌هه‌رى، نایاب، پوخته، گه‌وه‌ر، ناویشان مثال ممتاز، عنوان، جوهر نمونه / ناویشانى ره‌وشت مثال / عنوان التهذیب
quintet /kwɪn'tet/ n [C]	(پارچه موسیقا) یو پینچ گورانى ییز یان موسیقاژهن (مقطوعة موسیقیة لـ ۵ خمسة مغنین او عازفین، خاصة)
quintuplet /kwɪntju:plet/ n [C]	پینچانه (کورتیه) quin یه‌کئ له‌پینچ متدالی له‌به‌ک سک بوو، (له‌شئوگى کودا) پینچ متدال به‌جاری له‌دایک بین خاصیة (و تختصر quin أحد توأم خمسة، في صيغة الجمع) خسة توأم
quip /kwɪp/ n [C]	سه‌رنج / ته‌به‌کى ژیرنه / گالته‌بار، په‌یف یان سه‌رنجی شه‌هه‌زا، تازه یان ترانه / گالته‌ینه ملاحظه / قول ذکى / ساخر
quire /'kwɪə(r)/ n [C]	به‌سته، به‌ند، ده‌سته‌ئى کاغزه، به‌ندا کاغزه‌زان ۲۴ لاپه‌ره، روپه‌ل رزمه من أوراق الكتابة من ۲۴ ورقة
quirk /kwɜ:k/ n [C]	لوول بوون / چه‌مانه‌وه‌به‌کى تیز /

سيفه تيكن ديار، نوکته، فالاندن، فالاندنا نقيسني، خاپين،
پيشک، جانبازي

إتراء / انطاف حاد، خاصية / صفة مميزة؛ نکتة

که سيکي هاوکار له گهل **quailing** /kwɔɪlɪŋ/ n [C]
ده ستهي داگير که راني وولاته که ي، جاش
شخص متعاون مع سلطات الأحتلال في بلده

۱. بهجن ده هيلني، (-tt; pt, pp ~ ted, ~)
کونج ده کات، ده روات ۲. له کوردني کارنيک ده وه ستهي،
ده سته رداري دهين، له ره ستهي، به ردايي
۱. يترک، يرحل ۲. يتوقف عن عمل شيء

رزگاري دهين له، به ردايي، خوي رزگار **quail** adj be ~ of
نه کا له

يتحرر من

پاک له پاک له قهرزدان، پاکيون (دواي کونايي **quails** adj
متخالصان (بعد تسوية دين مثلا)

قهرزدانه وه، ده يندان be ~ s

۱. به ته ووي، هم موو، پيکفه ۲. تا
را ده بهک، کهش دورترين راده
۱. تاما ۲. الي حد ما، الي حد بعيد

کهش تا راده بهک سارد بوو نه **quite** /kwɑɪt/ adv
نواره په

جو بارد الي حد ما هذا المساء

به راستي پشکنيار يا تويزه ره وه په **He's ~ ascholar**
انه علامه حقا

۳. (بو وه لام) ده ربريني ره زامه ندي **~ so**
۳. (في الإجابة) للتعبير عن الموافقة

ده له رزي، له رز، ده هژت، **quiver** /kwɪvə(r)/ vt, vi
دلهرزت، ده له ريت

يرتعش يرتعد، يهتز

گه لاي دره خته که نه له ريت وه **leaves ~ ing in the wind**
به هوي يا وه

أوراق الشجر تهتز بفعل الريح

به ده ننگي له رزوک / پچر پچر **in a ~ ing voice**
بصوت مرتعش / متهدج

جوعه (جاننای تير هاويژ)، **quiver** /kwɪvə(r)/ n [C]
تيري تيا هله گيري

جعبة (يحمل فيها الرامي أسهمه)

قارمان، له راده به دهر **quixotic** /kwɪksɒtɪk/ adj
خه پالييه، ناگرداري

شهم، روماتيکي الي درجه مفرطة، وهي، غير عملي

۱. پرسيار ده کات، تاقي نه کاته وه، **quiz** /kwɪz/ vt (-zz-)
نه زمون دکت (له کونايي گالته ي بين نه کا

۱. يسال، بيختر معلومات ۲. (قدسيا) يسخر من

تاقي کردنه وه، زانباري تاقي کردنه وه **quiz** n [C] (-zz-)
امتحان، اختبار معلومات

۱. گالته باز، گيره، پيکه نيني، **quizzical** /kwɪzɪkəl/ adj
ترانه يي ۲. توره ده کات

۱. ساخر، هزل يي ۲. يثير الفیظ

زهرده خه ندي رق هين **a ~ smile**
ابتسامه تثير الفیظ

ياري هله داني نه لقه (له کانزا / **quilt** /kwɔɪt/ n [C]
لاستیک) بوسه رميغ يان سنگ، بازناهايتني

حلقه (من المعدن / المطاط) ترمي في بعض الألعاب لتطويق
ورتأ

ژماره ي نهو **quorum** /kwɔːrəm/ n [C] (pl ~ s)
که سانه ي که نيويسته له کويونه وه ناماده ين تا ياسايي ييت

عدد الأشخاص الواجب حضورهم في اجتماع كي يصح قانونياً

بهش / ژماره / پشک **quota** /kwɔːtə/ n
حصه / عدد / نصيب

قهسي وه رگير او، **quotation** /kwɔːtətʃən/ n [C,U]
وه رگرتن له که سيکه وه پاپه رتو کيک، گه واهي کردن

به ده سته وازه، وه رگرتن

کلام منقول عن شخص او کتاب، استشهاد بعبارة، اقتباس
نه م نيشانه ي ۱ که به ده وري قهسي وه رگير او **marks ~**
دانه نوني

هذه العلامة « و توضع حول الكلام المنقول

۱. قهسي که سيک يا په راويک **quote** /kwɔːt/ vt
نه گه په يني، ليوه رگرتن ۲. گه واهي نه کا، نامازه به زار او په ک

نه کا، شابه تي نه دا، وه ري نه گري، ليوه رگرتن ۳. نرخی بو
دانه نوني، نرخی نه دات، به هاددت کوجه نده

۱. ينقل كلاما عن شخص أو كتاب ۲. يستشهد بعبارة، يقتبس ۳.
يسخر، يعطي سخر

گوتي، ووتي، نه لني **quoth** /kwɔːθ/ vt
(ا. ق. قال

بیرکاری) کولکه، نه نجامي **quotient** /kwɔːʃnt/ n [C]
دابه شکردني ژماره په ک به سدر ژماره په کي تردا، به رکته،

به رکه وت، نه نجامي دابه شکردن

(رياضيات) حاصل قسمة رقم على آخر، خارج القسمة

مشحوب للعبات ٣. رف الامتعة الخفيفة في المركبات العامة
(كالتقارات) ٤. أداة للتعذيب كانت تستخدم قديماً ٥. تضيق له
اسنان او تروس يلف حول العجلات

١. سزای پین درئی (ده تیشینیت) نازارده دات □ vi
١. يعذب بمد الجسم على هذه الاداة، يؤلم
٢. تیشکی / خدم نازاری ده دات ~ ed with grief
يعصره / يؤلمه العزن

٢. تیشکی ~ one's brains (for an answer etc)
هیلاک نه کات، دانه ویر له وه لام دانه وه نه کاته وه
٢. یجهد عقله، یرفق فکره (بعناً عن إجابة)

²rack /ræk/ n (تہنہا له)
(فقط فی)
تیکده شکنی، ده رمین، کاؤل/ ویران go to ~ and ruin
ده بین
یتحطم، ینهار، یتهی الی خراب/ دمار

¹racket /rækt/ n [C,U] قیزه قیز/ ده ننگه ده ننگ
٢. بونه بهک بو چالاکي کومه لایه تی، خوشی وه هه را، یا
جفاکسی ٣. ریگهی نارها بو ده سته کوتنی پاره وپول/
فروقیل، خاپین، راووروت، شره خوری
جلبه، ضواء عالیه ٢. مناسبه للنشاط الاجتماعی والمرح
والصخب ٣. (د.ل) طریقه غیر شریفه لکسب المال/ للسخاغ،
للتصب، الخ

racketeer /rækə'tiə(r)/ n [C] دز، قیلکهر، گه فکهر
بو درالی، مشه خور
نصاب، محتال بیتر الاموال

²racket, racquet /rækt/ n [C] ریکته، لیدانکا
تنس، لیده ری تنس و نه و پارایانه ی له وه نه چن
مضرب التنس او الالعاب المشابهه

racy /reɪs/ adj (-ier, -iest) (نوسین، گوتن)، خوش،
چالاک، گهش، زیندوی
(الکتابه، الحدیث) حی، مفعم بالحیاه، ملیء بالحیریه

racily adv به شیوه یه کی چالاک/ ته زینه ر
بشکل حیری / لاذع

radar /reɪdɑ:(r)/ n [U] دیارکهر، رادار
الرادار

radiance /reɪdɪəns/ n [U] تیشکدانه وه، شه و قدان،
بریسکه، تیریزداری
إشعاعی، إشراق، تألهاء، بهاء

١. تیشکده ر، تیریزده ر،
رؤگهش، پرشه ننگ ٢. بریفه دار، گه شاهه، خونین گهرم،
پوخوش

١. مشع، ساطع ٢. (نظرات شخص، عیناه، الخ) براق، لامع،
ملیء بالحب / الفرح
به شیوه یه کی تیشکده رانه، گه شاهه،
شه و قدان

radiantly adv
علی نحو إشع / مشرق

radiate /reɪdɪeɪt/ vi, vt ١. تیشک نه دانه وه،
تیریزدوت
١. إشع
a stove radiating warmth (گهرمی، پووناکي)
(الحراره او)

radiation /reɪdɪ'eɪʃn/ n [C,U] تیشک دانه وه،
تیریزدان
إشعاع، أشعه

radiator /reɪdɪeɪtə(r)/ n [C] ١. رادیته ر، تیشکده ر،
سارکهر، نامیری گهرمکهر وه ٢. نامیری سارده کهر وه
له نو تو میلدا
١. جهاز لإشعاع الحراره، جهاز للتدفئه ٢. جهاز تبرید فی
السیاره

radical /rædɪkəl/ adj ١. بنه پره تی، بنیاتی، ره دار،
بنجی، بنه مایی
١. جذری، اساسی، جوهری
چاکسازي بنه پره تی، گورانی بنه پره تی ~ reforms
٢. (له رامیاریدا) چاکسازي، گورانکاری بنه پره تی باشتره
إصلاحات جذریه ٢. (فی السیاسه) یجذ التغيير الجذری
برواداران به گورانی بنه پره تی له رامیاریدا □ n [C]
من المؤمنین بمبدأ التغيير الجذری فی السیاسه .

radically adv بنه پره تیانه
علی نحو جذری

radio /reɪdɪəʊ/ n [C,U] ١. رادیو، بی تل، ناخافتنی
بی تل، تیریزوی
١. الرادیو، اللاسلكی، أذاعه
٢. نامیری پلاوکرده وه، ناخافتنی بی تل، ~ set
٣. په یوه ندی به رادیو وه هه په
٢. جهاز المذیاع، جهاز أستقبال الإرسال اللاسلكی ٣. (نحیه)
بالرادیو، له علاقه بالرادیو

<i>a ~ telescope</i>	تەلېسكۆپى بىن تەل
☐ vt, vi	تېلېسكوب الالسى بە رادىيو ئەپتېرېنت يەرسل بالرادىيو
'radiogram <i>n</i> [C]	نامىزى رادىيوى و قەوانى گۇرانى جهاز رادىيو و أسطوانات
radio- /reɪdɪəʊ/ <i>prefix</i>	پەپوھەندى، بە تېشكەوھ ھەپە (بە تاپىھەتى بە تېشكى x) مشع، لە علاقە بالاشعە (خاصة أشعة x)
radio- 'active <i>adj</i>	مادەى (وھە رادىيۇم و يۇرانىۇم) تېشكەدەر، تېشكدار، تېرېزدار (الواد كالرادىيۇم و اليورانىۇم) مشع، إشعاعى
radio- 'activity <i>n</i> [U]	چالاكى تېشكەئەوھە، تېرېزى نشاط مشع
radio- 'graphy <i>n</i> [C]	تېشكە وپنەكرتن، وپنەكرتنا تېرېزى التصوير بأشعة لاسن
radio- 'isotope <i>n</i> [C]	توخمى تېشكەدەر ناپزوتۇپا (ھەلقابا) تېرېزى، ھاوتا تېشكەدەر العنصر المشع من مادة
radiotherapy <i>n</i> [U]	چارەسەر كرىدە بە تېشك، چارە كرىنا تېرېزى العلاج بالأشعة
radish /rædɪʃ/ <i>n</i> [C]	تور، تەفر فعل (نبات)
radium /reɪdɪəm/ <i>n</i> [U]	رادىيۇم، مادەپەكى تېشكەدەر الرادىيۇم، معدن مشع
radius /reɪdɪəs/ <i>n</i> [C] (<i>pl -dii /dɪi/</i>)	۱. نپوھ تېرەفى بازنە ۲. رپوھەرى بازنە بە نپوھ تېرە ئەپتېرېنت ۱. نصف قطر (من دائرة) ۲. مساحة دائرية تاس نصف القطر
raffia /ræfɪə/ <i>n</i> [U]	رافىھە: جۇرە رېشالىكە رېشالى سەلك الرافية: نوع من الاليات
raffle /ræfɪl/ <i>n</i> [C]	فروشتن بە خۇپەختى / بە پشك بىع باليانىب / بالقرعە
☐ vt	بە پشك، پشك ئەفروشتى بە پشك دكت بىع باليانىب

raft /rɑ:ft/ <i>n</i> [C]	قەپاخ، كەلەك، كەلەك، چاككەر، كەرخى چىدكت قارب مضرع من الراح خشية
rafter /rɑ:ftə(r)/ <i>n</i> [C]	پارچە تەختەپەك لە بنىچى خواردا كەلەك چاككەر، كەرخى، چىكەر لوح خشى فى سقف مائل
rag /ræg/ <i>n</i> [C]	۱. پەپۇ شەر، پەپۇ كۇن ۲. (شپوگى كۇ)، جەلە كۇنە، كەقنەك ۱. خرقة ۲. (فى صيغة الجمع) ملابس رثة، أسمال بالية بەرگى كۇنە لە بەر ئەكا، جەل و بەرگى پەپوت و شەر وور بىس أسمالاً بالية تورە ئەپن، ئەنەپىنى (ل، د) بىغىط
☐ n [C]	جارسكردن، فروفېلكردن، فىلى بىكەنىناوى مضايقة، مكايده، حيلة ضاحكة
ragamuffin /rægə'mʌfɪn/ <i>n</i> [C]	كەسكىكى جەل شروكئېر شخص فى ثياب بالية
rage /reɪdʒ/ <i>n</i> [C,U]	۱. ساتى لە تورەپى، نەواندن، ئەنرېنا دزوار ۲. نارەزووپەكى بەندكراو / زور پۇ شىتك، نپازا دزوار ۱. نوبە من الغضب الشديد، عنف ۲. رغبة جامحة / شديدة لشء
☐ vi	زور تورەئەپن، ھەلەجى، (زىيان) بەھىز ھەلدەكا، دزوار بەردەوام دكت يغضب بشدة، يتعجب، (العواصف) يثور، يصعب عنفا
ragged /rægɪd/ <i>adj</i>	۱. (جەل) شى شروور، كۇن ۲. قەراخ داچەكاو نارېك، خوار وختېچ ۱. (الملاص) ممزق، رث، بال ۲. له أطراف / حافات غير متتعة او متساوية
<i>a dog with a ~ coat of hair</i>	سەگى داپۇشراو بە چىنى توكى زېرى نارېك كلب مغطى بطبقة من الشعر الخشن غير المشذب
raid /reɪd/ <i>vt, i</i>	ھەلدەكوئېتە سەرى، سەردانىكى كتوپرى ئەكا بىغەر على، يقوم بزيارة مفاجئة ھەلەكوتانە سەر، ھېرش
☐ n [C]	

غارة، هجوم مفاجيء.

هزئشى ئاسمانى لەناكاو بۆ سەر *air ~ s on London* لەندەن

غارات جویە على لندن

هزئش (لەناكاو) لە پۆلیسەو *plíce ~*

غارة (مفاجعة) من الشرطة

تیپ / كەشتی / فروكەى... هتد، هزئشەر *ralder n*

فرقة / سفينة / طائرة / الخ مغيرة

١. بەرەست / شورە بە كى لە تولى *1 rali /retl/ n [C]*

(دارين / كانزايى) ٢. هئلى ئاسنى رىى

١. حاجز / سور / من / القبضان (الخشية / المعدنية) ٢. قضبان السكك الحديدية

شەمەندەفەرە كە لە خەت لائەدا، *go off the ~ s*

لە رىى راست لائەدا، بسى سەر و بەرى تىابلاودە يتتەو، كار لە كار ئەترازى

يخرج (القطار) عن القضبان (مجاز) يخرج عن الطريق الصحيح.

يصبه الغرضى، يفلت زمامه

دەورى ئەگرئت / جيايى ئەكاتهو بە توول، *□ vt, vi*

بەندى ئەكا

يحيط / يفصل بقضبان، يحبس

(بەزۆرى لەشيوگى كودا) شورابەك *rallings npl*

لە كانزايى درايژينى دەورى پليكانە

(غالباً فى صيغة الجمع) سور من القضبان كالدرازين المحيط

بالسم

هئلى شەمەندەفەر *railroad n [C]*

(فى أمريكا) سكة حديد

رىگەى ئاسن *railway n [C]*

سكة حديد

بۆلە ئەكا، ورتەورت ئەكا، بەشيوە بە كى تورە *2 rali /retl/ vi*

دەدوى

يشكو، يتذمر، يتحدث بلهجة غاضبة

پوشاك، جل، بەرگ *ralment /reimnt/ n [U]*

(ل)، ملبس، ملابس

١. باران ٢. باروف، ئيشاو *rain /reim/ n [U]*

١. مطر، أمطار ٢. سيل، وابل

گوللە باران *a ~ of bullets*

وابل من الرصاص

٢. وەرزى بارناوى *the ~ s*

٣. الفصل المطر

١. باران دەبارئت ٢. ئەبارئت بە ئيشاو، دلفه رايى *□ vt, vi*

ددت

١. تمبر، يمبر ٢. يتساقط كالسيل، ينهمر

فرميسك بەتەر *tears ~ ing down his cheeks*

رومه تيدا دەبارئت

دموع تنهمر على خديه

پەلكە زيرينه، كەسك و سور *rainbow n [C]*

قوس قزح

پالتوى دژە باران، بەرياران، بارانى *raincoat n [C]*

مطف واق من المطر

باران بارين، برى ئەو بارانەى لەشوينئىكدا *rainfall n [C]*

دەبارى

سقط المطر، كمية الامطار التى تسقط فى مكان ما

باران پيو، باران پيئف *rain gauge n [C]*

آلة لقياس كمية الامطار

ئاودانەدەر، دژە باران *rainproof adj*

ضد المطر

بارانى، باراناوى، شلوكة *rainy adj (-ier, -iest)*

مطر، كثير المطر

هەليئە گرى، بۆكانى پيوست *save for a ~ day*

يدخر لوقت الحاجة

١. بەرزى دەكاتهو، بئندى دەكا، *raise /retz/ vt*

هەلى ئەبرئت، بئنددكت (ترخەكان، پەلى گەرمى، هتد)

داده سەرزئينى، دروست دەكا ٢. دەرئەخا، دەپوروزئينى.

دەيتتە هوئى دەرگەوتى

١. يرفع، يعلو، يرفع الى / على (أسعار، درجة حرارة... الخ) ٢.

يظهر، يشير، يؤدي الى ظهور

ماشينە كان تەپ وتوز *motor-buses ~ raising dust*

دەوروزئينى ٣. مشتومر دەسپين دەكات، دەپخاتە ليكدانەو، سەرنج رادە كئيشى بۆ

مركبات تثير الغبار ٣. يشير للنقاش، ي طرح للمناقشة، يلفت النظر الى

خالئكى نوئى ئەخاتە روو بۆ *~ a new point*

ليكدانەو

ي طرح نقطة جديدة للمناقشة

كئيشە پەك ئەخاتە روو *~ a question*

يشير مسألة، ي طرح قضية

بهره‌آلستی ده‌روژینن ۱. نه‌چینن، ~ a protest
 بهره‌م دینن (بهره‌بووم) به‌خوئه‌کا، بی‌ی ده‌گه‌به‌نن،
 (سه‌رومالات)، بهره‌رده‌ی ده‌کا، خیزان پیکدینیت ۵.
 کۆی‌نه‌کاته‌وه
 بیره معارضة ۴. بزرع، بیج (محاصیل)، بریی، بنی (اغنام،
 ماشیه) بریی بنشی، (أسرد) ۵. بجمع، بلم، بکون
 سوپاکه کۆ نه‌کاته‌وه ~ an army
 بجمع جیشاً
 پاره‌ی پیوست کۆده‌کاته‌وه ~ money for holidays
 بۆ به‌سه‌ربردنی پشوو‌یه‌ک ۶. کۆتایی دانه‌نی بۆ،
 ده‌بیرینیه‌وه، سنور دانه‌نیت بۆ
 بجمع المال اللازم لتضاء عطلة ۶. بضع نه‌ایه ل...، یسنی
 بضر، بضع حدال.
 نابلوقه‌که لانه‌با ~ a siege/blockade
 برقع الحصار
 میوژ، کشیش ralsin /reɪzn/ n [C]
 زیب، عنب مجفف
 شه‌ن: نامیرینکی دانداره بۆ تخت 1 rake /reɪk/ n [C]
 کردنی زه‌وی و ریکخستی بۆ کۆکردنه‌وی گه‌لاو‌گیا
 به‌کاردیت، خه‌رماشه
 الدمه: أداة لها أسنان و تستخدم فی تسوية التربة / جمع
 الاوراق والاعشاب
 ۱. خاك هه‌له‌که‌رینیه‌وه گيا □ vi, vi
 کۆنه‌کاته‌وه‌به‌شه‌ن ۲. له‌زانست نه‌گه‌ری، سه‌رنج بۆ شتیک
 رانه‌کیشنی که له بیرجۆته‌وه ۳. له‌پاپۆریکه‌وه توپاران نه‌کا به
 دریزایی هینلی جه‌نگ
 ۱. یقلب التربة / بجمع العشب بالدمه ۲. ینقب، بیحث عن
 (معلومات مثلا)، یلفت النظر الی (شیء منسی) ۳. یطلق نیران
 المدافع (علی سفینه مثلا) علی طول جبهة
 ۲ rake /reɪk/ n [C]
 که‌سیکی داوین پیس، سه‌رسه‌ری،
 خو‌بیری، سووک
 شخص خلیع، منحل
 ۱. (که‌شتی) قه‌باره بچووک rakish /reɪkɪʃ/ adj
 واده‌رکه‌وی که بۆ خیزایی دروستکرا‌بسن (وه‌ک که‌شتی
 چه‌ته‌ی ده‌ریا
 ۱. (السفن) تبدو وكأنها صنعت للسرعة (مثل سفن القراصنة)
 ۲. به‌گۆشه‌یه‌کی تیز، ۳. داوین پیس، at a ~ angle
 خو‌بیری

۲. بزایه حاده ۳. خلیع، منحل
 ۱. کرده‌کاته‌وه rally /ræli/ vt, vi (pt, pp -lied)
 (به‌تایه‌تی دوا‌ی به‌زین) دوباره هیز کۆنه‌کاته‌وه ۲. چاک
 ده‌بیته‌وه، هیز ده‌به‌خشنی / ته‌وژینکی نوی، گورنه‌داته‌وه
 ۱. یلم الشمل (خاصه بعد هزیمة)، ۲. یسنی، یعلی قوه / دفعة
 جدیده
 نه‌خۆشه‌که بهره‌و چاک بوون the patient is ~ ing
 نه‌چین
 المرض ینائل للشفاء
 ۱. کوم بوون، چفین، به‌هیزبوونه‌وه □ n [C]
 ۲. کۆیونه‌وی گشتی بۆ پشستگیری له کیشه‌یه‌ک ۳.
 کۆیونه‌وی له‌سه‌ره‌تای پیش برکیدی
 ۱. جمع الشمل، إعطاء قوه جدیده ۲. إجتماع عام لتأید قضیه
 معینه ۳. تجمع السائین والمرکبات فی بدایه السباق
 ۱. به‌ران (نیره‌ی مه‌ر) ۲. نامیریکه بۆ ram /ræm/ n [C]
 کۆتان / په‌ستوتن / په‌ستان
 ۱. خروف ۲. آلة للدک / الضخ / الضغط
 لده‌دات / به‌توندی پالده‌نی، به‌هیز □ vt (-mm-)
 ده‌په‌ستین، دژواری لی‌ددت، قیدکه‌فت، دادگرت
 بضر / بدفع بشده، بضغط بقوه
 ده‌ست کۆتی ناسن بۆ باروت پرکردنی ramrod n [C]
 تۆیه کۆنه‌کان
 مدک حیددی لحو‌و البارود فی المدافع القدیمة
 ره‌مزان مانگی رۆژووه Ramadan /ræmɔˈda:n/ n
 لای موسولمانان
 رمضان: شهر الصیام عند المسلمین
 نه‌روا / پیاسه‌نه‌کا به‌مه‌به‌ستی ramble /ræmbəl/ vi
 سه‌یران / بی‌مه‌به‌ستی دیاریکراو ری‌ده‌کا بی‌سه‌رو به‌ر
 دناخفت، چه‌بوچر دکت
 یسنی / بیره من أجل الترهة، بیره لا هدف محدد (مجاز) به‌یم
 علی وجهه، بتخیط فی الحدیث
 ۱. پیاسه، گه‌زان، گه‌شت □ n [C]
 مشیه، مشوار للزهة
 ۱. که‌سیکی گه‌رۆک، گه‌ریده rambler n [C]
 ۲. جۆره‌گولینکی خۆه‌لو‌اسراوه
 ۱. شخص هائم ۲. نوع من الزهور المتسلقة
 (به‌تایه‌ت بۆ خانوبه‌رو شه‌قام، rambling adj
 شاره‌کان) دریزبوته‌وه بۆ هه‌مو‌لایه‌ک، په‌ل هاویژه (بی)

پلان)، پهرته‌واز، به‌رژو بِلَاو به هم‌موو لایه‌ک بِن نَخشه
(خاصة للنباتي، الشواخ، المدن) متد فی کل اتجاه، متشعب
(دون تخطيط). (مجاز) متشت

پدل ویو **ramification** /ræmɪfɪˈkeɪʃn/ n [C]
هاویشتن، لئ لِن یونه‌وه، دابه‌ش بوون
تشعب، تفرع، تقسیم

لِزایی زه‌وی، ریگایه‌کی لِز **ramp** /ræmp/ n [C]
ری نشیف، لاپال، تشیفی
منحدر من الارض، طریق منحدر

هه‌لئه‌چن، ده‌رنه‌په‌ری بو **rampage** /ræmˈpeɪdʒ/ vi
شور شکردن یان هه‌لچون
بتهج، بندقع فی ثورة او تهج
هارى سه‌رکیشی، جالسوری □ /ræmpeɪdʒ/ n

له‌باری هه‌لچونو توره‌بووندا به
فی حالة ثورة او هياج
on the ~

۱. (نه‌خوشیه‌کان، په‌تا **rampant** /ræmpənt/ adj
کومه‌لایه‌تیه‌کان) باو و بِلَاو، به‌لَا، کیشه ۲. (نازه‌ل) له‌سه‌ر
دوو‌قاجی دواوه‌ی رانه‌وه‌ستنی
۱. (الامراض، الافات الاجتماعیة) مستفش، منتشر ۲.

(الحيوانات) یقف علی قدمیه الخلقیتین
شوره/ پته‌وکردن / **rampart** /ræmpɑːt/ n [C]
به‌ته‌نیشت یه‌ک، چه‌په‌ر
سور/ استحکام/ متراس

خه‌ریکه داروخنی، **ramshackle** /ræmʃækəl/ adj
خه‌ریکه دابکه‌وی، لاره‌وه‌بوو
علی وشک الانهیار، آبل للسقوت، متداع
خانونی کون و داروخاو
a ~ old house
منزل قدیمة آبل للسقوت

سه‌بری (run) بکه **ran** /ræn/
(انظر run)

کیلکه‌یی گه‌وره بو به‌خو‌کوردنی **ranch** /rɑːntʃ/ n [C]
ره‌شه‌ولاخ/ په‌له‌وه‌ر، ته‌رشقان
مرزعة کبیره لتبیه‌ العاشیة / الدراجن، الخ

خاوه‌ن/ کریکار/ کیلکه‌یی **rancher** n [C]
په‌روه‌رده‌کردنی ره‌شه‌ولاخ یان په‌له‌وه‌ر
صاحب/ عامل

(به‌تایه‌تی بو‌رؤن، که‌ره) گه‌نیو، **ranclid** /rænsɪd/ adj

ترشاو، گه‌نی، یون ناخوش، یویا

(خاصة للدهن، الزبدة، الخ) زئغ، کریه‌الرائحة

هه‌ستی قول به‌تالی و **rancour** /ræŋkɑː(r)/ n [U]
به‌ته‌نیشت ناخو‌توف
شعر عیق بالمرارة او العسرة

بِن مه‌به‌ست، کو‌یرانه، **random** /rændəm/ n at ~
هه‌ره‌مه‌کی
دون هدف، عشوانی، دون نظام

□ adj
هه‌ره‌مه‌کی
عشوانی

~ remarks
تیینی هه‌ره‌مه‌کی
ملاحظات عشوانیة

بروانه (ring) **rang** /ræŋ/
(انظر ring)

۱. (زنجیره/ به‌تایه‌تی کومه‌تیک **range** /ræŋdʒ/ n [C]
له‌چیا) ۲. زه‌وی/ ناوچه‌ی نیشانگر تن/ گوره‌پانی نیشانگر تن
۱. (سلطة/ مجموعة من الجبال بصفة خاصة) ۲. ارض/ منطقة
للمرایة، میدان للرمایة

۳. بوار/ مه‌ودا، بواری گولله‌باران
۳. مدی/ مجال إطلاق النار

له‌بواری/ له‌ده‌ره‌وه‌ی *in/within/out offbeyond ~*
بواری توپ
علی مدی/ خارج مدی القذیفة

ماوه‌یه‌کی کورت، نزیک ۴. بوار، مه‌ودا، *at short ~*
سنور

علی مدی قریب ۴. مدی، مجال، نطاق
بواری فراوان بو‌نرخه‌کان *a wide ~ fo prices*
مدی واسع للاسعار

نه‌وباره‌ی پله‌ی *the annual ~ of temperature*
گه‌رمی سالانه‌ی تیدا نه‌گورپی
المدی الذي تتراوح فیه درجة الحرارة سنویاً

بواری نیوان نزمترین و به‌رزترین *the ~ of her voice*
ناواز له‌ده‌نگیدا ۵. ناوچه‌په‌ک/ روبه‌ریکی زه‌وی که جئوره
روه‌کینکی دیاریکراوی تیدا بروی یاخود جئوره نازه‌لیکی
دیاریکراوی تیدا بژی ۶. بوار، ناست

المدی بین اعلی‌النفحات و اکثرها انخفاظاً فی صوتها ۵. رقعة/
مساحة من الارض یسو بها نبات معین او یعیش علیها حیوان
معین ۶. مجال، حقل

- باه تیک به دور له *a subject that is outside my*
 بوری تایه تمه ندیم ۷. گهرم کهری گاز
 موضوع خارج نطاق تخصصی / مجالی ۷. موقد غاز
 ۱. نه یخاته ریزیک یان زنجیره به که وه، ریزی *vi, vi*
 نه کا، ریکی نه خا، ریز به ندی نه کا ۲. نه گهری، پیا به لته گهری،
 (به شاخ و کیوو دارستان)
 ۱. یضع فی صف او سلسله، یصف، یرتب ۲. یتحول، یطوف
 (فی الجبال او الغابات مثلا)
 ۳. دریزه تیه وه: سنور له *a boundary ~ ing N. and S.*
 باکور هوه بو باشور
 ۳. یبتد: حدود تمتد شمالا و جنوباً
 ۴. نرخه کان له *prices ~ ing from £5 in £25*
 نریکه ی (۵) جنیه وه نه روات بو ۲۵ جنیه
 ۴. یراوح: اسعار تراوح من (۵) جنیه ات ۲۵ جنیه
 ۵. شویتیک بو خوئی تهرخان نه کات *oneself ~*
 ۵. یخذ نفسه مکاناً
men who ~ ed themselves with the rebels نه و
 پیاوانه ی جیگای خویمان لای چه ته کان کرده وه
 رجال انخذوا لانفسهم مکانا مع العصاة
 نامیری دیاری کردنی دوری *range-finder n [C]*
 نیشانه، فالافا نه خمینکونا دوراهی یا نشته کی
 آله لتعین المدى فی الرماية
 ۱. هیل / ریزیک شت و مدهک، *rank /ræŋk/ n [C,U]*
 ریز به ندی
 ۱. خط / صف من الاشياء
 ۲. ریزیک ته کسی (له سوپا) هیزه *a taxi ~*
 چه کداره کان ۳. پایه، پله (له سوپا) دا
 صف من عربات الاجرة ۲. (فی الجیش) قوات مسلحة ۳. رتبه،
 مکانة (فی الجیش)
 به رزگرایه وه بو پله ی *promoted to the ~ of captain*
 نه قیب (کاپتن)
 رفی الی رتبه نقیب
 خه لک له هممو پله و پایه کدا *people of all ~ s*
 أناس من جميع المستويات
 ۱. ریکی نه خا، ریز نه کات، ده یگونجینی *vi, vi*
 ۲. نه یدا / به که سی پله و پایه ده به خشی
 ۱. یرتب، یصف، یسق ۲. یعطی / یمنح رتبه لشخص
 ده یخاته ریزی نه کتیره *~ (sb) with*
- یضعه فی مصاف
 مه زنه کانی جیهانه وه *the world's great actors*
 الممثلین النظام فی العالم
 به نازارو نالیته وه له میسکیدا *rankle /ræŋkl/ vi*
 په نگده خواته وه
 یعتل برمرارة و ألم (فی الذهن)
 جنیه کانی له دل ده نایجیت، بیرى *insults that ~ d*
 نایجته وه
 شتام ظلت تعتل فی الصدر برمرارة
 ۱. نه یسکتن، به وردی، *ransack /rænsæk/ vt*
 لئی نه گهری، به دوایدا نه گهری ۲. ده دزی، تالان نه کا، تالان
 دکت
 ۱. یفتش، بدقه، یحث عن، ینقب عن ۲. یسرق، ینهب
 قوربانی، خوین به ها *ransom /rænsəm/ n [C,U]*
 فدیبه، فدی، فداء
 که سیک به دیل نه گری له بری خوین *hold sb to ~*
 به ها
 یحتجز شخصاً طلباً للفدية
 خوین به ها ده دات، دیلی رزگار نه کا (به خوین *vi*)
 به هاداتی)
 یفتدی، یحرر أسيراً بدفع الفدية
 به توره یی ده دوی / به توندو تیژی / *rant /rænt/ vi, vt*
 به خووه رختن / قاوو قیزده کا، ده شیرینی، تیده خویری،
 دزوار گله یی دکت
 یحدث بعنف / بشدة / بادعاء / یظاهر
 نه کتوری خراب *a bad actor ~ ing his words*
 به شیوه ی شانویی نه دوی، شانوگهری دناخفت
 مثل ردی. یحدث بشكل مسرحی
 ۱. له سه ریه که ده کوتی، لیده دا *rap /ræp/ vt, vi (-pp-)*
 به به رده وومی
 ۱. یدق بشكل متكرر
 که سیک به به رده وومی له *sb ~ ping at the window*
 په نجه ره که ده دات
 شخص یدق بشكل متكرر علی النافذة
 ۲. له نا کاو ده نی، دزوار ره خته دکت، *~ sth out*
 مروئیکی دگرت نو تاوانبار دکت
 ۲. یحدث فجأة، یطلق فجأة بشی.
 لیدان، کوتان *n [C]*

	دفة، طرقة
rapacious /rə'peɪʃəs/ <i>adj</i>	چلیس، خواروک، تالانکار، زیانکار
	شره، طماع، (خاصة للمال)
rapacity /rə'pæsəti/ <i>n</i> [U]	چه په لیتی، چلیسی، د زواری، چاف هاری
	شره، طمع، بغل
rape /reɪp/ <i>vt</i>	ده رفینې به زهیر ده ست دریزی کردنه سه نافرته به زور، جار سکر، نه تک کردن
	بختلف بالقوة بقتصب فتاة او امرأة
□ <i>n</i> [C,U]	ده ست دریزی کردنه سه ناموس، نه تک کردن
	اغصاب
raphe	په روه رفا
	رفاء
rapid /ræptd/ <i>adj</i>	۱. خیرا، له ز، ۲. له زی، سه ره ولیز ۱. سریع (المنحدر) شدید الاتحد
□ <i>npl</i>	سه ره و خوار که ی روویار منحدر فی نهر
rapidly <i>adv</i>	به خیرایی، به له ز بسرعة
rapidity /rəprɪ'dəti/ <i>n</i> [U]	خیرایی بسرعة
rapier /reɪpɪə(r)/ <i>n</i> [C]	شیر، شمشیری ته نك بو زوران بازی به کار نه هینریت
	سیف رقیق یستخدَم فی المبارزة
rapt /ræpt/ <i>adj</i>	رامانکار، شهیدا، خه یال بردو، له بیر کردنه و دا نوقمبوه به راده یه ك ده روپه ری خوی
	له بیر چوته وه
	مستغرق فی التفكير، غارق فی انفعالاته لدرجة نسیان ماحوله
~ <i>in a book</i>	سه رقالی خویندنه وه ی په راره مستغرق فی قراءه کتاب
<i>listening with ~ attention</i>	سه رگه رمی گوئی گرتنه، زور په دقت گوئی ده گری
	بصت، بانبا ه غامر
rapture /ræptʃə(r)/ <i>n</i> [C,U]	خوشی و شادی زور / ناره زویه کی گه و ره
	فرح غامر / نشوة کبیره

rapturous /ræptʃərəs/ <i>adj</i>	شاد، که یف خوش، خوشنود
	فی حالة فرح عامر / نشوة کبیره
rare /reə(r)/ <i>adj</i> (-r, -st)	۱. ده گمهن، قه تلاز، ناباو ۲. نایاب، ناسایی ۳. (ماده به تاییهت ههوا) خوش، فینک
	۱. نادر، غیر شائع ۲. فذ، غیر عادی ۳. (المواد و خاصة الهوا) رقیق، مخلخل، غیر کثیف
rarely <i>adv</i>	به ده گمهن، کیم جارن، کیم، ب زیری نادرا
rare /reə(r)/ <i>adj</i>	نه کولاو غیر کامل الطهی
rarefy /rærfai/ <i>vt, vi</i> (<i>pt, pp</i> -fied)	خهستی که م نه کساته وه کیم خهستی دکت، بسزین دکت، سازکاری ده کات
	یخلخل، یجعله أقل كثافة، ینقی الهوا
<i>rarefied air of the mountain tops</i>	ههواساز گاره له سه لوتکه ی چیاکان
	هوا نقی علی قم الجبال
rarity /ræərəti/ <i>n</i> [C,U] (<i>pl</i> -ties)	ده گمهنیتی، ناره، سیرکی، قه تلاز، هندکایی، که میونه وه
	ندرة، تخلخل
rascal /rɑːskl/ <i>n</i> [C]	۱. شه رانگیز، چه پهل، نه گریس ۲. لاسار، چوختی گاریس (به تاییهت مندال) فیلباز
	۱. شریر، وغد ۲. شخص (خاصة طفل) مولع بالعیل / الأذى
rash /ræʃ/ <i>n</i> [C]	په له ی سوری سه، پیست، لیر، ده رکه و تنی نه م په لانه
	طفح جلدی، بقع حمراء علی الجلد، ظهور هذه البقع
rash /ræʃ/ <i>adj</i>	هه له شه، له زو، شپزه متهور، مندفع، طائش
rashly <i>adv</i>	سفک سه، هه له شانه، به له ز بتهور، باندفاع
rashness <i>n</i> [U]	هه له شه، هولی، له زو کی، هه له چون طیش، تهور، اندفاع
rasher /ræʃə(r)/ <i>n</i> [C]	پارچه په ک گوشتی به راز ناماده کراوه بوسور کردنه و یان سوره وه کراو
	شریحه من لحم الخنزیر معدة للقلی او مقلیة
rasp /rɑːsp/ <i>n</i> [C]	بره ن، قه و ره، کاردک میرد، مبشرة

۱. تیزی نه کا، نه پرو شینی ۲. جیره جیره کات، *□ vt, vi*
 ده نه ریئت، شهر زه دکت، ده مراده وروژینیت
 ۱. یرد، بیشر ۲. بحدت صریراً (مجاز) یزعج، بیشر الاعصاب
raspberry /rɑ:zbrɪ/ n [C] (pl -ries) تو ترک/ بهری
 تو ترک
 شجرة / شجرة التوت
rat /ræt/ n [C] مشک، جرح، رزق
 فآر
smell a ~ گومان له کات
 یشله فی امر
□ vt, vi ۱. راوی مشک ده کا ۲. خنتری دکت، نا پاکی
 نه کا
 ۱. یسید فترانا ۲. یخون / یسی برفاقه
ratchet /rætʃɪt/ n [C] ریگخوری جوگه ی ناو:
 ره وره وهی داندنار، چهرخی داندنار، ده سکیکی پیوه به
 ریگهی پنده دات به به ک لادا بسورپته وه
 سقاطه: ترس علیه ماسکه تسع له بالدوران فی إتجاه واحد
rate /reɪt/ n [C] ۱. تیکرا، ناوندتا زاده به ک
 ۱. معدل، متوسط
 ده روات به *walking at the ~ of 5 miles an hour*
 ریزه ی پینج
 یسیر بمعدل خمسة
 تیکرای مردنی *an annual death ~ of 25 per 1000*
 سالانه له هه زاردا ۲۵ که سه
 معدل ریات ستری بیلغ ۲۵ لکل الف
~ of exchange نرخی نالوگوری دراوی پاره
 سحر تحویله العلة
 ۲. نه گهر نه وه راستینی، گهر وا به رده وام بین *at this ~*
 ۲. اذاکان هذا صحیحاً. اذا استمر هذا الحال
 هر چو نیک بیت *at any ~*
 علی ای حال
 ۳. نرختندن، باج، پاره دان *the ~ s*
 ۳. رسم، خریته
 باجی ناو *the water- ~*
 رسوم الیاه
 ۴. نا پابه، به که مه *first ~*
 ۴. ممتاز، من الطراز الاول
 له پله به کی زور باش و نا یابدا نی به *second ~*

- لیس علی درجه عالیة من الجودة
 خراب، سواو، پوکاو *third ~*
 ردی
 به هیزی نه کا، نه یخه مینینی *□ vt, vi*
 یقوم، یقدر، یعتبر
 گله بی نه کا، لیدخورت **rate** /reɪt/ vt, vi
 یلوم، یبوخ، یعنف
 ۱. چاکتر، باشتر، گونجاوتر **rather** /rɑ:ðə(r)/ adv
 ۱. الافضل، الاوفی
Don't come today, I would ~ you come tomorrow.
 نه مرو مه به و ایا شتره سه بیییت ۲. له راستیدا،
 یان به شویوه به کی وردتر
 لاتاتی الیم افضل ان تاتی غدأ ۲. او بالآخری، او بشکل ادق
He arrived late last night, or ~, in the early hours of this morning.
 دوینن شه درهنگ گه بیشت
 له ده سه وه یاندا بسو ۳. تاراده به ک، تاراده به کی دوور
 وه له راستیدا
 لقد وصل متأخراً لیلۃ امس او بالآخری فی الساعات الاولی من
 هذا الصباح ۳. الی حد ما، الی حد بحد
Do you see that ~ tall boy standing over there?
 نا یا نه و کو کوره که مینک دریزه نه بیینی که له ویدا وه ستاوه؟
 آتری ذاک الصبی الطویل بعض الشیء الذی یقف هناك؟
ratification /ræɪfɪkeɪʃn/ n [C,U] موورکردن،
 پشتگرتن
 تصدیق، توثیق
 مووریده کات، **ratify** /ræɪfɪ/ vt (pt, pp -fied)
 راستاندی دکت، راستکرانه وه، به راستی دانه نی، مووری
 نه کا (به لین نامه / ریگه وتن)
 یصدق، یوقع (علی اتفاق / اذاتالیة)
 ۱. نمره، پله (بو نهو که شتیانه **rating** /reɪtɪŋ/ n [C]
 به بیینی پاره کانیان به تن) ۲. هه لسه نگانندن، دیسار یکردنی
 نمره و پله ۳. (له ده ریاوانیدا) پله و نمره ی ده ریاوان له
 که شتی که دا
 ۱. درجه، مرتبه (للسفن حسب حملتها بالطن) ۲. تقویم،
 تعدید الدرجه او المرتبه ۳. (فی البحریه) مرتبه البحار علی
 السفینه
ratio /reɪfɪəʊ/ n [C] (pl ~ s) ریزه
 نسبة

The ~ s 1 to 5 and 20 to 100 are the same.

ریزه‌ی ۱ بو ۵ و ۲۰ بو ۱۰۰ په کسانه

النسب ۱ الی ۵ و ۲۰ الی ۱۰۰ متساویة

ration /ræʃn/ n [C] زهمه به‌شی نازووقه (به‌تاییه‌تی خواردن) بو‌تاکه‌که‌سیک

حصه‌توین (من‌الطعام‌خاصة) لفرود واحد

□ vt به‌شیک‌تدرخانده‌کات (له‌ناو، شت‌و‌مه‌ک) یخصص‌حصه (من‌الماء / البضائع)

rational /ræʃnəl/ adj هو‌شیارانه، زیربیز، هشدار، عاقل، ناگه‌هدار، هشکی

عقلی، عقلانی، منطقی، معقول

~ conduct ره‌فتاری‌زیر

سلوک‌عاقل

~ explanation لیکدانه‌وه‌یه‌کی‌هو‌شمندانه

تفسیر‌عقلانی

rationally adv به‌هو‌شیارانه / زیرانه

علی‌نحو‌منطقی / معقول

rattle /rætl/ vt, vi ۱. خشه‌خش ده‌کات، نه‌قه‌ته‌ق ده‌کات

۱. یخشخش، یققع

windows that ~ in the wind په‌نجدره‌کان‌به‌هوی

باوه‌ته‌قله‌ی‌دیت ۲. چه‌نه‌بازی‌نه‌کات، شت‌نه‌لینه‌وه له‌به‌رخ‌ویه‌وه‌ورینه‌نه‌کات

نوافذ‌تققع‌من‌الرياح ۲. یثرثر، یکرر‌الشيء‌بلا‌تفكير

~ off a poem one has learnt by heart

له‌به‌رخ‌ویه‌وه‌هو‌نراوه‌که‌نه‌لینه‌وه ۳. نه‌جولنی / به‌خجیرای نه‌گوزرینه‌وه‌وه‌ده‌نگه‌ده‌نگ‌دروست‌نه‌کات

یردد‌بلا‌تفكير‌قصيدة‌حفظها‌عن‌ظهر‌قلب ۳. یتحرك / یستقل سريعا‌مصدراً‌ضجة‌وجلیلة‌كبيرة

A cart full of milk bottles ~ d past. گالیسه‌که‌یه‌ک

پر له‌شوشه‌شیر‌به‌خړه‌خړ‌تیه‌ری

مرت‌عربة‌ملیة‌بزجاجات‌البن‌مصدرة‌قرقه‌كبيرة

□ n [C,U] (شه‌قه‌قه‌ی‌من‌دال) شه‌قه‌شه‌ق‌نه‌کا

(العبة‌للأطفال‌تصدر) ضجة / ققعة

rattlesnake n [C] ماری‌نهم‌ریکی‌زه‌هرین‌له‌کاتی رو‌یشتدا‌به‌کلکی‌خشه‌خش‌ده‌کات

أفعیء‌أمريکي‌سائه‌تصور‌فتحتشه‌بذيلها‌اثناء‌التحرك

raucous /rɔ:kəs/ adj (ده‌نگ) گډر، زل

(الصوت) خشن، آجش

ravage /rævɪdʒ/ vt, vi ۱. تیک‌ده‌شکینتی، ویران ده‌کات، ده‌رینتی

۱. یحطم، یخرب، یهدم، یدمر

forest ~ d by fire دارستان‌ناگړ‌ویرانی‌کردین،

سو‌تاوه ۲. تالانی‌نه‌کا، نه‌تکی‌نه‌کا

غابات‌دمرتها‌التیران ۲. ینهب، یقتصب

□ n [C,U] ویرانی، کاول، له‌شیوگی‌کؤدا‌ناسه‌واری ویرانی

دمار، خراب، (فی‌صیفة‌الجمع) آثار‌الدمار

the ~ s of time نه‌و‌ویرانکاری‌په‌روژگار‌ده‌یکات‌الدمار‌الذی‌یحدته‌الزمن

rave /reɪv/ vt ۱. په‌توره‌یی‌ده‌دوی / په‌تیزی / ورینه نه‌کا، ژبه‌را‌ناخافتن ۲. به‌هم‌مو‌توانای‌ده‌دوی

۱. ی‌تحدث‌بغضب / یغف / یبذی ۲. ی‌تحدث‌بحماسة بالغة

□ n به‌جووش، به‌په‌رو‌شیه‌کی‌زور

حماسة‌شديدة، (نعتیة) بالغ‌الحماسة

a ~ review ره‌خه (بو‌شانو‌گه‌ریه‌ک‌یا‌خود‌په‌راویک) زور‌په‌رو‌شی / سه‌رسورمان

نقد (المسرحیة‌او‌کتاب)، بالغ‌الحماسة / الاعجاب

ravings npl ورینه، ده‌نگی‌باپی، فرافه، فشار هذیان

ravel /rævl/ vt, vi (-ll-) (شانه) نه‌ون (نه‌تم) نه‌رینتی نه‌یکا‌په‌ده‌زوو

(النسيج) ی‌نسیل، ی‌حول‌نسجاً‌الی‌خیرط

لاکانی Bind the edge so that it will not ~ .

نه‌چیننه‌وه‌تا‌ریشاله‌کاتی‌شی‌نه‌بته‌وه ۲. په‌ته‌که‌با‌نه‌دات، سه‌ری‌سورده‌مینتی، گومان‌نه‌کا

اثن‌الأطراف‌حتى‌لا‌ینسل‌القماش ۲. یلف‌الخیرط‌علی‌بعضها، (مجاز) ی‌حیر، ی‌ربک

raven /reɪvn/ n [C] قاز، پالنده‌یه‌کی‌ره‌شه‌وه‌ک قه‌له‌ره‌شه

الغدا: طائر‌اسود‌کالغراب

□ adj (به‌تاییه‌تی‌بو‌قز) ره‌شی‌تیر (خاصة‌للشعر) اسود، داکن

ravenous /rævənəs/ adj زور‌پرسی، چاف‌پرسی نهم، ضار، شدید‌الجوع

- ravine** /rə'vi:n/ n [C] کمند دۆل، نهال، خهره‌ند، گه‌لی، که‌ندال، زانک
وهد: واد عمیق ضیق
- ravish** /ræ'vɪʃ/ vt ۱. دلخوش نه‌کا، لی‌نه‌سین، فریوده‌دات، ده‌رفینت، درقینت، دشه‌لینت
۱. یسر، یسلب اللب
- a ~ ing view* دیمه‌نیک نایاب دل‌وده‌رون خوش ده‌کا
۲. نه‌تکی نه‌کا، لی‌نی ده‌سه‌نیت
منظر بدیع بخل‌النفس بالهجه ۲. (قدیما) بقتصب، یسلب
- raw** /rɔ:/ adj ۱. نه‌کولاو، کال ۲. خاو، له‌باری سروشیدا
۱. نه‌، غیر مطهی ۲. خام، فی‌حاله‌الطبیعه
که‌ره‌سه‌ی خاو ۳. (که‌سینک) نه‌شاره‌زا، ~ materials
ره‌شوکی، نه‌پاتی، مه‌شوق پینه‌کراو ۴. (که‌ش) شیندار، سارد
۵. (پینست) خونپاوی، نه‌گیرسواوه ۶. دل‌ره‌ق، زوردار، که‌لله‌ره‌ق
مواد خام ۳. (الشخص) عدییم‌الخیره، غیر‌مدرب ۴. (الطقس)
رطب، بارد ۵. (الجلد) دام، لم‌پشم ۶. قاس، ظالم، مجحف
get a ~ deat کاریکی‌ناهاوتای‌ده‌ست نه‌کوتی، نه‌خوه‌ش‌بازار
یحص‌علی‌عرض‌غیر‌منصف
- ray** /rei/ n [C] ۱. تیشک
۱. شعاع
تیشکی‌خور
اشعه‌الشمس
تیشکی‌نیکس ۲. هیل‌یان‌کومه‌له‌هینیک له
خالیک‌یان‌چه‌فیکه‌وه‌ده‌ده‌چن، تیشک
أشعة اکس ۲. خط او مجموعه خطوط تخرج من نقطة او مرکز، شعاع
- rayon** /reɪɒn/ n [U] رایون: ناوریسمی‌پیشه‌سازی
الرایون: حریر‌صناعی
- raze** /reɪz/ vt تیک‌ده‌دات، توپز‌لی‌ده‌کاته‌وه، ده‌تاشن
بدمر، یقتش، یحلق
- razor** /reɪzə(r)/ n [C] گویزان، مه‌کینه‌ی‌ریش‌تاشین
شفره، موس‌للحلاقة
- re** /ri:/ prep (له‌باسادا) نه‌وه‌ی‌په‌یوه‌ندی‌هه‌یه‌به
(فی‌التانون) فیما‌یتعلق‌ب
- re-** /ri:/ prefix دو‌وباره، دیسان، جاریکی‌تر، ژنوله‌به

- مره‌ثانیه، مره‌آخری
دوباره‌ده‌نه‌که‌ویته‌وه، ده‌گه‌ریته‌وه‌روو،
دیار‌دبته
- reappear** یظهر‌ثانیه، یعود‌للظهور
- re-count** دوباره‌نه‌ژمیرته‌وه، سه‌ر‌له‌نوی‌نه‌ژمیرته‌وه
یحسب‌مره‌ثانیه، یعد‌من‌جدید
- rearrange** ریکی‌نه‌خاته‌وه
یعد‌ترتیب
- reach** /ri:tʃ/ vt, vi ۱. دریژه‌کا، راده‌خات
۱. یعد، یسط
ده‌ست‌دریژه‌کا (بو) ~ out one's hand for sth
نه‌وه‌ی‌بگاته‌) شتیکی‌دیاریکراو
یعد‌یده‌(یصل‌الی) شیء‌معین
۱. ده‌ستی‌دریژه‌کا‌بو‌وه‌گر‌تنی ~ for a book
په‌راویک ۲. ده‌ست‌دریژه‌کا‌بو‌گه‌پاندنی‌شتیک، بی‌دانی‌شتیک
۱. یعد‌یده‌لیتاول‌کتاب ۲. یعد‌یده‌لیوصل‌شیء، تناول
به‌ین‌زه‌حممت‌نه‌و‌په‌راوم *Please ~ me that book*
په‌ری ۳. نه‌گات
من‌فضلك‌ناوننی‌هنا‌الکتاب ۳. یبلغ، یصل‌الی
~ London نه‌گاته‌له‌نده‌ن
یصل‌الی‌لندن
~ the end of aa chapter نه‌گاته‌کوتایی‌به‌نده‌که
یصل‌الی‌نهایه‌النصل
as far as the eye can ~ له‌به‌رچاوه
علی‌مرمی‌البر
۱. (شیوگی‌تاک) جول‌هی‌قولیک (ده‌ست) □ n [C,U]
۲. یوار، نه‌و‌ماوه‌یه‌ی (که‌قول‌نه‌یگاتنی)
۱. فی‌صیقه‌المفرد‌نقط، حرکت‌من‌الذراع ۲. المدى / المسافة
(التي یصل‌الیها‌الذراع‌المتمد‌مثلا)
له‌تزیکی‌له‌نده‌ن *within easy ~ of London*
علی‌مقربه‌من‌لندن
out of ~ گه‌پشتن‌په‌ی‌ستمه
لایمکن‌الوصول‌الیه
beyond the ~ of help یارمه‌تی‌ناگاتنی‌دریژی‌بوونه‌وه
لایمکن‌وصول‌النجده‌الیه‌إمتداد
۱. کاری‌تی‌نه‌کات (که‌سینک‌یان‌شتیک)

١. يؤثر على (شخص أو شيء)
Applause ~ s upon a speaker. جهلته ليدان
 كارنه كاته سهر قسه كهر
 التصفيق يؤثر على التكلم
 ~ to ٢. وه لامي كارتيكه ريك نه داته وه
 ٢. يستجيب لمؤثره ما
Children ~ to kind treatment by becoming more self-confident. منداله كان به مامه لهي باش پروايان
 به خوينا زياتر نه بين
 يستجيب الاطفال للعامله الطبيه فتزداد ثقتهم بانفسهم
 ٣. به ره لهستي نه كا، گويزا به ل نابين
 ~ against ٣. يقاوم، لا يستجيب
 به ره لهستي نه كا، گويزا به ل نابين
 ~ against flattery مامه بي نابين
 يقاوم، لا يستجيب للتملق
reaction /ri:ækn/ n [C,U] كار ليكردن، كاردانه وه،
 دزه كردار
 رد فعل معاكس
after these days of excitement there was a ~.
 دواي نه م چه ند روزه له هاندان كاردانه وه كه بينجه وانه بوو
 و بعد هذه الايام من الإثارة كان هناك رد فعل معاكس
reactionary /ri:ækjənri/ n (pl -ries) كونه به رست،
 كه نه به رست، پاش كه تي، پاشقه رو
 (شخص) رجعي سياسياً
reactor /ri:æktə(r)/ n [C] كار ليكهر، كارتياكهر
 مفاعل
nuclear ~ كار ليكهره نه تومي، كار ليكهره نالكي
 مفاعل ذري
 ١. نه خوينا ته وه
read /ri:d/ vt, vi (pt, pp read /red/)
 ٢. باه تيك نه خوينا (به تا به تي له زانكو)
 ١. يقرأ ٢. يدرس مادة (خاصة بالجامعة)
 له زانكو ي كبر دج
 ~ ing physics at Cambodge
 فيزيا نه خوينا ت، ٣. ده ره كه وي / نيشان دكت، راله دكت،
 بوچوونيك ي دباري كراوي له كاتي خوينا نه وه دده دات
 يدرس الطبيعه (الفيزياء) في جامعة كبر دج ٣. بيدو / يسطي
 انطباعاً معيناً عند قراءته
The play ~ s well. شانو گه ريه كه له باش ده چي
 له كاتي خوينا نه وه يدا

تبدو المسرحية جيدة عند قراءتها
 ٤. نيوان هيله كان نه خوينا ته وه،
 ~ between the lines به ماناي مه به سته شاراوه كان
 ٤. يقرأ ما بين السطور (أي المعاني الخفية)
 خوينا نه وه، ماهوي خوينا نه وه
 □ n [C]
 قراة، فترة القراة
 چيزو له خوينا نه وه به كي هيمن
 having a quiet ~ وه ره دگر ي
 يستمتع بقراة هادئة
readable adj ده تواني بخوينا ته وه، به ناساني و
 خويسي خوينا نه وه، خوه نديار
 يسكن قراة ته، سهل و متع في قراة ته
 ١. خوينا نه وه، كه سيكي ناره زومه ندي
reader n [C] خوينا نه وه، خوه نده كار ٢. كتبي خوينا نه وه له قوتابخانه ٣.
 ياريد ه دهر ي ماموستاي زانكو
 ١. قاري، شخص كثير القراة ٢. كتاب للقراة المدرسية ٣.
 معيد بالجامعة
reading /ri:dɪŋ/ n [C,U] ١. خوينا نه وه
 ١. القراة
 ١. پياوي زورشت بخوينا ته وه
 ~ a man of wide
 رجل ذو إطلاع واسع
my solicitor's ~ of this clause in the agreement
 ٢. ليكده انه وه نيگه يشتي ده قليك، ليكده انه وه ي پاريزه رم بو
 نه م ده سته واژه يه له ريكه وتنامه كه ٣. خوينا نه وه ي ناميري
 زمار دن يان گه رم ي پيو
 ٢. تفسير او فهم نص معين تفسير محامي هذه العبارة من
 الاتفاقية ٣. القراة التي يسجلها العداد او مقياس الحرارة
 پله ي گه رما كه گه رم ي
the ~ on my thermometer
 پيوه تا به تيه كه ي خوم دباري ده كا ٤. ده قي به راو
 درجة الحرارة كما يبينها مقياس الحرارة الخاص بي ٤. النص
 طبقاً لطبعة معينة من كتاب
reading-lamp n [C] جري خوينا نه وه
 مصباح للقراة
reading-room n [C] زووري خوينا نه وه
 جبرة القراة
ready /red/ adj (-ier, -iest) ١. ناماده، ناماده باشي،
 ناماده، سازبون
 ١. مستعد، في حالة استعداد، جاهز، معد

~ for school	ناماده به بُو چوونه قو تابخانه مسعد للذهاب الى المدرسة
~ to start	ناماده به بُو دهست پيُن کردن مسعد للبدء
get things ~	کهل و پهل ناماده ده کات ۲. خیرا، ناماده یجهز الأشياء ۲. سریع، حاضر
be too ~ with excuses	پوُزش ناماده حاضر العذر
He always has a ~ answer.	همیشه وه لأمی ناماده به انه حاضر الرد دوماً
~ money	۳. پاره ی ناماده کراو بُو پیدان ۳. أوراق وقطع نقد جاهزة للدفع
readily adv	به ناره زوو، به سازی، به ناسانی، به سووکی یرغبة، باستعداد، بسهولة، یسر
readiness n [U]	ناماده بوون، ناماده باشی استعداد
in ~	ناماده به بُو، پیکهاتن، له گوزرین على استعداد...
ready reckoner n [C]	به راو بَک کرداری ژمیریاری تیابنی بُو کاروباری یازرگانی کتاب یحتوی على عمليات حسابية للأعمال التجارية
ready-made adj	ناماده کراو (جل و بهرگ) (الملابس بصفة خاصة) جاهز
real /rɪəl/ adj	۱. راسته قینه، راست، سروشتی / نه ژادی ۱. حقیقی، واقعی، اصلی، طبیعی
~ silk	ناوریشمی سروشتی حرير طبيعي
the ~ reason	هوی راستی السبب الحقيقي
a ~ cure	چاره سهر / چاکبونی ته اوو علاج / شفاء کامل
~ estate	۲. ناچار، زهوی خانوو (له یاسادا) ۲. (في القانون) عقار، ارض، میان
realism /rɪəlɪzəm/ n [U]	۱. له ویزه وهونه ردا) راسته قینه خوازنی (ریسالیزم) راستیه تی ۲. ره وشتی راسته قینه / کرداری ۱. (في الأدب، الفن) واقعية ۲. سلوك واقعي / عملي

realist n [C]	ریالیزمی باوهرمه ندینی، راستینی، راسته قینه خواز واقعی
realistic /rɪə'lɪstɪk/ adj	راسته قینه خوازانه واقعی
reality /rɪ'æləti/ n [C,U] (pl -ties)	۱. راستگویی، راستی، راستی یانه ۱. صدق، حقیقه، واقع
in ~	له راستیدا ۲. شتی راست / راستی فی الواقع، فی الحقیقه ۲. شیء واقع / حقیقی
the grim ~ ies of war	راستی به سامناکه کانی جهنگ، قیزونه کانی جهنگ العنات السريعة للحرب
realization /rɪə'lə'zeɪʃn/ n [U]	پیزانین، درک کردن، تیگه هین، هیئانه دی، راستاندن، بهرپه کرن (خویوا، فازاج) إدراك، تحقيق (أمل، ربح)
realize /rɪə'ləɪz/ vt	۱. پيُن ده زانی، تی دگه هت، بهرپه دکت ۱. يدرك، يعي، يفهم
~ one's mistake	هه له که ی ده زانی يدرك خطأ
~ that one is wrong	نه زانی که له سهر هه له به ۲. دینته دی، نه یگورپی بُو راسته کی بیرو، نامانجه کانی دینته دی
	یدرک انه مخطی ۲. یحقق، یحول الی واقع / حقیقه، یحقق طوجه
~ one's ambitions	۳. (خانوبهره، بهش) فازانج نه کا ۳. (عقار، اسهم، الخ) یحقق رجحاً
realm /reɪlm/ n [C]	۱. شانشین ۲. ناوجه، بوو (بُو) زانین، خه یال)
	۱. مملکه ۲. (مجاز) منطقه، حقل (للمعرفة، الخیال، الخ)
ream /ri:m/ n [C]	دهست کاخه زنی ۴۸۰ پهره یی رزمة عددها ۴۸۰ ورقة
reap /ri:p/ vt, vi	ده چنی، ده دوریته وه یحصد، یجنی
reaper n [C]	که سبک / نامیریک (داس) به کار دیت بُو دورینه وه شخصی / آله تستخدم فی الحصاد

1 rear /rɪə(r)/ *n* ۱. دواوه، بهشی دواوه، پشت
 ۱. مؤخره، الجزء الخلفی
the ~ of the house بهشی دواوهی خانوو یا مال
 ۲. پاشکوی سویا/ کهشتی گول... هند
 الجزء الخلفی للیت ۲. مؤخره الجیش / الأسطول... الخ
attack the enemy in the ~ هیرش ده کاته سهر
 پاشکوی له شکری دوزمن
 العدر یهاجم مؤخره جیش العدر
bring up the ~ دواړیکخستنی خوی داده نیت
 ۳. له دواوه، دواپی
 یكون ترتيبه الأخير ۳. (نعتیه) فی الخلف، خلفی
Leave the bus by the ~ entrance له دهرکای
 دواوهی پاسه که دابهزه
 أنزل من باب الباص الخلفی
rear-admiral *n* [C] ۱. نهمه ریکمی ده زیانی به پلهی
 عمید، نهمیرالی ده ریایی
 ضابط بحری برتیه عمید
rearguard *n* [C] ۱. سه ریازانی پاسه وانی پاشکوی
 سویا، پاشه ننگ، پاشدار
 الجنود الذین یحرسون مؤخره الجیش
 ~ *action* شهری پاشه ننگی سویای به زیو له گول
 دوزمن

معركة تشكك فيها مؤخره جیش منسحب مع العدر
2 rear /rɪə(r)/ *v*, *vi* ۱. به خوی نه کا، دایشه مزین،
 گه ووری نه کا، ناگاداری نه کا
 ۱. بریی، ینشی، ینشی، برعی
 ~ *poultry* په له وهر به خوی ده کا
 ~ *a family* خیزان په ووره ده نه کا ۲. (نهمه سپ) له سهر
 قاچی دواوهی نه ووستی ۳. به رزی نه کاته ووه، هملی نه بری
 (سهر) ۴. بنیاتی نه نی، دروستی نه کا (په بیکه ری یاده ووری)
 بریی دواچن برعی اسره ۲. (الحصان خاصه) یقف علی ساقیه
 الخلفیین ۳. یرفع، یعلی، ینصب (الرأس) ۴. (ل. ا) یقیم، ینشأ،
 ینی (نصباً تذکارياً)

reason /ri:zən/ *n* [C,U] ۱. هو، بیانو، هوکار
 ۱. سبب، میرر، داع
my ~ for saying so نه و هویمه بو وتی نه وه
 الداعی لقولی هذا
the ~ why I said so له ییناونه و هویمه دا نه ووم وت

السبب الذي من اجله قلت هذا
 به هوئی ۲. هووش، راستی
by ~ of سبب ۲. عقل، منطق
 نه وهی هووش قایل ده ین ی / *It stands to ~ that...*
 بریاری له سهرده دا
 انه لما یقبله / یقره العقل ان...
do anything in ~ نه وهی بگونجی و ماقول بیت
 نه یکات
 یعمل ما هو معقول
 ۱. به هوشمه ندی کار نه کا، به هوشمه ندی □ *vi, vt*
 هدلیده سه نگینی / به راستی ۲. به نیازی قایلگردن مشومر نه کا
 ۳. شتیک نه لیت وک هو / به لنگه / مشومر
 ۱. یتقل امرأ. یزن بالعقل / المنطق ۲. یجادل، یناقش بغرض
 الاقتناع یقول شیئاً کسب / حجة / جدال
 ۴. که سینک قایل نه کا به کردنی ~ *sb into doing sth*
 کاریک
 ۴. یقع شخصاً بعل شیء
 ۵. بیرواری ده گوری له کیشه به ک بو ~ *sth out*
 دوزینه وهی چاره سهر
 ۵. یقلب الفکر فی مسأله حتی یتضح له الحل

reasonable /ri:znəbl/ *adj* ۱. هوشمه ند، گونجاو،
 له بار، به جی، ماقول، هسکی، هسدار، زیرانه ۲. مام
 ناوه ندی، میان رهو
 ۱. عاقل، معقول، منطقی ۲. معتدل، متوسط، مقبول
 ~ *excuse* پوزشتی گونجاو
 عذر مقبول
 ~ *price* نرخ گونجاو
 سر معتدل

reasonably *adv* گونجاوانه، هوشمه ندانه / به شیوهی
 مام ناوه ندی
 بشكل معقول / معتدل
reassure /ri:ə'sʊə(r)/ *vt* دلنیا ده کا، ده چه سینتی،
 دلنیا نه کا، دله راوکی ناهیلیت، پشت راست دکشفه، گومان
 لاده بات
 یطمن، یزیل المخاوف او الشکوک

reassurance *n* [C,U] چه سپاندن، دلنیا بوون، همدان
 طمانه
 داشکاندن، که مکرده وه، نرخ

rebate /ri:beɪt/ *n* [C]

دائمشکین / باشقه دیت
 خصم، تنزیل السحر
1 rebel /rɪ'bel/ vi (-ll-) .۱ شورش ده کا (دژی میری)،
 یاخی ده بیت ۲. یاخی ده بین، هه لده گه ریته وه
 ۱. یشر (ضد الحكومة) ۲. یشرده، یصی
 نم ~
Such treatment would make anyone ~.
 جوړه مامه لانه خه لک هان نه دات بو یاخی بون
 ان مثل هذه المعاملة تدفع أى شخص الى التمرد
2 rebel /rɪ'bel/ n [C]
 یاخی، شورشگیز
 مترد، نازر
rebellion /rɪ'belɪən/ adj
 یاخی بوون، هه لنگه پانه وه،
 (به تايه تی دژی میری)
 عصیان، تمرد (خاصة ضد الحكومة)
rebellious /rɪ'belɪəs/ n [C,U]
 شورشگیز، هه لنگه پاره
 ثوری، مترد
a child with a ~ temper
 مندالی یاخی بوو
 طفل ذو نزعة متردة
rebound /rɪ'baʊnd/ vi
 به کار دانه وه ده گه ریته وه
 دواوه له پاش خودان به شتیکا
 یرتد بعد اصطدامه بشی.
 □ n
 کار دانه وه، هه گهرین
 إرتداد (لفظ فی عبارة: أثناء الارتداد)
 باشگه زیبونه وه (له کاتی باشگه زیبونه وه) *on the ~*
rebuff /rɪ'buːf/ n [C]
 به ره لستی / نه کردنی پشیاریک
 یا داوا یه ک بو یارمه تی و هاوړیبه تی، هه دان، هه گهرین
 صد / رفض عرض او طلب (للساقدة او المساعدة مثلا)
 □ vi
 هه گهریت، به ره لستی ده کات،
 یصد، یرفض
rebuild /rɪ'biːld/ vt (pt, pp -built /-bɪlt/)
 ناوایی نه کاته وه، دروستی نه کاته وه، ناگدکته
 یعید بناء، یبنی من جدید
rebuke /rɪ'bjʊːk/ vt
 هه ره شهی لیده کات، تی
 ده خوریت، زور گله یی لیده کات
 یعنف، یوبخ، یلوم بشده
 □ n [C]
 سه رزه نیشتی کردن، تیخوړین، لیحه بتاندن
 تعنیف، لوم، توبیخ
rebut /rɪ'buːt/ vt (-tt-)
 به درو ده خاته وه، هه ملی

به تاوانبارکردنیک یان بوختانیک ده سه لمینیت، باشقه دیتشه /
 باشقه دیت
 یدحض، یبث خطا (تهمة او ادعاء مثلا)
rebuttal n [C]
 به درو خسته وه، له گه راندنه، زفراندنه،
 مانده لکرن
 دحض، دفع (امام القضاء)
recalcitrant /rɪ'kælsɪtrənt/ adj
 شه مور، یاخی
 حرون، مترد
recall /rɪ'kɔːl/ vt
 ۱. بانگی ده کاته وه، ده بیاته وه، گازی
 دکشفه، ده سپه ینته وه ۲. بیرى ده که ریته وه ۳. (فرمانی یا
 بریاری) لانه بات
 ۱. یستدعی (سفیراً مثلا) ۲. یسترجم، یذکر ۳. یلی (امراً او
 قراراً)
 □ n [C]
 فرمانی ده رکردن له کار
 امر اقاله
beyond/past ~
 گه رانه وه ی مه حاله، ناوانتریت
 بگه ریتریت وه
 لایکن استرداد او استرجاعه
recant /rɪ'kænt/ vt, vi
 وازی لن دینن پاشگه ز بونه وه
 یا (پرو بیرو باوهر)
 یتخلی / یرتد عن (رأی او عقیده)
recantation /rɪ'kæntɪ'eɪʃn/ n [C,U]
 پاشگه زیبونه وه،
 وازه یتان له بیرو باوهر
 ارتداد، تخلی عن معتقد / مبدأ
recap /rɪ'kæp/ vt, vi, n = recapitulate, -tion
 کورتی، کورت دکت
recapitulate /rɪ'kæpɪ'tʃʊlət/ vt, vi
 ده یلته وه،
 چسوی پیاده خشینته وه له گه ل کورت کردنه وه ی خاله
 کرنه کان
 یعید مع تلخیص النقاط الهامة
recapitulation /rɪ'kæpɪ'tʃʊlə'teɪʃn/ n [C,U]
 گیزانه وه ی له گه ل کورت کردنه وه ی خاله گرنه کان
 إعادة مع تلخیص النقاط الهامة
recapture /rɪ'kæptʃə(r)/ vt
 ۱. دوباره تاوانبار
 ده ستگیر ده کاته وه
 ۱. یعید التیض علی (مجرم)
 ۲. نه گه ریته وه (به ختیارى روزانی ~ *past happiness*)

- ربردوو) المستقبل
۲. (مجاز) یسترع (سعادة أيام ماضية مثلا)
recast /ri:'ka:st/ *vt* دادریژتهوه، دارشسته، دادریژتهه /ri:'ka:st/ *vt*
 یعد تشکیل / ترتیب / صیافة
 رسته که دادریژتهوه
 ~ a sentence
 یعد صیافة جمله
۱. (وادهرده که وی (که) ده کشیتهوه،
recede /ri:'si:d/ *vi*
 ده گه ریتهوه بو دواوه، پاشفه دجت ۲. نرخی کمه ئه بیتهوه،
 دیار نامینیت، دگر نژت ۳. ده کشیته دواوه، خوی ئه شار یتهوه
 ۱. (یدرو وکانه) یرتد او یرتراج الی الوراء ۲. نقل قبته ۳.
 یرتراج، یخنی
۱. وه رگرتن، بیگه یشتی
recelpt /ri:'si:t/ *n* [C,U]
 شتیك، گه هشتهك
 ۱. تسل، استلام، تلق
 له کاتی ههوال وه رگرتندا ۲. (له)
on ~ of the news
 شیوگی کسو) بری ئه وه پاره یه ی وه رگراوه (له کاری
 بازار گاتیدا) ۳. پسه له ی وه رگرتن
 عند تلقی الأخبار ۲. (فی صیفة الجمع) مبلغ تم تسلمه (فی عمل
 تجاری) ۳. ایصال بالاستلام
 ۴. ریگه بهك بو چیش لیتان، بو
 = *recipe*
 به ده سته یانی ئه نجام یکی دیار یکراو
 ۴. وصفه طهی، وصفه حصول علی نتیجه معینه
 □ *vt*
 پسه له ی وه رگرتنی ده نوسنی
 یكب ایصال استلام
۱. یینی ده گا، وه ری ده گرتی
receive /ri:'si:v/ *vt, vi*
 قابل ده یینی
 ۱. یلقی، یسلم، تقبل
 سه رزه نشت / سزای
 ~ *insults/punishment*
 تووشده یینی ۲. پیشوازی میوانه کان نه کات
 یلقی الأمانات / العقاب ۲. یستقبل الضیوف
- راسته کی زانراوه، ناسراوه
received *adj*
 (أ.ق.) مسلم بصحته، متعارف علیه
 رای باو، بلاو
 الرأی الشائع
۱. که سیک شت و مه کی دزراو
receiver *n* [C]
 وه رده گرتی، پیگر، وه رگر، وه ری نه گرتیته وه ۲. بیستری
 ته له فون، پیشوازی یکر
 ۱. شخص یلقی (خاصة البضائع المسروقة) ۲. ساعه التلیفون.

- تازه داهاتوو، نوی، نوهانی،
recent /ri:'snt/ *adj*
 نیهانی، تازه، نوسر
 حدیث العهد، جدید
- له م دوا یه دا، به م زووانه، به ری ده مهك
recently *adv*
 حدینا، مؤخرأ
- ده فر، قاپ، فراخ، فهرا [C]
receptacle /ri:'septakl/ *n* [C]
 وعاء / اناء لحفظ الاشیاء
۱. برسگه، پیشوازی
reception /ri:'sepʃn/ *n* [C,U]
 کردن، وه رگرتن، بیگه یشتن
 ۱. استقبال، استلام، تلق
 نایا له ناوچه که ی
Is radio ~ good in your district?
 نیوه راد یو که باش وه ری ده گرتی؟
 هل الاستقبال الأذاعی جید فی منطقتکم؟
۲. ناههنگی ره سسی به هوی ژن هینان ~
a wedding
 ۳. تاییهت به پیشوازی
 ۲. حفل رسی، حفل استقبال بمناسبة الزفاف ۳. (نعتیه) خاص
 بالاستقبال
 نوسینگه ی پیشوازی له نو تیل
 ~ *desk in a hotel*
 مكب الاستقبال فی فندق
- فهرمان بهر، فهرمان بهری مینه ی
receptionist *n* [C]
 پیشوازی یکر
 موظف / موظفة الاستقبال
- ناماده به راویرو باوه ری
receptive /ri:'septiv/ *adj*
 نوی وه رگرتی
 علی استعداد التقبل الأراء او المعتقدات الجدیة
۱. ماوه ی وه ستانی کار (کاتی)
recess /ri:'ses/ *n* [C]
 پشو، نهوکاته ی که دادگا و په رله مان له کار ده وستن) ۲. تاق
 له ناو دیوار (بو رازاننده وه، په یکر) ۳. بو شای، قولای
 شتیك، ناخ، ناغیری، فالاتی، سستی، پحو
 ۱. فترة توقف العمل (الوقت الذی لا تستعد فیه المحکمة او
 البرلمان) ۲. تحریف فی العاطف (لوضع الزینات / التماثیل) ۳.
 جرف، القلب المظلم لشیء، اعماق، تسن
 له قولای نه شکوه ته که دا
 the ~ *es of a cave*
 أعماق کھف
- لو تکه ی چیا بهك
 a *mountain ~*
 تسن جبل
- سستی بازار گاتی،
recession /ri:'seʃn/ *n* [C,U]

گه‌رانه‌وه، په‌نگی پانابووری، پاشه‌کسه، (وه‌ستانی بازگان)، بی‌بازاری
تراجع، رکود تجاری

The recent ~ has caused much unemployment in industry.
په‌نگی نابووری هم دواي په بی‌کاری په‌کی
زوری له پشه‌سازی داخسته‌وه

تسبب الزکود الاتصادی الاخیر فی وجود بطلالة کثیرة فی الصناعة

recessive پاشفه‌چونی، سستی
صاغر

recipe /resəpi/ n [C] شپواری چیشته لپان، ره‌چه‌ته،
رپیاز بو به‌ده‌ست هینانی نه‌نجایمکی دپاری کراو
وصفه طهی، وصفه للحصول علی نتیجه معینه

recipient /rɪ'sɪpiənt/ n [C] وه‌رگر، که‌سینک شینک
وه‌ربگری

مستقل، شخص یتلقى شیئا

reciprocal /rɪ'sɪprəkəl/ adj نالوگورکراو، پینک
گوهوری، به‌ردیلی
متبادل، تبادلی

یارمه‌تی / دپاری /
خوشه‌ویستی، به‌نال و گوری هه‌ق به هه‌ق
مساعدة / هدایا / محبة متبادلة

reciprocate /rɪ'sɪprəkeɪt/ v₁, v₂ نالوگورنه‌کا، له
ناخاوتن، لیدوان، پینک دگوهورت ۲. پاداشتی نه‌داته‌وه ۳.

(نامیز) دیت و ده‌چی پاش و پینش نه‌کا
۱. یتبادل، برد (المجاملة) بالمثل ۲. بعلی فی مقابل ۳. (الآلات)

۱. یتردد، یتحرک للامام والخلف
recital /rɪ'saɪtəl/ n [C] ۱. رومان، چپروک، سرگوزشته
گیرانه‌وه

۱. رواية، قصة، سرد

the recital of his complaints گیرانه‌وه‌ی
سکالاکه‌ی، ۲. ناهه‌نگی موسیقاه‌تیک بیان هه‌لپزاردی
کاری په‌ک موسیقاه‌زن

سرد شکواه ۲. حفل موسیقی لعازف واحد او مختارات من
اعمال موسیقار واحد

recitation /resɪ'teɪʃn/ n [C,U] خویندنه‌وه به
ده‌نگه‌وه، گیرانه‌وه

ترتیل، سرد، شیء یرتل

۱. ده‌خویندنه‌وه، له‌به‌ر ده‌پلته‌وه
recte /rɪ'saɪt/ v₁, v₂
۲. نه‌گیرنه‌وه، نه‌یزمیری، (راستی په‌کان بیان
ناوه‌کان)

۱. یرتل، یتلومن الذاکرة (قصيدة مثلا) ۲. یرسد، یردد (حقائق
او اسماؤمثلا)

reckless /reklɪs/ adj چاوسور، سفکسه‌ر، قه‌شمره،
که‌مته‌رخه‌م، بیباک
مشهور، ارعن، طائش

خه‌رج کردنی بی سهر و به‌ره /
~ spending/driver
شوفتیرینکی سهرچل (سهرکه‌ش)
إنفاق طائش / سائق متهور

reckon /rekn/ v₁, v₂ ۱. ده‌زمیرت، ده‌زمیرت
۱. یحسب (کمیه، عدد، قیمة، تکلفة... الخ) یعد

کوی نه‌کاته‌وه، نه‌پخاته‌وه سهری
~ up
یجمع، یضیف

نه‌بگریته‌وه، حسابی بو نه‌کا
~ in
یشمل، یأخذ فی الحساب

۲. پاک به‌پاک نه‌کا، دپخاته‌وه حسابی خو‌به‌وه
~ with

۳. وای دانه‌نی / وای ده‌پینی، نه‌گه‌ری بو دانه‌نی، پروای وایه
۲. یصنی حساباً مع، یأخذ فی حساب ۳. یعتبر، یری، یفترض

۴. پشتی پین نه‌به‌سستی
~ on/upon
۴. یتمد علی، یتکلل علی

reckoning n [C] پسونله‌ی خه‌رجی نوتیل بیان
چیشته‌خانه

فاتورة (فی فندق او مطعم مثلا)

روژی لپرسینه‌وه به‌تایه‌تی بو کاره
a day of ~
هه‌له‌کان

یوم الحساب (خاصة بالنسبة للاخطاء)

له‌بوچونیدا هه‌له‌ده‌کات / له
out in one's ~
ژماردنه‌کانیدا

یخطیء، فی توقعاته / حساباته

۱. زه‌وی چاک ده‌کاته‌وه،
reclaim /rɪ'kleɪm/ v₁
ده‌گیرنه‌وه ۲. داوای گه‌پرانه‌وه‌ی شینک نه‌کات ۳. چاکسی
نه‌کاته‌وه، پته‌وی نه‌کا

۱. یصلح (أرضاً) ۲. یطالب باسترداد شیء ۳. یصلح، یقوم

چاککردنه‌وه،
reclamation /ˌreklə'meɪʃn/ n [U]
چاککردن، که‌هیکرن

استصلاح، مطالبة باسترداد، إصلاح

recline /rɪ'klaɪn/ vt, vi شانی داده‌دا، رانه کیشی، پال
نه که‌وی، ده‌چه‌مینته‌وه، ده‌چه‌مینته‌وه
یتکی، یضطجع، یحنی، یحنی

recluse /rɪ'klu:s/ n [C] که‌سینک ته‌نیایی و
جیابونه‌وه له‌جهان به‌باشتر بزانتیت
شخص یفضل الوحدة والاتزال عن العالم

recognition /rɛkəg'nɪʃn/ n [U] جیاگردنه‌وه،
ناسینه‌وه، ناسکرن، بریاردان، ناگه‌هی، خه‌ملا‌دن، دان بیانان
تمیز، تعرف، اقرار، اعتراف، تقدیر

recognize /rɛkəgnaɪz/ vt ۱. دهمیناسینه‌وه (که‌سینک)
یان شتیک نه‌ناسی / ناسی دکت
۱. یتعرف علی (شخص او شیء) یمیز

I ~ that tune. نه‌توانم نه‌و ناوازه بناسمه‌وه، جیای
بکه‌مه‌وه ۲. بریار نه‌دا، دانی پیا نه‌نی، پئی لی نه‌نی
استطیع ان امیز تلك البغمة ۲. یقر. یحرف ب

refuse to ~ a new government ناپه‌وی دان به
حوکمه‌تی نویدا بئی ۳. نه‌زانی، مه‌زه‌ندی نه‌کا
یرفض الاعتراف بحكومة جديدة ۳. یدرک، یقدر

~ that one is not qualifiea for a post هه‌ست
نه‌کا له‌توانیدا نییه بو پستی دیار یگراو
یدرک انه غیر مؤهل لوظيفة معينة

~ the danger of an tundertaking هه‌ست به
مه‌ترسی کارینکی تابه‌ت نه‌کا
یدرک خطر عملیه معينة

His long years of service have been ~ d. خزمه‌ته
دورودریزه‌که‌ی جینگای پیزانین بوو
کانت خدمته الطويلة موضع التقدير

recoil /rɪ'kɔɪl/ vi ۱. ده‌سه‌له‌مینته‌وه، ده‌گه‌ریته‌دواوه
(وه‌ک له‌ترسا) ۲. (تفه‌نگ) نه‌گه‌ریته‌دواوه له‌کاتی ته‌قه‌دا
۱. (تراجم (من الخوف مثلا) ۲. (البنادق) تردد عند الانطلاق

□ n گه‌رانه‌وه، پاشفه‌چوون
تراجم، ارتداد

recollect /rɛkə'lekt/ vt, vi بیرى ده‌که‌ویته‌وه،
بیردکت
یتذکر، یتذکر

recollection /rɛkə'lektʃn/ n [C,U] یاده‌وه‌ری،
یادگار، بیرکردن
ذکری، ذاکرة، تذکر

۱. په‌سه‌ندی ده‌کات، **recommend** /rɛkə'mɛnd/ vt
رایده‌سپیری (به‌وه‌ی که بو شتیک ده‌شیت) ۲. شاموزگاری
نه‌کا/ کار رانه‌سپیری

۱. یجیذ، یتنی علی (شخص او شیء) (علی انه صالح لفرض ما)
۲. ینصح / یوصی ب
شاموزگاریت: *I ~ you to do what your doctor says.*

نه‌کدم به‌گویی ناماژه‌ی پزیشکه‌که‌ت بکه‌ی
انصحک ان تفعل ما یشیر به‌طبیح
۳. (سيفاته‌کان) *His bad conduct does not ~ him.*

په‌سه‌ندی ده‌کا، ره‌وشته‌خرابه‌که‌ی سودی پیناگه‌به‌نی
۳. (الصفات) بزکی: ان سلوکه‌السئ لا یزکیه

recommendation /rɛkə'mɛndə'tʃn/ n [U]
رپاساره‌ه، پشتگیری، په‌سه‌ند، یاداشت یدان
توصیه، تزکیه

۱. خه‌لات **recompense** /rɛkəmpens/ vt
وه‌ره‌نگری، قه‌ره‌بوو ده‌کری، سزاده‌دری
۱. یکانی، یعرض، یعاقب، یجازی

قه‌ره‌بوی گرفته‌کانی ده‌داته‌وه *~ sb for his trouble*
یعرضه‌عا لاقاه من متاعب
□ n [C,U] خه‌لات، قه‌ره‌بوو
مکافأة، تعریض

۱. ریکیان ده‌خات، ناشت **reconcile** /rɛkənsaɪl/ vt
ده‌کاته‌وه، دوو تا‌کوک ریکده‌خاته‌وه ۲. بیرورا جیاوازه‌کان
رپک نه‌خات

۱. یوفق / یصلح بین متخاصین ۲. یوفق بین آراء مختلفة
قه‌سی که‌سینک و *~ what sb says with the facts*
رأسته‌کان رپک نه‌خات
یوفق بین ما یقوله شخص والحقائق

۳. خوی راده‌هینن بو وه‌رگرتی *~ oneself to sth*
شتیک
۳. یروض نفسه علی قبول شیء

reconciliation /rɛkənsaɪlɪ'ʃn/ n [C,U]
رپکخسته‌وه، رپکه‌وتن، چاککردن، ته‌ختکردن
توفیق، صلح، تسریه

له‌چاک کردن و رپکخستندا *bring about a ~*
سه‌ره‌ته‌که‌وی
ینجیح فی ایجاد تسریه

تازه‌ی ده‌کاته‌وه، چاک **recondition** /rɪ:kən'dɪʃn/ vt

دکته، چاکي ده کاتهوه، چاک دکته
 یصلح، یجدد، یرقم
reconnaissance /rɪˈkɒnɪsəns/ n [C,U] پشکین،
 دوزینهوه، تیره لانی
 استکشاف، استطلاع
reconnoltre /rekoˈnɪsɪns/ n [C,U] ده پشکینت،
 تیره لانی دکت
 یستطلع، یستکشف
reconstruct /riːkɒnˈstrʌkt/ vt ناقادکته، ناوهدانی
 ده کاتهوه
 بنشیء من جدید، یعید بنا
 خانووه ویرانه کان چاک
 ~ damaged buildings نه کاتهوه
 یعید بناء ابنیه مهده
 بنه ماکانی تاوان کوده کاتهوه له (میانه)
 لیکولینهوه (دا)
 یجمع عناصر جریمة (ثناء التحقیق)
1 record /rɪˈkɔ:d/ vt ۱. تومارده کات ۲. پاریزگاری
 نه کات وهک تومارگه (به نوسین، وینه، دهنگ) تومار نه کات
 ۳. (نامیره کان) تومارده کن / ژماره ی دیاری کراو نیشان
 ده دن
 ۱. یسجل، یسدون ۲. یحفظ کسجل (بالکاتبه) / بالصور /
 بالصوت، یسجل ۳. (الآلات) یسجل / یبین رقماً معیناً
 نهو ~ ? *What temperature does the thermometer*
 پله به ی گهرمی پیوه که توماری کردووه چهنده؟
 ماهی الدرجه اتی سجلها مقیاس الحرارة؟
2 record /reko:d/ n [C,U] ۱. ده فتر، تومارگه (بو)
 راستیه کان / رووداوه کان
 ۱. سجل (للحقاتق، الاحداث)
 به قهوان، تومارگری
 ~ on
 سجل
 بو بلاوکر دنهوه نی به ۲. تومارگه / به رواکه
 ~ off the
 راستیه کانی تیدایت
 لیس للنشر ۲. سجل / تاریخ بحوی الحقاتق
 کارگی فروکه وانی ~ *an airline with a bad*
 خاوهن تومارگی خراب (به هوی زوری رووداوه کانهوه) ۳.
 لولهک (تومارگی موسیقا)، قسه وان ۴. پله ی پیوانه ی و
 به تاییه تی وهرزش)

شرکت طیران ذات سجل سیء (أی بسبب کثرة الحوادث) ۳.
 إسطوانة (سجل علیها موسیقی مثلاً) ۴. رقم قیاسی (خاصة فی
 الرياضة)
 پله ی پیوانه ی ده شکینتی ۵. پیوانه یی
 یحطم الرقم القیاسی ۵. (نعنیة) قیاسی
 ریژه ی به رووومی برنجی زور
 a ~ rice crop (به رزترین به رههم)
 محصل ارز قیاسی (أی أعلى محصل)
record-breaking adj شکینتری ژماره ی
 پیوانه یی، ره نوسه که ییفانی ده شکینتی
 محطم للارقام القیاسیة
record-player n [C] تومارگر، تومارکار، تومار،
 پیوهک
 جهاز لتشغيل الاسطوانات
 ۱. دادوهر ۲. تومارگر، **recorder** /rɪˈkɔ:də(r)/ n [C]
 نامیری تومارکردن ۳. نامیری موسیقا وهک نای، جوزله
 ۱. قاض ۲. مسجل، جهاز تسجيل ۳. آله موسیقیه تشبه النای
recording /rɪˈkɔ:dɪŋ/ n [C] تومارکردن، شتیکی
 تومار کراو له سر کاسیت
 تسجيل، شیء مسجل (علی شریط الاسطوانة)
 They bought the latest recording of Beethoven's
 تازه ترین وو نوئیرین تومارکراوی
 Third Symphony.
 سیمفونی سیهمی بیتوفن یان کری
 لقد اشتروا أحدث تسجيلات السیمفونیة الثالثة لیبتهوفن
 ده گیرینهوه، هه دگیر تفه
recount /rɪˈkaʊnt/ vt
 یروی، یقص، یسرد
 ده ژمیرینهوه، هه ژمار تفه
re-count /riːˈkaʊnt/ vt
 یحسب، یعد ثانیة
 □ n [C]
 دووباره کردنهوه، ژماردن
 إعادة، حساب / عد
 ده یگه ریینهوه، هه دگیر تیفه، **recoup** /rɪˈku:p/ vt
 تومار دکت، دادشکینت، قهر بوی ده کات
 یستعید، یسرد، یعرض
 په ناده بانه بهر، بو
recourse /rɪˈkɔ:s/ n [U]
 یارمه تیدانی، هانا بردن، ده ست هافین
 یلجا إلی طلباً للمساعدة
 ۱. چاک ده کاتهوه، **1 recover** /rɪˈkʌvə(r)/ vt, vi
 به ردیل دکت، سرخو هه هاتفه ۲. چاک ده پیتهوه

۱. یسرد، یستید، یسترع ۲. یثنی
 ۳. دیتیه سه رخویی
 ~ oneself ۳. یستید هدوه

recovery *n* [U] فهاتن، چاک بوونهوه، ساخ بوونهوه، ساریزبوونهوه استرداد، شفاء

re-cover /ri:'kʌvə(r)/ *vt* سه ره له نوی سهری داده پووشی، سهری نه گری، رۆنۆدکت یجمل (لشیه) غطاء، جدیداً

recreation /rekri:'eiʃn/ *n* [C,U] رپاوردن، له سهین، فهساندن، حه وانه وه دلخوشی تسلیه، استجمام، ترویج، وسیله تسلیه او ترویج عن النفس

recrimination /ri,kri:m'i:neiʃn/ *n* [C,U] شه ره ده می، تاوانبارکردنی په کتری رد علی اتهام باتهام مضاد

recruit /ri:'kru:t/ *n* [C] نه نداسی نوی جفانه کنی، سه رپازی نوی، هاری کاری عضو جدید، مجند حدیث

□ *vt, vi* سه رپاز ده گری، ده یئیری، نۆدکت، قایم دکت یجند بطرح

rectangle /rektæŋgl/ *n* [C] لاکیشه مستطیل

rectangular /rektæŋgjʊlə(r)/ *adj* شیوه لاکیشه، ههف ستونی مستطیل الشکل

rectify /rektɪfaɪ/ *vt* (*pt, pp* -fied) هه له راست ده کاته وه، چاره سه ریده کات، دوباره یده کاته وه (بو پاکۆکردنه وه) بصح (الخطأ)، بعالج، یکرر (التفتية)

rectification /rektɪfɪ'keɪʃn/ *n* [C,U] بژارکردن، راست کردنه وه، چاره کردن، چاک کردن تصحیح، معالجه، تکریر

rectitude /rektɪtju:d/ *n* [U] راستکردنه وه، راستی یا بریاری، پاکتی، پاکیه تی استقامه، نزاهه

rector /rekto(r)/ *n* [C] ۱. کلیسه (قه شه)، ریه، (هراورد به که *vicar*) ۲. سه رۆکی زانکۆ، واگری کولیز ۱. (الکلیسة الانجلیکانية) کاهن، قیس (قارن *vicar*) ۲.

رئیس جامعه، عید کلیه
 مالی قه شه
rectory *n* (*pl* -ries)

بیت القیس او کاهن الابریه
 له تۆزکاری (ریکه)،
rectum /rektəm/ *n* [C] تر تروک، ریفی یاراست، رپنۆله نه ستوره (فی الشریح) المستقیم

(مروّف) پالکەوتوو،
recumbent /ri'kʌmbənt/ *adj* پالدارو، راکشاو، شان دهره وه (الشخص) مستلق، مضطجع، متکیه

چاک ده یته وه،
recuperate /ri'ku:pəreɪt/ *vt, vi* هه دته رست یتهانی، یسرد صحته

سه ره ههاتن،
recuperation /ri,ku:pə'reɪʃn/ *n* [U] ساخ یون، به ره و چاکبوته وه نقاهه، استرداد الصحة

دوباره ده یته وه، سه ره له نوی
recur /ri:'ka:(r)/ *vi* (-IT-) رووده داته وه یترکر، یحدث او یعود من جدید

گه رانه وه،
recurrence /ri'kærəns/ *n* [C,U] سه ره له داته وه چه ند جار یون، دوباره بوون، فه گهرین، دوباره

عوده، تکرار
recurrent *adj* چه ند جار بوو، فه گهرینی متواتر، متکرر

سور
red /red/ *adj* (-der, -dest) أحمر

R~ Crescent مانگی سور الهلال الاحمر

R~ Cross خاچی سور الصلیب الاحمر

~ tape کاری رۆئینی میری (مجاز) الروتین الحکومی

see ~ هه له چه، تۆره نه یی یه تاج، یتهب غضباً

تایهت / شاه یه نی میوانه گه وره کانه
red carpet *n* خاص / لاتی بکار الزوار

به تاوانه که وه نه گهری
red-handed *adj* متلبساً بخطأ أو بحریمة

redhead *n* [C] قز سورا، پرچ سورا
شخص احمر الشعر

red-letter day *n* روزی یکی دیار، له بیر ناچیتیه وه
یوم مشهور، لایسی

redskin *n* [C] هندی سور
(أ.ق) هندی احمر

redde /redn/ *vt, vi* سورته بیت، سورته بیتیه وه (دهم
و چاو) / له شهر ما
بحر، بحر (وجهه خجلا)

redeem /ri:di:m/ *vt* ۱. ده بیگه رینتیه وه، ده بیگه رینتیه وه
۱. یستره، یستره
~ *a pawned watch* گرو له سر کاتز میره کی نه کاتیه وه
(وهی نه گریته وه)، رزگاری نه کا، نابروی نه پاریزی
بنک رهن ساعته، بنفذ سخته
۲. په پمانیک نه پاته سره، به لین
~ *one's honour* جی به جی ده کات
۲. یبیز و عدا، یفی بما تمهد به
~ *a slave* ۳. دپلیک رزگار نه کات
۳. بحر، بطلق: یقت عبدا
~ *a prisoner* به ندیک به رده دات (گاور) خوبی
له گونا به پاک نه کاتیه وه
یطلق سراح سجن (المسیح) یخلص من الخطیة

۴. هاوسه نگی نه کات، قهره بوی
his ~ ing feature ده کات
۴. یعوض، یوازن: العسنة الوحيدة فی شخصیه

the Redeemer *n* رزگار کهر (عیسا) پیغه بهر،
قوریان کهر، دلنوز
یسوع المسیح، المخلص

redemption /ri'demp/n/ *n* [U] رزگار کردن،
قوریانی دان، پاک بوونه وه له گونا
افتداء، تحریر، تخلص (من الاتم)

past ~ دهست لیژوراو، ناله بار، چاککردنی نه ستمه
میتوس منه غیر قابل للاصلاح

redo /ri:'du:/ *vt* (*pt* -did /-'did/, *pp* -done /-'dʌn/) ده پکاته وه، دکشفه
یعد عمل شی.

redolent /redələnt/ *adj* بون خوش، یبهن خواهش
یتم عن، یفوح به، موح به

redouble /ri'dʌbl/ *vt, vi* دوو جاره ی نه کا، دوو جار
دکشفه، له خوه ددته

redress /ri'dres/ *vt* یضاعف، بقوی، یضاعف
۱. هه له راست ده کاتیه وه،
ده بزیریت، چاکدکت، به ردیل دکت، قهره بوو کردن
۱. یصح (خطا)، یصلح، یقوم، یعوض، یصف
۲. هاوسه نگی نه کا، چاره سوری نه کا،
~ *the balance* سه قامگیری نه کا
۲. یوازن، یصح الاوضاع
بژاردن، له بری دانان، قهره بوو
□ *n* [U] تعویض، تقویم

reduce /ri'dju:s/ *vt, vi* ۱. کورتی نه کاتیه وه، بچوکی
ده کاتیه وه، که می ده کاتیه وه
۱. یقتص، یصرف، یقلل
~ *one's expenses* که می نه کاتیه وه، دهست پیوه
ده گری
یقلل / یقتصد فی نفقاته
۲. نه پکاته وه، نه یگوری، نه یگه رینتیه وه
~ *to* ۲. یعد، یحول، یرجع
یاسا
~ *a class of noisy children to order* ده گه رینتیه وه ناو ریزی قوتایی به گیره شیوینه کان
یعد النظام الی صف من التلاميذ المشاغبین
~ *pounds to pence* جته به کان نه گوریته وه به پنس
یحول الجنیهات الی بنسات

reduction /ri'dʌk/n/ *n* [C,U] ۱. که مکردنه وه،
داشکاندن
۱. خصم، تخفیف
شیک به نرخی داشکینراو ده فروشن
~ *sell sth at a ~* ۲. وینه یان نه خشی بچوکراوه
بیع شیئا بسر مخفض ۲. نسخه مصغرة لصورة او خريطة

redundancy /ri'dʌndənsi/ *n* [C,U] زوری (زیاد له
پیوستی) زه حقی، زیده یی
فضل، زیاده (عن الحاجة).

redundant /ri'dʌndənt/ *adj* زور، به تال، یبیش
زورتر له پیوست، فره
فائض، زائد (عن الحاجة)
~ *labour* کر بکاری زیاده، ناپیوست
عسالة زائدة

- reed** /ri:d/ n [C] ۱. قامیش، زەل، پیکه
۱. قصب، بوس
a roof thatched with ~ (s) بانی به قامیش
دروستگراو
سطح مستوف بالقصب
- a broken ~* ۲. (شتیک یا که سیک) لاوازیشتی بی
نەبەستری ۳. (موسیکا) ناخیری فویاکەر
۲. (شیء او شخص) لا یعتد علیه، وا، ضعیف ۳. (موسیقی)
آلة نفع، قصبه، مزمار
- reedy** adj دەنگی تیزو بەرز
(الصوت) حاد و رفیع
- reef** /ri:f/ n [C] بەشی قەد کراوی چارۆکه
جزء بطری من الشراع، ثنية الشراع
□ vt قەدی ئەکا، ئەپینچیتەوه
یشی او یطوی الشراع
- reef-knot** n [C] گری یا باره کی، گری بەک ناوۆزی،
هیلی دەریایی
عقدة شراعية
- reef** /ri:f/ n [C] ۱. کۆسی مه ترسی ناو دەریا، سرتا
که فری ئالی، کلتو بەردینه کانی ناو دەریا
شعاب صخرية (فی البحر)
- reek** /ri:k/ n [U] بۆگەن، بۆنی تیز و ناخۆش، دوکیل،
تەموژ
رائحة قوية او نتنة
□ vi بۆنی لی دیت، دوکیل دکت
یصدەر رائحة کریهه
- reel** /ri:l/ n [C] خلوکه، هه لپنچه
بکرة، لفيفة
□ vt ۱. (بەکره، خلیکه) دەپینچی
۱. یلف علی بکرة
چیرۆکیک بە خیری او بهناسانی
~ off (a story) دەگێریتەوه ۲. له روشتندا لهنجە ئەکا
یروی (قصة) بسرعة وسهولة ۲. یترن (فی مشتە)، یشایل
۳. گێژتەبی، سەری *The street ~ ed before my eyes.*
نەسورپی، شت له بەرچاویا ئەسورپی
۳. یصاب بدوار، یدور (الشیء) ییدو کما لوکان یدور
His mind ~, d when he heard the news.
۴. ئەشلەژی، بی نی ناخۆش ئەبن

۴. یضطرب، یصق
reel /ri:l/ n [C] ۱. (موسیکا) سەمای ئەسکه تله ندی
(موسیقی) رقصة اسکندرية
refectory /ri'fektəri/ n [C] (pl -ries) هۆلی نان
خواردن (له که نیسه یان کۆلیج)
قاعة الطعام (فی دیر او کلیه)
- refer** /ri'fɜ:(r)/ vt, vi (-rr-) ۱. هەواله ی ئەکا، ئەپیری
بۆ، نیشان دکت
۱. یحیل الی
~ *a dispute to the United Nations* ناکۆکیه
هەواله ئەکا بۆ نەتوه به یگەر توه کان بۆ چاره سەرکردن
یحیل نزاعا الی الامم المتحدة (اللبت فیه)
~ *sb to the manager* (که سیک) ناراستی به ریوه بهر
ده کا بۆ لیکۆلینه وه ی کیشه کی ۲. ئەگەریتەوه بۆ (داوای
زانباری)
یحیل شخصاً للمدير (للتظرف فی امره) ۲. یرجع الی (طلباً
للمعلومات):
~ *to one's notes/a dictionary* ئەگەریتەوه سەر
یاده وه ری به کانی / فەرهنگ
یرجع الی مذکراته / المعجم
۳. ناماژی بۆ ده کا، تۆم *I was not ~ ring to you.*
مه به ست نه بوو
۳. بشیر الی: لم اکن اعینک
~ *to* ۴. (دهسته واژه) په یوه ندی به
۴. (العبارة) تتصل او تتلقب
- referee** /refa'ri:/ n [C] ۱. دادوهر (له کیشه دا)
۲. ناویزیوانی (باری و پشیرکن)
۱. حکم (فی قضیه) ۲. حکم (فی مباراة ریاضیه)
□ vt, vi ناویزی ده کا / ناویزیوان
یحکم، یفصل (فی نزاع او قضیه)
- reference** /refrəns/ n [C,U] ۱. سەرچاوه، نیشاندان،
ژیدەرکردن، نیشان
۱. مرجع
~ *a book* سەرچاوه ی زانستی وهک (فەرهنگ)
مرجع علمی (کالمعجم مثلاً)
~ *a library* کتبخانه یا ژیدەر ۲. بەلگه نامه، زیر، ناخر،
ئەو که سەبی زانباری لێ وەر ده گیری، پروانامه ۳. پشت
بهستن، ناردن

- مکتبه مرجعیه ۲. سند، شخص يرجع اليه لاستقاء المعلومات،
شهادة ۳. اسناد، إحالة:
- a cross- ~** ناماژه بو شویئیکی تری هه مان کتیب
إشارة الى مكان آخر في نفس الكتاب
- in/with ~ to** نشان ب، سه باره ت به وه
بشان او بخصوص کذا
- without ~ to** به چاو پوئشی له وه، بین گه پانه وه
بوسه ری
- بصرف النظر عن، بدون الرجوع الى
- referendum** /rɛfərəndəm/ n [C] (pl ~s; -da)
راپرسی، پراوه رگرتن، گه پانه وه بو لای گه ل پرس کردن به
گه ل
- استفتاء عام، الرجوع الى الشعب
- refill** /ri:fi:l/ vt n
پریده کاته وه، تزی دکته
بملاً ثانية، عبوة جديدة
- refine** /ri'faɪn/ vt, vi
۱. پوخته هی ده کا، ده بیالیوی
۲. سزادکته، بزی دکت
۱. یئقی، بکری، یصی ۲. یهذب
~ d speech/tastes/manners
ناخافتن، تام و چیز،
ره وشت، رینک و پینک
حدیث / ذوق / اخلاق مهذبه
- refinement** /ri'faɪnmənt/ n [C,U]
۱. پوخته کردن، پالوتن ۲. ره وشتی چاک فیر کردن، پالاندن،
بزیئکرن
۱. تنقیه، تکریر، تصفیة ۲. تهذیب، رقة، دمانة
۳. ووردییی ته واو، زیره کی، هونه ری
له درنده بییدا
۳. دقة بالفقه، تفنن: تفنن فی القسوة
~ s of meaning
وردییی له مانادا
دقة فی إداء المعنی
- refinery** /ri'faɪnəri/ n [C]
پالوگه، کارگه ی پالوتن
مصفاة، معمل تکریر
a sugar ~
کارگه ی پالوتنی شه کر
معمل تکریر السكر
- refit** /ri:'fi:t/ vt, vi (-tt-)
چاکدکت، تودکت،
نوی ده کاته وه، (پاپور) بو گه شتیکی نوی
بصلح، بجدد (سفینه)، (السفينة) تعد او تجهز لرحلة جديدة
□ /ri:'fi:t/ vt
بو ناماده کردن / ناماده کردن / نویکرنده وه

- تجهیز، إعداد، تجدید
- reflate** /ri:'fleɪt/ vt
باری ئاپوری ده گه ریته وه بو
ذوخی جارانی، درالی زه حذف دکت
بعید الوضع الاقتصادي الى حالته السابقة
- reflation** /ri:'fleɪfən/ n [U]
زیاد برونه وه ی ترخی باره
بو ترخی جاران، پاره زه حذف کردن
زیادة قيمة العملة بعد تخفيضها، إعادة الاقتصاد الى سابق حالته
۱. (روو) په رچی ده کاته وه،
پینچه وانهی نه کاته وه، (پرووناکی، گه رما، دهنگ)، (ئاوینه)،
وینه پینچه وانده ده کاته وه ۲. دهرده که وئی، دهری ده پیری ۳.
(کردار - نه نجام) دهستی نه که ویت، زورته یی
۱. (السطح) بعمکس (الضوء، الحرارة، الصوت)، (المرأة)
تعکس صررة ل ۲. بظهر، بیین، بعبء عن ۳. (الانفعال، النتائج)
تکسب، تضیی
۴. رسوا ی نه کات
~ upon
۴. بشین، یسه الی
- نهم جو ره
Such behaviour ~ s upon his honesty.
ره فتاره له ریزی که م ده کاته وه، رسوا ی نه کا ۵. به وردی
بیر نه کاته وه، هیوانه خوازی
ان هذا التصرف یسه الی / بظعن فی نزاهت ۵. بفسکر ملیاً.
یتأمل
- reflection-reflexion** /ri'fleksən/ n [C,U]
۱. شکساندنه وه، سه رچکرنده وه، ره ننگدان سه رنج،
هه لگه رانه وه
۱. انعکاس، شی، او صررة منعکة
۲. له بیرکردنه وه دانوقمبوه
lost in ~
۲. تفکیر: غارق فی التفکیر
۲. دوا ی بیرکردنه ویه کی ورد، دوا ی هیوربونه وه ~ on
۳. بیروکه به ک یان تیینه ک له نه نجامی بیرکردنه وه
بعد التفکیر ملیاً. بعد التروی ۳. فکرة او ملاحظة ناشئة عن
التفکیر
۴. ئاپروچوون، رسوا، سه ر شو ری
cast a ~ upon sb.
۴. عار، شین، غزی
- که سیتیکی تییندار، له به پندار رامانی،
زور رامینی، فره هیواو بیرقول، بیر تیژ
تأملی، (الشخص) کبیر التفکیر والتأمل
په رچا وینه، په رچکەر
reflector n [C]
عاکس

reflex /riːfleks/ *adj ~ action* پەرچە کردار، کاری
 پینچوانه (نویست)
 فعل منعکس (لا آرادی)
 □ *n* [C] کاردانه و هه کی پینچوانه ی خوڤنه ویست،
 وینه یی، (خوڤنه ویستی) چه مین
 رد نعل منعکس (لا آرادی)
reflexion *n* پروانه (reflection)
 انظر (reflection)
reflexive /riːfleksiv/ *n* [C], *adj* پەرچ کردنه وه،
 پەرچاوه، فه به یی، پینچوانه یی: ناوه لفرمان بفرمانی
 که ته واکره که ی هه مان بکه ریبت
 انعکاسی: صفة لفعل مغفوله هر نفس فاعله
 فرمانی پەرپەرچ، پینچوانه یی، فه به یی وهک: ~ *verb*
 فعل انعکاسی مثل:
He cut himself. خوڤی بریندار کرد
 جرح نفسه
a ~ pronoun راناوی خوڤه تی راناڤی فه به یی
 (هه میسه *self* له گه له)
 ضمیر منعکس (یقترن دو ماب *self*)
¹**reform** /riːfɔ:m/ *vt, vi* چاککی ده کاته وه،
 سازی ده کات، باشی ده کات
 یصلح، یقوم، یحسن
 ~ *the world/a sinner/ one's character* چاک
 نه کا، گونا ه بار، یاسو جدار چاک نه کات، توانایی به هیز نه کا
 یصلح العالم / خاطناً / یقوم شخصیت
 □ *n* [C,U] چاکسازی، ره وشت فیرکردن
 إصلاح، تهذیب، تقویم
 □ *n* (کۆن) چاکسازخانه ی نه وچه وانان
 (قدیماً) إصلاحیه احدات
reformer *n* [C] چاکساز، چاککار
 مصلح
²**reform** /riːfɔ:m/ *vt, vi* چاککی نه کا، سازی نه کا،
 دروستی نه کاته وه
 یعید تشکیل
reformation /riːfɔːmeɪʃn/ *n* [C,U] چاک کردن
 (کومه لایه تی یا تاینی)
 إصلاح (اجتماعی او دینی)
reformatory /riːfɔːmətri/ *n* [C] (*pl -ries*)

چاککردن، چاکگه، چاکازی
 إصلاحی
refract /riːfrækt/ *vt* (تیشک) ده شکینه وه
 یبکر (الاشعة)
Light is ~ ed when it enters a prism.
 روناکی ده شکینه وه که به چیت به ناو پوازکو
 یبکر الضوء عند دخول الموشور / المنشور
refraction /riːfrækʃn/ *n* [U] شکانه وه ی روناکی،
 تیشک
 أنسکار الضوء
refractory /riːfræktəri/ *adj* رکدار، ناقابل،
 به ره ه لستکار، (بو تموانه وه) (نه خوڤی) به ده رمان و
 چاره سه رکردن چاک ناینه وه
 عنید، منیع، مقاوم (الصهر مثلا)، (المرض) لایستجیب للعلاج
¹**refrain** /riːfreɪn/ *vi* ناقابل ده بی، خوڤی ده پاریزی،
 خوڤی دوور ده گریت (له کردنی کاریک)
 یبتع، یحجم، یسک (عن عمل شیء)
²**refrain** /riːfreɪn/ *n* [C] کۆپله به ک، ده سه وازه به ک
 که به ریک و پینکی دووباره بوینه وه له هونراوه به ک یان
 گورانیه کدا
 اللازمة، عبارة متكررة بانتظام فی قصیده او أغنية: القرار
refresh /riːfrɛʃ/ *vt* ۱. ده بوژینه وه، نوی نه یینه وه، هین
 دکت، یبردکت
 ۱. ینیش، یجدد
 ۲. به گه رانه وه بو یاده وه به کانی
 □ *one's memory* بیر ی ده که وینه وه / له گه ش دکت
 ۲. (یرجع الی مذكراته مثلا) ینعش ذاكرته
refresher course *n* خول (خویندن) یان راهینان،
 چالاککردنه وه
 دوره (دراسية) تنشيطية
refreshing *adj* چاک، نویکر
 منعش، مجدد للحيوية
a ~ sleep/breeze خهو / شنه ی با، سر وه ی خوڤ
 نوم / نسیم منعش
refreshment /riːfrɛʃmənt/ *n* بوژاندنه وه،
 گه شبو ونه وه، (له شینگ کی کودا) سارده مه نی، شیر مه نی
 امتعش (فی صیغه الجمع غالباً)، مرطبات
refrigerate /riːfrɪdʒəreɪt/ *vt* سارد ده بی، به فر دکت

(بۆ پاراستنی خواردن)
بیرد، یئنج (الطعام)

refrigerator *n* [C] سه لاجه، به خجال، (بۆ پاراستنی خوارده مەنی)
تلاجه، براد (لحفظ الطعام)

refuge /ˈrefju:dʒ/ *n* [C,U] پەناگه، حەشارگه، پەنا، ستار
ملجأ، ماوی

refugee /ˈrefjuːdʒiː/ *n* [C] پەناپەر، تاواری، مشەخت
دەركراو له ولاتی
لاجی،، طرید من وطنه

refund /rɪˈfʌnd/ *vt* دە پەناگە (پارە) / خەریجە کە ی
بۆ ئەگەر پەناگە
بعید المال الی، یرد التفتات

refuse /rɪˈfju:s/ *vt, vi* دانەوه یا گێزانەوه ی پارە، پارە ی
گێراوه، دراف دز فراندنە، درافی دز فریشتە
أسترداد المال، المال المسترد

refuse /rɪˈfju:s/ *vt, vi* قایل نابن، ناپەویت، وەری
ناگریت، قبولناکات، قەدە خە دکت
یرفض، یأبی

refusal *n* [C,U] ۱. بەرپەرچ، نەلیان، نەویستن،
وەرەنگرتن ۲. مافی وەرگرتنی شتیک یان نەویستی پیش
ئەوهی خەلک بزانی

۱. رفض، امتناع ۲. حق قبول الشيء او رفضه قبل عرضه علی
الآخرین

ئەتوانی (خاتوێ کەت یان
ئۆتۆمبیلە کەت) م پشان بەدی پیش ئەوهی تیشانی خەلکی
بەدی پت؟

أتمح بعض (بیتک او سیارتک) علی قبل عرضه علی
الآخرین؟

refuse /rɪˈfju:s/ *n* [U] ۲ بەرماوه، نەویستراو، زیل،
کەستەک، پاشماوه
نفاية، قمامة

refutation /ˌrefjuːˈteɪʃn/ *n* [C,U] بە درۆخستەوه،
ماندە لکردن، بەرپەرچکردنەوه
دحض، تنفید، تکذیب

refute /rɪˈfju:t/ *vt* بە درۆدە خاتەوه، بەرپەرچی
نەداتەوه، ماندەل دکت، هەلە ی کەسیک نەخاتەو روو

یدحض، یفند، یقض، یشت خطاً مراعم (شخص ما)

regain /rɪˈgeɪn/ *vt* ۱. بە دەستی دەهێنەوه،
ئەبگەر پێنەوه، دەستی ئەکەوتەوه ۲. ئەگەر پێنەوه بۆ:
(شوین، پایە) ئەچێنەوه، (جینگە یان پۆستی ئەدگەر پێنەوه
۱. یسترد، یسترجع، یستعید ۲. یعود الی (مکان، منصب)

regal /rɪˈɡl/ *adj* شاهانە، شایەنی پادشایانە
ملکی، لائق بالملوک

regally *adv* شاهانە، مەزنانە
بأبهة، بفخامة

regale /rɪˈɡeɪl/ *vt* دڵخۆشی دەکات، شاد دکت، خۆش
دکت
بیتع، یبیح

لەزەت لە خواردن و خواردنەوه نەپێنی
~ oneself to (مع الطعام والشراب) یستمتع بآکل (کذا)

regalia /rɪˈɡeɪliə/ *npl* [C] دروشمی شایانە، دروشم
وہك (وہ تاج یان گۆچان) هینماو دروشمی تایبەت بە
کۆمەڵێکی دیاری کراو

الشعارات الملكية (کالتاج والصلولجان)، شعارات و رموز
خاصة بجمتمع معین

regard /rɪˈɡɑ:d/ *vt* ۱. تەیی ئەروانی، بەبایەخەوه
دەروانی، تەماشای دەکات ۲. وادادەنی، لەو یاوەرەدایە:
۱. یختمق فی، ینظر بأهتمام ۲. یعتبر، یعتقد أن:
لئی ی ئەتەرسنی
~ sb with awe
یهابە، یخشاہ

بە باشترین
~ ed as the best dentist in the town

پزیشکی دان دادە نریت لە شارە کەدا ۳. بایەخ ئەدا بە، ریز
دەگری لە
یعتبر أفضل طبيب للسان فی البلدة ۳. یبتم ب، یحترم
ریز لە ئارەزووە کانی /
~ sb's wishes/advice
ئامۆزگاریە کە ی ئەگری
یحترم رغباته / نصیحتە

ریزی لێدەگری، بەمەزنی دەزانی
~ sb highly
یحله ویقدره

۱. ئەوهی پە یوێ ندارە، لەویارە یوێ
as ~ s, ~ ing
۲. فیما یخص ب، یشان، فی ما یتعلق ب

۱. تیروانیچکی وورد ۲. بایەخ، چاودیری،
~ n [C,U]
وریایی

۱. نظرة متعنة ۲. أهتمام، مراعاة، انتباه

with little ~ for the feelings of others **بى گوى دانە**
 هست و سۆزى كەسانى تر
 دون مراعاة لىشاعر

held in high ~ **بايدىخ بىن دراو ۳.** (له شيوگى كودا)
 سلاو، هيو خوازى خوشى، (به تاييه تى له كوتايى نامه دا)
 يتىخ بتقدير كير ۳. (فى صيفه الجمع) تحيات، تمنيات طيبه
 (بخاصه فى ختام الرسالة)

in/with ~ to **۴. له باره ي / تاييه ت به نه وه ي**
 په بوه ندى هه به به
 ۴. بشان، بخصوص، فى ما يتعلق ب

regardless adj **بى گوى دانە، هه رچى، به چاوپوشى**
 له، فه راموش
 بغض النظر عن

regatta /ri'gætə/ n [C] **پيشبركى ي به له م، پاپور يان**
 په سخت
 سباق زوارق او يخوت

regency /ri:dʒənsi/ n (pl -cies) **راسپهرى، پيسپهرى**
 الوصاية على العرش او مدتها

regenerate /ri'dʒənəreɪt/ vt, vi **۱. گيانى نوئى**
 ده كاته وه، ده بيوژينته وه، رهوشى چاك كه كاته وه ۲. ژيانى
 نوئى نه دايه، فه ژيان دكتفه، نو دكت
 ۱. بىدد روحياً، بپهذب اخلاقياً ۲. ينىخ حياة جديدة فى

regeneration /ri,dʒənə'reɪʃn/ n [U] **ژيانه وه،**
 نو يكر دنه وه، فه ژيان، نو يون، بوژانه وه ي روح
 تجديد، تجدد، انبعاث روحى

regent /ri:dʒənt/ n [C], adj **پيسپهر**
 الوصى على العرش
 the Prince R ~ **له گه ل ناو، له دواى ناو وه كو**
 تتبع الأسم كما فى

regime /rei'si:m/ n [C] **رژيمى فه رمانه وايى، ياسا،**
 ياساى گوزه ران و به ريوه بر دن
 نظام الحكم، حية، نظام المعيشة

regiment /redʒɪmɪnt/ n [C] **۱. تيبى سه ريازى، لق،**
 فه وچ، كه تيه ۲. ژماره به كى زور (له)
 ۱. فرقة عسكرية، فوج ۲. أعداد وافرة (من)
 □ vt **ريكي نه خا، ملكه چى ياساده يى، نه يخاته**
 ده سلاتى ياسا
 ينظم، يخصص للظام

regimentation /redʒɪmən'teɪʃn/ n [U] **سىستى**
 راميارى يان كومه لايه تى توندره و
 نظام سياسى او اجتماعى صارم

region /ri:dzən/ n [C] **هه ريم، ده هه ر، ناوچه**
 منطقة، إقليم
 the Arctic ~ s **ناوچه به سته له كه كان، ناوچه**
 به سته كان
 المناطق القطبية

in the ~ of the heart **له ناوچه ي دل**
 فى منطقة القلب

regional adj **خوججى، هه ريمى، ده هه رى**
 محلى، إقليمى
 a ~ geography **جوگرافياى هه ريمى**
 جغرافيا إقليمية

regionally adv **خوججى، ناوچه يى، هه ريمى**
 محلياً، إقليمياً

register /redʒɪstrə(r)/ n [C] **۱. تومارگه ۲. ژميره،**
 نامبرى ژماردن، پيرىستى ناو
 ۱. سجل عداد، آلة حاسبة، قائمة الأسماء
 a cash ~ **پاره ژميره ۳. تواناى دهنگ (بو مروڤو**
 نامبرى موسيقا) بوارى به رز وتزمى دهنگ
 آلة تسجيل النغمة ۳. القدرة الصوتية (الإنسان أو آلة موسيقية)،
 مدى ارتفاع أو انخفاض الصوت

۱. تومارى نه كات، نه يخاته لسته وه ۲. ناوى □ vt, vi
 خوى تومار نه كات له ده هه ر كه سه نشينه كان بونمونه له
 (نوئيل) ۳. (نامبر، پيوه) ناماره نه كا بو، تومار كردن ۴.
 (روو) هست ده رنه برى ۵. نامه تومار نه كا، به پوسى
 داينكر او ده پيرى

۱. بسجل، يدخل فى قائمة، يدون ۲. يدون اسمه فى دفتر التزلا.
 (فى فندق مثلاً) ۳. (الاجهزة، المقاييس) تشير الى، تسجل ۴.
 (الوجه) يعبر عن (المعاشرة) ۵. بسجل رسالة، يرسلها بالبريد
 الضموم

registrar /redʒɪ'strə:(r)/ n [C] **تومار كره، تومار فان**
 المسجل، أمين السجل

registration /redʒɪ'streɪʃn/ n [C,U] **تومار كردن**
 تسجيل، تدوين
 تومارگه **registry /redʒɪ'strɪ/ n [U] (pl -tries)**
 (مكتب) التسجيل

~ (register's) office	تومارگی هاوسه رینی مکب الزواج
servant's ~ office	تومارگی خزانه تگوزاری مکب الاستخدام
regress /ri'gres/ vi	گه رانه ووه فه گهرین، پاشکه تن، پاشفه چون یرتد، ینکس، اعاده، رجعه
regressive adj	پاشه کشی، پاشفه چون، پاشکه تنی نکوصی، انحصاری
regret /ri'gret/ n [C,U]	مه خابن، په شیمانی، داخ (له) شیزگی کوزدا) داوای لیورردن کردن، پوزش أسف، ندم، (فی صیغه الجمع) اعتذار
□ vt (-tt-)	په شیمان ده بیت، داخ نه خوابوی بندم، یأسف
regretful adj	په شیمان، به داخ، زوقان، پوشمان أسف، نادم، متحسر
regretfully adv	بهمه خابن، به زوقانی، به په شیمانی بأسف، بندم
regrettable adj	(به تاپه تنی ره وشت) جزی داخه، مخابن، پوشمانبار، زوقانبار (خاصة السلوك) يدعو للأسف
regular /'regjələ(r)/ adj	۱. رینک وینک، دووباره نه بیته ووه ۲. رینک وینک، دووباره نه بیته ووه به رینک وینکی ۱. منظم، متناسق ۲. منظم، یتکرر او یعدت بانظام
a man of ~ habits	۳. ناسایی، باور، رینک ۳. عادی، مالوف منظم
a ~ doctor	۴. سیستمی، پیشه گهر ۴. نظامی، محترف
the ~ army	سوپایی میری، له شکرری ریزکی ۵. یاسایی، به پهنی داب و نهریت نهروات الجهیش النظامی ۵. قانونی، سیر وفق الاصول
□ n [C]	سه ربارزی میری جندی نظامی
regularly adv	به رینک وینکی، ب ریزکی بانظام، باطراد
regularity /'regjələ'retə/ n [U]	به رینک وینکی روودات، رینکستن، ریزکی، گونجاوی انتظام، تناسق

regularize /'regjələraɪz/ vt	رینکی ده خات، یاسایی نه کات، ریزدکت یجعله قانونیاً
regulate /'regjələt/ vt	۱. رینکی نه خات، توندوتولی نه کا، سه رپهرشی ده کات ۱. تنظیم، ضبط، یتحکم فی ۲. راستی ده کاته ووه: کاتزیمیره که راست ~ a clock ده کاته ووه ۲. یعدن: ضبط / یعدن ساعة
regulation /'regjələ'tʃən/ n [C,U]	۱. رینکستن، رینک وینکی، ریزیم، یاسا ۲. رژیسی، ده قاعده فی یاسا ۱. تنظیم، انتظام، نظام، قانون ۲. نعتیه) نظامی، مطابق لسا یفرضه النظام: ~ dress به رگی ره سسی، پوزشکی یاسایی الزی الرسی
regulator n [C]	رینکونیک، ریزکار، له زکار، دمزیمراهور امنظم، الجهاز التحكم (فی السرعة مثلا)
rehabilitate /ri:'əbɪləteɪ/ vt	۱. چاکس ده کا، بینا چساک ده کات، (به تاپه تنی خانووی کون) ۲. (که س) پله وپایه ی بده گهریته ووه ۳. توانای بو نه گهریته ووه، ناماده ی ده کات، پهنی ده به خشیت بو نمونه (یری) گهنج نه بیته ووه ۱. یصلح، یرم (خاصة المبانی القديمة) ۲. (الشخص) یعد له ریته وأعتباره ۳. یوهل (العجزة مثلا)
rehearse /ri:'hɜ:s/ vt, vi	۱. مه شق ده کات، پروله ده کاخوی رادیننی بو (له شانو گهری) ۲. نه یگه رینته ووه، دووباره ی نه کاته ووه، نه یزمیری ۱. یتدرب او یتدرب علی أداء دور (فی مسرحیه مثلا) ۲. یعد، یکرر، یعدن: ~ the day's happenings رووداوی نه مرو نه گهریته ووه یری أحداث الیرم
rehearsal n [C,U]	مه شق، راهینان بو تواندننی رول، پروله کردن بو ناهنگ تدرب علی أداء دور، بروقه لعطفه
rehouse /ri:'haʊz/ vt	که سانی مالر ماووده رکر او نشته جتی ده کاته ووه یعد اسکان من هدمت / نزع ملکیه یرتتم
reign /reɪn/ n [C]	سه رده م، ماوه ی فه رمانره وایی

	پادشایک
	عهد، مدت جلوس ملک علی العرش
□ vi	۱. (پاشا) فرمان روایی ده کات ۱. (السلک) یحکم
<i>Silence ~ s.</i>	۲. باوده بی، دست ده گری به سهر، بی ده نگه یال ده گریته سهر شوینته که
	۲. یسود، یسیطر: یسود الصمت (المان)
reimburse /ri:mbʊ:s/ vt	پوی ده بزیری، دراف
	ددتفه، پاره که ی نه داته وه، قهره پوی ده کاته وه
	یدفع له ما انفقه، یعرضه عن خساره
reimbursement n [C,U]	بزاردن، پاره گه راندنه وه، دراف فه گه راندنه، قهره بوکردن
	أعادة النفقات أو الخسائر، تعويض
reim /reim/ n [C]	(به زوری له شیوه ی کؤدا) جله وه، ریشو، لغاری (نه سپ) هه فسار، هه سپی هه داردکت
	(فی صیغه الجمع غالباً) عنان (الحواد)، سیر اللجام
□ vt	نه پوه سستی، فه داردکت یکج
reindeer /reɪndɪə(r)/ n [C] (pl ~)	نازه لیکه له
	به سته له ک نه زی، له توخمی ناسکه، ته خلیت په ز کوفی
	الرنة، حیوان قطبی من فصيلة الابابیل (لا تفریر فی صیغه الجمع)
reinforce /ri:ɪn'fɔ:s/ vt	پشگیری نه کا، به هیزی ده کات، پته وه ده کات
	یدعم، یعزز، یقوی
reinforcement n [C,U]	پشت گرتن، به هیزی کردن، کؤمه کی سهر بازی
	تدعیم، تعزیز، (خاصه فی صیغه الجمع) إمدادات عسكرية
reinstate /ri:ɪn'steɪt/ vt	ده یگیزیته وه / پو ناسته که ی، پایه که ی
	یعد / یرد الی منزلته / منصبه
reinstatement n [C]	گیزیته وه ی ناست و پایه رد المنزلة او المنصب
reiterate /ri:'tɔ:reɪt/ vt	ده گیزیته وه، چه ندجاری له دوا ی یکه، دووباره دکت
	یکرر، یعد (مرات متتالیة)
reiteration /ri:ɪ'tɔ:reɪʃn/ n [C,U]	چه ند جاره کردنه وه، دووباره کون
	تکرار، إعادة

reject /rɪ'dʒekt/ vt	ناپه ویت، ره تی ده کاته وه یرفض، یابی
□ /rɪ:dʒekt/ n [C]	شتیکی خراب، نه وپستراو سلفه او شیء منبوذ
rejection /rɪ'dʒekʃn/ n [C,U]	نه وپستن، فریدن، نه لیان، به به رجی
	رفض، طرح، نپذیر
rejoice /rɪ'dʒɔɪs/ vt, vi	شادمان ده بیت، شاد دکت یتج، یفرح
~ at your success	دلگهش ده بیت یفرح
rejoicing n [U]	گه شیون، روکوش، (له شیوی کؤدا به زوری) دلخوش، شادمانی ناههنگ، خوشی
	ابتهاج، فرح (فی صیغه الجمع غالباً) فرح، احتفالات
rejoin /rɪ'dʒɔɪn/ vt, vi	دووباره پنده کاته وه، وه لآمی نه داته وه، پهرسف ددت، نه ندام دبتفه
	یرد، یجیب
rejoinder n [C]	وه لامدانه وه یکه که زیره کی پسه لمینت
	یرد یجیب
rejoin /rɪ:dʒɔɪn/ vt	دووباره نه یخاته وه سهر، کؤی ده کاته وه، په کی نه خا، نه ندام دبتفه، گرید دبتفه
	یضم ثانیة، یجمع، یوحد
rejuvenate /ri:'dʒu:vəneɪt/ vt, vi	گه نج ده بیته وه، چالاک ده بیته وه، لاو دبتفه، نؤدیت، گه نج دکتفه
	یجدد نشاطه
rejuvenation /ri:dʒu:vəneɪʃn/ n [U]	خوی بوونه وه، گهش بوونه وه، چالاک بوونه وه، لاو بوونفه
	تجدید النشاط، استعادة الحویة
rekindle /ri:'kɪndl/ vt, vi	تی ی بهره دد، هه لی نه کاته وه، هه ل دکت، دکتفه، هه ل دبتفه
	یضرم / یضرم من جدید (خاصه مجاز)
relapse /rɪ'læps/ vi	ده شکبته وه، خراب ده بیته وه، سهر هه لده داته وه (پو باری پشوی) (ناساع) بهره و خرابی
	ده چیت
	یتکس، یرتد (لی وضع سابق)
~ into error	فه گه رین، نه گه ریته وه بو ناله باری یرتد الی الضلال

گه رانه وه بۆ (تاوان، چهوتی، نه گبه تی) □ n [C]
 هه رهس
 ارتداد (الی الامم) نكسه
relate /rɪ'leɪ/ vt, vi ١. نه گبیرینه وه، باس نه کاته وه
 (چیرۆك) ٢. باه تیک به په کیکی تره وه ده به ستیه وه
 ١. یروی، یق، یقسه، یسرد ٢. یربط موضوعاً بآخر:
relate results to/with their causes نه نجامه کان به
 هۆکاره کانه وه ده به ستیه وه
 یربط التاج بسیاتنا
 ٣. په یه ونده، تابه ته به وه، په یه وه به *be ~ d (to)*
 ٢. یخص، یعلق ب
related adj ده به ستی به، په یه ونده به، (به تابه تی
 خزمایه تی)
 یربط مع (بخاصه بصله القرابه)
relation /rɪ'leɪʃn/ n [C,U] ١. چیرۆك، گبیرانه وهی
 (رووداو) ٢. په یه ونده، په یه ونده، كهس و كار، خزم
 ١. روایه، سرد (أحداث) ٢. صلّه، رابطه، علاقه
the ~ s expressed by prepositions نه وه په یه ونده یانه
 (نامرازی پیش به ند) نامازه ی بۆ ده كا (كات، شوین، لایه ن)
 كه
 العلاقات التي تشير اليها حروف الجر (الزمن، المكان، الاتجاه)
 به یی، په گویره ی، سه یاره ت به، نه وه ی *in ~ to*
 په یه ونده ی هه به پتیه ٣. (له شیوگی كودا)، په یه ونده ی،
 په یه ونده ی په كان
 فی ما یعلق او یخص ب ٣. (فی صیفة الجمع غالباً) علاقه،
 علاقات، رابط:
have business ~ s with a firm په یه ونده ی بازرگانی
 له گه ل په کی له کومپانیا کانداهه به ٤. خزم، خزمی نزیك
 لدیه علاقات تجاریه مع احدی الشركات ٤. فریب، نسیب
relationship n [C,U] په یه ونده ی، خزمایه تی
 علاقه، صلّه
relative /rɪ'leɪv/ adj ١. پیوه ونده به، په یه ونده ی
 ١. متصل ب، ذو صلّه
 ~ to
 ٢. ریژه یی، *the ~ advantages of two methods*
 سیفته ته ریژه یی په کانی دوو ریژاز
 ٢. نسبی: المزایا النسبیه لطریقتین
 له به ختیاریدا ده ژین، (به به راورد *living in ~ comfort*)

له گه ل نه وانی تریان جارانیان) ٣. به گویره ی په یه ونده ی په کیان
 به وه ی تر
 یعیشون فی بحرحة نسبیه (بالمقارنه بغیرهم او بما كانوا علیه)
 ٣. بالنظر الی علاقه اهدما بالآخر
the ~ duties of a ruler and his subjects
 نه ره کانه ی هه ریبه کیک له فه رماتره وه او زیرده سه ته که ی
 واجبات کل من العاکم و رعیته
 ٤. له (ریژمان) ناوی گه یه نه ر،
 ~ adverb
 (whom)، له ده سه وه اژه ی وه كه:
the man whom I met
 ٤. (فی النحی) الاسم الموصول مثل whom فی عباره:
 بوو ناوه لفرمانی گه یه نه ر، له ده سه وه اژه ی نه وه شوینه ی که
 تیایدا رویه روی بوومه وه عباره:
the place where I met him نه وه پیاوه ی که تووشم بوو
 الظرف الموصول مثل where فی عباره:
 ١. نزیك، خزم ٢. ناوه لفرمانی گه یه نه ر □ n [C]
 (لكا)
 ١. قریب، نسیب ٢. اسم او ظرف موصول
relatively adj ریژه یانه، ریژه، ب ریژه یی
 نسیباً، نسبه لغير
 ١. خاونه پتیه وه، هیوری نه کاته وه، **relax** /rɪ'læks/ vt, vi
 نارامی ده کاته وه
 ١. یرخ، یسترخی، یترخی، یخفف من شیء
 توندی یاسا کم نه کاته وه
 ~ discipline
 یخفف من شدة النظام
 ٢. (ناوو هه وای خوش) قشك *a ~ ing climate*
 ٢. مناخ یدعو للاسرخاه
 له هه سان، **relaxation** /rɪ:læk'seɪʃn/ n [U]
 خاوبونه وه، هه وانه وه، پشودان خو لیا، خوشی، وه رزش
 (خاصه) هوایه، تسلیه، ریاضه
relay /rɪ:'leɪ/ n [C] تیم به سه ره کارده که ن
 فریق یعمل بالتناوب
 کارنه که ن به تویه گرتن، به نوره
 یعملون علی شکل وردیات
 ده گوازیته وه، ئسته گه یه ك □ /rɪ'leɪ/ vt (pt, pp ~ ed)
 یستر او ده چینه شوینیکی تر
 یرحل، إذاعه ملتظّه الی منطقه أخرى
relay race n [C] پشبرکی ی به دوا به کدا چوون

- سباق التابع
relay station *n* [C] ویستگه‌ی ئیستگه ناردن
 گواسته‌وه‌ی بو شوینی تر، ئیزگه‌یا هتارتنی
 محطة التقاط، إذاعة وترجلها الی جهة أخرى
۱. بهره‌لای ده‌کات، نازادی ده‌کا،
release /rɪˈliːs/ *vt* بهره‌لای ده‌کات، نازادی ده‌کا،
 بهره‌ی نه‌دا، نه‌یکاته‌وه ۲. هه‌وال ب‌لأو نه‌کاته‌وه یا فلیم نمایش
 نه‌کات
۱. یطلق، یحرر، یفک ۲. یصرح بنشر (خبر) او بعرض (فیلم)
 بهره‌ی نه‌دات، رزگاری نه‌کات، ب‌لاوکرده‌وه یا [C] *n*
 نمایش کردن
- اطلاق، تحریر، تصریح بالنشر او العرض
 ۱. نه‌بئیری بو شوینی تر (بو)
relegate /rɪˈleɪt/ *vt* راده‌برین
 ۲. نزمی نه‌کاته‌وه یا که‌می ده‌کاته‌وه، دایسه‌به‌زینی
 بو پله یا ئاستیکی خوارتر
۱. یحیل الی جهة أخرى (لابداه‌ الرأی مثلا) ۲. ینزله او یحیل
 الی مرتبه‌ی أدنی
- ره‌وانه‌کردن بو
relegation /rɪˈleɪʃən/ *n* [U]
 لایه‌ئیکی تر یان ئاست نزمتر
 إحواله‌ الی جهة أخرى او مرتبه‌ی أدنی
- دلی نهرم ده‌بیت، دلوفاندبته
relent /rɪˈlent/ *vi* ب‌رقت ب‌ه‌یه‌ی
 ب‌رقت ب‌ه‌یه‌ی
- د‌ل ره‌ق، توندوتیژ، ب‌ن دلوفانی،
relentless *adj* قاس، صارم، ع‌دیم الشفقه
- په‌یوه‌سته‌ به، یان
relevant /rɪˈlɛvənt/ *adj* په‌یوه‌ندیدار
 مرتب او وثیق الص‌له ب
- شایسته‌ی پرواپیکردنه، پش‌تی
reliable /rɪˈlaɪəbl/ *adj* ب‌ن ده‌به‌ستری باوه‌ری ب‌ن ده‌کری، باوه‌ریار، مه‌رد، ج‌سی‌ی
 متمانه‌به
- جدیر بالئقه، ی‌مکن الاعتماد علیه
reliably *adv* به‌ش‌یوه‌ په‌کی باوه‌رپیکراو
 علی نحو مروتق
- لها‌تووی،
reliability /rɪˌlaɪəˈbɪləti/ *n* [U]
 په‌یوه‌ندیدار پش‌ت ب‌ن به‌ست، باوه‌رینی
 الج‌داره‌ بالئقه، الع‌رل
- باوه‌ر، پش‌ت ب‌ن به‌ستن،
reliance /rɪˈlaɪəns/ *n* [U]
 دلنیا‌یی، متمانه، هه‌مه‌ت رابه‌رمون

- ئقه، ا‌تعداد، ا‌تکال
reliant /rɪˈlaɪənt/ *adj* باوه‌ردار، پش‌ت به‌ستوو، پش‌ت
 ب‌ن به‌ستراو، پش‌ت راست، هه‌مه‌تکار
 واتق، متکل
۱. شوینه‌واریکی پیروژ ۲. یادگار،
relic /rɛlɪk/ *n* [C] پاشماوه، ناسه‌وار
 ۱. اثر مقدس ۲. تذکار، اثر باقی من زمن قدیم
۱. پشوو، حه‌وانه‌وه، له‌پاش
relief /rɪˈliːf/ *n* [U] (تسه‌نگانه‌و نازار) نه‌ه‌ئشتن ۲. به‌هانا‌چوون، یارمه‌تی،
 فریاکه‌وتن
۱. راحة، ا‌رتیاح (بعد ضیق او ألم) ۲. إسعاف، إعانة، نجدة:
a ~ fund سندوقی یارمه‌تی کۆکردنه‌وه ۳. پشوو
 ب‌ن ده‌ر، خو‌شکه‌ره ۴. رزگارکردن له‌ه‌رک‌ن، شوینگرتنه‌وه‌ی
 پاسه‌وان گۆرین (بۆنموونه پاسه‌وان) ۵. په‌یکه‌ریک یان
 نه‌خشیکی دیارو ئاشکرا ۶. روون و ئاشکرا
- صندوق الاعانات ۳. عنصر ترویح او تطیف ۴. تحریر من أداء
 واجب (خاصة الحراسة)، بدیل (حراسة مثلا) ۵. نعت نافر او
 بارز، نقش او نعت نافر ۶. وضوح المعالم، ج‌لاه:
- به‌جوانی دیاره
standing out in sharp ~
 ب‌رزه‌ی علی نحو ج‌لی
- نه‌خشه‌ یا له‌شدار
a ~ map
 خریطه‌ بارزه‌ او مجسه
۱. سووک ده‌کا، خو‌شده‌کا،
relieve /rɪˈli:v/ *vt* ده‌حه‌وینیته‌وه، له‌ده‌سپش‌ت
 ۱. یخفف، یلطف، یریح
 به‌گریان خه‌له‌ته‌که‌ی ده‌ره‌وه‌ئیه‌وه
~ one's feelings
 یفرج عن کربته (بالکاء مثلا)
۲. وه‌رینه‌گرته‌وه یان ل‌نی
~ sb of sth
 ده‌به‌حه‌وینیته‌وه، رزگار دکت
 ۲. یاخذه او یریحه منه
- ناین، دین، نول
religion /rɪˈlɪdʒən/ *n* [C,U] دین، دیانه
۱. ناینی، په‌یوه‌سته‌ به
religious /rɪˈlɪdʒəs/ *adj* ناینه‌وه ۲. که‌سینکی خو‌په‌رست، له‌خواترمن، نایندار،
 نولداری ۳. نول په‌رست، پاک، نایندار، به‌ویژدان
۱. دینی، متعلق بالدين ۲. (الشخص) متدين، تقي ۳. حسی
 الضمیر
- وازی ل‌ن‌دینی، ده‌ست
relinquish /rɪˈlɪŋkwɪʃ/ *vt*

هیچ شتی نه بوو شیوای
 باسکردن بی ۲. توانجی زارواوه بهک
 لیس هناک ما يستحق الذكر ۲. تطیق عبارة

relish /rɛlɪʃ/ n [C,U] ۱. تام، خوش، بهرکول، چهشتن
 ۲. نارزهو، حهز
 ۱. نکهه، مذاق ۲. میل، رغبه
 □ vt خواهشی بی دیت، نه بیجژی
 يستمتع / يتلذّب

relish /rɛlɪʃ/ n [U] ۱. بهرگری، بهرهلستن
 کره، نفور

reluctant /rɪ'lʌktənt/ adj ۱. نابهدل، نارزهووی نه بوو،
 بهرگر، نارزهووی کردنی شتیکی نه بی (نهنجامی دهدا به بی
 ویستی خوئی)
 کاره لعل شی. (یفعله بالرغم عن نفسه)

rely /rɪ'laɪ/ vi (pt, pp -lied) ۱. پشی پنده بستن،
 تمناهی پنده کا
 يعتمد او يعول علی، يتکل علی

remain /rɪ'meɪn/ vi ۱. ده مینی، ده میتهوه
 پاشداکه تن، شونواردمینت
 ۱. یقی، یقی ۲. بمکت، بظل

remains npl ۱. پاشماوه، بهرماوه (خواردن)
 ۲. پاشماوهی شونیهوار، که لاره ۳. لاشه، تهرم
 ۱. بقایا، مخلفات (الطعام مثلا) ۲. بقایا، آثار، خراب ۳. جسته،
 رفات، جشان (الیت)

remainder /rɪ'meɪndə(r)/ n ۱. پاشماوه، نهوانی تر،
 بهرماوه نهوانی ماونه تهوه، بهرماهی
 الباقي، بقية، الباقيون

remand /rɪ'ma:nd/ vt ۱. ده گه ریتهوه تاوانیه یک بو
 زیندان له بهر دواختنی ده عواکهی (بؤماوه به کسی کهم
 بهندی نه کات
 يعيد متهما الى السجن لتاجيل الدعوى، يسجنه احتياطياً لفترة
 وجيزة

□ n ۱. دوباره گیترانه وهی کاتی تاوانبار بو زیندان
 اعاده حبس التهم احتياط

remark /rɪ'mɑ:k/ vt, vi ۱. تییی نه کا، سه رنجی
 لینه دا، نه بییی ۲. نه لی، توانجی لیده دات
 ۱. یلاظ، بری، یشاهد ۲. یقول، یعلق

□ n [C,U] ۱. تییی، سه رنج، بیثن
 ۱. ملاحظه، مشاهده

nothing worthy of ~ ۱. بهرگر، نه بوو شیوای
 باسکردن بی ۲. توانجی زارواوه بهک
 لیس هناک ما يستحق الذكر ۲. تطیق عبارة

remarkable adj ۱. سه رنج راکشه، له بهرچاو،
 نااسایی، نایاب
 يسترعى الاهتمام، غير مألوف، رائع

remarkably adv ۱. نایابی، سه رنج راکش
 علی نحو ملت للظن او رائع

remedial /rɪ'mi:diəl/ adj ۱. چاره سه ری، کرداره
 علاجی، اجراءات علاجیه
 چاره سه ری به کان ~ measures.

remedy /rɛmɛdi/ n [C,U] (pl -dies) ۱. چاره سه ری،
 ده رمان، شیوای چاره سه ری
 علاج، دراه، أسلوب معالجة
 چاره سه ری نه کات، ده رمانی نه کا
 □ vt ۱. یعالج، یداوی

remember /rɪ'membə(r)/ vt, vi ۱. ده خاته بیر،
 دپته وه یادی، بیر ده که وپته وه، بیر دکت ۲. سلوی ده گه به نی
 ۱. یذکر، یذکر ۲. یلفه سلامه

remembrance /rɪ'mɛmbrəns/ n [C,U] ۱. هاته وه بیر، یادگار، یادگاری
 ۱. تذکر، ذاکره، ذکری
 ۲. یادگاره وهی یاده وه ری ۲. دیار به ک بو یادگاری
 ۳. (له شیوگی کودا) سلو، ریز
 احياء لذكری ۲. تذکار ۳. (فی صیغه الجمع) تحیات

remind /rɪ'maɪnd/ vt ۱. بیر ده خاته وه، به ناگای ده کات
 یذکر، یبه

reminder n [C] ۱. بیر خه وه، نه خاسمه نامه یا، دتینت
 بیر، شتی که به شتی که بیریکه وپته وه بو نمونه (نامه)
 مذکر، شی. یذکر بشی. آخر (رسالة مثلا)

reminiscence /rɛmɪ'nɪsəns/ n [C] ۱. یادکر دنه وه
 گه رانه وهی رووداوی رابوردو
 ۱. تذکر او استرجاع الاحداث الماضيه
 ۲. (له شیوگی کو) یادگاری،
 بیر وه ری
 ~ s of the past ۲. (فی صیغه الجمع) ذکریات

reminiscent /rɛmɪ'nɪsnt/ adj ۱. یاده وه، یادگار

۲. پر له یاده و هری رابوردو
 ۱. مذکر ب، موج ب ۲. حافل بذکریات
 نهینه یادگاری بو ژوانی رابردوی، . become ~
 رۆزگاره بهسهر چوه کانی یاده کاتهوه
 الماضي: یصح ذکرى للايام الماضي، يتذكر ايامه الخوالي
 که مترخم، بین ناگا، خاویلکه، remiss /ri'mis/ adj
 هیشاندی، کم ترخمی ده کاله
 مهبل، غافل، غیر متن لعله بقصر فی أداء
 جی به جی کردنی نهرکه کانی be ~ in one's duties
 واجباته
 ۱. لئی خوش remission /ri'miʃn/ n [C,U]
 بوون له تاوانه کان ۲. لیوردن یان خوشبوون له قهرزیک یا
 باجیک، سوو ککردنی سزا ۳. هیورکردنوه (نازار، نهرک)
 ۱. غفران الخطایا ۲. إعفاء من دین او ضریبه، تخفیف العقوبة ۳.
 تخفیف (الام، الجهد)
 ۱. (یهزدان) نه بوری، لئی خوش remit /ri'mit/ vt, vi
 نهین ۲. واز له قهرزیک دینی یا سزا کم ده کاتهوه ۳. پاره
 ههواله نه کایان به پسته دا نه پنیزی ۴. کمی نه کاتهوه:
 هیلاکی کم ده کاتهوه، له ههولی کم ده کاتهوه
 ۱. (الله) یغفر. یغفر ۲. يتخلى عن دين او يخفف من عقوبة ۳.
 یحول او یرسل مالا بالبريد ۴. یقلل، یخفف: یخفف من جهود
 ۵. ناراستی دهسه لاتی بهرزتری ~ one's efforts
 ده کات بو جی به جی کردنی کاری گونجاو
 ۵. یحیل الی سلطة اعلی لاتخاذ الاجراء المناسب
 گواستهوه یا ناردنی پاره به remittance n [C,U]
 پسته یا بانک گواهاز تادرائی
 تحویل او ارسال المال بالبريد او عن طريق البنك
 ۱. پاشماوهی کم، remnant /remnant/ n [C]
 شوینه وار، ماوه ۲. سه ره پارچه، پارچه قوماشی بچووک
 ۱. القليل الباقی، بقیه ۲. فضلة او فضالة (خاصة) قطعة قماش
 صغیره
 نارهبازی دهره بری، remonstrate /remonstrat/ vi
 به خرابی داده نی، ییزاری دهره بری
 یعرض، یستکر
 په شیمانی، بهویزدان remorse /ri'mo:s/ n [U]
 چوونه وه، ژوقانی، پینه مانی
 ندامة، تیکت الضمیر
 په شیمان، کسه په شیمان، ژوقان، remorseful adj

پیشه مان
 نادم، شاعر بالندم
 دلره ق، پینه زهی، بین ژوقانی remorseless adj
 قاس، عذیم الرحمة
 ۱. دور، نالین remote /ri'mo:t/ adj (-er, -st)
 ۲. دور خراوه، جیا کراوه
 ۱. بعید، قاص، نا ۲. متباعد، منفصل
 ۳. کم، توسقال: نه گهریکی دور، a ~ possibility
 به ناسته م
 ۳. قلیل، ضلیل: احتمال بعید/ ضلیل
 (نه نهی) هیچ بیرو که بهک، هیچ بیرو not the ~ st idea
 رای بین نهی به (هیچ شتی نازانی دهر باره ی)
 (لیس لایه) ادنی فکره
 له دور وه دهست به سه راگرتن، remote control n
 کۆتروژل کردن له دور وه
 التحكم عن بعد
 دورده خاتمه، ده گوازیته وه، remove /ri'mu:v/ vt, vi
 لاده بات
 بعید، ینتقل، یزیل
 شهبه داده گری، (دایده که نی) ~ one's hat
 یخلع فیته
 له قوتابخانه دهری دینی ~ a boy from school
 یخرجه من المدرسة
 ده تواتری یگو یزیره وه و یگۆردی، removable adj
 گو هیزیار، توانای گواسته وه و گۆرانکاری هه به
 قابل للتغیر
 گواسته وه، لایردن، دورخسته وه removal n [C,U]
 نقل، إزالة، ابعاد
 کالیسکه بهک بو گواسته وهی کدل و پهل a ~ van
 عربة لنقل الاثاث
 ده پدات، کری، remunerate /ri'mju:noreit/ vt
 خه لات نه کات
 یدفع، اجرا، یکانی
 کری، remuneration /ri'mju:noreiʃn/ n [U]
 خه لات، قهره بوو
 اجر، مکافأة، تعریض
 پاره، قازانج کهر remunerative /ri'mju:noreitiv/
 مریح، مدد مریح

renaissance /riˈnɛnsɑːns/ n [C] ژيانه‌وه،
 زیندوووبوونه‌وه، هه‌لسانه‌وه، بوژانه‌وه، راپه‌رین
 نهضة، بعث، احياء
the R~ سه‌رده‌می راپه‌رینی نه‌وروی
 عصر النهضة الاوربية
rename /riːneɪm/ vt ناوی لی‌ده‌نیه‌وه (شت، مروّف)
 یعیه تسمیه (شی،، شخص)
rend /rɛnd/ vt (pt, pp rent /rent/) ۱. ده‌درینیت،
 دگوهورت، ده‌ده‌یرت
 ۱. (ل.أ) یه‌ق، یمزق
a country rent (in two) by civil war وولاتی شه‌ری
 ناوخو ویرانی کردین، ولاتی به هزی شه‌ری ناوخوووه
 تیکی داین ۲. دایه‌مالی، نه‌یدرین به توندی
 بلاد مزقتها الحرب الاهلية ۲. یترج، یمزق بعف
render /rɛndə(r)/ vt ۱. پشکەش ده‌کات، پینی‌ده‌دا
 ۱. یقدم
 ۲. سوپاس و ستایشی خوا
 ~ thanks to God
 نه‌کات، راله‌دکت
 ۲. یقدم الشکره
 به‌رامبه‌ر خراپه‌کاری چاکه‌ده‌کات ~ good for evil
 ۳. پشکەشده‌کا، نمایش نه‌کا، راله‌دکت، پشینیاردکت ۱.
 نه‌نجام ده‌دا، نواندن نه‌کا، وه‌ری نه‌گپیری (بو زمانی تر)
 یرد الأساءة بالأحسان ۳. یقدم، یعرض ۴. یودی، یمنل، یترجم
 (إلى لغة أخرى)
 ۴. ده‌کات، ده‌نیه
 ~ ed helpless by an accident
 هزی: په‌کی ده‌کوهی به‌هزی کاره‌ساته‌وه ۵. (به‌ز دووگ)
 به‌گهرمی پاکژی ده‌کات
 ۱. یجمل، یصیر: أصبح عاجزاً بسبب حادث ۵. (الشحم) یستیه
 بالتسخين
rendezvous /rɒndɪvʊː/ n [C] (pl ~) (شوین)
 چاویپکه‌وتن، به‌په‌ک‌گه‌شتن، به‌لین، ژوان، چفین،
 جفینگه
 (مکان) لقاء، ملتقى، موعد
renegade /rɛnɪgeɪd/ adj, n [C] (ژنده‌ق، گومرا، نه
 ناسایی، هه‌لگه‌راوه له‌نابین، له‌حزب) خو‌فروش
 مرتد، خارج (عن دین، حزب)، خانن
renew /riˈnjuː/ vt ۱. نوئی نه‌کاته‌وه ۲. تازه له‌جینی
 ۱. نوئی نه‌کاته‌وه، ده‌گه‌رینیه‌وه، دووباره‌ی نه‌کاته‌وه، تازه
 کۆن دانه‌نی ۳. ده‌گه‌رینیه‌وه، دووباره‌ی نه‌کاته‌وه، تازه

نه‌کاته‌وه
 ۱. یجده ۲. یجده، یستبدل الجدید بالقدیم ۳. یعیه، یکرر
renewal n [C,U] نوئی کردنه‌وه، دووباره‌کردنه‌وه،
 نوکرن، نوژنه
 تجدید، تکرر، شی، مجدد
renounce /riˈnaʊns/ vt ۱. ده‌ستبه‌رداری نه‌بین،
 مانده‌ل دکت ۲. وازی لی‌دین، ده‌ست هه‌لته‌گری، (له‌ماف،
 نازناو، پله‌و پایه) ده‌ست ژنابینی خو‌به‌رددت
 ۱. یصل، یترأ من ۲. یته‌لی عن، یستازل عن (حق، لقب،
 امتیاز)
renovate /rɛnəveɪt/ vt نوئی ده‌کاته‌وه،
 چاکه‌ده‌کاته‌وه، نو دکت، ده‌دزینت
 یجده، یرم، یصلح
renovation /rɛnə'veɪʃn/ n [C,U] نوپکرده‌وه، چاک
 کردنه‌وه، نوکرن، له‌ژینکرن، چاکسازی
 تجدید، اصلاح، ترمیم: (في صيغة الجمع) تجدیدات
renown /riˈnaʊn/ n [U] ناویانگ، به‌ناویانگ
 شه‌ره
renowned adj ناویانگ، نافدار، پیگوتی
 مشهور
rent /rent/ پروانه (rent)
 (انظر)
rent /rent/ n [C] ۱. دران، درز، داتلیشان، په‌رت بوون،
 به‌ش به‌ش بوون، له‌ت بوون
 شی، مزق (فی ثوب)، انشقاق، انقسام
rent /rent/ n [C,U] ۲. کرئی (خانویان زه‌وی)
 أجرة (سكن او أرض)
 به‌کرئی نه‌گری، به‌کرئی ده‌دا
 □ vt یستاجر، یوچر
rental n [C] کرئی خانوو
 أجرة (تدفع مقابل الاستجار)
renunciation /riˌnʌnsiˈeɪʃn/ n [U] وازینان،
 ده‌ست لی‌هه‌لگرتن
 تهل عن، تنازل
repair /riˈpeə(r)/ vt ۱. چاکی ده‌کات، نوئی
 نه‌کاته‌وه، پینه‌ی نه‌کات ۲. بوی نه‌بژیری، قهره‌بوی نه‌کات
 ۱. یصلح، یرم، تجدد ۲. یعرض (عن الضرر)
 ۱. چاککردنه‌وه، چاکرن، چاککردن
 □ n [U]

۱. ترمیم، اصلاح، تصلیح
ریگاله چاککردن دبا به ۲. کاری
road under ~ چاککردن، چاکسازی

طریق تحت تصلیح ۲. (فی الجمع) أعمال تصلیح، إصلاحات
repairable *adj* چاک ده کری، چاکبار
قابل للإصلاح

repair /ri'peɪ(r)/ *vi* رویی تی ده کات، ناراستی
نه کات، نه روا بو (چهند جاریک وه به ژماره ی زور)
(لغه رسنیه) يتوجه، يذهب الي (مرات متكررة وباعداد كبيرة)
reparable /re'pərabl/ *adj* نه ییژیری (بو زیان)،
قهره بو ده کریت، چاکبار
(بخاصة الخسائر) يمكن تعويضها

reparation /repə'reɪʃn/ *adj* قهره بو کردنی زهره ریگ
یان زیانیگ، بژاردن، له بری دانانی (زه ره)
تعويض عن خسارة او ضرر
repatee /repa:'ti/ *n* [C] وه لامدانه وی ژیرانه، ژیر،
شاره زا
رد دال علی حضور البدیة

repast /ri'pa:st/ *n* [C] خواردن، بانگیشه کردن، نان
خواردن
(ل.أ) وجبة، ولیمه

repatriate /ri:'bætriət/ *vt* ده گهرینه وه،
ده گهرینه وه، یان ده پینرینه وه بو نیشتمان
يعيد او يرسل الي وطنه

repatriation /ri:'pætri'eɪʃn/ *n* [C,U] گپرانه وه بو
وولات
إعادة إلى الوطن

repay /ri'peɪ/ *vt, vi* (*pt, pp* -paid /-'peɪd/)
قهرزه که ی بو ده گپرینه وه، قهرزیک ده دانه وه، وه ک خوئی
مامه له ی له گدل ده کات
يرد مالاً مقترضاً يسد ديناً، يعامل بالمثل
~ *sb's kindness* پاداشتی چاکه ی ده دانه وه
يرد له الجميل

repayment *n* [C,U] قهرزانه وه، ده بندان،
قهر بو وکردن، پاداشت دانه وه
وفاء الدين، تعويض

repeal /ri'pi:l/ *vt* به تالی ده کاته وه، هه لی ده وشین
يلغى، يطل

هدنوه شان به تالکردن وه، کارینه کردن،
له کارخستن
يلغى، يطل إلغاء، أبطال

repeat /ri'pi:t/ *vt, vi* ۱. ده یگپرینه وه، چهند جاره ی
ده کات، دوویاره ده کاته وه
۱. يعيد، يكرر
خوئی دوویاره ده کاته وه ۲. نه ییست،
~ *oneself* ده پینه وه
يكرر نفسه ۲. يسمع، يردد

repeatedly *adv* چهند جاره ی، به دوویاره یی
مراراً، تکراراً

repel /ri'pel/ *vt* (-II-) ۱. به رگری لی نه کا (هیرش)،
وه لاهی نه دانه وه، ده ردنیخت
۱. يصد (هجوماً)، يرد
به رگری نه کاله ~ *the enemy/an attack/temptation*
دوژمن / هیرشیک / فریودان ۲. بیژ نه کاته وه، دلی تیکه لدی
يصد العدو / هجوماً / أغراء ۲. ينفر، يقزز النفس
بیژی لی نه کاته وه، به هوئی ~ *led by his long beard*
ریشه در یزه که وه
ينفر منه بسبب طول لحيته

repellent *adj* بیژراو، بیژکار، کیندار، پاشقه بر
منفر، کریمه، مقیت

repentance /ri'pentəns/ *n* [U] په شیمانی، ژفانی،
پیشه مانی
ندم، توبه

repent /ri'pent/ *vi, vt* په شیمان ده پینه وه، ده مست
بهرداری خراپه ده بن، توبه ده کات
پندم، يتوب
له هه له کانی په شیمان ده پینه وه، ~ *(of) one's sins*
له ده هیت
پندم علی ما ارتکبه من آثام

repentant *adj* توبه کار، په شیمانکار، پیشه مان،
ژوفان
ندم، تائب

repercussion /ri:pe'kʌʃn/ *n* [C,U] ۱. ده ننگ
دانه وه، هه لپه زینه وه، درژانگی ۲. (له شیوگی کژدا)

- دهنگدانه‌وه‌ی رووداوه‌کان
۱. آرتداد، صدی ۲. (نی صیغه الجمع عادة) صدی الاحداث
repertoire /repatwa:(r)/n [C] نه و کارانه‌ی
 هونه‌رمه‌ند به جوانی نواندووپه‌تی، (هه‌روه‌ها *repertory*)
 ذخیره، حصیلة من الاغانی او الادوار التي يتقنها فنان (ایضاً
repertory)
- جه‌ندجاره، دووباره
repetition /repi'tiʃn/n [C,U]
 بوونه‌وه، دووجاره‌بون، دووجاری
 تکرار، إعادة، شیء معاد
- دایده‌ریژیتیه‌وه، هه‌قوک دکشه
rephrase /ri:'fraz/vt
 یعید صیاغة
- ده‌گۆری، نه‌یگه‌رینیتیه‌وه بو
replace /ri:'pleis/vt
 شوینی خۆی، جینگه‌ی ده‌گریتیه‌وه
 یعید الی مکانه، یحل محله
- یاریه‌که دووباره‌نه‌کاته‌وه، بو‌نموونه
replay /ri:'plei/vt
 (دوای یه‌کسان بوون، دووباره ده‌خاته‌وه کاسیت / شریط
 یعید لعب مباراة (بعد تعادل مثلاً) یعید تشفیل اسطوانة / شریط
- دووباره پری ده‌کاته‌وه، تمام
replenish /ri:'plenɪʃ/vt
 دکت، گه‌م دکت، تزی دکشه
 یملأ ثانية
- پراویر، پراویر، لیوپیژ، تیانوقوم
replete /ri:'pli:t/adj
 بوو
 مفعم، ملیء به، عاص
 پره له خواردن
 یحفل بالطعام
- زیاده‌خۆری، تیربوون،
repletion /ri:'pli:ʃn/n [U]
 لیفریژی، هه‌لچوون
 إمتلاء، تخمة
- کۆپسەك هه‌روه‌ك ده‌قه
replica /replika/n [C]
 بنه‌ره‌تیه‌که بیت، رونقیس
 نسخة طبق الاصل
- وه‌لام ده‌داته‌وه
reply /ri:'plai/vi, vt (pt, pp -plied)
 (له‌سه‌ر پرسیار)
 یحییب او یرد (علی سوال)
 □ n [C,U]
 وه‌لام به‌رسلف کرن
 إجابة، رد
۱. راپۆرتیک پیشکەش ده‌کات
report /ri:'po:t/vt, vi
 ده‌بارە‌ی، بلاوی ده‌کاته‌وه

۱. یقدم تقریراً عن: ینشر
 ۲. ناماده ده‌بی، خۆی ینده‌ناسینی ~ *to the manager*
 یا پیشکە‌شده‌کا ۳. هه‌وال ده‌گه‌یه‌نی به (ده‌سه‌لاتداران)،
 سکالانه‌کات، خه‌به‌رنه‌دات، تیان ده‌گه‌یه‌نی
 ۲. یحضر، یقدم نفسه: ۳. بیلغ (السلطات) عن، یشکو
 به‌هۆی
The soldier was ~ ed for insolence.
 ناله‌باریه‌وه شکات له‌سه‌ر یازه‌که ده‌کات
 قدمت شکوی علی الجندی بسبب وقاحته
۱. راپۆرت، بلاوکراوه، ناگاداری
 □ n [C,U]
 ۱. تقریر، بیان، بلاغ ۲. خبر، شائعه
 ۳. ته‌قینه‌وه، ته‌قینه‌وه‌ی پارچه‌تۆپ، *the ~ of a gun*
 ده‌نگ دانه‌وه:
 ۳. انفجار، فرقه، دوی:
- په‌یامنیر، نوچه‌بیژ، خه‌به‌ر دوک
reporter n [C]
 مراسل اول مخبر صحفي
۱. پشوو ده‌دات، ده‌هه‌وتیه‌وه،
repose /ri:'po:z/vt, vi
 راده‌کیشی ۲. پشت ده‌به‌ستنی ۳. متانه به یه‌کێک ده‌کات
 ۱. یستریح، بریح، یرقد: ۲. بستدالی، یخسد علی ۳. یضع نقته
 فی (شخص مثلاً)
 ۱. پشوو، راکشان، خه‌وتن ۲. هینمی، نارام
 □ n [U]
 گرتن
 ۱. راحة، رقاد، نوم ۲. هدوه، سکون
- کۆگه،
repository /ri:'pozitri/n [C] (pl -ries)
 عه‌مبار، خه‌زینه
 مخزن، مستودع
- شایسته‌ی
reprehensible /repre'hensəbl/adj
 سه‌رزه‌نشته، گونه‌هبار، زۆر خراپ
 مستحق للذم، کریه، مستقبح
۱. ده‌نوینیت، نوینه‌رایه‌تی
represent /repre'zent/vt
 ده‌کا ۲. گوايه، واده‌لنی ناشکرا دکت، واپشان ده‌دات
 ۱. یمثل، یصور ۲. یدعی، یزعم یعلن:
 خۆی به‌پسپۆر له‌قه‌لم
 ~ *oneself as an expert*
 ده‌دات ۳. روونی ده‌کاته‌وه، نمایشت ده‌کات ۴. ده‌نوینتی،
 له‌بری نه‌و تواندن ده‌کات
 یدعی انه‌خیر ۳. یشرح، یوضح، یعرض ۴. یمثل، ینوب عن
 نواندن،
representation /reprezent'eɪʃn/n [C,U]
 نوینه‌رایه‌تیکردن، پوونکرده‌وه
 تشیل، تصویر، توضیح

representative /rɒprɪzɛntətɪv/ *adj* ۱. نمونہ‌ی، ۱. نمونہ‌ی،
نمونه‌رایه‌تی که سبکی تر، نوینتر
۱. نمونہ‌ی، مثل لقیه
models ~ of primitive tools نمونہ‌ی نامیرہ
سہرہ تاییہ کان
نماذج مثل أدوات بدائية
۲. میریہ کی (جنگری) پەرلیمان
~ *government* ۲. حکومۃ نبایة
۱. نمونہ، نمونہ‌یک له ۲. نکھر، جنگر،
□ *n* [C] نوینتر
۱. نمونہ، عینة ۲. مثل، نائب، مندوب
repress /rɪˈpres/ *vt* کبی ده کاتہو، دایده مرکبئی،
جلهوی ده گری، خه‌فہی ده کات، ته‌پسردکت
یکت، یقع، یکج
~ *an impulse* جلہوی نارہ زویہک ده گری
یکج نزوة
repression /rɪˈpreʃn/ *n* [U] ته‌پسردکرن، کپ
کردن، دامر کاندنوه، کوژاندن، خه‌فہ کردن، له‌ناو بردن
کت، کج، قمع
repressive /rɪˈpresɪv/ *adj* (هه‌لسوکهوتیکی)
سہرکو تکھر
(أجراء) قمعی
reprise /rɪˈpriːz/ *vt* ۱. جی‌به‌جی کردن سزایهک
دوادہ خات، (به تاییه تی له سیداره دان)، دواختستی فرمان ۲.
یشت گوئی خستن، حهوانه وهی کاتی (له شهره بولا)
۱. برجی۔ تنفیذ الحکم (خاصة بالاعدام) ۲. یمل، بریج مؤقتاً
(من شراو بلاء)
۱. دواختستن یان راگرتی جی‌به‌جی کردن
□ *n* [C] سزایهک (به تاییه تی له سیداره دان) ۲. یوار پیدانی کاتی
۱. ارجاء او وقف تنفیذ الحکم (خاصة بالاعدام) ۲. مهلة مؤقتة
reprimand /rɪˈpraɪmænd/ *vt* سہرزه‌نشت ده کات،
رسوادہین، توندوتیزده بی له گهل
یویخ، یونب، یغف
سہرزه‌نشت، رسوا بون، تیدخورت،
□ *n* [C] تیخورین، توندوتیزکراو
توییح، تأییب، تعنیف
reprisal /rɪˈpraɪzəl/ *n* [C,U] توله‌سہ‌ندنوه، له
شیوگی کژدا) کرداری توله‌سہ‌ندنوه

انتقام، أخذ بالکفر: (فی صیفة الجمع)
reproach /rɪˈpraʊtʃ/ *vt* سہرزه‌نشتی نه کات، گله بی
لن‌ده کا، سہرزه‌نشت، لومه‌ی ده کات و گله بی لن‌ده کات
یلوم، یعانب، یویخ
۱. گله بی، گازنده ۲. سہر شویری، به گله بی
□ *n* [C,U] ۱. لوم، عتاب ۲. خزی، عار، ما یدعوتوم
reproachful *adj* تیروانیکی لومه کارانه،
نه‌فره تی لن‌ده کات
(نظرة) مؤذبة، دالة علی اللوم
reprobate /rɪˈprəʊbət/ *vt* نارہ زایی دهره‌بری،
گاریس دکت
بستکر، یعرب عن آسئانه
□ *n* [C], *adj* که سبکی خراپ، سوک، گوپرا، رسوا
(شخص) فاسق، متعك، خلیع
reproduce /rɪˈprɒdjuːs/ *vt, vi* ۱. له‌سہر ده کریتهوه،
ده‌ریده‌هینی، به‌رهم دینی ۲. ده‌زیت، زاوژی‌ده کات، زور
دهمین
۱. یسخ، یستخرج، ییج ۲. یقتاسل، یتوالد، یکتائر
reproduction /rɪˈprɒdʌkʃn/ *n* [C,U] زور بون،
زاوژی، متدالبون وچه‌خستنهوه، وینه‌یک له (شتیک)
تکائر، توالد، نسخه من (شیء)
reproductive /rɪˈprɒdʌktɪv/ *adj* زوازی،
وچه‌خستنهوه، به‌رهمین
توالدی، تاسلی، متج
reproof /rɪˈpruːf/ *n* [U] پیاهه‌لشاخان، گله بی لیکردن،
تیخورین، سہرزه‌نشت، لومه کردن
لوم، توییح، تأییب
پیدا هه‌لده‌شاخیت،
reprove /rɪˈpruːv/ *vt* تی‌دخورت، سہرزه‌نشت ده کا
یویخ، یلوم، یونب
reptile /rɛptɪl/ *n* [C] گیانه‌وری خشوک وهک مار
حیران زاحف
republic /rɪˈpʌblɪk/ *n* [C] کومار
جمهوریة
republican *adj* کوماری
جمهوری
repudiate /rɪˈpjʊːdiət/ *vt* چاکه‌ی له‌بهرچاونه،
به‌درژده‌خاتوه، نقیانی، خوی لن بی به‌ری نه‌کا، ده‌ست

به‌ناوبانگه که باشترین نه‌شته‌رگه‌ره له قاهره‌دا
 انه مشهور بانه افضل جراح فی القاهرة
reputedly *adv* باوهری نه‌و، ب رومه تداری، باو
 بناء علی ما هو معروف / شائع
request /rɪ'kwest/ *n* [C,U] ۱. داواکاری، داوا
 ۲. خواستن، داخوازی
 ۱. طلب، رجاء، ائماس ۲. مطلب
in ~ ۳. خوازاراو، ویستراو
 ۳. مطلوب، مرغوب نیه
□ vt ده پرسیت، لاله دکت، ده‌خوازیت
 یسال، یلتسن، یرجو
requiem /rɛkwɪəm/ *n* [C] (موسیقاً) بۆ مردوو
 ناشتن، نوز بۆ گیانی مردوو
 (مرستی) قداس الموتی
require /rɪ'kwɪə(r)/ *vt* ۱. پیویست ده‌کات، داوا
 ده‌کات، دخازت، فه‌رمان دکت ۲. فه‌رمان ده‌دات ۳.
 نه‌سه‌پیتن به سه‌را، داوا ده‌کات
 ۱. یحتاج، یطلب ۲. یامر، یطلب ۳. یفرض، یقتضی، یستلزم
requirement *n* [C] پیویستی، داواکاری، پیویست،
 پشیمان
 حاجه، مطلب، متطلب
requisite /rɛkwɪzɪt/ *n* [C] (شتیکه) پیویست،
 پشیمانی
 (شه) ضروری / لازم
requisition /rɛkwɪ'zɪʃn/ *n* [C,U] داواکاری،
 خواستی ره‌سی
 طلب، تکلیف رسی
□ vt داواکاری پیشکده‌ش ده‌کا / پینداویستی
 یقدم طلباً / طلبیه
rescind /rɪ'sɪnd/ *vt* پوچه‌ئه‌کات، هه‌لئه‌وه‌شینتی
 (به‌یاسا)
 یلفی، یبطل (قانوناً)
rescue /rɛskju:/ *vt* رزگاری نه‌کات، نازادی ده‌کا، (له)
 دیلی، ده‌ریازی نه‌کا
 یبقتد، یبحر (من الاسرا)، یخلص
□ n [C,U] رزگار کردن، سه‌ریه‌ست کردن، نازادکردن
 إنقاذ، تحریر
come/go to the ~ دیت / ده‌چی بۆ فریادگوزاری، به‌وه

به‌رداری نه‌بی، مانده‌دل دکت، وازی لی‌دینی
 یجهد، یبکر، یبیرامن
repudiation /rɪ'pjʊ:di'eɪʃn/ *n* [C,U] دان پیا نه‌نان،
 به‌درؤخته‌وه، مانده‌لکرن
 رفض الاعتراف، نکران
repugnance /rɪ'pʌgnəns/ *n* [U] بیز، رقی، قیز،
 بیزکردن
 مقت، کره، اشمتراز
repugnant /rɪ'pʌgnənt/ *adj* نیکس گران، نیکس
 قورس، ره‌زاتال
 کره، یغیض، معقوت
repulse /rɪ'pʌls/ *vt* ۱. ده‌گیرنه‌وه، پاشفه‌برن دوژمن
 فه‌بول نه‌کردن ۲. په‌رچی ده‌داته‌وه به‌رته‌قی وه‌لامی ده‌داته‌وه،
 بی هیوای نه‌کا
 ۱. یرد، یصد (العدو) ۲. یقابل بالصد، یغیب، یرد بخفاء
□ n [C,U] نه‌ویست، فه‌راموش، بی هیوا کردن
 رفض، حیهه
repulsion /rɪ'pʌlʃn/ *n* [U] نه‌ویستن، رقلیوون، کینه
 پاشفه‌برن، ده‌ره‌په‌راندن
 مقت، کراهیه، بغض
repulsive /rɪ'pʌlsɪv/ *adj* بیزراو، خوین تال، هه‌مست
 گران، ره‌شکوئی
 کره، منفرد
reputation /rɛ'pjʊ'teɪʃn/ *n* [C,U] ناوبانگه‌په‌یدا
 کردن، ناف وده‌نگ، رومه‌ت
 سمعه، شهرة، صیت
live up to one's ~ به‌پیی هه‌مست و نه‌ستی
 هه‌لسووکه‌وت نه‌کات
 یبصرف بما هر معهود عته
reputable /rɛ'pjʊ:təbl/ *adj* ناوبانگه‌باش، رومه‌تبار،
 به‌ریز، داوین پاک
 حسن السمعة، محترم، شریف
repute /rɪ'pjʊ:t/ *n* [U] ناوبانگه، رومه‌ت، له‌ناو
 خه‌لکدا ناوی هه‌یه، ناوده‌بری
 (طیبه‌ عاده) سمعه، صیت، ذکر
reputed *adj* باوهرکری، به‌ناوبانگه به رومه‌تدار
 یظن (انه) / مشهور (بانه)
He is ~ to be the best surgeon in Cairo.

داوای فریا که وتن ده کات
یاتی / یذهب للتجدة، یهب للتجدة

rescuer *n* [C] بزگارگر، بزگار
منقذ، منجد

research /rɪ'sɜ:tʃ/ *n* [C,U] توئزینه وهی زانستی،
لیکولینه وه، پشکنین، نه کولین، لیگه ران
بحث او تحقیق علمی، دراسة

□ *vi* نه پشکنی، لی ی نه کولینه وه
بیحث، یحقق فی

resemblance /rɪ'zɛmbləns/ *n* [C,U] لیگچوون،
وه کیتی، میناهی
تشابه، وجه الشبه

resemble /rɪ'zɛmbl/ *vt* له وه ده چی، هه فی هه دکت
یشه، یشابه یمانل

resent /rɪ'zent/ *vt* به توره یه وه نکولی لیده کات،
توره نه بی له هه لسو که وه ناحه فه کانی، بیزار ده بی
یرفض یغضب یمنتض

resentful *adj* توره، وه رس، جار رس
مستاء، منتض

resentment *n* [U] جار سبون، وه رسبون
استیاء، امتعاض

reservation /ˌrɛzə'veɪʃən/ *n* [C,U] پاراستن، گرتن،
به ستن، ناوچه یه که ته نها تاییه ته به کارنی
تحفظ، احتیاط، قید، منطقه تفرد لغرض ما
به بی پاراستن
بدون تحفظ

reserve /rɪ'zɜ:v/ *vt* ۱. ده پاریزی، ده یگری،
هه لیده گرتی بو پاشه روژ
۱. یحفظ او یدخر (للمستقبل)

This room is ~ d for children/television.

۲. تاییه تمه نندی ده کا (بو کاریک)
۲. یخصص (لأمر ما)

□ *n* [C,U] ۱. به ده گ، مینه ک پاره ی به ده گ بو خه رج
کردن
۱. احتیاطی: المال الاحتیاطی
سامانی پیویست، گه نجینه ۲. نازوقه،
کوکراوه ی شتومه ک
للمصرف ۲. ذخیره، مدخر

هه ندی پاره ی پاشه که وتی *have some money in ~*
هه به ۳. (له شیوگی کو دا) هیزی به ده ک ۴. زهوی تاییه ت بو
مه به ستیک

لديه بعضی المال المدخر ۳. (فی صیغه الجمع) قوات احتیاطیه
۴. أرض مخصصة لغرض ما:

۵. پیونه ند، مه رج ناوچه به ک که راوی تیا *a game ~*
قه ده هه بیث

منطقه یحضر فیها الصید ۵. قید، شرط
که مترین نرخ بتوانی قبول بگری *~ price*

۶. پاراستن، شار دونه
(خاصه فی المزد) أدنی سعر یمكن قبوله ۶. تحفظ، تکم:

رووی ده کاته وه، شه رمی *break through sb's ~*
نه شکینی
یقضی علی تحفظه

reserved *adj* خو پاریزی، شه رمن، مه نگ
(خاصه) متحفظ، کترم

reservoir /ˌrɛzəvwa:(r)/ *n* [C] به نداو، ته نکلی،
کوکراوه به کی پاشه که وت (راستی و زانیاری)
خزان، صهریح (مجاز) ذخیره (من الحقائق والمعلومات)

reset /rɪ:'set/ *vt* (*pt, pp* resst; -tt-) شه حتی ریز
ده کاته وه / (بیث) دالنه نی پته کان له شوینی خویدا، تسیان
دادنت
بعید تضید / وضع (الاحرف) فی اماکنها

resettle /rɪ:'sɛtl/ *vt, vi* دالده ده دات، په ناهه نده له
شیوینیکی نوی جیگیگر ده بی
یژی (خاصه اللاجین)، یستقر فی مکان جدید

reshuffle /rɪ:'ʃʌfl/ *vt, n* [C] کاغه زی پاری دوپاره
تیکله ده کاته وه، راست ده کاته وه، تیگفه دتفه (کاغه ز)
بعید خلط ورق اللعب، یعدل، تعدیل وزاری

reside /rɪ'zaɪd/ *vi* ده زی، نیشته چی ده بی
قیم، یسکن

residence /ˌrɛzɪdəns/ *n* [C,U] نشینگه، هیورگه،
وار، بته
المسکن، مکان السکن

residency /ˌrɛzɪdənsɪ/ *n* [C] (*pl* -cies) باره گای
نوینهری به ریتانی
مقر المندوب البريطانی

resident /ˌrɛzɪdənt/ *adj* دانیشجوی، خه لکی، نشینگه

مقیم، متوطن
 the ~ population (جگہ لہ میوان) خہ لکی نیشہ جی
 السكان المقيمن (عد الزوار)
 □ n [C] نیشہ جی، دانشتو
 مقیم، متوطن

residential /ˌrezi'denʃl/ adj نیشہ نی
 سکی

residue /ˌrezɪdjuː/ n [C] زیادہ، ماوہ، دواکو توو
 فضله، بقیہ، متخلف

resign /rɪ'zaɪn/ vt, vi ۱. وازدہینئی، دەست لہ کار
 ۲. ہلدہ گری، دەست ژ کاری لہ دە کیشیت
 ۱. یتخیل، یتخی عن (منصب)
 ۲. خوی دەدات بە دەستو، قایل فہین
 ~ oneself to بین نازہ زایی و رینچی
 ۲. یتسلم ل، یقل بدون تذمر

resigned adj گوئی رایہل، ملکہ چ بہ
 مستلم ل، مذعن

resignation /ˌrezi'ɡneɪʃn/ n [C,U] ۱. وازہینان،
 دەست لہ کار بہردان، لہ کار کشانہو، دەست ژ کار خستن ۲.
 خویہ دەستو وەدان، چوک دادان، مل کہ چ بوون
 ۱. استقالہ، کتاب الاستقالہ ۲. استسلام، اذعان، رضوخ

resilience /rɪ'zɪljəns/ n [U] جیری، توانای
 گہ پانہو، نەرمی، زہنہ لہ کی
 رجوعیہ، قابلیہ الارتداد، مرونتہ

resilient /rɪ'zɪljənt/ adj جیر، نەرم
 مرن

resin /ˈrezɪn/ n [C,U] سریش، جہوی، شریز
 راتینج، مادہ صعیہ

resist /rɪ'zɪst/ vt, vi ۱. دزایہ تی دەکا، بەرہم لستی
 ۲. بەرگری دەکا، کاری یتناکری بہ:
 ۱. یناض، یناقم ۲. یناقم، لایتأرب:
 glass that ~ s heat شو شہی بەرگہ گری گہرما ۳. لہ
 (شویہ نفی دا) ناہیلئی، دوری دەخاتہو
 زجاج مقاوم للحرارة ۳. (فی صیغہ النفی عادہ) یتستع، یتستعد
 عن
 ناتوانیت بہرگری لہ فریودان He can't ~ temptation.
 بکات
 لا یستطیع مقاومہ الاغراء

۱. بەرگری کردن،
 بەرگہ گرتن، دزایہ تی، پاگرتن، بەرغوہدان، بەرگرتن،
 دژہ بەری
 ۱. مقاومہ، مناہضہ

make offer no resistance to the enemy هیچ
 بەرہم لستیک لہ دوزمن ناکات
 لا یبدی آیہ مقاومہ للاعداء

line of least ~ ناراستہ ہیلئی کہ متربین بہرگری
 ۲. ہیزی بہرہم لستکار، بہرہم لستی نہینئی
 الاتجاه/ السبیل الذی لا تتعرضه مقاومہ شدیدہ ۲. قنات
 المقاومہ، المقاومہ السریہ

resolute /ˌrezəluːt/ adj قایم، جیدر، فہر، پریار،
 زہبری
 حازم، ثابت العزم، مصمم

resolution /ˌrezəluːʃn/ n [C,U] ۱. خوساز کردن،
 سووریون
 ۱. عزم، تصمیم
 ۲. پریار: پریاریک دەدات
 ۲. قرار: یتخذ قراراً

a draft ~ پروژہی پریار
 مشروع قرار

resolve /ˌrɪzɒlv/ vt, vi ۱. خوساز دەدات، سووردهین
 لہ سەر، پریار دەدات، ۲. چارہ سەردہ کا، دەبیرینتہو،
 بہ کلایی دەکاتہو (کیشہ)، (گو مان) ناہیلئی ۳. شیدہ کاتہو،
 جیادہ کاتہو (بئو چہ ند پارچہ بەک)، شسی دەبیتہو،
 جیادہ بیتہو
 ۱. یتعزم، یصمم، یقرر ۲. یحل، یجم (المشکلہ)، یدد (الشک)
 ۳. یصل، یفصل (الی اجزاء)، یتحل، یتفصل
 □ n [C,U] خوسازدان، سووریون، پریار
 عزم، تصمیم، قرار

resonance /ˌrezənəns/ n [U] زرنگانہو، زرنگین،
 رمین، دەنگدانہو
 رنین، طنین

resonant /ˌrezənənt/ adj ۱. (دەنگەکان)
 دەنگدەرہو، دوبارہ بوہو ۲. (ھۆل) لہبارہ بۆ دەنگی دانہو،
 دەنگ دەگپیتہو
 ۱. (الاصوات) رنانہ، مترددة ۲. (قاعہ) تستمع بتردہ الاصوات
 او الاصداہ

دوبار دهنگده داتهوه
~ walls
جدران تردد الاصداه

1. سهرلن ددها، په ناده با، هانا
resort /rɪ'zɔ:t/ vi ~ to
ده با يو / ده توقن به:
1. يلجا / يفرغ الي:
ناچار يوو په نابه رينه بهر
compelled to ~ to force
هيز 2. هاتو چوي (شوین)، زورچار سهردانن (گازینو)
أضطر الى اللجوء الى القوة 2. يتردد على (مكان). يكثر من
الاختلاف الى (المقهي مثلا)
1. دوا په ناگه، په نابردن نه و تا که ريگه به ي
□ n [C,U]
که ماوه
1. الملاذ الاخير. السبل الوحيد الباقى
وهك دوا چاره سهر 2. په ناگه، زير زمين ~
in the last
3. يانه، شويني حواونه وه
كحل آخیر 2. ملاذ، ملجأ 3. متتبع، متتدى:
يانه ي دهر يايي / تندرستي
a seaside/health ~
متتبع بحري / صحى

1. (دهنگ، ناميري
resound /rɪ'zaʊnd/ vi, vt
موسيقا)، دهنگده داته وه دو ياره دهنگده وه 2. (شوينه که)
هه رايه (به چه پله ريزان) 3. (ناوبانگي، رووداونگ) گوي پر
بکات، دهبيت به باسي هه مووان
1. (الصوت، الآلة الموسيقية) يدوي، يتردد 2. (المكان) يضح
(بالصنق مثلا) 3. مجاز: (الشهرة، حادثة ما) تملأ الاسماع.
تصح حديث الجميع

1. (ل شينگي کودا)
resource /rɪ'sɔ:s/ n [C,U]
سهرچاوه، سهرچاوه ي (سامان)
1. (في صيغة الجمع) مصدر. مورد (للثروة):
ساماني سروشي 2. ريزان، په ناگه 3. قيل،
natural ~ s
قيلبازي
الوارد الطبيعية 2. وسيلة، ملاذ 3. حيلة، دهاء:
ياوي قيلبازي
a man of ~
رجل واسع الحيلة

1. ريزلن نان، قهرگر تن،
resourceful adj
فيلباوي، دانا، قيلبازي
واسع الحيلة، داهية

1. ريزلن نان، قهرگر تن،
respect /rɪ'spekt/ n [C,U]
ريزگر تن، ره چارکردن 2. بايه خ پيدان، ريز بؤ دانان،
ناگالي يون، چاوديري
1. احترام، توقير، تبجيل 2. اهتمام، اعتبار. مراعاة

له باره ي، تايه ت به
with ~ to
بشان، بخصوص

له و باره ي وه
in ~ to/of
في هذا الخصوص بهذا الشأن

به چاوپوشي به وه، ينجگه له
without ~ to
بض النظر عن

3. (له شينگي كز)
Give my ~ s to your father.
سلام، سلام 1. حال، بهش، ناوچه، روو

3. (في صيغة الجمع) تحيات، سلام 4. نقطة، جزئية، ناحية

به لام لهم باره ي وه
in this one ~
أما من هذه الناحية

لهم لا په نه وه، لهم روو وه
in some/all/no/many ~ s

1. ريزي لن نه گري، به مهنن دادهنن 2. ريز
□ vt
نه گري، ناگالي لن نه يين، چاوديري نه كا
1. يحترم، يوقر، يبجل 2. يحترم

~ a person's feelings/wishes
ريز له ياسا نه گري

~ the law
يراعي: يحترم القانون

1. شاياني ريزه،
respectable /rɪ'spektəbl/ adj
ريزدار، به ريزه 2. (که سينک) ره وشت بهرز (شيوه ي) جوانه،
شايسته يه
1. جدير بالاحترام، محترم 2. (الشخص) مهذب، (مظهره) لائق
3. گه وره، مهزن، زورباش: داهاتي زور /
a ~ income
به ريز
3. كبير، عظيم: دخل كبير / محترم

به ريزه وه
respectably adv
على نحو محترم او لائق

1. (ره فتار) سيفه تي ريزي تيايه
respectful adj
(سلوك) متمم بالاحترام

سه ياره ت به، له مهر
respecting prep
بشان، بخصوص

تايه ت به هه موو که سامني مده بست
respective adj
خاص بكل من المعين

هه ريه که وه په سهره ي خوي،
respectively adv
به دواي يه کدا
كل بحسب ترتيب وروده أو ذكره
Tom, Dick and Harry are 12, 14 and 15 years old,
respectively.

respectability /rɪspek'təbɪləti/ n [C,U] شایسته‌یی
ریزلیان، به‌گوره‌زانی
الجدارة بالاحترام، وقار

respiration /respə'reɪʃn/ n [C,U] کرداری
هه‌ناسه‌دان، کرداری هه‌ناسه وه‌رگرتن و هه‌ناسه دانسه
به‌کیکه
عملية التنفس. عملية شهيق وزفير واحدة

respirator /respə'reɪtə(r)/ n [C] دهم‌به‌ست،
دهمه‌وانه‌ی دهم‌چاو بو پاراستن له‌گازه‌کان
کمامه، قناع واق من الغازات

respire /rɪ'spaɪə(r)/ vi هه‌ناسه‌ده‌دات، پشین دکت
یتنس

respite /respaɪt/ n [C,U] ۱. بوار، ماوه پشودان
۲. راگرتنی جسی به‌جی کردنی سزایه‌ک (به‌تایه‌تی له
سیداره‌دان)
۱. مهلة، فترة راحة ۲. أيقاف تنفيذ العقوبة (بخاصة الاعدام)

resplendent /rɪ'spləndənt/ adj دهره‌کوتوو،
دهره‌وشاوه، روشن
متللق، لامع، زاو

respond /rɪ'spɒnd/ vi ۱. وه‌لام ده‌داته‌وه
۲. کارده‌داته‌وه، پرسف ددت، قابل ده‌ییت
۱. یجیب ۲. یستجیب
۳. سوود له‌چاره‌سه‌ریه‌که وه‌ده‌گرئی
~ to ۳. یستجیب ل (العلاج مثلاً)

response /rɪ'spɒns/ n [C,U] وه‌لام دانسه‌وه، وه‌لام،
کارداته‌وه، هه‌لده‌نگی، به‌رپه‌رج
استجاب، جواب رد فعل

responsive /rɪ'spɒnsɪv/ adj وه‌لامده‌ر، هاوده‌نگ،
کاردانه‌وه‌ی خیرایه، هه‌ستیاره
مستجیب، متجاوب، سریع الاستجابة

responsibility /rɪ'spɒnsəbɪləti/ n [C,U]
۱. به‌رپرسیاریتی، به‌رپرسیاری، لئ پرسراویتی
مسؤولية
له‌سه‌ر نه‌ستوی خوی . He did it on his own ~
کردوو یه‌تی، به‌رپرسیاره ۲. نهرک، فرمان
قام به‌علی مسؤلیته‌الخاصه ۲. تبعه، واجب
The heavy responsibilities of the Prime Minister.
به‌رپرسیاریتی قورسی سه‌رته‌ستوی سه‌روکی وه‌زیران

التبعات الجسام الملقاة على عاتق رئيس الوزراء
۱. (که‌سیک) **responsible** /rɪ'spɒnsəbl/ adj
به‌رپرس، لئیرسراو، به‌رپرسیار
۱. (الشخص) مسؤول عن، مسؤول أمام
۲. شایانی باوه‌ر یان سه‌رزه‌نشته، جئی ~ for ~ to
بروایه ۳. خاوه‌نی متمانه‌یه، متمانه‌یین کراوه ۴. (کار، پایه)
نیویستی به‌که‌سیکی باوه‌رینکراوه
۲. جدیر بالثقة أو اللوم على (كذا) ۳. أهل الثقة، موثوق به ۴.
(العمل، المنصب) يحتاج الى شخص جدیر بالثقة

۱. ماوه، پشوو، بی‌ده‌نگی، هه‌دار، **rest** /rest/ n [C,U]
متیوون، نارام، وچان
۱. راحة، سکون، رقاد
دوامانئاوایی مردن، له‌گورنن ~ be at ~ /be laid to ~
یودع فی متواه الاخیر
۲. سه‌رپالک، کۆله‌که (بوجیگیر کردن، ~ a head-
پشویندان) ۳. (وچسانی مؤمیکا، ماوه‌ی بی‌ده‌نگی،
مؤسیقایه‌کی هینن
۲. مسند (للأرتاکاز): مسند للرأس ۳. (موسیقی) فترة سکوت،
سکته موسیقیه
۱. نارام نه‌گرئی، پشوو ده‌دات، کپ ده‌بی ~ vi, vi
۲. پشوی ییده‌دا
۱. یستریح، یهدأ، یسکن ۲. یریح
۳. رایده‌گرئی ~ one's elbows on the table
۳. یسند، یرتکز:

restful adj هینن، هیور، توپه‌که‌ر نیه، فه‌سه‌ی، هه‌دار،
به‌نارام، کار له‌میثک ناکات، له‌سه‌رخز
هادی، مریح، غیر مشیر للاعصاب

restive adj (نه‌سپ) شموز، بینن ته‌نک، شه‌پوز،
شهموش، مانی گرتوو، ناهیلنی که‌س سواری بی یان زینی
بکات
(الحصان) حرون، شمس

restless adj شلوق، بی‌نارام، شه‌رزه، نارام ناگرئی،
هیور ناین
(الشخص) ضجر، متملل، قلق، مضطرب، لا یهدأ

له‌گه‌ل (the) ماوه، مایی، نه‌وانی که، **rest** /rest/ n
نه‌وه‌ی که‌ماوه
(دوماً ~ the) الباقي، البقیه، الآخرون
تو دنلیا به، پروات هه‌بی ~ You may ~ assured that.

۲. بروای من بکه، من بیسته، فدهسخت
 کن مطناً/ کن وانقا ۲. یحمد علی. یستد الی:
 زورینهی کاره کان. *A great deal ~ s on his answer.*
 وه ستاونه ته سهر وه لآمه که ی
 الکیر من الامور یحمد علی جوابه
 ۳. له سهر بریاری تو. *It ~ s with you to decide.*
 وه ستاوه
 ۴. هذا الامر متروک لک لتقرر فیه ماتراه
restaurant /restroʊnt/ n [C] چیشتهخانه، ناشاخانه
 مطعم
restitution /restɪ'tju:ʃn/ n [U] گپرانهوی (شتی)
 دزراو) بو خاونه بنه رته تیه که ی له گه راندن) وه ک بهری)
 رد (السروقات مثلاً) الی صاحبها الشرعی
restoration /restə'reɪʃn/ n [C,U] گپرانهوه،
 چاککردنهوه، زیندوکردنهوه، چاپورنهوه، دهسختسختهوه،
 نوکرن، له گه راندنهوه، له ژیاندهوه، شتی بگپردینهوه بو باره
 بنه رته تی به که ی
 إعادة اصلاح، إحياء، شفاء، الشفاء المعاد الی حالته الاصلية
 ۱. ده گپرنهوه، (دزراو) **restore** /rɪ'sto:(r)/ vt
 دهسبسته خاتهوه، له ده گه رینتفه ۲. (شتیک) یسا کارینک
 له گه رینتفهوه بو باری پیشووی
 ۱. برد، یعید (السروقات) مثلاً) ۲. یعید (أمرأ) الی ساکان
 علیه، یعی (عادة قديمة)
 ۳. نویند توئی ده کاتهوه، *~ an old house*
 ناوه دانئ ده کاتهوه (خانوو)
 ۴. یجدد، یرمم (مینی)
 ۵. چاک له یینهوه *~ d to health*
 ۵. یسترده صحنه او عاقبتیه
restrain /rɪ'streɪn/ vt ده یگریت، بهندی نه کا،
 پایه بندکت دهستی به سهرآ نه گری، قهده غهی ده کا
 یکج، یکت، یتحکم فی، یمنع
restrained adj پایه ند، له بهستی، پاراسته
 مقید، متحفظ
restraint n [C,U] داینگردن، گیردان، له بهستن،
 بهر به ستردن، بهر ه لست، خوگرتن، گرتنهوه، بهر لیگرتن
 تحکم، إعاقة، معیق، مانع
restrict /rɪ'strɪkt/ vt دیاریده کات، سنوری بو دانه نی،
 راده کت، (بونموونه نازادی به که ی)

- یقید، یحد من (حریته مثلاً)
restrictive adj گیردان، سنوردارکراو، پایه بندکراو،
 به ستراو
 مقید
restriction /rɪ'strɪkʃn/ n [C,U] پایه بندکردن، کزوت،
 به سختهوه، گیردان، گه مارو دانس، تهسک کردنهوه
 تقید، قید، حصر، تضیق
restyle /ri:'stɑ:ɪl/ vt شیوه بان نه خشی شتیک
 ده گوریت، شیوه دکشفه
 یغیر شکل او تصمیم شی.
result /rɪ'zʌlt/ n [C,U] نه نجام دهر نه نجام، بهرهم،
 سهر نه نجام، توش، ناکام
 نتیجه، ثمره عاقبه
 دینتیه بهرهم، دروست ده یی، بهوی، نه نجام، □ vi
 ده یینه هوی
 یتنج، یبشا، یبجم عن، یسفر، یودی الی
 کاره که بوه هوی سهر نه که وتتی *~ in failure*
 ادی (الأمر) الی الفشل
 ۱. تی هه لده چینهوه، دهست **resume** /rɪ'zju:m/ vt
 یی ده کاتهوه ۲. ده گه رینتفهوه بو، ده گه رینت
 ۱. یستأنف ۲. یستعید، یعود الی
 تی هه لچورنهوه، **resumption** /rɪ'zʌmpʃn/ n [C,U]
 له گه رین بو رانی، دهست یی کردن
 إستئناف، عودة، أستعادة
 ۱. زیندو ده کاتهوه، **resurrect** /rezo'rekt/ vt, vi
 هده ژینت، بلاوی ده کاتهوه ۲. نه یخاتهوه گهر، نه به یینهوه
 ۱. یبعث، یحیی (من الموت)، یبشر ۲. یعید الی التداول او الی
 الذاکره
resurrection /rezo'rekʃn/ n [U] زیندو بو ونهوه ی
 مسیح
 قیام السید المسیح
 زیندو کردنهوه ی، ژیاندهوه، زیندو بو ونهوه ی *the R~*
 (پوژی دواپی)
 من القبر، البعث، النشور (یوم القیامة)
 ده ژینهوه، له دژینت، **resuscitate** /rɪ'sʌsɪteɪt/ vt, vi
 دپته وسهر، خوی ده بو ژینتفهوه
 یرد (لفریق مثلاً) الحیاء، یعید الیه الرعی، یبعث
resuscitation /rɪ'sʌsɪ'teɪʃn/ n [U] بو ژاندنهوه،

ژيانه‌وه، هژين، هژاندين، زيندويونه
 انعام. ايجام

retail /ri:teɪl/ n [U] تاك، به تاك ده فروشي، پارچه كمي
 البيع بالتجزئة او الفرق (قارن wholesale بالجملة)
 sell by ~ پارچه پارچه ده بفروشي
 بيع بالتجزئة
 ~ prices نرخي فروشتي به جياواز، تاك فروشي، به جيا
 (نعية) اسعار البيع بالفرق

۱. پارچه پارچه ده بفروشي ۲. (كه لوپدل) □ vt, vi
 پارچه پارچه ده فروشي ۳. نه گپريته‌وه، باسي نه كات،
 نه يگه به مني (قسه و قسه لوك)
 ۱. بييع بالفرق او بالتطاعي ۲. (الضائع) تباع بالتجزئة ۳.
 يحكي، يروي، ينقل (بخاصة القيل والقال)

retailer n [C] تاك فروش
 بائع بالتجزئة

retain /ri'teɪn/ vt ۱. ده پاريزي، گلي نه داته‌وه،
 نه پهيخته‌وه، ده سني به سهردا نه گري، به ندي نه كات،
 ده پهيخته‌وه ۲. پاريزه نه گري به كري
 ۱. يحفظ، يحفظ ب، يستبق، يحتجز، يحبس ۲. يوكل محامياً
 بدفع الاتباب

retainer n [C] ۱. خزمه تكار، ياور، پيشكار، په پرهو
 ۲. پيشيني كري (پاريزه)، پيشكار
 ۱. (سابقاً) خادم، تابع (عند نبيل مثلاً) ۲. مقدم اتباب (لحام
 مثلاً)

retaliate /ri'tæliət/ vi توله ده سين، توله له دكت
 يرد على الأذى بظله، يثار

retaliation /ri,tæli'eɪʃn/ n [C,U] وه رامدانه‌وه
 نازار به نازار، توله سندن، هق كردنه‌وه
 الرد على الأذى بالأذى، ثار

retaliatory adj كه سيكي توله سين
 ثاري، انتقامي

retard /ri'tɑ:d/ vt ريگري نه كات، دواي ده خات،
 (گه شه و نما) گيرودكت
 يعوق، يؤخر (خاصة النمو)
 متدالي كم نه دنام (دواكه وتوي بيروهوش) ~ ed child
 طفل معوق

retention /ri'tenʃn/ n [U] گلدانه‌وه، هه لگرتن،

تواناي پاراستني (زانياري)، ياده‌وه‌ري، وه بيرهاته‌وه
 القدرة على الاحتفاظ (المعلومات)، التذكر

retentive /ri'tentiv/ adj تواناي پاراستني هه به،
 تواناي وه بيرهاته‌وه‌وي هه به
 قادر على الاحتفاظ ب، قادر على التذكر

reticence /retɪsəns/ n [U] خودورخستن، نهيني
 پاريزي، هشياري، ينده‌نگ، كيم ناخافتن، نهيني بر
 تحفظ، تكم

reticent /retɪsnt/ adj خودپاريز، نهيني بر، ينده‌نگ،
 كيم ناخافتن، كه سيك ده ست به شه‌وه بگري، بيپاريزي
 متحفظ، تكم

retinue /retɪnju:/ n [C] ده ست و پيوهند، سهر به‌ند،
 داروده‌ست، خزمه تكار، ياور
 العاشية، الخدم والحشم، المرافقين

retire /ri'taɪə(r)/ vi, vt ۱. پاشه كشي ده كا، ده ست
 هه لده گري، خانه نشين ده يي، دوره خريته‌وه
 ۱. ينسحب، يتزل
 ۲. خانه نشين ده يي / نه كري ۳. له ~ on a pension
 چيگا نه كه وي، نه نوي

۲. يتقاعد، يحال على المعاش، يحيل على المعاش ۳. ياري الي
 فرائض، يخلد الي النوم

retired adj ۱. خانه نشين، كار كه تار ۲. له سهرخو،
 داپراو، دوره پهريز
 ۱. متقاعد، محال على المعاش ۲. هادي، منزل

retirement n [C,U] خانه نشينون، وازهين
 تقاعد، احتزال
 living in ~ دووره پهريز نه‌زي
 يعيش في عزلة

retiring adj دووره پهريز، خوگرز كردوو، خودپاريز،
 پاريزكه‌ر
 منزل، منكش على نفسه، متحفظ

retort /ri'tɔ:t/ vi, vt پياهه نه شاخني، گورج
 وه لاسده داته‌وه به ره‌قي و تورهي (وهك وه لاسي
 تاوانبار كردنيك) وه لاسي شتيك ده داته‌وه (سهرزه‌نشت
 كردن)، تيده خوري
 يرد بسرعة واحدة (رداً على اتهام مثلاً)، يرد على الشيء
 (الاهانة مثلاً) بظله

□ n [C] وه لاسده‌وه‌وي رقاوي و توندوتيز

- رد منعم، جواب سریع و حاد
 2 **retort** /rɪ'tɔːt/ [C] ده فیری دلزایاندن له تاقیگه‌ی کیمیا
 المعرجة (فی الکیمیا)
retouch /rɪ'tʌtʃ/ vt دو اوردکاری تیدا ده کات،
 ره نووسی ده کات، ده سددتفه، دهستی لی نه داته وه
 یهذب، یمنق، یضع اللسات الاخیره
retrace /rɪ'treɪs/ vt ۱. ده گبرینه وه بۆ دواوه
 پاشفه دکینشت
 ۱. یعود الی الوراء یعود ادراجہ
 ۲. بیرری رابردوو نه کات هوه، روداوه کانی ~ *one's steps*
 پیشوو ده گبرینه وه
 ۲. یعود بذاکرته الی الوراء (یسترجم الاحداث السابفة)
retract /rɪ'trækt/ vt, vi ۱. پاشه کشه ده کات،
 پاشگه زنه بینه وه له قسه کانی ۲. نه کشینه دوواوه،
 نه یگه برینه وه، راینه کیشنی (وهک تایه‌ی فرۆکه)
 ۱. یسحب، یتراجع (عن أقواله مثلاً) ۲. یتراجع، یسحب،
 یسحب (عجلات الطائرة مثلاً)
retractable *adj* توانای گبرانه وه یان پاشه کشنی
 هه به، پاشفه برنبار
 قابل لانسحاب او التراجع
retreat /rɪ'tri:t/ vi ده بیزنی، ده کشینه وه
 یتقهتر، یسحب
 ۱. پاشه کشنی، بیزین، فه کشان، پاشفه چون، [C,U] n
 پاشه کشنی
 ۱. انسحاب، تقهتر
 کشانه وه‌ی نه واو، بۆ نموونه (له نه نجامی ~ *in full*
 شکست) دا پاشگه ز بوونه وه
 انسحاب تام (نتیجه للهزيمة مثلاً) یسحب بآمان .
 ۲. پاشداچرون، پشتا و پشت ~ *make good one's*
 ۲. دقة الانسحاب (بالبرق او الطبل)
 ۳. په ناگه، نه نیایی، دوره پهریز
 ۳. ملجأ، خلوة، معزل:
retrench /rɪ'trentʃ/ vt, vi خه رجی کدم ده کات هوه،
 دهستی پیوه ده گری
 یخفص (النققات)
retrenchment n [C,U] خه رجی کدم کردنه وه،
 دهست پیوه گرتن
 تخفیف النققات

- دوباره دادگایی کردن، دادگایی
retrial /rɪ'traɪəl/ n [C] نوبی
 إعادة المحاكمة، محاكمة جدیدة
retribution /rɪ'trɪbjʊ:ʃn/ n [U] تهمن، سزا
 قصاص، عقوبة
retrieve /rɪ'tri:v/ vt, vi ۱. ده یگه برینه وه، دهستی
 ده که وینه وه، ده بینه وه، هه دگرینت ۲. راستی ده کات هوه،
 چاکی نه کات (هه له)
 ۱. یستر، یسترجم ۲. یصحح (خطأ، غلطة)، یصلح
retrievable *adj* توانای گبرانه وه‌ی همیه، گبرانه وه
 قابل للاسترجاع / للاسترداد
retro- /rɪ'trɔː/ *prefix* یشگرینکه به مانای پاشه وپاش،
 دوواوه‌یی
 (بادئة) معناها: تراجعی، خلفی
retroactive /rɪ'trɔːæktɪv/ *adj* (یاسا)
 کاردانه وه به کسی دواکه وتوانه‌ی هه به
 (قانون) ذو اثر رجعی
retrograde /rɪ'trɔːɡreɪd/ *adj* پاشه وپاش، شیواو،
 پیاشفه چون، پاش دکفت
 تراجعی، متدهور، تقهتری
retrogression /rɪ'trɔːɡreɪʃn/ n [C,U] شیوان،
 به ره وپاش، دواکه وتن
 متدهور، ترد، تخلف
retrogressive /rɪ'trɔːɡresɪv/ *adj* شیواو،
 به ره و دواچوو دواکه وتوو، کونخوازی، که فته په رست
 متدهور، متخلف
retrospect /rɪ'trɔːspekt/ n [U] گبرانه وه‌ی بووداوه
 رابردوه کانو
 إستعادة الاحداث الماضية وتاملها بالنظر الی
 تپروانیان سه بارهت به روداوه رابردوه کان
 ~ *in*
 أحداث الماضي
retrospection /rɪ'trɔːspekʃn/ n [U] = *retrospect*
 ۱. کونخوازی،
retrospective /rɪ'trɔːspektɪv/ *adj* په یویست سه بووداوه کانی پیشوو ۲. کاریگه ریه کسی
 کونخوازی هه به
 ۱. إستادی: متعلق باستعادة الأحداث الماضية ۲. ذو اثر رجعی
 نه و یاسایانه‌ی کاریگه‌ری پیچه وانه یان ~ *legislation*
 هه به

قوانین ذات اثر رجعی

۱. ده‌گه‌رینته‌وه ۲. نه‌یگه‌رینتیه‌وه، **return** /nɪ'tʁ:n/ vi, vt

دوویساره‌ی ده‌کاته‌وه ۳. وه‌لامسی نه‌داته‌وه ۴. (بسنک‌ی هه‌لبزاردن) نوین‌ه‌ری خوی دیاری نه‌کا

۱. يرجع، يعود ۲. يرجع، يعيد، يرد ۳. يعيب، يرد ۴. (الدائرة الانتخابية) تختار نائباً عنها

۱. گه‌رانه‌وه، هاتنه‌وه، پاشگه‌زبوونه‌وه، **□ n** [C,U] گپ‌رانه‌وه

۱. رجوع، إياب، عودة:

له‌کاتی گه‌رانه‌وه‌ی بوماله‌وه **on his ~ home**

عند عودته الى بيته

هممو سالتی به‌ خووشی **Many happy ~ s of the day**

کل سنه و آتم طبرین

له‌یری، له‌ جیاتی **in ~ (for)**

مقابل، عرضاً عن

تکتی هاتو چو ۲. قازانج، داهات **a ~ ticket**

۳. ده‌رخسته یا راپورتی ره‌سمی

تذکره، ذهاب و ایاب ۲. (فی صیغه الجمع غالباً) أرباح، عائدات ۳. کشف أو تقرير رسمي

ژماره‌و زانیاری ناو لیسته‌کات، **the election ~ s**

راپورته‌کانی هه‌لبزاردن

بیانات / تقارير الانتخابات

پنویست یا ن توانای گه‌رانه‌وه **returnable adj** (هه‌گه‌رینبار)

واجب أو ممکن أرجاعه

نرخ‌ی گه‌شت رووشتن و هاتن **return fare n**

ثمن السفر ذهاباً و آیاباً

پیشبرکن‌ی توله‌سه‌ندن **return match n**

مباراة تأرية

یه‌گه‌رته‌وه، یه‌کبوونه‌وه **reunion** /ri:'ju:mən/ n [U] (خاصه‌) اجتماع الشمل

خیرایی خوولانه‌وه نامیریک زیاد **rev** /rev/ vt, vi (-vv-)

ده‌کا، گهر، گهران پتر دکت، دزفرت

یزید سه‌رعه‌ دوران آله

نوی‌ده‌کاته‌وه، پاکزده‌کات **revamp** /ri:'væmp/ vt

یجده، ینتج

ناشکرای نه‌کات، ده‌ری ده‌خات، **reveal** /ri:'vi:l/ vt

(نه‌ینی)

یکشف، یفشی (سراً)

(له‌ سوپادا) فیه‌نه‌ی هوشار **reveille** /ri:'vɛ:l/ n [C]

گردنه‌وه‌ی به‌ یانیان

(فی الجیش) تبریق الأیقاظ عند الفجر

۱. گه‌مه‌ده‌کا، بومباران ده‌کات، **revel** /revl/ vi (-ll-)

گانه‌ده‌کات

۱. یرج، یقصف، یعرد

۲. زور دلخوش نه‌ینی به‌ شتیک، له‌زه‌تی **~ in**

له‌ ده‌بینی، له‌ کارینکی ناوادا

۲. یجد متعه‌ کبیره‌ فی (عمل کذا)

گه‌مه‌ی به‌ هه‌را، هه‌ل هه‌له، بونه‌ بونه‌وه **□ n** [C,U]

مرح صاحب، عریده، مناسبه‌ لذلك

هاتوهار، یاری و گه‌مه **revelry** /revlri/ n (pl -ries)

صخب، عریده

ناشکرکردن، **revelation** /revə'leɪʃn/ n [C,U]

ده‌رخستن نه‌ینی (وتنی)، سروش، هه‌ستی هووشی

کشف / أنشاء السر، وحی، ألہام

۱. توله‌ ده‌سه‌نینت **revenge** /ri:'vendʒ/ vt

۱. یثار، یتقم

توله‌ی سوکا به‌تی پیکردنی ده‌کاته‌وه **~ an insult**

یتقم لأهانة لحقته

توله‌ هاورینک‌ی نه‌سینی **~ one's friend**

یثار لصدیقه

۲. توله‌ی له‌ ده‌سینی **be ~ d (on sb for sth)**

(به‌هوی نه‌وه‌وه)

۲. یتقم (منه‌ بسبب کذا)

توله‌سه‌ندن، توله‌گردنه‌وه، په‌رووشبوون **□ n** [U]

بو‌توله‌سه‌ندنه‌وه

ثار، انتقام، تطش للثار

(که‌سه‌یک) تاره‌زووی **revengeful adj**

توله‌سه‌ندنه‌وه‌ی هه‌یه، قین له‌ دل، زک ره‌ش، کینو

(شخص) تملکه‌ الشهوة للانتقام، حقود

۱. داهات، ده‌ست **revenue** /revə'nju:/ n [C,U]

که‌وت، ده‌رامت (ده‌وله‌ت)، داهاتی میری ۲. باج

۱. ایراد (دولت)، الدخل الحكومي ۲. (فی صیغه الجمع) عائدات الضرائب المختلفة

کارمه‌ندی گومرگ **~ officer**

موظف جمارک

reverberate /rɪˈvɜ:bəreɪt/ vt, vi ده‌له‌ریته‌وه،
ده‌نگ‌ده‌داته‌وه، ده‌نگ‌ده‌دات، ده‌پلیته‌وه

(خاصة الصوت) یردد، یدوی، یردد

reverberation /rɪˈvɜ:bə'reɪʃən/ n [U] له‌ریته‌وهی
ده‌نگ، ده‌نگ‌دانه‌وه، ده‌نگ‌له‌دان

تردد الصوت، صدی

revere /rɪˈvɪə(r)/ vt ریژی ده‌گریت، رومه‌تی،
رومه‌ت دکت، پیروز دیت، (به‌تایبه‌تی پیروزه‌کان)

یحترم، یوقر، بیجل (بخاصة المقدسات)

reverence /rɪˈvɛərəns/ n [U] زیزگریتن،
شکۆدارا کردن، سام کردن، لی ترسان

توقیر، تبحیل، ره‌به، مه‌ابه

hold sb or sth in ~ به‌شکۆداری بیه‌وه سه‌یری نه‌کا
(سامی لی‌ده‌کات)

یشهر نحوه‌ بالمه‌ابه

vt ریژی بو‌دانه‌تی، پیروزی نه‌کات
یوقر، بیجل

reverend /rɪˈvɛərənd/ adj ۱. نولداری، ریژداری، به‌ریژ،
ژۆر جاز کورتکراوه‌کدی (the Rev) واته‌گوره، خاوه‌ن
شکۆ

۱. دوقور، مینجل (وتختصر عادة the Rev) حضرة، حضرة
المقر

the Reverend

reverent /rɪˈvɛərənt/ adj ریژدار
موقر، دال‌علی‌توقیر

reverential /rɪˈvɛərəntiəl/ n [C,U] ریژداری، پیروزی
توقیری، تبحیلی

reverie /rɪˈvɛəri/ n [C,U] نقوم‌بوون‌له‌بیرکردنه‌وه،
خه‌ونه‌کانی‌به‌ناگایی

الاستراق فی‌التفکیر أحلام‌البیضة

lost in ~ نقوم‌بووه‌له‌بیرکردنه‌وه‌ی‌خه‌وبین
سغرق فی‌التفکیر العالم

indulge in ~ s of the future خه‌وه‌ناینده‌وه‌ده‌بینی
یستغرق فی‌أحلام‌المستقبل

reverse /rɪˈvɜ:s/ adj ۱. پیچه‌وانه‌یی، دزکیتان،
ناراسته‌ی‌پیچه‌وانه، به‌ره‌لاژ، به‌ره‌لاژی

۱. عکسی، فی‌الاتجاه‌العکس

in ~ order به‌پیچه‌وانه‌یی، دژه‌ریک‌خستن

بترتیب‌عکسی

۲. کۆتای،
the ~ side of a gramophone record
دوایی، خواروو

۲. الخلفی، السفلی، الاخر:

۱. پیچه‌وانه، به‌ره‌لاژ، دژ ۲. لای‌دواوه،
 n [C,U]

به‌ره‌لاژی، له‌پشته‌وه ۳. نه‌گه‌تی، به‌لا، شکست، هه‌ره‌س
۱. عکس، نقیض، ضد ۲. الجانب‌الخلفی، فنا، الظهر ۳. هزیمه،
نکبه، نکسه

۱. هه‌لی‌نه‌گیزته‌وه، پیچه‌وانه‌ی‌نه‌کاته‌وه،
 vt ناوه‌ژووی‌ده‌کات

۱. یقلب، یعکس

رووی‌چه‌که‌که‌وه‌ریژه! (لوله‌ی‌تفه‌نگه‌که
~ arms
ده‌کاته‌زوی) ۲. پاشه‌کشی‌نه‌کات، به‌وه‌دواوه‌دی ۳.
پیشیلیده‌کا، لی‌لائه‌ده، به‌ره‌لاژی ۴. به‌تالی‌نه‌کاته‌وه،
(فرمانتیک) پوچه‌ل‌ده‌کاته‌وه

أقلب سلاحها (یدیر فوهة‌البندقية‌نحو‌الارض) ۲. (یجعله)
یتقهقر، یتحرک‌الی‌الراء ۳. یناقض، یمخالف ۴. یلقی، یسطل.
ینقض (حکما)

reversal /rɪˈvɜ:səl/ n [C,U] به‌تالکردنه‌وه، پیچه‌وانه
کردنه‌وه، گۆرینی‌ناراسته

نقض، أبطال، التفتیر‌الی‌الاتجاه‌المضاد

reversible adj هه‌لنده‌گیزته‌وه (پوشاک) ناوه‌ژوو،
به‌دوو‌بوودا‌له‌به‌رده‌کری

قابل‌للقلب‌او‌العکس، (اللوب) یلبس‌علی‌الرجین

revert /rɪˈvɜ:t/ vi ده‌گه‌ریته‌وه، ده‌گه‌رت،
پاشه‌گه‌زده‌پته‌وه

یعود، یرجع، یرتد (الی‌ماکان‌علیه)

review /rɪˈvju:/ vt, vi ۱. چاری‌بیاده‌خشیته‌وه
۱. یراجع، یعید

پیدا‌له‌چته‌وه، دوپاره‌تی‌نی
~ last week's lesson

ده‌روانسته‌وه‌دبینه‌به‌رچاری‌خوی ۲. نمایش‌ده‌کا
(سه‌روپازه‌کان) ۳. ره‌خنه‌ی‌له‌ده‌گری، وتاریکی‌ره‌خنه‌یی
ده‌نوسن

النظر فی: یستعرض فی‌مخيلته ۲. یستعرض (الجنود) ۳. ینقد،
یکتب‌مقاله‌نقدیه

۱. پیدا‌چونه‌وه، چاو‌پیاخشان، سه‌یر
 n [C,U]

کردنه‌وه، نشان‌دان ۲. ره‌خنه، وتاری‌ره‌خنه‌یی ۳. گۆلاری

ره‌خنه‌ی‌بان‌ویژه‌یی

دلی تیکه ل دیت، قیزی لیده کاتهوه، ده بیته هوی گژیوون
 ۱. بترد، بثور، یعی ۲. بضر باتتزاز او الاستزاز ۳. بپیر
 التزاز والاستزاز، مقزز للتسی، مئیر للتیان
 □ n [C,U] لادان، سه ریچی کردن، هه لگه رانه وه
 ترمه، عصیان

revolution /ˌrevəʊlʊ:ʃn/ n [C,U] ۱. سوپانه وه،
 خو لانه وه
 ۱. دوران:
 ۲. سوپی
the ~ of the earth round the sun
 ته وای ره وروه
 ۲. دوره کامله للجهله
 سهست و پینج خول له
sixty-five ~ s a minute
 خوله کیدا ۳. شوژش، وه رگه ران، کوده تا، رابون
 خسر و سترن دوره فی دقیقه ۳. ثوره، انقلاب
revolutionary *adj* شوژشگیز، توندروه
 ثوری، متطرف
 □ n [C] شوژشگیزی، شوژشگه، هه لگه راه
 فانر، مترد
revolutionize *vt* شوژشی دکت، گوزانی ته وای بان
 رامیاری له
 بثور، یحدث تغییراً شاملاً او اساسیاً فی
 ۱. ده خو لته وه، نه سوپانه وه
revolve /riˈvɒlv/ *vt, vi* (به راوردیکه به *rotate*)
 ۲. قول بیر نه کاته وه، له هه موو
 لایه کی شته که ده کو لته وه، (سهرو بئی ده کا)
 ۱. بدور، بدیر (قارن *rotate*) ۲. بفرک یعی، یقلب الامر علی
 جمیع وجوه
revolver /riˈvɒlvə(r)/ n [C] ده مانچه
 مدس
revue /riˈvju:/ n [C,U] (نمایش) جوراو جوروی،
 شانوگه ریه که به مه بهستی گالته جازی له رو وادی حالی
 حازر
 (استعراض) متوعات مسرحیه ته هدف الی السخریه من
 الاحداث الجاریه
revulsion /riˈvʌlʃn/ n [U] گوزانی کتوپرو ته وای له
 ههست و سوژدا
 تغییر مفاجی، و کامل فی الشاعر
reward /riˈwɔ:d/ n [C,U] خه لات، پاداشت، شاباش
 مکافآه، جزاه

۱. مراجعه، أعادة نظر، استعرا، ۲. نقد، مقالة نقدية ۳. مجلة
 نقدية أو أدبية
revile /riˈvaɪl/ *vt, vi* جوین ددهات، قسهی پیده لیت
 یسب، یشم
revise /riˈvaɪz/ *vt* پیاده چینه وه، نه بیالیوی، بزار پده کا،
 راستیده کاته وه
 براجع، یقق، یهذب
revision /riˈvɪʒn/ n [C,U] پیداجو ونه وه، بزار کردن،
 وینه به کی پاکراو (پالآوته)
 مراجعه، تتقیق، نسخه منقحه
revitalize /riˈvaɪtəlaɪz/ *vt* چوستیده کاته وه،
 نه یزینته وه (شیک) سه رله نوئی نه بو زینته وه
 یعید الحیریه، یعیث الحیریه (فی شه) من جدید
revival /riˈvaɪv/ n [C,U] ۱. ژیا نه وه، زیندو کردن وه،
 هژین، زیندو بو نه وه
 ۱. انعاش، إحياء
the ~ of learning ژیا نه وهی زانسته کان (له سه رده می
 راپه رین دا) ۲. (به تایه تی: کو بو نه وهی گیانی نایینی
 إحياء العلوم (فی عصر النهضة) ۲. (خاصه: أجتاع یهدف الی)
 ایفاظ الروح الدینیة
revivlist *n, adj* ژیا نکار، قه ژینکار، نه و که سهی گیانی
 نایینی زیندو ده کاته وه
 الاحیائی: شخص مهم بأیفاظ الروح الدینیة او غیرها
revive /riˈvaɪv/ *vt, vi* ۱. زیندو وده بیته وه، دینه وه کایه،
 نه بو زینته وه، دینه وه هوش خوئی
 ۱. بعیش، یعیش، یقیق من اغمانه
Our hopes ~ d. هیواکانمان بوژانه وه
 انتعشت المائنا
 ۲. زیندو و نه بته وه، نوئی نه بین
 ۲. یعی، یجدد:
 هه لوه شان،
revocation /ˌrevəˈkeɪʃn/ n [C,U] پو وچکردنه وه، به تالکردنه وه
 إلغاء، إبطال، نسخ
revoke /riˈvəʊk/ *vt, vi* پوچی ده کاته وه، هه لی
 ده وه شینیت، پوچ دکت
 یلغی، ییطل، یسسخ، قانونا
revolt /riˈvɔ:lt/ *vt, vi* ۱. پاخیده بی، رانه پهری،
 شوژ شده کا، هه لدی، بزالدکت ۲. ههست به بیزار پده کات ۳.

- vt باداشت ده کات، حملات ده کات
يکافی، بجازی
- rhapsody** /ræpsədi/ n [C] (pl -dies) شادی
دهرپرین (له قسه و هونراوه و موسيقادا)
تعبير حماسي عن الابتهاج (في الحديث او الشعر او الموسيقى)
- rhetoric** /rɪtərɪk/ n [U] ۱. رهوانبیزی ۲. جوان بیژی
زانی زمانیکی پاراو
۱. (فن) البلاغة ۲. لغة منمقة
- rhetorical** /rɪ'tɒrɪkəl/ adj رهوانبیزی، زمان پاراو،
پین هه لسان
خطایی، منق، متکلف
پرسیاریکی رهوانبیزی نامانجی کاریگری ~ question
هه بی له سه ردهرون نکه به دوای وه لامدا بگه ری
سؤال بیانی یهدف الی التأثير فی النفس و لیس الحصول علی
جواب
- rheumatic** /ru:'mætɪk/ adj بادار، روماتیزماوی،
به یوه ندی به نازاری ماسولکه و باداری یه وه هه یه
روماتیزمی، متعلق یوجع المفاصل، مصاب بالروماتیزم أو لدیه
أستعداد له
- rheumatism** /ru:'mætɪzəm/ n [U] باداری، روماتیزم
الروماتیزم (وجع المفاصل)
- rhinoceros** /raɪ'nɒsərəs/ n (pl ~ es) کهرکه ده،
یه ک قوچ
الکرکدن، وحید القرن
- rhubarb** /ru:'bɑ:b/ n [U] راوند، ریواس، ریواز
الرواند: نبات تؤکل سيقانه
- rhyme** /raɪm/ n [C,U] ۱. کیش، چامه، سه روا،
باشبه ند ۲. هونراهی کیش کراو، به هه مان سه روا کونای دنی
۱. قافیه، سجع ۲. شعر مقفی
سرود و گورانی متدالان ۳. دوو ووشه له nursery ~ s
یه ک چام (وه) (measure, pleasure)
آغان او آناشید للافلاط ۳. کلستان من قافیه واحده (مثل
measure, pleasure)
- vt, vi ۱. چامه ده کا، ناواز دکت، ناواز دانه نی،
هونراوه نه نوسنی (وه ک ووشه ی father ریکنه که وی له گدل
rather ووشه یه ک کار دینن هه مان کیشی هه بی ۳.
هونراوه ی کیشدر نه نوسنی
۱. یسج، یقنی، یساج، یستفانی (مثل کلمه father اتسی

- تقافی مع کلمه (rather) ۲. یستخد کلمه من نفس القافیه ۳.
یکب الشعر المقفی
- rhymed** adj سه روا کری (هونراوه یه ک) به کیش
کونای بی
مقفی، (شعر) یتهی بقافیه
- rhythm** /rɪðəm/ n [C,U] کیش (هه لبسته)، ناواز
ایقاع، وزن، تناغم
- rhythmic(al)** /rɪðmɪk(əl)/ adj کیشدار (کیشدار)
ایقاعی، موزون، متناغم
- rib** /rɪb/ n [C] ۱. په راسو یه ک له نیکه کانی قه قه زه ی
سنگ ۲. نه وه ی په راسو شو یه وه ک داره ته خته
چه ماوه کانی لانه نیشی که شتی بان ده ساره کانی گه لای
روه ک
۱. ضلع من عظام القفص الصدري ۲. ما یسه الضلع کلاخشب
المقرسة فی جانب السفینة او عروق ورقة النبات
- ribbed** adj چمکدار (به تاییه تی قوماش)
(خاصة القماش) مضلع
- ribald** /rɪbld/ adj که سیکي خراب، چه نه باز (ووته و)
پیکه نین، هه راباز
(الشخص) یذی، سفیه، (الحديث، الضحك) فاحش صاحب
- ribbon** /rɪbən/ n [C,U] ۱. تویک (له کونال بو
جوانی) روپوشی به کاردی، شریط، قردیله
۱. شریط (من قماش یستخد للزینة او التغليف)
۲. نه وه ی له تویل ده چی
۲. ما یسه الشریط:
دروستگردنی ریزه خانووی
دورودریز له دهره وی شار
~ development
إنشاء صفوف طويلة من المباني ممتدة خارج المدينة
- rice** /raɪs/ n [U] برنج
رز، آرز
- rich** /rɪtʃ/ adj (-er, -est) ۱. ده وله مند، ساماندار،
زهنگین ۲. (جل و بهرگ) جوانپوش، به نرخ ۳. (زهوی)
به بی و بهر که ت ۴. (خواردن) تیرو پر له فیتامین ۵.
(به رنگ، دهنگ) بهرز، به هیز، قول
۱. غنی، ثری ۲. (الملابس، المقنیات) فخمه، غالیه الثمن ۳.
(الارض) غنیه، خصبه ۴. (الطعام) دسم ۵. (الالوان، الاصوات)
صارخه، قویه، عمیق
سامان، ده ولت ده وله مندنی
- riches** npl

	ثروة، غنى
richly <i>adv</i>	۱. دوله مند نه بڼې
	۱. يقضى، على نحو دال على الثراء او الترف
~ <i>deserved</i>	۲. به ته وواوى، به گشتي: قابليه ته
	۲. تماماً، كلية: يستحقها تماماً
richness <i>n</i> [U]	دوله مند، ساماندار، زهنگين
	غنى، ثراء، غزارة
rick /rɪk/ <i>n</i> [C]	گدېش، مه لوی کا/گزره، ته پوله، کڅو مه لنى شتى که له که بوو (له کا بو هه لگرتن)
	کدس، کومه (من القش للتخزين)
rickets /rɪkɪts/ <i>n</i>	گېږي، نيسکه نمره
	کساح الاطفال (مرض)
rickety /rɪkɪtɪ/ <i>adj</i>	خاو، لاواز، ريوه له، خه ریکه
	دارېمن، له ناوچې
	واهن، ضعيف، على وشك الاتيهار
~ <i>furniture</i>	که لويه لني هه لوه شاو
	أثاث مفكك
rickshaw /rɪkʃɔː/ <i>n</i> [C]	گاليسکى سووک، ده سټگير
	مركبة خفيفة بعجلتين يجرها رجل
ricochet /rɪkɔːʃet/ <i>n</i> [C,U]	گه رانه وه (به رد، گولله)
	دواى نه وهى به روويه كى ته خت نه كه وى، به رکه و تنيك
	له نه نجامى هم کاردانه وه به
	ارتداد (الحجر، القذيفة) بعد الارتطام بسطح مستو، إصابة
	ناجحة عن مثل هذا الارتداد
□ <i>vi</i> (-t-, -tt-)	گولله توپ نه گه رېته وه
	(القذيفة) ترد، تنبو
rid /rɪd/ <i>vt</i> (<i>pt, pp</i> -rid)	پزگار نه کا، پاکڅنه کاته وه
	يخلص، يطهر
~ <i>a house of mice</i>	دو ريز نه کا
	يحرر:
<i>get ~ of a cough</i>	له کوکه رزگارى ده بڼې
	يتخلص من السعال
riddance /rɪdnɪs/ <i>n</i> [U]	پزگار يوون، سه ربه ست
	يوون، نازاد يوون
	تخلص، تحرر، خلاص
<i>good ~</i>	له هه رکوې بڼې، خوانه کا، خودا نه پگيرته وه
	الى حيث ألفت، لارده الله
ridden /rɪdn/	به سه ريدا زالدېن، ده ستى

	به سه رته گري
	يستبد به، يسيطر عليه
<i>disease- ~ slums</i>	ناوچهى هه ژاره كان نه خو شى به
	سه ريانا زالېوه
	أحياء فقيرد تنترسها الامراض
1 riddle /rɪdl/ <i>n</i> [C]	مه ته ل، سه رسام ده كات
	لغز، أحجية، شيء، أو موقف عويص
2 riddle /rɪdl/ <i>n</i> [C]	بيژنگى كون فراوان (كهو) بو
	بيژانه وهى (به ردو خو ل)
	غربال واسع الثقب (للحجارة أو التراب)
□ <i>vt</i>	۱. نه بيژننه وه ۲. كون نه كات يا نه بيژنن وهك
	بيژن
	۱. بغربل ۲. يثقب أو يخرم كالغربال:
	گياني وهك بيژن
	<i>His body was ~ d with bullets.</i>
	گوله ناژن كراوه
	أصبح جسمه كالمنخل من كثرده ما اخترقه من الرصاص
ride /raɪd/ <i>vi, vt</i> (<i>pt</i> rode /roʊd/, <i>pp</i> ridden /rɪdn/)	
	۱. سواره بڼې، ليده خو ريت (به سوارى نازه ل) ۲. به سوارى
	تن ده پورې (پاص يا نه شه منده هه ر)
	۱. برېك، يمتلى (ظهر الدابة مثلاً) ۲. يجتاز راكباً (حافلة أو قطار)
	له تن گانه رزگارى ده بڼې به ناشتى
~ <i>out a storm</i>	۳. نه كه وېته سه ر، سه رئاو نه كه وى
	يجتاز أزمة / محنة بسلام ۳. يطفو، يعوم على
<i>a ship riding at anchor</i>	که شتى به وهى
	له نکه رگروه، له به بنده رکه له نکه رده گري
	سفينة تقف في الميناء بواسطة الراس
<i>let sth ~</i>	لېته گه رې، هه لوى کار تيکر دنه سه ر
	رووداوه كان نادات
	(ل.د) لا يتخذ إجراء بشأنه، لا يحاول التأثير على مجرى الامر
	کورته گه شنيك (به نو تومبيل يا ناو توري سيكل
□ <i>n</i> [C]	يا نه له سه ر پشنى نه سپ)
	رحلة قصيرة (سيارة أو دراجة أو على ظهور الخيل)
<i>go for a ~</i>	به گه شنيكى بچووك هه لته ستى
	يقوم بجولة قصيرة
rider <i>n</i> [C]	۱. سوارچاڪ، سوار بوو ۲. پاشكوې
	ياسا په ك / پرگه په كى زياد كراو
	۱. فارس، راكب ۲. ملحق لقانون، فقرة إضافية

۱. که نارینکی بهرز، پیت، هیللی **ridge** /rɪdʒ/ n [C]
به کتر برین بهرز له تیوان دوو رووی لیزدا

۱. حافة مرتفعة، الحرف، خط التقاطع الاعلى بين سطحین
منحدرين:

لیواری سهریان ۲. ریزیک شاخ یان *the ~ of a roof*
گرد ۳. سهرگول، قلیشیک بهرزو تهسک (نیوانی زهوی
کیلراوی به گول کراو)

۲. سلسلة من الجبال او التلال ۳. شقة مرتفعة ضيقة (فی أرض
محرورة بين الانلام)

لیواری بهرزو دریزو بو شتیک نه کا
یجعل للشيء حافة مرتفعة طويلة

گالتهی پین نه کات
بهرآ، یسخر من

گالته کاری، پین پیکه نین
سخریه، استهزاء

پیکه نیوانی، گالته جاربی، **ridiculous** /rɪ'dɪkjʊləs/ adj
قوشمه، پین مانا هیچ و پوچ
مضحک، يدعو للسخرية والاستهزاء

۱. پلاو، پلاوه بوو، زه حف، گه هشتی، **rife** /raɪf/ adj
باو، فره باو

(خیریة فقط) ۱. شائع، عام، واسع الانتشار

۲. پرله
حافل ب

ولایتیکه نه فسانه ی
زور تیا باوه

بلد تشیع فیها الخرافات

نه و که سانه ی به چاویکی سوک **riffraff** /rɪf ræf/ n
سه یرده کرین ه کهسانی نااناسایی
حخاله الناس، الرعاع، الدهماء

باری پیده کا، ده گبری بهدوا، **1 rifle** /raɪfl/ vt,
(به مه بهستی دزین)

یجبت ب، ینقب فی (بمصد السرقة)

له لوله ی تفهنگدا درزینکی پینجاویچ **2 rifle** /raɪfl/ vt
هه لده که نین

یحفر أخذوداً حلزونياً فی ماسورة البندقية

تفهنگ

بندقية

درز، درز بردن، چال **rift** /rɪft/ n [C]

شق، تصدع، أخذود

درزیک له تیوان هه وره کان *a ~ in the clouds*
شق بین الغیوم

۱. که شتی که (چاروکه و **1 rig** /rɪg/ vt, vi (-gg-)
گوریس) ناماده ده کا

۱. یجهز السفينة (بالأشرعة والجبال)

۲. جل و بهرگ و پنداویستی *~ (sb) out (with)*
ته داتی

۲. یزوده بالثياب و بقية اللوازم

پنکی دینن، دروستی ده کات (به خیرایی و *~ sth up*
هه شتیک پیئت)

یقیم، ینشیء (بجمله و بایه مراد)

به ناگه پیک به پهله دروست ده کات *~ up a shelter*
بینی ماوی علی عجل

۱. ریکه خستی چاروکه و نالاکانی که شتی **n [C]**
۲. جل، پو شیک، روپوش

۱. ترتیب الاشرعة و الصواری فی سفينة ۲. (د. ل. د. ملابس، زی،
مظهر الشخص

۳. پنداویستی هه لکه نندن (بو نهوت گه ران له *oil- ~*
پنکی ده ریا)

۳. معدات الحفر (بمخالفة عن البترول فی فاع البحر)

گوریسی به ستنه وهی که شتی **rigging** n [U]
العبال التي تثبت صواری السفينة وأشرعتها

باری پین نه کات، گزی لی نه کات **2 rig** /rɪg/ vt (-gg-)
یتلاعب ب

قینلی لی نه کات *~ an election*
یزور

راست، لای راست **1 right** /raɪt/ adj, adv, n [U]
یمین

In Britain traffic keeps to the left, not to the ~
(پینجه مانه ی چه ب *left*)
(*side*) of the road.

تقیض یسار *left*)

بچو بو کولانی *Take the first turning to the ~*
به کم به لای راست دا

أدخل أول منطف على اليمين

بالی راست رهو، (پاریزگاران) *the R- (wing)*
جناح اليمين (المحافظين)

دهستی راست / یاریده ده ری سه ره کی *~ hand man*

- الساعد الايمن / المعاون الرئيسي
 2right /raɪt/ adj (دژه واتای ههله wrong)
 ۱. (ههلسوکهوت، رهوشت) راست، چاک، ساغ
 (نقیض خطأ wrong) ۱. (التصرف، السلوك) صحيح، صواب، حق
 ۲. (کوتال) رووی بهرجاو، پهچه ۳. چاک، the ~ side
 ریڅ وینک، گونجاو
 ۲. (القماش و نحوه) الجانب الاساسی الذي تقع عليه العين ۳.
 صواب، مضبوط، مناسب
 کاتی گونجاو
 الزمن المناسب
 the ~ man for the job بیاویکی لیهاتوو بو نهو کاره
 گرنکه
 الرجل المناسب لهذه المهمة
 ~ angle ۴. گوشه‌ی راست
 ۴. زاویه قائمه
 ۱. چاکه، راست، هق □ n [C,U]
 ۱. صواب، حق
 know the difference between ~ and wrong
 جیاوازی نیوان راست و ههله نهزانی
 يعرف الفرق بين الصواب والخطأ
 لهسه رهقه / راست نهکات
 be in the ~ ۲. دادپهروه‌ری مافی شهرعی
 یكون على حق / على صواب ۲. انصاف، حق شرعی:
 به هقیانته، نهگه به هقیانته یئ
 by ~ (s) بالانصاف، اذا روعی الانصاف
 بههوی، له پیناوی دا
 by ~ of بسبب، لأجل
 بههیزی نهکات، راستی نهکاتهوه
 □ vt يقوم، يصوب، يصحح
 ۱. شهرعی، راستی ۲. (کرداره کان)
 پاساوی ههیه
 ۱. شرعی، حقیقی ۲. (الانفعال) لها ما بیرها
 لهسه رهق، لهسه راستی، راستیانه، به
 rightly adv شیوه‌یه کی راست
 ۱. شرعی، حقیقی ۲. (الانفعال) لها ما بیرها
 ۱. به هیلنی راست
 ۱. بخط مستقیم

- ریڅ برؤ تا
 Go ~ on until you get to the school.
 دهگه یتهقو تا پښانه که
 مباشرة
 راسته وخو، خیرا، دم ودهست، دهمسته جی
 ~ away
 رأساً، مباشرة: حالاً
 شایه نیئی نهوهی بهسه رها ت ۲. به
 It serves him ~ .
 تهواوی، به گشتی
 انه يستحق ما جرى له ۲. تماماً، كلية:
 به تهواوی وه رگه‌ری بو دواوه
 Turn ~ round.
 أستدر الي الخلف تماماً
 کولاییک نه چیه وه سه ر ناراسته
 a ~ about turn
 پیچه وانه که ی
 منعطف یودی للاتجاه العاکس
 ۳. دهقاو دهق، به تهواوی، بهوردی
 ~ in the middle
 ۳. بالضبط، بدقة
 ههقیه تی چی پهسه ری
 It serves him ~ .
 انه يستحق ما جرى له
 چاک، راست، ههموار،
 راست و دروست
 صالح، مستقیم، قویم، تقی
 ۱. رهق و تهق، نه رم ناین،
 rigid /rɪdʒɪd/ adj
 ناچه میته وه، نه گوریار ۲. قایم، توند، پته و
 ۱. صلب، لایلین ۲. حازم، صارم:
 یاسای توندو تیژ
 a ~ rule
 قانون صارم
 رژیعی توندو تیژ
 ~ discipline
 نظام صارم
 به پهقی، به توندی تیژی، به یئ نه رمی
 rigidly adv
 بصلابة، بصرامة، بلا مرونة
 رهقی، توندی، پتهوی
 rigidity /nɪ'dʒɪdətɪ/ n [U]
 صلابه، صرامة
 چیرؤکی یان به یان
 rigmarole /rɪgmərəʊl/ n [C]
 نامه په کی ناروونو ناچه چن
 قصه اوریان طویل و مشوش
 ۱. رهق و توندی، توندو تیژی،
 rigour /rɪgə(r)/ n [U]
 زهیر، تین، قایمی ۲. (فی صیغه الجمع غالباً) ظروف قاسیه
 (خاصه مناخیه)
 ۱. صرامة، قسوة، حزم ۲. (فی صیغه الجمع غالباً) ظروف قاسیه

(خاصة مناخية)
rigorous *adj* وورد، توندوتیز، قایم، سخت
 صارم، حازم قاس
rile /raɪl/ *vt* رقی هملده سینئی، لیلیده کات، شینلی دکت،
 تورده ده کات
 (د.ل). یغیظ، یکدر، بغضب
rill /rɪl/ *n* [C] گۆم، سولین، چۆم، جوگه له، جوگه
 (ل.أ). نهر، جدول صغیر
rim /rɪm/ *n* [C] ۱. پەراویز، که نار ۲. بەرگی دەرەو
 ۱. حاقه (خاصة لشی. مستدر) ۲. إطار خارجی
 □ *vt* (-mm-) که نار دکت، پرواز دکت
 بعیط، یحف ب
rind /raɪnd/ *n* [C,U] توپکَل، قاشل، توپزَال
 قشرة، طبقة خارجية جافة (تظلي قرص الجبن مثلاً)
ring /rɪŋ/ *n* [C] ۱. بازنه، چه مبه ر نه لقه
 ۱. دائرة، حلقة
 ۲. نه لقه ی بوکینی نه نگوستیله ~ *children dancing in a*
 ۲. خاتم، حلقة، خاتم زواج
a wedding - ~
 زواج
a key - ~ نه لقه ی کلیل ۳. نولک، گه وپ، مه پدانی
 زۆرانیازی ۴. مه پدانی بوکین، بوسکین ۵. باند، چه ته،
 ده سه
 حلقة مفاتيح ۳. حظيرة، حلبة ۴. حلقة الملاكمة، الملاكمة ۵.
 عصا، عصية:
price ~ باندیک ده سته گرنی به سه ر نرخ دا
 عصا به تحکم فی الاسعار
 □ *vt* ۱. دهروری نه دات، هه لده واسری ۲. لوتی
 نه سمی، نه لقه نه خاته لوتی (گا)
 ۱. بحیط ب، یتحلق ب، ۲. یضع حلقة فی انف (ثور مثلاً)
ringleader *n* [C] سه ری ماره که، سه ری نازاوه که،
 (دژی ده سه لات)
 رأس الفتنة (ضد السلطات)
ring-road *n* [C] ریگای باز نه یی
 طریق دائری
ringworm *n* [C,U] نه خوشی به که تووشی نیست نه یی
 القرباء الحلقية، داء جلدي متجدد
ring /rɪŋ/ *vt, vi* (*pt* rang /ræŋ/, *pp* rung /rʌŋ/)

۱. دهر رنگی، زهنگ ی لیده دا (ته له فون) ۲. دهر رنگی ته وه
 (به تابه تی بو زهنگ) بووشیار کردنه وه ناگادار کردنه وه
 ۱. یرن (الهاتف) ۲. یترق او یرن (خاصة جرساً) للتهیه او
 التحذیر
 ~ *for the waiter* خز مه تکاری چیشته خانه که بانگ
 ده کات به زهنگ لیدان
 ینادی خادم المظعم بقرع الجرس
 ~ *sb up* ته له فونی بو نه کات
 یصل به هانیا
 ~ *off* په یوه ندیه ته له فونی که کۆتایی یی دینی،
 گوئیستی ته له فونی که ده گپریته وه شوین خوی
 ینهی مکاله هانیه، بعید ساعه الهاتف الی موضعا
 ~ *the changes (on sth)* کار نه کات یا شیک
 به هه موو شیوه به ک، ۳. (شوین)، دهنگ ده داته وه به
 به کار دینی
 یعمل او یستخد م شیاً بجمیع الاسالیب السمکة ۳. (المکان)
 یدوی ب
 □ *n* [C,U] له رانه وه، دهنگی جه رهس (زهنگوله)
 رنین، رنه جرس
ringlet /rɪŋlɪt/ *n* [C] قۆبه سینیکی بچوک گولنی - چه مک
 حلقة شعر صغيرة
rink /rɪŋk/ *n* [C] خلیسکینه، مه پدانکار خلیسنا سه هول
 المزلجة، حلبة التزلق
rinse /rɪns/ *vt* ده شوات، شوشتن
 عادة
 ~ *the clothes* جله کان له ناو هه لته کیشنی
 یشطف الفسیل
 ~ *out the teapot* قوری چاکه نه شوا، ناوی تی
 وه ره دات
 یشطف أبریق الشای
 □ *n* [C] له ناو هه لکیشان
 شطف غسل
 قوت جوان بشو ~ *Give your hair a good*
 أنشطف شعرك جيداً
riot /raɪət/ *n* [C] ۱. نازاوه، شواندنی ناسایش، هه را،
 یی هیمنی، گپره شوین ۲. بووردوانا، هه را، هه را وه وریا
 ۱. شغب، إخلال بالأمن، فوضى ۲. تصف، عریده، مرح صاحب
 (خه لک) وروژان، که یفا قیر و قیزی، هه را،
 ~ *run*

شەپۆل دەکا، تەنک دەپیتەو
 يتوج، يترقق، يوج
rise /raɪz/ vi (pt, rose /rɔʊz/, pp risen /rɪzən/)
 ۱. هەلەستن، رادەپەری، بەرز دیتەو، بالادە کات
 ئەو هەستن، لەخەو هەلەست ۳. سەرلە کەوتنە سەرەو
 ۱. بنبهض، یرتفع، ینظر ۲. یقف، ینهض من نومه ۳. یصد الی
 السطح
bubbles rising from the bottom of a pond
 لەبکی ئەستیلە کەو بەقەکان سەرلە کەو نە سەری ۴. دروست
 ئەین، هەلە قوئنی
 فقاعات تصعد من قاع البركة ۴. یبنا، ینبع
The river ~ s in Turkey.
 رووبارە کە لە تورکیاوە
 هەلە قوئنی ۵. شۆرش ئەکات، دزی دەسلالت دەو هەستن
 ینبع النهر من تركيا ۶. یثور، یتمرد (علی السلطة)
 ۶. بەرز دە کەوتەو یو ئاستی
 ~ to the occasion
 تپیرسراویتی ۷. (بەرلەمان، لیژنە) تیک ئەچن، پەرش ئەین،
 ئەندامەکان پلۆو ئەکەن
 ۶. یرتفع الی مستوی السزولية ۷. (البرلمان، اللجنة) ینفص،
 ینترق أعضاؤه
 ۱. بان/گردی بچووک، تەپۆلکە ۲. بەرز،
 بەرزبوتنەوی (نرخ، گەرمی، کرێ)
 ۱. هضه / تلة صغيرة، ربوة ۲. إرتفاع، زیادة (فی الاسعار،
 الحرارة، الاجور)
 ۳. ئەپیتە هۆی، ئاکام
 give ~ to
 ۳. یسبب، یزدی الی
rising adj
 سەرکەوتوو، دەرچوو، دەرکەوتوو
 صاعد، طالع، ناهض
the ~ generation
 نەو هی (نوی) دەرکەوتوو
 الجبل الصاعد
 ~ twelve
 نزیکە لە دوانزە سالی (تەمەن)
 مناظر للثانية عشرة (سناً)
 (بە تاییەتی) شۆرش، هەلەگە پانەو،
 □ n [C]
 بەرەهەستی
 (خاصة) ثورة، تمرد، عصیان
risk /rɪsk/ n [C,U]
 سەرکەشی، ئەگوری کەوتنە
 مەترسیەو، مەترسی
 مجازفة، مخاطرة، احتمال الرقوع فی خطر
take/run risks at the ~ of one's life

شەپۆلە خەلب
 (الجموع) حاجت وماجت
 □ vi
 ۱. ئازاوە دیتەو ۲. گائەوگەپ دەکا لە مەستیدا
 بۆردومان دەکا، زیادەپەوی دەکا لە
 ۱. یشاغب، بخل بالامن ۲. یمرح مەریدا، ینصف، ینادی فی
 (أمرها)
 □ n
 ئازاوەچی، ئەو کەسە ی گائە بە خەلک دەکات
 مشاغب، عرید، مستهتر
riotous adj
 شۆرشگێڕ، هەلەگەراو
 توری، متمرد، صاخب
rip /rɪp/ vi, vi (-pp-)
 ۱. دەدری، ئەقلشین
 ۱. یزق، یشق
 ~ a letter open
 کێسە کە دەکاتەو
 ینض الظرف
 ~ the cover off
 بەرگە کە دەپین
 یزق الغلاف
 لیکەری (توتومبیل، بەلەم) بەو پەری خیرایی
 let it ~ پروات ۲. (مادە پەک) دەدری، قلیش دەین
 دوع (السيارة، القارب) ینطلق بأقصى سرعة ۲. (المادة) تتزق،
 تتشق
 □ n [C]
 درز، دران، درین
 شق، شق
 ۱. (میو) پیگەییو، گە پشتن،
 ریپە /rɪp/ adj (-r, -est)
 پیگە پشتن
 ۱. (الفاكهة) ناضجة
 ~ judgement
 ۲. پیگە شتوو، تەواو گە شە کردوو
 ۲. ناضج، مکمل النمو
 ~ for (mischief)
 ۳. ئامادە یە، یۆ (نازاردان)
 ۳. مستعد (لارتكاب الأذى)
ripen vi, vi
 پین دەگات، ئامادە کات
 ینضج
riposte /rɪ'pɒst/ n [C]
 تپوێ ژاندنیکی کتویر، وەلامی
 تال، بەر سفاگە زدار، پەلاماری لە پەر، وەلامیکی زۆر پەرەو
 تیز
 طعنة خاطفة، جواب لاذع
ripple /rɪpl/ n [C]
 شەپۆلەکان خاویوونەو، شەپۆل
 کردنی سووک، دەنگدانەوی پیگەنی سووک، نەرم
 ترقق الامواج، توج حقیف، صدی الضحک الناعم

	سەرکەشیدە کات گەر ژیا نیشی لەسەر دا بنی
	یجازف، یخاظر وان کلفه الامر حیا ته
□ vt	سەرکەشی دە کات
	یجازف، یخاظر
~ one's neck	ژیا نی ئە خا ته مه ترسی یه وه
	یخاظر بحیا ته
~ failure	خو ی ده خا ته بهر ئە گه ری سەر نه که و تن
	یعر ض نفسه لاحتمال الفشل
risky adj (-ier, -iest)	تر سناک، مه تر سیدار
	مخوف بالمخاطر
rite /raɪt/ n [C]	سروت، ئول، کار یکی ئایینی
	طقس، شعیره (دینیة)
~ s of baptism	فیر کردنی ئایینی
	طقوس التصید
ritual /rɪ'tʃuəl/ n [C,U]	کۆمه لێک له ئەرک و نهری ته
	ئایینی هکان، نهری ته، باو
	مجموعه الطقوس والفرائض الدينية
□ adj	په یه وه سه ته به ئەرکی ئایینی ه وه
	متعلق بالطقوس الدينية
rival /raɪv/ n [C]	۱. که سی رکه به ریکه ر، نه یار
	۱. منافس، خصم
business ~ s	به ربه ره کانی په کتر نه که ن له بواری کار،
	به لفل، هه لک، هه لره کی ۲. (سیفه ت) به ربه رگانی که ر
	متنافسون فی مجال العمل / التجارة ۲. (نهیة) متنافس
~ shops	کۆگای بازگانی به ربه ره کان، رکا به ر
	محلات تجارية متنافسة
□ vt (-ll-)	به ربه ره کانی ئە کات، گوایه سه رده که و ی
	به سه ر نه یاره که ی دا، هه لفرکی دکت
	ینافس، یته دی، یه دی التفوق (علی خصمه)
rivalry /raɪvri/ n [C,U] (pl -ries)	به ربه ره کانی،
	به لفل، هه لفرکی، نه یاری نی
	تنافس، خصومة
river /rɪvə(r)/ n [C]	روبو بار، چه م
	نهر
sell sb down the ~	گو مرایی له گه ل ئە کات، خیا نه تی
	لیده کات
	یخونه
rivet /rɪvɪt/ n [C]	بو رغو، سنگ، به رچ، بزمار

	برشام، مسار برشام
□ vt	۱. به رغو ده چه سینی ۲. سه رنجی
	خه لکان راده کیشی، سه رنج رانه کیشی، (قایم) بالکیش
	دکت
	۱. بیرشم، ییت بالرشام ۲. یجتهذب، یجتهذب الاتباه
rivulet /rɪvju:lɪt/ n [C]	جو گه ی ناوی به چوک، چه م،
	روبارک، جو گه له، سولین، جو یار
	جدول مانی صغیر، نهیر
road /rəʊd/ n [C]	رینگا، شه قام
	طریق، شارع
on the ~	گه شت که ر، رییوار
	مسافراً، عابراً للطریق
in my/the ~	له سه ره رینگه که م / رینگا
	فی طریق / الطريق
road-block n [C]	به ربه سه تی رینگا، ریی گترو،
	چه به ری ریی، بو نه و نه پولیس به مه به سه تی گه ران به دوای
	راکر دووه که دا رینگه که ی گرتو وه
	حاجز طریق تقیسه الشرطة بفرض البحث عن هارب مثلاً
roadstead n	به نده ر
	مرسى، مرناًمین لرسو السفن
road-side n, adj	که تاری رینگا
	(قائم علی) جانب الطريق
roadway n [C]	ریی، ناوه راستی ریی، سه ره ریی
	(عادة) way ~ the وسط او جادة الطريق
road-worthy adj	(گالیسکه، ئوتومبیل) به که لک دی
	بوسوار یوون
	(عربة، سيارة) صالحة للسیر فی الطرق
roam /rəʊm/ vi, vt	ده گه ریی، گه ران ده کا، ده سو پری ته وه
	یطوف، یته جول
roar /rɔ:(r)/ n [C]	نهره، نه ربه نه ر، مراندن
	زئیر، زه مچرة
~ s of laughter/applause	پیکه نیشی قایم: حیلکه
	حیلک / چه پله ی به هیز
	قهقهة عالية / تصفيق حاد
□ vt, vi	۱. ده نه رینی، مره مرده کا ۲. نرین دکت،
	گو رین دکت، ها واره ده کات
	۱. یزار، یز مچر ۲. یصرح، یهدر
roast /rəʊst/ vi, vt	۱. ده بر ژینی (گوشت) ۲. سو ری

نه کاتهوه، سوره پتهوه

۱. يشرى (اللحم) ۲. يحمص. يتحمص

□ n [C,U] برژاندن، گوشتی برژاو

شواء لحم مشوی

rob /rɒb/ vt (-bb-) ده دزی، نه دابه سر، ده رفیتی،

تالانی ده کات

یسرق، یسطو علی، یسلب

~ sb of his wallet جز دانه که ی لپته دزی

یسرق منه محفظه

robber n [C] دز، تالانکر، روتکره وه، چه نه

سارق، لص

robbery n [C,U] دزی، لیفراندن، چوونه سره و

دزین، بانق برین

سرقة، نهب

robe /rəʊb/ n [C] کراس، رۆب، پۆشه نی (جلی

رہسمی)

توب، رداء (رسمی عاده)

□ vt, vi له پیری نه کات، جلی رهمسی له پیر

نه کات

یلبس، یرتدی (البزة الرسمية)

robin /rəʊbɪn/ n [C] بانددهی خوشخوین، رۆبین

باندده پیکسی سنگ سوری دهنگ خوشه

ابو الحن، ابو الحناء، طائر صغیر مفرد

robot /rəʊbɒt/ n [C] (مرۆفی لامیری)، مرۆفی

تالانکی

إنسان آلی

robust /rəʊbʌst/ adj قایم، به هیز، نه ستور،

لهش ساخ، لهش پتهو (هوش) ووریا، پیگه شتوو، ریک و

پنک

قوی، صحیح الجسم، متین البنیان، (العقل) مدرک، ناضج،

مستقیم

rock /rɒk/ n [C,U] ۱. پیرد، که لی ۲. نوکه پیردی

دهرکه وتوو له سرزهوی یان بنکی ده ریا

۱. صخر، حجر ۲. صخور بارزه من التربة او قاع البحر:

as firm as a ~ جیگره وه ک پیرد، نه نرم نایی

ثابت کالصخر، لا یلین

on the ~ s (که شتی) تیک شکاو له سر تله

پیرده کان، نابووت، بی پاره وه پول، بی کار ۳. پارچه به کسی

جیا پوهه له پیرد

(السینة) محطة فوق الصخور (مجاز) مفلس، خالی الرفاض

۳. كتلة منفصلة من الصخر او الحجر

rock-bottom n [U] نرخ / نزمترین فاست

السعر / الحد الأدنى

rock-garden n [C] سوچیکی باخچه گو له

کیوی تیا پروی، چیمه نا که فری

رکن من حدیقه تنو فیه الازهار الجبلية بین الصخور

rocky adj (-ier, -iest) پیردین، که فری، رهقه

وهك پیرد، سهخت

صخری، وعز، صلب کالصخر

rock /rɒk/ vt, vi ۱. جولانهی ده کا، ده لرینن،

جولانه ده کا، ده لرینته وه

۱. یوزج، یوز، یترجج، یبتر

~ a baby to sleep منداله که رانه ژنه نی تاخهوی

لی له کهوی

یوز الطفل لینام

The town was ~ ed by an earthquake.

۲. دهه ژینیت، ده لرینیت شاره که به هوی زه مین له رزه وه

ده لرزی، دهه ژنی

۲. برتج:

rocket /rɒkɪt/ n [C] موشه ک

صاروخ

□ vi پیرده پتهوه به خیرایه کی چاوتروکاندن

وهك موشه ک ده رته پیری

یرتفع بسرعة خاطفة، ینطلق کالصاروخ

rod /rɒd/ n [C] چیلکه، تول، شولک، گوچان

قضیب، عصا

a fishing- ~ داری پاو

فصه صید

piston- ~ قولی په سینه ر ۲. گوچانی لیدان

۳. پیوه ری دریزی بری ۵۲/۱ یارده

ذراع الکبس ۲. عصا لتادیب ۳. مقیاس للطول مقداره ۵۲/۱

یارده

rode /rəʊd/ سواربوو، (سهیری ride) بکه

(انظر ride)

rodent /rəʊdənt/ n [C] نازلهی قرینته، خو ره

حیوان قارض او قاضم

rodeo /rəʊ'diəʊ/ n [C] (pl ~s)	بازاری تهرشی، بازاری فروشتی وولاخ، ناهنگی نهسب سواری	۴. يتسايل، يترنج ۵. (پوو) شه پوئل، ۶. هه ووره تروشقه، هه ووره بروسكه ۵. (السطح) يتنوج: ۶. (الرعدي) يقصف
roeg /rəʊ/ n [C,U]	گه رای ماسی بطارخ السمك	ليدانی هه ووره تریشقه كه له دووره وه بهرزبووه ۷. هه كه قولنی به ژمارهی زور دینه دهره وه علاصاف الرعد من بعيد ۷. يتدفق بأعداد ضخمة
roeg /rəʊ/ n (pl roes, ~)	ناسك، په زكوفی (بچووك)	له پاره دا نوقم نه بی، گه زواوه له ده و له مه نندیدا يتقلب فی النعمة والتراء
rogue /rəʊg/ n [C]	نوع صغیر من الأيل قولیر، قیلپاز، گاریس نصاب، محتال	be ~ing in money ~ up ~ ed gold
roguey /rəʊgəri/ n [C,U] (pl -ries)	گردارینکی قولیرین، قیلکردن (عملیة) نصب، أحتیال	۸. تویزالی نالتونی ۸. قشرة ذهب ۱. پیچیک، قه دیک ۱. لفة، طية
roguish /rəʊgiʃ/ adj	(به تابه تهن ره وشت) قیلپاز، به د، گمزیکه (بخاصة سلوك) مصفف بالعبث والشیطنة	□ n [C] a ~ of cloth
role /rəʊl/ n [C]	رؤل، کار، دهور دور، وظیفه	تویك کوتال ۲. روت بردن، به ملاوبه ولادا كه وتن لفة قماش ۲. ترنج، تسایل
roll /rəʊl/ vt, vi	۱. ته قله نه دا، خلده بیته وه ۱. سیر علی دوالیب خلدیه کاته وه، به رمیلک خلده کاته وه یتدحرج: یدحرج برمیلا	۲. تویك كوتال ۲. روت بردن، به ملاوبه ولادا كه وتن لفة قماش ۲. ترنج، تسایل ۳. دهنگی بهرز، لیدانی ته پل ۴. لیستی ناوی ره مسی ۳. صوت عالی: فرغ الطبول ۴. قائمة أسماء رسيمة
~ a barrel	خلدیه کاته وه، به رمیلک خلده کاته وه یتدحرج: یدحرج برمیلا	The ~ing of drums.
a ~ing stone	به ردی لهق، به ردی لیز ۲. نه پیچنی، قهدی ده کات حجر متدحرج / غیر مستقر ۲. یلف، بطوی:	ته پل ۴. لیستی ناوی ره مسی ۳. صوت عالی: فرغ الطبول ۴. قائمة أسماء رسيمة
~ string into a ball	په ته که هه که پیچنی، وهک به کره یلف الخیظ علی شکل بكرة	۲. تویك كوتال ۲. روت بردن، به ملاوبه ولادا كه وتن لفة قماش ۲. ترنج، تسایل ۳. دهنگی بهرز، لیدانی ته پل ۴. لیستی ناوی ره مسی ۳. صوت عالی: فرغ الطبول ۴. قائمة أسماء رسيمة
~ up a map	نه خشه که قهد نه کات یلف خریطه	۲. تویك كوتال ۲. روت بردن، به ملاوبه ولادا كه وتن لفة قماش ۲. ترنج، تسایل ۳. دهنگی بهرز، لیدانی ته پل ۴. لیستی ناوی ره مسی ۳. صوت عالی: فرغ الطبول ۴. قائمة أسماء رسيمة
~ oneself up in a blanket	خوی به به تانی ده پیچنی ۳. ته خشی نه کات، نامادهی نه کات، گه لالهی نه کات یلف نفسه بیطانية ۳. یسوی، یسه، یرق:	۲. تویك كوتال ۲. روت بردن، به ملاوبه ولادا كه وتن لفة قماش ۲. ترنج، تسایل ۳. دهنگی بهرز، لیدانی ته پل ۴. لیستی ناوی ره مسی ۳. صوت عالی: فرغ الطبول ۴. قائمة أسماء رسيمة
~ out pastry	هه ویره که نه کات به نانی ته نک یرق النظيرة	۲. تویك كوتال ۲. روت بردن، به ملاوبه ولادا كه وتن لفة قماش ۲. ترنج، تسایل ۳. دهنگی بهرز، لیدانی ته پل ۴. لیستی ناوی ره مسی ۳. صوت عالی: فرغ الطبول ۴. قائمة أسماء رسيمة
The ship was ~ing in the storm.	۴. لار ده بی، لاره لار نه کا	۲. تویك كوتال ۲. روت بردن، به ملاوبه ولادا كه وتن لفة قماش ۲. ترنج، تسایل ۳. دهنگی بهرز، لیدانی ته پل ۴. لیستی ناوی ره مسی ۳. صوت عالی: فرغ الطبول ۴. قائمة أسماء رسيمة
		۲. تویك كوتال ۲. روت بردن، به ملاوبه ولادا كه وتن لفة قماش ۲. ترنج، تسایل ۳. دهنگی بهرز، لیدانی ته پل ۴. لیستی ناوی ره مسی ۳. صوت عالی: فرغ الطبول ۴. قائمة أسماء رسيمة

Roman /rəʊmən/ adj

په پوهندی به رومی
کونه وه هه په، رومانی

	(خاصة متعلق بروما القديمة، رومانی)
R~ Catholic	تایبه ته به کتیسه کاتولیکی
	تابع للکلیسه الكاتولیکی
~ numerals	ره نووسه رومانی به کانونه (نمونه یان له سر ۱.II.IV.X)
	الارقام الرومانية (ومثال عليها ۱.II.IV.X)
romance /rɒ'mæns/ n [C,U]	۱. چیرۆکی
	ئوینی و و دلداری ۲. په یوه نډه کې دلداری
	۱. قصه مغامرات، قصه غرامیه ۲. علاقه غرامیه
romantic /rɒ'mæntɪk/ adj	۱. (مروّف، دیمه ن)
	سۆزداری، ئه فسانه یی، ئه نډیشه یی ۲. رومانسی، (له هونرو ویزه دا) سۆزداری، دلداری
	۱. (الشخص، المشهد) شاعری، خیالی ۲. (فی الفن والادب) عاطفی، رومانسیکی، رومانسی
romp /rɒmp/ vi	(متدل) یاری قوقیز ده کات
	(بخاصه الطفل) بلبل لبا صاحباً
□ n [C]	متدالی حه ز به هه راو هوریا بکات
	طفل مولع باللعب الصاحب
roof /ru:f/ n [C]	نیمچ، بنمچک، بته بان، سه ربان، بان، میچ
	سطح، سقف (البنی)
□ vi	سه ربانی بو ئه کات، په ناده دا
	یسقف، یؤی
¹ rook /ru:k/ n [C]	قه له ره شکه (بانده)
	الغدا، غراب القیظ (طائر)
² rookery n (pl -ries)	ئو دارانه ی قه له ره شکه
	هیلاته ی تیانه کا
	أشجار تعيش فيها طيور الغدافان
² rook /ru:k/ n [C]	۱. گزی کهر، فیلباز، ۲. (له یاری)
	کاغه زو زار) قه لا له یاری شه تره نچدا
	۱. غشاش، مخاخه ۲. (فی ألعاب الورق والزهر)، الرخ نس
	الشطرنج
□ vi	۱. فیلی لیده کا، گزی لیده کا ۲. ترخی
	به زری له سه رده سه پیئنی
	۱. یحتال، یفش (خاصه فی ألعاب الورق والزهر)
³ rook /ru:k/ n [C]	قه لا، کهله یاشتره نچی
	الرخ، فی لعبة الشطرنج
room /ru:m/ n [C,U]	۱. ژووو (له شیوگی کژدا)

	نیشتگه، چه ند ژووړیک تاکه که سیک یا خیزانییک تیایدا
	ده زی (به راورد بکه apartments) ۲. شوین، بو شایی، ماوه
	۱. غرفة، حجرة (فی صیفة الجمع) مسکن، عدد من الحجرات
	یسکنه فرد او عائله (قارن apartments) ۲. مکان، حیز، فسخه
standing ~ only	شوین ته نها بو وه ستان
	مکان للوقوف فقط
~ for	۳. بوار، ماوه (بو چاکبونه وه)
	۳. مجال، فرصه (للمسئ مثلاً)
-roomed adj a three- ~ house	خانوی سنی
	ژووری
	منزل من ثلاث غرف
roomful n [C]	پر به ژووړیک له که له وپه لی
	تاومال
	ما یکنی لملء غرفة (من الاماات مثلاً)
room-mate n [C]	هاونشین ژووو، هه فالی
	ژوری کوپیکنه نشته نه
	رفیق الحجرة، شریک السكن
roomy adj (-ier, -iest)	قراوان، پرژووو، فره ژووو
	(مبني) واسع، كثير الغرف
root /ru:st/ n [C]	(چل) لفتیکی دره خت یان
	ستون مه له سه ری ده نیشت، نیشته گه ی بانده
	غصن شجرة او عمود یجنم فوقه الطائر، مجسم الطائر
rule the ~	به بنکه ی سه رکه ردا په تی راده گه په نی
	یتبؤأ مرکز القيادة / السیادة
□ vi	له سه ری نیشتگه ئه خه وی
	ینام فوق مجسم
rooster /ru:stɔ:(r)/ n [C]	که له شیر
	دیک
root /ru:t/ n [C]	۱. ره گ، بته رت، ریشوو، ره گه ز
	۱. جذر
take/strike root	ره گ له ناو خوّل دانه کوئنی
	۲. هه روها (crop)، ئو دره خته ی ره گه که ی به خوری وه ک
	گیره، شیلیم ۳. ره گی ددان یا تاله قز یان زمان ۴. سه رچاوه، نژاد، بته رت
	یتأصل، یرسخ: یمد جذوره فی التربة ۲. (ایضاً crop ~) نبات
	توکل جذوره (کالجزر واللغت) ۳. جذر السن او الشعرة او اللسان ۴. (مجاز) مصدر، أصل، منشا

~ and branch	همموی کلیه، تماماً
get to the ~ of the trouble	نه گاته سهو چاره وی کیسه کان ه. بناغهی وو شه، (چاوگی) ره گی وو شه
	یصل الی مصدر المتاعب ه. الأصل الذي تشتت منه الكلمة، جذر الكلمة
□ vt, vi	۱. (پروهک، نه مام) ره گ دائه کو تنی له زهوی
	۱. (النباتات، الشتلات) تمد جذورها فی الأرض، تنجذر
~ sth up/out	۲. پنه بری نه کات، ره گی همل نه کهنی، پنه بری شهر نه کات
	۲. يستأصل، یقطع من الجذور. (مجاز) یقطع (الشرا) من جذور
rope /rəʊp/ n [C,U]	۱. گوریس، پت
	۱. حبل
know the ~ s	چونیه تی به ریوه بر دنی کار نه زانی
	یعرف سیر العمل
a ~ of pearls	۲. ملوانکه بهک له مراری
	۲. عقد من اللآلیه
□ vt	به پت نه یه مستی
	یربط او یقید بحبل، یحیط بالجمال
~ sb in	رقی له به خشین یارمه تی به
	(مجاز) یکرهه علی تقدیم المعرفه
rosary /rəʊzəri/ n [C] (pl -ries)	تزییح، ته سییح، باخجه ی گولان، ملوانکه مسیحه، مسیحه
¹ rose /rəʊz/	هه لسا، پروانه (rise) (أنظر rise)
² rose /rəʊz/ n [C,U]	۱. گوله باخ، گول
	۲. رهنگی گوله باخی
	۱. وده، وده ۲. لون وده
roseate /rəʊziət/ adj	گولی، پهمه یی
	ورده
rosette /rəʊzət/ n [C]	ملوانکه به شیوه ی گول، تاجه گولینه (به شریتی ناو ریشم)
	حلیه علی شکل وده (من شریط حریری مثلاً)
rosewood n [U]	داری گول بو دروست کردنی
	کدل و پدل به کار دنی
	خشب الورود (یصنع منه الاثاث)

roster /rɒstə(r)/ n [C]	کارنامه، لیستی ک ناوی
	کارمه ندان و کاره کانیا ن تیدا کرایت
	قائمة بأسماء الأشخاص والواجبات المكلفین بها
rostrum /rɒstrəm/ n [C] (pl ~ s, -tra)	دوانگه،
	په رزه ک، نکل، بلندگو
	منبر الخطابة
rosy /rəʊzi/ adj (-ier, -iest)	۱. (به تاییه تی رومدت) نال، سورگولی، پهمه یی، پیازی، گول کولمی
	۱. (خاصة الزوجات) وردیه، مورده
a ~ future	۲. پاشه پروژی، پروناک، پرشنگدار
	۲. (مجاز) مشرق، باسم:
rot /rɒt/ vi, vt (-tt-)	۱. تیک ده چی، بۆگه ن ده یی
	۲. ده رزی، تیکده چی، ده گهنی، خراپده یی (په وشت)
	تیک، ده چی، بۆگه نیده کا
	۱. یفسد، یبطن ۲. (مجاز) یبطن، یفسد، یفسخ (اخلاقاً)
	یبطن، یفسد، یجعله یبطن او یفسخ
□ n [U]	۱. گهنین، پیس بوون، بزین ۲. قسه ی
	هیچ وپوچ، که م با یخ
	۱. فساد، تبطن ۲. (د.ل) هراء، سخافة:
Don't talk ~ .	قسه ی هیچ وپوچ مه که کنی هراء
rota /rəʊtə/ n [C]	لیستی ناوی کارمه ندان و چونیه تی دابه شکر دنی کار له نیوانیاندا به سه ره
	قائمة بأسماء الأشخاص وتوزيع العمل علیهم بالتناوب
rotary /rəʊtəri/ adj	۱. (جوله) خولاه، گهرینه ک، زقره ک، جوله، باده ک ۲. (جوله کهر) نه جولیته وه، نه خولیته وه
	۱. (الحركة) دورانية، رحریه ۲. (المحرك) یعمل بحركة رحریه
rotate /rəʊteɪ/ vi, vt	۱. ده خولیته وه، له سوریته وه، به ده وری ته وه رده ۲. دگه رینت، دگه رت، به نوره ده خولیته وه
	۱. (یجعله) یدور حول محور ۲. یناوب، یجعله یناوب او ینتالپ
rotation /rəʊteɪʃn/ n [C,U]	نوره کردن، گهرین، گهر، زفرین، خولانه وه
	التناوب او التناوب
in ~	به نوره، به سه ره سورانه وه
	بالدور
~ of crops	خولی کشتو کالی، په به اتنا ده رامت

الدورة الزراعية
rote /rəʊt/ n by ~
 روتین، دوباره کردن
 (بى تيگه پشتن)، به له بهر کردن
 (فقط فى) عن ظهر قلب

rotten /rɒtən/ adj
 ۱. خراب بوى، بونکردوو،
 بونگه ن ۲. بونکردوو، گهنيو، پژو
 ۱. فاسد، متفنن ۲. (ل.د) ودى، كريه، مصفوت

rotor /rəʊtə(r)/ n [C]
 خلوک، زه فره ك، سوره ك
 الدوار (خاصة فى محرك)

rotund /rəʊ'tʌnd/ adj
 (مروّف، دهم وچاوى)
 خروپړ، (دهنگ) كروپړ
 (الشخص، وجهة) مستدير و ممتلى، (الصوت) طنان

rouble /ru:bl/ n [C]
 روبل، به كهى دراوله
 روسيا
 الروبل، وحدة النقدية فى روسيا

rouge /ru:ʒ/ n [U]
 سوراو، سوراو، سوراوى ليو
 بو رازانه وه
 أحمر للشفاة والوجنات: مستحضر تجميلى
 □ vt, vi
 سوراو نه كات، سوراو دكت
 يجر، يستخدم أحمر التجميل

rough /rʌʃ/ adj (-er, -est)
 ۱. رفق، وشك،
 زير، هشك، نازيك ۲. سهخت، گرس، زفر، دژوار، پىن
 رهوشت
 ۱. وعز، خشن، غير مستر ۲. عنيف، شرس، غير مهذب
 ده رهاى سهخت، ده رهاچه كهى توپه
 ۳. سه رده تاى، گوينه دان به ورده گاريه كان
 بحر عاصف ۳. مبدنى، تحضيرى، غير مهتم بالتفاصيل
 به رده ست / وه رگيرانى
 به كه م جار، وه رگير انانيزيك
 مسوده / ترجمه اوليه
 ~ and ready
 وردنييه به لام مهبه ست ده پيكنى
 غير دقيق ولكن واف بالفرض
 ۴. دهنگى گر
 ۴. (الصوت) أجهش، خشن:
 ۵. سهخت،
 the ~ life of an explorer
 زه حمهت، ژهاني سهختى دوزه ره وه كه
 ۵. قاس، شان: حياة المستكشف الشالة
 ۱. (مروّف) بين رهوشت، توندوتيز،
 □ n [C,U]

دو، شه راني ۲. نهنگانه، نه بونى، تالى
 ۱. (الشخص) غير مهذب، عنيف، شرس. جلف ۲. شده، ضيق،
 مرارة:
 قايله به ژيان به
 take the ~ with the smooth
 خوښى و ناخوښيه وه
 يقبل الحياة بعلها ومرها
 له پناخه دا (لوس نه كراو يان ناكامله)
 in the ~
 فى حالته الاوليه (غير مصقول او كامل)
 ۱. زير ده بى، زير ده كات
 □ vt
 ۱. يخشن، يخاشن
 ۲. خسته په كى سه رجه مى بو ده كيشنى
 ~ sth out
 ۲. يرسم له هيكلأ اجساليا
 ۳. ژيانيكى ناخوش نه ژى، (دوره له خوښى)
 ~ it
 ۳. يعيش حياة قاسية (خالية من الترفيه)

roughen /rʌʃn/ vt, vi
 زيرى ده كات، زفر دگت،
 گرس دكت
 يصح او يجعل خشنا، يخشن، يخاشن

roughly adv
 به نزيكهى، به زفرى
 تقريباً نحو
 It will cost ~ £25.

roughshod adj
 (نه سهى) نالكرام، سولايزمار،
 ده ركه تى داكو نه حلس
 (الجراد) مزود بحدوة ذات مسامير بارزة لوقايته من الاتراق:
 به ره قى مامه له نه كات
 ride ~ over
 (مجاز) يعامل بخشونة وفظاظة

roulette /ru:'let/ n [U]
 روليت (بارى په كى
 قوماره) چهرخك
 الروليت (احدى ألعاب القمار)

round /raʊnd/ adj
 ۱. گوى، خر، باز نه بى
 ۱. دائرى، كروى
 ۲. گه شتى چوون و هاتن
 a ~ trip
 رحله ذهاب و اياب
 به ژماره ي نزيك كراو بو ده
 in ~ numbers/figures
 بأعداد مقربة (الى أقرب عشرة)
 ۲. ته واو، گشت، ده رزه نى ته واو
 a ~ dozen
 ۲. تام، كامل
 ۱. خه پله، پارچه په كى خر
 □ n [C]
 ۱. قرص، قطعة مستديرة

<i>my daily ~</i>	۲. کاروباری رۆژانه‌ی دوویاره‌کراوه
	۲. الواجبات والاعمال اليومية المتكررة
<i>the postman's ~</i>	گه‌شئی رۆژانه‌ی پۆسته‌چی
	الجولة الزوتينية لساعي البريد
<i>only five ~ s left</i>	۳. گولله: تنه‌یا پینج گولله
	ماوه ۴. جار، گه‌ر، خول ۵. کاری به‌گۆمه‌ل، هه‌روه‌زی
	۳. طلقة: لم یبق سوى خمس طلقات ۴. دورة، جولة (فی مبارزة)
	۵. عمل جماعي:
<i>~ after ~ of cheers</i>	ئوتاف کێشان، که‌یفو
	خۆشی یه‌ک له‌دوای یه‌ک
	عاصفة، بعد عاصفة من الہتاف
☐ <i>adv</i>	۱. باز نه‌یی یان نیوه‌ باز نه‌یی
	۱. دائریاً او نصف دائری
<i>look ~</i>	سه‌یری دوای خۆت بکه
	أنظر وراءك
<i>all the year ~</i>	به‌ درێزای سال
	على مدار العام
<i>gather ~</i>	۲. له‌ هه‌موو روویه‌ که‌وه،
	له‌ هه‌مولایه‌ که‌وه ۳. له‌ یه‌ کێکه‌وه بۆ یه‌ کێکی تر به‌ سوڤ
	۲. فی جمیع الجوانب: ۳. من واحد الى آخر كل بدوره:
<i>Hand these papers ~</i>	نهم کاخه‌زانه‌ دابه‌ش
	بکه به‌ سه‌ر ناماده‌یواندا
	ورع هذه الاوراق على الحاضرين
<i>not enough food to go ~</i>	نه‌وه‌نده‌ خواردنی
	لێ نێ یه‌ که‌ به‌شی هه‌موان بکات
	ليس هناك ما يكفي من الطعام للجميع
<i>We came the long way ~</i>	۴. له‌ رینگا
	دووره‌ که‌وه هاتین رینگا کۆرته‌ که‌مان نه‌گر ته‌ به‌ر
	۴. جتنا بالطريق الاطول (لم نسلک الطريق المختصر)
<i>bring sb ~</i>	۵. هۆشی دێینه‌وه‌ خۆی، وریای
	ده‌کاته‌وه
	۵. يعيد اليه الوعى / الرشد
<i>come ~</i>	هۆشی دێینه‌وه‌ سه‌ر خۆی،
	ئاگاداره‌ نه‌ینه‌وه
	يستعيد الوعى، يعود الى رشد
<i>Come ~ and see me some time.</i>	۶. له‌وه‌ بۆ
	هه‌مان شوین
	۶. من او الى نفس المكان:

<i>roundly adv</i>	به‌هه‌یز، به‌راشکاوی
	بقوة، بصراحة
☐ <i>prep</i>	۱. شورا له‌ کێشێ، ده‌وری نه‌گرێ
	۱. يسور، يطوق، يحيط ب
<i>a town with a wall ~ it</i>	شارێک شوری
	به‌ده‌ورا گیراوه
	مدينة محاطة بسور
<i>fly ~ the world</i>	۲. به‌ ده‌وری:
	۲. حول:
<i>do sth ~ the clock</i>	به‌ درێزای وه‌خت
	کار نه‌کات
	يفعل شيئاً طوال الوقت
☐ <i>vz, vi</i>	۱. نه‌سوڤینه‌وه‌ به‌ ده‌وری یا،
	خه‌ری نه‌کات، نه‌یخولینه‌وه‌ ۲. نه‌سوڤینه‌وه‌، نه‌پینجی
	۱. يدور، يكور، يستدير، يحطه، مستديراً ۲. يدور، يلف:
<i>~ a corner</i>	نه‌سوڤینه‌وه‌ به‌ ده‌وری پینچه‌ که‌دا
	يدور حول المنطف
<i>~ sth off</i>	۳. کۆتایی پێ دێنی
	۳. یتنه، یختمه
<i>~ up</i>	(وولاخ) کۆتای نه‌کاته‌وه
	(خاصة الشاية) يجمعها
<i>~ (up) on sb</i>	ناوڤی لێ نه‌داته‌وه‌ هه‌یرشی بۆ
	ته‌بات
	يستدير نحوه ويهاجمه
<i>roundabout /raundəbaʊt/ adj</i>	به‌ رینگه‌ یه‌کی
	ئاراسته‌ و خۆ
	بطريق غير مباشر
☐ <i>n [C]</i>	۱. خولخولۆ که، جۆلانه‌ی سوڤاوه‌ی
	مندالان، نه‌سه‌په‌ دارینه‌ ۲. سوڤان یا سوڤاوه‌ له‌ شوینی به‌ یه‌ک
	گه‌شئی دووڤیان
	۱. أجرة دورة تعلقها أحصنة خشبية يركبها الاطفال ۲.
	دوران او دوار يقع عند ملتقى طرق عامة
<i>rounders /raundəz/ npl</i>	یه‌کێ، له‌ یاری به‌ کانی
	تۆپ وه‌ک بيسبول
	أحدى ألعاب الكرة الشبيهة بالبيسبول
<i>rouse /raʊz/ v, vi</i>	۱. هه‌له‌سه‌ستی، به‌ئاگای
	ده‌هه‌ینی، خه‌به‌ری ده‌کاته‌وه
	۱. يستيقظ، يوقظ

~ sb to action	۲. هانی دہادات، ہلڈہ چنی، پہلاماری دہادات، ہلڈہ لہرزنی
	۲. پشیر، پخرض، بستنز:
~ d to anger by insults rousing cheers	ہلڈہ چنی، تورہ بوو، رسوا کردنہ کھی تورہ کی کرد آنارت الاہانات
¹ rout /raʊt/ vt	شکاندنی لہشکری، دوڑمن، بہزاندنی
	بشتت فلول الصدور، پھزمہ
□ n [C]	شکستیکی توند، دوڑاندنیکی زور ناخوش
	ہزیمہ نکراہ
² rout /raʊt/ vi ~ sb up/out	ناچاری دہ کات ہلہسیننی، بہخہبری دیننی
	بضطرہ لاسیتاق، بوقظہ مذعوراً
route /ru:t/ n [C]	ریگا، ری بی ہاتوچو طریق، مسلك، خط سیر (الرحلہ مثلاً)
routine /ru:ti:n/ n [C,U]	روتین، ریازیکی چہندجارہی دیاریکراو یوکارکردن، ناسایی، سادہ
	الروتین: طریقہ معدده و مکررة لعل الاشیاء
a matter of ~	کیشہ پھکی باوو دوویارہ بو مسألہ روتینیہ
the ~ procedure	لہرسینہوہی روتینی (نحیة) الاجراء الروتینی
rove /rəʊv/ vi	تنہ پھریت، دہ گہری، دخولتہوہ بطوف، بتجول، بچول
¹ row /rəʊ/ n [C] a ~ of houses	ریز، پؤل، قہرقہشہ
	صف
² row /rəʊ/ vt, vi	سہول لیدہدا، بہہلہمی چارو کدہار بہ سہول نہ پھریتہوہ
	بجذف، ینقل بقارب ذی مجاذیف
~ sb across the river	لہ دہریاکہ نہ پھریتہوہ بعبہ بہ نہر
□ n [C]	گہشت یا سہیران رحلہ او نزہتہ
go for a ~	بہ سہول لیدان پرو تجذیف:

rowlock n [C]	گیرہ یو قایم کردنی سہول، کزلہ کھی سہول
	مسلك تثبیت المجذاف، مسند المجذاف
³ row /rəʊ/ n [C,U]	۱. شہری سہخت، ہہرا، قاوقیز، تنگ و چہلہمہ، قہرقہشہ
	۱. شجار عنیف او صاحب، مشادہ صخب، ضجیح، ہیاچ get into a ~ for being late at the office
	۲. کیشہ
	۲. متاعب:
rowdy /raʊdi/ adj (-ier, -iest)	نازاوہ چنی، چہتوون، شہرانی، چہلون
	(الشخص) مشاکس، محب للخصام
rowdily n	شہرانی، لاسار، ب پھقی علی نحو مشاکس
rowdiness n [U]	چہتونی مشاکسہ
-royal /rɔ:əl/ adj	شاہانہ ملکی
His R~ Highness	شاہ قرال، قرالی صاحب السمو الملکی
the R~ Navy	ہیزی دہریایی پاشاہی تی البحریۃ الملکیۃ
royally adv	بہ شکوڈاری، ب نایابی علی نحو ملکی، بضغامتہ
royalist n [C]	شاہی، پشتگیری حوکمی شاہانہ ملکی، مؤید للحکم الملکی
royalty n [C,U] (pl -ties)	۱. خیزانی شاہی، قرالیتی ۲. نایہ تمہندی ہہریہ کہ لہنہندامی خیزانی شا ۳.
	بری نہو پارہ پھی کہ پروژہ کہ شہیدا بہ خواوہن زہوی یا خواوہن شاکار یا نوسہر یو ہہر پھراویک کہ دہری دہ کات
	۱. الاسرۃ المالکۃ او احد افرادہا ۲. امتیازات افراد الاسرۃ المالکۃ ۳. مبلغ او جعل تدفعہ الشرکۃ لصاحب الارض او صاحب الامتیاز او المؤلف علی کل نسخہ من کتابہ
rub /rʌb/ vt, vi (-bb-)	۱. دہ پھوریننی ۱. بچک، بفرک
~ oil on the skin	دہ پیوریننی، دگہ مریت، دہہسینت
	یدعک

- بوقاحة، بخشونة، على نحو بدائي او بسيط
rudeness *n* [U] بين ناپرووی، رفق، زمان
 دریزی، وروشکی
 وقاحة، خشونة، بساطة، سذاجة
rudiment /ru:di'ment/ *n* [C] ۱. (له شیوگی
 کژدا) بنچینه، شوین، بنهما ۲. (له نازه و پروهک) نهندامی
 ناکامل
 ۱. (فی صیفة الجمع) مبادی، اصول ۲. (فی حیوانات
 ونباتات) عضو غیر تام النور
rudimentary /ru:di'mentri/ *adj* ۱. سهوہ تایی،
 بنچینهیی، په که می، شوپی ۲. پیش نه که وتوو، ناکامل
 ۱. بدائی، اولی ۲. غیر متطور، غیر کامل النور
ruful /ru:fl/ *adj* په روش، په شیمان
 متحر
ruff /rʌf/ *n* [C] ۱. ریزی پهری رهنګاو رهنګ
 په دهووری ملی بالنده ۲. په خدی په رپه دار جاران له مل
 له به ستر
 ۱. طوق من الریش الملون حول عنق طائر ۲. یاقه مکشکشة
 کانت تلبس قديماً حول العنق
ruffian /rʌfian/ *n* [C] که سنیکی درنده و شه زانی
 یا هارو هاج
 شخص مشاکس او متوحش
ruffle /rʌfl/ *vt, vi* بیزار ده کات، تیلی نه کات،
 تیکی نه دا
 یزعج، یعک، یقدر
easily ~ *d* تیک ده دات، تیکدانی ناسان نه کا
 یسهل تکدیره
rug /rʌg/ *n* [C] ۱. بهره، مافور، فرش ۲. به تانی،
 جاجم
 ۱. سجادة، بساط ۲. بطانية، دنار صرفی
Rugby /rʌgbɪ/ *n* [U] یاری توپی ره گیبی: یاری
 نیوان دوو تیب به توپیکي خبر که بتوانسری به ده ست
 هلیدیری
 لعبة الرجبي: لعبة بين فريقين تكون الكرة فيها بيضية الشكل
 ويمكن قذفها بالأيدي
 ۱. سهخت، زیر، نارنیک،
 که هار - زاخوور
 ۱. خشن، وعر، غیر مستر
 ~ *ornaments made by the Saxons* ۱. ساده،
 هادی
 ۱. بدائی الصنع، بسیط:
rudely *adv* بین ناپرووی، بهره فی، به پوقایمی،
 به سادهیی

نه پیاریزی له، لای ده با ۲. پاکي
 نه کاته وه، ووشکی نه کاته وه، بریفه ی لیه لدینی
 یسوه، یزبله (عن) ۲. یظنّف، یخفف، یلمع

۱. خوران، ده ستلیخشان، شیلان ۲. تنګ □ *n* [C]
 و چه له مه، نار هه تی (به تاییه تی له ده سته وازه دا)
 ۱. حله، دعلک، دلك ۲. عقبه، صوبه (خاصه فی عبارة)

rubber /rʌbər(r)/ *n* [C,U] ۱. لاستیک، سره،
 گه مرغان، خدمت کوژین ۲. که سیک یا شینک هه ستی به کاری
 خوران، سرین، لیکه خشاندن
 ۱. مطاط، کاو تشوک ۲. شخص او شیء یقوم بالحدک او الدعلک،
 ممحاة مساحة

rubbish /rʌbɪʃ/ *n* [U] ۱. خاشاک، زبل، خوژ،
 پاشماوه، گلپش ۲. ههرا، قسهی پوچ
 ۱. نفاية، قمامة، زباله ۲. هراء، كلام فارغ

rubble /rʌbl/ *n* [U] پارچه ی ووردکراوی بهرد،
 تله بهرد
 قطع محطمة من الحجارة او الصخر، دپش

ruby /ru:bi/ *n* [C,U] (*pl* -bies) یاقوتی سور،
 رهنګی سوری تیر
 یاقوت أحمر، لون أحمر داکن

rucksack /rʌksæk/ *n* [C] جانتای پشت، پارزین
 حقبة تحمل علی الظهر

rudder /rʌdə(r)/ *n* [C] سوکانی کهشتی، رپیهر،
 ناراسته کدر
 دفة (السفينة)

ruddy /rʌdi/ *adj* (-ier, -iest) ~ cheeks (روو)
 سور هه لنگه راو، (تندروستی باش)
 (الوجه) متورد اللون، أحمر (دال علی الصحة)

ruddle /ru:d/ *adj* (-r, -st) ۱. (مروّف، قسه کانی
 ره وشتی) رهقه، چه قاهوسو زمان دریزی، بین ناپرو، بس شمرم،
 رو قایم ۲. رووگرژ، دژوار، خراب ۳. سهوہ تایی، ساده

۱. (الشخص، حدیثه، سلوکه) وقع، غیر مهذب ۲. خشن، عنیف،
 فظ، مباحث ۳. بدائی، بسیط
 ۱. ساده،
 ~ *ornaments made by the Saxons*
 هادی

۱. بدائی الصنع، بسیط:
rudely *adv* بین ناپرووی، بهره فی، به پوقایمی،
 به سادهیی

<i>a ~ coast</i>	کهناری بهر داوی ساحل صخری
<i>~ features</i>	۲. چرچ و لوج، سهخت ۲. متجدد، مخدر، مضن
rigger /rɪɡə(r)/ n [U]	یاری ره گبی (ل.د) لبة الرجی
ruln /ru:ln/ n [C,U]	۱. ویرانکردن، روخان، کاول، مالخرایی ۱. دمار، خراب، هلاک
<i>the ~ of my hopes</i>	دارمائی ناوا ته کانم انهیار آمالی
<i>bring sb or sth to ~</i>	داینه رمینن، داینه روختین، ویرانکاری بهسرا دینن یجلب علیه الدمار
<i>Gambling was his ~ .</i>	۲. هوی و ویرانکردن و کاولکردن ۲. سب الخراب او الدمار:
<i>That old fort is now only a ~ .</i>	۳. شتی (به) تاییه تی خانووبه ره) ویرانکراوه، داروخاوه ۳. شی - (بخاصه مبنی) أصابه الدمار
<i>in ~ s</i>	پاشماوه، ویرانه بقایا، خراب
□ vi	ویران بووه، داروخاوه (صارت) خراب
<i>be ~ ed</i>	دهسکه و ته کانی له دهست دا یخر. مستلکاته و مکانته. يتحطم کلیة
ruinous adj	ویرانکهر، کاولکهر، کافل مدمر، هدام، خراب
rule /ru:l/ n [C,U]	۱. یاسا، ریسا، نهریت، رازوری، دهستور، بریار ۱. قانون، عرف، قاعده
<i>the ~ s of the road</i>	دهستوری ریگاوایان ۲. نهریت، راهاتن قوانین الطریق، أنظمة السیر ۲. عاده، عرف:
<i>Make it a ~ to read one English book a week.</i>	خوت واپینه هممو ههفته بهک پهراویکی ئینگلیزی بخوینینه وه (تعهد) لکن عاده ان تقرأ کتاباً باللغة الإنجليزية أسبوعياً

<i>as s ~</i>	همیشه، وهک باوه عاده، فی العاده
<i>~ of thumb</i>	به هوکمی نزمونی مهزندهی دهکات
<i>under French ~</i>	حساب تقریبی بحکم التجریة ۳. فهزانه وایه، دهسهلات ۳. حکم، سيطرة
<i>a foot- ~</i>	۴. راسته، پیوه، راسته دریزیه که ی بهک بین بین ۴. مسطرة، مقياس: مسطرة طولها قدم واحد
□ vt, vi	۱. فهزانه دات بهسهر ۱. بحکم، یسهر علی
<i>~ the country</i>	وولات نه بات بهر پیوه بحکم البلاد
<i>~ over a large empire</i>	فهزانه وایه که ی له سهزانه سری ئیجیرا توریه ئیکی فراواندا دریز نه پیته وه یمتد حکمه علی امپراطوریه واسعة
<i>~ sth out</i>	۲. دووری نه خاته وه ۳. فهزانه نه دات بهسرا ۲. یستعده ۳. بحکم، یقضی (ان)
<i>~ a line/paper</i>	۴. به راسته خت نه کیشی ۴. یسهر بمسطرة:
<i>~ sth off</i>	به هیلکیشان له بهکی جیا نه کاته وه یصله عن غیره بتسطیر خط
ruler n [C]	۱. دادوه، فهزانه، رهوا ۲. راسته ۱. حاکم ۲. مسطرة
ruling /ru:liŋ/ adj, n [C]	حوکم کردن، بریار دان، فهزانه ده دات، بریاری دادگا حکم، قرار محکمه
rum /rʌm/ n [U]	(ره) جوړیکه له مهی الرم: شراب کحولی
rumble /rʌmbəl/ vi, vt	بۆله بۆل دهکات، دهقوړینن گرمه گرم دهکات، ده پترسینن یدمدم، یللم، یرعده
□ n [C,U]	بۆله بۆل، وورته وورت، له زیر لیه وه قسه کردن دمدمه، لطمه، هزیم
<i>gun fire rambling in the distance</i>	له دووره وه

گري گولله بریسکه ی دیت
 طلقات ناربه تلعل من بعید
ruminate /ru:mineit/ vi
 بیر نه کاته وه، هیوا
 نه خوازی، رامان دکت
 یفکر فی، یتأمل
rummage /'rʌmɪdʒ/ vi, vt
 (هه لده گه ریته وه)،
 پهرش و بلاویده کاته وه به دوا ی شتی کدا ده گه ری
 (یقلب) بیئر المحتریات بحثاً عن شیء
 به کاغزه کونه کاندا
 ~ through old papers
 نه چینه وه، نه یشکنی
 ینقب خلال الاوراق القدیمة
 کهل وپهل کونه کانی بو کاری خه یری
 ~ sale
 نه فروشی
 بیع العاجیات القدیمة لصالح الاعمال الخیریة
rumour /ru:ma(r)/ n [C,U]
 پروپاگنده
 إشاعة
 به گویره ی پروپاگنده
 according to ~
 بقاً للإشاعة
 گوته گوت دکت، پروپاگنده بلاوده کاته وه
 □ vt
 یشیع، یطلق او یروج إشاعة
 بلاونه کاته وه که
 it is ~ ed that
 یشاع ان
rump /rʌmp/ n [C]
 پارچه گوشه لاپانی
 (نازه ل)
 کفل الحیران
rumpus /rʌmpəs/ n
 قاوقیز، قیره قیر، ته فدان
 ضجة، جلبة، ضراء
¹run /rʌn/ vi, vt (pt ran /ræn/, pp run; -nn-)
 ۱. راده کات، به دوا ی دا نه گه ری، نیسی پنده کا ۲. (گالیسکه)
 ری نه کا، دهرده به ری
 ۱. یرکنش، یجری ۲. (الهربات) تسیر، تطلق
 پاسه کان ده
 The buses run every ten minutes.
 خوله ک جاری دهرده جن، نیشیان پنده کری ۳. (نامیر)
 کارنه کات، نه سو ریته وه ۴. (شله) هه لته قولی، شله مهنی هه ل
 نه قولی، یلق نه دا
 تطلق الحافلات کل عشر دقائق ۳. (الآلات، المکانن) تعمل،
 تدور ۴. (الرائل) یجعلها تندفق
 ناوه که
 Leave the water/the tap ~ ning.

جینه یله / بلوعه ی ناوه که با کراوه یت (پروات) ۵. نه یت،
 نه که ونه
 أترك الماء / الصنبور متروحاً ۵. یصبح، یقع:
 نه که ونه زیریاری فهرزه وه
 ~ into debt
 یقع فی الدین
 نه واره یه ی هه یه تی خه رجی
 ~ short of money
 نه کات
 ینفذ ما لدیه من مال
 یارمه تی به کان به ره و که م
 supplies ~ ning low
 بو ونه وه نه رون ۶. به خیرای نه پروات
 (بدأت) المؤمن تناقض ۶. یر بسرعة، یرسی:
 هه ست به
 A shiver ran down his spine.
 نه زروی سارد نه کات که به پشتیا دیت
 شعر برعشة تسری فی ظهره
 He ran his fingers over the keys of the piano.
 په نهجه کانی هینا به مسر کلله کانی پیانو که دا (پیانو لپنه دات)
 مر بأصابعه علی مفاتیح البیانو
 چاو به مسر
 He ran his eyes over the page.
 لاپه ره که دا نه خشین
 جال بعینه فوق الصفحة
 ۷. (جاده، هیل)
 The road ~ s due north.
 دریزه بیته وه
 ۷. (الطرق، الخطوط) تمتد، تنجد
 ره فکان به
 Shelves ran round two walls.
 دریزی دو دیواره که دریزه به به وه ۸. (رهنگی کوتال)
 به شتن کال نه بیته وه
 امتدت الرفوف حول جدارین ۸. (لون القماش) ینحل عند
 القسل:
 Will the dye ~ when the blouse is washed?
 نایا رهنگی بلوزه که به شتن کال نه بیته وه؟ ۹. سه ره رشتی
 نه کات (دامه زراو، نه رکی مال) ۱۰. نواندنی سه شانو
 به رده وام نیشان نه درنی، هیشتا کاری پن نه کری، (ریکه وتن)
 هیشتا کاری پن نه کری، (کتیب فروشتن)
 هل ینحل اللون عند غسل البلوزة؟ ۹. یشرف علی، یدیر
 (مؤسسه، شؤون المنزل) ۱۰. (التشلیه فی مسرح) یرستر
 عرضها، (الاتفاقية) تبقی ساریه المفعول، (بیع الکتب) یصل،
 یبلغ
 The book ran into/through six editions.

ده گاته شه شه شم چایی په راوه که
وصل ال کتاب الطبعه السادۍ

۱۱. خوئی نه خاته مه ترسی په وه
~ a risk ۱۱. بجازف، یخاطر

۱۲. نه روا به لایدا، په سه ریا
~ a blockade

تن نه په ری ۱۳. ناودویو نه کات (که ل و په ل) نه بفروشی
۱۲. یحرب، يتجاوز: ۱۳. یهرب (البضائع):
engaged in. ~ ning contraband
هه له سنی په
ناودویو کردن پان قاچاچی که ل و په ل
یقرم به تهرب البضائع

۱۴. هه له بژیری بو پوستی
~ for the presidency

نوینه ر ۱۵. نه سپیک نه خاته پشپر کیکه وه
۱۴. یرشح لسنب ۱۵. یشرک جوادا فی سباق

۱۶. (ووشه، ناوازی)
How does the verse ~ ?
موسیقیا) له سه ر یه ک تیراز نه روا ت ۱۷. (چنین، نه تم)
نه چنری

۱۶. (الکلمات، الموته الموسیقیة) تجری علی نسق معین
۱۷. (الحیاة، النج) یکر، یسئل

۱۸. په رده وام نه یی له، ناره زوی
prices ~ ning high
بو ده کا

۱۸. یستر فی، یعیل الی

۱۹. نه یلوزیته وه، له پر
~ across (sb or sth)

تووشی نه یی

(with Adv, Prep)

۱۹. یجده او یلتی به مصادفة
~ after (sb)

راوده تن، هه ولده دا ییگری
یطارده، یجاوول الامساک به

~ away
راده کات، راوده نری، ده په وئی، هه لیبی
(خاصة) یفر، یولی هاربا

~ away with
پاره خدرج نه کات
(الاموال) یسته لکها، ینفقها

~ down
(سه سات) راوده وستنی په هوی
نا ته واوی یی وه، قورمیش نه کړدیه وه
(الساعة) تروق (لعدم ملتها)

be ~ down
که سپیک هیلاک نه یی، ده وه ستنی
(الشخص) یصاب بالتعب أو الانهاک

~ (sb) down
گله یی لی نه کا، زم نه کات،
به خراب تانه ی لی نه دات

یذم، یظن فی سمعته
(پولیس) ده یگری و سزای ده دا
~ (sb) in (الشرطه) یختله ویلته

خوئی پیاده کیشی، په ری ده که وئی، پوی
~ into
تن ده کا
یصطم ب، بقابل علی

دریوهی ده داتنی، قسه ده کات یی پچراندن
~ on
یواصل، یحدث بدون انتطاع

ته واوی ده کات، هیلاک ده یی،
~ out (of)
ده یی پیچته وه
یرق، یته لک، ینفذ مال دیه (من)

سه ر ریزه ده کات، سه ر ناو ده که وئی،
~ over
به لیشاو
(المرکب) یفیض، یطفع

ده ییشلی، نه یکات به زیره وه
~ over sb or sth
یده سه، یدسه

(پاره) به شی نه کات
~ to
(الاموال) تکفی ل

به خیرایی نه یخوینته وه، په ره په ره
~ through sth
یصنعه، یقره بسرعة

نالاً په رز نه کات وه
~ up (a flag)
یرفع (العلم)

نرخی لیسته که به رز نه کات وه
~ up (a bill)
یرفع قیمة (القائورة)

ده ریا زویو، ویل
runaway /ˌrʌnəweɪ/ n, adj
خو خه شار دراو (که س، نه سپ)
(نحیه غالباً) هارب، جامع، شارد (الشخص، الحصان)

کونله ی هه له اتوو یان ویل
a ~ slave
عبد هارب او ابق

runner n [C]
۱. را که ر، هه له اتوو، هه فیر
۱. یگدا، من او ما یعدو

۲. (له ده سه توه او نه یته کاند) قاچاچی
gun ~ s
چه ک ۳. نیره، پوستچی ۴. په کره، خلخلو که ۵. لقی ده رختی
که له سه ر زوی په وه ده رختی نوئی دروست نه کات، په ل
نه هاوئی

۲. (فی العبارات المركبة) مه رب اسلحه ۳. رسول، ساعی ۴.
مزلاق بکره او آداء یجری علیها شی ۵. ساق تخرج من النبات
المستلق وتفرس فی الارض مولدة نباتاً

6. پهردهی سهر خواردن، سفره، strawberry ~ s
فهرشیکی دریز بو سهرقادرمه
7. غطاء، المائدة، باط طویل (سلم مثلاً)
runner-up n [C] نهو پیش برکیکه‌ری پلهی
دووم به دهست دینن
المنابغ الذی ینال المرتبة الثانية
- running /ˈrʌnɪŋ/ adj 1. شتیگ روونه‌دات یان
نه‌کری له‌کاتی رویشندا
1. شیء يحدث أو يصل أثناء الجری
2. نه‌پچراو، پهردهوام
2. متواصل، مستمر:
a ~ commentary ره‌خنه‌ی لینه‌گری
3. به‌پهردهوامی، به‌ک له‌دواپه‌ک
تعلق مصاحب للحدث 3. (بعد اسم فی صیفة الجمع) متتابع.
على نحو متواصل
five times/nights ~ پننج جار / شهوی به‌ک
له‌دواپی به‌ک 4. لیتسه‌روژنی، نه‌روا
خمس مرات / لیل متباعدة 4. متدقق، جار:
a ~ tap به‌لوعه‌که کراوه‌توه
صنبور متوح
□ n [U] هه‌یه‌تی / له‌ده‌ستیذا‌نیه
لديه / ليس لديه
in/out of the ~ هه‌لی سه‌ره‌کوتنی له‌به‌ر ده‌ستدا‌نی به
فرصة للفوز
make the ~ نه‌بیات به‌ریوه، سه‌ره‌رشتی
نه‌کات، نه‌یته‌ پشروه، بو‌که‌سی تر
یفرد السباق، یوجه‌ دفة‌ أمر ما، یكون قدوة لغيره
- 2 run /rʌn/ n [C] 1. پویشتن، راکردن، لیخورین،
به‌دوادا‌چوون
1. جری، عدو، سوق
go for a ~ هه‌لده‌ستی، به‌گه‌شت، گه‌شت ده‌کا
راکردوو، روشتوو،
يقوم بجولة هارب، فار. لا يتوقف عن العمل في حالة فرار دائم
له‌کاتی هه‌له‌اتنی به‌رده‌وامدا، ناوه‌ستی
on the ~ له‌کار 2. له‌وه‌رگا
2. مرعی (کبیر و مسور عاده)
a cattle/chicken ~ ته‌ویله، گه‌ور / له‌وه‌رگا بو
مالات، به‌له‌وه‌ر به‌خیره‌کردن

- حظيرة / مرعى للمواشي / اللدواجن
3. نیشته‌وه‌ی prices coming down with a ~
خیرا 4. زنجیره‌به‌ک له‌ پشکه‌مشکردن، (نمایش کردن)
3. هبوط سریع 4. سلسله من العروض
The play had a ~ of six months. پیشاندانی
شانزگه‌ریه‌که شمش مانگی خایاند 5. کۆمه‌له‌ نامانجیک یا
خالیک له‌ یاری ییسول 6. ماوه، به‌دواپی به‌کداها‌تن
دام عرض المسرحية ستة شهر 5. مجموع الاهداف أو النقاط
التي يتم أحرزها في جولة من الكريكت أو الیسبول 6. فترة.
تابع:
ملوه‌به‌ک به‌دپه‌ختی (He had) a ~ of ill luck
سه‌ری لیدابوو
حالته‌ سه‌ر. الحظ فترة من الزمن
ماویه‌کی دوورو دریز in the long ~
على المدى الطویل
سه‌ره‌ستی have/give sb the ~ of (the house)
به‌کاره‌نیان، (خانو مال)
حرية استخدام (المنزل مثلاً):
8. قه‌له‌بالغی خه‌ک له‌ بانق a ~ on the bank
(بو‌گه‌رانه‌وه‌ی پاره‌کاتیان)
8. تزامم الناس على المصرف (الأسترداد ودائعهم)
9. خه‌لکی the common ~ of mankind
ناسایی 10. (موسیقیا) به‌ک له‌دواپی به‌کی ناوازه‌کان به‌ینی
ریک‌خستنی موسیقیا
9. الناس العاديين 10. (موسیقی) تعاقب سريع للصفات حسب
ترتيب السلم الموسیقی
نه‌و ماوه‌یه‌ی پیش رووداویک run-up n [U]
ده‌که‌وی بو‌نموونه (هه‌لیژاردن)
الفترة التي تسبق (حدثاً ما كالاتخابات مثلاً)
قادرمه له‌ فرۆکه‌خانه runway /ˈrʌnweɪ/ n [C]
(په‌ره‌وه‌ی فرین).
(خاصة) مدرج المطار
1 rung /rʌŋ/
(پروانه ring) زه‌نگ لیده‌دا
(أنظر ring)
2 rung /rʌŋ/ n [C]
پله‌ی قاردومه
درجة في سلم
دراندن، ته‌قانه‌وه، rupture /ˈrʌptʃə/ n [C,U]
برین بچراندنی به‌یوه‌ندی دۆستانه

تزيق، تفتير، قطع العلاقات الودية
 □ vi نه درينى، نه پيچرئين، كوئاي بين دينى
 ييزق (وعاءً دموياً مثلاً) يقطع، يهنى (العلاقات)

rural /'ru:əl/ adj لادىي (ب urban)
 ريفى، قروي (قارن urban)

ruse /ru:z/ n [C] قروئيل، تهلهكه، خاب، قناز،
 لايان، رهوشتي فيلاوى
 خدعة، حيلة، أسلوب ماکر

¹rush /rʌʃ/ vi, vt ۱. پالى پيوهدهتن به توندى،
 هيزشده کات، تهکاندهدات
 ۱. (يجعله) يندفع بعنف
 ~ ing fresh troops to the front
 بههيزيکي نوپوه
 بهرهو بهرهى پيشهوه پال دهتن ۲. پهله دهکات، تهکان دهدات
 ۳. هيزش نهبات، دهست نهگرى بهسه (قهلاً) بههيزش
 لهناکاو
 يدفع قوات جديده الى الجبهة الامامية ۲. يتسرع، يتهور ۳.
 يفتح، يستولى على (قلعة مثلاً) بهجوم مفاجئ:
 ~ the gates of the sports ground
 جهماوهره که
 هيزشيان هينا بوز دهرگا کاني خوارهوهى پارياکاه
 (الجمهير) تتعم بوابات الملعب

□ n [C,U] نامبازبوون
 [ندفاع:
 شه پولى
 swept away by the ~ of the flood
 لاقاوه که رايمائى
 جرفه اتيار
 the ~ hours
 ماوهى قهرهبالقى ريگاويان
 فترة ازدهام الطرق والمواصلات
 (لقى دريژ له) درهخت بو
 دروستکردنى كورسى
 (الساق الطويلة ل) نبات الأسل او السمار (تصنع منه الكرسي)
 پارچه پهک ناني سوره وکراو،
 جوریک له پسيکيت
 بقساط (خيز محمص): من انواع البکويت
 سورپه لهک، شه رايبى،
 russet /'rʌsɪt/ n [U], adj

سيوه لاسورهى تويکل نهستور
 لون بين محمر (خمري): تفاح خمري اللون ذو قشرة خشنة
 زهنگ
 rust /rʌst/ n [U]
 صدا
 □ vi, vi زهنگ دينى، زهنگاوى نهين، جوانى
 نامينى له بهر به کار نههينانى
 (يجعله) يصدأ (مجاز) يصدأ، تضف جودته لعدم الإستعمال
 زهنگاوى، كهسيكى كه
 rusty adj (-ier, -icst)
 تهرخم نامادهى مهشق نهين
 صدى (مجاز: الشخص) لا يواظب على التمرن
 ۱. لادىي، ساويلکه، زير،
 rustic /'rʌstɪk/ adj
 لوس نهکراو
 ۱. قروي، خشن، غير مصقول
 ۲. پهپوهندي به خهکلى لادپوه
 ~ dress/speech
 هه به، جل و بهرگ / قسه کردن ساده، گهوج، ساويلکه
 ۲. يتعلق بأهالي الريف، ريفى، ساذج، بسيط:
 □ n [C]
 لادىي، جوتيار، گوندى
 ريفى، قروي، فلاح
 rustle /'rʌsl/ n [U], adj
 دشينهوهى گه لاي درهخت
 شتانهوهى گه لا، ورشهى درهخت
 صوت ناعم حفيف (حفيف ورق الشجر مثلاً)
 □ vi, vi نه شينهوهى دهنگيکي وهک شتانهوه دروستده کا
 بعنف، يحدث صوتاً شبيهاً بالحفيف
 rut /rʌt/ n [C]
 شق، درز (ناسه وارى تايه لهسه
 زهوى تهر) (شوين پيى جيماو)
 اخدود (ترکه العجلات فى الأرض الطرية)
 لهژيانيدا پاپه ندهين
 بهروئينه وهولتى لانادات
 يلتزم فى حياته بروتين معين لا يعيد عنه
 دل رهق، بهزهين نيه
 ruthless /'ru:θlɪs/ adj
 قاس، لا يرحم
 rye /raɪ/ n [U]
 بهرشه، شليل (روه كيکي
 گياپه وهک نالف به کاردى)
 الجاردار، الشليل (نبات عشبي يستخدم علفاً للحيوانات)

S

S, s /es/ (pl s's /esɪz/) نۆزده يەم پیتی ئەلفبىنى
ئىنگىلىزى

الحرف التاسع عشر من الابدية الانكليزية

Sabbath /sæbəθ/ n بۆزى پشورى ھەفتانە بۆ
ھەوانەو، شەممە بۆ جولەكە يەو بەكشەممە بۆگاور و
ھەينى بۆ موسولمانە

يوم العظة الاسرعية للراحة والعبادة، السبت عند اليهود
والاحد عند المسيحيين والجمعة للمسلمين

sable /sɛɪbəl/ n [C,U] سەبۆرە (جۆرە ئازەلېكە)
(فراء) السور

□ adj رىنگى رەش
(مجاز) اسود

sabotage /sæbətɑːʒ/ (بەشدارىدەكا) ويرانكارى،
تىكىدەدا، ويرانىدەكا
(يشتەك نى) اعمال التخریب، يخریب

□ n [U] لەناويدەبا، ھەلیدەوھشیتەوھ
يدمر، ينف

saboteur /sæbɔːtə:(r)/ n [C] ويرانكار، تېكەدەر،
كافلەكەر
مخریب

sabre /sɛɪbrə(r)/ شەمشىرى چەماوھى شۆرەسوار
سيف مقرف قليلاً يستخدمه الفرسان

□ n [C]

sachet /sæʃet/ n [C] تۆرەكەى بېچووكى
كيس صغير مطر

a ~ of shampoo بۆنخوش، حەت حەتۆكە

¹**sack** /sæk/ n [C] تۆرەكە، تۆرپە، جەوآل
كيس، جوال، زكيبە

□ vt ئەيكاتە تۆرەكەوھ
بضغ نى كيس

sackcloth n [U] گوش، تەونى ئەستور
تۆرەكەى لى دروست ئەكرى
خيش، نسيج غليظ تصنع منه الاكياس

sacking n [U] گوش
خيش

²**sack** /sæk/ دەرنە كرى لى كارىك
(د. ل) يصرغ من الخدمة، يرف

□ n get the ~ دەرنە كرى لى نيش، سەرفراز ئەكرى
لە نيش

يصرغ من الخدمة، يرف
دەرى ئەكا لە كارەكەى

give sb the ~ يصرغه من الخدمة، يرفته
تالائيشەكات، لى زى زوتدەكا

³**sack** /sæk/ vt يئەب، يسلب
□ n تالائىكرەن، زەوتكرەن
نەب، سلب

sacrament /sækɾəmənt/ n [C] ئاھەنگى ئابى
شكۆدار لە كەنيسەى ديان (وھك خۇپاككرەنەوھ لە گوناه يان
زىھنىان)

احتفال دينى مهيب فى الكنيسة المسيحية (كالتعميد أو الزواج)

sacred /sɛɪkrɪd/ adj ۱. پىرۆز، خوايى
۱. الھى، مقدس:

a ~ building خانوويەكى پىرۆز (وھك مزگەوت يان
كەنيسە)

بناء مقدس (كالمسجد أو الكنيسة مثلاً)
~ music ئاوازى پىرۆز

موسيقى مقدسة

۲. پایه‌بهرز، خاوین، سالار، بین‌وینه،
به‌یمان، سهردهم
۳. جلیل، طاهر، مهیب: نذر، عهد

sacredly *adv* به پیروزی
بقداسه، بقتاره

sacredness *n* پیروزی
قداسة، طهارة، حرمة

sacrifice /sækrɪfɪs/ *n* [C,U] ۱. خویه‌ختکردن،
قوربانیدان
۱. تضحیه، ضحیه، قربان
the ~ of an ox to Jupiter گایه‌ک نه‌کایه قوربانیه
بۆ (جویشتر)
تقدیم تور ضحیه لجویتر
parents who make ~s in order to educate their
children ۲. قوربانیه‌کان ۳. قوربانیدان ۴. زیان
۲. تضحیات: ۳. تضحیه ۴. خساره

sell sth at a ~ شتی‌ک به زیان نه‌فرووشی
بیع شیئا بخساره

□ *vt, vi* قوربانیه نه‌دات، شتی‌ک نه‌کایه به قوربانیه
له پیناوی په‌کینگی که‌دا
يقرب، يقدم ضحیه، یضحی بشی (من اجل غیره):
He ~d his life to save the child from drowning.

sacrificial /sækrɪ'fiʃl/ *adj* قوربانکار
قربانی، ترقی، لأجل التضحية

sacrilege /sækrɪlɪdʒ/ *n* [U] بیس کردنی شوینه
پیروزه‌کان وه که‌م کردنه‌وه‌ی ریویان
تدنیس المقدسات وانتهاک حرمانها

sacrilegious /sækrɪ'lɪdʒəs/ *adj* بیسکه‌ر بۆ
شوینه پیروزه‌کان
مدنس للمقدسات، تدنسی

sacrosanct /sækrəʊsæŋkt/ *adj* (پیروزه‌کان)
بیس ناکری له‌بهر پیروزیان، بپقام پیروز
(مقدسات) لا تدنس لحرمتها

sad /sæd/ *adj* (-der, -dest) خه‌مبار، خه‌مگین
حزن، محزن، کتب

sadly *adv* به‌خه‌مه‌وه، به‌نیشه‌وه، به‌دله‌نگیه‌وه
بحزن، باسی، بکایه

sadness *n* [U] خه‌فته، ئیش، خه‌موکی

حزن، اسی، کایه
خه‌فته ده‌خوا، به‌خه‌مه‌وه
بحزن، یحزن

sadden /sædn/ *vt, vi*

saddle /sædl/ *n* [C] ۱. زین یاں کوشن (نه‌سپ یاں)
پایسکیل) ۲. به‌رزایی نیوان دوو لوکته
۱. سرج (الحصان او الدراجة) ۲. مرتفع یصل بین قمتین
۱. زینی (نه‌سپ که) نه‌کات ۲. به‌رپرسیاری
□ *vt* نه‌کات، بارگرانی نه‌کایه
۱. سرج (الفرس) ۲. بحمله عینا او مؤلیة ثقيلة، یرهق
باری گران ده‌کایه به‌قرزی گوره
برهقه بدیون کبیره

saddle-bag *n* [C] خورج، پشته زین، فاشا زین
کویان، کورتان
عدل الخرج، خرج، حقبة السرج (لدراجة مثلا)

saddler /sædlə(r)/ *n* [C] زین دروو، سه‌راج،
زینکار
صانع السروج، سروجی، المشتغل بها، سراج

sadism /sædɪzəm/ *n* [C] سادنی، که‌یغی به
ئازاری خو‌شه‌ویسته‌که‌یوه ده‌بیشی، نه‌شکه‌نجه‌دانسی
سیکسی
السادیة، التذذ بتعذیب المعرب، تعذیب جنسی

sadist *n* که‌سی ناره‌زومه‌ندی نه‌شکه‌نجه‌دانسی
سیکسی‌بیت
السادی، شخص مبتلى بالسادیة

sadistic /sə'dɪstɪk/ *adj* سادی: که‌سینک حمز به
نازاردانی سیکسی خو‌شه‌ویسته‌که‌ی بکا
سادی، خاص بالسادیة

safari /sə'fɑ:ri/ *n* [C,U] راوله‌گه‌شت، گه‌شتیکی
راوکردن له‌ناوه‌راستی نه‌فریقا
رحلة للصيد فی اواسط افریقا

safe /seɪf/ *adj* (-r, -st) ۱. بیترس، دلنیا‌گراو، بین
مه‌ترسی ۲. ساخ ۳. بین‌نازارو بین‌مه‌ترسی
۱. امن، مأمون، خال من الخطر ۲. سالم، سلیم ۳. غیر مؤذ‌او
خطر
ده‌چیت بۆ‌گه‌شت به
خیرایه‌کی (بین مه‌ترسی)
یسافر بسرعة مأمونة (غیر خطرة)

۴. وریا، به‌ناگا، ناره‌زومه‌ندی سه‌رکه‌شی
a ~ driver

	نيه
	٤. حذر، غير ميال للمخاطرة
<i>on the ~ side</i>	سه ربار، وهك به دهك
	على سبيل الاحتياط
□ n [C]	١. قاسه، گه نچينه، خه زينه ٢. برنجوك بُو
	پاراستنى خوراك
	١. خزنة، خزنة (فولاديه) ٢. نمليه لحفظ الطعام
'safe-conduct	موله تى بُو ده ربار بون له ريگاويان
	(به تايبه تى له كاتى جهنگدا)
	اِذن يضمن لجامله سلامة المرور (خاصة اثناء الحرب)
'safeguard n [C]	پاراستن
	وقاية، صيانة، تحفظ
'safe-keeping n [U]	پاراستنى ورياي ده بِي،
	چاوديرى
	حفظ، صيانة
'safely adv	به سه لامة تى، ناسايشانه
	بسلامة، بأمان
'safety /seɪfti/ n [U]	ناسايش، بِي مه ترسى
	سلامة، امن، امان:
<i>play for ~</i>	دورته كه وينته وه له مه ترسى
	يتجنب المخاطر
<i>in ~</i>	به ناسايشى، به بِي كيشه
	بأمان، بسلامة
'safety-pin n [C]	ده رزى سنجاق، ده رزى داخستن،
	ماشك، تهوقه
	دبوس بقتل او بيشبك، دبوس الأمان
'safety-valve n [C]	زمانه دلياى، ريگا بهك بُو
	جهواندنه وهى ههست، دهمه وانه
	صمام الامان (مجاز) وسيلة للتفيس عن المشاعر
'saffron /sæfrən/ n [U]	زهعفران، وهك زهعفران
	رهنك دكت، رهنك زهردى پرته قالى
	الزعفران، لون اصفر برتقالى
'sag /sæɡ/ vi (-gg-)	١. ده چه مينته وه، شوپونه وه وه
	داهيلان (له زير قورساي وپهستان)
	١. يتقوس من الوسط (تحت الثقل والضغط)
<i>~ ging roof</i>	١. شوپورده مينته وه، نه چه مينته وه: رويه كى
	چه ماوه ٢. شوپورته مينته وه، بِنچ ده داته وه، لارته بِن، لاده دات
	١. بتدلى، يتقوس: سطح متقوس ٢. بتدلى، ينحطف، يسيل.

	ينحرف، درجة الميله أو الانحراف
□ n	پلهى چه مانه وه
	درجة التقوس
'saga /sɑ:ɡə/ n [C]	چيرو كيكى كُون پر له كارى
	پاله وانتنى
	قصة قديمة، زاخرة بالأعمال البطولية
'sagacious /sə'ɡeɪʃəs/ adj	زير، هوشيار، وريا،
	بيره وه
	حصيف، بصير، عاقل
'sagacity /sə'ɡæsəti/ n	زيرى، هوشيارى، پهنه
	حصافة، حكمة
¹ 'sage /seɪdʒ/ n [C], adj (-r, -st)	دانا، زير، په نريار
	زيرهك، كه سيكى زير، زانا، هشدار
	حكيم، راجع الفل، محنك، حصيف
'sagely adv	به زيرى، به دانايى
	بحكمة، بحصافة، بحنكة
² 'sage /seɪdʒ/ n [U]	گيا به كى بُون خوشى پهل گه وه
	الناعمة الربيبة (نبات)
'sago /sæɡəʊ/ n [U]	ساغو: خوارد نيك نياسته بى
	له بهرى دره ختى ساغو ده رديتن
	الساغو: طعام نشوى يستخرج من حبوب نخل الساغو
'said /səɪd/	(بروانه say)
	(انظر say)
'sail /seɪl/ n [C,U]	١. چاروكه، په رده دار، كه وتنه رى
	كه شتى چاروكه دار
	١. شراع، قلع:
<i>under ~</i>	(كه شتى) چاروكه كانى ده كانه وه،
	ده بيخاته كار
	(السفينة) تنشر اشراعها
<i>set ~</i>	گه شتىك دهست پنده كات، كه شتى كه دهست
	به گه شتى كه ده كات
	يبدأ رحلة، تنطلق السفينة فى رحلتها
<i>go for a ~</i>	٢. گه شتى ده رباى بُو خوشى ٣. كه شتى
	چاروكه دار:
	٢. جولة فى البحر للمتعة ٣. سفينة شراعية:
<i>a fleet of fifty ~ s</i>	كه شتى گهلى په نجا كه شتى
	اسطول من خمسين سفينة
□ vt, vi	١. به ده ويادا نه روات ٢. دهست به گه شتى

دەریایی ئەکات ۳. گەشت بە دەری ئەکا، تێپەهری
 ۱. بیهر، یقلع ۲. بیدارحەلە بەریە ۳. یسافر بەرا، یبەر:
 بەئوقیانوسی ئارام تێپەردەیی *~ the Pacific*
 ۴. کەشتی بەرێوێه ئەبات ۵. بەئوقیانوسی ئارامدا ئەروات
 یبەر المحیط الهادی ۴. یوجە، یقود (قاریا) ۵. یتهادی

'sailing-boat *n* [C] بەلەمی چارۆکەدار
 قارب شرعی

'sailing-ship *n* [C] کەشتی چارۆکەدار
 سفینە شرعیة

sailor /sɪlə(r)/ *n* ۱. دەریاوان
 ۱. بحار، ملاح، نوتی
 ۲. تووش لەبێن / تووش نایێ بە
 گێژی دەریایی
 ۲. یصاب / لا یصاب بیدار البحر

saint /seɪnt/ *n* [C] ۱. لە پیاو چاکانی خوا ۲. پیروزی
 ۱. ولی من اولیاء الله ۲. قدیس

saintly *adj* پیروزی، وەك قەشە
 قدیسی، کالتدیس

sake /seɪk/ *n* مەبەست، نامانج لەبەر بەرژەوهەندی
 قصد، سیل
for the ~ of لە پێناوی، لەبەر خاتری، بەمەبەستی
 اکرامال، من اجل
for my/your/the لە پێناوی من / لە پێناو تا /
 من اجلی / اجلك /
country's ~ لە پێناوی وولاتدا
 اجل البلاد
be patient for the ~ of peace ئارامبگرە خۆت
 بو پاراستنی ناشتی
 کن سبزیراً حفظاً للسلام

salaam /sə'lɑ:m/ *n* [C] سلاو، پشت چەماندنی
 گەوورە (بو پیز لێتان)
 السلام (علیکم) انحاءاً منحلقة (للتحیة)

sai(e)able /sɪləbəl/ *adj* فروشتەنی، باو، فروشتبار
 للیب، رانج

sailed /sɛɪləd/ *n* [C,U] ۱. زەلاتە
 ۱. سلطە
 ساسی زەلاتە ۲. تیکە لەی هەمەجۆر لە
 خواردن لە گەل زەلاتە

صلصة للسلطة ۲. خلیط مترع من الطعام البارد مع السلطة
 ~ *chicken* زەلاتە می مریشک
 سلطە دجاج
 ~ *fish* زەلاتە می ماسی
 سلطە سمک
 ~ *fruit* زەلاتە می میوه
 سلطە فواکه

salami /sə'lɑ:mɪ/ *n* [U] گۆشتی بە بهارات
 خۆشکراو
 لحم محفوظ متبل
salary /sæləri/ *n* [C] (*pl* -ries) مانگانە، موچه،
 دەرمالە
 راتب، مرتب، معاش
a ~ of £3,000 per annum موچه بەبری ۳۰۰۰
 جینە سالانە (بەراوورد بکە *aweekly-wage* لە گەل هەفتانە)
 رایت قدره ۳۰۰۰ جینە فی العام (قارن *aweeklywage* اجرة
 اسبوعیة)

salaried *adj* موچه خۆر، موچه دار
 ذو راتب، بمرتب

sale /seɪl/ *n* [C,U] ۱. فروشتن، فروتن
 ۱. بیع
 بو فروشتن، دانراو بو فروشتن ۲. نرخ
 داشکاندن، ئەزبیلات ۳. زیادکردنی ناشکرا
 للیب، معروض للیب ۲. او کازین، تنزیلات ۳. مزاد علنی
'salesman/-woman *n* [C] فروشیار (فەرەت)،
 پیاو
 بانج، بانجە (فی متجر)

'salesmanship *n* [U] فروشیاری
 فن الیب، المهاره فی الیب

sallent /sɪlənt/ *adj* دەرکەووتوو
 بارز، ملحوظ
the ~ points of a speech خالە گرنگە کان لە
 وتارە کەدا
 النقاط البارزة فی خطبة
 بەرزبیکە لە هێنلی پێشەوهی جەنگ
 منقطه بارزه فی للخط العدو
 □ *n* [C] سویر، سویراو بەخوئی
 ملحی، مالح

saline /sɪləm/ *adj*

saliva /sə'larvə/ n [U]	تف، لیک، خوزاف لعب، ريق، رضاب
sallow /sæləu/ adj	سهلپ، پهريو، کال (پښت) (الجلد) شاحب
sally /sæli/ n [C] (pl -lies)	۱. هيرشې کتوپر که هيزی که ماروډراو پښه لده ستی ۱. هجما مفاجنة تقوم بها قوات محاصرة هيرشې سرکه ووتوو ته کات ۲. گالته، قسمی خوځش يقوم بهجما ناجعة ۲. نکتة، اضحوکه ۱. هيرشې ته کاته سر ۲. سهيران ته کات ۱. بهجم علی ۲. يقوم بترهه او رحلة
salmon /sæmən/ n [C,U]	(ناگورې له شيوگي کودا) ماسی / ماسی سه لمون، وهنگی پرته قالی په مهي (لا تنفير فی صيغة الجمع) سمکه / السلمون، لحمه، لون برتقالی وردی
salon /sælən/ n [C]	۱. سبالون، ديدنه گه (بو) پشوازی له ميوان پشانگای هونه ری ۱. سالون، بهو (لاستقبال الزوار) ۲. معرض فنی
saloon /sə'lu:n/ n [C]	۱. هول، سالتون (له شوينی گشتيدا) ۱. قاعة، بهو، صالة (فی مکان عام) هولي نانخواردن له تاو په لهم قاعة الطعام فی سنيته هول بوخواردنه ووهه (له موټيل دا، مه پيخانه ۲. (له نهر پکا) بار (ب public house) ۳. سالتون، توتومويل ۴ تا ۷ که سی
	صالة للشرب (فی فندق مثلاً) ۲. (فی امريکا) حانة (قارن public house)، مشرب، بار ۳. الصالون: سيارة مقفلة تسع من ۴-۷ ركب
salt /sɔ:lt/ n [C,U]	۱. خوئی ۱. ملح take (a statement) with a grain/pinch of ~ قابل نهين (لیدوانتيک) به گومان و ووريایي يتقبل (تصريحاً) بشي من التحفظ والشك خوئی زهوی، هه لېواردهی ۲. خویي کيميايي

	ملح الارض، خيار الناس ۲. ملح کيميايي
<i>an old ~</i>	۳. ده رپاوانی کارامه
☐ vt	۳. ملاح ماهر، بحار محترف خوئی ي پيوه ته کات يلح خويدان
salt-cellar n [C]	الصلحة، صلحة المائدة
salty adj (-ier, -iest)	سویر، شور مالح، ملح (کهش)
salubrious /sə'lu:brɪəs/ adj	ته ندروستی، سوو دمه ندی، ساخدار (بخاصة الطقس) صعی، نافع للصحه
*saluresis	ميزی خویندار ادرار الملح
*salurated	تلا مشع
salutary /sælju:tri/ adj	سوده خوش، سوو دمه ند (بو) لهش و ميشک) نافع (للجسم او العقل) مه شقی سوو دمه ند / ناموزگاری سوو دمه ند تدريب مفيد / نصيحة مفيدة
salutation /sælju:'teɪʃn/ n [C,U]	سلاو، درود، سلاط سلام، تحية کلاوه کهی په زده کاته وه بو سلاوکردن يرفع قبعة تحية
<i>raise one's hat in ~</i>	
salute /sə'lu:t/ n [C]	سلاو، سه لامکردن تحية، سلام سلاوی سه رپازی تحية عسكرية ۱. سلاونه کات، سه لامده کات ۲. په خيرهاتنی ته کات، سلاوده کات به چه مانه وه یا ۱. يحيى، يؤدی التحية ۲. يرحب ب. يحيى (بالاحترام او رفع القيمة) ۱. بزگارکردن (کهل)
salvage /sælvi:dʒ/ n [U]	

ويصل له ناگر) ۲. كرى رزگار كردن ۳. كوكردهوى شنى
بين بابهخ (زبل) بؤ به كار هيتانه وه يان

۱. انقاذ (الممتلكات من الحريق مثلاً) ۲. تعريض الاتقاد ۳. جمع

المهمات لاعادة استخدامها

رزگارى ده كا (له ناگر يان خنكان)
ينقذ. يخلص (من النار او الفرق)

۱. رزگار كردن، **salvation** /sæl'veiʃn/ n [U]

نازاد كردن (له گوناوه) ۲. بزگار كه ره، شيوازيكى بزگار يون

۱. انقاذ. خلاص. نجات (من الالم) ۲. منقذ. مخلص. وسيلة
الخلاص

۱. مه له هم، چه ورى **salve** /sælv/ n [C,U]

(بزيشكى) ۲. هيوركه ره وه، ناسوده كه ره

۱. مرهم. دهان (طبي) ۲. (مجاز) صريح للضمير. مهدى.
للمشاعر

۱. مه له همى لى نه دات ۲. چاره سه رى نه كات

۱. يضع مرهما على ۲. يداوى. يصلح. يبرح

توب **salvo** /sæl'vəʊ/ n [C] (pl ~ s, ~ es)

ته قاندى (بؤ سلوا)

اطلاق المدافع (التحية)

۱. هه مان شت، **same** /seɪm/ adj, pron (with the)

چوون به ك

۱. نفس. ذات. عين الشيء

We have lived in the ~ house for twenty years.

له هه مان خانو و داماره وي بيست سأل ژياوين

عشنا في نفس البيت عشرين عاماً

۲. نه نجام هه ره به كه، *come to the ~ thing*

جياوا زنى به له كو تا ييدا

۲. النتيجة واحدة. لا فرق هناك في النهاية

وهك به كه لاي من، هه *be all (just) the ~ to*

هه مان شت به هه رجال

الامر سيات لى. الشيء ذاته على أى حال

له گه ل نه وه شدا *all the ~*

ومع ذلك، على أى حال

به هه مان ريگا، هه مان ريباز **adv the ~**

بنفس الطريقة، على نفس النحو

If you leave me I shall never feel the ~ again.

نموونه، شيوه **sample** /sɑ:mpl/ n [C]

عيته. نموذج

نموونه به ك ده بات له، ناقيد هه كانه وه

ياخذ عيته من، يختبر

sanatorium /sə'nəʊtɔ:riəm/ n [C]

نه خو شخانه بؤ نه خو شيه دري زخانه كان (نه وه نه خو شانه ي
لى ي پيروون)

مستشفى او مصح للمصردين

به پيرونى داده نى، **sanctify** /sæŋk'tɪfaɪ/ vt

ره وادكت

يقديس. يكرم

sanctimonious /sæŋk'tɪməniəs/ adj

دو ورو، به چا كاسزو له خو اترس خو ي له قه له مه دا

مناقق. بظاهر بالتقوى والصلاح

sanction /sæŋkʃn/ n [C,U]

۱. پسه لى ره زامه ندى، پسه لى ريگه يندان ۲. دانسيانان،

مؤر كردن، پشتگير يكر دن، ره زامه ندى

۱. تصريح بالموافقة، اذن بالساح ۲. اقرار. تصديق، موافقة

۳. سزا، پاداشت، سزاي *~ s against aggressors*

ده ستدر يزيكه ران

۳. عقوبة، جزاء: العقوبات على المعتدين

داني بياده نى، ره واي ده كا، پشتگيرى ده كا

يقر. يجيز. يصدق على

پيرونى، ريز **sanctity** /sæŋk'tɪtɪ/ n [U]

قدسية. قداسة، حرمة

۱. شوينى **sanctuary** /sæŋk'tʊəri/ n (pl -ries)

پيروز (وهك مزگه وت كه نيسه) ۲. (له ميژوى كوندان) مه زار،

په ناگه، حه شارگه

۱. مكان مقدس (كالسجد، كالكيته مثلاً) ۲. (فى التاريخ

القديم) ملاذ، حرمة

۳. ناوچه به ك راو كر دنى به له وه ره قه ده غدين *a bird ~*

تيدا

۳. منطقة يحظر صيد الطيور بها

۱. لم، سيلك **sand** /sænd/ n [U]

۱. رمل، زمال

۲. كه نارناوى لمين *the ~ s*

۲. الناطية الرملية

تووره كه لم **sandbag** n [C]

كيسه رمل

ته بولكه ي لم **sand dune** n [C]

مرتع / تبه من الزمال

'sandpaper *n* [U] کاغذی سمارتہ، کاغذی شووشہ

ورق سنفره او صفره، ورق زجاج

'sand-stone *n* [U] لہم بہرد الحجر الرملی

'sand-storm *n* [U] زریانی لمین عاصفہ رملیہ

sandy *adj* (-ier, -iest) ۱. پیکھاتوہ یان داپوشراوہ بہ لم (بخاصہ الشسر) رملی ۲. (بہ تابیہ تی قز) رهنگی لمی

۱. یکون او طرف مظی بالرمال ۲. (بخاصہ الشسر) رملی اللون

sandal /sændl/ *n* [C] پاہوج، نہہل، سہندہل، سزل صندل، خف

sandwich /sænwɪdʒ/ *n* [C] سہندوویچ، پاپولہ، لہفہ سندویتش، شطیرہ

□ *vt* (شئی یا کہ سٹیک) دہاویتہ تیوان دوانی تردا یقوم (شیئا او شخصاً) بین اثین آخرین

sane /seɪn/ *adj* (-r, -st) ۱. زیر، عاقل، ہوشیار ۲. لہبار، زیرانہ، پہسہند:

۱. سلیم العقل ۲. معقول:

~ *view/policies* بوجون / سیاسیہ تی زیرانہ آراء / سیاسات معقولہ

sang /sæŋ/ (بروانہ *sing*) (انظر *sing*)

sang froid /sɑ:ŋ 'frwa:/ *n* [U] (فہرہ نسی) ہیمنی، ہمداری، خوراگری (الفرنسیہ) ہدوہ، رباطۃ الجاش

sanguine /sæŋg:wɪn/ *adj* ۱. گہشبین، بہ ہویا ۲. خوشبین، پووگہش

۱. متفائل، مؤمل ۲. متورد الوجه

sanitary /sænɪtrɪ/ *adj* پاک، دروستانہ نظیف، صبی

~ *conditions* مہرجہ تہندروستیہ کان ۲. دروستی، پہ یونندہ بہ خوپاراستنی تہندروستی الشروط الصحیہ ۲. صبی، متعلق بالوقایۃ الصحیہ

sanitation /sænɪ'teɪʃn/ *n* پتہ وگردنی تہندروستی گشتی وہ کو (ریکھستی ناووناوہرو)

تعزيز الصحة العامة (كتظیم صرف مياہ الجارى مثلا)

sanity /sænɪti/ *n* [U] ہوشمندی، دروست مہندی، زیر

سلامۃ العقل او صحتہ، رجاحتہ الرأی

sank /sæŋk/ (بروانہ *sink*) (انظر *sink*)

sap /sæp/ *n* [U] ۱. پوجو، نافدار، زیچکاوی رووہک السنخ، عصارتہ النبات

□ *vt* (-pp-) چہ پیری چیدکت، لاواز دکت، لاواز دەیی

یسترف نسفہ، یضعف، یوہن

~ *ped by disease/an unhealthy climate* نہخوشی لاوازی کردوہ / کہشی ناہموار یو تہندروستی اوہنہ المرض / طقس غیر مناسب للصحتہ

sapling *n* [C] نہمام: درہخت لہ سہرہ تائی گہشہ کردنا شجرہ فی اول مراحل النور

sap /sæp/ ۲. خہنہک یو نزیکیونوہ لہ جینگہ کانی دوژمن، بہ خہنہک ہلکہ نندن یو نزیکی یونوہ لہ دوژمن خندق للإقتراب من مواقع العدو. یحفر خندقاً للإقتراب من مواقع العدو

□ *vi* (-pp-) لاوازہدہ کات، لایدہبا (دیوار)، ویرانیہ کات، کوتایی پیدینی (متمانہ بہ خویوونی کہ سٹیک) یوہن، یقوض (جداراً)، (مجاز) یدمر، یقضی علی (ثقتہ المرء فی نفسہ مثلا)

sapper /sæpə(r)/ *n* [C] سہریاز لہ پہشی تہندازپاری جندی فی سلاح المہندسین

sapphire /sæfɪə(r)/ *n* [C] یاقوتی شین، پەردی سہفیر حجر الصغیر، یاقوت ازرق

sarcasm /sɑ:kæzəm/ *n* (بہ کارہینائی) گالتہ پیکردن، گالتہ جاربی، قہشمہری، تہ قز (استخدام) السخریۃ او التہکم

sarcastic /sɑ:kæstɪk/ *adj* گالتہ کەر، تہ قز کەر ساخر، تہسکی، لاذع

sarcastically *adv* بہ گالتہ وہ، تہ قزی بسخریۃ، بتہکم

sarcophagus /sɑ:'knɒfəgəs/ *n* تابوتی پەردین الناووس، تابوت حجری

sardine /sɑ:'di:n/ *n* ماسی (سہردین)، ماسی ہورک،

القمر تابع للارض ۲. قمر صناعى ۳. (مجاز) تابع (يتلقى او امره من آخر)

تیر ده بین (ناره زوو) تیربوونی /sə'taɪə/ vt ته و او

یشع (رغبة مثلاً) اشباعاً تاماً
تیر نه بین له خواردن، خوشی ~ d with food/pleasure
متخم بالطعام بالذة

تیربوون /sə'taɪə/ n [U] اشباع، تخمة

سه ته ن، نه تله س: نه ته مین، ناوریشم /sə'taɪn/ n
اطلس، ساتان: نسج حریری مصقول
□ adj ساتان، لووسکراو
ساتانی، صقیل

جینو، داشووری، هه جو، /sə'taɪə(r)/ n [C,U]
په خشانیکى جینوانه
قدح، هجا، اهوره، مقطوعة هجانیه

جینوانه، رووشکان رسوائى /sə'taɪrɪkəl/ adj
هجانی، تفریص

به جینوو رسواگه رى /sə'taɪrɪkəl/ adv
على نحو هجانى، و تفریص

نوسه ویکى جینو فروش، /sə'taɪrɪst/ n
گاته پیکه ر
کاتب هجانى او ساخر

رسوا نه کا، پاشمله ی ده لى /sə'taɪrɪz/ vt
بهجى، یذم

قاپلى، حه وانوه، /sə'tɪsfəkʃən/ n [U]
دلخوشکهر، هه سکر دن په ره زامه ندی و ناسوده یی
رضى، ارتیاح، شعور بالرضى او الارتیاح

قاپلکهر، حه وینه ر، /sə'tɪsfəktərɪ/ adj
قاپل، به هانا، له یار، دنیاکهر، هاوادم
مرض، مریح، متع، ملب لعاجه او رغبه، مناسب لقرض ما،
وال بالمطالب

قاپلکهرانه /sə'tɪsfəktərɪ/ adv
على نحو مرض او متع

۱. قاپل ده بین، تیر نه بین، /sə'tɪsfai/ vt
له کات ۲. به شى نه کا، نه گونجى بو ۳. خوى وازیشه کات
قناعه ت

۱. برضى، یشع، یقعن ۲. بکنى ل، یناسب ۳. یقعن (نفسه، غیره)

ماسى بچووک له قتوو نه نرى له گه ل رۆن
السردين: سلك صغير يعطب بالزيت

گاته چى /sɑ:'dɒnɪk/ تهکمی، ساخر

به گاته وه /sɑ:'dɒnɪkəl/ adv بهتکم، بخریه

کهوا: کراسى ژنى هندستان /sɑ:'n/ n [C] (pl. ~s)
السارى: ثوب ترتديه النسوة الهندسيات

په شته مال، سارونگ، پارچه /sɑ:'rɒŋ/ n
قوماشیک نه تالترى په به شى خواره وه ی له ش، دانیشوانى
مه لایو په کارى نه هین

السارونج: قطعة من القماش تلف حول الجزء الأدى من الجسم
یستخدها سكان الملايو

په پونده به پیوسته کانى /sɑ:'tɔ:rtɔl/ adj
به رگدرووی پیاوان
متعلق بالخياطة للرجال ولوازمها

پشتین، په چه، تولیکى په رۆش پان بو /sæʃ/ n
که مهورو سنگ، تیلحه
نطاق، وشاح، شریط قماشى عریض للخصر او الصدر

چوارچینوه ی ته خته بو په نجه ره /sæʃ/ n
إطار خشبى متعلق للنافذة

(پروانه /sæt/ (sit)
(انظر sit)

شه پتان /sə'tæn/ n الشيطان، ابليس

شه پتانى، به دخو، خراب /sə'tænɪk/ adj
شیطانى، ابلیس، شریر

جانتا (به تايه تى بو کسى قوتايى) /sætʃəl/ n
حقیبة (خصرماً للکلب المدرسية)

تیر ده کات (ناره زوو) /sə'te/ vt = satiate
تیرکردنى ته و او
یشع (رغبة) اشباعاً تاماً

۱. مانگ نه سورینه وه /sə'telait/ n [C]
ده وری نه ستیره کاند، سهر به
۱. قمر یدور حول کوکب، تابع
مانگ ره وى
The moon is a ~ of the earth.
زه وى په ۲. مانگی ده سکر د ۳. سهر به و (فرمان له کسى
تروه وه رده گرنى

۱. مانگ نه سورینه وه

ده وری نه ستیره کاند، سهر به

۱. قمر یدور حول کوکب، تابع

مانگ ره وى

The moon is a ~ of the earth.

زه وى په ۲. مانگی ده سکر د ۳. سهر به و (فرمان له کسى
تروه وه رده گرنى

بان...
saturate /sæt'ɜ:ci/ vt ۱. تیری ده کا، تهریده کا
 ۱. یشیع ب، پیل
 ~ with learning/prejudice تیرنه یی له زانین /
 یشیر یار کردن
 (مجاز) یشیع بالمعرفة/ بالتحامل
 ۲. (زانست) تیربوو، گیراوهی
 a ~ d solution of salt تیر خهست، تیر خوبی
 ۲. (علوم) یشیع ب مشع بالمع
saturation /sæt'ɜ:ʃən/ n [U] تیریون، خوسان
 تشیع، إشباع، تق
Saturday /sæ'tʌdi/ n رۆزی شهمه
 یوم السبت
satyr /sæ'tɜ:(r)/ n (له چیرۆکی یونانی و رۆمانی)
 بونهوهری نهفسانهیی نیوهی سهروهوی مروّف و خوارهوهی
 نازه له
 (فی القصص اليونانية والرومانية) مخلوق خرافي نصفه الاعلى
 انسان والاسفل حيوان
sauce /sɔ:s/ n [C,U] ساس، شله به هارات
 صلصة، مرق التوابل
saucily adv بین نابرووی، به هارو هاجی
 (ل.د) وقاحة بوقاحة، بقلة حياء
saucy adj (-ier, -iest) بین نابروو، زمان تال
 وقع قليل الحياء
saucepan /sɔ:psən/ n [C] مه نجه لوك
 قدر صغير للطبخ (كسرولة)
saucer /sɔ:sə/ n [C] زیر پیاله، كاسكا فنجانی
 صحن الفنجان
sauna /səʊnə/ n [C] ساونا، ههلمه گه رماو (له فنلندا)
 گه رماو بان سه رشورگه ی ههلمین
 السونا: حمام بخار (فی فنلندا)
saunter /sɔ:ntə(r)/ vi گه ران، دگه ریت
 بیهیم، يتجول، يتكأ
 □ n [C] گه ران
 مشية متندة
sausage /sɔ:sɪdʒ/ n [U] گوشتی سوسه ج، باسترمه
 نقانق، سحج، شریحة نقانق
savage /sævɪdʒ/ adj ۱. درنده، به ربه ری، ساوا،

ساویلکه
 ۱. هنجی، بریری، بدانی
 ~ tribes/countries هۆز/ وولاتی سه ره تایی
 دو اکه وتوو
 قبائل/ بلاد بدائیة
 □ n [C] ۲. درنده، شه رانی، شه پرگه ر
 ۲. متوحش، شخص هنجی او متوحش
savagely adv به درنده یی، به هوفی
 برحشیه، بهمجیه
savagery n [U] درهنده یی، ره وشتی درندنه، هوفه
 به ری
 وحشیه، همجیه، سلوك وحشی او بریری
savanna(h) /sə'vænə/ n سافانا: دهشت بین دار،
 له وه رگا (به تاییهت له نه مریکای ناوه راست)
 السافانا: سهل خال من الاشجار، منطقه المراعى (بخاصة فی
 امریکا الوسطی)
save /serv/ vt, vi ۱. بزگاری ده کات
 ۱. ینقذ، ینجی:
 ~ sb from drowning که سی له خنکان بزگار ده کات
 ینقذ شخصا من الفرق
 ~ sb's life ژبانی که سیک بزگار ده کات
 ینقذ حیاة شخص
 ~ a person from himself خوی لی بزگار نه کات
 (له نهنجایی گه وجی وگلی) ۲. پاشه که وتی ده کا (به تاییه تی
 پاره و پول)، کۆیده کاته وه
 ینقذه من نفسه (ینقذه من عواقب حماقته) ۲. ینوفر (خاصة
 المال)، یدخر:
 ~ some of the meat for tomorrow هه ندی گوشت
 بو سبه یی لانه بات ۳. دوور نه که ویته وه
 وفر بعض اللحم للغد ۳. يتجنب، يتقصد:
 If you walk, you'll ~ spending money on bus
 fares. نه گه ر به یی برویت دوور نه که ویته وه
 له فیرودانی پاره بو پاس ۴. دوری نه خاته وه پیداویستی
 (خه رج کردنی پاره)
 اذا سرت علی قديمك فانك ستجنب انفاق المال اجوراً
 للباصات ۴. یجنبه الحاجة الي (انفاق المال مثلاً)
 That will ~ me a lot of trouble. نه مه زور کیشو
 تهنگ وچه له مه م لی دوور نه خاته وه

هذا سيجنينى الكثير من المتاعب
 له تنگه تاو دور نه كه وينته وه، ريزى
 نه پاريزى ناهيلنى ناروقى شه مه زارى دهريكات ه. (له تاينى
 گاورد) له گوناھ پاك نه يته وه
 يتجنب الحرج او فقد الاحترام ه. (فى الديانة المسيحية) يخلص
 من الخطيئة
 ينجكه له، بهين
 ماعدا، عدا، سرى
saving adj رزگار كردن، چا كه كردن
 الفضيلة
 the ~ grace تنهها چا كه بهك كه بياريزيت
 رُوَحسوكى وسوعبه ته
 الوحيدة التى تشفع له (هى خفة الظل)
 of (humour) ١. ريگه پاشه كهوت كردن، پرى
 پاشه كهوت
 ١. وسيلة الادخار، المقدار المدخر
 a ~ of time and money پاشه كهوت كردنى
 وهخت و سامان
 توفير للوقت والمال
 □ n
 keep your ~ s in the bank ٢. (له شيوهى كودا)
 پاشه كهوته كان
 ٢. (فى صيغة الجمع) مدخرات
'savings-bank n بانكى پاشه كهوت
 مصرف او بنك الادخار
saviour /'seivjə(r)/ n رزگار كهر، رزگاركار
 منقذ، مخلص
 The S~, Our S~ رُوَحى مه سيحى دلسوز
 المسيح، المخلص
savour /'seivə(r)/ n [C,U] چيز، تامدار، بونخوش
 طعم، مذاق، نكهة
 □ vi ~ of
 يشنيار پيشكش نه كا
 يوحى ب، يشتم منه (كذا)، ينم عن
savoury /'seivəri/ adj, n [C] (pl -ries) (خوردن)
 تامدار، خوش
 (الطعام) ذو طعم حريف او مشه
 ١ saw /sɔ:/ (بروانه see)
 (انظر see)

2 saw /sɔ:/ n [C] مشار
 مشار
 □ vt, vi (pt sawed, pp sawn) ده بریت به مشار
 ينشر، يقطع بالمشار:
 ~ sth up ورديده كات به مشار
 ينشره الى قطع (بالمشار)
'saw-dust n [U] نارده دار، كه بهك
 نشارة الخشب
'saw-mill n كارگهى ورده دار دروست كردن
 منشر، مصنع لنشر الاخشاب
sawyer /'sɔ:zjə(r)/ n [C] دارپر، ورده دار چيكر
 منشار الخشب
saxo-phon /'sæksəfəʊn/ n ساكسوفون، نامبرى
 موسيقا
 سكسية، ساكسوفون (موسيقى): آلة نفخ نحاسية
**say /seɪ/ vt, vi (3rd pers, pres tense says /sez/, pt, pp
 said /sed/)** ١. نه ليت، دييزيت
 ١. يقول
 ٢. رات چى به له، ينموايه،
 له راستيدا وهك و تراوه
 ٢. مارايك نى، من البديهي ان، غنى عن القول
 go without ~ ing برين نه وهى هيچ بلى
 مفهوم بالبداهة
 that is to ~ به ماناى، وايه، راسته
 اى ان، بعضى ان
 □ n have/say one's ~ ده برى نه برى / راي خو
 نه لنى
 يعبر عن / يقول رايه
 have a ~ in the matter ماقى ده برينى راي خو
 هديه سه بارهت به يابه ته كه
 لديه حق ابداء الراى فى الموضوع
saying /'seɪɪŋ/ n ورته، قسمى نه ستق
 مثل ماثور، قول ماثوف
 It was a ~ of his that.. له ووته به نرخه كاتى كه
 كان من اقواله ان
scab /skæb/ n [C,U] ١. تويزالى برين ٢. خرووى
 ١. جلبة او قشرة القرحة او الجرح ٢. جرب الصائبة ٣. (ل.د.)

- خائن، خارج عن الأجماع (التقايي)
scabby *adj* گهري، گوري، پريناوي، کيماوي
 اجرېب، مصاب بالجرب او مضط بالقرح
scabbard /skæbəd/ *n* [C] كيف (شمشير)، کاکالائي
 خه نجهري
 غمد (الخنجر)، قراب (السيف)
scabies /skæbi:z/ *n* [U] گهري (جوره)
 نه خوشي په کهه
 الجرب (مرض جلدي)
scaffold /skæfəld/ *n* [C] ۱. سيدار، قناره
 ۲. هدر زال، قناره
 ۱. سقالة ۲. مشقة
scaffolding *n* [U] کهرسته ي پيوست بو
 دروستکردني سه قاله، چيو بهس
 (المواد اللازمة لصنع السقالات)
scald /sko:ld/ *vt* ۱. دانه بلوخن، نه سووتن به
 شلمه مني، ماده ي شلمه مني يان ناوي گهرم
 ۱. يحرق (بسانل)، يسط
 ۱. دهستي به روئي گهرم ~ one's hand with hot fat
 نه سووتن ۲. (قاپ) به ناوي گهرم يان هلم پاک ده کاتهوه ۳.
 (شيره کهه) گهرم نه کات تا نزيک پله ي کولان
 ۱. يحرق يده بالدهن الساخن ۲. ينظف (الصحن) بالماء المغلي
 او البخار ۳. يسخن (الحليب) قريباً من درجة الغليان
 سووتاني پيست به ناوي گهرم يا هلمسي گهرم [C] *n*
 حرق بالجلد من الماء الحار او البخار
scale /sketl/ *n* [C] ۱. پيوانه، نيشانه ي پيوانه وهك
 (له سر راسته) پيوهري پله پله کراو ۲. ياساي پيوانه:
 ۱. مقياس، غلامات القياس (على مسطرة مثلاً) مقياس مدرج
 ۲. نظام لوحات القياس:
 ياساي ده يي ۳. ناميري پيوانه ~ the decimal
 ۴. پله ي قادرمه
 نظام القياس العشري ۳. اداة القياس ۴. سلم الدرجات
 پله ي کري ~ of wages
 سلم الاجور
 کهسيکي ~ a person who is high on the social
 پاپه دار له دهستي کومه لايه تيدا ۵. پيوهري ويته:
 شخص ذو مكانه عالية في الهيئة الاجتماعية ۵. مقياس الرسم:
 نه خشه به ~ of one inch to a mile

- پيوهري نه خشه کيشان په ک بوسه ويته نه کيشري بو ههر
 ميلک
 خريطة بمقياس رسم قدره بوسه واحدة لكل ميل
 ۶. بوار، سنور، راده
 ۶. نطاق، حد، مدي:
 خو ناماده کردن ~ making preparations on a large
 زور به فراواني دهستي پي کړد ۷. موسيقا
 يجري الاستعدادات على نطاق واسع ۷. (موسيقى) السلم
 الموسيقي
 ۱. سه رنه کهوي ۲. ويته (نه خشه په ک) ده کيشي [C] *vt*
 به پي پيوهريکي ديار پکراو
 ۱. يتسق ۲. يرسم (الخرائط) حسب مقياس معين
 ۳. ريکي له خات، به رزي نه کاتهوه / نزمي ~ up/down
 نه کاتهوه به ريژه ي ديار ي کراو
 ۳. يعدل، ينظم، يرفع / يخفض بنسب معينة
 All prices/wages were ~ d up ten per cent.
 نرخه کان / کريکان به رزيونه وه به ريژه ي له سه دا ده
 جميع الاسعار / الاجور رفعت بنسبة عشرة بالمائة
 ۱. ته رازوو، تاي ته رازوو **scale** /skeɪl/ *n* [C]
 ۲. (له شيوگي کو) به زوري (له گهل ~ pair of ~ s)، ته رازوو
 ۱. کفة الميزان ۲. (في صيغة الجمع غالباً: ~ s pair of) ميزان:
 قورسي نه کات (له بهرزه وندي نه وه) ~ s turn the
 يرجع الكفة (في صالح كذا)
 دامه ورانه له زمانه واپي نه کات hold the ~ s even
 يحکم بالعدل والتسطاس
 ۱. تويز، توپکل، پوله که ي **scale** /skeɪl/ *n* [C,U]
 ۲. ماسي ۲. نيشتوي کلسي (ناو کتري و بوري ناو يان کلسي
 دان
 ۱. قشرة، حراشف، فلرس السملک ۲. رواسب جيرية (داخل
 السفنات، انايب المياه او على الانسان)
 ۱. پوله که ي ماسي لا نه بات ۲. توپخي [C] *vt, vi*
 لن نه کاتهوه
 ۱. يزيل قشر السمکة او فلرسها ۲. يتقشر، ينصل الى رقائق
 (بوياسي روڼ بو دپوار) له paint scaling off a wall
 دپوار جيا ده پيته وه وهک تويز
 دهان (طلاء) ينصل عن جدار على شكل رقائق
 پيستي سه ر scalp /skælp/ *n* [C]
 فروة الرأس

□ vt	پستی سمر دانه‌مانی یلخ فروه الرأس
scalpel /'skælpəl/ n [C]	چه قوی نهشته رگر مشرط، مبضع (الجراح)
scamp /'skæmp/ n [C]	که سبکی دوروو وغد، نذل (للدعاية عادة)
□ vt	به په له و بین ناگا کار نه کات يعمل بعجلة او اهمال
scamper /'skæmpə(r)/ vi	دبه زیت، ره فین، نه روا يعدو، يفر
□ n [C]	رویشتی کورت و خیرا عدو سریع وقصیر، جری
scan /'skæn/ vt, vi	۱. تیده پروانیت، دینقت ۱. بنم النظر، یترس فی
	دینقت له ناسوده دا / ~ the horizon/sb's proposals
	له بیروای که سیک، ده گری له ۲. هونراوه ده هونیتوه ۳. (دیره هونراویه کی) کیش ریک
	بنم النظر فی الاق/ فی مقترحات شخص ۲. یقطع بیتاً من الشعر ۳. (بیت الشعر) یكون صحیحاً من ناحية الوزن
scandal /'skændl/ n [C,U]	۱. نابروچوون ۲. بلاوکر دنه وهی پروپاگنده ی زیانبه خش، پروپاگنده ی زیانبه خش به نابرو (ریسواپوون)
	۱. فضیحة ۲. ترویج الشائعات المؤذبة، شائعات مؤذبة للسمعة
scandalize vt	۱. توشیده بیت، ۲. نابرووده بات، نمپوروژینی
	۱. یصدم ۲. یبیر الاستمزاز
scandalous adj	۱. نابروویه، ریسوی، پورپه شی ۲. (که سبکی) نابرو بهر
	۱. مشین، فاضح (الشائعات) ۲. (الشخص) مقتر، محب لنشر النضائح
	دراوسنی خراب، بهد خوو، نابروویه ~ neighbours جیران محبون لنشر النضائح
scant /'skænt/ adj	کم، پارچه به کی بچووک به ناستم بهش بکا
	ضلیل، قلیل، بالکاد یکنی
	پایده خ نادات pay ~ attention to what sb says
	به وهی پینی ده بیژری، گوی پینی نادان لا یبیر ما یقول له احصاماً بذكر

scanty adj (-ier, -iest)	لاواز، کمه مک هزبل، ضلیل، لایکاد یکنی
scantily adv	به کمه می، توژقانی، نه ختی بقلة، بضالة، علی نحو ضلیل او هزبل
scapegoat /'skæpgoʊt/ n	قوچی قوریانی کبش القداء
*scaphoid adj	به له می زورنی
*scapula	شه ییلک، ده فه یشان لوح الكتف
scar /'ska:(r)/ n [C]	په له، جینگه برینی چاکه وه بوو ندبه، اثر الجرح الضمدل
□ vt (-tt-)	بریندار دکت، شوینه برین به جینی ده هیلی یندب، یترک ندباً
	an arm ~ red by numerous vaccinations چه ندچاره کی کوتان له سرفقون جینگه ی به جینی هیشتوه ذراع ترك فيها الطقح المتكرر ندوباً
scarab /'skærəb/ n [C]	خالخالو کی رهش، هه لکولراو یا نه خش و نیگاری خالخالو کی می
	البعول: خنسة سوداء، نعت او نقش علی شکل خنسة
scarce /'skeəs/ adj (-r, -st)	۱. ده گمه ن، کم ۱. نادر، عزیز:
	Eggs were ~ here last winter. زستانی پینشو هیلکه کم بوو به ده گمه ن ده ست نه کتوت ۲. ده گمه ن، کم کان البیض نادراً هنا فی الشتاء الماضي ۲. غیر متوفر، نادر الوجود
scarcely /'skeəslɪ/ adv	زور کم، نه نه خه بالکاد، بمجردان
	S~ anyone knows what happened. هیچ کهس نه ینته زانی چی رویداوه لایکاد احد یعرف ما حدث
scarcity /'skeəsɪti/ n	کم، ده گمه ن قله، ندرة، نقص
scare /'skeə(r)/ vt, vi	ده ترسینی، نه توقنی یخیف، یفزغ، یرعب
□ n [C]	توقین، مه ترسی، ترس فزغ، رعب، خوف:
	The news caused a war ~ . هه واهه کان مه ترسی

	شەرى دروست كرد
	اخبارت الاخبار فزعاً من العرب
scarecrow <i>n</i> [C]	كالو، ترس، وە شومە
	الفزاعة، خيال المآنة
scaremonger <i>n</i>	بلاوگەزى پروياگەتەدى شيواندن
	وتوقانندن
	مروج الاشاعات المقلقة
scarf /ska:ʃ/ <i>n</i>	مليج، ستويج
	وشاح، تلبعة
scarlet /ska:lət/ <i>n</i> [U], <i>adj</i>	سور، جگەرى
	قرمزى، لون قرمزى
~ fever	گراڭە تا، سوورە تا
	الحصى القرمزىة
scathing /ˈsketʃɪŋ/ <i>adj</i>	(ووشە، گلەيى) رەق،
	گەزىن، جەرگ بر
	(الكلمات، الانتقادات) جارحة، مريرة، لاذعة
scatter /ˈskætə(r)/ <i>vt, vi</i>	۱. بلاويدە كاتەو،
	دوھ شىئيت، جيايدە كاتەو، پەردە وازە دەيى
	۱. پشت، يفرق، يترق
~ seed	۲. تۆو وە شاندىن
	۲. يتر، يذر، يتر البذور
scattered <i>adj</i>	دابە شكارو، پەرت، بلاو، بە لاف
	مترق، متائر، مبخر
~ villages	گوندى پەرش و بلاو
	قرى متائرة
scavenger /ˈskævɪŋdʒə(r)/ <i>n</i> [C]	۱. ئاژەل يا
	بالندەى گۆشتخور ۲. گسك دەر، خۆلرئز، پاكەتان
	۱. حيوان او طائر يعيش على لحم القمامات ۲. (اق) كئاس،
	زبال
scenario /sɪˈnɑ:riəʊ/ <i>n</i> [C]	سيناريو: دەقى سينەمايى
	سيناريو: النص السينمائي
scene /si:n/ <i>n</i> [C]	۱. شويى رووداو
	۱. مكان وقوع الحادثة
the ~ of a famous battle	شويى روداويكى
	ناوبانگدار ۲. ديمەن، بينەك:
	مرح العادة او الاحداث مسرح واقعة شهيرة ۲. منظر،
	مشهد:
	boats in the harbour making a pretty ~

	كەشيە كان لە بەتدەرە كەدا ديمەنكى جوان دروستدە كەن
	قاراب فى المياء تشكل منظرأ بديعاً
	ئەروات بۆ go abroad for a change of ~
	دەرەوئى وولات بۆ ديمەن گۆرپن ۳. روانگە: بە شيك
	لەباپەتى شانۆگەرى
	يسافر الى الخارج تغييراً للمناظر ۴. المشهد: جزء من فصل
	مسرعى
	ديمەنى دووھ لە بەشى يە كەم ۴. دواى Act I, S~ ii
	پەردە، بە ئەينى
	المشهد الثاني من الفصل الاول ۴. وراء الستار، سرأ
	ئەينىە كان ۵. شالايك behind the ~ s
	تورەبوون، هەلجوتى سۆز
	خلف الكواليس ۵. ثورة غضب، انفجار عاطفي:
	مە يووروتىنە، پويست بە هاوارناكات ~ can't make a
	لاثور، لا داعى للهياج
scenery /ˈsi:nəri/ <i>n</i>	۱. ديمەن: پشتهوئى شانۆ
	۲. ديمەن يان ديمەنى
	۱. المشهد، خلفية المسرح ۲. مشهد او منظر طبيعي جميل:
	سروشى جوان: ديمەنى شاخاوى mountain ~
	مناظر جبلية
scenic /si:nik/ <i>adj</i>	ديمەنى سروشى جوان
	متعلق بالمشاهد الطبيعية
scent /sent/ <i>n</i> [C,U]	۱. بۆن
	۱. رائحة (بخاسة عطرية)
the ~ of roses	بۆنى گۆل
	غير الأزهار
a bottle of ~	۲. بۆن، شوشى گولۆ
	۲. عطر، طيب: زجاجة عطر
She put some ~ on her hair.	بۆنى خوشى دا له
	قزى، قزى بۆندار كرد ۳. پاشماو: بۆنيك ئاژەل دواى خوى
	جينيديلىن
	وضعت بعض الطر على شعرها ۳. اثر: رائحة يخلفها الحيوان
	وراءه
on/off the ~	بەدواى دا دەجيت / ناسەواری ون دە كا
	يتبع / يفقد الاثر
throw sb off the ~	هەولتەدات وئلى پكات يان شونە ~
	ونەى يئدە كا ۴. هەستى بۆن:
	يحاول ان يضلله او يموه عليه الامر ۴. حاسة الشم، الشم:

hunt by ~ به یونکردن راو نه کات
یصطاد مستخدماً حاسه الشم

□ vt بون نه کات
۱. بون نه کات
۱. یشم، یشم:

My dog - ed a fox. سه گه که م به یون ههستی به
بوونی ریوی کرد ۲. گومانی لن ده کا، ههستی پین نه کات
احس کلی بوجود التعلب بواسطة الشم ۲. (مجاز) یشبهه، یحس
ب

~ *a plot* *name* بوونی گویه نیک نه کات ۳. بوینی
لن نه دات، خووشی نه کات ۴. بوینی هه تری ده دا به،
بوئداریده کا

یشم رانحه مکیده / جریمه ۳. یطر، یطیب ۴. یعطی رانحه
عطرية ل، یطر

sceptic /skeptik/ n به گومان، زه ندیق
مرتاب، شکاک، ملحد

sceptical adj گوماناوی، کفرکر
شکی، العادی

scepticism /skeptisizəm/ n [U] گومان کردن
ریبه، شک، مذهب الارتيابي

sceptre /sept(r)/ n قامچی، گوجانی دهسه لاتداری
صولجان، عصا السلطة

schedule /ʃedju:l/ n [C] رونکردنه وه، خشته ی
کات ته رخانکردن
بیان، جدول مواعید

according to ~ به بیی پیلان داریزراو
حسب الخطة الموضوعه

□ vt رونکردنه وه یاخود ده رخسته یه ک دانه نی،
ده خاته خسته یه ک
یضع بیاناو کشفاً، یضمن فی جدول

scheme /ski:m/ n [C] ۱. سیستم، رژیم، گونجان
۱. نظام، نسق

a colour ~ سیستمی ره ننگه کان (گونجانیدن ره ننگه کان
بو ییکهاته کانی ژوور) ۲. پیلان، پروژه، دابین کردن، بهرنامه:
نظام الالوان (توافق الالوان لمحتویات حجره مثلاً) ۲. خطه،
مشروع، تدبیر، منهج:

a ~ for the term's work بهرنامه ی کارکردن بو
ماوه یه ک ۳. پیلان
منهج لأعمال الفتره ۳. مکیده

□ vt, vi پیلان دانه نی، گویه نیک ده نیته وه
یخط، یذر (بخاصه مکیده)

schemer n [C] پیلانگیر
مخط، مدبر مکیده

scheming adj فیلباز
(بخاصه) شخص ماکر، مولع بتدبیر المکاند

schism /skizəm/ n [U] دوویه ره کی، جودایی بوون،
دابه شیوون (نابینی)

اشفاق، شقاق، انقسام (بخاصه الدینی)

schismatic /skiz'mætik/ adj جوداخواز، هوکاری
جودایی
اشقاقی، مسبب لاشقاق

***schizophrenia** خوکه رتی، توازان، شکسته خوینی
schizophrenia
انفصامه الشخصیه

scholar /skɒlə(r)/ n [C] ۱. خویندکار، قوتابی،
زانست، هوژان ۲. قوتابی خویندنی بالآ ۳. زانا، نه دیب،
تویزه ر

۱. (اق) طالب او طالیبه، علم، تلمیذ، تلمیذ ۲. طالب حاصل
علی منحه دراسیه ۳. عالم، ادیب، ضلیع (فی علم ما)، باحث

تویزه رانه، روشنییرانه، پسپورانه،
زانایانه

دال علی اطلاع واسع، جدیر بعالم، محب للعلم

scholarship n [C,U] ۱. زانست، زانین ۲. خویندنیه
به خش

۱. علم، معرفه ۲. منحه دراسیه

scholastic /skɒ'læstɪk/ adj قوتابخانه یی، خویندنی،
زانستی، ده رماله ی یارمه تی خویندن
مدرسی، دراسی، علمی

school /sku:l/ n [C] ۱. خویندنگه، قوتابخانه،
گشت خویندکارانی قوتابخانه ۲. فیرگه، ریبازی بیرو
هونه ری، فیرخوآزانی فیرگه که
مدرسه، جنیع طلبة المدرسه ۲. مدرسه او مذهب فکری او
فنی، اتباع هذه المدرسه

رایده یین، به ریوه ده یا، ریکی ده خات،
فیری نه کات

□ vt یدرب، یدیر، یظم، یعلم

schoolboy <i>n</i> [C]	خویندکار، قوتایی، شاگرد طالب، تلمیذ
'schoolgirl <i>n</i> [C]	قوتایی / کج طالبا، تلمیذا
'schoolmate <i>n</i> [C]	هاو پؤل رفیق للمدرسة
schooling <i>n</i> [U]	راهینان، فیرکردن تدریس، تنقیف، تعلیم
schoolmaster <i>n</i> [C]	ماموستا، بهر یوه بهر (پیاو) مدرس، معلم
schoolmistress <i>n</i> [C]	ماموستا، بهر یوه بهر (زن) مدرسة، معلمة
²school /sku:l/ <i>n</i> [C]	جهله یی ماسی یا پهله وهری ناوی سرب من الاسماک، القلیح المانی
schooner /sku:nə(r)/ <i>n</i>	کهنشی دوو چاروکه ر یا زیاتری هه به مركب ذو شرعین او اکثر
sciatica	ژاندره، شاده ماره ژان عرق النساء
science /saɪəns/ <i>n</i> [C,U]	۱. زانین، زانستی ۲. په کیک له لقه کانی زانباری (فیزیا یا کیمیا) ۳. کارامه یی، ژیری، لتهاتووی (له وه رزش)
	۱. علم، (بخاصه تجریبی) ۲. احد فروع العلم (کالفیزیا، او الکیمیا، مثلاً) ۳. مهاره، حدیق، براعه (فی الریاضه مثلاً)
scientific /saɪəntɪfɪk/ <i>adj</i>	۱. زانستی، به پیری ریزازی زانستی: ۱. علمی، متبع لاصول العلمیه: کشتوکال به پیری ریزازی زانستی ۲. هونه رری، کارامه یی، شاره زایی الزراعه حسب الاصول العلمیه ۲. فنی، ذو مهاره او خبره فنیة: بوکس وه شیننی شاره زاو زیره ک ملاکم ماهر او خیر
~ <i>farming</i>	
scientifically <i>adv</i>	زانستیانه، به شیوه به کی زانستی علیماً، علی نحو علمی
scientist /saɪəntɪst/ <i>n</i> [C]	زانا عالم
scimitar /sɪmɪtə(r)/ [C]	شمشیری چه ماوه

scintillate /sɪntɪleɪt/ <i>vi</i>	سیف مقوف ده بریسکتیه وه، پرش نده اته وه
*sclera	یطلق شرراً، یومض، یتألق سینه ی چاو الطبه
*sclerascopy	ناخ بین پشکنه ر ناظور
scissors /sɪzəz/ <i>npl</i>	مه قهست، بهره، به زوری له گدل (pair fo) (غالباً ~ pair of) مقص
scoff /skɒf/ <i>vi</i>	گالته ی پین ته کات یہزا، یسخر
□ <i>n</i> [C]	گالته چاری / گالته پینکردن سخریه / تهکم ترانه کهر، گالته کهر
scoffer <i>n</i> [C]	تهکم، مستهزی
scold /skɔld/ <i>vt, vi</i>	سه رزه نشی ته کات، لی توره نه بین، لی نه پرسینه وه یویخ، یضف، یزجر
□ <i>n</i> [C]	ژنی زمان در یزو خراب إمرأة سلیطه اللسان
scone /skɒn/ <i>n</i> [C]	کولچه ی پان و خیر نظیره مستدیره و مسطحه
scoop /sku:p/ <i>n</i> [C]	۱. چه مچه، نه سکوی ۲. پیشبرکتی روزنامه گهری ۱. جاروف، مفرقه کبیره ۲. سبق صحفی ۱. رانی ده مالی، دایته مالی ۲. هلی ته کولنی و درزی تن ته کات
□ <i>v</i>	۱. یجرف، یجرف ۲. یجوف، یجور
scoot /sku:t/ <i>vi</i>	دهر نه به پری، رانه کا (د.ل) بظنق هاربا
scooter /sku:tə(r)/ <i>n</i> [C]	پاسکلی پین، دوو چهرخی هلمینی نزم دراجه الرجل، دراجه بخاریه منخفضه
scope /skəʊp/ <i>n</i> [U]	۱. بوار بینین، مهودا، فراوان ۲. بوار، همد ۱. مدى النظر، مجال، متسع ۲. فرصه، مجال:

- کارکردن *work that gives ~ for one's abilities*
 بوری درختی لیاوتوی که سیک
 عمل یفسج مجالاً لاطهار قدرات الره
- scorch** /skɔ:tʃ/ *vt, vi*
 ۱. ده سو تینی، گری تیره ده دا
 ۲. (زاروهی باوی ناو شوفیره کان) به خیرایی در نه پیری .
 ۱. یسرق، یسبط (ل.د) یستخمها ساتقو الدرجات
 والبارت) یسطق برعه کبیره
- score** /skɔ:(r)/ *n* [C]
 ۱. برین، رووشان، نیشانه ی
 ژماردن و نامار ۲. تومارگای ژماردن و نامار، لیستی قهرز
 ۱. جرح، حز، خدش، علامه للعد او الاحصاء ۲. سجل للعد او
 الاحصاء سجل الادیون
run up a ~ نه که وینه ژیر باری قهرزه وه
 یفرق فی الادیون
pay off/wipe off/settle/old ~s
 توله ی کون ده سینتی،
 توله ی خوی ده کاته وه ۳. تومارگای گوله کان (له باری دا)
 (مجاز) یاخذ بشار قدیم، یشار لنفسه ۳. سجل الاهداف (فی
 مباره)
on that ~ له م لایه وه، له م باره به وه ۴. نیشانه
 ده پشکنیت، نامیلکه، توته
 من هذه الناحية، بهذا الصدد ۴. کراسه التوتة
 ۱. نه یژمیری، راستیده کاته وه، نیشانه به کی
 □ *vt, vi* تابه تی بو دانه نی
 ۱. یحسب او یصحح برضه علامات خاصة
a composition ~ d with corrections in red ink.
 دارشتنیک که راستیکراوه کانی به مسره که بی سور
 دیاریکرایت ۲. گوله کان تومار نه کات (له توین)
 موضوع انشاء یسلی، بعلامات التصحیح بالبحر الاحمر ۲.
 یسجل الاصابات ار الاهداف (فی مباره)
 ۳. توماری نه کات (گول)
 ~ *a goal* ۳. یسجل اصابه او هدفاً
 ۴. سرکه وتن به ده ست دینی، زالده بی
 ~ *off sb* به مسر نه یاره که ی دا ۵. توته ی موسیقی ناماده ده کا
 یحرز نجاحاً. یفرق علی مناس ۵. بعد التوتة الموسیقیة
- scorer** *n* [C]
 خال نوس، گولتوس، تومارگری
 یکان (له پشیرکنی وه رزشیه کان)
 (بخاصه) مسجل الاصابات (فی مباره ریاضیه)
- score** /skɔ:(r)/ *n*
 ۱. بیست، کومه لیک له بیست
 عشرون، مجموعه من عشرين

۱. ریسواکردن، ترؤکردن،
 ۲. ته ژ، جیگه ی ریسواکردن و جتیو پیدان
 ۱. إحتقار، ازدراء ۲. موضع الاحقار او الازدراء
 ۱. گانه ی ی نه کات
 □ *vt* ۱. یحتر، یزدری:
We ~ liars. نیمه درون ریسوا نه که بین ۲. خوی
 نه دورین نه که نه وکاره بکا
 اننا نحتر الکذابین ۲. یربا بنفسه (ان یفعل کذا)
scornful *adj*
 ترؤ، ریسوا، ته ژدار
 محتر، مستخف، هازی.
scornfully *adv*
 به ریسوایی
 باحقار، بازراء
scorpion /skɔ:pɪən/ *n* [C]
 دووشک، میرووی
 زهراوه
 العقرب، حشرة سامة
Scotch /skɒtʃ/ *n* [U]
 وسکی سکوتله ندی
 وسکی اسکندلی
scotfree /skɒt'fri:/ *adj*
 ده بار نه بین، ی نازار
 نه روات
 ینجو (یهرب) دون ان یصاب بأذى
go/get off/escape ~
Scottish /skɒtʃ/ *adj*
 سکوتله ندی
 اسکندلی (ا.ق. *Scotch*) (= *Scotch*)
scoundrel /skaʊndrəl/ *n* [C]
 گاریس، روره ش،
 سوک، چه به ل، دز
 وغد نذل، نصاب
 ۱. هه لئ نه گولونی، پاکنی
 ده کاته وه، هه مشت ۲. لای نه بات (زهنگ) به کراندن
 ۱. یفرک، یجلو، یسطق، بدعک ۲. یزیل، (الصدأ مثلاً) بالفرك
 □ *n* هه لگولون، هه لشیلان
 فرک، جلی، ددک
scour *vt, vi*
 ۱. ده سوریه وه، نه گه ری به دوای (شست یا
 مروف)
 یرود، یطوف بحتاً عن (شیء، شخص)
 ۱. له دارستانه که دا
 ~ *ing the woods for a lost child*
 به شوین مندا له وون بووه که دا نه گه ری
 ۱. یطوف فی الغابة بحتاً عن طفل مفقود
scourge /skɔ:dʒ/ *n*
 قامچی، کاره سات، تازانگ

۱. (ا.ق) سوط، کرباج (مجاز) کارثة، نقتة، وباء
 پستی لی نه کاتهوه، سزای نه دات، جه لدهی لی
 □ vi نه دات
 بجلد، یغذب
۱. دیده وان، گه ریده، ووردین، ¹scout /skaut/ n [C]
 چوست، پیشرو، دیده فان، رینه ر (دیده وانسی جموجونی
 دوژمانان)
 ۱. راند، مستکشف، مستطلع (لتحرکات الأعداء)
 ۲. دۆزه، دیده وان
 S~ ۲. کشف
- دیده وانسی ده کا، تی هی دهرزانی گه شت ده کات
 □ vi بستکشف، يستطلع، يقوم بجولة استكشافية
 نه گه ری به دوایدا کسانسی
 ~ about/round for (دواکراو، نه کتهری نوی سی نه ما)، زیره فانی دکت
 یطوف باحثاً عن (المطولين، وجوه جديدة للسينما)
- به کهمی داده نی، قسهی پین نه لی ²scout /skaot/ vt
 بستخف ب، یزدری
- رووگرژده کات، مون ده پین scowl /skaot/ vi
 بعیس، یکشر
 n [C] مون، پرووگرژی
 عبوس، وجوم، تکثیر
- لمش لاواز، scraggy /skrægi/ adj (-ier, -iest)
 ئسک دهر په ریو
 نحیف، ناتیه الطام
۱. پیاسه نه کوهی، scramble /skræmbɪ/ vi, vt
 سکه خشی نه کا
 ۱. یتلق، یزحف
 سکه خشی نه کا
 ~ (up, over, along, into)
 به سر په ورده لیژه که داسه ره کوهی
 ~ up a cliff
 ۲. پاله په ستو (به شان) ۳. هیلکه و رۆن نه کات سپینه زه ردینه
 تیکه ل نه کات
 یتلق منحدرأ صخراً ۲. یتدافع بالناكب ۳. یتقل البیض
 مازجاً الصغار بالبیاض
۱. سه رکه وتن، هه لیه زین، خلیسکان له سر ¹ n [C]
 زه وی خلیسک ۲. پالدان (به ملان) کوم دکت یا به دست
 دکه فث
 ۱. تسلق، زحف فوق ارض وعرة ۲. تدافع بالناكب، تزامم

۱. سه ره پارچه، پارچهی بچووک scrap /skræp/ n [C]
 (شتی که به کار بهینرته وه) ۲. پاشماوه، سکراب
 ۱. قصاصه، قطعه صغیره ۲. فضله، نقایه، خرده:
 وورده ناسن scrap-iron n [U]
 حدید خرده
- تۆمارگهی سه ره هوانی گۆفاره کان scrap-book n
 دفتر او کشکول تصق به قصاصات (الصحف مثلاً)، سجل
 القصاصات
- جیگی فری دانی پاشماوه scrap-heap n
 کاززایه کان، خاشاک
 ر کام من العادن المهمله، مکان تلقی فیه الفضلات
- ناوینته پایکها توو له چهند پارچهی scrappy adj
 ناچو نیه ک، ناته واو یان نه به ستراو
 مرکب او مکرن من قطع (غیرمتجانسه، غیر کامل او مترابط)
 فری هی نه دات بوغ رزگار یووون لی
 □ vt (-pp-) یرمی او یلقی بشی - تخلصاً منه
۱. ده خورینتی، نه رویشینی scrape /skreɪp/ vt, vi
 ۱. یکشط، یحک
 بو یاخی ده رگا که لانه یا ۲. پیس ~ paint off the door
 نه پین یا تیک نه چنی به رووشاندن ۳. به ناره حهت رینگهی
 خوی نه کاته وه
 یکشط الطلاء عن الباب ۲. یفسد او یغرب بالکشط ۳. یشق
 طریقه بصوریه
 به گرانی له نه زموندا ~ through an examination
 دهر نه چنی ۱. کوی نه کاته وه به ناره حهتی
 ینجج بالکاد ۴. یجمع، یسلم بصوریه:
 (دوا) ~ up enough money to pay the rent
 هیلاکی) نه وه ندهی پاره کۆده کاته وه که به شی کریکی
 بکات ۵. نه یخورینتی، هدی نه گلوفی به شی زبر ۶. هدی
 نه کهنی، کونی نه کا به خوراندن
 یجمع (بعد عناء) ما یکنی من المال لدفع الايجار ۵. یفرک او
 یحک یجبله ۶. یحفر، ینقب بواسطه الحک
 له ناو خو لدا چال ~ (out) a hole in the sand
 هه لته کهنی به گهران
 ینقب حفرة فی الرمال
۱. ده نگی رنین یان رووشاندن ۲. شوینی ¹ n [C]
 کپرتراو ۳. نه نگانه، تیوه گلان
 ۱. صوت الکشط او الحک، صریر، صریر ۲. موضع مکشوط

۳. مازق، ورطه
a boy who is always getting into ~s لاهمه مېشه
 خوی توشی گوښه نه کا به هوی (ساویلکه یی) په وه
 صی یورط نفسه دوما فی المتاعب (بحماقته)
scraper *n* [C] رهنه، رنه
 مکشطه، مقشطه
scratch /skɹætʃ/ *vt, vi* ۱. نه پروشینئ، په نینوک
 کپړه کپړده کا، نه شکینئ یا برینداری نه کات بهروشانند
 ۱. یخدش، یخمش (بالاظافر) یکسر او یجرح بالخدش:
 ~ *the paint on a door* روشاوپهک له پویه یی
 ده رگا که نه کا
 یحدث خدشاً فی طلاء الباب
 ووشه پهک ده سرینوه یان لای نه بات ~ *out a word*
 ۲. هه لینه که ننئ ۳. پینستی نه پروشینئ
 یکشط کلمه او یشطبا ۲. یخفر ۳. بهرش
 سدری نه خورینئ به نینوک ۴. په پهله ~ *one's head*
 وین ناگا شت نه نوسئ ۵. نه یخورینئ به دهنگی زبر،
 خشه خش دروسته کا
 یحک رأسه بالاظافر ۴. یخبرش، یکب بهجله واهمال ۵. یحک
 بصوت خشن، یصدر صریرا
 نهم قلمه مه (له نوسیندا) جیره جیر ~ *This pen*
 نه کات ۶. یاری کړیک ده ردینئ /وازدینئ له یشیرکني پهک
 هذا القلم یصدر صریراً (عند الكتابة) ۶. یسحب مناسباً /
 ۱. یسحب من سباق
 □ *n* [C] ۱. پووشان، چرنوک
 ۱. خدش، خشن:
 ده ربا ز نه بن یشه وه ی زیانی ~ *escape without a*
 پینگات ۲. پووشان، نوسینی تیکه ل ویکه ل ۳. خالی
 ده برین، ده رجوون
 یجو دون ان یصاب بأذى ۲. خدش، خریشه ۳. نقطة الانطلاق:
 له سفر وه ده ست بین نه کات ~ *start from*
 یبدا من الصفر
 ناماده په پو نه نجامدانی نه وه ی ~ *come up to*
 یشیبینی لئ نه کړئ یا داوا نه کړئ
 مستعد للقيام بما هو متوقع او مطلوب منه
 همرچونیک بین ناماده و ینکهنراوه،
 □ *adj* (هده مه کی)
 معد او مکن کیفنا اتفق (بصورة مرتجلة)

a ~ team تپیی خیرا دروست بوو بین جیاوازی
 فريق مکن بهجله وبدون تسیز
a ~ dinner زه مه نان خوار دینکی خیرا
 وجبة عشاء مرتجلة
scratchy *adj* (-ier, -iest) (وینوه نوسین) تیکه ل
 پسته کله، نه نجامدراو به په له وین بایه خپندان (پینوس)
 جیره جیره کا
 (الرسم، الكتابة) مخریش، منجز بهجله واهمال، (القلم) یحدث
 صریراً
scrawl /skrɔ:l/ *vi, vt* ده نوسئ یان وینده کینئ
 به په له
 یکب او رسم بهجله وبدون عناية
 □ *n* [C] نوسینی ناریک و به په له
 شخبطه، شیء مشخبط أو مخریش
screech /skri:m/ *vi, vt* ۱. هاوار ده کات، ده نهرینئ،
 نه قیرینئ، په شویوازی ده دوی
 ۱. یصرخ، یصیح، یتکلم علی نحو هستیری
 به دهنگی بهرز یشه که ننئ ~ *with laughter*
 ۲. با (نه لورینئ)، (نامیر)، جیره جیره نه کات
 یضلعک بصوت عال ۲. (الریح) تمول، (الآلات) تصدر ضجة
 حادة
 ده نگ، هاوار، قیزه □ *n* [C]
 صیحه، صرخه، زعقه
 قاقای پیکه نین / هاواری نازار ~ *of laughter/pain*
 قهقهه عالیه / صیحه ألم
screech /skri:tʃ/ *vi, vt* ۱. هاوار ده کات، قیزه
 ۲. نه نهرینئ له توره یی یان له نازاردا
 ۱. یصرخ، یطلق صرخه عالیه ۲. یصرخ غاضباً او متألماً
 مه یمونه کان له نیوان ~ *monkeys ~ ing in the trees*
 داره کاندایا قوقیز نه که نن
 فرود تصرخ بین الاشجار
 هه رای زور، لوراندن □ *n* [C]
 صراخ حاد، عویل
screeed /skri:d/ *n* [C] نامه ی دریز و بیزار که رگوتارا
 دریز
 رساله طویله (ومسلة غالباً)
screen /skri:n/ *n* [C] ۱. په رده، په ریه ست
 ۱. ستار، حاجز، وقاه

- گوزه که لن نه کاتهوه
بحکم / یترع غطاء الرطبان
۲. چاوی به نیوی داده خا
۳. یغض عینیه نصف اغماض
~ up one's eyes
رووی خوی گرز نه کات
یغطب وجهه، یغس
~ up one's face
خوی گورج نه کاتهوه، ناچاری
~ up one's courage
نه کا، به زور دهری ده کا
یلم اطراف شجاعته، یجبر، یرغم، یخرج عنوة
- ده نر نفیس، جهر یادهر
مفک براغی
screw-driver n [C]
به په له و که متروخه می
ده نوسی
یکب بجملة واهمال، شخطة
به یامنوسی پیشه گهر، دانهر،
scribe /skraɪb/ n [C]
رؤنقیسه ر (په راوی پیروز) ماموستا
کاتب رسائل محترف، (فی الکتاب المقدس) معلم
دهمه بوله، به زما
scrimmage /skrɪmɪdʒ/ n [C]
بچووک، لیکهوتن به ههراو دهمه بوله
شجار، عراق یختلط فیه العابل بالنابل
به شداری پیکادان ده کات
یتشاجر، یشترک فی عراق
□ vi, vt
۱. ده ستنوس، پتی چاپخانه می
له ده ستنوس بچیت، ده ستنوسین ۲. باوه ر نامه، دهقی رومان
یان شانوگه ریه کی نوسراو
۱. خط بدوی، حرف مطبعی شبیه بخط البد ۲. النص المکتوب
لروایة او مسرحية
scripture /skriptʃə(r)/ n
په راوی پیروز
کتاب مقدس
۳. لیکدانه وهی په راوی پیروز *The Holy S-*
الکتاب المقدس ۳. دراسة الکتاب المقدس
- که سی باوه ردار به په راوی پیروز
کتابی، تورانی، متعلق بکتاب مقدس
scriptural adj
لوله کیکی نه خشینراو بو نوسین،
scroll /skroʊl/ n [C]
په راوی کون نوسراو له سه لوله کاغذ
درج اسطوانی للکتابه، کتاب قدیم مکتوب علی ورق ملفوف
ده خورینتی، لیده خشینتی،
scrub /skrʌb/ vt, vi (-bb-)¹
پاکیده کاتهوه به فلجه
۲. شتیك وهك په رده یا به ربه ست وایی
۲. شی. یشکل ستاراً او حاجزاً
a ~ of trees
په رده دوکه لن
a smoke ~
ستار من الدخان
۳. په نچه ره، دهر گای تله بند
~ window, ~ door
(بو قه ده خه کردنی میش و میشوله) ۴. بیژنگ ۵. شاشه ی
(ته له فزیون یا سینما)
۳. نافذة، باب بحاجب منخلی (المنع الذباب او البعوض) ۴.
غریبال، منخل ۵. شاشة (السينما او التلفزيون)
۶. نیش نه کات له سهر شاشه: سیناریوی
~ play
فلمی سینمایی
۶. (قبل الصنعت) بعد او یرض علی الشاشه: سیناریو فیلم
سینائی
۱. ده یشاریته وه، ده پیاریزی، له به رچاو
□ vt
ده یشاریته وه، له سزاو سهرزه نشت نه پاریزی،
له نابروچون ده پیاریزی ۲. بهری ده گری، په نچه ره که به ته ل
روپوش نه کات ۳. خه لوزه که نه پیژته وه بوته وه ی
جیا ییکاته وه به پیی قه باره
۱. یستر، یحسی، یخفی عن الاعین، (مجاز) یداری عن، یحسی
من العتاب او اللوم، یقی من الفضيحة ۲. یحجب، یزود
(النوافذ) بحجاب سلکی ۲. یغلطه الی أجماع مختلفة
۱. پیچک، بادوکه، برغو، پیچ،
screw /skru:/ n [C]
جهر به ست ۲. شتیك بو په ستان یان جیگر کردن به کار دیت
وهک برغو یان بادوکه
۱. برغی، مسار لوبی، قلاووظ ۲. شی. یستخدم للضغط او
التثبيت کالبرغی
put the ~ s on sb
که سیک ناچار نه کات به کردنی
کاریک ۳. سپرینگ، به نندول، پالنه ر
یرغم شخصاً علی عمل شی. ۳. نابض، رفاص، دافع:
air ~
پانکهی فرۆکه
مروحة الطائرة
□ vt, vi
۱. نه یبه ستنی یا توندی نه کا به بزما ری
پیچاو پیچ
۱. یربط او یشد بمسار لوبی
توندر دنی سهرقاب به برغوه کان
S- down the lid.
۲. لولیده کا، پای ده دا
شد الغطاء بالبرغی ۲. یلوی، یرم:
توندی نه کا/ سهرقابی
~ the lid of a jar on/off

يحك، يفرک، ينظف
□ n [C] لَبَّخْشَانْدَن، پَاکُزْکَرْدَن
فَرک، تَنْظِيف
'scrubbing-brush n فَلَچَهی پَاک کَرْدَنه
فَرشَاةٌ لِّلْتَنْظِيف
²scrub /skɹʌb/ n [U] (زَهوی دَاپُوشْرَاو (بِه) دَهوَن،
دَرهَخْتی کُورْتی چِر
(اَرْض مَطْطَاةٌ ب) شَجِیرَات قَصِیرَة وَکَثِیفَة
scrubby /skɹʌbɪ/ adj (-ier, -iest) بِنَاپَهخ، جَوْرَی
خْرَاب، بِنَیْزُ یا رِیوَهله، رِیش نَه تَاشْرَاو
خْشِیل القِیمَة، رَدی، النُوع، هَزِیل اَوْخْشِیل الجِسم، غَیر حَلِیق
(الذَّقن)
scruff /skɹʌf/ n پَشْتَه مَل، پَاتِگ
قَفَاار مَوْخَر العُنُق
scruffy adj جَلِی پِیس، دِرَاو و شِر، رَووِیس، کُوتی،
نَاقُولَا
(ل.د) (اِیَاب) قَذْرَة وَرَثَة، خْشَن المَظْهَر
scruple /skɹu:pl/ n [C,U] سَه سَورْمَان، دُوودَل،
نَاژنِی وِیژْدَان
حِیرَة، شَلک، وَسْوَاس، وَخز الصَّغِیر
Have you no ~ s about borrowing things without permission?
لَا یَا شَهْرَمَه زَار نَا یِیت بَه خْوَاسْتِی شَه کَان یِی
رَه زَا مَه نَد یَا ن؟
أَلَا تَوْرَع عَن اسْتَعَارَة الاِشْیَاء بَدُون اسْتِذْنَان؟
□ vi ~ to do sth دُوو دَلْتَه یِی، لَه سَلْمَه مِیْنَه وَه لَه کَرْدَنی
کَارِیْک
یْتَرَدَد، یْتَوْرَع عَن عَمَل شِیء
scrupulous /skɹu:pjʊləs/ adj ۱. وِر یَا پَه کَه کَارِیْکِی
بِنَچَه وَانَهی رَه وِشْت نَه کَات، لَه وِر دَر تَرِین لَایَه نِی وِیژْدَا
دَه کُزَلْتَه وَه، گُومَانْدَار، نَا کَارِی
۱. حَرِیص عَلِی اَنْ لَا یَفْعَل مَا یَتَنَافِی عَمَّ الاِخْلَاق، مَدَق حَتِی
فِی الصَّغِیر مِّن التَّفَاصِیل (بِخَاصَة مَا یَتَعَلَق بِالصَّغِیر)
scrutinize /skɹu:'tɪnaɪz/ vt بَه وِر دِی نَه پِشْکَنْتِی،
دَه پَوْنُزْت
یَنْحَص بَدَقَة وَعَنَایَة
scrutiny /skɹu:'tɪni/ n [C,U] (pl -nies) پَشْکَنْتِی
وِر دِ، پِیَاچُونَه وَه، لِیگَه پِین
نَحْص دَقِیق

دِه سَت دَانَه پَه خَهی یَه ک
scuffle /skʌfl/ n [C] شَهْرَه چَه پُوک، لِیگَه تَن
شَجَار، شَقْب، هَرَج وَ مَرَج
□ vi شَهْر دَه کَات، دَه مَه بُولَه نَه کَات، جَهْرَه نِیخ دِکْت
پِتَارَک، پِشَاچَر
scull /skʌl/ n یَه کَن لَه سَه وِلِی بَه لَه م دَه خُورِی، بَه لَه مِی
پِش بَر کَن یِ یَه ک مَر وِلِی
اَحَد مَجْدَانِین یَسْخَدْمَان مَعَا مَجْدَانِ خَلْفِی تَسْیِیر مَر کَب
□ vt, vi بَه لَه مَه کَه دَه رَاو بَه دُوو سَه وِلِی یَا پَه ک سَه وِلِی
پَاشِین
سِیِیر مَر کَبَا مَجْدَانِین اَوْ مَجْدَانِ خَلْفِی وَاحِد
scullery /skʌləri/ n (pl -ries) زُورِی شَتْنُو
هَد لَگَر تَنی قَاب وَ قَاجَاخ
حِجْرَة غَسْل الاِطْبَاق وَ حَفْطَهَا
sculptor /skʌlptə(r)/ n هَد لَکُزَلَر، تَاشَمَر،
پَه پِکَر تَاش
نَحَات، مَطَال
sculptural adj پَه پِکَر تَاشِی
نَحْتِی، خَاص بِنَ النَحْت
sculpture /skʌlptʃə(r)/ n [C,U] ۱. هُونَه رِی
هَد لَکُزَلِین (دَا تَاشِین) ۲. پَه پِکَر یَا هَر پَار چَه یَه کِی هُونَه رِی
کَه هُونَه رِی دَا تَاشِین بِنُوْنِی
۱. فَن النَحْت ۲. تَشَال اَوْ اِیَة قِطْعَة فَنِیَة مِثْلَة لَفَن النَحْت
□ vt, vi پَه پِکَر دَر وِستَه کَات بَه پَه پِکَر دَه رَا زِیْنَتَه وَه
بِنَحْت، بِنَع تَشَال، یَزِین بَا تَمَائِل
کُولَه کَهی رَا زَاو بَه پَه پِکَر
a ~ d column
عَمُود مَزِین بَا تَمَائِل
۱. کَه رَه، کَه ف، گَلِیْش ۲. یِی
بَا پَه خَه کَانِی کُومَل، کَه سَانِی بَا زَارِی
۱. زَبَد، غَفَاة، ۲. مَجَاز) حَالَة المَجْتَمَع، السُّوقَة
scupper /skʌpə(r)/ n نَاوِرِیْزِی کَه شَتِی
بَا رَعَة السِّفِینَة
scurf /skɹ:f/ n [U] کِرِیْشِی سَهْر، کَه لِیْک
قَشْرَة الرَّأْس، هَرِیَة
scurfy adj کِرِیْشِدَار، کَه لِیْکِی
قَشْرِی، هَرِی، مَسْکَر بَا القَشْرَة
scurrilous /skɹɹɪləs/ adj پَر لَه وِشَهی نَاشِرِین،
خْرَاب، تَرَه ک، گَه وِج

ملیء بالکلیات المقذعة، سفیه، بذیء
scurry /skʌrɪ/ vi غارده کات، هه کته قوئنی
 یجری مهرولا
 □ n [C,U] راکردن، راکرن، بهزین، غار
 عدو، جری، صوت العدو او الجری
scurvy /skɜ:vi/ n نه خوئشی نه سکه رپووت
 داء الحفر او الاسقربوط
¹scuttle /skʌtl/ w ۱. ده فرینکی شیوه سه تل بو خه لوز
 هه لگر تن ۲. درز یا کوئینکی سه رقاقدار له بنک یا قه راغی
 که شتی ۳. خوذزینوه به په له بو شتیک
 ۱. رعاء یسبه السطل لحمل الفحم (ایضاً ~ Coal-) ۲. فتحة او
 کوة ذات غطاء فی سطح السفینة او جانبها او قعرها ۳. عدو او
 خطر سریع
²scuttle /skʌtl/ vi ۱. به له مه که کون ده کا بو نووقم
 بسون بو نه وهی نه که وینه دست دوژمن ۲. نه پروا،
 خوئنه دزینوه بو شتیک به په له
 ۱. یخرق السفینة لإغراقها کی لا تقع فی ایدی الاعداء ۲. یعدو،
 یخطر بسرعة
³scuttle /skʌtl/ ۳. به خیرایی دورده که وینه وه
 ۳. یبتعد مسرعاً
scythe /saɪð/ n [C] داسی گهوره، کیله ندی
 ده دورینه وه، به داس نه بیرنی
 منجل کبیر
 □ vi ده دروئنه وه، به داس نه بیرنی
 یحش، یقطع بمنجل
sea /si:/ n ۱. ده ریا، به راورد بکه ocean ئوقیانوس
 ۱. بحر، یم (قارن ocean) محیط
 (all) at ~ سه رسام، سه رسو پرامو
 (مجاز) متحیر، مندهش
 go to ~ ده بیته ده ریاوان، په یوه ندی نه کات
 به ده ریا گه بری
 یصبح بحاراً، یلتحق بالبحرینة
 دست به گه شتیک ده ریا بی نه کات،
 put (out) to ~ ریوننی ده ستیپه کت ۲. شه پوئیک گه وره:
 یبدأ رحلة بحریة ۲. موجة کبیره:
 شه پوله به هیزه که ~ swept overboard by a huge
 ریا مالی وخستیه ناو ده ریا که وه ۳. برینکی زور له، روبه رینکی
 مه زن:

جرفته موجة ضخمة وألفته فی البحر ۳. مقدار هائل من، مساحة
 ضخمة:
 a ~ of upturned faces ده ریا (برینکی گه وره) له پرووه
 دیاره کان،
 بحر (مقدار هائل) من الوجوه الشاخصة
seaboard n که ناری ده ریا، به ناف
 ساحل البحر، شاطیء البحر
sea-borne adj (بازرگانی) ده ریا بی
 (التجارة) بحریة
seafaring adj ده ریا گه روی وگه شتکه ری، ده ریا بی،
 که شتیزان
 صناعة البحر، السفر بالبحر
seafont n [C] پرووی ده ریا بی، به شتیک له شاره که
 پروو له ده ریا په
 الواجهة البحریة: جزء من المینة مواجه للبحر
seagull n (نه روس) تیتله کناچه، قاقلی قازان،
 بالندهی ده ریا بی
 النورس، طائر بحری
sea-legs npl get one's ~ رادیت له گدل
 لاریونه وهی که شتی، سه رنه که وی به سه ر گیزی ده ریا
 یعاد علی تمايل السفینة، یتغلب علی دوام البحر
sea-level n ناستی رووی ده ریا
 مستوی سطح البحر
sea-lion n [C] شیری ده ریا
 اسد البحر
seaman n [C] ده ریاوان، ده ریا یانان
 بحار، ملاح، جندی بحری
seamanship n [U] هونه ری ده ریاوانی
 فن الملاحة
seaport n [C] به ندهر
 مرفأ، میناء
seashore n [C] روخی ده ریا، که نار
 شاطیء البحر
seasick adj توشی گیزی ده ریا بوه
 مصاب بدوار البحر
seaside n (جینگا، شار) که نار ده ریا، به ناف، له
 روخی ده ریا
 (مکان، مینة) علی ساحل البحر، علی الشاطیء.

seaweed *n* گیا، قهوزہی دەریا، کھلزا دەریایی
العشب او الطحلب البحري

seaworthy *adj* (کەشتی) بۆنچوونەناو دەریا
بە کەلکە، نوێی چاک دروستکراو، دەریایار
(السفينة) صالحة للابحار. جيدة البناء

¹seal /si:l/ *n* [C] ۱. مۆر (بە موم یا پەسەس)
۲. مۆرکار، موهەر، پەنجە مۆر کردن
۱. ختم (بالتسمع او الرصاص) ۲. خاتم

under the ~ of secrecy ۳. دان پێنانان، پارمته،
کەفالهت

۳. إقرار، ضمانة، كفالة:

□ *vt* ۱. مۆری لێهەدا ۲. بە پتەوی داپەتەخات
۱. يضع ختماً علي، يختم ۲. يطلق بأحكام

~ *a crack in a pipe* لە لوله بە کدا درزێک دانەخا
بە جوانی
يسد شراً في انبوب بدأ محكماً

~ *a bargain* ۳. ریکەوتنێک دەکات
۳. يتم (بقر) صفقة

His fate is ~ ed. چارەنووسی نووسراوە
ان مصيره محتم

'sealing-wax *n* [U] مۆر، مۆما سوور (بۆ داخستنی)
الغتم، شمع احمر يستخدم للختم

²seal /si:l/ *n* [C] گاماسی، سەگی ناوی، گولکی ئالی،
سەگلاو
اللقمة، عجل البحر

seam /si:m/ *n* [C] ۱. درز، تێک، قلیش ۲. دەمار،
چینی خەلۆزی نیوان بەرد ۳. هیل، درز، تلیش

۱. درز، لفق ۲. عرق، طبقة من الفحم او المعدن بين طبقات
الصخر ۳. خط او شق شبيه بالدرز

□ *vt* (بە تاییه تی لەشیوگی *pp* ڕوو) چرچ ولۆج له
روویداەر ئەکەوی
(بخاصة فی صیغه *pp* الوجه) تعلقه (التجاعيد) من

~ *ed with*
Her face was ~ ed with care. لە خەفە تا چرچ
ولۆجی دەم وچاوی دەرکەوتوو
علت التجاعيد وجهها من الهموم

seamy /si:mi/ *adj* *the ~ side (of life)* لا، بار، باری
گوزەران (هەژاری، تاوان)

الجانب العابس (من الحياة) كالفقر او الجریمة

seamstress /si:mstris/ *n* [C] بەرگدروو (مێ)
خیاطة

sear /sɪə(r)/ *vt* پیوه دەدات، گازی لێهەگرێ، پیا
ئەچزینی (بە تاییه تی نووی گەرم)، دلی ئەکروزی (بە
ناگری سەمکردن)، دسۆرت
يسفع، يلفح، يلسع (خاصة بمكواة حامية) (مجاز) يكتوى قلبه
(بنار الظلم مثلاً)

search /sə:tʃ/ *vt, vi* ۱. دەپشکنی، سۆراخەدەکا،
لێهەگرێ
۱. يفتش، يبحث، يفحص

~ *for sth or sb* بۆ کەسێک دەگرێ
بيحث عن شيء او شخص

~ *a criminal* تاوانبارێ دەپشکنی ۲. بە دوایا دەگرێ،
لێهەکوێتەوه، بەوردی هەموو شتێک ئەپشکنی
يفتش مجرمًا ۲. يفتش، يبحث بدقة، يتفطل في جميع الاجزاء

a ~ ing wind بای توندو تیز، لیکۆلێتەوه، لێگەران،
پشکنین
ريح قارسة او لاذعة بحث، تفتيش، فحص

go in ~ of a missing child ئەروا ئەگرێ بە
دوای مائە وونبە کەدا
يذهب بحثاً عن طفل مفقود

searching *adj* (تیروانین) وردیته
(النظرة) فاحصة

□ *n* [C,U] (تاقیکردنەوه) وورده
(الامتحان) دقيق

'searchlight *n* [C] نیشاندهر، ڕووناکی پشکنین
الكشاف، نور كشاف

'search-warrant *n* فەرمانی رەسمی بە پشکنین
امر رسمي بالتفتيش

season /si:zn/ *n* [C] ۱. وەرزی که وەرزه کانی
سال، کەژ، وەرژ
۱. فصل من فصول السنة

the dry/rainy ~ وەرزی ووشکانی / پاراناوی
فصل الجفاف / المطار

the football ~ ۲. وەرژ: وەرزی یاری تۆپی پێ
۲. موسم: موسم كرة القدم

in/out of ~ (میوه) له وەرزی خۆیا / جگه له وەرزی

خوی
 (الفراک) فی: موسها / فی غیر موسها
 له هموو کاتیگدا ۳. ماوهی
 in ~ and out of ~ جههژنه کان
 فی جمیع الارقات ۳. فترة الاعیاد
 for a ~ ۴. (ب.ک) بو ماوه په کی کورت
 ۴. (ا.ق) لوقت قصیر، لفترة قصیرة
 □ vt, vi ۱. به که لک ده بی بو به کارهینان، بی ته گات
 ناماده نه بی
 ۱. بعد او یصبح صالحاً للاستعمال، ینضح
 داری چاک ووشککراو بو دار تاشی well- ~ ed wood
 بشیت ۲. (خوی و بهارات نه کات) به خوار دنه کدا
 خب مجفف جيداً وصالح للنجارة ۲. یتبل الطعام (باضافة
 الملح والتوابل)
 ۱. (کەش) دده میدای، **seasonable** /si:znabl/ adj
 گونجاوه یسو وهرزه که، له کاتی خویدا ۲. (پارمه تی،
 ناموزگاری، دیاری) هاتو له کاتی گونجاودا، له کاتی خویدا
 ۱. (الطقس) ملائم للموسم، فی اوانه ۲. (المساعدة، النصيحة،
 الهدية) آتیة، فی وقتها المناسب، فی حينها
seasonal adj وهرزی، له وهرزیکی دیاریکراو
 روونه دات
 موسی، یحدث فی موسم معین
 کاری وهرزی (بهر کوکوره وه) ~ occupations
 اعمال موسیة (مؤقتة مثل جنی الصار)
seasoning n به هاراتکردن (بیهر یا خوی)
 التابل (کالفلفل او الملح)
season-ticket n تکتی چونه ژووره وه بو
 ماوه په کی دیاریکراو
 بطاقة دخول او تذكرة اشتراك لفترة معينة
 ۱. کورسی دانیشن ۲. شوین، جینگای **seat** /si:t/ n [C]
 دانیشن، مهلبه ند ۳. که مهر ۴. جینگا، شوین، مافی دانیشن
 ۱. مقعد، کرسی ۲. قعدة، مکان القعد ۳. ردف، عجز، مقعدة
 البیطلون او السروال ۴. مقعد، منصب، مرکز، حق الجلوس
 نه ندانه له په رله مان **have a ~ in Parliament**
 له مقعد فی البرلمان (أی انه عضو فيه)
 ۵. خانووی په کی گه وره که شاروچکه له گدل ~ **country**
 له و زه وی په دهوری داوه ۶. باره گا، سه تنه ر:
 ۵. منزل کبیر فی الريف مع الارض المحيطة به ۶. مقر، مرکز:

باره گای میری **the ~ of government**
 مقر الحکومة
 مهلبه نندی زانستی (وهک زانکز) **a ~ of learning**
 مرکز علمی (کالجامعة مثلاً)
 ۱. دانه نیشتی، داله نیشتی، دانیشه
 □ vt ~ oneself ۱. یجلس، یقعد اجلس، اقع
 ۲. جی نه نیته وه، داده نیشتی: **Be ~ ed.**
 ۲. یتسح ل، یجلس:
 هوزیک مینی دانیشنتی دووسده **a hall that ~ s 200**
 که سی تیدایته وه
 قاعة تسع لمانتی شخص
seat-belt n پشتینه ی کورسی له ناو فرۆکه یان
 تو تومیل
 حزام المقعد (فی الطائرة او السيارة)
 چهوری په لوو، توره که ی چهوری ***sebaceous cyst**
 کیس شمعی
 لئی جیاده بیته وه (له پارتیک) **secede** /sɪ'si:d/ vi
 ینشق عن، ینشق علی (حزب مثلاً)
secession /sɪ'se:ʃn/ n [U]
 جیایوونه وه، جوودا
 بوون، په رتوون
 انفصال، انشقاق
 جیاه کاته وه، دوورینه خا **seclude** /sɪ'klu:d/ vt
 یجزل، یبزل، یبعده، یبعتد
 جیاکراوه، گوشه گیری، گوشه نشین **secluded** adj
 (بخاصة مکان) منزله، نا
 ژپانی ته نیایی له ژی **lead a ~ life**
 یحیا حیاة منزلة
 داپران، ته نهایی، دوره **seclusion** /sɪ'klu:ʒn/ n
 خه لک
 عزلة، انفراد
 ژپانی ته نیایی له ژی **live in ~**
 یحی حیاة العزلة
 ۱. دووم **second** /sɛkənd/ adj
 ۱. الثاني، ثان
 له نجه منی پیرانی په رله مان ~ **chamber**
 مجلس الشیخ فی البرلمان
 مندایوونه وه ی دووم (ته منی پیری و ~ **childhood**
 خه له فاوی)

- الطفرلة الثانية (سن العجز او الخرف)
 ~ lieutenant نهفهرى دوو له ستيه
 ملازم نان
 ~ nature (رهوشى دووم)
 العادة (طبيعة ثانية)
 ~ sight دوؤزينه وه يا زائينى پاشه رُوؤز ۲. زياده، دووم
 ۳. په كينكى تر، وه كه نهو بين
 كشف او معرفة الغيب ۲. اخافى، نان ۳. آخر، مثل
 a ~ Napoleon ناپليونى دووم، په كنى وه كه ناپليون
 وايه له تايه تمه نديدا، شيو دا
 نابليون نان، شخص مثل نابليون فى الصفات
 □ n ۱. دووم، دوو ۲. ياريدهدر (بوكسوه شين)
 ۳. (له شيوكى كودا) كه لو په لى يله دوو
 ۱. نان، الثانى ۲. مساعد (الملاكم مثلاً) ۳. (فى صيغة الجمع)
 بضاعة من الدرجة الثانية
 دوهمه له يله دا
 الثانى فى ترتيب الأفضلية
 second-class adj دووم يله، كه متر (يله، نرخ)،
 ناست) خراب
 من الدرجة الثانية، ادنى، اقل (درجة، قيمة، مستوى) ردى
 second-hand adj ۱. به كارها توو، كوژن
 ۱. مستعمل
 جل / كتيبي به كارها توو ۲. (هدوال،
 ~ clothes/books زانبارى) به شيوه په كنى ناراسته وخو
 ملابس / كسب مستعملة ۲. (الاخبار، السطرمات) تصل عن
 طريق غير مباشر
 second-rate adj به يله ي دووم، خراب
 من الدرجة الثانية، ردى
 2 second /sekənd/ n [C] ۱. چركه بهك، په كسانه به
 بهك له سه ۶۰ ي خوله كيك
 ۱. ثانية و تساوى ۶۰/۱ من الدقيقة
 ميلي كاتزمير (چركه زمير) the ~ hand of the watch
 ۲. ساتيك، ماوه په كى كم
 عقرب الثوانى للساعة ۲. (ل.د) لحظة، برهة قصيرة
 3 second /sekənd/ vt ۱. پارمه تى نه دات (له)
 زووانيازى دا) ۲. پشتگيرى له كات
 ۱. مساعد (بخاصة فى ملاكمة او مبارزة) ۲. يؤيد (اقتراحاً)،
 يشى

- second /sekənd/ vt (به كارهياننى رهسمى) خزمه تى
 نه رمانيه به شيوه ي كاتى
 (استعمال رسمى) يعبر خدمات موظف لجهة اخرى بصفة مؤقتة
 secondary /sekəndri/ adj ناماده يى
 ثانوى
 ~ school/education قوتابخانه يى دواناوه ندى /
 خوئيندى دواناوه ندى ناماده يى، ناسره كى، لاوه كى
 المدرسة الثانوية / التعليم الثانوى ثانوى، غير رئيسى
 secrecy /si:krəsi/ n [U] نهينى، به شاراوه يى
 سرية، تكم، كتمان
 secret /si:krɪt/ adj ۱. نهينى، شاراوه ۲. (شوينى)
 په نهان، په نا، حه شارگه ۳. (مروّف) نهينى پاريز، سرپوش
 ۱. سرى، خفى ۲. (المكان) منزل، ناه ۳. (الشخص) كتم،
 محتفظ
 □ n keep a ~ ۱. نهينى: نهينى نه پاريزى،
 ده بشاري ته وه
 ۱. سر: يحفظ السر، يكتمه
 in the ~ نهينزان، چاو كراوه ۲. نهينى، هوى ناديار
 له دواى شيكه وه
 مطلع او عالم بالسر ۲. سر، السب الخفى وراء شىء
 هوى نهينى What is the ~ of his success?
 سه ركه وتنى چييه؟
 ما هر سر نجاحه
 in ~ نهينى، به نهينى
 سرا فى الخفاء
 secretly adv نهينى، به نهينى
 سرا، فى السر
 secretarial /sekə'retəriəl/ adj سكرتير يانه،
 رازگرى، پاراستنى نهينى
 سكرتيرى، متعلق بامانة السر
 secretariat /sekə'retəriət/ n دهسته ي رازگران
 هيئة السكرتارية، امانة السر
 secretary /sekə'trɪ/ n [C] (pl -ries) ۱. رازپوش،
 سكرتير ۲. وه زيوى ده ولت
 s ~ of state
 ۱. سكرتير، امين السر ۲. وزير الدولة، فى (امريكا)
 under ~ وه زيوى ده وه، پريكارى وه زيوى
 وزير الخارجية، وكيل وزارة

secrete /sikri:t/ vt
 ۱. نه پشارتهوه، په نای له دا،
 ده‌ری‌دهدا
 ۱. یخېځی، یخېځی ۲. یفرز

secretion /sikri:n/ n
 ۱. ده‌رهاویشن (شله‌مه‌نی، لیک)
 ۲. ماده‌ی ده‌رهاو‌یزواو
 ۱. آغراز (السوائل، اللعاب) ۲. ماده‌ المفزة

secretion /s'kri:fn/ n [C,U]
 ۱. نه پشارتهوه
 ۲. ده‌ریته‌دات
 ۱. آغراز (السوائل، اللعاب) ۲. یفرز

secrete /sikri:t/ vt
 یخېځی، یخېځی

secretive /si:kri:tiv/ adj
 نه‌ینې پاریز، زیاد له راده
 نه‌ینې ده‌پاریزې
 کرم، مبالغ فی الکتمان والتحفظ

sect /sekt/ n [C]
 کۆمه‌لکې ناین
 طائفة دینیه، ملة

sectarian /sekt'etarian/ n [C], adj
 کۆمه‌لگه‌ری،
 په‌گه‌زخواز، نه‌ندام یان لاپه‌نگری په‌کلیک له ناینخوازان
 طائفی، مذهبی، عضو او مؤید لأحد (الطوائف الدينية)

section /sekʃn/ n [C,U]
 ۱. کورت، پرگه، به‌ند
 ۲. به‌شی ک له بابه‌تده‌که، هه‌ریم، لق
 ۱. قسم، جزء، شریحه ۲. جزء من فصل، اقليم، شعبة، قطاع
 ناوچه یان شوینی نیشته‌نی ۳. پانه ~ the residential
 پرگه (~ cross)

القطاع او المنطقة السکتیه ۳. (ایضاً ~ cross) مقطع مستعرض

sectional adj
 ۱. ناوټه یا پیکهاتوو له چهند به‌شیکې
 جیاواز
 ۱. مرکب او مکون من اجزاء منفصلة
 کتیبخانه له چهند به‌شیکې جیاواز
 ۲. هه‌ر نیمې، ده‌له‌ری
 خزانه‌کب مرکبه من اجزاء منفصلة ۲. اقلیمی، طائفی
 به‌رزه‌وه‌ندی هه‌ر نیمې و هؤزه‌کی
 مصالح اقلیمیة او طائفیة ~ interests

sector /sektə(r)/ n [C]
 ۱. ناوچه، کهرتی سه‌ریازی
 ۲. به‌شیکې بازنه
 ۱. قطاع، جزء من جبهة عسكرية ۲. قطاع الدائرة

secular /sekjula(r)/ adj
 دنیایی، هیلمانی،
 زانخوازی نادینې، ناانینخوازی

دنیوی، علمانی (غیر دینی او روحی)
 ۱. هونه‌ر / موسیقا / په‌روه‌ده‌ی ~ art/music/education
 دنیایی (نادینې)
 فن / موسیقی / تربیه علمانیة

secure /s'kjʊə(r)/ adj
 ۱. دنیا، ناسایش (دژ یا له
 مه‌ترسی) ۲. قایم، پته‌و، وه‌ستاو
 ۲. مأمون، امین (ضد او من المخاطر) ۲. محکم، متین، راسخ
 ۱. نه‌پیاریزې، نه‌یگرته‌وه، ده‌سته‌په‌ری نه‌کات □ vt
 ۱. یصون، یضمن، یکنل
 ~ a village from/against floods by building
 دینک له لافاو ده‌پاریزې به‌دروستکردنی
 embankments
 به‌ریه‌ست
 یحی قریه من القیضانات ببناء السدود
 ۲. قایمی نه‌کات، چه‌سیی ~ the doors and windows
 نه‌کات، په‌نجه‌روه ده‌رگاگان دانه‌خات ۳. ده‌ستیده‌که‌وی:
 ۲. یحکم، یبث اغلاق التوافذ والابواب ۳. یحصل علی:
 بلیتی ناهنگی موسیقای ~ tickets for a concert
 ده‌ست نه‌که‌وی
 یحصل علی تذاکر لحفلة موسیقیة

securely adv
 توندوتولی، به‌قایمی
 بامان، باحکام

security /s'kjʊəriti/ n [C,U] (pl -ties)
 ۱. ناسایش،
 پاراستن، دنیايي ۲. ده‌سته‌په‌ری، بیمه ۳. به‌لگه‌نامه‌ی پاره
 ۱. أمن، اطمینان ۲. تأمین، ضمان، کفالة ۳. سندات نامایه
 (مرؤف، وه‌وشتی) له‌سه‌رخو،
sedate /s'i:deɪt/ adj
 هه‌دار، هیمن، سه‌نگین
 (الشخص، سلوکه) رزین، وقور

sedately adv
 به‌هیمنی، به‌له‌سه‌رخویی
 برزانه، بوقار

sedation /s'i:deɪʃn/ n [U]
 سه‌کردن، هیورکردنه‌وه،
 هه‌دار یوو (بۆ نازار) باری سه‌ریوون
 تخدیر، تسکین، (للأم) حالة التخدير

sedative /sedəti:v/ n [C]
 سه‌کرد، هیمن‌کده‌ر، ده‌رمانی
 هه‌دار‌کده‌ر
 مخدر، مسکن، مه‌دی

sedentary /sedntri/ adj
 (کار) په‌دانېشته‌وه بکری،
 (که‌سینک) زوربه‌ی کاتی نیثی به‌دانېشته‌وه‌یین
 (العسل) یطلب الجلوس (الشخص) یقضی معظم وقته جالساً

sediment /sedrɪmənt/ n [U] نیشوو، نلپ، لیل
راسب، نفل، عکر

sedition /si'diʃn/ n [U] هاندانی یاخیگه‌ری،
نازاوه، تیکدان، سه‌ریچی
تحریرض علی الفتنة او العصیان

seditious /si'diʃəs/ adj نازاوه‌گیر، نازاوه‌چی
هاندهری نازاوه
تحریرضی، مشیر للفتنة والشغب

seduce /si'dju:s/ vt فریوینه‌دات، له‌خسته‌یده‌بات
(نافرته بهره و خراپه)
یغری، یغری (امراة علی الفساد)

seducer n [C] فریوهر، هه‌لخه‌ل‌تینه‌ر،
ده‌سته‌ر و گه‌ری (کچان)
مغر، مقرر (بالتیات)

seduction /sɪ'dʌkʃn/ n ۱. فریوودان، فیتکاری
۲. شتیکی فریوه‌بوویان سه‌رنج راکیش بین
۱. اغواء، اغراء، تغیر ۲. شیء مغر او جذاب

seductive /sɪ'dʌktɪv/ فریوهر، فیتدار
مغر، مغر، أسر

sedulous /sedjələs/ adj بزافکهر، په‌نجهر
(مجهود) متواصل، مشابر

see /si:/ vi, vt (pt saw /sɔ:/, pp seen /si:n/)
۱. ده‌بینی، ده‌روانی، تینه‌گات، هه‌سته‌پینه‌کا
۱. بری، بیصر، بنظر، یدرک، یغهم
۲. (له‌گه‌ل) *adv, prep* پایه‌خشی پیده‌دات،
ناو‌ری لیده‌داته‌وه، خوی بو‌نامه‌ده‌کات
۲. (مع *adv, prep*) یه‌تم ب، یلنت الی، یلنتخ الاجراءات لعل
ما
چاود‌بیری نه‌کات، وریایی ده‌کا
یعنی ب، یسهر علی، برعی
لنی ده‌کو‌لته‌وه، سه‌ح دکت، تی دگه‌ت
یغحص او یدرس (امرا ما)
خواحافیزی لنی نه‌کات، نوغردکت، په‌وانه‌ی
نه‌کات
یودعه عند سفره
تا ناو ده‌رگا‌که نه‌روات له‌گه‌لی، نوغردکت
تا‌کو‌به‌ری ده‌ری
یشعه الی الباب

~ through sb/sth راستیه‌که‌ی نه‌درکینن یا مه‌رامه
شاراوه‌که‌ی ده‌رته‌خا

~ sb sth through یدرک حقیقه‌ او مرامیه‌ الخفیة
پارمه‌تی که‌سینک نه‌دات یا
په‌رده‌وام نه‌بین له‌کارینک (تا کوتایی)
شخصاً أو یواجل امر (حتى النهاية)
یا په‌خده‌دات په، کاری پیوست ده‌کات
یه‌تم ب، یفعل ما یلزم ل
فرمانینک نه‌بات به‌ریوه ۳. (له‌گه‌ل ناو و
ناوه‌لناودا)
یتولی امرأ ۳. (مع الاسماء والصفات)
~ the back of sb وازی لنی دینیت، خوی
لیده‌ریازنه‌کا
یتخلص منه
~ the last of کو‌تاییدینیت په، ده‌ستی لنی هه‌لته‌گرئ
یتسی من، یلنتض یده من
~ double دو‌وه‌وه‌نده نه‌بینی (به‌هوی سه‌رخوشی
په‌وه)
یری النسیء مضاعفاً (بتأثیر الخمر مثلاً)
~ red هه‌لته‌چن له‌توره‌پیدا
یثور، یغلی من الغضب
~ life ژبان تا‌قی نه‌کاته‌وه
یجرب الحیاة، یعرکها
has ~ n better days جاران با‌شتر بوو له‌نیستا
کان افضل حالاً مسأهر الآن
I'll ~ ۴. (به‌کاره‌ینانی جو‌راو‌جو‌ر) له‌کیشه‌که
ده‌روانم
۴. (استعمالات متوعه) س‌انظر فی الامر
Let me ~ برینک لیم‌گه‌ری با‌بروانمه‌کیشه‌که
دعنی انظر فی الامر
مه‌ترانخانه، ده‌له‌راد‌بیری
دائرة الاستف
the Holy S~ شوینی پایا
السدة الرسولية (البابریة)
۱. توخم، توو، میسگ،
ده‌نک، توف، به‌ر، دان، توو، توو نه‌کات، توو‌داریده‌کات
۱. بذرة، او بزرة، حبة: الزرع یحب، یصیر ذا حب
(پیاو) نه‌وه‌ستی له‌په‌خندان به‌روالته
run/go to ~

- صدائقه الظاهرية (والتي يمكن ان تكون مزيفة)
 بهروآلهت، چۆن دهرنه كهوئى
 على ما يظهر، كما يبدو
- seemingly** *adv*
- (رہوشت)،
 گونجاو، له بار، ريكه وتوو له گه ل (بار، بونه) گونجاو، له گه ل
 په وشتى باودا
 (السلوك) لائق، مناسب، محتشم (الظرف، المناسبة) لائق،
 متمش مع الاصول المرعية
- seemly** /si:mli/ *adj* (-ier, -iest)
- (بروانه *see*)
 (انظر *see*)
- seen** /si:n/
- (شله) دزه نه كا، نه چوړى، دانه دا، دلويه
 ده كات
 (السائل) ينضح، ينز، يتسرب
- seep** /si:p/ *vi*
- ته شنه، ده لاندن، دلويان،
 دزه كردن
 نز، نضح، تسرب
- seepage** /si:pi:dʒ/ *n*
- پشينيكيهر، روناك دل
 عرف، متبى، نبي
- seer** /si:(r)/ *n* [C]
- جولانه، جولوى قرناقوس [C,U]
 دكت، جولوى له راوه، زيغو زير
 ارجوحة، حركه متارجحه
 جولانه ده كا، هله به زودا به زده كا،
 نه له رپته وه
 يتارجح، بطور بهبط
- see-saw** /si:so/ *n* [C,U]
1. (شله) ده كولى، هه لده چي،
 (كۆمهل) له وروژي، شهرزه ده بيت 2. (كه سيك) هه لته چي
 1. (السائل) يغل، يغير، (الجموع) تهتاج، تضطرب 2.
1. (الشخص) يتفعل
- seething with anger**
 هه لته چي له توره پدا (شوين)
 قهره بائغ له يي به كۆمه لي وروژاو
 يغل من شدة الغضب، (السكان) يبع بالجموع الهانجة
- segment** /segment/ *n* [C]
1. پارچه، بهش، كه رته،
 جودا دكت
 1. قطعة، جزء
- به شيك له بازنه 2. بهش، ناوك، پل
 قطعة من دائرة 2. قسم، نص:
- a ~ of a circle*
- پليک له پله كاني پرته قال، قاش
 نص من فصوص برتقاله
- a ~ of an orange*
- وچل و بهرگي
 (مجاز) (الرجل) يکف عن العناية بمظهرة و ملاسه
1. (رووهك) توف دكت، بهرته گروي،
 تسووله كسات 2. تسوو دهرنه هيني له (وه كسو له ميوه ي
 ووشك كراو)
1. (البات) يهجب، يعمل بزوراً 2. يستخرج البذور (من
 القواكه المجففة مثلاً)
3. (به تاييه تي له ياري تينس دا) پاريزاني *ed players* ~
 ناياب
2. (بخاصة في لعبة التنس) لاعبون متازون
- seedling** *n* [C]
- چه كه ره كردوو، روه كي بچوك
 له سه ره تاي پينگه شتي
 نبتة صغيرة في بداية نموها
1. جل شر، بهر تي
 2. لهش داهيزراو
1. رت الثياب، مهلهل 2. (د.ل) مترعله الصحة
- seedy** /si:di/ *adj* (-ier, -iest)
1. ده گه ربي له،
 هه ولده دات ده ستيگه وي، ده خوازي
 1. بيحت عن، يحاول العثر على، يطلب:
- ~ shelter*
- بو شويني حه وانوه ده گه ربي
 بيحت عن ماوي / ملجأ
- ~ safety in flight*
- رانه كات بو نه وه ي بزگاري بيت
 يهرب طلباً للنجاة
- ~ for*
2. نه گه ربي بهدواي، نه پشكني
 2. بيحت عن، ينشد
- ~ to do sth*
3. هه ولي كردني شتيك نه دات
 3. يحاول عمل شيء
4. داواكراو، له سه ره تي پشوازي بكات
 4. مطلوب، عليه ابال
- sought after**
- seem** /si:m/ *vi*
- وادپاره، واده رنه كه وي
 بيدو، يظهر، يلوح
- Things far off ~ to be small.*
- شني دوور كه واده ر
 نه كه وي بچووكه
- الاشياء البعيدة تبدو كما لو كانت صغيرة
- seeming** *adj*
- بهروآلهت، دلنيا نه يي
 ظاهر، غير مؤكد
- هاورپه تيه به روا له كه ي (له وانده په
 درويته يي)
- his ~ friendship*

segregate /ˈseɡrɪgeɪt/ vt جیاپده کاته وه له پهك، دورپده خاته وه
بصل او بزل

segregation /ˌseɡrɪˈɡeɪʃn/ n [C] جیا کر دنه وه
(ره گه زی) جو دا کر دن، ره گه زپه رستی
تفرقه (عنصریة)

seismic /ˈsaɪzɪmɪk/ adj بومه له رزه یی، له رزه یی
زلزالی، مختص بالزلزل

seismograph /ˈsaɪzmɒɡrəːf/ n بومه له رزه پیو
مرحفة، مسجلة الزلزل

seize /siːz/ vt, vi ۱. دهستی په سورا ده گری، داگیری
نه کا
۱. یحجز علی (الممتلكات مثلاً)
~ sb's goods for payment of debt داگیری ده کات
له بری قهرز ۲. نه یگریت
یحجز علی بضانه سداداً له دین ۲. یقبض علی
هه له وهر نه گری بو نه وه ی دهستی ~ an opportunity
به سورا بگری
یتنهز فرصة، یفتنها
۳. بیروکه وه نه گری، سورا قالی ~ upon an idea
بیروکه پهك نه بین
۳. یثبت بفكرة او یعلق بها

seizure /ˈsiːzə(r)/ n [C,U] ۱. گرتنی (دارایی، سامان)
۲. توره نه خوشی کتوپر (دلّه کووتنی)
۱. العجز علی الممتلكات ۲. نوبه مرضیة مفاجئة (بخاصة نوبه قلبیة)

seldom /ˈseldəm/ adv به ده گمهن، به که می
نادراً، قلیلاً ما
She was ~ seen there. زور کم نهو نه یتره لیره
قلما کانت تری هناك

select /sɪˈlekt/ vt هه لده بیو بیو، نه پالیوری
بختار، یتنی
۱. هه لپزارد، سه رگول، نایاب ۲. (قوتایخانه،
کومه لگا) بو چینیکی هه لپزراوه کراونه بو هه موو
۱. مختار، متنی، ممتاز ۲. (مدرسة، مجتمع) مقصر علی فنة
مختارة، غیر مفتوح للعموم

selective adj هه لپزارد، پزاردی، پزارد، یزارد
انتقائی، اختیاری، مدقق فی الاختیار

selector n [C] هه لپزور، هه لپزیر
المتنی، من یقوم بالاختیار

selection /sɪˈleɪʃn/ n [U] ۱. هه لپزاردن، گو لپزیر
۲. کومه لیکتی هه لپزراو
۱. اختیار، انتقاء ۲. مجموعه مختارة، نخبه

self /self/ n (pl selves) خو، خوئی، خود
نفس، الذات

one's better ~ باری باشی که سیک (دوور له
خو په رسته یی)

حالة المرء الفضلی (الخالیة من الاثانیة)
پیر له په رزه ونندی . She has no thought of ~
خوئی ناکاته وه
لا تفکر بمصالحها

self- prefix پیشگری که به مانای خو
بادنه معنا: شخصی او ذاتی
(که سیک) خوئی خوئی فیر کرد ~ -taught
(شخصی) علم نفسه بنفسه

self-assertion n [U] خو په پاندن، دوو پاتکردن
توکید الذات، اصرار المرء علی دعواه

self-assertive adj خو په بین
حرصی علی توکید ذاته

self-centred adj خو په سهند
اثانی، لا یفکر الا بنفسه

self-coloured (کوتالی) پهك رهنگ
(قماش) من لون واحد

self-command n [U] خو وراگرتن، دان به خودا
گرتن، خو په ریو به بر
ضبط النفس، القدرة علی تمالك النفس

self-conscious adj شه ر مکهر، نه شله زئی
له به ردهم نه ناسراودا
(بخاصة) خجول، یرتیک امام الغریب

self-contained adj (به تابه تی شوقه) سه ریه خو
(که سیکتی) خو یاریز، خو گری
(بخاصة الشقة) مستقلة (الشخص) متحفظ

self-control n [U] خو گری، نازابه تی، خو پرا به ری
رباطة الجأش، ضبط النفس

self-denial n [U] خو نه ناس، خو ماندنکردن،
خو نه ویست

	انکار الذات
self-de termination <i>n</i>	چاره نووس دیاری کردن، چاره نویسی
	تقریر المصیر
self-evident <i>adj</i>	له خووه، روون، پیوست
	بهسه لماندن ناکات، ناشکرا
	بدیهی، بفر حاجه الی اثبات
self-government <i>n</i>	خوویه ریوه بردن، خودمختاری، سه ریوه خوویوون
	الحکم الذاتي
self-important <i>adj</i>	خوویه گرنگ زان، لوت بهرز
	مزهو بنفسه، مفرور
self-indulgent <i>adj</i>	خووله رستن (بوکویف وریواردن)
	مفاد اللذات، مطلق العنان لأهوائه
self-made <i>adj</i>	(که سیلک) خوویگه به نهر، خودایینکهر
	(الشخص) عصامی
self-possessed <i>adj</i>	خودایینکهر، همدار، خو
	گرتی، نازایه تی
	معتد بنفسه / واتق من نفسه، رابط الجأش
self-possession <i>n</i>	خودایین کردن، بویر نازایه تی
	الاعتداد بالنفس، رباطة الجأش
self-preservation <i>n</i> [U]	خوویاراستن (له ناره زوو هیلاکی)
	(غریزة) حفظ الذات (من الاذى او الهلاك)
self-reliant <i>adj</i>	پشت به خو به ست
	معتد على نفسه
self-reliance <i>n</i> [U]	پشت به خو به ستن، خوونه وهی
	الاعتماد على الذات
self-respect <i>n</i> [U]	ریزی خوگرتن، دقن بلندی
	احترام المرء لنفسه
self-righteous <i>adj</i>	خو راستبین
	بر فی عین نفسه، يعتقد انه افضل اخلاقاً من غيره
self-sacrifice <i>n</i>	خوویه خشینی که سایه تی (له پیتاوی
	خه لکیدا)
	التضحية بالمصالح الشخصية (في سبيل الآخرين)
(the) self-same <i>adj</i>	دهق / ههمان شت
	نفس / عین / ذات (الشيء)

self-seeking <i>adj</i>	بو خوگه ران، خوگامی
	نعمی، انانی
self-service <i>adj</i>	خوخرمه تگردن، خزمه تاخوری
	(التاجر او المطعم) يعتمد على الخدمة الذاتية
self-sown <i>adj</i>	له خو رواو، خوچاندی، خوهرس، له خووه پرواوه
	(النبات) مزروع ذاتياً ناشيء عن بذرة سقطت من البتة ذاتها
self-styled <i>adj</i>	خوویته لکیش، له خووه پروا، زپ، خوویته
	مزيف، مدع لنفسه ما ليس له حق فيه
self-sufficient <i>adj</i>	خوویه سه ندی، له خو دلایاپوون
	مکف بذاته، مغال بالثقة بنفسه
self-will <i>n</i> [U]	که لله رهق، رکداری
	عناد، تصلب فی الرأي
self-willed <i>adj</i>	لاसार، که لله رهق
	عیند، متصلب فی رایه
selfish /selfɪs/ <i>adj</i>	خوویه رست، خوویست
	انانی، محب لذاته
selfishly <i>adv</i>	به خوویه رستی
	بأنانية
selfishness <i>n</i> [U]	خوویه رستی
	انانیه، حب الذات
sell /sel/ <i>vt, vi (pt, pp sold)</i>	۱. نه فروشی
	۲. بیع
	ده فروشی (که لو پهل و بهش) به نرخی هه رزان، ~ off
	پشکیک له به شه که ی خو ی نه فروشی (له بازارگانیدا)
	بیع (البضاعة او الاسهم) بعر منخفض، بیع (جزءاً من) حصته
	(في تجارة ما)
	هه موو که لو پهل که ی نه فروشی ~ out
	بیع جمیع بضاعته
	قه رزه ره کان که لو و پهل قه رزه کهر ~ sb up
	نه فروشن له بری قه رزه که بیان ۲. (خاوه ن کوگا)، کهریار
	نه دوژنه وه (که لو پهل) نه فروشی
	بیع (الدائون) بضاعته سداداً لما لهم عليه من ديون ۲. (صاحب
	التاجر) يتجرب، يجد المشتريين، (البضاعة) تباع
seller <i>n</i> [C]	فروشیار، فروش
	بانع
	کتیب فروشی ~ a book

	بانع كعب
<i>a best- ~</i>	كهلو پهلى همرزاتكراو (به تاييه تى) نهو
	پهراوانهى زور بايه خدارن
	بضاعة رائجة (بخاصة): من اكثر الكعب رواجاً
selvage /selvɪdʒ/ n [C]	قدهاغى قوماش
	حاشية القماش
selves /selvz/	پروانه (<i>self</i>)
	(انظر <i>self</i>)
semaphore /seməˈfɔː(r)/ n	سيمافور: سيستمى
	ناردنى ناماژهى پيتراو
	سيمافور: نظام لارسال الاشارات المرئية
□ vt, vi	په يوه ندى نه كات به ناماژه كردن
	يصل بواسطة الاشارات المرئية
semblance /sembləns/ n [C]	وه كينى، نزيار، وهك
	پهك، پرووى دهر وه
	شبه، مظهر خارجى
semester /siˈmestə(r)/ n	په كنى له دوو وه رزه كى
	خويندن (به تاييه تى له نه مريكا)
	احد فصلى السنة الدراسية (بخاصة فى امريكا)
semi- /semi/ prefix	۱. پيشگريكه به ماناى نيوه، نيهه
	۱. بادته معناها نصف
<i>a ~ -circle</i>	نيوه يازنه
	نصف دائرة
<i>~ -civilized</i>	۲. نيمچه شارستان
	۲. شبه جزئياً: شبه متحضر
<i>~ -conscious</i>	نيمچه له هوش خوچوون
	فى شبه غيبوبه
<i>~ -official</i>	نيمچه ره سسى ۳. دوو جار پروونه دات
	(له ساليكدا)
	شبه رسمى ۳. يحدت مرتين فى (العام مثلاً):
<i>~ -annual</i>	نيوسالى
	بشرف سنوى
semi-colon n [C]	فاريزه و خال،
	فصلة منقطة (فا)
semi-detached	(مال) نيمچه جيا، تنها په يوه نده
	به په كيكي تره وه له روويه كه وه
	(المنزل) شبه منفصل، متصل بأخر من ناحية واحدة فقط
semi-final n [C]	پيش كوتايى، نيف دو ما هيكي،

	پيش كوتايى
	قبل النهائي، المباراة قبل النهائية
seminar vesicle	توودان
	حوصله منويه
seminar /seminɑː(r)/ n	سيمينار: كورى خويندن
	السيمينار: حلقة دراسية
seminary /seminəri/ n (pl -ries)	كوليجى
	دهرچوونى قه شهى كاسوليك
	كلية لتخريج القساوسة الكاثوليكين
senate /senɪt/ n [C]	۱. نه نجومه نى پيران
	۲. نه نجومه نى بالاي له زانكو ۳. نه نجومه نى بالاي ده ولت
	له رومى كون
	۱. مجلس الشيوخ ۲. المجلس الاعلى فى الجامعة ۳. المجلس الاعلى للدولة فى روما القديمة
senator n	سيناتور: نه داسى نه نجومه نى پيران
	السناتور: عضو مجلس الشيوخ
send /send/ vt, vi (pt, pp sent)	۱. ده نيرى، نوپنه
	ده نيرى، دهر يده كا (خزمه تكار)
	۱. يرسل، بيعث، يوند، يطرد (خادماً مثلاً)
<i>~ for</i>	داواى ناردنى كه سيك يان شتيك ده كات
	يرسل فى طلب شخص او شىء
<i>~ in</i>	داواى به شدار يكر دن له پيشگري نه كات
	يتقدم طالباً الاشتراك (فى مسابقة مثلاً)
<i>~ off</i>	(نامه، كهل و په ل) ده نيرى
	يرسل (الرسائل، البضائع)
<i>~ on</i>	نه نيرى، كهل و په له كهى پيشه كى نه نيرى
	يرسل، بيعث، يرسل (امتحة) مقدماً
<i>~ out</i>	بلاوده كاته وه (كه رمى و پروناكى) (بلاو كراوه)
	دابيه شده كات
	ينشر (الحرارة او النور) يوزع (المشورات)
<i>~ word</i>	نامه يا هه وال نه نيرى
	يرسل خبراً او رسالة
<i>~ sb mad</i>	۲. شيتى نه كات
	۲. يجعله، يجعله مجنوناً
<i>~ off</i>	ناهنگى خواحافيزى، به ريكردن (پيش گه شت)
	حظة وداع (قبل السفر)
senile /siːnɪl/ adj	خه له فاو، كه م نه قل، خورفى
	هرم، واهن العقل، خرف

senility /sɪ'nɪləti/ n خله‌فاو، پیرینی، خورقین
عجز الشيخوخة، خرف

senior /'si:nɪə(r)/ adj ۱. به‌تمه‌تر، پایه‌برزتر (به
زوری ~ to)
۱. اکبر سناً، اعلی‌مرکزاً (غالباً ~ to)
۲. گه‌وره‌ترین، گه‌وره‌تر
Tom Brown S~ (Sen.)
۲. الاکبر (ای اکبر من يحمل الاسم)

□ n [C] که‌سنیکی تمه‌ن‌گه‌وره (پیر)
شخص کبیر السن

seniority /si:nɪ'brɪti/ n ۱. پشده‌ستی، پایه‌برزی
الاسبقية، الاقدمية

sensation /sen'seɪʃn/ n [C,U] ۱. هه‌ست، هوش،
هشک، هه‌ستکردن
۱. احساس، شعور:
a ~ of warmth/smoothness/dizziness هه‌ست به
گه‌رمی‌ونه‌وه / به‌نرمی / گیزی ۲. رووداو یا هه‌والی کاریگه
شعور بالداف / النعمة / الدوار ۳. حدث او تأثیر

sensational adj هانده‌ر، هم‌زین، هه‌ستیار
مثير

a ~ crime تاوانی هم‌زین (پروژنامه‌کان) زور‌حه‌ز به
چاره‌سه‌ری بابه‌ته‌کان نه‌کات
جریمه‌ مثيرة (الصحف) میاله‌ الی معالجه‌ الموضوعات علی
نحو مثير

sense /sens/ n [C,U] ۱. هوش، سه‌لیقه
حاسة ۱.
۲. هوش، هه‌ستکردن، هه‌ست
a ~ of pleasure ۲. شعور، احساس:
۳. ژیر، زیره‌ک، باش‌تیگه‌شتن یا
a man of ~ ریزلیگرتن
۳. حسن‌الادراک، حسن‌الفهم او التقدير

have ~ enough not to waste money on useless things
نه‌ونده‌ لئه‌اتوو زیره‌که‌ که‌ ناهیلنی‌ توشی‌ خه‌رج
کردنی‌ سامانه‌ که‌ی و به‌فیرودانی‌ بییت ۴. سه‌زنده‌کردنی‌ و
زاینی‌ گرنگی‌ شتیک
لدیه‌ من‌ الادراک‌ ما‌ یسعه‌ من‌ تبديد‌ امواله‌ علی‌ توافه‌ الاشياء
۴. تقدیر او ادراک‌ اهمیه‌ او قیمة‌ (امرما)

a ~ of humour هه‌ست / گیانی‌ گالته‌ و پیکه‌نین
حس / روح‌ الدعابة‌ و الفكاهة

the moral ~ هه‌ستی ره‌وشت‌ به‌رزی
الرعی‌ الاخلاقی

my ~ of duty هه‌ست به‌ نرک و فرمان و لیرسینه‌وه
شعوری‌ بالواجب‌ او المسؤولية

a word with several ~ s ۵. مه‌به‌ست: ووشه‌به‌ک
چهند مانایه‌کی‌ هه‌به
۵. معنی، مفرد

make ~ روونه، مانایه‌خسه ۶. (له‌شیوگی‌ کودا)
ژیریزی، راستبیز

bring sb to his ~ s یکرن‌ مفهوماً او‌ اذا‌ معنی ۶. (فی‌ صیغه‌ الجمع) رشد، صواب
ده‌به‌یخته‌وه هوشی‌ خو‌ی،
گه‌و‌جینی‌ نه‌وه‌ستینی

out of one's ~ s شیت، بین‌ ناگا
مجنون

come to one's ~ s دیته‌وه هوش و پیری‌ خو‌ی،
بیده‌ الی‌ رشد، یوقه‌ عن‌ حماقه
ساویلکه‌یی‌ نه‌وه‌ستینی
یورد الی‌ صوابه، يتوقف عن حماقه

senseless /senslɪs/ adj ۱. گه‌وج، بین‌هه‌ست
۲. بو‌رواوه، له‌سه‌ر خو‌چوون ۳. بین‌مانا، پو‌وج
۱. احق، معتره ۲. فاقد‌ للرعی، مضی‌ علیه ۳. بدون‌ معنی،
فارغ

sensibility /sensə'bɪləti/ n [C,U] (pl -ties) هه‌ست
ناسکی، هه‌ستیاریتی، ژیریته‌ی
رقة‌ الشعور، حساسية

sensible /sensəbl/ adj ۱. ژیر، شیاو، گونجاو،
کرداری، له‌بار
۱. معقول، مناسب، علی
وه‌لامی‌ گونجاو ۲. ووریا، تیگه‌یشتو
a ~ answer اجابه‌ معقوله‌ (مناسبه) ۲. مدرك، واج (ل)

sensitive /sensətɪv/ adj ۱. هه‌ستیار، دل‌ناسک
حساس ۱.
پستی‌ هه‌ستیار
جلد‌ حساس
The eyes are ~ to light. چاوه‌کان‌ هه‌ستیارن‌ بۆ
رووناکی ۲. هه‌ست‌ ناسک، زوو‌ هه‌لچوو
العیون‌ حساسة‌ للضوء ۲. رقیق‌ الشعور، سریع‌ التأثر:
هه‌ستیار بۆ‌ ره‌خته ۳. (فامیر) زور
~ to criticism

- ورده ۴. کافه‌زی کاریگر به‌روناکی
سریع‌التأثر بالنق۳ (الاجهزة) بالغة الحساسية، دقيقة جداً ۴.
(فلم التصوير، الورق) تأثر بالضوء
- sensitivity** /sensə'tivəti/ n [U] هستیاری، پلهی
هستیاری
حاسية، درجة التأثير
- sensitize** /sensitaɪz/ vt هستیاری نه‌کات
(کاخزن، فیلم)
يجعل (الورق أو الفيلم) حاساً
- sensory** /sensəri/ adj هستی، په‌یوه‌ندی په
هسته‌وه هدی، هشی
حسی، استثنای، ذو‌علاقة بالاحساس أو الحواس
- sensory organ** نه‌ندامه هسته‌وه په‌کان
أعضاء حسیه
- sensual** /sensʃʊəl/ adj کەسی سیکسی، هشی،
په‌لقینی
شهوئی
- sensuous** /sensʃʊəs/ adj هستنی، په‌یوه‌ندی
په‌هسته‌وه هدی، هسته‌وه‌ری
حسی، متعلق بالحواس
- sent** /sent/ (پروانه send)
(انظر send)
- sentence** /sentəns/ n [C] ۱. رسته (ب clause)
(به‌شیک له رسته phrase) هه‌قوک، په‌یف
۱. جمله (قارن clause جزء من جمله phrase)
۲. بریاری دادووه‌ری به‌سزادان: *under ~ of death*
سزای له‌سزاداره‌دانی به‌سزاداره‌وه
۲. حکم قضائی بالقویة: محکوم علیه بالإعدام
- vt سزا ده‌دات
یحکم (القاضی) بالقویة:
- ~ a thief to six months' imprisonment* سزای
به‌ندکردنی شەش مانگی به‌سەرزده‌که‌دا ده‌دات
یحکم علی لص بالسجن ستة اشهر
- sententious** /sentənʃəs/ adj نه‌ندکار، رسته‌یی
زۆربێنی هه‌قوکی، خو‌هه‌لکیش
مکتر من الموعظ المضجرة، متفاخر
- sentient** /senʃnt/ adj به‌هست، هستیاری
محس، ذو‌حس
۱. هستی ناوه‌کی
هسته‌کردن به (شه‌یدیسی، خو‌شه‌یستی و به‌زه‌یی) ۲.
ویژدان، هزر، هست، به‌زه‌یی، سو‌زیاری ۳. را، هستزانی
۱. شعور داخلی، شعور (بالاعجاب الشفقة، الولاء) ۲. وجدان،
عاطفة ۳. رأی، التعبير عن المشاعر
- sentimental** /sentɪ'mentl/ adj به‌سو‌ز، دل‌نازک،
هستیاری، سو‌زیاری
عاطفی، ذو‌تأثیر عاطفی، مؤثر بالعواطف
- کچی سو‌زدار / رو‌مانی سو‌زداري *~ girls/novels*
فتیات عاطفیات / روایات عاطفیه
به‌هزی سو‌زیاری *for ~ reasons*
لأشباب عاطفیه
- sentimentalist** n سو‌زیاری، سو‌زه‌وند، سو‌زه‌مند
(شخص) عاطفی، ذو‌نزعة عاطفیه
- sentimentality** n [U] سو‌زیاریتی، سو‌زی زور
العاطفیه: التأثير بالعاطفة دون العقل، عواطف مبالغ فيها
- sentry** /sentri/ n [C] یاساول، دیده‌قان، خه‌فه‌ر
حارس خفیر
- 'sentry-box** n [C] خانیکی (کوشک) دیدقانی
کشک الحارس أو الخفیر
- separable** /sepərəbl/ adj جیاده‌کرینه‌وه، جودا‌پار
توانای جیا‌کردنه‌وه‌ی هدی
ممکن فصله، قابل للأنفصال
- ¹separate** /sɛpəreɪt/ adj جیا‌کراوه، جودا
مفزل، مفصل، مستقل
له‌وانی تر جیای *Keep this ~ (from the others)*
بکه‌روه
ضعه منفصلاً (عن الآخرين)
- ²separate** /sepəreɪt/ vt, vi ۱. جیاده‌کاته‌وه
۱. یفصل، یعزل، یفرق
مه‌ره‌کان له‌بزنه‌کان جیا *~ the sheep from the goats*
ده‌کاته‌وه ۲. (خه‌لک) جیانه‌بنه‌وه، هه‌ریه‌که‌ شه‌روا به‌ری‌ی
خو‌یه‌وه
یفصل الاغنام عن العترات ۲. (الناس) یفترقون، کل یذهب فی
سیله
- separation** /sepə'reɪʃn/ n [C,U] جیایونه‌وه،
جودا‌پوون، دووری، له‌دان، ماوه‌ی لیک‌دا‌پران
افتراق، فصل، انفصال، مدة الفراق

sepla /si:piə/ n [U]	(بویاخ) قاوهیی تیر (طلاء) بنی داکن
September /sɛp'tembə(r)/ n	ره زهبر، سبتمبر، ئه پلول، مانگی نویم له سالی زاینی سبتمبر، ایلول، الشهر التاسع فی السنة العیلابیه
septic /septɪk/ adj	پیس، زهراوی، گهنی ملوث، متمم
~ poisoning	زهراوی، بوگهن، هه لمزین، مادهی
	بوگهن
	تسم، عفن، امصاص، مادهی عفنه
a ~ tank	سارنجا ناثریژی، تنکی پاککردنه وی
	ناوی ناوهرۆ
	صوبیح تمر او تصب فیه المجاری لتعقیم
septum n	په ربه ست
	حاجز
sepulchre /sepʌk(r)/ n	مهزار، گور، گلنکو
	ضریح، قبر
the Holy S~	مهزاری مهسیح
	قبر السید المسیح
supulchral /sɪ'pʌlk(r)əl/ adj	۱. مهزاری، گلنکوئی ۲. (دهنگیکی) قولی خه مبار
	۱. قبری، دنی ۲. (الصوت) عمیق وکتیب
sequel /si:kwəl/ n	۱. پاشکۆ، په رههه، نه نجام، پاشماوه
	۱. ما پتلو، ما پیج، نتیجه، عاقبه
in the ~	له وهه دوا ۲. چیرۆکی ترکه له سه رهه مان
	کهس بی
	فیما بعد ۲. قصه تالیه عن نفس الأشخاص
sequence /si:kwɒns/ n [C,U]	په دوا یه کهداچوون، روداوی نه پچراو، بیروبوچونی زنجیره یی، پشت یه کی، دوف یه کی
	تابع، تعاقب، حوادث، افکار متسلله
in ~	یه که له دوا یه که
	واحد بعد الاخر، بالتسلسل
sequester /sɪ'kwɛstə(r)/ vt	داده بری، جودا دگت
	بغزل، بغزل
a ~ ed life	زبان جودایی، دوره په ریز
	حیاه منزله

sequestered adj	گه مارۆ دراو منحصر
serenade /sɛrə'neɪd/ n	سریناد: جوړیکه له موسیقا السریناد: موسیقی تعزف او تفضی لیلا فی العراء
□ vt, vi	موسیقایی سریناد لئ دهه تعزف او بغنی السریناد
serene /sɪ'reɪn/ adj	هین، رومه تدار، ناسوده، هه دان هادی، صاف
serenely adv	به هین، هین، به رومه تدار ی به دوه، به صاف
serenity /sɪ'renəti/ n	هین، هه دان هدوه، صفاه
serf /sɑ:f/ n [C]	په نده ی له لقه له گو ی القرن، عبد الارض
serfdom n [U]	په بنیتی، په نده یه گهی زهوی عبودية الارض، قنانه
serge /sɑ:dʒ/ n [U]	قوماشی خوری، چوخه الصرح، نسج صوفی متین
sergeant /sɑ:dʒənt/ n	۱. چاوهش، ناسکر ۲. (له پولیس) جیگر یارده ده ری پشکینه ۱. رقیب، شایش ۲. (فی البریس) مساعد المفتش
sergeant-major n	بارچاوهش، سه ره که ناسکر رقیب اول، صول
serial /sɪəriəl/ adj	۱. له دوا یه که، زنجیره یی ۱. مسلسل، متسلل
the ~ number of a bank-note	په نووسی زنجیره یی
بسو پاره ی نه خت (بکنوت) ۲. (چیرۆک) زنجیره دار، نه لقه دار	
	الرقم التسلسل لورقة نقد (بکنوت) ۲. (القصة) مسلسلة
□ n [C]	چیرۆکی په دوا یه که (به زنجیره یی) قصد مسلسلة
serially adv	به زنجیره یی، نه لقه یی علی نحو مسلسل
series /sɪəri:z/ n	(هه مان شیوگ بو کۆ) زنجیره، کومه له: (نفس الصیغه للجمع) سلسله، مجموعه:
a ~ of wet days	رۆزی باران بارینی یه که له دوا یه که، رۆزانی ته روتوشی

أيام متتابعة من الطر

serious /ˈsɪəriəs/ *adj* ١. كهسى جدى، سه نكين توند
٢. ترسناك:

١. جدى، رزين ٢. هام، خطير:

a ~ illness/situation نه خوشى / هه لو نيسى ترسناك
٣. گرنگ، بهين گانه

مرض / موقف خطر ٣. جاد، غير هازل

seriously *adv* به گرنگى، به شيوه به كى ترسناك،
هه ته رى

بجد، جدبا، على نحو خطير

seriousness *n* گرنگى، مه ترسى، مچن
جديه، خطوره، اهميه

sermon /ˈsɜːmən/ *n* ناموزگارى ناييى، په ند
عظه، خطبه دينيه

serpent /ˈsɜːpənt/ *n* مار
نعبان، افى، حيه

serpentine *adj* لولولو چه ماروه وهك مار
متعرج ومتر كالافى

serried /ˈsɛrɪd/ *adj* وهستان له ريزى په كدا شان
به شانى پهك، مل مل، دداندار
(الاشخاص فى صف) متلاصفين، كئالى كئ

serum /ˈsɪərəm/ *n* [C,U] ناوگ، سيريژ،
زه رداوى خوئين، كوتان
المصل، مصل الدم، مصل، لقاح

servant /ˈsɜːvənt/ *n* [C] نوكر، كارمهنده
خادم، موظف

public ~ s كارمهندهانى مبرى
موظفون الدوله

civil ~ كارمهندهانى مهدهنى
موظف مدنى

serve /sɜːv/ *vt, vi* ١. خزمهت: رازه ده كات
١. يخدم، يشغل خادماً

serving as cook/gardener كارنه كات وهك
چيشكهر / باخهوان ٢. نه ركى خوى جينه جينه كات، نه وهى
له سه رينى ده يكات (به رامه بر)

يعمل طباً/ بستانياً ٢. يزدى واجبه (نحو)، يقوم بسا عليه
(تجاه)

~ one's country خزمهتى وولاته كهى نه كات

يؤدى واجبه نحو بلاده

~ a year in the army سائلك له سوپادا خزمهت
نه كات

يخدم سنة فى الجيش

~ on a committee به شدارى ليزنه نهين ٣. پيشكهش
نه كات، له سه رى سفره ي نان خوار دنه كه خزمهتى ميوان نه كا
يشرك فى لجنة ٣. يقدم، ياتى ب، يخدم (الزيائن)، يخدم على
المائدة

Dinner is ~ d. سفره كه ناماده به بو نان خوار دنى نواره
المائدة معدة لطعام العشاء (او الغداء)

S~ the coffee in the next room. له زووركى دواو
قاوه پيشكهش نه كات ٤. به كارى دينى وهك:
قدم القهوة فى الحجرة الثانية ٤. يستخدم ٥:

A box that ~ d as a seat. صندوقى وهك كورسى
به كار بهينزى ٥. بو مه به ستيك ده سه ده دا
صندوق استخدم كمفقد ٥. يصلح لفرس ما

an excuse that will not ~ بيانويه كى ناقابل كهر
عذر لن يقبل

It ~ s him right. نه وهى به سه ريهات شاهينتى
يشحق او يستاهل ما حصل له

~ on's time/apprenticeship ٦. كار مهنده ماوهى
كاره كهى به سه ر ده بات / به كرى گيراو سالانى زير نه زمون
بو (فيريونى پيشه).

٦. بعضى الموظف مده التعيين فى الوظيفة / الاجير سنوات
التلمذة (الاتقان حرفه)

~ time, ~ a sentence ٧. (زيندانى) كاتى
حوكمه كهى به سه ر نه بات

٧. (السجين) بعضى المده المحكوم عليه بها

~ a summons on sb ٨. (له ياسا) بلاو كراويه كى
ياسا يى ده داته كه سينك

٨. (فى القانون) يسلم (شخصاً) اعلاتاً قضائياً:

service /sɜːvɪs/ *n* [C,U] ١. رازه، خزمهت،
كارگوزارى، چاك كردن، نو كهرى

١. خدمه، عمل الخادم

go into ~ نه بينته خزمه تكار له مالد ٢. به رزه وهندى:
يصبح خادماً فى منزل ٢. مصلحه:

the Civil/Diplomatic S~ كارگوزارى مهدهنى /
ديپلوماسى

مرفق عام الخدمة المدنية الدبلوماسية
 (ده ریایی وزه وی و ناسمانی) هیزی *the fighting ~ s*
 چه کدار
 (بحریه و بریه وجویه) القوات السلحة
 کاتی جهنگ سه ریازی نه کات *on active ~*
 یقوم بالخدمة العسكرية اثناء الحرب
 بهرگی سه ریازی / تفهنگی سه ریازی *~ dress/rifle*
 ۳. یاریده ده ر
 اللباس الصکری / بندقیه عسکریه ۳. مساعدة
 په ناده پاته بهر *get the ~ s of a doctor/lawyer*
 پزیشک / پاریزه بو یارمه تیدانی
 یلجا الی مساعدة طیب / محام
 نه و خزمه تهی که بو میری *his ~ s to the state*
 جی به جی نه کات
 الخدمت التي اداها للدولة
 ۴. له خزمه تتدا، له ژیر فرمانی تو داپه *at your ~*
 ۵. خزمه ت گوزاری گشتی
 ۴. فی خدمتک، تحت امرک ۵. خدمة عامة، مرفق عام:
 خزمه ت گوزاری پاس / نه قاری گشتی *a bus/train ~*
 مرفق الباصات / القارات العامة
 نو سینگی ته له فونات ۶. پیروزی، *the telephone ~*
 نو یژ
 مصلحة الهاتف / التلیفونات ۶. قداس، صلا:
 سن نو یژ هه موو *there ~ s every Sunday*
 به کشته ممه به ک / که شیکئی ثابنی له یونه تایه تیه کاند:
 ثلاث صلوات کل یوم احد / طقس دینی یقام فی مناسبات
 خاصه:
 که شی ژنه نیان / که شی مردوو *the marriage/burial ~*
 ناشتن ۷. تاقم، شتی نان خواردن
 طقس الزواج / الجنایة ۷. طقم ادوات المائدة:
 تاقمی چا، نانی نیواره *a tea/dinner ~ of 50 pieces*
 به په نجا پارچه ۸. پیشکه شکر دنی خواردن و رازه (له
 فو تله کان)
 طقم شای / عشاء من خمین قطعة ۸. تقديم الطعام والشراب
 (فی الفنادق مثلاً) الخدمة التي یؤدیها الخادم:
 ۱۰٪ نه بیخاته سه ر لیستی *add 10% to the bill for ~*
 حساب به که له بری خزمه ت کردن
 یضیف ۱۰٪ الی قائنة الحساب من اجل الخدمة

شوقه به ک خزمه ت کردن له گه ل کریکه پدا
 بیت، نه پیاریزی، به لینی چاکسازي نه دات
 شقة تدخل الخدمة ضمن اجرتها یصون، يتعهد بالأصلاح:
 هه کسه سیت به چاکر د نه وهی *□ vt Cars ~ d here*
 ماشینه کان (لیره)
 تقوم بتصلیح السيارات (هنا)
 سودمه ند، به که لک، به هیزی،
 توندو تو ل
 نافع، مفید، قوی، متین
 ده سه سه ری خواردن
 فوطه او متدیل للمائدة
 ۱. نو که ری، ستوخوار، کو یله یی *servile /sə:'vaɪl/ adj*
 ۱. عبیدی، رقی، متعلق بالعبید الارقاء
 ۲. دوو رو قی، سالاسی، رو پای
 ۲. متذل، خنوع، تعلق ذلیل
 ۳. اساسی، نو که ری *servility /sə:'vɪləti/ n*
 خنوع، استسلام ذلیل
 به نیه تی به ندایه تی، خو لاسی، *servitude /sə:'tʊtjʊ:d/ n*
 کو یله یه تی
 عبودیة، رق
 کو یونه وه، ده وره، گه راجفاتی، *session /se:ʃn/ n [C]*
 گه را په وره رده یی، جفین، جفات، کو بیون
 جلسه، انعقاد محکمه او مجلس
 ماوهی به ستنی کو یونه وه ده وره ی نه نجومه ن:
 جفی به له کو یونه وه داپه، کو میو به
 مدة انعقاد الجلسة، دورة المجلس: متعقد، فی انعقاد
 ۱. (روژ) ناوانه یی *1 set /set/ vt, vi (-tt-, pt, pp set)*
 ۲. داپنه تی، دانه نیشتن
 ۱. (الشمس) تغیب ۲. یضع، یجلس
 ستدوقنی له سه ر لاپه کی دانه نیشتن *~ a box on its end*
 یضع صندوقاً علی طرفه
 گوجانیک نه چه قینن به *~ a stake in the ground*
 زه وی به که دا ۳. (له گه ل) *(prep, adv)*
 یزکز وتدا فی الارض ۳. (مع) *(prep, adv)*
 ده مست یی نه کات، ده مست به کار *~ about one's work*
 نه یی
 ییدا، یشرع فی عمله
 ده مست به کار نه یی *~ about doing sth*

- بشرع باقیام بعمل شی.
- ~ *apart, ~ aside* نه یخاته لاره، رای نه گری، زور له کا
- بضع جانباً، بجز، یوفر
- ~ *sth/sb back* ریگری نه کا، دواى نه خات (میلی کاتومیر)
- بعرق، یوخر (عقارب الساعة مثلاً)
- ~ *forth* دهست به گهشت نه کات، دهره خات، روونیه کاته وه (بیروپراکانی)
- بشرع فی رحله، ببین، بوضع (آراه)
- ~ *in* (نه خوشی، جووری کوش) دیار دکت، سه رله نوئی هه لده چینه وه یا له که ناری دهریا وه هه ل نه کات، دهست به نه کات
- (المرض، نوع الطقن) بیدا ویدو کما لو کان سیترا (السد، الریاح) بجرى نحو الشاطئ، تهب
- ~ *off* دهره په پرنی یا دهست به گهشت نه کات، نه پته قینى، نه پینینه قسه (پیکه نین، لاختن) دهره که وئی، نه بیترى
- بنتقل او بشرع فی رحله، یفجر لفاً او سهماً نارياً، یحمله علی اقیام بشی، ما (کالضحک او الحدیث)، یظهر او یبرز للعیان:
- a large hat ~ ting off a pretty little face* شهبه قی
- گهوره روویه کی بچوکی جوان دهره خات
- بقعة كبيرة تبرز وجهاً صغيراً فاتناً
- ~ *on sb* نیرش دکت، هانی دهدات، شالووی بو نه بات
- بهاجمه
- ~ *sb or sth on* هیرشی به نه کات
- بحصله او بخته علی الهجوم
- ~ *out* دهست به گهشت نه کات، گهشته بهره
- بشرع فی رحله
- ~ *sth out* ناشکرای نه کات، دهره خات (هوکان)، نه یخاته پروو
- بطن، بیدی (الاسباب)، بعرض
- ~ *to* چالاکانه دهسته کار نه کات، دهست به کوشتار نه کات
- ببدأ العمل بنشاط، ببدأ القتال
- ~ *up* دایده مه زوینى، دهست به کار نه کات، هه دگرت، (وهك، دارتاش)
- ببدأ عملاً (کنجار مثلاً)
- ~ *sb/sth up* له توانا پدا به کاری بازوگانی بکات
- (به دابین کردنی سهرمایه بوی)، کاری بازوگانی نه کات، چالاکی بو نه گه زوینیه، پسته کانی چا په مه نی ریک نه خاته وه، دابنه نى، دابنه مه زوینى، پیشی نه خات، دروستی نه کات (له ششی به هیز)
- بمکه ان ببدأ عملاً تجارياً (بتزویده براسمال مثلاً) ببدأ عملاً تجارياً، بعید الیه الصحة والعافية، ینضد احرف الطباعة، ینصب، یقیم، یقدم، ببنی (جسماً قویاً مثلاً)
- well ~ up with* ناماده ی نه کات بو
- مجهز جیداب
- ~ *upon* هیرشی سهخت نه کاته سه ر. (له گه ل)
- هه ندی کرداردا:
- بهاجم بعنف ۴. (مع بعض المفاعیل):
- ~ *a broken bone* نیکیکی شکاو نه گریته وه، چاکی نه کاته وه
- بجبر عظماً مکسوراً
- ~ *a clock/watch* ریکشه خات، راستیه کاته وه (روپار کهروه یا کاتومیری دهست)
- بضبط ساعة (منبه او ساعة يد)
- ~ *eggs* هیلکه نه خاته زور مریشک بو نه وهی کر
- بکه وئی له سهری
- بضع البيض تحت الدجاجة لترقد علیه
- ~ *sb an example* نمونه ی بو دینینه وه، نه بکات به
- پیشه نگ بوی
- بضرب مثلاً (الفیره)، بکون قدوة له
- never ~ eyes on* هه رگیز نایینى
- لو یری ابدأ
- ~ *one's face against (sth)* به توندی به ره لستی نه کا
- بعارضه بشدة
- ~ *a fashion* داهینان ده کا، موده، باودکت
- ببکر (مصمم الازیاء) موده جدیدة
- ~ *fire/a light to sth* ده سووتینى، لاگری تیره نه بات
- بشعل النار فی (شیء)
- ~ *one's heart on (sth)* هیواکانی پابه ند ده کا به
- بعقد آمله علی (شیء)
- ~ *a hen* کرته که وئی له سه ر هیلکه، (هه لیدینى)
- بجعلها ترقد علی البيض (تحصنه)
- ~ *one's name/hand/seal to a document* نیرزا یا
- موری پینه کات

- نایبهستی (وهك مرهباو جهلی) *jelly/hasn't ~ yet*
۸. (دهرخت به تاییه تی دره ختی میوه) پین نه گات، دیتیه بهر، گولده رنه گات ۹. (بهردی به نرخ له گدل فالتون دانسه ریژی، دانته نی)، دانسه ریژی
- لم یقس (یتجمد الملائط / المرین / الجلی بعد ۸. (النساتات وبخاصة اشجار الفاكهة) تتكون، تنمر، تزهر ۹. (الجوهری)
- یركب الاحجار الكريمة فی الذهب او غيره من المعادن، یرصع
۱۰. نه ژهنی، ناواز داده نی *~ sth to music*
۱۱. (به کار هیئانی تاییهت)
۱۰. یلمن ۱۱. (الاستمالات خاصة):
- (كش) خوش و خوشتره بین *~ fair*
- (اللقس) جید و فی تحسن
- جینگیر بوو، توانای نابین / په کی نه که وی له *~ fast*
- جوله
- ثابت، غیر قادر علی / عاجز عن الحركة
- کاتی له وه ویش دپاری کراو، رینگ خراو *a ~ time*
- وقت محدود سلفاً، منتظم
- زهرده خه نه / سه یرگردنی جوان *a ~ smile/look*
- ابتسامه / نظرة ثابتة
- په راوی بریار له سهر دراو *a ~ book*
- کتاب مقرر
۱. ناراسته (شه پؤل، با) نارزه زوو، رکه رپه تی *2 set /set/ n*
- (را)
۲. دهسته، پرووناندی، له دایسی، سهر دلگری، دهسته ک
- دهرخت، قائم، دهق
۱. اتجاه (التيار، الريح)، میل، نزوع (الرأی) ۲. مجموعة، طقم:
- دهسته یان ناقمی گولف *a ~ of golf clubs*
- طقم من عسی الجولف
- دهسته ی چا / نانی ئیواوه *a tea/dinner ~*
- طقم شای / عشاء
۳. نامیری ته له فزیون ۴. شوین، پری *a television ~*
- لادان، دانان، دهسته
۴. جهاز التلفاز ۵. موقع، مقدار الاعتراف، وضع، هیته
- په یکه سره ی / *the ~ of sb's head/ shoulders*
- شانی ۵. شه تل
- هیته رأسه / کتیه ۵. غرسة نبات، شتلة
۶. کژمه له رولیک له یاری تیسن *a ~ of tennis*
۷. شوینی گرتنی دیبهنی فیلم
- بهرها بتوقیعه او بخته، یوقها او یختها
- تیکرای رویشتن یا (کارکردن یو خه لکی *~ the pace*
- (تر) دهر دینن
- یحدد معدل الجری (أو العمل لغيره)
- دهست به گهشتی دهر یایی نه کات *~ sail*
- یبدار حلة بحریة
- تیژی نه کاته وه / ددانه کانی مشاره که تیژی *~ a saw*
- نه کاته وه و ریکینه خات
- یشعد / یحدد منشاراً و یضبط اسنانه
- مه زه نه ی نه کات / نرخنی *~ much/little store by sth*
- خوی ناداتی، زور / کم بایه خنی پینه دات
- یقدر / لا یقدر شیئاً حق قدره، یولیه کثیراً / قلیلاً من اهتمامه
- قه ده گری، ددانا قائم دگرت، *~ one's teeth*
- سامان کژده کاته وه، دهست پیوه ده گری
- یطبق فکیه، یکز علی اسنانه (مظهراً النصیم)
- ته له ده نیتیه وه، ته له همدان ۵. (کهستی یا) *~ a trap (for)*
- شتنی) نه خاته پارینکی دیاری کراوه وه
- ینصب فغاً (ل) ۵. یجعل (شخصاً او شیئاً) فی حالة او وضع معین
- شتیکی خوار راست نه کاته وه *~ sth straight*
- ریکینه خات، ته ختینه کات
- یقوم شیئاً (معرجاً) یسوی، یرتب، یهدد
- به ندیک نازاده کات گومانه کانی *~ a prisoner free*
- له ناو ده بات /
- یطلق سراح سجن
- دلنیای *~ sb's doubts at rest/sb's mind at ease*
- نه کاته وه / میشکی ساف نه کاته وه
- یبدد شوکه / یریح باله
- هموو شت له جتی خوی *~ things to rights*
- دانه نی ۶. کاری سهخت نه دات به سهر که سیکدا
- یضع الامور فی نصابها ۶. یحمل شخصاً علی عمل شیء صعب
- داوای چاره سوری *~ (sb) a difficult problem*
- کیشه به یک سهختی لینه کات
- یطلب منه حل مسألة (مشكلة) صعبة
- داوا له پیاهو کان نه کات *~ the men to chop wood*
- که داره که بیرنه وه
- یکلف الرجال یقطع الاخشاب
۷. (شلمه نی، تهری) نه ییه ستی: *The mortarer/ram*
۷. (السوائل، المواد الطریة) تقسو، تتجمد:

٦. مجموعة ادوار في لعبة التنس ٧. مكان التقاط مناظر فيلم
Everyone to be on the ~ at 8:30 **ثبني همومان له**
 شونين وينه گرتنه که ناماده بن کاتزمير ههشت و نيو
 يجب ان يتواجد الجميع في مكان التصوير الساعة السابعة
 اوالنصف
 ٨. هيرشي دژوار نه کات، *make a dead ~ at...*
 ههولي هاوريه تي نه دات
 ٨. بهاجم بعنف، (ا.ق) يحاول كسب صداقة
'set-back *n* [C] **کۆسپ، ههرهس، شکهستن**
 نکهت
 سينگوشه (دارين) گوشه وه ستاو يو **'set-square** *n* [C]
 کيشاني گوشه کان
 منگت (خشبي) قائم الزاوية لرسم الزوايا
 ١. چوارچنويه پک شتيکي له سهر دابنري **setting** *n*
 (وهک شستي به نرخ) ٢. ناوازدانان بو هونراوه پيهک ٣.
 دهوروبهري ديمه نيک، پشته وه ي چيروکي يان روداويک
 ١. الاطار الذي يركب فيه شيء (كالجوهره مثلاً) ٢. تلحين
 موسيقي لتصيدة من الشعر ٣. البيئة المحيطة بمنظر ما، خلفية
 القصة او العادنة
 ده مه بوله، شهر **'set-to** *n* [C]
 مشادة، عراق، شجار
 ناميري ريکخستن، دانان، ناماده کردن، **'set-up** *n* [C]
 ريکخستن
 الجهاز التنظيمي
 نهخت، کورسي دريژ، قه نه فه **settee** /set'ti:/ *n* [C]
 مقعد او اريکه منجدة
 ١. جيگير دهين (زور جار **settle** /setl/ *vt, vi*
 (~ down)
 ١. (غالباً down ~) يستقر
 جيگير نهين *~ (oneself) down in an armchair*
 له سهر کوزسي ده سکلدار
 يستقر في مقعد بساند
 له سهر کارنيک جيگير دهين *~ down to a new job*
 استقر في عمل جديد
 کوربه که ي نه خاته سهر *~ one's son in business*
 نيش و کاري جيگير له جيهاني کاردا
 بهي، لوله الاستقرار في دنيا الاعمال
 زني هيناو جيگير بوو *married and ~ d down*

٢. هينورنهين، هينوري نه کاته وه، چاره سهري نه کات،
 کپده يته وه
 تروج واستقر ٢. يهدا، بهدي، يسکن
 من ناتوانم له سهر *I can't ~ (down) to anything.*
 هيچ شتيک جيگير بم
 انني لا استطيع ان استقر على شيء.
 چاوهري بکه تابار *Let the excitement ~ down.*
 هينورنه يته وه
 فتستظر الي ان تهدا الامور
 ماوه ي کشي جيگير *a period of ~ d weather*
 ٣. نيسته جيدهين، نه زي، له لادي نه زي
 فترة من الطقس المستقر ٣. يسکن، يعيش، يقيم في الريف
 ٤. داگيرنه کات، نه پکاته وولاني *~ in the country*
 خوي
 ٤. يستقر، يستوطن:
 هولنديه کان *The Dutch ~ d (in) S. Africa.*
 باشوري نه فريقا يان داگير کرد ٥. پريارده دا، نه پيرنيته وه
 استقر الهولنديون جنوب افريقيا ٥. يقرر، يحسم:
 نه مه فرمانه که نه پيرنيته وه *That ~ s the matter.*
 هذا يحسم الامر
 نيشه کان چاره سهر نه کات (راسپارده *~ one's affairs*
 نه نووسن)
 سوي امره (اي يکب وصية)
 جي خوش ده کات، هه لده بزي *~ (up) on*
 ٦. پاره نه دا، حساب راست نه کاته وه
 يستقر على، يقع اختياره على ٦. يدفع، يعنى حساباً:
 پاره ي ليستي نو تيله که ده دات *~ a hotel bill*
 يسدد فاتورة الفندق
 حسابه کاني راست نه کاته وه *~ up*
 يعنى حساباته
 حسابه کت ساغ بکوره وه *S~ with your creditors.*
 له گه ل قهر زده ره کان
 صف امورك مع الدائنين
 حسابي هديه پاکتاوي پکات *have an account to ~*
 له گه ل هاوکاره که ي ٧. (توزو، شتي رهق) نه نيشي، نه که ويته
 بنه وه
 (مجاز) لديه حساب ليصفيه (مع غريمه) ٧. (الفصار، المصاد
 الصلبة) ترسب، تستقر في القاع

The dust ~ d on the floor. تۆز جینگربووه له سهەر زهوی شوینه که
استر القبار فوق ارضية المکان

The rain ~ d the dust. بارانه که کهشی له تۆز پاک کردهوه (تۆزه کهی هینایه سه رزهوی) ۸ (شله) پاکته بیتهوه، روونده بیتهوه ۹. (زهوی، بناغهی خانو) راگیر نهین، جگیر نهین ۱۰. (پاسا) تاییه تی نه کات به (کهسیک) ی مولک و خانوو زهوی تا نه مین سوودی لینه بین

نقی العطر الجو من القبار (أى انه حمله الى الارض) ۸ (السائل) یصف، یروق، یصفی، یروق ۹. (الارض، اساس البناء) یترط، یترسخ ۱۰. (فی القانون) یخصص (لشخص) املاکا یتتبع منها مدى حیاته، یقدم هبة شرعية

~ part of one's estate on one's son (پاسا) به شیک له سامانه کهی تاییه تی نه کات بو کوره کهی سوودی لیبینی تاماوه

(قانون) یهب، یخصص لابنه جزءاً من املاکه یتتبع منها مدى حیاته

settlement n [C,U] ۱. دان، پهک لاکردنهوه، نه یدرینهوه (قه کردن) ۲. دفع، تسدید، حسم (تقاض)

a marriage ~ ۲. به خشینی شه ره ی: پارهو زهوی و زار و مولک نه خریته سه رن له گهل شوو کردنیدا ۳. نیشته جیکراوی نوی، نیشته جیوون ۴. دامه زراویکی کۆمه لایه تی بو بوژانهوه، پنکه ی خیری

۲. هبة شرعية: مال أو عقار یتقل الى امرأة عند زواجها ۳. مستوطنة جدیدة، إستيطان ۴. مؤسسة اجتماعية للانعاش، مرکز خیری

~ s in the East End of London دامه زراوی خهیری لای روژه لاتی له ندهن المؤسسات الخيرية فی الطرف الشرقي من لندن

settler /setlɔ(r)/ n داگیر که، نیشته جی مستعمر، مستوطن

the Dutch ~ s هۆله ندییه نیشته جی الاستوطنون الهولندیون

in South Africa بووه کانی باشوری نه فریقا فی جنوب افریقا

seven /sevn/ n [C], adj حدوت، ههقت ۷ سبعة، سبع ۷

seventh n [C], adj حدوتهم، پهک له سهر حدوت، حدوت پهک السابع، ۷/۱

in the ~ heaven له ناسمانی حدوتهم (له وه پری خوشیدایه) فی السماء السابعة (أى فی غایة السعادة)

seventeen /sevnti:n/ n [C], adj حه لده ۱۷ سبع عشرة، سبعة، عشر

seventeenth n [C] حه لده ههم، ۱۷/۱ السابع عشر، ۱۷/۱

seventy n [C], adj حه هفتا، ۷۰ سبعون، سبعین

in the seventies له ههفتا کاند، له نیوان ههفتاو فی السبعينات، فیما بین السبعین

in his seventies ههشتای ته مه نیدا والتمانین من العمر

seventieth n [C] حه هفتاهم یا ۷۰/۱ السبعون، ۷۰/۱

sever /seva(r)/ vt, vi ۱. ده پری، بری ۲. پهت) نه پجری ۱. یقطع، یفصل، یفصل ۲. (الحبل) یقطع

several /sevɔl/ adj ۱. چه ندين، هه نديک، چه ن ژماره پهک ۲. جیا، به ته نها ۱. عده، عديد، متعدد ۲. منفصل، علی انفراد

ژماره پهکی مامتاوه ند (زور گه وره نا)، هه ندی □ pron عدد متوسط (غیر کبیر)، بعض

severally /sevɔli/ adv تاک تاکی، په که په که کل علی انفراد

severe /si'veɔ(r)/ adj ۱. توند، قايم، سهخت، دژوار ۲. (نه خوش، کهش) ترسناک، دژوار ۳. (نه زمون) گران ۴. (ریياز) ناسان، ساده

۱. صارم، لاس، شديد، متميز ۲. (المرض، الطقس) خطير، عنيف ۳. (الاختيار) صعب ۴. (الاسلوب) بسيط، غير مزخرف

severely adv به تووندی، رهقی، به تیژی، به زهحه مت، به مه ترسی بصرامة، بقسوة، علی نحو خطير

severity /si'veɔɔt/ n [C,U] (pl -ties) توندوتیژی، زهبر، دژوار

- قوة، شدة، صرامة
sew /səʊ/ vt, vi (pt sewed, pp sewn /səʊn/, sewed)
 ده دوری، نه بدووری
 یخپ
sewing n [U] درومان، دورین، شتیکی دوراو یان
 له سهر دوریندایت
 خیاطه شی. مخیط او فی طریق الغیاطه
'sewing-machine n [C] مه کینهی درومان
 ماکینه الغیاطه
sewer /sju:ə(r)/ n [C] به لوهه، بوری بو فریاندی
 ناوی ناوهری
 بالوچه، انوب لتصرف مایه الجاری
sewage /sju:ɪdʒ/ n [U] ناوی ناوړو، بیساف
 مایه الجاری
sewn /səʊn/ (پروانه sew)
 (انظر sew)
sex /seks/ n [C,U] ره گهز، زایه ند، توخم، (له نیرو من)
 جنس (من ذکر او آتی)
sexual /sekʃʊəl/ adj ره گهزی، زایه ندی
 جنسی، تناسلی
sextant /sekstənt/ n سیکستنت، نامیریک (بو)
 راگرتی به رزی خور، وه دیاریکردنی شوینی که شتی)
 السدیه، آله السدس (بستخدهما السلاح لتیاس ارتفاع
 الشمس و تعدید مکان السفینه)
sexton /sekstən/ n سیکستن: خزمه تکاری کلیسه که
 زه نگیلده دات یا گور هه لده که نی
 قندلفت: خادم فی الكنیه یقوم بقرع الاجراس و حفر القبور
shabby /'ʃæbi/ adj (-ire, -icst) ۱. شر، پژوگ،
 خرابدا، جلی شر به پویوت ۲. ره وشتی خراب، زوردار
 له باری
 ۱. رت، فی حاله سینه، رت الشیاب ۲. (السولک) دنی، جانر
shabbily adv به شیوه په کی شر وور، به پیسی، خرابی
 علی نحو رت او قدر، بدناده، بخاسه
shack /ʃæk/ n [C] زنج، که بر، کوخته
 کوخ، بیت صغیر، عشته
shackle /'ʃækəl/ n [C] که له پیچه، به ند
 صند، قید، غل (مجاز فی صیغه الجمع) قید، عرات
 □ vt که له پیچه دی که کات، پیهنده کات

- یقید، یکیل، یصند (بالاغلل)
shade /ʃeɪd/ n [C,U] ۱. سایه، بهر سینه
 ۱. ظل، فی:
 ۲. سینه داده نشینی ۳. سینه، سینه ری
sitting in the ~
 ۳. پله یا کال و توخی رهنگ
 مجلس فی الظل ۲. ظلال، تظلیل (الرسم) ۳. درجه او شدة
 اللون:
 پلهی جیاواز له رهنگ
various ~ s of colour
 ۴. پلهی جیاوازی
 درجات مختلفه من اللون ۴. درجه الاختلاف
a word with many ~ s of meaning
 ووشه فرمانا
 ۵. سینه ری چرا ۶. خه پال (شیوگی کودا) (یونانی) جیهانی
 خوارو، جیهانی روح، دوزخ
 کلمه ذات کثیر من ظلال المعانی الدقیقه ۵. ظله المصباح ۶.
 شیخ، خیال، (فی صیغه الجمع) (الاغریق) العالم السفلی او عالم
 الارواح، الجحیم
 ۱. سینه ری نه کات
 □ vt ۱. یظل (من الراج مثلاً)
He ~ d his eyes with his hand.
 سینه ری بو چاوی
 محسوی دروست کسردوه ۲. دایته پوشتی (گلزپ چرا،
 رووناکي)، به رده دکت ۳. سینه دروست نه کات (رهم) ۴.
 نه گورپی وورده وورده
 ظل عینه بیده ۲. پتر، یطی، (المصباح، النور) ۳. یظل
 (الرسم) ۴. یغیر او یغیر تدریجاً
 رهنگی په موی وورده وورده
pink shading into red
 نه بین به سور
 لون وردی یغیر تدریجاً الی احمر
 ۱. سینه راوی نسرم، ۲. گوماندار،
shady /'ʃeɪdi/ adj گومانلیکراو
 ۱. ظلیل، فی الظل ۲. (د.ل) مشتبه فی نزاهه
 ۲. زور که م:
 ۱. ظل، خیال ۲. ظلیل جداً:
 بهین که مترین گومان
without a ~ of doubt
 بدون ادنی شک
 ۱. سینه ری بو نه کات ۲. به نهینی چاودیری
 □ vt ۱. که کات، به دوایدا له چن وهک سینه ری دواي نه که ویت
 ۱. یللی ظلاً علی ۲. یراقبه سراً، یغیبه، بلا حقه کظه

شیه‌راوی، نه‌زاناو، نه‌ینی، نا‌لوز،
شاراوه

ظلیل، غیر واضح المعالم، مبهم

۱. ده‌سکه‌پوم، داری پم، تیر، shaft /ʃɑ:ft/ n [C]

چریسک، فورم ۲. ده‌سکی دریز بونامیر وه‌ک ته‌ور، پاچ ۳.
یه‌کئی له‌و دوو داره‌ی که‌نازه‌لێک له‌ نیوانیاندا به‌ بونامیر وه‌ک ته‌ور، پاچ ۳.

هه‌لگرتن ۴. تونیلی شاقولێ وه‌ک بیری به‌رزکه‌روه‌ه له‌
خانوودا ۵. به‌شیکێ سه‌ره‌کی کۆله‌که ۶. شه‌فت، ستون،

ستونی کارپیکرد (وه‌ک له‌ نامیردا)

۱. (قصبة) السهم، قناة الرمح ۲. يد طويلة لأداة كالفأس ۳.

عريش العریة: احدى خشبتين يربط بينهما حيوان الجر ۴. نفق

عمودي قائم عادةً كثير المصعد في مبنى ۵. الجزء الرئيسي

من عمود ۶. عمود، عمود الأداة (في آلة مثلاً)

۱. زبر، تهنن shaggy /ʃæɡi/ adj (-ier, -iest)

۱. خشن، قاس

بروی شاش و بز ~ eyebrows

حواجب خشنة

۲. سه‌گی دا‌پوشراوه به‌ تووکی زبر a ~ dog

۲. کلب مغطى بالشعر الخشن

shake /ʃeɪk/ vt, vi (pt shook /ʃʊk/, pp shaken ~

one's head) ۱. ته‌جولن، ده‌له‌ریته‌وه، رادیدوه‌شینن،

ته‌هزی سهری ته‌جولنن (بونه‌ویستن و نا‌قایی)

۱. بهز، بهتر، برج، برتج بهز رأسه (دلیلاً علی الرض او النفی)

ته‌وقدی له‌گه‌ل ته‌کات، دستان ~ hands (with sb)

ده‌هژینن

یصافه، یشد علی یده

خوی رزگار ته‌کات له، به‌سه‌ریا زال ته‌ین ~ off

باری خراب ۲. نامیازی ته‌ین، ته‌له‌رزینن، لاوازی ته‌کات

(سه‌رما،

یتخلص من، یغلب علی (البرد، عادة سينة مثلاً) ۲. یصدم،

یززل، یضف، یزعزع

بروا/ نازایه‌تی ته‌یه‌هژینن، ~ sb's faith/courage

تووشی هه‌والی ناخوش ته‌ین

یززعزع / تقه / شجاعته، یصدم باخبا سینه

۲. (ده‌نگ) ته‌له‌ریته‌وه، be ~ n by bad news

په‌چر په‌چر ته‌ین گر ته‌ین به (پیری، کاردانه‌وه)

۳. (الصوت) يرتعش، یضطرب، یته‌ج (من کبر السن، الاتعالم)

راوه‌شان، شه‌لقان □ n [C]

هزة، رجة

نالوگۆرکردن له‌ پۆسته‌کانی 'shake-up n [C]

(ته‌ندامه‌کانی میری) شه‌لقاندن، هه‌ژاندن

تغیر فی الناصب (فی اعضاء الحكومة مثلاً)

۱. (که‌س) له‌رزوی، shaky /ʃeɪki/ adj (-ier, -iest)

(ده‌نگ) شه‌لوق ۲. (شت) شه‌لوق، نساناسوده، پشتی

پین‌نا‌به‌سری

۱. (الشخص) مرتعش (الصوت) متهدج، ۲. (الشيء) مزعزع،

غیر آمن، لا یعتد علیه

به‌ شه‌لوقی، به‌نا‌چاری shakily adv

باهتراز، باضطراب

به‌ردی قورینی قسه‌ل shale /ʃeɪl/ n [U]

جیاگردنه‌وه‌ی ناسانین

صخر طینی یسه‌ل فصله‌الی طبقات، صخر رسوبی رخو

(بروانه shali) shall /ʃæl, ʃV (pt should)

(not) shall کورت نه‌کریته‌وه بۆ (should) (not)

کورت نه‌کریته‌وه بۆ ۱. (بۆ پاشا‌په‌رۆز) نه‌ین، نه‌کسری

(به‌راوورد بکه will)

(انظر shall not) (pt should) shall تخصر عادة‌الی

(shan't) كما تخصر (shouldn't) عادة‌الی ۱. (الدلالة علی

الستقبل) س... سوف (تارن will)

سه‌به‌ینی ته‌گه‌ین We ~ arrive tomorrow.

سنصل غداً

ئا‌یا سه‌به‌ینی بئین؟ S~ we come tomorrow?

هل ناتي غداً؟

I told him that I should see him the following

دای. بئیم راگه‌یانده‌که‌ پۆزی داها‌توو ته‌یینه‌وه

۲. قسه‌که‌ر سو‌ربونی خوی ده‌رده‌پرنی

اخبرته انی ساره‌ه‌ فی الیوم التالی ۲. ۱. (یعبر بها المتحدث عن

تصحیه)

You say you won't go but I say you ~ go. تو

ته‌لین ته‌ نارۆیت به‌لام من ته‌لیم ته‌ین هه‌ر برۆی (به‌تووی و

ته‌نه‌وی ب. (به‌یمان):

تقول انك لن تذهب ولكنی اقول انك ستذهب (رغمًا عنك) ب.

(الوعد):

If you work well today you ~ go home early.

ته‌گه‌ر ته‌مه‌رۆ باش کار بکه‌یت زوو ته‌گه‌ریته‌وه بۆ

ماله‌وه (به‌لین ته‌ده‌م که‌ ریگه‌ت بئیده‌م) ۳. به‌کاردی له‌گه‌ل

رسته‌ی پرسپاری یو دهر پیرینی ناره زوو یا فرمان و نهرک
اذا علمت جيداً اليوم فستذهب الي بيتك باكراً (أى انتى اعدك
بأن اسبح لك) ۳. تستخدم فى الجمل الاخبارية والاستفهامية
للدلالة على الرغبة او الامر او الواجب:

ثا يا نه توانم په نجره كه *Shall I open the window?*
بكه مموه!؟

هل تحب ان افتح النافذة!؟

ثاين بهم جوره *You shouldn't behave like that.*
هه لسوكوت بكه پت ۱. هه تا، بو نه وهى، له بهر نه وه
(به راورد بكه *may, might*)

يجب ان لا تصرف هكذا ۱. كسى، لكسى، لأن (قارن *may, might*)

I lent him an umbrella so that he should not get wet.
چه تره كهى خو م پيدا بو نه وهى تر نه بين ۵. (له
ووتارى ناراسته وخو)

اعرته المظلة كي لا يتبل ۵. (فى الحديث غير المباشر)

(ووتى: تو سدر نه كهوى) *He said you will win*
پيوتوم كه من سدر نه كهوم

(قال: انك ستصغر) قال لى اننى سوف انتصر

لياو، تنك، قام *shallow /'ʃæləʊ/ adj (-er, -est)*
قول نه بين، پووج

ضحل، سطحى، غير عميق، (مجاز) سطحى، تافه، غير جاد

(به زورى له شيوگى كوډا) شوينى تنك *npl*
له دهر ياچه، پوويار

(غالباً فى صيغة الجمع) مكان ضحل فى نهر او بحيرة

(شيوگى كوډى فرمانى ياريد هددو *shall /ʃælt/*)
صيغة قديمة للفعل المساعد (*shall*)

واخوى پيشانده دات كه *sham /ʃæm/ vi, vt*
يتظاهر ب، يدعى

خوى به نه خوش / خه والو *~ ming illness/sleep*
پيشانده دات

يدعى المرض / يتظاهر بالنوم

كه سيكى خو ده رخه، قيل *n [C,U]*
شخص متظاهر، دعى، خدعة

گزيكه ر، له خو گوډو *His kindness is only a ~.*
زائف، مصطنع:

كوشتاريك راهيتان *adj a ~ fight*
قتال مصطنع (للتدريب)

گران دهر وات، دچت *shamble /'ʃæmbəl/ vi*
پشى متلافاً

(زور جار به كار ديت وهك *shambles /'ʃæmbəlz/ n*)
نه وهى له شيوگى تاكداين ~ *a* زهوى پاراو به خوئينى
جنگاوه ران، ويترانه

(تستخدم غالباً كما لو كانت فى صيغة المفرد ~ *a*) ارض مخضبة
بدماء القتلى، خراب

۱. شوره بينى، شهره زارى، شهرم *shame /'ʃeɪm/ n [U]*
۱. خجل، حياء

ناپروم چوو، بين شهره ۲. پووت، ريسوا *without ~*
بلا حياء ۲. فضيحة، عار

ريسواى نه هينى به سدر *bring ~ on one's family*
خيزانه كه پدا

يجلب العار على اسرته

شهره مزار نه كات *put sb to ~*
يخزيه، يخجله

شوره بينى به *What a ~ to deceive the old man!*
بوت كه قيل له پيره ميرده كه بكه پت
عار عليك ان تخدع الرجل العجوز

۱. شهرم نه كات ۲. زور له كه سينك ده كات كه *vi*
كاريك بكات به زيگه هه سينيكر دنى به شهره مزارى
۱. يخزى، يخجل ۲. بكرة شخصاً على عمل شىء عن طريق
اشعاره بالاثم

شهرم، شهرمن *'shamefaced adj*
مخجل، يبدو عليه الخجل

شهرمه دكات *'shamefacedly adv*
يخجل

پوو ره شى، ناپروويه ر، شهره مزار *shameful adj*
مخز، مخجل، فاضح

به پوو ره شى *shamefully adv*
على نحو مخز / فاضح

پيشهرم، پيشاپروو *shameless adj*
قليل الحياء، وقع

بين شهرم، بين ناپروو *shamelessly adv*
بدون حياء، بوقاحة

شامپو (بو قز شتن) *shampoo /'ʃæmpu:/ n [C,U]*
شامبو (تفصيل الشعر)

(قز) به شامپو ده شوات *vi*

- يفضل (الشعر) بالشامبر
shamrock /'ʃæmrɒk/ n نه‌فدل، ته‌خلیت سیپه،
 تیر له‌نده‌یه‌کان کردویانه ته دروشم
 نوع من نبات النفل البری يتخذة الایرلندیون شعراً لهم
shank /ʃæŋk/ n [C] ۱. پاسک، لنگ، پین ۲. به‌شیکتی
 ته‌سک و رینک وه‌ک نووکی بزمار یا کلیل
 ۱. ساق ۲. الجزء المستقیم الضیق من شیء ما (کجسم المسمار
 او المفتاح)
shan't /ʃɑ:nt/ بیویسته نه‌کوی، نه‌ین (کور تکراره‌ی
 shall not)
 سوف لا، لن (صیغه مختصره من shall not)
shanty /'ʃæntɪ/ n [C] کوخته، که‌پر، زنج
 کوخ، عشه
shanty-town n گه‌ره‌کی هه‌زاران پیکهاتوه له
 کوخته، کوخ‌نشین
 حی فقیر فی المذینة مکنون من اکواخ
shanty /'ʃæntɪ/ n گورانی ده‌ریاوان
 اغنیة من اغانی البحارة
shape /ʃeɪp/ n {C,U} وینه، شیوه، ده‌سته
 شکل، هیئت
 به ج The Earth has the same ~ as an orange.
 شیوه‌یه‌ک، به ج ریگه‌یه‌ک، ج بارینک
 بای شکل، بایه‌طریقه
 (بیرورا) پینکدینت (پلان)،
 خانوبه‌ره) نزیک نه‌بینه‌وه له شیوه‌ی کۆتایی
 take ~
 (الانکار) تشکل، تتکون (الخط، الابنية) تقرب من شکلها
 النهائی
 ۱. شیوه‌ی بینه‌دا، پینکدینت ۲. پهره‌ی
 پینه‌دری
 ۱. شکل، بصرغ ۲. يتشکل: يتطور
 پیلان به شیوه‌یه‌کی
 باش جینه‌جی نه‌ین
 خطط جبری تنفيذها على نحو جيد / خطط تطور على نحو جيد
shapeless adj بینه، نالاشکرا
 بدون شکل محدد، غیر واضح المعالم
shapely /'ʃeɪplɪ/ adj جوان، شه‌نگ، ریگه‌وتوو،
 به‌ژن زراف

- جیمیل، متناسق التکرین، رشیق
share /ʃeə(r)/ n {C,U} ۱. به‌ش، پشک، به‌رکه‌موت
 ۱. قسم، حصه، نصیب
 دابه‌شده‌کری، به‌شداري نه‌کات له‌گه‌ل
 go ~ s in نه‌واتی که ۲. به‌ش، پشک:
 يتقسم، يشترك مع الآخرين ۲. سهم، حصه:
 به‌شه‌پاره له‌کۆمپانیا
 company ~ s اسهم فی شرکه
 ۱. قازانجه‌کان دابه‌شده‌کات ۲. به‌شداري
 □ vt, vi نه‌کات له‌گه‌ل نه‌واتی که له‌شیتکا
 ۱. یوزع (الأرباح)، يتقسم ۲. يشترك مع آخر فی شیء، يقاسم،
 يشاطر
 به‌شداره له‌گه‌ل یه‌ک نوسینگه‌دا
 ~ an office with sb ۳. به‌شداریده‌کات، هاویه‌شیده‌کات:
 يشترك معه فی مکتب واحد ۳. يشارك، يساهم:
 لیمگه‌ری
 Let me ~ in the cost of the outing.
 به‌شداریکه‌م له‌ تیچوونی سه‌یره‌انه‌که
 دعنی / دعونی اشارك فی تکالیف التزهة
shareholder n به‌شدار، پشکدار
 مساهم، من حملة الاسهم
share-out n دابه‌شکردن (قازانج)
 توزیع، اقسام (الارباح مثلاً)
share /ʃeə(r)/ n ده‌می گاسن بۆ زه‌وی کیتلان
 شفرة السحرات (التي يشق بها الارض)
shark /ʃɑ:k/ n [C] قرش، سه‌گه‌ماسی، کۆسه
 سکتة القرش
sharp /ʃɑ:p/ adj (-er, -est) ۱. تیز، (پینچه‌وانه‌ی
 کول) برنده، تیزیره‌وه‌ر
 ۱. حاد، ماض (تقیض مثلث):
 ۲. نالاشکرا
 a ~ knife/needle
 ۲. واضح المعالم، محدد الخطوط
 ۳. (چه‌ماوه، خواری) زۆرچه‌ماوه، تیز،
 a ~ outline ترسناک
 ۲. (المنحنى، المنطف) شديد الاتعناء خطير، حاد
 ترسناک، تیز: سوچیکتی تیز له
 a ~ curve in the road
 ۱. (ده‌نگ) تیز، زیفه:
 منطف حاد فی الطريق ۱. (الصوت) حاد، ثاقب:
 ۱. قیژه تیز بۆ داواکردنی پارمه‌نی
 a ~ cry of distress

- صرخة استغاثة حادة
 ~ eyes ۵. به ناگا، تیز بیر
 ۵. یقط، سریع الملاحظة
 a ~ child بردهوام وریا
 حاضر الذهن:
 a ~ sense of smell/hearing ههستی بون / گوئیه کی
 تیزو بههیز ۶. (ههست، تام) تیز، تال
 حاسة شم / سمع قوية او حادة ۶. (الشعور، الطعم) حاد، لاذع، حریف:
 a ~ pain نازاری تیز
 ألم حاد
 a sauce with a ~ flavour زه لانهی تون ۷. سهخت،
 گران، بریندارکر
 صلصة ذات طعم حريف ۷. قاس، عنيف، جارح:
 a ~ rebuke سهروزه نشتی توند
 توبیح عنيف
 a ~ walk ۸. چالاک، خیرا، روتشتی خیرا
 ۸. نشیط، سریع، منی سریع
 a ~ struggle بهرگری سهخت ۹. بیوزدان، خوویستی
 مقاومة عنيفة ۹. نهاز لقرص، إتهازی، عديم الضير:
 ~ practice مامهلهی ینیاپرووی
 معاملة لا أخلاقية
 a ~ lawyer دادوهری ین ویزدان ۱۰. (موسیقاً) تیز
 ناواز، تیز نیو پله زیاتر له ناسایی
 محام عديم الضير ۱۰. (موسیقی) حادة، نغمة اعلى نصف
 درجة من النغمة المعتادة:
 □ n ناوازی موسیقایی تیز هیماهی بهرزی یو دائه نی
 نغمة موسيقية حادة يرمز اليها بالعلامة، علامة الرفع
 ~ s and flats نیشانهی بهرزو نزم (له موسیقاً)
 علامات الرفع والخفض (في الموسيقى)
 □ adv ۱. به تهواوی
 ۱. تماماً، بالضبط:
 at 5 o'clock ~ ۲. له پر، به توندی
 ۲. فجأة، بحدّة:
 turn ~ (to the) left خیرا بانه داتهوه بهلای چه پدا
 ۳. له سهرو پلهی ناوازی راست:
 ینتلف بحدّة الی الیسار ۳. فوق درجة النغم الصحيحة:
 sing ~ به ناوازی بهرز گورانی نه لنی

- یغنی بنغمة عالية
 دهسپر، قولپر، ساخته چی، به تاییه تی
 sharper n [C] قومار یازیکی ساخته چی
 المحتال، النصاب وبخاصة القامر المخادع
 به تیزی، به روونی، به تونی، به گورج و
 sharply adv کزلی، به ناشکرا
 بحدّة، بعضاء، بعنف، برشاقة، بوضوح
 تیزی، توژی، لیهاتووی، شوئی،
 sharpness n [U] ناشکرای
 حدة، مضاء، عنف، رشاقة، وضوح
 داده دات، تیزده کات، دسو،
 sharpen /'fa:pən/ vt, vi توردکت، هه سان دکت
 یشد، ینشد، یسن، بیرى (القلم)
 ۱. تیکیده شکینی، دههاری،
 shatter /'ʃætə(r)/ vt, vi تیکده شکیت، به لاف دکات ۲. له ناوی نه دا، ین هیوای نه کا،
 دهرونی هیلاک ده کا یان تیکیده دا
 ۱. یطم، یهشم، یتهطم، یتهشم ۲. (مجاز) یغنی علی، یطم
 (أماله)، یرهق اعصابه او یلفها
 ۱. ریش، ده تاشی، له درهنت
 shave /ʃeɪv/ vt, vi ۲. دایته تاشی، نه پروشین (پارچه بهک یان توژیکی ته نک)
 ۳. (نزیکده یتهوه له شتیک، خهریکه به ریده که ویت
 ۱. یحلق ذقه ۲. یکشط، یسبح (قطعة او شریحة رقيقة) ۳.
 یدنو من الشی، ویکاد یحتله به
 □ n [C] ۱. تراشین، تراش، (دهم وچاو)
 ۱. حلاقة (الوجه)
 ۲. به سه پر رزگارینهی (له)
 a close/narrow ~ مه ترسی / تووش بوون
 ۲. ینجر باعوبه (من الخطر / الإصابة)
 ده سههوازه به کی کونهو نیستا به کاردی ته نها
 shaven بو ده سههوازه ناویته کان:
 pp of shave
 صیغه قديمة ویقتصر استخدامها الآن على التعابير المركبة):
 ریش تاشراو، ریش و سبیل
 cleat- ~, well- ~ تاشراو
 حلیق الوجه، حلیق اللحية والشارب
 shaver n [C] لاو، کوپر
 (ل.د تهکسا) صبی، ولد
 فلنجهی ریش تاشین
 shaving-brush n [C]

- فرشاة حلاقة
shavings *npl* تەلەشى دار، لە گەل نشاردا بەراوورد
 بکە بە (saw-dust) تارده دار
 قشارة او دقاعة الخشب (قارن saw-dust نشارة الخشب)
shawl /ʃɔ:vl/ *n* [C] شال، سەرمل، چارۆك، گەردن بەند
 شال
she /ʃi:/ *pron* ١. ئەو یۆ مین (بەراودیکە بە her)
 توارکەر ٢. پیتشگریکە بەمانای مین
 ١. هی (قارن her فی صیفة النصب او الجر) ٢. بادنة معناها:
 اتی:
 مین ی بزن
 اتی. المعاز، عنزة
sheaf /ʃi:ʃ/ *n* [C] (*pl* sheaves) گورزه، یاقه دار، یاقه
 گولە گەنمی دووراوه، دەستە پەك كاخەز
 حزمة من الخنطة المحصورة، رزمة من الورق
shear /ʃiə(r)/ *vt* (*pt* ~ ed, *pp* shorn /ʃɔ:n/, ~ ed)
 مەر دە پڕیتەوه
 بجز ویر حیوان:
 مەر پیک خورپە کە ی
 برایتەوه
 غنسة او خروف جز صوفه
shears /ʃiəz/ *npl* مەقسەتی پڕیتەوه (گیا، کوتال)
 مقص للجز، مجزة (للاعشاب، القماش)
sheath /ʃi:θ/ *n* [C] کیلان، کالان، بەرگ
 غمد، قراب، غلاف
sheathe /ʃi:ð/ *vt* ئە یخاتە کیلانەوه (شمشیر)
 یغمد (السيف)
sheaves /ʃi:vz/ (بروانه sheaf)
 (انظر sheaf)
she'd /ʃi:d/ = she had, she would
shed /ʃed/ *n* [C] گەور، زنج، وەرمان، خانیک
 ١. (فرمیک) نە پڕیژی، ئە کەوینە خوارەوه، ئەوهرنی
 (دەرخت یان گەلاکانی)، لیئەدەرەکا، لاینه یا
 سقیفة، حظيرة ١. یذرف (الدمع)، تسقط (الشجرة اوراقها)،
 یطرح، یخلع
 ٢. خوین نە پڕیژی
 ٢. یسفاک (الدم):
 ~ sb's blood ئە یکوژی، بریندارینە کات

- بقتله او یجرحه
 ٣. ئە پینیری، پلاوی ئە کاتەوه،
 a fire that ~ s warmth
 بە لاف دبت
 ٣. ترسل، تشر، تشع
 تیشک ئە خات سەری، پەرسەکی روناھی
 ~ light on
 دکت
 یلقی نوراً علی، یوضع
 پریسکە، (پرووی شتیک)
sheen /ʃi:n/ *n* [U]
 لمعان، بریق (سطح الشیء)
sheep /ʃi:p/ *n* [C] (*pl* ~)
 پەز، مەر، پەرخ (لە)
 شیوگی کۆدا ناگۆری
 خروف، غنم، نەجە (لا تغیر فی صیفة الجمع)
sheepdog *n* [C]
 سەگی شوان
 کلب الراعی
sheepish *adj*
 شەرم، ساویلکە، گیل
 خجول، ساذج، ابله
sheer /ʃiə(r)/ *adj* ١. تەواو، رەها، روھن، پەتی،
 بە تەنھا
 ١. تام، مطلق، صرف
 ~ nonsense
 قەسی پووج
 محض هراء
 تەنھا کات بە فەپڕۆدانە ٢. (تەتەم)
 a ~ waste of time
 تەنک، نەرم
 لیس الا مضیعة للوقت ٢. (النسیج) شفاف، رقیق، ناعم
 گۆرەوی ئاوریشمی تەنک
 stockings of ~ silk
 جوراب من الحریر الشفاف
 ٣. لادانی شاقولی یان
 a ~ drop of fifty feet
 یە کسەری
 ٣. انعداد رأسی او عمودی
 یە کسەری، شاقولی
 رأسیاً عمودياً
sheer /ʃiə(r)/ *vi* ١. بە لەمە کە بەم لاو بە ولادا دە کەوی،
 ناراستە ی دە گۆری
 (بخاصة السینة) تتحرف، تغیر اتجاهها
 ١. چەرچەف، راخستەک ٢. تەبەقە
sheet /ʃi:ʃ/ *n* [C]
 (شوشە)، پلیت (ناسن)، پەرە (کاغەز)، رووبەری فراوان
 (لە ئاو بەفر) ٣. گوریسی بەستەنەوی کەشتی
 ١. ملأه، شرف ٢. لوح (زجاج)، صفيحة (حديد). صحیفة

- تهیتهوه
۱. یضع علی رف (مجاز. المشكلات) یؤجلها ۲. (الارض، شاطيء البحر) ینحدر تدريجياً
- shelves** /ʃelvz/ (shelf بروانه shelf) (انظر shelf)
- shepherd** /ʃepəd/ n [C] شوان (پیاو)، شفان، گافان
رأعی الفتم
چاودیری باش (مسیح)
الرأعی الصالح (المسیح)
چاودیری نه کات، نه یله وه پرینی، رینمایي نه کا
يعتني ب، يرعى، يرشد، يقرئ (الناس)
- shepherdess** n شوانی (زن) کچه شوان
رأعیة، فتاة رأیفة
- sheriff** /ʃerɪf/ n ۱. کوینغا، ناغا، پولیس
۲. گوره پیاوانی ناسایش و رژیم (له ته مریکا)
۱. عمدة، شریف، مختار ۲. (فی امریکا) کبیر رجال الامن والنظام
- sherry** /ʃerɪ/ n [U] شیری، هاروقی نیسپانی تیز
شری، خمر اسبانی قوی
- she's** /ʃi:z/ = she has, she is
- shield** /ʃi:ld/ n [C] ۱. گولله بند، سپیر، قه لغان،
۲. پاریزەر، قه ییکک، قاوغ، زره، زری ۳. نه خشه کیشراویک
به وینهی قه لغان له سهر دروشمی تیرهاویزان
۱. درع، ترس ۲. قاء، حجاب واق ۳. زخرقة او تصمیم علی شکل درع فوق شعار النبالة
ده پاریزیت، ده بیوشی، که سینک له سزا روزگار
□ vt یحیی، یستر، یبخذ (شخصاً) من العقوبة او العذاب
- shift** /ʃift/ vt, vi ده یگوزیتهوه، ده یگورنی،
شونیده گورنی، دگهورت
ینقل، ینتقل، یزحج، یحول
گله یی له سهر خوی
~ the blame (on) to sb else لانه بات و نه یکاته سهر یه کینکی تر
یحول اللوم عن نفسه ویلقیه علی آخر
۱. گوران سهره گورین، ماوهی نویه داری،
شافت
۱. تغییر، تحول، مناوبه، فترة المناوبه
نویه داری، روز/ شهو
on the day/night ~
- (ورق)، مساحة واسعة (من الماء، الثلج) ۳. حبل لربط اسفل الشراع، حبل القلع
- sheeting** n [U] کوتالی چهرجهف، سهر راخهر
نسج تصنع منه الملابس والشراف، قماش الشراف
- sheik(h)** /ʃeɪk/ n [C] شیخ، گورهی هوز
شیخ، زعیم قبيلة
- shelf** /ʃelf/ n [C] (pl shelves) ۱. رهفه ۲. که ندرینکی
بهردین، سفینگ، سانا
۱. رف ۲. جرف صخری
- shell** /ʃel/ n [C] ۱. توپکل، تیفل، قه بیله ۲. هدیکه لی
خانوو ۳. بومبا، گولله قازیفه
۱. قشرة، غلاف، صدفة ۲. هیکل المبنى ۳. قنبلة، قذیفة
۱. توپکلی لینه کاتهوه، ده نکه ده نکهی له کا:
□ vt ۱. یقشر، یفصص:
توپکلی ده نکه باقله لینه کاتهوه
يقشر حبات الفول
۲. به توپ یوردومان ده کات، بومبارانی ~ out
ده کات ۳. تیچونه کان نه دات، پاره خهرجه کات
۲. یقف بالمداغ، یضرب بالقتال ۳. (د.ل) یدفع السفقات، یصرف الاموال
- shellfish** n [U] گوپچکه ماسی، گیانه وهری
پوله که دار، جانه وهری شه پتانوکی و نالی
حیوانات صدیفة
- shellshock** n [U] دارمانی دهرونی
له پنهجامی شه روشورهوه
انهیار عصبی نتیجه التعرض لویلات الحرب
- she'll** /ʃi:V/ = she will, she shall
- shelter** /ʃeltə(r)/ n [C,U] ۱. به نابردنه بهر،
خوشاردنه وه، دالده دان ۲. پدناگه، حه شارگه
۱. التجاء احتساء ایوا ۲. مأوی، مخبأ، ملجأ
به ناگهی یوردومانی ناسمانی
~ an air-raid
ملجأ من الغارات الجوية
خوی له باران نه پاریزنی
~ take ~ from the rain
یحتمی من المطر
نه پاریزنی، نه پاریزنی
□ vt, vi یحیی، یستر، یحتمی، یلوذ
- shelve** /ʃelv/ vt ۱. رهفه ی بوه ده کات، کیشه دوا
نه خات، له سهر رهفه دای نه نیت ۲. (زهوی، که نار) خوار

في فترة المناوبة النهارية/ الليلية
 بوماموى ههشت كاتزيمير ~ *doing an eight-hour*
 نويه تچينى ده كا ۲. گوران له چاره سهرى كيشه يا هه لو يست
 يقرم بناو به مدتھا ثمان ساعات ۲. تغير في معالجة امر او
 مرقف:

كارى خوئى ساز نه كات، ههول ~ *make to do sth*
 نه دات

يتدبر امره، يسعي جاهداً

shifty *adj* (-ier, -iest) قَبَلْياز، ته له كه باز
 مخادع، مراوغ

shilling /'ʃɪlɪŋ/ *n* [C] ۱. شلن پارهى ئینگلیزی بوو،
 ۲۰/۱ جنيه نه سترليني ۲. دراوى سهره كسى به له كسينياو
 وته نزانياو نؤغه ندا

۱. (سابقاً) شلن، ۲۰/۱ من الجنيه الاسترليني ۲. الصلته

الاسيايه في كينيا وتانزانيا واوغندا

شئى به ترخى شلن
 شىء بقیمة شلن ~ *'s worth*

shimmer /'ʃɪmə(r)/ *vi, n* ده بریسکته وه، به كهمى
 ده چرسنه وه، بریسكه، چرپسه
 يومض، يلمع لمعاناً خفياً، وميض

رووناكى مانگه كه *moonlight ~ ing on the lake*
 له سهر ناوى ده رايچه كه نه دره وشينه وه
 ضوء القمر يلمع يتلألأ فوق مياه البحيرة

بريسكه مروارى
 وميض اللائى *the ~ of pearls*

shin /ʃɪn/ *n* ئيسقانى قاج له نيوان بين و نه ژوندا
 عظم الساق بين الركبة والتقدم

shine /ʃaɪn/ *vi, vt (pt, pp shone /ʃɒn/)*
 ۱. هه لْدَيْت، ته يسانندن، نه دره وشينه وه، نه بریسکته وه ۲.
 دچرست، نه يسانندن

۱. يسطع، يلمع، يتألق، يلمع ۲. (مجاز) يتألق، يتألق

بريقه دار، بریسكه، چروسك
 بريق، لمعان □ *n* [U]

shiny *adj* (-ier, -iest) بریسكه دار
 لامع، مصقول

shingle /'ʃɪŋɡl/ *n* [U] چهوى (كه نارناو)
 حصى (الشاطىء)

shingle /'ʃɪŋɡl/ *n* [C] پارچه ته ختهى بچووك بو

داپوشينى بن ميج و ديوار

قطع خشية صغيرة لتنظيف السقف والجدران

ship /ʃɪp/ *n* [C] كه شتى، پاپور
 سفينة

a sailing- ~ كه شتى چارو كه دا، به له م
 سفينة شراعية، زورق

a steam ~ كه شتى هه لمى
 سفينة بخارية

□ *vt, vi (-pp-)* ۱. بارده كرى (له دريا)
 ۱. يشحن (في البحر)

۲. له شوينه شكاهه كانه وه ناو كه شتى به كه پر ~ *water*
 نه بين له ناو

۲. يفرم باطن السفينة بالمياه المتكسرة على جوانبها

سهوله كان له ناوه كه ده ردئين و نه يخته *~ oars*
 كه شتى به كه وه ۳. كار نه كات يان خزمهت نه كات له
 كه شتى به كه دا:

يخرج المجاذيف من الماء ويدخلها الى المركب ۳. يعمل او
 يخدم في مركب:

He ~ ped as a steward. به ئيتنامهى كار كردن وهك
 كارمه نديك له كه شتى به كه دا
 تعاقد للعمل خادماً على السفينة

shipmate *n* [C] پاريده ده رى پاپوره وان
 زميل النوتى او الملاح

shipment *n* [C,U] بار، بار كردنا كه شتى
 شحنة، الشحن بالسفينة

shipper *n* [C] باركه ر، بارى پاپور
 الشاحن

shipping *n* [U] بارى ناو كه شتى
 السفن جملة، حمولة السفن

shipshape *adj* ريك كراو، به ريزكى، ريزكرى
 مرتب، منظم

shipwreck *n* [C,U] نو قم بوونى كه شتى، پاشماوهى
 كه شتى به تقوم بووه كه

غرق السفينة، حطام السفينة الغارقة
 □ *vt* زربانه كه كه شتى به كه تقوم نه كات

تغرق (العاصفة) السفينة

shipwright *n* [C] دارتاشى يا وه ستاى كه شتى
 نجار او بناء السفن

shipyard *n* [C] شوینی دروست کردنی و دارتاشی
گه می یی، چل و چینهی پاپور
مکان بناء السفن و ترمیمها

shire /ʃaɪə(r)/ *n* [C] هدریم، ده لهر
مقاطعة (قسم إدارى من بريطانيا) وهى تستخدم بشكل رئيسى
فى الاسماء المركبة و تلفظ *sol* كما فى مقاطعة يوركشاير
Yorkshire

shirk /ʃɜ:k/ *vt, vi* له بهر پرستی خوی ده دزینوه
بتهرب او ببتکل من (مسئولية)

shirker *n* [C] راکردوو یان خودزه روهه
(له بهر پرستی)

shirt /ʃɜ:t/ *n* کراس، کومله ک
قمیص
in one's ~ sleeves چاکه ته که ی داکه ندوره
خالعاً چاکه اوسترته

shiver /ʃɪvə(r)/ *vi* ده لهر زین
یرتعش، یرتجف
□ *n* [C] لهر زین، سه رمای سه سخت
رعشة، شعریرة

shoal /ʃəʊl/ *n* [C] جه له یی ماسی له ده ریا
(طیغ) سرب من الاساک فی البحر

shoal /ʃəʊl/ *n* [C] ناوی مدنگی په نگ خواردوو
(شونین)
(مکان) ضحل، میاه ضحلة

shock /ʃɒk/ *n* [C] قزی بڑ، پرچا کز
شعراشت

shock /ʃɒk/ *n* [C,U] ۱. لیدان، داخوریان، خورپه،
لهره، راوه شان
۱. صدمة، هزة
۲. ته کان، راته کانی کاره بایی ۳. خورپه ی
ده ماری
۲. صدمة كهربائية ۳. صدمة عصبية

suffering from ~ له زير کاربگه ری خورپه
تحت تأثير الصدمة

~ *tactics* هیر شبردن به هیزینکی زور
الهجوم بقوات هائلة

~ *troops* سه ریا زین لیکه تنی، سه ریا زی روبه روو

قوات الصاعقة، جند الصاعقة
(هه وال) نه هه زین، لیک نه که وی، نه تو قین،
نه ترسین، بیزار دکت
(الاباء) تهز، تصدم، ترعب، تفرع
ترسناک، کاربگه
مربع، مروج، مفیر للاشتزاز
~ *behaviour* رهوشی خراب
سلوک ردی.
(پروانه *shoe*)
(انظر *shoe*)

shoddy /ʃɒdi/ *adj* (-ier, -est) خراب،
دروستگراوی خراب، له زير ناستی داواگراو
ردی، سی، الصنع، دون المستوى المطلوب
a ~ piece of work کارینکی خراب
عمل ردی، او غیر متقن

shoe /ʃu:/ *n* پینلاو، پینلاف (به راورد بکه به *boot*)
slipper نه هل، سوله، *shandal* پینلاوی سووک، پانی به روز
حذاء (قارن *boot*) حذاء بريقة، *slipper* خف، شبشب،
shandal صندل، خف
□ *vt* ۱. نالیدنه کات (نه سب) ۲. (به تاییه تی
pp shod
۱. بحدو (الفرس) (بخاصة *pp shod*):
نه عمل
wellpoorty shod for wet weather
له پیندنه کات گونجاو / نه گونجاو بو که شی باراناوی
یرتدی حذاء مناسباً / غیر مناسب للطقس الماطر

shoe-horn *n* پاژنه هه لکیش، بو یارمه تی له پیکردنی
پینلاو
لباسه، قرن یساعد علی لبس الحذاء

shone /ʃɒn/ (پروانه *shine*)
(انظر *shine*)

shoo /ʃu:/ *int* کش، هاوار بو ده رکردنی باننده،
گازی یا ترساندن باننده یی
هش، صیحة تستخدم لطرده الطيور
□ *vt* هاوار نه کات (کش) بو ده رکردنی باننده،
ده ریشه کا، نه پترسینتی
یصح (هش) لطرده الطيور، یطرده، یروع

shook /ʃʊk/ (پروانه *shake*)
(انظر *shake*)

۱. ده ته قینتی، *shoot /ʃu:t/ vi, vt (pt, pp shot /ʃɒt/)*
 ته قه نه کا، قرینی نه دات، دهر نه په پری
 ۱. یقذ، یرمی، یرتسی، یطلق، یبطلق
flames ~ ing up from a burning house گری
 ناگره که له خانووه سووتاوه که بهرز نه بیته وه
 السنه اللهب تر تفع عالیاً من منزل محترق
The snake shot out its tongue. (دهر په براند)
 ماره که زمانه دهر کیشا ۲. (رووهک) گه لای نوی دهر نه کات
 ۳. (نازار پیا نه چری)
 (اطلقت) ابرزت الانعی لسانها ۲. (النساتات) تطلع اوراقاً او
 براعم جدیدة ۳. (الام) یحز بشدة
 ~ *ing pains* نازاری جزودار
 الام وخازة
The pain shot up his arm. هستی به نازاری
 جزودار نه کات له قویاً
 شعر بلم وخاز فی ذراعہ
 ۱. (که شتی، به لیم) به خیرای نه روات به *~ the rapids*
 نیو تا لگه کانداه ۵. ته قه ی لیده کا، تیری تینه گری، نه یکوژی
 ۴. (القراب) تندف بسرعة، تندف بین السلالات ۵. یطلق
 النار، یطلق السهم، یقتل:
 ~ *a lion be shot in* ته قه له شیره که له کات
 یطلق النار علی اسد
the leg گولله بهر قاجی که ووتوه
 یصاب یطلق ناری فی ساقه
 ~ *away all one's ammunition* هه رچی فیه کینکی
 هه لگر توه ده یته قینتی ۶. وینه ی دیمه نی فیلمیک نه گری
 یطلق جمیع ما یحمل من ذخیره ۶. یلتقط او یصور مشهداً فی
 نیلم
 ۱. بنچک، بیچوو، وهج، براله، گوبلکه، *n [C]*
 رهوز، بشکوف ۲. خلیسکه، بوریه کی لیز
 ۱. نیت، فرخ ۲. مزق، انیوب منحدر، قناه
shooting n [U] ته قانندن، هاویشن، مافی راوکردن
 له شوینیکی دیاریکراو
 اطلاق النار، حق الصید فی مکان معین
shooting-star n [C] هه ساره، شولک، نیزه
 شهاب، نيزک
shop /ʃɒp/ n [C] ۱. دوکان، فروشکه، کوگا
 ۲. (ههروهه ها *work shop*) وهروهه، کارگه

۱. دکان، حانوت، متجر ۲. (ایضا *work shop*) ورشه، مصنع
 کارگه ی کراوه / داخراو بو نه ندامانی *closed/open ~*
 سه نديکای کریکاران
 مصنع مقصور / غیر مقصور علی اعضاء نقابة العمال
 بازار ی نه کات، کهل و پهل نه کری *vi (-pp-)*
 یسوق، یتبضع، یشتري حاجاته من السوق
shop assistant n فروشپار له کوگای بازارگانی
 بائع فی محل تجاری
shopkeeper n خاوهن دوکان یا کوگا
 صاحب دوکان او متجر
shoplifter n [C] دوکان پر، دزی په تالی دکاتی
 سارق معروضات التاجر
shopper n [C] کرپار، بازارکهر
 التسوق
shopping n [U] شتکرین، بازارکردن
 التسوق
 هه لته سستی به کرینی *have some ~ to do*
 پیداو سستی په کانی
 یقوم تسوق بعض حاجياته
 (کهل و پهل) خراب، کون، چرچ *shop-soiled adj*
 و لوج به هو ی هه لگپرانه ی دهستی کرپار یا مانه وهی زور له
 کوگا
 (بضاعة) تالفة او متسخة لکرة تقلیب ایدی الزیانت لها او لظول
 العرض
shop-steward n نوینه ری سه نديکای کریکاران له
 کارگه
 ممثل نقابة العمال فی مصنع
 کارگو زاری کوگا، رنمای کرپار *shop-walker n*
 نه کا بو به شه جیا جیا کانی فروشگا که
 مستخدم فی متجر کبیر یرشد الزیانت الی الاقسام المختلفة
 کوله که ی ته خته ی درایته پال *shore /ʃɔ:(r)/ n [C]*
 دیواریکمی خوار یان که شتی له گومی که شتیدا
 دعامة خشية تسند جداراً مائلاً او سفينة فی حوض للسفن
 رایته گری دیوار یا که شتی *vt*
 یسند حانطاً او سفینه بالدعائم
 (پروانه *shear*) *shorn /ʃɔ:n/*
 (انظر *shear*)
 ۱. کورت، (پنجه وانه ی *short /ʃɔ:t/ adj (-er, -est)*

long پان *tall* ۲. ناسان، لاواز، كهم و كوډ (پرو كيش)
 ۱. نصير (تقيض *long* أو *tall*) ۲. يسير، هزيل، ناقص (المقدار
 او الوزن)
The shopkeeper was fined for giving ~
weight/measure. خاوهن كوكا كه له بهر لرو لږ لږ له
 كيش / پيوانه سزادرا
 غرم صاحب التجار للفش في الوزن / القياس
a factory working ~ time كارگه پدك كاتي نيشي تيا
 كهم بگريته وه
 مصنع تقلال فيه ساعات العمل
a ~ cut كورته ري، كورته برين
 قادمويه، طريق مختصرة
 ~ of كهم نه هين، كهم نه كات
 يعاني نقصاني
 ~ of money پاره ي لښه برى
 ينقصه المال
 ~ of breath هه ناسه سوار نه ي ۳. (كه سيك) كهم نيڙ،
 ووته كاني كورت نه كاته وه، به چرو پري نه دوي:
 (يصيح) لاهت الانفاس، مهوراً ۳. (الشخص) يوجز في
 الحديث، (كلامه) موجز-مختصر:
His answer was ~ and to the point. وه لانه كهي
 كورت و به سوډوبو
 كان جوابه قصيراً و محكماً / مختصراً منيداً
 for ~ بو كورت كرده وه
 للاختصار، اختصاراً
Benjamin, called Ben, for ~ بنجامين پي ي
 ده وتري (بين) بو كورت كرده وه
 بنجامين ويدعي بن اختصاراً
 in ~ به كورتي، كورته ي باس ۴. (هه ويرمه نه)
 فسهل، زوو وورد نه ي، له هه ويرى چه ورو دروستكراين
 باختصار، قصاري القول ۴. (الكلمة، النظرية) هسه، تنضم
 بسرعة، مصنوعة، من عجيب دسم
 □ *adv* ۱. له پر
 فجأة
 stop ~ له پر نه وه ستي
 يتوقف فجأة
 come if fall ~ of ۲. كورت نه هين، ناييكني (گه شتن
 به نامانج)

۲. يقصر عن (بلوغ الهدف)
 ~ of بين نامانج، بيجهگه، بين نه وه
 دون الهدف، سوي، فيما عدا
shortage *n* كهمي، كه ميوون، كورتي
 نقص، نقصان، قلة
food ~ s كهمي له بري خوراك
 النقص في الطعام
a ~ of rice كهمي برنج
 نقص في الارز
short-coming *n* كهم و كورتي، هه يپ
 عيب، نقص، قصور
shortfall *n* كورت هيناني بودجه
 عجز في الميزانية
shorten *vt, vi* كورتيده كاته وه (كراس)، كورت
 ده كاته وه
 يقصر (الثوب)، يقصر
shortening *n* [U] ۱. كورتي كورتنه وي
 شنيك، كورت بوون ۲. چه وري، روڼ، كهره
 ۱. التصغير: عمل الشيء قصيراً ۲. سمن، أو دهن، تقاصر
shorthand *n* [U] كهم كرده وه، كورتي كرده وه
 اختزال
short-handed *adj* به ده سست كهمي هيڙي كار
 ده نالښي، كارگوزار كهم
 يعاني نقصاً في الايدي العاملة
shortlist *n* [C] دوا لښتي (پالښورواون)
 القائمة النهائية للمرشحين
short-lived *adj* نه مدهن كورت، هومر كورت
 قصير الاجل، قصير العمر
shortly *adv* ۱. بهم زوانه، نيزيك
 ۱. قريباً، بعد وقت قليل
 ۲. پيش / دواي توڙي ۳. به كورتي،
 ~ before/after ۴. به هسكي، به توندي
 پوخته ۴. به هسكي، به توندي
 ۲. قبل / بعد قليل ۳. باختصار، بايجاز ۴. بنظافة، بحدّة
shortness *n* [U] كورتي، كنايي، كورتايي
 قصر، قلة
shorts *npl* پانتولي كورت، كورته شهروال
 بنظرون قصير، شورت
short-sighted *adj* ۱. كورتيين، نيزيكيين، شهف

کور ۲. کهمبین، کزین	<i>stand head and ~ s above</i>	زور باشته له
۱. قصیر النظر. ضعیف الرؤیة ۲. (مجاز) قلیل الرؤیة. قلیل التصبر		افضل بکیر من
short-tempered <i>adj</i>	<i>straight from the ~</i>	به راشکاو، بی پیچ و پنا
زوو هه لچوو، نووڤه	۲. (شنیوگی کۆ) پشته مل، سه ره وهی پشت ۳. قسچی	پیشه وهی نازل ۴. لهو به شهی له شان نه چی، (له چیا یان شوشه)
سریع الغضب		بصراحة، بدون مواربة ۲. (فی صیفة الجمع) عاتق، اعلى الظهر
'short-wave <i>n</i> [U]	۳. ساق الحیران الامامية تستخدم طعاماً ۴. الجزء المشابه للكلف (من جبل او زجاجة)	شه پۆلی کورت، کورت ه پیل
موجه قصيرة		۱. تهنگه نه فه سی، ۲. کورته،
short-winded <i>adj</i>	۱. له سه شان هه لینه گری ۲. به نانیشتک تیوهی	۱. تهنگه نه فه سی، ۲. کورته،
جیا جیا یان پیکه وه نه به ستراو	□ <i>vt</i>	۱. ضیق النفس ۲. مختصر، حفاک او غیر مترابط
۱. ضیق النفس ۲. مختصر، حفاک او غیر مترابط		۱. تهنگه نه فه سی، ۲. کورته،
shot /ʃɒt/ [C]	۱. یحمل علی کتفه ۲. بدفع بالنسک	۱. تهنگه نه فه سی، ۲. کورته،
۱. (صوت) طلقة، رمیة، قذیفة	<i>~ one's way through a crowd</i>	۱. تهنگه نه فه سی، ۲. کورته،
<i>~ in the dark</i>	تهنگای خوی	تارماییهک له تاریکی دا
تخمین جزائی	ته کاته وه	تخمین جزائی
<i>(do sth) like a ~</i>	یشق طریقه وسط حشد	جینه جینه کات بی دوو دلّی
یفظه حالاً وبدون تردد	'shoulder-blade <i>n</i> [C]	ده فهی شان، سه رمل
ده رزی لینه دات،		الظم الكتفی
ته بیوژیتیه وه، به هیزی ته کات	shout /ʃaʊt/ <i>n</i> [C]	هاوار، زویکه
یحقن، یعش، یقوی		صیحة، صرخة
وهک تیر ده ره ته پیری ۲. نه زمون، هه وول دان: <i>~ off like a ~</i>	□ <i>vi, vt</i>	هاوارده کات، گازی ده کات، قیز دکت
یطلق کالسهم ۲. تجربه، محاوله:		یصرخ، یصیح، یتکلم بصوت مرتفع. یصرخ قاتلاً
<i>Let me have a ~ .</i>	shove /ʃʌv/ <i>vi, vt</i>	توند بالی پیوه نه نی
۳. پاشه کهوت، برژانندن ۴. شیر هاویژ، راوکه ر		(ل.د) بدفع بشده
دعنی احاول ۳. ذخیره، رش، خردق ۴. الرامی، الصیاد:	shovel /ˈʃʌvəl/ <i>n</i> [C]	خاکه تاز، رامال
تیر هاویژی کارامه / نا کارامه		جاروف، مجراف
رام ماهر / غیر ماهر	□ <i>vt</i> (-ll-)	۱. راده مالی، لانه با ۲. ری ته کاته وه به
'shot-gun <i>n</i> [C]		رامال
تفهنگی راو، ره شاش	۱. بجراف ۲. یسهد، یشق (مرا) بالمجراف	
بندقیه رش او خردق	shoveful <i>n</i> [C]	پر به دمی خاکه تازی، ل، تزی
(پروانه <i>shall</i>)		مه پره کی
(انتظر <i>shall</i>)		مله جاروف
shoulder /ˈʃəʊldə(r)/ <i>n</i>	show /ʃəʊ/ <i>vt, vi</i> (<i>pt ~ ed, pp ~ n</i> (shown))	
۱. شان، لامل		۱. نه بینن، پشانینه دات، نمایشیده کات، ده رینه خات
۱. کتف، عاتق		۱. بری، یعرض
به ساردی په وه مامه لهی ته کات	<i>(with adv): ~ sb in (out)</i>	۲. پیشه وایی ده کات،
یعامله بیرو		ده خاته ناو، ده ری ته کات
شان به شانی یهک		۲. یقرد، یدخل، یخرج، یطرده
وه ستابوو	<i>~ off</i>	شانازی پیوه ته کات
کانوا یقون جنباً الی جنب		

	یتباهی، بتفاخر
~ sth off	خسته بهر چاوی شتی باش
	بیرز (محاسین او مزایا) الشیء
~ up	تهگات، ناماده نهین
	یصل، یحضر
~ (sb/sth) up	نابروی دهبا، راستی به کانی دهرده خا
	یفضحہ، یکتشف حقیته
~ fight	۳. (له گه ل ناودا) ناماده یوئی دهرته خات بو
	شهر
	۲. (مع الاسماء) یظهر استعداد له لقتال
~ one's hand	مه به ست و پلانه کانی ناشکرا ده کات
	یکشف عن نیتہ او خططه
~ the way	نهینته پشه وایان نموننه ی چاکی بو
	کسانتی تر
	(مجاز) یكون قدوة او مثلاً صالحاً لغيره
□ n [C,U] a ~ of hands	۱. خسته روو، دهرخستن
	(به دهنگ، دهنگ دهدات) به دهست بهر زکړدنه و
	۱. عرض، اظهار (بصوت، یقترح) برقع الایدی
a flower ~	۲. پشانگا: پشانگای گول
	۲. معرض: معرض ازهار
a travelling ~ of wild animals	پشانگای
	دهستگیری نازله نی درنده
	معرض متقل للحيوانات المفترسة
on ~	(شخکی) پشاندر او بو جه ماوه ۳. نمایش بو
	شکو مه نندی دهرخستن
	(شیء) معرض للجسمور ۴. استعراض، عرض للظواهر
	والباهاة
a room furnished for ~, not for comfort	
	ژووری فهرش کراو بو نمایش کردن نهک بو حه وانه وه ۱.
	نمایشی شانو گه ری و نوانندی
	غرفة مؤثقة للعرض وليس للراحة ۱. عرض مسرحی او
	استراضی
put up a good ~	نمایشی نوی پشکه ش له کنه
	۵. له وهی پروونه دات
	یقدمون عرضاً جيداً ۵. (ل.د) ما یجری، ما یحدث
give the (whole) ~ away	نهینیه کان ناشکرا له کات،
	له پخاته پروو
	یکشف عن جلبة الامر، یفضح السر

'show-case, 'show-window n [C]	شوینی
	نمایش کردن
	واجبة العرض
'show-down n	پاکتاو کړن، له پر کړدن (له نیوان
	نه یاراندا)
	(ل. عامیة) تصفية حساب (بین الخصوم)
'showing n [C]	گواپه، به گویره ی و ته ی نه و
	حسب زعمه
on one's own ~	به یی نی نه وه ی خوئی نشانیدا یا
	دهر یخست
	حسب ما ابداه بنفسه
make a poor ~	له باش ناچنی
	لا یرک انطباعاً جيداً
'showman n	ریکخه ری ناههنگی نمایش (سیرک)
	منظم الحفلات الاستعراضية بخاصة السيرك
'showmanship n	توانای سهرنج راکیشانی
	جه ماوه ر
	القدرة على اجتذاب الجماهير
'showroom n [C]	هوئی نمایش کردن
	صالة العرض
'showy adj (-ier, -iest)	سهرنج راکیش، نایاب،
	رهنگاو رهنگ به زهقی
	جذاب، مبهرج، صارخ اللون
'showily adv	سهرنج او، به شانازی
	على نحو جذاب، بتفاخر
'shower /'ʃaʊə(r)/ n	۱. لیزمه باران، ته و ژمن باران،
	ژماره به کی ژور شت به په ک جار بیت (پرسیاری ژور) ۲.
	(ههروه ها ~) دوش
	۱. وابل من المطر. زخة نظر. عدد كبير من الاشياء تأتي دفعة
	واحدة: وابل من (الاسئلة مثلاً) ۲. (ایضاً ~) دوش
□ vt, vi	له ری ته کات، داپه بارینی به سهریا
	(به خه لات)
	یبلل، یرش، یرتن، یطر (بالهدایا مثلاً)
'showery adj	(کاش) نمه نمه ی بارانی ژور
	تبداییت، پرزوکمی
	(الطقس) تکر فیه زخات المطر
'shown /'ʃəʊn/	(پروانه ~) show
	(انظر show)

shrank /fræŋk/ (پروانه *shrink*)

(انظر *shrink*)

shrapnel /'ʃræpnl/ n [U] پریشک، تله‌زم،

ساجمه‌ی بچوک
شظایا

shred /ʃred/ n [C] دراوی یا داقلیشاوی له شتیکی

بچوک، سیال، کنج، تیتک

شقة او مزقة من شیء، قطعة صغيرة

tom to ~ s ده‌دیرینیت، کوت کوتی ده‌کا

تمزق اربأ

not a ~ of evidence against the accused man

هیچ ناسه‌واریکی به‌لگه نییه دزی تاوانباره‌که

لا اثر لدلیل ضد التهم

□ vt (-dd-) نه‌دیرینتی، دایته‌دیری

بمزق لو بتمزق طویلاً

shrew /ʃru:/ n نافرته‌ی زمان دریزی، قهره‌چه‌ناخ

چه‌قاوه‌سو، زنا شه‌تاج، نازه‌لیکی بچوکه له مشک ده‌چنی

امراة سلیطة اللسان، الثیابة: حیوان صغير يشبه الفأر

shrewish adj زمان دریزی، قهره‌چه‌ناخی، خرابی

سلیط اللسان، ردیء الطبع

shrewd adj (-er, -est) ۱. بیرتیژ، زیره‌که، زور

ووریا، دژوار ۲. (خه‌مألدن)، نزیکه له پاستی یه‌وه

۱. ظنن. ناخب الرؤی، داهیه ۲. (التخمين) قریب من الواقع او

الحقیقة

shrewdly adv به زیری، به زیره‌کی

بظننة، بدهاء

shrewdness n [U] زیرانه، زیره‌کانه

ظننة، دهاء

shriek /'ʃri:k/ vi, vt, n هاوار ده‌کات، فیر، قیزدکت

یصرخ، صرخة

shrift /'ʃrɪft/ n give sb/get بیزی نابه‌خشنی

لا یسئحه

short ~ کاتی فراوانی به‌ده‌ست نیه بو (کردنی

شتیک)

لم يعد لديه متسع ل (عمل شیء)

shrill /'ʃrɪl/ adj زیقن، (ده‌نگ) تیز، به‌رز، قیزه

(الصوت) حاد و مرتفع، ناقب

shrimp /n [C] رژیان

ریان، جمبری، قریس

□ vi go ~ ing پژیان به تور ده‌گری

یصید الریان بالشباك

shrine /'ʃraɪn/ n [C] ۱. مهرگه، گلکوک، نزرگه،

مه‌زارگه، دچت سه‌ر مه‌زاری

۱. ضریح، مزار، موضع مقدس

shrink /'ʃrɪŋk/ vi, vt (pt shrank, pp shrunk)

۱. کرژده‌بین، کورنده‌بین، نه‌چینه‌وه‌یه‌ک (به‌تایه‌تی کوتال) ۲.

پاشگیز نه‌بین، نه‌سله‌مینته‌وه (له شه‌رما له ترسا یا شه‌رزه‌ی)

۱. بقلص، بقلص، بکنکش (بخاصة القماش) ۲. بتراجع، بچفل

(عجلاً او خوفاً او اشتزازاً)

shrinkage n [U] کرژبوون، قورمساندن، کم‌بون،

پله‌ی کم‌بیون

انکماش، تقلص، تنازل، مقدار او درجه‌ی التقلص

shrivel /'ʃrɪvəl/ vt, vi (-ll-) نه‌چینه‌وه‌یه‌ک، لوج نه‌بین،

سست نه‌بین، ده‌وه‌ری

بکنکش، بجمعده، بضم، بیدل

shroud /'ʃraʊd/ n [C] ۱. کفن (بو مردوو) ۲. په‌رده،

داپوشه‌ر، نخاف

۱. کفن (المیت) ۲. ستار، حجاب:

a ~ of mist په‌رده‌یه‌ک له هلم و تم ۳. (له شیوگی

کودا) گوریس یا پت بوبه‌سته‌وه‌ی که‌شتی، وه‌ریسی

نالاکری یان په‌ره‌شوتی

ستار من الضباب ۳. (فی صیفة الجمع) حبال تثبیت صاری

السفينة

□ vi مردوو نه‌چینه‌وه، دایته‌پوشی، له چاو وونی

نه‌کات

بکن المیت، بقتی، بحجب عن النظر

shrub /'ʃrʌb/ n [C] ده‌وه‌ن، دراجک

شجيرة، شجرة قصيرة

shrug /'ʃrʌg/ vt (-gg-) شان هه‌لده‌ته‌کینتی، مل

هه‌ژاندن، (نیشانان گوته‌ندان یا نه‌فانی)

یهز کتیه (مظهاً عدم الاکتراث او الشک)

□ n [C] شان هه‌لده‌ته‌کاندن

هزة الکتین

shrunk /'ʃrʌŋk/ (پروانه *shrink*)

(انظر *shrink*)

shudder /'ʃʌdə(r)/ vi ده‌له‌رزی، ده‌لرزت، له‌ترسا

- دهلرزی
یرتجف، یرتعد خوفاً او اشمزازاً؛
به بینینی نه‌وه گیانی نه‌له‌روزی
یتشعر بدنه لرؤیه (کذا)
هه‌لله‌روزی، هه‌له‌پوقین؛ موجرک
قشعریره، رعده
□ n [C]
- shuffle /ʃʌfl/ vi, vt
۱. به قورسی ده‌رووات
۲. کاغذی یاری تیکه‌لده‌کا، (کاغذ) به ناریکی تیکه‌لده‌کا، تیکه‌لو و تیکه‌لده‌کا
۱. یمشی متناً ۲. یخلط ورق‌العب، یخلط (الاوراق مثلاً)
بدون نظام، یخلط
~ through one's work
بیا‌بخ پندان و به‌په‌له
کاره‌که‌ی نه‌نجام‌نهدات
یقرم بعله‌سرعه و درنما‌عنايه
- shun /ʃʌn/ vt (-nn-)
دوره‌په‌ریزده‌یین، خوی
له‌دوره‌خاته‌وه
یتعاشی، یتجنب:
~ temptation/publicity
له‌پروپاگه‌نده‌و فریودان
خوی نه‌ناریزی
یتعاشی الاغراء / الدعایه
- shunt /ʃʌnt/ vt, vi
ناراسته‌ی فارگونه‌کانی
شهم‌نده‌فهره‌که ده‌گورپی، له‌هیلک‌وه بو‌هیلکی تر
یحول عریات قطار من خط الی آخر، یحول قطاراً الی خط
جانبی
- shut /ʃʌt/ vt, vi (pt, pp shut; -tt-)
۱. دایده‌خات،
دایته‌خا، (ده‌رگا) پیته‌دوت، لئوه‌کانی جووتده‌کا، ناهیلنی
پته‌زووروه بو، رایته‌گری، شه‌یگری ۲. (کارگه) دادخت
down ~ له‌گه‌ل (adv)
۱. یفلق. یوصد (الباب)، یطبق (شفتیه)، یمنع من الدخول الی.
یحجز ۲. (الشركة) یفلقها down ~ (مع adv)
- be ~ in
(خانوو) داخراوه
(البینی) یكون محجوباً او مستوراً
- ~ off
نه‌پیری، نه‌یگری
یقطع (الغاز، الماء)
- be ~ off from
گوشه‌گیرده‌بی‌نی (وهك له‌كۆمه‌ل)،
جیا‌ده‌کریته‌وه
یغزل عن (المجتمع مثلاً)، یفصل
- ~ out
دووری ده‌خاته‌وه (که‌سیک یا شتیك، ناهیلنی

- بچینه‌زوره‌وه
یستعد (شخصاً او شیئاً)
۱. په‌نجه‌ره‌کان دایده‌خات (بو‌پواستن)
۲. پیده‌نگ به، چه‌نه‌بازی مه‌که، پیده‌نگ ده‌ییت
۱. یفلق جیح‌المنافذ (للأمان) ۲. (ل.د) کف عن الكلام،
إخرس، یخرس، یسکت
- shutter /ʃʌtʃə/ n [C]
۱. تاکی ده‌رگا، کلوم، ده‌رواز [C]
۱. مصراع (الباب او النافذة)، أدفة
کوزگاکه‌ی دایده‌خات، له‌کاره‌که‌ی
ده‌وه‌ستیت ۲. کلوم، ده‌روازه‌ی کامیرا
یفلق منجر، یترقف عن مزاوله‌العسل
- shuttle /ʃʌtl/ n [C]
مه‌کوک، (مه‌کینه‌ی درومان)
مکوک (آلة الغیاطة)
جرت و فرت، دیت و ده‌چنی وه‌کو مه‌کوک
□ vt, vi
یتحرک ذهاباً وایاباً کالمکوک
هزی گواسته‌وه‌ی ریک و پیک
وسیله‌انتقال منتظمة ذهاباً وایاباً
۱. شهرمن ۲. شهرمه‌نده،
شهرمه‌زار، مه‌دوک، ته‌ریق بوون ۳. (نازه‌ل) ترسنوک،
گوشه‌گیر
۱. خجول، حی ۲. (السلوك) خجیل، دال علی الخجل او العیاء
۳. (الحيوان) جبان، منعل
۴. خو دور دکت له‌شهرما، له‌ته‌ریقیا
fight ~ of
۴. یتعاشی (امراً) خجلاً او خوفاً
□ vi
(نه‌سپ) ده‌ریاز نه‌یین
(الجمود) یغرم، یجفل
The horse shied at a white object in the hedge.
نه‌سپه‌که هه‌له‌تیزینی که شتی سببی بیننی به‌په‌ریته‌که‌وه
اجفل الحصان لرؤیه شیئاً أبيض اللون فی السیاح
- shyly adv
شهرمانه، په‌شهرمه‌وه
یخجل، باستحیاء
- shyness n [U]
شهرمن
خجل، حیاء، تحفظ
هه‌له‌تیزه‌دات، فریینه‌دات، هه‌لدان،
فریدان
(ل.د) یرمی، یقذف، رمیه، قذفة
- slick /sɪk/ adj be ~
۱. توشبوو به‌هیلنج
۱. یقی، یتقیأ

sea ~ on the first day of the voyage له په کهم
 روزی گهشته که دا تووشی سهره سوره ی دهریایی بووه
 مصاب بدوار البحر فی اول یوم للرحلة البحرية
 هست به ټیکچوون و رشانه وه نه کات
 feel ~ ٢. نه خوش، ناسخی
 یشر بالخیان، یوشک علی التیوه ٢. مریض، سقیم، علیل
 ٣. وهرس دهین، بیزاردهین، یتاقت دهین
 ~ of ٣. (د. ل.) یسام، یتضایق من، یضجر
 هست به په شیمانی و نارو حه تی نه کا
 ~ at/about یشر بالندم او الضیق من
 ~ for په روش دهین
 یسئله حنیاً او شوقاً الی
 sicken vi, vt be ~ ing for ١. له قوناهي سهره تای
 (نه خوشیه که په تی) ٢. وهرسدهین، بیزاردهینت
 ١. یكون فی المراحل الاولى من (المرض) ٢. یسام، یضجر.
 یسئتر
 sickening adj قیزه ون، دل ټیکهینتر
 مئیر للاسئزاز، مقزز
 a ~ smell بیزاردار، نه ساخدار
 رائحة تبعت علی الاسئزاز
 sickly /sɪkli/ adj ١. لاواز، دهرده دار ٢. نه خوش،
 ناساخ، مون
 ١. یتیر شعوراً بالخیان ٢. علیل، ضعیف، متوعک
 a ~ child مندالی توشوبه و نه خوشیه
 طفل علیل
 a ~ smile ٣. رهنګ په ریو
 ٣. دال علی المرض، شاحب
 sicklecellanaemia هښ خویښی داسی
 فقر الدم لمنجیبه
 sickness n [C,U] نه خوش، رشانه وه، هیلنجدان
 مرض، قیء، غشیان
 sickle /sɪkl/ n داس، مهرندی
 منجل (القطع الأعشاب)
 side /saɪd/ n [C] لا، پروو، تنهشت
 جانب، جنب، طرف
 A box has a top, a bottom, and four ~ s. روو
 (کاغذن)، په کڼی له لاکانی لهش یا خانو لاهه کی (سینگوشه
 یا چوارگوشه)

وجه (الورقة مثلاً)، احد جانبي الجسم او السینی، ضلع (المثلث
 او المربع ونحوه):
 on all ~ s, on every ~ له هه موو لاپه که وه
 من کل جانب، من کل ناحیه
 by the ~ of په هراوورد له گډل
 (مجاز) بالمقارنة مع
 شان به شان
 ~ by ~ جنباً الی جنب
 نه خاته لاره، پاشه گه وتی نه کات
 put sth on one ~ بو پاشه پروژ
 یضه جانباً، یذخره للمستقبل
 to take ~ s with نه چینه سهر لاپه ټیک
 ینحاز الی (أحد الفريقین)
 □ vi ~ with (له دهر پیندا) به لای په کینکا نه پروات
 (فقط فی التیمی) ینحاز الی
 که وانه و بو که دل و په لی نان
 'sideboard n [C] خواردن
 خزان، برفیه، خزانه ادوات السانده
 'sideburns npl (= whiskers) لاجانګ، ولف، قوی
 بهرده م گوپچکه
 السراف، السبله الخدیة
 'side-car n [C]. هدرانه ی به سئتراو به ماتوره وه
 عربیه جانبیه ملحقه بالدراجة البخاریة
 'side effect n [C] لا کاریکه ر/کاریکه راره خه کی
 اثر جانبی / ثانوی، مضاعفات
 'side issue n [C] لا بابه ت، کیشه ی لاره کی،
 پرساره خه کی (نه سهره کی)
 مسأله او موضوع ثانوی او جانبی
 'sidelight n لا رووناکی، رووناھی پاره خه کی،
 زانیار په که که ټیک په خاته سهره پاره ټیک
 ضره جانبی (السیارة)، (مجاز) مطومات تلقی ضرواً علی
 موضوع
 ١. کاری که سیک سهره پاره ی
 کاره سهره کیه که ی خوی بیکیات، جوړی، له که لوه پل
 بفروشی سهره پاره ی جوړه که لوه له سهره کیه کان ٢. (له
 شیوگی کڼ) هیلنی دیاریکردنی یواری یاری له یاریگی
 تڼی ی یا تڼس
 ١. عمل اضافی یقوم به المرء بالاضافة الی عمله الاساسی، نوع

من البضاعة يباع بالاضافة الى انواع البضاعة الرئيسية ٢. (في صيغة الجمع) خط تعيين نطاق اللعب يرسم على جانب ملعب كرة القدم او التنس

'sidelong *adj* ناراسته لا، ره خه كي، لادايي (كوجة) جانيباً، بانعراف
 به لاچاو سه پر كردن
a ~ glance نظرة جانبية

'side-saddle *n* [C] زيني لاته نيشت زن له سهري
 دائه نيشن، خورجه زيناره خه كي
 مخرج تجلس عليه المرأة ورجلاها على جانب واحد من الحصان، السرج الجانبي
 □ *adv* له لاه، له سهري زيني لاته نيشت
 جانيباً، على سرج جانبي

'side-show *n* پيشانگاياني چالكي، نيشانگه يا
 ديمه نى ره خه كي
 عرض جانبي في مهر جان او معرض، نشاط ثانوي بالنسبة الى النشاط الرئيسي

'sidestep *n, vi, vt* (-pp-) ههنگاوى لاهه كي (له)
 ترسي بؤكس و مه ترسي، ههنگاو هه لئه نى به ترسه وه، پينگالفا ره خه كي
 خورة جانبية (تقديماً للكلمة او خطر)، (يتقاضي بأن) يخطر خطرة جانبية

'side-track *n, vt* لاپاره وه
 ممر او طريق فرعي
 □ *vt* دواپنه خات/ به شداري تاكات له ليكوي لئه وه، له
 كوني خوي نه كاته وه
 يوجل/ يتحاشي مناقشة (عرض، اقتراح)، يصرف شيئاً من وجهته او غايته الى امر ثانوي

'sidewalk *n* [C] (له نه مريكا) شوست، په پاره، پاره وه
 (في امريكا) طوار، رصيف المشاة

'sideways *adv* ربي ياره خه كي، لاهه كي
 جانيباً، على الجنب

'siding *n* [C] لاري، هيلنى شه مه نده فخر
 خط جانبي، تحويلة صغيرة في خط سكة الحديد

'sidle /sɪdl/ *vi* لاري ده گري، ره خه كي دچت
 يمشی جانيباً (كما لو كان خجلاً)

'siege /si:dʒ/ *n* [C,U] (ماوه) نابلو قه
 (مدة آل) حصار، محاصرة

نابلوقه ده دات
lay ~ to يحاصر، يضرب حصاراً حول

'siesta /sɪ'esta/ *n* نيوه رږو خه وه
 قيلولة، نوم الظهيرة

'sieve /sɪv/ *n* [C] ييژنگ، هيلنه ك، كارماخ
 منخل، غربال

'sift /sɪft/ *vt, vi* ١. ده ييژننه وه، ييژنگ ده كات
 ١. ينقى، ينصل (بالمنخل)
 ~ *ashes from cinders* پاشماوه ي خه لوزه كه له
 خوله ميشه كه جيا ده كاته وه
 ينصل بقايا النعم عن الرماد

~ *evidence* به لگه كان تاوتوي ده كا ٢. نه ييژننه وه
 يمحص الادلة ٢. ينخل، يغربل:

~ *suger on to a cake* شه كره كه نه ييژننه وه به سهري
 كيكه كه دا

ينخل السكر فوق كعكة

'sigh /saɪ/ *vi, vt* ١. هه ناسه ي سارد هه لئه كي شنى
 ١. يتنهد، يتحسر

~ *for* ٢. به په رو شنه ي، ناهي پو هه لئه كي شنى
 ٢. يتلفظ على

□ *n* [C] ٣. ناهين، پرزه، ناه هه لئيشان
 تنهد، تحسر، تنهيدة

'sight /saɪt/ *n* [C,U] ١. ديه، سوما، يتاي، ديدار،
 ته ماشه، ديتن، ناوره ك، پوچوون
 ١. البصر، الرؤية، النظر

lose one's ~ يينين له ده ست نه دات، كوير نه ي
 يفتد به ره

have long/short/near ~ تووشى دوور يينى /
 كور تيبني بووه

مصاب بطول/ قصر النظر

know sb (only) by ~ به شيوه دا نه يناسينه وه نه ك به
 ناو
 يعرفه بالشكل لا بالاسم

lose ~ of له بهر چاو وون له يين، له ييري له چينه وه
 يغب عن بصره (مجاز) يغب عن ذهنه، يقرب عن باله

catch ~ of نه يينى، سهري نه كه وي له يينينى (شتيكددا)
 يري، يطلع في رؤية (كذا)

at/on ~ كاتي يينين، كاتي پياچوونه وه

عند الروية، عند الاطلاع
 له تاو / له دهره وهی بواری بیین
 in/out of ~
 ۲. دیمه ن، شتی شیواوی بیین بیت، شوینه گرنکه کان که
 شایسته ی بیینه له شاره که دا
 فی / خارج مجال الرؤیة ۲. منظر، مشهد، شیء جدير بالرؤیة،
 معالم، الاماکن والأبنیة التي تستحق المشاهدة (فی مدينة مثلاً)
 come and see the ~ s of London.
 ۳. شتیك یا که سیک بو گاته پیکردن بین
 a ~
 وسوکاپه تی پیکردن ۴. رم هاویز، نامیر داخستن له تغه نگ،
 ریخه ره وه (تغه نگ)
 ۳. (ل. د.) شیء أو شخص یشر السخریة أو الاستهزاء ۴. مهداف،
 جهاز التصدید فی بندقیة، منظار مقرب، تصویب (البندقیة)
 ۱. ده بیینت، دهروانی وورد نه بیته وه
 □ vt
 ۱. بری، یشاهد، بیصر
 ۲. وشکانی نه بیین (به نزیك بوونه وهی که شتی ~ land
 له که نار) ۲. چاودیری نه کات (نه ستره) په دوورین
 بیصر البر (باقتراب السفینة من الشاطیء) ۲. یراقب (النجوم)
 بالنظار المقرب، یحکم التصدید
 کویز، یبیتن، نایینا
 sightless /saɪtlɪs/ adj
 اعسی، فاقد البصر
 (که ریده) بیته ری دیمه نه کانی شار
 'sightseer n
 (سائح) مترج علی معالم المدینة
 ۱. نیشانه، هیما:
 sign /saɪn/ n [C]
 ۱. اشاره، علامه:
 هیمای بیرکاری (+، x، ÷)
 mathematical ~ s
 ۴. نیشانه، به لگه، هیما
 علامات ریاضیة (+، x، ÷) ۲. علامه، دلیل، اشاره
 نیشاره تی هاتووچو
 اشارات المرور
 ۳. نیشانه، به لگه:
 ~ traffic ~ s
 ۳. دلیل، علامه:
 نیشانه ی
 ~ s of suffering on a person's face
 یزازی و هیلاکی له سه ر رووی که سیک ۴. هیما، نامازه ۵.
 لافته، بووردا، تابلو
 دلائل الشقاء علی وجه المرء ۴. ایماة، اشاره، تلویح ۵. لافتة،
 لوحة، یافطة
 ۱. واژونه کات، مور یان لیمزا نه کات
 □ vi, vi
 ۱. یوقع، یعضی

واز دپین، ده ست ده کیشته وه
 ~ away
 یتازل عن، یوقع وثیقة بالتازل
 په یمان ده به سنی / به لیتنامه مور ده کات
 ~ on/up
 ۲. نامازه ی بو نه کات:
 یتعاقد / یوقع عقداً بالعمل ۲. یشیر، یومیء:
 The policeman ~ ed to/for us to stop.
 پولیسه که
 ناگاداری کردینه وه که بوه ستن
 أشار لنا الشرطی بالوقوف
 له وچه، لایته (بوپلاو کرده وه)
 'sign-board n [C]
 لوحه، یافطة (للإعلان)
 رپیشاندوره، رابه ر
 'sign-post n [C]
 دلیل الطریق
 ۱. نامازه، هیما، نیشانه
 signal /ˈsɪgnəl/ n [C]
 ۱. إشارة، علامه
 ۲. هیمای هیلی ناسنی شه مه نده فهر
 railway ~
 ۳. رووداوی شینه یی
 ۲. إشارة سكة حديدیة ۳. حدث تمهیدی
 ۱. نامازه ی بو نه کات ۲. هیما په کار
 □ vi, vt (-ll-)
 دپین ۳. به هیما نه زانی
 ۱. یشیر، یومیء ۲. یستخدّم الاشارات ۳. یعلم بالاشارة
 کوشکی نامازه کردن (هیلی ناسن)
 'signal-box n
 کشک الاشارات (سکک حديدیة)
 کریکاری پیتل (له سوپادا)
 'signaller n
 عامل الالسیکی (فی الجیش)
 نامازه واننی (هیلی ناسنین، دهریایی)
 'signalman n
 عامل الاشارات (سکک حديدیة، بحریة)
 (مرؤف، ده وه لت) مور
 'signatory /ˈsɪgnətəri/ n [C]
 نه کات، به لپین په یمان
 (الشخص، الدولة) الموقّع أو الموقّعة علی معاهدة أو اتفاقية
 واژو، (لیمزا)، مور
 'signature /ˈsɪgnətʃə(r)/ n
 امضاء، توقيع
 مانا، کرؤک،
 'significance /sɪgnɪfɪkəns/ n [U]
 ناوهرؤک، گرنکیتی واتایی
 معنی، مدلول، اهمیة
 په پایه خ، پایه خدار،
 'significant /sɪgnɪfɪkənt/ adj
 گرنگ گه وره، شکومه ند، شو په روره
 هام، ذو شان، ذو دلالة
 ۱. دهر نه که وی، ناشکراده کات
 signify vt, vi

١. يظهر، يعلن
 قاپليون ناشكرانه كات ~ *one's approval*
 ماناي نه دا، ٢. ده لالت له وه ده كا، نه به خشى، به كه لك ديت
 يعلن موافقه ٢. يعنى، يدل على يفيد
 زور نه گرته وه / كه م ~ *much/little*
 يعنى الكثير / القليل
silage /saiɪdʒ/ n كزره و گزوكيا له لوله كدا نه پاريزرى،
 (ساپلوى نالغ، كه نندو)
 علف من الاعشاب يعنظ فى مستودعات اسطوانية (صوامع
 الفلال)
silence /saiəns/ n بيده ننگى، متى، كپيون
 صمت، سكون، هدوه
 بيده ننگ گوى بي لیده گرى ~ *listen to sb in*
 يصفى اليه فى صمت
 بيده ننگ نه بين، وسكوت ده بين هورده بينه وه، □ vt
 ده ننگ ناكا
 بسكت، بهدى،، يخرس
silencer n [C] كپكهرى ده ننگ، متكهر
 (يونامير و ده مانجه)
 كاتم للصوت (لاثة او سدس مثلاً)
silent /saiənt/ adj ١. بيده ننگ، مات، كپ، نه بزوين
 ٢. بيده ننگ، كه م دو
 ١. صامت، ساكت، ساكن ٢. سكوت، قليل الكلام
silently adv به بيده ننگى، به متى
 بصمت، بسكوت
silhouette /sai'lju:et/ n ويتهى ره شى خه يالى شتيك،
 ويته به كى سيهرى، شيوهى شتيك بان كه سيك باكراوندى
 روناكى هدين
 صورة الخيال الاسود للشى،، صورة ظلية، شكل الشى، او
 الشخصن كما يرى ووراه خلفية مضية
 ده رله كه ويى يا ويتهى سيهرى ده رله خات □ vt
 يظهر او يعطى صورة ظلية
a mountain ~ d against the sky at daybreak
 شاخيتك سيهرى دروست ده كا به ره ورووى ناسمان كاتى
 ده ركه وتنى روؤ
 جبل يظهر خيالا مقابل السماء عند طلوع النهار
silk /silk/ n [C,U] ناويرشم، نافر ميش، شتى له
 ناويرشم دروستكراو

حرير، قماش حريرى، شى، مصنوع من الحرير
 كوره وى ناويرشمى ~ *stockings*
 جورب حريرى
 (پاريزه) پلهى به رزته بين، پلهى دادوهى ~ *take*
 به ريتانى
 (المحامى) يرتقى الى اعلى رتب المعاماة ببريطانيا
silkworm n [C] كرمى ناويرشم
 دودة القز، دودة الحرير
silky adj بريقه داره لوس وهك ناويرشم
 لامع واملس كالحرير
silken /silkən/ adj ناويرشمى
 (لأ)، حريرى، ناعم كالحرير
 دهنگ / قز نهرم وهك ناويرشم ~ *voice/hair*
 صوت / شعر ناعم كالحرير
sill /sɪl/ n [C] ده ريزان، په روازى په نجه ره
 عتبة النافذة
silly /sɪli/ adj كهر، گيئل، ده به ننگ، كه لحو، كه وج،
 خرپو، قزو، جلفر، كه مره
 احمق، غيب، ابله
silliness n [U] هه رزه بى، ده به ننگى، كه ريه تى
 بلاهة، سذاجة، سخف
silo /saiəʊ/ n [C] (pl ~ s) عه ميارى نالغ، سايلو،
 كه نندو
 مستودع اسطوانى لحفظ علف الدواب، صومعة الفلال
silt /sɪlt/ n [U] ليتاوى قورين، سونگ، سيلاخ، سيلاك،
 ليته
 غرين، طمى، رواسب طينية
 (به ندهر) پرته بين له لم، به لپته نه گيرى □ vt, vi
 (المتياء) يعتنى بالفرين، ينسد بالطمى
 ١. زيو، زيف، ٢. زيوى،
silver /silvə(r)/ n قاپ و قاجاڅى زيوى ٣. زيوى ره ننگ (ده ننگ) ناسك و
 روون
 ١. فضة، ٢. فضى، فضيات (ادوات مائدة فضية) ٣. (قبل
 المنعوت) فضى اللون (الصوت) ناعم وواضح
 زيوى نه كات، شتى بوياخ نه كات به زيوى □ vt
 يطل بالفضة، يفضض، يجعل شياً ابيض فضياً
silvery adj زيوى، زيفين
 كالفضة، فضى الرنين، صاف

similar /sɪmələ(r)/ *adj* چوون يەك، وەك يەك، هەف يەك
 مشابه، سائەل، شيبە
 ~ to وەك يەك يان لە بەكچوو شيبە او سائەل ل

similarly *adv* بە چوون يەك، هەروەها، وەك يەك، هەف يەك
 على نحو مماثل، بالمثل، كذلك

similarity /sɪmə'lærəti/ *n* [C,U] (pl -ties) لیک چوون، وەك ئەو
 تشابه، شبه

simile /sɪmɪli/ *n* [C,U] چوون يەك (رەوانبیزی) تشبيه (بلاغه)

simmer /sɪmə(r)/ *vi, vt* ١. دەكوئینی یا لیدەنی لەسەر ناگرینی کز
 ١. یغلی او یطهر علی نار هادته
 ٢. له توورەیدا هەلده چن
 ~ ing with rage ٢. یغیش بالفضب

simper /sɪmpə(r)/ *vi, n* زەرەخەنەنی نایەدەل دەیگری (نەژدەل) وەك له شەرما، بشکورین (نەژدەل)، (دبشكورت) (نەژدەل)
 ییسم علی نحو یدل علی الخجل او البلاء، یتكلف الاتمام، ابتسامه متكلفه / خجله او بلها

simple /sɪmpl/ *adj* (-r, -est) ١. ساكار، ساده، نانائۆز، ساویلک
 ١. بسیط، غیر مرکب او معقد
 a ~ substance مادەنی ساکاری نانائۆتە
 مادە بسیطه غیر مرکبە

a ~ machine نامیری ساده و نانائۆز ٢. ساكار، سانا
 آتە بسیطه غیر معقدە ٢. عادی، غیر مزوق او منسق:

~ food/building خواردن / خانووی ساده
 ٢. سەرەتایی، پیش نەكە ووتوو، ساده
 طعام / بنا عادی ٣. اولی، غیر متطور، بسیط

~ forms of plant life شێوەی ساده بو ژبانی
 ٤. ینگەشتنی یا وەرگرگنی ئاسان، ئاسان دەبی:
 اشكال بسیطه للحياة النباتية ٤. سهل الفهم او الاستيعاب، يسیر:

a ~ task چالاکیه کی سووک
 مهمه سیره

written in ~ language نوسراوه بەزمانیکی ئاسان

مکتوب بلغه سهلة
 ٥. بیتاوان، behave in a pleasant and ~ way
 بیچ و پهنا: زۆر به نیانی وین تاوانی هەلۆکەوت ئەکات
 ٦. گزێل، گەلەو ٧. بەتەواوی، پوخته، تەنها
 ٥. بری، صریح: یەتصرف بطریق لطیفه وبریته ٦. عكشیم، مظل
 ٧. صرف، خالص، مجرد

a ~ fact راستی یەکی تەواو حقیقه مجردە

the truth, pure and ~ راستی یەکی تەواو، پوخت الحقیقه المجردة والخاصة

simpleton *n* [C] مرۆلی گەمزە، لاژگ
 شخص عیبط. ساذج

simply /sɪmpli/ *adv* ١. بە سادەیی، بە روونی ٢. بە تەنها، جگە لە ٣. بە تەواوی، بە راستی
 ١. ببساطه، بوضوح ٢. مجرد، لیس غیر ٣. تماماً، حقاً

simplicity /sɪmplɪsəti/ *n* سادەیی، ئاسانی، سادیتی
 بساطه، سهوله، سذاجة

simplify /sɪmplɪfaɪ/ *vt* ئاسانی دەکات، سادەدکات
 بسیط، یسهل

simplification /sɪmplɪfɪ'keɪʃn/ *n* [C,U] ئاسانکردن، سادەکردن، روونکردنەوه، شتیکی روونکراوه و ئاسان
 تبسیت، توضیح، تیسیر، شی. موضح او میر

simulate /sɪmjuleɪt/ *vt* خۆی وایشان دەدات، وادەنی، وایدادەنی
 یصنع، یظاهر ب، یدعی

simultaneous /sɪml'temɪəs/ *adj* هاوکات، هەلەدم، یەكدهم، هەمان کات
 متراقت، متزامن، فی نفس الوقت

sin /sɪn/ *n* [C,U] ١. گوناه، سوچ، هەلکەردن، تاوان
 ٢. هەلە پیچەوانەنی داب و نەریت
 ١. معصية، خطیئة، ذنب ٢. خطأ، مخالفة للاعراف
 □ vi (-nn-) گوناه دەکات، گونەهبار دیت
 یاتم، یرتکب معصیه، یخطی.

sinful *adj* شەرانی، هەلکەر، گوناهبار
 شریر، خاطی، آنم

sinless *adj* ینگوناه، بی هەلە
 طاهر، بری، بلا خطیئة

sinner <i>n</i> [C]	گوناهبار، تاوانبار الآثم، المذنب		
since /sɪns/ <i>adv</i>	۱. (له دمه ته او وه كان) له وکاته وه: ۱. (مع الأزمنة التامة) منذ ذلك الحين: <i>Last Tuesday he went out for a walk and has not been seen ~ . ever</i> سیشمه می پشوو چوه دهره وه ~ . ever بۆ پیاسه نیتله وکاته وه نه پینراوه ته وه له وکاته وه منذ ذلك الوقت <i>I met him ten years ago and have admired him ever ~ .</i> ده سال له مه ویدر توشی پووم له وکاته وه خو شم ~ . ته وی ۲. له، له وکاته وه ۲. مذ، منذ، فیما مضی <i>She left here many years ~ .</i> چهن سالی که تم ناوهی به جی هیشتوه تقد رحلت من هنا منذ عدة سنوات □ <i>prep</i> له، له و ماوه یه وه، له وکاته وه مذ، منذ، من حین <i>We haven't met her ~ her marriage.</i> له وه کاته وهی شوی کردوه توشمان نه بو وه □ <i>conj</i> ۱. له وه وخته وه ۱. منذ ذلك الحین، من حین (کذا) <i>It is just a week ~ we arrived here.</i> ته نها هفته یه کی خایاند به سر که پشتنماندا بۆ نیره ۲. له به رته وه، چونکه لم بعض سوی اسبوع علی وصرنا الی هنا ۲. بمان، نظر آل <i>S ~ we have no money, we can't buy anything.</i> له به رته وهی پارمان نیه ناتوانین هیچ بکیرین sincere /sɪn'sɪə(r)/ <i>adj</i>	۱. (ههست و ره وشت) راستگو، دلسوز ۲. (کس) راستبیز، راستگو ۱. (المشاعر، السلوالة) صادق ۲. (الشخص) مستقیم، صدوق، مخلص به دلسوزی، به نهمه کداری بصدق، بإخلاص <i>Yours ~</i> (له کو تایی نامه دا) دلسوزتان (فی ختام رساله) المخلص sincerity /sɪn'serəti/ <i>n</i> [U]	دلسوز، راست

sinecure /sɪnɪkjʊə(r)/ <i>n</i>	اخراج، صدق پوستیکی به تال، بزیایدخ: پوستیک پیویست به کاریک یا لپرسینه وه به ک نه کات هاوتای نه و موجه یه بیت که که سه که له سهری وه ری وه گری الوظيفة العاطلة، وظيفة لا تتطلب عملاً او مسؤولية توازی ما بتقاضا صاحبها من مرتب ۱. ده مار، زی، زیدهر ۲. (شیوگی) کۆ هیز، قایم ده کات، بازوو، وزه ۱. عصب ۲. (فی صیفة الجمع) عضلات، قوة، طاقة ~ <i>s of war</i> ده ماری شهر: پاره عصب العرب آی: المال sing /sɪŋ/ <i>vi, vt</i> (<i>pt sang</i> /sæŋ/, <i>pp sung</i> /sʌŋ/)	۱. گورانی ده لن، ستران ده بیژیت بآلنده نه خوین ۱. یغی، یشد (الطائر) یصدح، یشد ~ <i>out</i> بانگ له کات، به دهنگی بهرز (بنادی) یصح بصوت مرتفع (علی) ~ <i>up</i> زور به چالاکي گورانی ته لن ۲. نه گیزین: یغی بزیید من الجیویه ۲. یصفر، یتر: <i>The kettle is ~ ing on the fire.</i> کتری به که له سهر ناگره که نه گیزین ۳. (به زوری ~ of)، پشه لن الابریق یصفر (یتر) فوق النار ۳. (غالباً ~ of) یغی ب گورانییز منی ۱. به دهنگی نه پچراوو بیزارکه (بالوره خوین) ۲. نامهنگی که ناماده بوانی گورانی فره باوی تیابلین ۱. بنغم رتیب او مل ۲. احتفال یشد فیة الحضور آغانی شائفة ۱. هه له کروز، رووکه شیی ده سووت، ده سووت، سوتنا سهر ته بی ۲. رووی کوتاله که رهش ته بی به سوتاندن ۱. یسغ، یلقح، یحرق حرقاً سطحياً ۲. یسرد سطح (قماش مثلاً) بالحرق ۱. ته نیا، تک، تاک، په، راجاندی ۱. مفرد، فرد، واحد فقط ته نها بلیتی رویشتن ۲. تاک بۆ په کس تذکره ذهاب فقط ۲. مفرد، لاستخدام فرد واحد فقط: جینگهی په کس ۳. زوگورتی، ره به ن، <i>a ~ bed</i> سه لت، شوونه کردوو
--	--	--

٣. أعزب، عزباء
 تەنيا دەييت، تايه تي له كات (په كۆيك له
 □ vi ~ out كۆمه له كه سينك)
 بخنار، يخنس (واحداً من ضمن مجموعة)
 تەنها بال، تاكه دهست،
single-handed adj بين يارمه تيدەر
 منفرداً (بدون مساعدة من الغير)
single-minded adj دلسۆز و هه ولده ره پيتاو په ك
 ئامانجى تايه تدا
 مكرس جهوده لهدف واحد
singly adv به تەنيايى، ب تاكى، بهين يارمه تي
 واحدأ بعد آخر، على انفراد، دونسا مساعدة
singlet /ˈsɪŋɡlɪt/ n كراسى بين قول
 قميص بدون اكمام
singular /ˈsɪŋɡjʊlə(r)/ adj ١. تاك، په كينى، بين هاوتا
 ٢. هه لكه وتوو، زۆرياش ٣. (پوزيمان) تاك (دژى كۆ)
 ١. فريد، شاذ، غريب ٢. بارز، رائع ٣. (قى النحر) مفرد (تقيض
 جمع)
 □ n [C] تاك، شينوكى تاك
 المفرد، صيغة المفرد
singularly adv بين وينه، هه لكه وتو
 على نحو فريد او بارز
singularity /ˈsɪŋɡjʊləriti/ n [C,U] (pl -ties) تەنيا،
 تاك، تاكيتى
 وحدة، تفرد، غرابه
sinister /ˈsɪnɪstə(r)/ adj ١. بهد، نهگريس، شوم
 ١. مشؤوم
 ٢. گارس، نهنى رهش
 ٣. گارس، فاسد: وجه تظهر عليه علامات الشر
 ٤. بهدخو، بهد: مؤن دم و جاويكى شه پانى
 ٥. شرير، فاسد: وجه تظهر عليه علامات الشر
sink /sɪŋk/ vi vt (pt sank, pp sunk) ١. نوقم دهينى،
 نوقم دكت، ژير ناوده كه وى (كهشتى) ٢. نزيك له يينه وه،
 لاواز نهين:
 ١. يفرق، يفوس، تفرق او يفرق (سفينة) ٢. ينهدر، ينخفنس،
 يضف:
 بناغه كان نوقمبوونه
The foundations have sunk (ناو زهوى)

- ان الأساسات قد غارت (في الارض)
 دلى داخوريا په
His heart sank at the news. ييستى هه واله كه
 (مجاز) هبط قلبه عند سماع الأخبار
 ٢. هه لكه كنى: بير هه لكه كنى ٤. (شله)
 ~ a well نه مان:
 ٣. يعفر: يعفر بئرا ٤. (السوائل، ومجازاً) تغيب:
 بارانه كه
The rain sank into the dry ground. له سهر زهوى وشكه كه نه مان
 غار الطرقي الارض الجافة
The warning sank into his mind. وور ياكرد نه وه كه يى زيوه دياره ٥. (پاره) دهسته كه وى له
 پرۆزه په كدا زه حمه ته لى به نرى
 بدأ التحذير يترادى له بوضوح ٥. يستمر (مالم) فى مشروع
 يصبب انتزاعه منه
 زيراب، سه رشورگه، پيشوك
 □ n [C] بالوعة، مفضلة
sinkable adj شايبستى نفووم بوونه
 قابل او معرض للغرق
sinker n [C] سه ننگيك: قورسايهك له پولا بو
 هيشته وهى قولاب له ژير ناودا، نوقمكهره
 الثقاله: نقل من الرصاص لابقاء الصنارة تحت الماء
sinking adj نفوم بوون، نيشته وه
 هيرط، غرق
 ههست به ترس يا برسبيبه تي
 ~ feeling شعور بالخوف او الجوع
 درالى ده يندانى ياتيچوونى، نهو بره پاره به يى
 ~ fund ده ولته يا كۆمپانيا بهك ته واوه بو قهرز
 مال احتياطي تضعه الدولة او الشركة جانباً لتسديد الديون
sinuous /ˈsɪnjuəs/ adj چه بان، ئالوز، پينچاو پينچ،
 چرچ و لوج
 منطلى، بالمنحنيات والتعرجات جيب
sinus كه لين، لوج
 جيب
 مژى لینه دا، قومى لینه دات
slp /slp/ vi, vi (-pp-) يرشف، يحنس
 مزلدان، قوملidan، هه لقوراندن
 □ n [C] رشفه

- siphon** /ˈsɪfən/ *n* ١. سيفون، ههلمزەر، مزمزه
٢. قوتولكهى سيفون بۆ ئاوى سۆده
١. سيفون، مص، مصاصة ٢. قارورة سيفون لمام الصودا
□ *vt, vi* به هۆى سيفونوه ههلهشمزى
يسحب او ينسحب بواسطة السيفون
- sir** /sɜ:(r)/ *n* ١. ناخا، گهورم، جهناب (به كارده هينترى
له بانگکردن و نوسيندا
١. سیدی (تستخد فى المخاطبة والكتابة)
Good morning, sir. به بيانيت باش گهورم
صبح الخير يا سیدی
Dear Sir, (Madam) له گدل (له گدل
(خانم) دا به راوردى بکه ٢. نازناو ئینگلیزى بۆ نازا پياوان و
گهوره پياوان:
سیدی العزيز، عزیزى... (قارن *Madam* سیدی) ٢. السير،
لقب انجلیزى للفارس او البارون:
Sir Walter Scott سير ولتر سكوت
السير ولتر سكوت
- sire** /saɪə(r)/ *n* ١. باوك، باپير، باب ٢. پاشا، ئهزیهنى،
خاوهن شكۆ
١. (ق. ا. ب. والد. جد ٢. جلالة الملك، مولای
- siren** /saɪərən/ *n* [C] ١. (له سه رگورشتهى یونانى)
به كنى له بهرپیه كانى دهريا كه دهرياوانه كان سه رسام ئه كدن
به دهنگ و ناوازيان ٢. ژنى جوانى شه پيدا كهر ٣. شاور،
فیکهى ووریاكه رهوه (له پاپۆر) دا
١. (فى الاساطير الاغریقیة) احدى جنات البحر اللواتى كن
يسحرن الملاحين بغنائهن ويوردنهم موارد الهلاك ٢. امرأة
فانتة الى حد الإغواء ٣. صفاة الانذار (فى سفينة)
- sirlas** ئهستیرهى گه لاویژ
الشعرى الیمانیه
- sirloin** /ˈsɪ:lɔɪn/ *n* [C,U] گۆشى كه له كهى گا
(شریحه من) خاصره البقرة
- sisal** /ˈsɪsəl/ *n* [U] گوش، ریشال و ههلهزى چيكرنا
وه ريسان
نبات ذو الیاف متينة تستخدم فى صنع الجبال
- sister** /ˈsɪstə(r)/ *n* [C] ١. خوشك، خوشك دايلك و
باوك ٢. برینچيچ، گهوره ی برین چينجان ٣. كچی گاور
١. أخت، شقيقة ٢. ممرضة، كبرىة ممرضات ٣. راهبة

- خوشكائى (راهبه) ٤. لههه مان، جۆر، *S ~ s of Mercy*
خوشك
(راهبات) أخوات الرحمة ٤. (نعیة) من نفس النوع او الطراز.
شقیقة
كۆمه ئنى نافرته تى گاور،
خوشكایه تى
جماعة الراهبات
- sisterhood** *n* [C] دش، ژن یرا،
برازن
أخت المزوج او الزوجة، امرأة الأخ
به خوشكایه تى (مامه له ی له گه لده كا)
(تعامل معاملة) الاخت لأختها
- sister-in-law** *n* (pl ~ s-in-law) كه شتى. هه مه جۆر
سفینه من نفس النوع او الطراز
- sisterly** *adj* ١. داده نیشى،
رودنت، رونتن
١. بچلس، یقعد
٢. (له گدل) (*adv, prep* سوکایه تى) *~ down under*
قوتى ئه دات
٢. (مع) (الاهانة) يتعلمها
نویته رینى (ناوجه بهك، شاریک ده كات له
به ره له مان
بئتل (مقاطعة، مدينة) فى البرلمان
- sistership** *n* داواده كا به شداری
تاكیكر دنه وه بهك بكات
یتقدم لامتحان ما
له بهردهم وینه گر دائه نیشى بۆ
وینه گرتن
بچلس أمام الرسام لیسوره
به شداری ئه ندا مینى لیژنه بهك ئه كا
~ on a committee
بشترك فى عضوية لجنة ما
(سویند خۆر) له كیشه بهك
~ (up) on a question
ده كۆلیته وه
(المحلف) یحقق فى قضية
~ on sb
سه ره زه نشتى په كیک ده كات
(ل. د.) یویخه
ناماده ی (شانزگه ریهك) ده بیئت تا
~ out (a play)
كۆتایه كه ی

بهضر (مرحبة) حتى نهايتها
 بهريكي داده نيشن، قنج داده نيشن، شهونخوني ~ up
 ده كا تا كاتيكي درهنگ
 يعتدل في جلته، يجلس متصبأ، يسهر الى ساعة متأخرة
 نه يترسيتني، سه رساميده كات make sb ~ up
 ٣. (به رله مان، دادگا، ليژنه) دانيشتن، كوئنه بنه وه ٤. له سه رخو
 جلده وي نه سه كه رانه كيشتن ٥. (جل وبه رگ) باش دو وراو،
 پان وپور
 يفرعه، يروعه، يدشه ٣. (البرلمان، المحكمة، اللجنة) يعقد،
 يجتمع ٤. يعطى صورة الجواد (بمهارة) ٥. (الملايس) محكمة
 التفصيل او قضاة:
 قاپوتى ريك a coat that ~ s well/loosely on sb
 وينك/ پان وپور يو كه سيك ٦. (بالنده) نه نيشن، دايدنه ن،
 (مريشك) كرفته كه وي بوئنه وهى هيلكه كه هه ليين
 معطف محكم التفصيل / واسع على شخص ٦. (الطائر) يجتم،
 يحط، (الدجاجة) تحضن البيض ليفقس
 (كوزر) دانيشتنى دادگا يان په رله مان، دانيشتن sitting n
 جلسة محكمة او برلمان، جلسة:
 به بهك جار finish reading a book at one ~
 خوئندنه وهى په راوه كه دواى ديتني
 ينتهى من قراءة الكتاب فى جلسة واحدة
 ناميريكي زى دارى هيندى به به sitar /sɪ'tɑ:(r)/ n
 په نهجلى نه درى
 آلة وترية هندية تعزف بالأصابع
 جينگا، شوئينى رودانى شتيك: site /saɪt/ n [C]
 موقع، مكان وقوع شىء:
 شوئين / مهيدانى جهنگ the ~ of a battle
 مكان / موقع المعركة
 شوئينه وار، در، پنگ، شوئينى a ~ for a new school
 قوتايه خانه ي نوئى
 موقع ل بناء مدرسة جديدة
 (شار، خانوو) ده كه ويته، situated /sɪ'tʃueɪtɪd/ adj
 له شوئينيكدا به (كه سيك) له بارنيكدا، دناف باره كييدا
 (شون) گرتى
 (البلدة، البنى) تقع، تقوم (فى مكان ما) (الشخص) فى وضع
 او فى حالة ما
 ١. شوئين (شار) ٢. بار، situation /sɪ'tʃueɪʃn/ n [C]
 بارودوخى نالوز ٣. نيشوكار (به تايه تي خزمه تكارى)،

وهوش
 ١. موقع (مدينة، بناء) ٢. وضع، حالة، الظروف (الراهنة) ٣.
 وظيفة عمل (بخاصة العمل كخادم)
 شهش ٦ six /sɪks/ n [C], adj
 ست، ستة، ٦
 بين سه روه پرو نالزوه at ~ es and sevens
 فى حالة من الفوضى والاضطراب
 شس پينس (دراوى ئينگليزى) sixpence n
 ستة بنسات (عملة انجليزية)
 شانزه (زماره) sixteen /sɪk'sti:n/ n [C], adj
 لاپه ره ١٦
 (رقم / صفحة) ١٦
 شه شه م sixth /sɪksθ/ n [C], adj
 السادس
 شه ست ٦٠ sixty /sɪksti/ n [C], adj
 ستون، ٦٠
 شه سته م sixtieth n [C], adj
 الستون
 ١. قه باره، قه به، زله 1st size /saɪz/ n [C,U]
 ١. حجم، قدر:
 قه واره، مه زنايى، قه باره دكت، بهك about the ~ of
 قه باره، بهك پيف ٢. بيوراو، بيوره
 فى حجم (كذا)، يقارب (كذا) فى الحجم ٢. مقياس، مقياس
 بيلاوى قياسى ٦ ~ six shoes
 هذاء مقياس ستة
 ١. به پيى قه باره ويكته خرى ٢. (up ~) راي □ vt
 خوى دائه نن بو باشى يان سيفه ته كاني شتيك
 ١. يرتب حسب الحجم ٢. (up ~) يكون رأياً عن مزايا الشىء.
 او خصائصه
 قه به، مه زن، كه وره sizeable adj
 كبير، ضخم
 كه تيره 2nd size /saɪz/ n [U]
 غراء، مادة صفيية
 كزه يدنيت، نه قرحن (له روتندا) sizzle /'sɪzl/ vi
 له سور كرده وهدا
 يتر، يطش (فى الدهن عند القلى)
 خليسكينه ر يو خليسكان له سه ر 1st skate /sket/ n
 سه هول

- مزلق للترحل على الجليد
 □ vi ده خلیسکیت (له سهر سه هول) (roller- ~ s)
 خلیسکیتیری بنکی پتلو (پروانه roller)
 يتزحلق. يتزلق (على الجليد) (قارن roller- ~ s) مزلق يشد الى
 نعل الحذاء (انظر roll)
- ²skate n جوره ماسيه كه، ته خلیت ماسی به
 الورك. (نوع من السمك المنقطع)
- skeln /skɛln/ n [C] كلافه ده زوو
 شله اولفه من (الخط)
- skeleton /skelɪn/ n ١. نيسكه په پكره ٢. په پكره ٣. كه له خ. قه لكاخ
 ١. هیکل عظمی ٢. هیکل الحيوان. هیکل النبات ٣. هیکل مبنى
 او مؤسسة. الاسس التي ترتكز عليها خطة او نظرية
 ٤. كليله په پكره، كليلك
 'skeleton key n [C] هم موو قفلك بكاتهوه
 ٤. (نعية) مفتاح هيكلي. مفتاح يفتح اقلاماً متعددة
- skeleton staff/crew n [C] كه مترين ژماره
 له فدرمانبه ر/ كه شتيوانی پيوست بو كاره كه
 اقل عدد يلزم من الموظفين / البحارة لسيير العمل
- sketch /skɛtʃ/ n ١. نه خسه كيشان، وينه هيلكاري
 ٢. كورته بامی گشي ٣. شانوكه رى گالتهى كورت، وتارى
 گالته جارى، كوميدي
 ١. مخطط. رسم جعل او تخطيطى ٢. وصف عام او موجز ٣.
 مسرحية هزلية قصيرة، مقال هزلي
 □ vi, vi وينه نه كيشن/ هيلكاري ياره شتوس ده كا
 يرسم / يضع مخطط او مسودة
 هيلكاري گشي نه كيشن/ وينه هيلكاري ~ sth out
 نه كيشن هيلكاري نه خش و كورت
 يضع مخططاً عاماً/ رسماً تخطيطياً
- sketchy adj (-ier, -iest) هيلكاري ده مستيكيه رى،
 كه م، ناتهاو او
 تخطيطى، تمهيدى، ضليل، ناقص
- sketchily adv به شيوه په كى ده مستيكيه رى يا ناتهاو او
 هيلكاري
 على نحو تمهيدى او ناقص
- skewer /skjuə(r)/ n [C] سيخ، ده راله، شيش (بو)
 گوشت برژاندن
 صيخ، سفود (لش اللحم)

- vi داينه نى يا گوشت نه كا به شيشه وه (پيش
 برژاندن)
 يضع او سفد اللحم فى السيخ (قبل الشى)
 به فوره خلیسكى، خشكه،
 ski /ski:/ n [C] (pl skis)
 شه متوك
 مزلق خشبى طويل للانزلاق على الثلج
 □ vi (pt, pp ski'd)
 له سهر به فوره ده خلیسكى
 يتزلج على الثلج
- skid /skɪd/ n [C] ١. پارچه ته خته په ك يان كانزايه ك به
 خواره وهى په وروه نه لكى بو رېگرتن له سورانه وه
 كه مكر نه وهى خيراى له كاتى هاتنه خواره وه له ليزايى دا،
 خشكه، خشين، شه متوك، سورين، خلیسكىن ٢. جوله
 خلیسكىنه تا بهى ترومبيلك له سهر شوينى لوس
 ١. أداة من الخشب او المعدن تثبت اسفل العجلة لمنعها من
 الدوران عند هبوط من منحدر مما يخفف من سرعتها ٢. حركة
 انزلاقية لعجلات السيارة على ارض زلقة
 □ vi (dd-)
 به له مى، نوتومبيل، نه خلیسكى، له م لاره
 (السيارة، العربية) تنزلق جانبياً
- skies /skarz/ پروانه (sky)
 (انظر sky)
- skiff n [C] به له مى بچوك و سوک (به تا بهى نه) په ك
 سهولى
 زورق صغير و خفيف (بخاصة) لجذف واحد
- skill /skɪl/ n [C,U] وورباى، پېپوړى كارامه يى،
 شاره زارى
 مهارة، حذق، براعة
- skilled adj ووبا، زيرهك، شاره زا
 ماهر، حاذق
 ~ workmen كريكارانى كارامه، ليهاتوو
 عمال مهرة
- skilful /skɪfl/ adj كارامه، زيرهك، ليهاتوو
 ماهر، بارع
- skilfully adv به شاره زايى، په زيره كى
 بحذق، ببراعة، بمهارة
- skim /skɪm/ vt, vi (-mm-) ١. لا يده دا، (سهر تويز يان
 كهف)، ناپهليت
 ١. يزيل القشدة او الرغوة
 ~ the cream off سهر تويزى شير نه گرى

بہ خیرای بازدهدات ~ out of the way/off the bus
 دور نہ کوی له ریگه‌ی پاس ۲. به‌سەر په‌تدا باز ده‌دات ۳. هه‌نگاو هه‌لته‌نی، له‌بابه‌تیکه‌وه باز نه‌دات بۆ‌بابه‌تیکه‌ی که نه‌وه‌ی له‌نۆنه‌پانداپه‌به‌جێدانی
 یشب به‌سرعه‌ی مبه‌دا عن طریق الباص ۲. یقفز فوق حیل النط ۳. ینتخی، یقفز من موضوع الی آخر تارکاً ما بینهما:
 نه‌چینه‌سه‌ر به‌شیکه‌ی تازه ~ the next chapter
 ینتخی الفصل التالی
 بازدان، راکردن، قه‌لمباز، په‌راندن □ n [C]
 قفز، نط، رب
 پایورگیتر، سه‌ره‌ک بالافرقان یا skipper /skɪpə(r)/ n
 که‌شتیان
 ربان، (به‌خاصه‌) ربان سفینه‌ی تجاریه‌ی صغیره
 مانوری (سه‌ریازی)، skirmish /skɑ:mɪʃ/ n [C]
 به‌په‌کدادان، لیک‌زهنین
 مناوشه‌ (حریه‌)، مصادمه
 ۱. ته‌نوره، فستان، ۲. دامان، داوین، skirt /skɑ:t/ n [C]
 به‌رکوش، به‌شی خواره‌وه‌ی که‌مه‌ری کراس ۳. (له‌ شیوگی کۆدا) که‌نار، ده‌همه‌ن(شار)
 ۱. توره، (جولته‌) ۲. الجزء السفلی من ثوب (الجزء ما دون الخصر) ۳. (فی صیغه‌ الجمع) ضواحی (مدینه)
 ده‌که‌وینه‌ یا ده‌روا به‌لاکان یا که‌ناره‌کان، □ vt
 دنالت، دوردگرت
 یقع فی او یسیر بمحاذاة الأطراف او الضواحی
 له‌وحی ته‌خته‌ی له‌خواره‌وه‌ی skirting board n
 دیواری ژوور
 لوح خشبی بأسفل جدران الفرفه
 نوکته، شانۆگه‌ری یا کورتا ترانه‌یی، skit /skɪt/ n [C]
 شانۆگه‌ری په‌کی کورتی قوشمه‌نامیز
 قصه‌ی مزلیه‌ی قصیره، مسرحیه‌ی ساخره‌ی قصیره
 (نه‌سپ، مرۆف) جفتی skittish /skɪtʃ/ adj
 (ختوکه‌ی دی)، سل، هه‌قه
 (العصان، الشخص) جنول، لعوب، مرح
 ستونکاداری، یاری skittles /skɪtlz/ npl
 یاسونکین داری، که‌مو‌له‌ داریه
 قینه‌ی خشیه‌ی فی لبعه‌ی القناتی الغشیه
 دزه‌دات، هه‌واره‌دبت، skulk /skalk/ vi
 خوده‌دزته‌وه، دوره‌په‌ریز دبت

یتزع تشده‌ الحلب
 سه‌رتویزی شیره‌که‌لانه‌با ۲. نه‌روا به ~ the milk
 خیرایی و سوکی له‌سه‌ر رووی خرۆ خلیسک
 ینزع البشده‌ عن سطح الحلب ۲. یجری به‌سرعه‌ی وخفه‌ علی سطح یلمسه‌ لسا رقیقاً
 ۳. خیرا په‌ره‌ی a bird ~ ming (over) a lake
 په‌راوه‌که‌ هه‌له‌داته‌وه
 ۴. ینصفح الکتاب به‌سرعه
 شیریی سه‌رتویز گیراو، شیریی 'skimmed-milk n
 سه‌رتوکیری
 حلب مفره‌ القشده
 چکوسی دکت، لاواز، کیم، skimp /skɪmp/ vt, vi
 ره‌زیلی نه‌کا
 لا یفرط، ییخل، یقتر (فی أعطاء الشییء حفه)
 ۱. تویز، پیست، دودک، ۲. که‌فل، skin /skɪn/ n [C,U]
 پیستی نازه‌ل (پین توك، به‌توکه‌وه)، شتی له‌ پیستی نازه‌ل
 دروستبکری، پیستی خوشکراو یا خوشته‌کراو، چه‌رم، تیفل، که‌ره‌مه‌شک، پیسته ۳. تویکلی میوه، فالاس، قالك
 ۱. جلد، بشرة ۲. جلد الحیوان (بالشعر او بدونه)، شیء مصنوع من جلد الحیوان، جلد مدیوخ (او خام) ۳. قشرة الفاکه‌ه:
 تویکلی موز banana ~ s
 قشور الموز
 تویزیک، نه‌ختیک نه‌وه‌نده ~ of one's teeth by the
 ددان ییگری
 بالکاد
 بین هه‌ست، گه‌وج ۴. قرب، مه‌شکه ~ have a thick
 بلبد الحس ۴. قربة
 تویکلی لینه‌کاته‌وه، لئی دانه‌مالنی □ vt, vi (-nn-)
 یقتر، یبلغ
 قول نه‌بی، ته‌نک، سفک skin-deep adj
 غیر عمیق، سطحی
 رژد، چکوس، چاوچنوک 'skinflint n [C]
 شعیح، بخیل
 زور لاواز، ریوه‌له skinny adj (-ier, -iest)
 نحیل، هزیل
 ۱. بازده‌دات، باز ده‌دات له skip /skɪp/ vt, vi (-pp-)
 خوشیدا
 ۱. یشب به‌سرعه‌ی وبخفه، یشب مرحا، یقفز

یتسلل، یتواری متعداً، یتحاشی
skull /skʌl/ *n* [C] که‌لله سەر، کاسه سەر
 جمجمة

'skull cap *n* [C] کولافی تەنک، کلۆ
 طاقية، قلنسوة ضيقة

skunk /skʌŋk/ *n* [C,U] گیانه‌وه‌ریکی ئەمریکای
 بچووکی بۆگەن، که‌ولی ئەو جانە‌وه‌ره
 الظربان الأمريكي وهو حيوان تنن الرائحة، فرو هذا الحيوان
sky /skɑ:/ *n* (pl. skies) ئاسمان
 سماء، السماء

sky-high *adv* ییقام بەلند، زۆر بەرز
 عالياً جداً (في البحر) شاقط العر

'skylark *n* [C] کلۆ کوپه، شفان کوژ
 القبرة (طائر مفرد)

'skylight *n* [C] کلۆرووژنه، رۆژین، رودانک، رۆژنه
 كوة في السقف

skyline *n* ئاسۆ، شیوه‌ی سیه‌ری شاخو خانوو کاتی
 که ئاسمان له‌دوایه‌وه‌ دیارین
 الصورة الظلية للجبال أو المباني كما تبدو على خلفية السماء

'skyscraper *n* [C] هه‌وروشین، هه‌وره‌بان
 ته‌لاری هه‌ورپه‌ر، زۆر به‌رز
 ناطحة سحاب، مبنى شاقط العر

slab /slæb/ *n* شتا‌یگه‌ر خشت، پارچه‌ی ته‌خت له
 (خشت، په‌رد)
 بلاطة، كتلة مسطحة سميكة (من الحجر مثلاً)

slack /slæk/ *adj* (-er, -est) ١. خاوی، سست،
 شل و شیاو، ناتە‌واو ٢. وستاو، شله‌تین ٣. فشه‌ل، شل و
 شیاو

١. مهمل، مترا، حامل ٢. راكده، فساتر ٣. رخو، مرتخ، غیر
 مشدود

a ~ rope په‌تیکێ شل و شیاو به‌ستراو
 حبل مرتخ او غير مشدود

□ *n* [U] *the ~* به‌شیکێ فشه‌ل، توند نه‌کراو له
 (په‌ت) ٢. وورده‌ خه‌لۆز ٣. (له‌ شیوگی کۆ) شه‌روانی فراوان
 الجزء المرتخي (من حبل أو غيره) ٢. دقاق الفحم ٣. (في صيغة
 الجمع) بظنون فضاض

□ *vi* خاوی نه‌کات، که‌م ته‌رخه‌می نه‌کات له‌ کارکردنا
 يتباطأ أو يتراخي في عمله

~ *up* خێرای که‌م ده‌کاته‌وه، له‌سه‌ر خو ئه‌یتته‌وه
 يخفض السرعة، يتمهل

slacken *vt* خێرای که‌م ده‌کاته‌وه، سست دکت،
 سست ده‌بن
 يخفض السرعة، يتمهل، يتوانى

slacker *n* [C] ته‌مه‌ل، خۆزە‌ره‌وه له‌ کار و فرمان
 (د.كول، التهرب من عمل أو واجب

slackly *adv* په‌خاوی، په‌ که‌مه‌تر خه‌می
 بتراخ، باهسال

slackness *n* [U] خاوی، هیواش، له‌سه‌رخۆ
 تراخ، بطء، توان

slag /slæg/ *n* [U] کۆزه‌ر، وشکه‌ل، پاشماوه‌ی
 توتانه‌وه‌ی یا کاتزای خاوی
 خبث، جفاء، ما يتخلف عند صهر المعدن الخام
 (بروانه slay)
 (انظر slay)

slake /sleɪk/ *vt* ١. دا‌یبه‌مرکێتی، تینویتی نه‌شکێتی،
 هه‌قی خۆی نه‌سینتی ٢. نه‌یکوژینتی‌هه
 ١. یشنی غیله‌ او غله، یظنی، عطشه ٢. یظنی، الکلس‌ او
 الجیر

slam /slæm/ *vt, vi* (-mm-) ١. ده‌رگا داده‌خات
 ١. یفلق
 توند (ده‌رگا) داده‌خات
 ~ *the door* یفلق (الباب) یعضف:
 به‌ توندی ده‌رگا دا‌یخه ٢. به‌ توندی
The door ~ med. لی‌ده‌دات، پآلده‌تیت، هه‌له‌دات
 أغلق الباب بعنف ٢. یضرب، یذفع، یرمی بقوة و عنف:
 به‌زۆر نه‌یدات به‌ زه‌وی‌دا
 ~ *sth down* یطره‌ه بشده
 جیره‌ی ده‌رگا، ده‌نگی دا‌خستنی ده‌رگا به‌ قایمی، □ *n*
 زومه
 صوت اغلاق (الباب) بشده، ضجة داوية أو عنيفة

slander /sla:ndə(r)/ *vt, n* [C,U] پاشمه‌له‌بامی
 ده‌کسات، بسوختان ده‌کسا، جسنیوه‌دات، نساوژراندن،
 ئاپه‌روله‌که‌ دارکردن
 یقذح، یذم، یبتری، قذح، ذم، قذف، تشویه للسمعة

slanderous *adj* راهاتوو له‌سه‌ر جشوو بوختان
 منظر علی القذف والافتراء

1. زمامی ناو خه لکی، گه لیر، زمامی **slang** /slæŋ/ n
 گه لیری 2. زمامی باوی کومه له که سیکه دپاری کراو
 1. (دوماً فی صیفة المفرد اللغة العامية) 2. لفة عامية خاصة
 بحرقة ارفنة اجتماعية معینة:
 زمامی قوتابی له قوتابخانه *schoolboy* ~
 لفة أبناء المدارس
 3. ووشه ی باو یو کومه له که سیک *~ words*
 3. (تعینة) کلمات عامية
 جتیو ده دات، دخاپینیت، سه رزه نشته کا vt
 یشتم، یسب، یوخی
 باو، په یو نندیداری زمامی **slangy** *adj* (-ier, -iest)
 گه لیری، گشتی، بازاری
 عامی، مولع باستخدام العامية، سوتی
 ده سه ته واژه ی بازاری یا قسه ی بازاری *~ expression*
 تعیرات سوقية
 لار ده بیته وه، لیژده بیت، لیژی، **slant** /sla:nt/ vi, vt
 خوار بوونه وه
 یعیل، یخدر، اینحدار
 خوار بوو، لار *on the ~*
 منحرف، مانل
 لیدان، چلاق، زله، چه لین، **slap** /slæp/ n [C]
 به سه رداکیشان، شه قاز لله
 صنعة، لطفة
 1. به قایمی زله ی لیته دات، ته په سه ر vt (-pp-)
 دکت، پیاده کیشی 2. پیاده کیشی، ده هاوی یان به توندی
 دایته نی
 1. یصنع، یلطم 2. یرتطم، یلتي او یضع بعنف
 به که سه ر خه می، هه ر چونی **'slapdash** *adj, adv*
 بلوی، هه ره مه کی
 باه مال، کیفا اتفق، خبط عشاء
 نواندنی گانه یی، کومیدیا **'slapstick** n [U]
 تشلیه حالفة بالتهریج
 ده بری، ده قلیشین، جه لده ی لی **slash** /slæʃ/ vt, vi
 نه دا، یستی لی نه کاته وه، به ش به شی نه کا
 یشرط، یشق، یسوط، یجلد
 پارچه ی لاکیشه براو n [C]
 قطع مستطیل
 تولیکی دریزی باریک (له ته خته یان **slat** /slæt/ n [C]

کاتزا)

- شریعة طریلة ضیقة (من الخشب أو المعدن)
 1. نه ردواز: به ردی نه خش کراو **slate** /sleɪt/ n [C,U]
 یو رازانده وه ی خانووه به ره، 2. له وه ی نووسینی منالان
 1. اردواز، الیهمر المشق، لوح فی الوردواز تکسی به السترف
 لا به ره ی نوی، تو مارگه ی خاوین 3. به نگی *a clean*
 خوله میشی توخ
 (مجاز) صفحه جدیدة، سجل نظیف 3. لون رمادی غامق
 1. بنمیچی خانووه که به اردواز دائه ریژی vt
 2. توانچی تی نه گری، لومه ی نه کات دژواری ره فتار ده کات
 1. یکسر السطح بالروح الوردواز، یسقف بالوردواز 2. (ل.د.)
 یژوب، یوخی، یتقد بعنف
 نه رده وازی، وه که نه رده واز **slaty** *adj*
 اردواری، شیه بالاردواز
 ژتیکی شیوه ناشرین، یس **slattern** /slætən/ n
 امرأة قذرة النظر
 سه رده بری، کؤ کوژی نه کا **slaughter** /slo:ta(r)/ vt
 نه یگوروی، دکوژت، سه رژی دکت
 یذبح، یجزر، یحمر (الذبايح)، یقوم بمجزرة بشرية
 سه ربرینی نازهل، سه برگه، کوشارگه n [U]
 ذبح (الماشية)، نحر، مذبحة، مجزرة
 قه ساپخانه، شونی **'slaughter-house** n
 که ولگردنی نازهل
 مذبح، مجزر، سلخانه
 1. به نده، کویله، جاری **slave** /sleɪv/ n
 1. رقیق، عبد، امه، جاریة
 2. به نده، وه که به نده، کویله *a ~ to/of*
 2. عبد او مستعبد (لعادة مثلاً)
 ره نه جده دات (وه که کویله)، کویلی دکت vi
 یکد، یکدح (کالعبد)
 به نده وان، چاودیری کریکاران یا **'slave-driver** n [C]
 خاوه نکاری دلررق
 مراقب الأرقاء، مراقب عمال أو صاحب عمل لا یرحم
 به نده فروش، بازرگانی به نده، کوله دار **slaver** n
 نخاس، تاجر الرقیق، سفینه تنقل العبيد
 به نده یی، کوله داری، **slavery** /sleɪvəri/ n [U]
 به ندا به تی، ره نه جکیشان
 عبودية، رق، نخاسة، کدح

- slavish** /'slævɪʃ/ *adj* ١. تەپەسەر، بەندەخواری،
بەندەیی، دامار، كەچ ٢. لاساییكردنەوه، بێشە له داهێنان
١. ذو علاقة بالأرقاء، صاغر، ذلیل، خانع ٢. متمم بالتقلید
والصحا كاذ، خال من الإبداع أو الأصالة
- slay** /sleɪ/ *vt* (*pt* slew /sluː/, *pp* slain /sleɪn/) *n*
ده كوزی، دگورت، سەررزی دكت
یذبح، یقتل
- sledge** /sledʒ/ *n* [C] خلیسکێتهی سەر سه هۆل،
کالیسکه، خشگه، شه متوك
زحافة الجليد، مزلجة
به خلیسکه له شوینیكوه نه پروات یو
شوینیکی تر
ينتقل. ينقل من مكان لآخر بزحافة الجليد
- sledge-hammer** *n* [C] چه كوشی ناستنگەر،
تاخورك، پيك، كاران
مرزیه، مطرقة الحداد
- sleek** /sli:k/ *adj* ١. (قز، تووك) نەرم و لووس،
بريقه دار، ناياب ٢. (مرؤف) نازەل) خاوقز/ فەروو ٣.
(كەسیك، رەوشتی) جوانپۆش
١. (الشعر، القرو) املس ناعم ٢. (الشخص، الحیران) ناعم
الشعر / القروة ٣. (الشخص، سلوكه) اتیق، متزلف
- *vt* سافی له كات، لووسی نه كات
بجقل، یملس، یملس بالید
- sleep** /sli:p/ *n* [U] خەو، نوستن، خەوتن
نوم، رقاد، مده النوم
ماوهی زۆر نه نومی
ینام مده جیده (طریقه)
- *vi, vt* ١. نه خەوی، واته كشتی، وادكهفت
٢. سەرئێشه كەمی به خەو چاك دهیتهوه
١. ینام، یرلەد، بهج ٢. یعالج (صداعاً مثلاً) بالنوم
له سەرئێشه كەمی به خەو چاكتهیتهوه
یشنی من (صداعه) بالنوم
٣. ئوتیله كه شهست ~ sixty guests
میوان نه گرتی تیا بهخهون
٣. (الفندق) يستوعب
- sleepers** *n* ١. نووستوو، نغستی، راکشاو، خەوگران،
خەوسوك
١. نام، راقد (بخاصة) ثقيل او خفيف النوم:

- a heavy/light ~* سوک / قورس / سوک
٢. تەختەیهك شتی له سەر پیشانبدری ٣. دۆشه کی نوستی
ناوگالیسکه، فارگوون
- نام ذو نوم ثقيل / خفيف ٢. عارضة خشية، (فلنكة) ٣. سریر
فی عربة للنوم
- 'sleeping-bag** *n* توره كەمی نوستن
کیس مبطن للنوم فی العراء
- 'sleeping-car** *n* [C] فارگوونی خەوتن (له)
شه مەندەفەر
عربة النوم (فی قطار)
- 'sleeping-pill** *n* [C] حەبی خەو، خەویك
حبه او قرص منوم
هاو بهش تەنها به سەرمايه،
هەلکاری نغستی (نه ناس)
شريك برأس المال فقط
- sleepless** *adj* به ناگا، خەو زراو، خەو ره لێن
ارقی، فلق:
- ~ *night* شەوی به سەر ده با یێهەوی به خەوی
(بمضی) لیلە دون نوم
- sleeplessly** *adv* یێهەوی، خەو ره وین، خەو ره لێن
بدون نوم، بأرق
- sleeplessness** *n* خەو زراو، یێهەوی
ارقی، فلق، سهاد
- 'sleep-walker** *n* [C] خەوگەر، كەسیك به نووستوی
پروات، به دەم خەوه وه دە پروات
السرنم، شخص یسیر اثنا نومه
- sleepy** /'sli:p/ *adj* (-ier, -iest) ١. خەو الوو
١. نعان، ناعس
٢. كپ و ییدهنگ
٢. خامل، هادی
- sleepily** *adv* به خەو الووی، به تەمەنی
بنعاس، بخمول، بكسل
- sleepiness** *n* [U] وه نه وز، خەو داروی
نعاس، وسن
- sleet** /sli:t/ *n* [U] تەرزەو باران، تەرزە، لوخ، پوك،
گۆك
مطر مصحوب بالثلج، مطر متجمد
بارانه كه به تەرزەوه
□ *vi* It was ~ *ing*.

	كان الطر بهطل مصحراً بالثلج
sleeve /sli:v/ n [C]	قَوْلٌ
	كم
<i>laugh up one's ~</i>	به دزیه‌وه پشه‌که‌نئی
	یضحک فی سره
<i>have sth up one's ~</i>	بیروپای خوئی هه‌له‌گری بۆ
	کاتی پیوست
	یحتفظ بکفره للاستخدام عند الحاجة
sleigh /slei/ n [C]	تو تومبیل یان گالیسکه‌ی
	سه‌سه‌هۆل که نه‌سپ رایده‌کیشی
	مركبة او عربة الجليد (بخاصة) مركبة یجرها حصان
sleight /sleɪt/ n ~ of hand	ده‌ستسوك، گزی،
	قَبْلَازِی، جامبازی، لَب، جاودگه‌ری
	(نقط فی) خفة اليد. شعرة
slender /sleɪndə(r)/ adj (-er, -est)	۱. باریکه‌له،
	لاواز، له‌ر، فه‌رز، زراف
	۱. نحیل، هزیل، رفیع
<i>a ~ stem</i>	قاجی باریک ۲. زراف، نازک، شوخ
	ساق رفیع ۲. رشقی، مشرق القوام:
<i>a ~ girl</i>	کچینگی باریکه‌له
	فتاة مشرقة القوام
<i>a ~ waist</i>	ناوقه‌د باریک ۳. کم، تۆزی، نه‌ختی:
	خسر نحیل ۳. قلیل، ضعیل، طفیف:
<i>a ~ chance of success</i>	ماوه‌ی کم بۆ سه‌رکه‌وتن
	فرصة ضئيلة للنجاح
slept /slept/	(بروانه <i>sleep</i>)
	(انظر <i>sleep</i>)
¹slew /slu:/	(بروانه <i>slay</i>)
	(انظر <i>slay</i>)
²slew /slu:/ vi, vt	پینجده‌کاته‌وه، لارده‌پیتته‌وه،
	خوارده‌پیتته‌وه (به‌زه‌یر)، سه‌رزیکر
	یدیر، یعیل، یحرف (بالتوة)
slice /slaɪs/ n [C]	۱. توپزال، قاش، پارچه (نان و
	گۆشت) ۲. چه‌قوی دم پان و تنک
	۱. شریحه (من الخبز او اللحم) ۲. سکین ذات نصل عریض و
	رفیق
	پارچه پارچه‌ی نه‌کات
	□ vi, vt
	یقطع الی شرائح، یقطع شریحه

slick /sɪk/ adj	۱. صاف، لوس ۲. که‌سیکی زیره‌ک،
	قَبْلَازِی، شه‌هره‌زا
	۱. (ل.د) ناعم املس، صقیل ۲. (الشخص) بارع، ماکر
slide /slaɪd/ vi, vt (pt, pp slid /slɪd/)	۱. ده‌خزنی،
	نه‌خلیسکی
	۱. یزلق، یترلق
<i>children sliding on the ice</i>	۲. (شتیک) به هیواش
	بیجولنی:
	۲. (الشيء) یتحرك بتعومة وسهولة:
<i>drawers that ~ in and out</i>	چه‌که‌جه‌ی جو‌له‌که‌ر
	به هیواشی و ناسانی نه‌جولنی
	ادراج تتحرك بحرية وسهولة
<i>The book slid from my knee to the floor.</i>	کتیبه‌که له‌سه‌ر زه‌ویه‌که
	انزلق الكتاب من فوق ركبتي الی الارض
<i>let things ~</i>	۳. گوی‌ی مه‌ده‌ری، لیگه‌ری ۴. لیژ
	نه‌پیتته‌وه، دوا که‌ه‌وی، خوار نه‌یت، نامینتی (ره‌وشت)
	۳. دع الامور تجری فی اعتنتها، لا تأبه لما یجری ۴. یسبحر،
	یتدهور (اخلاقياً)
	۱. خلیسکان، لیژبونه‌وه، خلیسین، خزان □ n [C]
	۲. خلیسکینه‌وی سه‌هۆلی، شوینی خلیسکان، سلاید ۳.
	سه‌ره‌لیژی چاک بۆ خلیسکان ۴. وینه‌ی سه‌ر پارچه‌ شوشه
	بۆ پیشانندان به‌کار نه‌هیتری ۵. پارچه شووشه‌ی وردبین
	۱. تزحلق، انحدار، انزلاق ۲. منزلق تلجی، موضع التزحلق ۳.
	منحدر صالح للانزلاق ۴. صورة علی شریحه زجاجیه تستخدم
	فی فوانیس العرض ۵. شریحه زجاجیه للنجهر
slide-rule n [C]	۷. راسته‌ی بژمیر
	۷. مسطرة حاسبة
sliding scale n	پیه‌ری خز (کرمی پزده‌پیه‌ری به
	به‌راوردکردن به‌فاستی بژمیری)
	مقیاس انزلاقی (تقاس به‌الأجور مثلاً بالمقارنة بمستوی
	المعیشة)
¹slight /sleɪt/ adj (-er, -est)	۱. لاواز، فه‌راموش،
	باریک ۲. کم، سووک
	۱. نحیف، نحیل ۲. ضعیل، طفیف
slightly adv	کم، به‌که‌می
	قلیلاً، نوعاً ما
	که‌مینک باشتره
	~ better

- افضل بقليل
 به كه مي دانهني، بچوكيده كانه وه
slight /slart/ vt
 بستخف ب، بستخفر
 □ n
 ووشه وه لسوكه وتي سو كاپه تي كردن
 كلمات او تصرفات دالة علي استخفاف، اهانة
slim /slim/ adj (-mer, -mest)
 لاواز، باريلك، رفت،
 زار، قه له مي
 نحيف، اهيف، مشرق القوام
 a ~ excuse
 پوزشي بين مانا و هيچ وپوچ
 عذر هزيل او تافه
 □ vi (-mm-)
 كه سينك خوار دن كه م بكا ته وه يو نه وه ي
 كيشي دابه زيت
 (الشخص) يقلل من طعامه ويتريض ليخفف من وزنه
slime /slaim/ n [U]
 ۱. قور، ليه ۲. ماده ي لينچ يا
 پيسايي لولينچ ده ريده دات
 ۱. وحل، طين، ۲. ماده غروية او ديقه يفرزها الحلازون مثلاً
slimy adj (-ier, -iest)
 ب لينچ، قه لسي، قوراوي،
 لوس
 مخاطي، موحل، لزج
sling /slɪŋ/ n [C]
 دار لاستيك، پوره قاتي
 مطلق للذراع، جبل رفع
 □ vt, vi
 ۱. هه ليه دات، ده هاليت، ده يهاويت به هيز
 ۱. يقذف، يرمي بقوة
 به رد يو پنجه ره كه هه
 ~ stones at a window
 نه دات ۲. هه ليه واسي، ده هاليت بلند دكت يا نزم دكت،
 داده هيليت
 يقذف الحجارة على نافذة ۲. يعلق، يدلي، يرفع:
 ~ a hammock
 جولا نه نوسن له نيوان
 دوو كوله كه دروست نه كا
 يعلق شبكة للنوم بين عمودين
 خوي ده دزيته وه،
slink /slɪŋk/ vi (pt, pp slunk)
 خوزه دزين، بين دزكن ده كات
 ينسل حفيه
 ده خلسكي، ده خزني،
slip /slɪp/ vi, vt (-pp-)
 ده خشني
 ۱. ينزلق، يتزلق:
 He ~ ped and broke his leg.
 خلسكا و قاچي شكا
 تزلق و كر ساقه

۲. خوي دزي به وه له به رد مندا
 He ~ ped past me.
 ۲. ينسل بسرعة و خفة، ينسل
 چهند ساليك تي به ري بين
 The years ~ ped by.
 نه وه ي هه ستي پي يكه بين ۳. نه خلسكي، ده ريباز ده بين،
 خوي ده دزيته وه
 مرت السنين دون ان نحس بها ۳. يتراق، يفلت، ينسل
 The fish ~ ped out of my fingers.
 به تانيه كه به سهر
 The blanket ~ ped off the bed.
 جينگا كه وه خزنا
 انزلت البطانية عن السرير
 ۴. له به ري نه كات / كراسه كه ي
 ~ into/out of a dress
 به خيرا يي دانه كه ني
 ۴. يرتدي / يخلع الثوب بحركة سريعة:
 له به ري نه كات / دايته كه ني پالتو به
 ~ a coat on/off
 خيرا يي
 يرتدي / يخلع معطاف ي لحظة
 پاره كه هه ل نه دات يو
 ~ a coin in sb's hand
 ناوده ستي كه سينك ۵. هه ل نه كات، زماني نه بگري هه له ي
 ريزماني نه كات
 يدس قطعة من النقد في يده ۵. يخطيء يزل به اللسان: يرتكب
 هفوة في النحو
 ۶. را نه كات، ده ريباز نه بين
 ~ in one's grammar
 ۶. به رب، يفلت
 سه گه كه له كو ته كه ي
 The dog ~ ped its collar.
 ده ريباز يو
 افلت الكلب من طوقه
 له بيرم چوه وه، له يادم نه ماوه
 It ~ ped my memory.
 غاب عن ذهني او بالي
 ۱. ده ريباز بوون، را كردن، خوزه دزيته وه،
 □ n [C]
 را كردن له نه رك
 ۱. افلات، هرب، تملص
 ليبرائه كات، خوي ليه دزيته وه، له لاي
 give sb the ~
 نه دا
 يتملص منه
 ۲. هه له، هه له ي پينوس
 ~ of the pen
 ۲. هفوة، زلة: زلة قلم
 هه له ي زمان ۳. تووره كه ۴. زير
 ~ of the tongue
 ۵. وورده كاغه ز، سه ره پارچه
 كراس

- هفة لسان ۳. کيس وسادة ۴. قیص تحتی ۵. قصاصه ورق،
جذاذه، شفة
- 'slip-knot** *n* [C] سوکه گری، وهلف
عقدة منزلقه
- slipper** /ˈslɪpə(r)/ *n* [C] نعل، سول، پیلایو
سه پئیی
- slippery** /ˈslɪpəri/ *adj* خف، شبب
خز، خلیسک
زلق، مزحلق
جاده‌ی خلیسک
طریق زلق
- 'slipshod** *adj* پهرتی، ناریک، سهر پئی، فهراموشی
غیر متنق، غیر مرتب، رت
- slit** /slɪt/ *n* [C] تلیش، کون، درزی دریزو تهسک،
قلیش، درز، کهلش
فتحة او شق طویل ضیق
ده قلیشیت، درزی تینه کات،
□ *vt* (*pt, pp* slit; -tt-) نه پدربینی، نه یکاته پارچه‌ی دریزو، به دریزو نه پیری
یقد، یشق شفاً طویلاً، یقطع او یزق الی قطع طویله، یفتح طرفاً
بشقه طویلاً
- slither** /ˈslɪðə(r)/ *vi* ده خزیت، ده خشیت
یزلق
- slobber** /ˈslɒbə(r)/ *vi, vt* ۱. ناو ده دزیتوه، لیکي
دیته خواروهه، گلزی
۱. یزیل، یسیل لعابه
۲. به پهروشهوه خوشیدهوی، شه پدای
بووه، حهز کردن یان هژمه کار دیار دکت
۲. یجهه علی نحو مفرط، یتهاوت علیه
- slog** /slog/ *vi, vt* (-gg-) لیده دات/ رهنجه روی
ده کات، زه حمهت وریکا خو دپرت
یضرب/ یعمل بقوه و متابرة
- slogan** /ˈsloʊɡən/ *n* [C] دروشم، درف
شعار، نداء سهل التذکر
- sloop** /sloo:p/ *n* ۱. که شتی، که شتی چاروکه دار، گهمی
یا بابره کی (تک دار با بړه) ۲. که شتی جهنگی بویاسه وانی
دزی ژیرناوی په کان
۱. سفینه شراعیه صغیره (بصار واحد) ۲. سفینه حریبه صغیره
للحراسة ضد الغواصات

۱. شله (نه رزی)، پیا نه رزی، پس
۲. پیاده پوزی، خواردنی به سهره نه رزی بهین ناگایی،
به شپرزهی خواردن تینه کات
۱. (السائل) یندلق ۲. یدلق السوائل، یسکب الطعام یخرق/
وحصاة
~ coffee on the table
- slops** *npl* ۱. شورگه، ناوی پس ۲. خواردنی هارواو،
شوریا (به تاییه تی یو نه خوش)
۱. غساله، ماء قدر ۲. طعام مهروس، حساء، شراب (بخاصه
للرضی)
- sloppy** /ˈslɒpi/ *adj* (-ier, -iest) ۱. پیس بوون،
پیسگری (فاله کی) ۲. خواردن) شله، خه ستاو ۳. که سیک
سوزدارین منالانه، وړک گر ۴. یی ناگا، نه شماره زه، پس
۱. مرحل، متخ بالسرائل ۲. (الطعام) سرق، شبه سائل ۳.
(الشخص) عاطفی علی نحو صیانی، (العواطف) مفرطه علی
نحو سفیخ ۴. (د.ل) مهمل، غیر متنق، قدر
۱. سه ره و لژی، خواری،
لاری، لژی
۱. منحدر، انحدار، میل
۲. زوی به رزو لژی
the ~ of the roof تیدابین
- انحدار السطح ۲. ارض ذات مرتفعات و منحدرات
خوارنه پیتوه، لاری نه کات (شتیک)
□ *vi, vt* یبیل، یجعل (الشيء) منحدرأ
چه که کت خوار پکهره وه
~ arms کتا سلاحه! تکب سلاحه!
- slot** /slɒt/ *n* [C] کون، ده رچه، یو پاره تن خستن
ثقب، شق صغیر ضیق (لاذخال قطعة من النقد مثلاً)
- کون/ درزی تینه کات
□ *vt* (-tt-) یثقب، یحدث شفاً صغیرأ
- 'slot-machine** *n* [C] نامیری نوتوماتیکی فروشتن
آلذ بیع اورتوماتیکه
- sloth** /slɒθ/ *n* [U] گیل، گهوج، تمهیلی، زه هلی
کسل، بلاده
تمهیلانه ده پروات
بمشی بتراخ و تکاسل
- slovenly** /ˈslɒvnli/ *adj* پیس، شروور، که مته رخمه
قدر، رت الهیته، مهمل

slovenliness *n* [U] پسی، پشتگوینختن
قدارة، اهمال

slow /sləʊ/ *adj* ۱. هیواش، سست، هممین، هندی
خاو گه مزه ل، گیل
۱. بطی،، ثقیل الحركة، متهمل، بلید، بطی، الفهم، مثل
in ~ motion له سه رخو (پیشاندانی فلم بونموونه)
۲. (کاتزمیر) دواکه کوئی، دواکه وتوو
بالحركة البطیئة (فی عرض الأفلام مثلاً) ۲. (الساعة) متأخرة،
مؤخرة
□ *vi, vi* هیواشیده کاته وه، خیرایی کهمده کاته وه
بیطی،، یخفف من سرعته:
شهمنده فهره که خیرایی کهم
The train ~ ed down. ده کاته وه
خفف القطار من سرعته
□ *adv* (-er, -est) به هیواشی، به سستی
بیطی،، بانأة
Go ~ till you feel better. پیوسته پشوو بدهیت تا
چاک نه بیته وه
علیک، بالأنابة الی ان تشعر بتحسن
Go ~ er or you will fall. هیواش برو له گینا نه که ووی
تمهل فی سیرک والا وقتت
که سبکی له سه رخو، نه بزوی،
slowcoach *n* [C] مروئی هندی دچت نوگه لهو
شخص بطی، الحركة، متبلد الفکر

slowly *adv* Try to walk more ~ هندی، به خاوی،
به سستی، به هیواشی، له سه رخو، به هیواشی پروا
یتهمل، سر بهمهل

slowness *n* [U] هیواش، هیدیثی
بطی،، توان، تأخر

sludge /slʌdʒ/ *n* قوپ، تدقن، روئن یا چوری پیس
وحل، زیت او شحم سبک قدر

slug /slʌg/ *n* [C] زه غلته، تمهمل، بزالی دکات
بزاقه

sluggard *n* [C] نه بزوی، تمهمل، گه لهو
شخص بطی، الحركة

sluggish /ˈslʌɡʃ/ *adj* تمهمل، گه لهو، له ش گران،
خاو و خلیچک
خامل، کسول، بطی، الحركة

sluice /sluːs/ *n* [C] ۱. دهمه وانه، دهرچه بو ریک
خستی ناو ۲. کنالیک بو ناوی به کونیکدا له به سته وه
(به تنده وه وه) ۳. لابر دنی پیس به گوژی ناو
۱. فتحة او عین فی سد لتنظیم مرور المياه ۲. قناة لنقل الفائض
من المياه، مجرى مائي عبر فتحة فی سد ۳. ازالة القاذورات
بتیار مانی
۱. ده باریت، ده شوات، ناوی پیا نه بزوی □ *vi, vi*
۲. ناو پروات به شیوهی جوگه له
۱. یغسل بتیار مانی، یوجه تیاراً مانیاً فوق... ۲. (الماء) یخرج
علی شکل جدول

slum /slʌm/ *n* ۱. کوخته، زنج، گهره کی پیس وقهره
بسالف به خه لکی هه زار ۲. (له شیوگی کودا) شوینه
قهره بالغه کان پر له خه لکی هه زار
۱. حی الفقراء: حی قدر مزدحم بالسكان ۲. (فی صیفة الجمع)
مكان تجمع الأحياء الفقيرة فی مدينة
slumber /ˈslʌmbə(r)/ *vi, n* ده نوئی، نه خه ووی،
تسنتن، نقت
(لأ)، نیام، یرقد، نوم، رقاد
۱. له پر ده که ووی
۲. (نرخ، بازرگانی، چالاکئی) نزم ده بی، داله به زوی
۱. یسقط فجأة (فی) ۲. (الاسعار، التجارة، النشاط) یهبط،
ینخض
□ *n* [C] ماوهی راهه ستانی بازرگانی
فترة ركود تجاری

slung /slʌŋ/ (پروانه sling)
(انظر sling)

slunk /slʌŋk/ (پروانه slink)
(انظر slink)

slur /slɜː(r)/ *vi, vi* ۱. تیکه لینه کا (ووشه کانو)
پرگه کانو ناوازه کانی موسیقا که جیاگردنه وه پان گرانه
۱. یدمج الکلمات او المقاطع او الأنغام الموسیقیتیه بحيث یعسر
التسیز بینها
۲. به سه ریسی ناماژه نه کات
~ over ۲. بشیر اشاره عابرة الی اخطائه
به نتیجهی پورا نه کیشی
~ over sb's faults ۱. بین نابرویی، ریسوایی، بین رومه تی، بین
□ *n* [C] به خستی ۲. تیکه لیبونی ده ننگه کان
۱. خزی، عار، شایبه، لوم ۲. تداخل الأصوات

slush /sɪlʌʃ/ *n* [U] به‌فرو نیوه توابه/ قورواو
ثلج نصف ذائب/ وحل رقیق

slut /slʌt/ *n* [C] زنی دیمه‌ن ناشرین
امراة قذرة العظهر

sly /sli/ *adj* (-er, -est) ۱. مه‌کریاز، چفوق، دلخاپ
قیلیاز، نه‌شیاریز، دزیکهر، ساخته‌چی
۱. ماکر، کترم، متکم، خفی مسترق، مختلس:
جاوداگرتن
a ~ look نظرة مختلعة
به‌دزیه‌وه ۲. پروپاگهنده‌ی پیس و خراب
on the ~ سرا، خفیه، خلعة ۲. (دعابة) خفیه

smack /smæk/ *n* [C] زلله، لیدانی دژوار، لیدان،
ده‌نگی زلله‌لیدان
لطمه، صفعه، صوت الصفعة
□ *vt* لیده‌دات، پیاده‌کیشی
بصغ، بظلم
۲. به‌لیوی نه‌بچیزی، (به‌له‌زهت وهرگرتن
~ one's lips له‌خواردن)
۲. یلطم بشفیه (متلذذاً بالطعام)

□ *adv* راسته‌وخو، به‌ته‌واوی، به‌زور، به‌کسه‌ر
مباشرة، تماماً، بعنف
run ~ into a wall خوی به‌دیواره‌که‌دا
بصطدم اصطداماً عنيفاً (مباشراً) بجدار

smack /smæk/ *n* که‌شتی بچووک بو‌راو
قارب شرعی صغیر للصد

smack /smæk/ *vi* بونو تامی لیدی، بونی (ناپاکی)
لینه‌کا
(یکون فیه) طعم او نکهته‌ خفیه من (کذا)، یشتم منه راسحة
(الخیانة مثلاً)

small /smɔ:l/ *adj* (-er, -est) گچک، بچووک، پتک،
هور، کوله‌ک، بچک
صغیر (الجسم)، ضیل
look/feel ~ بی‌باہخ دیاره / هه‌ست نه‌کا متالانه
بیدو تانها/ یشر بالفصار
~ change پارچه‌ دراوی بچووک
قطع نقدیه صغیره، فکته
the ~ hours چاره‌کی کورتایمی شهو
الربع الآخر من اللیل

~ talk ده‌نگه‌ ده‌نگ له‌سه‌ر شتی بچووک
لغر حدیث حول شؤون تانفه

on the ~ side شتیکی بیگه‌لک، بیسود
(شیء) ضیل او زهید

small-arms *npl* چه‌کی سووک (ده‌مانچه)
اسلحة خفیه (کالبنادق والمسدات)

smallpox *n* [U] ناوله، خوریک
مرض الجدري

smalltime *adj* بین‌که‌لک، بین‌باہخ، پوچ
(د.) غیر ذی شأن، عديم الأهمية

smart /smɑ:t/ *adj* (-er, -est) ۱. دره‌وشاوه، جوان،
شوخی، قوز، سپورت، زیره‌ک، کارامه ۲. جل و به‌رگی نوی
له‌سه‌ر مودیل ۳. (رژیشن) خیرا، چالاک ۴. تیز، قورس،
توند
۱. لامع، حسن‌المنظر، مهنده‌م، انیق ۲. ذکی، بارع ۳. ماهر
مطابق للزی الحدیث، عصری ۴. (المشي) سریع، نشیط ۵. حاد،
قاس، شدید:
a ~ blow لیدانی توند
ضربة حادة
a ~ punishment سزای قورس
عقوبة قاسية
smarten, *vi, vt* ~ up خوی قوز نه‌کات، خوی ریک
نه‌خات
یتانق، یتهدم، یؤنق، یهنده‌م
به‌قوزی و سپورتنی
على نحو بارع او متأنق
smartness *n* شوخی، قه‌شه‌نگ، له‌مانق
براعة، مهارة، حدة، اناقة
۱. تیکیده‌شکینیت،
وردوخاشی ده‌کات، تیکده‌شکین، وردوخاشده‌ییت
۱. یحطم، بیهم، یحطم، یهنده‌م
به‌زه‌رو توندی تیکیده‌شکینیت
~ up یحطم بعنف
۲. شالایی بو‌نه‌بات/ ویرانی
~ /into/through نه‌کات، نیرشا زال ۳. دانه‌که‌وی
۲. یندفع فی/ خلال (شیء) بعنف مدر ۳. یهزم هزيمة ساحقة
وردوخاشکردن، تیکشکان، شکان، دارمان، □ *n* [C]
له‌ناوچوون، لیدانی به‌زه‌ر، سه‌رکه‌وتنی گه‌وره، پیکدادانی

ترسناك
تھشم، تھطم، انھيار، ضربة عنيفة، نجاح ساحق، اصطدام مروع

smash-and-grab raid *n* كاری دزی و برین
بهشکاندنی پیشه‌وی کزگا پهك
علیة سطو عن طریق تھطم واجهة متحر

smattering /smætərɪŋ/ *n* دووره ناسین، کیم زانین
معرفة سطحیة (بعم مآ)

a ~ of

smear /smiə(r)/ *vt, vi* ۱. به‌ماده‌ی‌کی لیج
دایسته پوئشی ۲. له‌که‌داری نه‌کا، نه‌پشویئینی ۳. (په‌له‌ی
موره‌که‌ب) بلاونه‌پینه‌وه په‌له‌ی‌کی پیس جیندلی
۱. یطی بماده‌ی لجة ۲. بلطخ، یشه ۳. (الحبر السائل) یبشتر
تارکاً بقاً قذرة

□ *n* [C] په‌له، له‌که
لطخه، بقعة

smell /smel/ *n* هه‌ستی‌بون، بون، بونی‌گه‌نین یا
پسبون
حاسة الشم، رائحة، رائحة عفن او فساد
What a ~! نای له‌و بونه‌یسه!
یا لها من رائحة كريهة
□ *vt, vi* (*pt, pp*) بونی‌هه‌له‌مژنی
یشم، یبششق، یبشم
~ of بونیکی لیدی
یغوج برائحة (ما)
~ out نه‌یدوزینه‌وه، بونیته‌کا، به‌لیکولینه‌وه‌ی وورد
نه‌یننی بون‌ده‌ره‌که‌وی
یکشف، یبشم (مجاز) یکشف سراً بالتحقیق الدقیق

'smellingsalts *npl* خوی‌ی بونکردن، (بون)
چاره‌کردنی له‌هوش خو‌چوون)
املاح الشم (العلاج الاعضاء)

smelt /smelt/ *vt* نه‌یتوئینه‌وه، کانزرا‌خاوین نه‌کا به
توانه‌وه (پروانه smell)

یصهر، یبفی‌العادن بالصهر (انظر smell أيضاً)

smile /smaɪl/ *vi, vt, n* بزه‌نه‌یگری، زه‌رده‌خه‌نه
نه‌یگری، پینه‌که‌نی، که‌نه‌ک، خه‌نده، زه‌رده‌خه‌نه
یبشم، یبسم، ابتسامه
به‌چاوی قابلیون سه‌پرینه‌کا
~ (up) on

ینظر الیه بعین الرضا
بزه‌گر تووانه، به‌زه‌رده‌خه‌نه
مبتسماً، بابتسام

smilingly *adv*

smirch /smɜːtʃ/ *vt* پیس یا له‌که‌داریته‌کا، پیس‌واپنه‌کا،
نابرووی نه‌بات
بلطخ، یلوت (مجاز) یلطخ السمعة، یسم بالعار
په‌له، نابرویدن
□ *n* [C] (مجاز) لطخه، وصمة عار

smirk /smɑːk/ *vi* زه‌رده‌خه‌نه‌نیشانه‌ی به‌فیزه‌وه له‌سه‌ر
له‌خو‌یایی‌بون
ابتسامه متکلفه تدل علی الاعجاب بالنفس
به‌زوری خه‌نده ده‌یگری، بشکووی
□ *vi* یبکلف‌الابتسام

smite /smaɪt/ *vt, vi* (*pt* smote *pp* smitten) ۱. (بون)
گالته‌پیکردن) دکوژت، قایم لیده‌دات ۲. به‌سه‌ختی ده‌به‌زی
۱. (ل.ل. او للسخریة فقط) یضرب بقوة ۲. یهزم هزيمة ساحقة:
به‌نازاری (نه‌خوشی یا خو‌شه‌یستی
smitten by/with نه‌نالینی)

یعانی من (الحب او المرض مثلاً)

smith /smɪθ/ *n* [C] به‌کانزرا‌نیشکردان
مشغل بالمعادن
black ~ (به‌تایه‌تی) ناسنگه‌ر
(بخاصه‌) الحداد

smithy *n* [C] دوکانی ناسنگه‌ری، ناسنگه‌رخانه
دکان الحداد

smock /smɒk/ *n* پو‌شاک‌ی ته‌نک (سه‌رجل) بون
پاراستی جل له‌پیس بون
توب خارجی فضاغ لوقایة الملابس من الاتساخ

smoke /sməʊk/ *n* [C,U] ۱. دوکهل، دوکه‌لکردن،
(ب steam هه‌لم)
۱. دخان (قارن steam بخار)

نه‌نیجام نادات، سه‌رناکه‌فت ۲. جگه‌ره‌کیشان،
جگه‌ره

یسفر عن لاشی ۲. تدخین، (ل.د) سیجار، سیجاره

۱. ناگره‌که دوکه‌لته‌کات ۲. دوکه‌لده‌کا
□ *vt, vi* (توونن)، جگه‌ره‌ده‌کیشی ۳. چاره‌سه‌ریده‌کا (ماسی) نه‌داته
به‌ر دوکه‌ل ۴. ره‌شی نه‌کا به‌دوکه‌ل
۱. (النار، الموقد) یدخن، یبعت منه الدخان ۲. یدخن (التبغ)

٣. يعالج (اليسك مثلاً) بالعرض، للدخان ٤. يسود بالدخان:
 جاويلكه بۆ خۆر ٥. به دوكل دهري *d glasses* ~
 نهكات، دوكل نهكا به سهر (درهخت وميرودا)، قاني نهدا
 نظارات للشمس ٥. يطرده بالعرض، للدخان، يدخن، يطلق
 الدخان على (الاشجار، الحشرات)
smoker n جگه ره كيش، جيگا يهك (له شمه نده ههه)
 ريگه ي جگه ره كيشاني تيا دراوه
 مدخن (التبغ)، مقصورة (في قطار) يسمع فيها بالتخدين
smoky adj ١. دوكل لاوي، دوكل لدار، دوكل ي:
 ١. داخن، مليء بالدخان، يبعث منه الدخان:
 دوكل لكيش ٢. وهك دوكل وايه *chimneys* ~
 مداخن يبعث منها الدخان ٢. كالدخان شكلاً او طعماً
smoke-less adj بئ دوكل، بئ دوكل
 بلا دخان، عديم الدخان
 ~ *coal* خه لوزي بئ دوكل
 نعم عديم الدخان
a ~ atmosphere كهشي بئ دوكل
 جو خال من الدخان
'smoke-screen n [C] پهله دوكل (بۆ شاردنه وه ي
 كاري جهنگي)
 ستار من الدخان (لاخفاء العليات العربية)
'smoke-stack n [C] دوكل لكيشي گهوره
 مدخنة عالية
smooth /smu:ð/ adj (-er, -est) ١. نيان، نهرم،
 شاپك، (دهريا) هينمن، (جوله) هيواش، بئ لريته وه ٢.
 (تيكه له ي) بئ گري و بئ تويه له، باش تيكه لبووه ٣. (دهنگ،
 قسه) هه لقولاو، قسه خوش ٤. كهسيكي قسه خوش و زمان
 لووس، ماستاوچي
 ١. ناعم، صقيل، امس (البحر) هادي، (الحركة) رفيقه، خالية
 من الارتجاج، سلة ٢. (الزيج) خال من الكتل المتماكة،
 مزج جيداً ٣. (الصوت، الحديث) متدقق، لطيف ٤. (الشخص،
 حديثه) مصول الحديث، مصقول العاشية، متلق
 ١. نهرم، نايابي نهكات، (به زوري) *vi, vt* □
 ٢. سووكي نهكات، تهنگ وچه له مه ي لانه بات، كارناساني
down out (~) دهكات
 ١. يمس، (غالباً *down out* ~) يمس، يسهده، يتهده ٢.
 يزيل الصعاب:
 ١. كيشه چاره سه ره نهكات *away sb's objections* ~

- يزيل اعتراضاته
smoothly adv به ناساني، به نهرمي
 بنعومة، برفق، بسهولة
smoothness n نهرمي، ناساني، نهرميتي
 نعومة، رقة، سهولة
smooth-faced adj كهسيكي قسه خوش قرش و
 خوي ي بيوه نهكات به لام راستگو ني به
 (مجاز) شخص مصول الحديث مصقول العاشية ولكنه غير
 صادق
smooth-spoken adj ووته شيرين
 مصقول الكلام
smooth-tongued زمان لووس، ماستاوچي
 ذلق اللسان، متلق
smote /smo:t/ (پروانه *smite*)
 (انظر *smite*)
smother /sma:ðə(r)/ vt ١. ده خنكي ٢. داينه پوشي
 ١. يخنق، يقتل خنقاً ٢. يغطي
 ~ *ed in dust* به توز داپوشراوه
 مكسر بالفار
 ~ *a child with kisses* منداله كه به ماچ دانه گريته وه
 ٣. نه يشاريته وه، كپيده كات ٤. ناگره كه به خوله ميش
 دانه پوشي تا به هيواشي پوتني
 يفرق طفلاً بالقبلا ٣. يكج، يكم ٤. يخنق (النار)، يغطي النار
 بالرماد لتحترق ببطء
smoulder /sma:ldə(r)/ vi له سه رخو ده سوتني بئ
 گر دسوزت نو دوكل دكت (بئ گوري)
 يحترق ببطء ويدون لهب
smudge /smʌdʒ/ n [C] پيس دهكات، پهله
 لطفه
 له كه، له كه دبت، له كه دار نه بئ *vi, vt* □
 يطلع، يطلع
smug /smʌg/ adj (-gg-) (كهسيكي) فيلباز،
 له خويابي، شه يداي ناسوده ي و به ده سته ياني ريزي خه لكه
 (شخص) محتال، مفرور او محد بنفسه، متلق مضمهر بالراحة
 والحصول على تقدير الناس
smuggle /sma:gəl/ vt ١. قاچاغيتي نهكات
 ٢. دره ليش، قاچاغي دهكات
 ١. بهرب (البضائع) ٢. بهرب، يدخل خلسة:

- ~ a letter to sb in prison نامه بؤ زندانيهك
دهگه يه نئى
- يهرب رسالة الى سجين
smuggler *n* [C] قاچاقچى، ره له ندهك، قاچاقى
مهرب البضائع، مشتغل بالتهريب
- smut** /smʌt/ *n* [C] پدهلى دوكل، قان، به دوكل
قاندر او
لطخة بالسناج او السخام او الهباب
- smutty** *adj* (-ier, -iest) قانباوى، به سوووتوو
پسكراو، دوكل لاوى خراب، پس، به د
مطبخ بالسخام او السناج بديء، فاحش:
- ~ stories چيروكى خراب
قصص بذيئة
- snack** /snæk/ *n* [C] زهمى سووك، مزه، له له
وجبة خفيفة
- 'snack-bar** *n* [C] چيشتهخانهى سووك، خواردن
مطعم الوجبات الخفيفة
- 'snag** /snæg/ *n* [C] گوپكه يا دهره پويوى (كه بيته
سه رجاهوى ترس) كوسپ يان كيشه به كسى نارهحه تى
چاوه پروانته كراو
توه او بروز حاد (قد يكون مصدراً للخطر) (ل.د) عقبه او
صعوبة خفية او غير متوقعة
- snail** /sneɪl/ *n* [C] لولوتچ، هيلكه شه يتانوكه، گو ه
شه يتان، گوهماسى، له پوشك
قورقعه، حلزونه، براقه
- snake** /sneɪk/ *n* [C] مار
افى، حية، ثعبان
- snaky** *adj* مارى، مار قاسا، ماردار
ثعبانى، كالثعبان، حافل بالافاعى
- snap** /snæp/ *vt, vi* (-pp-) ۱. له پرده گه زئى، دگه زت،
ديچت، وه دگرت
۱. بعض، يطبق فكيه فجأة على
۲. بهوشكى وه لام نه داته وه
~ sb's head off
۳. نه برئيت يا نه شكيت و دهنگى تيز دروسته كات، به
توئدى نه يكانه وه وه داينه خات، هاره هارده كات
۲. يرد بحده وجفا، يرد تنهرا ۳. يتقطع او ينكسر محدثاً صوتاً
حاداً، يفتح او يغلغ بعتف، يفرق. يقطع
~ one's fingers نه ته قينئى: په نجه كانى نه ته قينئى

۴. وينه ده گريئ

يطقطع: يقطع اصابعه ۴. يلتقط صورة

۱. خشه خش، به ته تهق، زرينگه زرينگ، هار وه □ *n* [C]
۲. ده ميكي زور سارد ۳. وينه ي فوتوگرافى ۴. كتوپر، له ناكاو
۱. فريقه، مطقة ۲. فترة برد قارس فحائية ۳. نقطة فوتوغرافية
۴. (نعتية) سريع و مفاجىء
~ election/vote هه ليزاردن / ده نكدانى له ناكاو، له پر
انتخابات / تصويت عاجل و مفاجىء

□ *adv* به توئدى، له پر، كتوپر
بعنف او على نحو مفاجىء**snappy** *adj* (-ier, -iest) خيرا، له پر، چالاك
سريع مفاجىء، حيوى**'snap shot** *n ساتيكي (فوتوگرافى) خيرا
لقطة (فوتوغرافية) سريعة***snare** /sneə(r)/ *n* [C] ته له، داو، سوتال، زئى
(بؤگرتنى بالندهى بچوك) فريودان، له خسته بردن
فخ، شرك، مصيدة (مجان) اجبولة، اغراء□ *vt* نه كه وينه ته له وه، داف دكت، نه كه وينه داوه وه
يوقع فى شرك، يصطاد (حيراناً) بالغ**snarl** /sna:ɪ/ *vi, vt* ده مريئى (سه گ)
(الكلب) يزمجر□ *n* [C] مړه مړ
زمجرة**snatch** /snætʃ/ *vt, vi* ۱. داينه مالى، لئى نه سه نئى
۱. يتسرع، يخطف~ sth up/down/away/off لئده كاته وه، نه پيرفينئى
۲. ههولى دامالينئى شتوك نه كات ۳. ههمل وه نه گريئ،
دره قيتيتسعه، يخطفه ۲. يحاول انتزاع (شئ) ۳. يتسهر فرصة،
يستلب، يسرق:~ an hour's sleep ههلى سه هاتنى نوستن وه نه گريئ
يستلب ساعة للنوم□ *n* [C] ۱. رفاندن، دامالين، تالانكردن
۲. پارچه به كى پراو:

۱. اختطاف، انتزاع، سلب ۲. نطفه، قطعة مبتورة:

~ es of song پارچه گوراني وه رگيراو
تلف غنائية**sneak** /sni:k/ *vi, vt* ~ (away, in off) ۱. به دزى به وه

- باندنه په کي ده نووک درېژ له
 1 **snipe** /snaɪp/ n
 زونگاوه کاندنا نه ژي
- الشقب: طائر ذو منقار طويل يعيش في المستنقعات
- راو ده کات (مرؤف) له په ناگه،
 2 **snipe** /snaɪp/ vi, vt
 نه بگرې، مرؤفي کوي راو دکت
- يصيد (شخصاً ما) من مخبأ، يقص
- به راو ده پکوژي، پيککه، نيشانگر،
sniper n [C]
 دوژمن پيک
- يقتل بالصيد، فخاص بتصيد للأعداء
- تينک، تيلماسک، بر، سه ر
snippet /snaɪpɪt/ n [C]
 دپړ: (کورته ي زانباري و هه وال)
- قصاصة، نطفة، (في صيغة الجمع) نطف صغيرة (من المعلومات، الأخبار)
- نه بگره يني، نه کروژته وه،
snivel /snaɪvl/ vi (-ll-)
 زړيکه نه کا، سکاالا نه کا
- يتباكي، يعول، يتشكى
- دروى دگريت، په رسيف، کوروزاندنه وه
 □ n
 تباكي، عويل
- له خويايي، فورته ک
snob /snɒb/ n
 المتكبر على من يعتبرهم أدنى منه، الفجاج
- له خويايي بوون
snobbery n [U]
 نفاجه، تکبر
- له خويايتي، پوز لي نه دات به سه ر
snobbish adj
 نه وانه ي له خو ي نزمترن
- نفاج، مزهو بنفسه ومزدر لمن هم دونه
- لوت به رز، فيزن
snobbishness n [U]
 بنفاجه، فرهو وتکبر
- خو به زل زانين، لوت به روزي به...
snobbishly adv
 خه لکه وه
- تکبر، استعلاء على الآخرين
- خو ي هه لته فورتي نه به کاري
snoop /snu:p/ vi
 خه لکه وه که په يوندي به وه وه ني به
- يتطفل على شؤون الغير. يدس انفه فيما لا يعنيه
- خو هه لته فورتي نه، سه ره تا تکي کردن
snooper n [C]
 بوژانيني شتي خه لکي
- متطفل على شؤون الغير
- سوکه خه وه کا، سوکه خه وه
snooze /snu:z/ vi
- نه چي ۲. به دزي به وه نه پروات شتيک نه بات پيهرس
 ۱. پيسل، پيسل ۲. (ل.د) پيسل وي اخذ شيئا بدون استئذان
- فيته، ناپاک
 □ n [C]
 واش، غادر، فتان
- sneakers** npl
 (کاله) سوکه پيلاو
- (في امريكا) حذاء خفيف
- گالته ي پي نه کات
sneer /sniə(r)/ vi
 يسخر من، يهزا به
- گالته ي پي نه کات
 ~ at sb/sth
 يهزا به، يسخر منه
- به گالته وه
sneeringly adv
 بسخرية، هازناً، ساخراً
- پژمين، پژمه
sneeze /sni:z/ n [C]
 عطسه
- ده پژميت
 □ vi
 عطس
۱. هه لته مزئي، رقي لته يته وه،
sniff /snɪf/ vi, vt
 بيژي لي دپنه وه، سوکا به تي پينه کات ۲. هه لته مزئي (دهرمان)
- به لوت، پوني نه کات
۱. ينشقي، ينشقي، يزدرى، يحترق ۲. يتشقق (دواء) بالانف، يشم:
 a dog ~ ing at a lamp-post
 سه گه که پون نه کات
- به کوله که رووناکيه وه
 کلب يتشم عموداً للونور
- هه لمزين، هه وا هه لمزين، هه ناسه
 □ n [C]
 تشق، تشقة، نفس
- هه لته مزئي، ده مشيني
sniffle /snɪfl/ vi
 يشق، يشق
- پيکه نيني نيوه کپ
snigger /sniɡə(r)/ n [C]
 ضحكة نصف مكبوتة
- له ژيره وه پنده که ني
 □ vi ~ at/over sth
 يضحك ضحكة نصف مكبوتة
- نه بېرې:
snip /snɪp/ vt, vi (-pp-)
 قص:
- کوژايي (شته کان) به خياري
 ~ the ends off
 به مقه سست نه بېرې
- يقص نهايات (شيء) بضربات سريعة من مقص
- برين، پراو، شتيکي پراو، سه ره پارچه
 □ n [C]
 قص، قصة، شيء مقصوص، قصاصة

- باندنه په کي ده نووک درېژ له
 1 **snipe** /snaɪp/ n
 زونگاوه کاندنا نه ژي
- الشقب: طائر ذو منقار طويل يعيش في المستنقعات
- راو ده کات (مرؤف) له په ناگه،
 2 **snipe** /snaɪp/ vi, vt
 نه بگرې، مرؤفي کوي راو دکت
- يصيد (شخصاً ما) من مخبأ، يقص
- به راو ده پکوژي، پيککه، نيشانگر،
sniper n [C]
 دوژمن پيک
- يقتل بالصيد، فخاص بتصيد للأعداء
- تينک، تيلماسک، بر، سه ر
snippet /snaɪpɪt/ n [C]
 دپړ: (کورته ي زانباري و هه وال)
- قصاصة، نطفة، (في صيغة الجمع) نطف صغيرة (من المعلومات، الأخبار)
- نه بگره يني، نه کروژته وه،
snivel /snaɪvl/ vi (-ll-)
 زړيکه نه کا، سکاالا نه کا
- يتباكي، يعول، يتشكى
- دروى دگريت، په رسيف، کوروزاندنه وه
 □ n
 تباكي، عويل
- له خويايي، فورته ک
snob /snɒb/ n
 المتكبر على من يعتبرهم أدنى منه، الفجاج
- له خويايي بوون
snobbery n [U]
 نفاجه، تکبر
- له خويايتي، پوز لي نه دات به سه ر
snobbish adj
 نه وانه ي له خو ي نزمترن
- نفاج، مزهو بنفسه ومزدر لمن هم دونه
- لوت به رز، فيزن
snobbishness n [U]
 بنفاجه، فرهو وتکبر
- خو به زل زانين، لوت به روزي به...
snobbishly adv
 خه لکه وه
- تکبر، استعلاء على الآخرين
- خو ي هه لته فورتي نه به کاري
snoop /snu:p/ vi
 خه لکه وه که په يوندي به وه وه ني به
- يتطفل على شؤون الغير. يدس انفه فيما لا يعنيه
- خو هه لته فورتي نه، سه ره تا تکي کردن
snooper n [C]
 بوژانيني شتي خه لکي
- متطفل على شؤون الغير
- سوکه خه وه کا، سوکه خه وه
snooze /snu:z/ vi

سمرخه وده شکینتی، خه وک
(د.د) ینام نورماً خفیفاً. یغور، غغرة، نوم مخفیف

snore /sno:(r)/ vi ده پرچینتی، پخین دکت
یشخر (فی النوم)، یظ
□ n [C] پرخه پرخ له کاتی خه وتندا
شخیر، غطیط

snorer n [C] پرخینهر، پخینکهر په کنی له قولایی خه و
الشاعر، شخص یظ فی نومه

snorkel /sno:kɪ/ n بووری بوگه یاندنی هه و له ژیر ناودا
انبوب لتوصیل الهوا تحت الماء

snort /sno:t/ vi, vt پرخه پرخ نه کات، نه مرخینتی
یشخر، یسهل
~ at sb with impatience بیزارتی خوئی ده ره پری له
پر خه پر خی
بعبه عن ضيقه منه بالشخر
□ n [C] پر خه، مر خه
شخیر، صهیل

snout /snaʊt/ n لموز، پوز، له موز، شتی ده ره پریو
لموز
خرطوم، فظیسة (الخنزیر)، الجزء البارز الشبيه بالخرطوم من
شیء

snow /snoʊ/ n [U] به فر، توپه له به فر که زهوی
داپوشینی
تلج، کتل من التلج تظلی الارض
□ vi, vt ۱. به فر نه باری ۲. دیت یا نه تیری به پریکی
زور
۱. (السماء) تلج، (التلج) یسقط ۲. یأتی او یسرل بسقادر
ضخمة
۳. ده وره دراو به به فر، له به فر داگیری
be ~ ed up/in خواردووه
۴. ینحصر بالتلج، یجزه التلج عن الخروج
'snowball' n [C] توپه له ی به فر، ته پکه به فر، شتی
خیرا دوویات بین
کرة تلج، (مجاز) شیء یضاعف بسرعة
'snowbound' adj په لنگه خواردوو یان ری لیگیر او له
شوینکدا به هوئی به فر وه
منحصر او معجزوز فی مکان ما بسبب التلج
'snowdrift' n [C] توپه له به فر که با خزیکردی یا

گوانرشیبته وه
اکوام من التلج تکدسها او تسوقها الريح
'snowdrop' n [C] گوله به فرینه (له جوړی نیوگز)
زهرة اللین الثلجية (من فصيلة النرجس)

'snowflake' n [C] توپه له به فر، په زک
ندقة التلج

'snowplough' n [C] گاسنی به فرمالین
محرار التلج، ماکیته لازالة التلج من الطرق

'snow-shoes' npl پیلایو به فرینی، قاپقای به فر
القیبات الثلجی (یسکن بواسطة السير على الثلج بسهولة)

'snowy' adj سبی وه که به فر، په به فر داپوشراو
ثلجی، شبیه بالثلج، مکسر بالثلج

¹'snub' /snaʊb/ vt (-bb-) به ره هستی نه کا، به ره پچی
نه دا، ناره زاده بی، به توپه بی
یصد، یجزر، یرفض بازدره
تیخورین، لیدان، جتیویندان
□ n [C] توپخ، تفریح، زجر

²'snub' /snaʊb/ adj لووتی پان
انف انفس
~ nosed لوت پان
انفس الأنف

'snuff' /snaʊf/ vt, vi هه لده مزئی (برنوتی ده کیشیت)
یتشق (السعوط مثلاً)

'snuffle' /snaʊfl/ vi هه لده مزیت پان هه ناسه نه دا په
ده نگیکي بیستراو، ده مشینی، به لووت قسه ده کات،
نه مرخینتی
یتشق او یتفس بصوت مسوع، یتکلم من انفه، یخفر
هه لمزین پان هه ناسه وه رگرتن به ده نگیکي بیستراو
□ n تنشق او تنفس بصوت مسوع

'snug' /snaʊg/ adj (-gg-) ۱. نیمچه گرم، فینک
حه وینه، نه بیستراو، ۲. ریکوینک، توندووتول
۱. دانی، مریح، محجوب عن الاضمار ۲. انیق مرتب، محکم
الوضع او التفصیل

'snuggle' /snaʊgl/ vi خوئی نریک ده کاته وه یان پیوهی
ده لکن بو خوگه رمکردنه وهی یا پاراستن
یدنومن او یلتصق بشخص ما طلباً للدفء، او الحماية:
~ up ۱. وهما، تا هم راده په، تا هم پله په، به

'so' /soʊ/ adv

دوات نه ختم ۳. ههروهه، ناوا، وا
 سأستجیل کی لا اعزل ۳. كذلك، هكذا:
 I told you ~ نم یم ووتیت
 لقد قلت لك ذلك
 You are learning English. and ~ are they. تو
 فیری زمانی نیگیلیزی تهیت ههروهه ته وائیش
 انت تعلم الانجليزية وهم يتعلمونها كذلك:
 ۱. نزیکه یی: She is forty or ~ .
 ۲. حوالی، ما یقارب: ۴.
 ۱. له بهر تهوه، یو تهو مه بهسته □ conj
 ۲. لذلك ولهذا، ولهذا السبب
 یی ووتم برۆ She asked me to go, ~ I went.
 له بهر تهوه وام کرد ۲. (یو سه سورمان):
 ۲. (للدهشة): وهكذا
 ناوا ناخری S ~ you've come back at last!
 گه رایته وا
 فقد عدت اخیراً
 فلان، فلان شت 'so-and-so pron
 فلان، الشیه الفلانی
 یی ناو ده بری، وای بانکده که ن 'so-called adj
 المدعوب، المزعم
 ۱. ته ریده کا، ته یخوسینی soak /sook/ vt, vi
 ۱. يتقع
 جله کان بخه Let the clothes ~ in soapy water.
 ناو سابون اووه که وه ۲. تیری نه کات، ته یخواته وه، هه لی ته مزنی
 اتقع الملابس فی ماء محتر علی صابون ۲. یشح، یشر ب:
 شیر ده خواته وه به نانه وه ~ bread in milk
 یشر ب الخبز بالحليب
 جله چلکنه کانی خسته ~ dirty clothes in water
 ناوه وه
 يتقع الملابس الوسخة فی الماء
 ۳. (باران) ته واو ته ری نه کا ~ through/into
 ۳. (المطر) یکل تماماً
 ۴. (ماده) هه لده مزنی ~ up
 ۴. (المادة) تشرب، تصص
 خووسان، هه لمزین، مزین باران یارینی زور □ n [C]
 تقع، تشرب، امصاص، (ل.د) هطول شدید للمطر
 سابون soap /saop/ n [C]

پله بهک که، ناوا
 ۱. الی هذا الحد، الی هذه الدرجة، الی درجة ان
 Why are you ~ angry? ته هموو توروره یه چی یه؟
 لماذا كل هذا الغضب؟
 He is not ~ stupid as that. نیجگار بهم پله یه
 گه لحو نی یه
 انه ليس على هذه الدرجة من الغباء
 زور He was ~ ill that we had to call a doctor.
 نه خوش بوویه راده بهک ناچار بووین بچین له گه لیا بۆ لای
 پزیشک.
 لقد كان مريضاً الى حد اضطررنا معه الى استدعاء الطبيب.
 Now we have come ~ far, we may as well go all
 به لām واگه شته ته هم راده یه، با بچینه وه تا the way.
 کۆتایی
 اما وقد وصلنا الى هذا الحد، فلننضی الی نهاية الشوط
 به مه رجی، له بهر تهوه ~ long as
 ما دام ان، بشرط ان
 له بری تهوه ~ far from
 بدلاً من
 په کی So far from helping, he hindered us.
 خستین له بری ته وه ی یارمه تیمان بدات ۲. ههروهه، وه که
 ته وه:
 لقد عطلنا بدلاً من ان يساعدنا ۲. كذلك، بالمثل:
 چون مامه له م As you treat me, ~ will I treat you.
 له گه ل نه که یت، بهو جوره له گه لت نه که م
 کا تعاملتی، ساعاملک
 ههروا بوهسته Stand ~ .
 قف هكذا
 چون ویستمان روویدا It happened (just) ~ .
 لقد حدث كما كنا نتوقع
 تا، هه تا، له بهر تهوه ~ that
 کی، لکی، حتی
 به روونی Speak clearly ~ that we can hear you.
 قسه بکه تا بتوانین گویمان لیت بیت
 تکلم بوضوح کی تنسکن من سماعک
 تا، هه تا، یو تهوه ~ as to
 کی، لکی، حتی
 په له نه که م تا I will hurry, ~ as not to delay you.

soft ~ صابون
مرايکردن

'soap-bubble n (مجاز) مداهنة، تعلق، رياء
بلقى صابون
فقاعة صابون

'soap-suds npl كهفي صابون
رغوة الصابون

soapy adj (-ier, -iest) سابوناوى، پيوه به نند، مهراين
كه
صابونى، محترى الصابون (مجاز) متعلق، مداهن
□ **vt** سابون دروست نه كات، به سابون نه شوات
يصون، يفسل بالصابون

soar /sɔ:(r)/ vi ده فرى له هه وادا، به به رزى ده فرى
يخلق فى الجو، بطير عاليا - ينطلق فى العلو
a ~ ing eagle هه لوى هه لفرى
نسر محلق

prices ~ ed نرخ زور به رزى ووه
ارتفعت الاسعار او تفاعاً شاهقاً

sob /sɒb/ vi, vt (-bb-) هه نسك هه لده كيشى، شتنگ
ده لى به هه نكسه وه
يشق، ينشع، يقول (شياً) وهو ينشع
□ **n [C]** هه نسك هه لكيشان، ناخ هه لكيشان
نشيج، تنهد

sober /səʊbɜ:(r)/ adj ۱. زير، خوگر، ده سگر ۲. به
ناگا، به خه بهر، مهى نه خور ۳. زهق نه نيت (رهنگ) مات
۱. جدى، رصين، رزين، وقور ۲. واج، صاح، غير نسل ۳.
(الألوان) غير صارخة، هادنة
□ **vi, vt** به خه بهر ديت، وورپا نه نيته وه، مهى بهرى
دهدا
يفيق او يصحو (من تأثير الخمر)

sobriety /sə'brɪəti/ n سه لارى، خوږاگر تن،
سه ننگين
رزانه، جد، وقار

soccer /sɒkə(r)/ n [U] بارى توپى بين، ته پكا بين بان
(فى العامية) لعبة كرة القدم

sociability /səʊsɪ'bɪləti/ n رووخوش، حمز به
تيكه ليوونى خه لك ده كات، خو شددو
حب، ود، حب الاختلاط بالناس

sociable /səʊ'səbəl/ adj كومه لايه تى، خوش
خوشدوو، جفاكخوازى
اجتماعى، انيس، حلو المعشر، ودود

sociably adv به خوشى، ب جفاكى
على نحو ودود او انيس

social /səʊʃl/ adj ۱. كومه لخواز، كومه لايه تى
وجفاكى ۲. كومه لايه تى، سه به كومه لنگه
۱. اجتماعى، عاتش فى جماعات ۲. اجتماعى، نسبة الى
المجتمع:
~ **customs** نه ريتى كومه لايه تى
عادات اجتماعية
~ **reform** چاكسازى كومه لايه تى
اصلاح اجتماعى
~ **welfare** بوژانه وهى كومه لايه تى
الانعاش الاجتماعى
□ **n [C]** نامهنگى كومه لايه تى
حفل اجتماعى

socialism n [U] سوشيا ليزم
النظرية الاشتراكية

socialist n [C] سوشيا لست، لايه نگرى سوشيا لستى
الاشتراكى، المؤيد، للنظرية الاشتراكية

socialize vi چاكي ده كات، واپ ليه كات
كومه لايه تى بين، خو مالى ده كا
يجعله اجتماعياً او اشتراكياً يؤمم

socialistic /səʊ'sɒlɪstɪk/ adj سوشيا لستى،
هاو به شى
اشتراكى

society /sə'saɪəti/ n [C,U] ۱. كومه ل، كومه لنگه،
ده ستهى كومه لايه تى، دابو نه ريتى كومه لايه تى ۲. كومه لى
پشكه ووتوه
۱. المجتمع، الهيئة الاجتماعية، العادات والتقاليد الاجتماعية ۲.
المجتمع الرافى، الاوساط الراقية
spend an evening in the ~ of one's friends
۳. هاو رپيه تى، به هاو رپيه تى پيكه وه زمان، هاو ده مى ۴.
كومه ليك يهك نامانجيان هه بين، به كيشى:
۳. رفقة، صحبة، عشرة: ۴. جماعة ذات هدف معين، ناد، اتحاد:
the school debating ~ ده ستهى راويزكاران له
قوتايخانه

جامعة المناظرة فى المدرسة
sociology /səʊsɪ'ɒlədʒi/ n [U] كۆمەلناسى، سۆسئولوگىيە
 علم الاجتماع، السئولاجىيا
sociologist n سئولاجىيە ئىلمى
 المتخصص فى علم الاجتماع
sock /sɒk/ n [C] ۱. گۆرەھى كورت ۲. ئاوكەفى پىئالۆ، كەڭ پىئال
 ۱. جورب قىصر ۲. پىئالۆ
socket /'sɒkɪt/ n [C] شۆن پىلا، يۇشايى، سۆكت
 تجوف، مېس
sod /sɒd/ n تۆبىزى سىستەرەھى خالە (گۆگىيا)، مېرگ
 (كتلە خىفە من) الطبقة العليا من التربة التى تشتمل على العشب وجذوره
soda /'səʊdə/ n [U] سۇدا
 الصودا
 ~ washing سۇداي شېتن
 ~ baking سۇداي ھەوير
 صودا الخبز
'soda-water n سۇداو
 ماء غازى
'soda-fountain n شۆبى فۇنتى خواردەھى
 گازى
 (فى امريكا) محل تباع منه المشروبات الغازية
sodden /'sɒdn/ adj ۱. تىراو، پاراو، تىر ئاف
 ۱. مېل، مشع بالماء
 ۲. گەوج، زىادەھە لە مەي
 خواردەھى ۳. ئانى نەبراژاو، ھەويراوى
 ۲. ابلە، مېلد من فرط معاقرة الخمر ۳. (الخبز) غير تام الخبز، مېجن
sodium /'səʊdɪəm/ n [U] سۇدئوم
 الصودئوم
sofa /'səʊfə/ n [C] قەنەفە، كورسى درىژ
 الارىكة، كنبە طويلا
soft /sɒft/ adj (-er, -est) ۱. نىان، نەرم ۲. قوماشى
 نەرم، ھەستىيار ۳. (پووناكى، پەنگ) زەق نەينى، ئاسودە ۴. (دەنگ) لاواز، نزم ۵. ووشە، وەلام دانەھە نەرم ونيان

۱. لىن، طرى ۲. (القاش) ناعم، رقيق، املس ۳. (التور، اللون) غير صاخر، مربع ۴. (الصوت) ضعيف، واهن، منخفض ۵. (الكلمة، الرد) رقيق، لطيف
 ۶. خواردەھى كە كارىگەر نەينى (سەرخوش ~ drinks نەكات)
 ۶. مشروبات غير مسكرة
soft-hearted adj سۇزىيار، دلنەرم
 عطف، رقيق القلب
 ~ water ئاوى سازگارى بىن خوئى كە يارمەتى كەف
 كردنى ساپوون نەدات
 ماء يسر: أى خال من الاملاح المعدنية مما يساعد الصابون على اعطاء رغوة وافرة
soft palate نەرمە مەلاشۇ، نەرمە نەرزىنك
 سقق الحلق
softly adv بەنيانى، بەنەرمى
 بلىن، برقة، بنعمة، بعدوية، هسأ
soften /sɒftn/ vt, vi نەرم دەكات، نەرم نەينى
 بلىن، يخفف، يضعف
soggy /'sɒgɪ/ adj (-ier, -iest) (بە تايپەتە زوى)
 تەر، تىرئاو
 (بخاصة الارض) ندية، مشبعة بالماء
soil /sɔɪl/ n [C,U] خاك، گل، زەوى
 تربة، الارض
 □ vt, vi پىسى دەكات
 يولت، يوسخ
sojourn /sɒdʒərn/ vi كەم مانەھە (لە گەل كەسېك يا
 لە شۆبىن)
 اقامة مؤقتة (مع شخص أو فى مكان)
solace /'sɒləs/ n [C,U] پرسە، تەزىه
 سلوى، عزاء
 □ vi سەرخوشى لى دەكات
 يعزى، يلفظ، يكن
solar /'sɒlə(r)/ adj خورى، رۆزى، ھەتاوى
 پەيوەندى بەخۆرەھە ھەپە
 شمسى، صادر عن او متعلق بالشمس
sold /səʊld/ (پروانە sell)
 (انظر sell)

solder /sɒldə(r)/ *n* قه‌لایی، دارشته
تصدیر، سیکه

soldering-iron *n* [C] لکاندن، له‌حیم کردن
لحام
□ *vt* ده‌لکینن (به‌قه‌لایی)
یلحم (بالتصدیر)

soldier /sɒldɪə(r)/ *n* فوتووی لکاندن، سهریاز
مکراه‌اللاحام، جندی

soldiery, 'soldier-like *adj* سهریازانه‌نازا،
نه‌ترس
کالجندی باسل، شجاع

sole /səʊl/ *n* سول، بنی پیتلاو، به‌شی خواره‌وی
گوره‌وی / پین
نعل حذاء، الجزء السفلی من جورب / قدم
□ *vt* بن له پیتلاو نه‌دا
بضع نعلأ (الحذاء مثلاً) ینعل

sole /səʊl/ *n* [C] ماسی موسا
سلك موسى

sole /səʊl/ *adj* ۱. ناك، تنها ۲. په‌ك كه‌س:
۱. مفرد، واحد فقط، فرید ۲. مقصور علی شخص واحد:
have the ~ right of selling this article. تنها
كه‌سیك كه مافی فروشتنی نه‌و كه‌ل و په‌لانی ه‌دین
الرحید الذی یملك حق بیع هذه السلعة
به‌تنها، ه‌ر
فحسب، لمجرد، فقط

solecism /səʊlɪzəm/ *n* [C] هه‌له‌کردن له ریزماندا،
لادان له نهریت
اللعن، ارتكاب خطأ فی النحو، انحراف، خروج عن العرف او
التقالید

solemn /səʊləm/ *adj* ۱. نایینی، پیروز، گه‌وره ۲. ژیر،
گرنگ، سه‌لار، دل‌سوز
۱. دینی، مقدس، جلیل ۲. وقور، مهیب، رزین، هام

solemnly *adv* به‌شكوداری، به‌شكومه‌ندی
برزانه، بوقار، بجلال

solemnity /səʊləmni/ *n* سام، ناهه‌نگینگی شكودار
مهابة، احتفال مهیب

solemnize /səʊləmaɪz/ *vt* به‌ینی داب و نهریت
ده‌روان به‌ریوه

یحری حسب المراسیم الشرعیة
داوا ده‌کات، ده‌پارته‌وه،
زورده‌کا

solicit /səˈlɪsɪt/ *vt, vi* یلتس، یوسل، یلح
داوای یارمه‌تی لینه‌خوازی
~ *sb for help* یلتس منه‌تقدیم العون
داوای یارمه‌تی نه‌کات
~ *sb's help* یلتس معرفته

solicitor /səˈlɪsɪtə(r)/ *n* پاریزهر
محامی (قارن barrister)

solicitude /səˈlɪsɪtjuːd/ *n* زور چاودیری
حرص، اعتناء بالغ

solicitous /səˈlɪsɪtəs/ *adj* شپزه، به‌په‌روشی
قلق، تواق (العمل شیء)

solid /sɒlɪd/ *adj* ۱. ره‌ق، ناوپرو پته‌و ۲. کپ، کهر،
کلورنه‌بوو، ناوپر ۳. پته‌و: سه‌خت
۱. صلب، غیر سائل، جامد ۲. مصمت، اصم، غیر اجوف ۳.
صلب، جامد:
ته‌لاری پته‌وتوندوتول ۴. ته‌ندار وه‌ك
~ *buildings* شه‌ش پالو، به‌رجه‌سته
عمارات متساكة البیان ۴. مجسم: ذو طول وعرض وشخانة
(الكسب مثلاً):
شیوه‌ی ته‌ندار ۵. پروا پینکراو، پشی
~ *a figure* پنده‌به‌ستی
شکل مجسم ۵. موثوق، یتمد علیه
~ *arguments* به‌نگه‌ی به‌هیزو پینکهر
حجج قریه او دجیهه
~ *a business firm* پروژه‌ی بازرگانی پروا پینکراو
۶. کوکراوه، په‌ك قسه‌یی
شرکه تجاریه موثوقه ۶. مجمع، موحد الکلته:
~ *in defence of the country* به‌په‌ك ریز (ده‌وستن)
بو به‌رگری له نیشتمان
(یقنون) صفأ واحداً فی الدفاع عن الوطن
۷. خاوین، پوخته، نالتونی ساخ ۸. به‌رده‌وام،
~ *gold* له دواى په‌ك:
۷. خالص: ذهب خالص ۸. مستر، متراصل:
~ *waiting for a ~ hour* سه‌هاتیگی به‌رده‌وام
چاوه‌ریده‌کات

	ينتظر ساعة متواصلة
□ n [C]	مادهي رهق يان بهستو ماده صلبه او جامده
solidly <i>adv</i>	بههيز، به توندي، راست و دروستانه به به کوي دهنگ
	بقرة، بصلابة، على نحو سليم بالأجماع
solidarity /sɒlɪ'dærəti/ n [U]	به کگرتن، هاوکاري، يارمه تي و پشتگيري تماسك، تضامن
	هاوکاري و <i>national ~ in the face of danger</i>
	به کيه تي نيشماني بو به رهنگاري مه ترسيه کان التضامن او الوحدة الوطنية في مواجهة الاخطار
solidify /sɒlɪ'daɪfai/ vt, vi (pt, pp -fied)	ره قده بين، ده به ستي به کيده خات، به کده گري
	بجمد، يوحد، يتوحد
solidity /sɒlɪ'daɪti/ n [U]	ره قيووني، پته وي صلابة، رسوخ، متانة
soliloquy /sɒlɪ'lɒkwɪ/ n [C,U] (pl -quies)	له گهل خو دووان، خو ناخفتن مناجاة العرء لنفسه، مناجاة النفس
solitary /sɒlɪ'trɪ/ adj	۱. به تنها، تاك، كيوي (دور له خه لك)، داپراو ۲. تاك، به دانه ۳. شوني جياكراوه ۱. معتزل، منفرد (عن الناس) موحد، منزو ۲. فرد، مفرد ۳. (المكان) معتزل، مهجور
solitude /sɒlɪ'tju:d/ n [C,U]	ته نيابي، تاكي، شوني چوله واني انزال، مكان قفر او موحد
solo /sə'ləʊ/ n	ناوازي تاك لحن او عزف منفرد
	تاك، تنها منفرداً، بانفرد
sololist n [C]	گوراني بيژه راني تنها مغن او عازف منفرد
solstice /sɒlɪ'stɪs/ n	وه رگه راني هاوين و زمستاني الانقلاب الصيفي او الشتوي
solubility /sɒlɪ'bɪləti/ n	تواناي توانوه القابلية للذوبان او الاتحلل
soluble /sɒlɪ'bʌl/ adj	له بار بو توانوه و شيوونه ووه

	قابل للذوبان او الاتحلل
solution /sə'lju:ʃn/ n [C,U]	۱. شيكار (كيشه)، ريگه ي چاوه سه ركردي گرفته كان ۱. حل (المسألة)، طريقة معالجة الصعوبات ۲. توانوه، شيوونه ووه، تيگه له <i>a ~ of salt in water</i>
	۲. ذوبان، انحلال، محلول
solve /sɒlv/ vt	شيكاري كيشه يان گرفتيك ده كات يحل مسألة او مشكلة
solvent /sɒlvənt/ adj	۱. (ماده يا شله) تويته روهه (كانزا) ۲. تواناي دانه ووي هه موو قهرزه كاني هه به ۱. قادر على الوفاء بجميع ديونه
	مادهي تويته ووهه ماده مذيبه
	پترول چه ووري نه تويته ووه <i>Petrol is a ~ of grease.</i> البتروم مذيب للشحم
solvency n [U]	تواناي دانه ووي هه موو قهرزه كان به ته ووي القدرة على وفاء الديون بكاملها
sombre /sɒmbə(r)/ adj	موني، خه ميار، گري عابس، كتيب، قائم، محتم
some /sʌm/ adj	۱. هه ندي، به شيك، بريك، چه ند (ب any) ۱. (قارن any) بعض، كمية او مقدار من <i>Won't you have ~ sugar with your coffee?</i> هايا هيچ شتيكت نه وي / نه ته وي شه كر به كيه ته قاوه كه ت ؟ ۲. (به رو اوورد به كه له گهل any) شيوگي كو به كاردني بو الا تر يد شتا / ايا من السكر في قهوتك ؟ ۲. (قارن any) تستخدم صيغة للجمع ل هايا هيچ منداليان هه به ؟ <i>Have they any children?</i> <i>Yes, they have ~ , but I don't know how many/No, they haven't any.</i> به لني هه يانه به لام نازانم چه نندن، نه خير نيانه ۳. له گهل more به كار دي ۳. تستخدم مع more <i>Do you want ~ /any more tea?</i> هايا زياتر نه وي / له چا ؟ ۴. به كاردني بو نامازه كردن بو كه سيك يا شوني ناديار: هل تر يد مزيداً / ايا من الشاي ؟ ۴. تستخدم للأشارة الى

شخص او مکان مجهول:
He is staying at ~ hotel (or other) in London.
 له نوتیلک له لهندهن دانیشتووه ۵. گوره، زور:
 انه یقیم فی فندق ما فی لندن ۵. کبیر، کبیر:
I shall be away ~ time. ماوه په کی زور له زوم
 سانغیب فتره طویله من الزمن
 □ *pron a little of, part of a few of*
a few of some of, a little of any of
 یستخد *any of* مرادفات ل *a few of some of, a little of*
 of
S ~ of these books are dirty. ههندي لهم کتیبانه
 بیسن

somebody /sʌmbɒdi/, **someone** /sʌmwʌn/
 pron
 ۱. کسینک ۲. کسینکی بالآ

۱. شخص ما ۲. شخص ذو شان:
He's ~ in this town. پیاوینکی شکرداره له شاره که دا
 انه رجل ذو شان فی هذه البلده

somehow /sʌmhaʊ/ adv
 به رینگه بهک یان رینگه په کی
 که، هرچونک یی
 بطریقه او باخری

somersault /sʌmsɔ:lʊ/ vi, n [C]
 سهرمه قولات،
 تعلقه
 شقلبه، تشقلب

something /sʌmθɪŋ/ pron
 شتی
 شیء ما
This is ~ moving behind the trees. شتی که پشت
 دره خته کانه وه ده جوتیه وه

If ~ happens, let us know. نه گهر شتی رووی دا
 پیمان بلی (بهراورد به)
 اذا حدث شیء اخبرنا. (قارن anything)

sometimes /sʌmtaɪmz/ adv
 ههندي جار،
 چه ندرجه که
 أحياناً. من وقت الآخر
We ~ go to the cinema. نیمه ههندي جارده چین بو
 سینهما

S ~ I travel by train, at other times I take the car.
 ههندي جار به شه منده فهر گه شت ده کم ههندي جاری تر
 به نوتومویل

somewhat /sʌmwɒd/ adv
 ههنديک، چه نده کی
 بعض الشيء قليلاً

somewhere /sʌmweə(r)/ adv
 له شوینکدا، له
 جیهک
 فی مکان ما

You will find the book ~ in his office. له
 شوینکی کتیبخانه که دا کتیه که نه دوزینه وه (بهراورد بکه
 anywhere)

ستجد الکتاب فی مکان ما فی مکبته (قارن anywhere)

somnolent /sɒmnələnt/ adj
 خه والو، نیوه
 نووستو، خه ولیخهر
 نسان، شبه نائم، نوم، مخدر

son /sʌn/ n [C]
 کوپ، کوپری، روله، لاو
 ابن، نجل

son-in-law n [C]
 زاول، زاوله
 الصهر، زوج الابنة

sonata /sə'nɑ:tə/ n [C] (pl ~ s)
 سوناتا: فاوازیکی
 موسیقایی بو نامبریک یا دوآن
 السوناتا: لعن موسیقی لآله او اتنتین

song /sɒŋ/ n [C,U]
 گورانی، سرود، فاوازی
 هونراوه په کی گورانی
 اغنیه، غناه، لعن لقصیده غنائیه

for a ~
 به نرخی هه رزان
 بصر زهید

sonic /sɒnɪk/ adj
 دهنگی
 صوتی

~ bang/boom
 فرۆکه گرمه ی هات، دهنگی زور
 بهرزی لویه هات

دوی الطائرة عند اختراقها لعاجز الصوت

sonnet /sɒnɪt/ n [C]
 چامه ی ۱۴ دیری، سونیت
 قصیده من اربعه عشر بیتاً. السونيت

sonorous /sə'nɔ:rəs/ adj
 ۱. دهنگ، گرس بوخ، بوق،
 ۲. (زمان، شیواز) زونگدار
 ۱. مصوت، جهوری ۲. (اللفه او الاسلوب) رنان، طنان

- soon** /su:n/ *adv* (-er, -est) ۱. ده‌سبته‌جی ۲. زوو، خیرا
 ۱. قریباً، بعد قلیل ۴. باکراً، مبکراً
 ۳. له وه‌ختیکا، کاتیک، به زووترین کات *as ~ as*
 ۴. باشتر، چاکتر
 ۳. حالماً، عندما، بأسرع ما ۴. افضل، اوئر
I would as ~ go today. وباشتر بوو نه‌مرؤ
 پرویشتمایه
I would ~ er go today.
soot /sʊt/ *n* [U] سوته‌که، خو له‌میش، دوکه‌نگرتوو
 سخام، سناج
sooty *adj* (-ier, -iest) به دوکه‌ل پیسیوو، خلته،
 (ته‌نی‌ی)، دوکه‌ل‌و
 ملوث بالسخام قائم بلون السخام
soothe /su:ð/ *vt* ۱. هیمنی ده‌کاته‌وه، خو‌شیده‌کات
 ۲. هیویر ده‌کات، نازار کم ده‌کات
 ۱. یهدی،، یلطف ۲. یخفف، یسکن (الکلم)
soothingly *adv* هیمنانه، ب ههداری
 علی نحو مهدی، او مسکن
soothsayer /su:θsə(r)/ *n* فالجی، خه‌فران، فالگر
 عرف، متکهن
sop /sɒp/ *n* [C] ۱. نان‌ی خوساو، تربتی نان له‌ناو
 ۲. شله‌دا ۳. خه‌لات، به‌رتیل
 ۱. غیسه، قطعه خبز تففس فی سائل ۲. یتشیش، رشوة
 له‌ناوی هه‌لده‌کیشی نفومی ده‌کا، وشکی □ *vt* (-pp-)
 ده‌کات به‌هه‌لمزین
 یتقع، یففس، یخفف بالامصاص
sopping *adj* تهری ته‌واو، ناوی لی‌نه‌تکی له‌زور
 تهریدا
 میلل تماماً، یقظر من شدة البلل
sophism /sɒfɪzəm/ *n* [C,U] هه‌له‌پن کردن
 له‌ناخافتندا، سه‌فسه‌تی
 مغالطه کلامیه، سفسطه، قیاس خاطی
sophisticated /sɒ'fɪstɪkətɪd/ *adj* کارامه،
 شاره‌زای کارووباری ژیسانه، زورزان، (سامیر) نالووز،
 پیشکەوتو
 علی درایه بشؤون الحیاة، محنک، (الجهاز) معقد، معطور

- sophistication** /sɒ'fɪstɪ'keɪʃn/ *n* کارامه‌یی و
 شاره‌زایی له کارووباری ژیان، شاره‌زایی له روشنییری بالاً
 الدرایه بشؤون الحیاة، الاطلاع علی الثقافة الرفیعة
sophomore /sɒfə'mɔ:(r)/ *n* [C] خویندکاری دوهم
 سالی کۆلیژ (له‌نه‌میکا)
 (فی امریکا) طالب او طالبة فی سته‌الثانیة الجامیة
soporific /sɒpə'ɒfɪk/ *n* [C] شه‌رای خه‌و لی‌خهر،
 خه‌وینک
 (ماده، شراب) منوم
soppy /sɒpt/ *adj* (-ier, -iest) ۱. ته‌واوته، تیرناو،
 ناوی لیده‌تکی ۲. زور به‌سوز، گه‌نجانه (به‌راورد بکه له‌گه‌ل
sloppy)
 ۱. یقظر من شدة البلل، میلل تماماً ۲. (ل.د) عاطفی علی نحر
 مفرد، صیانی (قارن *sloppy*)
soprano /sə'prɑ:nəʊ/ *n, adj* سوپرانو، قیزه‌ی ژن و
 مثال
 سوپرانو، الصوت الأعلى عند النساء والاولاد
sorcerer /sɔ:sə(r)/ *n* جادوگر، خه‌وزان، نه‌فسون
 باز
 الساحر، الشعوذ
sorceress /sɔ:sə(r)/ *n* [U] جاوویاز، جهره‌زه (من)
 ساحرة، مشرعة
sorcery /sɔ:səri/ *n* [U] جادوویازی، نه‌فسون
 سحر، شعوزة
sordid /sɔ:'ɪd/ *adj* ۱. (باری بزویی) ناهه‌موار،
 چه‌په‌ل، خراب، نااموده ۲. په‌وشتی خراب، کوتی
 ۱. (ظروف المعیشة) بانسه، قذرة، خالیة من الراحة ۲.
 (السلوك) حقیر، دنی، خسیس
sore /sɔ:(r)/ *adj* (-r, st) ۱. (نه‌ندامیکی له‌ش)
 هه‌ستیار، نازاراوی
 ۱. (احد اعضاء الجسم) حساس علی نحر مؤلم:
 نه‌توژ / قورگ، هه‌وکردو ۲. دلته‌نگ،
 خه‌مگین
 رکیه / بلعوم ملتهب ۲. محزن، حزین:
 دل‌نیشه
 قلب مریع
 ۳. بابه‌تی وروژینی توپه‌یی و برق
 ۴. تا پله‌ی به‌رز

۳. مريض غير للظن والحق ۴. (ا.ق) وايضاً *adv* الى درجة كبيرة

in ~ need كم دهرامت، نهدار
في حاجة ماسة

~ oppressed ستمكارى نه چيزي
يعانى ظلاماً شديداً

□ *n [C]* برين، بريني ناوه كي، سه رچاوه ي نازارو
بيزارى

قرح، قرحة، مصدر الم او ازعاج

sorely *adv* زور، تاراده په كي دوور
جداً، الى حد بعيد

~ tempted دو چاره به / ههست به شه پدايي نه كات
معرض ل / يشعرباه غراه قوي

sorrow /sɒrəʊ/ *n [C,U]* خه م، داخ، نا، په ژاره
په شيماني، كه سر، شتيك بيته مايه ي خه فته و په شيماني
حزن، اسي، حسرة، ندم، شيء يعث على الحزن او الندم

□ *vi ~ latloverfor* ههست به خه م و په شيماني
نه كات

يشعربالحنن او الندم

sorrowful *adj* مات، خه مدار، دامايي
حزين، كتيب، محزن

sorrowfully *adv* به ماته ميني، به خه موكي
بحزن، بكآبه، بكدر

sorry /sɒri/ *adj (-ier, -iest)* ۱. په داخه وه، په شيمان،
ناخهه لگيش، په ست

۱. خبرية فقط حزين

be ~ for/about sth خه ميار، په شيمان
تالم، اسف، نادم:

~ to hear that خه مياره به بيستني نه وه هواله
اسف او حزين لسماح ذلك (الخير)

in a ~ state ۲. كلول، چاره ره ش
۲. بانس: في حالة بانسة

a ~ excuse بين مانا: هيج و پووج
تانه: حجة تافهه

sort /sɔ:t/ *n [C]* ۱. جور، وه گهن، پول:
۱. نوع، جنس، صنف:

What ~ of people does he think we are? ههست
نه كات ج جوره خه لگيك بين؟

اى نوع من الناس يظننا؟

۲. كه سينيك باش و خو شه ويست
a good ~

۲. (بخاصه) شخص طيب او محبوب

۳. نه نه روك، ده مارگر، تيكچوو، نه خو ش
out of ~ s

۳. (ل.د) منحرف المزاج، متعك الصحة

□ *vt, vi* پوتيني ده كات، ريزيشه كا
(غالباً *out ~*) يصف، يفرز

~ ing letters نامه ريزنه كات
يفرز الرسائل

~ out a quarrel a muddle چاره سه ري ناكوكي
نه كات / ناوپزي نه كات

يفض نزاعاً / يفض حدلاً لارتباك

sorter *n [C]* نامه جيا كه ره وه
(خاصه) فارز الرسائل البريدية

sortie /sɔ:ti:/ *n [C]* هيريش له ناكاو، ده رچوون
هجمة مفاجئة، طلعة

SOS /sɒs/ *n [C]* ناماژه په پو فرياكه وتن: فريامان
كهون! هاوارا

اشاره الاستغاثة: انتذونا! النجدة!

sought /sɔ:t/ پروانه *seek*
انظر *seek*

soul /səʊl/ *n [C]* ۱. گيان، جان، كروك، ۲. شويي
ههست و سوژ له مرو لدا

۱. الروح، النفس، ۲. موطن الشعور والعراف عند المرء

۳. مرو ل، مرو لمان نه ييني
not a ~ to be seen

۴. نمونه، ناو نيشان:

۳. انسان: لم نر انساناً ۴. نموذج، مثال، عنوان:

He is the ~ of honour.

soulful *adj* سوژي، دلوفان
عاطفي، ذو عاطفة جياسته

~ looks سه ير كردني سوژياري
نظرات تفيض بالعاطفة

soulless *adj* بين گيان، ينسوژ
بلا روح، بدون عاطفة

sound /saʊnd/ *n [C,U]* دهنگ، ههرا
صوت، ضجة

the ~ of voices دهنگي خه لگ كه قسه نه كهن
صوت اشخاص يتكلمون

له شوینیکا دهنگی توپ لیه *within ~ of the guns* بیسری
 فی مکان یسمع منه صوت المدافع
 (له زماندا) دهنگی بزوین و *vowel/consonant ~ s*
 نه بزوین
 (فی اللغة) اصوات متحرکه / ساکنه
 □ *v_i, vi* ۱. دهنگی دهرته کات
 ۱. یصدر صوتاً، یقرع، یغزف
 ~ *a trumpet* فیقده نه لینه دات
 ینفخ فی البوق
 ~ *an alarm* له مه ترسی ناگاردی نه کات ۲. وا
 دهرته کهوئی، وادیاره که:
 ینذر بالخطر ۲. یدو، یظهر ان:
His explanation ~ s reasonable. لیکدانه وه که ی
 ماقوله ۳. نه پیشکتن:
 ان تفسیره یدو مقولاً ۳. یفحص:
The doctor ~ ed my chest. پزیشکه که سنگمی
 پشکنی
 فحص الطیب صدری بالقرع والاستماع
 'soundproof *adj* دهنگ بر، جیاکه ره
 عازل للصوت
 ~ *a room/ceiling* ژوور/ بنیچی دهنگ بره
 حجره / سقف عازل للصوت
 2 *sound /saʊnd/ n [C]* گهروی ناوی
 بضیق مانی
 □ *v_t, vi* ۱. نه پروات به ناو دهریا
 ۱. یسیر غور البحر
 ~ *ing line* ده زوی هه ستیاری ده ستین ۲. هه ولی زانی
 بیرو رای که سیک نه دات
 المسار الیدوری، خط السیر ۲. (مجاز) یجس النبض (یعاول
 معرفة افکاره او آراء شخص ما)
 3 *sound /saʊnd/ adj* ۱. ساخ، چاک بووه، راست
 ۱. سلیم، معانی، صحیح:
 ~ *fruit/teeth* میوه / ددانی ساخ ۲. پروا ینکراو:
 فواکه / اسنان سلیمه ۲. موثوق، منطقی:
 ~ *a ~ argument* به لگهی راست و دروست
 حجة منطقیه او سلیمه
 ~ *a ~ policy* سیاسته تیکی ژیرانه

سیامه رشیده
 ۳. ته واو، به ته واوی، سربونی قول
a ~ sleep ۳. کامل، تام، سبات عمیق
 ۳. کامل، تام، سبات عمیق
a ~ thrashing لیدانی توند
 ضرب مبرح، علقه ساخنه
 □ *adv ~ asleep* له خهوی قولدایه
 (نقط فی التعبير) فی سبات عمیق
 ۱. به شیوه په کی راست ۲. به ته واوی
soundly adv ۱. علی نحو سلیم ۲. تماماً
 ۱. به شیوه په کی راست ۲. به ته واوی
soundness n بیوهی، ته ندروستی، پتهوی، جیگری
 سلامت، صحه، متانت، ثبات
 شوریا، سوپ
soup /su:p/ n [U] حساء
 له کیشه دایه، له تهنگانه دایه، تهنگافی
 فی مازق او ورطه
 ۱. ترش ۲. شیری ترشاو. *sour /sau(r)/adj (-er, -est)*
 ۳. ناشرین، دوزهخی، زماندریزی
 ۱. حامض ۲. (الحلیب) فاسد ۳. فظ، متجهم، سلط اللسان
 ترش ده بین، (شیر) نه یکا به ماست، توره
 □ *v_t, vi* نه بین هه که چی
 یحض، یروب (اللبن)، یغضب، یثیر
 ۱. بهرق، به بیسک توپسی
sourly adv بحتق، بنظاظه
 ترشی، رق، توره یی
sourness n حموضه، حنق، غضب
 سه رجاوه، بنچینه، کانیکه،
source /sɔ:s/ n [C] سه رکانی، ژیدهر
 منبع، مصدر، مرجع، اصل
 ۱. له ناو نقومی نه کات، ته ری نه کات *souse /sau:s/ vt*
 ۲. ترش وخوی نه کات به معاسی په که وه
 ۱. یغس فی الماء، یبل تماماً ۲. یملح او یخلل السمک
 باشور، خوارو
south /savθ/ n, adj, adv (کورت ده کریته وه بو S)
 الجنوب (تختصر الی S)
 (با) باشوری، به ره و
southerly /sʌðəli/ adj, adv باشور
 (الریاح) جنوبیه، نحو الجنوب
 باشوری
southern /sʌðənz/ adj

	جنوبی
southwards /ˈsaʊθwɔːdz/ <i>adv</i>	بہرہ و باشور
	جنوباً
souvenir /suːvəˈnɪə(r)/ <i>n</i> [C]	یادگاری، دیاری
	یادوہری
	تذکار، ہدیہ تذکارۃ
sou'wester /saʊwɛstə(r)/ <i>n</i>	۱. بای باشوری
	۲. شہ پتھیمی موشہ ما کہناری دواوہی پانہ
	بؤ پاراستنی پشتمل
	۱. ریاہ جنوبیہ غریبہ عنیقہ ۲. قبعہ من المشمع ذات حافہ
	خلفیہ عریضہ لوقایۃ العتق
sovereign /sɒvriːn/ <i>adj</i>	۱. (دہسہ لاتی) بین پایان
	۲. (دہولت، فہرمانرہ و) سہرہ خوہ، خواہن دہسہ لاتیہ
	۱. (السلطہ) مطلقہ ۲. (الدولہ، الحاکم) مستقل، ذو سیادہ
□ <i>n</i> [C]	۱. شا، شاژن، نیمپراتور ۲. سؤقرن: جنہیہ
	ٹینگلیزی نالتونی (ٹیسٹا ناہوہ)
	۱. ملکہ، ملکہ، امپراطور ۲. السفرن: جنہیہ انگریزی ذہبی (غیر
	شائع التبادل حالیہ)
sovereignty /sɒvrənti/ <i>n</i>	ناخالصی، شکوڈاری، پایہ
	بلندی
	سیادہ، سلطہ
soviet /səʊviət/ <i>n</i> [C]	سؤفیت: نہنجو مہنیکہ
	نہندامہ کانی ہلہدہ بزیری بؤ فہرمان رہوایسی (بہ کیتی
	سؤفیت) ۲. دہستہی بالای سؤفیت
	السوفیات: مجلس یتخب اعضاؤہ للحمک (فی جمہوریات
	الاتحاد السوفیٹی) ۲. ہیئہ سوفیتہ علیا
<i>S ~ Russia</i>	روسای سؤفیت
	، روسیا السوفیتہ
<i>the S ~ Union</i>	بہ کیہ تی سؤفیت
	الاتحاد السوفیٹی
1 sow /saʊ/ <i>vt, vi</i> (<i>pt</i> sowed, <i>pp</i> sown sowed)	تو
	دہ کات، توو نہوہشین، دہ چینت
	بیذر (الحیرب)، یزرع الارض بالیذر
2 sow /saʊ/ <i>n</i> [C]	مزی بہراز، مالوس
	انٹی الخنزیر، خنزیرہ
soya /ˈsoɪə/ <i>n</i> [U]	پاقلہی بؤیا (ہہروہا
	(soya-bean
	قول الصویا (ایضاً soya-bean)

spa /spa:/ <i>n</i>	گہراو، سہرچاوہی ناوی کانزایی، گہرماں
	ینجوع مہا، معدنیہ، متجع معدنی
space /speɪs/ <i>n</i> [C,U]	۱. بؤشایی، قلاہ تی
	۱. فضاء
	کہون لہ بؤشاییدایہ
<i>The universe exists in ~ .</i>	۲. بؤشایی، بوار، ماوہ:
	الکون یوجد فی الفضاء ۲. فراغ، مسافہ مجال:
<i>the ~ s between printed words an open ~</i>	
	بؤشایی نیوان پیئہ چاہکراوہ کان ۳. پانتایی، قہ بارہ،
	روہرینک بین بیئایی ۴. شوین، بوار، پانتایی
	<i>an open ~</i>
	۳. مساحہ، حجم: مساحہ خالیہ من البناء ۴. مکان، مجال،
	متج:
<i>not enough ~ in this classroom for thirty desks</i>	
	نہم بؤلہ بواری سی کورسی نیہ ۵. ماوہ، وہخت
	۵. فترہ، مدہ
<i>in the ~ of ten years</i>	لہ ماوہی دہ سالدا
□ <i>vt</i>	دابہشی نکات بہ دوری بہ کسان
	یوزع علی مسافات ارباع متساویہ
spacecraft, spaceship <i>n</i>	کہشتی ناسمانی
	سفینہ فضائیہ
spacious /speɪʃəs/ <i>adj</i>	فرہ، گہورہ، بہر فراوان،
	فراوان (بہراورد بہکہ <i>spacial</i>)
	فسح، رحب (قارن <i>spacial</i>)
spade /speɪd/ <i>n</i> [C]	۱. خاکہ ناز، خوئل ہدنگر، بیل
	۲. بستونی (لہ یاری کاغز)
	۱. مجرقہ، رفش ۲. البستنی (فی ورق اللہب)
□ <i>vt</i>	(بہ زوری <i>up</i> ~) بہ خاکہ ناز ہدلی نہ کنتی
	(غالباً <i>up</i> ~) یحفر بالمجرقہ
spadework <i>n</i>	بیلکاری، کاری گران
	عمل شاق تمہیداً (المشروع جدید)، کدح
spadeful <i>n</i> [C]	پر دہمہ خاکہ نازیک، تزی مہری
	ملہ مجرقہ
spaghetti /spaˈɡɛti/ <i>n</i> [U]	سپاگیتی: مہکہ روونی
	دریویاریک
	السباغیتی: معکرونہ رفیعہ وطویلہ
span /spæn/ <i>n</i> [C]	۱. بست، بستیک ۲. باغ: ماوہی

- نيوان دوکۆله که يان ههردوولای پرديک
 ۱. شير، مسافة ۲. الباغ: المسافة بين دعامتى او کتفى
 قنطرة:
a bridge that crosses the river in a single ~
 ۲. به شیک له کات
 ۳. فترة من الزمن:
our ~ of life ده ميک، ماوه يه کى ژيانمان
 فترة عمرنا
 ۱. *vt (-nn-)* دريژ نه يتهوه به سهر
 ۱. يمتد فوق
a river ~ ned by many bridges روياره که به ژيړ
 چه ند پرديکدا گوزه ده کات ۲. بستى نه کات، به بست
 نه يتيوى
 نهر يمتد فوکه عده جسور ۲. يشير، يقى بالشير
spangle /spæŋgl/ n [C] خه پله، ته يسوک /
 دره وشاوه، بریسکه
 تتره: قرص صغير / لامع، لعة، برقي
 ۱. *vt* ده دره وشيتهوه، بریسکه لیده دا
 يرصع بالعم او البرق
the sky ~ d with stars ناسمانى دره وشاوه به
 نه ستيره
 السماء المرصعة بالنجوم
spaniel /spæniəl/ n [C] سه گى تووک دريژى نهرمو
 گونچکه زلى شور
 کلب ذر شعر حريرى طويل واڏين کبيرتين متدلئين
spank /spæŋk/ vt, vi ۱. به ليدانى پشته عمل سزای
 منداله که ده دا ۲. خيراى ده رنه په پرى (به تايه تى بو نه سب و
 که شتى)
 ۱. يعاقب طفلاً بالضرب على كفه (قناه) ۲. (بخاصة الجواد او
 السفينة) ينطلق بسرعة ورشاقة
 ۱. *n [C]* زله، پياکشان
 صفة، لطفه
spanking n ليدان، پياکشان
 صفع، لطم (على الكف)
spanner /spænə(r)/ n [C] سپانه، کلبل، فه کوک
 مفتاح ربط، مفتاح صواميل
spar /spa:(r)/ n دار نالايان با برهک
 قائم خشبى يستخدم سارية او عضداً

- ههردوومستى بهرز نه کاتهوه
 ۱. **spar** /spa:(r)/ vi (-tt-) هيرش کردن يا بهرگرى، مشتومر نه کا، نه ياريتى ده کا
 يرفع قبضته متاهباً للهجوم او الدفاع، (مجاز) يجادل، يخاصم
 ~ ring partner کولمبازى، بوکسين نه که ن بو
 مه شقکردن
 ملاکم يقابل ملاکماً اخر يقصد التدريب
 ۱. **spare** /speɪə(r)/ vt, vi ليده بورى، نهرم دبت،
 دلوانى دکت
 ۱. يصنع عن، برقي، يرحم
 ~ sb's life نابکوزى، نه به يتهوه
 يتى على حياته
 ~ no pains/expense زور پاشه که موت ناکا
 ۲. لا يدخر وسعاً/ مالاً
 هه موو توانای نه خاته گهر ۳. پاره داين
not ~ oneself ده کا بو کاتى يتيويست
 يذلل اقصى طاقته ۳. يدبر (المال، الوقت) اللازم:
We can't ~ the time for a holiday at present.
 نيستا کاتمان نى به بو پشو
 ليس لدينا وقت للإجازة حالياً
 نايان نه توانى
Can you ~ me a gallon of petrol?
 گالونن به نترينم بده يتي؟
 هل يمكنك ان تستغنى لي عن جالون من البنزين؟
Be ~ ing with the butter, we haven't much left.
 ۱. ده ستينهوه نه گرى
 ۱. لا يفرط، يتعصب:
 ۵. به شى خوى نه کات و
have enough and to ~
 زياتر ش
 ۵. لديه ما يكتفى وزيادة
 ۱. *adj* زور، زياد له يتيويست
 ۱. زائد، فائض:
 زياد له يتيويست نه کات /
I have no ~ time/cash.
 پاره
 لا يوجد لدى فائض من الوقت / المال
 ۲. تايه سبير، يه ده ک، بو توژموويل
a ~ tyre ۲. احتياطي، اطار احتياطي للسيارة
 پارچه ي يه ده ک
 ~ parts قطع غيار او تبديل
 زوورى ناماده کراو بو ميوانى ناوه خت
a ~ room

۳. (مرؤف) باریک، زهیف، لاواز
 غرفة مخصصة لمبيت ضيف طارىء ۳. (الشخص) نهيل، هزبل،
 ضئيل الجسم
 ۴. کم، زه میکی کم
 ۴. طفیف، ضئیل: وجبة ضئيلة
 □ n [C] پارچه پهك، په دههك
 قطعة غيار
sparing *adj* دهست پیوه گر، چاو چنوك، لاواز
 چكوس
 مقصد، بخیل، هزیل، ضئیل
sparingly *adv* په دهستیوه گرتن، ب چكوس
 باقتصاد، بتدیر، بتتیر، بشع
spark /spa:k/ n [C] پریشك، چروسك، تروسك،
 نیشانه ی چالاکی وزنده گی، تروسك په کسی زیری بیان
 خوشدووی
 شرارة، ومضة (مجاز) دلیل نشاط و حیویة، لمحة من النظرة او
 الظرف
 □ *vt, vi* بلیسه نه کات، نه بریسکتیه وه
 یخدت شرراً، یومض
'spark (ing)-plug مومی داگیرسان
 شمعة الانعزال، بوجه
sparkle /spa:kl/ *adj* ده دره وشینه وه، تروسك
 يتلاأ، یومض، وميض
sparrow /spærəʊ/ n چوله كه، جوجك، واشه
 عصفور، دوری
sparse /spa:s/ *adj* بلاو، پهرش، ته نك
 متاثر، غیر كیف
 a ~ population زماړه ی كم و پهرش له دانیشنوان
 اعداد قلیلة و متاثره من السكان
 a ~ beard کم، سوک، ته نك
 خفیف، غیر كیف:
sparingly *adv* جیا جیاو دوور
 علی نحو متفرق او متباعد
sparsity /spa:səti/ n [U] کمه ی
 ضالته، قلة
Spartan /spa:tn/ n [C] که سیکي مه زنو نازاو نه په ز،
 (باری بزوی) ساده و ساکار ده ستیوه گر
 اسبارطی، شخص عظیم الجلد والشجاعة، (ظروف المعیشة)

دالة علی البساطة ولاكتشف
 ۱. کرژیون، چوونه وه په کی
spasm /spæzəm/ n ماسولکهای ناویستی، موجرک ۲. نوبه ألم او انفعال عنیف
 ۱. تشنج، انقباض عضلی غیر ارادی ۲. نوبه ألم او انفعال عنیف
 ۱. ناریک ۲. کرژی،
spasmodic /spæz'modik/ *adj* هاری
 ۱. غیر منتظم او متواصل ۲. تشنجی، رعشی
spat /spæt/ (پروانه *spit*)
 (انظر *spit*)
spate /spet/ n لافار، هه لچوونی روویاری
 فیضان، طوفان نهری
 river in ~
spatial /speɪtʃl/ *adj* پو شایی، قالایی
 فراغی، حیزی
spatter /spætə(r)/ *vt, vi* ناو پر زین ده کات،
 پیسی ده کات (رون) پیانه رژی
 یروش، یلطح، (الزیت) یطش
 □ n [C] لپیرزان، پیسون، رزاندن
 طرطشه، تلوت، طشاش
spawn /spo:n/ n [U] ۱. ناوک، هیلکه ی ماسی و بوق
 ۲. خهرز، گرموله ی که روو
 ۱. سرء، بیض السمک والصفادع مشیحه النظریات
 □ *vi, vt* به رهم دین، جوجک هه لدین، هیلکه
 ده کات
 بیتج، یفرخ، بیض
speak /spi:k/ *vi, vt* (*pt* speak *pp* spoken)
 ده دویت، دناخفت، قسه ده کات
 یتکلم، یحدث
 ~ to sb about sth زمان نه زانی و نه توانی قسه ی
 پیکار، ووتار نه بیژی، وتارده دا
 یعرف (لقه) و یستطیع التحدث بها، یخطب، یخاطب، یلقی
 خطاباً او کلمة
 ~ out/lup په ناشکر او نازادی نه دوی، رای خوی
 ده نه خا
 یتکلم عن امر بوضوح وصراحة، یجاہر برأیه
 nothing to ~ of شتی شیوای و تن نه یی
 شیء لا یستحق الذکر
 not on ~ ing terms with شہر نه کات له گهل

خه نك، قسه له گه ناكات	گه شه ی بئ نكات
(يكون) على خصام مع (فلان) ولا يكله	ببخص، بخص، بطور او ببتج (سلعة مثلاً) على نحو متميز
(نم کاره شاهه تی چاکه کانیه تی) بان نیهت ~ well for	لق یا شوینی
باشیه که یه تی	تایه تمه ندیون بهره مهینانی، تایه تی بؤ که ل و په لیک بؤ
(هذا الأمر) يشهد على (فضله) او يدل على حسن نيته	ته نها بازرگاریه ک
(ویته) هه مان، وه ک نهو، لهو نه چنی ~ ing likeness a	فرع او میدان التخصیص، انتاج خاص او سلعة یفرد بها تاجر
به ته وای	دون غیره
(الصورة) تشبهه شيئاً تماماً. (فيها) شبه ناطق	ره گه ز، جور، بؤل، جوریک له
قسه که ر، گوتاریز	زینده ور
speaker n [C]	جنس، صنف، نوع من الأحياء
(بخاصة) خطیب، متکلم	1. دورودریزو ورد
سه روکی نه نجومنه گشتی به رتانی	specific /spə'sɪfɪk/ adj
الرئیس (فی هیئة تشریعیة)، رئیس مجلس العموم البريطاني	1. مفصل ودقیق
زم، زه رگه، تیر، تیزه	فرمانی ناشکرا، وردو دورودریز 2. دیاریکراو: ~ orders
رمح، حرية	أوامر صریحة، مفصلة ودقیقة 2. محدد، معین:
رمی لینه دا	به کاردی
بطن بالرمح	to be used for a ~ purpose
1. تایهت، ناااسایی یا گشتی	بؤ مه به ستنیکی دیاریکراو
2. تایه تی (special)	ببخدم لغرض محدد
1. خاص، غیر عادی او عام 2. استثنائی (= especial)	ده رمانی چاره سه که ر/ کاریگر
مامه له ی تایه تی له گه ناكات	a ~ remedy
بعامله معامله استثنائی	علاج شاف/ فعال
3. پولیسی فریا که و تن	کیشی جوری
3. شرطی طواری.	الفضل، الوزن النوعی
تایه تمه ند، پسپوز (به تایه تی)	چاره سه ریکی چاکه که ره وه
له بواری پزشکی	□ n [C]
متخصص، الاختصاص (خاصة) فی میدان الطب	علاج شاف
پسپوزی نه خو نشیه کانی	به تایه تی
گونی	specification /spesɪfɪ'keɪʃn/ n
اخصائی فی امراض الأذن	له شیوگی کؤدا) سیفات، خه سلته
specialist n [C]	(بخاصة فی صیفة الجمع) مواصفات
speciality /speʃɪ'æləti/ n [C] (pl -ties)	دیاریده کات،
1. تایه تیشی: سیفته تی تایه تی که سیک یا شتیک 2. بهره می	specify /spesɪfaɪ/ vt (pt, pp -fied)
تایهت به که سیک یا نوسینگه به کی بازرگانی	ستوری بؤ داده تی، به دورودریزی باسیده کات
1. الخاصیة: صفة او میزة خاصة لشخص او شی. 2. انتاج او	معین، یحدد، یذكر بالتفصیل
سلعة خاصة یفرد بها شخص او محل تجاری	1. نمونه، شیوه، ویته
تایه تمه ندیون،	1. مثال، نموذج
specialization /speʃɪ'alaɪzən/ n	نمونه ی بهره کاتزای خاو ~ s of rocks and ores
پسپوزیه تی، پسپوزی	2. نمونه
تخصیص، تخصص، افراد بانتاج (او بالاتجار ب) صنف معین	عیات من الصخور والمعادن الخام 2. عینة
تایه تمه ند له بئ، بهره می دینی	specious /spi:'ʃʊs/ adj
specialize vi, vt	فیلجاز، سه رلیشون،
	گونجاو له شیوه دا
	خادع، موه، معقول او مقبول ظاهراً
	1. په له، له که 2. گه ردیله
	speck /spek/ n [C]

	١. بقعة، لطفة ٢. ذرة
specked <i>adj</i>	له که دار، په له دار ملطخ، مبقع -
speckle /spek/ <i>n</i> [C]	خال، پینه نقطه، رقطه
speckled <i>adj</i>	خالوړيز، پینه کړاو منتظ، مرقت
<i>a ~ hen</i>	مريشکي خالوړي دجاجة مرقتة
specs /speks/ <i>npl</i>	چاويلکه، بهرچالک (کوروت کړاو په)
	(ل.د) نظارات، عيونات (صيفة مختصرة)
spectacle /spektakl/ <i>n</i>	١. ديمه ن، شيوه، ديدار ٢. نمايشتيکي سهرونجراکيش
	١. مشهد، منظر، فرجة ٢. مشهد ملفت للانظار
<i>make a ~ of oneself</i>	٣. خوي نه کات به گالته چې خه لک ٤. (به زوري له شيوگي کوډا)
	٣. يجعل نفسه اضحرة للناس ٤. (في صيغة الجمع غالباً)
<i>a pair of ~ s</i>	چاويلکه، عه پنهک نظارات، عيونات
spectacular /spek'tækjələ(r)/ <i>adj</i>	نمايشتيکي سهرونجراکيش و ناپاي عرض مشير، وانه
spectator /spek'tetə(r)/ <i>n</i>	بينه، سه پرکه ر، ته ماشاکر مشاهد، متفرج
spectre /spektrə(r)/ <i>n</i>	تارمايي، شه پنهک، ساوړ، توقين، ترس شيخ، طيف، فزع
spectrum /spektrəm/ <i>n</i> (pg -tra)	شه پنهکي رووناکي، په شهک طيف النور، الطيف الضوئي
speculate /spekjuleɪ/ <i>vi</i>	١. ده قه بليني، هه ليديني ٢. بازرگاني پاره گوړين ده کات
	١. يخمن، يتحزر ٢. يضارب، يشتغل في المضاربات المالية
speculator <i>n</i> [C]	پاره گوړ، له نالو گوړي پاره کار ده کات مضارب، مشتغل في المضاربات المالية

speculation /spekjʊ'leɪʃn/ <i>n</i>	تيروانين، مه زه نه کورن، نالو گوړ کورن تأمل، تخمين، مضاربة
sped /sped/	پروانه انظر <i>speed</i>
speech /spi:tʃ/ <i>n</i> [C,U]	١. دوان، ووته، ووتار، ناخافتن، گووتار ٢. ناخافتن، گووتار، وتار ١. نطق، کلام، حديث ٢. خطاب، خطبة:
<i>make a ~</i>	ووتار نه خوئيني يلقي خطاب او کلمه
speech-day <i>n</i> [C]	ناهننگي سالانه ي قوتابخانه که تيادا ووتار ده خو تير پته وه وه خه لات دابهش ده کړي احتفال مدرسي سنوي تلقى فيه الخطب وتوزع الجوائز
speechless <i>adj</i>	لال، بې ده ننگ، زمان په ستراو فاقد النطق، صامت، واجم، معقود اللسان
speed /spi:d/ <i>n</i> [C,U]	١. خيړايي، تاو ١. سرعة
<i>travelling at full ~</i>	په خيړايي گه شت ده کا يسافر بأقصى سرعة
<i>at a ~ of forty-five kilometres an hour</i>	په خيړاي چل و پينج كيلومه تر له کات زمير يکدا بسرعة خمسة واربعين كيلومتراً في الساعة
<i>exceed the ~ limit</i>	سنوري خيړايي ريندراو ده په زيني يتجاوز الحد المسموح به للسرعة
<i>more haste less speed</i>	په له کورن په شيماني له دوایه في العجلة الندامة
□ <i>vt, vi</i>	په له يي نه کا (يجعله) يسرع، يجعل
<i>~ up the train service</i>	خيړايي خزمهت کورني شه مه نده فوره که زياد ده کات يزيد من سرعة خدمات القطارات
<i>cars ~ ing past the school</i>	نو تو ميبه کان په خيړايي په بهر دم قوتابخانه که دا نه روون سيارات تطلق مسرعة بجوار المدرسة
speedily <i>adv</i>	په خيړايي، په په له بسرعة، بهجلة
speeding <i>n</i> [U]	زياتر له خيړايي دپاريکراو

	تجاوز السرعة المحددة
speedy adj	خياراً، به تاز، له زین سريع، مستجیل
speedometer /spi:'domɪtə(r)/ n	گنجی خیرایی، له زومیر
	عداد السرعة
speedway /spi:dweɪ/ n	تاوه ری، ریگای خیرا (به) تایه تی بو پشپرکنی
	طریق السرعة (خاص بالسباق)
¹spell /spel/ vt, vi (pt, pp ~ cd /speld/, spelt /spelt/)	
	۱. حونجه /واتاله دات ۲. نهینته هوی، ناگاداری نه کات ۱. بهجی، بهجی ۲. یودی الی، یندرب:
	نایا تمهلی <i>Does laziness always ~ failure in life?</i> همیشه نهینته هوی سه رنه که و تن له زیاندا؟ هل یودی الکل دوما الی الفشل فی الحیاة؟
spelling n [C]	حونجه کردن، دیاری کردن تهجئة، هجاء
²spell /spel/ n [C]	۱. جادوو ۲. هیزی راکیشان، جادوو کردن
	۱. تعویذ، سحر، رقیة ۲. جاذیة طاغیة، سحر:
	جادوو لی کراو، وه رگیراو مسحور، مأخوذ
spellbound adj	شه بدا، دیوانه مسحور، مذهول
	ووته کانی <i>The speaker held his audience ~ .</i> ووتار بیژه که سه رنجی گوینگرانی راکیشان کان لکلام الخطیب وقع السحر علی مستعیه
³spell /spel/ n [C]	۱. ماوهی دیاری کراو، ماوه ۱. فترة من الزمن، مدة
	ماوه به که له که شی سارد <i>a ~ of cold weather</i> ۲. ماوهی کار، پوئل
	فترة من الطقس البارد ۲. فترة عمل، دور
spend /spend/ vt, vi (pp, pt spent /spent/)	
	۱. خهرجیته کات، به کاری دینی ۲. کاریده کا، به کاریده هینتی (ووزه، کات، که لو بهل)
	۱. یصرف، ینفق ۲. یستفد، یستهلك (الطاقة، الرقت، المواء)
'spendthrift n	که سیکی دهست بلای، خهرجکهر شخص مبذر / مسرف / متلاف

spent adj	شکهت، زور هیلاک، له وپیری هیلاکی دابه
	منهله، فی غایة التعب
sperm /spɜ:m/ n [U]	توو، لاوی توو، توخماوی السائل المنوی
spermatic cord	توو به تک انبوب المنوی
spindle	ته شیلهیی مخزلی
spermwhale n [C]	هه نهر، نه ههنگ که چه وری به که ی به کاردی بو پیشه سازی موم دروست کردن
	الغیر، حوت یستاد من شحمه فی صناعة الشموع
spew /spju:/ vt, vi	نهرشینه وه، به تالیته کاته وه یتقیأ، یسفرغ
sphere /sfiə(r)/ n	۱. ته نی گزی، گو نه ستیره، هه ساره ۲. گوره بان، کیلگه، یوار
	۱. جسم کروی، نجم، کورکب ۲. میدان، حقل، مجال
	له چه ن یواریکا سدرکه ووتوو
	بارز فی عدة میادین
<i>~ of in fluence</i>	۳. ناوچه ی دیار ۳. منطقة او دائرة نفوذ
spherical /sfɜ:kl/ adj	گزی، گوگی کروی
spheroid /sfɜ:ɔɪd/ n	ته نی نیچه گزی جسم شبه کروی
sphinx /sfɪŋks/ n	نه بو هول، پایوی مه ته لاوی و قوشمه
	ابو الهول، رجل لفر او احبیه
spice /spais/ n [C,U]	جوړه به هاراتیکی بو ن خوش، نالات
	توابل، نکهة
<i>a ~ of humour/danger</i>	شتیکی خوش / ترسانک شیء من المرح / الخطر
□ vt	به هاراتی پیوه نه کات، بوئی خوشه کات یتبل، یبهر
spick /spɪk/ adj	(ته نهها بو دهریرین) (فقط فی التعمیر)

تازه، جوان *and span* ~
جدید، اتیق

spider /spɪdə(r)/ n [C] جالجالوکه
عنکبوت
مالي جالجالوکه
بيت عنکبوت

spied /spaɪd/ (پروانه spy)
(انظر spy)

spike /spaɪk/ n [C] ۱. تولى کانزایى نوک تیز، تولى
نوکدار له سهره وهی دیوار ۲. هیشوو، گوله هیشوی دریزی
لاتیز
۱. قضیب معدنی مدبب الرأس، قضبان مدببة فی اعلى جدار ۲.
سنبلة، عنقود زهری طویل مستدق الطرف
۱. بزماری ریزی نهکات، بزماری دریزی نه داتنی
۲. کونیه کات به بزماری تیز
۱. یزود بسامیر مدببة ۲. یقب او یؤدی بسمار مدبب

spill /spɪl/ vt, vi (pt, pp spilt /spɪlt/, ~ ed)
۱. (شله یا هاراو) ده دریزی، قلبی نه کاتوه
۱. (السائل أو السحوق) یرق، یدلق
۲. (له سپ، گالیسکه) وه رنه گه پری،
نه بیخاته خواره وه (سوار، گهشت کهر)
۲. (الحصان، العربة) ینقلب، یقلب (الراكب أو المسافر)
وه رنه گهران یا که وتنه خواره وه له گالیسکه وه
یا له سهر پشتی نه سپ
سقوط من عربة او عن ظهر جواد

spill /spɪl/ n ۱. ده پ، چل و چیلکه بو داگیرسانی ناگر
رقاقه خشبیه او لقاقه ورقیه لاضرام النار

spin /spɪn/ vt, vi (pt spun, span pp spun; -nn-)
۱. ده پرایسن، دزفرت
۱. یغزل
۲. نه ته م نه کات: *spiders ~ ning their webs*
جالجالوکه مالی خوی له نه ته م نه کات ۳. (به زوری ~
round) بهره دوام نهین، به خیرایی نه سورینه وه
۲. ینسج: عناکب تنسج بیوتها ۳. (غالباً *round* ~) یدوم،
یدور بسرعة
۴. دریزه ی بین نه دات
۴. یطیل، یمدد

چیروک نه گیزیته وه، ههلی نه به ستی ~ *a yarn*

یقب قصه، یلقها
۱. خولانه وهی خیرا، سورانه وه ۲. گهشتی به
نوتومیل:
۱. دوران سریع ۲. جولة فی السیارة:
هدلته سنی به گهشتی به ماشین
go for a ~ یقوم بجولة فی السیارة

spin-drier n نامیزی ووشکک ره وه که به خیرایی
زور بسورینه وه
آلة تجفیف تدور بسرعة کبيرة

spinning-wheel n نهشی، چهرخی رستن
المغزل، دولاب المغزل

spin-off n [U] سودی سهریار یا لاره کی، سهره سود
فائده اضافیه او جانبیه

spinach /spɪnɪdʒ/ n [U] سبیناخ
سبانج

spinal /spam/ adj بریره یی، درکی
فقری، شوکی
the ~ column بریره ی پشت
العمود الفقری
the ~ cord موخی، موزه گه، په تکه ده مار، درکه موخ
الحبل الشوکی

spineless adj بین بریره، که سستی لاواز
لا فقاری، (مجاز) ضعیف الشخصیه

spiny adj (-ier, -iest) درکاوی
شانله، شوکی

spindle /spɪndl/ n [C] ۱. نهشی ۲. کوله که یا
ته وه وهی سوران
۱. مغزل ۲. عمود او محور دوران

spindly adj دریزو باریک
طویل ونحیل

spine /spain/ n [C] ۱. موره گهی پشت، بریره ی
پشت ۲. درک
۱. العمود الفقری ۲. شوکه

spinalcord په تکه ده مار
النخاع الشوکی

spinster /spɪnstə(r)/ n (به تاهه یی له زمانی یاساو
ره سمیاتیاندا) قهیره
(بخاصه فی اللغة القانونیه أو الرسمیه) عانس

spiral /ˈspɑrəl/ *adj, n* بادراو، لوله‌یی، پیچاویچ
 لولیی، حلزونی
 □ *vi* (-ll-) به پیچاویچ ده‌جولنی
 يتحرك حلزونياً

spire /ˈspaɪə(r)/ *n* به‌شی قوقزی سهره‌وی بورجیک
 یا کلبسه
 الطرف الطوی المدب لبرج او کنبسه

spirit /ˈspɪrɪt/ *n* [C,U] ۱. گیان، دهر و ن ۲. جنوکه، دیو،
 درنج، گیانه درنده‌کان
 ۱. الروح، النفس ۲. جنیة، عفريت، روح شريرة
 ۳. نازایه‌تی، توانا، چالاکیی
a man of ~ ۴. شجاعة، عزم، حیویة
put more ~ into one's work چالاکانه کار نه‌کات،
 ۴. چه‌له‌نگی، ناره‌زو
 بعمل بحیویة اکثر ۴. مزاج
done in a ~ of mischief به‌نیه‌تی نازاردان کاره‌کی
 کرد
 عطله بنیة الأذى
*He is one of the leading ~s of the reform
 movement.* ۵. کەس، کەسیه‌تی: ئەویه‌کیکه له ئەندامه
 سهره‌کی به‌کسانی بزوئنه‌وه‌ی چاک خوازی ۶. ناوه‌رۆک،
 ناواخن
 ۵. شخص، شخصیة: انه احد الشخصيات الرئيسية فی حركة
 الإصلاح ۶. جوهر، خلاصة، مغزی:
Obey the ~, not the letter, of the law. پابه‌ند
 بوون به گیانی یاساوه نه‌ک روکه‌شی ۷. (له شیوگی کۆدا)
 باری دهرونی که‌سیک
 أطلع روح القانون لاصیلا ۷. (فی صیفة الجمع) الحالة النفسیة
 للمرء:
in high ~s دلخوش
 متهج
in poor/low ~s دل‌ته‌نگ و خه‌مبار
 حزین، مکتب
 □ *vi* ~ *away/off* به‌دزی یه‌وه نه‌یفرینی
 یختلف خفیة

spirited *adj* ووره به‌رزانه، چالاک، نازا ۸ (له شیوگی
 کۆ) مه‌ی ۹. مه‌ی ده‌ستکرد، شه‌راب:
 حماسی، نشیط ۸ (فی صیفة الجمع) مشروبات کحولیة ۹.

كحول صناعی:
spirit-lamp *n* چرای نیسیرتو، په‌ره‌میزی سهرتو
 مصباح کحولی، وابور سیرتو

spiritless *adj* بیه‌وره، سست، خه‌مبار، دلته‌نگ
 فاتر الهمة، حزین، کتیب

spirit-level *n* ترازووی ریک خستن، شاولی ناسویی
 میزان التریة، شاقول افقی

spiritual /ˈspɪrɪtʃuəl/ *adj* ۱. گیانی، نایینی ۲. پابه‌خ
 به گیانی نه‌دات (پابه‌خ به‌لایه‌نی رۆح نه‌دات)
 ۱. روحی، روحانی، دینی، لامادی ۲. مهتم بالروحانیات
 □ *n* (Negro ~) سرودی نایینی لای زنجه‌کانی
 نه‌مریکای باکور
 انشودة ذات طابع دینی عند زواج امریکا الشمالية
spiritualism *n* پروای به په‌پوندی کردن به گیانه‌وه
 هه‌یه، ناماده‌کردنی گیان
 الايمان بامكان الاتصال بالأرواح، تحضير الأرواح
spiritualist *n* که‌سیک باوهری به په‌پوندی رۆحی
 هه‌یین
 شخص مؤمن بالروحانیة، روحانی
spirituous *adj* (شله) مه‌ی
 (السائل) کحولی

spit /sprɪt/ *vt, vi* (*pt, pp spat* /spæt/; -tt-) تفته‌کات،
 (پشیله) نه‌مایوینی به‌توره‌یی، که‌فده‌کا
 یبصق، (الطقة) توه غاصبه‌ یرغی، یزید
 ۱. تفت، تفلین‌کردن ۲. تفت، لیک
 □ *n* [C] ۱. یصق، بزق ۲. بصاق، لعاب
spitfire *n* [C] که‌سیکی زوو هه‌له‌چوو
 شخص سریع الغضب

spite /spaɪt/ *n* قین، رق، کینه، زک ره‌شی
 غل، حقد، ضیفة
have a ~ against sb قینی لیته‌تی، رقی لی‌یه
 یحقد علیه
done from/out of ~ کاریک نه‌کات به هوی رقی و
 کینه‌وه
 یعمل شیئا بسبب الضیفة
in ~ of له‌گه‌ل نه‌وه‌شدا
 علی الرغم من
They went out in ~ of the rain. ویرای بارانه‌که

- چوونه دهرهوه
خرجوا بارغم من الامطار
□ vt رقی لیتهنی، توره یده کا
ینکی، یغیظ
- spliteful** *adj* کیناوی، دوشقان، دلهرهش، کیندار
حاقدا. میال الی الاغایة
- splitefully** *adv* به کیناوی، رقاوی
بعقد، بغل
- splittle** /splittl/ *n* [U] تف، لیک، لیکاو
بصاق، لعاب
- splash** /splæʃ/ *vt, vi* ۱. ده پیرزینی، دهوه شینیت،
تهریده کات، پنی دکت ۲. پیسینه کات، تهرینه کات ۳.
نه کوهی و نه یخات، نه پیرزینی
۱. یرش، یطرطش ۲. یلوت، یبلل ۳. یقع او یستقط محدثاً
رشاشاً
به جوگه کدا
~ *ing* (their way) across the stream
ترواوا ناو نه پیرزینی
بعبرون الجدول مشیرین رشاشاً
~ *ing into the swimming-pool* آنگهره و ناوی
ناوچووزی مهله کرونه که نه چن
یندفعرن الی الماء فی حوض السباحة
□ *n* [C] بهله، له که
بقعة، لطفة
به مه بهستی ووریا کرونه وه سهرنجی
رائه کیشی (بو سهر و سامان)
(مجاز) یلفت الانتظار بعرض متباه (للثروة مثلاً)
- splash-down** *n* داهاتا سهر نالین، دابه زین که شتی
ناسمانی بو ناو
هبوط کبسولة الفضاء فی الماء
- splay** /spleɪ/ *vt, vi* (دهم یا دهمه وانه) بهره و دهرهوه
لیژ بوته وه، فراوانته بیته وه، پاندته بین
(الفتحة او الفرفة) تنحدر نحو الخارج، بتوسع، یوسع
□ *adj* (بین) پان و داته پیو
(الاقدام) عریضة و منفلطحة
- spleen** /spli:n/ *n* [C,U] ۱. سپل، پاتهرهش، فاته رهش
۲. توره بی، پهستی، غه مبار بوون
۱. الطحال ۲. غضب، اکتاب
توره کنه بی به سهر یا
vent one's ~ on sb

یصب علیه جام غضبه

- splendid** /splendɪd/ *adj* ۱. نایاب، چه له نگ، مه زن
۱. رائع، باهر، فخم
a ~ sunset دیمه نیکی نایابی خورناو ابوون
منظر باهر للغروب
a ~ house خانووی گه وره
منزل فخم
- splendour** /splendə(r)/ *n* قه شهنگی، مه زنی، جوانی
روعة، فخرامة، بهاء
- splice** /splaɪs/ *vt* (دوو پهت) به بهک ده گه پینی و
نه یانهو زینته وه، دوو ته خته ده کا به به کدا
یصل (حلین) بالجدل، یقرن لوحین من الخشب بالترابک
□ *n* پینکفه گریدان، هونیه وه، به بهک بهستن،
ریکخستن، که زیکرن
وصل بالجدل او الترابک، وصلة مجدولة او متراکبة
- splint** /splɪnt/ *n* تویره داریک بو شکاوی گرتنه وه
شریحة خشیبة تستخدم جیيرة
- splinter** /splɪntə(r)/ *n* پریشک، پارچه ته له زم
شظیة حادة، کسرة
~ *group* دهسته به کی جیابنوه له پارتیک
جماعة منشقة عن حزب
□ *vt, vi* پارچه پارچه ی نه کات، ته له زمی لنی نه کاتنه وه
بششی، بترزق او بترقس الی شظایا
- split** *vt, vi* (pt, pp split; -tt-) ۱. نهقلیشی، له تده بی،
که رتده بی، جیاده بیته وه
۱. یشق
~ *ing logs* نه یقلیشینی، قهدی داره که دوولت
نه کات
یفلق: یفلق جذوع الاشجار
۲. ته خته به ناسانی نهقلیشی
wood that ~ s easily
۳. دابه شی نه کات، پارچه پارچه نه بین:
۲. خشب یشق بسهولة ۳. یقس، یجزی:
- The enemy were unwise to ~ their forces.*
- دورمه کان به بهش کردنی هیزه کانیان که وتنه ههله وه ۴.
نه ته قیه وه، ده دربی
لقد اخطأ الاعداء بتجزئة قواهم ۴. یفجر، بترزق
۵. پر به شوپلگه ی
~ *one's sides* (with laughter)
پینه کنه بی، نه تر یقیته وه

	ه. يضحك ملء شديه
<i>a ~ ting headache</i>	سه‌رئيشه په كې توندو تيز
	صداع يكاد يشق الرأس
<i>~ hairs</i>	مشت و مر نه كات له سر شتي پوچ
	يجادل في امور تافهة
<i>~ on sb</i>	باسى ده كا، نهينى نه دركښن
	(ل.د) يشي به، يفتي سره
□ <i>n</i> [C]	په رت پوون، له ت پوون
	انشقاق، شق، فلق
splutter /splʌtə(r)/ <i>vi, t</i>	۱. په په له و په شو كاوى،
	په په له قسه نه كات
	۱. يغمم، يجمجم، يتكلم بسرعة وباضطراب
□ <i>n</i> [U]	۲. تفكر دن، به لغه م فریدان، فلقه فلق
	۲. بحق، لفظ، بقیة
spoil /spɔɪl/ <i>vt, vi (pt, pp ~ t, ~ ed)</i>	۱. خراب
	نهين، تيكددت، تالان دكت
	۱. ي تلف، يفسد
<i>fruit ~ t by insects</i>	ميوه ي خراب بوو به هو ي
	مړووه و
	فراكه ائتلفها الحشرات
<i>holidays ~ t by bad weather</i>	پشوروى يى سوود به
	هو ي خرابى كه شه وه ۲. پيسى نه كات
	اجازة عكرتار دامة الطقس ۲. يفسد (بالتدليل)
<i>parents who ~ their children</i>	دايك و باوكه كان
	متداله كانيان خراب نه كنه به ناز پيدانى زور ۳. نازى
	پشه دات، نه يا به دهميه وه:
	آباء يفسدون ابناءهم (بالافراط بالتدليل) ۳. يدال:
<i>His wife ~ s him.</i>	زه كه ي نازى نه داتى ۴. خوار دن
	پس نهين، بوگن نهين
	ان زوجه تدله ۴. (الطعام) يفسد، تلف
<i>be ~ ing for (a fight)</i>	ه. تينوى نهين يو (ناكووى و
	شهره)
	ه. يتعطش ل (الشاجرة مثلاً)
□ <i>n</i>	(له شيوگى كودا) ۱. تالانى، دزى كردن
	۲. دهست كه وتن
	(في صيغة الجمع عادة) ۱. غنم، اسلاب ۲. مكاسب
¹ spoke /spəʊk/	(پروانه <i>speak</i>)
	(انظر <i>speak</i>)

² spoke /spəʊk/ <i>n</i> [C]	رووناكى گاليسكه، گرته كا
	هدهه يانى
	شعاع العجلة
spoken /spəʊkən/	پروانه <i>speak</i>
	انظر <i>speak</i>
spokesman /spəʊksmən/ <i>n</i> (<i>pl</i> -men)	قسه كدر
	به زمانى كه سيكى كه وه، ووته ييز به ناوى
	ناطق بلسان... متحدت باسم
sponge /spʌndʒ/ <i>n</i>	۱. نيسفهنج (زينده وهري ده رپاى
	بجووکه)
	۱. اسفنج (مخلوق بحرى دنه) ۲. الاسفنج. اسفنجة (للتظيف)
<i>throw up the ~</i>	چيز دكت، خوښه ده سته وه دات
	يدغن، يقر بالهزيمة، يستلم
□ <i>vt, vi</i>	۱. پاكي نه كات وه به نيسفهنج، هدى نه مزي
	به نيسفهنج
	۱. بمسح او يظف بالاسفنجة، يممس او يتشرب بالاسفنجة
<i>~ on sb</i>	۲. مشه خوږه به سره، له سهرى نه زى
	۲. (ل.د) يتطفل عليه، يعيش عالة عليه
sponge-cake <i>n</i> [C]	كيكى نيسفهنجى
	الكعكة الاسفنجية
sponger <i>n</i>	مشه خوږ، كه سينك كه له سره كه سيكى تر
	بزي، دوف ده هو ل
	طفيلى، الشخص الذى يعيش عالة على غيره
spongy <i>adj</i> (-ier, -iest)	نيسفهنجى، شاش،
	هدهره كى
	اسفنجى، كثير السام
<i>~, mass-covered land</i>	زهوى فسهل به قهوزه
	داپوشراوه
	ارض اسفنجية مغطاة بالطحالب
sponsor /spɒnsə(r)/ <i>n</i> [C]	۱. داپهن، په خوږه كره،
	دهسته بهر، خسه رجيدره ۲. چاوديرى، چاوديريكه ۳.
	چاوديريكه رى پروگرام، كه سينك يان ده زگا يه ك چاوديرى
	پروگرامى ته له فزيونى بكات
	۱. عرب، عرابية، كفيل ۲. راع (من رعاية) ۳. راعى البرنامج،
	شخص او مؤسسة ترعى برنامجاً تلفزيونياً
□ <i>vt</i>	چاوديرى نه كات، په خوږوى نه كات
	يرعى، يبنى
spontaneous /spɒnˈteɪniəs/ <i>adj</i>	خوږه س،

۵. که سبکی و ورزشه‌وان / تونده و نیه
بقوله مازحا او علی سبیل المزاح ۵. (ل.د) شخص ریاضی / غیر
متعنت
۱. گه‌مه نه کات، یاری نه کات یان پی‌ی
□ vi, vt رائه‌بویری
۱. بلو، یلعب، یعبت او یسلی ب:
پشیله بچوکه که یاری
a kitten ~ ing with its tail
به کلکی نه کات ۲. شتیک له‌بهر نه کات بو خوده‌رخستن
قطیطة تعبت بذیلها ۲. (ل.د) برندی شیئا لتباهی:
~ a moustachela diamond ring
سجیل دانه‌نی /
نه‌لقه‌ی نه‌لماس دانه‌نی بو شانازی کردن پی‌وهی
یضع شاربا / خاتما ماسیا للتفاخر به
۱. و ورزشه‌وان ۲. حمز له و ورزش
sporting *adj*
نه کات ۳. سه‌رکیش، مه‌راقی سه‌رکیشیه
۱. ریاضی ۲. محب او مولع بالریاضة ۳. مقامر، منظر علی
المقامرة:
نمایشی سه‌رکیشی تیدابین (مسوگه‌ر نیه)
a ~ offer
عرض ینطوی علی المقامرة (غیر مضمون)
sports-car *n* [C]
توتومیلی دوو چیگه‌و دوو ده‌رگا
بو یاری پیشبرکن
سیارة بمقعدین و باین
۱. و ورزشکار، و ورزشیار، و ورزشه‌وان
sportsman
۲. که سبک گیانی و ورزشی هه‌یین (سپورت)
۱. رجل مولع بالریاضة، ریاضی ۲. رجل یتبع بروح ریاضیة
هاوسه‌نگ، پاک، پابه‌ند به یاساوه
sportmanlike *adj*
منصف، نزیه، مستل للقرانین
sportsmanship *n* [U]
گیانی و ورزشی، سیفته‌ی
هاوسه‌نگی و که سبیتی تیدابه، و ورزشیاری و ناماده یون بو
قبول کردنی نه‌نجامه‌کان هه‌رچون بین
الروح الریاضیة، الاتصاف بالانصاف والکیابة والاستعداد
لقبول النتائج مهماتکن
spot /spɒt/ *n* [C]
۱. په‌له، خال
۱. بقعة، نقطة
کوتالی سببی
white dress material with red ~ s
خالدار به ره‌نگی سور ۲. له‌که، په‌له ۳. په‌له‌ی خوور له‌سه‌ر
پنست ۴. شوین، له‌که
قماش ابيض منقط باللون الاحمر ۲. بقعة، لطفة ۳. کلفة
(شمسیة)، بثره علی الجلد ۴. مکان، بقعة:
- له‌خووه، سه‌رپلکی، خوی
عفوی، تلقانی
~ combustion
سوواتانی له‌خووه
احتراق تلقانی (عفوی)
spool /spu:l/ *vt, n*
گزی، قیل، قیلی لینه‌کات، خابین
(ل.د) غش، خداع، یغش، یخدع
spook /spu:k/ *n*
دیو، ساویر، درنج
شیخ، طیف، عفريت
spoon /spu:n/ *n*
به‌کره، قلیچی سینه‌مایی له‌سه‌ر
ده‌پنچری
بکرة (للخبط از لشریط سینمائی او اسلاک)
spoon /spun/ *n*
که‌وچک، که‌فچک
ملطقة
□ *vt*
تیکی نه‌دات به که‌وچک
یغرف بملطقة
spooned *adj*
نازدار، زور نازیدراو
مدلل، مبالغ فی الاعتناء به
spoonful *n* [C]
پرکه‌وچکن
مل، ملطقة
spoor /spu:(r)/ *n*
ناسه‌وارینک نازه‌ل پاش خوی
چیندیلنی
اثر یترکه الحیران خلفه
sporadic /spɔ:'rædɪk/ *adj*
پچرپچر، به‌لافا، جیاجیا،
تاواتاوه، جارجاره
متقطع، متفرق، متباعد
spore /spɔ:(r)/ *n* [C]
نه‌نیکی به‌ک خانه‌ی به‌رووه‌کی
لیدروست نه‌یین
بوغ، بوغة (خلیة وحيدة ینمو منها النبات)
sport /spɔ:t/ *n*
۱. یاری، که‌یغ، و ورزش، گالته
۲. و ورزش ۳. (له‌شوگی کو) چاوپیکه‌وتنیک یان لستیفالی
و ورزشی
۱. تریض، لعب، تسلية ۲. ریاضة ۳. (فی صیفة الجمع) لقاء او
مهرجان ریاضی
the school ~ s
لستیفالی قوتابه‌خانه ۴. یاری، گالته
المهرجانات المدرسیة ۴. عبث، مزاح:
make ~ of sb
گالته‌ی پینه‌کات، پی‌ی پی‌ده‌که‌نی
بهبزأب، یضحک من
say sth in ~
به‌گالته‌وه‌قه‌سی له‌گه‌ل نه‌کات

the ~ where he was murdered **ئەو شوپنەى لى**
 كوزراوه (تيرۆركراوه)
 المكان الذى اغتيل فيه
 do sth on the ~ **خيزا جن به جنى ئەكات**
 يفظه حالاً او رأساً
 the man on the ~ **پياوه كه لهو جيگه دابه كه**
 ناماژهى بۆ كراوه
 الرجل الموجود فى المكان المشار اليه
 ~ cash **ه. پارەى ئەخت (كاش)**
 ه. نقدى، نقداً
spot cheek n **پشكئىنى كۆپەر**
 تفتيش فجائى
 □ vt, vi (-tt-) **١. پيسى ئەكات، بە لاوى ئەكات، قير**
 ئەبى، بە خالداگان
 ١. پلوت، يلطخ، يطم بالتقط
 desks ~ ted with ink **جىگانگان بە مەرە كەب پيس**
 بوونه
 مقاعد ملونة بالحرير
 ~ a friend in a crowd **ئەتوانى له نىوان**
 كۆمە له بە كدا هاوړى كەى بناسيته وه
 يتكن من التعرف على صديق بين الجموع
 ~ the winner in a race **ئەتوانى براوهى پيشركيگه**
 لە سەر تاوه ديارى بگات
 يستطيع تحديد الرابع فى السباق مقدماً
spotless adj **(بە تايه تى) پاك، خاوين، بى له كه**
 (بخاصة) نظيف، طاهر، خال من العيب
spotlight n **رووناكى شانۆ، رووناكى شوپنى يا**
 دەرخره
 ضوء المسرح، ضوء موضعي او كشاف
spotty adj (-ier, -iest) **خالخالو، خالدار**
 منقط، مرتط
 a ~ face **دەم وچاوى پر له خال**
 وجه مليء بالبقع
spouse /spauz/ n [C] **هاوسەر مێرد يان ژن**
 (لههۆنراوه دا)
 (اى او فى الشعر) زوج او زوجة
spout /spaut/ n [C] **١. دەرچه، پلوسك، شپرك، بۆرى**
 ٢. ههلقولان، دەرپەرین

١. مزارب، صنوبر، بيزار ٢. انبساط، دفق
 ١. (شله) دەرته پەرى، هەل ئەقولى
 □ vt, vi
 ١. (الساثل) يبتق، يتدفق
 water ~ ing from a broken pipe **ئاوه كه له**
 بۆرى به شكاهه كه وه دینه دەر وه ٢. ئەدوى به شپوه به كسى
 ووتار بيزى
 ماء يتدفق من انبوب مكسور ٢. (ل.د) يتحدث او يتلو بلهجة
 خطابية
sprain /sprein/ vt **بانه دات، لى ئە كاته وه**
 يلوى (المنصل)، يلمخ
 □ n **پاخواردن، لوول بوون**
 لى او التواء (المنصل)
sprang /spræŋ/ **(پروانه)**
 (انظر spring)
sprat /spræt/ n [C] **سپرات، ماسى يە كى بچو كه له**
 جۆرى رهنكه
 الاسبرط، نوع صغير من سمك الرنكة
sprawl /sprɔ:vl/ vi **١. داده نيشى و يان رانه كشى**
 دەست وچاچى بلاونه كاته وه ئە كه ویت، بە پالكو توى
 ١. مجلس او يتدد باسطاً ذراعيه وقدميه، يقع او يسقط
 منبطحاً:
 be sent ~ ing in the mud **دەپخا بە دەما بۆ ناو قور**
 ٢. (رووهك، هيل) بلاونه كاته وه، پەرش ئەبته وه بە هەر مە كى
 (بجعله) يسقط منبطحاً فى الوحل ٢. (النبات، الخط) يتشتر او
 يتمدد فى غير نظام
 □ n [C,U] **پالكو توتن، راكشاندن**
 تمدد، انبطاح
spray /sprei/ n [C,U] **١. پەرزىن، پەرز، چفك،**
 رەقشاندن ٢. قەدى بە گە لاو گولە كانه وه بلاو بوو يته وه بۆ
 جوانى
 ١. رشاش، رذاذ ٢. غصن بأوراقه وازهاره (بخاصة) للزينة
 □ vt **لى ئە پەرزىنى**
 يرش، يبخ
 ~ mosquitoes/a fruit bush **دەرمانى دژه ميو**
 دەرمانى / دره ختى ميوه به دەرمانى دژه ميشو له، (شله)
 ئە گۆرى بۆ پەرز
 يرش البعوض / شجيرة فاكهة بمبيد للحشرات، يحول (اسانلاً)
 الى رذاذ

۱. بِلَاوِيته كاتوهه، **spread** /spred/ vt, vi (pt, pp ~)
 بِلَاوِيته پيتهوه، ته شه نه، نه پر زین، رايته خات
 ۱. بيشتر، ينشر، يتسد، يمدد، يفرش
 ~ a cloth on a table / a table with a cloth
 ۲. دايته پوښی، دايته نې
 بيسط خريطه / ذراعیه ۲. يظی، يضع
 ۳. دريژه ~ butter on bread / bread with butter
 نه کيشی، نه خايه نې (ماوه)
 ۳. يمتد فی الزمن:

پاره دانهوه که **payments ~ over six months**
 نزيکي شش مانگ نه خايه نې ۱. بِلَاوِيته پيتهوه، ته شه نه
 نه کات

دفعات متعدد علی سته شهر ۱. ينشر، بيشتر
water ing over the floor disease by flies
 نه خوښی به هوی ميشوه ته شه نه نه کات
 مرض بيشتر بواسطة الذباب
 پروياگندهی **a rumour ~ ing through the district**
 بِلَاوِيته وهه له سرانه سري ناوچه که
 اشاعه منتشره فی ارجاء المنطقة

۱. راده، پانی □ n
 ۱. مدی، غرض
 پانی هردوو پالی بالنده **the ~ of a bird's wings**
 ۲. بِلَاوِيته وهه، دريژيوته وهه:
 عرض جناحي طائر ۲. انتشار، امتداد
 بِلَاوِيته وهه ی خویندن / **the ~ of education/disease**
 نه خوښی ۳. خوان، پانگ کردن، سفره ی پر له خواردن
 انتشار التليم / المرض ۳. (ل. د) وليمة، مأدبة، مائدة مضطاة
 بالطعام

گائته نه کات **apree** /sprɪ:/ n have a ~
 يرح، يصخب
 سه رقالي گائته وگه په **be on the ~**
 منفس فی مرح صاخب
 لقی دره خت به گه لآو گوله وه، **sprig** /sprɪg/ n
 (ناره قی ريحانه)

غصين باوراقه وازهاره، عرق (من الريحان مثلا)
 چالاک، **sprightly** /sprɪtli/ adj (-ier, -iest)
 دلخوش

حیوی نشیط، مرح
 ۱. باز نه دات، له پرده رته کوهی **spring** /sprɪŋ/ vi, vt (pt sprang /sprɔŋ/, pp
 sprung /sprɔŋ/) ۱. يقفز، يثب، يظهر فجأة
 ۲. (به زوری ~ up) دهر نه چي، ~ up/down/out
 نه پړوی، گه شه نه کات
 ۲. (غالباً ~ up) يطلع، يثبت، ينمو:
 گیا له هه مووشوین **weeds ~ ing up everywhere**
 نه پړوی ۳. له وهه دیت، لیسې دروست نه یی ۴. کتوپر
 روویه پړوی نه یی
 حشاش تنو فی کل مکان ۳. ينحدر من، ينشأ عن ۱. يفاچی
 ب، يباغت:

سه رقالي نه کات، به شتی ~ a surprise upon sb
 چاوه پړی نه کړاو
 يباغته بامر غیر متوقع
 ۵. تله دانه نې، لوغم دانه نې ~ a trap/a mine
 ۶. (ته خته) دابه ش نه یی، نه قلیشی
 ۵. يجعل الفخ ينطبق / اللغم ينفجر ۶. (الخشب) ينقسم، ينشق:
 (که شتی) درزی تن نه کوهی ~ a leak
 (السفينة) تنخرق

۱. باز دان، قه لَم باز، ۲. کانی، سه چاوه □ n [C,U]
 ۳. سپرینگ، زنه له له ک:
 ۱. قفز، وثب، قفزة، وثبة ۲. نبح، ينبوع ۳. نابض، زنبرك:
 زنه له کی تو تومیل **the ~ s of a motor-car**
 ۴. توانای له شی په ستراو یو هه لگه رانه وهه به زینه وهه ۵. ماپه،
 سه چاوه ۶. زنه له له ک

زنبرك السيارة ۴. قدرة الجسم المضغوط علی الارتداد، مرونة
 ۵. باعث، مصدر ۶. (نحية) زنبركية، ذات زنبركات او نوابض
 ترازوی سپرینگدار **spring-balance** n [C]
 میزان زنبركی

(له جهوزی مه له کړتا) **spring-board** n [C]
 ته خته ی باز دان، هه رزالا باز دانی
 (فی حوض للسباحة) منصة الوثب، منط

فلجهدی سپرینگ **spring-mattress** n [C]
 فراش / سوست، فرشته زنبرك

جبر، توانای گه رانه وهی **springy** adj (-ier, -iest)
 هه په
 مرن، متنق بقلبية الرجوع

spring *n* [C,U] وهرزی بهار

spring-clean *vt* فصل الربيع، موسم الربيع
به ته‌واوی ماله که پاک نه‌کاته‌وه
ينظف المنزل تنظيفاً تاماً

spring-cleaning *n* پاک کردنه‌وی ته‌واوی مال
التنظيف الشامل للمنزل

spring-tide داکشانی به‌رزله‌مانگیکا دووجار
رونه‌دات (جباری له‌سه‌رتای مانگدا دووم له‌نیوه‌یدا)،
ده‌ستیگا نیفا مه‌ی (هه‌یغی)
مد عال (ويحدث مرتين في الشهر مرة في اول الشهر القمري
والثانية في منتصفه)

spring-time *n* وهرزی بهار
موسم الربيع

sprinkle /sprɪŋkl/ *vt* نه‌پرژینی، په‌رشی نه‌کات،
نه‌یوه‌شین
یرش، ینثر، ینذر
~ water on a dusty road ناوهرشینی نه‌کات
یرش الصاء
~ a dusty road with water له‌سه‌ر ریگه‌ی خوژ /
ریگه‌یو کی خوژ ناوهرشینی نه‌کات به‌ناو
على طريق مغبر / یرش طریقاً مغبراً بالماء

sprinkler *n* ناوهرژین
(بخاصة) مرشة (الماء) رشاشة

sprinkling *n* [C] پرښک یا ژماره‌یو کی که‌م له‌خه‌لک
مقدار او عدد قلیل من (الناس مثلاً)

sprint /sprɪnt/ *vi, n* به‌و په‌ری خیرایی رانه‌کا
يعدو بأقصى سرعة، عدو سريع

sprite /sprɪt/ *n* په‌ری، چنۆکه، خینو
جنی او جنیة، عفريت

sprout /spraut/ *vi, vt* ۱. نه‌رووی، گه‌لا نه‌کا
۱. ینبت، یورق
weeds ~ ing everywhere گزویگیا به‌ک له‌هه‌موو
شوینی نه‌رووی
اعشاب تنمو في كل مكان
۲. نه‌رووی، گه‌شه نه‌کات: The rain ~ ed the corn.
بارانه‌که دانه‌ویله‌که‌ی روواند ۳. هه‌په‌تی، گه‌شه نه‌کات،
به‌ره‌م دینی
۲. ینبت، ینسی: انبت المطر الحبوب ۴. یسلک، ینسی، یستج

(شعراً، قروناً)

spurt *n* [C] نه‌مام، جوچه‌له‌ی تازه پیگه‌پشتوو
نبته، فوخ حدیث النور
که‌له‌رم برۆسیل
کرنب بروکسل
Brussels ~ s

spruce /spru:sl/ *adj* جوانپوش، جوان
انبق، مه‌ندم
جوانپوشی ده‌کات، شوخ
ده‌بین
یهدم نفسه، یناق

spruce *n* جوانپوش (دره‌ختی سنه‌ویه‌ر)
تنوب جمیل (شجرة من الصنوبريات)

sprung /sprʌŋ/ پروانه
spring
انظر spring

spry /sprɔi/ *adj* چالاک، چوست، سفک
نشیط، رشیق، متیظ

spud /spʌd/ *n* [C] په‌تانه
(د. ل.) بطاطا، بطاطس

spun /spʌn/ پروانه
spin
انظر spin

spur /spɜ:(r)/ *n* [C] ۱. له‌غاو، ناو زه‌نگی، (بۆ)
هاندانی نه‌سه‌پ یۆ خیرابوون ۲. وریاکه‌روهه، وروژینه‌ر،
هاندەر
۱. مهماز، منخس (لحم الجراد على الاسراع) ۲. (مجاز) منبه،
مثير، حافز
به‌بی‌وه‌ستان کار
نه‌کات ۳. چق: چقه، درک له‌قاچی که‌له‌شیر ۴. لوتکه‌ی چیا
یعصر برحی الساعة (بدون ترو) ۳. شوکه‌ی فی رجل الذیك ۴.
حافة بارزة من جبل، انف الجبل
لغاوی ده‌ته‌کینی هانی نه‌دات،
تیده‌خوړیت، ده‌هاژوت
یهمز، ینخس، یعت، یستعت

spurious /spju:ɪɪəs/ *adj* ساخته، نارووا
مزیف، غیر اصیل

spurn /spɜ:n/ *vt* به‌لالوتی ده‌یدات، کوتی کرن، قبول
ناکات، نزمی ده‌کاته‌وه
یدفع او یرفس بازدره‌ی یزدری، یعتز
۱. (شله، گر) ده‌رونه‌په‌ری،

spurt /spɜ:t/ *vi*

هه‌لده‌قوڵی، بلیسه‌ده‌سه‌نی ۲. هه‌وڵی کتوپر نه‌دات به
 تابه‌تی له پشیرکێدا

۱. (السائل، اللهب) يتدفق، يتجر، يندلع ۲. يبدل جهداً مفاجئاً
 (بخاصة) فی سابق

□ n [C] هه‌لقوڵان یا ده‌ر په‌رینی کتوپر
 تدفق او اندلاع مفاجیء

~ s of water/flare/energy هه‌لقوڵانی ناو /
 گرکه‌وتنه‌وه / ده‌ر په‌راندنی ووزه

تدفق الماء / اندلاع اللهب / تفجر الطاقة

spy /spai/ n [C] سیخوڕ، قسه‌چن، جاسوس،
 گوهبه‌ل، چاودێر
 جاسوس، مراقب

□ vi, vt ~ upon ۱. سیخوڕینه‌کات ۲. ناماژه‌ی
 ده‌داتی، نه‌ینی، تییینی نه‌کات، سه‌رنج نه‌دات، نه‌پیشکێتی

۱. يتجسس علی ۲. يلمح، یری، يلاحظ، يکتشف

'spy-glass' n [C] چاویلکه‌، چاویلکه‌ی نزیک
 که‌روه، دووربین
 منظار، نظارة مقربة

squabble /skwɒbl/ vi شه‌ر نه‌کات له‌سه‌ر شتی
 پووچ
 يتناجر، يتنازع (بخاصة) علی امور تافهه

squad /skwɒd/ n [C] ده‌سته، گروپ (له‌سه‌ریاز یا
 پۆلیس)، تاقم، کۆمه‌له‌ (بزوانه‌ gang بانده)

فرقة من الجنود او البوليس، جماعة، زمرة (قارن gang
 عصابة)

squadron /skwɒdrən/ n ۱. پۆل (له‌نیوان
 ۱۲۰-۲۰۰ سه‌ریاز)، تابوور ۲. پۆلی فرۆکه

۱. سربه‌ (ما بین ۱۲۰-۲۰۰ من الجنود) ۲. سرب من الطائرات

squalid /skwɒlɪd/ adj که‌ساسی، داوین پیسی،
 کووتی
 حقیر، زری، باش

squall /skwɒ:l/ n [C] ۱. ناله‌ی نا‌زار یا ترس (به
 تابه‌تی بۆ مثال) ۲. زریان، په‌شه‌با

۱. صرخة الم او خوف (بخاصة لطفل) ۲. عاصفة، ریح شدیدة

□ vi هاوار نه‌کات، نه‌قیژینی
 بصرخ، یزعق

squalor /skwɒlə(r)/ n پیس، خه‌وش، که‌ساس، پرک
 قذاره‌، وسخ، بؤس

squamous پوله‌که‌ی، توژی
 صدنی

squamous cell carcinoma شیره‌په‌نجه‌ی پوله‌که‌یی
 سرطان صدنی

squander /skwɒndə(r)/ vt پاره‌ / کات په‌فیرۆ
 نه‌دات، به‌هه‌ده‌ری نه‌دات
 یبدد (المال)، بهدر (الوقت)

square /skweɪ(r)/ n [C] ۱. چوارگۆشه
 ۱. مربع
 گه‌رانه‌وه بۆ خالی سه‌ره‌ تا ۲. ته‌نیکي back to ~ one
 شیوه‌ چوارگۆشه ۳. گۆره‌پان (له‌شاردا) ۴. دووجاکردن،
 ژماره‌ی دووجا

العودة الى نقطة البداية ۲. جسم مربع الشكل ۳. ساحة، میدان
 (فی مدينة) ۴. التریع، مربع العدد

The ~ of 7 is 49. ۴۹ ۷ برینی له ۴۹
 مربع العدد ۷ هر ۴۹

□ adj ۱. شتیکی شیوه‌ چوارگۆشه
 ۱. (شیء) مربع الشكل

~ corners ۲. وه‌ستاو، گۆشه‌ی وه‌ستاو
 ۲. قائم، قائم الزاوية

~ shoulders ناوشان پان ۳. گونجاو، ته‌ریب
 ۴. (مامه‌له‌، بازرگانی) راست و دروست، پاك، ده‌ست پاك
 اکتاف معتدله / عریضة ۳. متفق، مواز، منسجم ۴. (التعامل،
 التجارة) مستقیم، شریف، امین:

a ~ deal بریکی په‌کسان یا یین فروقیل ۵. (ژماردنی)
 هاوسه‌نگ

صفقة عادلة او خالية من الغبن ۵. (الحسابات) متوازنة:

get ~ with sb حساب راسته‌کاته‌وه له‌گه‌لیا،
 قه‌رزه‌که‌ی نه‌داته‌وه، هه‌قی لینه‌کاته‌وه، پاکتاوی نه‌کات
 یسری حسابه‌ معه، یدفع له‌ دیونه‌ (مجاز) یتنقم منه

~ inch/foot ۶. گری‌ی چوارگۆشی / یین‌ی چوارگۆشه
 ۶. بوضه‌ مربعه‌ / قدم مربع

~ root (of 16) ره‌گی دو‌جای ژماره‌ی ۱۶
 الجذر التربيعي (للعدد ۱۶)

a ~ meal ۷. ژهمی تیر و ته‌سه‌ل له‌ خواردن
 ۷. وجبة مشبعة

□ adv = ~ by راسته‌وخو، په‌خوگرگی، به‌هینز
 مباشرة، ببات، بقوه

- vi, vi ۱. چوارگوشه‌ی نه کات
۱. بریج، یجعل (شیئا) مربعاً
۲. نه بکاته سهر گۆشه‌ی
وه ستاو: پارچه ته خسته بهك له سهر بهك به ستونی دائه‌نی ۳.
راسته‌کاته‌وه
۲. یجعل علی زاویه قائمه: یضع قطعة من الخشب علی نحو
متعامد (مع أخرى) ۳. یعدل، یسوی:
~ one's shoulders شانی راست نه کاته‌وه
۴. چوارگوشه‌ی نه کات، دوجای ژماره بهك وهر نه گری
(نه دۆزیتوه) ۵. نه بخانه ناو چوارگوشه کانه‌وه ۶. (به زوری
~ up) ریکی نه خات، پاکتای نه کات
یعدل کتبه ۴. بریج، یجد مربع رقم ما ۵. یضع فی مربعات ۶.
(غالباً ~ up) یسوی، یسدد الحسابات
۷. نه یگونه‌جینی، ریك نه که‌وی
۷. یوق، یسجم
با S ~ your practiced with your principles.
کرده‌وه کانت له گه‌ل بیرو پارتا ریك به‌کونه A به‌رتیل ده‌دات
لکن انفعالک منسجمه مع مبادتک A (د.ل) یرشو
squarely adv راسته‌وخو، به‌جیگری
مباشرة ببات، باعتدال
squareness n چوارگوشه‌کردن، راست، ریك
خستن
ترییج، عدل، استقامة
1 squash /skwɒʃ/ vi, vi ۱. نه‌بهری، تیکه‌لی
نه کات، تیده‌ناختن، نه‌پوروژینی ۲. ریگی لینه‌گری
۱. یسحق، یهرس، ینهرس، یخشو، یخشر ۲. یصد، یحرس
□ n [C] ۱. قهره‌بالغی، کۆیونه‌وه
۱. ازدحام، حشد
۲. شه‌به‌ته‌ی پرته‌قال یا ن لیمون
۲. عصیر الليمون / البرتقال
2 squash /skwɒʃ/ n کوله‌که
یقطین، قرع، کوسا
3 squash /skwɒʃ/ n [U] یاری سیکواش
لعبة الاسکواش
squat /skwɒd/ vi (-tt-) هه‌لده‌تووتن، چیچکه‌ده‌کا،
دانیشتن به چیچکانه‌وه، هه‌لتوتان
یعنی، یجلس القرضه یقرض (د.ل) یجلس
□ adj (خانو، زه‌لام) نزم، کورت و نه‌ستور

- (البینی، الشخص) خفیض، قصیر ومین
squatter n [C] داگیرکه‌ری زه‌وی و مال که‌سیک
ده‌ست به‌سه‌ر زه‌وی یا بی‌نا‌به‌کدا گرتین، (له ئوسترالیا)
به‌خوگره‌ری مه‌ر
شخص یحتل ارضاً او مینی خال بغیر حق (فی استرالیا) مریب
اغنام
squatting توت، چیچکان
قرصه
squaw /skwɔ:/ n نافرته یا ژنی یا نه‌مریکی له‌هندی
سور
امراهه او زوجة امریکیه من الهنود العمر
squawk /skwɔ:k/ vi, n ده‌نگیکی به‌رزو تیز
دروسته‌کات (به‌تایه‌تی بو مریشک و مراوی) قیقه‌قیق
نه‌کات
یطلق صرطاً عالیاً حاداً (بخاصة الدجاج او البط) یوقوق، یزغق،
وقوقه
۱. زیکه‌زیک، جیکه (مشک)،
چی‌ره‌ی (ده‌رگا) له‌سه‌ر گتیه‌نه
۱. صوی (الفار)، صریر (الباب علی مفصلاته)
~ a narrow رزگار بوون به‌زه‌حمته
۲. نجاهه / نجاه به‌بجزه
□ vi, vi نه‌جیکینن (مشک)، ده‌رگا که‌چی‌ره‌جیر
ده‌کات، به‌ده‌نگی کورت و تیز نه‌دوی
یصی (الفار)، یصرف الباب، یتکلم بصوت قصیر حاد
squeal /skwi:l/ n [C] قیزه‌ی دریزو تیز بو (توس و
نازار)
صرخة طويلة حادة (دالة علی الرعب او الألم)
□ vi, vi نه‌قیزینن، به‌ده‌نگی به‌رز قسه نه‌کات
یطلق صرخه‌ طویله‌ حاده، یتکلم بصوت یشبه الصراخ
۱. خیرا دل تیکه‌له‌هاتوو،
تووشی دل‌تیکه‌له‌هاتن بووه ۲. زیاده له‌راده هه‌ستیار بو
کاروباری بونه‌وه‌ری، واس واس، خیراهه‌ستباری سنجی
دل ته‌ل
۱. سریع الفئان، مصاب بالفئان ۲. مفرط فی الحساسة
للأمور الخلقية، موسوس، سریع التأثر
squeeze /skwi:z/ vi, vi له‌یگوشی، ده‌پیه‌ستیت،
ده‌به‌ستیریت، دکفیشته، ناوه‌که‌ی ده‌ر نه‌هینن به‌گوشین
یصهر، یضغظ، (الشیء) یضغظ، ینکس، یصهر او یستخرج

- بالصر، يحشر
 ~ the juice out ناوی گوشراوه که دهرنه هین
 استخراج الصیر
 ~ (one's way) through a crowd/into a crowded
 ریگهی خوی نه کاته وه له قهره بانگی / له پاس یا
 bus فو تومبیلی پر له خه لک
 یشق طریقه فی الزحام / فی باص او حافلة مزدحمة
 □ n [C,U] په ستیان، گوشین، شتیک نه گوشن،
 نه نیه ستین
 ضغط، عصر، کون الشیء مضغوطاً او مکبوساً او محشوراً،
 شدت، مازق
 دهنگی دهرنه کات وه له squelech /skwɛd/ n [C]
 قوراودا بجه قن، جلقه جلقده کات
 یحدث صوتاً کما لو کان یخوض فی الوحل
 سواد لیکه دهریایی squid /skwid/
 العبار: حیوان بحری
 □ n [C] خیل، چاوخیل، خیلی
 حول
 خیل نه بی، توشی خیلی نه بیت squint /skwɪnt/ vi
 یحول، یگون مهاباً بالحوال
 ۱. پیایوی چاوخیل ۲. سه پریده کا،
 a man with a ~ تیشه روانی
 ۱. رجل احوال العینین ۲. (د.ل.) د. نظر الی، یلمح
 ۱. (له بهریتانیا) خاوه ن زهوی squire /skwaɪə(r)/ n
 سه ره کی له لادی، زه فی دار ۲. (له کونا) یاوه ری سوار چاک
 ۱. (فی بریتانیا) مالک الأرض الرئیسی فی الریف ۲. (قدیماً)
 تابع الفارس
 گرزده بیته وه له (نازاردا) squirm /skwɜ:m/ vi
 نه په شوکنی یان شه رنده کا
 یتلوی (ألم)، یرتبه او یخجل
 سموره، سفوره، مشکى squirrel /skwɪrəl/ n [C]
 خورما
 السنجاب
 (شله یا هاراره) هه ل ده قولنی squirt /skwɜ:t/ vt, vi
 (السائل او المسحوق) ینثقی، ینجس، یخرج علی هیئة نافوره
 ده زوی، پرزینه، پرزه، هوقته، شله یه کی
 □ n [C] هه لپرزو
 حقه، بغاخه، بغه، سائل منجس

۱. تیوه ده زه نی، ده بجه قنن، stab /stæb/ vt, vi
 لیده دات به خه نجهر یا جه قو ۲. پیا نه چزی، نازاری توش
 نه کات وه ک پیاچزان
 ۱. یطن، یخز، یطن بخنجر او سکین ۲. یخز، یسبب ألما شیها
 بالرخز
 نازاری توندو تیز له ~ bring pains in the back
 پشت دا
 رخز شدید فی الظهر
 □ n [C] پنداکردن، تیوه زاندن
 طغه
 هه ولته دات / چاره سه ری کیشه که have a ~ at sth
 بکات
 یحاول / یجرب معالجه امر ما
 جیگریون، سه روتن، stability /stə'bilɪtɪ/ n [U]
 سه قامگیری، هیوزین، ناشی و راگرتن، ته بایی
 ثبات، رسوخ، استقرار
 جیگری بده کا، رایته گری، stabilize /stə'brɪləz/ vt
 سه قامگیری بده کا، به هیز بده کا
 یشیت، یرسخ، یوئد
 چه سپاندن، stabilization /stə'brɪlə'zeɪʃn/ n
 به هیز کردن، خوراگرتن، هیوزین
 تثبیت، توطید، ترسیخ
 پشتر، ته ویله، ناخوږ 1 stable /stə'bl/ n [C]
 اسبل، زریه
 □ vt نه سه کان نه خاته ته ویله وه
 یضع (الخیرول) فی اسبل
 خوراگر، قایم، راگیرو 2 stable /stə'bl/ adj
 ثابت، و طید، مستر
 (موسیقاً) ناوازی staccato /stə'ka:təʊ/ adj, adv
 پچر پچر
 (الموسیقی) عزف متقطع النغمات
 ۱. کومه ک، کومه له ۲. کومه له stack /stæk/ n [C]
 ره فه ری کخراو (له بهراو)، کوماهک ته خته ۳. (هروه ها
 ~ chimney) دوکه لکیشی سه زوی کارگه یه ک، کومه له
 دوکه لکیشی له ته نیشته یه ک
 ۱. کومه، کدس ۲. رفوف متراصه (من الکتب مثلاً)، کومه
 منظمه (من الخشب مثلاً) ۳. (ایضاً ~ chimney) مدخنة عالیه
 لمصنع، مجموعه مداخن متجاورة

۴. کۆمهلهی خواردن
~ s of (food) ۴. (د.ل) آکداس من (الطعام مثلاً)
- vt کۆینه کاتهوه، ده بیخاته سه ریه ک
یکوم، یکدس
- stadium** /steɪdɪəm/ n [C] (pl ~ s) یاریگا، یاریگای
پله پله کراو
استاد، ملعب مدرج
- staff** /sta:f/ n [C] ۱. گۆچان یا دارده ست
۱. عصا، عکاز، قضیب
۲. ستون، دار نالا ۳. دهسته، دهسته ی
یاریده ده ران
۲. دعامة، ساریه، ساریه علم ۳. هیته، مجموع المساعدين:
به ریو به ری قوتابخانه و ~ the headmaster and his
دهسته ی ماموستایان
مدیر المدرسه و هیته التدریس
- ~ officers ۴. دهسته ی نهمه ران، جهنگاوه ران
۵. (موسیق) (pl staves) پله ی موسیق
۴. ارکان حرب ۵. (موسیقی) (pl staves) مدرج موسیقی
- vt کارمه ندان و کریکاران دابین نه کات
یزود بالموظفین او العمال
- stag** /stæg/ n [C] نیره ی ناسک، په زکوفی
ایل، ذکر الأوعال
- stage** /steɪdʒ/ n ۱. شانۆ، شوینی روودا واکان ۲. کاری
شانۆیی، نواندن
۱. مسرح، (مجاز) مسرح الاحداث ۲. العمل المسرحی،
التمثیل، التشخیص:
~ go on the ~ نه بیته نه کته ر
بصیح مثلاً
~ fright توفینیک زمانی نه کته ر نه گری کاتی
رووبه روو بوونی له گه ل جه ماوه ردا ۳. قوناغ (له قوناغی
گه شه کردن / کار / میژوو) ۴. ماوه ی نیوان دوو وینتگه
فزع یعقد لسان الممثل عند مراجعة الجمهور، رهبة المسرح ۳.
مرحلة (من مراحل التطور / العمل / التاريخ) ۴. الرحلة او
السافه بین محطتين:
~ by easy ~ s به قوناغ، پله پله
علی مراحل، بالتدریج
□ vt, vi شانۆگه ری پینشکده نه کات، پی ی
هه لئه سته

- يقدم مسرحية، يقوم ب، يدبر
- stage-coach** n گالیسکه ی گه شت کردن بو
گواسته وه ی خه لک و پوسته له کۆندا
مرکبه السفر، عربة لنقل الركاب والبريد قديماً
- stager** n old ~ (تهنها بو ده رپین)، شاره زا، گۆچان
(نقط فی التعبير) مجرب، محنک
- staging** n [C,U] ۱. عاره بانه ی ده ستگیر ۲. ریگه ی
نمایشکردنی شانۆگه ری هه
۱. سقالة، ۲. طريقة عرض مسرحية
- stagger** /stæg(r)/ vt, vi ۱. به م لاونه ولا نه که و ی،
ذه له قی ۲. (هه و آل) ده هه ژین، تووشی نه هه مه تی نه کا
۱. یترنخ، یتمایل فی مشیته ۲. (الأخبار) تصدم، تصیب بصدمة:
~ ed by the high cost of living / the difficulty of the
examination questions شیواندی و تووشی
سه رسورمانی کرد به هوی (به رزیونه وه ی باری بیژیوی /
قورسی پرسپاره کانی نه زمونه که) ۳. ریگی نه خات به
زنجیره یه که به لینی یه که له دوای یه که
هاله او اذهله ارتفاع کلفة المعیسه / صعوبه اسئله الامتحان ۳.
ینظم فی سلسله من الواعید المتعاقبه
~ annual holidays to avoid closing the work
مۆله تی سالاته ریگ نه خات بو دوور که وتنه وه له داخستی
کارگه که
ینظم الاجازات السنویه (یمنعها بالدور) لیتجنب اغلاق
الصنع
□ n (sing) لاره لاره، نه ملارولا
تمایل، ترنخ
- stagnant** /stægənt/ adj ۱. (ناو) په نگه خواردو،
مهنگ، گه ناو، پیس ۲. په نگه خواردو، به ستو
۱. (الماء) راكد، ساكن، آسن ۲. (مجاز) راكد، جامد
- stagnate** /stægəneɪ/ vi په نگ ده خوا، بوگه نه ده کا،
پیس نه بین
یرکده، یأسن، (مجاز) یتبلد
- staid** /sterd/ adj (که سیک، رهوشتی) ریگ و پینک و
سه نگین، خۆراگر
(الشخص، سلوکه) رصین، رزین، رابط الجأش
- stain** /stem/ vt, vi ۱. (ناوو ماده کانی تر) رهنگی
نه گۆری، پیس نه بین، په له دار نه بین
۱. (الماء وغيره من المراد) یتغیر لونه، یتلوث، یلطح:

blood- ~ ed fingers پهنجهی پهله بویه خوین
اصابع ملطخة بالدم

a table-cloth ~ ed with gravy سفره پناخواردنی
په لای به رۆن ۲. نه خواته وه، بویه نه کات ۳. رهنگی
نه کات (شووشه)

مفرش مائدة ملطخ بالدهن ۲. یشر بیلون. ۳. بیلون
(الزجاج)

~ ed- glass windows پهنجه رهسه شووشه کانی
وینیه رهنگاو رهنگی تیا بین ۴. (شت) پسته بین، لیل نه بیت
نواذ علی زجاجها رسوم بألوان عدة ۴. (السیء) یتلخ.
بیته، یسرخ:

a dress that ~ s easily کراس که زوو پیس بین،
بیویری

فستان او نوب یسرخ بسرعة (سریع الاتساح)
□ n [C,U] ۱. بویه، بویاخ ۲. پهله، له که، مور
۱. صفة، صباغ ۲. بقعة، لطفة، وصمة

ink ~ s پهله ی مره کعب
بقع حبر

a ~ on one's reputation پهله له نابرووچوون
(مجاز) وصمة عار

stainless *adj* ۱. پاک، بین له که، بین عهیب
۱. نقی، خال من العیب

a ~ reputation ناویانگی پاک، بین له که
سمعة نقیة لانتسوبها شانیة

~ steel ۲. (به تاییه تی پولا) ژهنگ ناهینتی
۲. (بخاصة التولاد) لا یصدأ

stair /stea(r)/ *n* (به زوری pl) په یزه، قادرمه
(غالباً pl) سلم، درج

sitting on the bottom ~ لهسه قادرمه ی خواره وه
دانه نیشی

یجلس علی الدرجة السفلیة

stair-case *n* زووری هه زرال، زووری په یزه یا
بین پلکانه

بیت السلم او الدرج، سلام

stake /steik/ *n* [C] ۱. ستوون، میخ ۲. سنگیکی
گهوره تاوانبار پیوه نه به ستری تا نه سوتینتی

۱. وتد، سناد، خابور ۲. قائمه یسد ایها المحکوم علیه بالموت
حرقاً، خازوق

condemned to the ~ فرمانی مردنی به سهرا درا به
سوتاندن ۳. گرهو، پاره ی گرهو پنی کردن (وهک لهسه ر
نه سپ)

حکم علیه بالموت حرماً ۳. رهان، مال یراهن به (علی جواد
مثلاً)

at ~ له ژیر مه ترسی دایه
تحت النظر، رهن الأحداث

□ *vt* ۱. شتیک رانه گری به کوله که یا ستوون
۲. سنوری شتی دباری نه کات به ستوون

۱. بسند (شیئا) بدعامه ۲. یلم (حدود شیء) بالأوتاد
ماقی خوی له زویه که دا (*out a claim (to land)*)
پا نه گه بینتی و داوا نه کات دانی بیانیری ۳. گرهو نه کات،
سه رکیشی نه کات

یلم حق فی (الأرض) ویطلب الاعتراف به ۳. یراهن، یخاطر
که سیک ده سته سه ره کانی لادابیری **stakeholder** *n*
متسلم الرهائن، شخصی تودع لديه الرهائن

stalactite /stælaktart/ *n* نیشوری شوپروه وه،
نیشته ی کلسی شوپروه له بنمیچی نه شکوه ت
الهوابط، رواسب کلسیة مدلاة من سقف المغاور

stalagmite /stæləgmart/ *n* [C] به رزیروه وه،
نیشوری کلسی له زمینه ی نه شکوه وتدا
الصواعد، رواسب کلسیة فی اراضی المغاور

stale /steil/ *adj* (*staler, stalest*) ۱. کون، پواو،
گه نی، (نانی) کون و رهق بوو
۱. غیر طازج، (الغیر) بانت او یابس

۲. کون، که فن، نارهوا، پرتکاوه، سواو *newsjokes ~*
(نکته، هه والی) کون

۲. میذل، بال، (النکته، الأخبار) قديمة

stalemate /steilmert/ *n* هه لویست له یاری
شه تره نیج که ناتوانتی جو له ی تیا بکری جگه له مردنی شا
نه بین (کش مه لیک)، نه نگاوی، تیگیان، نه نگوچه له مه،
ریگه ی داخراو له (گفتوگو)

موقف فی لعبة الشطرنج یعترض معه الاتیان بحركة دون موت
الشاء (الملک)، (مجاز) مأزق، ورطة، طریق مسدود (فی
مفاوضات مثلاً)

۱. هه نگاوه کانی نه گو یزینتیه وه **stalk** /sto:k/ *n* [C]
به ووری یه وه

۱. ینقل خطاه بحذر.

²stalk /stɔ:k/ vt, vi نه‌ک‌ه‌وینته شوین گیانداریک
تا راوی بکات ۲. نه‌روات به هیواشی به‌ره‌قی بیان لوت
به‌رزی

یت‌رصد (حیراناً لیطاده) ۲. پشی بیطه بتصلب او تشامخ

stall /stɔ:l/ n ۱. داری به‌ستن له ته‌ویله‌دا، کۆله‌که
۲. دوکان بو فروشتنی شت ومه‌ک له (بازار یا ویستگه‌ی
شهمه‌نده‌فر)

۱. مرپه فی اسطیل او زریبه ۲. کشک الیج، منصه او منضده
ل‌عرض البیعات (فی سوق او محطه قطار)

دوکان بو فروشتنی به‌راو/ گول ~ a book/flower

۳. شوینی دانیشتی پیشه‌وه له شانۆ

کشک لیج الکب/ الأزهار ۳. مقعد امامی فی مسرح

۱. نه‌یخاته ته‌ویله‌وه ۲. (مه‌کینه‌ی ئوتومبیل) □ vt, vi

له پر نه‌وستنی ۳. (فروکه) تیکده‌شکنی

۱. یضع فی زریبه ۲. (محرك السيارة) يتوقف فجأة ۳.
(الطائرة) تنهار

stallion /stæljən/ n [C] تیره‌ی نه‌سپ بو پهرین
فحل الخیل

stalwart /stɔ:lwɔ:t/ adj له‌ش پته‌و، دریز و به‌هیز،
توندو تیزو، وه جینگیر

قوی البینه، طویل وقوی، حازم، راسخ العزم

stamen /stæmən/ n تیر نه‌ندامی گول، تیره‌ک،
(همه‌له‌زی گولان)

السداة، العضو الذکری فی الزهرة، ابرة

stamina /stæmɪnə/ n [U] خوراکری، شیانا فارامی
یا راکیشانی

القدرة على الاحتفال، مضاعفة العزيمة

stammer /stæmə(r)/ vt, vi زمان گیران، تیکه‌له‌بوون،
زمانی تیکه‌ل و پیکه‌ل نه‌بێ، لال نه‌بێ
یتلعم، یتته، بقول متتأ او متلعخا:

~ out a request داوا‌ی یارمه‌تی نه‌کات به زمانیکی
لال

یتقدم بالرجاء بلسان متلعج

ته‌ته‌له‌کردن، لالی دناخفت □ n [C]

تأناة، تمتعة، تلعم

stamp /stæmp/ vt, vi ۱. به‌قاجی به‌زه‌ویدا ده‌کیشنی،
ته‌په‌ته‌پده‌کا

۱. یضرب او یدق الأرض بقدمه

~ ing about the room به‌ده‌وری زووره‌که‌دا
نه‌روات، زرمه رزم نه‌کات

یسیر فی ارجاء الفرفة وهو یدق الأرض بقدمه

sth down/flat نه‌پهاری، پیشیلی نه‌کات به‌قاجی
بسحق/ بیسط شیا بقدمه

~ out a fire ناگره‌که نه‌کوژینته‌وه به‌زور
یخمد النار بقوة

~ on a spider پین به‌جالجالو که‌دا نه‌نیت
یدرس بقدمه علی عنکبوت

~ out a disease به‌سه‌ر نه‌خوشی زال نه‌بێ
(مجاز) یقضى علی مرض

~ out a rebellion شووشه‌که نه‌کوژینته‌وه
۲. کوتایی یدینن، ناویشانی له‌سه‌ر دانه‌نن

یخمد او یقع ثورة ۲. یختم، یدمخ:

~ one's address ناویشانی
له‌سه‌ر زه‌رفه‌که نه‌نوسنی

یدمخ عنوانه علی ظرف

~ an envelope with one's address

~ a pattern on cloth پاترون بو پریشی جل
ده‌ره‌نه‌هینی ۳. نه‌پهاری

یضع او یطبع تصمیماً علی القماش ۳. یسحق

~ a pattern on cloth ۴. پول نه‌لکینی به (زه‌رفی
نامه‌وه)

۴. یلصق طابع بريد (على رسالة مثلاً)

~ sb as ۵. (ره‌وشت) ناویکی باشی نه‌داتی، موری
نه‌کات

۵. (السلوك) یدمغه، یطبعه سعة خاصة

His opinions ~ him as a man of high principles.

بیرورای واده‌ره‌نخات که پیاویکی مه‌زته
ان اراده‌تدل علی انه رجل ذو مبادئ رفيعة

۱. لیدان/ لیدانی زه‌وی به‌قاج، زرمه ۲. مۆر، □ n [C]
مۆرکه‌ر ۳. مۆر، نیشانه

۱. دق/ ضرب الأرض بالقدم ۲. ختم، خاتم ۳. دفعة، علامة،
(مجاز) علامة

a face that bears the ~ of suffering

دهم وچاوی
نیشانه‌ی چاک بوونه‌وه‌ی پیوه‌دیاره ۴. پولی پوسته‌یی یا
دارایی

وجه یحمل علامات الشفاء ۴. طابع بريدی او مالی

men of that ~ ۵. پیاواری له و جوړه
۵. رجال من ذلك النوع

stampede /stæm'pi:d/ n [C] دهربازبوون،
نامبازبوون کتوپر بو خه لک يا تاژهل
فرار او اندفاع مفاجی. للناس او الحيوانات
□ vi, vt دهرته پهری، رانه کات له پر
(یجعله) یندفع او یفر علی نحو مفاجی.

stanchion /stɑnʃən/ n کوله که، ستون، میخ
دعامه، رکیزه قائمه

stand /stænd/ vi, vt (pt, pp stood /stʊd/)
۱. راده وستی
۱. یقف
~ up هه لدهستی به پیوه ۲. به پیوه دریزی به که ی
نه و منده یه:
بهنض واقفاً ۲. یبلغ طوله کذا عند الوقوف:
He ~ s five foot ten. دریزی به که ی پننج یو ده
گری به ۳. نه مینتیه وه، برده و ام نه یی بن گوران، کاریگری
برده و امده یی
یبلغ طوله خمسة اقدام وعشر بوصات ۳. یبتي، یستمر دون
تغیر، یظل قائماً أو ساری المفعول:
Let the words ~ .
۴. نه وستی، داینه نی له سر
S ~ them in a row. یه ک ناست
۴. یوقف: ضعمهم فی صف واحد
S ~ the ladder against the wall. په یزه که په
دیواره که وه دایتن ۵. هلی نه گری، پابند نه یی، مل کج
نه یی
اوقف (ضع) السلم علی الجدار مل ۵. یتحمل، یطبق، یخضع ل:
He can't ~ the hot weather. به تاوانی دزی
دادگایی نه کری
یحاکم بتهمة السرقة
~ trial for theft ۶. له هلوئیست یا پارکی
تایه تیدا په
۶. یكون فی موقف او وضع معین:
We ~ in need of help. نیمه پیو یستمان به
یارمه تی به
اننا بحاجة الی العون
as affairs now ~ باری نیستا

فی الوضع الراهن
شانسی هه په لای
~ well with one's employer
خواه نکار
یکون ذا حظره عند صاحب العمل
۷. ویری هه موان نه کات بو
~ drinks all round
خوار دنه وه
۷. (ل.د) یقدم الشراب للجمع علی حسابه
~ sb a good dinner
نان خوار دنی نیواری چاکی
بو دانه نی
یقدم له وجبة عشاء فاخرة
~ a good/poor chance (of)
به ختی زوری هه په /
به ختی که مه له...
لده حظ کبیر / ضلیل نی...
~ one's ground
جینگای خوی نه پاریزی (له شهردا)،
پاشگز ناین له بیرو رای خوی (له گفتگو دا)
یحتفظ بموقفه (فی معركة)، لا یترجح عن رأیه (فی مناقشة)
هه لوئیست وهر نه گری
it ~ s to reason (that)
من المنطق ان
~ on ceremony
پابند نه یی به ره سمیاته وه
یتسمک بالرساميات
له باریکدایه که راینه هینی بو برده وه /
~ to win/lose
دوران دن ۹. (له گهل adv, preps)
یکون فی وضع یؤهله للفوز / للخسار
نه که وینه دوواری، له دوواری
~ away/back
۹. (مع adv, preps) یقع علی بعد من
هه لوئیستی سه پرکه رانه وهر نه گری، ناماده نه یی
~ by
بو کارکردن، پابنده به په لینه که په وه، دلنوی خوی بو
(هاوړی که ی) دهر نه خات
یقف موقف المتفرج، یكون مستعداً للعمل، یفی بعده، یظهر
اخلاصه (الصديق مثلاً)
(أ) بریکاری (که سینک) نه کات، جینگای
~ for
نه گری، هیما ده کا بو
(أ) یشل (فلانا)، یبوب عن، یمرز الی
£ ~ s for pound
£ هیمای جووه یهی نیسته رلینی په
£ ترمز الی الجنبه الاسترلینی
ناینی نیسلامو هه موو
Islam and all it ~ s for
په پر وه بنه مایه کسی (ب) ده پالیوری بو هه لباردن، بو
پوستیک، پشتگیری نه کا، له پیناویدا تیده کوشنی

الاسلام وکل ما یشکل من مبادی. (ب) یترشح (فی الانتخابات، لتصب). یؤید، یناضل من اجل

دوره پرنیزه یی له
~ off یقی علی بعد من

(أ) ده رنه که وی، به روونی دیار نه یی، (ب) ~ out
خوړانه گرنی، به رنه نگارینه کات به رنه وه (به تاییه تی) کاتی که نه وانی که خوړیان نه دن به دهسته وه

(أ) بیرز، ینظر بوضوح (ب) یصد، یقاوم بعناد (بخاصة) عندما یستلم الآخرون

پشگری نه کات، هه ولی سدرختی نه دا، ~ up for
بانگیشه ی یو ده کا
یؤید، یناصر، ینادی ب

به نه بردی و ناماده یی بوو به پرووی کوشتر ~ up to
نه ییته وه

یواجه بجرأة واستعداد للقتال

□ n come to a ~ ۱. راوه ستان: رانه وهستی
۱. توقف: یتوقف

bring (sth/sb) to a ~ راپنه وهستی، به زور
راپده گرنی

یوقه، یحمله علی الوقوف

make a ~ هه لو یست وهر نه گرنی (لا په نگیری یا دژایه تی)
یتخذ موقفاً (مؤیداً أو معادياً) ل

take one's ~ رای خوړی ده رنه خات ۲. هه لگر،
جبه خانه، هه رزاله

ینی موقفه او رایه ۲. حامل، مشجب، قاعدة:

an umbrella a music ~ هه لگری چه تر / توتی
موسیقیا

حامل للظلال / للنوتة الموسیقة

an ink- ~ شووشه ی مره که ب
محبرة، دواة المنضدة

a news- ~ دوکانی فروشتی روزنامه
کشک لیب الصحف

cab ~ ۳. ویستگه ی تومیلی کری (ته کسی)
۴. شوینی دانیشتی ینهران له پارینگا

۳. موقف سیارات الأجرة (التاکسی) ۴. مکان جلوس المترجمین
فی ملعب، مدرج

'standby n [C] لاپه نگری به نه مهک، دلنوز

نصیر، وفی، مؤید مخلص

له خوړیای، لوت به رز
'stand-offish adj مترفع، متعالی

پوچوون، هه لو یست
'standpoint n [C] وجهة نظر

وهستانی ته ووا، یی ده نگی، یی
'standstill n [U] بازاری

توقف تام، سکون

ته وهستی / نه وهستی / ~
come to/bring to/be at a ~ به ته وواوی ده وهستی

یتوقف / یوقه / یكون متوقفاً تماماً

standard /'stændəd/ n ۱. نالا، به یداخ، بروسکه،
به یداخ

۱. علم، لواء، بیرق، رایه

the ~ of height required for army recruits

۲. پیوه، ۲. (پیوه ری دریژی) داواکراو له خوړه خشه رانی
سوپا

۲. معیار، مقیاس: (مقیاس الطول) المطلوب لمتطوعی الجیش

a high ~ of living ناستی بزوی به رز
مستوی معیشت مرتفع

work that is not up to ~ نیش وکار له خوړ ناستی
نیش وکارو

عمل دون المستوى المطلوب

~ weights and measures ۳. سه ننگ، کیشان
پیوانه یی به کخراو

۳. نخبه غالباً) الأوزان والمقاييس الموحدة

~ authors دانهره مه زنه کان، ناسراوه کان
کیار المؤلفین، المؤلفون المعروفون

~ time کاتی پیوانه یی، کاتی بروا پیکراوی ره سمی
بو ناوچه یا ولایتیک ۴. هه لگر، کوله که، سنگ

الوقت القیاسی، الوقت المعتمد رسمياً لمنطقة او بلد ۴. (تسعیتة
غالباً) حامل، دعامة، عمود:

گلوپی کاره بایی له سه ر به رزترین کوله که
a ~ lamp ۵. پولیک له قوتا بخانه ی سه ره تایی

مصباح كهربائی بأعلى عمود ۵. صف فی مدرسة ابتدائية

standardization n [U] به کخستی پیوانه یی،
پیفانه کرن

الترحید القیاسی

standardize /stændədaɪz/ vt يهكتهخات (پيوانه، پروگرام)

يوجد (المقاييس، المناهج)

Motor-car parts are usually ~ d. پارچه کانی
نوتوميلل عاده تهن ريکخراوه

قطع السيارات تكون موحدة عادة

standing /stændɪŋ/ n ١. کون

١. قديم العهد

of long ~ ٢. پايه، پله، شويين

٢. مکانة، منزلة

men of high ~ ناويانگي باش:

صيت حسن:

□ *adj* جينگير، پتهو، بهردهوام، ناماده په بو به کارهينان

ثابت، راسخ، دائم جاهز للاستعمال

a ~ army سوپاي هميشه له کاردا

الجيش الدائم او العامل

a ~ order داوايدكي هميشه يي بهردهوام

طلب دائم او مستديم

stank /stæŋk/ (پروانه *stink*)

(انظر *stink*)

stanza /stænzə/ n پرگه يا پارچه هله سست، هوزان

مقطوعة من قصيدة

¹staple /stæpl/ n بزماري دوو دان وهك پيتي *u* بو

ديوارو دهرگا، چه سپ كهرى كاغهنز، رهزينهك

سمار مزدوج السن على شكل *u* يثبت في جدار او باب، رزة

سلكية تشبك بها الأوراق

²staple n [C] ١. بهرهمي سهره كي وولاتيك

١. السلعة او الاتاج الرئيسى في بلد ما

Cotton is one of the ~ s of Egypt. لوكه

بهرهميكي سهره كه په له ميسر ٢. كهره مستي خاو

القطن هو احد السلع الرئيسية في مصر ٢. خامة، سادة خام،

(نجية) قوام، عنصر رئيسي:

the ~ product of Brazil بهرهمي سهره كي له

بهرازيل (قاوه په)

الاتاج الرئيسى في البرازيل (أى البن)

star /sta:(r)/ n [C] ١. نهستيره ٢. شيوه يا نهخشه ي

وهك نهستيره *

١. نجم، نجمة ٢. شكل او تصميم على هيئة نجمة *

the S ~ s and Stripes نالاي نهستيره په تا

نالاي وولاته په ككرتوه كانه نيستا

راية النجوم والاشرطة أى علم الولايات المتحدة الحالى

٣. نهكته ريكي ناسراوي هونه رو سينه ما *film ~ s*

٤. بهختي مروفت

٣. نجم من نجوم السينما او الفن: ٤. نجم المرء او طالعه

بهخته وهر، خووش بهخت *born under a lucky ~*

محظوظ، سعيد الحظ

١. نهرازيته وه به نهستيره ٢. ههكله سني □ *vt, vi (-tt-)*

به رولي پاله وانته ي له فليم يا شانزوكه ري

١. يزين / يرصع بالنجوم ٢. يمثل او يعوم بدور البطولة في فلم

او مسرحية

starfish n [C] نهستيره ي دهر يا، سنيره ماسي

نجم البحر، قنديل البحر

starry *adj* گه شاهه وهك نهستيره، نهستيره يي

لامع كالنجوم

starboard /sta:bo:d/ n لاي راستي پاپور (بهراورد بكه *n*)

له گهل *port* بهندهر، چه په ي پاپور) رهخن راستي (كهشتي)

ميمة السفينة (قارن *port* ميسرة السفينة)

١. نيشاسته ٢. نيشاسته ي وورد **starch** /sta:tʃ/ n [U]

بو جل نووتوودان

١. النشا ٢. نشاء ناعم لكى الملابس

□ *vt* رهقي نهكات، نشا دكت

پنشي (القصان)

starchy *adj* نيشاسته يي، رهق، نشايي

نشوي، منشي، (مجاز) جامد، رسمي

stare /steə(r)/ *vi, vt* چاوده برينه، (چاوه كان)

به فراواني كراوه ن، به زهقي نه روايتي

يحدق في، (العينان) مفتوحان على اتساعهما:

~ him in the face چاوده برينه رووي، (شتن)

له بهرده مياته يي به تهواوي

يحدق في وجهه، (الشيء) يكون امامه تماما

staring *adj* رهنگي زهق، زل ديتن

(الالوان) صارخة

stark /sta:k/ *adj* ١. (مردوو) رهق بوو ٢. تهواو،

به تهواوي، رهها، نه شكه را

١. (الميت) متخشب ٢. مطبق، تام على نحو مطبق او تام:

□ *adv ~ naked* رووت و قوت وهك نهو كاته ي له

	دايك بووه
	عار تاساماً. كما ولدته امه
starling n	چۆله كه، ريشۆله، چيچك
	زرزور (عصفور صغير)
start /sta:t/ vi, vt	۱. دهستپښه كات، دهرته پېرې، كارېك دهستپښه كات
	۱. بېدا، پخلې، پستهل عملاً
	<i>At last the train ~ ed.</i>
	<i>S ~ work at 9 o'clock.</i>
	<i>It ~ ed to rain! ~ ed raining.</i>
	۲. دهرپښه خات، نه پياوښته بووه، نه پياوښته رېڼه
	۲. (بجمله) پښا، پېرز الى الوجود، پدير، پشغل:
Who ~ ed the fire?	كېنې ناگره كې كرده وه؟
	من الذي اشعل النار؟
How did the fire ~ ?	چونې ناگره كه كرايه وه؟
	كيف اشعلت النار؟
He ~ ed from his seat.	۳. باز نه دات، له پرا نه جوړې
	۳. شب، يقفز، بجفل:
~ back/forward/aside	باز نه دات بؤ دوواوه / پښه وه / نه نېشت
	يقفز الى الورا، اماماً / جانباً
□ n [C]	خالې دهستپكردن، سهره تا
	بدايه، فاتحه
make an early ~	دهستپكردنېكي زوو ۲. بازدان،
	جوړه په كې كوپر، راجله كان ۳. خسته نېش، پښخستې
	په كې له پاريزانان له سهر نه وانی كه
	بېدا بديا بېكړه ۲. قفزه، وښه، اجفال، حركه مفاجه ۳.
	الافضليه، تقديم احد اللاعین على غيره:
by fits and ~ s	۱. نوره ي پچر پچر، نارېك
	۱. في نوبات متقطعة، بغير انتظام
startle /sta:tl/ vt	راده چله كې دهسله مېته، نه توښ، نه ترس
	بجفل، يروع، يفرغ
starvation /sta:'veɪʃn/ n	برسېتې، له برسې مرده
	جوع، مجاعة، الموت جوعاً
starve /sta:v/ vi, vt	زور برسې نه بې، برسې نه بې، له برسې نه مرې
	بجوع جوعاً شديداً، بجوع، يموت جوعاً:

	~ the enemy into submission be starving (for food)
	دوژمن ناچار نه پېت خوې بدات به دهسته وه له بهر
	بارې برسېته ي
	يضر الأعداء الى الإستسلام بسبب الجوع
	به دحال نه بې له برسې
	يضر جوعاً
'state /steɪt/ n [C,U]	۱. بار، دوق
	۱. حالة
in a poor ~ of health	بارې نه دروستې خراپه
	في حالة صحية سيئة
The house was in a dirty ~.	ماله كه له بارېكي
	پيس و پوځليدا، بوو ۲. بارو دوځني كومه لايه تي ۳. مه زني،
	پاڼه داري، گه ووه ي:
	كان المنزل في حالة قذرة ۲. منزلة اجتماعية، مكانة ۳. (نعتية
	غالياً) أبهة، فخامة، عظمة:
The king drove through the streets in ~ to open parliament.	پاشا كه به سهر جاده كه نه گه پرا له كه زاوه ي
	رهمسي دا به نيازي كرده وه ي په رله مان
	مر الملك في الشوارع في مركب رسي في طريقة لافتتاح
	البرلمان
lie in ~	(مردوو) له ناو تابوښكي كراوه دانه نري بو
	نه وه ي خه لك بيبيني پښ به خاك سپاردني ۴. دهوله تي
	سهر به خو، ناوجه ي خودموختاري
	(البيت) بسجي في نعش مفتوح ليراه الناس قبل دفنه ۴. دولة
	مستقلة، مقاطعة تنعم بالحكم الذاتي:
Railways in Great Britain belong to the S ~.	
	هېلي فاسني بهرنيايي گه ووه ساماني دهوله ته
	السكك الحديدية في بريطانيا العظمى هي ملك للدولة
the S ~ of New York	۵. وپلايه تي بچووك
	۵. ولاية:
the United S ~ s of America	ولانه
	په كگر تووه كاني نه مريكا
	الولايات المتحدة الامريكية
the S ~ s	ولانه په كگر تووه كاني نه مريكا
	(د) الولايات المتحدة الامريكية
stately adj	مه زني، گه ووه ي، شكوداري
	جليل، فخم
'stateroom n	زوروي تايه ت له پاپور يا

	شهمه نده فدر
	حجره خاصه فی سفینه اور قطار
'statesman n	سیاسهت مه دار، پیاوی میری
	سیاسی، رجل دولة
'statesmanlike adj	وخاوه نی لیژانینیکی سیاسیه
	ذو حصافه سیاسیه
'state /steɪt/ vt	دهر ینه خات، نمایشیه کات،
	دهر ینه بری
	یعبر، عرض، بصرح
~ one's views/reasons	بیروبراکانی ناسانده کات /
	هوکاره کان دهر ینه خات که
	بیسط آراه، عرض الاسباب الی دعته الی
state that/why/how	بروونی نه کاته وه / بوچی / چون
	بین ان / لماذا / کیف
stated adj	ناشکر اکراو، دیاریکراو
	معلن، محدد، معین
at ~ times	له کاتی دیاریکراو
	فی اوقات محدده
statement n [C,U]	نمایشکردن، لیدوان
	بسط، عرض، تصریح
make/issue a ~	لیدوانیک یا پریری نه دات
	یدلی بتصریح
static /stætɪk/ adj	ثارم، جینگیر، هاوسهنگ
	ساکن، مستقر، متوازن
station /steɪʃn/ n [C]	۱. شوین، ویستگه ۲. ناوه ند،
	پولیس خانه، بنکه ی (پولیس، سوپا، ناگرکوژانه وه)
	۱. موقع، موقف ۲. مرکز، مغفر، نقطه (شرطه، جیش، اطفاء)
a fire ~	ویستگه ی ناگرکوژانه وه
	محطه الاطفاء، مطانی.
a railway/bus ~	۳. ویستگه ی شهمه نده فدر / پاس
	۴. پوست، پله، پایه، بنکه ی کومه لایه تی
	۳. محطه قطار / باصات ۴. مکانه، مقام، مرکز اجتماعی:
people in all ~ s of life	له شوینیک داینه نی
	یعض فی مکان ما
□ vt	راده وه ستینی، داده مه زرنینی
	یرابط، یرکز
'stationmaster n [C]	به ریوبه ری ویستگه،
	کاردارنی تیزگنی

	ناظر المحطه
'station-wagon n	له نه مریکا) نو تو میلی سیشن
	واگون
	(فی امریکا) سياره سیشن واجون
'stationary /steɪʃənəri/ adj	۱. جینگیر، راوه ستاو،
	نه گوزاو، نه جولاو ۲. راوه ستا، نه گوز
	۱. ثابت، مستقر، ساکن ۲. غیر متحرک او متغیر
'stationer /steɪʃnə(r)/ n	نفسه مه نی فروش، په راوگه
	بانع ادوات مکبیه، قرطاسی
'stationery n [U]	په راوگه، پیدوایستی نوسینگه یی
	قرطاسیه، ادوات مکبیه
'statistics /stə'tɪstɪks/ npl	نامارزانی، سه رژیمری
	نامار، نامارزانی
	احصائیات (مع فعل فی صیغه المفرد) علم الإحصاء
'statistical	ناماری، په یوه ندی به ناماره وه هه یه
	إحصائی، متعلق بعلم الإحصاء
'statistician /stætɪstɪʃn/ n [C]	ژمارزان
	إحصائی، خبیر بالإحصاء
'statue /stætʃu:/ n [C]	په یکه ر، نادگار
	تثال
'statuesque /stætʃu'esk/ adj	په یکه ری، وهک
	په یکه ر
	کانتثال (فی وضوح التقاطع مثلاً)
'statuette /stætʃu'et/ n	په یکه ری بچووک
	تثال صغیر
'stature /stætʃə(r)/ n [U]	شیوه، به زن، پایه به رزی
	قامه، بنیه
'status /stetəs/ n [U]	۱. جینگا، پایه، بارودوخ
	۲. مه لبه ند، باری کومه لایه تی
	۱. مکانه، رتبه ۲. مرکز، منزله اجتماعی
~ quo/ante	۳. (لاتینی) باری نیستا (پیشو)
	۳. (لاتینی) العاله الراهنه (السابقه)
'statute /stætʃu:t/ n	یاسا، ده ستور
	قانون، دستور
'statutory /stætʃu:təri/ adj	قانونی، ده ستوری
	قانونی، دستوری
'staunch /stɔ:ntʃ/ vt	خوین به ریوونی برینه که
	نمونه ستینی

یرقا، یوقف نرف الجرح
2staunch /stɔ:nt/ *adj* (هاورئی، لاپهنگر) دهست
 پاك، نه مه كدار، دلخورت
 (الصديق، المزید) امین، وفی
stave¹ /stɛiv/ *n* ۱. داری توول، پلیت ۲. گوجان،
 پیک، توپز، کونته ک
 ۱. لوح او ضلع بر میل ۲. عصا، قضیب، هراوة
 □ *vt, vi (pt, pp ~ d; stove)* ۱. تیکیده شکینن
 ۱. یحطم
 ~ *in* کونیده کات، له زدکت
 یقبق، یقبق
 ~ *off* ۲. نکولی لئی نه کات، دوررته که ویتوه له
 (شهر، مه ترسی)
 ۲. یتعاشی، یتجنب (الشر، الخطر)
stay /steɪ/ *vi, vt* ۱. ده مینیتوه
 ۱. یسکت، یقی
S ~ where you are. بمینتوه له هر کوی هیه ت، له
 شوینی خوت بمینتوه
 امکت حیث انت، ابق فی مکانک
 ~ *up late* زور شه ونخونی ده کات
 یطیل السهر
 ~ *at a hotel* ۲. له (توتیل) نیشه جیده بی
 ۲. یتیم (فی فندق مثلاً)
 ~ *with friends* له گهل هاوریکانی نه مینتوه
 ۳. نه یوه سیتین، رایته گری:
 یقیم مع اصدقائه ۳. یوقف، یسک، یعیق:
 ~ *the progress of a disease* بلار بوونه وهی
 نه خوشی به که رانه گری ۱. بهرگی نه گری، خوی رانه گری
 یوقف انتشار المرض ۱. یتعمل، یطبق، یصد:
 ~ *ing power* توانای خوراگرتن
 القدره علی الاحتمال
 □ *n [C]* ۱. داتیشن، مانه وه ۲. کوله که، میخ، دارنالا
 (به تایه تی بو نالای پاپور) ۳. به مستره، کورسی
 ۱. اقامه، مکوت ۲. دعامة، سناد (بخاصه لفساری سفینه) ۳.
 مشد، کورسیه
stead /sted/ *n in a person's ~* ۱. له جیی خوی،
 له بری
 ۱. فی مکانه، بدلأ منه

۲. سودی پینه گه یه نی (به)
stand sb in good ~ تایه تی له کاتی یویستی دا)
 ۲. یفغه، یفیده (بخاصه وقت الحاجة)
steadfast /stedfa:st/ *adj* جیگیر، پتو، نه بزویو،
 له مه كدار، دلنوزه
 ثابت، راسخ، وفی، مخلص
steady /stedɪ/ *adj (-ier, -icst)* ۱. جیگیر، نه بزویو،
 پتو ۲. ریک وینک، بهر ده وام
 ۱. ثابت، راسخ، مستقر ۲. منتظم، مستر، مطرد
a ~ wind بای نه گور او
 ریح غیر متقلبه
a ~ rate of progress تیکرای پیشکوتنی ریک وینک
 معدل تقدم منتظم
a ~ young man ۳. که سی سه نگین، زیر ۱. جیگیر،
 نه گور
 ۳. متزن، متعل ۱. ثابت، غیر متغیر:
a ~ faith/purpose باوه / وره بهرز، پتو
 ایمان / عزم راسخ
 □ *vt, vi* نه چه سپن، جیگیر نه بی، ده سه لمینن
 یشت، یستقر، یشت
steadily *adv* به خوگری، به هه ول، به له خو یوردوی
 ببات، بشايرة، باطراد
steadiness *n [U]* جیگیری، وره، هه ول و ته قه لا
 نبات، عزم، متايرة
steak /steɪk/ *n [C,U]* پارچه گوشت یاماسی
 شریحه لحم او سمک
steal /sti:l/ *vt, vi (pt stole /stəʊl/, pp stolen*
 /stəʊləd/)
 ده دزی، ده رفینن
 یسرق، یسلب
 ~ *in/out/away* ده خزینت ناوه وه / ده ره وه / یو دوور،
 ده لیت
 ینسل داخلاً / خارجاً / مبتعداً
 ~ *a march on sb* ۳. پاره ده دزی، فیلی لیده کا
 لیده سیتین
 ۲. یختلس، یسلب: سبقه بالهیله
stealth /stelθ/ *n* دزه کردن، چونه ناو
 تسلل
do sth by ~ کاریک نه کات به دزیه وه

	يعمله خفية
stealthy adj (-ier, -iest)	دزیکدر (پاره)
	مختلس
stealthily adv	به دزیه وه، به نهینتی
	خلسه، سراً
steam /sti:m/ n [U]	ههلم، ههلاو، ههلم دکت
	بخار
~ heated buildings	خانوبه ره ی گهرمکراو به ههلم
	میان تدفاً بالبخار
get up ~	نامیره که نه خانه نیش بو زیاد کردنی
	به ستانی ههلم تیاپدا، خوی گورج نه کاته وه
	بجهز آله للصل برفع ضغط البخار فیها، يستجمع نشاطه
let off ~	بیثاقه تی خوی دهر نه کات، دلی خو
	نه دکت
	ینفس عن طاقة زائدة (ضیق او توتر)
□ vi, vt	۱. ههلم دروست نه کات، ههلم دکت
	۲. نه روات یا نه جوتلی به ههلم
	۱. یصدر بخاراً ۲. یسیر او یحرک بقوة البخار:
a ship ~ ing up the Red Sea	که شتی ههلمی به
	ده ریای سوردنا نه روات ۳. به ههلم چیشت لی نه تی یا پاک
	نه کاته وه
	سفینه تخمر غباب البحر الاحمر ۳. یطبخ او یظف علی البخار
'steam-engine	نامیری ههلمین، بزوتنه ری ههلمی
	آله بخاریه، محرک بخاری
'steamship n [C]	که شتی، که شتی ههلمینی، پاپور
	باخرة، سفینه بخاریه
steamer n [C]	۱. که شتی ههلمی ۲. مه نجه لی ههلم،
	ههلمی
	۱. باخرة، سفینه بخاریه ۲. وعاء لطبخ الطعام بالبخار
steamy adj (-ier, -iest)	ههلمی، ههلم
	بخاری، مشع بالبخار، کالبخار
steed /sti:d/ n [C]	نه سب، هه سب، نه سبی شهر
	(ل.أ) حصان
steel /sti:l/ n [U]	پولاً، رهق
	فولاد، صلب
□ vt	ره قده بی، نه ینته پولاً، خوی گورجه کاته وه
	یقسی، یشخذ بالفولاد، یلم اطراف شجاعته لصل شیء او
	مواجهته بقوة

steely adj	پولایی
	قاس، لایلین، شیه بالفولاد (فی صلابته ولعانه)
steelyard n [C]	ته رازوو، قه پان
	المیزان القبان، قبان
¹steep /sti:p/ adj	۱. به رزایی و نشیو، زور لیز، لیزایی
	۲. داواکراوی ناماقول
	۱. (النحدر) شاق، شدید الاتحدار ۲. (ل.د) (المطلب) غیر
	معقول
²steep vt, vi	نقوم ده بی، تیر دکت، تهر ده کوی،
	نه خرنه ناو ناو وه
	ینقع، یغس، ینتق، ینفس
steeple /sti:pl/ n	نیزه، قولله ی کنیسه بورجیگی
	به رز سه رقوقز
	برج (کنیسه) مرتفع مدبب الرأس
'steeplechase n	پیشپرگمی به ریه ست بو
	(نه سب) وه رزشقانی به ریه ستان
	سباق العواجز (للخیل والعرائین)
'steeplejack n	تونچی، چاککه ری دوکه لکیش
	چاککه ری بورچی کنیسه کان
	مصنع المداخن او مرم ابراج الكناس
¹steer /stɪə(r)/ n [C]	گویره که، گولک، گا
	ثور صغیر
²steer vt, vi	لیده خوری، (که شتی) ناراسته ی نه کا
	یوجه، یدیر (دفة السفینة)
~ clear of	دوورته که ویته وه له
	یبتعد عن
'steering-wheel n [C]	سوکانی لیکورین
	عجلة القيادة
steerage /stɪərɪdʒ/ n	هه رزاترین جیگای گشت
	له که شتیدا
	ارخص مکان للسفر علی السفینة
stellar /stɛlə(r)/ adj	نه ستیره بی، نه وه ی به یوه ندی به
	نه ستیره وه ینت
	نجمی، ذو علاقة بالنجوم
¹stem /stem/ n [C]	۱. قه د، لاسکی رووه ک ۲. باسک
	(قه لون)، به یف ۳. شتیک له باسک بیجیت ۴. ره گی ووشه
	(وه ک <i>man</i> له <i>unmanly</i>)
	۱. ساق النبات ۲. سوقه، فرع ۳. شیء کالساق مثل ساق القداح

او الظنون ۴. جذر الكلمة (مثل *man* فی *unmanly*)
 ۵. پشوهی که شتی: له و پهری *from ~ to stern*
 که شتی بو نه و پهری تری
 ۵. مقدم السفينة، الجؤجؤ: من اقصى السفينة الى اقصاها
 □ *vi (-mm-) ~ from* لقی لئنه پئته وه، پئک دیت،
 نه نجام دیت، باسکی رادکت
 یترع من، (مجاز) یشأ عن، ینجم عن
stem /stem/ *vt (-mm-)* ۱. نه وه ستنین، راده وه ستنین،
 گیرو دکت ۲. به ره ننگاری نه بین، پئشه که وی سهره رای
 (به رگری شه پوله کان)
 ۱. یکیح، یوقف (تدفق سائل) ۲. یواجه، یستقدم بالرغم من
 (مقاومة التيار مثلاً)
stemcell دایکه خانه
 حلیه أم
stench /stentʃ/ *n [C]* گهنه تی، بؤگن
 رائحة كريهة او نتنة
stencil /stentʃl/ *n [C]* ستینسل، کاغذی روئیو
 ستسل، صفيحة رقيقة من معدن او ورق مشمع تستخدم
 للطباعة
 □ *vt (-ll-)* چاپنه کات به هوی نیستله وه
 یطبع بواسطة الإستسل
stenography /stə'nɒɡrəfi/ *n [U]* به لادان،
 چاپکردن، کورتکردن
 اختزال، کاتبه بالاختزال
stenographer *n* لیکه ره وه، نوسه ری کورت کردنه وه
 المختزل، کاتب الإختزال
stenosis تهسکی له ریره وه یا پوری
 ضیق فی مجرى أو دعاء
steno- تیشگریکه به مانای (تهسک، تهسک)
 بادنه معناها (ضیق)
stentor که سیکه دهنگ زل
 شخص جهر الصوت
step /step/ *vi, vt (-pp-)* ۱. ههنگاوده نی
 ۱. یخطر
 ~ *across a stream* به دپرواویکدا دهروات
 یسیر عبر جدول
 ~ *aside* به جئده هیلنی و چؤلنی نه کات بو په کیکی تر
 (مجاز) یتنهی، یتخلی عن مکانه لآخر

~ *down* داده به زنی، که مده پئته وه، وازی لیدیننی
 یخفض، یتقص، یتنهی (عن)
 ~ *in* دئته زوروره وه، خوی هه له تقورتننی
 یدخل، یتدخل
 ~ *into a boat* سهرنه که ویته سهر به له م
 یصد الی قارب
 ~ *onto/off the platform* سهرنه که وی / دانه به زنی له
 شوسته که
 یصد الی / ینزل عن الرصيف
 ~ *out* ده چینه ده ره وه، خیرا ههنگاو ده نی
 یسرع فی الخطر
 ۲. به پئ ری نه کات *S ~ this way, please.*
 ۲. یجتاز سیراً علی قدمیه:
 ~ *up* ۳. به ره م زور نه کات، دوو نه وه ندهی لنی
 نه کات
 ۳. یضعف، یزید (الانتاج مثلاً)
walking with slow ~ s ههنگاوی له سه رخو نه نی
 یسیر بخطوات بطیئة
 □ *n [C]* ۱. ههنگاو
 ۱. خطو، خطوة:
 ~ *by ~* ههنگاو به ههنگاو، به ره به ره ۲. (ههروه ها)
foot ~ s جینگه پئ ۲. روشتن
 تدریجاً بالتدریج ۲. (ایضاً *foot ~ s*) وقع الأقدام ۳. مشیه
 ۴. (ههنگاو) چوئیک / ناچوونیک *in/out of ~*
 ۵. به پهک له په کانی پلیکانه
 ۴. متجانس / غیر متجانس الخطو ۵. درجة من درجات السلم
 ناگات له قادرمه کان بیت (له) *Mind the ~ s.*
 ریگه که تدا)
 احذر الدرجات (فی طریقک)
 ~ *s/a pair of ~ s* ۶. په یزه ی گوازاراوه ده پئچرته وه
 ۶. سلم نقال قابل للطنی
 ~ *ladder* ۷. ههنگاو، هه لوئیست
 ۷. اجراء، خطوة:
 ~ *take ~ s to prevent illness* چهند ههنگاویک ده نی
 بو به رگری نه خوشی ۸. په، پایه، په به رزگردنه وه
 بتخذ الخطوات لسع المرض ۸. درجة، رتبه، ترقية
step- /step/ *prefix ~ child, ~ son, ~ daughter*
 کور یان کچی میود یا ژن، هه نه زنا

ابن او ابنة، الزوج او الزوجة من زواج سابق
'stepfather *n* [C] باوه پياره، مېردى داىك
 زوج الأم
'stepmother *n* [C] باوه ژن، زېر داىك
 زوجة الأب
'stepbrother, 'stepsister *n* [C] برا يا خوشكى
 داىكى يا باوكى
 اخ غير شقيق، اخت غير شقيقة
steppe /step/ *n* [C] تەختايى، دەشتى فراوانى روتەن،
 بېن دار، چۆل (بە تايپه تى لېه روسيا)
 السهب: سهل واسع خال من الأشجار (بخاصة فى روسيا)
stereophonic /stɛrɪ'fɒnɪk/ *adj* ۱. نامىرى
 ستريوفونى تەندار وادەردە كەوتى كە لە دوو لا پا زياتر
 دەنگ ديت (ب mono)
 ۱. (الجهاز) استريوفونى، مجسم، ييدو فيه ان الصوت منبعث
 من جهتين او اكثر (قارن mono)
stereotyped /stɛrɪ'ɒtɪp/ *adj* (دەستەواژە، ييروا)
 پەسەندە، بېن بېچ و پەنا، دوبارە يە
 (العبارات، الأفكار) / مقبولة، خالية من الأصالة، مكررة
 ۱. نەزۆك، بېيەر، ۲. (زەوى)
 بېيەر، چۆلەوانى، ۳. بېيەر، بېن بەرھەم، ۴. پاك، خاوين
 ۱. عقيم، عاقر، ۲. (الأرض) مجدبة، قاحلة، ۳. (مجاز) غير مشر
 ۴. معقم، مطهر
sterility /stɛrɪ'lɪti/ *n* نەزۆكى، بېن بەر، ستەورى
 عقم، جذب
sterilization /stɛrɪ'lɪz'eɪʃn/ *n* خاوينكردن،
 پاقرکردن، خەساندن
 تعقيم، تطهير، اعقام
sterilize *vt* خاوينى دەكات، پاكزېدەكات،
 نەزۆكى ئەكات، ئە پەخەستېن، بېن بەرى ئەكات،
 بېن بەرچەي دە كا
 يعقم، يعقم
sterling /stɜ:lɪŋ/ *adj* ۱. (ئالتون، زېو) پاقرکردن
 ۲. بنچىيە، لە جۆرى باش، پوخته
 ۱. (الذهب، الفضة) خالص، صرف، ۲. اصيل، من نوع ممتاز
 □ *n* [U] استرلىنى، پارەي بەرىتانى
 الاسترلىنى: العملة البريطانية
 ۱. توندو تيز، ۲. دلبرەق، بېن بەزەي

۱. صارم، حازم، ۲. قاس، عديم الرحمة
sternly *adv* بە مۆنى، بە دژوارى
 بتجهم، بعبوس، بقسوة
sternness *n* [U] توندو تيزى
 صرامة، عبوس، قسوة
stern /stɜ:n/ *n* [C] ۲ دواوهى كەشتى
 مؤخرة السفينة
sternum كۆلە كەي سڭ
 عظم التنص الصدرى
stethoscope /stɛθə'skɒp/ *n* بېستەرى پزىشكى
 ساعة الطبيب، المسامع
stevedore /sti:vədɔ:(r)/ *n* [C] كرىكارى باركردنو
 خالى كردنى بارى ناو كەشتى، بار بان لالاكرن
 محمل السفن او مرفعا، عامل شحن السفن
stew /stju:/ *vt, vi* چىشت ليدەن بە ناگرى هيواش
 يطبخ الطعام على نار هادئة
 ۱. پەخنى ليدەن بە كۆلاندنى لەسەر خو
 □ *n* [C,U] ۱. پەخنە: طبق مطهر بالفى البطى.
 ۲. پەشو كاو، هەلچوو، شياو
 ۲. (ل.د) قلق، مهتاج، مضطرب
steward /stjuəd/ *n* ۱. كەسېنك لېرسراوى خواردن
 بېن لە يانە يان كۆلېز، ۲. خزمەتكارى كەشتى يا فروكه
 ۱. رجل مسؤول عن التغذية فى ناد او كلية، ۲. خادم فى سفينة او
 طائرة:
 خزمەتكارى كەل و پەل ~ *the baggage/cabin/deck*
 رېكسەست (لە كەشتى، فروكه دا)، ۳. بەرپو بەر،
 سەر بەرشتيار (يانە)، ۴. سەركار (دەر بەگى)
 خادم العفش (سطح السفينة، القمرات)، غلام السفينة، ۳. مدير،
 مشرف (فى ناد مثلاً)، ۴. القهرمان: الوكيل المسؤول عن تدبير
 القصر او الاطاعة
stewardship *n* [U] بېرىكارىنى، كاردارىنى
 وكالة، نظارة
stewardess *n* ميوان بەرىكەر لە فروكه يان كەشتى
 مضيئة فى طائرة او سفينة، قهرمانة
 ۱. دار، توول
 ۱. عصا، قضيب
 walking- ~ گورز، گوپال
 عكاز

دارك، گۆچان، كوتەكى تەپل عصا او مطرقة الطبل	drum ~	(بجعله) بېرز، يتاؤقد بېرز صدره الى الامام زمانت له من	<i>Don't ~ your tongue out at me.</i>
چىلكە كۆدەكاتهوۋە بۆ ئاگر كوردنەوۋە	<i>gather ~ s to make a fire</i>	لا تدلى لسانك ورەى نامرى، پاشگەز ناپېتەوۋە	
يجمع العيدان ليشعل ناراً تەواو	<i>get (hold of) the wrong end of the ~</i>	لا تفر عزيمته لا تراجع لەھەولدا دەپن تا كۆتايى	<i>~ out</i> <i>~ it out</i>
خراپ تېدەگا ۲. شتىكى بارىك و لولەيى: يسى الفهم تماماً ۲. شى ربيع اسطوانى الشكل:		(ل.د) يواصل جهوده حتى النهاية خاوەن بەلېتە، بەردەوامە، دەست لە ھاوېرى كەى	<i>~ to</i>
پەنجەيى تەباشىرى اصبع طباشير	<i>a ~ of chalk</i>	يەنى (بوعدە)، يلزم (مكانه)، لا يتخلى عن (اصداقانه) بەرگرىدە كات، بەرپەرچىدە داتەوۋە،	
بالدەدانە سەرداردەست بىسد بالصسى	<i>□ vt (pt, pp ~ ed)</i>	پشت گىرىي دە كات بۆ سەركەوتنە كەى يقارم، يصد، يقوم لىصرتە	<i>~ up for</i>
روەكى پۆلكە بە داروۋەستدا ھەل ئەواستى بىسد نبات اليازلاء بالصسى	<i>~ peas</i>	۱. مروڧى گورج، تىكوشەر ۲. لكتىنر ۱. شخص دؤوب / منابر ۲. ملصق	<i>sticker n [C]</i>
	²stick /stɪk/ vt, vi (pt, pp stuck /stʌk/)	پلاستەر، لەزگە بۆ نەشتەرگەرى	<i>'sticking-plaster n</i>
۱. پىانەچەقنى ۱. يەرز		مشع لصق، لزقة للجراح السطحية بەلكاندن، بەنوساندن	<i>stickily adv</i>
۲. پىانەچەقنىرى: بزمارىكى چەقىو لە تاپەكە ئەدۆزىتەوۋە	<i>find a nail ~ ing in a tyre</i>	بىلجوز، بلصوق لېنجىتى، نوساندن، پىنگرى	<i>stickiness n [U]</i>
۲. يىنرغى: يىد مساراً مفروساً فى اطار ~ a stamp on a letter stamps stuck together		لزوجة، تدبىق، غرورى مروڧى كۆنە پەرست غىر تقدسى	<i>'stick-in-the-mud adj</i>
۳. پىانەلكىنى، كە تىرەى لېدەدا، پوله كان بە پە كدا لكتىراون ۴. بە پەلەو بىن ناگايى لە شوپىنكدا داپنەنى:		لېنج، دەبىش لزوج، دبق	<i>sticky adj (-ier, -iest)</i>
۳. يلىق، يىصغ: طواعى ملصق بعضها بعض ۴. (ل.د) يضح فى مكان معين بعجلة او اهمال:		پاپەند بە روکەشىو سىستم، گازندوك	<i>stickler /stɪklə(r) n a ~ for</i>
~ papers in a drawer He stuck his hands in his pockets. دەستە كانى خستە ناو گىرقانە كانى		متسك بالشكليات او النظام ۱. بەستور، وشك، قايم، رەق	<i>stiff /stɪf/ adj</i>
۵. پىداپنەلكى، ئەچىتە ناوى وضع يديه فى جيبه ۵. يلىصق، يلق ب:		۱. جامد، جاف پەخەى (قوۋە)، رەق	<i>a ~ collar</i>
كليله كە لە ناو قفلە كە داگىر بوو ۶. (لە گەل) (adv, prep) دوو دنى	<i>with the key stuck in the lock</i>	ياقة (قبة) منشاة ھەست بە رەق بوون دە كات لە	
والمفتاح عالق بالقفل ۶. (مع) (adv, prep) يتردد لەشتى پوج و بچووك دە پرىستەوۋە	<i>~ at trifles</i>	جوسمگە كساندا ۲. زەحمەتە تىكدانى و كارلىكردنى و شلەقاندنى	
يترق عند الصفاثر دوودل ناپن لە ھىچ شتىك لا يتردد فى شى	<i>~ at nothing</i>	بىشر بىصلب فى المفاصل ۲. يصعب خفته او عمله او تحريكه	
دەرىشە كات، دەرنە پەرى، سنگى دەرنە پەرىنى بۆ پىشەوۋە	<i>~ out with his chest stuck out</i>		

<i>a ~ paste</i>	هه ویری توند معجون کیف
<i>a ~ climb</i>	سه رکه وتنی سهخت ۳. (ره وشت) ووشک ۴. مهی خهست
	تسلق شاق ۳. (السلوك) غیر ودی، جاف، رسمی ۴. (المشروب) ذونسبة عالیة من الكحول
stiffly <i>adv</i>	به ره قی، ب هسکی بصلابة، بجفاء، بتور
stiffness <i>n</i>	پتهوی، وشکیون، ره قیتی صلابة، تیسی، جفاء، فتور
stiffen <i>vt, vi</i>	ره قده بی، ووشکده بی، هسک دکت بصلب، بتیس، بصلب
stifle /stɪfl/ <i>vt, vi</i>	۱. ده خنکینیت، کی ده کات، خنکینر ۲. شورش نه کوژینته وه، نه یشارینته وه، ده رناخت (باوینشک) ۳. تنگه نه فسی دروسته کات ۱. یختق، یختق ۲. یخمد (ثورة)، یکم (التأؤب) ۳. بسبب الضيق او الاختناق، یقبص الصدر: <i>The heat was stifing.</i>
¹stigma /stɪgmə/ <i>n</i>	په لهی ئاپروچون، شه رمه زاری، داخ (مجاز) وصمة عار
²stigma <i>n</i>	به شی سه ره وهی میکوتی گول السنة: الجزء الأعلى من الزهرة (فی النبات)
stigmatize /stɪgmətaɪz/ <i>vt</i>	له که داری نه کا (به دروژ، ترسنوکی) بصمه (بالکذب، بالجبن)
stile /staɪl/ <i>n</i>	ده رباژگه مرقی یساعد علی عبور سیاج
stiletto /stiˈletəʊ/ <i>n</i>	شمشیری بچووک، کونگه خنجر صفر
¹still /stiːl/ <i>adj, adv</i>	هیمن، به متی ساکن، خامد، هادی
<i>stand ~</i>	هیمن، ناچولنی یهدا، لا یتحرك
☐ <i>n the ~ of night</i>	له هیمنی شه ودا فی هدأة اللیل، سکرته
☐ <i>vt</i>	هه دار دکت، مت دکت یسکن، یهدی، یسکت

'still-born <i>adj</i>	مندالی له بارچوو مولود میتاً، جعیض
still-life <i>n</i>	ویته کیشانی بین گیان صورة ساكنة، (فن) تصویر الجماد
²still /stiːl/ <i>adv</i>	۱. تا ئیستا، له گه ل نه وه شدا، مه گه ۱. لا یزال، ومع ذلك <i>He has been working all day but ~ has not finished.</i> به دریزی روز هر کاری نه کرد به لام تا ئیستا ته واه نه بوه ۲. (بوجیاوازی) له گه ل نه وه شدا لقد ظل يعمل طوال النهار ومع ذلك فانه لم یسته بعد ۲. (المفاضلة) ومع هذا <i>This is good but that is better ~ / ~ better.</i> نهمه باشه به لام نه وه باشره هذا جید ومع هذا فانه ذاك أفضل
³still /stiːl/ <i>n</i> [C]	ناگیری پالوتین مهی جهاز لتطير الكحول
stilt /stiːl/ <i>n</i>	په یژه، دارینک الطوالة، واحدة من عمودین خشیین یستعملان للمشى علی علو (ره وشت، ریاز) دروستکراو، لار (الأسلوب، السلوك) متكلف، مصطنع، مفرط فی الرسمية
stimulant /stɪmjələnt/ <i>n</i>	ناژوک، هاندر، ووریاک ره وه (شراب) منشط، منه للحراس
stimulate /stɪmjələnt/ <i>vt</i>	هانی ده دات، پالددت یحفز، ینشط، ینبه <i>~ sb to activity/to work harder</i> که سیک نه جوتینی بو کردنی نه و کاره ی پویسته یحث شخصاً علی الحركة / العمل بهمة
stimulation	هه زانندن، ووروزانندن تحفیز، إثارة
stimulus /stɪmjələs/ <i>n</i> [C] (<i>pl</i> -li)	ووریاک ره، هاندر، ناژوک منبه، متیر، حافز
sting /strɪŋ/ <i>n</i> [C]	۱. جزوو، دهرزی، گاز، (بومیروی زاراوی و هه ندی رووهک) پیوه دان، پیغه دان، گه زانندن ۲. گه ستن، پیوه دان، پیاجزان، نازاری تیژ ۱. حمة، ابرة، زبانی (للحشرات السامة او بعض النباتات) ۲.

لسع، لدغ، وخز (مجازاً ألم حاد جسدي أو معنوي):
 کاریگری یا / *the ~ of the wind/of criticism*
 رهخته
 لعة الرياح / النقد
 □ *vt, vi* ۱. پیوه پنهان، پیاانه چزی ۲. نازاری تیز
 نه چزی
 ۱. یلسع، یخز، یلدغ ۲. یسبب الأ حاداً: (الجسم یسعر بآلم حاد)
 ۱. چروک، *stingy /stɪŋdʒi/ adj (-ier, -iest)*
 چاو چنوک، وه زیل
 ۱. بخیل، شحیح
 بهرچاو تاریک، چاو چنوک له *~ with the sugar*
 به کارهینانی شه کر ۲. کم، بین یا بهخ
 مقتر فی استعمال السكر ۲. ضیل، هزیل
 یارمه تی به کی *a ~ allowance from his father*
 کم می یو دی له باوکی به وه
 مخصصات هزیله (تأیه) من والده
 نه گهنی، یونی *stink /stɪŋk/ vi, vt (pt stank, stunk)*
 ناخوشی لیدیت، گهنی دبت
 یتن، یصدر رائحة کریهه، رائحة نته
 رهزیلی نه کات، دهست نه قوچینی *stint /stɪnt/ vt, vi*
 یقتر، یشح، یخبل ب
She ~ ed herself of food in order to give the children enough.
 له خوارندنا دهست پیوه نه گرنی یو
 نه وهی بهشی منداله کان بکات
 بخت علی نفسا باطعام لتطی الاطفال ما یکنیم
 □ *n without ~* بین گوران، بین سنور
 بدون تغییر، بلا حدود، عن سعة
 موجه، (موجهی قه شه)، کرنی *stipend /stɪpend/ n*
 راتب (بخاصة راتب القسی)
 خال خالی نه کات، نه قش خالکری *stipple /stɪpl/ vt*
 یرسوم او یطلی بالتقط (بدلاً من الخطوط)
 ۱. مهرج داده تیت که، برینی
 دهینت له
 ۱. یشرط (ان)، ینص علی
 (به لیتنامه) *~ for the best materials to be used*
 بریتیه له به کارهینانی باشرین کدل و پهل
 (العقد) ینص علی استخدام افضل المواد
 مهرج، مهرج دانان، *stipulation /stɪpjə'leɪʃn/ n*

مهرج کرن
 شرط، اشتراط
 ۱. ده جو لینی، ده جولنی، *stir /stɑ:(r)/ vi, vt (-ir-)*
 تیکه ددت
 ۱. یتحرك، یحرک
The wind ~ red the leaves.
 ره شه باکه گه لای
 دره خنه که ی جولانه وه
 حرکت الريح اوراق الأشجار
 هیچ کس *Nobody in the house was ~ ring.*
 نه له جولایه وه له مساله که دا (هموو نووستیون) ۲.
 تیکه لکردن، هه لگه رانه وه ۳. (به زوری له گه ل ~ up)
 نه یوروژینی: خوین هه لدهسن
 لم یکن احد یتحرك فی الیت (أی انهم کانوا نیاماً) ۲. یخبط،
 یقلب (مزیحاً) ۳. (غالباً ~ up) یثیر، بهیج: یغور الدم
 ~ the blood
 چیرۆکه که *a story that ~ red (up) one's feelings*
 ههستی وروژاند
 قصه اثارت مشاعره
 ۱. جولاندن، هه لگه رانه وه ۲. وروژاندن، ههرا، *n*
 ناشوب
 ۱. تحریک، تقلیب ۲. اثارة، ضجة
Her new novel made quite a ~ .
 رومانه نویه که ی
 هه رایه کی گه وهی نایه وه
 اثارت روایتها الجدیده ضجة کبیره
 هه لده چین، وروژین *stirring adj*
 مهیج، مثیر
 ناوزه نگی: شوینی بین له زینی *stirrup /stɪrʌp/ n*
 نه سپدا
 رکاب: مسند القدم المتصل بالسرج
 ۱. ته قه ل *stitch /stɪtʃ/ n [C]*
 ۱. غرزة، قطبة
 ۲. ته قه له کان له *take the ~ es out of a wound*
 برینه که ده کاته وه ۳. (به شیوگی تانک) نازاری تیزی کتوپر
 به هوی پاکردن
 ۲. یفک الفرز من جرح ۳. (بصیفة المفرد) ألم حاد فجائی بسببه
 الجری
 نه یدوری، ته قه لی لینه دات به پهت وده زوی *vt, vi*
 یخبط، یقطب، یدرز بخیط وابرة

- stoat** /stəʊt/ *n* گیاندار) جانوهه رینگ وهك ده له كی
 قائم (حیوان ذوفراء ثمین)
- stock** /stɒk/ *n* [C,U] ۱. بنه كۆتوره، بنکی دار كه
 نه مینته وه دوای برین ۲. قوناخی تفهنگ
 ۱. اصل الشجرة: الجزء الباقی بعد قطع الجذع ۲. متبض
 (البندقية)، عقب (الآلة):
the ~ of a rifle plough بنکی تفهنگ / كه وانهی
 (كاسن) ۳. بنه چه، وه چه، بناغه، توخم، قورم
 عقب (البندقية) / قوس (المحراث) ۳. سلاله، اصل:
a woman of Iris ~ ۴. هه لگیروا، هه مارکروا
 ۴. المخزون من البضائع:
The book is in/out of ~ به راوی زور بلاو /
 دانسقه، ته واو بوو
 الكتاب متوفر / غير متوفر
- take ~* زمارندی كهل و پهلې ناماده (ناوه روك)
 بجرد البضائع الموجودة (المحتويات)
take ~ of بیانده چینه وه، سه یری نه كاته وه، مه زه نهی
 نه كات، (تواناكان) هه لئه سه نگینی ۵. مالات ۶. شله ۷. نالو
 گۆر گۆرینه وهی پاره ی میری
 (مجاز) یراجع (موقفاً) یعد فی النظر، یقدر، یقوم (التقدرات
 مثلاً) ۵. (ایضاً ~ *live* ~ *livv*) المرأش، الماشیه ۶. مرق ۷.
 اسهم وسندات حكومية
the S ~ Exchange شوینی پاره گۆرینه وه
 ۸. هه لگیروا، هه مارکروا
 البورصة ۸ (نعتیه) مخزون، مخزن:
 قه باره ی جورا و جور له شه بقیه ی كلاًو
 ~ *sizes in hats* هه په له كۆگاكان
 مقاسات القبعات المتفرقة فی المخازن
 ~ *arguments/ jokes* بدلگه / نوكنه ی باو
 حجج / نكات معروفة
 ۹. نامیری ته خته ی دوو فاق بو به ستی
 قاجی تاوانبار ۱۰. (pl) په یكه ری ته خته یی كه شته له سه ره
 راگیر نه كری له نه ستیلنی ووشكدا ۱۱. گوله میتولا
 ۹. اداة خشیه كالتلقه تید فیها رجلا المذنب ۱۰. (pl) هیکل
 خشیه تستد الیه السفینه فی الحوض الجاف ۱۱. زهرة
 المیتولا (زهرة شیهه بالمتنور)
 ۱. (شوینی بازرگانی) كهل و پهل تیا نه پاریزیت
 ۲. نه پداتنی، یارمه تیه دات

۱. (المتجر) يحتفظ بمخزون من السلع ۲. یزود، یبون، یجهز ب
 مالات به ختو كردن
'stock-breeding *n* [U] تریه الماشیه
 ده لآلی پاره و جولانه وهی بازرگانی
'stockbroker *n* سسار الأسهم المالیة (البورصة)
 شوان (چودیری دیر)
'stockfarmer *n* [C] مرپی الماشیه
 پنداویستی کارگه كان
stock-in-trade *n* [U] عدة المصانع
 كه له كه كردن، نه مبار كردن
stock-piling *n* [U] (به تاییه تی له كاتی جهنگ)
 تخزين المؤن والمواد (بخاصة لوقت الحرب)
stock-still *adv* ته واو وه ستاو وهك بت، ناجولنی
 ساكن كالصنم، لا یتحرک
'stockyard *n* [C] گۆره پانی مالات به ختو كردن،
 بهرمالا ته رشی (به ری سه ری کرنن یا فروتنن)
 فناء الماشیه
stockade /stɒ'keɪd/ *n* سه ننگه ر، به ره سست، یان
 هیلې بهرگری له تولنی كانزا
 حاجز او خط دفاعی من قضبان متلاصقة
 ده وهی نه گری یان به ره سستی نه كا
 □ *vt* یطوق او یحصن بحاجز من هذا النوع
 گۆره وهی دیریژ
stocking /'stɒkɪŋ/ *n* [C] جورب طویل
 (مروف، لازه ل،
stocky /stɒki/ *adj* (-ier, -iest) رووهك كورت و پره، كورته به
 (الشخص، الحيوان، الشجرة) قصیر قوی ومستلیم
stodgy /stɒdʒi/ *adj* ۱. (خواردن) قورس، چر
 ۲. (په راو) ناخوش، بیزاركه ر
 ۱. (الطعام) ثقیل، غلیظ ۲. (الكتاب) ممل، غیر مشوق
stolid /stɒlɪd/ *n* كه سینکی خوراگر له نازارین
 بۆلاندن و هیلاکی
 الرواقی: شخص یتعمل الآلام بدون تذمر
stoical *adj* خوراگران، ناخرو سه نگین
 رواقی، منسوب الی الرواقین، رزین
stoically /stɒlɪkli/ *adv* نارامگری، به ژیرزانی
 بتجلد، بصبر
stoicism /stɒɪsɪzəm/ *n* نارامگری له نهنگ و

ينحنى ليلتقط شيئاً ٢. (مجاز) ينحط خلقياً. ينحط الى مستوى
(الفن، الكذب، السرعة)
~ to cheating نزمته يبتوه بؤ ناستى خهله تاندن
ينحط الى مستوى الخداع
□ n پشت دانه وانندن، خوئوشاندنه وه
انحاء الظهر
walk with a ~ نهروات پشتى كو ماويه
يسير محدودب الظهر
stop /stop/ vt, vi ١. ده وه ستنرى، ده وه ستنى، ريگه
ليده گريت، ده وه ستنى له سهر، ستورى دانه نى بؤ،
به ربه رچيده دانه وه ٢. داپشه خات، دانه خرنى، پريده كا،
تيده ناخنى:
١. يوقف، يقف، ينع، يعوق، يتوقف، يضع حداً لـ. يصد ٢.
يسد، يمسد، يملأ، يحشو:
~ a decayed tooth دانه كرموله كه پر نه كاته وه
يحشوسأ تالفاً
~ a leak in a pipe درز نه گرى له بؤرى يه كه دا
يسد موضع التسرب فى انبوب
~ up a mouse-hole كونى مشكه كان پر نه كاته وه
يسد جحر فأر
~ one's ears هردو وگوى دانه خات
يسد اذنيه
~ sb's wages ٣. نه وه ستنى له پاره دان (خهرج كردن)
كرى نه وه ستنى
٢. يتوقف عن الدفع (الصرف): يوقف اجرته
~ a cheque فهران به بانك نه دات چهك
خهرج نه كهن
يأمر البنك بعدم صرف شيك
~ at home in bed ٤. نه مينينه وه: نه مينينه وه له مال /
له ناو جيگا
٤. ييقى، يمكث: ييقى فى البيت / فى الفراش
□ n [C] ١. وهستان، وهستاندن
١. وقوف، توقف، ايقاف:
له پر
The train came to a sudden ~ .
شه مه نده فهره كه وه ستا
توقف القطار نجا:
سور دانه نى بؤ
put a ~ to يضع حداً لـ

٢. وينتگه ي پاس ٣. (نامبرى ~ the nearest bus
موسيقا) نامبرى راستگردنه وه ي ناواز: له (تورگون) كومه له
بؤرى به كى پله دار له يهك جور ناواز
٢. موقف (باس): ٣. (فى آلة موسيقية) اداة لتعديل النغم: (فى
الأرغن) مجموعة انايب مدرجة من نسوع واحد من النسغم،
المقبض الضابط لها
٤. (له نوسين، چاپ) خال
٤. (فى الكتابة، الطباعة) نقطة
قفلى ناو
محبس انبوب الماء
stopgap n [C] جينگرى كاتى (غيره) به د ديلا ده مدار
بديل يسد العاجه مؤقتاً، بديل مؤقت
stoppress n [U] ذوا هوال، نوچه يا دوماهى
آخر الاتباء
stopwatch n [C] ده مگر، كاتگر
ساعة التوقيت
stoppage /'stopidz/ n [C] ليدان، راوهستان،
چكاندن، به رگر تن
توقف، تعطيل، اعاقه
stopper n [C] سه ربه ند، ده مه وانه
سداده (زجاجة)
storage /'stɔ:ndz/ n [U] گه نجينه، هه نگر تن، باجى
هه نگر تن، هه نگر تن
مخزن، اختزان، رسم التخزين، تخزين
fish kept in cold ~ ماسى هه لده گيرى (نه پاريزرى)
له شوينى ساردا
سك يحفظ فى مكان بارد
store-house n [C] گه نجينه، كوگا، نه مبار
مخزن، مستودع
store /sto:(r)/ n ١. كوگا / كوده كاته وه، فروشهگه،
دوكان، نه مبار
١. ذخيرة، مؤونة، مخزون
٢. په ناگه، حه شارگه
in ~ ٢. مخبأ، معد
كيشه هه يه
trouble in ~ for that careless assistant
له چاوه ريگردنى نه و يارمه تيده ره كه مته رخمه ٣. (pl.) كهل
وبهل، تويشو، نازوخه
(هنالك) متاعب فى انتظار ذلك الساعد ٣. (pl.) بضائع، مؤن.

- ذخائر:
- نویشو نازوخه‌ی ده‌ریایی و *naval and military ~ s*
سه‌ریازی ۱. گه‌نجینه، هم‌بار ۵. (pl.) سه‌مبار یا دوکسانی
گه‌وره (له‌ نه‌مریکا) دوکان یا هم‌بار له‌ هه‌ر جورئ:
- ذخائر او مؤن بحریه و عسکریه ۱. مستودع، مخزن ۵. (pl.)
مخزن او دکان کبیر (فی امریکا) دکان او متجر من‌ آی نوع:
کتوگای فروشتنی جل و به‌رگی *a clothing ~*
ناماده‌کراو
متجرلیع الملابس (الجاهزة)
زور متمانه‌ی پینه‌کری *set great ~ on (sth)*
بعل‌علیه‌کبیراً
۱. (له‌گه‌ل *up ~*) کۆی نه‌کاته‌وه بۆ پارێزگاری □ *vi*
۲. پارێزگاری نه‌کری له‌ گه‌نجینه ۳. پر نه‌کری، ناماده نه‌کری
۱. (غالباً *up ~*) بیعج له‌حفظ، بکتر، بدخر ۲. یحفظ فی مخزن
او مستودع ۳. بیلأ، یجهز:
پری نه‌کات له‌ نه‌خته *~ the shed with wood*
بیلأ الحظيرة بالأخشاب
به‌راستی به‌کان هوشی *~ one's mind with facts*
ده‌وله‌مه‌ند ده‌کات
یزود (یعنی) عقله‌ بالحقائق
- نه‌وم، قات *storey /sto:ri/ n (pl ~ s, -ries)*
دور، طباق من مبنی
خانوی دوو قات *a house of two ~ s*
منزل من طباقین
له‌ دوو‌ور قات، چوار قات *two- ~ ed four- ~ ed adj*
من طباقین، من اربعة طباق
- له‌ق له‌ق: باندبه‌کی گه‌وره‌و ده‌نوکه *stork /sto:k/ n*
قاج درێژه
القلق: طائر کبیر طویل الساقین والمنقار
۱. زریان، بامۆز *storm /sto:m/ n [C]*
۱. عاصفه، جر صاحب
گه‌رده‌لول، باویژوان، *a thunder-/snow-/sand- ~*
توفان، به‌فراوی / خولای، گنیزه‌لۆکه ۲. شو‌رش، زریان:
عاصفه‌ رعدیة / تلجیة / رملیة ۲. نوره، عاصفه:
زریانی و ویژانکه‌ر *a ~ of protest*
عاصفه‌ من التذمر
۳. تالانی نه‌کات به‌ هیرشی *take (a place) by ~*
دژوارانه، نه‌چینه‌ ناوه‌وه

۳. یقتم مکاناً به‌جوم عاصف، یجتاحه
۱. تووره‌ده‌ین، هارده‌ین ۲. شالاو نه‌بات، □ *vi, vi*
به‌ زور داگیرنه‌کات
۱. یصبح غاضباً ۲. یقتم، یندفع الی، یحتل به‌جوم عاصف
زریانی، ب‌بئیرشی، زبانی سه‌خت، *stormily adv*
گنیزه‌لۆکه
علی نهر عاصف او هائج او عنيف
هیزی زریان، سه‌ریازین یا *'storm-troops npl*
هوزی (تیریشی)
جند العاصفة: قوات الاعتماد النازية
زریانووی، در، بارووی *stormy adj (-ier, -iest)*
عاصف، عنيف
۱. رومان، چیرۆک، *story /sto:ri/ n [C] (pl -ries)*
به‌سه‌رهات، دیرۆک
۱. قصه واقعية، روایة لواقیع حادثه‌ ما
چیرۆکی کۆلومبیس ۲. چیرۆکی *the ~ of Columbus*
نه‌فسانه‌یی، نه‌ندیشه‌یی
قصه‌ کولبیس ۲. قصه‌ خیالیه، حکایه:
چیرۆکی دیوودرنج و خبیو ۳. (له‌ زمانی *a ghost ~*
من‌الدا)، درۆ، چیرۆکی دروست کراو
قصه‌ من لقص الاشباح ۳. (بخاصه‌ فی لفة الأطفال) کذب،
روایة ملفقة
۱. به‌ هیز، په‌وه، نه‌ستور *stout /staut/ adj*
۱. قوی، متین، سبک
۲. نازا، چه‌له‌نگ، بویر، دلیران *~ companions*
۳. (که‌سیکی) قه‌له‌و
۲. شجاع، جری: رفاق شجعان ۳. (الشخص) بدین، سین
□ *n [U]*
ستاوت: بیره‌ی خه‌ست
الستاوت: جمعة قویة داكنة
نازا، چاو قام، دل‌گه‌رم *stout-hearted adj*
قوی الجنان، شجاع
به‌ هیز، به‌ نازایی *stoutly adv*
بشجاعة، بجراة، بقوة
زویا *1st stove /stəʊv/ n [C]*
موقد، مدفأة
(پروانه‌ *2nd stove /stəʊv/*
stave)
(انظر *stave*)
دایده‌گه‌ری، هه‌لیده‌گه‌ری *stow /stəʊ/ vt*

ويك: جيگاكت ريك وينك بکه پيش نهوهی جنی بهیلی
 ۱. (مرؤف، رهوش) پهسند، راستهوخو، راست
 ۲. مرتب: رتب درجك قبل ان تصرف ۱. (الشخص، سلوكه)
 شريف، صريح، مستقيم:
 Give me a ~ answer. وه لاميكي راشكاوم نهوی
 اريد جواباً صريحاً
 شهري (سياسي، ههليژاردني) نيوان دوو a ~ fight
 شهركر (بهراوورد بکه لهگهل three-cornered contest)
 پيشبركی سيانی
 معركة (سياسية، استخايبه) بين خصمين فقط (قارن
 three-cornered contest مباراة ثلاثية)
 پيگهنين وزده خهنه كه مده كاتهوه keep a ~ face
 يحجم عن الابتسام او الضحك
 راستهوخو به دريژاي، بينچ وپهنا، بڼ □ adv
 دواخستن
 مباشرة، على طول، دون انحراف، بدون تاخير
 هر نيستا، لهم كاتهوا ~ away
 في الحال، في الترو
 به دريژاي / بڼ بينچ وپهنا ~ on/across/in/out
 على طول / دغري / دون انحراف
 راستهوخو شتيك نهلی say sth ~ out
 يقول شيئاً بصراحة
 خواريوو، بينچ خواردو، لار □ n out of the ~
 معوج، ملتو، منحرف
 ريكي ده كاتهوه (شتيكي) straighten /streɪn/ vt, vi
 خوار) راسته كاتهوه، تهخنده كات
 يقوم (شيأ معوجاً) يسوي، يرب
 ۱. نابرودار، straightforward /streɪt'fɔ:wəd/ adj
 ۲. ساده، ناسان، ناخالوز
 ۱. شريف، مستقيم ۲. بسيط، سهل، غير معقد
 ۱. كرژينه كات، پلهی كرژيوون strain /streɪn/ vt, vi
 ۲. خوی ماندوونه كات، هيز لهخوی ده بري،
 (دلی، دهروني) ماندوو ده كات به كاری زور
 ۱. بژو، يشد الي درجه التوتو ۲. يجهد (غيره او نفسه)،
 يسترف (قواء، طاقت)، يجهد (قلبه، أعصابه) بكثرة العمل
 چاوی / دلی ماندوونه كات ~ every nerve to do sth
 يجهد عينه / قلبه
 قوله بڼی بائهوا ~ one's eyes/heart

يعبي، يحمل، يستف
 بارگه كه له هه لگره ی ~ cargo in a ship's holds
 كه شتی به كا دانه نڼ، نه مباردكت
 يستف الشحنة في عتابر السفينة
 سندوقه كه پر نه كات له ~ a trunk with clothes
 جل و بهرگ
 يملأ صندوقاً باللباس
 كه سيك به دزيهوه له سهر پستی stowaway n [C]
 كه شتی خوی بشارتهوه بو نهوهی به خوړپايی گه شت
 بكات، پياري هشارتی (ل سهرگه مهين)
 شخص يختي، على ظهر سفينة او طائرة ويسافر مجاناً
 ۱. ده وهستی و لنگی بلأو straddle /'strædl/ vt, vi
 ده كاتهوه، بڼ زيك دوردكت له روشتن ۲. داده نيشی يان
 ده وهستی و شتی له به ينی ههردوو قاچيدا په
 ۱. يقف مباعدا ما بين رجله، يفرشخ ۲. يجلس او يقف عبر
 شي، مباعدا ما بين رجله:
 ~ a ditch/a horse
 ۱. ده به ده رده يين، ونده يين، straggle /'strægl/ vi
 بلأوده يتهوه به ناركي لادی، به لافيونا بڼ ريزك
 ۱. يشرد، يتيه، يتشر او يبتد على غير نظام، قرية تمتد على غير
 نظام
 a straggling village vines that ~ d over the fences
 لاديك به ناهيكي درهختی به لداري ليرواوه وهك ميو به سهر
 به ربه سته كاندا بلأو بونه تهوه ۲. دواكه كوی له روشتنا
 نباتات معترشة تتشر فوق الحواجز ۲. يتخلف عن غيره انشاء
 السير، يتخلف عن الراكب
 له كاروان به جيماو straggler n [C]
 متخلف عن الراكب
 ۱. راست، به كسهر straight /streɪt/ adj
 مستقيم
 نه پچراو، به كسهر: هيل / ريگهی راست a ~ line/road
 متصل، مباشر: خط / طريق مستقيم
 قزی خاو ~ hair
 شعر سبط، غير مجعد
 ۲. ريك، تهريب: كلأوه كات Put your hat on ~
 ريك دانئ
 ۲. معتدل، مواز لغيره: ضع قبعتك على نحو معتدل
 ۳. ريك Put your desk ~ before you leave.

علاقات متوترة	يلوى رسخ قدمه
پالټوگه، پارزونک، سه په ته	~ one's ankle
مصفاة	به سهول ټيدان خوځي
1. گملی، دهره بند، گهروو	ماندووده کات ۳. ژور روونی نه کاته وه، لا نه دا له مبه سستی
1. مضیق، بوغاز	راست، ټيکي نه دا
گهرووی جه به ل تاريق	یجه د نفسه بالتجذيف ۳. (مجاز) يتوسع فی تفسير معنى شی..
مضیق جبل طارق	ينحرف عن المعنى او الهدف الصحيح، يشوه:
2. (له شيوگی کوز) سهخت، له ته ننگانه دا	راستی ده شيو ټيټ ۴. به هيز نه ييات،
2. (فی صیفة الجمع) عسر، ضیق، فی عسر شديد	ده په سه پټيټ
له ته ننگانه ی دارايی دا	يشوه الحقیقة ۴. (ل.أ.) يضم بقوة
فی ضائقه ماليه	5. نه ی پالټوی به پالوتگه
ناره حدهت، سهخت	5. یصنی (سائلًا) بصفاء
(أ.ق.) ضیق، صادم	1. ته نگرزی، گرژبون، ماندوویون
له باری	1. توتر، شد، جهد
دارايی به خندا	له توندی راکيشاندا
فی ظروف ماليه صعبة، معسر.	په ته که نه پچرې ۲. ماندوویون، نهرک
په رگی شيطان، ساقویي	انقطع الجبل من شدة التوتّر ۲. شیء مجهد، مجهود، اجهاد:
ديتان يان گر تيان	ماندوویون به هوئی
سترة المجانين	شه ونخونی ۳. زهره رهنندی به هوئی ماندوویون
توندېرو، زیاد له راده په بنده ما	إجهد السهر ليال طويلا ۳. الضرر الناتج عن الاجهاد:
ره وشتيه كان	ناره حدهتی نه چيزی به هوئی
متمزمت، شديد التمسك بالبادئ الخلقية	ماندوویونه وه ۴. (له شيوگی کوز) موسیقا، ناواز، گورانی:
لمه روخ، که ناری لمين	یعانی من شدة الاجهاد ۴. (فی صیفة الجمع) موسیقي، لحن.
شاطی، رملي	اغنية:
1. (که شتی) به روخ ده که وئی، بهر که نار	ناوازی نورگان
که وټن	الحان الأرعن
1. (السفينة) تجنح الى الشاطئ، ترتطم بالشاطئ.	5. شینواز، زه ننگ، شپوهی ده ننگ به
له وولانی بیانی	رینازی گانه یی ۶. سیفه تی بوماوه یی
به جی ده هیلری بی پاره و هاورنی	5. اسلوب، جرس، نبره بأسلوب مرح ۶. صفة موروتة:
(مجاز) یتړک فی بلد غریب من غیر مال او اصداق	له خیزانه که دا
گودله ی پرچ، پرچ، زلف، دار	ده ماریکی شپتی هه به
ته ناف، تال (ده زوو، قز)	فی العائلة نزعة الى الجنون
جدیلة، طاق الجبل	(به تابه تی هه ست و ره وشت) خوگوز،
1. نامو، بیانی،	دروست کراو
جی ن سهر سورمانه	(بخاصة المشاعر والسلوك) مصطنع، متكلف
1. غریب، اجنبی، يدعو للعجب	ټيکه نینی دروست کراو (به زور)
2. تازه په له کاره که یی	ضحک متكلف
2. (خبرية) حديث العهد	په یوه نندی ناجیگیر، رارا
	~ relations

علاقات متوترة	يلوى رسخ قدمه
پالټوگه، پارزونک، سه په ته	~ one's ankle
مصفاة	به سهول ټيدان خوځي
1. گملی، دهره بند، گهروو	ماندووده کات ۳. ژور روونی نه کاته وه، لا نه دا له مبه سستی
1. مضیق، بوغاز	راست، ټيکي نه دا
گهرووی جه به ل تاريق	یجه د نفسه بالتجذيف ۳. (مجاز) يتوسع فی تفسير معنى شی..
مضیق جبل طارق	ينحرف عن المعنى او الهدف الصحيح، يشوه:
2. (له شيوگی کوز) سهخت، له ته ننگانه دا	راستی ده شيو ټيټ ۴. به هيز نه ييات،
2. (فی صیفة الجمع) عسر، ضیق، فی عسر شديد	ده په سه پټيټ
له ته ننگانه ی دارايی دا	يشوه الحقیقة ۴. (ل.أ.) يضم بقوة
فی ضائقه ماليه	5. نه ی پالټوی به پالوتگه
ناره حدهت، سهخت	5. یصنی (سائلًا) بصفاء
(أ.ق.) ضیق، صادم	1. ته نگرزی، گرژبون، ماندوویون
له باری	1. توتر، شد، جهد
دارايی به خندا	له توندی راکيشاندا
فی ظروف ماليه صعبة، معسر.	په ته که نه پچرې ۲. ماندوویون، نهرک
په رگی شيطان، ساقویي	انقطع الجبل من شدة التوتّر ۲. شیء مجهد، مجهود، اجهاد:
ديتان يان گر تيان	ماندوویون به هوئی
سترة المجانين	شه ونخونی ۳. زهره رهنندی به هوئی ماندوویون
توندېرو، زیاد له راده په بنده ما	إجهد السهر ليال طويلا ۳. الضرر الناتج عن الاجهاد:
ره وشتيه كان	ناره حدهتی نه چيزی به هوئی
متمزمت، شديد التمسك بالبادئ الخلقية	ماندوویونه وه ۴. (له شيوگی کوز) موسیقا، ناواز، گورانی:
لمه روخ، که ناری لمين	یعانی من شدة الاجهاد ۴. (فی صیفة الجمع) موسیقي، لحن.
شاطی، رملي	اغنية:
1. (که شتی) به روخ ده که وئی، بهر که نار	ناوازی نورگان
که وټن	الحان الأرعن
1. (السفينة) تجنح الى الشاطئ، ترتطم بالشاطئ.	5. شینواز، زه ننگ، شپوهی ده ننگ به
له وولانی بیانی	رینازی گانه یی ۶. سیفه تی بوماوه یی
به جی ده هیلری بی پاره و هاورنی	5. اسلوب، جرس، نبره بأسلوب مرح ۶. صفة موروتة:
(مجاز) یتړک فی بلد غریب من غیر مال او اصداق	له خیزانه که دا
گودله ی پرچ، پرچ، زلف، دار	ده ماریکی شپتی هه به
ته ناف، تال (ده زوو، قز)	فی العائلة نزعة الى الجنون
جدیلة، طاق الجبل	(به تابه تی هه ست و ره وشت) خوگوز،
1. نامو، بیانی،	دروست کراو
جی ن سهر سورمانه	(بخاصة المشاعر والسلوك) مصطنع، متكلف
1. غریب، اجنبی، يدعو للعجب	ټيکه نینی دروست کراو (به زور)
2. تازه په له کاره که یی	ضحک متكلف
2. (خبرية) حديث العهد	په یوه نندی ناجیگیر، رارا
	~ relations

strangely *adv* به شیوه به کی ناموسی
على نحو يدعو الى الاستغراب

strangeness *n* [U] ناموسی، گیرهیی تی
غرابه، شذوذ

stranger *n* [C] نامو، بیانی، بیگانه
غریب، اجنبی، دخیل

strangle /stræŋgl/ *vt* ده خنکینن، قناره دکت،
دخه نقت
بخنق، یقتل خنقا، یشتق

'stranglehold *n* گرتنی خنکینر
(مجاز عادة) مسکة خانقة

strangulation /stræŋgju'leɪʃn/ *n* [U] خنکاندن،
خنکان، خه نقتاندن
خنق، اختناق

strap /stræp/ *n* قایش، تهوق، پشین، قایش (سه هات)
طوق، رباط، حزام (الساعة)

□ *vt* (-pp-) ۱. پشینیته کا، تهوقی نه گری ۲. قامچی
لینه دا، به قایش لی ده دات
۱. یحزم، یشد بطوق ۲. بسوط، یجلد بالسوط

strapping *adj* (کس) دریز، به هیژ، بلندنولهش قایم
(بخاصة الشخص) طویل وقوی البینة

strata /strɑ:tə/ (بروانه *stratum*)
(انظر *stratum*)

stratagem /strætədʒəm/ *n* [C,U] قیل، خاپین،
گری، (به تابه تی قیلن جهنگ)
حیلة، خدعة (بخاصة خدعة حربية)

strategic /strə'ti:dʒɪk/ *adj* ستراتیژی، ویکار
إستراتیجی

strategy /strætədʒi/ *n* [C,U] ستراتیژی: هونه ری
دانانی ییلان، ییلانی ستراتیژی
الاستراتیجیة: فن وضع الخطط، خطة استراتیجیة

strategist *n* [C] ستراتیژان
خبیر فی الاستراتیجیة

stratosphere /strə'tɔ:sfɪə(r)/ *n* ستراتوسفیر: به شی
سهروهی توژی زوهی دهست پین نه کات له به رزی حدوت
میل له زوهی به وه
الستراتو سفیر: الجزء الأعلى من الغلاف الجوی ویبدأ علی
ارتفاع سبعة أمیال من الأرض

stratum /strɑ:təm/ *n* [C] (*pl* -ta) چین، توژیال (له)
تویزه کانی گوی زوهی، (چینیک له چینه کانی کومدل)
طبقة (من طبقات القشرة الأرضية) (مجاز) طبقة من طبقات
المتجمع

straw /strɔ:/ *n* [U] پووش، گزره، قرشک، زهل،
قه رسدل، کا، کامگرس
قش، تبن، قشة
a roof thatched with ~ بنیچی پووشو شکارو به کا
سطح مسقوف بالقش
a ~ in the wind سه رنجیک که مه بهستی
رونکردنه وهی ناراسته ی رووداوه که پین
(مجاز) تلمیح یقصد به تبین اتجاه الأحداث
the last ~ سه رباریکي بچوک بو کویک که توانای
هدلگرتنی نه پین، کوله پووشن پشتی ووشتری پشکنن
اضافة صغيرة لهبه یجعله غیر محتمل. القشة التي قصمت ظهر
البعير
catch at a ~ (خنکاو) خوی به پووش نه گریته وه (به)
هر شتی به هیوای رزگار یوون)
(الفريق) یعلق بقشة (یعلق بأی شی. مهما كان واهیا أملأ فی
النجاح من الخطر)

strawberry /strɔ:brɪ/ *n* [C] (*pl* -ries) فریز،
توبرک، شلک
الفریز، الفراولة

stray /streɪ/ *vi* وژنده پین، سه رگه راندنه پین،
ده ربه ده رته پین، پین لایه نده پین
یضل، یتبه، یشرده، یحید

□ *adj* ۱. وونیووه، سه رگه ردان، گوپرا
۱. ضال، تانه:
۲. جیابووه، پهرته وازه
۳. القطط الضالة ۲. متفرق، متناثر

~ *cats* ونیو، ویل، ناواره
□ *n* [C] ضال، تانه، شرید

waifs and ~ s هه تیوان وده ربه ده ریوان
الأیتام والمشرودن

streak /stri:k/ *n* [C] ۱. هیل، شریت، فلیمیک
(هیلیک له ره نگدا جیاوازه له قوماشه که)
۱. خط، شریط، قلم (مفایر فی اللون عن ارضية القماش)
~ *s of lean and fat* (گوشت) له چینی به زودوگ

و گوشت
(لحم) فيه طبقات متتالية من اللحم والشحم
like a ~ of lightning (دهرته پهري) به خيږاي
بروسکه ۲. ناسهوار، رهوت، نارزه وو پاشماوه، خوږه شت
پيوه گرتن
(بندفع) بسرعة البرق ۲. اثر، مسحة، نزع:
a ~ of vanity/cruelty حهزي له فيزو له خوږايي
بوونه / يا سهختي و دژواري
(عنده) نزعاً الى الخيلاء / القسوة
□ vt هيل نه کيشي بين سهرو بهر، قهلم دکت،
قهلم لي نه دا
بقلم، يعرق، يخطط (بغير انتظام)
streaky adj هيلکاري، هيلدار، دهماردار، ريزکراو
مخطط، مقل، معرق
stream /stri:m/ n [C] ۱. رووبار، رووباروک ۲. جوگه،
شه پؤل، تهوژم، چه م
۱. نهړ، نهړ ۲. جدول، تيار:
go with the ~ له گه له شه پوله که ده پروات
يسير مع التيار
□ vi ده چوړي، نه پرواته ري، دانه رږي، هه لته قولن،
دژو دکت
يسيل، يجرى، ينساب، يتدفق
crowds ~ ing out of the cinemas کومه له خه لکنيک
به ليشاو له سينه ما دينه دهره وه
جموع تتدفق خارجة من دور السينما
flags ~ ing (out) in the wind نالاکان نه شه کينه وه
له گه له باکه دا
اعلام تتفق مع الريح
streamer n [C] نالاي دريژو باريک، پارچه په روي
دريژو باريک
علم طويل ضيق، قصاصة طويلة ضيقة
'streamlined' adj (تو توميل، فروکه) هيلاره واني،
ريزه، ساده و زور به کاره اتوو
(السيارة، الطائرة) انسيابية (الشكل) مبسط واكثر فعالية
street /stri:t/ n [C] شه قام، جاده (له شار يان گونډ)
شارع، طريق (في قرية او مدينة)
be ~ s ahead of به چه ند قوناغيک باشتره
افضل بمرحله

کسي ناساي، پياوي ناو شه قام
المرائن العادي. رجل الشارع
له بواري (زاتياريمدا/ باه خمداد) نه
(د) ليس في مجال معلوماتي / اهتماماتي
strength /streŋθ/ n [U] ۱. هيز، پته وي، توانايي
۲. ژماره يان هيز
۱. قوه، متانه، مقدرة ۲. اعداد او قوات
The enemy were in (great) ~ . هيزي دوژمن
گه ووه بوو
کانت قوات العدو کبيره
strengthen vt, vi به هيزي ده کات، قايم دکت
يقوي، يتقوى، يدعم
strenuous /strenjuəs/ adj به نهړک، سهخت،
زه حمت
جهيد، شاق
~ work کاري سهخت و گران
عمل شاق
~ workers کرپکاره کان کارنيک ده که دن که چالاکي
زوري ده ويټ
عمال يؤدون عملاً يتطلب نشاطاً بالغا
stress /stres/ n [C,U] ۱. په ستان، توندي،
ناره حه تي، کاتي دژوار
۱. ضغط، شدة، اوقات عصيبة
له زير زه بري
هه زاري دا / ترس دا
تحت ضغط الفقر / الخوف
driven by ~ of weather که شي ناخوش پالي پيوه نا
مدفوع بقسوة الطقس
times of ~ کاته ناهه مواره کان ۲. دووپاتي نه کاته وه:
اوقات الشدة والضيق ۲. يوکد علي:
a school that lays ~ on domestic science
قوتابخانه که زانباري په ووه رده يي و مالداري تيا نه وتريته وه
به ساپهخي ته ووه وه ۳. دوپاتکرن، شه ده دانان ۴.
ماندويوون، بين نارام
مدرسه تولى علم التربية المتريه اهتماماً خاصاً ۳. نيرة، شدة ۴.
اجهاد، توتر
□ vt دووپاتي نه کات، په ستان دکت
يضع نيرة على مقطع (في كلمة) يوكد على

stretch /stretʃ/ *vt, vi* ۱. راده کشن، فراواندهین،
خوی ده کیشته‌وه، راده کیشیت

۱. یسد، یسط، یوسع، یسط
S ~ the rope tight. راکیشانی پەت به توندی
شد العبل بقرة

Rubber ~ es easily. لاستیک به ناسانی نه کشن
السطاط یسط بسهولة

~ *one's arms* بالی ئاوه‌لا نه کات، بالی فش ده کاتوه
یسط ذراعیه، یسطی

~ *one's legs* پیاسه نه کات
یتمشی

~ *out one's arm for a book* ده‌ست دریزده کات
بو هینانی په‌رتوکه‌که
یسد ذراع لی‌تارل کتاباً

۲. رانه کشن، پالنه‌که‌وی (له‌سه‌ر)
جینگه) ۳. له‌واده‌به‌ده‌ر لیکشه‌داته‌وه
۲. یسدد علی (الفراس مثلاً) ۴. یوسع فی تفسیر شیء الی ابد
من الحد الطبعی او العقول

فراوانیده کات
~ *a point in sb's favour*
شیکردنه‌وه‌ی خصائیک له‌سه‌ر به‌رزه‌وه‌ندی که‌سیک،
به‌شیوه‌یه‌کی وا رونیده‌کاتوه له‌گه‌ل به‌رزه‌وه‌ندی خویدا
بگونجی

یتوسع فی تفسیر نطقه لصالح شخص، یطیها تفسیراً یتناسب
مع مصلحته

forest ~ ing for hundreds of miles
۴. دریزده‌ییته‌وه، دارستانه‌کان سه‌ده‌ها میل دریزده‌بنه‌وه
۴. یسد، غابات تمتد مئات من الامیال

۱. دریزه کیشان، فراوانیون ۲. دریزه‌یونه‌وه، [C] n □
دووری مه‌ودا

۱. امتداد، توسع ۲. مدة او فترة مستمرة، مدى
سەرقالی نه‌ندیسه‌نین
by no ~ of the imagination
مه‌ما اطلقنا العنان للخیال

stretcher n [C] ته‌خته‌ی گواسته‌وه‌ی نه‌خوش
(نه‌قاله) داربه‌ست، جادار، دار تهرم
نقاله، مخفة (لحمل المرضى)

strew /stru:/ *vt (pt ~ ed, pp ~ ed, strewn)*
بلاویده‌کاتوه (لم، گول) دایده‌پوشن به (لم، گول)
پنثر (الرمل، الازهار)، یکسو، یسطی (بالرمل او الازهار)

stricken /stri:kən/ *adj* تووشووه به
مصاب او مبتلی ب

توقیو، تووشی ترس و دل‌ه‌راوکن بووه
terror- ~ مذکور، مصاب بالرعب او الهلع

پیر بووه، به‌سالاجووه
~ *in years* طاعن فی السن

۱. تووندو تیژ، قایم
strict /strikt/ *adj (-er, -est)*
۲. ورد، ته‌سک

۱. صارم، حازم ۲. دقیق، ضیق
in the ~ sense of the word مانای ووردی ووشه
بالمعنی الدقیق للكلمة

راستییه‌کی پرواپیکراو (ته‌واوه‌تی)
the ~ truth الحقیقة الصادقة (الکاملة)

به لهیننی ته‌واو
in ~ confidence فی سریه تامه

پاسای توند دژی
a ~ rule against smoking جگه‌ره کیشان
قانون صارم ضد التدخين

به توندو تیژی، به ووردی، به‌ته‌واوی
strictly *adv* علی نحو صارم او دقیق، علی نحو تام او کامل

توندیتی، سوربون له‌سه‌ر، توندروه‌وی،
strictness *n* ووردینی
صرامة، حزم، تزمت، دقة

ره‌خته‌یه‌ک یان
stricture /striktʃə(r)/ *n* [C] سه‌رزه‌نشینی توند یا دژوار، جینودان
نقد او لوم قاس، تریع، تأییب

۱. په
stride /straɪd/ *vi, vt (pt strode /strood/)*
هه‌نگاوی فراوان نه‌روات ۲. هه‌نگاوی فراوانده‌نی بو‌نه‌وه‌ی
تیهری به‌سه‌ر شتیگدا

۱. یسیر بظی واسعة ۲. یفشخ، یخطو خطوة واسعة لیر فوق
شیء

هه‌نگاوی فراوان، که‌شوفش
□ *n* [C] خطوة واسعة، فشخة

به ناسانی جیه‌جی نه‌کات
take sth in one's ~ یعمله بدون صعوبه

به خیرایی پیش نه‌که‌وی
make great ~ s یقدم بسرعة

ده‌نگ) تیژ، به‌رز، گر
strident /straɪdnt/ *adj*

- باری تویی پین دا) باری کهری لیدەر، هیر شیه
 ۱. (بخاصة) عامل مضرب عن العسل ۲. (فی كرة القدم) اللاعب
 الضارب للكرة، مهاجم
- striking** *adj* دپار سەر سوڤهینەر، روون سەر نچراکیش، دپار
 اخاذا، ملقت للنظر، مدھش
- string** /strɪŋ/ *n* [C,U] ۱. دەزوو، زنجیره دەزووی
 باریک ۲. دەزووی تەزییح یا ملوانکە
 ۱. خیط، شریط رفیع ۲. خیط السبحة او العقد:
a ~ of beads ملوانکەهی موروو
 عقد من الغرز
a ~ of lies زنجیره پەك درۆ
 سلسلة من الأكاذيب
 ۳. زئی: نامیری ژیدار (له ئوکسترا)
 ۳. وتر: الآلات التوتية (فی اورکسترا)
pull ~ s ۴. کاروبار ئەباتە پیش (بە نهینیی)
 ۴. یحرک الأمور (خفیه او من وراء الستار)
 ۱. نامیری موسیقای ژیدار ئەکات ۲. موروو *vi*, *v*
 ئەهۆنیتەوه، تەسییح ئەهۆنیتەوه ۳. ئەییچن یا هەلی ئەواسن
 بە پەت
۱. یزود الآلة الموسيقية بأوتار ۲. یسلک (الغرز) فی خیط
 (السبحة مثلاً) ۳. یربط او یعلق بخیط
~ lamps among the trees for a garden-party
 هەلواسینی گلۆپ لەبە پنی درەختە کاندای بۆ گێراتی تاهەنگە کە
 لەناو باخدا دەنکە کانس ریک ئەخات، ریزی ئەکات،
 ئەیهستنی بە پەکەوه (راستیه کان)
 یعلق المصابيح بين الأشجار لحفلة تقام فی حديقة، ینظم حبات
 یسلسل، یربط بین (الحقائق)
 ۴. کەسیکی پەشوکاو *strung up, highly strung*
 ۴. (الشخص) متوتر الأعصاب
- stringy** *adj* (-ier, -iest) دەزوولەیی، وەك دەزوو
 خیطی، كالخیط
~ meat گوشتی جیر
 لحم قاسی الألياف
- stringent** /ˈstrɪndʒənt/ *adj* (یاسا) توندو تیز
 (القانون) صارم، متشدد
- strip** /strɪp/ *v*, *vi* ۱. دادە کەنن، رووتی ئەکاتەوه،
 لئ ئەکاتەوه
 ۱. یترع، یعی، یجرد

- تویکلی دراه کە دادەمانی
 یترع لعا، شجرة
~ the bark off a tree
 جله کانی دادە کەنن و باز ئەدات بۆ ناو دەریاچە کە ۲. سامان و
 مافی لیدەستینی
 یخلع (ثیابة) و یقذف فی البحیره ۲. یجرد من المستلکات او
 الحقوق:
~ ped of all his wealth دادگا هەموو سامانی
 لئ سەندەوه
 جردتە (السحکة مثلاً) من کل ثروته
 پارچە: پارچە پەکی دریزو باریک (له کوتال، *n* [C])
 زهوی)
 الشقة: قطعة طويلة ضيقة (من التماش، الأرض)، قطاع
 ۱. قەلەم، هیل، تول، (دریزو) **stripe** /straɪp/ *n* [C]
 و تەسک و پێچەوانەیی رەنگ تەختە کەیی هیلە کانی پلنگ
 ۱. قلم، خط، شریط (طویل و ضیق و بلون مفاير للون الخلفية
 التي یظهر عليها) خطوط النمر
 ئالای ئەمریکی
 العلم الأمريكي *the tiger's ~ s*
 ۲. (بە وینەیی *v*) پەتی یا *the Stars and S ~ s*
 شریتی پلەیی سەربازی ۳. لیدانی توند بە قامچی
 ۲. (علی شکل *v* عاده) شریط الرتبة العسكرية ۳. (أ.ق) جدە
 بالسوط
 لاو، هەرزە کار، میردمنال **stripling** /ˈstrɪplɪŋ/ *n* [C]
 صبی، قتی، مراهق
 خەبات **strive** /straɪv/ *vi* (*pt* strove, *pp* striven)
 دەکات، بزاف دکت، هەول دەدات
 یکافح، یناضل، یبذل تصاری جهده
 (بروانه) **stride** /straɪd/ *n*
 (انظر) *stride*
 ۱. زلله، لیدان **stroke** /stroʊk/ *n* [C]
 ۱. ضریه
 لیدانی چە کوش ۲. پەکیک *the ~ of a hammer*
 لەبزووتەوه ریک و پیکە دوبارە کراوه کان
 ضریه الطرقة ۲. واحده من سلسلة حركات نظامية متكررة
 لەسەر خوڤەله دەکات *swimming with a slow ~*
 یسبح بحركات بطیئة
 سەهول لیدان بە شیوه پەکی بەهیز ۳. لیدانی *a strong ~*

تویس تینس، قهلم پاهیتان، لیدانی فلچه بهك
 التجذیف بضریات قویة ۳. ضربة للكرة (فی التیس)، جرة قلم،
 ضربة فرشاة
 به قهلم پاهیتانیک ۴. بهك *with one ~ of the pen*
 کاری بازگانى، ریکه وتنامه بهكى بازگانى چاك
 بجره قلم واحدة ۴. عملية (تجارية) واحدة، صفقة تجارية جيدة
 بهخت ههلسانیکى کتوپرى چاك *a ~ of luck*
 ۵. دهنگی لیدانی زهنگ
 ضربة مفاجئة من ضربات الحظ (السعيد) ۵. صوت قرع الجرس
 کاتى کاتومیر سن لى دا *on the ~ of three*
 ۶. جهلدهى ميشك
 عندما دقت الساعة الثالثة
 خوین مهنى ميشك، توشى *suffering from a ~*
 جهلدهى ميشك بووه ۷. گهوره سول لیده ران له بهله مدا
 ۶. السكة الدماغية مصاب بالسكة ۷. كبير المسجدين فى
 المركب
 له بهلمه س پيش برکى وهك ریکه خورى خیرایى *□ vi*
 کار نه کات
 يقوم بدور منظم السرعة فى قارب سباق
 نازى نه داتى، دهست به قزى دا *2 stroke /strook/ vi*
 نه هینى (وهك پشيله)
 یسد، یسر ییده على شعر (قطعة مثلاً)
 دهست پاهیتان *□ n [C]*
 تمیید، ملاطفه
 پیاسه دهکا، ده گهرى، *stroll /stroul/ vi, n [C]*
 له سه رخو رنى دهکا
 یسشى مترها، مشیه متهملة
 ۱. به هیز، توند، *strong /stron/ adj (-ger, -gest)*
 پنهو
 ۱. قوی، شدید متین
 سوپا هیزه کهى ۵۰۰۰۰۰ *an army 500,000 ~*
 سه ریازه
 جیش قوامه ۵۰۰۰۰۰ رجل
 ۲. خهست، قاوهى خهست *~ coffee*
 ۲. مرکز: قهوه مرکزة
 تیکه لهى خهست *a ~ solution*
 محلول مرکز
 ۳. خوار دنه وهى سه رخوشکه ۴. به هیز، *~ drink*

کاربگر:
 ۳. مشروب کحولى، شراب مسکر ۴. قوی، شدید الوقع:
 زمانیکى به هیز یا کاربگر *~ language*
 لفة قویة او شديدة الوقع
 بونی ناخوش غاز *a ~ smell of gas*
 رائحة غاز نفاذة
 ۵. فرمانى نااسایى (رابردووه کهى) *~ verb*
 نه گورنى وهك
 (sang, sing)
 ۵. (نحو) فعل غير قیاسى (یضاع ماضیه بتغییر داخلى مثل
 (stang, sing)
 به هیز، به توندی *strongly adv*
 بقوة بشدة
 قاسه ناسنین نه ختینه *'strong-box*
 خزانه حديدية لحفظ النقائس
 زوورى توندوتول بۇ پاراستنى *'strong-room n [C]*
 نه ختینه كان
 غرفة محصنة لحفظ النقائس، العجرة النبیعة
 قهلا، شوینى لایه نگرانى *'stronghold n [C]*
 بیروپایهك تیدا زور پیت
 معقل، حصن، قلعة (مجاز) معقل (التقدمية)، مکان یكسر فیه
 انصار مبدأ ما
 پروانه *strove /stroov/*
 (انظر strive)
 پروانه *struck /strak/*
 (انظر strike)
 به ماى، بنیاتی *structural /struktʃərəʃ/ adj*
 بنائى
 پیکهاته: گورانکاری پیناسازى / *~ alterations*
 په پیکه رسازى
 هیکلى تغییرات بنائیه او هیکلیه
 ۱. پیکهاتن، بنیات *structure /struktʃə(r)/ n*
 ۲. نااى، خانوویهره، په پیکه رى خانوو
 ۱. بنیه، ترکیب ۲. مینى، بنیان، هیکل البناء
 تیده کوشى، بزاف دکت، *stuggle /strag/ vi*
 دخه بتت (له پیناوى سه ری هخوى)
 یکافح، یناضل، یجاهد (فى سبیل حریته)
 خه بات، بزاف، خویهخت کردن *□ n [C]*

کفاح، نضال، جهاد، مجهود ضخم
strum /strʌm/ vi (-mm-) به هم رهمه کی و
 کم تر خه می موسیقاده ژهن (نه شه هرزا) یاری دکت
 یعرف علی نحو مرتجل او باهمال
strung /strʌŋ/ (پروانه string)
 (انظر string)
¹**strut** /strʌt/ vi (-tt-) له نجه ولار ده کات، پوز
 لیده دات، فورت دکت
 بیختر، یختال فی مشیته، یختر
 له نجه ولار کردن
 □ n [C]
 تیختر، اختیال
²**strut** /strʌt/ n [C] کوله که می نه ستور
 دعامة، قائم انضطاطی
stub /stʌb/ n [C] بنکی (جگه ره، پینوس)، قورمن داری
 بنکی، بنکی پسوله
 عقب (لم الرصاص او السیارة)
 قاجی هه لئه که وی (له بورد)
 □ vt (-bb-) ~ one's toe تصطم قدمه (بجهر مثلاً)
stubble /stʌbl/ n [U] ۱. پووش، شارق: پاشماوهی
 کشتوکال ۲. ته نکه ریش، ره هین کورت
 ۱. قش، جذامة: ما بیتی من الزرع بعد حصده ۲. لجة نصيرة
 خشنة (لم تحلق من ايام)
stubborn /stʌbən/ adj لاسار، رگگرتی، رکه بهر،
 رکدار، سهر رهق
 عتید، حرون (المرض) عضال
stubby /stʌbɪ/ adj کورته و نه ستور
 قصیر و غلیظ
 په نجه می کورت له ستور
 ~ fingers اصابع قصيرة و غلیظة
stuck /stʌk/ (پروانه stick)
 (انظر stick)
¹**stud** /stʌd/ n [C] ۱. قوپه می ملیوانی کراس ۲. میخ:
 بزماری سه رخ پو جوانکردنی ده گاه یا سه ر پتلاو دانه نرنی
 پو پاریزگاری
 ۱. زر باله القیص ۲. الجویط: مسمار کبیر الرأس تزین به
 الأبواب او یروض فی نعل الحذاء للرقابة
 □ vt (-dd-) ~ ded with (jewels) له پراز پیتته وه،
 قوردانی دکت، به خشل رازاوه

یرصع مرصع بالجواهر
²**stud** /stʌd/ n [C] کومه له نه سیک پو مه بهستی
 تایهت به کار بیت (پیشبرکنی یا پهرین)
 مجموعه من الخیول تنخذ لفرض معین (کالسباق او الاستیلا)
student /stju:drəʊ/ n (pl ~ s) شاگرد، قوتابی
 (زانکوی یا په یمانگا)
 طالب (بخاصة فی جامعة او معهد)
studio (pl-s) n ۱. ستودیو، وینه گرتنگه ۲. هول
 پو وینه گرتنی فیلمی سینما ۳. ژووری په خشی ستودیوی
 ته له فزیون
 ۱. الاستدیو، رسم ۲. قاهه لتصویر أفلام السينما ۳. غرفة الیث
 الأذاعی أو التلفزيونی
studious /stju:diəs/ adj ۱. کوششکهر، بزاکار،
 خویندکار
 ۱. مجهد، مجتهد، مولع بالدراسة
study /stʌdi/ vt, vi (pt, pp -died) ده خوینتی،
 فیره دین، ده شکستی
 پدرس، یتم، یتم عن
 نه ندازه له خوینتی (پو)
 ~ ing to be an engineer نه وهی بیتی به نه نداز یار)
 پدرس الهندسة (لیصح مهندساً)
 نه خشه، سهیری نه خشه نه کات ۲. (له)
 ~ a map شیوگی (pp) پشکینراو، به باسکراو، نه نقهست
 خریطه، یختر فی خریطه ۲. (فی صیفة pp) مدرسو، متعمد
 سوکایه تی تپیکردنی نه نقهست
 a studied insult اهانة متعمدة
 □ n [C] (pl -dies) ۱. بابته، لیکوینته وه،
 توپوینته وه، خویندن
 ۱. دراسة، بحث
 هه لده سنی به لیکوینته وهی
 میژوو
 یقوم بدراسة التاريخ
 دهست به خویندن نه کات
 begin one's studies
 ۲. ژووری خویندنه وه ۳. وینه می ناماده کاری (پو مه مشق و
 له زمون)
 ۱. يبدأ دراسته ۲. حجرة المطالعة، غرفة المكتبة فنی المنزل ۳.
 رسم اعدادی (به هدف التجربة والتمرین)
stuff /stʌf/ n [C,U] ۱. ماده، که رهسته ۲. شت،

- شتی خراب ۳. نه ته می خوری
 ۱. ماده ۲. شیء ردى، سقط المتاع ۳. (أق) نسیج
 صوفی
 ۱. تن نه خنن □ vi ~ into
 ۱. يحشو
 ۱. پری نه کات له ~ with
 یملأ او یدب
 تووره که *~ feathers into/a bag with feathers*
 پر نه کات له بهر ۲. وشک و به په بکوری نه کا (نازه، بالنده)،
 پیش لینان پرینه کا
 یخشور الریش فی کيس / کيساً بالریش ۲. یحفظ (حیواناً او
 طیراً). یحشوه قبل طهیه
stuffing n [U] ناخنین، ماده ی پرکردن
 حشو، ماده العشو
stuffy /ˈstʌfi/ adj (-ier, -iest) ۱. توره، روو گرز
 ۲. هموای پس ۳. گپراو ۴. بیزار ۵. بیر تهسک
 ۱. عاصب، متجهم الوجه ۲. مسدد فی الزکام ۴. معجل ۵. ضیق
 الاقن
 پس
 (الحجرة) فاسدة الهواء
stultify /ˈstʌlɪfaɪ/ vt خړپو دکت، گالته ی
 پیده کات، سوکابه تی پیده کات
 یسفه، یسفف، یجعل الشیء یبدو مضحکاً او تافهاً
stumble /ˈstʌmbəl/ vi ۱. پیپه لته که وئی،
 دتدرشت
 ۱. یتخر. تزل به القدم
 ۲. نه پدوژینه وه به رپکهوت، توشی ~ upon
 ۳. زمانی ده یگرئی، دوو دل دهبین
 ۲. یخر علی شیء صدقه، یصادف ۳. یتلثم، یتردد
 □ n [C] زمان گرتن، سه رسمدان
 تخر، تردد، عثره، زله
'stumbling-block n به ربه ست، گیر وگرفت،
 کژسپ
 حجر عثره، عائق
stump /stʌmp/ n [C] ۱. کوته ره، گوتارگه، قوم،
 بنکی دره خت ۲. کوته ره دار: نه وپه شه ی که ماوه دوا ی پرین
 ۳. (له یاری کریکیت) په کئی له سن کوته که ی گول

۱. قرمة، جذل: اصل الشجرة الباتی بعد قطع جذعها ۲. الهزء
 الجزء الباتی من العنبر بعد القطع ۳. (فی لعبة کریکیت)
 احدی دعائم الهدف الثلاث
 ۱. به قورسی ری نه کات ۲. شپرز نه کا، □ vi, vi
 سه رسام نه یی
 ۱. یمنی یشاقل ۲. (د.ل) یربک، یحیر
 پرسپاره که نه نگه تاوی *The question ~ ed me.*
 کردم (نم توانی وه لام بده مه وه)، په شوکانمی ۳. (له یاری
 کریکیت) توپ هاویژ نه چینه دهره وه به لیدانی به کیک له
 گوله کا
 ان السؤال قد اربکتی (عجزت عن اجابته) ۳. (فی لعبة
 کریکیت) یخرج ضارب الكرة من اللعب باصابة (احدی)
 دعائم الهدف بالكرة
stumpy /ˈstʌmpi/ adj (-ier, -iest) کورته پنه،
 کورت و قه له وه دست کورت
 مریوع القامة، قصیر ویدین
stun /stʌn/ vt (-nn-) ۱. ور (دهی)، گیزپوون،
 گیزدکت ۲. سه ری سوړده مینئ، دده ژینت، بیهوشی نه کا
 ۱. یقده الصواب بغاصه بضربه علی رأسه ۲. یذهل، یدهش.
 یصق
 هه والی ناخوش وریکرد *~ ned by the bad news*
 صغته الأخبار السيئة
stung /stʌŋ/ (بروانه sting)
 (انظر sting)
stunk /stʌŋk/ (بروانه stink)
 (انظر stink)
1stunt /stʌnt/ vt ناپه لنی گه شه بکات، ریوه له ی
 نه کات، نه ساخی یا وه راری گپرو دکت
 یوقف او یوقق النمو الطبیعی، یقزم
2stunt /stʌnt/ n [C] کاری (هه ستیار)، کاری
 شه ره زیا یا ویرا (وه ک کاری به هله وانی)
 عمل شیر یقصد به لفت الأنظار
stupefaction /ˈstjuːpɪˈfækʃn/ n بیهوش
 (کردن)، سپر کردن، په نچ کردن، سست کردن
 تخدیر، تخلیل، خدر، ذهول
stupefy /ˈstjuːpɪfaɪ/ vt سپریده کات، سپر دکت
 یخدر، یخیل
 گیل بوه له سه ر *stupified with drink/amazement*

مضارع على ثلاثة اشكال ٤. اللقب الصحيح المستخدم في
مخاطبة (عظيم مثلاً)

بانگ نه كرى، وای بین نهوترى □ vt
يلقب او يدعى بكذا

He should be d ~ Right Honourable
بيويسته نهو نازناوهى ههين خاوهن شكرو
يجب ان يلقب ب صاحب المعالى

تازه بايهت *stylish* *adj*
انيق، حديث الطراز

شيوآزى، مؤدهيى *stylist* /stai'list/ *n* [C]
شخص (بخاصة كاتب) يبالغ بالاهتمام بحمال الأسلوب

شيوآزناسى، ريناىى، *stylistic* /stai'listik/ *adj*
شيوآزى هونهرى
اسلوبى، ما يتعلق بالأسلوب الفنى

دهرزى فوتوگراف *stylus* /stai'ləs/ *n*
(بخاصة) ابرة فوتوگراف

چاك، نازك، تهرزمان، قهنج *suave* /swa:v/ *adj*
رفيق، دمت، مهذب

پيشگرينكه به ماناى: لاوه كى، *sub-* /sʌb/ *prefix*
جنگر
بادنة معناها: نائب، فرعى، ثان، دون

ليؤنه به كى لقمى *sub-committee*
لجنة فرعية

زير جالجالو كى *subarachnoid*
تحت عنكبوتيه

زير پينستا *subcutaneous*
تحت جلد

نه قسه ر له پلهى زير *subaltern* /sʌbltən/ *n*
سهروكدا، نهفسهري دوو ستير
(فى الجيش) ضابط تحت رتبة رئيس

بين ناگا، *subconscious* /sʌb'kɒnʃəs/ *adj, n*
بين هوش
لا شعورى، اللاشعور

نيمچه *subcontinent* /sʌb'kɒntinənt/ *n* [C]
كيشوه (هند)
شبه قارة (كالهند مثلاً)

به لئى *subcontract* /sʌb'kɒntrækt/ *n*

خوشى سه رسامه / واق ورمان
مذهول من السكر / الدهشة

مهن، نه نندار، *stupendous* /stju:'pendəs/ *adj*
سه رسورهينه
هانل، جسيم، مدهش

لاژگ، گهوج، گه مزه، *stupid* /stju:'pid/ *adj*
گه لحو، خرپو، ده به ننگ، كهلله پوت
بليد، غيى، ابله، احمق

كه رينئى، گهوجى *stupidity* /stju:'pidəti/ *n* [C,U]
بلاده، غباء، سخف، حماقة

قايم، پتهو، *sturdy* /stɜ:'di/ *adj* (-ier, -iest)
جنگير، چالاک
قوى، مقبول العضلات، ثابت، نشيط

١. بين هوشى ٢. گنيزى *stupor* /stu:pə(r)/ *n* [C,U]
٣. كه م ناگا، وهك بوراوه
دهول، شبيه عيوبه، حذر ما خيل

به پتهوى، به جنگيرى، بهوره *sturdily* *adv*
بصلاية، ببات، بهمة

زمانى تيكه له نه كا، *stutter* /stʌtə(r)/ *vi, vt*
زمانى ده يگرئى
يتلطم، يتنه

١ *sty* /stai/ *n* [C] (*pl sties*)
پاوانا به رازان،
تهويله ي به راز
زربية الخنازير

٢ *sty(e)* /stai/ *n* [C] (*pl sties, styes*)
قنچكه سلاو، سيجكه سلاو، دوومه ليله له سه ر پلوى چلو
دهردئى
دمل الجفن، شحاذا العين، جنجل

١. شيوآز، شيوه، ريناى، جور *style* /stai/ *n*
١. اسلوب، نسق، نمط
٢. مه زنى، به زم و رهم
٢. فخامة، ترف

نو پترين موديلى جل و *the latest ~ s in dress*
به رگ ٣. شيوه، جور:
احدث الأزياء فى اللباس ٣. شكل، نوع:

دروست كراوه به سئ شيوه *made in three ~ s*
٤. نازناوى راست بو بانگ كردن (وهك گه ورهم)

مضارع على ثلاثة اشكال ٤. اللقب الصحيح المستخدم في
مخاطبة (عظيم مثلاً)

بانگ نه كرى، وای بین نهوترى □ vt
يلقب او يدعى بكذا

He should be d ~ Right Honourable
بيويسته نهو نازناوهى ههين خاوهن شكرو
يجب ان يلقب ب صاحب المعالى

تازه بايهت *stylish* *adj*
انيق، حديث الطراز

شيوآزى، مؤدهيى *stylist* /stai'list/ *n* [C]
شخص (بخاصة كاتب) يبالغ بالاهتمام بحمال الأسلوب

شيوآزناسى، ريناىى، *stylistic* /stai'listik/ *adj*
شيوآزى هونهرى
اسلوبى، ما يتعلق بالأسلوب الفنى

دهرزى فوتوگراف *stylus* /stai'ləs/ *n*
(بخاصة) ابرة فوتوگراف

چاك، نازك، تهرزمان، قهنج *suave* /swa:v/ *adj*
رفيق، دمت، مهذب

پيشگرينكه به ماناى: لاوه كى، *sub-* /sʌb/ *prefix*
جنگر
بادنة معناها: نائب، فرعى، ثان، دون

ليؤنه به كى لقمى *sub-committee*
لجنة فرعية

زير جالجالو كى *subarachnoid*
تحت عنكبوتيه

زير پينستا *subcutaneous*
تحت جلد

نه قسه ر له پلهى زير *subaltern* /sʌbltən/ *n*
سهروكدا، نهفسهري دوو ستير
(فى الجيش) ضابط تحت رتبة رئيس

بين ناگا، *subconscious* /sʌb'kɒnʃəs/ *adj, n*
بين هوش
لا شعورى، اللاشعور

نيمچه *subcontinent* /sʌb'kɒntinənt/ *n* [C]
كيشوه (هند)
شبه قارة (كالهند مثلاً)

به لئى *subcontract* /sʌb'kɒntrækt/ *n*

لاوه کي / ژیره به ژیر	۳. (هدروها <i>adv</i>) سه ریو، مهرچی به به لښ	~ to
عقد فرعی / من الباطن	۳. (ایضا <i>adv</i>) تابع ل، مشروط ب، مرهون	
subcontractor <i>n</i> [C]	بدیننده ری ناو ونجی،	~ to your approval
ژیره لښکار	پارمانه که) پابه نده به قابل	
الماتلد الفرعی	بوونی تو، ره زامه ندی تو	
subdivide /sʌb'dɪvaɪd/ <i>vt, vi</i>	(الامر) مرهون بموافقتک	
دستان	۱. ملکه چده کا،	subject /səb'dʒekt/ <i>vt</i>
دابه شنه کات، بهش بهشی نه کات	ده به زینتی ته به سهر دکت (نه ته وه، گدل) ۲. نه یکاته پابه ټیک	
یقسم او یقسم الی اجزاء اصغر	یو	
subdue /səb'djuː/ <i>vt</i>	۱. یخضع، یقهر (امه، شعباً) ۲. یجمله مرضعال، یعرض ل	
۱. ده سه پښتیت، خوډه گرت،	خوی یا	~ oneself/one's friends to criticism
داده مرکښته وه	په کڼی لا هاوریکانی نه خاته ژیر باری ره خنه گرتنه وه	
۱. یخضع، یقهر، یغلب	یعرض نفسه / اصدقاوه للند	
۲. ته په سهر دکت، هیوری نه کات،		subjection <i>n</i> [U]
سوکی نه کات	۱. به زانندن، ملکه چ کردن	
۲. یهدی، یخفت: ضوء خافت	۱. قهر، اخضاع	
subheading /sʌb'hedɪŋ/ <i>n</i> [C]	مل که چ کردنی یا حیوان	<i>the-of the rebels</i>
ناونیشانی	أخضاع للمتردین	
لاوه کي (وهک له روژنامه دا)		subjugate <i>vt</i>
عنوان فرعی (فی صحیفه مثلاً)	مل که چ ده کات، ده به زینتی	
subhuman /sʌb'hju:mən/ <i>adj</i>	یخضع، یقهر	
خوار ناستی	مل که چکر کردن، سهر چه ماندن، سه رکوت	subjugation
مروژ، نیف مروژ	کردن	
دون البشر، اقرب الی العیران منه الی الإنسان	اخضاع، قهر، قمع	
subject <i>n</i>	له ژیره وه به کړی ده دا،	sublet /sʌb'let/ <i>vt, vi</i>
۱. په کڼی له دهه ست وپښوند	خانوو به کړینه دا که خوی تیا کړې بجه	
۱. احد افراد الرعیة	یو جر من الباطن، یو جر (عقاراً) هو متاجر له	
<i>British ~ s</i>		sublieutenant /sʌbala'tenənt/ <i>n</i> [C]
الرعایا البریطانیون	له فسه ری په ک نه ستیره	
۲. بابه ت: کردار، کرده	ملازم نان	
۲. موضوع: موضوع مقال	پله ی به روزنه بی،	sublimate /sʌblɪmeɪt/ <i>vt</i>
بابه تی و تویزه که ده گوژی	بالادیت، بلندن دکت	
یغیر موضوع الحدیث	یصعد، یحول الی ما هو اسی، یتسامی	
۱. ملکه چ، لاپه نگر		sublime /sə'blaɪm/ <i>adj</i>
۱. خاضع، تابع	ره سه ن، پابه به رز،	
ره گز مرویه کان / نه ته وه	شکو دار، پیروز، سالار	
ملکه چه کان	سام، رلیع، مهیب، جلیل	
الاجناس البشریة / الأمم الخاضعة	دیمه نی پر له جوانی	~ scenery
۲. ملکه چه بو، رازی به بو	مشاهد غایبه فی الجلال والروعة	
۲. خاضع ل، قابل ل		sublingual gland
هاتو وچو	ژیر زمانه گلاند	
له که شی ناخوشدا دوا نه که وی	غده تحت اللسان	
مروړ او حرکت سیر عرضه للتعویق فی الطقس السیء	ژیر کاکله گلاند، رزینی	submandibular gland

زیر کاکيله	زیر کاکيله
غدة تحت الفلك	غدة تحت الفلك
submarine /səbmə'ri:n/ n, adj	کەشتی
زیرناو، زیرناو، زیرناو (رووهك) له زیر ناو دەروێ، قهوزه	زیرناو، زیرناو، زیرناو (رووهك) له زیر ناو دەروێ، قهوزه
غواصة، (النبات) ينمو تحت البحر	غواصة، (النبات) ينمو تحت البحر
submerge /səb'mɜ:dʒ/	۱. نوقمده بئیت،
نوقمده کرێ له ناودا، قه شيرت ۲. نوقمی دبت، له چاو وون	نوقمده کرێ له ناودا، قه شيرت ۲. نوقمی دبت، له چاو وون
دهبێ، ددت ناف تالی	دهبێ، ددت ناف تالی
۱. یغس، یغس، یغس بالماء ۲. تظس (الفراصة) تحت الماء	۱. یغس، یغس، یغس بالماء ۲. تظس (الفراصة) تحت الماء
یغیب عن النظر	یغیب عن النظر
submission /səb'mɪʃn/ n [C,U]	ملکه چکر دن،
خوبه دهسته وه دان، ملدان، دانه واندن، زیر دهستی	خوبه دهسته وه دان، ملدان، دانه واندن، زیر دهستی
خضوع، اذعان، انقیاد، (شیء) مقدم، معروض، مطروح	خضوع، اذعان، انقیاد، (شیء) مقدم، معروض، مطروح
(للمناقشة)	(للمناقشة)
submissive /səb'mɪsɪv/ adj	گوپرا په ل،
پا په ند، ملدایی، ملکه چ	پا په ند، ملدایی، ملکه چ
مطیع، مذعن، متقاد	مطیع، مذعن، متقاد
submit /səb'mɪt/ vt, vi	۱. خۆده دات
به دهسته وه، پیشکش ده کات، چیز دبت، رادهشت ۲.	به دهسته وه، پیشکش ده کات، چیز دبت، رادهشت ۲.
نمایش ده کات	نمایش ده کات
۱. یذعن ل، یسلم، یسلم نفسه ۲. یقدم ب، یعرض:	۱. یذعن ل، یسلم، یسلم نفسه ۲. یقدم ب، یعرض:
~ plans to sb	پلائی بو دانه نئی
	یعرض خطأ علیه
~ a report	راپورت پیشکش ده کات ۳. پیشیار
	ته کات
	یقدم تقریراً ۳. یترح ان
subnormal /səb'nɔ:ml/ adj	زیر ئاسایی،
خوار ئاسایی	خوار ئاسایی
دون السوی ار العادی	دون السوی ار العادی
subordinate /sə'bɔ:dɪnət/ adj	پاشکۆ، گزیر
دواناوه نندی، کهم باهخ، دوومی، پهیره	دواناوه نندی، کهم باهخ، دوومی، پهیره
تابع ثانوی، اقل اهمیة	تابع ثانوی، اقل اهمیة
□ n [C]	سەر به، زیر دهسته، فەرمانبەر
	تابع، مرؤس
□ /sə'bɔ:dɪnət/ vt	ملکه چی ته کات، ته پکاته یاوه
	یخضعه، یجعله تابعا ل...
subscribe /səb'skrɪb/ vi, vt	ده به خشی
پشترگیری ده کات، به شداری ده کات، تو مارده کات	پشترگیری ده کات، به شداری ده کات، تو مارده کات

یتبرع، یکتب	یتبرع، یکتب
~ £ 50 to a flood relief fund	~ £ 50 to a flood relief fund
ته به خشی به سندوقی فریاگوزاری لافاو ۲. به شداری	ته به خشی به سندوقی فریاگوزاری لافاو ۲. به شداری
ته کات، ئابوونه ده دات (له گۆلار یا رۆژنامه)	ته کات، ئابوونه ده دات (له گۆلار یا رۆژنامه)
یتبرع او یکتب بخصمین جیهاً لصدوق اغانة المتضررين من	یتبرع او یکتب بخصمین جیهاً لصدوق اغانة المتضررين من
النضان ۲. یشترک بیدفع اشتراكاً (فی مجلة او صحيفة)	النضان ۲. یشترک بیدفع اشتراكاً (فی مجلة او صحيفة)
۳. دانیا ده نئی، وه زامه ند ده بئ له سه ر،	۳. دانیا ده نئی، وه زامه ند ده بئ له سه ر،
~ to	~ to
لا په نئی ته گری	لا په نئی ته گری
۳. یقر، یوافق علی، یؤید	۳. یقر، یوافق علی، یؤید
subscriber n	هاو به ش، لایه نگر، به شدار، ئابوونه ده ر
مشترک مزید، مکتب	مشترک مزید، مکتب
subscription /səb'skrɪpʃn/ n	به خشین، یاریو
هاو به شیکردن، پاچی به شداریوون، ئابوونه	هاو به شیکردن، پاچی به شداریوون، ئابوونه
(بخاصة) تبرع، اشتراك (فی صحيفة)، رسم الاشتراك	(بخاصة) تبرع، اشتراك (فی صحيفة)، رسم الاشتراك
subsequent /səbsɪkwənt/ adj	پاشکۆ، ته نجامی،
به دوایدا، به نده له سه ر، پاشی، دوایی	به دوایدا، به نده له سه ر، پاشی، دوایی
لاحق، مترتب علی	لاحق، مترتب علی
subsequently	له وه دوای، له پاشدا، له ته نجامی
نیما بعد، نم، بالتالی	نیما بعد، نم، بالتالی
subservient /səb'sɜ:viənt/ adj	ریسا، مل
که چ، سه ر شوپ	که چ، سه ر شوپ
متذل، خاضع	متذل، خاضع
subside /səb'saɪd/ vi	۱. (ناو، لافاو) کهم
ده سبت، ده گه رینه وه، داده به زی ۲. (زهوی) دانه ته بئ،	ده سبت، ده گه رینه وه، داده به زی ۲. (زهوی) دانه ته بئ،
ته نیشی ۳. (خسانوی) نوقمده بئ له زه ویدا ۴. (ره شه با،	ته نیشی ۳. (خسانوی) نوقمده بئ له زه ویدا ۴. (ره شه با،
هه لچوون) هیمن ده بیته وه، هیورده بئیت	هه لچوون) هیمن ده بیته وه، هیورده بئیت
۱. (الماء، الفيضان) یتراجع، یتسحب، یتخفص ۲. (الأرض)	۱. (الماء، الفيضان) یتراجع، یتسحب، یتخفص ۲. (الأرض)
یبهط سطحها ۳. (السبانق) تغر فی الأرض ۴. (الرياح،	یبهط سطحها ۳. (السبانق) تغر فی الأرض ۴. (الرياح،
الانفعالات) تهدأ، تسكن	الانفعالات) تهدأ، تسكن
subsidence /səb'saɪdɪns/ n [C,U]	هینمی،
که میون، هیوریوون، داکه وتن، روخان	که میون، هیوریوون، داکه وتن، روخان
هه وه، سکون، هه وه، هه وه، انه یار	هه وه، سکون، هه وه، هه وه، انه یار
subsidiary /səb'sɪdɪəri/ n (pl -ries) adj	لاوه کی، لایه نگر هاریکه ر، لق، کۆمپانیا (سه ر به کۆمپانیا یی
گه وره)	گه وره)
ثانوی، تابع شرکه تابه (الشرکه کبری)	ثانوی، تابع شرکه تابه (الشرکه کبری)
subsidize /səb'sɪdaɪz/ vt	هاریکاری دارایی
پشترگیری ته کات، په رتیل دکت، ژبان دن دکت	پشترگیری ته کات، په رتیل دکت، ژبان دن دکت

يقدم اعانة مالية، يعين بالمال
subsidy /səb'sɪdɪ/ n [C] كۆمەك دان بە پارە، كۆمەك (بە تايپەتى مېرى)
 اعانة مالية (بخاصة حكومية)
food subsidies كۆمەك بۇيۇمى، خواردن
 اعانات غذائية
subsidist /səb'sɪst/ vi ھەيە، بەردەوامە، ئەزى
 لەسەر (جۆرى خواردن)
 بوچد، يىستەر، بەشش على (نوع من الطعام)
subsistence n [U] زيان، بوون، بۇيۇم
 عيش، وجود، رزق
my means of ~ رېنگاي بۇيۇم، زىنكارى
 رىلە كسى لىش
subspecies n [C] لقاله جۆرىك (له پۆلىنى
 زىندە ھەرزە)
 فرغ من سوع (فى تحنيف الأحياء)
substance /səb'stəns/ n ۱. مادە
 ۱. مادە
Iron is a hard ~. ئاسن مادە يەكى رەقەو
 سەختە ۲. پوختەى قسە، ناوەرۆكە كەى ۳. پتەوى، يەك
 بوونى، سەختى ۴. پارە، سامان، مۆلك
 الحدید مادە صلبە ۲. جوهر الكلام، فحواه ۳. صلابة، تماسك ۴.
 مال، ثروة، ممتلكات
a man of ~ پياوى زۆر دەولەمەند
 رجل واسع الثراء
substantial /səb'stæntʃl/ adj ۱. پتەو، بەھیز
 ۲. راستى، گونجاو ۳. قەبە، مەزەن، زۆر، بەكەم دانانرى
 ۱. متين، قوی ۲. حقیقی، واقعی ۳. ضخيم، وافر، لا يستهان به
a ~ meal/improvement زەمى زۆر، زەم فرە /
 چاكبوتى زۆر، بەرەو باشچوون ۴. دەولەمەند، زەنگین
 وجبة وافرة / تحسن كبير ۴. غنى، ثرى، موسر
in ~ agreement ۵. لەبارەى ناوەرۆكەو
 رېكەوتووه
 ۵. على اتفاق فيما يخص جوه (الموضوع)
substantiate /səb'stæntʃeɪt/ vt بەلگەى لەسەر
 دەدات، راستى شتەكە دەسەلمېنى
 يقيم الدليل على، يثبت صحة شىء بالوقائع
substitute /səb'stɪtjuːt/ n شوين گر، پرېكار،

لەجياتى، كەسېك جېگەى كەسېكى كە دابىرى
 بديل، عوض، شخص يعل مكان آخر
 □ vt, vi شوينى گۆرگى دەكا، لەبرى دادەنى،
 جېگەى كەسېك پان شتېك دەگرېتەو
 يستبدل، يستعوض عن، يقوم مقام (شخص أو شىء)
substitution /səb'stɪtʃuːʃən/ n گۆرىن،
 جېگرتن، لەبرى دانان
 ابدال، احلال، استعاضة
subterfuge /səb'tɜːfjuːdʒ/ n [C] پيانو، پوزش،
 پيانو يەكى بېن مانا، قېل، گزى، بەھانە
 ذريعة، عذر باطل، حيلة
subterranean /səb'tɛrɪˈreɪn/ adj لە زېر
 رووى زەوى، نھىنى، شاراوھ
 تحت سطح الأرض، سرى، خفى
subtitle /səb'taɪtl/ n ۱. ناوئيشانى لاوھكى،
 ناھيشانا لقى يا (كتىبن) ۲. پەراوئىزا سېنەمايى، وەرگېرانى
 چاپكاروى سېنارىوى فېلمىكى يىانى
 ۱. عنوان فرعى (لكتاب) ۲. الترجمة المطبوعة لحوار فيلم
 اجنبى
 ۱. وورد، تەنك، (كارىك)
subtle /sʌtl/ adj لەبەر وردى دىيارىكرەدى گرانىبىت، شەھرەزا، كارىكى
 وورده، ئالوز
 ۱. دقيق، رقيق (انتر) صعب التحديد لدقته، غامض
a ~ charm/flavour جادووى ئالوز / تامى
 نەزائراو
 سحر غامض / طعم يصعب تحديده
 گالته / زەرەخەنەى فروقېل
 ~ humour/smiles
 ۲. زىرەك، ھەستيار، ئاقل، پىر تىز
 دعابة / ابتسامات مآكرة ۲. فطن، حاد الذهن، حاس، مرف
 چاودىر / رەخەگر ھەستيار
 ~ observer/critic
 ۳. زىرەك، كارامە، روکەش كراو، ئالوز:
 مراقب / ناقد مرف الحس ۳. حاذق، بارع، منسق، مصقول،
 معقد:
 بەلگەى بەھیز
 ~ argument
 حجة بارعة
 نەخشەى زىرەكانە، (ئالوز)
 ~ design
 تصمىم حاذق (او معقد)
subtlety n پىر تىزى، ووردى، نازكى، لھانن

حده ذهن، رقة، مراوغة، حذق
subtract /səb'trækt/ vt لیدهرده کات،
 کهم ئەکاتەوه، ژماره یەک لە ژماره یەکی کەدەر ئەکات
 یطرح عدداً من آخر
subtraction n لیدهرکردن
 الطرح، عملية طرح
subtropical /səb'trɒpɪkəl/ adj (هەریم) نیمچه
 خولگه یی، رۆخه کی یا دهره رین
 (اقلیم) شبه مداری
suburb /sə'bʊ:b/ n [C] قهراغ، دهوورویهر،
 دوره بازار
 ضاحیه
suburban /sə'bʊ:bən/ adj په پوهنده به
 دهوورویهری شاروه
 متصل او متعلق بالضواحي
suburbia /sə'bʊ:bɪə/ n کهنار، قهراغ،
 دهوورویهر
 الضواحي
subversive /səb'vɜ:sɪv/ adj کاولکهر، تیکدهر
 هدام، مغرب
subvert /səb'vɜ:t/ vt وێرانی ده کات، پسی
 ئەکات، له ناوی ئەبا، خراب دکت، کافل دکت، لاده دات
 یدمر، یفسد، یطیح (بالحکومه مثلاً)
subway /səb'weɪ/ n [C] ۱. رارهوی ژیر ریگا
 بو پهرینه وهی پیاده ۲. (له ئەمریکا) هێلی شه مه نده فەر له ژیر
 زه ویدا
 ۱. ممر تحت الطريق لعبور المشاة ۲. (فی امریکا) سکه
 حدیدیه / خط ترام تحت الأرض
succeed /sək'si:d/ vi, vt ۱. سهرده کهوی،
 ده پاته وه
 ۱. ینج، یغوز
 له ئەزمووندا
 ~ in (passing) an examination
 ده رنه چن ۲. ئەنجام په دههست دین، سهرده کهوی
 ینج فی امتحان ۲. یوق، یفلح، یحقق نتیجه جیده
 ۳. پلانه که سهرکهوت
 The plan ~ ed.
 ۳. پشتاو پشست دیت، به دوایدا دیت
 افلحت الخطة ۳. یخلف، یتح
 Who ~ ed him as Prime Minister? کین له

دوای خوی دی بو پستی سه رۆک وه زیران؟
 من الذي خلفه في رئاسة الوزارة؟
 ۱. بوی ئەمینته وه (نازانو، سامان، مولک)
 ~ to
 ۲. یرت (اللقب، المستلکات)
 ~ to the throne
 ئەینته پاشا
 یعلی العرش
success /sək'ses/ n [C,U] ۱. سهرکهوتن،
 پسرده وه هه لکهوتن، سهر فرازی ۲. شتیك یا کهه سینیکی
 سهرکهوتوو
 ۱. نجاح، فوز، توفیق، فلاح ۲. شیء او شخص ناجح
successful adj سهرکهوتوو، براوه
 ناجح، مفلح، فائز
succession /sək'sesʃn/ n [C,U] ۱. به دوای
 په کدا هاتن
 ۱. تعاقب، تسلسل، تابع
 the ~ of seasons
 وهرز په ک به دوای په کدا هاتن
 تعاقب الفصول
 in ~
 په ک له دوای په ک ۲. زنجیره په کی نه پچراو،
 شتی په ک له دوای په ک هاتوو
 بالتتابع، بالتسلسل ۲. سلسلة متوالية، اشياء متعاقبة
 a ~ of wet days
 چه ندر رۆژینکی بارانای په ک
 له دوای په ک ۳. مافی فەرمانه وایی یان میرنشینی، مافی
 میراتی، ئەو که سانه ی ئەو مافه یان هه به، میراتگر
 ایام متابعه من الطر ۳. حق الولاية او الخلافة، حق الوراثة،
 الأشخاص الذين یتتمعون بهذا الحق الورثة
 ئەو که سه ی بو ی هه به
 first in ~ to the throne
 فەرمانه وایی یکات دوای مردنی پاشا
 ولی العهد، اول من یحق له اعتلاء العرش بعد وفاة الملك
successive /sək'sesɪv/ win five ~ games adj
 به دوای په ک هاتوو
 متالی، متابع
successor /sək'sesə(r)/ n [C]
 به دوایدا هاتوو،
 دوای ئەو، میراتگیر
 خلف، ورث
succinct /sək'sɪŋkt/ adj
 کورته، کورت،
 کورت و پرمانا
 موجز، وجیز، مختصر وواف
succulence /sək'ju:ləns/ n
 (میوه) تهر، تیر

ناو، تازه، تیر نالی، تروپیر
(الفاکھه) ریانه، غصه، نغرة

succulent /sʌkjʊlənt/ adj درهختی چروپیر،
درهختی تیر ناو، تهر، نالدار
نبات لحمی (تخین الاوراق)، نبات ریان

succumb /sʊkʌm/ vi سهر دانه نوین، دواى
ناره زووه کان ده که وئی، دهمری
بخضع، یستسلم للأغراء، يموت، یقتضی نعبه

such /sʌtʃ/ adj به کهم: ۱. ناوا، وه که نهمه، تولو،
ثف، وها، وها، وها
أولاً: ۱. کهذا، مثل هذا:

I havt never seen ~ heavy rain as this.
بارانی وابهیزم نه دیوه له ژیانما
لم ارئی حیاتی مطراً شدیداً کهذا

You can borrow my bicycle ~ as it is.
۲. هه رجوتیک بین ده توانی پاسکيله کهم بخوازیت
۲. یمنک ان تستعیر دراجتی علی ما بها (من عیوب)

His illness is not ~ as to cause anxiety.
نه خوشیبه کهی نه ونده ترسناک نی به تا تووشی دلّه راوکی
بکات
لیس فی مرضه ما یدعو الی القلق

*His rudeness was ~ that his parents were
ashamed.*
لا ساریبه کهی نه ونده زووه تا پاره بهک
دایک و پاوکی شه رمه زارن
لقد بلغت راحته حدّاً جعل ابریه یسهر ان بالخجل

Don't be in ~ a hurry!
۴. له سه رخویه،
به له مه که
۴. تمهل! لا تسجل!

□ pron دووم ههروهه، وه کو، ههروا، هم هند
ثانیاً کذلک، مثل، امثال، هذا، هذه، تلك... الخ

*I haven't many books on that subj but I will
lend you ~ as I have.*
نه ونده کتیبم نیه
له سه رله و پایه ته به لام نه وئی همه نه تده منی به لام دواى بزم
بگه رینه روه

لیس لدی الکثیر من الکتب اتی تعالج ذلك الموضوع، ولكنی
ساعیرله ما لدی منها

*He's a good businessman and is recognized as ~
پیاوکی کاسبی سه رکه وتووه خه لکی وای*

ده ناسن
انه رجل اعمال ممتاز والناس ينظرون اليه على انه كذلك

۱. هه لده مزی، ده مزی، دمیزت
۱. یمنص، یمنص
~ the juice from an orange
شه ربه تی
په ته قاله که نه مزی
یمنص عصیر برتقاله

~ an orange dry
هه موو گوشراوی په ته قاله که
هه لمزی ۲. شیرى ده داتی، نه مزی
امتنص کل ما فی البرتقاله من عصیر ۲. یرضع، یمنص:

په نجهی نه مزی /
~ one's thumb/a toffee
حلهوا ۳. ناو له زهوی هه لته مزی
یمنص ایهامه / قطعة من الحلوى ۳. یمنص (الماء) من الأرض،
یشرب

plants ~ ing up moisture from the soil
روهک شن له زهوی هه لته مزی
نباتات تمتص الرطوبة من التربة

□ n مژین، هه لمژین، شیردان، شیرخواردن
مص، امتصاص، رضاعة

۱. ره گیله، گوپک، نهمام له رهگی
sucker n
روه که که وه دهرهاتین ۲. مژک: کونه نداسی مژین له هه ندی
گیانه وردها

۱. الجذیر: فرخ منبثق من جذور النبتة او من ادنى ساقها ۲.
مص: عضو المص لدى بعض الحيوانات

suckle /sʌkl/ vt شوری ده داتی
یرضع

suckling n [C] شیره خووه، بهر شیر، (مرؤف)
یان نازه، بهر سنگی
رضیع (انسان او حیوان)

۱. هه لمژین، مژین
suction /sʌkʃn/ n
۱. امتصاص، مص

*Some pumps and all vacuum cleaners work by ~
هه ندی په مستینه روه*

sudden /sʌdn/ adj
هه موو گسکه کاره پایه کان به هه لمژین کارده کهن ۲. پیاوسان
به خالیگردنی ههوا
بعض المضخات وجميع المكناس الكهربائية تعمل بالامتصاص
۲. التصاق بتفريغ الهواء (بواسطة قرص مفرغ من المطاط)

□ n all of a ~
کتوپر، له ناکاو، له پر

	فجأة، بفتة، على حين غرة
suddenly <i>adv</i>	له پر، به کتو پری
	فجأة على حين غرة، بفتة
suds /sʌdz/ <i>npl</i>	کله فی سابون
	رغوة الصابون
sue /sju:/ <i>vt, vi (pres part suing, pt, pp sued)</i>	شکایتی لئی نه کات، ده پداته دادگا
	یرفع دعوی علی، یقاضی:
	سکالاً ~ one's employer for unpaid wages
	تومارنه کا دژی خاوهن کار له بده نه دانی موجه
	یرفع دعوی علی صاحب العمل لعدم دفع الأجور
	هیواخوازه، ده گاته نهو ~ the enemy for peace
	نه نجامه ی، تکا نه کات، ده پارینه وه له دوژمن بو ناشتی
	یرجو، یوصل، یتمس: یوسل الی الأعداء طلباً للسلام
suede /sweɪd/ <i>n [U]</i>	چهرمی نهرم، چهرمی
	له پک فوجزمه یان بهز، شاموایی
	جلد ناعم مزایر، شواه
suet /su:ɪt/ <i>n [U]</i>	چهوری، پیوو
	دهن، شحم
suffer /sʌfə(r)/ <i>vi, 1st</i>	۱. ده چیژی، هموار
	ده کات، نازاری دیت، نازار نه چیژی
	۱. یقاسی، یعنی، یألم
	توشی سه ریشه بووه ~ from headaches
	یعنی من الصداع
	ریشه که ی His business ~ ed during the war.
	توشی زیان بوه له کاتی جه نگدا، زیانی لئی که وتووه ۲.
	رینگی نه دات، لیده پوری، بهرگی ده گری
	تضرر عمله اثناء الحرب ۲. یسح، یسامح، یتحمل
	ناتوانی چاو پووشی con't ~ such insolence
	پکات له لاساری وا
	لا یستطیع ان یتقاضی عن وقاحة کهذه
sufferance <i>n [U]</i>	ره زامه نده یکی نابه دل
	موافقة سلیة
	به ناچار ی لیره پئی رازیون He's here on ~ .
	قبلا نه نا علی مضض
suffering <i>n</i>	نازار، ژانگر تن، نیش، دهرد، نازار،
	ژان تاقیکردنه وه یکی نازار دار
	الم، (فی صیغه الجمع) اوجاع، الام، تجربه مؤلمة

suffice <i>vi, vt</i>	بهشی ده کات، دلنیا دکت، بهس
	دکت
	یکئی، یعنی بالفرض
	Will that ~ for your needs?
	نایا نه مه
	سودمه نده بو پیداو یستی به کانی تو؟
	هل یعنی هذا بحاجاتک؟
sufficient /sə'fɪʃnt/ <i>adj</i>	بهس، ته و او، هه و،
	بهشکردو و
	کاف، واف
sufficiency <i>n [U]</i>	بهشکردن، بری ته و او
	کفایة، مقدار کاف
suffix /sʌfɪks/ <i>n</i>	پاشگر، پاشبه نند، پاشکو: پیت
	یان پارچه بهک زیاد بگریت بو وشه بهک بهمه بهستی گورینی
	مانا
	اللاحقه: حرف او مقطع یضاف الی آخر الكلمة لتفسیر معناها
suffocate /sʌfə'keɪt/ <i>vt, vi</i>	ده یخنکی کینیت،
	به خنکاندن نه کوژری، ههست به تهنگنه نه سیده کا
	یخنق، یقتل خنقاً، یخنق، یسحر بالاختناق
suffocation /sʌfə'keɪʃn/ <i>n</i>	خنکان، خه نقین
	اختناق، خنق
suffrage /sʌfrɪdʒ/ <i>n</i>	مافی ده نگدان له
	هه لیوار دندا، ده نگدان
	حق الاقتراع او الانتخاب، صوت
suffuse /sə'fju:z/ <i>vt</i>	(به تاییه تی رهنگ،
	فرمیک) له سر خو پلاو دهین
	(بخاصة الألوان، الدموع) تتشر ببطء، تضرر، تخضب
	کاتی the evening sky ~ d with crimson
	خوژناو ابوون ناسمان رهنگی قرمزی زهردی سورباوه
	السما عند المغيب وقد تخضبت باللون القرمزی
sugar /'fʊgə(r)/ <i>n [U]</i>	شه کر، قه نند
	سکر
	شه کری تی نه کات □ <i>vt</i>
	یعلی، یمزج بالسكر
'sugar-beet <i>n [U]</i>	چه ونده ری شه کر
	شمندر او بنجر السكر
'sugarcane <i>n [U]</i>	قامیشی شه کر
	قصب السكر
sugary <i>adj</i>	شه کری، قهنندی (موسیقاً)

سوزیاری، (ووشه) ههنگوینی
 سگری، شدید العلاوة (مجاز: المریقی مثلاً) عاطفیه، حلوة
 (الكلمات) معرولة
suggest /sə'dʒest/ vt ۱. پیشنهاد ده کات، نشان
 دکت، پیشنهاد دکت
 ۱. یقترح، عرض او یقدم للمناقشة
 ~ a visit to the theatre/that we should go to the
 theatre
 پیشنهادی سهردانی شائق له کات /
 پیوسته سهردانی شائق بکه ۲. بریتی به له، نه وه نه گه به نی:
 یقترح زیارة للمرح / ان نقوم بزیارة المرح ۲. یوحی، بدل
 علی:
 به وواله تی *The look on his face ~ ed fear.*
 دهم وچاری له ترساو له چنی
 کانت النظرة المرتمسة علی وجهه توحی بالخوف
suggestion n [C,U] ۱. پیشنهاد، پیشنهاد
 ۲. ناماژه کردن، پاشماوه به کی کم
 ۱. اقتراح ۲. ایحاء، اثر ضعیف
 وهك *speaking with a ~ of a foreign accent*
 شیوازیکی بیانی ددهوی
 يتحدث بشيء من اللکة الأجنبية
suggestive adj ۱. پیشنهادی، کاربگه
 بو بیرکردنه وه
 موج مذکور ب، مشیر للتفکیر
 پیشنهادار، تینیبه کی وورد
 ملاحظه مشیره للتفکیر
 a ~ remark
 خۆ کوشته نی،
 زیانیه خوش به بهرزه وهندی که سیک
 انتحاری، ضار بمصالح المرء
suicidal /sju:'saidl/ adj
suicide /sju:'sard/ n [C,U] خۆ کوشتن
 انتحار
suit /su:t/ n [C] ۱. قات، جل، بدله
 ۱. بدله، حله
 دۆزنامه، جلی گوله به ند
 درع، مجموعه الدروع
 ا قاتی پیواونه، قات، دهسته
 ا man's ~
 قلم رجالی، بدله
 جلی ژنانه ۲. تگا، داوا، خۆزگه،
 ا woman's ~
 سکالا ۳. (ههروهه ها ~ law) کیشه ۴. کۆمهله کاغزه زیکی یاری

هه مان نه خوش بن
 حله نسائیة ۲. التماس، شکری ترغی الی حاکم او مسؤول ۳.
 (ایضاً ~ law) قضیه، دعوی ۴. مجموعه اوراق اللعب من ذات
 النقص
 بوی له بی، به قه دی نه بی
 follow ~
 یحذو حذوه
 ۱. نه گونجی له گه لیا
 □ vt
 ۱. يتلاءم، يتناسب مع
 نایا نه م که شه بو تو
 Does the climate ~ you?
 باشه؟ ۲. (به تابه تی جل ویدرگ)، لزی دی، نه گونجی،
 بوی له بی
 هل یلائمک الطقس؟ ۲. (بخاصة الملابس) تلیق ب، تناسب:
 نه وه شهبه به تی
 That hat doesn't ~ you.
 نایه ت، بو تاین
 ان تلك القبعة لا تناسبک
 ۳. نه یگونجینی
 ~ sth to
 ۳. بکیف، یجعله متلائماً مع
 ۱. له سزاکه
 ~ the punishment to the crime
 نه کات یگونجی له گه ل تاوانه که دا
 یجعل العقوبة تتناسب مع الجريمة
 ۴. (pp) گونجاو، له باره، نه بی بو
 be ~ ed for to
 ۴. (pp) مناسب او ملاتم ل، یصلح ل
 نایا
 Is he ~ ed for teaching/ to be a teacher?
 بو وانه ووتنه وه له باره / بیته ماموستا؟
 هل یصلح للتدریس / ان یكون مدرساً؟
 جانتای گه شت
 suitcase n
 حقیه سفر، شنطه سفر
 گونجاندن،
 suitableness /su:'təbələt/ n
 له باره یون، شتیگ گونجینی
 ملاتمة، صلاحیة، کون الشیء ملاتماً او لاتماً
 گونجاو، له بار، هنکوف
suitable /su:'təbl/ adj
 مناسب، ملاتم
 ساز، به جنی، به شیوه به کی گونجاو
suitably
 لاتق علی نحو مناسب او لاتق
 ۱. بهراویز، ناوناخن ۲. دهسته،
 کۆمه لیک ژوور، ناقسی ناومال
 suite /swi:t/ n
 ۱. حاشیه، بطانه (الحاکم) ۲. جناح، مجموعه غرف، طقم اثاث
 او مفروشات:

a bedroom ~ تاقمی ژووری نووستن
 طقم غرڤه نوم

sultor *n* [C] ۱. داواکەر، داواکار ۲. خوازینیکەر، گلیدار
 ۱. المدعی، المتقدم بدعی ۲. الخاطب، طالب يد المرأة

sulk */salk/ vi* دتوره دهیی، خوُمور نه کاتهوه، گرژ
 یعبس یظهر الأستياء بالصحت

sulcus درز
 شق

SULK
the ~ s npl گرژو مون، گرژو کردن
 عبوس، تطییب، تیریز

sulky *adj* توراو، زیزبوو، مروموج
 واجم، عابس، میرز، میال للعبوس، سریع الاستياء

sulkily *adv* به تورهیی، ب زیزی
 عبوس، بتجهم، باستياء

sullen */sʌlən/ adj* ۱. توره، روتال ۲. ئاسمانی
 تاریک و تهماوی
 ۱. غاضب، نکد ۲. (السماء) مظلمة، قاتمة وکئيبه

sully */sʌli/ vt* لده دار نهیی، تیکی ده دات، پیسینه کات
 یلغ، يشوه (السعة)

sulphur */sʌlfʊ(r)/ n* [U] گوگرد، تفتک
 الکبریت

sultan */sʌltən/ n* [C] سولتان، قرال، پادشا
 سلطان

sultry */sʌltri/ adj* ههواي پهنگ خواردوو
 (الطقس) خائق مع احتباس الهواء

sum */sʌm/ n* ۱. کۆ، مایه، سەرجه م ۲. مایه، کۆ
 ۳. کیشه یه کی حسابی، حساب کردن

۱. مجموع، جملة، حاصل الجمع ۲. مبلغ من المال ۳. مسألة حسابية، حبة

in ~ ۴. به کورتی، کورتهی پاس
 ۴. باختصار، خلاصة القول

۱. کۆیده کاتهوه
 ۲. کورته

۱. یجمع الأعداد ۲. یلخص، یجمل

summarize */sʌməraɪz/ vt* کورتی ده کاتهوه،

کورت دکت، پوختهی ده کات
 یلخص، یختصر، یجمل

summary */sʌməri/ n* [C] کورتی، پوخته، له پیرین
 ملخص، خلاصة، موجز

adj کورتکراوه، خیراین پایه خدان به
 گرنگی به کان
 وجیز، سریع، عاجل وبدون الاهتمام بالشکليات:
 دادگای کردنی خیرا
 ~ justice محاکمة مستعجلة

summer */sʌmə(r)/ n* [C,U] هاوین، هالین
 الصیف

vi ~ in, at هاوین به سەر نه بات
 یصطاف، یقضی الصیف (نی)

summer-house هاوینه مال که پر، سیهرگه یا
 هالینی له یاخچه
 کسک خشیی فی الحدیقة للاستئلال من الشمس

summertime *n* هاوین، وهرزی هاوین
 الصیف، فصل الصیف

summertime *n* کاتی هاوینه (پروانه)
 (day-light saving)
 نظام التریق الصیفی (انظر day-light saving)

summit */sʌmɪt/ n* [C] لوتکه، پۆپه، ته په ل،
 راسەر، ناقسەر، دوچک، نهوج
 ذروة، اوج، قمة

the ~ of his ambition پۆپه یا لوتکهی
 ئاره زووه کانی
 (مجاز) ذروة طمحه

summit conference/meeting *n* کۆیونهوه په ک
 له سەر ئاستی بالآ، کۆنگره ی بالآی نیوان حکومه ته کان
 اجتماع على مستوی القمة، مؤتمر قمة أي بین رؤساء الحكومات

summon */sʌmən/ vt* بانگیده کات، ده خوازت،
 داوای ئاماده بوون نه کات (بو دادگا بو نموونه)، داوای
 کۆیونهوه نه کات
 یستدعی، یطلب الحضور (الی المحكمة مثلاً)، یدعوا لی
 اجتماع
 ~ Parliament پەرله مان داوای کۆیونهوه نه کات

يدعو البرلمان الى الانتقاد
 غيرت نه يگرى، هيز
 ~ up (one's courage) كۆنه كاتهوه
 يلم (اطراف شجاعته)، يستجمع (قواه مثلاً)
sump /sʌmp/ n [C] ۱. پورک، نهستىلى زهيت له
 بنكى بزوينهري ئوتومبيل، كارتير (وهك فيتهره كان ناوى
 ده بهن) ۲. زيراب، ناوه رۆ
 ۱. حوض الزيت فى قاع محرك السيارة، كارتير (كما يسميه
 الميكانيكيون) ۲. بالوعة، مصرف
sumptuous /sʌmptʃuəs/ adj گرانپه ها،
 دهوله مه نند، دلفراوان
 فاخر، ثمين، نفيس
 بانگيشه ي گرانپه ها
 وليمة فاخرة
 a ~ feast
sun /sʌn/ n [C] ۱. خور، رۆژ، هه تاو ۲. تيشكى
 رۆژ
 ۱. الشمس ۲. اشعة الشمس:
 تيشكى خور له
 have the ~ in one's eyes جارى نه دات
 تضرب اشعة الشمس عينيه
 له هه تاو دائه نيشى (له ژير
 تيشكى خور)
 يجلس فى الشمس (تحت اشعة الشمس)
 sitting in the ~
 خورليدان، خوريردن
 □ vt (-nn-) يتشمس، يشمس
 The cat was ~ ning itself on the path.
 پشيله كه له راره وه كه دا خوى ده دايه بهر هه تاوه كه دا
 كانت القطة تتشمس فى الممر
 كه پر، مهر په نجه ره، يوسيه ر
'sunblind n [C] الظلة، ما يضل النافذة من الشمس
 خوريردن
'sunburn n [C,U] حرق او لفة الشمس
 سه عاتى هه تاوى
'sundial n [C] مزوله، ساعة شمسية
'sundown n [U] خورئاوبوون
 الفروب، المغيب
'sunflower n گوله بهر رۆژه
 (زهرة) عباد اودوار الشمس

خور تيكه ووتوو
 مضاء بأشعة الشمس
'sunlit adj
 روزيكي خورين، هه تاوى هه لها توو،
 شاد:
 (يوم) مشمس، مشرق (مجاز) مشرق، مرج:
 زهرده خه نه ي شهوقدار
 ابتساماتها المشرقة
 her ~ smiles
 رۆژ ده ركه وتن، رۆژه لائن،
 خوره لائن
'sunrise n [U] شرق الشمس، الشروق
 خور ناو ابوون، رۆژئاوا، زهركه تاف
'sunset n غروب الشمس، المغيب، الشفق
 چه تر، سيهر
 شمسية، مظلة
'sunshade n [C] تيشكى خور، هه تاو
 اشعة الشمس
 شش كاتمير له خورى روناك
 ست ساعات من الشمس المشرقة
 six hours ~
 خوره په له
'sunspot n [C] بقعة شمسية، كلف الشمس
 خوريردن، گرهبردن
 ضربة شمس
'sunstroke n [U] موئا، جلوره ي ميوه
 طبق من البوظة / الجيلاتى مع الفواكه
sundae /sʌndei/ n [C] يه كشممه
 الأحد
Sunday /sʌndei/ n قوتايخانه ي يهك شه ممان يۇ فير كردنى
 ~ school نايينى
 مدرسة الأحد، مدرسة للتعليم الدينى تفتح ابوابها يوم الأحد
 هممه جور، تيشه ل، چه ندين
'sundry /sʌndri/ adj متنوع، متعدد، مختلف
 هممه جور، يى جياوازى
 all and ~ قاطبة، بلا استثناء
 هممه جوره كان
'sundries npl نثرىات، متفرقات
 پروانه
song /sɒŋ/ sing
 انظر
sing /sɪŋ/ sing
 پروانه
sunk /sʌŋk/ sink

	انظر <i>sink</i>
sunken /sʌŋkən/	(به تاييه تي چاوه كان) نه بله ق (بخاصة العينين) غائرتان
super- /su:pə(r)/ <i>prefix</i>	پشگري نكه به ماناي:، سه ريار، زور، له سه رو بادنه معناها: زائد، وافر، فوق
~ <i>abundant</i>	زور، زياده روهي، له حد به دهر وافر، زائد، مفرط
superannuate /su:pə'ænjuət/ <i>vt</i>	خانه نشين ده كرتي يحيل الى التقاعد او المعاش
superannuation <i>n</i> [U]	خانه نشين كردن، موجهي خانه نشيني احالة على التقاعد او المعاش. معاش التقاعد
superb /su:'bɜ:b/ <i>adj</i>	گهوره، ناياب، شكودار فائق، رائع، ممتاز
supercilious /su:pə'si:liəs/ <i>adj</i>	رق ليونونهوه، سوكا يه تي پينگردن و گوينه دان به شتيك دال على الاحترار او اللامبالاة، متعجب
superficial <i>adj</i>	۱. رو كوش، رووي دهر وه ۱. سطحی، خارجی <i>a ~ wound</i> سوكه برينداری ۲. به رواهت جرح سطحی ۲. ظاهری
superficially <i>adv</i>	رووكه شيانه، به رواهت سطحياً، ظاهراً
superfluous /su:'pɜ:fluəs/ <i>adj</i>	زياد له پنويست، سه ريز، سه ر پلكي زائد عن الحاجة
superfluity /su:pə'flu:ti/ <i>n</i> [C,U] (<i>pl</i> -ties)	زياد له پنويست، سه ريار زيادة عن اللازم، فاض
superhuman /su:pə'hju:mən/ <i>adj</i>	زور، وزه له سه رو وزه مروف، مروف، زه به لاج فوق طاقة البشر
superimpose /su:pə'ri:m'pəʊz/ <i>vt</i>	وينه له سه نه شواته وه، له سه هه ف دادنت (يطلع) صورة فوق اخرى، (يسجل) صوتاً فوق آخر، ييسط شيئا فوق آخر

superintend /su:pə'ɪntənd/ <i>vt, vi</i>	ده گيري، سه ر كاري نه كات، سه ر په رشي نه كات يدير، يشرف على
superintendent	چاودير، سه ر په رشتيار مراقب، مشرف، ناظر
superior /su:'piəriə(r)/ <i>adj</i>	۱. بهر ز، بلند، پا به بهر ز ۱. فائق، متفوق، فاخر ~ <i>cloth</i> كوتال له جورى ناياب قماش من نوع فاخر ~ <i>grades of coffee</i> باشترين جورى قاهوه ۲. زور ترين زماوه انواع فاخرة من القهوة ۲. اكثر عدداً <i>The enemy attacked with ~ forces were in ~</i> دوژمن هيرشي كرده سه رمان به ژماره به كي زور زياتر له نيجه هاجمنا الأعداء بقوات تفوقنا عدداً
numbers	۳. باشتر / نوي تر له، ناودار تر له وهي كاري تن كرد ~ <i>to</i> ۳. افضل / ارقى من. اسي من ان يتأثر ب كه سيكي ناودار له به كيكي تر شخص ارفع مقاماً او اعلى سلطة من آخر ۲. گه وهي كليسه ۲. رئيس رهبنة او دير
superiority /su:'piəriə'ti/ <i>n</i> [U]	سه ر كه وتن، بلندي تفوق، ترفع
superlative /su:'pɜ:lətiv/ <i>adj</i>	۱. له واني تر باشتره، باشترين، بالاترين ۱. متفوق على من سواه، الأسمى، الأفضل: <i>a man of ~ wisdom</i> پياويكي سه ر كه وتو به سه ر همه وو نه ياره كانيدا له دادگا رجل متفوق على كل من عداه في الحكمة ۲. له ريز ماندا شيوازي بالاترين <i>the ~ degree</i> ۲. (في النحو) صيغة التفضيل العليا (مثل) الأفضل والأحسن. <i>most foolishly</i> (الكثر حماقة) زور وو، بالا، گه وه الحليا
super	

supermarket /su:pə'mɑ:kɪt/ n [C] گهروه

بازار، سوپه مارکیت
السوق المركزي

supernatural /su:pə'nætʃrəl/ adj لهسرو

دياره‌ی سروشتی، سروسروشت
خارق للطبیعة، ما وراء الطبيعة

supersede /su:pə'si:d/ vt شوين ده گری،

جیدگرت، هه لده وه شینت
یخلف، یحل محل

Electric light has ~ d gaslight in most towns.

ته‌زوی کاره‌با جینی غازی گرتوته‌وه له‌زوری‌ه‌ی ولاتان
لقد حلت الکهربا محل الغاز فی معظم البلدان

supersonic /su:pə'sonɪk/ adj له‌ده‌نگ خیراتر

(فروگه) نه‌فرت به‌خیرایی ده‌نگ خیراتر
(السرعة) أسرع من الصوت (الطائرة) تطير بسرعة تفوق سرعة الصوت

superstition /su:pə'stɪʃn/ n

۱. پروپوچ،
ته‌فسانه ۲. پیش یینی یان هه‌لس وکوت سه‌رنه‌فسانه
دامه‌زرای

۱. خرافة، اعتقاد بالخرافات بخاصة السحر ۲. اعتقاد أو تصرف
مبني على الخرافات

superstitious

پروپوچانه، ته‌فسانه‌یی
خرافی، مؤمن بالخرافات

superstructure n [C] قاتی سه‌یه‌وه، زووری سه‌یه‌وه [C]

به‌شه‌کانی پاپور له‌سه‌روه‌ی رووه سه‌زه‌کیه‌کی
البناء الفرقي، اجزاء السفينة فوق سطحها الرئيسي

□ /su:pə'strʌktʃə(r)/

supervise /su:pə'vaɪz/ vt, vi چاودیرینه‌کات،

سه‌ره‌رشته‌ده‌کا

یراقب، یرف علی، یناظر

supervisor n [C] چاودیر، سه‌ره‌رشتیار

مراقب، مشرف

supervision /su:pə'vɪʒn/ n [U] چاودیریکردن،

سه‌ره‌رشتیاری کردن

مراقبة، اشراف

supper /sʌpə(r)/ n [C,U] شیو، نانێ ئواره،

شیف، شیو

supplant /sə'plɑ:nt/ vt عشاء، طعام العشاء

۱. شونی ده‌گریته‌وه

۱. یخلف، یحل محل

Trams are being ~ ed by buses. پاس شونی

ترامی گرتوته‌وه

تعل الباصات (الآن) محل الترام

۲. شونی که‌سینکی تر نه‌گریته‌وه (به) ~ a rival

زه‌برو گزی، شونی نه‌یاره‌کی نه‌گریته‌وه

۲. یحل محل شخص آخر (بالقوة أو الغدر)، یحل محل خصم

supple /sʌpl/ adj گونجاو، نرم، ناسک

مرن، لین، رشق

the ~ limbs of a child پهلێ نهرمی مندال

الاطراف اللينة لطفل

a ~ mind هوشی تیز بو بیرێ نوێ

(مجاز) عقل یقظ سریع الاستجابة للأفكار الجديدة

supplement /sʌplɪ'mɛnt/ n [C] ۱. سه‌ویار،

پاشکۆ، زایده ۲. پاشکۆی جیاواز بو لاپه‌ره‌یه‌ک یان

بلاوکراوه‌یه‌ک

۱. ملحق، ذیل (لمعجم)، اضافة ۲. ملحق منفصل لصحيفة او

نشرة دورية

supplementary /sʌplɪ'mɛntri/ adj سه‌ریاری،

پاشکۆیتی، ته‌واوکه‌ری

اضافی، تکمیلی

~ estimates خه‌ملا‌تدنێ ته‌واوکاری بو

له‌ناوبردنێ که‌م وکوری له‌خه‌زجی میری دا

تقدیرات تکمیلی لسه‌ العجز فی المصروفات الحكومية

supply /sə'plai/ vt ۱. ده‌یداتی، نازوقه‌ی

ده‌داتی، نازوقه‌ دکت

۱. یزود، یعون

~ customers with food/food for the children

پیتاک، به‌کریاره‌کان/ منداله‌کان خواردن ده‌دات ۲. به‌شی

پیداویستی نه‌کا

یزود الزبائن بالأغذية / الأطفال بالطعام ۲. یسد حاجة، یفی

بفرض:

~ the need for more houses

پیداویستی

دانیشتوان جیه‌جی نه‌کا

۱. نازوخه، پیتاک، ده‌سته‌به‌رکردن، یلی الحاجة المتزايدة الى المساكن

□ n (pl -lies)

- پیدان ۲. (له شیوگی کۆدا) نازوقه (سهربازی)، شت و مهك
۱. تسرین، تسرید، مسزونه ۲. (قی صیغه الجمع) المسون
(العسکرية)، ذخیره
- support** /sə'pɔ:t/ vt ۱. پشتگیری ده کات
۲. هاوکاری نه کات، پشت دگرت، ناریکاری
۱. یدعم، یسند ۲. بعین، یناصر، یؤید:
- ~ a claim پشتگیری داواکاریهك ده کات، پشتیشان
یؤید مطلباً
- ~ a political party لایه نگیری پارتیکی
رامیاری نه کات
یناصر حزباً سیاسیاً
- ~ a charity به پاره هاوکاری دهسته به کی
خیرخواز نه کات ۳. خهرجیان ده دات، خهرجی نه کیشن
(خیزان) ۴. خوراده گری، بهرگه ده گری
۴. یدعم هینه خیره بالمال ۳. یعیل، یقوم بنفقه (الاسرة) ۴.
یتحمل، یحتمل
- لایه نگیری، یارمه تی، کومه ککردن، □ n
خهرجیدان، بهخوکردن، هاریکاری، پشتشان، پالشت
تأیید، مساعده، دعم، اعالة، معیل، مؤید، دعامة، سناد
- پشتگیری، ناریکردن، هاریکردن in ~ of
تأییداً او دعماًل
- suppose** /sə'pəʊz/ vt ۱. گریمان، واداده تی
۱. نفترض، یفترض، یقدر
هدله ده سه نگیشتی، S ~ the world were flat.
گریمان زهوی روو ته خته ۲. مهزهنه تی نه کات: واهه ست نه کات
لنقران الأرض منسبته ۲. یخمن، یظن:
- تو بلی تی مو چی What do you ~ he wanted?
دهویست؟ ۳. وا بیویست ده کات، بیویستی بیه تی
ماذا تظنه کان برید؟ ۳. یستلزم، یستدعی:
- دروست بوون The creation ~ s a creator.
بیویستی به دروستکاره
الفلق یستلزم وجود خالق
۴. پیشنیار نه کم، با S ~ we go for a swim.
بچین یو مهله کردن
۴. للاقتراح، فلنذهب للسباحة
- بوچی دووباره S ~ you have another try.
ههول ناده تی

- لماذا لا تحاول مرة ثانية
۵. گریمان کهوا، بیویسته کهوا be ~ d to
۵. یفترض ان، من المفروض ان
- تو یاساکان You are ~ d to know the rules.
ده یزانیت، وایویسته تو یاساکان یزانیت
من المفروض انك تعرف القوانين
- نه گهر، گریمان کردن **supposing** conj
هب ان، علی فرض ان
- گریمانی، گریمانگری **sopposed** adj
المزعوم، المنصور
- نه و به خشنده بیه کی که گریمانه بین **his ~ d generosity**
کرمه المزعوم
- له وانه به، یان **supposedly** /sə'pəʊzɪdli/ adv
گریمان
(کان) یتوقع او یفترض
۱. وا دانان، گریمان **supposition** /sə'pəʊzɪʃn/ n
۱. فرض، اقتراض
۲. مهزهنه کردن، گومان based on ~
مینی علی الاقتراض ۲. تخمین، ظن
۱. داده مرکبتهوه **suppress** /sə'pres/ vt
۱. یقع، یخند
سهرکوتی نه کات/ گيرو دکت، کی **~ a rising**
نه کاتهوه
یخند/ یقع تمرداً او عصیاناً
- قهده غه تی نه کات/ بازرگانی **~ the slave-trade**
کونله فرؤوشتن ناهیلنی ۲. ده یشاریتهوه، نهیلنی دکت،
هده شیرت، سهرنگومی نه کات
یمنع/ یحظر تجارة العبيد ۲. یخفی، یطمس، یکم:
- باویشک/ ههوال نه شاریتهوه **~ a yawn/the news**
یکم تناؤبه/ الأخبار
- دامرکاندن، **suppression** /sə'preʃn/ n
ته په سهرکردن
قمع، اخاد، حظر، اخفاء
- کیم ده رنه کات، **suppurate** /sə'pʊrət/ vt
ههول دیت، چنک ده رنه دات
یتقیح، یفرز صدیداً
- شکودار، **supremacy** /su'preməsi/ n
سهرکهوتن، زالبوون

	سو، تفوق		(زبد) الأمواج المتكسرة على الشاطئ.
supreme /su:'pri:m/ <i>adj</i>	بهرز، پیروز، بالا، مہزن	surface /sɜ:fts/ <i>n</i>	۱. روو، سر ناپ دکهفت ۲. پروالته، پوی دهرهوه
<i>the S ~ Being</i>	فاتق، عال، اسمی، اعظم خواوهندی پیروز، خودا		۱. سطح، وجه، سطح السائل او اعلاه ۲. مظهر، المظهر الخارجی
supremely <i>adv</i>	الکائن الاسمی، الله به پیروزانه، بالا	□ <i>vi</i>	سەر ئاو ده کهوتی
surcharge /sɜ:tʃɑ:dʒ/ <i>n</i>	علی نحو سام او فاتق سهر باج، سهر کروی، باری گران	surfeit /sɜ:ft/ <i>n</i>	(الفواصة) تصعد الى الطح زور خوری، تیرخواردن افراط، اشباع، تخمة
sure /ʃʊə(r)/ <i>adj</i> (-r, st)	ضریبة اضافیة	□ <i>vt</i> ~ (oneself on)	زورخوژی ده کات، تیری، زور خواردن تا تیتته لا کردن
~ of ~ that	۱. دنیای، پیگومان ۱. واتق، متأكد		یتخم، یشبع حتی التخمه (من) دهرده بهرتی، دشکفت
<i>feel ~ of oneself</i>	ههست به دنیایی نه کات له خوی	surge /sɜ:dʒ/ <i>vi</i>	بندفغ او بندفغ کالسیل شه پۆلی ئاو <i>The floods ~ d over the valley.</i> به سهر دۆله که دا هه لته قولنی تدققت السیول فوق الوادی
<i>be ~ to come</i>	۲. دنیایه له هاتنی ۲. آت لا محاله، آت بالتأكد		<i>The crowds ~ d out of the railway station.</i> قدهر بالغنی به که له ویستگه ی رینگای ناسن هاتنه دهرهوه اندفتت الجموع خارجة من محطة السكة الحديد
<i>make ~</i>	دنیای ده بی ۳. پیگه بشتوو، باوه رینکراو، پشتی بی ده به ستری	□ <i>n</i> [C]	هه لچوونی دهریا، شه پۆل لیدان جیشان (البحر)، تلاطم (الأمواج)
<i>a ~ remedy</i>	تأكد ۳. ناجع، موقوف، یضمد علیه: چاره سهری سهر که وتوو علاج ناجع	<i>the ~ of the ocean</i>	هه لچوونی (زهویا) توقیانووس جیشان المحيط
<i>a ~ messenger</i>	تیرراوی پروا بی کراو رسول موقوف او معتد	<i>a ~ of onger</i>	ئه وه پیری تووره بوون (مجاز) فورة غضب
□ <i>adv</i> ~ enough	به پراستی، بی گومان حقاً، من غیر ریب	surgeon /sɜ:dʒən/	پزیشکی نه شته رگه ر، برینکار، برین ساز طیب جراح، الجراح
surely <i>adv</i>	۱. به دنیایی، بی گومان ۲. به جینگیری، پروای ته و او	surgery /sɜ:dʒəri/ <i>n</i>	۱. برینکاری، نژداری، نه شته رگه ری، نوژداری ۲. زوری نه شته رگه ری برینکاری
surety /'ʃʊəri/ <i>n</i> [C,U]	۱. بالتأكد، بدون ریب ۲. بیات، بئقة ده سه به ری، باوه ری، کریف ده سه به ر		۱. جراحة، عملیة جراحية ۲. حجرة العمليات الجراحية، عيادة الجراحة
<i>stand ~ for sb</i>	کفالة، ضمانة کفیل، ضامن ده سه به ری نه کات له بانکدا بضمه او یکفله (لدى البنك مثلاً)	surgical /sɜ:dʒɪkl/ <i>adj</i>	نه شته ری، نوژداری جراحی
surf /sɜ:l/ <i>n</i> [U]	شه پۆلی دهریایی له سهر که نار کوژاوه	surlly /sɜ:l/ <i>adj</i> (-ier, -iest)	ووشک، مؤن، گورژ فظ، سی، الخلق

surliness *n* [U] ووشكى، مَوْن، خراب
ظاظة، سوء خلق

surmise /sə'maɪz/ *vt, vi, n* واده زانئى،
مه زه نه ده كا، ده بېخه مَلَيْتِي، گومان، مه زه نه كردن، خه مَلاتدن
بظن، يحدس، يخن، ظن، حدس، تخمين

surmount /sə'maʊnt/ *vt* ۱. زالده بئى به سهر
(گير وگرفت)، (كوسپ) لاده دات، سهر دكه فث
۱. يتظب على (المصاعب)، يزيل (العراقيل)

be ~ ed by/with ۲. لهو بهر زترده بئيت،
له سهرويه وه
۲. يطره

surname /sə'neɪm/ *n* ناوى خيزان، نازناو،
سهر نائف، بهر نائف
كنية، لقب، اسم الأسرة

surpass /sə'pɑ:s/ *vt* ده بيه زئيتى، سهر ده كه وئى،
سهر دكه فث
بيز، يتفوق على، يتجاوز، يفوق

surplice /sə'plɪs/ *n* زوپوش، كراسه ك تولدارى
سهى جل و بهرگى زه پوانى
المدركة، رداء كهوتى ايض، اللون

surplus /sə'plʌs/ *n* زياد له سامان يا شتى تر
(بهراورد له گدَل deficit) هك كه وئى
الفائض (من المال مثلاً) (قارن deficit عجز)

surprise /sə'praɪz/ *n* [C,U] ۱. سه رسامبون،
حه به سان، كتوپر، كراب، كتوپرى
۱. مفاجأة مباغتة

□ *vt* توشبونى له پر، سه رسامى ده كات
۲. له پر هه لئه كهوتيه سهر دوژمن
يفاجئ، يدهش، يذهل ۲. بياغت، يأخذ (العدو) على حين غرة

surprising *adj* سه رسوپه نهر، سه رسام
سهر داگرتى، راهيزاندى
مدهش، مذهل

surrender /sə'renda(r)/ *vt, vi*

۱. خو به دهسته وه لده بو (دوژمن، پوليس) ۲. بئوى به جنى
دېلئى، وازى ليدئى
۱. يستسلم (العدو، للبوليس) ۲. يتنازل او يتخلى عن

۳. ملكه جده بئى، خوئى ده دات به
~ oneself to ۳. سهر كرده بئى ده دات به

۳. يخضع، يستسلم ل، يستلم قيادة ل
□ *n* [C] ده سئى لئه لگرتن، به ده سه ته وه دان،
مهل كهج كردن، كرونوش بردن
تنازل عن، استسلام، خضوع

surreptitious /sə'reptɪʃəs/ *adj* نه نئى،
له شارتى، ته لئى
سرى، مختلس

a ~ glance/smile تن رواين / بئكه نئى له زير
له وه وه
نظرة / ابتسامة مختلعة

surround *vt* ده وهى ده دات، دوورگرتن،
ده وه دان
يحيط او يحف ب، يطوق

surroundings *npl* زينگه ده وه روپهر
ده وه دان، زينگه
البيئة المحيطة محيط، بيئة

living in pleasant ~ s له زينگه به كى خوش
له زئى
يعيش فى بيئة مستعة / سارة

surtax /sə'tæks/ *n* باجى زياده بو مولكى زور
ضريبة اضافية على الايرادات العالية

survey¹ /sə'veɪ/ *vt* ۱. ده بشكنئى، چاو
پيانه خشينئى ۲. مه زه نهئى ده كات
۱. يعاين، يلقى نظرة عامة ۲. يقدر، يقيم، يقوم
~ the international situation بارودوخى
ده وه تان له خاته روو ۳. زهوى له پئوى
يتعرض الاوضاع الدولية ۳. يمسح (الأرض)

surveyor *n* [C] زهوى پئو
الساح، ساح الأراضى

survey² /sə'veɪ/ *n* [C] ۱. تيرواينئى گشتى
۲. روپئوانئى زهوى، نه خشهئى پئوانه كردن
۱. نظرة عامة ۲. مسح الأراضى، مخطط او خريطة المسح

survive /sə'vaɪv/ *vt, vi* به زيندوى له مينئى
پاش كوئسته كهوتن يا مردنى كه سئيك، به زيندوى له مينئى
دواى روودانئى كاره سات رزگارئى له بئى له
بئى حيا بعد زوال شه او وفاة شخص بئى حيا بعد (حصول
شه)، ينجو من
~ those who ~ d the earthquake رزگار پوانئى

بومه‌له‌رزه
التاجون من الزلازل

survival /sə'vaɪvəl/ *n* ۱. مانه‌وه، مانه‌وی
مرۆڤیک یا شێک پاش له‌ناوچوونی ئه‌وانیتر ۲. (که‌سیک، خوره‌وشت، بیرو را) پاشماوه‌ی کۆن

۱. البقاء، بقاء المرء او الشئ بعد زوال غیره ۲. (شخص، عادة، اعتقاد) من رواسب الماضي

survivor *n* ئه‌وه‌ی به‌زیندویی ده‌میته‌ی پاش
کاره‌ساتیک، رزگاربوو
من یقی حیا بعد کارته، ناج
ئه‌وانه‌ی له‌ ژياندا ماون
the ~ s of a shipwreck

دوای تقوم بوونی که‌شتی
الباقون علی قید الحیاة بعد غرق السفینة

susceptible /sə'septəbl/ *adj* زوو کارتیگراو
به، شایسته‌یی به
سریع التأثر ب. قابل

a girl with a ~ nature کچیگی هه‌ستیاری
فتاه‌ حساسه

~ to زوو کارتیگراو
سریع التأثر ب

~ to flattery/pain زوو کارتیگراو به‌پیاهه‌لدان،
رۆبایی / ئازار
(عرضه‌ ل) سریع التأثر بالإطراء / بالآثم

~ of (proof) ۳. له‌باره‌ بو له (سه‌لماندن)
۳. قابل ل (الاثبات)

susceptibility /sə'septə'bɪləti/ *n* هه‌ستیاری،
کارتیگران، هۆکاری هه‌ستیاری
حساسیة، فسی (صیفة الجمع) حساسیات، امور مشیره
للحساسیات

¹suspect /sə'spekt/ *vt* ۱. واداده‌نی، هزر دکت،
وای حسیده‌کا
۱. یتوقع، یحسب

He ~ ed that the enemy were hiding among the trees. واداده‌نی دوژمن خوی شاردیته‌وه له
پشت دره‌خه‌کانه‌وه
یتوقع ان یكون الأعداء مخبئين وراء الأشجار

He ~ ed an ambush گومانته‌کات که‌که‌می
هه‌بێ ۲. گومانته‌کات

یرتاب فی وجود کسین ۲. یشک، یرتاب:
گومانته‌ی هه‌به‌ له
~ the truth of an account راستی قسه‌که ۳. گومان لیگراو له:
یشک فی صحة‌ الروایة ۳. یشته‌بی فی:

~ ed of telling lies گومانته‌ی لێ نه‌کرێ که‌ دورۆ
بکات
مشته‌بی فی انه‌ یکذب

²suspect *n* [C] گومان لیگراو
مشبه، مشته‌بی فی امره
به‌رگومان، گومانگری گومانلیگراو
□ *adj* (خبریه) مرتاب او مشته‌بی فی امره، مشکوک فیه

suspend /sə'spend/ *vt* ۱. هه‌له‌ده‌واسرێ،
شۆرده‌یه‌وه، یاگیرو دکت
۱. یعلق، یدلی

a lamp ~ ed from the ceiling چرای
هه‌له‌واسراو به‌ بنمیچدا
مصباح متدل من السقف

be ~ ed ۲. هه‌له‌واسراو (له‌ هه‌وا، له‌ شله)
۲. معلق (فی الهواء، فی سائل)

dust/smoke ~ ed in the still air تۆز / دوکه‌ل
له‌ هه‌وای وه‌ستاودایه ۳. ده‌وه‌ستیته‌ی
غبار / دخان معلق فی الهواء الساکن ۳. یوقف

~ payment به‌خشین راده‌گریته ۴. راده‌گری،
گیرو دکت، گیرۆده‌نه‌ین، به‌هه‌له‌واسراوی نه‌میته‌وه، له‌کار
ئه‌وه‌ستی یا بییه‌ش نه‌می له‌کارکردن ماوه‌یه‌ک ۵. دوانه‌خا
یوقف الدفع ۴. یعلق، یوقف عن العمل او یحرم من التمتع
بالاتمیازات مؤقتاً ۵. یرجی،، یؤجل:

~ judgement بریاردان یا نه‌جی به‌جی کردنی
سزایه‌ک دواده‌خا

یرجی، اصدار الحکم او تنفیذ
هه‌له‌گریه‌ی گۆروه‌وی یا شه‌روال،
هه‌له‌وستۆک

حالة الجوارب او البنطال

suspense /sə'spens/ *n* سه‌رسامی، شه‌پزه‌یی
حیره‌ فلق
به‌سه‌رسامی به‌جی نه‌ی دیلته‌ی
یترکه‌ فی حیره‌ من امره

keep sb in ~

suspension /sə'spensən/ *n* هه‌له‌واسین،

	هه لو اسراو، دالقاندن، داهیلان
	تعلق، معلق
~ bridge	بردی هه لو اسراو
	جسر معلق
suspicion /sə'spiʃn/ n	۱. گومان، گومانکردن
	۱. شك، اشتباه، شبه، ريبه
above ~	كس گومانی لى ناكا ۲. توسفالىك، پاشماوه
	فوق الشبهات ۲. مسحة، اثر ضئيل من
suspicious /sə'spiʃəs/ adj	گومانواى،
	گومانخواز، گوماندار
	مريب، مشير للشك
sustain /se'steɪn/ vt	۱. بهيزده كات، پشت دگرت
	۲. زياندن دكت، ده نيپهينته وه
	۱. يحمل، يتحمل ۲. يقيم الأود، يقوى:
~ ing food	باريونه كات
	طعام يقيم اورد الحياة
~ an argument/an attempt	يارمه نيده دات
	به لگه / هه وى ۳. تووشى تهين به
	يدعم، بسند: يدعم حجة / معاولة ۳. يتكبد، يصاب ب:
~ a loss/defeat	تووشى زيان تهين / شكستى
	۴. له ياسا دانيساده نين، پشتگيرى ته كا، ره زامه ند ده بين له سهر
	يتكبد خساره / هزيمة ۴. فى القانون يقرب، يوافق على
sustained adj	به دواى پك، به رده وام، به كبين،
	دهر پاله
	متواصل، مستمر
sustenance /sə'steɪnəns/ n	نمك، ناندارى،
	خواردن، بزويو، پشتگيرى، بزويو
	قوت، رزق، معيشه
swab /swɒb/ n	زهوى سر، پارچه نيسفه نج يا
	لوكه به كاردى بو مه به سنى پزيشكى
	مسحة للأرض، قطعة من الاسفنج او القطن تستخدم فى
	الأغرض الطبية
□ vt (-bb-)	پاكى ته كاته وه به زهوى سر
	يتظف بمسحة، يمسح (السائل) بالمسحة
swagger /swæɡə(r)/ vi	له نهجه ده كات، فيز
	دكت، خوى دهرده خات

	يخطر فى مشيته، يتبختر
swallow /swɒləʊ/ vt, vi	۱. قوتده دا،
	قوتده درى
	۱. يبلع، يتلع، يزدرد
~ one's lunch	خواردن به هه ليه ده خوات
	يلتهم غداه
	earnings that were ~ ed up by doctor's bills
	ده خوات، ۲. به هه ليه به كاريدنين، داهاتيك كه هه موى
	بدرى به دهرمان و پزيشك
	۲. يلتم، يستهلك: ايرادات التهمتها فواتير الطبيب
~ a story	۳. چير و كيك په سنده كا بين
	به وه لستى يان له نه زانى
	۳. يقبل قصة دون اعتراض او بسذاجة
~ an insult	له سووكا يه تى چاوپوشى ته كات
	يتلع الامهانة
~ one's anger	تووره په كى له شارينه وه
	يكلم غيظة
~ one's words	پاشگهز نه نيته وه له كه كه ي
	يتراجع عن قوله، يسحب كلامه (معتذراً)
□ n [C]	قوتدان، پشت گوى خستن
	ابتلاع، ازدراء، بلع
swallow n [C]	په ره سيلكه، زيقاوه
	طائر الخفاف، السنونو
swam /swæm/	(بروانه swim)
	(انظر swim)
swamp /swɒmp/ n [C,U]	زولكاو، زهوى بين كه لك
	مستنق، ارض سبخه
□ vt	۱. تقوم ده كا به ناو، فه ختكى ۲. ده ختكى،
	تقوم ده بين
	۱. يغمر بالماء، يفرق ۲. (مجاز) يفرق
~ with work	سه رقالى نيش وكاره
	ينها: يفرق فى العمل
~ with orders for goods	داواكارى بو كرينى
	ده بارينه سه رى
	(المؤسسة التجارية) تنهال عليها طلبات الشراء
swampy adj	زه لكاوى، بين كه لك
	مستقمى، سيخ
swan /swɒn/ n [C]	قازى غيراقى، وه رده ك

	یجعه، اوزة عراقية
'swan-song n	گورانی سفاقوش (له داب و نهریتی کوندا قاز باقه باچکه بخویشی ناخوشی بهدوادی) اغنیة البجعة (من الاعتقاد القديم بأن البجعة تغنی اغنیة شجیة عندما تشرف على الموت)
swank /swæŋk/ vi	شانازی پیوه نه کات، جوانپوش، لاو، قورت، قورت دکت (ل.د) یتباهی، یتفاخر
swap /swɒp/ vt, vi	تالوگوری له گه لته کات، پینگدگورینه وه، پیکدگوهورت یقایض، مقایضة
¹ swarm /swɔ:m/ n [C]	۱. کومهل، پوله بالنده، کوما خه لکی، پوره ۱. جماعه، سرب، حشد
a ~ of ants/bees	شاره میرووله / پوره ههنگ
	۲. (به تابه تی له شیوگی کوز) کویونه وه، ژماره به کسی زورله (مثال بو نمونه)
	جماعه من النمل / النحل ۲. (بخاصة فی صیفة الجمع) حشد، اعداد کبیره من (الاطفال مثلاً)
□ vi	۱. (ههنگ) به کومهل له رزون بوئه وهی پورهی نوبی دانین
	۱. (النحل) یطیر جماعیاً لینشی، مستعمرة جدیدة
~ with	۲. (شونین) قهره بانغ له بین
	۲. (المکان) یج ب، یزدم ب
The zoo ~ ed with visitors.	باخچهی نازول پر بو له میوان
	غصت الحدیقه بالزوار
² swarm /swɔ:m/ vi	سهرده کهوی (شاخ، درهخت)
	یتسلق (جبلأ، شجرة)
swarthy /swɔ:ðɪ/ adj	بوز پیست، پیست بوز
	اسر اللون، داکن البشرة
swastika /swɒstɪkə/ n [C]	وینهی خاج، خاچا
	خوه هر
	رسم الصلیب المعطوف
swat /swɒt/ vt (-tt-) ~ a fly	ده کوزی، به
	دژواری له میش ده دات به دهستی
	(ل.د) یضرب ذبابة بکفه ضربة شدیدة

swathe /swetð/ vt	ده پیچته وه، گری ددات
	یقط، یلف، یضد
His leg was ~ d in bandages.	قاجی به ستراو به له فاف
	کانت قدمه ملفوفة بالأضدة
sway /sweɪ/ vi, vt	۱. له له ریته وه، راله وهوشی
	۱. یترنج، یتسابل، یتتر
The branches ~ ed in the wind.	قه دی
	درهخته کان لاره ولاری کرد له گهل باکه ۲. زالد هین، دهستی به سدره نه گری
	تاملت الأضغان مع الريح ۲. یسیطر او یهین علی، یوجه
~ ed by his feelings	سوز به سهریا زاله
	تتظب علیه عواطفه
a speech that ~ ed the voters	وتاریک وا
	له دهنگ هه ران بکات را بگورن
	خطبة او کلمة حملت الناخبین علی تغییر رأیهم
□ n [U]	۱. لاره لار کردن، به مللا له ولادا که وتن
	۱. ترنج، تسابل، تارنج
under the ~ of a dictator	۲. فرمان، ده سالات:
	له ژیر ده سالاتی دیکتاتور ی دابه
	۲. حکم، سیطره، هیمنه: تحت سیطره طاغیة
swear /swɛə(r)/ vt, vi (pt swore, pp sworn)	۱. ده سه لعینی، سووره له سهر
	۱. یؤکد، یعد جازماً
~ to do sth	به لعینی کردنی کاریک ده دات
	یعد یصل شی.
~ that one will do sth	ده لیت که واکاریک
	ده کات ۲. سویند له عوات، سویند ده درنی
	یؤکد بأنه سیصل شیئاً ۲. یقسم، یحلف، یستحلف:
~ sb to secrecy	سویندی پاراستنی نه پینی
	پینی له عوات
	یجعله یقسم علی الکتمان
~ by sth	۳. پروا به شتی ده کا، کویرانه پروای
	پینی له کا ۴. جنیو ده دات
	۳. یقی بشی (الدواء مثلاً) ثقة عیاء ۴. یشتم، یسب
swear-word n [C]	جوین، جنیو
	لفظة سباب، شتیمة
sweat /swet/ n [U]	۱. نارهق (لهش) ۲. ناره قاوی

۱. عرق ۲. مڪسو بالعرق، مفسور به:
 ناره قده كات ۳. پالاوتن، داچوران
 ۴. هيلاك دهين
 منصوب عرفاً ۳. رشع، نضع ۴. (ل.د.) كدح
 ۱. نارهق ده كاته وه ۲. هيلاك نهين
 ۳. نه قوزينه وه له كاردا، وه كزيله كار بيته كات
 ۱. يهرق ۲. بكدح ۳. بسنخل، بجهله يعمل كارقيق:
 كاري تزيكه له زوره ملئي له بهر
 ~ ed labour
 كه مي پاره كه مي
 عمل بقارب السخرة لفضالة اجره
sweater n [C] بلوز، چاكه تي خوري نه ستور
 كتره، ستره صوفية غليظة
sweaty adj (جل) ناره قاوي
 (الملايس) متسخة ومبللة بالعرق
swede /swi:d/ n [C] جوره رووه كيكه
 نبات يشبه اللنت
sweep /swi:p/ vt, vi (pt, pp swept /swept/)
 ۱. گسك ده دات، ده ماليت، راده ماليت
 ۱. يكس، ينظف بالكس
 توزه نه مالن به گسك
 يكس الفبار، بزيله بالكس
 ~ a floor/a chimney
 زويه كه پاك نه كاته وه
 ۲. رابنه مالن
 ينظف الأرض / مدخنة ۲. يكسج، يجراف:
Houses were swept away by the floods.
 شه پوله كان پالي بيوه نام به توندي
 دفعتي الامواج بعنف
The waves swept me off my feet.
 ۲. دريونه بيته وه
 ۳. يتسد، يترامي
The coast ~ s north wards.
 كه ناره كه دريونه
 نه بيته وه بهر وه پاكور ۴. زيرانه ري له كات
 يتسد الساحل نحو الشمال ۴. يمسي بوقار، بجر اذباله:
She swept out of the room.
 به شكزداري له
 زوره كه چوه دهر وه
 انصرفت من الترفة في وقار
 ۱. گسك نه دات، پاك نه كاته وه به گسك
 □ n [C] ۱. كس، تنظيف بالكس، اكساح

رزگاري دهين له،
 make a clean ~ of sth
 پاك نه كاته وه، له كزل خوي نه كاته وه ۲. بوار، به دريزي ۳.
 (ههروها ~ chimney) پاكه ره وه دو كه لكيش
 يتخلص من، يتخلي عن ۲. مدى، امتداد، مجال ۳. (ايضا
 ~ chimney) منظف المداخن
 ۱. بهر مالك، گسكدهر ۲. له
sweeper n [C]
 توبهين (نه وياريكه ره ي كه له نيوان دو وياريكه ره وه دهر وه
 بونه وه ي بگاته گزل
 ۱. كناس، مكنه ۲. (في كرة القدم) اللاعب الذي يظلي الدفاع
 ليحول بين المهاجمين والوصول الى المرمى
 ~ er
 گسكي فورش
 مكنه السجاد
sweeping adj گشت، باو
 عامه، شاملة
 ~ ing statement
 ناخافتي رووكه ش
 قول او تعميم سطحي
 ~ ing changes
 گور انكاري ته واو
 تغييرات شاملة
'sweepstake n [C]
 يانسپ، په شك، گره و،
 پيشبركني
 يانسپ، سحب اليانسپ
sweet /swi:t/ adj
 ۱. تام شيرين، حهلوا
 ۲. سازگار، روون
 ۱. حلو المذاق ۲. عذب، نقي:
 ~ milk
 شيري ساغ، خاوين ۳. دلغو شكه ر،
 سه رنجرا كيش، دلگير
 حليب صافي او نقي ۳. سار، جذاب:
 ~ scent/voice
 بوني خوش / دهنكي خوش
 رائحة عبقه / صوت جذاب
 ~ temper
 نه شميله
 (الزجاج) لطيف، دمت، ودود
 ~ little boy
 كورنيكي بجهووكي خوين شيرين
 ولد صغير محبب
 □ n [C]
 ۱. قاپيكي شيريني ۲. شيريني، شيريني
 ۱. طبق حلوي ۲. حلوي، حلالة
sweeten vt
 شيريني ده كات
 يحل، يحلو
sweetening n [C,U]
 ماده ي شيرينكه ره

	مادة محلبة
'sweetheart n	خوشه ویست، یار
	حبيب، حبيبة، عشيق، عشيقة
'sweetmeat n [C]	میوهی شیرینکراو
	فواکه مسکرة
swell /swel/ vi, vt (pt ~ ed, pp ~ ed, swollen)	
	۱. ده ناوسنی، په ژدیت، پوف دایت
	۱. پتښخ، پتورم
Wood often ~ s when wet.	دار هه لته ناوسنی که
	تږ بکری
	الغشب پتښخ عاده عندما پتیل
Hel/his heart was ~ ing with pride.	دلنی
	هه لته ناوسنی له شانازیدا
	(مجاز) کان/کان قلبه یزهو اختیالاً
suffering from a swollen head	تووشی
	له خوږیایی بووه
	یعانی من الغرور
~ up/out	۲. فووی تی کرد
	۲. پتښخ
sails ~ ing out in the wind	چارو که که پر
	نهین له با
	اشرعة تښتښخ فی الريح
□ n [U]	به زیوونی دهنگ
	زیادة تدریجیة فی الصوت:
the ~ of an organ	۱. به زیوونی دهنگی
	نورگان ۲. به رزو نزمی ده ریا ۳. که سیکسی شهنگ و شوخ
	۱. تښخ صوت الأرغن ۲. ارتفاع البحر والنخاضه ۳. (ل.د)
	شخص بالغ الأناقة
□ adj	قوز، لتهاتوو
	حسن الهدام، اتیق، بارز
swelling n	گری کردن، ناوسان، گه وره یونی
	بارستایی
	تورم، انتفاخ، زیادة فی الحجم
swelter /swelta(r)/ vi	به گهرما سه خلهت نهین
	ههست به گهرمای زیاده نه کا
	یتضایق من شدة الحر، یشر بدف. زاند
swept /swetp/	(پروانه sweep)
	(انظر sweep)

swerve /swɜ:v/ vi, vt	را ده مالنی، لاده دات
	یعرف، ینحرف، یحید
The car ~ d to avoid knocking the boy down.	
	نو تو میله که له پر لایدا بو نه وهی له مندا له که نه دات
	انحرفت السیارة فجأة کی لا تصدم الصبی
□ n [C]	لادانی کتوپر
	انحراف مفاجیء
¹ swift /swift/ adj (-er, -est)	خیرا، زوو، له زین
	سریع
swiftly adv	به خیرایی، به زووی
	بسرعة
² swift /swift/ n	په وه سلیر، حاجی ره شک،
	په وه سیلکه
	السامة: طائر يشبه الصنوبر
swill /swil/ vt, vi	(به زوری ~ out) ده شوات،
	پاکزی نه کات
	(غالباً ~ out) یشطف بالماء
□ n [U]	خواردنی به راز
	طعام الخنازیر
swim /swim/ vi, vt (pt swam /swæm/, pp; -mm-)	
	۱. مهله ده کات، دکه فت نائی
	۱. یسبح
swum /swʌm/	مهله قانیکر، که تنه نائی
	یجتاز سباحة
Fish ~ .	ماسی (له ناودا) مهله نه کات
	السلك یسبح (فی الماء)
~ in/across the river	مهله نه کات /
	به رووباره که دا نه چیت بو مهله کردن
	یسبح فی / عبر النهر یدهب للسباحة
go ~ ming	۲. داده پووشی، نو قمتهین:
	۲. یغمر، یفرق:
eyes ~ ming in tears	چاوی پره له فرمیسک
	۳. نه سو پرتیه وه، نه خو لته وه، تووشی سه رتیشه نهین:
	عینان غارتان بالمع ۳. بدور، یدوخ، یصاب بدوار:
The room swam before his eyes.	ژووره که
	له بهر چاوی نه سو پرتیه وه
	دارت الغرفة امام عینه
His head swam.	ههست به سو پرتیه وهی سه ری

نؤومینله که
 به دوری پیچکه دا سوراپه وه
 دارت السیارة حول المنطف
 ۱. جولاندن، له قاندن، خولانه وه،
 لاریونه وه ۲. جولله به کی چوست، به چالاکسی نه روات
 ۱. تارجح، تمايل ۲. حرکت نشیطة مطردة سیر بنجاح
 به باشی ده چینه ریوه ۳. جولانه
 (بجری) علی قدم وساق ۴. ارجوحة
swipe /swaɪp/ vt
 به توندی لینه دا، دژوار
 لیده دات، ده دزی
 یضرب ضربة عنيفة (عامية) یسرق
swirl /swɜ:l/ vi, vt
 (شله، هوا، توز) ده خولینه وه،
 دگهرت، گهرین:
 (السائل، الهواء، الغبار) یدوم، یلف كالدرامة:
 ده ك گرده لول
 dust ~ ing about the streets
 توز به شه قامه كانه وه به
 غبار یثرفی الشوارع كوامه
 جولاندنیکسی بازنه بی، گرده لول
 □ n [C]
 تحریك دائری، دوامة
 ۱. ده نگیك ده ره كات وه ك
swish /swɪʃ/ vt, vi
 فیکه، ههله له لینه دات، دخوشت ۲. (كراس) دائه دریت
 ۱. یحدث صوتاً كالصنیر، یهف، یهسس ۲. (الثوب) یحف،
 یصدر حنیفاً
 □ n [C]
 خشه خش
 حنیف، هنیف، هسهه
 ۱. کلیلی کاره پای گۆرینی
switch /swɪtʃ/ n
 هیللی ناسن ۲. تول، قامچی
 ۱. مفتاح تحویل سكة الحديد، المفتاح الكهربائی ۲. قضیب،
 سوط
 ۱. نه یكوزینته وه یا داینه گیسینن به
 □ vt, vi
 سویچی کاره با، (هیللی ناسن) نه گۆرینی، (له شوینیکه وه
 نه چن بؤ شوینیکسی که) لینه دات به قامچی ۳. شتیك
 نه جوتینی وه ك قامچی
 ۱. یقطع او یشعل التور بمفتاح كهربائی، یحول (خطوط السكة
 الحديد)، یحول، یتنقل (من موضع لآخر) ۲. یسوط، یضرب
 بالسوط او بقضیب ۳. یحرك شیئاً كالسوط
 هیللی ناسنی پیچاوی پیچ، هیللی
switchback n
 ناسنی به رزو نرم به تایه تی له یاریگا

نؤكات / توشی گیزی بووه
 شعر برأسه بدور / اصیب بالدوار
 □ n [C]
 ۱. مهله، مهله كردن
 ۱. سیاحة، سجة
 خوی نقومته كا
 یقوم بغسله او سجة
 be in/out of the ~
 نزیك نهین له / دور نهین
 له شوینی روودا
 یكون قریباً من / بعداً عن مجرى الأحداث
swimmingly adv
 به سه ركه و توی، به
 شیوه به کی باش
 بنجاح، علی نحو رائع
 getting along ~
 کاره كانی به سه ركه و توی
 نه نجام نه دات
 تسیر اموره بنجاح تام
swindle /swɪndl/ vt, vi
 فیل نه كا، گزی لینه كا
 یغش، یخدع
 ~ sb out of his money
 پاره كانی لیداگیر
 نه كات
 یسلبه امواله
 □ n [C]
 فیلکردن، شتی فروفیل
 خداع، احتیال، سلعة مفشوشة
swindler n [C]
 فیلپاز، گزیکهر
 محال، غشاش
swine /swaɪn/ n
 (ناگۆرینی له كودا) به راز
 (أبق او أدبی، لا تغیر فی الجمع) خنزیر
swing /swɪŋ/ vi, vt (pt, pp swung /swʌŋ/)
 ۱. راده ژنی، جولانه ده كات، ده ژت
 ۱. یوزجج، یترجج، بهز:
 قوئی نه جوتینی، رانه شوینی
 ~ ing one's arms
 بهز ذراعیه، یوزججهما
 The door swung open.
 ههردوولای ده رگاكه
 كرابه وه به ۲. ری ده كاو چالاکانه ری نه كا
 انفتح الباب علی مصراعیه ۲. یمشی او یجری بهرکه نشیطة:
 soldiers advancing at a ~ ing trot
 سه رازه كان یشیته كهون به هه لقوتین و چالاکسی ۳. به
 ده وری گوشه به كدا نه سورینه وه
 جنود یقدمون وهم یهرولون بنشاط ۳. بدور حول زاویة

سكة حديدية متعرجة، سكة حديدية تنخفض وترتفع فجأة بخاصة في مدينة ملاهي	
'switchboard n	گورگه، بوردی کللی تهوژمی کاره یا
لوحه التحويل الهاتفي، لوحه مفاتيح التيار الكهربائي	
'swivel /swivl/ n	تهوره، نامیریکه نهوشتهی
لهسری جیگرکراوه نهوتوانی بخولیتهوه، ههنگرا کورسیتک ل سهر دژفرت	
المرود: الوصلة المتراوحة، أداة تمكن الشئ من السبب من الدوران فوقها:	
a ~ chair/chain	کورسی خولاوه
كرسى دوار / سلسله دوارة	
□ vi, vi (-ll-)	نهسوریتهوه به دهوری تهوره په کدا
يدبر او يدور على محور	
'swollen /swəʊlən/	(پروانه swell) (انظر swell)
a ~ ankle	پاژنه، گری کردو
كاحل (رغ القدم) متورم	
'swoon /swu:n/ vi, n	دهبوریتهوه، بین هوش دهنیت، بورانهوه
يفى عليه، يصاب بالاغماء، اغماء	
'swoop /swu:p/ vi	ههلهه کویته سهر، داده په زیته سهر، هیر شده بات، نیرش دکت، ههله دکت ینقض او بهجم بسرعة خاطفة
The eagle ~ ed (down) on its prey.	ههلهوکه
نیشته سهر نیچیره کهی	
انقض النسر على فريسته	
□ n [C]	هیرشی کتوپر
انقضاض، هجوم مفاجئ.	
'swop /swɒp/ vt, vi	نال و گوپ ده کات (ل.د) یقایض، بیادل
'sword /sɔ:d/ n [C]	شیر، شمشیر
سيف، حسام	
put to the ~	له پکوزی، به شیر نه پکوزی یقتل، یضرب بعد السيف
cross ~ s with	نه پاری له گه ل ده کا (مجاز) بتخاصم مع

'swordfish n [C]	جوره ماسی په کی گه وروی ده نو کداوه
ابو سيف، سمك ضخم طويل المنقار	
'swordsman n	شمشیر وهشین، سه ریازیکی کارامه په له په کار هیئانی شیر
سيف، جندی بارخ فی استخدام السيف	
'swore, sworn /swo:(n)/	(پروانه swear) (انظر swear)
'swot /swɒt/ vi, vt	زور کوشش ده کات (عامية) يدرس بإجهد
□ n [C]	خویندکار یا شاگردی زیره ک شخص متابر على الدراسة، بخاصة تلميذ يفضل الدرس على اللعب
'swum /swʌm/	(پروانه swim) (انظر swim)
'swung /swʌŋ/	(پروانه swing) (انظر swing)
'sycamore /sɪkəmə:(r)/ n [C,U]	ههزگ، چنار، جوره دره ختیکی شاخاوی په
شجر الجميز، شخب هذا الشجر	
'sycophant /sɪkəfənt/ n	کهنیکی مه رای کهر، بیار، خووه پیش ده بات، رویاز شخص متعلق، متزلف
'syllabic /sɪləbɪk/ adj	برگی بی متعلق
'syllable /sɪləbl/ n [C]	برگی وشه مقطع الكلمة
Arithmetic is a word of four ~ s.	ووشه ی
arithmetic ووشه په کی چوار برگی بی په	
كلمة arithmetic هي كلمة ذات اربعة مقاطع	
'syllabus /sɪləbʊs/ n (pl ~ es)	پدرنامه ی خویندن، مهله زیان کورتی
منهج او مخطط دراسي، مخطط او خلاصة بحث	
'syllogism /sɪlədʒɪzəm/ n	پوهی ره های، گونجاو پوهی زیر بیژی هه موو مرو لیک نه بی بحرئ التیاس المنطقی مثل کل انسان فان وأنا انسان، اذا لا بد ان أموت
'symbol /sɪmbəl/ n [C]	هیما

	رمز	ندوة: مجموعة آراء حول موضوع
<i>The crescent is the ~ of Islam.</i>	نشان	1. نیشانه (ده لالهت)
	نۆه یف (نیوه مانگ) نیشانهی ئیسلامه	بکات له سهه بوونی نهخۆشی) 2. نیشانه، ناماژه
	الهلال هورمز الاسلام	1. عرض (دال علی وجود مرض) 2. علامه، اشاره
x ; +, -, and -are	نیشانهی x و + و -	نیشانهیی،
	العلامات x و + و -	نیشانه کاتی نهخۆشی
<i>common mathematical ~ s.</i>	هێمای بیرکاری به	عرضی، منذر بمرض، دلیل
	رموز ریاضیه	جوله که،
symbolize vt	هێمای ده کات، هیمای به کار دینی	synagogue /sɪnəgɒg/ n [C]
	یرمز الی، یستخدّم الرمز	کۆبوونهوی جوله که بۆ خواپه رستی
symbolic /sɪm'bɒlɪk/ adj	هیمایی	الیهود، اجتماع الیهود للعبادة
	رمزی	هاوکات
symbolically adv	به هیمایی	دهین، هه لدهم دکت
	علی نحو رمزی	یزامن
symmetry /sɪm'ɒtrɪ/ n	لێکچوون، هاوشیوه	له هه مان کاتدا رێکی ئه خات
	هاوقه بارهیی گونجان له نیوان به شه کانی شتی کدا	یضبطها علی وقت واحد
	تناسق، تماثل، انسجام بین اجزاء الشیء.	سهندیکا
symmetrical /sɪ'mɛtrɪkəl/ adj	گونجاو، لێکچوو	تقابة، مؤسسة تبیع مراد للنشر فی عدة صحف بان واحد
	متناسق، متماثل	دفر وشت بۆ به لاکرنا هه لدهمی دناف
sympathetic /sɪmpə'tetɪk/ adj	به سۆز، هاوسۆز، گونجاو، چه رگسۆز، لایه نگر	چهند کوفار تۆرۆزنامه
	متعاطف، متجانس، مؤید	(بیع للنشر) ینشر فی عدة صحف فی آن واحد
sympathize /sɪmpə'taɪz/ vi	هاوسۆز دهیی، دلسۆز دهیی، به ویزدان هاوبه شیده کا، سۆزی دهیی له گه ل	syndom
	بتعاطف، یشارک وجدانیا (مع) بتعاطف مع	کۆنیشانه ناله یاری
sympathy /sɪmpə'tɪ/ n [U]	هاوسۆزی، دلسۆزی، هه لدلی، دلۆفانی، به زهیی، به سۆزی	مناظرة
	تعاطف، مشارکة وجدانية	سینه، جفاتا دیری
<i>in ~ with</i>	رێک نه کهوی له گه لیا	السندوس، مجمع کنسی
	منسجم او متعاطف مع، متجانس	هاوواتا، هاومانانا
<i>feel ~ for</i>	سۆزیار	المرادف، مترادف
	یشعر نحوه بالطف	synonymous /sɪ'nɒnɪməs/ adj
symphony /sɪm'fɒni/ n	سمفونی: ناوازی	هاوواتایی،
	مۆسیقای دویژخایه ن له تۆکتر	به ر دیلی
	السفونیه: لحن موسیقی طویل للأوركتر	مرادف، مترادف
symposium /sɪm'pɒzɪəm/ n (pl ~ s, -sia)	کۆر کۆمه له بیرو رایه که له سهه ریک باهت	پوخته،
		کورته (بۆ په راو یا شاتۆگه ری)
		المختصر، الموجز (الكتاب او مسرحية)
		synorchism
		گون کات
		أتخاذ الخصيتين
		synovialfluid
		لینجه شله
		السائل الزليلی
		syntax /sɪntæks/ n
		رسته سازی سیتاکس

(النحو) بناء الجملة: ترتيب كلمات الجملة في أشكالها وعلاقتها الصحيحة

synthesis /sɪnˈθɛsɪs/ n [C,U] پیکهاتن،

پیکهاتن، هه قوک سازی، کۆک کردنی لایه نه جیاوازه کان ترکیب، تألیف، جمع و تألیف بین عناصر مختلفه

synthesiser also هسایزه م

سایزه م

synthesist نامیری موسیقا

آله موسیقیه

synthetic /sɪnˈθetɪk/ adj دهستکرد،

دروستگراو، پیکهاتنی، پیشه سازی دهستکرد

ترکیبی، تألیفی (المواد) صنعتی، اصطناعی:

~ rubber لاستیکی پیشه سازی

مطاط اصطناعی

syphon = siphon سیفون

سیفون، مهب، مصاصه

syringe /sɪˈrɪndʒ/ n [C] سرنج، دهرزی شرنقه

(بو دهرزیلیدان)

محقنه

syrup /sɪrəp/ n [U] خووشاو، گیراوهی خهست،

دوشافی، شروب، شبله

قطر، شراب او عصیر مرکز

system /sɪstəm/ ۱. نامیر، کۆمهل

۱. جهاز، مجموعه متناسقه

the nervous ~ n سیستمی ده مار ۲. یاسا،

مهزههیی تألیفی

الجهاز العصبی ۲. منهج، مذهب:

a ~ of government سیستمی میری ۳. لهش،

لاشه:

منهج حکومه ۳. الجسم:

Too much alcohol is bad for the ~ زیاده رهوی له.

خواردنهوهی زهره ره منده به لهش

الافراط فی الشراب ضار بالجسم

systematic /sɪstəˈmætɪk/ adj ریزگراو،

سیستماتیک ریکوینک

نظامی، منسق

systematically adv به ریک و پیک، به ریزکی

بترتیب، بنظام

T

T, t /ti:/ (pl t's /ti:z/) بیستم پیتی نلفبئی ی ئینگلیزی
الحرف العشرون من الابجدية الانكليزية

T-junction *n* [C] دوو پیرانی، له سهه شیوهی T،
راسته کی وهك پیتا T

T-shirt *n* [C] کراسی قوژ کورت به روک داخراو
ملتی طرق علی شکل هذا الحرف
قمیص مقنول الصدر بکم قصیر

tab /tæb/ *n* [C] چهك، زمان، گوئی، فویچه، كون، دهستهك
عروة، لسان، اذن

table /teɪbl/ *n* [C] ۱. میز
۱. منضدة، طاولة، مائدة

a dining ~ میزی نان خواردن ۲. کومه له که ساتیک
دهوری میزی نان خواردیان دابن، تاوله، تهخته
مائدة الطعام ۲. جماعة الجالسين حول منضدة

His talk amused the whole ~ قسه کانی هه موو
که سانی دهوری میزه که ی دلخوشکرد
لقد امتع حدیته جمیع الجالسين حول المنضدة

keep a good ~ ۳. نان خواردنیکی به تام ۴. خشته،
لیته:

۳. مائده شهیه ۴. جدول، قائمه
خشته ی کاتی شه مه نده فهره کان
a railway time ~ جدول مواعید القطارات

multiplication ~ s خشته ی لیکدان
جداول الضرب

□ *vt ~ a motion / a bill* مشت و مره که دوا نه خا /
پیشیاری په رله مان دوا نه خات / ره نوسی یامسای
یوچل مناقشه اقتراح برلمانی مسوده قانون

table cloth *n* [C] سه رمیز
مفرش مائدة

table-knife *n* [C] چه قوی نان خواردن
سکین طعام

table-land *n* دهشتی به رزایی، یان دهشتایی، دهشتا
بلند، بانک
سهل مرتفع، هضبة، نجد

table-mat *n* [C] سفرهی نان خواردنی که سیک
مفرش مائدة لشخص واحد

table-spoon *n* [C] که فچک، که وچک بو چیشیکردن،
که وگیر
ملقعة المائدة، ملقعة لسكب الطعام

tablespoonful *n* [C] پر به که وچکی چیشت
مل، ملقعة مائدة

tabletalk *n* [C] گفتوگوئی سهه نان خواردن
حدیث المائدة

tabletennis *n* [U] میزی تنیس، پینگ پونگ، ته پکانی
یامیزی
حدیث المائدة

tabled'hote /tu:bl'dəʊt/ *adj*
تنس الطاولة (فرنسية)
زه مه خواردنیکی چیشتخانه به ترخیکی دیاری *dinner ~*
کراو
وجبة في مطعم تقدم بسعر محدد

tablet /'æblɪt/ *n* [C] ۱. بوردیکی (تهخته، بهرد) نوسینی
له سهه نه خش بکری ۲. وینه به کسی یاده وهری، پارچه
تهختای بو یادگاری نه خش له سهه ری ۳. کاغزه ز بونوسین
۴. پارچه به یک ساپوون، پارچه به یک ده زمان (حبه)،
پارچه به یک شیرینی

۱. رق، لوح لوحه من الخشب او الحجر نقش علیه كتابة ما ۲.
لوحه تذكارية، رقعة للكتابة او الرسم ۳. اضمامة من الورق

للكتابة ٤: قطعة من الصابون، قرص من الدواء، قرص من
العلوي

tabloid /tæblɔɪd/ n [C] رُوْزنامة دوقه د كراوناسان
بخوینرته وه پر له وینه و نه خشن و نیگار
جریده ذات قطع نصفي سهله القراءه ملينه بالصور و الرسوم

taboo /təbuː/ n [C,U] قده غه كراو، نار هوا (به تاييه تى
لاى ده ستیكه ران)

عمل أو شئ محرم (بخاصه عند البدائی)

□ *adj* قده غه كردن، حه رام كردن

محرم، محظور، مُكرس، مقدس

~ *word* وشه ی قده غه كراو

كلمه محظوره

tabular /tæbjʊlə(r)/ *adj* خسته بو كراو، ريكويك
كراوه به شيوه ی خسته، روراست
مرتب او منظم على هینه جداول

tabulate /tæbjʊlənt/ *v* خسته ده كات، ريكی ده خا
ينسق او ينظم في جداول

tacit /tæsit/ *adj* ناخى، ناوه وركى، نيشانى
مفهوم ضنا، ضنى

~ *agreement / consent* ريكه وتن / رازى بوون

اتفاق / موافقه ضمنية

tacturn /tæstɪ:n/ *adj* كه م دوو، كه م ناخافتن
صوت، قليل الكلام

tacturnity /tæstɪːnəti/ n [U] بيدهنگى، كه م قسه،
كيم ناخافتن

صمت، قلة الكلام

tack /tæk/ n [C,U] ١. بزمارى كورت و سهريان
٢. ته قه لى قوماش

١: مسمار قصير عريض الرأس ٢. غزوة سراجه (عززه طويله)
طويلة، تسريجه القماش

٣. ريبازى كه شتى (با) ~ *on the port / starboard*

هه ل نه كا چه ب / راست ي كه شتیه كه وه

٣. مجرى السفينة أو وجهتها: (الريح) تهب من الجانب الأيسر /
الأيمن للسفينة

ده روات له سه ر / رى راست ~ *on the right / wrong*

وون نه كا ٤. (به زمانى ده ريباوانه كان)

(مجاز) يسير على / يضل عن طريق الصواب ٤. (فني لفة
البحارة)

٥. بسكيتيك به گران بجورى، ره ق، سه خت ~ *hard*
بسكيت صعب المصغ

١. به بزماريكى پان دانه كوترى □ *vt, vi* (~ *down*)

٢. به ته قه ل داينه دورى ٣. (كه شتى) ريكه به كسى ناريك
ته گريته به ر

١. يثبت بسمار عريض الرأس ٢. يسرج (القماش) ٣.
(السفينة) تخذ مساراً متعرجاً

tackle /tækəl/ n [C,U] ١. ناميرى به رزكه ره وه، كومه له
گوريس و په نيك بو به رزونز مكر دنه وه

١. آلة رافعة، مجموعة من البكرات والحوال لخفض الأثربة او
رفعها، البكرة

٢. نامير، ناميرى راو: گرتن، (به سزادانى ~ *fishing*)
هه لگري توپ و گرتنى

٢. عدة، جهاز، آلة: عدة الصيد ٣. قبض، إمساك (بالنصم
الحامل للكرة و توقيفه)

١. چاره سه ريده كا (كيشه) ٢. ده يگريت، □ *vt, vi*
ته ياره توپ هه لگره كه نه گرى و نه بوه ستينى

١: يُعالج (مشكلة) ٢. يقبض على، يمسك بالنصم الحامل لكرة
القدم و يوقفه

tact /tækt/ n [U] شاره زايى، وورباى، هه ستبارى
حصافة، لباقة

tactful *adj* زمانپاراو، قسه زان، هه ستبار
لبق، حصيف

tactfully *adv* به شاره زايى، به وورباى، به قسه زانى
بحصافة، بلباقة

tactless *adj* قسه نه زان، بيرومه ت
غير لبق، تُعوزه اللباقة

tactlessly *adv* به ره قى، به يى رومه تى، به يى سه ليقه ي،
به گه لورى

بدون لباقة، على نحو اخرق

tactician /tæktɪʃn/ n [C] شاره زا له وه نهرى پلاسازى (ب
(ب *strategy*) ريبازى بو هينانه دى نامانجه كانى

خبير في فنون التكتيك (قارن *strategy*) (مجاز) طريفة
التصرف لتحقيق هدف

سازدان، هونه رى ريكه خستن، **tactics** /tæktiks/ *npl*
ريباز

(مع فعل في صيغة المفرد عادة) فن التحركات

tactical *adj* ته كنيكى سازدان، زمان

تکیکی

tadpole /tædpoʊl/ n [C] سدره میکوته، شیتک، بوقیله
ابو ذنیبه، ابوراس، فرخ الضفدع

tag /tæg/ n [C] ۱. پینه، پارچه، تیتک ۲. نوکی / کائزای
قه پتانی پیلا ۳. کارت (بیثاقه) بهشتیکهوه چه سپده کری بؤ
نهوی نرخ یا ناو نیشانی له سدر بنوسری
۱. رقعه، مزقه ۲. طرف معدنی لشریط الحذاء ۳. بطاقت تبت
علی شیء لیان السعراو العنران

Latin ~ s قسهی نهستهقی لاتینی باو
الأقوال اللاتینی السائرة

□ vt, vi (-gg) ۱. نه پخانه سدر، پی سی نه گا
۱. یغیف، یلحق ب

۲. دواى *children ~ ging after their mother*
نه کهوی، به دوا پیدا نه چن راسته خو ۳. داپشته نی یا کسارتی
نوسراو جیگیر نه کات

۲. بیع او یلحق مباشرة: ۳. بیع او بیث بطاقت مکتوبه

tall /teɪl/ n [C] ۱. کلک (نازه ل) ۲. کلک، کوتایى
(شتیک)
۱. ذیل، ذنب (الهیوان) ۲. ذیل، مؤخره (الشیء)
the tail of a kite/comet/aircraft دواوه یا کلکی یا
کۆلاره / کلکدار / فرۆکه ۳. (به زوری pl) روی دراو که
نوسراوه کهی له سدر نوسرایت، خعت
مؤخره او ذیل طائره و رقیه / مذنب / طائره ۳. (pl غالباً) وجه
العصه الذي تظهر علیه الكتابة:

heads or ~ s وینه یان نوسین
صورة ام کتابه، طره ام نقش

□ vt, vi ~ (sb, after sb) دواى نه کهویت / پیى
نه گاتهوه
یلحقه او بیته مباشرة
لاواز نهین یا بهیز نهین
یضف او بیضال عددا او حجما

tallend n کوتایى، دواى
نهاية، مرخرة

tailgate n [C] ده رگای دواوه
الجاب الخلفی (السیارة نقل)

taillight n [C] رووناکی دواوهی تومبیل
الضوء الخلفی لسیارة

tailor /teɪlə(r)/ n [C] بهرگدروو (تاییهت به پایو)

خیاط (بخاصة للرجال)

درونکه
~ -made مصنوع بواصفات خاصة

□ vt جل نه بری و نه دوری، ده دوریت
یغصل و یغیط

a well - ~ ed man پیایوی ریک و پیک (قوز)
رجل اتیق الشیاب (مهندم)

taint /teɪnt/ n [C,U] پهله، بۆگه ن، به دکاری
لطفه، عفن، فساد

□ vt, vi خراب / پیس نهین پهله نه گری، بۆگه نه کا،
ده رزیت، له که دکت
یفسد، یفسد، یلوث، یلوث، یلطف، یضف

~ ed meat گوشتی بۆگه ن
لحم فاسد

take /teɪk/ vt, vi (pt took /tʊk/, pp taken /teɪkən/)
۱. وه ریده گری ده بگری (به راوورد بك *leave, let go of*)
به ده سته شی بگری
۱. یاخذ، یسک ب (قارن *leave, let go of*) یسک بیده
۲. داگری نه کا، ده ستگیر نه کا، ده بیاته وه،
توشده بین ب، کیشنه کا، دپلیده کا
۲. یستولی علی، یلقتی القبض علی، یغوز ب، یصاب ب،
یجذب، یقتن، یأسر

~ a fortress ده ست به سدر قه لاکه دا ده گری
یستولی علی قلعه

a rabbit ~ n in a trap که رویشیک ده که وینه ته له وه
أرنب یقع فی مصیده

~ first prize in a competition به خه لاتی په که م
پیشیرکی که نه با ته وه
یغوز بالجائزه الأولى فی مباراه

~ the fancy میشک ده هه زینی، چه زنشته کی دکت
یخلب اللب

not much ~ n with the idea بیرو راکه ی بدل نه بوو
۳. هه لیده گری، هاوریته نه کا، ده یگوازیته وه
لم تستهوه او تعجب الفکره ۳. یحمل، یصطحب، یقل

~ a letter to the post نامه په که ده که یه نینه نامه بهر
یحمل رساله الی البرید

~ a friend home in one's car هاوریته که به تومبیل
نه که یه نینه ماله وه

- بهره‌مدینی
لاتراع بغير اشتراك طرفين ۸ يفترض. يظن. يستنج
وادمدهنا / وام I look him to be an honest man
له زانی پیاویکی مهرده
ظنته / حسبته رجلاً شریفاً
وه کو کیشه بهک که تهاو بووین یاخود ~ sth for granted
کوتایی بیهاتین مامه لهی له گهل نه کا
یاخده کفصیه مسلم بها او امر مفروغ منه
□ (with adv prep) □ n [C]
۹. چاری لیده کا، وه که نهوی لیده کا ~ after (sb)
۹. یشبهه
له قسهی خوزی پاشگهز نه بی، لسی ~ sth back
ده کشته وه
(بخاصه) یسحب کلامه یتراجع عن کلامه
له پیاوین، تو مارینه کا ~ (sth) down
یحفظه، یدونه، یسجله
سوکا په تی بی نه کا ~ sb down
بذله، یسط من شأنه
جینده کا توه، میوانداریده کا، فیللی لیده کا، ~ (sb) in
گزیلیده کا
یؤویه، یستغنیفه، یخدعه، یحتال علیه
لینیده گات، نه پزانن، وه ریده گرنی ~ sth in
(روژنامه کانی) نه گاتن به ریکوینکی، (جل) ته سسک نه بی
به بهری، نه یگرینه وه
یفهمه، یسترعیه، یدرکه، یتسلم (صحیفه)، متصله بسانظام،
(الثوب) یضیفه، یشتمل علیه
وانه زانی، واداده نی ~ (sb / sth) for
یحسبه، یظنه
وابانزانی پیاویکی He was ~ n for an Englishman
نینگلیزی به
حسبه انکلیزیا
لا ساییده کا، گالته وگه بی له گه لده کا، (فروکه) ~ off
هله فرنی، دهست به فرینده کا
(بخاصه) یقلد، یعاکی (بغرض السخریه) (الطائره) تقلع، تشرع
فی الطيران
کارنیک نه گرینه دهست، کرنیکار به کاردینن ~ on
سیفه تیک یا شویه بهک یا رواله تیک وه رده گرنی، (موله تیک،
بدلگه نامه ی بیمه) دهر له کا

- یوصل صدیقاً فی سيارته الی منزله
سندوقه که نه پاته نهومی سهروه ~ a box upstairs
ینقل سندوقاً الی الطابق العلوي
خوارزنیخوا، وه ریده گرنی، خویده شوات ~ a bath
یتاول، یاخذ، یاخذ حماماً. یستم
موله ت وه رده گرنی ~ a holiday
یاخذ اجازة
نانی نیوه و ده خوات / dinner / some medicine
هه ندنی دهرمان وه رده گرنی
یتاول الفداء / بعضی الدواء
هه ناسه به کی دریز هه لده کیشیت ~ a deep breath
یاخذ نفساً عیقاً
شانازی ~ pride / an interest into one's work
پنوده کات / بابه خندهات به کردنی کاره کی به باشترین
شویه
یعز / یهتم بتأدیه عمله علی احسن وجه
نو تومینلی کرنی ده گرنی ~ a taxi
یرکب سیارة للأجرة
کوخی ~ a seaside cottage for the holidays
به کرینده گرنی له که ناری دهریادا بو به سهر بردنی پشوه که ی
۵. قایلده بی، رازیده بی، به شداریده کا
یساجر کوخا علی شاطن البحر لتضاء الإجازة ۵. یقبل، یتلقى،
یشرکه فی
رازیده بی به ۵ جنبه له نرخی نه وهدا I will ~ £ 5 for it
ساقبل خسه جنبهات شنأ لها
نه و روژنامه به چی به ? Which newspaper do you ~
که تو به شداری تیدانه کی؟ ۶. تو ماریده کا، وه ری ده گرنی
ماهی الصحیفه التي تشارك فیها؟ ۶. یدون، یلتقط:
تیینی له سهر وانه که ی ده نوسن ~ notes of a lecture
یدون ملاحظات عن المحاضرة
وینه ده گرنی ۷. بیویستی بیته تی، ~ a photograph
واپیویست ده کا
یلتقط صورة ۷. یحتاج، یطلب، یقتضی
کاره که چوارا کاتومیری The work took four hours
خایاند
استغرق العمل اربع ساعات
به بی هاو به شی ~ It ~ s two to make a quarrel
هه ردوولا شه ره ناگرسن ۸. واداده نی، واهه سنده کا،

بضطلع (عمل مثلاً)، يستخدم عمالاً يتخذ صفة أو شكلاً أو مظهراً. يستصدر (رخصة، وثيقة تأمين)

~ out لادهبات (پهله)
بزیل (لطفه)

~ sth over ده گریته نه ستو، به سه ریا زانده یی، ده سستی
تیداده یی
یتولی امره، یسیطر علیه، یصطلع به

When does the new manager ~ over? کهی
به ریویه به ری تازه ده دست به کار و یاره کدی ده کات؟
متی سیتولی الدیر الجدید معام عمله؟

~ to له سه ری رادی وازی ده یی، خوبی پاده هیئتی
بیتاد علی، بکیف نفسه مع

~ to gardening on retirement پاش خانه نشینی
چاودیری باخچه له گریته نه ستوی خوبی
یتولی العنایة بالحدیقة عند تقاعده عن العمل، یلجا الی:

~ to one's heels قاپنیک نه کات به دونان بو هه له اتن و
راگردن، پانه کات
یطلق ساقیه للریح، یلرذ بالفرار

~ to the woods رووده کات دارستان، دلی به دارستان
ده گریته وه
یلجا الی الغابة، یلرذ بالغبابة

~ to the boats په نانه با ته به ره که شتی بزگار کردن،
ناره زوی نه کا
یلجا الی قوارب النجاة یشر، یبیل الی

I look to the man at once هه ستم به خوشه ویستنی
پیاوه که کرد هه ریستا، به کسه دلیم بهو پیاوه دا چوو
شعرت ببیل الی الرجل حالاً

~ up نه خایه نی، جتی ده گریته وه (کات، شوین) پایده خی
پن نه دات، به خیوی نه کات، رادیت ۱. (به تاییه تی کوتان)
جینگه به جیندیلی مه به سستی داواکراو دینته دی

بسترق، یسفل (زمناً، مکاناً)، بیتم ب، بیتنی، یستعد عاده
۱. (بخاصة اللقاح) یحدث اثرأ، یؤدی الفرض المطلوب

□ n [C] هاتوو، (ماسی)، تیجیر
الوارد، (السك) المصد

taker n که سیک ناماده یی بو وه رگرتنی هه رشتی
که نه پدرویتنی
شخص علی استعداد لأخذ ما یقدم له

taking /teɪkɪŋ/ adj سه رنجر اکیش، جوان

جذاب، فاتن، اسر

takings npl داهات، ده رامهت، قازانج
ایرادات، ارباح

takeover n [C] گرته ده سستی کاریک
تولی (عمل ما)، استیلاء

talcum /ˈtælkəm/ n [U] بودره: توزی تالک، توزا تالکی
سحوق الطلق او التلك

~ powder

tale /teɪl/ n [C] ۱. چیرۆک، سه رگورشته
۱. قصة، حکایة

fairy ~ s چیرۆکی نه فسانه یی
حکایات خرافیة، حکایات الجن

tell ~ s ۲. پروپاگنده، دروو ده له سه، پروپاگنده
بلاؤده کاته وه
۲. اشاعة، کذبة: بنشر الاشاعات و التضامح

talent /ˈtælənt/ n [C,U] ۱. به ره، هونر، توانا
۱. موهبة، لدره

a man of great ~ s پیاویکی خواوهن به ره هی یی وینه
رجل ذو مواهب فذة

a ~ for painting به ره هی وینه کیشان و بویه کردن
۲. که سیکه به ره دار یا به ره مه مند، که سانی به ره مه مند:
به ره ناو خوبی کان

موهبة للرسم ۲. شخص موهوب او نابغ، اشخاص موهوبون:
المواهب المحلية

local ~

talented adj به ره مه مند، زیر، زیره
موهوب، نابغ

talisman /ˈtæɪlɪzəmən/ n [C] (pl ~ s) ده ست به ند،
نوشته، نقشتی، ته لسم
طلم، تعریذ، سحر

talk /tɔːk/ vi, vt ده دوی، ده لئی، توانای قسه کردنی هه یه،
ده ناخفت
□ n [U] یتکلم، یحدث، یحاور، یملک القدرة علی الکلام

Some parrots can هه ندی له توتی په کان توانای قسه ~
کردنیا هه په

بعضی البغاوات تملک القدرة علی الکلام

~ sth over لیده کوئیه وه، دخوینت، به ره هه فدان دکت
بدرسه، یناقسه

~ sb out of doing sth رازیده‌کا به نه‌کردنی کاری‌یان
نیشن، راه‌دکت، ناشت دکت
یتنه بالامتاع عن عمل (شن)
~ sb round نه‌توانیت قایلې بکات
یستیع اتناعه او استمانه

۱. قسه‌کردن، ناخافتن، گفتوگو‌کردن، گوتن، [C,U] n
قسه
۱. کلام، حدیث، محاوره

۲. مشتومر، دهمه‌توقن، قسه‌ی سهرینیی
۱. ذردشه، مسامره، حدیث‌عابر
(کسلیک، فرماتیک ..) بکه‌وینه سهر
the ~ of the town زمانې خه‌لک
(شخص، امر یصبح) محور حدیث‌المدینة

talkative /tɔ:kətv/ adj چه‌نه‌باز، زور بلی، له‌وجه
ثرثار، کثیر الکلام

talkingpoint n [C] بابه‌تیکې له‌بار یو مشتومر، پرییز،
پشتگیرا به‌هانه‌یان پینشازه‌کې
موضوع قابل‌للجدل، وجهه‌نظر مقنعة

tall /tɔ:l/ adj (-er, -est) دریز (کس) بالا‌بهرز
(بخاصة الشخص) طویل

a ~ man پیاوینکې بالا‌بهرز (دریز)
رجل طویل القامة

six foot ~ (کسلیک) دریزی یه‌کسې شش‌پین
(شخص) طوله ستة اقدام

a ~ story ۲. چیرۆکنی زوری خرابینه سهر، چیرۆکا
مه‌زنکری
۲. قصة مبالغ فيها

a ~ order داواکاریه‌کی نابجی به‌جی (قورسه به‌جی)
هینانی) داخوازا نه‌زیرینز
(مهمة) طلب غیر معقول (یصعب تحقیقه)

tallish adj تاراده‌یه‌کی دریز، پچه‌کی دریز
طویل نوعا ما، یبیل الی الطول

tallow /tælɔ:/ n [U] پیو، بهز، چه‌وری (دووک)، مومی
لن‌دروست نه‌کری
شحم (بخاصة حیوانی) تصنع منه الشموع

tally /tæli/ vi, vt (چیرۆک، پر) چونیک نه‌پین، نه‌گونجی
له‌گه‌ل
(التقص، المقادیر) تطابق، تنفیق

□ n [C] (pl -lies) ده‌رخسته‌ی ژمیره
کشف الحساب

talon /tælɔn/ n [C] تینوک (وهك جنگی دال)
مخلب (النسر مثلاً)

tame /teɪm/ adj (-r, -st) ۱. (نازه‌ل) هوگر، مالی،
ده‌سته‌مۆ، که‌هی ۲. هیمن، له‌سه‌رخو
۱. (العیوان) الفی داجن ۲. فاتر، غیر مشوق

□ vt مالیده‌کا، راده‌هینیی
بدجن، بیروض

tamer n [C] (گیانه‌وه‌ر) راهین، مالی‌کهر
مروض‌العیوانات

tamely adv به‌که‌هیکرنی، به‌نیانی

tamper /tæmpə(r)/ vi ~ with یاریینده‌کا، ده‌ستکاری
تیداده‌کا قیلیازی دکت، دگوهورت، ده‌یگوریت
بعث ب، بتلاع ب

tan /tæn/ n [C], adj رهنگی نه‌سه‌مر به‌لای زه‌ردا
نه‌پوانی، یور له‌ش که‌وته به‌ر تیشکی خوره‌وه وه‌ریده‌گری
لون اسمر ضارب للصفرة، سمره یکسبها الجسم نتيجة تعرضه
للشمس

□ vt, vi (-nn-) ۱. پیسته خو‌شکه‌کا ۲. پیستی یور نه‌پین
له‌نه‌نجامی چونه به‌ر خوره‌وه، نه‌سه‌مردکت ب تا‌فاخوری
۱. یدیع (الجلود) ۲. یکسب (جلده) سمره نتیجه‌التعرض
للشمس

tanner n [C] پیسته خو‌شکهر، چه‌رمچی، چه‌رماساز،
که‌ولخوشکهر
دباغ‌الجلود

tannery /tænzəri/ n (pl -ries) ده‌باغ‌خانه
مدیفة

tandem /tændəm/ n [C] پاییسکیلیک دوو شوینی
دانیشتی هه‌پین یه‌ک له‌دوای یه‌ک، موفورسایکلا دوروتشته‌ک
(یه‌ک له‌پاش یه‌ک)
دراجة ذات مقعدين احدهما خلف الاخر

tang /tæŋ/ n [C] تامی (تیز)، تام یان په‌ناتو
نکته‌ او طعم نفاذ (حاد) ز

tangent /tændʒənt/ n [C] لاگیر، لیکه‌وته
ساس

golfy off at a ~ له‌ناوکار له‌بابه‌تیکه‌وه ده‌چینه سهر
بابه‌تیکې تر

يشط عن الموضوع، يتقل فجأة من موضوع الى اخر

tangerine /ˌtændʒəri:n/ n [C] لالهنگی
اليوسفي، يوسف افندي (فاكهه)

tangle /ˈtæŋgl/ adj ۱. ديار، دهستانيار،
۲. بهرجهسته، فاشكرا
۱. ملموس، محسوس ۲. واضح، واقعي:
~ proof بهلگه‌ی فاشكرا (بهرجهسته)
دليل واضح (ملروس)

tangle /tæŋgl/ n [C] به‌يكداچون، توه‌لنگی
به‌يكداچو، نالوز (بؤنمونو له په‌تدا)
تشابك، كتله مشابهه (من الخيط مثلاً)
□ vt, vi تيك ده‌نالئ، شهر يان به‌روه‌لدان دكت
يشابك، يتشابك

tango /ˈtæŋɡoʊ/ n (pl ~ s) تانگو، سه‌ماي هينمن
(له‌سه‌ر خوئی دوو كه‌س)
التانجو، رقصه هادنه لشخصين

tank /tæŋk/ n [C] ۱. حه‌وز، تانگی
۱. صهرج، حوض
له‌مباري به‌نزبني ترومبيل
the petrol ~ of a motor-car

۲. (له هند و پاكستان) گؤمي ده‌ستگرد بؤ نه‌مباركردنی ناو
۳. تانك، زرينوش
خران البنزين للسيارة ۲. (في الهند و الباكستان) برکه‌ صناعية
لتخزين المياه ۳. دبابة

tanker n [C] تانكهری گواسته‌وه‌ی (نهوت، ناو)
ناقله بترول، شاحنة لنقل الزيت او الماء

tankard /ˈtæŋkəd/ n [C] به‌رداخه‌ی گه‌وره بؤ پيره
خوارنده‌وه، شكهف، كوز
كوز، قنح كير لشرب البيرة

tantalize /ˈtæntəlaɪz/ vt نازودان، هيقيدار كردن به‌درو،
نازاري دكت، درؤی له گه‌ل ده‌كات
يعذب بالاماني الكاذبه، يكايد
(ته‌نھا له ~to)

tantamount /ˈtæntəmaʊnt/ adj يكسان، هه‌لهر
(فقط في ~to) مساو، مضارع، مسائل

tantrum /ˈtæntɾəm/ n كاردانه‌وه‌ی كتوپر، توره‌بوون،
نه‌اندن
سورة غضب، انفعل مفاجئ
له كاردانه‌وه‌ی كتوپر ده‌نه‌رينئ in one of his ~ s

في احدى نويات انفعله المفاجئة

tap /tæp/ n [C] ۱. پلوسك، به‌لوهه
صنبور، حنفيه
on ~ (بيره) ناماده‌كراو
(البيرة) معابة في برميل، جازه‌ للاستعمال
□ vt (-pp-) ۱. شله‌يهك له‌به‌رميل
۱. يسحب سائلا من برميل
~ ping rubber trees قه‌پاخدار ده‌رينئ، كروكي
دره‌خسته‌كه نه‌رووشينئ (وهك پلاستيك) بؤ ده‌ره‌يناي
گوشراوه‌كه‌ی ۲. هه‌ولي ليه‌سندنئ نه‌دات (سامان، زانيارى)
ذي سداة، يجرح لعاء شجرة (كالمطاط مثلاً) للحصول على
عصيرها ۲. (مجاز) يحاول انتزاع (المال، المعلومات) من:
هه‌ولئندا قهرز له هاورينهك ~ a friend for a loan
وه‌برگري
يحاول الحصول على قرض من صديق
گويده‌گري له گفتوگوي ته‌لفوني ~ the telephone wires
به‌نه‌ئينئ

tap /tæp/ n [C] ۱. يستمع الى الصغبرات الهاتفية خفيه
لئدائيكی سووك
ضربة خفيه، نقره
□ vt, vi (-pp-) به‌له‌پينتكه‌ی ليه‌ندا، به‌سووكی ليه‌ندا
يضرب ضربا خفيفا، ينقر
~ one's foot on the floor به‌قاچی زرمه زرم له‌كا
ينقر بقدمه على الارض
له‌ده‌رگا ده‌دات / به‌سووكی ليه‌ندا ~ at / on the door
ينقر على الباب / ينقره بخفة
~ sb on the shoulder به‌شانيا نه‌كيشئ
يرت على كتفه

tape /teɪp/ n ۱. زه‌مق، تيب، شريت (كاهنز، كوتال)
۲. په‌تي باريلك له كاهنز بوج تومار كردنی هه‌والی ناره
۱. شريط (من الورق، القماش) ۲. شريط ضيق من الورق
لتسجيل اليرقيات

tapemeasure n [C] شريتي پيوانه، شه‌رينا پيوانئ
شريط القياس

taperecorder n شريتي توماركراو، شارينا توماركه‌ر
مسجلة، آلة تسجيل

tapeworm n [C] كرمی شريتي
الدودة الشريطية

¹taper /tæpə(r)/ n [C] پلٽهي دريڙ به موم ڊاڀو شراو، موم

ڦٽيل طويل مڪو بالشمع، شمع رڻي

²taper /tæpə(r)/ vt, vi دانداري نه ڪا، سه تيز ديت
يجعل او يصح مستدق الطرف

~ ing fingers په نجهي باريڪ

اصابع رڻي الاطراف

one end ~ ing off to a point ڪوڙاڻيه ڪي تيز

نهايه مستدق

tapestry /tæpɪstri/ n [C,U] (pl -ries) ڪوڙاڻي چنراو
نه خشڪراو به وينه هه ٿهوا سري بوجواني ورازندنهوه،
قوماشي چنراو

قماش مطرز بالرسم يعلق للزينة او يستخدم للتجيد

tapioca /tæpi'oukə/ n [U] تپيوڪه، ناماده ڪراو پڪي
نياسه تي به پو خواردن

التبيوڪه، مستحضر نشوي للاكل

tar /tɑ:(r)/ n [U] قير، قه تران

قطران، قار

□ vt (-rr-) قير، زفت، قه تراندڪت

يدهن او يظلي بالقطران

tardy /tɑ:di/ adj (-ier, -iest) دواڪه وتوو، هيواش،
دوهنگ، زه غهل

متاخر، بطن

target /tɑ:ɡɪt/ n [C] ۱. نامانج، نشان، مه به ست
۲. ٽهرك، پروڙه به ڪي دانراو پو رهنه وگانه جاري

۱. هدف، غرض ۲. عمل او مشروع موضع للتقدو السخرية

tariff /tærɪf/ n [C] ۱. ليستي نرخه ڪان، باج ۲. ليستي
پناسه سي گومرگي، باجداده نئي

۱. تعرفه، بيان او قائمه بالاسعار ۲. قائمه التعرفه الجمرڪية.
ضريبة جمرڪية

tarmac /tɑ:mæk/ n ماددهي قير پو ريگاو بان، رتي
بازفتنگري

مادة الاسفلت لتسييد الطرق

tarnish /tɑ:nɪʃ/ vt, vi (پروي ڪانزا)، ٿلهي، تاريڪ
ٺهين، بريسڪائي، ٺاهين، ته لخدنهين

(بخاصة السطح المعدني) ينظفي لمعانه، يقدو قائماً. يجعله
قائماً

tarpaulin /tɑ:'pɑ:lm/ n موشه ما، مشه ما

قماش مقطن او مشع

tarry /tɑ:ri/ adj قه تراني و زوردهش، خورجولي

قطراني، مقطن

¹tart /tɑ:t/ adj زيروڪ، تال، تيز، پير تيز
حاذق، لاذع، حاد

a ~ answer زمان گهر، توز، وه لامي توندو تيز

(مجاز) حاد، لاذع: جواب لاذع

tartly adv په تيزي، به وشڪي

بحدة، بجفاه

²tart /tɑ:t/ n تورته (له فقه به ڪي پيچراو يا ناوه خشڪراو به
ميوه)

قطيرة مطااة او محشوة بالفاڪهه

tartan /tɑ:tən/ n ڪوڙاڻي خوري نه خشڪراو به چوار
گوشه ي رنگا ورهنگ (به نايهت ٿوسڪه ندي به ڪان
له پهريده ڪن)

قماش صوفي زخرف بالمربعات الملونة (بخاصة مايليه
الاسڪلنديون)

task /tɑ:sk/ n [C] نيش، فرمان، ڪاري زه حمت،

ٺه رکدار دڪت

مهمه (خصوصاً شاقه)

take sb to ~ (for, about) سه رزه نشي ٺه ڪا

پويجه، يعنه (بسبب ڪذا)

taskfore n په ڪه به ڪي سه ربازي ٺه رکيڪي ديار يڪراوي
پيسيز دراوه، شالو راسپيزاوه به نيشيڪي، ديار يڪراو، شالو

وحده حرية مكلفه به مهمه معينه، حمله

taskmaster n ڪه سيڪ به رام به ره ڪه مائندو ٺه ڪا به
ٺه رکيڪي قورس، چاوڏيرو، ڪارداري، ٺه رکي

شخص يرهق غيره به مهم ثقيله، مراقب اعمال

□ vt مائندوي ٺه ڪا، يتا قه تي ٺه ڪا

(المهمه) ترهقه، تضنيه

tassel /tæsəl/ n ريش و ريشوڪ، په شالوڪ، ريشوي بهت،
ٺالا، ته رپوش، پارچه ده زوي (ريشالي بهت)، گولنه ڪه

شرايه في طرف حبل او علم او قبعة

taste /teɪst/ n ۱. چه شستن، ههستي چه شستن

۱. ذوق، حاسة الذوق

sweet to the ~ ۲. تام، چيز ۳. پريڪي ڪم

تام ٺه ڪا، ٺه پيچيڙي ۴. ٺاره زوو، حمز

حلو المذاق ۲. مذاق، طعم ۳. مقدار قليل مذاق ۴. ميل، هوي.

شذف:

He has a ~ for modern art, یه کیکه له ناره زومه ندانی، هونه ری نوئی

انه من عشاق / هواة الفنون الحديثة

not to my ~ به دلم نییه ۵. چیز و هرگرتن له (هونه، ویزه) ~

لا تعجبنی ۵. تذوق (الفن او الادب)، ذوق:

a man of ~ پیاویکی به سهلیقه

رجل ذو ذوق رفیع

in good / bad ~ به سهلیقه، بئ سهلیقه

بلیاقه / بدون لیاقة

۱. تامی نه کا، نه بیجیزی / له زه تی لئی نه بیینی □ vt, vi

۲. خوار دنه که تامیکی تاییه تی هه به

۱. بذوق، یذوق ۲. (الطعام) یكون ذا طعم

It ~ s sour تامه کی ترشه

خاص: انه حامض الطعم

It ~ s of onions تامی پیاز نه دات ۳. تامی خوار دن نه کا

(خوار دن) حزه زی له بونی خوار دنه

ان فیه طعم البصل ۳. بذوق طعم (الاكل مثلاً)

The cook ~ d the soup چیشته که تامی چیشته که

نه کات، تامی شوریا که کرد ۴. تاقی نه کاته وه، نه بیجیزی،

پیرانه که به تی

ذاق الطباخ طعم الحساء ۴. یجرب، یذوق، طعم، یخبر:

تامی نه کا / تاقینه کاته وه، تامی ~ the joys of freedom

سه ره سستی ده زانی

بذوق / یجرب / یعرف متع الحرية

tasteful adj ناره زو جوان (ناسک)، تامدار، تامخوش،

به ره ونه ق

حسن الذوق، دال علی حسن الذوق

tastefully adv به تامداری، تامخوش

بذوق حسن

tasteless adj ۱. بیتام، تامسار ۲. بئ مریس، یزه وق

۱. (الطعام) لا طعم له ۲. عدم الذوق

tastelessly adv بئ تام و بئ له زه ت، بئ زه وق،

بئ ره ونه ق

بدون طعم او ذوق

tasty adj (-ier, -iest) تام خوش، تامدار، شیرین

حسن الطعم او المذاق

tatters /tæɪz/ npl (له شیوگی کژدا)، په رۆ، په رۆشر،

سیپال، تیتک، قهرپال

(في صيغة الجمع)، خرقة بالية:

له جله کژ نه دا، شرکه و پرکه

in ~ s

في أسال بالية

tattered adj دراو، شر و ووو

مزرق، رت الثياب

tattle /tætl/ vt, vi چهنه ده دات، پریژی دکت،

چهنه بازی، مشتومر نه کات

بترثر، بیدردش

□ n [U]

چهنه بازی، مشتومر

ثرثره، دردشه

¹tattoo /tətu:/ vt, vi, n [C] (pl ~ s) خالده کو تی،

داخدکت، داخ، خال

یشم، وشم

²tattoo /tətu:/ n [C] (pl -s) ۱. ده هول لیدانی گه رانه وه

بوهیمنی ۲. نمایشگاهی سهریازی، مانوری سهریازی

۱. دق طول العرود الی التکتة ۲. مهرجان او عرض عسكري

فیر نه کا (پروانه teach)

(انظر teach)

taught /tɔ:t/ سهرزه نشتی ده کا

تعصيف، تویخساخر

□ vt

تهخت لئی ده دات، ترانه بئ کردن

یعن، یویخ علی نحو ساخر او مهین، یعیر

~ a man with having failed سهرزه نشت کردنی،

پیاویک به هوئی سهرنه که وتی

یعیر رجلاً بقتله

سهرزه نشت، به ته حنی، به سهرزه نشت

معناً، مریحاً

tauntingly adv

taut /tɔ:t/ adj (پهت) گری دراو، (دهرون) شیواوه،

تهنگزی، قایم

(الحبل) مشدود، (الاعصاب) متوترة، مشدودة

به شیوه به کی به شیو یان به ستراو، ب تنکری

به شیواو

علی نحو متوتر او مشدود

tautology /tɔ:'tɒlədʒi/ n [C,U] قسه جووینه وه،

ناخافت، دویاره کرن، دویاره کاری

العشو، تکرار الکلام او المعنی بلنظ مختلف

tavern /tævən/ n مەیفان، میوانخانه، خان، خانفان

(۱.ق) فندق، خان

tawdry /tɔ:drɪ/ *adj* (-ier, -iest) ووشك و برنگ، ين تام و چيز مبرج، مزوق من غير ذوق

tawny /tɔ:nɪ/ *adj* بوری زهر دباو اسرمصر

tax /tæks/ *n* [C,U] ۱. باج، خهروج، فولام ۱. ضريبة، رسم ۲. شهكوت و ماندوو ۲. انهالك او اجهاد (لقوا)

a ~ on (his strength) ۱. باجدهسه پينتي يا كويده كاتهوه ۱. يفرض ضريبة على، يحصل ضريبة باجده سه پينتي له سه ر شه كر / ~ sugar / the rich دهوله منداندان ۲. نهيشه نهرك، ماندوي نه كا يفرض ضريبة على السكر / الاغنياء ۲. يكون عبثاً على، يجهد، ينهك

~ sb with sth ۳. تاوا تباري نه كا به شتيك ۳. يتهمه بشي.

taxable *adj* به رياج كه وتوه خاضع للضريبة

taxcollector *n* [C] باجگر، باجدار محصل ضرائب

taxfree له باج دان بوراوه، ين باج (فازانج) روت، (دواي داشكاني باج)

(البضاعة) غير خاضعة للضرائب، معفاة من الرسوم (الارباح) الصافية (بعد حسم الضريبة)

taxpayer *n* [C] باجدهر دافع الضرائب

taxation /tæks'eɪʃn/ *n* [U] باجندان نظام او فرض الضرائب، الضرائب

taxi /tæksi/ *n* [C] (*pl ~ s*) ته كسي ترومبيلي (cab ه) كرى (ايضاً cab ~) تاكسي، سيارة اجرة

~ vi فرۆكه كه به سهر زهوي فرۆكه خانه كه دا نه پروا (الطائرة) تدرج فوق ارض المطار:

The plane ~ ed across the tarmac فرۆكه كه به سهر جاده قيره كه دا نه پروا سارت الطائرة فوق الطريق المعبد

taxi meter *n* [C] (meter ه) پنهوري ته كسي، كرئيف (عاده meter)، عداد سيارة الاجرة

taxi rank *n* [C] پاركي راگرتني ته كسي موقف سيارات الاجرة

taxidermy /tæksɪdɜ:mɪ/ *n* [U] موميكردنن گيانه وهر تنجيط او تصير الحيوان

tea /ti:/ *n* [C,U] چا، چاي، چا نه خواته وه شاي، يشرب الشاي

It's not my cup of ~ به دلي من نيه، همزم لي ني نيه ۲. چاي نيواره، دهمي خوار دنه وي چا ليس على هراي، لست مولعاً به ۲. شاي المساء، فترة تناول الشاي

high ~ سوكه زهمي چاي نيواران وجبة خفيفة مع الشاي ترخذ مساء

teabag *n جانتاي چاي بچوك، توره كه ي چا، به شي كويي بكا كيس شاي صغير (يكفي لفتجان واحد عاده)*

teabreak *n* [C] پشويهك بو چا خوار دن استراحة لتناول الشاي

teacloth *n* / واخراوي، بچوك، بو تفافي چا ۲. خاولي ۱. وشككه ره وه ي قاب ۱. مفرش صغير لمائدة الشاي ۲. منشفة / فوطه لتجفيف الاواني

teacup *n* [C] كويي چا فنجان شاي

a storm in a ~ ره شه با، زريان (مجاز) زوبعة في فتجان

teapot *n* [C] قوري چا ابريق شاي

teaservice, -set *n* [C] ناقمي چا طقم الشاي

teaspoon *n* [C] كهوچكي چا ملقعة شاي

teatime *n* [U] كاتي چا خوار دنه وه وقت تناول الشاي

teatray *n* [C] سيني چا صينية الشاي

teach /ti:t/ *vt, vi* (*pt, pp taught* /tɔ:t/) فيره كه كا،

ویرانی کردووہ
بلد دمرتها الحرب الاهلية

له نیوان دوو
هدلبزارده دابه

یکون موزع الفکرین اختیارین

۱. ده دبری کاغزه که خیرا ده دبری
۵. رانه کا، ده رنه پهری

۱. یتزق: الورق سریع التمزق ۵. یدو او یندفع بسرعة

مندالده کان پاله پستو
ده که ن له کانی ده رجون له قو تابخانه

اطفال یندفعون خارجین من المدرسة

کون، درای، دران (وهك له چاکه ندا)
تقب، خرق، تمزق (في مطف مثلاً)

فرمیسک
دمعه

نه گری
بیکی

(مثال) گریاو (روو) گریاناوی، دهموجاو
به فرمیسک، فرمیسکاوی (چاوه کان) پرن له فرمیسک
(طفل) باله، (الوجه) مبلل بالدموع (العيان) مفروقتان بالدمع

گریاناوی یا فرمیسکاوی
علی نحو باله او دمع

گازی فرمیسک رژین
غاز مسیل للدموع

تورپی نه کا، تهنگی بیه کته چنی،
زیانمه ندی نه کا، تهنگه تاوی ده کا
یغیظ، یضایق، یکبد

It's unkind to ~ a child because he stutters
سته مه گائنه به مندال بکه ین له بهر نه وهی قسه کانی تیکه ن
ده کات

من القسوة ان نسخر من طفل لانه یتعثر في كلامه
که سیک حمزه به گائنه پیکردنی که سانی تربکا

شخص مولع ببداعية الاخرين والسخرية منهم

کیشه و تهنگوچه له مه
(ل. د) معضلة، مشکلة عويصة

به شله زاوی، تهنگه تاوی
علی نحو ساخر او مضایق

گوی مەمک، شوشه ی شیر، سدره مه مەمک

وانهی ده داتی بو ده گپرتنه وه
یعلم، یدرس، یلقن

ماموستا، وانه ییز، فیرکار، سه یدئا، هوستا،
فیرکر، وانه لاقن

معلم، معلمه، مدرس، مدرسه

(به تاییه تی) فیر کردن، وانه ییزی، مه زه هب
(له شیوگی کو دا)

(بخاصه) تعالیم، مذهب (في صيغة الجمع)

فیر کردنه کانی مه سیح
تعالیم المسیح

دارساج، تیک، ساج

شجرة الساج او خشبها

۱. جوتیک بان زیاتر له نازده لی
راکیشان ۲. تیب (له پاریکه ران)

۱. زوج او اکثر من حیوانات الجر ۲. فریق (من اللاعین)

یارمه تیده وانی تیب، نه نداسی چالاکی تیب / *~ spirit*
کومه ک

روح الفریق / التعاون

کاری هه ره وه ز
عمل جماعي

۱. پارچه پارچه ی ده کا، ده برینی
۱. یبزق، یقطع، یشق

~ a piece of paper in two / to pieces / to bits

پارچه کاغزه نه دبرینی / نه پیکاته دوو پارچه / یو پارچه ی
بچوک

یبزق قطعة من الورق / الی نصفین / الی اجزاء صغيرة
ووردینه کا

یبزق الی اجزاء صغيرة

کراسه که به بزمار داده ری
~ a dress on a nail

۲. نه بیرنی، هه لینه که نن، هه لینه کیشنی، به توندی هه لیده که نن
یشق ثوباً بمسار ۲. یقطع، یخلع، یترزع، یقطع بعنف

په ره یه که له په پاره وه که نه کاته وه *~ a page out of a book*
یترزع صفحه من کتاب

بلا وکراوه یه که لاده بات (لیده کاته وه) *~ down a notice*
۳. ویرانیده کا، تیکی ده شکیننی

یترزع او یزیل اعلاتاً ۳. (عادة في صيغة المجهول) یهدم، یدمر:
وولانیک شه ری ناوخو *a country torn by civil war*

وانهی ده داتی بو ده گپرتنه وه
یعلم، یدرس، یلقن

ماموستا، وانه ییز، فیرکار، سه یدئا، هوستا،
فیرکر، وانه لاقن

معلم، معلمه، مدرس، مدرسه

(به تاییه تی) فیر کردن، وانه ییزی، مه زه هب
(له شیوگی کو دا)

(بخاصه) تعالیم، مذهب (في صيغة الجمع)

فیر کردنه کانی مه سیح
تعالیم المسیح

دارساج، تیک، ساج

شجرة الساج او خشبها

۱. جوتیک بان زیاتر له نازده لی
راکیشان ۲. تیب (له پاریکه ران)

۱. زوج او اکثر من حیوانات الجر ۲. فریق (من اللاعین)

یارمه تیده وانی تیب، نه نداسی چالاکی تیب / *~ spirit*
کومه ک

روح الفریق / التعاون

کاری هه ره وه ز
عمل جماعي

۱. پارچه پارچه ی ده کا، ده برینی
۱. یبزق، یقطع، یشق

~ a piece of paper in two / to pieces / to bits

پارچه کاغزه نه دبرینی / نه پیکاته دوو پارچه / یو پارچه ی
بچوک

یبزق قطعة من الورق / الی نصفین / الی اجزاء صغيرة
ووردینه کا

یبزق الی اجزاء صغيرة

کراسه که به بزمار داده ری
~ a dress on a nail

۲. نه بیرنی، هه لینه که نن، هه لینه کیشنی، به توندی هه لیده که نن
یشق ثوباً بمسار ۲. یقطع، یخلع، یترزع، یقطع بعنف

په ره یه که له په پاره وه که نه کاته وه *~ a page out of a book*
یترزع صفحه من کتاب

بلا وکراوه یه که لاده بات (لیده کاته وه) *~ down a notice*
۳. ویرانیده کا، تیکی ده شکیننی

یترزع او یزیل اعلاتاً ۳. (عادة في صيغة المجهول) یهدم، یدمر:
وولانیک شه ری ناوخو *a country torn by civil war*

	حلمة الثدي او زجاجة الرضاعة
technical /'teknɪkəl/ <i>adj</i>	تكنيكي، هونەرى
	تقني، فني
~ <i>terms</i>	زاره وهى هونەرى
	مصطلحات فنية
<i>the ~ skill of a pianist</i>	لها توى هونەرى بيانو ژەن،
	هونەرىنى
	المهارة الفنية لعازف بيانو
technicality /'teknɪkæləti/ <i>n</i> [C] (<i>pl -ties</i>)	تكنيكي، هونەرىنى
	ناحية فنية
technician /tek'nɪʃn/ <i>n</i>	تكنيكيه وان پىپورى
	فني، خبير فني
technique /tek'nɪ:k/ <i>n</i>	شيو ازى تكنيكي، ريازى
	هونەرى، دەست رەنگينى
	اسلوب فني، براعة فنية
technocrat /tek'nɒkrət/ <i>n</i>	تەكنوكرات، پىشەسازن
	ئەندامى چىنى هونەرى بالا
	خبير فني، عضو في طبقة حاكمة من الفنيين
technological /tek'nɒlədʒɪkəl/ <i>adj</i>	تەكنوئولجى،
	هونەرى
	تكنولوجي، تقني
technology /tek'nɒlədʒi/ <i>n</i> [U]	تكنوئولجيا،
	هونەرزانى
	تكنولوجيا، العلوم التطبيقية
tedious /ti:'di:əs/ <i>adj</i>	بىزار، وەرسكەر، مروس
	مضجر، ممل
<i>a ~ lecture</i>	وانەبە كى بىزاركەر
	محااضرة ممل
tedium /ti:'di:əm/ <i>n</i>	وەپسبون، بىزار بوون
	ضجر، ملل، رتابە
teem /ti:m/ <i>vi</i>	جەنجال دەپن بە،
	١. يىچ ب. يىكظ
~ <i>with</i>	٢. پرنەبىت، كۆنەبىتەو، ناوس ئەين،
	جەنجال دەپن، قەرەبالغ دەپن، تىردكت
	٢. يىتلي، بىششد، يزدحم
<i>rivers ~ ing with fish</i>	رۇوباه كان پرنەپن لەماسى
	انهار تىتلي، بالاساك

teenager <i>n</i> [C]	جەحىل، هەرزەكار سىانزە تا
	ئۆز دەسال، مېردىتال، لاو
	مراهقة
teens /ti:nz/ <i>npl</i>	ژمارە لە ١٣ بۇ ١٩:
	الاعداد من ١٩ و ١٣:
<i>girls in their ~</i>	كچان لە تەمەنى ١٣ بۇ ١٩
	فتيات في بين ١٣ الى ١٩
teeshirt /ti:'ʃa:t/ <i>n</i>	(ب <i>T-shirt</i>) كراسى قولكورت
	وبەرۆك داخراو
	(انظر <i>T-shirt</i>) قميص دوكمة قصيرة و صدره مطلق
teeth /ti:θ/ <i>npl</i>	(پروانه <i>tooth</i>) ددانە كان
	(انظر <i>tooth</i>) اسنان
teethe /ti:ð/ <i>vi</i>	(مئال) ددانی دەردى، ددان دەركەتن
	(الطفل) تثبت اسنانه، يستن
teetotal /ti:'tɒtəl/ <i>adj</i>	مەى ناخواتەو، مەى نەفخو،
	مەى نەخو،
	لا يشرب الخمر، متنع عن المسكرات
telecommunications /telɪkə'mju:nɪ'keɪʃnz/ <i>npl</i>	پەيوەندى لەدورەو
	الاتصال عن بعد
telegram /telɪgræm/ <i>n</i> [C]	بروسكە، بروسكتامە
	برقية
telegraph /telɪgrɑ:f/ <i>n</i>	بروسكەبەر، بروسك
	التلغراف، برق
□ <i>vi, vi</i>	بروسك دىزىت
	برق، يرسل برقية
telegraphic /telɪ'græfɪk/ <i>adj</i>	بروسكەبى
	تلغرافي، برقي
telegraphist /telɪ'grɑ:fɪst/ <i>n</i>	بروسكە نىر، كرىكارى
	بروسكە ناردين كاركەرى بروسكى
	عامل التلغراف، مبرق
telegraphy /telɪ'grɑ:fɪ/ <i>n</i>	بروسكە كردن، هونەرى
	بروسكە كردن
	الابراق، فن التلغراف
telepathy /telɪ'pɑ:θɪ/ <i>n</i> [U]	دوورەشكارى: فالوگورى
	هەست و نەست و خوڤەوېستى لەدوورەو
	التخاطر: تبادل الشعور او الخواطر مع الغير عن بعد
telephone /telɪfəʊn/ <i>n</i>	تەلەفون، دووربىستن، بەستۆك

	تلفون، هاتف
□ vt, vi	به تله فون قسه نه کا
	یتکلم بالتلفون او الهاتف، بهتف
telescope /telɪskəʊp/ n	تله اسکوپ، دووربین، ژدووربین
	التلسکوب، منظار مقرب
□ vt, vi	پهستین، دکت، کورت دکت
	یتداخل، یتراکب
telescopic /telɪ'skɒpɪk/ adj	۱. تله اسکوپ، به
	تله اسکوپ نه بی ناپیری ۲. تیکه نالو، وبه په کدائالو
	۱. تلسکوب، لایری الیاتلسکوب ۲. متداخل الاجزاء:
a ~ aerial	ناریلی تیکنالو، به ناو په کداچوو
	هوانی متداخل اجزاء
teletext n	تله تیکست: پیشکه شکر دنی هه وائو زانیاری
	به نویسن له ری تله فزیونه وه
	تلیتیکت
television /telɪvɪʒn/ n [C,U]	تله فزیون، نامیری
	تله فزیون
	تلفزیون، اذاعة مرثیه، جهاز تلفزیون
televisе /telɪvaɪz/ vt	تله فزیون دکت، وهرده گریت،
	(ویته وده نگ) نه نیری به تله فزیون
	یتلفز، یرسل (الصور) بالتلفزیون
tell /tel/ vt, vi (pt, pp told /təʊld/)	۱. پیراده گه به نی،
	بوی ده گسیر پنه وه، بامسی ده کسات بیریده خاتوه، فه رمان
	نه دابه سه ریا
	۱. یخبر، یروی، یقص، یذکر، یامر
T ~ her to go away	فه رمان نه دابه سه ریا که پروا
	۲. (به تاییه تی له گدل) (can, be able) جیای نه کاته
	امر ها ان تصرف ۲. (بخاصه مع able و can) یفرق، یبیز:
Can you ~ the difference between them?	تایا
	نه توانی جیاوازی بکه یت له نیوانیا تدا!
	هل یمکک التییز (بینهما) بینهم؟
Can you ~ Mary from her twin sister?	تایا نه توانی
	ماری و خوشکه که ی که دوانه ن جیا یان بکه یته وه؟
	هل یمکک ان تفرق بین (ماری) واختها الترام؟
There is no ~ ing	۲. نانوانتری پیشبینی بکری له
	۳. لا یسکن التکهن ب
~ upon	۴. کاری تی نه کا

	۱. یؤثر فی
<i>All this hard work is ~ ing on him</i>	هم هه موو کاره گرانه کار نه کاته سه ر تندرستی نه و
	ان کل هذا الاجهاد قد بدأ یؤثر علی صحتہ
<i>all told</i>	به گشتی، به شیوه په کی گشتی
	برجه العموم، فی جملة، علی وجه الاجمال
~ off	تیده خوریت، له جیگادانان بریکاری نه کا،
	ناگاداری توندی نه کا
	یوکل او یکلف بهمات (ل. د) یویخ، یعنف
teller n	۱. گه نیچنه دار، خه زنده دار، له بانق ۲. دهنگز میر، له
	په رله مان
	۱. امین صندوق، صراف (فی بنك) ۲. محصی الاصوات فی
	البرلمان
telling adj	به هیز، کاریگه ر
	قوی، مؤثر
a ~ speech	و تاری به هیز، کاریگه ر
	کلمه او خطبه قویه الاثر
tell tale /teller/ n	بوختان که ر، پاشییز خه به رلی ده ر،
	ناشکر اکه ر
	نام، وایش، فاصح
temerity /tɪ'merəti/ n	هه لچون، سه رکه شی، توره بون
	تهور، طیش
temper /tempə(r)/ n	۱. پله ی ره قی کائز او یان جیری
	۱. درجه صلابه المعدن او مرونته
	۲. ناروزو، هه وه س، مه زاج، باش /
	خراب
	۲. مزاج، طبع: حسن / سيء المزاج
<i>keep / lose one's ~</i>	پاریزگاری له هیمنی نه کا /
	دهماره کاتی گزویون (تورپه په)
	یحافظ علی هدوه اعصابه / تور نازته
<i>out of ~ (with)</i>	تورپه (له)
	غاضب (من)
□ vt, vi	۱. پولا یی نه کا پویه هیز و پنه وکردن
	۱. یستی الفلادلتیته
	۲. دلی یی ده سوتی، له سه راکه ی <i>justice with mercy</i> ~
	که م نه کاته وه
	۲. یلطف، یخفف: یخفف من شدة العقوبة بالرفقة
tempered /tempəd/ adj	خواه نی ره وشتی بهرز،

سه فاکری
 (في التصیرات المركبة) ذو خلق او مزاج معين:
 مثالیکي *a bad - ~ / good - ~ / sweet - ~ child*
 خراب / باش / خوشدو / روخوش
 طفل سيء / حسن الطبع / لطيف المعشر
temperament /temprəmənt/ n [C,U] هدهوس،
 ههلس وکھوت خو، رهوشت، ماد، چوله
 مزاج، طبع / سجيبة
 کچيکي *a girl with a nervous / an artistic ~*
 تورهوده مارگير / هونه رهنه، نارتيستیک
 قنات عصيبة الطبع / ذات ميول فنية
temperamental /temprə'mentl/ adj ۱. زوو توره،
 حولحولی، ناجيگير، ماد توژ، نه نرؤک
 ۱. مزاجي، متعلق بالمزاج:
a boy with a ~ dislike of study کورؤک به تهيمهت
 رقی له خویندن بیت ۲. ناله بار، زووه لهچوو، نه نرؤک
 ولد کاره للدراسة بطبعه ۲. متقلب، سريع الاحتياج
temperance /temprəns/ n [U] مام ناوهندی،
 هیوادارین خوراکرتن، خوگرتن، دانبه خوداگرتن
 اعتدال، عفة، ضبط النفس (بخاصة عن تعاطي الخمر)
temperate /temprət/ adj ۱. مام ناوهندی، نالین،
 ههلسان، هه دار ۲. (کدش) خووش (وولانی فینک)
 ۱. معتدل، عفيف ۲. (المناع) معتدل، (البلاد معتدلة المناخ)
temperature /temprətʃə(r)/ n [C,U] پلهی گهرمی
 پلهی گهرمی نه پیوی (به گهرمی پیوی)
 درجة الحرارة یقیس درجة حرارته (بالمترومتر)
 پلهی گهرمی نه خووشه که بهرزه
 (المریض) عنده درجة حرارة عالية
tempest /tempest/ n [C] رهشها، بژوان، شلیوه،
 باروف، پاهوز، بازور، باگهر، گهرده لولول
 عاصفة
tempestuous /tempestʃuəs/ adj (کدش) رهشها،
 پاهوز، هه لچو، وروژاو، سهخت
 (الطقس) عاصف، (مجاز) نافر، هانج، عنيف
temple /templ/ n [C] ۱. پهرستگا، په پیکهر
 معبد، هیکل
 ۲. رومهت، نهم لاونده ولای
 ناوچهوان

صدع، فرد
tempo /tempo/ n موسیقا (کیش) دهم، له زالفینی
 (مزیقه)
 (موسیقي) سرعة الايقاع
temporal /tempərəl/ adj ۱. کاتی
 ۲. دنيايي، میژکی، دهمکی، دهمدار
 ۱. زمني ۲. دنوي (تقیض روحی)
temporary /tempərənt/ adj دهمدار، کاتی، سه رده می،
 چاشنی
 مؤقت، وقتی
 کار یا نیشتی کاتی
 ~ employment
 وظیفه او عمل مؤقت
temporarily /tempərəntli/ adv به کاتی، دهمداره کی
 مؤقتاً، وقتياً علی نحو مؤقت
tempt /tempt/ vt ۱. فریوله دا، قایل ده کات، هه لینه
 خه له تیش ۲. هه لی نه فریوینی
 ۱. یغري ۲. یغري:
The weather ~ ed him to go for a swim که شه که
 هه لیغریواند یچی بومه له
 اغراء الطقس بالسباحة
tempter n *The Tempter* شه پتان، فریودهر، فیتنکار
 (بخاصة الشيطان، ابليس)
tempting adj فیتنکاری، فریوین
 مغر، مغر
temptation /temptetʃən/ n [C,U] فریودان، وه سوهسه
 دروستکردن بو کردنی کاریک، فریودان، ناران، گالدان
 اغراء، غوايه، شيء مغر او مغر
ten /ten/ adj, n [C] ده، دهه
 عشر، عشرة (۱۰)
tenth adj, n [C] دههم، په که له دهه
 العاشر، العشر
tenable /tenəbl/ adj ۱. پتهو، پاریزواو، نه توانی
 بهرگری لیکیری، پاریزبار، سهخت، پاریزباری، بهرهلانبار
 ۱. حسین، منیع، یسکن الدفاع عنه
 قهلاً / *a fortress / position / argument that is ~*
 شون / به لگی پتهو پاریزواوه ۲. (پیشه، پایه) که سیک
 نه توانی وهریگری و کاری تیا بکا
 قلعة / موقع / حجة منیعة، حصينة ۲. (الوظيفة، المنصب) یسکن

شخص ان يشظله لمدة معينة
tenacious /tɪˈneɪʃəs/ *adj* پيداگر، ركدار له سهر كردنى
 كارليك، خوازله لوك، قايم، پتهو
 منشبت ب، متمسك
 ~ of our rights پيداگرين له سهرمانى خومان
 متمشبين بعقرقا
tenacity /tɪˈnæsəti/ *n* [U] دهسپيگرتن، تواناى
 وهبيرهاتنه وه
 تمسك، تشبث، قدرة على التذكر
tenancy /tenənsi/ *n* به كرى گرتن، كرىكرن، ده مى
 كرىكرن
 استيجار، حيازة عقد، مدة الاجار
tenant /tenənt/ *n* [C] كرىچى، نيسته چى
 مستاجر، ساكن
 □ *vt* داده نيشتى (له خانوو) وهك كرىچى
 يقيم (في منزل مثلاً) كستاجر
¹**tend** /tend/ *vt* گو ه، ناگادارى نهكا -
 ددت، خودان دكت
 يعتي ب، يعى
²**tend** /tend/ *vi* 1. گوهددت، مهيل ده كابو، حهز ده كات،
 ناراسته ديت، دگه هينيت
 2. بيل الى، ييجن نحو
 ترخه كان له بهرز بوئه وه دان
 الاسعار تميل الى الانفاج
 3. ههنگاو دهنى
 Their steps ~ ed towards the bridge
 به ره
 4. يتجه نحو:
tendency /tendənsi/ *n* [C] (*pl* -cies) مهيل و
 ناره زوو، خواست، مه بهست، حهز كردن، ممرام ناره زوو،
 لادان، ييجدانه وه
 ميل، انطاف:
 Your work shows a ~ to improve
 كاره كات به ره وه
 چاكي نه چى
 ان عملك بيل الى التحسن
¹**tender** /tenda(r)/ *n* 1. ههريانهى سوتهمه نى (له پاش)
 ترومبيلى بار) 2. بهلمه يچوك يو كارناسانى گه وه تر
 له خوئى، باهه لنگريك يو گواسته وهى پيداوستى و نازوفه
 3. سهر بهرشتيار، حهزكر، دلوفان، به كنى سهر بهرشتى

شنيك پكات
 1. مقطورة الوقود (خلف القاطرة مباشرة) 2. سفينة صغيرة
 تخدم واحدة اكبر منها. مركب لنقل المؤمن 3. شخص يعرى او
 يشرف على شيء:
 كارمهند له بار
 نادل (في حان)، ساق
²**tender** /tenda(r)/ *vt, vi* 1. نمايشتى نهكا، قهباله دكت،
 پيشكه شى نهكات (ره سمى)
 2. يعرض، يقدم
 به لئين نهدا نه مه كدار يئت بو
 ~ payment (of a debt) (قهرز)
 يعرض القيام برفاه (دين)
 تواناو كارى خوئى
 ~ one's services / resignation
 ده خاتنه روو / دهست له كار بهر نهده 2. زور ييشنه دا (له كه م
 كرده نه وه)
 يعرض خدماته / يقدم استقالته 2. يتقدم ببطاء (في مناقصة)
 دراف
 ~ for the construction of a bridge
 پيشكشيكرنا به هاى، بو دروست كردنى پرد
 يتقدم ببطاء لاقامة جسر
 1. به خشين، ليورده (له كه مكردن و پيدااشكان) [C] *n* □
 2. عطاء (في مناقصة)
 3. خسته بازارى ملل و سامان له برى دانه وهى ~ *legal*
 قهرز، دراوى ياساى، پابه نديبون
 4. عرض مال او خدمات وفاء لدين او التزام: عملة قانونية
 1. نهرم، ناسك، شكه ستوك.
³**tender** /tenda(r)/ *adj*
 2. توره، ههستيار 2. (گوشت) ناسك، تهروير 3. ناسك،
 سوژيار، خوئين گهرم
 1. رقيق، ناعم، سريع الطيب، حساس 2. (اللحم) سهل المضغ،
 طري 3. رقيق، عطف، محب:
 سهر كردنى لاوه كى
 ~ looks نظرات حانية
tenderly *adv* ب نازكى، به سوژى، به نيانى
 برقه، بحان، بلطف
tender hearted *adj* به به زهوى، دلناز
 شفق، خون
tenderness *n* نهرمى، نهرميتى، دلنازى، دلولاانى
 رقه، حنان، غضاضة، طراوة
tendon /tendon/ *n* [C] زئى ماسولكه، ده مار، زئى

	وتر العضة، عصب	گرزبونی زئی که مانجه ۲. نالۆز، گرز، په یوه نندی نالۆز، گرز بوون (سیاسهت، په یوه نندی پامیاری)
tendrll /tendrəl/ n [C]	تهرزې پوهه، تالی پوهه کی خو هه لو اسراو، هلاویستک سلك النبات، خيوط النبات المتعلق	توتر وتر الكمان ۲. توتر، علاقات متوترة: توتر سياسي، علاقات سياسية متوترة
tenement /tenəmənt/ n	(به تايه تي) پينا که چهند خانۆچکه کی بچوکی تېدا بېن بۆ خيژانه هه ژاره کان، نااهی یی، ناوایی (بخاصه) مېنی پيشتل علی عدة شقی تسکه العائلات الفقيرة	tent /tent/ n [C]
tenet /tenət/ n [C]	بنه ما، باوه، بۆچوون مبدأ، اعتقاد، مذهب	په شمال، خيټهت، کۆن، چادر، ده وار خيمة، فسطاط
tennis /tenɪs/ n [U]	گه مې تیسن، په لیدانې سوک چهند جاریک لعبة التنس او كرة المضرب	tentacle /tentəkl/ n
	گۆره پانی تیسن، مهیدانکا تنس ملعب تنس	قوچی هه ستیار، ئەندامی ههسته وهر له هه ندی گیانه وهر دا، (وهك له ماری هه شت سهر)
tenor /tenə(r)/ n	به رزترین دهنگی پیاو (پروانه <i>alto</i>)، ناوه رۆك، دهنگی بلند (موسیقی) الصادح: اعلى اصوات الرجال (انظر <i>alto</i>)	مجلس، عضو المجلس في العشرات و بعض الحيوانات (الاضطرب مثلاً)
1 tense /tens/ n [C]	شیوگی فرمان که بریتی په له ده می فرمان، هه فوک صفة الفعل الدالة على زمانه	tentative /tentətɪv/ adj
2 tense /tens/ adj	۱. تنگزی، په شیو، په شیوی: تنگزوت، په یوه نندی به گرزبونه وه هه په، د تنگزینت ۱. مشدود، متوتر: ۲. دال علی التوتر: دهم وچاو نیشانه ی شله ژانی یوه دیاره وجوه عليها علامات التوتر من القلق	تهزمونی، کاتی، ده می تجربې، مؤقت، غیر نهائی تهنها پيشنیاویکی سهره تايه ماهر الاقتراح مبدئي
tensely adv	په توندی، په شوکاوی، ب تنگزینی علی نحو مشدود او متوتر	<i>only a ~ suggestion</i>
tenseness n [C]	تنگزینی، گرزوی توتر	کاتیانه، ده مداری علی سبیل التجربة، مؤقتاً
tensile /tensəl/ adj	۱. تنگزینی، کشانی، گرزبویو ۲. راده کیشرینت ۱. شدي توتري ۲. قابل للشد	tentatively
tension /tensən/ n	۱. توند کردن، په شوکان، گرزوی، گرز، کشان، تنگزین ۱. توتر، شد، مط	چنگالی کشاندنی (تهنها) بۆده برین (له وپه بری شیرزه یی و شله ژاندا (نقط فی التعبير) علی اخر من الجمر. فی قلق او توتر
	گرزوی، تنگزین، ~ <i>the ~ of a violin string political</i>	tenterhooks /tentəkrəks/
		ده یم، ده هه مین (پروانه <i>ten</i>) (انظر <i>ten</i>)
		ورد، ته نک، لاواز، زراف، بچوک دلیق، رتیق، ضیل
		tenure /tenjʊə(r)/ n [C,U]
		خواه ندراتی، ماوهی فهرمانه وایی، دایینکرن، دامه زین حیاوه (الارض مثلاً)، فترة تولي (منصب مثلاً): ~ of office ماوهی پوسهت وه رگرتن فترة تولي المنصب دایینکردن ضمان حیازه ملکیه
		tepid /tepid/ adj
		شله تین، شیر تین فاتر
		term /tɜ:m/ n
		۱. ماوه، ده م، پیکهاتن ۱. مدة، فترة، اجل، آمد ماوهی سزادان له به ندی پنخانه، هرزی خویندن، ماوه پیدادوه ری کردن یان خویندن ۲. (له <i>a ~ of imprisonment</i>)

کوتای، هیفتین، [C,U] /tɜ:mɪ'neɪfən/ **termination** دماهیکن، سه‌ره‌نجام، دوماهی، دواهی
 نه‌ایه، لاحتی فی نه‌ایه الکلمه

کوتای، ریگا، دواهی، [C] /tɜ:mɪ'nɒlədʒi/ **terminology** زاراوه
 ده‌سته‌وازه‌ی هونه‌ری یان کرداری، زارافزانی
 مصطلحات فنی او علمی
 ده‌سته‌وازه‌ی ریژمانی *grammatical ~*
 مصطلحات نحوی

کوتای ریگا، دواهی، [C] /tɜ:mɪ'nəs/ **terminus** کوتای ریگا، دواهی، [C] /tɜ:mɪ't/ **termite** مژانه، میروله‌ی سپی، موره‌قه، دارسم
 نه‌ایه‌ی طریق، اخر الخط، محطه نه‌ایه (قطار او حافله)
 الارضه، النمل الابيض (حشره مدمره)
 ۱. هه‌یوان، دالان ۲. ته‌لان، سه‌ریانک **terrace** /tə'reɪs/ **terrace** ریزه‌خانوو (به‌لا‌پاله‌وهه یا به‌رزی یان لیژایی)
 ۱. شرفه، واسعة، مصطبه ۲. صف منازل (علی ارض مرتفعه او موقع منحدر)
 پلیکان کراو، چیگه دانیشتن، پله‌پله کراو **terraced** *adj* بو چیگه دانیشتن
 مدرجه او مقسمه الی مصاطب
 چهنه‌د خانوه‌یک به‌ته‌نیشت یه‌کوهه *~ d houses*
 صف من المنازل المتصل بعضها ببعض
 صاف من المنازل المتصل بعضها ببعض

ناوچه، ده‌فهر، نه‌رد **terrain** /tə'reɪn/ **terrain** منطقه، تضاریس طبیعی
 زه‌وی که‌ندو کوه، نه‌رزی **terrestrial** /tɪ'restriəl/ **terrestrial** نیشته‌جی، دونیایی، گه‌ردونی
 ارضی، دنیوی

ترسناک، ترسین، ناخوش، به‌ریاد، **terrible** /tɪ'reɪbəl/ **terrible** ترسناک، سامناک
 ره‌یب، فضیح، بغیض، کره
 سامناکی و به‌سام **terribly** *adv* (ل. د. به‌ول، بظاعه)
 تانجی، سه‌گی بچوک و زیره‌ک بو راو **terrier** /tə'reɪ(r)/ **terrier** کلب صید صغیر و ذکی
 ۱. ترسناک، توقیره ۲. بزده‌ین، **terrific** /tə'reɪfɪk/ **terrific** ترسین، زور خوش، ناوارته، خوش، نایاب

شویگی کودا) به‌ند، مخرج:
 مدة الحكم بالسجن: فصل قضائي او دراسي، فترة انعقاد
 المحاكم او افتتاح المدارس ۲. (في صيغة الجمع) شروط:
 مهرجی خو به‌ده‌سته‌وه‌دان *~ s of surrender*
 شروط الاستسلام
 ریک نه‌که‌وی *come to / make ~ s (with sb)*
 له‌گه‌ل، راز و نیاز ده‌کات له‌گه‌نی ۳. (له شویگی کودا)
 هاوپه‌پیمان ۴. ده‌سته‌وازه:
on good ~ s with sb
 یفتق او بتراضی معه ۳. (في صيغة الجمع) علی رفاق معه ۴.
 مصطلح، عبارة
 ده‌سته‌وازه‌ی زانیاریه‌کان ۵. (له شویگی کودا) *scientific ~ s*
 وشه‌کان، ده‌سته‌وازه‌کان
 مصطلحات علمی ۵. (في صيغة الجمع) کلمات، عبارات:
 به‌ستايشکردنی زور *in ~ s of high praise*
 عبارات المدیح البالغ
 قسه‌وتن، جنتیوان *in abusive ~ s*
 عبارات الذم او السباب
 ناوی لیته‌نین *vt*
 یسمی، یطلق اسماً علی
 ده‌توانی کوتای **terminable** /tɜ:mɪ'nəbl/ **terminable** *adj*
 پییه‌تری، دوماهییار، ده‌مدار
 قابل للانتهاء، یمن فسخه او انهازه (العقد مثلاً)
 ۱. وه‌رزی کاتی، دوماهی **terminal** /tɜ:mɪ'nəl/ **terminal** *adj*
 ۱. فصلي، فتري
 نه‌زموننی کوتای سالی خویندن *~ examinations*
 ۲. کوتای، وویستگه‌ی دوماهی له هیلنی ناسنین
 امتحانات نه‌ایه‌ی الفصل الدراسي ۲. طرف، نه‌ایه، به‌یانی،
 محطه نه‌ایه فی خط سکه‌ی العديد
 یه‌کن له‌لاگه‌یه‌نه‌ره‌کان (کاره‌یا) *n*
 احد اطراف التوصيل (كهرباء)
 وویستگه‌یه‌ک له‌شاره‌که‌دا بو‌گه‌شتیاران به‌فروکه *air ~*
 محطه فی المدينة للمسافرين جواً
 کوتای پی‌دیت، ستوری **terminate** /tɜ:mɪ'neɪt/ **terminate** *vt, vi*
 بو‌داده‌نی، به‌تالی ده‌کانه‌وه (به‌لین، ریکه‌وتنامه)
 ینتهی، یضع جدال، ینتهی، یطل (معاهدة مثلاً)
 ته‌واوده‌یی به *~ in*
 یته‌ی ب

۱. رهیب، مروع ۲. (ل. د.) هائل، رانع، استثنائی
terrify /ter'faɪ/ ده ترسنى، ده توفى
 يرهب، يروع

۱. هه ريمى، ناوچه يى
territorial /ten'tɔ:riəl/ adj
 ۱. اقليى، محلى
 ناوى هه ريمى
 ~ waters
 مياھ اقليىه

۲. سوپاى هه ريمى له شكه رى (به كه ي
the T ~ Army
 به رگرى ميللى بويه رگرى به ريتانيا)
 ۲. الجيش الاقليمى (وحدات اهلية للدفاع في بريطانيا)

۱. هه ريم، ناوچه، ده هه رى
territory /ter'itri/ n [C,U]
 سه ر به ميرى:
 ۱. اقليم، مقاطعة تابعة لحاكم او حكومة ما:
a former Portuguese ~ in Africa
 ناوچه يه كه
 له نه فه ريقا كاتى خوى سه ر به به رتوگال بوو ۲. ناوچه،
 ده هه ر، نه ردى
 منطقه كانت تابعة للبرتغال في افريقيا ۲. منطقه، مساحة

تيرور (كه س يا شتيك) ترسناك، ترس،
terror /terə(r)/ n
 توفين
 (شخص او شيء) مرعب، رهيب، رعب، ذعر
terrorism n [U]
 تيروريزم، توفان دن به تاييه تى ترساندن
 سياسى، ترساندن
 ارهاب بخاضه ارهاب سياسى

تيروريسټ، بكوژ، توفينه ر، ترسكار
terrorist n [C]
 ارهابى

(ناخافتن، ريزاز، رهوشى قسه كه ر) رهق،
terse /tɜ:s/ adj
 چروپو، كووت، پوخت، / پنهو، فه مشى
 (الحديث. الاسلوب التحدث) موجز، جامع / محكم

به كورتى، به توندوتولى
tersely adv
 بايجاز، باحكام

نه زمون، تاكيكر دنه وه، پشكتين
test /test/ n [C]
 اخبار، فحص
 تاقيده كاته وه، ده بيخانه ژير تاكيكر دنه وه ~
put sth to the
 يختير، يخضخ للاختبار

۱. تاقي نه كاته وه، ده پشكتين
 □ vt
 ۱. يختير، يفحص
 كه ره سه ي خاو نه پشكتين بوگه ران
 ~ ore for gold
 به دواى ناتون ۲. تاقي ده كاته وه، نه زمون دكت

يفحص المعدن الخام بحثاً عن الذهب ۲. يمتحن، يجرب:
The long climb ~ ed our powers of endurance
 سه ركه وتنه دورود ريزه كه مان تاقي كرده وه ي توانامان بوو
 بو به رگه رتن
 كان التسلق الطويل اختباراً لقدرتنا على الاحتمال

فروكه وانى تاقي كرده وه
test pilot n [C]
 طيار اختبار

بوري تاقي كرده وه
test-tube n [C]
 انبويه اختبار

۱. زورجا
testament /testə'mənt/ n [C] *last will*
 ~ (and) وه سه يت، راسپيرى دوايى دوو به شه سه ره كه كه ي
 نينجيل
 ۱. غالباً (~ *last will and*) الوصية الأخيرة
 ۲. راسپيرى كون
 ~ Old T
 ۲. العهد القديم
 ~ New T
 راسپيرى نوئى
 العهد الجديد

۱. گه واهيده دا له دزى
testify /test'ifaɪ/ vt, vi
 ۱. يشهد ضد، يدلي
 ~ against
 شايه تى لئه دا
 بشهادة ضد
 ~ on behalf of
 گه واهيده دا بو به رزه وندى
 يشهد لصالح
 ~ that
 شايه تى نه دا كه ۲. ناشكر ايده كا، رونيده كاته وه
 يشهد ان ۲. يعن، بين
 ~ to
 ۳. گه واهي نه دا
 ۳. يشهد او يكون دليلاً
 كاره كه ت توانات
Your work testifies to your ability
 ده ره ده خا
 على عملك يشهد على مقدرتك

۱. گه واهي لئه اتويو و
testimonial /testi'moʊniəl/ n
 رهوشټ باشي ۲. به لگه نامه، ستوف، گواهنامه، خه لاتى
 سوياس، خه لاتى مه زنه يى
 ۱. شهادة اهلية او حسن سلوك ۲. هديه شكر، هديه تقديرية

گه واهي، شايه تى،
testimony /testi'məni/ n [U]
 به لگه، دانبياتان به بيروباوه ريكي (ثابيداً) به لگه نامه
 شهادة، بينة، دليل، برهان، اقرار بالعقيدة (الدينية)

نه نروك، هول، توره
testy /testi/ adj

نزق، نكد، سريع الغضب
tether /teðə(r)/ *n* گوریسی نازدهل بهستهوه
 جبل تربط به الدابة
 نارامی نامینن، له ووزه پدا ئەما ~
 (مجاز) بنفذ صبره، غایه مافی طاقته
 □ *vt* جینگیر یا به په تیک ده به سترن
 یشت او یقید به جبل
text /tekst/ *n* [C,U] ۱. ده قی په راو، سایه ۲. ناپه تیک له
 کتیبی پیروز بولیکولینه وه
 ۱. نص کتاب، متنه ۲. آیه من کتاب المقدس تتخذ موضوعاً
 لفظه او مناقشه
textbook *n* کتیبی دانراو، کتیب، دبستانی
 کتاب مدرسې، کتاب مقرر
textile /tekstarl/ *adj* تهونی، په یوه نډی به تهونکر دنه وه
 هه په، په ننگ یان ریس پوتهونی، ته فنی
 نسجی، ذو علاقه بالنسج
 □ *n* [C] چنراو، نه تم
 نسج، خیط او غزل صالح للنسج
texture /tekstʃə(r)/ *n* ۱. تهون، نه تم، ته فن
 ۱. نسج
 کوتالی نر موشل ۲. پیکهاته ~
 شپوه و خوړی نه و ماده بهی که شتیک یتک ده هینن
 قماش فی نسجعه رخاوة ۲. بنية او ترکیب الشيء
than /ðən; ðæn/ *conj* ۱. (بو به کار هینانی بهشی دوهم له
 به را ورده که) له، تا کو، ژ، مه گهر
 ۱. (الاستهلاك الجزء الثاني من المقارنة)
 (جون) دریز تره له جاک
 جون اطول من جاک
 ۲. نه که ته نها
no (ne) other ~ ۲. لیس الا، لیس غیر
I met no (ne) other ~ my old friend, Philip, today
 نه و که سهی که چاوم پیکهوت نه مروز فیلیپی هاوریم بوو
 لم یکن الذي قابله اليوم سوى صديقي فيليب
nothing else ~ ته نها، به ته واوی
 فقط، مجرد، کلیه
It was nothing else ~ bad luck that they lost the game
 د وړاندنیان له یار په که دا ته نها له بهر به د به ختی بوو
 لم تکن خسارتهم للمباراة الامجرد سوء حظ

سوپاسده کات، مال نالادکت
thank /θæŋk/ *vt* یشکر، یعرب عن الامتنان
thanks *npl* ۱. سوپاس، مالاقا، دهسته وازهی سوپاس
 ۲. سوپاس، (پوهیزدان)، سوپاس بو تو
 ۱. شکر، عبارات الشکر ۲. (ل. د) شکر، شکر آلك
 ~ *s to* له بهر چاکي، به هوی
 بفضل، بسبب، نتیجه
 (به تاییه تی) سوپاسی په زدان نه کات، نویژ
Give ~ s نانخواوردن نه کات
 (بخاصه) یشکر الله علی نعمه، یتلو صلاة المائدة
thanks giving *n* نویژی سوپاس
 صلاة الشکر
thankful *adj* سوپاسدار، متیکار
 شاکر، معبر عن الشکر
thankfully *adv* به سوپاسداری
 بامتنان، شاکراً
thankless *adj* (به تاییه تی) سوپاسی بو ناکرنی
 (بخاصه العمل) لایشکر
a ~ task (نه رکیک) به خرابی پاداشتی ده درنی
 (مهمه) یکا فاً عنها بشر الجزاء
thanklessly *adv* بې سوپاسکردن یان پاداشتی، بې
 پاداشتی
 بدون شکر او جزاء
that /ðæt/ (*pl* those /ðəʊz/) *adj, prom* راناویکه
 به مانای (نه وه) نه وهی، نه وهی که، نا نه وهنده، داکو، کو،
 دا، ها، جا، نه وی، وی، یا کو
 تقابل (*this. these*)
 ۱. سه یری
Look at ~ man / those men over there
 نه و پیاوه بکه / نه و پیاوانه له وین
 ۱. انظر الى ذلك الرجل / اولئك الرجال هناك
This photograph is much clearer than ~ (one)
 نه و یتنه زور روتتره له وی تر
 ان هذه الصورة اوضح بكثير من تلك
My new car is of a different make from ~ which I had before
 ۲. نه م نو تو میبله نوی بهم له دروستکردندا
 جیاوازه له وهی پینشو تر م
 ۲. ان سيارتي الجديدة من صنع مختلف عن تلك التي كنت
 املكها قبلها:

Those who want to go swimming must put their names down on the list پیوسته له سره نهو
 که ساته ی ناروژی چون بو مه له ده که ن ناویان له لیسته که
 توماریکه ن
 علی الذین یرغبون بالذهاب للسباحة ان یسجلوا اسماءهم فی
 القائنة
 □ *adv I couldn't walk ~ far* ناتوانم نهو هموو
 ریگا په بیرم
 (ل. د) لم استطیع الشی کل تلك الساعة
 □ *rel prom* (بهین گوران له شوگی کوزا)
 (بدون تفسیر فی صیغ الجمع)
The letter ~ came this morning is from my father
 نهو نامه یه ی نه م په یانی په که پشت له پاوکمه وه بوو
 ان الرسالة التي وصلت هذا الصباح (هي) من والدي
Give help to any one ~ needs it ده سستی یارمه تی
 دریز بکه بو هر که سیک پیوستی پیته تی (بهراورد بکه به
 (which who)
 قدم ید المساعدة الی کل من یحتاجها
 □ *conj I will see ~ your car is ready tomorrow*
 ۱. هه ولته دم سبه پیته نو تومبیله که ت بو ناماده بکه م
 ۱. سأعمل علی ان تكون سيارتك جاهزة غداً
Bring it to the light so ~ I can see it better
 ۲. نریکی روناکیه که ی بخهروه تابه باشی بیییم
 ۲. قربها من النور کی اتمکن من رؤيتها بشكل افضل
His manners are so bad ~ nobody invites him to a party
 ۳. نه و نده ره و شتی خراپه هیچ که س بانگی ناکات
 بو ناهنگ
 ۳. ان اخلاقه من السوء بحيث لا یجری احد ان یدعوه الی حفلة
You may go on condition ~ you will not come home alone
 ۴. نه توانی پروی په مخرجی به ته نه ا
 نه گه ریته ته وه بو مال
 ۴. یمکن ان تذهب شریطة ان لا تعود الی المنزل بمفرده...
 ۵. (بوسه سورمان) *Oh, ~ I could see you again!*
 خوژکه نه متوانی جاریکی تربینمه وه ا
 ۵. (للتعجب) یالیتی استطیع ان ارآک ثانیةً
thatch /θætʃ/ n [U] زه له یا پووش، بو یانی خانوو،
 کوخته یان که پر (بانی پیشی یان زه لکان)
 غما، قش یسقف به کوخ

زه، به پووش یا به زه له سهریانی یو دروسته کا
 یغمر: یسقف کوخاً بالقش
 ۱. پله ی گهر ما نه و نده *thaw* /θɔ/ vi, vt *It is ~ ing*
 بهرز بو یه وه په جوړیک سه هو له گی توانه وه ۲. ده توینرته وه
 (به فر)، ده توینته وه ۳. (مروغ) واز له پابه تدیون دینی
 ۱. لقد ارتفعت درجة الحرارة بحيث بدأ الجليد بالذوبان ۲.
 یذیب (الثلج)، یذوب ۳. (الشخص) یتخلی عن تحفظه
 □ *n [C]* توانه وه، فینکی له که شدا
 ذویان، دغه فی الجر
the /ðə/ نامرزی ناساندن به (زی) ده خوینرته وه نامرزی
 پیناسین شوگی که دیاریکرنی که مته ره
 ولکها تلفظ / ذی / قبل الاصوات اللينة اداة التعريف
article وهي صيغة اقل تحديداً من *this, that, these, those*
play ~ guitar / piano (but cf play tennis, football etc)
 نو تومبیله که *The car does thirty miles to ~ gallon*
 گالونیک به کار دینن یو هر سی میلک
 تسته لک السیارة جالوناً واحداً کل ثلاثین میلا
 □ *adv* به هه مان پله
 بنفسی الدرجة، بذات المقدار
The more he has the more he wants تا زوری
 هه بی داوای زیاتر نه کا
 كلما زاد ما عنده كلما طلب المزيد
 ۱. شانو، نمایشگا ۲. هوئی *theatre* /θɪətə(r)/ n
 وانه ووتنه وه، شوینی وانه کان، پله پله ۳. ژووری نه شتر
 گه ری
 ۱. مسرح ۲. قاعة محاضرات، مسرح ۳. غرفة العمليات
 (الجراحية)
 شانو، نوسین و نواندنن شانو گه ری *the ~*
 المسرح، کتابه و تشیل المسرحیات
 ۱. شانویی *theatrical* /θɪˈætrɪkəl/ adj
 ۱. مسرحی
 دیمنه نی شانویی ۲. (ره و شتی) ناسروشتی *~ scenery*
 له راده به دهر
 المناظر المسرحية ۲. (السلوك) متكلف، زائف، غیر طبیعی
 مبالغه فی
 ۱. شانویی *thee* /ði:/ pron
 راناو ی که سی دووه م، تو

ضير المخاطب *thou* في حالي النصب و الجر
theft /θeft/ n [C,U] دزين، دزی
 سرقة
their /ðeə(r)/ adj (مولك) ئەوان
 (ملك) هم / هن
They have lost ~ dog ووتيانكرد سهگه كه يان وونكرد
 فقدا / فقندن كلبهم / كلبهن
theirs /ðeəz/ pron هي ئەوان، تاييه ته به وان، هي خو يانه
 خاصتم، ملكهم / خاصتم، ملكهن
That dog is not ~ it's ours ئەو سهگه هي ئەوان نيه
 ئەو سهگي خو يانه
 ان ذلك الكلب ليس كلبهم / كلبهن، انه كلبنا
them /ðəm; ðem/ pron ئەوان (پروانه *they*)
 (انظر *they*)
theme /θi:m/ n [C] ١. باهت، پاس، نو سين
 ١. موضوع (الحديث او الكتابة)
 ٢. (موسيقيا) نوازي سهره كي دو ياره له نو پهرت *song* ~
 يا سه موفونيا
 ٢. (موسيقيا) اللحن الرئيسي التكرار في اوريت او سفونيه
then /ðen/ adv ١. له وه دو، ئينجا، نه خو، هينگي، پاشي،
 ئيدي، خو هه، فاهه، پا، ئيجا
 ١. عندئذ، آنذا
We were living in Scotland ~ پشتر ئيمه له
 نه سكتله نندا نه زيان
 لقد كنا آنذا نعيش في اسكتلندا
Will you still be here ~ ? تا يا هه ليره نه مينى؟
 استبق هنا عندئذ
from ~ دواي نه وه
 فيما بعد لك
since ~ له و كاته وه ٢. له دواي، ئينجا
 منذ ذلك الحين ٢. ثم بعد ذلك: سنذهب
We'll go to Paris first, ~ to Rome نه چين يو باريس
 ئينجا يو روما ٣. كه واته، مادام وايه
 الي باريس اولاً ثم الي روما ٣. اذن، مادام الامر كذلك
You say you feel ill; ~ why don't you call the doctor?
 تو نه لييت نه خوشم كه واته يو چي پزشك
 داوا ناكه تي؟
 انك تقول بانك مريض، اذن لماذا لاتستدعي الطبيب؟

T ~ there's James, oughtn't he to come too?

٤. ئينجاكو، سهره راي نه وه نه وه جيمس له ويه نه اي ناتواني
 بانگي بكه ين؟ ٥. (بوناگادار كرده وه، سهرنجليدان)
 ٤. ثم ان، و فرق ذلك: ثم ان هناك جيمس، ألا يجدر ان ندعوه
 ايضاً؟ ٥. (للتحذير، الاحتجاج، لفت الانتباه)

Now Heve

thence /ðens/ adv له ويوه، له پاشدا (وي ذري، پاشي،
 زهينگي وه ره)

من هناك، من ثم

theologian /θiə'lɔ:dʒiən/ n [C] نائيزاني، ئولدار،
 نائيفان، فه قى

اللاهوتي، عالم اللاهوت

theological /θiə'lɔ:dʒikl/ adj ئولداري نايي،
 په يوه نده به زانستي، سيولوجي، تيوريانه، بيردوزي نهك
 كردار، فه قيني

لاهوتي، متعلق بالعلوم اللاهوتية

theology /θiə'lɔ:dʒi/ n يهك خود دازاني، نائيزاني،
 ديتزاني، ئولزاني

اللاهوت، فلسفة الالهيات

١. بيردووز ٢. بيردووزيكه
 بيوستي به سه لماندن هه به (له زانستيه بيركاريه كاندا)
 ١. نظرية ٢. نظرية بحاجة الي برهان (في العلوم الرياضية)

theorist /θiərist/ n بيردووزيار، ديتانه فان، بيدوزان
 صاحب النظرية، مشغل العلوم النظرية

theorize /θiəraiz/ vi بيردووزاده قى، ديتا نه دكت
 يضع النظريات، ينظر

theoretic(al) /θiə'retik(ɪ)/ adj بيردووزي (نهك)
 كرداري (ديتانه يي
 نظري)

theory /θiəri/ n [C,U] بيردووز، تيرواني، تيوري، ديتانه
 (پنجه وانه ي كرداري ٢. بيرو كه، را، تيور بيردووزي داروين
 نظرية، شرح او تفسير نظري (نقيض عملي او تطبيقي) ٢. فكرة،
 رأي، نظرية: نظرية داروين في التطور

(لهگه شه سهندندا)

Darwin's ~ of evolution (النشوء و الارتقاء)

***therapeutic; therapeutical** adj چاره سهر يانه
 علاجي

***therapy** چاره‌سەری دەروونی
مداوایە، العلاج، الطب النفسي

there /ðeə(r)/ *adv* (بەراورد لە گەڵ *here*)
(بالمقارنە مع *here*)

Put my box down ~ ١. لەوێ، لەوشوێنەدا
١. هەناک، فی ذلك المكان:

T ~ goes the fox. T ~ it goes ٢. ئا ئەو بەیویە کە یە
٢. ئا ئەو بەیویە کە یە

٣. (بۆ سەرئێج راکێشان) ئەو کۆنیک لە پێتلاوێ کە تەدایە
٣. هەر تەلپ ٣. (للفت الاتیاه) هەناک تەب فی حذائک

T ~ 's a hole in your shoe
Look out, ~! ناگاداریە (خچی لە بەردەم تە)
(لە گەڵ *seem, appear ...*)
ئیتە، احذر (ما امامک!) (مع *seem, appear* و اضرابهما)

T ~ seems to be no escape وادیارە قوتاریوون و دەبازیون نییە لەوێ
بیدوان لا یوجد مهرب هەناک

T ~ appears to be nobody here وادیارە کەس لێرە نیە
بیدوانە لا یوجد احد هەنا

□ *int T ~ , ~ , dry your tears* (بۆ دلدانەتووە)
بەسبەتی، پویست بە گریان ناکات، بەسە، بەسە فرمیسکە
کانت بېرە
(الدوا سة) کفی، جفف دموعک (لاداعي للبکاء)

T ~ now, I was right! (دەریزینیک بۆ سەرکەوتن)
ئێستا بۆت دەرکەوت من لەسەر راستی بوم (دەریزینی
بێهویایی سەرزەنشکر دن)

(تعییراً عن الانتصار) انت ترى الان انني كنت على حق! (تعییراً
عن الیأس أو التانیب)

T ~ ! You've upset the ink! وریابە مەرە کە بەکەت
قَلْبَ کر دەو! و بھک، لقد دلت الحر!

thereabout(s) /ðeə'baʊt(s)/ *adv* لەو نزیکانە،
شوێنیک لەو ناو (نەوشوێنە یا ژمارە یا پیر)
قریباً من (ذلك المكان أو العدد أو المقدار)

thereafter /ðeə'ɑ:ftə(r)/ *adv* لەپاش ئەو، لەو کاتە
بەولاو، ژهینگی وەرە، پشتی هینگی
بعد ذلك، من ذلك الوقت فصاعداً

thereby /ðeə'baɪ/ *adv* بەمەش، ب وی ئاوا، ئیجا
لەئەنجامی ئەووە

و بذلك، و نتيجة لذلك
بۆ ئەو، لەبەر ئەوە، لەو،
لەوما، ئیدی
و لذلك، و لهذا السبب

١. لەو شوێنە یا ئەو شتە (هۆیکە لە پشتر
باسکراپن) ٢. لەو باسەدا، لەو کیشە بەدا
١. فی ذلك المكان أو الشيء، ٢. فی تلك السأنة

thereupon /ðeə'ʌpən/ *adv* بەویپە، زبەرەندی،
جهداً، ل بەر هەندی
و عليه، و بناء على ذلك

therm /θɜ:m/ *n* یەکی پێوانی گەرمی
الترم: وحدة قياس الحرارة

thermal /θɜ:ml/ *adj* گەرمیانە، گەرمەکی، تین
حراري

~ springs کانیاوی گەرم
ينابيع حارة

thermo /θɜ:məʊ/ *prefix* پش گرێکە بەمانای گەرمی،
گەرمدار، تین، گەرم
بادنة معناها: حراري

thermodynamics *npl* گەرمە جوولە، دینامیکی
گەرمی
الدینامیکا الحرارية

thermometer /θɜ:'mɒmɪtə(r)/ *n* گەرمییو، گەرمی
پش، گەرمیپ
میزان حرارة

thermostat *n* [C] گەرمی ریکخەر
منظم الحرارة

these /ði:z/ ئەمانە (پروانە *this*) ئەف، ئەف، ئەفان
(انظر *this*)

theses /θi:si:z/ *npl* زانستە ووتار (پروانە *thesis*)
(انظر *this*)

thesis /θi:sts/ *n* زانستە ووتار، هەژمە، بیردۆز، نامە
بۆ بەدەستپێانی پروانامە زانستی، پشخستەک
الفرضية، الأطروحة رسالة تقدم لتبيل شهادة علمية

they /ðeɪ/ *pers* شینگێ کۆ بۆ (*it, he, she*) ئەوان، بۆ
(بکەر)
(صيغة الجمع *it, he, she* فی حالة الرفع)

them ئەوان، وان، (تەواو کەر)

- هم، هن، هما صیفة التصب و الجر
thick /θɪk/ *adj* ۱. (پنجه وانهی *thin*) قه لهو، نهستور، ستور، چر، تیر، خهست
 ۱. (نقیض *thin*) سیک، نخین
three inches ~ به نهستوری ۳ اینچ
 بنخانه او سکاۃ ثلاث بوسات
 ~ *hair* ۲. زور، تیر، چر
 ۲. وافر، کثیف
a ~ forest دارستانیکی چروپ ۳. (شله، کهش) چر، سهخت، هه وای
 غابه کثیفه (متلاصقه الاشجار) ۳. (السائل، الجو) غلیظ القوام، شید
 ~ *with* ۴. هه لیگر تووه، قورس بووه
 ۴. محمل، منقل
air ~ with dust / snow کهش پربوه له توو / به فر ۵.
 (دهنگ) گر، زیر، (به هوی هه لاهمه ته وه)
 هراء منقل بالقیار / باللق ۵. (الصوت) آجش، خشن (بب الزکام مثلا)
 □ *n* [U] بهشی زورچر، سهخت
 الجزء الأکثف، معمان، و طیس
in the ~ of the fight له گهرمه می شه ردا
 فی و طیس التال
through ~ and thin له خووشی و ناخوشی دا له هه موو
 بارود و خوئکدا
 فی السراء و الضراء، فی جمیع الظروف
 □ *adv* به زوری، به چری
 بوفرة، بکثافة
come ~ and fast به زور دیت و به خیرای، به خیرای
 و به ژماره ی زور
 (الطقات) تتوالی بسرعة: یاتی بسرعة و باعداد ضخمة
thickheaded *adj* گه وچ، گیل
 غبی، منقل
thickly *adv* به خهستی، به چری، به زوری
 بکثافة، بوفرة
thickness *n* به زوری، به نهستوری، چری، خهستی، تیری (به تاییه تی) چین
 و فرة، کثافة، غلاظة، (بخاصة) طبقة
 ۱. (کهس) کورت و گوشتن و پر ۲. خهست و **thicket**

- چروپ
 ۱. (الشخص) قسیر و بدین، مکتور ۲. کثیف، کت، کثیف الزرع
thickskinned *adj* پوقایم، کهم ههست
 صتیق الوجه، قلیل الاحساس
thicken /θɪkən/ *vt, vi* توخته کا، نهستوریه کا، خهستی نه کا تیریده کا، نهستورده ییت
 یفظ، یفسک، یفظ یصبح سیکا
thicket /θɪkɪt/ *n* [C] یشه، ده جل، دارستان، یشه لان، میرگ، دهون
 اجمه، دغل، ایکه غابه
thief /θi:ʃ/ *n* (pl thieves) دهستیر، رینگر، دز، (ب) *robber burglar*
 لص، سارق (قارن *robber, burglar*)
thieve /θi:v/ *vi, vt* ددزیت، دزی دکت، ده دزی
 یسرق
thigh /θaɪ/ *n* [C] بان، ته شک، هیت، ره من، کهماخ
 فخذ، ورك
thimble /θɪmbəl/ *n* موسیله ی درومان، هونگستر، گوزلان، کشتبان
 قمع الخیاطة، کشتبان
thin /θɪn/ *adj* ۱. (پنجه وانهی *thick*) ورد، باریک، ته نک له پرون باریک، ته نک، نارین، مه لهس، زوال
 ۱. (پنجه وانهی *thick*) رقیق، رقیق، خلیل السک:
a ~ sheet of paper پارچه به کی ته نک له کاخه ز
 صفحه رقیقه من الورق
a ~ piece of string پارچه به ک ده زوی باریک
 قطعة رقیقه من الخیط
 ۲. لاواز، باریک، داگه توو، دم وچاو
 ~ *in the face* باریک ۳. (شله) پوون، شل
 ۲. نحیل، نحیف، هزیل: نحیل الوجه ۳. (السائل) خفیف، رقیق القوام
 ۴. پوزشتی سوک
 ۴. (ل. د) عذر واه
have a ~ time کاتیکی سهخت به سهه نه با
 قضی و لتأ عصبياً
 □ *vt, vi* (-nn-) که می له کا ته وه، لاوازی نه کا
 یخفف، یقلل، یضف
 ~ *the plants out* ژماره ی روه که کان کهم له کا بوئه وه ی

نهوانی تر به باشی بیگانه
 یخفد من عدد النباتات لیتج للباتی نمواً افضل
 □ *adv* به کهمی، به دووری، به جیاجیا
 بقلة، بتیاعد، علی نحو متفرق
 □ *n through thick and ~* له خوشی و ناخوشیدا
 فی السراء و الضراء
thinly *adv* به کهمی، به تنگی، جیاجیا، به دووری
 علی نحو متیاعد او متفرق، بقلة
thinness *n* [U] باریکی، لاوازی، تنگی، نارینی
 رقة، نحافة، رفع
thin-skinned *adj* هستیار، زوو کارتیکر، روقایم
 حاس، سریع التأثر
thing /θɪŋ/ *n* [C] ۱. شت
 ۱. شیء
a rose is a lovely ~ گول شتیکی جوانه
 الوردة شیء جمیل
 ۲. (له شیوگی
T ~ s are getting better every day کؤدا) باری گشتی: بارودوخ / کاروبار رۆژ له دوای رۆژ
 باشتر نه بین
 ۳. (فی صیفة الجمع) احوال عامه ان الأحوال / الأمور تحسن
 یوماً عن یوم
 ۴. (له شیوگی کؤدا) ینداویستیه کانت / *your / his ~ s*
 ینداویستیه کانی
 ۵. (فی صیفة الجمع عامیة): حاجاتک / حاجاته
 به تاییه تی پؤشاک: *Have you packed your ~ s yet?*
 ئایا ته او بویت له بهستی کهل و پهله کهت؟ ۶. وبستراو،
 په سه نند:
 بخاصة الملابس: هل انتیهت من حزم أمتعتک؟ ۷. المراد،
 المرغوب:
 داواکراو (خودی) *the (very) ~*
 المطلوب (بعینه)
 زور دووره لهشتی داواکراو *not at all the ~ to do*
 (انه) بعید جداً عن الشيء المطلوب
 نه مه (خودی) نهو شته به *This is the very ~ I wanted*
 که داوام کرد
 هذا هو الشيء الذي طلبته بعینه
think /θɪŋk/ *vi, vt (pt, pp thought /θɔ:t/)*
 ۱. بیرده کاتهوه، دینه و میبری ۲. واداده نئی، پشینی ده کما،

راده مینی، وا ههست ده کا
 ۱. یفکر، یفکر ۲. یعتبر، یقدر، یری:
 ~ *highly / well / little / nothing of sb or sth*
 مهزه نهی نه کا / مهزه نهی نا کا
 یقدره / لا یقدره
 ~ *nothing of (doing sth)* وای داده نئی کارینی
 بین یا په خه
 یعتبره امرأ غیر ذی بال
 چاوی پیانه خشینتیه وه، رانه ~ *better of (doing sth)*
 رای گوری
 بعید فیه النظر، یغیر رایه
 یری لن نه کاته وه و به باشی هه لی نه گپرتیه وه ~ *sth out*
 یفکر فیه، و یقلبه جیداً
 به له سه رخوینی یری لن نه کاته وه چاوی بین ~ *sth over*
 نه خشینتیه وه
 یری، ینعم النظر فیه
third /θɜ:dl/ *adj, n* سیهام، سیهک، سیهام
 الثالث، ثلث ۳/۱
 جیهانی سیهام، ولانه تازه
the T ~ World گه سه سه ندووه کان
 العالم الثالث، الدول النامية
thirdly *adv* سیهام، سیهامین
 ثالثاً
thirdrate پله سیهام، خراب
 درجه ثالثة أي من صف ردي
thirst /θɜ:st/ *n* [U] ۱. تیویه تی، تیهن
 ۱. عطش، ظمأ
 له تیوینیدا نه مرئی ۲. ناره زوی زور، تیویتی ~ *die of*
 (وهك بؤزانتست)
 یوت من الضمأ / عطشا ۳. (مجاز) رغبة جارفة، تعطش (للملم
 مثلاً)
 تیویده بین، به په رو شده بین، تیوی (توله) □ *vi*
 سه نده وه به
 یطش، بظماً، یترق، یعطش (للتار)
thirstily *adv* به تیویتی، تیهنی
 بطش، بظماً، یعطش
thirsty /θɜ:st/ *adj* تیهنی، تیوو، به په رو شو
 عطشان، ظمان، تواق، متعطش

کارینک که ده‌بینه هوی تینوئنی که سه‌که، کارینکی *work* ~
 تینوکر
 عمل بسبب العطش لمن یعمل به
thirteen /θɜːˈtiːn/ *adj* سیازده ۱۳
 ثلاث عشرة، ثلاثة عشر ۱۳
thirteenth *adj* سیزدهم، سیازده هم‌مین، ۱۳/۱
 الثالث عشر، جزء من ثلاثة عشر جزءاً ۱۳/۱
thirtieth /θɜːˈtiːθ/ *adj, n* سیهه‌م، سیهه‌م، سی‌یه‌مین
 الثلاثون
thirty /θɜːti/ *adj, n* [C] سی
 ثلاثون، ۳۰
this /ðɪs/ (*pl these* /ðiːz/) *adj, pron* (به‌راورد له گه‌ئ
that, those
 (بالمقارنه مع *that, those*)
 Look at ~ picture here, and then at that picture
 over there
 ئەم وئینه به زۆر له‌وی *T ~ is by far the better picture*
 تر باشتره
 هده الصورة افضل من الأخرى بكثير
thistle /ˈθɪsl/ *n* [C] دره‌ختیکی درکاو‌یه، گفرونک،
 گفرونه‌ک، هه‌له‌زه‌ک، دری‌یه
 شوك الجمال، نبات شائك
thither /ˈθɪðə(r)/ *adv* بۆته‌وئیی، به‌وئاراسته‌به، بۆ‌ویره‌ی
 دوور
 (أ. ق.) إلى هناك، في ذلك الاتجاه
thong /θɒŋ/ *n* قایشی چه‌رمی ته‌سک، زول، قایشا
 نازانگی، قایش، قامچی
 شريط جلدي ضيق، سير السوط او اللجام
thorax /θɔːræks/ *n* [C] سنگ، به‌شی ناوه‌پراستینه‌ی
 له‌شی میروو
 الصدر، الجزء الاوسط من جسم الحشرة
thorn /θɔːn/ *n* [C,U] ۱. در‌درك، درک ۲. دره‌ختی
 درکاو‌ی، دری گو‌هینز (دره‌ختی گو‌هینز *haw-thorn*)
 ۱. شوكه ۲. شجيرة شوكية (شجرة الزعرور *hawthorn*)
thorny *adj* (-ier, -iest) ۱. درکاو‌ی، نالۆز ۲. درکن،
 درکاو‌ی، نالۆز، ستریدار
 ۱. شوكي، شائك ۲. (مجاز) شائك، عويص
thorough /θəˈrɒ/ *adj* گشتگیر، گشت، ته‌واو، هه‌موکی، گشتگیر

دورودریژ، ورد
 کامل، تام، شامل، مفصل، دقیق
 ژووره‌که به‌ته‌واوی *give the room a ~ cleaning*
 پاک نه‌کاته‌وه
 یظف الغرفة تنظيفاً تاماً
 کریکاروی وورد، دلسۆز له‌کاره‌کی *a ~ worker*
 عامل دقیق، مخلص فی عمله
 رینمایی دورودریژ *receive ~ instructions in English*
 وهرده‌گری به‌ئینگلیزی
 یلتقی تعلیمات مفصلاً بالإنجليزية
thoroughgoing *adj* ته‌واو، گشت
 تام، کامل
thoroughly *adv* به‌شویوی ته‌واو، ووردینی
 تماماً، کلیه
thoroughness به‌هه‌مه‌کی، هه‌موو، ته‌واو، وردینی
 شمول، کلیه، تمام، دقة
thoroughbred /θəˈrɒbrɛd/ *n* [C] په‌سه‌ن (ته‌سپی
 په‌سه‌ن)، شاره‌زا، نایاب
 (الحصان) أصیل
thoroughfare /θəˈrɒfɛə(r)/ *n* [C] شه‌قام، رینگای
 گشتی
 شارع، طريق عام
 ناتوچو بان چونه‌ژووره‌وه قه‌ده‌غه‌به *No ~*
 ممنوع المرور او الدخول
thou /ðəu/ *pron* (شینوگی ویزه‌یی) تو
 (صیغه‌ ادیبه) انت، انت
though /θəu/ *conj* (= *although*) ۱. سه‌ره‌رای نه‌وه،
 له‌گه‌ل نه‌وه‌شدا:
 ۱. مع ذلك، رغمًا عن ذلك:
Though poor, he was always neatly dressed
 هه‌رچه‌نده هه‌زاره هه‌میشه جلی ریکوینکی له‌به‌ردابوو
 ۲. له‌گه‌ل نه‌وی ۳. هه‌تا، نه‌گه‌ر، نه‌وه، هه‌روه‌کوکه ۴. له‌گه‌ل
 نه‌وه‌شدا هه‌وئته‌ده‌م وه له‌گه‌ل
 بالرغم من فقره فقد كان دوما حسن الھندام ۲. مع ان ۳. كما لو
 ان، وكان ۴. ومع ذلك سأحاول مع إنني
 نه‌وی له‌و *I'll try, ~ I don't think I shall succeed*
 بروایه‌دا نیم ده‌ریجم ۵. له‌گه‌ل نه‌وه‌دا، هه‌رچه‌نده
 لا أعتقد بأنني سأنجح ۵. مع هذا، و مهما يكن

- thought** /θɔ:t/ n [C,U] ۱. بیر، رمان، هزر
۱. تفکیر، فکر
raman, hazz, bir, lemir kerdene ude u noqom buwe ~ lost in ~
مستغرق فی التفکیر
modern ~ بیرری نوی
الفکر الحدیث أو المعاصر
بیرری لی نه کاتوه، خو ماننی یو ناماده نه که ین take ~ for
(بو پاشه روز) ۲. بیرورا، مه بهست
تفکر ب. نهی. افسان ل (المستقبل مثلاً) ۲. فکره، قصد
بیرری له وه He had no ~ of causing you anxiety
نه کردونه وه که بیزارت بکات
ینه لم تخطر له فکره مضایقتک
ramanadaran, saraqalanı bir kerdene ude, thoughtful adj
نیشانهای بیر کردنه وه، هیواخواز، هنرردار
مستغرق فی التفکیر، دال علی التفکیر، تأمل
تیروانین یو بیر کردنه وه ۲. ناگاداری له هستی looks ~
خه لک نه کا، بایخ نه دا به نارزو پیدایستی خه لک
نظرات دالة علی التفکیر ۲. مراغ لشور الاخرین، مهتم برغبات
الاخرین و حاجاتهم
به بیر کردنه وه، رمانه کی، ب thoughtfully adv
راماندار، به شیوه ینک به رزه وه نندی خه لکی له که لدا به
تأمل، علی نحر مراغ لشاعر الاخرین
بیر کردنه وه، تیروانین، ره چاو کردنی thoughtfulness
هستی که سانی تر، راماندار
تفکیر، تأمل، مراعاة لشاعر الاخرین
۱. گوینادا به هستی که سانی تر thoughtless adj
۲. هه له وه، که متهم رخدم، بیناگا، بیخزور، بیرامان، قه شمه ر
۱. غیر مراغ لشاعر الاخرین ۲. طانش، مهمل، غافل
به هه له وه ری، ین ره چاو کردنی thoughtlessly
که سانی تر، باین رامانی، هولگی
بدون مراعاة لشاعر الاخرین، بطیش
به بیناگا له هستی خه لکی، thoughtlessness
بیرامانی، بیناگا، کدم تهرخدم
عدم مراعاة مشاعر الاخرین، طیش، غفلة
هزار thousand /θauznd/ adj, n
ألف
هزاره مین، هزاره م، هزاری thousandth adj, n
الألف، جزء من ألف

۱. لیشه دا به قه مچی، دای نه پلوسی، thrash /θræʃ/ vt, vi
۲. ده به زینی، لیشه باته وه
۱. بجلد، بیخض ضرباً ۲. بهزم، بظب
۳. (کیشه) لینه کولیشه وه به ووردی، تاوتویی نه کا ~ out
۴. کونه کاتوه، نه دوریشه وه
۳. (المشكلة) بدرسها بتمعن، یقلب فیها ۴. بدرس (القمع مثلاً)
لیدان، لیدانی توند، شکست، هولیکردن thrashing n
جلد، ضرب مبرح، هزیمه
نه پیشکینی، نه بهزی، نه که وی ~ give sb / get a good
تیکسکاندن توند، سهرنه که وتن
بهزمه / بهزمه هزیمه ساحقه
۱. بن، به نک، ریس، ده زو، thread /θred/ n [C,U]
۲. ریازینک که به شه کان ریکبخت (بیرورا،
لیکولیشه وه) پاروه ۳. ددانی لولینچ
۱. خیط ۲. السلك الذي يتظم أجزاء (فكرة، مناقشة)، مجرى ۳.
سن اللولب
۱. ده زو وه که نه کا به ده زوی په که وه ۲. له نیو vt □
قهره بالفنی په که ریگای خوی ده بری
۱. بدخل الخیط فی ثقب الابرة، یلضم ۲. یشق طریقته خلال
الزحام
۱. کون، بزوی، ین بایخ، ین سر وه ر threadbare adj
۲. (بیرورا، به لگه) کون، ین که لکه، هیچ و پوج
۱. بال، مقلل ۲. مجاز لانکار، الحجج، بالیه، مبتذلة
۱. هه ره شه و گو ره شه، زوت، گه فین، threat /θret/ n [C]
۲. ناگادار به مه ترسی په
۱. تهدید، وعید ۲. نذیر بالخطر
۱. هه ره شه نه کا، به لینی threaten /θretu/ vt, vi
توله سه ندنی لیده دات، گه ف دکت
۱. بهدد، بتوعد
هه ره شه له که سیک ده کات به شتیک ~ sb with sth
بهدد شخصاً بشیه
هه ره شه ی ته قه کردنی لیده کات ~ to shoot sb
۲. نیشانهای مه ترسی و کیشه ده دات
بهدد باطلاق النار علیه ۲. ینذر بالخطر او المتاعب:
هه وه که یارانی پیوه په ۳. (خرابه) clouds that ~ rain
له رووداندا به
غیرم تنذر بالخطر ۳. (الشر او سوء) بهدد بالرتوع
به هه ره شه وه، ب گه لنی threateningly adv

	مهدداً، مترعداً	ينجح، يزدهر، ينمو
three /θri:/ <i>adj, n</i> [C]	سنى	مثال گه شه نه کات
	ثلاثة، ثلاث، ٣	به خواردنې باش
three'ply <i>adj</i>	(پروانه <i>ply</i>) (انظر <i>ply</i>)	الأطفال يتعشون بالطعام الجيد
thresh /θreʃ/ <i>vt, vi</i>	نه دورينه وه (گه نم) ي درس (الحنطة)	١. قورگ، قورتم، هه لك، گه روو، گه ردن، گه لي، ده ربا زگه تاته نك
threshold /θreʃhəʊld/ <i>n</i> [C]	ليوار، سهره تا، ده سسټيک، قه واغ، شيفنك، شسيپانه، ده رازين، ده رچك، ده رمال عتبه، بداية، مستهل	١. حنجره، حلق، زور ٢. قورگ (ده نك) گر، کر کر آگه ي، له قورگه وه ده رچوو
<i>on the ~ of your career as a teacher</i>	له سهره تاي	٢. بلعم، (الصوت) اجش، حلقې، منطلق من الحلق
	کار کر دنتا وه ک ماموستا	throbb /θrɒb/ <i>vi</i> (-bb-)
	في مستهل عملك كمدرس	(ليدان، دل)، دلي لته دات، دله کوتې نه کا، هه لده قولنې (النض، القلب)، ينض، يخفق
throw /θru:/	(پروانه <i>throw</i>) (انظر <i>throw</i>)	دله کوتيه تي له په شو کانا خفق قلبه من شدة الانفعال
thrice /θraɪs/ <i>adv</i>	سنى چار ثلاثاً، ثلاث مرات	برينه که پلي نازارنې ده دا، زان نه کا
thrift /θrɪft/ <i>n</i> [U]	ناپوړي اقتصاد	جرح بنض بالأم دله کوتې، له رله ره، راته کان
thrifty <i>adj</i> (-ier, -iest)	ده ستيوه گر، مقات مقتصد، مدير	خفقان، ارتجاج، اهتزاز
thrill /θrɪl/ <i>n</i> [C]	(نه زمون) هه ست وروژاندن، هاندان، هه زين، له رزين (تعريه) تير المشاعر، تملأ بالمشرة	نازاري سهخت، توندو تيز (في صيغة الجمع عادة) آلام حادة
	١. هاني نه دا، نه په زيني، هاندت، ده هژت، دله رزت ١. يتشي، يشع بالمشرة	دو چاري نه نگانه ده ي، نازاري گيانکيشان نه چيزي يعاني من مشقة (كذا)، يكابد آلام (الأحضار)
	٢. دله دانه ي، هه ستي نه وروژيني به زه الفرح ٢. يملأ بالمشرة، يتر المشاعر	١. ته سخت، ته خشي پاشايي، پاشاي ده ولته ١. عرض، (مجاز) سلطان الملك
	شانوگر ريهك هه ستي بينه راني بزواند مسرحة هزت مشاعر المشاهدين	٢. ته خشي پاشايه تي، ده سه لات ٢. العرش، الملك
thriller <i>n</i> [C]	چيروك، شانوگر ي يان فلمي وروژينه ر روايه، مسرحة او فلم مشير	گلير نه ي، کوته يته وه، کوپونه وه ي جه ماوهر حشد، يحتشد، يتجمهر، يحشد
thrive /θraɪv/ <i>vi</i> (<i>pt</i> ~ d, <i>throve</i> , <i>pp</i> ~ d, <i>thriven</i>)	سهره ده وي، ده بوژينه وه، گه شه نه کا	١. ده خنكي تي، هه ناسه ده پري ٢. به ده مه وانه توندي نه کا
		١. يخفق، يكم الاتناس ٢. يتحكم في صمام الخائق
		١. ده مه وانه ده رچووني به نزين ريك ده خات بو بزوينه ره که

- صمام يتحكم في تدفق البترين الى المحرك الخانق
through /θru:/ prep ۱. له ماوهی، به ناو، به دریزایی
 ۱. خلال، من خلال
The river Thames flows ~ London روبریاری تایمز
 به ناو له نده نده تاوه
 (ان) نهر التايمز يخترق مدينة لندن
The road goes right ~ the forest ريگاکه يک راست
 به ناو دارستانه که ده روات
 ان الطريق يخترق الغابة تماما
 ۲. پيوسته سه ری
We must go ~ the accounts حسابه کان بکه پته وه ۳. (کات) له سه ره تاوه بو کوتایی
 ۲. (مجاز) يجب ان ننحص الحسابات ۳. (الزمن) من البداية
 الي النهاية
He will not live ~ the night نازی تا کو کوتایی نه م
 شهو / پيش نه وهی روژيشته وه نه مرئی ۴. به هوی، له نه نجاسی
 لن يعيش الى نهاية هذه الليلة / سيوت قبل ان يأتي عليه
 الصباح ۴. بسبب، نتیجه ل
happened the accident ~ no fault of yours روداره که به هوی هه له ی تووه رووی نه داوه
 لم يقع الحادث بسبب خطأ منك
 ۱. له لایه که وه بولایه کی تر، له سه ره تاوه بو
 کوتایی
 ۱. من طرف لآخر، من البداية إلى النهاية، من جانب لآخر
 کوتایی پیدینن (له کردنی ئیشیک)
be ~ with پتهی (من عمل شيء ما)
I've read the letter ~ twice and cannot understand it دوجار نامه که م خوننده وه له سه ره تاوه
 تا کوتایی له گه له نه وه شدا ناتوانم لیتینگم ۲. تا کو کوتایی،
 تاته واو نهی
 لقد قرأت الرسالة من أولها إلى آخرها مرتين ومع ذلك فانت لا
 أستطيع أن أفهمها ۲. حتى النهاية، الى ان يتم:
 له کار کردن به رده وام نهی تا کوتایی
see a job ~ ۳. راسته وخو، په کسه ر
 يواصل العمل حتى النهاية ۳. مباشر، مباشرة
Does this train go ~ to London? نایا نه م
 شه مه نده فهره راسته وخو ده روات بو له نده ن؟
 هل يذهب هذا القطار مباشرة الى لندن؟
 شه مه نده فهری راسته وخو بو
a ~ train to London

- له نده ن ۴. به ته له فون په یوه ندی پیوه نه کا
 (ایضاً نجه) قطار مباشر الى لندن ۴. يصل هاتنياً او تلفونياً:
 نایانه توانی
Can you put me ~ to the manager? په یوه ندم بکه ی به یوه یوه به ره وه؟
 ایمنک / اتسح ان تصلني بالمدير؟
throughout /θru:'ast/ adv (وهک) له هه موو شوینن
 له (مال)، به دریزایی دریزایی (ژپانی)
 في كل مكان من (البيت مثلاً)، طوال، طيلة (حياته مثلاً)
throve /θrəʊv/ (بروانه thrive)
 (انظر thrive)
throw /θrəʊ/ vt, vi (pt threw /θru:/ pp thrown)
 ۱. نه به او یژی، هه لی نه دا، فرنی شه دا، له دوه شینیت
 ۲. له به رده کا یان دا یده که نی، (جلوبه رگه که ی) به په له و یی
 گویدان ۳. به توندی ده جولینن
 ۱. یرمی، یقذف، یلقی ۲. یرتدی او یخلع (ملابسه) بسرعة و
 اهمال ۳. یحرک بعنف
 سنگ ~ one's chest out / one's arms about
 ده رته په رینن بویشته وه / لیره و له وی بآل رانه وه شینن
 ۴. (نه سپ) سواره که ی نه خاته خواره وه، نه یدا به زه وی دا
 یسدف صدره الى الامام / یحرک ذراعيه هنا و هناك
 ۴. (الخصان) یلقی را که برضاً، (المصارع) یطرح خصمه أرضاً
 ۵. به هوی گیلی و نه قامی شتیک بز نه کا یان
 نه ی دورینن
 ۵. یقذف او یخسر شيئاً بحماسته او اهماله
 نازانی بودجه که ی
 به ری کو پینکی راگری
 یخفف في إستغلال ميزاته
 نه یخاته سه ر، به خو برایی نه ی داتی، سه ر یاردکت
~ sth in یضیف او یقدم مجاناً
 له ئیشه که یدا هه له نه کا، به چوست و
~ oneself into چالاکسی
 یندفع في (العمل) بحماسة و نشاط
 پاره که ی به فیر و نه دا،
 ده ستیلایوی ده کا
 بیختر تقوده، یبذر
 لئی بزگاره دین
 ینتخلص / یختر من
 ده رگا که نه خاته سه ریشت بو هه مووان
~ open

- يفتح الباب على مصراعيه للجميع
 ناهنگ سازنه كا
 ~ a party
 يقم حفلاً
 پيشناريك نهخاته روو، بهين مههست نامازهى بو *out*
 نه كا، بهرپرچى پيشناريك نه داده
 يتقدم (باقترح مثلاً)، يلح بدون قصد، يرفض (اقتراحاً)
 دهستى ليهلده گرى، دهست بهردارنهين (هاورپى، *over*)
 پلان)
 يتخلى عن، ينبذ (صديقاً، خطه)
 دهرشتهوه (خوړاك)، دهست له كارنك
 ~ up
 ده كيشتهوه (پوستيك)
 يتقياً (الطعام)، يستقبل من (منصب)
 □ n [C]
 هاويشتن، فريدان، همدان
 رمى، قذف، رمية، قذفة، رمى
 هيندهى بهردهاويشتنى لهم نزيكاته، ~ *within a stone's*
 ناستى بهر ده قانى
 على رمى حجر اى على مقربة من
thrush /θrʌʃ/ n [C] جورى له بالندهى دهنگ خوشه
 الدج، السنه (طائر مفرد)
thrust /θrʌst/ vt, vi (pt, pp ~) به توندى پالييوهدهنى،
 ههله كوتنه سر، دهجه قيتنى، ريگىاى خوئى نه كاتهوه،
 دچكيتت، ليدهدات
 يدفع بعنف، يقم، يفرز، يطعن
 □ n [C,U]
 ليدانى توند، هيزشى سه رىازى، شاتاول،
 پيدا كردن، پالييوه نانى كتوپر، بهزه بر، هيزى پالييوه نهرى
 (بزوينهر)
 طعن، طعنة، هجوم عسكرى، اندفاع مفاجى، قوه دفع (محرك
 نفات)
thud /θʌd/ vi (-dd-) ليدهدات يان ده پيخات دهنگيكى
 كب دهرده كا، دهنگى پيادان، ته په (وهك بهزه ويذا)
 يضرب او يستط محدثاً صوتاً مكترماً، صوت الارطام
 (بالارض مثلاً)
thug /θʌg/ n [C] خوئينريز، بكورز، قولبر
 سفاك، سفاك، بططبي
thumb /θʌm/ n [C] پهنجه گه وروهى دهست
 (اصبع الأبهام)
 سه رى بو دانه نوئينى به ته واوى ملكه چى ~ *under sb's*
 نهين

- يخضع له خضوعاً تاماً
 روتين ياسايدك وهستايين له سره شاره زايى
 rule of ~
 نه زمونى زانستى
 (روتين او نظام) قائم على الخبرة والتجربة العملية
 په ره هه لده داته وه (وهك په راو)، ته ريان پيسى نه كا vt □
 بهم شيوه به
 يقبل صفحات (كتاب مثلاً)، يبلى او يوسخ بالتقليب بهذه
 الطريقة
 په رتوك، جيگاي هه لده داته وهى
 a well ~ ed book
 په ره كاني به ناشكرا پيوه دياره به هوى زور خوئنده وه يه وه
 كتاب تظهر عليه اثار تقليب الصناعات يوضح (الكثرة تداول
 القراء له)
thump /θʌmp/ vt, vi (دل) (به مشتى دهست)
 به توندى لنى نه دا، ده كوتنى
 يطرُق (بقبضة اليد) (القلب) يخفق بعنف، يذب
 (دهنگ) پياكيشان، ليدان، په په كداكهوتن،
 □ n [C]
 ته په ته پكردن
 (صوت) طرق، دق، ارتطام
thunder /θʌndə(r)/ n [U] ۱. هموره بروسكه، هموره
 گرمه، گورزين، گورمين ۲. دهنگ، دهنگى ناو، خرمن، هاره
 ۱. رعد، قصف الرعد ۲. دوي، هدير
 توب باران، دهنگى توب
 the ~ of the guns
 قصف المدافع
 ۱. برريسكه ليه دات ۲. دهنگ دهر نه كا،
 □ vt, vi It ~ ed
 نه گرمينى، دگورت
 ۱. ارعدت الدنيا / السماء ۲. يدوي، يهدر
 كه سينك به توندى له دهرگا نه دا
 sb ~ ing at the door
 ۳. بانگ نهكات، هاوارى نه كا
 شخص يقرع الباب بعنف ۳. يصيح متواعداً
 هه وروه تريشفه رووداويكى وويرانكه ر
thunderbolt n
 به هه وروه تريشفه
 ساعة (مجاز) حادث مدمر كالصاعقة
thunderous adj
 گورمينى، به گرمه، بروسكه ليدهر
 مدو، راعد
 گرمه، چه پله ليدانى توند
 ~ applause
 تصفيق مدو
thunderstorm n [C]
 گه رده لولنيكى بروسكاوى
 عاصفة رعدية

thunderstruck <i>adj</i>	بروسکه لیدراو، شیواو مصعوق، مذهب
thunderly <i>adj</i>	(کش) بروسکاوی، نیشانهی بروسکهی پنویه
Thursday /θə:zdi/ <i>n</i>	(الطقس) مندر بالعود پنچ شهمه، پنچ شهمب الخمیس، یوم الغیس
thus /ðʌs/ <i>adv</i>	هروه ها، ناوا، بهوشویه، وهسا، لهخو، هوسا، هروه، هولی هكذا، علی هذا نحو تا نهو رادهید، تا قیزی، ناوا، لهبه ر نهمه ~ far الی هذا الحد
thwart /θwɔ:t/ <i>vt</i>	پسویچه کاتهوه، ناهیلت، بهرگری دکت، گیرودهی نهکا، پوچی نهکاتهوه، بنهویای نهکا، بهرگری نهکا بجبط، یخب (شخصاً او مساعیه)
thy /θaɪ/ <i>adj</i>	هی تو، تو، هوه (ا ق) خاصک
thyme <i>n</i> [U]	جاتره، (رووه کیکی چپایی) تیزه سحر، زعتر (نبات حاد الطعم)
tia /ti'a:rə/ <i>n</i>	سه روپیچ رازاوه بهخشل پو زنان، کلای سیگوشه یی پاپا اکلیل مرصع بالجواهر لراس المرأة، اتاج البابوي المثلث
tick /tɪk/ <i>n</i>	۱. چکه چک، چرکه چرک (به تاییه تی دهنگی کاتزمیر) ۲. خال یا نیشانه (✓) چک چک ۱. دقه خفیفه (بخاصه صوت الساعة) ۲. علامه (✓) تکه ۳. به قهرز ۳. عامیه) علی الحساب، بالدين ۱. (کاتزمیر) لینه دا چک چک ۲. نیشانهی (✓) راست دالنه نی ۱. (الساعة) تکه، تدق ۲. بضع علامه (✓) نامازه نهکا به نیشانهی (✓) لهسه ر لیسه کان یؤشر بعلامه (✓) علی البنود فی القائمة ۲. هدره شهی لینه کا ~ sb off ۳. یوبخه، بینه (عامیه)
tick /tɪk/ <i>n</i>	گه نه (میرویه که که نه لکنی به پسته وهو خوینی نه مژی)

ticket /tɪkɪt/ <i>n</i> [C]	قراة (حشرة تلتصق بالجلد و تمص الدم) ۱. نامیری تهل غرامی چاپ ۲. کاتزمیری دهست، دل ۱. الة تلفراف طابعه ۲. (ل. د) ساعة يد، القلب پسولهی سه روپیچی (سزادان) به جییشتی ~ a parking نوتومیل له شوینیکی ری پنه دراو مخالفة (غرامة) ترك السيارة في غير المكان المسموح به پسوله پر، پسوله محصل التذاكر شريتی تهله غراف شریط التفراف بلیت، پسوله تذكرة، بطاقة ۱. ختوکهی دهدا، یاری پیده کا ۱. بدغدغ، بداعب ختوکهی نیوان په راسو نه دات بو ~ sb in the ribs نه وهی پیگه نی بدغدغ شخصاً بین اضلاعه (لیضحکه) به تانیه زیره که Th rough blanket ~ s (me) پسیاماده چه تی، په توه زیره که نه مخورینی ۲. ههست به غاره زوی خوراندن نه کا ان البطانية الخشنة تغز (نی) ۲. یسحر برغیة فی الحلق: ههست به خوراندن ده کهم له لوتمددا My nose ~ s ۳. ختوکهی نه دا، یاری له گه ل نه کا أشعر بحكة فی أنفی ۳. بدغدغ، بداعب ختوکه دان □ n [C] دغدغه ۱. (که سیک) ههقه: زوو کار یگه ری ختوکه پیت ۲. (کیشه) ورد، تهنگه تاو، تره، سرک ۱. (الشخص) سریع التأثير بالدغدغة ۲. (المشكلة) دقيقة او حرجة په یوه نندی به هه لکشان وداکشانه وه هه په tidal /taɪdɪ/ <i>adj</i> متعلق بالمد والجزر داکشانه شه پو، (له دوا ی بومه له رزه دنی a ~ wave هه نندی جار) المرجه المدیة، مرجه عارمة (تعقب الزلازل أحياناً) داکشان و هه لکشان (داجوون و tide /taɪd/ <i>n</i> [C,U] هه لچوون)
------------------------------------	--

المد و الجزر
 نه و په ږي دا کشان / مه لکشان
at high / low ~ عند المد الأقصى / الجزر الأدنى
 (پاشماوه نیکشکاوه کان) شه پولي ~ *washed up by the*
 دا کشان رايمايي
 (الطعام) جرفته امواج المد
 به شي پيداويستي ده کات، يارمه تي نه دا بو *over ~ vi*
 ږگار يوني له پار يکي قورس
 يسد الحاجة، يساعد على التخلص من موقف عصب
Will £ 30 ~ you over until you get your wages?
 نايما سي جنبيه به شي پيداويستي تو نه کات تا کري
 وهر نه گري؟
 هل تکفي ثلاثون جنيا لسد حاجتک الي ان تسلم اجرک؟
tidings /'taɪdɪŋz/ npl هه وال، نوچه
 اخيار، انباء
tidy /'taɪdi/ adj ږيک و ږيک، ياقو، ليکدایي
 مرتب، منظم
a ~ room / habits ژوروي ږيک و ږيک، خوږه وشي
 ږيک و ږيک
 غرقه مرتبه / عادات منظمه
a ~ person که سيکي ږيکويک
 شخص مرتب
a ~ sum ږيک پارهي باش
 مبلغ محترم من المال
 (به ژوري ~ *up*) ږيکيه خا
 (غالباً *up ~*) ږيکيه منظم
tidily adv به شيوهي ږيکويک، به شوخي، ليکدانه کي
 باتقان، بترتيب، بنظام، باناڼه
tidiness n ږيکخستن، ليکدان، سيستم، ياسا، شوخي
 اناڼه، ترتيب، نظام، اناڼه
tie /taɪ/ vt, vi (pres part tying, pt, pp tied)
 ۱. بوښياخ نه به ستي، نه يه ستي، به نده کات، ده به ستي
 ۱. ږيک، يشد، يقيد
 قاجي ده به ستي
 يقيد قديمه
 ۲. نه يکاته *~ up a parcel*
 به سته، گري نه دات ۳. (مه رجه کاني ږيکيه و تنامه)،
 پابه نده يي سهر به ستيه کي سنور به نده ده کا ۴. (به ژوري ~

with)، په کسان ده بين له يارمه نه دا ږيک دکه ويټ له گه ل
 په ک
 بحزم رزمه ۲. يقيد ۳. (مجاز، شروط اتفاقيه) تقيد، تحد من
 حريته ۴. (غالباً *with ~*) يعادل او يتبادل في مباراه
 ږيکيه که وي له گه ل
 ~ *in with*
 يتفق مع
 نايما نه مه *Does this ~ in with what we were told?*
 نه گونجي له گه ل نه وه ي به نيمه ووتراوه؟
 هل هذا يتفق مع ما قيل لنا؟
 سهر قالد ه يي به
be ~ d up (with)
 يکون مشغولاً ب
 ۱. په يوه ندي
 □ n [C]
 ۱. (مجاز) روابط، او اصر
 په يوه ندي هاور ييه تي
 ~ *s of friendship*
 روابط الصداقه
 په يوه ندي خيزاني، په يوه ندي خزمايه تي
 ~ *family s*
 ۲. بوښياخ، به سته وه
 الروابط العائليه، او اصر القريي ۲. رباط، قيد:
Small children are often a ~
 ږيکيه کان سهر به ستيان ليه بند کراوه ۳. په کسان بون (له
 گولدا)
 کثراً ما يکون الأطفال الصغار قيدا على الحرية ۳. تعادل (في
 الاهداف)
The match ended in a tie
 يار يه که کو تايهات
 به په کسان بون ۴. بوښياخ، بند، گري، مليچ
 انتهت المباراه بالتعادل ۴. رباطه عتق، کراوه
tier /tiə(r)/ n [C]
 چين، ږيک، به نديک
 طبقه، صف مدرج
tiff /tɪf/ n [C]
 ليکتن، ده مه قالي سوک
 مشاجره خفيفه
tiger /'taɪgə(r)/ n
 ږيک، به وړ
 نمر، النمر المنحط
tigress /'taɪgrɪs/ n
 ږيکي من
 نمره، انثى النمر
tight /taɪt/ adj (-er, -est)
 ۱. توند، په و، تنگ، پيا نه وړو،
 سفت، وژد
 ۱. مشدود، محکم
 ۲. (گري) توند به ستراو *a ~ cork*

۳. بهسراو، شهرزه
سداة محکمة ۲. (العقدة) مشدودة ۳. مشدود، مترتر:

په ټيکي توند به ستراو که پالډوانان پاری له سورا ~ rope
نه کهن، وهریسی تهنگزی ۴. پرکراو، په مستیخوا. به شپوه به کی
توندو ټول
جل مشدود یلعب علیه البهلان ۴. محشواو مضغوط علی نحو
محکم:

سهرینه کان ناو ~ Stuff the cushions until they are
ناخن بکه تاتهواو پرتهینه ۵. په مستیخوا، پرکراو
إحش الوسائد إلی أن تتلتي تماماً ۵. مضغوط، محشو:

په مستیخوا، پرکراو به تهواوی a ~ squeeze
مضغوط أو محشو تماماً
له تهنگانه به، کیسه هی هه به in a ~ corner / place
(مجاز) فی درطة أو مأزق حرج
قایم داخراو، توندو ټول a ~ fit
(مجاز) محکم تماماً

۶. (له دسته واژهی ناوینه دا): توند داخراو، (ریڼگه ~ air
به چونه ژوره هی ههوا نادات)
۶. (فی العبارات المركبة): محکم السبک أو السد (لا یسح
للواء بالنفاذ)
ناوی پیاتیه رنایی water ~
لا ینفذ منه الماء
به توندی، توند کردن □ adv
بإحكام، بشدة

tightfisted چاوچنوک، دهست نواو، ره زیل، گیر
بخیل، شحیح، مغلول اید

tightly adv به قایمی، به توندی، ب تهنگی
بإحكام، بشدة

tightness n [U] به توندی، توند کردن، تهنگی
إحكام، شد، توتر

tightrope n [U] په تی پالډوانی، وهریسی تنگزی
جل البهلان

tighten /taɪtən/ vt, vi قایمی نه کات، تمسکی نه کاته وه،
تهنگی ده کات، قایمی ده کات، ده شیننی (به زوری له گدل ~)
یحکم الشد، یضیق (غالباً)
پشتینه کی توند نه کاته وه ~ one's belt
یشد حزامه

tights /taɪts/ npl (کولون) کراسی تمسک که زنانو

سهماکهر نه پیکه نه بهریان
توب ضیق تردیه النساء والراقصات
خشت، یو دا پو شینی سهربانی خانو، که لوج tile /taɪl/ n
قرمید (التغطية اسطح المنازل)

ټاکو، تا، هه تا ¹ till /tɪl/ prep, conj
حتی، إلی أن

سندوقی پاره (دراو ژماردن) پاره ژمیر ² till /tɪl/ n
درج التردد، درج الة تسجيل التردد

زهوی نه کیلی، ده کیلیت، بیجهر دکت ³ till /tɪl/ vt
بزرع (الأرض)، یحرت، یفلح

جوتیار، زهوی کیلی tiller /tɪlə(r)/ n
الفلاح، زارع (الارض)

لاری نه یی، لاری ده کاله زدکت، tilt /tɪlt/ vt, vi
خوار نه یته وه
بیل، بیل، بیل
به رمله که لار بکه ره وه یو T ~ the barrel up
(به تالکردنی)
أبل الرميل (لتریفه)

میزه که لاریبوهه The table ~ ed
مالت المنضدة

۱. خاهر بوون، لیژی، له ز ۲. رمبازی، نشیفی □ n [C]
۱. میل، انحدار ۲. تراشق بالرماع
به خیرایی و به هیزکی زور ~ (at) full
سرعة و بقوة فائقة

timber /ˈtɪmbə(r)/ n [C,U] ۱. پارچه تهخته (بو)
خانودروست کردن به کارده هینری) دار (بوناثا کردن)
۲. پارچه تهخته (بومنیچ یان په پیکه ری به له م) ۳. درهخته
گه وره کان، درهخت

۱. ألواح خشب (تستخدم فی البناء) ۲. ضلوع خشبية (فی سقف
او فی هیكل مرکب) ۳. اشجار ضخمة، شجر

خانویه که له تهخته دروست بگریت یا **timbered adj**
به هوی په پیکه ریکی له تهخته دروستکراوه
(البنی) یبنی بالغشب او بواسطه هیكل خشبي

۱. کات، دم، جار، چاخ، گاف، میو، [C,U] **time /taɪm/ n [C,U]**
میوکی، تاو
۱. الزمن، الوقت

جهان له دوو ~ The world exists in space and
ره همدن ینک هاتوه (کات وشوین) ۲. کات، ساوه به کی

کاتی، وهخت، بهرجهم، کاتزیمیر:
 العالم کاتن في (بعدين هما) الزمان و المكان ٢. مدة، فترة
 زمنية، الساعة
 ئیستا کاتزیمیر ینبجه
 الساعة (الآن) الخامسة
 ٣. (أ) له کاتی دیاری کراو یان گونجاو، له کاتی ~ in
 خۇیدا
 ١.٣) في الوقت المحدد أو المناسب، في ميعادة
 له کاتی دیاری کراو دا
 We are in ~ for the meeting
 گه یشینه کۆیونوه که (ب) له کاتی گونجاو دا (له داهاتو دا)
 وصلنا في الوقت المحدد للاجتماع (ب) في الوقت المناسب
 (مستقبلاً):
 نه توانی له کاتی
 You will speak English in ~
 گونجاو دا به ئینگلیزی بدوی
 ستمکن من التحدث بالانجليزية في الوقت المناسب
 له کاتی گونجاو دا، زوو
 in good ~
 في الوقت المناسب، مبرکاً
 له چاو تروکائیکدا
 in no ~
 (د. ل) بسرعة، في غمضة عين
 جار یکیان
 at one ~
 في وقت (فترة) ما، في إحدى المرات
 له همان کاتدا، له گهله ئهوه شدا
 at the same ~
 في نفس الوقت، ومع ذلك
 له کاتیکهوه بۆ کاتیکي تر
 from ~ to ~
 من وقت إلى آخر، أحياناً، بين الفينة و الفينة
 زۆرجار، جار / دۆف جار
 ~ and (~) again
 کثیراً ما، مراراً و تکراراً
 (کار نه کات) زۆر به خیرایی (بههوی) ~ against (work)
 کهم ماوهیی)
 (يعمل) في سياق مع الزمن (الضيق الوقت)
 ١. (له شیوگی کۆدا) کههت، Three ~ s five is fifteen.
 جار، لیکدراوی: ٥. ١٥=٥×٣. (له شیوگی کۆدا)
 ٤. (في صيغة الجمع) مضروب في: ٥. ١٥=٥×٣. (غالباً في
 صيغة الجمع)
 چهرخ، له چهرخی کۆندا
 in ancient ~ s
 عصر: في العصور القديمة
 له چهرخی پاشا کاتی خیزانی
 the ~ s of the Stuarts
 ستیوارت دا

في عهد ملوك أسرة ستیوارت
 ٦. بههوی کات، به کاتی گریتش
 Green wick ~
 ٦. توقيت، توقيت جريتش (غريتش)
 به کاتی هاوینه ٧. ناوازی موسیقا، خیرایی،
 summer ~
 ناوازی موسیقا
 التوقيت الصيني ٧. الأيقاع الموسيقي، سرعة الأيقاع الموسيقي
 نهروا له گه لیا / ناروا له گهله خیرایی
 in (out of) ~
 ناوازی موسیقا
 بنشی / لا بنشی مع سرعة الأيقاع الموسيقي
 (موسيقياً) به جولهی دهست کات ده پیوی
 beat ~
 (موسیقی) يقيس الوقت بحركات اليد
 ١. کات ری نه خا ٢. کات دیاری نه کا
 □ vt
 ٢. يقيس الوقت (في مباراة)
 نارنجو کاتی
 timebomb n [C]
 قبله زمنية
 ریزی هه به بهوی (پیری، نهو)
 timehonoured
 ماوه زۆرهی له کاره که دایه، ماوهی خزمهتی شکۆداری
 نه کات
 يتتبع بالتقدير بسبب القدم، يضي عليه القدم جلالاً
 له سهروکاتهوه
 time lag n [C]
 فوق الوقت
 نه مر، هه ده می، هه تاهه تایی
 خالد، ابدی، سرمدی
 timeless adj
 کاتی ریئدراو پیی
 time limit n [C]
 الزمن المسموح به
 له کات خۇیدا، له کاتی گونجاو، ل ده میدا
 timely adj
 (آت) في حينه، في الوقت المناسب
 ناماژه یه که کات نیشان بدا
 timesignal n
 إشارة تدل على الزمن
 خشتهی کاته کان (کار، کات)
 timetable n [C].
 جدول مواعيد
 ترسنۆک، شهرومن
 timid /tɪmɪd/ adj
 جیان، رعدید، خجول
 ب ترسی، شهرومنی، ترسنۆکی
 timidly adv
 بتهیب، بهین، بهخبل
 شهرومن، ترس
 timidity /tɪ'mɪdəti/ n
 جین، تهیب، خجل
 ده مکر دن، دیاریکر دن کات
 timing /tɑːmɪŋ/ n

	توقيت، تحديد الزمن
timorous /tɪməros/ <i>adj</i>	ترسناك، شستزل كهروهه جبان، متعيب
timorously <i>adv</i>	به ترسنوكي بجبن، بتعيب
tin /tɪn/ <i>n</i> [C,U]	١. تهنه كه، قوتو ٢. پارچه تهنه كه، قوتو هه لگرتن و پاراستنی خوارده مهنی (له نهمریكا <i>can</i>)
	١. صغیح، تنك، قصدیر ٢. صغیحه، علبه (محفوظات) (فنی امریكا <i>can</i>)
	١. روپوشی نه كا به تهنه كه ٢. نه یخاته قوتوهه ١. بطلی بالقصدیر ٢. بعلب (المحفوظات)
tinopener <i>n</i> [C]	تهنه كه هه لهین، كلیلی قوتو فتاحه علب
tinplate <i>n</i>	پلئینی روپوشكراو به تهنه كه صغیحه معدنیه مطلیه بالقصدیر
tinder /tɪndə(r)/ <i>n</i> [U]	ماده به كه ناگری پئی ده كرتیه وه، به رده چه رخ، سوتهمه ن، ناگرین الصوفان، ماده تقدح بها النار
tinge /tɪndʒ/ <i>vt</i>	١. تامدار دكت، رهنگی نه كا به كالی ١. یخضب، یلون تلویناً خفیفاً رهنگ نه كا به رهنگی سور، تامدار دكت ~ with red یخضب باللون الأحمر
	٢. په سه ندی نه كا ٢. یشوب: إعجاب
	به غیلی پئی نه با مشوب بالحدس
	١. رهنگی كال، توزی، توستقانی (رهنگ، شت) ١. لون خفیف، مسحه من
tingle /tɪŋgl/ <i>vi, n</i>	(هه سته كا) سوكه تیوه ژادن: پیاچونی شتیکی تیژ به سوکی به پیستدا، زختكاسفك (یشعر ب) وخر خفیف
	زور په روزه tingling with excitement (مجازاً) یبتلیه شوقاً
tinker /tɪŋkə(r)/ <i>n</i>	تهنه كه چی (گهروك) سكری (جوال)
	چاكازی نه كا پئی شاره زایی هونه ری بمحاول إجراء إصلاحات بدون خبیره فنیه ههول نه دا چاكی بكات به پئی شاره زایی ~ with sth

	بمحاول إصلاحه بدون خبیره ده زرنگیته وه، نه پله ریخته وه یرن، بجمعه یحدث رتیماً
tinkle <i>vi, vt</i>	لیدان، لئی دانی زهنگ رتین: رتین جرس
	□ <i>n</i> the ~ of a bell
tinsel /tɪnsəl/ <i>n</i> [U]	خه مل، قردیلهی بریفه دار بو جوانی، نوكنه هیج و هوج شرائط لامعه للزینة (مجازاً) بهرج تافه و ریخیب
tint /tɪnt/ <i>n</i>	رهنگی كال (به تاییه تی زهرد هه لگه راو)، تهنكه سیهر، رهنگی سفك، سیهری رهنگ لون خفیف (بخاصه) شاحب
	سیهری سهوز له ناسماندا ~ s of green in the sky ظلال خضراء اللون في السماء
	□ <i>vt</i>
	رهنگی نه كا: كال، رهنگداری نه كا به كالی یلون تلویناً خفیفاً، یخضب
tiny /tɪni/ <i>adj</i> (-ier, -iest)	زور پچوك، هور، گچكه، هورك صغیر جداً
¹tip /tɪp/ <i>n</i> [C]	١. نوکی تیژ، لوكنه، سهرك، سهری تیژی شتیك، گوپیكت سهری په نجه كان (مروف)، سهره نووك ٢. پارچه به کی پچوك له دانه تری له سهر لایه کی شتیك (بو به هیز كردنی) له سهر لیواری شتیك ١. طرف مستدق رؤوس اصابع (المرء) ٢. قطعه صغیره توضع فوق طرف شیه (التوتیه)
	the ~ s of one's fingers
tip toe <i>adv</i>	له سهر نوکی په نجه نه روا (بمشیه علی اطراف الاصابع له سهر نوکی په نجه ده وهستی standing on ~ یقف علی اطراف اصابعه ~ out of the room له سهر نوکی په نجه (دپته دهروهه) یخرج من العجرة علی اطراف اصابعه
tip-top <i>adj</i>	له باشتیرین بار، جواتیرین شیوه فنی احسن حال، علی اكل وجه
²tip /tɪp/ <i>vt, vi</i>	١. (به زوری ~ <i>up, over</i>) لاری نه كا، لار ده كری، ده چه منیئت، وه نه گه ری ١. (غالباً ~ <i>up, over</i>) یبیل، یبیل، یقلب، یقلب He was ~ ped out of the car into the ditch هه لیان گپرا په وه له عه ره بانه كه وه بو تاو چاله كه ٢. پیکهاتی ناو

- شتيك بهه لگيرانه وه به تال ده كاته وه
 قلبه من العربيه الى الخندق ٢. يفرغ محتويات شيء بالقلب
T ~ the water out of the pail ناوي ناسورا حيه كه
 به تال بكه، بپريزه
 أقلب الماء من الدلو
 □ *n* [C] زبلدان، شويني فريدانى خول و خاش
 مزبله، مقلب القمامه
- ³tip** /tɪp/ *vt* (-pp-) ١. ليدهدات، به سوکى پالى پيوه نهنى
 ١. يضره او يدفع بخفه
His bat just ~ ped the ball ليددانه كه ي به هيواشى
 پالى به توپه كه وه نا ٢. فوى پين دا ده كات، به خشيش ده دات
 مضربه دفع الكره بخفه ٢. ينفخ، يدفع بقشيشاً
He ~ ped the porter handsomely خه لاتى زورى
 به كوتل هه رنگره كه به خشى
 دفع للحمال بقشيشاً سخياً
 ~ *sb off* سه رنجى بو شتيك پاده كيشن
 يلح له عن شيء
 ١. ليدانى سوک ٢. به خشيش، خه لات ٣. بيروكه [C] *n* □
 به سوده، ناموزگار به ك كارناسانى بكات، زانبارى نهينى
 ١. ضربه خفيفه ٢. منحه، بقشيش ٣. فكه مفيدة، نصيحه تسهل
 أمراً ما، معلومات سرية
tipoff *n* [C] رابه ياندنى هه وال (به تابه تى بو پوليس)
 وشايه (خاصه للشرطة)
- tipple** /tɪpl/ *vi, vt* نالوده يى (مهى)، خواردن نهين،
 نه رهق ده نوشن
 يدمن الخمر، يرتشف الخمر
 □ *n* [U] مهى، شهراب
 (ل. د. خمر، شراب)
- tippler** *n* نالوده يى، سه رخوشى هه ميشه يى
 مدمن الخمر
- tipster** /tɪpstə(r)/ *n* فروشبارى زانباريه نهينه كان (وهك
 گروه له سه ره سه ي پيشبركن)
 بائع المعلومات السرية (عن مراعات الغيب مثلاً)
- tipsy** /tɪpsɪ/ *adj* سه رخوش، هارهق خواردوو، خونه گر
 سكران، مخمور
- tirade** /taɪ'reɪd/ *n* قسه يونتى دورودريز، شالويك
 له جيتو، ناخافتنا دريژا دژوار
 ترغيع مطول، وابل من السباب

- ¹tire** /taɪə(r)/ *n* [C] (بروانه tyre)، تايه
 (انظر tyre)
- ²tire** /taɪə(r)/ *vi, vt* ماندو ده كا، ييزارده يى،
 توشى ييزارى و بين ناقه تى ده كا، دوه سنيت، دقه رم
 يتعب، يتعب، يسام، يدفع الى السام او الملل
 ~ *of* ييزار نهين له
 يسام او يتل من
- tired** *adj* ماندوو، ماندى
 متعب، تعب
 ~ *out* هيلاك، شه كه ت، ماندو
 منهرك القرى، مرهق
- tireless** *adj* ماندو ناين، ناوه ستى
 لا يتعب، لا يتوقف
 ~ *a worker* كريكاريك ماندوو نه ناس هيلاكى نه زاننى،
 كوتله ده ره، نازا
 عامل لا يعرف معنى للتعب
 ~ *energy* ووزه يى ستور
 طاقت لا تتوقف / لاحد لها
- tiresome** *adj* ماندووكه ره، ييزاركه ره، شه رزه، مروس
 متعب، مضجر، ملل
- tissue** /tɪʃuː/ *n* [C,U] ١. شانهى ته نك، ته فن، نه تهم
 ٢. پهرده، ريشال، شان، تويژال
 ١. نسج رقيق ٢. غشاء، نسج
 شانهى ييست / ده مارى ~ *skin / nervous / muscular*
 / ماسولكه يى ٣. تويژ، شان به ك له (درو و ده له سه)
 نسج جلدي / عصبى / عضلي ٣. (مجاز) غشاء، نسج (من
 الاكاذيب)
٤. كاغه زيكي نهرم و ته نك، ده سري كاغهز ~ *paper*
 ٤. ورق ناعم رقيق، محارم او متاديل ورقية
- toilet / face ~ s* ده سري كاغهز / دم و چاو
 متاديل الحمام / الوجه
- ¹tit** /tɪt/ *n* [C] چوله كه ي بچوك، سه ره شه
 عصفور صغير
- ²tit** /tɪt/ *n* (ته نها له) به ك به به ك، چاو
 (فقط في) واحدة
 به چاو، سه ره سهر
 بواحدة، عين بعين
- ~ *for tat*
- titbit** /tɪtbrɪt/ *n* پارو يان خواردنى خوش

- لقمة سائفة، طعام شهي
1. ناویشان، ناوی (پهراو) ۲. نازناو، [C,U] /'taɪtl/ n
پاشناف، ناسناف، بهرناف ۳. مافی یاسایی (وهك مافی
خاوه نیشی)
1. عنوان، اسم (الكتاب) ۲. لقب ۳. حق شرعی (حق الملكية
مثلاً)
- هلهگری نازناوی شهرفمهندی، ناسنافکری *titled adj*
ذو لقب، حامل لقب شرف
- بدلگه نامه‌ی خاوه ندریشی، قوجانا *titled deed n*
خودانی یی
- صک الملكية، سند التلیک
- لاپه‌ری ناویشان‌ی پهراو *titlepage n [C]*
صفحة عنوان الكتاب
- (له فیلم یان شانزگه‌ریدا) *titlerole n [C]*
(فی فیلم أو مسرحية) دور
رؤلی نهو *Mr. Smith is playing the ~ in Hamlet*
که‌سه‌ی که شانزگه‌ریه‌کی لیوه وه‌رگیراوه
الشخصية الذي تستند منه المسرحية إليها
- (پین ده‌کهنی) پیکه‌نیشی شاراوه، *titter /'tɪtə(r)/ vi*
له‌زیره‌وه پین ده‌کهنی
(یضحک) ضحکه مکومه
- نهلین وده‌لین، چهن و *titletattle /'tɪtl,tætl/ n [U], vi*
چون، پاشگون، قسه‌ی پاشه‌ملی، پریژی
لفو، قیل و قال، نثره
- مرؤلی خانه‌دان، نابرودار، *titular /'tɪtʃələ(r)/ adj*
شانازی، ناسنامه‌ه‌لگر، نالکی، نابروی
إسمی، شرفی، فخری
دداوه‌ری خانه‌دان ناسنافی، مرؤلی *the ~ tuler*
خانه‌دان
- العاکم الأسمی
1. به‌روه، بو، تا *to /tə; tɔ; tu:/ prep*
1. نحو، إلى
- به‌روه وویستگه ده‌روا *walk to the station*
یسیر نحو المحطة
- ده‌که‌ویته‌سه‌ر زه‌وی ۲. بو (بار)، *fall to the ground*
یان پیاه‌لدان
یقع على الأرض ۲. نحو (حالة أو صفة)
- ده‌چیته‌ناوجنی، ده‌خه‌وی *go to sleep*

- یذهب إلى الفراش، ینام
- زوو توپه‌ ناہی، هینم ۳. (نه‌که‌ویته پیش *slow to anger*
ته‌واوکه‌ری ناراسته‌وخو):
غیر سریع الغضب ۳. (تسبق المفعول غير المباشر):
ییده‌ری ۴. تا، هه‌تا (هه‌رکاتی دواي *Give it to her*
ماوه‌یه‌ک)
اعطه لها ۴. إلى، حتى (زمن ما، نهاية فترة زمنية):
(کاترمیر) چاره‌کی ده‌وی یو دوو *a quarter to two*
(الساعة) الثانية إلا ربعاً
- بمینه‌روه تا کو تایی *Stay to the end of the play*
شانزگه‌ریه‌که ۵. بویه‌راورد کردن
إبق حتى نهاية المسرحية ۵. (للدلالة على المقارنة):
رؤشته‌ری به‌باشتر *prefer walking to climbing*
ده‌زانی له‌پاسه‌رکه‌وتن
یفضل الشئ على السائق
- به‌شه‌ش گول به‌رامبه‌ر به‌سی *win by six goals to three*
یاری به‌که‌ده‌باته‌وه
یغزب ستة أهداف ضد ثلاثة
- بوپیکه‌نیشی چاوگ *particle*
تکونین المصدر
- نه‌یه‌وی بروم *He wants me to go*
انه بریدنی ان اذهب
1. بویاری ناسایی یاداواکراو *adv*
1. إلى الحالة العادية أو المطلوبة
- تکابه‌ده‌رگا‌که وهک پیشوی *Please push the door to*
لی بکه
أعد الباب كما كان من فضلك
2. هاتن و چوون *to and fro*
2. جینة و ذهاباً
- بوک، به‌ق، بوکی ناو قور، بوکی زه‌هر *toad /təʊd/ n [C]*
العلاجرم، ضفدع الطین، ضفدع السم
- جوره‌که‌روویه‌ک (زه‌هرین)، قارچکی *toad stool n*
زه‌هراوی
نوع من الفطريات (السامة)
- نانی برژاو، نانی برژاتی *toast /təʊst/ n [U]*
خبز محمص
1. نان نه‌کات، نان نه‌برژینیت ۲. خوی گهرم *vi, vi*
نه‌کاتمه‌وه به‌ناگر

۱. یحصص (الغیز) ۲. ید فیہ (نفسه) امام النار
toaster *n* [C] ساج، نانبرژین، نان سورکر
 جهاز لتحصيص الغیز

²**toast** /təʊst/ *vt* به خوشی که سبک ده خواته وه
 یشرپ نخب (صححة فلان)
 ده به خواته وه ~ *the bride and the bridegroom*
 له چاوی بوک و زاوا، نه نوشنی
 یشرپ نخب العروس والعريس

□ *n* [C] مہی نوشی نه کا، نه وکه مہی به خوشی مہی
 ده خوریته وه
 شرب الأنخاب، الشخص الذي یشرپ نخبه

tobacco /tə'bækəʊ/ *n* توتن، جگه ره
 تیغ، طباق، دخان

tobacconist /tə'bækənɪst/ *n* جگه ره فروش،
 جگاره فروش، توتن فروش
 بائع السجائر أو الدخان

tobaggan /tə'bɒɡən/ *n* شہ متوک، سورین، خلیسکه
 مزلقه
 □ *vi* نه خلیسکی
 یترلق

today /tə'deɪ/ *adv* نه مروز، له م روزانه دا
 الیوم، فی هذه الیام

toddle /tɒdl/ *vt* کورته رویشتن ده کا، شیواوانه ده روا وه ک
 مندال، ریفه چونا پینگاف کورت نو له وه شین (وه ک
 زاروکان)
 یدرج، یشی بختی قصیره قلعه (کالاطفال)

toddler *n* [C] مثال تاتی ده کا، هینستا به باشی پی پی
 نه گرتین
 طفل یدرج، طفل لم یتمن المشی بعد

to-do *n* [U] قیروقیژ، هاری، دهنگه دهنگ
 (ل. د.) لفظ، ضجة، إحتیاج
What a to-do! نه ودهنگه دهنگه چی یه؟
 ما هذا الضجیع

toe /təʊ/ ۱. په نجه پی (بومروزف و نازهل) ۲. پشهو هی
 گوره وی یا پیلاو، تل، پیچی ههستی بریندارنه کات
 ۱. اصبع القدم (للانسان و الحیوان) ۲. مقدم الجورب أو الخداء
 یسی، الی مشاعره
 □ *vt* به به په نجه ی پی لی ده خشین

یلمس او یمس بأصابع القدم
 نه وهستی و په نجه کانی له سه ره یلی دست ~ *the line*
 پیگیرنده (بو شاماده بیون بو راگردن) گوئی رایه لی
 فه زمانه کانه (وه ک نه وانی تری ناو کومه له که)
 یقف و اصابعه فوق خط البدء (استعداداً للجري) (مجاز) یمتثل
 للأوامر (کثیره من افراد مجموعه)

toffee /tɒfi/ *n* [C,U] (*pl* ~ *s*) چکلیت، شیرینی
 نوع من الحلوی

together /tə'geðə(r)/ *adv* پیکه وه، به په کوه
 (پنجه وانه ی) (*separately*)
 (تقیض) (*separately*) معاً
 ~ *with* بیجگه له وه، ههف، هم، سه ره رای نه وه
 بالأضافة إلى، علاوة على
They bought a hair brush, ~ with a case to keep it
 فلچه ی قزیان کری له گه ل پاکه تیک بو پاراستنی
 إشتروا فرشاة للشعر مع علبة لحفظها

toll /tɒl/ *vi* ۱. ره نج ده دا، ته فه لانه دا، نه رک نه کیشی، کار
 نه کا ۲. به ستم نه جولن، خوی کیش نه کا (به ره ولوتکه ی
 چیاکه)
 ۱. یکد، یکدج ۲. یتحرک بمشقة، یجر خطاه جراً (لحو اعلى
 الجبل)
 □ *n* [U] کاری قورس، نه رک
 عمل شاق، کدج
toller *n* [C] ره نجه ره، زه حمت کیش
 کادج، شخص یکدج

toilet /tɔɪlɪt/ *n* [C] ۱. جوانگردن
 ۱. التزین، التجميل
She spends only five minutes on her ~
 خورازاندنه وه که ی ته نها پینج خوله ک نه خایه نن ۲. (باوی)
 جل، پوشاک، مودیل ۳. رازاندنه وه
 إنبالا نه تقضي اکثر من خمس دقائق علی زیتها ۲. (مودة)
 اللباس، زی، هندام ۳. (نعتیة) زینتی، للزینة
 نامیری رازاندنه وه ۴. ناوده ست، سه رناو
 ~ *articles* ادوات الزینة ۴. مرحاض، دوره میاه
toilet paper *n* کاغزه زی توالت، کاغزه زی داستانی
 ورق المراض
tolls /tɒlz/ *npl* توپ، داف، داو
 شرک، شبک

caught in the ~ of the law کوه ته داوی یاساوه
وقع فی شبك القانون

token /'tɔ:kən/ n [C] ۱. يادوه وری، دروشم، نیشانه، شهقل، هیما، گریف
۱. تذکار، رمز، علامه

in ~ of هیما بهك بو
رمز آل

~ payment ۲. پیشه کی کم قهرزاردای نه تی بو پروا
کردن و متمانه پین کردن، لئ دلیابون له قهرزه کانی)
۲. دفعه رمزیه (یدفعه المدين اعترافاً منه بالدين)

told /tɔ:ld/ (tell) پری ی و تووه، گوت، فهگیرا، (پروانه tell)
(انظر tell)

tolerable /'tɔlərəbl/ adj ۱. له وانه به، هموار ده کری،
نه گه ری کردن ۲. قایلبار، نارامبار، په سهند، یقایلبار، نارامبار
۱. محتمل، مسکن احتمال ۲. مقبول، جید نوعاً

tolerance /'tɔlərəns/ n لئ خوش بوون، همواری،
بهرکه گرتن، نارامی، بارین
تسامح، تساهل

tolernat /'tɔlərən/ adj لئ یورده، ناسانکار، هموار
کردن
تسامح، متساهل

tolerate /'tɔləreɪt/ vt بهرگه ی ده گری، پری رازی
ده بی، نارام ده گری، هموار ده کری
یتحمل، یبیر علی

toleration /'tɔlə'reɪʃn/ n لئ بوردن، هموار کردن،
برده باری، لئ بوردنن فایزی
تسامح، بخاصه تسامح دینی

toll /tɔ:l/ n ۱. باجی تییه بیون، سه رانه
۱. ضریبه مرور، رسم عبور
۲. وهری نه گری یاوو پیرانی ده کا له داخی یا
له سزای
۲. یاخذ او یدمر جزءاً من

The war took a heavy ~ of the nation's manhood
جهنگ زور له پیاوانی نه ته وهی له ناو برد
قضت الحرب علی عدد کبیر من رجال الأمة

tollbar gate n درگا یا خالی لئ سندنن باجی هاتو چو
بوابة أو نقطة تحصيل رسم المرور

toll /tɔ:l/ vt, vi ۱. (زهنگ) لیده دات، باج دکت، باج

ده سینن
۱. (الجرس) یقرع، (الناقوس) یدق بیطه و انتظام
(زهنگه که) لئ ده دات بو مردنی ~ ing for sb's death
که سینک ۲. زهنگ لئ نه دا
(الناقوس) یدق معلناً و قاة شخص ۲. یقرع الجرس، یدق
الناقوس
زهنگ لئ درا (به تایه تی له بو نه ی مردن) □ n (sing)
دق الناقوس (بخاصه لسانیه و قاة)
tomahawk /'tɔməhɔ:k/ n [C] ته وریک هندی به
سوره کان وهك چهك به کاری دینن
فلس یستخدمة الهند الحمر سلاحاً
tomato /'tɔ:mə:təʊ/ n [C] (pl ~ es) ته ماته، باجان
سورک
بندوره طماطم
tomb /tu:m/ n [C] گلکو، گور، نارامگا
قبر، ضریح
tombstone n [C] کیل، کیلا گوری، بهردی سرگور
شاهد القبر
tomboy /'tɔmbɔɪ/ n کچی کورانی، هه لوه کوهت وهك
کور بکات
فتاة تشبه بالصبيان و تلعب ألعابهم
tome /təʊm/ n [C] کینیکی بهرگ تیگی راوی گه وره
مجلد ضخیم
tomorrow /'tɔmərəʊ/ adv, n سپنده، دوا روز
غدأ، الغد
ton /tʌn/ n [C] ۱. تن، پینافانا کیشانی (۱۰۰) کیلوگرام
۲. بریکی زور، ته بابهک مه زن
۱. طعن (۱۰۰) کفم ۲. (ل. د) مقدار کبیر:
بریکی زور (له پاره)
~ s of (money) مقادیر ضخمة من (المال)
tone /təʊn/ n ۱. ناواز، پله یادهنگی یان روناھی، زاراف،
ریناز
۱. نبرة (الصوت)، نغمة
ناوازی خوشی که مانچه *the sweet ~ (s) of a violin*
أنغام الكمان العذبة
بهدهنگی *speak in an angry / entreating ~, etc*
ته دوی که تو به بون یان پاره نه وه ده ریخا ۲. چینی دهنگ ۳.
(مؤسقا) پله ی دووری نیوان دوو ناواز ۴. کهشی گشتی،

- مفرد اللسان (خرفاً أو خجلاً)
tonguetwister n ده پریختیکی گران، نالوژ
 کلمه او عبارة يصعب نطقها بسرعة
- tonic /'tonik/ n** ۱. دهرمانی به هیژکەر
 ۱. (بخاصة الدواء) مُتَو
 هیژدهر، سیفاته دروستیه کانی *the ~ quality of sea air*
 هه وایی دهریا
 المزایا الصعبة لهرء البحر
 دهرمانی به هیژکەر ۲. (موسیقاً) پریاری
a bottle of ~
 ناوازی موسیقا
 زجاجة دواء مقر ۲. (موسیقی) قرار السلم الموسیقی
- tonight /tə'naɪt/ adv** نه مشه و، نهف شهفه
 الیلة، هذه الیلة
- tonnage /'tʌnɪdʒ/ n** ۱. باری که شتی مه زنه کرا و به نه،
 قه باره ی سن جای که شتی ۲. بارگی گشتی که شتی بازرگانی
 هه ره دوه لیتک ۳. باج وهرده گبری به پینی کیشی باره که به
 (تهن)، باجاسه رینیاتاته نی
 ۱. حمولة السفينة مقدره بالطن، السعة المكعبة للسفينة ۲.
 الحمولة لكاملة لجميع السفن التجارية لدولة ما ۳. الرسم
 الطنی: رسم يفرض على الحمولة على اساس الطن
 لوه کان (رژینه له مفیه کانی قورقوراکه)، **tonsl /'tɒnsl/ n**
 نالو، هیتل، گلاله، هه ستیک
 لوزة الحلق، بنت الاذن
 نالوکه و تن، گلاله که تن، **tonsillitis /'tɒnsɪ'lɪtɪs/ n**
 هه وکردنی قورگ
 التهاب اللوزتین
- too /tu:/ adv** له گهل نه وه، هه روه ها، هه روه کو، زورتر
 له پیوست یاله توانا زیاتر، دیسان، گه له ک، ژئی، زیده
 أيضاً، كذلك، بالمثل، أكثر من اللازم أو ما يطلق
 وهری ده گزئی (پروانه) **took /tʊk/**
 (انظر take)
- tool /tu:l/ n** ۱. نامیر، که ره سه، نالاف، نامراز،
 دارده ست، که ره سه (به راوردی instrument)
 ۱. أداة، آلة، عدة (قارن instruments)
 مه کینه ی توماتیک ۲. که سیک نامیریک *machine ~ s*
 به کاره یینی یو مه به سستی گومان لیکراو
 عدد مکینه (تدارالیا) ۲. شخص يستخدم أداة لأغراض مشبوهة
 هورن لیدان، فیکه **toot /tu:t/ n [C]**
- ره وتی گشتی رهفتار (ره وشت)، شیواز
 يتحدث بصوت يدل على الغضب / الترسل ۲. طبقة الصوت ۳.
 (موسیقی) درجة البعد بين نغمتين ۱. الجو العام، الاتجاه العام
 في السلوك
 که شی گشتی قوتابخانه ۵. پلهی *the ~ of the school*
 تیری رهنگ یان پرووناکی
 الجو العام في المدرسة ۵. درجة عمق اللون أو الإضاءة
 ناواز دانه نی، بویه ی ده کا، رهنگی ده کا □ *v₁, vi*
 ینغم، یلون
 له تیژی کهم نه کاته وه، سوکی نه کا (دهنگ)، *~ down*
 پرووناکی، نهرمی نه کا، خوشی نه کا
 یخفف من حدة (الصوت، الضوء)، یلطف
 ماسولکه کانی به هیژ نه کا، زوری نه کا، (رهنگ) *~ up*
 و پرووناکی)
 بقوي (عضلاته مثلاً)، یزید من حدة (اللون أو الضوء)
 ۲. (به تابه تی رهنگ) نه گونجی له گهل *~ (with)*
 ۲. (بخاصة اللون) ینسجم (مع)
- toned adj** ناوازدار، به چینیکی دهنگی دیاریکراو
 منظم، طبقة صوت معينة
- toneless adj** بین رهنگی یا بین ناواز، بین دهریرین،
 سست، بین زیان
 بلا لون أو نغمة أو تعبير، فاتر، لاحياة فيه
 به ده نگیکی بین دهریرین *in a ~ voice*
 بصوت خال من التعبير
- tongs /'tɒŋz/ npl** (به زوری ~ *a pair of*) مقاش، گاسک
 (غالباً ~ *a pair of*) ملقط
- tongue /'tʌŋ/ n [C]** زمان شتیک نه لئی یو پیکه نین
 لسان یقول شیئاً علی سبیل
 وگالته بین کردن *have one's ~ in one's cheek*
 ۱. بین دهنگ ده بین، دهنگ ناکات
 المزاح أو السخرية ۱. یصمت، یلتزم الصمت
 ۲. زمان، زمانی دایک *our mother ~*
 ۲. لفة: لفتا الام
 ۳. شتیک له زمان پچی، زمانه ی زهنگ *the ~ of a bell*
 ۳. شیء شبيه باللسان: لسان الجرس أو النابوس
 زمانی گبر *~ s of flame*
 السنة اللهب
- tonguetied adj** لال، زمانگرتن (له ترسا یا له شه رما)

	بواق، ضفير، صوت البرق
□ vi vt	فوق ده كا له بوقه، فوی پیدا نه كا بفتح في بوق
tooth /tu:θ/ n [C]	۱. ددان، دان ۱. سن، ضرس براده به کی گه وره چه کدار کراو، <i>armed to the teeth</i> چەك على درجة عالية من التسليح زور به سهختی <i>fight ~ and nail</i> يقاقل بضراوة، يستميت في القتال زور نار هزوی شیرینی خواردنی هه به <i>have a sweet</i> مفرم یاكل الحلوی ویرای، سه ره پای توندوتیزی (وهك <i>in the teeth of</i> زریان) ۲. شتیك له ددان پچیت وهك ددانی شانه یان ددانی مشار بالرغم من ضراوة (العاصفة مثلاً) ۲. جزء من شيء شبيه بالسن. سن المشط، سن العنشار
toothache n (sing)	دان نیشه، زانه ددان آلم الأسنان
toothbrush n [C]	فلجھی دان شوردن فرشاة أسنان
toothless adj	بی ددان، کول أهْم، أدْرَد، لا أسنان له
toothpast n [U]	ده رمانی ددان، هه فیری ددانان معجون أسنان
top /tɒp/ n	۱. لووتکه، پویه، سه ره ۲. نه وپه ری پله ی، به هه موو هیز (شتیک)، بهر زتر ۱. قمة، ذروة، رأس ۲. الدرجة القصوى، بكامل طاقة (الشيء)، اعلی:
<i>at the ~ of his voice</i>	به بهر زترین دهنگی ۳. بهرزی، بهر زتر، بهر زترین پله یا شوین
<i>the ~ shelf</i>	بأعلى صوته ۳. (نخبة) علوي، أعلى، الأعلى مكاناً أو درجة ره فه ی سه ره وه الرف العلوي
<i>at ~ speed</i>	نه وپه ری خیرایی بأقصى سرعة
<i>~ secret</i>	زور نهیخی سري للغاية

□ vt (-pp)	۱. بهرگی نه پویشن، بهرگی تن نه گری ۲. ده گاته لو تکه ۳. سه ری شتیك لانه یا، سه رفرتی ده كا، هه لی نه پاچن (دورهخت)
	۱. یزود، بغط، یكون غطاء ل ۲. يبلغ القمة، یكون عند القمة ۳. یزیل او بقطع رأس شيء، یشذب، یقلم (الأشجار)
topcoat n [C]	پالتو، قاپوت مطف، بالطر
tophat n	شه پهمی بهرزی رهش (بویاوان)، کولایی میری قبعة عالية سواد (رسمية للرجال)
topheavy adj	سه رگران، لاسهنگ، قورس، ناهاو سهنگ ثقیل الرأس، غیر متوازن
topmost adj	بالاتر، بلندتر، پیروزتر الأعلى، الأرقى، الأسى
top /tɒp/ n [U]	گیزه، نه فراز، پوپ، تهوق خذروف، دوامة، بلبل (نهوئی) خه ویکی قول، تیر خهو <i>(sleep) like a top</i> نهین (ینام) نوماً عمیقاً، (ینام) مله جفیه
topaz /ˈtɒpæz/ n	تویاز (گهوه ره)، بهردی به نرخ زه ردباو، موروی زه ردوی التیاز: حجر شبه كريم أصفر اللون (عادة)
topic /ˈtɒpɪk/ n	بابه تی گفتوگو، خالی گرنگ، مزاد، بابه ت موضوع الحديث أو النقاش
topical adj	بابه تی هه بیه ری، په یوهندی بهروداوی پوژانه وه هه په ذو علاقة بالاحداث الجارية هه والی باری نیستا، په یوهندی بهه واله کانی <i>~ news</i> نیستا وه هه په اخبار متعلقة بالحالة الراهنة
topography /ˈtɒpɒɡrəfi/ n [U]	توبوگرافی: باس و نه خشانندی ورد و پو شوینه کان یان روخساری روکه شی (زه ویزانی)
	الطوبو جرافيا: الوصف أو الرسم الدقيق للأماكن أو سماتها السطحية
topographical /ˌtɒpɒɡrəfɪkəl/ adj	روخساری زهوی زانی

	طوبو غرافي	
topple /tɒpl/ <i>vi, vt</i>	هه‌لده گه‌رته‌وه، نه‌که‌وئیت، ده‌کفشت، دئخت، ده‌پخت	
	يَسْقُطُ، يُسْقَطُ	
torch /tɔ:tʃ/ <i>n [C]</i>	۱. لایت، گلویی ده‌ست ۱. مشعل، شعله	
	مه‌شخه‌ل، بلیسه، مه‌شخه‌لی زلنست	<i>the ~ of learning</i>
	۲. لایت، بلیسه، گلویی کاره‌بایی	
	(مجاز) شعله (العلم) ۲. مصباح کهربائی للجب، مشعل کهربائی	
tore /tɔ:(r)/	(پروانه <i>tear</i>) درآند، چراند (انظر <i>tear</i>)	
torment /tɔ:ment/ <i>n</i>	نه‌شکه‌نجه‌دان، نه‌شکه‌نجه	
	تعذیب، عذاب	
	ئیش نه‌کات، نه‌شکه‌نجه ده‌چیزی،	☐ /tɔ:'ment/ <i>vt</i>
	نازارده‌دات	
	يعذب، يضاق	
tormentor /tɔ:'mentɔ(r)/ <i>n [C]</i>	نه‌شکه‌نجه‌ده‌ر،	
	بیزارکه‌ر	
	العذب، المضاق	
toro /tɔ:m/	دراو (پروانه <i>tear</i>) (انظر <i>tear</i>)	
tornado /tɔ:'nɔ:ɪdɔ(r)/ <i>n (pl ~ es)</i>	توفان، گیزه‌لوکه‌ی توند تورنادو (یه‌کئیکه له‌ره‌شه بابه‌هیزه‌کان)، بوران	
	إعصار، زوبعة عنيفة	
torpedo /tɔ:'pi:dəʊ/ <i>n</i>	تورپیدو، بومی که‌شتی شکی، که‌شتی له‌ناوبه‌ر تیکی نه‌شکینی ونوقمی نه‌کا	
	الطريد: قذيفة ذاتية لتسف سفن العدو	
	به‌تورپید تیک نه‌شکینی ونوقم نه‌یین	☐ <i>vt</i>
	يعدمر أو يفرق بالطريد	
torpedoboat <i>n</i>	به‌له‌می تورپیده، (به‌له‌می تورپیده‌هاویژ)	
	زورق طريد (للأطلاق هذه القذائف)	
torpid /tɔ:'prɪd/ <i>adj</i>	۱. مه‌نگ، گئیل، بین هه‌ست، خاو، ته‌زی، سار، مت، سب ۲. (نه‌وگیانه‌وارانه‌ی له‌زستاندا مت ده‌بین)، مت بوو، سربوو)	
	۱. بليد، خامل، فاقد الحس و الحركة ۲. (الحيوانات التي تكمن ثناء مسبت، خادر	
torrent /tʊrənt/ <i>n</i>	لافاو، لیشاو، ته‌وزمی ناو، گوژه‌ر	

	کردنی ناو به‌تیزی، تیراف شاپ	
	سيل، جارف، تيار شديد	
	باران به‌لیشاو نه‌باری، لیشاوی له	<i>rain falling in ~ s</i>
	(جئبو، قسه‌یین وتن)	
	أمطار تهطل بشدة (مجاز) و اهل من (السباب، الشتائم)	
torrential /tɔ:'renʃl/ <i>adj</i>	لیشاوی، شاپی، له‌می‌یی،	
	زه‌حف	
	سلي، كالسيل	
	باران نه‌باری به‌لیشاو	<i>~ rain</i>
	مطر يهطل كالسيل	
torso /tɔ:'sɔ:ʊ/ <i>n</i>	قه‌دی مروث (له‌شی بین سه‌رو ده‌ست	
	و بین)	
	جذع الإنسان، (بخاصة) شمال بلا رأس ولا أطراف	
tortoise /tɔ:'tɔ:s/ <i>n [C]</i>	کيسل	
	سلحفاة	
tortuous /tɔ:'tʃuəs/ <i>adj</i>	خواروخچ، ئالو، پنچاویچ،	
	ئالو، نارئک، بادایی، لار، خوار	
	متعرج، ملتو (مجاز) ملتو، غير مستقيم	
torture /tɔ:tʃɔ:(r)/ <i>vt, n [C,U]</i>	نه‌شکه‌نجه، نه‌شکه‌نجه	
	نه‌دا، سزای نه‌دا	
	عذاب، يعذب، يُعَذَّب	
	نه‌شکه‌نجه‌ی پیاویک	<i>~ a man to make him confess</i>
	نه‌دات بو‌دان پئداتان	
	يعذب رجلاً ليجبره على الاعتراف	
	نازاریکي زوری هه‌به‌له‌دان	<i>suffer ~ from toothache</i>
	ئیشه	
	يتألم ألماً شديداً من (وجع) أسنانه	
torturer <i>n [C]</i>	نه‌شکه‌نجه‌ده‌ر، نازارداپه‌ک	
	معذب، منكل	
Tory /tɔ:n/ <i>n [C] (pl -ries)</i>	پاپیزگار، په‌کئک	
	له‌نه‌ندامانی پارٹی پارٹیزگارانئ به‌ریتانی	
	محافظة، أحد أعضاء حزب المحافظين البريطاني	
toss /tɔ:s/ <i>vt, vi</i>	۱. هه‌ئکه‌گه‌رته‌وه، نم دیو نه‌ودیو	
	ده‌کات له (ناو جیگادا) (که‌شتی) شه‌پوله‌کان نه‌ملاو نه‌ولای	
	بین ده‌که‌ن، ده‌ه‌زیت	
	۱. يتقلب من جانب إلى آخر (في الفراش)، (السفينة) تتقاذفها الأمواج	
	پاپوریک	<i>ships ~ ing about on the stormy sea</i>

سەرجهمی قەرزەکانی ئەکاتە بیست جێبه *his ~ debts*
 مجموع دیونه مجموع بیلغ عشرين جنيها
 کۆزی ئەکاتەوه سەرجهم ئەیزمیری *a ~ of £ 20*
 □ vt, vi (-||-)

یجمع، یحسب
 به ته‌واوی، هه‌مووی
 تماماً، کلیه

totally adv
 ده‌وله‌تیک له‌زیر
totalitarian /təʊtəlɪ'teəriən/ adj
 فەرمانڕه‌وای هه‌ك حزبه‌داییت، دكتاتوری،
 سته‌مکاری
 دولة تخضع لحكم الحزب الواحد، دكتاتورية، استبدادية

totem /'təʊtəm/ n [C]
 تۆتەم، ئازۆله، پارووه‌ك كه
 به‌هه‌م‌په‌كی پیرۆز داده‌نری
 طوطیه‌جیوان‌و نیا‌ت یته‌خ‌رم‌زاً مقدساً

totter /'tɒtə(r)/ vi
 ١. له‌ته‌ده‌هات، به‌م لا‌و به‌ولادا
 نه‌كه‌وی. ٢. خه‌ریكه‌ نه‌رمی، نه‌كه‌وی، نه‌له‌قن، له‌ده‌ه‌شت،
 ده‌خه‌گه‌شت.

١. یترنج، یته‌ایل. ٢. یكادان یته‌اعی / یسه‌ط
tottery adj
 كه‌وتوو، لا‌ره‌ولار، نا‌جی‌گی‌ر، له‌قین خه‌نگلی،
 له‌رزۆك

ه‌طه‌ج، م‌ترنج، غیر مه‌ستر
touch vt, vi
 ١. هه‌ستی له‌ ده‌هات، له‌ ده‌خه‌شتین،
 ده‌هه‌گه‌شت. ٢. كار له‌ده‌رون ئەكا، هه‌ست به‌رینه‌دار ده‌كات،
 ده‌پیرۆزین

١. یلمس، یلمس. ٢. یۆثر فی النفس، یجرح المشاعر او
 یه‌یرها
چیرۆكه
The sad story ~ ed us / our hearts
 هه‌م‌گه‌ینه‌ كه‌ كاری كرده‌ سه‌ره‌سه‌مان / د‌لمان. ٣. له‌حاله‌تی
 نه‌ری‌دا (ئه‌گانه‌ ناستی)

أثرت القصة الحزنة في نفوسنا / قلوبنا. ٣. (في صيغة نفي
 عادة) يبلغ. يصل الى (مستواه مثلاً)، يضاى

No one can ~ him as an actor of tragic roles
 كه‌سه‌یک نه‌یه‌ به‌توانی وه‌ك نه‌و نواندنی رۆلی خه‌م بیه‌ینی
 لا‌یوجد من يستطيع أن يضايه كمثل للأدوار المأساوية

٤. (كه‌ه‌شتی) كه‌نار نه‌گه‌ری
 (with adv, prep):
 ٤. (السفينة)

بۆما‌وه‌ به‌كی كورت
 ترسه‌لده‌ قه‌یره

~ at

شه‌بۆله‌كان بیهه‌زینی ٢. نه‌هاوی، له‌ری‌ی نه‌دا به‌هه‌وادا
 سفن ته‌قازها أمواج البحر الهائج. ٢. یه‌ذف، یرمی فی اله‌واء:
 شه‌به‌كه‌یه‌ ده‌داته‌ سه‌ر *one's hat on a shelf*
 ره‌فه‌كه

یه‌ذف بیه‌ته‌ علی الرف
 نه‌سه‌به‌كه‌ سواره‌كه‌ی فیه‌دایه *The horse ~ ed its rider*
 سه‌ر زه‌وی

ألقى الحصان راكبه على الارض
 ٣. شه‌رو هه‌ت نه‌كا به‌پاره، هه‌لاکتا درالی *(up) a coin*
 بۆیرو یاردانی، گه‌ره‌ به‌ پاره نه‌كا

٣. یته‌رق بیا‌لقه‌، قطعه‌ نه‌دیة فی اله‌واء
 باگه‌ره‌و به‌کین له‌سه‌ر نه‌و شه‌ته
 ~ for it
 له‌تره‌ج علی الأمر

٤. رۆی وه‌ر نه‌گه‌یری بۆدواوه (وه‌ر گه‌یران *one's head*
 له‌رقا، بۆ سوکایه‌تی یه‌ن کردن)
 ٤. یرمی برآسه‌ الی ال‌واء (إرداء، إستخفافاً)

٥. (شه‌راب) به‌یه‌ك قوم ده‌یه‌خواته‌وه
 ~ sth off
 ٥. (الشراب) یه‌عبه‌ عبأ، یشربه‌ جرعة واحدة

سه‌ری به‌رز ئەکات‌وه‌ به‌ره‌و دواوه
 □ n [C]
 رفه‌ع الراس

بۆدواوه‌ هه‌لی نه‌دا:
 و قه‌ذفه‌ الی ال‌واء:
 نه‌ی یاته‌وه / نه‌یه‌دۆزینی
 یریح / یه‌خ‌ر الأتراج

tossup n
 خۆ‌وه‌ه‌خت، کارێک نه‌نجامی وه‌سه‌تایته‌ سه‌ر
 خۆ‌وه‌ه‌خت

مسألة حظ، أمر يعتمد في نتیجه على الحظ

١. کۆرپه‌، مه‌ندالی زۆر بچوک. ٢. قوم،
 قورت، مزه‌، قومێ مه‌ی

١. طفل صغير جداً. ٢. جرعة صغيرة من شراب مسكر

tot /tɒt/ n [C]
 سه‌رجه‌م دکت، ده‌ز م‌یریت

tot /tɒt/ vt, vi
 (د. د) یه‌صی، یجمع

خه‌رجی کۆزی ئەکاتە *expenses ~ ting up to £ 25*
 بیست و پینج جێبه‌یه

نققات بیلغ مجموعها خمسة و عشرين جنيها

total /'təʊtl/ adj, n
 کۆ، ده‌ره‌نه‌نجام، بری گه‌شتی،
 سه‌رجه‌م، هه‌موکی، هه‌مو

المجموع، الحاصل، البلیغ الکلی

(فرۆکه) داده به زینه سهرزه وی، نه نیشیتوه
 ~ down (الطائرة) تحط على الأرض. تهبط
 نامازه ی بو نه کا، نامازه نه کړی بو (باهه تیک) ~
 (up) on بلخ او بلخ ای (موضوع)
 پاکړ ده کات، ره وشتداره کا راستی نه کاته وه، وینه ~
 up ریک نه خا
 ینق، یهذب، یعدل قلیلاً (فی صورة مثلاً)
 □ n [C,U] ۱. بهرکه وتن، دهست لږ دان ۲. ههستی لږ
 که وتن، بهرکه وتن شوینی بهرکه وتن
 ۱. لس، تاس ۲. حاسه اللس، لس، ملمس
 (نرم / زبر) soft / rough to the ~ add a few
 لیکه وتن ۲. سوکه بهرکه وتن به پیتوس یا فلچه
 دواچاکازی ده کات
 ناعم / خشن للمس ۳. لسه خفیفه بالقلم او الفرشاه: یضیف
 اللسات الأخيرة
 له تابلو که دا finishing ~ es to a painting
 للوحة (زیتیه)
 ۴. دهست پيدا هیان، ناسه وار: a ~ of frost in the air
 که مینک سهرما (تهرزه) له که شدا ۵. په یوه ندی،
 په یوه ندی پکړدن
 ۴. مسقه، اثر: قليل من البرودة (الصقيع) في الهواء ۵. صله،
 اتصال:
 له سهر / یی په یوه ندی in / out of ~ (with)
 علی / علی غیر اتصال (مع)
 په یوه ندی هه به له گډ هاوربی in ~ with old friends
 کونه کانی دا
 (باق) علی صله مع أصدقائه القدامی
 په یوه ندی ده پچرپی به ۶. ته ییمه تی lose ~ (with)
 که سیک، سیفه تی دپار، موزک، و سیمه به کی جیاواز
 یفقد صله ب ۶. طابع، صفة مميزة:
 (شیواز)، ده سته بهر که وتی شاره زاء، the ~ of a master
 (السلوب) لسه خبیر
 گو یزانه وه په کی خیرا له خالیگ ~ and- go adj
 بو خالیگی تر، بارودوخی ناسک بان مه ترسی دار، نادلتیا
 انتقال سریع من نقطة إلى أخرى، وضع دقیق أو خطر، (أمر) غیر
 مؤکد
 It was ~ and- go whether he would arrive in time
 که یشتی له کاتی خویدا جزی متمانه نه بوو

کان وصوله فی الوقت المحدد غیر مؤکد
 touched adj توش بووه به جوړه شینیک
 مصاب بسم من الجنون
 touching adj کاریگر، جزی به زه یی
 مؤثر، مشیر للشفقة
 □ prep نه وه ی په یوه نده به: په یوه سته به، ده سترن،
 دهست هاقینن
 نیما یعلق ب، نیما یخص
 touchy /ˈtʌtʃi/ adj تور، نه تروک، یقیام هه سته یار
 سریع النضب
 touchiness n ره وشت تندی، هه له وه ره زه، تور،
 زوه له جو، گوریخی تی، هه سته یاری
 حدة العلق، سرعة التأثر
 tough /tʌf/ adj (-er, -est) ۱. (گوشت) تور، چیر،
 قایم، ناجوری ۲. زبر، په هیز / توند، سهخت، رهق
 ۱. (اللحم) قاس، عسیر المضغ ۲. خشن، قوي / صلب
 پیستی پته و توند، به هیز، نه ستور ۳. به هیز، ~ leather
 نه ستور
 جلد قوي ۳. قوي، صلب، العود:
 سهر بازانی به هیز ۴. (کار، نیش، کیسه)، ~ soldiers
 سهخت، نار هخت، گران
 جنود أشداء ۴. (العمل، المشكلة) صعب:
 کاریکی گران / سهخت ۵. (مروف) که لله a ~ job
 شق، که لله رق، توندوتیز
 عمل صعب / شاق ۵. (الشخص) خشن، جلف، عنيف:
 تاوانبار، سته مکار a ~ criminal
 مجرم عنيف
 □ n [C] که سینیکی ناژاوه چی
 شخص جلف او شکی
 به هیز ده کات، پته وی ده کات، قایمی ده کات، toughen vt, vi
 یقتی، یقوی، یخشن، یخن
 ریاز نامه، که شت، که ران tour /tuə(r)/ n [C]
 جوله، سیاحه
 □ vt, vi ده وران ده ور ده کا، نه گه ری، که شت ده کات
 یطوف، یترحول، یقوم برحلة
 ~ Europe که شت په نه ورو پادا ده کات
 یطوف فی أوروبا
 که شت، که شت و گوزار، tourism /ˈtuɪzɪzəm/ n [U]

گه‌ران
السیاحه
tourist /tuɪrɪst/ n [C] گه‌شتیار، گه‌ریده، گه‌رۆک
سائج، جوال
~ class گه‌شتی پله‌دوو به (فرۆکه‌یان پاپۆر)
الدرجة السیاحية (الثانية، في السفر بالطائرة او الباهرة)
tournament /tu:ɒnəmənt/ n [C] ١. پێشبرکێ بۆ کۆمه‌له
یاری به‌کی وهرزشی، خولی
١. مسابقة ریاضية، مجموعة مباريات، دوري
پێشبرکێ له تنس / شه‌تره‌نج ٢. (له ~ a tennis / chess
کۆندا) یاری نیوان دوو سوارچاک
مسابقة في التنس / الشطرنج ٢. (قدیماً) مباراة بین فارسین
مسلحین
tourniquet /tuɒnɪkət/ n [C] بادانک یان په‌ستینکەر
بۆ راوه‌ستانی خوین به‌ریون
مرقاة، ضابط لوقت التزيف
tousle /taʊzl/ vi (تۆ) بژنه‌یته‌وه، گۆ نه‌ی، پرچا گۆدکت
(الشعر) ینکشه، یشخه
tout /taʊt/ n نه‌وه‌سه‌ی که‌زۆر له‌خه‌لك نه‌کا بۆ کربنی
شتیک به‌تایه‌تی زانیاری له‌سه‌ر پێشبرکێ
من یلع علی الآخرين بشراء شيء بخاصة معلومات عن السباق
□ vi زۆر له‌خه‌لك نه‌کا شتی لێ بکرن
یلع علی الآخرين بالشراء منه
زۆر له‌خه‌لك نه‌کا بین به‌کرباری ~ ing for custom
شتی، بین به‌کرباری کۆگاکی
یلع علی الناس لیصحوا من عملاته / عملاء متجره
tow /təʊ/ vi رای نه‌کیشی به‌دوای خۆیدا، (که‌شتی
نو‌تومبیل)
یقطر، یجر، یسحب (سفينة، سيارة)
□ n [C,U] دوای خۆیه‌ستن، راکیشان، یاری گوریس،
راکیشان
قطر، سحب
به‌له‌میک ده‌کا به‌هی خوی ~ have / take a boat in
یاخذ قارباً فی عهده
زیره‌ویکی ناوی ته‌نیشت رویار بۆ راکیشانی ~ -path
به‌لم
ممر مائي بجانب نهر او قناة لقطر القوارب
toward(s) /tə'wɔ:d(z)/ prep ١. به‌ره‌و، به‌ر، هه‌به‌ری،

بۆ، له‌رو ٢. له‌نزیک ٣. له‌پیناو، به‌هوی ٤. نه‌وه‌ی په‌یه‌ندی
پیه‌یه
١. نحو، لجهة ٢. بقرب ٣. من أجل، لغرض ٤. فیما يتعلق او
یختص ب
towel /taʊəl/ n [C] خاوی (ده‌ستمال، په‌شته‌مال،
پشتگیر)
منشفه
tower /taʊə(r)/ n قولله، قه‌لا، بوج، که‌لو، به‌شیکێ
به‌رز له‌خانوو
برج، قلعة، جزء مرتفع من مبنى
هه‌لکه‌فری، به‌رز نه‌یته‌وه، له‌وانه‌ی ده‌وروبه‌ری □ vi
به‌رز تر ده‌بین
یحلق، یرتفع، یعلو (عما یحیط به)
سه‌رده‌که‌وی به‌سه‌ر (نه‌یاره‌کانیدا)، زال ده‌بین ~ above
به‌سه‌ریا
(مجاز) یفوق او یشوق علی (أقرانه)
له‌باری توپه‌یدانه‌یی، توپه‌نه‌یی in a ~ ing rage
(یکون) فی سورة غضب
towerblock n ته‌لاری به‌رز که‌له‌ شوقه‌و نو‌سینگه‌پیک
هاتوو
بنایه‌ کبیره‌ مرتفعة مکرنة من شقق سکنیه‌ أو مکاتب
١. شارۆچکه (به‌راوودی بکه‌ له‌ گه‌ل
country) ٢. خه‌لکی شار یان شارۆچکه
١. بلدة، مدينة (قارن country) ٢. سکان المدينة او البلدة،
الاهالي
٣. بازاری The whole ~ was talking about it
بازرگانی له‌شاردا بازار، بازار، باژیروک
٣. الحي التجاري من المدينة (بالمقارنة بالضاحي)
ده‌چی بۆ بازار بۆ go to ~ to do some shopping
کربنی شت و مه‌ک ٤. نزیکترین بنکه‌ی گه‌وره‌ی نیشه‌جن
بوون، پایته‌خت
بذب الی الحي التجاري لشراء حاجياته ٤. أقرب مرکز سكاني
کبیر، العاصمة
٥. خانوی شاره‌وانی ~ hall
٥. دار البلدية
toxic /tɒksɪk/ adj زه‌هری، زه‌هرین
سمی، سام
toy /tɔɪ/ n [C] بوکه‌ شوشه، تشتی پچوک، بوکه‌له

- هیلنی تاک / جوت، دوانه ۵. زنجیری ~ *single / double*
(تاک یا تراکتور)
خط منفرد / مزدوج ۵. جنزیر (الدبابه أو التراکتور):
نوتومبیلی تایه زنجیر ۶. گۆره پانی
~ *ed vehicles* (پیشبرکن)
عربات مجززه ۶. حله (سباق):
a running ~
گۆره پانی راگردن یا ریکردن
حله الرکض أو الجری
~ *events*
پیشبرکنی ریکردن
مسابقات الجری
شونین بین ده کوی، (وهك نازه ل) هدهگرت، شون *vi* □
دکت
بقتضی اثر (حیران مثلاً)
جی پینی وریچیک هه لده گری، دوی *down a bear* ~
ده کوی
بقتضی اثر دب
پارچه یه ک له زوی، ناوچه ی دریزه وه بوو *1 tract / træk / n*
(له ناو، گۆرگیا)
قطعه من الأرض، منطقة ممتدة (من الماء، الأحرش)
تاریکی کورت چاپکراو (به تایهت) *2 tract / træk / n*
نابنی یان رهوشتی
مقال تصیر مطبوع (بخاصه دینی او اخلاقی)
ناسان لی خویرین، ده ست *tractable / træktoʊl / adj*
ئیلک، پئیر
لین العریکه، سهل القيادة
هیزی راکیشان، کشاندن، *traction / trækʃn / n*
هیزا کشاندنی
(القوة المستخدمة في السحب، الجر)
~ *steam*
راکیشان به هیزی هه لئین
الجر بالقدرة البخارية
~ *tractor / trækto(r) / n*
راکیشه، تراکتور، راکیش
تراکتور، جرار (زراعی)
~ *trade / treɪd / n*
۱. نالوگۆری بارزگانی، بازارگانی
پیشه گری پیشه ی کرینو فروشتن، لئیک له لقه کانی بازارگانی
۱. تجارة، تبادل تجاري، فرع من فروع التجارة:
~ *the cotton / book*
بازرگانی لۆکه / کتیب
تجارة القطن / الکتاب
بای بازارگانی (که له دولواوه هه ل ده کات به رهو *wind* ~

- لعبه، دمیة
یاری نه کا، دله یزت، ساویلیکه
□ *vi* ~ *with sth*
بیر نه کاته وه
یلهو، یعبث، یمس، یلمس، یفکر علی نحو غیر جاد
trace vt, vi
۱. شونین بین هه لده گری، نه قش دکت
۱. یرسم، یضع تصمیال
~ *out the plan of a house*
نه خشه ی خانوو داده نی
۲. نه خش دکت، شون دکت ۳. ده گیزیته وه، به دوایدا ده چنی
یرسم مخططاً لئزل ۲. یستشف رسماً، ینسخ ۳. یرجع، یرد،
یعزو، یتعقب
~ *a rumour back to the person who started it*
به دوی پروباگه نده یه ک ده کوی تاکو سه رچاوه ی به کمی
یتعقب / یتبع (إشاعة الي مصدرها الأول)
□ *n* [C]
۱. نیشانه، ناسه وار
۱. علامه، اثر
ناسه واری
~ *s of an ancient civilization*
شارستانیته تی کۆن ۲. برینکی کم له شتیك، که مینک له
آثار حضارة قديمة ۲. مقدار ضئیل من (شيء)، قلیل من
not a ~ of fear in his character
ترس نابینی
له که سایه تیدا
لا اثر لئوف فی شخصیه
tracing n
وینیه کاغزی ته نلک یان روون
رسم استثنائي: رسم منسوخ بواسطة ورقة شفافة
track / træk / n
شونیکه وتن، دواکه وتن
~ *s in the snow*
۱. پاشماوه، جینگه پنی، یان جی تایه
له سه ره به فر
۱. آثار أقدام أو عجلات على الثلج
شونین بین هه لده گرت، به دواوچوونی
on the ~ of
إقتفاء لأثر (كذا)، تعقبه
~ *make s for*
نه روا به رهو ۲. ریگه، کۆلان
(ل. د) بترجه نحو أو إلى ۲. طریق، درب، سکه
رینیه کی هه له له ته نیشته راسته که ده گه رینه به ر
~ *off the*
۳. ریزه وه، ریناز، رهوگه، رینجکه:
(مجاز و ل. ا) یسلک طریقاً خاطئاً، بجانب الصواب ۳. مسلک،
سیل، مسار:
~ *the ~ of a comet / storm*
ریزه ی نه ستیره به کی
کلکدار / زریان ۴. هیل (هیل شه مه نده فەر)
مسار مذنب / عاصفة ۴. خط (للسكة الحديد):

هیلنی که ممره ۲. پیشه به تایه تی کاری دهست:
 الرياح التجارية (تهب من المدارين نحو خط الاستواء) ۲.
 مهنة، حرفه (بخاصة يدوية):
 He is a carpenter / shoemaker by ~ پیشه ی
 دارتاش / پینلاو دروست که
 إن حرفته نجار / حذاء
 □ vi, vi ۱. بازرگانی نه کات، نه کبری ونه فروشی،
 نالوویل ده کات
 ۱. يتاجر، يبادل، يتجر
 trading in furs به فورو بازرگانی ده کات
 يتاجر بالفراء
 ~ furs for tools پینک دگوهورت نالوگوری فورو به
 شت ومهک ده کا
 يقايض الفراء بالأدوات
 ~ (up) on ۲. کار ده کات
 ۲. يشتغل
 trader n [C] بازرگان، بازارفان
 تاجر
 trade-mark n [C] نشانه ی بازرگانی
 علامة تجارية
 tradesman n خاوه نی کوزگایهک، له کبرین و فروشتن
 کارده کا
 صاحب متجر، مشتغل بالبيع والشراء
 trade(s)-union n [C] (پیشه گهران)
 سه ندیکا یان په کیتی کریکاران
 أهل حرفه: نقابة أو اتحاد عمال
 tradition /trə'diʃn/ n [C,U] نهریت، ره گز، قهوات،
 ریژک، باو
 تقليد، عرق (الاسلام) حديث
 traditional adj شیوازی کون، نهریتی، باو
 تقليدي
 traffic /traefik/ n [U] ۱. راپوری، جولهی هاتوجو
 ۱. مرور، حركة المرور
 هینماکانی هاتوجو (روناکمی)، روناھی یان
 ~ lights دابورینی ۲. گواستنوه (خهک و پار) ۳. بازرگانی، نالوویل،
 سه ربه سر، نالوگور
 إشارات السير (الضوئية) ۲. النقل، صناعة النقل (الركاب و
 المشحونات) ۳. تجارة، تعامل تجاري، مقايضة، تبادل

بازرگانی نایاسایی به ماده سرکه ره کان
 illegal drug ~
 ده کات
 الأتجار غير المشروع بالمخدرات
 □ vi (-ck-) ~ in
 يتاجر او يتجر في
 ۱. تراجیدیا، (pl -dies) /trædʒɪdi/ n [C,U]
 ناسوری ناخوشی مهرگسات، کویره وهری ۲. نه گبه تی،
 ناخوشی، کاره سات
 مأساة، تراجیدیا ۲. کارته، مأساة
 tragic /trædʒɪk/ adj تراجیدی، ناسواری، خه مگین،
 دلته زین، مهرگسات
 مأساوی، فاجع تراجیدی، محزن
 tragically adv دلته تنگی خه فته تباری
 علی نحو محزن او فاجع
 trail /treɪl/ n [C] ۱. ناسهوار، جینی پین، هیل، کلک
 ۱. اثر، خط، ذیل
 a ~ of smoke کلکه دوکدلیک (نامیرینکی هه لمین
 له دوا ی خوی به جینی ده هیلنی)
 ذیل من الدخان (خلفته قاطرة بخارية)
 a ~ of destruction پاشماوه ی ویرانه (له دوا ی زریان
 وپاوبوران) ۲. ناسهوار، دیرینه، بون
 آثار الدمار (خلفتها عاصفة عنيفة) ۲. اثر، رانحة:
 (سه گه کان) نزیکی ~ (The hounds were) hot on the
 نهو دزه بوون که دوا ی کهوتیوون ۳. گوزه ریگ له ریگه په کی
 سه سخت
 كانت الكلاب على مقربة من اللص الذي تتعقبونه) ۳. صر
 في طريق و عرة
 ۱. راده کیشیت، دکشت (سه رته ردی)، پاش
 □ vi, vi
 دکشت، (پیشبرکن، یان پیشه زین)
 ۱. يجر، يسحب
 a child ~ ing a toy cart منالی هه ره بانه ی یاره که ی
 راده کیشیت
 طفل يسحب عربته، اللعبة
 جلینکی دریژ ~ ing on the ground له زهوی ده خشی ۲. (رووهک)، بلاوده پینه وه، شوژده پینه وه
 ۳. به قورسی ری ده کا
 ثوب طويل يسحب على الأرض ۲. (النبات)، يتشتر، يتدلى ۳.
 يسحب متاقلاً

۱. گالیسکھی پینچکھ دار / راکیشکھ
trailer *n* [C]
 ۲. روہ کینکی خولہواس بیان پھخش سوو لہسہر روی زوی، ہلہ زہک، درہ ختی ہلہ پڑینہ، خوہہ لو اسراو
 ۱. عربہ مقطورہ، مقطورہ ۲. نبات متعلق او متشر فوق سطح الارض، نبات معترش
 ۱. مہشقی پین نہکا، فیردہ کا، فیردکت،
train /treɪn/ *vt, vi*
 ۱. ہین دکت، مہشقی دکت
 ۱. یدرب، یفرن
 مثالہ کان مہشقی پین *children to be good citizens*
 دہ کا پو نہوی بینہ ہاولاتی بہ کی باش
 یدرب الأطفال لیسبحوا مواطنین صالحین:
 نہ سپینک مہشقی پین دہ کا پو *a horse for a race*
 پشبرکن ۲. گہ شہی روہ کہ ہلہ لو اسراوہ کہ ناراستہ نہ کا یدرب حصاناً لسباق ۲. بوجہ نمونبتہ معترشہ
 ۳. تھنہ کہ کہ ناراستہ نہ کا، روی تی *a gun (up) on*
 دہ کا

۳. بوجہ بندیقہ الی، سددها نحو
 ۱. شہمہندہ فہر ۲. کاروان
n [C]
 ۱. قطار ۲. قافلہ

- کاروانی حوشتر ۳. زنجیرہ بیک روداو، *a ~ of camels*
 زنجیرہ ی بیر کردنہ و، زنجیرہ ی بیر کردنہ وہ ۴. کہ زاوہی باشا، ناو پوش ۵. چمکی کراس (شہوی لہسہر زوی نہ خشی) ۶. ہیللی بارود گہ بہ تراو بہ تہ قینہ روہ
 قافل من الجمال ۳. سلسلہ (أحداث)، تسلسل أفكار، حبل التفكير ۴. مرکب (ملك مثلاً)، بطانة ۵. ذیل التراب (الذي یجر علی الأرض) ۶. خط بارود موصل بمنفجرة

- لہ پوری نامادہ باشیدا
 علی اہیہ الاستعداد
in ~

- مہشقی کردوو، مہشقی پیدارو، **trainee** /treɪ'ni:/ *n* [C]
 سیار، شاگرد
 متدر، المتلقي للتدريب

- مہشقیار، راہین
 تدر، مروض

- مہشقی کردن کولتری (بہ تہ تہ تی)
training *n* [U]
 تدریب (بخاصہ)
 بہ یمانگای ماموستایان
 دار معلمین، کلیہ معلمین

- بہردہ و امہلہ راہیتان / داہراوہ لہ راہیتان
in / out of ~

و مہشقی

مواہب علی / متقطع عن التدریب

- سیفاتی تہ تہ تمہندی، پوخسار، رہوش
trait /treɪt/ *n* [C]
 میزہ، ستمہ

- کہ سیکھی ناپاک، ستمکار
traitor /treɪtə(r)/ *n*
 شخص خانن، غادر

- ناپاک، ستمکار
traitorous *adj*
 خانن، غادر

- رینگہ ی
trajectory /trə'dʒektəri/ *n* [C] (*pl -ries*)
 چہ ماوہی گوللہ، ری یاگرفی یا ہالیز
 مسار منحني لتذيفة

- ہرہوہا *car* (~) ترام، فوتومبیل،
tram /træm/ *n*
 شہمہندہ فہری کارہایی

(ایضاً *car* ~) ترام، عربہ ترام، قطار کهربانی

۱. بہ قورسی ری دہ کا ۲. دہ گہ ری
tramp /træmp/ *vi, vt*
 (بہ پین)

۱. ہمشی متعلقہ ۲. ہنچول (علی قدمیہ)

- لہ تیوان گردہ کاندا نہ روا
 ~ the hills
 یسر بین التلال

۱. تہ پہی پین قورس، دہنگی پین قورس
n [C]
 ۲. روشنی دور ۳. خویری، لانہواز، دہر بہ دہر گہ روک،
 گہریدہ، ناوارہ ۴. کہ شتی باری ناپاسایی (لہسہر بیک ہیل کارناکا)

۱. وقع اقدام ثقيلة ۲. سیر طویل ۳. صلوك، متشرد، جواب،
 اتفاق ۴. سفینہ شحن غیر نظامیہ (لا تامل علی خط واحد)

- پین دادہ تی، دہ شیلی،
trample /træmpl/ *vt, vi*
 دہ فلیقینی، دتہ پستت، دپہ لختیت

یطا، یدوس، یسحق

- پین بہ گو لہ کاندا دہ تی
 ~ on the flowers
 یدوس علی الأزهار

- گیاکان پان دہ کاتوہ، پین شیلی دہ کا،
 ~ the grass down
 نہ پراکینتی

یسحق الأعشاب بقدمیہ

۱. لہ ہوش خوجوون، بورانہ وہ
trance /trɑ:ns/ *n* [C]
 ۲. مہستی، پین ہست دہ پین (لہ باری مہست ہوندا)

۱. غیوبہ، غشیہ ۲. نشوہ، تجل (فی حالتہ من التجلی)

- ہینن، فارام، پین دہنگ،
tranquil /træŋkwɪl/ *adj*
 ہدہ دار، مت

هادي، ساكن

tranquilly *adv* ناسوده يي، ب هيمني، ب نارامي

به دوه بسكون

tranquillity /træŋ'kwɪləti/ *n* [U] هيمني، دلتيابون، متيون، نارام، همدان

هدوه، بسكون

tranquillize /træŋkwɪləz/ *vt* هيمني ده كاته وه، بين دهنگي نه كا، مت دكت

بهدي، بسكن

tranquillizer *n* [C] نارامكهر، نيش بر، هيمنكار، نارامدهر، خهولنيخهر

مهدي، مسكن

trans /trænz/ *prefix* پشگر يكه به ماناي، پاش، به ناو، تيدياه، له دواوه ي

بادنه معناها: عبر رواه، ماوراء:

transatlantic /trænzət'læntɪk/ *adj* له ئوقيانوسي

نه تله نتيكه وه

عبر المحيط الأطلسي

transcontinental *adj* له ناو يان له لاکه ي تری

کيشوه ره که دريژيوته وه

مستد عبر قاره، في الجانب الآخر من قاره

transact /trænz'zækt/ *vt* رفتار ي له گه ل ده کات، له گه ل دکت، کاري

يتعامل مع

کار بازار ي دکت (~ with sb)

transaction /trænz'zæktʃn/ *n* [C,U] ۱. مامه له کردن، کار جين به جين کردن، پنهستان به (کاروباري بازرگاني)

۲. (له شيوگي کؤدا) وانه بيژ

۱. تعامل، إجراء، القيام ب (صفقة)، صفقة ۲. (في صيغة الجمع) محاضر جلسات

transcend /trænz'send/ *vt* تي ده په پري، سه رنه که وي، پالاتره بين، زي دپورينت، سه رده کفت، سه را دپورت

يتجاوز، يسو فوق (الوجود المادي)

transcribe /trænz'skrɪb/ *vt* کؤبي ده کا، هيما ليکراهه کان ده کات به نوسيني ناسايي، به هيماي دهنگي

ده نيوني، وه ردگيريت، ناوازي راست دکت (ب هيما بين دهنگي)

بسخ، ينقل رموز الاختزال إلى الكتابة العادية، يسحل برموز

صرتيه

transcript /trænskript/ *n* [C] نوسخه ي ده قاوده ق، وينه ي له بهر نوسراو، روونوس، روثيسن (نوسيني نه وه ي به دم ده وتر ي) روثيسن

نسخه طبق الأصل، صوره

transcription /trænskripʃn/ *n* [C,U] له بهر رگرتنه وه، روثيسن، ناواز راستکري

نسخ، نقل، شيه منسوخ او منقول:

نوسيني هيماي دهنگ

phonetic ~ لکتابه بالرموز الصرتيه

1 transfer /trænz'fɜ:(r)/ *vt, vi* (-tr-) ۱. ده گويزر يته وه، گويزر، گوهازتن، دگو هيزت ۲. واز دپين له مافي خاوه نيتي

۱. ينقل، يتقل، يحول ۲. يتنازل عن حقوق الملكية

2 transfer /trænz'fɜ:(r)/ *n* گواسته وه، گويزانه وه، گواستن، به لگه نامه ي ده سه بر دان له خاوه نديار يتي شتيك، گوازه نامه

تحويل، انتقال، نقل، وثيقة تنازل عن ملكية شيء

transferable *adj* ده تو انري بگو ازيته وه

قابل للنقل أو التحويل

transference /trænz'fɜ:(r)ns/ *n* [U] شيوه گويزين، گوهازتن

تحول، إنتقال بخاصة من عمل إلى آخر

transfiguration /trænz'figjʊ'reiʃn/ *n* [C,U] روخساري ده گويزي

التجلي، تغير الشكل أو المظهر:

پير فزيوون، گويزاني شيوه مه مسيح له سه ر the T ~

چياکه، گوهورينا نزياريان شکلي ده ره يي، دياربونا عيسا

ينغه مبه ر له سه ر چيايي

التجلي، تغير هيئة المسيح على الجبل

transfix /trænz'fiks/ *vt* ۱. تيده وه ژه ني، ليددت، تانه له نه دا، تير ادکت، کون دکت ۲. به تيوزين جيگيري ده کا

به به ردي نه کا، له جولهي ده خا

يطعن ۲. يثبت بالظعن، يحجر، يشل:

له جوليه ده وه ستن، واقی ~ ed with fear / surprise

ورده بين له جيگاي خوي له تر سا / کتوپري

تشل حرکت، يتسرفي مکانه من الخوف / المفاجأة

transform /trænz'fɔ:m/ *vt* روخساري نه گويزي، ده گويزت، دگوهورت

محول، یحول، غیر
transformer *n* گۆرهر، گۆرهری تهوژمی کاره‌با، گۆربینک
 (بخاصة) محول التیار الکهربانی
transformation /trænsfɔːmeɪʃn/ *n* [C,U] گۆرآن، گۆرین
 تحویل، تحوّل
transfuse /træns'fju:z/ *vt* نه‌گۆریتیه‌وه، (به‌تایه‌تی خوین) له‌به‌کینه‌وه بو‌یه‌کینگی تر
 ینقل (بخاصة الدم) من شخص لآخر
transfusion /træns'fju:ʒn/ *n* [C,U] گواسته‌وه
 (به‌تایه‌تی خوین)، گواستن، گواه‌زتن
 نقل (بخاصة الدم)
The patient had several blood ~ s چه‌ند جارێک
 خوین بو‌ نه‌خۆشه‌که گوازارا به‌وه
 جری نقل الدم للمریض عدة مرات
transgress *vt, vi* ۱. ینشیل ده‌کا، (سنور، به‌لین) نه‌شکینێ ۲. ده‌ستدریزی نه‌کا، گونا‌ه‌ده‌کات، تاوان ده‌کات
 ۱. ینته‌ک، ینتخی الحدود، ینقض معاهدة ۲. برتکب معصية، یزل
transgression *n* ده‌ستدریزی کردن، سنوربشکاندن، گونا‌ه‌کردن گونه‌هی، سوچ
 إنتهاک، تخطی الحدود، إرتکاب معصية
transgressor *n* هه‌له‌که‌ر، ده‌ست دریزکه‌ر، خه‌تا‌بار، تاوان‌بار، گونا‌ه‌که‌ر
 مخطيء، معتدي، مذنب
transient /trænzɪənt/ *adj* زۆر نه‌ماو، کاتی، سه‌ریسی مرۆفی گه‌رۆک، ده‌مدار، تیه‌ریو
 زائل، عابر
transistor /trænzɪstɔ(r)/ *n* [C] گوازیفۆک، ترانزستهر، پارچه‌به‌کی نه‌لکترونی له‌له‌مپای رادیو بچوکتیه‌ به‌کار دیت
 له‌ئامییری بیستی وین ته‌ل
 الترانزستور. اداة الكترونية اصغر من صمام الراديو تستخدم
 في أجهزة السمع و اللاسلكي
a ~ radio رادیوی ترانزستوری
 رادیو ترانزستور
transit /trænsɪt/ *n* [U] تیه‌ریو، تی‌به‌رین، دایورین، فه‌کوچاندن، په‌رینه‌وه

مور، عبور، اجتياز
 ون بون / دو‌اکه‌وتن له‌کاتی
lost / delayed in ~ تی‌به‌ریووندا
 ضاع / تاخر اثناء العبور
 فیزه‌ی په‌رینه‌وه له‌کاتی گه‌شکردن دا
 ~ *visa* تاخیره عبور (اثناء السفر)
transition /træn'zi:ʃn/ *n* (قوناخی) گۆرانه‌وه، گواه‌زتن (له‌باریکه‌وه بو‌باریکی تر)
 (مرحلة) انتقال (من حال لآخر)
transitional *adj* گۆرانه‌وه‌یی، گوهیزی
 إنتقالي
transitive /trænsatɪv/ *adj* تیه‌ر (فرمان)، تیه‌ره‌کی، ده‌ریازه، تیه‌ر
 (الفعل) متعد
transitory /trænsɪtri/ *adj* تیه‌ریو، له‌ئاوچوو، کاتی، نا‌قایی، ده‌مدار
 عابر، زائل، مؤقت
translate /trænz'leɪt/ *vt* وه‌رده‌گێرت
 یترجم
translation *n* [U] وه‌رگێران، شتیکی وه‌رگێراو
 ترجمه، شي، مترجم
translucent /trænz'lu:sn̩t/ *adj* نیمچه‌روون، روهن، پاش روون
 شبه شفاف
transmission /trænz'mɪʃn/ *n* ۱. ناردن، گواسته‌وه، گه‌باندن ۲. راگواه‌زتن، راگۆزتن، گه‌باندن، ناردن
 ۱. إرسال، نقل، توصيل ۲. نقل أو ناقل الحركة (في محرك)
transmit /trænz'mɪt/ *vt* (-tt-) ده‌گۆریتیه‌وه، ده‌نیرت، دگوهیزت، تیرادچت (روناهی)، گواسته‌وه، گه‌باندن
 ۱. ینقل، ی‌رسل
 به‌یین ته‌ل نامه‌به‌ک ده‌نیرتی
 ~ *a message by radio* (رادیو)
 ی‌رسل رساله‌ باللاسلكي
 نه‌خۆشی نه‌گۆریتیه‌وه ۲. یری نه‌دا
 ~ *a disease* به‌تیه‌ریوونی
 ینقل مرضاً ۲. یسع بمرور، یوصل:
Iron ~ s heat ناسن گه‌رمی نه‌گه‌یه‌نی
 الحدید ینقل الحرارة

transmitter *n* [C] نیر، نامیری بئ سیم (بئ تهل)
مرسل، جهاز ارسال (الاسکي)

transparency /træns'pærənsi/ *n* روونی، وینهك
لهسەر ماده په كی روون ده توانسری لهسەر شاشه نمایش
بکری

شفایه، صوره علی ماده شفافة یمكن عرضها علی الشاشة

transparent /træns'pærm/ *adj* ۱. روون، پاشیین،
دیوهده ۲. روون و ناشکرا، هیچ گومانئ تیدا نیه
۱. شفاف ۲. واضح، لیس فیه ادنی شك، جلی:

دروی روون و ناشکرا ۳. روون، ناشکرا، ناسان،
نانالوز

کذبه صریحه ۳. واضح، مفهوم، خال من القوض

شویازی ناشکرا، تیگهشتبار
a ~ style
اسلوب مفهوم

transpire /træns'spaɪə(r)/ *vi, vt* ناشکراده بیئت،
دیارته بیئت

یظهر، یتضح للیان

transplant /træns'plɑ:nt/ *vi, vt* نهمام نهگوازریتهوه
له شونیکهوه بو شونیکي تر، نه نندامیکي سناخ له بیری
نه نندامیکي نه خوزش دانه بیئت، (نه شتهر گه ری)، چاندن،
ناشتن، گواستهوه

نقل نبتة من مکان إلى آخر، یرزع عضواً سلیماً بدلاً من عضو
مریض (جراحیاً)

رواندنی دل، دانان، دانانی ~ *a heart*
دل، چاندنی دل
زراعة القلب

transport /træns'pɔ:t/ *vt* ۱. ده گویزیتهوه (مروّف)
یان کهل وپهل) ۲. (له کونا) سزای (تاوانبار نه در) به دورور
خستهوه، سه رنگون کردن به دور خستهوه ی

۱. ینقل (الاشخاص او البضائع) ۲. (قدیماً) یعاقب (مجرماً)
بالبني

۳. پر (خوشی) بوو، به که یف بوو *be ~ ed with / joy*
۳. غلبه (الفرح)، استخفه (الطرب)

transport /træns'pɔ:t/ *n* ۱. گواستهوه، گواستن
۲. په یوه ندی به گواستهوه و هاتو چووه هه په
۱. نقل ۲. (نجیه) متعلق بالنقل أو المواصلات

هواکاره کانی هاتو چو کردن له شاری *London ~ system*
له ننده ۳. که شنی یافرۆکه بو گواستهوه ی سه رباز

۴. (به زوری له له شونکی کودا)

وسائل المواصلات فی مدينة لندن ۳. سفینه أو طائرة لنقل
الجنود ۴. (فی صیفة الجمع غالباً)

له سرودی شادیدا *in a ~ / in ~ s of delight / rage*
له وپه ری توره بوون
فی نشوة الطرب / فی سورة (الغضب)

transportation *n* [U] گواستهوه، راگواستن، شویازی
پان هۆکاری گواستهوه به تایبته دورخستهوه،
هه گوهازنن

نقل، وسیله أو واسطة نقل، (بخاصة) نفی، ابعاد

transpose /trænz'pɔ:z/ *vt* ده یگوری له شونیکهوه
بو شونیکي تر
بیدل من موضع الی آخر

transposition /trænz'pɔ:zɪʃn/ *n* [C,U] شوین
گوزین، گوهازنن، گوهازن
نقل، ابدال / تغییر الاماکن

transverse /trænzvɜ:s/ *adj* سه ری یی، لاهه کی
عرضی، مستعرض

transversely *adv* به سه ری یی، به لاهه کی
علی نحو مستعرض

trap /træp/ *n* [C] ۱. تله، تلهه، داو، داف، دالک،
سوتال، عاسی بوون ۲. پیلان، گزی، قیل داو
۱. شرک، فیح، مصیده ۲. مکیده، خدعه، شرک:

تله دانه ئن بو گرتنی دز *set a ~ to catch a thief*
یتصب شرکا للقبض علی لص

نه که وینه تله وه، ده که وینه داوه وه، هه ئه *fall into a ~*
خه له تی ۳. دوو چهرخی په که نه سپی

یقع فی شرک ینخدع، تنظلی علیه الحيلة ۳. عریبه خفیفة ذات
عجلتین یجرها حصان واحد

راوی نه کا، نه یخاته تله وه *vi (-pp-)*
یصید، یوقع فی شرک

trap-door *n* ده رگای شارواه، له زیزه مین یان له بنمیچ
باب مسحور، باب فی أرض مکان او سقه

trapper *n* داگه ر، راوکه ر
صیاد حیوانات من اجل فرانها

trapeze /trə'pi:z/ *n* جۆلانه ی پاله وانی یان وه رزشه وان
اروجه البهلوان او الرياضی، عقلة

trappings /træpɪŋz/ *npl* دروشم یان نیشانه ی

جوانکراوی سهر بهرگمی میری
الأوسمة والنياشين (المزينة بلبدة رسمية)

the ~ of royalty دروشم و نيشانهی شایانه،
رازانده نو هی جلی پاشایی
الأوسمة والنياشين الملكية

trash /træʃ/ n (شت) ای هیج و پوچ، (نوسین ای بی
با یخ، پوچیژی زبل، خاشاک
(شيء) تافه، (کتابه) تافهه

trashy adj کاریکی پوچی هونهری، بی نرخ، پوچ
تافه، مزبل

travel /trævl/ vi, vt (-||-) ۱. گهشت ده کات
۲. نه گوژیروته وه، نه روا، نه جولنی
۱. یسافر ۲. یتقل، یسیر، یتحرک

Light ~ s faster than sound روناکمی خیراتر
نه گوژیرویت له خیرایی دهنگ
ضوء یتقل بسرعه اکبر من سرعه الصوت

□ n [U] fond of ~ ۱. گهشت (حز ز له گهشت نه کات)
۲. (له شیوگمی کودا) گهشت

۱. سفر (مولع، مغرم بالسفر) ۲. (فی صیغه الجمع) رحلات،
اسفار:

Is he back from his ~ s yet? نایا هیشتا له
گهشته کانی نه گهراوه ته وه؟
آلم یعد من أسفاره بعد؟

traveller /trævlə(r)/ n [C] گهشتیار / بیکاری
مسافر وکیل تجاری

commercial ~ بازرگانی گهروک
متجول

traverse /trævə:s/ vt تی ده پهری، نه بیرنی، نه پوا
بورین، دهوریت، دچت
یجتاز، یقطع، یتد عبر (کذا)

travesty /trævəsti/ n [C] (pl -ties) شیواندن، پیت
تیاگویرین پیکردن، زر وینه
تشویه، تحریف

His trial was a ~ of justice داوگای کردنه که ی
شیواندنی یاسا بوو
کانت محاکمه تشویها للعدالة

□ vt ده شیوینی، پیت تیاده گویری
یشوه، یحرف

trawl vi, vt (توری ماسی گرتن یان رویمان)
راینه کیشی
یسحب، یجر (شبكة الجر فوق قاع البحر لصيد الریاب خاصة)
تسحب، نجر

trawler n کهشتی پراوه ماسی به توری راکیشان
سفینه صید تستخدم شبکه الجر

tray /trei/ n سیننی، له نگر
صینیة، طبق یقدم علیه الطعام و الشراب

a tea ~ سیننی چا
صینیة الشاي

a pen ~ جنی پینوس، ده فوری پاراستنی پینوس
مقلده، وعاء لحفظ الاقلام

treacherous /treiʃərəs/ adj ۱. ناپاک، بی تمنا،
ستمکار، جگهرمز ۲. فیلباز، ریونکهر، ته پره شی، فسهل
۱. خانن، غادر ۲. مخادع، مضل، غرار:

The ice is ~ سه هوله که به ستویه تی به لام له وانه به
ووژدین گهر به سه رییدا پروات
(ان الجليد غرار) قد یبدو متماسکا ولكنه یمكن ان یتحطم اذا
سرت فوقه)

My memory is ~ بیرو هوشم گویرا بوه (واده نه که وئی ~
به هیژینت به لام وانیه)
إن ذاكرتي مضلة (قد تبدو قوية ولكنها لیست كذلك)

treachery /treiʃəri/ n [C,U] (pl -ries) ناپاکمی،
خنززی، جگهر مزی
خیانه، غدر، خدیعه

treacle /tri:kəl/ n [U] دوشاوه، ههنگوینی رهش،
دوشا قاشه کری
دبس، عمل اسود

tread /tred/ vi, vt (pt trod /trud/ pp trodden 'trɒdn)
۱. بی پیاده نی، نه پیشلنی، دا دکه فت (نیره ی بالنده که له سه ر
منی نه نیشنی)

۱. یدوس، یطأ، یحسی علی، یتحق، یتقد: یجامع الطائر
أثناء

به نجه کانی بی دی ده شیللا، بی نه نی
به سه ر به نجه ی قاجی که سیکدا ۲. به بی دی ده کوتنی، به بی
ده فلیقینتی

یدوس علی اصابع قدم (شخص) ۲. یدق بقدمه، یسحق بقدمیه:
~ out a fire in the grass ناگری گیاکه به قاجی

نه کوژینته وه ۴. بئری پیا نه نئ، ده ست ده کات به رویشتن
یظنی. نارا مشتعله فی العشب بقدمیه ۳. ینشی. بالوطاً أو
الدوس، یسلك:

The cattle had trodden a path to the river

ره شه ولأخ ریگهی گرتیو به ره ووباره که
سلك القطیع جمراً ای النهر بأقدامه

۱. ناسه وار یان ده نگهی پیا یننان □ n [C]
۱. اثر او صوت الدوس:

نبروات به ههنگاوی قورس / *with a heavy / loud*
قایم، توند ۲. پله (له پله کانی په یزه) ۳. به شینکی تایه که
نه که ویته سه رزه وی

(یسیر) بخطوات ثقيلة / شديدة الوقع ۲. درجة (من درجات
سلم) ۳. الجزء الملامس للأرض من إطار سيارة

شینگه، شیلهر، شوینی جینگه بئ بو **treadle** /trɛdl/ n
خستنه کار ی نامیر (هه که مه کیته ی درومان)

الدوس، الدواسه: جزء یداس علیه لتحريك آلة كائنة الغياطة
مثلاً)

شیلهر کار نه کا، به بئری پی په ستانی ده خاته سه (بو) □ vi
جولاندنی)

یعمل الدوس، یضبط علیه قدمه (لتحريك آلة)

ناپاکی، خنزی، ناپاکی گوره **treason** /tri:zn/ n [U]
له نیشتمان

خیانة، الخيانة (الظلمی): خیانة الوطن

کارینکی خیانات کار وه ستابیت **treasonable** adj
له سه ناپاکی

(عمل) منظر علی الخيانة

گه نجینه، سامان، شتیک یان **treasure** /trɛsə(r)/ n
که سینیکی به نرخ، په رگه ل

کتر، ثروة، شيء او شخص نفیس

نه ختینه کانی هونهر □ n ~ s
نفانس الفن

۱. پاشه کهوت نه کات، کوئی نه کا توه، هه لی نه گری □ vi
یان له بیری خویدا نه بیلیته وه

۱. یکتا، یذخر، یحفظ او یذخر فی الذاكرة

شانازی به نامه کونه کانی نه کات، ~ (up) old letters
پاریزگاری نه کا

یعتز برسائله القديمة یحافظ علیها

گه نجینه وان، خه زنه دار، **treasurer** /trɛsərs(r)/ n

گه نه دار

امین صندوق

۱. خه زنه داری، **treasury** /trɛzəri/ n (pl -ries)

گه نجینه، خه زینه، وه زاره تی دارایی ۲. شوینی پاشه کهوت و
پاراستنی نه ختینه کان، سامانی (کومه له یان ریخراویک)،
پاره

۱. خزانه، خزینة وزارة الخزانة ۲. المكان الذي تحفظ فيه
الثمن، اموال (جمعية او منظمة)، مال

۱. په فتاری له گه ل ده کات **treat** /tri:t/ vi, vt

۱. یعامل

مامه له ی باشی له گه ل ده کا ~ sb kindly

یعامله برقی

وه ک مثال مامه له ی ~ sb as (if he were) a child

له گه ل ده کا، هه روک مثال بئ ۲. وا دانه نئ

یعامله کفعل / کما لوکان طفلاً ۲. یعتبر

(کاریک) پایه خی بئ نه درئی، ~ sth lightly (as a joke)

کسه مته رخه می لی ده کا، به سوکی ته ماشای نه کا

۳. توژیته وه ی تیا نه کا، (بایه تیک) چاره سه ره نه کا

(الأمر) لا يأخذهُ علی محمل الجد، یستخف به ۳.

بیحث فی، یعالج (موضوعاً)

به ووردی *He ~ ed the subject thoroughly*

چاره سه ری نه کا

عالج (الوضوع) بعناية بالغة

۴. (وانه وتنه وه، په راو) به دوایدا ده گهریت ~ of

چاره سه ری ده کا، به ده وریدا دیت

۴. (المحاضرة، الكتاب) بیحث فی، یعالج، یدور حول

وتاره که له مهر میروی *The essay ~ s of insect pests*

زیانیه خشه ۵. چاره سه ری نه کا، تیماری نه کا ۶. ده ستردانه

چاره سه ری نه کا

المقال یدور حول الحشرات المؤذية ۵. یعالج، یداو ی ۶. یعالج

صناعياً

به ترش ماده به ک چاره سه ره ~ a substance with acid

نه کا

یعالج ماده بهامض

۷. شتیک پشکه ش نه کا له سه ره حسابی خوئی ~ sb to sth

ویری نه کا، میوانداری نه کا

۷. یقدم شیئاً لشخص علی حسابهِ الخاص، یستضيف

~ a friend to a good dinner
خواردنی نیوه رو

خوابتیکی باش بۆ هاواری کەمی پشکەش دەکا ۸ مامەلەیی
لەگەڵ دەکا

یقدم لصديق غداً جيداً ۸ يتعامل مع، يتفاوض

خۆشی، چێژ زۆری بێن خۆشه گەر پەچیت بۆ □ n [C]
سینەما

منعة، لذة (لا تتوفر كثيراً) إنها لمنفعة كبيرة له أن يذهب إلى دار
الخيالة / السينما

treatise /tri:ti:z/ n [C] کتیب، ژانستامە، هالقیژەک
رسالە، سۆلە

treatment /tri:tmənt/ n چارەسەر کردن، رەفتار لەگەڵ
کردن، سازاندن، تێمار کردن، دەرمانکردن
معالجة، علاج، نوع خاص من العلاج (الطبي)

treaty /tri:ti/ n [C,U] (pl -ties) پەیمان بەستنی،
هەقالبەندی، پەیمان (لەنیو و لاتاندا)
معاهدة، اتفاقية (بين الدول)
پەیمان نامەیی ناشتی
a ~ of peace / a peace ~ معاهدة سلام

¹treble /trebl/ vi, vt سێ ئەوەندە، سێ جار دکت،
سێ جاری، سێ جار
يزيد، يزداد ثلاثة أضعاف، ثلاثي

²treble /trebl/ n مۆسیقا بەرزترین چینی دەنگ، چینی
دەنگی بالا

(موسيقى) أعلى طبقات الصوت، طبقة الصوت العليا

پەيوەندی بەبەرزترین چینی دەنگەو هەپە □ adj
متعلق بأعلى الطبقات الصوتية (الندى او السوبرانو)

tree /tri:/ n [C] درەخت، دار، دارا مالباتی
شجرە

درەختی بنجینەیی، خیزان، بنەچە
شجرة العائلة، شجرة النسب

trek /trek/ vi (-kk-) (لەباشوری ئەفریقا) گەشتی دوور
(بەنایبەتی) بەعەرەبانەیی گا

(جنوب أفريقيا) رحلة طويلة (بخاصة بعربة ثيران)

trellis /trellis/ n کەپرک، کەپر چاک کردن، پەناگە بەک
لەتەختەیی تەنک دروستکراو

تعريشة، شعيرة، تكمية عوارض خشبية رقيقة مشبكة

tremble /trembl/ vi دەلەرزنی، لەسەرما، دەهزوت،
دەلەرزنی لەسەرما، شپۆزە پەدا

يرتعد، يرتجف، يرتعش، يكون في حالة من القلق أو الأترعاج

□ n [C] سەرما، کرپو، لەرزین
رجفة، رعدة، رعشة

tremendous /trɪˈmɛndəs/ adj مەزن، زۆر گەورە،
زەپەلاخ

ضخم، هائل بالغ الضخامة

tremendously adv بەگەورەیی، بەمەزنی، بەزلی
على نحو ضخم أو هائل

tremor /trɛm(ə)r/ n ۱. لەرە، لەرزە، ۲. لەرزین، هەزین
(خۆشی، لەترسا)

۱. ارتجاج، ارتعاش، ۲. رعشة اهزة (النشوة، الخوف)

trench /trɛntʃ/ n [C] چال، کەند، خەندەک، چەپەر،
سەنگەر

خندق

چال هەلە کەنی، سەنگەر لێ دەدا، دپاریزیت □ vt, vi
(ب چەپەری)

يحفّر خندقاً، يَخندق

trenchant adj تیز، توژ، دیار، گەزدار، چالاک زمان
پاراو

(اللفظة حادة، لاذعة، حاسمة)

trend /trɛnd/ n ئارەزوو، باو، خواست، حەز
ميل، إتجاه عام، نزعة

ئاراستەیی گەشتی وەرئەگرێ وەک مۆدیلی جەل
set a ~ بیداً إتجاهاً عاماً (مودة في الملابس مثلاً)

حەز ئەکات بە، ئارەزو ئەکابو، ئاراستەیی ئەگۆرێ □ vi
يميل نحو، يتجه

کەنارە کە بەرەو The coast ~ s (towards the) south
باشورە

يتجه الساحل جنوباً

trepidation /trɛpɪˈdeɪʃn/ n [U] ترس، دلەراوکی،
لەرز، شەژان

خوف، ذعر (في حالة قلق أو إزعاج)

trespass /trɛspɑːs/ (~ on, upon) ۱. سنور ئەبەزینی
دەستدریزی دەکاتە سەر (مۆلکی خەلک)

۱. يتجاوز، يتعدى على (املاك الغير)، (مجاز)

ئەبۆزیتەو، پشیلنی ئەکا ۲. هەلە ئەکا، خراپەیی □ vi
لەگەڵ ئەکا، دوژمنکاری ئەکا

يستغل، ينتهك (۱. ق. يخطن، يسيء إلى)

پشیلکاری و زیاده روئی، دەستدریزی □ n [C,U]

يخدعه، يحتال عليه ٢. خدعة تقوم على خفة اليد:
card / conjuring ~ s فيله كاني ياريكردي كاهز /
 ٣. شيوازي راست بو كردني شتيك، بونه وديو كارامه يي،
 ليهاتويي
 حيل ألعاب الورق / الشعوذة ٣. الطريقة الصحيحة لعمل شيء،
 مهارة، براعة:

There is a ~ in it

عجهم زواه ريگه ي راست *You'll soon get the ~ of it*
 فير نه بي بو كاره كه ي ٤. كومه له كاهه زي ياري له يهك زولدا
 (وهك له ياري بريديج)

ستلم سريعاً الطريقة الصحيحة لعمله ٤. مجموعة اوراق اللعب
 في دورة واحدة (من لعبة البريدج مثلاً)

وه ريته گري / زوله كه نه بانه وه، *take / win the ~*
 قازانج نه كات

ياخذ / يريح الدور

ثامانچيگ ديبيته دي، كاريك جي به جي نه كا *do the ~*
 تحقق الهدف، تنجز المهمة

فيلى لي نه كا، گزي نه كا *vt*
 يخدم. يحتال على

شتيكي لي ده دزي *~ sb out of sth*
 يسلبه شيئاً

فيلى لي نه كا، هه لي نه خه له تيشن بو *~ sb into doing sth*
 نه وه ي كاريك بكا

يحتال عليه ليجعله يعمل شيئاً

trickery n [U] گزي، فيل، ساخته كاري
 خديعة، حيلة، غش

trickster n [C] گزيكهر، فيلباز، جامباز
 محتال، مخادع

١. (كه سيك، رهفتاري) فيلباز، **tricky adj (-ier, -iest)**
 مه كزيان، پيس ٢. (كاريك) فالوز، پيوستي به كارامه ييه،
 پرله چه له مه كه له سه ره تا وه دهر نه كه وتووه

١. (الشخص، تصرفاته) خادم، مكر، خبيث ٢. (العمل) دقيق،
 يتطلب مهارة خاصة، حائل بالصعوبات التي لا تبدو لاول وهلة

(شله) دلويه نه كا، نه ي دلويشني / **trickle** /trikl/ *vi, vt*
 به خاري ده چوري

(السائل) يقطر، يقطر بقطر / يسيل على نحو خفيف

كرويه وه / جوگه كه *The stream had shrunk to a ~*
 گورا بو جوگه له يه كي سست وخاو

إنكش / تحول الجدول الي مجرى هزيل

tricycle n [C] سن چهرخ، پاسيكي سن پيچكه
 دراجة ثلاثية العجلات

trident /traɪdnt/ *n*
 رمي سن چوكله
 رمح ثلاثي الشعب

tried /traɪd/ (بروانه *try*)
 (انظر *try*)

triennial /traɪˈeɪnəl/ *adj* روداو يادروستكراونك هه
 سن سال جاريك رويديت

(شيء) واقع او حادث او مصنوع كل ثلاث سنوات

يادي سن ساله، بيرهاتنا سن سالي *n [C]*
 ذكري سنوية ثالثة

١. شتيكي كه م و بن ترخ ٢. بريكي **trifle** /traɪfl/ *n [C]*
 كه م (به تايه تي له پاره) ٣. چوره كه به مورهبواو كه ره

١. شيء طفيف أو تافه ٢. مقدار ضئيل (بخاصة من المال) ٣.
 كعكة من العريش و التمشطة

٤. هه ندي شتي كه م *a ~ (as adv)*
 ٤. بعض الشيء، قليلاً

پالتره كه كه م ديروه *The coat is a ~ too long*
 المطف طويل بعض الشيء

١. گاله نه كات، قوشمه نه كا، ترانه ي دكت *vi, vt*
 ١. يعث، يمزح، يسخر

لهو كه سانه ني به *He is not a man to be ~ d with*
 سو كايه تيان بين بكري

انه ليس من الناس الذين يستخف بهم

٢. كات به فيرونه دا *~ away*
 ٢. يبدد، يضيع (الوقت) سدى

بهك كاتزميري به فيرونه سهر *~ away a whole hour*
 أضيع ساعة كاملة سدى

بين باهخ، پروهوچ **trifling** /traɪflɪŋ/ *adj*
 غير هام، تافه

به له پيشكه، تيزهك ديكوك (تفنگ) **trigger** /trɪɡə(r)/ *n*
 مقداح، زند (البنديية)

دهري له هه ريشن، ده بيته هوي، ده ست بين *vt ~ sth off*
 كردني شتيك

يطلق، يتسبب في بدء شيء ما

چی شتيك پايه سي *What ~ ed off the rebellion?*
 شوپوشي هه لگير ساند؟

ما الذي أطلق شرارة الثورة؟
trigonometry /ˌtrɪɡəˈnɒmətri/ *n* [U] زائبارى /
 سىڭوشه زائى
 علم / حساب المثلثات
trilateral /ˌtraɪˈlætərəl/ *adj* سىانى، سى لا
 ثلاثى الأضلاع
 گفت و گو / به يمان نامهى سى قولى
 ~ talks / treaty محادثات / معاهدة ثلاثية الأطراف
trill /trɪl/ *n* [C] دهنگى له راوه، ليرين، ليراندن، له رين
 إرتعاش، رعشة (في الصوت أو العزف)
 گورانى ده لىت، قسه نه كا يا ناواز لى ده دا
 □ *vi, vt* به دهنگى له روزوك
 يفنى، يتحدث أو يعزف بصوت مرتعش
trillion /ˈtrɪljən/ *n* [C] تريليون (مليون مليون)
 (له به ريتانيا) ژماره يه كه پيكيهاتوه له بهك ولاى راستى ١٨
 سفر دانراوه (له نه ميريكا) ژماره يه بهك و ١٢ سفر لاي
 راستى هه يه
 تريليون: (في بريطانيا) رقم مؤلف من واحد والى يمينه ١٨
 صفاً، (في أمريكا) واحد والى يمينه ١٢ صفاً
trilogy /ˈtrɪlədʒi/ *n* سىينه، زنجيره يه بهكى سى،
 شانوگه رى يان چيروك يان دائراوى موسيقيه هه ريه كه يان
 له ناوه وه جيان به لام تيكرايهك باهت پىك دينن
 الثلاثية: سلسلة من ثلاث مسرحيات أو روايات أو مؤلفات
 موسيقية كل منها تام في ذاته ولكنه يشكل مع شقيقه موضوعاً
 واحداً
trim /trɪm/ *adj* (-mm-, -mest) رىك و پىك، پاك و
 بوخت، شوخ، بالارىك، قوز، هه فسهنگى
 مرتب، انيق، نظيف
 ١. رىكى نه خات، لى نه گرى، لى
 □ *vt, vi* (-mm-) نه برى هاوسهنگى ده كا
 ١. يرتب، يشذب
 ~ a hedge / one's beard / the wick of a lamp
 رىكى نه خا به رزين / ريشى / پلته ي چرا ٢. نه پراز نيته وه
 ٣. هاوسهنگ نه كات (كه شتى يان فروكه) به دابه شكر دنى
 باره كانى به رىكى، چاروكه ي كه شتيه كه به پى ي ناراسته ي با
 رىك نه خرى
 يشذب سياجاً / لحيه / قليل المصباح ٢. يزين، يزرکش ٣.
 يوازن (قارباً أو طائراً) بتوزيع الحمولة جيداً، يرتب (الأشعة)

حسب هبوب الريح
 بارو پله ي ناماده باشى (شتيك)
 □ *n* [U] حالة و أو درجة الاستعداد (لشيء)
 خوى ناماده نه كا /
 get into ~ for the sports meeting
 بو به شدارى كردنى يارى وله وه رزهدا
 يتأهب / يعد نفسه للاشتراك في المباريات الرياضية
trimming *n* (به ريه ره) بو جوانيكر دنى (كراس و شه بيه) *n*
 (بخاصة زركشة، زينة (للثياب أو القبعات)
trinity /ˈtrɪnəti/ *n* [C] سىانى پيروز، فاينى ديان، سى
 پيروز (له نه ريتى مه سيحدا)
 ثلاث، ثلاثي في (التعاليم المسيحية) الثلاث الاقدس:
 باوك و كورويگيانى پيروز
 the T ~ الاب و الابن و الروح القدس
trinket /ˈtrɪŋkɪt/ *n* خشلى پچوك و هه رزان
 حلية صغيرة رخيصة
trio /ˈtri:əʊ/ *n* سىانى، كومه له بهكى سىانى، سى شت،
 پارچه موسيقاي سى دهنگى ياسى موسيقاونه
 مجموعة من ثلاثة. ثلاثية: مقطوعة موسيقية لثلاثة أصوات أو
 عازفين
 ١. گوزه رنه كا، گه شت نه كا، گوزه رده كت،
 trip /trip/ *vi, vt* به خيراى رى نه كات ٢. پى لى هه لته كه وى، باشقولى لى
 نه گرى، ده كت، سه رسم نه دات
 ١. يمشى أو يجرى بخطى رشيقه و سريعه ٢. يتنثر، تكاد تنزل به
 قدمه
 به ريه گى دره خته كه پى ي
 ~ over the root of a tree
 هه ل نه كه وى ٣. (به زورى ~ up) چه وتى نه كا، هه لته نه كا،
 (واى لى نه كا) بكه وى
 يتنثر بجذور شجرة ٣. (غالباً ~ up) يظط، يزل، (يجعله) يقع
 ١. گه شت (به تا پيه تى بو خوشى) ٢. هه لته وتن، □ *n* [C]
 تيكه وتن، پى هه لته وتن، پى لى گيريون
 ١. رحله (بخاصة للمتعة) ٢. عتة، كيوه، زلة قدم، تنثر
tripper *n* گه روك، كه سىكى گه شته كه بو خوشى
 سائح، شخص يقوم برحلة للمتعة
 خه لك گه شت ده كه ن له پشوى كوتايى
 weekend ~ *s* هه فته دا
 اشخاص يقومون برحلة للمتعة في عطلة نهاية الأسبوع
tripartite /ˌtraɪˈpɑːtɪt/ *adj* ١. (به يمانى) سىقولى،
 سىانى ٢. سى لا يه ن، له نيوان سى لا دا

١. (المعاهدة) ثلاثية ٢. ثلاثي، بين اودو ثلاثة اطراف
١. به شيك له ورگه گا بو خواردن، ورگه **tripe** /traip/ n
گابوسه روپين ٢. قسه ي پوج ههراوهووري
١. جزء من معدة البقرة تتخذ طعاماً ٢. (عامية) هراء، كلام فارغ
- triple** /tripl/ adj سني نهونده، سيانه
ثلاثي، مضاعف ثلاث مرات
~ vt, vi سني نهونده ده بيت
بضاعف، يتضاعف ثلاث مرات
T ~ your income داهاته كهت سني نهونده بگه
ضاعف دخلك ثلاث مرات
١. به كيك له سيانه، به كيك له سني **triplet** /triplit/ n
مندالي به يدك سلك ٢. (له شيوگي كودا) سيانه ٣. كومه ليك له
سني دانه
١. اهد ثلاثة توائم ٢. (في صيغة جمع) ثلاثة توائم ٣. مجموعة
من ثلاثة
- به كيك له سني ويته، دانه **triplicate** /triplikat/ adj
من ثلاث نسخ اوصور
□ n به كيك له وسني دانه به
واحدة من ثلاث نسخ
in ~ له دانه بنه رته كه دو ويته
من نسخة اصلية و صورتين
□ /tripliket/ vt سني دانه چاپ نه كا
يطبع ثلاث نسخ
- tripod** /traipod/ n سنيا، هه لگري سني
حامل ثلاثي التوائم
- trite** /trait/ adj بين باهخ، بين ترخ، پوج
ميتدل، بال، (النكته) بايخته
- triumph** /traɪəmf/ n [C,U] (خوشی) سهركه وتن،
بردنه وه
(فرحة) النصر، انتصار
به سهركه وتوي نه گه رينه وه بو
نيشتمان
يعود الى وطنه منتصراً
shouts of ~ هاواري سهركه وتن
صیحات النصر
□ vi (~ over) سهرده كه وي، زال نه بي به سهريا،
دلخوش ده بين
يتغلب، يتصمر على بيتنهج بالنصر

- سهركه وتوي، په پوهندي به **triumphal** /traɪ'æmf/ adj
سهركه وتنه وه هه به
انتصاري، متعلق بالانتصار معبر عن الانتصار
- triumphant** /traɪ'æmfənt/ adj شادمانه به سهركه وتن
میتنهج بالنصر
- trivial** /trɪvɪəl/ adj بين باهخ، هيچ و پوج، ساده، كه م،
كي م، پونال
ميتدل، تافه، (الشخص) عابث، كسول
- triviality** /,trɪvɪ'ælətu/ n [C,U] (pl -ties) پروپوج،
هيچه كي
تفاهة، (امر) تافه
- trod, trodden** /trɒd, 'trɒdn/ (بروانه tread)
(انظر tread)
١. عه ربهانه ي دهستي ههروهه **trolley** /trɒli/ n [C]
~ tea عه ربهانه ي چا ٢. عه ربهانه ي بچووك
١. عربية يدوية (ايضاً ~ tea) عربية صغيرة لنقل الشاي و
أدواته، عربية الشاي ٢. عربية شحن صغيرة تجري فوق قضبان
٣. باسي كاره بايي
(~ bus) ٣. اتوبيس كه رباني
- trombone** /trɒm'bɒn/ n ترومبون، تامبريكي موسيقايه
له كه رنه ده چني
ألترومبون، آلة موسيقية شبيهة بالبرق
١. كومه ل، تاقم، كومه ليك **troop** /tru:p/ n [C]
(به تايه تي جولاو)
١. جماعة شند (بخاصة متحرك)
كومه ليك منال ٢. تيبى سوار، تيبا
~ s of children تيره فاني ٣. (له شيوگي كودا) سهرباز كوده يته وه، قهره بالفي
نه كنه، نهرون به ژماره ي زور شالاو نه بن
جموع من الأطفال ٢. سرية خيالة ٣. (في صيغة الجمع) جنود
يتحشد، يتجمع، يسيرون أو يندفعون بأعداد كبيرة
□ vi مثاله كان به پاله په ستر
أطفال يندفعون
له قوتايخانه دينه ده **children ~ ing out of school**
خارجين من المدرسة
- trooper** n [C] سهربازي نه سپ سوار
جندي في سلاح الفرسان
- troopship** n [C] كه شتى سهرباز هه لگري
سفينة لنقل الجنود

trophy /ˈtrɒfi/ n [C] (pl -phies) یادگاری، یادگاری

سهرکهوتن یان راوکردن، دستکوت

تذکار، تذکار، الإنصار أو الصید، غنیمت

tropic /ˈtrɒpɪk/ n ۱. خولگه (قرژال، کارژوله)

۱. مدار (السرطان او الجدی)

T ~ of Cancer خولگه‌ی قرژانگ

مدار السرطان

T ~ of Capricorn خولگه‌ی کارژوله

مدار الجدی

the ~ s ۲. ناوچه‌ی که‌مه‌ری

۲. المنطقة الأستوائية

tropical *adj* که‌مه‌ری، خولگه‌ی، چدرخی

إستوائي

~ fruit میوه‌کانی ناوچه‌ی که‌مه‌ری

فواکه المنطقة الاستوائية

~ temperature پله‌ی گهرمی ههریمی که‌مه‌ری

درجة الحرارة الأستوائية

trot /trɒt/ *vi* ۱. (نفسه) نهرمه غار ده‌کا، راده‌کا،

لوقه‌ده‌کا، چارگالی، چاریازی ۲. (مروف) هه‌روه‌له ده‌کات،

راگردنی هیواش به‌قوته ۳. غار به‌نفسه‌که نه‌کا لوقه‌به‌کا،

لوقه

۱. (الحسان) بعدو خبیا ۲. (الشخص) بهرول ۳. يجعل الفرس

یغب (بعدو خبیا)

چار کالی، چار بازی، چار گاف دکت، نهرمه غار □ n

نه‌کا

(في صيغة المفرد فقط) العدو خبیا، هرولة، مدة العدو خبیا، مدة

الهرولة

at a steady ~ له‌سه‌ر خوژاده‌کات

یغب او بهرول بسرعة ثابتة

troubadour n [C] ده‌نگیز، لونی، گورانی بیژی

گه‌پروک (له‌ایتالیا و فهرنسا له‌تیوان سه‌ده‌ی ۱۱ و ۱۲)

شاعر غنائی متجول (في ايطاليا و فرنسا مابين القرن ۱۱ و ۱۲)

trouble /ˈtrʌbl/ *v, vi* ۱. نه‌شویونی، بیزارده‌کات،

گرفتاری نه‌کا، تن‌گاوی ده‌کات

۱. بکدر، یزعج، یضایق

~ d by bad news / with a cough هه‌والی ناخوش

خه‌مباری کردوه / کوکه بیزاری کرد

کدرته الأنباء السیئة / ضایقه السعال

May I trouble you for a match / a pencil?

۲. به‌بین زه‌حمه‌ت ده‌نکه شقار ته‌یه‌کم (قه‌له‌میک) م‌نه‌ده‌یتنی؟

۳. خوی ته‌نگه‌تاو نه‌کات، شپرزه نه‌کا خوت ته‌نگه‌تاو مه‌که

۲. اتسمح ان تطینني عود نقاب / قلماً؟ ۳. یضایق نفسه.

یزعج: لاتزعج نفسك بعمله

Don't ~ to do that له‌م پرووه‌ه نیگه‌ران مه‌به

Don't ~ about that

لا تقلق من هذه الناحية

n [C,U] ۱. سه‌رجاوه‌ی نیگه‌رانی

ته‌نگه‌تاوی / خه‌فه‌ت، کیشه

۱. مصدر قلق أو إزعاج أو هم، متاعب، کدر

be in ~ که‌وتوته‌گیژاوه‌وه / تیوه‌گلاوه

واقع في متاعب، متروپ

get into نه‌که‌ویته‌کیشه‌وه ۲. گرفتار نه‌بین، کاری زیاده،

هه‌ول / گرفت، گرفتاری، تنگ و چه‌له‌مه

یقع في متاعب، يتورط ۲. عمل إضافي، جهد، مصاعب:

It will be no ~ هیچ کیشه‌یه‌ک بو‌لیمه‌ دروست ناکات ~

لن يسبب لنا أية متاعب

have ~ with one's lessons وانه‌که‌ی زور لاگرانه

بجد صعوبه‌ی دروسه

take ~ to do sth / with or over sth هه‌ولنی زور

ده‌دات، په‌ناده‌بانه‌ه‌وپه‌ری وریایی (بو‌کردنی شتیک له

پیناو شتیک‌ی تردا)

یذلل جهوداً مضنيه، یلجا إلى منتهی الحرص (لعمل شيء في

سبیل شيء)

trouble-maker n ناژه‌وه‌چی، ماندوکه‌ر

شخص مشیر للمتعاب

trouble some *adj* گیره‌شویون، بیزارکه‌ر، سه‌خت،

دژوار

مکدر، مزعج، شاق

trough /trɒt/ n ۱. جوژکه‌نالیف ناخویر (بو‌تیاخواردن و

خوادنه‌وه‌ی ناژول) ۲. شیو، نزمایی، شکه‌ف، نزمی، جوک،

نامان

۱. جرن مستطیل للحمیه، معلف، طواله (الشراب و طعام

الحيوانات) ۲. غور او منخفض طویل ضیق بین موجین

trounce /traʊns/ *vt* به‌قامچی لئ‌ده‌دا، سزادکت،

ده‌به‌زیتی

یضرب، یسوط، یهزم

- troupe** /tru:p/ *n* تپى نواندن و گؤرانپيژان و نهدامانى سرك
فرقة أو جماعة من الممثلين أو المغنين وأعضاء سيرك
- trousers** /trauzəz/ *npl* ~ (a pair of) (به زورى) شال، رانك، شه لوار، شه پوال
(غالباً ~ a pair of) سراويل، بنطلون
- trousseau** /tru:səu/ *n* دهرمالى، دهرمال، ره هال،
ره هيل، قه لهن
جهاز العروس
- trout** /traut/ *n* ماسى سه لمون، بازو، تراوت
سك الأطروط، سلمون مرقط
- trowel** /traʊəl/ *n* ۱. ماله، مالنچ، ناميرى تهخت كردنى
قور ۲. سه ره خاكه ناز، سه ره بيل
۱. مالچ، مسطرين، أداة لتسوية الطين ۲. أداة ترفع بها النباتات الصغيرة
- troy** /troi/ *n* سيستميكى ئينگليزى پو پيوانى فالتون و
كانزا به ترخه كان
نظام انجليزى لوزن الذهب والمعادن الثمينة
- truant** /tru:ənt/ *n* نه هاتوو، قوتايى نه چوو پو قوتايه خانه
بهين بيانو
التغيب: طالب تغيب عن المدرسة من غير عذر
بهين بيانو دواله كه وي له قوتايه خانه
play ~
تغيب عن المدرسة بدون عذر
- truce** /tru:s/ *n* [C] ناگر به ست، شه پرگرتن، راويژى كاتى،
شه پر وه ستاندين
هدنة، توقف مؤقت عن القتال
- truck** /trʌk/ *n* ۱. فارغونى (شهمنده فەر)، كراوه به
بويار كردنى شتومه ك ۲. گاليسكه ي باره لگر ۳. توتومبيلى
باره لگر
۱. عربة قطار مفتوحة لشحن البضائع ۲. عربة العمال ۳. شاحنة، سيارة شحن كبيرة
- truculent** /trʌkjələnt/ *adj* شه رانى، شه پرگەر، گه زدار،
هار، درنده
مشاكس، مولع بالخصام، شرس
- truculently** *adv* به درندانه، درنده يى، به هارى
بشراة، بتوحش
- trudge** /trʌdʒ/ *vi* به خاوى و به قورسى رنى نه كا
ناره حه نيبيا ماندووينى

- يشي بتاقل و إجهاد
به هياوشى به سه ر
trudging through deep snow سه هول سه خسته كه دانه پروا، چون ريكردن
يشي ببطء و تناقل في الثلج الكيف
□ *n* [C] روشتنى دريژى ماندوكه ر
مشى طويل مجهد
- true** /tru:/ *adj* (-r, -st) چاك ۱. راست، رهوا، دروست، چاك
۱. صحيح، صادق
come ~ (هيو، خه) نهينه راست
۲. دلسوز، راستگو، ۳. راستى، پنجينه ي، ره سه ن، راست ۴.
وهك خوى، راست
(الأمل، الحلم) يتحقق. يصبح حقيقة واقعة ۲. مخلص. صادق ۳.
حقيقي، اصلي، صحيح ۴. طبق الاصل، صحيح:
وهك خوى ده قوادهق
a ~ copy نسخة طبق الاصل
- truism** /tru:izəm/ *n* [C] راستيه كى به لگه نه ويست،
كيشه به كى ناشكرا
حقيقة بديهية، قضية مسلم بها
۱. به دلسوزى ۲. به ده ست پاكى،
به راستى ۳. له راستيدا، بهين درووده له سه
۱. باخلاص ۲. بامانة، به صدق ۳. حقاً، بالتاكيد، باخلاص و من
غير تصنع:
له راستيدا كارينكى نازا پانه به
a ~ brave action عمل شجاع حقاً
- trump** /trʌmp/ *vi* ~ *up* هه لده به ستى، دروستى ده كا
يخلق، يلق
۱. زورپنا، كه رنه، ناوازى
دهر به رين به خوى خوى دا هه فته دا ۲. شتيك له زورپنا پچيت
۱. برق، نفير يمدح نفسه ۲. شيء شبيه بالبرق
blow one's own ~
□ *vt, vi* زورپنا نه زه نى، (فيل) نه نه رينى
ينفخ في البرق، (الفيل) يجار
- trumpeter** *n* [C] زورپنا ژهن، زورپنالان
البراق، ناقح البرق
- truncheon** /trʌntʃən/ *n* گؤچانى كورت و نه ستور،
كوتهك، دوق، گورز، دار
عصا نصيرة و غليظة، هراوة
- trundle** /trʌndl/ *vt, vi* خل ده بهينه وه، تل ده دا

۲. پشتم *T ~ your business affairs to me*
 نه به ستن، پېښېری نه کا، بهرپرسياری نه کا ریگم بده بيمه
 سر بهر شتياری بهر ژوه وندي به بازرگانی به کانت
 ۲. يوکل ای، یاتمن علی: اوکل ای الإشراف علی مصالحه
 التجاريه
۳. بهم که بهر يکاري له سهر *T ~ me with your affairs*
 بهر ژوه وندي به بازرگانيه کانت ۳. (کوگا)، به قهرز شت به
 کړياره کانی نه فرو شيت، بده بين ده فرو شت ۴. هيو اخوازه،
 داواکاره
 اتمني علی مصالحه التجاريه ۳. (المتجر) بيع (زبوناً عميلاً).
 بالدين ۴. بأمل، يرجو أن:
۴. هيو اداوم يتوانيت *I ~ you will be able to help us*
 يارمه تيمان بده يت ۵. ده يکاته جي ي پروای
 أرجوان تسکن من مساعدتنا ۵. يولي او يمنغ نغه
 بئ سکالايه، متمانه و باوهری
 به خه لک هه به، دنيا به له خه لک
 غير شکاک، ميال الی الثقة بالآخرين، واتق
 زوو پروا و متمانه به خه لک نه کا، نه وله داری
 سريع التصديق و الثقة بالناس
 جي ي پروا، متمانه بين کهر، نه وله داری
 (۱. ق. ادبي) جدير بالثقة، معتد
 پروا بين کراو، پشتم بين *trustworthy* /trʌstwɜ:ðl/ adj
 به ستر او، متمانه بين کراو
 أهل للثقة، معتد
۵. جيگر، بریکار، پاسه وان، رازگر، *trustee* /trʌsti:/ n [C]
 پېښېر، پاسېری
 وکیل وقف، قيم، حارس، وصي
 چاودېری، پاسپارده، پاسپارده ی
 ده ولت بؤ سهر ناوچه به ک له ژير چاودېری نه ته وه به
 گرتوه کان
 وصاية، حراسة، وصاية دولة علی منطقة تحت اشراف الأمم
 المتحدة
۶. راستگویی، *truth* /tru:θ/ n [C,U] (pl ~ s /tru:ðz/)
 صاف، پراتی، راستياری ۲. راستی، راست ۳. راستی،
 پروايه ک که به راست دابری
 ۱. صدق، حق، صواب ۲. الحقيقة، الصواب ۳. حقيقة، إعتقاد
 يحتر حقيقة:
 (بيروياوه) راستيه به کانی ثابتي *the ~ s of religion*
- يدحرج، يتدحرج
 زرينوشه کان به خل يونه وه ری *tanks trundling along*
 نه کن، گریله ديت
 دبابات تسير متدحرجه
۱. قه دی دره خت ۲. لهش، قه *trunk* /trʌŋk/ n [C]
 ۳. سندوقی جل و بهرگ ۴. لوت: له موزی (فيل)
 ۱. جذع الشجرة ۲. البدن، جذع (البدن) ۳. صندوق الثياب ۴.
 خرطوم (الفيل)
 ۵. تله فون کړدنيک له دهر وه
 ۵. (نعية) مغابرة هاتفية خارجية
 هینلی سهر کی ریگای، ناسن، خه تی تله فونی *line* ~
 بؤ قسه کړدنی دهر وه
 الخط الرئيسي في السكة الحديدية، خط هاتفی للمكالمات
 الخارجية
 ریگای سهر کی *road* ~
 طريق رئيسي
۱. گورزه به ک (له کا) ۲. که تيبه *truss* /trʌs/ n [C]
 (بوقا يمکړدنی پښیچ وپرد)
 ۱. حزمة (من القش) ۲. جمالون (الدعم سقف او جسر)
 نه يکاته گورزه، سهفته ی نه کا
 يحزم
 گوشي مريشکه که دانه چيني ده کا پيش *up a chicken* ~
 ليتانی
 يکف دجاجة قبل طهوها
۱. پروا پیکردن، متمانه ۲. چيگه ی *trust* /trʌst/ n [C,U]
 پروا بين کړدن و متمانه ۳. بهرپر سراتی
 ۱. ثقة، ائمان ۲. موضع الثقة أو الائتمان ۳. مسؤولية
 بؤستی پر بهر سياريتی *a position of great* ~
 ۴. (باسا)، تهرخانکراو، که لوبه لو، راسپارده به ک (له سهر
 مولکی وه ستيوارو)، مولکی راگيراو ۵. به کيه تی قورخ کړدن
 له نيوان کارگه کاندأ
 منصب بالغ المسؤولية ۴. (القانون) وقف، ودیعه، وصاية علی
 املاك موقوفة)، املاك موقوفة ۵. اتحاد إحتکاري بين
 الشركات
 ۱. پروای بين نه کا، متمانه ی بين نه کا
 ۱. يتق ب. یاتمن، يركن الی
 پروای به په زدان هه به
 الثقة باه

- نه خوځشى خهو
(في افريقيا الأستراية) ذبابه (تسبب) مرض النوم
tub /tʌb/ n [C] (بانېو) هموزى خوځشتن (ژورچار له تهخته په)
حوض (خشبي عاده)، بانېو
tubby /tʌbi/ adj كورت و قه له و
قصير و بدين
tube /tju:b/ n [C] ۱. بوري، لوله، كه زين ۲. تيويي
(دهرمانى دان)، لوله ي دهرمانى دان ۳. هيلې ناسنى ژير
زهوى (وهك له لندهن) ۴. (له نهمريكا) زمانه ي نهلكروني
۵. بهرگي ناوهوى تايه
۱. انبوب، ماسوره ۲. انبويه (معجون الأسنان مثلاً) ۳. سكة
العديدية تحت الارض (في لندن مثلاً) ۴. (في أمريكا) صمام
ألكتروني ۵. إطار داخلي للعجل
tubing n [U] توبابوري، بان، بوري لوله
طول من الأنابيب
دوو ياردله بوري لاستيك ~ two yards of rubber
ياردتان من أنابيب المطاط
tuber /tju:ba(r)/ n [C] سلك، گري (پروانه potato)
عقدة، درنة (انظر potato)
tubercular /tju:'bɑ:kju:lɑ(r)/ adj سيلاوى، توشى سيل
بوه
درني، سلي، مصاب بالسل، مسلول
tuberculosis /tju:ba:kju:læsis/ n [U] نه خوځشى
سيل
السل، التدرن
لوله يي، بوري، شيوه بوري
انبويي الشكل، محتو على أنابيب:
a ~ boiler بويلره ي لوله ي
سخان أنابويي
tuck /tʌk/ n [C,U] ۱. لوج، قه دكر دنيك (له جل و بهرگ)
۲. خواردن (به تايه تي) شيريني كيك
۱. تنية / طية (في التوب) ۲. عامية) طعام (بخاصة) كعك و
حليات
۱. نه پيچن، توش نهين، بهرژ نهكات (چمكي) □ vt, vi
كراس) بو شويي گونجاو
۱. پلف، يصاب، يرفع (طرف التوب مثلاً) الى مكان انسب
چمكي كراسه شوپويه كهي
He ~ ed his shirt in

(عقائد) حقائق الدين

۱. (كه سينك) راستگو، راستبين ۲. به بيان
نامه يه كي راست

۱. (الشخص) صادق، صدوق ۲. (البیان) صحيح

۱. همولته دا، ته قه لا نه دا،
تاقى نه كاته وه، بزاف دكت، همول ددت
۱. يحاول، يجرب

۲. همول نه دا بگاته (پوست، پايه) ۳. تاقى
نه كاته وه

۲. يحاول الوصول إلى (منصب) ۳. يجرب، يختبر

نايا تاقيتكر دونه وه نهلكين
(مادده به كي تفته)؟
هل جربت الكينا؟

(كراس) ده بينوي تاكو بزاني نه گونجى بوي
يان نا

(التوب) يقية (يعرف ان كان يناسبه ام لا)

بويه كه م جارخوي تاقى
نه كاته وه

يجرب نفسه في أمر (الأول مرة)

تاقى نه كاته وه، به كاري ديني وهك نه زمون
۴. دادگايي نه كا، چاو به داوا كده نه خشيني

يجربه، يستخدمه بغرض التجربة ۴. يحاكم، ينظر في دعوى:

دادگايي
كراو تاواني دزي به سدراسه پيتر ۵. هيلاك نهين ماندونه يني

حوكم و ثبتت عليه تهمة السرقة ۵. يتعب، يجهد، يبلى (صبره):

نارامي ناميني / نازايه تي
ناميني

يبلى صبره / شجاعة

پتي پچوك نازاري چاو
نه دا

الحروف الصغيرة تجهد العينين

ته قه لا، همول، نه زمون
محاولة، تجربة

بهينه تاقيتكر دنه وه يهك به كم
دعني اقوم بتجربة

ماندو، ييزار، تهنگه تاو، سهخت
متعب، مزعج، مضايق، شاق

(له نه افريقا) مينشيك نهينه هوي

خسته ناووه
ادخل طرف قصيصه المتدلي

۲. كه سيك خوی ده پینچته وه
خوی (بۆنه وهی گهرمی ینته وه)
۲. بلف شخصاً / نفسه (في الفراش طلباً للدفء)

۳. به چلیسی نه خوا
~ in ۳. (ل. د) یا کل بنهم

tuckshop *n* کۆگاپهك شیرینی ده فروشی (به تاییه تی بوومانی قوتابخانه)
دکان بیع العلیات (بخاصة لأطفال المدارس)

Tuesday /tju:zdi/ *n* سنی شهمه
الثلاثاء، يوم الثلاثاء

tuft /tʌft/ *n* تۆپه لی (قز) گورزه، چه پك (له گیاه)
خصله (من الشعر)، حزمة (من العشب)

tug /tʌg/ *vt, vi* ۱. گری دها به توندی، کشانی
به زه حمهت، قایم دکت، ده کشیت ۲. به له می راکیشان
۱. یشد بقوه، یجذب بعنف ۲. قارب للقطر او الجر
~ of war ۳. یاری راکیشانی گوریس
۲. لعبة شد الحبل

tuition /tju:'ɪn/ *n* واته وتنه وه، قیر کردن، وینه و فیر کردن
تدریس، تعلیم، رسوم التعلیم

tulip *n* [C] هه لاله برمه، گوله خه زیم، پیفك، لاله
التوليب، الخزامي (زهرة من فصيلة الزنبقيات)

tumble *vi, vt* ۱. ده كه وی، به زه ویدا، نه كه ویته خواره وه، له پر به رله ینته وه
۱. یقع، یسقط، یولع، یسقط (فجأة)

۱. ده كه وی / له پليكانه كان خل
~ down the stairs ده ینته وه
یقع / یتدرج عن الدرج

~ off a bicycle له پاسکیل ده كه وی ۲. نه كه ویته
خواره وه، نه كه وی، نه په او بی
یسقط عن دراجة ۲. یسقط، یوقع، یقذف

The earthquake ~ ed us out of bed بومه له رزه كه
له سه ر جیگه ی نوسته كه خستینه خواره وه
لذتنا الهزة الارضية خارج السرير

خستیه خواره وه، كه وتن
□ *n* [C] سقطة، ولعة

tumbledown *adj* (خانوو) دارماو، له كه وتن دایه
(البنا) متداع، موشك على السقوط

tumbler /tʌmlə(r)/ *n* په رداخ، پیاله، پاله وان
قدح، كأس، بهلوان

tummy /'tʌmi/ *n* [C] گه ده، سك، ورك، نورگ
(ل. د) معدة، بطن

tumour *n* گری، سندان، دومه ل، هه فاوسان، تیراوی، شیر په نجه
ورم، ورم (خبيث، حميد)

tumult /tju:'mʌlt/ *n* ۱. زاوه ژاو، تیکدان، شله ژان، قاو قیز
۲. شیوانی ده روئی، گاله گوت
۱. خرواضا، ضجيج، جلبه ۲. اضطراب نفسي:

He / His mind was in a ~ بیرو هوشی له باری
شله ژاندا بوو، شله ژاوه
كان (عقله) في حال اضطراب

tumultuous /tju:'mʌltʃʊəs/ *adj* (کۆپونه وه) ورو ژاوه،
شله ژاوه، ژاوه ژاوه
(الإجتماع) صاحب، عاصف

tuna /tju:na/ *n* [C] ماسی تونه
سك التونة

tundra /'tʌndrə/ *n* هه ریمی ته ندرا: دهشت وده ری یان
بیابانی سه هو لین
إقليم التندرا: البراري أو الصحاري الجليدية

tune /tju:n/ *n* [C] ۱. ناواز، ناواز داهه نیت (ناواز)
وگورانی، سرودی نایی) ۲. پله ی ناوازی گونجاو
۱. لحن (اغنية او نشيد ديني) ۲. درجة النغم الصحيحة، تناغم، انسجام:

sing / play in ~ گورانی نه لی / موسیقا لی ده ده
به گونجاوی (له گه ل ناوازو وپله ی گونجاوی) ۳. گونجاندن،
ریکه وتن، ناواز سازدان ریک ناکه وی له گه ل
یعنی / یعرف بانسجام (مع النغم ودرجته الصحيحة) ۳. (مجاز)
انسجام، تناغم غیر منسجم مع

out of ~ with one's companions / surroundings
هاورنی کانی / ژینگه که ی
رفاقه / بیته

۱. ریکی نه خا، سازی نه کات (ژبی کانی نامیری) ۳. *vt, vi*
موسیقا)
۱. یضبط، یندوژن (او تار آله موسیقا)

۲. (نورکسترا) نامیزه جوراوجوره کانی موسیقا ~ *up*
ده گونجین، سازده کات
۲. (الأورکسترا) یوق بین الآلات الموسیقة المختلفة
۳. سازنه کات، ناوازداردکت، رادیوکه نه خاته ~ *in*
سه رویستگهی ویستراو
۴. یوق، یوالف، یضبط مؤشر الرادیو علی المحطة المرغوبة
- tuneful** *adj* تیر ناواز، ناوازدار، ریخخراو به پی نی ناواز
رخیم، متألف النغمات أو النغمات
- tunic** /tju:nɪk/ *n* بهرگی سه بازی ته سک
سترة عسكرية ضيقة
- tunnel** /tʌnəl/ *vi* تونیلک دادهدری بو تیه ریونی
شهمه ندنفر (له زیر شاخ) تونیل
□ *n* [C] یشق نفقاً لمرور الطیار (تحت جبل مثلاً)، نفق
- turban** /tʌ:bʌn/ *n* [C] سه رویچ، کوم، شاشک،
جهمه دانی
عمامة
- turbine** /tʌ:bam/ *n* توربین، بزویته ری که بهولنی
به هیزی ناو یا ههوا، چه رخگری ثانی هلمی یان پای دنیته
گه راندن
تربینه، عنفة، محرك یدار بقوة الماء أو الهواء أو البخار
- turbot** /tʌ:bɒl/ *n* تیریوت: ماسی گه وره پانه وه بوو
سک الترس: سک کبیر مفلطح
- turbulence** /tʌ:bjʊləns/ *n* [U] په شیوی شله ژان،
ههرا، قاقویژ
إضطراب، صخب
- turbulent** /tʌ:bjʊlənt/ *adj* په شیوی، شله ژاو،
ههراوهوریا
عنف، صاخب، مضطرب، نازر
- ~ *waves / passions / mobs* شه پۆل / سوز /
جهماوهری وروژاو
أمواج / عواطف / جماهير صاخبة
- tureen** /tjʊəri:n/ *n* منهجهلمی سه رقادپادر بو چیشته لینان
وعاء ذو غطاء للعشاء أو الخضر، سلطانية
- turf** /tɜ:f/ *n* [C,U] ۱. چینی سه ره وهی زهوی، میرگ،
چیمن، هه ریژ
۱. الطبقة العليا من التربة، جزء متقطع من التربة بأعشاشها
۲. مه دانی پیشبرکی نی ته سپ
the ~
۲. حلبة سباق الخیل

- به زه وه کی گیایی دایته پوشتی، به گیا دایته پوشتی □ *vi*
یغلی بتره مکسره بالعشب، یغلی بالعشب
- turgid** /tɜ:dzɪd/ *adj* ۱. گری کردو، هه وکردو، ناوساو،
پنساو ۲. (زمان) زرینگه داره
۱. مورم، متورم، متنفخ ۲. (اللغة) طنانة، حافلة بالعبارات
الرائحة
- turkey** /tɜ:kɪ/ *n* [C] قه له مون، گوشتی قه له مون،
ته لوشیش
دیک رومی (جیش)، لحم الدیک
- turmoil** /tɜ:mɔɪl/ *n* [C,U] شیوان، هه لچوون، قاقویژ،
گرفتاری، هاری، گاله کوت
إضطراب، هياج
- turn** /tɜ:n/ *vi, vi* ۱. ده خوئیته وه، ده سوئیته وه، روو
وهرده گسیری، پیچ ده کاته وه، وه رته چه رخنی، دزفرت،
دزفرت ۲. (له گه) *adv, prep*
۱. یدور، یلف، یدیر ۲. (مع *adv, prep*)
- ~ (sb) *against sb* لنی هه لده گه ریته وه / هانده دا
(به کیک) دزی که سیکنی تر
یقلب / یثیر (احداً) ضد شخص ما
- ~ *about* لاده کاته وه، رووه رته گیری
یستدیر، یعکس اتجاهه
- ~ (sb) *away* پالی پیوه نه نی، پولی پیوه ده نی،
روی نه شکینی (وازی لنی دینی)، پاشفه دکت، له گه رینت
یصرف، بتحول عن، (یشیح بوجهه) یصرف شخصاً
- ~ *down* کزی ده کات (وه گری چرا) قابل ناین (داوا)،
پیشیار
یخفف (الهب الصباح مثلاً) یرفض (عرضاً، اقتراحاً)
- ~ *in* ده چینه ناوجنی
(ل. د) باوی ای فراهه
- ~ *inside out* هه لی نه گه ریته وه (وه گه گوره وی)
یقلب (جوریا مثلاً)
- ~ *off / on* ده کوژیته وه / داده گیر سینی (روناکی)،
ته پکاته وه / داینه خا (پوری)
یغلی / یشعل (التور) یفتح / یغلق (الصنبور)
- ~ *on sb* هیری ته کاته سه
یهاجمه
- ~ *out* (ته یکوژیته وه)، پوشتی ته وه سینی (گاز)،
دوری ته خا، به زور ده ری ته کا، بهرهم دینی (کهل و پهل)،

(شتيك) به تال نه كاتهوه (كاتي گهران به شوپني شتيكدان يان كاتي پاك كردهوه) واي لن نه كا پروا بو مه به شتيك، نه بين، له كو تايدا نه سه لميني كهوا نهو...

(يظفيء) يوقف جريان (الغاز)، يطرده، يجرح بالقوة، يستج (بضاعة)، يفرغ (شيئا) من محتوياته (عند البحث عن الشيء) او عند التنظيف)، يجعله يغادر لفرض ما، يصح، يثبت في النهاية انه...

نه مرزو بووه باران و تهرتوشي *The day ~ ed out wet*
اصبح اليوم ماطراً

ده يدا تي (پوست بو دوا خوئي) *~ over*
يسلم (المنصب لخلفه)

وهرده چه رخني، ناوهرده داتهوه، *~ (sth / sb) round*
(شتيك) يا كه سيك وهرده گيري له لايه كه وه بو لايه كي تر)
يستدير، يلتفت (يدير شيئاً او شخصاً من جانب الجانب)

په ناده بات، داواي يارمه تي ده كات *~ to*
يتجه او يلجا الي (شخص او شيء طلباً للعبء مثلاً)، يقبل على (كه سيك) نه گات، ديت، ناماده نه بين، (شتيك) *~ up*
دهرته كه وي، ديارنه بين شتيك (به ريكهوت) ۳. نه گوري، ناراسته ده گوري

(الشخص) يصل، يأتي، يحضر، (الشيء) يبرز، يظهر (صدفة) ۳. يغير، يحول:

زوقم، ناو نه گوري يو سه هول *Frost ~ s water into ice*
الصقيع يحول الماء الى الجليد

شيره كه ترشاهو (خراب بووه) *The milk has ~ ed*
تخر الحليب (فسد)

سوري سپي بوه ۱. *His hair is ~ ing grey*
نه كا يان تورنه ي نه كا ۵. بهرگ دروه كه جلده كه هه ل
نه گه بينيتهوه ۶. تپهرنه بين له ته مه ني ديار يكر او

اشتعل رأسه شيئاً ۴. يشكل او يخرط بالمخرطة ۵. ينقلب (الخياط) الثوب على وجهه الآخر ۶. يتجاوز سناً معينة

هينشتا ته مه ني چل سالي *He has not ~ ed forty yet*
تي نه په راندووه

لم يتجاوز الأربعين بعد

پيش كه مني كات زمير بوو *It has just ~ ed two o'clock*
به دوو ۷. (له گه ل ناوه كاندا)

قبل لحظات بلفت الساعة الثانية ۷. (مع الأسماء)

هوشي له ده ست نه دات *~ sb's brain*
يفقده عقله

به سهر ناخوشيه كه دا تپهر نه بين / قوناخي *~ the corner*
مه ترسي به بين كي شه

(مجاز) يجتاز الأزمة / مرحلة الخطر بسلام

له خوئي بايي نه كا *~ sb's head*
يجعله يفتر بنفسه / يثبه غروراً

به سهر كه وتوي كارته كا *~ one's hand to*
يسكنه القيام بعمل (بتجاح)

هدست به دل تي كه له اتن نه كا *~ one's stomach*
يشعر بالتقزز أو الغيابة

۱. سور، خول، خولانه وه، سوري باز نه بين $\square n [C]$
۲. لادان، پيچكر دنه وه، وهر چه رخان
۱. دورة، حركة دائرية ۲. انحراف، انعطاف:

لوفه ريگا ۳. گوران، گورين *~ s in the road*
مستطعات في الطريق ۳. تحول، تغير:

كاروباره كان به رهو *Affairs took a ~ for the better*
باشتر گوران ۴. رول
أخذت الأمور تحول الى الأفضل ۴. دور:

چاوه ري ي نه كا تا سهره ي *wait (until it is) one's ~*
خوي ديت
ينتظر (الي ان يأتي) دوره

به نوره، به سهره *in ~*
بالدور

دوو كه س پيكمه كاره كه ن به نوره *~ and ~ about*
(الشخصان يصلان) بالتناوب، بالدور

له سهره ي خو ياتي به، بين ريزه *out of ~*
في غير دوره

به نوره فيش نه كه ن ۵. خول، سهره، *take ~ s at sth*
كه ره ت

يقومون به بالتناوب ۵. دورة، نوبة، جولة

(سهره) له سهول لن داندا، رولي *take a ~ at the oars*
خويه تي

يقوم بدوره في التجديف

گه شتيك نه كا له باخچه كه دا *go for a ~ in the park*
۶. سهره له بهر نامه ي هه مه رنه كه كاندا

يقوم بجولة في الحديقة ۶. نمرة في برنامج متنوعات

۷. پيشكهش نه كا چا كه به ك *~ / (do sb) a good / bad*
خرابه كاري ۸. به هره به كي زگماكي

۷. يقدم (إليه) معروفاً / إساءة ۸. موهبة فطرية

<i>a boy with a mechanical</i> ~	كوريكي بهره‌ی زگماي ميكانيكی همين
<i>serve one's</i> ~	ولد يتتخ بروهة نظرية في الميكانيكا ٩. يداوپستی دايين نه‌کا ٩. يفي بالفرض، بسد حاجت
<i>done to a</i> ~	تواو بيكۆ ليئنه‌وه بئ نه‌وه‌ی زۆر له‌سه‌ر ~ ناگر داييني‌ی
turncoat /tɜ:nkəʊt/ n [C]	أنضج بما فيه الكفاية وبدون إبقائه طويلاً على النار هه‌لگه‌راوه، ياخی بوو (له‌بیر ویاوه‌ر بیان پارت نه‌که‌ی)، گوه‌ورینا هزری بیان، نه‌مه‌کداری
turner /tɜ:nə(r)/ n	مرتد، مارق، خارج (عن عقیدته او حزبه) تۆر نه‌چه‌ی
turning /tɜ:nɪŋ/ n	الخراط: من يعمل في الخراطة كۆلان، دووربان، بیچ منظف، خراطة
turningpoint n	خالی گۆران، پینچکر نه‌وه خالکاوهر گتیر
turnout n [U]	تقطعة تحول او انعطاف کۆبوننه‌وه، کۆمه‌له، که‌ره‌سه، به‌تالکر نه‌وه‌ی زووری له‌که‌لو به‌ل إجتامع، جمعية، جهاز، تجهيزات، إفراغ (غرفة) من محتوياتها. الحاجات المنقولة من (غرفة)
turnover n [U]	تیکرای سه‌رمايه‌ی، خولی جول‌ه‌ی کربین و فروشتن، سوپی سه‌رمايه إجمالي حركة السبيعات، دورة رأس المال
turnstile n [C]	ده‌رگا سوپاوه‌ که (رئ به‌یه‌ک که‌س ده‌دابه‌ چوونه‌ زوره‌وه له‌یه‌ک کاتدا) الباب الدوار (يسمح بدخول شخص واحد في الوقت الواحد)
turnip /tɜ:nɪp/ n	شیلیم لفت، سلجم (نبات)
turpentine /tɜ:pəntaɪn/ n	رۆنی ته‌ربه‌تین زیت التریبتین
turquoise /tɜ:kwoɪz/ n [C]	پیرۆزه (به‌ردی به‌نرخ‌ی شین‌ی مه‌یله‌وسه‌وز)، گه‌رکواز النیروز (حجر کریم ازرق مائل الى الخضرة)
turret /tʌrɪt/ n	١. قولله‌ی په‌چوک له‌سه‌ر سه‌ریانی خانو ٢. قولله‌ی سه‌ر تانک، برجا تیرشی (له‌سه‌ر چه‌رخان)

turtle /tɜ:tl/ n [C]	١. برج صغیر علی سطح مینی ٢. برج دبابة کیسه‌لی (ده‌ریا) سلحفاة (البحر)
<i>turn</i> ~	(که‌شتی) هه‌لده‌گه‌رته‌وه (السفينة) تنقلب رأساً على عقب، تنقلب
turnes /tɜ:vz/	(پروانه <i>turf</i>) (انظر <i>turf</i>)
tusk /tʌsk/ n [C]	که‌له‌ (فیل یا پشله) ناب (الفيل او النظ)
tussle /tʌsl/ n [C]	ده‌مه‌قاله‌ نه‌کا، شه‌ر نه‌کا، لپکه‌تن، ده‌مه‌قاله‌ (پروانه <i>with</i>) بشاجر، یبارک، غراک، شجار (مع <i>with</i>)
tutor /tju:tə(r)/ n	١. مامۆستای تاییه‌ت ٢. مامۆستای زانکۆ هه‌ل ده‌ستێ به‌رئینمای کردنی کۆمه‌لی قوتایی ١. معلم خصوصي ٢. أستاذ جامعي يقوم بإرشاد مجموعة من الطلبة، مرشد جامعي
□ vi, vt	فیرده‌کا، راده‌هینیت یلم، یدرس
tutorial /tju:'tɔ:ntɔl/	وانه‌ی تاییه‌تی، فیرکاری یا تاییه‌ت نسبة الى المعلم الخصوصي، تعليمي
~ classes	وانه‌ی تاییه‌تی دروس خاصة
tuxedo /tʌk'si:doʊ/ n [C] (pl ~ s)	(له‌ئه‌مریکا) جلی میری (بۆ ناهه‌نگی شه‌وانه) (في أمريكا) سترة رسمية (لحفل عشاء)
twaddle /twɒdl/ n [U]	زۆر بلی، چه‌نه‌بازی هراء، هذر
twang /twæŋ/ n	له‌رانه‌وه‌ی ژبی یا ته‌لی به‌ستراو رنه‌ و تر او سلك مشدود ئه‌زرنگینه‌وه، زرنگین دکت (یجعله) یرن
□ vi, vt	نو‌قورچی لئ نه‌گرئ، نو‌قورج یقرص، قرصة
tweak /twi:k/ vt	١. تويد، نه‌ته‌می، خوری زیر، ٢. (له‌شوگی کۆدا) جل و به‌رگ له‌تويد
tweet /twi:d/ n [U]	١. تويد، نسج صوه‌ی خشن ٢. (في صيغة الجمع) ملابس من التويد
tweezers /twi:zɜ:z/ npl	موکینشی په‌چوک

	ملقاط صغير (لشعر مثلاً)
twelfth /twelfθ/ <i>adj</i>	دوازدهم، دوازدهم
	الثاني عشر، ۱۲/۱
twelve /twelv/ <i>adj</i>	دوازده دوزده
	إثنا عشر، إثنا عشرة
twentieth /twentiθ/ <i>adj</i>	بیستم
	العشرون، ۲۰/۱
twenty /twenti/ <i>adj, n</i> [C]	بیست
	عشرون
twice /twais/ <i>adv</i>	دووجار
	مرتان، مرتین
	چاك بیرده کتوه پیش نه وهی <i>think ~ about doing sth</i>
	دهست به کار بکات
	يفکر ملیاً قبل الأقدام علی عمل شي.
twiddle <i>vt, vi</i>	پوچ، مژول، خو به شتی پوچه وه خه ریک
	نه کات، کات نه کوژی
	يفتل او يدیر (عابثاً)
	کات به فیرو نه دات، په نجه نه ته قینی <i>~ one's thumbs</i>
	يضیع وقته فی الترافة، بیعت بأصابعه
twig /twig/ <i>n</i>	چل، لق، چل، چیلکه، وه چ، په ژندک،
	په لکه دار
	غصین، املود، غصن صغير
twilight /twarlaɪt/ <i>n</i> [U]	ناوابونی روژ، ناآبونا روژی،
	کازیه (بهره به یان)
	شفق (الغروب) غسق (الفجر)
twin /twɪn/ <i>n</i> [C]	۱. دوانه، جیمک، هه قالزا
	۱. توأم، توأم
	دوو برای دووانه ۲. به جووته، جووت <i>~ brothers</i>
	نعتیه) إخوة توأم ۲. (نعتیه عادة) صنو، مزدوج
	که شتی، دوو چهر / <i>a steamer with ~ screws</i>
	دوو بادهک، دوو پالنه
	باخراة برافصان / دافعین مزدوجین
twine /twain/ <i>n</i> [U]	ده زو، پت، گوش
	خیط رفیع، خیط من القتب
	دوتای کرد، نه بهوئیتیه وه، پرچ نه کا
	يفتل، یجدل، یضفر
	گول نه چنی، کؤده کاته وه <i>~ flowers into a wreath</i>
	تاچه پکیکی لی دروست بکا

	یضم الأزهار لی شکل منها باقة
twinge /twɪndʒ/ <i>n</i>	پیاچون، نازاری جیگه یی گران
	وخز، ألم موضعی حاد
<i>a ~ of toothache</i>	نازاری ددانی زور، زختکرن،
	تیشاندن
	وجع أسنان شدید
<i>a ~ of conscience</i>	تیزین، پیاچون، سه رزه نشت
	کردنی ویزدان
	وخز او تأییب الضیر
twinkle /twɪŋkl/ <i>vi</i>	ده بریسکته وه، نه دره وشته وه،
	تروسکه ده کا
	یتللاً، یلمع، یومض
<i>stars twinkling in the sky</i>	نه ستیزه کان له ناسماندا
	نه دره وشته وه
	نجوم تتللاً فی السماء
<i>eyes twinkling with fun</i>	له خوشیدا چاو بریفه ده داته وه
	عیون تتلمع بالرح
	بریسکانه وه، دره وشانه وه، تروسکه ساتیک، ☐ <i>n</i> [U]
	چاو تروکاتیک
	بریق، لعان، میض لحظه، طرقة عین
<i>in a ~</i>	له ساتیکدا، له چاو تروکاتیکدا
	فی لحظه، فی طرفه عین
twirl <i>vt, vi</i>	نه بهوئیتیه وه، نه بینچیتیه وه، نه بسوریتیه وه،
	باده دات
	(یجعله) بیرم، یدور، یفتل
twist /twɪst/ <i>vt, vi</i>	۱. بای نه دا، لولی نه کا دتالیتیت،
	نه بهوئیتیه وه ۲. نه بینچیتیه وه، بای نه دات، نه ی سورینی
	۱. یجدل، یلف، بیرم ۲. یلوی، یدیر
	سه ری پانده انه که <i>~ the cap off a fountain-pen</i>
	باده دا بو نه وه ی بیکاته وه ۳. نه یگوری (قسه، راستی) پیت
	گوربکی ده کا ۴. (رینگه) بیچ ده کاته وه
	یدیر غط قلم الحبر لیفته ۳. یحرف (الکلام، الحقائق) ۴.
	(الطریق) یلتوی
	هوئیتیه وه، بادان، بیچ دانه وه، بادهک، قده، لول، ☐ <i>n</i> [C,U]
	چه مین، وه رگه ران، بیچان
	جدل، نفل، انحراف، إلتواء، ثنیه، لیه
twister <i>n</i> [C]	که سینیکی ده سپر / ناراست
	شخص مخادع / غیر صادق

۱. راپه‌راندن، لهرزین، لهراندن راجله **twitch** /twɪtʃ/ n
 کاندن، هه‌ژاندن، راپه‌رین ۲. داکه‌ندن، لی کردنه‌وه، لابر دن
 ۱. إنتفاض، إرتعاش، إختلاج، إنتفاضة، إختلاجة ۲. إنتزاع
 □ vi, vt راده‌په‌ری، ده‌له‌رزی، هه‌لدکیشت
 ۱. بیتفض، یرتعش، یختلج
His nose ~ ed as he passed the kitchen door
 که‌وته بون کردن کاتی به‌لای چیشتخانه که‌دا تنی‌په‌ری
 ۲. لی‌ده‌کاته‌وه، رانه‌ته‌کیشتی، به‌هیز رایسه‌کیشتی
 إختلاج انقه و هر یریباب المطبخ ۲. إنتزع، یشد بقوة:
The wind ~ ed the paper out of her hand
 باکه کاغزه‌که‌ی له‌ده‌ستی کرده‌وه
 إنتزع الريح الورقة من یدها
twitter /twɪtə(r)/ vi جریو جریو
 نه‌کا
 (الصغور) یفرد، یستق
 □ n جریواندن، خونیندن بالنده
 تفرد، سقسقة
 شهرزه، له‌حاله‌تی دوو دلی و په‌رؤشیدایه
 (یکون) فی حالة قلق و اضطراب
in a ~
two /tu:/ adj, n [C] دوو، دووان
 إثنان، إثنان
two-faced adj دوو‌روو
 (مجاز) مراء، بوجمین
two-fole adj دوو‌نه‌وه‌نده
 مضاعف، مزدوج
two-seater adj فوتومبیل / فزوکه دوو‌کوری
 سياره / طائره: بمقعدین
two-way n [C] دوو‌ریان
 (نحیه) تثنای الأتجاه
twopence /ˈtʌpəns/ n دوو‌په‌نسی (پاره‌ی نینگلیزی)
 بنسان
twopenny /ˈtʌpənɪ/ adj دوو‌په‌نسی، شتیک پای
 دوو‌پنس بیت، بین‌پایه‌خ
 (شیء) قیمته بنسان، تافه
tycoon /taɪˈkuːn/ n [C] په‌کیک له‌خواه‌ن پاره‌یان
 پیشه‌سازی (ده‌وله‌مه‌ند)
 أحد ملوك المال أو الصناعة
tying /taɪŋ/ به‌ستن، گریدان (پروانه *tie*)

(انظر *tie*)

۱. جور، نمونه، تیپ، ناوا، ره‌وش، **type** /taɪp/ n [C]
 ته‌خلیت هه‌مانکاری ددت، کرداری ۲. په‌گه‌ز، شیوه، جور:
 ۱. مثال، نمودج ۲. جنس، نمط، نوع:
 پیاوان له‌م جوره ۳. کومه‌لی پیتی چاپ، *men of this ~*
 پیتی چاپ
 رجال من هذا نوع ۳. مجموعة حروف مطبعية، حرف مطبعية:
 نوسین به‌پیتی گه‌وره
 in large ~ (کتابه) بحرف مطبعية کبیر
 پیتی لارو باریک
 italic ~
 حروف مطبعية مائلة و رفیعة
 چاپ نه‌کات له‌سه‌ر نامیری چاپکردن
 □ vi, vt یطبع علی الآلة الکاتبه
 نه‌وکچه به‌باشی چاپ نه‌کات
 She ~ s well
 إنها تجيد الطبع علی الآلة الکاتبه جیداً
typesetter n تیپ ریکه‌هر، ریزکه‌ری پیتی چاپ
 منضد الحروف المطبعية
typewriter n [C] نامیری چاپ، چاپ
 آلة کاتبه، طابعه
typewritten adj به‌تایپ چاپکراو له‌سه‌ر نامیری چاپ
 مطبوع علی الآلة الکاتبه
 نامه‌به‌ک به‌تایپ چاپ کراوه
 a ~ letter
 رسالة مطبوعة علی الآلة الکاتبه
typhoid /taɪfɔɪd/ n [U] (به‌زوری *fever* ~) گرانه‌تا،
 تا (نه‌خوشی)
 (غالباً *fever* ~) الحمى التیفوید، الحمى التیفیة او المعویة
typhoon /taɪˈfuːn/ n گیزه‌لوکه، زریان (به‌تایپه‌تی له
 ده‌ریاکانی چین)
 زوبعة، إعصار (خاصة فی بحار الصين)
typhus /taɪfəs/ n [U] رشه‌گرانه‌تا، گرانه‌تا
 التیفوس، حمى التیفوس
typical /ˈtɪpɪkəl/ adj نمونه‌یی
 نمودجی
typically adv به‌نمونه‌یی، به‌هیماایی
 مثالیاً، رمزیاً، نمودجیاً
typify /ˈtɪpɪfaɪ/ vt هیماای بو نه‌کا، دینوینی، سیفه‌ته‌کانی
 به‌رجه‌سته نه‌کا (شتیک)
 یرمز الی، یمثل، یجسد خصائص (کذا)

typist /ˈtaɪpɪst/ *n* چاپ، چاپگر، تیکار
طابع / ضارب على الآلة الكاتبة

tyrannical /ˈtɪrənɪkəl/ *adj* زوردار، ستمکار
استبدادی، ظالم، جائز

tyrannize /ˈtɪrənəɪz/ *vt, vi* (به زوری ~ *over*) ستم
ده کا، زوردارى نه کا
(غالباً *over*) یستبد، یتجبر، یظلم، یضطهد

tyrannous /ˈtɪrənəs/ *adj*=*tyrannical*

tyranny /ˈtɪrənɪ/ *n* ستم، زوردارى، فرمانرہ وایى
زوردارى، دہ سہ لاتی ستمکاری

طغیان، بغی، استبداد، جور، حکم استبدادی، حکم الطغیان

tyrant /ˈtaɪrənt/ *n* [C] ستمکار، زوردار
طاغیة، مستبد

tyre=tire /ˈtaɪə(r)/ *n* (هروهها *tire*) تایه، لاستیک
یان کائزایی یو دووچہ رخ یان رہوہوہ (چہ رخ)
(ایضاً *tire*) إطار مطاطی آر معدنی لعینة

U

- U, u** /ju:/ بیست و یکم پیت له لهفین ی نینگلیزی
الحرف العادي و العشرون من الابجدية الانكليزية
- 'u-boat** *n* [C] بهله می ژیر ناوی نهلمانی، نۆقارا نهلمانی
غواصة ألمانية
- 'u-turn** *n* پینچی U ناسا
منطف علی شکل هذا الحرف
- ubiquitous** /ju:'bikwi:tas/ *adj* همه، ناماده به له همموو
شویئیک، همبونی یا همموکی
موجود او حاضر فی کل مکان
- udder** /'ʌdə(r)/ *n* گوان، مەمکی نازهل، گوھان
ضرع، ثدي الحيوان
- ugh** /ɑ:/ *int* دهنگیکه بۆ بیژ هانتوه، قیز کردنوه، دهنگی
پیزارپون، دهرتهبری
صوت يعبر عن الأشمزاز
- ugly** /'ʌɡli/ *adj* (-ier, -iest) ۱. ناشرین، پیس، زشت
کریئت، بوتک ۲. هوالدهر، هه ره شه گهر، ناهه موار، شه پانی
۱. قبیح، دیم، کریه ۲. منذر، مهده، شرس، مشاکس:
The sky looks ~ (کاشی خراب نه کا) ~
السماء تنذر بطقس سيء
an ~ customer کپاری شه پانی
زبون مشاکس
- ukulele** /ju:'kʊlelə/ *n* گیتاری پورتوغالی
قیثارة برتغالية
- ulcer** /'ʌlsə(r)/ *n* [C] برین، ههو کردن و دومه
قرحة
- ulterior** /ʌl'tɪəriə(r)/ *adj* دواین، نهو په پ، له ره خی دوور
خلفی، أقصى، أبعد
(هوکاری) پالته ری نهیئیی
دوافع خفیه
- ultimate** /'ʌltɪmət/ *adj* دواین، کونایی، بنه رته
آخر، نهائی، اساسی
بنه ماکان / راستی به بنه رته تیه کان، ~ principles / truths
گه وهه ری
البيادي، / الحقائق الأساسية
- ultimately** *adv* له نه جامدا، له کوتایی دا، له دوایی دا
آخرأ، فی الختام أو النهاية
- ultimatum** /,ʌltɪ'mɪtətəm/ *n* [C] (pl ~s) دوا
ناگاداری، نامازه ی پیش شه ره نگیرسان
إنذار نهائی (يعقبه الحرب)
- ultra** /'ʌltrə/ *prefix* پیش گرئیکه به مانای پاش، دوورتر،
له دووا، له سهر، به سهر، سه ربار
(بادنة) معناها: وراء، أبعد من، فوق
دوا مودیل، دووترین جووری (جلویه رگ) ~ modern
(طران) آخر صیحه فی (الأزواء مثلاً)
- ultra-violet** *adj* تیشکی سه رووه نه وشه ی
(أشعة) فوق البنفسجية
- ultra-marine** /,ʌltrə'ma:ri:n/ *adj, n* [U] بویه شین
صباغ أزرق لا زوردي
- umbrage** /'ʌmbri:dʒ/ *n* [U] قارس بون، ههست کردن
به ستم لی کردن
إستياء، شعور بالغب
ههست به بیژاری نه کات، قارس نه بین
یحس بالأستياء (من)
- umbrella** /'ʌmbrelə/ *n* چه تر، سیفان، سه یوان
مظلة، شمسية
- umpire** /'ʌmpaɪə(r)/ *n* براندنوهی، پزیاردان
(له کیشه / یاری) ناویژیکردن
فصل، حکم (فی نزاع / مباراة)

□ vi, vi'	(کیشه پەك دەپ ڕێشێتووه)، دادوهری ئەکا (له پیشڕێکی)	بالأجمع	unarmed /ˌʌn'ɑːmd/ <i>adj</i>	بێ چەك
	بفصل (في نزاع)، بحكم (في مباراة)	أعزل غير مسلح		
un /ʌn/ <i>prefix adj</i>	پیش گریکه بهمانای (نا) ١. (له پیش <i>adv</i>)، نا، نه، بێجگه	دَل نەرم	unassuming /ˌʌnə'sjuːmɪŋ/ <i>adj</i>	متراضع، غير مدع
	(بادنة) معناها: ١. (قبل <i>adj, adv</i>)، ليس، غير	بێ دەست و پێوهند / بێ پاسهوان، نهگوهدای	unattended /ˌʌnətendɪd/ <i>adj</i>	بدون حاشية / حارس
uncertain	دو پات نه کراو، ناجیگیر، هه لگه راو، ناروون	خۆلێ قوتارنا کراوێ	unavoidable /ˌʌnə'vɔɪdəbl/ <i>adj</i>	لا یسکن تئادیه
	٢. پیش فرمان، بهر په رچ ئەدا، بێجوهانه ئەکا	کتوپر، بێ پیش بینی یا	unawares /ˌʌnə'weəz/ <i>adv</i>	چاوهڕوانی، له نا کاو، به بێ مه بهست
	غير مؤکد، غير ثابت، متقلب ٢. (قبل الفعل) ینقض، بعمکس	علی غیر توقع أو انتظار، علی حین غرة، من غیر قصد		
undress	(مه بهستی فرمان)، جله کانی دانه که نی ٣. (پیش ناو) بێجگه، نه بون	شلوق، ناهاوسه نگ	unbalanced /ˌʌn'bælənst/ <i>adj</i>	(به تاييدت که سبکی کهم هوش)
	(مضی الفعل)، یخلع ملبسه ٣. (قبل الأسم) غير، عدم	(بخاصة الشخص، عقله) غير متزن، مضطرب العقل		
uncertainty	بێ، به بێ، بێجگه	هموار نه کراو، بهر گه ی.	unbearable /ˌʌn'beərəbl/ <i>adj</i>	ناگیڕی، له توانا یدانیه، نه ئارا مپار
	ليس: عدم تثبت	لا یطاق / لا یحتمل		
unwillingness	نا ئاره زویی (هاوکاری کردن) عدم الرغبة (في التعاون مثلاً)	پیشتر نه به زینراوه	unbeaten /ˌʌn'biːtn/ <i>adj</i>	لم یهزم من قبل
unabated /ˌʌnə'beɪtɪd/ <i>adj</i>	(ره شه با) بهردهوام نه بێ، به توندی هه لگه کا	پیشتر نه به زینراوه	unbend /ˌʌn'bend/ <i>vi, vt (pt, pp unbent /-'bent/, ~</i>	خاوده بهیته وه، راست ده بهیته وه، راست دکت به ناسایی (ed)
	(العاصفة) تسمر بدون قنور أو ضعف	لا یطاق / لا یحتمل		(بخاصة) یرتخی، یسترخی، یصرف بدون تکلف
unable /ˌʌn'eɪbl/ <i>adj</i>	نه توانا، بێ توانا غير قادر	پیشتر نه به زینراوه	unbending <i>adj</i>	نەرم نایبته وه
unaccountable /ˌʌnə'kaʊntəbl/ <i>adj</i>	نامۆ، نه زانراو، نا تواتری شی بکریته وه، نه زمیره	لم یهزم من قبل		لا یلین
	غریب، لا یسکن تعلیله	پیشتر نه به زینراوه	unbiased /ˌʌn'baɪəst/ <i>adj</i>	بێ لایه ن، لانه دەر
unaccustomed /ˌʌnə'kʌstəməd/ <i>adj</i>	نا ناسایی، ~ to رانه هاوتوو له سهر	پیشتر نه به زینراوه		محاید، غير متحيز
	غير معتاد علی	پیشتر نه به زینراوه	unborn /ˌʌn'bɔːn/ <i>adj</i>	له دایک نه بوه هیشتا
unanimity /ˌjuːnə'nɪmɪti/ <i>n</i> [U]	به کۆمه ل، رێککه وتنی ته واو	لم یولد بعد		
	إجماع، اتفاق تام	پیشتر نه به زینراوه	unbridled /ˌʌn'brɪdlɪd/ <i>adj</i>	بهردای، بهردراو، توند
unanymous /ˌjuː'nænɪməs/ <i>adj</i>	١. به کۆمه ل ١. إجماعي	پیشتر نه به زینراوه		لا یکیج جماعه، عنیف
<i>a ~ vote</i>	ده نگ دان به کۆمه ل تصويت بالأجمع	پیشتر نه به زینراوه	unbroken /ˌʌn'brʊkən/ <i>adj</i>	١. مالی نه بوه بو (نهمپ)
<i>We are ~ in our support of the policy</i>	ئیمه	پیشتر نه به زینراوه		٢. نه شکاو، نه پچراو، به پەك گه یشتوو، بهردهوام ٣.
	همموویان پشتگیری له سیاسه ته که ی ده که ین لایه نگیرن	پیشتر نه به زینراوه		(ژماره یی پێوانه یی) دهست نه که وتوو، لێ ی نه داوه هیشتا
	نحن مجمعون علی تأیید سیاسته	پیشتر نه به زینراوه		١. (للحسان) لم یسائن ٢. غير متقطع، متصل، متراصل ٣.
unanimously <i>adv</i>	به گشتی	پیشتر نه به زینراوه		(رقم قیاسی) لم یضرب بعد
		پیشتر نه به زینراوه	unburden /ˌʌn'bɜːdn/	ئیش و خه فه تی ده رده بیری

خوله پیشکمر
مدلن، متلق
نکولی لن ناکری،
نه مانده لبار
لا یمنکن انکاره
له ژیر، له خوان، ژیر، بن، له بن
تحت، اسفل، دون
له ژیر سالی یاسای به، متداله له ژیر (۲۱) سالان
دو او تحت المن القانونیه (۲۱) سنة، قاصر
له لیکولینه وه دایه / له ژیر
چاک کردن
قید البحث / التصلیح
رق، دواى سه ریچی کردن
کراً، بعد العارضة
له ژیر ناگردایه
تحت النار
له ژیر فرمانی (کردنی)
کاریکدایه
مأمور ب (عمل شیء)
□ *adv*
تحت، نهر الاسفل
کشتی نوقم یوو
غرقت السفینة
۱. پیشگردیکه به مانای، ژیرینه،
ژیر
۱. (بادتة) معناها: تحتانی، سفلی:
~ *clothes*
جلی ژیره وه
الملابس الداخلية
~ *carriage*
تایه ی فرو که ۲. (پیش فرمان) که متر
عجلات الطائرة ۲. (قبل الأطفال) أقل
(که متر له باو): داوای ترخیگ نه کات که متر له
ناسایی
دون (العتاد): یطلب سعراً أقل من العتاد
پولی مهرزان به نامه که وه نه نی، که متر له ترخی *stamp*
داواکراو
یضع (على رسالة) طابع دون القيمة المطلوبة
له ترخی که م ده کاته وه، له گرنگی که م ده کاته وه
~ *value*
بیخس قیمة الشيء، یستخف بأهمیته

(بخاصة) یفضی
رازى دلی خوئی ناشکرا نه کا (بۆ که سیک) *vt ~ oneself*
دلی خوئالا دکت، باری سفک دکت
بهمومه، بیوح بسیریه نفسه (الشخص ما)
بیوست
uncalled-for /ʌn'kɔ:lɪd fɔ:(r)/ *adv, adj*
ناکات، به لگه نی به، بین به هانه، بین نه فیایی
لا داعی له، لا میرر له
ناسروشتی، سه ریچ راکیش و
uncanny /ʌn'kæni/ *adj*
نالوز، ترسناک و نالوز سه ر، گیره
غیر طبیعی، شاد، غریب و مخفی، خامض
به کیینه و بین وه ستان،
unceasing /ʌn'si:siŋ/ *adj*
به رده و ام
مستمر، لا یترقف
uncle /'nɜ:kl/ *n*
مام، خال، میردی پور
عم، خال، زوج الصدة أو الخالة
زوریته و نراو،
unconscionable /ʌn'kɔnʃənəbl/ *adj*
زیاده رهوی
مفرط، مغال، مبالغه فیه
نه ناسراو، بلاونه کراو،
uncommon /ʌn'kɔmən/ *adj*
ناناسایی
غیر عادی، غیر منتشر او شائع
بین مهروج و
unconditional /ʌn'kɔn'diʃənəl/ *adj*
به یمان
بدون قید و لا شرط
بین ناگا، بین هوش
unconscious /ʌn'kɔnʃəs/ *adj*
فاقد الوعي
(رهوشی که سیک) گه مژه، دل
uncouth /ʌn'ku:θ/ *adj*
رهق، گهلور، رهوشک، بین رهوشت
(الشخص سلوکه) خشن، بلید، آخرق، غیر مهذب
له سه ریباریک جن
undecided /ʌn'di'saɪdɪd/ *adj*
گیرنی به، دودله
لم یستقر على رأي بعد
۱. چه ور کردن به (پرونی یا فز) [U]
کردن یان زه یت یان مه ره م) ۲. نیانی، بایه خدانی دروست
کراو، دروینه (له گشتوگودا) مه رای
۱. المسح بالزيت المقدس ۲. نعمة أو اهتمام مصطنع (فسي
الحديث)، تزلف، مدهانه
مه رای که م، ماستاو که م،
unctuous /ʌnktʃʊəs/ *adj*

undeniable /ʌn'di'naɪəbl/ *adj*under /ʌndə(r)/ *prep*~ *age*~ *discussion / repair*~ *protest*~ *five*~ *orders (to do sth)*□ *adv*

The ship went ~

under /ʌndə(r)/ *prefix*~ *clothes*~ *carriage*~ *charge*~ *stamp*~ *value*

- undercurrent** /ʌndə'kʌrənt/ n [U] **تووژمی**
خواروو (ژیر رووی ده ریا)، ژیر پوه ته ک
تیار سفلي (تحت سطح الماء)، تيار خفي:
an ~ of opposition / melancholy (نااراسته ی)
شه پوولی شاراوو له بهر مه لستکار / دلگرا نی
(اتجاه) تيار خفي من المعارضة / الکآبه
- under cut** /ʌndə'kʌt/ vt (pt, pp -tt-) **پوشت**
ومهک، خزمدت گوزاری (نرخي کمه متر داوا نه کات، له نرخي
زه مکره کان (بهرامبهره که ی)
(البضائع، الخدمات) يطلب فيها سعراً أقل من أسعار منافسه
- underdog** /ʌndə'dɒg/ n **بيته**
کوسیکي ستم لني کراو، بيته
قورباني زورداری
(الشخص، مظلوم، ضحية للظلم)
- underdone** /ʌndə'dʌn/ adj **نه کولآبوو (گوشت)**
(بخاصة اللحم) غير جيد النضج
- underestimate** /ʌndə'estimeɪv/ vt **(نرخي شتيک)**
که م ده کا، سوکی نه کات، کيم به اداکت
بيخس (قدر الشيء)، يستخف ب
- undergo** /ʌndə'gəʊ/ vt **۱. نه پيچيزي، نه پکيشي،**
زه حمهت نه کيشي، زه حمهت نه کيشي ۲. به نه زموندانه پروا،
به ناخوشي دا نه روا، نه نگانه ديته ربي
۱. يتحمل، يقاسي ۲. يجتاز (أختباراً)، يرب (محنة)
- undergraduate** /ʌndə'grædʒuət/ n **خويندکاري**
زانکو، (که بهر ده واهمه له خویندن له زانکو)
طالب جامعي (لم يتخرج بعد)
- undergo** /ʌndə'gəʊ/ vt (pt -went, pp -gone) **ده پيچيزي، هه لینه گري، سهری بودانه نويني**
يجتاز، يتحمل، يخضع ل
- underground** /ʌndə'graʊnd/ adj, adv **له ژير زهوی، بن نهرد، ناخي**
تحت الارض، جوفي
the U هيلي ناسنی ژير زهوی
سکة حديدية (مترو) تحت الارض
- undergrowth** /ʌndə'grəʊθ/ n [U] **هه رووه کيک**
له ژير دره ختي گه وره داپروني
الغطاء العلي: النامي تحت الاشجار الكبيرة
- underhand** /ʌndə'hænd/ adj, adv **۱. (باری توپي)**
دهست، هه لدانی توپ به دهست له خوار ناستی شان

۲. فيلباز، شاراوو، خايين، چقدار
۱. (في لعبة الكريكت) رمي الكرة باليد وهي دون مستوى
الكرع (الکف) ۲. خفي، ماکر، مخادع، على نحو مخادع أو ماکر
- underlie** /ʌndə'laɪ/ vt **(به تايهت) نهو پنهامو**
پوچونانه ی پشتي پنه ده به سترني، (بيردوز، پريار)
(بخاصة) الأسس أو الاعتبارات التي يرتكز عليها (نظرية،
قرار)
- underline** /ʌndə'laɪn/ vt **هیل دنيق به ژير (وشه)،**
دهر نه که ووی، دوپانی نه کاتوه
يضع خطاً تحت (كلمة)، يبرز، يؤكد
- underling** /ʌndə'liŋ/ n **(پوگانه پنه کردن) مرولی**
ناگرنک، ژير ده سته، په پره وگهر، بهر ده سته
(الاستهزاء عادة) مرؤوس، تابع
- undermanned** /ʌndə'mænd/ adj **که می کار مه ند،**
که می هيزی کار، کيم زه لام
يعاني من نقص في الايدي العاملة
- undermine** /ʌndə'maɪn/ adj, vt **۱. که ندری نه کات**
(به هه لکه ندرني له ژيره وه)، بنچينه که می تیک نه دات، زه می
دکت، لاواز دکت
۱. يفرض، يصف (بالعفر من تحت)، يبلي الأساس
تاشه بهر دی روچوو
cliffs ~ d by the sea
به ده ريه ده هيترا ۲. لاوازی نه کات، په کی نه خا
جرف صخري قوضه البحر ۲. يصف، يوهن تدريجياً
دهسه لانی له ق نه کات
~ sb's authority
يزعزع سلطه
له ق نه کا، نه شيويني:
health ~ d by overwork
ته ندروستيه کی ماندوبوو
يزعزع: صحة أرونها الأجهاد
- underneath** /ʌndə'ni:θ/ adv, prep **له ژير، بن، خواروو**
تحت، أسفل
- underpin** /ʌndə'pɪn/ vt (-nn-) **بناخه پنه و نه کا، قايعی**
نه کات، (ديوار)، لايه نی نه گري، به هيزی نه کا
يدعم أساس (جدار مثلاً)، يؤيد، يعزز
- underprivileged** /ʌndə'prɪvəlɪdʒd/ adj **هه زار،**
پرزه براو، سيوه له ک، روت
فقير، معدم
- underrate** /ʌndə'reɪt/ vt **که می نه کاتوه (نرخ)، سوکی**
نه کات، به های (شتيک یا که سيک) که م نه کاتوه

- يستخف ب. يخس قيمة / قدر (الشيء، الشخص)
undersell /ˌʌndə'sɛl/ vt (pt, pp -sold /-sould/)
 هوزانتر نه پفروشي، كيمبهما ده فروشيت
 بيع بشن اقل (من غيره)
undersigned /ˌʌndə'saɪnd/ adj له خواره وه
 نيمز اگراو، موزكراو
 الموقع أدناه
undersized /ˌʌndə'saɪzd/ adj بچو كتر له قه باره ي
 ناسايي
 اصغر من الحجم العادي
understand /ˌʌndə'stænd/ vt, vi (pt, pp -stood /-stʊd/)
 ۱. تف نه گات
 ۲. يفهم
 ۳. تف نه گه هت، تف نه گه په تف
 يدرك:
understood رووني ده كاته وه، سه دكت ۲. تف نه ي
 نه زانف، ناگاداري نه كاكه
 بوضع ما بعنه ۲. يعلم أن، يلفه:
 ۳. په ده ستي دتني I ~ (that) you are now married
 ۳. يستنج
understandable adj روون، ناشكرا تيگه هشتبار،
 تيگه هين
 مفهوم، سهل الفهم
understanding /ˌʌndə'stændɪŋ/ adj سه حكر دن،
 سوز يان لي يوردن ده برين
 متفهم، مبد عطفاً أو تسامحاً
 ۱. تيگه يشتن، پيزانين، زي ره كي ۲. هاوسوزي،
 هاو بيري ۳. ري كه وتن، گونجان، به هه لو يسي خه لك زانين
 ۱. فهم، ادراك، ذكاء ۲. تعاطف، تفاهم ۳. إتفاق، وفاق، ادراك
 لمواقف الآخرين
 ريك نه كوي له گه لاياندا، ليان ~ reach / come to an
 تف نه گاه
 (يتفق) يتفاهم مع
 ۴. مهرج، به مهرجي كه
 ۴. شرط، بشرط أن
understate /ˌʌndə'steɪt/ vt له نرغي كه م ده كات، كيم
 ناشكرا دكت، كيم راست
 تصور أمراً بشكل أضعف أو أقل مما يقتضيه الحال

- نوينر، جينگر،
understudy /ˌʌndə'stʌdi/ n (pl -dies)
 شوندار، جينگه دار، (كاري يو يسيست جني به جني نه كات كاتي
 يو يسيست)
 نائب أو بديل الممثل (يؤدي دوره عند الحاجة)،
 □ vt (pt, pp -died)
 مه لته ستي به روليك له جياتي
 يقوم بدور البديل
 مه شق نه كات بو نه وه ي هه ستي به روليك جينگر
 يتدرب على القيام بدور البديل
undertake /ˌʌndə'teɪk/ vt (pt -took, pp -taken)
 ۱. په يمان ده دات، ده يگر نه ته ستي ۲. ده ستي
 نه كا، ده ست به كار نه يني، به رپرس نه يني
 ۱. يتعهد، يتكفل به ۲. يبدأ، يباشر، يشرع (في عمل شيء)
 ۳. دو پاتي نه كا / به لين نه دا په يف ددت ~ to do sth
 ۳. يوكد / يعد بان يفعل (كذا)
undertaking n ۱. پروزه، نيش ۲. په يمان، په يقدان
 ۱. مشروع، عمل ۲. وعد، عهد، تعهد، تكفل
undertaker /ˌʌndə'teɪkə(r)/ n به لينداري مردوو
 ناشتن، مردونيز به لينداري هشارتا مري يان
 خانوتي، متعهد دفن الموتى
undertone /ˌʌndə'toʊn/ n چرپه، ده نكي هياوش
 صوت خافت، رنة خفيفة
 talk in ~ s به ده نكي نرم قسه ده كات
 يتكلم بصوت خفيض
under water /ˌʌndə'wɔ:tə(r)/ adj تحت سطح الماء:
 زير رووي ناو، زير ناو، زير ناف ~ swimming
 جلي زي ره وه،
underwear /ˌʌndə'weə(r)/ n [U]
 زير كراس، ده ربي
 ملابس داخلية
 ۱. (له نه فسانه و
 چيروكي يوناني) (جيهاني گيانه كان، دوزه خ) ۲. جيهاني
 تاوانباري، جيهانا خرا پكاري
 ۱. (في الاساطير الاغريقية والقصص) (عالم الأرواح، الجحيم)
 ۲. عالم الرذيلة والاجرام، دنيا المجرمين
underwrite /ˌʌndə'raɪt/ vt (pt -wrote pp -written)
 به لين ده دا كه نرغي بسيمه دات، فوجانا دابينكر دن
 نيمزانه كات
 يتعهد بدفع قيمة (التأمين)

- underwriter** *n* دابین کەر، بریکاری پرۆزه‌ی بیمه
الضامن، وکیل شرکة التأمين
- undo** /ʌn'du:/ *vt* (*pt* undid /ʌn'dɪd/, *pp* undone /ʌn'dʌn/)
 ۱. ده‌پکاته‌وه هه‌ل ده‌وه‌شینێ (قوبچه، گری)
 ۲. به‌تالی نه‌کاته‌وه، خرابی نه‌کات، پوچه‌لی نه‌کاته‌وه
 ۱. یفک، یحل (زرأ، عقدة) ۲. بپفل، یلفی، یفسد
 ۳. توشی به‌لا نه‌بێ، توشی نه‌گبه‌تی نه‌بێ *be undone*
 ۳. یصاب بکارته
- undoing** *n* (هۆ)، وێران بوون، له‌ناوچوون
(سبب) الهلاك، الدمار
Drink was his ~ مه‌ی یوه هۆی فه‌وتانی
ادی الخمر به‌الی الهلاك
- undoubted** /ʌn'daʊtɪd/ *adj* دنیایی گومان له
أكید، غیر مشکوک فیه
- undue** /ʌn'dju:/ *adj* ناله‌بار، نه‌گونجاو، زیاده‌په‌و
غیر ملائم أو مناسب، مفرط
with ~ haste
- unduly** *adv* به‌ناله‌باری، نه‌گونجاو، به‌زیاده‌په‌ویی
علی نحو غیر ملائم، بأفراط
- undulate** /ʌndjʊleɪt/ *vi* (پوو) شه‌پۆل ده‌دات
(السطح) یتوج
wheat undulating in the breeze
- unearned** /ʌn'ɜ:nd/ *adj* به‌بێ ئه‌رك وه‌ده‌ست هاتوه
غیر مکتب باله‌هد
~ income سامانی بۆماوه
دخل موروث
- unearth** /ʌn'ɜ:θ/ *vt* نه‌دۆزێته‌وه، دینێته‌ به‌ر پووناکی
یکشف
~ buried treasure له‌زێر زه‌وی ده‌ری ده‌هینێ، (زێر)
ئه‌رده‌ی دینیت ده‌ر (گه‌نجینه) په‌ی‌دادکت
یخرج الی النور، ینش، یخرج من الأرض:
~ new facts about the life of Nelson راستی
نوی ده‌ست نه‌که‌وی له‌سه‌رزیانی نلسون
ینش حقائق جدیدة عن حياة نلسون
- unearthly** /ʌn'ɜ:θli/ *adj* ۱. سه‌رووی پاسای سه‌روشتی
۲. ئالۆز، گیانی، نه‌سمانی، نه‌دنیایی، ترسناکی
۱. خارق للطبیعة ۲. غامض، روحی، طیفی، مرعب
- uneasy** /ʌn'i:zi/ *adj* ناآرام، شه‌رزه، په‌شوگاوی

- ناناسوده‌یی، په‌ریشان
غیر مرتاح، قلق، مضطرب
- uneasily** *adv* به‌شه‌رزه‌یی، به‌په‌شوگاوی
بأضطراب
- unemployment** /ʌnɪm'plɔ:mənt/ *n* [U] بێ‌نیشی،
به‌تالی
البطالة
- unerring** /ʌn'ɜ:ɪŋ/ *adj* راست، بێ‌چهو‌تی
صائب، سدید، لایخیب
with ~ aim راسته‌وخو‌تی نه‌گری
(مسددا) برمیة محکمة
- unexampled** /ʌnɪg'zɑ:mpld/ *adj* که‌م، بێ‌وینه،
ده‌گه‌من
ناهر، لم یسبق له‌ مثیل
- unfalling** /ʌn'fɛɪlɪŋ/ *adj* ۱. کو‌تایی نه‌هاتن، نه‌که‌وتن،
تیه‌رئین
۱. لا یتقی، لا یفخذ
۲. نه‌مه‌ک دار، بێ‌هیوای نا‌کا
an ~ friend ۲. و‌فی، لا یخذل
- unfaithful** /ʌn'feɪθfl/ *adj* نا‌پاک، نادلسۆز، ناورد
غیر مخلص، غیر دقیق
- unfold** /ʌn'fəʊld/ *vt, vi* ده‌رده‌خا، ده‌پکاته‌وه دیاردکت،
هه‌دکت، به‌رددت
ینفخ، یکشف، ینشر
- unfounded** /ʌn'fʌmɪdɪd/ *adj* بێ‌بنجینه، بێ‌بنیات
لا‌أساس له‌ (من)
~ rumours هه‌له‌ستراو، پوچه‌ل
الصحة)، زائف، باطل
- unfrock** /ʌn'frɒk/ *vt* پووت نه‌کاته‌وه (له‌کراس پا
ده‌سه‌لات) نولداری روت دکت (ژکراس بیان ده‌ست
هه‌لاتی بێ)
بجهد رابها (من تویه أو من سلطته)
- unfurnished** /ʌn'fɜ:nɪʃt/ *adj* (خانوی) چۆل و
هۆل، بێ‌که‌ل و په‌ل
(السزل) خال من الأثاث، غیر مؤث
- ungainly** /ʌn'geɪnli/ *adj* ناهه‌مووار، گه‌وج، کریت
أخرق، سجع، فظ
- ungovernable** /ʌn'gʌvənəbl/ *adj* دابین نه‌کراو،

نه راسر بار، سه رهشك
يصعب ضبطه او كچه
unguarded /ʌn'gɑ:dɪd/ *adj* ناگادار نه كراو،
نه پاريزراو نه هايډار، نه هشيوار، نه پاراستي، بني پاراستن،
نهيني ده رخراو، نه كړي
غير حذر، غافل، (السرا) مباح، غير مصون
unhappy /ʌn'hæpɪ/ *adj* (-ier, -iest) دل
كه ساس، دل تهنگ، په ست، خه مدار، سه رگه ردان، به خت به ش،
ستوخار، خه مدار
تعيس، حزين، محزون
unheard-of /ʌn'hɜ:d əv/ *adj* سه رنج راكيش، نوي،
بين وينه، ب (ناپاو)
غريب، شاذ، جديد، لم يسبق له مثل
unhinged /ʌn'hɪndʒd/ *adj* گيل، شله ژاو، كه سيكي
شهرزه، په ريشان
(الشخص، عقله) مشوش، مضطرب
unicorn /ju:'ni:kɔ:n/ *n* (له چيرو كه كو نه كاندا) گيانداري
نه فسانه يي له نه سپ نه چي په ك شاخي دريژ له ناوه پاراستي
ناوچه واني دا هه په
(في القصص القديمة) حيوان خرافي يشبه الحصان و له قرن
طويل في وسط جبهته
uniform /ju:'nɪfɔ:m/ *adj* چوون په ك، په كگرتوو،
هه فبه ك، ريزكي، ريك
متائل، مشتابه، موحد، نظامي
په ك دريژي
من طول واحد
to be kept at a ~ temperature جلي ميري، په رگي
پاسايي
زي رسمي، بزه اوبذله نظاميه
uniformly *adv* له په ك چوون، په كگرتو وانه
علي نحو مشتابه او موحد
uniformity /ju:'nɪfɔ:məti/ *n* [U] چوونيه كي،
هاو تايون، ليكچوون، ريك بون، گونجان، هه فبه كي
مشابهته، مسائله، متائل، انتظام، اتقاق
unify /ju:'nɪfaɪ/ *vt* (*pt, pp* -fied) ۱. په كي نه خا، په ك
ده گرن ۲. وه كو په كي لي نه كا، ريكي نه خا، په ك دين
۱. يوحد ۲. ببعله مشتابه او منتظماً
unification *n* [U] په كخستن، هه ف جفانندن،

په كگرن، په كگرتن، په كيون
توحيد
له په ك لاوه، له لاوه،
په ك لا
من طرف / جانب واحد
unimpeachable /ʌnɪm'pi:tʃəbl/ *adj* بين گومان،
شويني باوه ر گومان لي نه كراو، نه تاوتيار
موتوق، لا یرقی إليه الشك
دسوزي گومان لي نه كراو
إخلاص لا یرقی إليه الشك
uninhibited /ʌnɪn'hɪbɪtɪd/ *adj* نه فده غه كړي،
قده غه نه كراو
منطلق علي سخته
uninspired /ʌnɪn'spaɪəd/ *adj* وهرس كهر،
نه سروشكړي
ممل
unison /ju:'nɪsən/ *n* [C,U] ۱. په كيئي، په كگرتن، په كيه تي
۱. وحدة، اتحاد، توحيد
۲. په بنده واري، هه لداني، ريكيكه وتن
in perfect ~ ۲. اتقاق، انسجام
۳. په كيئي كريكاران، سه نديكاي كريكاران
a trade ~ ۳. اتحاد (عمال)، نقابه عمال
the Soviet U ~ په كيئي سوفي تي
الاتحاد السوفيتي
the U ~ Jack نالاي په ريتاني ۴. يانه ي هه ژاران
العلم البريطاني ۴. (أ. ق) ملجأ للفقراء
unlonist *n* په كيئي خواز، نه ندامي په كيئي سه نديكا
نقايي، عضو في نقابه
بين هاوتا، په كانه، په كتا
وحيد، فرید، عديم النظر
uniquely *adv* بين هاوتايانه، بين وينه يي، په په كتايي
علي نحو فرید
uniqueness *n* [U] بين هاوتاي، په كتايي تي
كون الشئ، فرید او عديم النظر، تفرد
unison /ju:'nɪsən/ *n* [U] گونجان، په كيوون، چوون
سه ربه ك، چوون سه ر هه ف ته ك، په كيه
انسجام، اتقاق
گوراني نه لين / كار نه كدن به هاو گونجان ~ *sing / act in*

يفنون / يصلون بأنسجام

unit /ju:ni:t/ n [C] ١. په کيښي، ٢. په کيښه (په کهي پيوانه) ٣. (له پيرکاري) ژماره ٤. وحده (قياس)

The metre is a ~ of length ٣. (له پيرکاري) ژماره

١. مه تر په کهي پيوانه ي دريژي به

٢. (في الرياضيات) الرقم واحد ١ المتر هي وحده قياس الطول

unite /ju:'naɪt/ vt, vi ١. په کده خات، نه پخاته سهري، ٢. ريکي نه خا، ريزه کان په ک دگرن، په ک دبن، راده پيچيت ٢. ريکي نه خا، ريزه کان بان نرکه کان ريک نه خدن تا له خوښي و ناخوښي دا په کيښ

١. يوحد، يضم ٢. متحد، يوحد الصفوف أو الجهود

Let us ~ in fighting disease and poverty

the United Kingdom شاشينه په کگرتوه کان

المملكة المتحدة

a ~ effort نيکوزشاني هاو بهش

جهد مشترك

unity /ju:'nɪti/ n [C,U] (pl -ties) ١. په کيښي، ٢. په کگرتن، په کيون ٢. گونجان، په کگرتن، ريککه وتن ١. وحده، اتحاد ٢. انسجام، وفاق، اتفاق

universal /ju:'ni:və:sl/ adj جيهاني، گهردوتي عالمي

a ~ rule گه له مبهري، هدمو کي گشي، گشتگيري

جامع، شامل:

the ~ misery caused by world wars جهنگه

جيهانيه کان بووه هوي خه مباري و په ريشاني شامل:

universally adv په گشي

بوجه العموم، عموماً

universe /ju:'ni:və:s/ n زمين، جيهان، گهردون

the U ~ العالم بكل ما فيه، الكون

university n (pl -ties) زانکو، دانيشگا

جامعة

unkempt /ʌn'kempt/ adj نارينک، نيکهل و پيکهل، (قر) بژ، گز، بين سه روبر

غير مرتب أو مهتم، (الشعر) أشعث

unkind /ʌn'kaɪnd/ adj بين به زهي، دل به ق، نه دلوان

قاس، غير كريم

unleash /ʌn'li:ʃ/ vt پده لاي نه کا، هدره سينت

بحر، يطلق العنان ل

unless /ən'les/ conj تاوه کو، هه تا، نه گهر نه بين، مه گهر، هه که، گهر

مالم، ان لم، إلا إذا ..

unlettered /ʌn'letəd/ adj نه خو نده وار، نه زان، نه خو نده وار، نه خو نده

غير مثقف، أمي، جاهل

unlikely /ʌn'larkli/ adj دووره رووداني چاره گران، نه شيمانه کي

بعيد الاحتمال

unload /ʌn'ləʊd/ vt, vi فالاکري، باره تال نه کانه وه، باري دثيشت خاري

يفرغ الحموله

unlooked-for /ʌn'lʊkt fə:(r)/ adj چاره روان نه کراو، نه هيشکري

غير متظر، غير متوقع (الحدوث)

unmask /ʌn'mɑ:sk/ vt, vi په چه لاده بات، ده خاته روو، رسوا نه کا، بين روپوش دکت

يخلع القناع، يكشف النقاب عن

unmatched /ʌn'mætʃt/ adj بين ويته به، بيناوتا، بين همتا

لا مثيل أو لا نظير له

unmentionable /ʌn'menʃənəbl/ adj بيره وه چوو، نه بيره وه، نه نيشانکرنياز

لا يليق ذكره

unmistakable /ʌnmɪ'steɪkəbl/ adj ناشکرا، روون، روهن، ديار، نه شکه را

واضح، جلي، لا يدع مجالاً للشك

unmitigated /ʌn'mɪtɪgeɪtɪd/ adj ته راو، ره ها، ته مام، نه کوز، بين همداري

تام، مطلق

an ~ scoundrel له وپهري چه په لي، گاريس

وغد في منتهى النذالة

unnecessary /ʌn'nesəsəri/ adj بين نه فيايي، غير ضروري

بين ووره، لاوازي نه کا،

unnerve /ʌn'nɜ:v/ vt

نه پروژین، دیز دهنیت، د ترسیت، هاردکت
بقده شجاعت، یضغه، بیر اعصابه

unparalleled /ʌn'pærələd/ *adj* **بین وینه، بین هفتا،**
بین همه تا
لا نظیر له

unpleasant /ʌn'plɛznt/ *adj* **کینه، نه ویست، گولور،**
هدستی گران
کریه، غیر مستحب

unpleasantness *n* [C,U] **کینه، شهر، دهمه بوله،**
هدست به دوژمنایه تی کردن
شجار، شعور بالعداء

unprecedented /ʌn'presɪdənt/ *adj* **بین پیشینه،**
بین وینه، نوژنه
لا سابقه له، لم یسبق له مثیل

unpretentious /ʌn'prɛtʃəs/ *adj* **ساده بین فیز،**
دلوقان
متواضع، بسیط، غیر مدع

unprincipled /ʌn'prɪnsɪpl/ *adj* **بین ناپرو، ترو، هیچ**
و پوج
لا مبادی له، سافل

unprofessional /ʌn'prɒfəʃənəl/ *adj* **پنجه وانهی**
نهریت و رهوشتی پیشه یی نه پیشه گهر، دژسنجی یا کاری
(السلوک) مناف لعادات و أخلاق المهنة

unquote /ʌn'kwəʊt/ *vt* **ووته یه کی وه رگریا و ته و او**
ده کات، لی وهرگر تنی ب دو ماهی دینت
یختم کلاماً مقبلاً

unravel /ʌn'reɪvəl/ *vt, vi (-||-)* **۱. (پهت) نه یکاته وه،**
له سهری نه روا، جیای نه کاته وه، لیکی ده یکاته وه ۲. (گری،
مه تهل) روونی ده کاته وه، فه دبت، فه دکت
۱. (الغیظ) یحلها، یسلکها، یفرق. یفصل. ۲. یحل
(عقدة لغز) یوضح، یفسر

unreliable /ʌn'reɪləbəl/ *adj* **پشتی بین نابه سترنی،**
باوهری بین ناگری
لا یعتد علیه

unremitting /ʌn'remɪtɪŋ/ *adj* **به رده و ام، په کیینه:**
متواصل، مستمر:
ناگاداری به رده و ام
~ care
عناية متواصلة

unrequited /ʌn'rekwaɪtɪd/ *adj* **له پهک (خوشه پوستی)**
سهر وه، به ردیل نه کری (لیان)
(حب) غیر متبادل، غیر مشکور (لا یشاب علیه)

unrest /ʌn'rest/ *n* [U] **شله زان، بین نارامی، نازاوه،**
بین له سهین
إضطراب، قلق، شغب

social ~ **شله زانی جه ماوهر (به هوئی بین یشی یه وه)**
إضطرابات إجتماعية (بسبب البطالة مثلاً)

unruly /ʌn'ru:lɪ/ *adj (-ier, -iest)* **سهر کیش، لاسار،**
که لله رقی، په له سه، شه بوز، شه موز، شه موز
جامع، قوضی، مترد

unsavoury /ʌn'seɪvəri/ *adj* **(گزیه ن، چیروک)**
قیزه ونده، ناحه ز، کیندار، بین تام
(بخاصة النضیحة أو القصة) تبعث على التقرز

unscathed /ʌn'skeɪtɪd/ *adj* **پزگاری نه بی بین نه وهی**
نازاری بین یگا، ساخ، ته ندروست، ساخلم بین زیان
(ببجز) دون أن یصاب بأذى، سالم، سلیم، معانی

unscrupulous *adj* **بین دو یزدان، بین فاکار**
عدم الضمیر. لا یتروع عن شیء

unseat /ʌn'si:t/ *vt* **۱. لاده بری، جیانه کریته وه، دکه فینت،**
له بوست لانه بری
۱. یزل، یخلع، یبھی عن منصبه
له بوسته کی *He was ~ ed at the General Election*
هینزابه خواره وه له هه لیزاردنه کان دا
نهی عن منصبه فی الانتخابات العامة

۲. نه یکه وینیت (نه سپ)، نه سپه که له سهر پشتی *be ~ ed*
نه یخاته خواره وه
۲. بریمه (الحصان) عن ظهره

unseen /ʌn'si:n/ *adj* **نه بینراو، له بهرچا و نه، دهق**
به زمانی بیانی، بریاری تاقی کردنه وهی کوپر بین ناگاداری
کراوی له وه و پیش
غیر منظور، نص بلفه اجنبیه، یقرر للامتحان بدون استعداد أو
أطلاع مسبق علیه

unsettle /ʌn'setl/ *vt* **ده په شو کیشی، توره ی نه کا،**
بیزاری نه کا
بقلق، یبھی، یزعزع
که شی ناچیگیر، گوزا و
~ d weather
طقس متقلب

unsightly *adj* ناشرین، کریت
 قبیح النظر، بشع

unskilled /ʌn'skɪld/ *adj* ناشی لئنهاتوو، خاف
 دهست، نه شه رهزا
 غیر ماهر

unsound /ʌn'saʊnd/ *adj* هوش (به تایه تی) ناساغ، شیواو
 العقل (بخاصه) مختل
of ~ mind نه باش، نه راست، کم هوش
 العقل

unspeakable /ʌn'spi:kəbl/ *adj* بی ونه، پاس ناگری،
 نائیت گوتن، نه راه بار، بی قام بهد
 لا یوصف، یفوق الوصف
 خوش / ناخوشی بی ونه، پاس
 ناگری
 فرح / اذی لا یوصف

unstudied /ʌn'stʌdiəd/ *adj* خویوه کی سرووشی،
 دروست نه کراو، سرووشی، سه رپلکی، خورسی
 (السلوک) طبیعی، غیر مصطنع أو متكلف

unthinkable /ʌn'θɪŋkəbl/ *adj* بیرلئ نه کراو،
 پیویست به پاس کردن ناکات، نه باوه، بار، نه ناشویار
 لا یصور، لا یصدق، غیر وارد، لا مجال لذکره

unthinking /ʌn'θɪŋkɪŋ/ *adj* هه له شه، بی گوی،
 نه هزرگری، نه ژیر، فه راموش، سه ره گویه دن
 غافل، غیر دال علی تفکر، طائش، غیر مبال بالعراقب

until /ʌn'tɪl/ *prep. conj* تاو، تا، تا کو، هه یا، هه یا نی
 حتی، الی آن
Waib ~ tomorrow/his return
Gostriaigh to ~ you come to the post office

untimely /ʌn'taɪmlɪ/ *adj* له ناوه خندا، له کاتی
 خویدانی په، زونه دده میدا، به ری ده می
 فی غیر اوانه، فی غیر محله
 تییینی
 ملاحظات فی غیر او آنها

unto /ʌntu:/ *prep* تا، هه تا، تا کو
 (أ.ق. الی، نحو)

untold /ʌn'təʊld/ *adj* له پاسکردن دانی، نه ژمیرا، پاس
 نه کراو، نه فه گتیرایی، بی ژمار، نه بی مایی، نه گوتی
 (بخاصه) یفوق الحصر، لا یعد و لا یحصی

a man of ~ wealth

untoward /ʌntə'wɔ:d/ *adj* بهوم، ناله بار، سه ره شک،
 سه رکیش، بهد به خت، چول، سه رکه، شه مور
 (الظرف) غیر موافق، (الحظ) مشؤوم

unused /ʌn'ju:zd/ *adj* ۱. به کار نه هاتوو، فیر نه بویی،
 به کار نه هاتی ۲. رانه هاتوو، فیر نه بویی، نوب کار نه هاتی،
 نه هه مشتی
 ۱. غیر مستعمل ۲. غیر متعدد

unvarnished /ʌn'vɑ:nɪʃt/ *adj* ناسای پهوش و بیلارو
 ها که زای، نه هوشتی
 (بخاصه) صریح عاد، غیر منق:

unveil /ʌn'veɪl/ *vt, vi* په رده ی له سه ره همل نه مانی،
 ناشکرای نه کا، سه رکول دبت
 بیط التمام / یکشف النقاب عن

unwieldy /ʌn'wi:ldɪ/ *adj* دابین ناگری، به کار نا هینتری
 (له گه وره پیدا یا له قورسیدا) نه کرداری
 صعب الاستعمال (الضخامت أو ثقله)

unwitting /ʌn'wɪtɪŋ/ *adj* نه زان، بی ناگاله (کاریک)،
 نه هه مشتی، نه فین
 غیر عالم او داپر (بالأمر)

up /ʌp/ *adv* ۱. له یان بو یاریکی وه ستاو یان ستون،
 له سه ره، راوه ستای.
 ۱. فی او الی وضع قائم او عمودی
 (پروانه *blow, stand ~*)
 (أنظر *blow, stand*)

John's already ~ چون زوو هه ستا له خه و
 چون مستقیظ من قبل

Pull your socks ~ ۲. له سه روو، به ره و سه ره وه
 ۲. أعلى، الی الاعلی

Are you going ~ to London?
 (نه جولئی) هات و چو، هه لیه زین
 و دابه زین

go ~ and down (بتحرک) جینه و ذهاباً، سه ردا و سه رطاً

~ to ۳. سه رقال، یان گیر و ده به
 ۳. مشغول أو متمسک ب

What's he ~ to? چی له ژیر سه ردا په؟
 ماوراء؟

He's ~ to no good خیری لئ نابیئن، خیری به

ناوچه وانهوه نییه
 أنه لا یضمر خیراً
 ~ to ٤. لئها توه، شایسته به تی
 ٤. کفره، او اهل ل
 I don't feel ~ to doing much ههست ناکهم توانام
 یارمه تیم بدات کاری زور بگهم
 آنی لا اشعر بان قدرتی تو هلی عمل الکبیر
 What's ~ ? خیره چی بووه؟ چی بووی داوه
 ه. (عامیة) مال الخیر؟ ماذا حدث؟
 The game is سه رنه که وتین (دو باین) وه
 لقد هُزمتنا وخسرنا
 ~ / It's all ~ هه موو شتمان له ده ست چوو
 کل شیء
 □ n گۆر انکاری رۆزگار، گۆر انکاری
 (مجاز) تقلبات الدهر
 ~ s and downs تال و شیرینی ژیان
 حلو الحیاة ومرها
 up / ʌp-/ prefix پش گریکه به به مانای بو سه ره وه
 (بایدته) معناها: الی الأعلى، علوی
 an ~ turned nose لووتی بهرز، لووتی خوار
 أنف مرفوع
 upbraid / ʌp'breɪd/ توندو تیژی له گه ل ده کا، به گزیدا
 ده چی، سه رزه نشتی ده کا، گازنده دکت
 یغف، یویخ بقسوة
 upbringing / ʌpbrɪŋɪŋ/ n پهروه ده، به خیر کردن
 تریبة، تنشة
 upheaval / ʌp'hi:vəl/ n هه لگه رانه وه ی له پر، هه لچوونی
 له پر، کوده تا، گۆرانی بارودوخ
 إنقلاب أو تحول فجائي، ثورة. (مجاز) تغير في الأوضاع
 update / ʌp'deɪt/ v زانیاری نوی ده کات، له گه ل به وتی
 پیشکوتن ده روات
 یجدد المعلومات، یسایر آخر التطورات
 uphill / ʌp'hɪl/ adj کاریکی قورس، سهخت
 (العمل) شاق، صعب
 an ~ task نه رکیکی گران، زه حمهت، نه لراز
 مهمة شاقة
 □ adv سه رکه وتوو، به ره وه سه ره وه نه روا
 ساعد. متجه نحو الأعلى

سه ر نه که ویته سه ر گرده که
 یصعد الی أعلى التل
 to walk ~
 uphold / ʌp'həʊld/ v (pt, pp upheld /-held/) پشتگیری نه کا، هاوکاری نه کا
 یؤید، یساند
 upholster / ʌp'həʊlɪstə(r)/ v فزودکت، فشر و په ره وه
 ناومالی پنه ده دا، راپنه خا (راخهر)
 یبجد، یزود بالسجاد والستائر غیرها من الأثاث
 upholstery n [U] (که ل و په ل) تی گرتنه وه ی، که ل و
 په لی رۆکرتی، رۆکرت
 (مراد) التتجید
 upkeep / ʌpki:p/ n [U] چاک کردنه وه، بایدخ پیدان،
 تیچونی چاک کردنه وه بو به خ پیدان
 صيانة، عناية، نفقات الصيانة
 upland / ʌplənd/ n (زورجار له شیوگی کۆدا) بان، بانه،
 هه له م، بانک
 (غالباً فی صیقة الجمع) نجد، مرتفع من الأرض
 an ~ region ناوچه په کی بهرز
 (نحیة) منطقة مرتفعة
 uplift / ʌp'lɪft/ v بهرزی ده کاته وه، ده بوژیتنه وه، بلند
 دکت بلند دبت
 یرفع، ینهض ب، ینش
 upon / ʊ'pɒn/ prep له سه ر، له زوور، پاشی
 علی، فوق
 pu ~ sb نه بقوژیتنه وه، به هه لی نه زانی
 یستغله
 utmost / ʌpməʊst/ adj = uppermost
 upper / ʌpə(r)/ adj سه روو، له سه روو، زوورتر،
 بالاتر، زورین
 علوی، فوقی، أعلى
 get / have the ~ hand دهستی نه که ووی، ده سه لاتی
 ده یت
 یحصل علی، یملك النفوذ
 □ n [C] به شی سه ره وه ی پینلاو
 الجزء الأعلى من العذاء
 uppermost adj, adv زوورتر، بهرتر، بالاتر
 الأعلى، الأسمى
 upright / ʌpraɪt/ adj ١. راست، ره پ، وه ستاو

۱. متصعب، عمودي
an ~ post ستونیکي وهستاو / کيلا راست، کوله کهي ريک
 عمرد قائم / دعامة قائمة
 ۲. نابروودار، دلياک، راست، دستچلک
an ~ man ۲. شريف، نزيه، مستقيم
 رهپ، ههستاو، وهستاو
 □ *adv* علي نحو قائم او متصعب
 کوله که، دار بهند، ريک وهستاو
 □ *n* دعامة، قائمة
uprising /ʌpraɪzɪŋ/ *n* [C] شورش، راپهړين، بڙاف، ياخي بوون، ناژاره
 ثوره، فتنه
uproar /ʌprɔ:(r)/ *n* قيره قير، زاوه زاو، گاله گوت، گهړه لاوژي، دهنگه دهنگ
 ضوضاء، جلبة، فرضي
The meeting ended in (an) ~ کويوونه وه که کوي تاى ~ هات به ناژاوه
 إنتهى الاجتماع بالفوضى
uproarious /ʌprɔ:piəs/ *adj* زاوه زاو، گيره شيونى
 صحاب، مجلجل
uproot /ʌp'ru:t/ *vt* هه لده کيشى، له بنى دينى
 يتلع، يستأصل، يجت
 ۱. ههل
upset /ʌp'set/ *vt, vi* (*pt, pp* upset; -tt-) هه هيله به لمه که وه رگهړى، وه ري
 ده گيره يته وه، وه رده گه رينيت
 ۱. يقلب، يتقلب
The boat ~ به لمه که وه رگهړا
 إنتقلب القارب
Don't ~ the boat هه هيله به لمه که وه رگهړى، وه ري
 مه گيره
 لا تدع القارب يتقلب، لا تقبله
 ۲. بيزارى نه کا، تهنگه تاوى
Who has ~ the milk? نه کا، شپزه نه کا
 ۲. يزعج، يضايق، يقلق
 پلانه کاني دوزمن هه لده وشينى،
 ~ *the enemy's plans* پوچهل ده کات
 يحبط خطط العدو
Don't ~ your stomach by eating too much rich

گه دهى خوت نازار مه ده به زورخواردنى
food خوارده مه منى چه ور
 لا تسب الاضطراب لعدتكه بالاكثر من تناول الأطعمة
 الدسمة
 نه خوش که وتن، شپزه يى، بيزارى،
 □ /ʌpsɛt/ *n* [C] شيوان
 إعتلال، قلق، إضطراب
upshot /ʌpʃɒt/ *n* نه انجام، سه رنه انجام، ده ست کهوت، کوي تاى، ناكام، دواىى، دوامهى
 نتيجة، حاصل
 نه انجامى نه مانه هه موو
What was the ~ of it all? چى بوو؟
 و ماذا كانت نتيجة الأمر كله؟
 په کسر /
upside-down /ʌpsaɪd daʊn/ *adv* دوايه دواى، سه سه رده کى، قازى
 رأساً / على عقب
 ۱. له يان يو نه وى سه رده وه
upstairs /ʌp'steɪz/ *adv* (له خانويه کدا)
 ۱. في االى الدور الأعلى (من منزل)
 ۲. زوورى سه رده وه
an ~ room ۲. (نعنية) غرفة علوية
upstart /ʌp'stɑ:t/ *n* ده ست پيشخهر، داواکه ر
 محدث نعمة، مدع
upstream /ʌp'stri:m/ *adv* دژى ته وژم، دژى په وته کى
 ضد التيار
upsurge /ʌpsɜ:dʒ/ *n* [C] په رزيوونه وهى خيرا
 (وهك له هه لچون)
 ارتفاع سريع (في الانفجالات مثلاً)
uptake /ʌp'teɪk/ *n* خيرا / خاو له تيگه يشتن دا
 (ل. د.) سريع / بطيء الفهم
 ~ *quick / slow on the ~* الفهم
 نوبى، هاوچهرخ، نوپرين
uptodate /ʌp tɔ:'deɪt/ *adj* حديث، عصري، من أحدث طراز
 موديل
 پو سه رده وه، پوهه وژوور، بالا،
upward /ʌpwɔ:d/ *adj* ژوور سه ر، نه فراز
 الى فوق، صاعداً

<i>the ~ trend of prices</i>	نرخه‌کان به‌رهو به‌رز بونهوه نه‌چنی
upward(s) /ʌpwɔdz/ <i>adv</i>	میل‌الأسعار الی‌الأرتفاع بویان به‌رهو سه‌رهوه، به‌رهو وژوور الی‌أونحو‌الاعلی، فصاعداً
<i>~ of</i>	زیاتر له، وه‌چه‌ند دانه‌یه‌ک أکثر من، ونیف
uranium /juˈreɪniəm/ <i>n</i> [U]	کاتزای یورانیوم معدن‌الیورانیوم
urban /ɜ:bən/ <i>adj</i>	شارستانی، شارستانی، که‌سیکی پشکه‌وتو مدنی، حضری، مدینی
<i>~ districts</i>	ناوچه‌ی شارستانی الناطق‌المدینیة
urbane /ɜ:'beɪn/ <i>adj</i>	به‌وشت به‌رز، رووخوش، تدرزمان، سه‌رنه‌رم، زمان‌لوسی مهدب، لطیف، مصقول
urbanely <i>adv</i>	به‌تبر زمانی به‌سه‌رنه‌رمی، ب‌ژیاری بلطف، بظرف، بکیاسه
urbanization <i>n</i> [U]	شارستانی‌کردن، شارستانیون، بازاریون تمدین
urchin /ɜ:tʃɪn/ <i>n</i>	کوریکی‌لاسار، ناواره، بازاری، خوبیری ولد شقی، متشرد، من‌أولاد‌الشوارع
urge /ɜ:dʒ/ <i>vt</i>	هان‌دهدات، پال‌پیوه‌ده‌نی یحث، یدفع ~ sb on / onward / forward پالی‌پیوه‌ده‌نیته بویشه‌وه یدفعه‌الی‌الأمام
<i>He ~ d upon his pupils the importance of hard work</i>	۲. بانگ‌ده‌کا‌بو، هان‌ده‌دا ۲. یدعو‌الی، یحث:
<i>~ n He has an</i>	ناره‌زووی زور: په‌روش رغبه‌ملحه:
<i>~ to travel</i>	له‌زه‌ت
urgency /ɜ:dʒnsɪ/ <i>n</i> [U]	زورلی‌کردن، په‌لپ‌گرتن،

	پیوستی، خیرا، په‌له‌کردن إلحاح، لزوم، عجلة
urgent /ɜ:dʒənt/ <i>adj</i>	خیرا، به‌په‌له، په‌لپ، (که‌سیک) په‌له‌که‌ر، خیرا، له‌ز عاجل، ملح، (الشخص) مستعجل، لجرج
urgently <i>adv</i>	هه‌رنیستا، به‌خیرایی، به‌زور‌لن‌کردن، ره‌چوکاری، ره‌کو، به‌په‌لپ‌گرتن حالا، بعجلة، بالبحاح
urine /ˈjʊəriːn/ <i>n</i> [U]	میز بول، الأدرار
urinate <i>vi</i>	میز‌ده‌کا بیول
urn /ɜ:n/ <i>n</i>	۱. گوزه‌له، (بو‌پاراستنی‌خولی‌مردوو) ۲. قوری‌گه‌وره بو‌لینانی‌چا‌یا‌قاوه ۱. جرة، قارورة (لحفظ‌رماد‌الموتی) ۲. غلابه‌کبیره‌للسای‌أر القهره
us /ʊs;əs/ <i>pron</i>	۱. نیمه، مه، نه‌م (پروانه‌we) (أنظر we)
usage /ˈju:zɪdʒ/ <i>n</i> [C,U]	۱. به‌کاره‌نیان، ب‌کاره‌نیان مامه‌له‌کردن، هه‌لس‌و‌که‌وت ۲. به‌کاره‌نیانی‌باو، نه‌ریت، زاراوه ۱. استعمال، معاملة ۲. استعمال‌شائع، عرف، إصطلاح
use /ju:z/ <i>vi</i> (<i>pt, pp used</i>)	۱. به‌کاری‌نه‌هینن، سودی لن‌نه‌هینن ۱. استعمال، یستخد ~ up ۲. به‌کاره‌نیایا، ته‌واوی‌نه‌کا، نایه‌هینن ۲. یستفك، یستفد
<i>We've ~ d up all our oil</i>	
<i>Use others as you would like them to ~ you</i>	
۳. مامه‌له‌نه‌کا: مامه‌له‌ی‌خه‌لکی‌به‌باشی‌بکه، وه‌ک‌چون حه‌ز‌نه‌که‌ی‌مامه‌له‌ت‌له‌گه‌ل‌بکه‌ن	
۲. یعامل: عامل‌الناس‌کما‌تجب‌أن‌یعاملوک	
user <i>n</i> [C]	به‌کاره‌نیر، خاوه‌ن‌مافی‌به‌کاره‌نیان مستعمل، متع بق‌الأستعمال
use /ju:s/ <i>n</i> [C,U]	۱. مه‌به‌ست، نامانج، که‌لک، ته‌وش، سود ۱. غرض، هدف، فائده
<i>a tool with many ~ s</i>	

۲. به کارهینان، خسته کار، ئیستا به کاردی
۲. استخدام، استعمال: قید أو رهن الاستعمال

come into ~ دهست نه کات به به کارهینانی
بیدا استعماله

go fall ~ واز له بهر کارهینانی دینی
پ یرخ، سود، کهک
بیطل استعماله ۳. قیمة، فائده، نفع:

Is this of any ~ to you?
lose the ~ of one's legs ۱. توانای به کارهینان
(نه ندایمیک یو نمونه) ۵. مافی به کارهینان (شیک)
۴. القدرة علی استعمال (عضو مثلاً): ۵. الحق فی استعمال
(شیء):

have the ~ of a good library
useful adj سودمند، به کهک، نوژدار
نافع، مفید، مجید

usefully adv سودمندانه، یا به کهک
علی نحو نافع أو مفید

usefulness n [U] سود، کهک، هالفیتی
فائده، نفع، جدوی

useless adj بئ سوود، قالاچوو، بئ هوده، بئ تهوش،
به ریاد
عديم الفائدة أو النفع، غير مفيد

uselessly adv به بئ سوودی، ب بئ هالفی
بدون جدوی، بلا طائل

uselessness n بئ سوود، بئ هالفیتی
عدم الفائدة أو الجدوی

¹used /ju:st/ adj راهاتوو
متعود
get ~ to sth رادیت له سهر شیک
يصبح متعوداً على شيء.

²used /ju:st/ v رادیت له گهلیا، قیری نه بئ، بئ
هه کههستی
اعتاد أن، كان یقوم (بكذا)

usher /ʌʃə(r)/ n ۱. پری نیشاندەر، ریهر، ده رگه نان
۲. ده رگوانی دادگا، چاوش ۳. ماموستای یاریده ده
۱. الدلیل: مرشد الزواد الی آساکنهم ۲. حاجب المحکمة
۳. (أ. ق.) مدرس مساعد
پری نیشان ده دات، رابهری نه کات، ده بیاته ناوهه □ vt

یرشد، یقود، یدخل
I was ~ ed in by the servant

usherette /ʌʃə'ret/ n پری نیشاندەر (بوژن)، هاریکارا
روشتنی (له سینهما یا شانۆ)
مرشده، دلیله (فی سینما أو مسرح)

usual /'ju:ʒl/ adj ساکاری، ناسایی، ناسایی باو
عادی، مأروف، إعتیادی

usually /'ju:ʒəli/ adv ناسایی یانه، هه همیشه به ناسایی، ب
هه روژی
عادة، غالباً

usurp /ju:'zɜ:p/ vt دهست به سهری ده گرتی (ده سه لات)
یتصبب (الطیة)
داگیرکەر (تخت)

usurper n [C] متصبب (العرش)، غاصب

usury /'ju:ʒəri/ n سوو، مامه له ی سوو، سه له ف، سه له م،
مامه له به سو نه کهن
ربا، فاحش، التعامل بالربا

utensil /ju:'tensl/ n [C] قاپ، جام، ده فر، نامان
إناء، وعاء

kitchen ~ s قاپ و قاچاقی موبه قی، چیشته خانه
آبیه الطبخ

uterus /ju:'terəs/ n [C] متالدان، پسدان
الرحم

utility /ju:'tɪləti/ n [C,U] (pl -ties) سوود، قازانج،
هافل گوزاری، به کارهینانی
نفع، فائده، منفعة

public utilities به کارهینانی شوینه گهسته کان گشتی
المرافق العامة

utilitarian /ju:'tɪlɪtəriən/ adj به سوود، به مه بهستی
سوود به خشین
هادف الی المنفعة

utilization /ju:'tɪlə'zeɪʃn/ n [U] به کارهینان، سوود
به خشین
إستخدام، إفاضة

utilize /ju:'tɪləz/ vt به کارده هینیت، سوود و ره نه گری،
سوود یان هافل زی دکت ب کار دینت
یستخد، یستفید من

utmost /'ʌtməʊst/ adj ۱. زوژترین، دوورترین، نه وپه ر

۱. أقصى، أبعد
 گه‌وره‌ترین، له‌و په‌ری گه‌وره‌یی دا،
in the ~ danger له‌کوټای دا
 ۲. أعظم، أكبر، منتهی
 زوړترین راده، مه‌به‌ست (توانا):
 □ *n* الحد الاقصى، غاية الجهد):
 هم‌وونوای به‌کار دینې
do one's ~ بیذل قصاری جهده
 تانه‌وپه‌ری راده خوئی
enjoy oneself to the ~ دلخوش نه‌کا
 یتع نفسه الی أقصى الحدود
utopia /ju:'tɒpiə/ *n* [C] یوتوییا، پاڅیری پاک، شاری
 پروژ / نمونه‌یی
 الیوتوییا: المدينة الفاضلة / المثالية
utopian *adj* شتیکی سه‌رنج پاکیش، خه‌بالی،
 نمونه‌یی، ناشویی
 (شيء) جذاب و مرغوب ولكنه غير عملي، وهمي، خيالي،
 مثالي
utter /ʌtə(r)/ *adj* بژین، په‌تی، ته‌مام، هم‌وو

مطلق، تام
 تاریکی ته‌واو
 ~ *darkness* ظلام داس
utterly *adv* به‌ته‌واوی، ره‌های
 تماماً، مطلقاً
utter /ʌtə(r)/ *vi* ۲. دهرده‌بریت (ده‌نگ، قیزه)
 یطلق (صوتاً، صیحه)
 ده‌لټ، دټټ، دټټټ، دټټټټ،
 ~ *a sigh / a cry of pain* له‌زاری دټه‌ده‌ر، ده‌گری
 یقول، ینطق، ینفوه:
utterance /ʌtərəns/ *n* ۱. ناخافتن، قسه، دهرپیرین
 a clear ~
 ۱. نطق، تعبیر
 ۲. هه‌ستی دهرنه‌بری
give ~ to one's feelings ۳. زاراوه، وته
 ۲. بعبیر عن مشاعره ۳. کلام، قول
uttermost /ʌtəməst/ *adj* نه‌وپه‌ری، دورترین،
 مه‌زنترین، کوټای
 أقصى، أبعد، أعظم، منتهی

V

- V,v** /vi:/ *n* (*pl v's*) پستی بیست و دوهمی نولفینی
 نیشگیزی
- الحرف الثاني والعشرون من الأبجدية الانكليزية
- vacancy** /veɪkənsi/ *n* (*pl -cies*) ١. بوشایی، بیمانا،
 ٢. به تال (له مانا و ده رپرین) ٣. کاریکی بین کارکه،
 ندرکی ئالا، زورا ئالا، ئالاتی
١. فراغ، شغور ٢. خلو (من المعنى أو التعبير) ٣. وظيفة شاغرة
- vacant** /veɪkənt/ *adj* ١. بوش، به تال، ئالا
 ١. فارغ، خال
- a ~ space* بوشایی، چولکری ٢. پرته کراو، به تال
 مسافة (مساحة) خالية ٢. غیر مشغول، شاغرة:
- a ~ room* زووری به تال ٣. (هوش) بوش، تیروانین) بوج
- غرفة غير مشغولة ٣. (العقل) فارغ، (النظرة) خیالیه من التعبير
- vacantly** *adv* بین مانا، ب ئالایی
 بدون معنی
- vacate** /və'keɪt/ *vt* وازی لئی دین، ئالادکت
 یخلی یتغلی عن
- vacation** /və'keɪʃn/ *n* [C,U] ١. به تال کردنه،
 وازهیان، پشودکت ٢. روزه پشوو (قوتابخانه، یادادوه ری)
 ٣. مؤلعت (به تاییه تی له *U.S.A*)
١. إخلاء، تخلي عن ٢. عطلة (مدرسية، قضائية) ٣. إجازة
 (بخاصة فی *U.S.A*)
- vaccinate** /væksɪneɪt/ *vt* ده کوتنی (دزی ئاوله)،
 دقوتت
 یلقح (ضد الجدری مثلاً)
- vaccination** /væksɪ'neɪʃn/ *n* [C,U] کوتان، پیوهند
 کردن، ده فان، قوتان
 تلقیح، تطعیم
- vaccine** /væksɪn/ *n* [C,U] ده رمانی کوتان، ده رمانی
 قوتانی (دزخوریکان)
 لقاح
- vacillate** /væ'sɪleɪt/ *vi* نه له رته، دههژت، دلهرت
 یتذبذب، یترجع، یتردد
 دوودله له نیوان هیواو
 ~ *between hope and fear*
 ترسدا
 یتأرجح، یتردد الامل و الخوف
- vacillation** /væ'sɪ'leɪʃn/ *n* [C,U] له ره لهر، جولانه
 کردن، ههژاندن
 تذبذب، ترجع
- vacuous** /vækjuəs/ *adj* به تال، بوش، گیل، بایف،
 خریو، ئالا
 خال، فارغ، ابله
- vacuum** /vækjuəm/ *n* [C] بوشایی، ئالاکری
 فراغ، خواء
- ~ *cleaner* گسکی کاره بایی
 مکسه کهرباییه
- ~ *flask* تهرموس، که مؤله ی ههواتیانه هیلراو، شوشه ی
 ئالاک
- قارورة خوائية، ترموس
- vagabond** /və'gəʊbnd/ *adj* ده ربه ده ر، تاره کدار،
 گه رۆک، ئیهری بوج
 منتشر، آفاق، صلوک
 زبانی ده ربه ده ری نه ژری
 یحیا حیاه التشرده
 قهره جی ده ربه ده ر
 غجر، مشردون
 ده ربه ده ر، ئاواره
- lead a ~ life*
- ~ *gipsies*
- *n* [C]

	مشرد، صطوك
vagary /veɪgəri/ n [C]	ناره زووی کاتی، هه لگه رانه وه، ناشویی
	نزوة، هوی، تقلب
<i>the vagaries of fashion</i>	هه لگه رانه وه / سه یرو
	سه مه ره ی جل و بهرگ
	تقلبات / غرائب الأزیاء
vagrant /veɪgrənt/ adj	دهر به دهر، سه رگه دران
	مشرد
~ <i>beggars</i>	سوالگه ره دهر به دهره کان
	شخاؤون مشردون
□ n [C]	دهر کرکاو، سه رگه دران، داماو، دهر به دهر
	مشرد، صطوك
vagrancy n [U]	په ره وازه بوون، تاره ک
	تشرذ
vague /veɪg/ adj	۱. نادیار، نالۆز، ته ماوی
	۱. غامض، مبهم، غیر واضح
~ <i>outlines</i>	هینلی دهر وه ی نادیار ناریک
	خطوط خارجیه غیر واضحه
~ <i>demands</i>	داواکاری نالۆز، ۲. (که سیک، ره وشت)،
	مدهنگ نالۆز، ناٹاشکرا نارون، ته ماوی
	طلبات / مطالب غامضه ۲. (الشخص، سلوکه) غیر صریح، غیر واضح
vaguely adv	به نالۆزی، به شیوه یه کی نالۆز، به شینلی
	علی نحو غامض أو مبهم
vagueness n [U]	نالۆز، نادیار (شینلیتی)
	غموض، ابهام
vain /veɪn/ adj (-ier, -est)	۱. به تال، په پوج (ین)
	تهوش، بیکه لک
	۱. فارغ، تافه، غیر مجد
a ~ <i>attempt</i>	هه و لڈانی یی سود ۲. له خوئیایی
	محاولة غیر مجدیه ۲. مزه، مختال، مغرور
in ~	۳. توره هات، یی هوده، یی سود، پوچگه ر
	۳. عیناً، بدون فائده
<i>Our efforts were in ~</i>	هه و لڈانمان به فیرو چوو
	ذہبت جھودنا هہا
vale /veɪl/ n [C]	شیوو دۆل نه وال، نهال
	واد، هده (بخاصه فی الأدب)

valentine /væləntaɪn/ n [C]	دۆست، کارت ی دلداری
	به یی نیمزا که خوشه ویستان له جه زنی (فالتین) دا نالۆگوری
	نه کن (له ۱۴ ی مانگی شوپا تداپه)
	حبیب، حبیبه، رساله أو بطاقته غرامیه بدون توفیق یتبادلها
	الاحباء فی عید القدیس فالتین، (۱۴ شباط / فبرایر)
valet /væli:t/ n [C]	خز مه تکاری تایهت باپه خ ده دات به [C]
	جل و بهرگی گه وره ی، پیشه کار، چاوش، خولام
	خادم خصوصي یتتی بملایس مخدومه
vallant /vælənt/ adj	نازا، چاو نه ترس، جوامیر
	شجاع، باسل
valid /væli:d/ adj	۱. له زمانی یاسادا، رهوا، یاسایی،
	کارین کر او، راست
	۱. (فی لفة القانون) شرعی، قانونی، صحیح
	په لپ گرتن <i>The claim / marriage was not ~</i>
	داواکاری، پروپاگنده ی ناراست بوو / ژن هینانه که یاساییانه
	نه بوو
	لم یکن الأدهاء / الزواج صحیحاً
~ <i>for three months</i>	۲. (به نیامه) کاریگه ره بو ماوه ی
	سن مانگ ۳. (به لگه) به هیز، ساخ
	۲. (العقد) ساری المفعول لمدة ثلاثة أشهر ۳. (الحجة) قویه،
	سلیمه
validly adv	یاسایی، ساخ، به ره وایی، رهوا (کارین کر او)
	علی نحو شرعی أو سلیم
validate /væli:deɪt/ vt	ره وایی ده کات، دان نه نی
	به ره وایی دا
	یصادق علی، یقر بشرعیه (کذا)
validity /və'li:di:ti/ n [U]	ره وایی، راست
	شرعیه، سریان المفعول، صحه
valse /vɔ:li:z/ n [C]	جانتای گهشت، هه گبه
	حقیه سفر، شنطه (عده)
valley /væli:/ n	دۆل، شیو، نزما ی نیوان دوو شاخ
	واد منخفض بین جبلین
valour /vælə(r)/ n [U]	نازایه تی، مهرداپه تی
	(به تایه تی له جه نگدا)
	شجاعه، بساله (بخاصه فی الحرب)
valorous adj	نازا، چاو نه ترس، جوامیر
	شجاع، باسل
valuable /væljuəbəl/ adj	به نرخ، گرانبه ها، هیزا، نرخدار

١. مقدمه الجيش أو الأسطول ٢. طليعة الصوكب / (مجاز)
الحركة (السياسة مثلاً):
سدر تاكائی
in the ~ of scientific progress
پیشکوتنی زانستی
فی طليعة التقدم العلمي
- Vandal** /vændl/ n
نزدہ، کھسکی دپندہ جہردہ،
گیرہ شویں، تیکدہر کاولکھری ناسہوارونہ ختینہ کان
شخص همجي، مغرب للآثار و الفانس
- vandalism** n
بہ خواہیششت تیکدان و ویرانکردنی
شویٹہ واری کون و شویٹہ دیرینہ کان بہ نھنفس (جہردہ یی
خرایہ کار)
التخری المتعمد للآثار و الفانس
- vane** /veɪn/ n [C]
١. فر فروکھ، پھروانہ، رتھری
ٹاراستہی با تورین، ناشی با، دھمدھی ریشالاً پھوشین،
ناسیاری با ٢. بال، بالی ناشی ہوا، پیچکھی پانکھ
١. دوارہ الريح، دليل إتجاه الريح ٢. جناح طاحونة الهواء،
ريشة المروحة
- vanguard** /væŋɡɑ:d/ n [C]
دیدہوانی سوپا، پھراہیک،
پیشدار، پیشرو، پھراہی، پیشنگ، پیشمر
طليعة الجيش
- vanish** /væniʃ/ vi
١. وون دھین لہ پھچاؤ، دیارنامین،
خوارہ دیت ٢. مہحف دھیتھوہ، نامینیت، لہ (بون) دا ون
دھین
١. يغيب (عن النظر) يتوارى، يتلاشى ٢. يزول (من الوجود)
- vanity** /væni/ n [C,U]
١. لہ خویایی یوون، فیز
١. غرور، خيلاء
٢. پوجگھر، پھسود
the ~ of earthly
٢. عبت، تفاہة:
- greatness**
خویہزل زائین، پوزلیدان
تفاہة العظمة والأعجاب الدنيوية
- vapid** /væpid/ adj
پھلہ زہت، پھزارکھر، پوج، پھ تام
لا طعم لہ، ممل، مضجر
- vaporize** /və'peɪrɪz/ vt, vi
نہین پھہلم، دھہلمین،
ھہلمبون
پیخ، پھتول الی بخار
- vapour** /væpə(r)/ n
١. ھہلم، ھہلمی، تمی سوک
٢. باری گازی ماددہ شہ، مادہی شل
١. بخار، ضباب خفيف ٢. الحالة الغازية لمادة سائلة
١. نھن، نفیس
(بہ زوری لہ گدل pl) گرانپھاکان (ٹالون و خشل)، n
بہ کھلک، بہ ہادار
(غالباً pl) الفانس (کالذہب و المجوہرات)
نرخاندن و بہا یی
valuation /vælju'eɪʃn/ n [C,U]
دان، مہزمنہ کردن، خہملا تندی نرخی شت، بہا کردن
تھین، تقدیر قیمتہ الشیہ
- value** /væljʊ:/ n [C,U]
١. نرخ، بہا، پھ، پایخ
٢. نرخ، پایخ، بہا
١. قیمتہ، قدر، اھمیتہ ٢. سعر، ثمن
٣. نرخ،
I've been offered £5 for the ring but
قیمتہ پینچ جونہ پھی پھ دام پون نرخی موسٹیلہ کہ بہ لام
٢. قیمتہ: لقد دفع لي خمسة جنيهات
نرخہ کہی زور لہوہ زیاتر پھوہ
its ~ is much higher
نمناً للغاتم ولكن قيمته أكثر من ذلك بكثير
١. نرخی پون دانہن، خہملا دکت ٢. پھیزی ھموو
٣. شتی نھگری بہ پھیزی توانایی پھیزگرتنی
١. ثمن، پھر ٢. بقدر الشیہ حق قدرہ
من نرخ پون ناموزگار پھ کت دانہنیم،
I ~ your advice
پھیز لہ ناموزگاریہ کت دھ گرم
آنتی أقدر نصيحتك
- valve** /vælv/ n [C]
١. دھمہوانہ، زمانہ، سہمامہ
دھرگرتک، سہردہ فلک ٢. دھمہ وانہی (دل) ٣. لمپہی پادیو،
دھرگرتکی
١. صمام ٢. صمام (القلب) ٣. صمام الراديو، لمبة
- vampire** /væmpaɪə(r)/ n
خوین مڑ، خوین خور،
پارہ خور، مالی خہلک خور
مصاص الدماء، مپتر لأموال الناس
- van** /væn/ n
١. نوتومبیلی داخراؤ پون (کارگوزاری)
گواستہوہی کھلوپہل، گوہیزوک (ٹان)
١. عربتہ مقفلتہ لنقل السلح، شاحتہ
the baker's ~
عہرہ بانہی نانہوا
عربتہ الخباز
a furniture ~
عہرہ بانہی کھلوپہل گواستہوہ
٢. عہرہ بانہی شت و مہک (ھیلنی فاسن)
ناقلتہ الاثاث ٣. عربتہ بضاعتہ (سکتہ حدید)
- van** /væn/ n
١. پھرایس سوپا یا کھشتیکگل ٢. پیشہوای
رہوتی بزوتنہوہی سیاسی

variable /ˈveəriəbl/ *adj* جیاواز، بیا، جوراو جور
مختلف، متغیر، متنوع

□ *n* [C] گوهیزبار، تیفه لبار، گوراو
المتغیر

variability /ˈveəriəbɪləti/ *n* جیاوازی، جوراو جور،
گوهیزباری، تیفه لباری
تغیر، تنوع

variance /ˈveəriəns/ *n* [U] جیاوازی، نا کوکی،
دوبه ره کی
اختلاف، خلاف، شقاق
at ~ with نا کو که له گه ل
علی خلاف مع

variant /ˈveəriənt/ *adj* (شيوه) جیاواز، همه جور،
گوهار توو بو همه مان شت
(شکل) مختلف لنفس الشیء
دوو ریئوسی جیاواز
بو همه مان ووشه
هاتان نهجتان مختلفان للكلمة نفسها

□ *n* [C] شیوهی جیاوازی همه مان شت
شکل مختلف للشیء نفسه

variation /ˈveəriətʃn/ *n* جیاوازی، گوران، گوهوران،
لادان، گوهار توو
تغیر، اختلاف
~ *s* of temperature گوراو انکاری له پله ی گهرمی
تغیرات درجه الحرارة

varied /ˈveəriəd/ *adj* ۱. جوراو جور، هه لگه راوه
۱. متنوع، متقلب
به رواری پیشه یی ناچینگیر / همه جور
تاریخ مهمی متقلب / متنوع

variegated /ˈveəriəteɪd/ *adj* همه پهنک، که هار، نالو
والا، ره نگانندی
مرقس، متعدد الألوان

variety /vəˈriəti/ *n* [C,U] ۱. همه جوری
۱. تنوع
۲. جوراو جور، شتی
همه جور
۳. تعدد، اشیاء متعددة
۴. جوراو جور ۳. جور، پؤل
for a ~ of reasons

(له دابهش کردنی زینده وهران)
لأسیاب متعددة ۳. نوع، فصيلة (في تقسیم الأحياء)

~ *show* ناهه نگی نهابشی جوراو جور
حفلة السمرات

various /ˈveəriəs/ *adj* همه جور، همه پهنک
متباين، مختلف، متعدد
for ~ reasons بو هو ی جوراو جور
لأسیاب متعددة

varnish /ˈvɑːnɪʃ/ *n* وارنیش، بریسکین، شله په کی
لوسکه ره ی ته خسته په
ورنیش، برنیش سائل یصقل به الخشب
وارنیشی نه کات
□ *vt* یطلي بالورنیش

vary /ˈveəri/ *vi, vt* نه گوری، جوراو جور نه گری،
تیفه ل دکت
تغیر، یئوع، یئغیر، یئئوع
نرخمی جوراو جور
~ *ing* prices أسعار متفاوتة

vase /vɑːz/ *n* گولدان: ده فریو جوانکاری یان بو گول
زهریه: إنا للزينة أو للزهور

vassal /ˈvæsl/ *n* به کری گر، به کری گری زهوی لای
ناهای دهره په گ، زه لیداری دهره په کی
مستأجر لأرض عند سید إقطاعی، تابع

vast /vɑːst/ *adj* فراوان، بهریلاو، گوره
واسع، فسح، ضخم

vastly *adv* به مهنزی، به زه بر
بضخامة، بشدة

vat /væt/ *n* [C] ده په، ته نگی گهره ی شله، مه رکانه
راقود، وعاء ضخم للسوائل

vaudeville /ˈvɔːdaviːl/ *n* فودویل، نمایشیکی
شانو گهری گهره ی جوراو جور، به زمگه
الفودویل، أسترارح مسرحی متنوع

1 vault /vɔːlt/ *n* [C] ۱. گری، پرد، قه نته ره ۲. گومه ز،
زیرخان، زیر زمین ۳. گورستانی زیر زهوی
۱. عقد، قطرة ۲. قبو، سرداب ۳. مدفن تحت الأرض

vaulted *adj* گری گری، گومه ز گراو، پرد
معتود، معتطر

2 vault /vɔːlt/ *vi, vt* هه لته به ی، بازده دا

يشب، يقفز
ده پهرینه و / به سهر پهرینه که دا باز
~ (over) a fence
نه دات

یتختی / یقز فوق حاجز
نه کان، باز، باز دان
□ n [C]
ونیه، قززه

یهن ده نازی، نازنه کا، نازکردن، لوت
vaunt /vɔ:nt/ vi, vt
به رزی

یتباهی، یباهی، تباه، تفاخر
veal /vi:l/ n
گوشنی گویزه که
لحم العجل، بتلو (عامیه مصریه)

یهو ده گزوی، ناراسته
veer /vi:ɔ(r)/ vi
نه گزوی، لاددت
(الریح) تحرف، بتغیر إتجاهها

ناراسته یاکه
The wind ~ ed round to the north
پروی کرده باکور، (بیرورا) له گوراندا نه ییت
إنحرفت الریح بأتجاه الشمال، مجاز (الاراء) تنغیر

گیایی (که سن بهرهمی نازه لی نه خوات)
*vegan
نباتی (شخص نباتی)

سهر به پروه ک، سهوزه
vegetable /ˈvedʒəbəl/ adj
نسبه الی النبات، خضراوات، نباتی

رؤنی گیایی
~ oils
زیوت نباتیه

سهوزه، شینایی
□ n [C]
خضراوات، خضر

که سینکی، پروه ک
vegetarian /ˌvedʒɪˈtəriən/ n [C]
خور (گوشت نه خور)
(شخص) نباتی (لا یأکل اللحم)

پروه کی، له سهر سهوزه و گزویا ده زی
a ~ diet
(نغیه) نباتی، متعصر علی الخضر

پروه که کان، گزویا،
vegetation /ˌvedʒɪˈteɪʃən/ n
سهوزی سروشت، زیانی پروه کی له ههر یمیکدا، شیناتی
النباتات (عامه)، العیاه النباتیه فی أقالیم ما:

پروه کی که مهربی
tropical ~
النباتات الأستوائیه

توندی، پهروش،
vehemence /ˌvi:əməns/ n [U]
هیز، تین، زهر
عنف، شدة، حساسه

ههست) به هیز، دل گهرم،
vehement /ˌvi:əmənt/ adj
گور، دژوار، خوین گهرم، (کهس، کهس کردنی) به پهروش
(المشاعر) قویه، عنیفه، ملتبه (الشخص، حدیثه) مستحس،
عنیف

۱. نوتومبیل، گالیسکه ههره پانه،
vehicle /ˈvi:ɪkl/ n
گو هیزوک ۲. هوکار یو گواستهوه (بیرورا)
۱. مریکه، عربیه، سیاره ۲. وسیله، واسطه (لنقل الافکار مثلاً)
use the newspapers
رؤزنامهوه کو هوکاریک
as a ~ for political views
یو گواستهوه ی بیرورا به کاردی

بستخم الصحف وسیله لنقل الآراء السیاسه
vehicular /ˌvi:ɪkljʊlə(r)/ adj
به یوه ندی به هوی
گواستهوه هه به
مرکی، متعلق بالمركبات

رؤیشتی نوتومبیلی
This road is closed to ~ traffic
بار هه لگرم له م شه قامه دا قه ده هه به
لا یسمح بمرور المركبات فی هذا الطریق

۱. په چه، روپوش، تارا، له چک، پوشر
veil /veɪl/ n [C]
حجاب، برقع

۲. پهرده، دا پوشتین، رویه تد، فوتک، چارکه
a ~ of mist
پهرده، پهرده له تمه و مز
۲. ستار: ستار من الضیاب الخفیف

خوی دانه پوشتیت
□ vi
یضع حجاباً، یحجب

گومانه کانی نه شاریته وه
~ one's distrust
(مجاز) یخفی یخفی، یخفی شکوکه

۱. خوین هینه ر ۲. ره گ، ده مار،
vein /veɪn/ n [C]
(له تهخته یا پهرده) شین ده مار، شاره گ ۳. ده مار (کانتزایی به له
نیوان به رده کان دا) ۴. ناره زو، ههست، روانین

۱. ورید ۲. عرق (فی الخشب أو الرخام) ۳. عرق (معدنی بین
الصخور) ۴. مزاج، نزعه

He talked in a merry ~ for several minutes
به شینوازیکی شیرین یو چه ند چرکه یه ک دوا
تحدث بأسلوب مرح لعدة دقائق

تیکرای خیرای، خیرایی
velocity /ˌvi:lə'sɪti/ n
معدل السرعة، سرعت

۱. مه خمه ل، قه یقه ۲. نهرم وه
velvet /ˈvelvɪt/ n [U]
مه خمه ل

۱. قطفية، مخمل ۲. (نحية) مخملي، ناعم كالمخمل
venal /vi:nəl/ *adj* ۱. (كه سيك) بهرتيل خور، بهرتيلبار
 ۲. (رهفتار) بۆگن، بهرتيل خور
 ۱. (الشخص) مرتش، قابل للرشوة ۲. (السلوك) فاسد، مدفوع
 بالرشوة
vender, -or /venda(r)/ *n* [C] فروشيار
 بائع
news ~ رۇژنامه فروش
 بائع الصحف
vendetta /vendetta/ *n* [C] تۆله سەندن، تۆله
 تار، انتقام
veneer /və'niə(r)/ *n* ۱. تويزى تەختەى بەنوخ
 ۲. ديمەتېكى دروئە
 ۱. قشرة من الغشب الثمين ۲. (مجاز) مظهر كاذب، تمويه
 □ *vt* تەختەكە بە توئېكى تەختەى بەنوخ دادە پۇشنى
 يىكس الغشب بقشرة من الغشب الثمين
venerable *adj* شكوڭدار، بەرئز، بەرئزدار
 موقر، جليل، يدعو الى الاحترام
venerate /vənə'reɪt/ *vt* بەرئزى لى دەگرى، رۇمەت
 دگرت
 بيجل، يوقر
veneration *n* [C] بەرئز لى نان، بەرئزگرتن
 تېجیل، توقير
vengeance /vendʒəns/ *n* [U] ۱. تۆله سەندن، تۆله
 ۱. تار، انتقام
 تۆله لى ئەستېن، حەقى لى ئەكاتهوہ
take ~ upon sb يئارمنە
 ۲. بە توندى، زيادە رەوى
with a ~ ۲. (ل. د.) بعنف، بأفراط
vengeful /vendʒfəl/ *adj* قين لە دل، بە پەروش بو تۆله
 سەندن
 حاقد، تواق، الى الانتقام
venial /vi:'niəl/ *adj* (هەلە) سوک، شياوى لى بوردنە
 (الخطية) طفيفه، يىکن اغضارها
venison /venɪzn/ *n* گوشتى ناسك، كارمامز
 لحم الظبي أو الغزال
venom /venəm/ *n* ۱. زەر (مار)، زار ۲. قين، رقو
 تورەى، كوت

۱. سم (التعابين) ۲. حقد، غل، ضعيبة
venous /vi:'nəs/ *adj* ۱. كوزەر، رق لە دل،
 رهى، تيره، شين دەمارى
 سام، ميت، حقد، متلى، بالضيبة
vent /vent/ *n* [C] ۱. گوزەر، كون، رېدەر، دەرچە،
 دەرھنەر
 ۱. فتحة، مخرج، مصرف
 ۲. هەواكيش، دەلاقە، سۆزى
give ~ to one's feelings خوى دەرئەبرى
 ۲. (مجاز) متض، منفذ ينفس عن مشاعره
 دەرى ئەخا، دەرچەى پىن ئەدا، دەرگای بو والا ئەكا، □ *vt*
 هەناسە ئەدا، (تورە ئەبى)
 يزود بفتحة أو مصرف؛ ينفس عن، يصب (جام غضبه على)
ventilate /ventɪleɪt/ *vt* ۱. هەوا دەگوڤرى
 ۱. بهوى
 ۲. هەواى ژوورە كە دەگوڤرى ۲. ناشكرای
~ a room دەكا، دەپىخانە روو، سكالایەك بو رالە كردن
 بهوى حجرة ۲. يعن، يطرح سؤالاً / شكوى للنقاش
ventilation /vɛn'tɪleɪʃn/ *n* هەواگوڤرىن، باگوڤرىن
 تهرية
ventilator /ventɪleɪtə/ *n* باكيش، كلارووشنە، هەوا
 گوڤرە، نامبز هەواگوڤرىن دەرچە يان كوني هەواكيش
 مهور، جهاز تجديد الهواء، فتحة أو كوة التهوية
ventriloquism /vɛn'trɪləkwɪzəm/ *n* [U] لەناخموه
 دوان، زك ناخافتى
 التكلم من البطن
ventriloquist *n* [C] ئەوكە سەپە كە لەناخى خوڤهوه
 قسە دەكا، زك ناخفتكەرى
 المتكلم من البطن
venture /ventʃə(r)/ *n* [C,U] سەرکەشى، سەرەوڤى،
 شەروڤى
 مغامرة، مجازفة، مخاطرة
 سەرەوڤى ئەكايىن مەبەست
at a ~ خبط عشاء، بدون تحديد للهدف
 ۱. سەرچلنى ئەكا، سەرکەشى ئەكا، لە خوى □ *vi, vt*
 رادەپىنى
 ۱. بىغامر، بىجازف، بىتاسر
 ئەوڤرى نزيك بىتەوه له
~ near the edge of a cliff

لیواری که نداله که
یتجاسر بالاقتراب من حافة جرف

۲. رای خوی دهر نه بری، نه ویری، له خوم رانه بینم ~ I
که بویرم بلیم

to say that...
۲. بدلی برای، بجرأ. اجد فی نفسی الجراء لأقول
If I may ~ to disagree نه گهر ریگم بدهن بویرم
سه ریچیتان بکم
إذا سمحت لی بالتجرأ علی مخالفتکم

۳. سه روق، سه رکش، بویر، نازا
adj venturesome (بوکاریکی خه تهر)، شه رودیدار، نه نجام ناسوده
مغامر، جری، جسور، (لعل) خطر، غیر مأمون العاقبة

۴. تندرست، راست، باوهر پیکراو
n veracity (صحة، دقة، صدق)

۵. به ره بهوان، بانیه،
n veranda(h) (به ریانگ، تورمه، تارمه
شرقة (مبلطة و مستوقفة))

۶. فرمان، کار، کردار، پیشک
n verb (فعل (فی النحو))

۱. وتهیی، زاری، قسهیی، زاره کی،
adj verbal (لیفکی، ده له کی، په یوه ندی به قسه کردنه وه په
۱. لفظی، کلامی
هه له یی (به دهم) زاره کی
~ error خطأ لفظی

۲. زاره کی، نه نوسراو، نامه په کی زاره کی
~ message ۲. شفوی، غیر مکتوب: رساله شفویة

۳. پیت: به پیت (وه رگپران) ۴. په یوه ندی
~ translation به فرمانه وه هه په:
۳. حرفی ترجمه حرفیه ۴. متعلق بالفعل:

۵. ناوی فرمان: ناویک له فرمانه وه وه رگپرانیت
~ noun وهك (dancing)
الاسم اللفظی: اسم مشتق من الفعل (مثل dancing)

۶. زاره کی، به دهف، زاریانه
adv verbally شفویاً، شفیهاً

۷. پیت به پیت، په یفب
adv verbatim (په یفب، تیپانه
حرفیاً، بالحرف الواحد)

۸. ووتاری پیت به پیت گوازاراو
a speech reported ~

خطاب منقول حرفیاً
پریز، چه نه باز، زور بلی،
verbos /vɜːboʊs/ adj دریز دادر، (وتار) بین سه روبهر، تیه لکیش دریزه پیدراو،
قسهزل

۱. (الخطاب) فیه اطناب، ملي، بالحوش
۲. بریاری (سوین خوران) دادگا
n verdict /vɜːdɪkt/ ۱. قرار (المخلفین)

۲. را، بریاردان: رای هلیزیراوان
the ~ of electors ۲. رای، حکم: رای الناخین

۳. سه وزایی، سه وزبو، گه شی،
n verdure /vɜːdʒə(r)/ گه شای، هه شینتی، که سکاایی
خضرة، أخضرار، نضرة، نضارة

۱. قه راغ، قه یار، لا، لیوار ۲. که نار،
n verge /vɜːdʒ/ ۱. رهخ، چوگان، خهر یکبون
۲. حافة، طرف ۳. شفا، شفیر:

۴. خهریک بوو شتیک بکات
be on the ~ of doing sth علی وشک أن یفعل شیئاً

۵. له سه روقی شهو
on the ~ of war علی شفیر الحرب

۶. The sun was verging toward the horizon
□ vi هه تاو به رهو ناسو (خوار یوه وه) کشا
۱. بعیل: کانت الشمس تبیل نحو الافق

۲. له وانه په، خهریکه
~ upon ۲. یکادان، یوشک

۳. کارمه ندی دیر، به ردهستی مه تران
n verger /vɜːdʒə(r)/ شماس (فی کبیسه) قندلفت

۴. نه توانری بیسه لمینری
adj verifiable (سهمانبار
۱. ممکن ایتانه أو التحقق منه، قابل للإثبات
سه لماندن،
n verification /ˌvɛrɪfɪˈkeɪʃn/ [C,U] ناشکارتن، پاسادان، ناشکار کردن، نه سه هکرن
تحقق، اثبات

۵. پیدانه چینه وه،
v verify /vɛrɪfaɪ/ (pt, pp verified) پاسادانی نه کا، دو پاتی نه کا، سوور ده بین له سه ری، ده یسه
لمینری

۱. بیحقق من ۲. یؤکد، یتبت
adv verily /vɛrɪli/ به راستی، نه سهح، له راستیدا
۱. (ق. حقاً، صدقاً)

veritable /vɛrɪtəbl/ *adj* راست، به راستی، راستیوار، پرینستی خوبی، له خوبی دیت، ناوی خوبی به خوبی تی حقیقی، صحیح. اسم علی مسمی

verity /vɛrɪti/ *n* [C] راستی، راست، گیزانه و به کی راست حقیقه، صدق، روایه صحیحه

vermin *n* [U] / گیانه و هری مشخوری زیانه به خش / و هک: جرج میروی مشخوری
 ۱. حیوانات طفیلیه ضاره (کالجردان مثلاً) ۲. حشرات طفیلیه، هوام

verminous *adj* ۱. گه نه دار، په پوهندی به گیانه و هره مشخوره کان یان میروه کانه و هه به ۱. خاص بالهوام أو الحشرات
 ۲. درمی: نهو نه خوشیانه کی که نه گوئیزینه و هه، *diseases* ~
 دوم ۲. أمراض تسببها الهوام

vernacular /vɔːnækjələ(r)/ *adj* گشتی، نیشتمانی وطنی
the ~ languages of Indonesia زمانه نه ته و هه به کانی نه نده نو میا
 اللغات القومیه لاندونسیا
 □ *n* [C] زمانتی نه ته و هه یی یان ناوچه یی، زمان باو
 لغه قومیه أو محلیه، لغه دراجه

versatile /vɜːsətəɪl/ *adj* فره به هره، به هره دار، فره کار، ده ست رهنگین متعدد المواهب

versatility /vɜːsətɪləti/ *n* [U] به هره زوری، نه رمی، هونه رمه دیتی
 تعدد المواهب، مرونة

verse /vɜːs/ *n* [U] ۱. هونزواوه، چامه ۲. دیره هونزواوه، پارچه هونزواوه ۳. پارچه هونزواوه
 ۱. شعر، نظم ۲. بیت من الشعر ۳. جزء یختر وحده من قصیده، مقطع شعری
a poem of five ~ s هونزواوه ی پنج برگی یی
 ۴. نایهت، به لگه
 قصیده من خمسة مقاطع ۴. سفر، آیه

versed *adj* ~ *in* به تونا، لهاتوو، پسپور، شه رهزا ضلیع، متمکن من، خبیر

version /vɜːʃn/ *n* [C] ۱. وهرگیزان، گیزانه و هه، دانه، راهه، نوسخه ۱. ترجمه
a new ~ of the Bible وهرگیزانی نوی ی په راوی پیروز (نه خاسمه نتجیل)
 ترجمه جدیدة للکتاب المقدس

contradictory ~ s of what was said / done ۲. گیزانه و هه ی دزه به ک جیاجیا له باره ی نه و هه ی وتراوه / روی داوه
 ۲. روایه: روایات متناقضه لما قبل / جری

versus /vɜːsəs/ *prep* (لا تینی) دژ (به تاییهت له دادگادا یان له وه زرش کورت نه کرته و هه بوز ۷ یان ۷s له چاپ ونوسندا)، به راهه و هه ک له یاری (لا تینی) ضد (بخاصه من القضاء و الرياضة و تخصص الی ۷s أو ۷ فی الطباعة و الكتابة)

vertebra /vɜːtɪbrə/ *n* (pl ~ e or s) بربره (بربره یی پشت) مورده هه ی پشت
 فقرة (من العمود الفقري)

vertebrate /vɜːtɪbreɪt/ *n* [C] *adj* جانده و هری موئکی، بربره دار الفقریات، فقاری

vertical /vɜːtɪkəl/ *adj* ستونی، وه ستاو، (به راورد بکه *horizontal*) عمودی قائم (قارن *horizontal*)
a ~ line هینی ناسویی (وه ستاو) خط عمودی قائم
a ~ cliff که ندالی سه ره و لیز جرف ینحدر رأسیاً

vertigo /vɜːtɪgəʊ/ *n* [U] سه رگیژی، گیزیبون دوار، دوخه

verve /vɜːv/ *n* چوستی، چالاکی (به تاییهتی له کاری هونه ری) حساسه، حیویه (بخاصه فی عمل الفنان)

very /vɛrɪ/ *adv* گه لنی زور، هره جداً للغاية
 □ *adj* (شتی داواکراو) خوبی، به تاییهتی، سنوردار (الشیء المطلوب) نفسه، بالتحديد
in this ~ place له و شوینه دا، به تاییهتی

	في هذا المكان بالتحديد
<i>the ~ thing I wanted</i>	نوشته‌ای که هم وویست (په‌روش بووم بومی)
	الشيء الذي كنت أريده بالذات
vessel /vesl/ n [C]	۱. دهر و قاپ، لوله وهك لوله‌ی خونین، پوردانگ ۲. به‌لهم، باره‌لگر ۳. وعاء، إنا، ۴. سفينة، مركب
vest /vest/ n [C]	۱. فانيله، جلی ژیره‌وه، کراس ۲. (U.S.A) هيله‌کی چاکه‌ت قميص تحتانی ۲. (U.S.A) صدره
vestige /vestrdʒ/ n [C]	پاشماوه، نیشانه، شوینه‌اری به جیماو (پاش نه‌مانی شتیك) اثر، علامه، اثر باق (بعد زوال الشيء)
<i>Not a ~ of the castle remains</i>	هیچ شوینه‌واریکی قه‌لاکه نه‌ماوه لم ببق (للقلعة اثر)
vestment /vestment/ n	جوانکاری قه‌شه، جبه، هه‌با‌ی سهرشان، کراس نوله‌داری حله‌الکاهن، جبه‌الشیخ
vet /vet/ n [C]	پزیشکی به‌یتال (د. طبیب البیطری)
□ vt (-tt-)	۱. نه‌پشکتی، پشکتیسی پزیشکی ۲. هه‌له راست نه‌کاته‌وه (نه‌زه‌ونی سه‌روکاغه‌ز)
	۱. (د. ال. د) یخص فصلاً طیباً ۲. یصحح (امتحاناً تحریباً)
veteran /vetarən/ n [C]	(که‌سیك) خاوه‌ن نه‌زمون، شاره‌زا، جه‌نگاوه‌ری کون (الشخص) محنک، مجرب (بخاصة) محارب قدیم
veterinary /vetɪnrɪ/ adj	به‌یتاله‌وان، پزیشکی به‌یتاله (به‌بته‌ری)
	بیطری و متعلق بالطب البیطری
~ surgeon	پزیشکی به‌یتال (به‌بته‌ری) طبیب بیطری
~ college	کولژی پزیشکی به‌یتالی، به‌یتالی کلیه‌الطب البیطری
□ n	پزیشکی به‌یتاله طبیب بیطری
	veterinarian پزیشکی به‌یتاله

	طیب بیطری
veto /vi:təʊ/ n [C]	فیئو، مافی‌ره‌تکرده‌وه به‌ره‌لستی بلاوکراوه (ده‌سته‌به‌کی بالا‌ده‌ری ده‌کا) شتیك رته‌ده‌کا یان قه‌ده‌غهی ده‌کا
	الفیئو: حق النقض او الاعتراض بیان (تصدیره هیئة علیا) برنض او منع شیء
<i>put a ~ on sth</i>	قه‌ده‌غهی نه‌کا، ناهیلنی یمنعه، یحرمه
□ vt	مافی فیئو به‌کار دیننی (دزی برپاریك) قه‌ده‌غه ده‌کا، بی‌یه‌ش ده‌کا
	یستخد حق النقض (ضد قرار ما)، یمنع، یحرم
<i>The meeting was ~ ed by the parliament</i>	په‌رله‌مان کویونه‌وه که‌ی قه‌ده‌غه‌کرد منع البرلمان من (عقد) الأجتاع
vox /vɒks/ vt	توره‌ی نه‌کا، جارسی ده‌کا یغیظ، یضایق
<i>a ~ ed question</i>	کیشه‌به‌که‌ده‌مه‌قاله‌به‌کی دورودریز ده‌وروزنی مسئله‌تیر نقاشاً طویلاً
vexation /vɛk'seɪʃn/ n [U]	بیزاریون، نه‌نگ بین هه‌لچنین و توره‌کردن، شتیکی بیزار که‌روه‌رزه‌کر
	إزعاج، مضایقه و إغاطة، شیء مزعج أو مضایق
via /vaɪə/ prep	به‌هوی (لاتینیة)، به‌ریکه‌ی، به‌هوی (لاتینیة) بطریق، عن طریق
	<i>travel from London to Paris ~ Dover</i>
viable /vaɪəbəl/ adj	دریخ‌خایه‌ن، ژینبار، شیایوی ژبانه / گه‌شه‌کردنه، راه‌ینتبار قابل للحیاة / للنسو
viaduct /vaɪə'dʌkt/ n	پرد (جویی)، کویری جسر، قنطرة
vibrate /vaɪ'breɪt/ vi, vt	۱. ده‌پله‌رینته‌وه، ده‌له‌رژینی، ده‌ه‌ژینی ده‌ه‌ژت، دله‌ریت ۲. (یجعله) یهتر
	<i>The building ~ s whenever a lorry passes</i>
	هه‌رکاتی شو‌تومبیلی باره‌لگر تی‌ده‌په‌ری خانووه‌که نه‌له‌رینته‌وه (إن) المبني یهتر كلما مرت شاحنة
<i>a voice</i>	۲. (ژی‌ی به‌ستراو، ده‌نگ): لیدان، ترپه

٢. الأوتار المشدودة. الصوت): نبض
دهنگ پرته پرت نه کات له ترس دا،
vibrating with fear
زمانی ته تله ده کات
صوت یبض بالخوف

vibrant /vaɪbrənt/ *adj*
له راو، له رده دا، چالاک، هستیار
متذبذب، نابض، رنان
the ~ notes of a cello
ئاوازی (فیولونسیل) ی له راوه
انغام الفیولونسیل الطنانه

vibration /və'breɪʃn/ *n* [C,U]
له رزاندن، له رین،
هه ژاندن، له رینه وه، له رزین، شه پۆل
ذبذبه، اهتزاز، تردد

vicar /vɪkə(r)/
قمشه، پیای ئابنی دیان، جیگیر، ئوینهر،
نمینه در
قس، قس، راغی أبرشیه

vicarage /vɪkərɪdʒ/ *n*
نشینگه، ئه رک یان موچه ی
ئولدار ی
منزل راغی الأبرشیه

vicarious /vɪ'keəriəs/ *adj*
جیگری (نمینه در ی) ئولدار
مفوض، نائب (عن آخرین)

¹vice /vaɪs/ *n* [C,U]
١. گوناه، له که، چه وتی، بهد
٢. (له نه سپ) عه یه که ی جوته وه شانده نه، تره کی، گاریس
١. رذیله، عیب ٢. (فی الحصان) عیب، نقیصه (کالرفس مثلاً)

²vice /vaɪs/ *n*
گیره (مه ننگه نه): ئامیریکه دار تاش
وئاسنگه ر بو گرتنی شت و کار کردن به کاری دینت
ملزمه (آله یستعملها التجار والحداد)

³vice /vaɪs/ *prefix*
پیش گریکه به مانای جیگیر (نه میرال)
بادنه معناها: نائب

¹vice admiral *n*
جیگری ئه میرال (میری ده ریا)،
ژه نه رال
لواء بحری، نائب امیرال

²vice chairman *n*
جیگری سه رۆکی (لیژنه)
نائب رئیس (لجنة مثلاً)

vice versa /vaɪsɪ 'vɜːsə/ *adv* (لاتینی)
به یچه وانه شه وه دژاودژ، ههروه سا، به ره قازی
لاتینی) و العکس بالعکس
We gossip about them
ئیمه له پاش مله باسیان
نه که یین ئه وائیش ههروه ها
نحن نلوك سیرتهم وهم یلوكون سیرتها

and ~
نه که یین ئه وائیش ههروه ها
یلوکون سیرتا

vicinity /vɪ'sɪnəti/ *n*
ته نیشته، دراوسی، نیرک، ره خ زور
نزیکه له قوتابخانه وه
قرب، جوار
in close ~ to the school
له نزیکه مانه وه قوتابخانه
قرباً جداً من المدرسة
no school in the ~
نی به
لا توجد مدرسة فی الجوار

vicious /vɪ'ʃəs/ *adj*
به د، زیانکارو دژوار، خراب
شریر، آئیم، ردی
١. پیاوینکی خراب... هتد
١. رجل شریر... إلخ
٢. ناهه موار، قین له سگ
٢. شرس، حقود
٣. پالگه به کی ساخته
٣. حجة باطله

viciously
به دژواری، به درنده یی، به رق
علی نحو شریر، بشراسته، به قود

victim /vɪktɪm/ *n*
١. قوربانی، گیان فیدا
١. ضحیه، ذبیحه (تقدم قرباناً)
٢. بوته قوریانی
He is the ~ of his own foolishness
گیلیه که ی
٢. إنه ضحیه حماقته

victimize /vɪktɪmaɪz/ *vi* یان (که سیک یان)
نه یکانه قوریانی
شتیک)
یضحی ب (شخص أو شیء)
زال، سه رکه وتوو، پراوه
متسکر، ظافر، غالب

victory /vɪktəri/ *n*
سه رکه وتون، بردنه وه
نصر، فوز، ظفر

victorious *adj*
پراوه، سه رکه وتوو
فائز، متسکر، ظافر

victual *vi, vi*
١. ئازوقه و خوراک ی ته داتنی ٢. خوراک و
ئازوقه وه رده گری
١. یمون، یزود بالطعام ٢. یترود، یمون

vie /vaɪ/ *vi* (*pres part* vying)
پیشیرکی نه کا، یاری
له گه له نه کا

	بنافس، بیاری یتباری مع
<i>vying with one another for first place</i>	له گه ل په ک
	به بره کانی نه که نه له سه ر پله ی په که م
	یتنافس بعضهم مع بعض على المركز الأول
*viedo	کاسیتی لیدیو، پرزه سی نمایش کردن به نامیری
	لیدیو
	جهاز فديو
vlew /vju:/ n [C,U]	۱. روانگه، پینین، دیدار، تماشه
	۱. مرأى
<i>be in ~, come into ~</i>	دینه به رچاو، دهر نه که وئی
	یکون على مرأى (من). يظهر
<i>on ~</i>	نمایش کراوه بو پینین
	معرض للمشاهدة
<i>a nouse with</i>	۲. دیمه ن
	۲. منظر
<i>a ~</i>	خانویه که پروانته سه ر دیمه نیکي سروشتی
	مشهد، منظر یطل على مناظر طبيعية
<i>We take a serious ~ of his conduct</i>	۳. راو
	بوچون، نیچه به دل ه راو کیوه سه یری ه ل س و که وئی ده که دین
	۳. رأی. انا ننظر بقلق إلى تصرفاته
<i>in ~ of نیه ت</i>	سه ر ه رای نه وه، ویزای ۱. مه به مست، پلان، نیه ت
	(نظرأل، بالنظر إلى) بسبب ۲. غرض، خطه
<i>fall in with / meet sb's</i>	ده گونجه یان ریک نه که وئی
	له گه ل ناره زوه کانیدا
	قصد، یتنق أو یسجم مع رغباته
<i>with a ~ to</i>	به نیه تی، به مه به مستی
	بنیه أو قصد (کذا)
<i>with a ~ to facilitating scientific research</i>	
	به مه به مستی فاسانکردنی تو یز بنه وه زانسته که
	بقصد تسهیل البحت العلمی
□ vt	ده پشکنی، ده پروانته، لئ ده کو لینه وه
	یفحص، ینظر إلى یدرس
vigli /vidʒl/ n	شه ونخونی، نه خه وتن وریا پون، ههستان
	به شه و بو (نویز کردن و خواهر پرستی)
	سه ر، یقظه، قیام اللیل (للعبادة)
vigilance /vidʒləns/ n	بیداری، ناگاداریون، وریایی
	یقظه، حراسته، حذر
vigilant /vidʒlənt/ adj	به ناگا، وریا، نیشکگر تو

	یقظه، حذر، ساهر
vigour /vɪɡə(r)/ n	هیز، چالاکي، گوریزی
	قوة، نشاط، حیریه
vigorous /vɪɡərəs/ adj	به هیز، چالاک
	قوي، نشط
vile /vaɪl/ adj	۱. به د، سوک، ترؤ، بین نرخ
	۱. دني، سائل، مخز
<i>~ habits</i>	ره وشتی به دکاری (چه پهل)
	عادات دنیته
<i>~ weather</i>	۲. ناهه موار، خراب
	۲. (ل. د.) ردي، سيء
villify /vɪlɪfaɪ/ vt	پاشه مله ی نه لئ، بوختان نه کا
	یذم، یقذ، یقتری على
villa /vɪlə/ n	فیللا، کو شکی به چوک سه ر به خو له که نارشار
	فیللا، منزل صغير مستقل في الضواحي
village /vɪlɪdʒ/ n [C]	دی، گوند، دیهات
	قرية، ضیعه
villain /vɪləɪn/ n [C]	درنده، چه پهل، گاریس
	الشریر، وغد، نذل
villainous adj	گو مرآ، پسوک، کوتی
	دنيء، رذل، سافل
villainy n [C,U]	گو مرآتی، بین نرخ، گاریسی، نزماهی
	دناة، سفالة، خسة
vindicate /vɪndɪkeɪt/ vt	بین تاوانی نه کات، به رگری
	لئ نه کا، بی کوناهی نه کات، به هان دکت
	یبری، یدافع عن
vindication /vɪndɪˈkeɪʃn/ n [C,U]	به رگری کردن،
	پاراستن، درولکرن، به هانه کرن
	دفاع، ائبات براءة
vindictive /vɪnˈdɪktɪv/ adj	داخ له دل، توله سین،
	به هانه می، بین سوچ
	حقود، محب للانتقام
vine /vaɪn/ n [C]	میو، داری میو
	الکرمه: شجرة العنب، شجر متسلق
vinegar /vɪnɪɡə(r)/ n [C,U]	سرکه، سهک
	خل
vineyard /vɪnɪjəd/ n	تری، په زی میو
	عنب مزرعة کرم

vintage /vɪntɪdʒ/ n [C,U] ۱. وهزى تری لی کردنه وه
۲. خوښاوى تری له وهزى کی دیاری کراودا

۱. موسم / قطاف الکروم ۲. (نیږد مصنوع من) غنب قطف فی
سنة معينة

viola /vi'ɔʊlə/ n [C] فیولا، کهمان، کهمانچه، کفانجه څان
فیولا، کهمان اوسط

violate /vaɪə'leɪt/ v ۱. سه ریڅی لی نه کات، پښلی
نه کا ۲. چارس نه کات، پیسی نه کا (شونیی پیروز)
ده ستریزى نه کاته سر

۱. یتفص، یخل ب ۲. یتفک (حرمة مکان مقدس) یدنس

violation /vaɪə'leɪʃn/ n [C,U] سه ریڅی، چارسونى
تفص، انتهاک، تدنيس

violence /vaɪələns/ n [U] توند و تیږى، دژوارى،
ژورى، ژوریاږى، توندى، زهبروزهنگ، ژور دهستی
غنف، شدة، قسوة

crimes of ~ تاوانى قورس
جرائم العنف

an outbreak of ~ نه قینه وهى رووداوى سهخت،
دژوار، ژوریاږ، سهخت
انفجار حوادث العنف

violent /vaɪələnt/ adj ۲. توندو تیږ، سهخت
۲. عنیف، قاس

a ~ wind / attack باى به هیږ / هیږشى به هیږ
ریاح عنیف / هجوم عنیف

~ passions سوزى ژور، کره سوز، سوزى به تین
عواطف متقدة

~ death ۲. مردنیکى ناله بار، بهد، نابه جنى،
خراب

۲. مینة بشعة

~ toothache ۳. سهخت، توند: یاددان نیشهى
زور سهخت

۳. قاس، شدید: وجع اسنان شدید

violently adv به توندو تیږى، به دژوارى
بشدة، بعنف، بقسوة

violet /vaɪələt/ n [C,U] مۆر، وهنوشه یی،
کوله وهنوشه
(اللون) بنفسجى زهرة البنفسج

□ adj ره نکى قرمزى

قرمزى اللون

violin /vaɪə'li:n/ n [C] کهمانچه، کفانجه څان
کمنجه، کمان

violinist n [C] کهمانچه ژن، کفانجه څان
عازف الکمان

violoncello /,vaɪələnt'ʃeləʊ/ n [C] (cello n)
کهمانچه ی کهوره، گهوره ترین ناسیږى کهمانچه یه،
فیولونسیل

الکمان / الجیږ، اکبر آله من اسرة الکمان، فیولونسیل

viper /vaɪpə(r)/ n [C] مارى زهراوى، کوله مار،
کویرهمار

الأفعى الخیئة: أفعى صغیرة سامة

virgin /vɜːdʒɪn/ n کچ، ناکام، نویهر، پاکیزه
عذراء، بکر، بتول

۱. بین گورد، پاک و خاویږ: سه هولى
خاویږ سه هولى خاویږ ۲. نویهر، له پاری به نه تیدا به،
به کار نه هاتو

۱. نقي، طاهر: تلج نقي ۲. (مجاز) بکر، فی حاله الأصلية، غیر
مستعمل

خول / دارستانی پاک، ناخانه کیلاى . ~ soil / forests
تربة بکر / غابات عذراء

virginal adj کچنئى، پاکى، خاویږى، نویهر
عذرى، بکر، طاهر

virginity /vɜːdʒɪnəti/ n کچنئى، پاکى
عذرة، بکاره

virile /vɪraɪl/ adj پیاوانه، کامل، میږ، پیاوه تى، تیر،
چالاک

رجولى، مکمل الرجولة، نشیط

virility /vɪrɪləti/ n پیاوه تى، هیږ، چالاکى، تیرى
رجولة، قوه، نشاط

virtual /vɜːtʃʊəl/ adj کردارى: کارى، راسته قینه
علمی، فعلی، حقیقی

the ~ head of the business سه روڅکى راستى کاره که
الرئیس الفعلى للعسل

a ~ defeat شکست، به کردار
الهیږة فی حکم

virtually adv به کردارى، به کار، له راستیدا، به راستى
علمياً، فعلاً. فی الواقع

۱. چاکه، نایابی، هیژایی،
virtue /vɜ:tʃu:/ n [C,U] پافزی
۱. فضیله
۲. به دروستی، به پنی، ژهر، له به رخا تری
by / in ~ of ۲. بفضل، بوجوب، نظراً الی
- چاکه کر، خاویز، ژنی دست پاک،
virtuous adj روسپی
فاضل، مستقیم، (المرأة) عقیقه، طاهرة
- به راستی، به خاویزی، به نایابی، به پاکي
virtuously adv باستقامت، بفضه، بطهاره
- دژواری، درمی، لایروسی،
virulence /vɪrələns/ n پیس، کینه، به دی، مەترسی دار
خبت، حقد
- (ژهر) کوژهر، جهر گبرگ،
virulent /vɪrələnt/ adj (دوژمنایه تی) پیس، ترسناک، (وشه کان) رهق، (نه خووشی)
خراب، ترسناک، کوژهر، درماوی
(السم) نافع، زعاف، (العداوة) خبیثه، خطر، (الکلمات) قاسیه
(المرض) خبیث، خطر، میت، ویل
- لایروس، ژهر، تا: هوکاری
virus /vaɪərəs/ n [C] رودانی نه خووشی، قوتان
الفيروس، الحمة: عامل محدث للمرض
the ~ of influenza
- لیره (مافی چوون یان ده رجوون
visa /vi:zə/ n [C] له ولاتسک) هسیمی ریسیدان به چونه ژوره وه له سهر
به ساپورت
تأشیره، سة دخول (علی جواز سفر)
□ vt جهواز تازه نه کاته وه
یوشر (علی جواز)
- (فهره نسی)
vis-a-vis /vi:z ə 'vi:/ adv, prep روویدروو، هه مبه ری
(فرنسیه) وجها لوجه
- قایکونت، خانه دانی
viscount /vaɪkəʊnt/ n [C] له کونت که مترو سهر و بارون
التی کونت: نیل دون ال کونت و فوق البارون
- مەنگه نه، به مەنگه نه گیری نه کا
*vise n, vt [C] ملومه، یلزم، یشد یلزمه
- دهر که وتوو، بهر چاو، بهر بیئین،
visible /vɪzəbl/ adj له بواری بیئیندا

- مرئی، منظور، فی مجال الرؤیة
visibility /vɪzə'bɪləti/ n دیتن، بیئین، دیاربوون، روینا
رؤیة وضوح
۱. بیئین، دیه، ههسته وه ری
vision /vɪʒən/ n [C,U] بیئین، توانای بیرنی کردنه وه
خه یال کردنه وه
۱. الرؤیة، حاسة البصر، القدرة على التخيل
۲. خه وه، خه ون، فاینده ده
have a ~ of the future خوینته وه
۲. حلم، رؤیا: عنده تصور للمستقبل
- خه یالی ناراستی، نمونه یی
visionary /vɪʒənəri/ adj ۳. خیالی، وهمی، غیر واقعی
۳. بیروا / پلان / دیمه ن
~ ideas / plans / scenes خه یالی ۲. بیرفراوان، خه یال پلاو
انکار / خط / مناظر وهمیه ۲. حسب الخیال، حالم
- که سیکي زور خه ویین / تیر
□ n [C] (pl -ries) خه ونی، خه ویین
شخص کثیر الرؤیا / حالم
۱. سه ری لی نه دات، دیدنه نه کات
visit /vɪzɪt/ vt, vi (نه خووش)
۱. یزور (مکانا) بعرد (مربضاً)
۲. سزای نه دات، قولی لی نه سنی،
~ upon sb توشی به لای نه کا
۲. (فی التوراة) يعاقبه، يصيبه ببلاد
~ the sins of the fathers upon the children
- منده له کان چاوله باوکیان نه کن، گیا له سهر بتنجی خووی
ده روی
یأخذ الأبناء بجريرة آبائهم
سه رلیدان، سهر دان
□ n [C] زیارة، عیاده
سه ری لیته دات
pay sb a ~ یزوره
۱. سه رلی دان، کوچر
visitation /vɪzɪ'teɪʃən/ n ۲. سزایی خواوه ندی
۱. زیارة، تقفد ۲. عقاب إلهی، مصیبة من الله
۱. به شی پشه وه ی خوده
visor /vaɪzə(r)/ n [C] (کلو) که روودا نه پوشی ۲. روو پوش ۳. لیواری جولوی
پشه وه ی شه بقمه ۴. هراغی شووشه ی پشه وه ی نوتومیل
۱. مقدمة الخوذة جزءها الأساسي المتحرك المضطی للوجه

۲. قناع ۳. حافة القبعة في مقدمتها الأمامى المتحرك ۴. حافة الزجاج الأمامى للسيارة

visitor *n* [C] سەردانكەر، میوان
القائم بزیارة، الزائر

visual /vɪʒuəl/ *adj* دیار، بینایی، سؤما، بەرچاو، دیتی
بصري، مرئي
~ *aids in teaching* هاریکاری دیتی له فیزیون دا
المعیات البصریة فی التعلیم

visualise /vɪʒuəlaɪz/ *vt* دیتیتە بەرچاو (بەخە یال)، دیاردکت (بەرچائی)
بیسور، یتخیل

vital /vaɪtəl/ *adj* ۱. گرنگ، زۆر پێویست، زیواری، زیندەکاری، بنه‌ره‌تی، بنیاتی، ترسناک
۱. حیوی، سیاسی، ظهیر
~ *wound* برینداربوونیکی زۆر ترسناک
جرح مئیت

۲. زۆر گرنگ
of ~ importance بالغ الأهمية

vitality *adv* له بنجینه‌دا، له‌بناخه‌دا، ب زینداری
بشکل جوهری / أساسی

vitality /vaɪ'tæləti/ *n* [U] ۱. هیز، توانای خوگرتن
۲. زیندەکی، چالاکی، زینداری، هه‌زیاتی
۱. قو‌ة، ق‌درة على التحمل ۲. حیویة نشاط

vitalize /vaɪ'talaɪz/ *vt* چوستی و چالاکی بن
ده‌به‌خشی، ده‌زینی، ده‌گه‌شینی، چالاکی ئەکا
یەلأ بالحیویة و النشاط، یحیی نشاط

vitamin /vɪ'tæmɪn/ *n* فیتامین
فیتامین، حیمین

vitalize /vɪ'fæɪt/ *vt* خرابی ئەکا، لاوازی ئەکا، هه‌نی
ئەوه‌شینی، تیکی ئەدا
یفسد، یبطل، یضعف

vitriol /vɪ'trɪəl/ *n* زاخ، ترشی کبریتیک
الزاج، حامض الکبریتیک

vitriolic /vɪ'trɪ'ɒlɪk/ *adj* تال، به‌خه‌نی به‌رق و سه‌خت، تانه‌ی تال و تیز
(التقد) لاذع، قاس

vivacious /vɪ'vɛɪʃəs/ *adj* شوخ، چالاکی، زیندووی، زیاو، زیندەگی

حیوی، مرح، نشیط

vivacity /vɪ'væsəti/ *n* [U] زیندەگی، چالاکی، خووشی
شوخی شوخیه‌تی
حیویة، مرح، نشاط

viva voce /vɪ'vəʊ 'vɔ:ʊsi/ *adj, adv* زاره‌کی، به‌دهم، ده‌نگی، نه‌زمو‌نا ده‌نگی
(لاتینی) شفہی، شفہی شفہیاً، شفہیاً

vivid /vɪ'vɪd/ *adj* ۱. روون، رو‌شن، کراوه، پرشنگدار، به‌هیز ۲. ئاشکرا، دیار، زیندوو ۳. گه‌ش، زندی، هه‌زیاتی، چالاک
۱. (اللون) زاه، مشرف، قوی ۲. (الوصف) جلی، واضح، حسی
۳. مفعم بالحیویة، نشیط
a ~ imagination خه‌یالی گه‌ش و زیندوو
خیال خصب

vividly *adv* به‌ئاشکرا، به‌روونی، به‌سۆزه‌وه، به‌چالاکی، به‌گه‌شی
ببوض، ببجلا، بحماسة، بانتعاش

vivisect /vɪ'vɪ'sekt/ *vt* توپکاری زیندوه‌ران ئەکا، (زانستی) (هه‌دکه‌لشیت) (زندی یان یومه‌رمین زانستی)
شرح الأحياء (للدراسة العلمية)

vivisection /vɪ'vɪ'sekʃn/ *n* [U] توپ کردنی
زیندوه‌ر، قلیشاندن، دووکه‌رت کردن، له‌که‌لشاندن
تشریح الأحياء

vixen /vɪksn/ *n* مێبه‌ی زیوی، زنی شه‌رانی، زنی
چه‌نه‌باز، جهرین
أتنی التعلب، إمراة مشاکسة

viz /vɪz/ *adv* واته، به‌مه‌به‌ستی، فانکۆ
that is to say
(لاتینی) و تقرأ عادة *namely* أي، اعنی، و معناه

vocabulary /və'kæbjələri/ *n* [C,U] ۱. کۆمه‌له
ووشه و ماناکه ۲. کۆمه‌له زاراو‌یه‌کی زمانه‌وانی که که‌سیک
یان ده‌سته‌یه‌ک تایبه‌ت به‌کاری دینن
۱. مجموعه مفردات و معانیها ۲. مجموعة المفردات اللفویة
التي یستخدمها شخص او فئة معينة

vocal /vəʊkəl/ *adj* ده‌نگی، په‌یوه‌ندی به‌ده‌نگه‌ وه‌هه‌یه
صوتی متعلق بالصوت
~ *organs* کۆنه‌ندامی ده‌نگ
اعضاء الصوت

~ music موسیقای دهنگی
موسیقی الصوتیة

vocalist *n* [C] گورانی بیژ، سترانیژ، سرودبیژ
مغن، مطرب

vocation /vəʊ'keɪʃn/ *n* ۱. بانگیشه، سیلکه (به تاییه تی)
نابنی) ۲. پیشه، پیشه‌گه‌ری
۱. دعوة، نداء، رسالة (بخاصة دینیة) ۲. مهنة، حرفة، وظيفة

vocational *adj* پیشه‌یی
مهنی

~ guidance ناراسته کردنی پیشه‌یی
توجیه مهنی

vodka /vɒd'kɑ/ *n* قودکا: خواردنه‌وه‌یه کی رووسی‌یه،
مه‌یا رووسی‌یه، سه‌رخوشکه‌ره
القدکا: شراب روسی مسکر

vogue /vəʊg/ *n* [C] جل و به‌رگ تازه‌ترین مودیل، باو
موضة، زی، رواج
تازه‌ترین و به‌ناوبانگترین ونوی ترین مودیل ~ *all the*
آخر موده، آخر صیحة
have a great ~ / in ~ فره لاپه‌نگری، ژوریاو
له شعبیه کبیره، رانج

voice /vɔɪs/ *n* [C,U] ۱. ده‌نگ
صوت ۱.
۲. بوجون، ده‌پریری را،
بوم نی‌یه زای خوم ده‌پریرم لهم بابه‌ته‌دا
۲. تعبیر، ایداء الرای فی (هذا) الأمر

□ *vt* ده‌رته‌بری، واده‌رته‌بری
یعبر، بی‌دی رایه

The spokesman ~ d the feelings of the crowd
قه‌که‌ره‌که هه‌ستی جه‌ماوه‌ری خسته‌رو (ده‌پریری)
عبر التحدث عن مشاعر الجمهور

void /vɔɪd/ *adj* ۱. بوش، به‌تال
۱. خال، شاعر
۲. له‌لادکت، به‌تالی نه‌کاته‌وه، هه‌لده‌وه‌شین
۲. خلومن، یعوزه (کذا)

۳. (له‌زمانی پاسادا)، به‌تال، هه‌لوه‌شانندن، ~ *null and*
وازلی هینراو، کارینه‌کراو
۳. (فی لفة القانون) باطل، لاغ، غیر معقول به

volatile /vɒl'atʌl/ *adj* (شله) سوگ، هه‌لمین تۆرنده،

که‌سینکی چالاک، په‌رنده، په‌رش
(السانل) مطایر، طیار، متبخر (الشخص) جبری، مرج، متقلب

volcano /vɒl'keɪnəʊ/ *n* (pl -es) گرگان، ناگرپژین
برکان

volcanic /vɒl'kæɪnɪk/ *adj* ناگرپژینی، بورکانی، چپایی
ناگری
برکانی

vollition /vɒl'ɪʃn/ *n* هه‌لبژاردن، توانا، قین، خوازه‌کی
اختیار، ارادة، مشینة

volley /vɒlɪ/ *n* [C] ۱. (لشایوینکی بورودومان)
۲. جینویو قسه‌وتنی زور
۱. وابل من القذائف ۲. وابل من الشاتم

volleyball /vɒlɪ'bɔ:l/ *n* توپهی باله، (باری یا) ته‌پکا
فزه‌نده، قولی بول
الكرة الطائرة، فولی بول

volt /vɒlt/ *n* قوالت: په‌که‌ی پیوانی کاره‌با
القواطع: وحدة القوة الکهربائیة

voltage *n* [C] هیزی کاره‌با په‌قوالت
القوة الکهربائیة بالقواطع

volatile /vɒl'jəbl/ *adj* تهر زمان، پرینژ، پوجینژ، ده‌نگ
بلند
درب اللسان، مهذار (الحديث) طلق

volubly *adv* به‌رونی، ته‌رزمانی، زمان پاراوی
بطلاقة، بنصاحة

volubility /vɒl'jə'bɪləti/ *n* [U] ته‌رزمان، زمان پاراو،
به‌رونی
طلاقة اللسان، فصاحة

volume /vɒlju:m/ *n* [C,U] ۱. به‌رگ گیراو، به‌رگ
۲. قه‌باره، قه‌واره فراوانی ۳. بر، پارستانی (به‌تاییه‌ت له
شینوگی کؤدا) پارسته‌به‌ک له‌ه‌لم و دوکه‌ل ۴. (ده‌نگ)
به‌رزی، گه‌وره‌یی، قه‌باره‌یی

۱. مجلد ۲. حجم، سعة ۳. مقدار، کتلة (بخاصة فی صیفة الجمع)
کتل مستدیره من البخار او الدخان ۴. (الصوت) جهارته، جمه

ده‌نگی زور گه‌وره
a voice of great ~
صوت جهیر جدا

voluminous /vɒl'ju:mɪnəs/ *adj* ۱. نوسینی زور
(نوسەر) فره به‌رهم، قه‌باره گه‌وره، فراوان ۲. قه‌باره گه‌وره،
فراوان

۱. (الكتابة) غزيرة، (الكاتب) غزير الاستاج ۲. كبير الحجم، واسع
- كۆمەلە نامە بەكى زۆر، بىن ھىشمار *a ~ correspondence*
رسائل لا تحصى
- voluntary** /vɒləntri/ *adj* ۱. خۇۋويىتى، بە ئارەزۋى
خۇى، لە خۇيەۋە، ھەمت، قىانى، خوازەكى
۱. طوعى، ارادى، اختيارى
~ helpers يارمە تىدەرانى خۇيەخشاشان
مساعدون متطوعون (متبرعون)
~ statement لىدوانىكى يەكسەرى خۇرېسك، بىن پىر
کردنەۋە
تصريح غفوي او مرتجل
۲. پالىشت كراۋە بە ھاۋ كارى خۇيەخشى *a ~ hospital*
نەخۇشخانەى خىر خوازى
۲. مدعوم بمساعدات طوعية، خيرى: مستشفى خيرى
بەخۇيەخشى، بەخۇئارەزو، ھەزى، *voluntarily adv*
بەخوازەكى
طوعاً، اختياراً عن طيب خاطر
- volunteer** /vɒləntriə(r)/ *n* ۱. خۇيەخشىۋ (بە تاييەتى
ھەستان بەكارى ترسانك) ۲. سەزبازى خۇيەخش
۱. متطوع (بخاصة للقيام بعملية خطيرة) ۲. جندي متطوع
خۇى ئەبەخشى، خۇمە تگوزارى ئەكا
 vt, vi بەخۇيەخشى
يَطْرُق، يقدم خدماته طوعاً
- voluptuous** /vɒlʌptʃʊəs/ *adj* سىكىسى، ھەستىيار،
ھەشەرى، ئارەزوباز
شېۋانى، شىر للشهوة
- vomit** /vɒmɪt/ *vt, vi* ۱. دەر شېتەۋە، بە تال دەيتەۋە،
رشاندن
۱. يتقيأ، يقيء، يستغرق
۲. دەر دەدات، *factory chimneys ~ ing smoke*
دەر دە ھاۋ يىزى: دوكە لىكىشى كارگە بەك دووكەل دەر دەدات
۲. يلفظ، يخرج مداخن مصنع تلفظ الدخان
 n [U] رشانەۋە
التي
- voodoo** /vu:du/ *n* [U] فال، جادوگر
سحر، شعوذة
- voracious** /vɔ'reɪʃəs/ *adj* بخۇر، خواروك، چاف

- پرسى، چلىنىش
شرد، نەم
چاۋچنۇك، چاۋپرسى
~ reader جش: قارى، نەم
چلىسى، بخۇرى،
چاۋچنۇكى
شراقة، نەم، جش
- voracity** /vɔ'ræsəti/ *n* [U] مزراح،
فررۇك، گىزاۋ، گىزەلۇكە پارستە بەك ۋەك گەردەلۋول
دوامە، دردور، ككتە تحرك كدوامە
۱. دەنگ دان، دەنگدان بۇ ھەلېزاردن *vote* /vəʊt/ *n* [C]
۱. صوت، تصويت
ئەبىخانە دەنگدانەۋ، ۲. كۆى دەنگە كان *put sth to the*
بطرحه على التصويت ۳. مجموع الأصوات
پىشپىنى *The labour ~ is expected to decrease*
نەكا كە دەنگە لا پەنگرە كانى پارتنى كرېكاران كەم پىتەۋە
يترقع ان تضائل الأصوات المؤيدة لحزب العمال
۱. دەنگ دەدات، پىشپارىك *vi, vt ~ for, against*
ئەدات بۇ دەنگ دان ۲. دەر ئەچنى بە دەنگدان
۱. بصوت (مع، ضد) يقدم إتراحا (للتصويت) ۲. يفر بالتصويت
أو الاقتراع
بە دەنگ دان برىار *~ a sum of money for education*
دەدرى بەبەخشىنى برېك پاره بۇقىر كردن ۳. (بەخش كردن
بە گشتى)
يقر بالتصويت منح مبلغ من المال للتعليم ۳. (ل. د) يعطن
بالاجتماع
ھەر ھەمو *The new captain was ~ d a fine fellow*
رايان ۋابو كە كاپتە نويكە پياۋيكي چاك ۋ لھا توۋە
أجمعوا على أن القبطان الجديد (رجل) رائع
دەنگدەر، پشك ھاقتىز *voter n* [C]
ناخب، مقرر
دەستە بەرى بۇ ئەكات *vouch* /vaʊt/ *~ for sb / sth*
(بۇگە ھاھى) دەخوازت، دوپات دكت، دەر بەست دكت
بىضنە، يكتلە
دەستاقىز، پەتە، پسولە *voucher* /vəʊtʃə(r)/ *n*
إيصال، مستند
رىي دەدات، دلسوزى *vouchsafe* /vaʊt'seɪf/ *vt*
لەگەل ئەكا، دلۇلان دكت، دەر بەست دكت، بەخشندەيى

له گدل نه کا	vulgar /vʌlgə(r)/ <i>adj</i>	خه لکمی نزم، عهوام، بازارې، په رپوت، چه پهل
يتلف، يتكرم (بتقديم أو فعل شيء)		عامي، سوقې، مبتذل، خشن
دلسوزې له گدل نه کا، يارمه تی نه دا	~ <i>language</i>	ناشرين، زمان خراب
يتكرم بالرد / بتقديم للمعونة		فطه بذيء: لفة بذيئة
vow /vaʊ/ <i>n</i> [C]		
سويند، به لئين، په پفدان	vulgarism <i>n</i>	بازارېمانه (بې رهوش، چه په لئتي)
عهد، قسم		تعبير سوقې / غير مهذب
<i>marriage</i> ~ <i>s</i>		
به لئني ژنه تيان	vulgarity <i>n</i> [U]	بازارېنه، بې رهوشتي، رهقي، چه په لئتي
عهد الزواج		سوقية، نظافة، خشونة
له ژير به لئنيكي نه نهي دا	vulnerable /vʌlnərəbl/ <i>adj</i>	له باره يو په ك كه وتو و
(تحت) تعهد بالكمائن		تيك چون ناپته وو لاوازوي هيز ديار، شكستار
<i>break</i> <i>a</i> ~		قابل للعب او التلف، غير منع او حصين، مكشوف
په يمان نه شكيني	vulture /vʌltʃə(r)/ <i>n</i> [C]	هدلو، سميپارك
يحت بالعهد		نسر
په يمان نه دات (له سر شتيك يكات)		
يتعهد، يتقطع على نفسه عهدا (بشيء، ان يفعل شيئا)	vying /vaɪɪŋ/	(پروانه <i>vie</i>)
vowel /vaʊəl/ <i>n</i>		(انظر <i>vie</i>)
۱. دهنګ، دهنګي بزوين	vrow or vrow /vrəʊ/ <i>n</i>	ژن، ژني ميردار، خاتون
۲. پيته بزوينه كان، نيشانه به ك كه نامازه يكا يو پيته بزوينه كان		إمرأة، زوجة، سيدة
۱. صوت، صوت لين ۲. حرف لين، حرف علة، رمز يشير الى	vsign <i>n</i>	نيشانه ي سهركه وتن (به به لاوكر دنه وه ي په نجه ي)
حرف العلة		شايده و ناوه راست)
voyage /vɔɪdʒ/ <i>n</i> [C]		علامة النصر اذى يرفع لسيابه والوسطى)
گه شتي ده رايي	vulva /vulva/ <i>n</i>	نه ندامي مي ينه
رحلة بالبحر		الفرج
<i>a</i> ~ <i>up the Nile</i>	vulvitis /vulvɪtɪs/	هه وكر دني نه ندامي مي ينه
گه شتيك يو سهرو نيل		التهاب الفرج
رحلة الى أعالي النيل	vying /viɪŋ/ <i>pres. part of vie</i>	رکه به رې نه کا،
هله که نايه ماده ده يه کی		هه فرکي کړن
پلاستيکيه، لاستيک تیکه ل گورگد کراوه		يتانس
ماده بلاستيكية مصنوعة من المطاط والكبريت		
vulcanize /vʌlkənəɪz/ <i>vt</i>		
لاستيک رهق نه کا به چاره		
سه رکردني به گورگد		
يقسى المطاط بمعالجته بالكبريت		

W

W, w /dʌbljuː/ (pl w's) بیست و سیهه پیتی ته لقبیی
ئینگلیزی

الحرف الثالث والعشرون من الأبجدية الأنكليزية

wad /wɒd/ n [C] ۱. ناوناخن (له لۆکه یان شتی تر)
دهسته، سهفته، تۆپه، گری ۲. دهسته، گورزه (کاخهزی
دوا)

۱. حشوة (من قطن او غيره)، سطم ۲. رزمة (من اوراق مالية)
ناوناخنی تهکا، ده پیچت، تزی دکت،
□ vt (-dd-) دادگرت

بخشو. بسطم

wadding n [U] ناوناخن، له لۆکه یان لاد هه پشانندن،
به کار دیت یۆ له قتونان

حشوة قطن او لاد تستخدم فی التعلیب

waddle /wɒdl/ vi له سه رخو ده روات، خنه ی دیت
یتهادی فی مشیه (کالبطه)
□ n وهک مراوی، دخنگلت، خنگلین
نهاد

wade /weɪd/ vi, vt رۆده چیت، ده چینه قولایی ناو،
ددت یوری

بخوض، بخوض (فی الماء)

به گراتی و نه رک ینشده که ویت
~ through a book (مجاز) یتقدم بصعوبة و جهد

waders npl ینلایوی جزمه: پلاویک ناوی تن نه چن،
پوتین

حذاء التخويض: حذاء لا ينفذ منه الماء

wadi /wɒdi/ n (pl ~ s) دۆل، جوگهی لاقاو (وشکه)
بیجگه له وهرزی باراندا)

واد، مجرى سيل (جانف ماعدا فی فصل الأمطار)

wafer /weɪfə(r)/ n [C] توپزیکی ته نک له پسکیت

رقاعة من البسکوت

1 waffle /wɒfl/ n [C] جۆریکه له چۆرهک

نوع من الكعک

2 waffle /wɒfl/ n [U] زۆرین، چه نه بازی
ثرته

waft /wɒft/ vt شه مال هه لی ده گری (پونی گول
وخواردن)، بالددت، دهاژوت، نافی یان بایی ده ردکه فت
(بیهین، دهنگ و ناواز)

يحمل النسيم (رحيق الزهر، رائحة الطعام)

wag /wæɡ/ vt, vi (-gg-) له لایه که وه یۆ لایه کی تریازده دا
ده ژت هده هشت، کلکه له قه
The dog ~ ged its tail ده کات

یهزم جانب لآخر (ببص) بذیله ۱. (هز، هزة)

□ n [C] ۱. هه ژاندن، له قانندن ۲. زیف،
قه شمەر، گاته جار
مضحك، مهرج

1 wage /weɪdʒ/ n [C] کری، مووچه کری ی ههفتانه،
پروانه (salary, fee)

(نسی صیغه الجمع عادة) اجر، اجرة (الاسبوعية) قارن
(salary, fee)

~ freeze راگرتی مووچه
تجهيز الأجر

2 wage /weɪdʒ/ vt شه ریک هه لته گیر سینی، ده یقه و مینی،
یشن (هربا)، ینش

wager /weɪdʒə(r)/ vt, vi مه رجه دهکا، گره و نهکا، مه رج
دادنه

یراهن، رهان

waggle /wæɡl/ vt, vi ده له رینی، ده له ریی، ده ژینیت،
هده هشت، نه له قن، نه له ریه وه

یہز، بہتر

waggon /wæɡən/ n [C] ۱. گالیسکہ پیک (نہ سب)
یان گا راہی نہ کیشی ۲. فارگونی بارہنگرتی دمہ والآ
لہشہ مہ نڈہ فہرا

۱. عربہ (بجرها الخیل أو التیران) ۲. عربہ شحن مفتوحہ (نسی
قطار)

walf /weɪf/ n [C] منالیکسی دہر بہ دہر، لانہ واز، یں جنی
ورئی، (سہگ) بہرہ لآ، وئیل
(طفل) مشرد، (کلب) سانب

wall /weɪl/ vi, vt گلہ یی لہ بہ خستی خوی نہ کا
یندب، یتحب
بویہ دہ بہ خستی خوی ~ (over) one's misfortunes
نہ گری، باکہ دہ گیشی دہ لورینی، لورہ ی دئی
یندب سوء حظ، الریاح تعول، تصدر صوتاً شیباً بالعریل
□ n [C] لورہ، لاواند نہ نوہ، سکالآ
عویل، نجیب، شکوی

waist /weɪst/ n [C] کہ مہر، کہ مہری کراس
خضر، خضر التوب

waistcoat /weɪstkəʊt/ n [C] سوخمہ، بہروانکہ، نیلہک
صدرہ، صدرہ

waist-deep-high adj, adv بہ قولی، بہ بدرزی
نیو قہ دی مروقی ناسایی
بعق، بارتفاع وسط الأنسان العادی

wait /weɪt/ vi, vt چا وہ پروانی نہ و دہ کا، خود گرت:
یتنظر:

W ~ for him / until the rain stops / to see what happens
چا وہ پروانی نہ کا تا بارانہ کہ نہ و ہستی بو نہ و ہی
بزانی چی بو نہ دا
شہ و نخونی نہ کیشی، درہنگ نہ خہ وئی ~ up
یطیل السہر، ینام متاخراً
خزمت نہ کا، لہ خزمتی (فلان) دہیی ~ on / upon
یخدم، یقوم بخدمہ (فلان)
خزمتی سہر سفرہ دہ کا ~ at table
یخدم علی المائدہ
□ n چا وہ پروانی، چاوی بو دہ گیشی
انتظار، ترقب
We had along ~ for the bus چا وہ پروانی زوری
پاسہ کہ مان کرد

بترصد

lie in ~ (for) بوی دادہ نیشی، خوی بو نہ یتہ وہ:
یکمن ل.

waiter /weɪtə(r)/ n [C] سفرہ چی پیاو، گہرسون
نادل

waitress n [C] سفرہ چی مینہ، ناوگتیر، کہ سینک لہ
چیشخانہ دا خزمت بکات
نادلہ (جرسون) فی مطعم. نادلہ

wait-ing-list n [C] لیستی چا وہ پروانی
قائمہ انتظار

waive /weɪv/ vt دەست بہردار نہ یں، واز نہ ہیتی
(لہ حہ قی خوی یان داوا کہی)
یتازل، یتخلی عن حق أو دعوی

wake /weɪk/ vi, vt (pt woke /wəʊk/, ~ d, pp woken,
~ d) ۲. لہ خہ و ہلہ یتہ سینئی
یصھی، یوقظ
۱. لہ خہ و ہلہ دہستی ناگادار نہ یں، لہ خہ و ہلہ دہستی،
وریای نہ کا
(غالباً up) یحرک ۱. یتسقیظ، یصحو من النوم، یصھی
۲. نہ یوروزینی، نہ یہ زینی بیرہینہ رہ و ہی ~ memories
یادہ و رہ یہ کان
۲. یشر، یحرک مشیر الذکریات

wake-ful adj بہ ناگا، ہوشیار
یقط، متبہ، واع

waken vt, vi بہ ناگا دیت، ہلہ دہستی، دادہ پیری
یوقظ، یصھی، یصحو

wake /weɪk/ n [C] ۲ ناسہ واری پاپورہ کہ، پاشماوہی
لہ دوا بہ جیماوی کہشتی
الأثر الذي تخلقه السیفۃ وراہا
دوا بہ دوا، لہ نہ نجامی
علی اثر، فی أعقاب
ری نہ کا، نہ روا، (پروانہ) **walk** /wɔ:k/ vi, vt (trot, gallop
(بہرورد بکہ بہ run)
یسھی، یسیر (قارن) (trot, gallop)
نازل، بہ حیواسی نہ روا نہ یی، ~ away / off / with
نہ یدزی
(العیوان) یسیر ببطہ (قارن) یاخذ ما لیس لہ (یسرق)

- (والز)
 (موسیقی) رقصة الفالس
wan /wɒn/ adj (دهم چوای) هه لَبزِ رکاوی، زه ردهه لگه راکو
 (رونایکی ناسمان)، ته لُخ، لیل، که مرونایکی
 (الوجه) شاحب، مستع، (النور، السماء) باهت، باهته
- wanly adv** به زه ردهه لگه راکو
 علی نعو شاحب او باهت
- wand /wɒnd/ n [C]** ۱. گۆچانی پشه وایی (بۆ)
 نۆرکسترا)، چوکان ۲. گۆچانی جادوکه
 ۱. عصا القيادة (لأوركسترا) ۲. عصا الساحر أو الشعوذ
- wander /wɒndə(r)/ vi, vti** ۱. ویل ده بئین، ده که بئین،
 وون ده بئین، رینگه وون ده کا، (له بئین راست) سه ری لئ تیک
 نه چی ۲. بیرری له وئی نامینین، ناگای له خوئی نابین
 ۱. بیهم، طرف، یضل، یته (عن الطريق السوي) ۲. یکون
 شارد الذهن
- wanderer n [C]** گه رۆک، گه ریده، ویل، گه رال
 المتجول، الهائم، اتانه
- wanderings npl** کۆچه ری، سه رگه ردان، گه ران
 وونوون، لادان، گه رۆک، بئین بئین
 تجول، طراف، نه، انحراف
- wane /weɪn/ vi** ۱. (مانگ، wax) ده بوکته وه، ده چیت
 به راورد بکه به wax
 ۱. القمر. (قارن wax) یتحق
 به ره و کۆتایی هاتن، کیم
His influence has ~ d
 دبت، پیتی دبت، لاواز دبت، ۲. که م ده کا، لاواز ده بئین
 یدخل فی المحاق، یضائل ۲. یضائل، یضف
 که م ده بیت، لاواز ده بیت
 □ n
 تنازل، تناقص
 به ره و که م بون چوو
 أخذ فی التناقص
 ~ on the
- want /wɒnt/ vt, vi** ۱. داواده کات، ده خواییت،
 ده به ویت، پیویستی بئیه تی
 ۱. بطلب، برید، بحتاج
 ۲. دلیت، کیم، بئین، که م ده بیت، نامینیت
 be ~ ing
 ۲. یتقص، یتقدم
 له و کوربه که م ره وشته
He is ~ ing in courtesy
 ۳. به په ره وشته بۆ، ناره و نه کا
 یتقصه التهذیب ۳. یترق الی، یرغب
- نهر وای، پارمه تی نه دا بۆ رویشتن، ~ a horse up a hill
 بئین نهر وای
 یجمله یمشي، بئینی
 ۱. پیاسه کردن به بئین، ره وت، رویشتن ۲. راپه و، □ n [C]
 رینچکه
 ۱. نزهة علی القدمین، مشیة ۲. مشی، ممر
 ~ of life
 ۳. پیشه ی که سیک و ژینگه که ی
 ۳. مهنة الشخص و بیته
- walkover n** سه رکه وتنی ناسان (له پیشبرکته کدا)
 (ل. د) [انتصار سهل (فی مباراة)]
- wall /wɔ:l/ n [C]** دیوار، دلییر
 جدار، حائط
 (نه جهنگن) له بارینکدا که ~ with one's back to the
 پاشکه زیبونه وه ی تیا سته مه، ل باری به ره لانی بئین
 (یقاتل) فی وضع یتسهیل فیه التراجع أو الفرار
 دۆرپو، سه رناکه وئی
 go to the ~
 یغلب علی أمره، یخفق، یفشل
 □ vt
 کونی دیوار نه گری، سواخی نه دا
 یسد فتحة (نافذة فی جدار) یسور
- wall paper vt, n [U]** دیواره که به کاغزه ی دیوار
 دانه پووشن
 یغطي الحائط بالورق، ورق حائط
- wallaby /wɒləbi/ n** وه لَبین، که نه ره ی بچوک،
 که نگارویه ک بچوک
 الوب، کتف صغیر
- wallet /wɒlɪt/ n [C]** ۱. هه لنگری پاره ی کاغزه، جزدانی
 باخه ل ۲. خینگه، توره که ی چدرم، هه مانه، کونده، جه وه نه،
 هیزه، چاخ
 ۱. حافظة للأوراق السالیه محفظة جیب ۲. جراب، مزود
- wallow /wɒləw/ vi** ده گه وزی، زه حف دبت، پئیش
 ده کفت
 یتسرخ
- walnut /wɒ:lnʌt/ n [C]** گویز، داری گویز
 جوز، خشب الجوز
- walrus /wɒ:lɹʌs/ n [C]** فیلی دهریا، جانه وریک
 دهریا بئین وه ک کولکی نالی
 الفظ، فیل البحر
- waltz /wɒ:ls/ n [C]** سه مای فالس، کوله ندیبا مه زبکه یا

warder /wɔ:ɔɑ(r)/ n	بهنده‌وان، زندان‌ان سجان، سجانة
wardroom n	کۆمه‌له‌ی نه‌فسه‌ران له که‌شتی جه‌نگیدا مجموعه الضباط في سفينة حربية
wardrobe /wɔ:drɔub/ n	که‌نتۆر، دۆلاب خزانة ملابس، دولاب
ware /wea(r)/ n [C]	۱. (به‌تاییه‌تی له وشه لیک‌دراوه‌کان)، شت و مه‌ک، کوتال، په‌رتال ۲. (خاصة في الكلمات المركبة) بضائع، سلع تامان، قاهی زیو، شت و مه‌کی زیوین، ۳. (له شیوکی کۆدا) شتوم‌ک، به‌ره‌مه‌کان، که‌لو و په‌ل آنیة، آنیة فضیة، فضیات ۲. (في صيغة الجمع) بضائع، سلع، متوجات
warehouse n [C]	عه‌مار بو (شت‌وم‌ک و که‌لو په‌ل) محزن، مستودع (السلع والبضائع)
☐ vt	ئه‌مباری ئە‌کا، کۆی ئە‌کاتوه یحزن
warily, wariness	به‌ووریایی، ب هشیاری، هاش، هاهزی بروانه (wary) انظر (wary)
warm /wɔ:ɔm/ adj (-er, -est)	گه‌رم، (پۆشاک) گه‌رم له‌ش گه‌رم ئە‌کاتوه (په‌پوه‌ندی نیوان خه‌لك) باشه، ناسکه، خۆشه‌ویستی، زیوتانه دافی، (الملابس) دافنة، تبعت الدفء في الجسم (للصلاقات بين الناس) رقيقة، ودية پیشواز ک‌ژدنی گه‌رم / به‌په‌روش إستقبال حار / حماسي نه‌یته‌ کیشه‌ بۆی بذيقه المرء يسبب له المتاعب (به‌زۆری ~ up) گه‌رمی ئە‌کات په‌روش ده‌ینی، هه‌له‌جه‌نی (غالباً ~ up) بدنی، بدفا، یتحمس، یفعل گه‌رم ک‌ردنه‌وه، گه‌رمی تدفئة، دفء خوین گه‌رم (نازهل) له کۆمه‌له‌ی خوین گه‌رمه‌کانه حار الدم (حيوان) من ذوات الدم الحار

warm-hearted adj	دلۆزان، میه‌ره‌بان، به‌به‌زه‌یی، دل نه‌رم، سوژیار ودود، عطف
warmly adv	به‌گه‌رمی، به‌په‌روشوه، به‌سوژه‌وه بدفء، بحماسة، بحرارة
warmth /wɔ:ɔmθ/ n [U]	گه‌رمی، تا، په‌روش، هه‌له‌جه‌ن دفا، سخونة، (مجاز) حماسة، انفعال
warn /wɔ:ɔn/ vt	ووریاده‌کاته‌وه، ناگادار ئە‌کا، ئاگه‌هداردکت یحذر، یبذر
warning /wɔ:ɔnɪŋ/ n [C,U]	ووریاک‌ردنه‌وه، ناگاهی تحذیر، إنذار
warp /wɔ:ɔp/ vt, vi	دائه‌نه‌وتیه‌وه، ده‌جه‌میه‌وه، خوار ئه‌یتیه‌وه، لول ده‌ینی یفتی، یفتنی، یه‌رج، یتری پارچه‌ته‌خته‌کان به گه‌رمی تیشکی خۆر چه‌مانه‌وه إلتوت أراح الخشب من حرارة الشمس لايه‌نگره، یئ لا یه‌ن نی به‌ناره‌وايه، ناهاوسه‌نگه (مجاز) إنه متحيز (غير منصف) خواری، چه‌مانه‌وه، خواری خه‌یچی إلتواء، إحناء، إعرجاج، سداة النسيج
☐ n [C]	به‌هانه، بیانو بۆ سوع میرز (الأجراء ما) ک‌ردنی کارێک ۲. ری پندان، مۆله‌ت پندان، پئ سپاردن به‌لگه‌نامه‌ی له‌سپداره دانی مور ئە‌کا، (بروانامه‌ی دامه‌زراندنی نه‌فسه‌ری پۆل) ۲. تغریض، ترخیص، تصریح یوقع علی وثیقة إعدامه (شهادة تعیین صف ضابط) ۱. پاکانه ئە‌کا، بیانوی بۆ دینیته‌وه ۲. ده‌سته‌به‌ری ده‌کا، ییمه‌ی ئە‌کا، به‌لین ده‌دا به، ره‌وای ئە‌کا ۱. بیرر، یسرخ ۲. یضمن، یکتل، یته‌هدب
warrant /wɔ:ɔrənt/ n [C,U]	
☐ vt	۱. پاکانه ئە‌کا، بیانوی بۆ دینیته‌وه ۲. ده‌سته‌به‌ری ده‌کا، ییمه‌ی ئە‌کا، به‌لین ده‌دا به، ره‌وای ئە‌کا ۱. بیرر، یسرخ ۲. یضمن، یکتل، یته‌هدب
warrant-officer n [C]	جینگری نه‌فسه‌ر صف ضابط
warren /wɔ:ɔrən/ n [C]	نێچیرکه، زه‌وی ته‌رخان کراو بۆ راو ک‌ردنی که‌رویشک

أرض مخصصة لصيد الأرناب
warrior /wɔːnə(r)/ n سەریاز، جەنگاوەر، شەرپان، شەرکەر
 (ل. أ.) جندی، محارب
wart /wɔ:t/ n [C] بالۆکە، بالیکە، بەلالۆک
 تۆلۆل، زائەدە جلدیە
wary /weəri/ adj (-ier, -iest) وریا، بەناگا، وشیار و چاو کراوە
 حذر، یقظ، واع
 ~ of giving offence بەناگاہە لەوہی کە نازاری
 ھەستی کەس نەدات
 حریص علی ان لا یؤذی مشاعر الآخرین
was /wɔz; wɔz/ (پروانە be) بوو (انظر be)
wash /wɒʃ/ vi, vt
 بەشۆرین لای ئەبا، ١. ئەپشوات
 ١. یغسل یزیلہ بالفصل
 قاب و قاچاخ ئەشوات دواي خواردن، دەشوات ~ up
 (بغاصه) یغسل الأطباق بعد الطعام
 ٢. دەکرێ بشۆری؟
 ٣. (دەریا، رویار)
 ٢. قابل للفصل؟ ٣. (البحر، النهر)
 ~ away / off ٢. (دەریا، رویار) توقمی ئەکا/
 رایبە مالی
 یغمر، یجرف
 ~ ed overboard by a big wave شەپۆلی بەھیز
 لەسەر پشتی کەشتیە کە پرایمالی
 جرتە مەرجە عالیە من سطح السفینة
 wood ~ ed up on the beach by the tide
 شەپۆلە کە تەختە کانی بەرەو کەنار برد
 أشباب جرفها المد إلى الشاطئ
 ١. شوشتن، شتن ٢. جل بو شتن، شوینی شتن □ n
 شۆرکە، ژووری شۆرکە
 جلە کانی ھەلخست بو ~
 ئەوہی وشک بیتەوہ ٣. پاشماوہی کەشتیە کە کەلەدواي
 خۆی بەجینی دێنی، شەپۆل ٤. (لەدەستە واژەي لیکدراو)
 شورەر، بۆیاخ
 ١. اغسل، اغتال، غیل ٢. ثياب الفسيل، مکان الفسيل،

مفصل، حجرة الفسيل كانت تعلق (تشر) لفصيل لیجف ٣. الأثر
 الذي تركه السفينة وراءها، مرسجة، دوامة تحدثها مراوح
 سفينة، ٤. (في التعميرات المركبة) غسول، طلاء
 سبی دەکاتەوہ، روپۆشی ئەکا بەئاوی
whitewash vt گەج (سواھی دیوار) ئەدا، سبی کەرەوہ، سبی کردن
 بیض (یظلي الجدران) بماء الكلس، ییاض، تیض
mouthwash n شۆرەوہی دەم و دان
 غسول للفم والأستان
washer n [C] ١. غەسالە (جل) شۆرەر ٢. ئەلقەوی
 بەبەگەبەنەر، واشەرپۆ نەھیشتی دەلاندن
 ١. غساله (ملايس)، غسال ٢. حلقة لأحكام الرسل، فلکة
washing /wɒʃɪŋ/ n [U] جلی شتن، ئاراو، ئاراف
 ثياب الفسيل
washing-machine /wɒʃɪŋ məˈʃiːn/ n جل شۆر،
 بالالەك، جل شۆرەي کارەبا
 غساله (كهربائية)
washleather n [C,U] پارچە چەرم (شاموا) بۆ
 پاککردنەوہ
 قەتعة من جلد (شامواه) للتظليل
washout n رامالینی خاک بە ھۆی ئاوەوہ، داشۆران
 سەر نەکووتن، ھیواپراو، شتیک یا کەسکی سەر نەکووتو،
 پوزەرد
 إجتراف التربة بفعل الماء (ل. د) فشل، اخفاق، شيء أو شخص
 فاشل، خائب
washy adj (رەنگ) ی زەرد ھەلگەراو، یقمام ئالی،
 (شلە) روون، تەنک
 (اللون) شاحب، باهت (السائل) خفيف، رقيق
wasp /wɒsp/ n [C] زەردەووالە، زلیکتک
 الزنبور، دبور
wasplish adj رقاوی، زوو ھەل ئەچن، ستینگی
 نزق، سریع الغضب
wastage /weɪstɪdʒ/ n [U] ون کردن، بەفیروچون،
 لەکیس چون، زەھی، لەناو بردن
 فقد، خسارة، تلف
waste /weɪst/ adj ١. زەوی چاک نەکراو، بەپار،
 پاشماوہ، چۆل
 ١. (الأرض) بور، قاحلة
 زەوی بە پار چاک نەکاتەوہ
 reclaim ~ land

يصلح الأرض البور
 ٢. زبل، پاشماوه، پاشهرو
 ~ paper
 ٢. نفاية، فضلات، بقايا
 ١. خهرجى نهكا، به فيروزي نهدا، زهه دكت،
 □ vi, vi ده يدا به با
 ١. بيد، برف، بيدر، يضيغ سدى
 ٢. چولى نهكا، ووتى
 ~ one's time and money
 نهكاتوه، بى پيتى نهكا، پيتى ناهيلنى
 ٣. لاوازي نهكا،
 نهوهرينى، نامينى ورده ورده
 ٢. يفر الأرض يفتدها خصبته
 ٣. (يجعله) يضيغ، يذبل،
 ينحل تدريجا
 ١. به فيرودان، له ناويردن، نه هيشتن، له
 □ n [U] كيسان، له ده ستدان
 ١. تدير، ايتلاف، تبديد
 به فيرودانى وزه (كات)
 ~ of energy / time
 تبديد للطاقة للوقت
 ونى نهكا، به فيروزي نهدا زهه ديت،
 run / go to ~
 به باي دهدا ٢. فريدواو، پاشماوه، پاشهرو
 ٣. وشك، چوئل،
 زهوى بى پيت، به يار
 يضيغ، يتيد، يذهب سدى
 ٢. مهملات، فضلات، بقايا
 ٣. فقر،
 ارض قاحلة أو بور
 بيابانى وشك
 the ~ s of the Sahara
 الصحاري القاحلة
 بوږى زيږاب، بو ناوى (پيس)،
 wastepipe n [C]
 منه هول
 ماسوره تصريف المياه (القدره)، ماسوره الصرف
 ويرانكهر، دهست بلاو، له ناو بهر
 wasteful adj
 مخرب، مبدر، متلاف
 پهرش كهر، دهست بهردايى، زههيكهر،
 waster n [C]
 زههيدار، بى كار، ده ربه دهر
 مبدر، مسرف في الاتفاق، متبطل، متشرد
 ١. ده بينيت، چاوديزى نهكا،
 watch / wɒtʃ/ v, vi
 پاههوانى نهكا، ووريا نه بى
 ٢. شهونخونى نه كيشنى
 ١. يشاهد، يراقب، يحرس، يترس، يتبه
 ٢. (ق.) يسهر
 به وريايى نه مينته وه به ديار
 ~ at the bedside of
 مثاله نه خو شه كه وه
 a sick child
 يظل متيقظاً
 ١. پاههوانى، چاوديزى
 □ n [C,U]

١. حراسة، مراقبة
 پاههوانى نهكا
 keep ~
 يقوم بالحراسة
 بهر نهنگارى ده مينته وه ٢. (له كوئندا)
 on the ~ (for)
 پياوانى پاههوان، پاههوانى ريگاويان
 ٣. نوره پياساوانى
 له كه شتيدا ٤. كاتزميرى دهست يان باخهل
 يقف بالمرصاد ل ٢. (قديماً) رجال الحرس، حرس الشوارع،
 ٣. نوبه الحراسة فى السفن ٤. ساعة يد أو جيب
 ووريا، به ناگا، هوشيار
 watchful adj
 يقظ، محترس، يراع
 ١. پاههوان، قهرهول
 watchman n [C] (pl -men)
 نوبه تدار، گزير، ديد هان
 ١. (انظر ٢ أهلاه) حارس، خفير،
 ١. وشهى نه نيتى ٢. به يفا سه ره كى
 watchword n [C]
 پاهه ره تاين
 ١. كلمه السر ٢. شعار
 ناو، نال
 water /'wɔ:tə(r)/ n [U]
 ماء
 ناو داي نه پو شنى
 under ~
 تفره النياه
 نه كه وينته نهنگانه وه
 get into / be in hot ~
 (يقع) فى شدة، فى كرب
 (پلان) هاندهر نيه، دل
 throw cold ~ on (a plan)
 خو ش كهر نيه
 (الخطه) لا تخطى منه بان تشجيع
 بيردوز) به پشكتين ده سه لمن، نه ييت
 hold ~
 (النظرية) تبت عند الفحص، تصح
 بارى داكشان، هه لكشان
 at high / low ~
 حالة المد، الجزر
 له نهنگانه، دهست نهنگى
 in low ~
 فى سائقة مالىة، معسر
 (له شيوگى كوذا)، ناوه كان
 The ~ s of the lake pour
 (فى صيغة الجمع غالباً) مياه
 ٤. گيراوهى ماده يهك له ناودا
 out over the rocks
 ٤. محلول مادة ما فى الماء
 ناوى سو ده، گولاو
 soda ~ rose ~
 ماء الصودا، ماء الورد
 ١. ناوى نه دات، ناو پوزينى نه كات، ناو
 □ v, vi

ئەدېرى ۲. ناۋى ئەدات (ئەسپىك)

۱. يرې، يىقى، يرش الزرع بالماء ۲. يىقى (حصاناً)

۳. (چاۋ) پرنەينى لە ~ *The smoke made my eyes*
فرمىسك، فرمىسك ئەكا

۳. (العين) تتلى، بالدمع، تدمع
بۇندەكە لىكى ھىتامە ~ *The smell made my mouth*
خواروھ (دەمى پر كردم لە ناو)
الرائحة جعلت لعابى يسيل

روونى ئەكاتوھ بەئاو، شىركە روون ~ *the milk*
ئەكاتوھ
يخفف بالماء، يخفف الحليب
سوكى ئەكا، خوۋشى ئەكا
~ *sth down* (مجاز) يخنفة، يظنفة

watercloset n (wc) ناودەستخانە، ئاقدەست
مرحاض، دورة مياھ

watercolour n [C] ۱. (لەشيوكى كۆدا) رەنگە
ئاويەكان ۲. تابلوى وينە كراۋ بەرەنگى ناۋى

۱. (في صيغة الجمع) ألوان مائية ۲. لوحة مرسومة بالألوان المائية

watercourse n [C] ئاۋەرۋ، كەنال
مجرى مائي، قناة

watercress n [U] كوزەلە، تەرە تيزە كىۋىلە
قرۋالين، الخرف، نوع من البقول المائية الحريفة

waterfall n [C] /wɔ:təfɔ:l/ نائگە، سۇلاف، ئاف شور
شلال، مسقط مياھ

waterfront n [C] بەراۋ، بەرى روو لەناو، بەشى
(شار) كە روو لەئاۋىين، بەرئاف
الواجهة المائية، الجزء المواجه للماء (من مدينة)

wateringplace n ۱. سەيرانگا، كانى، ناۋى
ھەلقولايى سروشتى، مېزگ ۲. سەرچاۋى ئاۋ ۳. باخچە
لەكەناردەريا

۱. منبع مائي، ينبوع مياھ معدنية، ۲. منهل، مورد مائي،
۳. مترۋ عند الساحل البحر

waterlevel n ئاستى ئاۋ (لەم لاۋنەۋلاي كەشتى)
خط الماء، (على جانب السفينة)

waterlogged adj (بەلەم، تەختە) خووساۋ تيزە ئاۋ
(القارب، الخشب) منقل، مشع بالماء

waterlily n (pl -lies) رووھەكى ناۋى، نيلوھەر، زەبات

نبات ينمو في الماء
بۆرى سەرھەكى ئاۋ، ئاۋپىۋو،
زەۋى تيزە ئاۋ، تۆى ئاف
المسورة الرئيسية للماء، الأرض مشبعة جدا بالماء، مرحلة
نیشانە بەكى روونە لە شانەى كاغەزدا
watermark n
علامة شفافة في نسج الورق
شوتى، شفتى،
watermelon /wɔ:təmelɒn/ n [C]
زەبەش
بطيخ أحمر، جبس
پارى تۆى ئاۋ (پۆلۆ)
waterpolo n [U]
(لعبة) كرة الماء
(پالتۆ)
waterproof /wɔ:təpru:f/ n, adj, vt
موشەماي باران، ئاۋ دانادات، دژ ئاف
(المطلف) مشع، لاينفذ منه الماء
چارەسەرى كوتالەكە دەكا بۆ ئەۋەى واى لى
□ vt بکات ئاۋ دانەدا
يعالج القماش ليجعله غير منفذ للماء

watershed n [C] ھىلى دابەشکردنى ئاۋ
خط تقسيم المياه

waterski vi خىلىسكىنە لەسەر ئاۋنەكا، (وهرزش)
خىلىسوكا ئالنى دكت
يتزلج على الماء (رياضة)

waterspout n [C] شورك، كۆلەكەى ئاۋ، زىرئانى
تۆقئانوس بەشىۋەى كۆلەكەى ناۋى
عمرد الماء: إغصان في المحيط يتخذ شكل عمود مائي

watertable n رادەى تېرېۋونى زەۋى لەناو
مستوى تشع الأرض بالماء.

watertight adj دژە ئاۋ، لىي ئاچنى (م. بەلگە) لەسەر
بنەماي پتەو وگومان لى ئەكراۋە بوارى بەرپەرچ دانەۋەى
نيه
سدود للماء، لاينفذ منه الماء (مجان العجة) قائمة على منطق
سدید، لاسبيل إلى دحضها

waterway n [C] ئاۋەرۋ، پىگەى ناۋى
طريق مائي

waterworks npl تۆرى دابەشکردنى ئاۋ بەسەر
شاردا، دامەزراۋى ئاۋى
شبكة تزويد مدينة بالماء، إنبشاءات مائية

watery /wɔ:təri/ adj ئاۋى، روون، ئاۋدار، تاۋاھ، شلە

(رهنگ ناوی)

ماني، مانع، سائل (اللون باهت)

watt /wɒt/ n [C] وات، يه که ی پوانه ی تیزووی کاره پایه

الواط، وحدة قیاس التيار الکهربائی

wave /weɪv/ vi, vt

۱. دهستی بو رانه کیشی، باله فرکی
 ۲. دهست رانه وشینی / ناماژه ی بو نه کا به دهست

۱. یلوح، یرفر ۲. یلوح / یشیر بالید و غیرها
 ~ sb on / away دهستی بو رانه ته کیشی که بروات و

دورکه ویتوه ۳. (هیل، قز) لولی نه کا، پیجاوینچی نه کا
 یلوح له بمواصله السیر بالابتعاد ۳. (الخط، الشعر) یوج، یجعله مترجا

□ n [C]

۱. ناراسته ۲. ناماژه به دهست
 a ~ of the hand

۱. موچه ۲. تلویح، إشارة
 the ~ s in her hair ۳. شه پؤل، راوه شاندن، ناماژه

۳. تجوج
 a ~ of enthusiasm / indignation ۴. زیادوبونی له

راده به دهر، شه پؤل
 ۴. ازدیاد مطرد، موجة

a heat / cold ~ شه پؤلک له گه رما / سه رما ۵. له ره،
 له ره له ره، له ره کان، (پوناکی و دهنگ)
 موجة من الحرارة / والبرودة ۵. ذبذبة، تذبذب، ذبذبات،
 (الضوء، الصوت)

wavelength n دریزی شه پؤل (بیتله)
 طول الموجة (الاسلکية)

wavy adj (-ier, iest) شه پؤلدار
 متوج

waver /weɪvə(r)/ vi

۱. خوارنه ی، نه شله زئی، نه شیوی
 ۱. یتایل، یضطرب
 ~ ing shadows ۲. دوودل نه یی
 ۳. (جه نکاوه ره کان) بین وره دهن
 ظلال مضطربة ۲. یتردد (بین رأیین مثلاً) ۳. (المقاتلون)
 تراخی عزیمت

۱. به تاییه تی مانگ گه شه ده کا بو
¹wax /wæks/ vi خهرمانه، زیاد نه کا (به راورد بکه wane) ۲. نه یی تا نه یینه
 مانگی چوارده، نه یی، نه یینه
 ۱. بخاصة القمر ینمو لیصبح بدرا، یزدد (قارن wane)

۲. (أ.ق.) یصح، یصیر

۱. میوی (ههنگ)، موم (مومه کان) ²wax /wæks/ n [U]
 ۲. مومی (دهستگرد)، بارافین

۱. شمع (النحل)، شمع، (شموع) ۲. شمع (صناعی)، شمع
 البراقین

waxen /wæksən/ adj مؤمین، (بست) وهک موم،
 هه لبرزکاو
 شمعی، (البشرة) شیهه بالشمع، شاجبة اللون

waxwork n [C] موم په بیکره، په بیکره ی مومی
 تنال من الشمع

way /weɪ/ n [C,U]

۱. جاده، ریگه، شیواز به تاییه تی
 وو شه ی لیکدراو
 ۱. طریق (بخاصة فی الکلمات المركبة)

railway هیلئ ناسن
 سکه الحدید

highway ریگه ی کشتی (توتومبیل)
 طریق عام (للسیارات)

pave the ~ for ریگه خوش نه کا (بو) ۲. ریگا، راره و
 یهد طریق (إلى) ۲. طریق، مصر

lose / find one's ~ ون دهن له ریگه ی خوی
 نه دوزینه وه
 یضل عن / یجد طريقة

on the ~ home له ریگا که دا به ره و مال وه
 فی الطريق إلى المنزل

look this ~ ۳. ناراسته: سه یری لهم ناراسته په بکه
go that ~

الأتجاه ۳. إتجاه: أنظر بهذا

the wrong ~ round پیچه وانه ی ناراسته ی راست
 ۴. ماوه، دووری
 عکس الأتجاه الصحیح ۴. مسافة، بعد

We're a long ~ from home

۵. شیواز، ریگا، پلان
 ۵. طريقة، خطة

~ of living داب ونه ریشی زیان
 عادات و تقالید الحیاة

Do it in this ~ بهوشیوه په جی به جی ی بکه
 أعلیها بهذه الطريقة (هكذا)

~ s and means ریگا و ریازه کان بو (کۆکردنه وه ی)

سامانی پیوست)
الطرائق والوسائل (لجمع المال اللازم)
It's not his ~ to be mean ٦. (به زوری به شیوگی
کۆ) شیوازی زیان
٦. (غالبا بصیفة الجمع) أسلوب الحیاة
She has a winning ~ دَلْ رانه کیشی به
هه لئوکه و ته کانی ٧. ناوچه، خال
إنها تأسر القلوب بصرفاتها ٧. ناحية، نقطة.
They are in no ~ similar له یهك ناچن به هیچ
جۆریك
لا يوجد بينهم أي شبه البتة
He's clever in some ~ s نهو کوره له زۆر لایه نهوه
زیره که ٨ ماوه یان یوار که سه ره مستی جو له دایین یکا
انه ذکی فی بعض التراحي ٨ مسافة او مجال یتیح حرية الحركة
You're in my ~ تۆ له ریگی من وه ستاوی
(به ره له لستی من ده که ی)
أنت تقف في (تعرقل) طريقي
Get out of the ~ دوور یکه وه له ریگا که
یتعد عن الطريق
All traffic must make ~ for the fire-engine نه یئ
هه موو ئۆتومبیله کان ریگه یۆ ئۆتومبیلی فاگر کوژاندنه وه
بکه نه وه
یجب أن تفسح جميع العربات الطريق لسيارة السطانيء
by the ~ ٩. (له زارا وه دا) به ویۆنه به وه، له راستیدا
٩. (فی العبارات) وبالمناسبة، على فكرة
by ~ of به مه به مستی نه وه، له ریگی (نه وه دا)
بفصد، على سبيل (كذا)
by ~ of introduction به مه به مستی پیشکه ش کردن
على سبيل التمهيد
by ~ of business له کاتی ئیش کردن
خلال، أثناء العمل
in a ~ تا راده بهك
الی حد ما
in a bad ~ له بار یکی خراپدا، (له نه خوشی)
فی حالة سيئة (من المرض)
in a small ~ (به یی ی پیوه ریکی بچووک)
(على مقياس صغير) على مستوى متواضع
have / get one's won ~ له ناستن ئاسایدا هه رچۆن

یۆی بلوی نه یکا نه وه ی نه یوی ده ستی نه که وی
یفعل ما یحلو له / یحصل على ما یرید
تیک له شکی، نه چه میتوه خۆی به ده ستوه
give ~ نه دا، مل که چ نه یی ١٠. هه نگاوی پیش نه که وی یۆ پیشه وه
یتحلم، یتتبی، یستلم، یذعن ١٠. تقدم خطوة إلى الامام
make one's ~ home له روا به ره وه ماله وه، به ره وه
نیشتمان
یتجه نحو یته، مرطنه
gather / lose ~ (که شته که) خیرایه که ی زیادو که م
نه کا
(السفينة) تزيد / تنقل من سرعتها
be under ~ (که شته که) پیش نه که وی
١١. دروستکراویکی ته خته به که شتی نوئی له سه ره ده خۆی
تا پروا به ره وه دریا
(السفينة) تتقدم ١١. بناء خشبي تترلق عليه السفينة الجديدة
إلى البحر
wayside adj, n له ته نیشته ریگا که وه
(على) جانب الطريق
waylay /wei'lei/ vt (pt, pp -laid /-leird/) خۆی یۆ
ناوه ته وه، خۆی یۆ مه لاس دا وه
یکمن ل، یتیرس؛
wayward /wei'wɔd/ adj لاسار، سه ریگی ش، به رانی،
سه ره شگ، یاخی
عیند، مشاکس
we /wi:/ pron نه م (بویکه ر) یۆ ته واو که ر us
نحن (فی صیفة الرفع) صیفة النصب منها us
weak /wi:k/ adj (-er, -est) لاواز، یئ هیز، مست،
دئسار، له ر، یئ وره
ضعیف، واهن، متخاذل
٢. (گیرا وه) روون، خه مست نیه
~ beer / solution ٢. (المحلول) خفیف، غیر مرکز
٣. هه ست، لاواز، یئینی لاواز
~ sigh ٣. (العواس)، ضعیفه، به ره ضعیف
٤. کرداری پیوانه یی دروست نه یئ به دانانی
~ verb (ed-d-or-t) (وهك walk: walked نهك run, ran)
٤. فعل قیاسی یصاغ بإضافة (ed-d-or-t) (مثل walk;
walked و لیس run, ran)
لاواز نه یئ، سووک نه یئ
weaken /wi:kən/ vt, vi

	ضعف، یخف
weak'kneed <i>adj</i>	سوک و سهلیم، شل و شیواو، ترسنوک
	(مجاز) ضعیف الشخصية، متراح، هیاب
weakling <i>n</i> [C]	لاوازی، خاو
	ضعیف، واهن
weakly <i>adj</i>	نهخوش، لاوازی (لهش) علیل، ضعیف (الجسم)
☐ <i>adv</i>	بهلاوازی، بهخاوی
	ضعف، یوهن
weak'minded <i>adj</i>	(بهتاییه تی) گیل، کم هوش، بیرکول، گهمزه، لاژک، بهناسانی کاری تی نه کوی (بخاصه) ضعیف العقل، احمق، سهل تاثیر علیه
weakness /wi:knoʊs/ <i>n</i> [C,U]	۱. لاوازی، سستی، ۲. کم و کوری، له که، کمی، خالی لاوازی
	۱. ضعف، وهن، عجز ۲. عیب، نقص، نقطه ضعف
<i>have a ~ for</i> (sweets)	۳. خوی ناگرتی بهرامبر (شیرینی) خوی بو راناگرتی بهرامبری
	۴. ضعف تجاه (الهلوی)، لا یستطیع مقارمة أقرانها
weal /wi:l/ <i>n</i> [C]	شوین جوی (قامچی) لهسه ریست
	أثر (الوسط) على الجلد
wealth /welθ/ <i>n</i> [U]	۱. سامان، دهوله مندی، هه بونی
	۱. ثروة، غنی، یسر
<i>a ~ of illustrations</i>	۲. زوری، مال هه بوون، نهوا، دهولت، بریکی زور له وینهی رونکردنهوه
	۲. وفرة، فیض: فیض من صور الابضاح
wealthy /'welθi/ <i>adj</i> (-ier, -iest)	ساماندار، دهوله مند، مالدار
	غنی، موسر، ثری
wean /wi:n/ <i>vt</i>	۱. له شیرده بریتیهوه، ژشیره دکت، لئی
	نه بریتیهوه ۲. دوری نه خاتهوه له (جگهره کیشان)
	۱. یظم، یفصل عن الرضاع ۲. یجعله یکنف او یستع عن (التدخین مثلا)
weapon /'weɪpən/ <i>n</i> [C]	چکه
	سلاح
wear /weə(r)/ <i>vt, vi</i> (<i>pt</i> wore /wɔ:(r)/, <i>pp</i> worn /wɔ:(r)/)	۱. له بهره کا، دکت بهر خو، ده یوشی، ده یکاته بهر

	۱. یلس، یرتدی، یضع
<i>He wore a ring on his finger</i>	نه لقی ده کرده
	پهنجهی
	کان یضع خانما فی اصبعه
<i>He was ~ ing a troubled look</i>	۲. نیشانه کانی
	دل تهنگی له پرووی دیارپوو
	۲. کانت تدر علی وجهه علامات الضیق
<i>He was ~ ing a beard</i>	۳. ریشی ده هیشتهوه ۴. قوی
	دریژ نه کرد
	۳. کان یطلق لحيته ۴. یطیل شعره
<i>This material has worn thin</i>	۵. بهسه رنه چی، کون
	نه بی، ماده که کون بوو، دهستی به (داخوران) کرد
	۵. ییلی، ییلی، لقد بدأت هذه المادة تلي (بالتأكل)
<i>The steps / the inscription on the stone had worn away</i>	توشی هه وتان بوون، له ناوچوون (پلیکانه کان / نهخشی سهر بهرده کان
	لقد أصاب البلى. (الدرجات / التقرش على الحجر)
<i>Good leather will ~ for years</i>	۶. نه مینیهوه، بهرگه
	نه گری، نافهوتی
	۶. یدوم یتحمل
<i>~ off</i>	۴. (له گدل <i>adv</i>) (کاریک) بابهخی کم ده یتهوه
	۴. (مجاز مع <i>adv</i>) (الأمر) تلی جدته
<i>The feeling of strangeness soon wore off</i>	زوری
	نه برد ههستی نامویی نهما، نامویی
	سرعان ما تبدد الشعور بالغرابه، الغربة
<i>~ on</i>	(کات) لهسه خوتی نه پیری
	(الوقت) یسر بیطه
<i>~ out</i>	کون ده بی، له ناوده چیته، تهواونه ییت
	ییلی، ینهک، ینهذ
<i>His patience wore out / was worn out at last</i>	
	له کوتایدا نارامی نهما
	نقد صبره أخیراً
<i>worn out by hard work</i>	کاری قوروس ماندوی کرد
	اضاء العمل الشاق
☐ <i>n</i> [U]	۱. جل و بهرگ، پو شاک
	۱. ملابس، لباس، لبس
<i>a suit for everyday ~</i>	بهرگ بو له بهر کردنی روزانه
	بذلة لبس الیومی

گره لَنی داوه
(الوجه) لوحه أشعة الشمس والرياح

باری weather forecast /weðə 'fɔ:kɑ:st/ n [C]
كش و ناوهوا زائین، پیشینی کردنی باری كهش
نشرة جوية، التنبؤ بحالة الطقس

پاپهنده به باری كهشوه
مقید بحالة الطقس

كهلهشیری با (فامیریکه) weathercockvane n [C]
یو ده رختستی ناراسته ی با
دیلک الریاح (اداة الأظهار إتجاه الريح)

كهشیهند، پالتوی دژه باران weatherproof adj
صامد للما، مطف واق من العطر

weave /wi:v/ vt, vi (pt move /wəʊv/, pp woven
۱. ده جنی، چینی ۲. نه یهونتهوه، نهون نهکات /wəʊv/) ۳. توماری نهکا، چیرۆك دانهنی، دههینت

۱. ینسج یهوك ۲. یجدل، یجلك ۳. (سجار) یولف، ینسج (قصه)

نهتم، چینی، ریگدی نهون کردن، نهفن □ n [C]
نسج، حیاکه، طریقه نسج

نهتم نهچتراو / زیر / a loose / coarse / plain ~
ناسایی
نسج غیر محبوب / خشن / ساده

weaver n [C]
جولا، نهتم چن
ساج، حانك

web /web/ n [C]
۱. تور، نهون
۱. شبکه نسج
a ~ of lies تورپی لهدروو دهلهسه ۲. دهزوو، نهتم
(ههنندی میروو) بهرگ، پهرده نهنافی جالجالۆكه ۳. نیستی
نیوان دووپهنبجه (قاجی بالنده)، تویزال، زی
شبكة من الاكاذيب ۲. خیرط، نسج، بعض الحشرات، غشاء)
خیرط العنكبوت ۳. جلد بین اصبعین (فی قدم طائر مثلا)
غشاء، وتره

لپین، بهدهستکیش، لهسهو ناستیک webbed adj
کفی، مکفف، ذو وتره أو تیره

بهنی گوشی زیر بو پیچانهوهی webbing n [U]
کوروسی
شرط من الغیش الخشن يستخدم في تنجيد الكراسي

weave /wi:v/ vt, vi (pt move /wəʊv/, pp woven
۱. ده جنی، چینی ۲. نه یهونتهوه، نهون نهکات /wəʊv/) ۳. توماری نهکا، چیرۆك دانهنی، دههینت

۱. ینسج یهوك ۲. یجدل، یجلك ۳. (سجار) یولف، ینسج (قصه)

نهتم، چینی، ریگدی نهون کردن، نهفن □ n [C]
نسج، حیاکه، طریقه نسج

نهتم نهچتراو / زیر / a loose / coarse / plain ~
ناسایی
نسج غیر محبوب / خشن / ساده

weaver n [C]
جولا، نهتم چن
ساج، حانك

web /web/ n [C]
۱. تور، نهون
۱. شبکه نسج
a ~ of lies تورپی لهدروو دهلهسه ۲. دهزوو، نهتم
(ههنندی میروو) بهرگ، پهرده نهنافی جالجالۆكه ۳. نیستی
نیوان دووپهنبجه (قاجی بالنده)، تویزال، زی
شبكة من الاكاذيب ۲. خیرط، نسج، بعض الحشرات، غشاء)
خیرط العنكبوت ۳. جلد بین اصبعین (فی قدم طائر مثلا)
غشاء، وتره

لپین، بهدهستکیش، لهسهو ناستیک webbed adj
کفی، مکفف، ذو وتره أو تیره

بهنی گوشی زیر بو پیچانهوهی webbing n [U]
کوروسی
شرط من الغیش الخشن يستخدم في تنجيد الكراسي

۲. خراب بوون و کون ~ The carpets are showing
بوون له نهنجامی بهکارهینان
۲. التلف نتيجة الأستعمال
شیربوون به هوئی به کارهینانی (fair) ~ and tear
زۆروهوه ۳. (لهگدل ووشه ی لیکدراو)
التلف نتيجة للأستعمال و التداول العادي ۳. (بخاصة مع
الكلمات المركبة)

پیناو footwear
أحذية

جلی زیرهوه underwear
ملابس داخلية

کۆکای فرۆشتنی کدل و ~ a shop selling children's
پهلی مندال

متجر لبيع ملابس الأطفال

ماندوو، شهکات weary /wɪəri/ adj (-ier, -iest)
۱. ماندوو، گهشتیکی ماندوو
۲. متعب، منهک ۲. منهک، رحله مرهقه

۱. vt, vi
بیزاری نهکا، ماندووی نهکا
یرق، یصب، یصب، یضجر

wearily adv
به بیزاری، پهشهکتهی
بملل، بضجر، بکلال

weariness n [U]
هیلاکی، به ماندووی
تعب، ضجر

wearisome adj
هیلاکی، ماندوو، بیزار
متعب، مضجر، ممل

weasel /wi:zəl/ n [C]
راسو، مشکى خورما، دهلهک،
چفۆ، جانباز
این عرس، شخص ماکر

weather /weðə(r)/ n [U]
كش، ناوههوا
الطقس، الجو

۱. بزگاری نهین (زریان، تهنگاته) □ vt, vi
۱. ینجر (من عاصفه أو محنة)

بهردهکان rocks ~ ed by wind and water
بهرکارریگهری كهش و ناوههوا كهوتن

۲. کاری تی نهکری به كهش و ~ leave wood to
ناوههوا تهختهکه نهداته بهرههوا
۲. يتأثر بالطقس أو الجو. يعرض الخشب للهواء

(روو) خۆر گره بردووپهتی weather-beaten adj

گره لَنی داوه
(الوجه) لوحه أشعة الشمس والرياح

باری weather forecast /weðə 'fɔ:kɑ:st/ n [C]
كش و ناوههوا زائین، پیشینی کردنی باری كهش
نشرة جوية، التنبؤ بحالة الطقس

پاپهنده به باری كهشوه
مقید بحالة الطقس

كهلهشیری با (فامیریکه) weathercockvane n [C]
یو ده رختستی ناراسته ی با
دیلک الریاح (اداة الأظهار إتجاه الريح)

كهشیهند، پالتوی دژه باران weatherproof adj
صامد للما، مطف واق من العطر

weave /wi:v/ vt, vi (pt move /wəʊv/, pp woven
۱. ده جنی، چینی ۲. نه یهونتهوه، نهون نهکات /wəʊv/) ۳. توماری نهکا، چیرۆك دانهنی، دههینت

۱. ینسج یهوك ۲. یجدل، یجلك ۳. (سجار) یولف، ینسج (قصه)

نهتم، چینی، ریگدی نهون کردن، نهفن □ n [C]
نسج، حیاکه، طریقه نسج

نهتم نهچتراو / زیر / a loose / coarse / plain ~
ناسایی
نسج غیر محبوب / خشن / ساده

weaver n [C]
جولا، نهتم چن
ساج، حانك

web /web/ n [C]
۱. تور، نهون
۱. شبکه نسج
a ~ of lies تورپی لهدروو دهلهسه ۲. دهزوو، نهتم
(ههنندی میروو) بهرگ، پهرده نهنافی جالجالۆكه ۳. نیستی
نیوان دووپهنبجه (قاجی بالنده)، تویزال، زی
شبكة من الاكاذيب ۲. خیرط، نسج، بعض الحشرات، غشاء)
خیرط العنكبوت ۳. جلد بین اصبعین (فی قدم طائر مثلا)
غشاء، وتره

لپین، بهدهستکیش، لهسهو ناستیک webbed adj
کفی، مکفف، ذو وتره أو تیره

بهنی گوشی زیر بو پیچانهوهی webbing n [U]
کوروسی
شرط من الغیش الخشن يستخدم في تنجيد الكراسي

weave /wi:v/ vt, vi (pt move /wəʊv/, pp woven
۱. ده جنی، چینی ۲. نه یهونتهوه، نهون نهکات /wəʊv/) ۳. توماری نهکا، چیرۆك دانهنی، دههینت

۱. ینسج یهوك ۲. یجدل، یجلك ۳. (سجار) یولف، ینسج (قصه)

نهتم، چینی، ریگدی نهون کردن، نهفن □ n [C]
نسج، حیاکه، طریقه نسج

نهتم نهچتراو / زیر / a loose / coarse / plain ~
ناسایی
نسج غیر محبوب / خشن / ساده

weaver n [C]
جولا، نهتم چن
ساج، حانك

web /web/ n [C]
۱. تور، نهون
۱. شبکه نسج
a ~ of lies تورپی لهدروو دهلهسه ۲. دهزوو، نهتم
(ههنندی میروو) بهرگ، پهرده نهنافی جالجالۆكه ۳. نیستی
نیوان دووپهنبجه (قاجی بالنده)، تویزال، زی
شبكة من الاكاذيب ۲. خیرط، نسج، بعض الحشرات، غشاء)
خیرط العنكبوت ۳. جلد بین اصبعین (فی قدم طائر مثلا)
غشاء، وتره

لپین، بهدهستکیش، لهسهو ناستیک webbed adj
کفی، مکفف، ذو وتره أو تیره

بهنی گوشی زیر بو پیچانهوهی webbing n [U]
کوروسی
شرط من الغیش الخشن يستخدم في تنجيد الكراسي

۲. خراب بوون و کون ~ The carpets are showing
بوون له نهنجامی بهکارهینان
۲. التلف نتيجة الأستعمال
شیربوون به هوئی به کارهینانی (fair) ~ and tear
زۆروهوه ۳. (لهگدل ووشه ی لیکدراو)
التلف نتيجة للأستعمال و التداول العادي ۳. (بخاصة مع
الكلمات المركبة)

پیناو footwear
أحذية

جلی زیرهوه underwear
ملابس داخلية

کۆکای فرۆشتنی کدل و ~ a shop selling children's
پهلی مندال

متجر لبيع ملابس الأطفال

ماندوو، شهکات weary /wɪəri/ adj (-ier, -iest)
۱. ماندوو، گهشتیکی ماندوو
۲. متعب، منهک ۲. منهک، رحله مرهقه

۱. vt, vi
بیزاری نهکا، ماندووی نهکا
یرق، یصب، یصب، یضجر

wearily adv
به بیزاری، پهشهکتهی
بملل، بضجر، بکلال

weariness n [U]
هیلاکی، به ماندووی
تعب، ضجر

wearisome adj
هیلاکی، ماندوو، بیزار
متعب، مضجر، ممل

weasel /wi:zəl/ n [C]
راسو، مشکى خورما، دهلهک،
چفۆ، جانباز
این عرس، شخص ماکر

weather /weðə(r)/ n [U]
كش، ناوههوا
الطقس، الجو

۱. بزگاری نهین (زریان، تهنگاته) □ vt, vi
۱. ینجر (من عاصفه أو محنة)

بهردهکان rocks ~ ed by wind and water
بهرکارریگهری كهش و ناوههوا كهوتن

۲. کاری تی نهکری به كهش و ~ leave wood to
ناوههوا تهختهکه نهداته بهرههوا
۲. يتأثر بالطقس أو الجو. يعرض الخشب للهواء

(روو) خۆر گره بردووپهتی weather-beaten adj

هاوسره ننه گری، هاوسه ری بو دینی
یتروج، یزوج

wedded to (his work) پابه نده به کاره که یه وه
متعلق او شخوف ب (عمله)

wedding /wedɪŋ/ n [C] بووک هینان، شایی کردن
عرس، زفاف

wedding ring n [C] نه لقه ی هاوسه ری
خاتم الزواج

wedlock n [U] به هاوسه ربون، هاوسه ریتی
الزواج، الزوجية

wedge /wedʒ/ n [C] پواز، پیوه ند، میخ
إسفين، وتد

the thin end of the ~ (شنيك يا كارنيك) ناسان پیت ~
له سه ره تا به لام له کوتا به که ی مه تر سیدار پیت (له وانه یه
ده ره نه نجاسی خرابی لئ بکری)

(شيء أو امر) بسيط فی اوله ولكن خظير فی نهايته (قد يترتب
عليه عواقب وخيمة)

□ vt جينگير نه کری به پواز یا میخ، به هیز جينگيری
ده کا

پیت باسین او وتد، پیت بقوه

Wednesday /wenzdi/ n چوارشه ممه، رژی
چوارشه ممه

الأربعاء، يوم الأربعاء

wee /wi:/ adj (نه سکتله نده) بچوک (زور)
(اسکتلندیه) صغیر (جدا)

weed /wi:d/ n [C] گزوگیای زهره رهنه ند
عشب ضار

□ vt, vi ۱. گزولیا بزوار نه کا
۱. یقتلع او یزیل العشب الضار
له شتی زیان به خش و بوگه ن خوی بزگار نه کا، ~ out
هه زگ

یتخلص من شيء ضار أو كرهه

weedy adj (-ier, -iest) ۱. ده ور دراوه، پیک هاتووه له
گزوگیای زیان به خش
۱. معاطب او مکن من الأعشاب الضارة
۲. لاوه پالآه ورزه باریکه کان
~ young men ۲. شباب طوال نعاظ

week /wi:k/ n [C] ۱. ههفته

۱. أسبوع، جمعة

به کیک له روزه کانی ههفته بیجگه له هه پنی weekday n
أحد أيام الأسبوع عدا يوم الجمعة

week'end /wi:k'end/ n [C] (پشو) کوتا می ههفته
(عطلة) نهاية أسبوع

a ~ visit سدر داتیک که در یزای ههفته به خایه نی
زيارة تستمر طوال عطلة نهاية الأسبوع

weekly /wi:kli/ adj, adv ههفته یی، ههفتانه
أسبوعي، أسبوعيا

□ n [C] (pl -lies) روزه نامه یان گوفاری ههفتانه
صحيفة أو مجلة أسبوعية

weep /wi:p/ vi, vt (pt, pp wept /wept/) ده گری،
ده لاوین، ده گری بو / ده لاوین بو به ده به ختی خوی
ییکی، علی / یتدب سو حظه

~ ing over one's misfortunes

weevil /wi:vil/ n [C] سوس، که به ک، به لتک
سوسة (الحنطة)

weigh /wei/ vt, vi ۱. نه کیشی، نه د کیشیت
۱. یزن

۲. شتیك (نه کیشی)، The box ~ s 10 pounds

دکیشیت ۳. به راورد نه کات، هاوسه نگی نه کات، تن
نه روانی، لئ ورده پیت

۲. الشيء (یزن) ۳. یقارن، یوازن، ینصر فی، یتعن

~ the consequences وشه کانی به ور دی هه
نه سه نگی

یزن کلماته بدقه

۴. کیش و گرنگی دار (له سه ر کارنیك) ~ with
۴. ذو وزن او اهمیت (علی امر ما)

۵. نه بیجه مینته وه، بارگرانی نه کا، ~ sth or sb down
نه نگه تاو نه کا، ماته مینی نه خاته ده ور نه وه
یحیه (مجاز) یقتل علی، یضایق، یوقع الکآبة فی النفس

The fruit ~ ed the branches down

~ upon بارگرانی نه کا
(مجاز) یقتل علی

۶. له نگرانی که شتی به رز نه کاته وه، ~ anchor
ده که وینه ری

۶. یرفع الرساة، ترفع السفينة

۱. کیش، قورسای ۲. کیش weight /weɪt/ n [C,U]

(شت)، قورسای

۱. وزن، نقل ۲. زنة (الشيء)، نقله

Are bananas sold by ~ or at so much a piece?

۳. مقال، پیوه عه یاره

an ounce ~

۳. مقال، معیار، عیار

arguments of great ~

۱. بادهخ، گرنگی، کیش

۴. اهمیت، شان، وزن

□ *vt*

۱. قورسی نه کا، نه یکیشی

۱. ینقل، یزن

~ down

۲. قورسی نه کاو یزاری نه کا

۲. ینقل، یرهن

He was ~ ed down with packages پشی

کوماوه توه له ژیر باری سندوقه قورسه کاند

إنحنی ظهره تحت وطأة الصناديق الثقيلة

weightlifting *n* (وه رزش) یاری قورسای هه لگرتن

(ریاضة) رفع الأثقال

weighty *adj* (-ier, -iest)

۱. قورس

۱. ثقیل

۲. سه ننگ گران، خاوه ن پایه، به لگه

~ *arguments* کیشدار، پایه خدار

۲. ذو وزن، خطیر، عظیم الشان: جميع ذات وزن

weir /waɪə(r)/ *n* [C]

به ست، ته یمانی تول ده کری بو

راوه ماسی

سد، سیاج من تصبان، یقام لصید السمک

weird /waɪəd/ *adj* (-er, -est)

۱. ناسروشتی، نامو، گیره،

ناناسایی، ناویزه، نه خاسمه، به دبه خت

۱. غیر طبیعی، غریب

weirdly *adv*

به گیره یی، به نامویی

علی نحو غریب او شاذ

welcome /welkəm/ *adj*

۱. به هانتی خوشحالن، به خیر

هانتی ده کری، خوشه ویسته

۱. مرحب به، محتفی به، مستحب

~ *visitor* میوانی نازیزو خوشه ویست (به گرمی

پیشوازی نه کری)

زائر مرغوب فیه، (یقابل بالترحاب)

~ *make sb ~*

به خیر هانتی نه کری

یرحب به

You are ~ to ...

۲. بقه رموو، پیشوخ حالم

پشکه شت بکه م

۲. تفضل، یسدنی ان أقدم لك

□ *n* [C]

خوشه هانت، به خیر هانت، دلخوشبون

ترحاب، ترجیب، حفاوة، اهلا و سهلا

We had a warm / cold / enthusiastic ~

□ *vt*

به خیر هانتی نه کات، پیشوازی لی نه کات

یرحب به، یستقبل بالترحاب

~ *a suggestion warmly / coldly*

پیشوازی پیشیاریک

نه کا به په رو شهوه / به ساردی

یستقبل إقترابا بحماسة / بیروود

۱. ده لکینیت، له جیمی نه کا، ینکی

weld /weld/ *vt, vi*

نه لکینیت به له جیم کردن ۲. (کانزا)، (له جیم گر)

۱. یلعم، یلتم، یشکل بواسطه اللحام ۲. (المعدن)، (قابل

للحام)

□ *n* [C]

پارچه به کی له جیم کراو، چه سپک

وصلة ملحومة

welder *n* [C]

له جیم چی، لیکتار

اللحام، عامل اللحام

welfare /wɛlfəə(r)/ *n* [U]

ناسوده یی، به ختیاری

به رزه ونندی گشتی، خه یر، شادی

رفاهیة، الصالح العام، خیر، سعادة

~ *state*

ده وله تی پر خیرو بیرو خوشی

دولة الرفاهية والرخاء

۱. بیر ۲. بیر (نهوت) ۳. کانی، فواره ی

well /wel/ *n* [C]

۱. بیر ۲. بیر (نهوت) ۳. کانی، فواره ی

۴. بیر هاتو چو کردنی ناسان نیز، قادرمه له خانوودا،

ژووری پلیکانه

۱. بتر ۲. بتر (نقط) ۳. (ا. ق) ینبوع، نافوره میاه ۴. بتر المصد

أو السلم (في مبنى) بیت السلم

هدل نه قولی، ده رته په ری، له

□ *vi* (~ *up, out*)

ناخه وه دینه دهره وه

یتدفق، ینشق، ینبع

well /wel/ *adj* (better, best)

باش، دروست

be / look / feel ~

ته ندروستی باشه، ساخه

في صفة جيدة، معانی

۲. له حاله تی باشدا، نایا تو باشی

Is all ~ with you?

له گشت رویه کوه (ساخ و دروستیت)

۴. فی حاله جیده: هل أنت على ما يرام

It would be ~ to

باشتر وایه

	يستحسن ان
~ and good	ره زامه ند، بين به ره لستی
	موافق، لا اعتراض
□ adv (better, best)	باشه، زور باش، به شيوه به كى
	ره زامه ند
	۱. حسناً، جيداً، على نحو مرض
We think ~ of him	نيحه لى رازين
	نحن راضون عنه
as ~ (as)	۲. ههروهها، وهك بهك
	۲. أيضاً، كذلك، بالمثل
be ~ out of (sth)	۳. به ختى باشيه تى لهو كيشه به
	دورين
	۳. من حسن حظه ان يكون بنأى عن الأمر
You may ~ be surprised	۴. مافى خوته سهرت سور
	بشنى
	۴. لك الحق ان تتدهش
We may as ~ (begin)	هيج شتيك ريگه مان لى ناگرى
	دهست بين بگه ين
	ليس هناك ما يمنع من أن (نبدأ)
□ n wish sb ~	سهركه وتنى بو نه خوازى
	يتمنى له النجاح
let ~ alone	نوهى نچاكه مه يگوره، وازى لى بينه
	لا تغير ماهر حسن، دعه و شأنه
□ into	راسته، باشه، واپه پيشگريه كه به ماناى
	حقاً، عجباً، طيب حقاً (بإدانة) معناها
well /wɛl/ prefix	باش، چاكه ... هند
	خير، طيب الخ
well-advised adj	زير، تويزواو
	حكيم، مدروس
well-being /wɛl 'bi:ɪŋ/ n	كامه رانى، خوش،
	به ختياى
	خير، رفاه، صحة، سعادة
well-born adj	خانه دان، (ره سن) له خيزانينكى
	ناودار
	كريم المحدث (الأصل) من عائلة كريمة
well-con'ected adj	ره سهدار، ره وشى پايه بهرز،
	خانه دان
	عريق الأصل، كريم المحدث

well-dis'posed adj	هاوسوز، ياريده خواز
	متعاطف مع، مبال للمساعدة
well-doing n [U]	چاكه، كارى خير
	إحسان، فعل الخير
well-intentioned -meaning, -meant adj	راستگو، نيته پاك، دل سبى، دل قهنج
	حسن أو صادق النية
well-timed adj	باش كات بو دانراو
	صادر عليه حسنة
well-nigh adv	له وانه به، نزيك (نه ستم)
	يكاه يكون (مستحيلاً)
wellto'do adj	دهوله مه ند، به توانا
	حسن التوقيت غني، ثري
welltried adj	(شيواز، چاره سر) به تايقيردنه وه
	سهركه وتنى سه لمينراوه
	(الأسلوب، العلاج) ثبت نجاحه بالتجربة
wellwisher n	چاكه خواز، خيرخواز
	(شخص) مهني، متمنى الخير
well-worn adj	كون، پواو، شرووپ، دراو
	بال، مهترى
wellington /wɛlɪŋtən/ n [C]	پنلاو لامتيك (جزمه)
	تا نه ژنو (پوتى دريز)
	حذاء من المطاط يصل إلى ركبتين
welter /wɛltə(r)/ vi	ده گه وزى، وه رده گه رى، ده شيوى
	ده په شوكنى
	يشرخ، يتقلب، يضطرب
□ n [C]	ناژاوه، شله ژان، تيكه لى بين سهرويه
	فوضى، اضطراب
wend /wɛnd/ vt	ده رنه به رى، نه روابه ره وه، نه روابو
	ماله وه، ريگه مى خوى نه گرى
	ينطلق، يتوجه (الى) ينطلق الى منزله، يتخذ سبلته يتابع طريقه
went /wɛnt/	پروانه go
	(انظر go)
wept /wɛpt/	پروانه weep
	(انظر weep)
west /wɛst/ n	خورنواو، روژ ناوا و لاتانى روژ ناواو،
	نه وروپواو نه مريكا، (پوهو) روژ ناواو
	غرب، مغرب الشمس (بلاد) الغرب (اوروپا و امريكا) (جهة)

	الغرب
<i>a ~ wind</i>	باي رُوژناواي
	ريح غربية
☐ <i>adj</i>	رُوژناواي
	غربي
<i>West Indies</i>	دورگه‌ي هندي رُوژناواي
	جزر الهند الغربية
☐ <i>adv</i>	بهره رُوژ ناوا
	غرباً
<i>sail ~</i>	بهره رُوژناوا به دهريادا نه‌روا
	بيحر غرباً
westerly <i>adj, adv</i>	(ناراسته) خورناوا، رُوژ ناواي، (با)
	رُوژناواي
	(الاتجاه) غربي، غرباً، (الرياح) غربية
western /westən/ <i>adj</i>	له‌لای خورناواوه هه‌لده‌کات،
	خورناواي
	تهب من جهه الغرب، غربي
<i>~ civilization</i>	شارستانيه‌تي رُوژناوا
	الحضارة الغربية
westernize <i>vt</i>	موزکي خورناواي نه‌گريت
	يفرب: يداخل النظم الغربية
westward <i>adj</i>	خور ناوا، بهره خور ناوا
	غربي، الى الغرب
westward(s) <i>adv</i>	خورناوا، بهره خور ناوا
	غرباً، نحو الغرب
wet /wet/ <i>adj</i> (wetter, wettest)	۱. ته‌ر، ته‌رکراو،
	شيدار
	۱. مبل، مبتل، رطب
<i>a ~ day</i>	رُوژيکي باراناوي
	يوم مطير
<i>~ nurse</i>	دايه‌ن، ژنيک که شير به مندالي خه‌لک بدات
	مرضعة، امرأة ترضع وليد غيرها
☐ <i>n</i> [U]	باران، ته‌ري، ته‌ر، شَي
	مطر، رطوبة، بلل
<i>Come in out of the ~</i>	
☐ <i>vt</i> (<i>pt, pp</i> wetted, wet; -tt-)	ته‌ر، ته‌ر ده‌ين، شَي (-tt-)
	دښني
	بيبل، يربط

wetting <i>n</i> [C]	به ناو ته‌ريوون (به باران)
	تبلل، الأبتلال (بالمطر)
<i>get a ~</i>	ته‌ر بووت ته‌ر بوون به (باران)
	يتبلل بالمطر
<i>we've /wi:v/ = we have</i>	
whack /wæk/ <i>vt</i>	پيانه‌کيشي، لتي نه‌دا ده‌نگيکي به‌رز
	دژوار ليدت، زال ديت
	يخبط، يضرب محدثاً صوتاً عالياً
☐ <i>n</i> [C]	لیدان، پياکيشاني توند، ليدانا دژوار
	خبطة، ضربة حادة
whale /weɪl/ <i>n</i> [C]	نه‌ه‌نگ
	الحوت
whalebone <i>n</i>	ماده‌يه‌کي شوخينه له‌که‌پو، نيسکي
	شهو يلاگي نه‌ه‌نگ هه‌به
	ماده قرنية تتسرفي فلك الحوت، عظم فلك الحوت
whaler <i>n</i> [C]	پاپوري تايه‌ت به راوي نه‌ه‌نگ،
	نه‌ه‌نگ گر، گه‌مياگر تانا نه‌ه‌نگان
	سفينة خاصة لصيد الحيتان، صياد الحيتان
wharf /wɔ:ʔ/ <i>n</i> (<i>pl ~ s wharves</i>)	شوسته‌ي په‌نده‌ر،
	له‌نگه‌رگه شوسته (بو بارکردن و خاليکردنه‌وي که‌شتي)
	رصيف الرفأ رصيف (لتحميل السفن و تفريفها)
what /wɒt/ <i>adj</i>	چی، چه‌ند، چيه، چه‌نده؟ (به‌راورد
	بکه به <i>which</i>)
	أي، أي من قارن <i>which</i> ماهر او هي
<i>W ~ books have you read on this subject?</i>	
☐ <i>pron</i>	ج، چی، چ کتيني له‌سه‌ر
	ما، ماذا
<i>W ~ would you like for breakfast?</i>	نه‌و باه‌ته
	دخوښته‌وه؟
<i>Do ~ you think is right</i>	چی به راست نه‌زاني بيکه
	أفعل ماتراه صواباً
whatever /wɒt'evə(r)/ <i>pron, adj</i>	هه‌رچونف
	هه‌رچونک بيت
	مهسا، مهساکان
<i>W ~ (service) you give, give it willingly</i>	هه‌رچه‌ک
	نه‌که‌يت هه‌ر کار نيک کرده‌لسوزانه پيشکه‌شي بکه
	مهساکان ما تقدمه، قدمه عن طيب خاطر
<i>no doubt ~</i>	هچ گومان نيک نيه

	ليس ثمة شك
wheat /wi:t/ n [U]	گه‌نم، دان
	حنطة، قمح
~ bread	نانی گه‌نم، نانی له گه‌نم دروست کراو
	خبز مصنوع من الحنطة
wheelie /wi:dl/ vt	مه‌رایبی ده‌کا، خو‌ده‌باته پشوه،
	رۆبازی دکت، ب رۆبازی به‌ریه دکت
	یتلق، یداهن، یحصل علی شیء بالمداينة
<i>The child ~ d fifty pence out of her father / ~ d her father into giving her 50 pence</i>	ئو و مناله په‌نجا
	پنسی له باوکی یردوه
wheel /wi:l/ n [C]	پینچکه، چه‌رخ، خلۆکه،
	عجلة.
<i>at the ~</i>	ئو (پیاوهی) ئۆتۆمبیل لی ده‌خوړی یا سه‌ولئ
	که‌ششی ده‌باته رپوه
	(الرجل) الذي يقود السيارة أو يدير دفة السفينة
□ vt, vi	١. به‌دوو چه‌رخ نه‌سوړینه‌وه، دوو چه‌رخ
	راڼه کیشی، ٢. نه‌یسوړینه‌وه، پیچ نه‌کاته‌وه
	١. ینقل بعربة. یجر عربة ٢. (یجعله) یدور او یخطف
wheel barrow n	عه‌ره‌بان‌هی یه‌ک پینچکه، کالیسکه
	عربة يد بعجلة واحدة
wheelchair /wi:l'tʃeə(r)/ n	کورسی پینچکه‌دار (بو یی)
	قاچه‌کان) و په‌ککه‌وته‌کان
	کرسی بعجلات (المقعدين)
wheel wright n	دروست‌کهری کورسی، چه‌رخ
	چاک‌کهر
	صانع او مصلح العجلات
wheeze /wi:z/ vi, vt	خیزه‌ی سنگی دئی کاتی
	هه‌ناسه‌دان، (جوینی خواردن) ملچه‌ ملچ نه‌کا
	یتفن، بصفیر، (المضخة) تصدر ازیرا
wheezy adj	ته‌نگه‌ نه‌فوس، سیخه‌ سیخ‌کەر، گیزه‌دار
	مصاب بعسر التنفس، ذو ازیرا
when /wen/ interr adv	١. که‌ی، کاتی، له‌کاتی‌کدا، گاڤا
	١. متی
<i>W ~ can you come to see us?</i>	٢. دوا‌ی وشه‌ی
	یان day کات، رۆژ
	٢. (بع‌د کلمه‌ time او day الوقت، الیوم
<i>Sunday is the day ~</i>	یه‌ک شه‌مه‌ ئو رۆژه‌به

	الأحد هو أقل يوم
<i>I am least busy</i>	که‌متر سه‌ر قائم تیبدا
	اکون فیه مشغولاً
□ conj	هه‌رکاتی، که، له‌کاتی‌کدا
	عندما، حينما، وقتما
<i>It was late ~ we arrived</i>	٢. له‌گه‌ل نه‌وه‌شدا
	٢. مع‌آن، فی‌حین‌آن
<i>He stands ~ he might sit down</i>	ئو‌هسته‌ی له‌کاتی‌کدا
	که‌ نه‌شوانئ دا‌بیشنی
	إنه یقف فی‌حین‌إنه یسکن‌آن یجلس
<i>I will come</i>	٣. که، کاتی‌ک یوارم بو‌دیم بو‌لات
	٣. متی، وقتما
<i>and see you ~ I have time</i>	
whenever /wen'evə(r)/ adv, conj	هه‌رکە، هه‌رچی،
	چ‌گاڤ له‌کاتی‌کدا، هه‌رکاتی
	کلما‌حینما، لما
whence /wens/ adv	١. له‌شویگی پرسیا‌ریدا / له‌کوی،
	له‌ج شوی‌گه‌وه (له‌رسته‌ی راگه‌یاندن) له‌و شوی‌ه‌وه، بویه
	١. فی‌صیفة‌السؤال / من‌أین، من‌أی‌مکان ٢. (فی‌الجمال
	الأخباریة) من‌حیث، لذلك
<i>Return ~ you came</i>	٣. بگه‌ری‌ه‌وه بو‌ئو شوی‌ه‌ی که
	لی‌وه‌ی هاتو‌ویت
	٣. عد‌من‌حیث‌أتیت
where /weə(r)/ interr adv	کوی، بو‌کوی؟
	أین، إلی‌أین
<i>W ~ does she live?</i>	
<i>W ~ are you going to?</i>	٢. بو‌کوی، بو‌کوی‌ته‌چی
	٢. من‌أو‌إلی‌أی‌مکان
<i>W ~ does he come from?</i>	خه‌لکی کوی‌یه؟
	من‌أی‌مکان (بلد) هو
<i>That's the place ~ I was born</i>	٣. که، ئو شوی‌ه‌به
	که‌منی‌تیا له‌دا‌یک بووم
	٣. حیث
wherea'bouts adv	کوی، له‌هه‌رکوی‌ه‌ک
	أین، فی‌أی‌مکان
□ n	شوی‌ن، جیگا، کیده‌ری، در، دراهه‌بوونی
	مکان، اقامة
where 'as conj	له‌کاتی‌کدا، که، له‌گه‌ل نه‌وه‌ی

wherefore *n* حيث إن، مع إن
 یوچی، (پرسیاری)
 (أ.ق.) لماذا (استغماية)
the whys and the ~s هو، پالتمر
 الأسباب، الدواع
 □ *conj* لهبر نمو هو به
 و لهذا السبب
whereupon *adv* لهویندا، هینگن
 عند ذلك، ثم
wherever *adv* لههركوئی، ههركوئی، ههركوده، هه
 كیشه
 حیما، اینا
where withal *n* پارهی پیویست بو کردنی کاریك،
 پارهی تهواوم نیه بو ژن هیتان
 لمال الكافي (صلل شي)
haven't the ~ to marry
whet /wet/ *vt* (-tt-) تیژی نهكات (چهقو) (تارهزوی
 خواردن) نهوروژنی
 یشعد او یسن (السكين) یبیر (الشهية)
whetstone *n* [C] ههسان، بهردههسان
 مسن، حجر السن
whether /weðə(r)/ *conj* ۱. داخو، نایا، ناخو،
 ۱. این، اذا قارن *if*
I don't know ~ I can come or not نهگه ریتو
 (بهراورد بکه به *if*)، ناخو نه توانم ناماده یم یان نا ۲. کامه یان
 لهو دووشتت نه مه یان نهوه
 لا ادري ان كنت سأتمكن من العضور ثم لا ۲. أي الامرین او
 الشیئین، أ (هذا) أم (هذا)
 ~ *to accept or refuse*
which /wɪtʃ/ *interr adj* چی، کو، کام، که
 (پروانه *what*)
 قارن *what*، أي، أي من
W ~ way shall we go? بهج ناراسته یهك پروین؟
 فی أي اتجاه نسیر؟
Tell me ~ books you would like to borrow?
 ۱. ج (شئی، كهسن)، کامیان
 ۱. أي (شيء أو شخص) أية
 Pron...

W ~ is taller Tom or Dick? ۲. نهوه (بو ناژیر)
 ۲. الذي، التي (لتبیر العاقل)
This river, ~ flows through London, is called the Thames نهو روبارهی بهناو لهندهنا
 گوزه دهكات پی
 دهلین تایمز
the hotel at ~ we stayed نهو فوئلهی كهلی دابهزین
 الفندق الذي أقنابه
whichever /wɪtʃevə(r)/ *adj, pron* ههرج، ههه
 چیت، چشئی
 أي، ایما، ایما، ایما شیء
whiff /wɪf/ *n* [C] سروه، فوو، باكرتهك
 هبه، نفخه
the ~ of a cigar بو، پف، ههلمزینك
 راتمه، نشقه
while /waɪl/ *conj* ۱. لهكاتیکدا، کاتی، ماوه یهك،
 چهندهك، دهمهك
 ۱. بینما، فی حین، مادام
W ~ these life there's hope.
 ۲. دهمیک،
W ~ in London he studied music
 دهمهك، لهكاتیکدا ۳. ههركه، وپرای نهوه، لهکوئی ژیان ههین
 لهویش هیوا نهین
 ۲. حیث أن، فی حین ۳. مع ان، علی الرغم من
W ~ I admire your courage, I think you ought to be careful
 □ *n* [C] ماوه، چهندهك، تاوی
 فتره هنیهه
Where have you been all this ~ ?
 جارجاره
 once in a ~
 بین حین و آخر
 شایستهی ههولو یتکوشانه، بهرکه تی به
 جدری بالمحارله أو المجهود
worth one's ~
 کات نه کوژی (بهشتی)
 □ *vt ~ away the time* خوشهوه)
 یقتل الوقت (فی شیء ممتع)
whim /wɪm/ *n* [C] ههوهسی کتوپر، تارهزوی کاتی
 نزوه طارنه، رغبه عابره
whimper *vi, vt* بهکول نهگری، گریان، نالین

يشج، نسيج
whimsey /wɪmzi/ n [C,U] (pl -sies) هدهوس،
 گيرهیی، نارهزو ناره زووی کاتی
 نزوة رغبة عابرة
whimsical /wɪmzɪkəl/ adj هدهوس باز، رهفتار سه پر،
 نامق
 کثیر التروات، غریب الأطوار
whine /waɪn/ n [C] لووره، گریان، نوزهنوز، نکه نک،
 ناله نال، گیزه گیزه کردن، بوله بولکردن
 عواء، ایتحاب، آئین
 vi, vt به نوکه نوک شتیک دهره پری، سکاآله کا
 (به سه ختی)
 یعر عن شیء بالاعتجاب. یشکی (علی نحو مفتح)
whinny /wɪni/ n (pl -nies) هاواری (ره زامه ندی،
 خوشی) (های هو)
 صویل (دال علی الرضا)
 vt (له سب) به سوکی نه حیلین
 یصله (الحصان) بهدوه
¹**whip** /wɪp/ n [C] قامچی، جهلده، شه لآخ
 سوط
 دهست نه گرتی به سه ریا،
 have the ~ hand of (sb) نه یخاته ژیر دهسه لاتی خوی
 یسیر او به یمن علیه
²**whip** /wɪp/ n [C] سکر تیزی په رله مانی له (پارتنی
 ینگلته راو نه مریکا)
 السکر تیر البرلمانی فی العزب (فی إنجلترا و آمریکا)
 vt, vi ۱. یستی دانه مانی، لسی نه دا به قامچی،
 ۲. نه تروکنی (هیلهکه)
 ۱. یجلد، یسوط، ۲. یخفق (البیض)
 ~ out a knife ۳. نه یفرینتی، دانه مانی له پر
 ۳. یخطف، او یترع فجاہ
 W ~ off your coat خیرا پالتو کهت دا که نه
 انزع معطفک بهرعه
whipping n [C] قامچی کاری، دارکاری، جهلده کرن
 جلد بالسوط
whirl /wɜ:(r)/ n زیکه زیک، گیزه گیز
 طنین، آزیز
 vt, vi زیکه زیک ده کا، ده گیزینتی

یحدث صوتا كالطين، یتر
whirl /wɜ:l/ vt, vi ده یخولینتی وه، دزفرینتی
 یجعله یدور بهرعه
 ۲. (هوش، همست) *fallen leaves ~ ing in the wind*
 گیزه له خوا، توشی سهر نیشه یوه
 ۲. (القل، العواس) یدوخ، یصاب بدوخه او دوار
 ۳. دهرته په پری / به خیرایی تی نه ته قینتی ~ off / away
 ۳. یندفع / ینطلق مسرعا
 n جو له به کی خلوکه کی، گهرده لولی، گیزاو، باز نه یی
 حرکه دوامه او دائریه
a ~ of dust گیزه لوکه کی ته پ و توراوی
 دوامه من الفبار
whirlpool /wɜ:lpu:l/ n [C] گیزاو، گه رانی
 دوامه مانیه
whirlwind /wɜ:l,wɪnd/ n [C] گیزه لوکه، گهرده لول
 زوبعه، ریح دوامیه
 ۱. ته پله کی جگهره، ۲. شلقینتهر،
whisk /wɪsk/ n [C] شلقینتهری هیلهکه ۳. سرین یا جو له به کی سوک و خیرا
 ۱. منفضه غبار ۲. مخفقه، خفاقه البیض ۳. مسحه او حرکه
 خفیفه و سریعه
 vt, vi نه سپری، لای نه با به خیرایی
 ۱. یسح او یزیل بخفقه و سریعه
 نه گو یزینته وه، نه روا به
 He was ~ ed off to prison
 خیرایی ۳. نه جونتی، نه بزوی
 ۲. ینقل او یذهب بهرعه ۳. یعرله او بهز بهرعه
 ۱. لاجانگ، ره، قزی له م
whisker /wɪskə(r)/ n [C] لاو نه و لای روو (ب بکه له گدل *card; moustache*)
 ۲. تالیک له سمبلی پشیله
 ۱. شعر ینمو علی جانبی الوجه (قارن *card; moustache*)
 ۲. شعرة من شاب الهرة
whisky /wɪski/ n [C,U] (pl -kies) وپسکی
 خواردنه وه به کی مه سنکهره
 الوسکی شراب مسکر
 چرپه نه کا، ده نگینکی سوک vt, vi
whisper /wɪspə(r)/ ده ر نه کا، چه چه، چر پاندن
 بهمس، یسر، یصدر اصواتا دقیقه
 n [C] چه، چرپه، واته وات، مقومقو
 هسه، اشاعه، هسس

whistle /wɪsl/ n

۱. فیکه، فیکه (بالنده)
۱. صفر، صفر (الطیور)

a steam ~

۲. فیکه، فیکه‌ی هدلمی
۲. صفارة، صفارة بخارية

□ *vi, vt*

۱. فیکه لنی نه‌دات، فیکه‌دهر نه‌کا
۱. یصفر، یصفر صفرأ

~ a tune

ناوازیک دهر نه‌کا ۲. ناماژه نه‌کات به فیکه (بو *a tune*)
نمونه سه‌گ بانگ نه‌کات)
یصفر لحنأ ۲. بدعو او یصفر بالصفر (منادیا کلباً مثلاً)

whit /wɪt/

بروانه (*whitsun*) گوردیله
انظر (*whitsun*)

white /waɪt/ adj

سبی
أبيض

the ~ flag

نالای سبی، نالای خوینه‌ده‌سته‌وه‌دان
الرایة البيضاء، رایة الأستلام

a ~ lie

دروزی سبی، دروژیه که‌مه‌به‌ستی خرابی نیه
کذبة بیضاء، کذبة لا یقصد بها الشر

~ coffee

قاوه و شیر
قهوة بالحليب

□ *n* [U]

(به‌تایه‌تی) سپینه، سپینه‌ی هیلکه، (به‌راورد
بکله‌گدل *volk*)
(بخاصة) بیاض البيض، زلال البيض (قارن *volk*)

white collar adj

تایه‌ته به‌چینی پیشه‌که‌ران /
فهرمانبری نویسنکه‌کان
خاص بفتة المهنین / مرفقی المکاتب

white elephant n

فیلی سبی، شتیکی قه‌به‌ی بی
سود (زلی بی هونه‌ر)
شیء ضخم و لکن بلا نفع

whitewash vt

سبی ده‌کاته‌وه (به‌ناوی قسل)، تاوان
دانه‌پوشی
بيض (بماء الجیر)، یظی علی جریمة

□ *n* [U]

سپیکردنه‌وه، ناوی قسل، پیگونا‌ه‌کردنی
ده‌ستکرد
تبیض، ماء الجیر، تمویة، تبرئة مصطنعة

whiten /waɪtn/ vt, vi

سبی ده‌کاته‌وه
بیض، بیضی

whit sun /wɪtsn/ n

جه‌زنی قیامت (هه‌روه‌ها
whit Sunday)

عید النصرة (أیضاً *Whit Sunday*)

whittle /wɪtl/ vt, vi

(*down, away*)
دای نه‌دا، نوکی نه‌کا، له‌پیرته‌وه دتراشت، ته‌لیش دکت
(غالباً *down, away*) یظلم، ییری
~ down their salaries ورده ورده موچه‌بان که‌م
ده‌کاته‌وه
(مجان) یخض رواتبهم تدریجاً

whiz /wɪz/ vi (-zz-) n [U]

ویزه، گیزه، گزه‌گر،
جف جف
پتر، پطن، آزیز پطن
An arrow ~ zed past my ear کیزه‌گیزی به‌لای
گویمدا تیه‌یری

who /hu:/ interr pron

کی (بو بیکر) و بو (زیر) کی
فی‌حالة الرفع للعائل
ته‌واو‌که‌ر، کی
وصیفة النصب والجر منها

whom /hu:m/

خاوه‌نی: هی کی‌یه
وصیفة الملک
۱. *Who is that man?* نه‌و پیاوه کی‌یه؟
(من للعائل)
Do you know who she is? نه‌زانی نه‌و کچه کی‌یه؟
Do you know who (m) you are speaking to?
نه‌زانی تو له‌گدل کی‌ قسه ده‌که‌ی؟
To whom did you give it? له‌زمانی ره‌سمیدا
(یات به‌کی)؟
فی‌اللفة الرسمية
Who did you give it to? به‌کی‌ت داوه؟
لن اعطیه (ل . د)؟

This is the man who asked to see you. ۲. که
(بو بیکر) نه‌وه نه‌و پیاوه بو که دوباره داوای بیینی تو‌ی
نه‌کرد
۲. الذي، التي (العائل)
*My son, whom you met last week wants to see
you again.* کوره‌که‌م که هه‌فته‌ی رابردوو بیینی،
ده‌یه‌وی بت بیینه‌وه
هه‌ریه‌که‌له، نه‌وکه‌سه‌ی
کل من، الشخص الذي
۱. (شت) به‌ته‌واوی، هه‌موو یه‌ک پارچه *whole* /həʊl/ adj

	١. (الشيء) كله، بكامله
<i>the ~ truth</i>	هموو راستیهك كل الحق
<i>escape with a ~ skin</i>	٢. ساخ، ساز، سر نه كه وئی
	به یئ نه وهی تووشی نازار ببی ٣. به ته واوی، سدرجه م همموك، ره به ق
	٢. سلیم، معافی، بدون آدی، ینجو دون ان یصاب بأدی ٣. تام، كامل
<i>cook a ~ sheep</i>	مه رینگ به ته واوی لی نهی یطبخ خروفا كاماً
<i>rain for three ~ days</i>	سئ رۆزی باراناوی ته واو
<i>a ~ number</i>	ژماره ی ته واو، به یئ كه رت عدد الصحيح، بدون كور
□ <i>n</i>	(شتیک) ته واو، په كه ی ته واو، همموکی ١. (الشيء) كل تام وحدة كاملة، الكل
<i>a ~ is greater than any of its parts</i>	٢. هممو نه وهی كه هه به ٢. كل ما هو موجود
<i>He lost the ~ of his money</i>	هممو پاره كانی وون كود
<i>on the ~</i>	٣. سدرجه م، به شپوه په کی گشی. ٣. إجمالاً، بصرة عامة
wholeheartedly <i>adj, adv</i>	راستگۆ، دلنۆز به دلنۆزی صادق، مخلص، بأخلاص
wholesale /ˈhɔːlsəl/ <i>n, adj, adv</i>	فروشتی به كۆ، به كۆ (ب <i>retail</i>) البيع بالجملة، بالجملة (قارن <i>retail</i>)
wholesome /ˈhəʊlsəm/ <i>adj</i>	تندرست، باشه یۆ تندرستی، ساخی، هافل، په نندپار، هشیار صحي، نافع للصحة، (الرأي) سدید
wholly /ˈhɔːli/ <i>adv</i>	به ته واوی، سهرابا، هممی، سفنی تاما، کلیه
whom /hu:m/ <i>pron</i>	(پروانه <i>who</i>) كئی، نه وهی انظر <i>who</i>
whoop /hu:p/ <i>n</i> [C]	هاوار، كوكوك حناف، صیحة عالية
<i>~ s of joy</i>	هاواری به رز
whooping cough /ˈwʊpɪŋ kɒf/ <i>n</i> [U]	كۆكه

	په شه (نه خو شپه)
	السعال الديكي (مرض)
whose /hu:z/	پروانه <i>who</i> (انظر <i>who</i>)
why /waɪ/ <i>adv</i>	پۆچی؟ هۆی چیه؟ لماذا؟ ما السبب؟
<i>W ~ are you so late?</i>	هۆی كردنی نهو كارهی روون
<i>The reason ~ he did it is not clear</i>	نیه
	إن السبب الذي دعاه لذلك غير واضح
□ <i>int</i>	(پوده پریشی سهرسو پمان) نای كه سه پره! (التعبير عن الدهشة) يا للعجب! يا للقرابة!
<i>W ~ even a child knows that!</i>	واي! پوسه رسو پمان، واي كه سه پره! تامنداله كه شئ نه یزانئ!
	يا للعجب! حتى الطفل يعرف ذلك
wick /wɪk/ <i>n</i> [C,U]	پلته، پلتهی مۆم، پلتهی چرا، قتیل
	فتيل، فتيلة الشمعة / المصباح
wicked /ˈwɪkɪd/ <i>adj</i>	١. (كه ستيك) هه لوكه وتی، زیان به خش، به دخو، شه رخواز
	١. (الشخص، تصرفه) شرير، مؤذ، خبيث
<i>~ rumours</i>	٢. پس، په نازار، زیانه خش ٢. خبيث، مؤذ، ضار
wickedly <i>adv</i>	زیانه خش، به خراپه كاری بغیث، بأدی
wickedness <i>n</i> [U]	به دكاری، به دی، رۆدی شر، آدی، خبث
wicker /ˈwɪkə(r)/ <i>n</i> [U]	په لكی بارلیك، چه یزه ران، چقی بچوكئی دوپهل كراو أغصان رفيعة، مجدولة (خيزران)
<i>a ~ chair</i>	كورسی چه یزه ران (نحية) كرسي خيزران
<i>~ work</i> <i>n</i> [U]	شتی دروست كراو له چه یزه ران أشياء مصنوعة من الخيزران
wicket /wɪkɪt/ <i>n</i> [C]	١. (ههروه ها)
	(~ door, ~ gate
	له ناو ده رگا په کی گه وهدا ٢. په نجه ره ی بلیت برین ٣. گۆل

(له یاری کریکیتدا)

۱. (أيضاً ~ door, ~ gate) خوځه، کوة، باب صغیر فی باب
کبیر ۲. شباه التذاکر ۳. (فی لعبة الکریکیت) الهدف
wicketkeeper *n* [C] گولچی کریکیت
حارس الرمی (فی الکریکیت)

۱. بان، فراوان، بفرین، فره **wide** /waɪd/ *adj* (-r, -st)
۱. عرضی، واسع
پانیه کهی شمسٹ پیئہ ۲. دووره یوار، sixty feet ~
گشتگیر، جؤراو جؤر، همه په رنگ
عرضه ستن قدماً ۲. بعید المدی، شامل، متنوع
پیاویکی خواهون چه زو a man with ~ interests
ناره زوی زور
رجل ذو اهتمامات متنوعه
۳. دووره له ~ of
۳. بعید عن
وه لامه کهت Your answer was ~ of the mark
دووریو له پراستییه وه
إجابته كانت بعیده عن الصواب
۱. له جهند ناراسته په که وه □ *adv*
۱. فی عدة إتجاهات
هموو شوئین له پشکنی searching far and ~
بیعت فی کل مکان
۲. به ته وای هموو درگا که له سهر پشته بو ~ open
هموو کهس، والایه
۲. تاما، کلیه، (الباب) مفتح علی مصراعیه
به ته وای به ناگایه ~ awake
یقتز أو متبه تاماً
۳. (شوئنه کان) دورن له په که وه ~ apart
۳. (الأمکة) متباعده
۴. دووره له نامانج The arrow fell ~ of the mark
۴. بعید عن الهدف

۱. ناویه ناوی دور له په که **widely** /waɪdli/ *adv*
۲. تاراده په کی دور ۳. به فراوانی یا په پانی
۱. علی فترات متباعده ۲. إلى حد بعید ۳. علی نحو واسع أو
عرض
به فراوان، **wide spread** /waɪdspred/ *adj*
دریژووه، بلاو، بهر بلاو، به لال
مستد، منتشر، واسع الانتشار

بلاو نه کری، پانی نه کا، فرهدکت **widen** /waɪdn/ *vt, vi*
بوسع، يتسع

بیوه زن، زنی میرد مردو **widow** /waɪdɔ/ *n* [C]
أرملة، امرأة مات عنها زوجها

بیوه زن بو په هوی جهنگ **widowed** /waɪdɔd/ *adj*
أرملة رملتها الحرب
~ ed by the war

بیوه پیاو، پیاوی زن مردو **widower** /waɪdɔ:(r)/ *n*
أرمل، رجل ماتت عنه زوجته

۱. پانی، فراوانی، پانی، فرهی **width** /waɪθ/ *n* [C,U]
۱. عرض، نطاق، سعة
۲. پانی: پانی ده پیئہ ۳. پارچه کوتالیک ten feet in ~
پانی دیاریکراو
۲. العرض: عشرة أقدام عرضاً ۳. قطعة قماش من عرض معین
دوو پارچه کوتال نه دابه دم په که join two ~ s of cloth
به باری پانی
یجمع عرضین من القماش
به لنها تووی به کاری نه هینت **wield** /wi:ld/ *vt*
یستخدم (بمهارة)
(به لنها تووی) ته وریک به کار ده هینت، ~ an axe
(دهسه لاتی) به کار دینن، دست به سهر (فهرمانه وایی)
ده گری
یستخدم فأساً (بمهارة) (مجاز) یستخدم (نفره)، یسیطر علی
(الحکم)

زن، هاوسهر، زنی **wife** /waɪf/ *n* [C] (*pl* wives)
زوجه

پاروکه، قزی دروستکراو، زهرچ، **wig** /wɪg/ *n* [C]
گنده قو
الشعر المستعار، باروکه

ده تلپتیه، ده لهرزی، پیچ نه خوا **wiggle** /wɪgl/ *vt, vi*
یتلری، بهتز، يلوي
مثاله که یار په کهی نه جولینن The baby ~ d its toes
الطفل یسر الدمیه

۱. (نازه ل) کیوی، درهنده، **wild** /waɪld/ *adj* (-er, -est)
۲. وشک ویرنگ، چؤل و هول
۱. (الحيوان) بری، متوحش، متفرس ۲. مقفر، غیر مأهل
ناوچهی چؤل وانی و ~ and mountainous areas
شاخاوی

الناطق المقفرة و الجبله
 ~ seas / weather ٣. دژوار، زریاناوی
 ٣. عنیف، جامع، عاصف
 ~ with anger ٤. سهرکەش، ههلهشه: توورهیی کویبری کرد
 ٤. طائش، متهور: اعماه القضب
 ~ schemes / guesses پلانه کان / خه مەلاندنه
 ههلهشه کان، ههروهه کهه کان
 خطل / تخمینات طائشه، عشوائیه
 be ~ about sth / sb ~ to do sth زۆر به پهروهه بۆی
 (ل. د.) شدید الحاسه له
 □ npl the ~ s ناوچهی چۆلی یه ناوه دانیه
 مناطق مقفوره و غیر ماموله
 the ~ s of Africa چۆله وانیه نهفریقیا
 القنار الأفریقیه
wildfire n [U] تنهها له زارواوه دا:
 فقط فی العبارة:
 spread like ~ وهك ناگر بلاوده یهتوه
 يتشر كالنار فی الهشیم
wild'goosechase n ههولیکه پوچهل، بزالمین
 تهوش، ههولیکه نهزوک
 محارلة عقیمة
wildly adv به دره ندهیی، ب هولی
 بتوحش، بوحشیه
wildness n [U] دره ندیی، هولی تی
 توحش، شراسة، طیش
wilderness /wɪldənəs/ n [C] چۆل، ویرانه، ناران
 قفر، بریه، خراب
wile /waɪl/ n [C] خه تاندن، تهله، فر و فیل
 خدعه، حیلة، کید
 the ~ s of the Devil ههلهشه له تاندنیک به تهلهیی
 شه پتانی
 أحابیل الشیطان
 □ vt (~ away / into) ههله ده خه له تیش،
 لهفریوی له با
 یخدع، یغوی
wilful /wɪlf/ adj ١. (کهس) کهله پهرق، توندپهرو،
 سهرکیش، رکدار

١. (الشخص) عنید، مصعب
 ٢. (تاوان، نازار) مه بهست دار، بهمه ورام
 ~ murde ٣. (الجریمة، الأذى) متعمد، مقصود
wilfully adv به کهله ره قی، سهرکیشانه، بهرکداری،
 بهسوریون له سهه، یهتیمیدار
 بعناد، عن سبق إصرار
 ١ will /wɪl/ v aux v (له شیوگی نه ری)
 (فی صیفة النفی)
 ده بی، (ب shall)
 (pl would not or wouldn't) سرف، (قارن shall)
 باشه واهاتم
 All right, I ~ come
 بۆ داواکاری و
 W ~ you / Won't you come in?
 پارانهوه، نایا نایه یته زووره وه؟ ٣. بۆ ره تکرده وه، نایه لم
 پرویت
 ٢. للرجاء والطلب ٣. للرفض
 ٤. له بهستی مه رجعی و
 I won't let you go would
 پرسیاره له گه ل پاناوی تو و نه ودا به کار دیت
 ٤. فی الجمل الشرطیه و الاستهنامیه تستخدم مع ضمیر
 المخاطب و الغائب
 If a car had no brakes, there would soon be an
 accident would rather زوو نه بی زوو
 گهر تو تومیل بریکه نه بی زوو
 توشی روداو نه بی
 (انظر rather)
 ٢ will /wɪl/ vt (pt would /wd/) له په وی، لاره زوله کا
 ١. (ا. ق.) برید
 Let him do what he ~
 چی ده وی با ییکا
 یشاء
 We cannot achieve success merely
 by ~ ing it
 ٢. (داخوازی) خوزگه
 Would that it were true!
 کاره که راست بوایه!
 ٢. (الضنی) آنسی لوکان الأمر كذلك!
 ٣. وه سیهت له کا
 He ~ ed most (pt, pp ~ ed)
 ٣. برصی
 زۆرینه ی سامانه که ی
 of his property to charities
 به خشیوه به ده زگا خیر خوازه کان
 اوصی بمعظم ممتلكانه للمؤسسات الخیریة
 ووره، و بهست، سوریون له سهه،
 ٣ will /wɪl/ n [C]

نه‌خشه‌دانان، وه‌سیه‌تنامه ۲. (هه‌روه‌ها *power* ~) هیزی
 ویستن، ویستی سه‌ره‌خوی نیه
 ۱. إرادة، مشیته، تصمیم ۲. (ایضا *power* ~) قوه‌ الأرادة،
 لیست له‌ إرادة مستقلة
no ~ of one's own
 ۳. سوربون له‌سهر، وره
 ۴. تصمیم، عزیمه
He always has his own ~ هه‌میشه‌ خاوه‌ن ئاره‌زوی ~
 خوی‌ته‌ی (ئه‌وه‌ی یه‌وی ئه‌یکات) خوا ئاسانی بکات
 إنه‌ دوما‌ یفعل ما‌ یرید‌ لکن‌ مشیته‌ الله‌
 ۱. به‌په‌ی ئاره‌زوه‌کی یه‌وی، چون‌ یوی
 بگونیجی
 ۲. حسب‌ الرغبة، ساعه‌ یشاء، کما‌ یحلوه‌
 ۳. باش / خرای نیه‌ت ۶. به‌زوری
good / ill ~
 ۴. (وه‌سیه‌تنامه) *last ~ and testament*
 ۵. حسن / سوء‌ النیه‌ ۶. غالباً (الوصیه) (*last ~ and*
testament)
 ۱. ره‌زامه‌نده، ناماده‌یه، (بو‌ کردنی
 کاری پیوست)
 ۱. راض، علی‌ إستعداد (لعمل‌ اللازم)
 ~ *workers* کریکاران ئاره‌زوی کارکردنیان هه‌یه
 عمال‌ راغبون‌ فی‌ العمل
 ۲. به‌خۆیه‌خشی، خۆرسک، ملدان، قایل
 ~ *obedience* ۲. طوعی، تلقانی
 به‌ئاره‌زوو، به‌ ناماده‌یی، ب‌ قایل
 willingly *adv* طواعیه، عن‌ طیب‌ خاطر
 ناماده‌بون، ئاره‌زو (بو‌ کردنی
 کاریک)
 إستعداد / رغبه‌ (لعمل‌ شیء)
 ۱. دره‌ختی چنار یاته‌خته‌کی
 willow /wɪlɔ:/ n [C,U] شجره‌ الصفا‌ف‌ أو‌ خشبها
 ۱. که‌سیکی یاریک، چه‌له‌نگ
 willowy *adj* (الشخص) رشیق، مشوق‌ القوام
 خۆرسک یان‌ به‌زور،
 ۱. به‌زور یان‌ به‌خوشی
 willy nilly /wɪli 'nɪli/ *adv* طوعاً‌ أو‌ کرهما
 ۱. سیس‌ ده‌یی، ده‌ژاکی، ئه‌وه‌ری
 wilt /wɪlt/ *vi, vt* (یجمله) یذوی‌ أو‌ یذبل، یذبل

فیلباز، ته‌له‌که‌ باز،
 کوسه، چغو
 ماکر، مخادع
 فیلباز وه‌ک‌ رفوی
 ماکر کالتعب
as ~ as a fox
 ۱. ده‌باته‌وه، بردنه‌وه، سه‌رکه‌وتن
 ۱. یریح، یکسب، یغوز
 مؤله‌تیک‌ی خوی‌ندنی به‌ده‌ست‌ هینا
 ~ *a scholarship* یغوز‌ صنعه‌ دراسیه
 قازانج‌ نه‌کات، شه‌ره‌که‌ی برده‌وه،
 ~ *a battle* سه‌رکه‌وت
 یریح‌ معرکه
 ۲. قایل‌ نه‌ی، نه‌چینه‌ سه‌ر‌ راکه‌ی
 ~ *sb over* ۳. سه‌رکه‌وتو‌ نه‌ی به‌گه‌ یشتن‌ به
 ۲. یفتح، یستعمل: یستبله‌ الی‌ رایه‌ ۳. یوفق‌ فی‌ الوصول‌ الی
 به‌گه‌ یشته‌ سه‌ر‌ لووتکه‌ سه‌رده‌ که‌وی
 ~ *the summa* ینج‌ فی‌ الوصول‌ الی‌ التمه
 سه‌رکه‌وتن، بردنه‌وه (له‌ یاری)
 □ *n* [C] فوز (فی‌ مبارزه)
 براره‌، قازانج‌ کردوو
 winner *n* [C] فائز، رایح
 (به‌ تاییه‌تی، سه‌ یر کردن، هه‌لسوکه‌وت)
 winning *adj* دلفرین
 (بخاصه‌ النظرات، التصرفات) ساحره
 زه‌رده‌خه‌نه‌ی پرسوز
 a *win-ning smile* آسه‌، ابتسامه‌ خلابه
 قازانجه‌کان، ده‌سه‌که‌وته‌کان
 winnings *npl* (بخاصه‌) ارباح، مکاسب، (التجار)
 راده‌چه‌نی، راده‌به‌ری، راپه‌رین
 wince /wɪns/ *vt* یجفل، یبتض، إنتفاضة
 راپه‌ری (راچه‌نی) کاتن‌ گوی
 He ~ *d at the insult* له‌سوکه‌یه‌تی‌ پئی‌ کردن‌ بوو
 له‌سوکه‌یه‌تی‌ پئی‌ کردن‌ بوو
 إنتض‌ عند‌ ساعه‌ للأمانه
 ۱. هه‌لبر، نویل، وینچ، نامیری
 winch /wɪntʃ/ *n* [C] به‌رزکردنه‌وه
 ونش، رافعه
 ۱. با، ره‌شه‌با
 1wind /wɪnd/ *n* [C,U]

١. ریح، ریح	فویا کردن کارده کات
<i>The ~ carried my hat away</i> باکه	آلة نفع موسیقیة
کلاوه که می فراند باهه بسورینی	ناشی با، ناسیاو
الترقب / لنکشف	طاحونة هوائية
<i>in the ~</i> به نهینی نه روات با یزائین /	بوری هدا
با ووردینه وه	القصبه الهوائية
یجری فی الخفاء	شوشه ی پشه وه ی
	فوتومبیل، بابه ند
<i>Let's see / find out how the ~ blows</i> هدلویست	الزجاج الأمامی لسیارة
وگوربانکاریه کانی	روبه ری شوشه ی پشه وه ی فوتومبیل
الوقوف و تطوراته	~ wiper
<i>take the ~ out of sb's sails</i> ههول نه دا له کارنیک با	مساحة الزجاج الأمامی لسیارة
قسه دا پیش هاوکاره که ی بکه و ی	نهو شوینه ی که پای لیوه ههول
یحول بینه و بین ما یرید عمله او قوله بان یسقه الی ذلك	نه کات، به ره ویا، ره ویا
<i>The runner soon lost his wind</i> ٢. هه ناسه،	مهب الریح، الجهة التي تهب منها الريح
راکه ره که زوهه ناسه ی لی برا ٣. بونیک با بیگونیته وه	<i>windy adj (-ier, -iest)</i> فره با، پای زور، ره شه با
(وه که هی نیچیرنیک): یی نه زانری	عاصف، کثیر الریاح
٢. نفس، تنفس سرعان من إنطلقت أنفاس العداء ٣. راحة	١. نه ییچی،
یحملها الهوا (الطريدة مثلاً): (مجاز) یعلم ب	² wind /waɪnd/ vi, vt (pt, pp wound)
ناشکرای نه کا (نه وه ی به نهینی یو ده نریته وه)	للولی نه دا، پیچاویچ نه کا، دفالینت
٤. باو یزه ی ناوسک ٥. قسه ی هیچ و پوچ، چه نه بازی،	١. یلف، یترج، یلف
وته به که هیچی تیابهسته نه یی ٦. (دهنگ) نامیری موسیقای	رویاره که به ره و
فوو پیاکردن	<i>The river ~ s (its way) to the sea</i>
یکشف (ما یدبر فی الخفاء) ٤. ریح او غازات البطن ٥. هرا،	ده ریا پیچاویچ نه روا
نرزة، کلام لا طائل من وراه ٦. (صوت) آلات النفع الموسیقیة	قادره، یی پلیکانه ی بازنه یی
١. هه ناسه نه بری، ونی نه کا	٢. ده زو ده پیچیته سهر به کره ٣. پای ده دا (دهسکی
١. یقطع الأنفاس، یفقد	به رزکه ره وه که با نه دا یو نمونه)
<i>The blow ~ ed me</i> هه ناسه، پیاکیشانه که هه ناسه ی	سلم او درج دائری ٢. یلف خیطاً حول بكرة ٣. یدیر (ذراع
لی بریم	الرافعة مثلاً)
النفس، قطعت الضربة أنفاسی	کانزا خاوه که له کانه که
٢. هه ناسه ی یو نه گیریته وه	ده ردینی به نویل یان به رزکه ره وه
٢. یجعلها تسترد أنفاسها	یرفع المعدن الخام من منجم (بالونش او الرافعة)
باگیر، به ریسته با (له دارودره خت)	٤. قورمیشی نه کا ٥. کوتایی یی دینی
حاجز الریح (من الأشجار)	٤. یملأ الساعة، یعنی، الزنبرک ٥. ینهی، یختم، ینتهی
باوه ریو، پاکه وت یو نمونه (میوه) به خت	<i>It's time for him to ~ up his speech</i>
یا دهسکه وتی کوتو پر، به خته وه ری	حسابی
ما تسقطه الریح (من فاکهه مثلاً) (مجاز) حظ او کسب مفاجی،	راست نه کاته وه کومپانیای بازرگانی / کاروباری که میک
نامیریکی موسیقا به	یصنی شرکة تجارية / أعماله
	٦. به شوکا وه دینی، ده مارگیر نه یی
	٦. یكون متوتر الأعصاب
	٦. یماندنه وه، لالاندن، پیچان
	□ n [C]

<i>windmill n</i> [C]	فویا کردن کارده کات
<i>windpipe n</i>	آلة نفع موسیقیة
<i>windscreen, shield n</i> [C]	ناشی با، ناسیاو
<i>wiper</i>	طاحونة هوائية
<i>windward adj, adv</i>	بوری هدا
	القصبه الهوائية
	شوشه ی پشه وه ی
	فوتومبیل، بابه ند
	الزجاج الأمامی لسیارة
	روبه ری شوشه ی پشه وه ی فوتومبیل
	~ wiper
	مساحة الزجاج الأمامی لسیارة
	نهو شوینه ی که پای لیوه ههول
	نه کات، به ره ویا، ره ویا
	مهب الریح، الجهة التي تهب منها الريح
<i>windy adj (-ier, -iest)</i>	فره با، پای زور، ره شه با
	عاصف، کثیر الریاح
² wind /waɪnd/ vi, vt (pt, pp wound)	١. نه ییچی،
	للولی نه دا، پیچاویچ نه کا، دفالینت
	١. یلف، یترج، یلف
	<i>The river ~ s (its way) to the sea</i>
	رویاره که به ره و
	ده ریا پیچاویچ نه روا
	قادره، یی پلیکانه ی بازنه یی
	٢. ده زو ده پیچیته سهر به کره ٣. پای ده دا (دهسکی
	به رزکه ره وه که با نه دا یو نمونه)
	سلم او درج دائری ٢. یلف خیطاً حول بكرة ٣. یدیر (ذراع
	الرافعة مثلاً)
	کانزا خاوه که له کانه که
	ده ردینی به نویل یان به رزکه ره وه
	یرفع المعدن الخام من منجم (بالونش او الرافعة)
	٤. قورمیشی نه کا ٥. کوتایی یی دینی
	٤. یملأ الساعة، یعنی، الزنبرک ٥. ینهی، یختم، ینتهی
	<i>It's time for him to ~ up his speech</i>
	حسابی
	راست نه کاته وه کومپانیای بازرگانی / کاروباری که میک
	یصنی شرکة تجارية / أعماله
	٦. به شوکا وه دینی، ده مارگیر نه یی
	٦. یكون متوتر الأعصاب
	٦. یماندنه وه، لالاندن، پیچان
	□ n [C]

	إتراء، إتعاء
windlass /ˈwɪndlɑːs/ n [C]	بدرزكهر، بئندكهره وه، بئندكهرئى (له ننگه رئى) رافعة
window /ˈwɪndəʊ/ n [C]	په نجه ره، پاژه، شوشه ی به نجه ره نافذة، شباك
wine /waɪn/ n [U]	مده، باده، شراب خمر، نبیذ
wing /wɪŋ/ n [C]	۱. هه لفریو، بالی بالنده یان فرۆكه ۱. طائرأ، جناح الطائر أو الطائرة
<i>on the ~</i>	له كاتى فریندا، فریو له هه وادا له ژیر پاریزگاری، له ژیر چاودنیری
	أثناء الطيران، فی الجورت حمایته، فی رعایته
	۲. بهش له (خانویهك) <i>build a new ~ to a hospital</i>
	۳. (له شویگی كۆدا) لاته نیشه كانی سهوشانو بیته ران نایینن
	۴. جناح (فی مبنی) ۳. (فی صیقة الجمع) الأجزاء الجانبية
wingpan n	لغشبة السرح التي لا يراها النظارة
	دووری نیوان دوولای باله كان
	المسافة بین طرفی الجناحین
wink /wɪŋk/ vi, vt	۱. چاودانه گرئی
	۱. یغمز (بعینه)، تطرف العین
<i>~ at (sth)</i>	۲. چاوی لئ ده پووشی
	۲. یتقاضی عنه
☐ n [C]	۱. چاوداگرتن، لئ ته كاندن
	۱. غمز (بالعین) غمزة
<i>forty ~ s</i>	۲. سه رخدوشكاندن، كورته خهو
	۲. إغفاءة، نوم لصیر
winter /ˈwɪntə(r)/ n [C,U]	زستان، زلستان
	شتاء
☐ vi	زستان به سه رده با، زلستانی دبوریت
	یشتی، یقضي فصل الشتاء
wintry /ˈwɪntri/ adj	زستانه، باهوژی، سارد، زلستانی
	شتوی، بارد
<i>a ~ sky</i>	ناسمانی پر له هه ور
	سماء ملبدة بالفریم
wipe /waɪp/ vt, vi	۱. ده سربئى، به سربئى لای له با
	۱. یسح، یزیل بالسح

<i>~ the dishes</i>	وشك نه كات، قاپ نه سربئى
	یئشف، یسح الصحون
<i>~ sth dry</i>	وشكى نه كات به ته واوی
	یجففه تماماً
<i>W ~ your tears away</i>	فرمیسه كانت بسره
	كنكف دمروك
<i>~ off</i>	۲. لای له با به سربئى
	۲. یزیل بالسح
<i>~ out</i>	ناووهی شتیك وشك ناكاته وه، لاله با، نایهئلی،
	تیك نه دات
	یجفف داخل الشئى، یزیل، یسح، یدمر
<i>~ up</i>	شله بهك وشك نه كات به سربئى
	یجفف السائل بالسح
☐ n [C]	سربئى، ووشك كردنه وه
	مسح، تجفیف
wiper n [C]	سره، ده سته سر
	مساحة، منديل، مسحة
wire /waɪə(r)/ n [C,U]	۱. وایر، تهل، سیم ۲. بروسكه
	۱. سلك (معنئى) ۲. (ل. د) برقة
☐ vt, vi	۱. به تهل له به ستهئى یان به ته له كان
	۱. یربط بسلك أو بالأسلاك
<i>~ a house for electric current</i>	۲. تهل دریزده كاته وه
	(تهلی كاره با له ناو مال) ۳. بروسكه لئ ته دا، بروسكه ده تیرئى
	۲. یمده الأسلاك (الكهربائية فی المنزل) ۳. یرسل برقة
wiring n [U]	تۆر (وهك ته له كانی كاره با)
	شبكة (الأسلاك الكهربائية مثلاً)
wiry adj (-ier, -iest)	(به تاییه تی كه سبك) باریک به لام
	به هیز، توكمه
	(بخاصة الشخص) نحیل و لكه قوی
wireless /ˈwaɪələs/ n [U]	بیتهل، بین سیم، رادیو
	لاسلكی، رادیو، مذياع
<i>listen to a concert</i>	له رادیو گوئی له نا ههنگی موسیقا
	له گرئی
	یسمع إلى حفلة
<i>on / over the ~</i>	موسیقیة فی الرادیو
wise /waɪz/ adj (-r, -st)	ژیر، هوشمه ند، زانا
	حكیم، عاقل

wisely *adv* هوشمندانه، زیرانه، ناقلانه
بحکمة، بتفقل، بظنة

wisdom /wɪzdom/ *n* [U] ۱. زیری، هوشمندی
۲. بیرو رای زیرانه، حکمت، پند
(۱. حکمة، تغل ۲. افکار و اقوال حکیمه)

the ~ of our ancestors پندی باوو باپیرانمان
حکمة اجدادنا

wish /wɪʃ/ *vt, vi* ناره زونه کا، ده خوازی، حزن نه کا
یرغب، یتنی

I ~ خوژگه بمزانیاه
آتمنی لو عرفت

I knew ۲. نه پوی، حزن نه کا، ناره زونه کا ۳. هیواداره،
هیواخوازه (بوخیر و چاکه)

۴. یرید، یرغب، یود ۳. یتنی، یرجو (له الخیر مثلاً)

۱. نه خوازی، ناره زوونه کا، *~ sb a pleasant journey*
چاری تن نه پری، گه شتیکی خوشت بو
نه خوازی

۴. یتنی، یشتهی، یطمع فی

۱. حزن، ناره زوو، خواست، خوژگه، *□ n* [C,U]
ویستن، توانا، ووره
۱. رغبة، ارادة

in obedience to your ~ es ویستن، داخواز، گونی
رابه لی ناره زووه کاتنه
استحابة لرغباتک

۲. له گه ل نه وپه پری دلسوزی و *with all good ~ es*
هیوای به خخته وهری
۲. امنیت: مع خالص التمنیات

wishful *adj* خواست، هیفیدار، کامدار
التفکیر مبني على التمني
باوه پرکردن به راستی شتیگ تنها به ناوات
~ thinking خواستنی
الأعتقاد بصحة شيء لمجرد تمنیه

wisp /wɪsp/ *n* [C] گورزه ی (کا، گزره) توپه لی موو،
ده زووله پک دوکهل
حزمة (من القش) خصلة (من الشعر) خيط (من الدخان)

wistful /wɪstfl/ *adj* مات، خه مبار له پهر معراقی بو
شتیکی دوره دست
حزین، کتیب (توقه لشي. بعيد النال)

~ eyes چاوه کان نیشانه کانی پەرؤشی و خه مباری
تیدا دیارن
أعين تظهر فيها علامات اللهفة والكابة

wistfully *adv* به پەرؤشی و خه مباریه وه
بلهغه و کابة

wit /wɪt/ *n* [C,U] زیره کی، سه لقه، به لگه نه ویست،
روناکبیر خاوه ن به هره و کارامه یی و لیزانی په
have one's ~ s about one
ذکاء، فطنة، سرعة البديهة يتشع باليقظة و حضور البديهة
be at one's ~ s' end سه رسامه، دودله
فی حیرة من امره

live by one's ~ s به فرو فیل خوی نه زیه نی (زورزانه)
۲. (ناوه لفرمان) نیسک سووکی، خوین شیرین
یکسب رزقه بالحيلة أو المكر ۲. (ظرف) خفة دم، ظریف،
خفيف الدم

witty *adj* (-ier, -iest) نوکته بازی، گالته چی
فکه، حاضرالتکة

wittily *adv* به نیسک سووکی، به لیزانی
بغفة دم، بیراعة

witch /wɪtʃ/ *n* [C] جادوگری (زن)
ساحرة، عرافة

witchcraft *n* [U] جادوو، جادوگری، فالچی
سحر، عرافة

witchdoctor *n* [C] فالچی، پزیشکی جادوگر (لای)
هوزه سه ره تاییه کان)
العراف، طبیب ساحر (عند القبائل البدائية)

with /wɪð/ *prep* ۱. خاوه ن، له گه ل، به
۱. ذوب

a coat ~ four pockets پالتوی چوار گیر فان
مطف باربعة جيوب

writing ~ a pen ۲. به پاندان نه نویسی
۲. یکتب بقلم حبر

fill a barrow ~ sand گالیسکی ده ستین پرده کات له لم
یسلا عربة يد بالرمل

live ~ one's parents ۳. له گه ل
۳. مع

mix one thing ~ another تیکه ل ده کات، شتیگ تیکه ل
شتیکی تر نه کا

- بذبل، یزدی ۲. پشل، یصق، یزدی
 غیبه‌ی لئی نه کا
 She gave
 به‌پرقه‌وه تهماشای کرد
 him a ~ing look
 نظرات ایله یازدراء
- withhold** /wɪð'həʊld/ vt (pt, pp -held /-'held/)
 نه یگری یان قایل ناین
 یسکه او یصق عن یرفض
- within** /wɪð'ɪn/ adv له سور، له ناوه‌وه، له سور
 به، ره‌تی نه کا توه له ناوه‌وه، له سور
 (أ. ق.) فی الداخل
 □ prep له سووری، له چوار چنوهی
 فی حدود، فی
 له بواری، له ناو
 live ~ one's income
 نطق، داخل
 له نزیکه‌وه، له گویی یستی
 ~ hearing
 علی مسع
 له دوری یه‌ک میل له کلیسه‌وه
 ~ a mile of the church
 علی بعد میل من الکلیسه
- without** /wɪð'əʊt/ adv, prep (with بیجه‌وانه‌ی)
 به‌ین، بیجه‌وه
 ۲. له دهره‌وه
 (نیقض with) بدون، من غیر ۲. (ق.) فی الخارج
- withstand** /wɪð'stænd/ vt (pt, pp -stood /-'stod/)
 به‌رهدنستی ده‌کات، به‌رگه‌ده‌گری، خوراده‌گری (په‌ستان)
 یقاوم، یصمد، یحمل، الضغط
 ~ pressure
- witness** /wɪtnɪs/ n [C,U] گه‌واهی، گه‌واهی
 ۱. شایه‌ت، گه‌واهی، گه‌واهی
 (له کیشه‌به‌کدا)
 ۱. شاهد (فی قضیه)
 ۲. شایه‌تی، گه‌واهی،
 bear ~ to sb's character
 شایه‌تی نه‌دا له‌سهر ره‌وشت پاکی ۳. شایه‌ت (له‌سهر نیمز)
 ۴. شایه‌ت یا به‌لنگه‌له‌سهر
 ۲. شهادت، یشهد علی کریم خلقه ۳. شاهد (علی ترقیع) ۴. شاهد
 او دلیل علی
 جله‌کانی به‌لنگه‌یه
 his clothes are a ~ of his poverty
 له‌سهر هه‌زار به‌کدی
 ۱. شایه‌تی نه‌دا له‌سهر (نیمز کردنی)
 □ vt, vi
 ریکه‌وتنامه‌یه‌ک ۲. شایه‌تی نه‌دا له روداویک دا ۳. شایه‌تی
 نه‌دا، وتی ده‌لئی ۴. ده‌بیته شایه‌ت یا به‌لنگه‌له‌سهر (وه‌ک
 هه‌زاری)
- بذبل، یزدی، یسج، یسج شینام آخر
 ۱. دژ، مشت و مری له‌گه‌ل نه‌کا /
 argue / fight ~ sb /
 کوشتاری له‌گه‌ل نه‌کا
 ۴. ضد: یجادله / یقاتله
 ۵. به، له: په‌ویستی خوئی کاره‌که
 do sth ~ pleasure
 نه‌کا ۶. دوا به‌دوای، له‌هممان کاتدا
 ۵. ب. فی: یفعله عن طیب خاطر ۶. تعال، فی نفس
 سینهری
 a tree's shadow moves ~ the sun
 دره‌خته‌کان له‌گه‌ل جو‌له‌ی خوردا نه‌گورگنی
 الوقت ظل الشجرة يتحرك مع الشمس
 ۷. له‌گه‌ل، نه‌وه‌ی په‌پوه‌نداره به
 Be patient ~ children
 به‌تارام به له‌گه‌ل مندا‌لدا
 ۷. مع، فیما یصل ب
 ۸. لئی: به‌چهند
 I parted ~ her after many years
 سالیک لئی داپرام
 ۸. عن: انصلت عنها بسنوات عديدة
 ۹. له‌گه‌ل، بو
 Are you ~ me or against me?
 لایه‌نگری، فایا تو له‌گه‌ل مندا‌یت یا دژی منی؟
 ۹. مع، مؤید ل
- withdraw** /wɪð'drɔ:/ vt, vi (pt -drew, pp -drawn)
 ۱. ده‌یگریته‌وه، ده‌یگریته‌وه
 ۱. یسترده، یسترجه
 ۲. نه‌کشیته‌وه
 ~ savings from the bank
 ۲. یسحب:
 ۱. باره‌کانی له بانق دهر دینئی
 ~ a child from school
 یسحب مدخراته من البنك
 ۳. باشگه‌ز نه‌بیته‌وه له به‌لنگه‌کدی
 ~ a promise
 ۳. یسحب، یتراجع عن (وعده)
- withdrawal** n [U] کشانه‌وه، پاشه‌کسه، پاشگه‌ز
 بونه‌وه، (وازه‌تیا نه‌کردنی شتی‌ک)
 سحب، انسحاب، تراجع
- withdrawn** adj که‌سیکی گوشه‌گیر
 منظر علی نفسه
- wither** /wɪðə(r)/ vt, vi (به‌زوری ~ up ~ a
 ۱. ده‌وه‌ری
 The flowers ~ ed
 ۱. غالباً ~ away ~ up)
 سیس ده‌یی،
 The hot summer ~ ed (up) the grass
 ده‌زاکئی ۲. له‌جوله‌ی نه‌خا بیانه‌کشینی

۱. شہد علی (توقیع اتفاقیة) ۲. شہادہ (حادثاً) ۳. شہدہ.
بدلی بالشہادۃ. ۴. یکن شہاداً او دلیلاً علی (الفرق مثلاً)

witticism /wɪtɪsɪzəm/ n [C] گانہ جاری، گانہ
(قوشمہ)
فکاہہ، دعابہ

witty /wɪti/ adj بروانہ wit
انظر wit

wittingly /wɪtɪŋli/ adv بہ زانیہوہ، بہ مہہستہوہ،
بہ قہستی، بہ ہوہوس
عن علم، عن قصد، عمداً

wives /waɪvz/ زنہاوسہر (بروانہ wife)
(انظر with)

wizard /wɪzəd/ n [C] ۱. جادوگر (پیو) ۲. کہسیکی
لہاتوو زیرہک
۱. ساحر ۲. شخص بالغ البراعۃ
زیرہ کہ لہ بیہکاریدا
إنہ بارع فی الریاضیات

wobble /wɒbl/ vi, vt لاردہ پیئہوہ، دہلہنگن، دہلہقن،
دوودل نہین
یتمایل، یتأرجح، (مجاز) یتردد
لہراوہ، چون وهاتن، دوودلی دکت
مہتز، متأرجح

wobbly adj

woe /wəʊ/ n [U] ۱. داخ، خہم کارہسات، وای لو
۱. أسف، حزن، ویل
چیرؤکنکی خہمناکی
حکاایہ منجعتہ

a tale of ~

poverty, illness ۲. (لہ شیوکی کؤدا)
۲. (فی صیغۃ الجمع)

and other ~ s گیروگرفت، بہلاً
مصائب، بلایا

woeful adj ماتہمین، خہفہ تاوی، دہرددار، لیتہوماو،
خہمگین، پہست
مکتب، تعس، منجع، محزن

woke woken بروانہ (wake) ہہلسا، ہوشیاربوو،
رابوو
انظر (wake)

wolf /wɒlf/ n [C] (pl wolves) گورگ
ذنب

نہوہندہ سامان پہ پدا *keep the ~ from the door*
دہکات کہ بہشی بکات، برسہہ تی نہہیلنی بہ ہہلپہ خواردن
یکسب من الرزق مایرد بہ خانلۃ الجوع
دہلنہ لو شیننی، قونی ئەدا
□ vt ~ one's food
(ل. د.) یلنہم الطعام بشراہۃ

woman /wʊmən/ n (pl women) زن، نافرہت
امراة

womanhood n [U] ژنیہ تی، منیہ تی
النساء، انوثۃ
گہ یشتوتہ سالی بالقی بوون، ینگہ بوو
to reach ~
تلغ سن الأنوثۃ

womanish adj (پیو) ژنای، قوند، داوین پیس (شتی)
(الرجل) مخنت، (الأشیاء) أنثویۃ

womanly adj ژنانہ، شاپستہی ژنان
نسوی، لائق بالمرأۃ
داپوشین شیاوی نافرہتہ، بالآ پؤشی ژن
~ modesty
إحتشام لائق بأمرأۃ

womb /wʊ:m/ n [C] مندالدانی ژن، متال دان، پزدان
الرحم، رحم المرأۃ

won /wɒn/ بردیہوہ، براہیہوہ، نہ پیاتہوہ
(انظر win)

wonder /wʌndə(r)/ n [C,U] سہ سامی، حہ پہ سان،
شتیکی سہیر، دہرناسا
دہشتہ، عجب، شیہ مدہش
بہ سہرسورماوی سہیری نہکات
look at sb in ~
ینظر إلیہ متعجباً

be filled with ~ سہرسام دہین، دہحہ پہسنی
یتلنی، بالدہشتہ

no ~ that سہیر نیہ کہ
لاعجب ان

for a ~ سہیرہ کہ
ومن العجب (ان)

work ~ s شتی سہیر دہکات، سہرسام دہینت
یصنع الاعجاب، یأتی بالمعجزات

۱. سہری سورنہ میننی ۲. پرسیار دہکا
□ vt, vi
۱. یتعجب، یندہش ۲. یتسأل

wonderful adj سہیر، سہمہرہ، نایاب، دیلان، ناوازہ
عجیب، مدہش، رائع

wont /wɒnt/ n	نه‌گه‌رینه‌وه عادة تعود
<i>He went to bed later than his ~</i>	دره‌نگتر له
	جاران چوو بو نوستن ذهب للنوم متأخراً عن المعتاد
<i>He was ~ to ...</i>	عاداتی وابوو
	(خیریه) کان من عاده‌ته ان
woo /wu:/ vt, vi	۱. سۆزی ژن به لای خویدا راده‌کیشی ۲. نکا نه‌کا
	۱. بختب ودإمرأة ۲. بختس، یعی
<i>~ a woman</i>	داوا نه‌کا، بۆسامانا هه‌ول نه‌دا، هیفی دکت وراء الثروة مثلاً
wood /wud/ n [C,U]	۱. ته‌خته ۲. (له‌شیوکی کۆدا) دارستان، جه‌نگه‌ل، بیسه، بیسه‌لان
	۱. خشب ۲. (في صيغة الجمع غالباً) غایه، اجمة، ایکه
<i>out of the ~</i>	قوناغی ترسانکی تیه‌راند تخطی مرحله‌ الخطر
<i>be unable to see the ~ for the trees</i>	ناتوانی
	شته‌که به‌گشتی بیینی له‌به‌ر زوری ورده‌کاری غیر قادر علی رؤیة الشيء ککل من کثرة التفاصيل
woodcut n	وینه‌ی چاپ کراو له‌ شیوه‌یه‌کی هه‌لگه‌نراو له‌سه‌ر ته‌خته
	رسم مطبوع من تصمیر محفور علی الخشب
wooded adj	(ناوچه) پرده‌خت، چر (منطقه) مظلة بالأشجار
wooden adj	دارین، بووه به‌ته‌خته، نازیندوو خشبی، (مجاز) متخشب، عديم الحیوة
woodland n [U]	دارستان، جه‌نگه‌ل، زه‌وی داپۆشراو به‌ دارو دره‌خت، بیسه
	أرض متشجرة، أرض مظلة بالأشجار، غابة
woodwork n [U]	کاری دارو ته‌خته (به‌تاییه‌تی له‌ خانو) ۲. دارقاشی
	۱. أشغال الخشب (بخاصة في مبني) ۲. تجارة
woodworm n [C,U]	کرمی دار / دارکونکه‌ره دودة / سوسة الخشب
woody adj	۱. دره‌ختین، به‌دره‌خت داپۆشراو، چر، داری
	۱. مشجر، مظی بالأشجار، خشبی

wool /wul/ n [U]	خوری، جل و به‌رگی خوری صوف، ملابس صوفیة
woollen adj	له‌خوری دروستکراو صوفي، من الصوف
woolly adj (-ier, -iest)	وه‌ک خوری وایه (بیرووا، به‌لگه) شل و شیواوه، نالۆزه
	صوفي شبيه بالصوف (مجاز) (الأفکار. الحجج) غیر متماسكة، غامضة
word /wɜ:d/ n [C]	ووشه، ووته، واژه کلمة، لفظه
<i>put one's thoughts into ~s</i>	به‌وشه بیروواکانی ده‌رده‌بری
	يعبر عن أفكاره بالكلمات
<i>have a ~ with sb</i>	۲. ناخافتن، گفتو‌گو، بیژه ۲. کلام، حدیث
<i>by ~ of mouth</i>	زاره‌کی، به‌دهم شفهياً، مشافهة
<i>take sb at his ~</i>	به‌په‌ی یوچونی خوئی هه‌لس و کهوت نه‌کا ۳. هه‌وال
	يصرف بوعي من الاعتقاد بصدق ما يقول ۳. خير کاره‌که‌م بو به‌جی به‌ئله‌ له‌نوسینگه‌ی ۴. به‌ئین، دوپات کردن، سوره‌ له‌سه‌ر به‌ئینه‌که‌ی
	۴. وعد، تأکید، بحث بو‌عهده
<i>break one's ~</i>	خاوه‌نی قسه‌ی خوئیته‌تی، خاوه‌ن به‌ئینه، وه‌فاداره به‌ به‌ئینه‌که‌ی، په‌یمان راسته
<i>keep one's ~</i>	ب‌حافظ علی کلمته، یفی بو‌عهده
<i>give sb one's ~</i>	ب‌په‌یمانی ته‌داتی، به‌ئینی ب‌ین ته‌دا، گرتی به‌ستی له‌گه‌ل نه‌کا، قسه‌ی خوئی ته‌باته‌سه‌ر بعده، بعهده
<i>be as good as one's ~</i>	به‌ئینی یا په‌یمانی به‌ته‌واوی دینینه‌دی
	یفی بو‌عهده او بعهده‌کاملأ
☐ vt	ده‌رته‌بری به‌وشه، دای نه‌ریزی يعبر بالكلمات، يصوغ
<i>How shall we ~ the letter?</i>	چۆن نامه‌ داریزین؟ كيف نصوغ الرسالة

worddivision *n* [U] دابه شکر دنی ووشه کان بو
چهند برکه په ک

wording *n* [C] تقسیم الکلمات الی مقاطع
دارژتن، هه لېژاردنی ووشه کان
الصیاعة، اختیار الکلمات

word perfect *adj* بهوردی له بهر نه کا، هه له ناکات
دقیق العفظ، لا یخطی.

wordy *adj* دریزادار، زوریلنی، تی ناختر او
مطلب، مسهب، ملي، بالحنو

wore /wɔ:(r)/ (پروانه *wear*) له بهری ده کات
(انظر *wear*) یلیس

work /wɜ:k/ *n* [U] ۱. نیش و کار، کار
۱. عمل، شغل
set / get to ~ ده ست به کار نه کات
یشرع فی العمل
make short ~ of sth ته وایي نه کا / خیرا لنی
نه یتنه وه، کو تایی پی دینی ۲. کار، پیشه
ینیه / یتنه منه بسرعة ۳. عمل، وظیفه
in / out of work به رده وام له کار / یی کار
قید / عاطل عن العمل
at ~ له شوینی کاره که یدا، سه رقأل، ماندوه له کاردا
۳. نه و شته ی که نه کوی
فی مکان عمله، مشغول، متمم فی العمل ۳. الشیء الذي
یجری عمله
She took her ~ to the garden ۴. بر دوی ته تی
(ینداویستی درومان) له گه ل خوئی بو باخه که ۵. (له شیوگی
کو دا) کار، بهرهم، نیش
۴. اخذت (أدوات الخياطة) معها الی الحدیقة ۵. (فی صیقة
الجمیع) عمل، إنتاج، شغل
the ~ of silversmiths کاره کانی زیوسازی
أشغال النضة
needle ~ ده رزی کاری، کاری دروین، درومان
شغل الأبرة
stone ~ به رده سازی
أشغال الحجارة
wood ~ ته خسته سازی، نه چاره ی
أشغال الخشب، المنجور
a ~ of art ۶. کار (ویژه یی یان هونه ری) هونه رکاری

۶. عمل (أدبی او فنی) تحفة فنية
کاره کان (داهینانه) *the ~ s of Shakespeare*
ویژه ییبه کانی شکسپیر کارگه، کارخانه، ساختمان
الأعمال (المؤلفات) الأدبية لشکسپیر مصنع، معمل
کارگه ی توانه وه ی ناسن، قالب خانه *an iron ~ s*
مصنع لصله الحديد، مسبك
The ~ s have closed کارگه که داخرا
لقد أقفل المصنع
۸. کارویاری گشتی *public ~ s*
۸. الاضغال العامة
۱. (پروانه *wrought*) (*wrought*) *vt* (*pt, pp ~ ed, wrought*)
کار نه کات، نیش نه کات ۲. (نامیر، نه ندام) نیشی خوئی جن
به جی نه کا
۱. (انظر *wrought*) یصل، یشتغل ۲. (الآلة، الجهاز، الصخر)
یقوم بعمله، یؤدی عمله
۳. (پلان، شیواز) نه روا به *Will the method ~*
سدره کو تویی، داواکان دینته دی
۳. (الخطه، الطريقة) تیسیر بنجاح، تحقق المطلوب
۴. کار نه کا، *He ~ s his employees too hard*
نه جوئی، نیش نه کا
۴. یشتغل، یحرک، یجهد
نامیره کان به *The machines are ~ ed by electricity*
کاره با کارده که ن
الآلات تدار بالكهرباء، بالكهرباء
۵. پرووده دا (سه پرووده مه ره) *~ miracles*
۵. یحدث (المعجزات)
چا که ده یتنه وه، زیان *~ a cure / harm / mischief*
ته به خشن، زیانی پی نه گا، نازاری نه دا
یشنی / یضر / یؤدی
پلان دانه نی *~ out a scheme*
یضع خطة
بورغروه که شل بووه وه، *The screw has ~ ed loose*
ساموله که کراهه وه
إنجل البرغي (تدریجا) إنفکت الصامولة
ته توانی *Can you ~ the stone into position?*
به رده که بگرنیته وه بو شوینی خوئی؟
هل تستطيع إعادة الحجر الی مكانه؟
پیاوه کان *The men ~ ed their way forward*

بدره وپیشه وه ملی ریگاپان گرته بهر شق الرجال طریقهم الی الامام تن هدلکیشی نه کا، نوکتو قسه ی خزش بو ناو وانده کی یدخل، يقدم (بعض اللطائف في معاوضة)	عامل، شغیل هیزی کار، هیزا کار القری العاملة
~ into	workforce n [C]
پژکارده بن له، چاره سهری نه کا یتخلص من، یعالج یتخلص من طاقته الزائدة	workhouse n [C] شوینی همزاران، په ناگی ههزاران (أ.ق. ملجا للفقر)
~ off	working n [C] کارکردن، (به تاییه تی) نیش له کانه کاندای (بخاصة حفريات في منجم)
له ووزه زیاده کی خوی <i>off one's surplus energy</i> پژگار نه کات	workman n پیاوی کریکار، پیاوی نیشکر، پیشه گهر عامل، شغیل، حرفی
~ up (a business)	workmanlike adj لها توو، نشانه ی لها تووی بارع، دال علی مهارة الصنع
۶. دای نه مه زینتی، بهره بهر دهستی بی نه کات ۶. ینشی، یؤسس تدریجیا	workmanship n [U] لیزانه له کاره که پدای، کارامه بی صنعة، براعة في العمل
~ up sb's feelings / a rebellion (ههست و سوز): ههستی ده وروژینی / جوانه کی ۷. پینکی نه گریته وه، پینک دینتی: بشیر (الشاعر): بشیر مشاعر / نته ۷. یجیل، یشکل:	articles of poor ~ فاهیری خراب دروست کراو أدوات رديئة الصنع
~ clay قوره که نه گریته وه به ناو یشکل الصلصال بالماء	workout n [C] مهشق، راهینان تدریب، تمرین
<i>The suffering of the refugees ~ ed upon our feelings</i> ۸. کار نه کا له سهر یاله نازاری ناواره کان کاری له ههستمان کرد	workshop n ورشه، کارخانه، شوینی خویندنی نازاد ورشة، مشغل، حلقة دراسية حرة
۸. یوثر علی او فی اثرت آلام اللاجئين فی مشاعرنا <i>The idea ~ ed like madness in his brain</i> بیروکه که به قولی کاری کرده سهر هوشی اثرت الفكرة فی عقله تأثیر عمیقاً	world /wɜ:ld/ n [C] ۱. جیهان، گیتی، گهر دون، دنیا، زهمین
~ a design ۹. نه خشه نه کیشی ۹. تظرز: تظرز رسما	۸. العالم، الدنيا جیهانی و ورزش ۲. عالم الرياضة
workable adj کرداری، کاریار، ده توانری جی به جی بکری عملي، يمكن القيام به پروژه به کی کرداریار مشروع قابل للتنفيذ	the ~ of sport جیهانی نه کادیمی (کارکه ران له زانستی) العالم الأكاديمي (المشتغلون في علوم النظرية)
<i>a ~ scheme</i>	the Old W ~ جیهانی کون (نه وروپا، ناسیا، نه فریقا) ۳. العالم القديم (آسیا، آوروپا، آفریقا)
workaday adj ناسایی، همرزان، بیزار کهر عادی، مبتذل، ممل	the New W ~ جیهانی تازه (نه مریکا) العالم الجديد (أمريکا)
workbag-basket-box توره که (سه به ته) یان سندوقی پیداوستی کاروبار (به تاییه تی نیشی درومان) کیس او سله او صندوق عدة الشغل (بخاصة سله شغل الایرة)	a ~ of بریکی زو له ۴. کیه او مقدار کبیر من له یه که نه چنی له هه موو
worker n [C] کریکار، ره نجه ده، سه پان، کار کهر	for all the ~ like sb sth روویه که وه متشابه من جمیع الوجوه
	world'cup n جامی جیهانی کاس العالم

world famous <i>adj</i>	ناویانگی جیهانی هه به ذو شهرة عالیة
worldly <i>adj</i>	جیهانی دنیایی، مادی مادی
<i>my ~ goods</i>	سامانی دنیایی
<i>~ pleasures</i>	۲. دنیایی ماده و ویستی نهک رۆحی دنیوی، مادی (تقیض روحی)
worm /wɜ:m/ <i>n</i> [C]	کرم دودة
<i>earth ~</i>	کرمی زهوی دودة الارض
☐ <i>vt</i> (~ <i>through, into</i>)	نهخشی، بهدزییهوه دهچیت (بهزوری <i>away</i>)
	یزحفه، یسئل (غالباً <i>away</i>)
<i>~ one's way into favour</i>	ورده ورده دهخشیته تا پایهی بهزوپشتگیری بهدهست نههیتی
	یسئل تدریجاً لیتال الحظوة
<i>~ a secret out of sb</i>	ورده ورده لهگهلی نهبروات تا نهیتی پین نهدرکیشی
	یستدرجه إلى ان یبوح له بالسر
worm-eaten <i>adj</i>	(تهخته) داخوار دنی کرم، کلور (الخشب) نغرة السوس
worm /wɜ:m/	لهبهری نهکا، پروانه (<i>wear</i>) (انظر <i>wear</i>)
worry /wɒrɪ/ <i>vt, vi</i> (<i>pt, pp</i> -ried)	۱. تهنگه تاو نهکا، بیزار نهکا، شهزده دهکا (بیر و هوش) ۲. دلهر اوکی نهیگری، بیزار نههین، سهرقال نههین
	۱. یضایق یزعج، یقلق (البال) ۲. یقلق، یترعج، یكون مشغول البال
<i>Don't ~ about trifles</i>	سهرقال مه بهکاری هیچ و پوچ
	لا تشغل بالك بترافه الأمور
<i>The dog was ~ ing a rat</i>	۳. (به تابه تی سهگ) نهیگری و رای نهوه شینی
	۳. (بخاصة الكلب) یسك بشي. و یهزه
☐ <i>n</i> [C,U]	۱. شینیکی بیزار کهر، دوودلی ۱. شی، مقلق، سبب للضيق

<i>show signs of worry</i>	۲. تهنگانه، خهم، نیشانه خهفته و نیگه رانی پیوه دیاره
worse /wɜ:s/ <i>adj</i>	۲. ضیق، هم: تظهر علیه علامات الضیق خراپتر، ناھموار تر أردأ، أسوأ
<i>He behaved far ~ than she did</i>	هه لسوکه وتی نهو کوپره زور خراپتر یوو له می نهو کچه تصرف تصرفاً أسوأ من تصرفها
<i>the ~ for wear</i>	لهباریکی خراپدابه بههوی تیک چوون یان زور بهکار هینانهوه فی حالة سبته نتیجة للیبی أو الاستعمال
<i>~ off</i>	خراپتر نههین، ههزار تر نههین أسوأ حالاً، أشد فقراً
worsen <i>vt, vi</i>	خراپتری نهکات، زور خراپ نههین (یجعله) یسوه، یصبح اکثر سوءاً
worship /wɜ:ʃɪp/ <i>n</i>	۱. بهرستن، خواپهرستی ۱. عبادة، تعبد لله
<i>public ~</i>	نویزی گشتی، به کومه ل صلاة عامة
<i>place of ~</i>	شوینی خواپهرستی ۲. شه پدا بوون تا پادهی بهرستن بيت العبادة ۲. إعجاب یصل إلى حد التقديس
<i>hero ~</i>	خواپهرستی پاله وانان عبادة الأبطال
<i>your / his W ~</i>	۳. بهریتان، بهریتزی ۲. فضیلتکم، فضیلته
☐ <i>vt, vi</i>	۱. نه بهرستی، نویز نهکا ۲. نامادهی نویز نههین ۱. یعبد، یتعبد ۲. یحضر الصلاة
worshipper <i>n</i>	بهرستیار، بهرهست عابد، متعبد، مصل
worst /wɜ:st/ <i>adj</i>	(بهراورد بکه به <i>worse</i>) خراپترین، له خراپترین باردا (قارن <i>worse</i>) الأسوأ، الأردأ
<i>get the ~ of it</i>	نهشکنی، نهکهوی، زیر نهکهوی بهنهم
<i>if the ~ comes to the ~</i>	له خراپترین باردا فی أسوأ الأحوال
worth /wɜ:θ/ <i>adj</i>	۱. (ههوالی) بهکسانه، شایانیتی،

	نرخه که ی نه کاته، خاوه نیتی، هه یه تی
	۱. (خبریه) یساری، یستحق، تبلیغ قیمته، یتلک
<i>He died ~ £ 50,000</i>	کاتی مرد خاوه نی په نجا هه زار
	جونه یه بوو
	کان یتلک خمسنی آلف جنبه عندما مات
<i>This book is well ~ reading</i>	۲. شایسته به به،
	شایسته
	یستاهل، جدیرب
<i>It was ~ it / ~ our while</i>	شایسته نه و هه موو مال و
	هیلاک بوونه یه
	تستحق ما بذل فیها من جهد أو مال
□ n [U]	نرخ، به ها، پر، فه ر، هیژا، بایی
	قیمه، قدر، ثمن
<i>a discovery of great ~</i>	دۆزینده یی گرانبه ها
	اكتشاف جلیل القیمه
<i>a pound's ~ of groat</i>	بایی بهك جونه یه پوله
	نرخه کی
	ما (تبلیغ) قیمته جنبه من الطرابیع
worthless adj	بئ به ها یه، پوچهل
	عذیم القیمه، باطل
worthwhile adj	نرخداره، به که لك و پر یا به خه،
	شایسته ی هه ول بۆدانه
	ذو قیمه، یستحق ما میبدل فیه
<i>a ~ experiment</i>	نهمونیکی گرنگ
	تجربه هامة
worthy /wɔ:θv/ adj (-ier, -iest)	شایسته، شایه ن
	مستحق، جدیر
<i>~ of respect</i>	شایسته ی ریز لئانه
	جدیر بالاحترام
<i>a ~ cause</i>	کیشه به کی دادوه رانه، راست
	قضیه عادلته
<i>a ~ gentleman</i>	شیاوی ریز لئانه
	۲. جدیر بالاحترام
worthily adv	له لئها تو بی، به شایسته یی
	بجدارة، باستحقاق
would /wud/	(بروانه ۱, will ۱, will ۲)
	(انظر ۱, will ۲)
1 wound /waʊnd/	با (بروانه ۲, wind ۲)

	(انظر ۲, will)
2 wound /wu:nd/ n [C]	۱. برین، زام ۲. هه مست
	بریندار کردن
	۱. جرح ۲. جرح معنوی
<i>a ~ to his pride</i>	بریندار کردن ی نابروی
	جرح لكرامته
□ vt	بریندار نه كا
	یحرح
wove, woven	(بروانه wave ده جنی)
	(انظر wave)
wow /waʊ/ int	دهرینشی سه سه برمان و سه وادیون!
	چهنده سهیره، نه لالا، نه ها، وایش
	تعبیر عن الدهشة أو الإعجاب
wrangle /ræŋgl/ vi	به شداری نه کاله هه رای سه سخت
	(بشترک فی) شجار حاد
wrap /ræp/ vt, vi (-pp-)	(به زوری ~ up) ده پیچن،
	پیچ، دینچت، ده نالتیت سه رقالی (بیر کردنه وه یه)
	(غالبا ~ up) یلف، یغلف مستغرق فی (التفكير مثلاً)
<i>be ~ ped up in</i>	به رگ، به شته مال، نالان
□ n [C]	
	غلاف، دنار
wrapper n [C]	به رگی ده ره وه، تو بکل، پوشه ر
	غلاف خارجی، غطاء
wrapping n [C,U]	به رگ، سه رقاب، پیچهر، ماده بهك
	بو پیچانه وه، پیچاندن، نالاندن
	غلاف، غطاء، ماده للتغليف
wrath /rʌθ/ n [U]	تووه یی، زور، رق
	(د) غضب شدید، حتق
wrathful adj	تووه، قین لهسك
	غاضب، محتق
wreak /ri:k/ vt	قین و تووه یی نه رزینی به سه ر
	که سیکدا
	یصب جام غضبه علی شخص ما
	<i>~ one's fury / indignation upon sb</i>
wreath /ri:θ/ n (pl ~ s /ri:ðz/)	چه بهك، تاجه گو لینه
	باقة، اکلیل من الزهور
<i>~ of smoke</i>	نه لقه بهك له دوو که ل
	حلقة من الدخان

- wreathe** /ri:ð/ vt, vi جوان نه کات، نه پرازینته وه یا له تاجه گولینی نه گرنی
 یکلل، یزین او یغظي باکلیل
hills ~ d in mist ته پوله کله به تهم دا پوشر او تلال بلنفا الضباب
a face ~ d in smiles رووی گهش، رو خوش وجه بتهلل بالآبتام
wreck /rek/ n [C,U] ۱. کاول، ویرانه، پاشماوهی
 تیکشکاووی (که شتی)، ۲. که شتیه کمی نقوم بوو یسان تیک شکیتراو، فوتومیل یان خانویهک بهر ویرانی که توه
 ۱. حطام (سفینه) ۲. سفینه غارقه او مدمره، سیاره او مبینی
 لعنه الدمار
 □ vt تیکي نه شکیتن، ویرانی نه کا، کاولی نه کا
 یدمر، یحطم، یخراب
The ship / my hopes were ~ ed / شکا که شتیه که تیک شکا
 هیواکانم
 تحطمت السفینه / آمالی
wreckage n [U] تیکشواوی، کاولکاری
 حطام، دمار
The ~ of the aircraft was scattered over a wide area ویرانی، کافل
wrecked adj (که شتیه وانه کان) که شتیه که بان تیک شکاوه
 (البحارة) تحطمت سفیتهم
wren /ren/ n [C] باندیه به کی خونبهری زور
 بچوک (فیر نه گوله)
 طائر مفرد صغیر جداً
wrench /rentʃ/ n [C] ۱. راکیشان یان هدنکیشانی کتوپر
 ۲. سوزداری لیک داپران ۳. با دهک: کلیلی به ستن، کلیلی
 نینگلیزی
 ۱. سحب او خلع مفاجیه ۲. لوعه الفراق او الأنصال ۳. متناح
 ربط، متناح آنکلیزی
 □ vt ۱. پای نه دا، ده بیه ستنی یان لزی ده پکاته وه
 به توندی
 ۱. یلوی، یشد او یترزع بعنف
 ۲. ده کیشیت، ده رده هیئت
 ۲. یلوی، یخلع (فصل قدمه، کلفله)
wrest /rest/ vt ۱. توند راده کیشن، به توندی ده پرقینن،

- راپده پسکینن
 ۱. یسحب، یخطف بعنف
I ~ ed the sword from him / out of his hand
 ۲. ههول نه دا، تی نه کوشن
 ۲. یكد، یكدج
~ a living from the soil رهنج نه دات و بزویوی خوئی
 له خاک ده ردینن
 یكد لیترع قوته من الارض
wrestle /resl/ vi, vt زوران بازی ده کا، تی
 ده کوشن
 یصارع، یناضل (مجاز)
 ~ with a problem
wrestler n [C] زورانباز
 مصارع
wretch /retʃ/ n ۱. (کهس) که ساس، سیوه لهک
 ۲. خراب، بین په وشت، په وشت نزم
 ۱. (شخص) یانس، تمیس ۲. (الشخص) وغد، دنی، سافل
wretched /retʃɪd/ adj ۱. بین هیوا، که ساس، شایه نی
 به زه بی په شیرزه، سه فیل، بین تاقهت، په ریشان، حال خراب
 ۱. یانس، مشیر للأنف
 ۲. جووری خراب، به، زار
 ۲. ردي، الترع، سیه
 ~ food / weather
wriggle /rɪɡl/ vi, vt ۱. پیچ نه خوات (وهک کرم)،
 پیچاوپیچ ری نه کا، ناسره وی، جول نه جول نه کا
 ۱. یتلوی (کالدوده) یشق طریقته متربیا، یتلمل
The fish ~ d out of my fingers, children who ~ in their seats ماسیه که له نیوان په نجه کانه وه خوئی قوتار کرد
 من بین أصابعی تملصت السمكة
 ۲. خوز قوتار
 ~ out of (doing sth / a difficulty) ده کا له هدلسان به کارنیک / کیشه یهک به فرو قیل
 ۲. (مجاز) یتخلص من عمل شیء / ورطه بالحيلة و الدهاء
 □ n [C] پیچ خواردن، خوار یونه وه
 تلو، تمج
wring /rɪŋ/ vt (pt, pp wrung /rʌŋ/) پیچ ده دات،
 ده گوشن، ده گوشن
 یلوی، یصر، یصمر
 ~ out wet clothes

~ water out of a cloth ملی مریشکه که باده دات
(بونهوهی بیکوزی)
یلوی عتق الدجاجة (لیقتلها)

~ a chicken's neck

~ money / a confession out of sb لئی دهر دیننی پاره
/ دانسیانان له که سیک
(مجاز) بترع مالا / اعترافاً من شخص

~ ing wel (جل و بهرگ) تهره به شیوه یک نه توانی
بیگوشی
(اللابس) میله بیعت یسکن عصرها

wringer *n* (mangle) نامیری جل گوشین، گوشه (یان مان)
آله لصر الفسیل، عصارة (mangle)

wrinkle /rɪŋkl/ *n* [C] ۱. لوجی، چرچ و لوجی (له)
رودا)
۲. تجعد، تغضن (فی الوجه)

iron out the ~s چرچو لوجی لانه با به نو تو کردن
۲. ناموزگاری یا پیشنیاری کرداری
یزیل تجاعید الثوب بالکی ۲. (د. ل) نصیحة و إقتراح عملی

□ *vt, vi* چرچی نه کا، گلغچی، گرژی
یجعد، یضن

~ (up) one's forehead ناوچاوی گرز نه کا مون دهبین
یزوی ماین حاجیه یعبس

wrist /rɪst/ *n* [C] مه چه که، نانشک
المصم، الرسخ

wristwatch *n* [C] کاتز میزی دهستی
ساعة مصم

wristlet /rɪstlɪt/ *n* [C] بازنگ
سوار

writ /rɪt/ *n* [C] ۱. فرمانی میری یادادگایی
۲. امر رسمی او قضایی

Holy W ~ ۲. پهر توکی پیروز
۳. کتاب المقدس

write /raɪt/ *vi, vt* (pt wrote /rəʊt/, pp written /rɪtɪn/) نه نوسی توماری نه کات
یکتب یدون، یسجل
به پوسته داوای کرینی شت و مهک نه کا
یطلب شراء سلفه بالبرید
~ (down) the address ناو نیشان تومار نه کا

بدون العنوان
نه گوزینه وه، له بهری نه گزینه وه (به پایه خ)،
~ out لیستیکی دورودریژ داده نی
بقتل، یسرخ (بعنایة) یضع قائمة مفصلة

writer *n* [C] نووسهر، داهینهر، هوزان
کاتب، مؤلف

writeup *vt, n* (ناماده ده کا) راپورت / باسکر دینکی
نوسراو
(یعد) تقریراً / وصفاً مکتوباً

writing /raɪtɪŋ/ *n* [C,U] ۱. هیل، نووسین ۲. دانان،
دانهر
۱. خط، کتابة ۲. تألیف، مؤلف

writhe /raɪð/ *vi* پیچ نه خواو خوی گرموله نه کا
له نازاردا، نازار نه چیژی
یتروی آسا، یثلم
به هوی سوکا یه تی بن کردنه وه نازا
~ under insults نه چیژی
(مجاز) یثلم لبالعقد من إهانات

wrong /rɒŋ/ *adj* هه له، چهوت، هه له ده کا (پیچه وانهی
right) زوردار، ناههقی، ساخته، ونبوو، نه گونجاو، پهک
که وتوو
خطا (تقیض *right*) ظالم، جائر، باطل، ضال. غیر مناسب او
ملائم او صالح، مطروب
هه له، به هه له یی هه له ت کرد له نوسینی
□ *adv* حوتجهی ناوه کم به هه له
خطا، علی نحو خاطی، لقد هجات / کبت
You've spelt my name ~ (by) (به راورد بکه ~ by)
إسمی خطا (قارن ~ by)

~ go له ری راست لاده دا، ری ی ون نه کا، (پلاکه کان)
سه رناگرن، ده شیونین
یحید عن جادة الصواب، یضل السبیل (الخطط) تفشل،
تضطرب
گوناه، به دی، خراپه، زورداری، ستم
□ *n* [C,U] اتم، شر، فساد، ظلم، جور
You've done me a great ~ by blaming me for this
تو ستمت له من کرد به گله یی لیکردنم له سه ر نه م پایه ته
لقد ظلمتني بالثباتك اللوم علي في هذه الأمر
~ in the له سه ر هه له یه، به هه له دا چوه

	علی خطا
<i>put sb in the ~</i>	وای لئی ته کا بهه له کارو لومه لئی
	کراو ده رکه وئی
	یجمله بیدو و کانه المخطی، او المعلوم
□ <i>vt</i>	هه له ته کات، خرابه یاسته می لئی ته کات، نازاری
	ته دات
	یخطی، او یسی، ایل، یظلم، یؤذی
wrongdoing <i>n</i> [C,U]	گوناه، ده ست دریزی
	کرده سهر، نازاردان
	اثم، اعتداء، ایذاء
wrongful <i>adj</i>	زوردار، نایاسایی
	ظالم، غیر قانونی
wrongfully <i>adv</i>	به زوردارانه، دوژمنانه / نایاسایی
	ظلماً و عدواناً، علی نحو ظالم / غیر شرعی
wrongly <i>adv</i>	(له گهل <i>pp</i>) هه له
	(بخاصه مع <i>pp</i>) خطاً
<i>I was ~ informed</i>	زانیاری هه له م یی گه بشتروه

	وصلتی معلومات مفلوطة
wrote /rəʊt/	(پروانه <i>write</i>) نه نووسی
	(انظر <i>write</i>)
wrought /rɔ:t/	(شیوگی کۆن یو <i>pp</i> , <i>pt</i> له
	فرمانی <i>work</i>)
	(صیغه قدیسه ل <i>pt</i> , <i>pp</i> للفعل <i>work</i>)
<i>~ iron</i>	۱. ناسنی نه رم کراو، گونجاو
	۱. الحديد المطاوع
<i>in a ~ up state</i>	۲. هه له چوو، خروشاو
	۲. منفعل، مهتاج
wrung /rʌŋ/	(پروانه <i>wring</i>)
	(انظر <i>wring</i>)
wry /raɪ/ <i>adj</i> (<i>wrier</i> , <i>wriest</i>)	بادراو، خوار، پیچاو پیچ
	ملتر
<i>pull a ~ face</i>	رووی گرزده کا (یو ده رخستی
	ناره زایی یان ئومیدی)
	یزدی وجهه (تعبیراً عن الأستزاز أو خيبة أمل)

X

- X, x** /eks/ *n* (*pl x's* /'eksɪz/) **بيست و چواره مين پست له** **نهلفينى ئينگليزى**
 نهلفينى ئينگليزى
 الحرف الرابع والشعرون من الأبجدية الأنكليزية
- xanth-** **پيشگرينكه به ماناي ١. زهررد ٢. قرشى زهرديك**
 بادئة معناها: ١. أصفر ٢. حامض صفراويك
- xanthene** /zænθen/ *n* **زانسين: پيکهاته به کى سبى**
 به لوره
 الزنئين: مرکب أبيض متبلر
- xanthippe or xantippe** /zæntɪp/ **زانتيب: زنى**
 زمان دريژى سوفرات، زنى خراپ، چهقاوه سو
- xanthochroic** /ðækrɔɪd/ *adj* **کال، سوروسبى**
 اشقر، الأشقر
- xanthous** **زهررد، مهغولى**
 اصفر، منغولى
- x-axis** /'ekstɪs/ *n* **توهرى سبى**
 المحور السيني
- xen or xeno-** **پيشگره به ماناي ميوان، ناموغهريب،**
 بياني
 بادئة معناها ضيف، نزيل، غريب، اجنبى
- X-chromosome, blo** **کروموسومى نيكس**
 الأحضاب التهجيني
- xenogamy**
- xenon, chem** **توخمى زه يونون: توخميكى گازى**
 قسورسى ناسكارينگه رى بسى رهنكه له ههوادا هه به وه
 به کارديت بو هه ندى گلويى کاره بايى
- عنصر الزينون: عنصر غازي ثقيل حامل عديم الون يكون فسي**
 الهوا و يستعمل في بعض المصايح الكهربائيه
- xenophobia** /zə'nɒfəb/ **توشبو به نهغوشى له**
 ناموتوسان، توقيين
 المصاب برهاب الاجانب
- xenophobia** /zə'nɒfəbiə/ **نامورق، له ناموتوسان،**
 نامونه ويست
 رهاب الاجانب
- xero or -xer** **پيشگره به ماناي: وشك**
 بادئة معناها: جاف
- xerarch** **له وشكاني پيکهاتوه**
 ناشى، في مكان جاف
- xeroderma** /zi'rɒdərmə/ **وشك ههلهاتن: نهغوشى**
 وشك ودهقبوون و تويزالى پيست
 الصرملة، جفاف الجلد: داء يسبب جفاف البشرة و تصلبها و
 تشورها
- xerodes** /zi'rɒdez/ **نهغوشى وشكبوني پيست**
 الورم الجفاف
- xerography** /zə'rɒg-/ **وهك وينه گرتن: وهك وينه گرتنى**
 فوتوگرافي به به کارهيناني پلتي تايهت به کاره باکراو
 التصوير الجاف: طريقة في التصوير تشبه الفوتوغرافيا ولكنها
 لا تتطلب اوراقا او رقائق ذات حساسية الراء، مستخدمة بدلا من
 ذلك رقاقة خاصة مشحونة كهربائيا
- xerophthalmia** /zi'rɒfθəlmɪə/ *n* **وشكبوونى چاو**
 جفاف العين
- xerophyte, blo** /zi'rɒfɪt/ *n* **روه كيكه له ناوجه**
 وشكه كاندا نه روى
 نبات، ينمو في المناطق الجافة
- xerophytic** /zi'rɒfɪtɪk/ **وشكاني، بياباني**
 جانوفي، صحراوي
- xerothermic** /zi'rɒθərmɪk/ **گهرمايى و وشكاني**

	حرجفي: تسم بالحرارة و الجفاف
xl /zɪ; ksɪ, kseɪ/	تيكس، بيتي ١٤ له نه لفيبي لاتيني
	اكسي: الحرف ١٤ من الابدية اليونانية
xlphi, xlph	يشكرتيكه به ماناي شمشير، خه نجر
	بادنة معناها سيف
xlphold /zɪfɔɪd/ <i>adj</i>	شمشيري، وهك شمشير
	سيفي، سيفي الشكل
Xmas /ˈkrɪsməs; ɛdsməs/	يادي له دايك بوون،
	سهرى سالي زايني، كورته ي كريس مس = <i>christmas</i>
	عيد الميلاد، (صيفة مختصرة لكلمة كريس مس) (<i>christmas</i>)
X-rays /eks raɪ/ <i>n</i>	تيكس، تيشكي رونتجن
	الأشعة السينية، أشعة اكس، أشعة رونتجن
□ <i>n</i> (<i>sing</i>)	١. ناميري تيشكي تيكس ٢. وينه به تيشكه
	١. جهاز الأشعة السينية ٢. (نعية) صورة
<i>an x-ray (photo graph)</i>	تيكس جراو
	بالأشعة السينية
□ <i>vt</i>	نه يشكرتي يان چاره سه رنه كرتي به تشكي تيكس
	كروموسومي تيكس
	يفحص أو يعالج بالأشعة السينية كروموسوم <i>bio X</i>
<i>rayphotograph-x</i>	چاره سه ركدن به تشكي تيكس
	المعالجة بالأشعة السينية
x ylem, bio /zɪlem/	شانه يان ريشالي دار

	نسيج الخشب
x ylene, chem /zɪlen/ <i>n</i>	زايلين (ماده يه كي
	ره نكاورهنكه)
	مادة ملونة
xyldine <i>n</i> /zɪləden/ <i>n</i>	زه يليدين: ييكها ته يه له زه يلين
	دهر نه هتري
	الزليدين: مركب مشتق من الزيلين
xylograph /zɪləgrɑːf/	نه خش له سه ر ته خته
	نقش على الخشب
xylography /zɪləgrɑːfi/	هونه ري نه خش كردن له سه ر
	ته خته
	فن النقش على الخشب
xyloid /zɪləɪd/ <i>adj</i>	ته خته يي، وهك ته خته
	خشباتي: شيه بالخشب
xylophagous /zɪləfəɡəs/ <i>adj</i>	ته خته خور (هه ندي)
	ميرو، دار كونكه ره
	أكل للخشب (بعض الحشرات)، ثاقب أو ناخر للخشب
xylose /zɪləs; -ləz/	زيلوز، شه كرى ته خته
	الزيلوز، الخشبوز، سكر الخشب
xylotomy /zɪlətəmi/ <i>n</i>	ته خته برين (بو يشكنين
	ووديني)
	قطع الخشب (لأغراض الفحص المجهرية)

Y

- Y, y** /waɪ/ *n* (pl *y's* /waɪz) **ييست و ينجهدم پيتى**
 نەلفىنى ئىنگىلىزى
 الحرف الخامس والعشرون من الابجدية الانكليزية
- yacht** /jɒt/ *n* [C] **۱. بەلەمى سوك بۇ پىشېركىنى**
۲. يەخت: پاپۇرى بېچوك بۆگەشت
 ۱. قارب خفيف للسباق ۲. يخت: سفينة صغيرة للترعة
- yatching** *n* [U] **وەرزىش چوئەدەريا بە بەلەمى**
 بېچوك: بە يەخت
 رياضة الأبحار باليخوت
- yak** /jæk/ *n* [C] **ياك: گا: جۆرىكە لە ئازەلى ئاسىياى**
 ئاوەراست
 الياك: ثور من حيوانات آسيا الوسطى
- yam** /jæm/ *n* [C] **يام: پەتائەى جىلى**
 اليام: بطاطا صينية
- yap** /jæp/ *vi* (-pp-) *n* [C] **ئەوەرې، وەپىن، حەپە**
 يىتچ، نىچ
- ¹yard** /jɑ:d/ *n* [C] **۱. ياردە (۳ يىن) بەكەى پىوانەى**
 دريژيە سىم (۹ دەسم دارى ھەلگىرى چارۆكەى بەلەم
 ۱. ياردا وحدة لقياس الطول سىم (۹ دەسم عارضة الشراع
 (پىوانە بەكە سەرکەوتن و
 دەستکەوتەکانى پىن ئەپىورى پىوانە)
 مجاز (مقياس يقاس به النجاح أو الإنجازات مثلاً)
- ²yard** /jɑ:d/ *n* **۱. بەرھەيوان، گۆرەپان (سەرنەگىراو)،**
 حەوشە، ياخ
 ۱. فناء، ساحة (غير مسترفة عادة)
 حەوشەى قوتابخانە
 the school ~
 فناء، ساحة المدرسة
 كىلگە
 a farmyard
 فناء، المزرعة
- marshalling** ~ *s.* **۲. حەوشە بەك بۇ مەبەستىكى ديارى**
 كراو حەوشەى تايەت بۇ ھىلى ئاسن
 ۲. فناء مخصص لفرض ما فناء مخصص لقطارات السكة الحديد
- dockyard, shipyard** **شوپىنى دروستکردنى پاپۇرو**
 كەشتى
 مسن، حوض لبناء السفن
- yarn** /jɑ:n/ *n* [C,U] **۱. پىس، دەزوى پىسراو**
۲. چىرۆك، سەرگوزشتە
 ۱. غزل، خيط مغزول ۲. (ل. د.) قصة، حكاية
- vi** **چىرۆك دەگىرپتەو**
 بىروي القصص، يسرد الحكايات
- yawn** /jɔ:n/ *vi **باویشك ئەدا**
 يتأهب، يقرفاه (متأثراً)*
- n [C] **باویشك دان**
 تناؤب**
- yea** /jeɪ/ *adv, int* **بەلى، ئا، واپە**
 (أ. ق.) نعم، بلى، أجل
- year** /jɜ:(r)/ *n* [C] **۱. سال ۲. ماوہى سالىك**
 ۱. سنة، عام، حول ۲. مدة عام
 سالى خویندن
 العام الدراسي
 سالى پر ۳۶۶ رۆز
 السنة الكبيسة (۳۶۶ يوماً)
- yearling** *n* [C] **گيانەوہرى تەمەن سالى يان دووسالە**
 وەخت
 (الحيوان) حولي، بين السنة والستين من العمر
 سالانە
yearly *adj, adv*
 سنوي، سنوياً

yearn /jɜ:n/ vi	پەرۆشه بۆی پەرۆشه بۆی، ئاره‌زوی نه‌کا / کردنی شتیک
	یتوق، یعن، یشتاق ٲلی یتلف علی، یشتاق ٲلی شیء / لعل شیء
	~ for / to do
yearning n [U]	بیرکردن، پەرۆشی شوق، اشتیاق
	(~ after / for)
	بیرکردن، پەرۆشی حنین، تلفف
yearningly adv	به پەرۆشوه، به‌جۆشوه یشوق، به‌ئین
yeast /it:st/ n [U]	ترشینه، هه‌وین بۆه‌له‌هاتن خمیره (العجین) خمیره (البیره)
yell /jel/ vi, vt	هاوارنه‌کا، نه‌زریکی، قسه‌نه‌کات به‌ده‌نگی به‌رز
	یطلق، صیحه‌الم او ده‌شه، یتکلم بصوت مرتفع
yellow /'jclɔ:/ n [U]	زه‌رد أصفر
	زه‌رد هه‌ل نه‌گه‌ری، ره‌نگی زه‌رد نه‌کا یصفر، یجعله‌أصفر اللون
	□ vt, vi
	~ fever
	زه‌رده‌قا الحمی الصفراء (مرض)
yellowish adj	زه‌ردباو، به‌لای زه‌رددا نه‌روانی مصفر، یعیل ٲلی الأصفرار
yellow spot	زه‌رده‌ په‌له‌ له (تۆره‌ی چاودا) بقعه‌ صفراء فی (شبكة‌العین)
yelp /jelp/ vi, n [C]	ئه‌وه‌ری، ئه‌لبوری، وه‌رین، لورانندن
	یعری، ینیج، نباح، عواء
yen /jen/ n = yearning	(به‌زمانی باوی ئه‌مریکی) مانای به‌په‌رۆشه بۆ (عامیه‌ آمریکیه) تعنی یشوق ٲلی
	have a ~ for
yes /jes/ particle	به‌ئێ، ئه‌ری، وایه، راسته نعم، بلی، اجل
yesterday /'jestədi/ adv, n [C]	له‌دوینی، دوه‌نی أمس، البارحة
yet /jet/ adv	نا ئیستا، ئانه‌وکاته، به‌راورد بکه به

	(already)
	حتی الآن، حتی ذلك الوقت، قارن (already)
	□ conj
	له‌گه‌ل ئه‌وه‌شدا مع ذلك
yew /ju:/ n [C]	دره‌ختی زه‌نجه‌فیل) جۆریکه‌له به‌هارات
	خشب (شجر الطقوس أو الزرنب)
yield /ji:ld/ vt, vi	ٲ. به‌رهم ده‌ئینی، به‌رداری، ده‌رامت
	ٲ. یشر، یتج
	trees that ~ fruit
	دره‌ختی به‌ردار أشجار مثمرة
	investments ~ ing 20% profit
	ٲ. خسته‌کاری پاره به‌ سوودی له سه‌دا ٲ. مل که‌ج ئه‌ین، خوی ئه‌دا به‌ده‌سته‌وه ده‌ست ژێ به‌رددت
	ٲ. (استمارات) تمرد بقاءة مقدارها ٲ٠ بالمائة ٲ. یذعن، یستسلم، یرضخ
	~ to town to the enemy
	وولانه‌که‌ی ئه‌دا به‌ده‌ستی دوژمن
	یسلم بلده‌ للأعداء
	~ to none
	سووره له‌سه‌ر، مل که‌ج ناییت، خوی نادابه‌ده‌ست که‌سه‌وه
	لا یتازل، لا یستلم لأحد
	□ n [C,U]
	داهات، به‌رهم محصول، إنتاج، غلة
	the ~ per acre
	خه‌له‌وخه‌رمان (ده‌سته‌کوت) هه‌رفه‌دانیک
	غلة (محصول) الفدان الواحد
yielding adj	نهرم و ناسک، له‌سه‌رخۆ لین، مرن، غیر عیند
yoke /jo:k/ n [C]	ٲ. داریکه‌ نه‌خرته‌سه‌رملی دووگا بۆجو تکردن، که‌له‌مه، نه‌یر
	ٲ. نیر، مقرن
	a ~ of oxen
	ٲ. دووگا ییکه‌وه‌کاریکه‌ن ٲ. توران یصلان معاً
	ٲ. دان به‌شکستی خوی ئه‌نی
	ٲ. یترف باله‌زیمه‌ من

شورش ده كا، ياخی ده یی، كوتی
 كۆيله يه تی فری ئەدا ۴. دارینگی ئەستور له هەردوو سەر یوه
 بە تی ییوه یه بۆ هەلواسینی دوو سە تل ۵. سوخمە ی کراس
 یثور، یتمرد، یلقی عە نیر العبودیة ۴. نیر لھمل دلوین علی
 الکتین ۵. الجزء الذي یغطي الکتین وأعلى الصدر من الثوب

جوتی ئە كا، دە یخاتە سەر، جوتە لە گەل،
 یه كگر توهه لە گەل ۲. ئە ییە ستی بە كە لە مە و كە لە نیر

یقرن، یضم، مقترن ب، متحد مع ۲. یشد الى النیر

زەردینە ی هیلکە، زەر كا هیکی
 صفار البيض

ماسە، لۆرك
 yog(h)urt /'jɒgət/ n [U]

روب، لین زیادي

تو، ئیوه
 you /ju:/ pron

أنت، أنت، أنتما، أنتن

you'd /tu:d/ = you had/you would

you'll /tu:l/ = you will

۱. لاو، گەنج، (یپچە وانە ی) (-er, -est)
 ییر، بچوك هەرزە، تازە ییگە پشتوو، سەرە تا یی
 ۱. شاب (نقیض عجوز) صغیر، حدث، ناشیء

night is still ~

تەهیشتا لە سەرە تا دا یه
 ۲. لا یزال فی اوله

تە مە نیە تی بچكۆ له كا، تازە ییگە پشتوو
 n [U] □
 الصفار، الناشئة

گەنج بچوك، میرد مندال
 youngish adj
 صغیر او حدث بعض الشيء

بچوك، لاو، كور، میرد مندال
 youngster n [C]
 صغیر، حدث، صبی

بۆ خاوەنتی، هی تو، هی ئیوه
 your /jɔ:(r)/ adj
 صیفة الملكية من خاصتك، خاصتكم

تۆ ئه یی، ئیوه ئە بن
 أنت تكون، أنتم تكونون الخ
 you're /jʊə(r)/ = you are

هی تو، هی ئیوه
 لك، لكما، إلیخ
 yours /jɔ:z/ adj, pron

خۆت، خۆتان
 نفسك، نفسكم
 yourself /jɔ:'self/ pron (pl -selves)

تا یا تازارت بە خۆت گە یاند؟
 هل ألحقت بالأذى بنفسك؟
 Did you hurt ~ ?

تۆ خۆت ئە وەت گووت
 أنت نفسك قلت ذلك
 you ~ said so

۱. لاو، لاوی،
 گەنجی، گەنجیتی ۲. لاوه كا، كورە كا، گەنجە كا
 ۱. الشاب، الصبا ۲. الشبان، فتية، شبيبة
 youth /ju:θ/ n [C,U] (pl ~ s /ju:ðz/)

۲. یانە ی گەنجان، لاوان ۳. گەنج،
 ئە و جوان، لاو
 a Y ~ Hostel

۲. نزل الشباب، بیت الشباب ۳. شاب، فتی

هەرزە، خورت، لاو، چالاک
 شاب، فتی، نشیط
 شێوه گەنجانە، گەنج
 فتی المظهر
 youthful adj
 ~ appearance

you've /ju:v/ = you have

ناشیرین، گالته جار
 قبیح
 yuck adj

خۆش، وروژینەر، سەرنج پراکیش،
 بە لە زەت، بە تام
 مهبج، جذاب جداً، لذیذ
 yummy n

هەر وەها (tide ~) جەژنی لە دا یك بوون
 کریسماس
 (ایضا tide ~) عید المیلاد کریسماس
 yule /ju:l/ n

Z

Z, z /zed/ n (pl z's /zedz/) دواپتی ئه لفظی ئینگلیزی
الحرف الأخير من الأبجدية الإنجليزية

zeal /zel/ n [U] دَلْ گهرمی، په رووشی، ژیری، ژیرایی،
هه یهیز، غیرهت

zealous /zelas/ adj حماسه، غیره، حمیه
په رووش، دَلْ گهرم،
ژیره هالان

zealously /zelasli/ adv غیور، حماسی
به هالانی، به په رووشی،
به تورهیی
بغیره، بتصب

zealot /zelat/ n [C] که سیکه په رووش، جگهرسوز،
هالان، له وپه ری په رووشیدا
شخص غیور، فی غایه العاصه

zebra /zibra/ n که ره کبوی، شوینی په رینه وهی
هیلکاری کراو له سه شه قام
حمارالحوش، حمارالزرد خط عبور فی الشارع

zedoary /zedæri/ زه نهجه فیل، جوړیکه له
به هارات
زرنب

zenith /zeniθ/ n توهه سهه، پویه، لوتکه، گوینتک،
توهج

السمت، سمت الرأس، (مجاز) ذروة، أوج (المجد)
zero /zərou/ n [C] ۱. سفر، هیچ، بئ ترخ، بئ بایدهخ،
۲. پلهی سفر له ترازوی گهرمیدا

۱. صفر، لاشی، عديم الشأن ۲. درجة الصفر فی میزان الحرارة
zero hour n کاتژمیری سفر، کاتیکه دیاری نه کراو
ساعة الصفر

zest /zest/ n [U] ۱. چه شتن، په رووش، تام، که یفخوشی

۲. دلبری، تام خووشی، تازهیی، چالاکي
۱. تلذذ، إستمتاع ۲. نكهة، طعم

The possible danger نه گهری مه ترسی ژورتوبو
احتمال الخطر اضفی

gave ~ to the adventure له سهه سه رکیشیه که
الی المغامرة عنصر الاثارة

zig zag /zigzag/ adj, n [C] زاگزاگ، هیلای پینچاوینج
خط مترج

a ~ path up the hillside پیره وی پینچاوینجی به ره و
سهه وهی گرد، پینچاوینج نه کا
(نعتیه) مترج االی أعلى التل

□ *adv* به زیك زاکي
یترج، مترجاً

□ *vi (-gg)* پینچاوینجی نه کا، به پینچاوینجی ده روا،
به شهلین نه روا
یترج، یسیر مترجا

zinc /zɪŋk/ n [U] زنک، توتیا، خارسین
زنک، خارصین

zip /zip/ n [C] گیزه، جزه جز وهک (فورقوشم)
ازیز (الرصاص مثلاً)

zip fastener, zipper n [C] جلهو، به ره زوانه،
ناوه زو، زنجیر

زام، مترق، سوتة
□ *vt (-pp-)* دای ده خات به جلهویان ناوه زو
یقل، یفک السوتة

zipcode /zipkoud/ n دهسته واژه یه کی نه مه ریکه:
ژماره ی پوسته
= *post code*

تعبیر امریکي، رقم برید

zodiac /zodɪk/ n [C]	چەرخى فەلەك، كەلەو بورجەكان دائرة البروج
zone /zəʊn/ n [C]	۱. پشچين، نيتاق، كۆت ۲. ناوچە تەوهرەي، يەككە لەناوچەكانى ناوهدوا كە گزى زەوى لەسەر دابەش كراو
	۱. نطاق، خزام، طوق ۲. المنطقة الكروية، واحدة بين المناطق المناخية التي تقسم اليها الكرة الارضية
<i>the torrid ~</i>	ناوچەى گەرەم المنطقة الحارة
<i>the N and S temperate ~ s</i>	هەرئەي مام ناوهدى باكوور هەرئەي مام ناوهدى باشوور المنطقة المعتدلة الشمالية والمنطقة المعتدلة الجنوبية
<i>the arctic or frigid ~</i>	ناوچەى جەمسەرىي يان بەستەلەك المنطقة القطبية أو المتجمدة
<i>the war ~</i>	۳. ناوچەى: جەنگ ۳. منطقة: حرب
<i>the ~ of submarine activity</i>	ناوچە (گۆرە پان)ى چالاکى ژیر ناو يەكان (ساحة) نشاط الغواصات
zonal /zəʊnəl/ adj	كەمەربەندى، دەلەرى ناوچەيى، دابەش ئەين بۆجەند ناوچە يەك منطقي، نطاقى مقسام الى مناطق
zonate /zəʊnət/	بە ناوچە كراو، دابەشكراو بۆ چەند ناوچە يەك منطق
zonation /zəʊnəʃən/ n	دابەشكردنى شوئىن بۆ چەند ناوچە يەك تناطق او توزيع الى مناطق
zone /zəʊn/ n, vt, vi	۱. ناوچەى باز نەيى ۲. پشچين ۳. پشچينى بۆ نەكا ۴. دابەشى نەكا بۆ چەند ناوچە يەك ۱. المنطقة الكروية ۲. نطاق ۳. يطوق بحزام ۴. يقسم الى مناطق
zoo /zu:/ n	باخچەى گيانەوهران حديقة الحيوان، حدائق الحيوانات
zooid /zəʊd/	الصميوان
zoological /zəʊlədʒɪkəl/ adj	گيانەوهرى، پەيوەندى

	بەگيانەوهرەو هە يە حيراني، ذر علاقة بعلم الحيوان باخچەى نازەل ~ gardens حدائق الحيوانات
zoological /zu:lə:dʒɪkəl/	گيانەوهرى، پەيوەندى بە گيانەوهرەو هە يە
zoologist /zəʊlədʒɪst/ n [C]	پسچۆرە بەزانسى گيانەوهر متخصص في علم الحيوان
zoology /zəʊlədʒi/ n [U]	گيانەوهرزاني علم الحيوان
zoom /zu:m/	گيزە گيزىكى بەردەوام نەكا گيفە کردن (خيزا رويشتن) يتر أزيماً متواصلاً أزيماً
zoomlens	هاوئەي سەر كاميرا بۆ ريكخستن و رونكر دنەوهرى ئەوئە يەي كە نەيگري عدسة التزويم في (كاميرا السينمائية و التلفزيونية)
zucchini /zu:kɪni/	كولە كەي هاوئە القرع الصيني
zygomatic bone /zɪgəːmɪk boʊn/	نيسكى چاو العظم الوجني
zygote /zɪgəʊt/	هيكەي پشچتراو البريضة المخصبة
zym	هەوئەي ئەنزيمي، پشچگريكە خيمري
zymo	بەماناي ترشبوون
zymogen /zɪmədʒən/	زايموجين، هەويندروستكەر الزيموجين: مولد الخمائر
zymology /zɪmədʒi/	زيمولوجى: تايەتە بە هەوئە زاني خاص بالزيمولوجيا او علم الخمائر
zymolysis /zɪmələsɪs/	ئەنزيمي: كارى ترشە هەرسى ۲. ترشبوون الانزيمية: فعل الخمائر الهضمية والتخمير ۲. تخمر
zymometer /zɪməˈmɪtə(r)/	زايمومەتر: ترش يئو زايموتر: اداة تبين مدى التخمر او الاختمار
zymurgy /zɪmɜːdʒi/	كيمياى ترش زاني، لقيكە لە كيميا فرع في الكيمياء

YAD
DICTIONARY
ENGLISH. ARABIC. KURDISH
THIRD EDITION
2005

COMMON PREFIXES AND SUFFIXES

البرادىء واللواحق الشائعة

پينشگرو پاشگړه فره باوه كان

خوښهز ماناى پينشگړه كان به د پښه كات له وشوښانهى
 كه پينشگر وهك ماده په كسى سره كسى د هركوتوه له
 فدرمه نكدا، به لام شو پاشگرانهى كه وهك ماده په كسى
 سره كسى د هركوتوه له لاپه رانهى دوايدا به دى نه كړين

Common Prefixes		البرادىء اشائعة		پينشگړه باوه كان	
acro-	dis-	milli-	self-		
air-	ex-	mi-	semi-		
Anglo-	fore-	multi-	step-		
ante-	grand-	non-	sub-		
anti-	great-	out-	super-		
arch-	hecto-	over-	tele-		
be-	hydro-	pan-	trans-		
by-	li-	poly-	tri-		
co-	im-	post-	ultra-		
contra-	in-	pre-	un-		
de-	ir-	pro-	under-		
de-	kill-	pseudo-	vice-		
decl-	mal-	radio	well-		
demi-	mid-	re-			

Common Prefixes		البرادىء اشائعة		پاشگړه باوه كان	
-able, -ible	<i>curable: eatable:</i> <i>comfortable: digestible</i>	تستخدم لصياغة النعت او الصفة كما في	كاردیت بۇ دروستکردنى ناوه لئاو وهك		
-ably, -ibly	<i>peaceably: suitably</i>	تستخدم لصياغة الحال كما في	به كاردیت بۇ دروستکردنى (حاله ت)		ناوه لفرمان
-ge	<i>cartage: coinage:</i> <i>handage</i>	تستخدم لصياغة الاسم كما في	به كاردیت بۇ دروستکردنى ناو وهك		
-al	<i>national: momental</i>	تستخدم لصياغة النعت كما في	به كاردیت بۇ دروستکردنى ناوه لئاو		
-(a)n	<i>African: Asian: republicam</i>	تستخدم لصياغة اسم او صفة كما في	به كاردیت بۇ دروستکردنى ناو بان		

-ance,- ence	<i>ignorance: dependence: inheritance: hindrance</i>	تستخدم لصياغة الاسم كما في	به كاردیت بۇ دروستکردنی ئاۋ وەك
-ant, -ent	<i>triumphant: persistent</i>	تستخدم لصياغة النعت من الفعل كما في	به كاردیت بۇ دروستکردنی ئاۋ وەلئاۋ له فرمان وەك
	<i>inhabitant: assistant: resident: student</i>	وكذلك لصياغة الاسم كما في	به كاردیت بۇ دروستکردنی ئاۋ وەك
-ary, -ory	<i>exemplary: advisory honorary: obligatory</i>	تستخدم لصياغة النعت كما في	به كاردیت بۇ دروستکردنی (ئاۋ وەلئاۋ) وەك
	<i>boundary: commentary</i>	وكذلك لصياغة الاسم كما في	به كاردیت بۇ دروستکردنی ئاۋ وەك
-dom	<i>Kingdom: freedom</i>	تستخدم لصياغة الاسم كما في	به كاردیت بۇ دروستکردنی ئاۋ وەك
-ed, -d	<i>forced: bridged</i>	تستخدم لتصريف الفعل في صيغة الماضي و اسم المفعول كما في	به كاردیت بۇ دروستکردنی فرمانی را بر دوو له گەل ئاۋى تەوا و كەر وەك
-en	<i>shorten: harden: strengthen</i>	تستخدم لصياغة الفعل كما في	به كاردیت بۇ دروستکردنی فرمان وەك
-(e)r	<i>Stronger: smaller</i>	تستخدم لتكوين التفضيل كما في	بۇ پىكەيتانى شىۋىگى ئاۋ وەلئاۋ و پەلى بە راورد
-er, -or	<i>learner: actor: villager: londoner</i>	تستخدم لصياغة الاسم كما في	به كاردیت بۇ پىكەيتانى ئاۋ وەك
-(e)ry	<i>refinery: slavery: jewelry</i>	تستخدم لصياغة الاسم كما في	به كاردیت بۇ پىكەيتانى ن آۋ وەك
-ese	<i>Japanese: Milanese</i>	تستخدم مع اسم بلد او مدينة لصياغة الصفة او الاسم كما في	به كاردیت له گەل ئاۋى و لات يان شار بۇ پىكەيتانى ئاۋ وەلئاۋ يان ئاۋ
-ess	<i>poetess: hostess</i>	تستخدم لتكوين صيغة المؤنث كما في	به كاردیت بۇ پىكەيتانى شىۋىگى مىيىنە وەك
-(e)st	<i>strongest: smallest</i>	تستخدم لتكوين صيغة التفضيل العليا كما في	بۇ پىكەيتانى شىۋىگى پەلى بالا پەتى له ئاۋ وەلئاۋ و اتا زۆرر ترين
-ful	<i>hopeful: grateful:</i>	تستخدم لصياغة النعت من بعض الاسماء كما في ولصياغة اساء من اساء اخرى كما في	به كاردیت بۇ پىكەيتانى ئاۋ وەلئاۋ له هەندى ئاۋ به كاردیت بۇ پىكەيتانى ئاۋ له ئاۋى تر وەك
	<i>forgetful</i>	كذلك لصياغة النعت من الفعل كما في	بۇ پىكەيتانى ئاۋ وەلئاۋ له فرمان
-hood	<i>manhood: priesthood: brotherhood</i>	تستخدم لصياغة أسماء من أسماء أخرى	به كاردیت بۇ پىكەيتانى ئاۋ له ئاۋى تر وەك
-ian	<i>electrician: musician</i>	تستخدم لصياغة اساء و نعت كما في	به كاردیت بۇ پىكەيتانى ئاۋ و ئاۋ وەلئاۋ

	<i>Austrian</i>		
-lc(al)	<i>sulphuric: artistic</i> <i>alphabetic (al)</i>	تستخدم لصياغة نعت كما في	به كاردیت بۆ پیکهینانی ئاوه لئاو وهك
-lfy	<i>simplify: solidify: glorify</i>	تستخدم لصياغة الفعل كما في	به كاردیت بۆ پیکهینانی فرمان وهك
-lng	<i>interesting: amusing</i>	تضاف الي اصول الأفعال لتكوين صيغة اسم الفاعل و بعض البعوت و اسم الفعل كما في	ئهخريته سهر شويگي فرمان بۆ پیکهینانی ناوی بگهر وه ههندی ئاوه لئاو وهك
	<i>swimming</i>	و اسم الفعل كما في	وه ناوی فرمان
	<i>shipping: bedding</i>	و بعض الأسماء الجماعه كما في	به كاردیت بۆ پیکهینانی ئاوه گشته كان
-lsh	<i>foolish: childish: oldish: yellowish</i>	تستخدم لصياغة النعت كما في	به كاردیت بۆ پیکهینانی ئاوه لئاو
-lsm	<i>baptism: criticism</i> <i>communism: socialism</i>	تستخدم لصياغة اسماء مجردة كما في و اسماء النظم او العقاد كما في	به كاردیت بۆ پیکهینانی ناوی گشتی وه ناوی ریکخراو وه پیر و باوهر ناپينه كان باری ئاوه لئاو
	<i>heroism: barbarism</i>	و اسم واقع الحال كما في	
-lst	<i>tobacconist: pianist</i>	تستخدم لصياغة اسم الشخص المخصص بشيء او بعمل ما كما في	به كاردیت بۆ پیکهینانی ناوی كه سیکي تايه تمه ند به شتيك يان كاريك
-lrls	<i>appendicitis: bronchitis</i>	تستخدم لصياغة اسماء امراض الالتهابات خاصة كما في	به كاردیت بۆ پیکهینانی ناوی نهخوشي و هو كردنی تايهت وهك
-lze	<i>harmonize: legalize: materialize</i>	تستخدم لصياغة العمل كما في	به كاردیت بۆ پیکهینانی فرمان وهك
-less	<i>childless: homeless: hopeless: endless: tireless</i>	تستخدم لصياغة النعت الدال على عدم توفر الشيء او حدوثه كما في	به كاردیت بۆ پیکهینانی ئاوه لئاووی نه بونی له شتيك يان روودانی شتيك
-logist	<i>geologist: biologist</i>	تستخدم لصياغة اسم المتخصص في شيء كما في	به كاردیت بۆ پیکهینانی ناوی كه سیکي تايه تمه ند به شتيك وهك
-logy	<i>geology: hiology</i>	تستخدم لصياغة اسماء العلوم كما في	به كاردیت بۆ پیکهینانی ناوی زانست وهك
-ly	<i>quickly: recently</i>	تستخدم لتكوين صيغة الحال من النعت كما في	به كاردیت بۆ پیکهینانی ئاوه لفرمان له ناو لئاو، به كاردیت بۆ پیکهینانی ئاوه لفرمان له ناو
	<i>manly: ghostly:</i>	و تكوين نعوت من اسماء كما في	به كاردیت بۆ پیکهینانی ئاوه لئاو يا
	<i>hourly: daily: monthly</i>	وكذلك لتكوين صيغة النعت او الحال من الاسم كما في	ئاوه لفرمان له ناو
-ment	<i>enjoyment: amazement</i>	تستخدم لصياغة الاسم كما في	به كاردیت بۆ پیکهینانی ئاوه وهك
-most	<i>lnmost: topmost</i>	تستخدم مع حروف الجر و غيرها	له گهل پيشي پيشه ند به كاردیت بۆ

		تكوين صيغة التفضيل العليا في	بيكهنيتاني شيوگي به سه نذكر دني بالا وهك
-ness	<i>goodness: business</i>	تستخدم لصياغة الاسم كما في	به كارديت بو بيكهنيتاني ناو وهك
-(l)ous	<i>ambitious: dangerous</i>	تستخدم لصياغة النعت كما في	به كارديت بو بيكهنيتاني ناوه لناو
-ship	<i>friendship: membership: governorship</i>	تستخدم لصياغة النعت كما في	به كارديت بو بيكهنيتاني ناوه لناو وهك
-tion	<i>opposition: action: addition</i>	تستخدم لصياغة الاسم كما في (قارن <i>revision: admission</i>)	به كارديت بو بيكهنيتاني ناو وهك
-tude	<i>gratitude: altitude</i>	تستخدم لصياغة الاسم (عادة من النعت لاتينية) كما في	به كارديت بو بيكهنيتاني ناو (به تاييه تي له ناوه لناو لاتيني دا) وهك
-ty, -ety, - ity	<i>loyalty: seniority</i>	تستخدم لصياغة أسماء مجردة كما في	به كارديت بو بيكهنيتاني ناو وهك
-wise	<i>coastwise: clockwise</i>	تستخدم لتكوين صيغة الحال (الدال على الاتجاه) كما في	به كارديت بو بيكهنيتاني ناوه ل فرمان (بو ناراسته) وهك
-y	<i>icy: rocky: funny</i>	تستخدم لصياغة النعت من الاسم كما في	به كارديت بو بيكهنيتاني ناوه لناو له ناو وهك

COMMON ABBREVIATIONS

کورتکراوه باوه کان - المختصرات الشائعة

A-bomb	بۆمبى نه تۆمى	acc (t) account	حساب
atomic bomb			حساب
A-level	التقبلة الدرية	ad (vt) advertisement	ريكلامى بازىرگارى
	نه زمون		اعلان (تجلىرى)
advanced	اختيار	A D Anno Dommi in the year of the Lord	به پروژمىرى زابىنى پاش زابىن، دواى له داىك بوون
	ناستى بهرز		بالتقويم الميلاىي (السنة الميلاىي)
level (examination)	الستوى الرفيع	Afr Africa(n)	نه افريقا
AA	سه ندىكاي يارمه تيدانى		افريقا/ افريقي
	جمعية لساعده	A H After Hejira	سالى كوچى (دواى سالى كوچى)
Alcoholies Anonymous:	وازهينان له مهى خوارده وه		السنة الهجرية (سته كذا بعد الهجرة)
	(نالوده كان)	AID (US) Agency for International	
	مدنى العمر على الاقلاع عنه	Development	نازانسى گه شه پيدانى نيوة وله تى
Automobile Association	كومه له (پانه) توتوميل		وكالة التنديد الدولية
	جمعية (نادى) السيارات	AIDS Acquired immuno Deficiency syndrome	كوڤيشانهى كه مى بهرگرى وه ده ست هاتوو
AA'A	به كيتى ياريكه رانى		ايدز
	اتحاد الألعاب	a m ante meridiem	پيش نيوه رو، به يانى
Athletics Association	وه رزشه وان		قبل الظهر، صباحاً
	الرياضة للهواة:	A M amplitude modulation	سازداني بهر زوى
American Automobile Association	به كيتى ماشينى		فراوانى له راديو دا
	نه ميريكى		تنظيم اتساع في الراديو
	اتحاد السيارات الأمريكى	A M A (US) American Medical Association	
A B (US) Bachelor of Arts	پلهى		كومه لهى پزىشكانى نه ميريكى
	به كالتوريوس له ويژه		جمعية الطبية الأمريكية
	درجة الليانس في الأدب	amp ampere(s)	نه امپير
abbr abbreviation	كورتكراوه كان		امبير
	مختصرات	anon anonymous	بو نه زاتراو، ناوى نادى يارى
a c alternating current	نه وژمى له راوه بهرده وام		مجهول، غفل من الاسم
	التيار المتردد أو المتناوب	AP B (US) All points Bulletin (for missing or	
a/c account	حسابى بانق	wanted person)	بلاوكراوه بو هم موناوچه كان بو
	حساب (في بنك)		

هه والدان كه وتن له وانهى ياخود پيوسته ده ستيگر بکړين
نشتره إلى جميع المناطق (التبليغ عن المفقودين أو المطلوب
القبض عليهم)

approx approximately نزيكى
تقريباً

Apr April مانگى نيسان
أبريل، شهر-نيسان

approx *approx matefy* نزيكى
تقريباً

A R E Arab Republic of Egypt گه پيشن، نهگا
دصول، يصل

ASEAN Association of South-East Asian Nation
باشوري روزه لاتى ناسيا
رابطه شعوب جنوب شرق آسيا

assoc associate: association هاوريشه، هاورې،
په کښې، په کنگر تن، سنديکا
شريک، زميل، اتحاد، رابطه، جمعيت

asst assistant ياريددهدر
مساعد

Aug August مانگى (۸) ناب
اغسطس، شهر آب

A V Audio-Visual: بيسته نې، ديتنه نې
سمعي - بهري؛

Autorised Version په راوې ټينجېلى مولهت پندراو
نسخه مجازة (من الأنجيل)

A v(●) Avenue شه قام، ريگای پان
الجادة، شارع عرض

b born له داپک بووه (له...)
مولود (في...)

b & b bed and breakfast مانده له گدل خواردنې
په يانيان له نوټيل وه يان... بکالوريس له ويزه دا
ميټ واطار (في فندق أو ماشابه) ليسانس في

B A (GB) bachelor of Arts: British Airways
هينلى ناسمانى بهرېتاني
الأدب؛ الخطوط الجوية البريطانية

B B C British Broadcasting Corporation
ده ستهى ټيږگه ي بهرېتاني
هيئة الاداعة البريطانية

B C Before Christ پيش زايين
قبل الميلاد

bk book په رتوک
کتاب

bldg(s) building(s) خانويهره
مبنى (مباني)

B M A British Medical Association کومه له ي
پزيشکي بهرېتاني
الجمعية الطبية البريطانية

Brig Brigadier بريجاديږ: پله ي عميد
بريجاديږ: رتبه العميد

Brit Britain, British بهرېتاني
بريطانيا، بریطاني

Bro(s) brother(s) برا، برايه تي
آخ (أخوة)

B S (US) Bachelor of Science پله ي به کالوريوس
له زانست
(درجة) البكالوريوس في العلوم

B Se (GB) Bachelor of Science پله ي
به کالوريوس له زانست
(درجة) البكالوريوس في العلوم

B S T British Summer Time کاتي هاورينه له بهرېتانيا
التوقيت الصيفي في بريطانيا

c Centigrade; 100 پله ي سهدي ۱۰۰ په ژماره ي
روماني

درجة مئوية، ۱۰۰ بالارقام الرومانية
سینت (دراوېکې

c cent(s); century: circa; cubic نه ميريکيه، سهده (پوکات)، نزيکي شهش پالو
سنت (عملة أمريكية، قرن (من الزمان)، حوالي، مكعب

ژمير ياري ياساي
محاسب قانوني
C A Chartered Accountant

Cantab Cantabrigiensis تايهت به زانکو که مبروج
خاص بجامعة کمبروج

Capt Captain کاپتن: پله ي نه قيب
کاپتن: رتبه نقيب
کاتوليکي
کاتوليکي
CBI Confederation of British Industry په کښې

	پیشه سازی بهریتانی	شرکه	
	اتحاد الصناعة البريطانية	نه‌فسه‌ری فه‌رمانده،	C O Commanding Officer
CBS (US) Columbia Broadcasting System	کۆمپانیای نِیزگه‌ی کۆلومبیا	سه‌رکرده	
	شرکه‌ی اِذاعة کولومبیا	صابط، آمر، قائد	
c'c cubic centimetre(s)	سه‌نتمه‌تر، سی‌جا	به‌هزی، له‌ریگه‌ی	c/o care of
	ستمبر معکب	بواسطه، عن الطریق	
C'D Corps Diplomatique Diplomatic Service	ده‌سته‌ی دپلوماسی	پاره‌دل له‌کاتی	C O D Cash on Delivery
	هیته‌ی دپلوماسی	وه‌رگر تندا	
Cdr Commander	سه‌رکرده، فه‌رمانده	الدفع عند الاستلام	C of E/ Church of England
	القائد، الأمر	که‌نسه‌ی انگلیزی	
Cdre Commodore	کۆمۆدۆر: پله‌ی عه‌میدی ده‌ریایی	الکلیسه‌ی الإنجلیزیه	Col Colonel
	کومودور: رتبه‌ی عه‌ید بحری	کۆلۆنیل، پله‌ی عه‌مید	
cert certificate: certified	برۆنانامه‌ی باوه‌ریینکراو	کولونیل رتبه‌ی زعیم	Coll College
	شهاده، مصدق علیه	کۆلیژ	
C'f confer	به‌راورد	کلیه	Cons (GB) Conserervative (political party)
	قارن	(په‌کێ له‌ئه‌ندامانی) پارتی پارێزگاران	
Ch (ap) chapter	به‌شیکه‌ی په‌رتوک	(أحد أعضاء) حزب المحافظین	cont contents' continued
	فصل (من کتاب)	ناوه‌پۆک، په‌رده‌وام	
Ch'B/ Bachelor of Surgery	پله‌ی به‌کالۆریوس	محتویات، مستمر	Co-op/ Co-operative (Society)
	له‌ئه‌شتیگره‌ی	یانه‌ی هه‌روه‌ه‌زی	
	(درجة البكالوريوس فی الجراحة)	جمعیه‌ی تاعاریه‌ی	Corp Corporation
C I A (US) Central Intelligence Agence	ده‌زگای	ده‌سه‌به، ده‌زگا، دامه‌زراو	
	هه‌والگری ناوه‌ندی	هیته‌ی	CP communist Party
	وکاله‌ی المخابرات المركزيه‌ی	پارتی سۆشیالست	
C I D (GB) Criminal Investigation Department	به‌ریوه‌به‌رایه‌تی لیکۆلینه‌وی تاوانباری	الحزب الشيوعي	CPI Comporal
	إدارة البیاحث الجنائیه‌ی	عه‌ریف: پله‌ی سه‌ریازی	
c i f cost, insurance, freight	نرخه‌ی گشتی، بیمه‌و	عریف، رتبه‌ی عسکریه‌ی	C S Civil Servant
	دایینکردن	کارمه‌ندی میری	
	النمن مستلاً، التأمین والشحن	موظف مدنی	Civil Service
C-In-C Commander-in-Chief	سه‌رکرده‌ی بالا،	کارگوزاری شارستانی	
	فه‌رمانده	خدمه‌ی مدنیه‌ی	cu cubic
	القائد الأعلى	شه‌ش پالو، سنجیا	
cm centimetre(s)	سه‌نتیمه‌تر	مکعب	cwt hundred weight
	ستمبر (ات)	هه‌ندریه‌ی وه‌یت په‌که‌ی کیشی	
Co company	کۆمپانیای، کارگه‌	په‌کسانه‌ی به‌ ۱/۲۰ ته‌نیک	
		اله‌ندردویت: وحده‌ی وزن تساوی ۱/۲۰ من الطن	D Roman 500
		۵۰۰ به‌هیمای رۆمانی	

	٥٠٠ بالأرقام الرومانية	DM Deutschmark	ماركى ئەلمانى (پاره)
d died	مردوو		المارك الألماني (عملة)
	متوفى	D N A deoxyribonucleic acid	توخمى سەره كى
D-day Day on which a course of action is planned to start	رۆزى دەست پىن كوردى كاتى		لەبۇ هېل يان بۇ ماوه لە سېفەتى بۇ ماوه نەنگر
	ئېشكر دن		العصر الأساسي في الجنية أو المورثة (التي تحمل الصفات الوراثية)
	يوم البداية لخطه عمل	dol dollar(s)	دۆلار
D C (US) District of Columbia	ھەرىمى كۆلومبىيا		دولار
	(دابەشكر دنى شارى واشەنتونى ئەمەرىكى)	doz dozen	دەرزەن، دوانه دانه
	مقاطعة كولومبيا (التقسيم الإداري لمدينة واشنطن الأمريكية)		دزينة، اثنا عشر
d c direct current	تەوژمى بەردەوام	D Phil/ Doctor of Philosophy	پەلەى دكتوراھ
	التيار مستمر أو الطردى		لەفەلسەفە
D D T (Dichloro-diphenyl-trichloroethance)	مىروكوژ (دى. دى. تى)		(درجة) دكتورا في الفلسفة
	د.د.ت (مبيد للحشرات)	Dr Debtor, Doctor, Drive (ie small road)	دەبندار، پزىشك، رېگەى تاپەتى
Dec December	كانونى يەكەم (دوانزەھەمىن مانگى)		المدين، دكتور، طريق خاصة
	زاينى)	D Se Doctor of Science	پەلەى دكتوراى لەزانست
	دېسېمبەر: شەر كانون الأول		(درجة) دكتور في العلوم
deg degree(s)	پەلە	E east (eastern)	رۆژھەلات، رۆژھەلاتى
	درجة (درجات)		شرق، شرقي
Dem Democrat	ئەندام لە پارتنى ديموكراتى	Ed edited by: editor: edition: education	نوسەر،
	عضو في الحزب الديمقراطي		نفسه دەرھنەر چاپ (پەراوى پەروەدە)
dep departs: deparure' deputy	كاتى ھەستان /		تحریر، المحور، طبعة (من كتاب)، تربية
	رۆشنتن، نوینەر	E E C European Economic Community (The Common Market)	بازارې ئەوروپای ھاوپەشەى
	وقت القیام / الرحيل، مندوب		السوق الأوروبية المشتركة
Dept Department	بەش	e g <i>exempli gratia</i>	بۇ نەونە
	قسم		على سبيل المثال
diff difference, different	ئىپ، جىاواز	enc(l) enclosed	ھاوئىچ
	فرق، مختلف		مرفق طية
Dip Diploma	دېپلوم	Eng Engineer (ing); England; English	ئەندازە،
	دېلوم		ئەندازىار انگلترە، انگلیزى / زمانى انگلیزى
Dip Ed/ diploma in Education	پەلەى دېپلوم		ھندە / مھندس إنجلترا، أنجلیزی / لفة إنجلیزیة
	لەپەروەدە	E S P Extra-Sensory Perception	ھەست كوردن
	دېلوم في التربية		پابەند نەبى بەھوش و ھەستى زانراو ھە
Dir director	بەرئۆھبەر		أدراك لا يعتمد على الحواس المعروفة
	مدیر	Esq Esquire	نازانو) رېژناتان، ناوئیشان
D Litt/ Doctor of Literatur	پەلەى دكتوراھ لەوئیزە		(لقب) المحترم
	(درجة) الدكتوراه في الأدب		

et al et alii, et alia	نمونه‌ای که، شتی که و آخرین و اشیاء أخرى	وزارة الخارجية (که‌لو پهل) پاروهرگرتن
etc; & et cetera	هدهدهها، نابه‌وشیوه، هه‌تا دوایی، هند إلى آخره، الخ	(البضاعة) تسلیم المركب باوك، فرنك، فهره‌نساو، فهره‌نسی الأب، فرنك، فرنسا، فرنسی
eve evening	ئیواره، شهو مساء، ليله	Fri Friday پوژی هه‌ینی يوم الجمعة
ext exterior; external' extension	دهره‌کی، دهره‌وه، دوئیژکراو خارج، خارجی، امتداد	F R S Fellow of the Royal Society هاویشهی کومه‌لی شاهانه زمیل الجمعية الملكية
F Fahrenheit	فهره‌نهایت، پله‌ی گهرمی فهر نهایت	f t foot; feet پن: ۳۰ ر ۴۸ قدم، اقدام: ۳۰ ر ۴۸
f foot'; feet; female; feminine	پن، پن‌یه‌کان، من، من‌ینه قدم، اقدام، أنثی، مؤنث	gr, gm gram(s) گرام جرام
F A Football Association	یه‌کیتی فوپی پن اتحاد كرة القدم	gal(l) gallon(s) جالون / غالون
F A O Food and Agriculture Organization	ریکخراوی خوڤواک و کشتوکال منظمة الأغذية والزراعة	G B Great Britain به‌ریتانیای گه‌وره بریتانیا العظمی
F B I (US) Federal Bureau of Investigation	نوسینگهی لی‌کولینه‌وه‌ی فیدرالی مکتب المباحث الفیدرالی	G C E (GB) General Certificate of Education پروانامه‌ی خویندنی گشتی شهادة التعليم العام
Feb February	فیرایهر، مانگی درو فیرایر، شهر شباط	Gdn(s) Garden(s) باخ، باخچه‌ی گشتی حدیقه (حدائق)
Feb Federal; Federated; Federation	فیدرالی، یه‌کیتی فیدرالی فیدرالی متحد، اتحاد فیدرالی	Gen General گشت، گشتی عام، عمومی
fem female; feminine	من، مینه أنثی، مؤنث	Ger German(y) ئه‌لمانی ألمانی (ألمانيا)
fig figurative; figure	ژماره مجاز، رقم	G H Q General Head quarters سه‌رکردایتی گشتی القيادة العامة
fl fluid; floor	شله، زه‌مینه سانل، أرضیه	G I (US) enlisted soldier سه‌ریازگه (پونه سه‌ریاز) مجدد
F M Frequency Modulation	گورانی له‌راندنه‌وه‌ی چینی ده‌نگ تغییر التردد (من طبقه الصوت)	Gk Greek ئه‌غریقی، یونانی إغریقی / یونانی
F O (GB) Foreign Office	وه‌زارتی دهره‌وه	gm gram(s) جرام / غرام
		G M General Manager به‌ریوه‌به‌ری گشتی

	مدیر عام	خؤراکی
G M T Greenwich	کاتی راگرتی گرینچ	فایروس لمناعة مرض نقص في سوء التغذية
	توقيت جرينش	H M S His/Her Majesty's Ship
Mean Time	کاتی ناوهندی گرینچ	کەشتیەکی
	غرينش	کەشتیگەل
C N P Gross National Product	کۆی گشتی	سفينة في أسطول
	بەرهمی نیشمانی	Hon Honorary; Honourable
	إجمالي الإنتاج القومي	شکۆداری، نازناوی،
gov(t) government	میری	خانەدان و گەورە پیاوان
	حکومة	فخری، شرفی، المحترم (و تستعمل لتبا بعض النبلاء و كبار
Gov Governor	پارێزگا، پارێزەر	الموظفين)
	محافظ. حاکم ولاية	hosp hospital
G P General Practitioner (Medical Doctor)	مەشوق پینکراوی گشتی (پزیشک)	نەخۆشخانە
	ممارس عام (طبيب)	مستشفى
G P O General Post Office	پۆست خانەنی گشتی	H P Hire Purchase; Horse Power
	متكب البريد العمومي	کرین بە قەرز،
gr grade; grain; gross; group	پله، یان (په کەمی	بە قیست، ئەمبە توانا
	کێشانه)، سەرجهەم، کۆمەلە	الشراء بالأجل (بالقسط)، القدرة الحصانية
	درجة، القصة (وحدة وزن)، إجمالي، مجموعة	H Q Headquarters
grad graduate(d)	دەرچوو (دەرچوو لە)	(بارە گای) سەرکردایەتی
	خریج (متخرج من)	(مقر) القيادة
gt great	مەزۆن	hr hour(s)
	عظیم	(سەعات، کاتژمێر)
H-bomb Hydrogen bomb	بۆمبێ هیدروجنی	ساعة (ساعات)
	القنبلة الهيدروجينية	H R H His/Her Royal Highness
H E high explosive; Hls/ Her Excellency; His Eminence	نەقینەوێ بەرز، خودان/ ژێکی خانەدان،	خاوەن/ خاوەن
	(نازناوی کاردینال)	شکۆ
	شديد الانفجار، صاحب/ صاحبة السعادة، نيافة (لقب	صاحب/ صاحبة السمو
	الكاردينال)	Hz hertz
H F High Frequency	لەرەلەری بەرز	هیرتز
	تردد عال	http <i>hypertext transfer protocol</i>
H M his/Her Majesty	خاوەن شکۆ (بۆ نیترومی)،	پروٹۆکۆلی گۆرینی
	خاوەن شکۆ	دەق (لە ئەنتەرنێت بە کاردێت)
	صاحب/ صاحب الجلالة	پروتوکول تغییر البرمجة
H I V <i>human immunodeficiency virus</i>	پالۆتە	I Islan; I Roman one
(قايرۆس)ی لاوازکەری بەرگری مروف له نەخۆشی کەم		کەنداو، ژمارە ۱ بە رۆمانی
		جزيرة. العدد ۱ بالأرقام رومانية
		lb; bid (in the same place)
		لەهەمان جێگا
		في نفس المكان
		l/c in charge
		لێرسراو (لە شتیک یان ئەرکیک)
		مسؤل (عن شيء أو مهمة)
		I C B M Inter-Continental ballistic Missile
		مۆشەکی کیشوەر پەر
		صاروخ/ عابر للقارات
		ID <i>identification, identity</i>
		پیناس
		معین الهوية
		I e id est (which is to say, in other words)

واتا، مانای، واتای، مهبهستی آی، یعنی	I T V (GB) independent television ته‌له‌فزیونی سدریه‌خوی میلی
I L O International Labour Organization رینکخراوی کاری جیهانی منظمة العمل الدولية	شرکه التلفزيون الأهلية Jan January مانگی کانونی دووهم په‌که‌م مانگی سالی زاینی
I M F International Monetary Fund سندوقی پاره‌ی جیهانی صندوق النقد الدولي	بنایر، شهر کانون الثاني J C Jesus Christ مه‌سیح المسیح
In inch(es) گری / اینچ بورصة (انش)، بورات	Jnr; Jr Junior بچوکتزین، له‌گه‌ل ناوی کور که همان ناوی باوکی هه‌لگر تووه بو جیاوازی له نیواناندا
Inc Incorporated په‌کگرتوو مندمج، متحد	الأصفر (تصاحب اسم ابن يحمل نفس اسم أبيه للتمييز بينهما) J P Justice of the Peace دادوهری ناشکر دنه‌وه قاضی الصلح
Incl including; inclusive گشتگیر مشتلاً بما فيه، متضمناً	Jul July مانگی ته‌مموز (حه‌وته‌م مانگی زاینی) یولیو، شهر تموز
Ind India(n); independent هند (هندی)، سوره‌خو الهند (هندي)، مستقل	Jun June; Junior حوزه‌یران، شه‌شم مانگی زاینی یونیه، شهر حزیران
Inst Institute په‌یمانگا معهد	kg kilogram(s) کیلوگرام (۱۰۰۰ گرام) کیلو جرام
Int interior; internal; international ناوه‌وه، ناوخویی، جیهانی داخل، داخلی دولی	K G B Intelligence Agency of the USSR ده‌زگای هه‌والنیری سوفیه‌تی وکالة المخابرات السوفیة
I O U I owe you کاغه‌زی پیدانی قهرز، قهرزایارتم، دان نان به‌قهرزدا أنا مدين لك، إقرار بدين	KHZ Kilohertz هه‌زار له‌ره (هیرتز) کیلوهرتز
I Q Intelligence Quotient تیکراینی زیره‌کی (په‌له‌په‌که‌که‌سیک وه‌ده‌ستی دیننی له تأییکردنه‌وه‌ی تاییه‌ت به‌پیانوی نامستی زیره‌کی معدل الذكاء (درجة يحصل عليها الشخص في إختبار خاص بقياس الكاء.)	km kilometer(s) کیلومتر ته‌ر کیلومتر (ات)
I R A Irish Republican Army سوپای کوماری نیر له‌ندی الجيش الجمهوري الأيرلندي	K O Konck-out لیدانی کۆتایی پی‌هین الضربة القاضية
Ire Ireland نیر له‌ندا أيرلندا	k p h kilometers per hour کیلومتر ته‌ر له‌کاتزیمیریکدا کیلومتر فی الساعه
Is Islands دووورگه جزر	kw Kilowatt(s) کیلووات کیلووات
It (al) Italy, Italian ئیتالیا، ئیتالی إيطاليا، إيطالي	L lake; Roman 50; (GB) Liberal ده‌ریاچه، ژماره‌ی ۵۰ به‌نوسینی رۆمانی، نه‌ندامی پارتی سهریه‌خویانی به‌ریتانی بحیره، ۵۰ بالأرقام الرومانية، عضو حزب الأحرار البريطاني
	L A Legislative Assembly; Los Angeles

	نه نجومهني ياسادانان، لوس نه نجلوس الجمعية التشريعية، لوس أنجلوس	ذكر، متزوج، متر، ميل، مليون
Lab (GB) Labour (party)	پارتي كريكاراتي بهريتاني	M A Master of Arts پلهي ماستر له ويزه دا (درجة) ماجستير في الأدب
Lat Latin	حزب العمال البريطاني لايني	Maj Major مينجه، پلهي راند له سوپادا ميجور، رتبة الراند
lat latitude	هينلي پاني خط العرض	Mar March مانگي نازار، سينهم مانگي سالي زايي مارس، شهر آذار
lb pound(s) (weight)	پاوهند (ره تل) (٤٥٤ گرام) رطل، باوند (٤٥٤ گرام)	Masc masculine نير مذكر
Ld Lord	لورد لورد	math (US) mathematics بيركاري الرياضيات
l h left hand	دهستي چهپ اليد اليسرى	maths (GB) mathematics بيركاري الرياضيات
Lib (GB) Liberal; (political party); Liberation	پارتي نازادي خوازاني بهريتاني، نازادکردن، شيبي، سه رتيب حزب الأحرار البريطاني، تحرير	max maximum به رزترين، زودترين، نه وپهري ناست، لو تکه الحد الأقصى
lit literal(ly); literature; literary	پيتي، بين به پيت وويزه، وويزه حرفي، حرفياً أدب، أدبي	M B Bachelor of Medicine (پلهي) به كالوروس له پزيشكي (درجة) بكالوريوس في الطب
L L B bachelor of Laws	(پلهي) به كالوروس له ياسادا (درجة) بكالوريوس في القانون	Mc Megacycle(s) مينگا سايكل (مليونيك سور) له چرکه به کدا ميگا سايكل (مليون دورة في الثانية)
loc cit/ loco citato in the place mentioned	له شويني ديار يکراو في المكان المذكور	M D Doctor of Medicine دكتور، پزيشکک طبيب
long longitude	هينلي دريزي خط الطول	Med (it) Mediteranean دهرياي سبي ناوه راست البحر الابيض المتوسط
L P long-playing record	(قدوان) تيره کهي له نيوان ١٠-٢٠ گريندايه اسطوانة (يتراوح قطرها من ١٠-٢٠ بوصة)	MEP member of the European parlamen نه ندامي په رله ماني نه وروبي عضو في البرلمان الأوروبي
Lt Lieutenant	لئينته نت، پلهي مولازم/ قايم مقام رتبه اللازم، نائب/ قائم مقام	mg milligram(s) ميلي گرام (١/١٠٠٠ له گراميك) مليجرام (١/١٠٠٠ من الجرام)
Ltd Limited	دياريکراو المحدود(ة)	min minimum, minutes که مترين، نزمترين ناست، خوله ک الحد الأدنى، دقيقة
m male; married: masculine metre(s), mile(s);		misc miscellaneous جنوراو جنور متنوع، شتي
million	نير، پياو: هاوسه رگر تو، مه تر، ميل، مليون	ml mile(s), milliliter(s) ميل، ميليلتر (١/١٠٠٠٩ له)

	ليترىك	ضابط صف (تحت السلاح)
	ميل، ميليمتر (١/١٠٠٠٩ من المتر)	باكورى رۆژههلات
mm millimeter(s)	مليمه تر	شمال الشرق
	مليستر	N H S (GB) National Health Service
M O Mail Order; Medical Officer, Money Order	كپرين به پۆسته، كارمه ندى پزىشكى، حه والى پۆستى	بیمه ی
	أمر شراء بالبريد موظف طبي حوالة بريدية	تهندروستى له بريتانيا
mod moderate; modern	ناوهند، نوئى	التامين الصحى فى بريتانيا
	معتدل، حديث	No (s) number(s)
Mon Monday	رۆژى دووشه ممه	ژماره / ژماره كان / دانه
	يوم الاثنين	رقم / ارقام، عدد / أعداد
M P Member of Parliament (House of Commons); Military Police	نهدامى په رله مان،	Nov November
	پوليس پياده (سه رباژى)	مانگى تشرينى دووهم پانزهه ممين
	عضو البرلمان، الشرطة العسكرية	مانگى سالى زاپينه
m p g miles per gallon	ميل له گالون	نوفمبر، شهر تشرين الثاني
	ميل فى الجالون	N T New Testament
m p h miles per hour	ميل له يهك كاتزميردا	چهرخى نوئى، به شى دووهمى
	ميل فى الساعه	په راوى پيروژ
MS (S) manuscript(s)	هينكارى، ده ستنوس	العهد الجديد (القسم الثاني من الكتاب المقدس)
	مخلوط (مخطوطات)	N W northwest
Mrs Mistress	خاتوو (پوژن)	باكورى خورناو
	السيدة	شمال الغرب
Miss mademoiselle	خانم، خان (پو كچ)	N Y (C) New York (City)
	الآنسة	شارى نيويورك
MSc Master of Science	پلهى ماستر له زانستدا	(مدينة) نيويورك
	(درجة) ماجستير فى العلوم	N Z New Zealand
Mt Mount	شاخ	نيوزيلنده
	جبل	O A S Organization of American States
N north (Northern)	باكور، باكورى	ريڤخراوى دهوله تانى نه مريكا
	شمال، شمالي	منظمة البلدان الأمريكية
NATO/ North Atlantic Treaty Organisation	ناتو ريڤخراوى سويند خوارانى نه تله سى	O A U Organization of African Unity
	الناتو منظمة حلف شمال الاطلنطي	ريڤخراوى به كئشى نه فريقى
N B Nota bene	تى بينى كراو، پروانه، ناگاداربه	منظمة الوحدة الأفريقية
	ملحوظة	Oct October
N C O Non-Commissioned Officer	نه فسدى	فوكتوبر، تشرينى يه كهم، دهه ممين
	ريز ريڤخه خور	مانگى سالي زاپينى
		أكتوبر، شهر تشرين الأول
		O H M S (GB) On Her/His Majesty's Service
		له خزمه تگوزارى خاوه ن شكودا
		فى خدمة جلالة الملك / الملكة
		O-level (GB) Ordinary level (examination)
		نه زمونى خوئيندن ته واوكردن، ناستى ناوه ندى
		(امتحان) إتمام الدراسة الثانوية - المستوي
		Op opus; operation
		دانه رى موسيقاى، كارينكى
		موسيقى
		مؤلف (موسيقى)، عملية موسيقية

Op cit opere citato in the work mentioned له کاری ناوبراودا في العمل المذكور	Ph D/ Doctor of Philosophy پلهی پروانامه دکتورا له فلهسهفه (درجه) دکتوراه الفلصفه
OPEC Organization of Petroleum Exporting Countries رېکخراوی ولاتانی نهوت نیره بو دهره وه منظمة الدول المصدرة للبترول	Pk Park پارکی گشتی متره عام
O T Old Testament چدرخی کون (بهشی په کهمی په راوی پیروز) العهد القديم (القسم الأول من الكتاب المقدس)	PL Place, plural شوین، کو مکان، جمع
Oxon Oxoniensis; Oxfordshire نایه ته په زانکزی نوکسفورد له نوکسفورد شایر خاص بجامعه اکسفورد، من اکسفورد شایر	PLO Palestine Liberation Organization رېکخراوی رژگارکردنی فلهستینی منظمة تحرير الفلسطينية
oz ounce(s) هوقه (۲۸ ر ۳۵) گرام أونصة (۲۸ ر ۳۵) غرام	P M Prime Minister سه روك وه زیان رئیس الوزراه
P Parking شوینی وه ستانی ماشین مکان انتظار السیارات	p m post meridiem afternoon; per month دوای نیوه روك له مانگیكدا بعدا الظهر، في الشهر
p page; penny; pence; per لا په ره، په نس (پارهی نینگیزی) صفحة، بنس، (عملة إنجليزي)، لكل	P O Personnel Officer; Petty Officer; Post Officer; Postal Order سه ره پشتریاری کاروباری کریکاران، نه فسر، دهریاوانی، نوسینگه، په رنویه به رایه تی پوسته، حواله هی پوسته هی مسؤول شئون العاملين، ضابط صف، (في البحرية)، مكتب بريد، حواله بريدية
p a per annum per year سالانه، له سالیكدا في السنة	P O B Post Officer Box سندوقی پوسته صندوق بريد
para (s) paragraph(s) برکه فقرة (فقرات)	pop popular; population میلی، ژماره ی دانیتوان شعبی عدد السكان
P C (GB) Police constable پولیس ناسایی، نه ندای نه نچومنه تی شرطي إعتيادي، عضو مجلس	P O W Prisoner of War دلی جهنگ أسیر حرب
personal computer کومپیو ته ری تایه تی کومپیوتر شخصي	pp pages په ره کان صفحات
Constable; (GB) Privy Councillor; (US) راویزکاری، شاه / شازن مستشاري، الملك / الملكة	pp per procurationem له بری نیابه عن
Pcace Crops له شکه ری ناشتی فیلق السلام	P R Public Relations په یوه نده په گشتی په کان علاقات عامة
pd paid نخر دراو (وه رگیراو) التمن مدفوع	Pres President سه روك رئیس
P E physical education په روه رده ی له شی (وه رزشی)، سروشتی ته نی تربیة بدنية	P R O Public نویسنگه ی توماری گشتی مكتب السجل العام، مسئول لیبرسراوی په یوه نده ی گشتی په کان

	العلاقات العامة	Rd Road	ریگا
pro professional	پیشه کار، پیشه گهری		طریق
	محترف	ree(d) received	وه رگیرا
Prof Professor	پیشه کار، ماموستای زانکو		تم استلامه
	أستاذ	ref referee; reference; refer(red)	دادوه،
Prot Protstant	بروتستی		سه رچاوه، نامازه نه کا بو
	بروتستی	Rep Representative; Republican	حکم، مرجع، یشیرالی
P S Post script	تیبینی زیادکراو، پهراوین		جینگر، نویتهر،
	ملحوظة إضافية		کومار
pt part; payment; pint; point	بهشی دراو، باینت		نائب، ممثل ل مندوب، جمهوری
	۸/۱ گالون، خال	resp respectively	یهک بهدوای یهک
	جزء، دفع، باینت (۸/۱ جالون)، نقطة		على التوالي
P T Physical Training	پهروه رده یی لهشی (بهدهنی)	ret(d) retired	خانه نشین
	تربیه بدنیة		متقاعد
P T A Parent Teacher Association	کومه له /	rev revolution	سور، خول
	په یوه ندی باوکان و ماموستایان		دوره
	جمعیة / رابطة الآباء والمعلمین	Rev (d) Reverend	پزیدار، شکودار
Pte (GB) Private (soldier)	سهریاز		الموقر، المجل
	جندي	r h right hand	دهستی راست
P T O Please turn page over	به بی زه حمت په ره		اليد اليمنی
	هه لده ره وه	rly railway	هیللی ناسنی
	اقلب الصفحة من فضلك		سكة حديد
Pvt (US) Private (soldier)	سهریاز	rm romm	ژورور
	جندي		حجرة
p w per week	له هفته به کدا	R N Royal Navy	هیزی دریا یی شاهه نشایی
	في الأسبوع		البحرية الملكية
Q question(s)	پرسیار، پرسیاره کان	r p m revolutions per minute	خولیک له خوله کی کدا
	سؤال، أسئلة		دوره في الدقيقة
qt quart	کوارت: ۱/۴ گالون	rt right	راست
	الكوارت: ۱/۴ جالون		يسين
R River; Royal	روبار، شاهنشاهی	Rt Hon Right Honourable	(به ریز، ریزدار)
	نهر، ملكي		ناز ناوی له نه ندامانی په رله مان ده نری
R A F River; Royal Air Force	هیزی ناسمانی		المحترم (لقب يطلق على أعضاء البرلمان عادة)
	شاهنشاهه یی بهریتانی	Rt Rev Right Reverend	پزیدار، به ریز، ناز ناوی
	السلح الجوي الملكي البريطاني		تایبیت به تولدار
R C Red Cross; Roman Catholic	خاچی سور		المجل (لقب خاص بالكهان)
	کاتولیکی	S south	باشور
	الصليب الأحمر کاتولیکی		جنوب

s second(s); shilling(s)	چرکه (۱ / ۶۰ ی خوله کیک) شیلنگ
	ثانية (۱ / ۶۰ من الدقيقة) شلن
S A L T Strategic Arms Limitation Talks	وتوویزی سنوردانان بو چه کی ستراتيجی محادثات الحد من الأسلحة الاستراتيجية
Sat Saturday	رۆزی شه ممه يوم السبت
SE southeast	باشوری رۆزه لات جنوب شرق
sec second(ary); secretary	دووم، لاوه کی، سکر تیره الثاني، ثانوي، سكرتيرة
Sen Senate; Senator; Senior	نهجومه نی پیران، نه دامي نه نجومه نی پیران مجلس الشيوخ، عضو مجلس الشيخ الكبير
Sept September	مانگی نه یلول سبتمبر، شهر ايلول
S F Science Fiction	چیرۆکی زانستی القصص العلية
sgd signed	وازه کراو، نیمزاکراو موقع
Sgt Sergeant	ره قیب، پله یه کی سه ربازه رقیب، رتبة عسكرية
Sn(r) Senior	گه زوره الكبير
Soc Society	پانه، کۆمه له جعیه
sp special	تایبه ت خاص
Sq Square	گۆره پان، چوارگۆشه میدان، ساحة، مربع
Sr Senior; Sister	گه زوره، خوشک الكبير، أخت، راهبة
S S steamship	که شتی باخرة
St Strait; Street	پیرۆز / که سیکه ی پیرۆز، شه قام القديس / القديسة، شارع

Sta Station	وو یستگه محطه
Str Strait; Street	گه روو، شه قام مضیق، شارع
sub (s) subscription; substitute	به شداری کردن له پۆژنامه یان گۆقار، له بری اشتراك (في الجريدة أو مجلة)، بديل
Sun Sunday	رۆزی یه ك شه ممه يوم الأحد
Supt Superintendent	چاودیر، به رپوه بهر مراقب، ناظر
S W southwest	باشوری رۆژئاوا جنوب غرب
T temperature	پله ی گه رما درجة الحرارة
T B Tuberculosis	نه خوشی سیل مرض السل
tel telephone number	ته له فۆن، ژماره ی ته له فۆن هاتف، رقم تليفون
temp temperature	پله ی گه رمی .. درجة الحرارة
Ter(r) Terrace; Territory	به ره یوان، ده فهر، هه ریم، ناوچه شرفه، منطقة
Thurs Thursday	پینج شه ممه يوم الخميس
T N T (Tri-nitro-toluene)	بومی تی. ئین. تی (ماده ی ته قیتی به هیز) تی. ان. تی (ماده شديده الانفجار)
TOEFL Test of English as a foreign language	تایکیردنه وه ی ئینگلیزی وه ك زمانی بیانی امتحان الأنكلیزیة كلفة أجنبية
treas treasurer	خه زه دار أمين الصندوق
T U C (GB) Trades Union Congress	گۆنگره ی به کیتی کریکاران مؤتمر اتحاد نقابات العمال
Tues Tuesday	رۆزی سن شه ممه

	يوم الثلاثاء
T V television	تلهفزيون تلفزيون
U F O/ unidentified flying object	تهني نه ناسراوى هه لفزيون
U H F ultra high frequency	له ردى سه رو بهرز التردد فوق العالى
U K United Kingdom	ميرنشيه به ككر تووه كان السلطنة المتحدة
U N United Nations	نه توه به ككر تووه كان الأمم المتحدة
U N E S C O/ United Nations Educational Scientific and Cultural Organization	يونسكو: ريكخراوى به روه رده و زانست و روشنيرى سه به نه توه به ككر تووه كان اليونسكو: منظمة التربية والعلوم والثقافة التابعة للأمم المتحدة
Univ University	زانكو جامعة
U N O/ United Nations Organization	ريكخراوى نه توه به ككر تووه كان هيئة الأمم المتحدة
U S United States	وولانه به ككر تووه كانى نه ميريكا الولايات المتحدة
U S A United States of America	وولانه به ككر تووه كانى نه ميريكا، سوباي وولانه به ككر تووه كان الولايات المتحدة الأمريكية، جيش الولايات الأمريكية
U S A F United States Air Force	هيزى ناسمانى نه ميريكى سلاح الطيران الأمريكى
U S N United States Navy	هيزى ده ربايى نه ميريكى البحرية الأمريكية
U S S United States Ship	كه شتى نه ميريكى سفينة أمريكية
U S S R Union of Soviet Socialist Republics	به كيتنى كومانى سوفيته سوشاليستى اتحاد الجمهوريات السوفيتية الاشتراكية

V 5; Victory; Volt	ؤماره 5 به رينوسى رومانى هيماي سه ركه و ته، قولت
	ه بالأرقام الرومانية علامة النصر، فولت
V very; versus (against); verse; vide (see, refer to)	كه ليك، دز، هه ليه ست، سه يركه، پروانه جدا، ضد، شعر، انظر
V A T Value Added Tax	باجى سه ركر براوه كان (له به ريتانيا)
	ضريبة على المشتريات (في بريطانيا)
V C Vice Chairman; Vice Chancellor	جينگرى سه روك، جينگرا سه روكا جفاكى / راويزكار نائب الرئيس / المستشار
V C R Vedio cassette recorder	تومار كهرى كاسيتى فيديو مسجل كاسيت فيديو
V D Venereal Disease	نه دخوشى نه ندامى زاووزى مرض تناسلي
V H F very high frequency	له رينه وهى زور بهرز تردد عال جدا
V I P very important person	كه ساپه تى زور گرنگ شخصية هامة جدا
viz videlicet	ماناى نه وه، هه رنه وه أى، يعنى، ألا وه / وهي
vol volume	به رگ، به رگين، كوفهك مجلد
V P(res) Vice-President	جينگرى سه روك نائب الرئيس
vs versus (against)	دز، به رامبه ر ضد، مقابل
W west	رؤژناوا غرب
w watt(s); week; width; with	وات، پانى، هه فته، له گدل وات، أسبرع، عرض، مع
w c water closet	سه راو، ناوده مستخان، سورى ناو دورة مياه
W H O World Health Organization	ريكخراوى

	تهندروستی جیہانی منظمة الصحة العالمية	X max christmas	جہزنی لہدایک بوون عید الیلاہ
WED wednesday	چوارشمہ الأربعاء	Y Yen	یہن (پارہی یابانی) الین (عملة یابانية)
W I West Indian; West Indies; Women's Institute	لہندی رُوژناوا، پھیمانگای ژنان من الهند الغربية، معهد للنساء	Y H A Youth Hostels Association	ریکھراوی یانہی لاوان منظمة بيوت الشباب
wk week; work	ہفتہ، ٹیش أسبوع، عمل	Y M C A Young Men's Christian Association	یانہی لاوانی دیان جمعية الثبان المسيحيين
wt weight	کیش وزن	yr year; your	سال: راناوی کہسی دووہمی تاکی خاوه نیہتی سنة: ضمير الملكية للمخاطب
X Roman 10; a kiss; an unknown number, thing, name, etc	۱۰ بہ ژمارہی رومانی، ماچ، ژمارہ / شت / ناوی نہ زانراو ۱۰ بالأرقام الرومانية، قبة، رقم / شيء / اسم مجهول	Y W C A Young Women's Christian Association	کومہ لہی کچانی دیان جمعية الشابات المسيحيات
X L extra large	زور گورہ كبير جداً		

IRREGULAR VERBS

فرمانه نااسايه كان الأفعال اللاقياسية

Infinitive	Past Tense	Past Participle	المصدر (فعل مضارع)	چاوغ (فرمانی رانه بر دوو)
abide	abode, abide	abode, abided	يترزم، يقيم، يبيت	پابه ند ده بين، نيشته جن ده بين، جيگير ده بين
arise	arose	arisen	ينشأ، يقوم، يحصل ينهض، يرتفع	دهست بين نهكا، بينى همل نهسن، په دهستی دینى، همل دهستی، پورز ده پیتوه
awake	awoke	awaked, awoken	يستيقظ، يترك، يعي	به ناگاديت، بيدار نه پیتوه، وازی لى دینى وریانه پیتوه
be	was	Been	يبدأ	دهست بين دهكات
bear	bore	Borne	يحمل، يلد	هدلى نه گرى، ده زى
beat	beat	Beaten	يضرب، يهزم، يصد	دهكوتى، لى ده دات، ده به زینى، په رهنگارى ده بين
become	became	become	يصبح، يحل به، يلاتم	نه بين، به سه رى ديت، ده گونجن
befall	befell	befallen	يحدث، يقع، يصب	روونه دا، نه كه وى، توش نه بين
beget	begot	begotten	ينجب، يولد، يسبب	نه زى، ده بين، ده پته هوى
begin	began	begun	يبدأ، ينشأ، يؤسس، يشرع	دهست بين نهكا، داده مزرینى
behold	beheld	beheld	يشاهد، ينظر، يلاحظ	سه پر نهكا، ته ماشانه كا، تينى نهكا
bend	bent	bent	ينحنى، يلوي، ينثي، يؤثر	نه نوشينته وه، لول ده كا، نه چه مينته وه، خواری نه كاته وه، كارى تى ده كا
bereave	bereaved, bereft	bereaved, bereft	يسلب، يحرم من، يفقده (الموت) أمه	لى زى ده سه نى، بين به شى نه كا له، لى ون نه كا
beseech	besought	Besought	يتضرع، يلتمس، يتوسل	ده پارته وه، داواده كا
beset	beset	Beset	يحصار، يهاجم من، جميع الجهات، يزعج، يقلق، يرصع، يكشف	گه مارو نه دا، هيرش ده با له هم مو لاکانه وه، بيزار نه كا، شپرز نه كا
bet	bet, betted	bet, betted	يراهن	گرو نه كا
bid	bade, bid	bidden, bid	يأمر، يطلب، يعرض	فرمان نه دا، داوا نه كا، نمایش نه كا
bind	bound	Bound	يربط، يلزم	ده به سیت، پابه ند ده كا
bite	bit	bitten, bit	يعض، يقطع، يلدغ، يلسع	ده گه زى، ده برى، پيو نه دا
bleat	bleat	bleat	يفغم، يلغو، يتكلم بحماسة	منگه منگ نه كا، چه نه بازى نه كا،

				مرخه مرخ نه کا (بو مهر)
bleed	bled	bled	بترف، بدمی، بستر	خوینی به رنه بئ، خوینی لئی نه چئ، خوینی لئی نه روا
blend	blended	blended	بمزج، ببنجم	تیکه ل نه کا، نه گونجئ
bless	blessed, blest	blessed, blest	بیبارک، ببعده، بکرس	پیروز نه کا، مهزن نه کا، نه برخسئ
blow	blew	blown	بهب، ببنفخ، بیصف	هه ل ده کا، فوی بیا نه کا، ره شه با هه لئه کا
break	broke	broken	بکسر، بقطع، بسخ	نه شکسئ، نه برئ، نه شلئ
breek	bred	bred	بریی، بئسل، بئلد، بئتج، بئقس	به خوئنه کا، نه وه ده خاتوه، ده زئ، به ره هم دبئ، هئلکه هه لئ بئ
bring	brought	brought	بجلب، بحمل، بجی، به، ببضر	ده هئئ، هه ل ده گری، ناماده ی نه کا
broadcast	broadcast	broadcast	بئشر: بذیع (رادبو)	بلاوی نه کا توه، به خشئ نه کا (رادبو)
build	built	built	ببئی، بقیم، بئشکل، بئشید	دروست نه کا، دالهئ، بئک نه هئئ
burn	burnt, burned	burnt, burned	ببترق، ببئتل	ده سوئ، داده گیر سئئ
burst	burst	burst	ببئفجر، ببئدفع بقوه، ببئظر	ده ته توه، به تاو ده رده به ری، ده دئوبئ
buy	bought	bought	ببئتری، برشو	ده کرئ، به رتیل نه دا
cast	cast	cast	ببئقی، ببئخل، برمی، ببعب، ببب	ده هاوی، داده کهنئ، فرئ نه دا، ده زمئرئ، داده برئزئ
catch	caught	caught	ببئسک، ببئصطاد، ببئفاجئ،، ببباغت	ده گری، راونه کا، له نا کا و توش نه بئ
chide	chid	chidden, chid	ببویخ، ببهف، ببقرع، ببؤنب	به توندئ لومه نه کا، لئ ده دا، سه رزه نئست نه کا
choose	chose	chosen	ببختار، ببفضل، برید	هه لئنه بزئرئ، به بائشر، ده زانئ، ده به وی
cleave	clove, cleft	cloven, cleft	ببقطع، ببئلق، ببئشق	ده برئ، هه لئه کهنئ، داده درئ
cling	clung	clung	ببئعلق، ببئماسک، ببئئصق، ببئشئب	خوه هه لئه واسئ، به کده گری، ببئوه ده لکنئ، خوه گری به
clothe	clothed	clothed	بببئس، ببزود، بیکسو	له رنه کا، ده داتئ، داده پوئشئ
come	came	come	ببأتئ، بجی،، بئصل الئ، بببدا	دبئ، ناماده نه بئ، نه گات، ده مست بئ نه کا
cost	cost	cost	ببکلف، بئشن	له سه ری نه که وی، تی ده چئ، ده نرخیئ
creep	crept	crept	ببزحف، بئسل الئ، بئسل ببئترش	سکه خشئ نه کا، خشکه نه کا، داده چئورئت، خوئ بلاونه کا توه
crow	crowed	crowed	ببصیح (الدبک)، ببئبج، (غرب)	ده فوقئئ، چه ق چه ق نه کا، قره قر نه کا
cut	cut	cut	ببئقطع، ببئقص، ببئقل، ببئجرح، ببئختصر	له ت نه کا، ده برئ کم ده کا، برئنداره کا، کورت ده کا توه

dare	dared	dared	یتجدي، يتحاصر، يجرؤ، يحاول أمراً	بهر بهره کارنی نه کا، نه ویرنی، هه وئلی کاریک نه دا
deal	dealt	dealt	یتعامل، يتصف، يعالج، یوزج، ییخت فی	مامه له نه کا، چاره سهر نه کا، دابهش نه کا، له دوی نه گهرنی
dig	dug	dug	یحفر، یستخرج بالحفر، یتعق فی	هه ل نه که نن، ده دیننی به هه لکه نندن، ده چینه قولایی پایه ته که وه
do	did	done	یصل، یبذل، یحدث	کارنه کا، تیده کوشنی، روونه دا، جی به جی ده کا
draw	drew	drawn	یرسم، یسحب، یجر، یکسب	وینه نه کا، نه خش نه کا، رانه کیشنی، دهستی نه که وی
dream	dreamed, dreamt	dreamed, dreamt	یحلم	خه و دهیننی
drink	drank	drunk	یشرب، یمن الشراب	ده خواته وه، نالوده ی مدی دهین
drive	drove	driven	یسوق، یقود، یکره	لیح ده خورنی، ده با نه پویه، رقی لنی دهینته وه
dwell	dwelt	dwelt	یعیش، یسکن، یقیم، یقطن	ده زی، نیشته جی نهین، داده نیشنی
eat	ate	eaten	یاکل، یلتهم	ده خوات، قوت ده دات
fall	fell	fallen	یقع، یسقط	ده کوی، ده که وینه خوارنی
feed	fed	fed	یطعم، یشیع	خواردنی ده داتی، تیری ده کا
feel	felt	felt	یشعر، یلمس، یحس	هه ست ده کا، دهستی لنی ده دا، ههستی یی ده کا
fight	fought	fought	یتقاتل، یتشاجر	نه جه نگی، شه رده کا له گه ل
find	found	found	یجد، یلاقی، یکشف	نه دوزینته وه، روبه رووده یی، بوی ناشکراده یی، ده یینته وه
flee	fled	fled	یهرب، یفر، یتلاشی	رانه کا، هه لدنی، له ناوده چنی
fling	flung	flung	یرفس، یثت، یقذف	له قه ده هاری، جینگیر ده یی، فرنی ده دا
fly	flew	flown	یطیر، یرفر	گه شت نه کا به فر وکه، ده فرنی، نه شه کینه وه
forbear	forbore	forborne	یسسک، یستن عن	ده گری قابل نابین به
forbid	forbade, forbid	forbidden	یمنع، یحظر، یحرم	قه ده غه ده کا، ری ی یی نادا، نار ه وای ده کا
forecast,	forecast, forecasted	forecast, forecasted	یتأب، یوقع، یتکهن	پیشبینی نه کا به، (به ته ما دهین) ده خه ملیننی
foresee	foresaw	foreseen	یتأ، یوقع	پیشبینی نه کا
foretell	foretold	foretold	یتکهن، یتأ	پیشبینی نه کا، وای داده نن، واده لنی
forget	forgot	forgotten	ینسی، یغاضی من	له بیرنی ده چنی، چا و پووشی لنی ده کا،

لهییری ئەکا

forgive	forgave	forgiven	یسامح، یغفر	دەبۆری، دەبەخشی، لێی خوش دەبین
forsake	forsook	forsaken	یترک، یهجر، يتخلى عن	واز لێ دینی، جێی ئەهیلی
forswear	forswore	forsworn	یقسم کذباً، ینکر یقس، ینکر بتوکید	سویندی درۆ دەخوا، نکولی لێ ئەکا بە سویند خواردن، سووره لەسەر بەرپەرچ دان
freeze	forze	forzen	یتجمد، يتجمد	دەبیستنی، دەبیته سههۆل
get	got	got, (USA) gotten	یحصل، ینال، یکسب	وهدەست دینی، دەستی ئەکەوی، ئەهیینی
give	gave	given	یعطی، ینع	دەداتی، دەبەخشی
go	went	gone	یذهب، یمضي	دەپروا، دەچنی، بەسەری ئەبا
grind	ground	ground	یطحن، یشعد	دەهاری، تیزی دەکا
grow	grew	grown	ینمو، یزرع، یصبح، ینبت	گەشە دەکا، دەچینی، دەبی، دەویری
hamstrung	hamstrung	hamstrung	یسلبه الغالیة والقوة، یجعله عاجزاً	کاریگەری و هیزی لێ دەستی، پەکی ئەخا،
hang	hung, hanged	hung, hanged	یعلق، یدلی	هەل ئەواسنی، شۆر دەبیتهوه، لەقەناری ئەدا
have	hdad	had	یملك، یجوز	دەبیته خاوەنی، دەستی دەکەوی، ئەیی
hear	heard	heard	یسمع، یصفي	گویی لێ ئەبین، گوئی رابەلی دەبین، دەبیستی
heave	heaved, hove	heaved, hove	یرفع، یرتفع، یرتع	بەرزێ ئەکاتەوه، بەرز دەبیتهوه، دەشە کینی
hew	hewed	hewed, hewn	یقطع بالفأس، ینحت، ینجر	دەبری بەتەور، ئەخشی دەکا، دارتاشی ئەکا
hide	hid	hidden, hid	یخفی، یخپی	دەشاریتەوه، خۆدەشاریتەوه
hit	hit	hit	یضرب کیفما اتفق، یصدم	پیانە کیشی، هەرچۆنی بگونیجی لێ دەدا، بەری دەکەوی، لەپکوتنی
hold	held	held	یمسك، یملك، یتمهل	دەگری، دەبین، لەسەرخوا دەبین، رای ئەگری
hurt	hurt	hurt	یؤذي، یجرح	نازار دەدا، نیش دەکا، ریندار ئەکا
inlay	inlaid	inlaid	یطعم، یرصع (بطریقة الزحرفة)، یحشو ضرس، یطم	خواردنی دەداتی، دەپازیتەوه (بەریگی ئەخشی کردن)، دان پردهکاتەوه
keep	kept	kept	یحفظ، یتی	دەپاریزی، دهبیتهوه، رای ئەگری
kneel /ni:l/	knelt	knelt	یرکع، یسجد	کرنوش دەبا، چۆک دادەدا، ئەکوینە سەر ئەژنو

knit /nit/	knitted,	knitted,	يعرك، ينسج، يحبك.	ده چنن، تهون نهكا، ده تهنن، پرؤى
	knit	knit	يقلب حاجيه	كرزده كا
know	knew	known	يعرف، يعلم، يدري	ده زانن، ده ناسن
lay	laid	laid	يضع، يترج أرضا، تبيض دجاجة	داده تهنن، پالنن نهكا، مريك هيلكه ده كا
lead	led	led	يقود، يرشد، يفضى الى	رايه رى نهكا، ريشمايى ده كا، ده بيته نه نجامى
learn	learnt,	learnt,	يتعلم. يحفظ عن ظهر قلب	فهر ده بين، ده فه كه له بهر نهكا، ده زانن
	learned	learned		
leave	left	left	يترك، يفادر، يرث بوصية	جنن ديلن، ده روا، به وه سيهت ميراتى بو جنن ده ميني
lend	lent	lent	يزود به، يوجه الى	ده داتن، لا داده تهنن، ناراسته ي ده كا به، قه رزى بين ده دا، به قه رزى ده دا
let	let	let	يسمح، يدع، يترك	ريگه بين ده دا، جنن ديلن، واز لن ديتن
lie	lay	lain	يضطجع، يكذب، يتدد	پال نه كه وى، رانه كشن، درؤ نه كا، دريز ده بيته وه
light	lighted, lit	lighted, lit	يشعل، يشرق	داده گيرستين، هلدنيت
lost	lost	lost	يخسر، يضيع، يفقد، يتخلص من	ده دورينن، ون ده كا، بز ده كا، لنى رزگار ده بين
make	made	made	يعمل، يجعل، يسبب يحدث	كار ده كا، وا ده كات، ده بيته هوى، رووده دا
mean	meant	meant	يعني	ماناى بو دانه تهنن، واتا ده به خشن
meet	met	met	يصادف، يجتمع، يلقي	به ريگه وت توشى ده بين، كؤده بيته وه، نه بيته
melt	melted	melted, molten	يذوب	ده تويته وه
mislay	mislaid	mislaid	يخدع، يضلل، يضيع	هلده خه له تينن، گومرا ده كا، ون ده بين، لنى بز ده بين
mislead	misled	misled	يخدع، يضلل	هلده خه له تينن، گومرا ده كا، رى لى ون نه كا
misspell	misspelt	misspelt	يخطئ في التهجئة	هلده له له حو نجه دا ده كا
mistake	mistook	mistaken	يخطأ، يسيء فهم	هلده ده كا، خراب لنى تنن ده كا
misunderstand	misunderstood	misunderstood	لا يفهم، يسيء الفهم	تنن ناكا، خراب لنى تنن ده كا
mow	mowed	mown, mowed	يكشر، يقص الحشيش	هلنن نه پاچنن، گيا ده برى
outdo	outdid	outdone	يفوق، يفزم	به سه ردا زال ده بين، نه بيته زينن
overcome	overcame	overcome	يتغلب على، ينهلك، يقهر	به سه ردا سه رده كه وى، مانده ده كا، ده به زينن

overdo	overdid	overdone	ببالغ، ینهک، یفرط فی	زیادی ده‌خاته سەر، ماندو ده‌کا، له‌زاده‌به‌ده‌زیاد‌په‌وی ده‌کا
overhang	overhung	overhung	به‌دد، بتدلی، یطل	هه‌ره‌شه‌ده‌کا، شوڤ ده‌پیته‌وه، ده‌رده‌که‌وی
overhear	overheard	overheard	یصت، یسمع، یسترق السمع	گوئی شل ده‌کا، به‌دزی‌په‌وه گوئی لێ ده‌گری
overlay	overlaid	overlaid	یظلی، یغشی، یکسو	داده‌پوشی، به‌پوش بان ده‌دا، به‌رگی تێ ده‌گری
override	overrode	overridden	یجتاز، یرکب الفرس، یهین	تیپه‌رده‌کا، سواری نه‌سپ ده‌بی، ده‌ست ده‌گری به‌سەر
overrun	overran	overrun	یضرب، یدهس، یجتاح، یسبقه فی العدو	لێ ده‌دا، ده‌شیلته‌وه، تیپه‌رده‌کا، پیشی ده‌که‌وی له‌راکردندا
oversee	oversaw	overseen	یعتنی به، یراقب، یشرف علی، یفحص	ئاگاداری نه‌بی، چاودیری نه‌کا، سەرپه‌رشتی ده‌کاته سەر، ده‌پشکنی
overshoot	overshot	overshot	یرمی طویلاً، یجاوز الحد، یخطی، الهدف	دوور ده‌هاوی، له‌ناست تیپه‌رده‌کا، نامانج نایکنی
oversleep	overslept	overslept	یستغرق فی النوم	زۆر ده‌خه‌وی، درێژه‌خه‌وه ده‌کا
overtake	overtook	overtaken	یدرک، یفاجی،، یستبد	پێی ده‌گات، توشی کت‌وپه‌ری نه‌کا، زۆرداری نه‌کا
overthrow	overthrew	overthrown	یسقط، یقلب	ده‌که‌وی، ده‌بیخات، هه‌ل ده‌گه‌رینی
partake	partook	partaken	یشارک، یساهم، یقاسم	به‌شداری ده‌کا، هاوبه‌شی ده‌کا
pay	paid	paid	یدفع	(پارها کرێ) پێ ده‌دا
prove	proved	proved, proven	یثبت، یبرهن، یختبر	ده‌سه‌لمینی، ده‌چه‌سپینی، ده‌ری ده‌خا، تاقی ده‌کاته‌وه
put	put	put	یضع، یکرس نفسه	داده‌نی، خوئی ته‌رخان ده‌کات
read	read	read	یقرأ، یدل علی	ده‌خوینی، نیشانی ده‌دا
rebind	rebound	rebound	یرتد بعد إرتظامه بشی.	ده‌گه‌رینه‌وه به‌ره‌وه دوا پاش به‌رکه‌وتنی له‌شتیک
rebuild	rebuilt	rebuilt	یبنی من جدید، یجری تغییرات	سه‌ره‌نووی دروست ده‌کا
recast	recast	recast	یعید صیاغة الشی، یعید توزیع الشی	دوباره شتیک داده‌ریژته‌وه، دوباره شتیک دابه‌ش ده‌کاته‌وه
redo	redid	redone	یجدد، یعید عمل الشی.	نووی ده‌کاته‌وه، کردنی کاریک دوباره ده‌کا
relay	relaid	relaid	یبتقل، یحول	ده‌گوژیته‌وه، ده‌نیری
remake	remade	remade	یعید عمل، یضیع ثانیه	کدرنی کاریک دوباره‌ده‌کا
rend	rent	rent	یشق، یقص، یمزق.	داده‌دبری، ده‌بیری، ده‌دبریع، به‌زۆر

			بترع بقوة	لن ده کاتهوه
repay	repaid	repaid	يسدد، يفي دينا، يجاري، يرد زيارة	(چاکه، قهرز، پاره) ده داتهوه، هاوستی ده کا و لامي سهر دانيک ده داتهوه
rerun	reran	rerun	يعيد الرکض	راکردن دوباره ده کاتهوه
reset	reset	reset	يعيد، يرتب، يعيد التنفيذ	دوباره ده کا، ريلک ده خا، دوباره جنيه جن ده کاتهوه
retell	retold	retold	يروی ثانية، يروي بشكل آخر	دوباره ده گيرتهوه، به شيوه يه کی تر ده گيرتهوه
rewrite	rewrote	rewritten	يعيد كتابة، يکب ثانية	نوسين دوباره ده کاتهوه، دوباره ده نوسينهوه
rid	rid, ridden	rid, ridden	يتخلص، يحرر	پزگار دهين، سهر به ست ده کا
ride	rode	ridden	يرکب، ياخذ مجراه	سوار دهين، ره وتی خوی وه ده گری
ring	rang	rung	يدق (الجرس)، يطرُق	لن ده دا (زننگ)، پياده کيشی
rise	rose	risen	بشرق، يشرق، ينهض	همل دبت، هملده چيت، توره دهين، هملده ستی
run	ran	run	برکض، يمتد، يعدو	را ده کا، دريزه دهينهوه، پيشبر کنی ده کا، راده کا
saw	sawed	sawn, sawed	يشتر (الخشب... إلخ)	به مناشر ده برتهوه (تخته... هند)
say	said	said	يقول، يتکلم، يلفظ	ده لن، ده دوی، له زاری ده ردی
see	saw	seen	یری، يفهم، يراقب، يصر	ده بينی، تی ده کا، چاودیری ده کا، ده بينی
seek	sought	sought	يبحث عن، ينشد، يحاول، يقصد، يسعى	ده گه ری، به دوايع، منهی ده کا، ههول ده دا، کوشش ده کا
sell	sold	sold	يبيع، يخون	ده فروشی، خيانت ده کا
send	sent	sent	يرسل، يقذف، يبعث	ده نیری، ده هاوی، ره وانه ده کا
set	set	set	يعرب، يقعد، يجلس	ئاواده بين، داده نیشی
sew	sewed	sewn	يخيط، يمارس الغياطة، يحتکر	ده دوری، کاری دروين ده کا، ده ستی به سهر دا نه گری
shake	shook	shaken	يهتز، يرتج، يرتعش	ده له ری، لاره لار ده کا، ده له رزی
shave	shaved	shaved, shaven	يخلق، يکشط، يقشر، يخفص	دروست ده کا، داده تاشی، تويزی لن ده کاتهوه، نرم ده کاتهوه
shear	sheared	shorn, sheared	يجز (الصوف)، يقص	ده بری (خوری)، ده بری
shed	shed	shed	بذرف (الدمع)، يسقط	ده پيزی (فرينسک)، ده که وی
shine	shone	shone	يضیء، يشرق، يتألق	روناک ده کات، همل دبت، ده رده که وی
shine	shone	shod	يکسو علی سبيل الوقاية، ينعل، يبطر	ده پووشی به مبه ستی خویاراستن، پنلاو ده کاته بين، نازه ل تیمار ده کا

shoot	shot	shot	برس، يطلق، يقتل أو يجرح بالرصاص، يصب	گلوله باران ده‌کا، ده‌ته‌قینن، ده‌کوژی یان بریندار ده‌کا به‌گولله، نیشانه‌ی لنی ده‌گری
show	showed	shown, showed	يعرض، یری، يظهر	نمایش ده‌کا، ده‌بینن، ده‌رده‌که‌وی
shred	shredded	shredded	يعزق	ده‌دبری، داده‌دبری
shut	shut	shut	يقفل، يمنع من دخول، یو‌صد	داده‌خا، قه‌ده‌غهی هانته‌ژووره‌وه ده‌کا، به‌ر به‌ست ده‌کات
sing	sang	sung	يعني، ینشد	گوزانی نه‌لنی، سروود ده‌لنی
sink	sank	sunk, sunken	يفرق، يغطس، يفوص، یترب	نقوم ده‌بی، ژیرناو ده‌که‌وی، ده‌چینه قولایه‌وه، نه‌نیشن
sit	sat	sat	يجلس، يقعد، یجثم	داده‌نیشن، ده‌نیشن
slay	slew	slain	يقتل، يذبح	ده‌کوژی، سه‌رده‌برنی
sleep	slept	slept	ينام	ده‌خه‌وی، ده‌نوی
slide	slid	slid, slider	يتزلج، تنزل قدمه، يتزلق	ده‌خلیسکی، قاچی ده‌ترازی، بی‌ی ده‌خزی
sling	slung	slung	يقطن، يدلي، يقذف، ی‌حذف	همل ده‌واسن، شوپ ده‌کاته‌وه، فرنی ده‌دا، لای ده‌با
slink	slunk	slunk	يختفي، ينسل خلسة	له‌به‌رجاو ون ده‌بی، خوی ده‌دزینته‌وه
slit	slit	slit	يشق، يفتح بالسكين، يقطع	(تلیش، درز) تی نه‌کا، به‌چه‌قو ده‌کاته‌وه، له‌ت نه‌کا
smelt	smelt	smelt	يشم، يفوح منه رائحة، یکشف	بۆن ده‌کا، بۆنی لنی ده‌بینته‌وه، ده‌دۆزینته‌وه
smite	smote	smitten	يضرب بقوة، يقتل أو یؤذي	به‌تونندی لنی ده‌دا، ده‌کوژی یان نازار ده‌دا
	snow	snowed	يثلج	(به‌فر، ته‌رزه) ده‌بارنی
sow	sowed	sown, sowed	يغذر (البذور)، يوزع، یزرع	توو ده‌کا (توو)، دابه‌ش ده‌کا، ده‌چینن
speak	spoke	spoken	يتكلم، يخطب، يبدي	قسه‌ده‌کا، ده‌دوی، ده‌رده‌خا
speed	ped, speeded	ped, speeded	يسرع	خیراده‌کا، خیراده‌روا
spell	spelt, spelled	spelt, spelled	يتهمى (الغطة)	حونجه ده‌کا (زاراوه‌په‌ک)
spend	spent	spent	يقضي، يصرف، ينفق، یتهاک	به‌سه‌رده‌با، به‌کار دینن، خه‌رج ده‌کا، ماندو ده‌کا
spill	spilt, spilled	split, spilled	يسكب، يسقط، ينطح، یسفک، یسفق	ده‌ریژی، ده‌خات، قوچی لنی ده‌دا، خوین ده‌ریژی
spin	spun, span	spun	يفزل، ينسج، يدبر	نه‌ریسن، باده‌دا، ته‌ون ده‌کا، ده‌چنن، به‌ریوده‌با

split	spat	spat	بفسخ، يلفظ، ييصق، بييقب	هه‌لده وه‌شینی، زاراوه ده‌کا، تف (تی) نه‌کا
split	split	split	یشق، یفلق، یمزق	داده‌پری، دووله‌تی ده‌کا، که‌رتی ده‌کا، هه‌لده‌ده‌پری
spoil	spoil, spoiled	spoil, spoiled	یسلب، ینهب، یتلف، یطعب، یفسد	لی ده‌ستینی، راوه‌رووت ده‌کا، تیک ده‌دا، له‌کار ده‌خا، خرابی نه‌کا
speard	spread	spread	ینشر، بیسط، یمد	بلاوده‌کا، راده‌خا، دریزده‌کاته‌وه
spring	sprang	sprung	ینیت، ینیتق، ینیح، یقفز، یسب، یظهر فجأة	ده‌پوی، لیع ده‌رده‌په‌پری، هه‌ل ده‌قولی، بازده‌دا، له‌په‌ر ده‌رده‌که‌وی
shrink	shrank	shrank	یتقبض، ینکش	بچوک ده‌بیته‌وه، ده‌چینه‌وه په‌ک، کرز ده‌بیته‌وه
shall	should		هل، سوف	ناپا، نه‌وا
stand	stood	stood	یقف، ییقی، ییستر دون تفسیر	ده‌وه‌ستی، راده‌وستی، په‌رده‌وام ده‌پری پری‌گوران
stave	staved, stove	staved, stove	ینقب، یحطم، یهشم	کون ده‌کا، تیکده‌شکینی، ده‌پلوسی
steal	stole	stolen	یسرق، یسلب	ده‌دزی، ده‌باب به‌دزی، ده‌پقینی
stick	stuck	stuck	یلصق، یصمخ، یضع فی مکان معین	پیوه (ده‌لکینی، نه‌کا، نه‌چه‌قینی، نه‌نوسینی) که‌تیره‌ی لی ده‌دا، له‌شویئیکی دیاری کراو دادیه‌نی
sting	stung	stung	یلع، یلدغ، یسبب ألماً حاداً	ده‌یگه‌زی، پیانه‌چزی، توشی ناراریکی سه‌ختی نه‌کا
stink	stank, stunk	stunk	یفوح برائحة کریهه، یتن، ینافی	بویئیکی ناخوشی لیوه‌دی، بون نه‌کا، بۆگه‌ن نه‌پری
strew	strewed	strewn, strewed	ینشر، یبذر، ینشر، یکسو، یطعی (بالرمل أو الأزار)	ده‌پرزینی، تووده‌کا، بلاوده‌کاته‌وه، ده‌پوشی، داده‌پوشی (به‌لم یان گول)
stride	strode	stridden	یسیر بخطوه واسعة، یفشخ	په‌نگاوی فراوان ری ده‌کا، خوی ده‌نویئیی
strike	struck	struck, stricken	یضرب، یخترق، یطلق، یمحو، یشطب	لی ده‌دا، پیانه‌کیشی، هیرش ده‌با، لای ده‌با، ده‌سپته‌وه
string	strung	strung	یربط، یسلک (الحرز) فی خیط	ده‌به‌ستی، موورو ده‌هونته‌وه به‌په‌ت
strive	strove	striven	یناضل، یکانج، یناهض، یبذل قصاری جهده	تیده‌کوشی، خه‌بات ده‌کا، په‌ره‌لستی ده‌کا، توانای خوی ده‌خاته‌گه‌ر
swear	swore	sworn	یحلف، یقسم، یقت بشی، یشتم، یسب	سونید ده‌خوا، پروا به‌شیک نه‌کا، جینیو نه‌دا
sweep	swept	swept	یکس، یشطف بالکس، یحصد	گسک ده‌دا، ده‌مالی به‌گسک، کوی ده‌کاته‌وه

swell	swelled	swollen, swelled	پتورم، پتفخ، پلو	هه‌لده‌ناوسنی، ده‌ناوسنی، فووی تن نه‌کری، به‌رزده‌بینه‌وه
swim	swam	swum	یسح، یطفر	مه‌له‌وانی ده‌کا، سه‌رناو ده‌که‌وئی
swing	swung	swung	یتارجح، یهز، یلوع	جوزلانه ده‌کا، راده‌ژهنی، راده‌وه‌شینن، نازی ده‌داتی
take	took	taken	یاخذ، یسک بـ، یستول علی، یلقی القبض علی	ده‌بات، ده‌گریت، ده‌ستی به‌سه‌ردا ده‌گری، ده‌یگری
teach	taught	taught	یعلم، یدرس	فیزی نه‌کا، وانه ده‌تیه‌وه، یی ده‌تن
tear	tore	torn	یعزق	داده‌دری، لی نه‌کاته‌وه
tell	told	told	یخبر، یعد، یقول	یی رانه‌که‌یه‌نی، به‌لین ده‌دا، ده‌تن
think	thought	thought	یفکر، یئوی	ییره‌کاته‌وه، ده‌به‌وئی
thrive	throve, thrived	thriven, thrived	ینمو بقوه، یزدهر، ینجیح	به‌تونندی یی ده‌گا، گه‌شه ده‌کا، ده‌گه‌شینیه‌وه، ده‌رده‌چی
throw	threw	thrown	یرمی، یقذف	فری ده‌دا، نه‌هاوئی
thrust	thrust	thrust	یدفع، یقحم، یغرز، ینشر، یغرض علیه‌امراً	پالی پیوه ده‌نی، ده‌دا به‌سه‌ریا، تن ده‌ژنی، بلاو ده‌کاته‌وه، کاریکی به‌سه‌ردا ده‌سه‌پینی
tread	trod	trodden	یظاً، یدوس	یی پیاده‌نی، ده‌شینن، به‌سه‌ریا ده‌روا
understand	understood	understood	یفهم، یدرک	تن ده‌گا، یی ده‌زانی
undertake	undertook	undertaken	یتولی، یباشر، یشرع	ده‌گریته ده‌ست، ده‌ست به‌کار نه‌بی، ده‌ست یی ده‌کا، چی‌به‌چی نه‌کا
undo	undid	undone	یعدی عمله	کاره‌که‌ی دوباره ده‌کاته‌وه
upset	upset	upset	یفظ، یفطخ (الحدید) بالطرق، یقلق، یزعج	نه‌ستور ده‌کا، پان ده‌کاته‌وه (ناسن) به‌پیاکوتان، بیزاری نه‌کا
wake	woke	wokken	یستيقظ، یسهر، یوقظ	له‌خو ردایت، شه‌ونخونی نه‌کیشنی، به‌ناگادیت
waylay	waylaid	waylaid	یتریس، یکن، یهاجم	چاوی تن نه‌بری، خوئی بو ده‌نیه‌وه، هه‌لته‌کوئینه‌سه‌ری
wear	wore	worn	یلبس، یرتدی	له‌به‌ر ده‌کا (خشل، جل)
weave	wove	woven	ینسج، یجک	ده‌چنی، ته‌ون ده‌کا، نه‌ریسی
wed	wedded	wedded, wed	یتزوج، یزوج	هاوسه‌ری ده‌کا، ماره‌ده‌کا
weep	wept	wept	یبکی، یندب	ده‌گری، ده‌لاوینه‌وه، فرمیسک ده‌ریژی
win	won	won	یغوز، یکسب	سه‌رده‌که‌وئی، وه‌ده‌ستی دینی، ده‌نیاته‌وه
wind	winded, wound	winded, wound	یلف، یدور	باده‌دا، ده‌پیچن، هه‌لی نه‌کا، ده‌خولینه‌وه
withdraw	withdrew	withdrawn	ینسحب، یترد	پاشه‌کشی ده‌کا، نه‌کشینیه‌وه، ده‌گریته‌وه،

withhold	withheld	withheld	يستنجح يکچ، يکتس، يتي او	دهرئه نجام ده کا هيوږده کا، پهنگ په ده دا، ديهيټه وه
withstand	withstood	withstood	يحتفظ لفسه يتحمل، يقارم، يصمد	يان يو خوځي ده بيات به رگه ده گري، به ره لستي ده کا، خو رانه گري
wring	wrung	wrung	يلوي بصر، يتزع	پاده دا، ده گوشي، لږ داده مالي
write	wrote	written	يکتب، يدون	ده نوسي، نومار ده کا، داده ني

Money

پاره‌ی کاش (نهخت) العملة النقدية

CB: £ P(Pounds and
pence) 100 pence
(100p)- 1 pound (£ 1)

في بريطانيا الفئات المعدنية
والورقية

پاره‌ی کانتراو کاغذ
له‌بهریتانیا

1/2P

a half penny, half a penny

a half penny

1P

a penny, one P

a penny

2P

two pence

a two penny piece

5P

five pence

a five penny piece

10P

ten pence

a ten penny piece

50P

fifty pence

a fifty pence piece

£ 1

a pound

a pound note

£ 5, £ 10, £ 20

five / ten / twenty pounds

a five /ten/ twenty
pound note

£ 3.82

three pounds eighty-two (pence)

US: \$ c(dollars and
cents) 100 cents
(100c)- 1 dollar (\$1)

في الولايات الفئات المعدنية
والورقية

پاره‌ی کانتراو کاغذ له‌وولاته
به‌کگرتووه‌کان

1 c

a cent

a penny

5c

five cents

a nickel

10c

ten cents

a dime

25c

twenty - five cents

a quarter

50c

half a dollar

a half-dollar

1\$

a dollar

a dollar bill

\$5, \$10, \$20

five/ten/twenty dollars

a five /ten/ twenty
dollar bill

\$3.82

three dollars eighty-two (cents)

World currencies

Country	Curreney	Country	Currency
Algeria	Dinar	Lebanon	Pound
Argentina	Peso	Libya	Dinar
Australla	Dollar	Luxembourg	Franc
Austria	Schilling	Mauritania	Franc
Bahrain	Dinar	Mexico	Peso
Bangladesh	Taka	Morocco	Dirham
Belgium	Franc	Netherlands	Guilder
Brazil	Cruzeiro	New Zealand	Dollar
Bulgaria	Lev		
Canada	Dollar	Nigeria	Naira
Chile	Escudo	Norway	Krone
China	Yuan	Oman	Riyal
Cuba	Peso	Pakistan	Rupee
Czechoslovakia	Koruna	Poland	Zloty
Denmark	Krone	Portugal	Escudo
Egypt	Pound	Qatar	Riyal
Ethiopia	Dollar	Romania	Leu
Finland	Markka	Saudi Arabia	Riyal
France	Franc	Somalia	Shilling
Germany (Democratic Republic)	Mark	South Africa	Rand
Germany (Federal Republic)	Deutschemark	Spain	Peseta
Greece	Drachma	Sudan	Pound
Hong Kong	Dollar	Sweden	Krona
Hungary	Forint	Switzerland	Franc
India	Rupee	Syria	Pound
Indonesia	Rupiah	Tunisia	Dinar
Iran	Tman, Rial	Turkey	Lira
Iraq	Dinar	United Arab	
Republic of Ireland	Pound	Emirates	Dirham
Italy	Lira	United	Pound
		Kingdom	
Japan	Yen	U.S.A.	Dollar
Jordan	Dinar	U.S.S.R.	Rouble
Kenya	Shilling	Venezuela	Bolivar
Korea	Won	Yemen	Riyal
Kuwait	Dinar	Yugoslavia	Dinar

COUNTRIES ناوی وولات و ناوه‌لناوی وه‌رگیزاو أسماء البلاد و النعت المشتقة منها

1- The following list contains the names of countries the student is most likely to meet.

2- Some countries have different words for the *adjective* and the *person*: in these cases both are given, e.g. *Swedish: Swede*

Adjective: I admire *Swedish* architecture.

He sang a *Japanese* song.

Person: My mother is a *Swede*.

A *Japanese* has joined our class.

3- Words for the *person* ending in *ese*, and *Swiss*, remain unchanged in the plural:

I know many *Japanese*.

The *Swiss* have arrived.

4- In some cases, the *adjective* is also the word for the country's language:

I am learning to speak *Malay*.

Country	البلد	Adjective; Person	النعت الجنسية	ناوه‌لناو رگه‌زنامه
Afghanistan	أفغانستان	Afghan	افغاني	نه‌فغانی
Albania	ألبانيا	Albanian	الباني	نه‌لبانی
Algeria	الجزائر	Algerian	جزائري	جه‌زائیری
Angola	أنجولا	Angolan	انجولي	نه‌نگولی
Argentina (also the Argentine)	الأرجنتين	Argentinian	ارجنتيني	نه‌رجه‌نتینی
Australia	استراليا	Australian	استرالي	ئوسترالی
Austria	النمسا	Austrian	نمساوي، نمسوي	نه‌مساوی
(The) Bahamas	البهاما	Bahamian	من البهاما	له‌بهاماوه
Bahrain	البحرين	Bahraini	بحريني	به‌حره‌ینی
Bangladesh	بنجلادش	Bangladeshi	بنغالي	به‌نگالی
Barbados	بربادوس	Barbadian	بربادوسي	بربادوسی
Belgium	بلجيكا	Belgian	بلجيكي	به‌لجیکی
Bermuda	برمودة	Bermudan	برمودي	به‌رموی

Bhutan	بوتان	Bhutani	بوتاني	بوتاني
Bolivia	بوليفيا	Bolivian	بوليفي	بوليفي
Brazil	البرازيل	Brazilian	برازيلي	به رازيلي
Bulgaria	بلغاريا	Bulgarian	بلغاري	بولگاری
Burma	بورما	Burmese	من بورما	له بورماوه
Burundi	بوروندي	Burundian	بوروندي	بوروندي
Cambodia	كمبوديا	Cambodian	كمبودي	كه مبودي
Cameroon	الكاميرون	Cameroonian	كميرون	كاميرون
Canada	كندا	Canadian	كندي	كه نهدي
Chad	تشاد	Chadian	تشادي	تشادي
Chile	شيلي	Chilean	شيلي	شيلي
China	الصين	Chinese	صيني	چيني
Colombia	كولومبيا	Colombian	كولومبي	كولومبي
Congo	الكونغو	Congolese	كونغولي	كونغولي
Costa Rica	كوستاريكا	Costa Rican	كوستاريكي	كوستاريكي
Cuba	كوبا	Cuban	كوبي	كوبي
Cyprus	قبرص	Cypriot	قبرصي	قوبرسي
Czechoslovakia	چيكوسلوفاكيا	Czech, Czechoslovak	تشيكوسلوفاكي	چيكوسلوفاكي
		Czechoslovakian		
Denmark	الدانمارك	Danish	دانماركي	دانماركي
Dominica	الدومينيكان	Dominican	من الدومينيكان	له دومينيكانه وه
Ecuador	اكوادور	Ecuadorian	اكوادوري	نه كوادوري
Egypt	مصر	Egyptian	مصري	ميسري
El Salvador	السلفادور	Salvadorean	سلفادوري	سه لفادوري
Ethiopia	اثيوبيا	Ethiopian	اثيوبي	نه سيوبي
Fiji	فيجي	Fijian	من فيجي	له فيجي به وه
Finland	فنلندا	Finnish, Finn	فنلندي	فينلهندي
France	فرنسا	French, French man	فرنسي	فهره نسي
Gabon	الجابون	Gabonese	جابوني	گابوني
(The) Gambia	جامبيا	Gambian	من جامبيا	له گامبيا وه
German Democratic Republic	جمهورية ألمانيا الديمقراطية	(East) German	المان	نه لمان
(Federal Republic of) Germany	ألمانيا الاتحادية	(West) German	المان	رؤزه لاتي نه لمان رؤزناوای

Ghana	غانا	Ghanalan	غانى	غانىايى
Great Britain	بريطانيا العظمى	British	بريطانى	به ريتانى
Greece	اليونان	Greek	يونانى	يونانى
Guatemala	جواتيمالا	Guatemalan	جواتيمالى	جواتيمالى
Guinea	غينيا	Guinean	غينى	غينى
Guyana	جويانا	Guyanese	جويانى	جويانى
Haiti	هايتى	Haitian	من هايتى	له هايتى به وه
Holland (also The Netherlands)	هولندا	Dutch, Dutchman	هولندى	هولندى
Honduras	هندوراس	Honduran	هندوراسى	هيندوراسى
Hong Kong	هونج كونج		من هونج كونج	له هونج كونج وه
Hungary	المجر	Hungarian	يحرى	هونجارى
Iceland	أيسلندا	Icelandic	ايسلندى	نه سكو تله ندى
India	الهند	Indian	هندي	هيندى
Indonesia	أندونيسيا	Indonesian	اندونيسى	نه نده نوسى
Iran	إيران	Iranian	ايرانى	ئيرانى
Iraq	العراق	Iraqi	عراقى	عيراقى
(The Republic of) Ireland	(جمهورية) أيرلندا	Irish, Irishman	ايرلندى	نه يرله ندى
Italy	إيطاليا	Italian	ايطالى	ئيتالى
Jamaica	جامايكا	Jamaican	جمايكي	جامايكى
Japan	اليابان	Japanese	يابانى	يابانى
Jordan	الأردن	Jordanian	اردنى	ئوردونى
Kenya	كينيا	Kenyan	كينى	كينى
Korea	كوريا	Korean	كورى	كورى
Kuwait	الكويت	Kuwaiti	كويتى	كوه يتى
Laos	لاوس	Laotian	لاوسى	لاوسى
Lebanon	لبنان	Lebanese	لبنانى	لوبنانى
Lesotho	ليسوتو	Sotho	من ليسوتو	له ليسوتو وه
Liberia	ليبيريا	Liberian	ليبيرى	لايبيرى
Libya	ليبيا	Libyan	لبى	ليبياى
Luxemburg	لوكسمبورج	Luxemburg Luxemburger	لوكسمبورجى	لوكسمبورجى
Madagascar	مدغشقر	Madagascan	مدغشقرى	مدغشقرى

Malawi	مالاوي	Malawian	مالاوي	مالاوي
Malaya	الملايو	Malawan	من الملايو	له مهلايويه
Malaysia	ماليزيا	Malaysian	ماليزي	ماليزي
Mali	مالي	Malian	من مالي	لهمالي بهوه
Malta	مالطة	Maltese	مالطي	مالتى
Mauritania	موريتانيا	Mauritian	موريتاني	موريتاني
Mauritania	موريشيوش	Mauritian	موريشوشي	موريشيوشي
Mexico	المكسيك	Mexican	مكسيكي	مهكسيكي
Mongolla	منغوليا	Mongolian, Mongol	منغولي	مهنگوليايى
Morocco	المغرب	Moroccan	مغربي	مهغربيى
Mozambique	موزمبيق	Mozambican	موزمبيتي	موزمبيقيى
Nepal	نيپال	Nepalese	نيپالي	نيپالى
New Zealand	نيوزيلندة	New Zealand, New Zealander	نيوزيلندي	نيوزيلندي
Nicaragua	نيكاراگوا، نيكاراجوا	Nicaraguan	نيكاراگواي، نيكاراجواي	نيكاراگويى
Niger	النيجر	Nigerien	من النيجر	لهنه بيجرهوه
Nigeria	نيجريا	Nigerian	نيجيري	نه بيجرياى
Norway	النرويج	Norwegian	نرويجي	نهرويجيى
Oman	عمان	Omani	عماني	عومانيى
Pakistan	باكستان	Pakistani	باكستاني	باكستان
Palestine	فلسطين	Palestinian	فلسطيني	فهلستينيى
Panama	بنما	Panamanian	من بنما	لهپهئنهماوه
Paraguay	باراجواي	Paraguayan	من باراجواي	لهباراگوايهوه
Peru	بيرو	Peruvian	من بيرو	بيروىى
(The) Philippines	الفيليبين	Filipino	فيليبيني	فيليبينيى
Poland	بولندة	Polish	بولندي	پولنديى
Portugal	البرتغال	Portuguese	برتغالي	پورتوگاليى
Qatar	قطر، قهتر، قطر	Qatari	قطري	قهنهريى
Rhodesia	روديسيا	Rhodesian	روديسي	روديسيى
Romania	رومانيا	Romanian	روماني	رومانىى
Russia	روسيا	Russian	روسي	روسيى
Saudi Arabia	السعودية	Saudi Arabian	سعودي	سعوديى
Senegal	السنغال	Senegalese	سنغالي	سهنغاليى
(The) Seychelles	سيشيل	Seychellois	من سيشيل	لهسيشيلهوه

Sierra Leone	سيراليون	Sierra Leonean	سيراليوني	سيراليوني
Singapore	سنغافورة	Singaporean	سنغافوري	سنغافوري
Somalia	الصومال	Somalian, Somal	صومالي	صومالي
South Africa	جنوب أفريقيا	South African	جنوب افريقي	باشوري
Spain	اسبانيا	Spanish, spaniard	اسباني	نيسباني
Sri Lanka (Ceylon)	سريلانكا	Ceylonese	من سريلانكا	له سيريلانكاوه
(The) Sudan	السودان	Sudanese	سوداني	سوداني
Swaziland	سوازيلاندا	Swazi	سوازيلاندي	سوازيلاندي
Sweden	السويد	Swedish, Swede	سويدي	سويدي
Switzerland	سويسرا	Swiss	سويسري	سويسري
Syria	سوريا	Syrian	سوري	سووري
Taiwan	تايبوان	Taiwanese	تايبواني	تايبواني
Tanzania	تنزانيا	Tanzanian	تنزاني	تانزاني
Thailand	تايلاند	Thai	تايلاندي	تايلاندي
Tibet	التبت	Tibetan	من التبت	له تيبتهوه
Tobago	توباغ	Tobagonian	من توباغو	له توباغوه
Togo	توجو	Togolese	من توجو	له توجوه
Trinidad	ترينيداد	Trinidadian	ترينيدادي	ترينيدادي
Tunisia	تونس	Tunisian	تونسي	تونسي
Turkey	تركيا	Turkish	تركي	توركي
Uganda	أوغندا	Ugandan	اوغندي	نوغندي
(The) Union of Soviet Republics	اتحاد الجمهوريات الاشتراكية السوفية	Soviet	سوفيتي	سوفيتي
(The) United States of America	الولايات المتحدة الأمريكية	American	امريكي	نهمريكي
Uruguay	أورجواي	Uruguayan	من اورجواي	له نورزوغواپوه
Venezuela	فنزويلا	Venezuelan	فنزويلي	هنزه ويلى
Vietnam	فيتنام	Vietnamese	فيتنامي	فيتنامي
(The) West Indies	الهند الغربية	West Indian	من الهند الغربية	له هيندي روتاناواوه
Yemen	اليمن	Yemeni	يمني	يهمني
Yugoslavia	يوغسلافيا	Yugoslav	يوغسلافي	يوغوسلافني
Zaire	زائير	Zairean	زائيري	زائيري
Zambia	زامبيا	Zambian	من زامبيا	له زامبياوه
Zimbabwe	زيمبابوي	Zimbabwean	من زيمبابوي	له زيمبابويهوه

WEIGHTS AND MEASURES

الأوزان والمقاييس

کیش و پینوانه کان

النظام المتري

الطول

ياسای مه تری

دریزی

The Metric System

Length

Length	الطول	دریزی
10 millimetres (mm)	= 1 centimeter	= 0.3937 Inches (In)
100 centimeters	= 1 metre (m)	= 39.37 inches or 1.094 yards (yd)
1000 metres	= 1 kilometre	= 0.62137 miles or about 5/8 mile

Surface

السطح

برو

100 square metres (m ²)	= 1 are (a)	= 0.0247 acres
100 ares	= 1 hectare (ha)	= 2.471 acres
1000 metres	= 1 kilometre	= 0.386 square miles

Weight

الوزن

کیش

10 milligrams (mg)	= 1 centigram (cg)	= 0.1543 grains
100 centigrams	= 1 gram (g)	= 15.4323 grains
1000 grams	= 1 kilogram (kg)	= 2.2046 pounds
1000 kilograms	= 1 tonne (t)	= 1.9484 cwt ;

Capacity

السعة

قه باره

1000 milliliters (ml)	= 1 litre (l)	= 1.75 pints (= 2.101 US pints)
10 litres	= decalitre	= 2.1997 gallons
1000 grams	= 1 kilogram (kg)	(= 2.6 US gallons)

Avoirdupois Weight

نظام الأوزان الأنكليزي

ياسای کيشانهی نينگليزى

	= 1 grain (gr)	= 0.0648 grams (gm)
437 ½ grains	= 1 ounce (oz)	= 28.35 grams
16 drams (dr)	= 1 ounce	= 28.35 grams
16 ounces	= 1 pound (1b)	= 0.454 kilograms (kg)
14 pound	= 1 stone	= 6.356 kilograms
2 stone	= 1 quarter	= 12.7 kilograms
quarters	= 1 hundredweight	= 50.8 kilograms

WEIGHTS AND MEASURES Appendix 6

112 pounds	= 1 cwt	= 50.8 kilograms
100 pounds	= 1 short cwt	= 45.4 kilograms
20 cwt	= 1 ton	= 1016.04 kilograms
2000 pounds	= 1 short ton	= 0.907 metric tons
2240 pounds	= 1 long ton	= 1.016 metric tons
	(Oil: 1 barrel = 42 US)	
	(gallons = 159.18 liters)	

Linear Measure	القياس الطولي	پيوانه‌ی دريژی
	= 1 Inch (in)	= 25.3995 millimetres (mm)
12 inches	= 1 foot (ft)	= 30.479 centimetres (cm)
3 feet	= 1 yard	= 0.9144 metres (m)
22 yards	= 1 chain	= 20.1168 kilometres
220 yards	= 1 furlong (fur)	= 201.168 kilometres
8 furlongs	= 1 mile	= 1.6093 kilometers (km)
3 miles	= 1 league	= 4.8279 kilometres

Time	الوقت	کات
60 seconds		= 1 minute
60 minutes		= 1 hour
24 hours		= 1 day
7 days		= 1 week
4 weeks, or 28 days		= 1 lunar month
52 weeks, 1 day: or 13 lunar months, 1 day		= 1 year
365 days, 6 hours		= 1 (Julian) year

Bibliography	المصادر (سه رچاوه سه ره كيه كان)
english-Arabic Reader's dictionary el-ezabi, Hornby, Parnwell	۱- قاموس القارىء انگليزى عربى (اكسفورد ۱۹۸۴) العزيبى - هورنبى، پارتونيل
Saladin's English-Kurdish dictionary-Salah Saadalla	۲- قاموسا سه لاجه دين (نينگليزى - عربى) سه لاج سه عدلا
Pupil's dictionary (English-Arabic) Khalil. Al -Hamash. Khudhair Sh-Ali	۳- قاموس الطالب (انگليزى - عربى) خليل ابراهيم حماش خضير شحاذة على
Puil's Dictionary English Kurdish by Jamal Abdul.	۴- فهرهنگى قوتايى (نينگليزى - كوردى) د. احسان عبدالكريم نؤاد، جمال عبدال محمد
English Rcader's dictionary by A-S Hornby and and E-C parnwell, Oxford University press 1985	۵- فهرهنگى خونبهر نينگليزى - نينگليزى نوگسفورد ۱۹۵۸، زانكوى نوگسفورد
Al-mawrid. Amodern English-Arabic Dictionary by munir Baalabaki 1972	۶- المورد قاموس نينگليزى - عربى منير البعلبكي ۱۹۷۲ دار العلم للملايين بيروت
Al-mawrid Al-Quareeb pocket dictionary English-Arabic munir Baalbakl Dr-Roni Baalbaki, Dar El-Ilmlilmalayin	۷- القريب المورد مزدوج قاموس عربى - انگليزى، نينگليزى - عربى، منير البعلبكي دروحي البعلبكي ۱۹۹۷
Kurdish-English dictionary Taufiqwahbi 1966	۸- فهرهنگى كوردى - نينگليزى توفيق وهيبى ۱۹۶۶
Chemical dictionary English-Arabic-Kurdish Jamal-Abdul Second edition 1999	۹- فهرهنگى كيميا، نينگليزى - عربى - كوردى ماموستا جمال عهبدول ۱۹۹۹ - چاپى دوهم ۱۹۹۹
Zeewar aScientific college Dictionary English- Arabic-Kurdish by Jamal Abdul First edition 1995	۱۰- زيوار فهرهنگى زانستى قوتايى زانكو نينگليزى - عربى - كوردى چاپى يه كه م ۱۹۹۵ جهمال عهبدول
Chemical - Encyclopaedia English - Arabic - Kurdish 1999 - by Jamal Abdul	۱۱- نينسا يكلويدايى كيميا (نينگليزى - عربى - كوردى) چاپى يه كه م ۱۹۹۹، جهمال عهبدول
Ferhenge Zanyary Arabic-Kurdish By - Kamal Jalal Kharib	۱۲- فهرهنگى زانيارى (عربى - كوردى) چاپى يه كه م ۱۹۷۹ كه مال جهلال خهريب
The Scientific dictionary Arabic-English-Kurdish, Kamal Jalal Kharib Volume 2 1979	۱۳- القاموس العلمى، عربى - نينگليزى - كوردى، تأليف كمال جهلال خهريب الجزء الثانى ۱۹۷۹
The Scientific dictionary Arabic-English-Kurdish, Kamal Jalal Kharib Volume 3 First edition 1983	۱۴- القاموس العلمى، عربى - انگليزى - كوردى تأليف كمال جهلال خهريب الجزء الثالث، الطبعة الأولى ۱۹۸۳
Jaf's Pocket, English-Kurdish dectionary By Ihsan - A - Jaf	۱۵- (قاموس الجاف) قاموس جيب، انگليزى - كوردى، احسان جاف

۱۶- قاموس المنجد في اللغة والاعلام الطبعة - دار المشرق - المطبعة الكاثوليكية، بيروت - لبنان - قاموس (عربي

-عربي)

۱۷- المصطلحات العلمية الكردية ليژنهى زاراوه زانستى يه كان

۱۸- نه ستيه گه شه فهرهنگينكى كوردى عربى يه. فاضل نظام الدين. ۱۹۹۰

۲۰- فهرهنگى ههلووى پزيشكى / دكتور هيو عمر احمد، سليمانى ۱۹۹۷

۲۱- زاراوهى كوردى يه زانستيه كان - ليژنهى زاراوهى زانستيه كان، كۆرى زانيارى خيراقي، ده ستهى كورى

۲۲- گه نهجينه على عهبدولا ۱۹۷۲.

۲۳- ليستهى يه كه م دووهم و سنيهمى زاراوهى كارگيري - گوڤارى كۆرى زانيارى كورد ۱۹۷۳، ۱۹۷۴، ۱۹۷۵.

۲۴- گوڤارى پهروهرده وزانست ژماره (۷، ۸)، ليژنهى گوڤار (عبدالله شالنى، نورى على نه مين، عوسمان على

قادر...)

۲۵- زاراوه زانيارىه كانى كتبه قوتابخانه يه كان، كۆرى زانيارى خيراقي - ده ستهى كوردى.

هندی رینمای پیوست یو به کارهینانی نهم فەرهنهنگ

* نهم وشهیهی دهتووی واتاکهی بزایت بهینی نلفو یو بوی بگهیری، وهریزی نلفو یو یو ینگلیزی بریتیه له

a, b, c, d, e, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, q, r, s, t, u, v, w, x, z

* وشهیهی سهرهکیهکان که به مهبستی روونکردنهوهن بهخهتی توخ و ریک نووسراون.

* نهگەر دوو وشهیهی سهرهکی لهشیهودا لهیهک بچن، بهلام له واتادا جیاوازین، نهم ههریهکه یان بهژمارهیهکی بچووک که

لهسهرهتای وشهیهی دهزندهکویت جیا نهکریتهوه، پروانه نمونهکان.

* وشهیهی وهگریرا و لیکدراوهکان (ناویتهکان) دوا به دوا یه نهم وشهیهی سهرهکیانه دین که لیهوه وهگریراون.

* (-) نهم هیمایه له بری وشهیهی سهرهکیهکان دیت یو نهم نمونهوه دهستهوازانیهی که یو روونکردنهوهن، لهبهرنهوه هندی جار

بهتهنها دهزندهکویو هندی جار لهگهل هندی پیتی نوی وهک له حالتهی کۆکردنهوهی هندی ناو یان شیوگی رابوردی

هندی فرمان، بهلام نهگەر وهک سهرهتای رسته دهزندهکوت نهم پیتی گهوهی کالی خوار پیتی نهکویت که بریتیه له یهکهم

پیتی نهم وشهیهی که لهجیگی نهم داتراوه. پروانه نمونهکان.

* نهم رستهوه دهستهوازه روونکهرهوانه بهخهتی خوارو کال واته فیتالیک نووسراون و ریکخراون. نهم کهوانهیه () نهم

نهگهیهنی که ههر وشهیهی له ناو داییت نه توانری نهم وشهیهی فهراموش بکری، یان پشت گوئی بخری، بهلام نهم هیله خواره /

نهم نهگهیهنی که بۆت ههیه لهوچووی بهکۆک لهو دوو وشهیهی ههلبزیریت گهر له یوچوون و واتادا شیواویت، پوانه نمونهکان.

* لهبهردهم هندی ناودا نهم پیتانه بهدی نهکرین: [C] [U] [C] [U] [C] [U] لهبهردهم ههرتاویکدا بوو، واته نهم ناوه ژمیرهیه

(کاوهنتیل)، کونه کریتهوه [U] لهبهردهم ههرتاویکدا بوو، واته نهم ناوه ژمیرهیه (نهکاوهنتیل)، کوناکریتهوه. [C, U]

لهبهردهم ههر ناویکدا بوو واتا نهم ناوه نه توانری یو ناوی ژمیره و نه ژمیره به کار بهینریت واته کاوهنتیل، نهکاوهنتیل، بهینی

مههبستی وشهیهی. لیکدانهوهو نمونهوه دهستهوازهکان چۆنیهی بهکارهینانی جیا جیا یه نهم ناوانه روون نهکهنهوه له حالهتانهدا:

* هندی ناو ههیه ههچ جوریک له دهستهوازانیهی لهبهردهمدا نهم نهگهیهنی که نهم ناوانه دروسته بهناسایه

کۆیکریتهوه.

* هندی لهناوی ناوهلناو، نهکریت به پلهی بهراوردو ناوهلناوی بالاو بههوت هندی پاشگری وهک:

(-er) وه (-est) یان (-r) وه (-st) وه (ier) وه (-iest) بهینی پیتی کۆتایی ناوی ناوهلناوه که. نهم پاشگرانهی لهگهل ناوهلناو

بهکار دین له لاپهههکانی کۆتایی فهرهنهنگه که دا روون کراوهتهوه ههروهه پلهی بهراورد و پلهی بالایی نهم ناوهلناوانه نووسراون

که سهرهوه ریسایه نین لهبهردهم ناوی ناوهلناوی تایبته بهخوی، ههروهه نهم شیوگه یو ریسایانه وهک وشهیهی سهرهکی

دهردهکون به بهینی پیتی نلفو یو وه نامازشه دهکری بهناوهلناوی تایبته بهخوی لهههوهو حالهتیکدا. پروانه نمونهکان.

* شیوگی پیکهینانی ناریسایه وهک (شیوگی دهی رابوردو و یان کارلیکراو) یو هندی فرمان لهبهردهم فرمانی تایبته

بهخویهوه دهزندهکوی لهناوهوانه دا. ههروهه له فهرهنهنگه که دا نهم شیوگانه وهک وشهیهی سهرهکی دهکوتوون بهینی نلفو

یو ینگلیزی، وه لهههوهو حالهتیکیدا نامازه دهکری بهو فرمانی که لی وه گریراوه، وه یو کۆکردنهوهی ناریسایه

هندی ناو ههمان سبستم بهکاردههین، پروانه نمونهکان.

* له زۆر فرمانه كان وه له ههندی ناوی ئاوه ئاودا كه كۆتای یان به پیتی نه بزوین یت بیی كۆتایی دوباره ده یته وه، واته ده بن به ده بل، وهك له ههندی شیوگی ده می رابوردوو، ناوی بکه، سه بارت به فرمانه كان یان شیوگی به راورد یان بالا سه بارت به ناوی ئاوه ئاوه كان، وه فهره ننگه كه پسته دوباره بووه كان له ناو كه وانده دا هه رده خات له هه موو حاله تیکدا، پروانه نموونه كان.

(-) نهم هیمایه مانای گواسته وه ده گه یه نی له به كێك له به شه كانی ناخافتن (وهك فرمان) بو به شتیکی تر له به شه كانی ناخافتن (وهك ناو یان ئاوه ئاوه) له هه مان وشه دا.

نهم هیمایه (=) نهو نه گه یه نی كه نهو وشه یه ی له دوا به وه دیت، به شداری ده كات له گه ل وشه سه ره كیه كه دا كه به مه به مستی روونكر دته وه یه، له یهك مانادا.

* ده ركه وتی پیتی (P) له تیوان دوو كه وانده دا واتا پیتی (P) ده خوینراپته وه وه یان ده بیستری له زاراوه ی به ریتانی، نه گه ر نهو وشه یه ی به كهر دوا به دوا ی دیت به پیتی بزوین ده ست پین بكات، ییچكه له مانه (P) ی كۆتایی ناخوینراپته وه یان نایستری. * وینه روونكره كانی ناو فهره ننگه كه چهند تابلۆیه کی هه مه به ته ن بو گیانه وه ر، گول و گولزار، وه رووهك، وه هه ندی وینه ی پیوست بو روونكر دته وه ی به شه كانی له شی مرۆف و جو ره كانی ماسی و چهند جوړیك له پیداو یستی مرۆف و هی تریش، وه نهو تابلۆیانه ش له فهره ننگی قوتایی و فهره ننگی نه له ورد وه رگیان، بو نزیك خسته وه ی واتا كان له بییری خوینره رو زۆر تر چه سپاندنی په یه ندی تیوان نهو وشه جربه جوړانه ی لایه نه جیا وازه كانی با به تیک روون ده كه نه وه.

* پاشگره كان و به كار هینان له فهره ننگه كه دا له لاپه ره كانی كۆتا ییدا روونكر دا ونه ته وه، به لام پاشگره كان (نه وانیه ی له سه ره تاوه نه خریته سه ر وشه كان) به پیتی ریزی نه لف وین هاتوون، نك له ژیر وشه بنچینه یه كه دا، بو نموونه وشه ی (unhappy) له ژیر (happy) دا ناییت به لكو به پیتی ریزی نه لف وین له پیتی (u) ده وهك وشه یه کی سه ره خو ده ییت.

(أ.ق): به واتای به كار هینانی كۆن كه كور تکراره ی (لغه دارجه) له بری نهمه (ز، ب) دانراوه له هه ندی شویندا.

(ل.أ): زمانی وێژه یی (به كار هینانی وێژه یی) كه كور تکراره لغه أدیبه (بستعمال أدیبه)، له بری نهمه (ز، و) دانراوه له هه ندی شویندا.

(د): زمانی باو له گه یه نی واتا كور تکراره ی (لغه دارجه) له بری نهمه (ز، ب) دانراوه له هه ندی شویندا.

(مجاز): واتا خوازه. سه بارت به ده ننگه كان له بهر كه م شاره زایی كۆمپو ته ر له گه ل هه ندی له هیمای ده ننگه كاندا نه ماتوانی به شیوه ی دروست له چاپی به كه م وه دووه مدا به کاریان به یین، نهوا به یارمه تی خواوه به یارمه تی به ریزان برایی كۆچیو كه ر له ئیران نهم كیشه یه ش چاره سه ر كرا سوپاس بو یه زدانی مه زن.

«بسم الله الرحمن الرحيم»

﴿قل هل يستوى الذين يعلمون و الذين لا يعلمون إنما يتذكر أولو الألباب﴾

صدق الله العظيم

پيشكهي چاپي به کم

به ناوي پهروه دگاري به خشندو ميهه بانه وه که بارمه تي دام بو ناماده کردني نم فرههنگه، بو سر زماني کوردي. دواي نهو هممو هول و ماندو بوونهي که سالتيکي زوري خاياندوه. به تايه تي له ماوهي (۲۰) سالي پشه ي ماموستا به تيمدا که هدرمه شانايي پيوهده کم و به ندرکيکي پيروزي داده نيم، بو گه لي کوردي ره سني خوږاگر که له سرده مينکي زور کونه وه توانويه تي ره گه زو زماني نه ته وه يي خوي پيازي، له ماوه به دا که له پوله کاني قوتابخانه و خويندنگه ناوه ندي و ناماده يي و پيشه يه کاندا، وانه ي ټينگليزم و توتوه، توشي چهندين کيشه و گير و گرفت هاتووم، چونکه خويندکاره کان به ته ووي له ماناي وشه کان نه ده گه پشتن که له زماني ټينگليزه وه وه رگير ابو نه سر زماني عه ره يي و هردوو زمانه که نامو بوون به خويندکاري کورد، نمه ناچاري ده کردم بگه ريم به دواي زارواهي مانا به خش و ده سه وازه ي ناساندا، تا بتوانم ساناي نه و وشانه بان ټينگه ينم.

له بهر نه وه هولم دا که فرههنگي خونبر (نو کسفوردي ۱۹۸۴) له داناني (له لمه زي، هورني، بارنويل) وه رېگير مه سر زماني کوردي به ناوي (فرههنگي ياد)، له گه ل، زيادردني هه ندي وشه يي تويي پيوست که له ريگه ي داناني هنيماو نيشانه ي تايه ته وه جياکراونه ته وه، له وانه به خونبر پرسياري نه وه بکات، ناپا بوچي نم فرههنگه هه ليزاردوه. له وه لامدا نه ټيم که هوي سره کي نه گه رپته وه بو ناساني و له باري و گونجاني نم فرههنگه، له گه ل قوناغه جياجياکاني خويندندا، وه نه و وشه عه ره بيانه ش که به کار هينراون تايياد، وشه گه ليکي ناسانو ره وانو هيج نالوزي و نادياريه کيان تيديانويه به نمونه و ده سه وازه ي و اتا به خش ماناي وشه کان روون کراونه ته وه، له گه ل نه وه شدا نه و وشه هاوواتايانه ي که به زوري له زماني هه ريي دا هن، هه نديکيان هه ليزاردوان که زياتر به کار ده هينرين.

جا بو زياتر شاره زابوون له واتاي پرچيزو سوو دمه ند، چهنه توانييم نه و زارواانه م کردوه به وشه ي ره سني کوردي به کرمانجي ناوه راست (سوراني) و له هه ندي شويندا کرمانجي زوروشم به کاره نيوا، بو نم کاره په نام بردوته بهر زور کنيي خويندو فرههنگي هه مه چه شنه که له لاپه رهي سه رجاوه کاندا نامازم بيکرده. جگه له وه پرسم به زور پسيور شاره زاياني بواري زمانه واني و روشنيرو خاوه ي پشه کرده، له گه ل نه مانه دا هيلاکي و ماندو بوونيکي زورم چه شتوه له سوراخ کردني هه ندي وشه و زارواهي زانسي و اتادارو هه ليزاردني وشه کاندا.

مه به ششم له م فرههنگه، داين کردني پيداويسته کاني خويندکاري کورده، له قوناغه جياجياکاني خويندو بگه له زماني روژانه شدا، به و هيوايه ي که برنک له ندرکي سه رشانم کم کردنيته وه و که ليکي بچووکم له بواري فرههنگدا پرکردنيته وه.

له کونايياد، به ندرکيکي پيوستي ده زمانم که سوپاس و ريزي شايسته ناراسته ي به ريز ماموستا جه مال هه بدل، روشنيرو زارواه سازو خمه مخوي کورد بگم، به راسبه ر به و رينمايي و کومه له زارواه رووناکسيه ي که زور سوو دمه ند بوون له ناماده کردني نم فرههنگه دا، هه روه ها سوپاس و ريزم بو ماموستا که مال جه لال هه ريب. پسيوري کيياو نه و ماموستا به ريزانه ي به شي زماني ټينگليزي و کوليچي کشتوکال که هاوکاريان کردم، به تايه تي هاوسه رم هه توف هه بدلره حيم هه ريز ماموستا له کوليچي کشتوکال، وه به ريزان ماموستا حه مه نه مين نووسه ر، پسيوري زماني عه ره يي و دوارتيش کوربه خوشه ويسته کم هونه ر له کوليچي پزيشکي و کچه دلنوزه کم هه نار له کوليچي زمان، به شي ټينگليزي، وه هممو نه و به ريزانه ي که به شداريان کردوه له پياچونه وه هه لبري له م فرههنگه دا.

تکا و هيواشم له روشنيبران و پسيوران و خوينه ران نه وه په که به چاوکي دلنوزانه له م فرههنگه پروانن و چي کم و کوربه کي تدا به ناگادارم بگه نه وه نم کاره به ندرکيکي سه رشاني خويان بزائن، بو له وه ي بتوانين له دواوژدا فرههنگيکي بزارکراوي وينه دار ناماده بگه ين.

پرشنگ حه امين نه حه مد

سليمانی - ۲۰۰۲

به‌ناوی خوای مه‌زن به‌یفیک بو چاپی سینه‌م

خوینداری هیژا...

دوای نه‌وی چاپی به‌کم و دوه‌می (فره‌هنگی یاد) توانی جینگ‌ی شایستی خزی له دلی خویندکاراندا بکاته‌وه، له زوربه‌ی گۆفارو رۆژنامه‌کانی هه‌ریمی کوردستاندا، به‌ریزه‌وه ناماژه‌ی پیکرا وه له‌لایه‌ن گه‌لی له رۆشنیرو پسیژرانه‌وه وشه‌کانی تاوتوتی کرنو هه‌ریه‌که‌یان به‌تیینی و بوچوونی پاراو و بوخته‌ی خویمان، وشه‌ی له‌بارترو په‌سندتریان پیشک‌ش به‌م فره‌هنگه‌ کرد که پر به‌دل سوپاس و پیزانیی خویمان ناراسته‌ نه‌که‌م نه‌وه زیاتر هانی دام که پیاچونه‌وه به‌کسی وردو بژاریکی ته‌واوی بکه‌مه‌وه و له‌رووی هه‌له‌ی کۆمپوته‌ره‌وه هه‌له‌بری بکه‌م له‌هه‌مان کاتیشدا وشه‌ی گونجاوتر به‌کار به‌ینم چونکه هه‌رچه‌نده‌ واژه‌وه وشه‌و زاراوه‌کانی زمانیک گونجاوترو هۆگرتین بو ده‌رپرینی مانی وشه‌ نه‌وه‌نده به‌ توانا تر نه‌بن بو تیگه‌بشتن و پیراگه‌باندن له‌ لایه‌کی دیکه‌وه دوای نه‌وی لیژنه‌ی هه‌له‌نگاندنی نه‌م فره‌هنگه‌ له‌ لایه‌ن به‌ریزه‌ وه‌زاره‌تی په‌روه‌ده له‌ رۆژی ۲۰۰۲/۱۰/۱۶ نه‌ه‌نجامدرا چه‌ند تیینی‌کم به‌ ده‌ست گه‌بشت به‌ شانازه‌یه‌وه په‌سندم کردن جگه‌ له‌ راو بوچونی ماموستا به‌ریزه‌کانی کۆلیجی زمان/ به‌شی ئینگلیزی که به‌ راستی ماندوبوئیکی زۆریان کیشا له‌ پیاچونه‌وه و به‌راوردکردنیدا که شایستی بریزو وه‌فایه‌ بو نه‌م فره‌هنگه‌ وه‌ به‌نده‌ش به‌ دلکی فراونه‌وه راو بوچونه‌کانیانم وه‌رگرت وه له‌ چاپی دووهم و سه‌یه‌مدا ره‌چاووم کردون هه‌روه‌ها سوپاس و پیزانیی خۆم ناراسته‌ی هه‌موو نه‌وه دلسۆزانه‌ نه‌که‌م که ماندوو بوون له‌ تایک‌نه‌وه‌وه و نوسینه‌وه‌ی ده‌نگه‌کان و موحتاج کردنه‌وه‌ی نه‌م فره‌هنگه‌دا.

دیاره‌ ناماده‌ کردنی فره‌هنگه‌ ئه‌رکیکی هینده‌ گرانه‌ که پێسته‌ ماوه‌یه‌کی دوورو دریزی بو ته‌رخان بکری هه‌تا بتوانی وردتر وه‌فراوانتر له‌ چۆنی‌تی سازکردن و ناماده‌ کردنی زاراوه‌ی نوی بکۆلرینه‌وه که پر به‌ پری زاراوه‌ بیانه‌کان بیت نه‌ویش به‌ سود وه‌رگرتن له‌ نه‌زمونی گه‌لانی پیشک‌ه‌وتو له‌و بواره‌ گرنگه‌ی گونجاندن و ده‌سته‌مۆ کردنی زمانی نه‌ته‌وایه‌ تیمان بو زانست پنده‌رپرین. ییگومان نه‌م کاره‌ش پێستی به‌ ماندوبوونی زۆرترو و توژیینه‌وه‌ی وردتر هه‌یه‌ بو نه‌وه‌ی وشه‌ و زاراوه‌کان راستر و گونجاوترو وردتر و ده‌رپرتر و پراو‌پری زاراوه‌ و گوزارشته‌ بیانه‌کان بن وه له‌ هه‌مان کاتیشدا له‌ هه‌ولی به‌رده‌وامدا بین بو به‌کاره‌ینانی زاراوه‌ی نوێتر بوخته‌تر له‌ گه‌ل بته‌برکردنی نه‌وه‌له‌و ناریکیانه‌ که دینه‌ ری له‌ کاتی ناماده‌ کردن و چاپکردندا چونکه نه‌گه‌ر به‌ وردی ته‌ماشای فره‌هنگی نه‌ته‌وه‌کانی دیکه‌ش بکه‌ین ده‌بینین چاپ به‌ چاپ پوخته‌تریونه‌ وه‌ هه‌ر ده‌م هه‌ولداروه‌ که هه‌له‌کان بته‌بر بکریین، بو نمونه‌ فره‌هنگی (قاموس العصری - عربی - ئینگلیزی) ی ماموستا (الیاس انتون الیاس و ادوارد الیاس) که له‌ ماوه‌ی نیوان ۱۹۱۳ تا ۱۹۸۵ زیاتر له‌ بیست جار چاپکراوه‌ته‌وه، وه‌ هه‌موو جاریکیش پوخته‌ترو وشه‌ی نویی خراوه‌ته‌ سه‌ر، بۆیه‌ به‌نده‌ش له‌ماوه‌ی دوو سالی ته‌واو که له‌سه‌ر چاپی دووهمدا ره‌ت بووه به‌ یارمه‌تی

هاوسەرى دلسوزم ەتوف ەابدولرەحيم ماموستاى كۆليجى كشتوكال لە زانكۆى سلیمانى ۋە كوپرە نازیرە كەم دكتور ھونەر لە گەل ھاوسەرە دلسوزە كەى دكتورە لانە ئە كرم فەرەج ۋە كچە خوشە ۋىستە كەم ھەنار خان پىسپورى زمانى ئنگلىزى لە گەل ھاوسەرە كەى بەرپرز ماموستا ناسورەزا ماموستاى زانكۆى كۆبە توانيمان گول بۇرئىكى تەواوى بگەين ۋ وشەى نوئى بەخەينە سەر ۋە بتوانين فونىتيك واتە دەنگ بۇ ئەم فەرەنگە زىاد بگەين، ۋە كەلك لە ۋ سەرچاوانە ۋەربگريئ كە لە سەرەتاي ئەم فەرەنگە دا نامازەم پىن كرددوۋە، بە ۋ ھىوايەى توانيئيمان دياربەكى پوختە تر پىشكەش بە كتيخانەى پىرووزى كوردى بگەين ئەم بەرھەمەش ھەنگاوى سىيەم يئت بۇ ئە ۋەى بىئىتە مەشخەل ۋ سەرچاۋە بەكى بەنرخ بۇ فەرەنگىكى فراوانتر بە ۋىئە ۋ دەنگە ۋە.

۲۰۰۵/۷/۱۴

راستکردنه‌وی نه‌وه له‌لاندی که له‌م چاپه‌دا درکه‌وتون به‌ ژماره‌ی لاپه‌ره‌وه دیره‌وه نوسراوه‌ته‌وه، نه‌وه وشانه‌ی که لای راستی لاپه‌ره‌که‌دار هاتون هیمای (ب) پندراوه‌وه نه‌وه ژمارانه‌ی که هیمای (م) له‌ پشه‌ویه نه‌وه وشانه‌ن که لای چه‌یی لاپه‌ره‌که‌دا هه‌ن.

لاپه‌ره	دیز	هه‌له	راست	هه‌له	دیز	راست
۷	ب۳۵	نال	نال	چاکره‌لاه‌ی نه‌ک	۸	چاکره‌لاه‌ی نه‌ک
۸۹	ب۴	don't	I don't	توره‌ نه‌یی	۲۰	بلیسه‌ی توری
۹۵	ب۶	پاوه‌نگی نه‌کا	ناویانگ دهر نه‌کا	نه‌یرازینته‌وه	۷	نه‌یرازینته‌وه
۹۶	۲۲۳	نه‌وه	نه‌کا	مه‌لن	۱۲	حه‌ل
۱۲۶	۱۱۲	فحیض	مخیض	دوگی	۱۵	دروکی
۱۳۵	۱	غخطاه	غطاه	centenary	ب۱۹	centennial
۱۵۷	۷	دی	دنی	یصلی الیک	۲۱	یصلی الیک
۱۸۸	ب۳۳	یتدب... یج	تکرار	شه‌ونم	ب۱۳	شه‌ونم (شه‌ونم)
۲۰۶	ب۲۵	me	my	طایفه‌ الدینی	ب۳۴	طایفه‌ الدینی ۲
۲۱۵	ب۶	muscle	muscle	لاپه‌ی	۳	لاپه‌ی
۲۲۹	۲۲۳	چوش	خوش	من رجال البلاط	۲۹	من رجال البلاط
۲۷۹	۲۴	التی	الی	disloyalty	۲۵	disloyalty
۳۲۴	ب۱۳	حوتها	حوتها			
۴۰۵	ب۳۱	/fri:doink'r/	/fri:doink'r/	سحک	ب۲۹	سحک
۴۴۹	۸	غفریة	غفریة	المحاكة	ب۱۹	المحاكة
۴۵۰	ب۲۳			(روه‌ک) زوقم	ب۲۵	ز (روه‌ک) قم
۴۶۵	۳۵	نه‌را: نته‌وه	نه‌رازیع نته‌وه	ریفی	ب۱۷	ریفی
۴۷۷	ب۸	ناجیلة	نارجیلة	ناو‌فرۆکه	۵	ناو‌فرۆکه
۴۸۰	ب۹	دوای دوزمن کو‌توه	بین‌ه‌وه دوا دوزمن کو‌توه	بلا‌حه	ب۲۲	بلا‌حه
۴۹۷	ب۲	/lmpet:twainent/	/lmpet:tninent/	نه‌سازاو	ب۳۲	نه‌سازاو
۵۱۱	ب۳۲	illmaess	illness	المسعة	ب۱۸	المسعة
۵۲۲	ب۳۳	پیشه‌کشکبر	پیشه‌کش بکری	lota	ب۱۶	loda
۵۴۳	۳۰	به‌گه‌ش	گه‌ش	~sight	ب۶	~sight
۵۴۸	۱۰	پابه‌ند به‌یین	پابه‌ند نه‌یی	پیشه‌کوتنی	ب۲۲	پیشه‌کوتنی
۵۵۲	۲۱	خزیمیتی	خزیمیتی	خه‌نجه‌ری	ب۱۰	خه‌نجه‌ری
۵۵۶	۲۴	konwledge	knowledge	knowingly	۲۰	knowingly
۵۷۵	۳۴	گه‌له‌مو	گه‌له‌مو	حوت لیفانان	۳۸	حوت لیفانان
۵۷۶	۱۷	(خفه‌نگ)	(نفه‌نگ)	په‌پدای نه‌کا	۸	په‌پدای نه‌کا
۵۸۲	ب۲۶	لیمۆیسری	لیمۆیسری	زیاده‌به	ب۵	زیاده‌به
۵۸۹	۲۲	نهم	نهم	مدالیای مل (زیو)	ب۳۷	باخود زیو نه‌کرینه

نه کرپته گوردن)	گرهردنا						
وشاق	جوه رشاق	اب ۱۳	۶۰۱	-----	زیاده به	۲۵	۵۹۶
دهرکی	وهرکی	اب ۱۶	۶۰۶	الجلالة	اکلاثة	۳۵	۶۰۵
= توره که داره کان	marsupial	۲۶	۶۱۵	رقی	جرقی	۲۵	۶۰۷
یوار	یوار	۲۶	۶۲۳	کومه لهی وینه کیشره به تواناکان	کومه لهی گوره وینه کیشره ان	۱۷	۶۱۷
تشمه نه گردن	قشمه گردن	۳۵	۶۳۰	به یام نیر	به یام نیز	۳۸	۶۲۹
سی	سعیین	۲	۶۶۲	/nal:v/	/nal:v/	۲۷	۶۶۱
الجیوب النیه	نجیوبالایه	۵	۶۶۴	سائل	مسائل	۳۳	۶۶۲
nephron	nephvon	اب ۱۹	۶۶۹	له فهرنسی	فرهینی	۳۱	۶۶۷
novl/novl/	novl/ndvl/	۳۸	۶۷۹	مهمزن	مهمزن ص	۳۱	۶۷۷
نیسکی	بجسکی	اب ۱۰	۶۸۷	/ubi:s/	obese /ubr:ls/	۲۹	۶۸۳
-----	عن	۲۸	۶۹۰	بیتراوی	عیتراوی	۱۲	۶۸۷
فیه	لوفیه	اب ۱۶	۷۱۰	گمؤل	گؤل	۲۷	۶۹۴
ناماده کردوه	ناماده کوره	۱۱	۷۵۵	تافسر	تافسر	۲۵	۷۳۴
براهه	به حین	۳۷	۸۵۲	فینک	قیسک	۲۶	۸۴۹
یغریلقم لیفرزه بحسب الحجم	۲- یغظه الی احجام مختلفة	۲۱	۹۰۶	گزیکر	گزیکر	۱۶	۹۴۳
غشم	تحشم	۴	۹۴۳	سرج	مرج	۱۰	۹۴۳
رسم مجمل	رسم محمل	۲۴	۹۴۳	sirtus	sirlas	۲۸	۹۴۹
بالتقلید	بالتقلیه	۳	۹۵۵	العبر	البحر	۵	۹۵۴
samrten	smarten	اب ۲۲	۹۶۰	punishment	pnttishment	۲۰	۹۶۰
یخمدانار	یخمر انار	اب ۲۲	۹۶۲	یغظی او یگسولکله	یغظی اورکسولکله	۱۷	۹۶۲
اعوقک	اعوقل	اب ۲	۹۶۶	مفرم	مقدم	۳۲	۹۶۲
سه رهوی خاک	شهره وه خال	۱۲	۹۶۸	English	linglish	۵	۹۶۶
شهبقهی	شهبقهی	۸	۹۷۵	یو	یوغ	۲۱	۹۷۱
بدره وناوی	لبهره وناوی	۱۹	۹۸۳	لاصه	لاصه	۲۸	۹۸۲
Water-Ing	watering	۱۵	۹۸۷	یشق، یشق	یشق، لیشق	۲۵	۹۸۳
خلیه	فلیه	۱۴	۱۰۰۲	پهت	په تار	اب	۹۹۷
بیناسازی	میناسازی	اب ۲۹	۱۰۱۸	له	به	۱۰	۱۰۰۳
البعذة	الجزعة	اب	۱۰۲۰	معل	محل	۱۷	۱۰۲۰
Gland	glond	اب ۳۶	۱۰۲۲	گنیز	گنیز	۱۸	۱۰۲۰
لق له	لقاله	۱۴	۱۰۲۴	پشت گیری	پشت گیری	۳۸	۱۰۲۳
subject	subjet	۳۱	۱۰۳۶	فرع من فرع	فرع من فرع	۱۵	۱۰۲۴
Sulk n The-snpl	The-snpl	۱۰	۱۰۲۹	سهره وهی ژووری سهره وه	سهره وهی ژووری سهره وه	۲۴	۱۰۳۲
best	bdes	اب ۳۵	۱۰۳۱	لن که وتوه	لی کو توه	۲۷	۱۰۲۷
سایزهر	حایزه	۱۶	۱۰۴۴	syndrom	syndom	۲۰	۱۰۴۳

یوبخه	یوبخه	۲۲ب	۱۰۵۲	خواردن نه خوا	خواردنره خوا	۴/	۱۰۴۸
سه هوله کدی	سه هوله دی	۴ب	۱۰۶۴	زارافزانی	زار فزانی	۵ب	۱۰۶۱
رانه گوری	رانه	۹ب	۱۰۶۸	Now there	Now Heve	۶ب	۱۰۶۵
الغشته	الغشته	۲۲ب	۱۰۷۴	هرزدار	هنردار	۱۴/	۱۰۷۰
(روناکي)	(روناکي)	۳۴/	۱۰۹۰	شهبه کهي	شهبه کيه	۳/	۱۰۸۶
it	ib	۷/	۱۰۹۹	ممرالی	حمرالی	۸/	۱۰۹۶
ترکواز	گرکواز	۳۵/	۱۱۰۹	بهم زوانه	خيه مزواه	۸/	۱۰۹۹
اتیپینی له کاتی خوددا	اتیپینی	۳۲	۱۱۳۲	typewritten	typrwritten	۲۰ب	۱۱۱۱
مههبله	نههبله	۲۹/	۱۱۲۴	Wait-go straight on	Walib-gostraiht on	۲۷/	۱۱۲۲
been offered	beenoffered	۱۱/	۱۱۳۰	go/fall out of use	Go fall	۵/	۱۱۲۶
سول پهنده	سول فرنده	۳۸/	۱۱۴۲	ویرهو	دایرهو	۱۲/	۱۱۳۲
Vrouw or vrow	Vrow or vrow	۱۷ب	۱۱۴۴	تۆدی یرفع لسبابة والوسطی عای شکل ۷	تۆدی یرفع لسبابة والوسطی	۲۱ب	۱۱۴۴
به ناگا	به ناگا	۲۶ب	۱۱۴۶	تجمید	تجمید	۲۲ب	۱۱۴۵
عن نه حنه	محل نه حنه	۹ب	۱۱۵۹	تضاؤل	تضاؤل	۲۸ب	۱۱۴۷
پشیندار	پینخیندار	۵ب	۱۱۶۷	سیله	سیله	۳۱ب	۱۱۵۰
(پیاو) ژنای	(پیاو) ژنای	۱۳ب	۱۱۷۳	لترقب / لتکشف الموقف	الموقف	۱۰/	۱۱۶۹
یۆدی بالغع	یلوی، یخلع	۳۷/	۱۱۷۹	پوچول	پوچول	۱۹/	۱۱۷۸
پدریشان	پدریشان	۱۹ب	۱۱۷۹	تن نه کوشنی	تن نه کوشنی	۴ب	۱۱۷۹
نه چیزئی	نه چیزئی	۱۴ب	۱۱۸۰	الفیل	الفیل	۱۲/	۱۱۸۰
۹۱۰۴۴سم	۹۱۴سم	۱۹/	۱۱۸۴	العشرون	العشرون	۳/	۱۱۸۲
هینشتا	تهینشتا	۲۱/	۱۱۸۶	له سه دا بیست	له سه دا	۱۴ب	۱۱۸۵
الکیمیا، الاختاریة	فرع فی کیمیا	۳۶ب	۱۱۸۸	کاری	کای	۳۱ب	۱۱۸۸
شویه نازهل، شانہ یان ته نی له ندانی که توانای جوله ی سه ره بخوی هه به	zooid/zoid/ شبحوان شبه حیوان: خلیه او جسم عضوی قادر علی حرکت المستقلة او الذاتیة	۳/	۱۱۸۸	دابہ شی	جابہ شی	۳۲/	۱۱۸۸

فهره‌نگی یاد:

به‌ونیاژه ناماده‌کراوه، که به شیوه‌یه‌کی تاییه‌تی، پنیوستیه‌کانی فیر خوازی کورد له‌قوناغی ناوه‌ندی و دواتری خویندنی زمانی ئینگلیزیدا ده‌سته‌به‌ر بکات، که به پینی بنه‌ماکانی فهره‌نگی خوینه‌ری زمانی ئینگلیزی دانراوه‌و، نزیکه‌ی چل هزار بابته‌و نمونه‌و گه‌لینک په‌راوینزو چاکسازی تیدایه که جیاوازی ئه‌رکی فهره‌نگی تاکزمانی و یه‌کینکی تری سنی زمانی و سروشتی ئه‌و گیروگرفتنه‌ی دینه‌رینی خویندکاری کورد، بو تیگه‌یشتنی لایه‌نی جیاوازه‌کانی واتای واژه ئینگلیزیه‌کان و دروست به‌کاره‌ینانیا ن له‌هه‌لوینستی جیاوازدای تیدا ره‌چاوکراوه.

بۆیه ئه‌م فهره‌نگه‌ نوییه، نمونه‌ی روونکه‌ره‌وه‌ی زوری تیدایه‌و بایه‌خینکی تاییه‌تی به‌به‌کاره‌ینانی وشه له‌و ده‌برینه زاراوه‌یانه‌دا که زمانی ئینگلیزی لپه‌لینان و به‌رانبه‌ره‌کانیشیان له‌ زمانی عه‌ره‌بی و کوردیدا داوه، سه‌رباری دیاریکردنی ئه‌و ناوانه‌ی کۆنه‌کرینه‌وه‌و کۆناکرینه‌وه، هه‌روه‌ک ئه‌م فهره‌نگه، هه‌ندی پاشکۆی تیدایه‌ ده‌رباره‌ی کورته‌ی باوو کیش و پیناوه‌ دراوی ولاتان و جیاوازی کات و ناوه‌ جوگرافیا ییه‌ گرنه‌گه‌کان.

به‌م پینییه، خویندکارو خوینه‌ری کورد، سوودینکی باش له‌م فهره‌نگه‌ وه‌رنه‌گریت و شاره‌زاییه‌کی باش له‌زاراوه‌و ده‌سته‌واژه ئینگلیزی و عه‌ره‌بییه‌ به‌رانبه‌ره‌کانیا ندا په‌یدا نه‌کات.

Ahmed Awa

نه حمەد ناوا

Akre

ناکری

Amedi

نامیدی

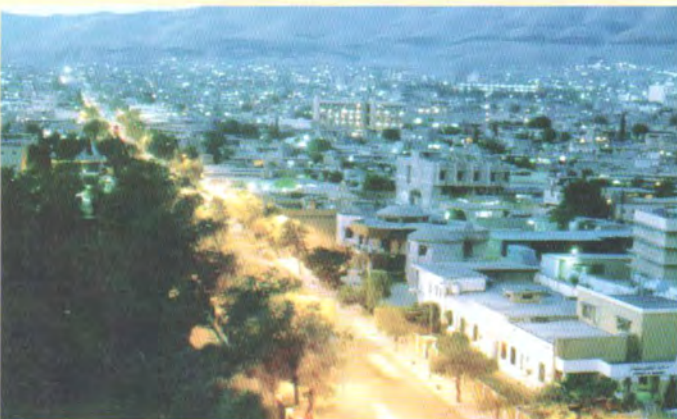
Shelmash

شلماش

Sirwan

سیروان

Slemani

سلیمانی

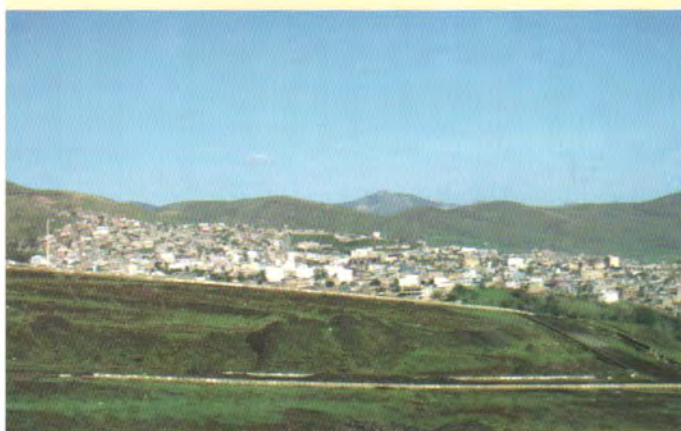
Mehabad

مه‌هاباد

Qamishli

قامیشلی

Serdesht

سه‌رده‌شت

Hewraman

هه‌ورامان

Karkuk

که‌رکوک

Khurmall

خورمال

Gali Ali Beg

گہ لی علی بہگ

Hakari

ہہ کاری

Hawler

ہہ وئیئر

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

1.sloth bear دَب كَسْلان گيله وورج

2.hyena ضَبِع كه متيار

3.llama لامة لاما

4.hippopotamus بِرَنِيَق نه سپي ناوي

5.beaver قَنْدَس، سَمُور سموره

6.black bear دَب اَسود وورچي ره ش

7.kangaroo كَنْفَر كه نگارو

8.giraffe زرافة ووشتر مل

9.rhinoceros كَرَكْدَن كه ر كه ده ن

10.gorilla غِرَلِي غوربلا

Gems

به رده به نرخه كان

حجارة كريمة

emerald

زُمرّد
زمروت

ruby

ياقوت
ياقوتی سور

agate

عقیق
شیلان

diamond

ماس
ئه لُماس

cat's-eye

عين الهمر
چاوه پشيله

sapphire

صَفير
سه فير

amethyst

جَمَشْت
به ردى به ها گران

kunzite

کونزيت
کوانزيت

lapis lazuli

لازورد
لازوهرد

jade

يَشِب
يه شم-شه وه

tourmaline

تُرمالين
تورمالين

turquoise

فَيروزه
تورکواز

chrysolite

زَبْرَجْد زیتوني
به ری نیف هیژا

rose quartz

مَرُو وِردِي
کوارتز په مهي

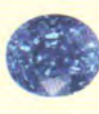
moonstone

حجر القمر
به رده مانگ

garnet

عقیق أحمر
به ری سوری هیژا

aquamarine

زَبْرَجْد
گه وهه ر

beryl

بَريل
به رل

pearl

لُؤلؤ
دور

topaz

توباز
توباز

citrine

سْتَرين
زه ری پیتی

black opal

اوپال أسود
توپالی ره ش

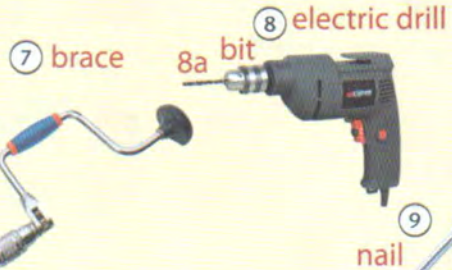
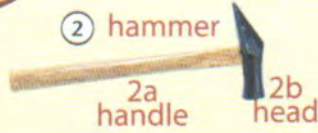
bloodstone

حجر الدم
به ردى خونینی

sardonyx

جَزَع عقیقي
سارودنیکس

1.ladybird	دعسوقه	خالخالوکه	11.locust	جراد	کولله
2.louse	قلعه	ئه سپی	12.mantis	السرعوف	کولله حاجی
3.moth	عثة الملايس	مورانه	13.ant	نملة	میروله
4.beetle	خنفساء	گه نه - کالوس	14.scorpion	العقرب	دوپشک
5.caterpillar	اليسروع	قوزاخه ی په پوله	15.wasp	زنبور	زه رده واله
6.spider	عنكبوت	جالجالوکه	16.butterfly	فراشة	په پوله
7.flea	برغوث	کیچ	17.fly	ذبابه	میش
8.cockroach	الصرصور	سیسک	18.mosquito	بعوضة	میشوله
9.dragon fly	يعسوق	کولله باریکه	19.bee	نحله	هه نگ
10.grasshopper	جراد قبط	کولله میرو			

A. The Skeleton

1. Skull
2. teeth
3. collar - bone
4. Shoulder-blade
5. ribs
6. breastbone
7. backbone/spine
8. hum
9. plevis
10. kneecap
11. tibia
12. fibula

۱- کەلەسەر

۲- ددان

۳- ئۆستەنگ سەنگ (بازنە)

۴- دەدەنی شان

۵- پەراسوویەتکە

۶- قەلەزەنی سەنگ

۷- ئۆستەنگ سەنگ

۸- پەلەنگە (مورەقەنی) پەشت

۹- بازو

۱۰- کۆلۆت (ئۆشایی) خاوەن

۱۱- کۆلۆزەنی ئەژدەق

۱۲- تەلەزەنی پارێکەنی لاق

B. The Body

1. head
2. hair
3. ear
4. neck
5. shoulder
6. chest
7. abdomen
8. arm
9. elbow
10. hand
11. finger
12. leg
13. thigh
14. knee
15. calf
16. ankle
17. toe
18. foot
19. heel
20. nail

۱- سەر

۲- قۆ

۳- گوێچکە

۴- مەلە گەردن

۵- شان، لا مە

۶- سەنگ

۷- سە (ئورگ)

۸- قۆل

۹- ئەنەسە

۱۰- دەست

۱۱- پەنجە

۱۲- قەچ، لاق

۱۳- راز، تەشە

۱۴- ئەژدەق

۱۵- ئەرمایی لاق

۱۶- پەن

۱۷- پەنجەنی پەن

۱۸- پەن

۱۹- پارێکەنی پەن

۲۰- ئەژدەق

۱- راس

۲- شەعر

۳- ئەژدەق

۴- رەقە، عەنق

۵- کەتە، عەنق

۶- دەست

۷- پەنجە

۸- ئەنەسە

۹- مەرقە، کۆک

۱۰- پەن

۱۱- ئەمە

۱۲- رەجە، ساق

۱۳- ئەژدەق، رۆک

۱۴- رەجە

۱۵- پەنە ئەساق

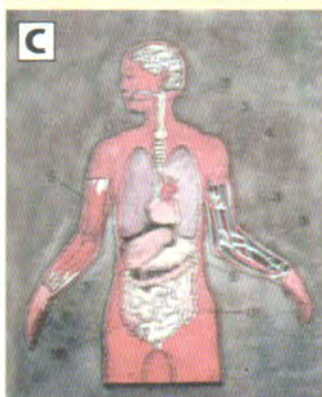
۱۶- کەتە ئەقەم

۱۷- ئەمە ئەقەم

۱۸- ئەمە

۱۹- ئەقە ئەقەم

۲۰- ئەقە

C

1. brain
2. windpipe
3. lung
4. heart
5. muscle
6. stomach
7. liver
8. artery
9. vein
10. colon/large intestine
11. small intestine
- ۱- دماغ
۲- ئەنەسە ئەهوانیە
۳- ئەنەسە
۴- قەلب
۵- مەسەلە
۶- پەشەن
۷- کەبە
۸- شەریان
۹- رۆیە
۱۰- ئەهوان
۱۱- ئەهوان

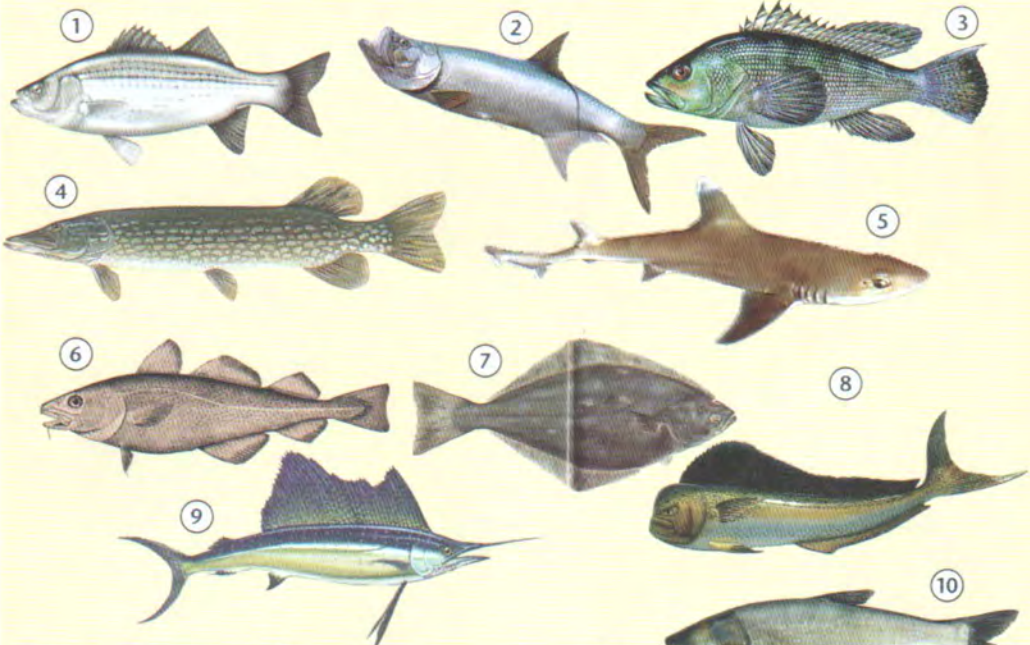
D

1. eye brow
2. ear
3. mouth
4. forehead
5. cheek
6. nose
7. lip
8. chin
- ۱- حاجبە ئەعین
۲- ئەژدەق
۳- فەم
۴- جەبەن
۵- جەتە
۶- ئەفە
۷- شەفە
۸- ئەژدەق

E

1. eye
2. eyelashes
3. pupil
4. iris
5. lower eyelid
6. upper eyelid
- ۱- دەب (ئەنەسە) ئەعین
۲- ئەقە ئەعین
۳- ئەژدەق (ئەنەسە) ئەعین
۴- ئەقە ئەعین
۵- ئەعین ئەساق
۶- ئەعین ئەساق

1. striped bass	قاروس مَقْلَم	گورگی خهت خهتی ده ریا
2. tarpon	طَرَبُون	ته ربون
3. blak bass	بَلَكَبَس	بلاکبس
4. muskeilunge	مَتَسَقْلَنَج	موسقلنج
5. dogfish	کلب بحر	سهگی ده ریا
6. cod	قَد	کود
7. halibut	هَلَبُوت	ههلبوت (ماسیه پانکه)
8. dophlin	دَلْفِين	دولفین
9. sailfish	سَلْفِيشِر	ماسی سه و لدار
10. carp	سَبُوت	کارپ
11. salmon	سَلْمُون	سه له مون
12. garfish	خَرْمَان	ماسی ده مرم
13. tuna	تَن	توونه
14. swordfish	أَبُو سَيْف	شیره ماسی
15. eel	أَنْقَلِيس	مار ماسی

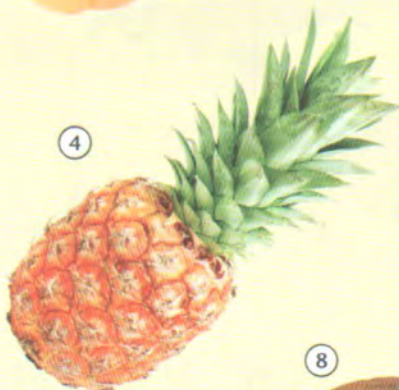
①

②

③

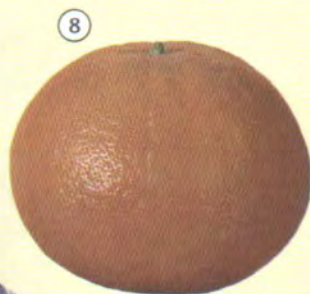
④

⑤

⑥

⑧

⑦

⑨

⑩

1.apricots

مشمش

قه یسی

2.peach

دُرّاق

هه لوژه

3.cherries

کَرز

گیلاس

4.pineapple

أنناس

ئه نه ناس

5.fig

تین

هه نجیر

6.apple

تُفاح

سیو

7.grapes

عنب

تری

8.orange

بُرْتقال

پرته قال

9.bananas

موز

موز

10.pear

اجاص

ههرمی

①

②

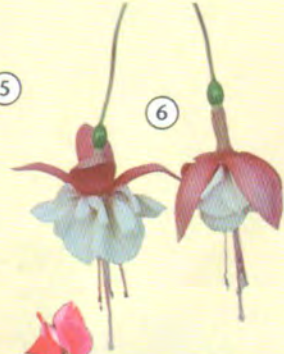
③

④

⑤

⑥

⑦

⑧

⑨

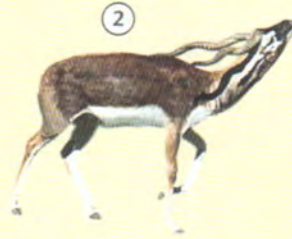
1. hollyhock خه تمى، هوليهوك خَطْمِي
 2. hyacinth مَكْحَلَة سنبول
 3. iris شهوبو سوسهن سوسن
 4. pansy چاوه پشيله زهرة الثالثوث
 5. chrysanthemum چه شمی بيمار أَقْحَوَان

6. fuchsia فَوْشِيَة فوشيا
 7. rose وَرْد گوله باخ
 8. pink قَرْنَفَل ميخهك
 9. cyclamen بَخُور مَرِيَم گوله مريم

Animals (2)

نازله له كان (٢)

حيوانات (٢)

1. gnu	نُو	گای ته فریقی
2. black buck	ظبي أسود	نيره ناسک
3. kudu	كود	کودو
4. chamois	شَمُوَاة	چاموا
5. jaguar	يَجُوَر	ياگوار

6. clydesdale	كَلْدِسْدَال	کلیدسدل
7. spaniel	سَبْنِيَلِي	سپه نیل
8. bighorn	كِبش الجبال الصخرية	به رانه کیوی
9. tiger	نَمِر	پلنگ
10. lion	أَسَد	شیر

Vegetables

سهوزه

خضر

1.onion

بصل

پیاز

2.cauliflower

قنبیط

قه رنابیت

3.cucumber

خیار

خه یار

4.pea

بازلآ

بسلی

5.asparagus

هلینون

ته سپه رجه س

6.spinach

اسفاناخ

اسپیناج

7.tomato

طماطم

ته ما ته

8.carrot

جزر

گیزه ر

9.beet

شمندر

چه وه نه ر

10.lettuce

خس

کاهو

Bekhal
بينخان

Bokan
بوکان

Dhok
دهوک